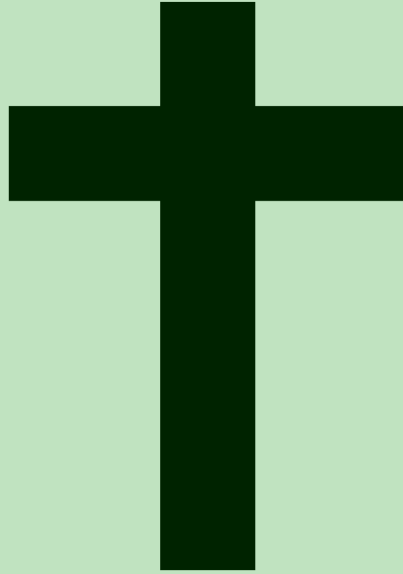

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin
script

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025
e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c

Contents

Doometsaa	1
Kessaa	84
Wogaa	157
Payduwaa	208
Zaaretsuwaa	276
Iyyaasa	335
Daannatuwaa	376
Uruuto	417
1 Sammeela	423
2 Sammeela	475
1 Kaatatuwaa	519
2 Kaatatuwaa	572
1 Oduwaa	624
2 Oduwaa	674
Izira	733
Nahimiyaa	751
Asttiro	777
Iyyooba	790
Mazimuriyaa	835
Leemisuwaa	979
Eranchchaa	1016
Siik'uwaa Sabaa	1030
Isiyaasa	1039
Ermaasa	1124
Ermaasa Seelaa	1216
Hizik'k'eela	1224
Daaneela	1307
Hoose	1333
Iyyu'eela	1347
Amoos'a	1353
Abddiyyu	1364
Yoonasa	1366
Mikiyaasa	1370
Naahooma	1378
Imbbaak'ooma	1382
Sofonaasa	1387
Haage	1392
Zakkaraasa	1395
Milkkiyaasa	1410
Maatoossa Mishiraachchuwaa	1415
Mark'k'oossa Mishiraachchuwaa	1478
Luuk'aasa Mishiraachchuwaa	1518
Yohaannisa Mishiraachchuwaa	1583
Kiitteeddawanttu Oosuwaa	1629
Roome	1688
1 K'oronttoosa	1715
2 K'oronttoosa	1740
Galaatiyaa	1756
Efesoona	1766

Pilip'p'isiyoosa	1775
K'olaasiyaasa	1782
1 Teselonk'k'e	1788
2 Teselonk'k'e	1794
1 S'imootoosa	1797
2 S'imootoosa	1804
Tiitoo	1810
Pilimoona	1814
Ibraawe	1816
Yaak'ooba Kiitaa	1836
1 P'es'iroosa Kiitaa	1843
2 P'es'iroosa Kiitaa	1850
1 Yohaannisa Kiitaa	1855
2 Yohaannisa Kiitaa	1862
3 Yohaannisa Kiitaa	1864
Yihudaa Kiitaa	1866
Yohaannisa Sas'aa	1869

Doometsaa Mas'aafaa Geluwaa

Ha mas'aafay «Doometsaa» geetettiide s'eesetteedda gaasuu yewuwaa ub-baa doometsaa bessiyaa diraassa.

Doometsaabaa geetettiyaa mas'aafay ha alamii wooti med'etteeddentto: salotuunne sa'ay med'etteedda med'etaabaa, asaa zarii yeedda yuussaabaa, nagaraanne nagaraa maarotaabaa, anjjuunne shek'ay doometteedda doometsaabaa, S'oossaannanne asaa zaratuwaanna de'iyaa gaketetsaabaa odee. Doometsabay laa"u huup'e gishuwaan shaakettiide s'eelettanaw danddayee.

Shemppuwaa ittuwaappe biide tammanne ittuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay, saluunne sa'ay med'etteedda med'etaabaanne asaa zariyaa koyro taarikiyaa odee. Addaammenne Hewaani taarikii, K'aayeelanne Aabeela taarikii, Nohenne bashshaa haatsaa taarikii, hewaadankka Baabloone Gimbbiyaa taarikii de'iyaaawe ha shaakuwaana.

Shemppuwaa tammanne laa"uwaappe biide ishatamuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay Israa'eeliyaa asaw beni mayza aawotuwaa taarikiyaa odee. Untuttu gidduwaan koyro bare ammanuwaaninne S'oossaw azazettiyaa hanotaan eretteeddawe Abrahaama. Hewaappe k'ay Aa na'aa Yisaak'a, Aa na'aa na'aa Yaak'oobanne Yaak'ooba naanaa tammanne laa"atuwaa taarikii kaalleedda. Hawanttu Yaak'ooba naanay tammanne laa"atuu, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo ano gideeddawantta. Hawanttu ha tammanne laa"u Israa'eeliyaa naanatuwaa giddonkka Yooseefa dummayiide, hewaad-dankka k'ay Yaak'oobanne Aa naanaa yenkkotuwaa untuttu golle asaana Gibs'e gadiyaa afeedda hanotatuwaa minissiide s'eellee.

Ha mas'aafay asaa taarikiyaa odiyaawaa gidooppenne, ubbaappe aatsiide I odiyaawe S'oossay ootseedda oosuwaabaa. S'oossay salotuwaanne sa'aa med'd'eedda taarikiyaa oduwaa doommiide S'oossay bare asaw k'oppiyaawaa aggennawaa odiyaa hidootaan polee. Ha mas'aafaa gidдон ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw odettiyaa taarikiyaa Goday, balabaa haniyaawantta pirddiyaawenne muriyaawe, bare asaa kaaletsiyaawenne maaddiyaawe, untuttu taarikiyaa tangguwaakka giigissiyaawe bare huup'iyaan S'oossaa. Hawe beni mas'aafay s'aafetteeddawe asaa ammanuwaa taarikiyaa mazggabiide oyk'k'anaassanne he ammanuukka pas'a de'anaadan ootsanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'etaa Doometsaabaa 1:1–2:3

Eden Gennetiyaabaa 2:4-25

Nagaraanne Nagaraa Maarotaabaa 3:1-24

Addaamappe Noha Gakkanaw 4:1–5:32

Nohanne Bashshaa Haatsaa 6:1–10:32

Baabloona Gimbbiyaa 11:1-9

Seemappe Abraama Gakkanaw 11:10-32

Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikiyaa 12:1–35:29

Eesaa Yeletaa 36:1-43

Yoosefanne Aa Ishatuwaa 27:1–45:28

Israa'eelatu Gibs'e Gadiyaan 46:1–50:26

*Med'etaa Doometsaabaa
(1:1–2:3)*

¹ S'oossay salotuwaanne sa'aa koyro med'd'eedda.

² He wode sa'ay giigibeennanne ayayenne bayinna mela; c'iimmuwa bolla d'umay de'ee; S'oossaa Ayyaanay* haatsaappe bollanna mayyi utteedda.

³ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Poo'uu Hano» yaageedda; poo'uukka haneedda.

⁴ Poo'uu lo"a gideeddawaa S'oossay be'eedda; yaatiide poo'uwa d'umaappe shaakkeedda.

⁵ S'oossay poo'uwa «Gallassaa» giide suntseedda; d'umaa «K'ammaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne koyro gallassaa.

⁶⁻⁷ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkiyaa saluwaa guufantsuu hano» yaageedda; geetettowaadanka haneedda. S'oossay saluwaa guufantsuwaa giigissiide, saluwaa guufantsuwaappe bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkeedda.

⁸ S'oossay he guufantsuwaa «Saluwaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne laa'entso gallassaa.

⁹ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Saluwaappe garssanna de'iyaa haatsay ittisaan eello; mela sa'ay k'onc'c'o» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda.

¹⁰ S'oossay he mela sa'aa «Biittaa» giide suntseedda; k'ay itti sa'aan eelleedda haatsaa «Abbaa» giide suntseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.

¹¹ Hewaappe simmiide S'oossay, «Biittay mitsaa maataa dolisso; zeretsaa ayfii de'iyaa katsaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa dolisso» yaageedda; hewekka haneedda.

¹² Biittay, mitsaa maataa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan doleedda. S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.

¹³ Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne heezzentso gallassaa.

¹⁴ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Gallassaa k'ammaappe shaakkanaw poo'otuu saluwaa guufantsuwaan hanino; untuttu gallassaa, wodiyaanne laytsaa erissanaw mallaa gidino;

¹⁵ sa'aa bolla poo'issana mala untuttu saluwaa guufantsuwaan poo'ino» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda.

¹⁶ S'oossay laa"u wolk'k'aama poo'otuwaa, dariyaawe gallassaa mooddanaadaninne k'eera"iyaawe k'ammaa mooddanaadan med'd'eedda; s'oolinttetuwaakka I med'd'eedda.

¹⁷⁻¹⁸ S'oossay untuttu ha sa'aa bolla poo'issana mala, gallassanne k'ammaa mooddana malanne poo'uwa d'umaappe shaakkana mala, saluwaa guufantsuwaan untunta wotseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.

¹⁹ Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne oyddentso gallassaa.

²⁰ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa duma duma med'etatu haatsaan darino; kafuukka sa'aappe bollanne saluwaa guufantsuwaappe garssana paallo» yaageedda.

²¹ Yaatiide S'oossay abbaan de'iyaa wolk'k'aama do'atuwa, haatsaa gidдон wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaanne k'efiyaana de'iyaa kafuwaa ubbaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo"a gideeddawaa be'eedda.

²² S'oossay untunta, «Yelettite; c'orite; abbaa haatsaa kumite; kafuukka biittaa bolla c'oratto» yaagiide anjeeedda.

* **1:2** S'oossaa Ayyaanay: S'oossaa Wolk'k'aa; S'oossaappe gideedda C'arkkuwaa. **1:3** 2 K'or. 4:6
1:6-7 2 P'es'. 3:5

²³ Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne ichcheshentso gallassaa.

²⁴ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaan de'iyaa med'etatu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan: mehetuu, biittaana gooshettiya med'etatuunne do'atuu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan biittaa bollan kesino» yaageedda; haneedda.

²⁵ S'oossay do'atuwaa untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, mehetuukka untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, biittaana gooshettiya med'etatuwaakka ubbaa untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo"a gidiyaawaa be'eedda.

²⁶ Hewaappe simmiide S'oossay, «Asaa nu leemisuwaan nuuna malattisiidde ane med'd'oytte; untunttu abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaa, biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaa mooddino» yaageedda.

²⁷ Hawaadan S'oossay asaa bare leemisuwaan med'd'eedda; I asaa S'oossaa leemisuwaan med'd'eedda; I untuntta attuma asaanne mac'c'a asaa ootsiide med'd'eedda.

²⁸ S'oossay untuntta hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yelettite; c'orite; ha sa'aa kumitenne mooddite; abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaanne biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa, de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa mooddite» yaageedda.

²⁹ Hewaappe simmiide S'oossay, «Be'ite! Taani ha biittaa ubbaa bollan zeretsaa ayfiyaana de'iyaa katsaa ubbaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa ubbaa hinttenttoo immaad; untunttu hinttenttoo k'uma gidana.

³⁰ K'aykka ha sa'aan de'iyaa mehiyawunne do'aa ubbaw, saluwaa kafuwaa ubbaw, biittaana gooshettiya med'etaa ubbawunne shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaw miyaawaa gidanaadan, irs's'a mitsaanne maataa immaad» yaageedda; haneedda.

³¹ S'oossay bare med'd'eedda ubbabaakka s'eelleedda; daro lo"a gideed-dawaa be'eedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne usuppuntso gallassaa.

2

¹ Salotuunne sa'ay untunttun de'iyaawe ubbabay hawaadan med'etti poletteedda.

² S'oossay bare ootseedda oosuwaa usuppuntsa gallassi poliide, bare ootseedda oosuwaa ubbaappe laappuntsa gallassi shemppeedda.

³ K'ay S'oossay laappuntsa gallassaa anjjeeddanne geeshsha ootseedda; ayaw gooppe, S'oossay bare ootsiyaa oosuwaa wurssiide shemppeeddawe he gallassaana.

Edene Gennetiyaabaa (2:4-25)

⁴ Saluunne sa'ay med'etteeddawe hawaadaana.

Med'inaa Goday S'oossay sa'anne saluwaanne med'd'eedda wode,

⁵ sa'aa bollan mitsayenne maatay dolibeenna; c'arshshayenne c'aaribeenna; ayaw gooppe, Med'ina Goday S'oossay iraa bukkissibeenna; k'ay biittaa ootsiyaa asaykka baawa.

⁶ Gidooppenne sa'aappe haatsay pude kesiide, biittaa ubbaa irs's'issee.

⁷ Hewaappe guyye, Med'inaa Goday S'oossay biittaa baanaappe itti asaa* med'd'iide Aa siid'iyaa de'uwa shemppuwaa shemppi gelisseedda; yaatina bitanii de'uwaan de'iyaa asaa gideedda.

⁸ Med'inaa Goday S'oossay away doliyaa baggana Edene giyaa sa'aan gennetiyyaa tokkeedda; yan bare med'd'eedda bitaniyaa wotseedda.

⁹ Med'inaa Goday S'oossay s'eellanaw lo"iyaa, maanawukka mal"iyaa ubbaa k'ommo mitsaa biittaappe doliseedda. Gennetiyyaa gidduwaan de'uwa mitsaanne lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa wotseedda.

¹⁰ Gennetiyyaa ushshiyaa shaafaa haatsay Edeneppa goggee. Edeneppa keseeddawaappe guyye, oyddu shaafaa kes shaakettee.

¹¹ Koyro shaafaa suntsay Pisona; Pisoni work'k'ay de'iyaa Ewulaas'a giyaa biittaa ubbaa bolla goggee.

¹² He biittaa work'k'ay geeshsha work'k'aa; k'ay al'o shittuunne loytsi lo"iyaa shuchchay yan de'ee.

¹³ Laa"entso shaafaa suntsay Giyoona; Giyooni Top'p'iyaa† biittaa ubbaa bolla goggee.

¹⁴ Heezzentso shaafaa suntsay S'egiroosa; S'egiroosi Asooreppe away doliyaa baggana goggee. K'ay oyddentso shaafay Efiraas'iisa.

¹⁵ Bitanii Edene Gennetiyyaa ootsana malanne naagana mala, Med'inaa Goday S'oossay Aa afiide wotseedda.

¹⁶ Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa, «Gennetiyyaa mitsaa teeraa ubbaappe neeni maana gooppe ma;

¹⁷ shin lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa teeraappe mooppa; ayaw gooppe, neeni aappe meedda gallassi tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Bitanii barekka de'iyawe lo"a gidenna; taani aw injjetiyaanonne Aa maaddiyaano med'ana» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday S'oossay mehetuwaa ubbaa, do'atuwaa ubbaanne saluwaa kafotuwaa ubbaa biittaappe med'd'eedda; k'ay bitanii untuntta waagi suntsanenttonne be'anaw aakko aheedda; bitanii de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa suntseedda suntsay untunttu suntsaa gidiide atteedda.

²⁰ Hewaadan bitanii mehetuwaa ubbaa, saluwaa kafotuwaanne bazuwaa do'atuwaa ubbaa suntseedda; shin Addaamaw‡ injjetiyaanne Aa maaddiyaawe beettibeenna.

²¹ Hewaa diraw Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa gem"ishshuwaa kayroyeedda; I gem"ishshuwaa kayrotti de'ishshin, Aa miyyiyaa mek'etsaappe§ ittuwaa akkiidde, he sa'aa ashuwaa kuntseedda.

²² Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaappe akkeedda mek'etsaa mac'c'aano ootseedda; yaatiide izo bitaniyaakko aheedda.

²³ Yaatina bitanii, «Hayanaasho! Ha mek'etsatta ta mek'etsaappe, ha ashat-takka ta ashuwaappe aketteeddawunno; izakka attuma asaappe* aketeedda diraw, mac'c'awunno geetettu» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw Asay bare aawuwaanne bare aatto aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa"u itti asho gidanawantta.

* **2:7** Asaa: «Asaa» guussay Ibraawatuwaa k'aalaan «Addaama» geetettee; «Addaama» guussay «Biittaa» guussaa; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino. **2:9** Sas'. **2:7**; **22:2**, **14** † **2:13**

Top'p'iyaa: Ibraawatuwaa Mas'aafaan «Kuushi» geetettee. Hewekka Gibs'e gadiyaa dugehaa, ha"i de'iyaa Top'p'iyaa gadiyaanne Sudaane gadiyaa guussa. ‡ **2:20** Addaama: Ibraawattu k'aalaan

«Addaama» giyaa suntsay «Asaa» giyaawaa. § **2:21** Miyyiyaa mek'etsaappe: Addaama miyye ashuwaappe aketeeddawaa guussaa. *

2:23 Attuma asaa: guussay Ibraawatuwaa k'aalaan «Ishi» geetettee; «Mac'c'a asaa» guussay «Ishah» geetettee; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino.

2:24 Mat. 19:5; Mar. 10:7-8; 1 K'or. 6:16; Efe. 5:31

²⁵ Bitaniinne Aa machatanne laa"attukka kallo s'iira de'ino; shin ittuu ittoo yeellattikkino.

3

Nagaraanne Nagaraa maarotaabaa

(3:1-24)

¹ Shooshshay Med'inaa Goday S'oossay med'd'eedda do'aa ubbaappe aad'd'eedda genanchcha. Itti gallassi shooshshay he mishiratto, «S'oossay tumu hinttentta, «Gennetiyaan de'iyaa mitsaa teeraa ubbaappe mooppite» geeddee?» yaagiide oochcheedda.

²⁻³ Mishirata shooshshaw zaaraade, «Tuytti, S'oossay hawaadan gibeenna; nuuni gennetiyaan de'iyaa mitsatuwaa teeraa maanaw danddayeetto; shin S'oossay nuuna, Gennetiya gidduwaan de'iyaa mitsaa teeraa mooppite; bochchoppite; hewe d'ayooppe hinttenttu hayk'k'anita geedda» yaagaaddu.

⁴ Shooshshay mishiratto, «Tuytti, hinttenttu ayine hayk'k'ikitta;

⁵ S'oossay hewaa geeddawe, he mitsaa teeraa hinttenttu mooppe, hinttenttu ayfii dooyettina, lo"uwaanne iitaa S'oossaadan* hinttenttu eranawaa I eriyya diraassa» yaageedda.

⁶ Mishirata he mitsaa teeray maanaw mal"iyaawaa, s'eellanaw lo"iyaawaa, k'ay Asay aad'd'eedda eraa demmanaw amoyiyaawaa gidiyaawaa be'aaddu; he mitsaa teeraappe akkaade maaddu; k'ay barenana de'iyaa bare asinawukka hewaappe immina, ikka meedda.

⁷ Hewaappe untunttu laa"uwaa ayfiikka dooyetteedda; yaatina untunttu barenttoo kallo s'iira de'iyawaa ereeddino; balasiyaa giyaa mitsaa haytsaa sikkiide, barenttoo k'antsaan danc'c'eeddino.

⁸ Sa'ay omarsseedda wode, gennetiya gidduwaan Med'inaa Goday S'oossay hamettishin, Aa kooshshaa bitaniinne Aa machata siseeddino; untunttu gennetiya mitsaa giddon Med'inaa Godaa S'oossaappe k'osetteeddinno.

⁹ Shin Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa s'eesiide, «Addaamaa, hak'an de'ay?» yaageedda.

¹⁰ Bitanii, «Gennetiya gidduwaan ne kooshshaa sisaadde, taani kallo de'iyaa diraw, yayaade k'osettaad» yaageedda.

¹¹ Med'ina Goday S'oossay Aa, ««Neeni kallo de'aasa» giide new odeed-dawe oonee? Taani neena, «Mooppa» gaade azazeedda mitsaa teeraappe maadiyyee?» yaagiide oochcheedda.

¹² Shin I, «Taananna de'anaadan neeni immeedda mac'c'awunna he mitsaa teeraappe taw immina maad» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye machchatto, «Neeni hewaa ayaw ootsaad?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata, «Taana shooshshay c'imina maad» yaagaaddu.

S'oossaa Pirddaa

¹⁴ Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye shooshshaa, «Neeni hawaa ootseedda diraw, mehiyaa ubbaanne do'aa ubbaa garssan ne s'alalay shek'k'etteeddawaa! Neeni ne uluwaan biittaana gooshettana; ne de'uwaa laytsaa ubbaan baanaa laac'c'ana.

¹⁵ Taani neenanne mishirato, ne zeretsaanne izi zeretsaa† morkke kessana; I ne huup'iyaa k'os's'ana; neenikka Aa ginddiyaa dukkanaassa» yaageedda.

^{3:1} Sas'. 12:9; 20:2 * ^{3:5} S'oossaadan: S'oossatuwaadan. ^{3:13} 2 K'or. 11:3; 1 S'im. 2:14 † ^{3:15} Izi zeretsaa: Untunttu zeretsaa. ^{3:15} Sas'. 12:17

¹⁶ Mishirattokka Med'inaa Goday S'oossay, «Ne shahaaro wode daro tug-gatana; k'ay neeni wolk'k'aama oytsan naanaa yelana. Gidooppenne neeni ne asinaana de'anaw amottana; I neena mooddana» yaageedda.

¹⁷ Bitaniyaakka Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaageedda; «Neeni ne machchatti oduwaa siseedda dirawunne taani neena, «He mitsaa teeraa mooppa» gaade azazeedda mitsaa ayfiyaa neeni meedda diraw, biittay ne gaasuwaan shek'etteeddawaa gido! Neeni ne de'uwaaw laytsaa ubbaan wolk'k'aama daaburan biittaa goshaadde maana.

¹⁸ Biittay new aguntsaanne kashiyaa dolana; neeni woran doleeddawaa maana.

¹⁹ Neeni biittaw simmana gakkanaw, daaburan ne som"i c'awattina oot-seedda ne k'umaa maana; ayaw gooppe, neeni biittaappe aketaadda; neeni baana; neeni baanaw simmana» yaageedda.

²⁰ Addaame bare machchatto Hewaano[‡] giide suntseedda; ayaw gooppe, iza de'uwaan de'iyaa asaa ubbaw aatto.

²¹ Med'inaa Goday S'oossay Addaamawunne Aa machatiw c'alaa giigisside untunta mayzseedda.

²² Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Simmi Asay nuuppe ituwaadan lo"uwaanne iitaa eriyaawaa gideedda. I bare kushiyaa yeddiide, de'uwaaw mitsaappe akkiidde, k'ay meenna malanne med'inaw de'uwaan de'enna mala te'ettanaw koshshee» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, I bare aketeedda biittaa ootsana mala, Med'ina Goday S'oossay Edene Gennetiyaappe Aa keseedda.

²⁴ Aa kesi diggiide, de'uwaaw mitsaakko afiyaa ogiyaa naagana mala, kiruubeela giyaa kiitanchchatuwaanne aad'd'i aad'd'i wod'd'iyaa tamaa lac'uwaaw mashshaa Edene Gennetiyaappe away doliyaa baggana wot-seedda.

Addaamappe Noha Gakkanaw

4

(Dom. 4:1–5:32)

K'aayeelanne Aabeela

¹ Addaami bare machchatti Hewaanina ak'eeda; iza shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; «Med'inaa Goday taana maaddina, attuma na'aa demmaad» gaade Aa K'aayeela* suntsaaddu.

² K'ay Aa ishaa Aabeela yelaaddu.

Aabeeli dorssaa heemmee; k'ay K'aayeeli biittaa goshee.

³ Unddenna wodiyaappe guyye, K'aayeeli bare gaden doliyaa katsaappe Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda;

⁴ shin Aabeeli bare dorssaa wudiyaa gidдон bayira yeletteedda maratuwaappe akki shukkiide, untuntu ashuwaappe mod'd'iyawaa yarshsheedda. Med'inaa Goday Aabeelanne Aa yarshshuwaa akkeedda;

⁵ shin K'aayeelanne Aa yarshshuwaa akibeenna. Hewaa diraw, K'aayeeli loytsi yiloteedda; bare deemuwaakka d'umisseedda.

⁶ Yaatina Med'inaa Goday K'aayeela, «Ayaw yilotay? Ne deemuukka ayaw d'umeedee?

⁷ Neeni lo"obaa ootsowaa gidintto, ne som"i pashikkennee?† Shin neeni lo"obaa ootsana d'ayooppe, nagaray do'aadan ne penggiyaan muggee; I neena mooddana koyee; shin neeni Aa s'oonana bessee» yaageedda.

^{3:17} Ibr. 6:8 [‡] ^{3:20} Hewaano: Ha suntsaa biletsay «De'iyanno» giyaawaa. * ^{4:1} K'aayeela: Ibraawetso k'aalaan «K'ayin» geetettee. Biletsay «Demmaad» giyaawaa. ^{4:4} Ibr. 11:4 † ^{4:7} Ne som"i pashikkennee? Ta ne yarshshuwaa akkanashin.

⁸ Hewaappe guyye, K'aayeeli bare ishaa Aabeela, «Ane dembbaa boytte» yaageedda. Unttuntu dembban de'ishshin, K'aayeeli bare ishaa Aabeela bolla denddiide wod'eedda.

⁹ Med'inaa Goday K'aayeela, «Ne ishaya Aabeeli hak'anee?» yaagiide oochcheedda.

K'aayeeli zaariide, «Taani erikke; ta ishaa naagiyaawe taaneeyye?» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday K'aayeela, «Hawaa ayaw ootsaad? Be'a; ne ishaa suutsay biittaappe taakko waassee.

¹¹ Ne kushiyaappe ne ishaa suutsaa akkiide, mittanaw hanggeedda biittaappe ha'i neeni shek'etteeddawaa.

¹² Neeni goshinakka biittay new ayfena; betiyaadan neeni sa'aa bollan toyilakattanaassa» yaageedda.

¹³ K'aayeeli Med'inaa Godaa, «Poora! Neeni taana muriyaa muray taani ubbakka danddayennawaa.

¹⁴ Hekko neeni taana hachche ha biittaappe yederssaassa; taani ne sintsaappe k'osettana; betiyaadan taani sa'aa bollan toyilakattana; taana demmowe ooninne wod'ana» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Aa, «Neena ooninne wod'ena; wod'ooppe, ne haluwaa aan laappun kushiya kesana» yaageedda. Hewaa diraw, demmowe ooninne Aa wod'enaadan Med'inaa Goday Aa bolla malaataa wotseedda.

¹⁶ K'aayeeli Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Edene baggaappe away doliyaa baggana de'iyaa Nooda biittaan de'eeddino.‡

K'aayeela Yeletaa

¹⁷ K'aayeeli bare machchattina ak'eeda; Iza shahaaro wode Heenooka yelaaddu. K'aayeeli katamaa he wode kees's'iide, he katamaa bare na'aa suntsan «Heenooka» giide suntseedda.

¹⁸ Heenooki Iraada yeleeedda; Iraadi Mahuyaa'eela yeleeedda; Mahuyaa'eeli Matushaa'eela yeleeedda; Matushaa'eeli Laameeka yeleeedda.

¹⁹ Laameeki Aadonne S'iilo giyaa laa'u machatuwaa dawutsaa akkeedda.

²⁰ Aada Yaabaala yelaaddu; Yaabaali mehiyaa mooddiyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa asatuwaa aawuwaa.

²¹ Aa ishaa suntsay Yuubaala; Yuubaali k'ay diitsaa diis's'iyanne ulddu-udiyaa punniyaa asatuwaa ubbaa aawuwaa;

²² S'iila k'ay Tubaalik'ayna giyaa na'aa yelaaddu; Tubaalik'ayni na-haasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyawaa. § Tubaalik'ayna michchata Naa'imo.

²³ Itti gallassi Laameeki bare machchetuwaa, «Aadee, S'iilee, sisite; ta machattoo, ane taani odiyaawaa hayzitte. Itti bitanii taana dechcheedda diraw, taani Aa wod'aad; ee, taani he taana masuntseedda wodallaa wod'aad.

²⁴ K'aayeela haluwaa kessanaw laappun kushii koshooppe, Laameeka haluwaa kessanaw laappun tammanne laappun kushii koshshee» yaageedda.

Seetanne Heenoosa

²⁵ Addaame bare machchattina gisina hara na'aa yelaade, «K'aayeeli wod'eedda Aabeela diraw S'oossay taw hara na'aa immeedda» gaade, Aa Seeta* gaade suntsaaddu.

4:8 Mat. 23:35; Luk'. 11:51; 1 Yoh. 3:12 **4:10** Ibr. 12:24 ‡ **4:16** Nood: Ha suntsaa birshshetsay «Toyilakattiyaa sa'aa» giyaawaa giyaa gadiyaan de'eedda. § **4:22** Nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyawaa: Itti beni turggumii birataa k'os'iyawanttu ubbaa mayza aawuwaa yaagee. * **4:25** Seeta: Ha suntsaa birshshetsay «Immeedda» giyaawaa.

²⁶ Seetikka attuma na'aa yeleedda; Aa «Heenoosa» giide suntseedda. Aasi Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiide goyniyaawaa he wode doomeedda.

5

Addaama Yeletaa (1 Od. 1:1-4)

¹ Addaama yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. S'oossay asaa med'd'eedda gallassi barena malatisiidde med'd'eedda.

² I attuma asaanne mac'c'a asaa ootsi med'd'iide, untuntta anjeeedda. Untuntta med'd'iide Asaa* giide suntseedda.

³ Addaami 130 laytsaa de'iide, barena malatiyaa attuma na'aa yeleedda; Aa «Seeta» giide suntseedda.

⁴ Addaami Seeta yeledaddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

⁵ Addaami mule 930 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

⁶ Seeti 105 laytsaa de'iide, Heenoosa yeleedda;

⁷ Seeti Heenoosa yeledaddawaappe guyye, 807 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

⁸ Seeti mule 912 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

⁹ Heenoosi 90 laytsaa de'iide, K'aynaana yeleedda;

¹⁰ Heenoosi K'aynaana yeledaddawaappe guyye, 815 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

¹¹ Heenoosi mule 905 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹² K'aynaani 70 laytsaa de'iide, Malaali'eela yeleedda;

¹³ K'aynaani Malaali'eela yeledaddawaappe guyye, 840 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

¹⁴ K'aynaani mule 910 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹⁵ Malaali'eeli 65 laytsaa de'iide, Yaareedda yeleedda;

¹⁶ Malaali'eeli Yaareedda yeledaddawaappe guyye, 830 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

¹⁷ Malaali'eeli mule 895 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹⁸ Yaareed 162 laytsaa de'iide, Heenooka yeleedda;

¹⁹ Yaareed Heenooka yeledaddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

²⁰ Yaareed mule 962 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

²¹ Heenooki 65 laytsaa de'iide, Maatusaala yeleedda;

²² Maatusaala yeledaddawaappe guyye, Heenooki 300 laytsaa S'oossanna hamettiidde de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

²³ Heenooki mule 365 laytsaa de'eedda;

²⁴ I S'oossanna hamettiidde d'ayeedda; ayaw gooppe, S'oossay Aa afeedda.

²⁵ Maatusaali 187 laytsaa de'iide, Laameeka yeleedda;

²⁶ Maatusaali Laameeka yeledaddawaappe guyye, 782 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

²⁷ Maatusaali mule 969 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

²⁸ Laameeki 182 laytsaa de'iide, attuma na'aa yeleedda.

²⁹ «Ha na'ay Med'inaa Goday shek'k'eedda biittaa bollan nuuna nu kushiyya oosuwwa daaburaappe shemppissana» giide Noha† suntseedda.

5:1 Dom. 1:27-28 * 5:2 Asaa: Ibraawetso k'aalan «Asaa» guussay «Addaama» giyaawaa. 5:24 Ibr. 11:5; Yih. 14 † 5:29 Noha: Ha suntsay «Shemppisseedda» giyaawaa malatee.

³⁰ Laameeki Noha yeleeeddawaappe guyye, 595 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

³¹ Laameeki mule 777 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

³² Nohe 500 laytsaa de'iide, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.

Nohanne Bashshaa Haatsaa

6

(6:1–10:32)

Asaa Iitatetsaa

¹ Aasi sa'aa bollan dareedda wode, untuntntoo mac'c'a naanay yeletteed-dino;

² «Saluwaa Med'etatuwaa»* geetettiyaawanttu ha asaa mac'c'a naanay malaa lo"a gidiyaawaa be'eeddino; yaatiide untunttuppe barenttoo dooreeddawantta akkeeddino.

³ Med'inaa Goday, «Ta Ayyaanay asan med'inaw de'enna; ayaw gooppe, Asay hayk'k'iyaawaa; Aa laytsatuukka itti s'eetanne laatama gidana» yaageedda.

⁴ He wodenne hewaappe guyye Saluwaa med'etatu asaa mac'c'a naanaa akkina, naanay yeletteedda wode, wogga adussa asatuu sa'aa bollan de'eeddino. Untunttune beni wode olaw minanne eretteedda asaa.

⁵ Med'inaa Goday he wode sa'aa bollan de'iyaa asaa iitatetsay dareed-dawaanne untunttu wozanay k'oppiyaabay ubbay ubbaa wodekka iita s'alala gideeddawaa be'eedda;

⁶ Med'inaa Goday asaa ha sa'aa bollan med'd'eeddawoo kayyotteedda; bare wozanaan loytsi seeletteedda.

⁷ Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani med'd'eedda asaa ha sa'aa bollappe mule d'ayssana; asaa, mehiyaa, do'aa, biittaana gooshettiya med'etatuwaanne saluwaa kafotuwaa d'ayssana; ayaw gooppe, taani untuntta med'd'eeddawoo kayyottaad» yaageedda.

⁸ Shin Nohe Med'inaa Godaa sintsan nashetteedda.

Noha

⁹ Nohe haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Nohe s'illo asaa; I bare wodiyaan de'eedda asaa gidдон suure asaa; Nohe S'oossanna hametteedda.

¹⁰ Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta giyaa heezzu attuma naanaa yeleedda.

¹¹ He wode biittay sa'ay S'oossaa sintsan tuneedda; sa'ay ubbay makkalan kumeedda.

¹² S'oossay ha sa'aa s'elleedda; sa'ay tuneeddawaa be'eedda; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay ubbay bare ogiyaa tunissi wotseedda.

¹³ Hewaa diraw, S'oossay Noha hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani asaa ubbaa d'ayssana hanay; untunttu gaasuwaan sa'ay makkalan kumeedda diraw, taani tumuppe asaakka sa'aakka d'ayssana.

¹⁴ Hewaa diraw, mino mitsaappe new markkabiya kees's'a; he markkabiya gidдон c'ora k'ol"otuwaa kessa; yaataade soonnanne karenna shidiyaan bara.

¹⁵ Markkabiya hawaadan yaataade kees's'a; adussatetsaa heezzu s'eetu wad'aa, gomppaa ishatamu wad'aa, geesaa hattamu wad'aa ootsa;

6:1 Yob. 1:6; 2:1 * **6:2** Saluwaa Med'etatuwaa: S'oossaa naanatuwaa; s'oossatuwaa naanatuwaa.
6:5 Mat. 24:37; Luk'. 17:26; 1 P'es'. 3:20 **6:10** 2 P'es'. 2:5

¹⁶ markkabiyaaw kaaraa[†] med'd'a; kaaraappenne godaappe gidduwaan itti wad'aa gidiyaa sa'aa kallo agga basha; penggiyaa markkabiyaaw miyiyaanna kessa; markkabiyaaw heezzu pook'iyaa kessaade kees's'a.

¹⁷ «Taani saluwaappe garssan de'uwaaw shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaa d'ayssanaw, ha sa'aa bolla bashshaa haatsaa yeddana; ha sa'aa de'iyaa bay ubbay d'ayana.

¹⁸ Shin taani ta k'aalaa c'aak'k'uwaaw neenana c'aak'k'ettana. Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne attuma naanaa machatuwaaw neenanna akkaade markkabiyaaw giddo gela.

¹⁹ Unttuntu neenana shemppuwaanna attana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe k'ommuwaan k'ommuwaan attumawaanne mac'c'awaa laa"uwaaw laa"uwaaw akkaade, markkabiyaaw giddo gelissa.

²⁰ Duma duma k'ommo kafuwaappe, duma duma k'ommo mehiyaappenne biittaana gooshettiyaaw duma duma k'ommo med'etatuwaaw ubbaappe laa"uwaaw laa"uwaaw gidiide, shemppuwaanna attana mala neekko yaana.

²¹ K'ay neeninne neenanna de'iyaa wanttu maanaw, duma duma k'ommu miyaa katsaa Efeera, markkabiyaaw gidдон k'ola» yaageedda.

²² Nohe ubbabaakka S'oossay azzeeddawaadan ootseedda.

7

¹ Med'inaa Goday hewaappe guyye Noha hawaadan yaageedda; «Neeni ne soo asaa ubbaanna markkabiyaaw giddo gela; ayaw gooppe, taani ha wodiyaaw yeletaa gidдон neeni s'illo gideeddawaaw be'aaddi.

²⁻³ Neeni geeshsha gideedda mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaaw laappunuwaaw, geeshsha gidenna mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe itti attumawaanne itti mac'c'awaa, k'ay saluwaaw kafuwaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaaw laappunuwaaw ootsaade, sa'aa ubbaa bolla duma duma zeretsay shemppuwaanna attana mala neenana akkaade gela.

⁴ Ayaw gooppe, laappun gallasaappe guyye, taani oytamu gallaanne oytamu k'ammaa ha sa'aa bolla iraa bukissana; yaataade taani med'd'eedda med'etaa ubbaa sa'aa bollaappe d'ayssana» yaageedda.

⁵ Nohe Med'inaa Goday Aa azzeedda ubbabaa ootseedda.

⁶ Bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda wode, Nohe laytsay usuppun s'eeta.

⁷ Nohe, Aa attuma naanay, Aa machatanne Aa naanaa machchetuu bashshaa haatsaappe attanaw markkabiyaaw giddo geleeddino.

⁸ Geeshsha mehiyaappenne do'aappe, geeshsha gidenna mehiyaappenne do'aappe, kafuwaappenne biittaana gooshettiyaaw wanttu ubbaappe

⁹ S'oossay Noha azzeeddawaadankka attumawenne mac'c'awe laa"uwaaw laa"uwaaw gidi, Nohekkoo yiide markkabiyaaw giddo geleeddino.

¹⁰ Laappun gallasaappe guyye, bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda.

¹¹ Nohe usuppun s'eetu laytsaa de'ina, laa"entsa aginaan, tammanne laappunsa gallasan, he gallasan biittaa gidдон de'iyaa wolk'k'aama c'iimmaa puluttuwaaw ubbay d'uuk'k'i aggeeda; saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuukka dooyetti wod'd'eeddino;

¹² Iray ha sa'aa bolla oytamu gallaanne oytamu k'ammaa bukkeedda.

[†] 6:16 Kaaraa: Maskkootiyaaw. 6:22 Ibr. 11:7 7:7 Mat. 24:38-39; Luk'. 17:27 7:11 2 P'es'. 3:6

¹³ He gallassan Nohenne Aa attuma naanay, Seeme, Kaammenne Yaafeeti, Nohe machatanne Aa naanaa heezzatuwaa machatuu ittippe markkabiyya giddo geleeddino.

¹⁴ Unttunttune do'aa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, mehiyaa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, sa'aanna gooshettiyaawanttu ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, kafuwaa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, untunttunna ittippe geleeddino;

¹⁵ de'uwaa shemppuwaanna de'iyaaawanttu ubbay laa"uwaa laa"uwaa gidi, Nohekko yiide markkabiyaan geleeddino;

¹⁶ S'oossay Noha azazeeddawaadan, med'etaa ubbaappe attumawaanne mac'c'awaa gidiide, markkabiyya giddo geli simmowaan, Med'inaa Goday markkabiyya penggiyaa gorddeedda.

¹⁷ Bashshaa haatsay oytamu gallassaa sa'aa bollan bukkiidde gam"eedda; haatsay dariide, markkabiyya biittappe pude dentseedda.

¹⁸ Haatsay biittaa bollan loytsi darina, markkabii haatsaa bollan tooket-teedda.

¹⁹ Saluwaappe garssaana de'iyaa d'ok'k'a deretuu ubbay mitettana gakkanaw, haatsay ha sa'aa bollan loytsi wolk'k'aappe dareedda.

²⁰ Haatsay deretuwaa s'eeraappe aad'd'iide, tammanne ichcheshu wad'aa gakkanaw tookeedda.

²¹ Yaatina sa'aa bollan shemppuwaanna k'aas's'iyaa med'etatuub bay: kafuu, mehii, do'ay, sa'aa bollan sham"i giyya med'etaa ubbayne Asay ubbay hayk'k'eedda.

²² Ee, mela biittaa bollan de'iyaa, bare siid'iyaa de'uwaa shemppuwaa shemppiyya ubbaykka hayk'k'eedda.

²³ Ha sa'aan pas'a de'iyaa bay ubbay: asay, mehiinne do'ay, biittaana gooshettiyya med'etatuunne saluwaa kafotuu ubbaykka sa'aappe d'ayeeddino. Nohe s'alalayanne aanana markkabiyya gidдон de'iyaaawanttu atteeddino.

²⁴ He haatsay s'eetanne ishatamu gallassaa gakkanaw sa'aa bollan gam"eedda.

8

Bashshaa Haatsay shooreedda

¹ Shin S'oossay Noha, aanana markkabiyya gidдон de'iyaa do'aa ubbaanne mehiyaa ubbaa k'oppeedda; sa'aa bollan c'arkkuwaa c'arkkisseedda; he haatsay wod'd'i wod'd'i beedda.

² K'ay biittaa gidduwaan de'iyaa c'iimmuwaa pulttuunne saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuu gorddetteeddino; iraykka saluwaan ek'k'eedda.

³ Yaatina haatsay wod'd'i wod'd'i beedda. He s'eetanne ishatamunsa gallasaappe guyye, haatsay wod'd'eedda.

⁴ Haatsay wod'd'ina markkabii laappunsa aginaan, tammanne laap-punsa gallassan Araaraate giyya deretuwaa bolla utteedda.

⁵ Haatsay tammantsa aginay gakkanaw wod'd'i wod'd'i beedda; tam-mantsa aginaw koyro gallassi deretoo s'eeray beetteedda.

⁶ Oytamu gallasaappe guyye, Nohe bare kees's'eedda markkabiyya maskkootiyya dooyyeedda;

⁷ yaatiide itti k'uuruwaa kare yeddina; k'uuruu haatsay biittaa bollappe melana gakkanaw, yaanne haanne paalliidde gam"eedda.

⁸ K'ay Nohe haatsay biittaa bollappe wod'd'i wureeddenttonne be'anaw itti harap'p'atto kare yedeedda;

⁹ shin he harap'p'atta haatsay biittaa ubbaa bollan ha"ikka de'iyaa diraw, shemppiyaa sa'aa demmabeykku. Hewaa diraw simmaade, markkabiyyaa gidдон de'iyaa Nohekkoo yaaddu; I bare kushiyyaa yeddiide, barekko markkabiyyaa gidдо akkeedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, hara laappun gallassaa gam"iide, Dogomatto zaariidekka markkabiyyaa gidдоppe kessiide yedeedda.

¹¹ He harap'p'atta sa'ay omarssiyyaa wode aakko simmaade yaaddu; wogaraa malatiyyaa mitsaappe duutseedda irs's'a haytsaa bare doonaan sa"aa akkaade yaaddu. Hewaa diraw, haatsay biittaa bollappe wod'd'eeddawaa Nohe ereedda.

¹² K'ay Nohe hara laappun gallassaa gam"iide, he harap'p'atto zaaretsiide yedeedda; shin he harap'p'atta aakko simmaade yabeykku.

¹³ Nohe usuppun s'eetanne itti laytsaa de'ina, koyro aginaan koyro gallassi, haatsay biittaa bollappe s'i"eedda; Nohe markkabiyyaa k'um"iyaa dooyi s'eelliide, biittay s'i"eeddawaa be'eedda.

¹⁴ Laa"entso aginaan laatamanne laappuntsa gallassan, biittay mule meleedda.

¹⁵ S'oossay he wode Noha hawaadan yaagiide azazeedda;

¹⁶ «Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne naanaa machatuwaa akkaade markkabiyyaa gidдоppe kesa.

¹⁷ Unttuntu yelettiide, dariide c'orana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe neenana de'iyaawantta: kafotuwaa, mehetuwaa, do'atuwaanne biittaana gooshettiyyaa ubbaa neenana kessa» yaageedda.

¹⁸ Nohe bare attuma naanatuwaan, bare machchattinanne bare naanaa machchetuwaanna markkabiyyaa gidдоppe kesseedda.

¹⁹ Mehiyaanne do'aa ubbay, biittaana gooshettiyyaa med'etaa ubbay, kafuwaa ubbayanne sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyaabaa ubbay bare k'ommuwaan k'ommuwaan markkabiyyaa gidдоppe keseeddino.

²⁰ Nohe Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; geeshsha mehiyaanne do'aa ubbaappenne geeshsha kafuwaa ubbaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aan s'uuggiide yarshsheedda.

²¹ Yaatina Med'inaa Goday yarshshuwaa peenuwaa sawiyaawaa singgiide, bare wozanaan hawaadan yaageedda; «Na'atetsaappe doommina, Asay wozanaan k'oppiyaabay ubbay iita gidooppenne, taani asaa diraw gaade laa'entso ubbakka ha sa'aa shek'k'ikke. K'ay taani ha"i ootseeddawaadan pas'a de'iyaa med'etaa ubbaa laa'entso ubbakka d'ayssikke.

²² Ha sa'ay de'eedda keeshshaa ubbaan, zeriyya wodiinne c'akkiyaa wodii, meeguunne hombbii, boniinne balgguu, gallassayanne k'ammay ubbaadekka de'ana» yaageedda.

9

S'oossay Nohena Geleedda

K'aalaa C'aak'uwaa

¹ S'oossay Nohanne Aa attuma naanaa hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yelettite; c'orite; sa'aa ubbaa kumite.

² Sa'aa do'atuu ubbay, saluwaa kafatuu ubbay, gadiyaan wos's'i k'aas's'iyaabaa ubbayanne abban de'iyaa moletuu ubbay hinttenttoo yayyinonne dagammino. Unttuntu hinttenttoo aad'd'iide imetteeddino;

³ taani mokkiyaa dumma dumma katsatuwaa hinttenttoo immeed-dawaadanka, shemppuu de'iyaa wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbay hinttenttoo k'uma gidana.

⁴ Shin suutsaa gidдон shemppuu de'iyaa diraw suutsay Aa gidduwaan de'iyaa ashuwaa mooppite.

⁵ Taani hinttenttu shemppuwaanna de'iyaa hinttenttu suutsaa do'aa ubbaappe tumu achchana; k'ay asaa ubbaappe, Aa mala asaa suutsaa achchana.

⁶ S'oossay asaa barena malatisiidde med'd'eedda diraw, asaa suutsaa gus-siyaa oonanne gidooppenne, Aa suutsaykka asaa kushiyaan gukkanawaa.

⁷ Hinttenttu yelettite; c'orite; sa'aan darite; an c'orite» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye, S'oossay Nohanne aanana de'iyaa Aa attuma naanaa,

⁹⁻¹⁰ «Simmi ha"i, taani ta c'aak'uwaa hinttenana, hintteppe guyye hinttenttu zeretsaannanne pas'a neenana de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'etay; ee, taani ta c'aak'k'uwaa kafuwaanna, mehiyaanna, sa'aa do'aa ubbaananne, markkabiyaappe hinttenana keseedda, shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'ay.

¹¹ Taani hinttenana ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; hawaappe sintsan shemp-puu de'iyaabay ubbay bashshaa haatsaan ubbakka bayenna; ha sa'aa bayzziyaa haatsay hawaappe sintsan ubbakka de'enna» yaageedda.

¹² K'aykka S'oossay, «Taani taappenne hintteppe, hinttenana de'iyaa pas'a med'etatuwaa ubbaappe gidduwaan yaana yeletaa ubbaanna c'aak'k'etiyyaa c'aak'uwaa malaatay hawaa;

¹³ taani ta zuluwaa shaariyaan essaad; I taappenne ha sa'aappe gid-duwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidana.

¹⁴ Taani sa'aappe bollan shaariyaa aheedda wodenne shaariyaan zuluu beetteedda wode,

¹⁵ taappenne hintteppe shemppuu de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; pas'a de'iyawaa ubbaa d'ayssanaw hawaappe sintsan ubbakka bashshaa haatsay yeenna.

¹⁶ Zuluu shaariyaan beetteedda wode awudenne, taani Aa be'ana; taappe S'oossaappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda med'ina c'aak'k'uwaa taani hassayana» yaageedda.

¹⁷ S'oossay Noha, «Taani taappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyawaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwaa malay hawaa» yaageedda.

Nohanne Aa Naanaa

¹⁸ Markkabiyaappe keseedda Nohe attuma naanay Seema, Kaamanne Yaafeeta; Kaame Kanaane aawuwaa.

¹⁹ Hawanttu heezzuukka Nohe naanaa; sa'aan ubbaan de'iyaa Asay unt-tuntuppe yeletteedda.

²⁰ Nohe goshshanchcha; I woyniyaa turaa toketsaa doommeedda.

²¹ Itti gallassi I he woyniyaa eessaa ushiidde matsotteedda; bare dunkkaaniyaa gidдон kallo s'iira giseedda.

²² Kanaane aawuwaa Kaame bare aawuwaa kalluwaa be'eedda; kare kesiide, bare laa"u ishatoodeedda.

²³ Shin Seeminne Yaafeeti afilaa ittuwaa akkiide, laa"attukka barenttu hashiyaana hashiyaana gatsi oyk'k'iide, guyyegutsaan hametti geliide, barenttu aawuwaa kalluwaa kammeeddino; untunttu barenttu aawuwaa kalluwaa be'enna mala barenttu deemuwaa wora zaareeddino.

²⁴ Nohe matsuu aad'd'ina beegottiide, Aa na'ay ubbaappe teefay Aa oot-seeddawaa ereedda.

²⁵ Aa,

«Kanaane shek'etteeddawaa gido!

I bare ishatoo wurssetsa ayiliyaa gido» yaageedda.

²⁶ K'aykka Nohe,

«Med'inaa Goday, Seema S'oossay galatetto!

Kanaane Seema ayiliyaa gido;

²⁷ S'oossay Yaafeeta* biittaa aasso.

Yaafeeta zaratuu Seema zaratuwaa gidдон de'ino;

Kanaane Yaafeeta ayiliyaa gido» yaageedda.

²⁸ Bashshaa haatsaappe guyye, Nohe 350 laytsaa de'eedda.

²⁹ Nohe mule 950 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

10

Nohe Naanatuwaa Yeletaa

(1 Od. 1:5-23)

¹ Nohe naanaa, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa; bashshaa haatsaappe guyye, untunttoo attuma naanay yeletteeddino.

Yaafeeta Naanaa

² Yaafeeta attuma naanay: Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.

³ Goomera attuma naanay: Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.

⁴ Yaawaana attuma naanay: Eliisha, Tarsseese, Kitiimanne Rooda.

⁵ Hawantuppe abbaa doonaan de'iyaa Asay ubbay bare gadiyaan gadiyaan, bare k'aalan k'aalan, bare yaran yaraaninne, bare kawutetsan kawutetsan shaaketteeddino.

Kaama Naanaa

⁶ Kaama attuma naanay: Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.

⁷ Kuusha attuma naanay: Saaba, Ewulaas'a, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay: Saabanne Dadaana.

⁸ Kuushi Naamiruuda yeledda; Naamiruudi ha sa'aan koyro wolk'k'aama olanchchaa gideedda;

⁹ Med'inaa Godaa sintsanikka I wolk'k'aama shankkanchcha gideedda; «Naamiruudadan Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama shankkanchcha gideedda» guussay hewaa diraassa.

¹⁰ Aa kawutetsay koyro katamati Sanaa'oore gadiyaan de'iyaa Baabloone, Ereeka, Akkaadanne Kalna.

¹¹⁻¹² I he biittaappe Asoore biide, Nenewe, Rohobootanne Kaalaha kees's'eedda; k'ay Nanawepenne Kaalaahappe gidduwaan de'iyaa Reseena giyaa wolk'k'aama katamaakka kees's'eedda.

¹³⁻¹⁴ Mis'irayme Ludetuwaa, Anaamaawatuwaa, Lahaabetuwaa, Nafttuuhetuwaa, Patiroosatuwaa, Kaasiluhetuwaanne Piliss's'eematuwaa zeretsatuwaa yeledda Kafttooretuwaa yeledda.

* **9:27 Yaafeeta:** Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay, «gujjo» giyaawaa malatee.

¹⁵⁻¹⁸ Kanaane bare bayira na'aa Sidoonanne Heeta yeleedda; k'ay Kanaane Yaabuusa asaa, Amooore asaa, Gerggeese asaa, Hiiwe asaa, Ark'k'e asaa, Siina asaa, Ariwaade asaa, S'amaare asaanne Hamaata asaa yeleedda.

Hewaappe guyye, Kanaane zaratuu laalettina,

¹⁹ Kanaane biittaa zaway Sidoonappe doommiide, Geeraarananne Gaazanna aad'diidde, Sodoomaanne Gamooraa, Adaamanne S'aboyma biide, Lashaa'an zawatee.

²⁰ Kaame attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu biittan biittaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta.

Seema Naanaa

²¹ Seemaw naanay yeletteeddino; I Yaafetaw bayira ishaanne Eboora naanaa ubbaw mayza aawuwaa.

²² Seema attuma naanay: Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luudanne Araama.

²³ Araama attuma naanay: Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.

²⁴ Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda.

Shelaahi Eboora yeleedda.

²⁵ Ebooraw laa'u attuma naanay yeletteeddino. Ittuwaa suntsay Peeleega; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay Aa wodiyaan shaakketeedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana.

²⁶ Yok'is'aani naanaa yeleedda. Unttunttune: Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha,

²⁷ Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,

²⁸ Oobaala, Abimaa'eela, Saaba,

²⁹ Ofiira, Hawiilanne Yobaaba. Hawanttu ubbaykka Yok'is'aana attuma naanaa.

³⁰ Unttunttu de'eedda heeray Meeshappe biide away doliyaa baggana de'iyaa derii dariyaa gadiyaan Safaara gakkee.

³¹ Seema attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu gadiyaan gadiyaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta.

³² Hawanttu barenttu yaran yaraaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteedda Nohe attuma naanaa zaratuwaa. Bashshaa haatsaappe simmiide, kawutetsatuwaa hawantuppe sa'aa ubbaw yeletti aakkeeddinno.

11

Baabloona Gimbbiyaa

(11:1-9)

¹ Sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay koyro itti doonaanne itti k'aalaa haasayiino.

² Asatuu away kesiyaa bagga simmiide beedda wode, Sanaa'oore giyaa gadiyaan dembbaa ittuwaa demmiide yan, utteeddino.

³ Unttunttu ittuu ittuwaa, «Haa yiite; s'uubiyaa med'd'iide, taman s'uuggoytte» yaageeddino. Unttunttu shuchchaa diraw s'uubiyaa, urk'k'aa diraw shidiyaa akkeeddino;

⁴ «Haa yiite; nu suntsaa s'eesissanawunne k'ay nuuni ha sa'aa ubbaa bollan laalettennaan attanaw itti wolk'k'aama katamaanne s'eeray saluwaa gakkiiyaa itti pook'iyaa nuw kees's'oytte» yaageeddino.

⁵ Shin Goday asatuu kees's'eedda wolk'k'aama katamaanne pook'iyaa be'anaw duge wod'd'eedda;

⁶ Med'inaa Goday «Hekko untunttu itti asaa; k'ay untunttu ubbaykka itti k'aalan haasayiino; untunttu ha'i hawaa ootsanaw doommowaappe

guyye, untuntu barenttoo ootsanaw k'oppowaa untuntu danddayette-nawe ayayne baawa.

⁷ Haa yiite; duge wod'd'iide untuntu ittuu haasayiyaa k'aalaa ittuu erenna mala, untuntu k'aalaa dummayoyitte» yaageedda.

⁸ Med'inaa Goday untunta hewaappe sa'aa ubbaa bolla laalina, untuntu he wolk'k'aama katamaa kees's'iyaawaa aggiisheedino.

⁹ Med'inaa Goday sa'aa asaa k'aalaa yan dummayeedda diraw, he katamay Baabeela* geetetteedda. Goday untunta hewaappe sa'aa ubbaa bolla laaleedda.

*Seemappe Abraama Gakkanaw
(11:10-32)*

¹⁰ Seema yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Bashshaa haat-saappe guyye, laa"u laytsaa gidina, Seema laytsay 100 gideedda wode, Seemi Arifaakisaada yeledda.

¹¹ Seemi Arifaakisaada yeleddawaappe guyye, 500 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

¹² Arifaakisaadi 35 laytsaa de'iide, Shelaaha yeledda;

¹³ Arifaakisaadi Shelaaha yeleddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

¹⁴ Shelaahi 30 laytsaa de'iide, Eboora yeledda;

¹⁵ Shelaahi Eboora yeleddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

¹⁶ Eboori 34 laytsaa de'iide, Peeleega yeledda;

¹⁷ Eboori Peeleega yeleddawaappe guyye, 430 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

¹⁸ Peeleegi 30 laytsaa de'iide, Raa'a yeledda;

¹⁹ Peeleegi Raa'a yeleddawaappe guyye, 209 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

²⁰ Raa'u 32 laytsaa de'iide, Saruuga yeledda;

²¹ Raa'u Saruuga yeleddawaappe guyye, 207 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

²² Saruugi 30 laytsaa de'iide, Naakoora yeledda;

²³ Saruugi Naakoora yeleddawaappe guyye, 200 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

²⁴ Naakoori 29 laytsaa de'iide, Taara yeledda;

²⁵ Naakoori Taara yeleddawaappe guyye, 119 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeledda.

²⁶ Taari 70 laytsaa de'iide, Abraama, Naakooranne Haaraana yeledda.

Taara Yeletaa

²⁷ Taara yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Taari Abraama, Naakooranne Haaraana yeledda; Haaraani Loos'a yeledda.

²⁸ Haaraani bare aawuu Taari pas'a de'ishshin, bare yeletteedda Kaladaawetuwa gadiyaan, Uura giyaa wolk'k'aama kataman hayk'k'eedda.

²⁹ Abraaminne Naakoorinne laa"attuukka akkeeddino; Abraamo machchatti suntsay Saaro; k'ay Naakoora machchatti suntsay Milkko; Milkka Haaraana naatto; Haaraani Milkkiwunne Yiskkaaniw aawuwaa.

³⁰ Saara mantsato; iziw na'i baawa.

³¹ Taari bare na'aa Abraama, bare na'aa Haaraana na'aa Loos'anne, bare na'aa Abraamo machchatto Saaro akkiidde kesina, untuntu ittippe

* **11:9 Baabeela:** Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay Walaketeeddawaa giyaawaa malatee.

Kanaane gadiyaa baanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwaaw katamaappe dendeeddino; shin untunttu Kaaraane giyaa katamaa gakkanaw biide, yan utteeddino.

³² Taari 205 laytsaa de'iide, Kaaraanen hayk'k'eedda.

Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikkiyaa

12

(12:1–35:29)

Abraamo S'eesaa

¹ Med'inaa Goday Abraama yaageedda; «Neeni ne gadiyaappe, ne dabbotuwaappenne ne aawuwaa golle asaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba.

² Taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana; k'ay taani neena anjjana; taani ne suntsaa gitayana; yaatina neeni anjjo gidana;

³ taani neena anjjiyaawantta anjjana; k'ay neena shek'k'iyaaawantta taani shek'k'ana; ha sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggana anjjettana»* yaageedda.

⁴ Abraame Med'inaa Goday aw odeeddawaadan denddiide beedda; Loos'ekka aanana beedda; Abraame Kaaraaneppe beedda wode, aw laytsay laappun tammanne ichchesha.

⁵ Abraame bare machchatto Saaro, bare ishaa na'aa Loos'a, yan shiishsheedda barenttu mas'uwaa ubbaanne, Kaaraanen untunttu demmeedda k'oomatuwaa akkiide, Kanaane gadiyaa baanaw denddeedda; biide untunttu Kanaane gadiyaa gakeeddino.

⁶ Abraame he gadiyaan Sekeema giyaa sa'aan de'iyaa Moore giyaa wolk'k'aama wolaa gakkanaw hametiidde beedda. He wode Kanaane asatuu he gadiyaan de'ino.

⁷ Shin Med'inaa Goday Abraamaw k'onc'c'iide Aa, «Ha gadiyaa taani ne zeretsaw immana» yaageedda. I barew k'onc'c'eedda Med'inaa Godaw he sa'aan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide goynneedda.

⁸ Hewaappe denddiide, Beeteleppe away doliyaa baggana de'iyaa deretiyaa sa'aa biide, hewaan Beetele away wulliyaa bagga aggiide, k'ay Ayi away doliyaa bagga aggiide, gidduwaan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda.

⁹ Hewaappe guyye, Abraame yaappe denddi biide Neegeeba bazzuwaa gakeedda.

Abraame Gibis'e Beedda

¹⁰ He wode he gadii koshateedda; koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, Abraame amareeda wodiya de'anaw duge Gibis'e wod'd'eedda.

¹¹ Gibis'e gelana hanishin, Abraame bare machchatto Saaro hawaadan yaageedda; «Sisa; neeni loytsa malaa lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani eray.

¹² Gibis'e asatuu neena be'iyaa wode untunttu, «Hanna Aa machchatto» yaagiide untunttu taana wod'ana; shin neena pas'a aggana.

¹³ Simmi untunttu taw ne gaasuwaan keekana malanne, k'ay taani hayk'k'ennan ne gaasuwaan attana mala neeni, «Taani Aa michchato» yaaga» yaageedda.

¹⁴ Abraame Gibis'e biittaa geleedda wode, Gibis'e asatuu he mishirata daro malaa lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa be'eeddino.

^{12:1} Kit. 7:2-3; Ibr. 11:8 ^{12:3} Gal. 3:8 * ^{12:3} Ne baggana anjjettana: Neena anjjowaada anjjana mala ubbay woosana. ^{12:7} Kit. 7:5; Gal. 3:16 ^{12:13} Dom. 20:2; 26:7

¹⁵ K'ay Gibis'e kaatiyaw ootsiyaa kaappatuukka izo be'eedda wode, kaatiyaa sintsan izo nashsheeddino; yaatiide izo kaatiyaa golle afeedino.

¹⁶ Yaatina izi gaasuwaan kaatii Abraama lo'o ayfiyaan s'eelledda; Abraamaw dorssatuwaanne booratuwaa, attuma haretuwaanne mac'c'a haretuwaa, attuma k'oomatuwaanne mac'c'a k'oomatuwaa, gaaluwaa im-meedda.

¹⁷ Shin Med'inaa Goday Abraama machchatti Saari gaasuwaan Gibis'e kaatiyaa bollanne Aa soo asaa bolla daro kaa'iyaa harggiyaa yeddeedda.

¹⁸ Yaatina kaatii Abraama s'eesiide, «Neeni hawaa ayaw ta bolla ootsaad? iza ne machchatto gideeddawaa ayaw taw odabeykkii?

¹⁹ Neeni izo, «Iza ta michchato» gaade taw ayaw odaaddii? Taani izo taw machche ootsanaw akkeeddawe hewaa diraassa. Simmi ha'i ne machchatto hanno be'a; izo akkaade ba» yaageedda.

²⁰ Bare asaa azazina, untunttu Abraama Aa machchattinanne aw de'iyaa ubbabaanna kessiide yeddeeddino.

13

Abraaminne Loos'e Shaaketteeddino

¹ Hewaa diraw Abraame bare machchattinanne, barew de'iyawaa ubbaanna Gibs'eppe Negeeba bazzuwaa beedda; Loos'ekka aanana beedda.

² Abraame he wode miizaa, biraaninne work'k'aan darii duretteedda.

³ I Negeebappe denddiide Beetele gakkanaw beedda; he sa'ayne Beeteleppen Ayippe gidduwaan I koyro bare dunkkaaniyaa d'ogeedda sa'anne

⁴ yarshshiyaa sa'aa I koyro kees's'eedda sa'aa. Yan Abraame Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda.

⁵ Abraamena yuuyiyaa Loos'ewukka miizzay, dorssaa wudiinne dunkkaanii de'ee.

⁶ Shin untunttu ittippe de'anaw untunttoo biittay gidibeenna; untunttoo daro mehii de'iyaa diraw, untunttu ittippe de'anaw danddayibeykkino.

⁷ Hewaa gaasuwaan Abraamo wudiyaa heemmiyaawanttu giddoninne Loos'e wudiyaa heemmiyaawanttu giddon walassay kesseedda. He wode Kanaanatuunne Parzzetuu he gadiyaan de'ino.

⁸ Yaanina Abraame Loos'a, «Nuuni ishaturwaa gidiyaa diraw, ta giddoninne ne giddon, ta wudiyaa heemmiyaawanttu giddoninne ne wudiyaa heemmiyaawanttu giddon walassaa kessoppa.

⁹ Biittaa ubbay ne sintsan de'ennee? Ane nuuni shaakettoytte; neeni haddirssa bagga booppe, taani ushechcha bagga baana; neeni ushechcha bagga booppe, taani haddirssa bagga baana» yaageedda.

¹⁰ Loos'e yuuyyi aad'd'i s'eelliide, Yorddaanoosa Shaafaa wombbay ubbay biide Zoo'aara gakkanaw, Med'inaa Godaa gennetiyyaa* woy Gibis'e biittaa mala daro haatsay de'iyawaa gidiyawaa be'eedda. (Hewenne Med'ina Goday Sodoomanne Gamooraa geetettiyyaa katamato d'ayissanaappe kase).

¹¹ Hewaa diraw Loos'e barew Yorddaanoosa wombbaa ubbaa dooriide, away doliyaa bagga beedda; yaatina untunttu ittuu ittiwaappe shaaketteeddino.

¹² Abraame Kanaane gadiyaan de'eedda; shin Loos'e wombban de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaa gidduwaan uttiide, Sodooma katamaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.

¹³ He wode Sodooma asatuu iitanne Med'inaa Godaa bolla pala nagaraa ootsiyaawantta.

* **13:10** Med'inaa Godaa Gennetiyyaa: Edene Gennetiyyaa bessiyaawaa. **13:10** Dom. 2:10

¹⁴ Loos'e Abraameppe shaaketteeddawaappe guyye, Med'inaa Goday Abraama hawaadan yaageedda; «D'ok'k'u gaade neeni de'iyaaappe away doliyaa bagganne away wulliyaa bagga, k'ay huup'issa bagganne gedissa bagga s'eella.

¹⁵ Ha neeni s'eelliyaa biittaa ubbaa taani newunne ne zariyaw med'inaw immana;

¹⁶ taani ne zariyaa sa'aa shafiyaadan darissana; ooninne sa'aa shafiya paydana danddayooppe, ne zariikka paydettana.

¹⁷ Dendda; biittaa gomppan pudenne dugenne hininne haanne hamettaadde be'a; ayaw gooppe, taani ha biittaa new immana» yaageedda.

¹⁸ Abraame bare dunkkaaniyaa shoddiide, Kebroone katamaan de'iyaa Mamire wolatuwaa woggatuwaa matan de'anaw beedda. Hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

14

Abraame Loos'a Wotsi Akkeedda

¹ He wode Sanaa'oore Kaatii Amiraafeeli, Elaasaara Kaatii Ariyooki, Elaama Kaatii Kadorllaa'oomerinne Goyma Kaatii Tidi'aali oydduu,

² Sodooma Kaatiyaa Beera'aara, Gamooraa Kaatiyaa Birshshaara, Adaama Kaatiyaa Shin"aabaara, S'aboyma Kaatiyaa Shemebeeraaranne (S'oo'aaro geetettiyyaa) Belaa'a Kaatiyaanna olaw salppeeddino.

³ Hawanttu ichcheshu kaatetu gaketii itti wolk'k'aa gidiide, (Mas'ine Abbaa giyyaa) Siiddima Wombban shiik'eeddino.

⁴ Unttuntu kase tammanne laa"u laytsaa Kadorllaa'oomeraw moodetteeddino; shin tammanne heezentsa laytsan aw makkaleeddino.

⁵ Tammanne oyddentso laytsan Kadorllaa'oomerinne aanana zuppeteedda kaatetu barenttu olanchchatuwaa akki biide, Asttaarooti s'arnnayman de'iyaa Raafaayeta, Haaman de'iyaa Zuuzetanne Shaawe-K'iriyaatayman de'iyaa Eemeta oliide s'ooneeddino.

⁶ Hooraa biittaa asatuwaakka Se'iira Deriyaan oliide, bazzuwaa matan de'iyaa Elpparaana giyyaa sa'aa gakkanaw yedersseeddino.

⁷ Hewaappe guyye simmiide, Ayin-Mishppaas'a yeeddino. (Ha'i he sa'ay K'aadeesa geetettee.) Unttuntu Amaaleek'atuwaa biittaa ubbaanne k'ay Has'aas'oone Taamaara giyyaa sa'aan de'iyaa Amooratuwaa oliide s'ooneeddino.

⁸ Hewaappe simmiide, Sodooma kaatii, Gamooraa kaatii, Addaama kaatii, S'aboyma kaatiinne (S'oo'aaro geetettiyyaa) Belaa'a kaatii denddeeddino; Siiddima Wombban salppeeddino.

⁹ Hawanttu ubbay Elaama kaatiyaanna, Goyma kaatiyaanna, Sanaa'oore kaatiyaannanne Elaasaara kaatiyaanna (ha ichcheshu kaatetu oyddu kaatuwaanna) oletteeddino.

¹⁰ Siiddima Wombban he wode, shidiyaadan oyk'k'iyaaabay kumeedda ollay besseedda; Sodooma kaatiinne Gamooraa kaatii barenttu olanchchatuwaanna olaappe bak'atishin, untuntuppe amareedawanttu he ollatuwaan kunddeeddino; shin atteedawanttu deriyaa bak'ateeddino.

¹¹ Oyddu kaatetu Sodoomanne Gamooraa katamatuwaa mas'uwa ubbaanne untunttu k'umaa ubbaa bonk'k'iide akkeeddino.

¹² Abraamo ishaa na'ay Loos'e Sodooman de'iyaa diraw, aakka Aa mas'uwaakka akkeeddino.

¹³ Hewaappe guyye, itti bitanii bak'ati yiide Ibraawiyaa Abraamaw hawaa odeedda. Abraame he wode, Eshkkolanne Aneera ishaa Amooriyaa

Mamire wolaa matan de'ee. Unttuntu ubbaykka olaa zaaranaw Abraamena c'aak'k'uwaa c'aak'k'eti utteeddino.

¹⁴ Abraame bare dabuu omoodetteeddawaa siseedda wode, olaa eriyaa bare son yeletteedda 318 asaa dentseedda; he oyddu kaatetuwwa kaalliidde Daani giyaa katamaa gakkanaw beedda.

¹⁵ K'amman bare asaa c'uguwaan c'uguwaan shaakki, bare morkkatuwaanna olettiide untunta s'oonedda. Demask'k'oppe huup'issa baggana de'iyaa Hooba giyaa sa'aa gakkanaw yedersseedda.

¹⁶ Mas'uwaa ubbaa, k'ay bare dabuuwwa Loos'anne Aa mas'uwaa, mac'c'a asaanne hara asaa wotsi akkeedda.

¹⁷ Abraame Kadorllaa'oomeranne aanana zuppeteedda kaatetuwwa s'ooniide simmeeddawaappe guyye, Sodooma kaatii, (Kaatetuwwa Wombbaa giyaa) Shaaweeha Wombban Aa mokkanaw keseedda.

Malkka-S'edek'k'i Abraama Anjjeedda

¹⁸ He wode, Saleeme Kaatii Malkka-S'edek'k'i ukitsaanne woyniyaa eessaa akkiide yeedda; I Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'eesiyaa.

¹⁹ I Abraama hawaadan yaagiide anjjeedda;
«Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
saluwaanne sa'aa med'd'eddawe Abraama anjjo.

²⁰ K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
ne morkkatuwwa ne kushiyaan
aatsi immeeddawe galatetto» yaageedda.

Abraame ubbabaappe asiraataa kessiide, Malkka-S'edek'k'aw immeedda.

²¹ Sodooma kaatii Abraama, «Asaa taw immaade, mas'uwaa new akka» yaageedda.

²² Shin Abraame Sodooma kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw, Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw, saluwaanne sa'aa med'd'eddawoo, ta kushiyaan dentsaade c'aak'k'aad.

²³⁻²⁴ Ta Asay meeddawaappenne taananna beedda Aneera, Eshkkolanne Mamire gakkiaawaappe attina, neeni, «Abraama taani dureyaad» ubbakka geena mala, taani newaappe haray atto k'unc'c'uutiyaa woy c'aammaa k'achchiyaawaanne akkikke. Unttuntu barena gakkiaawaa akkino» yaageedda.

15

Med'inaa Goday Abraamena C'aak'k'eteedda

¹ Hewaappe guyye, Med'inaa Godaa k'aalay sas'aani Abraamekko yiide, «Abraamaa, yayyoppa! Taani new gondalle; ne gatii loytisi dara» yaageedda.

² Abraame, «Abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, taw ubbakka na'i baynna diraw, neeni immiyaa gatii taw ayissee? Demask'k'o El'eezeri taana laattana shin»* yaageedda.

³ K'aykka Abraame, «Neeni taw na'aa immabaakka; hewaa diraw ta son de'iyaa k'oomay taana laattiyaawaa» yaageedda.

⁴ Med'inaa Godaa k'aalay aakko yiide, «Ha k'oomay neena laattenna; shin ne gulbbataappe kesiyaawe neena laattana» yaageedda.

⁵ Simmiide kare Aa kessiide, «Saluwwa pude s'eella; neeni s'oolinttetuwwa paydanaw danddayooppe payda; ne zeretsaykka hawaa keeshshaa gidana» yaageedda.

14:18 Ibr. 7:1-10 * **15:2 El'eezeri taana laattana:** Ibraaweetsuwaan k'onc'c'e gidena. **15:5** Rom. 4:18; Ibr. 11:12

⁶ Abraamo Med'inaa Godaa ammaneedda; Med'inaa Goday hewaa aw s'illotetsaadan paydeedda.

⁷ Med'inaa Goday k'aykka Aa, «Taani neeni ha biittaa laattana mala new immanaw Uuri giya Kaladaawetuwa katamaappe neena kessa aheedda Med'inaa Godaattee» yaageedda.

⁸ Shin Abraamo Aa, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani ha biittaa laattanawaa ayaan eroo?» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Aa, «Heezzu laytsaa ussaa, heezzu laytsaa deeshshaa, heezzu laytsaa dorssanne laa"u k'ommo harap'p'etuwa taw akkaade ya» yaageedda.

¹⁰ I hawantta ubbaa aw afeedda; untuntta p'alk'k'iide laa"u keseedda; laa"uwaa keseeddawaa ittuwaa ittuwaa baggan wotseedda; shin kafotuwa laa"u kessi p'alk'k'ibeenna.

¹¹ He wode ankkotu he ashuwaa bolla wod'd'eeddino; shin Abraame untuntta yedersseedda.

¹² Away wulliyaa wode Abraama wolk'k'aama gem"ishuu oyk'k'eedda; d'ip'p'i geedda d'umay Aa bolla wod'd'eedda.

¹³ Yaatina Med'inaa Goday Aa, «Ne zeretsay hara gadiyaan bete gidiide de'anawaa neeni tumuppe era; untuntu ayiletiide oyddu s'eetu laytsaa naak'ettana.

¹⁴ Shin ayileyiide untuntta mooddiyaa kawutetsaa taani murana; hewaappe guyye, untuntu daro ak'uwaana he biittaappe kessana.

¹⁵ Neena gidoope, neeni ne mayza aawotuwaakko sarotetsaan baana; neeni loytsa c'imaade hayk'k'anne mogettana.

¹⁶ Shin oyddentso yeletaan ne zeretsay ha gadiyaa simmana; ayaw gooppe, Amooretuu nagaray biro likkiyaa gakkibeenna» yaageedda.

¹⁷ Away wullina sa'ay d'umeedda; c'ooc'iyaa c'uwayenne tamaa lac'uu akeekenan beettiide, he laa"u kessi p'alk'k'eteeddawantuppe gidduwaana aad'd'eedda.

¹⁸ He gallassi Med'inaa Goday Abraamena hawaadan yaagiide c'aak'k'uwaa c'aak'k'eteedda; «Gibis'e Shaafaappe doommiide Efiraas'iisa giya wolk'k'aama shaafaa gakkanaw, ha biittaa taani ne zeretsaw immaad;

¹⁹⁻²¹ ha biittay K'eenatuwa, K'eniizetuwa, K'adimoonetuwa, Hiitetuwa, Parzzetuwa, Raafaayetuwa, Amooretuwa, Kanaanetuwa, Gerggeesetuwaanne Yaabuusatuwa biittaa» yaageedda.

16

Aggaaronne Isimaa'eela

¹ Abraamo machata Saara aw na'aa yelabeykku; shin iziw Gibis'eppe yeedda Aggaaro giya itti ayilata de'aw.

² Hewaa diraw Saara Abraama s'eesaade, «Be'a, Med'inaa Goday taw yeluwa diggeedda. Neeni baade, ta ayilatina gisa; ooni erii, taani izi baggana na'aa daayo gidanenttonne» yaagaaddu. Abraame Saari k'aalaa sisiide mayyeedda.

³ Abraame Kanaane gadiyaan tammu laytsaa utteeddawaappe guyye, Abraamo machata Saara Gibis'eppe aheedda bare ayilatto Aggaaro, bare asinaa Abraamaw machchetetsaw immaaddu.

⁴ Aggaaro akkeedda; iza shahaaraaddu. Iza barew shahaaray atteedawaa ereedda wode, bare godatto kad'iyaa doommaaddu.

⁵ He wode Saara Abraama, «Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena;* taani ta ayilatto new immina, iza ha"i barew shahaaray atteeddawaa eraade, taana kad'aw. Nebaanne tabaa Med'inaa Goday pirddo» yaagaaddu.

⁶ Abraame Saaro, «Hanno be'a; ne ayilata ne kushiyaanna; neeni izo new lo"owaa ootsa» yaageedda. Hewaappe guyye, Saara Aggaaro naak'k'ina, iza kesaade iippe bak'attaaddu.

⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay pulttuwaa matan woran Aggaaro dem-meedda; he pulttuu Shura giyaa gadiyaa afiyaa ogiyaa mataana.

⁸ I Aggaaro, «Hanne Saari ayilattee Aggaaree, hak'appe yaad? K'ay hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani ta godatti Saarippe bak'atay» yaagaaddu.

⁹ Med'inaa Godaa kiitanchchay iziww, «Neeni ne godattikko guyye simmaade ba; iziww moodeta» yaagiide odeedda.

¹⁰ K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ne zarii paydanaw dand-dayettenawaa keenaa taani c'orissana» yaageedda.

¹¹ K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ha"i neeni shahaara; neeni attuma na'aa yelana; Aa Isimaa'eela† gaade suntsana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne waasuwwaa siseedda.

¹² I woran yeda de'iyaa hariyaa mala asaa gidana; asaa ubbaanna I ek'ettana; k'ay Asay ubbaykka aanana ek'ettana; I bare ishatuwaa ubbaanna is'o gidiide de'ana» yaageedda.

¹³ Aggaara, «Taani taana be'iyawaa be'aade pas'a attanee?» yaagaaddu; iza barew haasayeedda Med'inaa Godaa, «Neeni taana be'iyaa S'oossaa» yaagaade suntsaaddu.

¹⁴ Hewaa diraw he pulttuwaa ollay, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa» geetetteedda; he ollay hanno gakkanaw K'aadeeseppenne Baareedappe gidduwaan de'ee.

¹⁵ Aggaara Abraamaw attuma na'aa yelaaddu; Abraame Aggaara yeleedda na'aa Isimaa'eela giide suntseedda.

¹⁶ Aggaara Isimaa'eela Abraamew yeleedda wode, Abraamo laytsay hosp-pun tammanne usuppuna.

17

K'as's'araa, C'aak'k'uwaa Mallaa

¹ Abraamo laytsay udduppun tammanne udduppuna gidiyaa wode, Med'inaa Goday aw k'onc'c'iide Aa, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni ta sintsan hametta; suure gidaa.

² Taani taappenne neeppe gidduwaan ta c'aak'k'uwaa wotsay; taani neena loytsa c'orissana» yaageedda.

³ Abraame bare deemuwaan duge guufanneedda; S'oossay aw hawaadan yaageedda;

⁴ «Simmi, taani neenana c'aak'k'etiyaa c'aak'uu hawaa; neeni daro kawutetsaa aawuwaa gidana.

⁵ Hawaappe doommiide ne suntsay Abraama geetettenna; shin ne suntsay Abrahaama* gidana. Ayaw gooppe, taani neena daro kawutetsaa aawuwaa ootsaad.

⁶ Taani neena loytsa c'orissana; taani neeppe kawutetsatuwwa med'd'ana; kaatetuukka neeppe kesana.

* 16:5 Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena: Neeni ta bolla ootsowe ne bolla peesho guussaa.

† 16:11 Isimaa'eela: Ha suntsaa Biletsay S'oossay siseedda guussaa. 16:15 Gal. 4:22 * 17:5 Abrahaama: Ha suntsaa biletsay daro kawutetsaw aawuwaa giyaawaa malatee. 17:5 Rom. 4:17

⁷ Taani taappenne neeppe, neeppe guyye ne zeretsaappenne gidduwaan, yeletaappe yeletaa gakkanaw ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; ha c'aak'k'uu taani newunne neeppe guyye ne zeretsaw S'oossaa gidana mala med'inaa c'aak'uwaa.

⁸ Ha"i neeni bete gidaade de'iyaa Kanaane biittay ubbay newunne neeppe guyye ne zeretsaw med'inaw laata gidana mala taani immana; k'ay taani untuntu S'oossaa gidana» yaageedda.

⁹ K'aykka S'oossay Abrahaama, «Neena gidoope, neeni ta c'aak'uwaa naaga; neenikka neeppe guyye ne zeretsaykka, yeletaappe yeletaa gakkanaw naagite.

¹⁰ Taappenne neeppenne, neeppe guyye ne zeretsaappe gidduwaan hinttentu naagana ta c'aak'uu hawaa; hinttentu gidduwaan de'iyaa attumawe ubbay k'as's'aretto.

¹¹ Hinttentu attumatetsaa shookuwaa k'as's'arettiita; hewe taappenne hintteppe gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidanawaa.

¹² Hinttentu giddon sintsappe yelettana attuma naanay ubbay yeletteedda hosppuntsa gallassan k'as's'arettanaw koshshee. Ne soon yeletteeddawantta gidina, woy allagaappe shaluwaan shametteedda ayiletuwaa gidina, ne zeretsaa gidenawanttakka attumawantta k'as's'aranaw koshshee.

¹³ Ne son yeletteeddawanttu ne shaluwaan shamettowanttu k'as's'arettino. Hawe hinttentu ashuwaan de'iyaa ta c'aak'k'uu med'inaa c'aak'uwaa gidana.

¹⁴ K'as's'arettibeenna, bare shookuwaanna de'iyaa attuma Asay ubbay bare asaappe duus's'ana; ayaw gooppe, I ta c'aak'uwaa mentseedda» yaageedda.

¹⁵ K'aykka S'oossay Abrahaame, «Simmi, ne machchatti Saari suntsaa Saaray gooppa; hawaappe sintsaw izi suntsay Saaro.†

¹⁶ Taani izo anjjana; taani iippe new attuma na'aa tumu immana. Izo taani anjjana; iza kawutetsatuwaa aatto gidana; asaa kaatetu iippe yaana» yaageedda.

¹⁷ Abrahaame bare deemuwaan guufanneedda; I miic'c'iide bare wozanaan, «S'eetu laytsaa Asay tumu na'aa yelanee? K'ay udduppun tammu laytsaa gideedda Saara na'aa yelanee?» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Abrahaame S'oossaa, «Isimaa'eeli taana laattiyaawaa gidanaw dandayenne?» yaageedda.

¹⁹ Shin S'oossay, «Tuytti, ne machata Saara new attuma na'aa tumuppe yelana; neeni Yisaak'a‡ gaade Aa suntsana. Aappe guyye, Aa zeretsaw med'inaa c'aak'uwaa gidana mala, taani aanana ta c'aak'uwaa c'aak'k'etana.

²⁰ K'ay Isimaa'eelabaa gidooppenne, neeni oochcheeddawaa taani sisaad; taani aakka anjjana; taani Aa anjjananne Aa zeretsaa loytsa c'orissana; I tammanne laa"u yeletatuwaa yelana; taani Aa zeretsaa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana.

²¹ Shin taani ta c'aak'uwaa laytsi hannoo de Saara new yeliyaa Yisaak'ana c'aak'k'etana» yaageedda.

²² S'oossay Abrahaamaana haasayiide wursseeddawaappe guyye, Abrahaameppe shaakettiide pude beedda.

²³ He gallassan Abrahaame bare na'aa Isimaa'eela, bare son yeletteedda ubbaa, bare shaluwaan shammeeddawantta ubbaa, bare son de'iyaa at-

^{17:7} Luk'. 1:55 ^{17:8} Kit. 7:8 ^{17:10} Kit. 7:8; Rom. 4:11 † ^{17:15} Saaro: Ha suntsaa biletsay kawutetsaa aato guussaa. ‡ ^{17:19} Yisaak'a: Ha suntsaa biletsay I Miic'eedda giyaawaa.

tuma asaa ubbaa, S'oossay aw odeeddawaadan untunttu attumatetsaa k'as's'areedda.

²⁴ Abrahaame bare attumatetsaa k'as's'arettiya wode, udduppun tammanne udduppun laytsaa asaa;

²⁵ Aa na'ay Isimaa'eeli bare attumatetsaa k'as's'arettiya wode, tammanne heezzu laytsaa na'aa.

²⁶ Abrahaamenne Aa na'ay Isimaa'eeli laa"attuukka he gallassi k'as's'aretteeddino.

²⁷ Abrahaame son de'iyaa attuma Asay ubbay, Aa son yeletteeddawantunne shaluwaan shammeeddawanttu ubbay aanana k'as's'aretteeddino.

18

Heezzu Imatsatuwaa

¹ Abrahaame Mamire wolatuwaa wogatuwaa garssan bare dunkkaaniyaa penggiyaan seeta gallassi utti de'ishshin, Med'inaa Goday aw k'onc'c'eedda.

² Abrahaame d'ok'k'u giide s'eelliide heezzu asatuu Aa matan ek'k'eeddawannta be'eedda; untuntunna gaketanaw bare dunkkaaniyaa penggiyaappe denddi wos's'eedda; gakkiiide, gediyaan hokkiide, untunttu sintsan goyneedda.

³ Simmiide I, «Abeet ta Godaw, taani ne sintsan nashshetteedawaa gi-dooppe, taana ne k'oomaa aggaade aad'd'oppa.

⁴ Hayanaa guutsa haatsay yo; hinttenttu gedii meec'ettina, ha mitsaa kuwaan shemppi akkite.

⁵ Hinttenttu ha"i taakko hinttenttu k'oomaakko yeedda diraw, kam"i giide hinttenttu biyaasa'aa baana mala, taani hinttenttoo miyaawaa ahay» yaageedda.

Untunttu, «Daro lo"a; neeni giyaawaadan ootsa» yaageeddino.

⁶ Abrahaame dunkkaaniyaa giddo Saarikko elleelli biide, «Elleellaade liik'o d'iiliyaappe heezzu kere gidiyaawaa akka munak'aade ukitsaa uukka» yaageedda.

⁷ K'ay, Abrahaame bare mehiyaakko wos's'i biide, lo"o bolttibolтта bolttibolтта maraa dooriide, itti k'oomaw immina, I elleelli shukkiide giigisseedda.

⁸ Yaatina Abrahaame me"eedda maatsaanne giigisseedda maraa ashuwaa imatsatuwaa sintsa aatseedda; untunttu miishshin, I he mitsaa garssan untunttu matan ek'k'eedda.

⁹ Untunttu Aa, «Ne machata Saara hak'anee?» yaagiide oochcheeddino.

Iza, «Hini dunkkaaniyaa gidduwaan de'aw» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Aa, «Taani laytsi hannode tumu neekko simmana; he wode ne machata Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.

Saara he wode aappe guyye baggana de'iyaa dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyana hewaa sisaaddu.

¹¹ Abrahaamenne Saara barenttu laytsaa loytsi sugiide c'imeeddino. Saariw piilay yiyaawaa aggeedda.

¹² Hewaa diraw Saara bare wozanaan, «Taani ha"i c'ima wura kichchowaappe guyyiyaaninne ta goday c'imowaappe guyye, ha"i taw attuma asaana gaketiyaawe waan hananee?» yaagaade miic'c'aaddu.

¹³ Med'inaa Goday Abrahaame he wode, «Taani c'ima kichchowaappe guyye, tumu na'aa yelanitaayye?» gaade, Saara ayaw miic'c'aade?

¹⁴ Med'inaa Godaw danddayettennabay tumu de'ii? Laytsi hannode taani neekko simmana; he wode Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.

15 Saara loytza yayyeedda diraw, «Taani miic'c'abeykke» yaagaade lakaaddu.

Shin I, «Ee, neeni tumu miic'c'aadda» yaageedda.

Abrahaame Sodooma Diraw Gaannateedda

16 Hewaappe guyye asatuu denddiide bi, Sodooma katamaa duge zaari s'eelleeddino; Abrahaamenne untuntta moyzziide untunttunna beedda.

17 Med'inaa Goday he wode, «Taani ta ootsanaw haniyaabaa Abrahaameppe k'osikke.

18 Abrahaame tumuppe gitanne wolk'k'aama kawutetsaa gidana; ha sa'aa kawutetsatuu ubbay Aa baggana anjjettana.*

19 Ayaw gooppe, s'illotetsaanne pirddaa ootsiide, Med'inaa Godaa ogiyaa naaganaadan bare naanaanne bareppe guyye, bare soo asaa I zorana mala, taani Aa dooraad; hewenne Med'inaa Goday Abrahaamew immana geed-dawaa ubbaa polanaassa» yaageedda.

20-21 Med'inaa Goday Abrahaame, «Sodoomappenne Gamoorappe waassiyaa waasuu loytzi dareedda dirawunne untunttu nagaray loytzi dees'eedda diraw, untunttu ootseeddabay taakko gakkeedda waasuwa keeshshaa iitenttonne be'anaw ane taani duge wod'd'ay; hewaa mala iita gidana d'ayinttonne erana» yaageedda.

22 Hewaappe guyye, laa"u asatuu Sodoomakko simmiide beeddino; shin Abrahaame Med'inaa Godaa sintsan woosi de'ee.

23 He wode Abrahaame Med'inaa Godaakko shiik'iide yaageedda; «Tumu neeni s'illotuwa iitatuwaana d'ayssay?

24 He wolk'k'aama katamaan ishatamu s'illotuu de'inttokka, neeni d'ayssay? Neeni aan de'iyaa ishatamu s'illotuwa diraw he katamaa ashshikkii?

25 Hewe neeppe haakko; s'illotuwa iitatuwaana wod'iyaaawenne s'illotuwaanne iitatuwa itti ayfiyaan s'eelliaawe neeppe haakko. Ha sa'aa ubbaa pirddiyaawe s'illuwa pirddenneeyye?» yaageedda.

26 Med'inaa Goday, «He Sodooma kataman ishatamu s'illotuu de'ooppe, he sa'aa ubbaa untunttu diraw taani ashshana» yaageedda.

27 Hewaappe guyye Abrahaame, «Taani biittanne bidintsaa gidaadde ta Godaana s'alaade haasayanaw simmi doomma kichchaad;

28 ishatamu s'illotuwaappe ichcheshu pac'c'into, neeni he ichche-shatuwa diraw he katamaa ubbaa d'ayssay?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani yan oytamanne ichcheshu s'illotuwa demmintto, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

29 Abrahaame zaaretsiidekka, «Yan oytamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

I, «Taani he oytamatuwa diraw, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

30 Hewaappe guyye I, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani gujjaadekka haasayay. Yan hattamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani yan hattamuwa demmintto, he katamaa d'ayssikke» yaageedda.

31 Abrahaame k'aykka, «Taani Godaana s'alaade haasayanaw doomma kichchaad; yan laatamuwa s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «He laatamatuwa diraw taani Aa d'ayssikke» yaageedda.

32 Hewaappe guyye Abrahaame, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani mes's'i itti gede haasayay; yan tammu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

* 18:18 *Kawutetsatuu ubbay Aa baggana anjjettana:* Kawutetsay ubbay neena anjjowaadan bare-nakka anjjanaadan taana woossanawantta giyaawaa.

Med'inaa Goday, «He tammatuwaa diraw taani he katamaa d'ayssikke» yaageedda.

³³ Med'inaa Goday Abrahaamena haasayaa wursseeddawaappe guyye beedda; Abrahaamekka bare soo simmeedda.

19

Sodooma Nagaraa

¹ He laa"u kiitanchchatuu omarssi Sodooma katamaa gakteeddino; he wode Loos'e he katamaa penggiyaan utteedda. Loos'e untuntunna be'inne untuntunna gaketanaw ek'k'iide beedda; bare deemuwaa sa'aa gatsiide goyneedda;

² «Ta godatoo, hinttenttu k'oomaa soo simmeerikkitee; hinttenttu gediya meec'ettiide k'amma ak'ite; guuran denddiide hinttenttu biyaasa'aa baanita» yaageedda.

Untunttu, «Tuytti; nuuni ha katamaa dabaabaan ak'ana» yaageeddino.

³ Shin I untuntta loytsi shoobbeedda diraw, aanana biide Aa soo geleeddino; I untunttoo k'umaa katsiide, c'aalenna ukitsaa uukkiide aatsina, untunttu meeddino.

⁴ Untunttu gisennan de'ishshin, Sodooma katamaa attuma Asay ubbay, naanatuwaappe c'ima gakkanaw, ittuunne attenaan yiide, golliya yuuyyi aad'd'i dooddeeddino.

⁵ Loos'a s'eesiide yaageeddino; «Hachche k'amma ne soo yeedda attuma asatuu hak'an de'iinoo? Nuuni untuntunna sharmus'ana mala untuntta nuukko kare kessa» yaageeddino.

⁶ Loos'e untuntunna gaketanaw kare kesiide, kariya guyye gorddeedda;

⁷ untuntta hawaadan yaageedda; «Ta ishato, ha iita oosuwa ootsoppite.

⁸ Simmi taw laa"u mac'c'a naanay, attuma asaa eribeenna wodoratuu de'iino; taani untuntta hinttenttoo kare kessay; hinttenttu untuntta hint-tew lo'owaadan ootsana danddayiita. Shin ha asatuwaa bolla ayinne ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu ta golle geliide ta kaaraa garssan de'iino» yaageedda.

⁹ Asatuu Aa, «Nu sintsaappe kichcha!» yaageeddino; k'aykka untunttu, «Ha bitanii ha gadiyaan bete gidi yiide, ha"i nu bolla pirddanaw kajjeleedda! Ha"i nuuni neena untunttu bolla ootsanaw k'oppeeddawaappe iitaa ootsana!» yaageeddino. Untunttu Loos'a guyye sugi yeggiide penggiya mentsanaw shiik'eeddino.

¹⁰ Shin he laa"u asatuu barenttu kushiya kare yeddiide, Loos'a soo goochchi gelissiide penggiya gorddeeddino.

¹¹ Hewaappe guyye, untunttu golle penggiyaan de'iyaa asaa, guutsaappe gitaa gakkanaw k'ook'isseeddino. Yaatina untunttu penggiya demmanaw koyiide daabureeddino.

Loos'e Sodoomappe Kesiide Beedda

¹² He laa"u asatuu Loos'a, «New hawaan ne mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu, ne attuma naanay woy ne mac'c'a naanay woy nebba gideedda Asay oona gidooppene ha katamaan de'ii? Untuntta hawaappe kessa digga.

¹³ Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aa d'ayssana haneetto. Untunttu waassiyaa waasuu Godaa sintsan loytsi dareedda diraw, Med'inaa Goday nuuna ha katamaa d'ayssanaw kiitteedda» yaageeddino.

¹⁴ Hewaa diraw Loos'e kesiide, bare mac'c'a naanaa giigisseeddawant-tukko biide untuntta, «Elleelli denddiide hawaappe kesite; ayaw gooppe,

Med'inaa Goday ha katamaa d'ayssana hanee» yaageedda. Shin Aa mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu I k'id'd'eedda giide k'oppeeddino.

¹⁵ Sa'ay wonttanaw holjjoji zo"iyaa wode, he kiitanchchatuu Loos'a, «Dendda! Ne machchattonne hawaan de'iyaa ne laa"u mac'c'a naanaa akkaade elleella kesa! Hewe d'ayooppe, ha katamay pirddettiyaa wode neenikka d'ayaassa» yaagiide dirbbiseeddino.

¹⁶ Shin Loos'e yatti giina, he asatuu Aa kushiya, Aa machchatti kushiyaanne Aa mac'c'a naanaa laa"uwaa kushiya oyk'k'iide, he katamaappe untuntta kesseeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttoo k'aretteedda.

¹⁷ Kiitanchchatuu untuntta katamaappe kesseedda saannakka, he kiitanchchatuwaappe ittuu yaageedda; «Hinttenttu shemppuwaa akkiide bak'atite! Guye s'eelloppite! K'ay ha wombban hak'ankka ek'k'oppite! Deriyaakko bak'atite! Hinkkoode hinttenttu d'ayana» yaageedda.

¹⁸ Shin Loos'e untunttoo yaageedda; «Tuytti! Hay ta godatoo, yaagoppite.

¹⁹ Taani hinttenttu k'oomay hinttenttu sintsan nashshetteeddawaa diraw, taana ashshanaw taw daroppe loytsi maadeeddita. Shin taani deriyaakko bak'atanaw danddaykke; hawe bashshay gakkiiide taana muukkananne taanikka hayk'k'ana.

²⁰ S'eellite; hawaan itti katamay de'ee; I wos's'anaw matanne guutsa katamaa. Taani yaa bak'atoo? I k'eri guutsa katamaa gidennee? Ta shemppuu yan attanawaa» yaageedda.

²¹ Kiitanchchay, «Ee, taani ne ooshaa sisana; taani neeni giyaa katamaa d'ayssikke.

²² Shin yaa elleella bak'ata; ayaw gooppe, neeni yaa gakkanaw, taani ayinne ootsanaw danddaykke» yaageedda. Hewaa diraw he katamaa suntsay zoo'aaro* geetetteedda.

Sodoomanne Gamoora Katamatuu D'ayeeddino

²³ Loos'e S'oo'aaro gakeedda wode, biro s'alk'k'ii doleedda.

²⁴ Med'inaa Goday he wode tamaanne ees's'iyaa diiniyaa Sodoomanne Gamoora bolla Med'inaa Godaa mataappe saluwaappe bukiide bayzeedda.

²⁵ Hewaadan ootsiide Med'ina Goday he katamata, he wombbaa ubbaa, he katamatuwaa gidдон de'iyaa ubbaanne he gadiyaan de'iyaa mitsaa maataa d'aysseedda.

²⁶ Shin Loos'e machata guyye s'eellaade mas'ine tuussaa gidaaddu.

²⁷ Wonttetsa gallassi wantta guuran Abrahaame denddiide, Med'inaa Godaa sintsan kase I ek'k'eedda sa'aa simmiide beedda.

²⁸ I Sodoomanne Gamoora he zanggaaraan de'iyaa biittaa ubbaa duge s'eelleedda; he wode c'uway c'ooc'iyaa tamaa c'uwaadan he biittaappe denddiyaawaa be'eedda.

²⁹ S'oossay he zanggaaraa katamatuwaa d'aysseedda wode, Abrahaama hassayeedda; Loos'e de'eedda katamatuwaa d'ayssiide Loos'a bashshaappe keseedda.

Loos'e Yeletaa

³⁰ Loos'e zoo'aaran uttanaw yayyeedda diraw, bare mac'c'a naanaa laa"uwaanna deriyaa keseedda; gonggolo gidдон bare laa"u mac'c'a naanatuwaanna utteedda.

^{19:16} 2 P'es'. 2:7 * ^{19:22} Zoo'aaro: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalan «Guutsaa» giyaawaa malatee. ^{19:24} Mat. 10:15; 11:23-24; Luk'. 10:12; 17:29; 2 P'es'. 2:6; Yih. 7 ^{19:26} Luk'. 17:32

³¹ Itti gallassi bayira naatta teefatto, «Nu aawuu c'imeedda; sa'aa ubbaan† de'iyaa wogaadan nuunana gisanaw ha gadiyaan ubbakka attuma Asay baawa.

³² Haaya; woyniyaa eessaa nu aawuwaa ushshiide, aanana gisiide, nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshooytte» yaagaaddu.

³³ He gallassaa k'amma barenttu aawuwaa woyniyaa eessaa ushsheeddino; bayirata gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka denddiyaa wodekka I eribeenna.

³⁴ Wonttetsa gallassi bayirata teefatto, «Sisa; zino taani ta aabunna gisaad; hachche k'amma k'ay woyniyaa eessaa ushshina, neenikka gelaade aanana gisa; yaatiide nuuni nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshoytte» yaa-gaaddu.

³⁵ He gallassi k'amma k'aykka woyniyaa eessaa ushsheeddino; teefatakka gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka denddiyaa wodekka I eribeenna.

³⁶ Yaatide Loos'e mac'c'a naanay laa''attuukka barenttu aawuwaappe sha-haareeddino.

³⁷ Bayirata attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Moo'aaba‡ gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Moo'aabatuwaa aawuwaa.

³⁸ K'ay teefattakka attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Ben"aama§ gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Amoonatuwaa aawuwaa.

20

Abrahaamenne Abimeleeka

¹ Abrahaame Mamireppe denddiide, Negeeba giyaa gadiyaa beedda; K'aadeesanne Shura giyaa katamatuwaappe gidduwaan de'eedda; Garaaranka amareeda wodiya takkeedda.

² Yan Abrahaame bare machchatto Saaro, «Aa ta michchato» yaageedda. Garaara Kaatii Abimeleeki kiittiide Saaro afeedda.

³ Shin S'oossay itti k'amman akumuwaan Abimeleekekko yiide, Aa hawaadan yaageedda; «Neeni aheedda machati gaasuwaan hayk'k'aasa; ayaw gooppe, iza asaa machchatto» yaageedda.

⁴ Shin Abimeleeki iikko shiik'ibeenna. Yaateeddawe, «Godaw, neeni s'illo kawutetsaa d'ayssaniyye?

⁵ I, «Iza ta michchato» gibeenneyye? K'ay iza, «I ta ishaa» gabeykkee? Taani ta wozanaa suuretetsaaninne ta kushiya geeshshatetsaan hawaa ootsaad» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye, S'oossay akumuwaan Aa yaageedda; «Ee, neeni ne wozanaa geeshshatetsaan ootseeddawaa taani eraad; hewaa diraw, neeni izo bochchenna malanne ta sintsan nagaraa ootsenna mala neena taani te'aad.

⁷ Ha"i ha bitaniyaa machchatto zaara; ayaw gooppe, I Timbbitiyaa odiyaawaa; I new S'oossaa woosana; neeni pas'a de'ana. Shin izo zaarana d'ayooppe, neeninne new de'iyaabay ubbay hayk'k'iyawaa tumuppe era» yaageedda.

⁸ Abimeleeki wonttetsa gallassi wontta bare kawutetsaa kaappatuwaa ubbaa s'eeseedda; ha yewuwaa ubbaa untunttoo odina, untunttu loytsi daro yayyeeddino.

† 19:31 Sa'aa ubbaan: Ha biittaaan giyaawaa.

suwaan «Ta aawuwaappe giyaawaa malatee»
suwaan «Ta asatuwaa na'aa giyaawaa».

‡ 19:37 Moo'aaba: Ha suntsaa biletsay Ibraaweet-

§ 19:38 Ben"aama: Ha suntsaa biletsay Ibraaweet-
20:2 Dom. 12:13; 26:7

⁹ Yaatina Abimeleeki Abrahaama s'eesiide, «Neeni ayaa nu bolla ootsaad-dii? Neeni ta bollanne ta kawutetsaa bolla wolk'k'aama nagaraa ahanaw taani new ay iitabaa ootsaadditaa? Neeni ta bolla oosetanaw bessenabaa ootsaadda» yaageedda.

¹⁰ K'aykka Abimeleeki Abrahaama, «Neena hawaa oosisseeddawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

¹¹ Abrahaame yaageedda; «*«S'oossaw yayyiyaa itti asayenne ha sa'aan baawa» gaade k'oppeedda diraassanne, «Ta machchatti gaasuwaan unt-tuntu taana wod'ana» gaade k'oppeedda diraassa.*

¹² Hewaa bolla iza tumukka ta michchato; ta aati naatto gidukkuppe attin, ta aabbu naatto; k'ay iza ta machchatto gidaaddu.

¹³ S'oossay taana ta aawuwaa golliyaappe kesseedda wode taani iziwi, «Nuuni beedda gadiyaan ubbaan neeni taw ootsana keekatetsay hawaa; «I ta ishaa» gaade tabaa haasaya» yaagaad» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye Abimeleeki dorssaa, mehiyaa, mac'c'a ayiletuwaanne attuma ayiletuwaa ahiide, Abrahaamew immeedda; k'ay Aa machchatto Saaro aw zaareedda.

¹⁵ Abimeleeki, «Simmi ta biittay ne sintsaana; neena lo'osan de'a» yaageedda.

¹⁶ Saarokka, «Taani ne ishaw itti sha'a s'agaraa biraa* immay; hawe simmi neenana de'iyaa ubbaa sintsan neeni s'illatto gidiyaawaanne neeni shatimmeeddawaa erissiyaawaa gido» yaageedda.

¹⁷⁻¹⁸ Med'inaa Goday Abrahaame machchatti Saari gaasuwaan Abimeleeka golle asaa ubbaa k'antsaa maynissi wotseedda diraw, Abrahaame S'oossaa woossina, Abimeleeki, Aa machatanne Aa mac'c'a k'oomatuwaa na'aa yelana mala S'oossay untuntta patseedda.

21

Yisaak'i Yeletteedda

¹ S'oossay bare odeeddawaadan Saarikko yeedda; S'oossay Saaro bare geeddawaadan ootseedda.

² Saara shahaaraade, c'imeedda Abrahaamew S'oossay geedda wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.

³ Saara Aw yeledda bare na'aa suntsaa Abrahaame «Yisaak'a» yaagiide suntseedda.

⁴ Abrahaame bare na'aa Yisaak'a S'oossay azazeeddawaadan hosppuntsa gallassan k'as's'areedda.

⁵ Aa na'aa Yisaak'i aw yeletteedda wode, Abrahaame laytsay s'eeta.

⁶ Saara, «S'oossay taw miichchaa* immeedda; k'ay hawaa sisiyaawe ubbay taananna miic'c'ana» yaagaaddu.

⁷ K'aykka Saara, «Abrahaamew Saara na'aa d'antsana geeddawe oonee? Gidooppenne taani ha'i aw I c'imeedda wodiyaan na'aa yelaad» yaagaaddu.

Aggaaranne Ismaa'eeli Yedersseteeddino

⁸ Guutsa na'ay dic'ciide; d'antsaa duutseedda; Abrahaame Yisaak'i d'antsaa duutseedda gallassi wolk'k'aama baalaa keseedda.

⁹ Shin Gibbs'eppe yeedda Aggaara Abrahaamew yeledda na'ay Yisaak'ana kaa'iyawaa Saara be'aaddu.

* **20:16 Itti sha'a s'agaraa biraa:** Hawe tammanne ittanne bakka kiilo giraame dees'ee. **21:3**
Ibr. 11:11 **21:4** Dom. 17:12; Kit. 7:8 * **21:6 Miichchaa:** Ha suntsaa biletsay «I miic'c'ee» giyaawaa (gujji s'eelite 17:17-19).

¹⁰ Abrahaama, «Ha ayilatti na'ay ta na'aa Yisaak'ana ubbakka laattenna diraw, ayilatonne izi na'aa kessa yedda» yaagaaddu.

¹¹ Ha yewuu bare na'aa bochchiyaa diraw, Abrahaame loytsi metooteedda.

¹² Shin S'oossay Abrahaame, «Na'awunne ne ayilatiw loytsa metoottoppa; Saara new odiyaawaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, ne zeretsay Yisaak'a bag-gana s'eesettanawaa.

¹³ K'ay ayilatti na'aa taani kawutetsaa kessana; ayaw gooppe, ikka ne zare» yaageedda.

¹⁴ Wontta guuran Abrahaame denddeedda; k'umaanne ogoruwaan haat-saa akkiide, Aggaaro hashiyaan toossiide, izi na'aakka iziw immiide kessi yeddeedda. Iza baade, Berssaabehe giyaa woraan toyilakattaw.

¹⁵⁻¹⁶ Haatsaykka ogoruwaan wureedda wode iza, «Na'ay hayk'k'ishin, ut-taade be'ikke» yaagaade, na'aa itti buuraa garssan wotsaade, laa"u s'eetu wad'aa gidiyaawaa keeshshaa baade uttaaddu. Matan uttaade, bare k'aalaa d'ok'k'issaade yeekkaaddu.

¹⁷ S'oossay na'aa waasuwwa siseedda; S'oossaa kiitanchchay Aggaaro saluwaappe s'eesiide, «Aggaaree, waanaaddii? S'oossay na'ay giseedda sa'aan waassiyaawaa siseedda diraw yayyoppa;

¹⁸ dendda ek'k'a; na'anne ne kushiyaan dentsa; ayaw gooppe, taani Aa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda.

¹⁹ S'oossay izi ayfiyaa dooyina, haatsaa ollaa be'aaddu; baade ogoruwaan haatsaa kuntsaaddu; na'aakka ushshaaddu.

²⁰ Na'ay dic'c'iyaa wode, S'oossay aanana gideedda; I woran de'iide, wond-daafiyaa dukkiyaa asaa gideedda.

²¹ I Paaraana giyaa woran de'ishshin, Aa daaya Gibbs'eppe aw machchatto demmaaddu.

Abrahaameppenne Abimeleekeppe Gidduwaan Wotseedda C'aak'k'uwaa

²² He wode, Abimeleeki bare wotaadaratuwwa kaappuwaa Pikoolaana Abrahaamekko biide, «Neeni ootsiyaa ubbaban S'oossay neenana de'ee.

²³ Neeni ta bolla woy ta naanaa bolla woy ta zeretsaa bolla genebaa ootsenna mala, ha"i hawaan, S'oossaa sintsan taw c'aak'k'a; taani new keekeeaddawaadan, neenikka tawunne neeni imatsatetsan de'iyaa ha biittaw lo"a» yaageedda.

²⁴ Abrahaame, «Taani c'aak'k'ay» yaageedda.

²⁵ He wode, Abrahaame Abimeleeka k'oomatuu akkeedda haatsaa ol-laabaa Abimeleekaw maganneedda.

²⁶ Shin Abimeleeki, «Hewaa ooni ootseedentto taani erikke; neenikka k'ay taw odabaakka; taani hachche gakkanaw hewaa sisabeykke» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyye Abrahaame dorssaanne miizzatuwwa ahiide, Abimeleekaw immina, untunttu laa"u c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.

²⁸ Abrahaame laappun mac'c'a dorssaa maratuwwa wudiyaappe shaak-keedda;

²⁹ Abimeleeki Abrahaama, «Ha neeni duma shaakka wotseedda laappun mac'c'a dorssaa maratuwwa ayaw shaakkaadii?» yaagiide oochcheedda.

³⁰ Abrahaame, «Taani ha haatsaa ollaa bookkeeddawoo markka gidana mala, ha laappun mac'c'a dorssaa maratuwwa ta kushiyaappe akka» yaageedda.

³¹ Hewaan he laa"u asatuu c'aak'k'eteedda diraw, he sa'ay Berssaabehe† geetetteedda.

21:10 Gal. 4:29-30 **21:12** Rom. 9:7; Ibr. 11:18 **21:22** Dom. 26:26 † **21:31** *Berssaabehe*: Ha suntsaa biletsay, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» woy «Laappun haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 26:33).

³² Berssaabehen c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyye, Abimeleekenne Aa wotaadaratuu kaappuwaa Pikooli denddiide, Pilss's'eema biittaa simmeeddino.

³³ Abrahaame Berssaabehen Tamaariske geetettiyaa mitsaa tokkeedda. Hewaan Godaa, Med'ina S'oossaa, suntsaa s'eeseedda.

³⁴ Abrahaame Pilss's'eema gadiyaan daro wodiyaa de'eedda.

22

Yisaak'a Barew Yarshshanaadan S'oossay Abrahaama Azazeedda

¹ Hewaappe simmiide, S'oossay Abrahaama paac'c'eedda; I Aa, «Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee» yaagiide koyeedda.

² S'oossay, «Neeni siik'iyaa ne mes's'i itti na'aa Yisaak'a akkaade, Mooriyaa giyaa gadiyaa ba; yan taani new odiiyaa itti deriyaa bollan Aa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade taw yarshsha» yaageedda.

³ Wonttetsa gallassi Abrahaame guuran denddiide, bare hariyaa c'aaneedda; bare k'oomatuwaappe laa"uwaanne bare na'aa Yisaak'a barenana akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa mitsaa p'alk'k'i akkiide, S'oossay aw odeedda sa'aa baanaw denddeedda.

⁴ Biide heezentsa gallassi Abrahaame d'ok'k'u giide, he sa'aa haakuwaan be'eedda.

⁵ Abrahaame bare k'oomatuwaa, «Ha hariyaana hawaan de'ishshite; taaninne ta na'ay yaa biide S'oossaw goyinniide, hinttenttukko simmana» yaageedda.

⁶ Abrahaame yarshshuwaa mitsaa dentsiide, bare na'aa Yisaak'a tooseedda; tamaanne mashshaa I barew oyk'k'eedda. Unttuntu laa"u ittippe biishshin,

⁷ Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaama, «Ta aawoo» yaageedda.

Abrahaame, «Abee, ta na'aw» yaageedda.

I, «Tamayenne mitsay hawesh; shin s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maray hak'anee?» yaageedda.

⁸ Abrahaame, «Ta na'aw, s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maraa S'oossay giigisana» yaageedda. Unttuntu laa"u ittippe beeddino.

⁹ Unttuntu S'oossay aw odeedda sa'aa gakeedda wode, Abrahaame yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa yan gimbbiide, mitsaa maari yeggeedda; bare na'aa Yisaak'a k'achchiide, he mitsaa bollan gisiseedda.

¹⁰ Abrahaame bare na'aa shukkanaw bare kushiyaa yeddiide mashshaa akkeedda.

¹¹ Shin Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe Aa, «Abrahaamee, Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee» giide koyeedda.

¹² Aa, «Na'aa bollan ne kushiyaa wotsoppa; Aa ayinne ootsoppa; neeni ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw, neeni S'oossaw yayyiyaawaa gidiyaawaa taani ha"i eray» yaageedda.

¹³ Abrahaame d'ok'k'u gi s'eelliide, hewaan dorssaa ittuu kac'ii buuran geli k'as'etti utteeddawaa be'eedda. Abrahaame biide he dorssaa akkiide, bare na'aa diraw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshi basheedda.

¹⁴ Hewaa diraw Abrahaame, «Med'ina Goday immana»* yaagiide he sa'aa suntseedda; hachche gakkanaasikka, «Med'inaa Godaa deriyaan imettana» geetettee.

¹⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe laa"entsiide Abrahaama s'eesiide yaageedda;

¹⁶ «Med'ina Goday, «Hawaadan yaagaade new taani ta huup'iyaan c'aak'k'ay; neeni hawaa ootseedda dirawunne ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw,

¹⁷ taani neena tumu anjjana; ne zeretsaakka taani saluwaa s'oolinttiyaa keenanne abbaa doonaa shafiyaa keena ootsaade c'orissana. Ne zeretsatuu barenttu morkkatuwaa katamatuwaa laattana.

¹⁸ Neeni taw azazetteedda diraw, ha sa'aa kawutetsatuu ubbay ne zeretsaa baggana anjjettana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Abrahaame bare k'oomatuwaakko simmiide, untunttu ubbay ittippe Berssaabehe denddiide beeddino. Abrahaame Berssaabehen de'eedda.

Naakoora Yeletaa

²⁰ Hewaappe simmiide Abrahaamew, «Milkka ne ishaa Naakooraw naanaa yelaaddu;

²¹ untunttune bayiray Uus'a; Uus'a ishatuu Buuza,

²² Araama aawuwaa K'amu'eela, Keesade, Haazo, Pilddaasha, Yidi-laafanne Baatu'eela.

²³ Hawantta ha hosppun naanaakka Milkka Abrahaame ishaa Naakooraw yelaaddu; Baatu'eeli Ribik'o yeledda.

²⁴ Raa'uma giyaa Aa k'oomata k'ay S'ebaaha, Gahaama, Tahaashanne Maa'ika yelaaddu» yaagiide odeeddino.

23

Saari Hayk'k'uwaa

¹ Saara s'eetanne laatamanne laappun laytsaa de'aaddu.

² Hewaappe guyye iza Kanaane gadiyaan de'iyaa (Kebroone giyaa) K'iriyaati-Arbba'a kataman hayk'k'aaddu. Abrahaame Saariw yeekkanawunne kayyottanaw beedda.

³ Yeekki simmiide, Abrahaame bare machchatti anhaa mataappe denddi biide, Hiitetuwaa hawaadan yaageedda;

⁴ «Taani hinttenttu gidдон betenne imatsaa; ta machchatti anhaa mooganaw taw hinttenttu gadiyaappe duufuwaa zal"eerikkitee!» yaageedda.

⁵⁻⁶ Hiitetuu aw, «Godaw, nuuni odiyaawaa sisa; neeni nu gidдон wolk'k'aama kaappuwaa; neeni ne machchatti anhaa nu duufuwaappe new lo"eeddawaan mooga; neeni ne machchatti anhaa mooganaw bare duufuwaa ooninne neena diggenna» yaagi zaareeddino.

⁷ Yaagina Abrahaame denddi ek'k'iide, Hiitetuwaa sintsan goynneedda.

⁸⁻⁹ I untunttoo, «Hinttenttu taana, «Ne machchatti anhaa mooga» gooppe sisite; S'ohaara na'aa Efiroonaw Aa gadiyaa gas'an de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaa taw duufuwaa kessanaw zal"ana mala kumentsaa gatiyaan nuuna zal"iseerikkite» yaageedda.

¹⁰ Hiitiyaa Efiroone he wode katamaa penggiyaan shiik'eedda bare asaa gidдон utteedda; Hiitetuu ubbay sisishshin, Abrahaamew yaageedda;

* **22:14** Med'ina Goday immana: Med'inaa Goday s'eelee. **22:16** Ibr. 6:13-14 **22:17** Ibr. 11:12
22:18 Kit. 3:25 **23:4** Ibr. 11:9, 13; Kit. 7:16

¹¹ «Hewaadan gidenna; ta godaw, ta odiyaawaa sisa; taani gadiyaakka Aa gidдон de'iyaa gonggoluwaakka new immay; taani new Aa ta asaa sintsan immay; neeni ne machchatti anhaa mooga» yaageedda.

¹² Abrahaame he gade asaa sintsan zaaretsi goynneedda,

¹³ asay sisishshin Efiroona, «Ta odiyaawaa sisaarikkii! Taani he gadiyaa gatiyaa c'iggana; neeni taappe akkaarikkii! Hewaan taani ta machchatti anhaa moogana» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Efiroone Abrahaamew zaariide, «Ta godaw, taani odiyaawaa sisa; gadii oyddu s'eetu s'agaraa biraa* kessiyaawaa; shin hewe ne gidдонinne ta gidдон ayinne gidenna; ne machchatti anhaa mooga» yaageedda.

¹⁶ Abrahaame Hiitetuu sisishshin, Efiroone geedda gatiyaa mayyeedda; he wode shaluwaan oyddu s'eetu s'agaraa biraa Efiroonaw immeedda.

¹⁷ Mamire katamaa matan Maakip'eelan de'iyaa Efiroona gadii, hewan de'iyaa gonggoluunne he gadiyaan de'iyaa mitsaa ubbay,

¹⁸ katamaa penggiyaan shiik'eedda Hiitetuwaa ubbaa sintsan higgiaa Abbrahaame gade gideedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Abrahaame bare machchatto Saaro Kanaane gadiyaan (Kebroone giyaa) Mamire katamaa matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gade gonggoluwaan moogeedda.

²⁰ Hewaa diraw he gadiinne hewaan de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaa sintsan higgiaa Abbrahaamew duufuwaa gideedda.

24

Yisaak'aw Machchata Ooshettaaddu

¹ Abrahaame loytsi laytsaa sugiide c'imeedda; Med'ina Goday Aa ubba-bankka anjjeedda.

² Abrahaame bare k'oomaa, bare soo asaa ubbaw kaappotiyaa, bare asaa ubbaw godattiyaawaa hawaadan yaageedda; «Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a,*

³ taani untuntu gidдон de'iyaa Kanaanetuwa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchenna mala, Med'inaa Godaan, saluwaa S'oossaaninne sa'aa S'oossan taani neena c'aak'k'etsay;

⁴ shin neeni ta yeletteedda biittaa, ta dabbotuwaakko baade, ta na'aa Yisaak'aw machchatto oochcha» yaageedda.

⁵ Aa k'oomay, «Mac'c'aanna taananna yaanaw dosennabaa gidoope, ne na'aa neeni yeedda gadiyaa guyye afoo?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Abrahaame, «Ta na'aa yaa afenaadan neena era!

⁷ Med'ina Goday, saluwaa S'oossay, taana ta aawuwaa sooppenne ta yeletteedda biittaappe kesseddawe taw, «Ne zariyaw taani ha biittaa immana» yaagiide c'aak'k'eeddawe, neeni ta na'aw yaappe machchatto demmana mala, I bare kiitanchchaa neeppe sintsaw kiittana.

⁸ Mishirata neenana guyye yaanaw dosennabaa gidoope, ha taani neena c'aak'k'etseedda c'aak'uu new gometenna; shin ta na'aa yaa guyye ubbakka afoppa» yaageedda.

⁹ K'oomay bare godaa Abrahaame gulbbataa oyk'k'eedda; ha yewoo c'aak'k'eedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, k'oomay bare godaa gaalotuwaappe tammuwaa akkiidde, bare godaa miishshaappekka muruta murutaa akkiidde beedda; Masp'p'es'oomiyaa giyaa gadiyaan Naakoora katamaa gakkeedda.

* **23:14-15 Oyddu s'eetu s'agaraa biraa:** Hawe oyddu kiilo giraamenne bakkaa dees'ee. * **24:2** Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a: Hawaa guussay c'aak'uu polo laamettenawaa bessee.

¹¹ Omarssi, mac'c'a Asay haatsaa tikkanaw yiyaa wodiyaan, katamaappe gas'an haatsaa ollaa matan bare gaalotuwaaw gulbbatisseedda.

¹² Yaatiide I hawaadan yaagiide woosseedda; «Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, hachche taani k'oppaade yeeddabaa taw injjeya; k'ay ta godaa Abrahaamew lo"obaa ootsa.

¹³ Be'a! Taani ha haatsaa pulttiyaaw matan ek'k'ay; ha katamaa asaa mac'c'a naanay haatsaa tikkanaw haa yaana.

¹⁴ Taani, «Ane otuwaaw hokisaadde taana haatsaa ushsha» giyaaw wode, izakka, «Hey usha; k'ay ne gaaluwaaw taani ushshana» yaagiyaanna, henna ne k'oomaa Yisaak'aw neeni dooreeddaano gidu; neeni ta godaw lo"obaa ootseeddawaa taani hewaan erana» yaageedda.

¹⁵ Biro I woosaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a haatsaa otuwaaw tookkaade puttu gaaddu. Izo Baatu'eeli yeledda; Baatu'eeli Milkka na'aa; Milkka Abrahaame ishaa Naakoora machchatto.

¹⁶ Ribik'a loytza puulanchchanne attuma Asay bochchibeenna wodoratto. Pulttuwaaw duge wod'd'aade, bare otuwaaw kuntsaade kessaaddu.

¹⁷ He k'oomay iikko wos's'i biide izo, «Ne otuwaappe taana guutsa haatsaa ushshaarikkii!» yaageedda.

¹⁸ Iza, «Eeno ta godaw, ushikkii» yaagaaddu. Elleellaadde otuwaaw bare hashiyaappe wotsaade, gede zaara oyk'k'aadde Aa ushshaaddu.

¹⁹ Aa ushsheeddawaappe guyye, «Ne gaalatuwaakka alana gakkanaw taani untunttoo haatsaa duuk'k'ana» yaagaaddu.

²⁰ Atteedda haatsaa elleella wonggiriyaan tigaade, hara haatsaa duuk'k'anaw ollaa wos's'aaddu; gaalatuw ubbay alana gakkanaw, haatsaa ollaappe duuk'k'a duuk'k'aade ahaade wonggiriyaan tigaade ushshaaddu.

²¹ I k'oppiide yeedda k'ofaa Med'inaa Goday injjeyiidde de'into eranaw bitanii c'o"u giide izo s'eellee.

²² Gaalotuu haatsaa ushi simmiina, bitanii ichcheshu giraamenne bakka gideedda work'k'aa migiduwaanne, s'eetanne tammu giraame gideedda laa"u work'k'aa sagaayetuwaaw keseedda;

²³ izo, «Neeni O naatti? Ane taw oda; ne aawuwaaw son nuw ak'iyaa sa'ay de'anee?» yaageedda.

²⁴ Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli Milkka Naakooraaw yeledda na'aa.

²⁵ Nuwaan gidiyaaw dalayenne bassuu de'ee; k'ay hinttenttu ak'anawukka sa'ay de'ee» yaagaaddu.

²⁶ Bitanii gulbbati Med'inaa Godaw goynniidde,

²⁷ hawaadan yaageedda; «Ta godaw keekiyaawaanne ammanettiyaawaa aggabeenna Med'ina Goday, ta godaa Abrahaama S'oossay galatetto! Taani yiishshin, Med'inaa Goday taana ta godaa dabbatuwaaw soy kaaletseedda» yaageedda.

²⁸ Naatta wos's'a baade, bare aati son de'iyaa asaw haneeddabaa odaaddu.

²⁹ Ribik'iw Laabaana giyaaw ishaya de'ee; Laabaani kare kesiide, haatsaa pulttuwaaw matan de'iyaa bitaniyaakko wos's'eedda.

³⁰ Migiduwaanne bare michchati kushiyaan de'iyaa sagaayetuwaaw be'eddasaana Ribik'a bitanii barena geeddawaa odina sisosaanna, kesiide bitaniyaakko bi be'eedda; bitaniyaaw gaalotuwaanna pulttuwaaw matan ek'k'eeddawaa demmeedda.

³¹ Aa, «Med'inaa Goday neena anjeedawo, haaya! Neeni hawaan karen ayaw ek'k'ay? Taani new golliyaanne gaalotookka sa'aa giigissaad» yaageedda.

³² Bitanii soo geleedda; Laabaani gaalotuwaa c'aanaa billeedda; dalaanne bassuwaa gaalotoo yegeedda. Gediya meec'c'anaw aasinne aanana de'iyaa asatoo haatsaa aheedda;

³³ k'umaykka Aa sintsa aad'd'eedda. Shin I, «Taani taana aheedabaa hinttentoo odennan de'aadde k'umaa miikke» yaageedda.

Laabaani, «Yaatooppe oda» yaageedda.

³⁴ Hewaa diraw I, «Taani Abrahaame k'oomaa.

³⁵ Med'inaa Goday ta godaa loytsi anjjina, I duretteedda; dorssaa, miiz-zaa, biraa, work'k'aa, attuma k'oomatuwaa, mac'c'a k'oomatuwaa, gaalotuwaanne haretuwaa aw immeedda.

³⁶ Ta godaa machata Saara bare c'iimmatetsaa laytsan aw attuma na'aa yelaaddu; I barew de'iyawaa ubbaa aw immeedda.

³⁷ Ta goday taana hawaadan c'aak'k'iseedda; «Taani de'iyaa Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchoppa;

³⁸ shin ta aawuwaa asaakko, ta zaratuwaakko baade, ta na'aw machchatto oochcha» yaageedda.

³⁹ Taani ta godaa, «Naatta taananna yaanaw dosennan aggooppe shin?» yaagaad.

⁴⁰ I, «Med'inaa Goday, taani Aa sintsan hametteeddawe neenana bare kiitanchchaa kiittana; neeni ta na'aw ta aawuwaa asaappe, ta zaratuwaappe machchatto demmana mala, ne biyaasaakka injjeyana.

⁴¹ Neeni ta zaratuwaakko biina, untuntu new izo immennan is's'ooppe, he wode new c'aak'uu gometenna» yaageedda.

⁴² «Taani hachche ha pulttuwaakko yeedda wode yaagaad; «Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, ne shene gidooppe, taani biyaa yewuwaa injjeya.

⁴³ Be'a; taani ha pulttuwaa matan ek'k'ay; gellayatta ittina haatsaa tikkanaw yooppe, taani izo, «Taana ne otuwaappe guutsa haatsaa ushshaarikkii!» yaagana.

⁴⁴ Iza taana, «Eeno usha; k'ay ne gaalotookka taani haatsaa duuk'k'ana» yaagiyaanna, Med'inaa Goday ta godaa na'aw dooreeddaano gidu» yaagaad.

⁴⁵ «Taani ta wozanaan woossiyaawaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a bare otuwaa tookka akkaade, puttu gaaddu; pulttuwaa duge wod'd'aade haatsaa duuk'k'aadu; taani izo, «Taana haatsaa ushshaarikkii» yaagaad.

⁴⁶ «Iza elleella bare hashiyaappe otuwaa wotsaade, «Hekko usha; k'ay taani ne gaalotuwaa ushshana» yaagaaddu. Taani ushaad; k'ay ta gaalotuwaa iza ushshaaddu.

⁴⁷ «Taani izo, «Neeni O naatti?» yaagaad.

«Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli, Milkka Naakooraw yeleedda na'aa» yaagaaddu.

«Taani iziw migiduwwa aatsaad; izi kushiyaankka sagaayetuwwa wotsaad.

⁴⁸ Hewaappe guyye taani gulbbataade, Med'inaa Godaw goynnaad; taani Med'inaa Godaa, ta godaa Abrahaame S'oossaa, ta godaa ishaa na'aa naatto Aa na'aw akkanaw taana likke ogiyaa kaaletseeddawaa galatay.

⁴⁹ Ha''ikka hinttenttu ta godaw keekanabanne ammanettanawaa gidooppe, taw odite; gidana d'ayinttonne odite; hewaappe sintsan taani hananawaa erana» yaageedda.

⁵⁰ Laabaaninne Baatu'eeli zaariide yaageeddino; «Ha yewuu Med'inaa Godaappe yeedda; nuuni new yaa haa gaanaw danddayokko.

⁵¹ Ribik'o hanno be'a; akkaade ba; Med'inaa Goday geeddawaadan ne godaa na'aw machchatto gidu» yaageeddino.

⁵² Abrahaama k'oomay untunttu giyaawaa siseedda wode, sa'aan gulbatiide Med'inaa Godaw goynneedda.

⁵³ K'oomay biraa alleek'k'uwaanne work'k'aa alleek'k'uwaa, mayuwaakka kessiide, Ribik'iw immeedda; k'ay al"o miishshatuwaa izi ishawunne izi aatiw immeedda.

⁵⁴ Hewaappe guyye, inne aanana de'iyaa wanttu meeddinonne usheeddino; yaatiide yan ak'eedino; untunttu guuran denddiide, «Taana ta godaakko yeddite» yaageedda.

⁵⁵ Izi ishayanne izi aata, «Naatta itti tammu gallassaa keeshshaa nuunana takku; hewaappe guyye iza baana» yaageeddino.

⁵⁶ Shin I, «Med'inaa Goday taani yeeddawaa injjey diggina, hinttenttu taana gam"etsoppite; taani ta godaakko baana mala taana moyzzite» yaageedda.

⁵⁷ Untunttu, «Naatto s'eesiide ane izo oochchoytte» yaageeddino.

⁵⁸ Ribik'o s'eesiide, «Ha bitaniyaanna baanii?» yaagiide oochcheeddino.

Iza, «Ee; taani baana» yaagaaddu.

⁵⁹ Untunttu barenttu michchato Ribik'o, izo dichchiyaanina, Abrahaama k'oomaananne Aa asatuwaana moyzzeeddino.

⁶⁰ Untunttu Ribik'o,
«Nu michchati Ribik'ee,
sha"aappe sha"aa gakkanaw c'oratta.

Ne zaratuu barenttu morkkatuwaa katamatuwaa laattino» yaagiide anjeeeddino.

⁶¹ Hewaappe guyye, Ribik'anne izi danggaas'iretuu denddiide, gaalotuwaa toggiide, bitaniyaanna beeddino. Yaatina k'oomay Ribik'o akkiidde beedda.

⁶² He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwa S'oossaa Pulttuwaa» giyaa pulttuwaa mata biide, Neegeeba woran de'ee.

⁶³ Itti gallassi omarssi Yisaak'i bare wozanaan k'oppiide dembbaa kesiide yuuyyee; I d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, gaalatu yiyaawanta be'eedda.

⁶⁴ Ribik'akka d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, Yisaak'a be'aaddu; gaaluwaappe wod'd'aaddu.

⁶⁵ K'oomaa, «Ha nuunana gaketanaw dembbaana yiyaa bitanii oonee?» yaagaaddu.

K'oomay, «I ta godaattee» yaageedda. Iza bare shaashiyaa akkaade gullottaaddu.

⁶⁶ K'ay k'oomay bare ootseeddawaa ubbaa Yisaak'aw odeedda.

⁶⁷ Yisaak'i Ribik'o bare aati Saari dunkkaaniyaa afeedda. Izo akeedda; izakka aw machchatto gidaaddu. Yaatina I izo siik'eeddanne bare aati hayk'k'uwaan kayyottiyaawaappe minetteedda.

25

Abrahaame Hara Naanaa Yeleedda (1 Od. 1:32-33)

¹ K'ay Abrahaame K'as'uro geetettiyaa hara machchatto akkeedda.

² Iza Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha aw yelaaddu.

³ Yok'ishaani Saabanne Dadaana yeleedda. Dadaani Ashooreta, Les'uushetanne Le'aamata yeleedda.

⁴ Midiyaama naanay Eefa, Eefeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ubbaykka K'as'uri naanaa.

⁵ Abrahaame barewaa ubbaa Yisaak'a laatisseedda.

⁶ Shin I biro pas'a de'iidde, bare hara machatuwaappe yeleedda naanaa-too barew de'iyawaappe woyteedda. Bare na'aa Yisaak'appe untuntunta shaakki, away doliyaa bagga biittaw yeddeedda.

Abrahaame Hayk'uwaa

⁷ Abrahaame mule itti s'eetanne laappun tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

⁸ Abrahaame daro wodiya de'iide, lo'o c'imiide hayk'k'eedda; bare mayz-zatuwaanna gakettedda.

⁹ Aa naanay Yisaak'inne Isimaa'eeli Aa Maakip'eela giyaa gonggolo duu-fuwaan moogeeddino; he gonggoluu Mamire matan, Hiitiyaa S'ohaara na'aa Efiroona gadiyaan de'ee.

¹⁰ Hewenne Abrahaame Hiitetuwaappe shammeedda gadiyaa. Abrahaame bare machata Saara moogetteedda sa'aan moogetteedda.

¹¹ Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, S'oossay Aa na'aa Yisaak'a anjeedda. He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwaa S'oossaa Pulttuwaa» giyaa pulttuwaa matan de'ee.

Isimaa'eela Yeletaa

¹² Saari ayilata, Gibs'eppe yeedda Aggaara, Abrahaamew yeleedda na'aa Isimaa'eela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

¹³ Isimaa'eela naanay barenttu suntsaaninne barenttu yeletaa maaran hawantta; hewanttunne: Nabaayoota, K'eedaara, Adibi'eela, Mibssaama,

¹⁴ Mishimaa'a, Duuma, Maasa,

¹⁵ Hadaada, Teema, Yis'ura, Naafiishanne K'eedima.

¹⁶ Isimaa'eela naanay hawantta; untunttu suntsay untunttu moot-saaninne de'iyaa sa'aan hawaa. Untunttu barenttu yaran tammanne laa"u kaappatuwaa.

¹⁷ Isimaa'eeli mule s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'iide, hayk'k'eedda; bare mayzzatuwaanna gakettedda.

¹⁸ Isimaa'eela zaratuu Gibs'eppe away doliyaa baggan de'iyaa Hawiilap-penne Shurappe gidduwaan, Asoora afiyaa ogiyaa matan de'eeddino. Untunttu barenttu ishatuwaa ubbaanna morkkiyaan de'eeddino.

Yaak'oobinne Eessay Yeletteedda

¹⁹ Abrahaama na'aa Yisaak'a yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Abrahaame Yisaak'a yeleedda.

²⁰ Yisaak'aw laytsay oytamuwaa gideedda wode, Ribik'o akkeedda; iza Masp'p'es'oomiyaan de'iyaa Sooriyaa Baatu'eela naattiwune Sooriyaa Laabaana michchato.

²¹ Yisaak'i bare machata mantsato gideedda diraw, iziw Med'inaa Godaa woosseedda; Med'inaa Goday Aa woosaa siseedda. Yaatina Aa machata Ribik'a shahaaraaddu.

²² Shin izi ulo gidдон de'iyaa naanay mantte gidi uttiide, ittuu ittuwaanna sugetteeddino; yaatina iza, «Hawe taw ayaw hanii?» yaagaaddu. Hewaa diraw Med'inaa Godaa oochchanaw baaddu.

²³ Med'inaa Goday iziw,

«Ne uluwaan laa"u kawutetsay de'ee;

K'ay ne gidduwaan de'iyaa laa"u gade asatuu ittuu ittuwaappe shaaket-tana;

Itti gade asatuu hinkkotuwaappe minnana;

K'ay bayiray teefaw azazettana» yaageedda.

²⁴ Iza yeliyaa wodii gakkina, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.

²⁵ Koyro yeletteeddawe arssa; Aa bollaa ubbaa isikii mayyeedda; hewaa diraw untunttu Aa Eesaw* giide suntseeddino.

²⁶ Hewaappe guyye, Aa ishay yeletteedda; I bare kushiyaan Eesaw ginddiyaa oyk'k'i utteedda; hewaa diraw Aa Yaak'ooba† giide suntseeddino. Ribik'a untuntta yeledda wode, Yisaak'aw usuppun tammu laysaa gideedda.

²⁷ Naanay dic'c'eeddino; Eesay shankkaa hiillaa eriyaa bazuwaa asaa gideedda; shin Yaak'oobi dunkkaaniyaan de'iyaa woppa asaa gideedda.

²⁸ Yisaak'i Eesaa siik'eedda; ayaw gooppe, I shankkateeddabaappe maanaw doseedda; shin Ribik'a Yaak'ooba siik'aaddu.

²⁹ Itti gede Yaak'oobi wos'iyaa katsishin, Eesay koshay wod'eeddawe, woraappe yeedda.

³⁰ Eesay Yaak'ooba, «Taana ha zo'o wos'iyappe miza; taana koshay wod'eedda» yaageedda. (Hewaa diraw k'ay Aa suntsay Eedooma‡ geeteteedda).

³¹ Yaak'oobi Aa, «Koyro taw ne bayiratetsaa zal"a» yaageedda.

³² Eesay, «Be'al! Taani hayk'k'ana hanay; ha bayiratetsay taw ayaa go"i de"ii?» yaageedda.

³³ Yaak'oobi zaariide, «Ane taw koyro neeni c'aak'k'a» yaageedda.

I c'aak'k'eedda; bare bayiratetsaa Yaak'oobaw zal"eedda.

³⁴ Yaak'oobi Eesaw sooluwaanne missiriyaa wos'iyaa immeedda; I meed-danne usheedda; hewaappe guyye denddiide beedda. Eesay bare bayiratet-saa hawaadan kad'eedda.

26

Yisaak'anne Abimeleeka

¹ He gadiyaan kase Abrahaame wodiyaan de'iyaa koshaa bolla hara koshay denddeedda; yaatina Yisaak'i Piliss's'eema kaatiyaa Abimeleekeekko Garaara beedda.

² Med'ina Goday Yisaak'aw k'onc'c'iide hawaadan yaageedda; «Gibis'e gadiyaa duge booppa; taani new odeedda gadiyaan de'a.

³ Ha gadiyaan amareedawaa takkashsha; taani neenana gidana; neena anjjana; ayaw gooppe, ha biittaa ubbaa taani newunne ne zeretsaw immana; taani ne aawuwaa Abrahaamew c'aak'k'eedda c'aak'uwaa minisana.

⁴ Ne zeretsaa saluwaa s'oolinttiyaadan darissana; ha biittaa ubbaa taani untunttoo immana; sa'aa kawutetsaa ubbay ne zeretsaa baggana anjjet-tana.

⁵ Ayaw gooppe, Abrahaame ta k'aalaa siseedda; ta pirddatuwaanne ta azazuwaa, ta awaayotuwaanne ta higgiiyaa naageedda» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw Yisaak'i Garaaran utteedda.

⁷ He biittaa Asay Ribik'ibaa dentsiide Yisaak'a, «Hanna new ayee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Hanna taw michchato» yaageedda. Ayaw gooppe, I Ribik'a daro puu-lanchcha gidiyaa diraw, «Taani, «Iza ta machchatto gooppe», ha gade Asay izi gaasuwaan taana wod'anenttonne» yaagi k'oppiide yayyeedda.

⁸ Yisaak'i hewaan daro wodiyaan de'owaappe guyye, Pilss's'eema Kaatii Abimeleeki maskkootiyaanna duge s'eeliide, Yisaak'i bare machchatti Ribik'ina gaketishin be'eedda.

* **25:25** Eesaw: Ha suntsaa biletsay, «Isikaama» giyaawaa. † **25:26** Yaak'ooba: Ha suntsaa biletsay, Ginddiyaa oyk'k'iyawaa giyaawaa. ‡ **25:30** Eedooma: Ha suntsay Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwaa» giyaawaa. **25:33** Ibr. 12:16 **26:3** Dom. 22:16-18 **26:7** Dom. 12:13; 20:2

⁹ Hewaa diraw Abimeleeki Yisaak'a s'eesiide, «Hekko iza tumu ne machchato! Neeni ayaw, «Iza ta michchato» gaaddii?» yaagiide oochcheedda.

Yisaak'i, ««Iza ta machchatto gooppe», izi gaasuwaan Asay taana wod'ana gaade gaad» yaageedda.

¹⁰ Abimeleeki, «Hawe neeni nu bollan ootseeddabay ayee? Ta asaappe itti Asay ne machchattina gisi diggeeddashin; neeni nu bollan gomiya ahaadashin» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw Abimeleeki bare asaa ubbaa, «Ha bitaniyaa woy Aa machchatto bochchiyaa ooninne tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.

¹² Yisaak'i he gadiyaan katsaa zeriide, he laytsan s'eetu kushiya c'akkeedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa anjjeedda.

¹³ I duretteedda; duretaa bolla duretay aw dari dari beedda.

¹⁴ Yisaak'aw dorssaa wudii, miizzaa wudiinne k'oomatuu loytsi dareedda diraw, Pilss's'eema asatuu Aa k'anaateeddino.

¹⁵ Hewaa diraw, Aa aawuwaa Abrahaame wodiyaan, Aa aawuwaa k'oomatuu bookkeedda haatsaa ollaa ubbaa Pilss's'eema asatuwaa biittaa zaariide bareedino.

¹⁶ He wode Abimeleeki Yisaak'a, «Nuuppe shaakettaade ba; neeni nuuppe aad'd'a minnaadda» yaageedda.

¹⁷ Yisaak'i hewaappe denddiide, Garaara Wombbaa biide yan utteedda.

¹⁸ Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaame wodiyaan booketteedda haatsaa ollatuwaa, Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, Pilss's'eema asatuu bareedawantta zaari bookki kessiide, Aa aawuu suntseedda suntsan untuntta s'eeseedda.

¹⁹ Yisaak'a k'oomatuu wombban bookkiide, pulttiya haatsaa ollaa yan demmeeddino.

²⁰ Shin Garaara hentsanchchatuu Yisaak'a hentsanchchatuwaana, «Haatsay nuwaa» yaagiide walak'etteeddino. Untunttu aanana palumetteedda diraw, Yisaak'i he haatsaa ollaa, «Palumiyaa» giide suntseedda.

²¹ Hewaappe guyye, untunttu hara haatsaa ollaakka bookkeeddino; shin untunttu he haatsaa ollaa geeduwaan walak'etteeddino; hewaa diraw I he haatsaa ollaa «Morkketiitta» giide suntseedda.

²² Hewaappe guutsaa zardda'iide, hara haatsaa ollaa bookisseedda; Aa gaasuwaan ooninne walak'ettibeenna; «S'oossay ha"i nuw aasseeda; nuuni ha gadiyaan c'oraana» giide Aa, «Aako sa'aa» giide suntseedda.

²³ Hewaappe denddiide, pude Berssaabehe beedda.

²⁴ He beedda gallassi k'amma Med'ina Goday Aw k'onc'c'iide Aa, «Taani ne aawuwaa Abrahaame S'oossaa; taani neenana de'iyaa diraw, neeni yayyoppa; taani neena anjjana; ta k'oomaa Abrahaame diraw ne zeretsaa taani c'orissana» yaageedda.

²⁵ Yisaak'i hewaan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda. Yan I bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; k'ay yan Aa k'oomatuu haatsaa ollaa bookkeeddino.

²⁶ Hewaappe guyye, Abimeleeki barena zoriyaa Ahuuzatanne bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoola akkiidde, Garaarappe Yisaak'akko yeedda.

²⁷ Yisaak'i untuntta, «Hinttenttu kase taana is's'iide, hinttenttu biittaaappe kessi yeddeeddita; ha"i k'ay taakko ayaa akkana yedditee?» yaageedda.

²⁸⁻²⁹ Untunttu Aa, «Med'inaa Goday neenana de'iyawaa nuuni k'onc'c'iyaan be'eeddo. Hewaa diraw c'aak'k'o c'aak'uu nu giddoninne ne giddon de'ana koshshee yaagetto. Nuuni neena bochchibeykko; shin nuuni

new keekatetsaa s'alalaa ootsiide, neena sarotetsaan moyzzi yeddeeddo. Hewaaddankka neeni nu bolla iitabaa ootsenna mala, ane neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte. Ha'i neeni Med'inaa Goday anjjeedawaa» yaageeddino.

³⁰ He wode Yisaak'i untunttoo baalaa giigissina, meeddinonne usheeddino.

³¹ Wonttetsa gallassi wontta guuran denddiide, untunttu ittuu ittuwaanna c'aak'k'eteeddino. Yisaak'i untuntta moyzzina, untunttu aappe saro shaakettiide beeddino.

³² He gallassi Yisaak'a k'oomatuu yiide, barenttu bookkeedda haatsaa ollaabaa aw odeeddino; «Nuuni haatsaa demmeeddo» yaageeddino.

³³ I he haatsaa ollaa Saabehe giide suntseedda; hewaa diraw he katamaa suntsay hachche gakkanaw Berssaabehe* geetettee.

Eesay Hiitetuwaa Machatuwaa Akkeedda

³⁴ Eesaa laytsay oytamuwaa gidiyaa wode, Hiitiyaa Bi'eedo naatto Yooditonne Hiitiyaa Eloona naatto Baasemaato akkeedda.

³⁵ Untunttu Yisaak'anne Ribik'o kayyoyiide de'eeddino.

27

Yisaak'i Yaak'ooba Anjjeedda

¹ Yisaak'i c'imina, Aa ayfii s'eelaa is's'eedda wode, bare bayiratiyaa na'aa Eesaa s'eesiide Aa, «Ta na'aw» yaageedda.

I, «Abee» giide koyeedda.

² I, «Be'a, ha'i taani c'imaad; taani hayk'ana gallassaa erikke.

³ Yaatiyaa diraw, ha'i ne shankkatiyaa wonddaafiyaanne zubbiyaa akkaade, bazuwaa ba; do'aa taw shankkataade, ashuwaa akkaade ya.

⁴ Mal'o k'umaa, taani dosiyaawaa katsaade aatsa; hewenne taani hayk'k'anaappe kase neena anjjanaassa» yaageedda.

⁵ Ribik'a Yisaak'i bare na'aa Eesaw odiyaa wode sisaaddu. Eesay do'aa shankkatiide ahanaw bazuwaa beeddawaappe guyye,

⁶ Ribik'a bare na'aa Yaak'ooba, «Ne aawuu ne ishaa Eesaw,

⁷ «Do'aa shankkata ahaade, taw mal'o k'umaa taani maanaw katsaa; hewenne taani hayk'k'anaappe kasetaade, Med'inaa Godaa sintsaan neena anjjanaassa» yaagiyaawaa taani sisaad.

⁸ Ta na'aw, ha'i taani neena azaziyaawaa loytsaade sisa.

⁹ Wudiyaa garssa baade, laa"u bolttibolitta deeshshaa maratuwaa taw akkaade ya; taani ne aabboo mal'o k'umaa I dosiyaawaadan katsana.

¹⁰ Ne aawuu miide hayk'k'ennan kasetiide neena anjjana mala, aw aat-saasa» yaagaaddu.

¹¹ Shin Yaak'oobi bare aatto Ribik'o, «Ta ishaa Eesaa bollan isikii de'ee; shin ta bollay liik'o.

¹² Ta aawuu taana oyk'k'i be'ooppe shin? Taani Aa c'immiyaawaa aw malatina, taani anjuwaa diraw shek'aa ta bolla ahanenttone» yaageedda.

¹³ Aa daaya Aa, «Ta na'aw, he shek'ay taana gakko. Taani new odiyaawaa ootsa; baade deeshsha maratuwaa taw akkaade ya» yaagaaddu.

¹⁴ Bi ahiide bare daayiw immeedda; Aa daaya mal'o k'umaa Aa aawuu dosiyaawaadan katsaaddu.

¹⁵ Hewaappe guyye, Ribik'a son bare matan de'iyaa bare bayira na'aa Eesaa mayuwaa lo"uwaa ahaade, bare teefa na'aa Yaak'ooba mayzzaaddu.

* **26:33 Berssaabehe:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 21:31).

¹⁶ K'ay he deeshshatuwaa galbbaa Aa kushiyaanne Aa liik'o k'ood'iyaa mayzzaaddu.

¹⁷ Bare katseedda mal"o k'umaanne ukitsaa bare na'aa Yaak'ooba kushiyaan wotsaaddu.

¹⁸ Yaatina I bare aawuwaakko biide geliide, «Ta aawoo» yaageedda.

I, «Abee! Ta na'aw, neeni oonee?» yaageedda.

¹⁹ Yaak'oobi bare aawuwaa, «Taani ne bayira na'aa Eesaa; neeni taana azazeeddawaadan taani ootsaad; dendda; dendda uttaade, taani shankkaappe aheedawaa ma; yaataade taana anjja» yaageedda.

²⁰ Yisaak'i bare na'aa, «Ta na'aw, waata elleella demmad?» yaagiide oochcheedda.

I, «Med'inaa Goday ne S'oossay taana maaddeedda» yaageedda.

²¹ Yisaak'i Yaak'ooba, «Ta na'aw, neeni tumu ta na'aa Eesenttonne taani oyk'k'a be'anaw ane taakko shiik'a» yaageedda.

²² Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'akko shiik'ina oyk'k'i be'iide, «Ha k'aalay Yaak'ooba k'aalaa; shin kushii Eesaa kushiya» yaageedda.

²³ Aa kushii Aa ishaa Eesaa kushiyaadan isikiyaana de'iyaa diraw, eribeenna; I erennan Aa anjjeedda.

²⁴ Aa, «Tumu neeni ta na'aa Eeseyee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Ee, taanatte» yaageedda.

²⁵ I, «Ta na'aw, taani neeni shankkateeddawaa maanaw haa aatsa; maade taani neena anjjana» yaageedda. Yaak'oobi aatsina, I meedda; k'ay I aw woyniyaa eessaa ahina usheedda.

²⁶ Hewaappe guyye Aa aawuwaa Yisaak'i, «Ta na'aw, haaya; shiik'aade taana yera» yaageedda.

²⁷ Yaak'oobi shiik'iide Aa yereedda; Yisaak'i Aa mayuwaa singgi sisiide, hawaadan yaagiide anjjeedda; «Ta na'aa peenuu Med'inaa Goday anjjeedda goshshaadan sawee.

²⁸ S'oossay saluwaa c'okkuwaanne sa'aa shic'aa, katsaanne ooratsa woyniyaa eessaa darssiide new immo.

²⁹ Kawutetsatuu new moodettino; asatuu new gulbbatino. Neeni ne ishato goda gida; ne aati zaratuu new gulbbatino. Neena shek'k'iyawe shek'etteeddawaa gido; neena anjjiyaawe anjjetteddawaa gido» yaageedda.

³⁰ Yisaak'i Yaak'ooba anjji wursseeddawaappe guyye, Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'a sintsaappe kesowaan Eesay shankkaappe puttu geedda.

³¹ Ikka k'ay mal"o k'umaa katsiide, bare aawoo aatseedda. Aa, «Ta aawoo, dendda; dendda uttaade, taani shankkateeddawaappe ma; yaataade taana anjja» yaageedda.

³² Aa aawuu Yisaak'i Aa, «Neeeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Taani ne na'aa, ne bayira na'aa Eesaa» yaageedda.

³³ Yisaak'i dagammiide kokkoriidde; «Yaatina do'aa shankkateeddawaa akkiidde taw aatseedawe oonee? Taani ha"i neeni yaana sintsan maade, Aa anjja diggaad; tumukka I anjjetteddawaa gidanawaa» yaageedda.

³⁴ Eesay bare aawuwaa k'aalaa siseedda wode, bare k'aalaa d'ok'k'u oot-siide, daro yibbaata yeekuwa yeekkiide bare aawuwaa, «Taana anjja; ta aawoo, taanakka anjja!» yaageedda.

³⁵ Shin I, «Ne ishay yiide c'immiidde, ne anjuwaa aki diggeedda» yaageedda.

³⁶ Eesay, «Aa eriide Yaak'ooba* suntseedda; I taana c'immoode, hawe laa'entsuwaa; I ta bayiratetsaa akkeedda; k'ay ha'i ta anjuwaa akkeedda» yaageedda. K'ay I, «Neeni taw anjuwaappe ayaanne ashshabeykkii?» yaagiide oochcheedda.

³⁷ Yisaak'i Eesaa, «Taani Aa new goda ootsaad; Aa ishātuwaa ubbaakka Aa k'oomatuwaa ootsaad; k'ay taani kasaaninne ooratsa woyniyaa eessan Aa minisaad. Yaatina, ta na'aw, new taani ayaa ootsoo?» yaageedda.

³⁸ Eesay bare aawuwaa, «Ta aawoo, new itti anjjo s'alalay de'ii? Ta aawoo, taanakka k'ay anjja» yaageedda. Hewaappe guyye, Eesay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeedda.

³⁹ Aa aawuwaa Yisaak'i zaariide,
«Ne de'iyaa ha sa'aa duretetsaappe haakkaade de'ana;
Saluwaa c'okkuukka new wod'd'enna;

⁴⁰ Neeni ne mashshaan ak'ana;
Neeni ne ishaw moodetana.
Shin neeni aanana ek'ettiyaa wode,

Aa morge mitsa ne morggiyaappe olana» yaageedda.

⁴¹ Yaak'ooba Aa aawuu anjeedda diraw, Eesay bare uluwaan Aa morkkeedda; I bare wozanaan, «Ta aawuu hayana mateedda; taani aw kayyotta simmaade, ta ishaa Yaak'ooba wod'ana» yaageedda.

⁴² Shin Ribik'a ha bare bayira na'aa Eesaa k'aalaa siseedda diraw, bare teefa na'aa Yaak'ooba s'eesissa ahaade hawaadan yaagaaddu; «Ne ishay Eesay neena wod'iide haluwaa kesianaw halchcheedda.

⁴³ Hayyanaa ta na'aw, taani new odowaa ootsa. Dendda! Kaaraanen de'iyaa ta ishaa Laabaanako bak'ata!

⁴⁴ Yaataade ne ishaa hank'k'uu dochchana gakkanaw, amareeda wodiyaan aanana de'ashsha.

⁴⁵ Ne ishay new hank'k'ettiyaawaa aggiyaa wodenne, neeni Aa bolla ootseeddawaa I dogiyaa wode, taani kiittaade neena yaappe ahissana. Taani itti gallassi hinttenttu laa'uwaappe mela kessana koyikke» yaagaaddu.

Yisaak'i Yaak'ooba Laabaanako Yeddeedda

⁴⁶ Hewaappe guyye Ribik'a Yisaak'a, «Eesay akkeedda Hiitetuwaa mac'c'a naanaa gaasuwaan taani ta de'uwa shenetaad; k'ay Yaak'oobikka hawanttu mala Hiitetuwaa mac'c'a naanatuwaappe machchatto akkooppe, taani simmi hayk'k'anaw koyaad» yaagaaddu.

28

¹ Hewaa diraw, Yisaak'i Yaak'ooba s'eesiide hawaadan anjeedanne azazeedda; «Kanaane gadiyaa mac'c'a naanatuwaappe new machchatto akkoppa.

² Dendda! Ne daay aawuwaa Baatu'eelakko, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa baade yaappe ne daay ishaa Laabaana mac'c'a naanatuwaappe ittinno new machchatto ootsaade akka.

³ Ubbaa Danddayiyaa S'oossay neena anjjo; I ne yeletaa aasso; neeni itti dere asaa keena gakkanaw neena c'oriso.

⁴ Neeni ha'i betetetsan utteedda ha biittaa newaa ootsana mala newunne ne zeretsaw S'oossay Abrahaame anjuwaa immo» yaageedda.

⁵ Yisaak'i Yaak'ooba yeddeedda; Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Laabaanako beedda. Laabaani Yaak'oobanne Eesaa yeledda aati Ribik'a ishaanne Sooriyaa Baatu'eela na'aa.

* **27:36** Yaak'ooba: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «C'immeedda» giyaawaa. **27:38** Ibr. 12:17
27:39 Ibr. 11:20 **27:40** Dom. 36:8; 2 Kat. 8:20 **28:4** Dom. 17:4-8

Eesay Hara Machchiyaa Gujjiide Akkeedda

⁶ Yisaak'i Yaak'ooba anjeeddawaanne, yaappe machchatto akkanaw Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Aa yedeeddawaa, k'ay I Yaak'ooba anjeedda wode, «Kanaane mac'c'a asaa akkoppa» yaagiide azazeeddawaanne,

⁷ Yaak'oobi bare aawuwaanne bare aatonne azazettiide, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa beeddawaa Eesay ereedda.

⁸ Eesay hewaan Kanaane biittaa mac'c'awunna bare aawuwaa Yisaak'a ay keeshshaa iitinto akeekedda.

⁹ Hewaa diraw Eesay Abrahaame na'aa Isimaa'eelekko biide, Aa naatto Maahilaato bare machatuwaa bolla gujjiide akkeedda. Iza Nabaayoota michchato.

Yaak'oobi Beeteelen Be'eedda Akumuwa

¹⁰ Yaak'oobi Berssaabeheppe Kaaraane baanaw denddeedda.

¹¹ I itti sa'aa gakkina away wullina, yan k'ammaa ak'eeda. He sa'aan de'iyaa shuchchatuwaappe ittuwaa akkiidde, bare huup'iyaan borkkotiide he sa'aan gem"ishedda.

¹² I akumuwa akumeteedda; he akumuwaan gayyiyaa ittuu biitan ek'k'ina, aw s'eeray saluwaa gakkiaawaan, S'oossaa kiitanchchatuu gi"ishiinanne wod'd'ishin be'eedda;

¹³ gayyiyaw bolla s'eeran Med'inaa Goday ek'k'iide Aa, «Taani Med'inaa Godaa, ne aawuwaa Abrahaama S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa. Ha neeni giseedda biittaa newunne ne zeretsaw immana;

¹⁴ Ne zeretsay sa'aa shafiyaadan darana; neeni away wulliyaa baggananne, away doliyaa baggana, huup'issananne hirkki baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw aakkana; sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggananne ne zeretsaa baggana* anjjettana

¹⁵ Taani neenana de'ay; neeni biyaasa'aa ubbaan taani neena naagana; k'ay taani neena ha gadiyaa guyye zaaraade ahana; taani new ootsana geeddawaa ootsana gakkanaw neena yeggikke» yaageedda.

¹⁶ Yaak'oobi gem"ishuwaappe beegotteedda wode, «Med'inaa Goday tumu ha sa'aan de'ee; taani erabeykkeppe attin» yaageedda.

¹⁷ I yayyiide, «Ha sa'ay wooti yashshii! Ha sa'ay S'oossaa golliyaappe attin, ayinne hara sa'aa gidenna; hawe saluwaa penggiyaa» yaageedda.

¹⁸ Wonttetsa gallassi wontta guuran Yaak'oobi denddiide, bare borkko-teedda shuchchaa akkiidde, tuussaadan essiide, S'oossaw dummayanaw Aa bolla zayitiyaa tigeedda.

¹⁹ Yaak'oobi he sa'aa Beetele† giide s'eeseedda. Shin he katamay hewaappe kase Looza geetettee.

²⁰⁻²¹ Yaak'oobi hawaadan yaagiide shiik'k'eedda; «Ta aawuwaa soo taani saro simmana mala S'oossay taananna gidoope, taani biyaa ha buussan taana naagooppenne taw miyaa k'umaanne mayiyaa mayuwaa immooppe, Med'inaa Goday ta S'oossaa gidana;

²² taani tuussaadan esseedda ha shuchchay S'oossaa golliyaa gidana. Neeni taw immiyaawaa ubbaappe tammuwaappe ittuwaa taani new immana» yaageedda.

29

Yaak'oobi Laabaana Soo Gakkeedda

^{28:12} Yoh. 1:51 ^{28:13} Dom. 13:14-15 * ^{28:14} Ne baggananne ne zeretsaa baggana: Sa'aa bollan de'iyaa asay ubbay neenanne ne zeretsaa anjjowaadan anjjana mala taana woosana guussaa.

† ^{28:19} Beetele: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Golliyaa» giyaawaa.

¹ Hewaappe guyye, Yaak'oobi denddi biide, away doliyaa bagga asatuwaa gadiyaa gakkoodda.

² Itti haatsaa ollay dembban de'iyaaawaa be'eedda; heezzu dorssaa wudii k'ay he ollaa matan giseeddino. Ayaw gooppe, wudii ubbay haatsaa ushiyaawe he ollaappe. He haatsaa ollaa doonaan de'iyaa shuchchay wolk'k'aama.

³ Dorssaa wudii ubbay hewaan dagatteedda wode, he wudiyaa heem-miyaawanttu haatsaa ollaa doonaappe he shuchchaa gondorssiide dorssaa ushshiino. He shuchchaa ollaa doonaan zaariide wotsino.

⁴ Yaak'oobi untuntta, «Ta ishatoo, hinttenttu hak'appe yeddite?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Nuuni Kaaraaneppe yeeddo» yaageeddino.

⁵ I, «Naakoora na'aa na'aa Laabaana hinttenttu eriiteyye?» yaageedda.

Untunttu, «Ee, Aa ereetto» yaageeddino.

⁶ Yaak'oobi untuntta, «I lo'o de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Ee, lo'a; Aa naatta Raaheela dorssaa akkaade yewunno hanno be'a» yaageeddino.

⁷ Yaak'oobi untuntta, «Be'ite; away ha'i wullibeena; wudiyaa mehii soo shiik'iyaa wodii biro gakkibeenna; dorssaa ha'i ushshi afiide, heemmite» yaageedda.

⁸ Shin untunttu, «Wudii ubbay shiik'ana gakkanaw, shuchchaa haatsaa ollaa doonaappe gondorssana gakkanaw, nuuni ushshanaw danddayokko. Hewaappe guyye, nuuni dorssaa ushshana» yaageeddino.

⁹ I biro haasayishin, Laabaana naatta Raaheela bare aawuwaa dorssatuwaa laagga akkaade gakkaddu; ayaw gooppe, iza dorssaa hentsanchchaa.

¹⁰ Yaak'oobi bare aati ishaa Laabaana naatto Raaheelo be'eedda wodenne, bare aati ishaa Laabaana dorssaa be'eedda wode, biide ollaa doonaappe shuchchaa gondorssedda; bare aati ishaa dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.

¹¹ Yaak'oobi Raaheelo yeriide, nashechchaw bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

¹² Yaak'oobi iziw aawuwaa dabbonne Ribik'i na'aa gidiyaawaa Raaheeliw odeedda. Hewaa diraw iza wos's'a baade bare aawoo odaaddu.

¹³ Laabaani bare michchati na'aa Yaak'ooba woriyaa siseedda saannakka, aanana gaketanaw wos's'eedda. Aa idimmi yeriide, bare soo afeedda. Yan Yaak'oobi haneeddawaa ubbaa Laabaanaw odeedda.

¹⁴ Laabaani Aa, «Neeni tumu ta ashonne ta suutsaa» yaageedda. Yaak'oobi aanana itti aginaa kumentsaa utteedda.

Yaak'oobi Raaheeli Dirawunne Liya Diraw Laabaw Ootseedda

¹⁵ Hewaappe guyye Laabaani Aa, «Neeni taw dabbo gideedda diraw, taw c'oo mela ootsaniyee? Ane new ayaa c'igganaw bessintto taw oda» yaageedda.

¹⁶ Laabaanaw laa'u mac'c'a naanatuu de'iino; bayirati suntsay Liyo, teefatiwe Raaheelo.

¹⁷ Liya ayfiyaana c'uuc'a; shin Raaheela geesanchanne malaa lo'a.

¹⁸ Yaak'oobi Raaheelo siik'iide Aa, «Taani ne teefa naatti Raaheeli diraw new laappun laytsaa ootsana» yaageedda.

¹⁹ Laabaani, «Izo hara asaw immanaappe new immiyaawe lo'a; neeni taananna hawaan de'a» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw Yaak'oobi Raaheelo akkanaw laappun laytsaa ootseedda; shin I izo siik'iyaa diraw, aw amareeda gallassaa malateedda.

²¹ Hewaappe guyye Yaak'oobi Laabaana, «Ta machchato taw imma; ta wodii poletteedda; taani izo akkanaw koyaad» yaageedda.

²² Hewaa diraw Laabaani hewaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesiide, bul-lachchaa keseedda.

²³ Shin sa'ay k'ammina, I bare naatto Liyo afide Yaak'oobaw immeedda. Yaak'oobi izo akkeedda.

²⁴ K'ay Laabaani bare k'oomatoo Zilppo bare naatti Liyiw danggaas'ire gidanaadan immeedda.

²⁵ Sa'ay wonttina s'eelliyaa wode, hekko Liyo! Yaatina Yaak'oobi Laabaana, «Hawe neeni ta bolla ootseeddawe ayee? Taani new ootseeddawe Raaheeli dirassa gidenneeyye? Taana ayaw c'immaad?» yaageedda.

²⁶ Laabaani Aa, «Nu biittan bayirata de'ishshin, teefatto asinaw im-miyaawe woga gidenna.

²⁷ He mishiraa saaminttaa wurssa; k'ay teefatiyaanokka nuuni new im-mana; hewaappe guyye, hara laappun laytsaa taw ootsaasa» yaageedda.

²⁸ Yaak'oobi hewaadan haniide he saaminttaa wursseedda; hewaappe guyye, Laabaani bare naatto Raaheelo aw immeedda.

²⁹ K'ay Laabaani bare k'oomato Baalo bare naatti Raaheeliw danggaas'ire gidanaadan immeedda.

³⁰ Yaak'oobi Raaheelo akkeedda. Raaheelo Liyippe aatsiide siik'eedda. Hara laappun laytsaa Laabaanaw ootseedda.

Yaak'oobaw Naanay Yeletteeddino

³¹ Med'inaa Goday Liya siik'ettabeennawaa be'iide, iziw yeliyaa uluwaa dooyeedda; shin Raaheela mantsato.

³² Liya shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Aa suntsakka Roobeela* suntsaaddu; ayaw gooppe iza, «Med'inaa Goday ta metuwaa be'eedda; ha'i tumu taana ta asinay siik'ana» yaagaaddu.

³³ Iza haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Med'inaa Goday taani siik'ettabeennawaa siseedda diraw, taw hawaakka gujjeedda» yaa-gaadde, Aa Simoona† suntsaaddu.

³⁴ Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Taani aw heezzu attuma naanaa yeledde diraw, ta asinay ha'i taananna waas'ettana» yaa-gaadde, Aa Leewii‡ suntsaaddu.

³⁵ Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Hachchiwaan taani Med'inaa Godaa galatana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yihudaa§ suntsaaddu. Hewaappe guyye yeluwaa essaaddu.

30

¹ Raaheela Yaak'oobaw naanaa yelabeennawaa be'eedda wode, bare michchato k'anaataaddu; hewaa diraw Yaak'ooba, «Taw naanaa imma; hewe d'ayooppe, taani hayk'k'ana» yaagaaddu.

² Yaak'oobi Raaheelo hank'k'etsiide, «Taana new yeluwaa diggeedda S'oossaa gaaddiyye?» yaageedda.

³ Iza, «Ta danggaas'irato Baalo hinno be'a; iza ta diraw yelana mala neeni izo akka; yaatooppe izi baggana taanikka na'aa daayo gidana» yaagaaddu.

⁴ Bare danggaas'iratto Baalo machchatto ootsiide akkana mala, aw im-maaddu; Yaak'oobi izo akkeedda.

* **29:32 Roobeela:** Ha suntsaa birshshetsay «Hashshu! Attuma na'aa!» woy «Ta metuwaa be'eedda» giyaawaa. † **29:33 Simoona:** Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Siseedda» giyaawaa. ‡ **29:34 Leewii:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Waas'ettana» giyaawaa. § **29:35 Yihudaa:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Galataa» giyaawaa.

⁵ Baala shahaaraade attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

⁶ Yaatina Raaheela, «S'oossay taw daannateedda; ta woosaakka sisiide, taw attuma na'aa immeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Daana* suntsaaddu.

⁷ Raaheeli danggaas'irata Baala haraa shahaaraade, Yaak'oobaw laa'entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.

⁸ Raaheela, «Taani ta michchatina wolk'k'aama baas'iyaa baas'etaade s'oonaad» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Nifttaaleema† suntsaaddu.

⁹ Liya barew yeluu ek'k'eeddawaa be'aade, bare danggaas'irato Zilppo afaade Yaak'oobi izo akkana mala immaaddu.

¹⁰ Liya danggaas'irata Zilppa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

¹¹ Liya, «Laa hawe ayaa lo'o kaac'ee!» yaagaaddu. Hewaa diraw Gaada‡ suntsaaddu.

¹² Liya danggaas'irata Zilppa Yaak'oobaw laa'entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.

¹³ Liya, «Taani ay keeshshaa nashettayttaasha! Mac'c'a Asay taana nashettiyaanno gaana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Aaseera§ suntsaaddu.

¹⁴ Zarggaa c'akkiyaa aginaan Roobeeli gade biide, inkkoyiyaa giyaa timaatiimiyaa malatiyaa teeraa demmiide, bare aati Liyiw aheedda. Raaheela Liyo, «Ne na'aa inkkoyiyaappe taw imma» yaagaaddu.

¹⁵ Shin Liya, «Ta asina neeni wotsa akkeeddawe gidennaan is's'ina, k'ay ta na'aa inkkoyiyaa* akkay?» yaagaaddu.

Raaheela, «Yaatooppe, ne na'aa inkkoyiyaa diraw Yaak'oobi hachche k'ammaa neenanna ak'o» yaagaaddu.

¹⁶ He gallassaa omarssi Yaak'oobi woraappe yeedda wode, Liya Aa mokkanaw kesaade Aa, «Neeni taananna ak'ana koshshee; ayaw gooppe, taani ta na'aa inkkoyiyaan neena keraw akka diggaad» yaagaaddu. Hewaa diraw I he gallassaa k'amma izina ak'eeda.

¹⁷ S'oossay Liya woosaa siseedda; iza shahaaraade, ichcheshantsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

¹⁸ Liya, «Taani ta danggaas'irato ta asinaw immeedda diraw, S'oossay hewaa keraa taw c'iggeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yisaakoora† gaade suntsaaddu.

¹⁹ Liya haraakka shahaaraade, usuppuntsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

²⁰ Liya, «S'oossay taw al'o imotaa immeedda; taani ta asinaw usuppun naanaa yeledda diraw, ha'i I taana bonchchanawaa» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Zaabiloona‡ suntsaaddu.

²¹ Hewaappe guyye itti mac'c'a naatto yelaaddu; izo Diino suntsaaddu.

²² S'oossay Raaheelo hassayeedda; izi woosaa sisiide izi yeliyaa uluwaa dooyeedda.

²³ Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; «S'oossay ta yeellaa k'aareedda.

²⁴ Med'ina Goday taw hara attuma na'aakka gujjeerenneeshsha» yaa-gaaddu. Hewaa diraw Aa Yooseefo§ suntsaaddu.

Yaak'oobi Laabaana Dirguwaan Palumetteedda

* **30:6 Daana:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossay taw daannateedda» giyaawaa. † **30:8 Nifttaaleema:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Baas'iyaa» giyaawaa. ‡ **30:11 Gaada:** Ha

suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Lo'o kaac'aa» giyaawaa. § **30:13 Aaseera:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Nashechchaa» giyaawaa. *

30:15 Inkkoyiyaa: Yeluwaanne siik'uwaa immee giide k'ofetiyaa mitsaa. † **30:18 Yisaakoora:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Keraa taw c'iggeedda» giyaawaa. ‡ **30:20 Zaabiloona:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuwaa» giyaawaa.

§ **30:24 Yooseefo:** Ha suntsaa Biletsey Ibraaweetsuwaan, «Gujjo» woy «K'aareedda» giyaawaa.

²⁵ Raaheela Yooseefa yeleeddawaappe guyye, Yaak'oobi Laabaana, «Taani ta aawuwaa gadiyaa simmana mala, taana moyzza.

²⁶ Taani untuntuntu diraw new ootseedda ta machatuwaanne ta naanaa hamma; taani baana; ayaw gooppe, taani new ay keeshshaa oosuwaa ootseedentto neeni eraasa» yaageedda.

²⁷ Shin Laabaani Aa, «Taani new ittibaa oday; Med'inaa Goday ne gaa-suwaan taana anjeedawaa taani be'aaddi.

²⁸ Ne dirguwaa taw oda; taani new c'iggana» yaageedda.

²⁹ Yaak'oobi, «Taani new waata ootseedentto, ne mehiikka waan yeletteed-dentto neeni eraasa.

³⁰ Taani yaanaappe kase new de'iyaa guutsay ha'i loytsi dareedda; Med'inaa Goday neena taani aad'd'eedda sa'aan ubbaan anjeedda. Shin ha'i, taani ta soo asaw ootsanawe awudee?» yaageedda.

³¹ Laabaani, «Taani new ayaa immoo?» yaagiide Aa oochcheedda.

Yaak'oobi, «Taw ayinne immoppa; shin neeni taw ittibaa ootsooppe, taani ne wudiyaa k'aykka heemmananne naagana.

³² Taani hachche ne wudiyaa ubbaa gidduwaana aad'd'ana; hewaan ne dorssaappe punc'c'ariyaa woy gazzaa ubbaa, karetsa dorssaa mara ubbaanne deeshshaappe gazzaanne punc'c'ariyaa ubbaa taani shaakkana; untunttu ta dirguwaa gidana.

³³ Hewaa diraw ta s'illotetsay neeni taw c'iggeedda dirguwaa paydanaw sintsappe yiyaa wode, taw markkattana; ta deeshshaappe gazza woy punc'c'are gidennawe woy karetsa gidenna ay dorssaa marayenne ta matan beettinto, wuu"etteeddawaadan payddettana» yaageedda.

³⁴ Laabi, «Mayyaad; neeni geeddawaadan gido» yaageedda.

³⁵ Shin he gallassan Laabi danc'c'aa woy gazza gideedda attuma deeshshaa ubbaa, punc'c'are woy gazza gideedda mac'c'a deeshshaa ubbaa, bootsa gideedda ubbaanne karetsa dorssaa mara ubbaa kessiide, bare attuma naanaa hentseedda.

³⁶ Yaatiide he wudiyaanna heezzu gallassaa ogiyaa Yaak'oobappe haakkiide beedda. Shin Yaak'oobi atteeda Laabaana wudiyaa heemmeedda.

³⁷ Yaak'oobi deeshsha loomiyaappe, gumariyaappenne s'ank'k'arssaappe k'ayye gatimaa kessiide, pok'uwaa pok'k'i pok'k'iide, giddo bootsa bagga k'aariide gazzayeedda.

³⁸ Wudii haatsaa ushanaw yiyaa sa'aa ubbaan, wonggiriyaan, wudiyaa sintsan pok'k'eedda gatimatuwaa wotseedda. Kahowanttu haatsaa ushanaw yiide,

³⁹ he gatimatuwaa sintsan birasseeddino; untunttu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza maratuwaa yeleeddino.

⁴⁰ Yaak'oobi maratuwaa wudiyaappe shaakki dumma wotseedda; atteeda wudiyaa danc'c'anne karetsa gideedda Laabaana mehiyaa sintsa zaareedda. Yaatiide barew wudiyaa dummayeedda; Laabaana mehetuwaanna untuntta gatsibeenna.

⁴¹ Pas's'anne mino mac'c'awanttu kahiyaa wode awudenne, untunttu he gatimatuwaa matan birassana mala, Yaak'oobi he gatimatuwaa haatsaa wonggiriyaan, miizatuwaa sintsaan wotsee.

⁴² Shin mehetuu laafa gidoppe, untunttu sintsaan gatimatuwaa wot-senna. Hewaa diraw laafiyaa mehetuu Laabawaa gidina, dariyaawanttu Yaak'oobawaa gideeddino.

⁴³ Hawaadan haniide, Yaak'oobi loytsi duretiide, daro wudiyaa, mac'c'a k'oomatuwaanne attuma k'oomatuwaa, daro gaalotuwaanne haretuwaa mooddeedda.

31

Yaak'oobi Laabaappe Bak'atiide Beedda

¹ Yaak'oobi Laabaana naanay barena, «Yaak'oobi nu aawuwaa ubbaa aki diggeedda; ha duretaa ubbaa nu aawuwaappe demmeedda» giyaawaa siseedda.

² Yaak'oobi Laabaana som"i barew kasewaa mala gidennawaa be'eedda.

³ He wode Med'inaa Goday Yaak'ooba, «Neeni ne aawotuwwa gadiyaa, ne dabbotuwaakko guyye simma; taani neenana gidana» yaageedda.

⁴ Yaak'oobi Raaheelonne Liyo bare wudii de'iyaa sa'aa dembbaa yaana mala kiittiide s'eesisseedda.

⁵ I untuntta, «Hinttenttu aawuwaa som"i taw kasewaa mala gidennawaa taani be'ay; shin ta aawuwaa S'oossay taananna de'ee.

⁶ Taani ta wolk'k'aa ubbaan hinttenttu aawuu ootseeddawaa hinttenttu eriita;

⁷ shin hinttenttu aawuu taana c'immiidde, ta dirgguwaa tammu gede laammeedda. Gidooppenne S'oossay taana I k'ohenaadan diggeedda.

⁸ I, «Punc'c'aretuu ne dirgguwaa gidana» giina, wudii ubbay punc'c'ariyaa yeleeedda; k'ay I, «shachchatuu ne dirgguwaa gidana» giina, wudii ubbay shachchaa yeleeedda.

⁹ S'oossay hawaadan hinttenttu aawuwaa mehiyaa wotsi akkiidde taw immeedda.

¹⁰ «Mehetuu kahiyaa aginaan, taani itti akumuwwa akumetaad; he akumuwaan taani s'eelliyaa wode, wudiyaa birassiyaa deeshsha koletuu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza.

¹¹ S'oossaa kiitanchchay akumuwaan taana, «Yaak'ooba» yaageedda; taani, abee yaagaadde koyaad.

¹² Taana I, d'ok'k'u gaade wudiyaa s'aaliyaa deeshshaa koliyaa ubbaa shachchaa, punc'c'ariyaanne gazzaa be'a; ayaw gooppe, Laabi ne bolla ootsiyaawaa ubbaa taani be'aaddi.

¹³ Neeni esseedda shuchchaa okkaadde, taw shiik'etteedda Beetele S'oossay taana ha"i dendda; ha biittaappe kesa; guyye ne yeletaa gadiyaa simma yaageedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye, Raaheelanne Liya hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nu aawuwaappe nuuna gakkanabay ayee?

¹⁵ I nuuna allagaadan s'eellee gidennee? I nuuna zal"i akkeedda; zal"iidde akkeeddawaakka mi d'aysseedda.

¹⁶ S'oossay nu aawuwaappe wotsi akkeedda mas'uu ubbay tumukka nuwaanne nu naanaawaa. Hewaa diraw s'oossay new odeeddawaa ubbaa ootsa» yaageeddino.

¹⁷⁻¹⁸ Yaak'oobi Kanaane gadiyaan de'iyaa bare aawuwaa Yisaak'akko baanaw denddeedda; I bare naanaanne bare machatuwwa gaaluwwa togisseedda; wudiyaa ubbaa bareppe sintsanna laaggiide, Masp'p'es'oomiyaan de'iidde I shiishsheedda mas'uwaa ubbaa akkiidde beedda.

¹⁹ Laabi bare dorssatuwwa isikiyaa k'ans's'anaw bidigeeddoshin, Raaheela bare aawuwaa soo misiletuwwa wuu'aaddu.

²⁰ K'ay Yaak'oobi Sooriyaa Laabaanaw bare bak'atiyaawaa odenaan c'immeedda.

²¹ I barew de'iyawaa ubbaa akkiidde bak'ateedda; Efraas'iisa Shaafaa pinniide, Gala'aade giyaa gezziyaakko simmiide beedda.

Laabi Yaak'ooba Kaalleedda

²² Heezzentsa gallassan, Laabi Yaak'oobi bak'ati bi kichcheeddawaa siseedda.

²³ Bare dabbotuwa barena akkiidde, laappun gallassaa ogiyaa Yaak'ooba geeduwa kaalliidde, Gala'aade gezziyaan Aa gakeedda.

²⁴ He wode S'oossay k'amma Sooriyaa Laabaanako akumuwaan yiide Aa, «Neeni Yaak'ooba bolla iita gidina, lo'a gidina, ayinne haasayennaadan neena era!» yaageedda.

²⁵ Laabi gakkiiyaa wode, Yaak'oobi Gala'aade gezziyaan dunkkaaniide utteedda; k'ay Laabinne Aa dabbottuu yan dunkkaaneeddino.

²⁶ Hewaappe guyye Laabi Yaak'ooba, «Neeni hawaadan ayaw ootsaaddii? Neeni taana c'immade, ta mac'c'a naanaa olan omoodetteeddawaadan laaggaade kessaadda.

²⁷ Neeni ayaw k'osuwaa taappe kessa akkaade, taana c'immadii? Taani neena nashechchaaninne yetsaan, karabuwaaninne diitsaan moyzzana mala taw ayaw odabeykkii?

²⁸ Neeni haray atto, ta naanaa naanaanne ta mac'c'a naanaa taani yera akka mala diggaadda. Neeni eeyyabaa ootsaadda.

²⁹ Taani neena genanaw taw wolk'k'ay de'ee; shin ne aawuwaa S'oossay zino k'amma taana, «Yaak'ooba bolla iita gidina, lo'a gidina, ayinne haasayennaadan neena era!» yaagiide taw odeedda.

³⁰ Ha'i gidooppenne, neeni ne aawuwaa soo baanaw loytza laamo-teedda diraw kesaadda. Shin ta soo misiletuwaa neeni ayaw wuu'aadii?» yaageedda.

³¹ Yaak'oobi Laabaana, «Neeni ne naanaa taappe wolk'k'an wotsa akkanint-tonne gaade k'oppeedda dirawunne yayyeedda diraw, hawaadan ootsaad.

³² Shin ne soo misiletuwaa oyk'k'eedda asaa oonanne neeni demmooppe, he uray siifetto! Newaa gideeddawe ta matan beettinto, nu dabbatuwa sintsan koya; newaa gidooppe akka» yaageedda; ayaw gooppe, Yaak'oobi Raaheela he soo misiletuwaa wuu'eeddawaa eribeenna.

³³ Hewaa diraw Laabi Yaak'ooba dunkkaaniyaa giddo, Liya dunkkaaniyaa gidдон laa"u k'oomatuwa dunkkaaniyaa giddo geledda; shin ayinne demmibeenna. Liya dunkkaaniyaappe kesiide, Raaheeli dunkkaaniyaa geledda.

³⁴ Raaheela soo misiletuwaa akkaade, gaaluwa kooraa garssan k'osaade, Aa bolla uttaaddu. Laabi dunkkaaniyaan de'iyawaa ubbaa bulluuk'k'i koyeedda; shin ayinne demmibeenna.

³⁵ Raaheela bare aawuwaa, «Ta godaw, taana hank'k'etsoppa; taani new ek'k'ana danddaykke; taw piilay yi utteedda» yaagaaddu. I koyeedda; shin soo misiletuwaa demmibeenna.

³⁶ Yaak'oobi Laabaana hank'k'ettiide wok'k'aseedda; Yaak'oobi Laabaana, «Taani ayaa bayzaadittaa? Hawaa neeni taana kaallanaw, taani ootseedda nagaray ayee?

³⁷ Ha'i neeni ta miishshaa ubbaa bulluk'k'aadde koyaadda; ne soo miishshaappe ayaa demmaad? Unttuntu nu laa"uwaa gidduwaan pirddana mala, ta dabbatuwa sintaaninne ne dabbatuwa sintaan hawaan wotsa.

³⁸ «Taani neenana laatamu laytsaa kumentsaa de'aad; ne dorssaykka ne deeshshaykka boshetibeenna; woy ne wudiyaappe s'abootiyaa mabeykke.

³⁹ Do'ay mentseeddawaanne new ahabeyikke; shin hewaa taanan paydaad. Gallassi wuu'etteeddawaa woy k'amma wuu'etteeddawaa taana c'igissaadda.

⁴⁰ Gallassaa suuluu, k'amma meeguu taana k'oheedda; gem"ishuu taappe d'ayeedda.

⁴¹ Taani hawaadan ne soon laatamu laytsaa de'aad; tammanne oyddu laytsaa ne laa"u mac'c'a naanaa dirawunne usuppun laytsaa ne wudiyaa diraw new ootsaadde de'aad; shin neeni ta dirgguwaa tammu gede laammaadda.

⁴² Ta aawuwaa S'oossay, Abrahaame S'oossay, Yisaak'i yayyeeddawe taananna gidibeennawaa gidintto, sid'e baynnan neeni taana mela kushe kessa yeddaadda; shin S'oossay ta tuggaanne ta kushiya oosuwa be'iide, zino k'amma neena seereedda» yaageedda.

Yaak'oobinne Laabi C'aak'k'eteedda C'aak'uwaa

⁴³ Laabi Yaak'ooba, «Machatuu ta mac'c'a naanaa; naanaykka ta naanaa; wudiikka ta wudiyaa; neeni be'iyaa ubbay tawaa. Hachche ha mac'c'a naanaa tawanttu bollanne untunttu yeledda naanaa bolla ayaa ootsanaw danddayayitaa?

⁴⁴ Ha"i haaya; neeninne taani c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte; hewe neeppenne taappe gidduwaan markka gido» yaageedda.

⁴⁵ Hewaa diraw Yaak'oobi itti shuchchaa akkiidde tuussaadan esseedda.

⁴⁶ I bare dabbotuwa, «Shuchchaa shiishshite» yaageedda; untunttu shuchchaa shiishshiide keeleeddinno; he keelaa lank'k'iyaa meeddino.

⁴⁷ Laabi he keelaa, Yigaari-Sahaaduta* giide suntseedda; k'ay Yaak'oobi Aa C'imeedda giide suntseedda.

⁴⁸ Laabi, «Ha keelay neeppenne taappe gidduwaan hachche markka» yaageedda. Hewaa diraw Aa suntsay C'imeedda geetetteedda.

⁴⁹ K'ay I he shuchchaa tuussaa Mis'ip'p'a† giide suntseedda; ayaw gooppe, Laabi, «Nuuni ittuu ittuwaappe haakkiide de'iyaa wode, Med'inaa Goday ne gidduwaaninne ta gidduwaan gidiide naago.

⁵⁰ Neeni ta mac'c'a naanaa naak'kooppe, woy neeni ta mac'c'a naanaa bolla hara machatuwa akkooppe, nuunana ha"i ooninne baynnawaa giddooppenne ne gidduwaaninne ta gidduwaan S'oossay markka gidiyaawaa hassaya» yaageedda.

⁵¹ Laabi k'aykka Yaak'ooba, «Keeleteedda shuchchay hawesh; k'ay taani ne gidduwaaninne ta gidduwaan esseedda shuchchaa tuussay hawesh.

⁵² Taani ha keelaappe neena genanaw neekko aad'd'enaaddan, neenikka taana genanaw ha keelaappenne ha shuchchaa tuussaappe aad'd'enaaddan, ha keelayne ha shuchchaa tuussay markka.

⁵³ Abrahaame S'oossay, Naakoora S'oossay, untunttu aawuwaa S'oossay, nu gidduwaan I pirddo» yaageedda. Yaak'oobi bare aawuu Yisaak'i Yayyeeddawaa suntsaan c'aak'k'eedda.

⁵⁴ Yaak'oobi deriyaa bollan yarshshuwaa yarshsheedda; bare dabbotuwaakka k'umaa maanaw s'eeseedda. Untunttu miide deriyaa bollan ak'eedino.

⁵⁵ Wonttetsa gallassi guuran Laabi denddiide, bare naanaa naanaanne bare mac'c'a naanaa yereedda; k'ay untuntta anjjeedda. Bare soo simmeedda.

32

Yaak'oobi Eesaanna Gaketanaw Giigeedda

¹ Yaak'oobi denddiide bare ogiyaa biishshin, S'oossaa kiitanchchatuu aanana gaketeeddino.

* **31:47** Yigaari-Sahaaduta: Ha suntsaa biletsay Aramayssis's'e k'aalan, «Markkatetsaa keelaa» giyaawaa. † **31:49** Mis'ip'p'a: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Naagiya sa'aa» giyaawaa.

² Yaak'oobi untuntta be'eedda wode, «Hawe S'oossay ak'iyaa sa'aa» yaagi-ide, he sa'aa Maahinayma* giide suntseedda.

³ Yaak'oobi Se'iira giyaa sa'aan, Eedooma biittan de'iyaa bare ishaa Eesaakko kiitaa bareppe sintsaw kiitseedda.

⁴ I untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hinttenttu ta godaa Eesaw gaanawe hawaa; «Ne k'oomay Yaak'oobi, «Taani Laabaana matan de'aadde hanno gakkanaw gam"aad.

⁵ Taw miizzaynne harii, dorssaynne deeshshay, attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu de'iino; ha"i taani ha kiitaa ta godaa sintsaan nashettana mala kiittaad» yaageedda» yaagite» yaageedda.

⁶ Kiitetteeddawanttu Yaak'oobakko simmiide Aa, «Nuuni ne ishaa Eesaakko beeddo; ha"i Ik'ay neenana gaketanaw yee; aanana oyddu s'eetu Asay de'ee» yaageeddino.

⁷ Yaak'oobi yayyiide batibateedda; barenana de'iyaa asaa laa"u c'itan shaakkeedda; k'ay bare dorssaa, deeshshaa, miizzaanne gaaluwaa laa"u c'itan shaakkeedda.

⁸ I, «Eesay yiide itti c'itaa oliyaawaa gidoope, atteeda c'uguu kessi akkoop-penne» yaagiide k'oppeedda.

⁹ He wode Yaak'oobi hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta aawuwaa Abrahaame S'oossaw, ta aawuwaa Yisaak'a S'oossaw, taana, «Ne gadiyaa, ne dabbotuwaakko simma; taani new lo"obaa ootsana» geeddawoo,

¹⁰ neeni ne k'oomaw ootseedda keekkatetsawunne tumatetsaw ubbaw taani bessenawaa. Taani ha Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, taw itti s'am"aa s'alalay de'ee; shin ha"i taani laa"u c'ugo gidaaddi.

¹¹ Taani neena woossay; ta ishaa Eesaa kushiyaappe taana ashsha; ayaw gooppe, I yiide, taananne mac'c'awantta untunttu naanatuwaakka d'ayssanawenttonne gaade yayaad.

¹² Shin neeni taana, «Taani new tumu lo"obaa ootsana; taani ne zeretsaanne paydanaw danddayettenna abbaa shafiyaa keeshshaa ootsana» geeddawaa k'oppa» yaageedda.

¹³ He gallassaa k'amma I yan ak'eeda; barew de'iyawaa ubbaappe bare ishaa Eesaw immiyaawaa k'oriide keseedda;

¹⁴⁻¹⁵ I kesseeddawanttu laa"u s'eetu mac'c'a deeshshatuwaanne laatamu deeshsha koletuwaa, laa"u s'eetu mac'c'a dorssatuwaanne laatamu dorssaa koletuwaa, hattamu d'antsiyaa gaalotuwaa untunttu maratuwaanna, oy-tamu mac'c'a miizzatuwaa, tammu korumaa booratuwaa, laatamu mac'c'a haretuwaanne tammu attuma haretuwaa.

¹⁶ Hawantta wudiyaan wudiyaan shaakki, bare k'oomatuwaa kushiyaan wotsiide, bare k'oomatuwaa, «Taappe sintsaw biide, wudiyaan wudiyaappe haakuwaan haakuwaan laaggite» yaageedda.

¹⁷ Sintsan kaaletsiyaawaa, «Ta ishay Eesay neenana gaketide neena, «Neeni oossee? Neeni hak'a bay? Ne sintsan de'iyaa mehiyaa ubbay oossee?» yaagiide oochchiyaawaa gidoope,

¹⁸ neeni aw, «Hawanttu ne k'oomaa Yaak'oobawaa; untunttu ta godaa Eesaw immanaw yeddeeddawantta; k'ay ikka nuuppe guyyenna yide'ee» yaaga» yaagiide azazeedda.

¹⁹ K'ay I laa'entsa heezzantsuwaan wudiyaan kaalliyaa haratuwaa ub-batuwaa hawaadan azazeedda; «Hinttenttu Eesaanna gaketiyaa wode, han-niidankka giita;

* **32:2** *Maahinayma*: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Laa"u c'uguu ak'iyaa sa'aa» giyaawaa. **32:12** Dom. 22:17

²⁰ «Ne k'oomaa Yaak'oobi nuuppe guyyenna yide'ee» geenan aggoppite» yaageedda. Ayaw gooppe I, «Taani taappe sintsaw immanaw kiitteeddawaan Aa doshissana; ooni erii, hewaappe guyye taani aanana gaketiyaa wode, I taana mokki akkanenttonne» yaagiide k'oppeedda.

²¹ Hewaa diraw bare immiyaawaa bareppe sintsaw yeddeedda. Shin I bare huup'iyaw he gallassi k'amma yan ak'eeda.

Yaak'oobi S'oossanna Baas'eteedda

²²⁻²³ He gallassi k'amma Yaak'oobi denddiide, bare laa"u machatuwaa, bare laa"u k'oomatuwaanne bare naanaa tammanne ittatuwaa akkiidde, Yaabook'a giyaa pinuwaa gakeedda; I untuntta shaafaa pintseedda; barew de'iyawaa ubbaakka pintsiiide yeddeedda;

²⁴ shin Yaak'oobi barekka atteedda.

He wode itti Asay sa'ay wonttana gakkanaw aanana baas'eteedda.

²⁵ He Asay Aa s'oonanaw danddayibeenawaa be'eedda wode, Yaak'oobaw muk'k'eechchaa mek'etsaa bochcheedda; Aa muk'k'eechchaa mek'etsay kes wod'd'eedda.

²⁶ Yaatina bitanii Aa, «Sa'ay wontteedda diraw, taana yedda» yaageedda.

Shin Yaak'oobi Aa, «Neeni taana anjjenan taani neena yeddikke» yaageedda.

²⁷ Bitanii Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Yaak'ooba» yaagiide zaareedda.

²⁸ Bitanii Aa, «Hawaappe sintsaw ne suntsay Israa'eeliyaa† geetettooppe attina, Yaak'ooba geetettoppo; ayaw gooppe, neeni S'oossaananne asaana baas'etaade s'oonaa» yaageedda.

²⁹ Yaak'oobi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

Shin bitanii, «Neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaageedda giide Aa anjjeedda.

³⁰ Hewaa diraw Yaak'oobi he sa'aa P'iini"eela‡ giide suntseedda; ayaw gooppe I, «Taani S'oossaa bazzuwaan s'eellaad; gidooppenne taani pas'a ataad» yaageedda.

³¹ I P'iini"eelappe denddiyaa wode, Aa bolla s'alk'k'ii doleedda. I bare muk'k'eechchaa mek'etsaa diraw dooggee.

³² Yaak'ooba muk'k'eechchaa ashuwaa matan bosheteedda diraw, Israa'eeliyaa Asay mehiyaa muk'k'eechchaa ashuwaa hachche gakkanaw meenna.

33

Yaak'oobi Eesaanna Gaketteedda

¹ Yaak'oobi d'ok'k'u gi s'eelliide, Eesay bare oyddu s'eetu asaana yiyaawaa be'eedda. Hewaa diraw naanaa Liyiw, Raaheeliwunne laa"u k'oomatuwaakko shaakkeedda.

² K'oomatuwaanne untunttu naanaa sintsan, Liyonne I naanaa untunttu geeduwaan, Raaheelonne Yooseefa wurssetsan wotseedda.

³ Shin I bare huup'iyaw sintsaw aad'd'iide, bare ishaakko matiide, sa'aa gakki gakkiide laappun kaala goynneedda.

⁴ Shin Eesay aanana gaketanaw wos's'iide, Aa k'ood'iyaa k'oommi yereedda. Untunttu yeekkeeddino.

⁵ Yaatina Eesay d'ok'k'u gi s'eelliide, machatuwaanne naanaa be'eedda; I, «Ha neenana de'iyawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda.

32:24 Hos. 12:3-4 † **32:28** Israa'eeliyaa: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossanna baas's'etteedda» giyaawaa. **32:28** Dom. 35:10 **32:29** Dat. 13:17-18 ‡ **32:30** P'iini"eela: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Deemuwaa» giyaawaa.

Yaak'oobi, «Unttuntu S'oossay ne k'oomaw keekatetsaan immeedda naanaa» yaageedda.

⁶ K'oomatuu barenttu naanatuwaanna shiik'iide goynneeddinno.

⁷ Hewaappe guyye, Liyanne izi naanay yiide goynneeddinno; wurssetsaan Yooseefonne Raaheela yiide goynneeddinno.

⁸ Eesay, «Ha sintsan taananna gaketeedda wudii ubbay k'ay ayee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Ta godaw, hewe taani ne sintsaan nashettanaassa» yaageedda.

⁹ Shin Eesay, «Ta ishaw, taw darobay de'ee; newe neessa gido» yaageedda.

¹⁰ Yaak'oobi, «Tuytti, ha'i taani ne sintsaan nashshetteedawaa gidoope, ha taani immiyaawaa taappe akka. Neeni taana mokka akkeedda diraw, taani ne deemuwaa be'iyaa S'oossaa deemuwaa be'iyaa mala.

¹¹ Taani new aheedda ha imuwaa akka; ayaw goope, S'oossay keekiidde immina, taw besseedda» yaageedda. Yaak'oobi shoobiyaa toleedda diraw, Eesay hewaa akkeedda.

¹² Hewaappe guyye Eesay, «Ane dendda; nu ogiyaa boytte; taani neenana ittippe baana» yaageedda.

¹³ Shin Yaak'oobi Aa, «Ta godaw, naanay shuga gidiyaawaa eraasa; k'ay taani barenttu galo maratuwaa d'antsiyaa dorssatuwaanne miizzaa naagana koshshee; Asay untuntu itti gallassaa dirbbissi laaggoope, mehiyaa ubbay hayk'k'ana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta godaw, ne k'oomaappe sintsataade ba; taani Se'iiran ta godaa gakkanaw, ta sintsaan de'iyaa mehiyaa hemetaa keenaanne naanaa hemetaa keenaa loddan kaallana» yaageedda.

¹⁵ Eesay Aa, «Yaatoope taani ta asaappe amareedawaa new ashshay» yaageedda.

Shin Yaak'oobi Aa, «Hewe ayissee? Taani ta godaa sintsaan nashshetiyaawe taw gidana» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw Eesay he gallassi ogiyaan geliide, Se'iira simmeedda.

¹⁷ Shin Yaak'oobi Sukkoota beedda; yan barew golliyya kees's'eedda; bare mehetookka daasiyaa daaseedda. Hewaa diraw he sa'aa Sukkoota* giide suntseedda.

¹⁸ Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeedda wode, Kanaane biittan de'iyaa Sekeeme giyaa katamaa sarotetsaan gakkeedda; I he katamaw bazzuwaan utteedda.

¹⁹ Bare dunkkaaniyaa d'ogeedda gadiyaa Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda.

²⁰ Yan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide Aa, «S'oossaa, Israa'eeliyaa S'oossaa» giide suntseedda.

34

Shekeeme Diino Horeedda

¹ Liya Yaak'oobaw yeleedda naatta Waana, he wode he gadiyaa mac'c'awantta be'anaw kesaaddu.

² He gadiyaa mooddiyaa Hiwiyyaa Hamoora na'aa Shekeeme izo be'iide, izo hori afiide bayzseedda.

³ Aa wozanay Yaak'ooba naatto Diino amotteedda; I izo siik'eedda; iziwo lo'iyaaawaa haasayeedda.

⁴ Shekeeme bare aawuwaa Hamoora, «Taw ha naatto machchetetsaw oochchaarikki» yaageedda.

* **33:17 Sukkoota:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Daasiyaa» giyaawaa. **33:19 Iya.** 24:32; Yoh. 4:5

⁵ Yaak'oobi bare naatta Diinaa bayeeddawaa sisiyaa wode, Aa attuma naanay woran mehiyaanna de'ino; hewaa diraw untunttu gakkanaw c'o'u geedda.

⁶ Hewaappe guyye, Shekeema aawuwaa Hamoori Yaak'oobanna haasayanaw yeedda.

⁷ Yaak'ooba attuma naanay hewaa siseedda saanna woraappe yeeddino; untunttu kayyotteeddinonne hank'k'eteeddino; ayaw gooppe, Shekeeme Yaak'ooba naatto hori afide bayzziyaawaa, Israa'eeliyaa bolla pokkobaa, ootsanaw bessenabaa ootseedda.

⁸ Shin Hamoori untunttu, «Ta na'ay Shekeeme hinttenttu naattiw darssi dagammeedda; hayyanaa izo aw machchetetsaw immerikkitee!

⁹ Nuunana akettitenne gelettite; hinttenttu mac'c'a naanaa nuw immite; nu mac'c'a naanaanne hinttenttoo akkite.

¹⁰ Hinttenttu nu gidдон uttanaw danddayiita; biittay loytsi aaka; aan de'ite; zal'ite; aan mas'uwaa demmite» yaageedda.

¹¹ He wode Shekeeme Diini aawuwaanne I ishatuwaa, «Taani hinttenttu sintsaan nashettooppe, hinttenttu oochchiyaawaa ayaa gidooppenne immana.

¹² Hinttenttu mishira naattiw immiyaawaanne c'ilooshshaa hinttenttu koyowaa keeshshaa darissiide taana oochchite; taani hinttenttu taana oochcheeddawaa ayaanne immana; shin taani akkanaaddan naatto taw immerikkitee!» yaageedda.

¹³ Barenttu michchato Diino Shekeeme tunisseedda diraw, Yaak'ooba attuma naanay Shekeemawunne Aa aawuwaa Hamooraw wordduwaa odeeddino;

¹⁴ untunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni hewaa mallaa ootsana dand-dayokko; nuuni nu michchato k'as's'arettibeenna asaw immokko; hewe nuuna kawushshiyaawaa.

¹⁵ Nuuni hinttenttu ittibaa ootsooppe hinttenttoo, «Eeno» gaana; hewe ayee gooppe, hinttenttu gadiyaa attuma Asay ubbay k'as's'arettiide nuunaadan hanoope,

¹⁶ nuuni nu mac'c'a naanaa hinttenttoo immanaw «Eeno» gaana; hinttenttu mac'c'a naanaakka nuw akkana. Nuuni hinttenttu gidдон uttiide, hintt-nana itti asaa gidana.

¹⁷ Shin hinttenttu k'as's'arettanaw eeno geenawaa gidooppe, nuuni nu michchato akkiidde baana» yaageeddino.

¹⁸ Untunttu geeddawe Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw lo"a mala-teedda.

¹⁹ He wodallay, bare aawuwaa gollen de'iyaa ubbaappe aad'd'i bonchchet-teeddawe, Yaak'ooba naattin nashetteedda diraw, untunttu geeddawaa ootsanaw gam"ibeena.

²⁰ He wode Hamoorinne Aa na'ay Shekeeme barenttu katamaa gutaraa biide, barenttu katamaa asaw hawaadan yaagiide odeeddino;

²¹ «Ha asatuu nuunana siga; untunttu nu biittan de'iionne zal'iino; biittay loytsi aaka. Untunttu mac'c'a naanaakka nuuni akkana; untunttukka nu mac'c'a naanaa akkana.

²² Shin nuunana untunttu itti asaadan de'anaw nuuni ittibaa mayettanaw koshshee; hewenne, untunttu k'as's'aretteeddawaadan nu attuma Asay ubbay k'as's'arettanawaa.

²³ Nuuni hewaadan ootsooppe, untunttu miizzay, untunttu mas'uunne untunttu hara mehii ubbay nuwaa gidennee? Hewaa diraw ane nuuni untunttu giyaawaa eeno goytte; untunttukka nu gidдон de'ana» yaageeddino.

²⁴ Katamaa gutaraa shiik'eedda asatuu ubbay Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw, «Eeno» geeddino. Yaatina he katamaa attuma asatuu ubbay k'as's'aretteeddino.

²⁵ Heezzentso gallassi, untunttu ubbay barenttu k'as's'araa madutsan saketi de'ishshin, Yaak'ooba attuma naanatuwaappe laa"uu, Simooninne Leewii, Diini ishatuu, barenttu mashshaa akkiidde, ooninne erennan katamaa geliide, attuma asatuwaa ubbaa wod'eeddino.

²⁶ Hamooranne Aa na'aa Shekeema mashshaan wod'iide, barenttu michchato Diino Shekeema golliyaappe akkiidde afeedino.

²⁷ Yaak'ooba attuma naanay he anhatuwaa bolla geliide, barenttu michchato Diino tunisseedda katamaa bonk'k'eeddino.

²⁸ Untunttu dorssaa wudiyaa, miizzaa wudiyaa, hariyaa, katamaa gidдон de'iyawaanne gas'an de'iyawaa ubbaa akkeeddino.

²⁹ Untunttu mas'uwaa ubbaa, untunttu naanaa ubbaanne machatuwaa ubbaa omoodeeddino; gollen de'eeddawaa ubbaa bonk'k'eeddino.

³⁰ Yaak'oobi Simoonanne Leewiyaa, «Hinttenttu ta bolla metuwaa ahi kichcheedditta; ha gadiyaan de'iyaa Kanaanatuunne Parzzetuu taana is's'anawantta; nuuni payduwaan guutsa; untunttu ittippe gidiide ta bolla denddoope, taaninne ta soo Asay d'ayana» yaageedda.

³¹ Shin untunttu, «Yaatina I nu michchato sharmus'aadan ootsana bessii?» yaageeddino.

35

Yaak'oobi Beetele Simmeedda

¹ S'oossay hewaappe guyye Yaak'ooba, «Denddaade pude Beetele baade yan de'a. Neeni ne ishaa Eesaappe bak'atiyaa wode new k'onc'c'eedda S'oossaw yan yarshshiyaa sa'aa kees's'a» yaageedda.

² Yaak'oobi bare soo asaanne barenana de'iyaa wantta ubbaa, «hinttenttu gidduwaan de'iyaa allaga S'oossatuwaa misiletuwaa diggite; hinttenttu bol-laa geeshshite; hinttenttu mayuwaanne laammite.

³ Ane denddiide, pude Beetele boytte; ta metuwaa gallassi taana siseedda, taani beedda sa'aan ubbaan taananna gideedda S'oossaw, taani yan yarshshiyaa sa'aa kees's'ana» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw untunttu barenttoo de'iyaa allaga s'oossatuwaa misiletuwaa ubbaanne barenttu haytsaan de'iyaa gudichchaa ubbaa Yaak'oobaw immeeddino; Yaak'oobi hewantta Sekeeman de'iyaa wolaa garssan moogeedda.

⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobinne Aa attuma naanay denddiide biishshin, itti urayenne untunttu oyk'k'anaw kaallibeenna; ayaw gooppe, untunttu biishshin, untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamaa asaa ubbaa bolla S'oossaa dagamay wod'd'eedda.

⁶ Yaak'oobinne aanana de'iyaa Asay ubbay Kanaane gadiyaan de'iyaa (Beetele giyaa) Looza gakeeddino.

⁷ Yan I yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda; I he sa'aa El-Beetele giide suntseedda; ayaw gooppe, I bare ishaappe bak'atiide biyaa wode, S'oossay aw k'onc'c'eedda sa'ay hewaa.

⁸ Ribik'o dichchiyaa Deboora yan hayk'k'aaddu; Beeteleppe hirkkinna de'iyaa wolaa garssan iza moogettaaddu; hewaa diraw he mitsaa suntsay Yeekuwa Wolaa geetetteedda.

⁹ Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeeddawaappe guyye, S'oossay aw zaaretsi k'onc'c'iide, Aa anjjeedda;

¹⁰ S'oossay Aa, «Ne suntsay Yaak'ooba; shin hawaappe sintsanaw neeni ubbakka Yaak'ooba geetettakka; ne suntsay israa'eeliyaa gidana» yaagiide I Aa israa'eeliyaa suntseedda.

¹¹ K'ay S'oossay Yaak'ooba, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni yeletta; c'oratta; kawutetsatuunne kawutetsaa Asay neeppe kessana; kaate-tuukka ne gulbbataappe kessana.

¹² Taani Abrahaamewunne Yisaak'aw immeedda biittaa, k'ay new immay; neeppe guyyenna taani ha biittaa ne zeretsaw immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye, S'oossay aanana haasayeedda sa'aappe pude kesseedda.

¹⁴ Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aan shuchchaa essiide, Aa bolla ushshaa yarshshuwaa tigeedda; zayitiyaakka bolla tigeedda.

¹⁵ Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aa «Beetele» giide suntseedda.

Raaheelinne Yisaak'a Hayk'k'uwaa

¹⁶ Unttuntu hewaappe guyye, Beeteleppa dendeeddino. Unttuntu Efiraataa gakkanaw laafaa ashshiyaa wode, Raaheelo yeluu oyk'k'eedda; yeluwaan iza loytsa waayettaaddu.

¹⁷ Yeluu izo waayisseedda wode izo yelissiyaana, «Yayyoppa; hawekka attuma na'aa» yaagaaddu.

¹⁸ Shin iza hayk'k'aadde, shemppu kesishshin, bare na'aa Been"oona* suntsaaddu; shin Aa aawuu Aa Biiniyaama† suntseedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Raaheela hayk'k'a bashaaddu; Beeteleeme giyaa Efi-raataa afiyaa ogiyaa doonaan moogettaaddu.

²⁰ Yaak'oobi izi duufuwaan hawulttiyaa shuchchaa esseedda; he hawulttii hachche gakkanaw Raaheeli duufuwaa erissee.

²¹ Israa'eelii hewaappe dendiide, Edera gimbbiyaappe hefintsaan bare dunkkaaniyaa tokkeedda.

²² Israa'eelii he gadiyaan de'ishshin, Roobeeli biide, bare aawoo yeledda k'oomatti Baalina giseedda. Israa'eelii ha yewuwaa siseedda.

Yaak'ooba attuma naanay tammanne laa"a.

²³ Liya naanay Yaak'ooba bayira na'aa Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakooranne Zaabiloona.

²⁴ Raaheeli attuma naanay Yooseefanne Biiniyaama.

²⁵ Raaheeli danggaas'iratti Baali attuma naanay Daananne Nifttaaleema.

²⁶ Liya danggaas'iratti Zilppi attuma naanay Gaadanne Aaseera. Hawanttu Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeletteedda Aa attuma naanaa.

²⁷ Yaak'oobi (Kebroona giyaa) K'iriyati-Arbba'a matan Maamiren de'iyaa, bare aawuwaa Yisaak'a soo yeedda; he sa'ay kase Abrahaamenne Yisaak'i de'eedda sa'aa.

²⁸ Yisaak'i s'eetanne hosppun tammu laytsaa de'eedda;

²⁹ I daro wodiya de'iide, lo"o c'imi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Aa naanay Eesayenne Yaak'oobi Aa moogeeddino.

36

Eesaa Yeletaa

(36:1-43; 1 Od. 1:34-37)

¹ Eedooma giyaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

35:10 Dom. 32:28 **35:11** Dom. 17:4-8 **35:14** Dom. 28:18-19 * **35:18** Been"oona: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta metuwaa na'aa» giyaawaa. † **35:18** Biiniyaama: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta ushechcha Kushiya na'aa» giyaawaa. **35:22** Dom. 49:4 **35:27** Dom. 13:18

² Eesay Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe barew machchetuwaa akkeedda; untunttune Hiitiyaa Eloona naatto Aado, Hiiwiyyaa S'ibaa'oonaa na'ay Aani yeledda Oholiibaamonne.

³ Isimaa'eela naatto, Nabaayoota michchato Baasemaato.

⁴ Aada Eesaw Elifaaza yelaaddu; Baasemaata akka Ra'u'eela yelaaddu;

⁵ Oholiibaama Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu; Kanaane gadiyaan Eesaw yeletteedda attuma naanay hawantta.

⁶ Eesay bare machchetuwaa, bare attuma naanaanne mac'c'a naanaa, bare soo asaa ubbaa, bare miizzatuwaanne bare mehiyaa ubbaa Kanaane gadiyaan I mooddeeddawaa ubbaa akkiidde, bare ishaa Yaak'oobappe haakkiyaa gadiyaa beedda.

⁷ Untunttu mas'uu dareedda diraw, untunttu ittippe de'anaw dand-dayibeykkino; untunttu mehii dareedda diraw, untunttu de'iyaa biittay untunttu mehiyaw gidanaw danddayibeenna.

⁸ Yaatina Eedooma giyyaa Eesay Se'iira giyyaa gezziyaan utteedda.

⁹ Se'iira gezziyaan de'eedda Eedoomatuwaa aawuwaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

¹⁰ Hawe Eesaa attuma naanaa suntsaa; hewanttunne Eesaa machchatti Aadi na'aa Elifaazanne Eesaa machchatti Baasemaati na'aa Ra'u'eela.

¹¹ Elifaaza naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaamanne K'anaaza.

¹² K'ay Timinaa'a Eesaa na'aa Elifaazaw k'oomatuwaa; iza Elifaazaw Amaaleek'a yelaaddu. Hawanttu Eesaa machchatti Aadi na'aa naanaa.

¹³ Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; hawanttu Eesaa machchatti Baasemaati na'aa naanaa.

¹⁴ S'ibaa'oonaa na'ay Aani yeledda Oholiibaama attuma naanay hawantta; iza Eesaw Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu.

¹⁵ Eesaa yeletaa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Eesaw bayira na'aa Elifaaza attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Temaana, Omaara, S'afa, K'anaaza,

¹⁶ K'oraaha, Ga'itaamanne Amaaleek'a; Eedooma biittan Elifaazi yeledda kaappatuu hawantta; hawanttu ubbay Aadi na'aa naanaa.

¹⁷ Eesaa na'aa Ra'u'eela attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; Eedooma biittan Ra'u'eeli yeledda kaappatuu hawantta; untunttu Eesaa machchatti Baasemaati na'aa naanaa.

¹⁸ Eesaa machchatti Oholiibaami attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha; untunttu Aana naatti, Eesaa machchatti Oholiibaamippe yeletteedda kaappatuwaa.

¹⁹ Eedooma giyyaa Eesaa attuma naanay hawantta; untunttu kaappatuukka hawantta.

Se'iira Yeletaa (1 Od. 1:38-42)

²⁰ Eedooma gadiyaan de'iyaa Hooriyaa Se'iira attuma naanay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta; hewanttukka Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oonaa, Aana,

²¹ Dishoonaa, Es'eeranne Dishaa; hewanttu, Eedooma gadiyaan de'iyaa Se'iira attuma naanay, Hooretuwaa kaappatuwaa.

²² Los'aana attuma naanay Hooranne Heemaama; Los'aana michchata Timinaa'o.

²³ Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Maanahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama.

²⁴ S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana; hawe Aani woran bare aawuwaa S'ibaa'oona haretuwaa heemiidde haatsaa bol"uwaa demmeed-dawaa.

²⁵ Aana na'ay Dishoona; naatta k'ay Oholiibaamo.

²⁶ Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana.

²⁷ Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana.

²⁸ Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana.

²⁹ Hooretuwaa kaappatuu hawantta; Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana,

³⁰ Dishoona, Es'eeranne Dishaana. Hawanttu Se'iira biittan barenttu yaran yaran shaakettedda Hooretuwaa kaappatuwaa.

Eedooma Kaatetuwa (1 Od. 1:43-54)

³¹ Israa'eelan kaatii kawutanaappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

³² Ba'ooraa na'ay Belaa'i Eedooman kaateteedda; Aa katamaa suntsay Di-naaba geetettee.

³³ Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi kaate-teedda.

³⁴ Yobaabi hayk'k'ina, Temaana biittaappe yeedda Hushaami kaateteedda.

³⁵ Hushaami hayk'k'ina, Badaada na'ay Hadaadi, Midiyaama asaa moo'aabe gadiyaan s'ooneeddawe kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita geeteteedda.

³⁶ Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili kaateteedda.

³⁷ Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uuli kaateteedda.

³⁸ Shaa'uuli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani kaateteedda.

³⁹ Akiboora na'aa Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaari kaateteedda; Aa katamaa suntsay Paa'u geetettee; Aa machata Mezaahaaba naatta Maas'ireeda yeleeedda Mahes'aabi'eelo geetettaw.

⁴⁰ Eesaa yeletaa kaappatuu barenttu yaran yaran, barenttu sa'aan ellekka barenttu suntsan suntsan hawantta; Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,

⁴¹ Oholiibaama, Eela, Piinoona,

⁴² K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,

⁴³ Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu barenttu mooddiyaa biittan, barenttu de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan Eedooma kaappatuwaa. Hawe Eesay, Eedoomatuwaa aawuwaa.

37

Yooseefanne Aa Ishatuwaa (37:1–45:28)

¹ Yaak'oobi bare aawuu de'eedda Kanaane biittan utteedda.

² Yaak'ooba naanay haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

Yooseefo tammanne laappun laytsaa na'aa gideedda wode, bare aawoo hara machchetuwaappe, Baalippenne Zilppippe yeletteedda bare ishatuwaanna wudiyaa heeme. He wode I bare aawoo untunttu ootseedda iitabaa odeedda.

³ Israa'eelii Yooseefa c'imiide yeleeedda diraw, bare hara attuma naanaa ubbaappe aatsiide siik'ee. I aw alleek'k'eedda mayuwaa giigisseedda.

⁴ Aa ishataa barenttu aawuu Aa untunttuppe aatsiide siik'iyaawaa be'eedda wode, untunttu Aa is's'iide, lo"o k'aalaa aw haasayanaw dandday-ibeykkino.

⁵Yooseefo akumuwaawaa akumetiide, bare ishatoo odeedda; untuntuu Aa yaa darissiiide is's'eeddino.

⁶I untuntuu, «Taani akumeteedda akumuwaawaa sisite.

⁷Nuuni gaden pochchiya k'achchishin, ta mirk'k'ii itti kutsaan dendiide sitti gi ek'k'ishshina, hinttentuu mirk'k'etuu yuuyyi aad'd'iide ta mirk'k'iyaw goynneeddinno» yaageedda.

⁸Aa ishatuu Aa, «Neeni nu bolla kaatetana hanayiyee? Woy nuuna tumu mooddana hanayiyee?» yaageeddino. Untuntuu Aa akumuwaawaa dirawunne Aa oduwaawaa diraw, yaa darissiiide is's'eeddino.

⁹K'ay Yooseefo hara akumuwaawaa akumetiide, bare ishatoo odeedda; «sisite; taani hara akumuwaakka akumetaad. He akumuwaan away, aginaynne tammanne itti s'oolinttetuu taw goynniino» yaageedda.

¹⁰Bare aawoonne bare ishatoo he akumuwaawaa odeedda wode, Aa aawuu Aa, «Hawe neeni akumeteedawee ayaa akumee? Tumu taani, ne daayanne ne ishatuu yiide, ne sintsaan sa'aan guufaniide new goynnaneyye?» yaagiide seereedda.

¹¹Aa ishatuu Aa k'anaateeddino; shin Aa aawuu ha yewuwaawaa bare wozanaan wotseedda.

Ishatuu Yooseefa zal"eeddino

¹²Itti gallassi Aa ishatuu Sekeema matan barenttu aawuwaawaa dorssaa heemanaw beeddino.

¹³Israa'eelii Yooseefa, «Ne ishatuu Sekeeman wudiyaa heemiyaawaa eraasa. Haaya; taani neena untunttukko kiittana» yaageedda.

Yooseefo, «Eeno» yaageedda.

¹⁴I Aa, «Ba; ne ishatuwaanne wudii sara gidyaawaa be'a; untunttubaa taw odaasa» yaageedda. Aa Kebroona dilbbaappe kiitteedda.

I Sekeema beedda.

¹⁵Yan dembbaa gidдон yaa haa simerettishin, itti Asay Aa demmiide, «Laa ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶I, «Ta ishatuwaawaa koyay; untunttu wudiyaa heemiyaa sa'ay hak'anentto hayana taw odaarikkii!» yaageedda.

¹⁷Bitanii, «Hawaappe dendi kichcheeddino; untunttu, «Nuuni Dootaana beto» giishin sisaad» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo bare ishatuwaawaa geeduwaawaa biide, untunttu Dootaanan demmeedda.

¹⁸Shin I haakuwaan de'ishshin, untunttu Aa be'eeddino; I untunttukko gakkennan de'ishshin, untunttu Aa wod'anaw Aa bolla mak'etteeddinno.

¹⁹Ittuu ittuwaa, «Be'ite! Akumuwaawuu yee.

²⁰Haayite; Aa wod'iide, ha ollatuwaappe ittuwaa giddo yeggoytte. Hewaappe guyye, «Iita do'ay Aa meedda» yaagana; yaatiide Aa akumuu ahiyaawaa be'ana» yaageeddino.

²¹Roobeeli hewaa siseedda wode, untunttu kushiyaappe Aa ashshanaw koyiide, «Aa wod'enaan aggoytte.

²²Suutsaa gussoppite; Aa hinttenttu woran de'iyaa ha ollaa giddo olite; Aa bolla kushiyaawaa wotsoppite» yaageedda. Roobeeli hawaa Aa untunttuppe ashshiide guyye Aa aawuwaakko yeddanaaw geedda.

²³Yooseefo bare ishatuwaakko gakeedda wode, I mayyeedda alleek'k'eedda mayuwaawaa aappe k'aari akkeeddino;

²⁴Aa afiide haatsay baynna mela ollaan yegeeddino.

²⁵ Unttuntu barenttu k'umaa maanaw utti de'ishshin, Isimaa'eela asatuu Gibbs'e baanaw Gala'aadeppe yiyaawantta d'ok'k'u giide be'eeddino; unt-tuntu barenttu gaaluwaan sawuwaa, balasaane giyaa d'aliyaanne karb-biyaa c'aani wotseeddino.

²⁶ Yihuday bare ishatuwaa, «Nuuni nu ishaa wod'iide Aa suutsaa k'osiyaawaa gidoope nuuna ayaa go"ii?

²⁷ Haayite; Aa Isimaa'eelatoo zal"oytte; Aa bolla nu kushiya wotsokko; ayaw gooppe, I nu ishaa, nu ashuwaa» yaageedda. Aa ishatuu mayetteed-dino.

²⁸ Hewaa diraw Midiyaama biittaa zal"anchchatuu hewaanna aad'd'ishshin, Aa ishatuu Yooseefa ollaappe kessiide, Isimaa'eela asatoo laatamu s'agaraa biraan zal"eeddino. Unttuntu Yooseefa Gibbs'e gadiyaa afeeddino.

²⁹ Roobeeli ollaakko simmiide, Yooseefo yan baynnawaa be'eedda wode, kayyotiide bare mayuwaa pooshsheedda.

³⁰ I guyye bare ishatuwaakko biide, «Na'ay yan baawa; ha"i taani hak'a booshsha!» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyye untuntu Yooseefo mayuwaa akkiidde, deeshsha orggiyaa shukkiide, he suutsan naak'k'eeddino.

³² Alleek'k'eedda Aa mayuwaa barenttu aawuwaakko afiide Aa, «Nuuni hawaa demmeeddo; hawe ne na'aa mayenttonne ane s'eella» yaageeddino.

³³ Mayuwaa I eriide, «Hawe ta na'aa mayuwaa! wora do'ay Aa mi diggeedda. Yooseefo tumukka dus's'ereti kichcheedda» yaageedda.

³⁴ Yaak'oobi kayyottiidde, bare mayuwaa peed'eedda; bare s'eessan waaruwaa danc'c'iidde, bare na'aw daro gallassaa yeekkeedda.

³⁵ Aa attuma naanayne mac'c'a naanay ubbay Aa mintsetsanaw yeed-dino; shin I minnenaan is's'iide, «tuytti, taani yeekkaadde ta na'aakko baade, duufuwaan gelana» yaagiide, Aa aawuu aw yeekkeedda.

³⁶ He wode Miidiyaama biittaa asatuu Yooseefa Gibbs'e kaatiyaa oo-sanchchaa P'oos'ifaaraw Gibbs'en zal"eeddino; I naagiyaawanttu kaappuwaa.

38

¹ He wode Yihuday bare ishatuwaappe shaakettiide, Adulaama giyaa kataman de'iyaa Hiira giyaa bitaniyaanna de'anaw beedda.

² Yan Yihuday Shuu'a giyaa Kanaane naattinna gaketeedda; I izo akkeedda.

³ Iza aw shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; Aa Era suntsaaddu.

⁴ K'aykka shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; Aa Oonaana suntsaaddu.

⁵ K'ay gujjaadekka attuma na'aa yelaaddu; Aa Sheela suntsaaddu. Iza yeleeeddawe Akiziiba giyaa biittaana.

⁶ Yihuday bare bayira na'aa Eeraw Ti'imaaro giyaa machchato immeedda.

⁷ Yihudaa bayira na'ay, Eeri, Med'inaa Godaa sintsaan iita asaa gidiyaa diraw, Med'ina Goday Aa wod'eedda.

⁸ Yihuday Oonaana, «Ne ishaa machchatikko gelaade, izo akka; ne ishaw na'aa yelaade Aa s'eesissa» yaageedda.

⁹ Shin Oonaani yelettiyaa naanay barewantta gidenawaa ereedda; hewaa diraw bare ishaa machchattinna gisiyaa wode awudenne, bare ishaw na'i yelettenna mala, bare zeretsaa biittan gussee.

¹⁰ I ootseeddabay Med'inaa Godaa sintsaan iitabaa gideedda diraw, Med'inaa Goday aakka wod'eedda.

¹¹ Hewaappe guyye, Yihuday bare na'aa machchato Ti'imaaro, «Ta na'ay Sheeli dic'c'ana gakkanaw ne aawuwaa soo baade, am"etetsaan de'ashsha»

yaageedda. Hewaa I ayaw geedde gooppe, ikka bare ishatuwaadan hayk'k'anenttonne giide hirgheedda diraassa. Hewaa diraw Ti'imaara baade bare aawuwaa soon de'aaddu.

¹² Daro wodiyaappe guyye Yihudaa machata, Shuu'a naatta hayk'k'aaddu. Yihuday bare kayyuwaappe minetteedda wode, bare dorssaa isikiyaa meediyaa asatuwaakko Timina kesseedda; k'ay Aa lagge, Adulaamiyaa Hiiri aanana beedda.

¹³ Aasi Ti'imaaro, «Be'a; ne bolluu Yihuday, bare dorssatuwaa isikiyaa meedanaw Timina kesseedda» yaagiide odeedda.

¹⁴ Iza bare am"etetsaa mayuwaa k'aaraaddu; barena baletsanaw shaashiyaa akkaade gullottaaddu. Timina afiyaa ogiyaa doonaan de'iyaa Enayma katamaa penggiyaan uttaaddu. Hewaa iza ootseeddawe, Sheeli dic'c'i gakkinkka iza aw machchatto gidanaw imettabeennawaa ereedda diraassa.

¹⁵ Yihuday izo be'eedda wode, sharmus'atto giide k'oppeedda; ayaw gooppe, iza bare deemuwaa gullotta uttaaddu.

¹⁶ Bare na'aa machchato gidiyaawaa erennan de'iide, ogiyaa gas'aa iikko shiik'iide izo, «Taananna gisaarikii!» yaageedda.

Iza, «Taani neenana gisoope, neeni taw ayaa immanii?» yaagaadde oochchaaddu.

¹⁷ I, «Taani ta wudiyaappe itti deeshsha maraa new yeddana» yaageedda.

Iza, «Neeni hewaa taw yeddana gakkanaw ayaa ootsanii?» yaagaaddu.

¹⁸ I, «Ayaa ootsoo?» yaageedda.

Iza, «Ne maatafaa wotsiyaa migiduwwa, Aa aatsiyaa sak'k'iyaaanne ne kushiyaan de'iyaa gatimaa oytsa» yaagaaddu. I hewantta immiide, izina gisina, iza aw shahaaraaddu.

¹⁹ Iza hewaappe denddaade beeddawaappe guyye, bare gullotsaa shaashiyaa k'aaraade, bare am"etetsaa mayuwaa mayyaaddu.

²⁰ Yihuday bare oytseeddawaa he mishiratippe zaari akkanaw deeshsha maraa bare laggiyaa Adulaama bolla iziww kiitteedda; shin I izo demmibeenna.

²¹ I he biittaa asaa, «Enayma kataman, ogiyaa doonaan utteedda sharmus'a mishirata hak'anee?» yaagiide oochcheedda.

Aasi, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawa» yaageedda.

²² I Yihudaakko simmiide Aa, «Taani izo demmabeykke; hewaa bollakka he biittaa asay, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawaa» yaageedda» yaageedda.

²³ Yihuday, «Bare oyk'k'eeddawaa barew akku; hewe d'ayooppe, Asay nuuna miic'c'ana. Simmi taani iziww deeshsha maraa yeddaad; shin neeni izo demmabeykka» yaageedda.

²⁴ Heezzu aginaa keeshshaappe guyye asay, «Ne na'aa machata Ti'imaara sharmus'aade shahaaraaddu» yaagiide Yihudaw odeedda.

Yihuday, «Izo kare kessiide taman s'uuggite» yaageedda.

²⁵ Izo kare kessiyaa wode, «Taani shahaareeddawe ha miishshaa go-daassa; be'a; ha maatafaa wotsiyaa migiduu, Aa aatsiyaa sak'k'iinne gati-may oowentto erana danddayooppe era» yaagaadde bare bolloo kiitaa kiittaaddu.

²⁶ Yihuday he miishshatuwaa eriide, «Taappe iza s'illa; ayaw gooppe, taani izo ta na'aa Sheelaw immabeykke» yaageedda. Hewaappe guyye, I izina zaari gisibeenna.

²⁷ Iza yelana haniyaa wode, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.

²⁸ Iza yelishiin, untuntuppe ittuu bare kushiya kessedda; maaris-siyaanna, «Be'ite; hawe koyro kesseedda» gaanaw zo'o k'unc'c'uutiya akkaade Aa kushiyaan k'achchaaddu.

²⁹ Shin I bare kushiya guyye akkeedda wode, Aa ishay kesseedda; iza, «Neeni waana portsu gaade kesaadii!» yaagaaddu. Hewaa diraw, Paareesa* gaade Aa suntsaaddu.

³⁰ Hewaappe guyye, Aa kushiyaan zo'o k'unc'c'uutii de'iyaa Aa ishay kesseedda; Aa suntsay Zaaraaha† geetetteedda.

39

Yooseefanne P'oos'ifaara Machchatto

¹ Isimaa'eela asatuu Yooseefa Gibbs'e afi wotseeddino. Gibbs'aawe P'oos'ifaari, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, naagiyaawanttu kaappuu Yooseefa Isimaa'eeletuwaappe shammeedda.

² Med'inaa Goday Yooseefonna de'ee; hewaa diraw, I ootsiyaawaa ubbaa aw injjeyeedda; yaatina bare godaa, Gibbs'aawiyaa soon de'eedda.

³ Med'inaa Goday aanana de'iyawaanne Med'inaa Goday I ootseeddawaa ubbaa aw suurisiyaawaa P'oos'ifaari be'eedda wode,

⁴ Yooseefo Aa sintsaan nashetteedda; I aw kiitetteedda. P'oos'ifaari Aa bare golle asaa bolla suntseedda; barew de'iyawaa ubbaa Aa kushiyaan wotseedda.

⁵ P'oos'ifaari bare gollen de'iyawaa ubbaa bollanne bare mas'uwaa ubbaa bolla suntseedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Goday Gibbs'e bitaniyaa golliyaa Yooseefo diraw anjjeedda. Med'inaa Godaa anjjuu P'oos'ifaara sooninne gaden de'eedda ubbabaa bolla wod'd'eedda.

⁶ Hewaa diraw barew de'iyaa ubbabaa Yooseefow sheed'd'eedda; I bare miyaa k'umaappe attina, ayinne k'oppenna.

Yooseefo geesanchanne malaa lo"o asaa.

⁷ Amareeda wodiyaappe guyye, Aa godaa machata Yooseefa s'eella be'aade, «Haaya; taananna gisa» yaagaaddu.

⁸ Shin I is's'eedda. Bare godaa machchatto, «Be'a; ta goday taw sheed'd'iide bare son de'iyabaw ayawunne hirggenna; barew de'iyawaa ubbaa ta kushiyaan wotseedda.

⁹ Ha son taappe gitatiyaawe ooninne baawa. Neeni Aa machchatto gidiyaa diraw ne s'alalaappe attina, ta goday taw immibeennabay baawa. Yaatina taani waataade hawaa mala daro iitabaa hanaade S'oossaa bolla nagaraa ootsoo?» yaageedda.

¹⁰ Iza ha yewuwaa hachche hachche Yooseefow odooppenne, I izina gisennan woy izi matan uttendan is's'eedda.

¹¹ Itti gallassi I bare oosuwa ootsanaw soo geliyaa wode, soo k'oomatuwaappe ooninne son baawa.

¹² Iza Yooseefo afilaa oyk'k'aadde, «Taananna gisa» yaagaaddu. Shin I bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda.

¹³ Yooseefo bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'i kesowaa iza be'eedda wode,

¹⁴ bare soo k'oomatuwaa s'eesaade untuntta, «Be'ite; ta asinay aheedda ha Ibraawe bitanii taana baletsi diggiide ashsheeda; I taananna gisanaw hawaa geleedda; shin taani ta kooshshaa d'ok'k'issaade waassaad.

* **38:29 Paareesa:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Portsu geedda» giyaawaa. † **38:30 Zaaraaha:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwa» giyaawaa. **39:2 Kit.** 7:9

¹⁵ Taani waassina siseedda wode, I bare aflaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda» yaagaaddu.

¹⁶ Aa goday soo yaana gakkanaw iza Yooseefo aflaa bare matan wot-saaddu.

¹⁷ Hewaappe guyye, iza aw hawaadan yaagaadde odaaddu; «Hewe neeni nuw aheedda Ibraawe ayilii taananna gisanaw taakko geleedda;

¹⁸ shin taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade waassowe, bare aflaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'eedda» yaagaaddu.

¹⁹ Aa goday bare machata, «Ne ayilii taana hawaadan ootseedda» yaa-gaadde odeedda k'aalaa sisiide, hank'k'uwaan pentteedda.

²⁰ Yooseefa A goday afiide, kaatiyaa k'ashuwaa sa'ay de'iyaa k'asho gollen yeggeedda.

²¹ Shin Yooseefo yan k'asho gollen de'iyaa wode, Med'inaa Goday aanana de'ee. I aw k'aretteedda; k'asho golle kaappuwaa sintsan aw nashshuwaa immeedda.

²² Yaatina k'asho golle kaappuu k'ashuwaa asaa ubbaa Yooseefo kushiyaan wotseedda; hewaan oosettiyaawaa ubbaa ootsiyaawe Aa.

²³ K'asho golle kaappuu Yooseefo kushiyaan de'iyaabaw ayawunne hirggenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday aanana de'ee; I ootsiyaawaakka ubbaa aw injjeedda.

40

Yooseefo K'ashuwaa Asatuwaa akumuwa Billeedda

¹ Amareeda wodiyaappe guyye, Gibs'e kaatew eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe barenttu godaa Gibs'e kaatiyaa naak'k'eeddino.

² Kaatii eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa laa"uwaakka loytsi hank'k'etteedda.

³ Yooseefo k'ashetteedda k'asho gollen, naagiyaawanttu kaappuwaa son untuntta wotseedda.

⁴ Naagiyaawanttu kaappuu untuntta Yooseefow sheed'd'eedda; I untunt-too ootsee. Untunttu k'asho gollen amareeda wodiya utteeddino.

⁵ Gibs'e kaatiyaw eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe, k'asho gollen de'iyaa laa"attuukka, itti k'amma dumma dumma akumuwa akumeteed-dino. K'ay akumotoo huup'iyaa huup'iyaa untunttu biletsay de'ee.

⁶ Yooseefo wontta untunttukko geleedda wode, kayyoti utteeddawantta be'eedda.

⁷ Hewaa diraw bare godaa soon barenana k'asho gollen de'iyaa kaatiyaa oosanchchatuwaa, «Hachche hinttenttu demuu ayaw d'umeedee?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Untunttu Aa, «Nuuni laa"u akumuwa akumetteeddo; shin nuw biliyaawe d'ayeedda» yaageeddino.

Yooseefo untunttu, «Akumuwa biletsay S'oossawaa gidenneeyyee? Hint-tenttu akumuwa taw odite» yaageedda.

⁹ Eessaa tigiyaawanttu kaappuu bare akumuwa Yooseefow hawaadan yaagiide odeedda; «Taani ta akumuwaan itti woyniyaa turaa ta sintsaan be'aaddi.

¹⁰ K'ay he woyniyaa turaw heezzu tashii de'ee. I maraa yeliide, c'iishshaa c'iishiide, wurc'c'uwaa wurc'c'eedda; wurc'c'unne teereedda.

¹¹ Kaatiyaa wanc'c'ay ta kushiyaan de'ee; taani woyniyaa teeraa akkaade, kaatiyaa wanc'c'an gum"aade, he wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsaad» yaageedda.

¹²Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu tashetuu heezzu gallassat-uwaa.

¹³Heezzu gallassaa gidduwaan kaatii neena dentsana; I neena kase ne suntsatetsaw zaarana; kase neeni eessaa tigiya wode ootseeddawaadan, neeni kaatiyaa wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsana.

¹⁴Shin new sa'ay lo"eedda wode taana dogoppa; taw lo"a; tabaa kaatiyaw odaadde, ha k'asho golliyaappe taana kesissa;

¹⁵ayaw gooppe, taana Ibraawetuwaa biittaappe gidiide aheeddino; haray atto hawankka taana k'ashissiyaawaa ayinne ootsabeykke» yaageedda.

¹⁶Ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuu Yooseefo akumu waa loytsi billeed-dawaa be'eedda wode Yooseefo, «Taanikka akumu waa akumetaad; ta huup'iyaa heezzu samppa ukitsay de'ee;

¹⁷bolla bagga samppan Gibs'e kaatiyaw uuketteedda ubbaa k'ommo uk-itsay de'ee. Shin kafuu hewaa ta huup'iyaa de'iyaa samppaappe mee» yaageedda.

¹⁸Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu samppatuu heezzu gallas-satuwaa.

¹⁹Heezzu gallassaa gidдон kaatii neena dentsana; ne k'ood'iyaa muuc'issiide mitsaan kak'issana; ne ashuwaakka kafuu maana» yaageedda.

²⁰Heezzentso gallasan Gibs'e kaatii bare yeletteedda gallassi bare oosanchchatuwaa ubbaw baalaa giigisseedda. Eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappu waa dentsiide, bare oosanchchatuwaa gidдон esseedda.

²¹Eessaa tigiyaawanttu kaappu waa Aa suntsatetsaw zaarina, I kaatiyaa kushiyaan wanc'c'aa wotseedda.

²²Shin kaatii ukitsaa uukkiyaawanttu Kaappu waa untunttu akumu waa biletsaa Yooseefo odeeddawaadanka kak'isseedda.

²³Shin eessaa tigiyaawanttu kaappuu Yooseefo hassayibeenna; dogi-isheedda.

41

Yooseefo Gibs'e Kaatiyaa akumu waa Billeedda

¹Laa"u laytsaa kumentsay aad'd'eedda wode, Gibs'e kaatii akumu waa akumeteedda; akumu waan I Nayle Shaafaa doonaan ek'k'eedda;

²Laappun orddenne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kes wod'd'iide, mak'k'aa gidduwaan miyaawantta be'eedda.

³Unttuntuppe simmiide, hara laappun malaa iitanne gil'k'a miizzatuu Nayle Shaafaappe keseeddino; shaafaa doonaan de'iyaa hara miizzatuu matan ek'k'eeddinno.

⁴He malaa iitanne gil'k'a miizzatuu laappun orddanne mod'd'o miiz-zatuwaa meeddino. Hewaappe guyye kaatii beegotteedda.

⁵I zaaretsi gem"ishiide, laa"entso akumu waakka akumeteedda; laappun lo"anne muruta tishatuu itti anuwaan dic'c'eeddino.

⁶Unttuntuppe simmiide, c'eec'c'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.

⁷He c'eec'c'eedda tishatuu lo"anne muruta tishatu waa mitteeddino. Hewaappe guyye kaatii beegottiide, akumu waa gidiyaawaa ereedda.

⁸Sa'ay wonttina, Aa wozanay shabbiretteedda; hewaa diraw Gibs'en de'iyaa bitiyaawanttu ubbawunne aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaw kiit-tiide s'eesisseedda; kaatii untunttoo bare akumu waa odeedda; shin aw he akumu waa birshshiyaawe d'ayeedda.

⁹ Eessaa tigiyaawanttu kaappuu he wode Gibbs'e kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Taani ta bayzzuwaa hachche hassayay.

¹⁰ Itti gede kaatii bare k'oomatoo hank'k'ettiide, taananne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa k'asho gollen yeggeedda.

¹¹ Yan de'iidde nuuni huup'iyaan huup'iyaan akumuwaawaa akumetteeddo; akumoo dumma dumma birshshetsay de'ee.

¹² He wode naagiyaawanttu kaappuu, k'oomay, Ibraawe wodallay nuunana k'asho gollen de'ee. Nuuni nu akumuwaawaa aw odeeddo; I nuw huup'iyaan huup'iyaan akumuwaawaa birshsheedda.

¹³ Yaanina he yewotuu I nuw billeeddawaadankka haneeddino. Hewe ayee gooppe, taani ta suntsatetsaw simmaad; hinkko bitanii kak'etteedda» yaageedda.

¹⁴ Gibbs'e kaatii Yooseefow kiittiide s'eesisseedda. Unttuntu Aa k'asho golliyaappe ellekka aheeddino. I meedettiide bare mayuwaa laammiide, kaatiyaakko geleedda.

¹⁵ Kaatii Yooseefo, «Taani akumuwaawaa akumetaad; shin Aa ittuunne bilanaw danddayibeenna. Shin taani, «Yooseefo akumuwaawaa sisoooppe, bilanaw danddayee» giyaawaa sisaad» yaageedda.

¹⁶ Yooseefo, «Taani hewaa danddaykke; shin S'oossay kaatiyaw likke birshshetsaa immana» yaageedda.

¹⁷ Kaatii, «Taani ta akumuwaan Nayle Shaafaa doonaan ek'k'a de'ishin,

¹⁸ laappun orddanne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kesiide, mak'k'aa gidduwaan miino.

¹⁹ Unttuntuppe simmiide, hara laappun malaa iita, gilk'k'anne laafa miizzatuu keseeddino; taani hewaa mala malaa iita miizzaa Gibbs'e gadiyaan ubbakka be'a erikke.

²⁰ Malaa iitanne laafa miizzatuu koyrowantta, laappun mod'd'o miizzatuwaawaa meeddino.

²¹ Shin unttuntta meeddawaappe guyyenna, unttuntu meeddawaa ooninne eranaw danddayibeenna; ayaw gooppe, unttuntu malay kasewaadankka iiti utteedda. Hewaappe guyye taani beegottaad.

²² «Taani ta akumuwaan k'ay laappun lo"anne muruta tishatuwaawaa itti anuwaan dic'c'eeddawannta be'aaddi.

²³ Unttuntuppe simmiide, c'eec'c'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.

²⁴ He c'eec'c'eedda tishatuu laappun lo"o tishatuwaawaa mitteeddino. Taani ha akumuwaawaa bitiyaawanttoo odaad; shin taw akumuwaawaa biliyaawe beetibeenna» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyye Yooseefo Gibbs'e kaatiyaa, «Kaatiyaa akumotuu ittuwaa. S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw k'onc'c'isseedda.

²⁶ He laappun lo"o miizzatuu laappun laytsatuwaawaa; k'ay laappun lo"o tishatuu laappun laytsatuwaawaa; ha akumuu ittuwaa.

²⁷ He laappun malaa iitanne laafa miizzatuu laappun laytsatuwaawaa; k'ay away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda, c'eec'o laappun tishatuu laappun koshaa laytsatuwaawaa.

²⁸ «Taani kaatiyaw odeeddawaadankka, S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw besseedda.

²⁹ Laappun daro kalo laytsatuu Gibbs'e biittaw ubbaw yaana;

³⁰ shin laappun koshaa laytsay hewaa kaallana. He wode Gibbs'e kaluu ubbay dogettana; koshay biittaa s'iis's'ana.

³¹ He biittaa kaluu hassayettenan attanawaa; ayaw gooppe, hewaa kaalleedda koshay loytsi suullana.

³² Laa"u ogiyaan kaatiyaw he akumuu beetteeddawe ayaasee gooppe, ha yewuwaa S'oossay minisiidde k'achcho diraassa; S'oossay hewaa ellekka ootsana.

³³ «Ha"i simmi, kaatii aad'd'eeda eranchchanne c'inc'c'a asaa koyiide, Gibs'e biittan suntso.

³⁴ Kaatii biittan suntsatuwaa laappun kalo laytsaan bukiyaa katsaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa shiishshanaw suntso.

³⁵ Unttuntu yiyaa kalo laytsatuwaan katsaa shiishshiide, kaatiyaa aawotetsaan minjjino; he katsaa katamatuwaan naagino.

³⁶ Biittay koshaan d'ayenna mala, ha katsay Gibs'e biittan laappun laytsaan denddana koshaw minjettiide de'o» yaageedda.

Kaatii Yooseefa Gibs'e Biittaa Ubbaa Bollan Suntseedda

³⁷ Ha yewuu Gibs'e kaatiyawunne Aa oosanchchatoo lo"a gidiide beeteedda.

³⁸ Hewaa diraw kaatii untunta, «Nuuni S'oossaa Ayyaanana de'iyaa hawaa mala hara asaa demmaneeyye?» yaagiide oochcheedda.

³⁹ Hewaappe guyye kaatii Yoosefo, «S'oossay hawaa ubbaa neena eriseedda diraw, ne mala aad'd'eeda erayenne c'inc'c'atetsay de'iyaa ooninne baawa.

⁴⁰ Taani neena ta gollen suntsay; ta Asay ubbay new azazettana; taani neeppe aad'd'iyaa ta kawutetsaa araataa s'alalaana gido» yaageedda.

⁴¹ Hewaa diraw kaatii Yoosefo, «Be'a; taani neena Gibs'e gadiyaa ubbaa bollan suntsaad» yaageedda.

⁴² Hewaappe guyye, kaatii bare paramiyaa migiduwa bare birad'd'iyaa kessiide, Yoosefo birad'd'iyaa wotseedda. Talbaappe dadetteedda mayuwaa I Aa mayzziide, Aa k'ood'iyaa work'k'aa sanssalataa aatseedda.

⁴³ Kaatii bare laa"entso paraa gaariyaa Yooseefa togisseedda; k'oomatuu, «Goynnite! Goynnite!» yaagiide aappe sintsanna hametteeddino. Hawaadan ootsiide, kaatii Aa Gibs'e biittaa ubbaa bollan suntseedda.

⁴⁴ Hewaappe guyye kaatii Yoosefo, «Taani kaatiyaa; shin neeni dentso geenan Gibs'e biittaa ubbaan ooninne kushiya woy gediya dentsenna» yaageedda.

⁴⁵ Kaatii Yooseefa, «S'aafinaati-Pa'inaaha» giide suntseedda; I aw Oona giyaa katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatto Asinaato machche ootsi immeedda. Yaatina Yoosefo Gibs'e biittaa ubbaa saanna aad'd'eedda.

⁴⁶ Yoosefo Gibs'e kaatiyaw ootsanaw doommiiyaa wode, aw laytsay hat-tama. K'ay Yoosefo kaatiyaa sintsaappe kessiide, Gibs'e biittaa ubbaa gid-duwaa hametteedda.

⁴⁷ He laappun kalo laytsatuwaan biittay daro katsaa doleedda.

⁴⁸ Yoosefo Gibs'e biittan he laappun kalo laytsaa katsaa ubbaa shiishshiide, katamatuwaan minjjeedda. Itti itti katamaa yuushshuwaan de'iyaa goshshaa katsaa ubbaa he katamatuwaan minjjeedda.

⁴⁹ Yoosefo abbaa shafiyaa keeshshaa daro katsaa minjjeedda; katsay darina, makkanaw danddayibeenna diraw, makki makki k'oliyaawaa aggi basheedda.

⁵⁰ Koshaa laytsay yaanaappe kase, Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatti Asinaatippe Yoosefo laa"u attuma naanaa yeledda.

⁵¹ Yoosefo bare bayira na'aa Minaasa* suntseedda.

41:40 Kit. 7:10 **41:42** Dan. 5:29 * **41:51** Minaasa: Ibraaweetsuwaan S'oossay ta metuwaa ubbaanne ta aawuwaa soo asaa ubbaa dogiseedda giyaawaa.

⁵² Laa"entso na'aa Efireema† suntseedda.

⁵³ Gibbs'e biittan de'iyaa he laappun kalo laytsatuu wureeddino.

⁵⁴ K'ay Yooseefo odeeddawaadan laappun koshaa laytsatuu doommeeddino. Hara biittan ubbaan koshay denddeedda; shin Gibbs'e biittaa ubbaan katsay de'ee.

⁵⁵ Gibbs'e biittay ubbay koshateedda wode, Asay katsaw kaatiyaa waasseedda. Kaatii Gibbs'e asaa ubbaa, «Yooseefokko biite; I odiyaawaa ootsite» yaageedda.

⁵⁶ Koshay Gibbs'e biittaa ubbaa gakkeedda wode, Yooseefo katsaa minjeeedda golliyaa ubbaa dooyiide, katsaa Gibbs'e asaw zal"eedda; ayaw gooppe, Gibbs'en koshay pentteedda.

⁵⁷ Sa'aa ubbaan koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, sa'aan de'iyaa Asay ubbay katsaa Yooseefoppe woomanaw Gibbs'e yeedda.

42

Yooseefo Ishatuu Gibbs'e beeddino

¹ Yaak'oobi Gibbs'en katsay de'iyaa waa siseedda wode, bare attuma naanaa, «hinttenttu ittuu ittuwaa ayaw s'eelliitee?

² Be'ite! Gibbs'en katsay de'iyaa waa taani sisaad; yaa duge biide, nuuni hayk'k'ennan pas'a de'ana mala, yaappe amareedawaa nuw woomite» yaageedda.

³ Yooseefo ishatuu tamattu katsaa woomanaw duge Gibbs'e beeddino.

⁴ Shin Yaak'oobi Yooseefo ishaa Biiniyaama Aa ishatuwaanna yed-dibeenna; ayaw gooppe, I k'ohettanenttonne giide k'oppeedda.

⁵ Kanaane biittan wolk'k'aama koshay de'iyaa diraw, katsaa woomanaw yeeddawatntuna israa'eeliyaa attuma naanay Gibbs'e geleeddino.

⁶ He wode Yooseefo he biittaa ayissiyaawantanne biittan de'iyaa asaw ubbaw katsaa zal"iyaawaa; hewaa diraw Yooseefo ishatuu gakkeedda wode, barenttu deemuwaa sa'aa gatsiide aw goynneeddinno.

⁷ Yooseefo bare ishatuwaa be'o saani eri aggeeda; shin I untuntta erennawaadan laametteedda; I untuntta, «hinttenttu hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Katsaa woomanaw, Kanaane biittaappe yeeddo» yaageeddino.

⁸ Yooseefo bare ishatuwaa ereedda; shin untunttu Aa eribeykkino.

⁹ Hewaappe guyye, Yooseefo untunttuwaa akumeteedda bare akumuwaa hassayiide untuntta, «hinttenttu geeddi s'eelliyaa asaa; hinttenttu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.

¹⁰ Untunttu, «tuytti, nu godaw, nuuni geeddi s'eelliyaa asaa gidokko; nuuni ne k'oomatuu katsaa woomanaw yeeddo.

¹¹ Nuuni ubbaykka itti aawuwaa naanaa. Nuuni ne k'oomatuu ammanet-tiyaa asaa» yaageeddino.

¹² Yooseefo untuntta, «tuytti; hinttenttu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.

¹³ Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu tammanne laa"u ishatuwaanne Kanaane biittan de'iyaa itti bitaniyaa naanaa. Wurssetsa d'antsaa duusuu ha"i nu aabunna de'ee; ittuu d'ayeedda» yaageeddino.

¹⁴ Yooseefo untuntta, «Taani hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu biittaa geediyaawantta.

† 41:52 Efireema: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay taan tuggateedda biittaan taana ayfiseedda» yaagiyaawaa. 41:54 Kit. 7:11 41:55 Yoh. 2:5 42:2 Kit. 7:12 42:9 Dom. 37:5-10

¹⁵ K'ay hinttenttu paac'ettanawe hawaana; tumuwaappe kaatii hayk'k'o; hinttenttu wurssetsa teefa ishay hawaa yaana d'ayooppe, hinttenttu hawaappe biikkita.

¹⁶ Hinttenttu odiyaawe tuma gidiyaawaa paac'c'anaw, hintteppe it-tuwaa kiittite; I hinttenttu ishaa akkiidde yo; attedawanttu k'asho gollen gam"iita. Hewaa gidana d'ayooppe, kaatii hayk'k'o; hinttenttu biittaa geediyaawantta» yaageedda.

¹⁷ Unttuntta heezzu gallassaw k'asho gollen yeggeedda.

¹⁸ Heezzentso gallassan Yoosefo untuntta, «Taani S'oossaw yayyiya asaa; hinttenttu ittibaa ootsooppe, pas'a de'ana.

¹⁹ Hinttenttu tumukka ammanettiyaa asaa gidooppe, hinttenttu ishātuwaappe ittuu hawaan k'asho gollen de'o; attedawanttu koshatiyaa hinttenttu soo asaw katsaa akkiidde afite;

²⁰ shin hinttenttu k'aalaa tumayana malanne hinttenttu hayk'k'enna mala hinttenttu hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko ahana koshshee» yaageedda. Unttuntunne ha yewuwaa mayyeeddino.

²¹ Unttunttu ittuu ittuwaa, «Tumu nuuni nu ishaw ootseeddabay nuuna kaa'ee. I bare shemppo haniyaabay is's'ina, nuw watiwatiyaa wode, nuuni sisiide is's'eeddo; ha waayii nuuna gakkeeddawe hewaa diraassa» yaageed-dino.

²² Roobeeli, «Taani hinttentta, «Na'aa bolla nagaraa ootsoppite» gaade od-abeykkita? Shin hinttenttu sisennan is's'eeddita. Simmi ha"i, Aa suutsay nuuna achchee» yaageedda.

²³ Unttunttu giyaabaa Yoosefo ereeddawaa untunttu akeekibeykkino; ayaw gooppe, I untunttunna wokkaaliyaan haasayiyaa diraassa.

²⁴ I untunttuppe wora simmiide yeekkeedda; shin k'ay untunttukko simmiide, untunttoo gujjiide haasayeedda. I Simoona untunttuppe duutsi ashshiide untunttu be'ishin k'achcheeda.

Yoosefo Ishatuu Kanaane Biittaa Simmeeddino

²⁵ Yoosefo bare k'oomatuwaa, «Katsaa untunttu ogoruwaa kuntsite; untunttu biraakka zaariide, untunttu ogoruwaan ogoruwaan wotsite; k'ay untunttu ogiyaw shink'k'aa immite» yaagiide azazeedda.

²⁶ I geeddawaadan ootseeddawaappe guyye, Yoosefo ishatuu katsaa bar-enttu haretuwaan c'aaniide, denddiide beeddino.

²⁷ Unttunttu k'ammaa ak'anaw simmeeddino untunttuppe ittuu bare hariyaw katsaappe yegganaw bare ogoruwaa biliide, he ogoruwaa doonaan de'iyaa bare biraa be'eedda.

²⁸ I bare ishātuwaa, «Ta biray taw simmeedda; tumu hawaa be'ite! Ta ogoruwaan de'ee» yaageedda.

Unttunttu wozanay dagaminna, kokkoriidde ittuu ittuwaakko simmiide, «S'oossay nu bolla ootseeddabay hawe ayee?» yaageeddino.

²⁹ Unttunttu Kanaane biittan de'iyaa barenttu aawuwaa Yaak'oobakko yeedda wode, barena gakkeeddawaa ubbaa aw odeeddino.

³⁰ Unttunttu aw, «He biittaw goda gideedda bitanii nuuna hank'k'eteedda. Hewaappe guyye, I nuuna he biittaa geediyaawaadan godatteedda.

³¹ Shin nuuni Aa, «Nuuni ammanettiyaa asaa; biittaa geediyaawantta gidokko.

³² Nuuni tammanne laa"u ishatuu itti aawuwaa naanaa; ittuu d'ayeedda; wurssetsa teefay Kanaane biittan ha"i nu aabunna de'ee» yaageeddo.

³³ He biittaw goda gideedda bitanii nuuna, «Hintte ammanettiya asaa gidiyaawaa taani hawaan erana; hinttenttu ishātuwaappe ittuwaa hawaan ta matan yeggiide, koshatiyaa hinttenttu soo asaw katsaa akkiidde biite.

³⁴ Hinttenttu biittaa geediyaawantta gidenaan, ammanettiya asaa gidiyaawaa taani erana mala, hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko akki yiite. Yaatooppe taani haan atteeda hinttenttu ishaa hinttenttoo zaaraadde immana; hinttenne ha biittan zal'iita» geedda» yaageeddino.

³⁵ Unttuntu barenttu ogoruwaappe katsaa k'oliidde, barenttu ogoruwaan ogoruwaan barenttu biraa k'ashuwaana utteeddawaa demmeeddino. Unttuntunne unttuntu aawuu he k'ashuwaana de'iyaa biraa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Unttuntu aawuwaa Yaak'oobi unttunta, «hinttenttu taana ta naanatuwaappe mela kesseeddita; Yoosefo baawa, Simooni baawa; k'ay hinttenttu Biiniyaama afana koyiita. Ubbabay taw tiraan sitti geedda» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Roobeeli bare aawuwaa, «Taani Biiniyaama new zaaraadde ahana d'ayooppe, ta attuma naanaa laa'uwaakka wod'a; taana ammanettaade Aa ta kushiyaan wotsa; k'ay taani Aa zaaraadde ahana» yaageedda.

³⁸ Shin Yaak'oobi unttunta, «Ta na'ay hinttenana yaa duge beenna; Aa ishay hayk'k'ina, atteedawe Aa s'alala; hinttenttu afishshin, ogiyaan iitabay Aa gakkiaawaa gidooppe, hinttenttu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggiita» yaageedda.

43

Yoosefo Ishatuu Biiniyaamana Simmiide Gibs'e beeddino

¹ Ha"inne koshay Kanaane biittan wolk'k'aameedda.

² Yaatina unttuntu Gibs'eppe aheedda katsaa ubbaa mi wurssi diggina, unttuntu aawuu, «K'aykka guyye biide nuw amareeda katsaa woomite» yaageedda.

³ Shin Yihuday Aa, «He bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, ta deemuwaa zaari be'ikkita» yaagiide loytsi odeedda.

⁴ Neeni nu ishaa nuunana yeddooppe, nuuni duge biide new katsaa shammana.

⁵ Shin neeni Aa yeddennawaa gidooppe, nuuni duge bookko; ayaw gooppe, he bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, hinttenttu ta deemuwaa zaari be'ikkita» geedda» yaageedda.

⁶ Israa'eelii, «Hinttenttu, «Nuw hara ishay de'ee» giide odiide ha metuwaa ta bolla ayaw aheedditee?» yaageedda.

⁷ Unttuntu Aa, «He bitanii nubaanne nu soo asaabaa loytsi oochcheedda. I nuuna, «Hintte aawuu ha"ikka pas'a de'ii? hinttenttoo hara ishay de'ii?» yaagiide oochcheedda. Nuuni I oochcheeddawaa aw zaareeddo. I nuuna, «Hintte ishaa duge haa ahite» gaanawaa nuuni ayan eranee?» yaageeddino.

⁸ Yihuday bare aawuwaa israa'eeliyaa, «Nuunikka neenikka nu naanaykka pas'a de'ana malanne hayk'k'ennan attana mala, na'aa taananna yedda; nuuni ellekka baana.

⁹ Na'aa ta waasetetsaan imma; aban taana oochcha; taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwa ubbaan ne shek'ay taana gakko!

¹⁰ Nuuni gam"ibeenawaa gidintto, hannoode laa'entsuwaa yaa gakkiiide simmana shin» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyye untuntuntu aawuu Israa'eele untuntunta, «Hewaa gi-dooppe, yaatite; he bitaniyaw kushiya gentsiyaawaa ha biittan doleed-dawaa ubbaappe lo"iyaawaa doorite; hewenne balasaane giyaa d'aliyaa, eessaa, sawuwaa, karbbiyaanne tamire lawuziyaa giyaa mitsatuwaa teeraa hinttenttu ogoruwaan yeggiide akki biite.

¹² Hinttenttu ogoruwaa doonaan simmeedda biray baletseeddawaa gidanaw danddayiyaa diraw, biraakka laa"u kushe ootsiide akki biite.

¹³ K'ay hinttenttu ishaanne akkiidde, he bitaniyaakko ellekka guyye biite.

¹⁴ I hinkko hinttenttu ishaa yeddana mala, Biiniyaamenne hinttenana yaana mala, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay he bitanii hinttenttoo k'arettanaadan ootso. Taana gidooppe, ta naanatuwaappe mela attooppenne ataad» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw he asatuu imotaanne laa"u kushe biraanne k'ay Biiniyaamanne akkeeddino. Untunttu duge Gibs'e biide, Yooseefo sintsa shiik'eeddino.

¹⁶ Yooseefo Biiniyaama untunttunna be'eedda wode, bare golle kaappuwaa, «He asaa ta soo akkaade ba; itti mehiyaa shukkaade giigissa; untunttu seeta gallassan laas'aa taananna miino» yaagiide azazeedda.

¹⁷ Yaatina I Yooseefo aw odeeddawaadan he asaa Yooseefo soo afeedda.

¹⁸ Asatuu Yooseefo soo beedda diraw, yayyeeddino; untunttu, «Nuuni hawaa yeeddawe koyro ogoruwaanna simmiide beedda biraa diraassa; I nuuna wad'd'anaw, ayiletetsaan mooddanawunne nu haretuwaa akkanaw haneedda» yaagiide k'oppeeddino.

¹⁹ Hewaa diraw untunttu Yooseefo golle penggiyaa gakkiiide, golliyaa kaappuwaa haasayisseeddino;

²⁰ «Ta godaw, nuuni koyro katsaa woomanaw hawaa yeeddo;

²¹ simmiide nuuni k'ammaa ak'iyaa sa'aan ogoruwaa biliide, huup'iyaan huup'iyaan nu biray pac'c'ennan nu ogoruwaa doonaan de'iyaawaa demmeeddo; hewaa diraw ha"i nuuni Aa guyye akkiidde yeeddo.

²² K'ay nuuni katsaa woomanaw hara biraakka aheeddo. Nu biraa nu ogoruwaa ogoruwaa doonaan ooni wotseeddenttonne erokko» yaageeddino.

²³ I untuntta, «Hewe ayinne baawa; yayyoppite! hinttenttu S'oossay, hinttenttu aawuwaa S'oossay, hinttenttu ogoruwaa giddon hinttenttoo biraa immeedda; taani hinttenttu biraa akkaad» yaageedda. Hewaappe guyye, I Simoona untunttukko keseedda.

²⁴ He bitanii he asaa Yooseefo soo afiide, untunttu gediyaaw haatsaa ayina, barenttu gediyaaw meec'etteeddino. Untunttu haretoo hark'k'uwaa yeggeedda.

²⁵ Yooseefo seeta gallassi yiina immanaw, untunttu barenttu immotaa aw giigisseeddino; ayaw gooppe, untunttu yan maanawaa sisi utteeddino.

²⁶ Yooseefo bare soo geleedda wode, untunttu soo aheedda barenttu immiyaawaa son aw immeeddino; untunttu Aa sintsan sa'aa gakkiiide goynneeddinno.

²⁷ I untunttu sarotetsaa oochchi simmiide, «Hinttenttu taw odeedda hinttenttu aawuu c'imay lo"ee? Ha"ikka I pas'a de'ii?» yaageedda.

²⁸ Untunttu, «Ee, ne k'oomay, nu aawuu ha"ikka pas'a de'ee; I lo"a» yaagiide hokkiide aw goynneeddinno.

²⁹ I bare aati na'aa Biiniyaama be'eedda wode untuntta, «hinttenttu odeedda wurssetsa teefa hinttenttu ishaya hawe?» yaageedda. K'ay I Biiniyaama, «Ta na'aw, neena S'oossay anjjo» yaageedda.

³⁰ Yooseefo Aa ishay aw gomppay mishetteedda diraw, yeekkanaw itti sa'aa lawuhu geedda. I bare dumma k'ol"uwaa geliide yan yeekkeedda.

³¹ I bare deemuwaa meec'ettowaappe guyye kesiide, barena mintsetsiide, «K'umaa aatsite» yaageedda.

³² Unttuntu aw dumma, he ishatoos dumma, hewaan aanana miyaa Gibbs'e asatoo dumma aatseeddino; ayaw gooppe, Gibbs'e asatuu Ibraawe asatuwaana ittippe miikkino. Hewe Gibbs'e biittaa asaa sheneyiyaawaa.

³³ Unttuntu Yooseefo sintsan bayiray bare bayiratetsaadan, teefay bare teefatetsaadan maaran utteeddino. Unttuntu ittuu ittuwaa s'eelliide, unt-tunta wooti utisseeddinonto be'iide maalaletteeddino.

³⁴ Yooseefo maaddaappe untunttoo k'umaa gishiyaa wode, Biiniyaamew gakeeddawe haratuwaappe ichcheshu kushiya daree; yaatina untunttu nashettiide aanana meeddinonne usheeddino.

44

Yooseefo Biraa Wanc'c'aa

¹ Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Neeni ha asatuwaa ogoruu akiyaawaa keeshshaa katsaa untunttoo kuntsaa; untunttu ubbaa biraakka untunttu ogoruwaa ogoruwaa doonaan wotsa;

² yaataade wurssetsa teefaa ogoruwaa doonaan ta biraa wanc'c'aanne Aa katsaa biraa wotsa» yaagiide azazeedda; I Yooseefo geeddawaadan oot-seedda.

³ Sa'ay wonttina he asatuu barenttu haretuwaa akkiidde baanaw moyzze-teeddino.

⁴ Unttuntu he katamaappe kesiide haakki beennan de'ishshin, Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Dendda! Ha asatuwaa geeduwaa kaala; neeni unt-tunta gakeedda wode untunttu, «Hintte ayaw keekaa iitan zaareedditee?

⁵ Hawe ta goday ushiyaanne k'ay s'uurabaa demmiyaa wanc'c'aa giden-nee? Hawe hinttenttu ootseeddabay balabaa» yaaga» yaageedda.

⁶ I untunttu geeduwaa gakkiiide, ha geeddawaadanka untunttoo odeedda.

⁷ Shin untunttu, «Ta goday hawaa mala k'aalaa ayaw haasayii? Hewaa malaa ootsiyaawe nuuppe ne k'oomatuwaappe haakko!

⁸ Nuuni haray atto nu ogoruwaa doonaappe demmeedda biraa Kanaane biittaappe guyye new zaari aheeddo.

⁹ Ne godaa golliyaappe nuuni work'k'aa woy biraa wooti wuu'eetoo? Ne k'oomatuwaa gidдон he wanc'c'ay beetteedda uray hayk'k'o; k'ay atteeda nuuni nu godaw ayile gidana» yaageeddino.

¹⁰ I untunttu, «Hewaa gidoope lo'a; hinttenttu geeddawaadan wanc'c'aa akkeedda ooninne ta ayile gidana; hinkko atteeda hinttenttu boriyaappe saro attana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyye, untunttu ellekka barenttu ogoruwaa ogoruwaa sa'aan wotsiide billeeddino.

¹² He kaappuu ubbaappe bayiratiyaawaa ogoruwaappe doommiide wurs-setsa teefa gakkanaw koyeedda; he wanc'c'aa Biiniyaama ogoruwaa gid-doppe demmeedda.

¹³ Hewaan untunttu kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'eeddino; bar-enttu ogoruwaa barenttu haretuwaan c'aaniide, guyye katamaa simmeed-dino.

¹⁴ Yihuday bare ishātuwaanna Yooseefokko geliyaa wode, Yooseefo son de'ee; untunttu Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.

¹⁵ Yooseefo untunttu, «hinttenttu ayaa iitabaa ootseeddite? Ta mala Asay s'uurabaa demmiyaawaa erikkiteeyye?» yaageedda.

¹⁶ Yihuday, «Ta godaw nuuni ayaa gaanee? Nuuni ayaa haasayanee? Woy nuuni s'illuwaa gidiyaawaa wooti bessanee? S'oossay ne ayiletuwaa bayzzuwaa k'onc'c'issi diggeedda. Simmi nuunikka he wanc'c'ay aappe beetteeddawekka ta godaw ayile gideedda» yaageedda.

¹⁷ Shin Yooseefo, «Hawaa malaa ootsiyaawe taappe haakko; ta wanc'c'ay aappe beetteedda bitaniyaa s'alalay ta ayile gidana. Hinkko hinttenttu hinttenttu aawuwaakko guyye saro simmite» yaageedda.

¹⁸ Yihuday aakko shiik'iide Aa, «Ta godaw, taani itti k'aalaa haasayana mala neena woossay; taana ne ayiliyaa hank'k'ettoppa; ayaw gooppe, neeni kaatiyaa mala.

¹⁹ Neeni ta goday nuuna ne ayiletuwaa, «Hinttenttoo aawuu de'iiyye woy ishay de'ii?» yaagaadde oochchaadda.

²⁰ Nuunikka, «Nuw c'imeedda aawuu de'ee; I c'imi kichchiide yeledda teefa na'aykka de'ee; he na'aa ishay hayk'k'eedda; bare aatiw itti Aa s'alalay atteedda; Aa aawuu Aa siik'ee» yaageedda.

²¹ «Neeni ne ayiletuwaa, «Taani Aa be'ana mala taw ahite» yaagaadda.

²² Nuuni ta godaa, «He na'ay bare aawuwaappe shaakettanaw dand-dayenna; shaakettooppe Aa aawuu hayk'k'anita» yaageedda.

²³ Shin neeni ne ayiletuwaa, «Hintte teefa ishay hinttenana duge yaana d'ayooppe, laa"entsuwaa ta deemuwaa be'ikkita» yaagaadda.

²⁴ Nuuni ne ayilatuu nu aawuwaakko simmiide beedda wode, ta goday geeddawaa aw odeeddo.

²⁵ «Nu aawuu, «Guye biide amareeda katsaa woomite» yaagina,

²⁶ nuuni Aa, «Nu teefa ishay nuunana booppe attin, duge baanaw dand-dayokko; ayaw gooppe, nu ishay teefay nuunana beennawaa gidooppe, nuuni he bitaniyaa deemuwaa be'anaw danddayokko» yaageeddo.

²⁷ «Nu aawuu ne ayili nuuna, «Ta machata Raaheela taw laa"u attuma naanaa yeleddawaa hinttenttu eriita;

²⁸ untuntuppe ittuu taappe shaakettiide biina, «Tumu Aa do'ay pu-uzereetsi meedda» yaagaad; hachche gakkanaw taani Aa be'abeykke.

²⁹ Hawaa k'ay hinttenttu taappe shaakki afina, iitabay Aa gakkoope, hinttenttu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggana» yaageedda.

³⁰⁻³¹ «Hewaa diraw, ha'i taani guyye ne ayiliyaa ta aawuwaakko biyaa wode, ta aawuu, na'aa bare shemppuwaadan siik'iyaaawe, na'ay nuunana baynaawaa be'ooppe hayk'k'i aggana. Nuuni ne ayiletuu nu aawuwaa puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggeetto.

³² Taani ne ayili na'aa ta waasetetsaan akkaad; taani Aa, «Ta aawoo, taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwaa ubbaan ne shek'ay taana gakko!» yaaga wotsaad.

³³ «Yaateedda diraw, taani ne ayili ta godaw na'aa diraw ayiletaade, hawaan attina, na'ay bare ishatuwaanna guyye simmo.

³⁴ Na'ay baynnan taani waanaade guyye ta aawuwaakko simmanee? tuytti, taana ta aawuu seelettana seelaa bessoppa» yaageedda.

45

Yooseefo Barena Bare Ishatoo Erisseedda

¹ He wode Yooseefo he asaa ubbaa sintsaan genc'c'ana danddayibeenna; «Asaa ubbaa ta sintsaappe kessite» yaagiide waasseedda. Hewaa diraw Yooseefo barena bare ishatoo erisseedda wode, aanana ooninne baawa.

² I bare k'aalaa d'ok'k'isiide, Gibbs'etuu Aa sisana gakkanaw loytsi yeekkeedda. Kaatiyaa soo Asay he woriyaa siseedda.

³ Yooseefo bare ishatoo, «Taani Yooseefattee! Ta aawuu hanno gakkanaw pas'a de'iiyye?» yaagiide oochcheedda. Shin Aa ishatuu loytsi dagameedda diraw, aw zaarana danddayibeykkino.

⁴ Yaatina Yooseefo bare ishatuwaa, «Taakko haa shiik'ite» yaageedda. Untunttu aakko shiik'eeddino; I untuntta, «Taani hinttenttu ishaa Yooseefa; hinttenttu Gibbs'e biittaw zal"eeddawaa.

⁵ K'ay hinttenttu taana hawoo zal"eedda diraw, k'um"ettopitenne kayyotoppite; ayaw gooppe, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteeddawe asaa shemppuwaa ashshanaassa.

⁶ Ha biittaa koshay geloodeppe laa"entso laytsaa; k'ay yiyaa ichcheshu laytsatuwaan Asay goshenna woy c'akkenna.

⁷ Shin taani sa'aan hinttenttoo zeretsaa ashshana malanne hinttenttu de'uwaa darissa ashshana mala, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteedda.

⁸ Simmi taana ha sa'aa kiitteeddawe S'oossaa gidiyaawaappe attina, hinttentta gidikkita. I taana Gibbs'e kaatiyaw aawuwaa, aw de'iyawaa ubbaw godanne Gibbs'e biittaa mooddiyaawaa ootseedda.

⁹ «Ha"i elleelli guyye ta aawuwaakko biide Aa, «Ne na'ay Yooseefo hawaadan yaagee; «S'oossay taana Gibbs'e biittaa ubbaa bollan goda keseedda; neeni taakko duge haaya; gam"oppa.

¹⁰ Neeni Geseeme biittan uttaasa; k'ay neeni, ne naanay, ne naanaa naanay, ne dorssaa wudii, ne miizzaa wudiinne new de'iyababay ubbay ta matan de'iita.

¹¹ Biro ichcheshu koshaa laytsatuu atteeddino; neena, ne soo asaanne ne mehiyaa koshay oyk'k'enna mala, taani neena mizana» yaageedda» yaagite» yaageedda.

¹² K'aykka Yooseefo untuntta, «Hinttekka ta ishaa Biiniyaamekka, ha hinttenanna haasayiyaawe tumu taana Yooseefa gidiyaawaa hinttenttu ayfiyaan be'iita.

¹³ Taw Gibbs'e biittan de'iyaa bonchchuwaa ubbaanne hinttenttu be'eeddawaa ubbaa ta aawoo odite; ta aawuwaanne ellekka haa duge akki yiite» yaageedda.

¹⁴ Bare ishaa Biiniyaama k'ood'iyaa k'oommi yeekkeedda; Biiniyaamekka bare ishaa k'oommi yeekkeedda.

¹⁵ Yooseefo bare ishatuwaa ubbaa yeriide, untunttu bollanka yeekkeedda. Hewaappe guyye, Aa ishatuu aanana haasayeeddino.

¹⁶ Yooseefo ishatuu yeedda worii kaatiyaa golle gakeedda wode, kaatiinne Aa oosanchchatuu nashetteeddino.

¹⁷ Kaatii Yooseefo, «Neeni ne ishatuwaa yaatite ga; «Hintte mehiyaa c'aaniide, Kanaane gadiyaa simmite;

¹⁸ hinttenttu aawuwaanne hinttenttu soo asaa akkiidde, guyye taakko haa ahite. Taani hinttenttoo Gibbs'e biittan ubbaa sa'aappe lo"iyaa sa'aa immina, hinttenttu ha biittaa mod'd'uwaa kaashana» yaaga.

¹⁹ K'aykka neeni ne ishatuwaa, «Paraa gaariyaa hinttenttu naanatuwaanne hinttenttu mac'c'a asatuwaa ahiyaawantta Gibbs'eppe akkiide biite; hinttenttu aawuwaanne akkiidde yiite.

²⁰ Gibbs'e biittan de'iyaa ubbaappe aad'd'i lo"iyaawe hinttessa gidiyaa diraw, hinttenttu mas'uwaa k'oppoppite» yaagaade oda» yaageedda.

²¹ Israa'eeliyaa attuma naanay geeddawaadan ootseeddino. Yooseefo kaatii azazeeddawaadan paraa gaaretuwaanne ogiyaw shink'k'aa untunt-too immeedda.

²² Untunttoo ubbawukka huup'iyaan huup'iyaan ooratsa mayuwaa immeedda; shin Biiniyaamew heezzu s'eetu s'agaraa biraanne ichcheshu kumentsaa mayuwaa immeedda.

²³ I bare aawoo yeddeeddawe hawaa; Gibs'en de'iyaa ubbabaappe lo'iyawaa tammu hariyaan c'aaniide, k'ay ogiyaw katsaa, ukitsaanne hara shink'k'aa tammu mac'c'a haretuwaan c'aaniide yeededda.

²⁴ Yooseefo bare ishaturwaa moyzeedda. Untunttu biishshin I untuntta, «Ogiyaan biidde walak'ettoppite» yaageedda.

²⁵ Untunttu Gibs'eppe kesiide beeddino; Kanaane biittaa biide, barenttu aawuwaa Yaak'oobakko gakeeddino.

²⁶ Untunttu aw hawaadan yaagiide odeeddino; «Yooseefo pas'a de'ee! I hewaappenne Gibs'e biittaa ubbaa mooddiyaawaa» yaageeddino; Yaak'ooba dagamay wozanaa bayzeedda diraw, untuntta ammanibeenna.

²⁷ Shin untunttu Yooseefo barenttoo odeeddawaa ubbaa aw odinanne Aa akki ahana mala Yooseefo kiitteedda paraa gaaretuwaa I be'ina, untunttu aawuwaa Yaak'ooba shemppu simmeedda.

²⁸ Israa'eelii, «Hewe taw gidee; ta na'aa Yooseefo hanno gakkanaw pas'a de'ee! Taani hayk'k'anaappe kase baade, Aa be'ana» yaageedda.

Israa'eelatuu Gibs'e Gadiyaan

46

(46:1–50:26)

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Duge Gibs'e beeddino

¹ Israa'eelii barew de'iyawaa ubbaa akki denddiide, Berssaabehe gakeedda; I bare aawuwaa Yisaak'a S'oossaw yarshshuwaa yarshsheedda.

² S'oossay k'amma akumuwaan Aa, «Yaak'ooba, Yaak'ooba» yaageedda.

I, «abee» giide koyeedda.

³ Aa, «Taani S'oossaa, ne aawuwaa S'oossaa; neeni duge Gibs'e baanaw yayyoppa; ayaw gooppe, taani neena yan wolk'k'aama kawutetsaa kesana.

⁴ Taani neenana ittippe Gibs'e baana; k'ay taani ne zeretsaa yaappe kesana. Yooseefo bare kushiyaan ne ayfiyaa shiishshana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobi Berssaabeheppe denddeedda; Israa'eeliyaa attuma naanay barenttu aawuwaa Yaak'ooba, barenttu naanaanne barenttu machaturwaa Gibs'e kaatii untunttoo kiitteedda paraa gaariyaan wotsiide afeedino.

⁶ Untunttu Kanaane biittan mooddeedda mas'uwaanne mehiyaa ubbaa afeedino. Yaak'oobinne Aa zeretsaa ubbay aanana Gibs'e beeddino.

⁷ I bare attuma naanaanne bare naanaa attuma naanaa, bare mac'c'a naanaanne bare naanaa mac'c'a naanaa, hewenne bare zeretsaa ubbaa barenana Gibs'e afeedda.

Yaak'ooba Yeletaa

⁸ Israa'eelana Gibs'e gadiyaa beedda israa'eeliyaa naanaa suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

Yaak'ooba bayira na'ay Roobeela;

⁹ Roobeela attuma naanay Hanooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma.

¹⁰ Simoona attuma naanay Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'ohaaranne Kanaane mishiratti na'aa Shaa'uula.

¹¹ Leewii attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

¹² Yihudaa attuma naanay Eera, Oonaana, Sheela, Paareesanne Zaraaha; shin Eerinne Oonaani Kanaane biittan hayk'k'eeddino. Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula.

¹³ Yisaakoora attuma naanay Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona.

¹⁴ Zaabiloona attuma naanay Sereeda, Eloonanne Yaahila'eela.

¹⁵ Hawanttu Liya Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeledda attuma naanaa; I mac'c'a naatta Diino. Hawanttu Aa naanaynne naanaa naanay mulii hattamanne heezza.

¹⁶ Gaade attuma naanay S'afuona, Hagga, Shuuna, Es'iboona, Eri, Aroodanne Ari'eela.

¹⁷ Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwa, Yishiwaahanne Bari'i'a; unt-tuntu michchata Seraaho. Bari'i'a attuma naanay Hebeeranne Malkki'eela.

¹⁸ Laabaani bare naatti Liyo immeedda Zilppa Yaak'oobaw yeledda naanay hawantta; untunttu mulii tammanne usuppuna.

¹⁹ Yaak'ooba machchatti Raaheeli attuma naanay Yooseefonni Biiniyaama.

²⁰ Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatta Asinaata Yooseefow Gibbs'en Minaasanne Efireema yelaaddu.

²¹ Biiniyaama naanay Belaa'a, Bekeera, Ashibeela, Geera, Naa'imaana, Eeha, Roosha, Muppiima, Huppiimanne Arada.

²² Yaak'oobaw yeletteedda Raaheeli attuma naanay hawantta; untunttu mulii tammanne oydda.

²³ Diinaa attuma na'ay Hushiima.

²⁴ Nifttaaleema attuma naanay Yaahis'i'eela, Guna, Yes'eeranne Shiileema.

²⁵ Laabaani bare naatti Raaheeliw immeedda Baala Yaak'oobaw yeledda naanay hawantta; untunttu mulii laappuna.

²⁶ Yaak'oobanna Gibbs'e beedda, Aa gulbbataappe yeletteeddawanttu, Aa naanaa machatuwaa gujjennan, mulii usuppun tammanne usuppuna.

²⁷ Gibbs'en Yooseefow yeletteedda laa"u naanaa gujjina, Gibbs'e beedda Yaak'ooba soo Asay mulii laappun tamma.

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Gibbs'en De'eeddino

²⁸ Geseeme biittan mukkana mala, Yaak'oobi Yihudaa bareppe sintaw Yooseefokko kiitteedda; untunttu Geseeme gakkedda wode,

²⁹ Yooseefo bare paraa gaariyaa giigissiide, bare aawuwaa Israa'eelana gaketanaw Geseeme beedda. Yooseefo bare aawuwaa demmeedda saan-nakka Aa k'ood'iyaaan s'aas'etti k'oommi, daro wodiya yeekeedda.

³⁰ Israa'eelii Yooseefo, «Neeni pas'a de'ishshin, taani ne ayfiyaa be'eedda diraw, ha"i taani hayk'k'inttonne ayinne baawa» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyye, Yooseefo bare ishatuwaanne bare aawuwaa soo asaa, «Taani Gibbs'e kaatiyaakko baana; aw, «Kanaane biittan de'iyaa ta ishatuwaanne ta aawuwaa soo Asay taakko yeeddino.

³² Untunttu dorssaa hentsanchchaa; untunttu mehiyaa heemmino; unt-tuntu barenana barenttu dorssatuwaa, barenttu miyatuwaanne barenttoo de'iyawaa ubbaa akkiidde yeeddino» yaagana.

³³ Kaatii hinttentta s'eesissiide, «Hintte kiittay ayee?» yaagiide oochchooppe,

³⁴ hinttenttu aw, «Nuuni ne k'oomatuu na'atetsaappe doommiide, nu aawotuwaadan mehiyaa heemmeetto» yaagite. I hinttentta Geseeme gadiyaan wotsanawaa; ayaw gooppe, dorssaa hentsanchchaa ubbay Gibbs'e asan kad'eteeddawaa» yaageedda.

47

¹ Yooseefo geliide Gibbs'e kaatiyaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawunne ta ishatuu, barenttu dorssaa wudiyaanna, barenttu miyaa wudiyaannanne barenttoo de'iyawaa ubbaanna Kanaane biittaappe yiide, ha'i Geseeme biittan de'ino» yaageedda.

² I bare ishatuwaappe ichcheshatuwaa dooriide kaatiyaa sintsa aatseedda.

³ Kaatii he ishatuwaa, «hinttenttu kiittay ayee?» yaagiide oochcheedda.

Unttuntu kaatiyaw, «Nuuni ne k'oomatuu nu aawotuwaadankka dorssaa wudiyaan heemmeetto» yaagiide zaareeddino.

⁴ K'ay untunttu aw, «Kanaane biittan koshay s'iis's'i de'iyaa dirawunne ne k'oomatuwaa mehiyaw miyaabay ayinne bayinna diraw, nuuni hawaan amareeda wodiya de'anaw yeeddo; hayyanaa nuuna ne k'oomatuwaa Geseemen wotsaarikkii!» yaageeddino.

⁵ Kaatii Yooseefo, «Ne aawunne ne ishatuu neekko yeeddino.

⁶ Simmi Gibbs'e biittay ne kushiyaan de'ee; ha gadiyaan ubbaa saappe aad'd'iide lo'iyaaasan ne aawuwaanne ne ishatuwaa wotsa; untunttu Geseeme biittan de'iino. Neeni erina, untunttu giddoppe duma eratetsay de'iyawwanttu de'ooppe, hewantta ta mehiyaa bolla suntsaa» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyye, Yooseefo bare aawuwaa Yaak'ooba gelissiide, kaatiyaa sintsa aatseedda. Yaak'oobi Gibbs'e kaatiyaa anjeedawaappe guyye,

⁸ kaatii Yaak'ooba, «New woyssa laytsee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Yaak'oobi kaatiyaa, «Taani yuuyyaadde de'eedda laytsay s'eetanne hat-tama; ta laytsay beni ta aawotuu yuuyyiidde de'eedda laytsatuwaappe guutsanne metuu dareeddawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, Yaak'oobi kaatiyaa anjiide, Aa sintsaappe kare kesseedda.

¹¹ Yooseefo bare aawuwaanne bare ishatuwaa Gibbs'e biittan wotseedda; kaatii azazeeddawaadan Gibbs'e biittan Raamisa giyaa katamaa matan de'iyaa, ubba saappe aad'd'iide lo'iyaa gadiyaa untunttoo immeedda.

¹² Yooseefo k'ay bare aawoo, bare ishatoonne bare aawuwaa soo asaa ubbaw untunttu naanaa payduwaadan katsaa immeedda.

Gibs'en Koshay Suulleedda

¹³ Gidooppenne koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, he biittaa ubbaan katsi baawa. He koshan Gibbs'enne Kanaane biittay laa"attuukka k'ohetteeddino.

¹⁴ Yooseefo Gibbs'e katsaa zal'iidde, Gibbs'enne Kanaane biittatuwaan de'iyaa miishshaa ubbaa shiishsheedda; Gibbs'e kaatiyaa golle gelisseedda.

¹⁵ Gibbs'enne Kanaane shaluu wureedda wode, Gibbs'e Asay ubbay Yooseefokko yiide Aa, «Nuw katsaa imma; nu shaluu wureedda diraw, nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eettoo?» yaageeddino.

¹⁶ Yooseefo untunttu, «Yaatooppe hinttenttu mehiyaa akki yiite; hinttenttu shaluu wuri kichcheeddawaa gidooppe, taani katsaa hinttenttu mehiyaanna laammana» yaageedda.

¹⁷ Hewaa diraw untunttu barenttu mehiyaa Yooseefow aheeddino. Yooseefo untunttu paraa, dorssaa, deeshshaa, miyaanne hariyaa katsanna laammeedda; I he laytsaa untunttu mehiyaa ubbaanna katsaa laammiidde untunttu mizi shaachcheedda.

¹⁸ He laytsay wurina, untunttu laa"entsa laytsan aakko yiide Aa, «Nuuni nu godaappe k'osiyaabay baawa; nu miishshaa ubbay wuri diggina, nu mehiyaakka new sheed'd'iide, nu bollaappenne nu gadiyaappe attin, nu godaw atteedabay harabay baawa.

¹⁹ Nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eettoo? Nu gadiikka ayaw d'ayii? Nu-unakka nu gadiyaakka kasaan shamma; nuuni kaatiyaw ayiletana; nu gadiikka aawaa gido; nuuni pas'a attana mala, hayk'k'enna malanne nu gadiikka os's'enna mala, zeretsaa nuw imma» yaageeddino.

²⁰ Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa kaatiyaw shammeedda. Gibs'etuu ub-bay koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, barenttu gadiyaa zal"eeddino; gadii kaatiyaawaa gideedda.

²¹ Yooseefo asaa ubbaa Gibs'ew ha gas'aappe doommiide hini gas'aa gakkanaw kaatiyaw ayile kesseedda.

²² Gidooppenne I k'eesetuwaa gadiyaa shammibeenna; ayaw gooppe, kaatii k'eesatoo katsaa immeedda. Hewaa diraw barenttu gadiyaa zal"ibeykkino.

²³ Yooseefo asaa, «Simmi hachche taani hinttenanne hinttenttu gadiyaa kaatiyaw shammaad. Zeretsaa afiide, gaden zerite.

²⁴ Shin katsaa c'akki gelissiyaa wode, ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe itti kushiya kaatiyaw immite. Ichcheshu kushiyaappe atteeda oyddu kushii hinttenttu gadiyaa zeretsaanne hinttenttoo, hinttenttu soo asawunne hinttenttu naanaw k'uma gido» yaageedda.

²⁵ Unttuntu, «Neeni nuuna ashshaada! Nu godaa sintsan nuuni sabaa demeerokoshsha; nuuni kaatiyaw ayiletana» yaageeddino.

²⁶ Hewaa diraw, Yooseefo Gibs'en biittappe ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa kaatiyaw immiyaawaa higgiiya kesseedda. He higgii hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee. Kaatiyaawaa gidibeenna gadii k'eesetuwaa gadiyaa s'alala.

²⁷ Israa'eeletuu Gibs'e biittan Geseeme giyaa saan utteeddino; unt-tuntu yan mas'uwaa demmeeddino; untuntu yeletteeddinonne daro c'oratteeddino.

²⁸ Yaak'oobi Gibs'e biittaan tammanne laappun laytsaa de'eedda. Yaak'oobi de'eedda laytsay s'eetanne oytamanne laappuna.

²⁹ Israa'eele hayk'k'iyaa wodii matattina, bare na'aa Yooseefa s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Taani ne sintsan sabetteeddawaa gidooppe, ne kushiya ta gulbbatan wotsaade,* ane geppa.

³⁰ Shin taani ta mayzzan gaketiyaa wode, taana Gibs'eppe afaade, unt-tuntu moogetteedda sa'aan mooga» yaageedda.

Yooseefo, «Taani neena neeni geeddawaadan ootsana» yaageedda.

³¹ Yaak'oobi Aa, «Ane taw c'aak'k'a» yaageedda. Yooseefo aw c'aak'k'eedda; hewaappe guyye, Israa'eelii bare hiis'an guufanniide, S'oossaw goynneedda.

48

Minaasanne Efireema

¹ Hewaappe guyye Asay Yooseefo, «Ne aawuu saketteedda» yaagiide odeedda. I bare laa"u attuma naanaa Minaasanne Efireema akkiide beedda.

² Aasi Yaak'ooba, «Be'a; ne na'ay Yooseefo neekko yeedda» yaageedda; Israa'eelii minettiide bare hiis'an utteedda.

³ Yaak'oobi Yooseefo, «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay Kanaane biittaan Looza giyaa sa'aan taw k'onc'c'iide, yan taana anjjeedda.

* **47:29** *Ne kushiya ta gulbbatan wotsaade:* Hawaa guusay taana Gibs'en moogenaadan geppa giyaawaa. **47:29** Dom. 49:29-32; 50:6 **48:3** Dom. 28:13-14

⁴ I taana, «Taani neena yelettissananne c'orissana; taani neena daro dere ootsana. Ha biittaa taani neeppe guyye, ne zeretsaw med'ina laata ootsaadde immana» yaageedda.

⁵ «Simmi ha'i, ne laa"u attuma naanay, taani neekko hawaa yaanaappe kase Gibs'en new yeletteeddawanttu tawantta; Efireeminne Minaase taw Roobeelanne Simoonaa mala.

⁶ Unttuntuppe guyye new yeletteeddawanttu newantta; untunttu laat-tana biittay Efireemanne Minaasa suntsan gido.

⁷ Taani Masp'p'es'oomiyaappe simmishin, Efiraataa gakkanaw laafa ashshiyaa wode, Raaheela Kanaane biittaan hayk'k'aaddu. Taani izo Beeteleeme giyaa Efiraataa afiyaa ogiyaa doonaan moogaad» yaageedda.

⁸ Israa'eelii Yooseefo attuma naanaa laa"atuwaa be'eedda wode, «hawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Yooseefo bare aawuwaa, «hawanttu S'oossay taw hawaan immeedda ta naanaa» yaageedda.

Israa'eelii, «Taani untuntta anjjana mala, untuntta taakko haa shiishsha» yaageedda.

¹⁰ Israa'eelii c'imina Aa ayfii labbaneedda diraw, s'eellanaw danddayenna. Hewaa diraw Yooseefo bare attuma naanaa aakko shiishshina, Aa aawuu untuntta idimmiide yereedda.

¹¹ Israa'eele Yooseefa, «Taani ne deemuwaa be'ana gaade k'oppabeykke; shin S'oossay hekko ne naanaakka taana besseedda» yaageedda.

¹² Yooseefo untuntta Aa gulbbataappe dentsiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda.

¹³ Yooseefo bare laa"u attuma naanaa, Efireema bare ushechcha baggan Israa'eeliyaw haddirssa baggana, Minaasa bare haddirssa baggan Israa'eeliyaw ushechcha baggana akkiide, aakko shiishsheedda.

¹⁴ Efireeme teefa gidooppenne, Israa'eelii bare ushechcha kushiyaa yeddiide Aa huup'iyaan wotseedda; k'ay Minaase bayira gidooppenne, Israa'eelii bare kushiyaa yediidde, bare haddirssa kushiyaa Minaase huup'iyaan wotseedda.

¹⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobi Yooseefa hawaadan yaagiide anjjeedda;

«Ta aawotuu Abrahaammenne Yisaak'i

Aa sintsan hemetteedda S'oossay,

Ta de'uwaa ubbaan hachche gakkanaw

taana heemmeedda S'oossay,

¹⁶ Iitabaa ubbaappe taana ashsheeda kiitanchchay,

ha naanaa anjjo.

Ta suntsayenne

ta aawotuwaa Abrahaamanne Yisaak'a suntsay untunttun s'eesetto.

Untunttu sa'aa bollan c'orattino» yaagiide anjjeedda.

¹⁷ Yooseefo bare aawuu bare ushechcha kushiyaa Efireema huup'iyaan wotseeddawaa be'eedda wode dosibeenna. Hewaa diraw, Efireema huup'iyaappe dentsiide, Minaase huup'iyaan wotsanaw bare aawuwaa kushiyaa oyk'k'eedda.

¹⁸ Yooseefo bare aawuwaa, «Ta aawoo, hewaa gidenna; bayiray hawaatte; ne ushechcha kushiyaa hawaa bolla wotsa» yaageedda.

¹⁹ Shin Aa aawuu is's'iide Aa, «Taani eray; ta na'aw, taani eray; ikka wolk'k'aama dere gidana. Gidooppenne Aa teefa ishay aappe aad'd'i gitatana; Aa zeretsaykka darii wolk'k'aama kawutetsaa gidana» yaageedda.

²⁰ I he gallassi untuntta anjjiide,

«Israa'eelatuu anjjiyaa wode,
 «S'oossay hinttentta Efiremedaaninne Minaasedan ootso»
 Yaagiide hinttenttu suntsan anjjana» yaageedda.
 Efireema Minaaseppe sintsayeedda.

²¹ Hewaappe guyye Israa'eelii Yooseefo, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttenana gidana; k'ay I hinttenttu aawotuwa gadiyaa hinttentta guyye zaarana.

²² K'ay neena ne ishatuwaanna gakkiiyaa biittaappe itti saamaa darissaade new immay; hewenne taani Amooratuwaappe ta mashshaaninne ta wond-daafiyaan akkeedda biittaa» yaageedda.

49

Yaak'oobi Bare Naanaa Anjjeedda

¹ Hewaappe guyye, Yaak'oobi bare attuma naanaa s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Sintsappe hinttenttoo hananabaa taani hinttenttoo odana mala shiik'ite.»

² «Hinttenttoo Yaak'ooba naanaatoo,
 ittippe shiik'iide sisite;
 hinttenttu aawuu Israa'eelii hinttenttoo odiyaawaa hayzitte.

³ «Roobeelaa, ta bayira na'aw,
 neeni ta wolk'k'aa;
 ta minotetsaw koyruwaa.
 Neeni bonchchuwaankka wolk'k'ankka ubbaappe aad'd'iyawaa.

⁴ Neeni di'uwaa mala; ek'k'osa'an de'akka;
 neeni ubbaappe aad'd'iyawaa gidakka.
 Ayaw gooppe, neeni ne aawuwaa gisuwaa kesaadda;
 ne aawuwaa gisuwaa tunissaadda.

⁵ «Simooninne Leewii ishatuwaa;
 untunttu mashshay makkalatetsaw olaa miishshaa.

⁶ Taani untunttu zoretan gelikke;
 taani untunttu shiik'uwaankka uttikke;
 ayaw gooppe, untunttu barenttu hank'k'uwaan
 asaa wod'eeddino barena akka akka giina,
 booratuwaa k'ans's'eeddino.

⁷ Untunttu suulo hank'k'uu
 untunttu mek'etsaa iitatetsayenne shek'etteeddawaa gido!
 Taani untuntta Yaak'ooba asaa gidduwaan laalana;
 Israa'eeliyaa biittaan tiskki ootsana.

⁸ «Yihudaw, ne ishatuu neena galatana.
 Ne kushii ne morkkatuwaa pillanttiyaa oyk'k'ana.
 Ne aawuwaa naanay new hokkiide goynnana.

⁹ Yihudaw, neeni wodalla gaammo.
 Ta na'aw, neeni shankkaappe wod'i simmiide,
 c'ogottiide giseedda gaammuwaa mala.
 Neeni asaa boshersanaw koyenna mac'c'a gaammatti mala.

¹⁰ Ayissiyaawe yaana gakkanaw,
 Kawutetsaa s'am"ay Yihudaappe,
 deriyaa ayissiyaawanttu gatimay Aa gediya giddoppe shaakettenna.
 K'ay deriyaa Asay aw azazettana.

- 11 I bare hariyaa woyniyaa anuwaan,
bare hare maraa muruta woyniyaa turaan k'achchana.
I bare afilaa woyniyaa eessan,
bare mayuwaa suutsaa malatiyaa woyniyaa eessan meec'c'ana.
- 12 Aa ayfii woyniyaa eessaappe aad'd'i zo"ana;
Aa achchaykka maatsaappe aad'd'i boos's'ana.
- 13 «Zaabiloone abbaa doonaan de'ana;
I abbaa doonaan markkabatuu ek'k'iyaa sa'aa gidana;
Aa zaway Sidoona gakkanawaa.
- 14 «Yisaakoore mino hariyaa;
c'aaniyaa laa"u doonniyatuuwaa gidduwaan gis bashee
- 15 I bare shemppiyaasaa lo"a gidiyaawaanne
bare biittay nashechiyaawaa gidiyaawaa be'iyaa wode,
c'aanaa tookkanaw bare hashiyaa hokisiide,
ayiletetsaa oosuwaa ootsana.
- 16 «Daani israa'eeliyaa zaratuwaappe
ittuwaa gideedda bare asaa bolla daannatanawaa.
- 17 Daani ogiyaa doonaan de'iyaa shooshshaa;
Paraa toggeeddawe guyye kunddana mala
paraa ginddiyaa dukkiyaa,
ogiyaan de'iyaa hasuwaa.
- 18 Abeet Med'inaa Godaw, taani neeni ashshanaadan naagay.
- 19 Gaadi bonk'k'iyaa wanttun deshettanawaa;
Shin ikka untunttu k'atamaa kaalliide
untuntta bonk'k'anawaa.
- 20 Aaseera ukitsay ordduwaa;
kaatiyaw I lo"o k'umaa immana.
- 21 Nifttaaleeme k'ashettennan yeda de'iyaa,
lo"o maratuwaa yeliyaa gen"iyaa.
- 22 Yoosefo ayfiyaana yonddodeedda woyniyaa turaa.
I pulttuwaa matan yonddodda ayfiyaana de'iyaa,
daashshaykka godaappe bollaanna zaa'iyaa woyniyaa turaa.
- 23 Wonddaafiyaa dukkiyaawanttu
Aa bolla dooddeeddino;
barenttu wonddaafiyaankka,
dukkeeddinonne mayttiseeddino.
- 24 Aa wonddaafii min utteedda;
Aa wolk'k'aykka minniide gam"eedda.
Hewekka Yaak'ooba S'oossaa Wolk'k'aama kushiyaa gaasuwaana,
ne hentsanchchaa, Israa'eeliyaa Zaallaa gaasuwaana,
- 25 Neena maaddiyaa ne aawotuwwaa S'oossaa gaasuwaaninne,
neena bolla saluwaa anjuwaan,
garssa c'iimmaa anjuwaan, d'antsaa anjuwaaninne
yeliyaa uluwaa anjuwaan anjjiyaa,
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gaasuwaana.
- 26 Ne aawuwaa anjuu beni deretuwaa anjuwaappekka
med'inaappe de'iyaa anjuwaappekka aad'd'ee.
Hawe ubbay Yoosefo huup'iyaan,
bare ishatuwaa gidduwaan kaappuwaa gidiyaawaa liip'iyaan shemppo.

²⁷ Biiniyaame bonk'k'iyaa walliyaa.

Bare shankkateeddawaa wontta mee;
bare omoodeeddawaa omarssi shaakkee» yaageedda.

²⁸ Hawanttu tammanne laa'u israa'eeliyaa zaratuwaa; k'ay untunttu aawuu untuntta huup'iyaan huup'iyaan untunttoo bessiyaa anjuwaa anjjiidde untunttoo geeddawe hawaa.

Yaak'ooba Hayk'k'uwaa

²⁹ Hewaappe guyye, I untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani ta mayza asatuwaan gaketanaw hanay; taana Hiitiyaa Efiroona gaden de'iyaa gonggoluwaan, ta aawotuwaana moogite.

³⁰ Hewekka Kanaane biittaan, Mamire matan de'iyaa, Maakip'eela giyaa gonggoluwaa; hewe Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe Aa gadiyaanna shammeedda gonggoluwaa.

³¹ Abrahaamenne Aa machata Saara yan moogetteeddino; Yisaak'inne Aa machata Ribik'a yan moogetteeddino; taani k'ay Liyo yan moogaad.

³² He gadiinne an de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaappe shametteeddawaa» yaageedda.

³³ Yaak'oobi bare naanaw azazuwaa wursseedda wode, bare gediyaan pude bare hiis'aw shiishshi akkiidde, hayk'k'i aggeeda; bare mayzzan gaketeeedda.

50

¹ Yooseefo bare aawuwaa anhaa bolla kunddiide, yeekkeeddanne Aa yereedda.

² Hewaappe guyye, Yooseefo d'aliyaa shiishshiyaa bare oosanchchatuwaa bare aawuwaa israa'eeliyaa ahaa sawiyaa shittuwaa okkiide melissana mala azazeedda; untunttu okkiide melisseeddino.

³ Shittuwaa okkiyaawe oytamu gallassaa kumentsaa wursseedda; ayaw gooppe, hewe gadiyaa wogaan oytamu gallassaa akkeedda. Gibs'e asatuu aw laappun tammu gallassaa yeekkeeddino.

⁴ Yeekuwwa gallassatuu aad'd'eedda wode, Yooseefo Gibs'e kaatiyaa golle asaa, «Taani hinttentu sintsan nashetteeddawaa gidoope, hinttentu kaatiyaw hawaadan yaagiide odite;

⁵ «Ta aawuu taana itti c'aak'uwaa c'aak'k'iseedda; I taana, «Taani hayana hanay; taani taw Kanaane biittaan bookkeedda gonggolo duufuwaan taana mooga» yaageedda. Hewaa diraw ha'i taani pude baade ta aawuwaa moogana mala yeddaarikkii! Hewaappe guyye taani simmana» yaagite» yaageedda.

⁶ Kaatii, «I neena c'aak'k'iseeddawaadan pude baade ne aawuwaa mooga» yaageedda.

⁷ Yooseefo bare aawuwaa mooganaw pude beedda. Kaatiyaa oosanchchatuu ubbay, Aa kaatiyaa gollen de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbayne Gibs'e biittaan de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbay Yooseefa kaalliide beeddino.

⁸ K'ay Yooseefo soo Asay ubbay, Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay beeddino; untunttu naanay, untunttu miizzayenne untunttu dorssaa wudii s'alalay Geseemen atteedda.

⁹ Paraa gaaretuukka paraa asatuukka aanana pude beeddino; Aa kaalliide beedda Asay loytsi dara.

¹⁰ Unttuntu Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa As'aade giyaa udduma gakkiiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, aw zilaaleeddinonne yeekkeeddino; yan Yooseefo bare aawuwaa yeekuwaan laappun gallassaa utteedda.

¹¹ He biittaaan de'iyaa Kanaane asatuu As'aade giyaa uddumaan he yeekuwa be'eedda wode, «Gibs'etuu ayaa yibbaata yeekuwa yeekkino!» yaageeddino. Hewaa diraw Yorddaanoosa matan de'iyaa he sa'ay, Aabeeli-Mis'irayma geetetteedda.

¹² Yaak'ooba naanay barenttu aawuu untunta azazeeddawaadan ootseeddino;

¹³ untuntu Aa ahaa Kanaane gadiyaa afide, Mamire matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaan, Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe moogoo shammeedda gadiyaan Aa moogeeddino.

¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa moogeeddawaappe guyye, bare ishatuwaannanne Aa aawuwaa mooganaw aanana beedda hara asatuwaa ubbatuwaanna Gibbs'e simmeedda.

Yooseefo Bare Ishatuwaa Woppisseedda

¹⁵ Unttuntu aawuu hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Yooseefo ishata bar-enttu giduwaan, «Ooni erii Yooseefo nuuna bare uluwaan morkkooppenne nuuni aw ootseedda iitabaa ubbaw haluwaa kessana koyooppe, nuuni waanane?» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw Yooseefokko hawaa mala kiitaa kiitteeddino; «Ne aawuu hayk'k'anaappe kase;

¹⁷ «Hintte Yooseefo, «Neeni ne ishatawaa nagaraanne untuntu neena naak'k'eedda iita naak'uwa hayyanaa atto yaaga» yaageedda giide odite» yaageedda. Hewaa diraw ha'i hayyanaa, nu nagaraa, ne aawuwaa S'oossaa k'oomatuwaa nagaraa atto yaaga» yaageeddino. Kiitay barekko gakkedda wode, Yooseefo yeekkedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Aa ishata barenttu huup'iyaw aakko yiide, Aa sintsan guufanniide, «Nuuni ne ayiletuwaa» yaageeddino.

¹⁹ Shin Yooseefo untunta, «Yayyoppite; taana hinttenttoo S'oossaa geed-diteyye?

²⁰ Hinttenttu taw iitanaw ootseeddita; shin hachchewaadan daro Asay hayk'k'ennan attana mala, S'oossay lo"otetsaw hawaa ootseedda.

²¹ Hewaa diraw simmi hinttenttu yayyoppite; taani hinttenanne hinttenttu naanaa mizana» yaagiide, I untunta mintsetsiide lo'o k'aalaa haasayeedda.

Yooseefo Hayk'k'uwa

²² Yooseefo bare aawuwaa soo asaa ubbaanna Gibbs'en gam"eedda; I s'eetanne tammu laysaa de'eedda;

²³ Efireema naanaa, heezentsa yeletaa be'eedda; k'ay Minaase na'aa Maakiina naanaanne I bare naanaa ootseedda.

²⁴ Hewaappe guyye Yooseefo bare ishatawaa, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosana; I hinttentta ha biittaappe kessiide, Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana giide c'aak'k'eedda biittaa afana» yaageedda.

²⁵ Yooseefo israa'eeliyaa naanaa, «S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosiyaa wode, hinttenttu ta mek'etsaa ha biittaappe pude akkiide biite» yaagiide c'aak'k'iseedda.

²⁶ Yooseefo s'eetanne tammu laytsaa de'iide hayk'k'eedda; untuntuu shittuwaan Aa anhaa okkiide melisseeddawaappe guyye, Gibs'e biittaaan saas'iniyaan yeggeeddino.

Kessaa Mas'aafaa Geluwaa

Kessaa Mas'aafay «Kessaa» geetettowe Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaa ayiletetsaappe keseedda diraassa.

Ha mas'aafaw oyddu huup'e shaakatuu de'iino.

1. Ibraawetuu ayiletetsaappe keseeddawaanne Siina Deriyaa untunttu beedda buussaabaa ode.
2. S'oossay bare asaana k'aalaa c'aak'k'uwaa geleeddawaa, iitaanne keeka shaakki erissiyaa higgiiyaa, Asay kaallanaw bessiyaa higgatuwaanne ammanuwaa higgiiyaa I untunttoo immeeddawaa ode.
3. Israa'eeliyaa asaw, k'eesatuwaa oosuwaassinne S'oossaw goynniyaa goynaw imetteedda higgetuwaabaa ode.
4. S'oossaa dunkkaaniyaa tossaa wogaanne goynnuwaa maaraabaa ode.

Ubbabaappe aatsiide ha mas'aafay S'oossay ayiletetsan de'iyaa bare asaa kessi simmiide, untunttu wodenaw hidootay de'iyaa asaa gidanaadan, I untuntta woot ootseeddentto ode.

Ha mas'aafan dariyaa bagga taarikiyaa godaa gidiide shiik'eedda Asay bare asaa Gibbs'eppe kessana mala, S'oossay dooreeddawe Musa. Mas'aafaa giddon daroppe eretteedda shemppuu tammu azazatuu s'aafetteedda laata-mantso shemppuwaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eeliyaa Aasi Gibbs'eppe Kesussaa 1:1–15:21

Gibs'en Ayiletetsaa 1:1-22

Muse Yeletowaanne Dichchaa 2:1–4:31

Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan 5:1–11:10

Paasigaanne Gibbs'eppe Kesussaa 12:1–15:21

Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw 15:22–18:27

Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa 19:1–24:18

Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa 25:1–40:38

Israa'eeliyaa Aasi Gibbs'eppe Kesussaa

(1:1–15:21)

Gibs'en Ayiletetsaa

(1:1-22)

¹ Yaak'oobanna Gibbs'e beedda Israa'eeliyaa attuma naanaa sunsay hawaappe kaaliide s'aafetteedda; untunttu ubbaykka barenttu soy asaa akkiide beeddino.

² Hewanttukka: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa,

³ Yisaakoora, Zaabiloona, Biiniyaama,

⁴ Daana, Nifttaaleema, Gaadanne Aaseera.

⁵ Yaak'ooba zeretsatuu ubbay laappun tamma; Yooseefo kasekka Gibbs'e bi utteedda.

⁶ Yooseefo, Aa ishatuunne he yeletaa ubbay hayk'k'eedda;

⁷ shin Israa'eeliyaa zeretsay ayfeeddinonne loytsi dareeddino; he biittaa kumana gakkanaw untunttu loytsi c'oratteeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yooseefo erenna ooratsa kaatii Gibbs'e gadiyaan denddeedda.

⁹ I bare asaa, «Be'ite; ha Israa'eelatuu nuuppe loytsi c'oratteeddinonne wolk'k'aameeddino.

¹⁰ Haa yiite, ane nuuni untuntta hiillan oyk'k'oytte; hewe d'ayooppe untuntu kasewaappe yaa darana. Ooni eri olay denddooppe, untuntu nu morkkatuwaanna dantsiide, nuuna olananne gadiyaa yeggiide kesi akkiide baanawantta» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, dees'o kiitaan untuntta tuggayana mala, untuntu bolla mek'etsi bayinna kaappotuwaawaa suntseeddino. Untuntu kaatiyaw Piitoomanne Ramissa geetettiyaa miishshaa minjjiyaa katamatuwaawaa kees's'eeddino.

¹² Shin Gibbs'etuu untuntta un"uwaa dariyaa wode, untuntu c'oratti yeletteeddinonne biittaa gakeeddino. Hewaa diraw, Gibbs'etuu Israa'eelattoo yayyeeddino;

¹³ k'arettay bayinna hanotan ayiletetsan kiitiseeddino.

¹⁴ K'arettay bayinna wolk'k'aama kiitaan, siminttuwaaninne s'uubiyaa med'uwaan, k'ay shooyk'aan ootsiyaa ubbaa k'ommo kiitaan, untuntu de'uwaa c'amiseeddino.

¹⁵ Gibbs'e kaatii Ibraawe mac'c'awantta maarissiyaa S'ipaaronne Puuho geetettiyaa laa"u mac'c'awantta hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Ibraawe mac'c'a asatuu yeliyaa wode hinttenttu maarissiide, yelissowe attuma na'aa gidoope, wod'ite; shin mac'c'a naatto gidoope wod'oppite» yaageedda.

¹⁷ Shin maarissiyaawanttu S'oossaw yayyiide, Gibbs'e kaatii untuntta azazeeddawaadan ootsibeykkino. Untuntu attuma naanaa shemppuwaanna ashsheeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Gibbs'e kaatii he maarissiyaawantta s'eesiide, «Hinttenttu ayaw hawaadan ootsiitee? Attuma naanaa ayaw shemppuwaanna aggiitee?» yaagiide untuntta oochcheedda.

¹⁹ Maarissiyaawanttu zaariide, «Ibraawe mac'c'a asatuu Gibbs'e mac'c'awanttu mala gidikkino; untuntu mina gidiyaa diraw, maarissiyaawanttu gakkanaappe kasetiide yeli diggiino» yaageeddino.

²⁰ Hewaa diraw, S'oossay maarissiyaawanttoo keekkeedda. Asaa pay-duukka gujji gujji biide, kasewaappe yaa c'oratteedda.

²¹ K'ay maarissiyaawanttu S'oossaw yayyeedda diraw, S'oossay untunttoo lo"obaa ootseedda. Ittoo ittookka soo asaa immeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan kaatii bare asaa ubbaa, «Ibraawatuwaappe yelettiyaa attuma naanaa ubbaa Nayle Shaafaa haatsaan olite; shin mac'c'a naanay yeletooppe, shemppuwaanna aggi bashite» yaagiide azazeedda.

2

Muse Yeletaanne Dichchaa (2:1–4:31)

¹ He wode itti Leewiyaa k'ommo gideedda bitanii Leewawe mac'c'awunno akkeedda;

² Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Na'ay mallaa lo"o na'aa gidiyaawaa iza be"aade, heezzu aginaa k'osaaddu.

³ Shin iza hewaappe daruwaa k'osanaw danddayennawaa eraade, c'ariyaappe k'un"aa aw daddaaddu; yaataade haatsay gelenna mala shidiyaan maragaade, na'aa Aa gidдон wotsaaddu; Nayle Shaafaa geetettiyaa haatsaa doonaan c'ariyaa gidдон wotsaaddu.

⁴ Aa michchata I haniyaabaa be"anaw haakuwaan ek'k'aaddu.

⁵ Gibbs'e kaatiyaa naatta bollaa meec'ettanaw Nayle giyaa shaafaa wod'd'aaddu; izi mac'c'a k'oomatuu haatsaa doonaan yaanne haanne

hamettiino; iza k'un"aa c'ariyaa gidдон be'aade, baade akkaa yaana mala bare k'oomatto kiittaaddu;

⁶ k'un"aa pokaade, be'ite hawaan k'eeri na'ay yeekki de'ee; iza aw k'arettaade; «Hawe Ibraawetu k'eeri naanatuwaappe ittuwaa» yaagaaddu.

⁷ He wode Aa michchata kaatiyaa naatto, «New ha na'aa d'antsanaw Ibraawe mac'c'a asaappe ittinno s'eesanaw boo?» yaagaade oochchaaddu.

⁸ Iza, «Ee, ba» yaagaaddu. Naatta baade, he na'aa daayo ahaaddu.

⁹ Kaatiyaa naatta he mishiratto, «Ha na'aa afaade, taw d'antsashsha; taani new dirguwaa c'iggana» yaagaaddu. Mishirata na'aa afaade, d'antsaaddu.

¹⁰ Na'ay dic'c'ina, kaatiyaa naattikko Aa ahaadu; I iziw na'aa gideedda; «Taani haatsaappe Aa kessaad» gaade, Musa ga suntsaaddu.

Muse Miidiyaama Biittaa Bak'ateedda

¹¹ Muse dic'c'i woggaa gidiide, itti gallassi bare Asay de'iyaa sa'aa biide; untunttu dees'o kiitta kiitettishin s'eelleedda. Gibs'e biittaa asaa ittuu, ishātuwaa gideedda Ibraawatuwaappe ittuwaa wad'd'ishin be'eedda.

¹² I yaa haa s'eellina, ooninne baynnawaa be'iide, he Gibs'e bitaniyaa; wod'iide shafiyaa gidдон k'oseedda.

¹³ Wonttetsa gallassi kesiide, be'ite! Hachche k'ay laa"u Ibraawetuu wad'ettiino. Naak'k'eeddawaa I, «Neeni ne ishaa gideedda Ibraawiyaa ayaw dechchay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ He bitanii, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daanna ootsi suntseed-dawe oonee? Neeni he Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taan akka wod'anaw k'oppay?» yaageedda. Muse he wode, «Taani ootseeddabay eretti diggeedda» yaagi k'oppiide yayyeedda.

¹⁵ Kaatiikka hawaa siseedda wode, Musa wod'anaw koyyeedda; shin Muse kaatiyaappe bak'atiide, Miidiyaama gadiyaan de'anaw biide haatsaa ollaa doonaan utteedda.

¹⁶ He wode Miidiyaama k'eesatuwaappe ittoo laappun mac'c'a naanay de'iino; untunttu barenttu aawuwaa dorssatuwaa haatsaa ushsanaw wonggiriyaan haatsaa duuk'k'i kuntsanaw yeeddino.

¹⁷ Hentsanchchatuu yiide mac'c'a naanaa yedersseeddino; shin Muse denddi ek'k'iide, untuntta ashsheeddanne untunttu dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.

¹⁸ Untunttu barenttu aawuwaa Yootoorekko yeedda wode, «Hachche waan ellekka yeedditee?» yaagiide oochcheedda.*

¹⁹ Untunttu zaariide, «Gibs'e gade asaa ittuu nuuna hentsanchchatuwaappe ashsheeda; I nuw haatsa akka duuk'k'iide dorssaa wudiyaa ushsheedda» yaageeddino.

²⁰ I bare mac'c'a naanaa, «Yaatina I hak'an de'ii? Hinttenttu he bitaniyaa ayaw aggi basheedditee? Ane Aa s'eesiide, miyaabaa shoobbite» yaageedda.

²¹ Muse he bitaniyaanna yaan de'anaw mayetteedda; bitaniikka bare naatto S'ipaaro Musew machchato ootsiide immeedda.

²² S'ipaara attuma na'aa yelina, Muse Aa, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaagiide, Gershshooma gi suntseedda.

²³ C'ora laysaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii hayk'k'eedda. Israa'eelatu barenttu ayiletetsaappe un"ettiide waasseeddino; untunttu waasseedda waasuu pude S'oossakko gakeedda.

²⁴ S'oossay untunttu un"aa waasu waa sisiide, I Abrahaamena, Yisaak'ananne Yaak'oobanna c'aak'k'eedda c'aak'uwaa hassayeedda.

2:10 Kit. 7:21 **2:11** Ibr. 11:24 **2:11** Kit. 7:23-28 **2:15** Kit. 7:29; Ibr. 11:27 * **2:18** Yootoore Muse bollowaa; Aw hara suntsay Ra'u'eela. **2:24** Dom. 15:13-14

²⁵ Hewaa diraw, S'oossay Israa'eelatuwaa s'eelliide untunttu diraw k'oppeedda.†

3

S'oossay Musa S'eeseedda

¹ Itti wode Muse Miidiyaama gade k'eesiyaa, bare bollaruwa Yotoora dorssatuwaa heemnee; I he wudiyaa laaggi akkiide mela biittaa gas'aa gakkanaw afiide S'oossaa Deriyaa Siina gakeedda.

² He sa'aan Med'inaa Godaa kiitanchchay aac'an, ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон aw beetteedda; aac'ay tamaan s'uugettintokka, tamay aac'aa meenawaa Muse be'eedda.

³ Hewaa diraw, Muse, «Taani yaa baade, aac'ay ayaw tamaan meetettibeen-netto ha ooratsabaa ane be'ana» yaagiide k'oppeedda.

⁴ I be'anaw yaa beeddawaa Med'inaa Goday be'iide aac'aa giddoppe S'oossay Aa, «Muse! Muse!» yaagiide s'eeseedda.

Muse, «Abee» giide koyyeedda.

⁵ S'oossay Aa, «Haa shiik'oppa. Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaa kessa» yaageedda.

⁶ K'aykka S'oossay Aa, «Taani ne aawuwaa S'oossaa, Abrahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaageedda. Muse S'oossaa s'eellanaw yayyeedda diraw, bare deemuwaa gentseedda.

⁷ Med'inaa Goday k'aykka hawaadan yaageedda; «Taani Gibbs'e gadiyaan ta Asay tuggatiyaa tuggaa geeshsha be'aade, untunttu barenttu kaappotuwaappe waassiyaa waasuwa sisaade, taani untunttu metuwa ubbaa d'iishaad.

⁸ Hewaa diraw, taani untuntta Gibbs'e gadiyaa asatuwaa kushiyaappe ashshanawunne he gadiyaappe untuntta kessaade, aakonne lo'o gadiyaa ahanaw wod'd'aaddi. He gadii maatsayenne eessay goggiyaa biittaa; he gadiyaan Kanaanetuu, Hiitetu, Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatu ha"i de'iino.

⁹ Ha"i Israa'eeletuwaa waasu taakko gakeedda; Gibbs'e gadiyaa asatu untuntta naak'k'iyaa naak'uwa taani be'aaddi;

¹⁰ hewaa diraw, ha"i ba; ta asatuwaa, Israa'eelatuwaa Gibbs'eppe kessana mala, Gibbs'e kaatiyaakko taani neena kiittay» yaageedda.

¹¹ Shin Muse S'oossaa, «Kaatiyaakko baanawunne Israa'eelatuwaa Gibbs'eppe kessanaw taani oonee?» yaageedda.

¹² S'oossay Aa, «Taani neenana gidana; k'ay taani neena kiitteeddawoo mallay hawaa: neeni he asaa Gibbs'eppe kesseedda wode, ha deriyaa bolla hinttenttu S'oossaw goynnanita» yaageedda.

¹³ Muse S'oossaa, «Gido shin, taani Israa'eeletuwaakko baade, untuntta, «Hintte aawotuwa S'oossay taana hinttenttukko kiitteedda» yaagina, untunttu taana, «Aa suntsay oonee?» yaagiide oochchooppe, he wode taani untunttoo waaga odoo?» yaageedda.

¹⁴ S'oossay Musa, «Taani Taana; neeni Israa'eeleto, «Taana geetettiyaawe hinttenttukko taana kiitteedda» yaaga» yaageedda.

¹⁵ S'oossay Musa k'ay, «Neeeni Israa'eelato, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwa S'oossay, Abrahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, I taana hinttenttukko kiitteedda» yaaga; hawe yeletaappe yeletay gakkanaw taani hassayettiya med'inaw ta suntsaa.

† 2:25 Untunttu diraw k'oppeedda: Itti beni biletay untunttoo barena k'onc'c'iseedda yaagee. 3:2 Kit. 7:30-34 3:13 Kes. 6:2-3 3:14 Sas'. 1:4, 8

¹⁶ «Simmi; baade Israa'eeliyaa c'imatuwaa shiishshaade, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwwa S'oossay, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba S'oossay taw k'onc'c'iide; taana, Taani hinttentta s'omoosaad; Gibs'en hinttenttu bolla oosetteeddawaakka taani be'aaddi.

¹⁷ Taani hinttentta Gibs'e gadiyaa tuggaappe kessaade, maatsaynne eessay goggiyaa Kanaanetuwwa, Hiitetuwwa, Amoorawaanatuwwa, Parzzaawaanatuwwa, Hiiwetuwaanne Yaabusawaanatuwwa gadiyaa afana ga ut-taad.»

¹⁸ «Israa'eeliyaa c'imatuu ne k'aalaa sisanawantta; hewaappe guyyiyaan neeninne he c'imatuu Gibs'e kaatiyaakko biide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwwa S'oossay, nuunanna gakettedda. Ha"i nuuni heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa hametti biide, Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwwa yarshshana mala nuuna yedda» yaagite.

¹⁹ Shin Wolk'k'aama kushii, Aa, wolk'k'an yedissana d'ayooppe, Gibs'e kaatii hinttentta yeddennawaa taani eray.

²⁰ Hewaa diraw, Taani Ta kushiya yeddaade, untunttu gidдон Taani oot-siyaa Ta malaatatuwwa ubbaan Gibs'etuwwa shoc'ana. Hewaappe guyyiyaan I hinttentta yeddannawaa.

²¹ «K'ay taani Gibs'etuwaan ha asaa sabbissana; yaatooppe hinttenttu kesiya wode kushe mela kesikita.

²² Ibraawe mac'c'awunna ubbatta bare Gibs'e shooratikkonne bare soon de'iyaa Gibs'e mac'c'a asaa oonanne gidoope iikko biide, biraa miishshatuwwa, work'k'aa miishshatuwaanne attuma naanaynne mac'c'a naanay mayyana mayotuwwa «Immite» giide oochchanawantta. Hewaadan ootsiide hinttenttu Gibs'etuwwa mas'uwwa bonk'k'anitta» yaageedda.

4

Musew S'oossay immedda malaatatuwwa

¹ Muse zaariide, «Untunttu taana ammanennaan is's'ooppe, woy taani odiyaawaa sisennan is's'iide, «Med'inaa Goday new k'onc'c'ibeenna» gooppe waanoo?» yaagi zaareedda.

² Med'inaa Goday Aa, «He ne kushiyaan de'iyaawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Ikka «S'am"aa» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Aa, «Ane he s'am"aa sa'aan ola» yaageedda. Muse he s'am"aa sa'aan oleedda wode shooshshaa gideedda; yaatina, Muse aappe wos's'eedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiya yeddaade, Aa du-fiya oyk'k'a» yaageedda. Muse yeddiide shooshshaa oyk'k'ina, shooshshay Aa kushiyaan simmiide, s'am"aw laametteedda.

⁵ Med'inaa Goday, «Hawe haneeddawe, Med'inaa Goday ne aawotuwwa S'oossay, Abrahaama S'oossay, Yisaak'a S'oossaynne Yaak'ooba S'oossay new k'onc'c'eeddawaa untunttu ammananaadana» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiya ne shop'p'iyaan yedda» yaagina, Muse bare kushiya shop'p'iyaan yeddeedda; I kessi s'eeliide, «ta kushii oollotiide shachchaadan boos's'eedda» yaageedda.

⁷ S'oossay Aa, «Ne kushiya ne shop'p'iyaan zaaraade yedda» yaageedda. Muse bare kushiya bare shop'p'iyaan zaari yediide kesiya wode, «ta kushii simmiide hinkko bollaa mala gideedda» yaageedda.

⁸ K'aykka Med'inaa Goday Aa, «Untunttu neena ammanennaan d'ayooppenne koyro malaataa ammanennaan is's'ooppe, laa'entso malaata untunttu ammananawantta.

⁹ Shin untunttu ha laa"u malaatatuwaa ammanennan d'ayooppe, woy neeni odiyaawaa sisennan is's'ooppe, Nayle Shaafaappe haatsaa akkaade, mela biittan gussa; neeni shaafaappe akkeedda haatsay biittan suutsaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁰ Muse Med'inaa Godaa, «Abeet Med'inaa Godaw, taani hawaappe kasekka, woy neeni ne k'oomaw haasayoodeppe doomina taani haasayanaw danddaykke; taani deeddotaadde haasayay; k'ay ta ins's'arssaykka lufaa» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Aa, «Asaw doonaa med'd'eeddawe oonee? Aa duude, woy tulle ootsiyaawe oonee? S'eelliyawaanne k'ook'aa ootsiyaawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye?

¹² Neeni ha"i ba; taani neena haasayanaadan maaddana; neeni gaanabaa taani neena tamarissana» yaageedda.

¹³ Shin Muse, «Abeet Godaw, hayyanaa, hawaa ootsanaw hara asaa kiit-taarikkii!» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musew loytsi hank'k'ettiide Aa, «Leewiyaa gideedda ne ishaa Aaroonee? I lo"o haasayana danddayiyaawaa taani eray; ha"i I neenana gaketanaw yiidde ogiyaa bollan de'ee; I neena be'iyaa wode Aa wozanay nashettanawaa.

¹⁵ Neeni, «Yaaga; yaaga» gaade aw odana; taani hinttentta laa"uwaakka haasayanaw maaddananne hinttenttu ootsanabaa tamarissana.

¹⁶ I asaw ne diraa haasayanawaa; hewekka, I new doonaa mala gidanawaa, neeni aw S'oossaa mala gidanaassa giyaawaa.

¹⁷ Shin malaatatuwaa an ootsanaw, neeni ha s'am"aa akkaade ba» yaageedda.

Muse Gibs'e Simmeedda

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse bare bollowaa Yotoorekko simmi biide, «Hanno gakkanaw shemppuwaanna de'iyaa Asay de'ooppe be'anaw, taani guyye ta asaakko Gibs'e boo?» yaageedda. Yotoore Musa, «Ee ba; saro g akka» yaageedda.

¹⁹ Muse Miidiyaama gadiyaan de'ishshin Med'inaa Goday Aa, «Neena wod'anaw koyeedda asatuu ubbay hayk'k'i diggeedda diraw, guyye Gibs'e gadiyaa simmaade ba» yaageedda.

²⁰ Muse bare machatonne bare attuma naanaa hariyaa togissi akkiide, guyye Gibs'e simusaa doommeedda; Muse S'oossaa s'am"aa bare kushiyaan oyk'k'iide beedda.

²¹ Med'inaa Goday Musa, «Neeni Gibs'e simmaade biyaa wode, taani new immeedda wolk'k'an neeni ootsana malaatatuwaa ubbaa Gibs'e kaatiyaa sintsaan neeni ootsanawaa baloppa. Yaatinakka asaa I yeddenna mala, taani Aa wozanaa donc'c'ilisanna.

²² He wode taani Med'inaa Goday, giyaawaa kaatiyaw hawaadan yaagaade oda; «Israa'eelii ta bayira na'aa.

²³ I taw goynnana mala, ta na'aa neeni yeddana mala, taani new odaaddi; shin neeni Aa yeddanaan is's'aadda; hewaa diraw, taani ne bayira attuma na'aa wod'ana» yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

²⁴ Ogiyaan shemppiyaasan Med'inaa Goday Musena gaketeedda; Aa wod'ana haneedda.

²⁵ Aa machatta S'ipaara saliyaa akkaade, bare na'aa k'as's'araaddu. He shookuwaan Muse gediya* bochchaaddu. Iza Musa, «Neeni taw tumu suutsaa mishiraa» yaagaaddu.

²⁶ Med'inaa Goday hewaa diraw Aa wod'enaan aggeeda. He wode k'as's'araa malaatanaw Aa, «Neeni taw suutsaa mishiraa» yaagaaddu.

²⁷ Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni Musena gaketanaw mela biittaa ba» yaageedda. I biide, Musena S'oossaa deriyaan gaketiiide Aa yereedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse Med'inaa Goday bare bolla kiitteedda k'aalaa ubbaanne ootsana mala, barena azazeedda ooratsa malaatatuwaa ubbaa Aaroonaw odeedda.

²⁹ Musenne Aaroone biide, Israa'eeletuwaa c'imatuwaa ubbaa shiishsheeddino.

³⁰ Aaroone Med'inaa Goday Musew odeedda k'aalaa ubbaa untunttoo odeedda. Malaatatuwaakka he asaa sintsan ootseedda.

³¹ Untunttukka ammaneeddino. Med'inaa Goday untunttoo k'oppeeddawaanne untunttu tuggaa be'eeddawaa siseedda wode, untunttu guufanniide goynneeddino.

5

Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan (5:1–11:10)

¹ Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone Gibbs'e kaatiyaakko yiide Aa, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay taw mela biittaan baalaa bonchchana mala, untuntta yedda» yaagee» yaageeddino.

² Kaatii, «Taani aw azazettaade Israa'eeliyaa yeddanaaw he Med'inaa Goday oonee? Taani Med'inaa Godaa erikke; Israa'eeliyaakka yeddikke» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Ibraawetuwaa S'oossay nuunanna gakeettedda. Ha"i nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwaa yarshshanaw heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa giddo baanaw nuuna yeddaarikkii; hewe d'ayooppe, I nuuna iita harggiyaan woy olan wod'anawaa» yaageeddino.

⁴ Shin Gibbs'e kaatii yaageedda; «Muse! Aaroona! Asaa ayaw kiittaa diggiittee? Hinttenttu kiittaw simmiide biite» yaageedda.

⁵ Kaatii he wode, «Be'ite, ha gadiyaan Asay c'oratteedda; k'ay hinttenttu untuntta kiittaa diggiita» yaageedda.

⁶ Kaatii he gallassi Gibbs'etuwwa kaappotuwaanne Israa'eeletuwaa daguwaa suntsatuwaa azaziide,

⁷ «Haroodewaadan s'uubiyaa med'd'iyaa utulaa asaw immoppite; untunttu utulaa barenttoo biide shiishshino;

⁸ shin untunttu payduwaan kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iide, sheed'd'anaadan azazite; he payduwaappe pac'issoppite; ayaw gooppe, untunttu azalla; untunttu, «Nuuni nu S'oossaw yarshshuwaa yarshshana mala, nuuna yeddaarikkii» yaagiide waassiyaawe hawaassa.

⁹ Untunttu kiitaan sheekkana malanne wordduwaa haasayaa sisennan aggana mala, untunttoo oosuwwa dees'isite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, he kaappotuunne he suntsatuu kesiide asaa, «Kaatii hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttenttoo ubbakka utulaa im-mikke;

¹¹ hinttenttu utulaa demmana danddayiyaasaappe hinttenttu huup'iyaw shiishshite; shin hinttenttu sheed'd'iyaa s'uubiyaa payduu ubbakka pac'c'enna» yaageedda» yaageeddino.

¹² Aasi utulaw haniyaawaa shiishshanaw Gibbs'e biittaa ubbaan laalettedda.

¹³ Gibbs'etuwaa kaappotuu untuntta, «Hinttenttoo utulaa immiyaa wode hinttenttu hachche hachche ootsiyaawaa keeshshaa ootsite» yaagiide untuntta godeteeddino.

¹⁴ Gibbs'etuwaa kaappotuu Israa'eeletuwaa daguwaa suntsatuwaa wad'd'iide, «Hinttenttu kase ootsiyaawaa keeshshaa s'uubiyaa zino woy hachche ayaw ootsi wurssibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa suntsatuu biide kaatiyaw maganneeddino; untuntu barenttu metuwaappe denddowaan Aa, «Neeni ne k'oomatuwaa hawaadan ayaw ootsay?

¹⁶ Ne k'oomatoo utulaa immikkino; shin, «S'uubiyaa med'd'ite» yaagiino; nuuna ne k'oomatuwaa wad'd'iino; shin balay ne asaa bollana» yaageeddino.

¹⁷ Shin kaatii untuntta, «Ha azallatuu! Hinttenttu azalla! Hewaa diraw, hinttenttu zaari zaariide, «Nuuni Med'inaa Godaw yarshshana baanaw nuuna yeddaarikkii» yaagiita.

¹⁸ Ha"i biite; ootsite; untuntu hinttenttoo ay utulaakka immikkino; shin hinttenttu kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iita» yaageedda.

¹⁹ Israa'eelatuwaa suntsatuu, «Hinttenttu hachche hachche med'd'iyaa s'uubiyaa payduwaa kasewaappe pac'issoppite» geedda wode, untuntu metuwaan geleeddawaa akeekeddino.

²⁰ Untuntu kaatiyaa mataappe kesiide, Musenne Aaroone untuntunna gaketanaw naagiyaawantta demmeeddino.

²¹ Untuntu, «Hinttena Med'inaa Goday s'eello! Hinttenttu bolla I pirddo! Hinttenttu nuuna kaatiyaananne Aa oosanchchatuwaan is'isseeddita; k'ay untuntu nuuna wod'ana mala, mashshaa untuntu kushiyaan wotseeddita» yaageeddino.

Muse S'oossaw Maganneedda

²² Muse Med'inaa Godaakko simmiide, «Abeet Godaw, neeni ha asaa bolla metuwaa ayaw ahaadii? Neeni taana kiitteeddawe hawaassee?

²³ Taani ne suntsan kaatiyaw haasayanaw beedda wodeppe doommuna, I ha asaa bolla metuwaa aheedda. K'ay neenikka ne asaa mule ashshabaakka» yaageedda.

6

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Taani Gibbs'e kaatiyaa ootsanabaa neeni ha"i be'ana; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta yeddanawaa; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta bare gadiyaappe laaggiide kessana» yaageedda.

Muse S'eessaa

² S'oossay k'aykka Musa, «Taani Med'inaa Godaa;

³ Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gidaade k'onc'c'aad; shin Taani, Med'inaa Godaa giyaa ta suntsan, taanatetsaa untuntta erissabeykke.

⁴ K'ay taani untunttoo untuntu bete gidiide de'eedda Kanaane gadiyaa immanaw ta k'aalaa c'aak'uwaa untuntunna c'aak'k'etaad.

⁵ K'aykka Gibbs'e asatuu ayileiyaa Israa'eeletuwaa ooliyaa taani sisaade, ta k'aalaa c'aak'uwaa hassayaadi.

⁶ «Hewaa diraw, neeni Israa'eelatuwaa, «Taani Med'inaa Godaa; Taani hinttentta Gibbs'etuwaa naak'uwaappe kessana; Taani hinttentta untuntu

ayiletetsaappekka la" a kessana; k'ay Taani ta wolk'k'aama wolk'k'aan Gibs'etuwaaw bolla iita pirddaa ahaade hinttentta wozana.

⁷ Taani hinttentta ta huup'e asaadan akkananne taani hinttenttu S'oossaa gidana. He wode hinttenttu Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa hinttentta Gibs'etuwaaw ayiletetsaappe kesseeddawaaw gidiyaawaa erana.

⁸ K'ay Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'k'eedda biittaw ahana; he gadiyaa taani hinttenttoo gade ootsaade immana; Taani Med'inaa Godaa yaaga » » yaageedda.

⁹ Muse hawaa Israa'eeletoodeedda; shin untunttu ayaanay me"eedda gaasuwaaninne mek'etsi baynna ayiletetsaa gaasuwaan Aa k'aalaa sisi-beykkino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹¹ «Baade Gibs'e kaatiyaa, «Israa'eeletuwaaw ne gadiyaappe kessaade yedda» yaagaade oda» yaageedda.

¹² Shin Muse Med'inaa Godaa, «Haray atto Israa'eeletuu tabaa sisennan is's'eeddino shin taani deeddotiyaa ins's'arssan haasayiyaawaa kaatii wooti sisanee?» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Biide, hinttenttu Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessana mala, taani hinttentta yeddeeddawaaw Israa'eeliyaa asawunne Gibs'e kaatiyaw odite» yaagiide azazeedda.

Musenne Aaroone Yeletaa

¹⁴ Untunttu soy soy mayza aawotuu hawantta. Israa'eeliyaw bayira na'aa Roobeela attuma naanay, Heenooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma; hawanttu Roobeela yaratuwaaw.

¹⁵ Simoona attuma naanay, Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'oohaaranne Kanaane gade mishirattippe yeletteedda Shaa'ula; hawanttu Simoona yaratuwaaw.

¹⁶ Leewiyaa attuma naanay barenttu yeletaa maaraadan Gershshoona, K'ahaatanne Maraara. Leewii s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.

¹⁷ Gershshoona attuma naanay barenttu yaran yaran Liibinanne Shim"a geetettiino.

¹⁸ K'ahaate attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uzi'eela. K'ahaate s'eetanne hattamanne heezzu laytsaa de'eedda.

¹⁹ Maraara attuma naanay Maahilanne Musha giyaawantta.

Barenttu Yeletaa maaran hawaappe k'ommonna s'eegeteedda Leewiyaa yaratuwaaw hawantta.

²⁰ Amiraame bare aawuwaa michchato Yokebeedo akkeedda. Iza Aaroonanne Musa aw yelaaddu. Amiraame s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.

²¹ Yis'ihaara attuma naanay, K'oraaha, Nefeeganne Ziikira.

²² Uuzi'eela attuma naanay, Mishaa"eela, Els's'aafaananne Siitira.

²³ Aaroone Aminaadaaba naatto, Na'aasoona michchato Elisheebo akkeedda. Yaatina iza aw Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Ittaamaara geetetiyyaa attuma naanaa yelaaddu.

²⁴ K'ore attuma naanay, Asiira, Elk'k'aananne Abiyaasaafa; hawanttu K'ore yaratuwaaw.

²⁵ Aaroona na'ay El"aazare Puti'eela naanatuwaappe ittinno akkeedda; iza aw Piinihaasa yelaaddu.

Hawanttu barenttu yaran yaran Leewatuwaaw golliyyaa mayza asatuwaaw.

²⁶ Med'inaa Goday, «Gibs'e gadiyaappe Israa'eelatuwaa olaw giigo c'uguwaadan c'uguwaadan kessite» yaageeddawe ha Musanne Aaroona.

²⁷ Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaappe kessiyaawaa Gibs'e kaatiyaw haasayeeddawanttu untuntta. Hewanttukka Musanne Aaroona.

²⁸ Med'inaa Goday Gibs'en Musew haasayeedda wode Aa,

²⁹ «Taani Med'inaa Godaa; Taani new odiyaawaa ubbaa neeni Gibs'e kaatiyaw oda» yaageedda.

³⁰ Shin Muse Med'inaa Godaa, «Taani deeddotiyaa ins's'arssan haasayaawaa gidishin, kaatii taani odiyaawaa wooti sisanee?» yaageedda.

7

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Be'a; taani neena Gibs'e kaatiyaw S'oossaa mala ootsaad; ne ishay Aaroone ne nabiyaadan gidanawaa;

² taani neena azazeedda ubbaa neeni aw odaasa; ne ishaa Aaroone Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe kessi yeddana mala, kaatiyaw ode.

³ Shin taani kaatiyaa wozanaa d'ulissana; taani Gibs'e gadiyaan ta c'ora malaatanne maalaalissiyaabaa darissaade ootsinttokka,

⁴ I hinttenttu odiyaawaa sisenna. He wode taani ta kushiyaa Gibs'etuwwa bolla dentsana; taani ta c'uguwaa, ta asaa Israa'eeliyaa, Gibs'e asaa bollan wolk'k'aama pirddaa ahaade kessana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Gibs'etuu, taani ta kushiyaa Gibs'e bolla dentsaade, Israa'eelatuwaa untunttu giddoppe kesseedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu eranawantta» yaageedda.

⁶ Musenne Aaroone likke Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino.

⁷ Untunttu kaatiyaw odiyaa wode, Muse hosppun tammu laytsaa asaa; Aaroone k'ay hosppun tammanne heezzu laytsaa asaa.

Aaroona S'am"ay Shooshshaa gideedda

⁸ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

⁹ «Kaatii hinttentta, «S'oossay ootsiyaa malaataa taana bessite» giyaa wode, neeni Aaroona, «Ne s'am"aa akkaade, kaatiyaa sintsan ola» yaaga; yaatooppe I shooshshaa kessana» yaageedda.

¹⁰ Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino; Aaroone bare s'am"aa kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsan olina shooshshaa kesseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan kaatii eranchchatuwaanne bitiyaawantta s'eesissina untunttukka, ha Gibs'etuwwa shareechchotuu barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootseeddino.

¹² Untunttu ubbaykka barenttu s'am"aa s'am"aa olina, s'am"atuu shooshshaa kesseeddino; shin Aaroona s'am"ay untunttu s'am"atuwwa mitteedda.

¹³ Gidooppenne Med'inaa Goday odeeddawaadankka kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; I untunttu oduwaa sisennan is's'eedda.

Haatsay Suutsaw Laametteedda

¹⁴ Med'inaa Goday Musa, «Kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; asaa I yeddenan is's'eedda.

¹⁵ Kaatii haatsaakko biyaa wode, guuraade neeni aakko baade aanana gaketanaw Nayle Shaafaa doonaan ee"a; shooshshaw laametteedda s'am"aa oyk'k'a akkaade ba.

¹⁶ Neeni Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwaaw S'oossay neena, mela biittaaan taw goynnana mala, ta asaa yedda yaagiide, taana neekko kiitteedda; shin hanno gakkanaw neeni sisabeykka.

¹⁷ Med'inaa Goday, Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hawaan erana. Taani Nayle Shaafaa haatsaa ta kushiyaan de'iyaa s'am'an shoc'ina haatsay suutsaw laamettanawaa.

¹⁸ Nayle Shaafaa moliikka hayk'k'anawaa; shaafaykka s'ink'k'anawaa; Gibbs'etuu he shaafaa haatsaa ushanaw danddaykkino» yaagaade oda» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni Aaroona, «Ne s'am"aa oyk'k'aade Gibbs'e haatsatuwaa bolla, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bolla, di'uwaa ollaa bollan ne kushiya mic'c'a» yaaga; I mic'c'ina untuntu suutsaw laamettanawaa; Gibbs'e biittaa ubbaan, haray attina, mitsaappenne shuchchaappe wooc'iide kesseedda haatsaa tigiya miishshaa ubbaa garssan de'iyaa haatsay suutsaw laamettana» yaageedda.

²⁰ Musenne Aaroone Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino. Kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsaan I bare s'am"aa dentsiide, shaafaa haatsaa shoc'ina haatsaa ubbay suutsaw laametteedda.

²¹ He shaafaa haatsaa gidduwaan de'iyaa moletuu hayk'k'eeddino; shaafaa haatsay loytsi zee"eedda diraw, Gibbs'e Asay ushanaw danddayibeenna. Gibbs'en ubba saan suutsay kumeedda.

²² Gibbs'e shareechhotuukka barenttu d'amaashuwan hawaadan ootseeddino; Med'inaa Goday odeeddawaadanka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Musenne Aaroone odeeddawaa sisennan is's'eedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan kaatii hawoo ayinne hirgennan bare soo simmiide beedda.

²⁴ Gibbs'e Asay ubbay Nayle Shaafaa haatsaa ushanaw danddayibeenna diraw, ushiyaa haatsaa demmanaw Nayle Shaafaa gas'aan ollaa bookkeeddino.

²⁵ Med'inaa Goday haatsaa shoc'oodeppe laappun gallassaa gideedda.

8

Shed'd'iyaa

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ba; Gibbs'e kaatiyaakko baade, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taw goynnana mala, ta asaa yedda.

² Neeni untunta yeddennan is's'ooppe, taani ne biittaa ubbaan shed'd'iyaa kuntsana.

³ Nayle Shaafaan shed'd'ii shohakkattana. Untuntu shohakkatti kesiide ne soo, ne siris'aa, ne gisuwaa giddo, ne oosanchchatuwaa golliya giddo gelana; ne asaa bolla kesana; ne c'ooc'iyanne ne d'iiliyaa wotsiyaa keriyaan gelana.

⁴ Shed'etuu ne bolla, ne asaa bollanne ne oosanchchatuwaa ubbaa bolla kesana» yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni Aaroona, «Ne s'am"aa oyk'k'aade, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bollanne di'uwaa ollaa bolla ne kushiya mic'c'aade shed'etuu Gibbs'e gadiyaa bollan kessanaadan ootsa» yaagaade oda» yaageedda.

⁶ Aaroone Gibbs'e haatsatuwaa bolla bare kushiya mic'c'ina shed'etuu kesiide, Gibbs'e gadiyaa mayyeeddino.

⁷ Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootseeddino; untunttukka Gibbs'e gadiyaan shed'd'ii kessanaadan ootseeddino.

⁸ Kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha shed'etuwa taappenne ta asaappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu woossite; yaatooppe Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshana mala, taani asaa yeddana» yaageedda.

⁹ Muse kaatiyaa, «Kaatiyaw shed'etuu neeppenne ne sooppe d'ayana malanne Nayle Shaafaa s'alalan attana mala, taani new, ne oosanchchatoonne ne asaw woosana wodiya neeni keera» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Wontta» yaageedda. Muse, «Med'inaa Godaa Nu S'oossaa, malay ooninne baynnawaa neeni erana mala, neeni geeddawaadan hananawaa.

¹¹ He shed'etuu neeppe, ne golliyaappe, ne oosanchchatuwaappenne ne asaappe d'ayanawantta; untunttukka Nayle Shaafaa s'alalan attanawantta» yaageedda.

¹² Musenne Aaroone kaatiyaa mataappe kesseeddino; kaatiyaa bolla Med'inaa Goday aheedda shed'd'etuwaabaa Muse Med'inaa Godaakko woosseedda.

¹³ Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; shed'etuu son kareninne dembban hayk'k'eeddino.

¹⁴ Gibbs'e Asay untuntta shiishshi shiishshiide dooreeddino; biittay hewaa s'ink'k'uwaan zee"eedda.

¹⁵ Shin kaatii shed'etuu baynnawaa be'eedda wode Aa wozanay donc'c'ileedda; Med'inaa Goday odeeddawaadankka, I Musenne Aaroone odeedda oduwaa sisennan is's'eedda.

C'uuchchaa

¹⁶ Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musa «Neeni Aaroona, «Ne s'am"aa mic'c'aade, biittaa baana shoc'a» yaagaade oda. Gibbs'e biittaa ubbaan baanay c'uuchchaa kessanawaa» yaageedda.

¹⁷ Untuttu hewaadan ootseeddino; Aaroone s'am"aa oyk'k'iide bare kushiya mic'c'iide; bare s'am"an biittaa baana shoc'ina asanne, mehiyaa bolla c'uuchchay yeedda. Gibbs'e gadiyaan ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, baana ubbay c'uuchchaa kesseedda.

¹⁸ Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootsanaw baas'eteeddino; shin danddayibeykkino. C'uuchchay asaa bollanne, mehiyaa bolla kummeedda.

¹⁹ Shareechchatuu kaatiyaa, «Hawe S'oossaa oosuwaa» yaageeddino. Shin kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; S'oossay geeddawaadankka, I untuntu odiyaawaa sisennan is's'eedda.

Dukkiyaa Uduns's'iyaa

²⁰ Med'inaa Goday Musa, «Guuran denddaade, kaatii shaafaa biishshin aanana gakettaade neeni Aa, «Med'inaa Goday yaagee; «Taw ootsana mala, ta asaa yedda;

²¹ neeni ta asaa yeddennan is's'ooppe, taani ne bolla, ne oosanchchatuwaa bolla, ne asaa bollanne ne golletuwaa giddo uduns's'iyaa wudiya yeddana; Gibbs'etuwa golleninne untuntu de'iyaa biittaa ubbaan uduns's'ii kumanawaa.

²² Shin he gallassi ta Asay bete gidiide de'iyaa Goshena gadiyaan uduns's'ii kumenaadan taani te'aade, untuntu biittaa shaakana; Taani Med'inaa Goday, ha gadiyaa ubbaan de'iyawaa neeni hewaan erana.

²³ Taani ta asanne ne asaa shaakana; ha wolk'k'aama malaatay wontti hanana» yaagee, yaagaade oda» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, geeddawaadan ootseedda; kaatiyaa sooninne Aa oosanchchatuwaa son daro uduns's'iyaa wudii yeedda; Gibs'e gadiyaa ubbaa bayzzedda.

²⁵ He wode kaatii Musanne Aaroona s'eesissiide, «Biite; ha gadiyaan hinttenttu S'oossaw yarshshite» yaageedda.

²⁶ Shin Muse, «Hewe likke gidenna; nuuni Med'inaa Godaa Nu S'oossaw shiishshiyaa yarshshotuu Gibs'etuwaa sheneyiyaawaa gidanawaa; nuuni untuntta sheneyiyaa yarshshotuwaa untunttu s'eellishin yarshshooppe, untunttu nuuna shuchchaan c'addikkinoo?

²⁷ Nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshotuwaa shiishshanaw I nuuna azaziyaawaadan, heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa baana koshshee» yaageedda.

²⁸ Kaatii, «Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, hinttenttu mela biittaa biide yarshshana mala, taani hinttentta yeddana; shin hinttenttu haakkiide booppite; taw ha'i woossite» yaageedda.

²⁹ Muse, «Taani ne mataappe keso sa'aannakka Med'inaa Godaa woosana; ha uduns's'iyaa wudii wontti kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe kichchanawaa. Shin Med'inaa Godaw yarshshanaw asaa yeddennan is's'anaw kaatii nuuna zaari c'immenna mala akeeko» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woosseedda.

³¹ Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; uduns's'iyaa kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe ittuunne atten kichcheedda.

³² Shin ha'ikka k'ay kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, asaa yeddennan is's'eedda.

9

Mehiyaa Bolla Boshay Wod'd'eedda

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko baade, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwwa S'oossay neena, «Untunttu taw goynnana mala ta asaa yedda» yaagee.

² Neeni yeddennan is's'aade, untuntta oyk'k'a uttiyaawaa gidooppe,

³ Med'inaa Godaa kushii deriyaan de'iyaa ne mehiyaa bolla, paratuwaa bolla, haretuwaa bolla, gaalotuwaa bolla, miyaa bolla, dorssatuwaa bolanne deeshshatuwaa bolla wolk'k'aama iita harggiyaa yeddana.

⁴ Shin Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaa mehiyaa gidduwaaninne Gibs'etuwaa mehiyaa gidduwaan shaakotaa med'd'ana. Israa'eelatu mehiyaappe ittuunne hayk'k'enna» yaaga» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday wodiya keeriide, «Taani wontti hawaa ha gadiyaa bollan ootsana» yaageedda.

⁶ Wonttetsa gallassi Med'inaa Goday hewaa ootseedda. Gibs'e asaa mehiyaa ubbay hayk'k'eedda; shin Israa'eeliyaa asaa mehiyaappe ittuunne hayk'k'ibeenna.

⁷ Kaatii ha yewuwaa paac'c'anaw asaa kiittiide, Israa'eeletuwaa mehiyaappe, haray atto, ittuunne hayk'k'ibeennawaa ereedda. Gidooppenne kaatiyaa wozanay donc'c'ilo sa'aappe simmennaan is's'ina, asaa yeddennan diggeedda.

S'iibbaa

⁸ Meed'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musanne Aaroona, «Hinttenttu kushiyaa kuntsiidde c'ooc'iyaaappe bidintsaa uuc'c'ite; Muse kaatii s'eellishin, hewaa pude c'arkkoo laalo;

⁹ hewe Gibbs'e biittaa ubbaa bolla liik'o baana gidanawaa; Gibbs'e biittaa ubbaan asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'anawaa» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu c'ooc'iyaappe bidintsaa akkiide, kaatiyaa sintsan ek'keeddinno; Muse hewaa pude c'arkkuwaan laalina, asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'i aggeeda.

¹¹ Shareechchatuukka unttuntu bollanne Gibbs'e asaa ubbaa bolla wod'd'eedda s'iibbay essuwaa diggina, Muse sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino.

¹² Shin Med'inaa Goday Musew geeddawaadankka, kaatiyaa wozana donc'ciliseedda diraw, Musenne Aaroone odiyaawaa kaatii sisennan is's'eedda.

Shachchaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Guuran dendda baade, kaatiyaanna gakettaade Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwwa S'oossay neena, «Taw goynnana mala ta asaa yedda.

¹⁴ Hewe d'ayooppe, ne bolla, ne oosanchchatuwaa bollanne ne asaa bolla ta boshaw de'iyaa kumentsaa wolk'k'aa taani kiittana; sa'aan ubbaan ta mali baynnawaa neeni hewaan eranaassa.

¹⁵ Taani hannode ta kushiyaa yeddaade, neenanne ne asaa iita harggiyaan ha sa'aa bollappe mils's'i udanashin.

¹⁶ Taani neena ta wolk'k'aa bessanawunne ta suntsay sa'aa ubbaa bollann odettanaw, hewoo taani neena kaate ootsaade wotsaad.

¹⁷ Neeni ha"ikka otorettaade, ta asaa yeddennan is's'aadda.

¹⁸ Hewaa diraw, taani wontti hannode Gibbs'e Gibbs'e gidooeppe hachche gakkanaw ubbakka wod'd'i erenna, darii wolk'k'aama shachchaa bukissana.

¹⁹ Ha"i neeni ne mehiyaanne gaden new de'iyawaa ubbaa ellekka soo gelissanaadan azaza; ayaw gooppe, soy gelenaan biro gaden de'iyaa asaa ubbaa bollanne mehiyaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anawaa; Unttutu hayk'k'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

²⁰ Kaatiyaa oosanchchatuwaappe Med'inaa Godaa k'aalaw yayyeed-dawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa elleelliidde soy geliseeddino.

²¹ Shin Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa gaden aggi basheeddino.

²² Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e biittaa ubbaa bollann: asaa bolla, mehiyaa bollanne Gibbs'e goshshatuwaan dic'c'iyaabaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anaadan, ne kushiyaa saluwaa dentsa» yaageedda.

²³ Muse bare gatimaa saluwaa zaariide dentseedda wode, S'oossay gugunsaanne shachchaa yeddeedda; walk'k'antsaykka duge sa'aw walk'k'ammeedda. S'oossay Gibbs'e gadiyaan shachchaa yaati bukisseedda.

²⁴ Shachchay wod'd'eedda; walk'k'antsay yaanne haanne walk'k'ammeedda; Gibbs'e gadiyaan kaatii kaatetoodeppe doommina, Gibbs'e biittaa ubbaan wod'd'eedda shachchaa ubbaappe hewe aad'd'iyaa iita shachchaa.

²⁵ He shachchay Gibbs'e biittaa ubbaa gaden de'iyaa ubbabaa, asaakka mehiyaakka shoc'eedda; gaden doleeddabaa ubbaa duge zaariide bidoyeedda; mitsaa ubbaa mentsereetseedda.

²⁶ Shachchay wod'd'ibeenna gadii Israa'eelatuu utteedda Goshena gadiyaa s'alala.

²⁷ Kaatii kiitti Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha"i simmi, taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Goday tumanchchaa; taaninne ta Asay bayzzanchcha.

²⁸ Nuw guuguntsayenne shachchay dareedda diraw, Med'inaa Godaa woos-site. Taani hinttentta yeddana; simmi hawaappe sintsan hinttenttu hawaan gam"ikkita» yaageedda.

²⁹ Muse Aa, «Taani ha katamaappe keseedda wode, taani woossanaw ta kushiya Med'inaa Godaakko mic'c'ana; yaatoope guuguntsay agganawaa; k'ay shachchaa wod'etsay ek'k'ana; sa'ay Med'inaa Godaawaa gidiyaawaa neeni hawaan erana.

³⁰ Shin neeninne ne oosanchchatuu Med'inaa Godaw S'oossaw ha"ikka yayyenawaa taani eray» yaageedda.

³¹ Talbbay c'iisheedda dirawunne banggay tisheedda diraw, talbbayenne banggay shachchan bayeeddino.

³² Shin zarggayenne k'ambbaray ka"iyaa wodii bira gideedda diraw, shachchan bayibeykkino.

³³ Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe denddiide, katamaappe gas'aa kesseedda. Bare kushiya Med'inaa Godaakko mic'c'eedda; yaatina guguntsayenne shachchay aggeedda; iraykka biittaa bolla duge tigettiyaawe ek'k'eedda.

³⁴ Shin kaatii iray, shachchayenne guguntsay aggeedawaa be'eedda wode zaariiddeikka nagaraa ootseedda; ikka Aa oosanchchatuukka barenttu wozanaa donc'c'ilisseeddino.

³⁵ Med'inaa Goday Muse doonaan haasayeeddawaadanka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Israa'eelatuwaa I yeddennan is's'eedda.

10

Booliyaa

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko ba; ayaw gooppe, taani Gibs'etuwaaw gidon mallaanne wolk'k'aama malaataa ta woota ootseeddentto hinttenttu hinttenttu naanawunne hinttenttu naanaa naanaatoo odana mala, k'ay hinttenttukka Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana mala, ta wolk'k'aama malaataa untunttu gidon ootsanaw Aa wozanaanne Aa oosanchchatuwaa wozanaa taani donc'c'ilissa wotsaad» yaageedda.

³ Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwaaw S'oossay neena hawaadan yaagee; «Neeni taw azazettenan awude gakkanaw is's'ay? Taw goynnana mala ta asaa yedda.

⁴ Neeni untuntta yeddennan is's'ooppe, ne biittaa bolla Taani wontti booliyaa ahana;

⁵ boolii ooninne biittaa demmanaw danddayennaadan biittaa kammanawaa. Hinttenttoo shachchaappe atteeda guutsabaa, gaden dic'c'iyaa mitsaykka attenaan ubbaa maanawaa.

⁶ Ne gollen ne suntsatuwaa golleninne Gibs'e asaa ubbaa gollen untunttu kumanawantta; hewe ne aawotuwaaw, woy ne mayza aawotuu ha biittaaan uttoodeppe hanno gakkanaw mule be'ibeenabaa» yaagee» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda.

⁷ Kaatiyaa suntsatuu kaatiyaa, «Ha bitanii nuw awude gakkanaw metuwaaw gaaso gidanawe? Untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynnana mala, neeni asaa yedda; Gibs'e biittay bayeeddawaa neeni ha"ikka akeekikkii?» yaageeddino.

⁸ Hewaa diraw, kaatii Musanne Aaroona guyye zaariide, «Biite; Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw goynnite; shin biyaawanttu oona oonee?» yaageedda.

⁹ Muse, «Nuuni nu c'ima asaanne nu guutsaa naanatuwaanna, nu dorssaa wudetuwaannanne miizzaa wudetuwaanna ittippe baana; ayaw gooppe, nuuni biyaasan Med'inaa Godaa baalaa bonchchanaw koshshee» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Taani hinttentta hinttenttu naanaanne hinttenttu machchetuwaa yeddiyaawaa gidoope, Med'inaa Goday hinttentta naaganaw koshshee. Shin be'ite; hinttenttu hinttenttu wozanaan iitabaa k'oppeeddawe k'onc'c'iyaaan erettee.

¹¹ Tuytti, hinttenttu, «S'oossaw goynnana» giide oochchiyaawaa gidoope, attuma asaa s'alaalay biide Med'inaa Godaw goynnite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone kaatiyaa sintsaappe yederssetiide kesseeddino.

¹² Med'inaa Goday Musa, «Boolii Gibbs'e gadiyaan kesanaadan, shachchaappe attiide gaden dic'c'iyaabaa ubbaa lim"i ootsana mala, ne kushiyaa Gibbs'e gadiyaa bollan mic'c'a» yaageedda.

¹³ Muse bare gatimaa Gibbs'e gadiyaa bollan mic'c'ina, Med'inaa Goday away doliyaa bagga c'arkkuwaa he gallassanne k'amma ubbaa he gadiyaa bollan c'arkkisseedda; wontteedda wode he c'arkkuu booliyaa aheedda.

¹⁴ Boolii Gibbs'e biittaa ubbaa bolla sham"i giide, biittaa ubba saan kessi utteedda. Hawaa keeshshaa booliyaa boshay he biittaan hawaappe kasenna hanibeenna; woy hawaappe sintsawunne zaaretsiide hanenna.

¹⁵ Biittay kares's'ana gakkanaw boolii biittaa ubbaa kammeedda. He boolii shachchaappe attiide gaden dic'c'iyaabaa ubbaanne mitsaa bollan de'iyaa ayfiyaa ubbaa mils's'i ootseedda. Yaatina mitsaa bollan irs's'a haytsay, woy gaden ataakiltii Gibbs'e biittaa ubbaan ayaynne attibeena.

¹⁶ Kaatii Musanne Aaroona ellekka s'eesissiide, «Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossanne hinttentta taani naak'k'aad;

¹⁷ simmi hinttenttu taw ta nagaraa ha itti gede s'alalaw atto giite; ha wod'd'iyaa boshaa taappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa woossite» yaageedda.

¹⁸ Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woossina;

¹⁹ Med'inaa Goday he c'arkkuwaa away wulliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkoo laammina booliyaa tookki, Zo'o Abbaakko afeedda. Gibbs'e biittaa ubbaan itti booliinne attibeena.

²⁰ Gidooppenne, Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'iliseedda diraw, Israa'eelatuwaa yeddennan is's'eedda.

Bara D'umaa

²¹ Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e gadiyaan Asay bochchi be'anaw dand-dayiyaa keeshshaa d'umay d'umana mala, ne kushiyaa saluwaa dentsa» yaageedda.

²² Muse bare kushiyaa saluwaa dentseedda; Gibbs'e biittaa ubbaan heezzu gallassaa kumentsaa bara d'umay d'umeedda.

²³ He heezzu gallassatuwaan Asay ooninne ittuu ittuwaa be'ennaan, woy bare sa'aappe denddiide beennan takkeedda. Shin Israa'eeletuu de'iyaa sa'aan ubbaan untunttoo poo'uu de'ee.

²⁴ Kaatii Musa s'eesissiide, «Biite; Med'inaa Godaw goynnite; hinttenttu machchetuukka hinttenttu naanaykka hinttenana baanaw danddayiino.

Hinttenttu dorssaa wudiyaanne hinttenttu miizzaa wudiya s'alalaa yeggiide biite» yaageedda.

²⁵ Shin Muse Aa, «Nuuni yarshshuwaanne s'uuggiide yarshshiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, shiishshanaw, mehiyaa nuw immaade yeddiyaawe neena guussakka?

²⁶ Nu mehii ubbaykka nuunana baanaw koshshee; k'inc'c'aafille ittuunne guyye attena. Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, goynniyaa goynnaw he mehiyaappe dooriide akkanaw koshshee; nuuni yaa gakkennaan de'iidde, mehiyaappe hak'awaa hak'awaa Med'inaa Godaw yarshshanentto eranaw danddayokko» yaageedda.

²⁷ Shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilissina I untuntta yeddanaw koyibeenna.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan kaatii Musa, «Ta mataappe kichcha! Laa"entso ta sintsan lem"i gaade neena era! Neeni ta ayfiyaa ta deemuwaa be'eedda gallassaykka new hayk'k'o» yaageedda.

²⁹ Muse Aa, «Tumakka; neeni geeddawaadan taani neena laa"entso ubbakka be'ikke» yaageedda.

11

Bayira yeletteeddawanttu Bolla Yeedda Boshaa

¹ Musew Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa asaa bolla itti hara boshaa yeddana; hewaappe guyyiyaan I hinttentta ha gadiyaappe kessi yeddanaawaa; I hinttentta ittuunne attenaan ubbaakka yederssanawaa.

² Israa'eeliyaa asay, mac'c'awe attumawe bare shoorotuwaappe biraap-penne work'k'aappe med'etteedda miishshatuwaa oochchana mala, untunttoo oda» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asatuu Gibs'etuwaasintsan nashshet-tanaadan ootseedda. K'ay Muse bare huup'iyawukka Gibs'e gadiyaan kaatiyaa oosanchchatuwaaninne asan loytsi daro bonchchetteedda asaadan s'eeletteedda.

⁴ Muse kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «K'amma giddo bilahiyaan taani Gibs'e gidduwaana aad'ana;

⁵ Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayira attuma naanay ubbay, kawutetsaa oy-diyaan uttiyaa kaatiyaa bayira na'aappe doommiide, wos'an gaac'c'iyaa k'oomati bayira na'aa gakkanaw bayira yeletteedda mehiikka attenay ubbay hayk'k'anawaa.

⁶ Gibs'e biittaa ubbaan hewaappe kase baggan hanibeennanne sintsappekka hanenna wolk'k'aama yeekuu yeekettanawaa.

⁷ Shin Israa'eelatu gidduwaan, asaa bolla woy mehiyaa bolla kanaynne boc'c'enna» yaagee. He wode Med'inaa Goday Gibs'etuwaaninne Israa'eeliyaa gidduwaan shaakotaa med'd'iyawaa neeni eranaassa.

⁸ Ha ne oosanchchatuu ubbay taakko yiide, ta sintsan guufanni goynniide, «kesaade baarikkii! Neena kaalliyaa Asay ubbaykka bo!» gaanawantta. Hewaappe guyyiyaan taani baana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse hank'k'uwaan ees's'etiidde, kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda.

⁹ Musew Med'inaa Goday koyro, «Ta malalissiyaa malaatay Gibs'e gadiyaan darana mala, kaatii hinttenttu odiyaawaa sisennan is's'anawaa» yaagi wotseedda.

¹⁰ Musenne Aaroone ha malalissiyaa malaataa ubbaa kaatiyaa sintsan ootseeddino; shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisseedda; yaatina I Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe yeddennan is's'eedda.

12

Paasigaanne Gibbs'eppe Kesussaa (12:1–15:21)

¹ Med'inaa Goday Gibbs'e gadiyaan Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Ha aginay hinttenttoo laysaw koyro aggina gido;

³ Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odite; ha aginay geleda tammantsa gallassan, itti Asay bare soy asaw itti koliyaa dorssaa woy itti koliyaa deeshshaa aho.

⁴ He golle asaa paydu he dorssaa wurssi maanaw guus'sooppe, inne aw ubbaappe matattiyaa shooruu barenttu soo asaa paydiide itti itti Asay maanaw danddayiyaa keeshshaa akeekiide, he mehiyaa shukkiide ittippe miino.

⁵ Hinttenttu doori akkiyaa mehii yelettoodeppe itti laysaa giddeeddawaa, Aa bollan ay pac'ayenne bayinna attumawaa gido. Hinttenttu dorssaappe woy deeshshaappe akkanaw danddayiita.

⁶ Ha aginaw tammanne oyddentso gallassaa gakkanaw untuntta heem-mite; he gallassi omarssi Israa'eeliyaa Asay ubbay untuntta shukkanaw koshshee.

⁷ Yaatiide suutsaappe amareedawaa akkiide, untunttu miyaa gollew laa"u mak'aaniyaanne gubaniyaa okkino;

⁸ ashuwaa he gallassi k'amma taman s'iis's'i s'iis's'iide, c'ammiyaa bonc'c'iaananne uukkeedda ukitsaanna miino.

⁹ Ashuwaa k'ayiyaa woy doyyiide mooppite; huup'iyaa akka gedetuwaakka k'antsaa giddo ashuwaakka ubbaa k'ans's'ennan muumiyaa s'iis's'ite;

¹⁰ he ashuwaappe sa'ay wonttana gakkanaw ayinne ashshoppite; shin amareedawe attooppe, hewaa s'uugganaw koshshee.

¹¹ Muussaa miidde, ogiyaw giigiyaa mayuwaa mayyiide, hinttenttu c'aammaa hinttenttu gediyaan wotsiide, hinttenttu gatimaa hinttenttu kushiyaan oyk'k'iide miita. Elleelli elleelli miite; hawe Med'inaa Godaa Paasigaa.

¹² «Taani he gallassi k'amaana Gibbs'en aad'aadde bayira yeletteedda ubbaa, asaakka, mehiyaakka wod'ana; Gibbs'e eek'atuwaa ubbaa bollakka taani pirdana; Taani Med'inaa Godaattee.

¹³ He suutsay hinttenttu de'iyaa golliyaa erissiyaa mallaa gidanawaa. Taani he suutsaa be'o wode, hinttentta aggaade aad'd'ana; taani Gibbs'e gadiyaa boshan shoc'iyaa wode, hinttentta ay boshaykka bochchenna.

¹⁴ «Ha gallassay hinttenttoo k'oppi k'oppi bonchchiyaa gallassaa gido; hinttenttu yeletay ubbay Med'inaa Godaa baalaa bonchchite; hawaa woga ootsiide ubbaa wode bonchchite.

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

¹⁵ «Laappun gallassay gakkanaw irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; shin koyro gallassi irshshuwaa hinttenttu sooppe diggite. He koyro gallassaappe doommiide laappuntsaa gallassi gakkanaw, irshshuwaana de'iyaa ukitsaa miyaa Asay Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto.*

¹⁶ Koyro gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hara geeshsha shiik'uwaa k'ay laappuntsa gallassan shiik'ite; Asay maanaw k'umaa katsanawaappe attina, ha gallassaa ubbaan ayinne ootsoppite; hinttenttu ootsanabay hewaa s'alala.

12:1 Wog. 23:5; Pay. 9:1-5; 28:16; Zar. 16:1-2 **12:14** Kes. 23:15; 34:18; Wog. 23:6-8; Pay. 28:17-25; Zar. 16:3-8 * **12:15 Bohetto:** Giyaawe hayk'k'uwaakka bessee.

¹⁷ «Irshshuu gelibeenna Ukitsaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, taani hinttenttu c'uguwaa Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe he gallassaana. He gallassaa, yeletaappe yeletay gakkanaw pini kesiyaa wogaa ootsiide bonchchite.

¹⁸ Koyro aginaan, he aginaw tammanne oyddentso gallassaa omarssaappe doommiide, laatamanne ittentsuwaa omarssi gakkanaw irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

¹⁹ Laappun gallassay gakkanaw irshshuu hinttenttu son beettooppo; irshshuu geleeddawaa miyaa Asay bete giddina woy he biittaa asaa giddina, Israa'eeliyaa giddoppe bohetto.

²⁰ Irshshuu geleeddawaa ayaanne mooppite; hinttenttu de'iyaa sa'aan hak'anka irshshuu gelibeenna ukitsaa maanaw koshshee» yaageedda.

Koyro Paasigaa

²¹ Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa s'eesissiide untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu ellekka biide, hinttenttu soo asaw Paasigaw koliyaa, dorssaa woy deeshshaa shukkite.

²² Hisoop'p'iyaa geetettiyaa haytsaappe dankki akkiide, keriyaan de'iyaa suutsan naak'k'i kessiide, he suutsaa laa'u mak'aaniyaaninne gubaniyaa okkite; hinttenttuppe itti asaynne sa'ay wonttana gakkanaw bare golliyaa penggiyaappe kare kesoppo.

²³ Med'inaa Goday Gibs'etuwwa shoc'i wod'anaw he biittaana aad'd'iyaa wode, suutsaa gubaniyaaninne laa'u mak'aaniyaan be'ana; yaatiide kareenna aad'd'ana; wod'iyaaawe hinttenttu soo geliide, hinttentta wod'enaadan Aa hinttenttu soo gelissenna.

²⁴ «Hinttenttu ha azazuwaa hinttenttoonne hinttenttu zeretsaw ubbaa wode woga ootsiide azazettite.

²⁵ Med'inaa Goday kase immana geeddawaadan I immiyaa biittaa hinttenttu geliyaa wode, ha wogaa naagite.

²⁶ Hinttenttu naanay hinttentta, «Ha bonchcho baalaa birshshetsay ayee?» yaagiide oochchiyaa wode,

²⁷ hinttenttu untuntta, «Hawe S'oossaa bonchchanaw yarshshiyaa Paasigaa yarshshuwaa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Israa'eeliyaa asaa golliyaa aggi aad'd'i biide, Gibs'etuwwa wod'iide, nuuna ashsheeda diraassa» yaagite» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan Asay gulbbatiide goynneedda.

²⁸ Israa'eelatuu Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadan ootseeddino.

Gibs'etuwwa Bayira Yeletatuu Hayk'k'i Wurobaa

²⁹ K'amma giddo bilahiyaan Med'inaa Goday Gibs'en bayira yeletteedda ubbaa, kawutetsaa oydiyaan utteedda kaatiyaa bayira na'aappe doommiide, k'asho gollen de'iyaa omoodetteeddawanttu bayira na'aa gakkanaw, k'ay bayira yeletteedda mehiyaa ubbaa dippi ootseedda.

³⁰ Kaatii, Aa oosanchchatuu ubbaynne Gibs'e gadiyaa Asay ubbay k'amma denddeeddino. Gibs'e gadiyaan Asay hayk'k'ibeenna Gollii ubbakka bayinna diraw, Asay kooshshaa d'ok'k'u ootsiide wolk'k'aama yeekuwwa yeekkeedda.

³¹ He gallassi k'amma kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Denddite! Hinttekka Israa'eeliyaa asaykka ta asaa gidduwaappe kesi biide hinttenttu oochcheeddawaadanka Med'inaa Godaw goynnite!

³² Hinttenttu geeddawaadanka hinttenttu dorssaa wudiyaanne hinttenttu mehiyaa wudiyaan akkiide biite! K'ay tawukka woosite» yaageedda.

³³ Gibbs'e Asay Israa'eelatuu gadiyaappe ellekka kesana mala dirbbiseeddino. Ayaw gooppe, untunttu, «Hewe d'ayooppe, nuuni ubbaykka wureetto» yaageeddino.

³⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu irshshuu gelibeenna munak'aa keriyaan kuntsiidde, barenttu mayuwaan s'aas'iide, hashiyaan tookeeddino.

³⁵ Israa'eeletuu Muse untunttu azazeeddawaadan, Gibbs'etuwaa biraa miishshatuwaa, work'k'aa miishshatuwaanne mayuwaa, «Immite» giide oochcheeddino.

³⁶ Med'inaa Goday Gibbs'etuwaa sintsan he Asay sabettanaadan ootsina, Gibbs'etuu untunttu oochcheeddawaa immeeddino. Hewaadan yaatiide untunttu Gibbs'e asatuwaa mas'uwaa bonk'k'i akkiide beeddino.

Israa'eelatuu Gibbs'eppe Keseeddino

³⁷ Israa'eelatuu Raamisa geetettiyaa katamaappe denddiide Sukkoota geetettiyaa sa'aa gediyaan hametiide beeddino. Aasi naanaanne mac'c'awantta gujjennan paydina, usuppun s'eetu sha"a.

³⁸ K'ay untunttunna hara daro asay, daro mehiinne dorssaa deeshshaa wudii laagettiide beedda.

³⁹ Gibbs'eppe untunttu akkiide keseedda munak'aa irshshuu gelibeenna ukitsaa uukkeeddino; ayaw gooppe, untunttu Gibbs'eppe dirbban keseeddino; barenttoo shink'k'aa katsanawukka, munak'k'ay denddina uukkanawukka untunttu gatsibeenna.

⁴⁰ Israa'eelatuu Gibbs'e gadiyaan de'eedda laytsay oyddu s'eetanne hattama.

⁴¹ He oyddu s'eetanne hattamu laytsay wuriyaa he wurssetsa gallasan, Med'inaa Godaa c'uguu ubbay Gibbs'e gadiyaappe keseedda.

⁴² Med'inaa Goday bare asaa naagiide, Gibbs'e gadiyaappe kesiyaa wode sa'ay k'amma; he k'ammay yeletaappe yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay beegottiide naagiidde ak'iyaa, Med'inaa Godaw dummateedda k'amma.

Paasigaa Gallassaa Bonchchiyaa Wogaa

⁴³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Paasigaa gallassaa bonchchiyaa wogay hawaa; bete Asay aappe ubbakka mooppo.

⁴⁴ Hinttenttu shaluwaan shammeedda ayilii hinttenttu Aa k'as's'arowaappe guyyiyaan aappe mo.

⁴⁵ Shin imatsatetsaan hinttenana gam"iyaa imatsayenne keraa ootsiyaa imatsay aappe ubbakka mooppo.

⁴⁶ «Ha Paasigaa hinttenttu itti gollen miite; hinttenttu he ashuwaappe ayaanne kare kessoppite. Mek'etsatuwaappe ittuwaanne mentsoppite.

⁴⁷ Israa'eeliyaa maabaray ubbay Paasigaa bonchchanaw koshshee.

⁴⁸ «Betii yiide hinttenttu gidдон de'iyaa Asay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchanaw koyooppe, koyro he attuma Asay ubbay k'as's'aretto. Hewaappe guyyiyaan I he biittaan yeletteedda asaadan shiik'iide, Paasigaa bonchchanaw danddayee. Shin k'as's'arettibeenna Asay ubbakka aappe mooppo.

⁴⁹ Hinttenttu biittaan yeletteeddawookka hinttenttu gidдон bete gidiide de'iyawawukka he wogay ittuwaa» yaageedda.

⁵⁰ Israa'eelatuu ubbay Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadanka ootseeddino.

⁵¹ He gallassikka Med'inaa Goday Israa'eelatuwaa untunttu c'uguwaan c'uguwaan Gibbs'e gadiyaappe keseedda.

13

Bayira Yeletteedda Ubbay S'oossaw Dummatteedda

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Bayira yeletteedda attumawaa ubbaa taw dummaya. Israa'eeliyaa asaa giddon uluwaappe yeletteedda bayira ubbay, mehiyaa giddina asaa giddina, ubbaykka tawaa» yaageedda.

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

³ Hewaappe guyyiyaan Muse asaa, «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe hinttenttu kesseedda gallassaa, ha gallassaa hassayite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaan hinttentta kesseedda; hewaa diraw, irshshuu geleeddawaa ubbakka mooppite.

⁴ Hinttenttu hachche, laytsaw koyro gideedda Abiiba aginaan kesiita.

⁵ Med'inaa Goday Kanaanetuwwaa, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabuusawaanatuwwaa gadiyaa hinttentta gatsiyaa wode, hinttenttu ha paasigaa ha aginaan bonchchiita. He biittay S'oossay hinttew immana mala, kase hinttenttu aawaatoo c'aak'k'i wotseedda biittaa. He biittay maatsaynne eessay goggiyaa biittaa.

⁶ Hinttenttu laappun gallassay gakkanaw irshshuu yegettibeenna ukitsaa maanitta; laappunsa gallassay Med'inaa Godaa baalaa gidanawaa.

⁷ He laappun gallassatuwaan irshshuu yegettibeenna ukitsaa hinttenttu maana; hinttenttu giddon irshshuwaana de'iyaaabay ayaynne beettooppo; ne biittaa zawaan hak'anninne irshshuu beettooppo.

⁸ «He gallassi neeni ne na'aw, «Taani hawaa ootsiyaawe, taani Gibs'eppe kesiya wode, Med'inaa Goday taw ootseeddawaa hassayanaassa» yaagaade oda.

⁹ Med'inaa Goday hinttentta bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseedda diraw, Med'inaa Godaa wogay hinttenttu doonaappe wod'd'enaadan, ha bonchchettiyaa gallassay ne kushiyaan k'achcheeddanne ne deemuwaan wotseedda hassayissiyaawaa mala gidana.

¹⁰ Hewaa diraw, hinttenttu ha wogaa laytsan laytsan Aa wodiyaan bonchchite.

Bayira Na'aa

¹¹ «Med'inaa Goday hinttenttunne hinttenttu mayza aawaatoo immanaw c'aak'k'eeddawaa, I hinttentta Kanaanetuwwaa gadiyaa gelissiide, he gadiyaa hinttenttoo immiyaa wode,

¹² uluwaappe bayira yeletteedda ubbaa Med'inaa Godaw dummaya; ne miizaa bayiraa yelettiyaa attumawaa ubbay Med'inaa Godaawaa.

¹³ Bayira yelettiyaa hariyaa ubbaa dorssaa maraan woza akka. Wozenawaa gidoope, Aa morggiyaa mentsa; ne attuma naanaa giddon bayira yeletteeddawantta ubbaa woza.

¹⁴ Sintsanna yaana wodiyaan ne na'ay neena, «Hawe ayee?» yaagiide oochchooppe, neeni Aa, «Med'inaa Goday nuuna wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda;

¹⁵ Gibs'e kaatii donc'c'iliide nuuna yeddennan is's'ina, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayiraa ubbaa, asaappe doommiide mehiyaa bayiraa gakkanaw wod'eedda. Taani aati uluwaappe koyro yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw yarshshiyaawenne ta bayira attuma naanaa taani woziyaawe hewaassa» yaaga.

¹⁶ Med'inaa Goday nuuna bare wolk'k'aama kushiyaan Gibbs'eppe kesseed-dawoo, hawe hinttenttoo kushiyaan k'achcheeddanne deemuwaan wotseedda mallaa mala gidanawaa» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Kaaletso Hanotaa

¹⁷ Kaatii asaa yeddeedda wode, S'oossay untuntta Piliss's'eema biittaana aatsiyaa ogii mata gidooppenne he ogiyaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, S'oossay, «Aasi olaa be'ooppe, bare k'ofaa laammiide, guyye Gibbs'e simme-naadan» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Hewaa diraw, S'oossay asaa mela biittaa ogiyaanna yuushshiide, Zo'o Abbaakko kaaletseedda. Israa'eeletuu Gibbs'e gadiyaappe olaw giigiide pude keseeddino.

¹⁹ Yooseefo Israa'eeliyaa asaa c'aak'k'etsi wotseedda diraw, Muse Aa mek'etsaa barenana akkiide beedda; Yooseefo untuntta, «S'oossay tumuppe hinttentta maaddanaw yaanawaa; he wode hinttenttu ta mek'etsaa ha sa'aappe pude hinttenana akkiide biite» yaagiide odi wotseedda.

Tammaanne Shaariyaa Tuussaa

²⁰ Untunttu Sukkootepe dendiide mela biittaa doonaan de'iyaa Etaa-man utteeddino.

²¹ Med'inaa Goday untunttu gallassinne k'amma hamettana mala, gallas-san untuntta ogiyaa bessanaw shaariyaa tuusnaan, k'амman untunttoo poo'issana mala tamaa tuusnaan untuntta kaaletseedda.

²² Gallassi shaariyaa tuussay woy k'amma tamaa tuussay asaa sintsaappe kichchibeenna.

14

Zo'o Abbaa Pinneeddino

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday; «Untunttu guyye simmiide Migidoolappenne abbaappe gidduwaan, Pihaahiroota matan uttanaadan oda; untunttu abbaa lank'k'iyaa Ba'aali-S'afoona sintsa mela biittaan uttino yaageedda.

³ Kaatii, «Israa'eelatu mela biittay gorddina, haniyaabaa d'ayiide biittaan c'oo toyilakattiino» yaagiide k'oppanawaa.

⁴ Taani kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisanna; I untuntta yederssana; taani kaatiyaaninne Aa olanchchatuwaa ubbaan bonchchettana; Gibbs'etuukka taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaageedda. Israa'eelatu I odeed-dawaadan ootseeddino.

Israa'eelatuwaa Kaatiyaa Paray Kaaleedda

⁵ Aasi bak'ati diggeeddawaa Gibbs'e kaatiyaw odina, inne Aa suntsatuu Israa'eelattoo k'oppeedda barenttu k'ofaa laammiide, «Nuuni hawaa waateet-too? Nuuni Israa'eelatuwaa yeddiide, untunttu nuw ootsiyaa wolk'k'aappe mela atteedo» yaageeddino.

⁶ Hewaa diraw, I bare paraa gaariyaa kooriide, bare olanchchatuwaa barenana akkiide denddeedda.

⁷ I usuppun s'eetu dooreteedda paraa gaaretuwaa, Gibbs'e gadiyaan de'iyaa hara gaaretuwaa ubbaanna, untunttu ubbaw kaappuwaa kaappuwaa suntsiide akkiide beedda.

⁸ Med'inaa Goday Gibbs'e gade kaatiyaa wozanaa d'ullissina, S'oossaa wolk'k'aan kessaa bolla de'iyaa Israa'eeliyaa asaa yedersseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Gibs'e asatu, kaatiyaa paratuu ubbayne paraa gaaretuu, paraa asatuunne olanchchatuu Israa'eelatuwaa kaaliide yeder-seeddino. Abbaa doonaan Ba'aali-S'afuona sintsa bazzuwaan de'iyaa Pi-haahiroota matan untunttu utteeddawantta demmeeddino.

¹⁰ Kaatii mati diggina, Israa'eelatu d'ok'k'u gi s'eelliyaa wode, Gibs'etuu untunttu geeduwaa kaalliide yeeddawaa be'eeddino; yaatiide daroppe yayyiide, Med'inaa Godaakko waasseeddino.

¹¹ Untunttu Musa, «Neeni nuuna Gibs'en duufuu d'ayina mela biittaan hayk'k'anaadan kessaadiyye? Nuuna Gibs'eppe ayaw ahaad?

¹² Gibs'en de'iide nuuni, «Nuuna agga basha; nuuni Gibs'etoo moodetana» yaagiide new odibeykkooyye? Mela biittaan hayk'k'anaappe untunttoo moodetiyaawe nuw lo" a shin» yaageeddino.

¹³ Shin Muse asaa, «Yayyoppite; min ek'k'ite; Med'inaa Goday hachche hinttentta ashshiyaa ashuwaa hinttenttu be'ana. Hachche hinttenttu be'iyaa Gibs'etuwwaa laa"entso ubbakka be'ikkita.

¹⁴ Hinttenttu diraw Med'inaa Goday olettanawaa; hinttenttuppe koyet-tiyaawe c'o"u guussa s'alala» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Musa, «Neeni taakko ayaw waassay? Israa'eelatu sintsaw hamettana mala oda.

¹⁶ Ne s'am"aa dentsaade abbaa bolla mic'c'a; haatsay laa"u kesiide shaaket-tanawaa; Israa'eelatuukka mela biittana abbaa pinniide baanawantta.

¹⁷ Taani Gibs'etuwwaa wozanaa donc'c'ilisina, untunttu hinttenttu geeduwaa kaalliide abbaan gelanawantta. Taani kaatiyaanne Aa olanchchatuwwaa ubbaa bollan, Aa paraa gaaretuwaanne Aa paraa asatuwwaa bollan bonchchuwwaa taw demmana.

¹⁸ Taani kaatiyaa bollan, Aa paraa gaaretuwwaa bollaanne Aa paraa asatuwwaa bollan taw bonchchuwwaa demmeedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa Gibs'etuu eranawantta» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan S'oossaa kiitanchchay, Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe sintsanna hamettiyaawe, guyye aad'd'iide untunttuppe guyyenna hametteedda. Shaariyaa tuussaykka untunttu sintsaan de'iyaa sa'aappe guyye bagga yuuyyiide,

²⁰ Gibs'etuwwaa olanchchatuwaappenne Israa'eeletuwwaa olanchchatuwaappe gidduwaan ek'k'eedda. He shaarii k'amma ubbaan itti baggana d'umissiide, hinkko baggana poo'isseedda; yaatina k'amma ubbaa ittuu ittuwaakko shiik'ibeykkino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Muse abbaa bollan bare kushiyaa mic'c'eedda; Med'inaa Goday he gallassi k'ammaa ubbaan away doliyaa baggappe wolk'k'aama c'arkkuwaa yeddiide, abbaa guyye zaariide mela biittaa kesseedda. Haatsay shaakketeedda.

²² Israa'eeletuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiide, haatsay untunttoo ushechchannanne haddirssaana godaadan ek'k'ina beeddino.

²³ Gibs'etuu untuntta yederseeddino; kaatiyaa paraa ubbatuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu untuntta kaalliide, abbaa giddo geleeddino.

²⁴ Biro wontta bakkaalii dolanaappe kasetiide, Med'inaa Goday tamaanne shaariyaa tuussaappe duge zaariide, Gibs'etuwwaa olanchchatuwwaa s'eelleedda; untunttu wozanaa bayzseedda.

²⁵ Laagay untuntta waayissana mala, Med'inaa Goday untunttu paraa gaaretuwwaa goma k'aatsuwwaa diggina Gibs'etuu, «Med'inaa Goday untuntta maaddiide Gibs's'a oliyaa diraw, ane nuuni Israa'eeliyaa asaappe bak'atoytte» yaageeddino.

²⁶ Med'inaa Goday Musa, «Haatsay Gibbs'etuwaaw bolla, untuntuntu paraa gaaretuwaaw bollanne untuntuntu paraa asatuwaaw bolla guyye goggana mala, ne kushiyaa abbaa bollan mic'c'a» yaageedda.

²⁷ Muse bare kushiyaa abbaa bollan mic'c'eedda; sa'ay wonttishin, abbay bare kase sa'aa guyye simmeedda; Gibbs'etuu yaa Aa giddo bak'atishin, Med'inaa Goday Gibbs'etuwaaw abbaa gidduwaan aatsi yeggeedda.

²⁸ Haatsay guyye simmiide, paraa gaaretuwaaw paraa asatuwaana Israa'eelatuwaaw kaalliide abbaa geleedda kaatiyaa olanchchatuwaaw ubbaa mitti basheedda; untuntutuppe ittuunne attibeena.

²⁹ Shin Israa'eeletuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiide, haatsay untunttoo ushechchannanne haddirssana godaadan ek'k'ina beeddino.

³⁰ Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa Gibbs'etuwaaw kushiyaappe hawaadan ashsheeda. K'ay Israa'eeletuu Gibbs'etuu hayk'k'iidde giseed-dawantta abbaa doonaan be'eeddino.

³¹ Israa'eelatuukka Med'inaa Goday Gibbs'etuwaaw bolla besseedda wolk'k'aama wolk'k'aa be'eedda wode, Asay Med'inaa Godaw yayyiide aakka Aa k'oomaa Musakka ammaneedda.

15

Muse Yetsaa

¹ He wode Musenne Israa'eeliyaa Asay ha yetsaa Med'inaa Godaw yes's'eeddino;

«Bonchchuwaan loytisi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
taani Med'inaa Godaw mazimuriyaa yes's'ana.

Paranne paraa gaariyaanne toggeeddawantta abbaan oleedda.

² Med'inaa Goday ta wolk'k'aanne ta mazimuriyaa;

I taana ashshiyaawaa gideedda.

I ta S'oossaa; taani Aa sabbana.

I ta aawuwaa S'oossaa;

taani Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

³ Med'inaa Goday ereteedda olanchchaa;

Aa suntsaykka Med'inaa Godaa.

⁴ Gibbs'e kaatiyaa paraa gaaretuwaanne

Aa olanchchatuwaaw abbaan oleedda.

Gibs'e kaatiyaa kaappatuu,

ubbaappe aad'd'i lo"iyaawanttu Zo'o Abbaan muuketteeddino.

⁵ C'iimmo haatsay untuntta kammeedda;

untunttu shuchchaadaan c'iimmuwaan mitetteeddino.

⁶ «Abeet Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii

wolk'k'an goobeeddawaa;

Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii

morkkiyaa mentsereetseedda.

⁷ Ne bonchchuwaaw gitatetsaan

neenana gaaddateeddawantta olaadda.

Ne ees's'iyaa hank'k'uwaa neeni yeddina,

I untuntta dalaadan meedda.

⁸ Ne siid'iyaanna kesiyaa shemppuwaan

haatsay dooretteedda.

Goggiyaa haatsaykka godaadan min ek'k'eedda;

c'iimmo haatsay abbaa gomppan irkkiide minneedda.

- 9 «Morkkii,
 ›Taani untuntta yederssaade oyk'k'ana.
 Taani untunttu mas'uwaa shaakkaade,
 ta koyeeddawaa ubbaa akkana.
 Taani ta mashshaa shoddaade,
 untuntta d'ayissana› yaagiide c'EEK'etteedda.
- 10 «Shin Ne peenuwaan punnina,
 abbay untuntta kammeedda.
 Untunttu wolk'k'aama haatsaan
 biratay mitettiyaawaadan mitetteeddino.
- 11 Abeet Med'inaa Godaw, s'oossatuwaa gidдон
 ne malay oonee?
 Geeshshatetsaan bonchchettiyaawe,
 bonchchuwaan yayettiyaawe,
 malaliyaabaa ootsiyaawe ne malay oonee?
- 12 Neeni ne ushechcha kushiya mic'c'ina,
 biittay untuntta mitteedda.
- 13 «Nee ni wozeedda ne asaa
 aggena ne siik'uwaa kaaletsaadda.
 Nee ni ne wolk'k'an
 untuntta neeni de'iyaa geeshsha sa'aa gelissaadda.
- 14 Kawutetsatuu hewaa sisiide
 kokkoreeddino.
 Piliss's'eema gadiyaa asatuukka
 yeluu oyk'k'eeddawaadan un"etteeddino.
- 15 He wode Eedooma gade kaappatuu dagameeddino.
 Moo'aabe gadiyaa mooddiyaawantta
 yashshay kokkorsseedda.
 Kanaane asatuwaa shenii hayk'k'eedda.
- 16 Abeet Med'inaa Godaw dagamayenne yashshay untuntta oyk'k'ina,
 Untunttu ne wolk'k'aa gitatetsaa be'iide,
 ne Asay aad'd'ana gakkanaw,
 neeni wozeedda Asay aad'd'ana gakkanaw,
 shuchchaadan muumiide ek'k'ino.
- 17 Abeet Med'inaa Godaw Nee ni untuntta ahaade,
 ne buzo gaden de'iyaa deriyaa huup'iyaan toketteedda mitsaada wotsa.
 He sa'ay
 neeni new de'anaw ootseedda sa'aa,
 he geeshsha sa'ay neeni ne kushiyaan minisaadde esseedda sa'aa.
- 18 Med'inaa Goday med'inaappe med'inaw kawutanawaa.»
- 19 Gibbs'e kaatiyaa paratuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu abbaan
 geleedda wode, Med'inaa Goday untunttu bolla abbaa haatsaa guyye zaari-
 ide untunttu bolla aheedda; shin Israa'eelatu abbaa gidduwaana mela
 biittaan hamettiide beeddino yaagi yes's'eeddino.

Mayraami Yetsaa

20 Aaroona michchata, nabatta Mayraama darbbiyaa akkaaddu; mac'c'a
 Asay ubbay darbbiyaa bak'k'iiddenne yes's'iidde izo kaaleeddino.

21 Mayraama untunttoo yetsaa yes's'aadde,
 «Med'inaa Goday loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
 aw yes's'ite.
 Paraanne paraa toggeeddaawaa

I abbaan oleedda» yaagaadde yes's'aaddu.

Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw

(15:22–18:27)

C'ammiiyaa Haatsaanne Lo"o C'ora Pulttuwaa

²² Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa Zo'o Abbaappe kaaletsina, untunttu Suuri geetettiyyaa mela biittaa beeddino. He mela biittaan untunttu haatsaa demmennaan heezzu gallassaa hametteeddino.

²³ Untunttu Maaraa giyyaa sa'aa gakeedda wode, Maaraa haatsay c'amo gideedda diraw, ushanaw danddayibeykkino; hewaa diraw, he sa'ay Maaraa* geetetteedda.

²⁴ Hewaa diraw, asay, «Nuuni ayaa ushanee?» yaagiide Muse bolla zuuzummeedda.

²⁵ Muse Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday Aa itti mitsaa besseedda; Muse he mitsaa haatsaa giddo olina, haatsay mal"eedda. Med'inaa Goday untunttoo kalesetiyyaa wogaa immeedda; yaan S'oossay untuntta paac'eedda.

²⁶ I untuntta hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay odiyaawaa minisiide sisooppenne Aa ayfiyaa sintsaan likkebaa ootsooppe, hinttenttu Aa azazuwaa hayzsooppenne Aa wogaa ubbaa naagooppe, taani Gibs'etuwwa bolla aheedda harggiyaappe ittuwaanne hinttenttu bolla ahikke; ayaw gooppe, taani hinttentta patsiyyaa Med'inaa Godaattee» yaageedda.

²⁷ Hewaappe untunttu Eliima giya gadiyaa yeeddino; yaan tammanne laa"u haatsaa pulottuunne laappun tammu zambbaa mitsatuu de'iino. Untunttu yaan haatsaa doonaan utteeddino.

16

Med'inaa Goday Mannaanne Akkatuwaa Bukisseedda

¹ Gibs'eppe kaseedda laa"entso aginaan, tammanne ichcheshantso gallassan Israa'eeliyaa asaa kumentsay Eliimappe denddiide, Eliimappenne Siinappe gidduwaan de'iyaa «Siin» geetettiyyaa mela biittaa yeedda.

² Israa'eeliyaa asaa ubbay mela biittaan Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.

³ Israa'eelatuun untuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan Med'inaa Godaa kushiyaan hayk'k'eeddo gideerokkoosha! Yan nuuni nuwaa ashuwaa keriyaa yuuyyi aad'd'i uttiide, nuuni koyo k'umaa ubbaa meeddo; shin hinttenttu nuuna kessiide, ubbatuwaa koshaan wod'anaw mela biittaa aheeddittee?» yaageeddino.

⁴ Med'inaa Goday Musa, «Taani hinttenttoo saluwaappe ukitsaa bukissana; Asay ubbaa gallassikka kesiide, hachche hachchew gidiyaawaa s'alalaa mas'anaw koshshee. Asay ta azazuwaa kaalintto kaalenentto taani untuntta hewaan paac'c'ana.

⁵ Usuppuntsa gallassi untunttu haroode mas'iyaawoo laa"u kushiyyaa mas'iide, katsiino» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, Musenne Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw, «Hinttena Gibs'e gadiyaappe kaseedda Med'inaa Godaa gidiyaawaa omarssi hinttenttu erana;

⁷ k'ay Med'inaa Godaa bonchchuwaa wontta hinttenttu be'ana; ayaw gooppe, Aa bolla hinttenttu zuuzummeeddawaa I siseedda; hinttenttu nu bolla zuuzummanaw nuuni oonee?» yaageeddino.

* **15:23** Maaraa: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «C'amuwaa» giyaawaa. **16:4** Yoh. 6:31

⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse, «I hinttenttoo maanaw omarssi ashuwaa immiinanne hinttenttu koyyiya ukitsaa ubbaa hinttenttoo wontta immina, I Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu hewaan erana. Ayaw gooppe, hinttenttu Aa bolla zuuzummeeddawaa I siseedda. Nuuni oonee? Hinttenttu nu bolla zuuzummikkita; hinttenttu Med'inaa Godaa bolla zuuzummiita» yaageedda.

⁹ Muse Aaroona, «Neeni Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Med'inaa Goday hinttenttu zuuzuntsaa siseedda diraw, Med'inaa Godaa sintsa haa shiik'ite» yaaga» yaageedda.

¹⁰ Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw odiiyaa wode, untunttu mela biittaakko simmiide s'eelleeddino; hewaan Med'inaa Godaa bonchchuu shaariyaa gidдон k'onc'c'iyaaawaa be'eeddino.

¹¹⁻¹² Med'inaa Goday Musa, «Taani Israa'eelatuu zuuzuntsaa sisaad; neeni untunttoo, «Omarssan ashuwaa hinttenttu maana; wontta ukitsaa hinttenttu kallana; he wode hinttenttu taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa gidiyaawaa erana» yaagaadde oda» yaageedda.

¹³ He gallassi omarssan ashuu meetettiyaa kafotuu yiide, Israa'eeliyaa Asay de'iyaa sa'aa mayyeeddino; k'ay wontta untunttu dunkkaanetuwwa yuushshuwaan ketterssay kumi utteedda. ¹⁴ Ketterssay s'i"eedda wode, sa'aan wod'd'eedda shachchaa malatiyaa suuppa pok'uu mela biittaa bollan beeteedda.

¹⁵ Israa'eeletuu hewaa be'eedda wode, untunttu ittuu ittuwaa, «Hawe ayee?» yaageeddino. Ayaw gooppe, untunttu I ayentto eribeykkino.

Yaatina Muse untuntta, «Hinttenttoo maanaw Med'inaa Goday immeedda ukitsay hawaa.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda; «Golle asaw aawotiyaawe, ittoo ittoo maanaw koshshiyaawaa keeshshaa shiishsho; hinttenttu dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan laa"u s'aasa gidiyaawaa akkita» geedda» yaageedda.

¹⁷ Israa'eelatuu Muse untunttoo odeeddawaadan ootseeddino; ittuu darissiide, ittuu laafetsiidde shiishsheeddino.

¹⁸ Untunttu s'aasan makkeedda wode, darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; laafa shiishsheeddawoo pac'c'ibeenna; ubbaykka huup'iyaan huup'iyaan barew miyaawaa keeshshaa shiishsheedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse untuntta, «Ooninne aappe wonttiw ashshoppo» yaageedda.

²⁰ Gido shin untunttuppe ittuu ittuu Muse odiyaawaa akkenan aggiide, hewaa wontta gakkanaw wotseeddino; hewe gus'uniide s'ink'k'eedda. Hewaa diraw, Muse untuntta hank'k'etteedda.

²¹ Wontta wontta Asay ubbay barew koshshiyaawaa shiishsheedda; away ho"iyaa wode sa'aan atteeddawe siili aggeeda.

²² Usuppunsa gallassan untunttu kasewaappe laa"u kushiya shiishsheeddino. Yaatina untunttu kaappatuu ubbatuu yiide hewaa Musew odeeddino.

²³ I untuntta, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; wontti kiitay bayinna shemppo gallassaa, Med'inaa Godaw geeshsha Sambbataa. Hewaa diraw, hinttenttu uukkiyaawaa uukkite; hinttenttu doysiyaawaanne doysite; palaheeddawaa wonttiw ashshite» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, untunttu Muse azazeeddawaadan wonttiw wotsina s'ink'k'ibeena woy gus'unibeena.

²⁵ «Hachche miite; ayaw gooppe, hachche Med'inaa Godaa Sambbataa; hinttenttu Aa hachche dembbaan demmikkita.

²⁶ Hinttenttu usuppun gallassan Aa shiishshanaw danddayiita; shin laap-puntsa gallassay Sambbata. Sambbatan ayaynne de'enna» yaageedda.

²⁷ Laappuntsa gallassan itti itti Asay shiishshanaw keseedda; shin unt-tuntu ayinne demmibeykkino.

²⁸ Med'inaa Goday Musa, «Ta azazatuwaanne ta higgiiyaa naagiyaawaa awude gakkanaw is's'iitee?

²⁹ Med'inaa Goday hinttenttoo Sambbataa immeeddawaa akeekite; usup-puntsa gallassan I hinttenttoo laa"u gallassaa ukitsaa immiyaawe hewaa diraassa. Laappuntsa gallassi ubbay bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan gam"o; ooninne kare kesoppo» yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, Asay laappuntsa gallassan shemppeedda.

³¹ Israa'eeliyaa Asay he ukitsaa mannaa* giide suntseedda. Mannay deebbuwaa ayfiyaadan bootsa; eessaanna uukkeedda ukitsaadan mal"ee.

³² Muse Israa'eeliyaa asaa, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; «Taani hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, woran mizeedda ukitsaa unt-tuntu be'ana mala, mannaappe laa"u s'aasa gidiyaawaa hinttenttu yaana yeletaw ashshi wotsite» yaagiide azazeedda» yaageedda.

³³ Muse Aaroona, «itti s'aaruwaa akkaade laa"u liitiro kumentsaa mannaa an k'ola; yaataade yaana yeletaw minjettana mala, Med'inaa Godaa sintsan wotsa» yaageedda.

³⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan minjettana mala, Aaroone mannaa S'oossaa sintsan wotseedda.

³⁵ Israa'eelatuu barenttu de'iyaa gade yaana gakkanaw oytamu laytsaa mannaa meeddino; untunttu Kanaane gade bagga gakkanaw mannaa mi-idde de'eeddino.

³⁶ Aasi makkiyaa eretteedda k'un"ay laa"u s'aasaappe tammu dakkuwaa daree.

17

Zaallaappe Haatsay Pultteedda (Pay. 20:1-13)

¹ Israa'eeletuwaa maabaraa ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, itti sa'aappe hara sa'aa yuuyyiidde, Siin mela biittaappe denddi biide, Rafidi-ima geetettiyyaa sa'aan utteeddino. Shin Asay ushanaw haatsay he sa'aan d'ayeedda.

² Untunttu Musena walak'ettiidde Aa, «Nuw ushanaw haatsaa imma» yaageeddino.

Muse zaariide, «Hinttenttu taananna ayaw walak'ettiitee? Med'inaa Godaa hinttenttu ayaw paac'c'iitee?» yaageedda.

³ Shin Asay yaan haatsaa saamettiide, Muse bolla zuuzummeeddino. Unt-tuntu Aa, «Neeni nuuna, nu naanaanne nu mehiyaa saamuwaan wod'anaw Gibs'eppe kesaade pude ayaw ahaad?» yaageeddino.

⁴ Muse, «Taani ha asaa waatoo? Untunttu taana shuchchaan c'addana haniino» yaagiide Med'inaa Godaakko waasseedda.

⁵ Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaappe sintsaw hametta; Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaappe neenana afa; ini neeni Nayle Shaafaa haatsaa shoc'eedda s'am"aa ne kushiyaan oyk'k'aadde ba.

* **16:31** Manna: Ha k'aalaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Hawe ayee» giyaawaa. **16:33** Ibr. 9:4
16:35 Iya. 5:12

⁶ Taani Siinaa Deriyaa zaallaa bolla ne sintsan ek'k'ana; neeni he zaal-laa shoc'a; Asay ushanaw aappe haatsay kesianawaa» yaageedda. Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa sintsan hewaadan ootseedda.

⁷ Israa'eelatu, «Med'inaa Goday nu giddon de'iiyye baawe?» yaagiide walak'etteedda dirawunne Med'inaa Godaa paac'ceedda diraw, he sa'ay Masaahanne Mariiba geetettiide suntseteedda.

Israa'eelatu Aamaaleek'atuwaa S'ooneeddino

⁸ Aamaaleek'atu yiide, Rafiidiman Israa'eelatuwaana olaa gaketeeddino.

⁹ Muse Iyyaasa, «Neeni nuw asaa dooraade, kessaade Aamaaleek'atuwaana oletta; taani wontti S'oossaa s'am"aa oyk'k'aade, Zooziyaa huup'iyaan ek'k'ana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye Iyyaasu Muse geeddawaadan, Aamaaleek'atuwaana oletteedda. Muse, Aaroonenne Huuri zooziyaa huup'iyaa kesseeddino.

¹¹ Muse bare kushiyaa dentsi gam'eedda keenan ubbaan Israa'eelatu s'ooniino; shin I bare kushiyaa duge wotseedda wode Aamaaleek'atu s'ooniino.

¹² Muse kushii arggaac'eedda wode, untunttu shuchchaa akki yiide, Musa Aa bolla utisseeddino. Aaroonenne Huuri ittuu itti baggana ittuu hinkko baggana gidiide, Aa kushiyaa sitti ootsiidde oyk'k'eeddino. Yaatina away wullana gakkanaw Aa kushii sitti giide takkeedda.

¹³ Hewaa diraw, Iyyaasu Aamaaleek'atuwaa olanchchatuwaa mashshaan s'ooneedda.

¹⁴ Hewaappe simmina, Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawe ubbaa gede k'ofettana mala hawaa mas'aafan s'aafa. Yaataade Iyyaasa sissennan aggoppa; ayaw gooppe, saluwaappe garssan taani Aamaaleek'a asatuwaa zaari k'ofetenaadan c'iraana d'ayssana» yaageedda.

¹⁵ Muse yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, «Med'inaa Goday taw s'oonuwaa immee» giide suntseedda.

¹⁶ I hawaadan yaageedda; «Kushetuu pude Med'inaa Godaa kawutetsaa araataakko denddeeddino; yeletaappe yeletaa gakkanawukka Med'inaa Goday Aamaaleek'atuwaana olettanawaa» yaageedda.

18

Yootoore Musa S'omooseedda

¹ Miidiyaama gade k'eesii, Muse bolluu Yootoore, S'oossay Musewunne Aa asaa Israa'eeliyaw ootseeddabaa ubbaanne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Gibs'eppe kesseeddawaa siseedda.

²⁻³ He wode Muse bolluu, Yootoore, Muse aakko yediidde beedda Aa machato S'ipaaronne izi laa"u naanaa aheedda. Unttuntuppe ittuwaa suntsay Gershshooma;* ayaw gooppe, Muse, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaageedda.

⁴ Laa"entsuwaa suntsay El"aazara;† ayaw gooppe, I, «Ta aawuwaa S'oossay taana maaddeeddawaa; I taana Gibs'e kaatiyaa mashshaappe ashsheeda» yaageedda.

⁵ Muse bolluu Yootoore Aa attuma naanaanne Aa machchattina S'oossaa deriyaa matan de'iyaa Musekko mela biittaa yeedda.

⁶ I Musa, «Taani, ne bolluu Yootoore, ne machchattinanne izi laa"u naanatuwaanna neekko yay» yaagiide aakko kiitti wotseedda.

^{17:14} Zar. 25:17-19; 1 Sam. 15:2-9 * ^{18:2-3} Gershshooma: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «Betiyaa» giyaawaa. ^{18:2-3} Kes. 2:21-22 † ^{18:4} El"aazara: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «S'oossay taana maaddee» giyaawaa.

⁷ Hewaa diraw, Muse bare bolluwaanna gaketanaw kesiide, aw goynneedda, Aa yereedda. Unttuntu ittuu ittuwaa sarotsiide, dunkkaaniyaa giddo geleeddino.

⁸ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa diraw, kaatiyaa bollanne Gibs'etuwaa bolla ootseedda ubbaa, ogiyaan untuntta gakeedda daaburaabaa ubbaanne Med'inaa Goday untuntta ashsheeddawaa Muse bare bolloo odeedda.

⁹ Israa'eeliyaa asaa Gibs'etuwaa kushiyaappe ashshanaw Med'inaa Goday ootseedda lo"o oosotuwaabaa ubbaa sisiide, Yootoore nashetteedda.

¹⁰ Yaatiide «Hinttena Gibs'etuwaa kushiyaappenne kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda Med'inaa Goday, Gibs'etuwaa kushiyaappe asaa kessi akkeed-dawe, I galattetto.

¹¹ Med'inaa Goday hara s'oossatuwaappe ubbaappe wolk'k'aama gidiyaawaa taani ha"i eraad; ayaw gooppe, I ha Israa'eeliyaa asaa bolla oteretteedda Gibs'e s'oossatuwaa bolla hawaa ootseedda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan Yootoore, Muse bolluu, shuketiide polo s'uugettiyaa itti mehiyaa yarshshuwaanne hara yarshshoo shuketeedda ashuu meetettiya mehiyaa yarshshuwaa S'oossaw aheedda; Aaroonenne Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay S'oossaa sintsan Muse bolluwaanna k'umaa maanaw yeeddino.

Daannatuu Suntsetteeddino
(Zar. 1:9-18)

¹³ Wonttetsa gallassi Muse asaw pirddanaw utteedda; Asay Muse yuushshuwaan wonttappe omarssi gakkanaw ek'k'eedda.

¹⁴ Muse bolluu Muse asaw ootsiyaawaa ubbaa be'iide, «Neeni ha asaw ootsiyaawe hawe ayee? Asay ubbay wonttappe doommiide omarssi gakkanaw ne yuushshuwaan ek'k'ide'ishshin, neeni neerekka daannaadan ayaw ut-taad?» yaageedda.

¹⁵ Muse bare bolluwaa, «Asay S'oossaa sheniyaa oochchanaw taakko yiyaa diraassa.

¹⁶ Unttuntu yewuu de'ooppe taakko yiino; taani itti uraa gidduwaaninne Aa shooruwaa gidduwaan pirdday; S'oossaa azazuwaanne wogaa untuntta erissay» yaageedda.

¹⁷ Muse bolluu, «Hawe neeni ootsiyaabay lo"enna.

¹⁸ Neeninne neenana de'iyaa Asay daabura s'alalaa giddiita; ha kiittay new loytsi dees'o; neeni hawaa neerekka ootsanaw danddayakka.

¹⁹ Ane ha"i taani odiyaawaa sisa; taani neena zorana; S'oossay neenana gido. Neeni ha asaa diraw S'oossaa sintsa aad'd'a; neeni untunttu yewuwaa S'oossaakko aha.

²⁰ Azazuwaanne wogaa untuntta neeni tamarissa; untunttu de'ana maaraanne ootsana oosuwa ubbaa untuntta besa.

²¹ K'ay asaa ubbaa gidдон danddayiyaa asatuwaa, S'oossaw yayyiyaawantta, ammanetteedawanttanne magans's'aa miyaawaa is's'iyaaawantta dooraade untunttuppe asaw sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwa kaappatuwaa, ishatamuwaa kaappatuwaanne tammuwa kaappatuwaa sunttaa.

²² Unttuntu ubbaa wode asaw pirddino; shin waayissiyaa yewuwaa ubbaa neekko ahino; waayissenna yewuwaa ubbaa untunttu wurssino. Unttuntu neenana shaakketiyaa diraw, tookuu new kawushanawaa.

²³ Neeni hewaadan ootsooppenne hawe S'oossaa azazo gidoope, neeni danddayana. K'ay ha Asay ubbaykka bare allaallii polettina, bare soo bare soo baanawaa» yaageedda.

²⁴ Muse bare bolluwaa k'aalaa siseedda; I geeddawaa ubbaakka ootseedda.

²⁵ Muse Israa'eeliyaa ubbaa giddoppe danddayiyaa asatuwaa dooriide asaa kaaletsiyaa sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaa kaappatuwaa, ishatamuwaa kaappatuwaanne tammuwaa kaappatuwaa suntseedda.

²⁶ Unttuntu asaw ubbaa wode pirddeeddino; untunttu barena dees'eedda yewuwaa Musekko aheeddino; shin dees'ena yewuwaa ubbaa untunttu wursseeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan Muse bare bolluwaa moyzzina Yootoore bare gadiyaa simmeedda.

Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa

19

(19:1–24:18)

S'oossay Siina Deriyaan K'onc'c'eedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe kaseedda heezzentsa aginaan he koyro gallassan Siina mela biittaa gakeeddino.

² Unttuntu Rafiidimeppe denddiide Siina mela biittaa biide, hewaan de'iyaa deriyaa sintsa mela biittaan utteeddino.

³ Muse S'oossakko pude deriyaa huup'iyaa kesina, Med'inaa Goday deriyaa huup'iyaan Aa s'eesiide, «Neeni Yaak'oobappe yeletteedda Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda;

⁴ «Taani Gibbs'etuwwa bolla ayaa ootsaadditanttonne k'ay arggantsaa k'efiyaan taani hinttentta waata tookkaade taakko ahaaditanttonne hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita.

⁵ Simmi ha"i hinttenttu taw loytsi azazettooppenne ta k'aalaa c'aak'uwaa naagoope, asaa ubbaa giddon hinttenttu taw buzo gidana. Kumentsaa sa'ay tawaa gidooppenne

⁶ hinttenttu ta kawutetsaa k'eesatuwaanne geeshsha asaa gidana» yaaga; neeni Israa'eelattoo odana k'aalay hawaa» yaageedda.

⁷ Muse guyye simmi biide, asaa kaletsiyaawantta s'eesi shiishshiide, Med'inaa Goday oda geedda ha k'aalatuwaa ubbaa untunttoo odeedda.

⁸ Asay ubbay itti doonaa gidiide, «Med'inaa Goday geeddawaa ubbaa nuuni ootsana» yaageeddino. Musekka untunttu geeddawaa Med'inaa Godaakko afeedda.

⁹ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenana haasayishin Asay sisanaadaaninne untunttu neenan ubbaa wodekka ammanettanaadan, taani neekko wolk'k'aama shaariyaa gidduwaana yaana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay geeddawaa Med'inaa Godaw odeedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaakko baade hachchenne wontti untunttu geeyanaadan oda. Untunttu barenttu mayuwaa meec'c'iide;

¹¹ heezzentso gallassaw giigino. Ayaw goope, heezzentso gallassan Asay ubbay be'ishin, Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan wod'd'anawaa.

¹² Neeni ha deriyaa yuushshuwaan asaw zawaa wotsaade untunttoo, «Deriyaa pude kesenaadan woy deriyaa s'ap'uwaa bochchennaadan hinttentta erite. Deriyaa bochcheedda ooninne tumuppe hayk'k'anawaa.

¹³ He uray shuchchaan c'adettiide woy wonddaafiyaan c'adettiide hayk'k'ooppe attin; I kushiyaan boshettoppo. Mehe, woy asaa gidooppenne I shemppuwaanna attena» yaaga. Malakatay punettiya wode, he wode untunttu deriyaa pude kesana goope kesino» yaageedda.

¹⁴ Muse deriyaappe asaakko duge wod'd'eeddawaappe guyyiyaan untuntta geeyanaadan odina, untunttu barenttu mayuwaa meec'c'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan asaa I, «Heezzentso gallassaw giigite; machchiyaanna ak'oppite» yaageedda.

¹⁶ Heezzentso gallassi wontta guuguntsaa guntsay sisetteedda. Walk'k'antsayenne wolk'k'aama shaarii deriyaa mayyiide beetteedda; malakataykka punettiyya wolk'k'aama kooshshay sisetteedda. Hewaa diraw, bare de'iyaa sa'aan Asay ubbay kokkoreedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Muse asaa S'oossaanna gatsanaw untunttu de'iyaa dunkkaaniyaappe keseedda; untunttu deriyaa garssa dembbaan ek'k'eeddino.

¹⁸ Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan tamaanna wod'd'eedda diraw, Siina Derii c'uwaan kameteedda. Wolk'k'aama guuduwaappe c'uway ke-siyaawaadan, aappe c'uway pude keseedda. Asay ubbay loytsi kokkoreedda.

¹⁹ Malakataa punuu loytsi dari dari beedda wode, Muse haasayina, S'oossaa kooshshay aw zaariide haasayeedda.

²⁰ Med'inaa Goday Siina Deriyaa kiikiyaan wod'd'iide, Musa pude deriyaw kiikiyaa s'eesina Muse pude keseedda.

²¹ Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Asay Med'inaa Godaa be'ana giide, zawaa aad'd'enaadaninne untunttuppe daruu hayk'k'ennaadan asaa seera.

²² Haray atto Med'inaa Godaa mata shiik'iyaa k'eesatuukka barena geeshshanaw koshshee; hewe d'ayooppe, Med'inaa Goday untuntta murana» yaageedda.

²³ Muse Med'inaa Godaa, «Asay deriyaa pude yaanaw danddayenna; ayaw gooppe, neeni ne huup'iyaw, «Ha sa'aa geeshshaadan dummayiide, ha deriyaa yuushshuwaan zawaa wotsite» gaade nuw oda wotsaadda» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Aaroona neenana pude akkaade ya. K'eesetuwaanne asaa Med'inaa Goday murenaadan, untunttu zawaa aad'd'iide pude Med'inaa Godaakko yooppino» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, Muse duge asaakko wod'd'iide, S'oossay geeddawaa untunttoo odeedda.

20

Tammu Azazatuwaa

¹ S'oossay ha k'aalatuwaa ubbaa hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Neena Gibbs'eppe ayiletetsaa gadiyaappe keseedda Med'inaa Goday ne S'oossay taana.

³ «Taappe attina, hara s'oossaw goynnoppa.

⁴ «Bolla saluwaan de'iyaa, woy garssa sa'aan de'iyaa, woy sa'aappe garssan haatsaa gidдон de'iyaa ayyaanne malatissaade new goynniyaa misiletuwaa ootsoppa.

⁵ Untunttoo hokkoppa woy untunttoo goynnoppa. Ayaw gooppe, taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatanchcha S'oossaa; taana is's'iyaawantta aawotuwwa nagaraa diraw, naanaa heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa.

⁶ K'ay taana siik'iyaanne ta azazuwaa naagiyaawanttoo sha"a yeletay gakkanaw laamettana siik'uwwa bessiyaa Med'inaa Godaa.

⁷ «Med'inaa Godaa ne S'oossaa suntsaa c'oo dentsoppa; ayaw gooppe, S'oossay bare suntsaa c'oo dentsiyaawaa murana.

⁸ «Geeshsha ootsaade, Sambbata gallassaa naaga.

⁹ Neeni ootsiyaa oosuwa ubbaa usuppun gallassatuwaan ootsa.

¹⁰ Shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaa ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosuwaanne ootsoppa; neeni, woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naanaa, woy ne mac'c'anne attuma k'oomatuu, woy ne miizzay, woy hinttenttunna de'iyaa Israa'eeliyaa gidena Asay he gallassan ay kiitaakka kiitettoppo.

¹¹ Ayaw gooppe, usuppun gallassaa gidдон Med'inaa Goday saluwaanne, sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbaa med'd'eedda; shin laappuntsa gallassan shemppeedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Sambbata gallassaa anjeedanne geeshsheedda.

¹² «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa biittaan ne laytsay aduk'k'ana mala, ne aabbanne ne daayo bonchcha.

¹³ «Asaa wod'oppa.

¹⁴ «Woshummoppa.

¹⁵ «Wuu"oppa.

¹⁶ «Ne shooruwa bolla wordduwa markkattoppa.

¹⁷ «Ne shooruwa golliyya amottoppa; ne shooruwa machato, woy Aa k'oomaa, woy Aa k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyawaa ayaanne amottoppa» yaageedda.

Asaa Yashshaa (Zar. 5:22-33)

¹⁸ Asay ubbay guuguntsay guugummiyaawaanne walk'k'antsay wolk'k'aamiyaawaa be'eedda; malakataa waasuwa siseedda; k'ay derii c'uwattiyaawaakka be'eedda; Asay yashshan kokkoriide, haakuwaan ek'k'eedda.

¹⁹ Untunttu Musa, «Nee ni nuw haasaya; nuuni sisana; shin nuuni hayk'k'ennaadan, S'oossay nuw haasayoppo» yaageeddino.

²⁰ Muse asaa, «S'oossay hinttentta paac'c'anaw, nagaraa hinttenttu oot-senna mala, Aa yashshay hinttenttu wozanaan de'anaadan, I yeedda diraw yayyoppite» yaageedda.

²¹ Asay haakki ek'k'ide'ishshin, S'oossay de'iyaa sa'aa wolk'k'aama d'umaakko Muse shiik'eedda.

Yarshshiyaa sa'atuwaan Go'ettiyaa Wogatuwaa

²² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; Taani saluwaappe hinttenttoo haasayeeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita.

²³ Ta matan ay eek'aanne ootsoppite; biraa eek'aa woy work'k'aa eek'aa hinttenttoo ootsoppite.

²⁴ «Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa urk'k'aappe med'd'aade ne s'uuggiyaa yarshshuwaa, ne ittippetetsaa yarshshuwaa, ne dorssatuwaanne ne deeshshatuwaappe ne miizzatuwaa Aa bolla yarshsha. Ta suntsay k'ofettana mala ootseedda sa'aa ubbaan, taani hinttenttukko yaade, hinttentta anjjana.

20:8 Kes. 16:23-30; 31:12-14 **20:9** Kes. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Wog. 23:3 **20:11** Dom. 2:1-3; Kes. 31:17 **20:12** Zar. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mar. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Efe. 6:2, 3 **20:13** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **20:14** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **20:15** Wog. 19; 11; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9 **20:16** Kes. 23:1; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20 **20:17** Rom. 7:7; 13:9 **20:18** Ibr. 12:18-19

²⁵ Neeni taw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa shuchchaappe med'd'ooppe, masetteedda shuchchaappe med'd'oppa; ayaw gooppe, neeni massiyaa miishshan Aa bochchooppe, ne Aa tunissaasa.

²⁶ Ta yarshshuwaa sa'aa pude gayyiyaan kesoppa; ayaw gooppe, neeni kesiya wode, ne kalluu beette yaagaadde oda.

21

Ayiletuwaa Oyik'iyaa wogaa (Dom. 15:12-18)

¹ «Neeni untunttoo immana wogay hawaa.

² Neeni Ibraawe ayiliyaa shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; shin laappuntsa laytsaan I ayinne k'ans's'ennan, ayiletetsaappe c'oo kesiide bo.

³ I barekka yeeddawaa gidoope barekka bo; bare machchattina yeeddawaa gidoope, Aa machatakka aanana bu.

⁴ Aa goday aw machato immeeddawaa gidooппenne machchata aw atuma naanaa woy mac'c'a naanaa yeleeddawaa gidoope, he machatanne izi naanay Aa godaawaa; I barekka kesiide bo.

⁵ Shin he ayilii, «Taani ta godaa, ta machatonne ta naanaa siik'ay; taani ayiletetsaappe kesikke gooppe,»

⁶ Aa goday Aa pirddiyaawanttu sintsa aatso; hewaappe guyyiyaan pengge woy pengge mak'aaniyaakko Aa afiide, Aa haytsaa gootsan lukko. Simmi I bare de'uwaa laytsaa ubbaan aw ayiliyaa gidanawaa.

⁷ «Asay bare mac'c'a naatto ayiletetsaw zal'ooppe, attuma ayiletuu ayiletetsaappe kesiyaawaadan iza kesuppu.

⁸ Iza barena machchetetsaw dooriide afeedda godaw lo"ana d'ayooppe, goday izo wozissanaw koshshee. I iziw ammanettibeenna diraw, izo allagaw zaal"anaw aw maatay baawa.

⁹ I izo bare na'aw immanaw doorooppe, mac'c'a naattiw bessiyaawaa iziw ootso.

¹⁰ I barew hara machato akkooppe, koyro machatiw k'umaa, mayuwaa woy asinatetsaanne machchetetsaa maataa pac'issoppo.

¹¹ I ha heezzubatuwaa iziw immana d'ayooppe, ayinne shaluwaa c'iggenan ayiletetsaappe kesaade bu.

Iitatu Murettiyyaa Wogaa

¹² «Asaa shoc'iide wod'iyaa asaa tumuppe wod'anaw bessee.

¹³ Shin eriidde gidenaan I wod'iyaa wode, taani, S'oossay c'o"u geeddawaa gidoope, I bak'atana sa'aa untunttoo taani giigisana.

¹⁴ Shin onne k'opiide eriidde hara bitaniyaa wod'ooppe, he uraa ta yarshshuwaa sa'aappe diggaade, haraa sa'aan wod'a.

¹⁵ «Bare aabba woy bare daayo dechchiyaa uray ooninne tumuppe hayk'k'o.

¹⁶ «Asaa wolk'k'an oyk'k'iide zal"iyaa uray woy wolk'k'aan oyk'k'eedda Asay Aa kushiyaan beetteedda Asay tumuppe hayk'k'anaw bessee.

¹⁷ «Bare aabba woy bare daayo shek'k'iyawe tumuppe hayk'k'o.

¹⁸⁻¹⁹ «Laa"u asatuu walak'ettooppe, ittuu yenkkuwaa shuchchaan c'adooppe woy bokisoope, he deshetteeddawe hayk'k'ennan attowaa gidooппenne harggiide gisuwaan gam"ooppe, denddiide guufiyaana kare heeraan hamettooppe, he dechcheeddawe hayk'k'uwaaappe attee;

giddooppene I Aa kiitaa diggeedda diraw, shaluwaa c'igganawunne Aa patsanaw maaddana koshshee.

²⁰ «Asay bare attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto s'am"an shoc'ooppenne hewaa gaasuwaan he uray he godaa kushiyaan hayk'k'into, shoc'eeddawe tumuppe murettanaw bessee.

²¹ Shin he deshetteddawe itti woy laa"u gallasaan denddooppe, he ayilii Aa miishshaa gidiyaa diraw, I murettena.

²² «Laa"u asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiidde shahaara mishiratto dech-chooppenne iza boshettooppe, hewaappe hara iita deshetsyay d'ayooppe, he mishiratti asinay oochcheeddawaanne daannatuu pirddeeddawaa ayaanne c'iggo.

²³ Shin iziw deshetsyay darooppe, shemppuu hayk'k'into shemppuwaa,

²⁴ ayfiyaa diraw ayfiyaa, achchaa diraw achchaa, kushiya diraw kushiya, gedyaa diraw gedyaa,

²⁵ s'uugetsaa diraw s'uugetsaa, madutsaa diraw madutsaa, k'oo'eedda diraw k'oo'uwwaa akkanaw koshshee.

²⁶ «Itti Asay bare attuma ayiliyaw woy mac'c'a ayilatiw ayfiyaa bak'k'iide toyssooppe, he ayfiyaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.

²⁷ Hewaadankka, bare ayiliyaa achchaa woy bare ayilatti achchaa mentsooppe, he achchaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.

Mehiyaa Godatuu Poliyaabatuwaa

²⁸ «Booray mac'c'a asaa woy attuma asaa k'ayc'c'iide wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; Aa ashuu meetettoppo. Shin booraa goday murettoppo.

²⁹ Shin booray kasekka k'ayc'c'iyaa meezii de'iyawaa gidiina, Asay Aa godaw odi wotsina, Aa goday k'achchennaan is's'ina, booray attuma asaa woy mac'c'a asaa wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; k'ay Aa godaykka hayk'k'o.

³⁰ Shin I barena wozanaadan ooshettooppe, untuntu oochcheeddawaa ayaanne c'iggiide, bare shemppuwaa wozo.

³¹ Booray attuma na'aa woy mac'c'a naatto k'ayc'c'iide wod'ooppekka, pirdday itti mala gido.

³² Booray attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, booraa goday ayiliyaa godaw hattamu biraa santtimiyaa c'iggo. Booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o.

³³ «Itti Asay ollaa k'um"iyaa pokiide, woy ollaa bookkiide k'um"ennaan aggooppe, booray woy harii he ollaan kunddooppe,

³⁴ he ollaa goday mehiyaa gatiyaa c'iggo. I Aa godaw gatiyaa c'iggiide, hayk'k'eedda mehiyaa barew akko.

³⁵ «Itti asaa booray hara booraa k'ayc'c'iide wod'ooppe, pas'a booraa zal'iide, Aa gatiyaanne hayk'k'eedda booraa likkiyaan shaakki akkino.

³⁶ Shin he booray k'ayc'c'iyawaa gidiyaawe kaseti erettishin, Aa goday Aa k'achchennaan aggeeddawaa gidoooppe, Aa goday booraa c'iggo. Yaatiide he hayk'k'eeddawaa barew akko.

22

Asay Barew De'iyawaa Naagiyaa Wogaa

¹ «Itti Asay booraa woy dorssaa wuu"iide shukkooppe, woy zal"ooppe, booraa diraw ichcheshu booraa, dorssaa diraw oyddu dorssaa c'iggo.

² «Kaysuu golliyaa bookkiide oyk'k'ettooppenne shoc'ettiide hayk'k'into, shoc'eeddawe suutsaa gusseeddawoo ooshettenna.

³ Shin hewe s'alk'k'ii doli kichchina hanooppe, I he gukkeedda suutsaa ac'uwaan ooshettee. Kaysuu bare wuu"eeddawaa zaaro; shin aw ayaynne d'ayooppe, bare wuu"eeddawaa zaaranaw I zal"etto.

⁴ I wuu"eedda mehii pas'a de'iide Aa kushiyaan beettinto, booraa, woy hariyaa, woy dorssaa gidooppenne, I bare wuu"eeddawaa laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

⁵ «Itti Asay bare mehiyaa dembban woy woyniyaa turaa gidдон heem-mishin, mehii hara asaa shoyk'aappe mooppe, I bare shoyk'aappe woy bare woyniyaa turaa ubbaappe lo"iyaawaa afilaamaa c'iggo.

⁶ «S'aragay denddiide aguntsaa buuraanna laa'iide, dooriyaan de'iyaa katsaa, woy ek'uwaan de'iyaa katsaa, woy goshshaa ubbaa miyaawaa gidoope, koyro s'aragaa oytseedda bitanii ac'aa c'iggo.

⁷ «Itti Asay biraa woy hara miishshaa naagissanaw bare shooroo hadaraa immiina, shooruwa sooppe he miishshay wuu"ettooppenne kaysuu oyk'k'etinto, kaysuu he miishshaw laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

⁸ Shin kaysuu beettinaan d'ayooppe, golliyaa goday pirdiyaawanttukko shiik'iide bare shooruwa miishshaa bolla bare kushiyaan wotsibeennawaa c'aak'k'o.

⁹ «Asay ay mootuwankka, booraa gaasuwaan, woy hariyaa gaasuwaan, woy dorssaa gaasuwaan, woy mayuwa gaasuwaan, woy hara bayeed-dawaa gaasuwaan, «Hawe tawaa» giide mootettooppe, laa"u baggaykka barenttu mootuwa pirdiyaawanttu sintsa aatsino; pirdiyaawanttu bayz-zanchcha geedda uray bare shooroo laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

¹⁰ «Asay bare shooroo hariyaa, woy booraa, woy dorssaa, woy hara mehiyaa naagissanaw hadaraa immiina hayk'k'into, woy deshettinto, woy ooninne be'ennaan bonk'k'anchchay afooppe,

¹¹ hadaraa naagiyaawe bare shooruwa mehiyaa bolla bare kushiyaan wotsibeennawaa Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'ina, untuntu gidдон de'iyaa yewuu mayetto. He mehiyaa goday c'aak'uwaa akko; c'iggaa immanaw koshshenna.

¹² Shin mehii shooruwaappe wuu"etteeddawaa gidoope, izaawoo c'iggo.

¹³ He mehiyaa do'ay mentsereetsiide meeddawaa gidoope, markka gidanaadan do'ay miishshin atteedawaappe akkiide yo; yaatiide me'eretteedda mehiyaa diraw c'iggoppo.

¹⁴ «Asay bare shooruwaappe mehiyaa gars's'ooppenne Aa goday bayinna sa'aan he mehii deshettoppe woy hayk'k'ooppe, he mehiyaa c'iggo.

¹⁵ Shin Aa goday aanana de'ooppe, gars's'eedawe c'iggoppo; keraw akkeed-dawaa gidoope, keraw c'iggiyaa shaluu ac'uwaa c'iggeedda.

Geeshsha De'uwaanne Ammanuwaa Wogaa

¹⁶ «Itti Asay asinaw giigabeenna wodoratto c'immiidde, izina gisiyaawaa gidoope, izo c'ilooshiide barew machato ootso.

¹⁷ Izi aabbu izo aw immanaw is's'ooppe, wodoratto akkiyaa uray c'ilooshiyaawaa keeshshaa biraa I aabbu immo.

¹⁸ «Bitiyaa mishiratto pas'a wotsoppa.

¹⁹ «Mehiyaanna gisiyaa ooninne tumuppe hayk'k'o.

²⁰ «Med'inaa Godaa s'alalaassappe attina, hara s'oossaw yarshshiyaawe ooninne mule d'ayo.

²¹ Betiide yeedda asaa k'ohoppite woy un"oppite; ayaw gooppe, hinttenttukka Gibbs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita.

²² Asinay hayk'k'eedda am"attonne aawuu hayk'k'eedda hiyyeesaa un"oppite.

²³ Hinttenttu untuntta un"etsina, untunttu taakko waassooppe,

²⁴ taani untunttu waasuwa tumuppe sisana; he wode ta hank'k'uu hinttenttu bolla denddana; taani hinttentta mashshaan wurssana; hinttenttu machatuu am"e hinttenttu naanaykka aawuu hayk'k'owantta gidanawantta.

²⁵ «Hinttenttu gidдон de'iyaa ta asaappe itti hiyyeesaw shaluwaa tal"ooppe, shaluwaa dichchaw immiyaa asaadan hanoppite; neeni dichchaa Aa oochchoppa.

²⁶ Neeni ac'uwaa diraw ne laggiyaa mayuwaa oyk'k'ooppe, away wullenan de'ishshin aw zaara;

²⁷ ayaw gooppe, I bare bolla kammiyaawe henni s'alalaana; harabaa ayaa mayyiide ak'anaw danddayii? I taw waassooppe, taani k'arettiyaawaa gidiyaa diraw, sisana.

²⁸ «S'oossaa bolla shek'aa k'aalaa haasayoppa, woy ne deriyaa mood-diyaawaa shek'k'oppa.

²⁹ Ne katsaa s'eeraappenne ne woyniyaa gum"etsaa kumentsaappe taw yarshshuwaa shiishsha.

«Neeni ne attuma naanaa gidдон bayiratiyaa na'aa taw immanaw koshshee.

³⁰ Miizzaappekka dorssaappekka hewaadan ootsa. Untunttu laappun gallassay gakkanaw, barenttu aayetuwaana aayetuwaana gam"ino; hosp-puntsa gallassi untuntta taw imma.

³¹ «Hinttenttu taw geeshsha asaa gidanaw koshshee; hewaa diraw, bazuwaa do'ay mentseereetsiide wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppite; hewaa kanaw olite.

23

Suure Pirddaa

¹ «Worddo oduwaa puukkoppa; wordduwaa markka gidaade, iita asaa maaddoppa.

² Iitabaa ootsanaw c'ora asaa kaalloppa; pirddaa geellayanaw c'ora asaana itta gidaade markkattoppa.

³ Hiyyeesay pirddaw shiik'ooppe, mootuwaan Aa metuwaa s'eellaade maaddoppa.

⁴ «Ne morkkiyaa booray woy harii bayeeddawaa demmooppe, zaaraadde aw afa.

⁵ Neena is's'iyaa bitaniyaa harii c'aanaana kunddeeddawaa be'ooppe, hewaan aggoppa; maaddaade aanana dentsa.

⁶ «Pirddaa dabaaban maaddaade, hiyyeesaa asaa pirddaa geellayoppa.

⁷ Worddo yewuwaa ubbaappe haakka; geeshsha woy s'illuwaa wod'oppa; ayaw gooppe, kobaa ootseeddawaa taani saro yeddikke.

⁸ Mattaayiyaa (magans's'aa) akkoppa; ayaw gooppe, mattaayii s'eelliaawanttu ayfiyaa k'ook'iseen s'illatuwaa k'aalaa mirk'k'ee.

22:21 Kes. 23:9; Wog. 19:33-34; Zar. 24:17-18; 27:19 **22:25** Wog. 25:35-38; Zar. 15:7-11; 23:19-20

22:26 Zar. 24:10-13 **22:28** Kit. 23:5 **22:31** Wog. 17:15 **23:1** Kes. 20:16; Wog. 19:11-12; Zar. 5:20

23:3 Wog. 19:15 **23:4** Zar. 22:1-4 **23:6** Wog. 19:15; Zar. 16:19

⁹ «Betiyaa naak'k'oppite; bete gidiyaawe ay keeshshaa kayyoyintto eriita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bete gidiide Gibs'e gadiyaan de'eedditta.

Laappuntsa Laytsaanne Laappuntsa Gallassaa

¹⁰ «Neeni ne gadiyaa usuppun laytsaw goshaade, zeraade katsaa k'oyc'a akka.

¹¹ Laappuntsa laytsaan gadiyaa goshenan shaachcha; yaatooppe, ne asaa gidдон de'iyaa hiyyeesatuu hewaappe miyaabaa demmana; k'ay untuntutuppe attiyaawaa do'atuu maana. Neeni ne woyniyaa turaakka ne woga-raakka hewaadan ootsa.

¹² Usuppun gallassaa ne kiitaa kiitetta; ne booraynne ne harii shemppana malanne ne son yeletteedda ayiliinne betii, shemppana mala, laappuntsa gallassi oosuwa ootsoppa.

¹³ «Taani hinttentta geeddawaa ubbaa minisiide ootsite; hara s'oossatuwaa suntsaa s'eesoppite; hinttenttu ins's'arssaappe hewe sisettoppo.

*Wolk'k'aama Baalatuwaa
(34:18-26; Zar. 16:1-17)*

¹⁴ «Laytsan heezzu gede hinttenttu taw baalaa bonchchite.

¹⁵ Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeed-dawaadan, laappun gallassaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; hinttenttu Abiiba geetettiyaa aginaan keereedda gallassatuwaan ha baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hinttenttu Gibs'eppa keseeddawe he aginaana.

«Hintteppe itti asaynne ta sintsan mela kushe beettoppo.

¹⁶ «K'ay hinttenttu hinttenttu gaden zerina, koyro gakteedda katsaa c'akkiyaa wode, Katsaa c'akkiyaa Baalaa bonchchite.

«K'aykka laytsaa wurssetsan, katsaa ayfiyaa gadeppa shiishshiyaa wode, Shiishuwaa Baalaa bonchchite.

¹⁷ Attuma Asay ubbay Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa sintsan laytsan heezzu gede beetto.

¹⁸ «Neeni yarshshuwaa suutsaa taw shiishshaadde, irshshuwaa yeggiide uukeyedda ukitsaanna shiishshoppa. Ta baalaa bonchchiya gallassi yarshshetteedda mod'd'uwaappe wonttaw ayinne attoppo.

¹⁹ Ne gaden bayira ka"eedda kattaappe ubbaappe lo"iyaawaa Med'inaa Godaa soo, ne S'oossaa soo aha. Deeshsha maraa Aa daay maatsan doys-soppa.

Hidootaa K'aalatuwaanne Kaalliyaa Wogatuwaa

²⁰ «Ne ogiyaan neena naagana malanne taani new giigisseedda sa'aa neena afana mala, taani kiitanchchaa ne sintsan kiittana.

²¹ I odiyaawaa hayzza aw azazetta; Aa bolla makkaloppa; ta suntsay Aa bolla de'iyaa diraw, hinttenttu nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hinttenttoo I atto geena.

²² I odiyaawaa hinttenttu minisiide hayzooppenne taani odiyaawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu morkkatuwaa taani morkkana; hinttenana ek'ettiyaawanttuna taanikka ek'k'ettana.

²³ Ta kiitanchchay hintteppe sintsanna biide, hinttentta Amoorawaanatuwaa gadiyaa, Hiitetuwaa gadiyaa, Parzzaawaanatuwaa gadiyaa, Kanaanetuwa gadiyaa, Hiiwetuwaa gadiyaanne Yaabuu-sawaanatuwaa gadiyaa ahana. Taani untunttu ubbaa d'ayssana.

²⁴ Unttuntu s'oossatuwaa sintsan hokkoppite, woy goynnoppite, woy untuntu hanuwaa k'ulloppite. Hinttenttu untuntu s'oossatuwaanne untuntu shuchchaa misiletuwaa mentsereetsanaw koshshee.

²⁵ Med'inaa Godaa, hinttenttu S'oossaw, goynnite; yaatoope, I hinttenttu k'umaanne hinttenttu haatsaa anjjanawaa; taani harggiyaa hinttenttu gid-doppe diggana.

²⁶ Hinttenttu biittaan ay mac'c'a asayenne boshetenna; maynenna. Taani hinttenttu de'ana laysaa payduwaa adussana.

²⁷ «Taani ta yashshaa hinttenttu sintsan yeddana; hinttenana gakettiyya kawutetsaa ubbaa dagantsana; hinttenttu morkketuu ubbay hinttenttoo zokkiyyaa zaariide, bak'atanaadan taani ootsana.

²⁸ Taani hintteppe sintsaw dukkiyaa kajiyya yeddana; Hiiwetuwaa, Kanaanetuwaanne Hiitetuwaa hinttenttu sintsaappe laaggaade kessana.

²⁹ Shin biittay mela attenaadaaninne bazuwaa do'ay hinttentta waayisse-naadan, itti laysaan untunta yederssikke.

³⁰ Shin hinttenttu payduwaan dariide, he gadiyaa laattana gakkanaw, taani untunta laafa laafa laaggaade hinttenttu sintsaappe kessana.

³¹ Taani hinttenttu zawaa Zo'o Abbaappe Piliss's'eema Abbaa, mela bi-ittaappe Efiraas'iisa Shaafaa gatsana. He gadiyaan de'iyaa ubbaa taani hinttenttu kushiyaan aatsaade immana; hinttenttukka untunta hinttenttu sintsaappe laaggiide kessana.

³² Unttuntunna woy untuntu s'oossatuwaanna c'aak'uwaa wotsoppite.

³³ Unttunta hinttenttu gadiyaan wotsoppite; hewe d'ayoope untuntu hinttentta ta bolla nagaraa oosissanawantta; ayaw gooppe, untuntu s'oossatoo goynniyaawe tumuppe hinttenttoo p'ire gidanawaa» yaageedda.

24

S'oossay Bare Asaw Geleedda K'aalaa C'aak'uwaa Miniseedda

¹ Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa, «Neeni, Aaroone, Naadaabe, Abi-ihinne Israa'eeliyaappe laappun tammu c'ima asatuu Med'inaa Godaakko deriyaa huup'iyaa pude kesiide haakuwaan goynnite.

² Shin Muse, neeni neerekka Med'inaa Godaakko shiik'a; hara c'imatuu ta mata yooppino. K'ay asaykka neenana pude kesoppo» yaageedda.

³ Muse yiide, Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaanne Aa wogaa ubbaa asaw odina Asay ubbay itti k'aalaan, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana» yaageeddino.

⁴ Muse Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa s'aafeedda.

Wonttetsa gallassi wontta guuran denddiide, deriyaa s'ap'uwaaan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide Israa'eeliyaa asaa yaraa tammanne laa"uwaa sunsaan, tammanne laa"u shuchchaa tuussaa esseedda.

⁵ I Israa'eelatuwaappe yalaga attuma asaa kiittina, untuntu biide s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishsheeddino; k'ay ittippetetsaa yarshshoo korumatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

⁶ Muse suutsaappe bagga akkiide keriyaan tigeedda; atteeda bakka suut-saa I yarshshiyaa sa'aan c'ac'c'afeedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan K'aalaa c'aak'uwaa Mas'aafaa akkiide, asaw nab-babeedda; untuntu, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; nuuni azazettana» yaageeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse he suutsaa akkiide, asaa bolla c'ac'c'afiide untuntta, «Be'ite, Med'inaa Goday ha k'aalaa ubbaan hinttenana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa suutsay hawaa» yaageedda.

⁹ Muse, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laap-pun tammuu pude keseeddino.

¹⁰ Israa'eeliyaa S'oossaa be'eeddino; Aa gediyaappe garssana saluwaadan geeyeedda samppeeriyaa geetettiyaa p'ooliyaa shuchchaappe oosetteed-dawaa malatiyaa wuyggiyaa malabay de'ee.

¹¹ Shin S'oossay Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaa wod'ibeenna. Untuntu S'oossaa be'eeddino; Aa sintsan meeddinonne usheeddino.

Muse Siina Deriyaa Huup'iyaa Bolla

¹² Med'inaa Goday Musa, «Neeni deriyaa pude haa taakko kesaade, hawaan gam"a; yaatooppe neeni untuntta taaarissana mala, taani wogaanne azazuwaa s'aafeedda shuchchaa new immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Muse bare k'oomaa Iyyaasunna baanaw dend-deedda; Muse S'oossaa deriyaa pude keseedda.

¹⁴ Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaa I, «Nuuni hinttenttukko simmanaw hawaan de'ishshite; Aaroonenne Huuri hawaan hinttenana de'iino; yewuu de'iyaa ooninne untunttukko bo» yaageedda.

¹⁵ Muse deriyaa pude keseedda wode, shaarii deriyaa kammeedda.

¹⁶ K'ay Med'inaa Godaa bonchchuu Siina Deriyaa bollan utteedda; he shaarii usuppun gallassaa mayyeedda; laappuntsa gallassan he shaariyaa giddoppe Med'inaa Goday Musa s'eeseedda.

¹⁷ Israa'eelattoo Med'inaa Godaa bonchchuu deriyaa huup'iyaan s'uuggiyaa tamaa malatiide beetteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse he shaariyaa giddo geliide, deriyaa pude kesiide deriyaa huup'iyaan oytamu gallassanne oytamu k'ammaa gam"eedda.

Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa

25

(25:1–40:38)

S'oossaa Dunkkaaniyaa Tokkanaw Imetteedda Imotaa (35:4-9)

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Taw immiyaawaa ahanaadan neeni Israa'eelattoo oda; taw immanaw Aa wozanay Aa imma imma giyaa asaa ubbaa imotaa neeni taw akka.

³ Hinttenttu untunttuppe akkana imotay hawaa: work'k'aa, biraa, na-haasiyaa birataa,

⁴ saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, zo'o liik'o k'ac'inaa, deeshshaa isikiyaa,

⁵ dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaa, odooruwaa,

⁶ s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okkiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawet-siyaa k'imaamiyaa;

⁷ K'eesatuwaa kaappuwaa eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa margidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa aho.

⁸ «Yaatiide taani untunttu gidдон ak'anaadan, untunttu taw Geeshsha sa'aa giigissino.

⁹ Likke taani neena besseedda leemisuwaa ubbaadan S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ootsite.

*K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa
(37:1-9)*

¹⁰ «Untunttu odooruwaa mitsaappe adussatetsay laa"u wad'anne bagga, gomppay itti wad'anne bagga, geesay k'ay itti wad'anne bagga gideedda Taabootaa med'd'ino.

¹¹ Soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsha; Aa yushshuwaakka work'k'aa tigetsan yuushsha aatsa.

¹² He Taabootaw oyddu work'k'aa sagaayetuwwa tigaade oyddu gedetuwaan itti baggana laa"u sagaayetuwwa, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwwa aatsa.

¹³ Hewaappe guyyiyaan odooruwaappe kasuwaa kessaade work'k'aan sheeshsha.

¹⁴ Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa aatsa.

¹⁵ Tookkiyaa kasotuu Taabootaa sagaayetuwwa gidдон de'ino; untunttu hewaappe ubbakka kesoppino.

¹⁶ Taabootaa gidдон taani new immiyaa, tammu azazatuu s'aafetti utteedda laa"u masetteedda markkatetsaa shuchchatuwaa wotsa.

¹⁷ «Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'a.

¹⁸ K'um"iyaw wurssetsaa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeeliyaa, k'os'etteedda work'k'aappe med'd'a.

¹⁹ Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa"entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an laa"uwaakka k'um"iyaanna gatsa oytsaade med'd'a.

²⁰ Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotsino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eellino.

²¹ K'um"iyaa Taabootaw bolla baggan wotsa; k'ay taani new immiyaa azazatuu s'aafettiide masetteedda shuchchatuwaa Taabootaa gidдон wotsa.

²² Markkatetsaa Taabootaa bolla k'um"iyaa bolla de'iyaa laa"u kiruubetuwaappe gidduwaan taani neenana gakettaade Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa azazuwaa ubbaa yaan new immana.

*Ukitsaa Wotsiyaa S'arip'p'eezaa
(37:10-16)*

²³ «Odooruwaa mitsaappe adussatetsaa laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay k'ay itti wad'anne bagga giddiyaa itti s'arip'p'eezaa med'd'a.

²⁴ Yaataade walakay baynna work'k'aan sheeshsha; k'ay Aa yushshuwaan work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.

²⁵ Hewaadankka, k'ay gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yushsha aatsa. Yaataade Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsha.

²⁶ He s'arip'p'eezaw oyddu work'k'aa sagaayetuwwa med'd'aade, s'arip'p'eezaa gedetuu de'iyaa oyddu gas'an wotsa.

²⁷ S'arip'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arip'p'eezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide de'ino.

²⁸ He tookkiyaa kasuwaa odooruwaappe kessaade, work'k'aan untuntta sheeshsha.

29 Hewaadankka, k'ay shaatatuwaanne c'ilppatuwaa, duuk'k'iyaaatuwaanne s'uu'atuwaa walakay baynna work'k'aappe med'd'a.

30 Ta sintsa aatsiyaa geeshsha ukitsay ubbaa wodekka s'arip'p'eezaa bolla d'ayoppo.

S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaa (37:17-24)

31 «S'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe med'd'a; he baallay ek'k'iyaa gediikka, k'ay giddo toomaykka ubbay k'os'etteedda work'k'aappe oosettanaw koshshee. Aa wanc'c'atuu, Aa kukkumotuu Aa c'iishshatuu ubbay aanana ittippe oyk'etti med'ettanaw koshshee. 32 Miyyiyaanna usuppun maratuu aw kesiino; maratuwaappe heezzatuu itti baggana, k'ay heezzatuu yenkko baggana de'ino.

33 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezu heezu kukkumuunne c'iishshay de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'ay de'o.

34 S'omppiyaa wotsiyaa baallaw giddo toomay, kukkumotuwa c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'ay de'o.

35 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti kukkumuu de'o.

36 Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa baalaana ittippe, oyk'k'etti ittuwaa gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'ettino.

37 «Hewaappe guyyiyaan s'omppiyaa wotsiyaa baallaw laappun s'omppetuwaa giigissaade, untunttu sintsa giddow poo'ana mala d'ok'k'u ootsaade wotsa.

38 S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne untuntta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe med'd'a.

39 S'omppiyaa wotsiyaa baallayanne an go"ettiyaa miishshaa ubbay hat-tamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aappe med'd'ettiino.

40 Akeeka; taani neena deriyaa huup'iyaan besseeddawaadan kiiteta.

26

S'oossaa Dunkkaaniyaa (36:8-38)

1 «K'ay liik'o puuttuwaappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddotuwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa giigissa. He gaarddotuwaan itti hiillan kiruubetuwa misiliyaa dadissa.

2 Gariddotuu ubbay itti likke gidino; geesay laatamanne hosppun wad'a; gomppay oyddu wad'aa gido.

3 Ichcheshu gaarddotuwaa ittippe gatsaade sikka; yenkko atteeda ichcheshu gaarddotuwaakka untunttuwaadan kiiteta.

4 Ittippe gakettiide siketteedda gaarddotuwaappe itti gaariduwa wurs-setsa gas'an saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe mac'araa med'd'a; k'ay ittippe gaketi siketteedda yenkko gaardduwaanka hewaadan kiiteta.

5 Ittippe gaketeedda itti gaardduwaa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gaketeedda yenkko gaardduwaa bollakka ishatamu mac'araa med'd'a; he mac'aratuu ubbaykka ittuu ittoo maaran de'ino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan work'k'aappe ishatamu oyk'k'iaawantta med'd'aade S'oossaa Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaarddotuwaa gas'aa gas'aa he oyk'k'iaawanttun oytsa.

⁷ «K'ac'inaappe med'etteedda S'oossaa Dunkkaaniyaa bollanna kammana mala, tammanne itti gaarddatuwaa deeshshaa isikiyaappe daddaade, itti dunkkaaniyaa med'd'a.

⁸ Tammanne itti gaarddatuukka itti likke gidino; itti itti gaardduwaa geesay hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa gido.

⁹ Ichcheshu gaarddotuwaa itti baggana, usuppun gaarddotuwaa k'ay yenkko baggana gatsaade sikka. Usuppuntsa gaardduu dakkotiide, dunkkaaniyaw sintsa baggana daabulletto.

¹⁰ Gatsi sikkeedda gaarddatuwaappe itti gaardduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'a; k'ay gatsi sikkeedda yenkko gaarddotuwaappe gas'an ishatamu mac'araa med'd'a.

¹¹ Ishatamu nahaasiyaa oyk'k'iaawaa med'd'aade, mac'aratuwaa giddo gelissa; yaataade dunkkaaniyaa ittippe gatsa oytsa. Yaatooppe ha laa"u oyk'k'etteedda kamiyaawanttu ittuwaa gidana.

¹² Ha dunkkaaniyaa gaarddotuwaappe palaheedda bagga gaardduu S'oossaa Dunkkaaniyaw guyyenna kak'k'eto.

¹³ Dunkkaaniyaa gaarddotuu laa"u bagganakka itti itti wad'aa keeshshaa palahino; he palaheeddawanttu S'oossaa Dunkkaaniyaa kammana mala, laa"u bagga miyyiyaanna kak'k'etino.

¹⁴ «Deeshshaa agoozaappe med'etteedda dunkkaaniyaa bollanna kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigissa; k'ay Aa bollanna kammanaw k'um"iyaa hara galbbaappe giigissa.

¹⁵ «S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odooruwaappe kessa.

¹⁶ Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa, gomppay itti wad'anne bagga gido.

¹⁷ Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsaa med'd'a. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa ubbaakka hewaadan ki-itetta;

¹⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.

¹⁹ Itti itti s'agaagiyaw laa"u pootsay geliyaa oytamu lukuwaa, ubbaakka biraappe giigissa.

²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana, laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.

²¹ Itti itti s'agaagiyaw laa"u gedetuu, mule oytamu gedetuu, biraappe giigino.

²² K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagiya med'd'a.

²³ Guyen de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagiya giigissa.

²⁴ Hewaa diraw, itti s'ap'uwaan laa"u pootsaa giiga s'eeraa gakanaw itta gidi migiduwaan oyk'k'etanaw bessee; laa"uu gas'aa oytsiyaa s'agaagatuukka hara s'agaagii oosettowaadan oosetanaw bessee.

²⁵ Hewaa diraw itti itti s'agaagiyaw garssanna laa"u laa"u pootsay geliyaa lukatuu de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe ooseteedda tammanne usuppun pootsay geliyaa lukatuu de'iino.

²⁶ «K'ay odoorotuwaappe tuk'k'umetiyyaa meegaa kessa. S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyyaa meegaa,

²⁷ k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyyaa meegatuwaa giigissa. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyyaa meegaa med'd'a.

²⁸ Giddo tuk'k'umetiyyaa meegay s'agaagetoo giddo heeraana ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesanaw koshshee.

²⁹ S'agaagetuwaa work'k'aan sheeshshaade, tuk'k'umetiyyaa meegatuu aad'd'iyaa sagaayetuwaa work'k'aappe med'd'a; k'ay tuk'k'umetiyyaa meegatuwaakka work'k'aan sheeshsha.

³⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan ootsaadde tokka.

³¹ «Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaardduwaa kiiteta; he gaardduwaa bolla itti hiillan kiruubetuwaa misiliyaa sikissa.

³² Yaataade work'k'aan sheeshsheedda oyddu, odooruwaa tuussatuwaan de'iyaa work'k'aappe oosetteedda kak'k'iyawaan kak'k'a. He oyddu tuussatuu biraappe med'd'eedda oyddu pootsay geliyaasaan gelino.

³³ He gaardduwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa kaaran de'iyaa oyk'k'iyawantuppe garssanna kak'k'eedda, K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa gaardduwaappe guyye baggan wotsa; yaatooppe he gaardduu Geeshsha sa'aa Ubbaappe Aad'd'eedda Geeshsha Sa'aappe shaakana.

³⁴ Atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aan de'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa bolla wotsa.

³⁵ S'arp'p'eezaa gaardduwaappe karenna, S'oossaa Dunkkaaniyaan geeshsha sa'aa gidduwaan huup'issa baggan wotsa; s'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'ay Aa baggan gedissa baggana wotsa.

³⁶ «Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe s'ilppiyaan alleek'k'issiyawaan oosetteedda gaardduwaa med'd'a.

³⁷ Gaarddoo ichcheshu tuussatuwaa odoorotuwaappe kessaade, work'k'aan sheeshsha; kak'k'iyawanttukka work'k'aappe oosetteed-dawantta gidino; tuussatoo nahaasiyaa birataappe tigaade ichcheshu pootsatuu geliyaawaa med'd'a.

27

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa (38:1-7)

¹ «Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aa kees's'a. He yarshshiyaa sa'aw geesay ichcheshu wad'aa gido; gomppayenne itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa; d'ok'k'atetsay heezu wad'aa, oyddu gas'ana de'o.

² Wurssetsaa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'a; kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna ittippe oyk'k'ettiide med'ettino. Yaataade yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsha.

³ An go"ettiyaa miishshatuwaa, bidintsaa kessiyaa balddetuwaa, akaafatuwaa, suutsaa tigiya kuyis'aarotuwaa, K'ap'iyaa, seeliyaabaa oyk'k'iyaa miishshaa nahaasiyaa birataappe med'd'a.

⁴ Yaataade nahaasiyaa birataappe zazziriyaa med'd'a; k'ay Aa oyddu gas'an oyddu sagaayetuwaa med'd'a.

⁵ Yaataade yarshshiyaa sa'aw giddo baggan oytsaade wotsa

⁶ Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasotuwaa kessaade, nahaasiyaa birataan sheeshsha.

⁷ Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, he kasuwaa laa'u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatsa.

⁸ Taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan, yarshshiyaa sa'aa s'awulaappe med'd'iide, gomppaa mela kesino.

*S'oossaa Dunkkaaniyaw Dabaabaa Yuushshuwaa
(38:9-20)*

⁹ «S'oossaa Dunkkaaniyaw Asay shiik'iyaa dabaabaa giigissa. Dabaabay gedissa baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; he dabaabaw liik'o liinuwaappe dadetteedda gaarddotuwaa giigissa.

¹⁰ Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa laatamu pootsay geliyaa lukuwaa ootsa; untunttu huup'iyaan k'ay biraappe kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootsa.

¹¹ Hewaadankka, dabaabaw huup'issa baggana s'eetu wad'aa aduk'k'o; k'ay laatamu tuussatuwaanne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa pootsay geliyaa lukotuwaana de'iyaa gaaridduu de'o. Yaatiide biraappe oosetteedda kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu dabaabaw de'ino.

¹² «Dabaabaw away wulliyaa bagga gomppay ishatamu wad'aa aakko; tammu tuussatuunne, tuussatoo tammu pootsay geliyaa lukatuu de'iyaa gaariddotuu aw de'ino.

¹³ K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppaykka ishatamu wad'aa gido.

¹⁴ Dabaabaa geliyaa sa'aappe away doliyaa baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁵ Hewaadankka, hinkko baggana gaarddotuu tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁶ «Dabaabaa geliyaa sa'aw laatamu wad'aa aduk'k'iyaa gaardduwaa giigissa; hewekka saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteeddawaa, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan giigissa. Oyddu tuussatuwaanne tuussatoo oyddu pootsay geliyaa lukotuwaan giigissa.

¹⁷ Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaw biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttunne kak'k'iyaawanttu, nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁸ Dabaabay adusatetsay s'eetu wad'aa, gomppay ishatamu wad'aa gido; pudiyaa ichcheshu wad'aa d'ok'k'iyaa liik'uwaan dadetteedda liinuwaappe oosetteedda gaarddotuu de'ino; yaatiide tuusatuwaa nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu gidino.

¹⁹ «S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosoo go'ettiyaa miishshaa ubbay, untunttu go'ay ayaa gidooppenne, S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogetu ubbaanne dabaabaa d'ogetu ubbaannakka gujjina, nahaasiyaa birataappe med'ettiino.

*S'omppiyaa Zayitiyaa
(Wog. 24:1-4)*

²⁰ «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, aw koshshiyaa S'illo zayitiyaa wogaraa teeraa c'addiide gum"ina kesseeddawaa new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza.

²¹ Aaroonenne Aa naanay, s'omppii S'oossaa sintsaan k'ammeedda sa'ay wonttana gakkanaw poo'ana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон, Markkatetsaa Taabootaa sintsaan de'iyaa gaardduwaappe karenna eetsino. Hawe Israa'eeliyaa asaw med'inaw wotso woga gidiide de'o.

28

K'eesatuwaa Kaappatuwaa Mayuwaa (39:1-7)

¹ «Ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa Nadaaba, Abiiha, El'aazaaranne Itaa-maara neekko ahaade; untunttu k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Israa'eeliyaa asaa gidoppe untuntta dummaya.

² Aw bonchchuwaanne puulaa immana mala, ne ishaa Aaroonaw k'eesatetsaa mayotuwaa giigissa.

³ Taani aad'd'eeda era immeedda kushiya hiilaa eriyaa asaa ubbaa s'eesaade, Aaroonaw mayotuwaa giigissana mala oda; I k'eese gidiide, taw ootsanaw dummatanawaa.

⁴ Untunttu giigissana mayotuukka hawantta: tiraan wotsiyaawaa, eefuudiyaa, adussa mayuwaa, alleek'k'ettiide dadetteedda adussa shaamic'c'iyaa, shaashiyaanne hara danc'c'uwaa. Ne ishay Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsiide geeshsha mayotuwaa mayyana mala, sikkiyaawanttu giigissiino.

⁵ Kushiya hiilaa eriyaawanttukka ha mayotuwaa giigissanaw work'k'aa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwa go'ettino.

Eefuudiyaa

⁶ «Eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa work'k'aappe, saluwaa malatiyaa k'ac'inaappe, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaappe, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwa k'ac'inaappe kushiya hiillanchchatuu alleek'k'issiide giigissiino.

⁷ Laa"u baggay gakettiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'k'ii de'o.

⁸ Hiilanchchay aleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyaanna itta gidiide, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne lee'issi bak'k'eedda liinuwaappe oosetto.

⁹ «Marggidiyaa geetettiyaa laa"u shuchchatuwaa ahaade, Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa untunttu bolla wooc'aade s'aafa.

¹⁰ Untunttu yeletaa maaraadan itti shuchchaa bolla usuppun suntsaa, hinkko shuchchaa bolla k'ay atteeda usuppunatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa.

¹¹ Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he laa"u shuchchatuwaa bolla Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'aade s'aafa; he shuchchatuwaa work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyawaa bolla wotsa.

¹² Yaataade tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayiyaawaa gidana mala, ha laa"u shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa c'ark'k'iyaan wotsa; yaatooppe Med'inaa Godaa sintsan ubbaade k'ofettana mala, ha suntsatuwaa Aaroone bare hashiyaan tookko.

¹³ He shuchchatuwaa oyk'k'iyawaa work'k'aappe med'd'a.

¹⁴ K'ay walakay bayinna work'k'aappe wodoruwaadan dook'k'eedda laa"u sanssalatatuwaa giigissaade, he laa"u shuchchaa oyk'k'iyawanttunna gatsa oytsa.

Tiraan Wotsiyaawaa
(39:8-21)

¹⁵ «S'oossaa shenii ayentto oochchiide eriyaa tiraan wotsiyaawaa kushiyaa hiilanchchaan oosissa. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa daddeed-dawaadan, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadda.

¹⁶ Aw oyddu gas'ay de'ee; geesaykka gomppay itti itti takkaad'e gidiide dakkotto.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al'o shuchchatuwaa wotsa; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa ink'k'uwaa.

¹⁸ Laa"entso maaran baluuriyaa, sampppeeriyaanne almmaaziyaa giyaa al'o shuchchatuwaa;

¹⁹ heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne amet-ess's'inoosiyaa;

²⁰ oyddentso maaran biralli, marggidiyaa, yasp'p'iidiyaa. Hawanttu ubbay work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iyawaa bolla uttino.

²¹ Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa"uwaa gidino; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetto.

²² «Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay bayinna work'k'aappe med'd'a.

²³ Laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa gatsaade oytta wotsa.

²⁴ He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'an de'iyaa migidotuwaanna gatsaade oytta.

²⁵ He sanssalatatoo yenkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyawanttunna gatsa k'achcha.

²⁶ K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, eefuudiyaappe garssan kaalliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soo baggana de'iyaa laa"u gas'aa s'eeran aatsa.

²⁷ Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'aade; eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaaappe garssa baggana, eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karenna untuntta oytta.

²⁸ Tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidotuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achcha; yaatoope, tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol"enna.

²⁹ «Aaroone Geeshsha sa'aa geliyaa wode, ha tiraan wotsiyaa Med'inaa Godaa sheniyaa bessiyaawe de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsatuwaa tookko. Yaatoope taani Med'inaa Goday ubbaade ta asaa hassayana.

³⁰ K'ay Uuriimiyaanne Tuumiimiyaa geetettiyaawantta tiraan wotsiyaawaan yegga. Aaroone Med'inaa Godaa sintsa aad'd'iidde, bare tiraan wotsi akkiide gelo. Ta shenii ayentto Israa'eeliyaa asaa erissana mala, I ta sintsan ootsanaw geliyaa wode ubbaan bare tiraa kiisiyaappe d'ayssoppo.

Hara K'eesatuwaa Kaappuwaa
Mayuwaanne K'eesatuwaa Mayuwaa
(39:22-31)

³¹ «Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa ubbaa saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe giigissa.

³² He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'a. He sa'ay peed'ettenaadan, yuushsha aatsaade gujja gujja sikka.

³³ Adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o roomaaniyaa ayfiyaa teeraa misiletuwaa med'd'a. Yaataade untuntu gidduwaan work'k'aappe oosetteedda dawalatuwaa walakan ootsa.

³⁴ Work'k'aa dawalatuunne roomaaniyaa teeraa misiletuu he adussa mayuwaa duge bagga s'eeraw yuushshuwaan walakan aad'd'ino.

³⁵ Aaroone k'eesatetsan ootsiyaa wode, ha adussa mayuwaa mayyo; Med'inaa Godaa sintsa Geeshsha sa'aa geliyaa wodenne kesiyaa wode, dawalay waassana. Hewaa diraw I hayk'k'enna.

³⁶ «Walakay baynna work'k'aappe itti alleek'k'uwaa med'd'aade maatafaa bolla wooc'iyaaawaadan, Aa bolla wooc'aade, «Med'inaa Godaw Geeshsha gidiide Dummateedda» yaagaadde s'aafa.

³⁷ Huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaappe s'adenna deemuwaan k'achchana mala, saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsa.

³⁸ Aaroone Aa bare deemuwaan wotso; hewaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw geeshsha yarshshoo immiyaawan pac'ay de'ooppe, he bayzzuwaa Aaroone tookkee. Asay ahiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday akkana mala, I hewaa ubbaa gedekka bare demuwaan wotsanaw koshshee.

³⁹ «Aaroona adussa Shaamic'c'iyaa liik'o liinuwaappe dadda; huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaakka liinuwaappe giigissa. K'ay danc'c'uwaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan sikissa.

⁴⁰ Aaroona naanaw bonchchonne alleek'k'o gidana mala, adussa shaamic'c'iyaa, danc'c'otuwaanne huup'iyaan s'aas'iyaa shaashetuwaa giigissa.

⁴¹ Neeni ha mayotuwaa ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa mayzreed-dawaappe guyyiyaan, untunta k'eesetetsan suntsaade taw ootsana mala okkaadde dummaya.

⁴² «Untuntu kalluu kametana mala garssanna mayiyaa mayuwaa, s'eessaappe biide wodiriyaa gakkanaw kammiyaawaa, liik'o liinuwaa k'ac'inaappe daddaade giigissa.

⁴³ Aaroonenne Aa naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, woy yarshshuwaa yarshshiyaa geeshsha sa'aan k'eesatetsan ootsanaw shiik'iyaa wode, ha mayotuwaa mayno. Hewaadan hanooppe, untuntu barenttu bolla bayzzuwaanne hayk'k'uwaa ahikkino.

«Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo med'inaw woga gido.

29

K'eesatetsaa suntsaa Immiidde Poliyaa Wogatuwaa (Wog. 8:1-36)

¹ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, neeni untunta dummayanaw hawaadan ootsa; tilla bollaanna de'iyaa itti korumaa, laa"u dorssaa koletuwaa akka;

² muruta zarggaa d'iiliyaa akkaade, irshshuwaa yegganaan ukitsaa uukka; k'ay irshshuwaa yegganaan zayitiyaan komppuwaa komppa; hewaad-dankka, irshshuwaa yegganaan lee"o ukitsaa uukkaade, zayitiyaa okka.

³ Neeni untunta samppan wotsaade, korumaananne laa"u dorssaa kole-tuwaanna ittippe taw shiishsha.

⁴ «Yaataade Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge ahaade, haatsaan untuntta meec'c'a.

⁵ Hewaappe guyyiyaan mayotuwaa akkaade, adussa shaamic'c'iyaa, eefuudiyaa garssana mayiyaa adussa mayuwaa, eefuudiyaanne tiraan wotsiyaawaa Aaroona mayzzaade eefuudiyaa hiillan dadetteedda danc'c'uwaan danc'c'issa.

⁶ Shaashiyaakka Aa huup'iyaan s'aas'aade, «S'oossaw geeshsha gidiide dummatteedda» yaagiyaawe s'aafetteedda alleek'k'uwaa sintsa demuwaan shaashiyaa miyyiyaan aatsa.

⁷ Okkiyaa zayitiyaakka akkaade, Aa huup'iyaan tigaade okka.

⁸ Aa naanaakka ahaade adussa shaamic'c'iyaa mayza.

⁹ Shaashiyaakka untunttu huup'iyaan s'aas'a. Hewaappe guyyiyaan Aaroonanne Aa naanaa danc'c'uwaa danc'c'issa. K'eesatetsay untunttoo med'inaa woga gido. Simmi Aaroonanne Aa naanaa yaataade k'eesatuwaa ootsaasa.

¹⁰ «Korumaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa neeni ahina, Aaroonenne Aa naanay Aa huup'iyaan barenttu kushiyaa wotsiino.

¹¹ Korumaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa matan shukka.

¹² Korumaa suutsaappe amareedawaa ne birad'd'iyaan akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaa okkishshin atteedawaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gussa.

¹³ Hewaappe guyyiyaan k'antsaa ashuwaa kammeedda mood'iyaa ubbaa, tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta kameedda mood'iyaa akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uugga.

¹⁴ Shin korumaa ashuwaa, Aa galbbaanne Aa marac'c'iyaan de'iyaa toc'iyaa Asay utto heeraappe haasaade s'uugga; hewe nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuwaa.

¹⁵ «Laa"u dorssaa koletuwaappe ittuwaa neeni akkina, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaa Aa huup'iyaan wotsino.

¹⁶ Yaatooppe dorssaa koliyaa shukkaade, suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka.

¹⁷ Dorssaa koliyaa ashuwaa k'ans's'ereetsaade, k'antsaa ashuwaakka gediya meec'c'aade huup'iyaa bollanne hara k'ommo ashotuwaa bolla untuntta wotsa;

¹⁸ hewaappe guyyiyaan, dorssaa koliyaa ubbaanna yarshshiyaa sa'aan s'uugga; hewe Med'inaa Godaw s'uugettiyaa yarshshuwaa, sawuwaa toshikku giyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaa.

¹⁹ «K'ay yenkko dorssaa koliyaa Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaa Aa huup'iyaan wotsana mala neeni aha.

²⁰ He dorssaa koliyaa shukkaade, Aa suutsaappe amareedawaa akkaade, Aaroonawunne Aa naanaw ushechcha haytsatuwaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushetoo wogga birad'd'etuwaanne untunttu ushechcha gedetoo wogga birad'd'etuwaa okka; hewaappe guyyiyaan, atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka.

²¹ Yarshshiyaa sa'aan de'iyaa suutsaappe amareedawaanne tigiya zayitiyaappekka amareedawaa akka, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, Aa naanatuwaa bollanne untunttu mayuwaa bolla pushakka. Inne Aa naanay, untunttu mayuu S'oossaa oosoo dummatanawaa.

²² «Ha dorssaa koliyaappe mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa bolla de'iyaa mood'iyaa, tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa'u kilahotuwa, untuntta kammeedda mood'iyaanne ushechcha baggana de'iyaa guyye gediya akka; hawe k'eesatetsaa suntsaa immiyaa wode shukkiyaa dorssaa.

²³ Med'inaa Godaa sintsan wotseedda irshshuu gelibeenna ukitsaa, samp-paappe zayitii walakettibeenna ukitsaa, zayitiyaanna uukkeedda itti kompuwaanne itti lee"o ukitsaa akka.

²⁴ Neeni ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne Aa naanatuwaa kushiyaan wotsiide wus'akkanaadan ootsa. Untuntta Med'inaa Godaa sintsan pudenne dugenne k'aatsino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan untunttu kushiyaappe hawantta akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsaade, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsaade, Med'inaa Godaw sawuwaa toshikku gaanaadan, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uugga.

²⁶ Aaroone k'eesa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa anggoosuwa akkaade, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsaa; hewe neena gakkiiyaa ne miyaa gishuwaa gidanawaa.

²⁷ «He shukkeedda dorssaa ashuwaa k'ommotuwaappe, yarshshuwa ootsiide k'aatseedda anggoosuwaanne S'oossaa sintsan pude tookkeedda gediya geeshsha; hewanttu Aaroonawunne Aa naanaw gishuwaa gidanawantta.

²⁸ Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatsiyaa baggaw wogay, ubbaa gedekka Israa'eeliyaa asaappe shiik'oode Aaroonawunne Aa naanaw gakkiiyaa gishuwaa gido.

²⁹ «Aaroona k'eesatetsaa geeshsha mayuu Aa hayk'k'uwaappe guyyiyaan Aa zaretoo de'o; untunttu k'eesatuwaa kaappuwaa gidiyaa wode ha mayuwaa oketanawunne dumanaw mayyino.

³⁰ Aa naanatuwaappe Aa sa'aan k'eesatuwaa gidiide, Geeshsha Sa'aan oot-sanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa yiyaa na'ay, he mayuwaa laappun gallassaw mayyo.

³¹ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode shuket-teedda dorssaa koliyaa ashuwaa akkaade, geeshsha sa'aan doyyssa.

³² Aaroonenne Aa naanay dorssaa orggiyaa ashuwaakka masoofiyaan de'iyaa ukitsaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan miino.

³³ Untunttu k'eesatuwaa gidiide suntsettanawunne dummatanaw nagaray atto geetettanaadan yarshshetteedda ha yarshshotuwaa miino. Shin he yarshshotuu geeshsha gideedda diraw, hara Asay onne mooppo.

³⁴ K'eesiyaa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa ashuwaappe woy Ukitsaappe wontta gakkanaw palahiide ak'ooppe, taman s'uugetto; geeshsha gideedda diraw meetettoppo.

³⁵ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode wotsiyaa wogaa likke taani neena azazeeddawaadan ootsaadde, laappun gallassaa garssan pola.

³⁶ Nagaray atto geetettanaadan hachche hachche nagaraa yarshshuwaadan itti korumaa yarshsha. Hewaan yarshshiyaa sa'aa geeshsha; yaataade yarshshiyaa sa'aa dummayanaw okka.

³⁷ Yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giyaa wogaa laappun gallasan polaade, Aa dummayya. Yaatooppe yarshshiyaa sa'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha. Aa bochchiyaa ubbaykka geeyyana.

*Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa
(Pay. 28:1-8)*

³⁸ «Yarshshiyaa sa'aan neeni hachche hachche shiishshana yarshshuu hawaa. Yelettoodeppe itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaa yarshsha.

³⁹ Dorssaa koletuwaappe ittuwaa wontta, k'ay laa'entsuwaa omarssi yarshsha.

⁴⁰ Koyro dorssaa maraanna itti kiilo giraame gideedda muruta zarggaa d'iiliyaa itti liitiro gum"eteedda zayitiyaan munak'aade yarshsha; itti liitiro woyniyaa eessaakka ushshaa yarshshuwaa ootsaadde yarshsha.

⁴¹ Laa"entso dorssaa orggiyaa omarssi yarshshaadde wonttawaa keeshshaa, d'iiliyaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa shiishsha. Hewe Med'inaa Godaw taman yarshshettiyyaa, sawuwaa toshikku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

⁴² «Ha s'uuggiyaa yarshshuu yiyaa yeletaa ubbaan S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan pac'c'i baynnan yarshshetanaw koshshee. Taani yaan hinttentunna gakettaade, neenana haasayana.

⁴³ K'ay yaan taani Israa'eelatuwaana gaketanaw, ta bonchchuukka he sa'aa duma sa'aa kessana.

⁴⁴ «Hewaa diraw, taani S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa dummayana; untunttu taw k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Aaroonanne Aa naanaa taani dummayana.

⁴⁵ Yaataade taani Israa'eeletuwaa gidдон de'ana; k'ay taani untunttu S'oossaa gidana.

⁴⁶ Taani untunttu gidдон de'ana mala, Gibbs'eppe untuntta kesseedda Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu erana. Ee, taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa.

30

Is'aanaa C'uwayiyaa Miishshaa

(37:25-28)

¹ «Is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa odoorotuwaappe med'd'a;

² aw oyddu gas'ay de'o; adusatetsay itti wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay laa"u wad'aa gido; kac'etuukka aanana ittuwaa gidiide oyk'k'etti med'ettino.

³ Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwwa walakay baynna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaankka work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.

⁴ He work'k'aa tigetsaappe garssanna is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaw work'k'aappe laa"u sagaayetuwwa med'd'a; yaataade ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytsa. Hewantta tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw maaddanaassa.

⁵ Kasotuwaa odoorotuwaappe kessaade, untuntta work'k'aan sheeshsha.

⁶ Ha yarshshiyaa miishshaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa sintsan kak'etteedda gaaridduwaappe kare baggana, hewaakka taani neenana gaketiyaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa bolla de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsan wotsa.

⁷ «Aaroone wontta wontta s'omppetuwaa giigisanaw yiyaa wode, sawiyaa is'aanaa yarshshiyaa sa'aan c'uwayo.

⁸ Aaroone omarssi s'omppetuwaa poo'issiyaa wode, zaaretsiidekka is'aanaa c'uwayo; yaatoope, is'aanay Med'inaa Godaa sintsan yiyaa yeletaw ubbaade c'uwattana.

⁹ Ha is'aanaa c'uwissiyaa miishshaan hara ay is'aananne, woy s'uugiyaa yarshshuwaa, woy katsaa yarshshuwaa yarshshoppa; ushshaa yarshshuwaakka Aa bolla tigoppo.

¹⁰ Aaroone laytsaappe itti gede nagaraappe maarettanaw shukkiyaa mehiyaa suutsaa akkiide, he yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwaa bolla wotso. Yaatiide geeshshiyaa wogaa polo. Ha wogay sintsanna yaana wodetuwwaa ubbaan laytsaan laytsaan poletto. Ha is'aanay c'uiyaa miishshay Med'inaa Godaw dummati loytsi geeyeeddawaa gido» yaageedda.

Dunkkaaniyaw Shiik'iyaa Miishshaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹² «Neeni Israa'eeliyaa asaa payduwaan akkanaw untuntta paydiyaa wode, itti itti uray paydettiide, bare shemppuwaa wozanaw Med'inaa Godaw shaluwaa c'iggo. Neeni untuntta paydiyaa wode, untunttu bolla boshay yeenna.

¹³ Payduwaan geliyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan Dunkkaaniyaan eretiyyaa miizaanaa likkiyaan Biraa c'iggo. Itti itti uray hawaa Med'inaa Godaw imotaa ootsiidde immo.

¹⁴ Payduwaan geliyaa Asay laytsay laatamu kumeeddawenne hewaappe bollaa ubbay, Med'inaa Godaw immiyaawaa aho.

¹⁵ Hinttenttu hinttenttu nagaraappe maarettanaw Med'inaa Godaw imuwaa immishin, duriikka man'k'k'uukka itti likkiyaa immanaappe attina, durii darissiide woy man'k'k'uu laafetsiidde immoppo.

¹⁶ Nagaraappe maretanaw c'iggiyaa shaluwaa Israa'eeliyaa asaappe akkaade, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo oosoo peeshsha. Ha shaluu hinttenttu nagaraappe maarettanaw, Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaawaa hassayiyaawaa gidanawaa» yaageedda.

Meechchaa Keriyyaa

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁸ «Meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa nahaasiyaappe med'd'aade S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsa; an haatsaa tiga.

¹⁹ Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne barenttu gediyya meec'ettana.

²⁰ Untunttu hayk'k'enna mala, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, awudenne he haatsaan meec'ettino. K'ay Med'inaa Godaw taman yarshshuwaa yarshshanaw yarshshiyaa sa'aa mata shiik'eedda wode,

²¹ untunttu hayk'k'enna mala, barenttu kushiyaanne barenttu gediyya meec'ettino. Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo, yiyaa yeletaa ubbaw med'inaw woga gidanawaa» yaageedda.

Okettiyaa Zayitiyaa

²² Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²³ «Muruta k'imaametuwwaa, hewanttukka, usuppun kiilo giraame gukkiyaa karbbiyaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa k'arafa, heezzu kiilo giraame sawiyaa gunc'echchaanne

²⁴ usuppun kiilo giraame zimbbaanuwwaa akka. Ha ubbaykka Dunkkaaniyaan eretiyyaa miizaanaa likkiyaan gido. Hewaa bollakka oyddu liitiro Wogaraa zayitiyaa gujja.

²⁵ Hawantta shittuwaa ootsiyaa eran walakkaade, sawiyaa geeshsha okkiyaa zayite kessa.

²⁶ Yaataade S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa,

²⁷ s'arp'peezaanne Aa bolla wotsiyaa miishshaa ubbaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballanne Aa miishshatuwwaa, is'aanaa c'uiyiyaa miishshaa,

²⁸ s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne an de'iyaa ubbaa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa okka.

²⁹ Unttuntu loytsi geeshsha gidana mala, neeni untunta dummaya; untunta bochchiyaawe ubbaykka geeshsha gidanawaa.

³⁰ «Hewaappe guyyiyaan Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, untunta okkaadde dummaya;

³¹ Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; «Hawe yiyaa yeletawukka okettiyya ta geeshsha zayite gido;

³² ha zayitiyaa asaa bollan gussoppa; k'ay ay zayitiikka hewaa ootseedda likkiyaan ootsoppa. I geeshsha gideedda diraw, hinttenttukka Aa geeshshabaadan k'oppite.

³³ Hawaa mala shittuwaa giigissiyaa urayenne k'eesatuwaa gidenna hara asaa okkiyaa uray ooninne bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

Is'aanaabaa

³⁴ Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Sawiyaa k'imaametuwaa: mitsaa c'ooshshaa, d'aad'd'iyaa gollen de'iyaa shittuwaa, sawiyaa shidiyaanne sawiyaa geeshsha is'aanaa akka; untuntu ubbaa dees'uukka itti likke gido.

³⁵ Shittuwaadan walaketteedda is'aanaa ootsaade, untuntun go'etta; walakay baynnawaanne geeshsha gidanaadan, an mas'iniyaa yegga.

³⁶ Aappe amareedawaa akkaade liik'issaade c'adda; yaataade taani neenana gaketiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон K'aalaa c'aak'uwaa Taa-bootaa sintsan wotsa. I new loytsi geeshsha gidanawaa.

³⁷ Hawaa med'd'eeddawaa likkiyaan hara is'aanaa med'd'oppite. Hewe Med'inaa Godaw dumma geeshsha gidiyaawaa erite.

³⁸ Hawaa malatiyaawaa med'd'iide, Aa sawuwaa singgiide nashettanaw koyiyaa uray de'ooppe, I bare asaa giddoppe bohetto» yaageedda.

31

Bas'aali'eelanne Oholi'aaba (35:30–36:1)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Be'a; taani Yihudaa zare gideedda Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooraad.

³ Aa taani S'oossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne oosuwaa ubbaa oot-siyaa eraan kuntsaad;

⁴ hewekka hiillan kiitaa halchchuwaa kessiide, work'k'aappe, biraap-penne nahaasiyaappe dumma dummabaa I ootsanaassa.

⁵ Hewaadankka, shuchchaa massiide giigissanaaddaaninne, mitsaa mas-sanaw hara oosuwaa ubbaa I ootsanaassa.

⁶ «Hewaa bollakka k'ay Aa maaddana mala, Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aaba suntsaad. Taani neena azazeeddawaa ubbaa untuntu ootsana mala, kushiya hiillaa eriyaawanttoo ubbatoo eraa immaad.

⁷ Unttuntu ootsanaw: S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taa-bootaa, Aa bolla wotsiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiyya miishshaa ubbaa,

⁸ s'arp'peezaanne Aa miishshatuwaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa walakay baynna work'k'aappe oosetteeddawaanne Aa miishshaa ubbaanna, is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa,

⁹ s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne Aa miishshaa ubbaanna, meec'ettiyya keriyaanne Aa wotsiyaawaanna,

¹⁰ dadetteedda mayuwaa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aaroone mayyana geeshsha k'eesatetsaa mayotuwanne Aa attuma naanay k'eesatetsaa ootsiidde mayyana mayuwaa,

¹¹ k'ay okettiyaa zayitiyaanne Geeshsha Sa'aw sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa. Unttuntu hawaa ubbaa taani neena azazeeddawaadan ootsino» yaageedda.

Sambbataa

¹² Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagiide azazeedda;

¹³ «Israa'eeliyaa asaa neeni, «Ta Sambbataa bonchchite. Hewe taani Med'inaa Goday hinttentta taw geeshsha ootsaadde dooreeddawaa bessiyaawaa gidiide, yaana yeletaa ubbaw taappenne hintteppe gidduwaan malaataa gidanawaa.

¹⁴ Hinttenttoo I geeshsha gidiyaa diraw, Sambbataa bonchchite. Aa tunisiyaawenne he gallasaan ootsiyaa Asay ubbay asaa gidoppe hayk'k'inaan bohetto.

¹⁵ Usuppun gallassatuwaan neeni oosuwaa ootsa; shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaw dummatteedda shemppo Sambbataa; Sambbataa gallassan ay oosonne ootsiyaa ooninne hayk'k'o.

¹⁶ Israa'eelatuu ha Sambbataa gallassaa yeletaappe yeletaw med'ina k'aalaa c'aak'uwaa ootsiide bonchchino.

¹⁷ Med'inaa Goday usuppun gallassatuwaan saluwaanne sa'aa med'd'eedda dirawunne k'ay laappuntsa gallassan taani kiitaa aggaade shempeedda diraw, ta gidduwaaninne Israa'eelatuu gidduwaan hawe med'inaw malaata gidana» yaaga» yaageedda.

¹⁸ Med'inaa Goday Musew Siinaa Deriyaa bollan haasayiyaawaa wursseedda wode, S'oossay bare birad'd'iyaan s'aafeedda tammu azazuwaa oyk'k'iide laa"u massetteedda k'aalaa c'aak'uwaa shuchchatuwaa Musew immeedda.

32

Work'k'aappe Med'etteedda Maraa (Zar. 9:6-29)

¹ Asay Muse deriyaappe wod'd'ennaan loytsi gam"eeddawaa be'eedda wode, Aaroona yuushshuwaan shiik'iide, «Haaya; neeni nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Gibs'e gadiyaappe nuuna kesseedda Musa gidoppe, I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino.

² Aaroone untuntta, «Hinttenttu machatuwaa haytsaaninne hinttenttu attuma naanaanne mac'c'a naanatuwaa haytsaan de'iyaa work'k'aa kessiide, taw akkiide ahite» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare haytsaa work'k'aa kessiide, Aaroonaw aheeddino.

⁴ I hewaa untunttu kushiyaappe akkiide, siiliseeddawaappe guyyiyaan k'os's'iyaaban k'os's'iide, maraa malatiyaa eek'aa ootsiidde med'd'eedda.

Asay, «Israa'eelatoo, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawantta» yaageedda.

⁵ Aaroone hawaa be'eedda wode, he maraa sintsan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, «Wontta Med'inaa Godaa baalaa gallassaa gidanawaa» yaagiide eriseedda.

⁶ Hewaa diraw, wonttetsa gallassi Asay guuran denddiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishsheedda; ittippetetsaa yarshshuwaakka yarshsheedda. Yaatiide Asay maanawunne ushanaw utteedda. Mi ushi simmiide, k'ay duranaw denddeedda.

⁷ Yaanina Med'inaa Goday Musa, «Neeni ellekka duge wod'd'a; ayaw gooppe, ne asay, neeni Gibbs'eppe kessaade aheeddawe nagaraa ootsiidde, barenttu huup'iyaa tunisseeddino.

⁸ Taani untuntta azazeedda ogiyaappe untunttu ellekka sher''i geeddino. Work'k'aa siiliseedda maraa malatissiide, barenttoo eek'aa med'd'iide aw goynneeddino; aw yarshsheeddino. Untunttu, «Israa'eelattoo, hinttentta Gibbs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawantta» yaageeddino» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Musa, «Taani ha asaa be'aad; untunttu morggii d'uleefatteedda asaa.

¹⁰ Ha''i ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesina, taani untuntta bayz-zanawaa neeni taana diggoppa. Yaataade taani neena wolk'k'aama kawutet-saa ootsana» yaageedda.

¹¹ Shin Muse Med'inaa Godaa bare S'oossaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino kushiyaan Gibbs'eppe kessaade aheedda ne asaa bolla ne hank'k'uu ayaw ees's'i kesi?

¹² Gibbs'etuu, «S'oossay untuntta deretuwaaw bollan wod'anawunne gadiyaappe pitti d'ayssanaw, iita halchchuwaan kesseedda» ayaw ginoo? Ne yashshiyaa hank'k'uwaappe simma; ne asaa d'ayssanaw k'oppowaa agga basha.

¹³ Ne ayiletuwaa Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba hassaya; neeni untunttoo, «Taani hinttenttu zariyaa saluwaa s'oolinttetuwaadan darssana; ha taani hinttenttoo immana geedda gadiyaa ubbaakka hinttenttu zariyaw immana; untunttu he gadiyaa med'inaw laattana» gaade ne huup'iyaan neeni c'aak'k'eedda k'aalaa hassaya» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday bare asaa bolla iitabaa ahanaw odeed-dawaa aggiide, untuntta maareedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Muse tammu azazatuu untunttun s'aafetti utteedda laa''u Markkatetsaa shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, deriyaappe duge wod'd'eedda. He shuchchatuu laa''u bagganakka s'aafetteeddino.

¹⁶ He masetteedda shuchchatuwaa giigisseeddawe S'oossaa; shuchchaa bolla wooc'iide s'aafeeddawekka S'oossaa.

¹⁷ Iyyaasu asaa c'abbuwaa siseedda wode, Musa hawaadan yaageedda; «Dunkkaaneedda sa'aan olaa waasuu sisetee» yaageedda.

¹⁸ Muse zaariide, «Taani sisiyaawe hawe yetsaappe attina, s'ooneeddawanttu kooshshaa woy s'oonetteeddawanttu kooshshaa gidenna» yaageedda.

¹⁹ Muse dunkkaaneedda sa'aa mateedda wode, maraanne duruwaa be'iide loytsi hank'k'ettiide bare kushiyaan oyk'k'o markkatetsaa shuchchatuwaa deriyaa s'ap'uwaan oliide mentsereetseedda.

²⁰ Untunttu med'd'eedda maraakka akkiide, taman s'uuggeedda; hewaappe guyyiyaan liik'ana gakkanaw gaac'c'iide haatsaa bolla laaliide, Israa'eeliyaa Asay ushanaadan ootseedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Ha Asay neena wootinee neeni untuntta hawaa mala wolk'k'aama nagaraw kaaletseeddawe?» yaageedda.

²² Aaroonikka zaariide, «Ta godaw, hank'k'etoppa; ha Asay iitaa ootsanaw ay keeshshaa koyintto neeni eraasa.

²³ Unttuntu taana, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino.

²⁴ Taani unttunta, «Hintte bolla de'iyaa work'k'aa kessiide, hammite» yaagaad. Hewaappe guyyiyaan unttuntu taw immeedda work'k'aa taani taman yeggina, ha maray kaseedda» yaageedda.

²⁵ Aaroone asaa gede c'oo yeddi aggina, Asay bare morkkatuwaa sintsan kawushiide kad'etteeddawaa Muse be'eedda.

²⁶ Hewaa diraw, Muse dunkkaaneedda sa'aa geliyaa penggiyaan ek'k'iide hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa bagga gideedda Asay ooninne taakko yo!» yaageedda. Leewatuu ubbay aakko shiik'eeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan I unttunta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asay ubbay mashshaa bare s'eessan s'eessan danc'c'oo; dunkkaaneedda sa'aan gas'aappe gas'aa gakkanaw, guyyewunne sint-sawunne simeretto; ittuu ittuu bare ishaa, bare laggiyaanne bare shooruwaa wod'o yaagee» » yaageedda.

²⁸ Leewatuu Muse azazeeddawaadan ootseeddino; he gallassi asaappe heezzu sha"aa keeshshay hayk'k'eedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse Leewatuwaa, «Hachche hinttenttu S'oossaw dummateeddita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu naanaanne hinttenttu ishaturwaa wod'anawukka azazeteeddita; hachche Med'inaa Goday hinttentta anjjana» yaageedda.

Muse Israa'eeliyaa Asaw Woosseedda

³⁰ Wonttisa gallassi Muse asaa, «Hinttenttu wolk'k'aama nagaraa ootseeddita; shin ha"i taani Med'inaa Godaakko pude deriyaa kesana; hinttenttu nagaraa taani atto giissanitanttonne» yaageedda.

³¹ Yaatina Muse Med'inaa Godaakko simmi biide hawaadan yaageedda; «Ha Asay wolk'k'aama nagaraa ootseedda; unttuntu barenttoo work'k'aappe s'oossatuwaa med'd'eeddino.

³² Shin hayyanaa, ha"i unttuntu nagaraa atto yaaga; hewe d'ayooppe, neeni s'aafeedda mazggobiyaappe taana k'uc'c'a» yaageedda.

³³ Med'inaa Goday zaariide Musa, «Taani ta mazggabaappe k'uc'c'anawe ta bolla nagaraa ootseedda asatuwaa suntsaa.

³⁴ Ha"i baade, ha asaa taani new odeedda sa'aa kaaletsa; ta kiitanchchaykka neena kaaletsana; shin taani muranaw wodii gakkina, untunta untuntu nagaraa diraw murana» yaageedda.

³⁵ Aaroone work'k'aappe maraa misiliyaa med'd'anaadan Asay ootseedda diraw, Med'inaa Goday asaa bolla wolk'k'aama boshaa yeddeedda.

33

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeninne neeni Gibs'eppe kesseedda Asay ha sa'aappe denddite; «Taani hinttenttu yarattoo immana» yaagaadde wotseedda gadiyaa biite. He gadii taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana yaagaadde c'aak'k'a wotseedda gadiyaa.

² Taani hinttenttu sintsan kiitanchchaa kiittaade, Kanaanetuwwaa, Amooretuwwaa, Hiitetuwwaa, Parzzetuwwaa, Hiiwetuwwaanne Yaabuusatuwwaa yederssana.

³ Maatsayenne eessay goggiyaa he gadiyaa biite. Shin hinttenttu morggii d'uleefatoo asaa gideedda diraw, taani hinttentta ogiyaan d'ayssanaw, hinttenana biikke» yaageedda.

⁴ Asay he yashshiyaa oduwaa sisiide loytsi yeekkeedda. He wodiyaappe doommiide ubbaykka bare alleek'k'uwaa aatsiyaawaa aggi basheedda.

⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagi wotseedda; «Is-raa'eeliyaa hawaadan yaaga; «Hintte morggii d'uleefatoo asaa. Taani hinttenana haray atto guutsa wodiya binttokka, taani hinttentta d'ayssana. Ha"i simmi hinttenttu alleek'k'uwaa kessi diggite; yaatooppe taani hinttentta ootsanabaa k'achchana» yaaga» yaageedda.

⁶ Israa'eelatu Siinaa Deriyaappe doommiide barenttu alleek'k'otuwaa kessi wotseeddino.

Gakettiyaa Dunkkaaniyaa

⁷ Muse dunkkaaniyaa akki afiide, Asay dunkkaano sa'aappe karenna haassiide d'ogeedda. He dunkkaanii, «Gakettiyaa Dunkkaaniyaa» geetettiide s'eesetteedda. Med'inaa Godaa oochchanaw koyiyaa ubbay dunkkaano sa'aappe karenna de'iyaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa bee.

⁸ Muse he dunkkaaniyaa beedda wode, awudenne Asay ubbay denddiide, bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan ek'k'ee; Muse he dunkkaaniyaa gelana gakkanaw Aa s'eellee.

⁹ Muse Gakettiyaa Dunkkaaniyaa giddo geleedda wode, shaariyaa tuus-say duge wod'd'ee; Med'inaa Goday Musena shaariyaappe haasayishin, he dunkkaaniyaa penggiyaan gam"ee.

¹⁰ Shaariyaa tuussaa he dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan be'eedda wode ubbaan, Asay ubbay bare Dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan S'oossaw goynnee.

¹¹ Asay bare laggiyaanna haasayiawaadan Med'inaa Goday Musena sintsan ek'k'iide, haasayee. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay dunkkaaneedda sa'aa guyye simmee; shin Aa maaddiyaa yalagay, Neewi na'aa Iyyaasu, Gakettiyaa Dunkkaaniyaappe shaakettenna.

Musanne Med'inaa Godaa Bonchchuwaa

¹² Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda; «Neeni taana, «Ha asaa kaaletsa» yaagaadda; shin taananna neeni oona kiittanintto, taana erissabeykka. Neeni, «Taani neena suntsan eray; k'aykka neeni taanan nashettaadda» yaagaadda.

¹³ Neeni taana nashsheeddawaa gidoope, taani neena erana malanne sintsawukka neena nashechchaade de'ana mala, ne ogiyaa taana bessa. Ha Asay ne asaa gidiyaawaa hassaya» yaageedda.

¹⁴ Med'inaa Goday zaariide, «Taani neenana baana; taani neena shemppis-sana» yaageedda.

¹⁵ Yaatina Muse Aa, «Neeni nuunana beennawaa gidoope, hawaappe nuuna yeddoppa.

¹⁶ Neeni nuunana beennan d'ayooppe, taananinne ne asaani neeni nashetteeddawaa Asay ubbay wooti eranawe? Biittaa ubbaan de'iyaa hara asaa ubbaappe taananne ne asaa dummayiyaawe harabay ayee?» yaageedda.

¹⁷ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenan nashetteedda dirawunne neena ne suntsan eriyaa diraw, neeni taana oochcheedda ha yewuwaa taani ootsana» yaageedda.

¹⁸ Yaatina Muse, «Ne bonchchuwaa taana bessaarikkii?» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday, «Taani ta lo"otetsaa ubbaa ne sintsaana aatsana; ta geeshsha suntsaakka ne sintsaan awaayana. Taani Med'inaa Godaa;

taani lo"anaw koyiyaawanttoo lo"ana; k'ay k'arettanaw koyiyawanttookka k'arettana.

²⁰ Shin neeni ta deemuwaa be"akka; ayaw gooppe, ooninne taana be'iide shemppuwaanna de'enna» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Neeni zaallaa bolla ek'k'anaw hawaan ta matan sa'ay de'ee.

²² Ta bonchchu aad'd'iyya wode, taani neena p'alk'k'etteedda zaallaa giddon wotsana; Taani aad'ana gakkanaw, ta kushiyaan neena kammama.

²³ Hewaappe guyyiyaan taani ta kushiya diggina, neeni ta zokkiyya be'anaassa; shin ta som"i be"ettena» yaageedda.

34

Laa'entsuwaa med'etteedda Masetteedda Shuchchatuwaa (Zar. 10:1-5)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Koyrowantta malatiyaa laa"u shuchchatuwaa massaade giigissa; yaatoope taani he masetteedda shuchchatuwaa bolla kase neeni mentseedda shuchchatuwaa bollan de'iyya k'aalatuwaa s'aafana.

² Wontta wontta pude Siinaa Deriyaa kewanaw giiga; yaataade taana yaan deriyaa huup'iyaan ek'k'a naaga.

³ Neenana ooninne kesoppo; woy deriyaa bolla hak'ankka beettoppo; haray atto dorssaa wudii woy mehiyaa wudiikka deriyaa sintsaan heemettoppo» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, Muse koyro shuchchatuwaa malatiyaa laa"u shuchchatuwaa massiide Med'inaa Goday azazeeddawaadan, shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, wontta guuraanna pude Siinaa Deriyaa keseedda.

⁵ Med'inaa Goday shaariyaan duge wod'd'iide, aanana yaan ek'k'eedda; «Taan Med'inaa Godaa» yaagiide bare suntsaa awaayeedda.

⁶ Med'inaa Goday Muse sintsaana hawaadan yaagiide awaayiidde aad'd'eedda; «Taani Med'inaa Godaa; Taani Med'inaa Godaa; k'aretayenne maarotetsay kumeedda S'oossaa, danddayanchchaa, aggena siik'uu dareeddawaanne darii ammanettiyaawaa.

⁷ Taani ta aggena siik'uwaa sha"atoo naagiyaawaa; iitatetsaa, makkalaanne nagaraa atto yaagiyaawaa. Gidooppekka, bayzzowaa murenan aggenawaa; aawotuwaa nagaraa diraw naanaanne naanatuwaa naanaa, heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa» yaagiide awaayeedda.

⁸ Hewaappe guyye Muse ellekka biittaan guufaniide goynneedda;

⁹ «Abeet Godaw, neeni taanan nashshetteedawaa gidoope, nuunanna ittippe dendda. Hawe Asay morggii d'uleefatteeddawaa gidooppenne, nu iitatetsaanne nu nagaraa atto yaagaadde, nuuna ne asaa ootsa» yaageedda.

K'aalaa c'aak'uu Ooras's'eedda (23:14-19; Zar. 7:1-5; 16:1-17)

¹⁰ Yaatina Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa gelaad; hawaappe kase sa'aa ubbaan de'iyya kawutetsaa ubbaan hani erenna maalaalissiyaabaa ne asaa ubbaa sintsaan ootsana; taani Med'inaa Goday, hinttenttoo ootsiyaa kiitay ay keeshshaa maalaalissiyaabentto neeni untunttu giddon de'iyya Asay ubbay be'ana.

¹¹ Hachche taani hinttentta azaziyaaz azazuwaa naagite; hinttenttu sintsaappe Amoooretuwaa, Kanaanetuwaaz, Hiitetuwaa, Parzzetuwaaz, Hiiwetuwaanne Yaabuusatuwaaz taani yederssana.

¹² Unttuntu hinttenttoo p'ire gidenna mala, hinttenttu biyaa gadiyaan de'iyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite.

¹³ Unttuntu yarshshiyaa sa'aa kolite; unttuntu goynniyaa shuchchatuwaakka mentsereetsite; k'ay Asheero geetettiyaaz unttuntu mac'c'a s'oossatti kaashshaa k'ans's'ereetsi olite.

¹⁴ Taani Med'inaaz Goday k'anaatiyaaz S'oossaa gidiyaaz diraw, taappe hara s'oossatoo goynnoppite.

¹⁵ «He gadiyaan de'iyaa asatuwaana ayaa k'aalaa c'aak'uwaakka geloppite; ayaw gooppe, unttuntu taanan ammanettennaan is's'iide barenttu s'oossatuwaaz kaalliyaa wodenne unttuntu yarshshiyaa wode, unttuntu hinttenakka shoobbana; hinttenttu unttuntu yarshshotuwaa maana.

¹⁶ K'ay hinttenttu unttuntu mac'c'a naanatuwaappe dooriide, hinttenttu attuma naanaatoo immana; he wode he mac'c'a naanay taanan ammanettennaan is's'iide, barenttu s'oossatuwaaz kaalliidde, hinttenttu attuma naanaakka barenttuwaaddan oosissanawantta.

¹⁷ «Hinttenttoo goynniyaa s'oossatuwaaz ayaappekka siilisiide med'd'oppite.

¹⁸ «Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaw irshshuu gelennaan uuketteedda ukitsaa miite; hewaakka hinttenttu Gibs'eppe keseedda Abiiba aginaan ootsite.

¹⁹ «Aati uluwaappe bayira yelettiyaaz attuma na'aa ubbay tawaa; hinttenttu mehiyaa ubbaappe booraa gidina, woy dorssaa gidina, bayiray tawaa;

²⁰ koyro yeletteedda hariyaa maraa dorssaa maraanna laammaade woza; wozana d'ayooppe, Aa k'ood'iyaa mentsaade wod'a. Ne naanatuwaappe bayira yeletteedda attuma na'aa ubbaaz woza.

«Ooninne immiyaawaa oyk'k'ennan, mela kushiyaanna ta sintsaan beettoppo.

²¹ «Usuppun gallassaa ootsite; shin laappuntsa gallassan shemppite; goshiyaa wodiyaan k'ay katsaa c'akkiyaaz wodiyaan laappuntsa gallassan shemppite.

²² «Bayira zeretteedda zarggaa hinttenttu c'akkiyaaz wode, Saaminttatuwaaz Baalaa bonchchite; laytsaa wurssetsa katsaa shiishshiyaa wodekka, Shiishuwaa Baalaa bonchchite.

²³ Laytsaan heezzu gede Israa'eeliyaaz attuma Asay ubbay Ubbaa Mooddiyaaz S'oossaa, Israa'eeliyaaz Med'inaaz Godaa sintsan beetino.

²⁴ Kawutetsatuwaaz taani hinttenttu sintsaappe yederssaade kessana; yaataade hinttenttu zawaa taani aassana. Med'inaaz Godaa hinttenttu S'oossaa sintsaan hinttenttu laytsan heezzu gede beettanaw pude kesiyaaz wode, ooninne hinttenttu gadiyaaz amottenna.

²⁵ «Hinttenttu taw suutsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaanna yarshshoppite. Paasigaa bonchchiyaaz gallassaw yarshsheedda yarshshuwaappe wonttiw ayayne attoppo.

²⁶ «Hinttenttu gaden bayira ka"eedda katsaappe koyro murutaa Med'inaaz Godaa hinttenttu S'oossaa golliyaaz ahite.

«Deeshsha maraa Aa aati maatsan doyssoppite» yaageedda.

²⁷ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenananne Israa'eeliyaa asaana k'aalaa c'aak'uwwa geliyaawe ha k'aalatu giyaa maarana gidiyaa diraw, ha k'aalatuwwa s'aafa» yaageedda.

²⁸ Muse k'umaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallaanne oytamu k'amma Med'inaa Godaana yan gam"eedda; k'aalaa c'aak'uwwa k'aalatuwwa, tammu azazuwwa masetteedda shuchchaan s'aafeedda.

Muse Som"i Poo'eedda

²⁹ Muse S'oossanna haasayiide gam"eedda diraw, he laa"u markkatet-saa shuchchatuwwa I bare kushiyaan oyk'kiide Siinaa Deriyaappe duge wod'd'eedda wode, Aa som"ii poo'eedda; shin I hewaa eribeenna.

³⁰ Aaroonenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Musa s'eeliide, Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino; Unttuntu aakko shiik'anaw yayyeeddino.

³¹ Shin Muse untuntta s'eessina Aaroonenne shiik'uwwa kaaletsiyaa kaapatuu ubbay aakko simmeeddino; I untuntta haasayisseedda.

³² Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay ubbay aakko shiik'ina Med'inaa Goday aw Siinaa Deriyaan immeedda azazuwwa ubbaa I untunttoo immeedda.

³³ Muse untunttoo odiyaawaa wursseedda wode, bare deemuwwa nas'alaan kammeedda.

³⁴ Shin Muse Med'inaa Godaa sintsa aanana haasayanaw geliyaa wode awudenne kesana gakkanaw, nas'ala bare som"uwaappe k'aari diggee. Hewaappe kesiide, Med'inaa Goday azazeeddawaa Israa'eeliyaa asaw ode.

³⁵ Odiyaa wode, untunttu Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino. Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaana haasayanaw baana gakkanaw, bare deemuwwa zaaretsiidekka nas'alaan kamme.

35

Sambbataa Bonchchiyaa Wogaa

¹ Muse Israa'eeliyaa asaa shiik'uwwa ubbaa shiishshiide hawaadan yaageedda; «Hinttenttu ootsana mala, Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa:

² Saaminttaa gidon usuppun gallassaa kiitaa kiitettite; shin laappuntsa gallassay hinttenttoo geeshsha gallassaa; Med'inaa Godawukka shemppo Sambbataa. He gallassan ay oosonne ootsiyaa uray ooninne hayk'k'anaw bessee.

³ Sambbata gallassan hinttenttu soon soon tamaa eetsoppite» yaageedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosoo Shiishshiyaa Miishshaa (25:1-9)

⁴ Muse Israa'eeliyaa maabaraw muliyaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda:

⁵ hinttenttoo de'iyawaappe Med'inaa Godaw immiyaawaa ahite; Med'inaa Godaw immiyaawaa ahanaw koyiyaa ooninne work'k'aa, biraa, nahaasiyaa,

⁶ saluwwa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o suufiyaa, deeshshaa galbbaa,

⁷ dorssaa koliyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, k'um"iyaa, odooruwwa,

⁸ s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okettiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawet-siyaa k'imaamiyaa;

⁹ eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa marggidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwwa aho.

*S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsanaw imetteedda Azazuwaa
(39:32-43)*

¹⁰ «Hinttenttu gidдон de'iyaa kushiyaа hiillaa eranchcha ubbatuu yiide, Med'inaа Godaa azazeedda ubbaа ootsino:

¹¹ Med'inaа Godaa Dunkkaaniyaa, Aа kammiyaa dunkkaaniyaanne Aа kammiyaawaa, oyk'k'iyaaawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaa, tuussatuwaanne untunttu ek'k'iyaa lukotuwaa,

¹² Taabootaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, atto giyaa sa'aa k'um"iyaawaanne Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa;

¹³ s'arp'p'eezaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, Aа miishshatuwaa ubbaanne S'oossaa sintsaan wotsiyaa geeshsha ukitsaa;

¹⁴ s'omppiyaa wotsiyaa ballaanne an maarana de'iyaa s'omppetuwaа, miishshatuwaa, s'omppiyaa zayitiyaa,

¹⁵ is'aanaа c'uwaiyaa saas'iniyaanne Aа tookkiyaa kasuwaa, okettiyaa zayitiyaanne sawiyaa is'aanaа, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa;

¹⁶ s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aanne Aа nahaasiyaa zazziriyaa, Aа tookkiyaa kasotuwaanne Aа miishshatuwaa ubbaа, nahaasiyaappe oosetteedda meechchaa keriyaanne Aа wotsiyaawaa;

¹⁷ soy dabaabaa godaa gaariddotuwaа, tuussatuwaanne untunttu gedetuwaа, dabaabaa soo gidдо geliyaa penggiyaa gaaridduwaa;

¹⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaalatuwaa, dabaabaa gidдо d'ogetuwaa untunttu wodorotuwaa;

¹⁹ Geeshsha Sa'aan ootsiidde go"etanaw dadetteedda mayotuwaa, k'eesii Aaroone mayiyaa geeshsha mayuwaa Aа naanay k'eesetetsaa kiitaa ootsiidde mayiyaa mayuwaa med'd'ino» yaageedda.

Asay Aheedda Imotaa

²⁰ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa maabaray ubbay Muse sintsaappe keseedda.

²¹ Immanaw koyeeddawanttunne untunttu wozanay untuntta imma imma geeddawanttu ubbay yeeddino; Med'inaа Godaa Dunkkaaniyaw, Aа gidдон ootsiyaa oosuwaa ubbawunne geeshsha mayoo koshshiyaawaa ubbaа aheeddino.

²² Immana koyeedda attumawaa ubbayne mac'c'awe ubbay yiide, work'k'aappe med'd'eedda alleek'k'iyaaawantta, haytsaa gudichchatuwaa, migidatuwaa, hara work'k'aa alleek'k'iyaaawantta ahiide Med'inaа Godaw imotaa ootsiidde immeeddino.

²³ Saluwaa malatiyaa k'ac'inay, ochchaa teeraа malatiyaa k'ac'inay, shololla zo'o k'ac'inay, woy liinuwaа geetettiyaa liik'o k'ac'inay, woy deeshshaa agoozaa, dorssaa orggiyaa galbbaа zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawe, woy manchchalay de'iyaa Asay ubbay aheedda.

²⁴ Biraa woy nahaasiyaa immanaw danddayiyaa ubbay barenttu imuwaa Med'inaа Godaw immeeddino; k'ay odooruu de'iyaa Asay ubbay dumma dumma oosoo odooruwaa aheedda.

²⁵ Kushiyaа hiillaa eriyaa mac'c'a Asay ubbay barenttu kushiyaan suk'k'eedda saluwaa malatiyaa k'ac'inaа, ochchaa teeraа malatiyaa k'ac'inaа, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaа aheeddino.

²⁶ K'aykka imuwaa immanaw koyeedda mac'c'a Asay ubbay deeshshaa agoozaa daddeeddino.

²⁷ Kaappatuu eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan wotsiyaa marggidiyaanne hara bonchchetteedda shuchchatuwaa aheeddino.

²⁸ Unttuntu k'aykka s'omppiyaw, sawiyaa is'aanawunne okanaw haniyaa wogaraa zayitiyaanne k'imaamiyaa aheeddino.

²⁹ Israa'eelatu Asay ubbay, attumawenne mac'c'awe, untuntu oot-sanaadan Med'inaa Goday Muse baggana azazeedda oosoo haniyaa imuwaa ubbaa barenttu sheniyaan Med'inaa Godaw aheeddino.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsiyaa Kushiya Hiillanchchatuwaa
(31:1-11)

³⁰ Muse Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Be'ite; Med'inaa Goday Yihudaa zariyaappe Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooreedda.

³¹ Med'inaa Goday Aa S'oossaa Ayyaanan, hiilan, akeekaaninne oosuwa ubbaa ootsiyaa eran kuntseedda.

³² Hewekka hiilan kiitaa halchchuwaa kessiide, work'k'aappe, biraap-penne nahaasiyaappe duma dummabaa I udanaassa.

³³ Hewaadankka, al'o shuchchaa massiide giigissanaassa; mitsaa mas-sanaassanne ubbaa k'ommo oosuwa hiilan ootsanaassa.

³⁴ Hewaa bollakka k'ay aasinne Daana zariyaa Ahisamaaka na'aa Oholi'aabaw, hara asaa tamarissiyaa eraa immeedda.

³⁵ Untuntu ubbaa k'ommo oosuwa ootsanaadan, hiilan ootsiyaawantta, oosuwa halchchuwaa kessiyaawantta, saluwaa malatiyaa k'ac'inaan, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaan, shololla zo'o k'ac'inaaninne liinuwa k'ac'inaan alleek'k'uwaa daddiyaawanttanne shemayinnetuwaa gidanaadan, S'oossay untuntu eratetsaan kuntseedda. Untuntu ubbaykka ubbaa k'ommo oosuwa lus'iide eriyaa eranchcha gideeddino.

36

¹ «Hewaa diraw, Bas'aali'eeli, Oholi'aabinne Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa kees's'ana malanne oosoo gidiyaa eraa Med'inaa Goday immina, lus'eedda Asay ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan ubbabaa ootsana» yaageedda.

Asay Immeedda Imotaa c'oratetsaa

² Hewaappe guyyiyaan Muse Basaal'eela, Oholi'aabanne Med'inaa Goday duma era immeeddawanttu oosuwa ootsanaw yaana koyiyaa ubbaa s'eesiide shiishsheedda.

³ Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsanawunne oosoo gidiyaa imotaa ubbaa Museppe akkeeddino. K'ay Asay bare sheniyaan c'oo immiyaa imotaa wontta wontta gujji gujjiide ahiyaawaa aggibeenna.

⁴ Yaatina S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsiyaa eray kumeedda Asay ubbay barenttu oosuwaaggi bashiide,

⁵ Musa hawaadan yaageeddino; «Asay Med'inaa Goday azazeedda oosoo koshshiyaawaappe loytsi dariyaawaa ahiide de'ee» yaageeddino.

⁶ Muse dunkkaaneedda sa'an de'iyaa asaw hawaadan yaagiide azazeedda; «Laa"entso ay attuma asaykka ay mac'c'a asaykka S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo immiyaawaa immanaw ahoppo» yaagina, Asay ahiyaawaa aggi basheedda.

⁷ Ayaw gooppe, untuntu aheedda imotay oosuwa ubbaa ootsanaw gidiide palahee.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosuwaabaa
(26:1-37)

⁸ Oosuwa ootsiyaawanttu giddoppe hiillaa dariyaawanttu ubbatuu liik'o liinuwaappenne saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddutuwaappe S'oossaa

Dunkkaaniyaa giigisseeddino. He gariddotuwaan itti hiillay kiruubetuwaa misiliyaa daddeedda.

⁹ Gaariddotuu ubbay itti likke gidiide, geesay laatamanne hosppun wad'aa; gomppay oyddu wad'aa.

¹⁰ Ichcheshu gaariddotuwaaw ittippe gatsiide sikkeeddino; k'ay yenkko atteeda ichcheshu gaariddotuwaakka untuntuuwaadan ootseeddino.

¹¹ Ittippe gatsiide sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaariddoo wurssetsa gas'an saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe mac'araa med'd'eeddino. K'ay ittippe gaketii siketteedda yenkko gaaridduwaankka hewaadan ootseeddino.

¹² Untuntuu ittippe gakettedda itti gaaridduwaa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gakettedda yenkko gaaridduwaa bollakka ishatamu mac'araa med'd'eeddino. He mac'aratuu ubbaykka ittuu ittoo maaran de'iino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyaaawaa med'd'eeddino. Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaariddotuwaaw gas'aa gas'aa he oyk'k'iyaaawantun oytseeddino.

¹⁴ S'oossaa Dunkkaaniyaa bollana kammiyaa dunkkaaniyaw tammanne itti gaariddotuwaaw deeshshaa agoozaappe daddeeddino.

¹⁵ Tammanne itti gaaridduwaakka itti likke; itti itti gaaridduwaa geesay hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa.

¹⁶ Ichcheshu gaariddotuwaaw itti baggana, usuppun gaariddotuwaaw k'ay yenkko baggana gatsiide sikkeeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan gatsi sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaaridduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino. K'aykka gatsi sikkeedda yenkko gaariddotuwaappe wurssetsa gaaridduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino.

¹⁸ Laa"u baggana de'iyaa gaariddotuwaaw gatsiide itti Dunkkaane ootsanaw nahaasiyaappe ishatamu oyk'k'iyaaawaa med'd'eeddino.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan dunkkaaniyaa kammanaw dorssaa orggiyaa galbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigiseeddino; k'ay Aa bollana kammanaw k'um"iyaa giigiseeddino.

²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odoorotuwaappe kesseeddino.

²¹ Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa; gomppay itti wad'anne bagga.

²² Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsatuwaa med'd'eeddino. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa ubbaakka hewaadan ootseeddino.

²³ S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagetuwaa med'd'eeddino.

²⁴ Itti itti s'agaagiyaw laa"u gedetuwaa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwaa biraappe giigiseeddino.

²⁵ S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana laatamu s'agaagetuwaa med'd'eeddino.

²⁶ Itti itti s'agaagiyaw laa"u pootsay geliyaa lukatuwaa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwaa biraappe giigiseeddino.

²⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagetuwaa med'd'eeddino.

²⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa guyye gas'an de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagetuwaa giigiseeddino.

²⁹ Ha laa"u gas'atuwaan de'iyaa s'agaagetuwaa s'ap'uwaappe s'eeraa gakkanaw daabula gidi biide, s'eeraan itti sagaayiyaan geli oyk'k'etteeddino. Untuntuu laa"attuukka hewaadan haneeddino.

³⁰ Hewaa diraw, itti itti s'agaagiyaw garssaana laa"u laa"u gedetuu de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe oosetteedda tammanne usup-pun gedetuu de'iino.

³¹ K'ay untunttu odoorotuwaappe shikaalatuwaa kesseeddino; S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa,

³² k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa giigisseeddino. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa med'd'eeddino.

³³ Giddo shikaalii s'agaagetoo giddo heeraana, ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesanaadan ootseeddino.

³⁴ S'agaagetuwaa work'k'aan sheeshshiide, shikaalatu aad'd'iyaa sagaayetuwaaw work'k'aappe med'd'eeddino; k'ay shikaalatuwaakka work'k'aan sheeshsheeddino.

³⁵ Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaaridduwaa ootseeddino. He Aa bolla itti hiillay kiruubetuwaaw misiliyaa sikkeedda.

³⁶ Gaariddoo oyddu tuussatuwaa odooruwaappe giigissiide, work'k'aan sheeshsheeddino. Yaatiide work'k'aa kak'k'iyaa wantta untunttoo giigisseeddino. K'ay tuussatuwaa essiyaa oyddu gedetuwaa biraappe med'd'eeddino.

³⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dad-detteeddawaa, s'ilpiyaa alleek'k'issiyaawaan gaaridduwaa giigisseeddino.

³⁸ K'ay untuntta kak'k'iyaa ichcheshu tuussatuwaa, kak'k'iyaa ballaana de'iyaa wantta med'd'eeddino. Tuussatu gumbbotuwaanne k'achchiyaawantta work'k'aan sheeshsheeddino. K'ay untunttu pootsay geliyaa lukotuwaa ichcheshatuwaakka nahaasiyaappe med'd'eeddino.

37

Taabootaa Oosuwaabaa (25:10-22)

¹ Bas'aali'eeli odooruwaa mitsaappe Taabootaa giigisseedda. He Taabootay adussatetsay laa"u wad'anne bagga aduk'k'ee; gomppay itti wad'anne bagga aakkee; geesaykka itti wad'anne bagga d'ok'k'ee.

² He Taabootaa giigissiide, soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaan yuushshi aatseedda.

³ K'ay oyddu work'k'aa sagaayetuwaaw tigiide, Taabootaw oyddu gedetuwaan, itti baggana laa"u sagaayetuwaaw, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwaaw aatseedda.

⁴ Yaatiide odoorotuwaappe kasuwaa kessiide untunttakka work'k'aan sheeshsheedda.

⁵ Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa aatseedda.

⁶ Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'eedda.

⁷ K'um"iyaw wurssetsa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeelatuwaaw k'os'etteedda work'k'aappe med'd'eedda.

⁸ Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa'entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an, laa'uwaakka k'um"iyaanna gatsi oytsiidde med'd'eedda.

9 Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa kammiyaa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotseeddino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eeliino.

S'arp'p'eezaa
(25:23-30)

10 K'ay adussatetsay laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesaykka itti wad'anne bagga gideedda s'arp'p'eezaa odooruwaappe med'd'eedda.

11 Walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. Yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda.

12 Hewaadankka, gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushshi aatseedda. Yaatiide Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsheedda.

13 Oyddu work'k'aa sagaayetuwaa med'd'iide oyddu gedetuu med'etteedda oyddu gas'atuwaana oytseedda.

14 S'arp'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arp'p'eezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide med'etteeddino.

15 S'arap'p'eezaa tookkiyaa kasotuwaakka odooruwaappe kessiide, work'k'aan sheeshsheedda.

16 Hewaadankka, s'arp'p'eezaa bolla wotsiyaa dumma dumma miishshatuwaa walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; hewanttukka saanetuwaanne c'ilppatuwaa, k'ay ushshaa yarshshuwaa tigiyya keretuwaanne s'uu'atuwaa.

S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaa
(25:31-40)

17 Hewaappe guyyiyaan I s'omppiyaa wotsiyaa ballaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; he ballaa essiyaa gediyaakka, giddo toomaakka k'os's'eedda work'k'aappe med'd'eedda. Aa kukkumotuwaan, Aa lic'otuwaan Aa c'iishshatuwaa ubbaa aanana ittippe s'omppiidde med'd'eedda.

18 Miyyiyaanna usuppun maratuwaa med'd'eedda; maratuwaa heez-zatuwaa itti baggana, k'ay heez-zatuwaa yenkko baggana kesseedda.

19 Usuppun maratookka huup'iyaan huup'iyaan heezzu heezzu kukkumuunne c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'aa med'd'eedda;

20 s'omppiyaa wotsiyaa ballaw giddo toomay, kukkumotuwaan c'iishshatuu de'iyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'aa alleek'k'etti utteedda.

21 Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti kukkumay med'etti utteedda ubbaykka usuppun kuukummo.

22 Kukkuumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa ballana ittippe oyk'k'etti ittuwaa gidiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'etteeddino.

23 I k'ay s'omppiyaa wotsiyaa ballaw laappun s'omppetuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne untunta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda.

24 S'omppiyaa wotsiyaa ballanne an go'ettiyaa miishshaa ubbaa med'd'anaw hattamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aa wursseedda.

Is'aanaa C'uwissiyaa Saas'iniyaa
(30:1-5)

25 K'ay is'aanaa c'uwissiyaa sa'aa odooruwaappe med'd'eedda. Aw oyddu gas'ay de'ee; adussatetsay itti wad'aa; gomppay itti wad'aa,

geesay laa"u wad'aa. Aa kac'etuukka aanana ittuwaa gidiide oyk'k'etti med'etteeddawantta.

²⁶ Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwwa walakay bayinna work'k'aan sheeshshiide, Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda.

²⁷ He work'k'aa tigetsaappe garssana is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa work'k'aappe laa"u sagaayetuwwa med'd'eedda; yaatiide ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytseedda. Hewanttu tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw maaddanaadaana.

²⁸ Kasotuwaa odooruwaappe kessiide, untuntta work'k'aan sheeshsheedda.

Zayitiyaanne Is'aanaa
(30:22-38)

²⁹ K'ay geeshsha okettiyaa zayitiyaanne sawuwaa toshikku giyya lo"o is'aanaa shittuwaa ootsiyaa eran giigisseedda.

38

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa
(27:1-8)

¹ Odooruwaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. He yarshshiyaa sa'aw geesay heezzu wad'aa, gomppayenne adussatetsay itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa gidiide, oyddu gas'aana de'iyaaawaa ootseeddino.

² Oyddu gas'atuwwa wurssetsa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'eedda. He kac'etuu yarshshiyaa sa'aana ittippe oyk'k'ettiide oosetteeddino. Yaatina yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

³ An go'ettiyaa ubbaa miishshatuwwa, balddetuwwa, akaafatuwwa, bid-intsaa shiishshiyaa kuyis'aarotuwaa, ashuwaa oyk'k'iyaa zambeeliyaanne tamaa c'ooc'etuwwa ubbaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda.

⁴ Yaatiide nahaasiyaa birataappe zazziriyaa yarshshiyaa sa'aw giigissiide yarshshiyaa sa'aw duge giddo baggan de'iyaa shaashiyaa bolla wotseedda.

⁵ Nahaasiyaa birataappe med'd'eedda zazziriyaw oyddu gas'an kasuwaa aatsanaw oyddu sagaayetuwwa med'd'eedda.

⁶ Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasuwaa kessiide, nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

⁷ Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, ha kasuwaa laa"u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwwaan aatseedda. Yarshshiyaa sa'aa gid-duwaa kofa kessiide, s'awulaappe med'd'eedda.

Meechchaa Keriyya
(30:18)

⁸ Nahaasiyaa birataappe meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa med'd'eedda; he biratay Gaketsaa Dunkkaaniyaa penggiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuu aheedda heregaappe aketeedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Dabaabaa
(27:9-19)

⁹ Hewaappe guyyiyaan dabaabaa giigisseedda. Dabaabaw gedissa bagga adussatetsaw s'eetu wad'aa ootsiide, liik'o liinuwaappe daddetteedda gaariddotuwwa giigisseedda.

¹⁰ Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa nahaasiyaa lukatuwwa ootseedda; untunttu huup'iyaan k'ay

biraappe med'etteedda kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.

¹¹ Dabaabaw huup'issa bagga adussatetsay s'eetu wad'aa adussa; k'ay laatamu tuussatuunne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa gedetuu de'iino. Yaatiide biraappe med'etteedda kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu de'iino.

¹² Away wulliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka gidiide, tammu tuussatuunne tuussatoo tammu gedetuu de'iyaa gaariddotuwaaw giigisseedda; he tuussatuwaa huup'iyaan biraappe med'etteedda kak'k'iyaawanttanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.

¹³ K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppay ishatamu wad'aa aaka.

¹⁴ Dabaabaa geliyaa sa'aappe itti baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.

¹⁵ Hewaadankka, dabaabaa geliyaa sa'aappe hinkko baggana, tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.

¹⁶ Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gaariddotuu ubbay liik'o liinuwaappe dadetteeddawantta.

¹⁷ He tuussatuwaa gedetuu nahaasiyaappe, kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe oosetteeddino; untunttu huup'ii biran sheeshetteedda. Hewaa diraw, dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaa huup'iyaan biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttu de'iino.

¹⁸ Dabaabaa geliyaa sa'aan kak'k'iyaa gaariduu saluwaa malatiyaa ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiyaawaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawan giigisseeddawaa. Aw adussatetsay laatamu wad'aa; geesay dabaabaa gaariddotuwaaw likke, ichcheshu wad'aa.

¹⁹ Nahaasiyaa birataappe oosetteedda oyddu tuussatuunne tuussatoo oyddu gedetuu de'iino. Untunttu kak'k'iyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe med'etteeddino; untunttu huup'etuukka biran sheeshetteeddino.

²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa shikaalatuu ubbaynne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa shikaalatuu ubbay nahaasiyaa birataappe med'etteeddawantta.

S'oossaa Dunkkaaniyaan Go'ettiyaa Miishshatuwaa

²¹ S'oossaa Dunkkaaniyaw, hewekka K'aalaa c'aak'uwaa Dunkkaaniyaw, go'etteedda miishshatuwaa Leewatuu paydeeddinno. He miishshatuwaa k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara kaappotetsaa garssan de'iyaa Leewatuu mazggabaan s'aafanaadan Muse azazeedda.

²² Yihudaa zare gideedda Hooraa na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eeli Med'inaa Goday Musa azazeedda ubbaa ootseedda.

²³ Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aabi aanana de'ee; I kushiyaaw hiillanchchanne ootsiyaabaw koyro halchchuwaaw kessiyaawaa; k'ay saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaaninne liik'o liinuwaan daddiide, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaa asaa.

²⁴ S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo S'oossaw imetteedda work'k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina, itti sha'a kiilo giraamiyaa dees'eedda.

²⁵ Payduwaan de'iyaa maabaraa asaappe beetteedda biray S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyyaa miizaanan wotsina, 3,430 kiilo giraamiyaa dees'eedda.

²⁶ Asaa paydiyaa wode paydetteedda attuma Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyyaa miizaanan wotsina, usuppun giraame keeshshaa immeedda. Paydetteedda Asay laatamu laytsaa kumeed-dawenne laatamuwaappe bollana de'iyaaawe ubbay 603,550.

²⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa esseedda s'eetu pootsay geliyaa lukotuu 3,400 kiilo giraame biran oosetteeddino. Hewekka itti itti gediyaaw hattamanne oyddu kiilo giraame biraa.

²⁸ Atteeda hattamu kiilo giraame tigiyyaa biraa tuussatuwaan kak'k'iyaaawantta med'd'anaw, tuussatuwaa huup'iyaan sheeshshanawunne untunttu huup'iyaan k'achchiyaawantta med'd'anaw go'etteeddino.

²⁹ Hewaadankka, Asay S'oossaw aheedda nahaasiyaa biratay 2,425 kiilo giraame.

³⁰ He nahaasiyaa birataappe S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aan ek'k'iyaa tuussatuwaa gedetuu, nahaasiyaa yarshshiyaa sa'aa giyyaa yarshshiyaa sa'ay, Aa gidдон hiis's'eedda nahaasiyaa zazziriinne Aa gidдон go'ettiyyaa dumma dumma miishshaa ubbay med'ettee.

³¹ Hewaadankka, k'ay dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaanne geliyaa sa'aa penggii ek'k'eedda gedetuu, k'ay S'oossaa Dunkkaaniinne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa dirssay d'ogetteedda shikaalatuu ubbay he nahaasiyaa birataappe med'etteeddino.

39

K'eesetuu Mayiyaa Mayuwaa (28:1-14)

¹ K'eesetuu S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa wode go"etiyyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe daddeeddino. Aaroone mayiyaa geeshsha k'eesatetsaa mayuwaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

Eefuudiyaa

² I eefuudiyaa, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddeedda.

³ Untunttu work'k'aa k'os's'iide, lee'iyaa yeechchaadaa, aappe k'araari k'araariide, k'ac'inaa kesseeddino. Yaatiide saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwaa gatsiide, kushiyyaa hiillanchchatuu daddeeddino.

⁴ Laa"u baggay gakettiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'k'iyaa giigisseeddino.

⁵ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, hiillay alleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyanna itta gidiide, work'k'aappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteedda.

⁶ Untunttu marggidiyaa geetettiyyaa laa"u shuchchatuwaa giigissiide, work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaaawaa bolla maarana wotseeddino. Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he shuchchatuwaa bolla tamanne laa"u Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'iide s'aafeeddino.

⁷ S'oossay Musa azazeeddawaadan, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayaawaa gidana mala, ha shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa c'ark'k'iyaaan wotseedda.

Tiraan Wotsiyaawaa
(28:15-30)

⁸ I tiraan wotsiyaawaa kushiya hiillanchchan oosiseedda. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa work'k'aappe daddeeddawaadan, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liin-uwaappe daddiseedda.

⁹ Aw oyddu gas'ay de'ee; geesayenne gomppay itti itti takkaad'e; gideeddawaa dakkoyeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al'o shuchchatuwaa wotseeddino; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa ink'k'uwa;

¹¹ laa'entso maaran baluura, sampeeriyaanne almaaziya geetettiyaa al'o shuchchatuwaa;

¹² heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne amet-ess's'inoosiyaa;

¹³ oyddentso maaran biralli, margidiyaanne yasp'p'iidiyaa. Hewantta ub-baa work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iyaaawaa bolla wotseeddino.

¹⁴ Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa"uwaa; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetteedda.

¹⁵ Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay bayinna work'k'aappe med'd'eeddino.

¹⁶ Laa"u work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iyaaawantta ootseeddino; yaatiide laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'eeddawannta, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa gas'atuwaana gatsiide oysetseeddino.

¹⁷ He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'atuwaan de'iyaa migidotuwaanna gatsi oytseeddino.

¹⁸ He sanssalatatoo hinkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyaaawanttuna gatsi k'achcheeddinno.

¹⁹ K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaappe kaaliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soy baggana de'iyaa laa"u gas'atuwaa s'eeran aatseeddino.

²⁰ Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaaappe garssa baggana eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karena untuntta oytseeddino.

²¹ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidatuwaanna gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achchina tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol'enna.

K'eesetuu Mayiyaa Hara Mayotuwaa
(28:31-43)

²² Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa I saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe giigisseedda; hewe shemayinniyaa oosuwa.

²³ He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'eeddino; he sa'ay peed'etenaadan, yuushshi aatsiide gujji gujji sikkeeddino.

²⁴ Unttuntu adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o dook'eteedda roomaaniyaa teeraa misiletuwaa med'd'eeddino.

²⁵ Unttuntu k'ay work'k'aappe daalatuwaa med'd'iide, adussa mayoo duge bagga gas'aa yuushshi aatsiide, roomaaniyaa misiletuwaa gidduwaan, walakan aatseeddino.

²⁶ Aaroone he mayoo duge bagga mac'araa yuushshi aatsiide, daalaanne roomaaniyaa teeraa misiliyaa walakkiide aatseeddino. Hewe Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, unttuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsiide mayyanaassa.

²⁷ Unttuntu Aaroonawunne Aa naanaw sheemayinniyyaa liinuwaappe adussa shaamic'c'iyaa giigisseeddino.

²⁸ K'ay Aaroone huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaa, Aa naanaw k'oobetuwaanne garssana mayiyaa mayotuwaa liik'o liinuwaappe daddiide giigisseeddino.

²⁹ Unttuntu Med'inaa Goday musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiide, kushiyaa hiillan alleek'k'issiide, danc'c'uwaa giigisseeddino.

³⁰ Unttuntu geeshsha allek'k'uwaa misiliyaa walakay baynna work'k'aappe med'd'iide, maatafaa bolla wooc'iyaaawaadan, Aa bolla, «Med'inaa Godaw Geeshsha Gidiide Dummatteedda» yaaggiyaawaa wooc'iide s'aafeeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan huup'iyaan shaashiyaappe s'aden k'achchanaadan, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsiide k'achcheeddinno.

Muse Oosuwaa Ubbaa S'omooseedda (35:10-19)

³² S'oossaa Dunkkaaniyaa kiittay ubbay poletteedda. Israa'eelatuub babaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan unttuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa Musekko aheeddino; hewekka: dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa, gatsi oytsiyaawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaanne, tuussatuu ek'k'iyaa saas'inetuwaa,

³⁴ bollaa kamaade dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaappe med'eedda k'um"iyaa, Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa,

³⁵ K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa, Aa tookkiyaa kasotuwaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaa,

³⁶ s'arp'p'eezaanne Aa miishshaa ubbaa S'oossaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa,

³⁷ walakay baynna work'k'aappe oosetteedda s'omppiyaa wotsiyaa bal-laanne an maaran de'iyaa s'omppetuwaa, unttuntu miishshatuwaa ubbaanne s'omppiyaa zayitiyaa,

³⁸ is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa, okettiyaa zayitiyaa, sawiyaa is'aanaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa,

³⁹ nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, Aa nahaasiyaa zazziri-iyaa, Aa tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa,

⁴⁰ dabaabaa gentsiyaa gaariddotuwwaa, Aa tuussatuwaa, unttuntu ek'k'iyaa saas's'inetuwaa, dabaabaa geliyaa penggetuwaa gaaridduwaa,

dabaabaa wodorotuwaanne shikaalatuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa med'anaw koshshiyaa miishshatuwaa ubbaa;

⁴¹ k'eesatuu Geeshsha sa'aan ootsiide go'etanaw dadetteedda mayotuwaa, Aaroone geeshsha mayuwaanne Aa naanay k'eesatetsaa ootsiidde mayiyaa mayotuwaa.

⁴² Israa'eelatu oosuwaa ubbaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseeddino.

⁴³ Muse oosuwaa ubbaa s'omoos s'eelliide, untunttu Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddawa be'eedda. Hewaa diraw, Muse untuntta anjeedda.

40

S'oossaa Dunkkaaniyaa Toketsaa

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

² «Koyro aginaw koyro gallassi, neeni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa tokka.

³ K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa Aa gidдон wotsa; He Taabootaa garid-duwaan kamma.

⁴ S'arp'p'eezaa gelissaade, Aa bolla wod'd'anaw koshshiyaabaa ubbaa giigisaade Aa bolla wotsa. Yaataade s'omppetuwaa wotsiyaa ballaa soo gelissaade, Aa bolla s'omppetuwaa eetsa.

⁵ Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsanna wotsaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa gaaridduwaa sotta.

⁶ «S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsanna wotsa.

⁷ Meechchaa keriya S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsaade, an haatsaa tiga.

⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaappe karenna yuushsha aatsaade dabaabaa giigisaade dabaabaa geliyaa sa'aan gaaridduwaa sotta.

⁹ «Okkiyaa zayitiyaa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa ubbabaa okka; aanne Aa gidдон go'ettiyaa miishshaa ubbaa dummaya; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne aw go'ettiyaa miishshaa ubbaa okka; yarshshiyaa sa'aa dummaya; yaa-tooppe I ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha gidanawaa.

¹¹ Meechchaa keriyaanne Aa utissiyaa miishshaa okkaade untuntta dummaya.

¹² «Neeni Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa pengge ahaade, haatsaan untuntta meec'c'a.

¹³ Hewaappe guyyiyaan k'eesetetsaa Geeshsha mayuwaa Aaroona mayzaade, I taw k'eesetetsan ootsanaadan, Aa okaade dummaya.

¹⁴ Aa attuma naanaakka ahaade shaamic'c'iyaa mayza.

¹⁵ Untunttu taw k'eesetetsan ootsanaadan, untunttu aawuwaa okkeeddawaadan, untunttakka okka. Untunttu okkay untunttakka untunttu sintsa yeletaa ubbaa k'eesatuwaa ootsiyaawaa» yaageedda.

¹⁶ Muse ubbabaakka S'oossay barena azazeeddawaadan ootseedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Gibs'eppe untunttu keseedda laa"entsa laytsan, koyro aginaw koyro gallasan S'oossaa Dunkkaanii tokeetteedda.

¹⁸ Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa essiyaa wode, saas'inetuwaa untunttu sa'aan sa'aan wotseedda; s'agaagetuwaanne tuussaa aatseedda; shikaalatuwaakka gelisseedda.

¹⁹ Hewaappe guyye Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan, ha esseed-dawaa bollan dunkkaaniyaa d'ogeedda; he essuwaa bollan kamuwaa kammeedda.

²⁰ Yaatiide tammu azazatuu s'aafetteedda markkatetsaa k'aalaa afiide, Taabootaa gidдон wotseedda; tookkiyaa kasuwaa Taabootan aatseedda; atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Taabootaa bolla wotseedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Taabootaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gelisseedda; gentsiyaa gaaridduwaa sottiide, Med'inaa Goday azazeeddawaadan K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa kammeedda.

²² Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse s'arp'p'eezaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan gelissiide, gaariduwaappe karenna huup'issa baggana wotseedda.

²³ Aa bolla Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa giigisseedda.

²⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо gelissiide, s'arp'p'eezaa hefintsana, S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana wotseedda;

²⁵ k'ay s'omppetuwwa Med'inaa Godaa sintsan oytseedda.

²⁶ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон gaaridduwaa sintsa baggana wotseedda;

²⁷ Aa bolla sawiyaa is'aanaa c'uwayeedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda.

²⁹ S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa miyiyaan wotseedda; Aa bolla s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Goday azazeeddawaadan yarshsheedda.

³⁰ S'oossay Musa azazeeddawaadan, meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotseedda. Yaatiide meec'ettanaw haatsaa an tigeedda.

³¹ Muse, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne gediyaan an meec'ettiino.

³² Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa geleedda wode woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'eedda wode awudenne meec'ettiino.

³³ S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshi aatsiide dabaabaa keseedda; he dabaabaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda. Hewaadan ootsiidde, Muse oosuwaa poleedda.

S'oossaa Bonchchuu S'oossaa Dunkkaaniyaa Kumeedda

(Pay. 9:15-23)

³⁴ Hewaappe guyyiyaan shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa kammeedda; Med'inaa Godaa bonchchuukka Aa kumeedda.

³⁵ Shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa bolla utteedda dirawunne Med'inaa Godaa bonchchu Aa gidдон kumeedda diraw, Muse Aa gidдо gelanaw danddayibeenna.

³⁶ Israa'eelatu barenttu ogiyaa ubbaan, he shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaappe denddiyaa wode awudenne Aa kaalliide hametaa doomino.

³⁷ Shin he shaarii denddana d'ayooppe, I denddiyaa gallassay gakkanaw untunttukka k'aas's'ikkino.

³⁸ Unttuntu ogiyaa ubbaan Med'inaa Godaa shaarii Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishin, gallassi gallassi S'oossaa Dunkkaaniyaa kameenne k'amma k'amma k'ay tamay he shaariyaa gidдон ees's'ee.

Wogaa Mas'aafaa Geluwaa

«Wogaa Mas'aafay» beni Israa'eeliyaa gadiyaan de'iyaa goynaa wogaanne ammanuwaa timirttiyaan Asay ak'iyaa maaratuwaa odee. Hewaadankka k'ay ha wogatuwaanne ha maaratuwaa oosuwaan peeshshiyaa aawotetsay de'iyaa k'eesetuwaabaa odee.

Mas'aafaw huup'e k'ofay S'oossaa geeshshatetsaa odiyaawaa. K'aykka S'oossaw yarshshuwaa ayusaan S'oossaanna de'iyaa ittipetetsaa naagiide, S'oossawunne untunttoo de'iyaa C'aak'uwaanna oyk'k'eteedda biletsey de'iyaa wogaa immowaa bessee. Gujjiidekka S'oossaa Asay ha geeshsha gideedda Israa'eeliyaa S'oossaanna untunttoo mata gakketsay de'ana mala, untuntu waaniide aw goynnaw bessinto odee.

Mas'aafaa gidдон daro eretteedda azazuu, Yesuusi laa'entso wolk'k'aama azazuwaa giide suntseedda azazuwaa. Hewenne shemppuwaa 19 payduwaa 18 beettiyaawaa; ikka, «Asaa ubbaa ne huup'iyaaan dosa» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imotaanne yarshshuwaa 1:1–7:38

Aaroonenne Aa naanatu K'eese Gidiyiyaa wogaanne Untuntu Oosuwaa 8:1–10:20

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiyaawaanne gidenawaa shaakussaa 11:1–15:33

Nagaray Atto Geetettiyaa Gallassaa 16:1–34

De'uwaa Geeshshatetsaanne goynnuwaa wogaa 17:1–27:34

Imotaanne Yarshshuwaa

(1:1–7:38)

S'uuggiyaa Yarshshuwaa

¹ Med'inaa Godaanna Gakkettiyaa Dunkkaaniyaa giddoppe Med'inaa Goday Musa s'eesiide, hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Hintteppe ooninne Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaa wode, he bare shiishshiyaa yarshshuwaa bare mehiyaappe woy bare dorssaa woy deeshshaa wudiyaappe aho.

³ He yarshshuu mehiyaa wudiyaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa gidoppe, attumawaa gidiide, tilla bollaanna de'iyaaawaa gido. Med'inaa Goday akkana mala, I he yarshshuwaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan yarshsho.

⁴ Yarshshuwaa shiishshiyaa bitanii s'uugiide yarshshanaw aheedda bare mehiyaa huup'iyaaan bare kushiya wotso. Hewe Aa nagaraa atto gaanaw S'oossay akkeedda yarshshuwaa gidanawaa.

⁵ I korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkina; Aaroona naanay k'eesatuu he suutsaa ahiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gussino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, I s'uuggiyaa yarshshoo mehiyaa galbbaa k'aaro; ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan kesso.

⁷ K'eesiyaa Aaroona naanay yarshshiyaa sa'aa bolla tamaa eetsiide, mit-saa wotsino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Aaroona naanay k'eesatuu he keseedda ashuwaa huup'iyaaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan maariide wotsino.

⁹ Shin he bitanii k'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'o. Yaatiide k'eesii hewaa ubbaakka ahiide, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁰ « «S'uuggiyaa yarshshoo I immiyaa imuu dorssaa wudiyaappe woy deeshshaa wudiyaappe akettiyaawaa gidoope, attumawaa gidiide, tilla bollana de'iyaaawaa gido.

¹¹ He mehiyaa yarshshiyaa sa'aappe huup'issa baggana Med'inaa Godaa sintsan shukko. Aaroona naanay k'eesatuu Aa suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, he bitanii Aa k'ommuwaan k'ommuwaan ke-seedda ashuwaa ubbaa k'eesii akkiide, huup'iyaaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan wotso.

¹³ Shin k'antsaa ashuwaanne gedetuwaa haatsaan meec'c'o; yaatiide k'eesii hewaa ubbaa ahiide yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁴ « «Med'inaa Godaw yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu kafuwaa gidoope, harap'p'iyaa maraa, woy dogommuwaa aho.

¹⁵ K'eesii hewaa akkiide, k'ood'iyaa mirk'k'o; yaatiide yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman s'uuggo. Aa suutsay yarshshiyaa sa'aa bollappe miyyiyaanna duge goggi c'inggo;

¹⁶ ulo gidduwaa baalletuwaana kessiide, yarshshiyaa sa'aappe away doliyaa baggana, bidintsaa k'oliyaa sa'aan olo.

¹⁷ I he kafuwaa k'efetuwaa oyk'k'iide p'alk'k'o, shin ubbaanna daakkoppo. Hewaappe guyyiyaan, k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman wotsiide s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

2

Katsaa Yarshshuwaa

¹ « «Ooninne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, he yarshshuu liik'o d'iiliyaa gido; Aa bolla wogaraa zayitiyaanne is'aanaa gujjo.

² Hewaa I Aaroona naanatuwaakko k'eesatuwaakko aho; k'eesatuu he liik'o d'iiliyaappenne zayitiyaappe itti kushiyaa kuntsi akkiide, is'aanaa ubbaanna akki, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uuggo. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

³ Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonassanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uugettiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

⁴ « «Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay c'ooc'iyaaan ka"eeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaappe uuketteedda irshshuu yegettibeenna komppo, woy zayitiyaan oketteedda, irshshuu yegettibeenna lee"o ukitsaa gido.

⁵ « «Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay bashiyaan uuketteeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuu bayna, liik'o d'iiliyaappe giigeeddawaa gido.

⁶ Aa mentsiide Aa bolla zayitiyaa tigo; hewaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho.

⁷ « Ne yarshshoo shiishshiyaa katsaa yarshshuu disttiyaan ka"eeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iliyaappe ka"eeddawaa gido.

⁸ Hawaadan giigiseedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw aha; k'eesiyaw imma. K'eesii hewaa akkiide yarshshiyaa sa'aa shiishsho.

⁹ K'eesii he katsaa yarshshuwaappe akkiide, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggiyaa yarshshuwaadan taman s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁰ Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonessanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggeedda, geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

¹¹ « S'oossaw hintte ahiyaa ay katsaa yarshshuunne irshshuwaana de'iyawaa gidoppo; ayaw gooppe neeni irshshuwaa woy eessaa ililuwa S'oossaw taman s'uuggaade yarshshanaw koshshenna.

¹² Hintte laytsan laytsan c'akettiyaa katsaappe s'eeraa kessiide, S'oossaw ahanaw danddayiita; shin hewaa sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw yarshshiyaa sa'aa bollan s'uugettenna.

¹³ Neeni shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa ubbaan mas'iniyaa yegga; ayaw gooppe, ne S'oossaa k'aalaa c'aak'uwa mas'iniyaa aggoppa. Hewaa diraw ne katsaa yarshshuwaa ubbaa mas'iniyaan mal"etsa.

¹⁴ Neeni koyiro katsaappe s'eeraa kessaade Med'inaa Godaw ahiyaa wode, he katsay s'iis's'etiide hars's'eteedda tisha katsaa gidanaw koshshee.

¹⁵ Aa bolla zayitiyaa tiga; is'aanaakka aan wotsa; hewe katsaa yarshshuwaa.

¹⁶ K'eesii he zayitii tigetteedda hars's'eteedda katsaappe shakkuwaa akkiide, is'aanaa ubbaannakka hassayissiyaawaa ootsiide taman Med'inaa Godaw s'uuggo.

3

Ittippetetsaa Yarshshuwaa

¹ « Itti Asay ittippetetsaa yarshshoo bare wudiyaappe mac'c'awaa gidina attumawaa gidina itti mehiyaa shiishshiyaa wode, he mehii tilla bollaanna de'iyawaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.

² Yarshshanaw aheedda mehiyaa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan shukko. Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Aaroona naanay suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gusso.

³ Ittippetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbayenne aanana gatsiyaa handday,

⁴ laa"u kilahotuwa, untunttu bolla de'iyaa handdaa, gaylliyaa matan de'iyaa handdaanne tiriya s'eeraa bolla de'iyaa handdaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

⁵ Aaroona attuma naanay hewaa hara s'uuggiyaa yarshshuwaanna yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa mitsaa bolla wotsiide s'uuggino; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

⁶ « Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa uray dorssaa gidina deeshshaa, mac'c'awaa gidina attumawaa tilla bollaanna de'iyawaa shiishsho.

⁷ Itti uray dorssaa maraa yarshshiyaawaa gidoope, Med'inaa Godaa sintsan shiishsho;

⁸ bare kushiyaa Aa huup'iyaan wotsiide, Dunkkaaniyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino.

⁹ Ittippetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka, ziizziyaappe k'ans's'eedda nasiyaa, ulo giddo ashuwaa mayyeedda mood'iyaanne hawantta gatsi oytsiyaa mood'iyaa ubbaa,

¹⁰ laa"u kilahotuwwa, untuntu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyaa matan de'iyaa mood'iyaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

¹¹ K'eesii he k'umaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide s'uuggo.

¹² « Aa yarshshuu deeshshaa gidoope, I hewaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.

¹³ Yaatiide Aa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan ubbaan gussiino.

¹⁴ I he yarshshiyaawaappe akkiide, taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbaanne he handdaa gatsi oytsiyaa hara handdaa,

¹⁵ laa"u kilahotuwwa, untuntu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyaa matan de'iyaa mood'iyaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

¹⁶ K'eesii he k'umaa taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo. Handdaa ubbay Med'inaa Godaassa.

¹⁷ « Handdaanne suutsaa hintte de'iyaa sa'aan hak'aninne mooppite. Hawe hinttenttoonni hintte yeletaw med'inaw naagettiyaa wogaa yaa-gaade oda» yaageedda.

4

K'oppennaan Ootseedda Nagaraa Yarshshuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ooninne k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa wogaa naago.

³ « K'eesiyaa kaappuu nagaraa ootsooppenne he nagaray asaa bayz-zanchcha kessiyaawaa gidoope, I bare ootseedda nagaraa diraw, tilla bollaanna de'iyaa korumaa Med'inaa Godaw nagaraa yarshshuwaa ootsiide aho.

⁴ He korumaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge aatsiide, korumaa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan shukko.

⁵ K'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe amareedawaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa afo.

⁶ Bare kushiya birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa sintsan Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, K'eesiyaa kaappuu amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон Med'inaa Godaa sintsan sawiyaa is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

⁸ Nagaraa yarshshoo shuketteedda ha korumaa mod'd'uwaa ubbaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaanne untuntta gatsi oytsiyaa mod'd'uwaa,

⁹ laa"u kilahotuwa, untuntta mayyeedda handdaanne gayllyaa matan de'iyaa mood'iyaanne tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe kessiide akko.

¹⁰ Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda korumaappe akkeedda mod'd'uwaadan akko. K'eesiyaa kaappuu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.

¹¹ Shin korumaa galbbaa, Aa ashuwaa ubbaa, Aa huup'iyaanne, Aa gedetuwa, k'antsaa ashuwaa, toc'iyaa,

¹² korumaa ashuwaappe atteedawaa ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide; bidintsaa k'oliyaa wogaadan geeshsha gideedda sa'aa afo; yan mitsaa taman s'uuggo.

¹³ « «Israa'eeliyaa maabaray ubbay k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, untunttu bayzzanchcha gidiide paydetana.

¹⁴ Untunttu ootseedda nagaray erettiyaa wode, nagaraa yarshshoo haniyaa korumaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ahino.

¹⁵ He maabaraa c'imatuu Med'inaa Godaa sintsan barenttu kushiya korumaa huup'iyaa bollan wotsiide, he korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe guutsaa akkiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо gelo;

¹⁷ I bare kushiya birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, gaaridduwaa sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.

¹⁸ K'ay amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон sintsan is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaasaa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

¹⁹ Mod'd'uwaa ubbaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.

²⁰ Nagaraa yarshshoo shuketteedda korumaa ootseeddawaadan ha korumaakka ootso. Hewaadan ootsiide, k'eesii nagaraa atto giissiyaa wogaa polana; asaykka nagaraappe maarettanawaa.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, korumaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide, kase korumaa s'uuggeeddawaadan aakka s'uuggo; hawe maabaraa nagaraw yarshshiyaa yarshshuwaa.

²² « «Asaa kaaletsiyaa suntsatuwaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa azazeedda azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha.

²³ I bare ootseedda nagaraa ereeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa itti deeshshaa orggiyaa aho.

²⁴ He deeshshaa orggiyaa huup'iyaan bare kushiya wotsiide s'uuggiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa sintsan shukettiyaa sa'aan shukko; hewe nagaraa yarshshuwaa.

²⁵ K'eesiyaa kaappuu nagaraa yarshshuwaa suutsaa giddo bare kushiya birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

²⁶ Mod'd'uwwa ubbaa ittippetetsaa yarshshuwaa mod'd'uwwa yarshshiyaawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan yarshsho. Hawaadan ootsiide, k'eesii bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

²⁷ « He maabaraa asaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Godaa azazuwaappe ittuwwa hak'awaanne mentsoope, he uray bayzzanchcha gidiide paydettee.

²⁸ I bare ootseedda nagaray aw eretteeddawaappe guyyiyaan, tilla bol-laanna de'iyaa mac'c'a deeshshatto bare nagaraw aho.

²⁹ Bare kushiya nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukkiyaa deeshshatti huup'iyaan wotso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukko.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu he deeshshatti suutsaappe bare kushiya birad'd'iyaan akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwa bolla s'okisso; atteeda suutsaa ubbaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

³¹ Mod'd'uwwa ubbaa ittippetetsaa yarshshoo shukkeedda mehiyaappe kessiyaawaadan, he deeshshatti mod'd'uwaakka k'oriide kessi akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyya yarshshuwaa gidana mala s'uuggo. Hewaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maaretee.

³² « He bitanii bare nagaraa yarshshoo dorssaa shiishshanaw koyooppe, tilla bollaanna de'iyaa mac'c'awunno aho.

³³ I bare kushiya he dorssatti huup'iyaan wotsiide s'uuggiyaa yarshshoo shukkiyaa mehii shukettiyaa sa'aan izo shukko.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii nagaraa yarshshuwaa gideedda he dorssatti suutsan bare birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

³⁵ Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda mod'd'uwwa k'aariide kessiyaawaadan, he dorssatti mod'd'uwaakka k'aariide kesso. Yaatiide, yarshshiyaa sa'aa bolla Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla wotsiide s'uuggo. Hawaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee. Bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

5

Nagaraa Yarshshuu Shiik'iyaa Gaasuwwa

¹ « Ay asayenne markkaw s'eesettiide bare be'eeddawaa woy bare ereed-dawaa gutaran markkattennaan is's'ooppe, hewe aw nagaraa; hewaa diraw I bare nagaraan ooshettee.

² « K'ay ay asayenne erennan de'iide tunabaa, do'aa bakkutaa woy mehiyaa bakkutaa woy sa'anna gooshettiyaa do'atuwwa bakkutaa

bochchooppe, tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

³ « K'aykka ay asaynne erennan de'iidde, asaa bollappe goggiyaa tunisiyaabaa ayaa gidinakka bochchooppe, hewe tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

⁴ « Woy k'ay ay asaynne iitabaa gidina lo"obaa ootsanaw ellekka c'aak'k'ooppenne bare c'aak'k'eeddawaakka I akeekenan d'ayooppe, I akeekeedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

⁵ « Ay asaynne ha odetteedda bayzzatuwaappe ittuwaa ootseeddawaa gidooppe, bare ootseedda nagaraa paas'o.

⁶ I bare ootseedda nagaraa diraw Med'inaa Godaw bare wudiyaa giddoppe mac'c'a dorssaa woy mac'c'a deeshshaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shishsho. K'eesii akkiide, he bitaniyaa nagaraa atto giissanawaa.

⁷ « Asay bare ootseedda nagaraw yarshshanaw, dorssaa woy deeshshaa shamanaw aw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u harap'p'etuwaa, woy laa"u dogomattuwaaw, ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, k'ay ittuwaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw aho.

⁸ I untuntta k'eesiyaw immo. K'eesii laa"u harap'p'etuwaaappe ittin-niw k'ood'iyaa muuc'enan c'oo mirk'k'iide, nagaraa yarshshuwaa ootsiide yarshsho.

⁹ Yaatiide he nagaraa yarshshuwaa suutsaappe amareedawaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan c'ac'c'afo; atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusso; hewe nagaraa yarshshuwaa.

¹⁰ Yenikko harap'p'atto k'ay higgii azaziyaawaadan, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo. K'eesii hewaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshshee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

¹¹ « Shin itti uraw laa"u wogga dogomattuwaaw woy laa"u harap'p'etuwaa ahanaw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u kiilo giraame liik'o d'iiliyaa bare nagaraw shiishshiyaa yarshshuwaa ootsiide aho. He d'iilii nagaraa yarshshuwaa gidiyaa diraw, wogaraa zayitii woy is'aanay aan gujettoppo.

¹² I hewaa ahiide k'eesiyaw immo; k'eesii he d'iiliyaappe itti kushiyaakuntsi akkiide, Med'inaa Godaw shiishshiyaa hara yarshshuwaa bolla wotsiide, hassayissiyaawaa ootsiide yarshshiyaasan de'iyaa taman s'uuggo; hewe nagaraa yarshshuwaa.

¹³ Ha geetetteeddawanttuppe hak'awaaninne gido bitanii ootseedda nagaraw k'eesii hawaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa. Katsaa yarshshuwaadankka atteedawaa k'eesii akko yaagaade oda » yaageedda.

Naak'uwaa Yarshshuwaa

¹⁴ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

¹⁵ « Ooninne Med'inaa Godaw geeshshi wotseedda miishshatuwaaw bolla amanettenan d'ayooppe k'ay erennan nagaraa ootsooppe, bare naak'oo bare wudiyaa giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaw aho. Aa gatiikka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanan wotsina eretto; hewe naak'uwaa yarshshuwaa.

¹⁶ Med'inaa Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaaw bolla I nagaraa ootseedda diraw, I he miishshatuwaaw gatiyaa c'iggo; kase gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaaw gujjiide k'eesiyaw immo. K'eesii he naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa yarshshiide, bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaappe maarettanawaa.

¹⁷ «Ay asayenne erennan de'iidde, Med'inaa Goday, «Ootsoppa» giide azazeeddawaappe ittuwaa ootsiide nagaran gelooppe, I erana d'ayooppe bayzzanchcha gidiyaa diraw, bare nagaraan ooshettee.

¹⁸ I bare wudiyaappe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa yarshshoo k'eesiyaakko aho. He dorssay naak'oo c'iggiyaa gatiyaa kessiyaawaa gido; yaatooppe k'eesii he dorssaa yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaappe maarettée.

¹⁹ Hewe naak'uwaa yarshshuwaa. I tumukka Med'inaa Godaa naak'k'eedda» yaageedda.

6

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Med'inaa Goday ooninne nagaraa ootsiide bare shooruwaa worddotiide c'immooppe hawaappe kaaliide de'iyaa higgetuwaa immeedda: shooruwaa matan hadaraa wotsobaa woy oytsiide tal'eeddabaa kaadooppe, woy asaawaa bonk'k'ooppe, woy bare shooruwaa bollan sugetsaa ootsooppe,

³ woy bayeeddawaa demmiide ta be'abeykke gooppenne wordduwaan c'aak'k'ooppe, hawantta malatiyaawanttuppe ittuwaa ootsooppe,

⁴ I hak'awaanne gido, ootsiide, hewaan nagaranchcha gidoooppe, bare bonk'k'i akkeeddawaa, woy oytsina kaddiide akkeeddawaa, woy hadaraa immeeddawaa woy, bayinna demmeeddawaa,

⁵ woy wordduwaan c'aak'k'i akkeeddawaa ubbaakka Aa godaw zaaro. K'ay bare naak'uwaa yarshshuwaa yarshshiyaa gallassi bare akkeeddawaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujjiide Aa godaw immo.

⁶ K'aykka bare naak'uwaa diraw Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshoo bare wudiya giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa k'eesiyaakko aho. He dorssaa gatii suure k'ofetteeddawaa gido.

⁷ K'eesii he dorssaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaa ubbaappe maaretanawaa» yaageedda.

Wurssi S'uuggiyaa Yarshshuwaa

⁸ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

⁹ «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaagaade azaza; «S'uuggiyaa yarshshoo de'iyaa wogay hawaa: S'uuggiyaa yarshshuu k'amay wonttana gakkanaw yarshshiyaa sa'aan de'o. Tamaykka yarshshiyaa sa'aan ubbaa wode ees's'iidde de'o.

¹⁰ K'eesii liinuwaappe dadetteedda k'amishiyaanne suriyaa mayyiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa tamay mi simmina atteeda bidintsaa dentsiide, yarshshiyaa saa miyyiyaan laalo.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, he mayuwaa k'aari wotsi hara mayuwaa mayyiide, he bidintsaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afiide, higgiaadan geeyeedda sa'aan k'olo.

¹² Yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa tamay to'ennan ubbaa wode ees's'iidde de'o. K'eesii wontta wontta mitsaa aan gujji gujjiide wotso. S'uuggiyaa yarshshuwaakka he mitsaa bolla maaran wotsiide, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaa Aa bolla s'uuggo.

¹³ Tamay yarshshiyaa sa'aa bolla ubbaa wode ees's'iidde de'o; to'anaw koshshenna.

Katsaa Yarshshuwaa

¹⁴ «Katsaa yarshshoo imetteedda wogay hawaa: Aaroona attuma naanaa gidiyaa k'eesatuu yarshshiyaa sa'aappe sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan shiishshino.

¹⁵ K'eesii lo"o d'iiliyaappe kop'p'iyaaawaanne zayitiyaa akkiide, katsaa yarshshuwaa bolla de'iyaa is'aanaa ubbaakka dentsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, hassayissiyaawaa gidanaadan yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo.

¹⁶ Hewaappe atteedawaa Aarooninne Aa attuma naanay miino; hewaa untunttu irshshuu yegettibeenna ukitsaa ootsi uukkiide, Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de'iyaa geeshsha sa'aan miino.

¹⁷ He ukitsay irshshuwaa yeggena uuketto. Hewaa taw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa taani untunttoo immaad. Nagaraa yarshshuwaadaaninne naak'uwaa yarshshuwaadan ikka loytsiide geeshsha.

¹⁸ Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa gidiyaa diraw, yiyaa laysatuwaankka Aaroona zare gidiyaa attumawanttu ubbay hewaa miino. He yarshshuwaa bochchiyaa ayayenne geeshsha gidana» yaaga» yaageedda.

K'eesiyaa Kaappuwaa Sunsiyaa Wode Yarshshetiyya Katsaa Yarshshuwaa

¹⁹ Med'inaa Goday k'aykka Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁰ «Aarooninne Aa attuma naanatuwaappe k'eesatetsaa kaappotetsaw okettiyaa gallassi laa"u kiilo giraame gidiyaa lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw ahino. Hewaappe bagga wontta, bagga omarssi yarshshino.

²¹ He d'iilii zayitiyaan munak'etti lo"o walakettiide bashiyaan uuketto; bunchchaade, sawuwaa toshukku giyaa katsaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw shiishsha.

²² K'ay Aaroona attuma naanatuwaappe Aa k'eesetetsaa kaappotetsaa oosoo okettiyaa ubbaykka he wogaa ootsino. Hewe Med'inaa Godaw ubbaa gede yarshshiyaa yarshshuwaa gidiide ubbaanna s'uugetto.

²³ K'eesii shiishshiyaa katsaa yarshshuwaappe guyye attenaan wuri s'uugetto; aappe ayayenne meetettoppo» yaageedda.

Nagaraa Yarshshuwaa Wogaa

²⁴ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁵ «Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo, hawaadan yaaga; «Nagaraa yarshshuwaa wogay hawaa: Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehii shukettiyaa sa'aan nagaraa yarshshoo shiishshiyaa mehiikka hewaan S'oossaa sintsan shuketto; ikka geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

²⁶ He yarshshuwaa yarshshiyaa k'eesii Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de'iyaa geeshsha sa'aan mo.

²⁷ He ashuwaa bochchiyaa ayayenne geeshsha gidanawaa; k'ay shukkishiin ay mayuwaa bollanne suutsay d'ac'ettooppe, he mayuu geeshsha sa'aan meec'etto.

²⁸ Ashuu doyssetteedda urk'k'aa miishshay me"o; madaabiyaa birataa disttiyaan doyisseeddawaa gidoope, he disttiyaa k'aac'iide haatsaan shoki digganaw koshshee.

²⁹ K'eesatuwaa zariyaappe attuma asaa gideedda ooninne he ashuwaa mo; he ashuu geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda loytsi geeshsha.

³⁰ Gido shin Geeshsha Sa'aan nagaraa atto giissanaw Aa suutsaa akki-ide, Dunkkaaniyaa giddo gelisseedda ay mehiyaa ashuwaanne maanaw koshshenna; I taman s'uugettanaw koshshee.

7

Naak'uwaa Yarshshuwaa

¹ « «Naak'uwaa yarshshuwaa wogay hawaa: ikka geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

² S'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa shukkiyaa sa'aan naak'uwaa yarshshuwaa mehiyaakka shukkino; Aa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa miyyetuwaan d'ac'ino.

³ K'ay Aa handdaa ubbaa: hewekka nasiyaa handdaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa,

⁴ laa"u kilahotuwaa, shinc'ciyaa matan de'iyaa untunttu mayyeedda handdaanne tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe yarshshuwaa ootsiide shiishsho.

⁵ Taman s'uugiide Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshuwaadan, he shiik'eedda handdaa k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe naak'uwaa yarshshuwaa.

⁶ K'eesiyaa zare gideedda attuma Asay ubbay he yarshshuwaa ashuwaa mo. He yarshshuu geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gidiyaa diraw, geeshsha sa'aan mo.

⁷ « «Naak'uwaa yarshshuu nagaraa yarshshuwaakka mala; untunttu laa"uwaa wogay ittuwaa. Hewenne yarshshetteedda mehiyaa ashuu nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee.

⁸ Ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa ahooppe yarshshiyaa k'eesii he mehiyaa galbaa barew akko.

⁹ C'ooc'iyaan komppetteedda katsaa yarshshuwaa ubbayne otuwaan doyssetteedda woy bashiyaan uuketteedda ubbaykka he yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee.

¹⁰ K'ay zayitiyaan munak'etteedda woy munak'ettibeenna katsaa yarshshuwaa ubbay Aaroona attuma naanaatoo ubbaw imettee; untunttu hewaa k'aran gishi akkino.

Ittipetetsaa Yarshshuwaa

¹¹ « «Asay ittipetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode aw de'iyaa wogay hawaa:

¹² I shiishshiyaa ittipetetsaa yarshshuu galataa yarshshuwaa gidoope, he yarshshuwaanna ittippe zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa, zayitiyaan oketteedda, irshshuu gelibeenna lee"o daabbuwaanne zayitiyaan loytsi munak'k'eedda, liik'o d'iiliyaappe uuketteedda komppuwaa shiishsho.

¹³ He galataw shiishshiyaa ittipetetsaa yarshshuwaanna ittippe irshshuwaa yegeedda munak'aappe uuketteedda ukitsaakka imotaa ootsiide shiishsho.

¹⁴ K'ay he ubbaa k'ommo ukitsatuwaappekka I ittuwaa ittuwaa dentsi-ide, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide aho. Hewe ittipetetsaa yarshshuwaa suutsaa c'ac'c'afeedda k'eesiyaw imetto.

¹⁵ He mehiyaa ashuu galataw shiik'iyaa ittipetetsaw yarshshetteedda gallassi meetetto; wontaw ayayne attoppo.

¹⁶ «Shin Aa yarshshuu shiik'k'eeddawaa gatsiyaa woy bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidoope, he yarshshuwaa ashuu he yarshsheedda gallassi meetetto; aappe attiyaawaa k'ay wonttetsa gallassikka meetetto.

¹⁷ He yarshshuwaa ashuwaappe palahiide heezzentso gallassaa gakkanaw gam"iyaawe de'oope, hewe taman s'uugetto.

¹⁸ Itti Asay shiishsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe hak'awenne heezzentso gallassi meetettoope, Aa yarshshuu aketena; I yarshsheeddawaadanka paydetenna. He yarshshuu tuna; aappe meedda ooninne bare nagaraan ooshettee.

¹⁹ «Tunabaa ayaanne bochcheedda ashuu meetettoppo; I taman s'uugettanaw koshshee. Ashuu geeshsha ashuwaa gidoope, wogaan geeshsha gidiyaa Asay ooninne maana goope mo.

²⁰ Shin itti Asay tuna gidi uttiide, Med'inaa Godaw shiishsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe miyaawaa gidoope, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

²¹ K'ay itti Asay tunabaa ayaanne bochchooppe asaa tunatetsaa gidina woy tuna mehiyaa gidina, woy hara sheneyiyaa tunabaa bochchooppe simmiide Med'inaa Godaw yarshsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe mooppe, he uray bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

Suutsaanne Mod'd'uwaa Muussay Digetteedda

²² Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²³ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Korumaa woy dorssaa woy deeshshaa ashuwaan mood'iyaa zawaa mulekka mooppite.

²⁴ Hayk'k'eedda mehiyaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa mood'iyaakka harabaw go'ettiteppe attina, aappe ayaanne mooppite.

²⁵ Ayaw goope, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa mood'iyaa miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto.

²⁶ Hintte de'iyaa sa'aan hak'an gidoopeekka, kafuwaa suutsaa, mehiyaa suutsaa woy harabaa ayaa suutsaanne mooppite.

²⁷ Suutsaa miyaa ay asayne, he Asay bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

K'eesiyaa Gakkiyaa Gishuwaa

²⁸ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁹ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa ay asayne he ittippetetsaa yarshshuwaappe shaakkiide, bare huup'e imotaa dummayiide Med'inaa Godaw shiishsho.

³⁰ Hewaa I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, bare kushiyaan akkiide aho; k'ay mod'd'uwaakka anggoosuwaana aho; anggoosuwaa wus'akkiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

³¹ K'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan mod'd'uwaa s'uuggo; shin anggoosu Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo imetto.

³² Hintte ittippetetsaa yarshshuwaappe ushechcha gediya imotaa ootsiide k'eesiyaw immite.

³³ Hewe ushechcha gedii Aaroona attuma naanatuwaappe ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaanne mooddiyaa yarshshiyaawoo Aa gakkiyaa Aa gishuwaa.

³⁴ Taani Israa'eeliyaa asaa ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatseedda anggoosuwaanne yarshshoo shiishsheedda gediya akkaade, k'eesiyaa Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo immaad; hewe untuntta gakkiiyaa untunttu gishuwaa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay med'inaw hewaa untunttoo immiidde de'ana yaagaade oda» yaageedda.

³⁵ Aarooninne Aa attuma naanay K'eesiyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsanaw suntsetteedda gallassi Med'inaa Godaw shiishsheedda taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe untunttoo gishuwaa gidiide imetteedda.

³⁶ Med'inaa Goday untunttu k'eesetetsaw oketteedda gallassi, hewaa untunttoo immana mala, Israa'eeliyaa asaa ubbaa azazeedda; sintsa yeletaan ubbankka hawe woga gidiide oosettee.

³⁷ Simmi hawanttu, s'uuggiyaa yarshshoo, katsaa yarshshoo, nagaraa yarshshoo, naak'uwaa yarshshoo, k'eesatetsaw okettiiyaa wode yarshshiyaa yarshshoonne ittippetetsaa yarshshoo imetteedda wogatuwaa.

³⁸ Ha wogatu Israa'eeliyaa Asay Siinaa mela sa'aan barenttu yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshana mala Med'inaa Goday azazeedda gallassi, Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musa azazeedda wogatuwaa.

8

Aaroonenne Aa Naanatu K'eesiyaa Gidiyaa wogaanne Untunttu Oosuwa

(8:1–10:20; Kes. 29:1-37)

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

² «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'ay untunttunna ittippe, k'eesatetsaa mayuwaa, okkiyaa zayitiyaa, nagaraa yarshshoo shukkiyaa korumaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa wotseedda masoofiyaa akkaade ya.

³ K'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaakka s'eesaade, Dunkkaaniyaa kare shiishsha» yaageedda.

⁴ Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; asaykka ubbay Dunkkaaniyaa karen shiik'eedda.

⁵ Muse asaw, «Ootsana mala Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.

⁶ Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa ahiide, haatsaan meec'eedda.

⁷ Aaroona k'amishiyaa mayzzeedda; danc'c'uwaakka danc'c'isseedda. K'ay adussa k'amishiyaa mayzziide, Aa bollan eefuudiyaa mayzzeedda. Eefuudiyaa hiillatiide daddeedda sak'k'iyaan Aaroonana gatsiide k'achcheedda.

⁸ K'ay tiraan wotsiyaawaa Aaroona bollan aatsiide, Aa gidon Uuriimiyaanne Tuumiimiyaa wotseedda. ⁹ K'aykka Aaroona huup'iyaan shaashiyaa enc'c'urssaa wotseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan he enc'c'urssaa bollan sintsa baggana work'k'aa madaaliyaa, work'k'aappe med'deedda kalachchaa misiliyaa wotseedda.

¹⁰ Yaatoowaappe guyyiyaan Muse okkiyaa zayitiyaa akkiide, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidon de'iyaa miishshaa ubbaa okkeedda; untuntta geeshsheedda.

¹¹ K'ay he zayitiyaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla laappu gede c'ac'c'afeedda; yarshshiyaa sa'aa, Aa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa, geeshshanaw he zayitiyaan okkeedda.

¹² K'ay he okkiyaa zayitiyaappe amaraa Aaroona huup'iyaan tigiide, Aa geeshsheedda.

¹³ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse Aaroona attuma naanatuwaa sintaw aatsiide, k'amishiyaa mayzseedda; danc'c'uwaan danc'c'isseedda. Unttuntu shaashiyaa enc'c'urssaa wotseedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, nagaraa yarshshoo korumaa Muse aatseedda; Aarooninne Aa attuma naanay he korumaa huup'iyaan barenttu kushiyaa wotseeddino.

¹⁵ Muse he korumaa shukkeedda; Aa suutsaappe bare birad'd'iyaan akkiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa okkiide, yarshshiyaa sa'aa geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giissanaw atteeda suutsaa aappe garssana gussiide, S'oossaw geeshsheedda.

¹⁶ K'antsaa ashuwaa kammeedda handdaa ubbaa, tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta kammeedda handdaa akkiide, Muse yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁷ Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, galbbaa, korumaappe atteedawaanne toc'iyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, taman s'uuggeedda.

¹⁸ Yaati simmiide Muse s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa dorssaa orggiyaa aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa orggiyaa huup'iyaan barenttu kushiyaa wotseeddino.

¹⁹ Muse he dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.

²⁰ K'ay dorssaa orggiyaa ashuwaakka Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eedda; k'ans's'etsaa, huup'iyaanne mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide Muse s'uuggeedda.

²¹ K'antsaa ashuwaanne gedetuwwa haatsaan meec'c'owaappe guyyiyaan, dorssaa ubbaanna Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, k'eesetetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa laa'entso dorssaa Muse aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa huup'iyaan barenttu kushiyaa wotseeddino.

²³ Muse he dorssaa shukkeedda; Aa suutsaappe akkiide, Aaroonaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaa wogga birad'd'iyaanne, ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okkeedda.

²⁴ K'ay Muse Aaroona attuma naanatuwaakka sintaw ahiide, he suutsaappe akkiide, untunttu ushechcha haytsaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushiyaa wogga birad'd'iyaanne untunttu ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okkeedda. Hewaappe guyyiyaan, Muse atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.

²⁵ Yaatiide mod'd'uwwa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda mood'iyaa, tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta mayyeedda handdaanne ushechcha gediya akkeedda.

²⁶ K'ay irshshuwaa yegganaan uukkeedda ukitsaa wotsiyaa Med'inaa Godaa sintan de'iyaa masoo fiyaappe itti komppuwaa, zayitiyaanna uukkeedda itti ukitsaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, hawantta mood'iyaa bol-laaninne ushechcha gediya bollan wotseedda.

²⁷ I ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaanne Aa attuma naanatuwaa kushiyaan wotseedda; untunttu Med'inaa Godaa sintan k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide k'aatseeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Muse he k'umaa untunttu kushiyaappe akki, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsiide, k'eesetetsaw okettiyaa wode

Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaadan, yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

²⁹ K'ay Muse anggoosuwa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatseedda; Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'eesatetsaw okettiyaa wode yarshshiyaa dorssaa orggiyaa ashuwaappe hewe Musa gakkiiyaa Aa gishuwaa.

³⁰ Muse okkiyaa zayitiyaappenne yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa suutsaappe akkiide, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, k'ay Aa attuma naanatuwaa bollanne, untunttu mayuwaa bollakka c'ac'c'afeedda; yaatiide Aaroonanne Aa mayuwaa k'ay Aa naanatuwaanne Aa naanatuwaa mayuwaakka geeshsheedda.

³¹ Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaageedda; «Ashuwaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa karen doyissite; Aarooninne Aa naanay hewaa miino» yaagaade taani azazeeddawaadan, k'eesatetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa yarshshuwaa wotsiyaa masoofiyaa gidдон de'iyaa yarshshuwaa ukitsaanna hewan miite.

³² He ashuwaappenne ukitsaappe palaheeddawe de'ooppe taman s'uuggite.

³³ K'eesatetsaw okkiyaa wogay laappun gallassaa akkiyaa diraw, he hintte k'eesatetsaw okettiyaa laappun gallassay wuranaw, Dunkkaaniyaa penggeppe kare kesoppite.

³⁴ Ha hachchi oosetteeddawe Med'inaa Goday azazina, hintte nagaraa atto giissanaw oosetteedda.

³⁵ Dunkkaaniyaa penggiyaan laappun gallassaa kumentsaa gallassinne k'ammanne takkite; Med'inaa Godaa wogaakka naagite; is'sooppe hintte hayk'k'ana. Taana Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.

³⁶ Aarooninne Aa naanay Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa ubbaa ootseeddino.

9

Aarooni S'oossaw Shiishshiyaa Yarshshuwaa

¹ Hosppuntsa gallassan Muse Aaroonanne Aa naanatuwaa, k'ay Israa'eeliyaa c'imatuwaakka s'eeseedda.

² Aaroona hawaadan yaageedda; «Nagaraa yarshshoo itti korumaa, k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Mehetuu laa"uukka tilla bollaanna de'iyaa wantta gidino.

³ K'ay Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hinttenttoo k'onc'ciyaa diraw, Med'inaa Godaa sintsan yarshshanaw, nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa maraanne itti laytsaa dorssaa aho.

⁴ Ittipetetsaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne zayitiyaan munak'etteedda katsaa yarshshuwaa ahite yaaga» yaageedda.

⁵ Untunttu Muse azazeeddawaa ubbaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa aheeddino; yaatiide maabaraa ubbay shiik'iide, Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eeddino.

⁶ Muse untuntta, «Med'inaa Godaa bonchchuu hinttenttoo k'onc'c'ana mala, hintte ootsanaadan Med'inaa Goday hinttena azazeeddawe hawaa» yaageedda.

⁷ K'ay Muse Aaroonaw hawaadan yaageedda; «Yarshshiyaa saakko haa shiik'a; ne nagaraa yarshshuwaanne ne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsha; yaataade ne huup'e nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. K'ay

Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Asay shiishshiyaa yarshshuwaa yarshshaade, untunttu nagaraakka atto giissa» yaageedda.

⁸ Aarooni yarshshiyaa saakko yiide, bare huup'e nagaraw yarshshuwaa ootsi shiishsheedda korumaa shukkeedda.

⁹ Aarooni attuma naanay suutsaappe akkiide aw aheeddino; I bare kushiyaa birad'diyaa he suutsan yeddi kessiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa bochcheedda; atteeda suutsaakka yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusseedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'ay he nagaraa yarshshuwaa ashuwaappe mod'd'uwwa, kilahotuwaanne tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹¹ Shin atteeda ashuwaanne galbbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide s'uuggeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Aarooni s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkeedda; Aa naanay suutsaa akkiide aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.

¹³ K'ay untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa k'ommuwaan k'ommuwaan kessiide, huup'iyaa akka aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁴ K'antsaa ashuwaanne gedetuwaakka haatsaan meec'c'iide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aarooni asaa yarshshuwaa shiishsheedda; I asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa orggiyaa akkiide shukkeedda; kase barewaadanka untunttu nagaraw yarshsheedda.

¹⁶ K'ay I s'uuggiyaa yarshshuwaa mehiyaa ahiide, wogay azaziyaawaadan ootsiide yarshsheedda.

¹⁷ Katsaa yarshshuwaakka shiishsheedda; aappe itti kop'p'iyaa gidiyaa akkiide, wontta wontta s'uuggiyaa yarshshuwaappe haraa Aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁸ Aarooni k'ay akka asaa ittippetetsaa yarshshoo korumaanne dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa attuma naanay suutsaa aw aheeddino; I he suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa gusseedda.

¹⁹ K'ay korumaanne dorssaa orggiyaa ashuwaappe mod'd'uwwa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa, kilahotuwaanne tiriya s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa Aarooni naanay aw aheeddino.

²⁰ Untunttu he handdaa anggoosuwaa bolla wotsina, Aarooni yarshshiyaa sa'aa bollan hewaa s'uuggeedda.

²¹ Shin Muse azazeeddawaadan, Aarooni anggoosotuwaanne ushechcha gediya k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Aarooni bare kushiyaa asaakko zaari dentsiide untuntta anjeedda. I nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshowaappe guyyiyaan, yarshshiyaa sa'aappe duge wod'eedda.

²³ Musenne Aarooni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geleeddino; untunttu hewaappe kaseedda wode, asaa anjeeddino. Yaatina Med'inaa Godaa bonchchuu asaa ubbaw beetteedda.

²⁴ Med'inaa Godaa sintsaappe tamay wod'iide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne mood'iyaa meedda. Asay ubbay hewaa be'eedda wode ilileedda; k'ay untunttu barenttu som"uwaan sa'aa bochchiide guufanneeddino.

10

Naadaabinne Abihu Ootseedda Nagaraa

¹ Aaroona attuma naanay, Naadaabinne Abihu, barenttu is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa akkiide, Aa bollan tamaa wotseeddino; tamaa bolla k'ay is'aanaa k'oleeddino; yaatiide, Med'inaa Goday untuntta azazibeenaa, hara tamaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsheeddino.

² Hewaa gaasuwaan Med'inaa Godaa sintsappe tamay yiide, untuntta meedda; untunttukka Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Med'inaa Goday,

« Taani ta mata shiik'iyaa wantta

ta geeshshatetsaa bessana.

K'ay asaa ubbaa sintsan

taani bonchchettana »

giide haasayeeddawe be'a hawaa yaageedda. Aaroon c'o'u geedda.

⁴ Muse Aaroona aawuwaa ishaa Uzi'eela attuma naanatuwaa, Mishaa'eelanne Els's'aafaana s'eegiide, «Haa yiite; hintte aawuwaa ishaa naanatuwaa anhaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsaappe dentsiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite» yaageedda.

⁵ Hewaa diraw untunttu yiide, Muse azazeeddawaadan, barenttu k'eesetetsaa mayuwaanna untunttu anhaa tookkiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'a keseeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itaamaara hawaadan yaageedda; «Hintte hayk'k'enna malanne, Med'inaa Goday maabaraa ubbaa bollan hank'k'ettenna mala, hintte huup'iyaa meedissoppite; hintte mayuwaakka peed'oppite. Shin hintte ishatuu, Israa'eeliyaa asatuu, Med'inaa Goday bare eetseedda taman s'uuggeeddawanttoo yeekkana gooppe untunttu yeekkino.

⁷ K'aykka hintte Dunkkaaniyaa penggiyaappe kare kesooppe hintte hayk'k'ana; ayaw gooppe S'oossay okkiyaa zayitii hintte bollan de'ee» yaageedda. Untunttukka Muse geeddawaadan ootseeddino.

K'eesatuwaa Wogaa

⁸ Med'inaa Goday Aaroona hawaadan yaageedda;

⁹ «Hintte hayk'k'enna mala, Dunkkaaniyaa giddo geliyaa wode, neenikka ne naanaykka woyniyaa eessaa woy hara matsoyyiyaa ushshaa ushshoppite; hewe sintsaappe yaana yeletawukka med'inaw higge gidiide de'ana.

¹⁰ Hintte geeshshanne geeshsha gidennabaa k'ay tunanne tuna gidennabaa shaakkiide erite.

¹¹ Med'inaa Goday Muse baggana odeedda wogaa ubbaakka Israa'eeliyaa asaa tamarissite» yaageedda.

¹² Muse Aaroonanne atteeda Aa attuma naanatuwaa El'aazaranne Itaamaara hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe atteeda katsaa yarshshuwaa akkiide; irshshuwaa yeggena uukkite; yaatiide I loytsi geeshsha gidiyaa diraw, yarshshiyaa sa'aa matan Aa miite.

¹³ Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa gidiyaa diraw, hewaa hintte geeshsha sa'aan miite; ayaw gooppe, S'oossay taana hewaadan ootsana mala azazeedda.

¹⁴ Shin k'aatseedda anggoosuwaanne shiik'eedda gediya neeni, ne attuma naanayne ne mac'c'a naanay wogaadan geeshsha sa'aan miite. Ayaw

gooppe, hewe Israa'eeliyaa Asay shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa.

¹⁵ Med'inaa Godaw yarshsheedda gediyaanne k'aatseedda anggoosuwaa Asay taman s'uuggiyaa mood'iyaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsanaw ahana. Med'inaa Goday azazeeddawaadan, hewe newunne neenana de'iyaa ne attuma naanaatoo med'inaw hinttena gakkiiyaa hintte gishuwaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁶ Muse nagaraa yarshshuwaa deeshshay waaneedenttonne eranaw koyiide oochcheedda; I s'uugetti diggeeddawaa ereedda wode, atteeda Aaroona attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itaamaara hank'k'etteedda; untuntu,

¹⁷ «Nagaraa yarshshuu loytsi geeshsha gideeddawanttu giduwaappe ituwaa gideedda geeshsha; k'ay hewekka asaa nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissana mala hinttenttoo imetteedda; yaatina hintte Aa loytsi geeshsha sa'aan ayaw mibeykkitee?

¹⁸ He mehiyaa suutsay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo gelibeenawaa gidooode, taani hinttena azazeeddawaadan, hintte Aa he geeshsha sa'aan maanaw bessee; shin aggeeddita» yaageedda.

¹⁹ Aarooni Musa, «Be'a; asatuu hachchi barenttu nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsa aheeddino; gidooppenne k'ay hawaa malabay ta bolla gakeedda. Yaatina won taani nagaraa yarshshuwaa hachchi meeddawaa gidinttonne, Med'inaa Goday nashetanawaa shin atteedeeshsha?» yaageedda.

²⁰ Muse hewaa siseedda wode, he zaaruu Aa aleeda.

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiyaawaanne gidenawaa shaakussaa

11

(11:1–15:33)

Maanaw Bessiyaa Med'etatuwaa

(Zar. 14:3-21)

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; «Biittaa bollan de'iyaa mehiyaa ubbaappe hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta.

³ S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawanttanne waammotiyaa mehetuwaa ubbaa miite.

⁴ Shin waammo s'alalaa waammotiyaawantta woy k'ay s'uguntsaa s'alalay p'alk'k'etteeddawantta mooppite. Gaaluu waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.

⁵ Guppallii waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.

⁶ Harbbayinni waammotee shin mooppite; ayaw gooppe, I waammotiyaawaa gidooppenne, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidenawaa diraw, I hinttenttoo tuna.

⁷ Guduntsaakka mooppite; ayaw gooppe, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne, waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna.

⁸ Hintte hawanttu ashuwaa mooppite; untuntu bakkutaakka bochchopite; untuntu hinttenttoo tuna.

⁹ « «Haatsaa gidдон de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta. Abbaa gidдон gidina woy k'ay goggiyaa haatsaa gidдон gidina de'iyaa ubbaappe moliyaa mala k'efinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.

10 Shin abbaa gidдон woy shaafaan sham"isham"iyaa med'etatuwaappenne shemppuu de'iyaa, k'aas's'iyaa med'etatuwaappe moliyaa mala k'efinne pok'uu baynna ubbay hinttenttoo tuna.

11 Hawanttu hinttenttoo tuna; untuntu ashuwaa mooppite; untuntu bakkutaakka bochchoppite.

12 K'efinne pok'uu baynna haatsaa gidдон de'iyaa med'etatuubbay hinttenttoo tuna.

13 « «Kafotuwaappe tuna gidiyaa diraw hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazzuwaa ankkuwaa, karetsa ankkuwaa,

14 s'inggilliyaa, k'oolli zariyaa ubbaa,

15 k'uuruwaa zariyaa ubbaa,

16 sogoniyaa, Hazaziyaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,

17 k'eeri guttuwaa, biyyuwaa, wogga guttuwaa,

18 haatsaa kuttuwaa, moliyaa kafuwaa, bakkuta miyaa ankkuwaa,

19 shimalaanne saabiissaa giyaa haatsaa kafotuwaa zariyaa ubbaa, jinjji-laatiyaanne shaaliyaa.

20 « «K'efiyaana de'iyaa oyddu gediyaan hametiyaa k'eeri med'etatuubbay hinttenttoo tuna.

21 Gidooppenne, k'efii de'iyaa oyddu gediyaan hamettiyaawanttuppe untuntu gediyaappe bollana guppanaw maaddiyaa gedii de'iyaa wantta miite.

22 Hewanttukka, booliyaa zariyaa ubbaa, ukkubbo zariyaa ubbaanne bumbburetsaa zariyaa ubbaa.

23 Shin hara k'efiyaana de'iyaa oyddu gedii de'iyaa med'etatuubbay hinttenttoo tuna.

24 « «Hawanttu hinttena tunissana; untuntu bakkutaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna gidanawaa.

25 Hawanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidooppenne omarssi gakkanaw I tuna.

26 S'uguntsay de'iidde p'alk'k'etsaa gidennawantta woy k'ay, waammotenawanttu ubbay hinttenttoo tuna; untuntu anhaa bochchiyaa oonikka k'ay tuna.

27 Oyddu gedetuwaan hametiyaa mehiyaa ubbaappe adanetuwaa gindiyaa mala ginddiyaan hamettiyaawanttu hinttenttoo tuna; k'ay untuntu bakkutaa bochchiyaa oonikka omarssi gakkanaw tuna.

28 Hewanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidooppenne omarssi gakkanaw I tuna. Untunttukka hinttenttoo tuna.

29 « «Sa'aanna hamettiyaawaanttuppe hawanttu hinttenttoo tuna: oc'c'uu, ec'erii, dumma dumma k'ommo zarii,

30 geeggi, hayllaashshuu, korchchii, wakkallayenne shaak'anchchay.

31 Sa'aanna hametiyaa ubbatuwaappe hinttenttoo tuna gidiyaawanttu hewantta; untunttuppe hayeeddawaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna.

32 Untunttuppe hayk'k'eeddawe ayaa bolla kunddooppekka he untuntu Aa bolla kunddeedda miishshay tuna; mitsaa miishshaa woy mayuwaa woy galbaa woy keeshshatuwaa gidinakka, go'ettiyaa miishshaa ubbaa haatsaa gidдон wotsite; hewe omarssi gakkanaw tuna; Hewaappe guyyiyaan, geeshsha gidanawaa.

33 Ha sa'aanna hamettiyaawanttuppe ittuwaa bakkutay ay urk'k'a miishshaa gidдон kunddooppekka, Aa gidдон de'iyaa bay ubbay tuna; he miishshaa mentsite.

³⁴ He miishshaa giddon de'iyaa haatsaappe meetettiyyaa ay k'uma bolla s'okooppekka, he k'umay tuna; k'ay ushiyaabaa ayaanne giddo, he miishshaa giddon de'ooppe, ikka tuna.

³⁵ Hawanttu anhay Aa bolla kunddiyaabay ayaa gidooppekka tuna. C'ooc'iyaa woy katsiyaa urk'k'aa miishshaa gidooppekka mentsite; untunttu hinttenttoo tuna.

³⁶ Hawanttu bakkutay bochchiyaabay ubbay tuna gidooppenne, pultuunne haatsaa ollay geeshsha.

³⁷ Untunttu bakkutaappe ittuu zeranaw wotseedda zeretsaa katsaa bolla kunddoope, hewe tunenna.

³⁸ Shin he zeretsaa bolla haatsay gukki simmina, untunttu bakkutaappe ittuunne Aa bolla kunddoope, he zeretsay hinttenttoo tuna.

³⁹ « K'ay hintte miyaa mehetuwaappe ittuu hayk'k'ina, Aa bakkutaa bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna.

⁴⁰ Ooninne he mehiyaa bakkutaappe mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna; k'ay ooninne Aa bakkutaa tookkiide dentsooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna.

⁴¹ « Sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay hinttenttoo tuna; Aa mooppite.

⁴² Uluwaan gooshettiyaawaa gidina, woy oyddu gediyaan hametiyaawaa gidina, woy k'ay daro gedii de'iyawaa gidinakka, sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay tuna gidiyaa diraw Aa mooppite.

⁴³ Sa'aanna gooshettiyyaa med'etatuwaa ubbaan miide hintte huup'iyaw tunoppite; k'ay untunttun hintte asatetsaa tunissoppite.

⁴⁴ Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. Taani geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka hinttena dummayiide, geeshsha gidite. Sa'aanna gooshettiyaawanttun hintte asatetsaa tunissoppite.

⁴⁵ Ayaw gooppe, Taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa. Hewaa diraw, Taani geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka geeshsha gidite yaagite yaageedda.

⁴⁶ « Mehetuwaa, kafotuwaa, haatsaa giddon pas'a k'aas's'iyaa med'etatuwaa ubbatuunne sa'aanna hametiyyaa med'etatuwaa ubbatuwaa wogay hawaa.

⁴⁷ Hewenne hintte tunaanne geeshsha, k'ay shemppuu de'iyaa med'etatuwaappe miyaawanttanne meennawantta shaakkiide eranaassa.»

12

Mac'c'a Asay Yeli Simmiide Geeyiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Itti mac'c'awuna sha-haaraade attuma na'aa yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadankka, hewaadan iza laappun gallassay gakkanaw tuna gidanaanu.

³ Hosppuntsa gallassi na'ay k'as's'arettanaw koshshee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, mac'c'awunna bare piilaa suutsay s'i"ana gakkanaw, hattamanne heezzu gallassaa gam"u; k'ay bare geeyiyaa gallassatuu wurana gakkanaw, geeshshabaa ayaanne bochchuppu; S'oossaa Geeshsha Sa'aakka geluppu.

⁵ « Shin itti mac'c'awuna mac'c'a naatto yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadankka, hawaadan laa"u saaminttaa gakkanaw,

iza tuna gidana; Hewaappe guyyiyaan, bare piilaa suutsay s'i'ana gakkanaw usuppun tammanne usuppun gallassaa gam"u.

⁶ « Mac'c'awuna attuma na'aa gidina mac'c'a na'aa gidina yelaade, bare geeyiyaa wodiyaawurssowaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo itti laytsaa dorssaanne nagaraa yarshshoo k'ay itti harap'p'iyaa maraa woy itti mara dogommuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahu.

⁷ K'eesii hewaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, izi nagaraa atto giissee; yaatooppe iza bare yeluwaa suutsaa gogetsappe geeyaw. Attuma na'aa woy mac'c'a na'aa yeliyaa mac'c'awuni wogay hewaa.

⁸ « Shin itti laytsaa dorssaa orggiyaa ahanaw iziw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u mara dogomattuwaawoy laa"u mara harap'p'atuwaa ahu; untuntuppe ittuu s'uuggiyaa yarshshuwaassa; ittuu k'ay nagaraa yarshshuwaassa; yaatooppe k'eesii hewantta yarshshiide, izi nagaraa atto giissee; izakka geeshsha gidaw yaaga» yaageedda.

13

Galbbaa Harggiyaa S'eelliaawaan Keseedda Higgetuwaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Ay asaa bollanne gaafu beetoope, woy d'uussa madutsay woy ilahuu kesooppenne k'ay hewekka Aa galbban wolk'k'aama galbbaa harggiyaw laamettooppe, he bitaniyaa k'eesiyaa Aaroonakko woy k'eesiyaa gidiyaa Aa attuma naanatuwaappe ittuwaakko ahino.

³ K'eesii Aa galbbaa bollan de'iyaa madutsaa be'o. He madus'eedda sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne, madutsaykka ollattooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa hargge. K'eesii hewaa be'iide, he bitanii tuna gidiyaawaa erisso.

⁴ Shin Aa galbbaa bollan de'iyaa shattuu boos's'inttokka, galbbaappe lukkiide ollatibeennawaa gidooппenne he madutsaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooппenne, k'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵ Laappuntsa gallassan k'eesii Aa zaaretsiidekka be'o; I be'iyaa wode madutsay bitaniyaa galbbaa bollan aakkennan kasewaadanka de'ooppe, k'eesii he bitaniyaa laa"entsuwaakka dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁶ K'aykka laappuntsa gallassan k'eesii Aa; be'iyaa wode madutsay aakkiyaawaa aggiide d'ay d'ay booppenne d'umooппenne, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso. Hewe shattuwaappe attina harabaa gidenna; hewaa diraw, I bare mayuwaa meec'c'iide geeshsha gidee.

⁷ Shin I geeyanaw barena k'eesiyaa besseeddawaappe guyyiyaan, he shattuu Aa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, I laa"entsuwaa barena bessanaw k'eesiyaakko bo.

⁸ K'eesiikka Aa be'o; he shattuu bitaniyaa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso; ayaw gooppe hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

⁹ «Oonanne wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'ooppe, k'eesiyaakko Aa ahino.

¹⁰ K'eesii Aa be'o; be'iyaa wode Aa galbbaa bollan bootsa gaafuu de'ooppe, he gaafuu isikiyaakka bootsaw laammooppenne he gaafuwaa gidдон ashuu muunni utteeddawaa gidooппenne,

¹¹ hewe Aa galbbaa bollan gam"eedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso. I tuna gidiyaawe eretti diggeedda diraw, Aa dumma kifiliyaan gorddanaw koshshenna.

¹² «K'ay wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa galbbaa bollan aakkiide, huup'iyaaappe gediyaawaa gakkannaw ubbaan mayyeeddawaa gidoope, k'eesii be'o.

¹³ He wolk'k'aama galbbaa harggii Aa bollaa ubbaa mayyoope, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso; Aa bollay ubbaannakka laamettiide bootsa gideedda diraw, I geeshsha.

¹⁴ Shin he madutsaa gidдон muunneedda ashuu beettoope I tuna.

¹⁵ K'eesii he muunneedda ashuwaa; be'iide he bitanii tuna gidiyaawaa erisso. He muunneedda ashuu wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, I tuna.

¹⁶ Shin he muunneedda ashuu k'aykka laamettiide boos's'oope, he bitanii k'eesiyaakko yo.

¹⁷ K'eesii Aa be'o; Aa madutsay boos's'eeddawaa gidoope, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso; yaatoope I geeshsha gidanawaa.

¹⁸ «Itti asaa bolla madutsay wod'd'iide pas'ina,

¹⁹ Aa sa'aan bootsa gaafuu beettoope woy zo"eedda ilahuu kesoope, he uray barena k'eesiyaa besso.

²⁰ K'eesii Aa be'o; he madutsay ollattooppenne madutsaa bollan de'iyaa isikiikka laamettiide boos's'oope, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe madutsaanna doomneedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

²¹ Shin k'eesii be'iyaa wode, isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidoope, k'ay d'ay d'ay boope, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

²² Hewe Aa galbbaa bollan aakki aakkiide boope, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw goope, hewe galbbaa harggiyaa.

²³ Shin he ilahuu aakki aakki beennan ittisaa s'alalaan de'oope, hewe madutsay pas'eedda mallaa gidiyaa diraw, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

²⁴ «Itti asaa galbbaa tamay mooppenne he meedda sa'aan boos's'eedda woy zo"eedda ilahuu kesoope,

²⁵ k'eesii he sa'aa be'o; Aa sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne madutsaykka lukkiide ollattoope, hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. I tamay meeddasaana keseedda; hewaa diraw k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso.

²⁶ Shin k'eesii be'iyaa wode, he ilahuwaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidoope, k'ay d'ay d'ay beeddawaa gidoope, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

²⁷ Laappunsa gallassan k'eesii Aa be'o; he wode he sa'ay aakki aakki boope, I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

²⁸ Shin he ilahuu galbbaa bollan aakkennan aggiide itti sa'aan uttooppenne ubbaa k'ay d'ay d'ay boope, hewe tamay meeddasaan atteeda mallaa gidiyaa diraw, I geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

²⁹ «Itti attuma asaw woy mac'c'a asaw huup'iyaa woy gac'uwaa bollan madutsay kesoope,

³⁰ k'eesii he madutsaa be'o. I be'iyaa wode madutsay galbbaa lukkiide ollattooppenne Aa bollan de'iyaa isikiikka adilliyaa c'iishshaa malatiyaa lee"o gidoope, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe huup'iyaa

woy gac'uwaa bollan kesiya k'aac'echchuwaanne wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

³¹ K'ay k'eesii he harggiyaa be'iyaa wode, I galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppenne karetsa isikiikka Aa bolla d'ayooppe, he k'aac'echchuwaa harggiyaana de'iyaa bitaniyaa k'eesii dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

³² Laappuntsa gallassan k'eesii he harggiyaa; be'iyaa wode k'aac'echchuwaa harggii aakkennawaa gidooppe, Aa bollan adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikkii baynnawaa gidooppenne, ikka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidooppe,

³³ he bitanii he madutsaa yuushshuwaan de'iyaa isikiyaa meedo; k'aac'echchiyaa sa'aan de'iyaa isikiyaa mata meedoppo. K'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso.

³⁴ Laappuntsa gallassan k'eesii he k'aac'echchiyaa sa'aa be'iyaa wode; hewe bitaniyaa galbbaa bollan aakkana d'ayooppe galbbaa lukkiide ollatana d'ayooppe, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso. Bitaniikka bare mayuwaa meec'c'iide, geeshsha gidee.

³⁵ Shin I geeyeeddawaappe guyyiyaan, k'aac'echchiyaawe he bitaniyaa galbbaa bollan aakki aakki booppe,

³⁶ k'eesii Aa be'iyaa wode he k'aac'echchiyaawe aakkeeddawaa gidooppe, k'eesii adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikiyaa koyoppo; ayaw gooppe, he bitanii tuneedda.

³⁷ Shin k'eesii be'iyaa wode, he k'aac'echchiyaasay aakkibeennawaa gidooppenne karetsa isikiikka Aa bolla doleeddawaa gidooppe, he k'aac'echchiyaasay pas'eedda. He bitaniikka geeshsha gidiyaa diraw, I geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

³⁸ «Itti attuma asaa woy mac'c'a asaa galbbaa bolla bootsa ilahuu kesooppe,

³⁹ k'eesii Aa; be'iyaa wode he untunttu galbbaa bollan de'iyaa ilahuu shololla bootsa gidooppe, hewe galbbaa bollan c'oo keseeddawaa; he bitaniikka geeshsha.

⁴⁰ «Itti asaw huup'iyaa binnaanay k'ok'k'ofettooppe, I bo"aa; gidoppe attina I geeshsha.

⁴¹ K'ay itti asaw huup'iyaa binnaanay sintsanna bo"atooppe, Aa tiishshay meedda; gidoppe attina I geeshsha.

⁴² Shin Aa bo"aa woy Aa tiishshay meeddasaa bollan zo'o woy bootsa madutsay kesooppe, hewe Aa bo"aan woy tiishshay meeddasaan keseedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

⁴³ Aa k'eesii; be'iyaa wode Aa bo"aa woy tiishshay meeddasaa bollan de'iyaa madutsay galbbaa bollan kesiya wolk'k'aama galbbaa harggiyaadan zo'o gidooppe,

⁴⁴ he bitanii tumukka wolk'k'aama galbbaa harggii sakkiyaa hargganchcha. I tuna gidiyaa diraw I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe harggii Aa huup'iyaan de'ee.

⁴⁵ «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda Asay peed'eteedda mayuwaa mayyo; bare huup'iyaa pis'oppo; bare mettershshaakka kammo; yaatiide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani tuna, taani tuna!» yaago.

⁴⁶ He harggii Aa bolla de'eedda keeshshan ubbaan I tuna. I tuna gidiyaa diraw, asaappe shaakettiide dunkkaaneedda sa'aappe karenna barekka de'o.

⁴⁷ «Ay mayuwaa bollanne borok'eedda sa'ay beettooppe, he mayuu suufe gidina woy liino gidina,

⁴⁸ k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteedda liino woy suufe gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayuwaa gidina,

⁴⁹ he mayuwaa bolla kesiidde borok'uu maataa malatiyaa woy zo'o malaa bessooppe, I k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteeddawaa gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayuwaa gidinakka, hewe borok'uu ke-seedda diraw, hewaa k'eesiyaa bessanaw koshshee.

⁵⁰ K'eesii he borok'uwaaw be'iide, he borok'uwaanna de'iyaa mayuwaa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵¹ Laappunsa gallassan k'eesii he mayuwaa be'iyaa wode; he mayuwaa bollan aakki aakki booppe, I k'ac'inaa woy shalo mayuwaa gidina, galbbaa woy galbbaappe oosetteedda mayyo gidinakka, hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he mayuu tuna.

⁵² K'ay he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, liino woy suufe gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, k'eesii Aa s'uuggo. Hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, I s'uugettanaw bessee.

⁵³ «K'aykka k'eesii be'iyaa wode, he borok'uu mayuwaa bolla aakkibeennawaa gidooppe, I k'ac'inaa woy shalo mayyo woy galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka,

⁵⁴ he borok'uu de'iyaa mayuwaa meec'c'anaadan k'eesii azazo. Hewaappe guyyiyaan, he mayuwaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵⁵ He borok'o sa'ay de'iyaa mayuwaa meec'c'owaappe guyyiyaan, k'aykka k'eesii be'iyaa wode he borok'uu bare malaa laammibeennawaa gidooppe, I aakki aakki baana d'ayooppekka tuna. He borok'o sa'ay mayoo guyye baggana woy sintsa baggana de'inkka, he mayuu taman s'uugettanaw koshshee.

⁵⁶ Shin he mayuwaa meec'c'i simmina k'eesii be'iyaa wode borok'uu d'ay d'ay booppe, I galbbaa gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidinakka, he borok'uu de'iyaa sa'aa k'eesii daakkiide kessi diggo.

⁵⁷ Hewaappe guyyiyaan, mayuwaa bolla simmiidekka kesooppe, he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, hewe aakki aakki biyaa borok'o saa gidiyaa diraw, he borok'uu de'iyaa mayuu taman s'uugettanaw bessee.

⁵⁸ Shin meec'etteedda mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy galbbaappe oosetteedda ayaa mayyo gidinakka, borok'o sa'ay Aa bollappe d'ayooppe, he mayuu laa"entsuwaa meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidee.

⁵⁹ «Itti mayuu suufe woy liino gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy k'ay galbbaappe oosetteeddawaa gidinakka, he mayuwaa geeshsha woy tuna giissanaw danddayiyaa borok'o sa'aa wogay hawaa» yaageedda.

14

Galbbaa Harggiyaappe Pas'iyaa Asay Geeyiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

² «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda bitanii geeyiyaa gallassi oot-sanaw koshshiyaa wogay hawaa. He bitaniyaa k'eesiyaakko afanaw koshshee.

³ K'eesii Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide, Aa harggiyaa be'o. He wode wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa bollaappe d'ayeeddawaa gidooppe,

⁴ k'eesii pas'a de'iyaa laa"u geeshsha kafotuwaa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyiyaa bitaniyaa diraw ahanaadan untuntta azazo.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'ay k'eesii laa"u kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pultto haatsaa bolla shukkanaadan azazo.

⁶ Pas'a de'iyaa kafuwaa, k'ay zigaanna, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaanna akki afiide, keriyaan de'iyaa pulitiyaa haatsaa bolla shukkeedda kafuwaa suutsaa giddo naak'k'o.

⁷ Kesseedda suutsaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe pas'iyaa bitaniyaa bolla laappu gede c'ac'c'afo; yaatiide he bitanii geeshsha gidiyaawaa erisso; pas'a de'iyaa kafuwaa gede dembbaa yeddo.

⁸ «He harggiyaappe geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollan de'iyaa isikiyaa ubbaa meedetto; bare bollaakka meec'etto; yaatooppe I geeshsha gidanawaa. Hewaappe guyyiyaan, I dunkkaanedda sa'aa yo; shin gidooppenne bare dunkkaaniyaa gelennaan laappun gallassaa karenna gam"o.

⁹ Laappuntsa gallassan bare huup'iyaa, buuchchaa, goomaanne bare bol-lan de'iyaa hara isikiyaa ubbaa meedetto; k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidanawaa.

¹⁰ «Hosppuntsa gallassan tilla bollaanna de'iyaa laa"u dorssaa maratuwaanne itti laytsaa gideedda itti dorssato aho; k'ay katsaa yarshshoo zayitiyaan munak'etteedda usuppun kiilo giraame d'iiliyaanne itti liitiro wogaraa zayitiyaw heezzentso kushiya aho.

¹¹ Aa geeshshiyaa k'eesii bitaniyaa I aheedawanttuna ittippekka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa shiishsho.

¹² «K'eesiikka laa"u dorssaa maratuwaappe ittuwaa akkiide, liitiro heezzentso kushiya zayitiyaanna ittippe naak'uwaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho; he shiishsheeddawaa k'ay k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

¹³ Yaatiide I he dorssaa maraa nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkiyaa geeshsha sa'aan shukko; nagaraa yarshshuwaadan naak'uwaa yarshshuukka k'eesiyaw imettee; ikka loytsi geeshsha.

¹⁴ K'eesii naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, he geeyiyaa bitaniyaw ushechcha bagga haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaa ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okko.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii wogaraa zayitiyaappe guutsaa akkiide, bare haddirsa kushiya gomppan tigo.

¹⁶ «He haddirsa kushiya gomppan de'iyaa wogaraa zayitiyaan bare ushechcha kushiya birad'd'iyaa naak'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo.

¹⁷ Yaati simmiide bare kushiya gomppan atteeda zayitiyaappe akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaa ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.

¹⁸ K'ay bare kushiya gomppan atteeda zayitiyaa k'eesii geeyiyaa bitaniyaa huup'iyaa gusso; yaatiide Med'inaa Godaa sintsan he bitaniyaa nagaraa atto giisso.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan k'eesii bare tunatetsaappe geeyiyaa bitaniyaa nagaraa atto giissanaw nagaraa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa shukkee; hewaappe simmiide k'ay s'uuggiyaa yarshshoo shiishsheedda mehiyaa yarshshee.

²⁰ K'ay k'eesii he s'uuggiyaa yarshshuwaa katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggee; yaatiide bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka geeshsha gidee.

²¹ «Shin bitanii hewaa ubbaa ahanaw danddayenna mank'k'o gidoope, S'oossaa sintsan k'aatsiide Aa nagaraa atto giissanaw, bare naak'uwaa yarshshoo itti dorssaa maraa aho. K'ay katsaa yarshshookka wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaanne itti liitiro heezzentso kushiya zayitiyaa ittippe aho.

²² K'aykka barew danddayeeddawaadan laa"u maraa harap'p'etuwaa woy laa"u mara dogomattuwa, ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo aho.

²³ «Hosppuntsa gallasan bare nagaraappe geeyanaw bitanii hawantta k'eesiyaakko Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa aho.

²⁴ K'eesii naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa maraanne littiro heezentso kushe zayitiyaa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

²⁵ Yaatiide naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa maraa shukkiide he naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, ha geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okko.

²⁶ K'ay k'eesii zayitiyaappe guutsaa bare haddirssa kushiya gomppan tigo.

²⁷ He haddirssa kushiya gomppan de'iyaa zayitiyaappe ushechcha kushiya s'eeran guutsaa akkiide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afo.

²⁸ K'aykka k'eesii bare kushiya gomppan de'iyaa zayitiyaappe guutsaa akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'iyaanne ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.

²⁹ K'ay Med'inaa Godaa sintsan bitaniyaa nagaraa atto giissanaw, k'eesii bare kushiyaan atteeda zayitiyaa geeyiyaa bitaniyaa huup'iyaa okko.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, he aawuu barew danddayeeddawaadan harap'p'iyaa maraa gidina woy mara dogommuwaa gidina,

³¹ ittuwaa nagaraa yarshshoo laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshsho. K'ay k'eesiikka he geeyiyaa bitaniyaw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giisso.

³² Bare bollan de'iyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyanaw koshshiyaa wogaa polanaw mank'k'otay diggeedda uraw de'iyaa wogay simmi hawaa» yaageedda.

Golliyya Bolla Kesiyya Borok'uwaa

³³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda,

³⁴ «Taani hinttenttoo ak'o ootsaade immiyaa Kanaane biittaa hintte geliyaa wode, k'ay he gadiyaan de'iyaa hintte keetsaappe ittuwaan taani borok'uwaa yeddiyaa wode,

³⁵ he golliyaw k'eesiyaakko biide, «Ta son ayaa borok'entto de'ee» yaagiide odo.

³⁶ Gollen de'iyaaabay ubbay tuna geetettennaadan, k'eesii borok'uwaa be'anaw gelanaappe kasetiide, son de'iyaaawaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati simmina k'eesii be'anaw golle gelo.

³⁷ Hewaan be'iyaa wode, borok'o sa'ay godaa bollan maataa malatiyaa, woy zo'o malaa bessoppenne k'ay godaappe ollatiide giddo geloope,

³⁸ k'eesii golleppe kare kesiide, golliiyaa laappun gallassaa gakkanaw gorddo.

³⁹ Laappuntsa gallasaan k'eesii he golliiyaa zaaretsiide; s'eelliyaa wode he borok'uu golliiyaa godaa bollan aakkooppe,

⁴⁰ borok'uu de'iyaa shuchchatuwaa ubbaa godaappe shoddiide, katamaappe gas'aa yaa tuneedda sa'aw olanaadan azazo.

⁴¹ K'ay godaa dufeedda urk'k'aa soo baggana bookkishin, yuushshi aatsiide k'ok'k'ofanaadan ootso; yaatiide he k'ok'k'ofeedda urk'k'aa katamaappe gas'an de'iyaa tuna sa'aan olino.

⁴² Hewaappe guyyiyaan, he shoddeedda shuchchatuu sa'aan hara shuchchatuwaa wotsino; k'ay hara urk'k'ankka golliiyaa dufino.

⁴³ «Shuchchatuwaa shod diggina, k'ay urk'k'aakka k'ok'k'ofiide hara urk'k'aa dufii simmina, laa"entsuwaa simmiide borok'uu golliiyaa gidдон aakkooppe,

⁴⁴ k'eesii hewaa be'iyaa wode; borok'uu he golliiyaa gidдон aakkooppe, hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he gollii tuna.

⁴⁵ Hewaa diraw I he golliiyaa, Aa shuchchaa, Aa mitsaanne I dufeteedda urk'k'aa ubbaa kolo; hewantta katamaappe gas'aa afide, tuna sa'aan olo.

⁴⁶ K'ay he gollii gorddan takkiyaa wodiyaan Aa gidдо geliyaa ooninne sa'ay k'ammana gakkanaw tuna.

⁴⁷ He golliyaan gisiyaa uray woy k'umaa miyaa uray bare mayuwaa meec'c'o.

⁴⁸ «Shin k'eesii yiide s'eelliyaa wode, gollii dufetti simmina laa"entsuwaa simmiide aakkana d'ayooppe, borok'uu d'ayeedda diraw, he gollii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

⁴⁹ Golliiyaa geeshshanaw laa"u kafotuwaa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa aho.

⁵⁰ Kafotuwaaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaa bollan shukko.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan s'idiyaa, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa, zo'o k'ac'inaanne pas'a de'iyaa kafuwaa ittippe akkiide, keriyaan de'iyaa shukkeedda kafuwaa suutsaaninne pulttuwaa haatsaan yeggi kessiide, laappu gede he golliiyaa c'ac'c'afo.

⁵² Yaatiide he golliiyaa k'eesii kafuwaa suutsan, pulttuwaa haatsaan, pas'a de'iyaa kafuwaan, s'idiyaan, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaaninne zo'o k'ac'inan geeshsho.

⁵³ K'ay pas'a de'iyaa kafuwaa katamaappe gas'aa hini dembbaa yeddo. Hewaadan ootsiide, golliiyaa geeshshiyaa wogaa polee; golliikka geeshsha gidee.

⁵⁴ «Ay wolk'k'aama galbbaa hargge gidoopekka hawe woga; k'aac'echchiyaawaa gidina,

⁵⁵ mayuwaa bollan woy golliiyaa bollan kesiya borok'o gidina,

⁵⁶ gaafuwaa gidina, d'uussa madutsaa gidina woy ilahuwaa gidinakka,

⁵⁷ ittibay tuna gidiyaawaanne geeshsha gidiyaawaa erissanaw wolk'k'aama galbbaa harggiyaanne borok'uwaa wogay hawaa» yaageedda.

15

Asaa Bollaappe Goggiyaa Tunissiyaabaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; «Ay asaa attuntsaappe ayayneekka goggooppe, he goggiyaabay tuna.

³ He goggiyaawaappe denddeedawaan he uray tuna gidiyaa wogay hawaa: He goggiyaabay aggenaan gogginakka woy k'ay goggiyaawaa agginttokka he Aa giddon de'iyaa bay Aa tunissee.

⁴ « Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa Asay gisiyaa ay gisuukka tuna; k'ay I uttiyaabay ayaa gidoopekka tuna.

⁵ Aa gisuwaa bochchiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁶ Goggiyaawaana de'iyaa Asay utteeddawaa bolla uttiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁷ « Goggiyaabay de'iyaa asaa bolla bochchiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁸ « Goggiyaabay de'iyaa Asay geeshsha asaa bolla c'uchchooppe, he Asay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁹ « K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay uttiyaa ay kooraykka tuna.

¹⁰ Bareppe garssana de'iyawaa ayan gidoopekka bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna; k'ay hewantta malatiyaawantta tookkiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹¹ « Goggiyaawaana de'iyaa Asay bare kushiya meec'ettennaan de'iidde bochchiyaa Asay ooninne bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹² « K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay bochchiyaa urk'k'aa miishshaa ubbaa mentsite; mitsaappe oosetteedda miishshaa ubbay k'ay haatsaan meec'etto.

¹³ « Goggiyaabay de'iyaa Asay he goggiyaawaappe geeyiyaa wode, barew laappun gallassaa paydo. Bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka pulttuwaa haatsaan meec'etto; yaatiide I geeshsha gidee.

¹⁴ Hosppuntsa gallassi laa"u maraa harap'p'etuwaa woy laa"u mara dogomattuwa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa yiide, k'eesiyaw untuntta immo.

¹⁵ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, laa"entsuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshshee; yaatiide k'eesii bitaniyaa bollaappe goggiyaawaa diraw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giissee.

¹⁶ « Ay attuma asayne bare attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, bare kumentsaa bolla haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹⁷ Attumatetsaappe gukkeedda zeretsay bochcheedda mayuwaa ubbay woy galbbaa ubbay haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹⁸ K'ay itti attuma Asay mac'c'a asaana gisina, Aa attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, laa"uukka haatsaan meec'ettino; k'ay omarssi gakkanaw untunttu tuna.

¹⁹ « Mac'c'a asaw aginaan aginaan yiyaa piilay yooppe, laappun gallassaa gakkanaw iza tuna; k'ay iza bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna.

²⁰ « He piilaa wode iza gisiyaawe ubbay tuna; k'ay iza uttiyaawe ubbaykka tuna.

²¹ Iza gisiyaa gisuwaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; haatsaanka meec'etto; omarssi gakkanaw I tuna.

²² Iza uttiyaawaa bochchiyaa ubbay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

²³ Iza gisiyaa gisuwaa gidinakka woy iza uttiyaawaa bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna.

²⁴ « Ay attuma asayne he piilaa wode iinanna gisoope, he piilay k'ay Aa bochchooppe, laappun gallassaa gakkanaw I tuna; I gisiyaa gisuu ubbaykka tuna.

²⁵ «Itti mac'c'a mishiratiw izi piilaa wodiyaan gidenaan hara wodiyaan su-utsay goggooppe, woy k'ay izi piilaykka bare wodiyaappe aatsiide ek'k'enan is's'iide goggooppe, I ek'k'ana gakkanaw iza tuna. Bare piilaa wodiyaan tuna gidiyaawaadan, he wodekka iza tuna.

²⁶ He suutsay iippe goggiyaa wodiyaan iza giseedda gisuu ubbay, bare piilaa wode iza giseedda gisuwaakka mala tuna; k'ay iza uttiyaabay ubbaykka bare piilaa wode iza uttiyaabay tuna gidiyaawaadan tuna.

²⁷ K'ay he tuneeddabatuwaa bochchiyaa ooninne tuna; I bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

²⁸ «Izippe goggiyaabay ek'k'ooppe, iza he wodiyaappe doommaade laap-pun gallassaa paydu; Hewaappe guyyiyaan, iza geeshsha gidana.

²⁹ Hosppuntsa gallasaan iza laa'u mara harap'p'etuwaawoy laa'u mara dogomattuwaaw akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa k'eesiyaakko ahu.

³⁰ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Yaatiide k'eesii iippe goggiyaawaa tunatetsaa diraw Med'inaa Godaa sintsan I nagaraa atto giissee.

³¹ «Barenttu giddon de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa tunissiide Israa'eeliyaa Asay hayk'k'ennaadan, neeni hawaadan ootsaade untunttu barena tunissiyaawaappe shaakettiide de'anaadan naaga.

³² «Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa asawunne Aa attumatetsaappe gukkeedda zeretsaan tuniyaa asaw,

³³ k'ay bare piilaa gaasuwaan tuniyaa mac'c'a asaw, attuma gidina mac'c'awaa gidina goggiyaabay de'iyaa asawunne tuneedda mac'c'a asaana gisiyaa attuma asaw imetteedda wogay hewaa yaagite» yaageedda.

16

Nagaray Atto Geetettiyaa Gallassaa

(16:1-34)

¹ Aaroona attuma naanay laa'u Med'inaa Godaa sintsa shiik'iide hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda.

² «Med'inaa Goday Musa, ne ishaya Aaroona Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um'iyaa sintsan gaaridduwaappe guyye baggana de'iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa ubbaa wode c'oo gelenaadan aw oda. C'oo gelooppe I hayk'k'ana; ayaw gooppe, Taani shaariyaa giddona atto giyaa sa'aa k'um'iyaa bollan k'onc'c'ay.

³ Aaroona nagaraa yarshshoo itti korumaanne k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa akkiide, he Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa gelo.

⁴ «Aaroona liinuwaappe oosetteedda geeshsha k'amishshiyaanne liinuwaappe oosetteedda garssana mayiyaa mayuwaa mayyo. K'ay liinuwaappe oosetteedda danc'c'uwaa danc'c'o; hewaadankka k'ay bare huup'iyaan liinuwaappe oosetteedda shaashiyaa enc'c'urssaa wotso. Hawaanttu geeshsha mayotuwaa gidiyaa diraw, I bare bollaa haatsaan meec'etti kichchiide mayyo.

⁵ «Israa'eeliyaa asaa maabaray nagaraa yarshshoo laa'u deeshshaa koletuwaa, s'uuggiyaa yarshshookka itti dorssaa koliyaa Aaroona ayino.

⁶ Aaroona bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw korumaa yarshsho.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, laa"u deeshshaa koletuwaa afiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan esso.

⁸ Yaatiide he laa"u deeshshatuwaan saamaa yeggina ittuu Med'inaa Godaassa; ittuu k'ay bazzuwaa yeddiyaawaa gidee.

⁹ Aarooni Med'inaa Godaw saamay kaseedda deeshshaa ahiide, nagaraa yarshsho ootsiide yarshsho.

¹⁰ Shin bazzuwaa yeddiyaa saamay kaseedda deeshshaa pas'a de'ishshin Med'inaa Godaw shiishsho; bazzuwaa Aa yederssiyaa wode, asaa nagaraa atto giissee.

¹¹ «Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw, itti korumaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. Yaatiide bare nagaraa yarshshoo he korumaa shukko.

¹² K'ay Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aappe is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa kumentsaa bonk'k'uwaanne, liik'i gaac'etteedda laa"u kop'p'iyaa sawiyaa is'aanaa akkiide, gaaridduwaa giddo aho.

¹³ I hayk'k'ennaadan, is'aanaa c'uway Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa kammana mala, is'aanaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa taman wotso.

¹⁴ K'ay he orggiyaa suutsaappe guutsaa akkiide, bare birad'd'iyaa aan naak'k'iide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaw sintsa bagga c'ac'c'afo; k'ay atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aakka laappu gede c'ac'c'afo.

¹⁵ «Hewaappe guyyiyaan asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa shukkiide, Aa suutsaa gaaridduwaa giddo aho; korumaa suutsaa c'ac'c'afeeddawaadan, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa c'ac'c'afo.

¹⁶ Yaatiide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappenne nagaraappe geeshshee. K'ay untuntu tunabaa ootsishin, untuntu gidдон de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakka hewaadan ootsiide geeshsho.

¹⁷ I Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliide, bare nagaraa, bare soo asaa nagaraanne kumentsaa Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissiide kesana gakkanaw, ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'oppo.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan I Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa yiide Aa nagaraa atto giisso. Korumaa suutsaappenne deeshshaa suutsaappe guutsaa guutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa kac'etuwaa okko.

¹⁹ K'ay he suutsaappe guutsaa bare birad'd'iyaan akkiide, laappu gede yarshshuwaa sa'aa bollaa c'ac'c'afiide, Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappe he yarshshuwaa sa'aa geeshsho.

Wora Yeddiyaa Deeshshaa

²⁰ «Aarooni Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa geeshshiyaa wogaa poleeddawaappe guyyiyaan, pas'a de'iyaa deeshshaa shiishsho.

²¹ Aarooni bare laa"u kushetuwaa pas'a de'iyaa deeshshaa huup'iyaan wotsiide, Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa ubbaa, untuntu makkalaa ubbaa, untuntu nagaraa ubbaa paas'o; yaatiide he deeshshaa huup'iyaan hewaa toossiide he deeshshaa afanaadan giigisseedda asaa bollan bazzuwaa yeddo.

²² I deeshshaa bazzuwaa yeddina, deeshshay untuntu nagaraa ubbaa tookkiide, Asay bayinna sa'aa bazzuwaa bo.

²³ «Hewaappe guyyiyaan, Aarooni S'oossaa Dunkkaaniyaa biide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geleedda wode, kase bare mayyeedda liin-uwaappe oosetteedda mayuwaa k'aariide hewaan wotso.

²⁴ Geeshsha sa'aan I bare bolla haatsaan meec'ettiide, hara mayuwaa mayyiide keso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa barewaanne asaawaa yarshshiide, bare nagaraanne asaa nagaraa atto giissee.

²⁵ K'ay hewaadankka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggo.

²⁶ «Wora yeddiyaa deeshshaa afeeda bitaniikka bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto. Yaati simmiide dunkkaaneeddasa yo.

²⁷ «Nagaraa atto giissanaw Aarooni Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geleedda wode, nagaraa yarshshuwaa korumaa suutsaanne deeshshaa suut-saa akkiide geleedda; ha"i hintte he korumaanne he deeshshaanne dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite. Untunttu galbbaa, untunttu ashuwaanne untunttu toc'iyaa taman s'uuggite.

²⁸ Hewaa taman s'uuggeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneedda sa'aa yo.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Bonchchiyaawaa

²⁹ «Hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido: laappuntsa aginay geleedda tammunsa gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; Israa'eeliyaa asaa gidina woy k'ay hintte gidon de'iyaa hara biittaa asaa gidinakka, ay oosonne ootsoppite.

³⁰ Ayaw gooppe, hinttena geeshshanaw, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassay he gallassaa. Hintteikka Med'inaa Godaa sintsan hintte nagaraa ubbaappe geeyana.

³¹ Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; hewe hinttenttoo med'inawukka woga gido.

³² K'ay bare aawuwaa kootaan k'eese gidanaadan okettiyaawenne dummatiyaa Asay geeshsha gideedda liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, nagaraa atto giissiyaa wogaa polo.

³³ I Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyaa sa'aa, k'eetuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa geeshsho.

³⁴ Israa'eeliyaa asaa nagaraa ubbaa atto giissiyaa wogaa hintte laytsan laytsan itti gede ootsanaadan, hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido» yaageedda. Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda.

De'uwaa Geeshshatetsaanne Goynnuwaa Wogaa

17

(17:1–27:34)

Suutsay Meetettenaadan digettussaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Aaroonaw Aa attuma naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa:

³ Israa'eeliyaa asaappe ooninne booraa woy dorssaa woy deeshshaa dunkkaaneedda sa'aan woy dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana shukkiide,

⁴ Med'inaa Godaw imotaa ootsiide immanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa ahana d'ayooppe, he

suutsan I ooshettee; he Asay suutsaa gussedda. Hewaa diraw I bare asaa giddoppe bohetto.

⁵ Hewaa diraw Israa'eeliyaa Asay barenttu yarshshuwaa mehiyaa c'oo dembban shukkiyaawaa aggiide, haa Med'inaa Godaakko, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahino. K'eesii hewaa akkiide, Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide shukko.

⁶ K'ay k'eesii Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bollan he suutsaa c'ac'c'afo; handdaakka Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo.

⁷ Israa'eeliyaa Asay S'oossaa kaalliyaawaa aggiide kaalleedda s'alahetoo laa"entso barenttu yarshshuwaa yarshshoppino. Hawe untunttoonne yiyaa yeletaa ubbaw med'inaw woga gido yaaga.

⁸ «Untuntta hawaadan yaaga; «Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa woy hara yarshshuwaa shiishshiyaa wode,

⁹ Med'inaa Godaw yarshshanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa ahana d'ayooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

¹⁰ « «Israa'eeliyaa asaappe woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppe, he suutsaa miyaa asaa bollan taani ta deemuwaa tukkana; taani he bitaniyaa asaa giddon bohana.

¹¹ Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa de'uu Aa suutsaa giddon de'ee; suutsaykka k'ay de'uwwa shemppuu Aa giddon de'iyawaappe dendeedawaan nagaraa atto giissiyaawaa gidiyaa diraw, hintte nagaraa atto giissanaadan, taani hinttenttoo yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshanaadan immaad.

¹² Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Hintteppe woy hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppo» yaagaad.

¹³ « «Israa'eeliyaa asaappe woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne miyaa do'aa woy kafuwaa shankkatiide wod'ooppe, Aa suutsaa sa'aan gussiide, biittaa kammo.

¹⁴ Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa shemppu Aa suutsaa giddona. Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Ashuwaa mayyeedda med'etaa ubbaa shemppuukka Aa suutsaa giddon de'iyaa diraw, suutsaa mooppite; k'ay miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto» yaagaad.

¹⁵ « «Israa'eeliyaa asaa gidina woy untunttu giddon de'iyaa hara biittaa asaa gidina, ooninne bakkuta woy do'ay oyk'k'iide wod'eedda ashuwaa mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; yaatiide omarssi gakkanaw I tuna. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha.

¹⁶ Bare mayuwaa meec'c'ana d'ayooppe, bare bollaakka meec'ettana d'ayooppe, I bare nagaraan ooshettee yaaga» yaageedda.

18

Digetteedda Mac'c'anne Attuma Asaa Gisuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

³ Hintte kase de'eedda Gibs'e biittaa Asay ootsiyaawaadan ootsoppite; woy ha"i taani hinttena afiyaa Kanaane biittaa Asay ootsiyaawaadankka ootsoppite; untunttu wogaakka kaalloppite.

⁴ Hintte ta azazuwaa ootsite; ta wogaakka naagite; k'ay aan biite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

⁵ Hewaa diraw ta azazuwaanne ta wogaa naagooppe, hintte pas'a de'ana. Taani Med'inaa Godaa.

⁶ « «Hintteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanaw bare mata dab-buwaana gisoppo. Taani S'oossaa.

⁷ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne daayinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa. Iza ne daayo; iinanna gisoppa.

⁸ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchattinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa.

⁹ « «Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne michchatina gisoppa; woy k'ay son yeletteedda woy karen yeletteedda ne aawuwaa woy ne daay naattinakka gisoppa.

¹⁰ « «Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa naattinna woy ne naatti naattinna gisoppa. Ne huup'iyaw neena kawushshaasa.

¹¹ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchati naattinna gisoppa; iza ne michchato gidiyaa diraw iinanna gisoppa.

¹² Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa michchatina gisoppa. Iza ne aawoo mata dabbo.

¹³ Ashuwaa amuwaa polanaw ne daay michchatina gisoppa; iza ne daayiw mata dabbo.

¹⁴ Ne aawuwaa ishaa kalluwaa k'aaraade ne ashuwaa amuwaa polanaw Aa machchattinna gisoppa; iza ne aawuwaa ishaa machchato.

¹⁵ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa machchattinna gisoppa; iza ne na'aa machchato gidiyaa diraw, iinanna gisoppa.

¹⁶ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne ishaa machchattinna gisoppa; gisoooppe ne ishaa kawushshaasa.

¹⁷ « «Ne ashuwaa amuwaa polanaw mishiratinanne I naattinanne laa'uwaanna gisoppa. I naatti naattinna woy k'ay I na'aa naattinakka gisoppa; untunttu iziw mata dabbo gidiyaa diraw, hewe sharmus'a.

¹⁸ « «Ne machchata pas'a de'ishshin, ne machchati michchato akkaade ne ashuwaa amuwaa polanaw iinanna gisoppa.

¹⁹ « «Ne ashuwaa amuwaa polanaw piilay yiina tuna utteedda mishiratina gisoppa.

²⁰ « «Neeni tunennaadan ne shooruwaa machchattinna gisoppa.

²¹ « «Ne S'oossaa suntsaa tunissanaw ne naanatuwaappe ittuwaanne taman s'uugiide, Molooka giyya eek'aw yarshshanaadan immoppa. Taani Med'inaa Godaa.

²² « «Mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoppa; hewe sheneyiyaabaa.

²³ « «Neeni tunennaadan ay mehiyaananne gisoppa, k'ay mac'c'a asaykka mehiyaanna gisanaw mehiyaa sintsa aad'd'oppo. Hewe wogay bayinawaa.

²⁴ « «Taani hintte sintsaappe yederssiyaa kawutetsatuu ha oosotuwaan tuneedda diraw, hintte hawantta malatiyaawatuwaan tunoppite.

²⁵ Haray atto untunttu biittaykka tuneedda diraw, Aa nagaraw taani Aa muraad; biittaykka barenan de'iyaawantta c'uchcheedda.

18:5 Nah. 9:29; Hiz. 18:9; 20:11-13; Luk'. 10:28; Rom. 10:5; Gal. 3:12 **18:8** Wog. 20:11; Zar. 22:30; 27:20 **18:9** Wog. 20:17; Zar. 27:22 **18:12** Wog. 20:19-20 **18:15** Wog. 20:12 **18:16** Wog. 20:21
18:17 Wog. 20:14; Zar. 27:23 **18:19** Wog. 20:18 **18:20** Wog. 20:10 **18:21** Wog. 20:1-5 **18:22** Wog. 20:13 **18:23** Kes. 22:19; Wog. 20:15-16; Zar. 27:21

²⁶ Shin hintte ta higgiiyaanne ta azazuwaa naagiteppe attina, Israa'eeliyaa asaa gidina woy hintte gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne hawaa mala tuna oosuwaa ootsoppite.

²⁷ « «Hintteppe kase ha gadiyaan de'eedda asatuu hawaa mala tunabaa ootseedda diraw, biittay tuneedda.

²⁸ Hintte ha biittaa tunissoope, hintteppe kase de'eedda kawutetsatuwaa ha biittay c'uchcheeddawaadan, hinttenakka c'uchchennaadan naagettite.

²⁹ Hewantta malatiyaa tuna oosotuwaappe ittuwaanne ootsiyaa Asay de'ooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

³⁰ « «Hewaa diraw hintteppe kase de'eedda asatuu ootseedda tuna oosotuwa ubbaa ootsiide hintte tunennaadan, hintte ta azazuwaa naagite; Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda.

19

Geeshshatetsaanne Likke Pirddaa Higgetuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossay geeshsha gidiyaa diraw, hintte akka geeshsha gidite.

³ « «Hintteppe ittuunne attenan bare aabbanne bare daayo bonchcho; ta Sambbatatuwaakka bonchchite. Taani, S'oossay, hintte S'oossaa.

⁴ « «Taana aggiide eek'atoo goyinnoppite; woy k'ay birataappe siiliseedda, s'oossatuwaa hinttenttoo med'd'oppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

⁵ « «Hintte ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode, he yarshshuu hintte diraw aketanaadan, bessiyaawaadan yarshshite.

⁶ He yarshshuu hintte yarshsheedda gallasan woy wonttetsa gallasan meetetto; heezzentso gallassay gakkanaw atteedawe de'ooppe hewe s'uugetto.

⁷ Heezzantso gallasan Aa mooppe, hewe sheneyiyaabaa; taani hewaa akkikke.

⁸ Hewaa miyaa ooninne bare nagaran ooshettee; ayaw gooppe, I Med'inaa Godaw geeshsha gideeddawaa tunisseedda. He Asay bare asaa giddoppe bohetto.

⁹ « «Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, gadiyaa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; k'ay c'akaappe simmina de'iyaa k'aarimiyaakka k'aarimoppite.

¹⁰ Ne woyniyaa ayfiyaa mule mas'aade mitsaa kalloyoppa; sa'aan wod'd'eedda woyniyaa ayfiyaakka mas'oppa; hewaa hiyyeesatoonne betetoo agga. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

¹¹ « «Hintte wuu"oppite.

« «Worddotoppite.

« «Ittuu ittuwaa c'immoppite.

¹² « «Ta suntsan wordduwaan c'aak'k'oppite; yaatiide hintte S'oossaa suntsaa tunissoppite. Taani Med'inaa Godaa.

¹³ « «Ne shooruwaa sugoppa; woy bonk'k'oppa.

« «Keraa ootsiyaa bitaniyaa dirgguwaa diggaade, itti k'ammaan ne matan ayissoppa.

¹⁴ « «Tulliyaa shek'k'oppa; woy k'ay k'ook'iyaa sintsan d'ubbiyaawaa wot-soppa; shin neeni S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.

15 « «Pirddaa pirddaadde deshissoppa; hiyyeesaa Aa hiyyeesatetsaa diraw maaddaade pirddoppa; duriyaakka Aa duretetsaa diraw yayaade aggoppa. Shin ne shoorroo tumatetsan pirddaa.

16 « «Ne asaa gidдон iita zигirssaa akkaade yuuyyoppa.

« «Ne shooruwaa wod'iyaaawaa ayaanne ootsoppa. Taani Med'inaa Godaa.

17 « «Ne ishaa ne wozanaan is's'oppa.

« «Ne shooruwaa gaasuwaan neeni nagaraa ootsenna mala, Aa seera.

18 « «Kushshiyaa c'iggoppa; k'ay ne asaappe ittoonне uluwaan k'immiyaa oyk'k'oppa. Shin ne shooruwaa ne huup'iyaaadan siik'a. Taani Med'inaa Godaa.

19 « «Ta azazotuwaa naaga.

« «Ne mehiyaappe itti k'ommo mehiyaa hara k'ommo dumma mehiyaan birassissoppa.

« «Itti shoyk'aan laa"u k'ommo zeretsaa zeroppa.

« «K'ay laa"u k'ommuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyoppa.

20 « «Itti Asay hara asaa gelanaw giiga utteedda danggaas'iratina gisooппe, k'ay he danggaas'iratakka bare danggaas'iretetsaappe wozettabeennaano gidooппe, untтunтtu murettanaw bessee; shin iza bare danggaas'iretetsaappe wozettabeenna diraw, untтunтta wod'anaw koshshenna.

21 Gidooppenne he bitanii bare naak'uwaa yarshshoo gidiyaa dorssaa orggiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakko Med'inaa Godaa sintsa aho.

22 K'eesii he naak'uwaa yarshshuwaa dorssaa akkiide, bitanii ootseedda nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissee; I ootseedda nagaraykka atto geetettana.

23 « «Hintte Kanaane biittaa geliyaa wode, ayfiyaa miyaa ay k'ommo mitsaa tokkooppekka, he mitsaa ayfiyaa meetettennawaadan paydite; heezzu laytsay wuranaw he mitsaa ayfii meetettenna; Aa mooppite.

24 Oyddentso laytsaan he mitsaa ayfii ubbay Med'inaa Godaw galataa shiishshiyaa geeshsha yarshshuwaa gidanawaa.

25 Shin he mitsaa ayfii hinttenttoo loytsi darana mala, ichcheshentso laytsaa ayfiyaa miite. Hintte hawaadan ootsooппe, hintte mitsaa ayfii darana. Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa.

26 « «Suutsay Aa gidдон de'iyaa ay ashuwaakka mooppite.

« «Kaayoppite woy shareechchoppite.

27 « «Hintte huup'iyaa binnaanaa garssana yuushshi aatsiide k'ans's'oppite; k'ay hintte buuchchaakka yuushshi aatsiide k'ans's'oppite.

28 « «Hayk'k'eeda asaa diraw hintte bollaa k'ans's'ereetsoppite; woy c'achchaa malaataa hintte bollan kessoppite. Taani Med'inaa Godaa.

29 « «Biittay woddalaa tunatetsan kumeeddawaa gidenna mala, ne naatto shaarmus'aa oosoo aatsa immaade tunissoppa.

30 « «Ta Sambbatatuwaa bonchchite; taw goynniyaa sa'aakka bonchchite. Taani Med'inaa Godaa.

31 « «Moyttiliyaa haasayissiyaawanttukonne shareechchotuwaakko booppite; hintte tunenna mala untтunтta koyyoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

19:15 Kes. 23:6-8; Zar. 16:19 19:18 Mat. 5:43; 19:19; 22:39; Mar. 12:31; Luk'. 10:27; Rom. 13:9; Gal. 5:14; Yak'. 2:8 19:19 Zar. 22:9-11 19:26 Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; Zar. 12:16, 23; 15:23; 18:10 19:27 Wog. 2:5; Zar. 14:1 19:29 Zar. 23:17 19:30 Wog. 26:2 19:31 Zar. 18:11; 1 Sam. 28:3; 2 Kat. 23:4; Isa. 8:19

³² « «Puulummeedda asaanne c'imeedda asaa be'iyaa wode utteedda sa'aappe dendra ek'k'a; untuntta bonchcha; ne S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.

³³ « «Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa betetuwa bolla sugetsaabaa ootsoppite.

³⁴ Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa bete asaa hintte biittaa asaadan s'eellite; Aa hintte huup'iyaadan siik'ite. Ayaw gooppe, hintte kase Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

³⁵ « «Hintte geesaa likkiyaaban, miizaanan wotsiide likkiyaabaaninne makkiyaaban worddotoppite.

³⁶ Hintte kiiluwa miizaanay, hintte makkiyaabayenne likkiyaa miishshatuu ubbay likke gidino. Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

³⁷ Hintte ta higgiaanne ta azazuwa ubbaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

20

Azazettenan Is's'ina Gakkiyaa Muraa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda, «Israa'eeliyaa asaappe gidina, woy betiide yiide Israa'eeliyaa gidon de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw aatsiide immooppe, he Asay hayk'k'o; he biittaa Asay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.

³ Taani he bitaniyaa is's'ana; Aa asaa giddoppe shoddaade Aa d'ayissana. Ayaw gooppe, I bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw immiyaawan, ta Dunkkaaniyaa tunisseedda; ta geeshsha suntsaakka kawushshiseedda.

⁴ He bitanii bare naanatuwaappe ittuwaa Molookaw immiyaa wode, he biittaa Asay be'iide, sheneko gooppe, k'ay bitaniyaakka wod'enaan aggooppe,

⁵ taani ta huup'iyaw he bitaniyaanne he soo asaa is's'ana; Molookena sharmus'anaw Aa kaalliyaa ubbatuwa untunttu asaa giddoppe bohitte.

⁶ « «Ay asayenne taanan ammanettennan is's'iide, moytilliyaa haasayis-siyaawantanne shareechotuwa oochchanaw booppe, taani Aa is's'ana; Aa asaa giddoppekka d'ayissana.

⁷ « «Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa gidiyaa diraw, simmi hintte hinttena dummayite; k'ay geeshsha gidite.

⁸ Ta higgiaa naagitenne ootsite. Taani hinttena geeshshiyaa Med'inaa Godaa.

⁹ « «Ay asayenne bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'ooppe hayk'k'o. I bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollana.

¹⁰ « «Itti Asay bare shooruwaa machchattinna gisoooppe, he giseedda bitaniinne mishiritta laa"uukka hayk'k'ino.

¹¹ Bare aawuwaa machchattinna giseedda Asay bare aawuwaa kawushshiseedda; untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹² Itti Asay bare na'aa machchattinna gisoooppe, untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu tunabaa ootseeddino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹³ « *Itti attuma Asay mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoope, untuntu laa"uukka tunabaa ootseedda diraw hayk'k'ino. Untuntu suutsaa ac'uu untuntu bollana.*

¹⁴ *Itti Asay naattonne aattonne ittippe akkiyaawaa gidoope, hewe tunabaa; hintte gidдон tunatetsay de'enna mala, inne untuntunne taman s'uugettino.*

¹⁵ « *Itti Asay mehiyaanna gisoope, I hayk'k'o; he mac'c'a mehattokka wod'ite.*

¹⁶ *Itti mac'c'a asi mehiyaanna gisoope he mishiratonne he mehiyaa laa"uwaakka wod'ite; untuntu hayk'k'ino. Untuntu suutsaa ac'uu untuntu bollana.*

¹⁷ « *Itti Asay bare michchato bare aawuwaa naattinna woy bare daay naattinna gisoope, hewe pokkobaa. Untuntu barenttu asaa gidoope bohattino. I bare michchato kawushsheedda diraw, I bare nagaran ooshettee.*

¹⁸ *Itti Asay piilay yeedda mac'c'aani kalluwaa k'aariide iinanna gisoope, untuntu laa"uukka barenttu asaa gidoope bohattino. Ayaw goope I izi suutsay goggiyaa pulttuwaa kalloyeedda; izakka bare suutsay goggiyaa pulttuwaa kalloyaaddu.*

¹⁹ « *Ne daay michchatina woy ne aawuwaa michchatina gisoppa; ayaw goope, hewaa ootsiyaawe bare mata dabbuwaa kawushshiyaawaa. Hintte laa"uukka hintte nagaran ooshettana.*

²⁰ *Itti Asay bare aawuwaa ishaa machchattinna gisoope, I bare aawuwaa ishaa kawushshiseedda. Untuntu barenttu nagaran ooshettana; untuntu laa"uukka na'aa yelennaan hayk'k'ana.*

²¹ *Itti Asay bare ishaa machchato akkooppe, hewe tunatetsa. I bare ishaa kawushshiseedda; untuntu laa"uukka na'aa yelikkino.*

²² « *Simmi hintte de'anaadan, taani hinttena gelissiyaa biittay hinttena c'uchchenna mala, hintte ta higgiaanne ta azazuwaa naagitenne ootsite.*

²³ *Taani hintte sintsaappe d'ayissiyaa asatuwaa de'uwaawogaa kaalloppite. Untuntu hawaa ubbaa ootseedda diraw, taani untunta shenetaad.*

²⁴ *Shin taani hinttena, «Untuntu biittaa hintte laattana; hintte he biittaa hinttewaa ootsanaadan, he maatsaynne eessay goggiyaa biittaa taani hinttentoo immana» yaagaad. Taani hinttena hara asatuwaappe dummaya kesseedda Med'inaa Goday hintte S'oossaa.*

²⁵ « *Hewaa diraw hintte geeshsha gideedda mehetuwaanne kafotuwaaw geeshsha gidennawantuppe shaakkiide erite. Taani hawanttu hinttentoo tuna ga wotseedda mehetuwaan, kafotuwaaninne sa'aan k'aas'erettiyaabatuwaan ubbaan hintte huup'iyaa tunissoppite.*

²⁶ *Taani Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa dirawunne hintte tawaa gidana mala hinttena hara asaappe dummayeedda diraw, hintteikka taw geeshsha gidite.*

²⁷ « *Itti attuma Asay woy mac'c'a Asay moyttilliyaanna haasayiyaawaa woy shareechcho gidoope, untuntu hayk'k'anaw besse. Untuntu shuchchaan c'adettino. Untuntu suutsaa ac'uu untuntu bollana» yaaga» yaageedda.*

21

K'eesatuwaa Geeshshatetsaa

¹ *Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, «K'eesiyaa gidiyaa Aaroona attuma naanaatoo hawaadan yaagaade oda; «Hintteppe ooninne*

² bare mata dabbo, bare daay, bare aawuwaa, bare attuma na'aa, bare mac'c'a naatti, bare ishaa,

³ woy asinaa gelennaan, de'iyaa bare michchati anhaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eedda asaa anhaa oowaanne bochchiide, barena tunissoppo.

⁴ K'ay akuwaaninne geluwaan dabboteedda asaa anhaa bochchiidekka barena tunissoppo.

⁵ « K'eesetuu hayk'k'eeddawoo kayyottanaw barenttu huup'iyaa meedet-toppino; barenttu buuchchaakka k'antsaan k'ans's'oppino; woy k'ay barenttu bollaakka k'ans's'ereetsoppino.

⁶ Unttuntu barenttu S'oossaw geeshsha gidino; k'ay barenttu S'oossaa suntsaakka tunissoppino. Ayaw gooppe untuntu Med'inaa Godaw taman s'uugiide yarshshiyaa, k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawantta; hewaa diraw, untuntu geeshsha gidanaw bessee.

⁷ « K'aykka k'eesatuu sharmus'a mac'c'a asaa, wodorotetsay aketti diggeedda mac'c'a asaa, woy asinay yeddeedda mac'c'a asaa akkoppino. Ayaw gooppe, k'eesatuu barenttu S'oossaw geeshsha.

⁸ K'eesii hintte S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaawaa gidiyaa diraw, I hara asaappe dummato. Taani hinttena geeshshiyaa hintte Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa diraw, ikka geeshsha gido.

⁹ Ay k'eesiyaa naatto gidoopekka sharmus'aade barena tunissooppe, henna bare aawuwaa kawushshaaddu. Iza taman s'uugettaade hayk'k'u.

¹⁰ « K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu, Aa huup'iyaan okettiyaa zayitii gukkeedda dirawunne I k'eesetetsaa mayuwaa mayyanaw dummateedda asaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa binnaanaa kallo wotsoppo; woy bare mayuwaakka peed'oppo.

¹¹ Ay anhaa gidoopekka, de'iyaa sa'aa I geloppo; haray atto bare aawuwaa woy bare daay anhaa gidoopekka, barena hewaan tunissoppo.

¹² Aa geeshshanaw okkiyaa S'oossaa zayitii Aa bollan de'iyaa diraw, k'eesii S'oossaa Dunkkaaniyaappe kesoppo; S'oossaa Dunkkaaniyaakka tunissoppo. Taani Med'inaa Godaa.

¹³ « K'eesii wodoro mac'c'a naatto akko.

¹⁴ Asinay hayk'k'eedda mishirato, woy asinay yeddeedda mishirato, woy woshumaa mishirato akkoppo. Shin bare asaa giddoppe wodoro mac'c'a naatto dooriide akko.

¹⁵ Yaanana d'ayooppe, I bare asaa gidon bare zeretsaa gidiyaa bare naanatuwaa tunissana. Taani Aa geeshshiyaawe, med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa, hawaadan yaageedda;

¹⁷ « Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; Sintsanna yiyaa ne zeretsaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne k'umaa yarshshuwaa taw immanaw shiik'oppo.

¹⁸ Ayaw gooppe bollay tilla gidenna Asay ooninne shiik'anaw bessena. K'ook'a, woy wobba, woy demuu narp'p'etteedda, woy pac'a bollay de'iyaa asay,

¹⁹ woy gediya woy kushiya silay,

²⁰ woy k'uunay, woy dinkkii, woy ayfii sakkiyaa asay, woy puussuu oyk'k'eedda asay, woy ilahuu oyk'k'eedda asay, woy goyro gidinakka bollay tilla gidenna asay, ooninne shiik'oppo.

²¹ K'eesiyaa Aaroonaa zariyaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshanaw shiik'oppo.

Aw bollay tilla gidennawaa gidowaappe hini baggan, bare S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshanaw I bessena.

²² I geeshsha k'umaanne k'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa bare S'oossaa k'umaakka maanaw danddayee.

²³ Shin aw bollay tilla gidenna diraw, I ta Dunkkaaniyaa tunissennaadan, gaaridduwaakko woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'oppo. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaawe taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

²⁴ Muse Aaroonaw, Aa attuma naanawunne Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odeedda.

22

Imotaa Geeshshatetsaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Ta geeshsha suntsaa untunttu tunissenna mala, Israa'eeliyaa Asay taw dummayeedda imotaa Aarooninne Aa attuma naanay bonchchuwaan akkiide, geeshshatetsaan naagana mala, untunttoo oda. Taani Med'inaa Godaa.

³ «Untunttoo hawaadan yaaga; «Sintsanna yiyaa yeletaa ubbaan hintte zariyaappe ooninne tuni uttiide, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw dummayeedda geeshsha yarshshuwaakko shiik'ooppe, he Asay ta sintsaappe bohetto. Taani Med'inaa Godaa.

⁴ « «Aarona zariyaappe wolk'k'aama galbbaa harggii de'iyaa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa ooninne geeyana gakkanaw, geeshsha yarshshuwaappe mooppo. Anhaa bochchiide tuneeddawaa woy Aa attumatetsaappe zeretsay gukkeedda uraa bochchiyaa ooninne tuna.

⁵ Woy k'ay sa'aanna gooshettiyyaa, tunissiyaawantta, woy ay mala tunatetsaa gidooppenne tunissiyaa asaa bochchiyaa uray,

⁶ woy hewaa malabaa ayaanne bochchiyaa asay, omarssi gakkanaw I tuna; bare bollaa haatsaan meec'ettennaan de'iidde, he geeshsha yarshshuwaappe I maanaw koshshenna.

⁷ Away wulliyaa wode I geeshsha gidee; Hewaappe guyyiyaan, he geeshsha yarshshuwaappe barena gakkiaawaa mo gaasuukka hewe Aa k'umaa.

⁸ Barew hayk'k'eeddawaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppo; hewe tunissiyaabaa. Taani Med'inaa Godaa.

⁹ « «K'eesetuu ta wogaa; naagennan is's'ooppe, untunttu Aa tunissiide Aa nagaran hayk'k'ana. Untuntta geeshshiyaawe Taana Med'inaa Godaa.

¹⁰ « «He geeshsha yarshshuwaa k'eesiyaa soo asaappe attina, hara Asay mooppo; k'eesiyaa soo yeedda imatsaa gidina, woy k'as's'arettiide ootsiyaa k'oomaa gidinakka mooppo.

¹¹ Shin k'eesii bare biran shammeedda ayiliyaa woy Aa son yeletteedda ayilii he k'umaappe mo.

¹² K'eesiyaa gidenna hara asaa geleedda k'eesiyaa naatta he geeshsha yarshshuwaappe muuppu.

¹³ Shin k'eesiyaa naatta asinay hayk'k'ina, woy asinay yeddina, na'aa yelennaan kase bare wodorotetsaan de'iyawaadan simmaade bare aawuwaa golle yooppe, Aa bare aawuwaa gakkiaayaa k'umaappe mu. Shin hara Asay ooninne hewaappe mooppo.

¹⁴ « «Itti Asay erennan de'iidde geeshsha yarshshuwaappe mooppe, he I meedda k'umaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjiide k'eesiyaw immo.

¹⁵ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa geeshsha yarshshuwaa k'eesatuu tunissoppino.

¹⁶ Unttuntu barenttu aheedda geeshsha yarshshuwaa barew miide, barenttu nagaran ooshettanaadan, k'eesatuu ootsanaw koshshenna. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaawe, taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

Aketena Yarshshotuwaa

¹⁷ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

¹⁸ «Aaroonaw, Aa naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaa-gaade oda; «Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu gidдон de'iyaa betiyaappe ooninne Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa bare do-suwaan c'oo immiyaa woy bare shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa wode,

¹⁹ he yarshshuu akettana mala, korumaappe woy dorssaappe woy deeshshaappe tilla bollaanna de'iyaa attumawaa gido.

²⁰ Bollay tilla gidennawe ayaa gidooppenne aketena diraw, hewaa shi-ishshoppa.

²¹ « «K'ay oona gidooppenne bare shiik'k'owaa gatsanaw ittippetetsaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshiyaa wode, woy bare mehiyaappe bare do-suwaan c'oo immiyaa imotaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hewe aketana mala I tilla bollaanna de'iyawaa gido.

²² Hintte mehiyaappe k'ook'iyaa, woy me'uwwaa, woy gunddaa, woy giyyiyaa maytsay, woy puussuu, woy ilahuu de'iyawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite; k'ay taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiidekka yarshshiyaa sa'aa bollan Med'inaa Godaw shiishshoppite.

²³ Aa bollan pac'a med'etay woy pac'abay de'iyaa korumaa woy dorssaa itti Asay bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshoo shiishshanaw danddayee; shin shiik'uu gatso gidooppe, hewe aketena.

²⁴ Sanggisetteeddawaa woy k'os'etteeddawaa woy kaatsay maytteed-dawaa woy k'ans's'etteeddawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite. Hintte gadiyaan hewaa malabaa ootsoppite.

²⁵ Hintte gidдон de'iyaa allaga asatuwaappe akkeedda hewaa mala mehiyaakka hintte S'oossaw k'uma ootsiide shiishshoppite. Unttuntu bollay tilla gidennawaa gaasuwaan untuntun pokkuu de'iyaa diraw, untunttu hintte diraw akettikino » yaaga » yaageedda.

²⁶ K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁷ «Miizzaa maray woy dorssaa maray woy deeshshaa maray yelettiyaa wode, laappun gallassaa bare daayinna gam"o. Hosppuntsa gallasaappe doommiide, Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa yarshsho ootsi-ide shiishshanaw danddayettee.

²⁸ Miyatoo, dorssatoo, woy deeshshatoo I maraanna itti gallassi shukkop-pite.

²⁹ «Hintte galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hintte yarshshuu aketanaadan yarshshite.

³⁰ He yarshshuu he gallassikka meetettanaw koshshee; aappe ayaanne wonttiw ashshoppite. Taani Med'inaa Godaa.

³¹ «Ta azazuwaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa.

³² K'ay ta geeshsha suntsaa hintte tunissoppite; Israa'eeliyaa asaa gidдон taani geeshsha gidiyaawe erettanaw bessee. Hinttena geeshshiyaawe, taani Med'inaa Godaa.

³³ Hinttew S'oossaa gidanaw, hinttena Gibbs'e gadiyaappe kesseeddawe taana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

23

Ammanuwaa Baalaa Bonchchiyaa Maaraa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Geeshsha shiik'uwaa gi awaayiide, hintte bonchchanaw bessiyaa keerettedda Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.

³ «Hintte usuppun gallassaa oosuwaa ootsiita; shin laappuntsa gallassi hintte shemppiyaa Sambbata gallassaa; he gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; ayaa oosonne ootsoppite; hintte de'iyaa sa'aan ubbaan hewe Med'inaa Godaw Sambbataa.

Paasigaa Baalaanne Magaage Ukitsaa Baalaa (Pay. 28:16-25)

⁴ «Unttuntu wodiyaan wodiyaan geeshsha shiik'uwaa ootsi awaayiide hintte bonchchanaw bessiyaa Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.

⁵ Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi sa'ay omarssiyaa wode, Med'inaa Godaa Paasigay doommee.

⁶ «K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassay Med'inaa Godaa magaage Ukitsaa Baalaa gallassaa; hewaa diraw laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

⁷ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.

⁸ Laappun gallassaa ubbaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite» yaaga» yaageedda.

Bayira Katsaa

⁹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁰ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani hinttenttoo immiyaa biittaa geliide, hintte katsaa c'akkiyaa wode, he katsaw koyiro ayfiyaa mirk'k'iyaa k'eesiyaakko akki yiite.

¹¹ Med'inaa Goday hinttewaa akkana mala, Sambbata wonttetsa gallassi k'eesii he mirk'k'iyaa S'oossaa sintsan k'aatso.

¹² He hintte mirk'k'iyaa k'aatseedda gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa dorssaa orggiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishshite.

¹³ He yarshshuwaanna ittippe wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa; hewaanakka k'ay ittippe itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite.

¹⁴ Ha yarshshuwaa hintte hintte S'oossaw shiishshiyaa gallassay gakkanaw, ooratsa gakkeedda katsaappe ukitsaa, woy s'iis'aa gidina, k'ayiyaa gidinakka mooppite. Hawe hintte de'iyaa sa'aan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

Saaminttatuwaa Baalaa (Pay. 28:26-31)

¹⁵ « Hintte k'aatsiyaa yarshshuwaa mirk'k'iyaa aheedda Sambbata wont-tetsappe doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite.

¹⁶ Laappuntsa Sambbataa wonttetsa gallassay gakkanaw, ishatamu gallassaa paydiidde, ooratsa gakkeedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshite.

¹⁷ Hintte ak'iyaa sa'aappe laa"u kiilo giraame gidiyaa lo"o d'iiliyaappe irshshuwaa yeggiide uukkeedda laa"u ukitsaa k'aatsanaw akki yiite. Hewe koyiro gakkeedda katsaa ayfiyaappe Med'inaa Godaw yarshshuwaa gidee.

¹⁸ He ukitsaanna ittippe tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda laappun dorssaa maratuwaa, itti korumaanne laa"u dorssaa orggetuwaa shiishshite. Katsaa yarshshuwaananne ushshaa yarshshuwaanna ittippe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.

¹⁹ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaakka ittippetetsaa yarshshoo shiishshite.

²⁰ « K'eesii he koyiro gakkeedda katsaa ayfiyaa ukitsaanne he laa"u dorssatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsee; hewanttu Med'inaa Godaw geeshsha; k'ay k'eesiyaawukka gishuwaa.

²¹ He gallassikka awaayiide geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

²² « Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, hintte shoyk'aa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; c'akkishin attiyaa k'aarimiyaakka k'oroppite; hewaa hiyyeesatoonne betetoo aggi bashite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda.

Malakataa Punniyaa Baalaa

(Pay. 29:1-6)

²³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁴ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Laappuntsa aginaan koyiro gallassaa shemppo gallassaa ootsiide bonchchite; hassayissuwaa malakataykka punettiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite.

²⁵ He gallassan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshiteppe attina, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite» yaaga» yaageedda.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa

(Pay. 29:7-11)

²⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁷ «Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassay nagaraa atto giissiyaa gallassaa; he gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; k'ay hintte huup'iyaa kawushshite; yaatiide Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite.

²⁸ He gallassay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte nagaray atto geetettana mala, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassaa gidiyaa diraw, he gallassi ay oosuwaanne ootsoppite.

²⁹ He gallassi barenatetsaa kawushshenna Asay ooninne bare asaa gid-doppe bohetto.

³⁰ He gallassi ayaa oosuwaa gidooppenne ootsiyaa asaa taani Aa asaa giddoppe d'ayissana.

³¹ He gallassi ay oosuwaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

³² Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa Sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite. He aginaan udduppuntsa gallassan omarssaappe doommiide, tammantsa gallassaa omarssay gakkanaw, hintte Sambbataa bonchchite» yaageedda.

Daasiyaa Baalaa
(Pay. 29:12-40)

³³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

³⁴ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ha laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassaappe doommiide, laappun gallassay Med'inaa Godaw Daasiyaa Baala.

³⁵ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.

³⁶ Laappun gallassan ubbaan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; hosppuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaakka shiishshite. He gallassay hintte shiik'uwaa poliyaa gallassaa gidiyaa diraw, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.

³⁷ « «Taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, k'ay hara yarshshotuwaa ubbaanne ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaawaa keenaa keereedda gallassan Med'inaa Godaw shiishshanaw, hintte geeshsha shiik'uwaa ootsiide awaayana Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.

³⁸ Ha baalatuu Med'inaa Godaa Sambbatatuwaappe, hintte imotaa ootsiide Med'inaa Godaw immiyaawanttuppe, shiik'uwaa gatsiyaawanttuppenne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaawanttuppe dumma.

³⁹ « «Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan hintte gadiyaan mokkeeddawaa c'akkiide shiishsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa baalaa laappun gallassaa bonchchite; koyiro gallassayenne hosppuntsa gallassay hinttenttoo waanna shemppo gallassaa.

⁴⁰ Koyro gallassan lo"o mitsaa ayifiyaappe, zambbaa tashiyaappe, irs's'a haytsaana de'iyaa mitsaa tashiyaappenne shaafaa matan dic'c'iyaa lee"o tashiyaappe akkiide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetiidde, laappun gallassaa baalaa bonchchite.

⁴¹ He baalaa laytsan laytsan laappun gallassaa Med'inaa Godaw bonchchite. Hewe sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. Hintte hewaa laappuntsa aginaan bonchchite.

⁴² He laappun gallassaa hintte daasiyan de'ite; Israa'eeliyaa biittaa asaa gidiyaa ubbay daasiyan de'ite.

⁴³ Hewe sintsanna yiyaa yeletay ubbay Israa'eeliyaa asaa taani Gibbs'eppe Kesseedda wode, untuntu daasiyan de'anaadan ootseeddawaa eranaassa. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda.

⁴⁴ Hewaadan ootsiide, Muse Med'inaa Godaa Baalatuwaa bonchchiyaa wogaa Israa'eeliyaa asaw odeedda.

24

S'omppetuwaa Naaguwaa
(Kes. 27:20-21)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

² «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, Asay koshshiyaa zayitiyaa wogaraa teeraa c'addiide gum"ina geeshsha new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza.

³ Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddon de'iyaa markkatetsaa gaariduwaappe kare baggana, omarssaappe wontta gakkanaw, Aarooni Med'inaa Godaa sintsan he s'omppiyaa ubbaa wode eetso. Sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw hewe med'inaw woga.

⁴ S'omppiyaa wotsiyaa, walakay bayinna work'k'aa ballaa bolla de'iyaa s'omppetuu Med'inaa Godaa sintsan ubbaa wode ees's'anaadan Aarooni naago.

S'oossaw Shiishshiyaa Ukitsaa

⁵ «Laatamanne oyddu kiilo giraame gidiyaa liik'o d'iiliyaa akkaade tammanne laa"u ukitsaa uukka.

⁶ He ukitsatuwaa usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bollan Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa walakay bayinna work'k'aa s'arap'p'eezaa bollan wotsa.

⁷ Med'inaa Godaw taman s'uugganaw shiishsheedda k'umaa yarshshuwaa gidiyaawaa erissanaw, laa"u maaratuwaa matan matan geeshsha is'aanaa hassayisiyaawaa ootsaade wotsa.

⁸ Ha ukitsaa Sambbatan Sambbatan ubbaa wode Aarooni Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa diraw wotso. Hewe Israa'eeliyaa Asay ubbaa wode ootsanaw koshshiyaa k'aalaa c'aak'uwaa.

⁹ Hewe Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo imetto; I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe wogaadan Aaroonanne Aa naanatuwaa gakkiiyaa ubbaappe geeshsha gideedda yarshshuwaappe ittuwaa gidiyaa geeshsha yarshshuwaa gidiyaa diraw, untunttu hewaa geeshsha sa'aan miino» yaageedda.

Likkenne Suure Pirddaa Leemisuwaa

¹⁰ Aata Israa'eeliyaa asaa, aawuu k'ay Gibbs'e asaa gidiyaa itti bitanii de'ee. Itti gallassi I hara Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ittuwaanna dunkkaaneedda sa'aan wad'etteedda.

¹¹ Ha aw aata Israa'eeliyaa asaa gideedda bitanii wad'etaa giddon S'oossaa suntsaa shek'k'eedda. Yaatina Aa Musekko aheeddino. He bitaniyaa aata Daana yaraa gidiyaa S'iibira naatto. I suntsaykka Shalomiito.

¹² Ha bitaniyaa waatanentto Med'inaa Godaa shenii untunttoo k'onc'c'ana gakkanaw, untunttu Aa k'asho golliyaan wotseeddino.

¹³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

¹⁴ «He shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessa; I shek'ishshin siseedda Asay ubbay barenttu kushiya Aa huup'iyaa bollan wotsino; yaatooppe Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.

¹⁵ Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ay asaynne bare S'oossaa shek'k'ooppe, I bare nagaran ooshettee.

¹⁶ Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'iyaa Asay hayk'k'o; Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addo. Betiide yeeddawaa gidina woy biittaa asaa gidinakka Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'ooppe hayk'k'o.

¹⁷ «Asa wod'iyaa Asay hayk'k'o.

¹⁸ Asaa mehiyaa wod'iyaa Asay ooninne bare wod'eedda mehiyaa diraw pas'a mehiyaa c'iggo.

¹⁹ Itti Asay bare shooruwaa k'ohooppe, I ootseeddawaadan Aa bollankka oosetto.

²⁰ Mentsooppe me"o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa. Asaa bollan k'ohuwaa gatseedda oonikka I gatseedda k'ohuwaa malay Aa bollanka gakko.

²¹ Mehiyaa wod'eedda Asay mehiyaa c'iggo; shin asaa wod'eedda Asay hayk'k'o.

²² Betiyawukka Israa'eeliyaa asaw higgii itti mala gido; ayaw gooppe Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

²³ Hewaa ubbaa Muse Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda; untunttu he shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

25

Sambbataa Laytsaa (Zar. 15:1-11)

¹ Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; <Taani hinttenttoo immiyaa biittaa hintte geliyaa wode, biittaykka Med'inaa Godaa Sambbataa bonchcho.

³ Usuppun laytsaa kumentsaa hintte shoyk'aan zerite; k'ay usuppun laytsaa kumentsaakka hintte woyniyaa turaa s'eeraa s'unk'k'ite; Aa ayfiyaakka mas'i akkite.

⁴ Shin laappuntsa laytsay biittaw shemppo Sambbata; hewe Med'inaa Godawukka Sambbata. He laappuntsa laytsan hintte shoyk'aan zeroppite; hintte woyniyaa s'eeraakka s'unk'k'oppite.

⁵ Hintte gadiyaan azabbaa gidiide mokkiyaawaakka c'akkoppite; k'ay s'unk'k'ennan de'ishshin c'oo ayfeedda woyniyaakka shiishshoppite. He laytsay biittaw ubbaanna shemppo laytsaa gido.

⁶⁻⁷ He Sambbata laytsan biittay oosettana d'ayooppe hinttenttoo, hintte mac'c'anne attuma k'oomatoo, hinttenttoo keraa ootsiyaawanttoo, betiide yiide hinttenana de'iyawanttoo, hintte mehiyawunne hintte gadiyaan de'iyaa do'atoo gidiyaa k'umaa immana; biittay mokkiyaabay ubbay meetetto.

Maarotetsaa Laytsaa

⁸ « <Laytsatuwaa gidдон de'iyaa laappun Sambbatatuwaa payda; laappun Sambbatatuwaa laytsaa payduu laappu gede laappuna; hewekka oyta-manne udduppun laytsaa.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa aginaan, tammantsa gallasan bonchchettiyaa nagaraa atto giissiyaa gallasan malakataa punniyaa asaa hintte gadiyaan ubbaan kiittite.

¹⁰ Ishatamantso laytsaa dummayiide, he gadiyaan de'iyaa ubbaw la"atetsaa awaayite. Hewe hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He wodiyaan hintte ubbaykka hintte gadiyawunne hintte yaraw yaraw simmite.

¹¹ He laytsay hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He laytsan zeroppite; azabbaa gidiide mokkeeddawaakka c'akkoppite; k'ay hintte Aa s'eeraa s'unk'k'ennan ayfeedda woyniyaa ayfiyaakka shiishshoppite.

¹² Hewe Ishatamantso Laytsaa Baala gidiyaa diraw, I hinttenttoo geeshsha; goshenan c'oo dembban mokkeeddawaa miite.

¹³ « ‹Ha Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode Asay ubbay bare gadiyaa simmo.

¹⁴ « ‹Hintte hintte shooruwaappe gadiyaa shammooppe, woy k'ay aw zal"ooppe, ittuu ittuwaa c'immoppite.

¹⁵ Hintte Ishatamantso Laytsaa Baalaappe guyyiyaan de'iyaa laytsatuwaa payduwaadan hintte shooruwaappe shammite; hintte shooruukka k'ay gadii katsaa mokkanaw de'iyaa laytsatuwaa payduwaadan zal"o.

¹⁶ Laytsatuwaa paydu daro gidoope, gatii daree; laytsatuwaa payduu guus's'ooppe, gatiikka guus's'ee. Ayaw gooppe, hintte c'akkana katsaa c'akaa payduwaadan hintte shooruu hinttenttoo zal"ee.

¹⁷ Hintte ittuu ittuwaa c'immoppite; shin hintte hintte S'oossaw yayyite. Taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Laappuntsa Laytsaa Metuwaa

¹⁸ « ‹Ta azazuwaa oosite; ta higgiaakka naagitenne oosite; yaatoope hintte ha gadiyaan sarotetsaan de'ana.

¹⁹ Biittay bare ayfiyaa hinttenttoo immana; hintte kallana gakkanaw maana; k'ay he biittanka hintte sarotetsaan de'ana.

²⁰ Hintte, «Nuuni zerana d'ayoope, k'ay katsaakka c'akkiide shiishshana d'ayoope, laappuntsa laytsan ayaa maanee?» gooppe,

²¹ taani usuppuntsa laytsan ta anjuwaa hintte bollan kiittana; yaatoope biittay heezzu laysaw gidiyaa ayfiyaa ayfana.

²² Hosppuntsa laytsan hintte hintte gadiyaan zeriya wodekka, kase shaachcha katsaa maana; k'ay hintte zeriya katsaa ayfiyaa udduppuntsa laytsan shiishshana gakkanawukka, shaachcha katsaa maana.

Ak'uwaa Zaariyaa Wogaa

²³ « ‹Biittay tawaa gidiyaa dirawunne hintteikka ha gadiyaan imatsaanne bete gidiide de'iyaa diraw, biittaa laa"entso simmennaan bayizzoppite.

²⁴ Hintte oyk'k'eedda gadiyaan ubbaan de'iyaa gadiyaa godatuu wozana mala, untuntu maataa naaganaw koshshee.

²⁵ « ‹Ne ishay hiyyeesiide bare gadiyaappe zal"ooppe, aw matattiya dabbuu yiide, he gadiyaa aw wozo.

²⁶ Aw he gadiyaa woziyaa dabbuu d'ayoope, k'ay ikka simmi duretiide woziyaa miishshaa demmooppe,

²⁷ bare zal"eedda wodiyaappe doommiide de'iyaa laytsaa paydiide, at-teeda laytsaa miishshaa shammeeddawoo zaaro; yaatiide I bare gadiyaw simmo.

²⁸ Shin aw he gadiyaa wozanaw gidiyaa shaluu d'ayoope, Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw gadii shammedda bitaniyaa kushiyaan gam"o; Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode, Aa gadii aw simmo; ikka bare gadiyaw simmo.

²⁹ « ‹Gimbbetti utteedda katamaa gidдон itti Asay de'iyaa golliya hara uraw zal"ooppe, I zal"osaappe biide itti laytsaa gakkanaw de'iyaa wodiyaan zaariide wozanaw aw maatay de'ee.

³⁰ Itti laytsaa kumentsaa gidдон wozana d'ayoope, he gimbbetteedda katamaa gidдон de'iyaa gollii shammeeddawoo na'aa na'aw med'inaw aawaa gidee. Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka simmenna.

³¹ Shin gimbbettibeenna heeratuwaan de'iyaa golletuu shoyk'aa mala. Untuntu wozettiino; Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka zal"eeddawoo simmiino.

³² « ‹Gidooppenne Leewatuwaa katamatuwaan de'iyaa barenttu golliya Leewatuu barenttu koyeedda wodiyaan wozi akkanaw danddayiino.

³³ Leewatuwaappe itti Asay untunttu katamaa gidдон de'iyaa golliyya zal'iide wozana d'ayooppe, he untunttu katamaa gidдон de'iyaa gollii Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode simmee. Ayaw gooppe, Leewatuwaa katamaa gidдон de'iyaa golletuu Israa'eeliyaa asaa gidдон Leewatoo ak'o.

³⁴ Shin untunttu katamaa yuushshuwaan untunttu ubbaw ittippe de'iyaa biittay untunttoo med'inaw ak'o gidiyaa diraw zal'etenna.

Mank'k'eedda Asaw Tal"iyaawaa

³⁵ « K'ay ne ishaya hiyyeesiide barena danddayana d'ayooppe, imat-saadaaninne betiyaadan I neenana de'ana mala, neeni Aa maadda.

³⁶ Ne ishaya neenana wotsanaw aappe dichchaa akkoppa; woy wod'iyaa mooppa. Shin neeni ne S'oossaw yayya.

³⁷ Ne biraa aw dichchaw tal"oppa; ne k'umaakka aw wod'iyaa zal"oppa.

³⁸ Hinttew Kanaane biittaa immanawunne hintte S'oossaa gidanaw, hint-tena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe, taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Ayiletuu Ayiletetsaappe Kesiyaawaa

³⁹ « New dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay mank'k'iide, barena new ayiletetsaw zal"ooppe, neeni Aa ayiliyaadan oosissoppa.

⁴⁰ I keraa ootsiyaa asaadaaninne betiyaadan neenana de'o; Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw I new ootso.

⁴¹ He wode I bare naanatuwaannakka ittippe ne golleppe kesiide bare golliyya asaakko bo; bare aawuwaa gadiyaakkokka simmo.

⁴² Israa'eelatu taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta ayiletuwaa gidiyaa diraw, untunttu ayiletetsaw zal"ettoppino.

⁴³ Neeni untunttoo mek'etsaa iitaade mooddoppa; shin neeni ne S'oossaw yayya.

⁴⁴ « New attumanne mac'c'a ayiletuu de'ana mala koyooppe, ne yushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaappe shamma.

⁴⁵ K'ay hintte gadiyaan de'iyaa betetuwaappenne hintte gadiyaan de'ishshin yeletteedda untunttu soo asaappe shammanaw danddayiita; untunttu hinttentoo ak'o gidino.

⁴⁶ Hintteppe guyyiyaan hintte naanay untuntta med'inaw laattana mala, hintte naanaw immite. Hintte untunttuppe ubbaa wodekka ayiliyya shammanaw danddayiita; shin hintte ishaya gidiyaa Israa'eeliyaa asaa mek'etsaa iisiide mooddoppite.

⁴⁷ « Ne matan de'iyaa imatsaa woy bete Asay daretina, k'ay Aa matan de'iyaa ne ishaya mank'k'iide, he ne matan de'iyaa imatsaw woy betiyaw woy imatsaa bitaniyaa zariyaappe ittoo barena zal"ooppe,

⁴⁸ I zal"etti simmina Aa wozanaw danddayettee; Aa ishatuwaappe ittuu Aa wozo.

⁴⁹ Woy Aa aawuwaa ishaya, woy Aa aawuwaa ishaya na'ay Aa wozo; woy Aa yaraappe aw mata dabbo gidiyaa Asay Aa wozo; woy k'ay I bare huup'iyaw durettooppe I barena wozo.

⁵⁰ I barena shammeedda bitaniyaanna ittippe gidiide, I barena zal"eedda laytsaappe doommiide Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa laytsaa paydo; Aa biliyaa gatii he laytsaa payduwaa keeshshaa gido. I barena shammeeddawaanna gam"eedda wodiyya gatii itti Asay keraa ootsiide demmiyaa miishshaa keeshsha gido.

⁵¹ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw biro daro laytsay atteedawaa gidoope, bare zal"etteedda gatiyaappe he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo.

⁵² K'ay Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw atteeda laytsay guutsaa gidoope, barena shammeeddawaanna ittippe paydiidde, he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo.

⁵³ I laytsan laytsan keraa ootsiyaa asaadan barena shammeeddawaanna de'oppe attina, hintte s'eelliidde Israa'eeliyaa asaa gidiyaa bitaniyaa mek'etsaa iisiide mooddoppite.

⁵⁴ « «Shin I hewaa mala ogiyaan wozettana d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode inne Aa naanay k'oomatetsaappe kesino.

⁵⁵ Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay ta k'oomatuwaatee; taani Gibbs'e gadiyaappe Kesseedda ta k'oomatuwaa. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

26

Azazettina Beettiyaa Anjjuwaa (Zar. 7:12-24; 28:1-14)

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte untunttoo goynnanaw eek'atuwaa med'd'oppite; k'ay hawulttiyaa, masetteedda misiliyaa woy masetteedda shuchchaa essoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

² Ta Sambbatatuwaa naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite; Taani Med'inaa Godaa.

³ «Hintte ta higgiiyaan booppe, ta azazotuwaakka naagooppenne ootsooppe,

⁴ taani hinttenttoo iraa wodiyaan bukissana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; dembbaa mitsatuukka ayfiyaa ayifana.

⁵ Hintte katsaa bukkiyaa wodiyaappe biide woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkanaw katsaa k'os's'ana; k'ay woyniyaa ayfiyaa mas'uukka biide katsaa zeriya wodii gakkanaw wurena. Hintte kallana gakkanaw k'umaa maana; k'ay hintte hintte biittanka saruwaan de'ana.

⁶ «Taani biittaw sarotetsaa immana; ooninne yashissennan hintte gisana. Iita do'atuwaa taani gadiyaappe d'ayissana; hintte gadiyaan laa"entso olay denddenna.

⁷ Hintte morkkatuwaa hintte yederssana; hintte sintsan untuntu mashshaan hayk'k'ana.

⁸ Hintteppe ichcheshu s'eetuwaa yederssana; k'ay s'eetuu tammu sha"aa yederssana. Hintte morkketuu hintte sintsan mashshaan hayk'k'ana.

⁹ «Taani ta deemuwaa hinttekkoo zaarana; hinttena ayfissana; hinttena darissana. K'ay taani ta c'aak'uwaa hinttenana minisana.

¹⁰ Hintte shaachcha katsaa maana; k'ay ha laytsaa katsaa wotsanaw, shaachcha katsaa diggiide sa'aa kessana.

¹¹ Taani ta de'iyaa sa'aa hintte gidon ootsana; taani hinttena shaattikke.

¹² Taani hintte gidduwaan hamettana; k'ay hintte S'oossaa gidana; hintteikka ta asaa gidanita.

¹³ Hintte Gibbs'etoo ayiliyaa gidennaadan, Gibbs'e gadiyaappe hinttena kesseeddawe Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa. Taani hintte ayiletet-saa morgge mitsaa mentsaad; k'ay hintteikka d'ok'k'u giide hemettanaadan ootsaad.

Azazettenan Is's'ina Gakkiyaa Muraa
(Zar. 28:15-68)

¹⁴ «Shin hintte taani giyaawaa sisennan is's'ooppenne, ha azazotuwaa ubbaakka ootsennan is's'ooppe,

¹⁵ ta wogaa hintte kad'ooppe, k'ay ta azazotuwaa ubbaa ootsennan is's'iide ta c'aak'uwaa mentsanaw hintte ta higgiiyaa shaattooppe,

¹⁶ he wode taani hintte bolla hawaa ootsana: Hintte akeekenan de'ishshin yashshaa, gilk'k'atetsaa, hintte ayfiyaa jollisiyaanne hinttena loytsi harggis-siyaa mishuwaa hintte bolla ahana. Hintte zeretsaa zerana; shin I hada; ayaw gooppe, hewaa hintte morkketuu maana.

¹⁷ Taani ta som"uwaa hintte bolla tukkana; hintte morkkatuwaa sintsan hintte kunddana; hinttena is's'iyaawanttu hinttena mooddana; k'ay ooninne yederssenan hintte bak'atana.

¹⁸ «Hawaa ubbaa ootsinakka hintte taana sisennan is's'ooppe, taani hintte nagaraa diraw hintte muraa laappun dakkuwaa gujjana.

¹⁹ Hintte wolk'k'aa otoruwaa taani mentsana; saluwaa birataa mala oot-sana; hintte biittaakka nahaasiyaa giyaa birataa mala ootsana.

²⁰ Hintte wolk'k'ay hadasan wurana; ayaw gooppe, hintte biittay katsaa mokenna; gadiyaan de'iyaa mitsatuukka ayfiyaa ayfikkino.

²¹ «Hintte taw is's'eeddo gooppenne taani giyaawaakka sisennan is's'ooppe, hintte nagaraa keeshshaa laappun dakkuwaa boshaa taani hintte bollan ahana.

²² Taani hintte bolla bazzuwaa do'atuwaa yeddana; untunttu hintte naanatuwaa bonk'k'ana; hintte mehetuwaa d'ayssana; hintte payduwaakka guutsana; hewaa gaasuwaan hintte hamettiyyaa ogii bazzuwaa gidanawaa.

²³ «Ha ubbaa murankka hintte taakko simmennaan is's'aaddi giide booppe,

²⁴ he wode taanikka hinttenttoo is's'aaddi gaana; k'ay hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakkuwaa murana.

²⁵ Ta c'aak'uwaa mentseedda haluwaa kesiyyaa mashshaa taani hintte bolla ahana; hintte hintte katamatuwaan shiik'ooppekka, taani hintte bollan iita harggiyaa yeddana. K'ay hintteikka hintte morkkatuwaa kushiyaan aad'd'iide imettana.

²⁶ Hintte katsaa taani d'ayssiyaa wode, tammu mac'c'a asatuu itti bashiyaan ukitsaa uukkana; hewaakka miizaanan likkiide shaakkana; hintte hewaa maana, shin kallikkita.

²⁷ «Ha ubbankka hintte taani giyaawaa sisennan is's'aaddi giide booppe,

²⁸ he wode taanikka hintte bolla hank'k'uwaa denddana; hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakkuwaa muran.

²⁹ Hintte hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwaa ashuwaa maana.

³⁰ Hintte goynniyyaa d'ok'k'a sa'aa taani kolana; hintte is'aanaa yarshshiyaa sa'aakka d'ayssana. Taani hintte anhaa hintte eek'atuwaa anhaa bollan olana; taani hinttena mule shaataanna.

³¹ Taani hintte katamatuwaa mela ootsana; hintte goynniyyaa sa'atuwaakka kolereetsana; hintte sawiyaa yarshshuwaakka singgikke.

³² «Taani hintte biittaa d'ayssana; yaattooppe he hintte gadiyaan yiide uttiyaa morkketuukka hewaan malalettana.

³³ Taani hinttena kawutetsatuwaa gidon laalana; hintte bollankka ta mashshaa shoddana. Hintte biittay bayana; hintte katamatuukka mela gidana.

³⁴ He hintte hintte morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode, bayiide c'oo de'iyaa hintte biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana. He

wode hintte biittay shemppananne bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana.

³⁵ Hintte he gadiyaan de'eedda wodiyaan ubbaan hintte Sambbatatuwaan demmibeenna shemppuwaa ha"i bayiide c'oo de'iyaa wodiyaan demmana.

³⁶ «Hintte hintte morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode, hintteppe shaakettiide guyye attiide de'iyaa wanttu wozanaan taani yashshaa yeddana; c'arkkuu k'aatsiyaa bonc'c'iyaa kooshshay untuntta shabbirana; untunttu mashshaappe bak'atiyaawaadan bak'atana; k'ay untunttu ooninne yeder-sseenan kunddana.

³⁷ Hinttena yederssiyaawe bayinnan de'ishshin, hintte olaappe bak'atiyaawaadan ittuu ittuwaanna d'ubettana; k'ay hintte hintte morkkatuwaa sintsan ek'k'anawukka hinttenttoo ayaa wolk'k'inne de'enna.

³⁸ Hintte kawutetsatuwaa giddon bayana; hintte morkkatuwaa biittaykka hinttena mittana.

³⁹ Hintteppe shaakettiide hintte morkkatuwaa gadiyaan atteedawaanttu barenttu nagaraa gaasuwaaninne barenttu aawotuwaana nagaraa gaasuwaan gil'k'ana.

⁴⁰ «Shin untunttu taani untunttoo is's'eedda gaanaadaaninne untunttu morkkatuwaa biittaw untuntta yeddanaadan ootseedda barenttu nagaraa, barenttu mayza aawotuwaana nagaraa, untunttu taana c'immeedda c'imuwaanne untunttu taw is's'aaddi geeddawaa paas'ooppe,

⁴¹ hewan k'ay untunttu azazettena wozanaykka zik'k'i gooppenne untunttu barenttu nagaraa mura akkooppe,

⁴² he wode taani Yaak'oobana c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaana hassayana; k'ay Yisaak'anne Abrahamaana c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaana hassayana; biittaakka hassayana.

⁴³ Untunttu d'ay diggina, untunttu biittay mela attana; he untunttu d'ayina bayiyaawaa gidiide c'oo de'iyaa wodiyaan biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana. Untunttu ta azazuwaa kad'eedda dirawunne untunttu shemppuukka ta wogaa shaatteedda diraw, untunttu barenttu nagaraa mura akkana.

⁴⁴ «Gidooppenne untunttu barenttu morkkatuwaa gadiyaan de'iyaa wode, untunttu ubbaanna d'ayana gakkanawunne untunttunna de'iyaa ta c'aak'k'uwaakka mentsana gakkanaw, taani untuntta olikke; k'ay shaattikke. Taani, Med'inaa Goday, untunttu S'oossaa.

⁴⁵ Taani untunttu S'oossaa gidanaw, kawutetsatuu s'eellishin, Gibbs'e gadiyaappe Kesseedda untunttu mayza aawotuwaana taani c'aak'k'eteedda c'aak'uwaana untunttu diraw hassayana. Taani Med'inaa Godaa.

⁴⁶ «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Muse bagganna bareppenne Israa'eeliyaa asaappe gidduwaan wotseedda wogatuu, azazotuunne higgetuu hawantta» yaageedda.

27

S'oossaw Immiyaawaa Shiishshiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Itti Asay Med'inaa Godaw immanaw shiik'ooppe, neeni k'oppiyaawaadan he asaa diraw miishshaa c'iggo.

³ Hewenne laatamu laytsaappe biide usuppun tammu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo usuppun s'eetu giraamiyaa dees'iyaa s'agaraa biraa c'iggo.

⁴ Mac'c'a asaa gidoope k'ay hattamu s'agaraa biraa c'iggo.

⁵ K'ay ichcheshu laytsaappe biide laatamu laytsaa gakkanaw de'iyaa atumawoo laatamu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo.

⁶ K'aykka itti aginaappe biide ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw heezzu s'agaraa biraa c'iggo.

⁷ Hewaadankka k'ay usuppun tammu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attumawoo tammanne ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo.

⁸ K'ay shiik'k'eedda bitanii neeni k'oppeeddawaa c'igganaw danddayenna daro man'k'o gidoope, I bare shiik'uwaa gatsanaw immeedda asaa ahiide k'eesiyaa sintsan essoophe shiik'k'eedda bitanii c'igganaw danddayaawaa keenaa k'oppiide k'eesii gammato.

⁹ « I shiik'etteeddawe Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa mala mehiyaa yarshshanaw gidoope, hewaa mala Asay Med'inaa Godaw immiyaa mehi ubbay geeshsha.

¹⁰ I he mehiyaa diraw hara mehiyaa immoppo; woy Aa hara mehiyaanna laammoppo. Lo"uwaa iitaanna woy k'ay iitaakka lo"uwaanna laammoppo; shin I laammoophe, koyiro mehiinne laamiyaa immeedda mehi laa"uukka geeshsha.

¹¹ I shiik'etteedda mehi Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shishshanaw geeshsha gidenna mehiyaa gidoope, he bitanii he mehiyaa k'eesiyaa sintsa aho.

¹² Lo"o gidina iita gidina, k'eesii he mehiyaa gammato; yaatoophe k'eesii gammateeddawe Aa gatiyaa gido.

¹³ Shin he mehiyaa goday Aa zaariide wozanaw koyooppe, he mehiyaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo.

¹⁴ « Itti Asay bare golliyaa geeshsha gidanaadan Med'inaa Godaw dummayooppe, lo"o gidina iita gidina, k'eesii he golliyaa gammato. Yaatoophe k'eesii gammateeddawaadan Aa gatii hewaadankka gido.

¹⁵ K'ay bare golliyaa S'oossaw geeshsha ootsi dummayeedda Asay zaaretsiide wozanaw koyooppe, he golliyaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo; yaatoophe gollii aassa gidee.

¹⁶ « Itti Asay bare laata gadiyaappe shaakkiide geeshsha ootsi Med'inaa Godaw dummayooppe, he gadiyaa gatii aan zeriya zeretsaan k'ofetto. Hewenne laatamu kiilo giraame banggaa zeriya keeshshaa shoyk'aa gidoope, tammu s'agaraa biraa c'iggo.

¹⁷ I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalaappe doommiide geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, he gadiyaw kumentsaa gatiyaa c'iggo.

¹⁸ Shin I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay aad'd'i simmina geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, kaalliide de'iyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa wodiya k'eesii paydo; yaatoophe Aa kumentsaa gatiyaappe wod'd'ee.

¹⁹ He gadiyaa geeshsha ootsi S'oossaw dummayeedda Asay zaaretsi wozanaw koyooppe, I gammatetteedda miishshaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo; yaatoophe gadii simmiide aawaa gidee.

²⁰ Shin I gadiyaa zaaretsiide, wozanaappe kasetiide hara asaw zal"ooppe, he gadiyaa wozanaw danddayenna.

²¹ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkina gadii yedettiya wode, he gadii laa"entso guyye akkanawaadan Med'inaa Godaw geeshsha gidee. He gishuu k'eesiyaassa.

²² « ‹Itti Asay hara asaappe shammeedda gadiyaa geeshsha ootsi Med'inaa Godaw dummayanaw koyooppe,

²³ kaalliyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa gatiyaa k'eesii gammato; bitanii he gallassikka he gimmitiyaa c'iggo; he miishshay Med'inaa Godaw dummateedda miishshaa gidanawaa.

²⁴ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode, he gadii koyiro laatan akkiide zal"eedda bitaniyaw simmee.

²⁵ « ‹Aa gatii S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaanan gammatettee.

²⁶ « ‹Shin ooninne bayira yeletteedda mehiyaa Med'inaa Godaw dummayiide shiishshanaw danddayenna; ayaw gooppe, I kasekka Med'inaa Godaassa. Miizzaa mara gidina woy dorssaa mara gidinakka I Med'inaa Godaawaa.

²⁷ He mehii geeshsha gidana d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjiide Aa goday zaaretsiide wozo. I wozana d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaan hara asaw zal"eteedda.

²⁸ « ‹Itti Asay barewaappe Med'inaa Godaw immeeddawe ayaa gi-dooppekka, asaa gidina mehiyaa gidina, woy Aa laatan gakeedda gade gidinakka, zal"etenanne wozettenna. Dummayeeddawe ubbabay Med'inaa Godaw geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

²⁹ Asaa giddoppe shaakettiide d'ayanaadan imetteedda Asay wozettoppo; he Asay hayk'k'o.

³⁰ « ‹Biittaa asiraatay ubbay gadiyaappe mokkeedda katsaa gidina woy mitsaa ayfiyaa gidinakka Med'inaa Godaassa. Hewe Med'inaa Godaw geeshsha.

³¹ Itti Asay bare asiraataa wozanaw koyooppe, Aa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjo.

³² Miizzaa asiraataa gidina, dorssaa asiraataa gidina, woy deeshshaa asiraataa gidinakka, hentsanchchaa gatimaappe garssana aad'd'iyaa hak'awenne tammuntsi Med'inaa Godaw geeshsha.

³³ Tammuntsa mehiyaa iita gidina lo"o gidinakka dooroppo; woy Aa haraana laammoppo. Laammooppenne koyirowenne laamiyaa immeeddawenne laa"uukka S'oossaw geeshsha gidiinoppe attina, zaariide wozanaw danddayenna yaaga» yaageedda.

³⁴ Siinaa Deriyaa bolla Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazotuu hawantta.

Payduwaa Mas'aafaa Geluwaa

Payduwaa geetetteedda ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaa yaratuwaa Muse paydeeddawaa bessiyaa diraassa. Siina Deriyaappe denddeedda wodiyaappe doommiide, S'oossay untunttoo immana geedda, hidootaa biittaw away wulliyaa bagga zawaa gakkana gakkanaw, oytamu laytsaa untunttu de'eedda taarikiyaa odee. Mas'aafaa sunsay, gidдон de'iyaa taariketuwaappe dariyaa kifiliyaa besse. Hewenne Israa'eeliyaa Asay Siina Deriyaappe dendiide baanaappe kasetiide, k'ay itti yeletaappe simmina Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana Moo'aaben, Muse asaa paydeedda payduwaabaa besse. Laa"u paydatuwaappe gidduwaan de'iyaa wodetuwaan Israa'eeliyaa Asay Kanaanew gedissa bagga zawaa gidiyaa K'aadeesa-Barnne gakkii utteedda. Gidooppenne untunttu hewaana hidootaa biittaa gelanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, untunttu hewaa heeraan daro laytsaa aatsiide, guyyeppe Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa biittaa beeddino. Untunttuppe baggay yan de'anaw k'ofaa k'achchina, atteeda Asay Yorddaanoosa pinniide, Kanaane baanaw barena giigisseedda.

Payduwaabay daro metuu gakkiiyaa wode yayyiyaanne hidootaa k'ans's'iyaa asatuu taarikiyaa, S'oossaa bollanne untuntta kaaletsana mala S'oossay untunttoo dooreedda Muse bolla makkaliide denddeedda asatuu taarikiyaa oyk'k'eeddawaa. Asay daaburanchchanne d'iba gidooppenne S'oossay untunttoo ammanettiyaawaa gidiide, untuntta kabboyiide wotseeddawaa taarikii odee. Hewaadankka Muse itti ittooden genc'c'aa d'ayooppe, aw mino ammanuu de'iyaaawe S'oossawunne asaw ammanettiide ootseedda asaa I gidiyaawe beetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eelatu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa 1:1–9:23

Aa Koyro Asaa Payduwaa 1:1–4:49

Duma Duma Higgiyaanne Wogaa 5:1–8:26

Laa"entso Paasigaa 9:1-23

Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa 10:1–21:35

Moo'aaben Ooseteedda Hanotatuwaa 22:1–32:42

Gibs'eppa Moo'aaba Gakkanaw de'iyaa Hamesay K'antsaan 33:1-49

Yorddaanoosa Pinanappe kaseti Imetteedda Azazuwaa 33:50–36:13

Israa'eelatu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa

(1:1–9:23)

Koyro Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa

(1:1–4:49)

¹ Siinaa Mela Biittaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон, Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseedda laa"entso laytsan, laa"entso aginaan, he aginaw koyiro gallasan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttu yaran yaraaninne golliyaan golliyaan paydaade, attuma asaa untunttu suntsan suntsan s'aafa.

³ Neeninne Aarooni yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaa baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, untunttu c'itan c'itan paydite.

⁴ Zariyaappe zariyaappe itti itti Asay bare golliiyaa asaw kaappuwaa gidiide, hinttena maaddo.

⁵ Hinttena maaddana asatuu suntsay hawaappe kaalliide de'iyawaa:

Zariyaa Golliiyaa Asaa Kaappuwaa

Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura,

⁶ Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela,

⁷ Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoonaa,

⁸ Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela,

⁹ Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba,

¹⁰ Yooseefo naanaappe Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a,

Minaase Padaas'uura na'aa Gamaali'eela,

¹¹ Biiniyaama Giidi'oona na'aa Abidaana,

¹² Daanappe Amishadaaya na'aa Ahi'eezera,

¹³ Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela,

¹⁴ Gaada Da'u'eela na'aa Eliyasaafa,

¹⁵ Niftaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a;

¹⁶ Ha asatuu barenttu aawotuwwaa golliiyaa asatuwaappe kaaletsanaw dooretteeddawantta; untunttu Israa'eeliyaa yarattoo kaappatuwwaa» yaageedda.

¹⁷ Musenne Aarooni suntsay s'eesetteedda ha asatuwaa afeedino.

¹⁸ Laa"entsa aginaan koyiro gallassi kumentsaa maabaraa s'eesiide, ittippe shiishsheeddino. Asay bare yaran yaraaninne bare golliyaan golliyaan odiide, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asatuwaa ubbaa suntsay ubbaanna s'aafetteedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Muse untuntta Siinaa mela biittaan paydeedda.

²⁰⁻²¹ Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay, laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyawanttu paydettiide, huup'iyaan huup'iyaan s'aafetteeddino. Untunttu barenttu yaran yaraaninne barenttu golliyaan golliyaan shaakettiide, hawaappe kaalliide de'iyaa payduwaan mazggobetteddino.

Zariyaa Olanchchatuwaa Payduwaa;

Roobeela (Israa'eeliyaa na'aa bayiraa) 46,500;

²²⁻²³ Simoona 59,300;

²⁴⁻²⁵ Gaada 45,650;

²⁶⁻²⁷ Yihudaa 74,600;

²⁸⁻²⁹ Yisaakoora 54,400;

³⁰⁻³¹ Zaabiloona 57,400;

³²⁻³³ Yooseefo na'aa Efireema 40,500;

³⁴⁻³⁵ Yooseefo na'aa Minaasa 32,200;

³⁶⁻³⁷ Biiniyaama 35,400;

³⁸⁻³⁹ Daana 62,700;

⁴⁰⁻⁴¹ Aaseera 41,500;

⁴²⁻⁴³ Niftaaleema 53,400;

⁴⁴ Muse, Aarooninne tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuu paydeedda Asay hawaa.

⁴⁵ Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyawanttu barenttu aawuwaa golliyaan golliyaan paydetteeddino.

⁴⁶ Hewanttu ubbaanna 603,550.

⁴⁷ Shin Leewiyaa zaratuu ha paydetteedda asaana paydettibeykkino.

⁴⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁴⁹ «Leewiyaa zaratuwaa paydoppa; untunttu atteeda Israa'eelatuwaa payduwaan yeggoppa.

⁵⁰ Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa bollaninne Aa giddon de'iyaa miishshatuwaa ubbaa bollan kaappuwaa ootsaade suntsaa. Untunttu he Dunkkaaniyaanne Aa giddon de'iyaa miishshata tookkino; untunttu Aa giddon ootsinonne Aa yuushshuwaan dunkkaanino.

⁵¹ S'oossaa Dunkkaanii shodettiyaa wode Leewatuu shoddino; S'oossaa Dunkkaanii ek'k'iyaa wodekka Leewatuu essino. Untunttuppe haray ooninne aakko shiik'ooppe, hayk'k'o.

⁵² Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu armman armmaaninne barenttu c'itan c'itan shaakettiide, barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino.

⁵³ Shin S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa maabaraa bolla wod'd'enna mala, Leewatuu S'oossaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino; Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaan aawotino» yaageedda.

⁵⁴ Israa'eelatu hawaa ubbaa Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

2

Itti Itti Shaakuu Dunkkaanana sa'aa Bessiyaawaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa Asay barenttu bagga bagga erissiyaa armmaanne barenttu yaraa yaraa erissiyaa banddiraa kaalliide, S'oossaa Dunkkaaniyaappe guut-saa haakkiide, Aa yuushshuwaan dunkkaanino.

³⁻⁴ «Away doliyaa baggana Yihudaa baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoonaa 74,600;

⁵⁻⁶ Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela 54,400;

⁷⁻⁸ Zaabiloonaa Heloonaa na'aa Eli'aaba 57,400;

⁹ Yihudaa baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 186,400. Hara sa'aa biyaa wode untunttu koyiro kesiyaawantta.

¹⁰⁻¹¹ «K'ay dugehaa baggana Roobeela baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura 46,500;

¹²⁻¹³ Simoonaa S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela 59,300;

¹⁴⁻¹⁵ Gaada Re'u'eela na'aa Eliyasaafa 45,650.

¹⁶ Roobeela baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 151,450. Hara sa'aa biyaa wode untunttu laa"entso kesiyaawantta.

¹⁷ «Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniinne Leewiyaa zaratuwaa koyiro kesiidde laa"u baggaappenne guyyeppe kesiya laa"u baggaappe gidduwaan kesino; yaatiide barenttu dunkkaaneedda maaran maaraaninne barenttu banddiraa banddiraa kaalliide kesino.

¹⁸⁻¹⁹ «K'ay away wulliyaa baggana Efireema baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a 40,500;

²⁰⁻²¹ Minaasa Padaas'uura na'aa Gamaali'eela 32,200;

²²⁻²³ Biiniyaama Giidi'oonaa na'aa Abidaana 35,400;

²⁴ Efireema baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 108,100. Hara sa'aa biyaa wode, untunttu heezzentso kesiyaawantta.

25-26 «K'aykka huup'issa baggana Daana baggay barenttu armmaa kaallide dunkkaanino. Unttuntu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Daana Amishadaaya na'aa Ahi'eezera 62,700;

27-28 Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela 41,500;

29-30 Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a 53,400;

31 Daana baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 157,600. Hara sa'aa biyaa wode untunttu wursetsan bare banddiran kesiyaawantta» yaageedda.

32 Bare yaran yaran shaakettiide paydeteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaanna 603,550.

33 Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Leewatuu hara Israa'eelatuwaana paydettibeykkino.

34 Israa'eelatu Med'inaa Goday Musa azazeeddawaa ubbabaa ootseeddino. Simmi untunttu barenttu banddiraa kaalliide, hewaadan dunkkaaneeddino; k'ay barenttu yaraa yaraanne barenttu soo asaa asaa kaalliide, hewaadan keseeddino.

3

Aaroona Attuma Naanatuwaa

1 Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Musena haasayeedda wode de'iyaa Aaroonanne Muse golliyyaa Asay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

2 Aaroona attuma naanatuwaa suntsay bayiray Nadaaba, Abiha, El'aazaranne Itaamaara.

3 He Aaroona attuma naanay ubbay k'eese gidiide ootsanaw okettiide suntsetteeddino.

4 Shin untunttu giddoppe Naadaabinne Abihu Siinaa mela biittaa S'oossay azazibeena tamaa yarshshiide, Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eeddino; untunttoo na'i baawa. Hewaa diraw, untunttu aawuu Aaroona pas'a de'eedda laytsaa ubbaan El'aazaranne Itaamaara s'alalay k'eese gidiide ootseeddino.

Leewatuu K'eesetuwa Maaddanaw Suntsetteeddino

5 Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

6 «Leewatuwaa haa akka yaade k'eesiyaa Aaroona maaddana mala, untuntta Aa sintsa shiishsha.

7 Untunttu Aaroonawunne Israa'eeliyaa maabaraw ubbaw S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan dumma dumma oosuwa ootsino.

8 Untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaa aawotetsaa akkino; Israa'eeliyaa asaa diraw S'oossaa Dunkkaaniyaan oso ubbaa untunttu ootsino.

9 Neeni Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa maaddanaadan suntsaa; untunttu Israa'eeliyaa giddoppe ubbaanna Aaroonaw imetteeddino.

10 Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'eese ootsaade suntsaa. Unttuntuppe hara Asay ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o» yaageedda.

11 K'ay Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

12 «Taani Israa'eelatuwaa mac'c'a Asay bayira yeliyaa attuma naanatuwaa ubbaa diraw Israa'eelatuwaa giddoppe Leewatuwaa akkaad. Leewatuu tawaa;

¹³ ayaw gooppe, bayira yeletteedda ubbay tawaa. Taani Gibbs'e gadiyaan bayira yeletteeddawaa ubbaa wod'eedda gallassan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteeddawaa ubbaa, asaa gidina, mehiyaa gidina, taw dummayaad; untunttu tawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

¹⁴ K'aykka Med'inaa Goday Musa Siinaa mela biittaaan,

¹⁵ «Neeni Leewatuwaa untunttu soo asan asaaninne untunttu yaran yaran payda; yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawantta ubbaa payda» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse untuntta paydeedda.

¹⁷ Leewiyaa attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

¹⁸ Gershshoona attuma naanay Liibinanne Shim"a.

¹⁹ K'ahaata attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

²⁰ Maraara attuma naanay k'ay Maahilanne Musha. Leewatuwaa mayzza aawotuu hawantta.

²¹ Liibina yaratuunne Shim"a yaratuu Gershshoona zaratuwaa.

²² Untunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 7,500.

²³ Gershshoona yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe guyye away wulliyaa baggana dunkkaaniino.

²⁴ Gershshoona yaratuwaa soo asaa kaappuu Laa'eela na'aa Eliyasaafa.

²⁵ Gershshoona yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa, Dunkkaaniyaa kam-miyaawantta geliyaasaa gaaridduwaa,

²⁶ dabaabaa gaariddotuwa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa geliyaasan gaaridduwaa, wodorotuuwaanne untunttu go"aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino.

²⁷ Amiraama yaratuu, Yis'ihaara yaratuu, Kebroona yaratuunne Uuzi'eela yaratuu K'ahaata zaratuwaa.

²⁸ Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 8,600. K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaa aawotetsaa akkiino.

²⁹ K'ahaata yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe gedissa baggana dunkkaaniino.

³⁰ K'ahaata yaratuwaa soo asaa kaappuu Uuzi'eela na'aa Els's'aafaana.

³¹ Untunttu Taabootaa, s'arap'peezaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa, yarshshiyaa sa'aa, ootsiyaa wode go'ettiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa miishshatuwaa, gaaridduwaanne untunttu go"aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino.

³² Leewatuwaa kaappatuwaa kaappuu k'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazara; Geeshsha Sa'aa aawotiyaawanttu bolla I suntsetteedda.

³³ Maahila yaratuunne Musha yaratuu Maraara zaratuwaa.

³⁴ Untunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 6,200.

³⁵ Maraara yaratuwaa soo asaa kaappuu Abihayila na'aa S'urii'eela. Maraara yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe huup'issa baggana dunkkaaniino.

³⁶ Maraara yaratuu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwaa, kulbbotuwa, tuussatuwaa, gedetuwa, he oosoo koshshiyaa miishshatuwaa ubbaanne untunttu go"aanna gaketiyaabatuwaa ubbaa aawotetsaa akkiino.

³⁷ Hewaa bollakka gujjiide, yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa tuussat-uwaanne untunttu gedetuwaa, shikaaliyaanne wodorotuwaa aawotetsaa akkiino.

³⁸ K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsa away doliyaa baggana Muse, Aarooninne Aa attuma naanay dunkkaaniino. Untunttu Israa'eelatuwaa diraw S'oossaa Dunkkaane giddon ootsiyaa oosuwaa aawotetsaa akkiino. Hara Asay S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o.

³⁹ Med'inaa Goday azazina, Musenne Aarooni paydeedda attuma Leewatuu, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 22,000.

Bayira Yeletteedda Israa'eelatuwaa Kotaa Leewatuu Aketeeddino

⁴⁰ Med'inaa Goday Musa, «Israa'eelatuwaa bayira attuma naanatuwaa, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa wantta ubbaa paydaade untunttu suntsaa s'aafa.

⁴¹ Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa taw akka; k'ay Israa'eelatuwaa mehiyaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa mehiyaa taw akka. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

⁴² Muse Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa paydeedda.

⁴³ Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa bayira yeletteedda attumawanttu, suntsaykka s'aafetteeddawanttu ubbaanna 22,273.

⁴⁴ Med'inaa Goday Musa k'aykka hawaadan yaageedda;

⁴⁵ «Leewatuwaa Israa'eeliyaa attumawanttu ubbaa kotaw akka; Leewatuwaa mehetuwaa Israa'eelatuwaa mehiyaa kotaw akka; Leewatuu tawaa gidanawantta. Taani Med'inaa Godaa.

⁴⁶ Leewatuwaa payduwaappe dariyaa 273 bayira gidiide yeletteedda Israa'eeliyaa attuma naanatuwaa wozanaw,

⁴⁷ ittoo ittoo ichcheshu s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan akka; Itti S'agaraa Biray Laatamu Geera keeshshaa.

⁴⁸ Palaheedda Israa'eelatuwaa woziyaa he miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw imma» yaageedda.

⁴⁹ Muse, Leewatuwaan wozetteeddawanttuppe palaheeddawantta woziyaa miishshaa shiishsheedda.

⁵⁰ Bayira yeletteedda Israa'eelatuwaappe 1,365 s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan I shiishsheedda;

⁵¹ Med'inaa Goday azazeedda azazuwaadan, Muse woziyaa miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw immeedda.

4

K'ahaata Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroon hawaadan yaageedda;

² «Leewiyaa zaratuwaan K'ahaata yaratuwaa untunttu dabbuwaan dabbuwaaninne untunttu soo asan asan shaakkaade payda;

³ yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.

⁴ K'ahaata yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsana oosuu hawaa: untunttu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha miishshatuwaan aawotiino.

⁵ «Asay dunkkaaneedda saappe baanaw haniyaa wode, Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo geliide, Taabootaa sintsa gaarid-duwaa kak'uwaappe wotsino; he C'aak'uwa Taabootaa aan kammino.

⁶ He kammeeddawaa bollakka wod'iyaa irbbaaniyaa kammino; hewaa bollakka k'ay gujjiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa kammino; tookkiyaa kasotuwaa untuntu sagaayetuwaan aatsino.

⁷ «S'oossaa sintsa shiishshiyaa ukitsaa wotsiyaa s'arap'p'eezaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino; Aa bolla saanetuwaa, c'ilppatuwaa, s'uu'atuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa wotsino; k'ay ukit-say ubbaa wodekka Aa bollappe d'ayoppo.

⁸ Hewaa bollan zo'o c'ark'k'iyaa hiis's'iide, irbbaniyaa k'ay Aa bolla kammino; tookkiyaa kasotuwaa sagaayetuwaan aatsino.

⁹ «Untuntu saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa akkiide, s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa s'omppetuwaa, toyissiyaa k'ap'etuwaana, untunta wotsiyaabatuwaanne zayitiyaa tigiya s'aarotuwaa akka ubbaa kammino.

¹⁰ Yaatiide akka miishshatuwaa ubbaakka irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino.

¹¹ «Is'aanaa c'uwissiyaa work'k'aa saas'iniyaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'eeddawaa k'ay irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa untuntu sagaayetuwaan aatsino.

¹² Hewaadanka, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa akkiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa s'aas'ino; irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino.

¹³ «Yaatiide nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa bidintsaa diggiide Aa bolla ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino.

¹⁴ Aa bolla yarshshiyaasan go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa, tamaa c'ooc'etuwa, ashuwaa k'ap'iyaa k'ap'etuwa, akaafatuwaanne kaashiyaa kuyis'aarotuwaa wotsino. Irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa untuntu sagaayetuwaan aatsino.

¹⁵ «Aarooninne Aa attuma naanay, geeshshabatuwaanne geeshsha miishshatuwaa ubbaa kammiide makkooppenne dunkkaaneedda sa'appe denddiyaa wodii gakkoope, hewaa ubbaa tookkanaw K'ahaata yaratu y'iino. Shin geeshsha miishshatuwaa untuntu bochchoope hayk'k'ino. S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa he miishshaa K'ahaata yaratu tookkino.

¹⁶ «K'eesiyaa Aaroona na'ay El'aazari s'omppiyaa zayitiyaw, sawiyaa is'aanaw, hachchi hachchi yarshshiyaa katsaa yarshshuwaanne okkiyaa zayitiyaw, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa muliyaanne Aa gidдон de'iyaa dumma geeshsha miishshatuwaa ubbaa bolla aawoto» yaageedda.

¹⁷ K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

¹⁸ «K'ahaata yaratu Leewiyaa zaratuwaappe hayk'k'iide d'ayenna mala s'eellite.

¹⁹ Ubbaappe aad'd'eedda geeshsha miishshaa mata shiik'iyaa wode, untuntu hayk'k'ennan pas'a attiide de'ana mala, untuntu hawaadan oot-site: Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо geliide K'ahaata yaratu ubbay huup'iyaa huup'iyaa ootsana oosuwaanne tookkana tookuwaa shaakki shaakkiide gishino.

²⁰ K'ahaata yaratu hayk'k'ennaadan, ubbaappe aad'd'iyaa geeshshatuwaa k'eesatu s'aas'ishin be'anaw gidduwaa geloppino» yaageedda.

Gershshoona Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwa

²¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²² «Gershshoona yaratuwaakka untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkaade payda;

²³ yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.

²⁴ «Gershshoona yaratuu ootsiyaa oosuunne tookkiyaa tookku hawaa:

²⁵ untuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa gaariddotuwa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, Aa kammiyaabatuwaanne bollana kammiyaa irbbaniyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaasan sottiya gaaridduwaa tookkino;

²⁶ k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'eeda dabaabaa gaariddotuwa, dabaabaa geliyaasaa gaaridduwaa, wodorotuwaanne untuntu go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkino. Gershshoona yaratu ha miishshatuwaan ootsanaw bessiyaa oosuwa ubbaa ootsino.

²⁷ Tookkiyaawaa gidina, hara oosuwa gidin akka untuntu ootsiyaa oosuwa ubbay Aarooninne Aa attuma naanay untunta azazina oosettino. Neeni untuntu tookkanaw bessiyaabatuwa ubbaa untuntu aawotetsaa aawotetsaadan untuntu gisha.

²⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon Gershshoona yaratu ootsana oosuu ubbay hawaa. Untuntu ootsana oosuwa ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa.

Maraara Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwa

²⁹ «Maraara yaratuwa untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkaade payda;

³⁰ yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawantta payda.

³¹ «Untuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsana oosotuu hawantta: untunta Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa, kulbbotuwa, tuussatuwaanne gedetuwa,

³² k'aykka dabaabaa yuushshuwaan ek'k'iyaa tuussatuwa, he tuussatuu gedetuwa, toliya s'agaagetuwa, wodorotuwa, hewanttoo koshshiyaa miishshatuwa ubbaanne he miishshatuwaanna gaketiyaabatuwa ubbaa tookkino. Itti itti uraw I tookkanawaa shaakkaade gisha.

³³ S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon Maraara yaratu ootsana oosuu ubbaanna hawaa. Untuntu ootsana ooso ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

³⁴ Muse Aarooninne maabaraa kaappatuu K'ahaata yaratuwa attuma asaa untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkiide paydeeddino.

³⁵ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawanttu,

³⁶ untuntu soo asan asan paydina ubbaanna 2,750.

³⁷ K'ahaata yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootseedda asaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunta paydeeddino.

³⁸ Gershshoona yaratuukka barenttu dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino.

³⁹ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddon ootsanaw yiyaawanttu,

⁴⁰ untuntu soo asan asan paydina ubbay 2,630.

⁴¹ Gershshoona yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootseedda asaa paydina hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunttu paydeeddino.

⁴² Maraara yaratuukka k'ay dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino.

⁴³ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanttu,

⁴⁴ untunttu soo asan asan paydina ubbay 3,200.

⁴⁵ Maraara yaratuwaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untunttu paydeeddino.

⁴⁶ Hewaa ootsiide Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa kaappatuu Leewatuwaa ubbaa, untunttu yaran yaraaninne untunttu soo asan asan shaakkiide paydeeddino.

⁴⁷ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakkeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон oosuwaa ootsanawunne aw go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkanaw yeeddawanttu

⁴⁸ ubbay 8,580.

⁴⁹ Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu huup'iyaan huup'iyaan ootsana oosuu woy tookkana tookkuuka untunttoo odetteedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu ubbaykka paydeteeddino.

Duma Duma Higgiyaanne Wogaa

5

(5:1–8:23)

Geeyibeenna Asaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda:

² «Neeni Israa'eelatuwaa, «Hintte gidдон wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda uraa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa uraa, woy anhaa oyk'k'iide tuneedda uraa oonakka hintte dunkkaaneedda sa'aappe kessi diggite» yaagaade azaza.

³ Hewe mac'c'awaa attumawaa gidinakka kessino. Taani untunttu gid-duwaan de'iyaa untunttu dunkkaaneeddasaa hewanttu tunissenna mala, untunttu dunkkaaneedda sa'aappe kessa yedda» yaageedda.

⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eelatuwaa untunttu ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kessiide yeddeeddino.

Naak'uwaa Ac'c'aa

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁶ «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; «Itti attuma Asay woy itti mac'c'a Asay ay ogiyaaninne hara asaa naak'k'ooppenne hewan Med'inaa Godaw ammanettennan is's'ooppe, he uray bayzzanchcha.

⁷ Hewaa diraw, I bare ootseedda nagaraa paas'o; bare bayzzeeddawaa kumentsaa zaariide c'iggo; hewaa bollakka ichcheshentso kushiya gujjiide, bare naak'k'eedda uraw ac'c'o.

⁸ Shin he naak'etteedda uray hayk'k'eeddawaa gidooppenne, ac'c'aa akkanaw aw mata dabbuu d'ayooppe, he ac'c'ay Med'inaa Godaassa. He ac'c'iyaa ac'c'ay naak'k'eedda uray maarettanaw yarshshoo immiyaa dorssaa orggiyaana ittippe k'eesiyaw imetto.

⁹ K'ay Israa'eelatu k'eesiyaw immiyaa geeshsha imuwaa ubbay he k'eesiyaassa.

¹⁰ Itti itti Asay immiyaa imotay he immeedda uraaba; shin k'eesiyaw I immiyaa imotay he k'eesiyaassa yaaga» yaageedda.

Bare Asinaan Sid'ettiyaa Machchatibaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹² «Neeni Israa'eelattoo hawaadan yaagaade oda; «Itti uraa machchata kare hamettaade, aw ammanettennan is's'aade,

¹³ hara attuma asaana gisoope, k'ay hewaa iza bare asinaappe k'osoope, markkay baynnawaa gidooppenne, iza sharmus'aade oyk'k'ettennan at-toope,

¹⁴ Iza tuneedda diraw, I golliyaw izo sid'iyaw gidanaw danddayee; woy iza tunennan de'ishshin, I bare machchato sid'iyaw gidanaw danddayee.

¹⁵ Yaatoope, he bitanii bare machchato k'eesiyaakko afo; k'ay izi diraw yarshshanaw itti kiilo giraame bangaa d'iiliyaa afo. Shin d'iiliyaa bolla zayitiyaa tigoppo, woy is'aanaa Aa bolla wotsoppo; ayaw goope, he d'iilii I bare machchato sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshsho; k'ay hewe bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa.

¹⁶ « «Hewaappe guyyiyaan, k'eesii he mishirato shiishiide, Med'inaa Godaa sintsan esso.

¹⁷ Anjjetteda haatsaa kuyis'aaruwaan akko. Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaa wuyggiyaan de'iyaa baanaa akkiide, he haatsaan gujjo.

¹⁸ He mishiratto Med'inaa Godaa sintsan esso; hewaappe guyyiyaan, he mishiratti huup'iyaa billo; sid'eedda diraw yarshshiyaa izi bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa katsaa yarshshuwaa izi kushiyan wotso; k'ay he k'eesii bare kushiyan shek'k'aa ahiyaa c'amo haatsaa kuyis'aaruwaana oyk'k'o.

¹⁹ Mishirato hawaadan yaagiide c'aak'k'etso; «Neeni hara attuma asaana gisabeennawaa gidooppenne, ne asinaa aggaade kare hamettaade tunabeennawaa gidoope, shek'k'aa ahiyaa ha c'amo haatsay new gometoppo.

²⁰ Shin neeni ne asinaa aggaade kare hamettaade tuneeddawaa gidoope, hara attuma asaana giseeddawaa gidoope,

²¹ Med'inaa Goday ne yeluwaa golliyaa gunddissiyaawaaninne ne uluwaakka gaafisiyaawan, ne asan neena shek'iso.

²² Ha shek'k'aa ahiyaa haatsay ne ulo giddo geliide ne uluwaa gaafiso; ne yeluwaa keetsaakka gunddisso» yaagiide c'aak'k'etso.

« «Mishirataakka, «Amen"i; amen"i» yaagu.

²³ « «Hewaappe guyyiyaan, k'eesii ha shek'atuwaa s'aas'etteedda mas'aafan s'aafu; shek'atuwaa c'amo haatsaa giddo meec'c'o.

²⁴ Yaatiide shek'k'aa ahiyaa he c'amo haatsaa mishirato ushsho; shek'k'aa ahiyaa haatsay mishiratti uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana.

²⁵ K'eesii mishiratti kushiyaappe sid'eedda diraw yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa akkiide, he yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiide, yarshshiyaa sa'aa aho.

²⁶ K'eesii katsaa yarshshuwaappe kop'p'iyawaa akkiide bayzzanchcha gidekkentto k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa ootsiide, yarshshiyaasan s'uuggo. Hewaappe guyyiyaan, mishirato he haatsaa ushsho.

²⁷ Haatsaa izo ushsheeddawaappe guyyiyaan, hawaadan hanana: iza bare asinaw ammanettana d'ayaade tuneeddawaa gidoope, shek'k'aa ahiyaa haatsay I uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana; izi uluukka gaafana; izi yeluwaa golliikka gunddana. Iza bare asan shek'k'etteedaano gidana.

²⁸ Shin iza tunabeenna s'illo mac'c'a asaa gidooppe, Aa saro ataade naanatuwaa yelana.

²⁹⁻³⁰ « ²⁹Itti Asay bare machchato sid'iyaa wode ootsana wogay hawaa. Iza kare hamettaade tunooppe, woy itti Asay bare machchato sid'ooppe, Med'inaa Godaa sintsan izo essiide k'eesii ha wogaa ubbaa izi bolla polo.

³¹ Asinay bayzzuwaa ubbaappe saro attana; shin mac'c'awunno bare nagaraa gaasuwaan yiyaawaa tookkana» yaaga» yaageedda.

6

Naaziraawetetsaa Higgiyaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

² «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ³Attuma Asay woy mac'c'a Asay Naaziraawe gidiide, barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppooppe,

³ woyniyaa eessaanne hara matsoyiyaa ushshaa ushoppo; woyniyaa ay-ifiyaappe agettiya c'aalabaanne matsoyiyaabaa ushoppo; woyniyaa teeraa gum"eeddawaa ushoppo. Woy woyniyaa teeraa shuguwaa gidina, mela gidinakka mooppo;

⁴ I barena dummayeedda wodiyaan ubbaan, woyniyaa turaappe beet-tiyaawaa ubbaa, woyniyaa zeretsaa gidina, woy woyniyaa pok'uwaa gidinakka mooppo.

⁵ « ⁶I barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppeedda wodiyaan ubbaan, Aa huup'ii meedettoppo woy k'ans's'ettoppo. I bare huup'iyaa bin-naanaakka adussiide dichcho. I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodii polettana gakkanaw, geeshsha gidanaw koshshee.

⁶ « ⁷I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodiyaan ubbaan anhaakko shiik'oppo.

⁷ Haray attina Aa aawuu, woy Aa daaya, woy Aa ishay, woy Aa michchata hayk'k'ooppekka, I barena tunissoppo. Ayaw gooppe, I barena S'oossaw dummayeeddawaa erissiyaawe bare huup'iyana.

⁸ I barena S'oossaw dummayeedda wodiyaan ubbaan I Med'inaa Godaw geeshsha.

⁹ « ¹⁰Asay Aa matan akeekenan hayk'k'ina, S'oossaw dummayeedda Aa huup'ii tunooppe, laappun gallassaa gam"iide, bare geeyiyaa he laappuntsa gallassi bare huup'iyaa meedetto.

¹⁰ Hosppuntsa gallassan laa"u harap'p'etuwwa woy laa"u mara harap'p'etuwwa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge K'eesiyaw aho.

¹¹ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Ayaw gooppe, anhay Aa mata shiik'eedda bayzzuwaa diraw, aw atto giissanaassa. He gallassi I bare huup'iyaa wogaadan geeshsho;

¹² I barena kase geppeedda wodiyaan keenaa barena S'oossaw dummayanaw koshshee. Yaatiide yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa attuma dorssaa naak'oo immiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshsho. Shin hewaappe kase I barena S'oossaw dummayeedda gallassatuu paydetikkino; ayaw gooppe, I barena dummayeedda he wodetuwwa giddon barena tunissi diggeedda.

¹³ « ¹⁴Bare gefaa wodiyaan wursseedda wode barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawiyaa wogay hawaa: S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge I shiik'o;

¹⁴ Med'inaa Godaw tilla bollana de'iyaa itti laytsaa attuma dorssaa s'uuggiyaa yarshshoo, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa dorssato nagaraa yarshshoonne tilla bollana de'iyaa dorssaa orggiyaa ittippetetsaa yarshshoo he sa'aa aho.

¹⁵ K'ay katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa untuntunna ittippe yarshshanaw aho; he katsaa yarshshuu irshshuu gelibeennawaa gido; k'ay zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iiliyaa komppotuwaanne zayitiyaa oketteedda lee"o ukitsatuwaa masoofiyaa aho.

¹⁶ « K'eesii hewaa ubbaa shiishiide, nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshsho ootsiide, Med'inaa Godaw Aa diraw yarshsho.

¹⁷ K'eesii dorssaa orggiyaa, irshshuu gelibeenna komppotuwaanne ukitsatuwaa ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshsho. K'ay hewaana ittippe katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa yarshsho.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Naaziraawii S'oossaw dummayeedda bare huup'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan meedetto; meedettedda binnaanaa afiide, ittippetetsaa yarshshuwaappe garssa baggana de'iyaa taman yeggo.

¹⁹ « Barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawii bare huup'iyaa meedetteddawaappe guyyiyaan, k'eesii doyisetteedda dorssaa orggiyaa missaa, irshshuu gelibeenna itti komppuwaanne itti lee"o ukitsaa akkiide, ha Naaziraawiyaa kushiyaan wotso.

²⁰ K'eesii untuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. Yaatooppe hewanttu wus'akkeedda anggoosuwaananne yarshsheedda gediyaana geeshshanne k'eesiyaassa. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaw barena dummayeedda Naaziraawii woyniyaa eessaa ushana gooppe usho.

²¹ « Simmi S'oossaw barena dummayanaw geppeedda Naaziraawiyaw wotso wogay hawaa: barena Med'inaa Godaw yarshshanaw koshshiyaa yarshshotuwaappe aad'd'iyawaa immanaw geppeeddawaa gidoope, I bare geppeedda gefaa keenaa gatsanaw koshshee yaaga» yaageedda.

K'eesetuu Anjjana Anjjuwaa

²² Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²³ «Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo hawaa oda; Israa'eeliyaa asaa hintte hawaadan yaagiide anjjite:

²⁴ «Med'inaa Goday hinttena anjjonne hinttena naago;

²⁵ Med'inaa Goday hinttenttoo bare som"uwaa poo'issonne hinttenttoo k'aretto;

²⁶ Med'inaa Goday hinttena bare keeka ayifiyaan s'eellonne hinttenttoo sarotetsaa immo» yaagiide anjjite» yaaga.

²⁷ «Hawaadan untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla ta suntsaa wotsana, taani untuntta anjjana» yaageedda.

7

Kaappotuu Aheedda Imotaa

¹ Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa toliide makkeedda wode, he Dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa okkiide geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa saanne Aa miishshaa ubbaakka okkiide geeshsheedda.

² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaa kaaletseeddawanttu, hewantunne zaratuwaa paydeedda soo asaa kaappotuu imotaa aheeddino.

³ Med'inaa Godaw imotaa shiishsheeddino; hewanttukka kameteedda usuppun gaaretuwaa, tammanne laa"u booratuwaa, kaappuwaan kaappuwaan itti itti booraanne laa"u laa"u kaappotuu itti itti gaariyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa aheeddino.

⁴ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁵ «S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo go"ana mala, neeni hewantta untuntuppe akkaade, Leewatoo untunttu oosoo oosoo koshshiyaawaadan shaakkaade imma» yaageedda.

⁶ Muse gaaretuwaanne booratuwaa akkiide, Leewatoo immeedda.

⁷ Gershshoona yarattoo untunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, laa"u gaaretuwaanne oyddu booratuwaa immeedda.

⁸ K'ay Maraara yarattoo untunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, oyddu gaaretuwaanne hosppun booratuwaa immeedda. Untunttu ubbaykka k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana.

⁹ Shin Muse K'ahaata yarattoo hewaappe ayaanne immibeenna; ayaw gooppe, untunttu aawotetsaan de'iyaa geeshsha miishshatuu barenttu hashiyaan tookkanaw koshshiyaawantta gidiyaa diraassa.

¹⁰ Yarshshiyaa saa Muse okkiide geeshsheedda gallasan, kaappotuu yarshshiyaa sa'aa anjjissanaw barenttu imuwaa akkiide, he yarshshuwaa sa'aa sintsa aheeddino.

¹¹ Med'inaa Goday Musa kase, «Itti itti gallassi itti kaappuu yarshshiyaa sa'aa anjjanaw bare imuwaa S'oossaw immo» yaagi wotseedda.

¹² Koyro gallassi bare imuwaa aheedawe Yihudaa zariyaappe Aminaadaaba na'aa Na'asooni.

¹³ Na'asooni aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katasaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

¹⁴ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

¹⁵ s'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa;

¹⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

¹⁷ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Aminaadaaba na'ay Na'asooni aheedda imuu hawaa.

¹⁸ Laa"entsa gallassi Yisaakoora zaratuu kaappuu, S'u'aara na'ay Nataani'eeli bare imuwaa aheedda.

¹⁹ Nataani'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katasaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

²⁰ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

²¹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa;

²² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

²³ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'u'aara na'ay Nataani'eeli aheedda imuu hawaa.

²⁴ Heezzentsa gallassi Zaabiloona zaratuu kaappuu, Heloona na'ay Eli'aabi bare imuwaa aheedda.

²⁵ Eli'aabi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka kat-saa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

²⁶ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

²⁷ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

²⁸ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,

²⁹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Heloona na'ay Eli'aabi aheedda imuu hawaa.

³⁰ Oyddentso gallassi Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'ay Eliis'uuri bare imuwaa aheedda.

³¹ Eliis'uuri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka kat-saa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

³² k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

³³ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

³⁴ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

³⁵ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Shade'uura na'ay Eliis'uuri aheedda imuu hawaa.

³⁶ Ichcheshantsa gallassi Simoona zaratuu kaappuu, S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli bare imuwaa aheedda.

³⁷ Shalumi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka kat-saa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

³⁸ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

³⁹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁴⁰ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁴¹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli aheedda imuu hawaa.

⁴² Usuppuntsa gallassi Gaada zaratu kaappuu, Re'u'eela na'ay Eliyasaafi bare imuwaa aheedda.

⁴³ Eliyasaafi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka katasaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁴⁴ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁴⁵ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁴⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁴⁷ ittippetetsaa yarshshoo laa'u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Re'u'eela na'ay Eliyasaafi aheedda imuu hawaa.

⁴⁸ Laappuntsa gallassi Efireema zaratuwaa kaappuu Amihuuda na'ay Elishamaa'i bare imuwaa aheedda.

⁴⁹ Elishamaa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka katasaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁵⁰ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁵¹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁵² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁵³ ittippetetsaa yarshshoo laa'u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amihuuda na'aa Elishamaa'a imuu hawaa.

⁵⁴ Hosppuntsa gallassi Minaase zaratu kaappuu Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli bare imuwaa aheedda.

⁵⁵ Gamaali'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka katasaa yarshshuwaa yarshshanaw lik'k'o d'iilii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta

⁵⁶ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁵⁷ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁵⁸ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,

⁵⁹ ittippetetsaa yarshshoo laa'u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli aheedda imuu hawaa.

⁶⁰ Udduppuntsa gallassi Biiniyaama zaratu kaappuu Giidi'oona na'ay Abidaani bare imuwaa aheedda.

⁶¹ Abidaani aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka kat-

saa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁶² k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

⁶³ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁶⁴ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁶⁵ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne, itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Giidi'oona na'ay Abidaani aheedda imuu hawaa.

⁶⁶ Tammantsa gallassi Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri bare imuwaa aheedda.

⁶⁷ Ahi'eezeri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁶⁸ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa.

⁶⁹ S'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁷⁰ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁷¹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri aheedda imuu hawaa.

⁷² Tammanne ittentsa gallassi Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'ay Paagi'eeli bare yarshshuwaa aheedda.

⁷³ Paagi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshoo yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁷⁴ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda shaataa, is'aanay kumeeddawaa;

⁷⁵ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁷⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁷⁷ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Okiraana na'ay Paagi'eeli aheedda imuu hawaa.

⁷⁸ Tammanne laa"entso gallassi Nifttaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'ay Ahiraa'i bare imuwaa aheedda.

⁷⁹ Ahiraa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraa-menne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta,

⁸⁰ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda itti shaataa, is'aanay kumeeddawaa;

⁸¹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁸² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,

⁸³ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Enaana na'ay Ahiraa'i aheedda imuu hawaa.

⁸⁴ Yarshshiyaa sa'ay oketteedda wode, Israa'eelatuwaa kaappatuu yarshshiyaa sa'aa anjjanaw aheedda imotay ubbaanna hawantta: Biraappe med'd'eedda tammanne laa"u keretuwaaw, biraappe med'd'eedda tammanne laa"u kuyis'aarotuwaanne work'k'aappe med'd'eedda tammanne laa"u shaatetuwaaw;

⁸⁵ biraappe med'd'eedda itti itti kerii itti kiilo giraamenne bagga dees'ee; biraappe med'd'eedda itti itti kuyis'aaruu hosppun s'eetu giraame dees'ee; biraappe med'etteedda keriyaanne kuyis'aaruu eretteedda miizaanan wotsina, ubbaanna laatamanne hosppun kiilo giraame keenaa dees'iino.

⁸⁶ Tammanne laa"u work'k'aa shaatatuu eretteedda miizaanan wotsina ittuu ittuu itti s'eetanne tammu giraame, ubbaanna itti kilonne heezzu s'eetu giraame dees'iino. Unttuntun is'aanay kumi utteedda.

⁸⁷ Katsaa yarshshuwaanna ittippe s'uuggiyaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna tammanne laa"u korumatuwaa, tammanne laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda tammanne laa"u attuma dorssatuwaa. Unttuntu nagaraa yarshshoo aheedda deeshshaa orggetuu ubbaanna tammanne laa"a.

⁸⁸ Unttuntu ittippetetsaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna laatamanne oyddu korumatuwaa, usuppun tammu dorssaa orggetuwaa, usuppun tammu gakkeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda usuppun tammu attuma dorssatuwaa. Yarshshiyaa sa'ay oketteeddawaappe guyyiyaan, anjjo aheedda imotay hawantta.

⁸⁹ Muse Med'inaa Godaana haasayanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, Markkatetsaa Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"uwaa bollan, laa"u kiruubetuwaappe gidduwaana Med'inaa Goday haasayiyaa kooshshaa siseedda; Ikka aanana haasayeedda.

8

S'omppetuwaa Utisissuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa,

² «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; «Neeni laappun s'omppetuwaa wotsiyaa wode s'omppetuu s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'iino» yaaga» yaageedda.

³ I geeddawaadan Aarooni ootseedda. Med'inaa Goday Musa azazeed-dawaadan, Aarooni s'omppetuwaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'issanaadan ootsiide, ballatuwaan wotseedda.

⁴ S'omppiyaa wotsiyaawe garssa gediyaappe bolla c'iishshaana alleek'k'etteedda ballatuwaa s'eeraa gakkanaw k'os'etteedda work'k'aappe med'etteedda. S'omppiyaa wotsiyaa ballay Med'inaa Goday Musa besseedda leemisuwaadan oosetteedda.

Leewatuu S'oossaw Dummateeddino

⁵ K'ay Med'inaa Goday Musa,

⁶ «Hara Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe Leewatuwaa akkaade, untuntta wogaadan geeshsha.

⁷ Neeni untuntta geeshshanaw hawaadan ootsa: geeshshiyaa haatsaa akkaade untuntta pushakka; untuntu barenttu bollaa ubbaa meedettino; barenttu mayuwaakka meec'c'ino; yaatiide untuntu wogaadan geeshsha gidana.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, untuntu korumaa ittuwaanne liik'o d'iiliyaa za-yitiyaan munak'k'eeddawaa katsaa yarshshoo akkino; neeni k'ay laa"entso korumaa nagaraa yarshshoo akka.

⁹ Yaataade Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ayaa; Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa shiishsha.

¹⁰ Neeni Leewatuwaa Med'inaa Godaa sintsa ahina, Israa'eeliyaa Asay untuntu bolla barenttu kushiya wotsino.

¹¹ Leewatuu Med'inaa Godaa oosuwaa ootsanaw giigana mala, Aarooni Israa'eeliyaa asaappe Leewatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho.

¹² «Leewatuu barenttu kushiya korumatuu huup'iyaan wotsino; ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsaade, ittuwaa k'ay Leewatuu atto geetettana mala, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw yarshsha.

¹³ Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatu aawotetsaa garssan wotsa; yaataade untuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade, Med'inaa Godaa sintsa shiishsha.

¹⁴ Hewaadan ootsaade Leewatuwaa hara Israa'eeliyaa asaappe dummaya; dummayooppe Leewatuu tawaa gidana.

¹⁵ «Neni Leewatuwaa geeshsheeddawaappenne k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade shiishsheeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwaa ootsanaw yiino.

¹⁶ Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe untuntu taw ubbaanna imetteeddino; Israa'eeliyaa mac'c'a asaappe yelettedda bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa taw akkaad.

¹⁷ Israa'eeliyaa asaa gidduwaan bayira yeletteeddawe asaa gidina, mehiyaa gidinakka ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira ubbaa wod'eedda gallasan, untuntta taw dummayaad.

¹⁸ Israa'eeliyaa bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa akkaad.

¹⁹ Israa'eeliyaa asaa ubbaa gidduwaappe taani Leewatuwaa Aaroonawunne Aaroona attuma naanaw imuwaa ootsaade immaad. Israa'eeliyaa Asay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa shiik'iyya wode, boshay untuntta bochchenna mala, Leewatuu Israa'eeliyaa asaa gishsha Gaketiyaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwaa ootsinonne untuntu diraw atto geetettino» yaageedda.

²⁰ Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay ootseeddino.

²¹ Leewatuu barena geeshsheeddino; barenttu mayuwaakka meec'c'eeddino. Aarooni untuntu k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda; untuntta geeshshanaw untuntta atto giisseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu Aaroonanne Aaroona attuma naanatu aawotetsaa garssan, Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidon barenttu oosuwaa ootsanaw yeeddino. Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan untuntu ootseeddino.

²³ K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²⁴ «Hawe Leewatuwaa s'eelliyaa wogaa: laytsay laatamanne ichcheshanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu oosuwaa ootsanaw Gaketiyaa Dunkkaaniyaa yiino.

²⁵ Shin untunttu laytsay ishatamuwaa gidiyaa wode untunttu barenttu oosuwaappe s'urataa kesino; simmiide laa"entso ootsoppino.

²⁶ Untunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa barenttu ishatuwaa ootsi maaddana gooppe maaddinoppe attina, untunttu barekka ay oosonne ootsoppino. Simmi neeni Leewatuwaa oosuwaa hawaadan oosissaasa» yaageedda.

9

Laa"entso Paasigaa (9:1-23)

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe kseedda laa"entso laytsan koyiro agenaan Siinaa Mela biittaa Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa keereedda gallassan bonchcho.

³ Ha aginaan tammanne oyddentso gallassan, Aa keereedda wode, away wullana haniyaa wode, Aa wogaa ubbaadaaninne Aa azazo ubbaadan bonchcho» yaageedda.

⁴ Muse Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchana mala, untunttoo odeedda.

⁵ Koyro aginaw tammanne oyddentso gallassi, away wullana haniyaa wode Siinaa Mela biittaa untunttu Paasigaa Baalaa bonchcheeddino. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.

⁶ Shin untunttuppe amareedawanttu hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiide tuneedda diraw, he gallassi Paasigaa Baalaa bonchchanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, untunttu Musekkonne Aaroonakko he gallassi yiide,

⁷ Musa, «Nuuni hayk'k'eedda asaa anhaa bochcheedda diraw tuneeddo; shin keereedda wodiyaan hara Israa'eeliyaa asaanna Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaawaa nuuni ayaw digetteetto?» yaageeddino.

⁸ Muse untuntta, «Med'inaa Goday hinttewaa taw azaziyaawaa taani sisana gakkanaw hintte takkishshite» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹⁰ «Neeeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Hintteppe woy hintte zaratuwaappe ooninne anhaa bochchiide tunooppe, woy manddareedawaa gidooppe, I Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcho;

¹¹ laa"entso aginaan tammanne oyddentso gallassi away wullana haniyaa wode Paasigaa Baalaa bonchcho. Paasigaa dorssaa irshshuu gelibeenna ukitsaananne c'amo bonc'c'iyaa mo.

¹² Sa'ay wonttanaw he dorssaappe ayaanne ashshoppo; k'ay Aa mek'etsaappekka ittuwaanne mentsoppo. Paasigaa Baalaw Aa woga ubbaa ootso.

¹³ Shin manddaribeenna geeshsha Asay Paasigaa bonchchennaan is'sooppe, hewaappe sintsaw I ta asaa giddoppe bohetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa yarshshuwaa keereedda wodiyaan I shiishshibeenna. He Asay bare nagaray aheedda metuwaa akkanaw besse.

¹⁴ «Hintte gidduwaan de'iyaa bete Asay Paasigaa Baalaa Med'inaa Godaw bonchchana koyooppe, Paasigaa wogaadan bonchcho. Betiyawukka gade asawukka itti mala wogay de'o» yaaga» yaageedda.

Tamaadan Poo'eedda Shaariyaa

(Kes. 40:34-38)

¹⁵ Dunkkaanii toletteedda gallassi shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa mayyeedda; omarssaappe doommiide, wonttana gakkanaw Dunkkaaniyaappe bollana de'iyaa shaarii tamaa malatee.

¹⁶ Hewaadan ubbaa wode gallassi gallassi shaarii mayyee; k'amma k'amma he shaarii tamaadan poo'ee.

¹⁷ He shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddiyaa wode awudenne Israa'eelatu barenttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiino; k'ay he shaarii wod'd'iyaa ay sa'aa'anne Israa'eelatu dunkkaaniino.

¹⁸ Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; hewaadanka, Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniino. Shaarii Dunkkaaniyaa bolla gam"iyaa wode ubbaan barenttu dunkkaaneeddasan gam"ino.

¹⁹ Shaarii Dunkkaaniyaa bolla daro gallassaa gam"ooppe, Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaa naagiinoppe attina, hak'anne biikkino.

²⁰ Itti itti gede shaarii Dunkkaaniyaa bolla amareeda gallassaa gam"ee. Med'inaa Godaa azazuwaan untuntu dunkkaaniino; k'ay hewaadanka, S'oossaa azazuwaan untuntu denddino.

²¹ Itti itti gede shaarii omarssaappe wonttana gakkanaw s'alalaa gam"ee; wonttina shaarii denddiyaa wode untunttukka denddino. Gallassaa gidina, k'amma gidina, shaarii denddiyaa wode untunttukka denddino.

²² Shaarii Dunkkaaniyaa bolla laa"u gallassaa gam"ina, woy itti aginaa, woy itti laytsaa gam"ina, Israa'eelatu barenttu dunkkaaneeddasan gam"iinoppe attina biikkino. Shin shaarii denddiyaa wode untunttukka denddino.

²³ Untuntu Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniinonne k'ay Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; Med'inaa Goday Muse baggana azazeed-dawaadan, untuntu Med'inaa Godaa azazuwaa naageeddino.

Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa

10

(10:1–21:35)

Biraappe Oosetteedda S'urumbbatuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Laa"u s'urumbbatuwaa biraappe k'os's'aade ootsa; yaataade asaa shiik'oo s'eeganawunne k'ay dunkkaaneedda saappe denddanaw dentset-sanaadan punna.

³ Ha laa"u s'urumbbatuu punettiyaa wode, Asay ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggii neekko shiik'o.

⁴ Shin itti s'urumbba s'alalay punettooppe, Israa'eeliyaa zaratuwaa kaapatuu ne sintsa shiik'ino.

⁵ Neeni s'urumbbaa d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, away doliyaa baggana dunkkaaneedda zaratu denddino.

⁶ S'urumbbaa laa"entso d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, gedissa baggana dunkkaaneedda zaratu denddino. S'urumbbay d'ok'k'u gi punettiyaawe denddanaw mallaa gido.

⁷ Yaa'aw asaa shiishshanaw s'urumbbaa punna; shin kooshshaa d'ok'k'u ootsaade punnoppa.

⁸ Aaroona naanay k'eesatuu s'urumbba punnino. Hawe newunne yiyaa yeletaa ubbaw med'ina woga gido.

⁹ «Hintte gadiyaan metuwaa dentsiyaa hintte morkkiyaanna hintte olet-tanaw kesiyaa wode, he s'urumbbatuwaa d'ok'k'u ootsiide punnite. Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he wode hassayiide, hintte morkkiyaappe hinttena ashshana.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay hintte nashettiyaa gallassi, baalaa bonchchanaw hintte keereedda gallassinne agenay s'eeriya baalan, hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wodenne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode he s'urumbbatuwaa punnite; hewe S'oossaa sintsan hinttena hassayissiyaawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaageedda.

Israa'eelatu Siinaappe Beeddino

¹¹ Laa"entsa laytsan laa"entso aginaan laatamantsa gallassi, shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa bollappe denddeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Siinaa Mela biittaappe dend-deedda; shaarii Paaraana giyaa mela biittaa gakkiiide wod'd'eedda.

¹³ Unttuntu ha koyiro buussaw Med'inaa Goday Muse baggana azazeed-dawaadan denddeeddino.

¹⁴ Yihudaa zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide koyro denddeeddino. Yihudaa zaratuu kaappuu Aminaadaaba na'aa Na'asoonaa;

¹⁵ Yisaakoora zaratuu kaappuu S'u'aara na'aa Nataani'eela;

¹⁶ Zaabiloonaa zaratuu kaappuu Heloonaa na'aa Eli'aaba.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Dunkkaaniyaa shoddina, Gershshoonaa yaratu-unne Maraara yaratu tookkiide denddeeddino.

¹⁸ Kaalliide Roobeela zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu arm-maa oyk'k'iide denddeedda. Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'aa Eliis'uura;

¹⁹ Simoonaa zaratuu kaappuu S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela;

²⁰ Gaada zaratuu kaappuu Re'u'eela na'aa Eliyasaafa.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, K'ahaata yaratu geeshsha miishshatuwaa tookkiide denddeeddino. Unttuntu gakkanaappe kasetiide, Dunkkaanii toletti utteedda.

²² Kaalliide Efireema zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare arm-maa oyk'k'iide denddeedda. Efireema zaratuu kaappuu Amihuuda na'aa Elishamaa'a;

²³ Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'aa Gamaali'eela;

²⁴ Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oonaa na'aa Abidaana.

²⁵ Wurssetsan, ha c'uguwaa ubbaw guyye baggan naagiyaa Daana zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide dend-deedda. Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'aa Ahi'eezera;

²⁶ Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'aa Paagi'eela;

²⁷ Nifttaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'aa Ahiraa'a.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay bare baggan baggan denddiide biyaa maaray hawaadaana.

²⁹ Muse Midiyaama asaa gidiyaa bare bollowaa Re'u'eela na'aa Hobaaba, «Nuuni Med'inaa Goday, «Taani hinttenttoo immana» geedda sa'aa beeto; Med'inaa Goday Israa'eeliyaw lo"obaa ootsana geedda diraw, neeni nuu-nana dendda. Nuuni new lo"obaa ootsana» yaageedda.

³⁰ Hobaabi, «Tuytti, taani biikke; taani ta biittaa ta asaakko baana» yaageedda.

³¹ Muse Aa, «Hayyanaa, nuuna yeggaade boopparikkii! mela biittaan nuuni dunkkaanaw bessiyaasa neeni eraasa; neeni nu biyaa ogiyaa nuuna kaaletsanawukka danddayaasa.

³² Neeni nuunana booppe, Med'inaa Goday nuw immiyaa anjjuwaa ubbaa nuuni neenana shaakkana» yaageedda.

³³ Yaatina untuntu Med'inaa Godaa deriyaappe denddiide, heezzu gallassaa keeshshaa ogiyaa beeddino. Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootay untuntu shemppiyaa sa'aa demmanaw he heezzu gallassan untuntuppe sintsaaw beedda.

³⁴ Untuntu dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wode ubbaan, Med'inaa Godaa shaarii gallassi gallassi untuntuppe bollana de'ee.

³⁵ Taabootay denddiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, denda! Ne morkketuu laalettino; Neena is's'iyaa wanttukka ne sintsaappe bak'atino» yaagee.

³⁶ Taabootay shemppiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, ha daro sha'an paydetiyaa Israa'eeliyaa asaakko neeni simma» yaagee.

11

S'oossaappe Yeedda Tamaa

¹ Asay bare metoo Med'inaa Godaa bolla zuuzummeedda; untuntu zuuzummiina S'oossay sisiide, hank'k'uwaa ees's'i keseedda. Yaatina Med'inaa Godaa tamay untuntu gidduwaan ees's'iide, untuntu dunkkaaneedda sa'aw itti itti gas'aa bagga meedda.

² Yaatina Asay Musew waassina, Muse Med'inaa Godaa woosseedda. Tamay to'eedda.

³ Med'inaa Godaa tamay untuntu gidduwaan ees's'eedda diraw, he sa'ay Tabi'eera* geetetti s'eesetteedda.

Muse Laappun Tammu Kaappatuwaa Dooreedda

⁴ Israa'eelatuwaana de'iyaa dumma dumma gade Asay hara k'umaa loytsi amotteedda. Israa'eeliyaa asaykka k'ay hawaadan yaagiide yeekuwa doommeedda; «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee?

⁵ Nuuni Gibs'e gadiyaan miishshaa c'iggenan c'oo miyaa moliyaa hassayeetto; k'ay k'ayiyaa miyaa paranjjiyaa leekiyaa, zolddo leekiyaa malatiyaa mal"iyaa haatsay kumeedda meeloonyaa, adussa paranjjiyaa sunk'k'uruttiyaanne tuumuwa hassayeetto.

⁶ Shin ha"i nu k'ood'ii gorddetteedda; nu ayifiikka ha mannaappe attina, harabaa ayinne be'enna» yaageeddino.

⁷ Mannay deebbuwaa ayfiyaa malatee; Aa malay boos's'iyaa mitsaa c'ooshshaa malatee.

⁸ Asay yuuyyi yuuyyi Aa k'oree; wos'aan gaac'c'ee, woy udulan c'addee; untuntu Aa otuwaan penttissiide, bashiyan komppiino. I zayitiyaan munak'k'iide uukkeedda ukitsaadan mal"ee.

⁹ K'amma dunkkaaneeddasan s'aasay wod'd'iyaa wode, mannay aanana wod'd'ee.

¹⁰ Asay bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan yeekkishin, Muse siseedda. Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'i keseedda diraw, Muse un"etteedda.

¹¹ Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Neeni ta bolla ne k'oomaa bolla ayaw ha metuwa ahaadii? Neeni taanan

ayaw nashetabeykkii? Neeni ha asaa ubbaa tookuwaa ta bolla ayaw wot-saaddii?

¹² Ha asaa ubbaa taani shahaaraadditaayye? Woy untunttu taani yelaad-ditaa? «Neni untunttu mayzza aawaatoo, «Taani hinttentoo immana» gaade c'aak'k'eedda biittaa gatsanaw, naanatuwaa dichchiyaana d'antsiyaa na'aa bare kiwuwaan idimmiyaawaadan, neeni untunttu ne kiwuwaan idimma» yaagaade taw ayaw oday?

¹³ Ha asaw ubbaw taani ashuwaa hak'appe demmanee? Untunttu taana, «Miyaa ashuwaa nuw imma» yaagiide yeekkiino.

¹⁴ Taani ha asaa ubbaa taarekka tookkana danddaykke; tookku taw loytsi dees'ee.

¹⁵ Simmi neeni taana hawaadan metootanaadan ootsanawaappe taw k'arettaade taana ha"i wod'a basha; yaatoope, taani metuwaappe shemp-pana» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa c'imatuwaappe kaaletsiyaawant-tanne kaappatuwaa gidiyaa, neeni eriyaa laappun tammu c'imatuwaa taw shiishsha; untunttu neenana yan ek'k'ana mala, S'oossaa Dunkkaaniyaakko, untunttu neeni ayaa.

¹⁷ Taani duge wod'd'aade neenana yan haasayana; taani neenan de'iyaa Ayyaanaappe akkaade, he Ayaanaa untunttu bolla wotsana. Neeni neerekka tookkenna mala, untunttu asaa tookuwaa tookkiide, neena maad-dana.

¹⁸ «Neni asaw hawaadan gaade oda, «Wonttiw hinttena geeshshite; yaatiide hintte ashuwaa maana. Hintte, «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee? Nuw Gibs'e gadiyaan sa'ay lo"a shin!» yaagiide yeekkeeddawaa Med'inaa Goday siseedda. Med'inaa Goday ashuwaa ha"i hinttentoo immana; immina hintte maana.

¹⁹⁻²⁰ Hintte gidduwaan de'iyaa Med'inaa Godaa hintte kad'eedda dirawunne hintte, «Nuuni Gibs'e gadiyaappe ayaw keseeddo?» yaagiide Aa sintsan yeekkeedda diraw, hintte itti gallassaa, woy laa"u gallassaa, woy ichcheshu gallassaa, woy tammu gallassaa, woy laatamu gallassaa s'alalaa ashuwaa miikkita; shin hinttenttoo siid'iyaanna kesana gakkanaw, hinttena saletsana gakkanaw, itti aginaa kumentsaa hintte ashuwaa maana» yaaga» yaageedda.

²¹ Shin Muse S'oossaa, «Be'a, taani usuppun s'eetu sha"a gidiyaa asaa gid-duwaan de'ay; neeni, «Itti aginaa kumentsaa untunttu maanaw untunttoo taani ashuwaa immana» gaadda.

²² Miizzaa wudiyaanne dorssaa wudiyaa untunttoo shukkina kalissanee? Abban de'iyaa moliyaa ubbaa shiishshiyaawaa gidinttonne, untunttoo gid-danee?» yaageedda.

²³ Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa kushii k'antseeyye? Taani new giyaabay tumenttonne worddentto neeni ha"i be'ana» yaageedda.

²⁴ Muse kare kesiide, Med'inaa Goday geeddawaa asaw odeedda. I Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammu asaa shiishiide, Dunkkaaniyaa yuushshuwaan esseedda.

²⁵ Med'inaa Goday shaariyan duge wod'd'iide, aananna haasayeedda; yaatiide Aa bollan de'iyaa Ayyaanaappe akkiide, he laappun tammu c'imatuwaa bolla wotseedda. Ayyaanay untunttu bollan shemppeedda wode, untunttu timbbitiyaa odeeddino. Shin hewaappe guyyiyaan, zaaret-siide timbbitiyaa odibeykkino.

²⁶ He laappun tammu c'imatuwaanna mazggobiyaan s'aafetteedda asatuu Elddaadanne Medaada giyaa laa"atuu dunkkaaneeddasan atteeddino;

Dunkkaaniyaakko yibeykkino; shin untunttu bollakka Ayyaanay wod'd'ina, dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odeeddino.

²⁷ Itti wodallay wos's'i yiide, Musa, «Elddaadinne Medaadi dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odiino» yaagiide odeedda.

²⁸ Bare yalagatetsaappe doommiide, Musa maaddiyaa Neewe na'ay Iyyaasu Musa, «Ta godaw Muse, neeni untuntta te"a» yaageedda.

²⁹ Shin Muse Aa, «Ta gishshataa ne mishettay? Med'inaa Godaa Asay ubbay timbbitiyaa odiyaawaanne Med'inaa Goday bare Ayaanaa untunttu bolla wotsiyaawaa gideerenneeshsha!» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Musenne Israa'eeliyaa c'imatuu dunkkaaneeddasaa simmeeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday c'arkkuwaa dentsina, abbaa baggappe akkaa Asay dunkkaaneeddasaa ubbaa yuushshuwaakko c'arkkuu aheedda; he kafotuu sa'aa doonaana gadiyaappe pude laa"u wad'aa keeshshan paalleeddino. Yiide untunttu dunkkaaneeddasaa ubbaappe gas'aana, itti gallassaa oge keenaa sa'aan utteeddino.

³² He gallassaa ubbaan, he k'amma ubbaaninne wonttetsa gallassaa ubbaan Asay kare kesiide, ha akkatuwaa oyk'k'iide shiishsheedda; untuntuppe ooninne itti sha"a kiilo giraameppe guutsaa shiishshibeenna. Untunttu hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa yuushshuwaa ubbaan melissanaw mic'ceeddino.

³³ Shin ashuu biro untunttu matan de'ishshin, untunttu c'oommiide mittennan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uu asaa bolla ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Goday asaa wolk'k'aama boshaan shoc'eedda.

³⁴ Yaatina he sa'ay Kibroot Hattaabaa (Amuwaa Duufuwaa) geetetti suntsetteedda; ayaw gooppe, ashuwaa amotteedda asaa untunttu he sa'aan moogeeddino.

³⁵ Asay hewaappe denddiide Has'eroota giyaasaa biide, yan dunkkaaneedda.

12

Miiriyaamanne Aarooni Musa Ek'eteeddino

¹ Muse Toop'p'iyaa biittaa mishirato akkeedda. I akkeedda Toop'p'iyaa mac'c'aani diraw, Miiriyaamanne Aarooni Musa boreeddino.

² Untunttu, «Med'inaa Goday Muse bagga s'alalana haasayeeddeyye? K'ay I nu baggana haasayibeenneeyye?» yaageeddino. Med'inaa Goday hewaa siseedda.

³ Muse gadiyaan sa'aan ubbaan de'iyaa asaa ubbaappe aad'd'iyaa ashkke asaa.

⁴ Med'inaa Goday ellekka Musew, Aaroonawunne Miiriyaamiw, «Hintte heezzuukka Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko kesite» yaageedda; untunttu heezzuukka keseeddino.

⁵ S'oossay shaariyaa tuusnaan duge wod'd'eedda; Dunkkaaniyaa peng-giyaan ek'k'iide, Aaroonanne Miiriyaamo s'eeseedda. Untunttu laa"uukka Aa sintsa shiik'ina,

⁶ I untuntta, «Ta odiyaawaa sisite: Hintte gidduwaan timbbitiyaa odiyaawe de'ooppe, taani Med'inaa Goday taana aw sas'aan k'onc'c'issay; taani aw akumuwaan oday.

⁷ Shin ta k'oomaa Musena hewaadan gidenna; I ta golliyaa ubbaan amanetteedawaa.

⁸ Taani Musena sintsa sintsaan haasayayippe attina, leemisuwaan haasayikke. I Med'inaa Godaa malaa be'ee. Yaatina ta k'oomaa Musa boranaw hintte ayaw yayyibeykkitee?» yaageedda.

⁹ Med'inaa Godaa hank'k'uu untuntu bolla ees's'i keseedda; Med'inaa Goday beedda.

¹⁰ Shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddeedda wode, Miiriyaama wolk'k'aama galbbaa harggiyaan mils's'i gaade boos's'aaddu. Aarooni iikko simmiide s'eelliyaa wode, wolk'k'aama galbbaa harggiyaan oyk'k'etteeddaano be'eedda.

¹¹ Yaatina I Musa, «Hay ta godaw, nuuni eeyyatetsan ootseedda nagaraw nuuna muroppa.

¹² Bare daay uluwaappe kesiyaa wode, Aa ashuwaappe baggay meetetti kichchina, hayk'k'i kichchiide yeletteedda gac'ino na'aa mala gidoppaarek-kee» yaageedda.

¹³ Muse, «Hay S'oossaw, izo patsaariikkii!» yaagiide Med'inaa Godaw waasseedda.

¹⁴ Med'inaa Goday Musa, «I aawuu I som'iyaan c'uchchaa c'uchcheeddawaa gidinttonne, laappun gallassaa iza yeellaa mayyaade uttana gidekkeeyye? Hewaa diraw, neeni izo laappun gallassaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa baggana dumma sa'aan utissa; hewaappe guyyiyaan, simmaade yu» yaageedda.

¹⁵ Yaatina Miiriyaama Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesaade laappun gallassaa uttaaddu. Aa simmana gakkanaw Asay baanaw dend-dibeenna.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Asay Has'eroota giyaa saappe denddiide, Paaraana mela biittaa dunkkaaneedda.

13

Kanaane Biittaa Wochchanaw Beedda Asatuwaa (Zar. 1:19-33)

¹ Med'inaa Goday, Musa,

² «Taani Israa'eelattoo immiyaa Kanaane biittaa wochchana mala, amareeda asaa kiitta; untuntu zare ubbaappe itti itti kaappuwaa kiitta» yaageedda.

³ Muse Med'inaa Godaa azazuwaan Paaraana Mela biittaappe untuntta kiitteedda. Untuntu ubbaykka Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaa.

⁴ Untuntu sunsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa:

Zariyaa Kaappuwaa Roobeela Zakkuura na'aa Shaamu'a;

⁵ Simoona Hoora na'aa Shafaas'a;

⁶ Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;

⁷ Yisaakoora Yoosefo na'aa Yigi'aala;

⁸ Efireema Neewe na'aa Hoshee'a;

⁹ Biiniyaama Raafu na'aa Pals's'a;

¹⁰ Zaabiloona Sooda na'aa Gaddi'eela;

¹¹ Yoosefo na'aa Minaasa Suusa na'aa Gadda;

¹² Daana baggappe Gamaalla na'aa Ami'eela;

¹³ Aaseera Mikaa'eela na'aa Satuura;

¹⁴ Niftaaleema Waafisa na'aa Naahiba;

¹⁵ Gaada Maaka na'aa Ge'u'eela.

¹⁶ He biittaa wochchana mala, Muse kiitteedda asatuu sunsay hawaappe k'ommonna de'iyawaa. Muse Neewe na'aa Hoshee'a suntsaa Iyyaasa yaagiide suntseedda.

¹⁷ Unttuntu Kanaane biittaa wochchana mala, Muse unttunta kiittiyaa wode hawaadan yaageedda; «Hawaappe Neegeeba mela biittaa pude kesiide, yaappe huup'issa baggan de'iyaa gezze biittaa biite.

¹⁸ Biittay ay mala biittenttonne be'ite; he gadiyaan de'iyaa Asay minenttonne laafaantto, guutseenttonne darentto,

¹⁹ untuntu de'iyaa biittay lo'enttonne iitentto, untuntu de'iyaa katamayenne ay mala katamentto, gimbbiyaan diretti utteeddenttonne diretibeennentto,

²⁰ biittay ay mala tu'enttonttonne ladentto, he gadiyaan mitsay de'inttonne baawentto be'ite. Minnite! He gadiyaan mokkeeddawaa ayifiyaappe akkenan yooppite» yaageedda. He wodii woyniyaa turay koyiro ayfiyaa ayifiyaa wode.

²¹ Unttuntu pude kesiide, S'iina giyaa mela biittaappe doommiide, biide Hamaata Pinuwaa matan de'iyaa Rahooba gakkanaw he biittaa wochcheeddino.

²² Neegeeba pude kesiide, Kebroona gakkeeddino; hewan Ahimaana, Sheshaayanne Talmmaaya geetettiyaa Anaak'e zaratu de'iino. Kebrooni Gibs'en de'iyaa S'o'aane katamaappe laappun laysaa kaseti kees'etteedda.

²³ Hewaana aad'd'iidde, Unttuntu Eshkkoola giyaa zanggaaraa biide gakkeedda wode, woyniyaa turaa ittuwaappe itti wurc'c'uwanna de'iyaa itti tashiyaa k'ans's'eeddino; unttuntuppe laa"u kasuwaa gidduwaan gelissi tookkeeddino. Hewaana roomaaniyaanne balasiyaa giyaa mitsatuwaa ayfiyaa aheeddino.

²⁴ Israa'eeliyaa asatuu hewaappe k'ans's'eedda woyniyaa turaa wurc'c'uwaa diraw, he sa'aa Eshkkoola* Zanggaaraa giide s'eeseeddino.

²⁵ Unttuntu he biittaa wochchiidde, oytamu gallasaappe guyyiyaan simmeeddino;

²⁶ Paaraana Mela Biittaan K'aadeesa giyaa saan de'iyaa Musekko, Aaroonekkonne Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaakko yeeddino. Barenttu be'eeddawaa untunttoonni asaa ubbaw odeeddino; he gadiyaan ayifiyaa ayfiyaakka untunta besseeddino.

²⁷ Unttuntu Musew hawaadan yaagiide odeeddino; «Neeni nuuna kiitteedda biittaa nuuni beeddo; he gadiyaan maatsayenne eessay goggee. Aan ayifiyaa ayfiyaakka hawaa be'a.

²⁸ Shin he gadiyaan de'iyaa Asay wolk'k'aama; untuntu katamaykka gimbbiyaa dirsaan diretti utteeddawaanne wolk'k'aama. Nuuni k'ay Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo.

²⁹ Neegeeba Amaaleek'a asatuu de'iino; gezziyaan Hiitetuu, Yaabuusatuunne Amooratuu de'iino; k'ay Kanaanetuu Meediteraane Abbaa doonaaninne Yorddaanoosa Shaafaa gas'aan de'iino» yaageeddino.

³⁰ Kaaleebi asaa Muse sintsan c'o"u giissiide, «Nuuni tumu s'oonanaw danddayiyaa diraw, pude ha"i kesiide, he biittaa oliide ane oyk'k'oytte» yaageedda.

³¹ Shin Kaaleebena pude beedda asatuu, «He biittaa Asay nuuppe minniyaa diraw, nuuni untunta s'oonanaw danddayokko» yaageeddino.

³² Unttuntu yuuyyi wochcheedda biittaa Israa'eeliyaa asaw hawaadan giide, iita oduwaa odeeddino, «Nuuni wochcheedda biittay barenan de'iyaa asaakka miyaawaa; Asay ubbaykka loytsi adussa.

* **13:24 Eshkkoola:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Daro woynnii de'iyaa sa'aa» giyaawaa.

³³ Nuuni wogga adussa asatuu yara gidiyaa Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo; nuuni nu ayifiyaan nuuna s'eelliyaa wode bumbburetsaa mala-teetto; k'ay nuuni untunttu ayifiyaan hewaakka mala» yaageeddino.

14

Asaa Makkalaa

¹ He gallassaa k'amma maabaray ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'issiide yeekkeeddino.

² Israa'eeliyaa Asay ubbay Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino. Maabaray kumentsay untunttu, «Nuuni Gibbs'e gadiyaan de'iidde hayk'k'eeddawaa gideerokko! Woy nuuni ha mela biittaan hayk'k'eeddawaa gideerokko!

³ Mashshaan nuuna wod'i wurssanaw Med'inaa Goday ha biittaa nuuna ayaw ahii? Nu machchetuunne nu naanay omoodettana. Hewaappe guyye Gibbs'e biittaa simmiyaawe nuw keekenneeyye?» yaageeddino.

⁴ K'ay untunttu ittuu ittuwaa, «Nuuni kaaletsiyaawaa dooriide, guyye Gibbs'e simmeetto» yaageeddino.

⁵ Musenne Aaroona hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa sintsan som"uwaa sa'aan gatsiide guufanneeddino.

⁶ He biittaa wochcheedda asatuu giddoppe Neewe na'ay Iyyaasunne Yifune na'ay Kaaleebi barenttu mayuwaa peed'eeddino.

⁷ Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaw, «Nuuni kantsi kesiide wochcheedda biittay loytsi daro lo"a.

⁸ Med'inaa Goday nuunan nashettiyaawaa gidoope, maatsayenne eessay goggiyaa he biittaw nuuna I gelissana; he biittaa nuw I immana.

⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa bolla makkalaa makkaloppite. He biittaa asaw yayyoppite; untunttu nuw haatsaa ushshakka gakkikkino. Untunttoo ambboomiyaawe baawa; shin Med'inaa Goday nuunana de'ee. Hintte untunttoo yayyoppite!» yaageeddino.

¹⁰ Maabaray ubbay untunttu shuchchaan c'addanaw haasayeeddino.

He wode Med'inaa Godaa bonchchuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'onc'c'eedda.

¹¹ Med'inaa Goday Musa, «Ha Asay awude gakkanaw taana kad'anee? Taani untunttu gidduwaan ootseedda malaataa ubbaa be'iide, awude gakkanaw untunttu taanan ammanennan is's'anee?

¹² Taani untunttu iita harggiyaan shoc'aade d'ayissana; yaataade taani neena untunttuppe dariyaanne minniyaa kawutetsaw aawuwaa ootsana» yaageedda.

Muse Asaa Diraw Woosseedda

¹³ Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Neeni ne wolk'k'an ha asaa Gibbs'eppe pude kesseeddawaa eriyaa Gibbs'etuu hawaa sisooppe, untunttu waagane?

¹⁴ Untunttu ha gadiyaan de'iyaawanttookka hewaa odana. Abeet Med'inaa Godaw, neeni ha asaa gidduwaan de'iyaawaa untunttu siseeddino. Abeet Med'inaa Godaw, nuuni neena be'eeddawaa untunttu ereeddino; ne shaarii untunttuppe bollana takkiyaawaanne gallassi shaariyaa tuusnaan, k'amma tamaa tuusnaan neeni untunttu sintsan biyaawaa be'eeddino.

¹⁵ Ha"i neeni ha asaa ubbaa itti kutsan wod'iyaawaa gidoope, ne kase ootseeddawaa siseedda kawutetsatuu,

16 Med'inaa Goday ha asaa, «Hinttew immana giide c'aak'k'eedda biittaa untuntta afanaw danddayibeenna diraw, mela biittaan untuntta wod'eedda» yaagiide haasayana.

17-18 «Hewaa diraw, Godaw, neeni ne wolk'k'aa nuuna bessa; neeni gaade, «Med'inaa Goday danddayanchchanne aggena siik'uwaan kumeeddawaa; nagaraanne makkalaa atto giyaawaa; gidooppenne, bayzzanchchaa murenan aggenawaa; aawotuwwa nagaraa diraw naanatuwwa heezzentsanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa» gaade oda wotseeddawaa pola.

19 Ha Asay Gibbs'eppe kesoodeppe doommaade hachchi gakkanaw neeni atto geeddawaadan, ne aggena siik'uwwa daruwaan ha asaa nagaraa atto gaarikkii!» yaageedda.

20 Med'inaa Goday Musa, «Neeni oochcheeddawaadan taani untunttoo atto gaad.

21 Shin ta de'uwaan c'aak'k'ay; Med'inaa Godaa bonchchuu sa'aa ubbaa kumiyaawaadan,

22-23 ha asaappe ittuunne he biittaa be'enna. Ta bonchchuwaanne Gibbs'e biittaaninne mela biittaa taani ootseedda malaataa ha asatuu be'eeddino; shin untunttu tammu gede taana paac'ceeddinonne ta k'aalaa sisennan is's'eeddino. Hewaa diraw, taani untunttu mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda biittaa taana kad'eeddawantuppe ittuunne mulekka be'enna.

24 Shin ta k'oomay Kaaleebi untunttuppe dummatiyaa dirawunne I taana polo wozanaappe kaalleedda diraw, taani I kase beedda biittaa Aa gatsana; Aa zeretsay he biittaa laattana.

25 Shin ha"i Amaaleek'atuunne Kanaanetuu zanggaaraan de'iyaa diraw, wontti guyye simmiide, Zo'o Abbaakko afiyaa ogyaa oyk'k'iide mela biittaa biite» yaageedda.

S'oossay Zuuzummeedda Asaa Mureedda

26 K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

27 «Ha iita Asay ta bolla awude gakkanaw zuuzummanee? Taani Is-raa'eeliyaa asaa zuuzuntsaa ubbaa sisaad.

28 Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani hintte haasayishin ta haytsaan siseeddawaa hinttenttoo ootsana. Taani Med'inaa Goday hewaa oday.

29 Hintte anhay ha mela biittaan kunddana; ayaw gooppe, asaa paydiyaa wode paydeteedda laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Asay ubbay ta bolla zuuzummeedda.

30 Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, hintteppe ooninne taani hinttena wotsanaw c'aak'k'eedda he biittaa gelenna.

31 Hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda hintte guutsaa naanatuwwa he hintte kad'eedda biittaa gelissana; biittaykka untunttussa gidanawaa.

32 Shin hinttena gidooppe, hintte anhay ha mela biittaan kunddana.

33 Hintte ammanettibeenna diraw, hintte wurssetsa anhay ha mela biittaa wullana gakkanaw, hintte naanay waayettiide, ha mela biittaa oytamu laytsaa hentsanchchaa gidiide yuuyyana.

34 Hintte he biittaa wochcheedda he oytamu gallassaa payduwaan, itti gallassaw itti laytsaa, hewenne, oytamu laytsaw hintte nagaraa diraw hintte waayettana; taani hintte bolla denddiyaawaa hintte erana» yaaga oda.

³⁵ Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Ta bolla shiik'i utteedda ha iita maabaraa bolla hawaadan tumu ootsana: untunttu ha mela biittaan wu-rana; hawaan untunttu hayk'k'ana» yaageedda.

³⁶ He biittaa wochchana mala, Muse untuntta kiittina biide simmeedda asatuu, he biittaa iita oduwaa odiide, Muse bolla Asay ubbay zuuzummana mala ootseeddawanttu,

³⁷ he iita oduwaa odeedda asatuu, Med'inaa Godaa sintsa boshaan hayk'k'eeddino.

³⁸ He biittaa wochchanaw beedda asatuwaappe Yifune na'ay Kaaleebinne Neewe na'ay Iyyaasu s'alalay pas'a atteeddino.

Israa'eeliyaa Asay Biittaa Bolla Woraajjanaw Koyro Denddeedda
(Zar. 1:41-46)

³⁹ Muse hawaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda wode, Asay loytsi yeekkeedda.

⁴⁰ Wonttetsa gallassi wontta guuran untunttu denddiide, pude gezze biittaa kesiide, «Nuuni nagaraa ootseeddo; shin ha'i S'oossay nuw immana geedda sa'aa pude kesana» yaageeddino.

⁴¹ Shin Muse untuntta, «Med'inaa Godaa azazuwaa hintte ayaw mentsiitee? Hinttew hanenna.

⁴² Med'inaa Goday hinttenana de'enna diraw, pude kesoppite; hintte morkketuu hinttena s'oonana.

⁴³ Amaaleek'a asatuwaananne Kanaane asatuwaana hintte olettana; hintte mashshaan hayk'k'ana. Med'inaa Godaappe hintte wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday hinttenana de'enna» yaageedda.

⁴⁴ Shin untunttu Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootayenne Musenne dunkkaaneedda sa'aappe denddana d'ayooppekka, gezze biittaa kesana s'aliide denddeeddino.

⁴⁵ Gezze gadiyaan de'iyaa Amaaleek'a asatuunne Kanaane asatuu wod'd'iide untunttu olay s'ooniide, Horima gakkanaw untuntta yedersseeddino.

15

Yarshshuwaa Shiishshanaw Imetteedda Higgiyaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Hintte de'ana mala, taani hinttent-too immiyaa biittaa geliyaa wode,

³ mehiyaappe woy dorssaappe, s'uuggiyaa yarshshuwaa gidina, woy shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshuwaa gidina, woy Med'ina Goday keereedda baala gallassatuwaan hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidina, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshotuwaa yarshshite.

⁴ Yarshshuwaa shiishshiyaa uray katsaa yarshshoo itti kiilo giraame d'iiliyaa itti liitiro wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaakka Med'inaa Godaw aho.

⁵ K'ay s'uuggiyaa yarshshoo, woy hara yarshshoo ahiyaa itti itti dorssaanna itti liitiro woyniyaa eessaa ushshaa yarshshuwaa ootsiide giigissite.

⁶ « «Dorssa orggiyaa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshoo laa"u kiilo giraame d'iiliyaa itti liitironne bagga wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne

⁷ itti liitironne bagga woyniyaa eessaa ushshaa yarshshoo ahite. Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa yarshshite.

8 « ‹Itti korumaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy shiik'uwaa gatsiyaa yarshshuwaa, woy ittipetetsaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw Med'inaa Godaw ahiyaa wode,

9 korumaanna ittippe katsaa yarshshoo heezzu kiilo giraame d'iiliyaa laa"u liitiro wogaraa zayitiyaan munak'k'eeddawaanne

10 ushshaa yarshshoo laa"u liitiro woyniyaa eessaakka ahite. Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa taman yarshshite.

11 « ‹Itti itti korumaa booraa, woy itti itti dorssaa orggiyaa, woy yalaga deeshshaa orggiyaa, woy attuma dorssaa maraa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hawaadan ittippe shiik'ee.

12 Itti mehiyaappe daruu shiik'iyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hewaadan dariide shiik'ee.

13 Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ooninne taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode ubbaan, hawaadan ootsanaw koshshee.

14 Sintsappe yaana yeletaan hintte giddon de'iyaa betii woy hara Asay ooninne s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshanaw koyooppe, ikka hintte ootsiyaawaadan ootsanaw koshshee.

15 Hinttewukka hintte giddon de'iyaa betetookka ha wogay ittuwaa; hawe sintsaappe yaana yeletawukka ek'k'iide de'iyaa woga. Hinttekka betetuukka Med'inaa Godaa sintsan ittuwaa.

16 Hinttewukka hintte giddon de'iyaa bete asatookka higgiinne wogay ittuwaa gidana» yaaga» yaageedda.

17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

18 «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; ‹Taani hinttena afiyaa biit-taa hintte geliide,

19 he gadiyaan mokkiyaa katsaa miyaa wode, he katsaappe s'eeraa kessi-ide, hintte Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

20 Hewekka, bayira ka"eedda katsaappe uukkeedda koyiro komppuwaa, katsaa bukkiyaa uddumaappe immiyaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

21 Yaana yeletaa ubbaan hintte hintte gadiyaan mokkeedda katsaappe s'eeraa Kesseedda komppuwaa, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

22 « ‹Med'inaa Goday odeedda ha azazotuwaa ubbaa hintte erana d'ayiide, naagennan aggooppe,

23 Med'inaa Goday Aa baggana hinttena azazeedda azazotuwaa ubbaa, Med'inaa Goday immeedda gallasaappe doommiide, yaana yeletaa gakkanaw, pac'c'ennan naagennan aggooppe,

24 k'ay hewaa maabaray erennan ootseeddawaa gidooppe, maabaray ubbay Med'inaa Godaw itti korumaa s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, aw wogay azaziyaawaadan, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna shiishsho; k'ay nagaraa yarshshuwaa ootsiide, itti deeshshaa orggiyaa shiishsho.

25 Yaatooppe k'eesii kumentsaa Israa'eeliyaa maabaraa nagaraa atto gi-issiyaa wogaa polo; untunttu nagaray atto geetettana. Ayaw gooppe, untunttu eriidde ootsibeykkino; k'ay untunttu barenttu bayzzuwaa di-raw, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne barenttu nagaraa yarshshuwaa shiishsheeddino.

²⁶ Asay ubbay erennan he bayzzuwaan hambbalaachchetteedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa maabarawukka untunttu gidдон de'iyaa bete asawukka atto geetettana.

²⁷ «Itti Asay barekka erana d'ayiide nagaraa ootsooppe, yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa itti deeshshatto nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho;

²⁸ erennan de'iidde nagaraa ootseedda uraw k'eesii Med'inaa Godaa sintsan nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; Aa nagaray atto geetettana.

²⁹ Erennan de'iidde nagaraa ootsiyaa asaa ubbaw, yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka ha higgii ittuwaa.

³⁰ «Shin yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka eriidde otoruwaan nagaraa ootsiyaa uray Med'inaa Godaa boree. He uray bare asaa giddoppe bohetto.

³¹ He aawuu Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eedda dirawunne Aa azazuwaa mentseedda diraw, I tumuwaappe asaa gidoppe bohettanaw besse; Aa bayzzuu aana» yaaga» yaageedda.

Sambbataa Wogaa Mentseedda Bitaniyaa

³² Itti gallassi Israa'eeliyaa Asay mela biittaa de'ishshin, itti bitanii Sambatan mitsaa mis'iidde beetteedda.

³³ Mitsaa I mis'ishin demmeedda asatuu Musekko, Aaroonekkonne kumentsaa shiik'uwaakko Aa aheeddino.

³⁴ Untunttu Aa ootsanawaa eribeenna diraw, k'ashuwaan takkisseeddino.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ha bitanii hayk'k'anaw besse; kumentsaa yaa'ay barenttu dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'o» yaageedda.

³⁶ Kumentsaa yaa'ay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'eedda.

Mayuwaa Mac'araa Wogaa

³⁷ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

³⁸ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Hinttekka sintsaappe yaana yeletaykka hintte mayuwaa gas'aa s'eeran s'eeran mac'araa kessite; he mac'araa bolla saluwaa malatiyaa k'ac'inaa sikkite.

³⁹ He mac'araa hintte be'iyaa wode ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaa hassayiide polite; yaatoppe, hintte hintte ayifiyaanne hintte wozanaa amuwaa kaalliide, taappe wora simmikkita.

⁴⁰ He mac'araa be'iyawaan hintte ta azazotuwaa ubbaa hassayiide polananne hintte hintte S'oossaw geeshsha gidana.

⁴¹ Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaatee; taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'eppe kessaad. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaaga» yaageedda.

16

K'oraahi, Daataaninne Abiiraami Muse Bolla Denddeeddino

¹ Leewiyaa zariyaappe K'ahaata yara gidiyaa Yis'ihaara na'ay K'oraahi, Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanay Daataaninne Abiiraaminne k'ay Peleeta na'ay Oonis,

² Muse bolla denddeeddino. Untunttunna laa"u s'eetanne ishatamu Israa'eeliyaa asatuu de'iino; untunttu eretteedda asanne maabaran dooretteedda kaaletsiyaawantta.

³ Untunttu Musenne Aaroona sintsa shiik'iide, hawaadan yaageeddino; «Hintte darisseeddita! Maabaray ubbay huup'iyaan huup'iyaan geeshsha;

Med'inaa Godaykka untunttu gidduwaan de'ee; yaatina Med'inaa Godaa maabaraa bolla hinttena ayaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiite?» yaageeddino.

⁴ Muse hawaa siseedda wode S'oossaa sintsan sa'aan guufanneedda;

⁵ K'oraahanne Aa c'itaa ubbaa, «Wontti wontta Med'inaa Goday ooni nagaranchchenttonne ooni geeshshentto bessana; I he dooriyaa asaa barekko shiishshana.

⁶ K'oraaha, neeninne ne c'itay ubbay hawaa ootsite: wontti is'aanaa c'uwayiyaawantta akkiide,

⁷ bonk'k'uwaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayite. Med'inaa Goday dooriyaa asay, I geeshsha gidanawaa. Leewiyaa zaretoo, hintte darisseeddita» yaageedda.

⁸ Muse k'aykka K'oraaha, «Hinttenoo Leewiyaa zaretoo, sisite!

⁹ Israa'eeliyaa Med'inaa Goday hinttena Israa'eeliyaa maabaraappe dummayiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa oosuwa ootsana malanne asaa sintsan he oosuwa ootsanaw hintte ek'k'ana mala, barekko shiishsheed-dawe hinttenttoo guus's'eeddee?

¹⁰ I hinttenanne hintte ishatawaa Leewatuwaa ubbaa barekko shiishsheedda; k'ay ha"i hintte k'eesetetsaakka kajjeeliita.

¹¹ Neeninne ne c'itay ubbay Aaroona bolla zuuzummiyaawe, I oonee? hinttenttu Med'inaa Godaa bolla makkaliita» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Muse kiittiide Eli'aaba naanatuwaa, Daataananne Abiiraama s'eesisseedda; shin untunttu Aa, «Nuuni bookko!

¹³ Neeni mela biittaaan nuuna wod'anaw maatsayne eessay goggiyaa gadiyaappe kesseeddawe guus's'eeddee? K'ay ha"i neeni nu bolla kaapuwa gidanaw koyay?

¹⁴ Hewaa bollakka k'ay maatsayne eessay goggiyaa biittaa neeni nuuna gelissabaakka, woy neeni nuw laata ootsaade gadiyaanne woyniyaa turaa immabaakka; neeni ha asaa c'immaasa. Nuuni bookko!» yaageeddino.

¹⁵ Muse loytsi hank'k'ettiide Med'inaa Godaa, «Untunttu yarshshiyaa yarshshuwaa akkoppa; taani untunttuppe hariyaa ittuwaanne akkabeyikke, woy taani untunttuppe itti asanne naak'k'abeykke» yaageedda.

¹⁶ K'ay Muse K'oraaha, «Wontti neeni, ne c'itay ubbayne Aarooni Med'inaa Godaa sintsan gidite.

¹⁷ Itti itti Asay bare is'aanaa c'uwayiyaawaa ubbaanna laa"u s'eetanne ishatamuwaa akkiide, is'aanaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. K'ay neeninne Aarooni hintte is'aanaa c'uwayiyaawantta ahite» yaageedda.

¹⁸ Asay ubbaykka bare is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, bonk'k'uwaanne is'aanaa aan wotseedda; Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Musenanne Aaroonana ek'k'eeddino.

¹⁹ K'oraahi kumentsaa maabaraa Gaketiyaa Dunkkaniyaa penggiyaan shiishsheedda.

He wode Med'inaa Godaa bonchchuu kumentsaa maabaraw k'onc'c'eedda.

²⁰ Med'inaa Goday Musanne Aaroona,

²¹ «Taani itti kutsan ha maabaraa d'ayissana haniyaa diraw, untunttuppe shaakettite» yaageedda.

²² Shin Musenne Aarooni sa'aan guufanniide, «Abeet S'oossaw, ashuwaa mayyeedda asaa ubbaa med'd'eedda S'oossaw, itti uray nagaraa ootsooppe, neeni kumentsaa maabaraa hank'k'ettay?» yaageeddino.

²³ Yaatina Med'inaa Goday Musa,

²⁴ «Neeni maabaraa, «K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaane-tuwaappe kichchite» yaagaade oda» yaageedda.

²⁵ Muse denddiide, Daataanekkonne Abiiraamekko biina, Israa'eeliyaa c'imatuu Aa kaalleeddino.

²⁶ Maabaraa I, «Ha iita asatuu dunkkaanetuwaappe kichchite; untunt-tuwaa gideeddawaa ayaanne bochchoppite. Henkkoode untunttu nagaraa ubbaa gaasuwaan hinttekka pitetti d'ayana» yaagiide minisiide odeedda.

²⁷ Untunttu K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe kichcheeddino. Daataaninne Abiiraami kare kesiide, barenttu machchetuwaanna, barenttu naanatuwaanna barenttu guutsaa naanatuwaanna barenttu dunkkaanetuwaappenggiyaan ek'k'eeddino.

²⁸ Muse asaa, «Taani ha ooso ubbaa ootsana mala, Med'inaa Goday taana kiitteeddawaanne taani ta sheniyaan ootsennawaa hintte hawaan erana.

²⁹ Ha asatuu Asay hayk'k'iaawaadan hayk'k'ooppe, woy asaa bolla gakkiaawaa s'alalay untunttu bolla gakkooppe, Med'inaa Goday taana kiittibeenna.

³⁰ Shin Med'inaa Goday ubbaanna ooratsabaa ootsina, biittay dooyettiide untunttanne untunttoo de'iyawaa ubbaa mitti aggooppe, untunttu pas'a de'iidde Si'ooliyaa duge wod'ooppe, he wode ha asatuu Med'inaa Godaa kad'eeddawaa hintte erana» yaageedda.

³¹ I yaagiide wursseedda wode, untunttu ek'k'eedda biittay p'alk'k'etti wod'd'eedda.

³² Biittay dooyettiide, untunttanne untunttu soo asaa, K'oraaha c'itaa ubbaa untunttoo de'iyawaa ubbaanna mitti aggeeda.

³³ Yaatina untunttu barew de'iyawaa ubbaanna pas'a de'iidde, Si'ooliyaa duge wod'd'eeddino. Biittaykka untunttu bolla gorddetti aggeeda; untunttu maabaraa giddoppe tippi giide d'ay aggeeddino.

³⁴ Untunttu waasuwaan untunttu matan de'iyaa Israa'eelatuubbay, «Biittay nuunakka k'ay mittana hanee!» yaagiid bak'ateeddino.

³⁵ K'ay tamaykka Med'inaa Godaa mataappe yiide, is'aanaa c'uwayiyaa laa"u s'eetanne ishatamu asaa mi aggeeda.

Is'aanaa C'uwayiyaabatuwaa

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

³⁷ «Neeni k'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazaraw yaagaade oda, «Is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa taman s'uugetteedda asaa giddoppe akka; bonk'k'uwaa c'uwayiyaabatuwaappe haassaade laala. He is'aanaa c'uwayiyaabatuu geeshsha.

³⁸ Bare nagaraa diraw hayk'k'eedda ha asatuu is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa lee'issaade k'os's'aade, yarshshuwaa saas'iniyaa kamma. Untunttu hewantta Med'inaa Godaa sintsan shiishsheedda diraw, hewanttu geeshsha; hewanttu Israa'eelatuwaa hassayissiyaa malaataa gidana» yaaga» yaageedda.

³⁹ K'eesii El'aazari s'uugetteedda asatuu shiishsheedda nahaase bi-rataappe oosetteedda is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa akkiide, yarshshuwaa saas'iniyaa kammanaw lee'issiide k'os's'eedda.

⁴⁰ Aaroona zare gidenna ooninne Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw shiik'enna mala, K'oraahanne Aa c'itaa gakkeddawe Aa gakkenna mala, Israa'eelatuwaa hassayissanaw hawantta ootseedda. Med'inaa Goday Muse baggana El'aazara azazeeddawaadan hawe haneedda.

Aarooni Asaa Boshaappe Ashsheeda

⁴¹ Wonttetsa gallassi Israa'eeliyaa maabaray ubbay, «Med'inaa Godaa asaa hintte wod'eeddita» yaagiide, Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.

⁴² Maabaray Musenne Aaroona bolla denddanaw shiik'iide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko simmi s'eelliyaa wode, shaarii Gaketiyaa Dunkkaaniyaa kammina, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'eedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan, Musenne Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa sint-saw yeeddino.

⁴⁴ Med'inaa Goday Musa,

⁴⁵ «Ha asaa gidduwaappe kichchite; taani untuntta itti kutsan d'ayissa bashana» yaageedda.

Untunttu sa'aan guufanneeddino.

⁴⁶ Muse Aaroona, «Ne is'aanaa c'uwayiyaawaa akkaade, bonk'k'uwaa yarshshiyaa sa'aappe akkaade, is'aanaa aan wotsa; untunttoo atto giissanaw ellekka maabaraakko afa. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa mataappe kesi kichcheedda; boshaykka doommi kichcheedda» yaageedda.

⁴⁷ Muse geeddawaadan Aarooni bare is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, maabaraa giddo wos's'eedda. Boshay asaa gidduwaan doommi de'ishin, Aarooni is'aanaa c'uwayiide, asaw atto giisseedda.

⁴⁸ Yaatiide I hayk'k'eeddawanttupenne pas'a de'iyaaawanttuppe gid-duwaan ek'k'ina, boshay aggi aggeeda.

⁴⁹ K'oraaha gaasuwaan hayk'k'eedda Asay paydettenan, ha boshaan hayk'k'eeddawanttu 14,700.

⁵⁰ Boshay ek'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Musekko simmeedda.

17

Aaroona S'am"aa Aac'attuwa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni, «Hintte zariyaan zariyaan hintte kaappatuwaappe huup'iyaan huup'iyaan itti itti s'am"aa ubbaanna tammanne laa"u s'am"aa taw immite» yaagaade Israa'eelatuwaappe akka. Itti itti asaa suntsaa s'am"aa bollan s'aafa.

³ Itti itti zariyaa kaappoo itti s'am"aa gidiyaa diraw, Leewiyaa s'am"an Aaroona suntsaa s'aafa.

⁴ Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidдон taani neenana gaketiyaa Markkatetsaa Taabootaa sintsan wotsa.

⁵ Taani dooriyaa asaa s'am"ay aac'ana; hawaadan ootsaade hintte bollan Israa'eelatu zuuzummiyaa zuuzuntsaa taani mule d'ayissana» yaageedda.

⁶ Muse Israa'eeliyaa asaw odina, untunttu kaappatuu tammanne laa"u s'am"atuwaa, itti itti zariyaa kaappatuu itti itti s'am"aa aw immeeddino. He s'am"atuwaa gidduwaan Aaroona s'am"aykka de'ee.

⁷ Muse he s'am"aa ubbaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдон Med'inaa Godaa sintsan wotseedda.

⁸ Wonttetsa gallassi Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдо Muse geledda wode, Leewiyaa zare gidiyaa Aaroona s'am"ay aac'eeddawaa, gumbbeed-dawaa, c'iisheeddawaanne c'iishiide lawuziyaa giyaa mitsaa ayfiyaa ayifeeddawaa be'eedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Muse s'am"aa ubbaa Med'inaa Godaa sintsaappe Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheedda. Asay untuntta be'eeddawaappe guyyiyaan, kaappatuu barenttu s'am"aa s'am"aa akkeeddino.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa, «Aaroona s'am"aa Taabootaa sintsan zaara wotsa. Hewaa makkaleeddawanttu ta bolla laa"entso zuuzummiide hayk'k'ennaadan, untunttoo malaataa ootsaade naaga» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda.

¹² Israa'eeliyaa Asay Musa, «Nuuni hayk'k'ana; d'ayana; nuuni ubbaykka d'ayana!

¹³ Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaakko, haray atto mataa shiik'iyaa uray ooninne hayk'k'ana. Simmi nuuni ubbaykka hayk'k'eetoo?» yaageeddino.

18

K'eesetuwaanne Leewatuwaa Oosuwaa

¹ Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni, ne attuma naanatuunne Leewatuu geeshsha sa'aa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana; neeninne ne attuma naanatu s'alalay hintte k'eesetetsaa oosuwaan polettiyaa nagaraa tookkana.

² Neeninne ne attuma naanay Markkatetsaa Dunkkaaniyaa sintsan oot-siyaa wode, neenana gidiide maaddana mala, Leewiyaa zare gidiyaa ne dabbotuwaaha.

³ Unttuntu hintteppe garssana Dunkkaaniyaa ooso ubbaa ootsino; shin untunttukka hinttekka ittippe hayk'k'ennaadan, unttuntu geeshsha sa'aa miishshaakkonne yarshshiyaa saakko shiik'oppino.

⁴ Unttuntu hinttenana ittippe gidino; Gaketiyaa Dunkkaaniyaan de'iyaa ooso ubbaa ootsino. Leewatuwaappe attina, hara uray ooninne hinttekko shiik'oppo.

⁵ Laa"entsuwaa Israa'eelatuwaa bolla hank'k'uu wod'd'enna mala, geeshsha sa'anne yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ootsite.

⁶ Leewatuwaa hintte dabbotuwaaha Israa'eelatuwaa giddoppe taani ta huup'iyaw dooraad. Unttuntu Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsanaw hinttenttoo imuwaadan immaade, Med'inaa Godaw dummayaad.

⁷ Shin neeninne ne attuma naanatu s'alalay yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ubbaanne gaariduwaa gidдон de'iyaa k'eesetetsaa ooso ubbaa ootsite. K'eesetetsaa oosuwaa taani hinttenttoo imuwaadan ootsaade immay; hara uray ooninne geeshsha sa'aakko shiik'iyaaawe hayk'k'o» yaageedda.

K'eesatuwaa Gishuwaa

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aaroona, «Israa'eelatu taw immiyaa geeshsha imotaa ubbaa taani new immaad. Taani new ne dirawunne ne attuma naanaw untunttu diraw med'inaw gishsha ootsaade immaaddi.

⁹ Taw immiyaa aad'd'eeda geeshsha imuwaappe taman s'uugettenna baggay hinttessa gidanawaa: untunttu taw immiyaa geeshsha imuwaa ubbaappe katsaa yarshshuu, woy nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuu, woy naak'uwaa diraw yarshshiyaa yarshshuu neessanne ne attuma naanatuwaassa gidanawaa.

¹⁰ Hintte hewaa geeshsha sa'aan miite; attumawe ubbay hewaa mo; hewe hintte geeshsha gidanawaa.

¹¹ «Hawe k'ay neessa. Israa'eelatuwaa k'aatso yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaw med'inaw gishsha ootsaade immay; hintte golliyyaa asaa gidдон wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo.

¹² «Unttuntu taw immiyaa koyiro ayifiyaappe lo"o wogaraa zayitiyaa ubbaa, yalaga woyniyaa eessaa ubbaanne muruta katsaa ubbaa Med'inaa Godaw immay.

¹³ Unttuntu Med'inaa Godaw ahiyaa untunttu gadiyaan de'iyaa koyiro gakkeedda ayfii hinttessa; hintte golliyyaa asaa gidдон wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo.

¹⁴ «Israa'eeliyaan Med'inaa Godaw dummateeddabay ubbay hinttessa.

¹⁵ Bayira yeletteedda Asay woy mehii, Israa'eelatu Med'inaa Godaw immeeddawe hinttessa. Shin bayira yeletteedda asanne bayira yeletteedda geeshsha gidenna mehiyaa hintte wozanaw besse.

¹⁶ Itti agenaa naanatuwaa wozanaw Dunkkaaniyaan erettiyya miizaaniyaa (20 Geera) likkiyaan ichcheshu s'agaraa biraa wozo gatiyaa k'ans's'ite.

¹⁷ Shin miizzaa bayiraa, woy dorssaa bayiraa, woy deeshshaa bayiraa hintte wozanaw koshshenna; untunttu geeshsha. Neeni untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bollan c'ac'c'afa; Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, untunttu mod'd'uwaa taman s'uugga.

¹⁸ Untuntuppe beettiyya ashuu wus'akkeedda anggoosuwaadaaninne ushechcha gediyaadan hinttessa.

¹⁹ Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaato med'inaw gishsha oot-saade immay. Hawekka Med'inaa Goday neenanne ne zeretsatuwaanna c'aak'k'etiyya Mas'iniyaa c'aak'uwaa» yaageedda.

²⁰ K'aykka Med'inaa Goday Aaroona, «Untunttu gadiyaan neeni ayinne laattakka; untunttu gidдон neena gakkiiyaa shaakuu ayaykka baawa; Israa'eelatuwaa gidдон ne laatayenne neena gakkiiyaa shaakuu taana» yaageedda.

Leewatuwaa Gakkiiyaa Gishuwaa

²¹ S'oossay, «Leewatuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosuwaa diraw, Israa'eelatuwaa asiraataa ubbaa untunttoo immaad.

²² Hachcheppe doommiide, Israa'eeliyaa asatuu barenttu nagaran hayk'k'enna mala, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko shiik'oppino.

²³ Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsiyaawanttunne hewan polettiyaa nagaraa tookkiyaawanttu Leewatuwaa. Hawe yeletaa ubbaw med'inaa wogaa. Leewatuu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laat-tikkino.

²⁴ Hewaa diraw, Israa'eelatu Med'inaa Godaw imuwaadan immiyaa asiraataa, taani Leewatoo untuntta laataadan immaad. Taani untunttubaa, «Untunttu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laatikkino» yaageeddawe hewaassa» yaageedda.

²⁵ K'ay Med'inaa Goday Musa,

²⁶ «Neni Leewatuwaa hawaadan yaaga; «Taani hinttenttoo laataadan immeedda asiraataa hintte Israa'eeliyaa asaappe akkiyaa wode, hintte he asiraataappe asiraataa Med'inaa Godaw immite.

²⁷ Hintte imuu hinttenttoo katsaa bukkiiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydettee.

²⁸ K'ay hawaadan Israa'eeliyaa asaappe hintte akkiyaa asiraataa ubbaappe imuwaa Med'inaa Godaw immite; ha asiraataappe Med'inaa Godaa diraw k'eesiyaa Aaroonaw hintte immanaw besse.

²⁹ Hintte akkiyaa imotaa ubbaappe, lo"iyaawaanne geeshsha Med'inaa Godaw gishuwaa ootsiide, hintte immanaw bessee» yaaga.

³⁰ «K'ay neeni Leewatuwaa, «Ubbaappe lo"o imuwaa hintte immeed-dawaappe guyyiyaan, atteedawe hinttenttoo katsaa bukkiiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydetana.

³¹ Hinttenne hintte golliiyaa Asay hewaappe atteedawaa hak'anine miite; ayaw gooppe, hewe Gaketiyaa Dunkkaaniyaan hintte ootsiyaa oosoo hintte dirgguwaa.

³² Lo"o bagga S'oossaw immi diggeeddawaappe guyyiyaan hintte miyaa wode, bayzzanchcha gidikkita. Shin lo"o bagga he imotaappe kessen-naan de'iidde, hintte Israa'eeliyaa asaa imotaa tunissennaadan naagettite. Hewaadan ootsana d'ayooppe, hintte hayk'k'ana yaaga» yaageedda.

19

Tunatetsaappe Geeyiyaa Haatsaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroon hawaadan yaageedda;

² «Med'inaa Goday higgayan azazeedda wogay hawaa: Tilla bollana de'iyaa woy borssiyaabay bayinna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna zo'o ussatto new ahana mala, Israa'eeliyaa asaw odite.

³ K'eesiyaa El'aazaraw izo immite; I izo dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afina, itti Asay izo Aa sintsan shukko.

⁴ K'eesiyaa El'aazari I suutsaappe amareedawaa bare birad'd'iyaa akkiide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaw sintsa baggana laappun gede c'ac'c'afo.

⁵ I s'eellishin ussatta s'uugettu; I galbbay, ashuu, suutsayenne toc'ii s'uugetto.

⁶ K'eesii zigaa, hiisoo'p'iyaa tashiyaanne zo'o k'unc'c'uutiyaa akkiide, ussatto s'uuggiyaa taman olo.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; yaatiide dunkkaaneeddasa gela; shin omarsa gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa.

⁸ He ussatto s'uuggeeddawe k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; akka k'ay omarsa gakkanaw wogaadan tuna gidanawaa.

⁹ «Hewaappe guyyiyaan, geeshsha Asay ussatta s'uugetteedda bidintsaa shiishiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana geeshsha sa'aan wotso. Israa'eeliyaa Asay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan go'ettanaw hewaa naagi wotsana; hewe nagaraappe geeshshanaassa.

¹⁰ K'ay ussatti bidintsaa shiishsheedda Asay bare mayuwaa meec'c'o; omarsa gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa. Ha wogay Israa'eeliyaa asawunne untuntu gidduwaan de'iyaa hara gade asaw laa'ookka med'inaa woga gidanawaa.

¹¹ «Hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa wogaadan tunana.

¹² He tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan heezzantsa gallassinne laappunsa gallassi, I barena geeshsho; hewaappe guyyiyaan, I wogaadan geeshsha gidanawaa; shin heezzantsa gallasaaninne laappunsa gallasan barena geeshshana d'ayooppe, I geeshsha gidenna.

¹³ Hayk'k'eedda uraa anhaa bochchiyaa ooninne barena geeshshenan aggooppe, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa I tunissee; he uray Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto. Tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna; Aa tunatetsay Aa bollan gam"ee.

¹⁴ «Itti uray dunkkaaniyaa gidduwan hayk'k'ooppe de'iyaa wogay hawaa: dunkkaaniyaa gidduwan geliyaa ooninne, k'ay dunkkaaniyaa gidduwan de'iyaa ubbaykka laappun gallassaa tuna gidanawaa.

¹⁵ Hewaadankka, k'um"ettennaan dooyaa de'iyaa miishshaa ubbay tuna gidanawaa.

¹⁶ K'ay dembban mashshaan hayk'k'eedda asaa, woy c'oo hayk'k'eedda anhaa, woy asaa mek'etsaa, woy duufuwaa bochchiyaa ooninne laappun gallassaa tuna gidanawaa.

¹⁷ «Tunatetsaappe geeshshanaw s'uuggeedda ussatti bidintsaappe ama-reedawaa akkaade, otuwaan wotsaade, pultto haatsaa aan tiga;

¹⁸ geeshsha Asay hiisoo'p'iyaa bonc'c'iyaa akkiide, haatsaan tushi kessi-ide, dunkkaaniyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaaninne hewan de'iyaa asaa ubbaa bollan c'ac'c'afo. K'ay asaa mek'etsaa, woy duufuwaa, woy wod'eedda uraa, woy hayk'k'eedda uraa bochcheedda asaa bolla I c'ac'c'afo.

¹⁹ Geeshsha Asay heezzentsanne laappuntsa gallassan tuneedda uraa bollan c'ac'c'afo. I laappuntsa gallassan he uraa tunatetsaappe geeshsho; he geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; he gallassaa omarssi I geeshsha gidanawaa.

²⁰ «Shin tuna uray barena geeshshennawaa gidoope, he uray Med'inaa Godaa geeshsha sa'aa tunisseedda diraw, Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto; tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bollan c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna.

²¹ Hawe hinttenttoo med'inaa woga gidanawaa. K'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa c'ac'c'afiyaa Asay bare mayuwaa meec'c'o; tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa bochchiyaa ooninne akka omarssi gakkanaw tuna gidanawaa.

²² Tuna uray bochchiyaa ayayenne tune. K'ay hewaa bochchiyaa ooninne omarssa gakkanaw tuna gidee» yaageedda.

20

Zaallaappe Keseedda Haatsaa

(Kes. 17:1-7)

¹ Koyro aginaan Israa'eelatuub bay S'iina giyaa mela biittaa gakkiiide, K'aadeesa giyaa saan dunkkaaneeddino. Hewaan Miiriyaama hayk'k'aade moogettaaddu.

² Hewaan asaw haatsay d'ayina, Asay shiik'iide, Muse bollanne Aaroona bolla denddeedda.

³ Untuntu, «Nu ishatuu Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eedda wode, nuunikka hayk'k'eeddawaa gideerokkooshsha!

⁴ Nuuninne nu mehii ha mela biittan hayk'k'anaadan, Med'inaa Godaa asaa hawaa hintte ayaw aheedditee?

⁵ Ha wolk'k'aama sa'aa nuuna Gibs'eppe pude ayaw aheedditee? Hawaan katsaa ayfii, woy balasiyaa, woy woyniyaa ayfii, woy roomaanii baawa; k'ay ushiyaa haatsaykka hawaan baawa» yaagiide Musena walak'etteeddino.

⁶ Yaatina Musenne Aaroona asaa mataappe Gaketiyaa Dunkkaaniyaa pengge biide guufanneeddino; Med'inaa Godaa bonchchuu untunttoo k'onc'c'eedda.

⁷ Med'inaa Goday Musa,

⁸ «Ne gatimaa akka; neeninne ne ishaa Aaroona shiik'uwwa shiishshite; untuntu sintsan zaallay haatsaa goggana mala oda. Zaallaappe haatsaa hintte kessiide, shiik'uwwanne untuntu mehiyaa ushshana» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse Med'inaa Godaa sintsaappe gatimaa akkeedda.

¹⁰ Inne Aarooni shiik'uwaa zaallaa sintsan shiishsheeddino; Muse untunta, «Hinttenoo makkalanchchatoo, sisite; ha zaallaappe haatsaa hinttentoo nuuni tumu kessanee?» yaageedda.

¹¹ Muse bare kushiyaa d'ok'k'u ootsiide, bare gatiman laa"u gede zaallaa shoc'ina, haatsay d'uuk'k'iide kesina yaa'ayne untuntu mehii ushsheedda.

¹² Shin Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Israa'eeliyaa asaa sintsan hintte ta geeshshatetsaa bessanaw ammanettibeenna diraw, taani untunttoo immiyaa biittaa ha asaa hintte gelissikkita» yaageedda.

¹³ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaanna walak'ettowe I bare geeshshatetsaa untuntu gidдон k'onc'c'isseeddasay ha Mariiba* haatsaana.

Eedooma Kaatii Israa'eeliyaa Asay Bare Biittaana Aad'd'enaadan Diggeedda

¹⁴ Muse K'aadeesappe Eedooma biittaa kaatiyaakko, bare kiitettiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Nuuna gakeedda metuwaa ubbaa neeni eraasa.

¹⁵ Nu mayzza aawotuu duge Gibs'e wod'd'eeddino; yan nuuni daro laytsaa de'eeddo. Gibs'etuu nuunanne nu aawotuwaa uk'k'inneeddino.

¹⁶ Nuuni Med'inaa Godaw waassina, nu waasuwwa sisiide, kiitanchchaa kiittiide, nuuna Gibs'eppe kesseedda. Ha"i nuuni ne biittaa gas'an de'iyaa K'aadeesa kataman de'eetto.

¹⁷ Hayyanaa, nuuna ne biittaana aatsaariikkii! Nuuni ay gade gid-dooppekka woy woyniyaa turaa gid-dooppekka bochchokko! K'ay nuuni ay haatsaa ollaappenne haatsaa ushokko. Nuuni Kaatiyaa Ogiyaa oyk'k'iide baana; nuuni ne biittaana aad'ana gakkanaw, haddirssa woy ushechcha gookko» yaagee» yaageedda.

¹⁸ Shin Eedooma kaatii, «Nu biittaana aatsikke; hintte hawaana mentsana kajeeloope, nuuni denddiide hinttena mashshaan olana» yaageeddino.

¹⁹ Israa'eelatuu Aa, «Nuuni Kaatiyaa Ogiyaanna baana; nuuni woy nu mehii hintte haatsaa ushoope, nuuni hewoo gatiyaa c'iggana. Nuuni gediyaan aad'd'etsa s'alalaa koyetto; harabaa ayaanne koyokko» yaageeddino.

²⁰ Eedooma kaatii zaaretsiide, «Hinttena aatsikke» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, daronne wolk'k'aama olanchchatuwaa akkiide, Israa'eeliyaa asaana olaa gakkettanaw kesseedda.

²¹ Eedoomatuu barenttu biittaana Israa'eeliyaa Asay aad'd'anaw diggeedda diraw, Israa'eeliyaa Asay simmiide hara ogiyaa beedda.

Aaroona Hayk'k'uwwa

²² Israa'eeliyaa Asay ubbay K'aadeesappe denddiide, Hooraa giyaa deriyaa beeddino.

²³ Eedooma zawaa matan de'iyaa Hooraa Deriyan, Med'inaa Goday Musanne Aaroona,

²⁴ «Aarooni hayk'k'iide bare mayzzan gaketiyaa wodii gakeedda. Mariiba haatsaa matan hintte laa"uukka ta azazuwaa bolla makkaleedda diraw, Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa biittaa I gelenna.

²⁵ Aaroonaan Aa na'aa El"aazara akkaade, Hooraa Deriyaa aha.

²⁶ Aaroona mayuwaa k'aaraade, Aa na'aa El"aazara mayzza. Aarooni bare mayzzan gaketana; I yan hayk'k'ana» yaageedda.

²⁷ Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Asay ubbay s'eellishin, untuntu Hooraa Deriyaa kesseeddino.

* **20:13** Mariiba: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Palumeteedda» giyaawaa.

²⁸ Muse Aaroona mayuwaa k'aariide, Aa na'aa El'aazara mayzzedda. Aarooni he deriyaa huup'iyaan hayk'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Musenne El'aazari deriyaappe wod'd'eeddino.

²⁹ Aarooni hayk'k'eeddawaa Asay ubbay ereedda wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Aaroonaw hattamu gallassaa yeekkeedda.

21

Kanaanetuu S'oonetteeddino

¹ Neegeeba mela biittaa, Kanaane gadiyaan de'iyaa Araada kaatii Israa'eeliyaa Asay Ataarima afiyaa ogiyaa baggana yiyaawaa siseedda wode, I Israa'eelatuwaana olaa gakettiide, untuntuppe amareedawantta omood-eedda.

² He wode Israa'eeliyaa asay, «Neeni ha asaa nu kushiyan aatsaade immooppe, nuuni untuntu katamatuwaa ubbaanna d'ayissana» yaagiide Med'inaa Godaw shiik'k'eeddino.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa k'aalaa sisiide, he Kanaanetuwaan untunttoo aatsi immeedda; untuntu he Kanaanetuwaanne untuntu katamatuwaa ubbaanna d'ayisseeddino. Hewaa diraw, he sa'ay Horima* geetetti suntsetteedda.

Nahaasiyaa Birataappe Med'etteedda Shooshshaa

⁴ Israa'eeliyaa Asay Hooraa Deriyaappe dendiide, Eedooma biittaa yushshuwaa baanaw Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaanna beeddino; shin ogiyaa bollan asaw danddayay wureedda.

⁵ Asay, «Nuuni mela biittaan hayk'k'anaw Gibs'eppe pude nuuna ayaw aheedditee? K'umi baawa; haatsay baawa; ha iita k'umay nuuna sheney-eedda» yaagiide S'oossaa bollanne Muse bolla zuuzummeeddino.

⁶ Med'inaa Goday asaa gidduwaan marzziyaanna de'iyaa shooshshatuwaa yeddeedda; untuntu dukkina, daro Israa'eelatu hayk'k'eeddino.

⁷ Untuntu Musekko yiide Aa, «Nuuni Med'inaa Godaa bollanne ne bolla zuuzummiide, nagaraa ootseeddo. Nuuppe ha shooshshaa haassana mala, neeni Med'inaa Godaa woossa» yaageeddino. Muse asaa diraw woosseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni shooshshaa med'd'aade, untuntu sintsan mitsaa bollan kak'k'a; duketteedda ooninne Aa s'eellooppe pas'ana» yaageedda.

⁹ Muse nahaase birataappe shooshshaa med'd'iide, mitsaa bollan kak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, shooshshay dukkeedda Asay ubbay nahaasiyaa shooshshaa s'eelliide pas'eeddino.

Hooraa Deriyaappe Dendiide Moo'aaba Biittaa Beeddino

¹⁰ Israa'eeliyaa Asay dendiide, Oboota giyaa saan dunkkaaneeddino.

¹¹ Obootappe dendiide, Moo'aabappe sintsanna de'iyaa bazuwaan, away doliyaa baggana, laaletteedda Iye Abaarima kataman dunkkaaneeddino.

¹² Hewaappe dendiide, Zereedda Zanggaaraan dunkkaaneeddino.

¹³ Hewaappe dendiide, Amooretuu biittaa gas'aa gakkanaw biyaa mela biittaa gidдон Arnnoona Shaafaappe hefintsan dunkkaaneeddino. Arnnoona Shaafay Moo'aaba biittaappenne Amooretuu gadiyaappe gidduwaan de'iyaa zawaa.

¹⁴ Hewaa diraw, S'oossaa Olaa Mas'aafan, «Suufa heeraan de'iyaa Waa-heeba katamaanne Arnnoona Shaafaa zanggaaraa,

20:28 Kes. 29:29; Pay. 33:38; Zar. 10:6
Ibraaweetsuwaan, «Bashshaa» giyaawaa.
3:14

21:1 Pay. 33:40

*

21:3 Horima: Ha suntsaa biletsey
21:4 Zar. 2:1 21:5 1 K'or. 10:9 21:9 2 Kat. 18:4; Yoh.

¹⁵ Eera katamaa gakkanawunne Moo'aaba zawaa gakkanaw de'iyaa zang-gaaraa dugetsaa» yaagetti s'aafetteedda.

¹⁶ Unttuntu hewaappe denddiide, Beera giyaasaa beeddino; hewe S'oossay Musa, «Asaa shiishsha; taani untunttoo haatsaa immana» yaagiide odeedda haatsaa ollaa.

¹⁷ Hewaan Israa'eeliyaa Asay ha mazimuriyaa yes's'eedda.
«Haatsaa ollaw, pultta!

¹⁸ Kaappatuu bookkeedda haatsaa ollaw,
asaa kaaletsiyaawanttu ollaw,
kaatetuwaa s'am"aaninne unttuntu kazaran bookkeedda haatsaa ollaw
ane yes's'etto» yaageedda.

Unttuntu he bazzuwaappe Mataana giyaasaa beeddino;

¹⁹ Mataanappe Naahili'eela, Naahili'eelappe Baamoota giyaasaa,

²⁰ Baamootappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa zanggaaraa beeddino; ha zanggaaray Pisgga Deriyaappe garssan bazzuwaa matan de'ee.

Kaatii Sihooninne Kaatii Oogi S'oonetteeddino

(Zar. 2:26–3:11)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Amooore biittaa Kaatiyaa Sihoonakko kiitettiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda;

²² «Nuuna ne biittaana aatsaariikkii! Nuuni ne gadiyaa gidduwaa woy woyniyaa turaa gidduwaa gelokko; k'ay haatsaa ollaa hak'awaappenne ushokko. Nuuni ne biittaana aad'd'ana gakkanaw, Kaatiyaa Ogiyaanna baana» yaageedda.

²³ Shin Sihooni bare biittaana Israa'eeliyaa asaa aatsenan diggeedda; I bare olanchchatuwaa ubbaa shiishiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw mela biittaa beedda; Yahaas'a giyaasaa bi gakkiiide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.

²⁴ Shin Israa'eeliyaa Asay olan Amoooretuwaappe daruwaa wod'iide, unt-tunta biittaa Arnnoona Shaafaappe doommiide, Amoonatuwaa zawaan de'iyaa Yaabook'a Shaafaa gakkanaw oyk'k'eedda. Amoonaa asatuu biittaa zaway gimbbetti utteedda diraw, unttuntu yaa gelibeykkino.

²⁵ Yaatina Israa'eelatuu Amoooretuu katamatuwaa ubbaa s'ooniide ak-keeddino. K'ay Haseboonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eri kata-matuwaakka ubbaa oyk'k'iide, yan utteeddino.

²⁶ Haseboona katamay Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona katamaa. Sihooni Moo'aaba biittaa kaatiyaa kasewaa oliide, Arnnoona Shaafaa gakkanaw Aa biittaa ubbaa aappe akkeeddawaa.

²⁷ Hewaa diraw, leemisuwaan hawaadan yaageeddino;
«Haseboona haayite;

he katamay zaaretsi kees'etto;
Sihoona wolk'k'aama katamay wod'd'i ek'k'iide kees'etto!

²⁸ Ayaw gooppe, tamay Haseboonappe,
lac'uu Sihoona katamaappe keseedda;

Moo'aaben de'iyaa Eeranne

Arnnoona Shaafaa heeraan gezziyaan de'iyaa kaappatuwaa meedda.

²⁹ Moo'aabaa, new aayye ana!

Kaamooshaw goyinniyaawanttoo, hintte d'ayeeddita.

Hintte s'oossay, Kaamooshi,

hintte attuma naanatuwaa bak'atanaw,

hintte mac'c'a naanatuwaa omoodoo,

Amoooretuu Kaatiyaa Sihoonaw immeedda.

³⁰ Hintte zeretsatuu Haseboonappe doommiide,

Diboona gakkanaw ubbaanna d'ayeeddino.
Medaaba matan de'iyaa Nofaaha gakkanaw
wurssiide bayzzeeddino» yaageeddino.

³¹ Hewaadan haniide, Israa'eelatu Amooretuu gadiyaan utteeddino.

³² K'ay Muse wochchiyaawantta Yaa'izeera giyaa katamaa yeddina, Israa'eelatu he katamaanne Aa heeraan de'iyaa k'eeru katamatuwaa oyk'k'iide, hewan de'iyaa Amooretuwaa kessiide yedersseeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna keseeddino. Baasaane Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa katamaa untuntunna olettanaw keseedda.

³⁴ Shin Med'inaa Goday Musa, «Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Kaatiyaa Ooga Aa asaa ubbaananne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaaddi. Haseboonan uttiide mooddeedda Amooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana» yaageedda.

³⁵ Israa'eelatu Ooga, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa ittuwaanne pas'a ashshenan wod'eeddino. Untuntu Aa biittaa laatteeddino.

Moo'aaban Ooseteedda Hanotatuwaa

22

(22:1–32:42)

Moo'aaba Kaatii Baalaak'i Balaama S'eegisseedda

¹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay dendiide, Iyaarikko likkiyaan Yorddaanoosa hefintan de'iyaa Moo'aaba dembban dunkkaaneedda.

² Israa'eeliyaa Asay Amooretuu bolla ootseeddawa ubbaa S'ippoora na'ay Baalaak'i siseedda.

³ Israa'eeliyaa Asay loytsi daro gideedda diraw, Moo'aabatuu loytsi dagammiide yayyeeddino.

⁴ Moo'aabatuu Midiyaama c'imatuwaa, «Booray maataa mi d'ayssiyaawaadan ha wude Asay nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi d'ayissana» yaageeddino.

He wode Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i

⁵ Amaawa gadiyaan Efiraas'iisa Shaafaa matan Patoora kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaamakko asaa kiitteedda. Baalaak'i, «Be'a, Gibs'eppe daro Asay keseedda; untuntu biittaa ubbaa mayyiide, taappe ya baggan de'iino.

⁶ Untuntu taw loytsi wolk'k'aamiyaa diraw, hayyanaa ha"i yaade, untunta taw shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani untunta s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne. Ayaw gooppe, neeni anjjeedawe anjjettedawaanne neeni shek'k'eeddawe shek'etteeddawaa gidiyaawaa taani eray» yaageedda.

⁷ Moo'aaba c'imatuunne Midiyaama c'imatuu shek'k'issiyaa gatiyaa akkiide, Balaamakko beeddino. Baalaak'i geeddawaa aw odeeddino.

⁸ Balaami untunta, «Hachche k'amma hawaan ak'ite; Med'inaa Goday taw odiyaawaa taani hinttenttoo odana» yaageedda. Moo'aaba kaappatuu Balaamawaan takkeeddino.

⁹ S'oossay Balaamakko yiide, «Hawanttu neenana de'iyaa asatuu oonee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Balaami S'oossaa, «Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i,

¹¹ «Gibs'eppe daro Asay keseedda; untuntu biittaa ubbaa mayyeeddino. Ha"i neeni yaade, untunta taw shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani untunta s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne» yaagiide untunta taakko kiitteedda» yaageedda.

¹² S'oossay Balaama, «Neeni untuntunna booppa. Israa'eelatuu anjjet-teedawantta gidiyaa diraw, neeni he asaa shek'k'oppa» yaageedda.

¹³ Wonttetsa gallassi wontta Balaami denddiide, Baalaak'a kaappatuwaa, «Taani hinttenana beennaadan Med'inaa Goday diggeedda diraw, hintte biittaa simmite» yaageedda.

¹⁴ Moo'aaba kaappatuu yaappe denddiide, Baalaak'akko simmiide Aa, «Balaami nuunana yeennan is's'eedda» yaageeddino.

¹⁵ Zaariidekka Baalaak'i kasewanttuppe aad'd'i bonchchetteeddanne pay-duwaankka c'oratteedda hara kaappatuwaa aakko kiitteedda.

¹⁶ Unttuntu Balaamakko yiide, «S'ippooraa na'ay Baalaak'i neena, «Neeni taakko yaanawaa neena ayaynne te"oppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani new daro woytuwaa immana; neeni giyaawaa ubbaa ayaanne taani ootsana. Yaade ha asaa taw shek'k'aarikkii» » yaagiide odeeddino.

¹⁸ Shin Balaami untunttoo, «Baalaak'i haray atto biraynne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyya taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Godaa ta S'oossaa azazuwaappe aad'aadde, taani ayaanne pac'issanaw woy gujjanaw danddaykke.

¹⁹ Med'inaa Goday taw odiiyaa harabay de'ooppe taani eranaadan, hintteikka hachchi k'amma hawaan ak'ite» yaageedda.

²⁰ He gallassaa k'amma S'oossay Balaamakko yiide, «Ha Asay neena s'eesanaw yeedda diraw, neeni untuntunna ba. Shin taani new odiiyaawaa s'alalaa ootsa» yaageedda.

Balaamane Aa Haratto

²¹ Wonttetsa gallassi Balaami bare haratto kooriide, Moo'aaba kaappatuwaanna beedda.

²² Shin I biyaa wode S'oossaa hank'k'uu ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa te"anaw ogiyaan ek'k'eedda. He wode Balaami bare haratto toggowaan, Aa laa"u k'oomatuu aanana de'iino.

²³ Med'inaa Godaa kiitanchchay mashshaa zaaretsi oyk'k'iide, ogiyaan ek'k'eeddawaa haratta be'anee, ogiyaa aggaade, goshshaa giddo gelaaddu. Balaami ogiyaa zaaranaw haratto shoc'eedda.

²⁴ Yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay laa"u woyniyaa turaa sa'atuwaappe gidduwaan, ya baggananne ha baggana gimbbiyaan diretti utteedda un"o ogiyaan ek'k'eedda.

²⁵ Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'eedda wode, gimbbiyaa dirssaakko shiik'aade, Balaama gediya gimbbiyaa dirssaana daras'aadu; I haratto laa"entsuwaakka shoc'eedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay sintawukko aad'd'iide, haddirssa bagganakka ushechcha baggana aad'd'iyaa sa'ay bayinna un"o sa'aan ek'k'eedda.

²⁷ Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'aade, Balaami toggowaan gisaaddu. Balaami loytsi hank'k'ettiide, bare s'am"an haratto bukkeedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday harati doonaa dooyina, haratta Balaama, «Taani new ay ootsinee neeni taana ha heezzu gede bukkeed-dawe?» yaagaaddu.

²⁹ Balaami haratto, «Neeni taana eeyetseedda diraassa. Ta kushiyan mashshay de'eeddawaa gidinttonne, taani neena ha"i wod'ana shin!» yaageedda.

³⁰ Haratta Balaama, «Taani ne de'o ubbaan hachchi gakkanaw toggiyaa ne haratto gidikkita? Taani new hawaadan hana eraytta?» yaagaaddu.

Balaami, «Hana erakka» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Balaama ayfiyaa dooyina, Med'inaa Godaa kiitanchchay shookuwaappe shoddeedda mashshaa oyk'kiide, ogiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda. I lic'c'i giide, som"uwaa sa'aa gatsiide guufanneedda.

³² Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa, «Ne haratto ha heezzu gede ayaw bukkaadii? Ne ogii ta sintsan geella gidiyaa diraw, taani neena te"anaw hawaa yaad.

³³ Haratta taana be'aade, ta sintsaappe heezzu gede wora simmaaddu. Haratta wora simmabeennawaa gidinttonne, taani neena hannoode tumu wod'a diggaade, haratto ashshana shin» yaageedda.

³⁴ Balaami Med'inaa Godaa kiitanchchaa zaariide, «Taani nagaraa ootsaad. Neeni taana te"anaw ogiyaa bollan ek'k'eeddawaa taani erabeykke. Neeni dosabeennabaa gidoope, taani ha"i guyye simmana» yaageedda.

³⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay Balaama, «Neeni ha asatuwaana ba; shin taani new odiyaawaa s'alalaa haasaya» yaageedda. Balaami Baalaak'a biittaa kaappatuwaanna beedda.

Baalaak'i Balaama Nashechchan Mokkeedda

³⁶ Balaami yiyaawaa Baalaak'i siseedda wode, Arnnoona Shaafaa zawaan bare biittaa gas'an de'iyaa Moo'aabatuwaa kataman aanana gakkettanaw beedda.

³⁷ Baalaak'i Balaama, «Neeni ellekka yaanaadan taani kiittabeykkittaa? Neeni ayaw taakko ellekka yabeykkii? Taani new woytanaw tumu dand-daykkittaa?» yaageedda.

³⁸ Balaami Baalaak'a, «Be'a, ha"i taani neekko yaad; shin taani ayaanne gaanaw tumu danddaykke. S'oossay taana haasayissiyaawaa s'alalaa taani haasayana» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'ana K'iriyaati-Hus'oota giyaa katamaa beedda.

⁴⁰ Baalaak'i miizzaanne dorssaa yarshshiide, ashuwaappe amareedawaa Balaamawunne aanana de'iyaa kaappatoo immeedda.

Balaama Koyro Timbbitiyaa

⁴¹ Wonttetsa gallassi wontta Baalaak'i Balaama akkiide, Baamooti-Ba'aali giyaasaa pude kesseedda; hewan ek'k'iiide, Balaami Israa'eeliyaa asaappe bagga be'eedda.

23

¹ Balaami Baalaak'a, «Hawaan neeni taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimmba; k'ay laappun korumaa booraanne laappun dorssaa orggetuwaa neeni taw giigissa» yaageedda.

² Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; untuntu laa"uukka itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'a, «Neeni ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan hawaan ek'k'ashsha; taani gedekko bay. Med'inaa Goday taananna gakkettanaw hak'eti yeennan aggena. I taw k'onc'c'issiyaawaa ayaanne taani new odana» yaageedda. D'ok'k'a zoozetiyaa mela sa'aa kesseedda.

⁴ Hewaan S'oossay Balaamana gakettina Balaami, «Taani laappun yarshshiyaa sa'aa giigissaad; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshshaad» yaageedda.

⁵ Balaami gaanabaa Med'inaa Goday aw odiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.

⁶ I Baalaak'akko simmiyaa wode, Baalaak'i Moo'aaba kaappatuu ubbaanna bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'eedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;

«Moo'aaba kaatii Baalaak'i away doliyaa bagga deretuwaappe,

Sooriyaa gadiyaappe taana hawaadan yaagiide aheedda;

«Haaya; Yaak'ooba taw shek'k'a!

Israa'eeliyaa asaa, «Wurite!» yaaga» yaageedda.

⁸ S'oossay shek'k'ibeenawantta taani waata shek'k'oo?

Med'inaa Goday, «Wurite!» yaagibeennawantta,

taani waataade, «Wurite!» yaagoo?

⁹ Taani d'ok'k'a zaallaa huup'iyaan ek'k'aade untuntta s'eellay;

zooziyaan ek'k'aade taani untuntta be'ay.

Untunttu barekka de'iyaa asaa;

untunttu barena kawutetsatuwaappe ittuwaadan paydikkino.

¹⁰ Baanaadan c'oratteedda Yaak'ooba zeretsaa ooni

paydanaw danddayii?

Haray atto Israa'eeliyaa asaw oyddentso kushiyaa ooni

paydanaw danddayii?

Ta hayk'k'uu s'illotuwa hayk'uwa mala gido;

ta de'uwa wurssetsaykka untunttuwaadan hano!» yaageedda.

¹¹ Baalaak'i Balaama, «Neeni ta bolla ootsiyaabay ayee? Taani neena ta morkkatuwaa shek'k'anaadan ahaad; shin neeni untuntta anjjaaddappe attina, harabaa ayinne ootsabaakka!» yaageedda.

¹² Balaami zaariide, «Taani Med'inaa Goday taana haasayissiyaawaappe haraa haasayooyye?» yaageedda.

Balaama Laa"entso Timbbitiyaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Aa, «Untunttu neeni be'anaw danddayiyaa harasaa taananna dendda. Neeni untunttuppe amareedawaa be'anaappe attina, untuntta ubbaa be'akka. Neeni hewan taw untuntta shek'k'aarikkii» yaageedda.

¹⁴ Pisgga giyaa deriyaa huup'iyaan de'iyaa S'ofiima dembbaa akkiide afeeda. Hewaan laappun yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

¹⁵ Balaami Baalaak'a, «Taani hinina S'oossaanna gaketiyaa wode, neeni hawaan ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'ashsha» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Balaamana gaketiiide kiittiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.

¹⁷ I aakko simmiide, bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan Moo'aaba biittaa kaappatunna ek'k'eeddawaa demmeedda. Baalaak'i Aa, «Med'inaa Goday odiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁸ Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;

«S'ippoora na'aa Baalaak'aa dendda sisa;

taani odiyaawaa sisa!

¹⁹ S'oossay worddotanaw asaa gidenna;

bare k'ofaa laammanaw I asaa na'aa gidenna.

I odiidde, bare odeeddawaa ootsenee?

Woy I bare geeddawaa polennee?

²⁰ Taani anjjanaw azazuwaa akkaad.

- I anjji kichcheedda;
taani hewaa laammanaw danddaykke.
- ²¹ Yaak'ooba zariyaw iitabay yaanabay,
Israa'eeliyaa asaw metuu gakkanabay taw beettibeenna.
Med'inaa Goday untunttu S'oossay untunttunna de'ee;
I untunttoo kaatiyaa gidiyaawaa awaayiino.
- ²² S'oossay untuntta Gibbs'eppe kesseedda;
I mino mentsaadan untunttoo de'ee.
- ²³ Yaak'ooba bolla gakkana bitay baawa;
Israa'eeliyaa asaa k'ohana murunuukka baawa.
Asay ha'i, «Yaak'oobawunne Israa'eelaw S'oossay ootseeddawaa be'ite» yaa-gana.
- ²⁴ Ha Asay mac'c'a gaammattidan denddeedda.
Bare oyk'k'eeddawaa maana gakkanawunne,
bare wod'eeddawaa suutsaa ushana gakkanaw,
Shemppenna gaammuwaadan untunttu ek'k'i denddino» yaageedda.
- ²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Neeni untuntta mulekka shek'k'oppanne mulekka anjjoppa» yaageedda.
- ²⁶ Balaami zaariide, «Med'inaa Goday giyaawaa ubbaa ootsana gaade taani new odabeykkita?» yaageedda.

Balaama Heezzentso Timbbitiyaa

- ²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Haaya; taani neena harasaa afana. Ooni erii, neena yaa afina S'oossay nashettiide, neena untuntta taw shek'isanentto» yaageedda.
- ²⁸ Baalaak'i Balaama mela biittaa bollana duge s'eelliyaa Pa'oora Deriyaa huup'iyaa afeeda.
- ²⁹ Balaami, «Neeni hawaan taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimbba; k'ay laappun korumaa booratuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa taw gi-igissa» yaageedda.
- ³⁰ Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

24

- ¹ Israa'eeliyaa anjjiyaawe Med'inaa Godaa nashechcheeddawaa Balaami be'eedda wode, kase I ootseeddawaadan murunanaw koyibeenna; shin bare som"uwaa mela biittaakko zaareedda.
- ² Yaatiide d'ok'k'u gi s'eelliide, Israa'eeliyaa Asay bare zariyaan zariyaan dunkkaani utteeddawaa be'eedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda.
- ³ I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Bi'oora na'aa Balaama timbbitii,
Aa ayfii tishshi ootsi s'eelliyawaa timbbitii,
- ⁴ S'oossay giyaawaa sisiyaawaa timbbitii,
Lic'c'i giide guufannina,
Aa ayfii dooyetteeddawaanne
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyawaa timbbitii hawaa.
- ⁵ Yaak'ooba zaretoo, hintte dunkkaanetuu,
Israa'eeliyaa asaw, hintte de'iyaa sa'atuukka,
wooti lo"ee!
- ⁶ Untunttu mic'etteedda wombbaadan,
Shaafaa doonaan de'iyaa ataakilttiyaa sa'aadan,
Med'inaa Goday tokkeedda godare uutsaadaaninne
haatsaa doonaan de'iyaa zigaadan haniino.

- ⁷ Unttunttoo daro haatsay pulttana;
unttuntu zaretoo gidiyaa haatsay de'ana.
Unttuntu kaatii Kaatiyaa Agaagappe gitatana;
unttuntu kawutetsaykka bonchchettana.
- ⁸ S'oossay untuntta Gibs'eppe kesseedda;
I mino mentsaadan untunttoo de'ee.
Unttuntu morkke kawutetsaa mittana;
unttuntu mek'etsaakka liik'issana;
unttuntu barenttu wonddaafiyaa zubbiyaan untuntta c'addana.
- ⁹ Israa'eeliyaa Asay gaammuwaadan gisee.
Mac'c'a gaammattidan untuntta dentsanaw ooni s'alanee?
Hinttena anjjiiyaa ubbay anjjettedawaa gidanawaa;
hinttena shek'k'iyaa ubbay shek'etteddawaa gidanawaa» yaageedda.
- ¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama bolla hank'k'uwaa ees's'i keseedda. Baalaak'i bare kushiyaan dukkiide Balaama, «Ta morkkatuwaa k'angganaadan taani neena s'eesaad; shin neeni ha heezzu gedekka untuntta anjjaadda.
- ¹¹ Simmi ha"i neeni ne golle bak'ata; «Taani new darobaa woytana» gaad; shin neeni woytuwaa akkaanaadan Med'inaa Goday neena diggeedda» yaageedda.
- ¹² Balaami Baalaak'a zaariide, «Neeni taakko kiitteeddawanttunne,
- ¹³ «Baalaak'i haray atto bare biraynne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaan taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Goday odeeddawaa aad'aadde, lo"uwaa woy iitaa ta sheniyaan ootsanaw danddaykke. Taani Med'inaa Goday giyaawaa s'alalaa gaana» yaagaade new odabeykkitayye?» yaageedda.
- Balaama Wurssetsa Timbbitiyaa*
- ¹⁴ Yaagiide, «Taani ha"i ta asaakko bay; shin neeni haaya; ha Asay wurssetsa wodiyaan ne asaa ootsanawaa taani new odana» yaageedda.
- ¹⁵ I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Bi'ooraa na'aa Balaama timbbitii,
Aa ayfii tishshi ootsiide s'eelliyaaawaa timbbitii,
- ¹⁶ S'oossay giyaawaa sisiyaawaanne,
Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaappe
gideedda eratetsay de'iyaaawaa timbbitii,
Lip'p'i giide guufannina,
Aa ayfii dooyetteeddawaanne
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyaaawaa timbbitii hawaa.
- ¹⁷ Taani Aa be'ay; shin wodii ha"a gidenna;
taani Aa s'eellay; shin matan gidenna.
Yaak'ooba zariyaappe s'oolinttii kesana.
Israa'eeliyaappe kaatetuwwa s'am"ay kesana.
Moo'aaba asaa som"uwaa I gaac'c'i k'olana.
Seete asaa ubbaa huup'iyaa I kinchchana.
- ¹⁸ Eedoomi s'oonettana;
Aa morkkii Se'iirikka s'oonettana;
Shin Israa'eelii min minniide baana.
- ¹⁹ Yaak'oobappe mooddiyaawe kesana;
unttuntu kataman pas'a atteeddawantta d'ayissana» yaageedda.
- ²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Balaami Amaaleek'a asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda:

- «Kawutetsatuwaa giddon Amaaleek'i koyiro;
shin untunttu wurssetsay d'ayo» yaageedda.
- ²¹ K'ay Balaami K'eena asatuwaa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Hintte de'iyaa sa'ay saro saa gidee;
hintte gollii zaallaa bollan kees'etteedda.
- ²² Shin Asooretuu hinttena omooddiyaa wode,
hintte K'eena asatuu d'ayana» yaageedda.
- ²³ Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Aayye ana!
S'oossay hawaa ootsiyaa wode,
ooni de'ana danddayii?
- ²⁴ Markkabatuu Kitiima haruuruwaappe yaana;
untunttu Asooretuwaanne Ebeeratuwaa uk'k'unnana;
Shin k'ay untunttukka d'ayana» yaageedda.
- ²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Balaami denddiide, bare golle simmeedda;
Baalaak'ikka bare ogiyaa beedda.

25

Israa'eelatu Pa'ooraa Giyyaa saan Nagaraa Ootseeddino

- ¹ Israa'eelatu Shiis'ima giyyaa saan dunkkaaneedda wode, Asay Moo'aaba biittaa machchetuwaanna shaarmus'uwaa doommeedda.
- ² He mac'c'a asatuu barenttu s'oossatuwaa yarshshuwaa maanaw untuntta shoobbeeddino; untunttu miide, untunttu s'oossatoo goyinneeddino.
- ³ Israa'eelatu Pa'ooraa Ba'aala giyyaa eek'aa kaalleedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bollan ees's'i keseedda.
- ⁴ Yaatina Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaappe wora simmana mala, ha asaa kaaletsiyaawantta ubbaa afaade, seeta gallassi Med'inaa Godaa sintsan kak'k'a» yaageedda.
- ⁵ Muse Israa'eeliyaa daannatuwaa, «Pa'ooraa Ba'aala giyyaa eek'aw goyinneedda hintte asaa ubbaa hintte huup'iyaan huup'iyaan wod'ite» yaageedda.
- ⁶ Musenne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa pengiyaan yeekkishin, Israa'eelatuwaappe ittuu Midiyaama biittaa mishirato untunttu sintsanna aatsiide, bare golliyaa asaakko aheedda.
- ⁷ K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi hewaa be'eedda wode, maabaraa giddoppe denddiide, tooraa bare kushiyan oyk'k'iide,
- ⁸ he Israa'eeliyaa bitaniyaa kaalliide, dunkkaaniyaa giddo geleedda. Israa'eeliyaa bitaniyaanne mishiratonne laa"uwaakka tooraan c'addiide, kantsi kesseedda. Hewaadan hanina, boshay Israa'eelatuwaappe k'aaretteedda;
- ⁹ shin he boshaan hayk'k'eedda Asay laatamanne oyddu sha"a.
- ¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
- ¹¹ «K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi Israa'eeliyaa asaa giddon taani ta bonchchoo mishettiyaawaadan mishetteedda diraw, untunttu bolla taani hank'k'etteedda hank'k'uu dochcheedda; taanikka untuntta ta hank'k'uwaa d'ayissabeykke.
- ¹² Hewaa diraw, taani ta sarotetsaa c'aak'uwaa aanana c'aak'k'etiyaawaa Piinihaasaw neeni oda.

¹³ I bare S'oossaa bonchchoo mishetteedda gishshawanne Israa'eeliyaa asaw atto giisseedda diraw, inne Aa zeretsatuu med'inaw k'eese gidanawaa» yaageedda.

¹⁴ Midiyaama biittaa mishiratina wod'eedda Israa'eeliyaa bitaniyaa suntsay Saalu na'aa Zimira; Saalu Simoona zaratuwaan itti yaraa kaappuwaa.

¹⁵ Hayk'k'eedda Midiyaama biittaa mishiratti suntsay Kozibo; I aawuu S'uuri Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁷ «Midiyaama biittaa asatuwaa morkkite; untuntta wod'ite.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu hinttena Pa'ooran c'immiidde, hinttew morkke gideeddino; k'ay boshaa gallassi Pa'ooran wod'eedda mishiratti, Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa naatti Kozibi gaasuwaan untunttu hinttena morkkeeddino» yaageedda.

26

Laa'entso Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa

¹ Boshaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musanne k'eesiyaa Aaroona na'aa El"aazara,

² «Yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaw baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, untunttu golliyaan golliyaan paydite» yaageedda.

³ Musenne k'eesii El"aazari Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban untunttunna haasayiidde,

⁴ «Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa asaa paydite» yaageeddino.

Gibs'eppe kesseedda Israa'eelatu hawantta:

⁵ Israa'eeliyaa bayira na'aa Roobeela zaratuu: Hanooka yratuwaa, Paalu yratuwaa,

⁶ Hes'iroona yratuwaanne Karmma yratuwaa.

⁷ Hawanttu Roobeela zaratuwaa; untunttu ubbaanna 43,730.

⁸ Paalu na'ay Eli'aaba;

⁹ Eli'aaba attuma naanay Nemu'eela, Daataananne Abiiraama; ha Daataaninne Abiiraami maabaray dooreeddawantta. Untunttu K'oraahanne Aa kaalliyaawanttuna zuppetiide, Muse bolla, Aaroona bollanne Med'inaa Godaa bolla makkaleeddino.

¹⁰ Biittay dooyettiide, untuntta K'oraahaana ittippe mitteedda; untuntta kaalliyyaa laa"u s'eetanne ishatamu asaa tamay miina hayk'k'eeddino. Yaatina untunttu Asay be'iide duus's'iyaa malaataa gideeddino.

¹¹ Shin K'oraaha attuma naanay he gallassi hayk'k'ibeykkino.

¹² Simoona zaratuu barenttu yaran yaran: Nemu'eela yratuwaa, Yaamiina yratuwaa, Yaakiina yratuwaa,

¹³ Zaraaha yratuwaanne Shaa'ula yratuwaa.

¹⁴ Hawanttu Simoona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 22,200.

¹⁵ Gaada zaratuu barenttu yaran yaran: S'aafoona yratuwaa, Hagga yratuwaa, Shuuna yratuwaa,

¹⁶ Oozina yratuwaa, Eera yratuwaa,

¹⁷ Arooda yratuwaanne Ari"eela yratuwaa.

¹⁸ Hawanttu Gaada zaratuwaa; untunttu ubbaanna 40,500.

¹⁹ Yihudaa attuma naanay Eeranne Oonaana; shin untunttu Kanaane gadiyaan hayk'k'eeddino.

²⁰ Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran: Sheela yaratuwaa, Paareesa yaratuwaanne Zaraaha yaratuwaa.

²¹ Paareesa zaratuu Hes'iroona yaratuwaanne Hamuula yaratuwaa.

²² Hawanttu Yihudaa zaratuwaa; untunttu ubbaanna 76,500.

²³ Yisaakoora zaratuu barenttu yaran yaran: Tolaa'a yaratuwaa, Puuwa yaratuwaa,

²⁴ Yaashuuba yaratuwaanne Shimiroona yaratuwaa.

²⁵ Hawanttu Yisaakoora zaratuwaa; untunttu ubbaanna 64,300.

²⁶ Zaabiloona zaratuu barenttu yaran yaran: Sereeda yaratuwaa, Eloona yaratuwaanne Yaahila'eela yaratuwaa.

²⁷ Hawanttu Zaabiloona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 60,500.

²⁸ Minaasenne Efireema aawuwaa Yooseefo zaratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

²⁹ Minaase zaratuu Minaase na'aa Maakiira yaratuwaa, Maakiiri na'aa Gala'aade yaratuwaanne Gala'aade naanatu yaratuwaa.

³⁰ Gala'aade zaratuu I'eezera yaratuwaa, Heleek'a yaratuwaa,

³¹ Asiri'eela yaratuwaa, Shekeema yaratuwaa,

³² Shamidaa'a yaratuwaanne Hefeera yaratuwaa.

³³ Hefeera na'ay S'alofihaad mac'c'a naanatu s'alalaa yeleedda; aw attuma na'i baawa. S'alofihaada mac'c'a naanatu suntsay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkonne Tirs's'o.

³⁴ Hawanttu Minaase zaratuwaa; untunttu ubbaanna 52,700.

³⁵ Efireema zaratuu barenttu yaran yaran: Shutelaaha yaratuwaa, Bekeera yaratuwaa, Tahaana yaratuwaanne

³⁶ Shutelaaha na'aa Erana yaratuwaa.

³⁷ Hawanttu Efireema zaratuwaa; untunttu ubbaanna 32,500. Yooseefo zaratuu barenttu yaran yaran hewantta.

³⁸ Biiniyaama zaratuu barenttu yaran yaran: Belaa'a yaratuwaa, Ashibeela yaratuwaa, Ahiraama yaratuwaa,

³⁹ Shafufaama yaratuwaa, Hufaama yaratuwaa,

⁴⁰ Belaa'a na'aa Arada yaratuwaanne Belaa'a na'aa Naa'imaana yaratuwaa.

⁴¹ Hawanttu Biiniyaama zaratuwaa; untunttu ubbaanna 45,600.

⁴² Daana zaratuu Shuhaama yaratuwaa.

⁴³ Shuhaama yaratuubbaanna 64,400.

⁴⁴ Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran: Yimina yaratuwaa, Yishiwaaha yaratuwaa, Bariia yaratuwaa,

⁴⁵ Bariia na'aa Hebeera yaratuwaanne Bariia na'aa Malkki'eela yaratuwaa.

⁴⁶ Aaseeraw Seraaho giyaa mac'c'a naatta de'aw.

⁴⁷ Hawanttu Aaseera zaratuwaa; untunttu ubbaanna 53,400.

⁴⁸ Niftaaleema zaratuu barenttu yaran yaran: Yaa'izi'eela yaratuwaa, Guuna yaratuwaa,

⁴⁹ Yes'eera yaratuwaanne Shilleema yaratuwaa.

⁵⁰ Hawanttu Niftaaleema zaratuwaa; untunttu ubbaanna 45,400.

⁵¹ Paydeteedda Israa'eeliyaa attuma Asay ubbaanna 601,730.

⁵² K'aykka Med'inaa Goday Musa,

⁵³ «Ha zaretoo untunttu suntsaa suntsaa payduwaadan biittay shaakettiide, laata gidiide untunttoo imetto.

⁵⁴ Payduwaan c'orattoo untunttu c'oratetsaa keenaa, payduwaan guutsatoo untunttu guutsatetsaa keenaa shaakkaade imma. Ubbaykka s'aafetteedda barenttu payduwaa keenaa keenaa akkino.

⁵⁵ Shin biittay saamaan shaaketto; itti itti zarii laattiyaa biittay untunttu aawuwaa zariyaa suntsaadan gido.

⁵⁶ Laata ubbay payduwaan c'oratuwaappenne payduwaan guutsatuwaappe gidduwaan es's'an shaaketto» yaageedda.

⁵⁷ Bare yaran yaran paydeteedda Leewatuu hawantta: Gershshoona yaratuwaa, K'ahaata yaratuwaanne Maraara yaratuwaa.

⁵⁸ Hawanttukka k'ay Leewatuwaa yaratuwaa: Liibina yaratuwaa, Kebroona yaratuwaa, Maahila yaratuwaa, Musha yaratuwaanne K'oraaha yaratuwaa. K'ahaati Amiraama yeleeedda.

⁵⁹ Amiraama machchati suntsay Yokebeedo; Aa Gibbs'en Leewiyaw yeleteedda naatto. Iza Amiraamaw Aaroona, Musanne untunttu michchato Miiriyaamo yelaaddu.

⁶⁰ Aarooni Nadaaba, Abiiha, El'aazaranne Itaamaara yeleeedda.

⁶¹ Shin Med'inaa Goday azazibeena tamaa Aa sintsan yarshsheedda wode, Naadaabinne Abihu hayk'k'eeddino.

⁶² Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa paydeteedda attuma Leewatuu ubbaanna laatamanne heezzu sha"a. Israa'eelatuwaa gidduwaan untunttoo laattiyaa biittay imettibeenna diraw, untunttu Israa'eelatuwaana paydettibeykkino.

⁶³ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban Musenne k'eesii El'aazari Israa'eelatuwaa paydeedda wode, paydeteedda Asay hawaa.

⁶⁴ Musenne k'eesii Aarooni kase Siinaa mela biittaa Israa'eelatuwaa paydeedda wode, paydeteedda asaappe haray atto mes's'i itti asayenne attibeena.

⁶⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he Israa'eelatuwaawaa odiidde, «Untunttu mela biittaa tumu hayk'k'ana» yaagi wotseedda. Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, haray itti asayenne attibeena.

27

S'alofihaada Mac'c'a Naanatuwaa Ooshaa

¹ S'alofihaada mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o. S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakira na'aa; Maakiri Minaase na'aa; Minaase Yoosefo na'aa.

² Ha mac'c'a naanay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Muse sintsan, k'eesiyaa El'aazara sintsan, kaappatuu sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageeddino;

³ «Nu aawuu bazzuwaan hayk'k'eedda; I bare nagaran hayk'k'eeddappe attina, Med'inaa Godaa bolla denddeedda K'oraaha kaalliyaawanttu gidдон de'enna. Aw attuma na'i baawa.

⁴ Attuma na'i aw baynnawaa gidooppenne, nu aawuwaa suntsay Aa dabbotuwaawaa gidduwaappe ayaw d'ayii? Nu aawuwaa ishanntu gidдон nuw laattiyaa biittaa imma» yaageeddino.

⁵ Muse untunttu ooshaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda.

⁶ Med'inaa Goday Musa,

⁷ «S'alofihaada mac'c'a naanay oochcheeddawe likke; untunttu aawuwaa ishanntu gidдон neeni untunttoo laattiyaa biittaa imma; Aa laatay untuntta gakko.

⁸ K'ay neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; «Itti Asay attuma na'i bayinnan hayk'k'iyawwaa gidoope, Aa biittaa Aa mac'c'a na'i laatto;

⁹ mac'c'a na'ikka aw baynnawaa gidoope, Aa biittaa Aa ishatuu laattino;

¹⁰ aw ishatuu baynnawaa gidoope, Aa aawuwaa ishatuu laattino;

¹¹ Aa aawuwaa ishatuukka baynnawaa gidoope, Aa zariyaappe ubbaappe matattiyaa dabbuwaa laatissa. Taani Med'inaa Goday neena Musa azazeeddawaadan, hawe Israa'eelattoo higge gido» yaaga» yaageedda.

Muse Kotaan Iyyaasu Dooretteedda

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Pude Abaarima Dere-tuwaa kesaade, taani Israa'eeliyaa asaw immeedda biittaa be'a.

¹³ Be'eeddawaappe guyyiyaan, ne ishaa Aaroonedan neenikka hayk'k'aade, ne mayzzan gaketana.

¹⁴ Ayaw gooppe, S'iina Bazzuwaan de'iyaa haatsaan Asay ubbay makkaleedda wode, hintte laa"uukka untuntuu sintsan taana geeshshaadan bonchchanaw taw azazettibeykkita» yaageedda. Hewe haatsay S'iina mela biitaan, K'aadeesan de'iyaa Mariiba haatsaa.

¹⁵ Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda;

¹⁶⁻¹⁷ «Abeet Med'inaa Godaw, asaa ubbaw de'uwaa immiyaa S'oossaw, ne asay, S'oossaa Asay hentsanchchay bayinna wudiyaa mala gidennaadan, ha asaa sintsan kesiyaanne geliyaa, untunttukka kaaletsiide kesiyaanne gelissiyaa, itti asaa ha maabaraa bolla suntsaarkkii» yaageedda.

¹⁸ Med'inaa Goday Musa, «Ayyaanay aan de'iyaa Neewe na'aa Iyyaasa akkaade, ne kushiya Aa bolla wotsa;

¹⁹ yaataade k'eesiyaa El"aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan essaade, untuntu be'ishin suntsaa.

²⁰ Israa'eelatuwaa maabaraa ubbay aw azazettanaadan, ne maataappe aw shaakkaade imma.

²¹ K'eesiyaa El"aazara sintsan I ek'k'o; El"aazari Uuriimiyaan aw Med'inaa Godaa sheniyaa oochcho. Iyyaasunne Israa'eeliyaa maabaray ubbay El"aazara azazuwaan kesinonne Aa azazuwaan gelino» yaageedda.

²² Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Iyyaasa afiide, k'eesiyaa El"aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan esseedda.

²³ Med'inaa Goday S'oossay azazeeddawaadan, Muse bare kushiya Aa bolla wotsiide, Aa suntseedda.

28

Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa

(Kes. 29:38-46)

¹ Med'inaa Goday Musa,

² «Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; «Ta k'umaa, taana toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa ta yarshshuwaa keereedda wodiyaan wodiyaan taw naagiide immite» yaaga.

³ K'ay neeni untuntta, «Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuu hawaa: tilla bollana de'iyaa, itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaa hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite;

⁴ dorssaa orggetuwaappe ittuwaa wontta, laa"entsuwaa omarssi yarshshite.

⁵ K'ay hewaana itti liitiro gidiyaa zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite.

⁶ Hawe Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, Siinaa Deriyaa bollan azazetteedda, hachchi hachchi taman s'uuggiyaa yarshshuwaa.

⁷ Hewaana yarshshiyaa ushshaa yarshshuu itti dorssaa orggiyaw itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa. Ushshaa yarshshuwaa Geeshsha Sa'aan Med'inaa Godaw gussite.

⁸ Omarssi laa"entso dorssaa orggiyaa, wonttawaa ootseeddawaadan ootsiide, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshite.

Sambbata Gallassaa Yarshshuwaa

⁹ « «Sambbata gallassan, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa gideedda laa"u dorssaanne zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta d'iiliyaa katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.

¹⁰ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, Sambbata gallassaa ubbaan hintte yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu hawaa.

Aginay S'eeriya Gallassaa Yarshshuwaa

¹¹ « «Aginay s'eeriya gallassaa ubbaan, laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

¹² Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaanne

¹³ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti dorssaa maraanna zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa yarshshuwaa yarshshite.

¹⁴ K'ay ushshaa yarshshoo itti itti korumaanna laa"u liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa, itti dorssaa orggiyaana itti liitironne bagga woyniyaa eessaanne itti itti dorssaa maraanna itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shishshite. Hawe laytsaa gidдон aginay s'eeriya gallassaa ubbaan yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa.

¹⁵ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

Paasigaa Baalaanne Ukitsaa Baalaa Yarshshotuwaa (Wog. 23:5-14)

¹⁶ « «Koyiro aginaan tammanne oyddentso gallassay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchiyaa gallassaa gido.

¹⁷ K'ay he aginankka tammanne ichcheshentso gallassan doommiide, Ukitsaa Baalay bonchchete; hewaa diraw, laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

¹⁸ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiya ooso ayaanne ootsoppite.

¹⁹ Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, taman yarshshiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

²⁰ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaanne

²¹ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

²² K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite.

²³⁻²⁴ Hachche hachchi wontta s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa katsaa yarshshuwaa bolla, sawuwaa toshukku giyaa k'umaa taman yarshshiyaa yarshshuwaa gujjiide, Med'inaa Godaw yarshshite. Laappun gallassaw hewaadan ootsite.

²⁵ Laappunsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

Saaminttatuwaa Baalaa Yarshshuwaa (Wog. 23:15-22)

²⁶ « «Saaminttatu Baalaa gallassan hintte Med'inaa Godaw ooratsa katsaa shiishshiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

²⁷ Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa sawuwaa toshukku giyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

²⁸ Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

²⁹ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite.

³⁰ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.

³¹ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, hawantta untunttu katsaa yarshshuwaanna yarshshite. Mehetuu tilla bollana de'yaawantta gidiyaawaa geeshshiide erite.

29

Malakataa Baalaa (Wog. 23:23-25)

¹ « «Laappunsa aginaw koyiro gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite. Daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. He gallassay s'urumbbay punettiyya gallassaa.

² Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku gaana mala, s'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, yarshshite.

³ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

⁴ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

⁵ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite.

⁶ Hewantta aginay s'eeriya gallassan s'uuggiyaa yarshshuwaa bollanne Aa katsaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide, wogaadan yarshshite; hawanttu Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa, taman yarshshiyaa yarshshotuwaa.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Yarshshuwaa
(Wog. 23:26-32)

⁷ « «Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hintte huup'iyaa kawushshite; ayaa oosuwaakka ootsoppite.

⁸ Yaatiide Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaa wantta, yarshshite.

⁹ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

¹⁰ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

¹¹ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, untunttu katsaa yarshshuwaa bollanne untunttu ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

Daasiyaa Baalaa Yarshshotuwaa
(Wog. 23:33-44)

¹² « «Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Med'inaa Godaw Daasiyaa Baalaa laappun gallassaa bonchchite.

¹³ Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa tammanne heezzu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaa wantta, yarshshite.

¹⁴ Katsaa yarshshoo tammanne heezzu korumatuwaappe itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, laa"u dorssaa orggetuwaappe itti itti orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

¹⁵ tammanne oyddu dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

¹⁶ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

¹⁷ « «Laa"entsa gallassan tammanne laa"u korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaa wantta, yarshshite.

¹⁸ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

¹⁹ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

20 « ‹Heezentsa gallassan, tammanne itti korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

21 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

22 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

23 « ‹Oyddentso gallassan, tammu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

24 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

25 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne iza ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

26 « ‹Ichcheshentsa gallassan, udduppun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne, itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

27 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

28 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

29 « ‹Usuppuntsa gallassan, hosppun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

30 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

31 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

32 « ‹Laappuntsa gallassan, laappun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

33 Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

34 K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

35 « ‹Hosppuntsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

36 Taman yarshshiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, yarshshite.

³⁷ Korumaanna, dorssaa orggiyaananne dorssaa maratuwaanna untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaay payduwaadan shiishshite.

³⁸ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

³⁹ «Hintte shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshotuu bollanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshotuu bolla, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaa, ushshaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa, hawantta Med'inaa Godaa baalaa hintte bonchchanaw keereedda wodiyaan wodiyaan yarshshite» yaaga» yaageedda.

⁴⁰ Muse barena Med'inaa Goday azazeeddawaa ubbaa Israa'eelatoo odeedda.

30

K'anggetsaa Wogaa

¹ Muse Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday azaziyaawe hawaa.

² Itti Asay Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe, bare doonaappe kesseeddawaa ubbaa polooppe attina, bare k'aalaa billoppo.

³ «Bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naatta, Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe,

⁴ I aawuu I gefaa woy I c'aak'uwaabaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeeddawaa ubbaanne agganaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa polu.

⁵ Shin I aawuu hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefayenne agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. I aawuu izo diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziwi atto gaana.

⁶ «Gelabeenna mac'c'awunna geppa uttaade, woy ittibaa agganaw ellekka bare doonaappe c'aak'k'a uttaade asinaa gelooppe,

⁷ I asinay hewaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polu.

⁸ Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefay woy ittibaa agganaw ellekka c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. Hewaa diraw, Med'inaa Goday iziwi atto gaana.

⁹ «Shin am"atta woy asinay yeddeedda mac'c'awunno ootsanaw geppeeddawaa woy ittibaa agganaw c'aak'k'eeddawaa polu.

¹⁰ «Machchata bare asinaa son de'aadde geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'uwaa c'aak'k'ooppe,

¹¹ I asinay hewaa sisiide izo ayinne geenan aggooppe, Aa geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa ubbaa polu.

¹² Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, I gefay woy Aa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu ayayenne polettoppo. I asinay diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziwi atto gaana.

¹³ I asinay Aa geppiyaa gefaa ubbaa woy Aa barena zik'k'i ootsanaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa p'alk'k'anaw woy eeno gaanaw danddayee.

¹⁴ Shin I asinay he gallassi woy wonttetsa gallassi hewaa ayinne geenan aggooppe, I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyee. I hewaa siseedda

gallassi c'o'u geeddawaadan I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyi utteedda.

¹⁵ Shin I hewaa siseedda amareeda wodiyaappe guyyiyaan p'alk'k'ooppe, I gomii Aa gakkee» yaageedda.

¹⁶ Asinaa gelabeenna, bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naattanne I aawuwaa gidduwaan woy machchatinne asinaa gidduwaan de'ana mala, Med'inaa Goday Musa azazeedda gefaa wogay hawaa.

31

Midiyaama Asatuwaa Bolla Denddeedda Olaa

¹ Med'inaa Goday Musa,

² «Israa'eeliyaa asaa diraw, neeni Midiyaama asaa bolla S'oossaa haluwaa kesa; hewaappe guyyiyaan, neeni hayk'k'ana» yaageedda.

³ Hewaa diraw, Muse asaa, «Midiyaama asaa bolla Med'inaa Godaa haluwaa kessana mala olaa baanaw, hintte asaa olaa miishshaa danc'c'issite.

⁴ Itti itti Israa'eeliyaa zaratuwaappe itti sha"a attuma asaa olaw yeddite» yaageedda.

⁵ Israa'eeliyaappe tammanne laa"u sha"a attuma asay, itti itti zariyaappe itti sha"a asay, olaw giigeeddino.

⁶ Itti itti zariyaappe itti sha"a asaa Muse k'eesiyaa El"aazara na'aa Piinihaasanna olaw yeddeedda; Piinihaasi geeshsha miishshatuwaanne malaataw punniyaa s'urumbbaa barenana akkiide beedda.

⁷ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu Midiyaama asaana olettiide, attuma asaa ubbaa wod'eeddino.

⁸ K'ay Midiyaama kaatetuwa ichcheshatuwaa, Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a giyaawantta wod'eeddino. Untunttu k'ay Bi'ooraa na'aa Balaamakka mashshaan siifeeddino.

⁹ Israa'eelatu Midiyaama mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa omoodiide, untunttu miizzaa, untunttu dorssaa wudiyaanne untunttu miishshaa ubbaa bonk'k'eeddino.

¹⁰ Midiyaama asatuu de'eedda katamatuwaa ubbaanne untunttu moot-satuwaa ubbaa taman s'uuggeeddino.

¹¹ Untunttu asaa, mehiyaanne omooeeddawaa ubbaa akki afeeddino.

¹² Untunttu omooeedda asatuwaanne bonk'k'eeddabatuwaa Musekko, k'eesiyaa El"aazarakkonne Israa'eeliyaa maabaraakko, Yarikkoppe hefintsan, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban untunttu dunkkaaneeddasa aheeddino.

Olanchatuu Simmeeddino

¹³ Muse, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu ubbay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa untunttunna gakkettanaw keseeddino.

¹⁴ Olappe simmeedda gadaawatuu bolla, shaalak'atuu bollanne s'eetuwa kaappatuu bolla Muse hank'k'etteedda.

¹⁵ Muse untuntta hawaadan yaageedda; «Mac'c'a asaa ubbaa hintte ayaw ashsheeditee?

¹⁶ Untunttu Balaama zoriyaan, Pa'ooraa giyaa saan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa naak'k'iide, eek'aw goyinnanaadan ootseeddawannta; Med'inaa Godaa asaa bolla boshay yeeddawe hewaassa.

¹⁷ Hewaa diraw, ha"i attuma naanatuwaa ubbaa wod'ite; k'ay attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite.

¹⁸ Shin attuma asaana gisabeenna mac'c'a naanatuwaa ubbaa hinttenttoo ashshite.

¹⁹ Hintte giddoppe asaa wod'eedda uray woy anhaa bochcheedda uray ooninne dunkkaaneedda sa'aappe gas'an laappun gallassaa utto; heezantsa gallassinne laappuntsa gallassi hinttenanne hintte omoodeeddawantta geeshshite.

²⁰ K'ay mayyo ubbaanne galbbaappe, deeshshaa ikiseppenne mitsaappe oosetteeddawantta ubbaa geeshshite» yaageedda.

²¹ K'eesii El'aazari olaappe simmeedda olanchchatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Musew immeedda higgiiyaa maaray hawaa:

²² Work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa giyaa birataa

²³ taman meetettennabatuwaa ubbaa tamaa giddona aatsina, hewe geeyana. Shin hewe k'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeyanaw koshshee. K'ay taman meetettiyaabatuwaa ubbaa tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeshshanaw koshshee.

²⁴ Laappuntsa gallassi hintte mayuwaa meec'cite; hintteikka geeyite. Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddassaa gelite» yaageedda.

Omooduwaa Shaakkeeddino

²⁵ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²⁶ «Neeni, k'eesii El'aazarinne maabaraa kaappatuu omoodetteedda asaanne mehiyaa ubbaa paydite.

²⁷ Olan oletteedda olanchchatoonne atteeda maabaraw laa"u kessiide shaakkite.

²⁸ Oletteedda olanchchatuwaa gakkeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina, haretuwaa, dorssatuwaa woy deeshshatuwaa gidina, ichcheshu s'eetuwaappe ittuwaa Med'inaa Godaw imotaadan immite.

²⁹ Unttunta gakkeedda baggaappe akkeedda giiraa Med'inaa Godaa gishshaadan k'eesiyaa El'aazaraw immite.

³⁰ Hinkko Israa'eelatuwaa gakkeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina, haretuwaa, dorssatuwaa, woy deeshshatuwaa gidina, mehiyaa ubbaappe ishatamuwaappe ittuwaa akkiide hewaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immite» yaageedda.

³¹ Musenne k'eesii El'aazari Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseed-dino.

³²⁻³⁵ Olanchchatuu barenttoo akkina, atteeda omoooduu 675,000 dorssatuwaa, 72,000 miizzatuwaa, 61,000 haretuwaanne attuma asaana gisabeenna 32,000 mac'c'a naanatuwaa.

³⁶ Olan oletteeddawantta gakkeedda bagga shaakuu 337,500 dorssatuwaa;

³⁷ untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 675.

³⁸ Miizzatuu 36,000; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseed-dawanttu 72.

³⁹ Haretuu 30,500; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseed-dawanttu 61.

⁴⁰ Mac'c'a asatuu 16,000; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseed-dawanttu, 32.

⁴¹ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa gakkiyaa imotaa Muse k'eesiyaa El'aazaraw immeedda.

⁴²⁻⁴⁶ Olanchchatuu aheedda omooduwaa Muse laa"u kessiide shaakkina, Israa'eeliyaa maabaraa gakkeedda shaakuu 337,500 dorssatuwaa, 36,000 miizzatuwaa, 30,500 haretuwaanne 16,000 mac'c'a asatuwaa.

⁴⁷ Israa'eeliyaa maabaraa gakkeedda shaakuwaappe ishatamu ishatamu asaappe ittuwaanne ishatamu ishatamu mehiyaappe ittuwaa Muse akkiide,

Med'inaa Goday barena azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immeedda.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, olaa gadaawatuu, shaalak'atuunne s'eetuwaa kaappatuu Musekko yeeddino.

⁴⁹ Unttuntu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu nu azazuwaa garssan de'iyaa olanchchatuwaa paydina, ittuunne pac'c'ibeenna.

⁵⁰ Med'inaa Goday nu shemppuwaa ashsheeda diraw, nuuni huup'iyaan huup'iyaan akkeedda work'k'aa alleek'k'otuwaa, kushiya sagaayetuwaaw, gediya albbotuwaa, migidotuwaa, haytsaa lotatuwaanne k'ood'iyaan aat-siyaa alleek'k'uwaa Med'inaa Godaw imuwaa aheeddo» yaageeddino.

⁵¹ Musenne k'eesii El'aazari work'k'aa alleek'k'otuwaa ubbaa untuntuppe akkeeddino.

⁵² Sha"aa kaappatuunne s'eetuwa kaappatuu ahiide Med'inaa Godaw immeedda work'k'ay ubbay laa"u s'eetu kiilo giraame gidiyaawaa.

⁵³ Shin itti itti olanchchatuu ubbay barenttu omooduwaa omooduwaa barew akkeeddino.

⁵⁴ Musenne k'eesii El'aazari sha"aa kaappatuwaappenne s'eetuwa kaappatuwaappe akkeedda work'k'aa Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa hassayissana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidduwaa gelisseeddino.

32

Yorddaanoosa Shaafaa Dolahaa Baggana De'iyaa Zaretuwaa (Zar. 3:12-22)

¹ Roobeela zaretoon Gaada zaretoo loytsi daro mehii de'ee. Unttuntu Yaa'izeera biittayne Gala'aade biittay mehiyaw injje gidiyaawaa be'eeddino.

² Unttuntu Musekko, k'eesiyaa El'aazarakkonne maabaraa kaappatuwaakko yiide, untuntta hawaadan yaageeddino;

³⁻⁴ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asan s'oonisseedda biittatuu, As'aarooti, Dibooni, Yaa'izeeri, Niimiri, Haseboona, Eli'aali, Seebimi, Naabonne Ba'ooni mehiyaw injje biittaa; nuw hintte k'oomatoo mehii de'ee.

⁵ Nuuni hinttena nashechcheeddawaa gidoope, ha biittatuu nuu hintte k'oomatoo laata gade gidiide imettino. Nuuna Yorddaanoosa Shaafaa hefintsa pintsoppite» yaageeddino.

⁶ Muse Gaada zaratuwaanne Roobeela zaratuwaa hawaadan yaageedda; «Hara Israa'eeliyaa Asay olaa biyaa wode, hintte hawaan uttiitee?

⁷ Med'inaa Goday untunttoo immeedda biittaa Israa'eelatuu pinnen-naadan, hintte ayaw untunttu wozanaa shugissiitee?

⁸ K'aadeesa-Barnneppe he biittaa wochchi s'eellanaw hintte aawotuwa taani yeddeedda wode, untunttukka hawaadan ootseeddino.

⁹ Waaniide gooppe, untunttu Eshkkoola Zanggaaraa kesiide, he biittaa s'eelleedda wode, Israa'eelatuu Med'inaa Goday untunttoo immeedda biittaa gelenna mala, untunttu Israa'eelatuwaa wozanaa shugisseeddino.

¹⁰ Med'inaa Goday he gallassi hank'k'uwaa ees's'i kesiide, hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;

¹¹⁻¹² «Med'inaa Godaa barenttu kumentsaa wozanaappe kaalleedda K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asan Gibs'e gadiyaappe keseeddawantuppe ittuunne, taani Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'k'eedda biittaa be'enna. Ayaw

gooppe, untunttu taana barenttu kumentsaa wozanaappe kaallibeykkino» yaagiide c'aak'keedda.

¹³ Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i keseedda; yaatina S'oossaa sintsan iitaa ootseedda he yeletaa ubbay wuri d'ayana gakkanaw, mela biittaan oytamu laytsaa I untuntta toyilayeedda.

¹⁴ Hinttenoo, nagaranchcha yeletatoo, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla gujji hank'k'uwaa ees's'i kesanaadan, hintte hintte aawotuwaa sa'aan ha"i ek'keeddita.

¹⁵ Hintte Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, I k'aykka bare asaa mela biittaan aggi bashana. Yaatiide hintte ha asaa ubbaa d'ayissana» yaageedda.

¹⁶ Untunttu Muse mata yiide, Aa hawaadan yaageeddino; «Nuuni hawaan nu mehetoo dirssaa, nu naanaw katamatuwaa kees's'ana.

¹⁷ Shin nuuni olaa miishshaa danc'c'iide, Israa'eeliyaa asaa untunttu sa'aa gatsana gakkanaw olettanaw baana. Hewaa keeshshan, ha gadiyaan de'iyaa asatuwaappe naagettanaw, nu naanaynne mac'c'a Asay gimbbettiide utteedda katamatuwaan de'ino.

¹⁸ Israa'eelatuub bay barenttu laataa laataa akkana gakkanaw, nuuni nu golle simmokko.

¹⁹ Nuuni nu laataa Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa away doliyaa baggana laatteedda diraw, nuuni Yorddaanoosappe hefintsa baggana, yan untunttunna laataa laattokko» yaageeddino.

²⁰ Muse untunttu, «Hintte hawaa ootsooppe, hintte Med'inaa Godaa sintsan olaa baanaw giigooppenne

²¹ hintte olanchchatuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Goday bare morkkatuwaa bare sintsaappe yederssana gakkanaw, Yorddaanoosa Shaafaa S'oossaa sintsan pinnooppe,

²² Med'inaa Goday he biittaa s'ooneeddawaappe guyyiyaan, hintte simmanaw danddayiita. Yaatooppe, hintte olettanaw bessiyaa olaa Med'inaa Godawunne Israa'eeliyaa asaw olettiide poleeddita giyaawaa. K'ay he biittay Med'inaa Godaa sintsan hinttenttoo laata biittaa gidanawaa.

²³ «Shin hintte hewaadan ootsennan is's'ooppe, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsiita; simmi hinttena hintte nagaray gakkiaawaa tumu erite.

²⁴ Hintte hintte naanawunne mac'c'a asaw katamatuwaa kees's'ite; hintte dorssaa wudiyawukka balluwaa giigissite; shin hintte geeddawaa aggenaansite» yaageedda.

²⁵ Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu neeni nu goday azazeeddawaadan ootsana.

²⁶ Nu naanatuunne nu mac'c'a asatuu, nu dorssatuunne nu miizzatuu hawaan Gala'aade katamatuwaan de'ishshino.

²⁷ Shin nuuni ne k'oomatuu, olaw danc'c'eedda olanchchatuu ubbay, neeni nu goday giyaawaadan, olettanaw Med'inaa Godaa sintsan Yorddaanoosa Shaafaa pinnana» yaageeddino.

²⁸ Hewaa diraw, Muse k'eesiyaa El'aazara, Neewe na'aa Iyaasanne Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwaa untunttuwaa azazeedda.

²⁹ Muse untuntta hawaadan yaageedda; «Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan hinttenana Yorddaanoosa Shaafaa pinnooppenne hintte he biittaa s'oonooppe, hewaappe guyyiyaan, Gala'aade biittaa hintte untuntta laatissite.

³⁰ Shin untunttu olaa miishshaa danc'c'iide, hinttenana pinnennan is's'ooppe, untunttu Kanaane biittaa hinttenana laattino» yaageedda.

³¹ Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu zaariide, «Nuuni ne k'oomatuu Med'inaa Goday geeddawaa ootsana.

³² Olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan nuuni Kanaane biittaa gelanaw pinnana; shin nuuni laattiyaa laatay Yorddaanoosappe hafintsa baggana gidanawaa» yaageeddino.

³³ Hewaa diraw, Muse Gaada zaretoo, Roobeela zaretoonni Yooseefo na'aa Minaase zaratuwaappe baggaw Amooretuu Kaatiyaa Sihoona kawutetsaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa, untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna immeedda.

³⁴ Gaada zaratu Diboona, As'aaroota, Aaro'eera

³⁵ As'irooti-Shofaana, Yaa'izeera, Yogibaaha,

³⁶ Beeti-Niimiranne Beeti-Haaraana geetettiyaa gimbbiyaan direkteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'eeddino. Bare dorssatookka untunttu bal-luwaa giigisseeddino.

³⁷ Roobeela zaratuukka Haseboona, Eli'aala, K'iriyaatayimanne,

³⁸ Naba, Ba'aali-Ma'oonanne (He katamatuwaappe ittuu ittuu suntsaa laammeeddino) Siibima geetettiyaa katamatuwaa zaaretsi kees's'eeddino.

³⁹ Minaase na'aa Maakira yaratu Gala'aade biide, olay oyk'k'iide, yan de'iyaa Amooretuwaa yedersseeddino.

⁴⁰ Hewaa diraw, Minaase na'aa Maakira yaratu Muse Gala'aade biittaa immina, untunttu yan de'eeddino.

⁴¹ Minaase zare gidiyaa Yaa'iiri biide, untunttu olay oyk'k'iide, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa yaagiide suntseedda.

⁴² Nobaahi biide, K'anaata katamaanne Aa yuushshuwaan de'iyaa heer-atuwaa olan oyk'k'iide, bare suntsan Nobaaha giide s'eeseedda.

33

*Gibs'eppe Moo'aabe Gakkanaw
de'iyaa Hametsay K'antsaan
(33:1-49)*

¹ Israa'eelatu Musenne Aarooni kaaletsina, barenttu c'uguwaan c'uguwaan Gibs'eppe keseedda wode, yaatiide hametteeddino.

² Med'inaa Goday azazina, untunttu baana buussaa doommeedda sa'aa Muse s'aafeedda; untunttu buussaa maaray hawaa.

³ Koyro aginaw tammanne ichcheshentso gallassi, Paasigaa bonchchiyaa gallasaappe kaalliyaa gallassi denddiide, Gibs'e Asay ubbay s'eellishin, yayyen Raamisappe keseeddino.

⁴ He wode Gibs'e Asay Med'inaa Goday wod'eedda barenttu bayira naanatuwaa moogiino. Hawaadan ootsiide, Med'inaa Goday untunttu s'oossatuwaa bolla pirddaa aheedda.

⁵ Israa'eelatu Raamisappe denddiide, Sukkota giyaa sa'aan dunkkaaneeddino.

⁶ Sukkotappe denddiide, mela biittaa s'eeran de'iyaa Etaaman dunkkaaneeddino.

⁷ Etaamappe denddiide, Ba'aali-S'afoonappe away doliyaa baggana de'iyaa Pihaahiroota simmiide, Migidoola matan dunkkaaneeddino.

⁸ Pihaahirootappe denddiide, Zo'o Abbaa pinniide, mela biittaa beeddino. Etaama mela biittaan heezzu gallassaa ogiyaa hamettiide, Maaran dunkkaaneeddino.

⁹ Maarappe denddiide, tammanne laa'u pulottotuunne laappun tammu zambbatuu de'iyaa Eliima biide, yan dunkkaaneeddino.

¹⁰ Eliimappe denddiide, Zo'o Abbaa matan dunkkaaneeddino.

¹¹ Zo'o Abbaa lank'k'iyaaappe denddiide, Siinaa mela biittaaan dunkkaa-needdino.

¹² Siinaa mela biittaaappe denddiide, Doofik'an dunkkaaneeddino.

¹³ Doofik'appe denddiide, Aluushan dunkkaaneeddino.

¹⁴ Aluushappe denddiide, Rafiidiman dunkkaaneeddino. Yan asaw ushanaw haatsay baawa.

¹⁵ Rafiidimappe denddiide, Siinaa mela biittaaan dunkkaaneeddino.

¹⁶ Siinaa mela biittaaappe denddiide, Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa giyaa saan dunkkaaneeddino).

¹⁷ Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa) giyaa saappe denddiide, Has'erootan dunkkaaneeddino.

¹⁸ Has'erootappe denddiide, Riitiman dunkkaaneeddino.

¹⁹ Riitimappe denddiide, Rimmoonni-Pereezan dunkkaaneeddino.

²⁰ Rimmoonni-Pereezappe denddiide, Liibinan dunkkaaneeddino.

²¹ Liibinappe denddiide, Riissan dunkkaaneeddino.

²² Riissappe denddiide, K'ahelaatan dunkkaaneeddino.

²³ K'ahelaatappe denddiide, Shefaara Deriyan dunkkaaneeddino.

²⁴ Shefaara Deriyaappe denddiide, Haraadan dunkkaaneeddino.

²⁵ Haraadappe denddiide, Maak'ihelootan dunkkaaneeddino.

²⁶ Maak'ihelootappe denddiide, Tahaatan dunkkaaneeddino.

²⁷ Tahaatappe denddiide, Taaran dunkkaaneeddino.

²⁸ Taarappe denddiide, Miitik'an dunkkaaneeddino.

²⁹ Miitik'appe denddiide, Hashimoonan dunkkaaneeddino.

³⁰ Hashimoonappe denddiide, Moserootan dunkkaaneeddino.

³¹ Moserootappe denddiide, Bene-Yaa'ik'aanan dunkkaaneeddino.

³² Bene-Yaa'ik'aanappe denddiide, Hoori-Hagidigaadan dunkkaaneeddino.

³³ Hoori-Hagidigaadappe denddiide, Yos'ibaatan dunkkaaneeddino.

³⁴ Yos'ibaatappe denddiide, Abroonan dunkkaaneeddino.

³⁵ Abroonappe denddiide, Ees'iyooni-Gaabiran dunkkaaneeddino.

³⁶ Ees'iyooni-Gaabirappe denddiide, S'iina mela biittan de'iyaa K'aadeesan dunkkaaneeddino.

³⁷ K'aadeesappe denddiide, Eedooma biittaa zawaan de'iyaa Hoori Deriyan dunkkaaneeddino.

³⁸ K'eesii Aarooni Med'inaa Goday azazina, Hoori Deriyaa huup'iyaa keseedda; Israa'eelatuu Gibs'e gadiyaappe keseedda oytamuntsaa laytsan, ichcheshentso aginaan, aginaw koyiro gallasan yan hayk'k'eedda.

³⁹ Aarooni Hoori Deriyaa huup'iyaan hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatammanne heezza.

⁴⁰ Neegeeba mela biittaaan, Kanaan de'iyaa Araada giyaasaa kaatii Israa'eeliyaa asaa yuussaa siseedda.

⁴¹ Israa'eelatuu Hoori Deriyaappe denddiide, S'almmoonan dunkkaaneeddino.

⁴² S'almmoonappe denddiide, Punoonan dunkkaaneeddino.

⁴³ Punoonappe denddiide, Obootan dunkkaaneeddino.

⁴⁴ Obootappe denddiide, Moo'aaba biittaa zawaan de'iyaa Iye Abaariman dunkkaaneeddino.

⁴⁵ Iye Abaarimappe denddiide, Diboona-Gaadan dunkkaaneeddino.

⁴⁶ Diboona-Gaadappe denddiide, Almmoonan-Dibilaatayiman dunkkaaneeddino.

⁴⁷ Almmoona-Dibilaatayimappe denddiide, Nabo Deriyaa matan Abaarima deretuwaan dunkkaaneeddino.

⁴⁸ Abaarima deretuwaappe denddiide, Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban dunkkaaneeddino.

⁴⁹ Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Beeti-Yashimootappenne Aabeeli-Shiis'ima gidduwaan dunkkaaneeddino.

Yorddaanoosa pinanappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa (33:50–36:13)

⁵⁰ Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁵¹ «Israa'eelatuwaa neeni yaaga; ›Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,

⁵² he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa hintte sintsaappe yederssite; shuchchaappe masetteedda untunttu misiletuwaa ubbaanne siilissiide med'd'eedda eek'atuwaa ubbaa d'ayissite. Untunttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa ubbaakka laalite.

⁵³ Taani hinttenttoo he biittaa laataw immeedda diraw, he biittaa laattiide, aan de'ite.

⁵⁴ Hintte zariyaan zariyaan saamaa kessiide, biittaa shaakkite. Payduwaan c'orattiyaa zaretoo daro laataa immite; payduwaan guus's'iyaa zaretoo guutsaa laataa immite. Saaman untunttu gakkeedda hak'awenne untunttuwaa gidanawaa. Biittaa hintte mayzza aawotuwaa zariyaan zariyaan gishi akkiita.

⁵⁵ « ›Shin he gadiyaan de'iyaa asaa hintte yederssenan aggooppe, hintte ashsheedawanttu hinttenttoo hintte ayifiyaw pinc'c'o, hintte miyyiyaw aguntsa gidana; hintte de'ana gadiyaan untunttu hinttena waayissana.

⁵⁶ Hintte untunttu yederssenan aggooppe, untunttu bolla taani ootsanaw k'oppeeddawaa hintte bolla ootsana ›yaagaade oda» yaageedda.

34

Israa'eeliyaa Biittaa Zawaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; ›Laataadan hinttena gakkiiyaa Kanaane biittaa zaway hawaa.

³ Gedissa baggana hintte zaway S'iina mela biittaanne Eedooma zawaa gidanawaa. Away doliyaa baggana hintte gedissa zaway Mas'iniyaa Abbaa gedissappe doommee;

⁴ Ak'irabiima pudetsaanna gedissa baggana simmiide, S'iina mela biittaa aad'd'iidde, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkee; hewaappe Hadaari-Adaara aad'd'iidde, As'imoona gakkee.

⁵ As'imoona Gibbs'e Shaafaakko simmiide, Meediteraane Abbaa gakkee.

⁶ « ›Away wulliyaa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaa gas'aa gidanawaa.

⁷ « ›Huup'issa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaappe Hooraa Deriyaa sitti ootsi biide,

⁸ Hooraa Deriyaappe Leebo-Hamaata Pinuwaa gakkanaassa; hewaappe S'adaadan zawatee.

⁹ K'ay Zifirooneppe biide, Has'aari-Enaana gakkee. Huup'issa baggana hintte zaway hawaa gidanawaa.

¹⁰ « ›Away doliyaa baggana hintte zaway Has'aari-Enaanappe Shafaama gakkanaw sitti ootsi biide,

¹¹ Shafaamappe biide, Ayinappe away doliyaa baggana de'iyaa Ribila wod'd'iide, Galiilaa Abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa deriyaa gakkee.

¹² Hewaappe duge Yorddaanoosa Shaafaa wod'd'i zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkee. Hintte biittaa zaway ubbaa bagganakka hawaa» yaaga» yaageedda.

¹³ Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Es's'aa yeggiide, hintte laattana mala, udduppun zaretoonne bagga zaretoo he biittay imet-tanaadan Med'inaa Goday azazeedda.

¹⁴⁻¹⁵ Ayaw gooppe, Roobeela zaratuu Gaada zaratuunne, Minaase zaratuwaappe baggay barenttu laataa Iyaarikko hefintsan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana akkeeddino» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁷ «He biittaa hinttenttoo laata ootsiide, shaakki immana asatuu suntsay hawaa; k'eesiyaa El"aazaranne Neewe na'aa Iyaasa.

¹⁸ K'ay biittaa shaakkanaw maaddana mala, zare ubbaappe itti itti kaappuwaa suntsite.

¹⁹ Unttuntu suntsay hawaappe kaalliide de'iyawaa.

Zariyaa Kaappuwaa

Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;

²⁰ Simoona Amihuuda na'aa Shalumi'eela;

²¹ Biiniyaama Kisiloonaa na'aa Elddaada;

²² Daana Yoogila na'aa Buuk'a;

²³ Yoosefo na'aa Minaase Efooda na'aa Hani'eela;

²⁴ Yoosefo na'aa Efireema Shifs's'aana na'aa K'amu'eela;

²⁵ Zaabiloonaa Parnnaaka na'aa Els's'aafaana;

²⁶ Yisaakoora Azzaana na'aa Pals's'i'eela;

²⁷ Aaseera Shalooma na'aa Ahihuuda;

²⁸ Niftaaleema Amihuuda na'aa Padaahi'eela;

²⁹ Kanaane gadiyaan Israa'eelattoo laataa shaakki immana mala, Med'inaa Goday azazeedda asatuu hawantta» yaageedda.

35

Leewattoo Imettana Katamatuwaa

¹ Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eelattuu barenttu laataappe Leewatuwaa de'ana katamatuwaanne untunttu yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immana mala, neeni untuntta azaza.

³ He katamatuwaan untunttu de'ino; hentsaa gadetuu untunttu miizza-assa, untunttu dorssaassanne untunttu hara mehiyaa ubbaassa gidino.

⁴ Hintte Leewattoo immana katamaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gade-tuu katamaa gimbbiyaa dirssaappe karekko itti sha"a wad'aa gidino.

⁵ Katamaappe karenna, away doliyaa baggana laa"u sha"a wad'aa, gedissa baggana laa"u sha"a wad'aa, away wulliyaa baggana laa"u sha"a wad'aanne huup'issa baggana laa"u sha"a wad'aa likkite; yaatoope katamay giddo likkiyaan de'ana. Leewatuu he heeraa barenttu katamaw hentsaa gade ootsino.

⁶ «Leewattoo hintte immana katamatu, asaa wod'eedda uray bak'atiide attiyaa usuppun katamatuwaa; hewanttu bolla gujjiide, oytamanne laa"u hara katamatuwaa untunttoo immite.

⁷ Leewatoo hintte ubbaanna oytamanne hosppun katamatuwaa untunttu hentsaa gadetuwaana ittippe immite.

⁸ Israa'eelatuwaa laataappe Leewatoo hintte immana katamatu itti itti zarii laatteeddawaa keeshshaa gidanaw koshshee; c'ora Asay de'iyaa zariyaappe c'ora katamatuwaa akkiite; shin payduwaan guutsaa Asay de'iyaa zariyaappe guutsaa katamatuwaa akkiite» yaageedda.

Bak'ati Attiyaa Katamatuwaa
(Zar. 19:1-13; Iya. 20:1-9)

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁰ «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,

¹¹ erennan asaa wod'eedda uray bak'ati biide attana mala, katamatuwaa hinttenttoo doorite.

¹² Erennan asaa wod'eeddawe shiik'uwaa sintsa muranaw ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawe Aa wod'ena mala, he katamatu bak'ati attiyaasaa gidino.

¹³ Ha hintte immiyaa usuppun katamatu hinttenttoo bak'ati attiyaa katamatuwaa gidino.

¹⁴ Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa baggana heezzu katamaanne Kanaane gadiyaan heezzu katamatuwaa hintte bak'ati attanaw immite.

¹⁵ Ha usuppun katamatu erennan asaa wod'eedda Israa'eelatu, hara gade asatuunne untunttu gidon de'iyaa betetuu bak'atiide attiyaasaa gidino.

¹⁶ « «Itti Asay itti asaa birataa miishshaan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁷ K'ay wod'ana danddayiyaa shuchchaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he shuchchaan c'addina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁸ K'aykka wod'ana danddayiyaa mitsaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he mitsan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁹ Suutsaa achchiyaawe he shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.

²⁰ « «Itti Asay itti asaa morkkiide c'addina, woy zuggiid ittibaa Aa bolla olin, he uray hayk'k'ooppe,

²¹ woy morkkiide bare kushiyan bokisina, he uray hayk'k'ooppe, I shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o. Suutsaa achchiyaawe shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.

²² « «Shin morkketetsay bayinnan, itti Asay itti asaa akeekenan sugooppe, woy zuggiid naagennan ittibaa Aa bolla olooppe,

²³ woy Aa wod'ana danddayiyaa shuchchaa I be'ennaan Aa bolla yeggooppenne he uray hayk'k'ooppe, hewe Aa morkke gidenna dirawunne Aa k'ohanaw halchhibeenna diraw,

²⁴ yaa'ay erennan wod'eeddawaappenne suutsaa achchiyaawaappe gidduwaan ha wogatuwaadan pirddo.

²⁵ Erennan wod'eeddawaa suutsaa achchiyaawaa kushiyaappe yaa'ay ashshiide, I bak'atiide attiyaa katamaa zaaro. Geeshsha zayitiyaan okettiide, K'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, I yan de'o.

²⁶ « «Shin erennan wod'eeddawe bak'atiide attiyaa katamaa zawaappe kare kesiyaawaa gidooppenne,

²⁷ bak'ati attiyaa katamaappe karenna suutsaa achchiyaawe Aa demmiide wod'ooppe, I wod'eeddawoo ooshettenna.

²⁸ Ayaw gooppe, k'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he erennan wod'eeddawe bare bak'ateedda kataman uttanawaashin aggeeda. Shin k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, erennan wod'eeddawe bare laata gade simmanaw danddayee.

²⁹ «Hinttewunne biro yelettana yeletaw, hintte de'iyasaa ubbaan hawe higge gido.

³⁰ «Asa wod'eedda ooninne shemppuwaa I wod'eeddawaadan markkatuu markkattina hayk'k'o; shin itti asaa s'alalay markkattina, ay asayenne hayk'k'oppo.

³¹ Shemppuwaa wod'eedda diraw hayk'k'anaw bessiyaa asaa pas'a ashshanaw ac'aa akkoppite; I hayk'k'o.

³² Attiyaa katamaa bak'ateedda ooppenne k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'anaappe kase, I guyye simmiide, bare gadiyaan de'anaadan oot-sanaw ac'aa akkoppite.

³³ «Hewaadan ootsiide, hintte de'iyaa biittaa tunissoppite. Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawe biittaa tunissee; suutsaa gusseeddawaa suutsaanappe attina, biittaa atto giisanaw hara ogiyaan danddayettenna

³⁴ Taani, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa asaa gidduwaan de'iyaa diraw, hintte de'iyaa biittaa, taanikka de'iyaa biittaa tunissoppite» yaageeda.

36

Gadiyaa Laattiyaa Mac'c'a asatuwaa

¹ Yooseefo zaratuwaappe, Minaase na'aa Maakiira na'aa Gala'aade yaratuwaa kaappatuu Musekkonne Israa'eelatuwaa yaratuwaa kaappatuwaakko yeeddino.

² Unttuntu yiide, «Nu godaw, Israa'eeliyaa asaw biittaa es's'an shaakkaade immana mala, Med'inaa Goday neena azazeedda; k'ay S'oossay nu ishaa S'alofihaada laataa Aa mac'c'a naanaw neeni immana mala, neena azazeedda.

³ Leemisoo unttuntu hara zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gelooppe, unt-tuntu laatay nu aawotuwaaw laataappe aketiide, unttuntu geliyaa zariyaw gujettee. Hewaa diraw, nuw es's'an imetteedda laatay pac'c'ana.

⁴ K'ay Israa'eelattoo Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode, unt-tuntu laatay unttuntu geliyaa asaa zariyaw gujettee; unttuntu laatay nu aawotuwaaw zariyaa laataappe pac'c'ana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalaadan, Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Yooseefo zaratuu giyaawe likke.

⁶ Med'inaa Goday S'alofihaada mac'c'a naanatuwaabaa azazeeddawe hawaa; unttuntu barenttu doseedda asinaa gelanaw danddayiino; shin barenttu aawuwaa zariyaappe gidanaw koshshee.

⁷ Israa'eelatuwaa laatay itti zariyaappe hara zariyaw aad'd'oppo; Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwaaw zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o.

⁸ Israa'eeliyaa asaa gidдон ay zareppe gidinakka, biittaa laattiyaa mac'c'a na'i ubbay, Israa'eelii ubbay bare mayzza aawotuwaaw laataa laattana mala, Aa bare aawuwaa zare gidiyaa asaa gelu.

⁹ Hewaadan haniide, laatay itti zariyaappe hara zariyaw mulekka aad'd'ennan de'ana. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwwa zarii laattedda biittaa minisiide oyk'k'o» yaageedda.

¹⁰ S'alofihaada mac'c'a naanay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

¹¹ S'alofihaada mac'c'a naanay, Maahilo, Tirs's'o, Hoogilo, Milkonne No'o geetettiyaawanttu, barenttu aawuwaa ishanttu naanatuwwa geleeddino.

¹² Unttuntu Yoosefo na'aa Minaase naanatu zariyaa gidдон asinaa geleeddino; unttuntu laatay unttuntu aawuwaa zariyawunne yaraw ateeda.

¹³ Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Muse baggana Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa azazeedda higgetuunne wogatu hawantta.

Zaaretsuwaa Mas'aafaa Geluwaa

«Zaaretseedda Wogaa» geetettiyyaa ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaw Hawaappe kasenna Odeteedda Wogaanne Maaraa Zaaretsi zaaretsi Hassayissiyaa mas'aafaa.

«Zaaretseedda Wogaa» mas'aafan mazggobettiide de'iyaa, itti itti daro go"iya yewotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

1. Muse aad'd'eeda oytamu laytsatuwaa gidдон poletteedda, wolk'k'aama wolk'k'aama oosotuwaa hassayiide odee. Goday untuntunta bazzuwaan wooti kaaletseeddentto asaa hassayissiide, untunttu S'oossaw ammanetteeddawantta gidana malanne suure oosuwan azazettana mala, untuntta k'ofissee.

2. Muse tammu azazotuwaa zaari zaariide odiidde, hewantuppekka koyiro azazuwaa biletsaa untunttoo k'onc'c'isseedda. Asay S'oossaa s'alalaw goynnanaadanka hassayissee. Hewaana oytsiide, Israa'eeliyaa Asay hidootaa gadiyaan azazettanaw bessiyaa dumma dumma wogaa bochchi bochchi akkiide odee.

3. Muse, Goday untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu ay malentto untunttoo biliide, untunttu he c'aak'k'oo ooratsiide ammanettanaadan, k'ofissee.

4. Iyyaasu Muse sa'aan geliide S'oossaa asaa kaaletsiyaa asaa gidanaw suntsettee. Muse Goday ammanettiyaawaa gidiyaawaa sabbanaw ke-siidde mazimuriyaa yes's'eeddawaappenne Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa anjjeedawaappe guyyiyaan, Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Moo'aaba gadiyaan hayk'k'eedda.

Mas'aafaw huup'e k'ofay Goday bare siik'iyaaanne bare dooreedda asaa ashsheedawaanne anjjeedawaa odee. Asaykka S'oossaa anjjuu untuntuppe shaakkettennan pas'a de'anaw danddayana mala, Goday untunttoo ootseeddawaa ubbaa hassayissiide, untunttu ubbaa wodekka S'oossaa siik'anawunne aw azazettanaw untuntta erissee.

Mas'aafaw waanna k'ofaa oyk'k'eedda s'ik'isetuu: (6:4-6) de'iyaa wantta gidiyaa wode, untunttukka, Yesuusi, «Azazo ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'aama azazo» giide odeedda k'aalatuwaa oyk'k'eeddawantta. Hewanttunne, «S'oossaa ne S'oossaa ne polo wozanaappe, ne polo shemppuwaappenne ne polo wolk'k'aappe siik'a» yaagiyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Muse Haasayaa 1:1–4:49

Laa'entso Muse Haasayaa 5:1–26:19

Tammu Azazotuwaa 5:1–10:22

Higgiyaa, Wogaanne Seeraa 11:1–26:19

Kanaanne Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa 27:1–28:68

K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa 29:1–30:20

Muse Wurssetsa Haasayaa 31:1–33:29

Muse Hayk'k'uwaa 34:1-12

Koyro Muse Haasayaa

(Pay. 1:1–4:49)

Siinaa Deriyaappe Baanaadan Imetteedda Azazuwaa

¹ Ha mas'aafan s'aafetteedda k'aalaa ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa mela biittaan untunttu de'ishshin,

Muse Israa'eeliyaa asaw odeedda k'aalaa. Muse ha k'aalaa untuntntoo odiiyaa wode, untuntntu Suufa geetettiyaa sa'aan sintsa baggana, Paaraana kata-maw itti baggananne hewaadankka k'ay Tofeela, Laabaana, Has'erootanne Diizahaaba geetettiyaa katamatuwaa gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa zanggaaraan de'iino.

² Eedooma Deriyaa ogiyaanna booppe, Siinaa Deriyaappe K'aadeesa-Barnne gakkanaw gediyaan tammanne itti gallassaa oge.

³ Gibs'eppe untuntntu keseedda oytamantsaa laytsan, tammanne ittentsa aginaan, aginaw koyiro gallassan, Muse Med'inaa Goday untuntntuwaa Aa azazeeddawaa ubbaa Israa'eelatoo odeedda.

⁴ Hewe Haseboona kataman uttiide kaateteedda Amooretuu Kawuwaa Sihoonanne, Asttaarootaaninne Ediraa'an uttiide kaateteedda Baasaane Kaatiyaa Ooga, Muse s'ooneeddawaappe guyyiyana.

⁵ Asay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana Moo'aaben de'ishshin, Muse ha higgiiyaa hawaadan yaagiide k'onc'c'issiyaawaa doommeedda.

⁶ «Nuuni Siinaa Deriyan de'ishshin, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; «Hintte ha deriyaa bollan loytsi gam"eeddita.

⁷ Dunkkaaniyaa koliide denddite; deretiyaa Amooretuu biittaanne Aara-ban de'iyaa untuntntu shooro biittaa ubbaa biite; hewekka Yorddaanoosa zanggaaraa, deretiyaasaanne barggottiya biittatuwaakko, gedissa bag-gawunne Meediteraane Abbaa gas'aw aad'd'ite. Kanaane gadiyaakko biite; Liibaanoosa deretuwaa aad'd'iidde, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw biite.

⁸ Be'ite, taani hinttenttoo ha biittaa immaad. Biide hintte aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'aw, Yaak'oobawunne, untuntntuppe guyyiyaan, unt-tuntntu zariyaw immanaw Med'inaa Goday c'aak'k'eedda biittaa laattite» yaageedda» yaageedda.

Muse Kaappatuwaa Suntseedda (Kes. 18:13-27)

⁹ K'aykka Muse asaw hawaadan yaageedda; «He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaade odaad; «Taani taarekka hinttena tookkanaw dand-daykke.

¹⁰ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte payduwaa saluwaa s'oolinttiyaadan darisseedda.

¹¹ Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay, hinttena hawaappe sha"a gede gujjiide darissonne I geeddawaadan hinttena anjjo.

¹² Shin hintte metuwaa, hintte palumaanne hintte ooshaa ubbaa taani taarekka tookkanaw waana danddayayitaa?

¹³ Hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne oosuwaa meezii de'iyaa asatuwaa doorite; taani hintte bolla untuntntu kaappuwaa suntsana» yaagaad.

¹⁴ «Hinttekka taana, «Nuuni ootsanaadan neeni geeddawe lo"a» yaageed-dita.

¹⁵ Hewaa diraw, taani hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchchanne oosuwaa meezii de'iyaa asatuwaa akkaad; shaalak'aa, s'eetuwwa kaappuwaa, ishatamuwwa kaappuwaa, tammuwwa kaappuwaanne mooodiyaawantta ootsaade hintte zariyaan zariyaan hintte bollan suntsaad.

¹⁶ «Yaataade taani untuntnta, «Hintte ishanntu gidduwaan de'iyaa mootuwaa sisite; he mootuu itti Israa'eeliyaa asaappenne Aa ishaappe gidduwaan woy Israa'eeliyaa asaappenne hara gade asaappe gidduwaan de'iyawaa gidooppekka, sisiide s'illuwaa pirdidite.

17 Hintte pirdan itti bagga maaddoppite; wolk'k'aamawaa sisiyaawaadanka, guutsaawaakka hewaadan sisite; asaa som'oo yayyoppite; ayaw gooppe, pirdday S'oossawaa. K'ay hinttenttoo daro dees'o gideedda mootuwaa taakko ahite; hewaa taani pirdana yaagaad.

18 K'ay hinttekka ootsanawaa ubbaa taani he wode hinttena azazaad.

Muse Wochchiyaawantta Kiitteedda
(Pay. 13:1-33)

19 «Hewaappe guyyiyaan, nuuni Siinaa Deriyaappe dendeeddo; Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna azazeeddawaadan, deretiyya Amooretuu biittaa biyaa ogiyaan de'iyaa he hintte be'eedda gitanne yashshiyaa mela biittaa aad'd'iidde, K'aadeesa-Barnne gakkeeddo.

20 He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaad; «Med'inaa Godaa nu S'oossay nuuna laatissiyaa deretiyya Amooretuu biittaa hekko ha"i gakkeed-dita.

21 Be'ite, Med'inaa Goday hintte S'oossay ha biittaa hinttenttoo immeedda. Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay hinttenttoo odeeddawaadan kesiide, ha biittaa laattite; yayyoppite; hidootaa aggoppite» yaagaad.

22 «Hintte ubbay taakko yiide taana, «He biittaa wochchiide, nuuni baanaw bessiyaa ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatuwaa oduwaa nuw ahiyaa asatuwaa nuuppe sintsaw yeddoytte» yaageeddita.

23 «He k'ofay taw lo"a malateedda; yaatina, hintteppe tammanne laa"u asaa, zariyaappe zariyaappe itti asaa dooraad.

24 Unttuntu beeddino; he deretiyya biittaa pude keseeddino; k'ay Eshkkoola Zanggaaraakkokka biide, biittaa wochcheeddino.

25 He gadiyaan mokkiyaabaappe amareeda ayfiyaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, nuukko akki yeeddino; k'ay, «Med'inaa Godaa nu S'oossay nuw immiyaa biittay lo"a» yaagiyaa oduwaakka ahiide odeeddino.

26 «Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazoo makkaliide, kesen-nan is's'eeddita.

27 Hintte dunkkaaniyaa gidon ittuu ittuwaanna, hawaadan yaagiide zuuzummeeddita; «Med'inaa Goday nuuna is's'eedda diraw, d'ayissanaw Amooore biittaa asatuu kushiyan aatsi immanaw, Gibs'e gadiyaappe kesseedda.

28 Nuuni hak'a keseettoo? Nu ishathuu «He gadiyaan de'iyaa Asay nuuppe dariinonne aduk'k'iino. Katamatuukka gitanne saluwaa gakkanaw gimbbetteeddawantta. Hewaa bollakka k'ay Anaak'etuwaa geetettiyya daro adussa asatuwaa yan be'eeddo» yaagiide, nu wozanaa irs's'iseeddino yaageeddita.

29 ««Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaad; Unttunttoo yayyop-pite woy shabbarettoppite.

30 Hintteppe sintsanna biyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay kase Gibs'en hintte ayfiyaa sintsan I hinttenttoo ootseeddawaadan, ha"ikka hinttenttoo I olettana.

31 K'ay mela biittaan, hintte ha sa'aa gakkanaw yeedda oge ubbaan, Asay bare na'aa tookkiyaawaadan, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena tookkeeddawaa be'eedita» yaagaad.

32-33 «Ha ubbaa ta odinkka, hintte dunkkaanana sa'aa bessanawunne hintte baana ogiyaa bessanaw k'amma tamaa tuusnaan, gallassi shaariyaa tuusnaan hinttena kaaletseedda Med'inaa Godaa, hintte S'oossan, am-manibeykkita.

S'oossay Israa'eelatuwaa Mureedda
(Pay. 14:20-45)

³⁴ «Med'inaa Goday hintte haasayaa sisiide hank'k'etteedda; hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;

³⁵ «Taani hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda ha lo'o biittaa, ha iita yeletaappe ittuunne be'enna.

³⁶ He biittaa be'anawe Yifune na'aa Kaaleeba s'alalaa. I yed'd'eedda biittaa awunne Aa zariyaw taani immana; ayaw gooppe, I bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa kaalleedda» yaagiide c'aak'k'eedda.

³⁷ «Hintte gaasuwaan Med'inaa Goday ta bollakka hank'k'ettiide, hawaadan yaageedda; Muse, haray atto neenikka he biittaa gelakka.

³⁸ Shin neena maaddiyaawe, Neewe na'ay Iyyaasu he biittaa gelana. I Israa'eeliyaa asaa he biittaa laatissanaw de'iyaa diraw, neeni Aa mintsetsa.

³⁹ K'ay hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda guutsatuunne iitaa loytsi shaakki eribeenna hintte naanay he biittaa gelana. Taani he biittaa untunt-too immana; untunttukka Aa laattana.

⁴⁰ Shin hinttena gidooppe, hintte guyye simmiide, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, mela biittaa biite yaageedda.

⁴¹ «Hintte zaariide taw hawaadan yaageeddita; «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeddo; ha'i nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay azazeeddawaadan, kesiide olettana» yaageeddita. Hintte ubbay olaa mi-ishshaa gis's'eeddita; k'ay gezze biittaa kesiide olettanawaakka laafabaadan k'oppeeddita.

⁴² «Shin Med'inaa Goday taana, «Taani untunttunna de'enna diraw, untunttu kesiide olettanaadan oda; hewe d'ayooppe untunttu morkketuu untuntta s'oonana» yaageedda.

⁴³ Taani hinttenttoo odaad; shin hintte Med'inaa Godaa azazoo makkaleed-ditappe attina, taani odeeddawaa sisibeykkita; yaatiide hintte otoruwaan gezze biittaa keseeddita.

⁴⁴ Yaatina, he gezze gadiyaan de'iyaa Amooratuu hinttenana olaa gaketti-ide, hinttena matsay yederssiyaawaadan yederssiide, he Eedooma gadiyaan biide Horima gakkanaw shoc'eeddino.

⁴⁵ Hinttekka guyye simmiide, Med'inaa Godaa sintsan yeekkeeddita; shin S'oossay hintte yeekuwa sisibeenna woy hayzzibeenna.

⁴⁶ Yaatin K'aadeesan he hintte gam"o keeshshaa gallassaa gam"eeddita.

2

Mela Biittaan Tuggateedda Wodetuwaa

¹ «Hewaappe guyyiyaan nuuni, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, guyye simmiide, mela biittaa beeddo; hewan metootiidde, deretiyaa Eedooma gadiyaan daro gallassaa yuuyy-eeddo.

² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;

³ «Ha deretiyaa biittaa yuushshay hinttenttoo gidanawaa; guyye simmiide, huup'issa bagga biite.

⁴ Asaa neeni hawaadan yaagaade azaza; «Eedooman de'iyaa hintte ishātuwaa gidiyaa Eesaa naanatu biittaana hintte aad'd'iita. Untunttu hinttenttoo yayana; shin hintte loytsi naagettite.

⁵ Taani untunttu gadiyaappe gedii yed'd'iyaa saa keeshshaanne hinttentoo immenna diraw, untunttunna walek'ettoppitem; ayaw gooppe, taani deretiyaa Eedooma biittaa laata ootsaade Eesaw imma diggaad.

⁶ Hintte miyaa k'umaanne ushiyaa haatsaa, untunttuppe shaluwaan shammite yaagaade azaza» yaageedda.

⁷ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte ootseeddawaa ubbaa anjjeedda; hintte ha wolk'k'aama mela biittaan hamettiyaa wode, hinttena naageedda. Ha oytamu laytsaa ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'eedda. Ayaanne hinttentoo pac'issibeenna.

⁸ «Hewaa diraw, nuuni nu ishatuwaa gidiyaa Eesaa naanay de'iyaa Eedooma biittaana aad'd'iide beeddo. K'ay Eelaatanne Ees'iyooni-Gaabira giyaa katamatuwaappe denddiide, Arabaakko gatsiyaa ogiyaa aggiide, Moo'aaba mela biittaa aad'd'eeddo.

⁹ «Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Taani untunttu gadiyaappe ayaanne hinttentoo immenna diraw, Moo'aaba asaana walek'ettoppitem woy untuntta oloppitem; ayaw gooppe, Era katamaa taani laata ootsaade Loos'e zaretoo imma diggaad» yaageedda» yaageedda.»

¹⁰ (He gadiyaan kase minonne c'ora gideedda, k'ay Anaak'e zaratuwaadan adussa gideedda Eemeta geetettiyaa asatuu de'eeddino.

¹¹ Untunttu Anaak'etuwaadankka Rafaayetuwa geetettiino. Shin Moo'aaba Asay untuntta Eemeta giide s'eese.

¹² Hooraa biittaa Asay k'ay kase Eedooman de'eedda; shin Israa'eelatu laattanaadan Med'inaa Goday untunttoo immeedda gadiyaan untunttu ootseeddawaadan, Eesaa zaratuu Hoorata untunttu gadiyaappe shoddeed-dino; k'ay barenttu sintsaappe untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aan utteed-dino.)

¹³ Muse, «Med'inaa Goday nuuna, «Ha'i dendiide; Zereedda Shaafaa pinnite» yaagina, nuuni Zereedda Shaafaa pinneeddo.

¹⁴ Nuuni K'aadeesa-Barnneppe dendiide, Zereedda Shaafaa pinnana gakkanaw de'iyaa wodii hattamanne hosppun laytsaa; he wode Med'inaa Goday untunttoo c'aak'k'eeddawaadan, olaw gakeedda he yeletaa at-tumawanttu ubbay wureeddino.

¹⁵ Dunkkaaneedda saappe untunttu ubbaanna dim'i giide d'ayana gakkanaw, Med'inaa Godaa kushii untunttu bolla de'ee.

¹⁶ «Olaw gakeedda attuma Asay ubbay ubbaanna d'ayeeddawaappenne asaa giddoppe hayk'k'iide wureeddawaappe guyyiyaan,

¹⁷ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;

¹⁸ «Era ogiyaanna hachchi hintte Moo'aaba biittaa aad'd'iita.

¹⁹ Hintte Amoonaa asatuu biittaa gakkiiyaa wode, untuntta k'aaseretsoppitem woy untunttunna walak'k'ettoppitem. Ayaw gooppe, Amoonaa asatuu gadiyaappe ayaanne taani hinttentoo laata ootsaade immikke. Taani he biittaa Loos'e zariyaw laata ootsaade imma diggaad» yaageedda.

²⁰ «(He biittay kase yan de'iyaa Asay s'eesettiyaa suntsan Rafaayetuwa biittaa geetettiide s'eesettee. K'ay Amoonatuu untuntta Zamizumiimi giide s'eesiino.

²¹ Untunttukka Anaak'etuwaadan adussa, minonne c'ora gade; shin Med'inaa Goday untuntta d'ayssina, Amoonatuu untunttu biittaa laattiide utteeddino.

²² Med'inaa Goday Eedooman de'iyaa Eesaa zaretoo ootseeddawaadan, untunttookka ootseedda; hewekka I he gadiyaan de'iyaa Hoorata d'ayssina, Eesaa zaratuu untunttu biittaa laattiide hachche gakkanaw utteeddino.

²³ Gaaza gakkanaw de'iyaa heeratuwaan de'iyaa Aawotuwwa gidoope, Kafttoora giya gadiyaappe yeedda Kafttooretuu untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aan utteeddino.)

²⁴ «K'aykka S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; «Denddite; Arnnoona Shaafaa pinnite. Be'ite, Amooore biittaa asaa gidiyaa Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Aa biittaa taani hintte kushiyan aatsaade immaad; Aa oliide Aa biittaa laattiyaawaadan doommite.

²⁵ Hachcheppe doommiide saluwaappe garssana de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo yayanaadan taani ootsana; untunttu hinttewaa sisiyaa wode ubbaan, yashshan kokkorana» yaageedda.

*Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Sihoona S'ooneedda
(Pay. 21:21-30)*

²⁶ «Hewaappe guyyiyaan, K'idemoota mela biittaappe Haseboona Kaatiyaa Sihoonaw saro k'aalaa kiitettiyawanttu bolla hawaadan yaagaade kiittaa;

²⁷ «Nuuna ne biittaana aatsaariikkii! Nuuni wogga oge s'alaa oyk'k'iide baana; aappe ushechcha woy haddirssa simmokko.

²⁸ Nuuni miyaa k'umawunne ushiyaa haatsaw miishshaa k'ans's'ana. Nu koyiyaawe ne biittaana aad'd'anawaa s'alalaa.

²⁹ Eedooman de'iyaa Eesaa zaratuunne, Eeran de'iyaa Moo'aaba zaratuu nuuna aatsowaadan, Med'inaa Goday nu S'oossay, nuw immiyaa biittaw Yorddaanoosa Shaafaa nuuni pinnana gakkanaw, oge s'alalaana nuuna aatsa» yaagaad.

³⁰ «Shin Haseboona Kaatii Sihooni nuuna aatsenan diggeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hachchi hintte be"iyaawaadan, Aa hintte kushiyan aatsiide immanaw Aa wozanaa minisiide, Aa morggiyaa zoddu ootseedda.

³¹ «Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday taana, «Be'a, Sihoonanne Aa biittaa taani new imusaa doommaad; ha"i s'oonaade, Aa biittaa laatta» yaageedda.

³² «Yaatina, Sihooni bare asaa ubbaa akkiide, Yahaas'a giya saan nuunana olettanaw denddeedda.

³³ Shin Med'inaa Goday nu S'oossay nuw Aa aatsi immeedda; Aa, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa nuuni wod'eeddo.

³⁴ He wode nuuni Aa katamatuwwa ubbaa omoodiide, mule katamatuwaakka, aan de'iyaa attuma asaana, mac'c'a asaananne naanatuwaanna d'ayiseeddo; ayaanne ashshibeykko.

³⁵ Untunttu mehiyaanne nuuni oyk'k'eedda katamatuwaappe omooheed-dabatuwwa s'alalaa nuw akkeeddo.

³⁶ «Arnnoona Zanggaaraa gas'an de'iyaa Aaro'eerappenne he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaappe doommiide biide Gala'aade biittaa gakkanaw, nuw minneedda itti kataminne de'ibeenna. Med'inaa Goday nu S'oossay untuntta ubbaa nu kushiyan aatsi immeedda.

³⁷ Shin nuuni Amooona zaratuwwa gadiyaakko, hewekka Yaabook'a Shaafaa doonaa ubbaakko, deretiyya biittaa katamatuwaakkonne Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni baanaadan azazibeenaa saa ubbaakko shiik'ibeykko.

3

Israa'eelatu Baasaane Kaatiyaa Ooga S'ooneeddino (Pay. 21:31-35)

¹ «Hewaappe guyyiyaan nuuni simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna kesiidde; yaatina, Baasaane biittaa Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa kataman nuunana olettanaw keseeddo.

² Shin Med'inaa Goday taana; «Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Aa, Aa olanchchatuwaa ubbaanne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaad. Haseboonan uttiide kaateteedda Amooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana» yaageedda.

³ «Hewaa diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooganne Aa asaa ubbaa nu kushiyan aatsiide immeedda; nuuni untuntuppe ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddo.

⁴ He wode nuuni Aa katamatuwaa ubbaa oyk'k'eeddo; nuuni oyk'k'ibeenna itti katamaykka baawa; hewantukka Baasaane Kaatiyaa Oogi Arggooba gadiyaan ayissiyaa usuppun tammu katamatuwaa.

⁵ Ha katamatuubbaykka adussa gimbbiyaan diretteeddawantanne penggiyaanne gorddiyaa mitsaanna de'iyaa wantta. K'ay gimbbiyaa dirssay bayinna loytsi daro mootsatuukka de'iino.

⁶ Haseboona biittaa Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, nuuni untuntta ubbaanna d'ayiseeddo. Untuntu katamatuwaa ubbaa, untuntun de'iyaa attumawaana mac'c'awaanne naanatuwaannakka mule d'ayiseeddo.

⁷ Shin mehiyaa ubbaanne katamatuwaappe bonk'k'eedda omooduwaa ootsiide, nuw akkeeddo.

⁸ «He wode nuuni Arnnoona Shaafaappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa biittaa Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyawaa he laa"u Amooore biittaa kaatetuwaappe akkeedda.

⁹ (Sidoonaa biittaa Asay Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giide s'eegiino; Amooore biittaa Asay k'ay Saniira giide s'eegiino.)

¹⁰ Nuuni dembba gadiyaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, Gala'aade biittaa ubbaa, Baasaane biittaa ubbaanne Baasaane gadiyaan Oogi mooddiyaa Salaakanne Ediraa'a katamatuwaa gakkanaw de'iyaa sa'aa oyk'k'eeddo.

¹¹ (Rafaayetuwaappe attedawe Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooga s'alalaa. Aa arssay birataa arssaa; he arssay hachche gakkanawukka Raaba geetetiyyaa Amoonatuwaa kataman de'ee; aw geesay udduppun wad'aa; gompaykka oyddu wad'aa.)

Yorddaanoosa Shaafaappe Doolahaa Baggana Utteedda Yratuwaa (Pay. 32:1-42)

¹² «He biittaa nuuni laatteeddawaappe guyyiyaan, Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide de'iyaa sa'anne, deretiyyaa Gala'aade gadiyaappe bagga Aa katamatuwaannakka Roobeela zaretoon Gaada zaretoo taani immaad.

¹³ Gala'aadeappe attedawaanne Oogi mooddiyaa Baasaane biittaa ubbaa, hewekka Arggooba kawutetsaa k'ay Minaase zariyaappe baggato immaad. (He Baasaane biittay ubbay Rafaayetuwa biittaa geetetti s'eesetteedda.

¹⁴ Minaase zariyaappe Yaa'iiri, kumentsaa Arggooba biittaa laatteeddo; hewekka Gashuuratunne Maa'ikatu biittaa gas'aa gakkanaw de'iyaa Baasaane biittaa. I k'eeri katamatuwaa bare sunsan s'eesettanaadan ootseedda; hewaa diraw, untuntu hachche gakkanaw, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetetti s'eesettiino.)

¹⁵ «K'ay Gala'aade biittaakka Minaase zare gidiyaa Maakiirassaw immaad.

¹⁶ Roobeelanne Gaada zariyaw Gala'aadeppe biide Arnnoona Shaafaa mataa gakkanaw de'iyaa biittaa immaad. Gedissa baggana untunttoo Arnnoona Shaafaw baggay zawaa; k'ay huup'issa baggana Amoonatuwaa biittaa gas'aa gidiyaa Yaabook'a Shaafay zawaa.

¹⁷ Away wulliyaa baggana, untunttu zaway Aaraban de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaa gakkee; hewekka Galiilaa Abbaappe doommiide Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa, hewenne Mas'iniyaa Abbaa gakkanaasa.

¹⁸ «He wode taani hinttena hawaadan yaagaade azazaad; «Med'inaa Godaa hintte S'oossay ha biittaa hintte laattanaadan hinttenttoo immeedda. Simmi hinttenttoo de'iyaa tooranchcha asaa ubbaa olaa miishshaa gis'isside, hintte ishātuwaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaappe sintsanna olettanaw aad'd'ite.

¹⁹ Hinttew daro mehii de'iyawaa taani eray; hewaa diraw, hintte machchetuu, hintte guutsaa naanaynne hintte mehii taani hinttenttoo immeedda katamatuwaan de'ishshino.

²⁰ Hewenne, Med'inaa Goday hinttena shemppisseeddawaadan, hintte ishātuwaakka shemppissana gakkanawunne, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa hefintsan, Med'inaa Goday hintte s'oossay untunttoo immiyaa biittaa untunttu akkana gakkanaasa. Hewaappe guyyiyaan, hintte huup'iyaan huup'iyaan, taani hinttenttoo immeedda biittaa simmiita» yaagaad.

²¹ «Taani he wode Iyyaasa hawaadan yaagaade azazaad; «Med'inaa Goday, hintte S'oossay, ha laa"u kaatetuu bolla ootseeddawaa ubbaa neeni ne ayi-fiyaan be'aadda; hintte oyk'k'anaw biyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollakka Med'inaa Goday hewaadan ootsana.

²² Hintte diraw olettiaawe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaa diraw, untunttoo yayyoppite» yaagaad.

Muse Kanaane Gelennaadan Digetteedda

²³ «He wode taani hawaadan yaagaade Med'inaa Godaa loytsaade woos-saad;

²⁴ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ne gitatetsaanne ne mino kushiya taana, ne k'oomaa bessanaw doommaadda; ayaw gooppe, newaadan hawaa mala oosotuwaanne wolk'k'aamabaa ootsanaw danddayiaawe saluwaan gidina sa'aan ay s'oossay de'ii?

²⁵ S'oossaw! Taani baade Yorddaanoosa Shaafaappe, hefintsan de'iyaa he lo"o deretiyaa biittaanne Liibaanoosa be'anaadan taana yeddaarikkii!» yaagaad.

²⁶ «Shin Med'inaa Goday hintte gaasuwaan taana hank'k'ettiide, taw sisen-nan is'seedda; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Simmi new gidanawaa; ha yewuwaa dentsaade laa"entso taw haasayoppa.

²⁷ Hewaa aggaade dendda, Pisgga Deriyaa huup'iyaa kesa; hewan ek'k'aade biittaw away doliyaa bagga, huup'issa, gedissanne away wulliyaa bagga ne ayfiyaa dentsaade s'eella. Ayaw gooppe, neeni ha Yorddaanoosa Shaafaa mulekka pinnakka.

²⁸ Maataa neeni Iyyaasu azazuwaa imma; Aa s'alissanne mintsetsa; ayaw gooppe, I ha asaa kaaletsiide pintsanne ha neeni be'iyaa biittaa I untuntta laatissanawaa» yaageedda.

²⁹ «Hewaa diraw, nuuni Beeti-Pa'oora katamaa sintsan de'iyaa zanggaaraan gam"eeddo» yaageedda.

4

Muse Israa'eelatuwaa Azazettanaadan odeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse asaa hawaadan yaageedda; «Ha"ikka Israa'eeliyaa asaw, hintte de'uwaan de'anaadaaninne Med'inaa Goday, hintte mayzza aawotuwaaw S'oossay, hinttenttoo immiyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hinttena tamarissiyaa awaayuwaanne higgiiyaa sisitenne ootsite.

² Taani hinttena azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa naagiteppe attina, Aa bolla ayinne gujjoppite; k'ay aappe ayinne pac'issoppite.

³ Ba'aal-Pa'ooraa Deriyaa bolla Med'inaa Goday ootseeddawaa hintte hintte ayifiyaan be'eeddita; Med'inaa Goday hintte S'oossay Ba'aal-Pa'ooran de'iyaa Ba'aalaw goyinneeddawantta ubbaa hintte giddoppe d'ayiseedda.

⁴ Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ammanetteeda diraw, hachchi gakkanaaw ubbaykka de'uwaan de'iita.

⁵ «Be'ite, hintte laattanaw geliyaa gadiyaan ootsana mala, Med'inaa Goday, ta S'oossay taana azazeeddawaa, awaayuwaanne higgiiyaa taani hinttena tamarissaad.

⁶ Hintte untuntta naagitenne ootsite; hewaa hintte ootsooppe, hintte ay keeshshaa aad'd'eeda eranchchentonni hara Asay hinttena be'ana. Untunttu ha awaayuwaabaa sisiyaa wode, «Tumukka ha wolk'k'aama kaatetetsay aad'd'eeda eranchchanne akeekanchcha kawutetsaa» yaagana.

⁷ «Nuuni Aa s'eesiyaa wode awudenne, Med'inaa Goday nu S'oossay nuw mata gidiaawaadan, mata s'oossi aw de'iyaa ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?

⁸ Taani hachchi hintte sintsan wotsiyaa ha higge ubbaadan s'illo gideedda awaayuunne higgii de'iyaa hara ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?

⁹ «Simmi hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha hintte be'eeddawaa ubbaa dogennaadaaninne hintte huup'iyappe d'ayissennaadan naagettite; hintte naanatuwaanne hintte naanatu naanatuwaa tamarissite.

¹⁰ Siinaa Deriyaa bolla Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte ek'k'eedda wode, S'oossay taana, «Ha sa'aan de'eedda wode ubbaan, untunttu taw yayyiyaawaa tamaranaadaaninne barenttu naanatuwaakka hewaa tamarissanaadan, taani ta k'aalaa untuntta sissana mala, asaa taakko shiishsha» geeddawaa hassayite.

¹¹ «He wode hintte shiik'iide deriyaa s'ap'uwaan ek'k'eeddita; saloo giduwaaw gakkanaaw, he deriyaa bolla tamay ees's'ee; he deriyaa s'ap'uu sakkana d'umaaninne shaaran goozetti utteedda.

¹² Med'inaa Godaykka tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda; Hintte Aa kooshshaa siseedditappe attina, Aa be'ibeykkita.

¹³ Hintte ootsanaadan I hinttena azazeedda bare c'aak'uwaa hinttenttoo odeedda; hewanttukka Tammu Azazotuwaaw. I untunttu laa"u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafeedda.

¹⁴ Hintte laattanaw biyaa gadiyaan ootsanaadan, awaayuwaanne higgiiyaa hinttena tamarissana mala, Med'inaa Goday taana he wode azazeedda.

Eek'aa Misiliyaw Goyinnennaadan Imetteedda Azazuwaa

¹⁵ «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bolla tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda gallassi, hintte Aa be'ibeenna diraw, loytsi naagettite.

¹⁶ Attuma woy mac'c'a malan oosetteeddawaa gidina

¹⁷ sa'aan de'iyaa do'aa ubbaa leemisuwaa gidina, saluwaa gufantsuwan paalliyaa kafuwaa ubbaa leemisuwaa gidina,

¹⁸ sa'aa bollan k'aas's'iyaa batu leemisuwaa gidina, biittaappekka garssana haatsaa gidдон de'iyaa moliyaa leemisuwaa gidin akka, hintte tunennaadan masetteeddawaa hinttenttoo s'oossaa ootsiide goyinnoppite.

¹⁹ K'ay saluwaa pude s'eelliide, Med'inaa Goday hintte S'oossay saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatoo ubbaw immeedda aawaa, aginaa, s'oolinttetuwaanne saluwaa med'etatuwaa ubbaa be'iide, hintte untunttoo goyinniide, balenaadan naagettite.

²⁰ Shin Med'inaa Goday hinttena hachchi hintte gidiyaawaadan, barew dummateedda asaa ootsanaw birataa c'ooc'iyaa mala gidiyaa Gibbs'eppe kessiide aheedda.

²¹ «K'ay hintte gaasuwaan Med'inaa Goday taana hank'k'ettiide; taani Yorddaanoosa pinnennaadaaninne, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, laata ootsiide hinttenttoo immiyaa lo'o biittaa taani gelennaadan c'aak'k'eedda.

²² Hewaa diraw, taani Yorddaanoosa Shaafaa pinnennan ha gadiyaan hayk'k'ana; shin hintte pinniide, he lo'o biittaa laattiita.

²³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa dogoppite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena ootsoppite geedda ay malan masetteedda misiliyaa gidooppenne hinttenttoo eek'aa ootsennaadan naagettite.

²⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay miyaa tamanne k'anaatiyaa S'oossaa.

²⁵ «Hintte naanatuwaanne, naanatu naanatuwaa yeliide he gadiyaan adussa wodiya de'iyaa wode, ay malan gidooppenne masetteedda misiliyaw goyinniide tunooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hank'k'etsanaw Aa sintsan iitabaa ootsooppe,

²⁶ hintte Yorddaanoosa Shaafaa pinniide laattanaw biyaa gadiyaappe ittuunne attenan, elle d'ayanaw, taani hintte bollan hachchi saluwaanne sa'aa markkayay. Hintte ubbaannakka d'ayanaappe attina, he gadiyaan adussa wodiya de'ikkita.

²⁷ Med'ina Goday hinttena hara asaa gidдон laalana; he hinttena Med'inaa Goday laaliyaa kawutetsatuwaa gidдон hintte paydu guutsaa gidanawaa.

²⁸ Hewaan hintte mitsaappenne shuchchaappe asaa kushiyan giigeedda be'enna, sisenna, meennanne singgenna s'oossatoo goyinnana.

²⁹ Shin hewan de'iide, hintte Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa koyana; hintte Aa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shempuwaappe koyooppe demmana.

³⁰ Ha ubbaa metuwaa gidдон hintte un'ettiide de'iide, wodiya wurssetsan Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, hintte simmananne Aa k'aalawukka azazettana.

³¹ Med'inaa Goday hintte S'oossay maarotetsaan kumeedda S'oossaa gidiyaa diraw, I hinttena aggena; woy d'ayissenna; hintte aawaatoo I c'aak'k'eedda c'aak'uwaakka dogenna.

³² «S'oossay gadiyaan asaa med'd'eedda gallasaappe doommiide, hintteppe kase aad'd'eeda wodiya ane paydite; hawaa mala gitabay mulekka hani erintto woy sisetti erintto, saloo ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw ane oochchite.

³³ Tamaa lac'uwaa gidдонa S'oossay sisiide, hintte d'ayennan de'uwaan de'eeddawaadan, S'oossay sisiide, de'uwaan de'eedda hara Asay de'ii?

³⁴ Woy Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte s'eellishin, Gibbs'e gadiyaan hinttenttoo ootseeddawaadan, paac'iyaan, malaatan, malalisiyaawan, olan wolk'k'aama kushiyaaninne mic'etteedda k'esiyaan, k'ay wolk'k'aama yashshan hara kawutetsaa giddo geliide, itti kawutetsaa barew akkanaw baas'eteedda hara s'oossi de'ii?

³⁵ Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, hewaa I hinttena besseedda; aappe attina haray baawa.

³⁶ I hinttena tamarissanaw koyeedda diraw, bare kooshshaa saluwaappe hinttena sisseedda. K'ay ha sa'aan bare wolk'k'aama tamaa hinttena besseedda; he tamaa giddoppe hintte Aa k'aalaa siseeddita.

³⁷ I hewaa ootseeddawe hintte aawotuwaaw siik'eeddawaappe dend-deeddawaan, untuntuppe guyyiyaan yelettiyaa untunttu zaratuwaa dooreedda gishshaassa. K'ay hinttenakka Gibbs'eppe bare wolk'k'aama wolk'k'an kesseedda gishshaassa.

³⁸ Hachche hintte be'iyawaadan, hinttena gelissanawunne untunttu biittaa hinttenttoo laata ootsiide immanaw, hintteppe dariyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa hintte sintsaappe yedersseedda.

³⁹ «Simmi hewaa gidoppe, bolla saluwaan gidina, garssa sa'aan gidina, Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite; hintte wozanaanka wotsite; hara s'oossay baawa.

⁴⁰ Hewaa diraw, hinttenttunne hintteppe guyyiyaan hintte naanaw ub-babay lo'o gidanaadan, k'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo med'inaw immiyaa gadiyaan hintte hinttere aduk'k'anaadan, taani hachchi hinttena azaziyaawaayuwanne higgiiyaa naagite» yaageedda.

Shemppuwaa Wod'eeddawanntu Bak'atiide Attiyaa Katamatuwaa

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Yorddaanoosa hefintsan away doliyaa baggana heezzu katamatuwaa dummayeedda.

⁴² Hewaa I dummayeeddawe kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan, bare shooruwaa wod'eedda Asay yaa bak'atanaassa. He katamatuwaappe ittoo bak'atiide, he bitanii bare shemppuwaa ashshanaw danddayee.

⁴³ Hewaa diraw, Roobeela zariyaw mela biittaan d'ok'k'asaan de'iyaa Bees'era katamaa, Gaada zariyaw Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zariyaw Baasaanen de'iyaa Golaana katamatuwaa dummayeedda.

Higgii Imettiyaawaa Erissuwaa

⁴⁴ Muse Israa'eeliyaa asaw immeedda S'oossaa higgii hawaa.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ha wogaa, awaayuwanne higgiiyaa untunttu Gibbs'eppe kesiide, Beeti-Pa'ooraa katamaa sintsan de'iyaa, Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ishshin, untunttoo immeedda. He sa'ay Haseboonan uttiide Amooore mooddiyaa Kaatiyaa Sihoona biittaa giddona. Musenne Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe kesseedda wode, Sihoona oliide s'ooneeddino.

⁴⁷ He wode untunttu Aa biittaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga biittaa, hewekka k'ay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa laa"u Amooore kaatetuu biittaa laatteeddino.

⁴⁸ He biittay Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe biide, Siriyoone Deriyaa gakkee; he Siriyoone geetetti s'eesettiya derii Hermmoone giyaa deriyaa.

⁴⁹ K'aykka he biittay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaraba biittaa ubbaa akkiide biide, Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa gakkee.

Laa'entso Muse Haasayaa

5

(5:1–26:19)

Tammu Azazotuwaa
(Kes. 20:1-17)

¹ Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, taani hachchi hinttenttoo odiyaa awaayuwaanne higgiiyaa sisite; hintte untuntta tamaritenne minisiide ootsite.

² Med'inaa Goday nu S'oossay Siinaa Deriyaa bollan nuunana c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

³ Med'inaa Goday ha c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawe nu aawotuwaa s'alalaana gidenna; hachchi de'uwaan de'iyaa nu ubbaannakka c'aak'k'eteedda.

⁴ He deriyaa bollan ees's'iyaa tamaa gidдон gidiide, Med'inaa Goday hintte sintsaan ek'k'iide hinttenana haasayeedda.

⁵ Taanikka he wode Med'inaa Goday giyaawaa hinttenttoo odanaw, S'oossaappenne hintteppe gidduwaan ek'k'aad; ayaw gooppe, hintte tamaw yayyiide, deriyaa pude kesibeykkita. S'oossaykka hawaadan yaageedda:

⁶ «Gibs'e gadiyaappe ayiletetsaa golliyaappe neena wozeeddawe taani Med'inaa Godaa ne S'oossaa.

⁷ «Taappe attina, hara s'oossatuu new de'oppino.

⁸ «Bolla saluwaan de'iyawaa gidina, woy garssa sa'aan de'iyawaa gidina, woy sa'aappe garssana de'iyaa haatsaa gidдон de'iyawaa gidinakka, ayaa misiliyaanne new eek'aa ootsoppa.

⁹ Neeni untunttoo hokkoppa; woy untunttoo goyinnoppa; ayaw gooppe, taani taana is's'iyawantta aawotuwaa nagaraa diraw, naanatuwaa heezentsanne oyddentsa yeletaa gakkanaw muriyaawaa; taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa.

¹⁰ Shin taani taana siik'iyawanttanne ta azazuwaa naagiyaawantta sha"a yeletaa gakkanaw ta aggena siik'uwaa bessay.

¹¹ «Med'inaa Godaa ne s'oossaa suntsaa c'oo s'eesoppa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare suntsaa c'oo s'eesiyaawaa murenan aggena.

¹² «Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, geeshsha ootsaade Sambbata gallassaa naaga.

¹³ Neeni ootsiyaa ooso ubbaa usuppun gallassan ootsa.

¹⁴ Shin laappunsa gallassay Med'inaa Godaw, ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosonne ootsoppa; neeni woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naatta, woy ne k'oomay, woy ne booray, woy ne harii, woy ne hara mehetuu, woy ne kataman de'iyaa betii, he gallassi ayaa oosonne ootsoppite. Neeni shemppiyaawaadan ne attumanne mac'c'a k'oomatuukka shemppino.

¹⁵ Neeni Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidaade de'eeddawaa dogoppa; k'ay Med'inaa Goday ne S'oossay bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan yaappe neena kesseeddawaa dogoppa. Med'inaa Goday ne S'oossay Sambbata gallassaa neeni naaganaadan, neena azazeeddawekka hewaa gishshaassa.

¹⁶ «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan ne neerekka aduk'k'ana malanne new lo'ana mala, Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha.

¹⁷ «Asa wod'oppa.

¹⁸ «Sharmus'oppa.

¹⁹ «Wuu"oppa.

²⁰ «Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.

²¹ «Ne shooruwaa machchato amottoppa; Aa golliyyaa, Aa shoyk'aa, Aa attuma k'oomaa, woy Aa mac'c'a k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyaaawaa ayaanne amottoppa yaageedda.

²² «Deriyaa bollan tamaa giddoppe, shaariyaa giddoppenne gorddeedda d'umaa giddoppe Med'inaa Goday d'ok'k'u geedda kooshshan shiik'uwwa ub-baw odeedda k'aalatuu hawantta; I untunttu bollan ayaanne gujjibeenna. K'ay untuntta I laa"u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafiide, taw im-meedda.

Asaa Yashshaa
(Kes. 20:18-21)

²³ «Derii taman s'uugettishin, d'umaa giddoppe kooshshaa hintte siseedda wode, hintte zariyaa kaappatuunne hintte c'imatuu taakko yiide,

²⁴ hawaadan yaageeddita; «Be'a, nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa tamaa giddoppe siseedda wode, Med'inaa Goday nu S'oossay bare bonchchuwaanne bare angгаа nuuna besseedda. K'ay nuuni S'oossay aanana haasayiide Asay de'uwaan de'anaw danddayiyaawaa hachche be'eeddo.

²⁵ Shin ha wolk'k'aama tamay nuuna d'ayissanaw danddayee; yaatina, nuuni ayaw hayk'k'eettoo? Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaa nuuni laa"entso sisooppe, nuuni hayk'k'eetto.

²⁶ Ayaw gooppe, ashuwaa mayyeeddawaan, nuuni siseeddawaadan tamaa giddon gidiide haasayishin, de'o S'oossaa k'aalaa sisiide, pas'a de'eedda Asay oonee?

²⁷ Hewaa diraw, Muse! Neeni shiik'aade, Med'inaa Goday nu S'oossay giyaawaa ubbaa sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay new odiyaawaa ubbaa neeni nuw oda; nuunikka sisiide ootsana» yaageeddita.

²⁸ «Hintte taw haasayishin, Med'inaa Goday hintte giyaawaa sisiide, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha Asay new odeeddawaa ubbaa sisaad; untunttu geeddawaa ubbaa likke geeddino.

²⁹ Untunttuwunne untunttu naanaw med'inaw ubbabay lo"a gidanaadan, taw yayyanawunne ta azazotuwaa naaganaw untunttoo ubbatookka hawaa mala wozanay de'i erenneeshsha!

³⁰ Ha"i neeni baade, untunttu barenttu dunkkaaniyaw simmanaadan oda.

³¹ Shin neeni hawaan ta matan ek'k'ashsha; untunttu laattanaadan taani untunttoo immiyaa gadiyaan untunttu ootsana mala, neeni untuntta tamaarissana ta azazuwaa, ta awaayuwaanne ta higgiiyaa ubbaa taani new odana» yaageedda.

5:16 Zar. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mar. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Efe. 6:2-3 **5:17** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **5:18** Wog. 20:10; Mat. 5:27; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **5:19** Wog. 19:11; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9 **5:20** Kes. 23:1; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20 **5:21** Rom. 7:7; 13:9 **5:22** Ibr. 12:18-19

³² «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, hewaa gidooppe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsanaw naagettite; aappe ushechcha woy haddirssa gooppite.

³³ Hintte de'uwaan de'ana mala, ubbabay hinttenttoo injjetana mala, k'ay hintte laattiyaa biittanka hintte aduk'k'iide de'ana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda oge ubbaan hemettite.

6

Wolk'k'aama Azazuwaa

¹ «Hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte ootsanaadan taani hinttena taaarissana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay taana azazeedda azazotuu awaayotuunne higgetuu hawantta.

² Hintte laytsay adussa gidana mala, hintte, hintte naanatuunne hintte naanatu naanaykka taani hachchi hinttena azaziyaa S'oossaa awaayuwaanne higgiyaa naagiyaawaan hintte laytsan ubbaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw yayyite.

³ Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, ubbabay hinttenttoo lo"a gidanaadaaninne Med'inaa Goday, hintte aawotuwaa S'oossay, hinttenttoo geeddawaadan, maatsaanne eessaa goggiyaa gadiyaan hintte loytsi c'orattanaadan, ha higgetuwaa sisitenne minisiide ootsite.

⁴ «Neenoo Israa'eeliyaw, sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay itti Med'inaa Godaa.

⁵ Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappenne ne kumentsaa wolk'k'aappe siik'a.

⁶ Hachche taani neena azaziyaa ha azazotuwaa ne wozanaan wotsa.

⁷ Ha azazotuwaa neeni ne naanatuwaa taaarissa; neeni ne son uttiyaa wode, ogiyaan hamettiyyaa wode, gisiyaa wodenne dendiyyaa wodekka untuntta hassaya.

⁸ Malaataa ootsaade ne kushiyan untuntta k'achcha; k'ay ne som"iyaanka malaataadan wotsa.

⁹ Ne penggiyaa mak'aaniyaa bollaninne ne dirssaa penggiyaa bollan neeni untuntta s'aafa.

Azazettenawanttoo Imetteedda Seeraa

¹⁰⁻¹¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immana giide hintte aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'keedda, hintte kees's'ibeenna gitanne lo"o katamatuu kumeedda biittaa immana. Hintte kuntsibeenna duretay kumeedda golletuwaa, hintte bookkibeenna ol-latuwaa, hintte tokkibeenna woynnetuwaanne zayitiyaa wogaratuwaa hinttenttoo immiyaa wode, hintteikka miide kalleedda wode,

¹² hinttena Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa dogennaadan naagettite.

¹³ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa s'alalaw goyinnite; Aa suntsanka c'aak'k'ite.

¹⁴ Hintte yuushshuwaan de'iyaa Asay goyinniyyaa hara s'oossatoo goyinnoppite.

¹⁵ Ayaw gooppe, hintte gidon de'iyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa; Aa hank'k'uu hintte bollan ees's'i kesana; I hinttena biittaa bollaappekka pittiide d'ayissana.

¹⁶ «Masaahan hintte Aa paac'c'eeddawaadan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa paac'c'oppite.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda Aa azazotuwaa, Aa wogatuwaanne Aa awaayotuwaa minisiide naagite.

¹⁸ Hinttew ubbabay lo"a gidana mala, Med'inaa Godaa sintsan hintte likkebaanne lo"obaa ootsite. Yaatooppe, hinttenttoo immanaw Med'inaa Goday hintte aawaatoo c'aak'k'eedda, he lo"o biittaa hintte laattana.

¹⁹ Med'inaa Goday bare geeddawaadan hintte morkkatuwaa ubbaa hintte sintsaappe yederssana.

²⁰ «Sintsappe hintte naanay, Med'inaa Goday nu S'oossay hinttena azazeedda ha wogaa, awaayuwaanne higgiiyaa biletsay ayee? yaagiide hinttena oochchiyaa wode,

²¹ hintte untunttoo hawaadan yaagiide zaarite; «Nuuni Gibs'e gadiyaan Gibs'e kaatiyaa ayiletuwaa; shin Med'inaa Goday bare mino kushiyan nuuna Gibs'eppe kesseedda.

²² K'ay Med'inaa Goday nu s'eellishin, Gibs'e biittaa bollan, Gibs'e kaatiyaa bollaninne Aa suntsatuwaa ubbaa bollan gitanne yashshiyaa malaatatuwaanne maalaalissiyaabatuwaa ootseedda.

²³ Shin I nu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa nuuna gelissiiide, nuw immanaw nuuna Gibs'eppe kesseedda.

²⁴ Yaatiide hachchi be"iyaawaadan, nuw ubbaa wodekka lo"a gidana malanne nuuni de'uwaan de'ana mala, Med'inaa Goday nuuna ha awaayotuwaa ubbaa naaganaadaaninne Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yayanaadan azazeedda.

²⁵ I nuuna azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa, nu S'oossaa, sintsan ha azazotuwaa ubbaa minisiide naagooppe, hewe nuw s'illotetsaa gidana» yaagite.

7

S'oossay Dooreedda Asaa

(Kes. 34:11-16)

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wodenne, k'ay hintteppe wolk'k'aamiyaanne minniyaa laappun kawutetsatuwaa, hewanttukka Hiitetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwaa, Parzzetuwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabuusatuwaa hintte sintsaappe d'ok'olliyaa wode,

² untunttukka Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte kushiyan aatsi immina, hintte untuntta s'ooniyaa wode, untuntta ubbaanna suppu ootsiide d'ayissite. Untunttunna ayaa c'aak'k'uwaanne c'aak'k'etoppite. Untunttoo ayinne k'arettoppite.

³ Hintte untunttunna akettoppitenne gelettoppite. Hintte mac'c'a naanatuwaa untunttu attuma naanaw immoppite. Woy untunttu mac'c'a naanatuwaakka hintte attuma naanaw akkoppite.

⁴ Ayaw gooppe, untunttu hintte naanatuwaa taana kaalliyaawaappe hara eek'atuwaa goynnanaadan, wora zaarana. He wode Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; hinttenakka ellekka d'ayssi bashana.

⁵ Hewaa diraw, untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite. Untunttu goynniyaa shuchchatuwaa mentsereetsite. Asheero giyaa mac'c'a s'oossatti misiliyaa kinchchereetsite; untunttu masetteedda misiletuwaakka taman s'uuggite.

⁶ Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena barew dumma al'o miishshaa gidiyaa asaa ootsiide, biittaa bolla de'iyaa asaa ubbaappe dooreedda.

⁷ «Med'inaa Goday hinttena siik'eeddawenne dooreeddawe hintte hara asaappe payduwaan dareedda gishshassa gidenna. Hintte hara asaa ubbaappekka payduwaan guus's'iyaa wantta.

⁸ Shin Med'inaa Goday hinttena siik'eedda gishshawenne hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda c'aak'uwaa naageedda diraw, I hinttena ayiletet-saa gadiyaappe, Gibs'e kaatiyaa kushiyaappe, bare wolk'k'aama kushiyan kesseeddanne wozeedda.

⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay S'oossaa gidiyaawaa erite. I barena siik'iyaa wanttoon bare azazuwaa naagiyaawanttoo sha"a yele-taa gakkanaw, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa naagiya, ammanettiya S'oossa.

¹⁰ Shin I barena is's'iyaa wanttoo untunttu tal"iyaa zaaree; I untunttu tal"iyaa zaaranaw gam"enna.

¹¹ Hewaa diraw, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwaa, awaay-otuwaanne higgetuwaa naagite.

*S'oossaw Azazettina Beettiya Anjuwaa
(28:1-14)*

¹² «Hintte ha azazotuwaa sisiide, untuntta minisi naagooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa hinttenttoo naagana.

¹³ I hinttena siik'ana; hinttena anjjana; hintte payduwaa darissana. K'ay I hinttenttoo immanaw hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda gadiyaan hintte uluwaa ayfiyaa, hintte biittaa ayfiyaa, katsaa, woyniyaa, zayitiyaa, hintte mehiyaa maratuwaanne hintte dorssaa maratuwaa c'orissiide anjjana.

¹⁴ Hintte hara ay asaappenne aad'd'iide anjjettedawantta gidana. It-tuunne attuma gidina, mac'c'a gidina maynenna. Hintte mehiikka may-nenna.

¹⁵ Med'inaa Goday hargge ubbaappe hinttena naagana. Hintte eriyaa Gibs'e biittaa iita harggiyaa hintte bolla ahenna; shin I hinttena is's'iyaa ubbaa bolla he harggiyaa ahana.

¹⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo aatsi immiyaa asaa ubbaa d'ayissite; untunttoo ayinne k'arettoppite. Untunttu s'oossatuwawukka goyinnoppite. Ayaw gooppe, hewe hinttenttoo p'ire gidana.

¹⁷ «Hintte hintte wozanaan, «Ha kawutetsatuu nuuppe minniino; yaatina, nuuni untuntta wootiide yederssi kessanee?» gaanaw danddayiita.

¹⁸ Shin untunttoo yayyoppite. Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Gibs'e kaatiyaa bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa hassayite.

¹⁹ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Gibs'eppe kessiyaa wode oot-seedda wolk'k'aama boshatuwaa, malaatatuwaa, maalalissiyaabatuwaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'ettedda k'esiya hintte hintte ayifiyaan be'eeddita. Ha"i hintte yayyiyaa asaa ubbaa bollankka Med'inaa Goday, hintte S'oossay hewaadan ootsana.

²⁰ K'ay untunttuppe aatsiide bak'atiide, hintteppe k'osetteedawanttukka d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttu gidon shabiretsaa yeddana.

²¹ «Hewaa diraw, hintte untuntntoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttenana de'iyaa Med'inaa Goday, hintte S'oossay, gitanne yashshiyaa S'oossaa.

²² Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsatuwaa guutsaa guutsaa d'ok'olliidde, hintte sintsaappe d'ayissana. Hintte untuntnta ubbaa itti kutsan d'ayissikkita; hewaa hintte ootsooppe, gadiyaan de'iyaa do'atuu dariide, hinttena waayissana.

²³ Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntnta hintte kushiyan aatsi immana; untuntntu d'ayana gakkanaw, I untuntnta shabbirana.

²⁴ K'ay untuntntu kaatetuwaakka I hintte kushiyan aatsi immana. Hinttekkka untuntntu suntsaa saluwaappe garssa baggappe pittide d'ayissana. Ooninne hinttenana ek'etti danddayenna; hintte untuntnta d'ayissana.

²⁵ «Masetteedda untuntntu s'oossatuwaa misiletuwaa taman s'uuggite. He misiletuwaa bollan de'iyaa biraa woy work'k'aa amottoppite. Hewe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tuna gidiyaa diraw, hintte Aa p'iriyaan oyk'k'etennaadan, Aa hinttentntoo akkoppite.

²⁶ Hintte he tuna eek'atuwaa hintte golle gelissiide, untuntntudan shek'etteeddawaantta gidoppite. Hintte untuntnta ubbaannakka is's'itenne shaatettite; ayaw gooppe, untuntntu barenttu huup'iyaw shek'etteeddawaantta.

8

Laattiyaa Lo"o Biittaa

¹ «Hintte de'uwaan de'ana mala, hintte payduukka darana malanne Med'inaa Goday kase hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa geliide, hintte laattana mala, hachchi taani hinttena azaziyaa azazuwaa ubbaa minisiide naagite.

² Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa ne naagintto naagennentto, ne wozanaa k'ofaa eranaw, neena paac'c'anawunne neena zik'k'i ootsanaw, oytamu laytsaa kumentsaa I neena bazzuwaan kaaletseedda oge ubbaa hassaya.

³ I neena zik'k'i ootseeddanne koshayiseedda; hewaappe simmiide neena gidina, woy ne mayzza aawotuwaaw gidinakka, erenna mannaa neena mizeedda. Hewaa I ootseeddawe Asay Med'inaa Goday haasayiyaa k'aalaa ubbaanappe attina, ukitsaa s'alalaan de'ennawaa neena tamarissanaassa.

⁴ Ha oytamu laytsatuwaa gidдон neeni mayyeedda mayuu wuribeenna; ne gediikka gaafibeena.

⁵ Yaatooppe, Asay bare na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday ne s'oossaykka neena seeriyaawaa ne wozanaan akeeka.

⁶ «Aa ogiyaan hamettiyaawaaninne Aa bonchchiyaawan Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazotuwaa naaga.

⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay neena zanggaaraappenne deriyaappe pulttiyaaw k'eeri shaafatuunne goggiyaa pulttotuu de'iyaa lo"o biittaa gelissanaw ahee.

⁸ He biittay zarggayne banggay, woynnii, balasiinne roomaanii, wogaraa zayitiinne eessay kumeedda biittaa.

⁹ K'aykka he biittay ukitsay pac'c'ennan neeni miyaa biittaa; ayaynne new pac'c'enna biittaa. He biittay shuchchay birataa gideedda biittaa. Deriyaappekka madaabiyaa giyaa birataa bookkiide akkiyaa biittaa.

¹⁰ Neeni hewan maade kallana; yaataade, I new immeedda lo"o biittaa diraw, Med'inaa Godaa ne S'oossaa galatana.

S'oossaa Dogiyaawanttoo Imetteedda Seeraa

¹¹ «Taani hachchi neena azaziyaa Aa azazotuwaa, Aa higgetuwaanne Aa awaayotuwaa naagennan aggaade, Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan, naagetta.

¹² Neeni maade kalliyaa wode, lo"o golliiyaa kees's'aade aan uttiyaa wode,

¹³ ne mehiyaanne dorssaa wudii dariyaa wode, new birayenne work'k'ay dagattiya wode, k'ay new de'eeddabay ubbay dariyaa wode,

¹⁴ he wode ne wozanay otorettennaadan, neenikka Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe neena wozeedda Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan naagetta.

¹⁵ I neena marzziyaanna de'iyaa shooshshayenne masimasuu kumeedda, haatsay bayinna, he gitanne yashshiyaa mela biittaaana kaaletseedda; I new mela bazzuwaan zaallaappe haatsaa d'uusseedda.

¹⁶ Ne mayzza aawotuu erenna mannaa mela biittaaan neena mizeeddawe, neena zik'k'i udanaassanne neena paac'c'anaassa; I hewaa ootseeddawe wurssetsan new ubbabay lo"o gidanaadaana.

¹⁷ Neeni, «Ta wolk'k'ayenne ta kushiya minotetsay ha duretetsaa taw aheedda» geenaadan naagetta.

¹⁸ Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa hassaya; ayaw gooppe, hachchi neeni be"iyyaawaadan, ne mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwa mintsanaw, neeni duretaa demmanaadan new wolk'k'aa immeeddawe aattee.

¹⁹ «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogooppe, hara s'oossatuwaa kaallooppe, k'ay untunttoo ootsooppenne goyinooppe, neeni tumu d'ayanawaa taani hachchi markkattay.

²⁰ Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettenan is's'eedda diraw, Med'inaa Goday ne sintsaappe d'ayiseedda kawutetsatuwaadan neenikka d'ayana.

9

Asay Azazettenan Is's'eeddawaa

(Kes. 32:1-35)

¹ «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw sisite; hintte hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa, k'ay yuushshuwaa gimbbii saluwaa gakeedda wolk'k'aama katamatuwaakka laattanaw hachchi Yorddaanoosa pinniita.

² He gadiyaan de'iyaa Asay minonne adussa; untunttu, «Ooninne untuntunna ek'ettanaw danddayenna Anaak'e zaratuwaa» giishina, hintte siseeddita.

³ Shin miyaa tamaadan hintteppe sintsanna biyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hachchi erite. I untuntta d'ayissananne hintte sintsan untuntta kawushshana. Med'inaa Goday hinttenttoo geeddawaadan hintte untuntta yederssiide kessanne baasuwaanakka d'ayissana.

⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hintte sintsaappe yedersseeddawaappe guyyiyaan, hintte hintte wozanaan, «Nuuni s'illo gidiyaa diraw, ha biittaa nuuni laattana mala, Med'inaa Goday nuuna gelisseedda» yaagoppite. Med'inaa Goday untuntta hintte sintsaappe yederssiide kessiyaawe, untunttu iita gidiyaa gishshassa.

⁵ Hintte untunttu biittaa laattanaw geliyaawe hintte s'illonne suure gidiyaa dirassa gidenna; shin S'oossay hintte S'oossay untuntta hintte

sintsaappe yederssiyaawe ha kawutetsatuu iita gidiyaa dirassanne beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'k'eedda k'aalaa naaganaassa.

⁶ Simmi hewaa gidoope hintte hawaa akeekite; Med'inaa Goday hintte S'oossay ha lo"o biittaa hinttena laatissiyaawe hintte s'illotetsaa gishshaassa gidenna; ayaw gooppe, hintte morggiyaa zoddu geedda asaa.

⁷ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa mela biittaan wooti hank'k'etseeddientto dogoppite; hintte Gibbs'e gadiyaappe keseedda gallassaappe doommiide, hachchi ha sa'aa gakkeedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Godaa bolla makkaleeddita.

⁸ Siinaa Deriyaa bollakka Med'inaa Goday hinttena d'ayissanaw denddana gakkanaw, hintte Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.

⁹ Med'inaa Goday hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuwaa akkanaw taani deriyaa huup'iyaa keseedda wode, hewan katsaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu galla-saanne oytamu k'ammaa gam"aad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa birad'd'iyaa s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa Med'inaa Goday taw immeedda. He masetteedda shuchchatuu bolla hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi deriyaa bollan tamaa giddon gidiide, Med'inaa Goday hinttenttoo haasayeedda k'aalatuu ubbay s'aafetti utteeddino.

¹¹ He oytamu gallaappaanne oytamu k'ammaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday bare c'aak'k'uu s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa taw immeedda.

¹² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hewaappe ellekka wod'd'a; ayaw gooppe, neeni Gibbs'eppe Kesseedda ne Asay tuni kichcheedda; taani untuntta azazeedda azazuwaappe ellekka wora simmiide, siilissiide med'd'eedda eek'aa barenttoo goyinnanaw giigis-seeddino» yaageedda.

¹³ «Med'inaa Goday k'aykka taana, «Taani ha asaa be'aad; untunttu tumukka morggiyaa zooza asaa.

¹⁴ Yaatooppe, taani untuntta d'ayissanawaanne untunttu suntsaakka saluwaappe garssa baggappe k'uc'c'anawaa taana diggoppa. Yaataade neena untuntuppe minniyaanne c'orattiyaa kawutetsaa kessana» yaageedda.

¹⁵ «Taani c'aak'uwaa k'aalay s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa laa"u kushiyan tookkaade deriyaappe wod'd'aad; he wode deriyaa bolla tamaa lac'uu beettee.

¹⁶ Ta s'eelliyaa wode, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootseeddawaa be'aad; hintte siilissiide med'd'eedda korumaa misiliyaa hinttenttoo eek'aa ootsiide giigisseeddita. Hintte Med'inaa Goday hinttena azazeedda ogiyaappe ellekka wora simmeeddita.

¹⁷ Yaatina, taani ta laa"u kushiyan oyk'k'eedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa olaade, hintte s'eellishin mentsaad.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan, taani hintte ootseedda nagaraa ubbaa diraw, hewenne Med'inaa Godaa hank'k'etsanaw hintte Aa sintsan iitabaa ootseedda diraw, kasewaadankka oytamu gallaappaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad; he wode taani k'uma mabeykke; haatsaakka ushabeykke.

¹⁹ Med'inaa Goday hintte bollan hank'k'etteedda Aa ees's'iyaa hank'k'oo taani yayaad; ayaw gooppe, I hinttena d'ayissanaw giigeedda; shin Med'inaa Goday zaaretsiidekka taw siseedda.

²⁰ K'ay Med'inaa Goday Aaroonakka d'ayissanaw loytsi hank'k'etteedda; yaatina, he wode taani Aaroonawukka woossaad.

²¹ Taani hintte med'd'eedda he nagaran kumeedda korumaa misiliyaa akkaade, taman s'uuggaad; yaataade Aa kinchchereetsaade I baanaadan liik'ana gakkanaw gaac'c'aad; he baanaa deriyaappe goggiyaa haatsaan olaad.

²² «Hintte k'aykka Tabi'eeran, Masaahaaninne K'ibiroote-Hataawan (amuwaa duufuwaan) Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.

²³ Med'inaa Goday hinttena, «Biite, taani hinttentoo immeedda biittaa laattite» yaagiide, K'aadeesa-Barnneppe yeddeedda wodekka, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa is's'iide makkaleeddita; aan amanettibeykkita woy Aa k'aalawukka azazettibeykkita.

²⁴ Taani hinttena eroodeppekka doommiide, hintte Med'inaa Godaa bollan makkalanchcha.

²⁵ «Med'inaa Goday hinttena d'ayissana geedda diraw, taani he oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad.

²⁶ Taani Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni ne wolk'k'aama wolk'k'an wozeed-danne ne mino kushiyan Gibs'eppe Kesseedda, new laata gidiyaa ne asaa d'ayssoppaarikii!

²⁷ Ne k'oomatuwaa, Abrahaama Yisaak'anne Yaak'ooba k'oppa; ha asaa morggiyaa zoddu ootsiyaawaa, untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa paydoppa.

²⁸ Hewe d'ayooppe, neeni nuuna yaappe Kesseedda Gibs'e biittaa asay, «Med'inaa Goday untuntta gelissana geedda biittaa gelissanaw dandday-ibeenna dirawunne untuntta is's'eedda diraw, mela biittaan wod'ana giide kesseedda» yaagana.

²⁹ Gido shin, ha Asay neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'etteedda k'esiyaan Gibs'eppe Kesseedda ne laata gidiyaa ne asaatee» yaagaad.

10

Muse Tammu Azazotuwaa Laa"entsuwaa Akkeedda (Kes. 34:1-10)

¹ «He wode Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Koyirowanttu mala laa"u masetteedda shuchchatuwaa giigissa. Yaataade taakko deriyaa haa pude kesa; k'ay mitsaa Taabootaakka med'd'a.

² Kase neeni mentseedda masetteedda shuchchatuu bolla de'iyaa k'aalatuwaa ha masetteedda shuchchatuu bolla taani s'aafana; neenikka untuntta Taabootaa giddon wotsaasa» yaageedda.

³ «Taani odooruwaappe Taabootaa med'd'aad. Kasewanttu mala laa"u masetteedda shuchchatuwaakka giigissaad; yaataade he laa"u masetteedda shuchchatuwaa ta kushiyan oyk'k'aade, deriyaa pude kesaad.

⁴ Hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi, deriyaa bollan tamaa giddoppe Med'inaa Goday hinttentoo odeedda k'aalatuwaa, hewanttukka Tammu Azazotuwaa, kase s'aafeeddawaadankka ha masetteedda shuchchatuu bolla Med'inaa Goday s'aafeedda; yaatiide I untuntta taw immeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani deriyaappe duge wod'd'aade, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, he masetteedda shuchchatuwaa taani med'd'eedda Taabootaa gidдон wotsaad; ha"ikka untunttu yan de'iino.

⁶ «Israa'eeliyaa Asay Yaa'ik'aana asatuu haatsaa ollay de'iyasaappe dendiide, Mooseri beeddino. Aarooni yan hayk'k'iide moogetteedda; Aa na'ay El'aazari Aa laattiide, Aa sa'aan k'eesiyaa keseedda.

⁷ Untunttu hewaappe Gudigooda giyaasaa beeddino; yaappe k'ay gog-giyaa haatsatuu de'iyaa biittaa Yos'ibaata giyaasaa beeddino.

⁸ He wode, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkana mala, Med'inaa Godaw ootsana mala, Aa sintsan ek'k'ana malanne, hachchi gakkanawukka untunttu ootsiyaawaadan Med'inaa Godaa suntsan anjjana mala, Leewiyaa zaratuwaa Med'inaa Goday barew dummayeedda.

⁹ Hewaa diraw, untunttu ishatsuwaanna shaakkina, untuntta gakkiaabay woy laatay Leewiyaa zaretoo baawa; Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttoo odeeddawaadankka, untunttu laatay Med'inaa Godaa.

¹⁰ «Taani kasewaadankka oytamu gallasaanne oytamu k'ammaa deriyaa bollan gam"aad; Med'inaa Goday ha"ikka ta woosaa sisiide, hinttena d'ayissanaw koyibeenna.

¹¹ Med'inaa Goday taana, «Taani immana gaade untunttu aawaatoo c'aak'k'a wotseedda biittaa untunttu gelanaaddaaninne laattanaadan, ha asaappe sintsanna untuntta kaaletsa» yaageedda.

S'oossay Koyiyaawe Azazettiyaawaa

¹² «Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossay hintteppe koyiyaawe hawaa: Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa ogiyaan ubbaan hamettite; Aa siik'ite; hintte kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemp-puwaappe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw ootsite.

¹³ Hinttew lo"anaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa Med'inaa Godaa azazotuwaanne awaayotuwaa naagite.

¹⁴ «Saluunne saluwaappe bollana de'iyaa salotuu, k'ay sa'aynne sa'aan de'iyaa ubbabatuu S'oossaa hintte Med'inaa Godaabatuwaa.

¹⁵ Gidooppenne Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaan nashettiide, untuntta siik'eedda; k'ay hachchi hintte be"iyaawaadan, untunttuppe guyyiyaan untunttu zeretsatuwaa gidiyaa hinttena kawutetsatuwaa ubbaappe dooreedda.

¹⁶ Hewaa diraw, hintte wozanaa shookuwaa k'as's'arite; k'ay hawaappe sintsanaw morggiyaa zooza gidoppite.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay s'oossatuwaa S'oossanne godatuwaa Godaa. I wolk'k'aama S'oossaa; I wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaa. I deemuwaa s'eelli pirddennawaanne magans's'aa akkenawaa.

¹⁸ I aawuu bayinna naanatoonne am"etoo untunttu pirddaa kessee; betiyaakka siik'iide, k'umaanne mayuwaa aw immee.

¹⁹ Hintteikka betetuwaa siik'ite; ayaw gooppe, hintte hintte huup'iyawukka bete gidiide Gibs'en de'eedita.

²⁰ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; aw ootsite; aanana oyk'k'etite; Aa suntsankka c'aak'k'ite.

²¹ Hintte hintte ayifiyaan be'eedda he gitanne yashshiyaa maalalissiyaa batuwaa, hinttenttoo ootseeddawe I hintte galataattee; k'ay hintte S'oossaa.

²² Gibbs'e biittaa wod'd'eedda hintte mayzza aawotuu ubbaanna laappun tamma; ha'i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena saluwaa s'oolinttetuwaadan c'orayeedda.

11

Azazetussaan Beetiyya Anjjuwaa

¹ «Simmi Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; I hintteppe koyiyaa Aa awaayotuwaa, Aa higgetuwaanne Aa azazotuwaa, ubbaa wode naagite.

² Med'inaa Godaa seeraa hintte ereeddawaa keenaa aabaa hintte tamaa-reeddawaa ubbaa hachchi hassayite; hewaa eriyaawanttu hinttenappe at-tina, hintte naanatuwaa gidikkino; Med'inaa Godaa angaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiyya,

³ I ootseedda malaatatuwaanne I Gibbs'e kaatiyaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa be'eeddita.

⁴ K'ay untunttu hinttena kaalliide yedersseedda wode, Med'inaa Goday Gibbs'e biittaa olanchchatuwaa, untunttu paratuwaanne paraa gaare-tuwaa Zo'o Abban mitissiide, hachchi gakkanaw, untuntta ubbaanna d'ayisseeddawaa be'eeddita.

⁵ Hintte ha sa'aa gakkanaw, mela biittaan s'oossay hinttenttoo ootseed-dawaa hintte eriita.

⁶ K'ay Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanatuwaa gidiyaa Daataana bol-lanne Abiiraama bolla S'oossay ootseeddawaa hassayite. Israa'eeliyaa Asay ubbay s'eellishin, biittay dooyettiide, untuntta, untunttu soo asaa, unt-tunttu dunkkaaniyaanne untunttoo de'iyaa shemppuwaanna de'iyawaa ubbaa mitteedda.

⁷ Ee! Med'inaa Goday ootseedda ha wolk'k'aama ooso ubbaa hintte ayi-fiyaan be'eeddawatantu hinttena.

Immana Geedda Biittaa Anjjuwaa

⁸ «Hewaa diraw, hintte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinniide hintte akkanaw biyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hachchi hinttena azaziyaa azazuwaa ubbaa naagite.

⁹ Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoonne untunttu zare-too immana giide c'aak'k'eedda, maatsayenne eessay goggiyaa gadiyaan hintte adussa laytsaa de'ana.

¹⁰ Hintte laattanaw geliyaa biittay hintte kesiide yeedda Gibbs'e biittaa mala gidenna; Gibbs'en hintte katsaa zeriide, shoyk'aa ubbaa ataakilttiyaa sa'aadan gadiyaan haatsaa ushshiita.

¹¹ Shin Yorddaanoosa pinniide hintte laattanaw biyaa, biittay zoozetu-unne zanggaaratuu de'iyaa, saluwaa iran aliyaa biittaa.

¹² He biittay Med'inaa Goday hintte S'oossay s'omoosiyaa biittaa; laytsaa doometsaappe biide laytsaa wurssetsaa gakkanaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa ayfii Aa bollan de'iyaa biittaa.

¹³ «Hewaa diraw, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadaaninne hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemp-puwaappe aw ootsanaadan, taani hinttenttoo hachchi immiyaa azazotuwaa hintte polooppe,

¹⁴ hintte katsaa, woyniyaanne zayitiyaa pac'c'ennan shiishshana mala, ofintsaa iraanne balguwaa iraa, Aa wodiyaan wodiyaan S'oossay hintte gadiyaan bukissana.

¹⁵ S'oossay hintte mehiyaw dembban maataa darissana. K'ay hinttekka maananne kallana.

¹⁶ «Hintte wozanay balina wora simmiide, hintte hara s'oossatoo ootse-naadaaninne untunttoo goyinnennaadan naagettite.

¹⁷ Hewe d'ayooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; iray bukkennaadaaninne biittaykka mokennaadan I saluwaa gorddana; hinttekka Med'inaa Goday hinttenttoo immiyaa lo'o gadiyaappe ellekka d'ayana.

¹⁸ «Simmi, ha azazotuwaa tawantta, hintte wozanaaninne hintte k'ofaan wotsite. Malaataadan untuntta hintte kushiyan k'achchite; k'ay malaataadan hintte som"iyaankka wotsite.

¹⁹ Hewantta hintte naanatuwaakka tamarissite. Hintte son de'iyaa wode, ogiyaan hamettiyaa wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka, untunttoo odite.

²⁰ Hintte penggiyaa k'osiletsatuwaa bollaninne hintte dirssaa penggiyaa bollan hintte untuntta s'aafite.

²¹ Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda gadiyaan hintte laytsayne hintte naanatu laytsay sa'aappe bollana de'iyaa saluu de'iyawaa keeshshaa gidanawaa.

²² «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadan, Aa oge ubbaan hamettanaadaaninne aw ammanettanaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwaa hintte minisiide naagooppe,

²³ Med'inaa Goday ha kawutetsatuwaa ubbaa hintte sintsaappe yederssiide kessana; hinttekka hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa biittaa wotsi akkana.

²⁴ Hintte gediyaan hintte yed'd'eedda biittaa ubbay hinttessa gidanawaa. Hintte zaway mela biittaappe biide Liibaanoosa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe biide away wulliyaa bagga Meediteraane Abbaa gakkanaasa gidanawaa.

²⁵ Hinttenana ay asayne ek'ettanaw danddayenna; Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, hintte biyaasan ubbaan Asay hinttena be'iide dagamanaaddaaninne hinttew yayyanaadan ootsana.

²⁶ «Be'ite, hachchi taani hintte sintsan anjuwaanne shek'k'aa wotsay.

²⁷ Taani hachchi hinttena azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naagooppe, hintte anjettana.

²⁸ Shin taani hinttena hachchi azaziyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naagennan is's'iide, hintte eribeenna hara s'oossatoo goyinnanaw Aa ogiyaappe wora simmooppe, hintte shek'k'etana.

²⁹ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wode, Gariizaama Deriyan anjuwaa Eebaala Deriyaa bollan shek'k'aa awaayana.

³⁰ Ha laa"u deretuu Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsana ogiyaappe away wulliyaa baggan, Aaraban de'iyaa Kanaanetuwa gadiyaan de'iino; untunttu k'ay Gelggala katamaa sintsan de'iyaa Moore mitsawukka matan de'iino.

³¹ Hintte ha"i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnana haniita. Hintte he biittaa akkiide yan de'iyaa wode,

³² taani hachchi hinttenttoo immiyaa awaayotuwaanne higgetuwaa ubbaa minisiide naagite.

12

Asay Goshetiyaa Mes's'i Itti Sa'aa

¹ «Hintte laattanaadan, Med'inaa Goday hintte aawotuwwaa S'oossay hinttentoo immeedda gadiyaan hintte de'eedda keeshshan ubbaan hintte balenaan ootsana awaayotuunne higgetuu, hawantta.

² Hintte laattiyaa kawutetsatuu deriyaa bollan, zooziyaa bollaninne mit-satuwwaa s'ap'uwaan barenttu s'oossatoo goyinniyaa sa'aa ubbaa ubbaanna d'ayissite.

³ Unttuntu yarshshiyaa sa'aa kolite; unttuntu goyinniyaa shuchchatuwaakka mentseereetsite; Asheero giyaa unttuntu s'oossatti misiliyaa taman s'uuggite; masetteedda unttuntu s'oossatuwwaa misiletuwwaa d'ayissite; unttuntu suntsatuwaakka he sa'atuwaappe k'uc'c'i diggite.

⁴ «Med'inaa Godaa hintte S'oossaw unttuntu barenttu s'oossaw goyinniyaawaadan goyinnoppite.

⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay zare ubbay de'iyasaappe bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aa koyite. He sa'aa hintte baanaw koshshee.

⁶ Hintte hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaa, hintte shiik'uwaa, hintte dosiide immiyaa imuwaa, hintte mehiyaanne dorssaappe bayiraa he sa'aa ahite.

⁷ Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay de'iyaa saan hinttenne hintte soo Asay maana; k'ay hintte kushii ootseeddaban ubbaaninne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeedaban hintte nashettana.

⁸ «Ha"i hawaan hintte ootsiyaawaadan, he wode hintte ayfiyaan lo"a malatiyaabaa ootsikkita.

⁹ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa shemppo biittaa biroon gakkibeykkita.

¹⁰ Shin hintte Yorddaanoosa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa he biittaa laattiide, hintte yan uttana. Hinttena dooddeedda morkkatuwaappe hinttena I shemppissiyaa diraw, hintte woppu giide hewan de'ana.

¹¹ He wode Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eegettanaw dooreedda he sa'aa, taani hinttena azaziyaawaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaanne hintte Med'inaa Godaw shiik'k'eeddawaa ubbaa hewoo ahiita.

¹² Hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, attumanne mac'c'a k'oomatuunne hinttenana laata akkibeenna hintte kataman de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe hewan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

¹³ Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte koyeedda hak'aninne c'oo yarshshenaadan naagettite.

¹⁴ Hintte hintte zaratuu de'iyasaa ubbaappe ittuwaan, Med'inaa Goday dooreedda sa'aan hintte s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite; taani hinttena azaziyaawaa ubbaakka hewan ootsite.

¹⁵ «Shin hintte de'iyaa saan hak'aninne hintte mehiyaappe Med'inaa Goday hinttena anjeedawaadan shukkiide miite; wogaan geeshsha asaa gidina woy geeyenna asaa gidinakka ubbaykka gaaraa ashuwaanne gen"iyaa ashuwaa miyaawaadan hintte mehiyaappe shukkiide miite.

¹⁶ Shin suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina mooppite.

¹⁷ «Hintte hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asir-aataa, hintte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bayiraa, S'oossaw im-manaw shiik'k'eeddawaa ubbaanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ubbaa hintte de'iyaa heeraan mulekka mooppite.

¹⁸ Shin hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, hintte attumanne mac'c'a k'oomatuunne hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan ha yarshshuwaa ubbatuwaa miite; hewan hintte daaburan shiishsheeddawaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

¹⁹ Hintte hintte gadiyaan de'iyaa laysaa ubbaan Leewatuwaa sheneko geenaadan naagettite.

²⁰ «I hinttenttoo geleedda k'aalaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte zawaa aassiya wode, hinttena ashuwaa maanaw kosshiyaa wode, hintte koyeedda keenaa miite.

²¹ Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda he itti sa'ay hinttenttoo haakkooppe, Med'inaa Goday hinttenttoo immeedda hintte mehiyaa woy dorssaa wudiyaappe hak'awaa gidinakka, ta hinttena azazeeddawaadan, hintte koyeedda keenaa hintte kataman shukkiide miite.

²² Wogaan geeshsha asaa gidina, woy geeyennawaa gidinakka, ay asikka gaaraa gidina, gen'iyaa ashuwaa kase miyaawaadan mo.

²³ Shin suutsay de'iyaa ashuwaa meennaadan naagettite; ayaw gooppe, shemppuu suutsan de'ee; hewaa diraw, de'uwaa ashuwaana mooppite.

²⁴ Suutsaa haatsaadan gadiyaan gussiteppe attina ushshoppite.

²⁵ Hintte Med'inaa Godaa sintsan hintte lo"obaa ootsiyaawe hinttew, hintteppe guyyiyaan, hintte naanatookka lo"o gidana mala, suutsaa ushshoppite.

²⁶ «Shin hintte dummayeeddawaanne shiik'k'eeddawaa akkiide, Med'inaa Goday dooreedda sa'aw biite.

²⁷ Biide hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, ashuwaanne suutsaa, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaasan shiishshite; hintte yarshshuwaa suutsaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa matan gussite; ashuwaa hintte miite.

²⁸ Taani hinttena azaziyaa wogaa minisiide naagite; hewaa ootsooppe, hinttenttoonni hintte naanaw lo"a gidanawaa; ayaw gooppe, hintte likkebaanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa nashechchiyaa lo"obaa ootsiita.

Eek'aa Misiliyaw Goyinnennaadan Imetteedda Seeraa

²⁹ «Hintte laattanaw biyaa kawutetsaa Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsaappe d'ayissiyaa wodenne hinttekka untuntu biittaa laattiide de'iyaa wode,

³⁰ untuntu hintte sintsaappe d'aykkichchina hintte untunta kaallanaw, untunta p'iriyaan oyk'k'etennaadan naagettite; «Nuunikka untunttudan goyinnanaw, ha kawutetsatuu barenttu s'oossatoo wooti goyinniino» yaagiide, kaalli oochchennaadan naagettite.

³¹ Untuntu barenttu s'oossatoo goyinniyaa wode, Med'inaa Goday is'siyaa tunabaa ubbaa ootsiyaa diraw, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hewaadan goyinnanaw bessena. Ayaw gooppe, untuntu haray atto barenttu yeledda attumanne mac'c'a naanatuwaa barenttu s'oossatoo yarshshiide, taman s'uuggiino.

³² «Simmi hintte ta hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsite; Aa bolla ayaanne gujjoppite; aappe ayaanne pac'issoppite.

13

¹ «Hintte giddon timbbitiyaa odiyaaawe woy akumuwaaw biliyaa Asay dendiide, malaataanne maalalissiyaabaa ootsooppe,

² I odeedda malaatay woy maalalissiyaabay tumu gidiide polettina, I hinttena, «Ane kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinnoytte» yaagooppe,

³ hintte Aa mulekka sisoppite. Hintte Aa kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosinttonne giide, hinttena I paac'c'anaw hewaa ootsee.

⁴ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa kaallite; aw yayyite; Aa azazuwaa naagite; Aa k'aalaakka sisite; aw goyinnite; aappe duus's'oppite.

⁵ Hinttena Gibs'eppe kessiide, ayiletetsaappe hinttena wozeedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla hintte makkalanaadan tamarissiyyaa timbbitiyaa odiyaaawaa, woy akumuwaaw biliyaawaa wod'ite; hewaa mala Asay hinttena Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaappe wora baanaadan ootsiyaa diraw, hewaa malaa wod'iide, iitaa hintte giddoppe diggite.

⁶ «Haray atto ne daay na'ay ne ishay, ne attumanne mac'c'a na'i, ne siik'iyaa ne machchata, woy ne siik'o laggii neena, «Dendda, kase neeninne ne mayzza aawotuu goyinni erenna s'oossaw goyinnana» gooppe,

⁷ biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw de'iyaa, ne yuushshuwaa ubbaan mataaninne haakuwaan de'iyaa Asay ubbay goyinniyyaa s'oossatoo, «Dendda biide untunttoo goyinnana» giide baletsooppe,

⁸ aw eeno gooppa; I giyaawaakka sisoppa. Aw k'arettaade Aa guyye ashshoppa;

⁹ Aa wod'anaw koshshee. Aa wod'anaw koyiro ne doomma; hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare kushiyyaa Aa bolla wotsiide wod'o.

¹⁰ I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addite; ayaw gooppe, I hinttena Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe kesseedda Med'inaa Godaappe, hintte S'oossaappe, hinttena shaakkanaw koyeedda.

¹¹ Israa'eeliyyaa Asay ubbay hewaa sisiide yayana; k'ay hewaa mala iitabaakka laa"entso hintte giddon ooninne ootsenna.

¹² «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte de'anaadan immiyaa katamaappe ittuwaan hintte de'iyaa wode,

¹³ hintte asaa giddon iitatu dendiide, asaa, «Denddite! Biide hintte erenna s'oossatoo goyinnoytte» yaagiide baletsiyaawaa sisoooppe,

¹⁴ he yewuwaabaa oochchite; minisiide paydite. K'orina he hintte giddon tunabay oosetteeddawe tuma gidooppe,

¹⁵ he kataman de'iyaa asaa ubbaa mashshaa k'aran wurssite; he katamaanne aan de'iyaa mehiyaannakka ashshenan d'ayissite.

¹⁶ He katamaappe hintte akkeedda omooduwaa ubbaa katamaa dabaabaa shiishshite. He katamaanne Aa omooduwaa ubbaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide wurssi s'uuggite. I med'inawukka laa"entso kees'ettenna; laaletteedda saa gidiide, he sa'ay attana.

¹⁷ Tuna geetetteedda miishshaappe ayayenne hintte kushiyan beettooppo. Yaatooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmiide, hinttena maarana; I hinttenttoo k'arettana. Kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda c'aak'uwaadan, hintte payduwaa darissana.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hachchi hinttena azaziyaa azazo ubbaa hintte naagiyaawaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw azazettooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsankka likke gidiyaabaa ootsooppe, he geeddawe hinttenttoo tumu polettana.

14

Yeekuwa Wode Digetteedda Dooyatuwaa

¹ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa naanatuwaa; hintte hayk'k'eedda asaw hinttena gom"oroppitenne sintsa bagga huup'iyaa meedoppite.

² Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa; Med'inaa Goday hinttena barew al"o miishshaa gidanaadan, gadiyaan de'iyaa asaa ubbaappe dooriide wotseedda.

Meetettiyaanne Meetetenna Mehetuwaanne Do'atuwaa (Wog. 11:1-47)

³ «Hintte tunabaa ayaanne mooppite.

⁴ Hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta; booraa, dorssaa, deeshshaa,

⁵ gen"iyaa, dogiyaa, washaa, wora deeshshaa, c'ogoshuwaa, gaaraanne deriyaa dorssaa.

⁶ S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantta, waammotiyaa mehetuwaanne do'atuwaa ubbaa miite.

⁷ Shin waammotiyaawantta gidiide, s'uguntsay p'alk'k'ettibeennawantta mooppite; hewanttukka gaaluwaa, harbbayiniyaanne guppalliyyaa. Hawanttu waammotiino; shin untunttu s'uguntsay p'alk'k'ettibeenna diraw, untunttu hinttenttoo tuna.

⁸ Guduntsaykka s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna. Aa ashuwaa mooppite; Aa bakkutaakka bochchoppite.

⁹ «Haatsaa gidдон de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta; moliyaa mala k'efinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.

¹⁰ Shin moliyaawaa mala k'efinne pok'uu bayinna hak'awaanne mooppite. Hewanttu hinttenttoo tuna.

¹¹ «Geeshsha gideedda kafuwaa ubbaa miite;

¹² shin kafotuwaappe hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazzuwaa ankkuwaa, karetsa ankkuwaa,

¹³ golluwaa, s'inggilliyyaa zare ubbaa,

¹⁴ k'uuruwaa zare ubbaa,

¹⁵ yanchchaa, c'anc'c'iyaa guttuwaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,

¹⁶ k'eeri guttuwaa, wogga guttuwaa, haatsaa kuttuwaa,

¹⁷ bazzuwaa guttuwaa, yindduwaa, ganggaanuwaa, adussa k'ood'ii de'iyaa haatsaa kafuwaa,

¹⁸ saabiissaa giyaa kafuwaa zare ubbaa, jinjjilaatiyaanne shaaliyaa.

¹⁹ K'efiyaana de'iyaa k'eeri med'etatu ubbay hinttenttoo tuna; untuntta mooppite.

²⁰ Shin he k'efiyaana de'iyaa batuwaappe geeshsha gidiyaawantta miite.

²¹ «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa gidiyaa diraw, bakkuteedawaa ubbaa ayaanne mooppite. Hewaa hintte kataman de'iyaa betetuu maanaadan untunttoo immanaw danddayiita; woy hara biittaa asaw zal"anaw danddayiita.

«Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssooppa.

Asiraataa Kessiyaa Wogaa

²² «Hintte hintte gadeppe laytsan laytsan gakkiyaa katsaa ayfiyaa ubbaappe asiraataa kessite.

²³ Hintte ubbaa wode, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamaarana mala, I bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'aan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan, hintte katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa asiraataa, hintte dorssaappenne mehiyaappe bayira yeletteed-dawaa hewan miite.

²⁴ Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'ay, hintte de'iyasaappe loytsi haako gidoope, Med'inaa Goday hinttena anjjana mala, hintte hintte asiraataa yaa tookkanaw danddayennan is'sooppe,

²⁵ zal"ite; he miishshaa kushiyan oyk'k'iide, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa biite.

²⁶ Biide he shaluwaan hintte koyeeddawaa hak'awaanne, miizza gidina, dorssaa gidina, woyniyaa eessaa gido, woy hara mino ushshaa, woy hara hintte koyiyaawaa ayaanne shammiide, hinttenne hintte soo Asay ubbay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewaa miitenne nashetite.

²⁷ «Hewaa hintte ootsiyaa wode, hintte kataman de'iyaa Leewatuwaa dogoppite; ayaw gooppe, untuntu hinttenana gishi akkeedda hara laatay baawa.

²⁸ Heezzentsa laytsan laytsan ubbaa wode, hintte katsaa asiraataa ahiide, hintte kataman shiishshite.

²⁹ Hewaa hintte kataman de'iyaa hinttenana gishi akkeedda, hara laatay bayinna Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am'e mac'c'a asatuu yiide miino; miidikka kallino. Yaatooppe, hintte ootsiyaa hintte kushiya ooso ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

15

Ac'uu Maarettiyyaa Laytsaa (Wog. 25:1-7)

¹ «Laappuntsa laytsaa laytsaa wurssetsan hintteppe tal"eeddawayntoo untuntu ac'uwaa maarite.

² Hintte ac'uwaa maarana wogay hawaa: bare lagge Israa'eeliyaw tal"eedda ay asayenne he ac'uwaa maaro. Med'inaa Godaa maarotetsay awaayeteedda diraw, tal"eeddawe bare lagge Israa'eelaw woy bare ishaw tal"eeddabaa oochchoppo.

³ Hara biittaa asaw hintte tal"eedda ac'uwaa akkanaw danddayiita; shin hintte hintte zaretoo tal"eeddabaa ubbaa maarite.

⁴⁻⁵ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettooppe, taani hachchi hinttena azaziyaa azazo ubbaa balenaan ootsooppe, hintte gidдон itti asayenne hiyyeesenna. Ayaw gooppe, hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte ak'o ootsiide immiyaa gadiyaan Med'inaa Goday hinttena anjjana.

⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I hinttena anjjana; daro kawutetsay hintteppe tal"ana; shin hintte ittuwaappenne tal"ikkita. K'ay hintte kawutetsatuwaa mooddana, shin ittuunne hinttena mooddenna.

⁷ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan de'iyaa k'eri katamatuwaappe hak'awaaninne de'iyaa hintte lagge Israa'eelatuwaa gidдон itti Asay hiyyeesooppe, aw mek'etsaa iitoppite; k'ay hintte kushiyaakka shiishshi akkoppite.

⁸ Hintte kushiyaaw birshshite; Aa koshshiyaawaa ayaanne aw tal"ite.

⁹ «Ac'uwaa maariyaa laappuntsa laytsay mateedda» gaade, hiyyeesaa Israa'eeliyaw iita ayifiyaan s'eellaade, aw ayaanne tal"iyaawaa digganaw iita

k'ofay ne wozanaan gelennaadan naagetta. Hewe d'ayooppe, I neeppe Med'inaa Godaw waassana; hewe new nagaraa gidanawaa.

¹⁰ Neeni aw c'oo imma; neeni aw immiyaa wode, ne wozanaan ayaw immayttaa gooppa; yaatoope, hintte ooso ubbaan, hintte oyk'k'eeddawaan yed'd'eeddaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

¹¹ He gadiyaan ubbaa wodekka hiyyeesi d'ayenna diraw, taani neena Israa'eelattoo, ne gadiyaan de'iyaa hiyyeesatoonne metootanchchatoo keeka gidanaadan azazay.

Ayiletuwaa La"a Kesiyaa Maaraa

(Kes. 21:1-11)

¹² «Neeni attuma gidina mac'c'a gidina, ne dabbo Israa'eeliyaa asaa ayiliyaa ootsaade shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; laappuntsa laytsan ayiletetsaappe kessa yedda.

¹³ Neeni ayiletetsaappe Aa kessa yeddiyaa wode, mela kushe yeddoppa.

¹⁴ Neeni ne wudiyaappe, ne uddumaappenne ne woyniyaa gum"iyaasaappe aw keekatetsan imma; Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjeedawaa keenaa aw imma.

¹⁵ Hinttekka Gibs'e gadiyaan kase ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe wozeeddawaa dogoppite. Taani hinttena hachchi azaziyaawe hewaassa.

¹⁶ «Shin he ayiliyaa neenanne ne golliyyaa asaa dosedda dirawunne neenana aw de'uu lo'o gidiyaa diraw, «Taani ne golleppe kesaade biikke» yaagooppe,

¹⁷ pengge Aa afaade, gootsaa akkaade, Aa haytsaa lukka. Yaatoope I new med'inawukka ayiliyaa gidanawaa. K'ay ayiliyaa gidiyaa mac'c'aaniwukka hewaadan ootsa.

¹⁸ Aa neeni ayiletetsaappe kessa yeddiyaa wode, neeni k'ohetteeddawaadan k'oppoppa; ayaw gooppe, I ha usuppun laytsaa giddon keraw ootsiyaabay ootsiyaawoo dakkuwaa daruwaa new ootseedda. Hewaa diraw, neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana.

Miizzaynne Dorssay Yeliyaa Bayira Maratuwaa

¹⁹ «Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, dummaya. Ne dummayeedda mehiyaappe bayira yeletteeddawaa ayaanne go'ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteeddawaa ikisiyaakka meedoppa.

²⁰ Neeninne ne soo Asay S'oossay dooriyaa sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewantta laytsan laytsan miite.

²¹ Shin ne yarshshiyaa mehiyaa bollaay tillana d'ayooppe, I sileeddawaa woy k'ook'e gidoope, woy k'ay hara iita pokkobay Aa bolla de'ooppe, hewaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, yarshshoppa.

²² Hewaa hintte de'iyaa hintte kataman miite; wogaan geeshsha asaa gidina, woy tuna asaa gidinakka gen"iyaanne gaaraa ashuwaadan mo.

²³ Shin hintte Aa suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina, mooppite.

16

Paasigaa Baalaa

(Kes. 12:1-20)

¹ «Abiiba aginaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Abiiba aginaan k'amma Gibbs'eppe kesseedda.

² Hintte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe Med'inaa Goday bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, Paasigaw yarshshite.

³ He yarshshuwaa hintte miyaa wode, irshshuwaa yeggi uukkeedda ukitsaanna mooppite; shin laappun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaanna miite. Hintte Gibbs'eppe ellekka keseedda dirawunne hintte de'iyaa laytsaa ubbaan hintte Gibbs'eppe keseedda gallassaa hasayanaadan, he metuwaa ukitsaa miite.

⁴ Hintte gadiyaan ubbaan laappun gallassaw ayaa irshshuunne beettoppo. K'ay hintte koyiro gallassaa omarssi yarshsheedda ashuwaappe wonttaw ayaynne attoppo.

⁵ «Hintte Paasigaa yarshshuwaa Med'inaa Goday hintte S'oossaa hinttentoo immiyaa ay katamaaninne c'oo shukkoppite.

⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan hintte Paasigaa yarshshuwaa shukkite; k'ay away wulliyaa wode hintte Gibbs'eppe keseedda diraw, he saatiyaan shukkite.

⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay dooriyaa sa'aan, hewan katsiide miite; yaatiide sa'ay wonttiyaa wode, hintte dunkkaaniyaa dunkkaaniyaa biite.

⁸ Usuppun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; laappunsa gallassan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, goyinnanaw geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; he gallassi ayaa oosonne ootsoppite.

K'oychchaa Baalaa

(Kes. 34:22; Wog. 23:15-21)

⁹ «Hintte katsaa c'akkanaw koyiro doommeedda wodiyaappe doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite.

¹⁰ Yaatiide Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeedawaa keenaa hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ahiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, K'oychchaa Baalaa bonchchite.

¹¹ Hewaan hintte, hintte attuma naanay, hintte mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuunne hintte mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne hintte giddon de'iyaa am"etuu ubbay Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, nashetite.

¹² Hintte Gibbs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaa hassayiide, ha wogaa balenaan naagite.

Daasiyaa Baalaa

(Wog. 23:33-43)

¹³ «Hintte uddumaappe hintte katsaa, k'ay woyniyaa yed'd'iyaasaappekka hintte woyniyaa shiishsheeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa Daasiyaa Baalaa bonchchite.

¹⁴ Hintte, hintte attuma naanatuunne mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am"etuu ubbay ha baalan loytsi nashetite.

¹⁵ Med'inaa Goday dooriyaa sa'aan laappun gallassaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hintte ubbaykka ittippe

nashettana mala, hintte ayifisseedaban ubbaaninne hintte kushii ootsiyaa-ban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

¹⁶ «Hintte gadiyaan attuma asaa gideedda ubbay laytsan heezzu gede, Magaage Ukitsaa Baalaa wode, Saaminttatuwaa Baalaa wodenne Daasiyaa Baalaa wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan I dooriyaa sa'aan beetto. Unttuntu Med'inaa Godaa sintsa yiidde, mela kushe yooppino.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay anjjeedawaa keenaa ubbaykka bare danddayaawaa keenaa immo.

S'illo Pirddaa Pirddiyaawaa

¹⁸ «Hintte zaratuu ubbaw Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa katamatuwaan ubbaan hintte daannatuwaanne kaappatuwaa suntsite; untuntukka asaw s'illo pirddaa pirddino.

¹⁹ S'illo pirddaa geellayoppite; som"uwaa s'eelliide maaddoppite. Magans's'aa akkoppite; ayaw gooppe, magans's'ay aad'd'eeda eranchchatuwaa ayfiyaakka k'ook'issiide, s'illotuwa k'aalaakka geellayee.

²⁰ Hintte de'uwaa de'ana malanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa hintte laattana mala, s'illo pirddaa pirddite.

²¹ «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, kees's'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan Asheero giyaa s'oossatiw mitsaappe med'etteedda misiliyaa mallaa ayaanne essoppite.

²² Hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay is's'iyaa goyinniyaa shuchchaa hinttentoo essoppite.

17

¹ «Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tilla bollana de'enna mehiyaa, woy hintte dorssaa yarshshuwaa ootsiide shiishshoppite; hewe Aa sintsan sheneyiyaabaa.

² «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa katamatuwaappe hak'awaankka attumawaa gidina mac'c'awaa gidina Aa c'aak'uwaa koliide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan iitaa ootseedda Asay hintte giddon beettooppe,

³ k'ay ta azazuwaa mentsiide, hara s'oossatoo goyinneedda uray, awaaw, woy aginaw, woy saluwaa s'oolinttetoo goyinneedda uray de'ooppe,

⁴ hewaa malabaa hintte sisoooppe, he yewuwaa minisiide paydite. Hintte k'orina, hewaa mala tunabay Israa'eeliyaa giddon oosetteeddawe tumanne geeshsha gidoooppe,

⁵ he iitaa ootseedda bitaniyaa woy mishirato hintte katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite.

⁶ He wod'iyaa Asay hayk'k'anaw bessiyaawe laa"u woy heezzu markkay markkattina gido; itti asaa markkaa k'aalan ay asayne hayk'k'oppo.

⁷ Aa wod'anaw markkatuu koyiro shuchchaan Aa c'addino; untuntta kaalliide Asay ubbay Aa c'addo. Hewaadan ootsiide, iitaa hintte giddoppe diggite.

⁸ «Hintte hintte katamatuwaan pirddanaw loytsi dees'iyaa shemppuwaa mootuwaa gidina, shochchaa madutsaa mootuwaa, woy k'ay taw besse giyaa ak'o mootuwaa gidinakka denddooppe, he wode hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa ahite.

⁹ Hewaan Leewatuwaappe k'eese gidiyaawaakkonne he wodiyaan daanna gidiide pirddiyaawaakko shiishshite; he yewuwaa untuntu pirddana.

¹⁰ Med'inaa Goday dooreedda sa'aan untunttu pirddeeddawaadan oot-site; untunttu pirddeeddawaappe ashshenaadan naagettite.

¹¹ Untunttu hinttena taaarisseedda higgiaadaaninne untunttu odeedda pirddaadan oot-site; untunttu pirddeedda pirdaappe ushechchanne haddirssa ayinne sher"i gooppite.

¹² Hewaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ootsiyaa daannaw, woy k'eesiyaw azazettenan is's'iide, otorettiyaa Asay de'ooppe, he Asay hayk'k'o; hewaadan ootsiide, iitaa Israa'eeliyaa giddoppe diggite.

¹³ Hewaappe guyyiyaan hewaa sisiide, Asay ubbay yayana; laa"entso otorettenna.

Kaatiyaa S'eelliyaa Wogatuwaa

¹⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa laattiide, yan de'uwaa doommiiyaa wode, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaadan, hintteikka, «Ane nuunikka nu bollan kaatiyaa kaateyeetto» yaagiide k'oppooppe,

¹⁵ hintte kaateyanawe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo dooreeddawaa gidiaawaa erite. Hewekka hintte asaa giddoppe dooretteeddawaa gidoppe attina, hara biittaa asaa hintte bolla kaateyoppite.

¹⁶ He kaatii paraa daruwaa shiishshanaw bessena; k'ay asaykka paraa c'orayanaw laa"entso Gibs'e simmanaadan ootsoppo. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «He ogiyaanna laa"entso mulekka simmoppite» yaageedda.

¹⁷ Aa wozanaa baletsennaadan, kaatii c'ora mac'c'a asaa akkoppo. Work'k'aakka biraakka darii shiishshoppo.

¹⁸ «I bare kawutetsaa araatan uttiyaa wode, Leewiyaa zare gidiaa k'eesatuu naagiyaa mas'aafaappe ha higgiaa duuk'k'iide barew akko.

¹⁹ I ha higgiaa k'aalaanne wogaa naagiyaawaaninne untuntta ootsiyaawaan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw, yayiyaawaa taaarana mala, ha mas'aafay aanana de'o; ikka ha mas'aafaa bare de'o laytsan ubbaan nabbabo.

²⁰ Yaatooppe, I bare wozanaan, «Taani ta laggetuwaappe aad'd'ay» giide bare ishanttu bolla otorettenna. Ikka S'oossaa higgiaappe haddirssanne ushechcha geena. I bare kawutetsan aduk'k'iide de'ana; Aa naanaykka Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidanawaa.

18

Gishuwaan K'eesetuwaa Gakkiyaawaa

¹ «K'eesetetsan ootsiyaa kumentsaa Leewiyaa zaretoo Israa'eeliyaa gidдон biittaa laatay baawa. Untunttu Asay Med'inaa Godaw shiishshiyaa taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe miidde de'iyawe untunttoo laata.

² Untunttoo untunttu ishanttu gidдон laatay de'enna; Med'inaa Goday untunttoo geppeeddawaadankka I untunttu laata.

³ «Korumaa woy dorssaa Asay yarshshoo shiishsheeddawaappe k'eesatoo bessiyaawe hawaa: missaa, laa"u bagga gogonc'c'uwaanne uluwaa gidдо ashuwaa untunttoo immino.

⁴ Hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe koyiro gakkeedda ayi-fiyaanne hintte dorssaa ikisiyaappe bayiratuwaa k'eesatoo immiita.

⁵ Ayaw gooppe, untunttunne untunttu naanay Med'inaa Godaa suntsan ek'k'iide, med'inaw k'eesee gidiide ootsana mala, hintte zariyaa ubbaa gid-doppe Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta dooreedda.

⁶ «Leewiyaa zare gidiyaa itti Asay Israa'eeliyaa gadiyaan ay katamaappenne denddiide, Med'inaa Goday dooriyaa sa'aw yooppe,

⁷ I biyaasan de'iyaa Leewatuu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide oot-siyaawaadan, ikka Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan ek'k'iide ootso.

⁸ K'ay bare aawuwaa ak'uwaa bayizzina, barena gakkiiyaawaa akkeed-dawaa gidoopekka, Leewatuu go'ettiyaawaa ubbaa untuntunna likke shaakkiide akko.

Iita Meeziyaappe Naagettanaadan Imetteedda Seeraa

⁹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immeedda biittaa geliyaa wode, he gadiyaan de'iyaa Asay ootsiyaa tuna oosuwa ootsoppite.

¹⁰ Bare attuma na'aa woy mac'c'a naatto yarshshoo giide, taman s'uuggiyaa ay asayenne hintte gidдон beettoppo. Bitiyaawe, marac'c'iyaa s'eelliyaaawe, muruniyaawenne kaac'aa odiyaawe k'ay hintte gidдон de'oppo.

¹¹ Ayanttiyaawe, ayyaanatuwaa s'eegiyaaawe, shareechchiyaawenne hayk'k'eedda asaa ayaanaa s'eegiyaaawe hintte gidдон de'oppo.

¹² Hewaa malabaa ootsiyaa ay asayenne Med'inaa Godaa matan is's'etteedda asaa. Untunttu hewaa mala tunaa ootsiyaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsaa hintte sintsaappe yederssana.

¹³ Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan kumentsaa pokkobay bayinnawanta gidite.

S'oossay Nabiyya Kiittana Geeddawaa

¹⁴ «Ha hintte laattanaw biyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsatuu muruniyaawanttunne marac'c'iyaa s'eelliyaaawanttu odiyaawaa sisiyaawantta. Shin hintte hewaa ootsennaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena te"eedda.

¹⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay, hintte zariyaa gid Doppe, ta mala timbbitiyaa odiyaawaa hinttenttoo dentsana. Hintte I giyaawaa sisite.

¹⁶ Hintte Siinaa Deriyaa bollan shiik'eedda wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hawaadan yaagiide oochcheeddita; «Nuuni hayk'k'ennaadan, Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa zaari sisokko; k'ay ha wolk'k'aama tamaakka laa"entso be'okko» yaageeddita.

¹⁷ «Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Untunttu geeddawaa ub-baa likke geeddino.

¹⁸ Taani untunttu zaratuu gid Doppe, ne mala timbbitiyaa odiyaawaa untunttoo dentsana; ta k'aalaa Aa doonaan wotsana; ikka taani Aa azaziyaa ubbaa untunttoo odana.

¹⁹ I ta suntsan odiyaa ta k'aalaa sisenna oossinne haluwaa taani kesana.

²⁰ Shin ta azazabeenawaa s'aliide ta suntsan odiyaawe woy hara s'oossatuwaa suntsan odiyaa he timbbitiyaa odiyaawe hayk'k'o» yaageedda.

²¹ «Hintte, «Timbbitiyaa odiyaawe odiyaa k'aalay Med'inaa Godaappe gi-dennawaa ayan shaakki eranee?» yaagooppe,

²² he timbbitiyaa odiyaawe Med'inaa Godaa suntsan, I odeedda k'aalay po-lettennaan is's'ooppe, hewe Med'inaa Goday odibeenna k'aalaa gidiyaawaa eriita. He timbbitiyaa odiyaawe wordduwaan odeedda diraw, aw yayyop-pite.

19

Bak'atiide Attiyaa Katamatuwaa (Pay. 35:9-34; Iya. 20:1-9)

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsaa d'ayissiyaa wode, k'ay hintteikka untuntta yederssiide, untunttu katamatuwaaninne untunttu golletuwaan de'uwaa doommiiyaa wode,

² Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide immiyaa gadiyaan de'iyaa katamatuwaappe heezzu katamatuwaa hinttenttoo dummayite.

³ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa biittaa heezzu kessiide shaakkite. Yaatiide asaa wod'eedda ooninne he katamatuwaakko bak'atanaadan ogiyaa giigissite.

⁴ «Itti Asay kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan bare shooruwaa wod'ooppe, I he katamatuwaappe ittoo bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.

⁵ Laa"u Asay mitsaa k'ans's'anaw wora biina, ittuu mitsaa k'ans's'ishin, tuutiyaappe ayfii koletti wod'd'iide hinkkuwaa wod'ooppe, he wod'eeddawe ha heezzu katamatuwaappe ittuwaa bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.

⁶ K'osetti attiyaa katamay ittuwaa s'alalaa gidooppe, wos's'iide ellekka gakkanaw ogii aduk'k'eedda gaasuwaan suutsaa achchiyaawe suulliyaa hank'k'uwaan denddiide, yederssi gakkiiide, hayk'k'anaw bessenawaa wod'anaw danddayee; ayaw gooppe, I bare shooruwaa wod'eeddawe kase morkketetsay de'iyaa diraassa gidenna.

⁷ Hintte heezzu katamatuwaa dummayi wotsanaadan, taani hinttena azazeeddawe hewaassa.

⁸ «Med'inaa Goday hintte S'oossay kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan hintte zawaa aassooppe, k'ay hintte mayzza aawaatoo immana geedda biittaa ubbaa hinttenttoo immooppe,

⁹ ha heezzu katamatuwaappe hara heezzu katamatuwaa gujjiita. Hachche taani hinttena azaziyaawaa ubbaa hintte polooppe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosooppenne I hinttena tamarisseedda ogiyaan minniide de'ooppe, ha biittay hinttenttoo imettana.

¹⁰ Hewaa ootsooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide hinttenttoo immiyaa gadiyaan geeshsha asaa suutsay gukkenna; k'ay hintteikka suutsaa gussiyaa nagaraappe attiita.

¹¹ «Shin itti Asay bare shooruwaa is's'iide, zuggi naagiide Aa wod'iide, ha katamatuwaappe ittoo bak'atoope,

¹² Aa katamaa c'imatuu I bak'ateedda katamaappe kiitti ahiissiide, haluwaa kesianaw Aa koyiyaawoo aatsi immino.

¹³ Aw ayinne k'aretoppote; hinttenttoo ubbabay lo"a gidana mala, geeshsha suutsaa gussiyaawaa Israa'eeliyaa giddoppe d'ayissite.

Beni Zawatuwaa

¹⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaadan immiyaa gadiyaan, beni Asay esseedda ne shooruwaa biittaa zawaa shoddoppa.

Markkatuwaabaa

¹⁵ «Itti asaa bayzzanchcha gaanaw itti markka s'alalay gidenna. Laa"u woy heezzu markkay markkattina, he mootuu pirddetanaw koshshee.

¹⁶ «Itti Asay haraa wordduwaan mootanaw denddoope,

¹⁷ he mootiyaawenne mootettiyaawe laa"uukka Med'inaa Godaa sintsan, k'eesetuwaawaa sintsaaninne he wode pirddiyaawaa daannatuwaawaa sintsan ek'k'ino.

¹⁸ Yaatooppe daannatuu he yewuwaa minisiide biddino; he mootiyaawe bare ishaa wordduwaan mooteeddawaa gidooppe,

¹⁹ I he mootuwaan bare ishaa murissanaw k'oppeedda muraa barew muretto; hewaadan ootsiide, hewaa mala iitaa hintte giddoppe diggite.

²⁰ Yaatooppe, hara Asay hewaa sisiide yayana; hewaa mala iita oosuwaa laa"entso ootsenna.

²¹ Hewaa mala iitaa ootseeddawoo ayinne k'arettoppite; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa; kushiya diraw kushiya; gediya dirawkka gediya.

20

Olaabaa

¹ «Hintte morkkiyaanna olettanaw biyaa wode, untunttu paratuu, paraa gaaretuunne untunttu olanchchatuu hintteppe darina be'iide, untunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttena Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'ee.

² Hintte olaa doommanaappe kasetiide, k'eesii sintsaw aad'd'iide hawaadan yaago;

³ «Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, sisite; hintte hachchi hintte morkkiyaanna olettanaw haniita. Simmi hintte wozanay dagammoppo; yayyoppite; untunttu sintsan kokkoroppitenne shabbarettoppite.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana biyaa diraw, hintte morkkiyaa oliide, hinttenttoo s'oonuwaa immana» yaago.

⁵ «Olaa gadaawatuu untuntta hawaadan yaagino; «Ooratsa golliyaa kees's'iide gelibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa golliyaa gelennaadan, I golle simmo.

⁶ Woy woyniyaa tokkiide, Aa ayifiyaan nashettibeena uray de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa woyniyaa ayifiyaan nashettenaadan, I bare golle simmo.

⁷ Mac'c'a asaa giigissiide akkibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay izo machchiyaa akkenaadan, I bare golle simmo» yaagino.

⁸ «Gadaawatuu gujjiidikka asaw hawaadan yaagino; «Ha asaa gidдон yayiyaa asayenne hirggiyaa Asay ooninne de'ooppe, I bare laggetuwaa wozanaakka yashshan seerissennaadan I bare golle simmo» yaagino.

⁹ Gadaawatuu hawaa asaw odi wurssiyaa wode, c'itaw c'itaw olaa gadaawatuwaa doorino.

¹⁰ «Itti katamaa olanaw biide hintte aakko matiyaa wode, koyirottiide saruwaan untunttu kushiya immanaadan oochchite.

¹¹ Untunttu saruwaan barenttu kushiya immiide, barenttu gimbbiyaa penggiyaa dooyiide hinttena gelissopppe, he kataman de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo haggazinnonne dees'o oosuwaa hinttenttoo ootsino.

¹² Shin he katamaa Asay hinttenttoo saruwaan kushiya immennan is's'iide, hinttenana olaw giigooppe, hintte he katamaa yuushshuwaa doo-ddite.

¹³ Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hinttenttoo aatsi immiyaa wode, he kataman de'iyaa attuma asaa ubbaa mashshaan wurssite.

¹⁴ Shin mac'c'a asaa, naanatuwaa, mehiyaanne katamaa gidдон de'iyaa ubbabaa omooduwaa ootsiide hinttenttoo akkite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa hintte morkkatuwaa omooduwaan go'ettite.

¹⁵ Hintte de'iyaasaappe haakkiide de'iyaa katamatuwaakka oyk'k'iyaa wode, hewaadan ootsiita.

¹⁶ «Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa gadiyaan shemppuwaanna de'iyaa waa ittibaanne ashshenan wod'ite.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay azazeeddawaadan, Hiitetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwa, Parzzetuwa, Hiiwetuwaanne Yaabuusatuwaa wurssiide wod'ite.

¹⁸ Hewe d'ayooppe, untuntu barenttu s'oossatoo goyinniyaa tuna oosuwa hintte ootsanaadan hinttena tamarissana; hewan hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootsana.

¹⁹ «Katamaa oyk'k'anaw yuushshuwaa dooddi, daro gallassaa olettiide gam''iyaa wode, aan de'iyaa ayfiyaa immiyaa mitsaa kalttan k'ans's'oppite; untuntu ayfiyaa miiteppe attina, untunta k'ans's'oppite. Ayaw gooppe, hintte yuushshuwaan dooddiide oliyaawe asaappe attina, dembban de'iyaa mitsaa gidenna.

²⁰ Shin hintte eriyaa ayfiyaa immenna hara mitsatuwaa k'ans's'iide, hintte-nana olettiyaa katamay kunddana gakkanaw, hewan dooddiyaa geessuwaa kees's'ite.

21

Wod'eedda Uray Erettibeenna Wonjjalaa

¹ «Hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan, ooni wod'eeddentto erenna anhay kunddiide beettooppe,

² hintte daannatuunne hintte c'imatuu biide, hewaa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaappenne he anhaappe gidduwaan de'iyaa haakotetsaa likkino.

³ Hewaappe guyyiyaan, anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu, oosoo gakkabeenna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna ussatto akkino.

⁴ Goggiyaa haatsay de'iyaa goshettibeenna sa'anne zerettibeenna zangaaraa afiide, he ussatti morggiyaa mirk'k'iide mentsino.

⁵ Yaatooppe Leewiyaa naanay, k'eesatuu he sa'aa ittippe biino; ayaw gooppe, hawaa mala iita hayk'uwaanne mootuwaa shaakkiide pirdanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay bare sintsan ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsanka anjanaw untunta dooredda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, he anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu ubbay, zangaaraan morggiyaa mirk'k'iide wod'eedda ussatti bolla barenttu kushiyaa meec'ettiide, hawaadan yaagino:

⁷ «Nu kushii ha suutsaa gussibeenna; nu ayifiikka hawaa ootseeddawaa be'ibeenna.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni wozedda ne asaa, Israa'eeliyaa maara; ha geeshsha suutsaa ne asaa bolla naak'uwa ootsaade paydoppa yaagino». He suutsaa diraw, untunttoo atto geetettana.

⁹ Hintte Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan hewaadan ootsiide, geeshsha suutsay gukkedda nagaraa hintte giddoppe diggite.

Olan Omoodettedda Mac'c'a asatuwaabaa

¹⁰ «Hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesina, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, untunta hintte kushiyan aatsi immina, untunta omooddiyaa wode,

¹¹ omoodettedda asaa gidдон itti malanchcha mishirato be'aade, izo amottaade, machche udanaw koyooppe,

¹² ne golle ayaa; I huup'iyaa meedda; I s'uguntsaakka c'igga.

¹³ Omoodettiyyaa wode de'iyaa mayuwaa k'aara diggaade, ne son uttaade, bare aawoonne bare daayiw itti aginaa kumentsaa kayyottu. Hewaappe guyyiyaan, izo akka.

¹⁴ Yaata simmina, izina de'iyaa neena nashechchennan d'ayooppe, Aa bare koyyosaa baanaadan yedda agga. Neeni izo machche ootsaade ittippe ak'eeda diraw, izo shaluwaan zal'anaw woy kawushanaw bessena.

Bayira Na'ay Laattiyaa Maataa

¹⁵ «Itti asaw I dosiyaanne is's'iyaa laa'u mac'c'a asatuu de'ooppe, k'ay ha laa'atuukka aw attuma naanatuwaa yeleeeddawantta gidishin, bayira yeletteeddawe ha is's'iyaa mac'c'a mishiratippe yeletteeddawaa gidooppe,

¹⁶ bare naanaw bare ak'uwaa I laatissiyaa wode, I is's'iyaanippe yeletteedda bayiray de'ishshin, I dosiyaanippe yeletteedda teefaa bayirayanaw bessena.

¹⁷ Hara naanaw immiyaawaappe laa'u kushiya aatsi immiyaawan ha is's'iyaani na'ay bayira gidiyaawaa erissanaw besse. Ayaw gooppe, he na'ay aw kushiya gediya p'alk'k'eedda bayira gidiya diraw, bayiratuwaa I akkanaw besse.

Aawoonne Aattiw azazetenaan is's'eedda Na'aa

¹⁸ «Aawoonne aatiw azazettenan is's'eedda, untunttu seerinakka simmenna morggiyaa zoddanne makkalanchcha gidiide simmenna na'i de'ooppe,

¹⁹ aawunne aata he katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaakko Aa oyk'k'i akki ahino.

²⁰ C'imatoo hawaadan yaagino; «Hawe nu na'ay morggiyaa zoddanne makkalanchcha; I nuw mulekka azazetena; miishshaa laali kaa'iyawaanne ushshanchcha» yaagiide odino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, he kataman de'iyaa attuma Asay ubbay I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addiide Aa wod'ino. Hewaadan oot-siyaawaan hintte giddoppe iitaa d'ayissite. Yaatooppe Israa'eeliyaa ubbay hewaa sisiide yayana.

Dumma Dumma Higgetuwaa

²² «Itti Asay hayk'uwaa pirddissiyaa dabaa ootsina, hintte Aa mitsan kak'k'i wod'ooppe,

²³ he kak'etteedda mitsan Aa anhay ak'oppo; Aa he gallassi moog-ite. Ayaw gooppe, mitsaa bollan kak'etti hayk'k'iyaa ooninne S'oossan shek'etteeddawaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa hintte biittaa hintte tunissoppite.

22

¹ «Israa'eeliyaa asaa booray woy dorssay bayiide wora biishshiina be'ooppe, sheneko gaade agga aggoppa; Aa godaw laagga ahaade imma.

² He mehiyaa goday ne heera gidana d'ayooppe, woy Aa goday oonentto neeni erana d'ayooppe, Aa goday koyiide yaana gakkanaw, ne golle akkaade afa; I yiide, demmiyaa wode, aw imma.

³ Hewaadan hariyaa gidina, mayuwaa woy ayaanne bayeeddawaa dem-mooppe, Aa godaw zaarappe attina, sheneko gooppa.

⁴ «Israa'eeliyaa asaa harii woy booray ogiyaan kunddeeddawaa be'ooppe, maaddaade dentsappe attina, sheneko gaade agga aggoppa.

⁵ «Mac'c'a Asay attuma asaa mayuwaa mayyoppino; attuma asaykka mac'c'a asaa mayuwaa mayyoppino. Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaa oonanne Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee.

⁶ «Ogiyaan ne biishshiina, mitsan gidina, sa'aan bare maraa woy k'uuk'k'ulliyaa hap'p'a utteedda kafatto demmooppe, izo I maraanna gatsa oyk'k'aade ne golle afoppa.

⁷ Maratuwaa akka afanaw danddayaasa; shin daayo baanaadan yedda agga. Hewaadan ootsooppe, neeni durrettaade adussa laytsaa de'ana.

⁸ «Ooratsa golliiyaa kees's'iyaa wode, d'ok'k'a kaaraappe Asay kunddi hayk'k'ina ne ooshettennaadan, zemppiide attiyaawaa giigissa.

⁹ «Ne woyniyaa shoyk'aan laa"u k'ommo katsaa zeroppa; hewaadan ootsooppe, ne zereedda katsayenne woynnii laa"uukka bayana.

¹⁰ «Booraanne hariyaa ittippe waas'aade goshoppa.

¹¹ «Suufiyaappenne liinuwaappe walakan dadetteedda mayuwaa mayyoppa.

¹² «Ne mayyeedda mayoo oyddu bagganakka mac'aray de'o.

Geluwaa Akuwaa Geeshshatetsaan Naagiyaawaa

¹³ «Itti Asay machchato akkiide, izina ak'i simmiide, izo dosana d'ayooppe,

¹⁴ «Hanno ta akkaade izina ak'iyaa wode, higgii iziw baawa» yaagiide izo bayzziide haasayooppe,

¹⁵ he naatti aawunne daaya I higgiiyaa malaataa akki afiide, katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaa bessino.

¹⁶ Naatti aawuu c'imatoo hawaadan yaagiide odo, «Taani ta naatto hawoo machche ootsaade immaad; shin I izo is's'eedda.

¹⁷ I, «Ne naattin higgii baawa» yaagiide izo bayzziide haasaye; shin ta naatti higgiiyaa malaataa hawaa be'ite» yaagiide, izi higgiiyaa erissiyaa c'ark'k'iyaa besso.

¹⁸ Yaatina he katamaa c'imatuu Aa murino.

¹⁹ I Israa'eeliyaa wodoratti suntsaa bayzreedda diraw, c'imatuu Aa s'eetu s'agaraa biraa muriide, hewaa naatti aawoo immينو. Naattakka aw machche gidaade de'u; bare de'o laytsaa ubbaan I izo yeddanaw bessena.

²⁰ «Aa mootuu tuma gidiide, naattin wodorotetsay d'ayooppe,

²¹ naatto izi aawuwaa kare ahiide, he katamaa attuma Asay izo shuchchaan c'addiide wod'o. Ayaw gooppe, Aa bare aawuwaa son de'aadde sharmus'a gidaade, Israa'eeliyaa giddon ha pokkobaa ootsaaddu; hewaadan ootsiide hintte giddoppe iitaa diggite.

²² «Ay asayenne hara asaa mac'c'a asaana sharmus'iide oyk'k'etoooppe, ikka aanana sharmus'eedda mac'c'a mishiratakka hayk'k'ino. Hewaadan ootsiide, hintte giddoppe iitaa diggite.

²³ «Ay asayenne haraw giigeedda wodoratto katamaa giddon demmiide izina sharmus'ooppe,

²⁴ untuntta laa"uwaakka katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite. Ayaw gooppe, naatta kataman de'aadde, Asay ashshanaadan waassabeykku. I hayk'k'iyaawe k'ay hara asaw giiga utteedda wodoratto bayzreedda gishshaassa. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggite.

²⁵ «Itti Asay asaw giigeedda wodoratto Asay bayinna sa'aan wolk'k'an oyk'k'iide, izina gisoooppe, Aa s'alalay hayk'k'o.

²⁶ Naatto ayinne ootsoppite; izo wod'anaw bessiyaa nagaraa ootsabeykku. Hawe itti Asay c'oo bare shooruwaa bolla denddiide, wod'iyaa asaa pirddaa mala pirddaa.

²⁷ Ayaw gooppe, I izo Asay bayinna sa'aan demmiide oyk'k'ina, he wodoro naatta waassaaddu; shin izo ashshiyaa Asay de'ibeenna.

²⁸ «Ay asayenne asaw giigabeenna wodoratto oyk'k'iide, I higgiiyaa akki diggiide oyk'k'etoope,

²⁹ naatti aawoo ishatamu s'agaraa biraa c'iggo. Yaatiide naatto barew machche ootso. Bare de'o laytsaa ubbaan izo yeddoppo.

³⁰ «Ay asayenne bare aawuwaa machchato akkiide, bare aawuwaa kawushshoppo.

23

Asaa Maabaraappe Shaakkiyaa Hanotaa

¹ «Sanggisetteedda woy k'aratetteedda attuma asay, Med'inaa Godaa shiik'uwaa gidдон beettoppo.

² «Sharmus'an yeletteedda Asay Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, Aa zariyaappe ooninne Med'inaa Godaa asaa maabaraa gidдо geloppo.

³ «Amoona asaa gidina, woy Moo'aaba asaa gidinakka, Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, untunttu asaa gideedda ooninne med'inawukka Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo.

⁴ Ayaw gooppe, hintte Gibs'eppe kesiide hemettishin, untunttu hinttena katsaannanne haatsaana mokiibeykkino. Hewaadankka, Masp'p'es'oomiyan Patoora giyaa kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaami hinttena shek'k'ana mala k'as'areeddino.

⁵ Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Balaami giyaawaa sisanaw koyibeenna; Aa shek'k'aa hinttenttoo anjoo laammeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena siik'ee.

⁶ Hintte de'o laytsaa ubbaan med'inawukka untunttu saro de'anaadaaninne untunttu durettanaadan amottoppite.

⁷ «Hinttew untunttu dabbo gidiyaa diraw, Edoomatuwaa kad'iide is's'oppite; k'ay Gibs'etuwaakka is's'oppite. Ayaw gooppe, hintte untunttu gadiyaan bete gidiide de'eeddita.

⁸ Untunttoo heezzentso yeletaa naanay Med'inaa Godaa asaa maabaraa gelanaw danddayiino.

Olaw Dunkkaaneedda Sa'aa Wogaadan Geeshshan Naagussaa

⁹ «Hintte hintte morkkiyaa olanaw kesiide ittisaan kambbuwaa med'd'o wode, hinttena tunissiyaawaappe ubbaappe shaakettite.

¹⁰ K'amma akumuwaan mac'c'a asaana gaketeeddawaa erissiyaa irs's'abay aan de'iyaa ay asayenne de'ooppe, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide yan gam"o.

¹¹ Sa'ay omarssiyaa wode, bare bollaa meec'ettiide, lelem"iyaa wode dunkkaaneeddasaa simmo.

¹² «Hintte sheeshshaw uttiyaasaa dunkkaaneedda sa'aappe karenna giigisite.

¹³ Sheeshshaw uttiyaasaa bookkanaw zoruwaa hintte olaa miishshaanna gatsi oyk'k'ite; sheeshshaw utti simmiide, ollaan biittaa zaarite.

¹⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena naaganawunne hintte morkkatuwaa hintte kushiyan aatsi immanaw, hintte heeran yaanne haanne hamettee. Hewaan I sheneyiyaabaa ayaanne be'iide, hintteppe wora simmennaadan, hintte heeray geeshsha gidanaw koshshee.

Dumma Dumma Higgetuwaa

¹⁵ «Bare godaappe bak'atiide, neekko yeedda ayiliyaa zaaraade Aa godaw immoppa.

¹⁶ I hintte katamatuwaappe bare koyeeddawan de'o; Aa uk'k'unnoppite.

¹⁷ «Israa'eeliyaa asaappe ooninne attuma gidina, mac'c'a gidinakka, allaga s'oossaw goyinniyaawanttu ootsiyaawaadan, sharmus'iyaaawaa gidoppo.

¹⁸ Hewaadankka, attumawaa gidina, mac'c'awunno gidina, sharmus'an demmeedda miishshaa shiik'uwaa gatsanaw Med'inaa Godaa hintte S'oossaa golliyyaa ahoppino. Ayaw gooppe, untunttu laa"uwaakka Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee.

¹⁹ «Ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw miishshaa, katsaa gidina harabaa tal"aade dichchaa akkoppa.

²⁰ Hara biittaa asaappe dichchaa oochchanaw danddayaasa; shin neeni laattanaw geliyaa gadiyaan neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana mala, ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw dichchaw tal"oppa.

²¹ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immanaw geppeeddawaa immanaw gam"oppa. Med'inaa Goday ne S'oossay neeni geppeeddawaa kumentsan neeppe koyiyaa diraw, polana d'ayooppe, new nagaraa gidana.

²² Shin neeni geppana d'ayooppe, hewan new nagaray baawa.

²³ Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immana gaade neeni doonaan haasayeeddawaa ne dosuwaan immana geedda diraw, ne ins's'arssan haasayeeddawaa pola.

²⁴ «Ne shooruwaa woyniyaa gidduwaana aad'd'iyaa wode, woyniyaappe ne koyeedda keenaa mappe attina, aappe ayaanne ne oyk'k'eedda miishshaan yeggoppa.

²⁵ Ne shooruwaa shoyk'aanna kantsiyaa wode, he shoyk'aan de'iyaa tishaappe duutsaade mappe attina, ne shooruwaa katsaa baac'aan c'akkaade golle afoppa.

24

Machchato Yeddiyaawaanne Laa"entso Akuwaa

¹ «Itti Asay machche akki simmiide, itti iitabaa I bolla demmiide izo is's'ooppe, iziw paramaa s'aafi immiide, bare golleppe kessiide yeddoppo,

² iza Aa golleppe kesaade, hara asinaa gelooppe,

³ he laa"entso asinaykka izo dosennan is's'iide, paramaa iziw s'aafi immiide, bare golleppe izo kessiide yeddoppo, woy izo akkeedda he laa"entso asinay hayk'k'ooppe,

⁴ Aa tuneedda diraw, koyiro parameedda asinay laa"entso izo zaariide akkoppo. Hewe Med'inaa Godaa matan is's'etteeddawaa; k'ay hinttekka Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan hawaa mala nagaraa ootsoppite.

⁵ «Ooratsa machche akkeedda Asay olaw booppo; hara dees'o oosuwaakka aw immoppite. Itti laytsay aad'd'ana gakkanaw, hak'anne beennan bare akkeedda machchato nashechcho.

Dumma Dumma Higgetuwaa

⁶ «Ay asaynne ac'oo wos'aa woy mayddiyaa oyk'k'oppa; ayaw gooppe, hewe golliiyaa Asay gaac'c'iyaaaba d'ayiiide, hayk'k'ino giyaawaa.

⁷ «Bare ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa wuu"i afiide, ayiliyaa kessiyaa Asay woy haraw zal"iyaa ay asaynne hayk'k'o. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggiita.

⁸ «Wolk'k'aama galbbaa harggiyaan sakettiyaa asaw Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu hinttena tamarisseeddawaadan ubbabaa polite; ta untuntta azazeeddawaa hewaadan ootsanaw naagettite.

⁹ Hintte Gibs'eppe kesiide ogiyaan de'ishshin, Med'inaa Goday hintte S'oossay Miiriyaami bolla ootseeddawaa hassayite.

¹⁰ «Neeni ne shooroo ittibaa tal"aade, I oytsiyaawaa oochchanaw Aa golle geloppa.

¹¹ Neeni karen ek'k'a de'ishin, ne tal"eedda bitanii oytsiyaawaa bare golleppe kessiide new immo.

¹² I hiyyeesaa gidoppe, ne ac'oo oyk'k'eedda Aa mayuwaa ne son ayis-soppa.

¹³ I mayyiide ak'anaadan, omarssi wode aw guyye zaara; I hewan neena galatana. Hewe Med'inaa Godaa ne S'oossaa matankka new geeshshatetsaa gidanawaa.

¹⁴ «Ne ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gidina, woy ne biittaa katamaappe ittuwaan de'iyaa kare biittaa asaa hiyyeesaa k'as'araade naak'k'oppa.

¹⁵ I hachchi ootseeddawaa hachchi akkanaw minisiide koyiyaa diraw, away wullennan hachchi c'igga. Hewe d'ayooppe, metootanchchay neeppe Med'inaa Godaw waassina, new nagaraa gidanawaa.

¹⁶ «Naanay ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanatuwwa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse.

¹⁷ «Kare biittaa asatuu pirddaanne aawuu aata baynnawanttu pirddaa deshissoppa; am"atti mayuwaa Aa tal"eeddawoo gaade oyk'k'oppa.

¹⁸ Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe woziide kesseeddawaa hassayite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa dirassa.

¹⁹ «Ne shoyk'aappe katsaa c'akkiyaa wode, ne dogeedda mirk'k'iyaa k'oranaw guyye booppa. Med'inaa Goday ne S'oossay ne kushiya ooso ubbaan neena anjjana mala, hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²⁰ Ne wogaraa ayfiyaa mas'iyaa wode, ittuunne attenan wurssaade mas'anaw laa"entsuwaa guyye simmoppa; atteedawaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²¹ Ne woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wode, atteedawaa k'aarimanaw laa"entsuwaa guyye booppa; hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²² Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidiide de'eeddawaa dogoppite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa diraassa.

25

¹ «Laa"u asatuu walak'ettiide pirddaa golliiyaa yooppe, daannatuu geeshsha ne likke giide, naak'k'eeddawaa ne bayzzanchcha giide pirddino.

² Bayzzanchchay wad'uu bessiyaawaa gidoope, tiraan gisiide zokkiyaa shoc'anaw daannay azazo; yaatoope bayzzanchchay daannaa sintsan bare bayzzuwaa keenaa shoc'etto.

³ I oytamuwaa gakkanaw shoc'ettoppe attina, hewaappe daruwaa shoc'ettoppo. Hewaappe daruwaa Aa shoc'ooppe, ne ishay ne sintsan kawushshana.

⁴ «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa.

Hayk'k'eedda Ishaw Ootsanaw Bessiyaabatuwaa

⁵ «Ittippe de'iyaa ishatuwaappe ittuu na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, Aa machchatta haraa baade geluppu; izi asinaa ishay izo akko; iziw kosshiyaawaa polo.

⁶ Yaatoope ha hayk'k'eeddawaa suntsay Israa'eeliyaappe pitetti d'ayennaadan, Aa koyiro yeliyaa attuma na'ay ha hayk'k'eeddawaa suntsan s'eegetto.

⁷ «Gido shin, I bare ishaa machchato akkanaw koyana d'ayoope, iza katamaa penggiyaan utteedda c'imatuwaakko baade, «Ta asinaa ishay bare ishaa suntsay Israa'eeliyaan de'anaw koyibeenna; taana akkiide, taw kosshiyaawaa kuntsennan is's'eedda» yaagaade magannu.

⁸ Katamaa c'imatuu Aa s'eegiide oochchino; ha"ikka, «Taani izo akkikke» giide is's'ooppe,

⁹ he hayk'k'eeddawaa machchato c'imatuwaa sintsan aakko shiik'aade, Aa gediya c'aammaappe ittuwaa kessaade, Aa som"uwaan c'uchchaa c'uchchaade hawaadan yaagu; «Bare ishaw zeretsay de'anaw koyenna asaa bolla, hawaa mala kawushshay gakkanaw bessee» yaagu.

¹⁰ Aa zarii Israa'eeliyaan, «C'aammaa Keseeddawanttu soyaa» geetetti s'eegettiide de'ana.

Hara Higgetuwaa

¹¹ «Laa"u asatuu wad'ettishin, ittuwaa machchata yaade, bare asinaa shoc'iyawaa kushiyaappe ashshanaw, bare kushiya yeddaade hinkkuwaa attumatetsaa oyk'k'ooppe,

¹² iziw ayinne k'arettennaan I kushiya k'ans's'ite.

¹³ «Ne keeshshaa gidon dees'onne kawushsha gideedda laa"u miiza-anatuu de'oppino.

¹⁴ Ne soon darissiidenne guutsiide likkiyaa laa"u makkiyaabay de'oppo.

¹⁵ Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan adussa laytsaa ne de'anaadan kumentsanne likke miizaanayenne makkiyaabay new de'o.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay hewaa malabaa ootsiide, baletsiyaa asaa ubbaa shaattee.

Amaaleek'atuwaa Wod'anaw Imetteedda Azazuwaa

¹⁷ «Hintte Gibbs'eppe kesiide biide de'ishshin, Amaaleek'atu hintte bolla ootseeddawaa hassayite.

¹⁸ Unttuntu S'oossaw yayyena asaa; hintte ogiyaan hinttenana ek'etteeddino. Hintte hemettishin, daaburiide guyye atteeda asaa ubbaa wod'eeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he biittaa laatissiide, hintte yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe hinttena shemppissiyaa wode, ha gadiyaan untunta hassayiyaa Asay d'ayana

gakkanaw, Amaaleek'atuwaa ubbaa saluwaa gufantsaappe d'ayissite; hewaa ootsanawaa mulekka dogoppite.

26

Bayira Katsaa Yarshshuwaa

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laatissiyaa biittaa geliide uttiyaa wode,

² Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan mokkeedda katsaa ubbaappe bayirattiyaawaa k'un"aana Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eessetanaadan dooreedda sa'aw akkiide biite.

³ Yaatiide he wodiyaan aawotiyaa k'eesiyaakko biide, hawaadan yaagite; «Med'inaa Goday nu immana giide kase nu mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda sa'aa taana gelisseedda Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hachchi taani markkattay» yaago.

⁴ «Yaatooppe k'eesii katsay kumeedda k'un"aa ne kushiyaappe akkiide, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshiyaa sa'aa sintsan wotso.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan hawaadan yaagaade haasaya; «Ta mayzza aawuu de'iyasaa d'ayiide metooteedda Sooriyaa biittaa asaa; I metootiide, payduwaan guutsaa asatuwaana Gibs'e wod'd'iide yan de'eedda. Hewaan de'iidde I wolk'k'aama wolk'k'aamanne payduwaan c'ora gade keseedda.

⁶ Hewaa be'iide, Gibs'etuu nuw mek'etsaa iiteeddino; nuuna un"etseeddino. Nu ootsanaadan dees'o oosuwa nu bolla c'aaneeddino.

⁷ Yaatina, nuuni Med'inaa Godaw, nu aawotuwa S'oossaw, waasseeddo. Med'inaa Goday nu waasuwa siseedda; nu un"uwaa, nu daaburaanne nu uk'k'unnaa be'eedda.

⁸ Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan, wolk'k'aama dagamaan, malaataaninne malalissiyaa ooratsabaa ootsiyaawaan, nuuna Gibs'eppe kesseedda.

⁹ Ha sa'aa nuuna ahiide, maatsaanne eessaa goggiyaa ha biittaa nuw immeedda.

¹⁰ Hekko taani Med'inaa Goday immeedda biittaa ayfiyaappe koyruwaa ahaaddi» yaagaade, k'un"aa Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan wotsaade, Aa sintsan goyinna.

¹¹ Newunne ne soo asaw Med'inaa Goday ne S'oossay immeeddawaan nashetiidde, galatite; Leewatuunne hintte gidдон de'iyaa betetuu ubbaykka hinttenana nashetino.

¹² «Asiraataa kessiyaa heezzantsa laytsan laytsan mokkeeddawaa ubbaappe asiraataa kessaade poliyaa wode, ne kataman de'iyaa Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinnawanttoon ne am"etoo imma; yaatooppe untuntu hintte kataman barew koshshiyaa katsaa maananne kallana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, hawaadan yaaga; «Taani ta golleppe S'oossaw dummateedda katsaa kessaade, neeni taana azazeedda ne azazuwaadan Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo immaad. Taani ne azazuwaappe ittuwaanne mentsabeykke; k'ay ittuwaanne doga aggabeyikke.

¹⁴ Ta kayyuwaa wodekka, he asiraataappe ayinne mabeykke; taani wogaan geeshsha gidenna wodekka, aappe kare kesseeddawekka baawa; hayk'k'eedda asawukka ac'aa hewaappe wotsabeykke. Taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, azazettaad; k'ay neeni taana azazeeddawaa ubbaa polaad.

¹⁵ Neeni de'iyaa geeshsha sa'aappe, saluwaappe haa duge s'eella; ne deriyaa Israa'eelanne kase nu mayzza aawaatoo ne immana gaade c'aak'k'eeddawaadan nuw immeedda ha maatsaynne eessay goggiyaa biittaa anjja» yaaga.

S'oossaw Dummateedda Asaa

¹⁶ «Neeni ha awaayotuwaanne wogatuwaa naaganaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena hachchi azazeedda; hewaa diraw, neeni untuntta ne kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe naaga.

¹⁷ Med'inaa Goday new S'oossaa gideeddawaa, ne Aa ogiyaan hamet-tiyaawaa, Aa wogaa, Aa azazuwaanne Aa higgiiyaa neeni poliyaawaa hachchi erissaadda.

¹⁸ K'ay Med'inaa Godaykka bare geledda k'aalaadan neeni Aa asaa gidiyaawaa, aw buzo miishshaa gidiyaawaanne neeni Aa azazo ubbaa naaganawaa erisseedda.

¹⁹ Hewaa neeni ootsooppe, I med'd'eedda asaa ubbaappe neena galatan, sunsaaninne bonchchuwaan wolk'k'aama gade ootsana Med'inaa Goday geledda k'aalaadan neenikka aw geeshsha gade gidanawaa hachchi erisseedda» yaageedda.

Kanaane Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa

27

(27:1–28:68)

Shuchchatuwaa Bolla S'aafetteedda Higgetuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaanna gidiide, asaa hawaadan yaageedda; «Taani hachchi hinttena azaziyaa azazuwaa naagite.

² Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode, wolk'k'aama shuchchatuwaa essiide, booshunchchaan okkite.

³ Med'inaa Goday hintte aawotuwaa S'oossay hinttenttoo immana geeddawaadan, eessaynne maatsay goggiyaa biittaa, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa hintte pinniyaa wode, ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa he shuchchatuu bolla s'aafite.

⁴ Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, taani hinttena hachchi azazeeddawaadan, ha shuchchatuwaa Eebaala Deriyaa bollan essiide, untuntta booshunchchaan okkite.

⁵ He sa'aan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, birataa miishshay bochhibeenna shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa ootsite.

⁶ He hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa masetibeenna shuchchaappe ootsite; yaatiide hewaa bollan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiiyaa yarshshuwaa shiishshite.

⁷ Ittipetetsaa yarshshuwaakka, hewan miidde, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

⁸ Ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa k'onc'c'iyaan beettiyaawaadan ootsiide, ha hintte esseedda shuchchatuu bolla s'aafite» yaageedda.

⁹ Muse k'aykka Leewiyaa gidiyaa k'eesetuwaana ittippe gidiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, c'o"u giide sisite! Hekko hachchi hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa asaa gideeddita.

¹⁰ Hewaa diraw, hachchi taani hinttenttoo immiyaa azazuwaanne awaayuwaa naagiyaawaan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite» yaageedda.

Azazettenan Is's'iyaa Ahiyaa Shek'aa

¹¹ He gallassikka Muse asaa hawaadan yaagiide azazeedda;

¹² «Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, Gariizaama Deriyaa bolla ek'k'iide asaa anjjanawantta: Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefonne Biiniyaama zaratuwaa.

¹³ K'ay asaa shek'k'anaw Eebaala Deriyaa bolla ek'k'anawanttu: Roobeela, Gaada, Aaseera, Zaabiloona, Daananne Nifttaaleema zaratuwaa.

¹⁴ Leewatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagino.

¹⁵ « «Med'inaa Godaa sintsan tuna gideeddawaa, kushiyaa hiillanchchay massiide Kesseedda mitsaa gidina, woy birataa tigiide med'd'eedda eek'aa gidina, aw geeman goyinniyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

¹⁶ « «Bare aawuwaa woy bare daayo kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

¹⁷ « «Bare shooruwaa zawaa sugiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

¹⁸ « «K'ook'ay baanaw bessiyaa ogiyaappe balasaa zaariyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

¹⁹ « «Betiyaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa pirdaanne am"atti pird-daa gellayeedda Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²⁰ « «Bare aawuwaa machchattinna gisiide, bare aawuwaa bonchchuwaa kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²¹ « «Ay mehiyaannakka gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²² « «Bare michchato gidiyaa, aawuwaa naattinna gidina, bare daay naat-tinna gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²³ « «Bare bollotattina gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²⁴ « «Bare shooruwaa geeman wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaag-ina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²⁵ « «Shaluwaan shamettiide, s'illo asaa wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen"i!» yaago.

²⁶ « «Ha higgiiyaa k'aalatuwaa poliide minisena Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina,

«Asay ubbay «Amen"i!» » yaago.

28

Azazettina Beettiyaa Anjuwaa
(Wog. 26:3-13; Zar. 7:12-24)

27:12 Zar. 11:29; Iya. 8:33-35 **27:15** Kes. 20:4; 34:17; Wog. 19:4; 26:1; Zar. 4:15-18; 5:8 **27:16** Kes. 20:12; Zar. 5:16 **27:17** Zar. 19:14 **27:18** Wog. 19:14 **27:19** Kes. 22:21; 23:9; Wog. 19:33-34; Zar. 24:17-18 **27:20** Wog. 18:8; 20:11; Zar. 22:30 **27:21** Kes. 22:19; Wog. 18:23; 20:15 **27:22** Wog. 18:9; 20:17 **27:23** Wog. 18:17; 20:14 **27:26** Gal. 3:10

¹ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, polo azazettooppe, hachchi taani new im-miyaa azazuwaa ubbaa loytsaade kaallooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay gadiyaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaappe neena d'ok'k'u d'ok'k'u oot-sana.

² Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa anjjuu ubbay newaa gidanawaa.

³ «Neeni kataman anjjetteedawaa gidanawaa;
gas'ariyankka anjjetteedawaa gidanawaa.

⁴ Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii,
ne mehiyaa maratuunne
ne dorssaanne ne deeshshaa wudiyaa maratuu,
c'orattiide anjjetteedawantta gidana.

⁵ Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii
anjjetteedawantta gidanawaa.

⁶ Neeni gelaaddekka kesaaddekka
anjjetteedawaa gidana.

⁷ «Ne bollan denddiyaa ne morkkatuwaa Med'inaa Goday ne sintsan s'oonetteeddawantta ootsana. Unttuntu ne bolla itti ogiyaanna yaana; shin laappun ogiyaanna ne sintsaappe bak'atiide d'ayana.

⁸ «Med'inaa Goday ne kushii oyk'k'eeddawaa ubbaanne ne diyyaa anjjana; Med'inaa Goday ne S'oossay new I immiyaa gadiyaan neena anjjana.

⁹ «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa naagooppenne Aa ogiyaan hamettooppe, I new kase c'aak'k'eeddawaadan, Med'inaa Goday neena barew dummateedda geeshsha gade ootsiide essana.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, gadiyaan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa suntsay neenan s'eegetteeddawaa be'iide yayana.

¹¹ Med'inaa Goday new immanaw kase ne mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda he gadiyaan, ne uluwaa ayfiyaa, ne mehiyaa ayifiyaanne, ne shoyk'aa ayfiyaa darissiide neena anjjana.

¹² «Ne kushiyaa oosuwaa ubbaa anjjanawunne, Med'inaa Goday ne biittaw iraa wodiyaan bukissanaw bare minjja golliyyaa, saluwaa penggiyaa new dooyana; k'ay neeni daro kawutetsatoo tal"anappe attina, ooppenne haa tal"akka.

¹³ Med'inaa Goday neena huup'e kessanappe attina, guyye dufe kessenna. Hachche taani new immiyaa, Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa sisaade, hewaa loytsaade kaallooppe, neeni bolla gidanappe attina, garssa gidakka.

¹⁴ Taani new hachchi immeedda azazuwaappe haddirssanne ushechcha gaade, hara s'oossatuwaa kaalloppanne untunttoo ootsoppa.

Azazettenan Is's'iyaa Ahiyaa Shek'aa
(Wog. 26:14-46)

¹⁵ «Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa k'aalaw azazettenan is's'aade, hachchi taani neena azaziyaa wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan ag-gooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa shek'atuu ubbay ne bolla yaananne neena untunttu demmana.

¹⁶ «Neeni kataman shek'etteeddawaa gidana; gas'ariyankka neeni shek'etteeddawaa gidana.

¹⁷ «Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii shek'etteeddawaa gidana.

¹⁸ «Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii, ne mehiyaa wudii, ne dorssaanne deeshshaa wudii shek'etteeddawaa gidana.

¹⁹ «Neeni gelaaddekka kesaaddekka shek'etteeddawaa gidana.

²⁰ «Neeni ne iita oosuwaan taana aggeeda diraw, ellekka neeni d'ayana gakkanaw, ne ootsiyaa ooso ubbaan Med'inaa Goday shek'k'aa, shab-birssaanne seeraa yeddana.

²¹ Neeni laattanaw biyaa gadiyaappe d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday iita harggii neeppe duus's'ennaadan ootsana.

²² Med'inaa Goday neena gilk'k'atetsan, mishuwaaninne madutsan, s'uuggiyaa harggiyaaninne koshan, c'arkkuwaaninne dumma dumma kat-saa harggiyaan neeni d'ayana gakkanaw shoc'ana.

²³ Neeppe bollana ne likkiyaan de'iyaa saluu nahaase birataa gidanawaa; ne biittaykka birataa gidanawaa.

²⁴ Med'inaa Goday ne gadiyaan bukkiyaa iraa d'iiliyaanne baana kessana; neeni gadiyaappe d'ayana gakkanaw, baanay saluwaappe duge bukkana.

²⁵ «Med'inaa Goday neena ne morkkatuwaan s'oonissana; neeni unt-tunta olanaw itti ogiyaanna kesana; shin laappun ogiyaanna ne untuntu sintsaappe bak'atana. Biittan de'iyaa kawutetsaa ubbay ne bolla gakkeed-dawaa be'iide, yashshan shabbirettana.

²⁶ Ne anhay saluwaa kafuwaa ubbawunne bazzuwaa do'aw k'uma gidana; untunta yederssiyaabaykka de'enna.

²⁷ «Med'inaa Goday neena d'alii bayinna Gibs'e madutsan, kis'an, ilahuwaaninne puussuwaan neena harggissana.

²⁸ Med'inaa Goday neena gooshshan, k'ook'etetsaaninne dagamaan shoc'ana.

²⁹ Gallassaa seetan neeni k'ook'ii d'uman tattaafiyaawaadan tattaafana; ne ootsiyaabay ubbay new giigennaan is's'ana. Ne de'o laytsaa ubbaan uk'k'unnettaadenne bonk'k'ettaade de'ana. Neena maaddiyaa asaakka dem-makka.

³⁰ «Neeni mac'c'a naatto giigissana shin, haray izo bonk'k'iide afana. Gol-liyaa neeni kees's'ana; shin aan de'akka. Woynniyaa ne tokkana; shin Aa ayfiyaa maakka.

³¹ Ne booray ne sintsan shukettana; shin Aa ashuwaa maakka. Ne harii neeppe laagettiide aketana; shin new guyye simmenna. Ne dorssay ne morkkiyaw imettana; hewaa ashshanaw neena maaddiyaawe baawa.

³² Ne ayfiyaa sintsan ne attuma naanatuunne mac'c'a naanay hara kawutetsaw imettana; untuntu simmina be'ana gaade s'eellishin, ne ayfii galjjana; hewaa digganaw new ay wolk'k'aynne de'enna.

³³ Ne biittaa ayifiyaanne ne daabureeddawaa ubbaa ne erenna Asay maana; ne de'o ubbaan uk'k'unnetteeddawaanne naak'etteeddawaa gidana.

³⁴ Ne be'iyaa iitay neena gooshshana.

³⁵ Med'inaa Goday d'alii bayinna iita madutsan ne gulbbataanne ne wodiriyaa harggissana; yed'd'iyaa gediyaappe huup'iyaa gakkanaw, neena he madutsan shoc'ana.

³⁶ «Med'inaa Goday neenanne ne kaatiyaa, neena gidina, ne mayzza aa-wotuwa gidinakka eribeenna asaa gade afana. Hewaan neeni mitsaap-penne shuchchaappe med'etteedda hara s'oossatoo goyinnana.

³⁷ Med'inaa Goday neena laaliyaa hara kawutetsatuwaa ubbaa giddon poora hawanttuwaa giide, k'iliic'iyawaanne ka"iyaawaa gidanassa.

³⁸ «Neeni daro katsaa ne shoyk'aan zerana; shin boolii mi diggina, guutsaa katsaa shiishshana.

³⁹ Woynniyaa tokkaade, Aa ootsana; shin gus'unii Aa mi diggina, aappe ayinne mas'akka; agaadeka aappe ushakka.

⁴⁰ Ne biittaa ubbaan zayitiyaa wogaray mukkana; shin ayfii k'ok'k'ofetti kichchina, wogaraa zayitiyaa demmakka.

⁴¹ Attumanne mac'c'a naanatuwaa ne yelana; shin olay omooddi afi diggina, untuntu neenana de'ikkino.

⁴² Ne mitsaa ubbaanne ne biittaa ayfiyaa boolii wurssana.

⁴³ «Ne gidдон de'iyaa betii ne bolla d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; shin neeni guyye yaade zik'k'i zik'k'i gaana.

⁴⁴ I new tal'anappe attina, neeni aw tal'akka; I huup'e gidanawaa; neeni dufe gidanassa.

⁴⁵ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, azazettenan is's'edda dirawunne I azazeedda azazuwaanne wogaa naagennan is's'edda diraw, neeni d'ayana gakkanaw, ha shek'atuu ubbay ne bolla wod'd'ana; neena untuntu yederssana.

⁴⁶ Ha shek'atuu ne bollaninne ne zaratuu bollan med'inaw malaatanne malalissiyaawaa gidanawaa.

⁴⁷ New sa'ay injjeteedda wode, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, nashshechchaaninne galatan goynnabaakka.

⁴⁸ Hewaa diraw, neena koshan, saamuwaan, kalluwaaninne metuwaan ubbabaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne bolla yeddiyaa ne morkketoo moodetana; Med'inaa Goday neena d'ayissana gakkanaw, ne morggiyaan birataa morgge mitsaa waas'ana.

⁴⁹ «Med'inaa Goday neeni untuntu k'aalaa erenna kawutetsaa ankkuu paalliyaawaadan elleellisiidde, biittaa gas'aappe, haakuwaappe ne bolla ahana.

⁵⁰ Untuntu hank'k'uwaa som'uwaanna de'iyaawantta; c'ima bonchchennawantta; guutsatookka k'arettennawantta.

⁵¹ Neeni d'ayana gakkanaw, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa ayfiyaa maana. Untuntu neeni d'ayana gakkanaw, ne katsaa, ne woyniyaa eessaa, ne zayitiyaa, ne miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana.

⁵² Ne gadiyaan de'iyaa neeni ammanettiyaa, adussa, mino dirssatuu mulesaanna kolettana gakkanaw, ne katamaa yuushshuwaan dooddiide, neena un'etsana. Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda biittaa ubbaa yuushshuwaan dooddiide neena un'etsana.

⁵³ «Ne morkketuu katamaa dooddiide neena un'etsiyaa wode, miyaawaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda, ne uluwaa ayfiyaa gidiyaa, ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanatu ashuwaa neeni maana.

⁵⁴ Ne gidдон haray atto kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'eedda giyaa asikka bare ishaw, bare siik'iyaa machchatiwunne bare yeleda naanaatoo k'arettena.

⁵⁵ Morkketuu katamaa dooddiide un'etseeddawaappe denddeeddawaan, harabay maanaw bayinna diraw, bare miyaa bare naanatu ashuwaappe haraw oossinne immenna.

⁵⁶ Ne gidдон kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'aaddu giyaa, bare duretetsaappe denddeeddawaan sa'aa yed'd'anaw shaatettiyaa mac'c'a mishiratakka, bare siik'iyaa asinaw bare attumanne mac'c'a naanaatoo k'arettenaan,

⁵⁷ Aa bare yeleda na'aanna yeedda guyyebaa bare siik'iyaa asinaakka bare yeleda naanatuwaakka gatsennan, uuzetaade geeman barekka madiggana. Ayaw gooppe, morkkii Aa de'iyaa katamaa dooddiide izo un'etseeddanne tuggayeedda diraw, iziw miyaabay harabay ayaynne baawa.

⁵⁸ «Ha mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa neeni naagana d'ayooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay malalissiyaanne yashshiyaa suntsaa bonchchennaan aggooppe,

⁵⁹ ne bollanne ne zariyaa ubbaa bolla Med'inaa Goday yashshiyaa boshaa, simmenna bashshaanne d'alii bayinna iita harggiyaa ne bolla yeddana.

⁶⁰ «Kase Gibbs'e asaa bolla be'aade, neeni yayyeedda Gibbs'e harggiyaa ubbaa zaariide, ne bolla ahana; he harggii neena yeddenna.

⁶¹ K'ay ha higgiiyaa mas'aafan s'aafettiibeenna hargge ubbaanne boshaa ubbaa ne d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday ne bolla ahana.

⁶² Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaa sisennan is's'eedda diraw, saluwaa s'oolinttiyaadan c'oratteedda hintteppe guutsay attana.

⁶³ Med'inaa Goday hinttenttoo lo"obaa ootsiyaa wodenne hintte payduwaa c'oraiiyaa wode doseeddawaadan, ha"i hintte bollann bashshaa ahiyaa wodekka hinttena laaliyaa wodekka nashettana; hintte laattanaw biyaa biittaappekka shodettiide d'ayana.

⁶⁴ «Med'inaa Goday hinttena biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, biittaa ubbaan laalana. Hewaan hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuu eribeenna, hara mitsaanne shuchchaa s'oossatoo goynnana.

⁶⁵ He kawutetsatuwaa gidдон hintte woppaa demmikkita; hintte gediya c'aamay yed'd'iyaa sa'aa keeshshaa gadiikka hinttenttoo de'enna. Hewaan Med'inaa Goday hinttenttoo metobaa k'ofa s'alalaan kumeedda huup'iyaa, amo s'alalaan daabureedda ayifiyaanne hidootaa k'ans's'uwaan kumeedda wozanaa immana.

⁶⁶ Hintte de'uu ubbay hirggaana gidanawaa; gallassinne k'amma shab-birssaaninne hayk'uwaa yashshan un"ettiide de'ana.

⁶⁷ Hintte wozanaan kumeedda yashshaappenne hintte ayfii be'iyaa palaappe denddeeddawaan, hintte wonttiyaa wode, «Awude k'ammanddeeshsha» k'ay k'ammiyaa wode, «Awude wonttanddeeshsha» yaagana.

⁶⁸ Taani hinttena, «Laa"entso ha ogiyaa biikkita» geedda ogiyaanna Med'inaa Goday hinttena zaariide markkabiyaan guyye Gibbs'e yeddana. Hewaan hintte ayiliyaa gidanaw, hintte morkketoo hinttena zal"anaw koyana; shin hinttena ayileyanawukka shammiyaawaa demmikkita» yaageedda.

29

K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa (29:1–30:20)

¹ Med'inaa Goday Siinaa Deriyan Israa'eelatuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalaa bolla haraa Moo'aaben untuntunna c'aak'k'etanaw Musa azazeedda c'aak'uwaa k'aalatuu hawantta.

² Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa s'eesi shiishiide, untunttoo odiyaabay hawaa:

«Med'inaa Goday hintte sintsan Gibbs'e kaatiyaa bolla, Aa olanchchatuwaa ubbaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaanne gatseeddawaa hintte ayifiyaan be'eeddita.

³ He iita metotuwaa, wolk'k'aama malalissiyaawanttanne ooratsabatuwaa hintte ayifiyaan be'eeddita.

⁴ Shin hachchi gakkanaw, Med'inaa Goday hinttenttoo akeekiya wozanaa, s'eelliyaa ayifiyaanne sisiyaa haytsaa immibeenna.

⁵ S'oossay oytamu laytsaa kumentsaa hinttena biittaa bazzuwaan kaaletsiyaa wode, hintte mayuu hintte bollaappe wuribeenna, hintte c'aamaykka hintte gediyaappe wuribeenna.

⁶ Hintte miyaa ukitsay, ushiyaa woyniyaa eessay, woy hara matsoyiyaa ushshay baawa; d'ayooppekka Med'inaa Goday hinttenttoo S'oossaa gidiyaawaa erissaad.

⁷ «Nuuni ha sa'aa gakkeedda wode, Haseboona Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii Oogi nuunana olettanaw yeeddino; shin nuuni untuntta s'ooneeddo.

⁸ Untunttu biittaa akkiide, Roobeelanne Gaada zaratuu k'ay Minaase zariyaappe baggaw laata ootsiide immeeddo.

⁹ «Hintte oyk'k'obayenne yed'd'obay hinttenttoo anjettana mala, ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa ammanettiide polite.

¹⁰ Hachche hintte ubbay, zariyaa kaappatuu, c'imatuu, suntsatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay hawaan Med'inaa Godaa sintsaan,

¹¹ Hintte naanatuwaanna, hintte mac'c'a asaana hintte gidдон de'iyaa kare biittaa asaananne hintte son mitsaa k'oriyaanne haatsaa tikkiyaa oo-sanchchatuwaanna ittippe, hawaan ek'k'eeddita.

¹² Med'inaa Godaana, hintte S'oossaanna, k'aalaa c'aak'uwaa gelanaw, Med'inaa Godaana c'aak'uwaan mayyeeddawaa polanaw giigiide shiik'eeddita.

¹³ Med'inaa Goday hinttena bare asaa ootsiide minisana; hinttenttoonni beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw geleedda c'aak'uwaa k'aalaadan, I hinttenttoo S'oossaa gidanawaa.

¹⁴ Taani ha c'aak'uwaa mino k'aala c'aak'uwaa uda wotsiyaawe hintte s'alalaanna gidiide,

¹⁵ hachche hawaan nuunana Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan ek'k'eedda nu ubbaananne sintsanaw yaana nu yeletaa ubbaanna wotsay.

¹⁶ «Nuuni Gibs'en waan de'eeddenttonne k'ay hawaa gakkanaw, ogiyaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidduwaana waan aad'd'iidde yeedentto eriita.

¹⁷ Untunttu gidдон de'iyaa tuna eek'aa, masseedda mitsaa, shuchchaa, biraanne work'k'aa eek'aa misiletuwaa be'eeddita.

¹⁸ Ha hintteppe ooninne attumawaa gidina mac'c'awaa gidina, itti gol-liyaa asaa gidina zare gidina, Med'inaa Godaappe, nu S'oossaappe, sher'i giide, hara kawutetsatuwaa s'oossatoo goyinnennaadan naagettite. Hewaa ootsiyaa Asay c'ammiyaanne wod'iyaa ayfiyaa ayifiyaa mitsaa s'ap'uwaa gidanawaa.

¹⁹ «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisiide, bare wozanaan, «Ta sheniyaan taani booppekka, ayaa metuunne baawa» yaagiide barena c'immooppe, hewaa mala Asay lo"otuwaa bollanne iitatuwaa bolla bashshaa ahana.

²⁰ Med'inaa Godaa hank'k'uunne k'anaatii hewaa mala asaa bolla ees's'i kesanaappe attina, Med'inaa Goday Aa maarenna. Ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa ubbay Aa bolla yaana; saluwaappe garssa baggaappe Aa suntsaa Med'inaa Goday d'ayissana.

²¹ Med'inaa Goday ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aa c'aak'uwaadan he asaa Israa'eeliyaa asaappe shaakkiide d'ayissana.

²² «Sintsappe yiyaa yeletay, hintte zariinne haako deriyaappe yiyaa hara biittaa Asay Med'inaa Goday hintte bolla aheedda boshaanne harggiyaa be'ana.

²³ Biittaa ubbay diiniyaaninne mas'iniyaan kamettiide, ayaa go"anne immennawaa gidanawaa; ayaanne zeranawunne mokissanaw danddayet-tenna; in maatay mitsay dic'c'enna. Med'inaa Goday bare hank'k'uwaan d'ayiseedda Sodoomadaaninne Gamooradan, Adaamadaaninne S'aboyma katamatuwaadan hanana.

²⁴ Kawutetsaa ubbay hawaadan yaagana; «Med'inaa Goday ha gadiyaan hawaa malabaa ayaw ootseedee? Ha wolk'k'aama hank'k'uwoo gaaso gideeddabay ayee?» yaagana.

²⁵ «Asay zaariide, «Unttuntu Med'inaa Goday, untuntu aawotuwaaw S'oossay, untunta Gibbs'eppe kessiyaa wode, untuntunna geleedda c'aak'uwaa k'aalaa mentseedda diraassa.

²⁶ K'ay untuntu biide, erenna s'oossatoonne I untunta goyinnoppite geedda s'oossatoo goyinneeddino.

²⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hank'k'ettiide, ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa ubbaa untuntu bolla aheedda.

²⁸ Med'inaa Goday wolk'k'aama hank'k'uwaa hank'k'ettiide, untuntu gadiyaappe untunta shoddiide, hawaadan hara biittaa yedersseedda» yaa-gana.

²⁹ «S'uura yewotuu Med'inaa Godaa nu S'oossaassa; shin nuuni ha higgiiyaa k'aalaa ootsanaadan, k'onc'c'eedda yewotuu med'inaw nuussanne nu naanatuwaassa.

30

S'oossaakko Simusaan Beetiyya Anjjuwaa

¹ «Ha ta hintte sintsan wotseedda anjjuunne shek'ay hintte bollan gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaliyaa hara kawutetsatuwaa giddon de'iidde, hawaa hintte hassayana.

² He wode hinttenne hintte naanay Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmiide, hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe taani hachchi hinttena azazeedda k'aalaw azazettooppe,

³ hewan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte omooduwaa zaarana; I hinttentoo k'arettana. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa giddoppekka zaariide shiishshana.

⁴ Biittaa gas'aa gakkanaw laalettooppekka, hewaappe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena zaariide shiishshana.

⁵ Hintte aawotuu kase laateedda biittaa hintteikka laattanaadan S'oossay hintte S'oossay hinttena he biittaw ahana. Yan hinttena hintte aawotuwaappe aatsiide dureyananne hintte payduwaa darissana.

⁶ «Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe siik'anaadan, I hinttenttoonni hintte naanaw azazettiiyaa wozanaa immana.

⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay ha shek'aa ubbaa hintte morkketuunne hinttena yederssiyaawanttu bolla ahana.

⁸ Hintteikka zaariide Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettana; taani hachchi hinttena azaziyaa Aa azazuwaakka naagana.

⁹⁻¹⁰ Hintte ha Higgiiyaa Mas'aafan s'aafetteedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaanne Aa wogatuwaa naaganaw Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettooppe, k'ay hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmooppe, I hinttena hintte kushiyaa ooso ubbaan, hintte uluwaa ayifiyaan, hintte mehiyaa ayifiyaaninne hintte biittaa ayifiyaan darissiide anjjana. Ayaw gooppe, kase hintte aawotuwaaw anjjiyaawan nashetteed-dawaadan, Med'inaa Goday ha"i hinttena anjjiyaawankka nashettana.

¹¹ «Taani hachchi hinttena azaziyaa ha azazuu hewaa keeshshaa dees'o gidenna; hintteppe haakokka gidenna.

¹² Hintte, «Nuuni sisiide azazettanaadan, saluwaa kesiide nuw wotsanawe oonee?» geenaadan saluwaan de'enna.

¹³ «Nuuni sisiide azazettanaadan, nuw abbaa pinniide ahanawe oonee?» geenaadan abbaa hefintsan de'enna.

¹⁴ K'aalay hinttenttoo loytsi matan de'ee; hintte ootsanaadan, k'aalay hintte wozanaaninne hintte doonaan de'ee.

¹⁵ «Be'ite, taani hachchi hintte sintsan de'uwaanne lo"otetsaa, hayk'uwaanne bashshaa wotsaad.

¹⁶ Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'iyawaan Aa ogiyaan hamet-tiyaawaaninne Aa azazuwaa, Aa awaayuwaanne Aa wogaa naagiyaawaan, taani hachchi hinttena azaziya Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazet-tooppe, hintte de'uwaan de'annanne c'orattana; k'ay hintte laattanaw geliyaa gadiyaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

¹⁷ «Shin hintte wozanay wora simmina, hintte azazettenan is's'ooppe, hara s'oossatoo goyinooppe, k'ay untunttoo ootsooppe,

¹⁸ hintte wuri d'ayanawaa taani hachchi hinttenttoo oday. Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte laytsay aduk'k'ena.

¹⁹ «Taani hintte sintsan de'uwaanne hayk'uwaa, anjuwaanne shek'k'aa wotseeddawoo hachchi saluwaanne sa'aa hintte bolla markkayana; simmi hinttenne hintte zarii de'uwaan de'ana mala, de'uwaa doorite.

²⁰ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; Aa k'aalaa sisite, aw azazettite; aanana oyk'k'etite. Hewaadan hanooppe, Med'inaa Goday hinttew de'uwaa. Kase hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'k'eedda gadiyaan hinttenne hintte naanay adussa laytsaa de'ana» yaageedda.

Muse Wurssetsa Haasayaa

31

(31:1–33:29)

Iyyaasu Muse Kotaan Suntseteedda

(Pay. 27:12-23)

¹ Muse gujjiidikka Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaageedda;

² «Ha"i taw s'eetanne laatamu laytsaa gideedda diraw, hawaappe sintsanaw hinttena kaaletsanaw danddaykke; hewaa bollakka Med'inaa Goday taana, «Neeni Yorddaanoosa hefintsa pinnakka» yaagiide odeedda.

³ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsan hamettiide hinttena kaalet-sana. Hewaan de'iyaa kawutetsatuwaa I wurssiyaa diraw, untunttu biittaa hintte laattana. K'ay Med'inaa Goday geeddawaadan Iyyaasu hinttena kaaletsana.

⁴ Med'inaa Goday Amooore Kaatetuwaa Sihoonanne Ooga s'ooniide, untunttu biittaa d'aysseeddawaadan, hintte morkkatuwaakka hewaadan oot-sana.

⁵ Med'inaa Goday untuntta hinttenttoo aatsi immana; hintte untunttu bolla taani hinttena azazeeddawaadan ootsana.

⁶ Minnite; ayinne baawa; yayyoppite. Untuntta be'iide dagammoppite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenanna gidanawaa. I hinttena yeggenna woy aggena» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Muse Iyyaasa s'eesiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan hawaadan yaageedda, «Minna; genc'c'a. Ayaw gooppe, neeni ha asaanna ittippe Med'inaa Goday untunttu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa gelissaasa; he biittaaakka untuntta laatissaasa.

⁸ I Med'inaa Goday bare huup'iyaw neenana gidiide neena kaaletsana. I neena olenna; ayinekka neena aggena. Hewaa diraw, yayyoppa; ne wozanaan dagammoppa» yaageedda.

Higgii Laappun Laappun Laytsan Nabbabettanaw Koshshee

⁹ Muse ha higgiiyaa s'aafiide, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa k'eese gidiyaa Leewiyaa naanatoonne Israa'eeliyaa c'imatoo ub-baw immeedda.

¹⁰ Muse untunttu hawaadan yaagiide azazeedda; «Ac'uu ubbay atto geetetiyyaa laappunsa laytsaa wurssetsan, bonchchettiiyaa Daasiyaa Baalaa gallassan,

¹¹ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsa I dooreedda sa'aa aw goyinnanaw Israa'eeliyaa Asay ubbay shiik'iyaa wode, untunttu sisiyaawaadan nab-babite.

¹² Untunttu ubbaykka sisiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa taaaraana mala, ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa ammanettiide polana mala, asaa, attumanne mac'c'a, naanatuwaanne hintte gadiyaan de'iyaa kare biittaa asaa ittippe shiishshite.

¹³ Ha higgiiyaa k'aalaa erenna untunttu naanaykka Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha higgiiyaa sisino; Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa taaarino» yaageedda.

S'oossay Musa Wurssetsa Azazuwaa Azazeedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni hayk'k'iyaa gallassay mateedda. I kaalesettiyyaa azazuwaa aw taani immana mala, Iyyaasa s'eesaade, neeni aanana ittippe Dunkkaaniyaa giddo gelite» yaagina, Musenne Iyyaasu Dunkkaaniyaakko shiik'eeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday he Dunkkaaniyaan shaariyaa tuusnaan untunttoo k'onc'cedda; he shaariyaa tuussaykka Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'k'eedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni matan hayk'k'aade ne aawotuwaan gakkettaasa. Neepe guyyiyaan, ha Asay taw ammanet-tenawaa gidana; taani untunttunna wotseedda c'aak'uwaa mentsana. Untunttu taana aggiide, sharmus'atuwaadan, barenttu laattiyaa gadiyaan de'iyaa eek'atuwaa kaallana.

¹⁷ Hewe haniyaa wode, ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesana. Taanikka untuntta agga aggana; ta som"uwaa untunttuppe wora zaarana. Yaatina, untunttu d'ayana; c'ora metuunne bashshay untunttu bolla yaana. He wodiyaan untunttu, «Tumu ha metuu gakkeddawe nu S'oossay nu gidдон bayinnawaa gishshaassa gidennee?» yaagiide oochchana.

¹⁸ Hara s'oossatoo goyinniide, untunttu haneedda iitabaa diraw, taani he gallassi ta som"uwaa mulekka untunttuppe wora zaarana.

¹⁹ «Hewaa diraw, ha"i ha mazimuriyaa s'aafaade, Israa'eeliyaa asaa ubbaa taaarissa. Ha mazimurii taw Israa'eeliyaa asaa bolla markka gidana mala, untuntta yes'issa.

²⁰ Untunttu mayzza aawaatoo geleedda k'aalaadan, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa taani untuntta geliseeddawaappe guyyiyaaninne untunttu mi kaalliide, wozanay muumeeddawaappe guyyiyaan, hara s'oossatoo goyinniide, taana kad'ana; ta c'aak'k'uwaakka mentsana.

²¹ Daro metuunne bashshay untunttu bolla gakkedda wode, ha mazimurii untunttu naanatu doonaappe digettenna diraw, untunttu bolla

markka gidanawaa. Ayaw gooppe, taani c'aak'k'eedda biittaa untunttu biro gelissennan de'ishshin, haananakka untunttu k'oppiyaa k'ofaa era-kichchaad» yaageedda.

²² Muse he gallassi he mazimuriyaa s'aafiide, Israa'eeliyaa asaa tamaris-seedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Neewe na'aa Iyyaasa hawaadan yaagiide azazeedda; «Minna, genc'c'aa; taani untunttoo immanaw k'aalaa geleedda biittaa Israa'eeliyaa asaa afaade gelissaasa. Taanikka neenana ittippe gidana» yaageedda.

²⁴ Muse ha higgiiyaa k'aalatuwaa koyiroppe wurssetsaa gakkanaw, s'aafiide wursseeddawaappe guyyiyaan,

²⁵ Med'inaa Godaa C'aak'uwwa Taabootaa tookkiyaa Leewatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda;

²⁶ «Higgii s'aafetteedda ha mas'aafaa afite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa C'aak'uwwa Taabootaa matan wotsite. Hewaan I hintte bolla markka gidana mala yan wotsite.

²⁷ Hintte woyissa makkalanchchenttonne woyissa morggiyaa d'uleefentto taani eray. Be'ite, ta hinttenana de'eedda laytsaa ubbaan hintte Med'inaa Godaw iita makkalaa; shin taani hayk'k'a kichchina, ubbaa woyissaa makkalanitee?

²⁸ Hewaa diraw, hawaa ubbaa ta untunttoo odanaw, saluwaanne sa'aa ta untunttu bolla markkayanaw, hintte zariyaa kaappatuwaa ubbaanne deriyaa kaaletsiyaa asaa ubbaa taw shiishshite.

²⁹ Ta hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, hintte mule iita asaa gidanawaanne taani hinttena tamarisseedda azazuwaappe wora simmanawaa taani eray. I ootsoppite geedda iitabaa hintte kushiyan ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etsiyaa diraw, sintsaappe yiyaa wodiyaan hintte bolla iita boshaa ahana» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Muse ha mazimuriyaa k'aalatuu wurana gakkanaw, shiik'eedda Israa'eeliyaa shiik'uwwa ubbaa sissiide odeedda.

32

Muse Mazimuriyaa

¹ Hinttenoo, salotoo, taani odiyaawaa sisite; biittaykka ta doonaa k'aalaa siso.

² Ta timirttii iraadan bukko; ta k'aalatuukka ketterssaadan, s'okuu maataa bollan wod'd'iyaa puuse iraadaaninne c'arshshaa bollan wod'd'iyaa pu-usiyaadan wod'd'o.

³ Taani Med'inaa Godaa suntsaa awaayana; gitatetsaa nu S'oossaw immite.

⁴ I nu zaallaattee, Aa oosuwaan pokkuu baawa; Aa oge ubbaykka suure. Nu S'oossay ammanettiyaawaanne iitatetsay bayinnawaa; I tu-manchanne suure.

⁵ Hintte ammanettennanne ayawunne patsenna, nagaranchchanne balet-siyaa yeletaa gidiyaa diraw, Aa asaa gidanaw hintte bessikkita.

⁶ Hinttenoo eeyyanne akeeki bayinna asaw, hintte Med'inaa Godaw im-miyaa zaaruu hawe? I hinttena med'd'eedda hintte Aawuwaa gidennee? I hinttena med'd'iide, minisi esseedda.

⁷ Kase wodiya k'oppite; daro yeletatuu laytsaakka akeekite. Hintte aawotuwaa oochchite; untunttu hinttena bessana. Hintte c'imatuwaakka oochchite; untunttu hinttenttoo odana.

⁸ Ubbaappe D'ok'k'ay kawutetsatoo untunttu de'iyaaasaa laatisseedda wode, asaa naanatuwaa untunttu zariyaan zariyaan shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa asaa payduwaadan, untunttu zawaa esseedda.

⁹ Ayaw gooppe, shaakuwaan Med'inaa Godaa gakkeeddawe Israa'eeliyaa; Yaak'oobikka Aa gakkeedda laataa.

¹⁰ Biittaa mela biittaaan untunttu saamuwaan de'ishshin, c'arkkuwaa s'alalay suraggiyaasan bichchaarishin, untuntta demmeedda. Yaatiide bare ayfiyaa buluwaadan, untunttoo gondalle gidiide, untuntta minisiide naageedda.

¹¹ Arggantsay bare maraa paaluwaa tamarissiyaawaadan, bare mic'c'eedda k'efiyaan gakkii oyk'k'iide ashshiyaawaadan, hewaadan S'oossay bare k'efiyaan hap'p'iide untuntta ashsheeda.

¹² Hara allaga s'oossi bayinnan, Med'inaa Godaa s'alalay bare asaa kaaletseedda.

¹³ I biittaw d'ok'k'a sa'aa untuntta kesseedda. Shoyk'an mokkeedda ayfiyaa untuntta mizeedda. Zaallaa p'alk'k'etsaappe untuntta eessaa mizeedda; shuchchaa gadiyaappe zayitiyaa mizeedda.

¹⁴ Untunttu mehiyaa wudiyaappe me"eedda maatsaanne deeshshaa wudiyaappekka maatsaa, dorssaa ank'k'araanne galssaa meeddino; k'ay Baasaane dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo"o zarggaa meeddino; suutsaa malatiyaa woyniyaa eessaakka usheeddino.

¹⁵ Yaaniide Yishruun orddeedda; makkaleedda; mi miide, boborc'c'eedda. Barena med'd'eedda S'oossaa aggeeda; bare Atotetsaa Zaallaa kad'eedda.

¹⁶ Untunttu allaga s'oossatoo goyinniyaawan Aa mishisseeddino; barenttu tuna eek'atuwaan Aa hank'k'etseeddino.

¹⁷ S'oossaa gidenna s'alahetoo, kase untunttu eribeenna s'oossatoo, zino keseeddawanttoo, untunttu aawotuu yayyibeenna s'oossatoo yarshsheeddino.

¹⁸ Untunttu de'uwaa immeedda Zaallaa k'oppibeykkino; k'ay yeli dichcheedda S'oossaa dogeeddino.

¹⁹ Med'inaa Goday hewaa be'iide, untunttu bolla hank'k'etteedda. Aa attumanne mac'c'a naanatuwaa is's'eedda.

²⁰ Yaatiide hawaadan yaageedda; «Taani ta som"uwaa untunttuppe gentsana; untunttu geellanne ammanetena asaa gidiyaa diraw, untunttu omarssa c'o"u gaade s'eelana.

²¹ S'oossaa gidennawaan taana mishisseeddino; barenttu eek'atuwaan taana hank'k'etseeddino. Taanikka untunttu zare gidennawantun mishissana; eeyya asaa zaratuwaan taani untuntta hank'k'etissana.

²² Ta hank'k'uu tamaadan ees's'iide, gadiyaan de'iyaaawaa ubbaa s'uuggana. He tamay Si'ooliyaan de'iyaaawaan akka gatsiide s'uuggana; deriyaa baasuwaaw gakkanaaw, he tamay maana.

²³ «Taani untunttoo metuwaaw metuwaaw bolla doorana; ta wonddaafiyaan untuntta dukkana.

²⁴ Untunttu koshan, s'uuggiyaa mishuwaaninne iita harggiyaan wurana. Untunttu bolla meto gatsiyaa bazzuwaa do'atuwaanne untuntta dukkiyaa allaga shooshshatuwaaw untunttu bolla yeddana.

²⁵ Tooray oge ubbaan untunttu naanatuwaaw wurssana. Golliyaa ubbaan shabbirssayenne dagamay kaatetana. Yalaga attumawanttunne mac'c'awanttu wurana; guutsaa naanaykka c'imatuukka attikkino.

²⁶ Untuntta taani haako sa'aa laalana; hewaappe guyyiyaan, untuntta hassayiyaabay d'ayana.

²⁷ Shin untunttu morkketuu, «Nu wolk'k'ay untuntta s'ooneedda; hawaa ubbaa Med'inaa Goday ootsibeenna» yaagiide otoruwaan c'ee'ettennaan aggikkino yaagaade k'oppaad» yaageedda.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay zoreti bayinna asaa; akeeki untunttoo baawa.

²⁹ Untunttu s'oonetteeddawe ayaanentto be'anaw untunttoo is's'etteedda; barenttu wurssetsaykka ayenttokka erikkino.

³⁰ Itti sha"a Asay itti asan, tammu sha"a Asay laa"u asan, waan s'oonetteedee? Untunttu Zaallay untuntta zal"eedda gishshaassanne Med'inaa Goday untuntta aatsi immeedda diraassa gidennee!

³¹ Untunttu morkketuu barenttu s'oossay laafa gidiyaawaanne Israa'eeliyaa S'oossaadan Wolk'k'aama gidennawaa eriino.

³² Untunttu woynnii Sodooma woyniyaappenne, Gamooraa shoyk'aappe yeeddawaa. Untunttu teeray marzze; untunttu wurc'c'uukka c'ammiyaawa.

³³ Untunttu woyniyaa eessay shooshshaa marzze; wod'iyaa marzzii de'iyaa hasuwaa.

³⁴ S'oossay, Hawaa taani naagaade Ta mazggobiyaan attamabeyikkita?

³⁵ Untunttu bashshaa gallassay matatteedda; untunttu bolla gakkanabay elleellee. He wode untunttu gedii d'ubettana. Taani untunttoo haluwaa kessananne kushiya zaarana yaageedda.

³⁶ Untunttu wolk'k'ay daabureeddawaanne untunttakka maaddiyaawe bayinnawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday bare asaw pirddana; bare k'oomatookka k'arettana.

³⁷ I untuntta hawaadan yaagana; Untunttu ammanettiyaa untunttu s'oossatuu hak'anne? Untunttu bak'atiide Aa giddon k'osettiyaa untunttu zaallay hak'anne?

³⁸ Untunttu yarshshuwaa mod'd'uwaa meeddawanttu, untunttu ushshaa yarshshuwaa woyniyaa eessaa usheeddawanttu ha"i denddiide, ane untuntta maaddino; ane untuntta ashshino.

³⁹ S'oossay taanattee. Ta s'alalay S'oossaa. Taappe attina, hara s'oossi baawa. Wod'iyaawe, de'uwaakka immiyaawe taana; taani madus's'isaade, taani patsana; ta kushiyaappe ooninne ashshenna.

⁴⁰ Ta kushiya pude dentsaade hawaadan yaagana; «Taani med'inawukka de'o.

⁴¹ P'oolup'oolu giya ta mashshaa leefaade, pirddanaw ta kushiyan oyk'k'iyaa wode, ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kesana; taana is's'iyaa wanttoo untunttu kushiya zaarana.

⁴² Ta wonddaafetuu untunttu suutsan matsottana; ta mashshaykka untunttu ashuwaa maana. Taana is's'iyaa ubbaakka maarikke. Haray atto madus's'eeddawanttunne omooddetteddawatukka hayk'k'ana» yaagana yaageedda.

⁴³ Hinttenoo kawutetsatto, S'oossaa asaana nashetite. I bare k'oomatuu suutsaa achchana; bare morkkatuwaa bollankka haluwaa kesana. Biittan de'iyaa bare asaa nagaraakka atto gaana yaageedda.

⁴⁴ Musenne Neewe na'ay Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa sissiiide, ha maz-imuriyaa k'aalaa ubbaa haasayeeddino.

Muse Immeedda Wurssetsa Zoriyaa

⁴⁵ Muse ha k'aalaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw odi wursseedda wode,

⁴⁶ untunttu hawaadan yaageedda; «Ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa untunttu naaganaadaaninne ootsanaadan hintte naanatuwaa azazana mala, hachchi ta hinttenttoo markkattiyaa k'aalaa ubbaa hintte wozanaan wotsite.

⁴⁷ Ha k'aalay hinttenttoo de'oppe attina, c'oo mela k'aalaa gidenna. Ha k'aalaa naagoope, hintte Yorddaanoosa pinniide laattana biittanka adussa laytsaa de'ana» yaageedda.

⁴⁸ He gallassanka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁴⁹ «Moo'aaben Iyaarikko katamaappe sintsa baggana de'iyaa Abaarima Deretuwaappe ittuwaa, hini Nabo Deriyaa kesa; hewan Israa'eeliyaa asaa ta laatissana Kanaane biittaa hefintsa s'eella.

⁵⁰ Ne ishaa Aarooni Hoora Deriyan hayk'k'iide, bare mayzza aawotuwaan gakeeteddawaadan, neenikka ha kaseedda deriyaan hayk'k'aade, ne mayzza aawotuwaan gaketana.

⁵¹ Ayaw gooppe, hintte laa"uukka Israa'eeliyaa asaa sintsan taw ammanet-tibeykkita; S'iina mela biittaa, K'aadeesa katamaa matan de'iyaa Mariiba haatsaa matan, ta geeshshatetsaa Israa'eeliyaa asaa bessibeykkita.

⁵² Hewaa diraw, biittaa haakuwaan hefintsa s'eellanaappe attina, taani Israa'eeliyaa asaa laatissana biittaa gelakka» yaageedda.

33

Muse Israa'eeliyaa Zaretuwaa Ubbaa Anjeeedda

¹ S'oossaa asaa gidiyaa Muse hayk'k'anaappe kasetiide, Israa'eeliyaa asaa anjeeedda anjuwaa k'aalay hawaa.

² I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaappe yeedda; Eedoomappe nu bollan haa poo'eedda; Paaraana Deriyaappe bare asaw poo'eedda. Sha'an paydetiyaa kiitanchchatuu aanana de'iino. Aa ushechcha baggana tamaa lac'uu de'ee.

³ S'oossaw neeni ne asaa siik'aadda. Geeshshatuu ubbay ne kushiyan de'iino; ne gediya s'ap'uwaan gulbbatiide goyinniino; yaatiide neeppe azazuwaa akkiino.

⁴ Muse immeedda higgii Yaak'ooba asaw laata.

⁵ Israa'eeliyaa zaratuu ubbayne Yishuuruna zariyaa kaappatuu shiik'eedda wode, S'oossay bare asaa, Israa'eeliyaa bolla kaateteedda.

⁶ «Roobeeli hayk'k'oppo; I pas'a de'o. Aa asaykka payduwaan c'oratto» yaageedda.

⁷ Muse Yihudaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Yihudaa waasuwwa sisa; hara bare dabbotuwaana untunttu gaketanaadan ootsa. Untunttu kushiya mintsetsa; untunttu barenttu morkkiyaanna olettiiyaa wode, neeni untunttu maadda!» yaageedda.

⁸ Muse Leewiyaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Ne Tuumiimiyinne Uuriimii ne doseedda asassa. Neeni Masaahan paac'c'eedda, Mariiba haatsaan palumetteedda asassa.

⁹ Barena yeleeddawantuppe, bare ishātuwaappenne barenttu naanatuwaappe aatsiide, untunttu new ammanetteedawe aad'd'ee; ne c'aak'uwaa k'aalaw untunttu ammanetteedino.

¹⁰ Untunttu ne wogaa Yaak'ooba, ne higgiiyaakka Israa'eeliyaa tamarisiino. Ne sintsan is'aanaa c'uwayiino; new yarshshiyaasan ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiino.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw untunttu kushii ootseeddawaa anja; untunttu ootsiyaa ubaban ne nashettiyaawaa untunttoo k'onc'c'issa. Untunttu

bolla denddiyaawaa mentsereetsa olaa; untunttu morkkatuwaa laa"entso dentsoppa» yaageedda.

¹² Biiniyaama zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday siik'eedda Asay aan ammanettiide de'ee. Gallassaa kumentsan untuntta Med'inaa Goday naagee; bare hashiyaan tookkiide shemppisee» yaageedda.

¹³ Yooseefo zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday iraa im-miyaawan, gadiyaappe haatsaa pulttissiyaawan, untunttu biittaa anjjo.

¹⁴ Away katsiyaa dooretteedda ayifiyaaninne wodiyaan wodiyaan ka"iyaa ayifiyaan anjjetto.

¹⁵ Benippe de'iyaa untunttu deretuunne zoozetuu lo"o ayifiyaan anjjet-tino.

¹⁶ Untunttu biittay lo"obaa s'alalaa kumeeddawaa gido; buuran ees's'iyaa tamaa gidдон haasayeedda, S'oossaappe beettiyaa anjjo s'alalaan kumeed-dawaa gido. Ha anjjetuu ubbay Yooseefo zariyaa gakkino; ayaw gooppe, I bare ishanntu gidдон kaappuwaa.

¹⁷ Yooseefo koyiro yeletteedda korumaadan mino; Aa kac'etuu mentsaa kac'iyaadan mino. Aa kac'etuu sha"an paydetiyaa Minaase zaratuwaa; tammu sha"an paydetiyaa Efireema zaratuwaa. He kac'etuwaan I kawutetsatuwaa k'ayc'c'ana; biittaa gas'aa gakkanaw untuntta I sugana» yaageedda.

¹⁸ Zaabiloona zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Neenoo Zaabiloonaa, neeni ne kessan nashetaa; Yisaakooraa, neenikka ne dunkkaaniyaan nashetaa.

¹⁹ Untunttu kare gade asaa barenttu deriyaakko s'eesana; hewan unt-tunttu geeshshatetsaa yarshshuwaa yarshshana. Bare ak'uwanne barenttu duretetsaa, abbaappenne abbaa mata shafiyaappe demmana» yaageedda.

²⁰ Gaada zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Untunttu biittaa aasseeda S'oossay galatetto; Gaadi morkkiyaa som"uwaa mentsanaw, gaammuwaadan shankkatee.

²¹ Kaappatoo geedda lo"o biittaa untunttu akkeeddino; Israa'eeliyaa kaap-patuu shiik'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaa sheniyaan geeshsha pirddaa pirddeeddino» yaageedda.

²² Daane zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Daani wodalla gaammuwaa mala; I Baasaaneppe guppiide kesana» yaageedda.

²³ Nifttaaleema zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Nifttaaleemi Med'inaa Godaa aad'd'o keekatetsaaninne anjjuwaan duretteedda; untunttu biittay Galiilaa Abbaappe biide gedissa bagga gakkee» yaageedda.

²⁴ Aaseera zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Aseeri hara zaratuu ub-baappe aad'd'iide anjjettedawaa. Bare ishatuwaanka dosetteeddawaa gido. Aa biittay zayitiyaan durreto.

²⁵ Untunttu katamatuukka birataa kariyaan gorddettiide naagettino; bare laytsaa ubbaan I wolk'k'aama gidino.

²⁶ «Neenoo Yishruuna, saluwaappe hinttena maaddanaw, bare gitatetsan shaaran hametiyaa hintte S'oossaa mala s'oossi baawa.

²⁷ Med'inaa S'oossay hinttenttoo de'uwaa; Aa med'inaa kushetuu hint-teppe garssana de'iino. I hintte sintsaappe hintte morkkatuwaa yeder-sseedda; hintte untuntta wurssi d'ayissanaadan hinttenttoo odeedda.

²⁸ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asay, bochchiyaawe bayinnan sarotetsaan de'ana; Yaak'ooba pulttuu k'umayenne woyniyaa eessay kumeedda gadiyaan de'ana, saluwaa iray bukkiyaasan de'ana.

²⁹ Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw! Hintte wooti anjjetteditee! Med'inaa Goday ashsheeda hintte malay oonee? I hinttenttoo gondallenne hinttena

maaddiyaawaa; aan hintte s'ooniyaa mashshaa. Hintte morkketuu hintte sintsan gufannana; hintteikka untunttu geessuwaa laalana» yaageedda.

34

Muse Hayk'uwaa

(34:1-12)

¹ Muse Moo'aaba dembbaappe dendiide, Nabo Deriyaa huup'iyaa, k'ay Yarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Pisgga Deriyaa huup'iyaa gakeedda. Hewaan Med'inaa Goday Daana gakkanaw de'iyaa Gala'aade biittaa,

² Nifttaaleema biittaa ubbaa, Efireemanne Minaase biittaa, away wulliyaa baggana biide Meediteraane Abbaa gakkanaw de'iyaa Yihudaa biittaaanne

³ gedissa baggana S'oo'arappe dendiide, zambbay de'iyaa Iyaarikko katamaa, zanggaaraan de'iyaa dembbaa ubbaa besseedda.

⁴ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Abrahaamew Yisaak'awunne Yaak'oobaw, «Taani hintte zariyaw immana» yaagaade c'aak'k'eedda biittay hawaa. Ha'i neeni ne ayifiyaan be'anaadan taani ootsaad; shin neeni yaa pinnakka» yaageedda.

⁵ Med'inaa Godaa k'oomaa Muse Med'inaa Goday geeddawaadan, hewan Moo'aaba gadiyaan hayk'k'eedda.

⁶ Med'inaa Goday Beeti-Pa'ora katamaappe sintsa baggan Moo'aaba zanggaaraan Aa moogeedda; shin hachchi gakkanaw, I moogetteedda sa'aa eriyaa Asay baawa.

⁷ Muse hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatama; shin aw ayfii is's'ibeenna; Aa wolk'k'aykka is's'ibeenna.

⁸ Israa'eeliyaa Asay Moo'aaba dembban hattamu gallassaa Musew yeekkeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Musew yeekkiyaanne kayyottiyaa wodii wureedda.

⁹ Neewe na'ay Iyyaasu aad'd'eeda eratetsaa ayyaanan kumeedda; ayaw gooppe, Muse bare kotoan I ootsanaadan, Aa bolla bare kushiyaa wotseedda. Israa'eeliyaa Asay Iyyaasu azazetteedda; Med'inaa Goday Muse baggana immeedda azazuwaakka naageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday som"uwaan dummayiide ereedda Muse mala timbitiyaa odiyaa Asay Israa'eeliyaan mulekka dendiibeenna.

¹¹ Med'inaa Goday Musa Gibs'e kaatiyaakko, aanana ootsiyaa kaapatuwaakkonne kumentsaa asaakko yeddiide, Aa baggana ooratsabaanne maalalissiyaabaa ubbaa ootseedda, Muse mala timbbitiyaa odiyaa hara Asay ooninne baawa.

¹² Israa'eeliyaa ubbaa sintsan wolk'k'aama wolk'k'an maalalissiyaabaa ootseedda Muse mala Asay ooninne baawa.

Iyyaasu Mas'aafaa Geluwaa

«Iyyaasa» giyaa suntsaa biletsay «S'oossay Ashiyaawaa» giyaawaa. Iyyaasu Mas'aafay Zaaretsuwaa Mas'aafay odiide ek'k'eedda Sa'aappe doomiide yorddaanoosa shaafaappe dolahaa baggana Israa'eeliyaa Asay utteeddawaa ode. Israa'eeliyaa Asay Muse kushiyan suntsetteedda Iyyaasu kaaletsina olaa s'ooniide, Kanaane gadiyaa wooti oyk'k'eeddentto odiiyaa taarikiyaa oyk'k'eedda. Ha mas'aafaa gidдон s'aafetteedda wolk'k'aama wolk'k'aama taariketuwwa giddoppe waannatiyaawanttu: Yorddaanoosa Shaafaa pinetsaa, Yaarikko gimbbiyaa kunddetsaa, Ay katamaa olaanne Asay S'oossanna geleedda c'aak'uwaa ooras's'iseedda taariketuwwa odiyaawaa. Ha mas'aafaa gidдон daro eretteedda kifiletuwaappe ittuu, «Hinttenttu goynniyaawaa hachche doorite. Shin taananne ta golle asaa gidoppe, nuuni S'oossaw goynnana» yaagiyaawaa. (24:15)

Shemppatuwaa ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Kanaanne S'oonettussaa 1:1–12:24

Biittaa Gishuwaa 13:1–21:45

Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa 13:1-33

Yorddaanoosappe Wulahaa Baggana De'iyaa Biittaa 14:1–19:51

Bak'atti Attiyaa Katamatuwaa 20:1-9

Leewatuwaa Katamatuwaa 21:1-45

Dolahaappe Yeedda Yaratuu Barenttu sa'aa Simusaa 22:1-34

Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa 23:1-16

Seekeman K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'ussaa 24:1-33

Kanaane S'oonettussaa

(1:1–12:24)

S'oossay Iyyaassa Azazeedda

¹ S'oossaa k'oomay Muse hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Musa maaddiyaa Neewe na'aa Iyyaasa, hawaadan yaageedda;

² «Ta k'oomay Muse hayk'k'eedda. Hewaa diraw neeninne ha Asay ubbay denddiide taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa gadiyaa gelanaw hawaa Yorddaanoosa shaafaa pinnite.

³ Taani Musew odeeddawaadan, hinttenttu gedii yed'd'iyaa sa'aa ubbaa taani hinttenttoo immaad.

⁴ Hinttenttu zaway Neegeeba Bazzuwaappe denddiide, Liibaanoosa Deriyaa gakkanaassa; Efiraas'iisa geetettiyaa wogga shaafaappe denddiide, Hiitetuwaa gadiyaa ubbaanna gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaasa.

⁵ Neeni de'eedda laytsaa ubbaan ay asayenne neena olettiide te'enna. Taani Musena gideeddawaadan, neenanakka gidana; taani neena ubbakka yeggikkenne aggikke.

⁶ Minna; s'ala! Ayaw gooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa neeni ha asaa laatissanaassa.

⁷ Minna; loytsa s'ala! Ta k'oomay Muse neena azazeedda Wogaa ubbaa minisaade naaga. Neeni biyaasa'aa ubbaan new suurana mala, aappe ushechcha woy haddirssa booppa.

⁸ Ha Wogaa Mas'aafay ne doonaappe shaaketto; an s'aafetteeddawaa ubbaa minisaade naaganaw, gallassinne k'amma Aa k'oppa. Yaatooppe, new ubbabaykka injjetananne giigana.

⁹ Minna; s'ala! Ne biyaasa'aa ubbaan taani Goday ne S'oossay neenana de'iyaa diraw, yayyoppa! Hirggoppa! gaade taani neena azazaad» yaageedda.

Iyyaasu Asaa Azazeedda

¹⁰ Hewaappe guyye Iyyaasu asaa kaappatuwaa hawaadan yaageedda;

¹¹ «Biite; Asay dunkkaano saanna aad'd'i biidde, asaa, «Hintte shink'k'aa giigissite; heezzu gallassaa gidдон, S'oossay hinttenttu S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinniita» yaagiide odite» yaageedda.

¹² Iyyaasu, Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa hawaadan yaageedda;

¹³ «S'oossaa k'oomay Muse hinttentta azazeeddawaa hassayite. I hinttentta, «S'oossay hinttenttu Goday hinttentta shemppissana; ha biittaakka hinttenttoo immana» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Hinttenttu machatuu, hinttenttu naanayne hinttenttu mehii Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsana Muse hinttenttoo immeedda gadiyaan de'ishshino. Shin hinttenttu olanchchatuu barenttu ola miishshaa oyk'k'iide, hinttenttu dabbatuwaappe sintsa s'eeran olettanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnino. S'oossay hinttentta shemppisseeddawaadan, untunttakka shemppissana gakkanaasinne S'oossay hinttenttu S'oossay untunttookka immiyaa gadiyaa untunttu laattana gakkanaw, untuntta maaddite. Hewaappe guyyiyaan simmi biide, S'oossaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsan away doliyaa baggana immeedda hinttenttu gadiyaan de'ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe untunttu Iyyaasa, «Neeni nuuna azazeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; neeni kiittiyaa sa'aa hak'anne baana.

¹⁷ Musew ubaban azazetteeddawaadan, newukka azazettana. S'oossay ne S'oossay Musena ittippe gideeddawaadan, neenanakka ittippe gido.

¹⁸ Ne azazoo makkaliyaawenne ne azazeeddawaa ayaanne azazettenan is's'iyaaawe hayk'k'o. Neeni minna; s'ala!» yaageeddino.

2

Iyyaasu Geediyaawantta Yaarikko Kiitteedda

¹ Neewe na'ay Iyyaasu gadiyaa geeddiyaa laa"u asatuwaa Shiis'ima geetetiyyaa sa'aappe k'osuwaan kiittiidde untuntta, «Biite; gadiyaa geeddite; Yaarikko katamaa k'ay dumma geeddite» yaageedda.

Hewaappe untunttu biide, Ra'aabo geetetiyyaa sharmus'atti soo ak'anaw geleeddino.

² Yaarikko kaatii, «Israa'eeliyaa asaappe kiitetteeddawanttu ha gadiyaa geeddanaw k'amma yeeddino» giyaa oduwaa siseedda.

³ Yaarikko kaatii Ra'aabiw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne soo yiide geleedda asatuwaa kessaade imma. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaa ubbaa geeddanaw yeeddino» yaageedda.

⁴ Shin mishirata he laa"u asatuwaa k'osa diggaade, hawaadan yaagaaddu; «Ee asatuu taakko yeeddino; shin untunttu hak'appe yeedenttonne taani erabeykke.

⁵ Omarssi katamaa penggiyaa gorddana haniyaa wode, untunttu kesiide beeddino; untunttu hak'a beeddinontto taani erikke. Elleelli kaalliyaawaa gidoope, hinttenttu untuntta oyk'k'anita» yaagaaddu.

⁶ Shin Ra'aaba asatuwaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa kessaade, suufiyaa geetettiyaa mayuwaa kesiya talbbaa dalaa dooriyaa gidдон untuntta k'osa wotsaaddu.

⁷ Yaatina, asatuu geediyaawantta koyanaw kesiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Koyiyaawanttu katamaappe kesoonini, katamaa penggii gorddettedda.

⁸ Geediyawanttu gem"ishanaappe kasetaade, Aa untunttukko pude kessaade, untuntta hawaadan yaagaaddu;

⁹ «S'oossay ha gadiyaa hinttenttoo immeeddawe, hinttenttu nuuna wolk'k'aama yashshaa yashshiyaawaanne ha gadiyaan de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo hirggaa hayk'k'iyawaa taani eray.

¹⁰ Ayaw gooppe, Gibs'e gadiyaappe hinttenttu kesseedda wode, hinttenttu sintsan Zo'o Abbaa S'oossay wooti melisseeddenttonne nuuni siseeddo. K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amooore gadiyaa kaatetuwaa laa"atuwaa, Sihoonanne Ooganne hinttenttu wooti ubbaanna d'aysseeddenttonne siseeddo.

¹¹ Nuuni hewaa siseedda wode, nu wozanay kolddeedda; Asay ubbay hinttenttoo s'aliyaawaa aggi basheedda. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu S'oossay bolla saluwaanikka garssa sa'aanikka S'oossaa.

¹² Hewaa diraw, taani hinttenttoo keekeeddawaadan, hinttenttukka ta aawuwaa golliyaa asaw keekanaadan taw S'oossan hewawukka amantsiyaa malaataa immite.

¹³ Ta aawuwaanne ta daayo, ta ishātuwaanne ta michchetuwaa untunttussa gideeddawaa ubbaa pas'a aggite; nuuna hayk'uwaappe ashshite» yaagaaddu.

¹⁴ He asatuu, «Nuuni ootseeddawaa neeni odennan aggina, nuuni new c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polana d'ayooppe, S'oossay nuuna wod'o! S'oossay ha gadiyaa nuw immiyaa wode, nuuni new ammanettananne keekana» yaageeddino.

¹⁵ Ra'aaba de'iyaa keetsay katamaa dirssaana oyk'k'etiide kees'etti utteedda diraw, maskkootiyaanna wodoruwaa duge yeddaade, an duge wotsaaddu.

¹⁶ Ra'aaba untuntta, «Hinttena koyiyaawanttu demmenna mala, deriyaa biide untunttu simmana gakkanaw, yaan heezzu gallassaa k'osettishshite. Hewaappe guyyiyaan hinttenttu biyaasa'aa biite» yaagaaddu.

¹⁷⁻¹⁸ Asatuu izo, «Nuuni ne gadiyaa geliyaa wode, ha zo'o wodoruwaa neeni nuuna kesseedda maskkootiyan k'achchana d'ayooppenne ne aawuwaa, ne daayo, ne ishātuwaanne ne soo asaa ubbaa neekko soo ahana d'ayooppe, neeni nuuna c'aak'k'iseedda c'aak'uu nuw gometenna.

¹⁹ Ooninne ne sooppe kare ogiyaa kesiide hayk'k'intto, hewe Aa gome; nuuni hewan ooshettokko. Neenana soon ittippe de'iyawe kushiyan boshettooppe, Aa suutsaa gomii nuuna gakko.

²⁰ Shin nuuni ootseeddawaa neeni odooppe, neeni nuuna c'aak'k'etseedda c'aak'uu nuw gometenna» yaageeddino.

²¹ Hewaappe guyye iza, «Hinttenttu geeddawaadan hano» gaade, untuntta moyzzaaddu. Untunttu beeddawaappe guyyiyaan, he zo'o wodoruwaa maskkootiyan k'achchaaddu.

²² Unttuntu pude gezziyaa biide, yaan k'osetteeddinno; yeder-ssiyaawanttu Yaarikko simmana gakkanaw, unttuntu yaan heezzu gallassaa gam"eeddino. Yederssiyaawanttu ogiyaa ubbaan koyeeddino; shin unttunta demmibeeykkino.

²³ Hewaappe guyyiyaan he laa"u asatuu deriyaappe wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaakka pinniide, Neewe na'aa Iyyaasukko simmiide yeeddino. Barena gakeeddawaa ubbaa aw odeeddino.

²⁴ Unttuntu Iyyaasa, «S'oossay tumu biittaa ubbaa nuw aatsi immeedda. K'ay gadiyaan de'iyaa Asay ubbay nuw yashshaa kolddeedda» yaageeddino.

3

Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa Pinneedda

¹ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wontta guuran denddeeddino. Unttuntu Shiis'ima geetettiyaa sa'aappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaakko biide pinnennan yaan gam"eeddino.

² Heezzu gallasaappe guyyiyaan, kaappatuu unttuntu dunkkaaneedda sa'aan simeretteeddino.

³ Asaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne Aa tookkeedda Leewiyaa zare k'eesetuwaa be'iyaa wode, hinttenttu dunkkaaneedda sa'aappe denddiide, unttunta kaallite.

⁴ Hinttenttu kase ha ogiyaanna bi erenna diraw, hinttenttu baana ogiyaa unttuntu hinttentta bessana. Shin k'aalaa c'aak'uwa Taabootaakko shiik'oppite; K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe laa"u sha"a wad'aa gidiyaawaa keeshshaa haakuwaan ek'k'ite» yaageeddino.

⁵ Iyyaasu asaa, «Hinttenttu huup'iyaw geeyite; ayaw gooppe, S'oossay wontti hinttenttu gidдон maalalissiyaabaa ootsanawaa» yaageedda.

⁶ K'ay Iyyaasu k'eesetuwaa, «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'ite» yaagiide odeedda. K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'eeddino.

⁷ S'oossay Iyyaasa, «Taani Musena gideeddawaadan, neenana gidanawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay erana mala, hachche unttuntu sintsan taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsanaw doommana.

⁸ Neeni K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa k'eesetuwaa, «Yorddaanoosa Shaafaa doonaw gakkiiyaa wode, haatsaan geliide ek'k'ite» yaa-gaadde azaza» yaageedda.

⁹ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Haa yiite; S'oossaa hinttenttu S'oossaa k'aalaa sisite.

¹⁰ De'uwaa S'oossay hinttenttu gidдон de'iyawaanne I tumuppe Kanaane-tuwaa, Hiitetuwaa, Hiiwetuwaa, Parzzetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amoo-re-tuwaanne Yaabuusatuwaa hinttenttu sintsaappe kessanawaa hinttenttu er-anawe,

¹¹ sa'aa ubbaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay hintteppe sintsatiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa wodiyaanna.

¹² Ha"i Israa'eeliyaa zaratuwaappe tammanne laa"u asatuwaa doorite; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido.

¹³ Sa'aa ubbaa Godaa, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesetuwaa gedii Yorddaanoosa haatsaa bochchiyaa wode, k'ommoppe duge goggiyaa Yorddaanoosa haatsay ek'k'ana; itti sa'aa shiik'iide dooret-tana» yaageedda.

¹⁴ Asay Yorddaanoosa Shaafaa pinnanaw barenttu dunkkaaniyaappe kesseedda wode, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu asaappe sintsan hametteeddino.

¹⁵ Katsaa c'akkiyaa wodiyaan ubbaan Yorddaanoosa Shaafay kuntseedda. Gidooppenne, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gakkina, untunttu gedii haatsaa gas'aa yed'd'eedda wode,

¹⁶ k'ommoppe duge goggiyaa haatsay ek'k'i aggeeda; hini darssi haako san, S'arttaana giya saan de'iyaa Adaama geetettiyaa kataman itti sa'aa shiik'iide dooretteedda. Duge Aaraba gad'an de'iyaa Mas'ine Abbaw goggiyaa haatsay k'ay ubbay duus's'iide atti basheedda. Yaatina, Asay Yaarikko katamaa hefintsa pinneedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay mela gadiyaa yed'd'iide pinniyaa wode, Asay ubbay pinniide wurana gakkanaw S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон mela biittan ek'k'eeddinno.

4

Hassayissiyaa Shuchchatuwaa Esseeddino

¹ Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinniide wureedda wode, S'oossay Iyyaasa,

² «Israa'eeliyaa asaappe tammanne laa"u asatuwaa doora; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido.

³ Yaataade untunttu, «Yorddaanoosa Shaafaa gidдон k'eesatuwaa gedii ek'k'eedda sa'aappe tammanne laa"u shuchchatuwaa akkite; he shuchchatuwaa tookki afiide, hachche k'amma hinttenttu ak'iyaa sa'aan wotsite» yaagaade azaza» yaageedda.

⁴ Iyyaasu Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa ittuwaa akkiide, tammanne laa"u asaa dooreeddawantta s'eeseedda.

⁵ Untunttu, «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay de'iyaa sa'aa guyye Yorddaanoosa Shaafaa geliide Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan, ubbaykka itti itti shuchchaa hinttenttu hashiyaan tookkite.

⁶ Ha shuchchatuu S'oossay hachche ootseeddawaa hinttentta hassayissiyaa malaataa gidino. Wodeppe hinttenttu naanay hinttentta, «Ha shuchchatuu ayibabee?» yaagiide oochchiyaa wode,

⁷ hinttenttu, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan Yorddaanoosa Shaafay gogetsaa aggiide ek'k'eeddawaa Israa'eeliyaa asaa med'inaw hasayissiino. K'aalaa c'aak'uwa Taabootay pinnishin, Yorddaanoosa haatsay shaaketteedda yaagiide untunttoo odite» yaageedda.

⁸ Israa'eelatuu Iyyaasu azazeeddawaadan ootseeddino. S'oossay Iyyaasoo odeeddawaadan, Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan asatuu tammanne laa"u shuchchatuwaa Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe akkeeddino; tookki ahiide, barenttu ak'iyaa sa'aan wotseeddino.

⁹ Iyyaasu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'k'eedda sa'aan, hara tammanne laa"u shuchchatuwaa esseedda; he shuchchatuu hachche gakkanaw yaan de'iino.

¹⁰ S'oossay Iyyaasa azazeeddawaa ubbaa Asay polana gakkanaw, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'k'iide gam"eeddino; Muse Iyyaasa azazeedda azazuukka hewaa.

Asay elleelliidde shaafaa pinneedda.

¹¹ Asay ubbay pinneeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaynne k'eesatuu Asay s'eellishin pinneeddino.

¹² Muse azazeeddawaadan, Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggay ola miishshaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaa sintsanna pinni utteeddino.

¹³ Unttuntu paydu oytamu sha"a gidiyaawaa. Unttuntu S'oossaa sintsan, Yaarikko matan de'iyaa dembban olaw salppeeddino.

¹⁴ He gallassi S'oossay Iyyaasa Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda. Hewaa diraw Musa bonchcheeddawaadan Iyyaasakka Aa de'uwaa laytsaa ubbaan bonchcheeddino.

¹⁵ S'oossay kase Iyyaasa,

¹⁶ «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaappe kessanaadan azaza» yaagiide odina,

¹⁷ Iyyaasu k'eesetuwa, «Yorddaanoosa Shaafaappe kesite» yaagiide azazeedda.

¹⁸ S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe kesiide mela biittaa untuntu yed'd'eeddawaan, ellekka Yorddaanoosa haatsay bare sa'aa simmiide kase goggiyaawaadan gas'aa gakkanaw kumiidde, gogetsaa doommeedda.

¹⁹ Asay koyro aginaan he aginaw tammannta gallasan Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikkona away doliyaa baggan zawatiyaa Gelggalan dunkkaaneeddino.

²⁰ Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe ayetteedda tammanne laa'u shuchchatuwaa Gelggalan esseedda.

²¹ Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Wodeppe hinttenttu zaratuu barenttu aawotuwa, «Ha shuchchatuu aybabee?» yaagiide oochchiyaa wode,

²² «Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa mela biittaa yed'd'iide pinneeddawaa hassayissiyaawantta» yaagiide odite.

²³ Nuuni pinnana gakkanaw, S'oossay nu S'oossay Zo'o Abbaa kase nu sintsan melisseeddawaadan, hinttenttukka pinnana gakkanaw, S'oossay hinttenttu S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa hinttenttu sintsan melisseedda.

²⁴ Hewaa I ootseeddawe sa'aan de'iyaa Asay ubbay S'oossaa wolk'k'ay ay keeshshaa gitentto eranaadaaninne hinttenttukka S'oossaw, hinttenttu S'oossaw, med'inaw yayanaadaana» yaageedda.

5

¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwa kaatetuunne Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide de'iyaa Kanaanetuu kaatetuu ubbay, Israa'eeliyaa Asay pinnana gakkanaw S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa haatsaa melisseeddawaa siseedda wode, untuntu wozanay kolddeedda. Untuntu Israa'eeliyaa asaana gaketanaw s'alibeykkino.

Israa'eeliyaa Attuma Asay K'as's'aretteedda

² He wode S'oossay Iyyaasa, «Saliyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissaade, Israa'eeliyaa attuma asaa beniwanttuwaadan ha"ikka k'as's'araa» yaageedda.

³ Iyyaasu saliyyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissiide, K'as's'araa Deriyaa geetettiyaa sa'aan Israa'eeliyaa asaa k'as's'areedda.

⁴ I hewaa ootseedda gaasuu: Gibbs'eppe keseedda asan laytsay olaw gakeedda attuma Asay ubbay Gibbs'eppe biidde woran hayk'k'eedda.

⁵ Gibbs'eppe keseedda attuma Asay ubbay k'as's'aretteedda; shin woran yuuyyiyaa wode yeletteedda attuma naanay ittuunne k'as's'arettibeenna.

⁶ Israa'eeliyaa Asay S'oossaw azazettenan is's'eedda diraw, Gibs'eppe ke-siyaa wode laytsay olaw gakkeedda attuma Asay ubbay hayk'k'iidde wurana gakkanaw woran oytamu laytsaa yuuyyeedda. Hewenne, S'oossay unt-tunta, «Eessayne maatsay goggiyaa aradda gadiyaa, taani kase hinttenttu mayza aawaatoo immana geedda he gadiyaa hinttenttu be'ikkita» geedda k'aalay polettanaadaana.

⁷ Hewaa diraw S'oossay untunttu naanaa untunttu sa'aan dentseedda; Iyyaasu k'as's'areeddawanttukka hewantta. Untunttu k'as's'arettibeen-na dirassa.

⁸ Asay ubbay k'as's'aretteeddawaappe guyyiyaan, untunttu maytsay pas'ana gakkanaw barenttu dunkkaaneedda sa'aan gam"eeddino.

⁹ S'oossay Iyyaasa, «Hachche taani Gibs'etuwa boriyaa hintteppe diggaad» yaageedda. He sa'aa suntsay hachche gakkanaw Gelggala* geetettee.

¹⁰ Israa'eeliyaa Asay Yaarikko dembban Gelggala giyaa saan dunkkaani-de, aginaw tammanne oyddentso gallassi omarsseeddawan Paasigaa Baalaa bonchcheedda.

¹¹ Paasigaappe guyyiyaan wonttetsa gallassi, biittan doliyaa katsaa ayfiyaa irshshuu gelibeenna ukitsaanne s'iis'etteedda tishaa meedda.

¹² He biittan doliyaa katsaa meedda wonttetsa gallassi man-nay bukkiyaawaa aggi basheedda. Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay mannaa demmibeenna. He wodiyaappe doommiide untunttu Kanaan-en doliyaa katsaa miidde de'eeddino.

Iyyaasanne Adaa Oyk'k'eedda Bitaniyaa

¹³ Iyyaasu Yaarikko matan de'iyaa wode, d'ok'k'u giide s'eelliide, itti bitanii mashshaa shod oyk'k'iide, bare sintsan ek'k'eeddawaa be'eedda. Iyyaasu aakko shiik'iide, «Neeni nu bagga aseeyye nu morkkatuwaa bagga asee?» yaageedda.

¹⁴ Bitanii, «Taani O baggakka gidikke. Shin taani S'oossaa olanchchatuu gadaawaa gidaade ha"i yaad» yaageedda.

Iyyaasu sa'aan kunddi goynniide, «Ta goday bare k'oomaw odiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁵ S'oossaa olanchchatuwaa gadaaway, «Neeni ek'k'eedda sa'ay geeshsha gideedda diraw, ne gediyaappe c'aammaa kessa» yaageedda. Iyyaasu I geeddawaadan ootseedda.

6

Yaarikko Kunddeedda

¹ Israa'eeliyaa asaw yayyeedda gaasuwaan Yaarikko katamaa dirssaa penggetuu gorddettiide naagettiino; katamaa gelanawunne katamaappe kes-anaw danddayiyaa ooninne baawa.

² Med'ina Goday Iyyaasa, «S'eella, taani Yaarikko katamaa Aa kaatiyaanna Aa mino olanchchatuwaakka ne kushiyan aatsaade immaad.

³ Neeninne ne olanchchatuu salppiide, usuppun gallassay gakkanaw hachche hachche katamaa dirssaa itti gede yuuyyi aad'd'ite.

⁴ K'ay laappun k'eesatuu dorssatuwaa kac'iyaaappe kesseedda laappun malakatatuwaa oyk'k'iide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsanna hamettino. Laappunsa gallassi k'eesatuu malakatatuwaa punnishin, olanchchatuu salppiide, ittippe katamaa laappu gede yuuyyi aad'd'ite.

5:6 Pay. 14:28-35 * 5:9 Gelggala: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Diggeedda» woy «Gondorsseedda» giyaawaa malatee. 5:10 Kes. 12:1-13 5:12 Kes. 16:35

⁵ Hewaappe guyyiyaan malkkatatuwaa punuwaa goochchiide punniyaawaa sisiyaa wode, ellekka Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasso. Yaatooppe katamaa dirssaa gimbbii kunddina Asay ubbay sintsaw lawuhu giide gelana» yaageedda.

⁶ Neewe na'ay Iyyaasu k'eesetuwwa s'eegiide, «Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkite; hintteppe laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa oyk'k'iide, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsaw aad'd'iide hamettino» yaageedda.

⁷ Asaa, «Sintsaw biite; katamaa yuuyyi aad'd'ite; olaw giigeeddawanttukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hamettino» yaagiide azazeedda.

⁸ Iyyaasu asaw haasayeeddawaadan, laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa Med'ina Godaa sintsan oyk'k'iide, punniidde hametteed-dino; k'ay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay untuntta kaalleedda.

⁹ Olaw giigeeddawanttu malakatatuwaa punniyaa k'eesatuwaa sintsan biyaa wode, guyyenna naagiyaa olanchchatuu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiya ubbaan malakatatu punettiino.

¹⁰ Shin Iyyaasu asaa, «Taani hinttentta, «Waassite!» gaana gallassay gakkanaw, ola waasuwwa waassoppite; hinttenttu k'aalay sisettoppo; itti k'aalakka k'aattoppite. Gidin he wode waassite!» yaagiide azazeedda.

¹¹ Yaatiide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay tookettiide, he katamaa itti gede yuuyyi aad'd'anaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan Asay bare dunkkaaneedda sa'aa simmiide, k'ammaa yaan ak'eeda.

¹² Wonttetsa gallassi Iyyaasu guuriide denddeedda; k'eesatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeeddino.

¹³ Laappun malakatatuwaa oyk'k'iide laappun k'eesatuu sintsaw aad'd'iide, malakatatuwaa punniidde Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hametteeddino. Olaw giigeeddawanttu hinttuttuppe sintsanna hametteeddino; guyyenna naagiyaa olanchchatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiya ubbaan malakatatu punettiino.

¹⁴ Laa"entso gallassi katamaa itti gede yuuyyi aad'd'iide, barenttu dunkkaaneedda sa'aa simmeeddino. Usuppun gallassaa gakkanaw hewaadan haneeddino.

¹⁵ Laappunsa gallassi s'alk'k'ii doliyaa wode denddiide, kasewaadan kata-maa laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedino. Katamaa untunttu laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedawe he gallassi s'alalaana.

¹⁶ Laappunsa yuushshan, k'eesatuu malakatatuwaa punniyaa wode, Iyyaasu asaa, «Med'ina Goday katamaa hinttenttoo aatsiide immeedda diraw, waassite!

¹⁷ Katamayenne katamaa gidдон de'iyaa bay ubbay Med'ina Godaw shek'etowaa gidiide, d'ayanaw besse. Nuuni gadiyaa geeddanaw kiitteedda asatuwaa k'osaade ashsheeda diraw, sharmus'iyaa Ra'aabanne I son izina ittippe de'iyaa asaa s'alalay attanawaa.

¹⁸ Shin hinttenttu shek'k'a gideeddabaappe ayaanne akkenaadan hint-tenttu huup'iyaw naagettite. Shek'k'a gideeddabaappe hinttenttu akkooppe, Israa'eelatu dunkkaaneedda sa'aa bayiyaa sa'aa ootsanita; yaatiide he sa'aw metuwaa ahanita.

¹⁹ Birayenne work'k'ay ubbay, k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda miishshatuu ubbay Med'ina Godaw geeyeeddawaa gidino. Untunttu Med'ina Godaa miishshaa minjjiyaa sa'aan de'ino» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw malakatatu punettina Asay waasseedda. Malakatatu punuwaan Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda; ellekka katamaa dirssaa gimbbii kunddi aggeeda! Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay sintsaw lawuhu gi gelinne katamaa oyk'k'i aggeeda.

²¹ Kataman shemppuwaanna pas'a de'eeddawaa ubbaa, mac'c'awaa at-tumawaa, naanatuwaa c'ima, miizzaa, dorssaanne hariyaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda.

²² Iyyaasu biittaa geeddanaw kiitetteedda laa"u asatuwaa, «Sharmus'atti Ra'aabi soo biide kase hinttenttu iziw c'aak'k'eeddawaadan, izonne iziw de'iyawaa ubbaa gas'aa kessite» yaageedda.

²³ Biittaa geeddeedda wodallatu biide, Ra'aabo, I aawuwaa, I daayo, I ishatuwaanne iziw de'iyawaa ubbaa gas'aa kesseeddino. Israa'eeliyaa Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'ana wotseeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan katamaanne Aa giddon de'iyawaa ubbaa taman s'uuggeeddino; shin biraanne work'k'aa k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda miishshatuwaa Med'ina Godaa miishshaa minjjiyaa sa'aan wotseeddino.

²⁵ Shin Iyyaasu sharmus'atto Ra'aabo I aawuwaa soo asaananne iziw de'iyaa ubbabaanna hayk'k'uwaappe ashsheeda. Ayaw gooppe, Iyyaasu Yaarikko katamaa geeddanaw kiitteenne asatuwaa iza kase k'osaade ashshaadu. Izi zaratuu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa biittan de'iino.

²⁶ He wode Iyyaasu:
«Denddiide ha Yaarikko katamaa
zaaretsi kees's'iyaa uray,
Med'ina Godaa sintsan,
shek'etteeddawaa gido.
Biro baasuwa baasiya wode,
Aa bayira na'ay hayk'k'o.
Penggiyaa essiyaa wode,
Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'o»
yaagiide shek'k'eedda.

²⁷ Med'ina Goday Iyyaasunna gideedda; Iyyaasu waarii biittaa ubbaa gakeedda.

7

Akaana Nagaraa

¹ Israa'eeliyaa Asay S'oossaw ammanettennan is's'iide, s'iine gi wotseed-dabaappe akkeedda. Hewaa akkeeddawe Akaana; Akaani Karmma na'aa; Karmmi Zimira na'aa; Zimiri Yihudaa zariyaa gideedda Zaraaha na'aa. Yaatina, S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'eedda.

² Iyyaasu Yaarikkon de'iidde Beetele katamaappe away doliyaa baggana Beeti-Aweena giyaasaa matan de'iyaa Ayi geetettiyyaa katamaa asaa kiitti-idde, «Biite; he biittaa geeddite» yaageedda. Asatuu biide, Ayi katamaa geeddeeddino.

³ Geeddeedda asatuu Iyyaasukko simmi yiide, «Ubbaa Asay Ayi katamaa olanaw baana koshshenna; laa"u woy heezzu sha"a asaa yedda. Yan ama-reeda Asay de'iyaa diraw, Asay ubbay daaburoppo» yaageeddino.

⁴ Yaatina, heezzu sha"a gidiyaa asatuu olettanaw Ayi katamaa beeddino. Shin untunttu Ayi katamaa asaa sintsaappe bak'atteddino.

⁵ Ayi katamaa dirssaa penggiyaappe doommiide, shuchchaa k'oo'iyaa sa'aa gakkanaw Israa'eeliyaa asaa yedersseeddino; deriyaa dugetsan hattanmanne usuppun gidiyaa asaa wod'eeddino. Hewan asaa wozanay kolddiide, haatsaa kesseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu kayyottiide, bare mayuwaa peed'iide S'oossaa Taabootaa sintsan omarssi gakkanaw guufanneedda. Israa'eeliyaa c'imatuukka aawaadan haneeddino; barenttu huup'iyankka baanaa k'oleeddino.

⁷ Hewaappe, Iyyaasu hawaadan yaageedda; «hay poora! Ubbaa Mooddiyaa S'oossaw, nuuna Amooore asaw aatsa immaade wurssissanaw ayaw Yorddaanoosa Shaafaa pintsaa ahaad? Nuuni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintaa baggan atteedo gideerokko!

⁸ Abeet Godaw, Israa'eeliyaa Asay s'oonettiide, bare morkkatuwaa sintsaappe bak'atoope, taani waagoo?

⁹ Kanaanetuunne ha biittan de'iyaa Asay ubbay ha yewuwaa sisiide, nuuna dooddanawantta; gadiyaappekka d'ayssanawantta. Simmi, ne wolk'k'aama sunsaw neeni ootsiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁰ S'oossay Iyyaasa, «Dendda ee"aa! Hawaadan ayaw gufannaad?

¹¹ Israa'eeliyaa Asay nagaraa ootseedda; taani untuntunna c'aak'k'etteedda ta c'aak'uwa aad'd'eeddino. Untunttu tsiine geetetteedda miishshatuwaappe akkeeddino; wuu"eeddino; worddoteeddino. K'ay he miishshaa untunttu barenttu miishshaanna gatsi wotseeddino.

¹² Hewaa diraw, Israa'eelatuu barenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykkino. Untunttu d'ayanaw bessiyaa diraw, barenttu morkkatuwaa sintsaappe bak'atteedino. Tsiine geetetteedda miishshaa hinttenttu matan de'iyawaa hinttenttu d'ayssana d'ayoope, hawaappe sintsaw taani hinttentunna gidikke.

¹³ «Dendda; asaa geeshsha. Untunttoo hawaadan yaagaadde oda; «Wonttiw hinttenttu huup'iyaw geeyite. S'oossay Israa'eeliyaa S'oossay hinttentta; «Israa'eelatoo, tsiine geetetteedda miishshay hinttenttu matan de'ee. Hinttenttu he miishshaa hinttenttu mataappe diggana gakkanaw, hinttenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykkita» yaagee.

¹⁴ Wontta guura, hinttenttu zariyaan zariyaan shiik'ina S'oossay, «Hawaa» geetettiyyaa zarii, bare yaran yaran shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyyaa yaray bare soo asan asan shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyyaa soo Asay itti itti Asay taraan taraan shiik'ana.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan tsiine geetetteeddawana oyk'k'etteedda asay, barewaa ubbaanna taman s'uugettana. Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalaa c'aak'uwa I aad'd'iidde, Israa'eeliyaa asaa giddon kawushshabaa ootseedda» yaaga» yaageedda.

¹⁶ Iyyaasu wonttetsa gallassi guuran denddiide, Israa'eeliyaa asaa zariyaan zariyaan shiishshina Yihudaa zarii aketeedda.

¹⁷ Yihudaa zarii shiik'ina, Zaraaha yaray aketeedda; Zaraaha yaray shiik'ina, Zimira soo Asay aketeedda.

¹⁸ Zimira soo Asay shiik'ina, wurssetsan Zimira na'aa na'ay, Karmma na'ay Akaani aketeedda.

¹⁹ Hewaappe, Iyyaasu Akaana, «Ta na'aw, S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa bonchcha; Aa galataa. Ane neeni ootseeddawaa taw k'osennan oda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Akaani Iyyaasa, «Ee tuma! Taani S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa naak'k'aad. Taani ootseeddawe hawaa:

²¹ nuuni omoodeedda miishshaa gidдон taani itti lo'iyaa Baabloone gadiyaa kaabbaa, laa"u s'eetu s'agaraa biraanne bagga kiilo gidiyaa work'k'aa be'aaddi; akkanaw amotteedda diraw akkaad. Yaataade ta dunkkaaniyaa gidдон biittaa garssan k'osaad; biraykka ubbaappe garssana de'ee» yaageedda.

²² Iyyaasu asaa kiittina, untunttu dunkkaaniyaa wos's'iide geliyaa wode, dunkkaaniyaa gidдон miishshaa k'ossi wotseeddawaa demmeeddino; bi-raykka miishshatuwaappe garssana de'ee.

²³ Kiitettiide beedda asatuu miishshaa dunkkaaniyaa giddoppe akkiide, Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheeddino; S'oossaa sintsan wotseeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaana bi-raa, kaabbaa, work'k'aa, Aa attuma naanaanne mac'c'a naanaa, Aa miizzaa, haretuwaanne dorssatuwaa, Aa dunkkaaniyaanne aw de'iyawaa ubbaa akkiide, Metuwaa Wombbaa giyaasaa aheeddino.

²⁵ Iyyaasu Akaana, «Ha metuwaa nu bolla ayaw ahaad? S'oossay hachche ne bollakka metuwaa ahana» yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaanne Aa soo asaa shuchchaan c'addi wod'iide, aw de'iyawaa ubbaa taman s'uuggeedda.

²⁶ Untunttu Akaana bollan hachche gakkanaw de'iyaa daro shuchchaa keeleeddino. Yaatina, S'oossay bare ees's'iyaa hank'k'uwwaa zaareedda. Hachche gakkanaw he sa'ay Metuwaa Wombbaa geetetteeddawe hawaassa.

8

Ayi Katamay S'oonetteedda

¹ S'oossay Iyyaasa, «Yayyoppa; hirgoppa! Olanchchatuwaa ubbaa neenana akkaade, Ayi katamaa olanaw kesa. Ayi katamaa kaatiyaa, Aa asaa, Aa katamaanne Aa biittaa taani ne kushiyan aatsaade immaad.

² Neeni Iyaarkko katamaanne Aa kaatiyaa d'aysseeddawaadan, hewaaddankka Ayi katamaanne Aa kaatiyaa d'ayssa. Shin, bonk'k'eedda omooduwaanne di"eedda mehiyaa hinttenttoo akkite. Katamaappe guyye baggana muggiide naagiyaa olanchchatuwaa wotsa» yaageedda.

³ Iyyaasunne olanchchatuu ubbay Ayi katamaa olanaw denddeeddino. Iyyaasu bare olanchchatuwaa giddoppe hattamu sha"a gidiyaa mino olanchchatuwaa dooriide, k'amman yeddeedda.

⁴ Untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «sisite, katamaappe guyye baggana muggiide naagite. Katamaappe haakkiide booppite; ubbaykka giigiide naagite.

⁵ Taaninne taananna de'iyaa Asay ubbay katamaakko shiik'ana. He wode Ayi katamaa Asay kasewaadankka nuuna olana giide kessana; nuuni untuntuppe bak'atana.

⁶ Katamaappe untunttu wuri kessana gakkanaw, nuuni untunttoo wos's'ana; yaatoppe untunttu, «Kasewaadankka Israa'eelatuu nu sintsaappe bak'atiino» yaagana.

⁷ He wode hinttenttu muggeedda sa'aappe kesinne, katamaa oyk'k'i ag-gana; S'oossay hinttenttu S'oossay katamaa hinttenttu kushiyan aatsi im-mana.

⁸ Katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay azazeeddawaadan taman s'uuggite. Simmi taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.

⁹ Iyyaasu olanchchatuwaa yeddina untunttu muggiyaa sa'aa biide Ayi katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Beeteleppenne Ayippenne

gidduwaan muggiide naageeddino. Shin Iyyaasu he gallassi k'amma asaana ittippe ak'eeda.

¹⁰ Wonttetsa gallassi guuran Iyyaasu denddiide, olanchchatuwaa salppis-seedda; yaatiide inne Israa'eeliyaa c'imatuunne olanchchatuwaa kaaletsi-idde Ayi katamaa beeddino.

¹¹ Aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay biide, Ayi katamaa matiide kata-maappe huup'issa baggana dunkkaaneeddino; untuntuppenne Ayi kata-maappenne gidduwaan wombbay de'ee.

¹² Iyyaasu ichcheshu sha"a olanchchatuwaa afiide, katamaappe away wulliyaa baggana, Beeteleppenne Ayippe gidduwaan mugganaadda wot-seedda.

¹³ Katamaappe huup'issa baggana de'iyaa olanchchatuwaanne kata-maappe away wulliyaa baggana muggi utteedda olanchchatuwaa ubbaa sa'aa oytseedda. He gallassi k'amma Iyyaasu he wombban ak'eeda.

¹⁴ Ayi katamaa kaatii hewaa be'eedda wode, inne Aa olanchchatuunne ubbay guuran elleelli denddiide, Arabiyaa duge afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaana olaa gaketanaw yeeddino; shin kaatii katamaappe guyye baggana muggi utteedda olanchchatuu de'iyaaawaa eribeenna.

¹⁵ Iyyaasunne Israa'eeliyaa ubbayenne s'oonetteeddawaa malatiide, untunttu sintsaappe bazuwaa simmiide bak'attedino.

¹⁶ Ayi kataman de'iyaa Asay ubbay untuntta yederssanaw s'eegettiide Iyyaasa yederssiidde katamaappe haakkiide beeddino.

¹⁷ Ayininne Beeteelen de'iyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa yederssanaw wuri kes diggina, katamay naagiyaawe baynnan c'oo dooyaa atteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa, «Ne kushiyan de'iyaa tooraa Ayi katamaakko zaaraadde dentsa. Ayaw gooppe, taani Ayi katamaa ne kushiyan aatsaade immana» yaageedda. Iyyaasu bare tooraa kata-maakko zaariide dentseedda.

¹⁹ Iyyaasu tooraa yaa zaariide dentseedda wode, muggi de'iyaa olanchchatuu barenttu muggeedda sa'aappe elleelli denddiide, katamaa geli aggeeddino. Oyok'k'iide; ellekka katamaa taman oytsi aggeeddino.

²⁰ Ayi katamaa Asay guyye simmiide s'eelliyaa wode, katamaa c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eeddino; shin yaanne haanne bak'atanaw dand-dayibeykkino. Ayaw gooppe, bazuwaa bak'ateedda Israa'eeliyaa Asay barena yedersseedda untunttu bolla guyye simmeedda.

²¹ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay muggi utteedda olanchchatuu katamaa oyk'k'eeddawaanne c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eedda wode guyye simmiide, Ayi katamaa asaa wod'eeddino.

²² Muggi utteedda olanchchatuukka katamaappe untunttu bolla keseed-dino. Yaatina, Ayi olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaan laa"u bag-gana diretteeddino. Itti asayenne pas'a attenaw woy kessi akkenan ubbaa wod'i wursseeddino.

²³ Shin Ayi katamaa kaatiyaa pas'a oyk'k'iide, Iyyaasukko aheeddino.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay Ayi katamaa Asay untuntta yedersseedda dembaan k'ara mashshaan mushereetsi wursseeddawaappe guyyiyaan, ubbaykka guyye Ayi katamaa simmiide, kataman atteeda asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eeddino.

²⁵ He gallassi Ayi katamaa Asay attumawenne mac'c'awe ubbay wuri hayk'k'eedda; hayk'k'eedda Asay ubbay tammanne laa"u sha"a.

²⁶ Iyyaasu Ayi kataman de'iyaaawaa ubbaa mule wurssana gakkanaw, katamaakko mali wotseedda tooraa duge wotsibeenna.

²⁷ Shin Med'ina Goday Iyyaasa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay he katamaa mehiyaanne de'iyaaabaa barenttoo akkeeddino.

²⁸ Iyyaasu Ayi katamaa s'uuggina hachche gakkanaw shuchchaa keelaa gidiide atti aggeeda.

²⁹ Ayi katamaa kaatiyaa omarssi gakkanaw mitsaa bollan kak'k'eedda. Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina, Aa anhaa kak'k'eedda mitsaappe wotsiide katamaa geliyaa penggiyaan oleeddino; Aa bollan daro shuchchaa keeleeddino. Shuchchay hachche gakkanaw he sa'aan de'ee.

Eebaala Deriyan Higgii Nabbabetteedda

³⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Eebaala giyaa deriyaa bollan Med'ina Godaw Israa'eeliyaa Med'ina Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda.

³¹ Med'ina Godaa k'oomay Muse Israa'eeliyaa asaa azazeeddawaadaaninne Muse Higgiiyaa mas'aafan Godaw, yarshshiyaa sa'ay masettebeennanne biratay bochchibeenna shuchchaappe gimbbetteedda. Aan Med'ina Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheeddino.

³² He sa'aan Israa'eeliyaa Asay s'eellishin, Iyyaasu Muse Higgiiyaa duuk'k'owaa shuchchaa bollan s'aafeedda.

³³ He wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay, Israa'eeliyaa zaratu, allagatu, c'imatu, gadaawatuunne daannatu ubbay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewiyaa zariyaa gidiyaa k'eesatuwaa sintsan K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana ek'k'eeddinno. Untuntuppe bagga Asay barenttu zokkiiyaa Gariizaama giyaa deriyaakko zaarina, bagga Asay Eebaala giyaa deriyaakko zaariide ek'k'eeddinno. Untuntu Med'ina Godaa k'oomay Muse kase azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa anjanaw hewaadan haneeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan Higgiiyaa mas'aafan s'aafetowaadan, Iyyaasu higgiiyaa k'aalaa ubbaa, anjuwaakka shek'aakka nabbabeedda.

³⁵ Muse azazeeddawaa ubbaappe Iyyaasu nabbabennan aggeeda itti k'aalaykka baawa. Kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'oo, mac'c'a asaw, naanaa-too, untuntu gidon de'iyaa allagatuwaanakka ubbaw nabbabeedda.

9

Gabaa'oona Asatuu Iyyaasa C'immeeddino

¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kaatetuu ubbay, gezziyaan de'iyaaawanttu, gad'an de'iyaaawanttu, Meeditiraane Abbaa bazuwaa oyk'k'i biide Liibaanoosa gakkanaw de'iyaaawanttu, Hiitetuwaa, Amooraaawaanatuwaa, Kanaanetuwa, Parzzaawaanatuwaa, Hiwetuwaanne Yaabusaawaanatuwaa kaatetuu ubbay Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaa siseeddino.

² Iyyaasanne Israa'eeliyaa asaa olanaw baanaw ittippe shiik'k'eeddino.

³ Gabaa'oona kataman de'iyaa Hiwetu Iyyaasu Yaarikko katamaaninne Ayi kataman ootseeddawaa siseedda wode,

⁴ c'immanaw koyeeddino. Untuntu shink'k'aa k'achchiide c'urk'k'a doonniyatuwaa daassaa wotsi sikkeedda eessaa ogorotuwaa hariyaan c'aaniide, Iyyaasukko kiitetteeddino.

⁵ Kiitetteedda asatuu wureedda ec'a mayuwaa mayyiide, wotsi sikkeedda c'aammaa barenttu gediyaan wotseeddino; untuntu shink'k'aw giide oyk'k'eedda k'umay ubbay meleeddawaanne puulumeeddawaa.

⁶ Hewaappe guyyiyaan untunttu Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Gelggala biide, awunne Israa'eeliyaa asaw, «Nuuni haakko gadiyaappe yeeddo. Hay nuunanna saro de'ana mala k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a» yaageeddino.

⁷ Israa'eeliyaa Asay Hiiwetuwaa, «Hinttenttu nu gadiyaan de'iyaa asentonne, ayan eriide hinttenana c'aak'k'etannee?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye untunttu Iyyaasa, «Nuuni ne k'oomatuwaa» yaageeddino.

Iyyaasu, «Hinttenttu oonee? Hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Godaa ne S'oossaa waariyaa sisiide, daro haakko gadiyaappe yeeddo. I Gibs'e gadiyaan ootseeddawaa ubbaa nuuni siseeddo.

¹⁰ K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetuwa laa'uwa, Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Asttaaroota kataman de'iyaa Baasaane Kaatiyaa Ooga I ootseeddawakka siseeddo.

¹¹ Nu gade c'imatuunne nu biittan de'iyaa Asay ubbay nuuna, «Hintte baana ogiyaw shink'k'aa oyk'k'iide, biide untunttunna gaketiiide untuntta, «Nuuni hinttenttu k'oomatuwaa; hinttenttu nuunanna saro de'ana mala c'aak'uwa c'aak'k'eerkkite» yaagite» yaageeddino.

¹² «Nuuni hinttenttukko yaanaw nu sooppe shink'k'aa akkiyaa gallassi, ha ukitsay ho'uwa; shin ha"i meleeddawaanne puulumeeddawaa be'ite!

¹³ Hawanttu eessaa ogorotuu nuuni kuntsiyaa wode ooratsa; shin ha"i daaketteeddawaa be'ite! Ogii haakko giddeeddawaa gaasuwaan, nu mayuunne nu c'aammay wureedda» yaageeddino.

¹⁴ Med'ina Godaa oochchennan, Israa'eeliyaa Asay untunttu shink'k'aappe amareedawaa akkeedda.

¹⁵ Yaatina, Iyyaasu untunttu pas'a attiide barenana saro de'ana mala c'aak'uwa untunttunna c'aak'k'eteedda; maabaraa kaaletsiyaawanttukka he c'aak'uwa k'aalaa aad'd'enaaddan c'aak'k'eeddino.

¹⁶ Untunttunna c'aak'uwa c'aak'k'eteedda heezzentso gallasaappe guyyiyaan, ha asatuu untunttu gadiyaan de'iyaa shooro gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay siseedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay heezzu gallassaa hametiidde, asatuu de'iyaa katamatuwaa gakkeeddino. Untunttu katamatuu Gabaa'oona, Kafiira, Ba'erootanne K'iriyaati-Yi'aariima geetettino.

¹⁸ Shin maabaraa suntsatuu untunttoo Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, untuntta wod'ibeykkino. Yaatina, kumentsaa maabaray suntsatuwaa bollan zuuzummeedda.

¹⁹ Shin kaappatuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Nuuni untunttoo Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, ha"i simmi untuntta bochchanaw danddayokko.

²⁰ Shin nuuni untuntta hawaadan ootsana; nuuni untunttoo c'aak'k'eedda c'aak'uwa kaddina S'oossaa hank'k'uu nu bollan wod'd'ennaadan, untunttu pas'a de'ino.

²¹ Shin de'iidde maabaraw ubbaw mitsaa k'ans's'iyaa wanttanne haatsaa tikkiyaawantta gidino» yaageeddino. Hewaa diraw Gabaa'oonatuwaa suntsatuu geeddawaadan haneeddino.

²² Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa s'eegiide, «Nu gadiyaan de'iidde, «Nuuni daro haakko gadiyaappe yeeddo» giide, ayaw nuuna c'immeeditee?

²³ Hinttenttu hewaa haneedda diraw shek'etteeddita; hinttenttu med'inaw ta S'oossaa gollen mitsaa k'ans's'iyaa haatsaa tikkiyaa ayiliyaa gidana» yaageedda.

²⁴ Unttuntu Iyyaasuwa zaariide hawaadan yaageeddino; «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Goday ha gadiyaa ubbaa hinttenttoo immanaadaaninne an de'iyaa asaa ubbaa hinttenttu sintsaappe d'ayssanaadan bare k'oomaa Musa azazeeddawaa geeshshiide siseeddo. Hewaa diraw hintteppe nu shemppoo daro yayyiide hawaa ootseeddo.

²⁵ Ha"i simmi nuuni ne kushiyan de'etto. Nuuna new lo"anne suure malati beetteeddawaadan ootsa» yaagiide zaareeddino.

²⁶ Yaatina, Iyyaasu untuntta Israa'eeliyaa Asay wod'enaadan ashsheeda.

²⁷ He gallassi Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa Israa'eeliyaa maabarawunne Med'ina Godaw yarshshiyaa sa'aw mitsaa k'ans's'anaadaaninne haatsaa tikkanaadan ootsina unttuntu hachche gakkanaw S'oossay Asay barew goynnanaadan dooreeddawe sa'aan hak'anne hewaadan ootsiidde de'iino.

10

Away Ek'k'eedda

¹ Iyyaasu kase Yaarikko katamaa olettiide bayzzeddawaadaaninne untuntu kaatiyaa wod'eeddawaadan, Ayi katamaa olettiide ubbaa bayzzeddawaanne untuntu kaatiyaakka wod'eeddawaa Yersaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i siseedda. K'ay Gabaa'oona Asay Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteeddawaanne ha"i untuntunna ittippe de'iyawaa siseedda.

² Aa asaykka loytsi yayyeedda. Ayaw gooppe, Gabaa'oona katamay kaatetuwa katamatuwaappe ittuwaa mala wolk'k'aama katamaa; k'ay he katamay Ayi katamaappe daree; an de'iyaa attuma asaykka mina.

³ Yaatina, Yersaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i, Kebroone Kaatiyaa Hohaamaw, Yarmmuuta Kaatiyaa Piiraamaw, Laakisha Kaatiyaa Yaafi'awunne, Egiloona kaatiyaa Dabiiraw hawaadan yaagiide kiitteedda;

⁴ «Gabaa'oona katamaa Asay Iyyaasunanne Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteedda diraw, untuntunna olettanaw yiide taana maadeerikkitee» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Amoorawaanatuwaa kaatetuu ichcheshatuu Yersaalame kaatii, Kebroone kaatii, Yarmmuuta kaatii, Laakisha kaatiinne Egiloona kaatii barenttu olanchchatuwaa ittippe gatseeddino. Barenttu olanchchatuwaa ubbaa akkiide pude biide, Gabaa'oona katamaa dooddiide oleeddino.

⁶ Gabaa'oona Asay Gelggalan dunkkaaniide Iyyaasukko kiittiide, «Nuuna ne k'oomatuwaa aggoppa; ellekka nuukko yaade nuuna ashsha. Gezziyaan de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetuu ubbay nuuna olanaw barenttu olanchchatuwaa ittuwaa ootseedda diraw, neeni nuuna maadda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye Iyyaasu, aanana de'iyaa olanchchatuu ubbayne mino asatuu ubbay Gelggalappe denddiide beeddino.

⁸ Med'ina Goday Iyyaasa, «Unttunttoo yayyoppa! Taani untuntta ne kushiyan aatsaade immaad. Unttuntuppe ittuunne neenana ek'ettanaw danddayenna» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Gelggalappe k'amma ubbaan hamettiidde ak'iide, untuntu akeekenan de'ishshin untuntu bolla woraajjeedda.

¹⁰ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsan hinttuttoo wozanaa kahaa bayzzedda; yaatina, Israa'eeliyaa Asay untuttuppe daro asaa Gabaa'oonan wod'eedda. Israa'eelatuu untuntta Beeti-Horoona afiyaa ogiyaa oytsiidde gooddiide, Azeek'anne Maak'eeda gakkanaw butseeddino.

¹¹ Beeti-Horoonappe duge Azeek'a afiyaa ogiyaa oyk'kiide untunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe bak'atishin, Med'ina Goday wolk'k'aama shachchaa saluwaappe untunttu bollan bukisseedda. Israa'eeliyaa Asay mashshaan wod'eedda asaappe, shachchay wod'eedda Asay payduwaan dareedda.

¹² Med'ina Goday Amooretuwaa, Israa'eeliyaa asaw aatsi immeedda gallassi, Israa'eeliyaa asaa sintsan Iyyaasu Med'ina Godaa, «Awa ayfii Gabaa'oona bollan, wullennan gam"o.

Aginaykka Ayaaloona Zanggaaraa bollan ek'k'o» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay barenttu morkkatuwaa s'oonana gakkanaw, away wullennan gam"eedda. Aginaykka bare de'iyaa sa'aappe k'aas's'ibeenna.

Hewe Yaashaara mas'aafan s'aafetti utteedda. Away saloo giddo baggan k'aas's'ennan ek'k'eedda; itti gallassaa ubbaa away wullennan takkeedda.

¹⁴ Med'inaa Goday Asay odeeddawaa siseedda he gallassaa mala gallassay hewaappe kase gidinakka, hewaappe haa doomina ubbakka hanibeenna. Tumukka Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw oletteedda!

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelgala simmeeddino.

Ichcheshu Kaatatuu S'oonetteeddino

¹⁶ He Amoorawaanatuwaa kaatetuu ichcheshatuu bak'atiide, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa gidдон k'osetteeddinno.

¹⁷ Iyyaasoo, «Ichcheshu kaatetu, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa gidдон k'osetteeddawantta demmeeddo» yaagiide odeeddino.

¹⁸ Iyyaasu, «Wolk'k'aama shuchchatuwaa gondдорssiide, gonggoluwaa penggiyaa gorddiide untuntta naagana mala, asaa yaan wotsite.

¹⁹ Shin hinttenttu yaan gam"oppite; hinttenttu morkkatuwaa yederssiide, guyyenna untuntta olite, untuntta untunttu katamaa gelissoppite. Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untuntta hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda.

²⁰ Barenttu gimbbetteedda katamatuwaa bak'atiide geleedda laafa asatuu attina, hinkko asaa ubbaa Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wurssi wod'eeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay saruwaan simmiide, Iyyaasu dunkkaaniide de'iyaa Maak'eeda giyaasaa yeedda. Heedeppe doomina Israa'eeliyaa asaa bollan itti k'aalaanne k'aatteedda Asay baawa.

²² Hewaappe Iyyaasu, «Gonggoluwaa penggiyaa dooyyiide, he ichcheshu kaatetuwwa kessiide, taw haa akkiide yiite» yaageedda.

²³ Hewaappe guyye gonggoluwaa giddoppe Yerusaalame kaatiyaa, Kebroone kaatiyaa, Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaanne Egiloona kaatiyaa kessiide aakko aheeddino.

²⁴ Untunttu he kaatetuwwa Iyyaasukko aheedda wode, Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa ubbaa barekko s'eesiide barenana beedda ola gadaawatuwwa, «Haa yiide hinttenttu gediyaan ha kaatetuwwa k'ood'iyaa yed'd'ite» yaageedda. Hewaappe yiide barenttu gediyaan untunttu k'ood'iyaa yed'd'eeddino.

²⁵ Iyyaasu untuntta, «Yayyoppite; hirggoppite; minnitenne s'alite. Hinttenttu olettiiyaa hinttenttu morkkatuwaa ubbaa Med'ina Goday hawaadan ootsana» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu ichcheshu kaatetuwaa wod'iide ichcheshu mitsaa bollan kak'k'eedda; untunttu omarssi gakkanaw kak'uwaan peeshsheeddino.

²⁷ Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina untuntta mitsaappe wotseeddino; untunttu kase k'osettiide de'eedda gonggoluwaa gidde oleeddino. Yaatiide gonggoluwaa penggiyaa wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa gondorssiide gorddeeddino. He shuchchatuu hachche gakkanaassikka yaan de'iino.

*Iyyaasu Amoorawaanatuwaa Katamatuwaanne
Haratuwaakka S'oonedda*

²⁸ He gallassi Iyyaasu Maak'eeda katamaa oyk'k'iide katamaa ubbaa d'aysseedda; kataman de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Iyaarkko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Mak'k'eeda katamaa kaatiyaakka wod'eedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Asay Israa'eeliyaa Asay ubbay Maak'eeda katamaappe Liibina giyaa katamaa biide oleeddino;

³⁰ Med'ina Goday he katamaakka katamaa kaatiyaakka Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immeedda. Iyyaasu ittuwaanne ashshenan, kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda. Yaarikko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Liibina katamaa kaatiyaakka wod'eedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Liibina katamaappe Laakisha katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.

³² Med'ina Goday Laakisha katamaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immiina Iyyaasu he katamaa laa'entso gallasaan oyk'k'eedda. Liibina katamaa ootseeddawaadan Laakisha katamaakka ootseedda; he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda.

³³ He wode, Gezeera katamaa kaatiyaa Horaami, Laakisha katamaa kaatiyaa maaddanaw yeedda; shin Iyyaasu aakka Aa asaakka s'oonedda; untunttuppe itti asaynne pas'a attibeena.

³⁴ Hewaappe simmiide, Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Laakisha katamaappe Egiloona katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.

³⁵ He gallassi Egiloona katamaa oyk'k'iide k'ara mashshaan busakkeeddino. Laakisha katamaa ootseeddawaadan, Egiloona kataman de'iyaa asaa ubbaa wurssi wod'eeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Egiloona kebroona biide kebroona oleeddino.

³⁷ He katamaa, untunttu kaatiyaanne he katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuwaa oyk'k'eeddino. Untunttun de'iyaa asaa ubbaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Itti asaakka ashshibeykkino. Iyyaasu Egiloona ootseeddawaadan he katamaakka ootseedda; untunttun de'iyaa asaakka wurssi wod'eedda.

³⁸ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Dabiira katamaa simmiide oleeddino.

³⁹ Untunttu he katamaakka, kaatiyaakka, katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuwaakka ubbaa oyk'k'iide untunttun de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu kebroona katamaanne Liibina katamaanne Aa kaatiyaa ootseeddawaadan, Dabiira katamaanne Aa kaatiyaa ootseedda.

⁴⁰ Iyyaasu biittaa ubbaa, gezziyaa, Neegeeba Bazzuwaa, gad'aa gadiyaanne untunttu kaatetuwaannakka oyk'k'eedda. Med'ina

Goday Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadan, gadiyaa bollan pas'a shemppuwaanna de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda.

⁴¹ Iyyaasu untuntta K'aadeesa-Barnneppe doommiide biide Gaaza gakkanaw, k'ay Goshena biittaa ubbaappe doommiide biide Gabaa'oonaa gakkanaw ubbaa s'ooneedda.

⁴² Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay Israa'eeliyaa asaw oletteedda gaasuwaan, Iyyaasu he kaatetuwa ubbaa untunttu biittaanakka itti gede olan s'ooneedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelggala simmeeddino.

11

Iyyaasu Huup'issa Bagga Gadiyaa Kaatetuwa S'ooneedda

¹ Has'ooraa katamaa Kaatiyaa Yaabini Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaa siseedda wode, Madoona katamaa Kaatiyaa Yobaabaw, Shimiroona katamaa kaatiyaw, Akishaafa katamaa kaatiyaw,

² huup'issa baggana gezziyaan de'iyaa kaatetoo, Galiilaa Abbaappe gedissa Yorddaanoosa Wombban de'iyaa kaatetoo, away wulliyaa baggana gad'an de'iyaa kaatetoonne away wulliyaa baggana de'iyaa Doora kaatiyaw asaa kiitteedda.

³ K'ay away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa Kanaanetoo, Amooorettoo, Hiitetoo, Parzzetoo, gezziyaan de'iyaa Yaabuusatoonne Mis'ip'p'a biittan Hermmoone Deriyaappe garssana de'iyaa Hiiwetoo kiitteedda.

⁴ Untunttu ubbay barenttu olanchchatuwa dentsiide, Israa'eeliyaa olanaw ittippe gaketeeddino. He olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana gakettiide, paydina wurenna abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino.

⁵ He kaatetuu ubbay barenttu wolk'k'aa ittippe gatsiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw Merooma giyaa haatsaa matan dunkkaaneeddino.

⁶ Med'ina Goday Iyyaasa, «Neeni untunttoo yayyoppa! Taani wontti han-noode untuntta ubbatuwaakka wod'aade, Israa'eeliyaa asaw aatsaade immana. Neeni untunttu paratuwa ubbaa gilddayana; untunttu paratuwa gaaretuwaakka taman s'uuggana» yaageedda.

⁷ Iyyaasunne Aa olanchchatuu ubbay untunttu akeekenan de'ishshin Merooma haatsaa matan untunttu bolla puttu giide, untuntta oleeddino.

⁸ Med'ina Goday untuntta Israa'eelatuu kushiyan aatsiide immeedda. Untuntta s'ooniide, Wolk'k'aama Sidoona giyaa gadiyaa, Misirafoota-Maymanne away doliyaa baggana de'iyaa Mis'ip'p'a Wombbaa gakkanaw yedersseeddino. Untunttuppe itti asaanne ashshenan wod'eeddino.

⁹ Iyyaasu Med'ina Goday Aa azazeeddawaa ubbaa untunttu bollan poleedda; untunttu paratuwaakka gilddayeedda; paraa gaaretuwaakka taman s'uuggeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu guyye simmiide, Has'ooraa giyaa katamaa s'ooniide oyk'k'iide he katamaa kaatiyaa mashshaan wod'eedda. He wode Has'ooraa katamay he kawutetsaa ubbaw huup'e katamaa.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eedda. Shemppu pas'a de'iyawaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu Has'ooraa katamaakka taman s'uuggeedda.

¹² Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Iyyaasu he kaate-tuwaa katamatuwaanne untunttu kaatetuwaa ubbaa omoodiide asaa ub-baa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda.

¹³ Gidooppenne, Iyyaasu s'uuggeedda Has'ooraa katamaappe attina, Israa'eeliyaa Asay zooziyaa bollan kees'etteedda katamatuwaa ubbaa s'uuggibeykkino.

¹⁴ Israa'eeliyaa Asay he katamatuwaappe bonk'k'eedda miishshaa ubbaanne mehiyaa ubbaa barenttoo akkeeddino. Shin asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw k'ara mashshaan wod'eeddino; pas'a de'iyaaawaa ayaakka ashshibeykkino.

¹⁵ Med'ina Goday bare k'oomaa Musa azazeeddawaadan, Musekka Iyyaasa azazeedda. Iyyaasukka azazuwaa poleedda; Med'ina Goday Musew azazeeddawaa ubbaappe I ootsennan aggeedabay ayayenne baawa.

Iyyaasu Oyk'k'eedda Gadiyaa

¹⁶ Hewaadan ootsiidde Iyyaasu he gadiyaa ubbaa, Israa'eeliyaa zoozatuwaa, Neegeeba Bazzuwaa ubbaa, Goshena giyaa gadiyaa ubbaa, away wulliyaa baggana de'iyaa zanggaaraanne Arabiyaa gad'aa akkeedda.

¹⁷ He biittay Edoomi de'iyaa Halaak'a giyaa deriyaappe doommi biide, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Liibaanoosa Wombban de'iyaa Ba'aali-Gaada gakkanaw de'iyaa sa'aa gakkee. Untunttu kaatetuwaa ubbaa Iyyaasu omoodiide wod'eedda.

¹⁸ Iyyaasu daro wodiya he kaatetuwaa ubbaanna olettiidde gam"eedda.

¹⁹ Gabaa'oonan de'iyaa Hiiwetuwaaappe attina, hara katamay ittuunne Israa'eelatuwaana saro de'ana c'aak'uwa c'aak'k'etibeenna; Israa'eelatu he katamatuwaa ubbaa olan s'ooniide oyk'k'eeddino.

²⁰ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu untuntta k'aretti baynnan ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Ayaw gooppe, untunttu Israa'eelatuwaana olettanaadan Med'ina Goday bare huup'iyaw untunttu wozanaa muumiseedda.

²¹ He wode Iyyaasu biide gezziyaan, Kebroona kataman, Dabiira kataman, Anaaba kataman, Yihudaa gezziyaan ubbaaninne Israa'eeliyaa gezziyaan ubbaan de'iyaa Anaak'e zeretsaa adussatuwaa wod'i wursseedda. Iyyaasu untunttanne untunttu katamaa ubbaanna d'aysseedda.

²² Anaak'e zaratuwaappe Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne attibeena; shin amareedawanttu Gaaza, Gaatenne Ashddooda katamatuwaa s'alalan at-teeddino.

²³ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu gadiyaa ubbaa oyk'k'iide Israa'eeliyaa asaw untunttu zariyaan zariyaan shaakki im-meedda. Hewaappe guyyiyaan biittay olaappe shemppeedda.

12

Muse Oletiide S'ooneedda Kaatetuwa

¹ Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Arnnoona Zanggaaraappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw, k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aa gakkanaw de'iyaa gadiyaa kaatetuwa ubbaa s'ooniide wotsi akkeedda. He s'oonetteedda kaatetu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

² Untunttuppe ittuu, Haseboona kataman utteedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona. I mooddeedda sa'ay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe denddiide, Amoonatuwaa zawaa gakkanaw de'iyaa Yaabook'a Shaafaa gakkee; he sa'ay Gala'aade giyaa biittaw zawaa.

³ I k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aappe bagga akkiide, Galiilaa Abbaappe biide, Beeti-Yashimoota katamaanna aad'd'iidde, Pisgga giyaa deriyaappe garssa baggana de'iyaa Mas'ine Abbaa gakkanaw, biittatuwaa mooddeedda.

⁴ Hewaadankka, Rafaayetuwwa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane gadiyaa Kaatiyaa Ooga s'ooneedda. Oogi Astaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'eedda.

⁵ I mooddeedda sa'ay Hermmoone Deriyaa, Salaaka giyaa sa'aa, Baasaane gadiyaa ubbaa biide Gashuuranne Maa'ika asatuwaa zawaa gakkee; k'ay Gala'aade gadiyaappe bagga akkiide, biide Haseboona Kaatiyaa Sihoona zawaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa gakkee.

⁶ Med'ina Godaa k'oomay Musenne Israa'eeliyaa Asay ha kaatetuwwa s'ooneeddino. Med'ina Godaa k'oomay Muse untuntu biittatuwaa Roobeela zaretoo, Gaade zaretoonni Minaase zaratuwaappe baggaw shaakki immeedda.

Iyyaasu Oletiide S'ooneedda Kaatetuwwa

⁷ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa bagga gadiyaan de'iyaa kaatetuwwa ubbaa s'ooneeddino. He biittatuu Liibaanoosa wombban de'iyaa Ba'aali-Gaadappe doommiide, gedissa baggana Eedooma matan de'iyaa Halaak'a Deriyaa gakkino. Iyyaasu he biittatuwaa shaakki, Israa'eeliyaa zaretoo laata gade ootsiide immeedda.

⁸ He biittatuu, gezziyaa, away wulliyaa baggana de'iyaa ollatiyaa, Yorddaanoosa gad'aa, Yihudaa Bazzuwaanne Neegeeba Bazzuwaa. He biittatuu kase Hiitetu, Amoorawaanatu, Kanaanetuu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatu de'eedda sa'aa.

⁹ Israa'eeliyaa Asay s'ooneedda kaatetuu hawantta; Yaarikko kaatiyaa, Beetele matan de'iyaa Ayi kaatiyaa,

¹⁰ Yerusaalame kaatiyaa, Kebroona kaatiyaa,

¹¹ Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaa,

¹² Egiloona kaatiyaa, Gezeera kaatiyaa,

¹³ Dabiira kaatiyaa, Gedeera kaatiyaa,

¹⁴ Horima kaatiyaa, Araada kaatiyaa,

¹⁵ Liibina kaatiyaa, Adulaama kaatiyaa,

¹⁶ Mak'k'eedda kaatiyaa, Beetele kaatiyaa,

¹⁷ Taappuha kaatiyaa, Hefeera kaatiyaa,

¹⁸ Afeek'a kaatiyaa, Lasharoona kaatiyaa,

¹⁹ Madoona kaatiyaa, Has'ooraa kaatiyaa,

²⁰ Shimirooni-Maroonaa kaatiyaa, Akishaafa kaatiyaa,

²¹ Taa'inaaka kaatiyaa, Magido kaatiyaa,

²² K'aadeesa kaatiyaa, K'armmeloosan de'iyaa Yok'ina'aama kaatiyaa,

²³ Doora gezziyaan de'iyaa Doora kaatiyaa, Gelggalan de'iyaa Goyma kaatiyaanne

²⁴ Tirs's'a kaatiyaa. Untuntu ubbay hattamanne itti kaatetuwwa.

Biittaa Gishuwaa

13

(13:1–21:45)

Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa
(13:1-33)

¹ Iyyaasu c'imiide, laytsaa loytsi sugeedda wode, Med'ina Goday aw, «Neeni c'imaadda; laytsaakka loytsa sugaadda. Shin oyk'k'ettennan atteeda daro biittay biro de'ee.

² Oy'k'k'ettibeenna biittatuu hawantta: Piliss's'eematuwaa gadiyaanne Gashuuratuwaa gadiyaa ubbaa.

³ Gibs'eppe away doliyaa baggana de'iyaa Shihoora Shaafaappe doom-miide, huup'issa baggana de'iyaa Ek'iroona gadiyaa gakkanaw de'iyaa biittatuu ubbay Kanaane gadiyaan Paydettiino. Ichcheshu Piliss's'eema kaatetuu mooddiyaa katamatu Gaaza, Ashddooda, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyyaa. Aawotuwwa biittaykka biro oyk'k'ettibeenna.

⁴ Gedissa baggana Kanaanetuu biittay ubbay, Sidoonatoo de'iyaa Ma'aara giyyaa saappe dendiide biide, Amoorawaanatuwaa gadiyaan de'iyaa Afeek'a katamaa gakkanaassikka oyk'k'ettibeenna.

⁵ Gebaalatu biittay away doliyaa baggana Liibaanoosa biittay ubbay, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Ba'aali-Gaada katamaappe biide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw biro oyk'k'ettibeenna.

⁶ Liibaanoosappe biide Misirafoota-Mayma gakkanaw de'iyaa gezziyaan de'iyaa Sidoonatuwaa biittaykka oyk'k'ettibeenna. Taani ta huup'iyaw Israa'eeliyaa asaa sintsaappe untuntta laaggaade kessana. Taani neena azazeeddawaadan, neeni ha biittatuwaa Israa'eeliyaa asaw gade ootsaadde shaakka.

⁷ Ha"i neeni ha gadiyaa udduppun zaretoonne Minaase zaratuwaappe baggaw shaakka» yaageedda.

Yorddaanoosa Shaafaappe Away doliyaa Bagga Biittaa Shaakuwaa

⁸ Minaase zaratuwaappe baggatuu, Roobeela zaratuunne Gaade zaratu Med'ina Godaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana untunttoo gishi wotseedda gadiyaa akkeeddino.

⁹ Untunttu biittay Arnnoona Zanggaaraa garssan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba giyyaa gezziyaa aad'd'i biide, Diboona gakkee.

¹⁰ K'ay Haseboonan uttiide mooddiyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona katamatuwaa ubbaa oyk'k'i biide, Amoonatuwaa zawaa gakkee.

¹¹ Hewaadankka, k'ay Gala'aade gadiyaa, Gashuuratuwaa gadiyaa, Maa'ikatuwaa gadiyaa, Hermmoone Deriyaa ubbaanne Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaa gakkee.

¹² Astaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'iide mooddiyaa, Rafaayetuwwa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane Kaatiyaa Ooga gadiyaa ubbaa oyk'k'eedda. Muse he asaa ubbaa s'ooniide, untunttu gadiyaappe laaggiide keseedda.

¹³ Shin Israa'eeliyaa Asay Gashuura asaanne Maa'ika asaa gadiyaappe kessibeykkino; hewaa diraw untunttu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iino.

¹⁴ Muse Leewiyaa zaratuwaa s'alalaw laattiyaa gadiyaa immibeenna. Med'ina Goday Musew geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe untunttoo laata.

Gishuwaan Roobeela Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

¹⁵ Muse Roobeela zaretoo untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

¹⁶ Unttuntu biittay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe denddiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba gezziyaa gakkee.

¹⁷ K'ay Haseboona, gezziyaan de'iyaa katamatuwaa, Diboona, Baamooti-Ba'aala, Beetiba'aali-Me'oonaa,

¹⁸ Yahaas'a, K'idemoota, Mefa'aata,

¹⁹ K'iriyaataymma, Siibima, zanggaaraa gidдон de'iyaa deriyaa bolla de'iyaa S'eereta-Shaahara,

²⁰ Beeti-Pa'ooraa, Pisgga Deriyaappe garssana de'iyaa gadiyanne Beeti-Yashimoota geetettiyaa katamatuwaa ubbaa gakkee.

²¹ Hewaadankka, k'ay gezziyaan de'iyaa katamatuwaanne Haseboona katamaa mooddeedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona gadiyaa ubbaa gakkee. Muse Kaatiyaa Sihoonanne Midiyaamatuwaa kaappatuwaa Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a s'ooneedda; hawanttu Sihoonappe garssana he gadiyaa mooddiyaawantta.

²² Israa'eeliyaa Asay olan wod'eedda asaappe haraa, shareechchuwaa, Ba'ooraa na'aa Bala'aamakka mashshaan wod'eeddino.

²³ Roobeela zaratuwaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Ha katamatuunne untuntu heeraan de'iyaa mootsatuu; Roobeela zeretsaa untuntu yaran yaran gakteeddawantta.

Gishuwaan Gaade Zeretsaa Gakteedda Biittaa

²⁴ Muse Gaade zaretoo untuntu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

²⁵ Untuntu gadii Yaa'izeera, Gala'aaden de'iyaa katamatuwaa ubbaanne Amoonatuwaa gadiyaappe bagga akkiide, Raabappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaro'eera gakkee.

²⁶ Hewaadankka, Haseboonappe denddiide, Raamoota-Mis'ip'p'anne Bes'oniima gakkee; k'ay Maahinaymappe dendi biide, Lodabaara zawaa gakkee.

²⁷ Yorddaanoosa Wombbaw gidduwaan Haseboona Kaatiyaa Sihoona kawutetsaappe atteeddawantta, Beeti-Haraama, Beeti-Niimira, Sukkotanne S'afoona geetettiyaa katamatuwaa akkeedda. Away doliyaa baggana untuntu zaway Yorddaanoosa shaafaa gidiide biide, Galiilaa Abbaa gakkee.

²⁸ He katamatuunne untuntu heeraan de'iyaa mootsatuu Gaade zaretoo untuntu yaran yaran gakteeddawantta.

Gishuwaan Minaase Zaretuwaappe Bagga Gakteedda Biittaa

²⁹ Muse Minaase zaratuwaappe bakkaw untuntu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

³⁰ Untuntu biittay Maahinaymanne Baasaane gadiyaa ubbaa s'aas'i waas'ee; Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa ubbaanne Baasaanen de'iyaa usuppun tammu Yaa'iira katamatuwaa oyk'k'ee.

³¹ K'ay Gala'aadeppe bakkaanne Baasaanen Ooga kawutetsay huup'e gideedda Asttaarootanne Ediraa'a geetettiyaa katamatuwaa gakkee. He ubbay Minaase na'aa Maakiina zaratuwaappe baggatoo, untuntu yaran yaran gakteeddawaa.

³² Yorddaanoosappe hefintsana, Yaarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Moo'aabe dembban de'iidde Muse shaakki immeedda gadii hawaa.

³³ Shin Muse Leewiyaa zaretoo laattiyaa gadiyaa immibeenna; kase Med'ina Goday untunttoo geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay untuntu laata.

14

Yorddaanoosappe Wulahaa Baggana De'iyaa Biittaa (14:1–19:51)

¹ K'eesiyaa El'aazaare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu, Kanaane gadiyaa untuntta yaran yaran shaakkina, untuntu gakteedda heeratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

² Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untuntu laata gadii udduppunanne bagga gidiyaa zaretoo saaman shaaketteedda.

³ Ayaw gooppe, Muse laa"anne bagga gidiyaa zaretoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana kase gadiyaa immi wotseedda; shin Leewiyaa zaretoo untuntu gidduwaan laata gadiyaa immibeenna.

⁴ Yooseefo naanay Minaasanne Efireema geetettiide laa"u zare gideed-dino. Muse Leewiyaa zaretoo laata gadiyaa immibeenna; shin hewaa gishshaw untuntu de'iyaa katamatuwaanne untuntu barenttu mehiyaa wudiyaanne dorssaa wudiya heemmiyaa hentsaa gadetuwaa immeedda.

⁵ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki akkeedda.

Kebroone Kaaleebaw Imetteedda

⁶ Itti gallassi Yihudaa Asay Iyyaasukko Gelggali shiik'eeddino. Untunt-tuppe ittuu, K'eniiziyaa Yifune na'ay Kaaleebi Iyyaasa hawaadan yaageedda; «Nuuni K'aadeesa-Barnnen de'iyaa wode, Med'ina Goday, S'oossaa asaa gidiyaa Musew nebaanne tabaa odeeddawaa eraasa.

⁷ Med'ina Godaa k'oomay Muse gadiyaa wochchaade yaanaadan, K'aadeesa-Barnneppe taana kiittiyaa wode, taw laysay oytama. He wode taani aw ammanettiyaa oduwaa ahaade odaaddi.

⁸ Taani Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalaad; shin taananna beedda asatuu asaa wozanaa yashshan kolddisseeddino.

⁹ He gallassi Muse, «Neeni Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalleedda diraw, ne gedii yed'd'eedda biittay med'inaw newunne ne zariyaw laattiyaa gadiyaa gidanawaa» giide c'aak'k'eedda.

¹⁰ «Ane akeeka; Med'ina Goday ha yewuwaa Musew haasayoodeppe, oytamanne ichcheshu laysaa gideedda. He wodeppe Israa'eeliyaa Asay woran simerettishin, hachche gakanaw S'oossay taana pas'a wotseedda. Be'a, ha"i ta laysay hosppun tammanne ichchesha gideedda.

¹¹ Gidinakka ha"i taw de'iyaa minotetsay beni Muse taana kiittiyaa wode de'iyaa minotetsaakka mala. Taani ha"ikka olettanawunne ayaa giddoop-pene ootsanaw beni he wodewaadan wolk'k'aama.

¹² Hewaa diraw, Med'ina Goday taw immana geedda ha gezze gadiyaa ha"i taw imma. He wode, Anaak'etuu he gadiyaan de'iyawaanne untuntu kata-matuukka gitanne gimbbetteeddawantta gidiyaawaa nuuni haasayishin neeni ne huup'iyaw sisaadda. Shin Med'ina Goday taananna gidooppe, I geeddawaadan, taani untuntta he gadiyaappe yederssana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba anjjiide, Kebroona aw laata ootsiidde immeedda.

¹⁴ Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa polo kaalleedda diraw, Kebroona gadii he wodiyaappe hachche gakkanaw, K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata biittaa gideedda.

¹⁵ Kase Kebroona suntsay K'iriyaati-Arbbaa'a geetettee; Arbbaa'a giyaa bitanii Anaak'etuwaa ubbaappe aad'd'eedda asaa.

Hewaappe guyyiyaan, he gadii olaappe shemppeedda.

15

Yihudaa Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

¹ Yihudaa zaretoo untuntu yaran yaran shaakkina gakkeedda gadii biide Eedooma gadiyaan zawatiide, gedissa bagga gas'an de'iyaa S'iina giyaa bazzuwaa wurssetsaa gakkee.

² Gedissa baggana untuntu zaway Mas'ine Abbaappe gedissa bagga wurssetsaappe doommiide,

³ Akirabiima Pinuwaa aad'd'iidde, S'ina Bazzuwaana biide, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkee. K'ay hewaappe shaakki biide, Hes'iroonaana aad'd'iidde, pude Adaara gakkiiide, K'ark'k'akko simmee.

⁴ Hewaappe k'ay As'imoona aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaan gaketti biide, Meeditiraane Abban zawatee. Gedissa baggana de'iyaa Yihudaa zaway hawaa.

⁵ Away doliyaa bagga zaway Mas'ine Abbaa gidiide, Yorddaanoosa Shaafay an geliyaa sa'aa gakkee. Huup'issa zaway k'ay Yorddaanoosa Shaafaa Mas'ine Abban geliyaa saappe doommiide,

⁶ pude Beeti-Hoogila kesiide, Beeti-Arabiyaa Zanggaaraappe huup'issana aad'd'iidde, Roobeela na'aa Bohaana shuchchaan zawatee.

⁷ Yaatiide zaway Ahuure (metuwaa) Wombbaappe Dabiira katamaa pude kesiide, wombbaappe gedissa baggana de'iyaa Adumiima Pinuwaa sintsa bazzuwaan de'iyaa Gelggalakko huup'iyaw mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay Enishemeesha giyaa pulttiyyaa aad'd'iidde, Eniroogeela giyaa saan zawatee.

⁸ Hewaappe Hinooma Zanggaaraa aad'd'iidde, Yaabusawaanatuwaa katamay Yersaalame de'iyaa deriyaappe gedissa baggana aad'd'iidde, deriyaa huup'iyaa kesseedda; he derii Hinnooma Zanggaaraappe away wuliyaa baggananne Rafayma Wombbaappe huup'issa baggana de'ee.

⁹ He deriyaa huup'iyaappe sintsaw biide, Nefttooha haatsaa pulttiyyaa aad'd'iidde, Efiroona Deriyan de'iyaa katamatuwaakko kesseedda. Hewaappe k'ay duge Baa'aalaa woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyyaa katamaakko simmee;

¹⁰ Baa'aalappe k'ay away wuliyaa baggana de'iyaa Se'iira Deriyaakko mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay huup'issa bagga Yi'aariima woy Kisaloona geetettiyyaa deriyaa gakkiiide, aappe duge Beeti-Shemesha wod'd'iide, Timina aad'd'iidde bee.

¹¹ He zaway Ek'iroona huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatiide, Shikaroonakko mirk'k'ettee; hewaappe Ba'aala Deriyaana aad'd'iidde, Yaabini'eelan zawatee. He huup'issa bagga zaway Meeditiraane Abban zawatee.

¹² Away wuliyaa baggana de'iyaa zaway Meeditiraaniyaa Abbaw gas'an zawatee. Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran akkiide de'eeddawe ha zawatuu zaarina de'iyaa sa'atuwaanna.

Kaaleebi Kebroonanne Dabiira S'ooniide Oyk'k'eedda (Dat. 1:11-15)

¹³ Med'ina Goday Aa azazeeddawaadan, Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba gakkiiyaa gishuwaa Yihudaa gadiyaappe K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyyaa Kebroona immeedda. Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.

¹⁴ Kaaleebi Anaak'e zeretsaa, Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyyaa heezzu yaratuwaa Kebroonappe kesseedda.

¹⁵ Hewaappe denddiide, Dabiira giyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda; Dabiira katamay kase K'iriyaaati-Sefera geetettee.

¹⁶ Kaaleebi, «K'iriyaaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

¹⁷ Kaaleeba ishaa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'ina Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.

¹⁸ Aakisa Otini'eela geliyaa wode, Izi aabbu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayya koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁹ Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw Negeeben immeedda biittay gideedda diraw, haatsaa pulttotuwaaw taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi iziw killi pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka immeedda.

Yihudaa Katamatuwaa

²⁰ Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda laatatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

²¹ Gedissa bagga gas'an Eedooma zawaa matan de'iyaa Yihudaa asaa katamatuu K'abs's'i'eela, Edeera, Yaagura,

²² K'iina, Dimoona, Adi'aada,

²³ K'edeesha, Has'oor, Yitinaana,

²⁴ Ziifa, S'elema, Ba'aaloota,

²⁵ Has'oori-Hadaata, K'iriyooti-Hes'iroona woy Has'oor,

²⁶ Amaama, Shamaa'a, Molaada,

²⁷ Has'aari-Gaadda, Heshimoona, Beeti-P'alees'a,

²⁸ Has'aari-Shu'aala, Berssaabeeha, Biiziyootiyaa,

²⁹ Baa'aalaa, Iyuuma, Es'eema,

³⁰ Elttolaada, Kasiila, Horima,

³¹ S'ik'ilaaga, Madimaana, Sanssaana,

³² Lebaawoota, Shilihiima, Ayinanne Rimoon. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe laatamanne udduppuna.

³³ Gad'an de'iyaa katamatuu Eshttaa'oola, S'or'a, Ashiina,

³⁴ Zaanoha, Engganiima, Taappuha, Enaama,

³⁵ Yarmmuuta, Adulaama, Sookko, Azeek'a,

³⁶ Shaa'irayma, Aditaymma, Gaderanne Gaderootaymma. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne oydda.

³⁷ K'ay Yihudaa katamatuu S'inaana, Hadaasha, Migidaala-Gaada,

³⁸ Diili'aana, Misip'p'a, Yok'iti'eela,

³⁹ Laakisha, Bos'ik'aata, Egiloona,

⁴⁰ Kaboona, Laahimaasa, Kitiliisha,

⁴¹ Gaderoota, Beeti-Daagoona, Naa'imaananne Mak'k'eedda. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne usuppuna.

⁴² K'aykka Liibina, Eteera, Ashaana,

⁴³ Yifittaaha, Ashiina, Nas'iiba,

⁴⁴ K'a'iila, Akiziibanne Mareesha. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe udduppuna.

⁴⁵ Hewaadankka, k'ay Ek'iroona katamaa bare heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaanne mootsatuwaa ubbaa.

⁴⁶ Ashddooda ellekka Ek'iroonappe biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkanaw de'iyaa katamatuwaanne untunttu mootsatuwaa ubbaa.

⁴⁷ K'ay Ashddooda katamaanne Aa mootsatuwaa, Gaaza katamaanne Aa mootsatuwaa, biide Gibbs'e Shaafaanne Meeditiraaniyaa Abbaa lank'k'iyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa.

⁴⁸ Gezziyaan de'iyaa katamatuukka Shamiira, Yatira, Sookko,

⁴⁹ Daana, K'iriyaati-Saanaa woy Dabiira,
⁵⁰ Anaaba, Eshttamoo'a, Aniima,
⁵¹ Goshena, Holoonanne Giilo. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tammanne itta.
⁵² K'ay Araba katamaa, Duuma, Esh"aana,
⁵³ Yaaniima, Beeti-Taappuha, Afeek'a,
⁵⁴ Humis'a, Kebroona woy K'iriyaati-Arbbaa'anne S'i'oorra. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe udduppuna.
⁵⁵ K'aykka Maa'oona, K'armmeloosa, Ziifa, Yuus'a,
⁵⁶ Iziraa'eela, Yok'idi'aama, Zaanoha,
⁵⁷ K'aynna, Gib"anne Timina. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe tamma.
⁵⁸ K'ay Halihuula, Beetis'uura, Gadoora,
⁵⁹ Ma'iraata, Beeti-Anootanne Elttik'oona. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna.
⁶⁰ Hewaadankka k'ay K'iriyaati-Ba'aala woy K'iriyaati-Yi'aariimanne Raaba. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe laa"a.
⁶¹ Woran k'ay Beeti-Aaraba, Middiina, Sekaaka,
⁶² Nibishaana, Mas'ine katamaanne Enggaada. Ha katamatuu barenttu mootsatuwaanna ittippe usuppuna.
⁶³ Gidooppenne, Yihudaa Asay Yerusaalamen de'iyaa Yaabuusatuwaa kessanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Yaabuusawaanatu hachche gakkanaassikka Yihudaa asaana ittippe Yerusaalamen de'iino.

16

Efiremanne Minaase Zeretsaa Gakkeedda Biittatuwaa

¹ Yooseefo zeretsatuwaa gakkeedda biittay gedissa baggana Yaarikko katamaa matan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan doommee; Yaarikko pulttotuwaappe away doliyaa bagga gas'aappe denddi biide, bazzuwaa aad'd'iidde, gezziyaa pude kesiide, biide Beetelele gakkee.
² Beetelele denddiide, Arkketuwaa gadiyaan de'iyaa As'aaroota kata-maa aad'd'iidde, Looza gakkee.
³ Hewaappe away wulliyaa bagga Yaafillees'atu gadiyaa duge wod'd'iide, Hirkki Beeti-Horoona giyaa saanna aad'd'iidde, hewaappe Gezeeraana biide, Meeditiraane Abban zawatee.
⁴ Yooseefo zeretsaa gidiyaa Minaase zaratuunne Efireema zaratuu barena gakkiiyaa gadiyaa laatteddino.

Efireema Gakkeedda Shaakuwaa

⁵ Efireema zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda biittay hawaa; unt-tunta gakkeedda gadiyaa zaway away doliyaa baggana de'iyaa As'aarooti-Addaarappe denddiide, k'ommuwaa Beeti-Horoona aad'd'ee;
⁶ hewaappe simmiide Meeditiraaniyaa Abban zawatee. K'ay huup'issa baggana de'iyaa zaway Mikimataatappe away doliyaa bagga Taa'anaati-Shiilokko simmiide, away doliyaa baggana de'iyaa Yaanooha gakkee.
⁷ Yaanoohappe duge As'aarootanne Na'araata wod'd'iide, Yaarikko gak-kee; wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaan zawatee.
⁸ Gas'aa zaway Taappuhappe doommiide biide, away wulliyaa baggana de'iyaa K'aana Shaafaa bazuwaa oyk'k'iide biide, Meeditiraaniyaa Abban zawatee. Efireema zaratuu barenttu yaran yaran laattedda biittay hawaa.

⁹ Hewe Minaase zaratuwaa gadiyaappe Efireema zaretoo immeedda kata-matuwaanne untuntu mootsatuwaa ubbaa gujjennan de'ishiina.

¹⁰ Shin Efireema zaratu Gezeera kataman de'iyaa Kanaane asatuwaa kessibeykkino. Yaatina, Kanaane asatu hachche gakkanaw Efireema zaratuwaa gidдон de'iino. Shin Efireema zaratu untuntu ayileyiide oosissiino.

17

Minaase Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹ Yoosefo bayira na'aa Minaase zaretoo imetteedda biittay hawaa. Gala'aade aawuu Maakiiri Minaase bayira na'aa; Maakiina yaratu mino olanchchaa gideedda diraw, Gala'aadenne Baasaane biittatuwaa akkeeddino.

² Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa biittay yenkuwaa atteeda Minaase asaw imetteedda; he yaratuukka Abi'eezera, Heleek'a, Asiri'eela, Shekeema, Hefeerranne Shamidaa'a. Yoosefo na'aa Minaase yara gidiyaa attumawanttu hawantta.

³ S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakiina na'aa; Maakiiri Minaase na'aa. S'alofihaadaw mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanay baawa; Aa mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkonne Tirs's'o geetettino.

⁴ Untuntu k'eesiyaa El'aazarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne kaapatuwaakko shiik'iide, «Nu dabbattuu gidдон nuwukka gadiyaa gishuwaan immana mala Med'ina Goday Musa azazi wotseeddattenne» yaageeddino. Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, untuntu aawuwaa ishatuwaa gidдон untunttookka gadiyaa immeedda.

⁵ Minaase yaratu Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadenne Baasaane bolla gujjiide, tammu saamaa gadiyaa akkeeddino.

⁶ Ayaw gooppe, Minaase zaratuwaappe mac'c'a naanaykka attuma naanatuwaanna ittippe shaakki akkeeddino. Gala'aade gadii atteeda Minaase yaratuwaassa gideedda.

⁷ Minaase yaratu gadiyaa zaway Aaseera gadiyaappe doommiide, Sekeemappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimataata gakkee. He zaway hewaappe denddi biide, gedissa baggana de'iyaa Taappuha Asay de'iyasaa s'aas'i waas'ee.

⁸ Taappuha biittay Minaasessa; shin Minaase zawaan de'iyaa Taappuha katamay bare huup'iyaw Efireema zaratuwaassa.

⁹ K'ay he zaway hewaappe denddi biide, K'aana Shaafaan zawatee. Minaase katamatuwaa gidduwaan Efireemassa gidiyaa katamatuukka de'iino; shin Minaase zaway K'aana Shaafaappe huup'issa bagga gidiide, biide Meeditiraaniyaa Abban zawatee.

¹⁰ Shaafaappe gedissa baggana de'iyaa biittay Efireemassa; huup'issa baggana de'iyaa biittay k'ay Minaasessa. Minaase biittaw away wulliyaa bagga zaway Meeditiraane Abbaa. K'ay huup'issa baggana Aaseera gadiyaa, away doliyaa baggana Yisaakoora gadiyaa gakkee.

¹¹ Yisaakooranne Aaseera biittatuwaa gidduwaan Beetishaana, Yibila'aama, Doora, Enddoore, Taa'inaakkanne Magido geetettiyaa katamatu barenttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka Minaasessa.

¹² Shin Minaase zaratuu he katamatuwaan de'iyaa asatuwaa kessanawunne katamatuwaa oyk'k'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Kanaane asatuu yaan de'eeddino.

¹³ Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaane asatuwaa wolk'k'an hag-gaazissiyaawaappe attina, untunttu gadiyaappe ubbay kessibeykkino.

Yooseefo Zaretuu Gujjo Biittaa Oochcheeddino

¹⁴ Yooseefo zaratuu biide Iyyaasa, «Biittaa laataa gishuwaan nuw ayaw itti saamaa s'alalaa immaad? Nuuni payduwaan c'ora; ayaw gooppe, Med'ina Goday nuuna anjjeedda» yaageeddino.

¹⁵ Iyyaasu untunttu: «Hinttenttu c'ora giddooppene, Efireema gezzii hinttenttoo guus'sooppe, Parzzetuunne Rafaayetu de'iyaa gadiyaa biide, wora hinttenttoo butsitte» yaageedda.

¹⁶ Yooseefo zaratuu, «Ha gezzii nuu gidenna; hewaa bollakka k'ay Beetishaana kataman, Aa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaaninne Iziraa'eela Wombban de'iyaa Kanaanetoo paratuu goochchiyaa birataa gaaretuu de'iino» yaageeddino.

¹⁷ Iyyaasu Yooseefo naanaa Efireemanne Minaase zaretoo, hawaadan yaageedda; «Hinttenttu c'oranne daro wolk'k'aama; hinttenttoo itti saamaa s'alaalay gidenna.

¹⁸ Hewaa diraw gezze biittaakka hinttenttu akkana. He gezze wora gidooppenne butsiidde wurssetsaa gas'aa gakkanawukka hinttessa ootsite. Kanaanetoo paratuu goochchiyaa birataa gaaretuu de'opekka, untunttu mino gidooppenne, hinttenttu untunttu kessanaw danddayiita» yaageedda.

18

Atteedda Biittaa Shaakuwaa

¹ Biittaa s'ooniide oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa maabaraa ubbay Seelon shiik'iide S'oossaw goynniyaa Dunkkaaniyaa yaan esseedda.

² Shin Israa'eeliyaa asaappe gadiyaa shaakki akibeenna laappun zaratuu atteeddino.

³ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Med'ina Goday hinttenttu aawotuwaa S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaa laattennan awude gakkanaw gam"anittee?

⁴ Itti itti zariyaappe heezzu heezzu asatuwaa doorite. Itti itti zarii laattana gadiyaa hanotaa eranaadan, taani untunttu kiittana. Untunttu gadiyaa ubbaa biide geediidde he biittaabaa s'aafi akkiide, taakko simmi yaanawantta.

⁵ Untunttu he gadiyaa laappunuwaa kessiide shaakkana. Shin Yihudaa zaratuu gedissa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan, Yooseefo zaratuukka huup'issa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan de'ana.

⁶ Ha laappunuwaa kesi shaaketteedda gadiyaa hanotaa s'aafeeddawaappe guyyiyaan, taakko akkiide yiina taani Med'ina Godaa nu S'oossaa sintsan hinttenttoo saamaa yeggana.

⁷ Gidooppenne, Leewiyaa zaratuu hinttenana saaman laattikkino; ayaw gooppe, untunttu k'eesatuwaa gidiide Med'ina Godaw ootsiyaa kiittay untunttu laata. Gaade zaratuu Roobeela zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana, Med'ina Godaa k'oomay Muse untunttoo immeedda gadiyaa kaseti laatteeddino» yaageedda.

⁸ Asatuu gadiyaa hanotaa s'aafanaw baanaappe kasetiide, Iyyaasu untunttu, «Biite; yuuyyi be'eeddawaa s'aafite. Yaatiide taakko simmi yiite.

Hawaan Seelon Med'ina Godaa sintsan taani hinttenttoo saamaa yeggana» yaagiide azazeedda.

⁹ Asatuu biide, biittaa ubbaa yuuyyeeddino. Katamatuwaa ubbaa s'aafiide, gadiyaa wootiide laappunuwaa kessi shaakkanentto erisseeddino. Yaatiide Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Seelo simmeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Med'ina Godaa sintsan Seelon untunttoo saamaa yeggeedda; yaan Iyyaasu Israa'eeliyaa asaw gadiyaa untunttu zariyaa gishuwaadan shaakki immeedda.

Biiniyaama Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹¹ Koyro saamay Biiniyaama zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratuwaa biittaappenne Yooseefo zaratuwaa gadiyaappe gidduwaan de'eedda.

¹² Huup'issa baggana untunttu zaway Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide, Yaarikkoppe huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatee; hewaappe away wulliyaa baggana gezziyaa aad'd'iidde, Beeti-Aweena woran zawatee.

¹³ Hewaappe gedissa bagga simmiide, kase Looza geetettiyaa Beetele pudetsaa aad'd'iidde, As'aarooti-Addaara dugetsaa aad'd'iidde, Hirkki Beeti-Horoonappe gedissa baggan de'iyaa deriyaan zawatee.

¹⁴ He zaway gedissa baggana Beeti-Horoonaa sintsan de'iyaa deriyaappe away wulliyaa bagga mirk'k'ettiide, K'iriyaaati-Ba'aala woy K'iriyaaati-Yi'aariima geetettiyaa Yihudaa zaratuwaa kataman zawatee. Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway hawaa.

¹⁵ Gedissa bagga zaway K'iriyaaati-Yi'aariimappe dendiide, Nefttooha haatsaa pulttatuwaan zawatee.

¹⁶ Hewaappe zaway duge biide Rafayma zanggaaraappe huup'issa baggan de'iyaa Hinnooma Zanggaaraappe sintsa bagga deriyaa gedissanna zawatee. Hewaappe Hinnooma Zanggaaraa aad'd'iidde biide, Yaabuusawaanatuwaa katamaa Yerusaalamewunne Eniroogeela katamaa gedissa bagga pudetsan zawatee.

¹⁷ Hewaappe k'ay huup'issa bagga Enishemeeshakko mirk'k'ettiide, Adu-miima pudetsaappe sintsa baggana de'iyaa Galilootan zawatee; hewaappe k'ay Roobeela na'aa Bohaana shuchchaw duge wod'd'ee.

¹⁸ Hewaappe k'ay Beeti-Aaraba huup'issa bagga pudetsaanna aad'd'iidde, duge Arabiyaa zanggaaraa wod'd'ee.

¹⁹ Beeti-Hoogila pudetsaappe huup'issa baggana aad'd'iidde, Yorddaanoosa Shaafay goggiidde geliyaasaa, Mas'iniyaa Abbaappe huup'issa bagga gas'aa gakkee. Hewe gedissa bagga zawaa.

²⁰ Away doliyaa baggana de'iyaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Biiniyaama zaratuu laattedda biittay ubbaa saannakka zawateedda zawatuu hawantta.

²¹ Biiniyaama zaratuu barenttu yaran yaran akkeedda katamatuu Yaarikko, Beeti-Hoogila, Emek'i-K'as'iis'a,

²² Beeti-Aaraba, S'amarayma, Beetele,

²³ Awiima, Paara, Oofira,

²⁴ Kaafaari-Amoona, Oofinanne Gebaa'a. Untunttu ubbaanna tammanne laa'a; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino.

²⁵ K'ay Gabaa'oona, Raama, Ba'eroota,

²⁶ Mis'ip'p'a, Kafiira, Moos'a,

²⁷ Rek'eema, Yirp'p'a'eela, Taraala,

²⁸ S'elaa'a, Eleefa, Yerusaalame geetettiyaa Yaabuusawaanatuwaa katamaa, Gib"anne K'iriyaaati-Yi'aariima. Untunttu ubbaanna tammanne oydda;

unttuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujettiino. Bi-iniyaama zaratuu barenttu yaran yaran laattedda biittay hawaa.

19

Simoonaa Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹ Laa"entso saamay Simoonaa zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratuu laattedda gadiyaa gidduwaan de'ee.

² Untunttu laattedda katamatu Berssaabehe woy Shebaa'a, Molaada,

³ Has'aari-Shu'aala, Baala, Es'eema,

⁴ Elttolaada, Batuula, Horima,

⁵ S'ik'ilaaga, Beeti-Markkaboota, Has'aari-Suusa,

⁶ Beeti-Labaa'ootanne Sharuheena. Untunttu ubbaanna tammanne heezza; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuuka untuntun gujettiino.

⁷ K'ay Ayina, Rimoonaa, Eteeranne Ashaana. Untunttu ubbaanna oyddu katamatuwaa; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujettiino.

⁸ Neegeeba woran de'iyaa Baa'ilaati-Ba'eera woy Raama gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa ubbaa laatteddino. Simoonaa zaratuu barenttu yaran yaran laattedda gadii hawaa.

⁹ Yihudaa zeretsaa gakkeedda biittay untunttoo aakuwaa dareedda di-raw, aappe shaakkina Simoonaa zaretoo imetteedda.

Zaabiloonaa Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹⁰ Heezzentso saamay Zaabiloonaa zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untunttu laattedda gadii Sariida giyaa katamaa gakkee.

¹¹ Hewaappe k'ay away wulliyaa bagga biide Mar"ila aad'd'i, biide Dabasheeta bochchiide biide, Yok'ina'aamappe away doliyaa baggan de'iyaa shaafaa gakkee.

¹² Hara baggana k'ay Sariida katamaappe away doliyaa bagga simmiide, Kisilooti-Taaboora gakkiiide, Dabiraataaninne Yaafi'an zawatee.

¹³ Hewaappe k'ay away doliyaa baggana Gaate-Hefeera, Iiti-K'as'iinanne Rimoonaa gakkiiide, Nee'akko mirk'k'ettee.

¹⁴ Huup'issa baggana zaway Hanatoona simmiide, Yifittaahi'eela zang-gaaraan zawatee.

¹⁵ Yan K'as'aata, Naahilaala, Shimiroona, Yidaalanne Beeteleeme geetetiyyaa katamatuukka de'iino. Untunttu ubbaanna tammanne laa"a; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujettiino.

¹⁶ Zaabiloonaa zaratuu barenttu yaran yaran laattedda gadiyaa gid-don de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuuka hawantta.

Yisaakoora Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹⁷ Oyddentso saamay Yisaakoora zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda.

¹⁸ Untunttu gadiyaa katamatu Iziraa'eela, Kasuloota, Shuneema,

¹⁹ Hafaraymma, Shi'oona, Anaharaata,

²⁰ Rabbiita, K'ishiyoona, Abees'a,

²¹ Remeeta, Engganiima, Enihaadanne Beeti-P'as'ees'a.

²² He gadiyaa zaway Taaboora, Shahas'uumanne Beeti-Shemesha bochchiide biide, Yorddaanoosa Shaafaan zawatee. Untunttu ubbaanna tammanne usuppuna; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujettiino.

²³ Yisaakoora zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa gid-don de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Aaseera Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

²⁴ Ichcheshentso saamay Aaseera zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda.

²⁵ Untunttu gadiyaa katamatuu Helk'k'aata, Hala, Bes'eena, Akishaafa,

²⁶ Alaameleka, Ami'aadanne Mish'aala. Away wulliyaa baggana K'armmeloosaninne Shihoori-Libinaatan zawatee.

²⁷ K'ay away doliyaa bagga simmi Beeti-Daagoonakko mirk'k'ettiide, Zaabiloona gadiyanne Yifittaahi'eela Zanggaaraa bochchi biide, Beeti-Emeek'anne Na'i'eela gakkee. K'ay huup'issa baggana Kaabula gakkee.

²⁸ Hewaappe k'ay Ebroona, Rahooba, Hammoonanne K'aana aad'd'iidde, Sidoonan zawatee.

²⁹ Hewaappe k'ay gadiyaa zaway Raama simmiide, gimbbetteedda S'iiroosa katamaa gakkee. Hewaappe k'ay Hoosakko mirk'k'ettiide, Meeditiraane Abban zawatee. K'ay Mahalaaba, Akiziiba,

³⁰ Uuma, Afeek'anne Rahooba geetettiyyaa katamatuukka yaan de'iino. Untunttu ubbaanna laatamane laa'uwaa; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu akka untunttun gujjettiino.

³¹ Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Niftaaleema Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

³² Usuppuntsa saamay Niftaaleema zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda.

³³ Untunttu zaway Heleefappenne Da'inaaniima wolaappe doommiide, Adaami-Nek'eeba, Yaabini'eelanne Laak'k'uuma aad'd'iidde biide, wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaa gakkee.

³⁴ Hewaappe k'ay zaway away wulliyaa bagga Azinooti-Taabooraakko mirk'k'ettee; hewaappe k'ay Huk'ook'a simmiide, gedissa baggana Zaa-biloona biittaaniinne away wulliyaa baggana Aaseera gadiyaan zawatiide, away doliyaa baggana Yorddaanoosa Shaafaa gakkee.

³⁵ Gimbbetteedda katamatuu S'iddiima, S'eeraa, Haamata, Raak'ata, Ki-naareeta,

³⁶ Adaama, Raama, Has'ooraa,

³⁷ K'edeessa, Ediraa'a, Enihas'ooraa,

³⁸ Yir'oona, Migidaali'eela, Horeema, Beeti-Anaatanne Beeti-Shemesha. Untunttu ubbaanna tammanne udduppuna; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu akka untunttun gujjettiino.

³⁹ Niftaaleema zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Daana Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

⁴⁰ Laappuntsa saamay Daana zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda.

⁴¹ Untunttu laatteedda gadiyaa katamatuu S'or'a, Eshtaa'oola, Irshshe-meesha,

⁴² Sha'albbiima, Ayaaloona, Yitaala,

⁴³ Eloona, Timina, Ek'iroona,

⁴⁴ Elttaak'e, Gibbatoona, Baa'ilaata,

⁴⁵ Yihudaa, Banebaraak'a, Gaate-Rimmoona,

⁴⁶ Meyark'k'oona, Raak'oonanne k'ay Yoop'p'e katamaa yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaa.

⁴⁷ Daana zaratuu gadiyaa laattanaw injjetennawaa be'eedda wode, biide Laayisha katamaa olettiide s'ooneeddino; s'ooniide he kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan wod'i wurssiide, katamaa barenttu akkiide yaan de'eeddino. He katamaa suntsaakka laammiide, barenttu aawuwaa Daana suntsan Daana giide suntseeddino.

⁴⁸ Daana zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katomatuunne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Iyyaasa Gakkeedda Gishuwaa

⁴⁹ Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki wursseedda wode, Neewe na'aa Iyyaasuu laattiyaa gadiyaa barenttu gidдон immeeddino.

⁵⁰ Med'ina Goday azazeeddawaadan, Iyyaasu oochchina, Efireema gezziyaan de'iyaa Timinaati-Seraaha geetettiyaa katamaa aw immina katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eedda.

⁵¹ K'eesiyaa El'aazare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratuu kaappatuu Med'ina Godaa sintsan Seelon, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan saamaa yeggiide, gisheedda laata gadii hawaa. Untunttu gadiyaa yaati shaakki poleeddino.

20

Bak'ati Biide Attiyaa Katamatuwaa

(20:1-9)

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Taani Muse baggana hinttentta azazeeddawaadan, Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa doorite.

³ Ayi asayenne akeekenaanne erennaani asaa wod'ooppe, yaa bak'ati biide, suutsaa achchiyaawaappe attanawaa.

⁴ Asaa wod'eeddawe he katamatuwaappe ittuwaakko bak'ati biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'iide, haneeddabaa he katamaa c'imatoo odo. Untunttu barenttu katamaa afiide, I de'ana sa'aa immina, I untunttunna yaan de'o.

⁵ Suutsaa achchiyaawe Aa kaalliide yooppe, he katamaa c'imatuu Aa aatsiide immoppino. Ayaw gooppe, bare shooruwaa I k'opiidde, bare kase morkketetsaa diraw wod'ibeenna.

⁶ Yaa'aa sintsan pirddaw I ek'k'ana gakkanaash he wodiyaan de'iyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he kataman de'o. Hewaappe guyyiyaan, bak'atiide kesseedda katamaa guyye zaariidde, bare soo gelo yaaga» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay Nifttaaleema gezziyaan, Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyati-Arbbaa'a woy Kebroone dummayeeddino.

⁸ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan, Yaarikkoppe away doliyaa bagga woran, d'ok'k'asaan de'iyaa Roobeela zaratuwaa gadiyaappe Bees'era, Gaade zaratuwaa gadiyaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zaratuwaa gadiyaappe Baasaanen de'iyaa Golaana dummayeeddino.

⁹ Israa'eeliyaa asaa ubbawunne untunttu gidдон de'iyaa betetoo dummayeedda katamatuu hawantta; erennan de'iidde asaa wod'eedda ay asayenne, shiik'uwaa sintsan ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawaa kushiyan hayk'k'ennaadan, he katamatuwaappe ittuwaakko bak'atanaw danddayee.

21

Leewatuu Katamatuwaa (21:1-45)

¹ Hewaappe guyyiyaan Leewiyaa zaratuwaa yaratu kaappatuu k'eesiyaa El'aazaarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratu kaappatuwaakko shiik'eeddino.

² Hewan Kanaane gadiyaan de'iyaa Seelon untunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni de'ana katamatuwaanne nu mehiyaw hentsaa gadetuwaa neeni nuu immana mala Med'ina Goday Muse baggana azazeedda» yaageeddino.

³ Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay Leewiyaa zaretoo ha katamatuwaanne hentsaa gadetuwaa barenttu gadiyaappe gishiide untunttoo immeeddino.

⁴ Koyro saamay K'ahaata yarato kesseedda. K'eesiyaa Aaroona zariyaa Leewatuu Yihudaa zaratuwaappe, Simoona zaratuwaappenne Biiniyaama zaratuwaappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁵ Atteeda K'ahaatuwaa yaratu Efireema zaratuwaappe, Daana zaratuwaappenne Minaase zaratuwaa baggappe tammu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁶ Gershshoona yaratu Yisaakooraa zaratuwaappe, Aaseera zaratuwaappe, Niftaaleema zaratuwaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase zaratuwaa baggappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁷ Maraara yaratu Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Zabaloona zaratuwaappe tammanne laa'u katamatuwaa akkeeddino.

⁸ Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay ha katamatuwaanne untunttu hentsaa gadetuwaa Leewatoo saaman shaakki immeeddino.

⁹ Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe Israa'eeliyaa Asay akkiide immeedda katamatuwaa sunsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.

¹⁰ Koyro saamay Leewiyaa zaratuwaappe yelettiidde, K'ahaata yara gideedda Aaroona zaretoo kesina, untunttoo immeedda katamatuu hawantta:

¹¹ Israa'eeliyaa Asay Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaaati-Arbbaa'a woy Kebroonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa untunttoo immeeddino. (Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.)

¹² Shin he katamaa yuushshuwaan de'iyaa gadetuwaa mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata ootsiide immeeddino.

¹³ K'eesiyaa Aaroona zaretoo asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Kebroone katamaanne Aa hentsaa gadetuwaa, Liibinanne Aa hentsaa gadetuwaa,

¹⁴ Yaatiranne Aa hentsaa gadetuwaa, Eshttamoo'anne Aa hentsaa gadetuwaa,

¹⁵ Holoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwaa,

¹⁶ Ayinanne Aa hentsaa gadetuwaa, Yuus'anne Aa hentsaa gadetuwaa Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna udduppun katamatuwaa Yihudaa zaratuwaappenne Simoona zaratuwaappe akkiide immeeddino.

¹⁷ Biiniyaama zaratuwaappe Gabaa'oonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwaa,

¹⁸ Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaa Almmoonaanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

¹⁹ Aaroona zariyaa k'eesatuwaa katamatuunne untunttu hentsaa gadetuu ubbaanna tammanne heezza.

²⁰ Atteeda K'ahaata yaratuu, Leewiyaa zare gidiyaawanttu Efireema zaratuwaa katamatuwaappe shaakkina akkeeddino.

²¹ Unttunttoo Efireema gezziyaan de'iyaa, asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,

²² K'ibis'aymmanne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

²³ Daana zaratuwaappe Elttaak'enne Aa hentsaa gadetuwaa, Gibbatoo-nanne Aa hentsaa gadetuwaa,

²⁴ Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

²⁵ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Taa'inaakkanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna laa"u katamatuwaa akkiide immeeddino.

²⁶ Atteeda K'ahaata yaratuu katamatuunne untuntu hentsaa gadetuu ubbaanna tamma.

²⁷ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Baasaanen de'iyaa Golaana katamaanne Aa hentsaa gadetuwaanne Ba'eshttaaranne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna laa"u katamatuwaa akkiide, Gershshoona yara gidiyaa hara Leewatoo immeeddino.

²⁸ Yisaakoora zaratuwaappe K'ishiyoonanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabi-raatanne Aa hentsaa gadetuwaa,

²⁹ Yarmmuutanne Aa hentsaa gadetuwaanne Engganiimanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

³⁰ Aaseera zaratuwaappe Mish"aalanne Aa hentsaa gadetuwaa, Abddoo-nanne Aa hentsaa gadetuwaa,

³¹ Helk'k'aatanne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

³² Hewaadankka Niftaaleema zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Ham-mootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dooranne Aa hentsaa gadetuwaanne K'arttaananne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

³³ Gershshoona yaratuu katamatuunne untuntu Aa hentsaa gadetuu ubbaanna tammanne heezza.

³⁴⁻³⁵ Atteeda Maraara yara gidiyaa Leewatoo Zaabiloona zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Yok'ina'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa, K'arttaanne Aa hentsaa gadetuwaa, Diiminanne Aa hentsaa gadetuwaanne Naahilaalanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide immeeddino.

³⁶ Roobeela zaratuwaappe Bees'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yahaas'anne Aa hentsaa gadetuwaa,

³⁷ K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

³⁸ K'ay Gaade zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwaa,

³⁹ Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa, ubbaanna oyddu katamatuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁴⁰ Maraara yara gidiyaa hara Leewatoo shaakkina gakkeedda katamatuu ubbaanna tammanne laa'a.

⁴¹ Israa'eeliyaa Asay laatteedda gadiyaan de'iyaa Leewatoo ubbaanna oytamanne hosppun katamatuu untunttu hentsaa gadetuwaana de'iino.

⁴² He katamatuwaa ubbaa yuushshuwaan hentsaa gadetuu de'iino.

⁴³ Hewaadan ootsiide, Med'ina Goday untunttu aawaatoo Immanaw c'aak'k'eedda gadiyaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw immina untunttu laattiide, yaan de'eeddino.

⁴⁴ Med'ina Goday untunttu aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, untunttu ubbaa baggaan akka shemppisseedda. Med'ina Goday untunttu morkkatuwa ubbaa untunttoo aatsi immeedda diraw, untunttu morkkatuwaappe ittuunne untunttunna ek'ettanaw danddayibeenna.

⁴⁵ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw immana geedda lo'o k'aalaa ubbaa poleeddappe attin ittuunne sa'aan attibeena.

22

Dolahaappe Yeedda Yaratuu Barenttu Sa'aa Simusaa (22:1-34)

¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa s'eegiidde:

² «Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttentta azazeedda ubbaa poleeddita; k'ay tawukka ubbaban azazeteeddita.

³ Daro wodiyaappe hachche gakkanaw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa bashibeykkita; Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttew immeedda hadaraa poleeddita.

⁴ Simmi Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untunttoo geedda k'aalaadan, hinttenttu ishatuwaa shemppisseedda. Hewaa diraw, Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttenttoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana immeedda laata gadiyaan de'iyaa hinttenttu soo soo simmite.

⁵ Med'ina Goday k'oomay Muse hinttentta azazeedda azazuwaanne Wogaa loytsi naagite. Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa siik'ite; Aa ogiyaa ubbaan hamettite; Aa azazuwaa azazettite; aanana min oyk'k'ettite; hinttenttu kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe aw ootsite» yaageedda.

⁶⁻⁸ Iyyaasu untuntta anjji yeddiide; «Be'ite, hinttenttu ha'i daro mehiyaa, biraa, work'k'aa, nahaasiyaa, birataanne daro mayuwaa akkiide duretiide, hinttenttu gadiyaa simmana haniita. Hewaa diraw hinttenttu morkkatuwaappe omoodeeddawaa, hinttenttu ishatuwaanna gishi akkite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan untunttu barenttu soo soo beeddino.

Muse Minaase zaratuwaappe baggato Baasaanen gadiyaa immi wotseedda; shin atteeda Minaase zaratuwaa baggato Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan hara zaratuwaanna ittippe laattiyaa biittaa immeedda.

⁹ Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaa baggatu barenttu laata gadiyaa simmiide beeddino. S'oossay Muse baggana azazina laatteedda Gala'aade gadiyaa baanaw, Kanaane gadiyaan Seelon de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe shaaketteeddino.

Yorddaanoosa Shaafaa Matan Gimbbeedda Yarshshuwaa sa'aa

¹⁰ Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatuu Yorddaanoosa Shaafaa matan Kanaane gadiyaan de'iyaa Galiloota yeedda wode, shaafaa matan yarshshuwaa yarshshiyaa wolk'k'aama sa'aa

¹¹ gimbbina, «Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatuu Yorddaanoosa matan, Galilootan, Kanaane zawaan, Israa'eelatu baggana yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino» giyaawaa Israa'eelatu siseeddino.

¹² Kumentsaa Israa'eeliyaa asaa yaa'ay untunttu olanaw baanaw Seelo giyaa saan ittippe shiik'eedda.

¹³ Israa'eeliyaa Asay k'eesiyaa El'aazara na'aa Piinihaasa, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Roobeela zaratuwaakko, Gaade zaratuwaakkonne Minaase zaratuwaappe baggatuwaakko kiitteedda.

¹⁴ Itti itti zarii bare yaratu kaappatuwaappe itti itti asaa dooriide, tammu asaa Piinihaasanna yeddeedda.

¹⁵ Untunttu Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu de'iyaa Gala'aade gadiyaa biide untuntta,

¹⁶ «Med'ina Godaa Asay kumentsaa yaa'ay hinttentta hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa S'oossaa bolla ayaw hawaa mala itabaa ootseedditee? Waaniide gooppe, hinttenttu hara yarshshuwaa sa'aa hinttenttoo gimbbiide, Med'ina Godaa bolla makkaleeddita! Aa kaalliyaawaakka aggeeddita!

¹⁷ Pa'ooran nuuni ootseedda nagaray nuw gidennee? Israa'eeliyaa shiik'uwwa bolla boshay wod'd'eeddawaa giddooppene, hachche gakkanawukka nuuni he nagaraappe geeyibookko.

¹⁸ Med'ina Godaa kaalliyaawaappe hachchikka wora simmaneeyee? «Hintte hachche Med'ina Godaa bolla makkalooppe, Med'ina Goday wontti kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwwa hank'k'ettanawaa.

¹⁹ Hinttenttu de'iyaa gadii tuneeddawaa gidoope, Med'ina Godaa Dunkkaanii ek'k'eedda gadiyaa haa yiide, nuunanna gadiyaa shaakkite. Shin kaseppe de'iyaa Med'ina Godaa nu S'oossaa yarshshuwaa sa'appe hara yarshshuwaa sa'aa gimbbiide, Med'ina Godaa bolla makkaloppite; woy nuunakka makkalanchcha kessoppite.

²⁰ Zaraaha zare Akaani nagaraa gidowaappe akkiide, nagaraa ootseedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwwa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'ibeennee? Bare nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawe Aa s'alalaa gidenna» yaagee» yaageeddino.

²¹ Hewaappe guyye Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu Israa'eeliyaa yaratu kaappatoo hawaadan yaagiide zaareeddino;

²² «Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa! Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa! Nuuni hawaa ayaw ootseeddentto I ereedda! Nuuni ayaw ootseeddentto hinttenttukka eranaadan koyeetto. Nuuni Med'ina Godaa bolla makkaleeddawaanne azazettenan is's'eeddawaa gidoope, hachche nuuna pas'a wotsoppite.

²³ Nuuni Med'ina Godaa kaalliyaawaa aggiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa yarshshanawunne yarshshiyaa sa'aa gimbbeeddawaa gidoope, Med'ina Goday nuuna he oosoo oochcho.

²⁴ Nuuni hewoo gimbbibookko; nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe, sintsaappe yaana laytsan hinttenttu naanay nu naanaa, «Hinttena Med'ina Godaan Israa'eeliyaa S'oossan ayee gatsiyaawe?

²⁵ Hinttenttoo, Roobeelanne Gaade zaretoo, Med'ina Goday nu giddoninne hinttenttu giddon Yorddaanoosa Shaafaa zawayeedda. Med'ina Godaan hinttentta gatsiyaawe baawa» yaaganenttonne giide hirgheedda diraassa. Hewaadan ootsiide, hinttenttu zaratuu nu zeretsaa Med'ina Godaw goyn-nennaadan te"ennaan aggikkino.

²⁶ «Hewaa diraw nuuni nu giddon yarshshuwaa sa'aa ane gimbboytte geedda; shin s'uuggiyaa yarshshuwaa sa'aa woy hara yarshshuwaa sa'aa gidenna.

²⁷ Nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe s'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiidde, Med'ina Godaw Aa Dunkkaaniyaan goynnana mala, hawe nu gidduwaaninne hinttenttu gidduwaan, k'ay nu kaalliyaa yeletaa gidduwaan markka gidanaassa. Wodeppe hinttenttu zaratuu nu zeretsaa, «Hinttena Med'ina Godaan gatsiyaawe ayayenne baawa» gaanaw danddaykkino.

²⁸ Unttuntu geellaadan nuuna woy nu yeletaa wodiyaappe hewaadan gooppe, nuuni untunttoo zaariide, «S'oossaw yarshshiyaa sa'aa leemisuwaa hawaa be'ite. Hawaa nu aawotuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshanaassa gidennaan, hintteppenne nuuppenne gidduwaan markka gidana mala gimbbeeddino» yaagana.

²⁹ Med'ina Godaa bolla makkalanawe nuuppe haakko! Med'ina Godaa nu S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan ek'k'eedda yarshshuwaa saappe haraa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, hachche wora simmibeykko» yaagiide zaa-reeddino.

³⁰ K'eesiyaa Piinihaasinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaratu kaapatuu, Roobeela, Gaadanne Minaase zaratuu odeeddawaa sisiide, loytsi nashetteeddino.

³¹ K'eesiyaa El"aazara na'ay Piinihaasi Roobeela, Gaadanne Minaase zaretoo, «Med'ina Goday nu giddon de'iyawaa nuuni hachche ereeddo; ayaw gooppe, ha yewuwaa hinttenttu Med'ina Godaa bolla makkalanaw oot-sibeykkita. Hinttenttu ha"i Med'ina Godaa muraappe Israa'eeliyaa asaa ashsheeddita» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan k'eesiyaa El"aazara na'ay Piinihaasinne kaapatuu Gala'aaden de'iyaa Roobeelanne Gaade zaratuwaa matappe Kanaanen de'iyaa Israa'eeliyaa asaakko simmiide haneeddabaa untunttoo odeeddino.

³³ Israa'eeliyaa Asay nashechchan, S'oossaa galateeddino. K'ay Roobeela asatuunne Gaade asatuu de'iyaa gadiyaa olettiide bayzanaw baanaw haasayiawaakka aggeeddino.

³⁴ Roobeelanne Gaade zaratuu, «Ha yarshshuwaa sa'ay S'oossaa s'alaalay S'oossaa gidiyaawoo nu ubbaappe gidduwaan markka gidanawaa» yaageeddino; he yarshshuwaa sa'aa Markka suntseeddino.

23

Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa (23:1-16)

¹ Daro wodiyaappe guyyiyaan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseedda. He wode Iyyaasu c'imiide, wodiya loytsi sugeedda.

² Yaateeddawe Israa'eeliyaa asaa ubbaa, c'imatuwaa, kaappatuwaa, daanatuwaanne ola gadaawatuwaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Taani c'imaade, wodiya loytsa sugaad.

³ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu diraw ha kawutetsatuwaa ubbaa ootseeddawaaw hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be"eeddita. Hinttenttoo oletteeddawe Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaattenne.

⁴ Be'ite, Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaw de'iyaa, atteeda kawutetsatuwaa biittaa ubbaa, taani d'aysseedda kawutetsatuu biittanakka laata gade oot-saadde, hinttenttu zaretoo shaakkaade immaad.

⁵ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untuntta sugananne hinttenttu sintsaappe laaggina Med'ina Goday hinttenttu S'oossay geeddawaadan, hinttenttu untunttu gadiyaa laattana.

⁶ «Hewaa diraw, Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbaa naaganawunne ootsanaw loytsi minnite; aappe ushechcha haddirssa gooppite.

⁷ Hewan hinttenttu gidдон atteeda ha kawutetsatuwaanna walakettoppite. Untunttu s'oossatuwaa suntsaa dentsoppite woy untunttu suntsan c'aak'k'oppite. Untunttoo ootsoppite woy untunttoo goynnoppite.

⁸ Shin hachche gakkanaw hinttenttu ootseeddawaadan, S'oossaa hinttenttu Med'ina Godaa loytsi oykkite.

⁹ «Ayaw gooppe, Med'ina Goday gitanne mino kawutetsatuwaa hinttenttu sintsaappe keseedda. Hinttena gidoope, hachche gakkanaw ooninne hinttenana ek'ettanaw danddayibeenna.

¹⁰ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I bare huup'iyaw hinttenttoo olettiiyaa diraw, hintteppe itti Asay sha"a asaa yeder-seedda.

¹¹ Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa ubbaa gede siik'anawaa dogoppite.

¹² Hinttenttu guyye simmiide, kawutetsatuwaappe hawaan hinttenttu gidduwaan atteeda asaana ittuwaa gidoope, untunttu machatuwaa hinttenttoo, hinttenttu machatuwaa untunttoo immi walakettooppe,

¹³ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay ha kawutetsatuwaa hinttenttu sintsaappe yederssiyaawaa aggi bashanawaa geeshshiide erite. Shin Med'ina Goday hinttenttu S'oossay immeedda ha lo"o gadiyaappe hinttenttu d'ayana gakkanaw, untunttu hinttenttoo p'ireenne gite gidana; hinttenttu zokkiyaw lisso, hinttenttu ayfiyawukka aguntsa gidana.

¹⁴ «Ha"i simmi taani hayk'k'ana mataad. Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immana geedda lo"o ubbaappe ittibayenne attibeenawaa hinttenttu ubbay hinttenttu wozanaaninne shemppuwaan eriita. I hinttenttoo immana geeddawaappe ittibayenne attenan, ubbay poletteedda.

¹⁵ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immana geedda lo"obay ubbay attenan poletteeddawaadan, Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immeedda ha lo"o gadiyaappe hinttentta d'ayssana gakkanaw, iita muruwaa ubbaakka hinttenttu bollan hewaadan ahana.

¹⁶ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa hinttenttu mentsooppe, biide hara s'oossatoo ootsooppenne goynnopppe, Med'ina Godaa hank'k'uu hinttenttu bolla ees's'i kessana; I hinttenttoo immeedda lo"o biittaappekka hinttenttu ellekka d'ayana» yaageedda.

24

*Sekeeman K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa
(24:1-33)*

¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa Sekeema geetettiyaa kataman shiishsheedda. C'imatuwaa, kaappatuwaa, daanatuwaanne ola gadaawatuwaa ubbaa s'eesina untunttu S'oossaa sintsan shiik'eeddino.

² Iyyaasu asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Beni hinttenttu aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsan de'eeddino; untunttu hara s'oossatoo ootseeddino. Untunttuppe ittuu Abrahaamanne Naakoora aawuwaa Taara.

³ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu aawuwaa Abrahaama, he shaafaappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe s'eesaadde, Kanaane biittaa ubbaan kaaletsaad. Aa zariyaakka c'orayaad; Yisaak'akka aw immaad.

⁴ Yisaak'awukka Yaak'oobanne Eesaa immaad. Eesaw Eedooma gezziyaa laattanaadan immaad; shin Yaak'oobinne Aa naanay duge Gibs'e beeddino.

⁵ « «Guyyeppe Musanne Aaroona kiittaade taani yaan ootseeddawaan Gibs'e gadiyaa asaa boshaan shoc'aad; hewaappe guyyiyaan hinttentta kessaad.

⁶ Taani hinttenttu aawotuwwaa Gibs'eppe kessina, Zo'o Abbaakko yeeddita; Gibs'etuu hinttenttu aawotuwwaa paratuu goochchiyaa gaaretuwaaninne paraawatuwaan yedersseeddino.

⁷ Untunttu Med'ina Godaw waasseedda wode, untunttupenne Gibs'etuwaappe gidduwaan d'umaa yeggaaddi; yaataade, abbay untunttu bolla simmanaadaaninne untuntta muukkanaadan ootsaaddi. Taani Gibs'etuwwaa bolla ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu ayfiyaan be'eeddita. Hintteikka woran daro wodiyyaa de'eeddita.

⁸ « «Hewaappe guyyiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwwaa gadiyaa taani hinttentta ahaad. Untunttu hinttenana olettina, taani untuntta hinttenttu kushiyan aatsaade immaad; hinttenttu gadiyaa laatteeddita. K'ay taani untuntta hinttenttu sintsaappe d'ayssaad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan S'ippoora na'ay Baalaak'i, Moo'aabe gadiyaa kaatii denddiide, Israa'eelatuwaana oletteedda. Ba'ooraa na'ay Balaami hinttentta shek'k'anaadan, kiittiide s'eesisseedda;

¹⁰ shin taani Balaamebaa sisabeykke. Hewaa diraw I hinttentta anjeeedda; Yaatina, taani hinttentta Baalaak'a kushiyaappe ashshaad.

¹¹ « «Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikko yeeddita; Yaarikko asayenne Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Kanaanetuu, Hiitetu, Gerggeesetu, Hiiwetunne Yaabusawaanatu hinttenana olettina, taani untuntta hinttenttu kushiyan aatsaade immaad.

¹² Kajiyyaa hintteppe sintsaw kiittaade, Amoorawaanatuwwaa kaatetuwwaa laa'atuwwaa hinttenttu sintsaappe kessaad. Hawe ubbay hananaw danddayeeddawe, hinttenttu mashshaaninne hinttenttu wonddaafiyaan gidenna.

¹³ Hinttenttu goshshiidde kessibeenna gadiyanne hinttenttu kees's'ibeenna katamatuwwaa taani hinttenttoo immina, an de'iita. Ha'i hinttenttu tokkibeenna woyniyaa turaa ayfiyaanne wogaraa ayfiyaa miita» yaagee.

¹⁴ «Hewaa diraw ha'ikka Med'ina Godaw yayyite; tumu wozanaappe amanettiide aw goynnite. Hinttenttu mayza aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsaninne Gibs'en goynneedda allaga s'oossatuwwaa wora oliide, Med'ina Godaw goynnite.

¹⁵ Med'ina Godaw goynniyaawe hinttentta iitooppe, hinttenttu aawotuu shaafaappe hefintsan de'iidde goynneedda s'oossatuwaa gidina, woy ha'i hinttenttu de'iyaa Amooire gadiyaa asaa s'oossatuwaa gidina, hinttenttu goynniyaawaa hachche doorite. Shin taananne ta golliiyaa asaa gidooppe, nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda.

¹⁶ Asay zaariide, «Med'ina Godaa aggi bashiide, hara s'oossatoo goynnanawe nuuppe haakko!

¹⁷ Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe, nuunanne nu aawotuwaaw kessiide aheedawe, he wolk'k'aama malaatatuwaa nu s'eellishin ootseedawe, nuuni beedda ogiyaa ubbaaninne aad'd'eeda biittatuwaa ubbaa giduwaan nuuna naageeddawe, Med'ina Godaa nu S'oossaattenne.

¹⁸ K'ay Med'ina Goday asaa ubbaa, he gadiyaan de'iyaa Amooire asatuwaanakka nu sintsaappe laaggiide kaseedda. Hewaa diraw nuunikka Med'ina Godaw goynnana; ayaw gooppe, I nu S'oossaa» yaageedda.

¹⁹ Shin Iyyaasu asaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu Med'ina Godaw goynnanaw danddaykkita. Ayaw gooppe, I geeshsha S'oossaa; I k'anaatiyaa S'oossaa; I hinttenttu naak'uwaa woy hinttenttu nagaraa atto geena.

²⁰ Hinttenttu Med'ina Godaa aggiide, allaga s'oossatoo goynnooppe, I hinttenttoo lo'obaa ootseeddawaappe guyyiyaan, simmiide hinttentta k'ohananne d'ayssana» yaageedda.

²¹ Asay Iyyaasa, «tuytti, gidena! Nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda.

²² Iyyaasu asaa, «Hinttenttu Med'ina Godaw goynniyaawaa dooreeddawoo hinttenttu huup'iyaw hinttenttu markka» yaageedda.

Unttuntu, «Ee nuuni markka!» yaageeddino.

²³ Iyyaasu, «Yaatooppe, hinttenttu giduwaan de'iyaa allaga s'oossatuwaa diggite; hinttenttu wozanaa Med'ina Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko zaarite» yaageedda.

²⁴ Unttuntu, «Nuuni Med'ina Godaw, nu S'oossaw, goynnana; Aa aza-zuwaakka polana» yaageeddino.

²⁵ He gallassi Iyyaasu asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Sekeeman higgiaanne wogaa unttuntu kaseedda.

²⁶ Iyyaasu he k'aalatuwaa S'oossaa Higgiyaa mas'aafan s'aafeedda. Hewaappe guyyiyaan, itti wolk'k'aama shuchchaa akkiide, Med'ina Godaa Dunkaaniyaa mataan de'iyaa wolaa garssan esseedda.

²⁷ Iyyaasu asaw ubbaw, «Be'ite, Med'ina Goday nuw haasayeedda k'aalaa ubbaa ha shuchchay siseedda diraw, I nu bolla markka gidanawaa. Hinttenttu S'oossaa bollan makkalooppe, ha shuchchay hinttenttu bolla markka gidanawaa» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Iyyaasu asaa ubbaa yeddina, ubbaykka bare laata gadiyaa gadiyaa simmiide beedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwanne El'aazara Hayk'k'uwaa

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tammuwaa gidina hayk'k'eedda.

³⁰ Asay Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan de'iyaa Aa laata gadiyaan, Timinaati-Seeran moogeeddino.

³¹ Iyyaasu pas'a de'eedda wode ubbaaninne Iyyaasuppe simmina de'iide, Med'ina Goday Israa'eelatoo ootseedda oosuwaaw ubbaa ereedda c'imatuwaa wode ubbaan Israa'eelatuu Med'ina Godaw goynneeddino.

³² Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaappe aheedda Yooseefo mek'etsaa Sekeeman moogeeddino. He sa'aa Yaak'oobi Shekeema aawuwaa Hamoora naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda; guyyeppe Yooseefo zaratuu laatteeddino.

³³ Aaroona na'ay El'aazare hayk'k'eedda; Aa na'aa Piinihaasaw imettedda Efireema gezziyaan de'iyaa Gib'aa geetettiyaa kataman moogeeddino.

Daannatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan itti uray Israa'eeliyaa Kaaletsanaw denddibeenna. Hewaa gaasuwaan asaa giduwaan ittuu ittuwaananne yuushshuwaan de'iyaa gadiyaanna oletiyaawaanne alagga s'oossaw goyniyaawaan S'oossaw de'iyaa amanetussaa pac'iseeddino. Daannatuwaa Mas'aafay odiyaawe ha maaraa d'ayeedda asaa S'oossaa k'ofaan kaaletsiyaa S'oossan dooreteedda asatuwaa gidiyaawaa bessee. Ha mas'aafay Kanaane oyketeedda wodiyaappe doommiide, kaatii kaatetiyyaa kawutetsay ek'k'ana gakkanaw de'iyaa taariketuwwa oykeedda; he wodii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan higgii baynna wode. Ha taarikii «Daannatuwaa» geetettiyyaa mino asatuu ootseeddawaa bessino. Ha daannatuwaappe dariyaa baggatu ola gadaawatuwaa. Unttuntuppe k'ay loytsi eretteeddawe, Aa minotetsay shemppuwaa 13-16 gakkanaw s'aafetteedda Samssoona geetettiyyaa asaa. Ha mas'aafaappe nuuni demmiyaa wolk'k'aama timirttiyyaa, Israa'eeliyaa asaa de'u tumu de'uwwa gidiyaawe untuntu S'oossaw ammanettiide de'eedda keeshshaana gidiyaawaa. Untuntu aw ammanettennan is's'iyaa wode, ubbaa gedekka untuntu bolla bashshay yee. Hewaappekka k'ay aad'd'iyaa harabay de'ee; hewenne Asay S'oossaw ammanettennan is's'eedda gaasuwaan untuntu bolla bashshay gakkoopekka, untuntu nagaraa paas'iide simmeedda wode ubbaan, S'oossay untunta ashshanaw giigi utteeddawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyaasu Hayk'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa 1:1–2:10

Israa'eeliyaa Daannatuwaa 2:11–16:31

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwwa Wogaa Bayetsaa 17:1–21:25

Iyyaasu Hayk'k'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa

(1:1–2:10)

*Yihudaanne Simoona Zaretuu
Adooni-Beezek'a Olettiide Oyk'k'eeddino*

¹ Iyyaasu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, «Kanaane gadiyaa asaa olanaw nu zaratuwaappe koyrottiide kesanawe oonee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.

² Med'inaa Goday, «Yihudaa zaratuu koyrottiide kesino. Taani gadiyaa untuntu kushiyan aatsaade immaad» yaageedda.

³ Yihudaa Asay barenttu dabbotuwwa, Simoona zeretsaa, «Nuuni Kanaanetuwaana olettana mala, nuuna shaakkina gakeedda sa'aa nuunanna denddite. Hewaappe guyyiyaan, hinttentta shaakkina gakeedda sa'aa hinttannana ittippe baana» yaageedda. Simoona zaratuunne Yihudaa zaratuu olaw ittippe beeddino.

⁴ Med'inaa Goday Kanaanetuwaanne Parzzetuwwa untuntu kushiyan aatsiide immeedda; Bezek'a geetettiyyaa kataman tammu sha'a asaa wod'eeddino.

⁵ Bezek'a kataman Adooni-Beezek'a demmiide, aanana oletteeddino; Kanaanetuwaanne Parzzetuwwa s'ooneeddino.

⁶ Adooni-Beezek'i bak'ateeddawaa yederssi oyk'k'iide, Aa kushiya wogga birad'd'etuwaanne Aa gadiyaa wogga birad'd'etuwwa k'ans's'eeddino.

⁷ Adooni-Beezek'i, «Kushiya wogga birad'd'etuwaanne gadiyaa wogga birad'd'etuwwa taani c'iggeedda laappun tammu kaatetu ta masoofiyaappe

laalettseedda suuppaa mas'iide miino. Taani untunttu ootseeddawaadan, S'oossay taana ootseedda» yaageedda. Aa Yerusaalame ahina, yaan hayk'k'eedda.

Yihudaa Zaretuu Yerusaalammenne Kebroone Oyk'k'eeddino

⁸ Yihudaa Asay Yerusaalame olettiide oyk'k'eedda; asaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay gezziyaan, Neegeeba mela biit-taaninne gad'an de'iyaa Kanaanetuwwa olanaw beedda.

¹⁰ Kase K'iriyaaati-Arbbaa'a geetettiyaa Kebroone kataman de'iyaa Kanaanetuwwa oleeddino; Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyaa yaratuwwa s'ooneeddino.

*Otini'eeli Dabiira Katamaa Oyk'k'eedda
(Iya. 15:13-19)*

¹¹ Hewaappe denddiide Yihudaa Asay Dabiira geetettiyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda. Dabiira katamay kase K'iriyaaati-Sefera geetettee.

¹² Kaaleebi, «K'iriyaaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

¹³ Kaaleeba ishaa teefa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'eedda; Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.

¹⁴ Aakisa Otini'eela geliyaa wode, I aawuu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala, Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayya koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁵ Iza, «Taw woytuwwa imma. Neeni kase taw immeedda gadii darii mela biittaa gideedda diraw, haatsaa pulottotuwwa taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi killi pulottuwaakka hirkki pulottuwaakka iziw immeedda.

Yihudaa Zaretuunne Biiniyaama Zaretuu S'ooneeddino

¹⁶ Muse bolluwwa zaratu K'eenati Yihudaa asaana Zambbaa Katamaa geetettiyaa Yaarikko katamaappe denddeeddino; Araada geetettiyaa katamaappe gedissa baggana, Neegeeban de'iyaa Yihudaa mela biittaa beeddino; yaan Amaaleek'atuwaana utteeddino.

¹⁷ Yihudaa Asay Simoona asaana ittippe biide, S'afaata geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwwa s'ooneedda; katamaa ubbaa d'aysseedda. Hewaa diraw Horima* yaagiide suntseeddino.

¹⁸ Yihudaa Asay gujjiidekka Gaaza, Ask'k'aloonaanne Ek'iroona katamatuwwa untunttu yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaanakka oyk'k'eedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Yihudaa asaana de'iyaa diraw, gezze gadiyaa untunttu laatteeddino; shin dembbaa gadiyaa asatoo birataappe oosetteedda olaa paraa gaaretuu de'iyaa diraw, Yihudaa Asay untuntta yederssanaw dand-dayibeenna.

²⁰ Muse geeddawaadan, Kebroone katamaa Kaaleebaw immeeddino; Kaaleebi Anaak'e zariyaa gidiyaa heezzu yaratuwwa yederssiide kesseedda.

²¹ Shin Biiniyaama zaratu Yerusaalamen de'iyaa Yaabusatuwwa yederssi-beykkino; yaatina, Yaabusawaanatu Biiniyaama zaratuwaanna hachche gakkanaw Yerusaalamen ittippe de'iino.

*Efiremanne Minaase Zaretuu
Beetele S'ooniide Oyk'k'eeddino*

* **1:17** Horima: Ha suntsaa bilet say Ibraaweetsuwaan, «Ubaanna d'aysseedda» yaagiyaawaa. **1:21** Iya. 15:63; 2 Sam. 5:6; 1 Od. 11:4

²²⁻²³ Yooseefo naanatuwaa, Efiremanne Minaase zaratuu k'ay Beetele katamaa bollan woraajjeeddino. Kase he katamay Looza geetettee. Woraa-jjiyaa wode Med'inaa Goday untuntunna de'ee. Yooseefo zaratuu Beetele katamaa s'omoosiyaa asatuwaa kiitteeddino,

²⁴ untuntu katamaappe kesiyaa itti bitaniyaa demmiide, «Katamaa giddo waan gelanaw danddayettintto nuuna bessoppe, nuuni new keekana» yaageeddino.

²⁵ I untuntta besseedda; kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan mushereetseeddino; shin he bitaniyaanne Aa soo asaa ubbaa ashsheddinno.

²⁶ Guyyeppe he bitanii Hiitetuwaa gadiyaa biide, yaan katamaa kees's'eedda; Looza yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw he katamay he suntsan s'eesettee.

Israa'eeliyaa Asatuu Biittaappe Yederssibeenna Asatuwaa

²⁷ Minaase zaratuu Beetishaana, Taa'inaaka, Dooraa, Yibila'aamanne Magido katamatuwaaninne untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaan de'iyaa asatuwaa kessiide yederssanaw danddaybbeykkino. Yaatina, Kanaanetuu yaan de'uwaa miniseeddino.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaanetuwa barenttu wolk'k'an oosisseeddino; shin untuntta ubbaanna gadiyaappe kessiide yederssibeykkino.

²⁹ Efireema zaratuukka Gezeera geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaane-tuwaa kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaane asatuu yaan untuntunna ittippe de'eeddino.

³⁰ Zaabiloonaa zaratuu K'itiroona katamaaninne Naahilaala kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaanetuu yaan untuntunna ittippe de'eeddino. Shin Zaabiloonaa zaratuu untuntu barenttu wolk'k'an oosisseeddino.

³¹ Aaseera zaratuukka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban, Afeek'anninne Rahooban de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino.

³² Kanaanetuu kesenan aggeeda diraw, Aaseera zaratuu untuntunna yaan ittippe de'eeddino.

³³ Niftaaleema zaratuukka Beeti-Shemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; shin Kanaane-tuwaana yaan ittippe de'eeddino. Beeti-Shemeshanne Beeti-Anaata katamaa asatuwaa barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

³⁴ Amoorawaanatu Daana zeretsaa pude gezziyaw yedersseeddino; untuntu duge dembba gadiyaa wod'd'ennaadan te"eeddino.

³⁵ Amoorawaanatu Hereesa Deriyaaninne Ayaaloonanne Sha'albbiima geetettiyaa katamatuwaan de'uwaa miniseeddino; shin Efiremanne Minaase zaratuu min minniide biide, barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

³⁶ Amoorawaanatuwaa gadiyaa zaway Selaa'a matan de'iyaa Akirabiima geetettiyaa pudetsaappe doommiide, huup'issa bagga pinuwaa gakkee.

2

Med'inaa Godaa Kiitanchchay Bookima Beedda

¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Gelggelappe Bookima biide, Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Taani hinttentta Gibs'eppe kessaad; beni hinttenttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa hinttentta gelissaad. Hinttentta hawaadan yaagaad; «Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa ubbakka mentsikke,

² hinttenttu ha gadiyaan de'iyaa asatuwaana k'aalaa c'aak'uwaa gelopite; untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite» yaagaad; shin hinttenttu taw azazettibeykkita. Ayaw hewaadan haneedditee?

³ Hewaa diraw, taani untuntta, hinttenttu sintsaappe yederssikke; untunttu hinttenttoo morkke gidanawaa; untunttu s'oossatuukka hinttenttoo p'ire gidana yaagay» yaageedda.

⁴ Med'inaa Godaa kiitanchchay hewaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw haasayeedda wode, Asay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeedda.

⁵ Yaatiide he sa'aa Bookima* yaagiide suntseedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwaa

⁶ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa yeddeeddawaappe guyyiyaan, Asay ittuu ittuu barena shaakkina gakkiiyaa gadiyaa akkanaw beedda.

⁷ Iyyaasu de'uwaan de'eedda laytsaa ubbaan Asay Med'inaa Godaw ootseedda; I hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw ootseedda wolk'k'aama oosuwwa ubbaa be'eedda c'imatuwaa wode ubbaan Med'inaa Godaw ootsiyaawaa aggibeenna.

⁸ Med'inaa Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tamuwaa gidina hayk'k'eedda;

⁹ Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan, Timinaati-Seraaha giyaa saan de'iyaa Aa laata gadiyaan moogeeddino.

¹⁰ He yeletaa ubbay hayk'k'i bare mayzzan gakketteeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa woy Israa'eeliyaa asaw I ootseeddawaa ubbaa erenna hara yeletay denddeedda.

Israa'eeliyaa Daannatuwaa

(2:11–16:31)

Israa'eeliyaa Asay S'oossaw Goynniyaawaa Aggi Basheedda

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Ba'aala geetettiiyaa eek'atoo goynneeddino.

¹² Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda Med'inaa Godaa, barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa aggi basheeddino; barenttu yuushshuwaan de'iyaa asatuwaa eek'atuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; hewaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino.

¹³ K'ay Aa aggi bashiide, Ba'aalawunne Astaarootaw goynneeddino.

¹⁴ Yaatina, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; bonk'k'iyaawanttu bonk'k'anaadan untuntta bessi basheedda; untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkketoo untuntta aatsiide immeedda. Yaatina, untunttu barenttu morkkatuwaanna ek'ettanaw danddayibeykkino.

¹⁵ Untunttu olettanaw kesseedda wode ubbaan, Med'inaa Goday kase untunttoo c'aak'k'eeddawaadan untunttu s'oonettana mala, I untunttu bolla denddeedda. Yaatina, untunttu loytsi waayetseeddino.

¹⁶ Yaatina, Med'inaa Goday daannatuwaa untunttoo dentseedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bonk'k'eeddawatuu kushiyaappe ashsheeddino.

¹⁷ Shin Israa'eeliyaa Asay pirddiyaa daannatoo azazettibeena; untunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eeddino; hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino. Untunttu aawotuu hametteedda ogiyaappe ellekka guyye simmeeddino; untunttu mayza aawotuu S'oossaw azazetteeddawaadan, untunttu azazettibeykkino.

2:2 Kes. 34:12-13; Zar. 7:2-5 * 2:5 Bookima: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Yeekkiyaawantta» giyaawaa. 2:9 Iya. 19:49-50

¹⁸ Med'inaa Goday untuntntoo pirddiyaa daannatuwaa dentseedda wode awudenne I he pirddiyaa daannatuwaana ittippe gideedda; he daannay de'uwaan de'eedda laytsaa ubbaan untuntntu morkkatuwaa kushiyaappe untuntnta ashsheeda. Ayaw gooppe, uk'k'unnaynne tuggay darina, untuntntu waassiyaawaa sisiide, Med'inaa Goday untuntntoo k'aretteedda.

¹⁹ Shin pirddiyaa daannay hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Asay guyye simmiide, kase untuntntu aawotuu ootseedda iitaappe aad'd'eedda iitaa ootseeddino; untuntntu hara s'oossatuwaakko simmiide, untuntntoo goynneeddino; barenttu iita oosuwaanne desha ogiyaa aggenaan is's'eeddino.

²⁰ Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ha Asay taani untuntntu mayza aawaatoo geledda c'aak'uwa mentseedda dirawunne taw azazettenan is's'eedda diraw,

²¹ hachcheppe doommina, Iyyaasu hayk'k'eedda wode biittaa bollan atteeda gade asatuwaappe ittuwaanne taani untuntntu sintsaappe yederssaade kessikke.

²² Ha Israa'eeliyaa Asay kase barenttu mayza aawotuwaadan ta ogiyaa kaallintto, woy kaallennentto paac'c'anaw, Med'inaa Goday he atteeda gade asatuwaan go'ettana» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday he gade asatuu kesenan gam"anaadan ootseedda. I untuntnta ellekka yederssiide kessibeenna; Iyyaasuwwukka untuntnta aatsiide immibeenna.

3

Biittaa Bollappe Yederssetennan Atteeda Asatuwaa

¹ Kase Kanaan ay ollaanne olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa asaa paac'c'ana mala, Med'inaa Goday ha asatuwaa ashsheeda.

² I hewaa ootseeddawe, hawaappe kase olaa olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa yeletaa olettiyaa hiillaa tamarissanaassa.

³ He asatuu oona oonee gooppe, ichcheshu Piliss's'eema katamatuwaa mooddiyaa asatuwaa, Kanaanetuwa ubbaa, Sidoona katamaa asatuwaanne Ba'aali-Hermmoone geetettiyaa deriyaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw Libaanoosa Deriyan de'iyaa Hiiwetuwaa.

⁴ Med'inaa Goday Muse baggana kase Israa'eeliyaa mayza asaa aawaatoo immeedda azazuwaa untuntntu azazettintto azazettenentto paac'issanaw untuntnta ashsheeda.

⁵ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Kanaanetuwaana, Hiiwetuwana, Amooretuwaana, Parzzetuwaana, Hiitetuwaanne Yaabuusatuwaana ittippe de'eedda.

⁶ Untuntntu mac'c'a naanaa barenttoo akkeeddino; barenttu mac'c'a naanaakka untuntntu attuma naanaatoo immeeddino. Yaatiide untuntntu s'oossatoo goynneeddino.

Otini'eela

⁷ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Untuntntu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogiide, Ba'aalanne Asheero geetettiyaa s'oossatoo goynneeddino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma kushiyan untuntnta aatsiide immeedda; untuntntu aw hosppun laytsaa moodetteeddino.

⁹ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiitteedda; ikka Kaaleeba teefa ishaa K'anaaza na'aa Otini'eela geetettee.

¹⁰ Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'ina, I Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda. Olaa olettanaw beedda; Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma aw aatsiide immeedda; Kushaani-Rish"ataymma s'ooneedda.

¹¹ Yaatina, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda. Hewaappe guyyiyaan, K'anaaza na'ay Otini'eeli hayk'k'eedda.

Ehuuda

¹² Israa'eeliyaa Asay zaaretsiidekka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Med'inaa Godaa sintsan untunttu iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Moo'aabe Kaatiyaa Egilooni Israa'eeliyaa bollan wolk'k'aamanaadan ootseedda.

¹³ Egilooni Amoonatuwaanne Amaaleek'atuwaa barekko shiishshi biide, Israa'eeliyaa asaa olettiide s'ooneedda; Zambbaa Katamaa geetettiyaa Iyaarkko katamaa oyk'k'eedda.

¹⁴ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw tammanne hosppun laytsaa moodetteedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiitteedda; ikka Biiniyaama zariyaappe Geera na'aa Ehuuda geetettee; I haddirssa kushiyan ootsiyaa asaa. Israa'eeliyaa Asay Ehuuda Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonakko giiraana kiitteedda.

¹⁶ Ehuudi laa"u baggana k'aratteedda itti wad'aa gideedda mashshaa barew giigisseedda; ushechcha miyyiyaa baggana bare mayuwaa gidдон danc'c'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw giiraa akki afiide immeedda. Egilooni loytsi orddo asaa.

¹⁸ Ehuudi giiraa kaatiyaw immeeddawaappe guyyiyaan, giiraa tookkiide beedda asatuwaa moyzzeedda.

¹⁹ Shin Ehuudi Gelgala matan de'iyaa masetteedda shuchchatuwaa matappe Egiloonakko guyye simmi biide, «Kaatiyaw, taani new s'uuriyaabay de'ee» yaageedda.

Kaatii, «C'o"u ga!» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Aa naagiyaawanttu ubbay kare keseeddino.

²⁰ He wode kaatii pook'iyaan de'iyaa itti kifiliyaan barekka utti de'ishin, Ehuudi aakko shiik'iide, «S'oossay new kiitteeddabay de'ee» yaageedda. Kaatii bare utteedda sa'aappe ek'k'eedda;

²¹ Ehuudi bare haddirssa kushiya yeddiide, ushechcha bagga miyiyaappe mashshaa shoddiide, kaatiyaw uluwaan dirggintsi aggeeda.

²² Yaatina, mashshaw tuutii attennaan ulo gidдо gelina, handday kammeedda. Ehuudi mashshaa kaatiyaa uluwaappe shoddibeenna diraw, zokkiyaanna kantsi keseedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan Ehuudi kare kesiide, pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa penggiyaa gorddiide, Aa bolla k'ulppedda.

²⁴ I bidiggowaappe guyyiyaan, k'oomatuu yiide, penggii gorddetteed-dawaa be'eeddino; gidдо kifiliyaan urk'k'a sheeshshaw uttannan aggena yaagiide k'oppeeddino.

²⁵ Untunttu naagu pokkana gakkanaw loytsi naageeddino. Shin kaatii penggiyaa dooyennan is's'ina, k'ulppiyaa akkiide penggiyaa dooyeeddino; barenttu goday hayk'k'iide, wuyggiyaan kunddeeddawaa be'eeddino.

²⁶ Unttuntu naagiidde gam'i de'ishshin, Ehuudi kessi akkiide, maset-teedda shuchchatuwaa aad'd'iidde, Sa'iira giyaa sa'aa bak'attedda.

²⁷ Efireema gezziyaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay olaw shiik'anaadan malakataa punneedda; Asay Aa kaalliide, yaappe duge wod'd'eedda.

²⁸ Unttuntu, «Taana kaallite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttentu morkkatuwaa, Moo'aabatuwaa hinttentu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda. Aa kaalliide wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyya sa'atuwaa oyk'k'eeddino; Moo'aabe asaappe itti uraynne hewaana aad'd'enaaddan te'eeddino.

²⁹ He wode Moo'aabe asaappe tammu sha"a gidiyaa dooretteedda mino olanchchatuwaa wod'eeddino; itti asaynne kessi akki attibeena.

³⁰ He gallassi Moo'aabe Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; yaatina biittay hosppun tammu laytsaa woppaa demmeedda.

Shamggaara

³¹ Ehuudappe guyyiyaan, Anaata na'ay Shamggaari denddeedda; Piliss's'eema asaappe usuppun s'eetuwwa booraa laaggiyaa dok'uwaan wod'iide, Israa'eeliyaa asaa ashsheeda.

4

Dibooronne Baaraak'a

¹ Ehuudi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiidekka iitabaa ootseedda.

² Hewaa diraw, Med'inaa Goday Has'ooraa geetettiyyaa kataman kaateedda Kanaane Kaatiyaa Yaabinayyaw untuntu aatsiide immeedda; Aa olanchchatuwaa gadaawu Sisaari Deriya-Harosheeta-Hagoyiima geetettiyyaa kataman de'ee.

³ Yaabinayya birataappe oosetteedda udduppun s'eetu paraa gaaretuu de'iyaa dirawunne I Israa'eeliyaa asaa k'areti baynnan laatamu laytsaa uk'k'unneedda diraw, untuntu maaduwwa demmanaw Med'inaa Go-daakko waasseeddino.

⁴ He wode Laappidoota machchata Diboora, timbbitiyyaa odiyaanna Israa'eeliyaa biittan pirddiyaa daannatto.

⁵ Diboora Efireema gezziyaan, Raama katamaappenne Beetele katamaappe gidduwaan de'iyaa Diboora Zambbaa garssan uttaade pirddaw; Israa'eeliyaa Asay bare yewuwwa pirddissanaw iikko yee.

⁶ Itti gallassi Deboora Abino'aama na'aa Baaraak'a Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa K'edeesha katamaappe kiittaade s'eesissaaddu; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagiide azazee; «Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha"a asaa akkaade, Taa-boora Deriyaa ba.

⁷ Taani Yaabina olanchchatuwaa gadaaway Sisaari paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa akkiide, K'iishoona Shaafaan neenana olaa gaketanaw yaanaadan ootsana; taani new Aa aatsaade immana» yaagee» yaagaaddu.

⁸ Yaatina, Baaraak'i, «Neeni taananna booppe, taani baana; shin neeni taananna baana d'ayooppe, taanikka biikke» yaageedda.

⁹ Aa, «Eeno, taani neenana baana; shin Med'inaa Goday Sisaara mac'c'a asaa kushiyan aatsiide immiyaa diraw, he buussay new bonchcho gidenna» yaagaaddu. Deboora denddaade, Baaraak'ana K'edeesha baaddu.

¹⁰ Baaraak'i Nifttaaleemanne Zaabiloona zeretsaa K'edeesha s'eesina, tammu sha"a Asay Aa kaalliide kesseedda; Dibooraakka aanana baaddu.

¹¹ He wode Hebeera geetettiyyaa itti bitanii de'ee; I K'eena asaa; I Muse bollaruwa Hobaaba yara. I hara K'eenatuwaappe shaakettiide, K'edeeshakko shiik'iide, Za'inaaniiman de'iyaa wolaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.

¹² Abino'aama na'ay Baaraak'i Taaboora Deriyaa beeddawaa Sisaari siseedda wode,

¹³ birataappe oosetteedda bare udduppun s'eetu paraa gaaretuwaanne barenana de'iyaa asaa ubbaa s'eesiisiiide, Harosheeta-Hagooyiimappe K'iishoona Shaafaa shiishsheedda.

¹⁴ Yaatina, Diboora Baaraak'a, «Dendda! Hachche Med'inaa Goday ne kushiyan Sisaara aatsiide immiyaa gallassaa. Be'a, Med'inaa Goday neeppe sintsiatiide beedda» yaagaaddu. Hewaappe guyye Baaraak'i tammu sha'a asaa kaaletsiide, Taaboora Deriyaappe wod'd'eedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Sisaara, Aa paraa gaaretuwaa ubbaanne Aa olanchchatuwaa ubbaa k'ara mashshaan Baaraak'a sintsaappe bak'atiseedda. Yaatina, Sisaari bare paraa gaariyaappe wod'd'iide, gediyaan bak'ateedda.

¹⁶ Baaraak'i he paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa Harosheeta-Hagooyiima gakkanaw yedersseedda. Sisaara olanchchatuu ubbay k'ara mashshaan hayk'k'eeddino; itti asayne attibeena.

¹⁷ He wode Has'ooraa Kaatiyaa Yaabini K'eena Hebeera golle asaana saro de'ee. Hewaa diraw, Sisaari gediyaan bak'atiide, K'eena Hebeera machchatti Yaa'eeli dunkkaaniyaa gakeedda.

¹⁸ Yaa'eela Sisaara mokkanaw kesaade, «Ta godaw, gela; haa gela; yayy-oppa» yaagaaddu. Dunkkaaniyaa iikko gelina, Aa bare bullukkuwan kammaaddu.

¹⁹ Sisaari, «Taana saammee; ushiyaa guutsa haatsaa immaarikkii» yaageedda. Maatsaa tigiyya miishshaa pokaade ushshaaddu; yaataade zaaraadde kammaaddu.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan I izo, «Dunkkaaniyaa penggiyaan ee"a. Ayi Asay yiide, «Hawaan Asay de'ii?» yaagiide oochchooppe, «Baawa» ga» yaageedda.

²¹ Sisaari loytsi daabureedda diraw, gem"ishshuwaa pannureedda. Hebeera machchata Yaa'eela madooshaanne dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaaliyaa akkaade, loddan aakko shiik'aaddu; shiik'aade d'ogiyaa shikaaliyaa haytsa kariyaan essaade, martteeluwaan d'ishaade, biittaanna sikkina, Sisaari hayk'k'eedda.

²² Baaraak'i Sisaara koyiidde yiina, Yaa'eela Aa mokkanaw kare kesaade, «Haaya; neeni koyiyaa bitaniyaa taani neena bessana» yaagaaddu. Izina dunkkaaniyaa giddo geliide, Sisaara haytsa kariyaan d'oguu gelina, Aa anhay sa'aan giseeddawaa be'eedda.

²³ He gallassi S'oossay Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina s'oonanaadan ootseedda.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina bolla min minniide biide, wurssetsan Aa d'aysseedda.

5

Dibooranne Baaraak'a Yetsaa

¹ He gallassi Dibooranne Abino'aama na'ay Baaraak'i ha yetsaa yes'seeddino.

² «Israa'eeliyaa asaa
kaaletsiyaawanttu kaaletseedda diraw,
Asaykka dosiide,

bare huup'iyaa aatsiide immeedda diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

- ³ «Hinttenttoo kaatetoo, hawaa sisite!
Hinttenttoo deriyaa mooddiyaawanttoo, hayzitte!
Taani Med'inaa Godaw yes's'ana.
Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw
galataa yetsaa yes's'ana.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni Se'iira Deriyaappe denddeedda wode,
Neeni Eedooma biittaappe kesseedda wode,
biittay k'aas's'eedda.
Saluwaappe iray bukkeedda;
ee, haatsay shaaretuwaappe duge soosoteedda.
- ⁵ Med'inaa Godaa sintsan deretuu k'aas's'eeddino;
Haray attina, Siinaa Deriikka Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan kokkoreedda.
- ⁶ «Anaata na'aa Shamggaana wodenne,
Yaa'eela wode c'aanaa mehiyaa laaggiyaa,
zal"anchchatuu he biittaana aad'd'ibeykkino.
Ogiyaanna biyaawanttukka ogiyaa aggiide,
loossuwaana beeddino.
- ⁷ Israa'eeliyaa katamatu Asay de'enna sa'aa gideeddino.
Taan Diboora, taan Israa'eeliyaa asaw,
aatto gidaade denddana gakkanaw ooninne attibeenaa.
- ⁸ Israa'eeliyaa Asay allaga s'oossatuwaa dooreedda wode,
gadiyaan olay denddeedda.
Oytamu sha"a Israa'eeliyaa olanchchatuwaa gidduwaan
itti gondallii woy itti toori beettibeenaa.
- ⁹ Ta wozanay Israa'eeliyaa ola gadaawatuwaana de'ee.
Asaa gidдон dosiide barentta aatsiide immeeddawanttuna de'ee.
Med'inaa Godaa galatite!
- ¹⁰ Hinttenttoo, bootsa haretuwaa toggiyaawantto,
Hinttenttoo, gilaasiyaa bollan uteeddawanttoo,
ogiyaa hamettiyaawanttoo,
hawaa sisite!
- ¹¹ Haatsaa ollatuwaa matan shiik'eedda yetsanchchatuwaa yetsaa sisite.
Unttuntu Med'inaa Goday s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino;
k'ay Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino.
- «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa asay
katamaa geliyaa penggetuwaakko duge wod'd'eedda.
- ¹² Dibooree! Beegotta! Beegotta!
Beegotta! Beegottaade mazimuriyaa yes's'a.
Baaraak'a, dendda!
Neenoo, Abino'aama na'aw, ne omooduwaa akkaade ya.
- ¹³ «Hewaappe guyyiyaan, atteeda asatuu
kaappatuwaakko duge wod'd'eeddino.
Med'inaa Godaa asatuu olettanaw giigiide
Diboorikko yeeddino.

- 14 Amaaleek'a zaratuu beni de'eedda sa'aan de'iyaa,
Efireema asatuu yeeddino.
K'ay Biiniyaama asatuu untuntta kaalleeddino.
Kaappatuu Maakira zaratuwaappenne,
Ola gadaawatuu Zaabiloona zaratuwaappe duge wod'd'eeddino.
- 15 Yisaakoora kaappatuu Diboorina yeeddino;
ee, Yisaakoora asayenne Baaraak'ikka yeedda;
untunttu Aa geeduwaa kaalliide, zanggaaraa geleeddino.
Shin Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
- 16 Untunttu ayaw atteeddinoo?
Dorssatuwaa heemmiyaawanttu imbbilittaa sisanaw atteedinooyye?
Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
- 17 Gala'aade asatuu Yorddaanoosa shaafaappe hefintsan atteeddino.
Daana zaratuu markkabatuu matan atteeddino.
Aaseera zaratuu barenttu de'iyaa sa'aan,
Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaan atteeddino.
- 18 Zaabiloona zaratuu barenttu shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda
asatuwaa.
Niftaaleema zaratuukka untunttuwaadan ola dembban barenttu
shemppuwaa aatsiide immeeddino.
- 19 Kaatetuu yiide, Magido pulottotuwaa matan de'iyaa Taa'inaakan oletteed-
dino.
He Kanaane kaatetuu yaan olettiide,
omooddanaw ayaa biraanne demmibeeykkino.
- 20 Saluwaan de'iyaa s'oolinttetuukka oletteeddino.
Barenttu yuuyyiyaa yuushshan untunttu Sisaarana oletteeddino.
- 21 K'iishoona Shaafay, benippe,
eretteedda K'iishoona Shaafay kuntsiide,
he kaatetuwaa shokiide afeedda.
Ta shemppattee, simmi minna;
sintsaw gaallifa.
- 22 Hewaappe guyyiyaan, paraa asatuu andaraasetiidde yeeddino.
Paratuu barenttu kottiyaan gadiyaa giirisseeddino.
- 23 Med'inaa Godaa kiitanchchay,
«Merooza shek'k'ite!
Yan de'iyaa asaa iissiide shek'k'ite!
Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaw ek'k'anaw yibeykkino.
Aa wolk'k'aama morkkatuwaanna olettanaw kesibeykkino» yaageedda.
- 24 «K'eena Hebeera machchata
Yaa'eela mac'c'a asaa ubbaappe anjjettedaano gidu.
Dunkkaane giddon de'iyaa mac'c'a asaa ubbaappe iza anjjettedano gidu.
- 25 Sisaari izo haatsaa oochchina,
maatsaa aw immaaddu.
Lo"o k'arabbaan me"eedda maatsaa ahaadu.
- 26 Itti kushiya yeddaade dunkkaaniyaa shikaaliyaa,
ushechcha kushiyan oosanchchatuwaa martteeluwaa oyk'k'aaddu.
Sisaara huup'iyaan d'ogaaddu;
haytsa kariyaana kantsa kessaaddu.
- 27 Yaatina, I bol'k'u giide kunddeedda.
I he izi gediyaan matan

- bol'k'u giide kunddeedda.
 He kunddeedda sa'aan hayk'k'eedda.
- 28 Sisaara daaya maskkootiyaanna s'eellaaddu.
 «Ta na'aa paraa gaarii ayaw gam"eedee?
 Paratuu elleelliidde ayaw simmibeykkino?»
 yaagaadde oochchaaddu.
- 29 Izi aad'd'eeda eranchcha mac'c'a asatuu Izi ooshaa zaareeddino.
 Shin iza bare k'ofaan zaara zaaraadekka hawaadan yaagaaddu;
- 30 Unttuntu omoodiide shaakkiyaawaa demmennaan aggikkino.
 Itti itti olanchchaa itti itti woy laa"u laa"u wodoratuu gakkennan ag-
 gikkino.
- Sisaaraw untuntu lo"iyaa mayuwaa immana;
 k'ay tawukka k'ood'iyaaan s'aas'anaw,
 s'ilifiyaan alleek'k'ettiide lo"iyaa mayotuwaa
 untuntu ahana yaagaaddu.
- 31 «Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu ubbay hawaadan hayk'k'iino!
 Shin ne siik'atuu guura doliyaa awaadan p'oolino;
 away bare wolk'k'aan kesiyaawaadan» yaageeddino.
 Hewaappe guyyiyaan, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda.

6

Geedoona

- 1 Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiide iitabaa ootseedda.
 Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntta Miidiyaama asaw aatsiide im-
 meedda. Laappun laytsaa untuntta mooddeeddino.
- 2 Midiyaama Asay Israa'eeliyaa asaa bolla minneedda; Israa'eeliyaa
 Asay untuntuppe attanaw deriyaa bollan k'osettiyaasaa, gonggoluwaanne
 geessuwaa giigisseedda.
- 3 Israa'eeliyaa Asay katsaa zereedda wode ubbaan, Miidiyaama Asay
 Amaaleek'a asaananne away doliyaa bagga gadiyaan de'iyaa asaana yiide
 untuntta oliino.
- 4 Untuntu he gadiyaan dunkkaaniide, Gaaza katamaa gakkanaw,
 gadiyaa ubbaa bollan doleeddabaa d'ayssino; dorssaa, mehiyaanne hariyaa
 laaggiide afiyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw ayaanne ashshikkino.
- 5 Barenttu mehiyaanne barenttu dunkkaaniyaa akkiide, boolii
 yiyaawaadan c'orattiide yiino; untunttanne untuntu gaalotuwaaw
 paydanaw danddayetenna; untuntu yiide gadiyaa bayzzino.
- 6 Israa'eeliyaa Asay Miidiyaama asaa gaasuwaan kawusheedda; yaatiide
 maaduwaaw demmanaw Med'inaa Godaakko waasseedda.
- 7 Miidiyaama asaa gaasuwaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaakko
 waasseedda wode,
- 8 Med'inaa Goday untunttukko itti timbbitiyaa odiyaawaa kiitteedda.
 Timbbitiyaa odiyaawe untuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay
 hawaadan yaagee; «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe taani hinttentta
 kessaad.
- 9 Taani hinttentta Gibs'e asaa kushiyaappenne uk'k'unniyaa asaa ubbaa
 kushiyaappe ashshaad; hinttenttu sintsaappekka uk'k'unniyaa asaa yeder-
 ssaade, untuntu gadiyaa hinttenttoo immaad.
- 10 Yaataade taani hinttentta, «Taani Med'inaa Godaa hint-
 tenttu S'oossaattenne; hinttenttu untuntu gadiyaa laatteedda

Amoorawaanatuwaa s'oossatoo goynnoppite» yaagaadde odaad. Shin hinttenttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddita» yaagee» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Oofira giyaa saan de'iyaa Abi'eezera yaraa Yo'aasha wolaa garssan utteedda. He wode Yo'aasha na'ay Geedooni Midiyaama asaappe k'osettanaw woyniyaa eessaa gum"iyaasan zarggaa bukkee.

¹² Hewan Med'inaa Godaa kiitanchchay aw beettiide, «Laa nenoo, mino olanchchaw, Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.

¹³ Geedooni Aa, «Hay ta godaw! Med'inaa Goday nuunanna de'iyaaawaa gidoope, ha metuu ubbay yaatina nuuna ayaw gakteedde? Nu aa-wotuu, «Med'inaa Goday nuuna Gibs'e gadiyaappe kesseedda» yaagiide nuw odeedda malalissiyaa Aa oosotuu ubbay hak'an de'iinoo? Shin ha"i Med'inaa Goday nuuna mule aggiide, Miidiyaama asaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday aakko simmiide, «New de'iyaa wolk'k'an baade, Israa'eeliyaa asaa Miidiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be'a, neena kiittiyaawe taana» yaageedda.

¹⁵ Geedooni, «Abeet Med'inaa Godaw, taani Israa'eeliyaa asaa waataade ashshoo? Ta yaray Minaase zaratuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa; taanikka ta aawuwaa soo asaa ubbaappe guutsa» yaagiide zaareedda.

¹⁶ Med'inaa Goday, «Tumuppe taani neenana gidana; itti asaa shoc'iyaaawaadan, neeni Miidiyaama asaa shoc'aade s'oonana» yaageedda.

¹⁷ Geedooni, «Neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, taananna haasayiyaawe neeni tumuppe S'oossaa gidiyaawaa taani erana mala, malaataa taana bessa.

¹⁸ Taani guyye simma baade, new immiyaawaa ahana gakkanaw, hayyanaa hawaappe booppa» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Neeni simmana gakkanaw, taani hawaan naagana» yaageedda.

¹⁹ Geedooni bare soo geliide, bolttibolтта deeshsha maraa shukkiide katseedda; itti tammu kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaa akkiide, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uukkeedda. Ashuwaa masoofiyan wotsiide, c'abbaa keriyaan tigeedda; ubbaakka akkiide afiide, wolaa garssan utteedda S'oossaa kiitanchchaw shiishsheedda.

²⁰ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ashuwaanne irshshuu gelibeenna ukitsaa akkaade, ha shuchchaa bolla wotsa; c'abbaakka Aa bolla tiga» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Geedooni hewaadan ootseedda.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay bare kushiyan oyk'k'eedda s'am"aa s'eeran ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa bochcheedda; tamay shuchchaa giddoppe kesiide, ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa meedda; hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa sintsaappe geemmeedda.

²² Geedooni be'eeddawe Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa akeekeedda wode, «Aayye ana! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani Med'inaa Godaa kiitanchchaa ta ayfiyaan be'aaddi!» yaageedda.

²³ Shin Med'inaa Goday, «Saruu new gido! Yayyoppa! Hayk'k'akka» yaageedda.

²⁴ Geedooni Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide, he sa'aa Med'inaa Goday Saro S'oossaa yaagiide suntseedda. He yarshshiyaa sa'ay Abi'eezera yaratuwaassa gidiyaa Oofiran hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee.

²⁵ He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedooni, «Ne aawuwaa booraa laa'entsuwaa, laytsay laappuna giddeeddawaa akka. Ne aawuu Ba'aala

geetettiyyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa kola; Aa gas'aan de'iyaa Asheero geetettiyyaa mac'c'a s'oossatuu misiliyaakka k'ans's'ereetsaa yegga.

²⁶ Ha deriyaa huup'iyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa loytsaade giigissa; hewaappe guyyiyaan, neeni k'ans's'ereetseedda Asheero geetettiyyaa s'oossatuu misiliyaa k'oo'uwaa eetsaade, laa'entso booraa ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade yarshsha» yaageedda.

²⁷ Geedooni bare k'oomatuwaappe tammatuwaa akkiide, Med'inaa Goday aw odeeddawaadan ootseedda. Shin I bare aawuwaa soo asawunne katanman de'iyaa asaw yayyeedda diraw, hewaa gallasan ootsiyaawaa aggiide k'amman ootseedda.

²⁸ Wontta guuran katamaa Asay denddeedda wode, Ba'aala geetettiyyaa eek'aw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaanne Aa lank'kiyaan de'iyaa Asheeri misilii k'ans's'ettiide wod'd'eeddawaa be'eedda. K'ay untunttu yarshshiyaa sa'ay giigeeddawaanne Aa bolla laa'entso booray yarshshetteeddawaa be'eeddino.

²⁹ Barenttu gidдон, «Laa hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. Untunttu yuuyyi yuuyyiide oochchiide, hewaa ootseeddawe Yo'aasha na'aa Geedoona gididiyaawaa ereeddino.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan katamaa Asay Yo'aasha, «Ba'aala geetettiyyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa koleedda dirawunne Aa lank'kiyaan de'iyaa Asheeri misiliyaa k'ans's'eretsiide yeggeedda diraw, nuuni Aa wod'ana mala, ne na'aa haa kessa» yaageedda.

³¹ Yo'aashi bare bollan denddeedda asaa ubbaa, «Hinttenttu Ba'aalaw mootettiitee? Woy hinttenttu Aa ashshanaw abakkaatee? Hinttenttu gidдоppe aw mootettiyyaa uray de'oppe, sa'ay wonttanaw I hayk'k'o! Ba'aali s'oossaa gidдоppe, bare yarshshiyaa sa'aa koleeddawaana I barew mootetto» yaageedda.

³² Yaatina, he gallassi Yo'aashi, «Koletteeddawe aw yarshshiyaa sa'aa gideedda diraw, aanana Ba'aali mootetto» yaagiide Geedoona suntsaa Yeruba'aala giide suntseedda.

³³ Hewaappe guyyiyaan, Miidiyaama gadiyaa asay, Amaaleek'a gadiyaa asaynne away doliyaa bagga gadiyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; Iziraa'eela giyaa wombban dunkkaaneeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Geedoona bolla wod'd'eedda; Abi'eezera yara gididiyaa Asay ubbay barena kaallana mala, untuntta s'eesanaw malakataa punneedda.

³⁵ Minaase zaratuwaa ubbaw asaa kiittiide, barena kaallana mala untunttakka s'eesisseedda. K'ay Aaseera zaretoo, Zaabiloona zaretoonni Niftaaleema zaretoo asaa kiittina, untunttukka aanana olaa baanaw keseeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Geedooni S'oossaa, «Taani Israa'eeliyaa asaa ashshana mala, neeni taana dooreeddawaa taw odeeddawaa gidдоppe,

³⁷ be'a, zarggaa bukkiiyaa uddumaan dorssaa agoozaa taani wotsana; ketterssay he dorssaa agoozaa s'alaalan de'ina, biittaa ubbay mela gidдоppe, neeni odeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa neeni ta kushiyan ashshanawaa taani erana» yaageedda.

³⁸ I geeddawaadan haneedda. Wonttetsa gallassi guura guuraanna denddiide, dorssaa agoozaa gum"eedda wode, itti kuyis'aaro gididiyaa haatsay aappe kesseedda.

³⁹ Yaatina, Geedooni k'aykka S'oossaa, «Hayanaa hank'k'ettoppa! Taani neena gujjaadekka itti gede oochchay; dorssaa agoozaa bolla hara malaataa bessanaadan taani neena oochchay. Ha"i k'ay dorssaa agoozay mela gidina, biittay irs's'iide kettersattanaadan udaarikkii» yaageedda.

⁴⁰ He gallassi k'amma S'oossay he malaataa ootseedda. Wonttetsa gallassi guura dorssaa agoozaa mela gidina, biittaa ubbay irs's'iide kettersatteedda.

7

Geedooni Miidiyaamatuwaa S'ooneedda

¹ Yeruba'aala geetettiyaa Geedooninne aanana de'iyaa Asay ubbay wontta guuran dendi biide, Harooda geetettiyaa pulttiya matan dunkkaaneedda. Miidiyaama gade asatuukka hinttuttuppe huup'issa baggana Moore geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa wombbaa giddon dunkkaaneeddino.

² Med'inaa Goday Geedoona hawaadan yaageedda; «Miidiyaama asaa taani hinttenttu kushiyan aatsaade immanaw, neenana de'iyaa Asay dareedda; Israa'eeliyaa asay, «Nu wolk'k'an atteeddo» giide ta bolla c'ee'etenna mala, Miidiyaama asaa taani untunttoo aatsaade immikke.

³ Hewaa diraw, ha"i asaw, «Yashshan kokkoriyaa Asay ooninne de'oppe, Gala'aade Deriyaappe simmiide, guyye bare soo bare soo bo» yaagaadde awaaya» yaageedda. Yaatina, laatamanne laa"u sha"a Asay guyye simmeedda; tammu sha"a Asay atteedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Geedoona, «Ha"ikka Asay dareedda. Neeni untuntta duge haatsaw afa; taani untuntta new yaan shaakkana. Taani, «Hawee neenana bo» giyaawe neenana bo; taani, «Hawee neenana booppo» giyaawe booppo» yaageedda.

⁵ Yaatina, Geedooni asaa haatsaakko afeedda. Med'inaa Goday Geedoona, «Ha asaa giddoppe gulbbatiide haatsaa ushiyaawantanne, kanaadan haatsaa ins's'arssan labac'i labac'i ootsiide ushiyaawantta shaakka» yaageedda.

⁶ Barenttu kushiyan haatsaa kop'p'etiide labac'i ootsiide usheeddawanttu paydu heezzu s'eeta; shin atteedawanttu ubbay haatsaa ushanaw gulbba-teeddino.

⁷ Med'inaa Goday Geedoona, «Barenttu kushiyan haatsaa ek'uwaan kop'p'etiide labac'i ootseedda heezzu s'eetu asatuwaan taani hinttentta ashshana; Miidiyaama asatuwaa hinttenttoo aatsaade immana. Shin atteeda Asay ubbay bare soo bare soo simmo» yaageedda.

⁸ Yaatina, Geedooni asatuwaa shink'k'anne malakataa akkeedda heezzu s'eetu asatuwaa barenana ashshiide, yenkko asaa ubbaa untunttu soo untunttu soo yeddeedda. Ha ubbabay haniyaa wode, Miidiyaama olanchchatuu untuttuppe hirkki bagganna wombbaan dunkkaaniide utteeddino.

⁹ He gallassi k'amman Med'inaa Goday Geedoona, «Taani new aatsaade immeedda diraw, denddaade untunttu dunkkaaneedda sa'aan untunttunna olaa gaketta.

¹⁰ Neeni baade olanaw yayyoope, ne k'oomaa Puura akkaade, untunttu dunkkaaneedda sa'aa duge baade,

¹¹ untunttu giyaawaa sisa. Hewaappe guyyiyaan, neeni untuntta olanaw minnana» yaageedda.

Geedooninne Aa k'oomay Puuri, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa gas'aan naagiyaa olanchchatuwaakko beeddino.

¹² He wode booliyaadan c'oratteedda Miidiyaama asay, Amaaleek'a asayne away doliyaa baggana de'iyaa Asay ubbay wombbaa giddon

dunkkaaniide utteeddino. Unttuttu gaalotuu abbaa doonaan de'iyaa shafiyaadan paydanaw danddayettennawantta.

¹³ Geedooni yaa gakkiiyaa wode, itti bitanii bare akumeteedda akumuwaa bare laggiyaw odee; «Sisa, taani akumuwaa akumetaad. Itti bangga ukit-say gonnorettiide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yeedda. Gakkii-ide dunkkaaniyaa dom"eedda; dunkkaanii aad'd'i wod'd'iide mic'etteedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye Aa laggii zaariide, «Hewe Israa'eeliyaa Yo'aasha na'aa Geedooni mashshaappe attina, harabaa gidenna. S'oossay Miidiyaamanne Miidiyaamatuwaanna de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa Geedoonaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁵ Geedooni he odeedda akumuwaanne akumuwaa birshshetsaa siseedda wode, gulbbatiide S'oossaw goynneedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu dunkkaaneedda sa'aa guyye simmiide, «Dendditel! Med'inaa Goday Miidiyaama olanchchatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda!» yaageedda.

¹⁶ Heezzu s'eetu asatuwaa heezzu c'itan shaakkeedda; untunttuu huup'iyaan huup'iyaan itti itti malakkataanne gidдон ees's'iyaa s'omppii de'iyaa itti itti s'aaruwaa immeedda.

¹⁷ Unttuntta, «Taakko haa s'eelliide, taani ootsiyaawaa ootsite. Taani unttunttu dunkkaaneedda sa'aa mataa g akkaade ootsiyaawaadan, hinttenttukka ootsite.

¹⁸ Taaninne taananna de'iyaa wanttu ubbatuu malakataa punniyaa wode, hinttenttukka unttunttu dunkkaaneedda sa'aa yuuyyi aad'd'iide, hinttenttu malakataa punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw!» yaagiide waas-site» yaageedda.

¹⁹ K'ammaw giddo gishuwaa gidanaw guutsa attide'ishin, naagiyaa olanchchatuu laametteeddawaappe guyyiyaan, Geedooninne aanana de'iyaa s'eetu asatuu biide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa mata gakkiiide barenttu malakataa punneeddino; barenttu oyk'k'eedda s'aaruwaa ubbaakka mentseeddino.

²⁰ Hara baggana de'iyaa laa"u c'itatuukka barenttu malakataa punniide, s'aarotuwaakka mentseeddino; haddirssa kushiyan ees's'iyaa s'omppiyaa, ushechcha kushiyan malakataa oyk'k'iide punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw mashshaan oletteetto!» yaagiide waasseeddino.

²¹ Asay ubbay Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yuushshuwaan bare sa'aan sa'aan ek'k'ide'ishin, Miidiyaama olanchchatuu ubbay waassiiide bak'attedino.

²² Geedooni Asay heezzu s'eetu malakataa punneedda wode, morkkatuwaa olanchchatuu barenttu mashshaan ittuu ittuwaa wod'anaadan Med'inaa Goday ootseedda; yaatina, atteeda olanchchatuu S'ireerakko simmiide, Beetishiis'a geetettiyaa katamaa gakkanaw, hewaappekka aad'd'iide, S'abaata matan de'iyaa Aabeeli-Mahoola gakkanaw bak'attedino.

²³ Hewaappe guyyiyaan Geedooni, Nifttaaleema zariyaappe, Aaseera zariyaappenne Minaase zaratuwaa ubbaappe Israa'eeliyaa asaa s'eesiide shiishshina, unttunttu Miidiyaamatuwaa yedersseeddino.

²⁴ Efireema gezziyaan de'iyaa asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittiide, «Miidiyaama asaa olanaw duge wod'd'ite; Beetibaana gakkanaw de'iyaa Yord-daanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eri shaafatuwaa untuttuppe kaseti-ide oyk'k'ite» yaageedda. Hewaappe guyye Efireema Asay ubbay s'eegetti

shiik'iide, Beetibaara gakkanaw Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa oyk'k'eedda.

²⁵ Oreebanne Za'eeba geetettiyaa Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa laa"uwaa omoodeeddino; Oreeba Oreeba Zaallaa giyaa saan wod'eeddino; Za'eeba k'ay Za'eeba Woynniyaa Gum"iyaa sa'aa giyaa sa'aan wod'eeddino. Hewaappe guyyenna atteeda Miidiyaamatuwaa yederssiidde, Oreeba k'ood'iyaanne Za'eeba k'ood'iyaa muuc'eeddino; untunttu guuggetuwaa Geedoonakko aheeddino. He wode Geedooni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'eedda.

8

Miidiyaamatuu Wurssetsa S'oonuwaa S'oonetteeddino

¹ Hewaappe guyyiyaan, Efireema Asay Geedooni, «Miidiyaamatuwaa olanaw baadde nuuna ayaw s'eesabeykkii? Nuuna ayaw hawaadan ootsaaddii?» yaagiide loytsi palumetteeddino.

² Shin Geedooni zaariide, «Taani ootseeddawaappe hinttenttu ootseed-dawe aad'd'enneyye? Ta yaratu Abi'eezeratu shiishsheedda mule kat-saappe hinttenttu Efireema zaratu k'oreedda k'aarimii keekenneyye?

³ Miidiyaamatuwaa kaappatuwaa, Oreebanne Za'eeba S'oossay hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda. Hinttenttu ootseeddawaa mala, taani ay ootsanaw danddayayitaa?» yaageedda. I hewaadan giina, untunttu hank'k'uwaappe zarbbeeddino.

⁴ Geedooninne aanana de'iyaa heezzu s'eetu Asay Yorddaanoosa Shaafaa yiide pinneeddino; untunttu ay daaburooppekka, barenttu morkkatuwaa yederssiyaawaa aggibeykkino.

⁵ Yederssiidde Sukkota gakkeedda wode, Geedooni katamaa asaa, «Ta Asay daabureedda diraw, hayanaa amareeda ukitsaa immerikkitee. Taani Miidiyaamatuwaa kaatetuwwa Zebaahanne S'almmunaa'a yederssaadde de'ay» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye Sukkota katamaa kaappatuu, «Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne olanchchatoo ayaw ukitsaa immanee?» yaageeddino.

⁷ Yaatina, Geedooni, «Lo" a ayinne baawa! Med'inaa Goday Zebaahanne S'almmunaa'a ta kushiyan aatsiide immiyaa wode, taani mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan hinttentta wad'd'ana» yaageedda.

⁸ Hewaappe Panu'eela giyaa sa'aa beedda; yaan de'iyaa asaakka he ooshaa oochcheedda. Shin Panu'eela asaykka Sukkota katamaa Asay zaareed-dawaadan zaareedda.

⁹ Yaatina, Panu'eela asaakka, «Taani s'oonaa de saro simmiyaa wode, hinttenttu katamaa naagiyaa ha adussa gimbbiyaa laalana» yaageedda.

¹⁰ Zebaahinne S'almmunaa'i away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe atteeda barenttu tammanne ichcheshu sha"a olanchchatuwaanna K'ark'k'ooraa geetettiyaa kataman de'iino. Kase away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe mashshaan olettii itti itti s'eetanne laatamu sha"a gidiyaa olanchchatuu olan hayk'k'i wureeddino.

¹¹ Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe away doliyaa baggan de'iyaa zallaanatuwaa gas'aa ogiyaanna biide, hewan de'iyaa olanchchatuwaa bolla untunttu akeekenan de'ishshin woraajjeedda;

¹² untunttu ubbay dagammeeddino. Miidiyaama kaatetuu Zebaahinne S'almunaa'i laa"attuukka bak'attedino; shin Geedooni untuntta yederssi gakkiiide omoodedda.

¹³ Yo'aasha na'ay Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaanna simmeedda.

¹⁴ Sukkootepe itti wodallaa oyk'k'iide oochcheedda. Wodallay Sukkoota kaappatuunne c'imatuwaa laappun tammanne laappunatuwaa suntsaa s'aafiide aw immeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Geedooni Sukkoota asaakko yiide, «Zebaahanne S'almunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne daabureedda asaw ayaw uk-itsaa immanee?» giide hinttenttu taana k'iliic'eeddita; shin Zebaahanne S'almunaa'a hawantta be'ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan wad'd'iide; Sukkoota kaappatuwaa k'as's'ayeedda.

¹⁷ K'ay Panu'eelan katamaa naagiyaa adussa gimbbiyaa laaliide, katamaan de'iyaa attuma asaa wod'eedda.

¹⁸ Yaatiide Geedooni Zebaahanne S'almunaa'a, «Hinttenttu Taabooraan wod'eedda asatuu ay malee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untunttu, «Ne mala; untunttu ubbaykka kaatiyaa naanaa malatino» yaagiide zaareeddino.

¹⁹ Geedooni, «Untunttu ta ishātuwaa; untunttu ta daay naanaa. Med'inaa Goday ero! Hinttenttu untuntta wod'ibeennawaa gidintto, taanikka hinttentta wod'ikke shin» yaageedda.

²⁰ Bare bayira na'aa Yetera, «Dendda ek'k'aade, hawantta wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye Yeteri biro yalaga gideedda diraw yayyiide, bare mashshaa shoddibeenna.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Zebaahinne S'almunaa'i Geedooni, «Dendda ek'k'aade, neeni nuuna wod'a. Attuma asaa oosuwa ootsanaw attuma asaa koshshee» yaageeddino. Yaatina, Geedooni denddiide, untuntta wod'eedda; untunttu gaalatuwaa k'ood'iyaa de'iyaa alleek'k'uwaa ubbaa akkeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Geedooni, «Neeni nuuna Miidiyaama asaappe ashsheeda diraw, neeni, neeppe guyyiyaan ne na'ayne ne na'aa na'ay nuuna mooddite» yaageedda.

²³ Hewaappe guyye Geedooni, «Taani hinttentta mooddikke; ta na'aykka hinttentta mooddenna; Med'inaa Goday hinttentta mooddo» yaageedda.

²⁴ Untunttu, «Ane taani hinttentta ittibaa oochchay: hinttenttu ubbay omoodiide aheedda haytsa work'k'aa taw immite» yaageedda. Isimaa'eela asaadan, Miidiyaama biittaa asatuukka haytsaan work'k'aa wotsiino.

²⁵ Israa'eeliyaa Asay zaariide, «Eeno, nu immana» yaageedda. Afilaa hiis's'iide Asay ubbay bare omoodeedda haytsa work'k'aa hiis'etteedda afilaa bollan wotseedda.

²⁶ Geedooni akkeedda haytsa work'k'ay laatamu kiilo giraame dees'iyawaa. Hewenne, hara alleek'k'iyawantta, k'ood'iyaa aatsiyaa habiliyaa, Midiyaamatuwaa kaatetuu mayiyaa ochchaa teeraa malatiyaa mayotuwaanne untunttu gaalatuwaa k'ood'iyaa aketeedda alleek'k'iyawantta gujjennaana.

²⁷ Geedooni work'k'aappe eefuudiyaa giigissiide, bare de'iyaa Oofira kataman wotseedda. Guyyeppe Israa'eeliyaa Asay ubbay S'oossaa aggiide, he eefuudiyaw goynneedda; Geedoonawunne Aa soo asaw hewe p'ire gideedda.

²⁸ Hewaadan haniide, Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla laa'entsuwaa denddibeykkino. Geedooni hayk'k'ana gakkanaw, oytamu laytsaa gadii woppaa demmeedda.

Geedoona Hayk'k'uwaa

²⁹ Yo'aasha na'ay, Yeruba'aala geetettiyaa Geedooni bare soo guyye biide, bare gollen de'eedda.

³⁰ Geedooni c'ora machchiyaa akkeedda diraw, aw laappun tammu attuma naanay yeletteeddino.

³¹ K'ay Sekeema kataman de'iyaa k'oomata attuma na'aa aw yelina, suntsaa Aabimeleeka yaagiide suntseedda.

³² Yo'aasha na'ay Geedooni lo"o c'imiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa Yo'aasha duufuwaan moogetteedda. Ha duufuu Abi'eezera yaratu de'iyaa Oofira kataman de'ee.

³³ Geedooni hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay S'oossaappe guyye simmiide, Ba'aala geetettiyaa s'oossatoo goynneedda; Ba'aali-Bariita geetettiyaa eek'aa barenttoo s'oossaa ootseeddino.

³⁴ Yaatiide Israa'eeliyaa Asay untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe untuntta ashsheeda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa hassayibeykkino.

³⁵ K'ay Geedooni Israa'eeliyaa asaw ootseedda lo"o oosuwaa ubbaw, untunttu Aa soo asaw keekkan kushiya zaaribeykkino.

9

Aabimeleeka

¹ Geedoona na'ay Aabimeleeki Sekeema kataman de'iyaa bare daay dabbotuwaakko beedda; untunttanne bare daay zeretsaa ubbatuwaa hawaadan yaageedda;

² «Ane Sekeema kataman de'iyaa asaa ubbaa hawaadan yaagiide oochchite; «Geedoona laappun tammu naanay ubbay hinttentta mooddoope lo"eyye? Woy itti Asay mooddoope lo"ee?» yaagiide oochchite. Taani hinttew ashuwaan mata dabbo gidiyaawaa k'ay dogoppite» yaageedda.

³ Hewaappe guyye izi daay dabbotuu ha k'aalaa ubbaa Aa diraw Sekeema katamaa asaw odeeddino; Aabimeleeki untunttoo dabbo gideedda diraw, Sekeema Asay Aa kaallanaw k'ofaa k'achcheeda.

⁴ Yaagiidde untunttu Ba'aali-Bariita eek'aa golliyaappe laappun tammu s'agaraa biraa akkiide, aw immeeddino.

Aabimeleeki he biran shufurotuwaanne bonk'k'iyaawantta k'as'ariide, barena kaallanaadan ootseedda.

⁵ Oofira giyaa saan de'iyaa bare aawuwaa soo biide, bare ishatuwaa, Geedoona naanaa laappun tammatuwaa, itti shuchchaa bollan siifisseedda. Shin Geedoona na'ay, wurssetsa teefay, Yo'aataame k'osettiide, hayk'k'ennan atteedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sekeema asayne Beetimiillo Asay ittippe shiik'iide, Sekeeman de'iyaa goynniyaa wolaa tuussaakko beeddino; yaan Aabimeleeka kaateyeeddino.

⁷ Yo'aataame hewaa siseedda wode, biide Gariizaama Deriyaa s'eeraa kesiide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiide waasseedda; «Hinttenttoo Sekeema asatoo, hinttenttu taani odiyaawaa sisite! S'oossaykka hinttenttu odiyaawaa sisanawaa.

⁸ «Itti gallassi mitsatuu ubbay shiik'iide, barenttu bolla kaatiyaa kaateyanaw biidde wogaraa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

⁹ Shin atikilttiyaa sa'ay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa bonchchissiyaa ta zayitiyaa im-miyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁰ «Hewaappe guyyiyaan, mitsatuu balasiyaa geetettiyyaa mitsaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹¹ Shin balasii, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, mal"iyaa lo"o ayfiyaa ayfiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹² «Yaatina, mitsatuu woyniyaa turaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹³ Shin woyniyaa turay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa nashechiyaa woyniyaa eessaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁴ «Yaatina, wurssetsan mitsatuu ubbay kashiyaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye kashii, «Hintte tumuppe taana hinttenttu bolla kaateyanaw koyoope, haa yiide ta kuwan shemppite. Hewaa hinttenttu is's'oope, kashiiyaappe tamay kesiide, Liibaanoosa zigatuwaa mo» yaageedda.

¹⁶ «Abimeleeka hinttenttu kaateyeeddawe tumatetsaaninne suuretetsaanne? Geedooni hinttenttoo ootseeddawaa akeekiide, Aa golle asaw bessiyaawaadan kushiyaa zaareedditee?

¹⁷ Ta aawuu hinttenttoo oletteeddawaa akeekite; Miidiyaama asaappe hinttentta ashshana yaagiide, barena hayk'k'oo aatsiide immeedda.

¹⁸ Shin hinttenttu hachche ta aawuwaa golliyyaa asaa bollan denddiide, Aa laappun tammu naanaa itti shuchchaa bollan siifeeddita; Geedooni k'oomatippe yeledda Aabimeleeki hinttenttoo dabbo gideedda diraw, Sekeeman kaateyeeddita.

¹⁹ Ha"i simmi Geedoonawunne Aa golliyyaa asatoo hinttenttu ootseedda kiittay tumatetsaanne suuretetsaanna gidoope, Aabimeleekana ittippe nashetite; ikka hinttenana nashetto.

²⁰ Shin hewaa gidana d'ayoope, Aabimeleekappe tamay kesiide, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; hewaaddankka k'ay, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamay kesiide, Abimeleeka mo» yaageedda.

²¹ Yo'aataame bare ishaa Aabimeleekaw yayyeedda diraw, bak'atiide Ba'eera giyaa sa'aa biide yaan de'eedda.

²² Aabimeleeki Israa'eeliyyaa gadiyaan heezzu laytsaa kaateteedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay Abimeleekappenne Sekeema asaappe gidduwaan iita ayaanaa kiitteedda; Sekeema Asay Aabimeleeka bolla amanetanaan is's'iide denddeedda.

²⁴ S'oossay hewaa ootseeddawe, Aabimeleeki bare ishatuwaa wod'eedda diraassanne Geedooni laappun tammu naanaa suutsaa haluwaa I c'igetanaadan Sekeema Asay Aa mintsetseedda dirassa.

²⁵ Sekeema Asay amareeda asaa dooriide, deriyaa s'eeran Abimeleeka bolla muggiide uttanaadan ootseedda. Muggi utteeddawanttu ogiyaanna mentsiyaa asaa ubbaa bonk'k'eeddino; Aabimeleeki hewaa ubbaa siseedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Ebeeda na'ay Ga'aali bare ishatuwaanna Sekeema yeedda; Sekeema Asay an ammanetteeda.

²⁷ Ubbaykka barenttu gade biide, woyniyaa teeraa mas'eeddino; Woyniyaa eessaa agiide, wolk'k'aama baalaa kesseeddino. Barenttu eek'aa golliyyaa geliide, yaan miiddinne ushiidde Aabimeleeka shek'k'eeddino.

²⁸ Ebeeda na'ay Ga'aali, «Nuuni Sekeema Asay moodettanaw Aabimeleeki oonee? I Geedooni na'aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa mooddanaadan Aabimeleeki suntseeddawaa gidennee? Hewaappe Shekeema aawuwaa Hamoora zaretoo ane moodeteetto.

²⁹ Ha asaa kaaletsiyaawe taana gidaarkkitaashsha! Yaatintto taani Aabimeleeka diggana shin. Aabimeleeka s'eesaade, «Ne olanchchatuwaa darissa akkaade, olettanaw haaya» yaagana shin» yaageedda.

³⁰ Ebeeda na'ay Ga'aali geeddawaa katamaa mooddiyaa Zabuuli siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesseedda;

³¹ yaatiide Aruuma kataman de'iyaa Aabimeleekakko asaa kiitteedda. Hewaappe, «Ebeeda na'ay Ga'aalinne Aa ishatuu Sekeema yeeddino; kataman de'iyaa asaa ne bolla dentsetseeddino.

³² Hewaa diraw, neeninne neenana de'iyaa Asay k'amman denddiide, shooyk'aan muggiide naagite.

³³ Wontta guura away kesiya wode, Unttuntu akeekenan katamaa bolla woraajjite; Ga'aalinne aanana de'iyaa Asay hinttentta olanaw kesiya wode, hinttenttoo haneedda keeshshaa minniide olettite» yaageedda.

³⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay ubbay k'amman denddiide, Sekeemappe karenna oyddu c'itan shaakettiide muggeeddino.

³⁵ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay Ebeeda na'ay Ga'aali kesiide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddawaa be'iide, k'osetteedda saappe keseeddino.

³⁶ Ga'aali asaa be'eedda wode Zabuula, «S'eella! Asay deretuwaa huup'iyappe wod'd'ee» yaageedda.

Hewaappe guyye Zabuuli, «Hewanttu asaa gidikkino; deretuwaa eeshuu asaa malatiyaawaa be'aade gaadda» yaagiide zaareedda.

³⁷ Ga'aali zaaretsiide, «S'eella! Asay deriyaw gidduwaa oyk'k'iide wod'd'ee; hara c'itay k'ay Shareechchatuu Wolay de'iyaa ogiyaanna yee» yaageedda.

³⁸ Yaatina, Zabuuli Ga'aala, « «Nuuni aw moodettanaw Aabimeleeki oonee?» yaageedda ne doonay ha'i hak'a beedee? Hawanttu neeni kad'eedda asatuwaa gidikkinooyye? Ha'i kesaade untuntunna oletta!» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye Ga'aali Sekeema asaa kaaletsi kesiide, Aabimeleekana oletteedda.

⁴⁰ Aabimeleeki yederssina, Ga'aali bak'ateedda; katamaa geliyaa penggiyaa gakkanaw daratu deshettiide kunddeeddino.

⁴¹ Aabimeleeki Aruuman de'ina, Zabuuli Ga'aalanne Aa ishatuwaa Sekeemappe yederssiide kesseedda.

⁴² Wonttetsa gallassi Sekeema Asay goshshaw beeddawaa Aabimeleeki siseedda;

⁴³ bare asaa akkiide, heezzu c'itan shaakki, shooyk'aan muggiide naaganaadan ootseedda. Yaatiide Asay katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, untuntta wod'anaw k'osetteedda saappe kesseedda.

⁴⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa c'itay sintsaw wos's'i biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno; atteeda laa"u c'itatu goshshan de'iyaa asatuwaa olettiide wod'eeddino.

⁴⁵ Gallassaa ubbaa Aabimeleeki katamaa asaana olettiide katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, kataman de'iyaa asaa ubbaa wod'eedda. Yaatiide katamaa kinchcheedda; ubbaa gadiyaa bolla mas'iniyaa zereedda.

⁴⁶ Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidduwaan de'iyaa Asay ubbay hewaa siseedda wode, Eel-Bariita eek'aa gollen de'iyaa geesuwaa giddo geleedda.

⁴⁷ Unttuntu he sa'aan shiik'eeddaawaa Aabimeleeki siseedda.

⁴⁸ Inne aanana de'iyaa Asay ubbay Deriyaa S'almmoonaa pude keseeddino. Aabimeleeki kalttaa akkiide, mitsaa tashiyaa k'ans's'iidde, bare hashiyaan tookeedda; barenana de'iyaa asatuwaa, «Taani ootsishin be'eeddawaa, hinttenttukka ellekka ha'i ootsite» yaageedda.

⁴⁹ Hewaappe guyye Asay ubbaykka mitsaa tashiyaa k'ans's'i akkiide, Aabimeleeka kaalleedda; he tashetuwaa geessuwaa yuushshuwaan zemppessi wotsiide, Asay Aa gidдон de'ishshin tamaa oytseeddino; yaatina, geessuwaa gidдон de'iyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda. Hayk'k'eedda attuma asaanne mac'c'a asaa paydu itti sha"aa gidanawaa.

⁵⁰ Hewaappe guyyiyaan, Aabimeleeki Tebes'a geetettiyaa katamaa biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda.

⁵¹ He katamaa gidдон itti mino adussa gimbbii de'ee. Katamaa Asay ubbay, mac'c'awe attumawe, kaaletsiyaawanttu atten an he adussa gimbbiyaakko yaa wos's'iide, Aa gidдо geleeddino; penggiyaa gorddiide, gimbbiyaa bolla dembbayiide kees's'eeddino pude keseeddino.

⁵² Aabimeleeki olettiide adussa gimbbiyaa gakkiiide, taman s'uugganaw penggiyaakko shiik'eedda.

⁵³ Shin itti Mishirata Abimeleeka huup'iyaan wos'aa mayddiyaa gondorssa olaade, Aa guuggiyaa homppu ootsaaddu.

⁵⁴ Bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa ellekka s'eegiide, «Taana asay, «Ebela mac'c'awunna wod'aaddu» geenna mala, ne mashshaa shookuwaappe shoddaade, taana wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye wodallay mashshaan c'addina I hayk'k'eedda.

⁵⁵ Israa'eeliyaa Asay ubbay Aabimeleeki hayk'k'eeddawaa be'iide, bare soo bare soo beedda.

⁵⁶ Aabimeleeki bare ishatuwaa laappun tammatuwaa wod'iide, bare aawuwaa bolla ootseedda gomiya S'oossay Aa bolla zaareedda.

⁵⁷ Hewaadankka, S'oossay Sekeema asaa iitatetsaa ubbaa untunttu bolla zaareedda. Hewaadan haniide, Geedoona na'ay Yo'aataame shek'k'eedda shek'ay untuntta gakkeedda.

10

Tolaa'a

¹ Aabimeleeki hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Dooddo na'aa Puuha na'ay Tolaa'i Israa'eeliyaa ashshanaw denddeedda. I Yisaakoora zariyaa gideedda, Efireema gezziyaan Shamiira giya saan de'eedda.

² Tolaa'i Israa'eeliyaa asaa laatamanne heezzu laytsaw pirddiyaa daanna gideedda. Tolaa'i hayk'k'iidde, Shamiiran moogetteedda.

Yaa'iira

³ Tolaa'appe kaalliide, Gala'aadiyaa Yaa'iiri denddeedda; Israa'eeliyaa asaa laatamanne laa"u laytsaw pirddiyaa daanna gideedda.

⁴ Hattamu haretuwaa toggiyaa hattamu attuma naanay de'iino; untunttoo Gala'aade gadiyaan hattamu katamatuu de'iino. He katamatuu hachche gakkanaw Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetettiide s'eesettiino.

⁵ Yaa'iiri hayk'k'iidde, K'aamoonan moogetteedda.

Yofittaaha

⁶ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda; untunttu Ba'aalanne Asttaaroota geetettiyaa eek'atoonne Sooriyaa s'oossatoo, Sidoona s'oossatoo, Moo'aabe s'oossatoo, Amoonatuwaa s'oossatoonne Piliss's'eema s'oossatoo goynneeddino. Untunttu Med'inaa Godaa aggi basheeddino; aw goyinniyaawaakka aggeeddino.

⁷ Yaatina, S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'ettiide, untuntta Piliss's'eema asatoonne Amoonaa asatoo aatsiide immeedda.

⁸ He laytsan Israa'eeliyaa asaa untunttu naak'k'eeddinonne uk'k'unneeddino. Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan, Amoorawaanatu kase de'eedda Gala'aade gadiyaan de'eedda Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttu tammanne hosppun laytsaa uk'k'unneeddino.

⁹ Amoonaa asatuu k'aykka Yihudaa, Biiniyaamanne Efireema zeretsaa olanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; yaatina, Israa'eeliyaa Asay loytsi un'etteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asatuu, «Nuuni neena nu Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, neena naak'k'eeddo» yaagiide S'oossaw waasseeddino.

¹¹ Med'inaa Goday untunttoo, «Gibs'etuu, Amoorawaanatu, Amoon-aawatuwaa, Piliss's'eematu, »

¹² Sidoonatu, Amaaleek'atuunne Maa'oonatu hinttentta uk'k'unnina, taw waasseeddita; Taani hinttentta untunttu kushiyaappe ashshabeykkit-taa?

¹³ Shin hinttenttu taana aggiide, hara s'oossatoo goynneeddita. Hewaa diraw, taani hinttentta ubbaakka ashshikke.

¹⁴ Biide hinttenttu dooreedda s'oossatoo waassite. Hinttenttu metuwaa wodiyaan untunttu hinttentta ashshino» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay zaaretsiide Med'inaa Godaa, «Nuuni nagaraa ootseeddo. New lo"o malatiyaawaa nu bolla kiitetta; shin hayyanaa, hachche nuuna ashsha» yaageedda.

¹⁶ Allaga s'oossatuwaa barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaw goynneeddino. Israa'eeliyaa Asay tuggateeddawoo S'oossaykka seeletteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa olanchchatuu olaw giigiide, Gala'aaden shiik'k'eeddino; Israa'eeliyaa asaykka ittippe shiik'iide, Gala'aaden Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda.

¹⁸ Gala'aade gadiyaa asaynne kaappatu barenttu gidдон, «Amoonatuwaa olanchchatuwaana koyrottiide olaa gakettanawe oonee? He uray Gala'aade gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw kaappuwaa gidanawaa» yaageeddino.

11

¹ Gala'aadiyaa Yofittaaha mino olanchchaa. Aa aawuu Gala'aade; shin Aa daaya sharmus'iyaa mac'c'a asaa.

² Gala'aade akkeedda machchata akka aw attuma naanaa yelaaddu. Untunttu dic'c'i gakkeedda wode, barenttu ishaa Yofittaaha, «Neeni hara mishi-ratti na'aa gideedda diraw, nu aawuwaa biittaappe ayaanne laattakka» yaagiide soyppe yedersseeddino.

³ Yaatina, Yofittaaha bare ishatuwaappe bak'atiide, S'oba geetettiya gadiyaan de'eedda. Yan I de'ishshin, amareeda shufuro asatuu aakko shiik'iide, Aa kaalleeddino.

⁴ Amareeda wodiyaappe guyyiyaan, Amoonatu Israa'eelatuwaana oletteeddino.

⁵ Amoonatu Israa'eeliyaa asaana oletteedda wode, Gala'aade gadiyaa c'imatu S'oba gadiyaappe Yofittaaha zaari ahanaw beeddino.

⁶ Untunttu Aa, «Haaya, Amoonatuwaa nuuni olana mala, yaade nuw gadaawaa gida» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye Yofittaaha Gala'aade c'imatuwaa, «Taana is's'iide, ta aawuwaa golliyaappe yedersseeddawe hinttentta gidikkitee? Ha"i metuwaan geliide, taakko ayaw yeedditee?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Gala'aade c'imatuwaa Aa, «Gidooppenne, ha"i nuuni neekko simmeeddo; ayaw gooppe, neeni nuunanna olaa baade, Amoonatuwaa nuu

olana malanne Gala'aade asaa ubbaw neeni kaappuwaa gidana mala, nuuni koyeetto» yaageeddino.

⁹ Hewaappe guyye Yofittaaha, «Amoonatuwaana olettanaw hinttenttu taana guyye soo zaarina, Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immooppe, taani tumu hinttenttu kaappuwaa gidana» yaageedda.

¹⁰ Gala'aade c'imatuu Yofittaaha, «Med'inaa Goday nu gidduwaan markka! Neeni giyaawaa tumu nuuni ootsana» yaagiide zaareeddino.

¹¹ Yaatina, Yofittaaha Gala'aade c'imatuwaanna beedda; Aa barenttu kaappuwaanne gadaawaa ootseeddino. Yofittaaha Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ha yewuwaa ubbaa haasayeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yofittaaha Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Neeni nu gadiyaa bollan woraajjeeddawe ayaa gaasuwaannee?» yaagiide ooshisseedda.

¹³ Yofittaaha kiitteedda asatoo Amoonatuwaa gadiyaa kaatii zaariide, «Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaappe kesseedda wode, Arnnoona Shaafaappe doommiide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaw, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa ta gadiyaa akkeedda. Ha"i ta gadiyaa saruwaan zaarite» yaageedda.

¹⁴ Yofittaaha laa'entsuwaa Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiitteedda.

¹⁵ Hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe gadiyaa woy Amoonaa gadiyaa akibeenna.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaappe kesseedda wode, mela biittaa aad'd'i biide, Zo'o Abbaa gakeedda; hewaappe k'ay K'aadeesa giyaa sa'aa yeedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Ne biittaana nuuna aatsaariikkii» yaageedda; shin Eedooma kaatii aatsenan is'seedda. Hewaadankka, Moo'aabe kaatiyaakko kiittina, ikka aatsenan is'seedda. Yaatina, Israa'eeliyaa Asay K'aadeesen gam"eedda.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan mela biittaana aad'd'iide, untunttu Eedoomanne Moo'aabe biittatuwaa yuuyyiide, Moo'aabe gadiyaappe away doliyaa baggana yeeddino; Arnnoona Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa sa'aan dunkkaaneeddino; shin Arnnoona Shaafay Moo'aabe zawaa gideedda diraw, Moo'aabe bagga pinnibeykkino.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Haaseboona geetettiyaa katanman de'iyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoonakko asaa kiittiide untunttu, «Hayyanaa, ne biittaanna nuuna nu gadiyaa aatsaariikkii» yaageeddino.

²⁰ Shin Sihooni Israa'eeliyaa asaa aatsanaw ammanibeenna. I bare asaa ubbaa shiishshiide, Yahaas'a giyaa saan dunkkaaniide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.

²¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Sihoonanne Aa asaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immina, untuntta s'ooneeddino; yaan de'eedda Amoorawaanatuwaa biittaa ubbaa laatteeddino.

²² Arnnoona Shaafaappe biide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaasinne mela biittaaappe biide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa ubbaa omoodiide akkeeddino.

²³ «Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa Israa'eeliyaa sintsaappe Amoorawaanatuwaa yederssiide d'aysseedda. Yaatina, neeni new akkanaw waana k'oppaaddii?

²⁴ Neeni ne s'oossay Kaamooshi new immiyaawaa akkikkii? hewaadankka, nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay nuw immeeddawaa ubbaa laattiide de'ana.

²⁵ «Neeni S'ippoora na'aa Moo'aabe Kaatiyaa Baalaak'appe minnay? I Israa'eeliyaa asaana walak'ettiide woy oletteedee?

²⁶ «Israa'eeliyaa Asay Haaseboona, Aaro'eeranne untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, hewaaddankka, k'ay Arnnoona Shaafaa gas'aan de'iyaa katamatuwaa ubbaa laattiide, heezzu s'eetu laytsaa de'eeddino. Yaatina, he wode ayaw wotsi akkibeykkitee?

²⁷ Taani ta baggana hinttentta ayaanne naak'k'abeykke; shin taana olaa olaade naak'k'iyaawe neena. Pirddiyaa Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa asaappenne Amoonaa asaappe gidduwaan pirddo» yaageedda.

²⁸ Shin Yofittaahe kiitteedda kiitaa Amoonatuwaa kaatii sisennan is'seedda.

²⁹ He wode Med'inaa Goday Ayyaanay Yofittaahe bolla wod'd'ina, Gala'aaddenne Minaase biittatuwaa pini biidde, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Mis'ip'p'a simmeedda; hewaappe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoonatuwaa gadiyaa beedda.

³⁰ Med'inaa Godaa shiik'uwwa shiik'ettiide, «Neeni Amoonatuwaa ta kushiyan aatsaade immooppe,

³¹ olan s'oonaade taani soo simmiyaa wode, taana mokkanaw ta sooppe kesiyaawe ayaanne gidina neessa; taani Aa new s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade shiishshana» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahee Amoonatuwaa olanaw ya bagga haatsaa pinniide beedda; Med'inaa Goday untuntta Aa kushiyan aatsiide immeedda.

³³ Aaro'eerappe doommiide, biide Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mata gakkanaw, laatamu katamatuwaa olettiide bayzzeedda; daro asaa wod'i wursseedda. Hewaappe guyyiyaan, Amoonawatuu Israa'eelatoo moodetteeddino.

Yofittaahe Naatto

³⁴ Yofittaahe Mis'ip'p'an de'iyaa bare soo simmeedda wode, koyrottaade Aa naatta kabaruwaa oyk'k'aadde yes's'aaddenne duraadde Aa mokkanaw kesaaddu. Aw iippe hara na'i baawa.

³⁵ I izo be'eedda wode, kayyuwaan bare mayuwaa peed'iide, «Hay poora ta naatte! Taana kawushsha diggaadda; taana gakkiyaa metoo neeni gaaso gidaadda. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaw shiik'etta uttaad; hewaa shiik'uwwa gatsennan agganaw danddaykke!» yaageedda.

³⁶ Hewaappe guyye naatta, «Ta aawoo, neeni Med'inaa Godaw shiik'etteeddawaa gidoope, Med'inaa Goday ne morkkatuwaa, Amoonatuwaa bolla ne haluwaa kesseedda diraw, neeni shiik'etteeddawaa ta bolla pola» yaagaaddu.

³⁷ K'aykka Aa bare aawuwaa, «Taw ittibaa ootsaarikkii. Taani mule asinaa gelennaan attiyaa diraw, ta laggetsatuwaanna baade deretuwaa bolla ta wodorotetsaw yeekkana mala, laa"u aginaw taana yeddaarikkii» yaagaadde oochchaaddu.

³⁸ I, «Ba» yaagiide, laa"u aginaw yeddeedda; iza bare laggetsatuwaanna deriyaa huup'iyaa kesaade bare wodorotetsaw untuntunna yeekkaaddu.

³⁹⁻⁴⁰ Laa"u aginaappe guyyiyaan, bare aawuwaakko simmaade yaaddu; S'oossaw bare shiik'etteedda shiik'uwwa gatseedda. Iza ubbakka attuma asan gakettennaan ataadu.

He wodiyaappe doommiide, Israa'eelatuu mac'c'a naanay laytsan laytsan oyddu gallassaa barenttu sooppe haakki biide, Gala'aadiyaa Yofittaahe naatiw yeekkiyaawenne kayyottiyaawe meeze gideedda.

12

Yofittaahanne Efireema Asaa

¹ Efireema Asay olaa baanaw s'eegettiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, S'afoonaa geetettiyaa katamaa gakkeedda wode, Yofittaaha, «Amoonatuwaa olanaw zawaa pinnaade badde, neenana baanaadan ayaw nuuna s'eesabeykkii? Nuunikka ne golliyyaa ne bolla taman s'uuggana» yaageeddino.

² Hewaappe guyye Yofittaahe untuntta; «Taaninne ta Asay Amoonatuwaana loytsi wad'etteedda wode, taani hinttentta s'eesaad; shin hinttenttu taana untuttuppe ashshibeykkita.

³ Hinttenttu taana ashshenawaa be'eedda wode, zawaa pinnaade ta shemppoo k'arettennaan Amoonatuwaa olanaw baad; Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immeedda. Yaatina, hinttenttu hachche ayaw taana olanaw yeedditee?» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Gala'aade asaa ubbaa shiishshiide, Efireema asaana oletteedda; Gala'aade asatuu s'ooneeddino. Ayaw gooppe, Efireema Asay kase untuntta, «Hinttenttu Gala'aaden de'iyaa asatuu kase Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe betiide yeeddawantappe attina, haratuwaa gidikkita» yaagi wotseedda.

⁵ Efireema Asay bak'atennaadan, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa ubbaa Gala'aadetuu oyk'k'eeddino; bak'atanaw koyiyaa Efireema Asay ooninne pinnanaw oochchiyyaa wode Gala'aadetuu, «Neeni Efireema asee?» yaagiide oochchina, «Gidikke» gooppe,

⁶ «Ane, «Shiboletuwaa» ga» yaagiino. Shin I, «Shi» giyyaa pidoliyyaa loytsi s'eeganaw danddayenna diraw, «Siboletuwaa» yaagee. He wode oyk'k'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaasan wod'iino. He wode yaan Efireema asaappe oytamanne laa"u sha"u Asay hayk'k'eedda.

⁷ Yofittaahe Israa'eeliyyaa asaa bollan daannatiide, usuppun laytsaa pirddeedda. Hewaappe guyyiyaan, Gala'aadiyaa Yofittaahe hayk'k'eedda; Gala'aaden de'iyaa bare kataman moogetteedda.

Ibs's'aana

⁸ Yofittaaheppe kaalliide, Beeteleeme Ibs's'aani Israa'eeliyyaa asaa bolla pirddiyyaa daanna gideedda.

⁹ Ibs's'aanaw hattamu attumawaa naanaynne hattamu mac'c'a naanay de'iino; I bare mac'c'a naanaa bare yara gidenna attuma naanaatoo immeedda; bare attuma naanatookka bare yara gidenna mac'c'a naanaa giigissiide aheedda. Ibs's'aani Israa'eeliyyaa bolla laappun laytsaa daannatiide pirddeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iidde, Beeteleeme kataman moogetteedda.

Eloona

¹¹ Ibs's'aanappe kaalliide, Zaabilooniyaa Elooni Israa'eeliyyaa asaa bolla daannatiide, tammu laytsaa pirddeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan hayk'k'eedda; Zaabiloona gadiyaan de'iyaa Eeloona kataman moogetteedda.

Abddoona

¹³ Eloonappe kaalliide, Hilleela na'ay Abddooni, Pir"aatoona giyaa saan de'eeddawe, Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.

¹⁴ Abddoonaw laappun tammu haretuwaa toggiyaa oytamu attuma naanayenne hattamu naanatuwaa naanay de'iino; Abddooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, hosppun laytsaa pirddeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hilleela na'ay Abddooni hayk'k'eedda; Amaaleek'atuwa gezziyaan Efireema gadiyaan de'iyaa Pir"aatoonan moogetteedda.

13

Samssooni Yeletteedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta oytamu laytsaw Piliss's'eema asaa kushiyan aatsiide immeedda.

² He wode S'or"a geetettiyaa kataman Maanuha geetettiyaa itti bitanii de'ee. I Daana zare; Aa machchata mantsato gideedda diraw, na'aa yelabeykku.

³ Itti gallassi Med'inaa Godaa kiitanchchay he machatiw beetiide, hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni na'aa yelabeenna mantsato; shin new yeluu attanawaa; neeni attuma na'aa yelana.

⁴ Hewaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushen-naadaaninne tunabaa ayaanne meennaadan naagetta.

⁵ New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettiyaa wodiyaappe doommiide, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, Aa binnaanaa ubbakka meedoppa. I Israa'eeliyaa Piliss's'eema asaa kushiyaappe ashshanaw doommana» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Mishirata baade, bare asinaw hawaadan yaa-gaadde odaaddu; «S'oossaa asaa ittuu taakko yeedda; aw malaykka S'oossaa kiitanchchaa malaa mala loytsi yashshiyaawaa. I hak'appe yeedenttokka taani Aa oochchabeykke; ikka bare suntsaa taw odibeenna.

⁷ Shin I taana, «New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelet-toodeppe doommiide hayk'k'ana gakkanaw, S'oossaw dummateedda Naazi-raawe gidiyaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushoppa; ayaanne tuneeddabaa mooppa» yaageedda» yaagaadde odaaddu.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Maanuhe, «Abeet Med'inaa Godaw, na'ay yelettiyaa wode ayaa ootsanaw koshshintto erissana mala, neeni kasenna kiitteedda S'oossaa Asay nuukko simmiide yaanaadan ootsaarikkii» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁹ Med'inaa Goday Maanuhe woosaa siseedda. Mac'c'a mishirata gaden utta de'ishshin laa'entsuwaa yeedda; shin he wode I asinay Maanuhe izina de'enna.

¹⁰ Mac'c'a mishirata ellekka bare asinaakko baade, «Be'a, ini gallassi taakko yeedda bitanii hachchikka hawaan de'ee» yaagaaddu.

¹¹ Hewaappe guyye Maanuhe utteedda saappe denddiide, bare machchat-tio kaalliide beedda; gakkiiide, bitaniyaa, «Ini ta machchattinna haasayeed-dawe neene?» yaagiide oochcheedda.

Bitanii, «Ee taana» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Maanuhe, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, yelettana na'aa de'oonne oosoo wogay ayee?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹³ Hewaa diraw Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Ne machchata taani odeedda ubbabaappe naagettu.

¹⁴ Woynniyaa turaappe kesiyaabaa ayaanne muuppu; woyniyaa eessaa woy matsoyyaa ushshaa ushuppu; ayaanne tuneeddabaa muuppu. Taani izo azazeeddawaa ubbaa polu» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Maanuhe k'ay Med'inaa Godaa kiitanchchaa, «Nuuni new itti yalaga deeshshaa shukkiide giigissanaw, hayyanaa takkaarikkii» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Godaa kiitanchchay zaariide, «Taani takkinttokka, ne k'umaa miikke. Shin neeni s'uuggiyaa yarshshuwaa giigissana koyooppe, Med'inaa Godaw yarshshanaw danddayaasa» yaageedda. I Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa Maanuhe eribeenna.

¹⁷ Maanuhe k'aykka S'oossaa kiitanchchaa, «Neeni odeedda k'aalay poletiyaa wode, nuuni neena bonchchana mala, ne suntsay oonee?» yaageedda.

¹⁸ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ta suntsay malaalissiyaawaa gidiyaa diraw, neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaagiide zaareedda.

¹⁹ Hewaappe guyye Maanuhe he deeshshaanne Aa katsaa yarshshuwaa akkiide, zaallaa bolla Med'inaa Godaw yarshsheedda. Maanuhenne Aa machata s'eellishin, Med'inaa Goday maalaalissiyaabaa ootseedda.

²⁰ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe tamaa lac'uu pude pololattishin, Med'inaa Godaa kiitanchchay tamaa lac'uwwa gidduwaanna saluwaa kesseedda. Maanuhenne Aa machata hewaa be'iide, deemuwaa sa'aa gatsiide guufanneeddino.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Maanuhewunne Aa machatiw laa'entsuwaa beettenaan aggina, I Med'inaa Godaa kiitanchchaa giddeeddawaa Maanuhe he wode akeekeedda.

²² Maanuhe bare machchatto, «Nuuni S'oossaa be'eedda diraw, nuuni hayk'k'iyaaawe geeshsha» yaageedda.

²³ Shin Aa zaaraadde, «Med'inaa Goday nuuna wod'anaw koyeeddawaa gidintto, s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa nu kushiyaappe akka, woy he ubbabaa nuuna bessena, woy hawaa nuu odenna» yaa-gaaddu.

²⁴ Mac'c'a mishirata attuma na'aa yelaade Samssoona gaade suntsaaddu. Na'aykka dic'c'eedda; Med'inaa Godaykka Aa anjeeedda.

²⁵ Na'ay S'or"appenne Eshttaa'oolappe gidduwaan de'iyaa Daana mootsan de'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa dentsetsuwaa doommeedda.

14

Samssooni Machchatto Akkeedda

¹ Itti gallassi Samssooni Timina giyaa sa'aa wod'd'eedda; yaan itti Piliss's'eema wodoratto be'eedda.

² Soy simmiide bare aawuwaanne bare daayo, «Taani Timinan itti Piliss's'eema wodoratto be'aaddi; ha'i izo taw oochchiide immite» yaageedda.

³ Shin Aa aawunne aata Aa, «Machchatto oochchanaw ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eematuwaakko baanaw neena ayaw koshsheeddee? Nu dabbattuu gidдон woy nu asaa ubbaa gidдон new haniyaa itti mac'c'a na'aa demmanaw danddayabeykkii?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Samssooni bare aawuwaa, «Taw iza lo"iyaa diraw, izo giigissaade taw imma» yaageedda.

⁴ Piliss's'eematuwaa olanaw Med'inaa Goday gaasuwwa koyiide, hawaa untunttu bolla ootsiyaawaa Samssoona aawunne aata eribeykkino. He wode Piliss's'eematu Israa'eeliyaa asaa mooddiino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni bare aawuwaananne bare aattina Timina wod'd'eedda. Yan woyniyaa turaa gidduwaanna I aad'd'iidde biishshin, itti wodalla gaammuu gudiidde Aa bolla kesseedda.

⁶ Med'inaa Godaa Ayyaanay Samssoona bollan wolk'k'aappe wod'd'eedda; deeshsha maraa duuseretsiyaawaadan, bare kushiyan ayaanne oyk'k'ennan gaammuwaa duuseretsi yegeedda. He bare ootseeddawaa bare aawoonne bare aattiw odibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan biide, wodoratto haasayisseedda; iza aw lo"aaddu.

⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, izo bullachchanaw yaa simmiide beedda; bare wod'eedda gaammuwaa be'anaw ogiyaappe sher"i giide biyaa wode, gaammuwaa anhaa giddon matsay eessaa eesseedawaa be'eedda.

⁹ Eessaappe amareedawaa kaashi akkiide, ogiyaan miidde beedda. Bare aawuwaakkonne bare daaykko gakkiiide, bare oyk'k'eedda eessaappe amareedawaa immina, untunttukka meeddino; shin Samssooni he eessaa gaammuwaa anhaa giddoppe akkeeddawaa untunttoo odibeenna.

¹⁰ Aa aawuu mishiratti soo biina, Samssooni yaan baalaa giigisseedda. Hewaa mala gibiray bullachchaw kaseppekka ootsiyaa woga.

¹¹ He Asay Aa be'eedda wode, aanana gam"anaadan hattamu wodalla naanaa dooreedda.

¹² Samssooni untuntta, «Ane hinttenttu erinttonne itti k'an"ishiyaa taani hinttentta k'an"ishay; bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallasaa gidduwaan ha k'an"ishiyaa birshshetsaa taw hinttenttu odiyaawaa gidoppe, taani hinttew hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immana.

¹³ Shin hinttenttu taw birshshetsaa odanaw danddayana d'ayooppe, hinttenttu taw hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwaa immiita» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Eeno, ne k'an"ishiyaa ane nuu oda» yaageeddino.

¹⁴ I untuntta,
«Miyaawaappe miyaabay beetteedda;

Minuwaa giddoppe mal"iyaabay keseedda» yaageedda.
Heezantso gallassi gakkanaw untunttu k'an"ishiyaa birshshetsaa immanaw danddaybbeykkino.

¹⁵ Oyddentso gallassi untunttu Samssoona machchatto, «Ane ne asinaa c'immaade k'an"ishiyaa birshshetsaa I nuw odanaadan ootsa. Hewe d'ayooppe, nuuni neenanne ne aawuwaa golliyyaa taman S'uuggana. Hinttenttu nuuna s'eesseeddawe nuuna mank'k'etsanaassee?» yaageeddino.

¹⁶ Yaatina, Samssoona machchata yeekkaadde aakko shiik'aade, «Neeni taana siik'akka! Neeni taana loytka is's'aasa! Ayaw gooppe, neeni ta gadiyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"ishaade, Aa birshshetsaa taw odabeykka» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I zaariide, «Be'a, hawaa taani ta aawookka ta aattiwukka odabeykke. Yaatina, new ayaw odoo?» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyye bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallasaa ubbaan yeekkaade shemppuwaa diggina, laappunsa gallassi k'an"ishiyaa birshshetsaa iziw odeedda. Akka baade bare gade asaw odaaddu.

¹⁸ Yaatina, laappunsa gallassi away wullanaappe kase katamaa asatuu bare zaaruwaa akkiide yiide, Samssoona,

«Eessaappe aad'd'iide mal"iyaabay ayee?

gaammuwaappe aad'd'iide minniyaabay ayee?» yaageeddino.

Hewaappe guyye Samssooni untuntta,
«Hinttenttu ta ussattin goshennabaa gidintto,

ta k'an"ishiyaa birshshetsaa erikkita shin» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wol'k'aappe wod'd'ina, Ask'k'aloona katamaa wod'd'iide, hattamu asatuwaa wod'eedda; untunttu mayuwaa k'aari akkiide, k'an"ishiyaa biliide asatoo ahiide immeedda. Haneeddaban ubbaan hank'k'uwaa ees'etiidde, bare aawuwaa soo simmiide beedda.

²⁰ Samssoona machchata Aa laggiyaw, Aa waanna miiziyaw imettaaddu.

15

¹ Guutsaa takkishin, zarggaa c'akkiyaa wode, Samssooni bare machchatto be'anaw itti ank'k'ara deeshshaa akkiide beedda; I aawuwaa, «Taani ta machchata de'iyaa kifiliyaa gelanaw koyaad» yaageedda.

Shin I gelennaadan, Izi aawuu diggeedda.

² Izi aawuu Samssoona, «Neeni izo ubbaa is's'eeddawaa malatina, ne miiziyaw immaad. Shin I teefa michchata iippekka aad'd'a lo"a; Izi diraw izo akka» yaageedda.

³ Hewaappe guyye Samssooni untunttoo, «Ha"i simmi Piliss's'eema gadiyaa asaa bolla taani iitabaa ootsooppe, bayzzanchcha gidikke» yaageedda.

⁴ Biide, heezzu s'eetu worakanatuwaa oyk'k'iide laa"uwaa laa"uwaa du-fiya ittippe gatsiide, dufetuwaappe gidduwaan yiic'etteedda s'omppiyya wotsiide k'achcheedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'ashetteedda s'omppiyaan tamaa oytsiidde, biro c'akettibeenna Piliss's'eema asaa katsaa giddu worakanatuwaa yeddeedda; c'aketteedda katsaa, ek'uwaa de'iyaa katsaa, woyniyaa turatuwaanne wog-araa s'uuggeedda.

⁶ Piliss's'eematu, «Hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin asay, «Samssooni ootseedda; ayaw gooppe, Timina asaa gidiyaa Aa bolluu, Aa machchatto Aa miiziyaw immeedda dirassa» yaageedda. Piliss's'eematu biide, owunne I aawuwaa taman s'uuggeeddino.

⁷ Samssooni untunttoo, «Hinttenttu hewaa ootseedda diraw, haluwaa kesennaan aggikke» yaageedda.

⁸ Untuntta wol'k'aama shochchaa shoc'iide, darotuwaa wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan biide, Es'aama geetettiyaa koshiyan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa giddu gam"eedda.

Samssooni Piliss's'eematuwaa S'ooneedda

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eema Asay yiide, Yihudaan dunkkaaniide Leeha geetettiyaa katamaa oleedda.

¹⁰ Yihudaa Asay untuntta, «Ayaw nuuna olanaw yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untunttu, «Nuuni Samssoona oykki k'achchanawunne I nu bolla ootseeddawaadan Aa bolla ootsanaw yeeddo» yaagiide zaareeddino.

¹¹ Yaatina, Yihudaappe heezzu sha"a asatuu Es'aama geetettiyaa sa'aan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa biide Samssoona, «Nuuna mooddiyaawanttu Piliss's'eema asatuwaa gidiyaawaa erikkiyye? Yaatina, nu bolla hawaa ayaa iitabaa ootsay?» yaageeddino.

Hewaappe guyye I zaariide, «Untunttu ta bolla ootseeddawaadan, taanikka untunttu bolla ootsaad» yaageedda.

¹² Untunttukka zaaretsiide, «Nuuni hawaa yeeddawe neena k'achchiide, Piliss's'eemato aatsiide immanaassa» yaageeddino.

Samssooni untuntta, «Hinttenttu hinttenttu huup'iyaw taana wod'enaadan c'aak'k'ite» yaageedda.

¹³ Unttuntu, «Eeno, nuuni neena k'achchiide, untuntu aatsiide immanaappe attina, wod'okko» yaagiide aw zaareeddino. Hewaappe guyyiyaan, laa"u ooratsa wodoruwaan k'achchiide, zaallaa gong-goluwaappe kessiide afeedino.

¹⁴ Samssooni Leeha beedda wode, Piliss's'eema asatuu nashechchaan waasiide, aanana gaketanaw yeeddino. Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; Aa kushiya k'achchi wotseedda wodoruwa, shaluu tamaa be'iide duus's'iyaawaadan, duuseretsi yegeedda.

¹⁵ Yaatiide mata wode hayk'k'eedda itti hariyaa goggoc'c'uwaa demmi akkiide, an sha"a asaa wod'eedda.

¹⁶ Samssooni hawaadan yaageedda;

«Hariyaa goggoc'c'uwaan,

taani anhaa bollan anhaa dooraad.

Hariyaa goggoc'c'uwaan sha"a asaa wod'aad» yaageedda.

¹⁷ Haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, bare oyk'k'eedda goggoc'c'uwaa kushiyaappe oliide he sa'aa Raamaati-Leeha* yaagiide suntseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni loytsi saamettiide, Med'inaa Godaw waassiidde, «Neeni hawaa mala wolk'k'aama s'oonuwaa taw ne k'oomaw immaadda. Yaatina, taani ha"i saamuwaan hayk'k'oo? K'ay ha k'as's'arettibeennawanttu kushiyan kunddoo?» yaagiide waasseedda.

¹⁹ Yaagina S'oossay Leehan de'iyaa gadiyaa p'alk'k'ina, aappe haatsay kesseedda. Samssooni he haatsaappe ushiidde aleeda diraw, aw shemppu simmeedda. Yaatina, he sa'aa Ayni-Hak'k'oore† yaagiide suntseedda. Hewe hachche gakkanaw Leehan de'ee.

²⁰ Piliss's'eema Asay gadiyaa mooddeedda wode, Samssooni Israa'eelan laatamu laysaw pirddiyaa daanna gideedda.

16

Samssooni Gaazan Ootseeddabaa

¹ Itti gallassi Samssooni Gaaza geetettiyaa Piliss's'eematuwaa katamaa beedda; yaan itti sharmus'a mishiratto be'iide, izina ak'anaw I golliya geleedda.

² Gaaza kataman de'iyaa Asay Samssooni untuntu katamaa yeeddawaa sisiide, katamaa yuuyyi aad'd'iide, k'ammaa ubbaa katamaa penggiyaa naagiidde ak'eeda; «Sa'ay wonttanaw naagiide, nuuni Aa wod'ana» yaagiide k'ammaa ubbaa c'o"u geeddino.

³ Shin Samssooni yaan giseeddawe bilahe gakkanaw s'alala. Bilahe denddiide, katamaa dirssaa penggiyaa oykkiide, sank'k'aa, gubaniyaa, mak'aaniyaanne gorddiya shikaalatuwaa shoddeedda. He ubbaakka hashiyaan tookkiide, Kebroonappe sintsa baggana de'iyaa deriyaa huup'iyaa keseedda.

Samssoonanne Daliilo

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni Soreek'a giyaa zanggaaraan de'iyaa itti Daliilo giyaa mishiratto siik'eedda.

⁵ Yaatina, Piliss's'eematuwaa kaappatuu iikko yiide, «Neeni Aa c'immaade, he wolk'k'aa ubbaa ayaappe I demmeedenttonne k'ay nuuni Aa wooti s'ooniide k'achchanaw danddayintto oochcha. Ittuu ittuu nuuni new itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa immana» yaageeddino.

* **15:17 Raamaati-Leeha:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Goggoc'c'uwaa deriyaa» giyaawaa.

† **15:19 Ayni-Hak'k'oore:** Ha suntsaa biletsey, «Waassiyaawaa pulttuwaa» giyaawaa.

⁶ Daliila Samssoona, «Hawaa keeshshaa wolk'k'aa neeni hak'appe demmaadintto, hayyanaa taw odaarikkii! Itti Asay neena k'achchiide, wootiide ne wolk'k'aa daaburssanaw danddayii?» yaagaaddu.

⁷ Samssooni, «Taana laappun irs's'a dafotuwaan Asay k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide zaareedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eematuwaa kaappatuu Daliiliw laappun irs's'a dafotuwaa ahina Aa Samssoona k'achchaaddu.

⁹ Bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoonaa, Piliss's'eematu yikichcheeddino» gaade s'eesaaddu. Shin shaluu tamay oyk'k'ina duus'erettiyaawaadan, dafotuwaa duuseretsi yegeedda. Yaatina, I waan wolk'k'aamintto s'uuray erettibeenna.

¹⁰ Yaatina, Daliila Samssoona, «Hekko neeni taanan kaa'aasa; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto, hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

¹¹ I izo, «Asay go'ettibeenna ooratsa wodoruwaan taana k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

¹² Daliila ooratsa wodoruwaa akkaade, Samssoona k'achchaaddu. K'aykka bare k'ol'on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Shin I wodoruwaa k'esiyaappe shaluwaadan duuseretsi yegeedda.

¹³ Yaatina, Daliila Samssoona, «Ha"i gakkanaw neeni taanan kaa'aadda; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I izo, «Ta huup'iyaa laappun datsa binnaanaa k'ac'inaanna gatsaade, harbbaan walakkaade, mukuukkaa s'ongga s'onggaade daddooppe, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni gem"ishishin, Daliila Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaanne k'ac'inaanna gatsa walakkaade daddaaddu. Hewaappe guyyiyaan, «Samssoonaa, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Hewaappe guyye I gem"ishuwaappe beegottiide, bare binnaanaa dadetteedda mayuwaappenne harbbaappe shod akkeedda.

¹⁵ Yaatina Aa, «Ne wozanay taananna de'ennaan, «Taani neena siik'ay» waataade gay? Taanan hawaana heezzu gede kaa'aadda. Neeni ha wolk'k'aa ayaappe demmaadintto, taw odabaakka» yaagaaddu.

¹⁶ Hachche hachche zaara zaara oochchaade waayissina, haniyaabaa d'ayeedda.

¹⁷ Yaatina, «Ta aati uluwaappe doommina, taani S'oossaw dummateedda Naaziraawe asaa gideedda diraw, ta huup'iyaa binnaanay meedetti erenna. Ta binnaanay meedettoppe, ta wolk'k'ay taappe d'ayina, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide, bare wozanaan de'iyawaa ubbaa iziwoodeedda.

¹⁸ Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa I odeeddawaa Daliila be'eedda wode, «Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa taw odeedda diraw, ane itti gede simmiide yiite» yaagaadde Piliss's'eematuwaa kaappatoo kiitaa yeddaaddu. Untunttu biraa akkiide, iikko yeeddino.

¹⁹ Daliila Samssoona bare kiwuwaan gem"ishisaaddu; itti asaa s'eesina yiide, Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaa meedeedda; Aa wolk'k'ay aappe d'ayeedda. Hewaappe guyyiyaan, Aa waayissiyaawaa doommaaddu;

²⁰ «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino!» yaagaaddu.

Gem"ishuwaappe beegottiide, kasewaadan duusereetsaade baana yaagiide k'oppeedda; shin Med'inaa Goday aappe shaaketti kichcheeddawaa I eribeenna.

²¹ Piliss's'eematu Aa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa laa"u ayfetuwaawooc'i kessiide, Gaaza katamaa afeedino. Hewaappe kaala na-haasiyaa sanssalatan k'achcheeddinno; k'asho gollen de'iyaa wos'aan katsaa gaac'c'anaadan ootseeddino.

²² Unttuntu Aa huup'iyaa binnaanaa meedeeddawaappe guyyiyaan, binnaanay simmiide doluwaaw doommeedda.

Samssoona Hayk'k'uwaaw

²³ Piliss's'eematuwaa kaappatu, «Nu s'oossay nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa Daagoonaw wolk'k'aama yarshshuwaa yarshshanawunne nashettanaw ittippe shiik'eeddino.

²⁴ Asay ubbay Aa be'eedda wode, «Nu gadiyaa bayzzedda, nu asaappe daruwaa wod'eedda nu morkkiyaa nu s'oossay nu kushiyan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa galateeddino.

²⁵ Unttuntu loytsi nashetteedda diraw, «Kaa'iide nuuna nashshechchana mala, Samssoona s'eesite» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssoona k'asho golliyaappe s'eesiide ahina, I unttuntu sintsan kaa'eedda; kaa'eeddawaappe guyyiyaan, tuussatuwaappe gidduwaan esseeddino.

²⁶ Samssooni Aa kushiya oyk'k'iide kaaletsiyaa na'aa, «Taani unttuntun zemppaade ek'k'ana mala, golliya tookkeedda tuussatuwaa taana boshissa» yaageedda.

²⁷ Golliya gidduwaan attuma asatuunne mac'c'a asatu kumi utteeddino; k'ay hewan Piliss's'eematuwaa kaappatu ubbatuukka de'iino. Samssooni kaa'ishin, golliya bollan dembbayiide kees's'eedda sa'aan uttiide, heezzu sha"a gidiyaa attuma asatuunne mac'c'a asatu be'iino.

²⁸ He wode Samssooni Med'inaa Godaa woossiide, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hay taana hassayaarkkii! Abeet S'oossaw, Piliss's'eematu ta laa"u ayfetuwaaw kesseeddawaa, haluwaa taani kessanaadan, hay taana itti gede mintsetsaarkkii!» yaageedda.

²⁹ Samssooni golliya tookkeedda giddo tuussatuwaa laa"uwaakka oyk'k'eedda. Ushechcha kushiyan ittuwaa, haddirssa kushiyan ittuwaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan,

³⁰ «Ane taani Piliss's'eematuwaanna ittippe hayk'k'ay!» yaagiide waasseedda. Barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan sugina, keetsay kaappatu bollanne gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa bolla kunddeedda. Samssooni hayk'k'iidde wod'eedda asay, I pas'a de'iidde wod'eedda asaappe dareedda.

³¹ Yaatina, Aa ishatuunne Aa dabbotuu ubbay yiide, Aa anhaa afeedino; S'or"a katamaappenne Eshttaa'oola katamaappe gidduwaan, Aa aawuwaa Maanuhe duufuwaan moogeeddino. Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaa daannatiide pirddeedda.

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa Bayetsaa

17

(17:1–21:25)

Mika Eek'aa Misiletuwaa

¹ Efireema gezziyaan Miika giyaa itti bitanii de'ee.

² Itti gallassi Miiki bare aatto, «Neepe itti Asay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa wuu'eedda wode, neeni he wuu'eedda bitaniyaa shek'k'ishin taani sisaad. Be'a, he miishshay ta matan de'ee; taani akkaad» yaageedda.

Hewaappe guyye Aa daaya, «Ta na'aw, neena Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu.

³ Hewaappe guyye na'ay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa bare aattiw zaareedda; Aa daaya, «Shek'ay ta na'aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta Med'inaa Godaw dummayana. Yaatooppe biraa siilisiide, mitsaappe masettiide giigeedda eek'aa misiliyaa an sheeshshanaw go'ettana. Hewaa diraw, biraa taani new zaarana» yaagaaddu.

⁴ Na'ay bare aattiw shaluwaa zaarina, Aa daaya he s'agaraa biraappe laa"u s'eetuwaaw akkaade, mitsaa massiide biran sheeshshi sheeshshiide eek'aa misiliyaa med'd'iyaa itti hiillanchchaw immaaddu; I ootseedda misilii Miika son de'eedda.

⁵ He Mikaw eek'aw goynniyaa keetsay de'ee. I eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaaw giigissiide, he gollen bare naanatuwaappe ittuwaaw k'eesaa ootsiide suntseedda.

⁶ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootseedda.

⁷ He wode Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kataman itti wodallay de'ee; I Leewiyaa zare.

⁸ Ha bitanii barew de'iyaa sa'aa koyanaw Beeteleeme katamaappe dendiide beedda; Efireema gezziyaan de'iyaa Miika soo gakeedda.

⁹ Miiki, «Hak'appe yaad?» yaageedda.

Hewaappe guyye bitanii, «Taani Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe yaad; taani Leewiyaa zare. Ha"i taw de'iyaa sa'aa koyaadde de'ay» yaagiide aw zaareedda.

¹⁰ Miki Aa, «Taananna de'a; taw aawuwaanne k'eese gida. Taani new laytsan laytsan tammu s'agaraa biraa, kumentsaa mayuwaanne miyaabaa immana» yaageedda.

¹¹ Leewiyaa wodallay Mikana ittippe de'anaw giigeedda; Mikaw yeledda na'aadan haneedda.

¹² Miki Aa bare k'eesaa ootsiide suntsina, Aa son de'eedda.

¹³ Miki, «Itti Leewii taw k'eese gideedda diraw, Med'inaa Goday taw ubbabaa loytsanawaa eray» yaageedda.

18

Mikanne Daana Zeretsaa

¹ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa. He wode gakkanaw Daana zaretoo Israa'eeliyaa zaratuwaa gidduwaan laatteedda gadii baawa. Hewaa diraw, untunttu barenttu de'iyaa gadiyaa koyiidde de'iino.

² Hewaa diraw, Daana zaratuu barenttu zaratuwaappe ichcheshu mino asatuwaa dooriide, gadiyaa wochchiiddenne akeekiide simmanaadan, S'or"anne Eshtaa'oola geetettiyaa katamatuwaappe untuntta kiitteeddino.

Untunttu Efireema gezziyaa gakkiiide, Mika son ak'eedino.

³ Untunttu Mika son de'eedda wode, Leewiyaa zare gideedda yalaga Aa haasayan ereeddino. Untunttu aakko shiik'iide, «Neena hawaa aheedawe oonee? Hawaa ayaw yaad? Hawaan ayaa ootsay?» yaagiide oochcheeddino.

⁴ I, «Miki taw hawaa hawaa ootseedda; I taw dirguwaa c'iggina, taani aw k'eese gidaade ootsay» yaagiide untunttoo zaareedda.

⁵ «Nuuni biyaa ogii nuw giigenan agganenttonne hayyanaa ane nuw S'oossaa oochcharikki» yaageeddino.

⁶ Hewaappe guyye k'eesii untunttoo, «Saro gakkite; hinttenttu biyaa ogiyaan Med'inaa Goday hinttenanna gidanawaa» yaagiide zaareedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu asatuu yaappe denddiide, Laayisha geetettiyaa katamaa beeddino; yaan de'iyaa Asay Sidoona gadiyaa asaadan saruwaan de'iyawaa be'eeddino; asatuu oonanne sid'enna woppa asaa; untunttu ayayenne pac'c'ennan, ubbabay kumeedda asaa. Onannanne gakettennaan Sidoona gadiyaa asaappe haakkiide, barekka dumma de'iino.

⁸ Ichcheshu asatuu S'or"anne Eshtaa'oola katamatuwaan de'iyaa barenttu ishatuwaakko simmeeddino; untunttu ishatuu, «Ayaa oduwaa akkiide yeeddite?» yaageeddino.

⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Biittay loytsi aradda gidiyaawaa nuuni be'eeddo. Hewaa diraw denddiide, Laayisha kataman de'iyaa asaa oleetto! Hawaan oosuwa d'ayiide c'oo uttoppiti; ellekka biide oyk'k'ite.

¹⁰ Hinttenttu yaa biide, oonanne sid'ennan saro utteedda asaakko gakkanita. Asaw koshshiyaa ubbabay he gadiyaan de'ee. S'oossay he gadiyaa hinttenttoo immeedda» yaageeddino.

¹¹ Yaatina, Daana zaratuwaappe usuppun s'eetu asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, S'or"anne Eshtaa'oola katamatuwaappe denddiide beeddino.

¹² Yihudaa gadiyaan de'iyaa K'iriyaa-Yi'aariima geetettiyaa katamaappe away wulliyaa baggana utteeddino. Hewaa diraw, he sa'ay hachche gakkanaw Daana Mootsaa geetettiide suntsetteedda.

¹³ Hewaappe denddiide, Efireema gezziyaan de'iyaa Mika soo yeeddino.

¹⁴ Laayisha gadiyaa wochchanaw beedda ichcheshu asatuu barenttu ishatuwaa, «Ha sa'aan, ha keetsatuwaappe ittuwaan eefuudii, soo giddo eek'aa misiletuunne mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misilii de'iyawaa eriitee? Ane ay ootsanaw koshshintto k'oppite» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye ogiyaappe simmiide, Leewiyaa zare gideedda yalaga k'eesii de'iyaa Mika soo biide, Aa saroteeddino.

¹⁶ He wode usuppun s'eetu Daana asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, geliyaa penggiyaan ek'k'eeddinno.

¹⁷ Untunttu he k'eesiyaana yaan ek'k'ide'ishin, gadiyaa wochcheedda ichcheshu asatuu Mika soo geliide, mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misiliyaa, eefuudiyaanne soo giddo eek'aa misiletuwaa akkeeddino.

¹⁸ He wode k'eesii untuntta, «Waatiitee?» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye untunttu Aa, «Hayzza! Itti k'aalanne k'aattoppa! Nuunana baade nuw aawuwaanne k'eese gida. Itti golliyaa asaw k'eese gidiyaawaappe Israa'eeliyaa gidiyaa itti zare asaw k'eese gidiyaawe new keekennee?» yaageeddino.

²⁰ Hewaappe guyye k'eesii nashettiidde eefuudiyaa, soo giddo eek'aa misiletuwaanne mitsaappe masetteedda misiliyaa akkiide, asatuwaana ittippe beedda.

²¹ Hewaappe denddiide, barenttu naanaa, barenttu mehiyaanne barenttoo de'iyawaa sintsan wotsiide beeddino.

²² Untunttu Mika golliyaappe haakkiide beeddawaappe guyyiyaan, Miki bare shooruwaan de'iyaa asatuwaa s'eesina, olaw keseeddino; Daana asatuwaa kaalliide gakkeeddino.

²³ Waassina, Daana asatuu guyye simmiide Mika, «Waanaaddii? Ha asaa ubbaa ayaw shiishshaaddii?» yaagiide oochcheeddino.

²⁴ Shin Miki zaariide, «Taani med'd'eedda ta s'oossatuwaanne taw ootsiyaa k'eesiyaa akkiide yikichcheeddita. Taw haray ayee atteedawe? Hinttenttu taana ayaw, «Waanaaddii?» giitee?» yaageedda.

²⁵ Daana asatuu, «Itti k'aalaa k'aattaade neena era! Ha yiluwaanna de'iyaa asaa neeni dentsetsooppe, untunttu ne bolla denddananne ne soo asaa ubbaa wurssana» yaageeddino.

²⁶ Daana asatuu barenttu ogiyaa beeddino. Mikikka untunttu bareppe loytsi wolk'k'aamiyaawaa be'iide, bare soo simmiide beedda.

²⁷ Daana asatuu Miki med'd'eedda s'oossatuwaanne Aa k'eesiyaa akkiide, Laayisha kataman oonanne sid'ennaan saro de'iyaa asatuwaakko beeddino; kataman de'iyaa ubbaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeddino.

²⁸ Laayisha katamay Sidoona katamaappe haakkiide de'iyaa dirawunne Asay hara asaana gaketti erenna diraw, untuntta ashshanaw ooninne dand-dayibeenna. Laayisha katamay Beeti-Rahooba giyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaa gidдон de'ee.

Daana asatuu katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁹ Katamaa suntsaakka beni barenttu mayza aawuwaa, Yaak'ooba na'aa Daana suntsan laammiide, Daana yaagiide suntseeddino; shin koyro he katamay Laayisha geetettee.

³⁰ Daana asatuu barenttoo he masetteedda misiliyaa wotsiide, Muse na'aa Gershshoomappe yeletteedda Yoonataana barenttu k'eesatuwaa ootseeddino. Aa zaratuu Asay omoodettiide beedda wodii gakkanaw, yaan k'eesatuwaa gideeddino.

³¹ Hewaadan haniide, S'oossaa Dunkkaanii Seelon de'eedda laytsatuwaan ubbaan Miki masisseedda misiletuu yaan gam"eeddino.

19

Itti Leewiyaanne I Akkeedda K'oomatto

¹ Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii bayinna wode, Efireema gezziyaan, haako sa'aan Leewiyaa zare gidiyaa itti bitanii de'ee. He bitanii Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe itti naatto k'oomatto aheedda.

² Shin aw amanettennaan is's'aade, Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kamaan de'iyaa bare aawuwaa soy baaddu; yaan oyddu agenaa uttaaddu.

³ I goday iziw odi amantsanawunne, soy zaaranaw denddiide, bare k'oomaanne laa"u haretuwaa akkiide beedda; Aa mokka akkaade, bare aawuwaa soy gelissaaddu. Izi aawuu Aa be'eedda wode, nashettiide mokkeedda.

⁴ Naatti aawuu bitaniyaa yeddennaan diggina, yaan aananna miiddinne ushiidde heezzu gallassaa takkeedda.

⁵ Oyddentso gallassi wontta guuran denddiide, baanaw giigeeddino. Shin naatti aawuu bare naatti godaa, «Guutsa k'umaa maade, minneeddawaappe guyyiyaan baasa» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye laa"u attuma asatuukka uttiide, ittippe meeddinonne usheeddino. Hewaappe guyyiyaan naatti aawuu Aa, «Hayyanaa, hachche nashettaade hawaan ak'a» yaageedda.

⁷ Leewiyaa zarii baanaw denddina, beennan ak'ana mala woosseedda; I akkiyaa k'oomatti aawuu Aa woossina, k'aykka yaan ak'eedda.

⁸ Ichcheshantso gallassi baanaw wontta guuran denddina, naatti aawuu, «Hayyanaa, minna takkaade, omarssi baasa» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu laa"attuukka k'umaa ittippe meeddino.

⁹ Bitanii bare akkiyaa k'oomattinnanne bare k'oomaanna baanaw kesina, naatti aawuu hawaadan yaageedda; «Be'ite, sa'ay k'ammi diggeedda! Nashettiidde hawaan ak'i aggite. Wontta guuraanna denddiide, hinttenttu soy biita» yaageedda.

¹⁰ Shin I he gallassi yaan ak'anaw koyyibeenna. Hewaa diraw, denddiide beedda; Yaabuusa geetettiyyaa Yerusaalame katamaa mata gakkeedda; I akkiyaa k'oomattanne laa"u c'aaneedda haretuu aananna de'iino.

¹¹ Unttuntu Yaabuusa matina, sa'ay loytsi omarsseedda; yaatina, k'oomay bare godaa, «Biyaawaa aggiide ayaw ha Yaabusawaanatuwaa katamaan ak'okkoo?» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Aa goday aw zaariide, «Hawaa Israa'eeliyaa Asay bayinna allaga katamaa bookko. Gib'aa katamaa gakkanaw nuuni baana» yaageedda.

¹³ K'ay zaaretsiide bare k'oomaa, «Haaya, nuuni Gib'aa katamaan woy Raama katamaan ak'iyaa sa'aa demmana» yaageedda.

¹⁴ Yaatiide barenttu ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa matina, away untunttoo wulleedda.

¹⁵ Unttuntu Gib'aa katamaa geliide ak'anaw, yaa beeddino; katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteeddino; shin yaappe untuntta bare soy afiide ayissiyaa Asay beettibeenna.

¹⁶ Unttuntu hewan utti de'ishshin, gaden ootsiyaa saappe sa'ay omarsina, bare soy simmiyaa itti c'ima bitanii unttuntu mataanna aad'deedda. Ha bitanii kase Efireema gezziyaappe yeedda asa; shin ha"i I de'iyaa Gib'aa giyyaa katamaana; he gadiyaan Biiniyaama zariyaappe yeletteedda asatuu de'iino.

¹⁷ He c'ima bitanii katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteedda bitaniyaa be'iide, «Hak'appe yaaddi? Hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁸ Leewiyaa zarii zaariide, «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme katamaappe yeeddo. Ha"i Efireema gezziyaappe hefintsa baggan de'iyaa nu soy boytte; k'ay Med'inaa Godaa Gollekka boytte. Yaaneeddawanttu nuuna bare soy afiide ayissiyaa asaa demmibeykko.

¹⁹ Nu haretoo utulaynne dalay de'ee; taw, ta akkiyaa k'oomatiwunne ta k'oomaw gidiyaa ukitsaynne woyniyaa eessay de'ee; nuu koshshiyaawaa ubbaa oyk'k'eeddo» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye c'ima bitanii, «Saruu hinttenttoo gido; hinttenttu koyiyaawaa ubbaa taani hinttenttoo immana; ayaa gidoppenne, ha katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan ak'anaw koshshenna» yaageedda.

²¹ Unttunta bare soy afeedda; unttuntu haretookka miyaabaa yeggeedda. Hewaappe guyyiyyaan, imatsatuu barenttu gediya meec'ettiide, kawuwaa meeddino.

²² Unttuntu nashettishshin, katamaappe shufuro asatuu yiide, golliyya yuushshuwaan dooddiide, penggiyaa k'os'etsaa doommeeddino; unttuntu he golliyya godaa, he c'ima bitaniyaa, «He ne soy geledda bitaniyaa haa kessa; nuuni aananna gisanaw koyyeetto!» yaageeddino.

²³ Hewaappe guyye golliyya goday kare kesiide untuntta, «Hay ta ishato, hewaa mala palabaa ootsoppite; ha bitanii ta imatsaa.

²⁴ Be'ite, ta wodoro naattanne I akkiyaa k'oomatta hawaan de'iino. Taani untuntta hinttenttoo kare kessana; yaatooppe untuntta hinttenttu koyeeddawaa ootsite; shin ha bitaniyaa bolla hewaa mala iitabaa ootsoppite» yaageedda.

²⁵ Shin asatuu I geeddawaa sisennan is's'eeddino. Yaatina, bitanii bare akkiyaa k'oomatto kare kessiide, untunttoo immeedda; sa'ay wonttana gakkanaw, k'ammaa ubbaa kaallaan kaallaan izinna wolk'k'aan gisiide, izo pas'a kaa'iidde ak'eeddino; yaatiide sa'ay wonttana hanishshin, izo yeddeeddino.

²⁶ Sa'ay wonttanaw holjjoji zo"iyaa wode he mishiratta yaade, izi goday ak'eedda c'ima bitaniyaa golliyyaa penggiyaan kunddaaddu; s'alk'k'ii dolana gakkanaw hewan gisaaddu.

²⁷ He gallassi guura I goday denddiide, bare ogiyaa baanaw golliyyaa penggiyaa dooyyiide kesseedda wode, I akkiyaa k'oomatta golliyyaa penggiyaan bare kushiyyaa pengge goc'c'illaa bolla mic'c'aade, giseeddawunno be'eedda.

²⁸ Izo, «Ane dendda; boytte» yaageedda; shin iza aw aynne zaarabeykku. Hewaappe guyyiyaan, izi anhaa hariyaan c'aaniide, bare soy beedda.

²⁹ Soy gakkiiide, mashshaa akkiide, bare akkiyaa k'oomatti anhaa tammanne laa"uwaa kessiide k'ans's'ereetseedda. Itti itti gishuwaa itti zarew, ubbanna tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo yeddeedda.

³⁰ Hewaa be'eedda ubbay, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseed-dasaappe hachche gakkanaw, hawaa malatiyaabay ubbakka hanibeenna; nuunikka be'ibeykko. Ane hawaa ittippe akeeki zorettoytte, ittibaa oot-soytte» yaageeddino.

20

Israa'eeliyaa Asay Olaw Giigussaa

¹ Pudehaa Daanappe dugehaa Berssaabea gakkanaasinne dolahaa Gala'aaden de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay itti asaadan Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ittippe shiik'eedda.

² He shiik'eedda S'oossaa asaanna Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa kaapatuukka de'iino. Untuntu gidon mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuu de'iino.

³ He wode Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Biiniyaama asatuu siseeddino.

Israa'eeliyaa asay, «Ha iitabay ane waaniide haneeddento, nuu odite» yaageeddino.

⁴ Hewaappe guyye hayk'k'eedda k'oomatti goday, Leewiyaa zarii untunttoo hawaadan yaagiide zaareedda; «Taaninne ta k'oomatta k'ammaa ak'anaw Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa giyaa katamaa yeeddo.

⁵ Gib'aa katamaa asatuu taana wod'anaw yiide, k'amma golliyyaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddinno; shin guyyeppe ta k'oomatto akkiide, wolk'k'aan izinna untuntu gisishshin, iza hayk'k'aaddu.

⁶ Taani izi anhaa akkaade k'ans's'ereetseeddawaappe guyyiyaan, untuntu ha tunabaanne pokkobaa Israa'eeliyaan ootseedda diraw, Israa'eeliyaa Asay laattedda biittaa ubbaa itti itti k'ans's'uwaa yeddaaddi.

⁷ Be'ite, hinttenttu ubbay Israa'eeliyaa asaa; zorettiide hinttenttu pirdaa immite» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Asay ubbay ittippe denddi ek'k'iide, «Nu giddoppe ooninne bare dunkkaaniyaa woy bare golliyyaa guyye beenna.

⁹ Nuuni Gib'aa ootsanawe hawaa; saamaa yeggiide, Gib'aa katamaa asaa olanaw baana asatuwaa doorana.

¹⁰ Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe olaa olettanaw biyaa olanchchatuwaappe s'eetuwaappe tammattuu, sha"aappe s'eetatu, tammu sha"aappe k'ay sha"atu shink'k'aa asaw giigissino. Atteedda olanchchatuu

Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa biide, Gib'aa Asay Israa'eeliyaa bolla hawaa mala tunabaa ootseeddawaa haluwaa, Gib'aa kataman de'iyaa asatuwaa murana» yaageeddino.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay katamaa olanaw ittippe shiik'eeddino.

¹² Israa'eeliyaa zaratuu Biiniyaama zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagiide asaa kiitteeddino; «Hinttenttu gidдон haneedda ha iitabay ayee?

¹³ Nuuni untuntta wod'iide, Israa'eeliyaappe ha iitaa d'ayssana mala, Gib'aa katamaan de'iyaa he shufuro asatuwaa kessiide, nuu aatsiide im-mite» yaageeddino.

Shin Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa Asay odiyaawaa sisennaan is's'eeddino.

¹⁴ Untunttu Israa'eeliyaa asaanna olettanaw barenttu katamatuwaappe kesiide, ittippe Gib'aa katamaa shiik'eeddino.

¹⁵ He gallassikka Biiniyaama katamatuwaappe yeedda mashshaan olettiyaa laatamaanne usuppun sha"a olanchchatuwaa shiishsheeddino. Hewaa paydu Gib'aa katamaan de'iyaa asaa giddoppe dumma dooretteedda asatuwaa gujjennaana. Gib'aappe dooretteeddawanttu laappun s'eeta.

¹⁶ He ubbatuwaa giddoppe laappun s'eetu asatuu haddirssa kushiyan oliyaawantta; ha ubbatuukka yambbarshshaan shuchchaa oliide, haray atto itti binnaan akka halikkino.

¹⁷ Biiniyaama Asay baynnaan, Israa'eeliyaa Asay mashshaan olettiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda; he ubbatuukka olaw giigeeddawantta.

Biiniyaama Zaretuwaa Bolla Denddeedda Olaa

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay denddiide, Beetele beedda; «Biiniyaama asaa olanaw nuuppe sintsiide kesianaw koshshiyaawe oonee?» yaagiide S'oossaa oochcheedda.

Shin Med'inaa Goday, «Yihudaa zarii sintsiide bo» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye wonttetsa gallassi wontta guuran Israa'eeliyaa Asay denddiide, Gib'aa katamaa matan dunkkaaneedda.

²⁰ Hewaappe Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw beedda; Gib'aa katamaa mataan untuntunna olettanaw salppeedda.

²¹ Biiniyaama asatuu Gib'aa katamaappe kesiide, he gallassi Israa'eeliyaappe laatamanne laa"u sha"a olanchchatuwaa wod'eeddino.

²²⁻²³ Israa'eeliyaa Asay biide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan yeekkiide, «Nu ishātuwaanna, Biiniyaama asatuwaanna olettanaw laa'entsuwaa pude baanee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Ee, untuntunna olettanaw pude biite» yaageedda. Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa mintsetsiide, koyro gallassi untunttu olaw salppeedda sa'aan laa'entsuwaa salppeeddino.

²⁴ Laa"entso gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw shiik'k'eedda.

²⁵ Laa"entso gallassikka Biiniyaama Asay Gib'aa katamaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaappe tammanne hosppun sha"a asatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiyaawantta.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu ubbay Beetele biide yeekkeeddino; yaan s'oomiidde sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan utteeddino; Med'inaa Godaa sintsan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetet-saa yarshshuwaa shiishsheeddino.

²⁷⁻²⁸ He wode S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay Beetele katamaan de'ee; he Taabootaa naagiyaawe Aaroone yeledda El'aazara na'aa Piinihaasa. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa, «Biiniyaama asaa gidiyaa nu

ishatuwaanna olettanaw k'aykka pude baaneeyye booppanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Biide olettite! Taani untuntta wontti hinttenttu kushiyan aatsaade immana» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay amareedda olanchchatuwaa Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggiide naagana mala ootseedda.

³⁰ Heezzantso gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu kasewaadankka Biiniyaama olanchchatuwaa olanaw biide, Gib'aa katamaappe sintsa bagganna salppeeddino.

³¹ Biiniyaama asatuu untunttunna olettanaw katamaappe kesiide, untuntta kaalliide, haakkiide beeddino. Kasewaadankka Beeteelenne Gib'aa afiyaa aako ogetuwaaninne dembbatuwaan Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'eeddino.

³² Biiniyaama asatuu, «Nuuni kasewaadankka untuntta s'ooneeddo!» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuu kase, «Untunttu katamaappe haakkiide, ogetuwaakko kesana mala, ane nuuni bak'atoytte» yaagi wotseeddino.

³³ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu saappe denddiide, Ba'aali-Taamaara giyaa saan salppiyaa wode, Israa'eelatuu barenttu muggi utteedda Gebaa'a Dembbaappe keseeddino;

³⁴ Israa'eeliyaa ubbaappe dooretteedda tammu sha"a asatuu Gib'aa bolla olaa dentseeddino; olay loytsi wolk'kaameedda. He ubbay haniyaa wode, barenttoo bashshay matatteeddawaa Biiniyaama asatuu ayinne eribeeykkino.

³⁵ Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla s'oonuwaa demmanaadan Med'inaa Goday ootseedda. He gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaappe laatamanne ichcheshu sha"anne itti s'eetu olanchchatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiyaawantta.

³⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barentta s'ooneeddawaa Biiniyaama Asay ereedda.

Israa'eeliyaa Asay Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggi utteedda olanchchatuwaan ammanetteedda diraw, Biiniyaama asaan s'oonetteeddawaa malatiide guyye shiik'eedda.

³⁷ Muggiide naagiyaa olanchchatuu Gib'aa katamaa ellekka wos's'i geliide, katamaa giddon demmeedda ubbaa wod'eeddino.

³⁸ Muggiide naagiyaa Israa'eeliyaa olanchchatuu katamaa giddoppe daro c'uwaa shaariyaadan pude dentsana malanne hewe malaataa gidana mala, kase haasayi wotseeddino. Hewaa diraw, daro c'uwaa shaarii katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode,

³⁹ olaa dembbaan de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu bak'atiyaasaappe guyye simmiide, untuntta oleeddino.

Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'iide, «Kasewaadan ha"ikka nuuni untuntta s'ooneeddo» yaageeddino.

⁴⁰ Shin malaataa c'uway katamaappe pude kessaa doommeedda; Biiniyaama asatuu barenttu guyye s'eello wode, katamay ubbaanna tamaan s'uugettina, tamaa c'uway pude kesiyaawaa be'eeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu Biiniyaama asatuwaa bolla guyye simmeeddino; Biiniyaama asatuu dagammeeddino; ayaw gooppe, untunttu wurana haniyaawaa ereeddino.

⁴² Hewaa diraw, untunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe mela biittaa simmiide bak'attedino; shin olay untuntta kaalliide gakteedda. Katamatuwaappe keseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu gidduwaan untuntta wod'i wursseeddino.

⁴³ Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa dooddiide, Gib'aa katamaappe away doliyaa bagganna de'iyaa sa'aa gakkanaw kaalliide yedersseeddino; c'oratuu ogiyaan de'ishshin wod'eeddino.

⁴⁴ Hewan Biiniyaama asaappe tammanne hosppun sha'a mino olanchchatuu hayk'k'eeddino;

⁴⁵ Untuttuppe atteeddawanttu guyye simmiide, mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa giyaa zaallaakko bak'attedino; Israa'eelatu untuttuppe ichcheshu sha'a asatuwaa ogiyaan wod'eeddino; untuttuppe atteeddawantta Gidi'ooma giyaa sa'aa gakkanaw yederssiide, laa'u sha'aa wod'eeddino.

⁴⁶ He gallassi Biiniyaama gadiyaappe mashshaan olettiyaa laatamanne ichcheshu sha'a asatu hayk'k'eeddino; he ubbatuukka mino olanchchatuwaa.

⁴⁷ Shin usuppun s'eetu asatu mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa Zaallaakko bak'atiide, yaan oyddu agenaa gam'eeddino.

⁴⁸ Israa'eeliyaa Asay atteedda Biiniyaama asaakko guyye zaariide, atuma asanne mac'c'a asaa, naanaanne mehiyaa ubbaa wod'eeddino; demmeedda katamatuwaa ubbaa tamaan s'uuggeeddino.

21

Biiniyaama Zaretoo Machchiyaa Immanaw Koshsheedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'k'eedda wode, «Nu giddoppe ooninne Biiniyaama asaw bare naatto machato ootsiide immenna» yaagiide c'aak'k'i wotseedda.

² Israa'eelatu Beetele katamaa biide, yaan sa'ay k'ammana gakkanaw S'oossaa sintsan uttiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwa yeekkeeddino.

³ Hewaappe «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ha yewuu ayaw Israa'eelan haneedee? Hachche Israa'eeliyaa asaa giddoppe itti zarii ayaw pac'c'ii?» yaageeddino.

⁴ Wonttetsa gallassi wontta guuraanna untunttu denddiide, yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide s'uuggiyaa yarshshotuwaanne ittippetetsaa yarshshotuwaa shiishsheeddino.

⁵ Yaatiide Israa'eelatu, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe Med'inaa Godaa sintsan shiik'iyasaa yibeenna zarii oonee?» yaagiide oochcheeddino. Untunttu hewaa oochcheedda gaasotay, Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsan shiik'anaw yibeenna Asay ooninne, «I ubbaanna hayk'k'o» yaagiide kase c'aak'k'eedda dirassa.

⁶ Israa'eeliyaa asatu barenttu ishato, Biiniyaama zaretoo k'arettiide, «Hachche Israa'eeliyaappe itti zarii bohetteedda.

⁷ Nuuni nu mac'c'a naanaa untunttoo immennaadan Med'inaa Godaan c'aak'k'eedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda Biiniyaama zaratu mac'c'a asaa akkana mala, nuuni ay ootsanee?» yaageeddino.

⁸ K'aykka untunttu, «Israa'eeliyaa zaratuwaappe Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsa yibeennawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha giyaa katamaappe itti asayenne shiik'uwa yibeennawaa ereeddino.

⁹ Untunttu asaa paydeedda wode, Gala'aaden de'iyaa Yaabeeshappe itti asayenne beettibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, maabaray tammanne laa"u sha"a mino olanchchatuwaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa kiittiidde, «Biite; Yaabeeshan de'iyaa wantta ubbaa mashshaan busakkite; mac'c'a asaakka guutsa naanaakka ashshoppite.

¹¹ Hawaadan ootsite; attuma asaa ubbaanne attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite» yaagiide azazeeddino.

¹² Yaabeesha kataman de'iyaa asaa giddooppe attuma asaana gisibeenna, oyddu s'eetu wodoro mac'c'a naanaa demmiide Kanaane gadiyaan, Seelon de'iyaa dunkkaaneedda sa'aa akkiide aheeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, kumentsaa maabaray Rimoonaa Zaallaa giyaan de'iyaa Biiniyaama asatuwaakko sigaa kiiteeddino.

¹⁴ Biiniyaama asatuu simmiide yeeddino. Israa'eeliyaa Asay Yaabeesha katamaappe wod'enaan aheedda wodoro naanaa untunttoo immeedda. Shin wodoro naanay attuma asaa ubbaa gakkibeykkino.

¹⁵ Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон de'iyaa ittippetetsay duus's'anaadan Med'inaa Goday ootseedda diraw, Asay Biiniyaama asaw loytsi k'aretteedda.

¹⁶ Maabaraa c'imatuu, «Biiniyaama zaratuwaappe mac'c'a naanay hayk'k'i wureedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda attuma asaw nuuni machchiyaa wooti immanee?

¹⁷ Israa'eeliyaa asaa giddoppe pitetti bayenna mala, Biiniyaama zaratuwaappe atteedawaanttoo laattiyaa naanay de'anaw koshshee.

¹⁸ Gidooppenne, nuuni nu mac'c'a naanatuwaappe untunttoo Immanaw danddayokko; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay kase, «Bare naatto Biiniyaama zariyaw immiyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide c'aak'k'etsi wotseedda» yaageeddino.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu, «Be'ite, laytsan laytsan Seelon Med'inaa Godaa bonchchiyaa baalay mateedda» yaageeddino. Seelo Beeteleppe huup'issa baggana, Laboonappe gedissa baggana, Beeteleppe Sekeema afiyaa ogiyaappe away doliyaa baggana de'ee.

²⁰ He maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu Biiniyaama asatuwaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «Biite; woyniyaa turaa gidduwaan muggiide,

²¹ naagite. Seelo katamaa mac'c'a naanay baalaa gallassi kabaruwaa oyk'k'iide, yes's'iiddinne duriidde yiyaa wode, hinttenttu woyniyaa turaa giddoppe kesite. Ubbaykka Seelo mac'c'a naanatuwaappe hinttenttoo dafiide, Biiniyaama gadiyaa akkiide biite.

²² Unttuntu aawotuu woy unttuntu ishatuu nuukko magananaw yiyaa wode, nuuni unttunta, «Hay hayyanaa, unttunta nuw immi aggite; ayaw gooppe, nuuni unttunta huup'iyaan huup'iyaan gakkiiyaa mac'c'a asaa olaa saappe demmibeykko. Hinttenttu dosiide immibeenna diraw, bayz-zanchcha gidikkita» yaagana» yaageeddino.

²³ Biiniyaama asatuukka Israa'eeliyaa c'imatuu geeddawaadan ootseeddino; ubbaykka Seelon duriyaa mac'c'a naanatuwaappe barenttu payduwaa keeshshatuwaa dafiide afeedino. Unttuntu barenttu laata gadiyaa simmiide, katamatuwaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁴ He wode Israa'eeliyaa Asay yaappe biyaa wode, ubbaykka bare zariyaakko zariyaakkonne bare soo asaakko asaakko beedda.

²⁵ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootsee.

Uruuti mas'aafaa Geluwaa

Uruuti taarikii sarotetsay kumeedda taarikiiyaa; ha taarikii beetteed-dawe daannatuwaa mas'aafan odetteedda makkalay de'iyaa wodiyaanna. Moo'aabe gade asaa gideedda uruuta Israa'eeliyaa asaa ittuwaa gelaaddu. De'ishshin I asinay hayk'k'ina, Israa'eeliyaa asaa gideedda bare bollotattiw loytsi malalissiyaa hanotan ammanettadu. Hewaadankka k'ay Israa'eeliyaa S'oossaa loytsa siik'aaddu. Wurssetsan beni bare asina dabbatuwaappe it-tuwaa gelaaddu. He geluwaa bagganna Israa'eeliyaa gadiyaan wolk'k'aama kaatiyaa gideedda Daawitew mayza aatto gidiyaa kaac'aa demmaaddu.

Daannatuwaa Mas'aafan de'iyaa taarikii S'oossaa Asay S'oossappe haakkeedda gaasuwaan untuntta gakkeedda bashshaa bessino. Uruuti Mas'aafan de'iyaa taarikii k'ay bare deemuwaa Israa'eeliyaa S'oossaakko zaareedda itti allaga mishirata anjjetteeddanne ammanetteeda asaappe ittinno gidaade paydetteedda izi danddayaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simusaa 1:1-22

Uruutanne Boo'eeze Gaketussaa 2:1–3:18

Boo'eeze Uruuto Akussaa 4:1-22

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simussaa

(1:1-22)

Elimeleekinne Aa Soy Asay Moo'aabe Beteeddino

¹ Israa'eeliyaa gade daannatu mooddiyaa wode, he gadiyaan koshay dend-deedda. Itti bitaniyaa bare machchattinanne bare laa"u naanaanne Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe denddiide, Moo'aabe gadiyaa betteedda.

² He bitaniyaa suntsay Elimeleeka; Aa machati suntsay Nuhaamo; Aa laa"u naanaa suntsay Mahiloonanne Keeliwoonanne. Untunttu Yihu-daa Beeteleemen de'iyaa Efiraataa yara. Hewanttu Moo'aabe biide yan de'eeddino.

³ Nuhaami asinay Elimeleeki hayk'k'eedda. Iza bare laa"u naanatuwaan attaddu.

⁴ He naanay Moo'aabe gade mac'c'a naanatuwaappe Orpponne Uruutonne geetettiyaa machatuwaa akkeeddino. Hewan tammu laytsaa gidiaawaa uttiide,

⁵ Mahilooninne Keeliwooninne laa"attuukka hayk'k'eeddino. Nuhaama bare asinaykka bare laa"u naanaykka hayk'ina barekka attaddu.

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simmaaddu

⁶ Aa Moo'aaben de'aadde, Med'inaa Goday bare asaa Israa'eeliyaa maari-ide, katsaa untunttoo gatseeddawaa sisaaddu. Moo'aabe gadiyaappe sim-manaw bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna denddaddu;

⁷ bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna ittippe bare de'iyaasaappe kesaaddu. Untunttu guyye Yihudaa gadiyaa afiyaa ogiyaan geleeddino.

⁸ Nuhaama bare naanaa machatuwaa, «Simmite; hinttenttu ubbaykka hint-tenttu aati soo aati soo biite. Hinttenttu hayk'k'eeddawayanttoonni tawunne keekeddawaaddan, Med'inaa Goday hinttenttoo keeko.

⁹ Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan geliyaa hara asinatu son Med'inaa Goday woppaa immo» yaagaade untuntta yeraaddu.

Shin untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkiide,

¹⁰ «Nuuni neenanna ne asaakko baana» yaageeddino.

¹¹ Shin Nuhaama untuntunta, «hay ta naatto, simmite. Hinttenttu taananna ayaw biitee? hinttenttoo asinaa gidanaw attuma naanaa taani hawaappe guyye yelanitaayye?

¹² Ta naatto, simmite; taani hara asinaa gelennaadan ec'akichaad. Won taani yelana gaytanttone, hachche k'amma ubbaa asinaa gelaade, attuma naanaa yelaytanttone,

¹³ hewanttu dic'c'i gakkanaw naaganiteyee? Unttuntu diraw giidde, asinaa gelennaan atti agganiteeyye? Ta naatto, hewe hanennawaa gidiyaawaa hinttenttu eriita. Med'inaa Goday taanna metootseeddawaa diraw, hinttentta gakeeddabay taanna loytsi seellee» yaagaaddu.

¹⁴ Hewan unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeeddino. Yaatina Orppa bare bollotatto yera akkaade, simma aggaaddu. Shin uruuta O bak'k'a oyk'k'aade is's'aaddu.

¹⁵ Nuhaama O, «Be'a, ne asinaa ishaa machchata bare asaakkonne bare s'oossakkonne simmaaddu. Neenikka izina simmaade ba» yaagaaddu.

¹⁶ Uruuta zaaraade, «Taani neeppe shaaketanaadan woy neena aggade guyye simmanaadan taana metootsoppa. Neeni biyaasa'aa hak'anne taani baana; neeni de'iyaa sa'aan hak'anninne taani de'ana. Ne Asay ta asaa gidana; ne S'oossay ta S'oossaa gidana.

¹⁷ Neeni hayk'k'iyaa sa'aan taani hayk'k'ana; hewan moogetta aggana. Hayk'oppe attin, harabay taana neeppe shaakkooppe, Med'inaa Goday taana wod'o» yaagaaddu.

¹⁸ Uruuta izina baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa Nuhaama eraade, c'o"u gaade agga bashaaddu.

¹⁹ Hewaa diraw, laa"u mac'c'a asatuu Beeteleeme gakkanaw beeddino. Unttuntu Beeteleeme gakkiiyaa wode, he katamaa Asay ubbay untunttuban maalalettedda. K'ay mac'c'a asatuu, «Hanna Nuhaamii?» yaageeddino.

²⁰ Aa zaaraade untuntunta, «Taana, Nuhaamo* gooppite; «C'ametteedaanne» giite. Ayaw gooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay ta de'uwaaw darssi c'amissedda.

²¹ Taani kumentsan kesaade baad; shin Med'inaa Goday taana mela zaa-redda. Med'inaa Goday taana tuggayiidde Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taanan palabaa gatseedda. Yaatina, taana ayaw Nuhaame giide s'eesiitee?» yaagaaddu.

²² Hewaadan hanaade, Nuhaama bare na'aa machchatti Moo'aabe Uruutinna simmaaddu. Unttuntu Beeteleeme gakeeddawe banggaa c'akay doomettiiyaa wodiyaanna.

Uruutanne Boo'eeza Gakkettussaa

2

(2:1–3:18)

Uruuta Boo'eeza Gade K'aarimiyaa K'oranaw Baaddu

¹ Nuhaamiw izi asina Eelimeleeka bagganna dabbotiyaa, Boo'eeza giyaa itti erettedda dure bitanii de'ee.

² Itti gallassi Moo'aabbata Uruuta Nuhaamo, «Taw k'arettiyyaa asaa kaal-laade k'aarimiyaa k'oranaw katsaa c'akkiyaa sa'aa booshsha?» yaagaaddu.

Iza, «Ee ta naatte, ba» yaagaaddu.

³ Uruuta baade, katsaa c'akkiyaa asaa geeduwaappe k'aarimiyaa doommaaddu. Kaac'aadan Aa k'aarimiyaa mas'iyawaa gadii Eelimeleeka dab-buwaa Boo'eeza gade.

* **1:20** Nuhaamo: Ha suntsaa biletsay, «C'ametteedaano» giyaawaa. **2:2** Wog. 19:9-10; Zar. 24:10

⁴ He wodenkka Boo'eezi Beeteleeme katamaappe gakki wod'd'eedda; katsaa c'akkiyaa asaa, «Med'inaa Goday hinttenttoo wolk'k'aa immo» yaageedda.

Unttunttukka zaariide, «Neenakka Med'inaa Goday anjjo» yaageeddino.

⁵ Yaatina Boo'eezi katsaa c'akkiyaawanttu kaappuwaa, «Hanna yalaga mac'c'awunna oonnii?» yaagiide oochcheedda.

⁶ C'akkiyaawanttu kaappuu zaariide, «Hanna yalagatta Nuhaamina Moo'aabe gadiyaappe yeedda Moo'aabe mac'c'a asaa.

⁷ Aa taana, «Katsaa c'akkiyaawanttu geeduwaa kaallaade pochchatuwaa gidduwaappe k'aarimiyaa mas'oo?» gaade oochchaaddu. Yaateeddaana wontta yoodeppe doommaade ha'i gakkanaw, guutsaanne shemppennan hawaan mas'aadde gam"aaddu» yaageedda.

⁸ Boo'eezi Uruuto, «Ta naatte, sisa; k'aarimiyaa mas'anaw hara gade booppa. K'ay hawaappe hak'anne k'aas's'oppa. Ta mac'c'a k'oomatuwanna hawaan peesha.

⁹ Asay katsaa c'akkiyaa sa'aa s'eella s'eellaade, untunttu geeduwaa kaallaade mas'a. Attuma k'oomatuu neena bochchennaadan taani untunttoo odaaddi. K'ay neena saammiiyaa wode, attuma k'oomatuu tikki wotseedda haatsaa otuwaakko baade usha» yaageedda.

¹⁰ Uruuta som"i sa'aa gakkanaw hokkaade wutishaaddu; «Taani imatsaa asaa gidikkittaa? Neeni hawaa keeshshaa taw k'aretteeddawe ayaa dirassee?» yaagaaddu.

¹¹ Boo'eezi zaariide, «Ne asinay hayk'k'oodeppe doommina, neeni ne bollotattiw ootseedda kumentsaa ubbaa taani sisaad. Neeni ne aatto, ne aawuwaanne ne yeletteedda gadiyaa aggaade, hawaappe kase ne erenna asaana de'anaw yeeddawaa taani geeshshaade eraad.

¹² Neeni haneeddawaa kushiya Med'inaa Goday new zaaro. Neeni Aa k'efiyaa garssan attanaw yeedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay new kumentsabaa immo» yaageedda.

¹³ Uruuta, «Ta godaw, neeni taw darssa k'arettaadda; taani ne k'oomatuppe ittuwaa gakkikke, shin taw lo"obaa haasayaade, taana mintsetsaadda» yaagaaddu.

¹⁴ Laas'aa miyaa wode Boo'eezi O, «Haa shiik'a; ukitsaa akkaade woyniyaa eessaa c'aalan tusha tushaade ma» yaageedda. Katsaa c'akkiyaawanttu matan uttaaddu. Iziw tishaa s'iis's'eeddawaakka immeedda; Aa maade kallina, k'umay palaheedda.

¹⁵ K'aykka k'aarimiyaa mas'anaw Aa denddiyaa wode, Boo'eezi bare k'oomatuwaa, «Pochchiya garssappekka Aa k'oroopekka, O yeellayoppite.

¹⁶ Ubbaa pochchiyaappekka shoddiide, iziw yeggi aggite; Iza mas'uu; O amaassaloppite» yaageedda.

¹⁷ Hewan Uruuta omarssi gakkanaw k'oraaddu. Bare mas'a peeshowaa Aa bukkina, tammu kiilo giraame bangga gidiyaawaa kesseedda.

¹⁸ Aa he katsaa ba"a akkaade, katamaa simmaaddu; ay keeshshaa katsaa mas'aaddentto Aa bare bollotatto bessaadu. K'ay bare miishshin palahiide atteedda k'umaa aheedawaa kessaade iziw immaaddu.

¹⁹ Yaatina, izi bollotatta O, «Hachche hawaa hak'appe mas'aadii? Hak'an ootsaaddii? New hawaadan keekeeadda bitanii anjjetto» yaagaaddu.

Iza bare ootsa peesheedda gadiyaa godaabaa bare bollotattiw odaaddu. «Taani hachche ootsaadde peesheedda gadiyaa godaa suntsay Boo'eeza» yaagaaddu.

²⁰ Nuhaama zaaraade, «Hayk'k'eeddawanttookka pas'a de'iyaaawanttookka bare keekatetsaa aggibeenna Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu. Guj-jaadekka Nuhaama O, «He bitanii nuu mata dabbuwaattee; ubbaa nubaa wozanaw gatsiyaawanttuppekka ittuu Aa» yaagaaddu.

²¹ Moo'aabbata Uruuta, «I ubbaa taana, Ta katsay c'akettiide wu-rana gakkanaw, ta oosanchchatuwaappe shaakettennan k'aarimiyaa mas'a yaageedda» yaagaaddu.

²² Nuhaama bare na'aa machato Uruuto, «Ta naatte, tumukka Boo'eeza gadiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuwaana booppe, new lo"a. Ayaw gooppe, hara asaa gade booppe, neena attuma Asay bochchanawaa» yaagaaddu.

²³ Hewaa diraw, Uruuta Boo'eeza mac'c'a k'oomatuwaakko shiik'ade, banggaanne zarggaa c'akay wurana gakkanaw, k'aarimiyaa mas'aadde gam"aaddu. K'ay bare bollotattina ittippe de'aaddu.

3

Uruuta Asinaa Demmaaddu

¹ Itti gallassi Nuhaama bare na'aa machchattio, «Ta naatte, neeni giigina de'anaw, taani new asinaa koyintto iitanee?

² Neeni untuntuna gam"eedda mac'c'a k'oomatuu aw kiitettiyaa Boo'eezi nuw mata dabbo gidennee? Sisa, I hachche k'amma uddumaan banggaa bukkanaawaa.

³ Neeni meec'etta; shittuwaa oketta. Yaataade ne lo"o mayuwaa mayyaade, duge udduma ba; shin baade Boo'eezi miiddinne ushidde simmana gakkanaw, Aa ayfiyaan beettoppa.

⁴ I gisiyaa wode, hak'an I gisinttone be'aade, I gem"ishoonin Aa afillaa k'aaraade, Aa gedissanna gisa basha. Neeni hananabaa I new odanawaa» yaagaaddu.

⁵ Uruuta, «Neeni geeddawaa ubbaa ta hanana» yaagaaddu.

⁶ Hewoo Uruuta duge udduma baade, izi bollotatta iziw odeeddabaa ubbaa hanaaddu.

⁷ Boo'eezi miide ushidde bare bollaa pashikkiseeddawaappe guyye, katsaa uliyaa matan aad'd'iide giseedda. Uruuta loddan shiik'ade, Aa gidiyaa k'aaraade, gedissanna gisa aggaaddu.

⁸ Hekka bilahe gidiyaa wode, bitaniyaa ittibay dagantsina beegottiide, aad'd'i wod'd'iide, itti mac'c'awunna Aa gedissanna giseeddaano dem-meedda.

⁹ «Hannee, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani ne k'oomatoo Uruuto; neeni ta asinaw mata dabbo gidiyaa diraw, taana akka» yaagaaddu.

¹⁰ Boo'eezi zaariide, «Ta naatte, Med'inaa Goday neena anjjo! Hawe ne ooshay neeni kase ne bollotattiw ootseedda keekatetsaappekka aad'd'ee; neeni mank'k'o woy dure gideedda yalaga attuma asaa koyabaakka.

¹¹ Ha"i simmi ta naatte, yayyoppa. Neeni oochcheedda ubbaa new taani ootsana. Ayaw gooppe, ta kataman de'iyaa Asay ubbay neeni lo"obaa haniyaa mac'c'a asaa gidiyaawaa ereedda.

¹² Taani mata dabbo gidiyaawe tuma; shin taappe mataa dariyaawe de'ee.

¹³ Hachche k'ammaa hawaan ak'a. Wonttina I neena ayissanaw koyooppe, lo"a; akko. Shin I ayissanaw koyennan is's'ooppe, Med'inaa Goday ero, taani neena akkana. Sa'ay wonttanaw hawaan gisashsha» yaageedda.

¹⁴ Iza Boo'eeza gedissanna sa'ay wonttanaw gisaaddu; Boo'eezi, «Mac'c'aanna katsaa udduma yeeddawaa ooninne eroppo» geedda diraw, Uruuta Asay asaa be'enna wodiyaan denddaddu.

¹⁵ Boo'eezi O, «Ne mayyeedda k'amishiyaa haa ahaade, pididi ootsa oyk'k'a» yaageedda. Aa oyk'k'ina laatamu kiilo giraame banggaa makki k'oliide, O ba'iseedda. Aa ba"ade guyye katamaa baaddu.

¹⁶ Uruuta bare bolotattikko yiina, Nuhaama O, «Ta naatte, nebay waa-needee?» yaagaade oochchaaddu. Bitanii iziw ootseeddabaa ubbaa odaaddu;

¹⁷ «Ne bolotattikko mela kushe booppa» giide hawaa laatamu kiilo giraame banggaa immeedda» yaagaaddu.

¹⁸ Yaatina, Nuhaama, «Ta naatte, ayde hananawentto be'ana gakkanaw naaga. Bitanii hachche ha yewuwaa wurssennan shemppenna» yaagaaddu.

4

Boo'eezi Uruuto Akkussaa (4:1-22)

¹ Boo'eezi katamaa penggiyaa matan de'iyaa gutaraa pude kesiide, yan utteedda. I odeedda mata dabbuu yaanna aad'd'ee. Boo'eezi «Ta ishaw, haa simmaade hawaan utta» yaageedda. I simmiide utteedda.

² Boo'eezi he katamaa c'imatuwaappe tammu asaa dooriide, «Hawaan uttite» yaageedda; untunttu utteeddino.

³ Boo'eezi bare mata dabbuwaa hawaadan yaageedda; «Moo'aabe gadiyaappe simmaade yeedda Nuhaama, nu ishaa Eelimeleeka gadiyaa bayzzaw.

⁴ Hewaa diraw, taani new, hawaan utteedda asaa sintsaaninne ta katamaa c'imatuwaa sintsan, «Shamma» gaade odanaw k'oppaad. Neeni wozanaw koyooppe woza; koyana d'ayooppe, taani eranaw taw oda. Ayaw gooppe, wozanaw maatay de'iyawe neeppe hara Asay baawa; neeppe kaallaade taani de'ay» yaageedda.

I, «Taani wozana» yaageedda.

⁵ Boo'eezi, «Gadiyaa Naa'oomippe shammiyaa gallassi, am"atto Uruuto akkaasa; yaatooppe, hayk'k'eeddawaa suntsay Aa laata gadiyaan s'eesettanawaa» yaageedda.

⁶ Ha mata dabbuu, «Hewaa gidoppe, taani wozanaw danddaykke; ayaw gooppe, hewe taana ta buzo laata gadiyaa bayzissana. Hewaa neeni new woza; taani danddaykke» yaageedda.

⁷ Beni wode Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne ak'uwaa wozooppe woy laam-mooppe, zal"iyaa duutsanaw itti baggay bare c'aammaa gediyaappe shoddiide, hinkko baggawaa immeedda. Israa'eeliyaa gadiyaan ittibaa ittuwaappe ittoo sheed'd'iyaa maaray hewaa.

⁸ Hewaa diraw, he mata dabbuu Boo'eeza, «Neeni shamma» yaagiide, bare c'aammaa gediyaappe shoddeedda.

⁹ Yaatina, Boo'eezi c'imatuwaanne asaa ubbaa, «Taani Elimeleekawunne Keliwoonawunne Ma'iloonaw de'iyawaa ubbaa Naa'oomippe shammeed-dawoo hachche hinttenttu markka.

¹⁰ K'ay hayk'k'eeddawaa suntsay untunttu soo asaa suntsaa giddoppe woy katamaa asaa mazggobaappe d'ayennaadan, Aa suntsaa Aa laata gadiyaan s'eesissanaw Ma'iloonaw am"atto Uruutokka taani akiyaawoo hachche hinttenttu markka» yaageedda.

¹¹ Pengge gutaran de'iyaa c'imatuunne Asay ubbay, «Ee, hawoo nuuni markka! Med'inaa Goday hanno ne soo yiyaa machchattio, Israa'eeliyaa asaw mayza aatto gideedda Raaheelidaaninne Liyadan ootso. Neenikka Efiraatan dure gideedda ne suntsay Beeteleemen eretto.

¹² Med'inaa Goday ha lo"a yalaga machatippe new immiyaa zariyaan, Ti'imaara Yihudaw yeleedda Paareesa gollen hano» yaageedda.

Boo'eeza Yeletaa

¹³ Hewaadan ootsiide, Boo'eezi Uruuto akkeedda; Aw machchattio gidaaddu. Med'inaa Goday iziw uluwaan yeluwaa immina, attuma na'aa yelaaddu.

¹⁴ Mac'c'a asatuu Nuhaamo, «Hachche neena heemmanaw new na'aa na'aa d'ayisibeenna Med'inaa Goday galatetto! Aa suntsay Israa'eeliyan eretto!

¹⁵ I new sa'aa keekissana; neeni ec'iyaa wodiyaan neena I heemmana. Ayaw gooppe, neena dosiyaanna, laappun attuma naanaappekka aad'd'a new keekiyaanno, ne na'aa machchata Aa yelaaddu» yaageeddino.

¹⁶ Nuhaama yeera akkaade idimmaaddu; yaataade Aa dichchaaddu.

¹⁷ I shooruwaan de'iyaa mac'c'a asatuu, «Nuhaamiw attuma na'ay yelettedda» yaagiide Aa Yoobeeda suntseeddino. Yoobeedi Daawite aawuwaa Isseyaa yeleeddawaa.

¹⁸ Paareesa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadan: Paareesi Hes'iroona yeleedda;

¹⁹ Hes'irooni Raama yeleedda; Raami Amminadaaba yeleedda;

²⁰ Aminaadaabe Na'asoona yeleedda; Na'asoone Salmoona yeleedda;

²¹ Salmoone Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi Yoobeeda yeleedda;

²² Yoobeedi Isseyaa yeleedda; Isseyi Daawita yeleedda.

Koyro Sammeela Mas'aafaa Geluwaa

Koyronne Laa'entso Sammeela giyaa suntsay yeeddawe S'oossay Israa'eeliyaa biittan kaatetuwaay ayissuwaay essanaw go'eteedda asaa gaasuwaana. Sammeeli S'oossay Israa'eeliyaa bollan ooratsa kaatiyaa ayissuwaay maaraa esseeddawaanne I esseedda maaray bilettaanna de'ana mala ootseedda asaa. Sammeela mas'aafan koyro shaakuu Israa'eeliyaa Asay daannatu mooduwaappe kaatetuu mooddiyaa kawutetsaw pinneedda hanotaa odee. Ha laamii Israa'eeliyaa asaa ubbaa de'uwaay gidдон oosettanaw danddayeeddawe heezzu asaa gaasuwaana. Hewanttuppe koyruu wurssetsan de'eedda wolk'k'aama wolk'k'aama daannatuwaappe ittuwaay gidiyaa Sammeela gidoodde, laa'entsuu Israa'eeliyaw koyro kaatiyaa gideedda Saa'oola. Heezzeentsuu k'ay maataa oyk'k'anaappe kase Aa taarikii Sammeelanne Saa'oola taarikiyaanna oyk'etti utteedda Daawita.

Ha mas'aafaw huup'e kiitay ec'a K'aalaa c'aak'uwa gidдон de'iyaa hara taarikiyaa mas'aafatuwaadankka, S'oossaw ammanettiyaawe anjjoonne injje de'oo kaaletsiyaawaanne azazettenan is's'iyaaawe kunddetsaanne bashshaa ahiyaawaa bessee. Hewenne S'oossay k'eesiyaa Eeliyaw odiidde, «Taana bonchchiyaawantta taani bonchchana; taana kad'iyaaawantta taani kawushshana» giide haasayeedda k'aalan k'onc'c'iyaa odee (2:30).

Ha mas'aafay kaatii mooddiyaa kawutetsaa essiyaa maaran asaw sisetiyaay hanotaa k'onc'c'isseedda. Kase ayissuwaay wogaan Israa'eeliyaa asaw tumu kaatiyaa giidiide eretteeddawe bare huup'iyaw S'oossaa. Shin guyyeppe gam'iidde Asay ooshaa dentsina, S'oossay untunttoo kaatiyaa dooreedda. Shin ha ubbaan huup'ebay kaatiyaa gidina, Israa'eeliyaa asaa gidinakka, S'oossay untunttuppe bollanna pirddiyaawaa gidina, Aa garssan untunttu de'anaassa (2:7-10). Hewekka S'oossaa higgiaappe garssanna dure gidina, mank'k'o gidinakka, asaa ubbaa maataay bonchchettina de'anaw koshshiyaawaa bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Saameeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa 1:1–7:17

Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa 8:1–10:27

Koyro Saa'oola Ayissuwaay Laytsatuwaa 11:1–15:35

Daawitanne Saa'oola 16:1–30:31

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'uwaay 31:1-13

Sammeeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa

(1:1–7:17)

Elk'k'ananne Aa Soy Asaa

¹ Efireema gezziyaan, Raama geetettiyaa kataman de'iyaa, Efireema zarenne S'ufa yara gideedda, Elk'k'aana geetettiyaa itti bitanii de'ee; I Yirohaama na'aa; Yirohaami Eelihi na'aa; Eelihi Toohu na'aa; Toohu S'ufa na'aa.

² Elk'k'aanaw laa"u machchattuu de'iino; ittini suntsay Haanno; yenkkori suntsay Piniino. Piniinaw naanay de'iino; shin Haanniw itti na'ikka baawa.

³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goynnawunne yarshshanaw Elk'k'aani laytsan laytsan bare katamaappe Seelo bee. Eeli naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi yaan Med'inaa Godaa k'eesetuwaay.

⁴ Elk'k'aani yarshshuwaa yarshshiyaa wode awudenne ashuwaappe itti kushiyaa bare machchatti Piniiniw, k'ay itti itti kushiyaa I attuma naanawunne mac'c'a naanaatoo huup'iyaa huup'iyaa immee.

⁵ Med'inaa Goday Haanno yeluwaa digginttokka, Elk'k'aani izo dosiyaa diraw, iziwa laa"u kushiyaa immee.

⁶ Med'inaa Goday Haanniw ubbaanna yeluwaa diggeedda diraw, izi laggatta izo hank'k'etsawunne yiloyaw.

⁷ Hawe laytsaappe laytsan haniyaawaa; Haanna Med'inaa Godaa Golle beedda wode awudenne izi laggatta izo yeekkana gakkanaw k'umaa muusaa is's'ana gakkanaw yiloyaw.

⁸ Izi asinay Elk'k'aani izo, «Haannee, neeni ayaw yeekkay? Ayaw k'umaa miikkii? Ne wozanay ayaw kayyottii? Taani new tammu naanatuwaappe aad'd'ikkitaayye?» yaagee.

Haanni Woosaa

⁹ Itti gallassi untunttu Seelon meeddawaappenne usheeddawaappe guyyiyaan, Haanna dendda ek'k'aaddu. Ek'k'iyaa wode, Med'inaa Godaa golliiyaa penggiyaa matan de'iyaa oydiyaan k'eesiyaa Eeli utteedda.

¹⁰ Haanna loytsa seeletaade, c'amo yeekuwa yeekkaade Med'inaa Godaa woosaaddu.

¹¹ Iza hawaadan yaagaade k'anggetsaa k'anggettaaddu; «Ubbaappe Wol'k'aama Med'inaa Godaw, taana ne k'oomatoo s'eella! Ta mishuwaa be'aade, taana hassaya; taana ne k'oomatto dogoppa. Neeni taw ne k'oomatiw attuma na'aa immooppe, Aa de'uwa laytsaa ubbaan taani Aa new immana; Aa huup'ii ubbakka meedettenna» yaagaaddu.

¹² Haanna Med'inaa Godaa woosaa adusseedda wode, Eeli I doonaa s'eellee.

¹³ Haanna bare wozanaa gidon S'oossaa woossiyaa wode, I mettershshay k'aas's'iyawaappe attina, izi k'aalay sisettenna; hewaa diraw, Eeli izo matsotteeddawaadan k'oppeedda.

¹⁴ Hewaappe izo, «Neeeni awude gakkanaw matsotay? Woynniyaa eessaa ne doonaappe digga» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyye Haanna hawaadan yaagaadde aw zaaraaddu; «tuytti, ta godaw, taani loytsi metootanchchaa mac'c'a asaa; taani ta shempuwaappe Med'inaa Godaa woossayippe attina, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushabeykke.

¹⁶ Taani ta tuggaanne ta mishuwaa daruwaa hawaan haasayeedda diraw, taana ne k'oomatoo «Patsenna mac'c'a asa» gaade k'oppoppa» yaagaaddu.

¹⁷ Hewaappe guyye Eeli iziwa zaariide, «Sarotetsaan ba; neeni Aa woosseeddawa Israa'eeliyaa S'oossay new immo» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Haanna, «Ne k'oomatta ne sintsan nashshuwaa demmu» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare ogiyaa baade, k'umaa maaddu; hewaappe simmina mulekka kayyotabeykku.

Haanna Sammeela Yelaaddu

¹⁹ Wonttetsa gallassi guuraanna denddiide, Elk'k'aaninne Aa soo Asay Med'inaa Godaw goynneeddawaappe guyyiyaan, barenttu soo, Raama kata-maa simmeeddino. Elk'k'aani bare machati Haannina ak'eeda; Med'inaa Goday izo k'oppeedda;

²⁰ Aa shahaaro wode wodii wurina attuma na'aa yelaaddu. Haanna, «Taani Med'inaa Godaa woossina siseedda» gaade Aa suntsaa Saamue'eela suntsaaddu.*

1:11 Pay. 6:5 * 1:20 *Saamue'eela*: Ha suntsaa biletsay «S'oossay siseedda» giyaawaa.

²¹ Elk'k'aani bare soo asaa ubbaanna laytsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshanawunne k'anggeeddawaa gatsanaw Seelo beedda;

²² shin Haanna babeykku. Aa bare asinaa, «Ta na'ay d'antsaa duutseed-dawaappe guyyiyaan, taani Aa afaade, Med'inaa Godaw immana; med'inaw I yaan de'anawaa» yaagaaddu.

²³ I asinay Elk'k'aani, «Neena lo"owaa ootsa; Aa neeni d'antsaa duutsana gakkanaw son gam"ashsha; yaaninakka Med'inaa Goday bare k'aalaa polo» yaageedda. Hewaappe guyye Haanna d'antsaa duutsana gakkanaw bare na'aa d'antsaadde son gam"aaddu.

²⁴ Haanna izi na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, Sammeelanne heezzu laytsaa korumaa, tammu kiilo giraame d'iiliyaanne ogoruwaa kumentsaa woyniyaa eessaa akkaade Med'inaa Godaa golliyya Seelo baaddu; na'ay he wode guutsa.

²⁵ Unttuntu korumaa shukkeeddawaappe guyyiyaan, na'aa Eeliyakko afeedino.

²⁶ Haanna Eeliyaa, «Ta godaw, ne de'u ero! Ne sintsan ek'k'aade Med'inaa Godaa woosseedda mishirata tumu taanatte.

²⁷ Taani ha na'aa yelanaw woossina, Med'inaa Goday taani Aa woosseed-dawaa immeedda.

²⁸ Hewaa diraw, taani Med'inaa Godaw Aa immaad; I bare de'o laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw imetteedda» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, untuntu Med'inaa Godaw yaati goynneeddino.

2

Haanni Woosaa

¹ Haanna hawaadan yaagaadde woossaaddu;

«Ta wozanay Med'inaa Godaan nashettee;

Med'inaa Godaan ta wolk'k'ay dareedda.

Ta morkkatuwaa bollan taani c'ee'k'ettaade haasayay;

Med'inaa Goday taana ashsheeda diraw, taani nashettay.

² «Med'inaa Godaa mala geeshshi ittuunne baawa;

Aa mali ittuunne baawa.

Nu S'oossaappe attina,

hara attiyaa wogga Zaallay baawa.

³ «Otoro haasaya aggite;

otoro k'aalay hinttenttu doonaappe kessoppo.

Ayaw gooppe, Med'inaa Goday eriyaa S'oossaa;

asaa oosuwaa I yiggi s'eellee.

⁴ «Olanchnatuwaa wonddaafii me"eedda;

shin d'ubetteeddawanttu wolk'k'aa danc'c'eeddino.

⁵ Kalli utteeddawanttu koshatiidde,

K'umaw haraw ootsiino;

shin koshatti utteeddawanttu ha"i kalleeddino.

Mantsatta laappun naanaa yelaaddu;

shin c'ora naanaa yeleeddaanna daaburaaddu.

⁶ «Med'inaa Goday wod'eenne patsee;

k'ay I duge Si'ooliyaan yeggeenne pude kessee.

⁷ Med'inaa Goday mank'k'etseenne dureyee;

k'ay I zik'k'isseenne d'ok'k'issee.

⁸ I hiyyeesatuwaa baanaappe dentsee.

Metootanchchatuwaakka bidintsaa pituwaappe dentsee;
unttunta kaappatuwaanna utissee;
unttunta bonchcho araataa laatissee.

«Ayaw gooppe, biittaa baasatu Med'inaa Godaassa;

I unttuntu bollan sa'aa esseedda.

⁹ I S'oossaa asatuwaa gediya naagee;

shin iitatuwaa I d'uman c'o"u udana.

«Asay bare wolk'k'an s'oonenna;

¹⁰ Med'inaa Godaana ek'k'ettiyaawanttu liik'ana.

I saluwaappe unttuntu bolla guguntsaadan guummana;

Med'inaa Goday sa'aan de'iyaa wantta ubbaa pirdana.

«I bare kaatiyaw wolk'k'aa immana;

I bare okkeeddawoo s'oonuwaa immana»
yaagaadde woossaaddu.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Elk'k'aani Raaman de'iyaa bare soy beedda; shin na'ay Sammeeli k'eesiyaa Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee.

Eeliyaa Attuma Naanaa Iitatetsaa

¹² Eeliya attuma naanay iita naanatuwaa; unttuntu Med'inaa Godaa erikkino,

¹³ woy yarshshuwaa immiyaa asaw k'eesatuu ootsiyaa wogaa naagikkino. Hewenne, Asay yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'eesiyaa k'oomay heezzu achchaa birataa koc'aan akkeedda; ashuu biro ka"i de'ishshin,

¹⁴ doysiyaa wogga otuwaan woy keriyaan he koc'aa yeddiide, koc'ay oyk'k'i kessiyaa ay k'ommo ashuwaa giddooppene afiide, k'eesiyaw immee. Yarshshuwaa yarshshanaw Seelo yiyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa unttuntu hawaadan ootsiino.

¹⁵ K'ay mod'd'uwaa yarshshiyaa sa'aan s'iis's'anaappe kasetiide, k'eesiyaa k'oomay yarshshuwaa yarshshiyaa bitaniyaakko biide, «K'eesii k'ayye ashuwaappe attina, doysa ashuwaa neeppe akkena diraw, aw s'iis's'anaw amareeda ashuwaa hamma» yaagee.

¹⁶ Hewaappe guyye bitanii zaariide, «Wogaadan k'eesatuu mod'd'uwaa koyro s'uuggino; hewaappe guyyiyaan, neeni koyiyaawaa akka» yaagiyaa wode k'eesiyaa k'oomay, «tuytti; taw ha"i imma; ubbaa neeni diggooppe, taani neeppe wolk'k'an akkana» yaagee.

¹⁷ Med'inaa Godaw immiyaa yarshshuwaa Eeliyaa naanay kad'eedda diraw, unttuntu nagaray Med'inaa Godaa sintsan loytsi dareedda.

Na'aa Sammeela

¹⁸ Shin Sammeeli na'atetsaan de'iidde, suufiyaa geetettiyaa kiriyaappe dadetteedda eefuude geetettiyaa mayuwaa mayyiide, Med'inaa Godaw ootsee.

¹⁹ Sammeela daaya laytsan laytsan guutsa k'oliyaa giigissaade, laytsaa yarshshuwaa yarshshanaw bare asinaana baadde Sammeelaw akkaade baw.

²⁰ Eeli Elk'k'aananne Aa machchato, «Ne machata Med'inaa Godaw immeedda na'aa diraw Med'inaa Goday new ha mishiratin hara naanaa immo» yaagiide anjee; yaatina, unttuntu barenttu soy simmiino.

²¹ Med'inaa Goday Haanno anjjina, shahaaraade heezzu attuma naanaanne laa"u mac'c'a naanaa yelaaddu. Na'ay Sammeeli Med'inaa Godaa sintsan dic'c'eedda.

Eeliyaanne Aa Naanaa

²² Eeli loytisi ec'eedda. Aa naanay Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla ootseedda ubbabaanne k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan S'oossaw ootsiyaa mac'c'a asatuwaana giseeddawaa siseedda.

²³ Unttuntta, «Hinttenttu hawaa malaa ayaw ootsiitee? Hinttenttu iita kiitaa taani asaa ubbaappe sisay.

²⁴ Ta naatoo, hawaa aggite; Med'inaa Godaa Asay hinttentta giyaawaa taani siseeddawe lo"obaa gidenna.

²⁵ Itti Asay asaa naak'k'ooppe, S'oossay aw gaannatana; shin Asay Med'inaa Godaa naak'k'ooppe, oonee aw gaannatanawe?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani untuntta wod'ana» geedda diraw, untunttu bar-enttu aawuwaa seeraa sisennan is's'eeddino.

²⁶ Na'ay Sammeeli S'oossaa sintsaaninne asaa sintsan dic'c'eeddanne sabbettedda.

Eeliyaa Soy Asaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

²⁷ Itti gallassi S'oossaa Asay Eeliyakko yiide Aa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne mayza aawuu Aaroonenne Aa soo Asay Gibs'e kaatiyaa ayiletet-san de'iyaa wode, taani untunttoo k'onc'c'aad.

²⁸ Aaroone ta yarshshiyaa sa'aa pude kessana mala, is'aanaa c'uwayana malanne ta sintsan eefuudiyaa mayyana mala, taw k'eesiyaa udaade Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Aa dooraad. K'ay Israa'eeliyaa Asay taman yarshshiyaa yarshshuwaa ubbaa taani ne aawuwaa zariyaw immaad.

²⁹ Taani ta de'iyaa sa'aa shiishshana mala azazeedda ta yarshshuwaanne immiyaawaa hinttenttu ayaw yed'd'i kaa'iitee? Ta Asay Israa'eelii, taw shiishsheedda yarshshuwaa ubbaappe murutiyaawaa hinttenttoo miide orddiyaawaan, neeni ne naanaa taappe aatsaade ayaw bonchchaad?» yaagee.

³⁰ «Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ne zariinne ne aawuwaa zarii med'inaw taw ootsana» gaad; shin ha"i, hewe taappe haakko! Taana bonchchiyaawantta taani bonchchana; taana kad'iyaaawantta taani kawushshana.

³¹ Ne zariyaan Asay c'imenna mala, taani ne wolk'k'aanne ne aawuwaa zariyaa wolk'k'aa d'ayssiyaa gallassatuu yaanawaa.

³² Neeni metootana; taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa anjuuwaa be'aade neeni k'anaatana; shin ne zariyaan c'imana Asay ooninne baawa.

³³ Taani ta yarshshiyaa saappe d'ayssenna Asay de'ooppe, Aa gaasuwaan ne ayfii afos's'iidde k'ook'anne ne wozanaykka mishuwaa s'uugettana; ne daro zeretsaa ubbay yalagatetsan de'iidde hayk'k'ana.

³⁴ «Ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi itti gallassi hayk'k'ana; hewe new malaataa gidanawaa.

³⁵ Taani taw ammanettiyaa k'eesiyaa, ta wozanaadaaninne ta k'ofaadan ootsiyaawaa dentsana; taani Aa zaratuu de'i be'anaadan ootsana; taani dooreeddawe kaatiyaa sintsan untunttu ubbaa wode ootsana.

³⁶ Ne zariyaan atteeda ubbay guutsa miishshaa woy baso ukitsaa woossanaw yiide, Aa sintsan guufanniide, «Taani ukitsaa maana mala, k'eesetuwaappe ittuwaa sa'aa malan taana wotsaarikkii» yaagana yaagee» yaageedda.

3

S'oossay Sammeela S'eeseedda

¹ Na'ay Sammeeli Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee; Med'inaa Godaa k'aalay he wode loytsi al"a; sas'aynne darennna.

² Ayfii s'eellanaw leppina, waayetti s'eelliyaa Eeli itti gallassi k'amma bare sa'aan giseedda.

³ He wode S'oossaa s'omppii biro to"ibeenna; k'ay S'oossaa Taabootay de'iyaa Med'inaa Godaa gollen Sammeeli gem"ishee.

⁴ Med'inaa Goday Sammeela s'eeseedda; Sammeeli, «abeel» giide koyeedda.

⁵ Eeliyaakko wos's'i biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.

Shin Eeli, «Taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda; Sammeeli biide giseedda.

⁶ K'aykka Med'inaa Goday, «Sammeela» yaagiide laa'entsuwaa s'eeseedda; Sammeeli denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.

Shin Eeli, «Ta na'aw, taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda.

⁷ Sammeeli hewe Med'inaa Godaa gidiyaawaa eribeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay biro aw k'onc'c'ibeenna.

⁸ Med'inaa Goday Sammeela hezzentsuwaa s'eesina denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.

Hewan Med'inaa Goday na'aa s'eesiyaawaa Eeli akeekeedda;

⁹ «Baade gisa; I neena s'eesiyaawaa gidoope, Med'inaa Godaw, oda; taani ne k'oomay sisay yaaga» yaagiide odeedda; Sammeeli bare sa'aa biide giseedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday yiide hewan ek'k'iide kase-waadan, «Sammeela, Sammeela» yaagiide s'eeseedda.

Sammeeli, «oda; taani ne k'oomay sisay» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Sisiyaa asaa ubbaw haytsaw iitiyaa ittibaa Israa'eeliyaa bolla taani ootsana hanay.

¹² Taani Eeliya soy asaa bolla haasayeedda ubbabaa he gallasan koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw Eeliyaa bolla ahana.

¹³ Eeli ereedda nagaraa diraw, taani Aa soy asaa bolla med'inaw pird-danawaa aw oda wotsaad; ayaw gooppe, Aa naanay shek'isiyaabaa ootsiyaa wode, I untuntta seeribeenna.

¹⁴ Hewaa diraw, «Eeliya soy asaa nagaray yarshshuwaaninne imuwaan ubbakka atto geetettoppo» yaagaadde taani Aa soy asaw c'aak'k'aad» yaageedda.

¹⁵ Sammeeli sa'ay wonttana gakkanaw giseedda; wonttina denddiide, Med'inaa Godaa golliyyaa penggiyaa dooyeedda. Sammeeli sas'aabaa Eeliyaw odanaw yayyeedda.

¹⁶ Eeli Sammeela, «Ta na'aw Sammeelaa» yaagiide s'eeseedda.

Sammeeli, «abee» giide koyeedda.

¹⁷ Eeli hawaadan yaagiide Sammeela oochcheedda; «S'oossay new odeed-dawe ayee? Taappe ayinne k'osoppa; neeni S'oossay new odeeddawaappe ittibaanne taappe k'osoope, S'oossay hawaadan ne bolla ootso» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Sammeeli ayinne k'osennan ubbabaa Eeliyaw odeedda. Eeli, «I Med'inaa Goday; I barena lo"owaa ootso» yaageedda.

¹⁹ Sammeeli dic'c'iyaa wode Med'inaa Goday aanana de'ee; Sammeeli haasayeeddabaappe itti k'aalaynne sa'aan wod'd'ibeenna.

²⁰ Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabea gakkanaw, Sammeeli Med'inaa Godaw tumu timbbitiyaa odiyaaawaa gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay ereedda.

²¹ Med'inaa Goday Seelon k'onc'c'ee; yaan bare k'aalan barenatetsaa Sammeelaw k'onc'c'isseedda. Sammeeli haasayeedda k'aalay Israa'eeliyaa ubbaa gakteedda.

4

S'oossaa Taabootay Omoodetteedda

¹ Israa'eelatu Piliss's'eematuwaanna olettanaw keseeddino; Israa'eelatu Eben'eezeren shiik'ina, Piliss's'eematu Afeek'an shiik'k'eeddino.

² Piliss's'eematu c'itan c'itan gidiide, Israa'eelatuwaanna olettanaw denddeeddino; olay suullina, oyddu sha"a Israa'eelatuwaa wod'eedda Piliss's'eematuwaan Israa'eelatu s'oonetteeddino.

³ Olanchchatuu shiik'eedda sa'aa simmeedda wode, Israa'eeliyaa c'imatu, «Hachche Med'inaa Goday nuuna Piliss's'eematuwaan ayaw s'oonisseedee? Nuunana baanaadaninne nuuna nu morkkatuwa kushiyaappe ashshanaadan S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Seeloppe ane ahooytte» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, Asay Seelo kiittina, kiruubetuwa gidduwaan araatan uttiyaa ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino. Eliya naanay laa"atu Hofiniininne Piinihaasi S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanna yaan de'iino.

⁵ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay shiik'k'eedda sa'aa gakteedda wode, Israa'eelatu ubbay biittay k'aas's'ana gakkanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay gakteedda» yaageeddino.

⁶ Israa'eelatuwaa c'abbuwaa Piliss's'eematu sisiide, «Hawe Ibraawetuu shiik'k'eeddasan sisettiyya, wolk'k'aama walassay ayee?» yaageeddino.

Med'inaa Godaa Taabootay untunttu shiik'k'eedda sa'aa yeeddawaa Piliss's'eematu eriide yayyeeddino.

⁷ Hawaadan yaageeddino; «S'oossay untunttu shiik'k'eedda sa'aa yeedda. Aayye ana nuunoo! Hawaa malabay hawaappe kase hani erenna.

⁸ Aayye ana nuunoo! Ha wolk'k'aama s'oossatuwaa kushiyaappe nuuna ashshanawe oonee? Ha s'oossatu Gibs'etuwa woran boshaa ubbaan shoc'eeddawannta.

⁹ Hinttenttoo Piliss's'eemato, minnite! Asaadan olettite! Hewe d'ayooppe, hinttenttu untuntta kase ayiletetsan mooddeeddawaadan, untunttukka hinttentta mooddanawannta. Hewaa diraw, asaadan olettite!» yaageeddino.

¹⁰ Piliss's'eematu olettide, Israa'eelatuwaa s'ooneeddino; Israa'eelatu barenttu dunkkaaniyaakko bak'attedino. He olan daro Asay goora'etteedda; Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe hattamu sha"ay hayk'k'eedda.

¹¹ S'oossaa Taabootay omoodetteedda; Eliya naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi hayk'k'eeddino.

Eeliyaa Hayk'k'uwa

¹² Biiniyaama zare gideedda itti bitanii olaa dembbaappe wos's'iide, he gallassi Seelo gakteedda; kayyuwaa erissanaw I bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyankka baana laaleedda.

¹³ He bitanii gakkiiyaa wode, Eeli bare wozanaan S'oossaa Taabootaabaa hircgeedda diraw, naagiidde ogiyaa doonaan de'iyaa bare oydiyaan utteedda. Bitanii katamaa geliide, haneeddabaa odina, katamay ubbay waa-suwaa s'uleedda.

¹⁴ Eeliikka he waasuwwa sisiide, «Hawe ayba waasee?» yaageedda.

Bitanii ellekka yiide, Eelew odeedda;

¹⁵ Eeli udduppun tammanne hosppun laytsaa c'ima gideedda, ayfiikka s'eelaa aggiide goljjeedda asaa.

¹⁶ Bitanii Eelew, «Olaa dembbaappe yeeddawe taana; taani hachche yaappe bak'ataad» yaageedda.

Hewaappe guyye Eeli, «Ta na'aw, yaatina waaneedee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ Oduwaa aheedda bitanii, «Israa'eelatu Piliss's'eematuwaa sintsaappe bak'attedino; daro Asay wureedda; ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi hayk'k'eeddino; S'oossaa Taabootaykka omoodetteedda» yaageedda.

¹⁸ Bitanii S'oossaa Taabootaabaa odeedda wode, penggiyaa matan de'iyaa bare oydiyaappe Eeli guyye kunddina barggalli me"ina hayk'k'eedda; ayaw gooppe, I c'ianne ordduwaa. Eeli Israa'eeliyaa gadiyaan oytamu laytsaa daannateedda.

¹⁹ Eeliyaa na'aa Piinihaasa machata yelanaw wodii gakkedda shaa-haraa. S'oossaa Taabootay omoodetteeddawaanne bare bolluunne bare asinay hayk'k'eeddawaa Aa siseedda wode, k'oppennaan yeluu izo oyk'k'ina yelaaddu.

²⁰ Aa hayk'k'anaw matatteedda wode, yelissiyaawanttu, «Neeni attuma na'aa yeledda diraw yayyoppa» yaageeddino; shin untunttoo Aa ayinne zaarabeykku; untunttu giyaawaakka hayzzabeykku.

²¹ Aa bare na'aa Ikaabooda* suntsaaddu; S'oossaa Taabootay omoodetteedda dirawunne bare bolluunne bare asinay hayk'k'eedda diraw, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketeedda» yaagaaddu.

²² Aa, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketeedda; ayaw gooppe, S'oossaa Taabootay omoodetteedda» yaagaaddu.

5

S'oossaa Taabootay Piliss's'eema Katamatuwaan De'eedda

¹ Piliss's'eematu S'oossaa Taabootaa omoodeeddawaappe guyyiyaan, Eben"eezeerappe Ashddooda afeedino.

² S'oossaa Taabootaa afiide, Daagoona geetettiyaa eek'aa golliyyaa gelisside, Daagoona matan esseeddino.

³ Ashddooda Asay wonttetsa gallassi guuriide denddeedda wode, Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! Daagoona dentsiide, kase sa'aan esseeddino.

⁴ K'aykka wonttetsa gallassi guuraanna denddi yiide, untunttu Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! He wode Daagoona huup'iyaaanne Aa laa"u kushii me'erettiide, pengge gop'p'aan de'ee; hinkko asatetsay aawe duma atteedda.

⁵ Hewaa diraw, Daagoona k'eesatu nne Ashddoodan de'iyaa Daagoona golliyyaa geliyaa asatu ubbay Daagoona pengge gop'p'aa hachche gakkanaasikka yed'd'i erikkino.

* **4:21 Ikaabooda:** Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuu baawa» giyaawaa.

⁶ Ashddooda katamaa bollanne hewaa heeraan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Godaa kushii wolk'k'aameedda; S'oossay untunttu bollan boshaa yeddiide, gaafuwaa harggiyaan untuntta mureedda.

⁷ Ashddooda katamaa Asay haneeddabaa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa S'oossaa kushii nu bollanne nu s'oossaa Daagoona bolla wolk'k'aameedda diraw, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay nu matan gam"oppo» yaageeddino.

⁸ Piliss's'eema kaappatuwaa ubbaa barenttukko s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa waatanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin kaappatuu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay Gaate geetettiyyaa katamaa bo» yaagiide zaareeddino. Yaatina, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa Gaate afeedino.

⁹ Shin Taabootay Gaate gakeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kushii he katamaa bolla wolk'k'aamiidde, loytsi wolk'k'aama dagantsuwaa dagantseedda; yaatiide kataman de'iyaa asaa naanatuwaappe c'ima gakkanaw gaafuwaa harggiyaan shoc'eedda.

¹⁰ Hewaa diraw, S'oossaa Taabootaa Ek'iroona katamaa yeddeeddino.

S'oossaa Taabootay Ek'iroona geliyaa wode, Ek'iroona asatuu hawaadan yaagiide waasseeddino; «Nuunanne nu asaa wod'anaw Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa nuukko aheeddino» yaageeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Piliss's'eema kaappatuwaa s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa hawaappe diggite; I guyye bare sa'aa simmo; hewe d'ayooppe, nuunanne nu asaa wod'ana» yaageeddino. Ayaw gooppe, katamaa ubbaan hayk'k'uwaa dagamay de'ee; S'oossaa kushiikka katamaa bolla wolk'k'aameedda.

¹² Hayk'k'uwaaappe atteedda asatuu gaafuwaa harggeeddino; he katamaa waasuunne saluwaa gakeedda.

6

S'oossaa Taabootay Israa'eeliyaa Simmeedda

¹ Med'inaa Godaa Taabootay Piliss's'eema biittan laappun aginaa utteedda.

² He wode Piliss's'eema asatuu k'eesetuwaanne shareechchatuwaa s'eesiide, «Med'inaa Godaa Taabootaa nuuni waatanee? Nuuni guyye Aa sa'aa Aa wooti yeddantto, nuw odite» yaageeddino.

³ Untunttu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa guyye yeddiyaawaa gidoope, mela yeddoppite; ay haniidenne hinttenttu bayzzuwaa yarshshuwaa aw yeddite; yaatoope, hinttenttu pas'ana; Aa kushii hinttenttu bollappe ayaw kichchibeennenttokka hinttenttu erana» yaagiide zaareeddino.

⁴ Piliss's'eema asatuu, «Nuuni aw yeddantaw bessiyaa bayzzuwaa yarshshuu ayee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin untunttu, «Hinttenanne hinttenttu kaappatuwaa gakeedda boshay ittuwaa gidiyaa diraw, Piliss's'eema kaappatuu payduwaadan ichcheshu work'k'aa kis'atuwaanne ichcheshu work'k'aa ec'eretuwaa yeddite.

⁵ Hinttenttu he kis'aanne hinttenttu gadiyaa bayzziyaa he ec'eretuu misiletuwaa med'd'iide, Israa'eeliyaa S'oossaw bonchchuwaa immite; ooni erii hinttenttu bollappe, hinttenttu s'oossatuwaa bollappenne hinttenttu gadiyaa bollappe bare kushiya I dentsanawaa.

⁶ Gibs'e asatuunne untunttu kaatii zoriyaa akkenan is's'eeddawaadan, hinttenttu ayaw zoriyaa akkenan is's'iitee? S'oossay untuntta iissiide murina, untunttu Israa'eelatuwaa barenttu ogiyaa baana mala yeddibeykkinoyye?

⁷ «Ha"i itti ooratsa gaariyaa giigissite; k'ambbaray untunttu morggiyaan wod'd'i erenna, d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa he gaariyan waas'ite; shin maratuwaa untunttuppe duutsiide soy afite.

⁸ Med'inaa Godaa Taabootaa akkiide, gaariyaa bollan wotsite; bayzzuwaa yarshshoo shiishsheedda work'k'aa miishshaa saas'iniyaa gidдон yeggiide, saas'iniyaa S'oossaa Taabootaa matan wotsiide, I baana mala yeddite.

⁹ Shin I biyaasa'aa s'eellite; I bare zawaa oyk'k'iide, Beeti-Shemeshi zaariidde biyaawaa gidoppe, ha wolk'k'aama boshaa nu bolla aheedawe Med'inaa Godaa; beennawaa gidoppe, hawe nu bolla c'oo gakteeddappe attina, nuuna dechcheeddawe S'oossaa kushe gidennawaa nuuni erana» yaagiide zaareeddino.

¹⁰ Untunttu hewaadan ootseeddino; untunttu d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa akkiide, gaariyan waas'eeddino; miizzatuu maratuwaakka son gorddeeddino.

¹¹ Untunttu Med'inaa Godaa Taabootaanne k'ay work'k'aa ec'eretuaanne gaafuwaa malatissi med'd'eedda misiletuwaa yeggeedda saas'iniyaa gaariyan wotseeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, miizzatuu Beeti-Shemeshi afiyaa ogiyaa oyk'k'i sitti giide, «Himbbaal» gi waassiidde beeddino; untunttu ogiyaanna biidde, ushechcha woy haddirssa simmibeykkino; Piliss's'eema kaappatuu miizzatuu geeduwaa kaalliide, Beeti-Shemesha zawaa gakkanaw beeddino.

¹³ Beeti-Shemesha asatuu he wode wombban zarggaa c'akkiino; untunttu pude d'ok'k'u gi s'eelliide, Taabootaa be'iide nashetteeddino.

¹⁴ Gaarii Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gade gakkiide, itti wolk'k'aama zaallaa matan ek'k'eedda; untunttu gaariyaa mitsaa k'oo'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaadan he miizzatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

¹⁵ Leewatuu Med'inaa Godaa Taabootaanne work'k'aa miishshaanna de'iyaa saas'iniyaa gaariyaappe dentsiide, wolk'k'aama zaallaa bolla wotseeddino. He gallassi Beeti-Shemesha asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino; k'ay hara yarshshotuwaakka yarshsheeddino.

¹⁶ Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatuu haneeddabaa ubbaa be'iide, he gallassikka Ek'iroona simmeeddino.

¹⁷ Piliss's'eema asatuu bayzzuwaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw kiitteedda work'k'aa gaafatuu Ashddooda, Gaaza, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyaa untuntta ichcheshu katamatuwaa suntsan ittuwaa kiitteeddawantta.

¹⁸ Work'k'aa ec'eretuu paydu Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatoo de'iyaa gimbbetteedda katamatuunne gimbbettibeenna mootsatuu ubbaa keeshshaa. Untunttu Med'inaa Godaa Taabootaa wotseedda wolk'k'aama zaallay, Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gaden de'iyaawe hachche gakkanawukka hewoo markka gidiide de'ee.

¹⁹ Shin S'oossay Beeti-Shemesha asaappe amareedawantta shoc'eedda; untunttuppe laappun tammuwaa wod'eedda; ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaa Taabootaa giddo s'eelleeddino. Med'inaa Goday untunttu asaa suppu ootseedda diraw, Asay yeekkeedda.

²⁰ Hewaa diraw, Beeti-Shemesha asay, «Med'inaa Godaa sintsan, ha geeshsha S'oossaa sintsan ooni ek'k'anaw danddayii? Taabootayenne nuuppe pude ookko baanee?» yaageedda.

²¹ K'iriyaati-Yi'aariiman de'iyaa asatuwaakko kiitaa yeddiide, «Piliss's'eema asatuu Med'inaa Godaa Taabootaa zaareeddino; duge yiide, Aa pude untunttukko akkiide biite» yaageeddino.

7

¹ K'iiriyaati-Yi'aariima asatuu yiide, Med'inaa Godaa Taabootaa afiide deriyaa huup'iyaa de'iyaa Abinaadaaba soy aheeddino. Med'inaa Godaa Taabootaa naaganaadan, Abinaadaaba na'aa El"aazaara dummayiide suntseeddino.

Sammeeli Israa'eeliyaa Asaa Bolla Daannateedda

² Taabootay K'iiriyaati-Yi'aariiman daro wodiyaa gam"eedda; hewenne, laatamu laytsaa keeshsha gidiaawaa. Israa'eeliyaa Asay ubbay kayyottiidde, Med'inaa Godaakko waasseeddino.

³ Sammeeli Israa'eeliyaa asaw ubbaw, «Kumentsaa wozanaappe hinttenttu Med'inaa Godaakko simmooppe, allaga s'oossatuwaanne Asttaaroota giyaa s'oossaa hinttenttu giddoppe diggite; hinttenttu huup'iyaa Med'inaa Godaw sheed'd'ite; Aa s'alalaw kiitettite; yaatooppe, I hinttentta Piliss's'eematuwaa kushiyaappe ashshanawaa» yaagiide haasayeedda.

⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu Ba'aalanne Asttaaroota barenttu gid-doppe diggiide, Med'inaa Godaa s'alalaw goynneeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eelatuwaa, «Ubbaykka Mis'ip'p'a shiik'ite; taani hinttenttoo yaan Med'inaa Godaa gaannatana» yaageedda.

⁶ Unttuntu Mis'ip'p'a shiik'iide haatsaa duuk'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan tigeeddino; he gallassi unttuntu s'oomiidde he sa'aan, «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeddo» yaagiide paas'eeddino. Mis'ip'p'an Sammeeli Israa'eeliyaa asaa bolla daannateedda.

⁷ Israa'eelatu Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, unttuntu kaappatuu Israa'eelatuwaa olanaw pude keseeddino. Israa'eelatu hewaa sisiide, Piliss's'eematooyayyeeddino.

⁸ Israa'eelatu Sammeela, «I Piliss's'eema asaa kushiyaappe nuuna ashshana mala, neeni nuw Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, woos-siyaawaa aggoppa» yaageeddino.

⁹ Sammeeli itti d'ammiyaa dorssaa maraa akkiide, ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaadan Med'inaa Godaw yarshshiide Israa'eelatu di-rar Med'inaa Godaw woossina Med'inaa Goday aw siseedda.

¹⁰ Sammeeli s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa wode, Piliss's'eematu Israa'eelatuwaana olettanaw shiik'k'eeddino. Shin he gallassi Piliss's'eematuwaa bolla Med'inaa Goday wolk'k'aama guuguntsaa guntsiide dagantsina, unttuntu Israa'eelatu sintaappe bak'atteddino.

¹¹ Israa'eelatu Mis'ip'p'appe wos's'i kesiide, Piliss's'eematuwaa yederssiide, Beetikaarappe garssaa gakkanaw ogiyaan wod'eeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli itti shuchchaa akkiide, Mis'ip'p'appenne Sheenappe gidduwaan essiide, «Med'inaa Goday ha'i gakkanaw nuuna maaddeedda» yaagiidde he sa'aa Eben"eezeera suntseedda.*

¹³ Piliss's'eema asatuukka s'oonetteeddino; unttuntu Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laa'entsuwaa woraajibeykino. Sammeeli de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa kushii Piliss's'eema asaa bolla wolk'k'aameedda.

¹⁴ Piliss's'eema asatuu Ek'iroonappe Gaate gakkanaw Israa'eelatuwaappe omoodeedda katamatuu Israa'eelatoosimmeeddino; Israa'eelatuukka barenttu kase zawaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeeddino. K'ay Israa'eeliyaa asayenne Amooresay saro de'eedda.

¹⁵ Sammeeli bare de'uwaa laytsaa ubbaan Israa'eeliyaa bolla daanna-teedda.

7:1 2 Sam. 6:2-4; 1 Od. 13:5-7 * 7:12 **Eben"eezeera:** Ha suntsaa biletsay «Maaddiyaa shuchchaa» giyaawaa.

¹⁶ Sammeeli laytsan laytsan Beetelee, Gelggelanne Mis'ip'p'a I yuuyyiyaa sa'atuwaa ubbaan Israa'eeliyaa bollan daannatee.

¹⁷ Aa gollii Raaman de'iyaa diraw, yaa simmiide he sa'aan Israa'eeliyaa bollan daannatee. I he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kiitettedda.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa

8

(8:1–10:27)

Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Koyeedda

¹ Sammeeli c'imeedda wode, bare naanaa Israa'eeliyaa bolla daanna oot-siidde suntseedda.

² Aa bayira na'aa suntsay Yuu'eela; teefa na'aa suntsay Abiiyaa; he naanay Berssaabeehan daannatiino.

³ Aa naanay Aa ogiyaan hamettibeykkino. Unttuntu bessena go"aa demmanaw wora simmeeddino; mattayiyaa akkiide, s'illo pirddaa mirk'k'eeddino.

⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay ittippe shiik'iide, Sammeelakko Raama katamaa yiide,

⁵ «Hekko neeni c'imaadda; ne naanay ne ogiyaa hamettikkino; hara kawutetsaa ubbaadan nuuna ayissanaw kaatiyaa ha"i nuw suntsaa» yaageeddino.

⁶ Unttuntu, «Nuuna ayissanaw kaatiyaa nuw imma» geedda yewuu Sammeela nashechchibeenna. Hewaa diraw, Sammeeli Med'inaa Godaa woosseedda.

⁷ Med'inaa Goday Sammeela, «Asay neena giyaa k'aalaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, taani untntuntu bolla kaatetennaadan, untntuntu taana is's'eeddinoppe attina, neena is's'ibeykkino.

⁸ Untntuntu taani Gibs'eppe kesseedda gallasaappe doommiide, hachche gakkanaw taana aggiide, hara s'oossatoo goynniidde de'eeddino; simmi ha"i untntuntu ta bolla ootseeddawaa ubbaa ne bollakka ootsino.

⁹ Ha"ikka untntuntu k'aalaa sisa; shin untntunta minisaade seera; untntuntu bollan kaatetana kaatiyaa wogaa untntunta erissa» yaageedda.

¹⁰ Kaatiyaa oochcheedda asaw Med'inaa Goday odeedda k'aalaa ubbaa Sammeeli odeedda.

¹¹ I untntuntu hawaadan yaageedda; «Hinttenttu bolla kaatetana kaatii hinttentta ootsanabay hawaa: hinttenttu attuma naanaa akkiide, gaariyaa asatuwaanne paraa asatuwaa kessana; untntuntu Aa gaariyaa sintsan wos's'ana.

¹² Untntuntuppe hewaa shaalak'atuwaanne ishatamuwaa kaappatuwaa, haratuwaa Aa gadiyaa goshshiyaawantanne Aa katsaa c'akkiyaawantta, k'ay haratuwaa Aa ola miishshaanne Aa paraa gaaretuwaa miishshaa oot-siyaawantta kessana.

¹³ Hinttenttu mac'c'a naanaakka afiide, barew shittuwaa giigisiyaawantta, katsiyaawantanne uukkiyaawantta kessana.

¹⁴ Hinttenttu goshshaappe, woyniyaa turaa saappenne wogaraa saappe ubbaappe lo"iyaawaa akkiide, bare oosanchchatoo immana.

¹⁵ Katsaappenne woyniyaappe tammuwaappe itti kushiya I akkiide, bare suntsatoonne bare oosanchchatoo immana.

¹⁶ Hinttenttu attuma k'oomatuwaappenne mac'c'a k'oomatuwaappe, k'ay hinttenttu miizzaappenne hariyaappe lo"iyaawantta akkiide, bare oosuwa oosissanawantta.

¹⁷ Hinttenttu dorssaappenne deeshshaappe tammuwaappe itti kushiya I akkana; hinttenttukka Aa k'oomatuwaa gidana.

¹⁸ He gallassi hinttenttu hinttenttoo dooredda kaatiyaappe waassana; shin he gallassi Med'inaa Goday hinttenttu waasuwa sisenna» yaageedda.

¹⁹ Asay Sammeela k'aalaa sisennan is's'iide, «tuytti! tuytti! Nuw kaatii de'o.

²⁰ Yaatooppe, nuunikka hara kawutetsatuu ubbaa mala gidana. Nu kaatii nuuna ayissana; nu sintsa aad'd'iide, I nu diraw olettanawaa» yaageeddino.

²¹ Sammeeli asaa k'aalaa ubbaa sisiide Med'inaa Godaw odeedda.

²² Med'inaa Goday Sammeela, «Unttuntu k'aalaa sisa; untunttu bolla kaatiyaa kawutsa» yaageedda.

Sammeeli Israa'eeliyaa asaa, «Asay ubbay bare katamaa katamaa simmo» yaageedda.

9

Saa'oolanne Sammeela

¹ Biiniyaama zariyaappe K'iisa giya itti bitanii de'ee; I Abii'eela na'aa; Abii'eeli S'aroora na'aa; S'aroori Bakoraata na'aa; Bakoraati Biiniyaama zariyaa Afiha na'aa; he bitanii wolk'k'aama asaa.

² Aw Saa'oola geetettiyaa itti wodalla lo'o na'ay de'ee; Israa'eelatuwaa gidдон aappe aad'd'i lo'iyaa Asay baawa; I hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee.

³ Itti gallassi Saa'oola aawuwaa K'iise haretuu bayinna K'iisi bare na'aa Saa'oola, «K'oomatuwaappe ittuwaa akkaade, haretuwaa koyanaw ba» yaageedda.

⁴ Unttuntu Efireema gezziyaananne Shaliisha biittaana koyiidde aad'd'eedino; shin haretuwaa demmibeykkino. K'ay Shaa'iliima biittana aad'd'eedino; shin hewaanikka haretuu baawa. Biiniyaama biittanakka aad'd'eedino; shin yaanikka demmibeykkino.

⁵ Unttuntu S'ufo biittaa gakkeedda wode, Saa'ooli barenana de'iyaa k'oomaa, «Haaya; ane guyye simmoytte; hewe d'ayooppe, ta aawuu hare-tuwaabaa k'oppiyaawaa aggiide, nuw hirgganawaa» yaageedda.

⁶ Shin k'oomay, «Be'a! S'oossaa asaa ittuu ha kataman de'ee. I bonchcheteedda asaa; I odiyaa ubbabay tumattee. Ane ha'i nuuni yaa boytte; ooni erii nuuni baana ogiyaa I nuw odanenttonne» yaageedda.

⁷ Saa'ooli bare k'oomaa, «Nuuni biyaawaa gidoope, aw ay immanee? Kororjuwaappe k'umay wureedda; nuuni S'oossaa asaw immiyaabay baawa. Nuw ayay de'ii?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye k'oomay Saa'oolaw, «Be'a; ta kushiyan itti s'agaraa biraw missay de'ee; nuuni baana ogiyaa S'oossaa Asay nuw odanaadan ha biraa aw immana» yaagiide zaareedda.

⁹ (Beni wode Israa'eeliyaa biittan itti Asay S'oossaa oochchanaw biidde, «Haayite; ane s'eelliyawaakko boytte» yaagee. Ayaw gooppe, ha wodiyaan timbbitiyaa odiyaawe beni wodiyaan s'eelliyawaawaa geetettee.)

¹⁰ Saa'ooli bare k'oomaa, «Lo'a; dendda» yaagina, S'oossaa Asay de'iyaa katamaa beeddino.

¹¹ Katamaa pudetsaa untunttu kesishshin, haatsaa tikkanaw yiyaa wodoratuwaanna ogiyaan gakettiide he geelayotuwaa, «S'eelliyawa hawaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

¹² Unttuntu, «Ee de'ee; hewaa be'ite; I hintteppe sintsanna de'ee; ellekka aakko biite. Asay hachche goynniyaa d'ok'k'a sa'aan yarshshiyaa diraw, I nu katamaa yeedda.

¹³ Katamaa untunttu geleedda saanna, I maanaw goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kesenan de'ishshin demmana. I gakkennan de'ishshin, Asay muussaa doom-menna; ayaw gooppe, yarshshuwaa I anjjanaw koshshee. I anjjeedawaappe guyyiyaan, shoobetteeddawanttu maana. Pude biite; hinttenttu Aa ha'i demmana» yaageeddino.

¹⁴ Hewaappe guyye untunttu katamaa beeddino; untunttu katamaa geliyaa wode, Sammeeli goynniyaa d'ok'k'a sa'aa pude biidde, untunttunna gaketanaw yiyaawaa be'eeddino.

¹⁵ Saa'ooli yaanaappe kase gallassi, Sammeelaw Med'inaa Goday hawaadan yaagiide k'onc'c'issi wotseedda;

¹⁶ «Wontta hannoode Biiniyaama gadiyaappe itti bitaniyaa taani neekko yeddana; I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala Aa okka; ta asaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe I ashshanawaa; ayaw gooppe, ta asaa waasuu taakko gakkina, taani untuntta s'eellaad» yaageedda.

¹⁷ Sammeeli Saa'oola be'eedda wode, Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Taani new odeedda bitanii hawaa; I ta asaa mooddanawaa» yaageedda.

¹⁸ Saa'ooli penggiyaa matan de'iyaa Sammeelakko shiik'iide, «S'eelliaawaa gollii hak'anentto hay taw odaarikkii?» yaageedda.

¹⁹ Sammeeli Saa'oolaw, «S'eelliaawe taana. Hachche hinttenttu taananna miyaa diraw, taappe sintsiide, pude goynniyaa d'ok'k'a sa'aa biite. Taani neena wontti guuraanna yeddana; ne wozanaan de'iyaa ubbabaa taani odana.

²⁰ Heezzu gallasaappe kase bayeedda ne haretuwaa gidoope, untunttu beettedda diraw, hirggoppa. Israa'eeliyaa Asay ubbay amottiyaawe oonee? Neenanne ne aawuwaa soy asaa gidennee?» yaageedda.

²¹ Saa'ooli zaariide, «Shin taani Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe laafiyya Biiniyaama zariyaa gidikkittaa? Ta soy asaykka Biiniyaama zariyaa gid-don guus's'iaawaa gidennee? Neeni ayaw taw hawaa malaa haasayay?» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Saa'oolanne Aa k'oomaa afiide, aako wuyggiyaa gelissiiide he sa'aan shoobetteedda hattamu gidiyaa asaappe k'ommo baggana araatan utisseedda.

²³ Sammeeli k'umaa katsiyaawaa, «Ne matan wotsashsha gaade taani new immeedda ashuwaa hamma» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye katsiyaawe lo"uwaanne Aa bollan de'iaawaa akki ahiide, Saa'oola sintsan wotseedda. Sammeeli Saa'oola, «New ashsheedawe hawaa; akkaade ma. Ayaw gooppe, taani imatsatuwaa shoobboodeppe doommaade, hawaa new ashshaad» yaageedda. He gallassi Saa'ooli Sammeelana meedda.

²⁵ Untunttu goynniyaa d'ok'k'a saappe duge katamaa wod'd'ina, Sammeeli Saa'oolaw golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan gisuwaa hiis's'ina giseedda.

Sammeeli Saa'oola okkiide Kaateyedda

²⁶ Untunttu guuraanna denddeeddino; sa'ay wonttina, Sammeeli Saa'oola he golliyaa bollaappe s'eesiide, «Giiga; taani neena moyzzana» yaageedda. Saa'ooli giigina, inne Sammeelinne laa"u ittippe ogiyaa keseeddino.

²⁷ Untunttu katamaa gas'aa wod'd'ishin, Sammeeli Saa'oola, «K'oomay nu-uppe sintsaw aad'd'ana mala oda» yaageedda; k'oomay sintsaw aad'd'eedda. Sammeeli Saa'oola, «Taani new S'oossay geeddawaa odana mala, hawaan laafa takkashsha» yaageedda.

10

¹ He wode Sammeeli tigiyaabaanna zayitiyaa akkiide, Saa'oola huup'iyaaan tigiide Saa'oola yeriide, hawaadan yaageedda; «Bare asaa Israa'eeliyaa mooddana mala Med'inaa Goday neena okkeedda gidennee? Neeni Aa asaa kaaletsaade, untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa kushiyaappe untuntta ashshana. Aa asaa neeni mooddana mala, S'oossay neena okkeed-dawoo malaatay hawaa.

² Neeni hachche taappe shaakettiyaa wode, Raaheeli duufuwaa matan, Bi-iniyaama zawaan de'iyaa S'els's'aaha giyaa sa'aan laa"u asatuwaana gaket-tanaassa untunttu neena, «Neeni koshshaa beedda haretuu beetteeddino; ha"i ne aawuu haretuwaa k'oppiyaawaa aggiide, «Ta na'ay d'ayeedda; shin waanooshsha?» yaagiidde nebbaa hirggee» yaagiide odanawaa.

³ «Neeni he saappe denddaade, Taaboora geetettiyaa wolk'k'aama mitsaa gakkanaw baanassa; neeni biishshin, S'oossaakko Beetele biyaa heezzu asatuu neenana gaketanawantta. Untunttuppe ittuu heezzu deeshsha maratuwaa tookeedda; laa"entsuu heezzu ukitsaa tookeedda; heezzentsuu ogoruwaa kumeedda woyniyaa eessaa tookeedda.

⁴ Untunttu neena sarotana; new laa"u ukitsaa untunttu immana; neeni untunttu kushiyaappe he ukitsaa akkanassa.

⁵ «Hewaappe guyyiyaan, neeni Piliss's'eema olanchchatuu c'itay de'iyaa S'oossaa Gib'aa giyaa katamaa baana. Neeni he katamaa gakkiiyaa wode, diitsaana karabuwaana, pulaaliyaananne maasink'k'uwaanna kaa'iiddinne timbbitiyaa odiidde, goynniyaa d'ok'k'a sa'aappe duge wod'd'iyaa timb-bitiyaa odiyaawanttu c'uguwaana gaketanaassa;

⁶ Med'inaa Godaa Ayyaanay ne bolla wolk'k'aappe wod'd'ina neenikka untunttunna timbbitiyaa odanaassa; neeni laamettaade hara asaa gidana.

⁷ Ha malaatatuu polettiiyaa wode, ne kushiyan gakketteedabaa ayaanne ootsa; ayaw gooppe, S'oossay neenana de'ee.

⁸ «Neeni taappe sintsaade Gelggala aad'd'a. Taanikka tumuppe s'uuggiyaa yarshshuwaanne sarotetsaa yarshshuwaa yarshshanaw neekko duge baana. Taani neekko baade neeni ootsanabaa odana gakkanaw, laappun gallassaa gam"aasa» yaageedda.

⁹ Saa'ooli Sammeelappe shaakettishin, S'oossay Saa'oola wozanaa laam-meedda; k'ay he malaatatuu ubbay he gallassaa haneeddino.

¹⁰ Saa'oolinne k'oomay Gib'aa gakkina, timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguu aanana gakettedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; untunttu gidon timbbitiyaa odeedda.

¹¹ Saa'oola kase eriyaawanttu ubbay timbbitiyaa odiyaawanttunna timb-bitiyaa odiyaawaa be'iide, ittuu ittuwaa, «K'iisa na'ay waan kichcheeddee? K'ay Saa'oolekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» yaageeddino.

¹² He sa'aan de'iyaa itti bitanii untunttoo, «Untunttu aawuu oonee?» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, «Saa'oolekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay tossa gideedda.

¹³ Saa'ooli timbbitiyaa odiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, goyn-niyaa d'ok'k'a sa'aa beedda.

¹⁴ Saa'oola aawuwaa ishay Saa'oolanne k'oomaa, «Hak'a beedditee?» yaageedda.

Saa'ooli, «Haretuwaa koshshaa beeddo; haretuu beettenaan d'ayina, Sam-meelakko beeddo» yaageedda.

¹⁵ Saa'oola aawuwaa ishay, «Hayyanaa Sammeeli new geeddawaa taw odaarikii» yaageedda.

¹⁶ Saa'ooli bare aawuwaa ishaw, «Haretuu beetteeddawaa Sammeeli nuw geeshshiide odeedda» yaageedda; shin Sammeeli, «Kaatiyaa gidaasa» giide aw odeeddawaa odibeenna.

Saa'ooli Kaateteeddawe K'onc'c'iyaan Odetteedda

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Mis'ip'p'an Israa'eeliyaa asaa Med'inaa Godaakko s'eesi shiishsheedda.

¹⁸ Unttuntta, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa Gibbs'eppe kessaad; Gibbs'e asatuwaa kushiyaappenne hinttentta naak'k'iyaaw kawutetsatuu ubbaa kushiyaappe taani ashshaad» yaagee.

¹⁹ Shin hachche hinttenttu metuwaappenne waayiyaappe ubbaappe hinttentta ashshiyaa hinttenttu S'oossaa is's'eeddita; tuytti! «Nu bolla kaatiyaa kaateya» yaageeddita. Hewaa diraw, ha"i hinttenttu hinttenttu zariyaaninne hinttenttu yaran gidiide, Med'inaa Godaa sintsa aad'd'ite» yaageedda.

²⁰ Hewoo Sammeeli Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa aatsina, saamay Biiniyaama zariyaan wod'd'eedda.

²¹ Biiniyaama zariyaa yaran yaran aatsina, saamay Maas'ira yaran wod'd'eedda; wurssetsan K'iisa na'ay Saa'ooli dooretteedda. Unttuntu Aa koyeeddino; shin I beettibeenna.

²² Hewaa diraw unttuntu Med'inaa Godaa, «Biro ha sa'aa yaana Asay de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Ee! Saa'ooli miishshaa gidduwaan k'osetti utteedda» yaageedda.

²³ Unttuntu wos's'i biide, yaappe Aa kessi aheeddino. Asaa gidдон I ek'k'iyaaw wode, hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee.

²⁴ Sammeeli asaa ubbaw, «Med'inaa Goday dooreedda bitaniyaa be'iitee? Ha asaa gidдон Aa malatiyaabay ooninne tumu baawa» yaageedda.

Hewaappe guyye Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde, «Kaatiyaa shemppu gam"o» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli kawutetsaa wogaa asaw odeedda; s'aas'ettiyaa mas'aafan he wogaa s'aafiide, Med'inaa Goday sintsan wotseedda. Sammeeli asaa ubbaa huup'iyaan huup'iyaan Aa soo Aa soo yeddeedda.

²⁶ Saa'oolikka bare soo Gib'aa beedda; S'oossay unttuntu wozanaa bochcheedda mino asatuu Saa'oolanna beeddino.

²⁷ Shin itti itti c'ec'o asatuu, «Ha bitanii nuuna wootiide ashshanee?» yaageeddino; unttuntu Aa kad'iide, aw aynne imotaa immibeykkino. Shin Saa'ooli c'o"u geedda.

Koyro Saa'oola Ayissuwaa Laytsatuwaa

11

(11:1–15:35)

Saa'ooli Amoonaa Asatuwaa S'ooneedda

¹ Itti aginaappe guyyiyaan, Amoonaa gadiyaa Kaatii Naa'oosi denddiide, Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa dooddiide utteedda. Yaabeesha Asay ubbay Aa, «Neeni nuunanna k'aalaa c'aak'uwaa wotsa; nuuni new moodetana» yaageedda.

² Naa'oosi, «Taani ittibaa ootsanaw hinttenttu eeno gooppe, hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana; hewenne, taani hinttenttoo ubbaw ushechcha ayfiyaa wooc'aade kessana; yaataade Israa'eeliyaa ubbaa kawushshana» yaageedda.

³ Yaabeesha c'imatuu ubbay Naa'oosa, «Israa'eeliyaa biittaa ubbaw nuuni ki- itaa yeddana mala, laappun gallassaa takkashshaarikkii; nuuna ashshiyawe ooninne d'ayooppe, nuuni new kushiya immana» yaageeddino.

⁴ Kiitetteeddawanttu Saa'ooli de'iyaasaa Gib'aa biide, ha yewuwaa asaw odeeddino; Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

⁵ He wode Saa'ooli bare booratuwaa laaggiide goshshaappe yiyaawe, «Asay waaneedee? Ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda; Yaabeesha Asay geeddawaa aw odeeddino.

⁶ Ha k'aalaa Saa'ooli siseedda wode, S'oossaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'an wod'd'eedda; Saa'ooli hank'k'uwaa pentteedda.

⁷ Saa'ooli waatsa booratuwaa akkiide mus'ereetsiide, kiitetteeddawant- tun Israa'eeliyaa biittaa ubbaw yeddiide, «Saa'oolanne Sammeela kaalliide, kessenna O booratuunne hawaadan mus'ettana» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa dagamay asaa bolla wod'd'ina, untunttu itti asaadan keseeddino.

⁸ Saa'ooli Bezeek'an untuntta shiishshiide paydeedda wode, Israa'eeliyaa Asay heezzu s'eetu sha"a; Yihudaa Asay hattamu sha"a.

⁹ Untunttu kiitetti yeeddawantta hawaadan yaageeddino; «Biide Yaabeesha Gala'aade asatoo, «Wontti awa kawutto wode, nuuni hinttentta ashshana» yaagiide odite» yaageeddino. Kiitetteeddawanttu biide, Yaabeesha asatoo hewaa odeeddino; untunttukka loytsi nashetteeddino.

¹⁰ Yaabeesha asatuu Amoona asatoo, «Nuuni wontti hinttenttoo kushiya immana; hinttenttu nuuna dosiyaawaadan ootsana danddayiita» yaageed- dino.

¹¹ Wonttetsa gallassi Saa'ooli bare asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; untunttu sa'ay wonttiyaa wode, Amoona asatuu shiik'eedda sa'aa geliide, away kawuttana gakkanaw Amoona asatuwaa goora"eeddino; goora"etusaappe atteedawanttu laa"u Asay ittippe de'ennaadan ubbay barew barew laaletteedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Sammeela, «Saa'ooli nu bolla kaatetannee? yaageedda asatuu oonee? Untunttu oonentto kessite; nuuni untuntta wod'ana» yaageedda.

¹³ Shin Saa'ooli untuntta, «Itti asayenne hachche hayk'k'enna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ashsheeda gallassay hachcha» yaagi- ide zaareedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli asaa, «Haayite; Gelggala boytte; yaan Saa'ooli kaatiyaa gidiaawaa zaaretsiide erisseetto» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, asatuu ubbay Gelggala biide, Gelggalan, Med'inaa Godaa sintsan Saa'ooli kaatiyaa gidiaawaa erisseeddino. Yan sarotetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan yarshsheeddino; Saa'oolinne Israa'eeliyaa Asay ubbay he sa'aan s'oonuwaa baalaa wolk'k'aama nashechchan bonchcheeddino.

12

Sammeela wurssetsa sarotaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eeliyaa ubbaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu taw odeedda ubbabaa taani sisaadde, hinttenttu bolla kaatiyaa kaateyaad.

² Ha"i zaari hinttentta kaaletsanaw kaatii de'ee. Taana gidooppe, taani daro de'aaddinne c'imaad; ta naanay hinttenana de'iino. Taani ta yalagatet- saappe hachche gakkanaw hinttentta kaaletsaad.

³ Hekko taani hawaan ek'k'aad; Med'inaa Godaa sintsaaninne I okkeedda kaatiyaa sintsan ta bolla markkattite. Taani O booraa akkaadditaa? O

hariyaa akkaadditaa? Oona c'immaadittaa? Oona uk'k'unnaadditaa? Ta ayfiyaa k'ook'issanaw O kushiyaappe magans's'aa maaddittaa? Hawanttuppe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidoope, taani c'iggana» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Neeni nuuna c'immabaakka; woy nuuna uk'k'unnabaakka; neeni asaa kushiyaappe ayaanne magans's'aa mabaakka» yaageeddino.

⁵ Sammeeli untunttu, «Hinttenttu ta kushiyan ayaanne demmibeenna-woo Med'inaa Godayne I okkeedda kaatiinne hachche hinttenttu bollan markka» yaageedda.

Untunttukka, «Ee, I markka» yaageeddino.

⁶ Sammeeli asaa, «Musanne Aaroona dooreeddawenne hinttenttu aawotuwa Gibs'eppe kesseeddawe Med'inaa Godaa.

⁷ Ha"i simmi hinttenttunne hinttenttu aawaatoo Med'inaa Goday ootseedda s'illo oosoo ubbaw taani hinttenana Med'inaa Godaa sintsan mootetanaadan, hawaan ek'k'ite.

⁸ Yaak'oobinne Aa soo Asay Gibs'e biide de'ishshin, Gibs'e asatuu untunttu naak'keedda wode, hinttenttu aawotuu Med'inaa Godaw waasseeddino; Med'inaa Goday Musanne Aaroona kiiteedda; untunttu hinttenttu aawotuwa Gibs'eppe kessiide, hawaan wotseeddino.

⁹ «Shin Israa'eeliyaa asatuu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino; S'oossay untunttu Has'ooraa olanchchatuu gadaawaa Siisaara kushiyan, Piliss's'eema asatuwaa kushiyaaninne Moo'aabe kaatiyaa kushiyan aatsiide immiina untunttu oleeddino.

¹⁰ Untunttu Med'inaa Godaw, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aalawunne Asttaarootaw goynneeddo. Shin ha"i neeni nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashsha; nuuni new goynnana» yaagiide waasseeddino.

¹¹ Med'inaa Goday Geedoona, Baaraak'a, Yofittaahanne Sammeela kiitiide, hinttenttu yuushshuwaa ubbaan de'iyaa morkkatuwaa kushiyaappe hinttentta ashsheeda; yaatina, hinttenttu saro de'eeddita.

¹² «Amoona asaa Kaatiyaa Naa'oosi hinttenttukko yeeddawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu kaatiyaa gidooopenne, hinttenttu taana, tuytti, nuuni nuuna mooddanaw kaatiyaa koyeetto yaageeddita.

¹³ Ha"ikka hinttenttu dooriide oochcheedda kaatii hawesh! Be'ite; Med'inaa Goday hinttenttu bolla kaatiyaa wotseedda.

¹⁴ Med'inaa Godaw hinttenttu yayyoope, aw kiitettoope, Aa k'aalaw azazettoope, Aa azazoo makkalennan aggoopenne hinttenttukka hinttenttu bolla kaatiyaa kaatiikka S'oossaa hinttenttu S'oossaa kaalloope, yaattoope lo"a.

¹⁵ Shin Med'inaa Godaa k'aalaw hinttenttu azazettenan d'ayooopenne Aa azazoo makkaloope, S'oossaa pirdday kase hinttenttu aawotuwa bolla yeeddawaadan, hinttenttu bollakka yaanawaa.

¹⁶ «Simmi ha"i ek'k'i bashite; Med'inaa Goday hinttenttu ayfiyaa sintsan ootsiyaa ha gitabaa be'ite!

¹⁷ Zarggaa c'akaa wodii ha"a gidenneeyye? Med'inaa Goday guguntsaanne iraa yeddana mala, taani S'oossaw waassana. Yaatiyaawaa gidoope, kaatiyaa hinttenttu oochcheeddawe Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama iitatetsaa gidiyaawaa hinttenttu eranne be'ana» yaageedda.

¹⁸ Sammeeli Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday he gallassi guguntsaanne iraa yeddeedda; hewaa diraw, Asay ubbay Med'inaa Godanne Sammeela loytsi yayyeedda.

¹⁹ Asay ubbay Sammeela, «Nuuni kaatiyaa oochchiide, nu nagaraa ubbaa bolla ha iitatetsaa gujjeedda diraw, nuuni ne k'oomatuu hayk'k'ennaadan nuw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikkii» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Sammeeli asaw hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; tumukka hinttenttu ha iitatetsaa ubbaa ootseeddita; shin hinttenttu kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaw kiitettiteppe attina, Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggoppite.

²¹ Maaddenna, ashshenanne patseena eek'atuwaa kaalloppe; ayaw gooppe, hewe patsennawaa.

²² Med'inaa Goday bare wolk'k'aama suntsaa diraw bare asaa aggena; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttentta bare asaa ootsanaw nashettee.

²³ Hinttenttu diraw woossiyaawaa aggaade Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsanawe taappe haakko; taani hinttentta lo"onne suure ogiyaa tamaaris-sana.

²⁴ Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu kumentsaa wozanaappe ammanettiide, aw kiitettite; hinttenttoo I ootseedda gitabaa hassayite.

²⁵ Shin hinttenttu iitabaa zaari zaariide ootsooppe, hinttenttukka hinttenttu kaatiikka d'ayana» yaageedda.

13

Piliss's'eematuwaanna Denddeedda Olaa

¹ Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaate gidowaappe guyyiyaan,

² Israa'eelatu giddoppe heezzu asaa dooreedda; laa"u sha"ay Miki-maasan, Beetele gezziyaan Saa'oolanna de'ee; itti sha"ay k'ay Biiniyaaman de'iyaa Gib"an Yoonaataananna de'ee; atteeda asaa Saa'ooli untunttu soo soo yeddeedda.

³ Yoonataani Gebaa'an de'iyaa Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; Piliss's'eema asatuu hewaa siseeddino. Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli, «Ibraawetuu hawaa sisiino» giide, biittaa ubbaan malakataa punis-seedda.

⁴ Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; ha"i Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asaw sheneyiyaabaa gideedda» yaagiyaa oduwaa siseedda. Asay Saa'oolakko Gelgala s'eesettiide shiik'eedda.

⁵ Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw hattamu sha"a paraa gaaretuwaana, usuppun sha"a paraa asatuwaananne abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa olanchchatuwaanna shiik'eeddino; untunttu pude biide, Beeti-Aweenappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimaasan shiik'k'eeddino.

⁶ Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttoo leeleeddawaanne untunttu c'itaykka loytsi un"etteeddawaa be'iide, gonggoluwaa gidдон, buuraa gidduwaan, zaallatuu gidduwaan, kakaa gidдонinne haatsaw bookko ollaa gidдон k'osetteeddinno.

⁷ Ibraawatuwaappe amareedawanttu Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Gaadanne Gala'aade gadiyaa beeddino. Shin Saa'ooli Gelgalan atteedda; aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay yashshaw kokkoreeddinno.

⁸ Saa'ooli Sammeeli keereedda laappun gallassaa gam"eedda; shin Sammeeli Gelggali yibeenna; yaatina, Saa'oola Asay laalettiyaawaa doommeedda.

⁹ Hewaa diraw, Saa'ooli, «S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa taw hammite» yaageedda; ahina Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

¹⁰ Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaa polo saannakka Sammeeli gakki wod'd'eedda. Yaatina, Saa'ooli Sammeela mokkanaw kare kesseedda.

¹¹ Sammeeli Saa'oola, «Hawe neeni ootseeddawe ayee?» yaageedda.

Saa'ooli, «Asay laalettiyaawaa, neenikka geedda wode yabeennawaanne Piliss's'eematu Mikimaasan shiik'eeddaawaa taani be'aade,

¹² «Piliss's'eematu taananna olettanaw ha"i Gelggala wod'd'anawantta; taani Med'inaa Godaa maaduwa oochchabeykke; hewaa diraw, s'uuggiyaa yarshshuwaa taani yarshshanaw koshshe» gaade k'oppaad» yaagiide zaareedda.

¹³ Sammeeli Saa'oola, «Neeni eeyabaa ootsaadda; Med'inaa goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa naagabaakka. I hachche ne kawutetsaa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisanawaashin.

¹⁴ Simmi ha"i ne kawutetsay gam"enna; neeni Med'inaa Godaa azazuwaa naagabeenna diraw, Med'inaa Goday bare wozanaadan ootsiyaa asaa koyeedda; Aa bare asaa mooddanaadan suntseedda» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Gelggalappe denddiide, Biiniyaaman de'iyaa Gib'aa beedda. Saa'ooli barenana de'iyaa asaa paydeedda; Asay usuppun s'eetu keeshshaa gideedda.

¹⁶ Saa'ooli, Aa na'aa Yoonataanne unttuntunna de'iyaa Asay Biiniyaaman de'iyaa Gebaa'an shiik'k'eeddino; Piliss's'eema asatuukka Mikimaasan shiik'k'eeddino.

¹⁷ Piliss's'eematu shiik'eedda sa'aappe woraajjiyaawanttu heezzu c'ugo gidiide keseeddino; untuttuppe itti c'uguu Shu'aala biittan de'iyaa Oofirakko simmiide beedda; laa"entsuu Beeti-Horooni beedda;

¹⁸ heezzentso c'uguu Beeti-Horooni sintsa yeedda, S'abo'iima Wombbaa duge s'eelliyaa zawaa ogiyaa oyk'k'iide beedda.

¹⁹ Piliss's'eema asatu, «Ibraawetuu adaanne tooraa k'os's'oppino» geedda diraw, Israa'eeliyaa biittaa ubbaan birataa k'os's'iyaawe beettibeenna.

²⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay barenttu maraashaa s'eeraa, goma, kalttaanne baac'aa poshissanaw Piliss's'eema asatuwaakko biino.

²¹ Maraashaa s'eeraanne shalkkiyaa poshissanaw hosppun giraame dees'iyaa biraa k'ans's'iino; kalttaa, gomaanne p'ils's'uwa poshissanaw hewoo bagga k'ans's'iino.

²² Hewaa diraw, Saa'oolannanne Yoonataannan de'iyaa asaa ubbaa kushiyan olaa gallassi toorayenne mashshay baawa; shin Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataannaw de'ee.

²³ Piliss's'eematuwaa c'uguu Mikimaasa pinuwaa baanaw kesseedda.

14

Yoonataani Piliss's'eematuwaa Bolla Woraajjeedda

¹ Itti gallassi Saa'oola na'ay Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; hefintsa baggan de'iyaa Piliss's'eematu shiik'k'eedda sa'aa ane boytte» yaageedda. Shin bare aawoo ha yewuwaa odibeenna.

² He wode Saa'ooli Gib'aa matan Migiroonan, roomaanne geetettiyya mitsaa garssan de'ee. Aanana usuppun s'eetu asatuunne

³ eefuudiyaa mayyeedda k'eesii, Akiiyi de'iino. Akiiyi Ikaabooda ishaanne Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Seelon Med'inaa Godaa k'eese gideedda Eeliya na'ay Piinihaasi yeleddawaa. Yoonaataani bi kichcheeddawaa Asay eribeenna.

⁴ Yoonataani Piliss's'eematuus shiik'k'eedda sa'aa gakkanaw pinnanaw k'oppiyaa pinuwaassi laa"u baggaanakka s'eeray s'in"i geedda wolk'k'aama zaallatu de'iino; ittuwaa suntsay Bodees'a; laa'entsuwaa suntsay Seena.

⁵ Zaallatuwaappe ittuu pinniyaasaa huup'issa baggana Mikimaasaw sintsanna de'iyaa wode, ittuu k'ay gedissa baggana Gebaa'aw sintsanna de'ee.

⁶ Yoonaataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; ha k'as's'arettibeennawanttu shiik'k'eedda sa'aa ane hefintsa boytte. Ooni erii, Med'inaa Goday nu diraw ootsanenttonne; Med'inaa Goday daro asan gidina, guutsa asan gidina, ashshanawaa Aa diggiyaabay ayayenne baawa» yaageedda.

⁷ Aa ola miishshaa tookkiyaawe, «Neeni k'oppeeddawaa ubbaa ootsa; ba; ta kumentsaa wozanaappe taani neenana de'ay» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Yoonaataani, «Yaanooppe haaya; hefintsa asaakko pinniide, asan be'ettana.

⁹ Unttuntu nuuna, «Nuuni hinttenttukko baanaw hewan naagite» yaa-gooppe, nuuni de'iyaa sa'aan takkanaappe attina, unttunttukko bookko.

¹⁰ Shin unttuntu, «Haa nuukko pude kesite gooppe, nuuni pude kessana; ayaw gooppe, hewe Med'inaa Goday unttunta nu kushiyan aatsiide immeeddawoo nuw malaataa gidana» » yaageedda.

¹¹ Yaatina, laa"atuukka Piliss's'eematuwaa geesotuwaa barentta besseed-dino. Piliss's'eematuus, «Be'ite! Ibraawetuu barenttu k'osetteedda ollaappe zuummiide kesiino» yaageeddino.

¹² Hewaappe asatuu Yoonaataanne ola miishshaa tookkiyaawaa s'eegiide, «Haa nuukko pude kesite; nuuni hinttentta bessana» yaageeddino.

Hewaa diraw, Yoonaataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Taana kaalaade ha pudetsaa kesa. Med'inaa Goday unttunta Israa'eeliyaa kushiyan aatsiide immi diggeedda» yaageedda.

¹³ Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa kaaletsiide, gediyaaninne kushiyan hambburuuc'iide pudetsaa kesseedda. Piliss's'eematuus Yoon-aataana kushiyan kunddeeddino; Aa ola miishshaa tookkiyaawe kaalli kaalliide unttunta wod'eedda.

¹⁴ He koyro woraajjuwaan Yoonataaninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe itti goshsha gaden laatamu gidiyaa asaa wod'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiwaan, gas'aa biittan de'iyaa Piliss's'eema asatuu dagam-meeddino; k'oppenawaa oliyaawanttunne heeraan de'iyaa olanchchatuu yashshaw kokkoreeddinno. Biittaykka k'aas's'eedda; hewenne, S'oossaappe kiitetteedda dagamaa.

Piliss's'eematuwaa S'oonettussaa

¹⁶ Saa'ooli Biiniyaama biittan, Gib'an wotseedda wochchiyaa asatuu s'eelliide, Piliss's'eema olanchchatuu yaana haana piskki giide laalet-tiyaawantta be'eeddino.

¹⁷ Yaatina, Saa'ooli barenana de'iyaa asatuwaa, «Ane olanchchatuwaa shiishshite; nu giddoppe ooni beeddinontto be'ite» yaageedda. Unttuntu shiishshiide paydiyaa wode, Yoonaataaninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe baynaawaa be'eeddino.

¹⁸ Saa'ooli k'eesiyaa Aakiya, «S'oossaa oochchanaw ane eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda. He wode Aakii Israa'eeliyaa asaa sintsan eefuudiyaa mayyee.

¹⁹ Saa'ooli k'eesiyaana haasayishin, Piliss's'eematuwaa heeraan walasay dari dari beedda. Hewaa diraw, Saa'ooli k'eesiyaa, «Eefuudiyaappe ne kushiya kessa digga» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Saa'oolinne Aa Asay ubbay shiik'iide, olaa beeddino. Piliss's'eema asatuu ubbay shabbirettiide, barenttu mashshaan ittuu ittuwaa busakkiidde de'iyaa wantta demmeeddino.

²¹ Kase Piliss's'eema asatuwaana de'iidde, untuntunna pude untunttu shiik'k'eedda sa'aa beedda. Ibraawatuukka untuntta aggiide, Saa'oolannanne Yoonataannanne de'iyaa Israa'eeliyaa asan gaketeeeddino.

²² Efireema gezziyaan k'osetti utteedda hara Israa'eelatuukka Piliss's'eematu bak'atiidde de'iyaa waa siseeddino. Untunttukka yederssuwaa uukkiyaa asan gaketeeeddino.

²³ Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa ashsheeda. Beeti-Aweena katamaappe hefintsa gakkanawukka olay oletteedda.

Olaappe Simmina Haneeddabatuwaa

²⁴ He gallassi Israa'eeliyaa asatuu koshaan labbaneeddino; ayaw gooppe, Saa'ooli asaa, «Sa'ay k'ammennan de'ishiinanne taani ta morkketoo haluwaa kesennaan de'ishshin, k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide asaa c'aak'uwaan k'achcheeda. Hewaa diraw, olanchchatuwaappe k'umaa doonaakko shiishsheedda Asay ooninne baawa.

²⁵ Olanchchatuu ubbay ubbaanna wora giddo geliyaa wode, sa'aan eessay de'ee.

²⁶ Untunttu wora gidдон eessay goggiyaawaa be'eeddino; shin c'aak'uwaa yayyeedda diraw, itti asayne bare kushiya doonaakko shiishshibeenna.

²⁷ Shin Yoonataani bare aawuu asaa c'aak'uwaan k'achcheeddawaa sibienna. Hewaa diraw, bare kushiyan de'iyaa s'am"aa s'eeraa ililuwaan yeddi kessiide, laac'c'eedda; Aa ayfii dooyetteedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuwaappe ittuu Aa, «Ne aawuu olanchchatuwaa ubbaa, «Hachchi k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide, c'aak'uwaan k'achchi wotseedda; Asay ubbay labbaneeddawe hawaassa» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Yoonataani hawaadan yaageedda; «Ta aawuu biittaw meto med'd'eedda. Taani ha eessaappe laafa laac'c'ina ta ayfii ay keeshshaa dooyetteeddentto be'a.

³⁰ Asay bare morkkatuwaappe omoodeeddawaappe hachche meeddabaa gidintto, ayba lo"ee shin; untunttu wod'ana Piliss's'eematuwaa payduukka ay keeshshaa daranawaa shin» yaageedda.

³¹ He gallassi Israa'eeliyaa asatuu Mikimaasappe Ayaaloona gakkanaw, Piliss's'eematuwaa shoc'i simmiide daabureeddino.

³² Untunttu omooduwaa gawuhayiide, dorssatuwaa, miizzatuwaanne maratuwaa akkeeddino; biittan c'oo shukkiide, suutsaanakka meeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan, itti Asay Saa'oola, «Be'a; Asay suutsaanna de'iyaa ashuwaa miidde, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsee» yaageedda.

Hewaappe guyye I untunttu, «Hinttenttu nagaraa ootseeddita; wogga shuchchaa ellekka haa taakko gondorssite» yaageedda.

³⁴ Zaaretsiidekka, «Kesiidde asaa giddo biite; untunttu hawaadan yaagite; «Huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu booraanne dorssaa taw haa akkiide yiite;

yaatiide hawaan wogaadan shukkiide miite. Suutsaanna de'iyaa ashuwaa miide, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsoppite» yaaga» yaageedda.

Hewaa diraw, he gallassi k'amma asatuu ubbay bare booraa booraa ahiide, yaan shukkeeddino.

³⁵ Saa'ooli he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; S'oossaw yarshshiyaa sa'aa I gimbbishin, hewe aw koyruwaa.

³⁶ Saa'ooli, «Ha k'ammaana duge Piliss's'eematuwaa kaalliide ane boytte; sa'ay wonttana gakkanaw, untunttuwaa ubbaa bonk'k'oytte; untunttakka ittuwaanne ashshenan wod'oytte» yaageedda.

Untunttu, «Eeno, neena lo"eeddabaa ubbaa ootsa» yaagiide zaareeddino.

Shin k'eesii, «Ane hawaan S'oossaa oochcheetto» yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, Saa'ooli S'oossaa, «Piliss's'eema asatuwaa kaalaade boo? Neeni untuntta Israa'eelatu kushiyan aatsaade immanii?» yaagiide oochcheedda. Shin he gallassi S'oossay aw odibeenna.

³⁸ Yaatina Saa'ooli, «Olanchnatuwaa kaappatoo, ubbay haayite; hachche ayba nagaray oosetteeddenttonne ane k'oriide demmoytte.

³⁹ Israa'eeliyaa ashshiyaa Med'inaa Goday ero! Ta na'aa Yoonataana gidooppenne, hayk'k'anaw besse» yaageedda. Shin asaappe itti urayenne k'aalaa k'aattibeenna.

⁴⁰ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttenttu ubbaykka ya baggan ek'k'ite; taaninne ta na'aa Yoonataani ha baggan ek'k'ana» yaageedda.

Hewaappe guyye asatuu, «Eeno, neena lo"owaa ootsa» yaageeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa, «Taw likke zaaruwaa imma» yaagiide woosseedda. Saamay Saa'oola bol-lanne Yoonataana bolla wod'd'ina Asay geeyeedda.

⁴² K'ay Saa'ooli, «Ta bollanne ta na'aa Yoonataana bolla yeggite» yaageedda. Hewaappe guyye saamay Yoonataana bolla wod'd'eedda.

⁴³ Saa'ooli Yoonataana, «Ane neeni ootseeddawaa oda» yaageedda.

Yoonataani, «Taani guutsa eessaa ililuwaa ta s'am"aa s'eeraappe laac'c'aad. Hekko taani hawaan de'ay; taani hayk'k'ana» yaageedda.

⁴⁴ Saa'ooli hawaadan yaageedda; «Yoonataanaa, neeni hayk'k'ana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaageedda.

⁴⁵ Shin Asay Saa'oola, «Yoonataani, Israa'eeliyaw ha wolk'k'aama s'oonuwaa aheedawe hayk'k'anee? Hewe ubbakka hanenna! De'uwaa Med'inaa Goday ero! Aa huup'yaappe itti binnaanayenne biittan wod'd'enna; ayaw gooppe, I hachche hawaa S'oossaa maaduwaan ootseedda» yaageeddino. Yaatiide Asay Yoonataana ashshina, I hayk'k'ennan atteedda.

⁴⁶ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaawaa aggeeda; untunttu barenttu gadiyaa simmeeddino.

Saa'oola Kawutetsaanne Aa Soo Asaa

⁴⁷ Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla kaate gidowaappe guyyiyaan, ubbaa ellekka de'iyaa bare morkkatuwaa oleedda; hewanttukka: Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Eedoomatuwaa, S'ooba kaatetuwaanne Piliss's'eema asatuwaa. Bare beedda sa'aan ubbaan s'ooneedda.

⁴⁸ I minniide oletteedda; Amaaleek'a asatuwaa s'ooneedda; Israa'eeliyaa asaa bonk'k'iaawanttu kushiyaappe ashsheeda.

⁴⁹ Saa'oola attuma naanay Yoonataana, Yishiwiinne Malkkishuu'a; aw bayira naatti suntsay Meraabo; teefa naatti suntsay Miikaalo.

⁵⁰ Aa machata Ahima'aas'a naatto Ahino'aamo. Aa olanchchatuu gada-away Aa aawuwaa ishaa Neera na'aa Abaneera.

⁵¹ Saa'oola aawuwaa K'iisinne Abaneera aawuwaa Neeri Abii'eela naanaa.

⁵² Saa'ooli de'eedda laytsaa ubbaan Piliss's'eema asatuwaana suulo olaa olettiide de'eedda. Mino asaa woy s'ala asaa demmeedda wode ubbaan, I he uraa bare olanchchatuwaan gujee.

15

Saa'ooli Amaaleek'a Asaa Bolla Dentseedda Olaa

¹ Sammeeli Saa'oola, «Bare asaa Israa'eeliyaa bolla neeni kaatetanaaddan okkanaw Med'inaa Goday kiitteeddawe taana; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa.

² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eelatu Gibs'eppe kesiide yiyaa wode Amaaleek'a asatu ogiyaan untuntunna ek'etteedda diraw, taani Amaaleek'a asatuwaa murana.

³ Ha"i ba; Amaaleek'a asatuwaa shoc'a; untunttoo de'iyawaa ubbaa ubbaanna d'ayssa; untuntta ashshoppa; untuntta mac'c'awaa attumawaa, d'ammiyaawaa k'uc'c'iyawaa, miizzaa, dorssaa, gaaluwaanne hariyaa wod'a» yaagee» yaageedda.

⁴ Saa'ooli asaa s'eegiide, S'eleema giyaa sa'aan paydiyaa wode Israa'eeliyaa laa"u s'eetu sha"a; Yihudaappe tammu sha"a Asay de'ee.

⁵ Saa'ooli Amaaleek'atuwa katamaa biide, itti zanggaaraa gidдон geemetti utteedda.

⁶ Saa'ooli K'eena asatuwaa, «Taani hinttentta Amaaleek'a asatuwaana it-tippe d'ayssenna mala, denddite! untunttu giddoppe kesite! Hawaappe kichchite! Ayaw gooppe, Israa'eelatu Gibs'eppe kesiya wode, hinttenttu untuntta ubbaw loytsi dees'a» yaageedda. K'eena asatu Amaaleek'a asatuwaa giddoppe kesiide beeddino.

⁷ Saa'ooli Amaaleek'a asatuwaa Hawiilappe doommiide, Gibs'e sintsan de'iyaa Shura gakkanaw shoc'eedda.

⁸ Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga pas'a de'ishshin, Saa'ooli omoodeedda; Aa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'i wursseedda.

⁹ Shin Saa'oolinne Aa olanchchatuu, Agaaganne ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaa, miizzatuwaa, bolttiboltta maratuwaa, galotuwaanne hara lo"obatuwaa ubbaa ashsheddinno; untunttu hawantta ubbaanna wod'i wurssanaw dosibeykkino; shin untunttu laafabaanne kad'eteeddawaa ubbaanna d'aysseeddino.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidiyaawaa S'oossay Is's'eedda

¹⁰ Med'inaa Godaa k'aalay Sammeelakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹¹ «Taani Saa'oola kaatiyaa kesseeddawoo kayyottay; ayaw gooppe, Saa'ooli taana kaalliyaawaa aggeeda; ta azazuwaa ootsibeenna» yaageedda. Hewaappe guyye Sammeeli metooteedda; he k'amma kumentsaa Med'inaa Godaakko waasseedda.

¹² Wontta guuran Sammeeli denddiide, Saa'oolanna gaketanaw beedda; shin Asay aw, «Saa'ooli K'armmeloosa katamaa beedda; yaan barena hassayissiyaa hawulttiyaa esseedda; hewaappe simmiide, Gelggala wod'd'eedda» yaagiide odeedda.

¹³ Sammeeli Saa'oolakko gakeedda; Saa'ooli Sammeela, «Med'inaa Goday neena anjjo; taani Med'inaa Godaa azazuwaa ootsaad» yaageedda.

¹⁴ Shin Sammeeli Saa'oola, «Ha taani sisiyaa dorssaa waasuunne miizzaa waasuu ayee?» yaageedda.

¹⁵ Saa'ooli, «Olanchchatuu hawantta Amaaleek'atuwaappe aheeddino; untunttu Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshanaw, ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaanne miizzatuwaa ashsheddinno; shin haratuwaa muliyaakka d'aysseeddo» yaageedda.

¹⁶ Sammeeli Saa'oola, «Ane ek'k'a; Med'inaa Goday zino k'amma taw odeeddawaa taani new oday» yaageedda.

Hewaappe guyye Saa'ooli, «Oda» yaageedda.

¹⁷ Sammeeli Saa'oola yaageedda; «Neeni neena s'eellina guutsa gidoopenne, Israa'eeliyaa zaretoo kaatiyaa gidabeykkii? Israa'eeliyaa bolla kaate-tana mala, Med'inaa Goday neena okkeedda.

¹⁸ S'oossay neena, «Baade Amaaleek'a asatuwaa iitatuwaa ubbaanna d'ayssa; untunttu wurana gakkanaw untuntta ola» yaagiide kiitteedda.

¹⁹ Yaatina, ayaw Med'inaa Godaw azazettabeykkii? Ayaw omoodoo yaare-taade Med'inaa Godaa S'oossaa sintsan iitabaa ootsaaddii?» yaageedda.

²⁰ Saa'ooli, «Taani Med'inaa Godaa k'aalaw azazettaaddi! Med'inaa Goday taana kiitteeddawaadan baad; Amaaleek'a asatuwaa wod'a wurssaad; untunttu Kaatiyaa Agaaga ahaad.

²¹ Shin olanchchatuu omooduwaappe dorssaanne miizzaa ubbaappe lo"iyaawantta, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, Gelggalan yarshshanaw akki-ide yeeddino» yaageedda.

²² Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday bare k'aalaw azazettiyaawaan nashettiyaawaa keeshshaa s'uuggiyaa yarshshuwaaninne imotaan nashet-tii? Be'a; azazettiyaawe yarshshiyaawaappe aad'd'ee; k'ay sisiyaawe dorssaa mod'd'uwaappe aad'd'ee.

²³ Ayaw gooppe, d'ibiyaawe shareechchiyaa nagaraa mala; k'ay otoret-tiyaawe eek'aw goynniyaa itatetsaa mala. Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, I neeni kaatiyaa gidiyaawaa is's'eedda» yaageedda.

²⁴ Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Godaa aza-zuwaanne ne k'aalaa toochchaad. Taani asaw yayyeedda diraw, untunttu geeddawaa ootsaad.

²⁵ Hay ta nagaraa atto gaarikkii; taani Med'inaa Godaw goynnana mala, taananna Gelggala denddarkkii» yaageedda.

²⁶ Sammeeli Saa'oola, «Taani neenana simmaade biikke! Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Goday is's'eedda» yaageedda.

²⁷ Sammeeli Saa'oola matappe baanaw denddina, Saa'ooli Aa mayuwaa mac'araa oyk'k'ina mayuu peed'eteedda.

²⁸ Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa kawutetsaa neeppe peed'iide neeppe lo"iyaa ne shooroo immeedda.

²⁹ Israa'eeliyaa Bonchchuu worddotenna, woy bare k'ofaa laammenna; ayaw gooppe, bare k'aalaa laammanaw I asaa gidenna» yaageedda.

³⁰ Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; shin ta gadiyaa c'imatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan hay taana kawushshopparkkii; taani Med'inaa Godaw, ne S'oossaw goynnanaadan, neeni taananna denddarkkii» yaagiide zaareedda.

³¹ Hewaa diraw, Sammeeli Saa'oolanna ittippe Gelggala beedda; Saa'ooli Med'inaa Godaw goynneedda.

³² Hewaappe guyyiyaan Sammeeli, «Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga taakko ahite» yaagiide azazeedda.

Agaagi kokkoriidde Sammeelakko yeedda; «Tumu hayk'k'u hawaadan c'ammii!» yaageedda.

³³ Sammeeli Agaaga, «Ne mashshay mac'c'awantta mela ashshowaadan, ne daayakka mac'c'awanttu gidдон mela attana» yaageedda. Sammeeli Agaaga Med'inaa Godaa sintsan Gelggalan siifeedda.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda; Saa'olekka bare soo Gib'aa beedda.

³⁵ Sammeeli hayk'k'ana gakkanaw, Saa'oola be'anaw simmiide laa'entso bibeena; giddooppene, Sammeeli Saa'oola diraw yeekkeedda. Saa'oola Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddawoo Med'inaa Goday kayyotteedda.

Daawitanne Saa'oola

16

(16:1–30:31)

Daawite Doorettiide Kaatiyaa Gidanaw Oketteedda

¹ Med'inaa Goday Sammeela, «Israa'eeliyaa bolla I kaatiyaa gidenna mala, taani is's'akichcheedda Saa'oola diraw, neeni awude gakkanaw yeekkay? Ane kac'iyaa zayitiyaa kuntsaade kesa; taani neena Beetaliheemiyaa Isseyakko kiittay; kaatiyaa gidana mala, taani Aa naanatuwaa giddoppe ittuwaa doora wotsaad» yaageedda.

² Sammeeli, «Taani waanaade boo? Saa'ooli sisiide taana wod'ana» yaageedda.

Med'inaa Goday Sammeela, «Ussatto ittinno akka baade, «Taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad» yaaga.

³ Isseyakka yarshshuwaa sa'aa s'eesa. Neeni ootsanabaa taani neena bessana; taani new odiyaawaa taw okka» yaageedda.

⁴ Sammeeli Med'inaa Goday odeeddawaa ootseedda; Beeteleeme beedda. Beeteleeme katamaa c'imatuu kokkoriidde aanana gaketeeddino. Unttuntu Aa, «Neeni sarotetsaw yaad?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Sammeeli, «Ee; sarotetsaw yaad; taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad; hinttenttukka geeyite; yaatiide taananna yarshshuwaa sa'aa dend-dite» yaageedda; k'ay Isseyanne Aa naanaa geeshshiide, yarshshuwaa sa'aa untuntta s'eeseedda.

⁶ Unttuntu yarshshuwaa sa'aa gakkiiyaa wode, Sammeeli Isseyaa na'aa Eli'aaba be'iide, «Tumuppe Med'inaa Goday okkiyaawe hawaan Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eedda» yaagiide k'oppeedda.

⁷ Shin Med'inaa Goday Sammeela, «Aa malaa woy Aa geesaa adussatetsaa s'eelloppa; taani Aa is's'aad. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday Asay s'eelliaawaadan s'eellikke; Asay deemuwaa s'eellee; shin Med'inaa Goday wozanaa s'eellee» yaageedda.

⁸ Isseyi Abinaadaaba s'eesiide, Sammeela sintsa aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda.

⁹ Yaatina, Isseyi Shaama aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda.

¹⁰ Hewaadan ootsiidde, Isseyi bare naanaa laappunuwaa Sammeela sintsa aatseedda; shin Sammeeli Isseyaa, «Med'inaa Goday hawantta dooribeenna» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, I Isseyaa, «New de'iyaa naanay hawanttu s'alaleeyye?» yaagiide oochcheedda.

Isseyi, «Ubbaappe teefa na'ay atteedda; shin I dorssatuwaa heemmee» yaageedda.

Sammeeli, «Kiittaade Aa ahissa; I yaana gakkanaw nuuni yarshshokko» yaageedda.

¹² Isseyi kiittiide, na'aa ahiseedda; he na'ay arssa; ayfiyaana lo"iyaa malaa lo"a.

Med'inaa Goday Sammeela, «Dendda ek'k'aade okka; hawe Aa» yaageedda.

¹³ Sammeeli kac'iyaa zayitiyaa akkiide, Aa ishatuu sintsan Daawita okkeedda. He gallassappe doommiiide, Med'inaa Godaa Ayyaanay Daawita bol-lan wolk'k'appe wod'd'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda.

Daawite Saa'oolaw Ootsee

¹⁴ Med'inaa Godaa Ayyaanay Saa'oolappe shaaketeedda; Med'inaa Go-daappe kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola un"etseedda.

¹⁵ Saa'oola k'oomatuu Aa, «S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena un"etsee.

¹⁶ Nu goday diitsaa loytsi diis's'iyaa asaa koyana mala, bare k'oomatuwaa, hawaan de'iyaa wantta azazo. S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay neena oyk'k'iyaa wode, he bitani diitsaa diis's'ana; I diis's'ina new keekana» yaageeddino.

¹⁷ Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa koyiide, taw akkiide yiite» yaageedda.

¹⁸ K'oomatuwaappe ittuu Saa'oola, «Be'a; Beetaliheemiyaa Isseyaw diitsaa loytsiide diis's'iyaa itti na'ay de'ee. He na'ay s'alanne tooranchcha asaa; haasayaw c'inc'c'anne malaa lo"a asaa; k'ay Med'inaa Goday aanana ittippe de'ee» yaageedda.

¹⁹ Yaatina, Saa'ooli Isseyakko kiittiide, «Ne dorssaa heemmiyaa ne na'aa Daawita taw yedda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Isseyi ukitsaa, ogoruwaa woyniyaa eessaanne galo dorssaa mara ittuwaa hariyaan c'aaniide, bare na'aa Daawitana Saa'oolaw yeddeedda.

²¹ Daawite Saa'oolakko yeedda; Aa kiitan geleedda. Saa'ooli Daawita loytsi doseedda; Daawite Saa'oolaw ola miishshaa oyk'k'iyawaa gideedda.

²² Yaatina, Saa'ooli Isseyaw, «Daawite taw ootsiidde gam"ishsho; taani Aa dosaad» yaagiide kiitteenne.

²³ Hewaappe simmina, S'oossaappe kiitetteedda iita ayyaanay Saa'oola oyk'k'iyaa wode ubbaan, Daawite diitsaa akkiide bare kushiyan diis's'e; iita ayyaanay Aa yeddiyaa diraw, Saa'oolaw keekeenne I pas'ee.

17

Daawitanne Gooliyaada

¹ Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa Yihudaan de'iyaa Sookko geetettiyaa sa'aa olaw shiishsheeddino; Sookoppenne Azeek'appe gid-duwaan de'iyaa Efess's'amiima geetettiyaa itti sa'aan shiik'i utteeddino.

² Saa'oolinne Israa'eelatu Eela geetettiyaa zanggaaraan shiik'i utteeddino; Piliss's'eema asatuwaana olettanaw salppiyaan keseeddino.

³ Piliss's'eema olanchchatuu itti deriyaan salppina, Israa'eelatuukka hara deriyaan salppeeddino; untuntuu laa"uwaa zanggaaray shaakkee.

⁴ Gaate kataman de'iyaa, Gooliyaada geetettiyaa itti tooraa k'ara bitanii Piliss's'eematuu shiik'eedda sa'aappe yeedda; Aa geesay usuppun wad'anne takkaad'e.

⁵ I ishatamanne laappun kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataa kootiyaa mayyeedda; k'ay nahaasiyaa birataa k'op'iyaa bare huup'iyaan wotseedda.

⁶ Nahaasiyaa birataa gambbaaliyaa bare gediyaan aatseedda; bare hashiyaan nahaasiyaa birataappe k'os'etteedda s'ink'k'aa tookeedda.

⁷ Aa bodiyaa toomay shemayinniyaa wonddarashiyaa keeshshaa; bodiyaa ayfii laappun kiilo giraame dees'ee; gondalliyyaa tookkeedda itti bitanii Aa sintsan hamettee.

⁸ Gooliyaade ek'k'iide, k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa olanchchatoo hawaadan yaagiide c'EEK'k'eedda; «Hinttenttu waanana giide olaw salppeedditee? Taani Piliss's'eema asaa gidikkittaa? K'ay hinttenttu Saa'oola k'oomatuwaa gidikkitee? Ane hinttenttu giddoppe itti asaa doorite; he bitanii taakko wod'd'o.

⁹ He bitanii taananna olettiide taana wod'ooppe, nuuni hinttenttu k'oomatuwaa gidana; shin taani Aa s'oonade wod'ooppe hinttenttu nu k'oomatuwaa gidananne nuw moodetana» yaageedda.

¹⁰ K'aykka he Piliss's'eeme bitanii, «Taani hachche Israa'eeliyaa olanchchatuwaa naassay; taw itti asaa immite; ane laa"u oletteetto!» yaageedda.

¹¹ Saa'oolinne Israa'eelatu Piliss's'eemiyaa k'aalaa sisiide, yeellateeddi-nonne daroppe yayyeeddino.

¹² Daawite Yihudaa gadiyaan Beeteleheemen de'iyaa Efiraataa Isseya na'aa. Isseyaw hosppun attuma naanay de'iino; Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wode, Isseyi loytsi c'imeeddanne daro de'eedda asaa.

¹³ Isseya attuma naanay bayiratiyaawanttu heezzatuu Saa'oola kaalliide olaa beeddino; olaa beedda Aa heezzu naanatuwaa sunsay hawaa; bayiray Eli'aaba; teefay Aminaadaaba; heezzentsuu Shaama.

¹⁴ Daawite naanatuwaa ubbaappe teefa. Bayira heezzu naanay Saa'oola kaalleeddino;

¹⁵ shin Daawite bare aawuwaa dorssatuwaa heemmanaw Saa'oola mataappe Beeteleeme simerettee.

¹⁶ He Piliss's'eemi oytamu gallassaa guuranne omarssi yiide, Israa'eelatuwaa naassee.

¹⁷ Itti gallassi Isseyi bare na'aa Daawitaw hawaadan yaageedda; «Ha s'iis'etteedda tishaappe tammu kiilo giraamiyaanne ha tammu ukitsuatuwaa akkaade, ne ishato afaade ne ishato shiik'eedda sa'aa ellekka gatsa.

¹⁸ Ha tammu nukaa pilatuwaakka untunttu shaalak'aw afa; ne ishato waan de'into be'aade, untunttu saro de'iyaaawoo malaataa untuttuppe akkaade ya.

¹⁹ Kaatiyaa Saa'ooli, ne ishato waanne Israa'eeliyaa Asay ubbay, Piliss's'eema asatuwaana olettiide, Eela Zanggaaraan de'iino» yaageedda.

²⁰ Daawite wontta guuraanna dendiide dorssaa wudiyaa hara asaa hentsiide, Isseyi azazeeddawaa c'aani akkiide beedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide gammamiidde olaw salpishin, Daawite gakeedda.

²¹ Israa'eeliyaa asatuunne Piliss's'eema asatuu ittuu ittuwaakko s'eelliide salppeeddino.

²² Daawite bare aheedda miishshaa shink'k'aa naagiyaawaa kushiyan wotsiide, olaa salppiyaa wos's'i biide, bare ishato waa saroteedda.

²³ Daawite bare ishato waanna haasayishin, Gaateppe yeedda tooraa k'aray, Piliss's'eemiyaa Gooliyaade bare salppiyaappe gas'aa kesiide, haroodewaadankka Israa'eelatuwaa naasseedda; I naassiyaawaa Daawite siseedda.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay ubbay he bitaniyaa be'eedda wode, loytsi yayyiide aappe bak'attedino.

²⁵ Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa, «Ha kesiya bitaniyaa be'eedditee? I tumuwaappe Israa'eeliyaa naassanaw kesseedda! Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw Kaatiyaa Saa'ooli daro ak'uwaa immana; k'ay bare naattokka aw immana; Aa aawuwaa golliyaa Asay Israa'eelan kaatiyaa giiraakka giireenna» yaageeddino.

²⁶ Daawite bare matan ek'k'eedda asaa, «Ha Piliss's'eemiyaa wod'iide, ha yeellaa Israa'eeliyaappe k'uc'c'iyaa uraw ayay oosettanee? Ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eemi, de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naassiyaawe I oonee?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ Shin untunttu Aa, «Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw hawe hawe oosettana» yaagiide kasewaadankka aw zaareeddino.

²⁸ Daawite asaana haasayaawaa Aa ishay ubbaappe bayiray Eli'aabi sisiide, Daawita bolla hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; «Neeni ha sa'aa ayaw yaad? He amareeda dorssatuwaa woran oonana yeggaad? Ne otoruwaanne ne wozanaa itatetsaa taani eray; neeni olaa be'anaw yaadda» yaageedda.

²⁹ Daawite, «Taani ha'i ay ootsaadditaa? Haray attooppe haasayanawukka danddaykkitaa?» yaageedda.

³⁰ Daawite bare ishaa aggiide, hara asaakko simmiide, kasewaadankka oochcheedda; Asay aw kasewaadankka zaareedda.

³¹ Daawite haasayeeddawaa siseedda asatuu Saa'oolaw odeeddino; Saa'ooli Daawita s'eesisseedda.

³² Daawite Saa'oola, «Ha bitaniyaa gaasuwaan O wozanaykka yayoppo; taani ne k'oomay baade, ha Piliss's'eemiyanna olettana» yaageedda.

³³ Saa'ooli Daawita, «Ha Piliss's'eemiyanna neeni olettanaw danddayakka; ayaw gooppe, neeni na'aa; shin na'atetsaappe doommiide, I olettiide dic'c'eedda asaa» yaageedda.

³⁴ Shin Daawite Saa'oola, «Taani ne k'oomay ta aawuwaa dorssatuwaa heemmay; gaammuu woy Babbantsaa malatiyaa do'ay yiide wudiyaappe dorssaa oyk'k'iyaa wode,

³⁵ Aa kaallaade taani baade Aa doonaappe wotsa akkay; taakko simmiyaa wode, buuchchaa oyk'k'aade, shoc'a wod'ay.

³⁶ Taani ne k'oomay gaammuwaanne babbantsa wod'aad; ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eemi de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naasseedda diraw, ikka untunttuppe ittuwaadan hanana.

³⁷ Gaammuwaanne babbantsa s'uguntsaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ha Piliss's'eemiyaa kushiyaappekka ashshanawaa» yaageedda.

Saa'ooli Daawita, «Ba; Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare mayuwaa Daawita mayzeedda; Daawita huup'iyaan nahaasiyaa birataa k'op'iyaa wotseedda; nahaasiyaa birataa kootiyaakka Daawita mayzeedda.

³⁹ Daawite bare ola mayuwaa bolla mashshaa danc'c'eedda; hametti be'eedda; shin danddayibeenna; ayaw gooppe, hewaa malaa mayuwaa mayyi erenna.

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola, «Taani hawaa mala mayuwaa mayyaade meezetabeenna diraw, hawaana baanaw danddaykke» yaagiide ola mayuwaa ubbaanna k'aareedda.

⁴⁰ Daawite bare hentsaa gatimaa oyk'k'iide, shaafaappe muyla shuchchaa ichcheshatuwaa mas'i akkiide, bare k'arc'c'iituwan yeggeedda; bare yamb-barshshaa oyk'k'iide, Gooliyaadekko mateedda.

⁴¹ Gooliyaadekka Daawitakko shiik'i shiik'iide matattedda; gondalliyaa tookkiyaa bitanii Aa sintsan de'ee.

⁴² I Daawita tishshi ootsi s'eelliide, Daawite na'aa gideeddawaanne malaa lo"anne arssa giddeeddawaa be'iide kad'eedda.

⁴³ Daawita, «Neeni gatimaa oyk'k'aade ta bolla yaanaw, taana kanaa gaadiyye?» yaageedda; bare s'oossatuwaa suntsan Daawita shek'k'eedda.

⁴⁴ I k'aykka Daawita, «Haaya; taani ne ashuwaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo immana» yaageedda.

⁴⁵ Daawite Piliss's'eemiyaa, «Neeni mashshaa, bodiyaanne s'ink'k'aa oyk'k'aade ta bolla Iyyaasa; shin taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan, neeni naasseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu S'oossaa suntsan ne bolla yay.

⁴⁶ Hachche Med'inaa Goday neena ta kushiyan aatsi immana; taani neena shoc'ana; ne k'ood'iyaa akka muuc'a olana. Piliss's'eema olanchchatuwaa anhaa saluwaa kafotuwawunne sa'aa do'atoo taani hachche immana; yaatina, Israa'eelan S'oossay de'iyawaa sa'aan de'iyaa Asay ubbay erana.

⁴⁷ Med'inaa Goday bare asaa ashshanaw tooraa woy mashshaa koyenawaa hawaan shiik'eedda Asay ubbay erana; ayaw gooppe, olay Med'inaa Godaawaa. I hinttentta ubbaa nu kushiyan aatsi immana» yaageedda.

⁴⁸ Piliss's'eemi denddiide biide, Daawitana olaa gaketanaw shiik'eedda wode, Daawite olettiiyaa olaw ellekka wos's'eedda.

⁴⁹ Daawite bare k'arc'c'iitiiyaa giddo kushiya yeddiide, itti shuchchaa akkiide yambbarshshan wotsiide yambbariide, Piliss's'eemiyaa deemuwaa c'addeedda. Shuchchay bitaniyaw deemuwaa giddo geleedda; yaatina, bitanii biittan guufanniide kunddeedda.

⁵⁰ Yaatiide Daawite Piliss's'eemiyaa yambbarshshaaninne shuchchaan s'ooneedda. Daawite bare kushiyan mashshay baynnan Piliss's'eemiyaa c'addiide wod'eedda.

⁵¹ Daawite wos's'iidde biide, Aa bolla kes ek'k'iide, Piliss's'eemiyaa mashshaa oyk'k'iide shookuwaa giddoppe shoddi akkiide, Aa k'ood'iyaa muuc'eedda.

Piliss's'eema asatuu barenttu tooraa k'aray hayk'k'eeddawaa be'eedda wode bak'attedino.

⁵² Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay denddiide waasiidde, Piliss's'eema asatuwaa Gaatenne Ek'iroona katamatuwaa penggetuwaa gatsanaashin yedersseeddino; Piliss's'eema asaa anhay Gaatenne Ek'iroona gakkanaw, Shaa'irayma afiyaa ogiyaan ubbaan kunddeedda.

⁵³ Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asatuwaa yederssi simmiide, untuntu shiik'eedda sa'aa bonk'k'eeddino.

⁵⁴ Daawite Piliss's'eemiyaa k'ood'iyaa Yersaalame aheedda; shin Piliss's'eemiyaa ola miishshaa bare dunkkaaniyaa gidдон wotseedda.

⁵⁵ Daawite Piliss's'eemiyaakko biishshin, Saa'ooli be'eedda wode, olanchchatuu kaappuwaa Abaneera, «Abaneera, ha wodallay O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Abaneeri Saa'oola, «Kawoo, ne shemppu ero taani Aa erikke» yaagiide zaareedda.

⁵⁶ Kaati zaariide, «Yaatooppe ha wodallay O na'enttonne ane oochchaade g akka» yaageedda.

⁵⁷ Daawite Piliss's'eemiyaa wod'iide simmeeddawaappe guyyiyaan, muuc'eedda Piliss's'eemiyaa huup'iyaa oyk'k'eedda saanna, Abaneeri Aa Saa'oola sintsa akkiide afeedda.

⁵⁸ Saa'ooli Aa, «Wodallaw, neeni O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Daawite, «Taani Beetaliheemiyaa ne k'oomaa Isseya na'aa» yaagiide zaareedda.

18

Daawitanne Yoonataana

¹ Daawite Saa'oolanna haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Saa'oola na'aa Yoonataani Daawitana daro mata dabbotetsaa med'd'eedda; Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'eedda.

² He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita barenana wotseedda; bare aawuwaa soo guyye simmennaan diggeedda.

³ Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'iyaa diraw, aanana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

⁴ Yoonataani bare mayyeedda kaabbaa k'aariide, bare ola mayuwaanna, bare mashshaanna, bare wonddaafiyaananne bare sak'k'iyaanna ittippe Daawitaw immeedda.

⁵ Saa'ooli kiitseedda ubbabaa Daawite poliide ootsiyaa diraw, Saa'ooli Daawita bare olanchchatuu giddon gadaawaa suntseedda; hewe asaa ubbaakka Aa olanchchatuwaakka nashechcheedda.

Saa'ooli Daawita K'anaateedda

⁶ Daawite Piliss's'eemiyaa Gooliyaada wod'ina Asay soo simmiyaa wode, mac'c'a Asay nashechchaa yetsaa yes's'iiddinne duriidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne diitsaa diis's'iidde, Kaatiyaa Saa'oola mokkanaw Israa'eeliyaa katamatuwaa ubbatuwaappe kesseedda.

⁷ Mac'c'awanttu duriidde,
«Saa'ooli sha"aa wod'eedda;

Daawite tammu sha"aa wod'eedda»
yaagiide yes's'eeddino.

⁸ Saa'ooli ha yetsay iitina, loytsi hank'k'etteedda; Saa'ooli bare k'ofaan, «Daawita, «Tammu sha"aa wod'eedda» giide, taana, «itti sha"aa wod'eedda» geeddino; yaatina, kawutetsaappe attina aw ayee atteedawe?» yaageedda.

⁹ He gallassaappe doommiide, Saa'ooli Daawita k'anaate ayfiyaan s'eelleedda.

¹⁰ Wonttetsa gallassaa iita ayyaanay S'oossaappe kiitettiide, Saa'oola oyk'k'eedda; Saa'ooli bare son elumetteedda. Daawite haroodewaadan diitsaa diis's'eedda; Saa'ooli tooraa bare kushiyan oyk'k'i utteeddawe,

¹¹ «Daawita godaana gatsaade sikkaad» giide tooraa s'onggeedda. Shin Daawite laa"u geedde aappe haleedda.

¹² Med'inaa Goday Saa'oola aggiide Daawitana de'iyaa diraw, Saa'ooli Daawitaw yayyeedda.

¹³ Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita bare sintsaappe haassiide, sha"a olanchchatoo kaappuwaa keseedda. Yaatina, Daawite bare c'itaa olan kaaletseedda.

¹⁴ Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaa diraw, I ootsiyaabay ubbay aw injeteedda.

¹⁵ Daawite ootsiyaabay ubbay loytsi injetiyawaa Saa'ooli be'iide, aw loytsi yayyeedda.

¹⁶ Shin Daawite untuntta olan kaaletsiyaa diraw, Israa'eelanne Yihudaa Asay ubbay Aa siik'eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Daawita, «Ta naatta bayirata Mer-aaba hannash; taani O new mache ootsaade immana; neeni mino asaa gida; yaataade Med'inaa Godaa olaa oletta» yaageedda. Saa'ooli bare

wozanaan, «Taani Aa bochchikke; Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Shin Daawite Saa'oola, «kaatiyaanna bollotanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee? Woy ta aawuwaa yaraykka Israa'eeliyaa asaa gidдон ayee?» yaageedda.

¹⁹ Shin Saa'oola naatta Meraaba Daawitaw imettiyaa wodii gakkina, Ma-hoola katamaappe yeedda, Adirii'eela geetettiyaa itti bitaniyaw imettaaddu.

Daawite Saa'oola Naatto akkeedda

²⁰ Gidooppenne, Saa'oola naatta Miikaala Daawita siik'aaddu; Saa'ooli hewaa sisiide nashetteedda.

²¹ I bare wozanaan, «Aw p'ire gidana malanne Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana mala, taani Miikaalo Daawitaw immana» yaagiide k'oppeedda. Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita, «Neeni taananna bollotanaw hawe new laa'entso kaac'aa» yaageedda.

²² K'aykka Saa'ooli bare k'oomatuwaa s'eesiide, «Kaatii neenan nashetteedda; Aa k'oomatuu ubbaykka neena dosiino; ha'i neeni kaatiyaanna bollota yaagiide s'uuran Daawitaw odite» yaagiide azazeedda.

²³ Unttuntu I geeddawaadanka Daawitaw odeeddino; shin Daawite unttuntu, «kaatiyaanna bollotanawe hinttenttoo laafabaa malatiiyye? Taani hiyyeessanne erettenna asaa» yaagiide zaareedda.

²⁴ Saa'oola k'oomatuu Daawite geeddawaa Saa'oolaw odeeddino.

²⁵ Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Daawitaw hawaadan yaagiide odite; «Kaatii bare morkkatuwaa haluwaa kessanaw s'eetu Piliss's'eema asatuwaa k'aaratuwaappe attina, neeppe hara c'ilooshshaa koyenna» yaagite» yaageedda. Saa'ooli hewaa geeddawe, «Daawite Piliss's'eematuwaa kushiyan hayk'k'o» giide k'oppeedda dirassa.

²⁶ Saa'oola k'oomatuu Saa'ooli geeddawaa Daawitaw odeeddino; kaatiyaanna bollotiyaawe Daawita nashechcheedda. Hewaa diraw, bullachchaa gallassay gakkanaappe kasetiide,

²⁷ Daawitenne Aa Asay denddiide beeddino; Piliss's'eematuwaappe laa'u s'eetu asaa wod'eeddino. Daawite kaatiyaanna bollotanaw he asatuwaa k'aaratuwaa ahiide, kawoo kumentsaa paydiide sheed'd'edda. Hewaa diraw, Saa'ooli bare naatto Miikaalo Daawitaw immeedda.

²⁸ Saa'ooli Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaawaanne Aa naatta Miikaala Daawita siik'iyaawaa ereedda.

²⁹ Hewaa diraw, Saa'ooli Daawitaw kasewaappe aatsiide yayyeedda. Saa'ooli bare de'uwa laytsaa ubbaan Daawitaw morkke gideedda.

³⁰ Piliss's'eeme kaappatuu olettanaw kesiyaawaa aggibeykkino; shin olaw kesseedda payduwaa ubbaan Saa'oola gadaawatuu ubbaappe s'oonuu haniyaawe Daawitessa; hewaa diraw, I eretteedda asaa gideedda.

19

Saa'ooli Daawita Yederssuwaa Doommeeedda

¹ Saa'ooli bare na'aa Yoonataanawunne bare k'oomatuwaa ubbaw, «Daawita wod'ite» yaagiide odeedda; shin Saa'oola na'ay Yoonataani Daawita loytsi siik'eedda.

² Hewaa diraw, Yoonataani Daawitaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawuu Saa'ooli neena wod'anaw koyee; wontti guura new naagetta; itti sa'aan k'osettaade de'ashsha.

³ Taani ta aabbuna baade, neeni k'osetteedda gaden ek'k'ana; taani nebaa aw odaadde, aappe siseeddabaa new odana» yaageedda.

⁴ Yoonataani Daawitewaa nashshiide, bare aawuwaa Saa'oola hawaadan yaageedda; «Kaatii bare k'oomaa Daawita naak'k'oppo; ayaw gooppe, I neena naak'k'ibeenna; I ootseeddabay neena loytsi go"eedda.

⁵ I Piliss's'eemiyaa wod'iyaa wode bare shemppoo k'arettibeenna. Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ubbaw wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda; hewaa be'aade neenikka nashetaadda. Yaatina, neeni geeshsha asaa naak'k'anaw ayaw k'oppay? Gaasuu baynnan Daawita wod'anaw ayaw koyay?» yaageedda.

⁶ Saa'ooli Yoonataani odeeddawaa sisiide, «Med'inaa Goday ero, taani Daawita wod'ikke» yaagiide c'aak'k'eedda.

⁷ Yoonataani Daawita s'eesiide, haasayeeddawaa ubbaa odeedda. Yaatiide Daawita Saa'oolakko aheedda; Daawite Saa'oolanna kasewaadankka de'eedda.

⁸ Hara olaykka denddeedda; Daawite kesiide Piliss's'eema asatuwaanna oletteedda; untuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'ina, untunttu Aa sintsaappe bak'attedino.

⁹ Hewaappe simmiide, Saa'ooli tooraa oyk'k'iide bare son utti de'ishshin, iita ayyaanay Med'inaa Godaappe kiitettiide Aa oyk'k'eedda. Yaatina, Daawite diitsaa diis's'ishin,

¹⁰ Saa'ooli Daawita godaana gatsiide Dantsanaw (oytsanaw) tooraa s'onggeedda; shin Daawite aappe haleedda; tooray godan ek'k'eedda. He gallassaa k'amma Daawite bak'atiide kessi akkeedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, «Daawita golliyaa naagiide, guura Aa wod'ite» yaagiide Saa'ooli asaa Daawita soo kiitteedda.

Yaatina, Daawita machata Miikaala, «Hachche k'amma neeni ne shempuwaa ashshana d'ayooppe, wontti hayk'k'aasa» yaagaadde Daawitaw odaaddu.

¹² Miikaala Daawita maskkootiyaanna wotsaaddu; Daawite bak'atiide kessi akkeedda.

¹³ Miikaala soo misiliyaa akkaade arsaan gisisaaddu; huup'issaana deeshsha isikiyaa wotsaaddu; yaataade aflaa mayzzaaddu.

¹⁴ Daawita omoodiide ahana mala, Saa'ooli asaa kiitteedda; Miikaala, «Daawite saketteedda» yaagaaddu.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Daawita be'ana mala, Saa'ooli he asatuwaa guyye kiittiide, hawaadan yaageedda; «Taani Daawita wod'anaadan Aa arssaana tookkiide akkiide ahite» yaageedda.

¹⁶ Shin asatuu soo geliyaa wode, he soo misilii arsaan giseeddawaa demmeeddino; Aa huup'issaana deeshshaa isikii de'ee.

¹⁷ Saa'ooli Miikaalo, «Neeni ayaw hawaadan ootsaade taana c'immaad? Ta morkkii kessi akkanaadan ayaw bak'atissaadii?» yaageedda.

Hewaappe guyye Miikaala, «I taana, Taana kessaade yedda; hinna d'ayooppe, taani neena wod'ana» yaageedda» yaagaade zaaraaddu.

¹⁸ Daawite bak'ati attiide, Raaman de'iyaa Sammeelakko beedda; Saa'ooli barena ootseedda ubbabaa Sammeelaw odeedda. Inne Sammeeli Raaman de'iyaa Naayoota giyaa sa'aan biide utteeddino.

¹⁹ Saa'ooli, «Daawite Raaman de'iyaa Naayootan de'ee» yaagiyaawaa siseedda.

²⁰ Daawita omooddana mala, asaa yaa kiitteedda. Shin timbbitiyaa odiaawanttu c'itay timbbitiyaa odishiininne Sammeelikka ek'k'iide untuntta kaaletsishin untunttu be'eedda wode, Saa'ooli yeddeedda asaa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; untunttukka timbbitiyaa odeeddino.

²¹ Saa'ooli hewaa siseedda wode, hara asaa yeddeedda; untunttukka k'ay timbbitiyaa odeeddino. Saa'ooli heezzentso asaa yeddeedda; hewanttukka timbbitiyaa odeeddino.

²² Yaatina, I bare huup'iyaw Raama baanaw denddeedda; biide Seekun de'iyaa wolk'k'aama ollaa gakkeedda; «Sammeelinne Daawitenne hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheedda.

Untuntu, «Hini Raaman de'iyaa Naayootan de'iino» yaagiide zaareeddino.

²³ Hewaa diraw, Saa'ooli Raaman de'iyaa Naayoota beedda; k'ay S'oossaa Ayyaanay Aa bollakka wod'd'eedda; Raaman de'iyaa Naayoota gakkanaw, timbbitiyaa odiidde beedda.

²⁴ Bi gakkiiide, bare mayuwaa k'aariide, Sammeela sintsan timbbitiyaa odeedda; he gallassaa ubbaanne k'ammaa ubbaa kallo giseedda. Asay, «Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay hawaassa.

20

Yoonataani Daawita Maaddeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Raaman de'iyaa Naayootappe bak'atiide, Yoonataanakko beedda; Yoonataana, «Taani ay ootsaadditaa? Ta bayzuu ayee? Ne aawuu taana wod'anaw koyiyaawe, taani Aa waata k'ohiinee?» yaagiide oochcheedda.

² Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Neeni hayk'k'akka. Be'a, guutsabaa gidiina, gitabaa gidiina, ta aawuu taw odennan de'iidde ayaanne ootsenna. Ta aawuu ha yewuwaa taappe ayaw k'ossi? Hewaadan gidenna!» yaagiide zaareedda.

³ Shin Daawite Yoonataana, «Neeni taana siik'iyawaa ne aawuu loytsi ereedda; ne aawuu barew, «Yonaataani ha yewuwaa erooppe I kayyotana!» yaageedda. Shin Med'inaa Goday ero; ne shemppu ero; taappenne hayk'uwaappe gidduwaan mes's'i itti tangguu atteedda» yaagiide c'aak'keedda.

⁴ Yoonataani, «Neeni kiiteta geeddawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye Daawite hawaadan yaageedda; «Sisa, wontti aginaa s'eeruwaa bonchchiyaa gallassaa; taani kaatiyaanna k'umaa maana koshshee. Shin taani baade wontti peeshina omarssi gakkanaw, gaden k'osettana.

⁶ Ne aawuu taana koyooppe, neeni Aa, «Daawitenttu soo Asay ubbay laytsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode gidiyaa diraw, Beeteleeme bare katamaa ellekka baana giide, taana oochchiide beedda» yaaga.

⁷ Hewaappe guyye I, «Yaanooppe lo"» yaagooppe, taw ne k'oomaw saro; shin I hank'k'ettooppe, I taana k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa hewan era.

⁸ Neena gidooppe, neeni taw ne k'oomaw lo"obaa kiiteta; ayaw gooppe, neeni taananna ne k'oomaanna Med'inaa Godaa sintsan c'aak'etaadda. Shin taanan bayzuu de'oppe, taana neeni wod'a! Ne aawoo taana aatsa im-moppa» yaageedda.

⁹ Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Ta aawuu neena k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa taani ereeddentto, new odikkitaayye?» yaagiide zaareedda.

¹⁰ Hewaappe guyye Daawite, «Ne aawuu new iita zaaruwaa zaaroppe, taw odanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.

¹¹ Yoonataani, «Haaya; gade boytte» yaageedda; yaatina, laa"attuukka gade beeddino.

¹² Yoonataani Daawita hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero, taani wontti peeshina ta aawuwaa k'orana. I new lo"uwaa k'oppooppe, taani kiittaade neena erissana.

¹³ Shin ta aawuu neena k'ohanaw koyeeddawaa gidooppe, k'ay hewaa taani neena erissennan aggooppenne neena saruwaan moyzza yeddennan aggooppe, Med'inaa Goday taw iito! Med'inaa Goday ta aabunna ittippe gideeddawaadan neenanakka ittippe gido.

¹⁴ Taana Asay wod'enaadan ta de'uwaa laytsaa ubbaan aggena siik'uwaa, Med'inaa Godaawaa mallaa taw kiiteta.

¹⁵ K'ay Goday Daawita morkkatuwaa ubbaa gadiyaappe d'ok'olleetda wodekka, ta golliiyaa asaappe ne siik'uwaa haassoppa» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw, Yoonataani, «Med'inaa Goday Daawita morkkatuwaa oochcho» yaagiide Daawita golliiyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

¹⁷ Yoonataani Daawita bare huup'iyaadan siik'eedda diraw, «Neeni taana tumu siik'iyaawaa k'onc'c'issanaw ane taw laa'entsuwaa c'aak'k'a» yaagiide c'aak'k'iseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yoonataani Daawita, «Wontta aginaa s'eeruwaa bonchchiyaa gallassaa; neeni uttiyaa sa'ay mela de'oppe, neeni baynnawe erettanawaa.

¹⁹ Wontti peeshina omarssi baade, ha metuu doommeedda gallassi neeni k'osetteedda sa'aan k'osetta; k'osettaade Es'ela giyaa zaallaappe guyyenna takkashsha.

²⁰ Taani ayentto s'onggiyaawaa malataade, Aa miyiyaanna heezzu poot-satuwaa wonddaafiyaan dukkana.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, ta k'oomaa, «Baade zubbetuwwaa koya» yaagaadde kiittana; taani Aa kiittaadde, «Be'a; zubbetuu neeppe ha baggana de'iino; taakko akkaade ya» yaagiyaawaa gidooppe, haaya; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ero, new sa'i saro; neena ayayenne bochchenna.

²² Shin taani ta k'oomaa, «Be'a; zubbetuu neeppe hini baggana de'iino» yaagiyaawaa gidooppe, neeni aggade ba; ayaw gooppe, Med'inaa Goday neena wora yeddeedda.

²³ Neeninne taani haasayeedda k'aalaa c'aak'uwaa gidooppe, hewoo neeppe taappe gidduwaan Med'inaa Goday med'inaw markka» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, Daawite gaden k'osetteedda. Aginaa s'eeruwaa bonchchiyaa gallassay gakeedda wode, Kaatiyaa Saa'ooli k'umaa maanaw yeedda.

²⁵ Haroode bare uttiyaa sa'aan godaa lank'k'iyaan utteedda; Yoonataani aappe sintsa bazzuwaan utteedda; Abaneeri Saa'oola lank'k'iyaan utteedda; shin Daawita sa'ay mela de'ee.

²⁶ Saa'ooli he gallassaa ayinne gibeenna; ayaw gooppe, Saa'ooli, «Daawite ayentto haneedda; he gallassaa bonchchennaadan tuneedda; tuma I tuneedda» yaagiide k'oppeedda.

²⁷ Shin wonttetsa gallassikka, aginaw laa'entso gallassi Daawita sa'ay mela de'ee. Saa'ooli bare na'aa Yoonataana, «Isseya na'ay zinokka hachchikka k'umaa maanaw ayaw yibeennee?» yaagiide oochcheedda.

²⁸ Yoonataani, «Daawite Beeteleeme baana giide taana oochcheedda;

²⁹ I taanikka, «Nu golliiyaa Asay kataman yarshshuwaa yarshshiyaa dirawunne ta ishaykka taana azazeedda diraw, hay taana yeddaarikii; neeni taana siik'iyaawaa gidooppe, ane taani ta ishaturuwaa be'anaw bay»

yaageedda. Kaatiyaa maaddappe maanaw I yibeennawe hewaa gishshassa» yaagiide zaareedda.

³⁰ Saa'ooli Yoonataana bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide hawaadan yaageedda; «Laa geellanne makkalanchcha mishiratti na'aw, neeni ne huup'iyaw kawushanawunne neena yeledde ne daayo kawushshanaw neeni Issey na'aa bagga giddeeddawaa taani erikkitaayye?

³¹ Issey na'ay ha sa'aa bolla de'eedda peeshan ubbaan neeni woy ne kawutetsay ek'k'enna. Ha"i kiittaade taw Aa ahissa; ayaw gooppe, I hayk'anaw bessee» yaageedda.

³² Hewaappe guyye Yoonataani bare aawuwaa Saa'oola, «I ayaw hayk'k'ii? I ootseeddabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

³³ Shin Saa'ooli Yoonataana wod'anaw tooraa Aa bolla s'onggeedda. Hewaa diraw, Yoonataani bare aawuu Daawita wod'anaw k'ofaa k'achcheeddawaa ereedda.

³⁴ Hank'k'uwaa ees'etiide maaddappe denddee ek'k'eedda; bare aawuu Daawita kawushsheedda diraw Yoonataani kayyottiide, he aginaw laa'entso gallassaa mibeenna.

³⁵ Wontta Yoonataani Daawitana gaketanaw gade biide barenanna itti yalaga na'aa akkiide beedda.

³⁶ Yoonataani na'aa, «Taani wonddaafiyaan dukkiyaa zubbetuwaa wos's'aade koya» yaageedda; hewaappe guyyiyaan na'ay wos's'iyaa wode, zubbiiyaa hefintsa dukkeedda.

³⁷ Na'ay Yoonataana zubbii wod'd'eedda sa'aa gakeedda wode, Yoonataani na'aa s'eesiide, «Zubbii neeppe hini baggana de'ennee?» yaageedda.

³⁸ K'aykka Yoonataani na'aa, «elleella; elleellaade ba; ek'k'oppa!» yaagiide bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide odeedda. He na'ay zubbiiyaa mas'iide akkiide, bare godaakko aheedda.

³⁹ Na'ay ha yewuwaa ayinne erenna; Yoonataanne Daawita s'alaalay eriino.

⁴⁰ Yoonataani bare ola miishshaa na'aw immiide, «Tookka akkaade kata-maa afa» yaageedda.

⁴¹ Na'ay beeddawaappe guyyiyaan, Daawite he zaallaa guyyeppe kesseedda; Yoonataana sintsan gulbbatiide, bare deemuwaa biittaa boshissiide heezzu gede goyneedda. Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaanna yerettiide yeekkeeddino; shin Daawite Yoonataanne aad'uwaa yeekkeedda.

⁴² Yoonataani Daawita, «Saro ba; «Ne giddoninne ta giddon, ne zeretsaa giddoninne ta zeretsaa giddon, Med'inaa Goday med'inaw markka gido» yaagiide nuuni laa"uu Med'inaa Godaa suntsaan c'aak'k'eeddo» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawite denddiide beedda; Yoonataannikka katamaa guyye simmeedda.

21

Daawite Saa'oolappe Bak'ateedda

¹ Daawite k'eesiyaa Abimeleekakko Nooba katamaa beedda; Abimeleeki Daawitana gaketanaw kokkoriidde yiide, «Neni ayaw neerekka de'ay? Ayaw hara Asay neenana de'ennee?» yaagiide oochcheedda.

² Shin Daawite k'eesiyaa Abimeleeka, «Kaatii taana, «Taani neena kiitteedda yewuwaanne azazeedda azazuwaa ooninne eroppo» yaagiide taana ittibaa azazeedda. Ta asatuu itti sa'aan taananna gaketanaadan odaad.

³ Ha"i ne kushiyan ayay de'ii? Ichcheshu bashe ukitsaa woy de'eeddawaa ayaanne taw immaarikkii» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyye k'eesii Daawita, «Asay ubbay miyaa ukitsay taw baawa; shin geeshsha ukitsay de'ee; he asatuu barena mac'c'a asappe naageed-dawaa gidoope, untunttu maanaw danddayiino» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye Daawite k'eesiyaa, «Tuma nuuni ha kiitaw keso saappe doommiide, mac'c'a asaappe naagetteeddo; haray atto geeshsha gidenna kiitaa wodekka untunttu asatetsay geeshsha; hachche ubbaa aad'd'iide geeyanaw koshshennee!» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, k'eesii Daawitaw geeshsha ukitsaa immeedda; ayaw gooppe, k'eesiyaw de'iyaaawe ho"iyaa ukitsaa Aa sa'aan wotsanaw Med'inaa Godaa sintsaappe dentseedda geeshsha ukitsaa s'alala.

⁷ Saa'oola k'oomatuwaappe itti bitanii he gallassaa Med'inaa Godaa sintsan naagiidde de'ee; Aa suntsay Doyk'a; I Eedooma biittaa asaa; Saa'oola mehiyaa heemmiyaawanttoo I kaappuwaa.

⁸ Daawite Abimeleeka, «Tooray woy mashshay new de'anddeeshsha? Kaatiyaa kiitay elleelliso diraw, taani ta mashshaa woy hara ola miishshaa ahabeyikke» yaagiide oochcheedda.

⁹ Shin Abimeleeki, «Neeni Eela Zanggaaraan wod'eedda Piliss's'eemiyaa Gooliyaada mashshay hawaan de'ee; c'urk'k'aan I s'aas'ettiide, eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaappe guyye baggana de'ee. Neeni koyiyaawaa gidoope Aa akka; aappe attina, hara mashshay hawaan baawa» yaagiide zaareedda.

Hewaappe guyye Daawite, «Hewaa mala hara mashshay baawa; Aa taw hamma» yaageedda.

¹⁰ He gallassi Daawite denddiide, Saa'oolappe bak'atiide, Gaate katamaa Kaatiyaa Akiishakko beedda.

¹¹ Shin Akiisha oosanchchatuu, «Hawe Daawite bare biittan kaatiyaa gidenneeyye? K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli sha"aa wod'eedda; Daawite tammu sha"aa wod'eedda» yaagiide sabbeedda bitaniyaa gidenneeyye?» yaageeddino.

¹² Daawite untunttu haasayaa bare wozanaan oyk'k'iide, Gaate Kaatiyaa Akiisha loytsi yayyeedda.

¹³ Hewaa diraw, Daawite untunttu sintsaan wozanay boshetteedda asa malateedda; untunttu Aa oyk'k'ana haniyaa wode, gooyiyaawaadan kare penggiyaa ifitsaa k'aac'eretseenne buuchchaanna duge zaariide saassuwaa lokaayee.

¹⁴ Akiishi bare oosanchchatoo, «Be'ite; hawe bitanii gooyee. Hinttenttu ayaw Aa taakko aheedditee?

¹⁵ Ha bitanii ta sintsan gooyanaadan hinttenttu aheeddawe, ta matan haray gooyiyaawe d'ayineyye? Ha bitanii ta soo gelanaw bessiiyye?» yaageedda.

22

K'eesetuwa Wod'eeddino

¹ Daawite Gaate katamaappe bak'atiide, Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beedda; Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay ubbay hewaa siseedda wode, untunttu yaa duge aakko wod'd'eeddino.

² Metooteeddawanttu, woy ac'uwaa geleeddawanttu, woy sa'ay iiteed-dawanttu ubbatuu Daawitakko shiik'eeddino; I untunttoo kaappuwaa gideedda. Itti oyddu s'eetuwa gidiyaa Asay aanana de'ee.

³ Daawite he saappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa Mis'ip'p'a beedda; Moo'aabe kaatiyaa, «S'oossay taw ootsanabaa taani erana gakkanaw ta aat-tonne ta aawuwaa ne matan wotsissaarikkii» yaagiide woosseedda.

⁴ Hewaa diraw, Daawite untuntta Moo'aabe kaatiyaa matan wotseedda; geesuwaa gidдон Daawite k'osetti utteedda wode ubbaan untunttu kaatiyaa matan de'eeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Gaadi Daawitakko yiide, «Geesuwaa gidдон gam"oppa; ha saappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba» yaageedda; Daawite he saappe Hereta wora beedda.

⁶ Daawitenne Aa Asay beetteeddawaa Saa'ooli siseedda; Saa'ooli Gib'aa katamaa matan de'iyaa deriyaan, tamariskka geetettiyaa mitsaa garssan tooraa oyk'k'iide utteedda; Aa oosanchchatuu Aa dooddiide ek'k'eeddinno.

⁷ Saa'ooli untuntta, «Hinttenttoo, Biiniyaama asatoo, sisite! Issey na'ay goshshaanne woyniyaa tokkiyaa sa'aa hinttenttu ubbaw immanee? Shaalak'atuwaanne s'eetuwa kaappatuwa ootsiide hinttentta suntsanee?

⁸ Hinttenttu ubbay ta bolla mak'etteeddita; ta na'ay Issey na'aanna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa ooninne taw odibeenna. Hintteppe itti asayne taw k'arettenna; hachchewaadankka ta na'ay ta k'oomaa taana wod'isanaw dentseeddawaa ooninne taw odibeenna» yaageedda.

⁹ Saa'oola oosanchchatuwaanna ek'k'eedda Edoomiyaa Doyk'i Saa'oola, «Issey na'ay Ahis'uuba na'aa Abimeleekakko Nooba katamaa beeddawaa taani be'aaddi.

¹⁰ Abimeleeki Daawite ootsanabaa Med'inaa Godaa oochcheedda; yaatiide Daawitaw shink'k'aa immeedda; k'ay Piliss's'eemiyaa Gooliyaada mashshaakka aw immeedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Ahis'uuba na'aa k'eesiyaa Abimeleekanne Nooba kataman k'eesatuwa gidiide de'iyaa Aa aawuwaa soo asaa ubbaa kaatii s'eesissina, untunttu kaatiyaakko yeeddino.

¹² Saa'ooli Abimeleeka, «Ahis'uuba na'aw, sisa» yaageedda. Abimeleeki, «Ero ta godaw» yaageedda.

¹³ Saa'ooli Aa, «Neeninne Issey na'ay ta bolla ayaw mak'etteeddite? Neeni aw ukitsaanne mashshaa immaade, I taana wod'anaw denddana mala, aw S'oossaa ayaw oochchaaddii?» yaageedda.

¹⁴ Abimeleeki kaatiyaa, «Ne k'oomatuwa ubbaa gidduwaan Daawitedan ammanettiyaawe, kaatiyaanna bolloteeddawe, neena naagiyaawantta azaziyaawenne ne soo asaa gidдон loytsi bonchchettiyaawe haray oonee?

¹⁵ Taani aw S'oossaa oochchishin, hawe taw koyro? gidenna! Kaatiyaw, taana ne k'oomaa woy ta aawuwaa soo asaa ubbaa ayinne moottoppa; ayaw gooppe, taani ne k'oomay ha yewuwaa guutsa gidina wolk'k'aama gidinakka mule erikke» yaageedda.

¹⁶ Kaatii, «Abimeleeka, neeninne ne aawuwaa golliya Asay ubbay hayk'k'ana» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare matan ek'k'iide naagiyaawantta, «Med'inaa Godaa k'eesetuwa wod'ite; ayaw gooppe, untunttukka Daawita maaddeeddino; Daawite bak'ateeddawaa eriidde, taw odibeykkino» yaageedda. Shin kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'eesatuwa bolla barenttu kushiyaa wotsennan is's'eeddino.

¹⁸ Yaatina kaatii Doyk'a, «K'eesetuwa neeni wod'a» yaagiide azazeedda. Edoomiyaa Doyk'i k'eesetuwa shoc'eedda; he gallassi eefuudiyaa mayy-eedda hosppun tammanne ichcheshu k'eesetuwa I wod'eedda.

¹⁹ Hewaa bollakka k'eesatuwa katamaa, Nooba k'ara mashshaan busak-keedda; he kataman de'iyaa attumawaa, mac'c'awaa, naanaa, k'eri naanaa, mehetuwa, haretuwaanne dorssatuwa k'ara mashshaan Doyk'i suppu ootseedda.

²⁰ Shin Ahis'uuba na'aa Abimeleeka naanatuwaappe Abiyaataara geeteti-tyaa itti na'ay kessi akkiide, Daawitakko bak'ateedda.

²¹ Saa'ooli Med'inaa Godaa k'eesetuwa wod'eeddawa Daawitaw odeedda.

²² Daawite Abiyaataara, «Edoomiyaa Doyk'i he sa'aan de'iyawaa taani be'eedda wode, I Saa'oolaw odanawaa he gallassi eraad. Ne aawuwaa soo asaa ubbaa hayk'oo ooshettiyaawe taana.

²³ Simmi neeni taananna de'a; yayyoppa. Neena wod'anaw koyiyaa uray taana wod'anaw koyiyaawaa; shin neeni ta matan saro de'ana» yaageedda.

23

Daawite K'a'iila Katamaa Piliss's'eematuwaappe Ashsheeda

¹ «Piliss's'eema asatuu K'a'iila katamaa oliino; katsaakka bonk'k'iino» yaagiyaa oduwa Daawite siseedda.

² Daawite Med'inaa Godaa, «Taani baade Piliss's'eema asatuwa oloo?» yaagiide oochcheedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ba; Piliss's'eema asatuwa ola; K'a'iila katamaa ashsha» yaageedda.

³ Shin Daawita asatuu, «Nuuni hawaan Yihudaa biittan de'iiddenne yayy-eetto; shin Piliss's'eema asatuwaanna olettanaw nuuni K'a'iila katamaa biidde, waan aatsi yayyaneeshsha!» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, Daawite zaaretsiide Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Piliss's'eema asatuwa taani new aatsa immana; dendda; K'a'iila katamaa ba» yaageedda.

⁵ Daawitenne Aa Asay K'a'iila katamaa biide, Piliss's'eema asatuwaanna oletteeddino; untuntu mehiyaa omooddeeddino. Untuntuppe daro asaa wod'iide, Daawite K'a'iila katamaa asaa ashsheeda.

⁶ Abimeleeka na'ay Abiyaataare Daawitakko K'a'iila katamaa bak'atiyaa wode, eefuudiyaa geetettiya mayuwaa akkiide beedda.

⁷ Daawite K'a'iila katamaa beeddawa Saa'ooli sisiide, «S'oossay Daawita ta kushiyan aatsi immeedda; ayaw gooppe, ifitsayne dirssay de'iyaa katamaa geliide, barekka k'ashetteedda» yaageedda.

⁸ K'a'iila katamaa biide, Daawitanne Aa asaa dooddana mala, Saa'ooli bare olanchchatuwa ubbaa s'eeseedda.

⁹ Saa'ooli bare bolla iitabaa mak'k'eteeddawa Daawite ereedda; k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akka ya» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ta gaasuwaan Saa'ooli K'a'iila katamaa bayzanaw mak'k'eteeddawa taani ne k'oomay wurssaade sisaad.

¹¹ K'a'iila katamaa Asay taana Saa'oolaw aatsiide immaneeshsha? Taani ne k'oomay siseeddawaadan Saa'ooli tumukka haa yaaneeshsha? Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, taw ne k'oomaw odaarikkii» yaageedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ee; Saa'ooli yaanawaa» yaagiide zaareedda.

¹² Daawite, «K'a'iila katamaa asatuu taananne ta asaa Saa'oolaw aatsiide immaneeshsha?» yaagiide zaaretsiidekka oochcheedda.

Med'inaa Goday, «Ee; untunttu hinttentta aatsiide immana» yaageedda.

¹³ Daawitenne usuppun s'eetu gidiyaa Asay K'a'iila katamaappe kesiide, itti saappe itti sa'aa hemetaa oyk'k'eeddino. Daawite K'a'iila katamaappe bak'ateeddawaa Saa'ooli siseedda wode, baanaw k'oppeeddawaa aggi basheedda.

Saa'ooli Daawita Oy'k'k'anaw Koyeedda

¹⁴ Daawite bazuwaa geesotuwaaninne Ziifa woran de'iyaa zoozetuwaan de'eedda. Saa'ooli Aa demmanaw ubbaa gallassi koyee; shin S'oossay Aa Saa'oola kushiyan aatsi immibeenna.

¹⁵ Daawite Ziifa woran de'iyaa Horeesha giyaa saan de'ishshin, Saa'ooli barena wod'anaw kesseeddawaa Daawite ereedda.

¹⁶ Saa'oola na'aa Yoonataani denddiide, Daawitakko Horeesha beedda; Daawita S'oossan wolk'k'aa demmanaadan mintsetsiidde,

¹⁷ «Yayyoppa; ta aawuwaa Saa'ooli neena kushiyaaninne bochchenna; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana; taanikka neeppe garssana mooddana; haray atto ta aawuu Saa'oolakka hewaa ereedda» yaageedda.

¹⁸ Untunttu laa"attuukka Med'inaa Godaa sintsan ittuu ittuwaanna c'aak'k'etteeddino; Daawite Horeeshan gam"ina Yoonataani bare soo beedda.

¹⁹ Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoonappe gedissa baggana Hakiila Deriyaa bolla Horeesha geesuwaan nu matan k'osetti utteedda.

²⁰ Nu kaatiyaw, ha"ikka neeni doseedda wode haa duge wod'd'a; yaa-tooppe, nuuni Aa ne kushiyan aatsi immana» yaageeddino.

²¹ Saa'ooli untunttu, «Hinttenttu taw k'arettedda diraw, hinttentta Med'inaa Goday anjjo.

²² Biide ane gujjiidekka geeshshite; Daawite daro gede hak'a binttonne k'ay yaan ooni Aa be'eeddentto, geeshshiide erite; ayaw gooppe, I loytsi c'inc'c'a giyaawaa taani sisaad.

²³ Daawite k'osettiyaa sa'aa ubbaa be'iide, muruta yewuwaa akkiide, taakko simmiide yiite. Hewaappe guyyiyaan, taani hinttenana baana; I he heeraan de'oppe, taani Aa kumentsaa Yihudaa yaraa gidдон demmana gakkanaw koyana» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, untunttu Saa'oolappe sintsiide Ziifa beeddino. Daawitenne Aa Asay Yasemoonappe gedissa baggana de'iyaa Maa'oona woran Aaraba geetettiyaan gad'an de'iino.

²⁵ Saa'oolinne Aa Asay Daawita koyanaw beeddino. Daawite hewaa siseedda wode, zaallaakko wod'd'iide, Maa'oona woran utteedda. Saa'ooli hewaa siseedda wode Maa'oona bazzuwaa Daawita koyiidde beedda.

²⁶ Saa'ooli deriyaappe itti bagga miyyiyaanna bee; Daawitenne Aa Asay hinkko bagga miyyiyaanna biino. Untunttu Saa'oolappe bak'atanaw elleeliino; ayaw gooppe, Saa'oolinne Aa asatuu, Daawitanne Aa asatuwaa oyk'k'anaw mati utteeddino.

²⁷ Shin kiitetteeddawe Saa'oolakko yiide, «Haaya! Piliss's'eema asatuu biittaa bolla woraajjeeddino» yaageedda.

²⁸ Saa'ooli Daawita koyiyaawaa aggiide, Piliss's'eema asatuwaana olettanaw beedda. Hewaa diraw, he sa'ay «Shaakkiyaa zaallaa» geetetteedda.

²⁹ Daawite he saappe kesiide, Enggaada katamaa matan de'iyaa geesotuwaan utteedda.

24

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Ashsheeda

¹ Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaa saappe simmina, «Daawite Enggaada katamaa matan de'iyaa woran de'ee» giide aw odeeddino.

² Israa'eeliyaa ubbaa giddoppe dooretteedda heezzu sha"a asaa Saa'ooli akkiide, Daawitanne Aa asaa koyanaw, «Wora Deeshshatuu Geessiyaa Zaal-laa» giyaa sa'aa mata beedda.

³ Saa'ooli ogiyaa doonaan dorssaa ak'uwaa matan de'iyaa gong-goluwaakko yeedda; sheeshshaw uttanaw gonggoluwaa giddo geleedda. Daawitenne Aa Asay gonggoloo giduwaakko shiik'iide utteeddino.

⁴ Daawita Asay Aa, «Hekko taani ne morkkiyaa ne kushiyan aatsa im-mana; neeni Aa ne koyeeddawaadan ootsana yaagiide Med'inaa Goday new odeedda gallassay hachcha» yaageeddino. Daawite Saa'oola erissennan shiik'iide, Saa'oola mayuwaa s'eeraappe k'ans's'i akkeedda.

⁵ K'ans's'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite bare wozanaan kayyotteedda.

⁶ Daawite bare asatuwaa, «Med'inaa Goday okkiide kaateyeedda ta go-daw taani hewaa ootsanaawaa woy Aa bolla ta kushiya dentsanawaa S'oossay taappe haasso; ayaw gooppe, S'oossay okkiide kaateyeeddawe Aa» yaageedda.

⁷ Daawite hawaadan seeriide, Saa'oola bare asan boshissennaan diggeedda. Saa'ooli gonggoluwaa giddoppe kesiide, bare ogiyaan geleedda.

⁸ Saa'ooli beeddawaappe guyyiyaan, Daawite gonggoluwaa giddoppe kesiide, Saa'oola, «Ta godaw, kaatiyaw!» yaagiide s'eeseedda; Saa'ooli guyye zaariidde s'eelleedda; Daawite biittan duge guufanniide, Saa'oolaw goyneedda.

⁹ Yaatiide Daawite Saa'oola, «Daawite neena k'ohanaw koyee giyaa asat-uwaa k'aalaa neeni ayaw sisay?

¹⁰ Ha gonggoluwaa gidдон Med'inaa Goday neena hachche taw aatsi immeeddawaa neeni ne ayfiyaan be'aadda; taani neena wod'anaadan ama-reedawanttu taana dentsetseeddino; shin taani, Med'inaa Goday okkiide kaateyeeddawaa I gidiyaa diraw, taani ta goda bolla ta kushiya dentsikke yaagaadde neena ashshaad.

¹¹ Ta aawoo, be'a; ta kushiyan de'iyaa ne mayuwaa s'eeraa hawaa s'eella! Ne mayuwaa s'eeraappe k'ans's'a akkaad; shin neena wod'abeykke; taani neena k'ohabeennawaanne makkalabeennawaa akeekaade era; taani neena k'ohabeykke; shin neeni taana wod'anaw shankkataasa.

¹² Newaanne tawaa Med'inaa Goday pirddo; Med'inaa Goday neeni taana k'oheeddawaa haluwaa kesso; shin taani ne bolla ta kushiya dentsikke.

¹³ Beni wode, Iitaa ootsiyaawanttuppe iitabay kesee yaagiyaa leemisuu de'ee; hewaa diraw, taani neena kushiyaaninne bochchikke.

¹⁴ Israa'eeliyaa kaatii O bolla keseeddee? Neeni oona oyk'k'anaw koyay? Hayk'keedda kanaa woy kattolliya koyay?

¹⁵ Med'inaa Goday nu gidдон daannato; newaanne tawaa I pirddo; ta yewuwaa s'eelliide, ta diraw I mootetto; ne kushiyaappe taana I ashsho» yaageedda.

¹⁶ Daawite Saa'oolaw haasayiyaawaa wursseedda wode, Saa'ooli Daawita, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda; Saa'ooli bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

¹⁷ K'aykka Daawita, «Neeni taappe aad'd'eedda s'illuwaa; ayaw gooppe, taani new iitabaa ootsina, neena taw lo"obaa ootsaadda.

¹⁸ Med'inaa Goday taana hachche new aatsi imminakka neeni taana wod'abeenna diraw, taw neeni ootseedda lo"obaa taana bessaada.

¹⁹ Asay bare morkkiyaa demmiide k'ohennaan yeddiyye? Neeni taw hachche ootseedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday neena anjjo.

²⁰ Ha"ikka neeni Israa'eeliyaw kaatiyaa gidanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ne maataa garssan ek'k'anawaa taani eray.

²¹ Ha"i simmi taappe guyyiyaan, ta zeretsaa neeni duutsennaadaaninne ta suntsaakka ta aawuwaa golliyaappe k'uc'c'ennaadan Med'inaa Godaa suntsan taw c'aak'k'a» yaageedda.

²² Daawite Saa'oolaw c'aak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare soo simmiide beedda; Daawitenne Aa Asay pude geessuwaa beeddino.

25

Sammeela Hayk'uwaa

¹ Sammeeli hayk'k'ina Israa'eeliyaa asatuu ubbay shiik'iide, aw yeekkeeddino; Raama kataman de'iyaa Aa son moogeeddino.

Daawita, Naabaalanne Abigaalo

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Paaraana bazzuwaa beedda.

² Maa'oonan itti bitanii de'ee; he bitaniyaw ak'uu K'armmeloosan de'ee; I daro dure; itti sha"a deeshshatuunne heezzu sha"a dorssatuu aw de'iino. I untunttu isikiyaa K'armmeloosa kataman meedee.

³ He bitaniyaa suntsay Naabaala; Aa machchatti suntsay Abigaalo. Iza eranchchanne malaa lo"a machchattio; shin I asinay mek'etsi baynna iita asaa. I Kaaleeba yara.

⁴ Daawite woran de'iidde, dorssaa isikiyaa Naabaali meediyaawaa siseedda.

⁵ Daawite tammu wodallatuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Naabaalakko K'armmeloosa katamaa biide, ta suntsan Aa sarotite;

⁶ Saro de'ay! Neenikka ne golliyaa asaykka saree! New geeddawe ubbay saro de'ii!

⁷ «Neeni dorssaa isikiyaa meediyaawaa taani sisaad; ne dorssaa heemmiyaawanttu nuunanna ittippe de'eedda wode, nuuni untunttu genibeykko; untunttu K'armmeloosa kataman utteedda wode ubbaan untunttubaappe ayayenne pac'c'ibeenna.

⁸ Hewaa neeni ne k'oomatuwaa oochchooppe, untunttu new odana. Nuuni hachche shoobiya gallassi neekko yeedda diraw, ta wodalla asatoo hayyanaa lo"a; ne kushiyan de'iyaabaappe ne k'oomatoonne ne na'aa Daawitaw hayyanaa imma yaagite» yaagiide azazeedda.

⁹ Daawita asatuu Naabaalakko gakkiiide, Daawita kiitaa aw odeeddino; hewan naageeddino.

¹⁰ Naabaali Daawita k'oomatuwaa, «Daawite oonee? Issey na'ay oonee? Ha wodiyaan daro k'oomatuu barenttu godatuwaappe bak'atiino.

¹¹ Ta ukitsaa, ta haatsaanne ta dorssaa meediyaawanttoo shuketteedda ashuwaa dentsaade, ha oonenttonne yeedda sa'ay erettenna asatoo ayaw immoo?» yaageedda.

¹² Daawita asatuu simmiide guyye beeddino. Bi gakkiiide Naabaali geed-dawaa ubbaa Daawitaw odeeddino.

¹³ Daawite bare asatuwaa, «Hinttenttu mashshaa mashshaa danc'c'ite» yaageedda; hewaappe guyyiyaan ubbatuukka barenttu mashshaa mashshaa danc'c'eeddino; Daawitekka bare mashshaa danc'c'eedda.

Daawite oyddu s'eetuwaaw gidiyaa asatuwaana pude beedda; laa"u s'eetu Asay untunttuwaaw naagiidde atteedda.

¹⁴ K'oomatuwaappe ittuu Naabaala machchato Abigaalo hawaadan yaageedda; «Daawite woran de'iidde nu godaa, «Saro» gaanaw asaa kiitteedda; shin I untuntta boreedda.

¹⁵ Gidoppekka, ha asatuu nuw loytsi lo"a; untunttu nuuna genibeykkino; nuuni untunttunna ittippe dembban peesheedda wode ubbaan nubaappe ayayenne pac'c'ibeenna.

¹⁶ Nuuni nu dorssaa wudiyaa untunttu matan heemmiyaa wode, k'ammenne gallassi untunttu nuw dirssaa gideeddino.

¹⁷ Hayanaa ha yewuwaa waatanenttonne k'oppa; ayaw gooppe, nu godaa bollanne Aa soo asaa bolla kobabay kessana hanee. Nu goday hewaa mala mek'etsi baynna iita asaa gideedda diraw, ooninne aw haasayanaw danddayenna» yaageedda.

¹⁸ Abigaala ellekka laa"u s'eetu komppu ukitsaanne laa"u ogoruwaa woyniyaa eessaa, s'iis'etteedda dorssatuwaaw ichcheshatuwaaw, tammanne laappun kiilo giraame tishaa s'iis'aa, itti s'eetu wurc'c'o woyniyaa teer-
aanne balasiyaa bak'etsaa melaappe laa"u s'eetuwaaw akkaade, hariyaan c'aanaaddu.

¹⁹ Yaataade k'oomatuwaaw, «Hinttenttu taappe sintsaw aad'd'iide biite; taani hinttenttu geeduwaaw kaallana» yaagaaddu; shin bare asinaa Naabaalaw ayinne odabeykku.

²⁰ Bare hariyaa toggaadde deriyaana duge zanggaaraaw wod'd'iyaa wode, Daawitenne Aa Asay iikko simmiide duge wod'd'iino; iza untunttunna gakettaaddu.

²¹ Daawite bare wozanaan, «Abaappe ayayenne pac'c'ennaadan taani ha bitaniyaa ak'uwaaw ubbaa naageeddawe c'oo mela; taani lo"eeddawaa kushiyaaw I taw iitaa zaareedda.

²² Wontta guura gakkanaw, taani aabaa gideedda ubbaappe itti at-
tumawaanne pas'a aggooppe, S'oossi taana pas'a aggoppo» yaageedda.

²³ Abigaala Daawita be'eedda wode, hariyaappe ellekka wod'd'aade, Daawita sintsan biittan guufannaade aw wutishaaddu.

²⁴ Iza Aa gediyaan kunddaade, «hay ta godaw, ha bayzuu ta s'alalaassa gido! Taana ne k'oomatoo haasayissaarikkii; taani ne k'oomatta haasayiyaawaa sisaarikkii.

²⁵ Ha mek'etsi baynna iita bitaniyaabaa, Naabaalabaa sisoppa; «Naabaala» guussay «Eeya» giyaawaa; I bare suntsaadankka eeyaa. Ta godaw, neeni kiitteedda asatuwaaw taani ne k'oomatta be'abeykke.

²⁶ «Med'inaa Goday ero! Ne shemppu ero! Neeni suutsaa gussen-
naadaaninne ne kushiyan ne haluwaa kessennaadan, neena ta godaa te'eeddawe Med'inaa Godaa. Ne morkketuunne neena ta godaa k'ohanaw koyiyaawanttu Naabaaladan hanino.

²⁷ Ha imotay taani ne k'oomatta new ta godaw aheeddawe neena kaalliyaa asatoo imetto.

²⁸ Hay ta godaw, taani ne k'oomatta baleedda balaa atto yaaga! Neeni Med'inaa Godaa olaa olettiiyaa diraw, Med'inaa Goday neenanne ne zeretsaa kaateyana. Neeni de'eedda laytsaa ubbaan iitatetsay ne bolla beetto.

²⁹ «Ayaaw asayenne neena wod'anaw koyooppe, itti uray bare al"o miishshaa naagiyaawaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena saro naagana. Shin shuchchaa yambbarshshan oliyaawaadan, I ne morkkatuwaa de'uwaaw olana.

³⁰ Med'inaa Goday ta godaw ootsanaw haasayeedda keekatetsaa ubbaa ootsiyaa wodenne Israa'eeliyaa bolla kaateyiyaa wode,

³¹ gaasuu baynnan suutsaa gusseeddawaan woy bare haluwaa kesseed-dawaan ta godaa wozanay dagammennanne hirggenna. Med'inaa Goday new keekeeadda wode, taana ne k'oomatoo dogoppa» yaagaaddu.

³² Daawite Abigaalo, «Neena taananna gaketanaw hachche kiitteedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.

³³ Neeni lo"o k'oppeedda dirawunne taani asaa suutsaa gussennaadaan ta kushiya c'igetennaadan diggeedda diraw, anjjetta.

³⁴ Hewe bayinnawaa gidoope, taani neena k'ohennaadan te'eedda de'uwaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay ero! Neeni taananna gaketanaw elleellaade yeennentto, sa'ay wonttana gakkanaw, Naabaalabaa gidiyaa itti attuma asinne pas'a attena» yaageedda.

³⁵ Abigaala aw aheedawaa I kushiyaappe Daawite akkiide, «Ne soo saro g akka. Taani ne k'aalaa sisaad; ne ooshaakka akkaad» yaageedda.

³⁶ Abigaala simmaade Naabaalakko yiyaa wode, kaatiyaa son giigiyaa baalaa mala baalaa miziidde son utteedda; Naabaali loytsi matsottiide, bare wozanaan nashettee. Hewaa diraw, sa'ay wonttanaw, Abigaala aw ayaanne k'aattabeykku.

³⁷ Wontta Naabaali matsuwaa zaareeddawaappe guyyiyaan, Aa machatanne ha yewuwaa ubbaa aw odaaddu; Naabaala wozanay daaburina I jollu geedda.

³⁸ Tammu gallasaappe simmina, Med'inaa Goday Naabaala shoc'ina, I hayk'k'eedda.

³⁹ Naabaali hayk'k'eeddawaa Daawite siseedda wode, «Med'inaa Goday galatetto! Naabaali taana shek'k'eeddawaa haluwaa I keseedda; taani Aa k'oomay iitabaa ootsennaadan te'eedda; Naabaali ootseedda itatetsaa Med'inaa Goday Aa huup'iyaan zaareedda» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abigaalo akkanaw kiitaa yeddiide ooshisseedda.

⁴⁰ Daawita k'oomatuu K'armmeloosa katamaa Abigaalikko biide, «Neeni Daawita gelanaaddan neena akkiide baanaw I nuuna neekko kiitteedda» yaageeddino.

⁴¹ Abigaala biittan guufanna wutushaade, «Taani ne k'oomata new kiitet-tanawunne ne k'oomatuwaa gediya meec'c'anaw giiga uttaad» yaagaaddu.

⁴² Abigaala ellekka denddaade bare hariyaa toggaaddu; I danggaas'iretuu ichcheshatuu izo kaalliide beeddino; Daawita k'oomatta baade, Daawita gelaaddu.

⁴³ Daawite hawaappe kase Iziraa'eeliyaa Ahino'aamokka akkeedda; unt-tuntu laa"attuukka Aa machatuwaa.

⁴⁴ Saa'ooli Daawita machchato, bare naatto Miikaalo Galliima kataman yeletteedda Laawisha na'aa Pals's'i'elaw immeedda.

26

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Laa"entsokka Ashsheeda

¹ Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila giya deriyaan k'osetti utteedda gidennee?» yaageeddino.

² Hewaappe guyye Saa'ooli denddiide, Israa'eelatuwaappe dooretteedda heezzu sha"a asatuwaa akkiide, Daawita koyanaw Ziifa bazzuwaa beedda.

³ Saa'ooli Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila deriyaa bolla ogiyaa gas'aan dunkkaaneedda; shin Daawite he woran utteedda. Saa'ooli Aa kaalliide yaa beeddawaa eriide,

⁴ geeddiyaawantta yeddiide, Saa'ooli tumukka he sa'aa gakeeddawaa geeshsheedda.

⁵ Daawite denddiide, Saa'ooli dunkkaaneedda sa'aa beedda; Saa'oolinne ola gadaaway Neera na'aa Abaneeri giseedda sa'aa be'eedda. Saa'ooli geessuwaa gidдон giseedda; olanchchatuu Aa yuushshuwaan de'iino.

⁶ Daawite Hiitiyaa Abimeleekanne S'aruuya na'aa Yoo'aaba ishaa Abishaaya, «Saa'ooli shiik'eedda sa'aa taananna baanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Abishaayi, «Taani neenana baana» yaageedda.

⁷ Hewaa diraw, Daawitenne Abishaayi he gallassaa k'amma olanchchatuwaakko yiyaa wode, Saa'ooli bare tooraa huup'isana biittan esiidde, geessuwaa gidдон giseeddawaa demmeeddino. Abaneerinne olanchchatuu Aa yuuyyi aad'd'iide giseeddino.

⁸ Abishaayi Daawita, «S'oossay ne morkkiyaa hachche ne kushiyan aatsi immeedda; taani ta tooraan Aa itti gede biittaana gatsaade sikkay; taani Aa laa"u geedde c'addanaw koshshenna» yaageedda.

⁹ Shin Daawite Abishaaya, «Neeni Aa wod'oppa; Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla bare kushiya dentsiyaa oonanne S'oossay murana» yaageedda.

¹⁰ K'aykka I Abishaaya, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday Aa shoc'anawaa taani eray; bare gallassay gakkina I hayk'k'ana, woy olettanaw biide I d'ayana.

¹¹ Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani kushiya dentsennaadan taana Med'inaa Goday te"o. Ane Aa huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkaade dendda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Daawite Saa'oola huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkeedda; untunttu beeddino. Shin untunttu ooninne be'ibeenna, woy ooninne eribeenna, woy ooninne beegottibeenna; Med'inaa Goday wolk'k'aama gem"ishshuwaa untunttu bolla yeggeedda diraw, ubbatuukka gem"ishshuwaa tayrotteeddino.

¹³ Daawite hefintsa pinniide, hara deriyaa huup'iyaan unddenna sa'aan haakkiide ek'k'eedda.

¹⁴ Daawite Saa'oola olanchchatuwaanne Neera na'aa Abaneera, «Abaneera! Abaneera! Taani s'eesiyaawaa sisikkii?» yaagiide waasseedda.

Abaneeri, «Ha s'eesiide kaatiyaa gem"ishshuwaa diggiyaawe oonee?» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyye Daawite, «Neeni wozanaama asaa gidikkiiyye? Is-
raa'eeliyaa gidдон ne mali ooni de'ii? Yaatina, kaatiyaa ne godaa ayaw naagikkii? Ayaw gooppe, itti Asay kaatiyaa ne godaa wod'anaw yaa beedda.

¹⁶ Neeni ootseeddabay lo"a gidenna. Med'inaa Goday ero! Neeninne ne olanchchatuu Med'inaa Goday okkeedda hinttenttu godaa naagibeenna diraw, untunttu hayk'anaw besse. Kaatiyaa tooraanne Aa huup'isaan de'iyaa haatsaa otuwaa be'ay?» yaageedda.

¹⁷ Saa'ooli Daawita k'aalaa gidiyaawaa eriide, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda.

Daawite, «Ee; ta godaw, kaatiyaw, hewe ta k'aalaa» yaageedda.

¹⁸ K'aykka I Saa'oola, «Ta godaw, taana ne k'oomaa neeni ayaw kaallay? Taani ay ootsaadditaa? Taani ay bayzaaditaa?

¹⁹ Ha"ikka ta godaw, kaatiyaw, neeni ta k'aalaa, ne k'oomaa k'aalaa sisanaadaan taani neena woossay; Med'inaa Goday neena ta bolla dentseed-dawaa gidoope, yarshshuwaa I akko; shin asatuu neena dentseeddawaa gidoope, untuntu Med'inaa Godaa sintsan shek'etteeddawantta gidino! Ayaw gooppe, «Bare; hara s'oossatoo goynna» yaagiide, Med'inaa Godaa biittan taw de'iyaa es's'aappe untuntu taana ha"i kesseeddino.

²⁰ Ha"i simmi Med'inaa Godaa sintsaappe haakkiide de'iyaa biittan ta suutsaa gussoppa; itti Asay akka shankkatanaw deriyaa huup'iyaa kesiyaawaadan, Israa'eeliyaa kaatii itti kattolliyyaa koyanaw kesseedda» yaageedda.

²¹ Saa'ooli Daawita, «Taani nagaraa ootsaad. Ta na'aw Daawitaa, haa simma! Hachche k'amma neeni taana hayk'uwaappe ashsheeda di-raw, taani neena laa'entso genikke. Tumuppe taani eeyabaa hanaad; wolk'k'aama balaa balaad» yaageedda.

²² Daawite, «Kaatiyaw, ne tooray hawesh; ne asatuwaappe itti Asay yiide akko.

²³ Asay huup'iyaan huup'iyaan s'illeeddabawunne ammanetteedabaw Med'inaa Goday Aa gatiyaa c'iggee. Neena Med'inaa Goday hachche ta kushiyan aatsiide immeedda; shin Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani ta kushiya dentsanaw dosabeykke.

²⁴ Taani tumu hachche neena ashshowaadan Med'inaa Goday taan akka ashsho; k'ay metuwaa ubbaappe taana wotsi akko» yaageedda.

²⁵ Saa'ooli, «Ta na'aw Daawitaa, neeni anijetta. Neeni gitabaa oot-sana; neeni tumuppe s'oonana» yaageedda. Daawite bare ogiyaa beedda; Saa'olekka bare soo simmeedda.

27

Daawite Piliss's'eema Biittaa Bak'ateedda

¹ Daawite bare wozanaan, «Itti gallassi taani Saa'oola kushiyan dabatana; taani Piliss's'eema gadiyaa bak'atanaappe attina, harabay taw lo'enna. Yaatina, Saa'ooli Israa'eeliyaa biittaa ubbaan taana koyiyaawaa aggana; yaatooppe taani Aa kushiyaappe kessa akkana» yaagiide k'oppeedda.

² Hewaa diraw, Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu dendiide, Gaate Kaatiyaa Maa'ooka na'aa Akiishakko beeddino.

³ Daawitenne Aa Asay Akiishaara Gaaten utteeddino. Asay ubbay bare soo asaa asaa akkiide beedda; Daawitekka bare machatuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne Naabaala am"atta, K'armmeloosiyaa Abigaalo akkiide beedda.

⁴ «Daawite Gaate bak'ateedda» giyaawaa sisiide, Saa'ooli laa"entsuwaa Aa koyiyaawaa aggi basheedda.

⁵ Daawite Kaatiyaa Akiisha, «Neeni taanan nashettooppe, taani yaan de'ana mala, ne kawutetsan de'iyaa katamatuwaappe ittinno taw imma. Taani ne k'oomay kaatii de'iyaa kataman neenana ittippe ayaw uttanee?» yaageedda.

⁶ He gallassi Akiishi S'ik'ilaaga katamaa Daawitaw immeedda; hachche gakkanawukka S'ik'ilaaga katamay Yihudaa kaatetuwaassa gidiide at-teedda.

⁷ Daawite Piliss's'eema biittan itti laytsanne oyddu aginaa de'eedda.

⁸ Daawitenne Aa asatuu pude biide, Gashuuratuwaa, Girzzetuwaanne Amaaleek'atuwaa oliino. Beniideppe doommiide, he asatuu Shurappe biide Gibs'e gakkanaw de'iyaa biittan de'eeddino.

⁹ Daawite he biittaa oliyaa wode awudenne he biittan de'iyaa mac'c'awaa gidiina, attumawaa gidiina, pas'a aggibeenna; dorssanne miizaa,

hariyaanne gaaluwaa, mayuwaakka akkeedda; yaatiide Akiishakko simmee.

¹⁰ Akiishi, «Hachche hak'an shiik'eedditee?» yaagiide Daawita oochchee.

Daawite, «Neegeeba woran de'iyaa Yihudaa asatuu bolla, woy Yiraahima'eela asatuu bolla, woy K'eena asatuwaa bolla shiik'eeddo» yaagee.

¹¹ Unttuntuppe itti asaynne Gaate katamaa yiide, «Daawite hawaa ootseedda» giide odenna mala, Daawitenne Aa asatuu mac'c'awaa attumawaa ashshenan wurssi wod'iino. Daawite Piliss's'eema biittan de'eedda wode ubbaan hewaadan ootseedda.

¹² Akiishi Daawitan ammanettiide, «Daawite bare asan, Israa'eelan loytsi is's'etteedda; hewaa diraw, I taw med'inaw k'oomaa gidana» yaagiide k'oppeedda.

28

Saa'oolanne Enddoore Shareechchatto

¹ He wode Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw barenttu olanchchatuwaa shiishsheeddino. Akiishi Daawita, «Neeninne ne asatuu taananna olaa baanawaa tumu era utta» yaageedda.

² Daawite, «Hewaa gidoope, taani ne k'oomay ootsanabaa neeni be'ana» yaageedda.

Akiishi, «Daro lo'a; taani neena ta de'eedda laytsaa ubbaan taana naagiyaawaa kessana» yaageedda.

³ Hawaappe kase baggan Sammeeli hayk'k'ina, Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu aw yeekkiide, Aa kataman Raaman Aa moogeeddino. Saa'ooli moyttiliyaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe yederssiide kessi diggeedda.

⁴ Piliss's'eema olanchchatuu shiik'iide yiide, Shuneema kataman utteeddino; Saa'olekka Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishshiide, Gilbboo'a Deriyan utteedda.

⁵ Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuwaa be'iide yayyeedda; Aa wozanaykka loytsi dagammeedda.

⁶ Hewaa diraw, I ay ootsanenttonne Med'inaa Godaa oochcheedda; shin Med'inaa Goday akumuwaan gidiina, woy Uuriimiyaan gidiina, woy timbitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina, aw odibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Moyttiliyaa s'eesiyaa shareechchatuwaa taw koyyite; taani iikko baade izo oochchana» yaagiide azazeedda.

Saa'oola k'oomatuu, «Moyttiliyaa s'eesiyaa itti shareechchatta Enddooren de'aw» yaageeddino.

⁸ Saa'ooli barena erissenna mala hara mayuwaa mayyiide, laa"u asatuwaa akkiide, k'amma he shareechchattikko beedda; mishiratto, «Hayyanaa taw itti moyttiliyaa s'eesarkkii; taani suntsaa odiyaa asaa taw dentsaarikkii» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyye mishiratta, «Moyttiliyaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe Saa'ooli wooti yederssi kesseeddentto, tuma neeni eraasa. Taana wod'isanaw neeni taw ayaw p'iriyaa yeggay?» yaagaaddu.

¹⁰ Saa'ooli mishiratto, «Med'inaa Goday ero! Neeni hawaa diraw muretakka» yaagiide Med'inaa Godaan c'aak'k'eedda.

¹¹ Yaatina, Mishirata, «Taani new oona dentsoo?» yaagaadde oochchaaddu.

Saa'ooli, «Sammeela taw dentsa» yaageedda.

¹² Shareechchatta Sammeela be'aade, waasuwa s'ulaaddu; Saa'oola, «Neeni taana ayaw c'immaad? Neeni Saa'oola gidikkii!» yaagaaddu.

¹³ Kaatii, «Ayinne baawa; yayyoppa! New ayee beettiyaawe?» yaageedda.

Mishirata, «Itti moyttillii biittaa giddoppe kesiyaawe beettee» yaagaaddu.

¹⁴ Saa'ooli mishiratto, «I ay malatii?» yaageedda.

Mishirata, «Afilaa mayyeedda itti c'ima bitanii kseedda» yaagaaddu.

Saa'ooli he bitanii Sammeela giddeeddawaa eriide, Aa sintsan sa'aan gisiide gufanneedda.

¹⁵ Sammeeli Saa'oola, «Taana duufuwaappe dentsaade ayaw shabbaray?» yaageedda.

Hewaappe guyye Saa'ooli, «Taani daroppe un'ettaad; ayaw gooppe, Piliss's'eema asatuu taana oliino; S'oossaykka taappe shaaketeedda; timb-bitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina woy akumuwaan gidina, I taani oochchiyaawaa odenna. Hewaa diraw, taani ootsanabaa neeni taw odanaadan neena s'eesaad» yaageedda.

¹⁶ Sammeeli, «Med'inaa Goday shaakettiide ne morkkiyaa gidikich-chowaappe attina, taana ayaw zoretaa bessay?»

¹⁷ Med'inaa Goday ta baggana kaseti odeeddawaa ootsi kichcheedda; Med'inaa Goday kawutetsaa neeppe bonk'k'i akkiide, ne shooro Daawitaw immi diggeedda.

¹⁸ Neeni Med'inaa Godaw azazetabeena dirawunne Aa hank'k'uwaa su-ulliyyaawaa Amaaleek'a asatuwaa bolla polabeenna diraw, Med'inaa Goday hachche ha yewuwaa ne bolla ootsee.

¹⁹ Neenanne Israa'eeliyaa, Med'inaa Goday Piliss's'eema asatoo aatsi immana; neeninne ne naanay wontti taanan gakettanaw; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa olanchchatuwaa Piliss's'eema asatoo aatsi immana» yaageedda.

²⁰ Saa'ooli Sammeela oduwaa sisiide yayyeedda diraw, ellekka biittan dolc'c'u giide kunddi aggeeda. Saa'ooli he gallassaa kumentsaanne k'ammaa kumentsaa k'uma mibeenna diraw, Aa wolk'k'ay is's'eedda.

²¹ He mishiratta Saa'oolakko yaade, I loytsi kokkoriyaawaa be'aade, «Taani ne k'oomatta new azazettaaddi; neeni taana oochcheeddawaa ta shemp-puwaa aggaade ootsaad.

²² Ha"i taani ne k'oomatta giyaawaa hayyanaa sisa; neeni maade, mi-naadde ne ogiyaa baana mala, taani new guutsa k'uma aatsay» yaagaaddu.

²³ Hewaappe guyye Saa'ooli, «Miikke» yaagiide is's'eedda. Shin Aa asatuu he mishiratinakka gidiide shoobbeeddino; Saa'ooli shoobettiide biittappe denddiide, gisuwaan utteedda.

²⁴ He mishirata ellekka bare son de'iyaa bolttiboltta maraa shukka bashaaddu; d'iiliyaa akka munak'aade, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uukkaaddu.

²⁵ Yaataade Saa'oolawunne Aa asatoo aatsina, untuntu meeddino. He gallassi k'amma denddiide beeddino.

29

Akiishi Daawita Guyye S'ik'ilaagi Yeddeedda

¹ Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa ubbaa Afeek'an shi-shsheeddino. Israa'eelatuu Iziraa'eelan de'iyaa haatsaa pulttiyyaa matan utteeddino.

² Piliss's'eematuwaa kaappatuu barenttu s'eetatuwaa c'itaaninne sha"atuwaa c'itan salppeeddino; Daawitenne Aa Asay Akiishaara ittippe guyye baggana salppeeddino.

³ Piliss's'eematuwaa kaappatuu be'iide, «Ha Ibraawetuu hawaan ay ootsi-ino?» yaageeddino.

Akiishi Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa, «Hawe beni Israa'eeliyaa Kaatiyaa Saa'oola k'oomaa Daawita gidennee? I daro wodeppe taananna ittippe de'ee; I Saa'oola kaddiide kesooeppe hanno gakkanaw, taani an balaa demmabeykke» yaageedda.

⁴ Shin Piliss's'eematuwaa kaappatoo Akiisha hank'k'ettiide, «Ha bitaniyaa neeni aw immeedda katamaa guyye zaara; I nuunanna olaa booppe I nuuna zaariide olana. I bare godaana sigetsanaw nu asatuwaa k'ood'iyaa muuc'iyawaappe hara lo"iyaabay ayee?

⁵ K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli bare sha"aa wod'eedda; Daawite bare tammu sha"aa wod'eedda» yaagiide sabbeeddawe ha Daawita gidenneeyye?» yaageeddino.

⁶ Hewaa diraw, Akiishi Daawita s'eesiide, «Med'inaa Goday ero! Neeni ammanettiyaa asaa; neeni taananna olaw baanawaa taani nashettay; neeni taakko yodeppe hanno gakkanaw, taani ne bolla balaa demmabeykke. Shin kaappatuu neeni olaw baanawaa nashetikkino.

⁷ Neeni ha"i simmaade saruwaan ba; Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa nashechenawaa ayinne ootsoppa» yaageedda.

⁸ Daawite Akiisha, «Taani ay ootsaadditaa? Taani neenana de'oodeppe hanno gakkanaw, taanan balaa demmabeykke gaadda; yaatina, kaatiyaa ta godaa morkkatuwaanna baade ayaw olettikkita?» yaageedda.

⁹ Akiishi Daawita, «S'oossaa kiitanchchaadan neeni taw ammanettiyaawaa gidiaawaa taani eray; gidooppenne, Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «I nuunanna olaa booppo» yaageeddino.

¹⁰ Ha"i simmi wonttaanna denddaade, neenanna yeedda ne godaa k'oomatuwaannakka ittippe sa'ay wonttiyaa wode biite» yaageedda.

¹¹ Daawitenne Aa asatuu Piliss's'eema gadiyaa simmanaw wontta guuran denddeeddino; Piliss's'eema asatuukka pude Iziraa'eela beeddino.

30

Daawite Amaaleek'atuwaana Oletteedda

¹ Daawitenne Aa asatuu heezzentso gallassi S'ik'ilaaga katamaa gakkeeddino. Amaaleek'a asatuu Neegeeba bazzuwaanne S'ik'ilaaga katamaa mayyeeddino; S'ik'ilaaga katamaa taman s'uuggeeddino.

² S'ik'ilaaga kataman de'iyaa machatuwaanne naanatuwaappe c'ima gakkanaw de'iyaa ubbatuwaa omoodeddino; untuntta ubbaa akkiide afeedinoppe attina, itti asanne wod'ibeykkino.

³ Daawitenne Aa asatuu S'ik'ilaaga katamaa gakkiiyaa wode, katamay taman s'uugettikichcheeddawaanne k'ay untunttu mac'c'a asatuu, untunttu attuma naanayne untunttu mac'c'a naanay omoodettikichcheedawaa be'eeddino.

⁴ Yaatina, Daawitenne aananna ittippe de'iyaa Asay barenttu wolk'k'ay is's'ana gakkanaw waassiide yeekkeeddino.

⁵ Daawita mac'c'a asatuu laa"atuu, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmeloosiyaa Naabaala am"atti Abigaala omoodetteeddino.

⁶ Asay Daawita shuchchaan c'addanaw haasayeedda diraw, Daawite loytsi tuggateedda; ayaw gooppe, Aa Asay ubbay bare attumawaa naanaynne mac'c'a naanatuwaa diraw, loytsi yiloteedda; shin Daawite Med'inaa Godaan bare S'oossan minetteedda.

⁷ Daawite Abimeleeka na'aa k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda; Abiyaataare eefuudiyaa Daawitaw aheedda.

⁸ Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha mayyeeddawanttu geeduwaa kaallaade boo? Booppe taani untuntta gakkanee?» yaagiide oochcheedda.

S'oossay, «Ee; untuntta kaallaade ba; untuntta neeni gakkanaasa; omoodetteeddawanttakka zaarana» yaageedda.

⁹ Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide Bisooraa Shaafaa gakkina, asaappe amareeddawanttu yaan atteeddino.

¹⁰ Ayaw gooppe, laa"u s'eetu asatuu shaafaa pinnanaw loytsi daabureeddino. Shin Daawitenne oyddu s'eetu asatuu paanaa kaalleeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, asatuu itti Gibbs'awiyaa dembbaan demmiide, Daawitakko aheeddino; aw ushanaw haatsaa, maanawukka k'umaa imminaa meedda.

¹² K'ay balasiyaa ayfiyaa melaappe bakkaanne laa"u wurc'c'o woyniyaa teeraa aw immeeddino; I miide mineedda; ayaw gooppe, I heezzu gallassinne heezzu k'amma k'uma mibeenna haatsaakka ushibeenna.

¹³ Daawite he bitaniyaa, «Neeni oossee? Hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.

Shin bitanii, «Taani Amaaleek'a bitaniyaw ayileteedda Gibbs'e asaa; heezzu gallassappe kase taani saketteedda diraw, ta goday taana yeggi basheedda.

¹⁴ Nuuni Yihudaa asatuwaa bolla, Kariita asatuwaa bollanne Kaaleeba yaratuwaa bolla Neegeeba woran shiik'eeddo; S'ik'ilaaga katamaakka tamaan s'uuggeedda» yaageedda.

¹⁵ Daawite, «Neeni taana he shiik'eedda c'itaakko kaaletsana danddayay?» yaagiide oochcheedda.

I, «Neeni taana wod'enaadaaninne ta godaw aatsaade immennaadan taw S'oossan c'aak'k'a; yaatoope, taani neena untunttukko duge kaaletsana» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, bitanii Daawita untunttukko kaaletsiide gatseedda. Untunttu Piliss's'eeme biittaappenne Yihudaa gadiyaappe omood-eeddabay loytsi daro gideedda diraw, nashettiidde miiddinne ushiidde biittaa ubbaan laaletti utteeddino.

¹⁷ He gallassi omarssaappe biide wonttetsa gallassaa omarssay gakkanaw, Daawite untuntta shoc'eedda; gaaluwaa toggiide bak'ateedda oyddu s'eetu yalagatuwaappe attina, haray itti asaynne attiide bibeena.

¹⁸ Amaaleek'a asatuu afeedda ubbabaa, bare laa"u mac'c'a asatuwaanakka gujjiide, Daawite wotsi akkeedda.

¹⁹ Asatuu omooddi afeedawaappe ayaynne pac'c'ibeenna; naanay woy c'imay, attuma naanay woy mac'c'a naanay, untunttu omooddi afeedda harabay ubbayay akka pac'c'ennan de'ee; Daawite ubbaakka zaareedda.

²⁰ K'ay Daawite dorssanne miyaa wudiyaa ubbaa omooddeedda; Daawita Asay I omooddeedda wudiyaa hinkko mehiyaappe sintsanna laaggiide, «Hawe Daawita omooduwaa» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite barena kaallanaw daaburiide, Bisooraa Shaafaa matan atteeda laa"u s'eetu asatuwaakko yeedda. Untunttu Daawitanne aanana ittippe de'iyaa asatuwaa mokkanaw keseeddino; Daawitenne Aa Asay untunttukko shiik'ina, Daawite untuntta saroteedda.

²² Shin Daawitana beeddawanttu giddoppe itti itti patseena iita asatuu, «Unttuntu nuunanna bibeena diraw, nuuni zaariide aheedawaappe ayaanne untuntunna shaakkokko; untuntu barenttu naanaanne barenttu machatuwaa akkiide biino» yaageeddino.

²³ Daawite untunttu, «tuytti; ta ishato! Med'inaa Goday nuw immeed-daban hinttenttu hawaadan ootsanaw bessena. I nuuna naagiide, nu bolla shiik'eedda c'itaa nuw aatsiide immeedda.

²⁴ Hinttenttu giyaawaa ooninne mayyenna. Olettanaw beeddawanttunne nubaa naagiidde hawaan gam'eeddawanttu itti laggetsaa shaakkana; ub-baawekka itti mala gidana» yaageedda.

²⁵ He gallassappe doommiide, hachche gakkanaw, Daawite Israa'eeliyaa biittaw hewaa wogaanne awaayuwaa ootsiide wotseedda.

²⁶ Daawite S'ik'ilaaga katamaa gakkeedda wode, bare dabbo Yihu-daa c'imatuwaa, «Med'inaa Godaa morkkatuwaappe omoodetteeddawaappe taani hinttenttoo immiyaawaa heytte» yaagiide omooduwaappe ama-reedawaa yeddeedda.

²⁷ I hewaa Beetele, Neegeeban de'iyaa Raamootanne Yatira kata-matuwaan de'iyawanttoo,

²⁸ Aaro'eera, Sifimoota, Eshttamoo'anne

²⁹ Rakaala katamatuwaan de'iyawanttoo, Yiraahima'eela katamatuwaan de'iyawanttoo, K'eena katamatuwaan de'iyawanttoonni,

³⁰ Horima, Bor'ashaana, Ataakanne

³¹ Kebroona katamatuwaan de'iyawanttoo yeddeedda; Daawittenne Aa asatuu yuuyyeedda sa'atun de'iyaa asaw ubbaw yeddeedda.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

31

(31:1-13)

Saa'ooli Barena Wod'eedda
(1 Od. 10:1-12)

¹ Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino; Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'attedino; daro Israa'eelatu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino.

² Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attumawaa naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.

³ Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etseedda; wonddaafiyaa asatuu Aa demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide, loytsi maytiseeddino.

⁴ Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeennawanttu yiide, taana c'addiide kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda.

Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.

⁵ Aa ola miishshaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, Saa'oolanna hayk'k'i aggeeda.

⁶ Hawaadan haniide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu, Aa ola miishshaa tookkiyaawenne Aa asatuu ubbay he gallassaa ittippe hayeeddino.

⁷ Wombbaappenne Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu Israa'eeliyaa olanchchatuu bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa be'iide, untunttukka barenttu

katamaa aggiide bak'attedino. Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaa oyk'k'eeddino.

⁸ Wonttetsa gallassi Piliss's'eematuu anhatuwaa bollaappe ola miishshatuwaa k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iidde giseeddawantta demmeeddino.

⁹ Unttuntu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola miishshaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu d'amaashatuwaa golleninne barenttu asaa giddon s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaa ubbaw kiitaa yeddeeddino.

¹⁰ Saa'oola ola miishshaa Asttaaroota geetettiyaa untuntu s'oossatti goliyaa giddon wotseeddino; Saa'oola anhaa Beetishaana geetettiyaa katamaa gimbbiyaan misimaariyan d'ishiide sotteeddino.

¹¹ Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa Gala'aaden de'iyaa Yaabee-sha asatuu siseedda wode,

¹² untuntu mino asatuu ubbay k'amman denddi biide, Saa'oola anhaanne Aa naanatuwaa anhaa Beetishaana katamaa gimbbiyaappe wotsi akkiide, Yaabeesha katamaa ahiide yaan s'uuggeeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, untuntu mek'etsaa mas'i akkiide, Yaabeeshan de'iyaa tamariskka geetettiyaa mitsaa garssan moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oomeeddino.

Laa'entso Sammeela Mas'aafaa Geluwaa

Sammeela Mas'aafaa laa'entso kifilii, Sammeela Mas'aafaa koyro kifiliyaa kaalliyaawaa gidoodde, Daawite koyro gedissa bagga Yihudaa kaatiyaa (1-4) gidiide, takkiidde k'ay huup'issa bagga kifiliyaa gideedda Israa'eeliyaa gujjii-de, kumentsaa biittaw kaatiyaa gidiide mooddeeddawaa odiiyaa taarikiyaa oyk'keeddawaa (5-24). Mas'aafay Daawite bare kawutetsaa aassanawunne bare maataa minisanaw, soonnanne karenna de'iyaa morkkatuwaanna oletteedda mino olaawaa loytsiide k'onc'c'isseedda. K'ay Daawite mino ammanu de'iyaaanne S'oossaa siik'iyaa asaa gidiyaawaanne asaykka aw ammanettiyyaa asaa gidiyaawaa odee. Hewaa bollankka k'ay itti itti mek'etsi baynna oosotuwaakka I ootseeddawaanne bare ashuwaa amuwaa alanaw pala wolk'k'aama nagaratuwaa I ootseeddawaakka k'onc'c'isseedda. Gidooppenne S'oossaa ayili, timbbitiyaa odiiyaa Naataan aakko shiik'iide, Aa nagaraa Aa hassayisseedda wode, I bare nagaraa paas'iide S'oossaa muruwaa akkeedda.

Daawita de'uunne I ootseedda oosotuu Israa'eeliyaa asaa loytsi nashechcheedda diraw, aappe simmina de'eedda laytsatuwaan untunttu biittaa bolla metuu gakkiiyaa wode ubbaan, untunttu hara kaatiyaa koyiidde, Daawita na'ay, woy Daawita zariyaa gidiide, Daawitawaadan untuntta ayissiyaa asaa demmanaw amottiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antaa K'ofatuwaa

Daawite Yihudaan Kaatetussaa 1:1–4:12

Israa'eeliyaa ubbaa bolla Daawite Kaatetussaa 5:1–24:25

Koyro Laytsatuwaa 5:1–10:19

Daawitanne Berssaabeeho 11:1–12:25

Daawita Metuwaanne Tuggaa 12:26–20:26

Wurssetsaa Laytsatuwaa 21:1–24:25

Daawite Yihudaan Kaatetussaa

(1:1–4:12)

Daawite Saa'ooli Hayk'k'eeddawaa Siseedda

¹ Saa'ooli hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite Amaaleek'a asatuwaa sooneedda saappe simmeedda; S'ik'ilaaga kataman laa"u gallassaa takkeedda.

² Heezantso gallassi itti bitanii kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaan baana laaliide, Saa'oola heeraappe yeedda. Daawitekko I yeedda wode, sa'aan gisiide goynneedda.

³ Daawite Aa, «Neeni hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.

Shin I, «Taani Israa'eeletuwaa heeraappe kessa akkaade yaad» yaageedda.

⁴ Daawite Aa, «Ayay keseeddentto ane taw oda» yaageedda.

I Daawita, «Nu olanchchatuu olaappe bak'attedino; nu asaappe daratu hayk'k'eeddino; k'ay Saa'oolinne Aa na'ay Yoonataani hayk'k'eeddino» yaageedda.

⁵ Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Saa'oolinne Aa na'aa Yoonataani hayk'k'eeddawaa neeni ayaan eray?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Wodallay, «kaac'aadan taani Gilbboo'a deriyaan de'ishshin, Saa'ooli bare tooraa guufetiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; paraa gaaretuunne paraa asatuu Saa'oolakko matatteddino.

⁷ He wode Saa'ooli yuushshi s'eelliide taana be'eedda; taana s'eesina taani, «abee!» yaagaad.

⁸ Saa'ooli taana, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda; Taani aw, «Amaaleek'a asa» yaagaade zaaraad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli taana, «Taani loytsi maduns's'aade, hayk'k'oo mata uttaad; neeni ta bolla kesa ek'k'aade taana wod'a» yaageedda.

¹⁰ I kunddeeddawaappe guyyiyaan, hayk'k'uwaappe attenawaa ereedda diraw, taani Aa bolla kesa ek'k'aade Aa wod'aad; Aa huup'iyaa de'iyaa kallachchaanne Aa k'esiyaan de'iyaa sagaaiyaa akkaade neekko ta go-daakko ahaad» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Daawita Asay kayyottiide, barenttu mayuwaa dafiide peed'eeddino.

¹² Unttuntu Saa'ooli, Yoonataani, Med'inaa Godaa olanchchatuunne Israa'eeliyaa Asay olan wureedda diraw, omarssi gakkanaw kayyotteeddino, yeekkeeddinonne s'oomeeddino.

¹³ Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Neeni hak'a asee?» yaagiide oochcheedda.

Shin I Daawita, «Taani betiyaa Amaaleek'a bitaniyaa na'aa» yaageedda.

¹⁴ Daawite Aa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa wod'anaw ne kushiya dentsaadde, ayaw yayabeykkii?» yaageedda.

¹⁵ Daawite bare asatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ba; Aa wod'a!» yaageedda; I Amaaleek'iyaa dechchiide wod'eedda.

¹⁶ Daawite Amaaleek'iyaa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa taani wod'aad yaagaade neeni ne doonaan markkatteedda diraw, ne suutsaa gomii neena oyk'k'o» yaageedda.

Daawite Saa'oolawunne Yoonataanaw Zilaaleedda Zilaassaa

¹⁷ Daawite Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataanaw hawaadan yaagi zilaaleedda.

¹⁸ Yihudaa asaykka «Wonddaafiyaa» geetettiyaa ha zilaassaa tamarana mala Daawite azazeedda; ha zilaassay Yaashaara mas'aafan s'aafetteedda.

¹⁹ «Neenoo Israa'eelew,
ne kaappatuu ne d'ok'k'aa gishuwaan hayk'k'eeddino.
Wolk'k'aamatuu waan kunddeeddinooshsha!

²⁰ Hawaa Gaate kataman odoppite;
Ask'k'aloona ogetuwaankka awaayoppite.
Hewaa sisoope, Piliss's'eematuwaa mac'c'a naanay nashettana;
shaamatuwaa mac'c'a naanay «Hashshu gaana!»

²¹ «Hinttenttoo Gilbboo'a deretoo,
Hinttenttu bollan iray bukkoppo;
kettterssaykka wod'oppo.
He biittaa goshshaykka katsaa mukkoppo;
ayaw gooppe, yaan wolk'k'aama gondallii tunabaa kesseedda;
Saa'oola gondalliikka zayitiyaan k'uc'ettiyaawaa aggeeda.

²² Goora'etteeddawanttu suutsaappenne,
wolk'k'aamatuwaa ashuwaappe,
Yoonataana wonddaafii guyye gibeenna.
K'ay Saa'oola mashshay kallennan simmibeenna.

²³ «Saa'oolinne Yoonataani
asay siik'iyawantanne lo"iyaawantta;

barenttu hayk'k'uwankka barenttu pas'ankka shaakettibeykkino.
Unttuntu arggantsaappekka aad'd'iide elleelliaawantta;
gaammuwaappekka aad'd'iide minniyaawantta.

- 24 «Israa'eeliyaa mac'c'a asatoo,
Saa'oolaw, hinttentta zo'onne alleek'k'o mayuwaa mayzzeddawoonne,
work'k'aan hinttenttu mayuwaa alleek'k'isseedawoonne yeekkite.
- 25 «Wolk'k'aamatuu olan waan kunddeeddinooshsha!
Yoonataani ne d'ok'k'a gishuwaan goora'etti giseedda.
- 26 Ta ishaa Yoonataanaa,
Taani new kayyottay;
ne taw daroppe al"uwaa.
Neeni taana siik'iyaa siik'uu maalalissiyaawaa,
mac'c'a asaa siik'uwaappekka aad'd'iide maalalissiyaawaa.
- 27 «Wolk'k'aamatuu waan kunddeeddinooshsha!
Ola miishshaykka waan dippi geedde!»
yaagiide Daawite zilaaleedda.

2

Daawite Yihudaa Bolla Kaateteedda

- 1 Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Yihudaa katamatuwaappe ittuwaa pude boo?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.
Med'inaa Goday Aa, «Ee; ba» yaageedda.
Daawite, «Hak'a boo» yaagiide oochcheedda.
Med'inaa Goday, «Kebroone ba» yaagiide zaareedda.
- 2 Daawite bare machchetuwaa laa"atuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmeloosiyaa, Naabaala am"atto Abigaalonne akkiide, Kebroone kata-maa beedda.
- 3 Daawite barenana de'iyaa asatuwaakka unttuntu soo asaa ubbaanna ahina, Kebrooneninne Aa heeraan de'iyaa guutsa katamatuwaan utteed-dino.
- 4 Yihudaa asatuu Kebroone katamaa yiide, yaan unttuntu Daawita Yihu-daa asaa bolla kaateyanaw okkeeddino.
Saa'oola moogeeddawanttu Yaabeesha Gil"aade katamaa asatuwaa gideeddawaa Daawite siseedda wode,
- 5 asaa kiittiide unttunta, «Hinttenttu hinttenttu godaa Saa'oola moogeedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday hinttentta anjjo.
- 6 Ha"ikka Med'inaa Goday aggena siik'uwaanne tumatetsaa hinttentta besso; k'ay hinttenttu ha keekatetsaa ootseedda diraw, taanikka hinttenttoo lo"otetsan kushiyaa zaarana.
- 7 Ha"i zaari minnite; s'alite; ayaw gooppe, hinttenttu goday Saa'ooli hayk'k'ikichcheedda; k'ay Yihudaa asatuu taana okkiide, barenttu bolla kaateyeeddino» yaageedda.

Iyaabustte Israa'eeliyaa Bolla Kaateteedda

- 8 Saa'oola olanchchatuwaa gadaaway Neera na'aa Abaneeri Saa'oola na'aa Iyaabustta akkiide, Maahinayma geetettiyaa sa'aa afeedda.
- 9 Hewaappe kaala Gala'aade, Aaseera, Iziraa'eela, Efireema, Biiniyaa-manne Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bollan kaateyeedda.

¹⁰ Saa'oola na'aa Iyaabustte Israa'eeliyaa bolla kaatetiya wode aw oytamu laytsaa; I laa"u laytsaa kaateteedda; shin, Yihudaa Asay Daawita kaalleedda.

¹¹ Daawite Kebroonan Yihudaa asatuwaa bolla laappun laytsanne usup-pun aginaa kaateteedda.

Israa'eeliyaanne Yihudaa Giddon Denddeedda Olaa

¹² Neera na'aa Abaneerinne Saa'oola na'aa Iyaabustte Asay Maahinaymappe Gabaa'oona katamaa beeddino.

¹³ S'aruuyi na'ay Iyoo'aabinne Daawita Asay kes biide, Gabaa'oona dagatteedda haatsaa matan untuntunna gaketeeeddino; itti c'itay dagatteedda haatsaappe hefintsa baggana uttina, itti c'itay hafintsa baggana utteeddino.

¹⁴ Yaatina, Abaneeri Iyoo'aaba, «Ane wodallatuu denddiide, nu sintsan olaa gaketino» yaageedda.

Hewaappe guyye Yoo'aabe, «Eeno, denddiide gaketino» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Biiniyaama baggawunne Saa'oola na'aa Iyaabustte baggawaa tammanne laa"u asatuu payduwaan kesiide, Daawita baggawaa ek'k'eedda tammanne laa"u asatuwaana olaa gaketeeeddino.

¹⁶ Ittuu ittuwaa huup'iyaa oyk'k'iide, bare oyk'k'eeddawaa miyiyaan miyiyaan mashshaa dirggintsiide, ittippe hayk'k'eeddino; hewaa diraw, Gabaa'oonan de'iyaa he sa'ay Helkkat-Hazurim (Mashshaa Gadiyaa) geetettee.

¹⁷ He gallassi wolk'k'aama olay olettina, Daawita Asay Abaneeranne Israa'eeliyaa asaanne s'ooneedda.

¹⁸ S'aruuyi naanay heezzu Yoo'aabe, Abishaayinne Asaaheeli he sa'aan de'iino; Asaaheeli gen"iyaadan elleelliidde wos's'ee.

¹⁹ Asaaheeli ushechcha woy haddirssa geenan Abaneera yederssuwaa sikkeedda.

²⁰ Abaneeri guyye zaari s'eelliide, «Asaaheela, laa neenee?» yaagiide oochcheedda.

Asaaheeli, «Ee taana» yaageedda.

²¹ Abaneeri Aa, «Itti bagga, ushechcha woy haddirssa simma; asatuwaappe ittuwaa oyk'k'aadde Aa olaa miishshaa k'aara akka» yaageedda; shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa agganaw koyyibeenna.

²² K'aykka Abaneeri Asaaheela, «Taani neena ayaw wod'oo? taana yederssiyaawaa agga! Neena wod'aade, taani ne ishaa Iyoo'aaba deemuwaa wootaade s'eellanee?» yaagiide seereedda.

²³ Shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa aggenaan is's'eedda. Hewaa diraw, Abaneeri tooraa guyye tum"iide, Asaaheela uluwaa c'addeedda; tooray zokkiyaanna pini kesseedda; Asaaheeli he sa'aan kunddiide hayk'k'eedda. Asaaheeli hayk'k'eedda sa'aa gakteedda Asay ubbay hewan ek'k'eedda.

²⁴ Shin Iyoo'aabinne Abishaayi Abaneera yedersseeddino; away wulliyaa wode, Gabaa'oona Mela Biittaa afiyaa ogiyaan Giiyaaha katamaappe sintsa baggana de'iyaa Ama geetettiyaa Zooziyaa keseeddino.

²⁵ Biiniyaama asatuu Abaneera guyyenna shiik'eeddino; untunttu itti c'ita gidiide, itti deriyaa huup'iyaan ek'k'eeddinno.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Iyoo'aaba s'eesiide, «Med'inaw olettiide de'aneeyye? Hawaa wurssetsay c'amo gidanawaa neeni erikkii? Ne asatuwaa, «Hintte ishaturwaa yederssiyaawaa aggite» geenan awude gatsay?» yaageedda.

²⁷ Iyoo'aabe Abaneera, «S'oossay ero! Neeni haasayennan aggeedawaa gidintto, ta Asay bare ishaturwaa sa'ay wonttana gakkanaw yedersana shin» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, Iyoo'aabe ulttuwaa punneedda; Asay ubbay ek'k'eedda. Israa'eelatuwaakka zaaretsiide yedersibeykkino woy olibeykkino.

²⁹ Abaneerinne Aa Asay he gallassaa k'ammaa ubbaa salppiidde Aaraba garaara beeddino; Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino. Guurana hameti-idde Maahinayma simmeeddino.

³⁰ Iyoo'aabe Abaneera yederssiyaawaa bashiide, bare asaa ubbaa itti sa'aa shiishsheedda; s'eelliyaa wode, Asaaheeli baynnan Daawita asaappe tammanne udduppun Asay pac'c'eedda.

³¹ Shin Daawita Asay Abaneera asaappenne Biiniyaama zaratuwaappe heezzu s'eetanne usuppun tammu asatuwaa wod'eeddino.

³² Asaaheela anhaa akkiide, Beeteleeme kataman de'iyaa Aa aawuwaa duufuwaan moogeeddino; Iyoo'aabinne Aa Asay k'ammaa hamettiidde ak'eedino; wonttumaatsaan Kebroone katamaa gakkeeddino.

3

¹ Saa'oola asayenne Daawita Asay daro wodiyaale oletteeddino; Daawite olan min minniide biyaa wode, Saa'oola Asay daaburi daaburi beedda.

Daawita Attuma Naanaa

² Kebroone kataman Daawitaw naanay yeletteeddino; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeledda bayira na'ay Aminoona;

³ K'armmeloosiyaa Naabaala am"ata Abigaala yeledda na'ay Kil"aabi laa'entsuwaa; Gashuura Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeledda Abeseeloomi heezzeentsuwaa.

⁴ Oyddentsuu Haggiiti na'aa Adooniyaa; ichcheshentsu Abiis'aali na'aa Shafaas'iyaa.

⁵ Usuppuntsuu Daawita machchatti Egili na'aa Yitira'aama; ha naanay ubbay Kebroonan Daawitaw yeletteeddino.

Abaneeri Daawitana c'aak'k'eteedda

⁶ Saa'oola asaananne Daawita asaana olettiyaa wode, Abaneeri Saa'oola asatuwaa gidдон min minniide beedda.

⁷ Saa'oolaw Aata naatta Ris'ifo geetettiyaale itti garadatta de'aw; Iyaa-bustte Abaneera, «Ta aawuwaa garadattinna ayaw ak'aadii?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Abaneeri Aa haasayan darssi yilotiide Yaabustta, «Taana neeni Yihudaa kanaa huup'e gaaddiyye? Hachche taani ne aawuwaa Saa'oolaw, Aa ishatoonne Aa dabbotoo lo"aad; taani neena Daawita kushiyan aatsaade immabeykke. Shin ha"i neeni taana ha mishiratti gaasuwaan mootaadda!

⁹⁻¹⁰ Saa'oola zariyaappe kawutetsaa wotsi akkiide, Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw, Israa'eeliyaa bollanne Yihudaa bolla, Daawita kawutetsaa essanaw Med'inaa Goday c'aak'k'i wotseedda ha yewuwaa taani ootsana d'ayooppe, s'oossay Abaneera guufantso» yaageedda.

¹¹ Iyaabustte Abaneeraw yayyeedda diraw, hara k'aalaa k'aattibeenna.

¹² Abaneeri Kebroonan de'iyaa Daawitekko, «Biittay oossee? Neeni taananna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a; Israa'eeliyaa Asay ubbay neekko simmanaadan taani neena maaddana» yaagiide kiitaa yeddeedda.

¹³ Daawite, «Lo"o! Taani neenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana. Shin taani neena ittibaa oochchay; neeni taana be'anaw yiyaa wode, Saa'oola naatto Miikaalo taw akkenan yooppa» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola na'aa Iyaabusettuwaakko ki-ittiide, «S'eetu Piliss's'eematuwaa k'aaratuwaa c'ilooshaade akkeedda ta machchatto Miikaalo taw imma» yaageedda.

¹⁵ Iyaabustte kiitaa yeddiide, I asinaa Laawisha na'aa Pals's'i'eelappe wotsi akkiide ahiseedda.

¹⁶ I asinay Baahuriima katamaa gakkanaw yeekkiide I geeduwaa kaalleedda; Abaneeri Aa, «Guyye simmaade soo ba» yaageedda; bitanii guyye simmiide beedda.

¹⁷ Abaneeri Israa'eeliyaa c'imatuwaakko biide, hawaadan yaageedda; «Daawite hinttenttu bolla kaatetana mala, daro wodiya amotteeddita;

¹⁸ ane hekko ha'i polite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta asaa Israa'eeliyaa, taani Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappenne untunttu morkkiyaa ubbatuwaa kushiyaappe ta k'oomaa Daawita baggana ashshana» geeddawaa hassayite» yaageedda.

¹⁹ Abaneeri Biiniyaama zaretoo dumma haasayeedda; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaynne Biiniyaama Asay ubbay ootsanaw koyowaa ubbabaa Daawitaw odanaw Kebroone katamaa beedda.

²⁰ Abaneeri barenana laatamu asatuwaa akkiide, Kebroone katamaa biina, Daawite aasinne Aa asaw imotaa makkeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Daawita, «Unttunttu neenana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanaaddaaninne ne wozanay amottiyaa ubbaa mood-danaadan, taani baade Israa'eeliyaa asaa ubbaa kaatiyaw ta godaw shishshay» yaageedda; Daawite Abaneera moyzziide saro yeddeedda.

Iyoo'aabe Abaneera Wod'eedda

²² He wode Daawita asaynne Iyoo'aabe olaappe darobaa omoodiide simmeeddino; shin Abaneeri Kebroone kataman Daawitana de'enna; ayaw gooppe, Daawite yeddina I saro beedda.

²³ Iyoo'aabinne aanana de'iyaa olanchchatuu gakkiiyaa wode, Asay Iyoo'aaba, «Neera na'aa Abaneeri kaatiyaa Daawitakko yiina, kaatii Aa yeddina, I saro beedda» yaagiide odeedda.

²⁴ Hewaa diraw, Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, «Waanaaddii! Abaneeri neekko yiina, ayaw saro yeddaad? Hekko I beedda!

²⁵ Neera na'ay Abaneeri neena c'immanaw, neeni geliyaasaanne kesiyaa sa'aa be'anawunne neeni ootsiyaa ubbabaa eranaw yeedda» yaageedda.

²⁶ Iyoo'aabe Daawita sintsaappe kesiide, Abaneera geeduwaa kiitaa yeddeedda; untunttu Aa Siira haatsaa ollaa miyaappe guyye zaareeddino; shin Daawite ha yewuwaa erenna.

²⁷ Abaneeri Kebroone katamaa guyye simmiide yeedda wode, Iyoo'aabe aanana dumma haasayanawaadan dirssaa penggiyaa Aa afeedda; bare ishaa Asaaheela suutsaa achchanaw Abaneera uluwaa c'addeedda; Abaneeri he sa'aan hayk'k'eedda.

²⁸ Daawite ha yewuwaa siseeddawaappe guyyiyaan, «Taaninne ta kawutet-say Neera na'aa Abaneera suutsan Med'inaa Godaa sintsan med'inawukka ooshettokko.

²⁹ Aa suutsay Iyoo'aabanne Aa aawuwaa soo asaa ubbaa oochcho; ashuwaa bolla madutsay de'iyaa asay, woy galbbay loytsi sakkiyaa asay, woy wobbiyaa asay, woy mashshaan hayk'k'iyaa asay, woy koshshateedda Asay Iyoo'aaba zariyaan ubbakka d'ayoppo!» yaageedda.

³⁰ Hewaadan ootsiide, Gabaa'oona kataman keseedda olan barenttu ishaa Asaaheela Abaneeri wod'eedda diraw, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Abaneera wod'eeddino.

³¹ Daawite Iyoo'aabanne aanana de'iyaa asaa ubbaa, «Hinttenttu mayuwaa peed'ite; maak'iyaa mayyite; Abaneera shanchchamaa sintsan hamettiide yeekkite» yaageedda. Kaatii Daawite shanchchamaa kaalliide beedda.

³² Abaneeri Kebroonan moogetteedda; kaatii bare k'aalaa d'ok'k'isiide duufuwaan yeekkeedda; Asay ubbaykka yeekkeedda.

³³ Kaatii Abaneeraw,
«Abaneeri eeyaa asaadan hayk'k'anaw bessii?

³⁴ Aa kushii k'ashetti beenna;
Aa gediikka sanssalatan k'ashetti beenna.
Asay iita asatuwaa kushiyan hayk'k'iyawaadan I hayk'k'eedda»
yaagiide zilaaleedda.

Asay ubbay Abaneeraw zaaretsiidekka yeekkeedda.

³⁵ Sa'ay poo'o de'ishshin, Daawite ukitsaa maanaadan shoobbanaw Asay ubbay aakko yeedda; shin Daawite, «Awa ayfii wullennan de'ishshin, ukitsaa woy harabaa barenana be'ooppe, S'oossay taana wod'o» yaagiide c'aak'k'eedda.

³⁶ Kaatii ootseeddawaa Asay ubbay be'iide nashetteedda; tumukka kaatii ootseedda ubbay asaa ubbaa nashechcheedda.

³⁷ Hewaa diraw, he gallassi Daawita Asay ubbayne Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii Neera na'aa Abaneera wod'isibeennawaa akeekeddino.

³⁸ Kaatii bare k'oomatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama asayne kaappuu hayk'k'eeddawaa hinttentu akeekikitee?

³⁹ Taani oketteedda kaatiyaa gidooppenne, hachche taw miyyii pac'c'eedda. Hawanttu S'aruuyi naanay taw minneeddino; iitaa ootseeddawanttoo Med'inaa Goday untuntu oosuwaadan zaaro» yaageedda.

4

Yaabustte Asaa Kushiyaan Hayk'k'eedda

¹ Saa'oola na'ay Yaabustte Abaneeri Kebroonan hayk'k'eeddawaa siseedda wode, Aa wozanay yayedda; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka dagammeedda.

² Saa'oola na'aa Yaabustew c'uguwaa kaaletsiyaa laa"u kaappatuu de'iino; ittuwaa sunsay Ba'aana; yenkkuwaa sunsay Rekaaba; untuntu Biiniyaama zariyaa gideedda Ba'erootiyaa Rimoonaa naanaa. Ba'eroota katabay Biiniyaama baggaadan paydetee;

³ ayaw gooppe, Ba'erootan de'eedda asatuu Gittayma gadiyaa bak'atiide, heedeppe hachche gakkanaw betiyaadan yaan de'eeddino.

⁴ Saa'oola na'aa Yoonataanaw laa"u gedii sileedda na'ay de'ee; Saa'oolanne Yoonataana worii Iziraa'eeliyaappe gakkeedda wode, I ichcheshu laytsaa na'aa; he na'aa dichchiyaana Aa akkaade bak'ataaddu; shin Aa bak'atanaw dirbbishin, na'ay kunddiide sila kesseedda; he na'aa sunsay Manfibosheeta.

⁵ Ba'erootiyaa Rimoonaa naanay Rekaabinne Ba'aani Yaabustte soo baanaw keseeddino; untuntu biide seeta gallassi gakkeeddino; I awaappe shemppee.

⁶ Untuntu soy geliide zarggaa akkiyaawaa malatiide Yaabustta uluwaan c'addina hayk'k'eedda. Rekaabinne Aa ishaa Ba'aan leelan geleeddino.

⁷ Untuntu soy geliyaa wode, Yaabustte k'ol'on arssaan giseeddawaa demmiide, Aa uluwaa c'addiide wod'eeddino; Aa k'ood'iyaaappe muuc'eeddino; muuc'eedda huup'iyaa akkiide, Aaraba garaara afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, k'ammaa ubbaa hametteeddino.

⁸ Yaabustte huup'iyaa Kebroonan de'iyaa Daawitew ahiide kaatiyaa, «Neena wod'anaw koyeedda ne morkkiyaa Saa'oola na'aa Yaabustte huup'iyaa hawaa be'a; Saa'oola bollaanne Aa na'aa bolla kaatiyaa nu godaa haluwaa Med'inaa Goday hachche keseedda» yaageeddino.

⁹ Shin Ba'erootiyaa Rimoonaa naanaa Rekaabanne Aa ishaa Ba'aana Daawite hawaadan yaageedda; «Metuwaa ubbaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ero!

¹⁰ Itti bitanii taakko yiide, mishiraachchuwaa odiyaaawaadan, «Saa'ooli hayk'k'eedda» yaagiide taw odina, taani Aa S'ik'ilaagan oyk'k'aade wod'isaad; taani Aa mishiraachchoo immeedda gatii hewaa.

¹¹ Bare son bare arssaan giseedda s'illo bitaniyaa wod'eedda iita asatoo Aa haluwaa kessiyaawe ay keeshshaa iitanddeeshsha! Aa suutsaa taani hinttenttu kushiyaappe ha"i achchana; hinttentta taani biittaa bollappe d'ayssana!» yaageedda.

¹² Rekaabanne Ba'aana wod'anaadan Daawite bare olanchchatuwaa azazeedda; olanchchatuu untunttu wod'eeddino; untunttu kushiyaanne gediya k'ans's'i diggiide, dalbbantsaa haatsaa matan Kebroone kataman kak'k'eeddino. Yaabustte huup'iyaa akkiide afiide, Abaneera duufuwaan Kebroonan moogeeddino.

Israa'eeliyaa Ubbaa Bolla Daawite Kaatetussaa

5

(5:1–24:25; 1 Od. 11:1-9; 14:1-7)

Koyro Laytsatuwaa

(5:1–10:19)

¹ Israa'eeliyaa zariyaa ubbatuu Daawitakko Kebroone katamaa yiide, «Nu-uni ne ashonne ne suutsaa.

² Kase Saa'ooli nuw kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday neena, «Neeni ta asaa Israa'eeliyaa heemmana; neeni untunttu bolla kaatetana» yaagi wotseedda» yaageeddino.

³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untunttunna Kebroonan Med'inaa Goday sintsan k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan Daawita untunttu okkeeddino.

⁴ Daawite kaatetiya wode aw hattamu laytsaa; oytamu laytsaa I kaateedda.

⁵ Kebroone kataman Yihudaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa I kaateteedda; Yersaalamen Israa'eeliyaa ubbatuwaa bollanne Yihudaa bolla hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

Daawite Yersaalama S'ooneedda

⁶ Yersaalamen de'iyaa Yaabuusa asatuwaa olanaw Daawitenne Daawita Asay beeddino; Yaabuusa asatuu, «Daawite ha katamaa gelanaw dandayenna» giide k'oppeeddino. Yaatiide untunttu Aa, «Neeni ha sa'aa gelakka; haray atto shin, k'ook'etuwaanne wobbatuu neena te'anaw danddayiino» yaageeddino.

⁷ Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untunttu geessuwaa oyk'k'eedda; S'iyoonen Daawita Katamaa geeteteedda.

⁸ He gallassi Daawite bare asaa, «Yaabuusa asatuwaa s'ooniyaa Asay ooninne Daawita morkketuu, he «wobbatuunne k'ook'atuu» de'iyaa sa'aa gakkanaw, haatsay goggiide kesiya s'oo'iyaanna gelanaw koshshee» yaageedda. Hewaa diraw, «K'ook'etunne wobbatuu kaatiyaa golliya gelikkino» geeteteedda.

⁹ Daawite he geessuwaa oyk'k'iide, yaan de'eedda; he geessuwaa Daawita Katamaa yaagiide suntseedda. Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa yuushshi aatsiide gimbbisseedda.

¹⁰ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossay aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda.

¹¹ S'iirroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asaa kiitteedda. Zigaa mudetsaa, anaas'etuwaanne shuchchaa massiyaawantta aw yeddeedda; asatuu Daawitaw golliyyaa kees's'eeddino.

¹² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheeddawaa Daawite ereedda.

¹³ Daawite Kebroonappe Yersaalame yeeddawaappe guyyiyaan, hara garadatuwaanne hara machchetuwaa gujjiide akkeedda. Hara mac'c'a naanayne attuma naanay aw yeletteeddino.

¹⁴ Yan aw yeletteedda attuma naanaa suntsay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomona,

¹⁵ Yibihaara, Elishuu'a, Nefeega, Yaafi'a,

¹⁶ Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.

*Daawite Piliss's'eema Asatuwaa S'ooneedda
(1 Od. 14:8-17)*

¹⁷ Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, untunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino; shin Daawite hewaa sisiide, duge gimbbiyaa giddo beedda.

¹⁸ Piliss's'eematu k'aykka biide, Rafayma Wombban laalettiide utteeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaw, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untuntta taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ee ola. Taani untuntta new aatsa immana» yaageedda.

²⁰ Daawite Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untuntta s'ooneedda. Yaatiide Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyawaadan Med'inaa Goday ta morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.*

²¹ Piliss's'eematu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daawitenne Aa Asay he eek'atuwaa akkiide afeedino.

²² Piliss's'eematu guyye simmiide biide, laa'entsuwaa Rafayma Wombban laaletti utteeddino.

²³ Daawite Med'inaa Godaa laa'entsuwaakka oochchina, S'oossay Aa, «Sitti gaade pude untunttu bolla booppa; untunttu guyyenna yuuyya aad'd'a, Boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga.

²⁴ Boo'iyaa huup'iyaaan olaa kooshshaa neeni sisiyaa wode elleella. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw Med'inaa Goday neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.

²⁵ Daawite Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; Gebaa'appe biide Gezeera gakkanaw, Piliss's'eema olanchchatuwaa Daawite wod'eedda.

* **5:20 Ba'aali-Paraas'iima:** Ha suntsaa biletsay «D'uussiide geleedda Goda» giyaawaa.

6

*S'oossaa Taabootay Yerusaalame Yeedda**(1 Od. 13:1-14; 15:25–16:6, 43)*

¹ Israa'eeliyaa giddoppe dooretteedda hattamu sha"a asatuwaa Daawite laa'entsuwaa s'eesiide shiishsheedda.

² Daawittenne Aa Asay ubbay Yihudaan de'iyaa Ba'aala (K'iriyatiyyi-Aarim) geetettiyaa katamaappe dendiide, kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa yaappe ahanaw beeddino.

³ Unttuntu S'oossaa Taabootaa ooratsa gaariyan wotsiide, zooziyaa huup'iyaan de'iyaa Abinaadaaba sooppe aheeddino; Abinaadaaba naanay Uuzinne Ahiyoy ooratsa gaariyaa kaaletsino.

⁴ Yaappe S'oossaa Taabootaa ahiyaa wode, Ahiyo Taabootaappe sintsanna hamettee.

⁵ Daawittenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne dawalaanne shaashooraa k'aatsiidde, barenttoo kumentsaa wolk'k'an Med'inaa Godaa sintsan nashetiidde bonchcheeddino.

⁶ Naakona katsaa bukkiyaa udduma gakkiiyaa wode, booratu d'ubettina, Uuzi bare kushiyaa yeddiide, S'oossaa Taabootaa oyk'k'eedda.

⁷ Uuzi Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. S'oossay Aa shoc'ina, he sa'aan S'oossaa Taabootaa miyyiyaan ellekka I hayk'k'i aggeeda.

⁸ S'oossaa hank'k'uu Uuza shoc'eedda diraw, Daawite yiloteedda. He sa'ay hachche gakkanaw, Pereezi-Uuzaa (Uuzi me"eedda sa'aa) geetettee.

⁹ He gallassi Daawite Med'inaa Godaw yayyiide, «Med'inaa Godaa Taabootay taakko simmi waan yaannee?» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa barenana Daawita Katamaa ahanaw koyyibeenna; hewaa aggiide Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma giyya bitaniyaa soo afeedda.

¹¹ Med'inaa Godaa Taabootay Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma son heezzu aginaa gam"eedda; Med'inaa Goday aane Aa soo asaa ubbaa anjeedda.

¹² Hewaappe simmiide, «S'oossaa Taabootaa diraw, Med'inaa Goday Obeedi-Eedooma soo asanne aw de'iyaa ubbabaa anjeedda» yaagiyaawaa Kaatii Daawite siseedda; hewaa diraw, Daawite Obeedi-Eedooma soo biide, S'oossaa Taabootaa Daawita Katamaa nashechchan aheedda.

¹³ Med'inaa Godaa Taabootaa tookkeedda asatuu usuppunuwaa tanggeedda payduwaan payduwaan untuntta essiide, itti korumaanne itti bolttibolttu maraa Daawite yarshsheedda.

¹⁴ Daawite suufiyaa giyya k'ac'inaappe dadetteedda eefuudiyaa mayyiide, barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan Med'inaa Godaa sintsan dureedda.

¹⁵ Inne Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu nashechchan hombboc'iiddinne ultuwa punniidde Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaa aheeddino.

¹⁶ Med'inaa Godaa Taabootay Daawita Katamaa geliyaa wode, Saa'oola naatta Melkkoola maskkootiyaanna S'eellaade, Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sintsan guppishiininne durishina be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

¹⁷ Daawite Med'inaa Godaa Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidдон Taabootaa ahiide wotseeddino; Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda.

¹⁸ Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan asaa anjjeedda.

¹⁹ Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'awoo attumawoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe nuketteedda itti itti ukitsaa gisheedda. Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare soo bare soo simmeedda.

²⁰ Daawite bare soo asaa anjjanaw soo simmeedda wode, Saa'oola naatta Melkkoola Aa mokkanaw kesaade, «Shufuro asatuu kallo hamettiyaawaadan, hachche Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatuwaa mac'c'a k'oomatuwaa sintsan kallottiide, ayaa bonchchetteedde!» yaagaaddu.

²¹ Daawite, «Ne aawuwaappenne Aa soo asaappe aatsiide, bare asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan taana dooreedda Med'inaa Godaa sintsan duraad. Taani Med'inaa Godaa bonchchanaw duriyaawaa aggikke.

²² Taani hawaappe aatsaade birokka taana toochchana; taani ta huup'iyaa zik'k'i ootsana. Shin neeni geedda mac'c'a k'oomatuwaa sintsan taani bonchchettana» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Saa'oola naatta Miikaala hayk'k'ana gakkanaw, na'aa yelabeykku.

7

S'oossay Daawitew Immana Geedda Hidoota (1 Od. 17:1-15)

¹ Kaatii Daawite bare kaatiyaa gollen utteeddawaappe guyyiyaaninne Med'inaa Goday Aa, Aa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseeddawaappe guyyiyaan,

² timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin S'oossaa Taabootay dunkkaaniyaan de'ee» yaageedda.

³ Naataan Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.

⁴ Shin he gallassaa k'amma Med'inaa Godaa k'aalay Naataanakko yiide,

⁵ «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani de'ana golliyyaa kees's'anawe taana gaade k'oppay?

⁶ Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibbs'e gadiyaappe kesseedda gallassaappe doommaade hachche gakkanaw gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaan yaanne haanne yuuyyaadde de'aad.

⁷ Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa Israa'eeliyaa heemmana mala, taani suntseeddawanttuppe ittuwaanne taw zigaa golliyyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» yaagee yaaga.

⁸ «Hewaa diraw, ha''ikka ta k'oomaa Daawitaw oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppa, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.

⁹ Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa taani ne sintsaappe diggaad. Ha'i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaa suntsaadan ne suntsaa gitayana.

¹⁰⁻¹¹ K'ay taani ta asaw Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'ana; laa'entso untunttu shabbarettikkino. Beni wodiyaaninne ta asaa Israa'eeliyaa bolla

daannatiyaawantta taani suntseedda wodiyaadan, iitatuu untuntta zaaret-siide naak'k'ikkino. K'ay taani neena ne morkkatuwaa ubbaappe shemppis-sana.

« < «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratu de'anaadan new golliyya kees's'anawaa odee.

¹² Ne laytsay wurina hayk'k'aadde, ne mayzza aawotuwaan gakettyaa wode, ne gulbbataappe yeletteedda na'aa taani dentsana; Aa kawutetsaa minisana.

¹³ Ta suntsaw golliyya kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana.

¹⁴ Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidanawaa. I baliyaa wode, taani Aa asaa s'am"an, Asay shoc'iyaa lissuwaan Aa seerana.

¹⁵ Shin taani ne sintsaappe diggeedda Saa'oolappe ta siik'uu aketeed-dawaadan, aappe ubbakka aketena.

¹⁶ Ne zaratuunne ne kawutetsay ta sintsan med'inaw gam"ana; ne kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹⁷ Naataan S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa Daawitaw odeedda.

Daawita Woosaa
(1 Od. 17:16-27)

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee?

¹⁹ Abeet Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan gu-utsa malatina, sintsaappe ne k'oomaa zaretoo hananawaakka haasayaadda. Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Godaw, hawe neeni asaw owukka ootsiyaa oosuwaa gidenna.

²⁰ «Hawaappe aad'd'iyawaa taani Daawite new ay gaanaw danddayayitaa? Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Godaw, neeni taana ne k'oomaa eraasa.

²¹ Neeni ne k'aalaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha wogaabaa ootsaadde, taana ne k'oomaa erissaadda.

²² «Abeet Ubbaa Mooddiyya Med'inaa Godaw, neeni ay keeshshaa gi-teeshsha! Ne mali ittuunne baawa; nuuni nu haytsaan siseeddawaadankka, neeppe attina hara s'oossay baawa.

²³ Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bolla baawa. Neeni untunttoo ootseedda gitanne malalisiyaa oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni ne asaa sintsaappe hara kawutetsatuwaanne untuntu s'oossatuwaa laaggaadda.

²⁴ Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw newaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka untuntu S'oossaa gidaadda.

²⁵ «Med'inaa Godaa S'oossaw, simmi ha"i neeni ne k'oomawunne Aa zeresaw ootsana geeddawaa med'inaw naaga; neeni ootsana geeddawaadankka kiiteta.

²⁶ Hewan ne suntsay med'inaw gitatana; asaykka neena, «Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaa S'oossaa» yaagana. Ne k'oomaa Daawita zaratuukka ne sintsan minniide ek'k'ana.

²⁷ «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni hawaa, «Taani ne zaratu de'anaadan ootsana» yaagaadde taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda; hewaa diraw, taani ne k'oomay neena ha woosaa woosanaw s'alaad.

²⁸ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni S'oossaatee! Ne k'aalaykka ammanettiyaawaa; neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw oot-sana gaadda.

²⁹ Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjjanaw hidootaadda. Ayaw gooppe, Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hewaa haasayaadda; k'ay ne anjjuwaan ne k'oomaa zaratu med'inawukka anjettana» yaaga wotsaadda.

8

Daawite Olaan Demeedda S'oonuwaa (1 Od. 18:1-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda; yaatiide Metegi'aama giyaa katamaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda.

² K'ay Moo'aabe asatuwaakka Daawite s'ooneedda. Gadiyaan I unt-tunta gisiiide wodoruwaan likkeedda; laa"u wodoruwaan likketteedda ubbatuwaa wod'eedda; heezzentso wodoruwaan likketteeddawantta pas'a aggeeda. Yaatina Moo'aabe asatu Daawitaw moodettiide giiraa giireed-dino.

³ Rahooba na'ay, S'ooba Kaatii Hadaadi'eezere Efiraas'iisa Shaafaa matan de'iyaa bare zawaa zaari akkanaw biide, Daawitana olettina, Daawite Aa s'ooneedda.

⁴ Daawite Aa asaappe itti sha"anne laappun s'eetu para'a asatuwaana laatamu sha"a gediya asatuwaa omooddeedda. Daawite gaaretuwaa goochchanaw s'eetu paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwaa k'ans's'eedda.

⁵ Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa olanchchatuu S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite untuttuppe laata-manne laa"u sha"atuwaa wod'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Sooriyaa kawutetsaaninne Damask'k'o kataman olanchchatuwaa geessuwaa med'd'eedda. Yaatina Sooriyaa asatu Daawitaw moodetiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

⁷ Hadaadi'eezera ola gadaawatuu oyk'k'iyaa work'k'aa gondalliyyaa Daawite akkiide, Yersaalame aheedda.

⁸ Bes'aahanne Berotaaya geetettiyaa Hadaadi'eezera katamatuwaappe Kaatii Daawite nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda.

⁹ Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa Daawite s'ooneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda.

¹⁰ Hadaadi'eezera olettiide s'ooneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Yoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettiide gam"eedda. Yoraame yiide work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe med'etteedda miishshatuwaa Daawitaw aheedda.

¹¹⁻¹² Kaatii Daawite ha miishshatuwaa Med'inaa Godaw dummayi wotseedda. K'ay Daawite bare s'ooneedda kawutetsatuwaappe ubbaappe, Sooriyaappe, Moo'aabeppe, Amoonaa asatuwaappe, Piliss's'eema asatuwaap-penne Amaaleek'a asatuwaappe akkeedda work'k'aanne biraa Rahooba na'aa, S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe akkeedda omooduwaa kase-waadankka S'oossaw dummayi wotseedda.

¹³ Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne hosppun sha"a Eedooma asatuwaa Daawite wod'i simmeeddawaappe guyyiyaan, I haytsateedda.

14 Daawite Eedooma biittaa ubbaan olanchchatuu geessuwaa med'd'eedda; yaatina he biittaa Asay ubbay Daawitaw moodeteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

Daawite Bare Kawutetsan Suntseedda Asatuwaa

15 Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirddan akkeedda.

16 S'aruuyi na'ay Yoo'aabe olanchchatuu gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa.

17 Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa; Saraayi k'ay s'aafiya;

18 Yoodaaha na'ay Banaayi Kalitaawatuwaanne Felitaawatuwaa (kaatiyaa naagiyaawanttu) bolla kaappuwaa. Daawita attuma naanay k'eesatuwaa.

9

Daawitanne Manfibosheeta

1 Itti gallassi Daawite, «Yoonataana diraw, taani aw keekanaadan hanno gakkanaw Saa'oola k'antsaappe atteeda Asay de'iishsha?» yaagiide oochcheedda.

2 He wode S'iiba giyaa itti k'oomay Saa'oola son de'ee; I Daawita sintsa yaanaadan s'eeseeddino; yiina kaatii Aa, «Neeni S'iibee?» yaagiide oochcheedda.

Ikka, «Ee taani S'iiba, ne k'oomaa» yaageedda.

3 Hewaappe guyye kaatii Aa, «S'oossaa keekatetsaa taani keekanaadan, Saa'oola k'antsaappe palaheedda itti asayne baawee?» yaageedda.

S'iibi kaatiyaa, «Yoonataana naanatuwaappe ittuu hanno gakkanaw de'ee; he na'aw laa'u gedetuukka sila» yaageedda.

4 Kaatii, «I hak'an de'ii?» yaageedda.

S'iibi, «Lodabaara giyaa sa'aan Ammi'eela na'aa Maakira son de'ee» yaageedda.

5 Hewaappe guyye Kaatiyaa Daawite kiittiide, Lodabaarappe Ammi'eela na'aa Maakira sooppe ahiseedda.

6 Saa'oola na'aa Yoonataana na'ay Manfibosheete Daawitakko yeedda; yi gakkiiide, Daawita sintsan s'oonetaad giide giseedda.

Yaatina, Daawite Aa, «Manfibosheetaa!» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee ta godaw, taani ne k'oomaa» yaageedda.

7 Daawite Aa, «Yayyoppa; ne aawuwaa Yoonataana diraw, taani new keekana. Ne aawuwaa aawuwaa Saa'oola gadiyaa ubbaa taani new zaarana; k'ay neeni ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda.

8 Hewaappe guyye Manfibosheete laa'entsuwaa gisiide, «Hayk'k'eedda kanaa malaa taana neeni dosaade s'eellanaw, ne k'oomay taani oonee?» yaageedda.

9 Kaatii, Saa'oola k'oomaa S'iiba s'eesiide, «Saa'oolewaanne Saa'oola soo asaawaa gideeddawaa ubbaa taani ne godaa na'aa na'aw immaad.

10 Ne godaa na'aa na'ay maanaadan neeni, ne naanayne ne k'oomatuu aw gadiyaa goshite; doliyaa katsaa aw ahite. Gidoppekka, ne godaa na'aa na'ay Manfibosheete ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda. S'iibaw tammanne ichcheshu attuma naanayne laatamu k'oomatuu de'iino.

11 S'iibi kaatiyaa, «Neeni ta goday kaatii ne k'oomaa azazeedda ubbabaa taani ne k'oomay polana» yaageedda. Hewaa diraw, Manfibosheete kaatiyaa naanatuwaappe ittuwaadan kaatiyaa masoofiyaappe meedda.

¹² Manfibosheetaw Miika giyaa guutsa na'ay de'ee. S'iiba son de'iyaa asatuu ubbatuu Manfibosheetaw k'oomaa gideeddino.

¹³ Manfibosheete ubbaa wode kaatiyaa masoofiyaappe miyaa diraw, I Yerusaalamen de'ee. Aa gedii laa"attuukka sila.

10

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'ooneedda (1 Od. 19:1-19)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatiyaa Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay Hanuuni Aa kotaan kaateteedda.

² Daawite, «Aa aawuu taw keekeddawaaddan Naa'oosa na'aa Hanuunaw taanikka keekana» yaageedda. Hewaa diraw, Aa mintsetsanaw Daawite bare asaa aakko kiitteedda.

Daawita Asay Amoona gadiyaa gakkeedda wode,

³ Amoona asaa kaappatuu barenttu godaa Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa dirassaa gaaddiyye? I bare asaa kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettiide s'oonanaassa» yaageeddino.

⁴ Hanuuni Daawite kiitteeddawantta oyk'k'iide, untunttu buuchchaappe bagga meedeedda; untunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyya baggappe k'ans's'i akkiide, untuntta yeddeedda.

⁵ Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untunttunna gakettiyya asaa kiitteedda; untunttukko kiittiide, «Hinttenttu buuchchay dic'c'ana gakkanaw, Yaarikko Kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.

⁶ Amoonatuu barenttu kiitan Daawite untuntta morkkanaadan ootseedawaa ereedda wode, Beeti-Rahoobanne S'ooba katamatuwaan de'iyaa Sooriyaa asatuwaappe laatamu sha"a gadiyaa asatuwaa, Tooba gadiyaappe tammanne laa"u sha"a asatuwaanne Maa'ika biittaa kaatiyaappe itti sha"a asatuwaa k'as'areeddino.

⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa untunttu bolla yeddeedda.

⁸ Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salpppeeddino; S'oobappenne Rahoobappe yeedda Sooriyaa asatuu, Tooba asatuunne Maa'ika asatuu dembban barekka de'iino.

⁹ Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna dooddeeddawaa be'eedda; Israa'eelatuu giddoppe ubbaappe minniyya olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppisseedda.

¹⁰ Atteeda asatuwaa bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoona asatuwaa sintsan salppisseedda.

¹¹ Yoo'aabe bare ishaa, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamoope, neeni yaade, taana maadda. K'ay Amoona asatuu new wolk'k'aamoope, taani yaade, neena maaddana.

¹² Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min oletttoyte. Med'inaa Goday barena lo"iyyaawaa ootso» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aanana de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintaappe bak'atteddino.

¹⁴ Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoona asatuu be'eedda wode, untunttukka Abishaaya sintaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Yoo'aabe Amoona asatuwaana olettiyaawaa aggiide, Yerusaalame simmeedda.

¹⁵ Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntta s'ooneddawaa ereedda wode, barenttu olanchchatuwaa ubbaa zaariide shiishsheeddino.

¹⁶ Kaatii Hadaadi'eezere Sooriyaa asatuwaa Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsa baggappe kiittiide ahiseedda; Helaama beeddino. Hadaadi'eezera olanchchatuu gadaaway Shobaaki untuntta kaaletsee.

¹⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Helaama gakkeedda. Sooriyaa asatuu Daawitana gaketanaw salppiide, aanana oletteeddino.

¹⁸ Shin Sooriyaa asatuu Israa'eelatu sintsappe bak'attedino; Daawite Sooriyaa olanchchatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun s'eetu asatuwaanne oytamu sha'a paraa asatuwaa wod'eedda; untunttu ola gadaawuwaa Shobaakakka shoc'ina, he sa'aan hayk'k'eedda.

¹⁹ Hadaadi'eezeraw moodettiide de'iyaa kaatetuu Israa'eelatu untuntta s'ooneddawaa ereedda wode, Israa'eelatuwaana sigettiide, untunttoo moodeteeddino. Hewaappe simmiide, Sooriyaa asatuu Amoona asatuwaa maaddanaw yayyeeddino.

11

Daawitanne Berssaabeeho (11:1–12:25)

¹ Ofintsan, kaatetuu olaw kesiya wode, Daawite bare asaananne Israa'eeliyaa olanchchatuwaanna Yoo'aaba yeddeedda. Biide Amoona biittaa bayzeeddino; Raaba katamaa doodeeddino; shin Daawite Yerusalaamen takkeedda.

² Itti gallassaa omarssi Daawite bare gisuwaappe denddiide, kaatiyaa golliyyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan hametteedda; bollaa meec'ettiyaa itti mishiratto be'eedda; he mishirata daro malaa lo'a.

³ Daawite asaa kiittiide, Aa oonentto ooshiseedda; he mishirata, «Hanna Elii'aama naatto Hiitiyaa Ooriyoona machato Berssaabeeho» yaageedda.

⁴ Daawite asaa kiittiide, izo s'eesissi ahissiide, izina ak'eeda. He wode he mishirata piilay yiide aad'd'ina, geeyo saanna de'aw. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare soo simmaade baaddu.

⁵ Mishiratiw shahaaray attina, Daawitakko kiitaa yeddaade, «Taw shahaaray atteedda» yaagaaddu.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Hiitiyaa Ooriyoona taw haa yedda» yaagiide Iyoo'aabew kiitteedda; Iyoo'aabe Ooriyoona Daawitaw yeddeedda.

⁷ Ooriyooni yiina Daawite Aa, «Iyoo'aabe ay malee? Olanchchatuukka ay malee? K'ay olay waanii?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Daawite Ooriyoona, «Soy ba; baade shemppa akka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Ooriyooni kaatiyaa golliyaappe kesiide beedda; kaatii Ooriyoonaw ayentto immiyaawaa Aa geeduwaa yeddeedda.

⁹ Shin Ooriyooni soo beennan kaatiyaa golliyyaa dirssaa penggiyaan bare godaa k'oomatuwaa ubbaanna gis ak'eeda.

¹⁰ «Ooriyooni bare soo bibeena» giyaawaa Daawite siseedda; Ooriyoona, «Neeni haako saappe yaadda gidikkii? Ne soo ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.

¹¹ Ooriyooni Daawita, «Taabootay, Israa'eeliyaa asay, Yihudaa asay, ta godaa Iyoo'aabinne ta godaa Asay dembban dunkkaaniyaan de'iino. Yaatina taani waanaade soo baade moo, ushoo, k'ay ta machchattina ak'oo? Ne shemppu ero! Taani hawaa malaa ootsikke» yaagiide zaareedda.

¹² Hewaappe guyye Daawite Ooriyoona, «Itti gallassaa hawaan gam"aa; wontti neena guyye yeddana» yaageedda; Ooriyooni he gallassinne wonttetsa gallassi Yerusaalamen takkeedda.

¹³ Daawite shoobbina, Ooriyooni aanana meeddanne usheeddanne. Daawite Aa matsoyeedda. Shin he omarssi Ooriyooni bare soo beennan, bare gisuwaa hiis's'iide, bare godaa k'oomatuwaa gidдон ak'eeda.

¹⁴ Wonttina guura Daawite Iyoo'aabaw dabddaabbiyaa s'aafiide, Ooriyoona bolla yeddeedda.

¹⁵ Daawite dabddaabbiyaan Iyoo'aaba, «Olay te'uwaa dariyaa sa'aan, sintsa baggana Ooriyoona wotsa; hewaappe guyyiyaan, I shoc'ettiide hayk'k'ana mala, Aa matappe kichchite» yaageedda.

¹⁶ Iyoo'aabe he katamaa dooddiide, morkkiyaa olanchchatuwaappe minotuu de'iyaa sa'aa eriide, Ooriyoona yaan wotseedda.

¹⁷ Katamaa asatuu kesiide Yoo'aabana olettina, Daawita olanchchatuwaappe amaratuu hayk'k'eeddino; Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda.

¹⁸ Iyoo'aabe olan haneeddabaa ubbaa Daawitaw kiitteedda.

¹⁹ Biyaa bitaniyaa Iyoo'aabe, «Olan haneeddabaa ubbaa neeni kaatiyaw oda wurssishin,

²⁰ ooni erii, kaatii hank'k'uwaa ees's'i kessana; hank'k'ettiide neena, «Hintte untuntunna olettanaw katamaakko ayaw loytsi shiik'eedditee? Untunttu gimbbiyaa s'eeraana wonddaafiyaan dukkanawaa eribeykkiteyye?

²¹ Geedoona na'aa Abimeleeka ooni wod'eeddee? Gaac'ciyaa mayddiyaa gimbbiyaa s'eeraana duge olaade, Tebes'a giyaa sa'aan itti mac'c'awunna wod'aaddu gidekkee? Yaatina, hinttenttu gimbbiyaakko ayaw shiik'eedditee?» yaagiide oochchiyaawaa gidoope neeni kaatiyaa, «Ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaaga» yaagiide azazeedda.

²² Kiitetteeddawe dendiide bi gakkiiide, Iyoo'aabe barena kiitteeddawaa ubbaa Daawitaw odeedda.

²³ Bitanii Daawita, «Nu morkketuu nuuppe wolk'k'aa meeddino; nuunnanna olettanaw katamaappe gas'aa dembbaa keseeddino; shin nuuni untunttu katamaa penggiyaa gakkanaw, guyye zaariide yedersseeddo.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, wonddaafiyaa dukkiyaawanttu gimbbiyaa s'eeraana ne k'oomatuwaa bolla dukkeeddino; kaatiyaa asatuwaappe amareedawanttu hayk'k'eeddino; k'ay ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaageedda.

²⁵ Daawite kiitettiide yeeddawaa, «Neeni Iyoo'aaba hawaadan yaaga; «Hawoo hank'k'etoppa; ayaw gooppe, mashshay itti gede hawaa, itti gede k'ay haraa wod'eedda; katamaa olaade oyk'k'anaw minna» yaagaade Aa mintsetsa» yaageedda.

²⁶ Ooriyoona machata bare asinay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, aw yeekkaaddu.

²⁷ Iza kayyottiyaa wodii polettowaappe guyyiyaan, Daawite izo bare soo kiittiide ahisseedda. Iza aw machchattio gidaaddu; yaataade aw attuma na'aa yelaaddu. Shin Daawite ootseedda kiitay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa gideedda.

12

Naataani Aheedda Kiitaanne Daawita Nagaraa Paas'etsaa

¹ Med'inaa Goday Naataana Daawitakko kiitteedda; Naataan aakko yiide, hawaadan yaageedda; «Itti kataman laa'u asatuu de'iino; untuttuppe ittuu dure; k'ay ittuu mank'k'uwaa.

² Dure bitaniyaw daro dorssayenne miizzay de'ee;

³ shin mank'k'o bitaniyaw I shammiide heemmiyaa itti dorssaa marattippe harabay ayayenne baawa. He dorssatta aanananne Aa naanatuwaanna dic'c'aaddu; Iza Aa k'umaappe maw; Aa wanc'c'aappe ushawunne Aa kiwuwaan gisaw. He dorssatta aw mac'c'a na'aa mala.

⁴ «Itti gallassi itti imatsay he dure bitaniyaa soo yeedda; shin durii bare dorssaappe woy bare miizzaappe akkiide shukkiide, bare soo yeedda imatsaa mokkanaw koyyibeenna. I he mank'k'o bitaniyaa dorssatto akkiide, he soo yeedda imatsaa miziyaawaa katseedda» yaageedda.

⁵ Daawite he dure bitaniyaa bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide Naataana, «Med'inaa Goday ero! Hawaa ootseedda bitanii hayk'k'anaw besse.

⁶ K'ay I he dorssaa maratti diraw oyddu kushiya aatsiide c'igganaw koshshee; ayaw gooppe, k'aretaa d'ayiide I hewaa ootseedda» yaageedda.

⁷ Naataani Daawita, «He bitanii neena! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani neena Israa'eeliyaa bolla okkaadde kaateyaad; Saa'oola kushiyaappekka taani neena ashshaad;

⁸ taani ne godaa golliyaa new immaad; ne godaa mac'c'a asatuwaakka ne kiwuwaan yeggaad; Israa'eeliyaa golliyaa asaanne Yihudaa golliyaa asaa taani new immaad. Hawe ubbaykka guus's'ooppe, taani new haraakka gujja immana shin.

⁹ Hawaa mala iitabaa Aa sintsan ootsaadde, ayaw Med'inaa Godaa k'aalaa kad'aadii? Hiitiyaa Ooriyoona mashshaan wod'aadda; yaataade Aa machchato new akkaadda. Ee, Amoonaa asatuwaa mashshaan Aa wod'aadda.

¹⁰ Neeni taana kad'aade, Hiitiyaa Ooriyoona machchattio new akkeedda diraw, ne zariyaappe mashshay ubbakka shaakettenna» yaagee.

¹¹ «Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani ne soo asaa giddoppe ne bolla iitabaa ahana; ne machatuwaa neeni s'eellishin dentsaade, new matattiyaa uraw immana; seeta gallassan he bitanii ne mac'c'a asatuwaana gisanawaa.

¹² Neeni hewaa geeman ootsaadda; shin taani hawaa seeta gallassi Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan ootsana» yaagee» yaageedda.

¹³ Daawite Naataana, «Taani Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsa kichchaad» yaageedda.

Naataani, «Med'inaa Godaykka ne nagaraa atto gi diggeedda; neeni hayk'k'akka.

¹⁴ Neeni hawaa udaade, Med'inaa Godaa morkketuu Aa kad'anaadan ootseedda diraw, new yeletteedda na'ay hayk'k'ana» yaageedda.

¹⁵ Naataani bare soo beeddawaappe guyyiyaan, Ooriyoona machata Daawitaw yeledde na'aa Med'inaa Goday shoc'ina I harggeedda.

¹⁶ Daawite ha na'aw S'oossaa woosseedda; Daawite katsaa meennaan s'oomeeddanne bare soo geliide, k'amma k'amma biittan gis ak'eeda.

¹⁷ Aa soo c'imatuu Aa biittappe dentsanaw Aa matan ek'k'eeddinno; shin biittappe denddenaan is's'eedda; I untuntunna k'umaa mibeenna.

¹⁸ Laappunsa gallassi na'ay hayk'k'eedda. Daawita k'oomatuu na'aa hayk'k'uwaa odanaw yayyeeddino; «Na'ay pas'a de'ishshin nuuni Daawita haasayisseeddo; shin sisennan is's'eedda. Yaatina, na'ay hayk'k'eeddawaa nuuni aw wootiide odanaw danddayeettoo? Ooni erii, I barena k'ohanenttonne» yaageeddino.

¹⁹ Bare k'oomatuu ittuu ittuwaanna saasukettiyaawaa Daawite be'eedda wode, K'eeri na'ay hayk'k'eeddawaa ereedda. Daawite untuntta, «K'eeri na'ay hayk'k'eedee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Ee hayk'k'eedda» yaageeddino.

²⁰ Daawite biittappe denddi ek'k'eedda. Meec'ettiide, oketiidenne bare mayuwaa laammiide, Med'inaa Godaa golliyyaa geleedda; goynneedda. Hewaappe guyyiyaan bare soo biide, k'umaa oochchina untunttu Aa sintsa aatseeddino; k'umaa meedda.

²¹ Aa k'oomatuu Aa, «Neeni hawaadan ayaw hanaad? Na'ay pas'a de'ishshin s'oomaaddanne yeekkaadda; shin na'ay hayk'k'ina denddaade, k'umaa maada!» yaageeddino.

²² Daawite untuntta, «Na'ay pas'a de'ishshin taani s'oomaadinne yeekkaad; ayaw gooppe, «Ooni erii, Med'inaa Goday taana maarina, na'ay pas'anenttonne» yaagaade k'oppaad.

²³ Shin na'ay ha'i hayk'k'ina, taani ayaw s'oomoo? Taani na'aa guyye zaarana danddayayitaa? Taani aakko baanaappe attina, I taakko sim-menna» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare machchato Berssaabeeho mintsetseedda. Daawite iikko geliide izina ak'eeda; yaatina, Aa aw attuma na'aa yelaaddu; na'aa Solomona suntseedda; Med'inaa Goday he na'aa siik'eedda.

²⁵ Med'inaa Goday na'aa siik'eedda diraw, na'aa «Yidiidiyaa» giide suntsana mala, timbbitiyaa odiyaa Naataana bolla kiitteedda.

Daawita Metuwaanne Tuggaa

(12:26–20:26)

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oyk'k'eedda

(1 Od. 20:1-3)

²⁶ He wode Yoo'aabe Amoonatuwaa katamaa Raaba olettiide, kaatiyaa geessuwaa oyk'k'eedda.

²⁷ Iyoo'aabe Daawitakko kiitaa yeddiide, «Taani Raaba katamaa olaade, haatsaa duuk'k'iyaa sa'aa oyk'k'aad.

²⁸ Hewaa diraw, atteeda olanchchatuwaa shiishshaade katamaa olaade oyk'k'a. Hewe d'ayooppe, taani katamaa oyk'k'ay. Yaatooppe, I ta suntsan s'eegettana» yaageedda.

²⁹ Daawite bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshiide, Raaba katamaa biide, olettiide oyk'k'eedda.

³⁰ Untunttu kaatiyaa kallachchaakka Aa huup'iyaaappe akkeedda. He work'k'aa kallachchay hattamanne oyddu kiilo giraamiyaa dees'ee; Aa gid-don al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa Daawita huup'iyaan wotseedda. Katamaappe loytsi daro omooduwaa Daawite omoodiide aheedda.

³¹ He katamaa asaa yaappe kessiide, magaaziyan, birataa shalkkiyaaninne birataa kalttan ootsanaadan ootseedda; k'ay untuntta urk'k'aappe s'uubiyaa med'd'anaadan ootseedda. Amoonatuwaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa asaa I hewaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa olanchchatuu ubbay Yersaalame simmeeddino.

13

Aminoonaanne Taamaaro

¹ Itti wode hawaadan haneedda. Daawita na'aa Abeseloomaw Taamaaro giyaa itti malaa lo'o michchata de'aw; Daawita na'ay Aminooni Taamaaro siik'eedda.

² Aa michchata Taamaara wodoro gideedda dirawunne I izo ayinne ootsanaw danddayennabaa aw malateedda diraw, Aminooni Taamaaro k'oppiide gil'k'eedda.

³ Shin Aminoonaw Daawita ishaa Shaama na'aa Yonadaaba geetettiyaa laggii de'ee; Yonadaabi daro hiilanchcha asaa.

⁴ Yonadaabi Aminooni, «Neeni kaatiyaa na'aa; yaatina, gallassi gallassi ayaw gil'k'ay? Neeni taw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda.

Shin Aminooni Aa, «Ta ishaa Abeselooma michchato Taamaaro taani dosay» yaageedda.

⁵ Yonadaabi Aminooni, «Ba; sakettiyaawaa malataade gisuwaan gisa basha. Ne aawuu neena be'anaw yiyaa wode, «Ta michchata Taamaara yaade taw miyaabaa immu; taani izo s'eellishin k'umaa ta sintsan katsaade taana barssu» yaagaade oochcha» yaageedda.

⁶ Aminooni saketteeddawaa malati biide gisuwaan giseedda. Kaatii Aa be'anaw yeedda wode, Aminooni Aa, «Ta michchata Taamaara yaade, taw itti lo'o ukitsaa ta s'eellishin uukkanttonne taani I kushiyaappe mintto dosay shin» yaageedda.

⁷ Daawite Taamaarikko kaatiyaa soo kiittiide, «Ne ishaa Aminooni soo ha'i baade, aw k'umaa katsaa» yaageedda.

⁸ Taamaara bare ishaa Aminooni soo baaddu; he wode I giseedda. Taamaara amareeda d'iiliyaa munak'aade, Aminooni s'eellishin ukitsaa uukkaaddu.

⁹ Taamaara bashiyaappe ukitsaa kessaade aw aatsaadu; shin I meennaan is's'eedda.

Aminooni, «Asaa ubbaa hawaappe kessi diggite» yaageedda; Asay ubbay Aa matappe kesseedda.

¹⁰ Hewaappe simmiide Aminooni Taamaaro, «Taani ne kushiyaappe maanaadan k'umaa haa ta siiris'aa akkaade ya» yaageedda; Taamaara bare uukkeedda ukitsaa akkaade, bare ishaa Aminooni siirisaa gelissaaddu.

¹¹ Taamaara k'umaa aakko shiishsheedda wode, izo oyk'k'iide, «Ta michchate, haaya! Taananna gisa» yaageedda.

¹² Iza, «Ta ishaw, kichcha hanenna! Taana wolk'k'antsoppa! Hawaa malabay Israa'eeliyaa biittan oosettanaw bessenabaa; hawaa mala iitabaa ootsoppa.

¹³ Ta pokkuwaa taani waataade gentsanaw danddayayitaa? K'ay neenikka Israa'eeliyaa gidдон kawushsha asaa gidana. Hayyanaa kaatiyaa ha'i oochcha. I taani neena gelanaw diggenna» yaagaaddu.

¹⁴ Shin iza odiyaawaa sisennan is's'eedda. I iippe wolk'k'aama gidiyaa diraw, izo wolk'k'an oyk'k'iide bayzreedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aminooni izo loytsi is's'eedda; kase izo siik'eeddawaappe aatsiide is's'eedda. Aminooni izo, «Kessa! Kessaade ba!» yaageedda.

¹⁶ Iza, «Biikke! Neeni taana ha'i kare yederssiyaa balay neeni hanno gakkanaw ta bolla ootseedda balaappe aad'd'ee» yaagaaddu.

Shin I iziw sisennan is's'eedda.

¹⁷ Aminooni bare k'oomaa s'eesiide, «Ha mishiratto ta sintsaappe kessa; izo kare kessa diggaade, kariyaa gordda» yaageedda.

¹⁸ K'oomay mishiratto kare kesiide, kariyaa gorddeedda.

Aa daro alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwaa mayyaaddu; ayaw gooppe, kaatiyaa mac'c'a naanay wodoratuu hewaa mala mayuwaa mayiino.

¹⁹ Taamaara bidintsaa bare huup'iyaan k'olaade, bare mayyeedda alleek'k'uwana de'iyaa mayuwaa peed'aaddu; bare huup'iyaa oyk'k'aadde, waasuwa s'ulaade baaddu.

²⁰ I ishaa Abeseeloomi izo be'eedda wode, «Ne ishay Aminooni neena bayzzeedee? Ta michchate, neeni ha'i c'o'u ga. I ne ishaa; ha yewuwaa neeni uluwaan oyk'k'oppa» yaageedda. Hewaa diraw, Taamaara kayyotaade bare ishaa Abeselooma son, asan gakettennaan de'aaddu.

²¹ Kaatii Daawite ha yewuwaa siseedda wode, loytsi hank'k'etteedda.

²² Abeseeloomi Aminoonaw mal"uwaa c'amuwaakka k'aattibeenna. Bare michchato Taamaaro bayzzeedda diraw, Aminooni morkkeedda.

Abeseeloomi Aminooni Wod'eedda

²³ Laa'u laytsaappe guyyiyaan, Efireema zawaa matan Baa'ool-Has'oori giyaa sa'aan Abeseeloomi dorssaa isikiyaa meedissee; kaatiyaa naanay ubbay he sa'aa yaanaadan Abeseeloomi untuntta s'eeseedda.

²⁴ Abeseeloomi kaatiyaakko yiide, «Ta kaatiyaw, taani ne k'oomay ta dorssatuwaa isikiyaa meedissay; neeninne ne oosanchchatuu nuunanna denddeerikkite!» yaageedda.

²⁵ Kaatii Abeselooma, «Tuytti ta na'aw! Nuuni ubbay booppe, new tookko gidanawaa» yaageedda. Abeseeloomi kaatiyaa daroppe shoobbeedda; kaatii buussaa is's'eedda; shin Abeselooma anjeeedda.

²⁶ Abeseeloomi kaatiyaa, «Neeni baana d'ayooppe, ta ishaa Aminooni nuunanna bo» yaageedda.

Kaatii, «I neenana ayaw baanee?» yaageedda.

²⁷ Shin Abeseeloomi shoobbiide aggenaan is's'ina, Daawite Aminoonanne bare attuma naanaa yenkkotuwaa aanana yeddeedda.

²⁸ Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Aminooni woyniyaa eessaa ushiidde kalliyaa wodenne taani hinttentta, «Aminooni shoc'ite» yaagiya wode, hinttenttu Aa wod'ite. Yayyoppite! Hinttena azazeeddawe taana. Minnite! S'alite!» yaagiide azazeedda.

²⁹ Abeselooma k'oomatuu I azazeeddawaadan Aminooni ootseeddino. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa attuma naanay ubbatuu denddiide, barenttu bak'uluwaa bak'uluwaa toggiide bak'attedino.

³⁰ Untunttu biro ogiyaan de'ishshin, «Abeseeloomi kaatiyaa naanaa ubbaa wursseedda; untuttuppe ittuunne attibeena» geetettiyaa oduu Daawitakko gakeedda.

³¹ Kaatii denddi ek'k'iide, kayyoo bare mayuwaa peed'eedda; yaatiide biittan giseedda. Aa k'oomatuu ubbatuukka barenttu mayuwaa peed'iide, Aa matan ek'k'eeddino.

³² Daawita ishaa Shaama na'ay Yonadaabi, «Ta godaw, Untunttu kaatiyaa naanaa ubbaa wod'i diggeeddino gaade k'oppoppa; Aminooni s'alalay hayk'k'eedda. Ayaw gooppe, Aminooni bare michchato Taamaaro bayzzeedda gallassaappe doommiiide, Abeseeloomi Aa bollan polanaw halchcheeddawaa gideedda.

³³ Ha'ikka ta goday kaatii bare wozanaan, «Kaatii naanay ubbatuu hayk'k'eeddino» yaagiide odeedda oduwaa tuma gooppo; Aminooni s'alalay hayk'k'eedda» yaageedda.

³⁴ He wode Abeseeloomi bak'ateedda.

Naagiya bitanii d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, bareppe away wuliyaa baggana de'iyaa ogiyaanna deriyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide, c'ora Asay yiyaawaa be'iide kaatiyaw odeedda.

³⁵ He wode Yonadaabi kaatiyaa, «Be'a! Taani ne k'oomay odeeddawaadan kaatiyaa naanay yeeddino» yaageedda.

³⁶ I haasayiide wurssina kaatiyaa naanay geliide barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseeddino. K'ay kaatiinne Aa oosanchchatuu ubbay yibbaata yeekuwaaw yeekkeeddino.

³⁷ Abeseeloomi bak'atiide, Amihuuda na'aa Talmmaayakko, Gashuura biittaa kaatiyaakko beedda; shin Kaatii Daawite ubbaa gallassi bare na'aw yeekkeedda.

³⁸ Abeseeloomi bak'atiide Gashuura gadiyaa beeddawaappe guyyiyaan, yaan heezzu laytsaa de'eedda.

³⁹ Kaatii Daawite Abeselooma be'anaw amotteedda; ayaw gooppe, Aminoona hayk'k'oo kayyottiyaawaappe I minetteedda.

14

Abeseeloomi Yerusaalame Simmeedda

¹ S'aruuyi na'ay Iyoo'aabe Kaatii Daawite Abeselooma laamoteeddawaa ereedda.

² Hewaa diraw, Yoo'aabe Tak'o"a katamaa kiittiide, yaappe itti eranchcha mishiratto ahisiide izo, «Neeni kayyottiyaa asaadan hana; kayyuwaa mayuwaa mayya; shic'issiyaawaa okettoppa; daro wodeppe doommiide, hayk'k'eedda asaw kayyottiyaa mac'c'a asaadan hana.

³ Yaataade kaatiyaakko baade ha k'aalatuwaa aw oda» yaageedda. Iyoo'aabe Aa kaatiyaw odanawaa iziwi odeedda.

⁴ Tak'o"a katamaa mishiratta kaatiyaakko beedda wode, biittan gisa guufannaade, «Kaatiyaw, taana maaddaarikkii!» yaagaaddu.

⁵ Kaatii izo, «Neena ayee meteeddawe?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani asinay hayk'k'eedda mac'c'a asaa.

⁶ Taw ne k'oomatiw laa"u attuma naanay de'iino. Unttuntu ittuu it-tuwaanna dembban wad'etteeddino; unttunta shaakkanaw itti asayenne d'ayina, ittuu yenkkuwaa shoc'iide wod'eedda.

⁷ Ha"i ta dabbotuu ubbay ta bolla denddiide, «Bare ishaa I wod'eedda diraw, nuuni Aa wod'anaadan bare ishaa wod'eeddawaa nuw hamma; yaatiide nuuni laattiyaawaa d'ayissana yaageeddino.» Yaatooppe, unttuntu taw laataw atteeda itti s'iifaa toyssiino; ta asinaa suntsaakka Aa zeretsaa biittappe d'ayssiino» yaagaaddu.

⁸ Kaatii he mishiratto, «Ne soo ba; taani new azazana» yaageedda.

⁹ Shin Tak'o"a katamaa mishirata kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, gomii taananne ta aawuwaa golliyyaa asaa oyk'k'o; shin kaatiinne Aa kawutetsaa araataay geeshsha gido» yaagaaddu.

¹⁰ Kaatii mishiratto, «Ne bolla k'aalaa k'aattiyaa oonanne taakko aha; I neena laa'entso bochchenna» yaageedda.

¹¹ Mishirata kaatiyaa, «Suutsaa achchiyaawe bashshaa bolla bashshaa gujjennaadaaninne ta na'aakka wod'enaadan kaatii Med'inaa Godaa bare S'oossaa suntsan taw c'aak'k'o» yaagaaddu.

Kaatii izo, «Med'inaa Goday ero! Ne na'aa huup'iyaa binnaanaappe ittuukka biittan wod'd'enna» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, mishirata kaatiyaa, «Ta godaa kaatiyaw taani itti k'aalaa haasayay» yaagaaddu.

Kaatii, «Haasaya» yaageedda.

¹³ He mishirata kaatiyaa, «Yaatina, neeni S'oossaa asaa bolla hawaa malaa ayaw ootsaaddii? Kaatii yedersseedda bare na'aa guyye zaaribeenna diraw, bare haasayeedda k'aalaw kaatii bayzzanchcha gidennee?

¹⁴ Nuuni ubbay hayk'k'ana; biittan gukkeedda haatsay simmennawaadan, nuuni laa'entso simmokko. Shin S'oossay bohetteedda Asay ubbakka d'ayenna mala, aw ogiyaa giigisseeppe attina, I c'oo d'ayanaadan koyyenna.

¹⁵ «Taana Asay yashissiyaa diraw, ta godaw kaatiyaw taani hawaa odanaw ha"i yaad. Taani ne k'oomatta, «Taani kaatiyaw haasayana; ooni erii, taani Aa k'oomatta oochchiyaawaa kaatii polanenttonne;

¹⁶ S'oossay nuw immeedda laataappe taananne ta na'aa d'ayssanaw koyiyaa asaa kushiyaappe kaatii sisiide ashshanenttonne» yaagaade k'oppay.

¹⁷ K'aykka taani ne k'oomaa, «Lo"uwaanne iitaa shaakkanaw ta goday kaatii S'oossaa kiitanchcha mala gidiyaa diraw, ta godaa kaatiyaa k'aalay taana woppisso. Med'inaa Goday ne S'oossay neenana gido» yaagay» yaa-gaaddu.

¹⁸ Kaatii mishirattiw, «Taani neena oochchana haniyaabaa zaaruwaa neeni taappe k'osoppa» yaageedda.

Mishirata, «Ta goday kaatii haasayo» yaagaaddu.

¹⁹ Kaatii mishiratto, «Hewan ubbaan Iyoo'aaba kushii neenana de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata, «Ta godaw kaatiyaw, ne shemppu ero! Neeni ta goday kaatii haasayeedda ubbabaappe ushechcha woy haddirssa gaanaw danddayiyaa itti asikka baawa. Ee; hawaa taana azazeeddawe, ta doonaan, ne k'oomati doonaan hawaa wotseeddawe ne k'oomaa Iyoo'aaba.

²⁰ Ha"i de'iyaa hanotaa laammanaw ne k'oomay Iyoo'aabe hawaa oot-seedda. S'oossaa kiitanchchaw de'iyaa aad'd'eeda eraa malay ta godaw de'ee; biittan haniyaawaa ubbabaa I ereedda» yaagaaddu.

²¹ Kaatii Iyoo'aaba, «Daro lo"a! Taani hawaa ootsana! Ba; he yalaga bitaniyaa Abeselooma akkaade ya» yaageedda.

²² Iyoo'aabe kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, kaatiyaa hawaadan yaagi-ide anjeeedda; «Ta godaw kaatiyaw, ne sintsan nashshetteeddawaa ne k'oomay hachche ereedda; ayaw gooppe, kaatii bare k'oomay oochcheed-dawaa siseedda» yaageedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe denddiide Gashuura gadiyaa biide Abeselooma Yerusaalame akki yeedda.

²⁴ Shin kaatii, «I bare soo baanaw besse; I ta deemuwaa be'oppo» yaageedda; Abeseeloomi bare soo beedda; kaatiyaa deemuwaakka be'ibeenna.

Daawite Abeseeloomana sigetteedda

²⁵ Israa'eeliyaa ubbaa gidдон malaa lo"uunne Abeseeloomadan sabet-teedda itti asaynne baawa. Aa huup'iyaaappe biide gediya s'uguntsay gakkanawukka an kad'iyaabay baawa.

²⁶ I barena dees'iyaa wode bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issee; bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issiyaa wode ubbaan miizaaniyaan wotsiide mazzanee; kaatiyaa miizaanaa likkiyaan laa"u kilonne heezzu s'eetu gi-raamiyaa dees'ee.

²⁷ Abeseloomaw heezzu attuma naanaynne itti mac'c'a naatta yeletteed-dino; mac'c'a naatti suntsay Taamaaro; he naatta malaa lo"o mac'c'a asaa gidaaddu.

²⁸ Abeseeloomi laa"u laytsaa kumentsaa kaatiyaa deemuwaa be'ennaan Yerusaalamen de'eedda.

²⁹ «Taani neena kaatiyaakko kiittana mala, taakko haaya» yaagiide Abeseeloomi Iyoo'aabaw kiitteedda; shin Iyoo'aabe yeennan is's'eedda. Laa"entsuwaakka kiitteedda; shin Iyoo'aabe aakko yeennan is's'eedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Ta goshshaa matan Iyoo'aabaw goshshay de'ee; aw hewan banggay de'ee. Biide tamaa oytsite» yaageedda. Abeselooma k'oomatuu Iyoo'aaba banggaa tamaa oytseeddino.

³¹ Yaatina, Iyoo'aabe denddiide, Abeselooma soo biide «Ne k'oomatuu ta banggaa ayaw tamaa oytseeddino?» yaageedda.

³² Abeseeloomi Iyoo'aaba, «Neeni taani kiittina yeennan is's'eedda dirassa. Neeni kaatiyaakko baade, «Abeseeloomi hawaadan yaagee; «Taani Gashuura gadiyaappe ayaw yaadditaa? Taani hanno gakkanaasikka yaan de'eeddawaa gidintto taw lo" a shin» yaagee» gaade taw oochchanaadan koyaad. Ha"ikka taani kaatiyaa deemuwaa be'anaw koyaad; taani bayz-zanchcha gidooppe, I taana wod'o» yaageedda.

³³ Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, Abeseeloomi geeddawaa odeedda. Kaatii Abeselooma s'eesissina Abeseeloomi soo geliide, kaatiyaa sintsan sa'aan gisiide goynneedda; yaatina, kaatii Abeselooma yereedda.

15

Abeselooma Mak'k'uwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi paraa gaariyaa, paratuwaanne bare sintsan wos's'anaw ishatamu asatuwaa giigisseedda.

² Abeseeloomi wontta guuraanna denddiide, katamaa pengge afiyaa ogiyaa doonaan ek'k'ee. Mootuu de'iyaa ay asaynne kaatiyaa sintsa pirddaw yeedda wode, Abeseeloomi he bitaniyaa s'eesiide, «Neeni hak'a katamaappe yaad?» yaagiide oochchee. He bitanii, «Taani ne k'oomay Israa'eeliyaa zaratuwaappe ittuwaappe yaad» yaagiide aw zaaree.

³ Abeseeloomi Aa, «Be'a! Ne yewuu lo"anne suure; shin kaatiyaa baggappe new sisiyaawe baawa» yaagee.

⁴ Abeseeloomi gujjiidekka, «Taani Israa'eeliyaa biittan pirddanaw suntsetteeddawaa gidaarkkitaashsha! Hewaa gidintto, mootuu woy yewuu de'iyaa ubbay taakko yiina, taani aw suure pirddaa pirddana shin» yaagee.

⁵ Ooninne aakko yiide aw hokkiyaa wode, Abeseeloomi bare kushiya yeddiide, he uraa oyk'k'iide yeree.

⁶ Pirddettanaw kaatiyaakko yiyaa Israa'eeletuwaa ubbaw Abeseeloomi hewaadan haneedda; yaatiide Israa'eeliyaa asaa wozanaa Abeseeloomi wuu'eedda.

⁷ Oyddu laytsaappe guyyiyaan, Abeseeloomi kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw shiik'k'eeddawaa gatsanaw Kebroone gadiyaa baana.

⁸ Taani ne k'oomay Gashuura gadiyaan Sooriyaa biittan de'aadde, «Taana Med'inaa Goday Yersaalame guyye afiyaawaa gidooppe, Kebroone kataman taani Med'inaa Godaw goynnana» yaagaade shiik'k'a uttaad» yaageedda.

⁹ Kaatii Abeselooma, «Saro ba» yaagina, I denddiide Kebroone katamaa beedda.

¹⁰ Shin Abeseeloomi Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaakko k'osuwaa kiitaa yeddiide, «Malakataa punna hinttenttu siseedda wode, «Abeseeloomi Kebroonan kaateteedda» yaagite» yaageedda.

¹¹ Abeseeloomi s'eesina, Yersaalameppe aanana ittippe beedda imat-satuu laa"u s'eetu asaa; he asatuu ayinne erennan c'oo ashkktetsan beed-dino.

¹² Abeseeloomi yarshshuwaa yarshshiidde, Daawita zoriyaa Akis'oofeela Giilo katamaappe s'eesisseedda; kaatiyaa bolla denddeedda mak'k'uu goobeedda; Abeselooma kaalliyaawanttukka c'oratti c'oratti beeddino.

Daawite Yerusalameppe Bak'ateedda

¹³ Itti kiitetteeddawe yiide Daawita, «Israa'eeliyaa asaa wozanay Abeseloomakko simmi kichcheedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite barenana ittippe Yersaalamen de'iyaa bare oosanchchatuwaa, «Denddite! Nuuni bak'atoytte! Hewe d'ayooppe, nu giddoppe ay asaynne Abeseloomappe kessi akkena. Nuuni elleelliidde baana koshshee; hewe d'ayooppe, I elleelli yiide nuuna d'ayssana; nu kata-maa mashshaan busakkana» yaageedda.

¹⁵ Kaatiyaa oosanchchatuu Aa, «Neeni nu goday kaatii dooreedda ubbabaa nuuni ne k'oomatuu ootsanaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Kaatii kesiide beedda; Aa soo Asay ubbay aanana ittippe beedda; shin bare golliyaa naaganaadan tammu baakkotuwaa ashsheeda.

¹⁷ Kaatii kesina, Asay ubbay aanana beedda; katamaw wurssetsa golliyaa lank'k'iyaaan ek'k'eeddinno.

¹⁸ Aa oosanchchatuu ubbay aappe sintsanna salppiide aad'd'eedino; untuntta kaalliide kaatiyaa naagiyaawanttu (Kalitawatuunne Palitawatu) salppeeddino; k'ay untuntta kaalliide Gaate katamaappe yeedda usuppun s'eetu asatuu, kaatiyaa sintsanna salppiide aad'd'eedino.

¹⁹ Kaatii Gaatiyaa Ittaaya, «Neeni nuunanna ayaw yay? Guyye simmaade, kaatiyaa Abeseloomana de'ashsha. Neeni asaa biittaa asaa; neeni bete.

²⁰ Neeni sa'aa zino yaadda; taani ta huup'iyaw biyaasa'aa erennan de'aadde, neena hachche waataade taananna yuushshoo? Guyye simma; ne gade asatuwaakka neenana afa. S'oossay new keekkonne ammanetto!» yaageedda.

²¹ Ittaayi kaatiyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta goday kaatii ero! Ta goday kaatii de'iyaa sa'aan hak'an gidinakka, I taw hayk'k'o gidina, pas'a gidinakka, taani ne k'oomay neenana de'ana» yaageedda.

²² Daawite Ittaaya, «Lo"al Baade salppa» yaageedda; Gitaatiyaa Ittaayi bare asatuwaa ubbaananne bare soo asaa ubbaanna salppeedda.

²³ He ubbaa Asay aad'd'ishshin, he gade Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeeddino; kaatii K'ediroona Shaafaa pinneedda; Asay ubbayka bazuwaa simmiide beedda.

²⁴ K'eesiyaa S'aadook'ikka he sa'aan de'ee; S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa Leewatuukka aanana ittippe de'iino. Asay ubbay katamaappe kes wurana gakkanaw, S'oossaa Taabootaa biittan wotsina, k'eesiyaa Abiyaataare yarshshuwaa yarshsheedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan kaatii S'aadook'a, «S'oossaa Taabootaa katamaa guyye afa. Med'inaa Goday taanan nashettiyaawaa gidooppe, taana I zaaretsi ahiide, bare Taabootaanne bare de'iyaa sa'aa laa'entsuwaa bessana.

²⁶ Shin I, Taani neenan nashetikke gooppe, «I barena lo"iyaawaa ootso;» taani hawaan de'ay» yaageedda.

²⁷ K'aykka kaatii k'eesiyaa S'aadook'a, «Sisa; neeni ne na'aa Ahima'aas'anne Abiyaataara na'aa Yoonataana akkeedda katamaa saro ba.

²⁸ Hinttenttu taana erissanaw k'aalaa kiittana gakkanaw, taani woran de'iyaa shaafaa pinuwaan de'ashshana» yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, S'aadook'inne Abiyaataare S'oossaa Taabootaa Yersaalame guyye afeedino; yaan de'eeddino.

³⁰ Shin Daawite yeekkiide Dabire Zayite pudetsaa kesseedda. I kayyoo bare huup'iyaa gullotti utteedda; I mela gediyaan hametteedda; aanana de'iyaa asatuukka gullotti yeekkiide pudetsaa kesseeddino.

³¹ Asay Daawitaw, «Akis'oofeelikka Abeseloomanna mak'k'ettiyaawanttu gidдон de'ee» yaagiide odeeddino.

Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Akis'oofeela zoriyaa eeyyatetsaw laamma» yaagiide woosseedda.

³² Daawite Asay S'oossaw goynniyaa sa'aa, deriyaa huup'iyaa gakeedda wode, Arkkiyaa Hushaayi kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaanka baana k'oliide, Daawitana gaketanaw yeedda.

³³ Daawite Aa, «Neeni taananna biyaawaa gidoope, neeni taw tookko kessana.

³⁴ Shin neeni katamaa guyye simmaade Abeselooma, «Kaatiyaw, taani ne k'oomaa gidana; hawaappe kase ne aawuwaa k'oomaa gideeddawaadanka newukka k'oomaa gidana» yaagoope, Akis'oofeela zoriyaa halissaade taana maaddana.

³⁵ K'eesetuu S'aadook'inne Abiyaataare neenana yaan ittippe de'anawaa gidikkino? Neeni kaatiyaa son sisiyaawaa ubbaa untunttoo oda.

³⁶ S'aadook'a na'aa Ahima'aas'inne Abiyaataara na'aa Yoonataani yaan untuntunna de'iino; neeni sisiyaawaa ayaanne untunttu bolla taw kiitta» yaageedda.

³⁷ Abeseeloomi Yerusaalame gelishin, Daawita laggii Hushaaykka katamaa gakeedda.

16

Daawitanne S'iiba

¹ Daawite deriyaa huup'iyaaappe hefintsa baggana aad'd'ishshin, S'iiba geetettiyaa Manfibosheeta k'oomay aanana gaketeeedda; laa"u s'eetu baso ukitsaa, woyniyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaaw, balasiyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaanne itti ogoruwaa woyniyaa eessaa laa"u haretuwaan c'aaneedda.

² Kaatii s'iiba, «Hawaa ayaw ahaad?» yaagiide oochcheedda.

S'iibi, «Haretuu kaatiyaa soo Asay togganaw; ukitsayne dumma dumma ayfiyaa asatuu maanaadana; k'ay woyniyaa eessay woran daaburiyaawantta ushshanaw» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan kaatii S'iiba, «Ne godaa na'aa na'ay hak'an de'ii?» yaagiide oochcheedda.

S'iibi, «I, «Israa'eeliyaa Asay ta aawuwaa aawuwaa kawutetsaa hachche taw zaari immana» yaagiide Yerusaalamen utteedda» yaageedda.

⁴ Kaatii S'iiba, «Be'a! Manfibosheetaw de'iyaaabay ubbay ha"i neessa» yaageedda.

S'iibi, «Eeno ta godaw kaatiyaw! Taani biittan guufannay; taani neena nashechchiyaawaa ootsana» yaageedda.

Shim"i Daawita Shek'k'eedda

⁵ Kaatii Daawite Baahuriima geetettiyaa katamaa yeedda wode, Saa'oola dabbo gidiyaa itti bitanii hewaappe kesseedda. Aa suntsay Geera na'aa Shim"a. I Daawita shek'iidde kesseedda.

⁶ Daawita bollanne kaatiyaa oosanchchatuu bolla shuchchaa olee; I hewaa ootsiyaa wode, olanchchatuu ubbayne kaatiyaa naagiyaawanttu ushechchannanne haddirssaana kaatiyaa Daawita dooddi wotseeddino.

⁷ Shim"i Daawita shek'iidde, «Kichcha; kichcha! Ha suutsaa gussiyaawe! Ha patsennawe!

⁸ Neeni Saa'oola kawutetsaa wuu"aaade kaatetaadda; neeni gusseedda Saa'oola asaa suutsaa ubbaa Med'inaa Goday ne bolla zaareedda; k'ay Med'inaa Goday kawutetsaa ne na'aa Abeseloomaw sheed'd'eedda. Neeni suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, neeni d'ayiyaa wodii gakkeedda» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi kaatiyaa, «Ha kanaa bakkutay ta godaa kaatiyaa ayaw shek'k'ii? Taani baade Aa k'ood'iyaa muuc'ay» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Hinttenttoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Med'inaa Goday Aa, Daawita shek'k'a yaageedda diraw I shek'k'iyawaa gi-dooppe, «Neni ayaw hawaa ootsay?» yaagiide oochchanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abishaayanne bare k'oomatuwaa ub-batuwaa, «Ta na'ay, ta ashuu, taana wod'anaw koyee; yaatina, ha Biiniyaama Asay woot aggiitee! Aa bochchoppite; I bashina shek'k'o! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa azazeedda.

¹² Ooni erii, Med'inaa Goday ta metuwaa be'iide, taani hachche akkiyaa shek'aa diraw taw keeka zaaranenttonne» yaageedda.

¹³ Daawitenne Aa Asay ogiyaa oyk'k'iide biino. Shim"ikka deriyaappe hini baggana, Daawita heeraana biidde Aa shek'k'eenne shuchchaa Aa bolla olee; baanakka Aa bolla laalee.

¹⁴ Kaatiinne aanana de'iyaa asatuu barenttu biyaasa'aa daaburiide gak-keeddino. Kaatii yaan shemppeedda.

Abeseloomanne Aa Zoriyaawantta

¹⁵ Abeseloominne Israa'eeliyaa asatuu ubbay Yerusaalame geleeddino; Akis'oofeelikka untuntunna ittippe de'ee.

¹⁶ Daawita laggii Arkkiyaa Hushaayi Abeseloomakko yiide, «Kaatiyaa shemppu gam"o! Kaatiyaa shemppu gam"o!» yaageedda.

¹⁷ Abeseeloomi Hushaaya, «Neni ne laggiiyaa siik'eedda siik'uu haweeekka? Ne laggiiyaanna ayaw babeykkii?» yaageedda.

¹⁸ Hushaayi Abeselooma, «tuytti! Med'inaa Godayne ha Asay k'ay Is-raa'eeliyaa Asay ubbayne dooreeddawoo taani ak'ana; taani aanana at-tana.

¹⁹ Hewaappekka k'ay taani ow ootsanee? Aa na'aw ootsanaw bessikki-taayye? Taani ne aawoo ootseeddawaadan ha"i newukka ootsana» yaageedda.

²⁰ Abeseeloomi Akis'oofeela, «Neni ane nuuna zora; nuuni ay ootsanne?» yaageedda.

²¹ Akis'oofeeli Abeselooma, «Kaatiyaa golliyyaa naaganaw atteeda ne aawuwaa baakkotuwaana baade gisa; neeni ne aawuwaa siid'iyaan s'ink'k'eeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay sisana; neenana ittippe de'iyaa ubbatuwaa kushii hewan minnana» yaageedda.

²² Kaatiyaa golliyyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan, Abeseloomaw dunkkaaniyaa toleeddino; Asay ubbay s'eellishin Abeseeloomi geliide, bare aawuwaa baakkotuwaana giseedda.

²³ He gallassatuwaan Akis'oofeeli Aa zoreedda zoriyaa itti Asay S'oossaa oochchiide akkiyaa zoriyaa mala. Daawitenne Abeseloominne laa"attuukka Akis'oofeela zoriyaa ubbaa akkeeddawe hawaadaana.

17

¹ Hewaappe guyyiyaan Akis'oofeeli Abeselooma, «Hachche k'amma taani tammanne laa"u sha"a asatuwaa dooraade, Daawita yederssaade oyk'k'anaw kesay.

² I daaburinnanne s'alalina, taani Aa bolla kesana. Taani Aa dagantsana; hewan aanana de'iyaa Asay ubbaykka bak'atana; taani kaatiyaa s'alalaa shoc'ana.

³ Yaataade taani asaa ubbaa neekko zaarana. Neeni itti asaa s'alalaa wod'anaw koyaasa; hara Asay saro attana» yaageedda.

⁴ Akis'oofeela zorii Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa nashechcheedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Abeseeloomi, «Arkkiyaa Hushaaya k'ay s'eesite; ane I giyaawaa sisoytte» yaageedda.

⁶ Hushaayi aakko yeedda wode, Abeseeloomi Aa, «Akis'oofeeli zoreedda zorii hawaa; nuuni I giyaawaa ootsanaw bessii? Bessenawaa gidoope, ne k'ofay ayee?» yaageedda.

⁷ Hushaayi Abeselooma, «Akis'oofeeli zoreedda zorii ha wodiyaan lo"a gidenna.

⁸ Ne aawunne ne aawuwaa asatuu mino olanchchatuwaa gidiyaawaanne bare maratuwaa bonk'k'etteedda maahiyaa mala yashshiyaawantta gidiyaawaa neeni eraasa. Ne aawuu olaw meeze asaa; I k'amma bare olanchchatuwaannakka ak'enna.

⁹ Be'a, I hannooode gonggoluwaa gidдон woy hara sa'aan k'osetti utteedda. I hinttenttu c'itaa bolla koyro denddoope, hewaa siseedda Asay ooninne, «Abeselooma kaalli beedda asatuu shoc'etteeddino» yaagana.

¹⁰ Ne aawuu tooraa k'ara gidiyaawaanne aanana de'iyaa asatuukka mino gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay eriyaa diraw, haray atto gaam-muwaadan s'aliyaa minotuu wozanaykka yashshan seerana.

¹¹ «Shin taani neena zoriyaawe hawaa; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa ubbaa, abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa neekko shiishsha; yaataade neeni ne huup'iyaw untuntta olaw kaaletsa.

¹² Yaatooppe nuuni Aa demmeedda hak'aninne shoc'ana; ketterssay sa'aan wod'd'iyaaawaadan nuuni Aa bolla wod'd'ana. Aa gidinakka woy aanana de'iyaa asaa gidinakka ittuunne pas'a attena.

¹³ I katamaa giddo gelooppekka, Israa'eeliyaa Asay ubbay wodoruwaa he katamaa ahiide, katamaa gidдон itti shuchchaykka beettenaadan nuuni he katamaa zanggaaraw duge goochchana» yaageedda.

¹⁴ Abeseloominne Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Arkkiyaa Hushaaya zorii Akis'oofeela zoriyaappe lo"a» yaageeddino. Hewe haneeddawe, Med'inaa Goday Abeselooma bolla iitabaa ahana mala, Akis'oofeela zoriyaa lo"uwaa halissanaw k'achcheedda diraassa.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hushaayi k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara, «Akis'oofeeli Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa hawaa hawaa giide zoreedda; taanikka untuntta hawaa hawaa gaade zoraad.

¹⁶ Ha"ikka Daawitakko ellekka kiittiide, «Bazzuwaa pinuwaan hachche k'amma ak'oppa; hefintsa pinna kichcha! Hinna d'ayooppe, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay d'ayana» yaagiide odite» yaageedda.

¹⁷ Yoonataanne Ahima'aas'i k'onc'c'iyaan Yerusaalame katamaa gel-ishin untuntta Asay be'enna mala, Eniroogeela giyaa sa'aan uttiide naaganawunne itti k'oomata ya yaade untunttoo odina, untunttu biide Kaatiyaa Daawitaw odanaw k'oppeeddino.

¹⁸ Shin itti wodallay untunttu be'eedda; Abeseloomaw odeedda. Hewaa diraw, untunttu laa"attuukka he saappe ellekka kichchi biide, Baahuriima kataman itti bitaniyaa soo gakeeddino. He bitaniyaw dirssaappe soo baggana haatsaa ollay de'ee; untunttu he ollaa giddu duge geleeddino.

¹⁹ Ayayenne erettennaadan bitaniyaa machata kammiyaawaa akkaade ollaa doonaan hiis's'aaddu; yaataade Aa bolla katsaa mic'c'aaddu.

²⁰ Abeselooma k'oomatuu bitaniyaa soo yiide mishiratto, «Ahima'aas'inne Yoonataani hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheeddino.

Mishirata, «Untunttu shaafaa pinniide beeddino» yaagaaddu; untunttu koyina beettenaan d'ayina, Yersaalame aggiide simmeeddino.

²¹ He asatuu beeddawaappe guyyiyaan, laa"u asatuu ollaappe kesiide, Kaatiyaa Daawitaw odanaw beeddino; Daawita, «Elleelli denddiide shaafaa pinnite; ayaw gooppe, Akis'oofeeli hinttenttu bolla hawaa hawaa giide zori wotseedda» yaageeddino.

²² Daawitenne aanana ittippe de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa pinniide beeddino. Wonttiyaa wode Yorddaanoosa pinnennan atteeda itti asayenne baawa.

²³ Akis'oofeeli bare zorii aketibeenawaa be'eedda wode, bare hariyaa kooriide, bare de'iyaa katamaa beedda; Akis'oofeeli bare soyaa giigissiide, barekka sulettiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa duufuwaan moogetteedda.

²⁴ Daawite Maahinayma katamaa gakeedda wode, Abeseloominne aanana de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino.

²⁵ Abeseeloomi bare olanchchatuu bolla Iyoo'aaba kotan Amaasa suntseedda. Amaasi Israa'eeliyaa Yetera na'aa; Yeteri Abigaalo akkeedaawaa; Abigaala Naa'oosa naatiwune Iyoo'aaba daay S'aruuyi michchato.

²⁶ Israa'eelatunne Abeseeloomi Gala'aade biittan utteeddino.

²⁷ Daawite Maahinayma katamaa gakiyaa wode, Amoonaa gadiyaappe Raabappe yeedda Naa'oosa na'ay Shoobbi, Lodabaara katamaappe yeedda Ammi'eela na'ay Maakiirinne Rogaliima katamaappe yeedda Gala'aadiyaa Barzzillaayi

²⁸ hiis's'iyaa wantta, samppatuwaanne urk'k'a miishshatuwaa aheeddino. K'ay untunttu zarggaanne banggaa, d'iiliyaanne shaashshaa, baa'eelaanne missiriyaan,

²⁹ eessaanne me"eedda maatsaa, miizzaa maatsaa pilaanne dorssaa Daawitenne Aa Asay maanaadan akkiide yeeddino. Hewaa untunttu aheeddawe, «Asay woran koshatteedda, daabureenne saamettee» giide k'oppeedda diraassa.

18

Abeseeloomi S'oonettiide Hayk'k'eedda

¹ Daawite bare asatuwaa ubbaa ittippe shiishshiide shaalak'atuwaanne s'eetuwaan kaappatuwaa untunttu bolla suntseedda.

² Daawite asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; itti c'uguwaa Iyoo'aabe azazeedda; laa'entso c'uguwaa Iyoo'aaba ishay, S'aruuyi na'ay Abishaayi azazeedda; heezzentso c'uguwaa k'ay Gaatiyaa Ittaayi azazeedda. Kaatii asaa, «Taani ta huup'iyawukka hinttenana ittippe baana» yaageedda.

³ Shin Asay Aa, «Neeni baanaw bessena! Nuuni bak'atinttonne, untunttu nubaa koykkino; haray atto nuuni baggay hayk'k'inttonne, nubaa untunttu gudda giikkino. Shin neeni nuuppe tammu sha"atuwaappe daraasa; hewaa diraw, neeni kataman uttaade, nuw maaduwaan kiittooppe lo"a» yaageedda.

⁴ Kaatii untunttu, «Hinttena lo"eeddabaa taani ootsana» yaageedda.

Daawite dirssaa penggiyaan ek'k'ide'ishin, Asay ubbay s'eetu s'eetu, sha"ay sha"ay bare c'uguwaan c'uguwaan salppiide kesseedda.

⁵ Yaatina, kaatii Iyoo'aaba Abishaayanne Ittaaya, «Ta diraw giide, he yalaga bitaniyaa Abeselooma k'ohoppite» yaagiide azazeedda. Kaatii Abeseloomabaa gadaawatuu ubbaw odiyaa wode, olanchchatuu ubbay siseeddino.

⁶ Daawita olanchchatuu Israa'eelatuwaana olettanaw gas'ariyan salppeeddino; olaa sa'ay Efireema woraana.

⁷ He sa'aan Daawita olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'ooneeddino; he gallassi loytsi daro asay, laatamu sha"a Asay hayk'k'eedda.

⁸ Olay gas'ariyaa ubbaa gakeedda; he gallassi woray wursseedda Asay mashshay wursseedda asaappe dara.

⁹ Abeseeloomi akeekenan de'iidde Daawita asatuwaana gakeedda; Abeseeloomi bare bak'uluwaa toggiide, daro daashshay de'iyaa wolaa garssa bak'uluu geleedda; Abeselooma huup'ii wolaa ballan oyk'k'etteedda. Abeseeloomi sa'aappenne saluwaappe gidduwaan kak'k'eti de'ishshin, I toggeedda bak'uluu sintsaw bi aggeeda.

¹⁰ Asaappe ittuu hewaa be'iide Iyoo'aaba, «Be'a! Abeseeloomi itti wolaa bolla kak'etteeddawaa taani be'aaddi» yaagiide odeedda.

¹¹ Iyoo'aabe barew odeedda bitaniyaa, «Hee? Be'aaddi gay? Ayaw biit-taw duge shoc'abeykkii? Neeni shoc'eeddawaa gidintto, taani new tammu s'agaraa biraanne itti sak'k'iyaa immanawaa shin» yaageedda.

¹² Bitanii, «Neeni sha"a s'agaraa biraa ta kushiyan wotsinttokka, taani kaatiyaa na'aa bolla ta kushiya dentsikke! Nuuni ubbay sisishshin, kaatii neenanne Abishaaya Ittaaya, «Ta diraw giide, yalaga bitaniyaa Abeselooma ashshite» yaagiide azazeedda.

¹³ Taani kaatiyaa azazuwaa shaaraade Abeselooma wod'eeddawaa gid-intto, kaatii ubbabaa sisiyaawaadan hewaakka sisanawe attena. Neeni he wode taappe haakuwaan ek'k'ana» yaageedda.

¹⁴ Iyoo'aabe Aa, «Taani neenana hawaadan gam"ikke» yaageedda; heezzu tooraa bare kushiyan akkiide, Abeseeloomi wolaa kak'ettiide pas'a de'iyawaa wozana ayfiyaan c'addeedda.

¹⁵ Iyoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa tammatuu Abeselooma dooddiide, shoc'i wod'eeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe olaa essanaw malakataa punneedda; Asay Israa'eelatuwaa yederssiyaawaa aggeeda.

¹⁷ Unttuntu Abeselooma akkiifiide, woran de'iyaa wolk'k'aama ollaa gid-don yeggiide, daro shuchchaa Aa bolla dooreeddino. He wode Israa'eeliyaa Asay ubbay bare soo bare soo bak'ateedda.

¹⁸ Abeseeloomi pas'a de'iidde, «Ta suntsaa hassayissiyaa na'i taw baawa» yaagiide, barena hassayissiyaa shuchchaa masseedda tuussaa kaatiyaa hawulttiyaa esseedda; he tuussaa bare suntsan s'eeseedda. Hachche gakkanaw, he tuussay «Abeselooma tuussaa» geetettee.

Daawite Abeseeloomi Hayk'k'eeddawaa Sisiide Yeekkeedda

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, S'aadook'a na'aa Ahima'aas'i Iyoo'aaba, «Aa morkkatuwaa kushiyaappe Med'inaa Goday Aa ashsheeda mishiraachchuwaa sissanaw, taani kaatiyaakko wos's'a baade oday» yaageedda.

²⁰ Iyoo'aabe Ahima'aas'a, «tuytti! Hachche neeni mishiraachchuwaa odiyaa gallassaa gidenna; hara gallassi odanaw danddayaasa. Kaatiyaa

na'ay hachche hayk'k'eedda diraw, neeni hachche odanaw koshshenna» yaageedda.

²¹ Iyoo'aabe Toop'p'iyaa asaa gidiyaa itti bitaniyaa s'eesiide, «Ba; neeni be'eeddawaa kaatiyaw oda» yaageedda; He bitanii Iyoo'aabaw goynniide wos's'eedda.

²² S'aadook'a na'ay Ahima'aas'i laa'entsuwaa Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani ha Toop'p'iyaa bitaniyaa geeduwaa wos's'ay» yaageedda.

Iyoo'aabe, «Ta na'aw, new woyta ahiyaa oduu bayinnaashin, neeni ayaw wos's'anaw koyay?» yaageedda.

²³ Ahima'aas'i Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani wos's'anaw koyaad» yaageedda.

Iyoo'aabe Aa, «Yaanooppe wos's'a» yaageedda. Hewaa diraw, Ahima'aas'i dembbaa ogiyaa oyk'k'iide wos's'eedda; Toop'p'iyaa bitaniyaa yeggiide aad'd'eedda.

²⁴ Gimbbiyaa penggiyaw kare dooyettiyyaa sank'k'aappenne soo dooyettiyyaa sank'k'aappe gidduwaan aako sa'aan Daawite utti de'ishshin, naagiyyaa bitanii gimbbiyaana oyk'k'eteedda penggiyyaa s'eeraa huup'iyaa pude kesseedda; s'eelliide, itti bitanii barekka wos's'iyawaa be'eedda.

²⁵ Naagiyyaa bitanii kaatiyyaa s'eesiide odeedda.

Kaatii, «I barekka de'oppe, mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda. Wos's'iyaa bitanii untuntukko matiide yeedda.

²⁶ Naagiyaawe hara asikka wos's'iyawaa be'eedda; penggiyyaa naagiyyaa bitaniyaa, «Be'a! Hara bitaniikka barekka wos's'ee» yaageedda.

Kaatii, «Ha bitaniikka k'ay mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda.

²⁷ Naagiyaawe, «Koyro bitaniyaa wotsay S'aadook'a na'aa Ahima'aas'a wotsaa taw malatee» yaageedda.

Kaatii, «I lo"o asaa; I lo"o oduwaanna yee» yaageedda.

²⁸ Ahima'aas'i kaatiyyaa s'eesiide, «Ubbabaykka lo"o!» yaageedda. Kaatiyyaa sintsan gisi guufanniide, «Ta godaa kaatiyyaa bolla barenttu kushiyya dentseedda asatuwaa new aatsiide immeedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto» yaageedda.

²⁹ Kaatii, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.

Ahima'aas'i, «Iyoo'aabe taana kiittana haniyaa wode, wolk'k'aama gurubay de'iyawaa be'aaddi; shin I ayeenttonne taani erabeykke» yaageedda.

³⁰ Kaatii Aa, «Yaa shiik'a ee"a» yaageedda; I yaatooppe shiik'iide ek'k'eedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Toop'p'iyaa bitanii gakkiide kaatiyaw, «Ta godaw kaatiyaw, mishiraachchuwaa! Ne bolla denddeeddawanttu ubbaa kushiyaappe Med'inaa Goday hachche neena ashsheeda» yaageedda.

³² Kaatii Toop'p'iyaa bitaniyaa, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.

Toop'p'iyaa bitanii kaatiyyaa, «Ta godaw kaatiyaw, ne morkketuunne ne bolla iitabaa ootsanaw denddiyaawanttu ubbatuu he yalaga bitaniyaadan hanino» yaageedda.

³³ Kaatii daroppe kayyotteedda; gimbbiyaa penggiyyaa huup'iyaa de'iyaa golliyyaa geliide yeekkeedda; kaatii biidde, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw! Ta na'aw Abeseloomaa! Ne diraw taani hayk'k'arikkitaashsha! Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw!» yaagiide yeekkeedda.

19

¹ «Abeseloomaw kaatii yeekkeenne zilaalee» yaagiide Iyoo'aabaw odeed-dino.

² Olanchchatuu ubbay, «Kaatii bare na'aw yeekkee» giyaawaa siseedda diraw, he gallassi untunttu ubbay s'ooneedda s'oonuu yeekoo laametteedda.

³ Olaappe bak'atiide yeellateedda olanchchatuwaadan, Asay he gallassi wuu'ettiide katamaa geleedda.

⁴ Kaatii bare deemuwaa gullotteedda, bare k'aalaa d'ok'k'isiide, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Aayye Abeseloomaa ta na'aw! Ta na'aw!» yaagiide zilaaleedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe he golliyaa biide kaatiyaa, «Ne shemp-puwaa, ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa shemppuwaa, ne machchatuwaanne ne baakkotuwaaw shemppuwaa hachche ashsheedda ne asaa ubbaa neeni hachche kawushshaadda.

⁶ Neena is's'iyaa wantta neeni siik'aasa; neena siik'iyaa wantta neeni is's'aasa. Ne olanchchatuunne untunttu kaappatuu new ayaanne gidennawaa neeni hachche k'onc'c'issaadda. Nuuni ubbay hayk'k'ina, Abeseeloomi hachche pas'a atteedentto, neeni nashettanawaa taani be'aaddi.

⁷ Ha"i dendda! Kare kesaade ne asaa mintsetsa. Med'inaa Goday ero! Neeni kessana d'ayooppe, hachche k'amma neenana itti asayne attena. Ne yalagatetsaappe hachche gakkanaw, neena gakeedda iitaa ubbaappe hawe new aad'd'iyaa iita gidana» yaageedda.

⁸ Kaatii denddiide gimbbiyaa penggiyaan utteedda. «Kaatii penggiyaan utteedda» giyaawaa asatuu ubbay siseedda wode, kaatiyaa sintsa yeeddino.

Daawite Yerusaalame Simmeedda

He wode Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu soo barenttu soo bak'atteedino.

⁹ Israa'eeliyaa zaratuu ubbay ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide palumetiino; «Kaatii Daawite nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashsheeda; nuuna Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda; shin I ha"i Abeselooma gaasuwaan biittaa aggiide bak'ateedda.

¹⁰ Nu bolla kaatetanaadan nuuni okkeedda Abeseeloomi olan hayk'k'ikichcheedda. Yaatina, kaatiyaa guyye ahanaw hinttenttu ayaw c'o"u geedditee?» yaageeddino.

¹¹ Kaatii Daawite k'eesatoo S'aadook'awunne Abiyaataaraw kiitaa yeddiide, «Yihudaa c'imatuwaa hawaadan yaagite; «Daawite hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay ubbay haasayiyaawe kaatiyaa gakeedda. Kaatiyaa Aa golliyaa zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?

¹² Hinttenttu ta ishatuwaa; hinttenttu ta ashonne ta suutsaa. Yaatina, kaatiyaa guyye zaari ahanaw hinttenttu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?» yaagee» yaagite.

¹³ K'ay Amaasawukka, «Daawite neena, «Neeni ta ashonne ta suutsaa gidikkii? Hachchippe doommuna, taani neena Iyoo'aaba sa'aan ta olanchchatoo gadaawaa kessana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaagee» yaagite» yaageedda.

¹⁴ Kaatiyaa haasayay Yihudaa asatuwaa ubbaa wozanaa ittuwaa ootsiide mayzreedda. Hewaa diraw, untunttu kaatiyaakko kiittiide, «Neenikka ne Asay ubbaykka haa simmite» yaageeddino.

¹⁵ Kaatii simmiide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw yeedda. Yihudaa asatuu kaatiyaa mokkanawunne Yorddaanoosa Shaafaa pintsanaw, Gelgala giyaa sa'aa yeeddino.

¹⁶ Baahuriima katamaappe yeedda Biiniyaama zarii, Geera na'ay Shim'i Daawita mokkanaw elleelliide, Yihudaa asatuwaana beedda.

¹⁷ Aanana Biiniyaama zare gideedda sha"a asatuu, Saa'oola soo k'oomay S'iibi, Aa naanay tammanne ichcheshatuunne Aa k'oomatuu laatamatuu de'iino. Unttuntu kaatii de'iyaa sa'aa Yorddaanoosa Shaafaa jaamiidde beeddino.

¹⁸ Kaatiyaa soo asaa pintsanawunne kaatiyaa nashechchiyaawaa oot-sanaw pinuwaanna pinniide beeddino.

Geera na'ay Shim"i Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, kaatiyaa sintsan guufanniide,

¹⁹ hawaadan yaageedda; «Ta bayzzuwaa kaatii atto go. Ta goday kaatii Yerusalameppe kesiyaa gallassi taani ne k'oomay baleedda balaa neeni hassayoppa. Hewaa ne uluwaan oyk'k'oppa.

²⁰ Ayaw gooppe, ne k'oomay taani nagaraa ootseeddawaa eray; shin neena ta godaa kaatiyaa mokkanaw, Yoosefo soo asaa ubbaappe koyrottaade taani hachche yaad» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi, «Shim"i Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa shek'k'eedda diraw, I hayk'k'anaw bessenneeyye?» yaageedda.

²² Daawite Abishaaya, «Hinttenttoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Hinttenttu hachche taw morkke gidiitee! Hachche Israa'eelan ay asayenne hayk'k'enna! Hachche Israa'eeliyaa kaatii taanatte!» yaageedda.

²³ Kaatii Shim"a, «Neeni hayk'k'akka» yaagiide aw c'aak'k'eedda.

²⁴ K'ay Saa'oola na'ay Manfibosheete kaatiyaa mokkanaw duge wod'd'eedda. Kaatii beedda gallasaappe doommiide, I sarotetsaan guyye simmiyaa gallassi gakkanawukka, Manfibosheete bare gediya meec'c'ibeenna; bare buuchchaa meedibeenna; k'ay bare mayuwaakka meec'c'ibeenna.

²⁵ Manfibosheete kaatiyaanna gaketanaw Yerusalameppe yeedda wode, kaatii Aa, «Manfibosheetaa, neeni taananna ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.

²⁶ I, «Ta godaw kaatiyaw, taani ne k'oomay sila gidiyaa diraw, «Taani toggaadde kaatiyaanna baanaadan ta hariyaa koora» yaagaad. Shin ta k'oomay S'iibi taana c'immeedda;

²⁷ taana ne k'oomaa ta godaw kaatiyaw zigireedda. Neeni ta goday kaatii S'oossaa kiitanchchaa mala; hewaa diraw, neena nashechchiyaawaa kiiteta.

²⁸ Ta aawuwaa aawuwaa Asay ubbay harabaa gidennaan, ta goday kaatii beni wod'anaw bessiyaa asaa; shin taani ne k'oomay ne maaddappe miyaawanttunna maanaadan neeni taw sa'aa immaadda. Yaatina, taani hawaappe aad'd'iyawaa kaatiyaa oochchanaw taw ayba maatay de'ii?» yaageedda.

²⁹ Kaatii Aa, «Neeni darobaa haasayanaw koshshenna. Neeninne S'iibi gadiyaa shaakki akkana mala taani azazay» yaageedda.

³⁰ Manfibosheete kaatiyaa, «Ta goday kaatii saro soo simmaappe attina, ubbabaakka S'iibi akko» yaageedda.

³¹ Gala'aadiyaa Barzzillaayi kaatiyaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa pinnanawunne yaappe Aa moyzzanaw Rogaliima giyaa saappe yeedda.

³² Barzzillaayi laytsay hosppun tammuwaa gideedda c'ima asaa. I daro dure asaa gidiyaa diraw, kaatii Maahinayma kataman de'iyaa wode, kaatiyaw koshshiyaawaa immeedda.

³³ Kaatii Barzzillaaya, «Neeni taananna Yersaalame dendda; taani new yaan koshshiyaawaa immana» yaageedda.

³⁴ Shin Barzzillaayi kaatiyaa, «Taani hawaappe sintsan daro laytsaa de'ikke; yaatina, taani kaatiyaanna Yerusaalame ayaw boo?

³⁵ Taani ha"i hosppun tammu laytsaa asaa; taani ha"i iitaanne lo"uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Taani ne k'oomay ta miyaawaanne ushiyaawaa mal"uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Attumawanttunne mac'c'awanttu yes's'iyaa yetsaa taani sisanaw danddayayitaa? Yaatina, taani ne k'oomay ta godaw kaatiyaw ayaw gujja tookko gidoo?

³⁶ Taani ne k'oomay Yorddaanoosa Shaafaa pinnaade neena laafa moyzana. Shin kaatii taw hewaadan kushe zaaranaw ayaw koshshii?

³⁷ Taani ta aawuwaanne ta daay duufuwaa matan ta kataman hayk'k'ana mala simmay. Ta na'ay Kimihaami hawesh; ta godaana kaatiyaanna ittippe I bo; neena nashechchiyaawaa neeni aw kiiteta» yaageedda.

³⁸ Kaatii, «Kimihaami taananna pinno; neena nashechchiyaawaa taani aw ootsana. K'ay neeni taana oochchiyaawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; kaatiikka pinneedda. Barzzillaaya yeriide anjjeedda; yaatina, Barzzillaayi bare soo simmeedda.

⁴⁰ Kaatii pinniide Gelgala biyaa wode, Kimihaamikka aanana ittippe beedda. Yihudaa olanchchatuu ubbatuunne Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe baggatuu kaatiyaanna ittippe beeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuub bay kaatiyaakko biide, «Nu ishatauu Yihudaa asatuu kaatiyaanne Aa soo asaa ayaw wuu'eeddinoo? K'ay Aa asaa ubbaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa ayaw pintseeddino?» yaageeddino.

⁴² Yihudaa asatuu ubbay Israa'eelatuwaa, «Kaatii nuw mata dabbo gidiyaa diraw, nuuni hawaa ootseeddo; yaatina, hinttenttu hewoo ayaw hank'k'ettite? Nuuni kaatiyaa k'umaappe ayentto meeddinooyye? Woy nuuni aappe ayentto nuw akkeeddoyye?» yaageeddino.

⁴³ Israa'eeliyaa asatuu Yihudaa asatuwaa, «Kaatiyaappe tammu kushii nuuna gatsee; hewaa diraw, Daawita matan nuw hintteppe aad'd'o maatay de'ee! Yaatina, hinttenttu nuuna ayaw kad'eedditee? Nu kaatiyaa guyye zaariide ahanaw kasetiide haasayeeddawe nuuna gidokko?» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuwaappe Yihudaa asatuu haasayaa loytsi wolk'k'antseeddino.

20

Shebaa'i Daawita Bolla Denddeedda

¹ Biiniyaama zare gidiyaa Biikira na'ay Shebaa'a geetettiyaa itti shori bayinna bitanii yaan de'ee. He bitanii malakataa punniide, «Nuuni Daawitana akkiyaa es's'ay baawa! Isseya na'aanna nuuni laattanabay baawa! Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo gelite!» yaageedda.

² Israa'eeliyaa asatuu ubbay Daawita aggiide, Biikira na'aa Shebaa'aana beeddino. Shin Yihudaa asatuu ammanettiide, Yorddaanoosappe Yerusaalame gakkanaw, barenttu kaatiyaa kaalleeddino.

³ Daawite bare soo Yerusaalame simmeedda wode, kaatiyaa golliyaa naaganaw ashsheeda tammu baakkotuwaaw akka afiide, itti gollen naagissi wotseedda; untunttoo koshshiyaawaa immeedda; shin I untunttunna

ak'ibeenna. Unttuntu he gollen naagettiide, barenttu hayk'k'uwaa gallassay gakkanaw am"iyaadan de'eeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan kaatii Amaasa, «Yihudaa asaa ubbaa heezzu gallasan taw s'eesaade shiishsha; yaataade neenikka ne huup'iyaw untuntunna shiik'a» yaageedda.

⁵ Amaasi Yihudaa asatuwaa s'eesanaw beedda; shin kaatii aw keereedda gallassaappe gam"eedda.

⁶ Daawite Abishaaya, «Ha"i Biikira na'aa Shebaa'i Abeseloomawaappekka aatsiide nuuna k'ohanawaa. Ne godaa k'oomatuwaa akkaade neeni Aa k'atamaa kaala. Hewe d'ayooppe, I gimbbetteedda katamatuwaa demmiide nuuppe kessi akkana» yaageedda.

⁷ Iyoo'aaba asatuu, kaatiyaa naagiyaawantunne mino olanchchatuu ubbay Abishaayaana Biikira na'aa Shebaa'a yederssanaw Yerusalameppe kesiide beeddino.

⁸ Unttuntu biide Gabaa'oonan de'iyaa wogga zaallaa gakkiiyaa wode, Amaasi untuntunna gaketanaw yeedda; Iyoo'aabe olaa mayuwaa mayyi utteedda; bare s'eessan mashshaa shookuwaanna aatsi wotseedda sak'k'iyaa danc'c'eedda. I sintawukko tanggishin, he mashshay shookuwaappe kessi akkiide wod'd'eedda.

⁹ Iyoo'aabe Amaasa, «Ta ishaw, neeni saro de'ay?» yaageedda; Iyoo'aabe Amaasa yeranaw bare ushechcha kushiyan Aa buuchchaa oyk'k'eedda.

¹⁰ Shin Amaasi Iyoo'aaba haddirssa kushiyan de'iyaa mashshaa be'ibeenna; hewaa diraw, aappe naagettibeenna. Iyoo'aabe Aa uluwaa c'addiide, Aa marac'c'iyaa biittan k'ok'ofeedda; laa'entsuwaa c'adettennankka Amaasi ellekka hayk'k'i basheedda.

Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Biikira na'aa Shebaa'a k'atamaa kaalleeddino.

¹¹ Iyoo'aaba asatuwaappe ittuu Amaasa anha matan ek'k'iide, «Iyoo'aaba dosiyaawenne Daawitewaa gidiyaawe ooninne Iyoo'aaba kaallo» yaageedda.

¹² Amaasi ogiyaa giddo baggan kunddiide, bare suutsan bayiide giseedda. Olanchchatuu ubbay yiide, he sa'aan ek'k'eeddawaa he bitanii be'eedda saannakka Amaasa anhaa ogiyaappe gas'aa shoyk'aw goochchi yeggiide, Aa bolla mayuwaa oleedda.

¹³ Amaasa ogiyaappe diggeeddawaappe guyyiyaan, Biikira na'aa Shebaa'a paanaa kaallanaw olanchchatuu ubbay Iyoo'aabana beeddino.

¹⁴ Shebaa'i Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa biittaana aad'd'iide, Aabeeli-Beetima'a'ika giyaa katamaa gakeedda. Beeratuwaa biittaana aad'd'ishshin, Asay ubbay shiik'iide Aa kaalleedda.

¹⁵ Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gakkiiide, Shebaa'a Aabeeli-Beetima'a'ika kataman yuuyyi aad'd'iide dooddeeddino. Unttuntu katamaa gimbbiyaan zempissiide biittaa dooreeddino. K'ay Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gimbbiyaa kolanaw bookkino. Unttuntu bookkishin,

¹⁶ katamaappe itti eranchcha mishirata untuntta s'eesaade, «sisite! sisite! Biide, Iyoo'aaba s'eegite. Taani aw odiyaabay de'ee» yaagaaddu. I mishiratikko biina Aa,

¹⁷ «Neeni Iyoo'aabee?» yaagaade oochchaaddu.

I, «Ee, taana» yaageedda.

Mishirata Aa, «Taani ne k'oomata giyaawaa sisa» yaagaaddu.

Iyoo'aabe, «Taani sisay» yaageedda.

¹⁸ Mishirata Iyoo'aaba, «Beni wode Asay «Aabeela katamaappe ne ooshaw zaaruwaa demma» yaagee; hewan yewuu wuree.

¹⁹ Israa'eeliyaa gidдон saro de'iyaa ammanettiyyaa Asay nuuna. Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Aaye katamaa neeni bayzzanaw malaasa. Neeni Med'inaa Godaa buzo biittaa yaw d'ayssanaw koyay?» yaagaadde haasayaaddu.

²⁰ Iyoo'aabe izo, «Hewe taappe haakko! Bayzziyaawe woy d'ayssiyaawe taappe haakko!

²¹ Yewuu hewaa gidenna; Efireema gezziyaappe Biikira na'aa Shebaa'a geetettiyyaa itti bitanii Kaatiyaa Daawita bolla bare kushiya dentseedda. He bitaniyaa taw sheed'd'ite; yaatoope, taani katamaappe baana» yaageedda.

Mishirata Iyoo'aaba, «Aa huup'ii gimbbiyaa s'eeraana new olettana» yaa-gaaddu.

²² Hewaappe guyyiyaan, mishirata bare era zoriyaanna asaa ubbaakko baaddu. Hewaa diraw, Asay Biikira na'aa Shebaa'a k'ood'iyaaappe huup'iyaa Iyoo'aabaw oleedda. Yaatina, Iyoo'aabe malakataa punneedda; Asay ubbay katamaappe kesiide, bare soo bare soo beedda; Iyoo'aabe kaatiyaakko Yersaalame simmeedda.

Daawita Oosanchchatuwaa

²³ Iyoo'aabe Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaw gadaawaa; Yoodahe na'ay Banaayi Daawita naagiyyaa olanchchatuu kaappuwaa.

²⁴ Adooniraami wolk'k'an c'oo ootsiyaawanttu kaappuwaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa.

²⁵ Susi waanna s'aafiyyaa; S'aadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa.*

²⁶ Yaa'iira katamaa asaa gidiiyaa Irikka Daawitaw k'eesatuwaa.

Wurssetsa Laytsatuwaa

21

(21:1–24:25)

Saa'oola Yaratuwaa Bolla Wod'd'eedda Pirddaa

¹ Daawite kaateteedda wode, heezzu laytsaa kumentsaa biittay kosha-teedda. Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Hewe haneeddawe Saa'oola Asay gusseedda suutsaa dirassa; yaw gooppe, I Gabaa'oona asatuwaa wod'eedda» yaageedda.

² Hewaa diraw, kaatii Gabaa'oona asatuwaa s'eesiide haasaysseedda. Gabaa'oona asatuu Israa'eeliyaa zariyaa gidikkino; untunttu Amooire biittaa asatuwaappe atteeddawantta. Israa'eelatuu untuntta ashshanaw untunttunna c'aak'k'eteeddino; shin Saa'ooli Israa'eeliyawunne Yihudaw mishetteedda diraw, untuntta ubbaanna d'ayssanaw doommeedda.

³ Daawite Gabaa'oona asatuwaa, «Taani hinttenttoo ayaa ootsoo? Med'inaa Godaa buzo biittaa hinttenttu anjjana mala, taani hinttenttoo ayaa ac'c'oo?» yaageedda.

⁴ Gabaa'oona asatuu zaariide kaatiyaa, «Nuuppenne Saa'oolappe gid-duwaan, woy nuuppenne Saa'oola golliyyaa asaappe gidduwaan de'iyaa yewuu work'k'aa woy biraa yewuwaa gidenna; k'ay nuuni Israa'eeliyaa gidдон itti uraanne wod'anaw nuw maatay baawa» yaageeddino.

Daawite untuntta, «Yaatina, taani hinttenttoo ayaa ootsanaw koyiitee?» yaagiide oochcheedda.

* **20:25 Susi:** Ibraawetsuwaan «Shawa» geetettee; ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma sunsan s'eesettee. **21:2 Iya.** 9:3-15

⁵ Unttuntu kaatiyaa, «Saa'ooli nuuna d'aysseedda; nuuppe ay asaynne Israa'eeliyaa zawaan hak'anine pas'a attenaadan mak'etteedda.

⁶ Hewaa diraw, Saa'oola yaraappe laappun attuma asatuwaa nuw aat-saade imma; Med'inaa Goday dooriide kaateyeedda Saa'oola kataman Gib'an Med'inaa Godaa sintsan nuuni untuntu kak'k'ana» yaageeddino.

Kaatii untuntu, «Taani untuntu hinttenttoo aatsaade immana» yaageedda.

⁷ Saa'oola na'ay Yoonataaninne Daawite Med'inaa Godaa sintsan c'aak'keedda c'aak'uwaa diraw, Saa'oola na'aa Yoonataana na'aa Manfibosheeta kaatii ashsheeda.

⁸ Shin Daawite Aata naatta Ris'ifa Saa'oolaw yeledda laa'u attuma naanaa, Armoonanne Manfibosheeta, k'ay Saa'oola naatta Meraaba Mahoola katamaappe yeedda Barzzillaaya na'aa Adirii'eelaw yeledda ichcheshu naanaa akkeedda.

⁹ Gabaa'oona asatoo aatsiide immeedda; untuntu untuntu Med'inaa Godaa sintsan deriyaa huup'iyaan kak'keeddino; laappunatuukka ittippe hayk'keeddino; katsaa c'akan, banggaa c'akay doommiyaa wodiyaan untuntu wod'eeddino.

¹⁰ Aata naatta Ris'ifa maak'iyaa akkaade, zaallaa bolla barew hiis's'aaddu; katsaa c'akkiyaa aginay doommiyaa gallasaappe biide anhatuwaa bolla iray saluwaappe wod'd'anawaa gakkanaw, gallassi saluwaa kafotuu woy k'amma sa'aa do'atuu bochchennaadan naagaaddu.

¹¹ Saa'oola baakkata, Aata naatta Ris'ifa ootseeddawe Daawitaw odetteedda.

¹² Daawite biide, Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuwaappe akkeedda. Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa naanaa Gilbboo'a deriyaan wod'iide, Beetishaana gutaran kak'keeddaawaappe guyyiyaan, he gutaraappe Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu k'osuwaa akkeeddino.

¹³ Daawite Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa he saappe aheedda; k'ay suletteedda laappun asatuwaappe mek'etsaakka shisheeddino.

¹⁴ Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Biiniyaama biittan S'elaa'a kataman de'iyaa Aa aawuwaa K'iisa duufuwaan moogeeddino. Kaatii azazeeddawaa ubbaa untuntu poleeddino; hewaappe guyyiyaan, untuntu he biittaw woosseedda woosaa S'oossay siseedda.

*Piliss's'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa
(1 Od. 20:4-8)*

¹⁵ Piliss's'eema asatuwaananne Israa'eeliyaa asatuwaana laa'entsuwaa olay denddeedda; Daawite bare asatuwaana beedda. Piliss's'eematuwaana olettiide Daawite daabureedda.

¹⁶ Adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Yishibibanooba giyaa itti bitanii de'ee; I oyk'keedda tooray heezzu kiilo giraamenne bagga dees'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe k'os'etteeddawaa; I ooratsa mashshaa danc'c'i utteedda. Yaateeddawe «Taani Daawita wod'ana» geedda;

¹⁷ shin S'aruuyi na'ay Abishaayi Daawita ashsheeda; Piliss's'eemiyaa shoc'iide wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan Daawita asatuu Daawita, «Israa'eeliyaa s'omppii to'ennaadan neeni laa'entso ubbakka nuunanna olaw baakka» yaagiide c'aak'keeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Gooba geetettiyaa sa'aan Piliss's'eema asatuwaana olay oletteedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Saafa wod'd'eedda.

¹⁹ K'aykka he sa'aan Piliss's'eema asatuwaana hara olay oletteedda; Beeteleheemeppe yeedda Yaa'iira na'ay Elihanaani, tooraa toomay shemayinniyaa wonddarashiyaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada wod'eedda.

²⁰ K'aykka Gaate kataman hara olay oletteedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. Ikka adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa asaa.

²¹ He bitanii Israa'eeliyaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda.

²² He oyddatuu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa. Unttunta Daawitenne Aa asatuu wod'eeddino.

22

Daawite S'ooni Simmiide Yes's'eedda Yetsaa (Maz. 18)

¹ Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa ubbaa kushiyaappenne Saa'oola kushiyaappe ashsheeda gallassi Daawite Med'inaa Godaw ha yetsaa yes's'eedda.

² «Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;
Taani ollaappe naagettiyaa miis'aa;
I taana ashshiyaawaa.

³ Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.
I ta gondalliyyaa;
I taana ashshiyaa wolk'k'aama.

I taani k'osetta attiyaa sa'aa;
I taana makkalanchcha asatuwaappe ashshee.

⁴ Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;
I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

⁵ «Hayk'k'uwaa beetay ta heeraan sirimettee;
bashshay di'uwaadan taana muukkeedda.

⁶ Duufuwaa wodoruu taana k'achchana hanee;
hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.

⁷ Taana metuu iissina Med'inaa Godaa s'eesaad;
«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.
I bare Geeshsha Golliyaan ta kooshshaa siseedda;
taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

⁸ «S'oossay hank'k'etteedda diraw,
Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
deretuwaa s'ap'uu gaji gaji kokkoreedda.

⁹ Aa siid'iyaaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;
Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu kesseedda.

¹⁰ Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda.
He wode Aa gediyaappe garssanna med'eedda shaarii de'ee.

¹¹ K'efiyaana de'iyaa kiitanchchatuwaan,
kiruubetuwaan uttiide paalleedda;

- c'arkkuwaa k'efiyaa bollan beetteedda.
- 12 Barena d'uman kammeedda;
Aa dunkkaanii iraanna med'eedda shaariyaa.
- 13 Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
tamaa lac'uu kesseedda.
- 14 «K'ay Med'inaa Goday guguntsaadan saluwaappe guummeedda.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay bare kooshshaa sisseedda.
- 15 Bare wonddaafiyaa Adaa yeddiide,
bare morkkatuwaa laaleedda.
Walk'k'antsaa poo'uwa kiittiide,
unttunta yedersseedda.
- 16 Med'inaa Goday seereedda wodenne,
hank'k'ettiide peenuuk'eedda wode,
Abbaa haatsay giseedda biittay betteedda.
K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.
- 17 «S'oossay bollappe kushiya duge yeddiide, taana oyk'k'eedda;
c'iimma haatsaappe taana keseedda.
- 18 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne
taana is's'iyaa wanttuppe ashsheeda;
ayaw gooppe, untuntu taw loytsi daro wolk'k'aama.
- 19 Ta waayiyaa gallassi,
untuntu ta bolla denddeeddino;
Shin Med'inaa Goday taana zemppissiyaawaa.
- 20 I taana aako sa'aa keseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.
- 21 «Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
Ta kushiya geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
- 22 Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggaade wora babeykke.
- 23 Taani Aa higgiiyaa ubbaa naagaad;
Aa wogaa poliyaawaa aggabeykke.
- 24 Taani Aa sintsan suure de'aad;
taani taana nagaraappe naagaad.
- 25 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw
ta s'illotetsaadaaninne ta geeshshatetsaadan zaareedda.
- 26 «Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
- 27 Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'c'a.
- 28 Barentta zik'k'issiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta zik'k'issanaw neeni untuntu
s'eellaasa.
- 29 Abeet Med'inaa Godaw, ta s'omppii neena;
Med'inaa Goday poo'issina, ta d'umay kichchee.
- 30 Ne maaduwaan taani ta morkke olanchchatuu bolla woraajjay;
ta S'oossan taani untuntu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.
- 31 S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay ammanettiyaawaa.
Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle.

- 32 Med'inaa Godaappe attina, hara s'oossi baawa;
 Nu S'oossaappe attina,
 hara wogga zaalli baawa.
- 33 Taw wolk'k'aa immiyaawenne
 ta ogiyaa saro ootsiyaawe
 S'oossaattee.
- 34 I ta gediya
 gen"iyaa gediyaadan minisee.
 Taana d'ok'k'a gishuwaan sarotetsaan wotsee.
- 35 I ta kushiyaa olaa meezeyee;
 Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan,
 nahaasiyaa giya birataa wonddaafiyaan dafaade dukkay.
- 36 «Taana ashshiyaa ne gondalliya
 neeni taw immaadda;
 Ne lo"o okkay taana gitayee.
- 37 Taani hamettiyaa sa'aa aassaasa;
 hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeenaa.
- 38 Ta morkkatuwaa taani yederssaade mentsereetsaad;
 Taani untuntta d'ayssennan de'aadde guyye simmabeykke.
- 39 Taani untuntta laa'entso denddenaadan shoc'aad;
 untunttu ta gediyaan kunddeeddino.
- 40 Olaw taana wolk'k'aa danc'c'issaadda;
 taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
- 41 Ta morkkatuwaa ta sintsaappe guyye bak'atissaada;
 taana is's'iyaaawantta taani d'ayssaad.
- 42 Barentta maaddiyaawaa koyeeddino;
 shin ooninne untuntta ashshibeenna.
 Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino;
 shin I untunttoo koyyibeenna.
- 43 Taani untuntta baanaadan liik'issaad;
 ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta dirs's'ereetsaade yed'd'aad.
- 44 «Ta asaa makkalaappe taana ashshaada.
 Kawutetsatuwaa bolla suntsaade, taana naagaadda;
 taani erenna Asay taw moodetteedda.
- 45 Allaga gade asaykka ta sintsan gulbbatee.
 Untunttu ta waariyaa sisiide,
 taw azazettiino.
- 46 Untunttu wozanaa kahaa bayiino.
 Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.
- 47 «Med'inaa Goday de'ee! S'oossay,
 ta wogga zaallay galatetto.
 S'oossay, taana ashshiyaa zaallay,
 d'ok'k'u d'ok'k'u go.
- 48 I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
 kawutetsatuwaa taappe garssanna wotsiyaawaa.
- 49 Ta morkkatuwaappe taana kessi akkiyaawaa.
 Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bolla
 taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa.
 Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.

⁵⁰ Hewaa diraw, taani
Med'inaa Godaa kawutetsatuwaa gidдон galatana;
taani ne suntsaakka sabbana.

⁵¹ «S'oossay bare kaatiyaw
s'oonuwaa bolla s'oonuwaa immee.
Bare okkeeddawoo, Daawitewunne Aa zeretsaw,
aggena siik'uwaa med'inaw besse»
yaagiide yes's'eedda.

23

Daawite wurssetsan Haasayeedda K'aalatuwaa

¹ Hawanttu Daawite wurssetsan haasayeedda k'aalatuwaa.
Isseya na'ay Daawite haasayee;
S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseeddawe,
Yaak'ooba S'oossay okkiide kaateyeeddawe,
Israa'eelan lo"o mazimuriyaa kesseeddawe hawaadan yaagee:

² «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta baggana haasayee;
Aa k'aalay ta ins's'arssan de'ee.

³ Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda;
Israa'eeliyaa Zaallay taana hawaadan yaageedda;
«S'illotetsan gadiyaa mooddiyaa kaatii,
S'oossaw yayyiidde kaatetiyyaa kaatii,

⁴ shaarii bayinna guuran doliyaa s'alk'k'iyaa poo'uwaa mala.
He uray iray bukki simmina,
biittappe maataa dolisiyaa book'alssaa mala» yaageedda.

⁵ «Tumu ta golliyyaa Asay S'oossaa sintsan suure.
I taananna med'ina k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda;
ubbabaykka ha k'aalaa c'aak'uwaa gidдон giigiidenne minniide ut-
teedda.
S'oossay taw s'oonuwaa immana;
k'ay taani amotteeddawaa ubbaa I tumuppe polana.

⁶ Shin iita asatuu ubbay
kushiyan shiishshanaw hanenna aguntsatuwaadan
wora olettana.

⁷ Aguntsatuwaa bochchiyyaa ooninne
birataa woy tooraa toomaa bare kushiyan oyk'k'anaw koshshee.
He aguntsay barenttu de'iyaa sa'aan ees's'ana»
yaageedda.

Daawita Mino Asatuwaa (1 Od. 11:10-41)

⁸ Daawita asatuwaa minotuu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.
Untuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuuwaappe koyruu
Taahikimoonappe yeedda Yooshebi-Baashebeeta geetettee; I itti gede olan
bare tooraan hosppun s'eetu asaa wod'eedda.

⁹ Heezzu mino asatuwaa gidдон Aa kaalliide de'iyaa Ahoohiyaa
Dooddo na'aa El'aazara. Itti gallassi inne Daawite olaw shiik'eedda
Piliss's'eematuwaa naasseeddino; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay
guyye simmeedda.

¹⁰ Shin I bare sa'aan min ek'k'iide, Aa kushii s'alaliide, mashshaanna oyk'k'ettana gakkanaw, Piliss's'eema asatuwaa shoc'eedda. He gallassi Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda. Olay ek'k'ina, olanchchatuu El'aazarakko simmiide yeeddino; shin untunttu hayk'k'eedda Piliss's'eematuwaappe olaa mayuwaa k'aareeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino.

¹¹ Aappe kaalliyaawe k'ay Haaraarappe yeedda Age na'aa Shamma. Itti gallassi Piliss's'eema asatuu missirii kumi utteedda shoyk'an shiik'eeddino; Israa'eeliyaa asatuu untunttu sintsaappe bak'attedino.

¹² Shin Shammi shoyk'aw giddo bazzuwaan min ek'k'iide oletteedda. Piliss's'eema asatuwaa shoc'iide dippi ootseedda. Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda.

¹³ Katsaa c'akan hattamu mino asatuwaappe heezzatuu Daawitakko Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beeddino. He wode Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban shiik'i utteeddino.

¹⁴ He wode Daawite geesuwaa gidдон de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'itay k'ay Beeteleheemen de'ee.

¹⁵ Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa lank'k'iyaa de'iyaa pulutuwa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda.

¹⁶ Heezzu mino asatuu Piliss's'eema olanchchatuu mootsaa aad'd'iide, Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pulutuwaappe haatsaa duuk'k'iide Daawitaw aheeddino. Shin I ushennaan is's'eedda; Med'inaa Godaa sintsan tigiide,

¹⁷ «Abeet Med'inaa Godaw, hawaa ushanawe taappe haakko! Ha haatsay barenttu shemppuwaa sheneko giide s'aliide beedda asatuwaa suutsaa gidennee?» yaagiide ushennaan is's'eedda.

Ha heezzu mino asatuu hawaa ootseeddino.

¹⁸ S'aruuyi na'aa Iyoo'aaba ishay Abishaayi hattamatoo kaappuwaa; I heezzu s'eetu asatuwaa bare tooraan olettiide wod'eedda; yaatiide ikka hara heezzatuuwaadan eretteedda.

¹⁹ I hattamatuwaappe aad'd'iide bonchchetteedda asaa; I untunttoo kaappuwaa gideedda. Gidooppenne, I he heezzatuuwaa payduwaan baawa.

²⁰ K'ay K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodahe na'ay Banaayikka mino asaa. I mino oosatuwaa ootseedda. I laa"u eretteedda Moo'aabe asatuwaa wod'eedda. K'ay shachchay dariyaa itti gallassi ollaa duge geliide, gaam-muwaa wod'eedda.

²¹ K'ay Gibbs'e bitaniyaa itti wolk'k'aama wod'eedda; Gibbs'e bitanii tooraa oyk'k'eedda; shin I dullaa oyk'k'iide Aa bolla beedda; Aa kushiyaappe tooraa bonk'k'i akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.

²² Yoodahe na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he heez-zatuwaadan eretteedda.

²³ I hattamatuwaa gidдон daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwaa payduwaan baawa. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuwaa keseedda.

²⁴ He hattamatuwaa gidдон de'iyaa wanttu: Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana,

²⁵ Haroodappe yeedda Shammanne Eliik'a,

²⁶ Pals's'a yara gidiyaa Helees'a, Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira,

²⁷ Anatootappe yeedda Abi'eezera, Huushappe yeedda Mabunaaya,

²⁸ Ahooa yara gidiyaa S'almmoona,

²⁹ Nas'oofappe yeedda Maahiraayanne Ba'aana na'aa Heleeba, Biiniyaama biittappe, Gib"appe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya,

³⁰ Pir"aatoonappe yeedda Banaaya, Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Hiddaaya,

³¹ Aarabappe yeedda Abi'albboona, Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta,

³² Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba, Yaasheena naanaa, Yoonataana,

³³ Haaraarappe yeedda Shamma, Haaraarappe yeedda Sharaara na'aa Ahi'aama,

³⁴ Maa'ikappe yeedda Ahasabaaya na'aa Elifelees'a, Giiloppe yeedda Akis'oofeela na'aa Elii'aama,

³⁵ K'armmeloosappe yeedda Hes'ira, Araba katamaappe yeedda Pa'araaya,

³⁶ S'ooba katamaappe yeedda Naataana na'aa Yigi'aala, Gaadappe yeedda Baana,

³⁷ Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,

³⁸ Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareebanne

³⁹ Hiitiyaa Ooriyoona. Unttuntu ubbaanna hattamanne laappuna.

24

Daawite Asaa Paydisseedda

(1 Od. 21:1-27)

¹ K'aykka Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, S'oossay Daawita unttuntu bolla dentsetsiide, «Ba; Israa'eelanne Yihudaa asaa payda» yaageedda.

² Hewaa diraw, kaatii Iyoo'aabanne aanana de'iyaa olanchchatuwaa kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa zaratuwaa giddo Daanappe biide Berssaabehe gakkanaaw biide unttuntu aappunentto taani erana mala, Israa'eeliyaa asaa paydite» yaageedda.

³ Shin Iyoo'aabe kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ha de'iyaa asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Hewaa ne ayfii, ta godaa kaatiyaa ayfii be'o! Shin ta goday kaatii ayaw hewaa malaa ootsanaaw koyii?» yaageedda.

⁴ Shin kaatiyaa k'aalay Iyoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa s'ooneedda. Unttuntu kaatiyaa sintsaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaa paydanaaw beeddino.

⁵ Unttuntu Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddawaappe guyyiyaan, zanggaaraappe gedissa baggan de'iyaa Aaro'eera kataman utteeddino; hewaappe k'ay Gaade aad'd'iidde Yaa'izeera gakkeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu Gala'aadenne Hiitetuwaa biittan de'iyaa K'aadeesa beeddino; he saappe k'ay Daana katamaa beeddino; hewaana Sidoona katamaa beeddino.

⁷ He saappe denddiide, S'iiroosa katamaa geessuwaanne Hiiwetuwaanne Kanaanetuu katamaa ubbaa beeddino. Wurssetsan k'ay Yihudaa Neegeeban de'iyaa Berssaabehe katamaa beeddino.

⁸ Unttuntu biittaa ubbaa yuuyyiidde, udduppun aginanne laatamu gallasaa gam'eeddawaappe guyyiyaan, Yersaalame katamaa simmeeddino.

⁹ Iyoo'aabe paydeedda asaa payduwaa kaatiyaa erisseeddawaadan Israa'eelan mashshaan olettanaaw danddayiyaa hosppun s'eetu sha"a; mino olanchchatuu de'iino; Yihudaan k'ay ichcheshu s'eetu sha"ay de'iino.

¹⁰ Asaa paydeeddawaappe guyyiyaan, Daawita wozanay shaberetteedda; hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin ha'i abeet Med'inaa Godaw, taani neena woossay; ta bayzzuwaa, ne k'oomaa bayzzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda.

¹¹ Wonttetsa gallassi guura, Daawite gisuwaappe denddeedda wode, Daawitaw timbbitiyaa odiyaa Gaadakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,

¹² «Ba; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubaappe dooruwaa bessay; taani ne bolla polanaw taw untuntuppe ittuwaa doora» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹³ Gaadi Daawitakko biide, «Heezzu laytsaa ne biittay koshatanawaa dooray? Woy ne morkketuu neena yederssishin, heezzu aginaa neeni untuntu sintsaappe bak'atanawaa dooray? woy ne biittaa bolla heezzu gallassaa iita harggii yaanawaa dooray? Ane ha'i k'ofaa k'achchaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Daawite Gaade, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay wolk'k'aama gidiyaa diraw, nuuni ane Aa kushiyan kunddoytte; taana asatuwaa kushiyan kunddissoppa» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, wonttappe biide bare geedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan iita harggiyaa kiitteedda; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw, laappun tammu sha'a Asay hayk'k'eedda.

¹⁶ Yersaalame katamaa d'ayssanaw kiitanchchay bare kushiya yeddeedda wode, Med'inaa Goday he gakeedda boshaw kayyotteedda; asaa shoc'iyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidana!» yaageedda. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Yaabuusiya Orna uddumaan de'ee.

¹⁷ Asaa shoc'iyaa kiitanchchaa Daawite be'eedda wode, Med'inaa Godaa, «Be'a! Nagaraa ootseeddawe taana; taani bayzzaad! Ha dorssatuu, untuntu ay ootseeddino? Hayyanaa, taananne ta aawuwaa soo asaa neeni murana mala taani woossay» yaageedda.

¹⁸ He gallassi Gaadi Daawitakko yiide, «Ba; pude Yaabuusiya Orna udduma baade, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimmba» yaageedda.

¹⁹ Daawite Med'inaa Goday Gaade baggana azazeeddawaadan pude beedda.

²⁰ Ornni duge s'eelliyaa wode, kaatiinne Aa asatuu barekko yiyaawantta be'eedda; gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, kaatiyaw goynneedda.

²¹ Ziggiide Ornni, «Ta goday kaatii bare k'oomaakko, taakko ayaw yeeddee?» yaageedda.

Daawite, «Asaa bollaappe boshay kichchanaadan taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimmbanaw, ne udduma shammanaw yaad» yaageedda.

²² Ornni, «Ta goday kaatii bare koyeeddawaa ayaanne akkiide yarshsho! Be'a; s'uuggiyaa yarshshoo booratu, eetsiyaa mitsaw k'ay katsaa bukkiyaa miishshatuunne booraa morgge mitsatuu hawanttushi.

²³ Kaatiyaw, hawaa ubbaa taani Ornni kaatiyaw immay» yaageedda. K'aykka Ornni kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ne yarshshuwaa akko» yaageedda.

²⁴ Shin kaatii Orna, «tuytti, haakko! Taani tumuppe miishshan shammana; ayaw gooppe, miishshaa akibeenna s'uuggiyaa yarshshuwaa taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, yarshshikke» yaageedda.

Hewaa diraw, kaatii uddumaappe booratuwaa Ornappe ishatamu s'agaraa biran shammeedda.

²⁵ Daawite he sa'aan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda; yaatina, Med'inaa Goday he biittaa diraw woosettiide woosaa sisiide, boshaa Israa'eeliyaappe diggeedda.

Koyro Kaatatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu, Sammeela mas'aafatuwaa laa"atuwaan doometteedda, Israa'eeliyaa biittaa kaatetuwaa taarikiyaappe atteeddawaa kaalliide ode. Mas'aafaa heezzu waanna waanna kifiletuwaan shaakki s'eellanaw danddayeetto.

1. Solomone bare aawuwaa Daawita sa'aan Israa'eelanne Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaanne Aa aawuwaa Daawita hayk'uwaabaa ode.
2. K'ay ha mas'aafay Solomone kawutetsaa ek'uwaanne I ootseedda kiitaa odiyaa taarikiiyaa. I ootseedda oosotuwaappe odanaw doonaa kumiyaawe Yerusalaamen gimbbetteedda Geeshsha Golliiyaa.
3. Israa'eelii huup'issanne gedissa kawutetsaa geetettiide laa"u kesiide shaaketteeddawaanne he shaaketteedda kawutetsatuwaa Kiristtoos yelettanaappe kase, udduppuntso s'eetu laytsay gakkanaw duma duma mooddeedda kaatetuwaa taarikiyaa ode.

Ha laa"u mas'aafatuwan asaa kaaletsiyaa kaatii lo"anne iitanne geetettiide pirddettiyaawe, S'oossaw I ammanettiyaawaa keenaana. Hewaadankka k'ay he biittay dic'iyaa dichchayenne demmiyaa injjii he kaaletsiyaa kaatii S'oossaw ammanetteeddawaa keenaana. Hara baggana k'ay allaga s'oossatoo goynneeddawenne azazettenan is's'eeddawe kaaletsiyaawanttakka kaaliyaa asaakka bashshaw afeedda. Huup'issa bagga kawutetsaa kaatetuu ubbaykka paac'iyaan kunddeeddino. Shin Yihudaa kaatetuwaa taarikii iitatuuwaakka lo"otuwaakka ode.

Kaatetuu mas'aafan koyro kifiliyaan daro eretteeddawanttu, S'oossaa doonaa gidiide timbbitiyaa k'aalaa odeeddanne Asay eek'aw goynnenna malanne S'oossaw azazettenan is's'enna mala, minisiide erisseedda timbbitiyaa odiyaa mino asatuwaa. Unttuntuppekka eretaa dariyaawe Eelaasa. Eelaasi Ba'aala k'eesetuwaana naasetteedda taarikiikka he sa'aan odetteedda (Shemppuwaa 18 s'eella).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daawitaa Wodiyaa Wurssetsaa 1:1–2:12

Solomone Kaatiyaa Gidussaa 2:13–46

Solomona Kawutetsaa 3:1–11:43

Koyro Laytsatuwaa 3:1–4:34

Geeshsha Golliiyaa Oosuwaa 5:1–8:66

Wurssetsaa Laytsatuwaa 9:1–11:43

Shaaketteedda Kawutetsaa 12:1–22:53

Pudehaa Yaratuwaa Makkalaa 12:1–14:20

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa 14:21–16:34

Nabiyaa Eelaassa 17:1–19:21

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba 20:1–22:40

Yihudaa Kaatiyaa Iyoosaafas'anne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa 22:41–53

Daawite Wodiyaa Wurssetsaa

(1:1–2:12)

Kaatii Daawite C'imeedda

¹ Kaatii Daawite c'imiide wodiyaa loytsi sugeedda. Yaateeddawoo k'oomatuu mayuwaa Aa bolla kuurinakka Aa ho"ennan is's'eedda.

² Hewaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa, «Kaatiyaa matan de'ana malanne Aa naagana mala, itti wodoro naatto nuuni new koyana; nu godaa kaatiyaa ho'etsanaw iza Aa miyiyaan gisanaw danddayaw» yaageeddino.

³ Unttuntu Israa'eeliyaa biittan ubbaan koyiide Abishaago geetettiyyaa itti malaa lo"o wodoratto Shuneema geetettiyyaa katamaappe demmiidde iza kaatiyaw aheeddino.

⁴ He gellayatta loytsa malaa lo"o na'aa. Iza kaatiyaa naagaaddunne aw ootsaaddu; shin kaatii izina gisuwaan gaketti erenna.

Adooniyaas Kaatetanaw Koyeedda

⁵ Haggiitti na'ay Adooniyaas, «Taani kaatetanaw koyaad» yaagi denddiide paraa gaaretuwaanne paratuwaa bare sintsan wos's'iyaa ishatamu asaana giigisseedda.

⁶ Aa aawuu aban geliide, «Ayaw hawaa ootsay?» giide ubbakka Aa oochchi erenna. Adooniyaasikka k'ay malaa loytsi lo"o asaa; I Abeselooma kaalliide yeletteedda.

⁷ Adooniyaas S'aruuyi na'aa Yoo'aabanne k'eesiyaa Abiyaataara ha yewuwaa zoretaa besseedda; untuntu Aa maaddanaw mayyeeddino.

⁸ Shin k'eesiyaa S'aadook'e, Yoodaaha na'ay Banaayi, timbbitiyyaa odiiyaa Naataani, Shim"i, Ree'inne Daawita naagiyaawanttu Adooniyaasana baawa.

⁹ Itti gallassi Adooniyaas Eniroogeela katamaa matan Zoheleeta Zaallaa geetettiyyaa sa'aan dorssatuwaa, mehetuwaanne bolttibolтта maratuwaa yarshsheedda. Kaatiyaa naanaa bare ishatuwaa ubbaanne kaatiyaw oot-siyaa Yihudaa asatuwaa ubbaa bare yarshshiyaa sa'aa s'eeseedda;

¹⁰ shin timbbitiyyaa odiiyaa Naataana, Banaaya, kaatiyaa naagiyaawant-tanne bare ishah Solomona s'eesibeenna.

Solomone Kaateteedda

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Naataani Solomone daayo Berssaabeeho hawaadan yaagiide oochcheedda; «Nu goday Daawite erennan de'ishshin, Haggiitti na'ay Adooniyaas kaateteeddawaa neeni sisabeykkiiyye?

¹² Yaatooppe, ha"i neeni ne shemppuwaanne ne na'aa Solomone shemp-puwaa waataade ashshanintto neena taani ane zoray.

¹³ Kaatiyaa Daawitakko gelaade hawaadan yaaga; «Ta godaw kaatiyaw, taw ne k'oomatiw, «Tuma, taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan I uttanawaa» yaagaade c'aak'k'abeykkii? Yaatina, Adooniyaas ayaw kaateteedde?» yaaga.

¹⁴ Neeni kaatiyaanna haasayaadde yaan de'ishshin taani gelaade, ne haasayaa mayzzaade haasayana» yaageedda.

¹⁵ Berssaaba c'imeedda kaatiyaa haasayissanaw I de'iyaa ilppinniyyaa gelaaddu; Shuneema katamaappe yeedda Abishaaga kaatiyaa naaganaw.

¹⁶ Berssaaba kaatiyaa sintsan kundda guufannaaddu.

Kaatii, «Ayaa koyaadii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ Iza, «Ta godaw, taw ne k'oomatiw, «Taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatankka I uttanawaa» gaade Med'inaa Godaan, ne S'oossan, neeni c'aak'k'aadda.

¹⁸ Shin ha"i Adooniyaas kaateteedda; neeni ta goday kaatii hewaa erakka.

¹⁹ I loytsi daro mehetuwaa, bolttibolтта maratuwaanne dorssatuwaa Yarshshiidde kaatiyaa naanaa ubbaa, k'eesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo'aaba s'eeseedda; shin ne k'oomaa Solomona s'eesibeenna.

²⁰ Ta godaw kaatiyaw, ta godaappe kaatiyaappe guyyiyaan ooni ne kawutetsaa araatan uttanentto eranaw Israa'eeliyaa asaa ubbaa ayfii neena s'eelli utteedda.

²¹ Hewe d'ayooppe, ta goday kaatii hayk'k'iidde bare mayzzan gaketiyaa wode, taaninne ta na'ay Solomone dabaa ootseedda asaadan payddettana» yaagaaddu.

²² Berssaaba biro kaatiyaanna haasayishin, timbbitiyaa odiyaa Naataani kaatiyaa golliyaa gakkeedda.

²³ Kaatiyaw, «Timbbitiyaa odiyaa Naataani yeedda» yaagiide odeeddino. Yaatina, Naataani kaatiyaa sintsa aad'd'iide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Naataani, «Ta godaw kaatiyaw, neeppe guyyiyaan Adooniyaas kaatetanaadaaninne ne kawutetsaa araatan uttanaadan odaad-diyye?

²⁵ Hachche I duge biide loytsi daro mehetuwaa, bolttibolтта maratuwaanne dorssatuwaa yarshshiidde kaatiyaa naanaa ubbaa, olaa gadaawatuwaanne k'eesiyaa Abiyaataara s'eeseedda. Unttuntu ha'i aanana miiddinne ushiidde, «Kaatii Adooniyaas med'inaw de'o!» yaagi de'iino.

²⁶ Shin taana ne k'oomaa, k'eesiyaa Sadook'a, Yoodaaha na'aa Banaayanne ne k'oomaa Solomona s'eesibeenna.

²⁷ Hawe ta godaa kaatiyaappe guyyiyaan Aa kawutetsaa araatan ooni uttanentto bare k'oomatuwaa erissennan de'iidde ta goday kaatii ootseed-dabeeyye?» yaageedda.

²⁸ Kaatii Daawite, «Berssaabeeho taw s'eesite» yaageedda; kaatii de'iyaa sa'aa gelaade Aa sintsan ek'k'aaddu.

²⁹ He wode kaatii iziw hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taana meto ubbaappe ashsheeda Med'inaa Goday ero!

³⁰ Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa S'oossan taani new c'aak'k'eedda c'aak'uwaa tumu hachche polana; taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan, ta sa'aan I uttanawaa» yaageedda.

³¹ Berssaaba bare deemuwaa sa'aa gatsaade kaatiyaa sintsan wutushaade kaatiyaa, «Ta goday, Kaatii Daawite med'inaw de'o!» yaagaaddu.

³² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Daawite, «Taw k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataanne Yoodaaha na'aa Banaaya s'eesiide gelissite» yaageedda. Unttuntu geliide, kaatiyaa sintsa aad'd'eedino.

³³ I unttunta, «Ta k'oomatuwaa hinttenana akki biide, ta na'aa Solomona taani toggiyaa bak'uluwaa togissiide, duge Giyoone pulttiyya afite.

³⁴ K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani Aa okkiide Israa'eeliyaa asaa bollan kawutsino. Hewaappe guyyiyaan malakataa punniide, hinttenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii Solomone med'inaw de'o!» yaagite.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu Aa gedeniide aanana pude biite; I yiide ta kawutetsaa araatan uttiide, ta sa'aan kaatetto. Taani Israa'eelanne Yihudaa mooddiyaawaa udaade Aa suntsaad» yaageedda.

³⁶ Yoodaaha na'aa Banaayi kaatiyaw zaariide, «Amen"i! Med'inaa Goday, ta godaa kaatiyaa S'oossaykka hewaa go!

³⁷ Med'inaa Goday ta godaana kaatiyaanna gideeddawaadan Solomone-nakka gido; yaatina, Aa kawutetsaa araataa ta godaa Kaatiyaa Daawita kawutetsaa araataappekka aatsiide gitayo» yaageedda.

³⁸ Hewaa diraw, k'eesiyaa Saadook'e, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Yoodaaha na'ay Banaayinne kaatiyaa naagiyaawanttu Solomona Kaatii Daawite toggiyaa bak'uluwaa togissiide, Giyoone afeedino.

³⁹ K'eesiyaa Saadook'e S'oossaa Dunkkaaniyaappe zayitiyaa kac'iyaaan tigi akkiide, Solomona okkiide kaateyeedda. Hewaappe guyyiyaan untunttu uluduuddiyaa punnina, Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatiyaa Solomone med'inaw de'o!» yaageedda.

⁴⁰ Asay ubbaykka Aa kaalliide pude beedda; untunttu suusulliyaa punni punniide kaa'iidde loytsi nashetteeddino. He hombboc'etsan biittay k'aas's'eedda.

⁴¹ Adooniyaasinne aanana de'iyaa imatsatuu baalaa mi wurssiidde hawaa siseeddino. Uluduuddiyaa punuwaa sisiide Yoo'aabe, «Ha kataman kooshumiyaa walassay ubbay aybabee?» yaagiide oochcheedda.

⁴² I biro haasayishin k'eesiyaa Abiyaataara na'ay Yoonataani gakkii wod'd'eedda. Adooniyaas, «Ane haa gela. Ne mala lo'o Asay lo'o oduwaa ahennaan aggena» yaageedda.

⁴³ Yoonataani, «tuytti, taani lo'o oduwaa ahabeyikke! Nu goday Kaatii Daawite Solomona kaateyeedda.

⁴⁴ Aa gedenana mala kaatii k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataana, Yoodaaha na'aa Banaayanne kaatiyaa naagiyaawantta aanana yeddeedda; untunttu kaatii toggiyaa bak'uluwaa Aa togisseeddino.

⁴⁵ K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani, Giyoone Shaafaan Aa okkiide kaateyeeddino; hewaappekka untunttu hombboc'iidde pude beeddino; hewoo katamaykka kooshummee. Ha'i hinttenttu sisiyaa walassay hewaa.

⁴⁶ Hewaa bollakka Solomone kawutetsaa araatan utteedda.

⁴⁷ K'ay kaatiyaa oosanchchatuukka nu godaa Kaatiyaa Daawita, «Ne S'oossay Solomona waariyaa newaappekka aatsi waareyo! Aa kawutetsaa araataa newaappekka aatsi gitayo!» yaagiide anjjeeddino. Kaatii bare arsaan de'iidde hokkiide S'oossaw goynniidde,

⁴⁸ «Ta kawutetsaa araatan uttiide ta sa'aan kaatetiyaawaa taana hachche ta ayfiyaan besseedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto!» yaageedda» yaageedda.

⁴⁹ Hewaa sisiide, Adooniyaas imatsatuu ubbay dagammi denddiide, laaletteeddino.

⁵⁰ Adooniyaas Solomonaw yayyi biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'eedda.

⁵¹ Asay Solomona, «Adooniyaas Kaatiyaa Solomonaw yayyiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'iide, Kaatii Solomone taana bare k'ooma mashshaan wod'enaadan taw hachche c'aak'k'o yaagee» yaagiide odeeddino.

⁵² Solomone zaariide, «I bare hanuwaa loytsanawaa gidoope, haray attina Aa huup'iyaaappe itti binnaanayenne boshetenna; shin aan iitatetsay beettinto, I hayk'k'ana» yaageedda.

⁵³ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone asaa kiittina, untunttu yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe duge Aa wotseeddino. Adooniyaas yiide, Solomonaw goynneedda; yaatina, Solomone Aa, «Ne soo ba» yaageedda.

2

Daawite Solomonaw Wurssetsa Azazuwaa Immeedda

¹ Daawite hayk'k'iyaa wodii matina, bare na'aa Solomona hawaadan yaagiide azazeedda;

² «Taani hayk'k'iyaa wodii mateedda. Hewaa diraw, minna; genchcha asaa gidaa.

³ Med'inaa Goday ne S'oossay azazeeddawaa naaga; Aa ogiyaan hametta; Muse Higgiyan s'aafetteeddawaadan Aa awaayuwaa, Aa azazuwaa, Aa hinggiyaanne Aa wogaa naaga. Yaatooppe, neeni ootsiyaabay ubbayne neeni biyaasa'aa ubbay new injjetanawaa.

⁴ K'ay Med'inaa Goday taana, «Ne zeretsatuu barenttu de'uwaan naagettiide de'ooppe, untunttu ta sintsan barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa shemppuwaappe ammanettiide hamettooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay new ubbakka d'ayenna» yaageedda hidootaa k'aalaa taw polana.

⁵ «K'ay S'aruuyi na'ay Yoo'aabe Israa'eeliyaa olaa gadaawatuwaa laa'uwaa, Neera na'aa Abaneeranne Yetera na'aa Amaasa wod'iide, I taana ootseeddawaa neeni akeekaasa. Hewenne, untunttu olaa wode wod'eeddawaa haluwaa untuntta siga wode wod'iide, he suutsan bare s'eessaa sak'k'iyaanne bare gediya c'aammaa alleek'k'eedda.

⁶ Neeni Aa ne aad'd'eeda eratetsaadan kiiteta; barew mata I c'imiide saro hayk'k'anaadan ootsoppa.

⁷ «Shin Gala'aade geetettiya biittan de'iyaa Barzzillaaya naanaw lo"a; untunttu ne maaddan miyaa asaana miino. Ayaw gooppe, taani ne ishaa Abeseloomappe bak'atiyaa wode, untunttu ta bagga giddeeddino.

⁸ «Taani Maahinayma katamaa beedda wode, taana iita shek'k'a shek'k'eedda Biiniyaama gadiyaan Baahuriima katamaappe yeedda Geera na'aa Shim"i neenana de'iyaaawaa hassaya. I taananna gaketanaw Yorddaanoosa Shaafaa duge yeedda wode, «Taani neena wod'ikke» gaade Med'inaa Godaan aw c'aak'k'aad.

⁹ Shin ha"i neeni Aa s'illo asaadan paydoppa. Neeni aad'd'eeda eray de'iyaa asaa; neeni Aa waatanentto eraasa. Neeni he c'ima bitaniyaa hayk'k'uwaan mura» yaageedda.

Daawita Hayk'k'uwaa

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Daawite hayk'k'iidde, bare mayzzan gakettedda; yaatiide Daawita Kataman moogettedda.

¹¹ Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan laappun laytsaa, Yersaalamen hattamane heezzu laytsaa kaateteedda.

¹² Solomoninne bare aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utteedda; Aa kawutetsaykka loytsi minneedda.

Solomone Kaatiyaa Gidussaa

(2:13-46)

Adooniyaasa Hayk'k'uwaa

¹³ Haggiiti na'ay Adooniyaas, Solomona daay Berssaabikko beedda; Berssaaba, «Neni taakko saruwaan yaad?» yaagaade Aa oochchaaddu.

I, «Ee; saruwaan yaad» yaagiide zaareedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan gujjiidekka, «Taani neena oochchiyaawe de'ee» yaageedda.

Iza, «Oochcha» yaagaaddu.

¹⁵ I hawaadan yaageedda; «Kaatetanaw bessiyaawe taana gideeddawaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay taana barenttu kaatiyaadan s'eelleeddawaa neeni ne huup'iyaw eraasa. Shin yewotuu laamettina kawutetsay ta ishaw yuuyyedda; hewenne, aw Med'inaa Godaappe yeedda.

16 Ha"i taani neena ittibaa oochchana. Hayyanaa taw is's'oppa» yaageedda.

Iza, «Oochcha» yaagaaddu.

17 I, «Kaatii Solomone new is's'aaddi geena; hewaa diraw, Shuneema katamaappe yeedda Abishaago giyaa wodoratto taani akkanaaddan I izo taw immana mala, hayyanaa Aa taw oochchaarikki» yaageedda.

18 Berssaaba, «Daro lo"a; taani hewaa nediraa kaatiyaw odana» yaagaaddu.

19 Hewaa diraw, Berssaaba Adooniyaa kiitaa odanaw Solomonekko gelina, kaatii izo mokkanaw denddi ek'k'iide, iziw goynni simmiide bare kawutetsaa araatan utteedda. K'ay bare aattiw hara kawutetsaa araataa ahissiide, an bareppe ushechcha baggana utisseedda.

20 Utteeddawaappe guyyiyaan, «Neena taani itti guutsabaa oochchiyaawe de'ee. Hayyanaa taw is's'oppa» yaagaaddu.

Kaatii zaariide izo, «Ta daayee, oochcha. Taani is's'ikke» yaageedda.

21 Aa, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago ne ishay Adooniyaas akkana mala aw immaarikkii» yaagaaddu.

22 Kaatii Solomone zaariide bare daayo, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago neeni Adooniyaasaw ayaw oochchay? I ta bayiraa gidennee? Neeni aw kawutetsaakka oochchanawaa shin aggaada! Ee, neeni aw, k'eesiyaa Abiyaatarawunne S'aruuyi na'aa Yoo'aabaw kawutetsaakka oochchanawaa aggaada!» yaageedda.

23 Kaatii Solomone S'oossan c'aak'k'iide, «Adooniyaas hawaa oochcheedda diraw taani Aa wod'ana d'ayooppe, Med'inaa Goday taana wod'o!

24 Ha"i simmi taana ta aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utissiide, ta kawutetsaa loytsi essiide, ta zaratuu de'ennaadan ootseedda Med'inaa Goday ero! Adooniyaasa hachche wod'ana!» yaageedda.

25 Kaatii Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya azazina, I biide Adooniyaasa shoc'iide wod'eedda.

Abiyaataara Guyye Yeddeeddino

26 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone k'eesiyaa Abiyaataara hawaadan yaageedda; «Neeni Anatootan de'iyaa ne gade guyye ba. Neeni hayk'k'anaw bessaasa; shin neena taani ha"i wod'ikke. Ayaw gooppe, neeni ta aawuwaa Daawita sintsan Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Taabootaa tookkaade; k'ay ta aawuwaa metuwaa ubbaa aanana metootaadda» yaageedda.

27 Yaatiide Solomone Abiyaataara Med'inaa Godaa k'eesatuwaa gidiyaa sa'appe diggiide, Med'inaa Goday Seelon Eeliya golliyyaa asaawaa odeed-dawaa poleedda.

Yoo'aaba Hayk'k'uwaa

28 Abeselooma maaddana d'ayinttonne Adooniyaas maaddeedda Yoo'aabakko ha oduu gakkeedda. Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw I bak'ati biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa oyk'k'eedda.

29 Yoo'aabe Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw bak'atiide biide, yarshshiyaa sa'aa miyiyaan de'iyawaa Kaatiyaa Solomonaw odeeddino. Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya, «Baade Aa wod'a!» giide azazeedda.

30 Banaayi Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geliide Yoo'aaba, «Kaatii neena, «Hawaappe kesa» yaagee» yaageedda.

Shin I zaariide, «Kesikke! Taani hawaan hayk'k'ana» yaageedda.

Banaayi kaatiyaw, «Yoo'aabe taw hawaa hawaa giide zaareedda» giide odeedda.

³¹ Kaatii Banaaya, «I geeddawaadan Aa kiiteta; Aa wod'aade mooga! Yaatooppe, Yoo'aabe s'illo asatuwaa suutsaa gusseedda dabaappe taananne ta aawuwaa golliiyaa asaa geeshshaasa.

³² I gusseedda suutsaa ac'uwaa Med'inaa Goday aw c'iggana. Ayaw gooppe, I ta aawuu Daawite erennan de'ishshin laa"u asatuwaa mashshaan wod'eedda; Israa'eeliyaa olaa gadaaway Neera na'ay Abaneerinne Yihudaa olaa gadaaway Yetera na'ay Amaasi, untunttu laa"attuukka aappe keekkaanne suuriyaa daro asaa.

³³ Yoo'aabe ha asatuwaa wod'eedda diraw, untunttu suutsaa dabay med'inaw Yoo'aaba huup'iyaaninne Aa zeretsatuwaa huup'iyaan wod'd'o. Daawita bollanne Aa golliiyaa asaa bolla, Aa zeretsatuwaa bollanne Aa kawutetsaa araataa bolla med'inaw Med'inaa Godaa sarotetsay gido» yaageedda.

³⁴ Hewaa diraw, Yoodaaha na'ay Banaayi pude kesiide, Yoo'aaba shoc'iide wod'eedda; I woran de'iyaa bare gaden moogetteedda.

³⁵ Kaatii Yoodaaha na'aa Banaaya Yoo'aaba sa'aan ola gadaawaa ootsiide suntseedda; k'ay Abiyaataara kotan k'eesiyaa Saadook'a suntseedda.

Shim"a Hayk'k'uwaa

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Shim"ayyo kiittiide hawaadan yaageedda; «New Yerusaalamen golliiyaa kees's'aade, yaan de'a; harasaa hak'anne booppa.

³⁷ Neeni katamaappe kesaade, K'ediroona Zanggaaraa pinneedda gallassi hayk'k'anawaa era. Ne suutsaa gomii neena oyk'k'ana» yaageedda.

³⁸ Shim"i zaariide kaatiyaa, «Neeni giyaawe lo"a; taani ne k'oomay neeni ta goday kaatii geeddawaadan ootsana» yaageedda. Shim"i Yerusaalamen daro wodiya de'eedda.

³⁹ Shin heezzu laytsaappe guyyiyaan, Shim"a k'oomatuwaappe laa"atuu betiide, Maa'ika na'aa, Gaate Kaatiyaa Akiishakko biina, «Ne k'oomatuu Gaaten de'iino» giide Shim"aw odeeddino.

⁴⁰ I bare hariyaa kooriide, bare k'oomatuwaa koyanaw Akiishakko Gaate beedda; Gaateppe bare k'oomatuwaa zaariide aheedda.

⁴¹ Shim"i Yerusaalameppe Gaate katamaa biide simmeeddawaa Solomone siseedda wode,

⁴² Shim"a s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Neeni yaappe denddaade harasaa hak'anne beedda gallassi, hayk'k'iyawaa era» gaade taani neena Med'inaa Godaan c'aak'k'etsaade seerabeykkita? He wode neeni «Ne giyaawe lo"a; eeno, taani azazettana» gaadda.

⁴³ Yaatina, Med'inaa Godaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaanne ta azazuwaa ayaw naagabeykkii?» yaageedda.

⁴⁴ K'aykka kaatii Shim"a, «Ta aawuwaa Daawita bolla neeni ootseedda iita kiitaa ubbaa ne wozanay ereedda. Ha"i simmi ne iita kiitaa Med'inaa Goday new zaarana.

⁴⁵ Shin Kaatii Solomone anjjettana; Daawita kawutetsaa araataykka Med'inaa Godaa sintsan med'inaw saro de'ana» yaageedda.

⁴⁶ Kaatii Yoodaaha na'aa Banaaya azazeedda; Banaayi biide, Shim"a shoc'iide wod'eedda.

Yaatina, kawutetsay Solomone kushiyan minniide ek'k'eedda.

Solomona Kawutetsaa

3

(3:1–11:43)

Koyro laytsatuwaa

(3:1–4:34)

¹ Solomone Gibs'e Kaatiyaanna zuppetiide, Aa naatto barew machche ootsi akkiide bare kaatiyaa golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne Yersaalame yuushshuwaa dirssaa gimbbiide polanaw, izo Daawita Kata-maa aheedda.

² Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Gollii biro kees'ettibeenna diraw, Asay he wode goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshiidde takkeedda.

³ Solomone Med'inaa Godaa siik'iyaaawaa bare aawuwaa Daawita wogaan hamettiyaawaadan eriseedda; shin goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshsheeddanne is'aanaa c'uwisheedda.

⁴ Kaatii yarshshuwaa yarshshanaw Gabaa'oona beedda; ayaw gooppe, he sa'ay hara ubbaappe aad'd'i koshshiyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa. Solomone sha'a mehiyaa ahiide, he yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

⁵ Med'inaa Goday Solomonaw Gabaa'oonan k'amma akumuwaan k'onc'c'eedda. S'oossay Aa, «Taani new ayaa Immanaadan koyay?» yaageedda.

⁶ Solomone, «Ne k'oomay ta aawuu Daawite new ammanettiya s'illuwaanne suure asaa gidiyaa diraw, neeni aggena siik'uwaan Aa siik'aade. Neeni ha wolk'k'aama siik'uwaa aggenaan siik'aadde, hachche ha gallassi Aa kawutetsaa araatan uttiyaa attuma na'aa aw immaadda.

⁷ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, neeni taana ne k'oomaa, ta aawuwaa Daawita sa'aan kaateyaadda. Shin taani guutsa na'aa gidiyaa diraw, asaa waata kaaletsanentto taani erikke.

⁸ Taani ne k'oomay neeni dooreedda asaa gidдон, paydu bayinna asaa gidдон de'ay.

⁹ Hewaa diraw, taani ne asaa ayissanawunne lo"uwaanne iitaa shaakkaade eranaw taw ne k'oomaw akeeka wozanaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni kaaletsanaw danddayii?» yaageedda.

¹⁰ Solomone hewaa oochcheedda diraw, S'oossay nashetteedda.

¹¹ Hewaa diraw, S'oossay Aa hawaadan yaageedda; «Neeni new laytsay aduk'k'anaw, woy dure gidanaw, woy ne morkketuu hayk'k'anaw oochchennan aggaade, hawaa asaa suure pirddan ayissiyaa aad'd'eeda era oochcheedda diraw,

¹² neeni oochcheeddawaa taani ootsana. Be'a, neeppe kase ne mali baynnawaadan neeppe doomina ne mali dendennawaadan, aad'd'eeda eratetsaanne akeeka wozanaa taani new immana.

¹³ K'ay neeni oochchabeennabaakka taani new immana; neeni de'eedda laytsaa ubbaan kaatetuwwa gidдон ne keeshshaa kaatii de'ennaadan, dure-taanne bonchchuwwa taani new immana.

¹⁴ Neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta ogiyaan hamettooppe, ta wogawunne ta azazoo azazettooppe, taani ne laytsaa adussana» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Solomone beegottiide hewe akumuwwa gidiyaawaa akeekkeedda. I Yersaalame simmi biide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwwa Taabootaa sintsan ek'k'iide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheedda. Yaatiide bare oosanchchatuu ubbaw baalaa keseedda.

Solomone Eraa Pirddaa Pirddeedda

¹⁶ Itti gallassi laa"u shaarmus'atuu Kaatiyaa Solomonekko yiide, Aa sintsan ek'k'eeddinno.

¹⁷ Unttuttuppe ittina hawaadan yaagaaddu; «Ta godaw, taaninne ha mishirata itti gollen de'eetto. Yan iza taananna ittippe de'ishshin, taani itti na'aa yelaad.

¹⁸ Ta na'ay yeletteedda heezzentso gallassi ha mishiratakka itti na'aa yelaaddu. He gollen nu laa'uwaappe hara Asay ooninne baawa.

¹⁹ «Itti gallassi k'amma iza Aa bolla giseedda diraw, ha mishirati na'ay hayk'k'eedda.

²⁰ Aa k'amma bilahe denddaade, taani ne k'oomatta gem"ishsha de'ishshin, ta na'aa ta miyyiyaappe akkaade Aa bare kiwuwaan wotsaade, bare hayk'k'eedda na'aa ta kiwuwaan wotsaaddu.

²¹ Guuran taani ta na'aa d'antsanaw denddeedda wode, hayk'k'ikichcheedda! Shin taani wontta poo'uwaan tishshi udaade s'eelliyaa wode, taani yeledda na'aa gidenna» yaagaaddu.

²² Yenkkko mishiratta hawaadan yaagaaddu; «tuytti! de'uwaan de'iyaaawe ta na'aa; hayk'k'eeddawe newaa» yaagaaddu.

Shin koyro mishiratta zaaraadde, «tuytti, hayk'k'eeddawe ne na'aa; pas'a de'iyaaawe ta na'aa» yaagaaddu. Hewaadan giide untunttu kaatiyaa sintsan palumetteeddino.

²³ Kaatii Solomone hawaadan yaageedda; «Ha mishiratta, «Pas'a de'iyaa na'ay tawaa; hayk'k'eeddawe newaa» yaagaw; yenkkorakka, «tuytti! Ne na'ay hayk'k'eeddawaa; ta na'ay pas'a de'iyaaawaa» yaagaw» yaageedda.

²⁴ Kaatii, «Taw mashshaa akkiide yiite» yaageedda; untunttu aw mashshaa aheeddino.

²⁵ Kaatii, «De'uwaan de'iyaa na'aa laa"u kessiide p'alk'k'ite; itti bagga haniw immite; itti bagga yeeniw immite» yaagiide azazeedda.

²⁶ Ha pas'a de'iyaa na'ay iiwaa gideedda mishiratta bare na'aw mishettaade kaatiyaa, «hay ta godaw, pas'a de'iyaa na'aa iziw imma! Aa wod'oppa!» yaagaaddu.

Shin yenkkora, «Tawukka newukka gidoppo; laa"u kesiide p'alk'k'etto» yaagaaddu.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha pas'a de'iyaa na'aa ha koyro mishiratiw immite; na'aa wod'oppite. Hanna na'aa daayo!» yaagiide pirddeedda.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii pirddeedda pirddaa siseedda wode, untunttu kaatiyaa loytsi bonchcheeddino. Ayaw gooppe, asaw s'illotetsan pirddanaw aw aad'd'eeda eratetsay S'oossaappe imetteeddawaa be'eeddino.

4

Solomone Suntseedda Oosanchchatuwaa

¹ Kaatii Solomone Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla kaateteedda.

² I suntseedda kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Saadook'a na'ay Azaariyaasi k'eesaa;

³ Shiishsha* naanay Elihoreefinne Akiiyi waanna s'aafetuwaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa;

⁴ Yoodahe na'ay Banaayi olaa gadaawaa; Saadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa;

⁵ Naataana na'ay Azaariyaasi deriyaa heemmiyaawanttu kaappuwaa; Naataana na'ay Zaabudi k'eesenne kaatiyaa dumma zoriyaawaa;

* **4:3 Shiishsha:** Ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma suntsan s'eesettee 2 Sam. 8:17; 20:25 nne 2 Od. 18:16 s'eella.

⁶ Ahishaari kaatiyaa golliiyaa kaappuwaa; Abdda na'ay Adooniraami goshshanchchatuwaa kaappuwaa.

⁷ K'ay Solomonaw Israa'eeliyaa biittan ubbaan tammanne laa'u dere-tuwaa heemmiyaawanttu de'iino; untunttu kaatiyawunne kaatiyaa son de'iyaa asaa ubbaw miyaa katsaa ahiyaawantta. Untunttuppe ittuu ittuu laytsaa gidдон itti itti aginaa katsaa ahee.

⁸ Untunttu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.

Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaawaa.

⁹ Benddek'ari Maak'as'a, Sha'albbiima, Beeti-Shemeshanne Elooni-Beetihanaana katamatuwaa heemmiyaawaa.

¹⁰ Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaawaa; Sookko biittay Hefeera biittay ubbaykka aawaa.

¹¹ Benabinadaabi Doora giyaa biittaa ubbaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto S'aafatto akkeeddawaa.

¹² Ahiluuda na'ay Ba'aana Taa'inaakkanne Magido giyaa katamatuwaa, Iziraa'eeliyaappe garssan S'arttaana matan de'iyaa Beetishaana biittaa ub-baa, Beetishaanappe biide Aabeeli-Mahoolana aad'd'iidde, Yok'ima'aama hefintsa gakkanaw de'iyaa katamatuwaa heemmiyaawaa.

¹³ Benggebeeri Gala'aaden Raamoota giyaa katamaa, Gala'aaden Mi-naase na'aa Yaa'iira katamatuwaanne, yuushshuwaan gimbbeenne gimb-biyaa penggetuwaan nahaasiyaa birataa shikaalatuu de'iyaa usuppun tammu wolk'k'aama katamatuwaanna de'iyaa, Arggooba giyaa biittaa heemmiyaawaa Arggoobi Baasaanen de'ee.

¹⁴ Iddo na'ay Ahinaadaabi Maahinayma giyaa biittaa heemmiyaawaa.

¹⁵ Ahima'aas'i Niftaaleema biittaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto Baasemaato akkeedda.

¹⁶ Hushaaya na'ay Ba'aani Aaseera gadiyanne Ba'aaloota katamaa heem-miyaawaa.

¹⁷ Paaruha na'ay Yoosaafees'e Yisaakoora biittaa heemmiyaawaa.

¹⁸ Eeliyaa na'ay Shim'i Biiniyaama biittaa heemmiyaawaa.

¹⁹ Uura na'ay Gebeeri Gala'aade biittan Amoorawaanatuwaa Kaatii Si-hooninne Baasaane Kaatii Oogi kaateteedda biittatuwaa heemmiyaawaa; he biittatuwaa heemmiyaawe Aa s'alala.

Duretetsay Kumeedda Solomone Kawutetsaa

²⁰ Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino; untunttu miiddinne ushiidde nashettiidde de'iino.

²¹ Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide Piliss's'eema gadiyaa gakkanaw, hewaappekka Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa mooddeedda. He biittaa asatuu aw giiraa giireeddino; untunttu Aa de'uwaa laytsaa ubbaan aw moodetteeddino.

²² Solomonaw hachche hachche k'umaw ishatamu konttaale muruta d'iiliyaa, s'eetu konttaale d'iiliyaa,

²³ d'iikkina mod'd'eedda tammu booratuwaa, yedan meedda laatamu booratuwaanne s'eetu dorssatuwaa, untunttu bollakka gaaratuwaa, gen"etuwaanne orddo kuttotuwaaw koshshee.

²⁴ Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Tifisaaha katamaappe doommiide Gaaza katamaa gakkanaw mooddeedda; bare yuushshuwaan de'iyaa biittaa ubbaannakka saro de'eedda.

²⁵ Aa de'uwaa laytsaa ubbaan Yihudaa asayenne Israa'eeliyaa Asay Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw, ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne bare balasiyaa kuwan saro de'eedda.

²⁶ Solomonaw olaa paraa gaaretuwaa goochchiyaa oytamu sha"a gaas'aataa paratuunne tammanne laa"u sha"a paraa asatuu de'iino.

²⁷ He deriyaa heemmiyaawanttu barenttu aginaan aginaan Kaatii Solomoninne Aa maaddan maanaw yeedda Asay ubbay miyaabaa shiishsheeddino. Unttuntu hewaappe ayaanne pac'issibeykkino.

²⁸ Unttuntu k'ay gaariyaa paratuunne yenkko paratuu maanaw banganne dalaa barentta gakeeddawaa gakeeddawaa ahiide Aa wotsiyaa sa'aan wotseeddino.

²⁹ S'oossay Solomonaw aad'd'eeda era, akeekaanne zaway baynna aako k'ofaa immeedda.

³⁰ Solomona aad'd'eeda eratetsay away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaa aad'd'eeda eratetsaappenne Gibs'etuwaa aad'd'eeda eratetsaa ubbaappe aad'd'eedda.

³¹ I asaa ubbaappe aad'd'eeda eranchcha; k'ay I Ezirahiyaa Etaanappekka, Maahola naanatuwaa Hemaanappe, Kalkkoolappenne Darddaa'appekka aad'd'eeda eranchchaa. Aa worii yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa gakeedda.

³² I heezzu sha"a leemisatwaa haasayeedda; k'ay Aa yetsatuu itti sha"anne ichchesha.

³³ Solomone Liibaanoosa zigaappe doommiide, golliyaa gimbbiyaa bolla mokkiyaa hiisoo'p'iyaa giyaa mitsaa gakkanaw, mitsaabaa odeedda; hewaaddankka k'ay mehetuwaabaa, do'atuwaabaa, kafotuwaabaa, sa'anna gooshettiyyaa med'etatuwaabaanne moletuwaabaa tamarisseedda.

³⁴ Aa aad'd'eeda era siseedda sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay kiittina, kawutetsaa ubbaappe Asay Solomona aad'd'eeda eraa sisanaw yeedda.

5

Geeshsha Golliyya Oosuwa (5:1–8:66)

¹ S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitana ubbaa gede siik'ettiidde gam"eedda diraw, Solomone bare aawuwaa Daawita kootaan kaatetanaw oketteeddawaa sisiide, bare oosanchchatuwaa Solomonekko kiitteedda.

² Solomonekka Kiiraamaw zaariide hawaadan yaagiide kiitteedda;

³ «Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa Aa gediyaappe garssana moodisana gakkanaw, ta aawuwaa Daawita bolla ubbaa saanna denddeedda olaa gaasuwaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyya I kees's'ibeennawaa neeni eraasa.

⁴ Shin ha"i Med'inaa Goday ta S'oossay taw ubbaa saanna shemppuwaa immeedda; taw ayaa morkkiikka woy iitabaykka baawa.

⁵ Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawitaw, «Taani ne Kootaan, ne kawutetsaa araatan kaateyyiyaa ne na'ay ta suntsaw Geeshsha Golliyya kees's'ana» geeddawaadankka, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyya kees's'anaw k'oppaaddii.

⁶ Hewaa diraw, Liibaanoosappe zigaa taw k'ans's'iyaa asatuwaa azaza; ta asatuu ne asatuwaana ootsanawantta. Yaatooppe ne asatoo neeni c'igga geedda dirguwaa ayaa giddooppene, taani c'iggana. Sidoona asatuwaadan mitsaa k'ans's'uwaa hiillaa nu Asay erennawaa neeni eraasa» yaageedda.

⁷ Kiiraami Solomona kiitaa sisiide loytsi nashettiidde, «Ha wolk'k'aama kawutetsaa mooddana mala, Daawitaw ha aad'd'eeda eranchcha na'aa immeedda Med'inaa Goday galatetto» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Kiiraami Solomonaw hawaadan yaagiide kiit-teedda; «Neeni taw kiitteedda kiitay taana gakteedda. Neeni koyeeddawaa ubbaa taani ootsana; zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa taani new shishshana.

⁹ Ta asatuu ne mudetsaa Liibaanoosappe duge abbaw keezannawantta. Taani k'ashissaade, abbaa bollanna tookettiide neeni malaato sa'aa gakkanaadan ootsana; taani yaan bilissaade yaappe afissana. Hewaappe guyyiyaan neeni ne baggana ta kaatiyaa gollen de'iyaa asaw miyaabaa kiittiyaawan ta koyiyaawaa polanaassa» yaageedda.

¹⁰ Hewaadan ootsiide Kiiraami Solomone koyowaa keeshshaa zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa ubbaa immeedda.

¹¹ Solomonekka kaatiyaa gollen de'iyaa Asay maanaw laatamu sha"a konttaale zarggaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro geeshsha wogaraa zayitiyaa laytsan laytsan pac'c'ennan Kiiraamaw immeedda.

¹² Med'inaa Goday Solomonaw immana geeddawaadan, aw aad'd'eeda era immeedda. Kiiraammenne Solomone barenttu gidдон saro de'eeddino; untunttu laa"u barenttu gidдон k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.

¹³ Kaatii Solomone Israa'eeliyaa ubbaappe hattamu sha"a goshshanchchatuwaa dooriide keseedda.

¹⁴ Adooniraama giyaa bitaniyaa untunttu bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda. Gabbaratuwaakka tammu sha"aa tammu sha"aa shaakki, heezzu c'ita keseedda; itti itti c'itay taraan taraan biide, itti aginaa Liibaanoosan ootsanaadaninne laa"u aginaa barenttu son de'anaadan k'oppeedda.

¹⁵ Solomonaw tookuwaa tookkiyaa laappun tammu sha"a asatuunne shuchchaa k'oo'iyaa hosppun tammu sha"a asatuu gezziyaan de'iino.

¹⁶ Hawanttu kaappuwaa gidiide asaa kiitaa oosissiyaa heezzu sha"anne heezzu s'eetu asatuwaa giigiseedda.

¹⁷ Oosanchchatuu Kaatii Solomone azazina, Geeshsha Golliyaw baaso gidana mala wogga muruta shuchchatuwaa k'oo'iide masseeddino.

¹⁸ Solomona asatuunne Kiiraama asatuu kushiya hiillaa eriyaawanttu, Geebaala asatuwaanakka gidiide, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw mitsaa k'ans's'iiddenne shuchchaa k'oo'iide giigisseeddino.

6

Solomone Geeshsha Golliyaa Kees's'eedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda oyddu s'eetanne hosp-pun tammantsa laytsan, Solomone Israa'eeliyaa bolla kawuteedda oyddentso laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan, Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw doommeedda.

² Solomone Med'inaa Godaw kees's'eedda Geeshsha Gollii geesay usuppun tammu wad'aa adussa; gomppay laatamu wad'aa aaka; geesay hattamu wad'aa d'ok'k'a.

³ Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa barandday booketti geleedda ol-lay Geeshsha Golliyaa gomppaa keeshshaa laatamu wad'aa; golliyaa gomppay Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aa gakkanaw tammu wad'aa.

⁴ Geeshsha Golliyaw soo baggana aakkiide, kare baggana s'uumeedda maskkootetuu de'iino.

⁵⁻⁶ He golliyaa yuushshuwaan hara kifiletuwaa kees's'eedda; he shaakatuu heezzu pook'etuu de'iyaa wantta; meegaa yeggiyaa mitsay geeshsha sa'aa giddo gelenna mala, koyro godaana oysetsiide shuchchaa wotsiide, gimb-biyaw hirkki wurssetsaa orddisseedda. Hewaa gaasuwaan garssa koyro pook'ii ichcheshu wad'aa aaka; laa'entso pook'ii usuppun wad'aa aaka; heezzentso pook'ii laappun wad'aa aaka.

⁷ Geeshsha Gollii hini k'oo'iyasan masetteedda shuchchaa s'alalan gimb-betteedda; yaatina, Geeshsha Gollii gimbetteedda wode, dijinuwaa, kalt-taa, woy hara ay birataa kooshshayenne Geeshsha Golliyaan sisettibeenna.

⁸ Ubbaappe garssana de'iyaa pook'iyaa geliyaa penggii Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana de'ee; he saappe laa'entso pook'iyawunne heezzentso pook'iyaw baanaw yed'd'i kesiya detsatuu de'iino.

⁹ Hewaadan ootsiide, Solomone golliyaa kees's'iide poleedda; yaatiide zigaa s'awulaanne masetsaa bollanna kammeedda.

¹⁰ K'ay Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan pook'etuwaa kees's'iide poleedda; untuntu d'ok'k'atetsay ittuwaawe ittuwaawe ichcheshu wad'aa gidiide, godaana zigaa s'awulaan oyk'k'etteeddino.

¹¹ Med'inaa Godaa k'aalay Solomonekko yeedda; Solomona,

¹² «Ha neeni kees's'iyaa Geeshsha Golliyaa gidoope, neeni ta awaayuwaa kaalloope, ta wogaa ootsoope, ta azazuwaa ubbaa naagooppenne azazet-toope, taani ne aawuwaa Daawitaw immeedda hidoota ne baggana polana.

¹³ Yaataade taani Israa'eeliyaa asaa gidдон de'ana; taani ta asaa Israa'eeliyaa aggikke» yaageedda.

Geeshsha Golliyaw Soo Giddo Oosuwaa (2 Od. 3:8-14)

¹⁴ Solomone Geeshsha Golliyaa kees's'iide poleedda.

¹⁵ Geeshsha Golliyaw soo bagga godaa, wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa lik'i kammeedda; k'ay wuyggiyaankka s'idiyaa s'awulaa hiis's'eedda.

¹⁶ Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giyaa k'ol"uwaa med'd'anaw, guyye baggana laatamu wad'aa gidiyaa sa'aa shaak-keedda; wuyggiyaappe kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa godaa esseedda.

¹⁷ He k'ol"uwaappe sintsa baggana de'iyaa wuyggiyaa geesay oytamu wad'aa adussa.

¹⁸ Geeshsha Golliyaw soo baggay masseedda gosiyaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa med'd'eedda zigaa s'awulaan lik'i kamteedda; ub-babaykka zigaa; ay shuchchinne beettena.

¹⁹ Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsanaw Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giigisseedda.

²⁰ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'ay laatamu wad'aa adussa, laatamu wad'aa aakonne laatamu wad'aa d'ok'k'a. Solomone he k'ol"oo soo bagga walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. K'ay yarshshiyaa sa'aykka zigaa s'awulaan kamteedda.

²¹ Solomone Geeshsha Golliyaa gidduwaa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; work'k'aa sheeshsheedda k'ol"uwaa geliyaa penggiyaw bolla gubaniyaa yaanne haanne gakkiiyaa work'k'aa sanssalataa alleek'k'isseeda.

²² Yaatiide golliyaa giddo ubbaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa work'k'aan sheeshsheedda.

²³ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan wotsanaw ittuu ittuu tammu wad'aa aduk'k'iyaa wogaraappe laa"u kiruubetuwaa misiletuwaa massiide giigisseedda.

²⁴ Koyro kiruubiyaa k'efii ittuu ichcheshu wad'aa; laa"entsuu k'ay ichcheshu wad'aa; koyro k'efiyaa s'eeraappe biide laa'entso k'efiyaa s'eeraa gakkanaw tammu wad'aa.

²⁵ Laa"entso kiruubiikka tammu wad'aa; laa"u kiruubetuwaa med'aynne malay itti mala.

²⁶ Itti kiruubiyaa geesay tammu wad'aa; laa"entsuukka hewaa keeshshaa.

²⁷ Solomone Geeshsha Golliyaan de'iyaa ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan kiruubela wotseedda. Unttuntu k'efii mic'etti utteedda; itti kiruubiyaa k'efii itti bagga godaa bochchiyaa wode, hinkko kiruubiyaa k'efii k'ay hinkko bagga godaa bochchee; unttuntu laa"uwaa k'efetuukka soo gidдон ittuu ittuwaa bochchiino.

²⁸ Solomone kiruubetuwaakka work'k'aan sheeshsheedda.

²⁹ K'ol"uwaanne wuyggiyaa godaa ubbaa kiruubela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa masseeddawaan alleek'k'issee.

³⁰ Geeshsha Golliyaw soo gidдо kifiliyaa wuyggiyaakka kare bagga kifiliyaa wuyggiyaakka work'k'aan sheeshsheedda.

³¹ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggiyaw wogaraa mitsaappe sank'k'atuwaa keseedda. K'osiletsatuu ichcheshu baggana zoozii de'iyaa wantta.

³² Wogaraa mitsaappe oosetteedda laa"u sank'k'atuu bollan kiruubeela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa massiide, sank'k'atuwaa, kiruubetuwaanne zambbaa work'k'aan sheeshsheedda.

³³ Hewaadanka, Geeshsha Golliyaa wuyggiyaa geliyaa penggiyaw wogaraappe kesseedda oyddu zooziyaanna de'iyaa k'osiletsaa esseedda.

³⁴ I K'ay he penggiyaw itti itti sank'k'ay gidduwaan dakkotiide dooyettiyyaa laa"u sank'k'atuwaa keseedda.

³⁵ Kiruubetuwaa, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiletuwaa unt-tuntu bolla masseedda; he masetteeddawanttu bolla work'k'aa itti mala ootsiide sheeshsheedda.

³⁶ Soo baggana de'iyaa gutaraa gimbbeedda; he gimbpii masetteedda shuchchaa heezzatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa unt-tuntu bolla wotsiide gimbbeeddawaa.

³⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuu Solomone kawuteedda oyddentsa laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan baasetteedda.

³⁸ Solomone kawuteedda tammanne ittentsiyaa laytsan, Bula giyaa hosppunsa aginaan Geeshsha Gollii halchcheeddawaadan ubbaanna kees'ettiide poletteedda. Solomone Geeshsha Golliyaa laappun laytsan kees's'iide wursseedda.

7

Solomone Barew Kawutetsaa Golliyaa Kees's'eedda

¹ Solomone bare golliyaa tammanne heezzu laytsan kees's'iide wursseedda.

² Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyyaa golliyaa Solomone kees's'eedda; he golliyaa adusatetsay s'eetu wad'aa; gomppay ishatamu wad'aa; geesay hattamu wad'aa. Zigaa tuuk'etuu oyddu maaran ek'k'eeddinno; k'ay masetteedda zigaa mudetsatuu unt-tuntu bolla wod'd'eeddino;

³ mudetsatuu heezzu maaran, itti itti maaran tammanne ichcheshu mudetsatuu de'iino; untunttu ubbaanna oytamanne ichchesha.

⁴ He golliyaw maskkootetuu heezzu maaran de'iino; untunttu ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.

⁵ Penggetunne maskkootetuu oyddu zooziyaanna de'iino; maskkootetuu heezzu maaran gidiide, ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.

⁶ Solomone Tuuk'etuu Golliyaa geetettiyaa golliyaakka kees's'eedda; he golliyaa adussatetsay ishatawu wad'a; gomppay hattamu wad'a. He golliyaa sintsan daro tuuk'iyaan zemppeeddanne bollanna kaaran kameteedda barandday de'ee.

⁷ K'ay I pirddaw kawutetsaa araatay de'iyaa Pirddaa golliyaakka kees's'eedda; he keetsay wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigan kametti utteedda.

⁸ Pirddaa golliyaappe guyyen de'iyaa hara dabaaban barew de'anaw kaatiyaa golliyaa yenkko golletuwaadan ootsiide kees's'eedda; bare machchatiw, Gibs'e kaatiyaa naattiwukka he golliyaa mala golliyaa kees's'eedda.

⁹ Ha golletu ubbay, kareppe doommiide biide dirssaappe soonna de'iyaa wolk'k'aama gutaraa gakkanaw, baasuwaappe doommiide kaaraa gakkanaw, likkiide masseeddanne soonnanne karenna soofiide giigisseedda al'o shuchchaappe oosetteeddino.

¹⁰ Gimbbii hiis'etteeddawe tammu wad'aa woy hosppun wad'aa gidiyaa lo'a masetteedda wolk'k'aama shuchchaanna.

¹¹ Hewaappe bolla baggana likkettiide masetteedda al'o shuchchayenne zigaa mudetsay de'ee.

¹² Wolk'k'aama dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gimbbii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaadaaninne baranddaadan masetteedda shuchchaa heez-zatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa untunttu bolla wotsiide gimbbeeddawaa.

Huraama Oosuwaa

¹³ Kaatii Solomone kiittiide, Huraama giyaa bitaniyaa K'iiroosa kata-maappe ahisseedda.

¹⁴ Huraama aata am'e; Aa Niftaaleema zare asaa. Aa aawuu K'iiroosa asaa. Huraami nahaasiyaa giyaa birataa med'd'iyaa hiillay de'iyaa asaa; I nahaasiyaappe k'os's'iide kessiyaawaan ubbaan loytsi looheedda asaa; Solomonekko I yiide, Aa oosuwaa ubbaa ootseedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa

(2 Od. 3:15-17)

¹⁵ Huraami ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hosppun wad'aa aduk'k'iide, yuushshuu tammanne laa"u wad'aa aakkeeda laa"u tuussatuwaa nahaasiyaa siilisiide tigiide keseedda. Tuussatoo gidduu kofa.

¹⁶ Hewaadankka, tuussatuwaa huup'iyaan wotsanaw laa"u gumbbotuwaa nahaasiyaappe siilisiide, med'd'eedda; itti itti gumbbuu ichcheshu wad'aa aduk'k'ee.

¹⁷⁻¹⁸ Tuussaa huup'iyaan de'iyaa itti itti gumbbotuwaa gitiyaadan ootseedda laappun sanssalataa k'as'ik'allotuwaaninne laa"u maarana roomaanne giyaa teeraa misiletuwaan alleek'k'issi wotseedda.

¹⁹ Baranddan ek'k'eedda tuussatuwaa bolla de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malaan med'eteeddino; untunttu geesay oyddu wad'aa.

²⁰ Laa"u tuuk'etuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuwaan mulumuk'k'ettuu utteedda saappe bolla baggana, sanssalataa k'as'ik'alluwaappe kaalliide,

laa"u s'eetu roomaanne teeraa misiletuu laa"u maaran yuuyyi aad'd'iide de'iino.

²¹ Huraami he laa"u tuussatuwaa Geeshsha Golliiyaa baranddaa matan esseedda. Ushechcha baggana ek'k'eedda tuussaa Yaakiina suntseedda; haddirssa baggana ek'k'eedda tuussaa k'ay Boo'eeza suntseedda.

²² Tuussatuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malatiide med'eteeddino. Hewaadan haniide tuussatuwaa kiitay poletteedda.

Nahaasiyaappe Med'd'eedda wonggiryaa
(2 Od. 4:2-5)

²³ Huraami Abbaa Saaniyaa giyaa itti loytsi wolk'k'aama wonggiryaa nahaasiyaa birataappe siilisiide tigi med'd'eedda. He Abbaa wonggiryaa doonay ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw tammu wad'aa; geesay ichcheshu wad'aa; yuushshuu k'ay hattamu wad'aa.

²⁴ Abbaa Wonggiryaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'k'ettiide med'etteedda gosetuwaa misiletuu de'iino; he gosetuwaa misiletuu laa"u maaran, itti itti wad'an tammuu tammuu yuuyyi aad'd'iide shuushetteeddino.

²⁵ He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaa misiletuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyawaa malatiino. Abbaa Saanii untuntuu bolla utteedda; untuntuu guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.

²⁶ Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii oytamu sha"a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iyawaa.

Nahaasiyaa Gaaretuwaa

²⁷ Huraami k'ay tammu gaaretuwaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda. He gaaretuu ittuu ittuu oyddu wad'aa adussa; oyddu wad'aa aakonne heezzu wad'aa d'ok'k'a.

²⁸ He gaaretuu hawaadan oosetteeddino; pude ek'k'eedda oyddu biratatuwaa bolla pididi giide lochcha nahaasiyaa biratatuuy oyk'k'etti utteeddino.

²⁹ He biratatuwaa bolla gaammotuwwaa, booratuwaanne kiruubela malatiisiidde med'd'eedda misiletuu de'iino; gaammotuwaanne booratuwaa misiletuwaappe huup'issananne hirkki baggana de'iyaa biratatuwaa bolla k'ay k'os's'iide med'd'eedda c'iishshaa enc'c'urssaa misiletuu de'iino.

³⁰ Itti itti gaariyaw nahaasiyaappe ootseedda oyddu yinggiriyaawant-tunne yinggiriyaawantta gatsi waas'iyaa nahaasiyaa kasotuu de'iino. Hewaadankka, oyddu zoozetuun keriyaa zempissiyaabatuu de'iino. He zempissiyaabatuu c'iishshaa enc'c'urssaa malatiyaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino.

³¹ Gaariyaa zempissiyaabatuu huup'iyaan yinggiriyaawanttu utteedda shaashii de'ee; he shaashii gaariyaa s'eeraappe pude itti wad'aa gidiyawaa d'ok'k'u giide, duge bagga wad'aa gidiyawaa zik'k'i giide med'ettee. He shaashiyaw doonay yuuyyi aad'd'iide misiliyaan alleek'k'etti utteedda.

³² Yinggiriyaawanttu geesay itti wad'anne bagga; yinggiriyaawanttu lochcha nahaasiyaa biratattoo garssa baggana de'iino. Irzzizotuu oyk'k'etti utteedda kasotuu gaariyaana oyk'k'etti utteeddino.

³³ Yinggiriyaawanttu olaa paraa gaariyaa yinggiriyaawanttuudan med'eteeddino; yinggiriyaawantta gatsiide oyk'k'iyaa kasotuu,

charkketuunne k'ink'k'iretetuu ubbaykka nahaasiyaappe tigettiide oosetteeddino.

³⁴ He gaaretuwaa ubbaa zoozetookka untunttu hirkki bagganna hirkkibagganna untunttunna ittuwaa gidi oyk'k'ettiide, nahaasiyaappe med'etteedda zemppotuu de'iino.

³⁵ Itti itti gaariyaa huup'iyaa yuushshuwaan itti wad'aw bagga aduk'k'iyaa shaashii de'ee; zemppotuunne lochcha nahaasetuu gaariyaana oyk'k'ettiide, ittuwaa gidiide oosetteeddino.

³⁶ Ha zemppotuwaappenne lochcha nahaasetuwaappe gidduwaan de'iyaa kallo sa'atuu ubbay kiruubetuwaa, gaammotuwaanne zambbatuwaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino; k'ay untunttu yuushshuu c'iishshaa enc'c'urssaa misiliyaan alleek'k'etti utteedda.

³⁷ Simmi tammu gaaretuukka hawaadan oosetteeddino; siilisiide untunttu tigeedda miishshay ittuwaa gidiyaa diraw, untunttu geesaykka untunttu yaraykka itti mala.

³⁸ Huraami meec'ettiyaa tammu keretuwaa nahaasiyaappe med'd'eedda; itti itti keriyaa gomppay oyddu wad'aa aako gidiide, hosppun s'eetu li-itiro haatsaa oyk'k'ee; tammu gaaretoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti meec'ettiyaa kerii de'ee.

³⁹ Huraami gaaretuwaa ichcheshatuwaa Geeshsha Golliyaw huup'issa baggana, ichcheshatuwaa k'ay Geeshsha Golliyaw gedissa baggana wotseedda; k'ay nahaasiyaappe oosetteedda Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga zaariide esseedda.

Geeshsha Golliyaa Miishshatuwaa

(2 Od. 4:11–5:1)

⁴⁰ K'ay Huraami keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa med'd'eedda; yaatiide Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsiide poleedda.

⁴¹ I ootseedda oosotuukka:
Laa"u tuussatuu,

Tuussatuwaa huup'iyaan wotsiyaa saynne mala laa"u gumbbotuwaa,
Tuussatuwaa bolla de'iyaa laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite mala sanssalatatuwaa,

⁴² Itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe,
med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,
ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,

⁴³ Tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan wod'd'iyaa,
meec'ettiyaa tammu keretuwaa,

⁴⁴ Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa,
tammanne laa"u booratuwaa misiletuwaa,

⁴⁵ Keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa.

Huraami kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda ha miishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda.

⁴⁶ Kaatii Solomone Sukkootappenne S'arttaanappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa, nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.

⁴⁷ Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshaa ubbay loytsi dara gideedda diraw, Solomone Aa mazzanissibeenna; hewaa diraw, woyssa dees'into likkii erettibeenna.

⁴⁸ K'aykka Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ubbaa work'k'aappe med'isseedda. Hewanttukka:

Work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa,

Sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arp'p'eezaa,

⁴⁹ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aappe,

sintsan ushechcha baggananne haddirssa baggana ek'k'eedda,

ichcheshu ichcheshu s'omppiyaa wotsiyaa baalaatuwaa,

C'iishshatuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'iyaa,

⁵⁰ S'uu'atuwaa, s'omppiyaa toyssiyaawantta,

kuyis'aarotuwaa, is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa,

tamaa akkiyaa miishshatuwaanne,

Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geetettiyaa k'ol"uwaa penggetuwaanne,

Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaa oyk'k'eedda mas'aafatuwaa.

Ha miishshatuu ubbay work'k'aappe oosetteeddino.

⁵¹ Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaakka ubbaa ahiidde, Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaasan wotseedda.

8

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyaa Geleedda

(2 Od. 5:2–6:2)

¹ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaappe, S'iyooneppe kessiide, Geeshsha Golliyaa ahanaadan, Israa'eeliyaa c'imatuwaa, zaratuwaa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta Yersaalame katamaa shiishsheedda.

² Etaaniima geetettiyaa laappunsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Kaatiyaa Solomonekko shiik'eedda.

³ Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkina, k'eesatuu Taabootaa dentseeddino.

⁴ Leewatuunne k'eesatuu, Med'inaa Godaa Taabootaa, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.

⁵ Kaatii Solomoninne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Geeshsha Golliyaw gidдо geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiidde, kiruubetuwaa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino.

⁷ Mic'etti utteedda kiruubetuwaa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwaa kammeeddino.

⁸ Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, untuntu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettanaw danddayenna. Untuntu hachche gakkanaw he sa'aan de'iino.

⁹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntunna k'aalaa c'aak'uwa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse

wotseedda laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa gidдон harabay ayaynne baawa.

¹⁰ K'eesetuu Geeshsha Sa'aappe kesina, shaarii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kumeedda.

¹¹ He shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu kiitaa ootsanaw dandday-ibeykkino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa bonchchu Aa Geeshsha Golliiyaa kumi utteedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadda.

¹³ Taani tumuppe new lo'o Geeshsha Golliiyaa, neeni aan med'inaw de'anasaa kees's'aaddi» yaageedda.

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa
(2 Od. 6:3-11)

¹⁴ Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishshin, kaatii untunttukko simmiide, hawaadan yaagiide untuntta anjjeedda;

¹⁵ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda hidootay,

¹⁶ «Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallasaappe doommina, ta suntsay an de'ana mala, Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон ay katamaanne doorabeykke; shin ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, taani Daawita dooraad» yaageedda.

¹⁷ «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

¹⁸ Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.

¹⁹ Gidooppenne, Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda.

²⁰ «Ha"ikka Med'inaa Goday bare immana geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda hidootaadankka taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetaaddinne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'aad.

²¹ Med'inaa Goday nu aawotuwwa Gibs'eppe kesseedda wode untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uu de'iyaa Taabootawukka Aa gidдон sa'aa injjeyaad» yaageedda.

Solomone Woosaa
(2 Od. 6:12-42)

²² Hewaappe guyyiyaan Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiya saluwaa zaar mic'c'iidde,

²³ hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, bolla saluwaan woy garssa sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaa naagaasa; bare kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwwa aggena siik'uwaan siik'aasa.

²⁴ Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.

²⁵ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta sintsan hamettana mala barenttu ogiyaa naagoope, ta sintsan Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola.

²⁶ Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalaa ha"ikka aggoppa.

²⁷ «Shin S'oossay tumu sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyaa saluukka new gidanaw danddayenna. Yaatina, ha taani kees's'edda Geeshsha Gollii new ay keeshshaa guus's'anddeeshsha!

²⁸ Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani ne k'oomay hachche woossiyaawaanne watiwatiyaawaa neeni hayzza.

²⁹ Neeni, «Ta suntsay he sa'aan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliyaa ne ayfii k'ammenne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha sa'aakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa.

³⁰ Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa saan saluwaan sisaadde, nuw atto yaaga.

³¹ «Itti Asay bare shooruwaa naak'k'ina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa ayina, Aa giddon de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,

³² neeni saluwaan sisaadde; kiiteta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pird-daa. Bayzzanchchatuwaa bolla pirddaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.

³³ «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new watiwatooppe,

³⁴ neeni saluwaan sisa. Ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw untuntta guyye zaara.

³⁵ «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan salotuu gorddettinanne iray bukkennaan is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untuntta un"etseedda diraw ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe, neeni saluwaan sisa.

³⁶ Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untunttu hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa untuntta tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda biittan iraa bukissa.

³⁷ «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa s'uuggi d'ayssiyaa c'arkkuu woy boolii woy bumbburetsay biittaa bollan yiina, woy morkkii untunttu katamatuwaa dooddina, woy ay mala bashshay woy harggii yiina,

³⁸ ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ay asayenne bare wozanaan un"etsiyaawaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe,

³⁹ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttu nagaraa atto yaaga; yaataade untunttoo kiiteta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka, asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala.

⁴⁰ Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda biittan de'iyaa wode ubbaan, untunttu new yayana.

⁴¹⁻⁴² «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaawaanne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotuwaabaa sisiide, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

⁴³ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Ne asatuu Israa'eelatuu eriyaawaadan, sa'aan de'iyaa Asay ubbay ne suntsaa erana malanne new yayana mala, k'ay taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii, new goynniyaa sa'aa giddeeddawaa untunttu erana mala, he kare biittaa Asay neena woossiyaawaa aw pola.

⁴⁴ «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala neeni kiitteedda sa'aa hak'anne biide, untunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena Med'inaa Godaa woossooppe,

⁴⁵ untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwaa imma.

⁴⁶ «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo untuntta aatsaade immina morkketuukka untuntta omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,

⁴⁷ untunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, he omoodetteedda biittan untunttu de'iidde, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni bayzzeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe,

⁴⁸ barena omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, yaatooppe,

⁴⁹ untunttu woosaanne untunttu watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttoo pirdaa.

⁵⁰ Ne Asay ne bolla ootseedda nagaraanne bayzzedda bayzzuwaa atto yaaga; untunttu omoodiide afeedda asatuu untunttoo k'arettanaadan ootsa.

⁵¹ Ayaw gooppe, untunttu he birataa siilissiyaa c'ooc'iyaa mala gadiyaappe, Gibs'eppe neeni kesseedda ne asatuwaanne ne buzotuwaa.

⁵² «Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii watiwatiyaawaa ne ayfii s'eello; k'ay untunttu waassiyaa wode awudenne neeni untunttoo alla.

⁵³ Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni kase nu aawotuwaa Gibs'eppe kessiyaa wode ne k'oomaa Muse baggana odeed-dawaadan, untunttu neeni sa'aan de'iyaa kawutetsatuu ubbaa giddoppe ne buzo ootsanaw dummayaadda» yaagiide woosseedda.

Solomona Wurssetsa Anjuwaa

⁵⁴ Solomone Med'inaa Godaa woosaanne watiwatuwaa Poleeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaa saluwaa mic'c'iide Med'inaa Godaa yarshshuwaa sa'aa sintsan gulbbateedda sa'aappe denddi ek'k'eedda.

⁵⁵ Israa'eeliyaa shiik'uwwaa ubbaa bare k'aalaa d'ok'k'isiide, hawaadan yaagiide anjeeedda;

⁵⁶ «I kase haasayeedda bare k'aalaadan bare asaa Israa'eeliyaa shemppisseedda Med'inaa Goday galatetto; I bare k'oomaa Muse baggana immeedda lo"o hidootay ubbay poletteedda.

⁵⁷ Med'inaa Goday nu S'oossay kase nu aawotuwaana de'eeddawaadan, nuunanakka de'o; I nuuna ubbakka aggoppo woy yeggoppo.

⁵⁸ Nuuni Aa ogiyaan ubbaan hamettana malanne I nu aawaatoo im-meedda azazuwaa, wogatuwaanne higgiiyaa naagana mala, nu wozanaa barekko zaaro.

⁵⁹ Hachche hachche de'oo koshshiyaawaadan, S'oossay taana bare k'oomaanne bare asaa Israa'eeliyaa maaddana mala, taani Med'inaa Godaa sintsan woossaade geedda ha k'aalatu k'ammenne gallassi Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, shiik'ino.

⁶⁰ Hewenne, sa'aan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Goday S'oossaa gidiiyaawaanne aappe attina hara s'oossi bayinnaawaa eranaadaana.

⁶¹ Hachchewaadankka hinttenttu Aa wogaadan hamettanawunne aw azazettanaw Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hinttenttu wozanay ammanettiyaawaa gido» yaagiide anjeeedda.

Geeshsha Golliyaa Anjjissuwaa (2 Od. 7:4-10)

⁶² Hewaappe guyyiyaan kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁶³ Solomone Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanaw laatamanne laa"u sha"a booratuwaanne s'eetanne laatamu sha"a dorssatuwaa shiishsheedda. Hewaadan ootsiide kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjjisseedino.

⁶⁴ Kaatii Solomone Geeshsha Golliyaw sintsa bazzuwaan de'iyaa giddo dabaabaa he gallassi dummayeedda. He sa'aan s'uuggiiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa, nahaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda dirassa.

⁶⁵ He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay laappun gallasaw Daasiyaa Baalaa bonchcheedda; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay Med'inaa Godaa sintsan baalaa bonchchanaw shiik'eedda.

⁶⁶ Wonttetsa gallassi kaatii asaa moyzzeedda; Asay kaatiyaa anjjiide, Med'inaa Goday bare k'oomaa Daawitewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekkatetsan nashettiiddenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

9

Wurssetsaa Laytsatuwaa (9:1–11:43)

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide makkeeddawaappenne ootsanaw amotteedda amuwaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan,

² Gabaa'oona kataman kase k'onc'c'eeddawaadan, Med'inaa Goday laa'entsuwaa aw k'onc'c'eedda.

³ Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Neeni ta sintsan woosseedda woosaanne watiwateedda watiwatuwaa taani sisaad. Neeni kees's'eedda Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an s'esettana mala udaade taani geeshshaad; ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'anawaa.

⁴ «Neena gidoope, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan borisiyaabay baynnan suuretetsan ta sintsan hamettoope, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiyaa naagoope,

⁵ taani ne aawuwaa Daawitaw, «Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» geeddawaadan, ne kawutetsaa araataa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisaade essana.

⁶ «Shin neeni woy ne naanay taana kaalliyaawaa aggiide wora simmoope, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa naagennan d'ayooппenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw boope,

⁷ yaatoope, Israa'eeliyaa asaa taani kase untunttoo immeedda biitappe d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka agga aggana. Israa'eelatu asaa ubbaa gidдон tossawunne k'iliic'oo gidanawantta.

⁸ Ha Geeshsha Gollii Koletteeddabay keeleteedda sa'aa gidanawaa; mataana aad'd'iyaa Asay ubbay dagammiiddinne «Poora!» giidde, «Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedee?» yaagana.

⁹ Asay, Unttuntu mayza aawotuwaaw Gibs'eppе kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa unttuntu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirassinne unttuntuwaa ootsiide goynneedda dirassi, Med'inaa Goday untuntu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaaw
(2 Od. 8:1-18)

¹⁰ Solomone ha laa"u golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan,

¹¹ S'iirroosa Kaatii Kiiraami I koyyiyaa s'iidaa, zigaanne work'k'aa ubbaa immeedda diraw, Galiilan de'iyaa laatamu katamatuwaaw Solomone aw immeedda.

¹² Shin Kiiraami S'iirroosa katamaappe kesiide, Solomone aw immeedda katamatuwaaw be'anaw beedda wode, katamatuwaaw Aa nashechchibeykkino.

¹³ Yaatina, Kiiraami Solomona, «Ta ishaw, hawanttu neeni taw immeedawanttu ayaa katamatee?» yaageedda. Hewaa diraw, I he katamatuwaaw, «Patsenna biittaa» yaagiide suntseedda. He heeray hachche gakkanawukka he suntsan s'eesettee.

¹⁴ Kiiraami oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw yeddi wotseedda.

¹⁵ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, bare golliyaa, Miillo, Yersaalame katamaa gimbbiyaanne Has'ooraa, Magidonnee Gezeera katamatuwaaw gimbbanaw Kaatiyaa Solomonaw gabbaaratuu de'iino.

¹⁶ Gibs'e biittaa Kaatii kase Gezeera katamaa oyk'k'iide katamaa taman s'uuggeedda. Kataman de'iyaa Kanaane asatuwaakka wod'eedda; yaatiide Solomone akkeedda bare naattiw woytaa ootsiide immeedda;

¹⁷ Solomone Gezeera katamaa wotsi kees's'eedda.

Hewaadankka k'ay, Solomone hirkki Beeti-Horoona,

¹⁸ Baa'ilaata, Yihudaa woran de'iyaa Taamaara katamaa,

¹⁹ miishshaa minjjiyaa katamatuwaaw ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaaw wotsiyaa katamatuwaanne Yersaalamen, Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittan ubbaan kees's'anaw amotteedda ubbaa kees's'eedda.

²⁰ Amooratuppe, Hiitetuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;

²¹ untunttu Israa'eeliyaa asatuu biittappe wurssi d'ayssanaw danddayen-nan aggina, he biittan atteeda asatuwaappe zeretsatuwaa. Solomone unt-tunta gabbaaretetsaa oosisseedda; untunttu hachche gakkanawukka gab-baaretetsan ootsino.

²² Shin Solomone Israa'eeliyaa asatuwaappe oonanne ayileyibeena; untunttu aw oosanchchatuwaa, olanchchatuwaa, olanchchatuu kaappatuwaanne gadaawatuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino.

²³ Hewaadanka k'ay, untunttu Solomona kiitaa kiitettiyaawanttu kaap-patuwaa; untunttuppe ichcheshu s'eetanne ishatamatu oosuwa ootsiyaa goshshanchchatuwaa s'eelliide oosissiino.

²⁴ Gibbs'e Kaatiyaa naatta Daawita Katamaappe Solomone iziw kees'isseedda golliyaa pude beeddawaappe guyyiyaan, I Miillo gimbbeedda.

²⁵ Solomone Med'inaa Godaw gimbbeedda yarshshuwaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa laytsan heezzu gede yarshshee; Med'inaa Godaa sintsan is'aanaakka c'uwayee. Yaatiide Geeshsha Golliyaa poleedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan, Eelaata geetettiyaa katamaa matan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiran markkabatuwaa med'd'eedda.

²⁷ Kaatii Kiiraami Solomone asatuwaana ootsana mala markkabiya laaguwaa looheedda bare asatuwaa kiitteedda.

²⁸ Unttunttu Oofira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne oyddu sha"a kiilo giraamiyaappe dariyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeed-dino.

10

Saaba Kaatatto (2 Od. 9:1-12)

¹ Saaba kaatatta Med'inaa Godaa suntsan waareteedda Solomona waariyaa sisaade, dees'iyaa ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaaddu.

² Sawuwaa, loytsi daro work'k'anne al"o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkade, Solomona sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.

³ Solomone Aa oochcheeddawaa ubbaa odeedda; iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayenne baawa.

⁴ Saaba kaatata Solomona aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliyaa,

⁵ Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa k'oomatuu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawant-tanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, izi wozanay gagetteedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan iza kaatiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.

⁷ Shin taani yaade, ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw untunttu taw odeeddawaa ammanabeykke. Taw Asay odeeddawe bagganne gakkenna; aad'd'eeda eratetsankka duretetsankka taani siseeddawaappe loytsi daree.

⁸ Ubbaa wode ne sintsan ek'k'iide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa nashettiinooshsha!

⁹ Neenan nashettiidde, neena Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa med'inaw siik'eedda diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana mala I neena kaateyeedda» yaagaaddu.

¹⁰ Kaatata oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne al"o shuchchaa kaatiyaw immaaddu. Saaba kaatatta Kaatiyaa Solomonaw immeeddawaa keeshshaa daro sawuwaa hewaappe simmina ooninne ahibeena.

¹¹ (Kaatiyaa Kiiraama markkabatuu, Oofirappe work'k'aa aheeddawanttu yaappekka sanddale geetettiyaa loytsi daro mitsaanne al"o shuchchaa aheeddino.

¹² Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa tuuk'etuwwa, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo diitsaanne maasink'k'uwaa med'isseedda. Hewaa mala sanddalii he gallasaappe haa simmina yinne erenna, beettinne erenna.)

¹³ Kaatii Solomone immanaw bessiyaa imotaappe haraa, Saaba kaatatta amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan Saaba kaatatta bare ajabaana denddaade, bare gade simmaaddu.

Kaatiyaa Solomone Duretaa
(2 Od. 9:13-28)

¹⁴ Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha"a kiilo giraame dees'iyaaawaa.

¹⁵ Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba biittaa kaatetuwwa ubbaappenne Israa'eeliyaa biittaa mooddiyaawanttuppe akkeedda giiraa bolla gujjaa.

¹⁶ Solomone laa"u s'eetu wogga gonddalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti gond dalliyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.

¹⁷ K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gond dalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eeri gond dalliyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gond dalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa gollen wotseedda.

¹⁸ K'aykka kaatii itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa danggarssaa zaaliyaappe med'isseedda, muruta work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁹ Kawutaa araataw de'iyaa sa'aa pude kewanaw yed'd'iyaa usuppun detsatuu de'iino. He araataw guyye baggay s'aatsaa. Araataw laa"u baggaanakka k'esiya zempissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ek'k'eedda itti itti gaammuwwa misilii de'ee.

²⁰ He araataa pude kesiyaa usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwwa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataw hara kawutetsan hak'aninne oosettibeenna.

²¹ Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe med'etteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa miishshaa ubbaykka muruta work'k'aappe med'etteedda. Ittibayenne biraappe med'ettibeenna; ayaw gooppe, Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.

²² Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuu abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa, geleshshotuwaanne k'aaretuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede yiino.

²³ Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwwa ubbaappe dareedda.

²⁴ Sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyee.

²⁵ Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwaa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwaa akkiide yee.

²⁶ Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda; aw itti sha"anne oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I untunttu paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda.

²⁷ Kaatii Yersaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

²⁸ Solomone paratuu Gibbs'eppen K'aawe geetettiyaa biittappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untunttu K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.

²⁹ Untunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibbs'eppe shammiide ahiino; untunttukka Hiitetuwaa kaatetoo ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal'iino.

11

Solomone S'oossaappe Haakki Haakki beedda

¹ Kaatii Solomone daro allaga biittaa mac'c'awantta siik'eedda; hewantunne Gibbs'e kaatiyaa naatti bolla gujjina Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Edoomatuwaa, Sidoonatuwaanne Hiitetuwaa mac'c'awantta.

² Untunttu, «Hinttenttu ha asatuwaana akuwaan geluwaan walakettoppiti; ayaw gooppe, untunttu hinttenttu wozanaa tumuppe barenttu eek'aa s'oossatuwaakko zaarana» yaagiide Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw odeedda kawutetsatuu mac'c'awantta; shin Solomone untunttunna siik'uwaan k'ashetteedda.

³ Solomonaw kaatetuwaa naanaa gidiyaa laappun s'eetu machchetunne heezzu s'eetu machchiyaadan aw de'iyaa mac'c'awanttu de'iino. Aa machchattuu Aa wozanaa S'oossaappe haaseeddino.

⁴ Solomone c'imi c'imiide biishshin, Aa machchattuu Aa wozanaa hara s'oossatuwaakko zaareeddino; yaatina, Aa aawuwaa Daawite kumentsaa wozanaappe siik'eeddawaadan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa I siik'ibeenna.

⁵ Solomone Asttaaroota geetettiyaa Sidoonatuwaa s'oossatiwunne Molooka geetettiyaa Amoonatuwaa s'oossaw, sheneyiyaawoo goynneedda.

⁶ Yaatiide Solomone Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Aa aawuwaa Daawite kaalleeddawaadan, Med'inaa Godaa polo kaallibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan Solomone Kaamoosha geetettiyaa tuna eek'awunne Amoonatuu eek'iyaa, Molooka* geetettiyaa tuna eek'aw Yersaalame katamaappe away doliyaa baggan de'iyaa deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kees'seedda.

⁸ Allaga biittappe akkeedda bare machatuwaa ubbawukka I hewaadan gigisseedda; untunttu barenttu s'oossatoo yaan is'aanaa c'uwayeeddinonne yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁹ Aw laa"u gede k'onc'c'eedda Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaa S'oossaappe Solomone wozanay wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday Aa hank'k'etteedda.

¹⁰ Hara s'oossatuwaa kaallennaadan S'oossay Solomona azazeedda; gid-dooppene, Solomone Med'inaa Godaa azazuwaa naagibeenna.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni hawaadan haneedda diraw, taani neena azazeedda ta c'aak'uwaanne ta wogaanne neeni naagennan is'seedda diraw, taani ne kawutetsaa neeppe bonk'k'a akkaade, ne k'oomatuwaappe ittoo immana.

¹² Gidooppenne, ne aawuwaa Daawita diraw taani hawaa neeni pas'a de'iyaa laytsan bonk'k'a akkikke; ne na'aa kushiyaappe bonk'k'a akkana.

¹³ Hewaakka k'ay kawutetsaa ubbaa aappe dafa akkikke; ta k'oomaa Daawita dirawunne taani dooreedda katamaa Yersaalame diraw itti zariyaa aw immana» yaageedda.

S'oossay Solomone Bolla Morkketuwaa Dentseedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Edoomiyaa Hadaada, Eedooma biittaa kaatetuwa zariyaa gideeddawaa morkke ootsiide Solomona bolla dentseedda.

¹⁵ Hawaappe kase baggan Daawite Eedooma asatuwaana oletteedda wode, hayk'k'eeddawannta moogissanaw pude beedda ola gadaaway Yoo'aabe, Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa wod'i wursseedda.

¹⁶ Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw Yoo'aabinne Israa'eeliyaa Asay ubbay yaan usuppun aginaa utteedda.

¹⁷ Shin he wode guutsa na'aa gideedda Hadaadi, Aa aawoo ootseedda Eedooma oosanchchatuwaappe amareedawanttuna Gibbs'e gadiyaa bak'ateedda.

¹⁸ Unttuntu Midiyaamappe denddiide, Paaraana beeddino; Paaraanappe barenana asaa akkiide Gibbs'e gadiyaa, Gibbs'e kaatiyaakko beeddino. Kaatii Hadaadaw itti golliyaanne gadiyaa immiide, k'umaa aw azazeedda.

¹⁹ Hadaadi kaatiyaa loytsi nashechcheedda; kaatii bare machchatti, Kaatatti S'aafineesi michchato aw machchattio ootsiide immeedda.

²⁰ S'aafineesi michchata aw Ganubaata geetettiyaa na'aa yelaaddu. S'aafineesa Aa kaatiyaa gollen dichchaaddu; Ganubaati yaan kaatiyaa naanatuwaanna ittippe de'eedda.

²¹ Hadaadi Gibbs'en de'iidde Daawite hayk'k'iidde bare mayzzan gaketee-dawaanne ola gadaaway Yoo'aabikka hayk'k'eeddawaa siseedda; Hadaadi kaatiyaw, «Taani ta gadiyaa simmana mala taana yedda» yaageedda.

²² Kaatii Aa, «New hawaan ayay pac'c'inee neeni ne gadiyaa baanaw koyiyaawe?» yaagiide oochcheedda.

Hadaadi, «Taw ayayne pac'c'ibeenna; shin taani baana» yaageedda.

²³ Hewaadankka k'ay, S'oossay Eliyadaa'a na'aa Razooni giyaawaa Solomone bolla morkkiyaa ootsiide dentseedda; Razooni S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe bak'ateedda.

²⁴ Daawite S'ooba biittaa olanchchatuwaa d'aysseedda wode, Razooni barew asaa shiishshiide, panggatuwaa kaappuwaa gideedda; panggatu Damask'k'o biide, he katamaa oyk'k'iide, yaan uttiide, Razooni kaateyed-dino.

²⁵ Hadaadi med'd'eedda metuwaa bollakka gujjiide, Solomone de'eedda keenan ubbaan Razooni Israa'eeltoo morkkiyaa gideedda; yaatiide I Sooriyaan kawutiide Israa'eeliyaa asaa morkkeedda.

S'oossay Iyorbbaamaw Immana Geeddawaa

²⁶ Hewaa bollakka Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Solomona bolla makkaliide denddeedda; I Solomona k'oomatuwaappe ittuwaa. I Efireema biittan S'areedappe yedda asa; Aa daayakka S'iruu'o geetettiyaa am"atto.

²⁷ Kaatiyaa bolla I makkali denddeedda taarikii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadana. Solomone Miillo gimbbeeddanne bare aawuwaa Daawita Katamaa yuushshuwaa gimbbiyaan de'iyaa kallo sa'aa kuntseedda.

²⁸ Iyorbbaami mino asaa; Solomone ha wodallay bare kiitaa wooti loytsi ootsintto be'eedda; Minaasenne Efireema biittan ootsiyaa goshshanchchatuu ubbaa bolla Aa kaappuwaa ootsiide suntseedda.

²⁹ Itti gallassi Iyorbbaami Yersaalame katamaappe kesiide bee; Seeloppe yeedda, timbbitiyaa odiyaa Akiiyi aanana ogiyaan gaketeedda. Akiiyi he wode ooratsa mayuwaa mayyi utteedda. Dembban untunttu laa"uwaa s'alalay de'iino.

³⁰ Akiiyi bare mayyeedda ooratsa mayuwaa oyk'k'iide, tammanne laa"u kessiide peed'eedda.

³¹ Iyorbbaama hawaadan yaageedda; «Tammu peed'etsatuwaa new akka. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe peed'aade, tammu zeretsaa new immana hanay.

³² Shin ta k'oomaa Daawita dirawunne Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa giddoppe taani dooreedda Yersaalame katamaa diraw, itti zariyaa aw aggana.

³³ Taani hawaa ootsana gaasuu, Solomone taana aggiide Sidoonatuwaa s'oossatti Asttaarootiw, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw goynneedda dirassanne ta ogiyaan hametennan, ta sintsan suurebaa hanennaaninne Aa aawuu Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta higgiiyaa naagennan is's'eedda dirassa.

³⁴ « «Gidooppenne, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe wurssa akkikke; taani dooreeddanne ta azazuwaanne ta wogaa naageedda ta k'oomaa Daawita diraw, Solomone pas'a de'eedda keeshshan ubbaan I mooddanaadan ootsaad.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan taani kawutetsaa Aa na'aa kushiyaappe akkaade tammu zeretsaa new immana.

³⁶ Ta suntsay an s'eesettana mala, taani dooreedda Yersaalame kataman ubbaa wodekka ta k'oomaa Daawita zeretsay kaatetana mala, taani itti zariyaa Aa na'aw immana.

³⁷ « «Neena gidooppe, taani neena akkana; ne wozanay amotteedda ubbaa neeni mooddana; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana.

³⁸ Taani neena azaziyaawaa neeni ootsooppe, ta ogiyaan hamettooppenne ta k'oomay Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta azazuwaa naagaade ta sintsan suurebaa hanooppe, taani neenana gidana; Daawitaw ootseeddawaadankka ne zaratuu de'i be'anaadan ootsana; Israa'eeliyaakka taani new immana.

³⁹ Solomona nagaraa diraw Daawita zeretsatuwaa taani murana; shin med'inaw gidenna» yaagee» yaageedda.

⁴⁰ Solomone Iyorbbaama wod'anaw kajjeeleedda; shin Iyorbbaami Gibs'e gadiyaa Kaatiyaa Shiishaak'akko bak'atiide beedda; Solomone hayk'k'ana gakkanaw Gibs'en takkeedda.

Solomona Hayk'uwaa (1 Od. 9:29-31)

⁴¹ Solomone haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, Aa aad'd'eeda eratetsaabay Solomona Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴² Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yersaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Solomone hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

Shaaketteedda Kawutetsatuwaa

12

(12:1–22:53)

Pudehaa Yaratuwaa Makkalaa

(12:1–14:20; 2 Od. 10:1-19)

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaaawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda.

³ Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Robi'aamakko biide,

⁴ «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha'i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new moodetana» yaageeddino.

⁵ Robi'aame untunttoo, «Biite; heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» yaageedda; Asay beedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomona zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.

⁷ C'imatuu Robi'aama, «Hachche neeni asaw k'oomaa gidaade ootsoop-penne untunttu oochchiyaawoo neeni lo'o k'aalaa zaaroppe, ubbaa gede untunttu new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

⁸ Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.

⁹ I untuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha de-riyaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin aanana dic'c'eedda yalagatu, ««Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa asaw, «Ta k'eerii birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe orddee.

¹¹ Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaade zaara» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame, «Heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino.

¹³ Kaatii untunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide,

¹⁴ yalagatu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Naabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay polettanaadan hawe Med'inaa Godaappe haneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untunttu giyaawaa sisennan is'seeddawaa be'iide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino; «Daawitewaappe nuuna gakkiaabay ayee? Isseya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo hinttenttu soo simmite! Ha'i simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo simmeeddino.

¹⁷ Shin Robi'aame Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame bare gabbaaratuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteen; untunttu shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yersaalame bak'ateedda.

¹⁹ Heewaappe doommiide hachche gakkanaw Israa'eeliyaa zaratuu tammatuu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwwa bolla makkaleeddino.

²⁰ Iyorbbaami Gibs'eppe simmeeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay siseedda wode, Aa barenttu yaa'aw s'esissiide, Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddino; Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetoo ammanettiide atteedawe Yihudaa zariyaa s'alala.

Shamaa'iyi Timbbitiyaa odeedda

(2 Od. 11:1-4)

²¹ Solomona na'ay Robi'aame Yersaalame katamaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hospun tammu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda.

²² Shin S'oossaa k'aalay, S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaaakko yiide,

²³ «Solomona na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamaw, Yihudaanne Biiniyaama zaretoonni atteeda asaa ubbaw hawaadan yaaga;

²⁴ «Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu dabbotuwaana, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo simmite» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, simmiide soo beeddino.

Iyorbbaami S'oossaappe Wora Simmeedda

²⁵ Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaami Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeema geesso ootsi gimbbiide, yaan de'eedda; hewaappe kes biide P'iini'eela gimbbeedda.

²⁶ Iyorbbaami bare wozanaan, «Kawutetsay Daawita zariyaw simmana.

²⁷ Ha Asay Med'inaa Godaa geeshsha Golliyaan yarshshuwaa yarshshanaw Yersaalame katamaa biyaawaa gidoope, untunttu k'aykka barenttu godaakko, Kaatiyaa Robi'aamakko simmana. Untunttu taana wod'iide, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamakko simmana» yaagiide k'oppeedda.

²⁸ Hewaa diraw, kaatii zoretteeddawaappe guyyiyaan work'k'aappe laa"u maratuwaa misiletuwaa med'd'iide asaw, «Hinttenttu hawaappe Yersaalame beeddawaa keeshshay gidanawaa. Hinttenttoo Israa'eeliyaa asatoo, hinttentta Gibs'eppe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawanttushi!» yaageedda.

²⁹ Untunttuppe ittuwaa Beeteelen, ittuwaa k'ay Daanan wotseedda.

³⁰ Ha yewuu untunttoo nagarateedda; ayaw gooppe, itti maraa misiliyaw goynnaw Asay Daana gakkanaw beedda.

³¹ Iyorbbaami deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigissiide Leewiyaa zariyaa gidana d'ayooppekka, ubbaa k'ommo asaappe k'eesatuwaa ootsiidde suntseedda.

³² Yihudaan bonchchiyaawaadan hosppuntsa aginaan tammanne ichcheshantsa gallassan baalay bonchchettanaadan, Iyorbbaami gallassaa keereedda; yarshshuwaa yarshsheedda. I hawaadan haneedda; Beetele beedda; bare med'd'eedda maraa misiliyaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare med'd'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesetuwaa Beeteelen suntsiide wotseedda.

³³ I bare huup'iyaw dooreedda hosppuntsa aginaan, he aginaw tammanne ichcheshantso gallassi Beetele beedda; he gallassay Israa'eeliyaa asaw baalaa gidanaadan awaayeedda. Yaatiide is'aanaa c'uwayanaw pude yarshshiyaa sa'aa kesseedda.

13

Beetele Bolla Timbbitiyaa odeedda Bitaniyaa

¹ Iyorbbaami is'aanaa c'uwayanaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalan kiitetteedda, S'oossaa asaa geetetiyyaa itti bitanii Yihudaappe yeedda.

² Med'inaa Goday azazina he yarshshiyaa sa'aa bolla hawaadan yaagiide waasseedda; «Yarshshiyaa sa'aw, yarshshiyaa sa'aw, Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; Daawita zariyaw Yoosiyaasa geetettiyyaa itti na'ay yelettanawaa. He na'ay ha'i hawaan yarshshiidde de'iyaa d'ok'k'a sa'atuu k'eesetuwaa ne bolla yarshshana; ne bolla asaa mek'etsay s'uugettana» yaagee» yaagiide waasseedda.

³ He gallassi S'oossaa Asay malaataa immiidde, «Med'inaa Goday odeedda malaatay hawaa; ha yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'ettana; Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora laalettanawaa» yaageedda.

⁴ Kaatii Iyorbbaami S'oossaa Asay Beeteelen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla waasseeddawaa siseedda wode, yarshshiyaa sa'aappe bare kushiyya yeddiide, «He bitaniyaa oyk'k'ite!» yaageedda. Shin I bitaniyaw yeddeedda kushii ellekka s'iiggiide sileedda; Hewaa diraw, bare kushiyya guyye zaariide akkanaw danddayibeenna.

⁵ K'ay S'oossaa Asay Med'inaa Godaa k'aalan immeedda malaataadan yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'etti wod'd'ina, Aa bollan de'iyaa bidintsaykka wora laaletteedda.

⁶ Yaatina, Kaatii Iyorbbaami S'oossaa asaa, «Ta kushii kasewaadan hanana mala taw gaannataade Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikii!» yaageedda. Hewaa diraw, S'oossaa Asay kaatiyaw gaannatiide Med'inaa Godaa woossina, kaatiyaa kushii simmiide kasewaadan haneedda.

⁷ Kaatii S'oossaa asaa, «Taananna ta soo dendda; K'umaa ma. K'ay taani new imotaa immana» yaageedda.

⁸ Shin S'oossaa Asay kaatiyaw hawaadan yaagiide zaareedda; «Haray attina neeni ne ak'oo bagga taw imminttokka, taani neenana biikke; hawaan ukitsaakka miikke, haatsaakka ushikke.

⁹ Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay taana, «Neeni ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa» yaagiide azazeedda» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, bitanii hara ogiyaanna beedda; I Beetele yeedda ogiyaanna simmiide bibeena.

Beeteelen Timbbitiyaa Odiyaa C'ima Bitaniyaa

¹¹ Timbbitiyaa odiyaa itti c'ima bitanii Beetele kataman de'ee. Beeteelen he gallassi S'oossaa Asay ootseedda ubbabaa he c'ima bitaniyaa naanay yiide odeeddino; k'ay he bitanii kaatiyaw odeedda k'aalaa untuntu barenttu aawoo odeeddino.

¹² Aawuu untuntu, «Hak'a ogiyaanna beedee?» yaageedda; Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay beedda ogiyaa aw malaateeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan I bare naanaa, «Taw ane hariyaa koorite» yaageedda; Untuntu aw hariyaa koorina toggeedda.

¹⁴ S'oossaa asaa geeduwaa kaalliide beedda; itti wolaa kuwaan utteeddawaa demmiide, «Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay neeneeyye?» yaageedda.

Bitanii, «Ee taana» yaageedda.

¹⁵ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii Aa, «K'umaa maanaw ta soo taananna dendra» yaageedda.

¹⁶ S'oossaa Asay zaariide, «Taani guyye simmaade neenana baanaw, woy ha koshiyan neenana ukitsaa maanaw, woy haatsaa ushanaw danddaykke.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday k'aalay taana, «Neeni he sa'aan ukit-saakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa» yaagiide azazeedda» yaageedda.

¹⁸ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii, «Taanikka neenaadan timbbitiyaa odiyaawaa. Kiitanchchay Med'inaa Goday k'aalan taana, «Ukitsaa I maana malanne haatsaa ushana mala, Aa zaaraadde ne soo neenana akkaade ya» yaageedda» yaageedda. Shin c'ima bitanii hewaa aw wordduwaa odeedda.

¹⁹ Hewaa diraw, S'oossaa Asay aanana simmiide, Aa son meeddanne usheeddanne.

²⁰ Untuntu maaddan utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitaniyaakko yeedda.

²¹ Bitanii Yihudaappe yeedda S'oossaa asaw bare k'aalaa d'ok'k'u oot-siide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'aadda; Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeedda azazuwaakka naagabaakka.

²² Neeni S'oossay, «He sa'aan mooppa woy ushoppa» geedda sa'aa guyye simmaade baade, yaan ukitsaa maada; haatsaakka ushaadda. Hewaa diraw, ne anhay ne aawotuwwa duufuwaan moogettenna» yaagee» yaageedda.

²³ S'oossaa Asay miyaawaanne ushiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaawe bare guyye zaariide aheedda bitaniyaw hariyaa kooreedda.

²⁴ I ogiyaan biishshin gaammuu aanana gakettiide, Aa wod'eedda. Anhay ogiyaan panggaraareedda; hariinne gaammuunne laa"attuukka anhaa miyiyaan ek'k'eeddinno.

²⁵ He ogiyaanna aad'd'iyyaa Asay anhay panggaraareeddawaanne gaammuu anhaa miyiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda; biide timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii de'iyya kataman odeedda.

²⁶ Biyya saappe bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii hewaa siseedda wode hawaadan yaageedda; «Hewe k'aalaw azazettenan is's'eedda S'oossaa asaa. Hewaa diraw, Med'inaa Godaa k'aalay aw kasetiide odeeddawaadan, Med'inaa Goday gaammuwaan Aa gatseedda; yaatina, gaammuu Aa mentsereetsiide wod'eedda» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan c'ima bitanii bare naanaa, «Taw hariyaa koorite» yaageedda. Untuntu aw hariyaa kooreeddino;

²⁸ bitanii kesiide beedda. Ogiyaan panggaraareedda anhaanne anhaa matan ek'k'eedda hariyaanne gaammuwaa demmeedda; gaammuu anhaa mibeenna woy hariyaakka mentsibeenna.

²⁹ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii S'oossaa asaa anhaa dentsiide, hariyaa zokkiyaan wotsiide, yeekkanawunne mooganaw guyye bare katamaa akkiide aheedda.

³⁰ Barew makki wotseedda duufuwaan anhaa wotseedda; Aa bolla, «Aayye ta ishaw! Aayye ta ishaw!» yaagiide yeekkeeddino.

³¹ Moogi simmiide bare naanaa hawaadan yaageedda; «Taani hayk'k'iyaa wode, S'oossaa Asay moogetteedda duufuwaan taana moogite; ta mek'etsatuwaakka Aa mek'etsatuwaa gas'aan wotsite.

³² Ayaw gooppe, Beetele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollanne Samaariyaa katamatuwaan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuu bolla Med'inaa Goday azazina he bitanii waassowe tumu polettana» yaageedda.

Iyorbbaama Golliyyaa Asaa D'ayssanaw Gatseedda Nagaraa

³³ Hewaappe guyyenna Iyorbbaami bare iita ogiyaappe simmibeenna; shin goynniyaa d'ok'k'a saato ubbaa k'ommo asaappe k'eesetuwa gujjiide suntseedda; k'eesatuwaa gidanaw koyiyaa oonanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aan wotseedda.

³⁴ Iyorbbaama golliyyaa asaa ungganawunne biittaa bollaappe d'ayssanaw gatseedda nagaray hewaa.

14

Akiiyi Iyorbbaama Bolla Timbbitiyaa odeedda

¹ He wode Iyorbbaama na'ay Abii harggeedda.

² Yaatina, Iyorbbaami bare machchato, «Denddaade neeni Iyorbbaama machchato gidiyaawaa ooninne erenna mala, ne mayuwaa laamma; Seelo ba. Taani ha asaa bolla kaatetanawaa taw odeedda timbbitiyaa odiyaa Aakii yaan de'ee.

³ Tammu ukitsaa, amareeda komppuwaanne itti otuwaa eessaa aw akkaade aakko ba. Booppe ha harggeedda na'ay hananabaa I new odana» yaageedda.

⁴ Iyorbbaama machata I geeddawaadan ootsaaddu; denddaade Aakiya soo Seelo baaddu. Aakii s'eellanaw danddayenna; I c'immeedda diraw, Aa ayfii demmenna.

⁵ Shin Med'inaa Goday Aakiya, «Iyorbbaama machata bare na'aa harggiyaawaa neena oochchanaw yaw. Neeni iziw hawaa hawaa yaagaade oda. Aa yaa g akkaade hara mac'c'a asaa malatanaanu» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, Aakii machata penggiyaan di'i di'iyawaa sisiide hawaadan yaageedda; «Iyorbbaama machchattitee, ane haa gela. Ayaw hawaadan hara asaa malataad? Taani iita woriyaa new odanaw kiitettaad.

⁷ Neeni Iyorbbaamekko baade hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena, «Taani neena asaa giddoppe d'ok'k'issaad; ta asaa Israa'eeliyaa bolla neena kaateyaad.

⁸ Taani Daawita zariyaappe kawutetsaa wotsa akkaade, new immaad. Shin neeni ta k'oomaa Daawita mala gidakka; I ta azazuwaa naageeddanne ta sintsan suurebaa s'alalaa ootsiidde, bare kumentsaa wozanaan taana kaalleedda.

⁹ Neepe kase de'eedda ubbatuu ootseeddawaappe dariyaa iitaa neeni ootsaadda; neeni new hara s'oossatuwaa, seeriseedda birataappe eek'atuwaa med'd'aadda. Yaataade taana hank'k'etsaadda; taana neeppe guyye aat-saada.

¹⁰ « < «Hewaa gaasuwaan taani Iyorbbaama golliiyaa asaw iitaa ahana. Israa'eeliyaa biittan Iyorbbaama golliiyaa asaappe ayiliyaa gidina la" a gidiina, itti attuma asaynne attenana d'ok'ollana. Itti uray ooshay wurana gakkanaw kessiyaawaadan, Iyorbbaama golliiyaa asaa taani wurssa kessana.

¹¹ Iyorbbaama zariyaa gidiide kataman hayk'k'iyaa oonanne kanatuu maana; gas'ariyan hayk'k'iyaa wantta k'ay saluwaa kafotuu maana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaaddi!» yaageedda» yaaga.

¹² «Neena gidoope, ha"i neeni denddaade ne soo ba. Ne gedii katamaa geliyaa wode, na'ay hayk'k'ana.

¹³ Israa'eeliyaa ubbay na'aw yeekkiide moogana; Iyorbbaama golliiyaa asan Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan ha na'aan lo"obay beettedda diraw, Iyorbbaama golliiyaa asaappe Aa s'alaalay duufuwaan moogettana.

¹⁴ «Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama golliiyaa asaa d'ok'olli d'ayssiyaa kaatiyaa Med'inaa Goday barew Israa'eeliyaa bolla dentsana.

¹⁵ Haatsaa gidдон woshuu k'aas's'iyawaadan, Med'inaa Goday he wode Israa'eelatuwaa shoc'iide k'aatsana. Asheero giyaa s'oossatiw untunttu misiliyaa essiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraw, untuntta aawaatoo I immeedda lo"o biittappe untuntta diggana; yaatiide untuntta Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsan laalana.

¹⁶ Iyorbbaami ootseedda nagaraa dirawunne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraw, S'oossay Israa'eeliyaa aggi bashana» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama machata denddaade baade Tirs's'a g akkaade golliiyaa pengge goc'c'illaa yed'd'in na'ay hayk'k'i aggeeda.

¹⁸ Bare k'oomaa timbbitiyaa odiiyaa Aakiya baggana Med'inaa Goday odeeddawaadankka Aa moogeeddino; Israa'eeliyaa Asay ubbay aw yeekkeedda.

Iyorbbaama Hayk'k'uwaa

¹⁹ Iyorbbaami haneedda harabay, Aa olatuunne Aa ayissuwaa maaratu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa Mas'aafatuwaan s'aafetti utteedda.

²⁰ Iyorbbaami laatamanne laa"u laytsaa kawuteedda. Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iide bare mayzzan gaketeedda. Aa kotan Aa na'ay Naadaabe kawuteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwwa

(14:21–16:34)

Yihudaa Kaatiyaa Robi'aama

(2 Od. 11:5–12:15)

²¹ Solomona na'aa Robi'aame Yihudaan kawuteedda; Robi'aame kaatetiyyaa wode laytsay aw oytamanne itta. Med'inaa Goday bare suntsaa wotsanaw Israa'eeliyaa zaratuwaa katamatuwaa ubbaa giddoppe dooreedda Yerusaalame kataman Robi'aame tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona gade asaa.

²² Yihudaa asatuu Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseeddino; barenttu ootseedda nagaran untunttu barenttu aawotuwaappe aatsiide Aa k'anaatisseeddino.

²³ Hewaa bollakka k'ay untunttu barenttoo goynniyaa d'ok'k'a sa'aa, eek'aa shuchchatuwaanne Asheero geetettiyyaa s'oossatuwaa misiletuwaa d'ok'k'a deretuwaa ubbaa bollanne irs's'a mitsuwwaa ubbaa garssan esseeddino.

²⁴ Haray attina untunttu goynniyaa gishuwaan goynnuwaa woga ootsiide attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'iyaa wanttu de'iino. Med'inaa Goday Israa'eelatu sintsaappe kessiide yederseedda gade asatuu meezeettedda, he sheneyiyaa oosotuwa ubbaa Israa'eeliyaa asatuu ootseeddino.

²⁵ Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yersaalame katamaa k'oheedda.

²⁶ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa, Solomone k'os'isseedda work'k'aa gondalletuwaana ubbaa bonk'k'i akkiide beedda.

²⁷ Yaatina, kaatii Robi'aame he gondalletuwa diraw nahaasiyaa birataappe hara gondalletuwa med'isseedda; untunttu naagiide wotsana mala kaatiyaa golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappatoo immeedda.

²⁸ Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaa wode ubbaan, naagiyaawanttu gondalletuwa oyk'k'eeddino. Hewaappe simmiide untunttu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsiino.

²⁹ Robi'aame haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaate-tuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ Robi'aamine Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.

³¹ Robi'aame hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kata-man de'iyaa bare aawotuwa duufuwaan moogetteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoonaa gadiyaa asaa. Robi'aama kotan Aa na'ay Abii kaate-teedda.

15

Yihudaa Kaatiyaa Aabiyaa

(2 Od. 13:1–14:1)

¹ Nabaas'a na'aa Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi Yihudaan kaateteedda.

² Abiiyi Yersaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Abeselooma naatti naatto; I suntsay Maa'iko.

³ Aappe kase Aa aawuu ootseedda nagaratuwa ubbaa ootseedda; Aa wozanay Aa aawuwa aawuwa aawuwa Daawita wozanay polo gideed-dawaadan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw polo gidibeenna.

⁴ Gidooppenne, aappe guyyiyaan Yersaalamen kaatetana malanne Yersaalame sarotetsaa naagana mala, Med'inaa Goday Aa S'oossay Daawita diraw Abiiyaw itti attuma na'aa immeedda.

⁵ S'oossay hawaa ootseedda gaasotay, Daawite Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; Hiitiyaa Ooriyoona bolla nagaraa ootsoonippe attina, bare de'uwa laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittibaanne naagennan aggabeenna.

⁶ Abiiyi de'eedda laytsaa ubbaan Robi'aama asaananne Iyorbbaama asaana olettiide de'eeddino.

⁷ Abiiyi haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

⁸ Abiiyi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Asay kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Asa

(2 Od. 15:16–16:6)

⁹ Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamantso laytsan Aasi Yihudaan kaateteedda.

¹⁰ Aasi Yerusaalamen oytamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aawuwaa daay suntsay Maa'iko; Aa Abeselooma naatto.

¹¹ Aasi bare mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

¹² Goyunno woga ootsiide attuma asaana sharmus'iyaa attuma asatuwaa Aasi bare biittappe d'aysseedda; aappe kase de'eedda kaatetuu med'd'eedda eek'aa misiletuwaa ubbaa d'ok'k'oleretsiide oleedda.

¹³ Aa aawuwaa daaya Maa'ikakka Asheero giyaa s'oossatiw tuna eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyya bonchchuwaappe izo diggeedda. Aasi he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.

¹⁴ Aasi goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyya asaa gidiide de'eedda.

¹⁵ Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyya gidдон wotseedda.

¹⁶ Yihudaa Kaatii Asinne Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi, barenttu kaateedda laytsaa ubbaan oletteeddino.

¹⁷ Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; mayyiide Yihudaa Kaatiyaa Asaa biittappe ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwaa minisiide gimbbeedda.

¹⁸ Hewaa gaasuwaan Kaatii Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen atteeda work'k'aanne biraa ubbaa kessiide, bare oosanchchatuu kushiyan wotseedda. Heziyaana na'aa na'aa, S'abrimmoona na'aw, Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw, imotaa ootsiide yeddiide hawaadan yaageedda:

¹⁹ «Kase ta aawuwaananne ne aabbuna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenana c'aak'etoytte. Be'a, hawaa biraanne work'k'aa taani new imotaa Immanaw yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.

²⁰ Benihadaadi Kaatii Aasi geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwaa Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Unttuntu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyya katamatuwaa, Galiilaa Abbaa matan de'iyaa biittaa, Niftaaleema biittaanakka gujjiide ubbaa s'ooneeddino.

²¹ Kaatii Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggiide, Tirs's'a katamaa beedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Aasi Yihudaan de'iyaa asaa ubbaa azazina ittuunne attennaan denddiide, Baa'ishi kase yaan go'ettiyya shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. Kaatii Aasi Mis'ip'p'anne Biiniyaama biittan de'iyaa Gebaa'a an minisiide gimbbeedda.

²³ Aasi haneedda harabay, Aa minotetsaa ubbay, I ootseeddabay ubbayenne I kees's'eedda katamatuu Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino. Shin I c'imeedda wode gediyya saketteedda.

²⁴ Aasi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Yoosaafees'e Aa sa'aan kaateedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Nadaaba

²⁵ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laa'entso laytsi Iyorbbaama na'ay Nadaabe Israa'eelan kaateteedda; I Israa'eeliyaa biittan laa'u laytsaa kaateedda.

²⁶ Nadaabe kase bare aawuwaa ogiyaanne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda Aa nagaraa ogiyaan hametiidde, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²⁷ Yisaakoora zariyaa gideedda Akiya na'ay Baa'ishi Nadaaba bolla mak'etteedda. He wode Nadaabinne Aa olanchchatuu Piliss's'eeman de'iyaa Gibbatoona katamaa dooddiide de'iino.

²⁸ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Baa'ishi Nadaaba wod'iide Aa sa'aan I barew kaateteedda.

²⁹ Baa'ishi kawutetsaa doommo saannakka Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda; Med'inaa Goday Seeloppe yeedda bare k'oomaa timbbitiyaa odiiyaa Akiya baggana odeeddawaadankka Iyorbbaama golliyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda.

³⁰ Hewe haneeddawe Iyorbbaami bare huup'iyaw ootseedda nagaraa dirassa, Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraassanne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.

³¹ Nadaabe haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³² Yihudaa Kaatiyaa Aasinne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'ishi barenttu kawutetsaa laytsaa ubbaan olettiide de'eeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'isha

³³ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Akiya na'ay Baa'ishi Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla kaateteedda; I Tirs's'a kataman laatanne oyddu laytsaa kaateteedda.

³⁴ Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiidenne Aa ogiyaan hametiidde, Baa'ishi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

16

¹ Hanaana na'aa Yeehu baggana Med'inaa Godaa k'aalay Baa'ishabaa hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Taani neena baanaappe dentsaade ta asaa Israa'eeliyaa bolla kaappuwaa kessaad; shin neeni Iyorbbaama ogiyaan hamettaadda. K'ay ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa oosissaade, untunttu nagaran taana hank'k'etsaadda.

³ Hewaa diraw, be'a! Taani Baa'ishanne Aa golliyaa asaa pittana hanay. Baa'ishaa, taani ne golliyaa asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama golliyaa asaadan ootsana.

⁴ Baa'isha zariyaa gidiide, kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda.

⁵ Baa'ishi haneedda harabay, I ootseeddabayanne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁶ Baa'ishi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Tirs's'a kataman moogetteedda. Aa na'ay Eeli Aa sa'aan kaateteedda.

⁷ Med'inaa Goday timbbitiyaa odiiyaa Yeehu baggana Baa'isha bollanne Aa soo asaa bolla he timbbitiyaa odeedda gaasuu Baa'ishi ootseedda nagaraa diraassanne Iyorbbaaminne Aa soo Asay ootseeddawaadan, iitabaa ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraassa. K'ay I Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda diraassa.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Eeliyaa

⁸ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatammanne usuppuntsa laytsan Baa'isha na'ay Eeli Israa'eelan kaateteedda. Tirs's'a kataman I laa"u laytsaa kaateteedda.

⁹ Kaatiyaa ola gadaawatuwaappe ittuwaa gidiide, Aa paraa gaare-tuwaappe bagga azaziyaa Zimiri kaatiyaa bolla mak'etteedda. Kaatii Eeli he wode Tirs's'an de'iyaa kaatiyaa gollew aawotiyaa Ars's'a son Tirs's'an matsotti utteedda.

¹⁰ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatammanne laappuntsa laytsan Zimiri Ars's'a soo geliide kaatiyaa wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda.

¹¹ Zimiri kawutiide, kawutetsaa araatan uttosaan akka Baa'isha soo asaa ubbaa wod'eedda. Baa'ishaw dabbo gidiina laggetsaa gidiina itti attuma asanne pas'a ashshibeenna.

¹² Timbbitiyaa odiiyaa Yeehu baggana Med'inaa Goday Baa'isha bolla haasayeedda k'aalaadan Zimiri Baa'isha soo asaa ubbaa wod'i d'aysseedda.

¹³ Hewe haneeddawe Baa'ishinne Aa na'ay Eeli barenttu eek'aw goynniide, ootseedda nagaraa ubbaa gaasuwaaninne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa gaasuwaan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.

¹⁴ Eeli haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zimira

¹⁵ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatammanne laappuntsa laytsan Zimiri Tirs's'an laappun gallassaa s'alalaa kaateteedda. He wode Israa'eeliyaa olanchchatuu Gibbatoona geetettiyaa Piliss's'eema katamaa dooddiide utteeddino.

¹⁶ Dooddi utteedda Israa'eelatuu Zimiri kaatiyaa bolla mak'ettiide Aa wod'eeddawaa siseedda wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sa'aan Israa'eeliyaa kaatiyaa kessiide kaateyeeddino.

¹⁷ Omirinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Gibbatoona kamaappe kesiide biide, Tirs's'a katamaa dooddeeddino.

¹⁸ Katamay oyk'etikkichcheeddawaa be'eedda wode, Zimiri kaatiyaa goliyaa gidдон de'iyaa geesuwwa geliide, kaatiyaa gollen tamaa oytseedda; yaatiide ikka hayk'k'eedda.

¹⁹ Hewe haneeddawe Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Zimiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda dirassa.

²⁰ Zimiri haneedda harabayenne I mak'k'eedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omira

²¹ He wode Israa'eeliyaa Asay laa"u kesiide shaaketeedda. Asaappe baggay Ginaata na'aa Tiibina kaateyanaw koyina, baggay k'ay Omira kaateyanaw koyeedda.

²² Shin Omira maaddiyaa Asay Ginaata na'aa Tiibina maaddiyaa asaappe minneedda. Hewaa diraw, Tiibini hayk'k'ina Omiri kaateteedda.

²³ Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattammanne ittentsa laytsan Omiri Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda. Tammanne laa"u laytsaa mooddeedda; hewaappe usuppun laytsaa Tirs's'an mooddeedda.

²⁴ Omiri Samaariyaa giyaa deriyaa Shemeera geetettiyaa bitaniyaappe usuppun sha"aa s'agaraa biran shammeedda; itti katamaa an kees's'eedda. Yaatiide he katamaa kase he deriyaa godaa suntsan Samaariyaa giide suntseedda.

²⁵ Shin Omiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I bareppe kase de'eedda kaatetuwa ubbatuwaappekka aad'd'iyaa nagaraa ootseedda.

²⁶ Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa Omiri kaalleedda; he eek'aw goynniyaa hanotay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda.

²⁷ Omiri haneedda harabay, I ootseeddabayenne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁸ Omiri hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaa kataman moogetteedda. Aa na'ay Akaabi Aa kotan kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

²⁹ Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne hosppuntsa laytsan Omira na'ay Akaabi Israa'eelan kaateteedda; Omira na'ay Akaabi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla laatamanne laa'u laytsaa kaateteedda.

³⁰ Omira na'ay Akaabi bareppe kase wode de'eedda kaatetuwa ubbatuwaappekka aad'd'iyaa iitabaa Med'inaa Godaa sintsan ootseedda.

³¹ Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraa ootsiyaawaa laafabaa giide k'oppiyaawaa s'alala gidennaan Sidoonatuwaa Kaatiyaa Etiba'aala naatto Elzzaabeelo barew machcho ootsi akkiide, Ba'aala geetettiyaa eek'aw ootsanawunne goynnanaw doommeedda.

³² Samaariyaa kataman I kees'isseedda Ba'aala Eek'aa Gollen Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

³³ K'ay Akaabi Asheero geetettiyaa s'oossatti misiliyaa essiide, bareppe kase de'eedda kaatetuwa ubbatuwaappe aatsiide Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etsiyaa nagaraa ootseedda.

³⁴ Akaaba kawutetsaa wode Beeteeleppe yeedda Hii'eela geetettiyaa itti bitanii Yaarikko katamaa zaaretsiide kees's'eedda. Neewi na'aa Iyyaasu baggana Med'inaa Goday odeeddawaadan, Hii'eeli Yaarikko kees's'anaw baasiya wode, Abiiraama geetettiyaa Aa bayira na'ay hayk'k'eedda; k'ay penggiyaa aatsiyaa wode Saguba geetettiyaa Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'eedda.

17

Nabiyaa Eelaasa

(17:1–19:21)

¹ Gala'aaden Tishbbe giyaa saappe yeedda, timbbitiyaa odiyaa Eelaasa geetettiyaa itti bitanii Kaatiyaa Akaaba hawaadan yaageedda; «Taani aw ootsiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero! Ha sintsanna yiyaa laytsatuwaan taani odennan de'ishshin, sa'aan iray bukkenna woy ketterssay beettena» yaageedda.

² Hewaappe simmiide Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Eelaasakko yiide Aa hawaadan yaageedda;

³ «Hawaappe denddaade away doliyaa bagga ba; yaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa matan k'osetta.

⁴ Neeni he shaafaappe haatsaa ushana; k'uuratuu neena he sa'aan k'umaa mizanaadan taani untunta azazaad» yaageedda.

⁵ Eelaasi Med'inaa Goday geeddawaa ootseedda; Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa biide, yaan utteedda.

⁶ Wonttanne omarssi k'uuratuu ukitsaanne ashuwaa Eelaasaw ahiino; haatsaakka shaafaappe ushee.

⁷ Gadiyaan iray bukkenna diraw, guutsa wodiyaappe guyyiyaan shaafay meleedda.

Eelaasanne Siraafitan De'iyaa Am"atto

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Eelaasakko yiide, Aa hawaadan yaageedda;

⁹ «Ha saappe denddaade, Sidoona matan de'iyaa Siraafita ba; yaan de'ashsha. Itti am"e mishiratta neena k'umaa mizanaadan taani azazaad» yaageedda.

¹⁰ Eelaasi denddiide Siraafita beedda; I katamaa penggiyaakko gakkiiyaa wode, itti am"e mishiratta mitsaa mis'aw. Eelaasi mishiratto s'eesiide, «Hayyanaa, taw ushanaw haatsaa buliyaan akka jaarikkii» yaageedda.

¹¹ Mishirata haatsaa ahanaw biishshin I s'eesiide, «Hayyanaa guutsa baso ukitsaakka akkaade jaarikkii» yaageedda.

¹² Mishirata aw, «Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Taw ukitsay baawa. Taw otuwaan itti kuuchcha d'iiliinne s'aaruwaan guutsa zayite s'alaalay de'ee. Taani hawaa yeeddawe guutsa mitsaa mis'aade, soo simmaade, hin-nokka tawunne ta na'aw itti gede uukkanaassanne miide hayk'k'anaassa» yaagaaddu.

¹³ Eelaasi mishirattiw, «Ayenne baawa, yayyoppa; baade neena geed-dawaadan ootsa. Shin kasetaade ne d'iliyaappe guutsa komppuwaa komppaade taw akka ya; hewaappe simmaade newunne ne na'aw komppa.

¹⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Sa'aa bollan Med'inaa Goday iraa bukissana gakkanaw, d'iilii otuwaappe wurenna; za-yitiikka s'aaruwaappe wurenna» yaagee» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, mishirata baade, Eelaasi odeeddawaadan ootsaaddu; hewan Eelaasi, mishiratanne I soo Asay ubbaa gallassi k'umaa meeddino.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Eelaasa baggana odeedda k'aalaa naagi-ide, otuwaappe d'iilii wuribeennanne s'aaruwaappe zayitiikka wuribeenna.

¹⁷ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan he golliyaa godatti na'ay harggeedda; harggii goobi goobi biina, wurssetsan na'ay shemppuwaa te'ettiide hayk'k'eedda.

¹⁸ Yaatina, mishirata Eelaasa, «S'oossaa asaw, neeni taana morkkiyaabay ayaanee? Neeni ta nagaraa hassayissaade ta na'aa wod'anaw yaaddi?» yaagaaddu.

¹⁹ Eelaasi izo, «Ne na'aa taw hamma» yaageedda. Na'aa I kiwuwaappe akkiide, pude bare de'iyaa pook'iyaa afiide bare arsaan gisiseedda.

²⁰ Yaatiide Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, k'ay ha taani de'iyaa mishiratti am"atti na'aa wod'aade, I bollakka metuwaa ayay?» yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide na'aa bolla heezzu gede zak'k'ulliide, Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ha na'aa shemppuwaa zaara» yaageedda.

²² Med'inaa Goday Eelaasa waasuwa siseedda. Na'aa shemppuukka simmina, na'ay pas'eedda.

²³ Eelaasi na'aa akkiide pook'iyaaappe duge wod'd'eedda; na'aa aatiw im-miide hawaadan yaageedda; «Be'a, ne na'ay pas'eedda» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan mishirata Eelaasa, «Neeni S'oossaa asaa gideed-dawaanne ne doonaappe odettiyaa Med'inaa Goda k'aalay tuma giddeed-dawaa taani ha'i eraad» yaagaaddu.

18

Eelaasanne Ba'aala Nabatuwaa

¹ Iray d'ayoodeppe heezzentso laytsan, unddenna aginay aad'd'ina Med'inaa Goday Eelaasa, «Ba; Kaatiyaa Akaabaw beetta. Taani ha biittan iraa bukissana» yaageedda.

² Eelaasi Akaabaw beettanaw denddiide beedda.
He wode Samaariyaan wolk'k'aama koshay de'ee.

³ Akaabi bare gollew aawotiyaa Obaadiyaa s'eeseedda. Obaadi Med'inaa Godaa minisiide ammaniyaa asaa.

⁴ Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, Obaadi untuntuppe s'eetatuwaa akkiide, ishatamuwaa ishatamuwaa shaakki, gonggolotuwa giddon k'osiide, katsaa miziidde haatsaakka ushshiidde wotseedda.

⁵ Akaabi Obaadiyaa s'eesiide, «Gadiyaan sa'aan pulttuu de'iyaa sa'aa ubbaanne shaafaa pulttuwaa ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmiide paratuwaanne bak'ulotuwa wod'enaan ashshanaawenttone» yaageedda.

⁶ Untuntu biittaa shaakki shaakki akkina, Akaabi itti ogiyaa oyk'k'iide barekka beedda; k'ay Obaadekka hara ogiyaa oyk'k'iide barekka beedda.

⁷ Obaadiyi bare ogiyaa oyk'k'iide biishshin, Eelaasi aanana gaketeeedda. Obaadi Eelaasa eriide bare deemuwaan guufanniide, «Ta godaw Eelaasaa, hawe neeneeyye?» yaageedda.

⁸ Eelaasi aw, «Ee taana. Neeni baade, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde ne godaw oda» yaageedda.

⁹ Obaadi Eelaasaw, «Taani neena ay naak'k'inee neeni taana ne k'oomaa hayk'k'o gaade Akaaba kushiyan aatsa immiyaawe?

¹⁰ Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Ta goday neena koyissanaw kiitibeenna derii woy kawutetsi ubbakka baawa. Untuntu, «Eelaasi hawaan baawa» yaagiyaa wode, neeni hewan baynnawe tuma gidiyaawaa eranaw Akaabi deriyaa mooddiyaawantta c'aak'k'iseedda.

¹¹ Ha'i neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa.

¹² Taani neena yeggaade boowaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay neena dentsiide, taani erenna sa'aa afana. Taani Akaabaw odina, I neena demmana d'ayooppe, taana wod'ana. Taani ne k'oomay na'atetsaadeppe doommaade Med'inaa Godaw yayyiyaa asaa.

¹³ Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, taani Med'inaa Godaa nabatuwaappe s'eetuwaa akkaade, ishatamuwaa ishatamuwaa itti gonggoluwaan k'osaade, k'umaa mizaaddinne haatsaakka ushshaad. Yaatina, ha taani ootseeddabay new ta godaw odettibeenneeyye?

¹⁴ Ha'i k'ay neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa. Odooppe I taana wod'ana» yaageedda.

¹⁵ Eelaasi Aa, «Taani aw azazettiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Tuma taani hachche Akaabaw beettana» yaageedda.

¹⁶ Obaadi Akaabana gaketanaw beedda; Akaabaw odeedda. Akaabi Eelaasanna gaketanaw beedda.

¹⁷ Akaabi Eelaasa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa gadiyaa aatsa yeggiyaawe, laa hawe neene?» yaageedda.

¹⁸ Eelaasi Akaaba, «Israa'eeliyaa biittaa aatsi yeggiyaawe taana gidikke. Med'inaa Godaa azazuwaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, biittaa aatsi yeggiyaawe neenanne ne aawuwaa soo asaa.

¹⁹ Ha'i Israa'eeliyaa asaa ubbaa K'armmeloosa Deriyaa taakko shiishsha; k'ay Elzzaabeeli maaddaappe miyaa timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa unt-tuntunna ittippe he sa'aa shiishsha. Hewanttukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetanne ishatamatuwaanne Asheeri suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetatuwaa» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw, Akaabi kiittiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaanne timbbitiyaa odiyaawantta K'armmeloosa Deriyaa shiishsheedda.

²¹ Eelaasi shiik'eedda asaakko biide, «Awude gakkanaw laa"u k'ofaan baan-itee? Med'inaa Goday S'oossaa gidooppe, Aa kaallite; gidennaan Ba'aala gidooppe, ini aakka kaallite» yaageedda. Asay aw k'aalanne k'aattennan c'oo'u geedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Eelaasi asaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawanttuppe ta s'alalay ataad; shin Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu oyddu s'eetanne ishatama.

²³ Ane nuw laa"u koruma booratu imettino. He korumatuwaappe it-tuwaa untunttu doorino; korumaa shukkiide k'ans's'ereetsino; yaatiide ashuwaa mitsaa bolla wotsino; shin tamaa eetsoppino. Taanikka laa'entso korumaa giigissaade, mitsaa bolla wotsana; taanikka tamaa eetsikke.

²⁴ Hinttenttu hinttenttu s'oossaa suntsaa s'eesite; taanikka Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana. Koyyiide, yarshshuwaa miyaa tamaa kiittiyaa s'oossay S'oossaa gido» yaageedda.

Asay, «Hawe lo"o k'ofa» yaagiide mayyeedda.

²⁵ Hewaa diraw, Eelaasi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta, «Hinttenttu c'ora gidiyaa diraw, itti korumaa doori akkiide, kasetiide giigissite. Yaatiide hinttenttu s'oossaa suntsaa s'eesite; shin an tamaa eetsoppite» yaageedda.

²⁶ Unttunttu barenttoo imetteedda korumaa akkiide giigisseeddino.

Wonttappe seeta gallassi gakkanaw, Ba'aala suntsaa s'eesiide, «hay Ba'aalaa, nu woosaa sisa» yaagiide woosseeddino. Shin sisetiyaa kooshshay baawa; itti asayne koyyibeenna. Yaatina, barenttu giigisseedda yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'iide dureeddino.

²⁷ Sa'ay seeta gallassaa gidina, Eelaasi untunttu bolla, «Hinttenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide woossite! I s'oossaa gidennee! Ooni erii, I k'ofaan sheek-keeddentto, woy aw kiitay dareeddentto, woy heera keseeddentto, woy gem"isheeddawaa gidooppe dentsanaw koshshee!» yaagiide k'iliic'eedda.

²⁸ Yaagina barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide woosseeddino. K'ay kase barenttu goynniyaa wogaadan barenttu bollanna suutsay goggana gakkanaw tooraaninne mashshaan barentta c'addeeddino.

²⁹ Yarshshuwaa shiishshiyaa omarsay gakkanaw untunttu hewaadan haniide, timbbitiyaa odiino; shin sisetiyaa kooshshay baawa. Unttuntubaa hayzziide zaaro immiyaabay ittuunne baawa.

³⁰ Yaatina, Eelaasi asaa ubbaw, «Haa taakko shiik'ite» yaageedda. Asay aakko shiik'ina, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaa zaaretsiide gimbeedda.

³¹ Med'inaa Godaa k'aalay Yaak'oobakko yiide, «Ne suntsay Israa'eeliyaa gidanawaa» yaagiide odeedda Yaak'ooba naanaa zaratuwaa payduwaadan Eelaasi tammanne laa"u shuchchatuwaa akkeedda.

³² Med'inaa Godaa suntsaw he shuchchatuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda. Tammanne oyddu baatsa haatsaa tigina akkiyaa ollaa yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan bookkeedda.

³³ Hewaappe guyyiyaan yarshshiyaa sa'aa bolla mitsaa giigissi wotsiide, korumaa ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eretsiide, mitsaa bolla wotseedda. Asatuwaa, «Oyddu baatsatuwaan haatsaa kuntsiidde, s'uuggana yarshshuwaa bollanne mitsaa bolla gussite» yaageedda; untunttu gusseeddino.

³⁴ Yaatina, Eelaasi asatuwaa, «Laa"entsuwaakka gujjite» yaageedda; untunttu laa'entsuwaa gujjeeddino.

K'aykka Eelaasi asatuwaa, «Heezentsuwaakka gujjite» yaageedda; heezentsuwaakka gujjeeddino.

³⁵ Haatsay yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan goggiide ollaan haatsay kumeedda.

³⁶ Omarssa yarshshuwaa shiishshiyaa wodii gakkina, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi yarshshiyaa sa'aa shiik'iide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Abrahaama S'oossaw, Yisaak'a S'oossaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni Israa'eeliyaa biittan S'oossaa gidiyaawenne, taanikka ne k'oomaa gidiyaawenne, k'ay taani hawaa ubbaa ne k'aalan ootsiyaawe hachche eretto.

³⁷ Abeet Med'inaa Godaw, koya! Neeni Med'inaa Goday s'oossaa gidiyaawaanne neeni untunttu wozanaa neekko zaaraadde de'iyawaa ha asatuu eranaadan neeni taw koya!» yaageedda.

³⁸ Med'inaa Godaa tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, mitsaa, shuchchaanne biittaa meedda; ollaa gidдон de'iyaa haatsaakka laac'c'eedda.

³⁹ Asay ubbay hewaa be'eedda wode, barenttu deemuwaan guufanniide, «Med'inaa Goday S'oossaa! Med'inaa Godaa s'alaalay S'oossaa!» yaageeddino.

⁴⁰ Hewaappe guyyiyaan Eelaasi untuntta, «Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta oyk'k'ite. Untuntuppe itti asayenne kessi akkiide booppo» yaageedda. Untuntta oyk'k'eeddino; Eelaasi untuntta K'iishoona Shaafaa afiide wod'eedda.

S'oossay Iraa Bukisseedda

⁴¹ Eelaasi Akaaba, «Kessaade ba; ma usha. Ayaw gooppe, wolk'k'aama iraa guntsay sisetee» yaageedda.

⁴² Hewaa diraw, Akaabi maanawunne ushanaw beedda. Shin Eelaasi K'armmeloosa Deriyaa s'eeraa kesseedda; bare deemuwaa bare gulbbatatu gidдо duge gelissiiide gufanneedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; pude kesaade ane abbaakko zaaraade s'eella» yaageedda.

Aa k'oomay bi s'eelliide aw, «Ayayenne baawa» yaageedda.

Eelaasi bare k'oomaa laappun kaala, «K'aykka ane s'eella» yaageedda.

K'oomay laappu gede s'eelleedda.

⁴⁴ Laappun gede s'eelana, «Be'a, asaa kushiya keeshshaa shaarii abbaappe kesseedda» yaageedda.

Eelaasi bare k'oomaa, «Ba; Akaaba, «Iray neena buussaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttaade, duge ne soo wod'd'a» yaaga» yaageedda.

⁴⁵ Guutsa keeshshaa gam"ishin, saluu shaariyaan d'umeedda; c'arkkuukka c'arkkeedda; wolk'k'aama iraykka bukkeedda. Akaabi paraa gaariyan uttiide Iziraa'eela katamaa beedda.

⁴⁶ Med'inaa Godaa wolk'k'ay Eelaasa bolla wod'd'eedda; Eelaasi kaab-baa sak'k'iyaan pude sirk'k'iide, Iziraa'eela katamaa gakkanaw Akaabappe sintsiide wos's'eedda.

19

Eelaasi Siinaa Deriyaa Beedda

¹ Eelaasi ootseeddawaa ubbaanne Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa mashshaan I wooti wod'eeddentto Akaabi Elzzaabeeliw odeedda.

² Elzzaabeela, «Neeni he timbbitiyaa odiyaawantta ootseeddawaadan, wontti hannode taani neena ootsana d'ayooppe, s'oossatuu taana wod'ana» yaagaadde Eelaasaw kiittaaddu.

³ Eelaasi bare shemppoo yayyiide, Yihudaa biittan de'iyaa Berssaabeha yeedda. Bare k'oomaa hewan yeggiide,

⁴ barekka itti gallassaa ogiyaa woran hametteedda. Biide itti sankkaaraa kuwan uttiide, «Abeet Med'inaa Godaw, taw gidanawaa; taani ta mayza aawotuwaappe keekkikke. Ta shemppuwaa akka» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan sankkaaraa kuwan zak'k'ulliide gem"ishsheedda; itti kiitanchchay Aa bochchiide, «Denddaade ma» yaageedda.

⁶ I s'eelliyaa wode, ho'o shuchchaa mishuwaan uuketteedda komppo ukitsayne otuwaa haatsay Aa huup'isaan de'iyawaa be'eedda. Miide usheeddanne; yaatiide guyye giseedda.

⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay laa'entsuwaa yiide Eelaasa bochchiide, «Neeni baana ogii daro adussa gidiyaa diraw, denddaade ma» yaageedda.

⁸ Eelaasi denddiide meeddanne usheeddanne. He I meedda k'umaa wolk'k'an S'oossaa deriyaa Siinaa gakkanaw, oytamu gallassanne oytamu k'ammaa hametteedda.

⁹ He sa'aan de'iyaa gonggoluwaa giddo geliide ak'eeda.

Med'inaa Goday Aa, «Eelaasaa; hawaan ay ootsay?» yaageedda.

¹⁰ Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw taani daroppe mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa mentseedda; new yarshshiyaa sa'aakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha"i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Aa, «Hewaappe kesa baade, deriyaa huup'iyaan ta sintsan ee"a» yaageedda. Eelaasi ek'k'ide'ishin Med'inaa Goday Aa mataana aad'd'eedda. He wode mino wolk'k'aama c'arkkuu deriyaa p'alk'k'ereetseedda; zaallatuwaakka kinchchereetseedda; shin Med'inaa Goday he c'arkkuwaa gidдон baawa. C'arkkuwaappe simmina biittay k'aas's'eedda; shin Med'inaa Goday he biittaa gas'aankka baawa.

¹² Biittaa gas'aappe simmina tamay kesseedda; shin Med'inaa Goday tamaa gidduwaan baawa. Tamaappe simmina saasuketsay sisetteedda.

¹³ Eelaasi he saasuketsaa siseedda wode, bare deemuwaa kaabban kam-meedda. Yaatiide kare kesiide gonggoluwaa penggiyaan ek'k'eedda.

Eelaasakko kooshshay yiide, «Eelaasaa, hawaan ay ootsay?» yaageedda.

¹⁴ Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw taani daroppe mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa aad'd'eedda; new yarshshiyaa saakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani

taarekka ataad; ha'i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Eelaasa, «Neeni yeedda sa'aanna simmaade, Damask'k'o bazzuwaa ba. Yaa g akkaade, Hazaa'eeli Sooriyaa bolla kaatetanaaddan okka.

¹⁶ K'ay Nimisha na'ay Yeehu Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan okka. Ne sa'aan timbbitiyaa odanaadan Aabeeli Mahoolappe yeedda Shafaas'a na'aa Elssaa'a okka.

¹⁷ Hazaa'eela mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Yeehu wod'ana; k'ay Yeehu mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Elssaa'i wod'ana.

¹⁸ Ba'aalaw gulbbatibeenna woy barenttu doonaan Ba'aala eek'aa yeribeenna laappun sha'a asaa taani Israa'eeliyaan taw ashshana» yaageedda.

Eelaasi Elssaa'a S'eeseedda

¹⁹ Eelaasi he saappe dendi biide, Shafaas'a na'ay Elssaa'i tammanne laa"u waatsa booran gadiyaa goshiyaawaa demmeedda; tammanne laa"entsa waatsaa Elssaa'i bare huup'iyaw oyk'k'iide goshee. Eelaasi Aa mataana aad'd'iidde, bare kaabbaa Aa mayzseedda.

²⁰ Elssaa'i booratuwaa yeggi aggi, Eelaasa geeduwaa wos's'iide, «Taani ta aawuwaanne ta daayo saruwaan gaade, yera akkaade, hewaappe simmaade, neena kaallana» yaageedda.

Eelaasi Elssaa'a, «Ba. Taani new ay ootsaadditaa?» yaageedda.

²¹ Hewaa diraw, Elssaa'i aggiide guyye simmiide waatsa booratuwaa shukkeedda; booraa miishshaa p'alk'k'i eetsiide ashuwaa doysseedda; ashuwaa aatsina Asay meedda. Hewaappe guyyiyaan dendi biide, Eelaasaw ootseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

20

(20:1–22:40)

Soorii Samaariyaa Oleedda

¹ Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa ittippe shishsheedda. Hattamanne laa"u kaatetuwaan, untuntta paratuwaaninne paraa gaaretuwaan maadettiide, pude biide Samaariyaa katamaa dooddeedda; Aa bolla woraajjeedda.

² Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabaw katamaa giddo asaa kiittiide hawaadan yaageedda;

³ «Benihadaadi, «Ne birayenne ne work'k'ay tawaa ne machchetuwaappenne ne naanatuwaappe lo"uwaa dariyaawanttu tawaa» yaagee» yaageedda.

⁴ Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Ee, ta godaw kaatiyaw, neeni geed-dawaakka mala; taanikka taw de'iyabaykka ubbay nebbaa» yaageedda.

⁵ K'aykka kiitetteedda asatuu laa'entsuwaa yiide, «Neena Benihadaadi, «Taani kase neena, «Ne biraanne ne work'k'aa, ne machchatuwanne ne naanaa taw imma» gaade kiittaaddi.

⁶ Shin wontti hanoode ne golliyaanne ne oosanchchatuu golliyaa pilggi s'eelana mala ta oosanchchatuwaa yeddana. Untunttu neeni lo"obaa gaade wotseeddawaa ubbaa akkiide afanawaa» yaagee» yaageeddino.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii he biittaa c'imatuwaa ubbaa s'eesi shiishshiide, «Ha bitanii nuuna bayzzanaw koyiyaawaa be'ite. I ta machatuwaanne ta

naanaa, ta biraanne ta work'k'aa akkanaw kiitteedda; taani aw is's'abeykke» yaageedda.

⁸ C'imatuukka asaykka ubbay Akaaba, «I odiyaaawaa sisoppa! Woy aw, «Eeno» gooppa!» yaageeddino.

⁹ Hewaa diraw, Benihadaadi kiitteeddawanttoo Akaabi, «Hinttenttu ta godaw kaatiyaw, «Neeni koyro kiitteedda kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanaw danddayikke» yaagee giide odite» yaageedda.

Kiitettiide yeeddawanttu biide hewaa Benihadaadaw odeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Benihadaadi hara kiitaa yeddiide, «Taana kaaliyaa asaa Samaariyaa katamaa baanay itti itti kuuchcha gakkoope, s'oossatuu taana wod'ana» yaageedda.

¹¹ Israa'eeliyaa kaatii kiitettiide yeeddawantta, «Tumu olanchchay olaappe simmiide gereereppe attina, biro biidde gereerena yaagiide odite» yaageedda.

¹² Benihadaadinne kaatetuu, barenttu dunkkaaniyaa gidдон ushshaa ushiidde hewaa siseedda wode, kaatii bare olanchchatuwaa, «Olanaw salp-pite» yaagiide azazeedda. Untunttu katamaa olanaw salppeeddino.

¹³ He wode timbbitiyaa odiyaa itti bitanii Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabakko yiide, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa be'ay? Taani hachche untuntta ne kushiyan aatsaade immana; taani Med'inaa Godaa gididiyaawaa neeni hewan erana» yaagee» yaageedda.

¹⁴ Akaabi, «Olaa doommanawe oonee?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaaawe, «Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu doommana» yaageedda.

Kaatii, «Attiyaa olanchchatuwaa oonee azazanawe?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaaawe, Med'inaa Goday yaagee; «Neeni azazana» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Akaabi awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuwaa, laa"u s'eetanne hattamanne laa"atuwaa shiishsheedda. K'ay atteeda Israa'eeliyaa asaa, laappun sha"aa shiishsheedda.

¹⁶ Benihadaadi barena maaddeedda hattamanne laa"u kaatetuwaanna ittippe dunkkaaniyaan uttiide ushshan matsotti de'ishshin, seeta gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu olaw keseeddino.

¹⁷ Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu koyro kesiide beeddino.

Benihadaadi s'omoosiyaawantta kiittina, untunttu simmiide aw, «Samaariyaappe Asay kesi yiidde de'ee» yaagiide odeedda.

¹⁸ I, «Untunttu sigaw yooppekka olaw yooppekka, untuntta pas'a oyk'k'ite» yaageedda.

¹⁹ Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu salppiide, katamaappe gas'aa keseeddino; Israa'eeliyaa olanchchatuukka untuntta kaalliide keseeddino.

²⁰ Ubbaykka huup'iyaan huup'iyaan barenana olaa gaketeedda morkkiyaa wod'eeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu bak'attedino; Israa'eeliyaa asatuu kaalliide yedersseeddino. K'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare paraa asatuwaana bare paran kessi akkiide beedda.

²¹ Israa'eeliyaa kaatii olaw kesiide, paratuwaanne paraa gaaretuwaa omoodeedda; Sooriyaa asatuwaakka wod'uwa butseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan timbbitiyaa odiyaaawe Israa'eeliyaa kaatiyaakko yiide, «Ba; ne bagga minissa. Oosettanaw bessiyaabi ayentto akeeka. Ayaw

gooppe, yiyaa laytsi boniyaan Sooriyaa kaatii neena laa'entsuwaa olana» yaageedda.

Sooretuu Laa"entsuwaakka Oleeddino

²³ Hewaadan de'ishshin Sooriyaa kaatiyaa oosanchchatuu Aa hawaadan yaagiide zoreeddino; «Unttuntu s'oossatuu deretuwaa s'oossatuwaa; untuntu nuw wolk'k'aameeddawekka hawaassa. Shin nuuni untuntunna dembban olaa gaketintto, nuuni tumu untuttuppe minnana.

²⁴ Ittibaa hana; kaatetuwwa ubbaa untuntu azaziyaa saappe diggaade, hara kaappatuwwa untuntu sa'aan wotsa.

²⁵ Nuuni Israa'eelatuwaana dembban olettanawunne s'oonanaw dandayana mala, new kase wuredda olanchchatuu sa'aan olanchchatuwaa, paratuwwa sa'aan paratuwwa, paraa gaaretuwaa sa'aan paraa gaaretuwaa wotsaade, dentsanaw koshshee» yaageeddino. Ikka untuntu zoriyaa mayyiide, hewaadan ootseedda.

²⁶ Yiyaa laytsi boniyaan Benihadaadi Sooriyaa olanchchatuwaa shiishshide, Israa'eelatuwaana olettanaw Afeek'a giyyaa katamaa beedda.

²⁷ Israa'eeliyaa olanchchatuukka shiik'iide, shink'k'aanne olaa miishshaa akkiide, untuntunna olaa gaketanaw laa"u c'ita gidiide keseeddino. Israa'eelatuwwa laa"u guutsa deessha wudiyaa malatiide, untunttukko simmiide utteeddino; shin Sooretuu gas'ariyaa ubbaa mayyeeddino.

²⁸ S'oossaa asaa giyyaa itti bitanii pude yiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sooriyaa asatuu, «S'oossay deretuwaa S'oossaa gidiyaawappe attina dembbatuwwa S'oossaa gidenna» yaageedda diraw, ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa taani ne kushiyan aatsa immana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeninne ne Asay erana» yaagee» yaageedda.

²⁹ Sooretuunne Israa'eelatuwwa ittuu ittuwaakko simmiide salppiide, laappun gallassaa gam"eeddino. Laappunsa gallassan olaa gaketeeeddino; Israa'eelatuwwa itti gallassan Sooriyaa asaappe s'eetu sha"a gedissa asatuwwa wod'eeddino.

³⁰ Unttuttuppe atteedawanttu kessi akki biide, Afeek'a katamaa geleeddino. Laatamanne laappun sha"a asaa bolla katamaa yuushshuwaa gimbbii kundiide yaan wod'eedda.

Benihadaadikka he katamaw bak'atiide, itti k'ol"uwaan k'osetteedda.

³¹ Aa oosanchchatuu Aa, «Israa'eeliyaa kaatetuwwa maariyaawantta gidiyaawaa nuuni siseeddo. Waaruwaa nu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa nu k'ood'iyaan s'aas'iide, ane Israa'eeliyaa kaatiyaakko boytte. Ooni erii, I neena pas'a ashshanaawenttone» yaageeddino.

³² Waaruwaa barenttu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa barenttu k'ood'iyaan s'aas'iide, Israa'eeliyaa kaatiyaakko beeddino. Aa, «Ne k'oomay Benihadaadi neena, «Hay taana wod'oppaarikkii» yaagee» yaageeddino.

Kaatii, «I hanno gakkanaasikka pas'a de'ii? I ta ishaa» yaageedda.

³³ Asatuu lo"o malaataadan Aa haasayaa elleelli akkiide, «Ee, ne ishay Benihadaadi pas'a de'ee» yaageeddino.

I untuntta, «Biide Aa taakko akkiide yiite» yaageedda. Benihadaadi kesiide yiina, Akaabi Aa pude bare paraa gaariyaa bolla kessiide utisseedda.

³⁴ Yaatina, Benihadaadi Akaaba hawaadan yaageedda; «Ta aawuu ne aawuwaappe akkeedda katamatuwwa taani new zaarana. Ta aawuu Samaariyaan geyaa esseeddawaadan neenikka Damask'k'o kataman geyaa essana» yaageedda.

Akaabi Aa, «Taani ha c'aak'uwaan neena yeddana» yaageedda. Aanana c'aak'uwa c'aak'k'etiide Aa yeddeedda.

Akaaba Bolla Timbbitii Odetteedda

³⁵ Timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaappe itti bitanii Med'inaa Godaa k'aalan azazettiide itti bare laggiyaa, «Taana shoc'a» yaageedda; shin he bitanii shoc'ennan is'seedda.

³⁶ Timbbitiyaa odiyaawe Aa, «Neeni Med'inaa Godaw azazettenan is'seedda diraw, neeni taappe shaakettaade biina ellekka neena gaammuu wod'ana» yaageedda. Bitanii timbbitiyaa odiyaawaappe shaaketti biina ellekka gaammuu gakettiide wod'ii basheedda.

³⁷ Timbbitiyaa odiyaawe k'aykka hara itti bitaniyaa demmiide, «Taana shoc'a» yaageedda. Bitanii Aa shoc'eedda; timbbitiyaa odiyaawe maduns'seedda.

³⁸ Biide, kaatiyaa naagiidde ogiyaa doonaan ek'k'eedda. Erettennaan attanaw bare deemuwaa goozeedda.

³⁹ Kaatii ogiyaanna aad'd'iyaa wode, timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaa s'eesiide hawaadan yaageedda; «Taani ne k'oomay olan olettishin itti bitanii taakko yiide, «Ha omoodetteedda bitaniyaa naaga. Ha bitanii bak'atiyaawaa gidoope, ne shemppu Aa shemppuwaana gaade, woy heezzu sha"a s'agaraa biraa c'iggaassa» yaageedda.

⁴⁰ Taani ne k'oomay kiitay darina, yaanne haanne giishin, bitanii kessi akkiide bi kichcheedda» yaageedda.

Israa'eeliyaa kaatii, «Neeni neerekka pirdaadda; ne pirddaykka hewaa gidanawaa» yaageedda.

⁴¹ Timbbitiyaa odiyaawe bare deemuwaa goozeedda c'ark'k'iyaa pooshshi yeggeedda. Peed'ina I timbbitiyaa odiyaawanttuppe ittuwaa gidiyaawaa kaatii ellekka ereedda.

⁴² Timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaw, «Med'inaa Goday, «Taani, «I hayk'k'ana besse» geedda bitaniyaa neeni yedda aggaada. Hewaa diraw, ne shemppu Aa shemppoo kota gidana; ne Asay Aa asaa kota gidana» yaagee» yaageedda.

⁴³ Israa'eeliyaa kaatii hank'k'ettiidine lanc'c'iidde, bare soo Samaariyaa katamaa beedda.

21*Naabute Woynniyaa turaa sa'aa*

¹ Iziraa'eeliyaa Naabutew Samaariyaa Kaatiyaa Akaaba golliyaa matan Iziraa'eelan woyniyaa turaa sa'ay de'ee.

² Akaabi Naabuta, «Ta golliyaa matan de'iyaa diraw, taani taw ataakilttiyaa sa'aa ootsanaw taw ne woyniyaa turaa sa'aa imma. Aa diraw new taani hara lo'o woyniyaa turaa sa'aa immana; woy neeni dosooppe, Aa gatiyaa taani new c'iggana» yaageedda.

³ Naabute Akaabaw, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa taana new imissiyaabaappe Med'inaa Goday ashsho» yaageedda.

⁴ Iziraa'eeliyaa Naabute, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa new immikke» geedda diraw, Akaabi yilotiiddenne lanc'c'iide bare soo beedda. Bare gisuwaan godaakko simmi gisiide, k'umaa meennaan is'seedda.

⁵ Aa machchatta Elzzaabeela aakko gelaade, «Neeni hawaa keena ayaw hank'k'etaadii? Ayaw k'umaa meennaan is's'ay?» yaagaadde oochchaaddu.

⁶ Akaabi iziwi, «Iziraa'eeliyaa Naabuta taani, «Ne woyniyaa turaa sa'aa taw zal"a; woy ne dosooppe, Aa diraw taani new hara woyniyaa turaa sa'aa immana» yaagina, I, «Ta woyniyaa sa'aa new immikke» yaageedda. Taani hewaa diraw hank'k'etaad» yaageedda.

⁷ Machchatta Elzzaabeela Aa, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidaadde hawaadan hanay? Denddaade ma! Wozanaappe nashetta! Iziraa'eeliyaa Naabute woyniyaa turaa sa'aa taani new immana» yaagaaddu.

⁸ Hewaa diraw, machchatta Akaaba suntsan dabddaabbetuwaa Aa maatafaan attamaade Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatoonne wolk'k'aama asatoo kiittaaddu.

⁹ He dabddaabbetuwaa hawaadan yaagaadde s'aafaaddu; «Itti gallassaw s'oomaa awaayite; yaatiide asaa gidduwaan Naabuta bonchcho san utissite.

¹⁰ Laa"u patsena asatuwaa Aa sintsan utissite. He asatuu, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda yaagiide markkattanaadan ootsite. Hewaappe guyyiyaan gas'aa kessiide, shuchchaan c'addi wod'ite» yaagaadde s'aafaaddu.

¹¹ Hewaa diraw, Naabutena ittippe kataman de'iyaa c'imatuunne wolk'k'aama asatuu Elzzaabeela untunttoo s'aafedda dabddaabbetuwaan geeddawaadan ootseeddino.

¹² Untunttu s'oomaa awaayiide, Naabuta asaa gidдон bonchcho sa'aan utisseeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan laa"u patseena asatuu yiide, aakko simmi uttiide, asaa sintsan, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda» yaagiide worduwaan markkatteeddino. Naabuta katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan c'imatuu Elzzaabeelikko kiittiide, «Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eedda» yaageeddino.

¹⁵ Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eeddawaa Elzzaabeela siso saannakka, Akaaba, «Iziraa'eeliyaa Naabute new shaluwaan zaal'anaw is'seedda woyniyaa turaa sa'aa dendda baade, new akka. I ha"i pas'a baawa; hayk'k'ikichcheedda» yaagaaddu.

¹⁶ Iziraa'eeliyaa Naabute hayk'k'eeddawaa Akaabi sisiide, Naabute woyniyaa turaa sa'aa barew akkanaw denddiide, duge beedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Tishbbiyaa Eelaasakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,

¹⁸ «Samaariyaan kaateteedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabana gaketanaw duge wod'd'a. I ha"i Naabute woyniyaa turaa sa'aa akkanaw biide, yaan de'ee.

¹⁹ Neeni Aa hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday neena, «Bitaniyaa wod'aade, Aa gadiyaa new akkaada gidikkii?» yaagee» yaaga. K'aykka Aa, «Med'inaa Goday neena, «Naabute suutsaa kanatuu laac'c'eedda sa'aan ne suutsaakka kanatuu laac'c'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan Akaabi Eelaasa, «hay ta morkkiyaw, taana demmadigaadii?» yaageedda.

«Ee, taani neena demma digaad; ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw, ne huup'iyaa nagaraw zal"aadda.

²¹ S'oossay neena hawaadan yaagee; «Sisa, taani ne bolla iitabaa ahana. Taani ne zeretsaa d'ayssana; taani Israa'eeliyaa biittan Akaaba golliyaa asaappe ayiliyaa gidina lo"uwaa gidina, itti attuma asinne atten d'ok'ollana.

²² Taani ne soo asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama soo asaadaaninne Akiiya na'aa Baa'isha soo asaadan ootsana. Ayaw gooppe, neeni Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosissaade, taana hank'k'etsaadda» yaagee.

²³ K'ay Med'inaa Goday Elzzaabeelibaa odiidde, «Iziraa'eela katamaa gimbiyaa miyiyaan kanatuu Elzzaabeelo maana» yaagee.

²⁴ Akaaba zariyaa gideedda kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda.

²⁵ Bare machchata Elzzaabeela dentsetsina, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw bare huup'iyaa nagaraw zal"eedda, Akaaba mala Asay ubbakka baawa.

²⁶ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda Amooretuwaadan eek'aw goynniyaawan Akaabi aad'd'iyaa sheneyiyaabaa haneedda.

²⁷ Akaabi ha haasayaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide, waaruwaa mayyeedda; yaatiide s'oomee. Waaruwaa mayyosaanna giseedda; kayyottiidde hametteedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Tishbbiyaa Eelaasakko yiide,

²⁹ «Akaabi bare huup'iyaa ta sintsan kawushsheeddawaa be'aadii? I ta sintsan bare huup'iyaa kawushsheedda diraw, taani ha bashshaa Aa wodiyaan ahikke. Shin taani Aa na'aa wodiyaan Aa soo asaa bolla ha bashshaa ahana» yaageedda.

22

Timbbitiyaa Odiyaa Mikaasi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda (2 Od. 18:2-27)

¹ Sooriinne Israa'eelii olettenan heezzu laytsaa saro de'eeddino.

² Heezzantso laytsan Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa be'anaw beedda.

³ Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatoo, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamay nuwaa gidiaawaanne nuuni hanno gatsanaw he katamaa Sooriyaa kaatiyaappe wotsi akkanaw ayinne ootsibeennawaa erikkitee?» yaageedda.

⁴ K'aykka I Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw taananna baanii?» yaageedda.

Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne, taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuwaa mala; ta paratuukka ne paratuwaa mala» yaageedda.

⁵ K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidooppenne, neeni kase-taade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiiyaa oyddu s'eetuwwa asatuwaa ittippe shiishshiide, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa ne kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.

⁷ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.

⁸ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaasa. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina lo"obaa odi erenna» yaageedda.

Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaasa ellekka akkaade ya» yaageedda.

¹⁰ Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e barenttu kawutet-saa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaa matan

de'iyaa uddumaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; Timbbitiyaa odiiyaa ubbatuu untunttu sintsan timbbitiyaa odiino.

¹¹ Unttuntuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaa giigissiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sooretuu d'ayana gakkanaw neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'c'ana» yaagee» yaageedda.

¹² Timbbitiyaa odiiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; olaadekka s'oonaa. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Mikaasa s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiiyaa ubbatuu itti doonaa gidiide, «Kaatii ha olaa s'oonana» yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untuntuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo"obaa oda» yaageedda.

¹⁴ Shin Mikaasi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday taw odiiyaawaa taani odana» yaageedda.

¹⁵ Mikaasi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaasaa, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda.

Mikaasi kaatiyaa, «Baade ola; olaadekka s'oonaa. Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageedda.

¹⁶ Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina harabaa taw odennaadan taani neena aappu gede c'aak'k'etsanaw koshshii?» yaageedda.

¹⁷ I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay bayinna dorssatuwaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untuntta, «Hawanttoo goday baawa. Unttunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda.

¹⁸ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafes'a, ««I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi erenna» gaade, taani new odabeykkita?» yaageedda.

¹⁹ Mikaasi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne haddirssaana ek'k'eeddawantta taani be'aaddi.

²⁰ Med'inaa Goday, Akaabe Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan baletsanawe oonee? yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hawaadan geedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan iita ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.

²² «Med'inaa Goday ayyaanaa, Woota baletsani? yaageedda.

«Ayyaanay, «Taani kesa baade, aw timbbitiyaa odiiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda.

«Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Baade baletsana» yaageedda» yaageedda.

²³ Mikaasi gujjiidekka, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiiyaawanttu hawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaasa shaiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

²⁵ Mikaasi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol'o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe it-tuwaa azaziidde, «Mikaasa oyk'k'aade katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

²⁷ Unttuntta, Kaatii hinttentta, «Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchiide taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga» yaageedda.

²⁸ Mikaasi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidoope, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaasi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'k'uwaa
(2 Od. 18:28-34)

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafes'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino.

³⁰ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafes'a, «Taani mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide, olaw geleedda.

³¹ Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziyaa hattamanne laa"u asatuwaa, «Gitatina guus's'ina hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

³² Paraa gaariyaa azaziyaawanttu Yoosaafes'a be'eedda wode, «Tuma hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino; Yoosaafes'e waasseedda.

³³ Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.

³⁴ Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Israa'eeliyaa kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraadde, taana olaa gidduwaappe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

³⁵ He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppiide, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Aa c'achchaa suutsay paraa gaariyaa gidдо gukkina, he omarssikka I hayk'k'i basheedda.

³⁶ Away wullanaw matishina olanchchatuu gidдон, «Asay ubbay bare katamaa bare katamaa bo! Asay ubbay bare gadiyaa bare gadiyaa bo!» yaagiyaa azazuu kesseedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan untunttu kaatiyaa Samaariyaa katamaa ahiide yaan moogeeddino.

³⁸ Sharmus'atuu meec'ettiyaa, dagatti utteedda Samaariyaa haatsaan untunttu gaariyaa meec'ceeddino. Med'inaa Goday kase haasayeedda k'aalaadankka, Aa suutsaa kanatuu laac'ceeddino.

³⁹ Akaabi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, danggarssaa zaaliyaan kaatiyaa golliyyaa I kees's'eeddabayanne I gimbbeedda katamatuwaabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴⁰ Akaabi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda.

*Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'anne
Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa
(22:41-53; 2 Od. 20:31–21:1)*

⁴¹ Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi kaateteedda oyddentso laytsan Asaa na'ay Yoosaafees'e Yihudaan kaateteedda.

⁴² I kaatetiyaawode laytsay aw hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Shiiliha naatto Azu-ubo geetettaw.

⁴³ Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan ubbaan hametteedda; I he ogiyaappe sher"i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.

⁴⁴ Yoosaafees'ikka Israa'eeliyaa kaatiyaanna sigetteedda.

⁴⁵ Yoosaafees'e haneedda harabay, Aa minotetsayenne I oletteedda olay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴⁶ Goyunno woga ootsiide attumawanttu attumawanttuna shar-mus'iyaaawantta, Aa aawuu Asay kaateteedda wodiyaappe atteeddawantta gadiyaappe d'aysseedda.

⁴⁷ He wode Eedooma biittan kaatii baawa; he biittaa suntsetteedda kaap-puu mooddeedda.

⁴⁸ Ofiira gadiyaa biide wora ahanaadan Yoosaafees'e wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'eedda; shin he markkabatuu Ees'iyooni-Gaabiran me'eretteeddinoppe attina ubbakka bibeykkino.

⁴⁹ He wode Akaaba na'ay Akaaziyaasi Yoosaafees'a, «Ta k'oomatuu ne k'oomatuwaanna ittippe markkabiyaan biino» yaageedda; shin Yoosaafees'e is's'eedda.

⁵⁰ Yoosaafees'e hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasa

⁵¹ Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan Akaaba na'ay Akaaziyaasi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaateteedda.

⁵² Akaaziyaasi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; bare aawuwaanne bare daay ogiyaaninne Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'aa Iyorbbaama ogiyaan hametteedda.

⁵³ Akaaziyaasi Ba'aalaw ootseeddanne goynneedda. Aa aawuu kase oot-seeddawaadan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa I hank'k'etseedda.

Laa'entso Kaatatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa laa'entsuwaa shaakuu, Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu ek'k'eedda sa'aappe doommiide, laa"u Israa'eeliyaa kawutetsatuwaabaa ode. Mas'aafaa laa"u waanna waanna kifiletuwaan shaakki s'eellanaw danddayeetto.

1. Kiristtoosa yeletaappe kase udduppuntso s'eetu laytsaw baggappe doommiide biide, Kiristtoosa yeletaappe kase laappun s'eetanne laatanne itti laytsan huup'issa bagga kawutetsay kunddana gakkanaw de'iyaa laa"u kawutetsatuu taarikiyaa,
2. Israa'eeliyaa kawutetsaa kunddetsaappe biide, Kiristtoosa yeletaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan Kaatii Naabukadanas'oore Yersaalame katamaa oyk'k'iide laaleedda wodiya gakkanaw de'iyaa Yihudaa kawutetsaa taarikiyaa. Mas'aafay Gadaalii Baabloona mooduwaa garssan Yihudaa biittaa mooddiyaawaa gideeddawaanne Yihudaa kaatii Yo'aakiine Baabloona k'asho golliyaappe kesseeddawa k'onc'c'issi odiide, taarikiyaa wurssee.

Ha bashshaa ubbay Israa'eeliyaa bolla yaanaw danddayeeddawe Yihudaanne Israa'eeliyaa kaatetuunne Asay S'oossaw ammanettiya ammanatuwaa pac'isseedda gishshataassa. Yersaalame katamay laalettewardenne Yihudaa asaappekka dariyaa baggay bare gadiyaappe beteeddawe, Israa'eeliyaa asaa taarikii biyaa keeshshaa laammanaadan ootseedda gaasotuwaappe waannatiyawantta.

Kaatetuu mas'aafan laa'entso gishuwaan daro eretteedda bitanii Eelaasa sa'aan timbbitiyaa odiyaawaa keseedda Elssaa'a.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Shaaketteedda Kawutetsaa 1:1–17:41

Nabiyaa Eelaasa 1:1–8:15

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwa 8:16–17:4

Samaariyaa Kunddetsaa 17:5–41

Yihudaa Kawutetsaa 18:1–25:30

Hizk'k'iyasappe Iyoosiyaasa Gakkanaw 18:1–21:26

Iyoosiyaasa Ayissuwaa 22:1–23:30

Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwa 23:31–24:20

Yersaalame Kunddetsaa 25:1–30

Shaaketteedda Kawutetsaa

(1:1–17:41)

Nabiyaa Eelaassa

(1:1–8:15)

¹ Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe biittaa Asay Israa'eeliyaa bolla denddeedda.

² He wode Kaatii Akaaziyaasi Samaariyaa kataman bolla pook'iyaa baranddaappe kunddiide deshetteedda. Hewaa diraw asatuwaa, «Biite; taani ha deshetsaappe pas'anentto, agganentto, Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ane taw oochchite» yaagiide kiitteedda.

³ Shin Med'ina Godaa kiitanchchay Tisbbiyaa Eelaasa hawaadan yaageedda; «Ba; pude baade, Samaariyaa kaatii kiitteedda asatuwaana gaketta. Unttunta, «Hintte Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw beeddawe, Israa'eeliyan S'oossay d'ayineeyye?» yaaga.

⁴ Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Kaatyaw, neeni hayk'k'anaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka» yaagee» yaageedda. Eelaasi biide, untunttoo odeedda.

⁵ Kiitteedda asatuu kaatiyaakko guyye simmina, I untuntta, «Ayaw simmeedditee?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Shin untunttu aw hawaadan yaagiide zaareeddino, «Itti bitanii nu-unanna gaketanaw yiide, Hinttena kiitteedda kaatiyaakko simmiide biite.» Aw hawaadan yaagite «Med'ina Goday neena, «Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ooshissanaw neeni asaa kiittiyaawe, Israa'eeliyan S'oossi d'ayineeyye? Hewaa diraw, neeni hayk'k'anaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka yaagee» yaagite yaageedda» yaageeddino.

⁷ Kaatii untuntta, «Hinttenttunna gaketanaw yiide, ha yewuwaa hinttenttoo odeedda bitanii ay mala asee?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Untunttu, «Mehiyaa isikiyaan dadetteedda kaabbaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'ee» yaagiide zaareeddino.

I, «Hewe Tisbbiyaa Eelaasa» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii ishatamuwaa kaappuwaa Aa ishatamu olanchchatuwaanna kiitteedda. Kaappuu deriyaa huup'iyaan utteedda Eelaasakko pude kesiide, «S'oossaa asaw, kaatii neena, «Duge wod'd'a» yaagee» yaageedda.

¹⁰ Shin Eelaasi ishatamuwaa kaappoo, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaagiide zaareedda. Tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda.

¹¹ K'ay kaatii hara ishatamu olanchchatuwaanna hara ishatamuwaa kaappuwaa Eelaasakko kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu Eelaasa, «S'oossaa asaw, kaatii neena, ellekka duge wod'd'a yaagee» yaageedda.

¹² Eelaasi aw, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaageedda. S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda.

¹³ K'aykka kaatii ishatamu olanchchatuwaanna hara heezzentso ishatamuwaa kaappuwaa kiitteedda. Ishatamuwaa kaappuu pude kesiide, Eelaasa sintsan gulbbatiide, «S'oossaa asaw, hayyanaa, taananne taananna de'iyaa ha ishatamu asatuwaa maara! Nu shemppuwaakka hayk'k'uwaappe ashsha!

¹⁴ Tamay saluwaappe wod'd'iide, kase ishatamatuwaa kaappuwaa asaanne untuntta ishatamatuwaa ubbaanne meedda. Shin ha"i taana maara!» yaagiide woosseedda.

¹⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay Eelaasaw, «Yayyoppa! Aanana duge wod'd'a» yaageedda.

Eelaasi denddiide, aananna duge wod'd'eedda.

¹⁶ Ikaatiyaw, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «New oochchanaw Israa'eeliyaan S'oossi d'ayinee, neeni Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw asaa kiitteeddawe? Neeni hawaa ootseedda diraw, hayk'k'ana! Ne giseedda gisuwaappekka denddakka» yaagee» yaageedda.

¹⁷ Eelaasi haasayeedda Med'ina Goda k'aalaadankka Akaaziyaasi hayk'k'eedda; Akaaziyaasaw attuma na'i bayinna diraw, Aa ishaya Yoraame Aa kotan kaateteedda; hewe haneeddawe Yoosaafees'a na'ay Yoraame Yihudaan kawuteedda laa'entso laytsaana.

¹⁸ Akaaziyaasi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

2

S'oossay Eelaasa Saluwaa Afeedda

¹ Med'ina Goday Eelaasa gotiyaan saluwaa afanaw haniyaa wode, Eelaasinne Elssaa'i Gelggalappe dendiide beeddino.

² Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Beetele katamaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaageedda. Unttuntukka duge Beetele wod'd'eeddino.

³ Beeteelen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino.

Elssaa'i, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o"u giite» yaagiide zaareedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yaarikko kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, unttuntu Yaarikko beeddino.

⁵ Yaarikkon de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino.

I, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o"u giite» yaagiide zaareedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yorddaanoosa Shaafaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaageedda. Unttuntu laa"attuukka ittippe beeddino.

⁷ Timbbitiyaa odiyaawanttuppe ishatamu asatuu untunta kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beeddino. Eelaasinne Elssaa'i shaafaa doonaan ek'k'ide'ishshin, timbbitiyaa odiyaawanttu untuntuppe laafaa haakkiide ek'k'eeddinno.

⁸ He wode Eelaasi bare kaabbaa akkiide s'aas'iide, aan haatsaa shoc'eedda. Haatsay yaanne haanne shaakketeedda; mela biittaa yed'd'iide pinneeddino.

⁹ Eelaasi Elssaa'a, «Taani neeppe aketakkichchanaappe kasetaade, new ayaa ootsana mala koyay? Ane oda» yaageedda.

Elssaa'i, «Taani neena kochchiyaa wode, ne ayyaanay taw laa"u dakkuwaa gidana mala, taani neena woossay» yaagiide zaareedda.

¹⁰ Elssaa'a, «Neeni metiyaa ooshaa oochchaadda. Shin taani neeppe shaaketta saluwaa biyaa wode neeni taana s'eelliyawaa gidoope, hewe new hanana. Hewe d'ayoope hanenna» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu ittippe haasayiiddi hamettishin, tamaa paratuunne untunttu goochchiyaa tamaa gaarii akeekenan puttu giide, untunttu laa"uwaappe gidduwaan geliide, shaakkeedda. Eelaasi gotiyaan saluwaa kesseedda.

¹² Elssaa'i hewaa be'iide, «Ta aawoo, Ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'aanne gondalle shin!» yaagiide waasseedda. Hewaappe simmiide, I Eelaasa ubbakka be'ibeenna.

Elssaa'i hewan kayyottiide, bare mayuwaa laa"u kessiide, pooshshi oleedda.

¹³ Yaatiide Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa I dentsiide, guyye simmeedda; Yorddaanoosa Shaafaa doonaan ek'k'eedda.

¹⁴ Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa akkiide, haatsaa an shoc'iide, «Med'ina Goday Eelaasa S'oossay hak'an de'ii?» yaageedda. Elssaa'i haatsaa shoc'eedda wode, haatsay yaanne haanne shaaketteedda; shaafaa pinneedda.

¹⁵ Yaarikkoppe yeedda timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a be'eedda wode, «Eelaasa ayyaanay Elssaa'a bolla shemppeedda» yaageeddino. Untunttu aanana gaketanaw yiide, Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.

¹⁶ Yaatiide untunttu Aa, «Be'a, nuuni ne k'oomatuu ishatamu mino asatuu hawaan de'eetto. Hayyanaa nuuni ne godaa koyanaw baana. Ooni erii, Med'ina Godaa Ayyaanay Aa akkiide, itti deriyaa huup'iyaan woy zangaraa gidдон yeggeedenttonne» yaageeddino.

Elssaa'i, «Hanenna, booppite!» yaageedda.

¹⁷ Shin is's'aaddi gaanawe Aa yeellayana gakkanaw, untunttu Aa woosiide aggeenaan is's'ina, «Biite» yaageedda. Untunttu ishatamu beeddino. Heezzu gallassaa koyiide, Aa demmibeeykkino.

¹⁸ Elssaa'i Yaarikkon takki de'ishshin, untunttu aakko simmiide yiina, «Won taani hinttentta «Booppite» yaagabeykkita?» yaageedda.

Elssaa'i Ootseedda Malalissiyaabatuwaa

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yaarikko kataman de'iyaa asatuu Elssaa'a, «Neeni nu goday be'iyawaadan ha katamay de'iyaa sa'ay lo"a. Shin haatsay iita; k'ay biittaykka ayfena» yaageeddino.

²⁰ I untuntta, «Ane ooratsa keriyaan mas'iniyaa k'oliide, taw akkiide yiite» yaagiide azazeedda; aw aheeddino.

²¹ Elssaa'i pulttiyyaa biide, mas'iniyaa aan yeggiide, «Med'ina Goday, «Taani ha haatsaa patsaad; hawaappe sintsanaw ha haatsay hayk'k'uwaassi gaaso gidenna; biittaykka ayfanawaa» yaagee» yaageedda.

²² Elssaa'i haasayeeddawaadankka hachche gakkanaw, he haatsay s'illo gideedda.

²³ Elssaa'i yaappe denddiide, pude Beetele kesseedda. Iogiyaan biishshin, yalaga attuma naanay katamaappe kesiide, «Laa ha huup'iyaana bo"aw, pude kesa! Laa ha huup'iyaana bo"aw, pude kesa!» yaagiide Aa bolla k'iliic'eeddino.

²⁴ Guyye simmi s'eelliide, untuntta Med'ina Godaa suntsan shek'k'eedda. Yaatina Babantsaa geetettiyyaa laa"u mac'c'a do'atuu woraappe kesiide, naanatuwaappe oytamanne laa"u yalagatuwaa puuzeretsiide wod'eeddino.

²⁵ Elssaa'i hewaappe denddiide, K'armeloosa Deriyaa beedda; k'ay hewaappekka Samaariyaa simmeedda.

3

Moo'aabe Israa'eeliyaana Oleteedda

¹ Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Akaaba na'ay Yoraame Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laa"u laytsaa kaateteedda.

² I Med'ina Godaa sintsan iitaa ootseedda. Shin bare aawuwaanne bare daay Elzzaabeeli keeshshaa iita gidenna; ayaw gooppe, Aa aawuu ootseedda Ba'aala eek'aa I d'ok'olleedda.

³ Gidooppenne Naabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa I kaalleeddappe attina d'ayssibeenna.

⁴ Moo'aabe biittaa Kaatii Meesha'i dorssaa heemmee. I Israa'eeliyaa kaatiyaw s'eetu sha"a bolttibolтта dorssatuwaanne s'eetu sha"a koliyaa dorssatuwaa isikiyaa laytsan laytsan giiree.

⁵ Shin Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatii Meesha'i Israa'eeliyaa bolla makkaleedda.

⁶ He wode Kaatii Yoraame Samaariyaappe kesiide, Israa'eeliyaa ubbaa shiishsheedda.

⁷ K'ay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'akko kiitaa yeddiide, «Moo'aabe kaatii ta bolla makkaleedda; Moo'aabenna olettanaw neeni taananna baanii?» yaageedda.

Yoosaafees'e, «Ee taani baana. Taani ne mala; ta asaykka ne asaa mala; k'ay ta paratuukka ne paratuwaa mala» yaagiide zaareedda.

⁸ Yoosaafees'e k'ay, «Nuuni hak'a ogiyaanna biide untuntta olanee?» yaagiide oochcheedda.

Kaatiyaa Yoraame, «Eedooma woran de'iyaa ogiyaanna biide olana» yaagiide zaareedda.

⁹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii, Yihudaa kaatiinne Eedooma kaatii olaw keseeddino. Untuntu laappun gallassaa ogiyaa yuuyyeeddawaappe guyyiyaan, olanchchatookka untuntta kaalleedda mehiyawukka ay haatsinne baawa.

¹⁰ He wode Israa'eeliyaa kaatii, «Aayye ana! Med'ina Goday nuuna ha heezzu kaatetuwaa ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide Immanaw s'eeseedda» yaageedda.

¹¹ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Aa baggana Med'ina Godaa oochchanaadan hawaan timbbitiyaa odiyaawe baawee?» yaagiide oochcheedda.

Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Eelaasa maaddiide de'eedda Shafaas'a na'ay Elssaa'i hawaan de'ee» yaagiide zaareedda.

¹² Yoosaafees'e, «Ee, I tumu timbbitiyaa odiyaawaa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii, Yoosaafees'inne Eedooma kaatiinne Elssaa'akko duge wod'd'eeddino.

¹³ Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Taanannanne neenana ayee gatsiyaawe? Ba; baade ne aawunne ne daayanne oochcheedda timbbitiyaa odiyaawantta oochcha» yaageedda.

Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Tuytti, ayaw gooppe, ha heezzu kaatetuwaakka ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide immanaw nuuna s'eeseeddawe Med'ina Godaattee!» yaageedda.

¹⁴ Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a diray bayinnawaa gidintto, taani neena ayfiyaaninne s'eellikkenne be'ikke shin.

¹⁵ Ane taw ha"i diitsaa diis's'iyawaa ahite» yaageedda.

Diis's'iyawee diis's'ishin, Med'ina Godaa wolk'k'ay Aa bolla wod'd'eedda.

¹⁶ Elssaa'i, «Med'ina Goday, «Ha mela zanggaaraa ubbaan ollaa bookkite» yaagee.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'ina Goday, C'arkkuwaa woy iraa be'ikkita; shin ha bookkeedda zanggaaraan haatsay kumana; hinttenttu, hinttenttu miizzayenne hinttenttu hara mehii ushana yaagee.

¹⁸ Hawe Med'ina Godaa sintsan laafabaa; k'ay Med'ina Goday Moo'aabakka hinttenttoo aatsiide immana.

¹⁹ Gimbbetteedda katamatuwaanne wolk'k'aama katamatuwaa ubbaa hinttenttu s'oonana. Lo"o mitsatuwaa ubbaakka k'ans's'ana; haatsaa pultotuwa ubbatuwaakka hinttenttu barana; aradda shoyk'atuwaa ubbaa bollan shuchchaa laaliide bayzzana» yaageedda.

²⁰ Wonttetsa gallassi wontta yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkina, Eedooma baggana haatsay goggeedda; haatsay biittan eelleedda.

²¹ Moo'aabe biittaa Asay heezzu kaatetuu untuntta olanaw yeeddawaa siseedda. Naanay, c'imay olaa miishshaa tookkanaw danddayiyaa Asay ubbay s'eesetti yiide, barenttu biittaa zawaa naageeddino.

²² Untunttu wontta guuraanna denddiyya wode, haatsaa bolla wod'd'eedda s'alk'k'ii zo"iide, untunttoo suutsaa malatiide beetteedda.

²³ Yaatina untunttu, «Be'ite, hawe suutsaa! Kaatetu barenttu gidдон ittuu ittuwaanna olettiide, hayk'k'i wureeddino. Moo'aabe asaw, ane biide, untuntta ak'uwaa k'oc'ireetto» yaageeddino.

²⁴ Moo'aabe biittaa Asay Israa'eelatu ak'uwaa beedda; Israa'eelatu denddiide, untuntta shoc'eeddino. Untunttu gadiyaa bollan mayyeeddino; Moo'aabe asaa wod'eeddino.

²⁵ Katamatuwaakka olettiide bayzzeeddino. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan itti itti shuchchaa akkiide, aradda shoyk'atuu ubbatuu kametana gakkanaw, untunttu bolla oleedda. Pultto ubbaa bariide, lo"o mitsaa ubbaakka k'ans's'eeddino. K'iirihereesa geetettiyaa itti katamaa gimbbe s'alaalay ek'uwaan atteedda; shin yambbarshshan oliyaa asatuu he kata-maakka dooddiide shoc'eeddino.

²⁶ Moo'aabe kaatii olay bare bolla goobeeddawaa be'eedda wode, mashshaa danc'c'iidde laappun s'eetu asatuwaa akkeedda. Olaa gidduwaan daakkiide, Eedooma kaatiyaakko pinnanaw denddeedda; shin aw hanannan is's'eedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, bare sa'aan kaatetanaw de'iyaa bare bayira na'aa akkiide, katamaa gimbbiyaa bollan taman s'uuggiide yarshsheedda. Moo'aabatuu Israa'eelatu bolla hank'k'uwaa suulleeddino. Yaatina Israa'eelatu he katamaa aggiide, barenttu gadiyaa simmeeddino.

4

Elssaa'i Itti Hiyyeesaa Am"atto Maaddeedda

¹ Timbbitiyyaa odiyaawantuppe ittuwaa machchata Elssaa'akko baade, «Ne k'oomay ta asinay hayk'k'eedda. I Med'ina Godaw yayyiyaa asaa gidiyaawaa neeni eraasa. Shin ha"i Aa ac'oo ta naanaa laa"uwaa barew ayile kessanaw yeedda» yaagaadde aw waassaaddu.

² Elssaa'i iziw, «Yaatina taani new ay ootsoo? Ne son ayay de'ii? Ane taw oda» yaageedda.

Mishirata, «Taw ne k'oomatiw itti otuwaan zayitii de'iyaaawaappe attina, harabay ayayne baawa» yaagaaddu.

³ Elssaa'i izo, «Ba; ne shoortuwaa ubbaappe mela ototuwaa gars's'a. Laafa gars's'oppa.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, soo gelaade, ne bollanne ne naanatuwaa bolla ifitsaa gordda. Ototuwaa ubbaan zayitiyyaa tiga; zayitii kumeedda otuwaa otuwaa itti bagga zaara» yaageedda.

⁵ Mishirata baade, kariyaa bare bollanne bare naanatuwaa bolla gorddaaddu. Untunttu iziw ototuwaa shiishshina, Aa zayitiyyaa tigetsaa oyk'k'aaddu.

⁶ Otuwaa ubbay kumeedda wode, mishirata bare na'aa, «Ane taw hara otuwaa akkaade ya» yaagaaddu.

Shin na'ay zaariide, «Hari itti otuunne attibeena» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, zayitii goggiyaawaa aggi basheedda.

⁷ Mishirata simmaade baade, Elssaa'ew odaaddu. I, «Baade zayitiyaa zal'aadde, ne ac'uwaa c'igga. Atteedawaan neeninne ne naanaynne go'ettiide de'anaw danddayiita» yaageedda.

Elssaa'anne Shuneema Kataman De'iyaa Mishiratonne

⁸ Itti gallassi Elssaa'i itti dure mishirata de'iyaa Shuneema geetettiyyaa kata-maa beedda. Mishirata Aa shoobbaade, k'umaa mizaaddu. He gallassaappe doommiide, I hewaana aad'd'iyaa wode ubbaan, k'umaa maanaw I soo gelee.

⁹ Aa bare asinaa, «Ha ubbaa wode nu mataana aad'd'iyaa bitanii S'oossaa asaa gidiyaawaa taani eray.

¹⁰ Hewaa diraw, ane itti guutsa kifiliyaa bolla pook'iyaan aw kees's'oytte; Aa gidduwaan gisuwaa, araataa, s'arap'p'eezaanne s'omppiyyaa wotsoytte. Hewaappe guyyiyaan, I nuukko yeedda wode ubbaan, hewan gelana dand-dayee» yaagaaddu.

¹¹ Itti gallassi Elssaa'i Shuneema katamaa yiide, bare kifiliyaa pude kesiide, yaan shemppeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Giyaaza, «Ba; he mishiratto s'eesa» yaageedda; Giyaazi s'eesina, Aa yaade Elssaa'a sintsan ek'k'aaddu.

¹³ Elssaa'i Giyaaza, «Ha mishiratee «Neeni nu diraw, hawaa ubbaa metootaadda. Yaatina nuuni new ay ootsanne? New nuuni biide, kaatiyaa woy ola gadaawaa haasayissiyaabi de'ii?» yaagaadde izo oochcha» yaageedda.

Mishirata, «Taani hawaan ta asaa gidдон de'ishshin, taana metiyaabay baawa» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Giyaaza, «Yaatina nuuni iziw ay ootsa-nee?» yaagiide oochcheedda.

Giyaazi, «Iziw na'i baawa; I asinaykka c'imeedda» yaageedda.

¹⁵ Elssaa'i, «Mishiratto k'aykka s'eesa» yaageedda. Izo s'eeseedda; Iza yaade, penggiyaan ek'k'aaddu.

¹⁶ Elssaa'i mishiratto, «Laytsi hannoode neeni attuma na'aa idimmana» yaageedda.

Mishirata, «Hay ta godaw, neeni S'oossaa asaa gidikkii, taw worddotoppa!» yaagaaddu.

¹⁷ Shin Mishirata shahaaraaddu; Elssaa'i iziw odeeddawaadan laytsan he wode attuma na'aa yelaaddu.

¹⁸ He na'ay dic'c'eedda; itti gallassi katsaa c'akkiyaa asatuwaana de'iyaa bare aawuwaakko beedda.

¹⁹ Bare aawoo, «Woo ta huup'iyaw! Woo ta huup'iyaw!» yaageedda.

Aa aawuu itti k'oomaw, «Tookkaade Aa daayikko afa» yaagiide odeedda.

²⁰ K'oomay na'aa akkiide, aattikko afina gallassaa seetay gakkanaw na'ay bare daay kiwuwaan utteedda; hewaappe guyyiyaan, na'ay hayk'k'i aggeedda.

²¹ Mishirata na'aa pude afaade, S'oossaa asaa arssaan gisisaaddu. Yaataade Aa bolla ifitsaa gorddaade baaddu.

²² Hewaappe guyyiyaan, bare asinaa s'eesaade, «Taani S'oossaa asaakko ellekka baade yaana mala, k'oomatuwaappe ittuwaanne haretuwaappe ittuwaanne taw yedda» yaagaaddu.

²³ I, «Hachche aginaa s'eeruwaa gallassaa woy Sambbata gidennabaa, ayee neena aakko afiyaawe?» yaageedda.

Aa, «Ayaynne baawa» yaagaaddu.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, hariyaa kooraade, bare k'oomaw, «Hariyaa laagga! Taani new odana gakkanaw, loddan laaggoppa» yaagaaddu.

²⁵ Mishirata hewaappe dendraade, K'armmeloosa Deriyan de'iyaa S'oossaa asaakko baaddu.

Elssaa'i mishirata yiyaano haakuwaan be'iide, bare k'oomaa Giyaazaw, «Be'a, Shuneema kataman de'iyaa mishirata yaw.

²⁶ O mokkanaw wos's'a baade, «Neeni saree? Ne asinay saree? Ne na'ay saree?» yaagaadde oochcha» yaageedda.

Mishirata, «Nuuni ubbaykka sara» yaagaaddu.

²⁷ Mishirata deriyaa bollan de'iyaa Med'ina Godaa asaakko gakkreedda wode, hokkaade Aa gediyaan oyk'k'aaddu.

Giyaazi mishiratto digganaw shiik'eedda; shin S'oossaa bitanii Aa, «Agga! Aa wolk'k'aama metuwaan de'aw; shin Med'inaa Goday taappe hewaa gentseedda. I metuwaa taw odibeenna» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan mishirata, «Ta godaw, neeni taw na'aa im-manaadan taani neena oochchaadditaa? Taani neena, «Taana c'oo mela k'aak'k'ayoppa» yaagabeykkita?» yaagaaddu.

²⁹ Elssaa'i Giyaaza, «Ne adussa mayuwaa ne sak'k'iyaan sirk'k'a; yaataade ta gatimaa akkaade elleella, ogiyaan oonananne gakkettooppe, sarotoppa; ooninne neena sarotoppa, zaaraadde sarotoppa. Ta gatimaa na'aa deemuwaan wotsa» yaageedda.

³⁰ Shin na'aa daaya, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neena yeggaade biikke» yaagaaddu. Elssaa'i denddiide, izo kaalleedda.

³¹ Giyaazi untuttuppe sintsiide biide gatimaa na'aa deemuwaan wotseedda; shin kooshshay woy shemppu baawa. Yaatina Giyaazi Elssaa'ena gaketanaw simmi yiide, «Na'ay beegottibeena» yaagiide odeedda.

³² Elssaa'i soo geliide, he na'aa anhay Aa arssaan giseeddawaa be'eedda.

³³ Bare bollanne na'aa bollanne kariyaa gorddiide, Med'ina Godaa woosseedda.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, na'aa anhaa bolla kesiide, bare doonaa Aa doon-aan, bare ayfiyaa Aa ayfiyaan, bare kushetuwaakka Aa kushetuwaan gatsi wotsiide giseedda. Na'aa bollay ho"eedda.

³⁵ Elssaa'i denddiide, soo gidдон yaanne haanne simeretteedda. Laa"entsuwaakka simmiide, na'aa bolla c'ogottiide giseedda. Yaatina na'ay laappu gede hed'd'isheeddawaappe guyyiyaan s'eelleedda.

³⁶ Yaatina Elssaa'i Giyaaza s'eesiide, «Ane ha Shuneematto s'eesa» yaageedda. Giyaazi izo s'eeseedda. Iza yeedda wode, Elssaa'i izo, «Ne na'aa akka» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, mishirata Elssaa'a gediyaan kunddaade, biittan gufannaaddu. Yaataade bare na'aa akkaade kare kesaaddu.

Hara Laa"u Malalissiyaabatuwaa

³⁸ Elssaa'i Gelgala simmiide yeedda wode, biittay koshatti utteedda. Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Aa sintsan utti de'ishshin, I bare k'oomaa, «Wogga keriyaa taman wotsaade, ha asatoo wos'iyaa katsaa» yaageedda.

³⁹ Untuntutuppe ittuu santsaa malatiyaa bonc'c'etuwaa mas'iide ahanaw gade beedda. Doliyaa gosiyaa turaa demmeedda; tookkanaw dand-dayiyaawaa keeshshaa daro gosiyaa akkiide yeedda. I ayentto erennan anc'c'eedda, keriyaan yeggeedda.

⁴⁰ Asatuu maana mala, wos'iyaa tigeeddino. Unttuntu wos'iyaa tushi Aa mi be'eedda wode, «S'oossaa asoo, ha keriyaan wod'iyaaabay de'ee!» yaagiide waasseeddino. Asatuu maanaw danddayibeykkino.

⁴¹ Elssaa'i, «Yaatooppe taw d'iiliyaa akkiide yiite» yaageedda. He d'iiliyaa keriyaan k'oliide, «Asay maanaadan wos'iyaa tigite» yaageedda. Hewaappe simmiide, keriyaan iitabay beettibeenna.

⁴² Koyro gakkeedda katsaappe uuketteedda laatamu, banggaa kompuwaa, tisha katsanna ittippe bare ogoruwaan yeggi akkiide, S'oossaa asaw ahiyaa itti bitanii Ba'aali-Shaliisha giyaa sa'aappe yeedda. Elssaa'i bare k'oomaa, «Maanaw asaw aatsa» yaageedda.

⁴³ Aa k'oomay, «Taani s'eetu asaa sintsa hawaa waata aatsoo?» yaagiide oochcheedda.

Shin Elssaa'i, «Maanaw asaw aatsa; ayaw gooppe, Med'ina Goday untuntu miina dokkaykka attanawaa yaagee» yaageedda.

⁴⁴ Hewaa diraw, k'oomay untuntu sintsa aatsina, untuntu meeddino. Med'ina Goday geeddawaadan, dokkay atteedda.

5

Ni'imaana wolk'k'aama Oolluwaa Harggiyaappe Pas'eedda

¹ Sooriyaa kaatiyaa olaa gadawuu Ni'imaane bare godan daroppe dosetteeddanne bonchchetteedda asaa. Ayaw gooppe, Aa baggana Med'ina Goday Sooriyaa olanchchatoo s'oonuwaa immeedda. Ni'imaane tooraw k'ara asa gidooppenne wolk'k'aama Oolluwaa harggii Aa oyk'k'i utteedda.

² Itti wode Sooriyaa biittappe omoodiyaawanttu Israa'eeliyaa gadiyaa beeddawaan, itti guutsa naatto Israa'eeliyaappe omoodeeddino. He naatta Ni'imaana mishiratiw k'oomaa gidaaddu.

³ He naatta bare godatto, «Ta goday Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawaanna gakketteedabaa gideerennee! Yaatintto I Aa patsana shin» yaagaaddu.

⁴ Ni'imaane bare godaakko biide, Israa'eeliyaappe yeedda naatta geedawaa aw odeedda.

⁵ Sooriyaa kaatii Ni'imaana, «Ba, taani Israa'eeliyaa kaatiyaw dabddaab-biyaakka kiittana» yaagiide zaareedda. Yaatina Ni'imaane hattamu sha"a s'agaraa biraa, usuppun sha"a work'k'aa santtimiyaanne tammu kumentsaa mayuwaa akkiide beedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaatiyaw I akkiide afeedda dabddaabbii, «Ha wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe neeni ta k'oomaa Ni'imaana patsana mala, ha dabddaabbiyaana taani Aa neekko kiittaad» yaagiyaawaa.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii dabddaabbiyaa nabbabeedda; ellekka dagammiide, bare mayuwaa peed'iide, hawaadan yaageedda, «Taani Aa wod'anawunne patsanawunne S'oosseeyye? Taani itti asaa Aa wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe patsana mala, ha bitanii taakko ayaw kiittii? I taananna walak'ettanaw gaasuwa koyaawaa be'ite» yaageedda.

⁸ S'oossaa asaa gidiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa peed'eeddawaa siseedda wode, aakko asaa kiittiide, «Ne mayuwaa ayaw peed'aadii? Aa haa taakko yedda; Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawe de'iyawaa taani Aa erissana» yaageedda.

⁹ Ni'imaane bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa akkiide beedda; Elssaa'a karen ek'k'eedda.

¹⁰ Elssaa'i aakko asaa kiittiide, «Ba, Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muuketta; ne harggiyaappe neeni pas'ananne geeyananne» yaagiide azazeedda.

¹¹ Shin Ni'imaane hank'k'etti denddiide, «Be'ite, taani, tumukka I taakko yi ek'k'iide, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa s'eesiide, k'ay bare kushiyaa he s'elek'uwaa bollan k'aatsiide, taana ha wolk'k'aama oolluwaa harggiyaappe patsee yaagaadde k'oppaad.

¹² Damask'k'o shaafatuu, Abaaninne Parifaari Israa'eeliyaan de'iyaa shaafaa ubbaappe keekkikkinooyye? Yaatina taani untuntun muukettaade geeya kichchikkitaa?» yaageedda. Hank'k'ettiide, guyye simmeedda.

¹³ Aa kaaliyaawanttu aakko shiik'iide, «Nu aawoo, timbbitiyaa odiyaawe neeni gitabaa ootsanaadan new odintto, won neeni ootsikkiiyye? Yaatina I neena, «Baade muukettaade geeya» yaageeddabay ayaa dees'ii?» yaageed-dino.

¹⁴ Yaatina I duge wod'd'iide, S'oossaa bitanii aw odeeddawaadan Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muukettiide geeyeedda. Aa bollay k'eerina'aa bollaadan haniide pas'eedda; geeyeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Ni'imaaninne aanana yeedda Asay ubbay Elssaa'akko guyye beedda. Ni'imaane Aa sintsan ek'k'iide, «Israa'eeliyaa biittanappe attina, sa'aa ubbaan S'oossi baynnawaa taani ha"i eraad. Hayyanaa ha"i taani ne k'oomay immiyaa imuwaa akka!» yaageedda.

¹⁶ Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Med'ina Goday ero! Taani neeppe ayaanne akkikke» yaageedda. Elssaa'i imuwaa akkanaadan Naa'imaane woossinakka, is's'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Ni'imaane, «Akkana d'ayiyaawaa gidoope, neeni taw laa"u bak'uluwaa c'aanaa biittaa immanaadan taani neena woos-say. Ayaw goope, taani ne k'oomay hachcheppe hini baggan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'ina Godaw yarshshanaappe attina, hara s'oossatoo yarshshikke.

¹⁸ Shin Med'ina Goday taw ne k'oomaw ittibaa atto go. Ta kaatii Rimoonaa giyaa eek'aw goynnaw geliyaa wode, taanikka Aa ajabaade gelaade goynnaw koshshee. Med'ina Goday taw ne k'oomaw hewaa atto go» yaageedda.

¹⁹ Elssaa'i, «Saruwaan g akka!» yaageedda. Ni'imaane denddiide beedda.

I laafa zardda'iide biishshin,

²⁰ S'oossaa asaa gideedda Elssaa'a k'oomay Giyaazi, «Ta goday Elssaa'i Sooriyaa Ni'imaana aheedawaappe ayaakka akkenan c'oo yeddeedda. Med'ina Goday ero! Taani Aa geeduwaa wos's'aade, aappe ittibaa akkana» yaagiide k'oppeedda.

²¹ Hewaa diraw, Giyaazi Naa'imaana kaalleedda. Bare geeduwaa wos's'iyawaa Ni'imaane be'iide, aanana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iide, «Ayeeshsha, sara gidennee?» yaagiide oochcheedda.

²² Giyaazi, «Ayenne baawa; sara! Shin taana ta goday, < «Efireema gezziyaappe timbbitiyaa odiyaawanttu zata gidiyaa laa"u wodallatuu ha"i taakko yeeddino. Hayyanaa untunttoo heezzu sha"a s'agaraa biraanne laa"u kumentsaa mayuwaanne imma» gaade Aa oochcha» yaagiide kiit-teedda» yaageedda.

²³ Ni'imaane Giyaaza, «Yaatooppe hayyanaa usuppun sha"a s'agaraa biraa akka» yaageedda. Ni'imaane Giyaaza shoobbiide, he biraa laa"u k'arc'c'iitan yeggiide, laa"u kumentsaa mayuwaanna laa"u k'oomatuwaa toossiide, Giyaazappe sintsaw yeddeedda.

²⁴ Giyaazi de'iyaa deriyaa untuntuntu gakkina, biraanne mayuwaanne untuntuppe akkiide, soo gelisseedda. Yaatiide untuntutta moyzzina, untunttu beeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, soo geliide, bare godaa Elssaa'a sintsan ek'k'eedda. Elssaa'i Giyaaza, «Hak'a baad?» yaagiide oochcheedda.

Giyaazi, «Taani ne k'oomay hak'anne babeykke» yaagiide zaareedda.

²⁶ Shin Elssaa'i zaariide, «Bitanii neenana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iyaa wode, ta ayyaanay neenana de'ee gidennee? Hawe mi-ishshaanne mayuwaa, woy wogaraanne woyniyaa turaa sa'aa, woy dorssaa wudiyaanne miizzaa wudiyaan, woy attuma k'oomaanne mac'c'a k'oomaa akkiyaa wodeeyye?

²⁷ Hewaa diraw, Ni'imaana oyk'k'iidda wolk'k'aama Oolluwaa harggii neenanne ne zeretsaa ubbaa med'i med'inaw oyk'k'anawaa» yaageedda. Giyaazi Elssaa'a sintsaappe kesiide biishshin, he harggii Aa oyk'k'ina, Aa galbbay shachchaadan boos's'i basheedda.

6

Haatsaa Bollan Wod'eedda Bees'iyaa Ayfiyaa

¹ Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a, «Hawaa be'a! Nuuni de'iyaa sa'ay nuuna darooppe un'ee.

² Nuuni ubbatuukka mitsaa k'ans's'anaw Yorddaanoosa Shaafaa ane boytte. Yan nuw de'iyaa sa'aa ane kees's'oytte» yaageeddino.

Elssaa'i, «Biite» yaageedda.

³ Timbbitiyaa odiyaawanttuppe ittuu, «Hayyanaa neenikka ne k'oomatuwaanna nuunanna denddaarkkii?» yaageedda.

Elssaa'i, «Eeno baana» yaagiide zaareedda;

⁴ yaatiide untuntunna ittippe beedda.

Untunttu Yorddaanoosa gakkeedda wode, mitsaa k'ans's'uwaa doom-meeddino.

⁵ Shin untunttuppe ittuu mitsaa k'ans's'ishiina, bees'iyaa ayfii kessi akkiide, haatsaa gidon geledde. He bitanii, «hay ta godaw, taani gars's'a akkeeddawaa; shin waanooshsha!» yaagiide waasseedda.

⁶ S'oossaa bitanii, «Hak'an geleedee?» yaagiide oochcheedda; bitanii geleedda sa'aa besseedda. Elssaa'i gatimaa k'ans's'iidde, haatsaan oleedda; bees'iyaa ayfii haatsaa bolla keseedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i bitaniyaa, «Kessaade akka» yaageedda. Bitanii bare kushiyaan yeddiide akkeedda.

Elssaa'i Sooriyaa Olanchchatuwaa

K'ook'issiide Wora Kaaletseedda

⁸ Sooriyaa biittaa kaatii Israa'eelatuwaana olettiide de'ee. Yaateed-dawe bare olaa gadaawatuwaana zorettiide, «Taani hik'k'asan, hik'k'asan geessuwaa med'd'ana» yaageedda.

⁹ S'oossaa Asay Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Sooriyaa asatuu he sa'aa duge wod'd'iyaa diraw, he sa'aanna aad'd'oppa» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii S'oossaa bitanii malaateedda sa'aa kiittiide, yaan de'iyaa Asay naagettanaadan hassayisseedda. Kaatiyaa naagettana mala, Elssaa'i wodiyaan wodiyaan hassayisseedda.

¹¹ Ha yewuu Sooriyaa kaatiyaa loytsi hank'k'etseedda; yaatina I bare olaa gadaawatuwaa s'eesiide, «Nu gidon Israa'eeliyaa kaatiyaa bagga gideed-dawe oonentto ane taw odite» yaagiide oochcheedda.

¹² Aa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Ta godaw, kaatiyaw, nu giddon hewaa ootsiyaawe ooninne baawa. Shin ne siiris'an de'aadde neeni haasayiyaawaa ubbaa Israa'eelan de'iyaa timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaw odeedda» yaageedda.

¹³ Kaatii, «Taani asaa kiittaade Aa omooddanaadan, biide hak'an de'inttonne koyyite» yaageedda.

Guyyeppe untunttu, «I Dootaana geetettiyaa kataman de'ee» yaagiide odeeddino.

¹⁴ Kaatii daro olanchchatuwaa paratuwaananne paraa gaaretuwaana yaa yeddeedda. He yeddeeddawanttu k'amma yiide, katamaa dooddeeddino.

¹⁵ S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomay wonttetsa gallassi guuraanna denddiide, kare kesiyaa wode, olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana katamaa dooddi wotseeddino. He k'oomay, «Aayye ana nuunoo! Ta godaw, nuuni waanane?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶ I, «Yayyoppa! Nuunana de'iyaa wanttu untunttunna de'iyaa wanttuppe dariino» yaagiide zaareedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, I be'anaadan Aa ayfiyaa dooyaa» yaagiide woosseedda. Med'ina Goday Elssaa'a k'oomaa ayfiyaa dooyina, Elssaa'a yuushshuwaa ubbaan de'iyaa tamaa paratuunne paraa gaaretuunne deriyaa mayyeeddawantta be'eedda.

¹⁸ Sooretuu Aa bolla yeedda wode Elssaa'i, «Ha asaa ayfiyaa k'ook'issaarikii» yaagiide Med'ina Godaa woosseedda. Elssaa'i woosseeddawaadan Med'ina Goday untunttu ayfiyaa k'ook'isseedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i untuntta, «Ogii hawaa gidenna; katomaykka hawaa gidenna. Hinttenttu koyyiyaa asaa taani hinttentta bessana; taana kaallite» yaageedda. Untuntta kaaletsiide, Samaariyaa katamaa afeedda.

²⁰ Untunttu Samaariyaa katamaa gelosaannakka Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, ha asatuu s'eelanaadan untunttu ayfiyaa dooyaa» yaageedda. Med'ina Goday untunttu ayfiyaa dooyina, untunttu Samaariyaa giddon de'iyaa waa be'eeddino.

²¹ Israa'eeliyaa kaatii untuntta be'eedda wode Elssaa'a, «Ta aawoo, taani untuntta wod'oo? Taani untuntta wod'oo?» yaagiide oochcheedda.

²² Elssaa'i, «tuytti wod'oppa! Hawanttu attina, neeni ne mashshaaninne ne wonddaafiyaan omoodeddawanttakka wod'anaw bessena. Untunttu miide ushiidde barenttu godaakko baanaadan, ukitsaanne haatsaanne untunttu sintsa aatsa» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii untunttoo baalaa giigisseedda. Untunttu meeddawaappenne usheeddawaappenne guyyiyaan, I untuntta yeddina, barenttu godaakko simmeeddino. He wodiyaappe doommina, Sooretuu Israa'eelatu bollan yiyaawaa aggi basheeddino.

Samaariyaa Katamay Doodettussa

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshi, biide Samaariyaa katamaa dooddeedda.

²⁵ Untunttu dooddeedda gaasuwaan Samaariyaa kataman wolk'k'aama koshay geleedda; itti hariyaa huup'ii hosppun tammu s'agaraa biran, laa"u s'eetu giraame gidiyaa harap'p'etuwaa shi'ay ichcheshu s'agaraa biran zal"etteedda.

²⁶ Israa'eeliyaa kaatii katamaa dirssaa gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, itti mishirata, «Ta godaw, kaatiyaw, taana maaddaarikkii» yaagaadde waasaaddu.

²⁷ Kaatii izo, «Neena Med'ina Goday maaddennaan is's'ooppe, taani new maaduwa hak'appe demmanaw danddayayitaa? Katsaa bukkiyaa uddu-maappeeyye, woyniyaa ayfiyaa gum"iyaa sa'aappee?» yaageedda.

²⁸ K'ay I izo, «Neeni waanaaddii?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata zaaraadde, «Ha mishirata taana, «Hachchi ne na'aa maanaw akkaade ya; k'ay wontti nuuni ta na'aa maana» yaagaaddu.

²⁹ Hewaa diraw, ta na'aa doyyssiide meedo; wonttetsa gallassi taani izo, «Nuuni maanaw ne na'aa akkaade ya» yaagaad. Shin Aa bare na'aa k'osaaddu» yaagaaddu.

³⁰ Kaatii mishirata odeeddawaa sisiide, bare mayuwaa pooshshi oleedda. Yaatiide I gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, garssa baggana I mayyeedda waaruwaa Asay be'eedda.

³¹ Hewaappe guyye kaatii, «Shafaas'a na'aa Elssaa'a guuggi Aa bolla hachche peeshooppe, S'oossi taana wod'o!» yaageedda.

³² He wode Elssaa'i bare son utteedda; c'imatuukka aanana ittippe de'iino. Kaatii bareppe sintasaw asaa kiitteedda; shin he bitanii gakkanaw, Elssaa'i c'imatuwaa, «Ha shemppuwaa wod'iyawe ta k'ood'iyaa muuc'issanaw asaa kiitteeddawaa hinttentu be'iitee? He kiitetteeddawe yeedda wode, ifitsaa gorddiide gelissoppite. Aa godaykka Aa kaalliide yiidde de'ee» yaageedda.

³³ I c'imatuwaanna haasayishin, kiitetteeddawe aakko yeedda. Kaatiikka yiide, «Ha metuu Med'ina Godaappe yeedda. Yaatina taani hawaappe daruwaa Med'ina Godaa ayaw naagaytaa?» yaageedda.

7

¹ Hewaappe guyye Elssaa'i, «Med'ina Godaa k'aalaa sisa! Med'ina Goday hawaadan yaagee, Wontti hannode heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa katamaa penggiyaan itti s'agaraa biran zal"etana yaagee» yaageedda.

² Kaatiyaw matattiyaa kaappuu S'oossaa asaw, «Be'a, Med'inaa Goday salotuwa maskkootiyaa dooyintonne hewe hanenna» yaageedda.

Elssaa'i zaariide, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaageedda.

Sooriyaa Olanchatuu Beteeddino

³ Katamaa geliyaa penggiyaan wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda oyddu asatuu de'iino. Unttuntu ittuu ittuwaa, «Nuuni hayk'k'ana gakkanaw, hawaan ayaw gam"eetto?

⁴ Nuuni katamaa gelana gooppe, koshay de'iyaa diraw, nuuni yaan hayk'k'ana. K'ay hawaan gam"ooppekka hayk'k'ana. Hewaa diraw, Sooretuwaa geessuwaa ane boytte. Unttuntu nuuna ashshooppe attana; untuntu wod'ooppe hayk'k'ana» yaageeddino.

⁵ Sa'ay k'ammeedda wode denddiide, Sooretuwaa geessuwaa beeddino. Unttuntu biide geessuwaa gakkiiyaa wode, itti asaynne yaan baawa!

⁶ Ayaw gooppe, S'oossay paraa gaaretuwaanne paratuwaa gurabaanne daro olanchchatuu kooshshaa Sooriyaa asatuu sisseedda. Yaatina unttuntu ittuu ittuwaa, «Sisite, Israa'eeliyaa kaatii nuuna olissanaw, Hiitetuwaanne Gibs'etuwa kaatetuwa deriyaa k'ans's'iidde aheedda» yaageeddino.

⁷ Hewaa diraw, unttuntu denddiide, barenttu geessuwaa, barenttu dunkkaaniyaa, barenttu paratuwaanne barenttu haretuwaanne ubbaa yeggi bashiide, sa'ay k'ammeeddawaan barenttu shemppuwaa ashshanaw bak'attedino.

⁸ He wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda asatuu Sooretuwaa geessuwaa gakkiiide, untunttu dunkkaanetuwaappe ittuwaa geleeddino. Meeddinonne usheeddinonne; k'ay biraa, work'k'aanne mayuwaa akki afiide k'osseeddino. Laa"entsuwaa simmiide, hara dunkkaaniyaa geleeddino; aappe akkeeddawaakka k'osseeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu ittuu ittuwaa, «Nuuni lo"obaa ootsibeykko. Hachche mishiraachchuwaa gallassaa; shin nuuni c'o"u geeddo. Sa'ay wonttana gakkanaw, c'o"u giide uttooppe, nuuni murettana. Ane ha"i ellekka biide, kaatiyaa soy asaw odeetto» yaageeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, untunttu biide, katamaa penggiyaa naagiyaawantta s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni Sooretuwaa geessuwaa beeddo; shin itti Asay woy asaa kooshshayenne he sa'aan baawa. K'ashetti utteedda paratuwaa s'alaalayenne haretuunne de'iino; k'ay untunttu aggiide beedda dunkkaanetuukka de'iino» yaageeddino.

¹¹ Penggiyaa naagiyaawanttu s'eesiide, kaatiyaa soy asaw odeeddino.

¹² Kaatii k'amma denddiide bare kaappatoo, «Sooretuu nuuna ootseeddawa taani hinttenttoo odana. Nuuni koshshatiyaawaa untunttu eriino. Hewaa diraw, barenttu geessuwaappe kesiide, gas'ariyan k'osettiide, untunttu katamaappe kare kesina, nuuni untuntta shemppuwaanna oyk'k'iide, katamaa gelana yaagiide k'oppeeddino» yaageedda.

¹³ Kaatiyaa kaappatuwaappe ittuu, hawaadan yaageedda; «Ha katanman atteeda Asay kase hayk'k'eedda asaakka mala; hayk'k'uwaappe atena. Hewaa diraw, haneeddabaa eranaw ane asaa dooroytte. Atteeda ichcheshu paratuwaana ane untunttu Sooretuu dunkkaaneeddasa yeddoytte» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, untunttu paray goochchiyaa laa"u gaaretuwaanne untunttu paratuwaanne dooreeddino. Kaatii untuntta Sooriyaa olanchchatuu geeduwaa yeddeedda. Kaatii toggiyaawantta, «Biide haneeddabaa be'ite» yaagiide azazeedda.

¹⁵ Untunttu Sooretuwaa geeduwaa kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beeddino. Sooriyaa asatuu bak'atiidde oleedda mayuunne olaa miishshayenne ogiyaan kumeedda. Kiitetti beedda asatuu guyye simmiide, kaatiyaw odeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Asay biide, Sooretuwaa geesuwaa bonk'k'eedda. Med'ina Goday geeddawaadan heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay itti s'agaraa biran zal"etteedda.

¹⁷ Kaatii barew matattiyaa kaappuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa kessiide suntseedda; shin Asay Aa penggiyaan dirs's'eedda. Kaatii Elssaa'akko beedda wode, Elssaa'i ha kaappuwaa bolla odeeddawaadan, bitanii hayk'k'eedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossaa Asay Elssaa'i kase kaatiyaw, «Wontta hannoo de heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa kataman itti s'agaraa biran zal"etanawaa» yaageedda.

¹⁹ He wode he kaappuu Elssaa'ew, «Be'a, Med'ina Goday salotuwa maskkootiyaa dooyinttonne hewe hanenna» yaagiide zaareedda. Elssaa'i, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaagiide zaareedda.

²⁰ Yaatina Elssaa'i odeeddawaadan, he bitanii Asay penggiyaan dirs's'ina hayk'k'eedda.

8

*Suneema Katamaappe Beteeda**Mac'c'a mishirata Simmaaddu*

¹ Elssaa'i I na'aa hayk'k'eeddawaa patseedda mishiratto itti wode, «Ne soy asaa akkaade hawaappe ba; neeni danddayiyaa sa'aan hak'aninne gam"ashsha. Ayaw gooppe, Med'ina Goday laappun laytsaa gam"iyaa koshaa ha gadiyaa bolla awaayi diggeedda» yaageedda.

² Mishirata Elssaa'i odeeddawaadan bare soy asaana baade, Piliss's'eema biittan laappun laytsaa de'aaddu.

³ Laappuntsa laytsaa wurssetsan mishirata Piliss's'eema gadiyaappe simmaaddu. Bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw kaatiyaakko baaddu.

⁴ He wode kaatii S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomaa Giyaazana haasayiide, «Elssaa'i ootseedda wolk'k'aama oosuwa ubbaa taw ane oda» yaageedda.

⁵ Elssaa'i hayk'k'eedda na'aa wootiide patseeddentto, Giyaazi kaatiyaw odishin, Elssaa'i na'aa patseedda mishirata bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw yaaddu.

Giyaazi, «Ta godaw, kaatiyaw, mishiratakka hanno; Elssaa'i hayk'k'uwaappe patseedda I na'aykka hawaa» yaageedda.

⁶ Kaatii mishiratto aabaa oochchina, aw odaaddu.

Hewaa diraw, kaatii kaappuwaa s'eesiide, «Ha mishirattiwaa gideedda ubbabaanne k'ay iza agga beedda wodiyaappe hachche gakkanaw, I gaden doliyaa ubbaba iziwa zaara» yaagiide azazeedda.

Hazaa'eeli Benihadaada Wod'eedda

⁷ Elssaa'i Damask'k'o katamaa beedda; gakkiiyaa wode, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi harggiyaawoo, «S'oossaa Asay hawaa yeedda» yaagiide odeeddino.

⁸ Kaatii Hazaa'eela, «Immiyaawaa oyk'k'aadde, S'oossaa asaana gaketanaw ba. Aa baggana, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagaadde Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.

⁹ Hewaa diraw, Hazaa'eeli Damask'k'on de'iyaa dumma dumma k'ommo murutabaappe oytamu gaaluwaan c'aani akkiide, Elssaa'ena gaketanaw beedda. Elssaa'a sintsan ek'k'iide, «Ne na'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagiide, neena oochchanaadan taana neekko kiitteedda» yaageedda.

¹⁰ Elssaa'i Hazaa'eelaw, «Neeni baade aw, «Tuma neeni pas'ana» yaaga. Shin I tuma hayk'k'anawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli yeellatana gakkanaw, Elssaa'i Aa tishshi ootsiide s'eelliide yeekkeedda.

¹² Hazaa'eeli, «Ta goday ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda.

Elssaa'i, «Neeni Israa'eeliyaa asaa bolla ootsana iitabaa taani eriyaa diraw yeekkay. Unttuntu katamatuwaa neeni taman s'uuggana; unttuntu wodalatuwaa neeni mashshaan wod'ana. K'ay unttuntu k'eeri naanatuwaakka neeni shuchchaan mentsereetsana; unttuntu shahaara mac'c'awanttu uluwaakka neeni daakkana» yaagiide zaareedda.

¹³ Hazaa'eeli zaariide, «Taani ne k'oomay, patsena laafa, hawaa mala wolk'k'aamabaa ootsanaw waataade danddayayitaa?» yaageedda.

Elssaa'i zaariide, «Neeni Sooriyaa biittan kaatetanawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli Elssaa'eppe shaakettiide, bare go-daakko simmiide beedda. Benihadaadi Aa, «Elssaa'i neena waageedee?» yaagiide oochcheedda.

Hazaa'eeli, «Neeni tumuppe pas'ana yaagiide taw odeedda» yaageedda.

¹⁵ Shin wonttetsa gallassi Hazaa'eeli bullukkuwaa akkiide, haatsaan yakkakkissiide, kaatiyaa an tuc'c'eedda; kaatii hayk'k'eedda. Hazaa'eeli Aa sa'aan barew kaateteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa

(8:16–17:4)

¹⁶ Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda ichcheshantso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafes'a na'ay Yehoraame Yihudaan kaateedda.

¹⁷ Yehoraame kaatetiyyaa wode laytsay aw hattamanne laa"a; I Yerusaalamen hosppun laytsaa kaateteedda.

¹⁸ Yehoraame Akaaba naatto machchattio akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwaa ogiyaan I hametteedda; Med'ina Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.

¹⁹ Gidooppenne bare k'oomaa Daawita diraw, Med'ina Goday Yihudaa d'ayssanaw koyyibeenna; Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw S'oossay hidootaa immi wotseedda.

²⁰ Yehoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino.

²¹ Hewaa diraw, Yehoraame bare paraa gaaretuwaa ubbaanna S'a'iira giyyaa sa'aa beedda. Eedooma asatuu aane Aa paraa gaaretuwaa kaapatuwaanne dooddeeddino; shin Yehoraame k'amma denddiide, doodda duuseretsiide aad'd'eedda. Aa olanchchatuukka bak'atiide, guyye soo simmeeddino.

²² He wodiyaappe doommiide hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettibeenna. Liibina Asay k'ay he wode makkaleedda.

²³ Yehoraame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁴ Yehoraame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa

(2 Od. 22:1-6)

²⁵ Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yehoraama na'ay Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda.

²⁶ Akaaziyaasi kaateteedda wode, laytsay aw laatamanne laa"a; I Yerusaalamen itti laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omiraw na'aa naatto.

²⁷ Akaaba soy asaa ogiyaa I hametteedda; Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. I hewaa haneeddawe untunttoo bolluwaa gideedda gishshassa.

²⁸ Akaaziyaasi Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelan de'iyaa Raamoota-Gala'aade giyyaa kataman olettanaw biidde, Akaaba na'aa Yoraamana ittippe beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino.

²⁹ Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana olettiyaa wode, Sooriyaa asatuu c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi

Akaaba na'aa Yoraame c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela kata-maa beedda.

9

Iyu. Israa'eeliyaa Bolla Kaatetanaw Oketteedda

¹ Timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i timbbitiyaa odiyaawanttu c'itaappe itti bitaniyaa s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ne kaabbaa ne sak'k'iyaan sirk'k'aade ha s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Raamoota-Gala'aade giyaa kata-maa ba.

² Gakkaade, Yoosaafees'a na'aa, Nimishaw na'aa na'aa Iya koya. Dem-maade, Aa laggetuwaappe Aa gas'aa kessaade, k'ol'o gelissa.

³ Hewaappe guyyiyaan, s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Aa huup'iyaan tigaadde, «Neena Med'ina Goday, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay» yaagee» yaaga. Yaataade kariyaa dooyaade, bak'atappe attina, gam"oppa» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, timbbitiyaa odiyaa wodallay Raamoota-Gala'aade kata-maa beedda.

⁵ Iyaa gakteedda wode, ola gadaawatuu ittippe zorettiyaawantta demmi-ide, «Olaa gadaawaw, taani new odiyaabay de'ee» yaageedda.

Iyu, «Nu giddoppe oossi odanitee?» yaagiide oochcheedda.

Timbbitiyaa odiyaawe, «Olaa gadaawaw, new odana» yaagiide zaareedda.

⁶ Iyu denddiide soo gelina, timbbitiyaa odiyaawe Aa huup'iyaan zayitiyaa tigiide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagee, «Neeni Med'ina Godaa asaa bolla, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay.

⁷ Neeni ne goda Akaaba zariyaa d'ayssana. Ayaw gooppe, taani Elzzaabeela gussedda timbbitiyaa odiyaa Med'inaa Godaa k'oomatuwaa suut-saanne ta hara k'oomatuwaa suutsaa haluwaa kessana.

⁸ Akaaba zariyaa ubbay d'ayana; taani Israa'eelan Akaaba zariyaappe ayiliyaa gidina, womaannuwaa gidina, attumawaa ubbaa d'ok'ollana.

⁹ Akaaba zariyaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama zariyaadaaninne Akiyya na'aa Baa'isha zariyaadan taani ootsana.

¹⁰ Elzzaabeelo gidooppe, Iziraa'eela goshshan izo kanatuu maana; ooninne izo moogenna» yaagee» yaageedda. Hewaa odeeddawaappe guyyiyaan, kariyaa dooyi yegginne wotsaa laasiisheedda.

¹¹ Iyu bare laggetsaa gideedda olaa gadaawatuwaakko beedda wode, unt-tutuppe ittuu Aa, «Sa'ay saree? Ha gooyiyaa bitanii neekko ayaw yeeddee?» yaagiide oochcheedda.

Iyu untunttoo, «Ha bitaniyaanne Aa haasayaanne hinttenttu eriita» yaageedda.

¹² Untunttu, «Hawe wordduwaa. Ane neeni nuw oda» yaageeddino.

Iyu, «I taw, Med'ina Goday neena, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena okkaad» yaagee yaageedda» yaageedda.

¹³ He wode untunttu ellekka barenttu mayuwaa akkiide, Iyu yed'd'iide kesiyyaa detsaan wotseeddino; hiis's'iide malakataa punneeddino. Barenttu k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide, «Iyu kaateteedda!» yaageeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraama Wod'eeddino

¹⁴ Yaatina Yoosaafees'a na'ay, Nimishaw na'aa na'ay Iyu Yoraama bolla mak'etteedda. Hewe haniyaa wode, Yoraaminne Israa'eeliyaa Asay ubbay

Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelappe Gala'aaden de'iyaa Raamoota giyaa kata-maa naaganaw bidiggeeddino.

¹⁵ Shin untuntuppekka Kaatii Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana oletteedda wode, Sooriyaa gade asatuu Aa c'addeedda c'achchaa d'alettanaw Iziraa'eela katamaa yikichcheedda.

Yaatina Iyu gadaawatuwaa, «Hinttenttu k'ofay hewaa gidoope, ha kata-maappe itti asaynne kes biide, Iziraa'eela kataman ha oduwaa odennaadan te"ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyu paraa gaariyan kes uttiide, Iziraa'eela kata-maa beedda. Ayaw gooppe, Yoraame pas's'ibeenawe yaan shemppee. K'ay Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Aa oochchanaw yaa duge bi utteedda.

¹⁷ Iziraa'eela katamaa gimbbiyaa bolla ek'k'iide wochchiyaawe s'eesiide, «Itti c'itay yiyaawe taw beettee» yaageedda.

Yoraame, «Unttuntunna gaketanaadan itti paraa asaa yedda. Parawuu biide, «Sa'ay saree?» yaago» yaageedda.

¹⁸ Parawuu Iyyunna gaketanaw biide, «Kaatii neena, «Sa'ay saree?» yaagee» yaageedda.

Iyu, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaagiide zaareedda.

Yaatina wochchiyaawe kaatiyaa, «Kiitetteeddawe untunttukko gakeedda; shin guyye simmibeenna» yaagiide odeedda.

¹⁹ Hewaa diraw, kaatii laa'entso paraawuwa untunttukko kiitteedda. I untunttukko yiide, «Kaatii hinttentta, «Sa'i saree?» yaagee» yaageedda.

Iyu bitaniyaa, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaageedda.

²⁰ Wochchiyaawe, «Laa"entso paraw untunttukko gakeedda; shin guyye zaariidde yeenna. K'ay gaariyaa laagay Nimisha na'aa na'aa Iyu laaguwaa mala; I gooyiyaa asaadan laaggee» yaagiide odeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoraame, «Taw paraa gaariyaa waas'ite» yaagiide azazeedda.

Paraa gaariyaa waas'eeddino. Israa'eeliyaa Kaatii Yoraaminne Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi barenttu gaariyan gaariyan uttiide, Iyuna gaketanaw beeddino. Iziraa'eeliyaa Naabute gaden Aa demmeeddino.

²² Yoraame Iya be'eedda wode, «Iyu, sa'i saree?» yaagiide oochcheedda.

Iyu, «Ne daay Elzzaabeeli eek'aa goynnaynne bitaynne hewaa keena dari de'ishshin, sarotetsay waan de'anaw danddayii?» yaagiide zaareedda.

²³ Yaatawaan Yoraame bare paraa gaariyaa guyye zaariide bak'ateedda. Akaaziyaasa s'eesiide, «Akaaziyaasaa, hawe makkala!» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyu bare wonddaafiyaan bare kumentsaa wolk'k'aappe dafiide, Yoraama laa"u katissaappe gidduwaan dukkeedda. Wonddaafii Aa wozanaanna aad'd'iidde kesina, bare gaariyaa giddo kund-deedda.

²⁵ Iyu Bidik'aara, «Yoraama dentsaade, kase Iziraa'eeliyaa Naabute gaden ola. Nenne tanne ittippe Yoraama aawuwaa Akaaba kaalli toggiide bi-ishshin, Med'ina Goday Aa bolla timbbitiyaa giide odeeddawaa hassaya.

²⁶ He wode Med'ina Goday, «Naabute suutsaanne Aa attumawaa naanatuwaa suutsaa taani zino be'aaddi; hewaa ac'uwaa taani neena tumu ha gaden c'igissana» yaageedda. Ha"i simmi Med'ina Goday geeddawaadan, Yoraama dentsaade, ha gaden ola» yaageedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa Wod'eeddino

²⁷ Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi hewaa be'eedda wode, Beeti-Haggaana giyaa katamaa bak'atiide beedda. Iyu Aa kaalliide yederssiidde, «Aakka dukkite!» yaageedda. Unttuntu Aa kaalliide, Yibila'aama katamaa ellekka de'iyaa Guura giyaa pudetsan Aa gaariyaa bolla dukkeeddino. Yaatina I Magido geetettiyaa katamaa bak'atiide, yaan hayk'k'eedda.

²⁸ Aa kaaliyaawanttu gaariyan Aa akkiide, Yerusaalame afeedino; Aa mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogeeddino.

²⁹ Akaaba na'ay Yoraame kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsan Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda.

Kaatatti Elzzaabeeli Hayk'k'uwaa

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Iyu Iziraa'eela katamaa beedda. Elzzaabeela hewaa siseedda wode, bare ayfiyaa okkaadde, bare huup'iyaaakka pis'aade, maskkootiyaanna duge ogiyaa s'eellaaddu.

³¹ Iyu penggiyaanna gelishin, «Laa ne godaa wod'eedda Zimiraa, hawaa saroo yaad?» yaagaaddu.*

³² Iyu pude maskkootiyaakko s'eelliide, «Laa ta bagga gidanawe oonee? Ane oonee?» yaageedda. Laa"u woy heezzu suntsatuu aakko s'eelleeddino.

³³ Iyu, «O duge oli aggite!» yaageedda. Unttuntu izo duge oleeddino. Yaatina I suutsay godaa bollanne paratuwaa bollanne c'ac'c'afetteedda; paratuu barenttu gediyaan izo yed'd'eeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyu kaatiyaa golliyaa geliide, meeddanne usheed-danne. Yaatiide I, «Ha shek'k'etteedda mishiratto afiide moogite; ayaa giddooppene Aa kaatiyaa na'aa» yaageedda.

³⁵ Shin untuntu izo mooganaw biidde, iziw guuggiyaappe, gedetuwaap-penne kushetuwaappe attina, harabaa demmibeeykkino.

³⁶ Hewaa diraw, untuntu simmiide, Iyuw odeeddino; I, «Med'ina Goday bare k'oomaa Tesibbiyaa Eelaasa baggana, «Iziraa'eelan de'iyaa gaden El-zaabeeli ashuwaa kanatuu maana.

³⁷ Atteedawekka Iziraa'eelan de'iyaa gadiyaan pitto mala gidanawaa. Hewaa diraw ooninne, «Hanna Elzzaabeelo» gaanaw danddayenna» yaagiide odeedda k'aalay hawaa» yaageedda.

10

Akaaba Zeretsaa Ubbaa Wod'eeddino

¹ Akaabaw Samaariyaa kataman laappun tammu attuma naanay de'iino. Hewaa diraw Iyu dabddaabbiiyaa s'aafiide, he katamaa kaappatoo, c'imatoonne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttoo Samaariyaa katamaa kiitteedda. He dabddaabbiiyaan I,

² «Simmi hinttenttu godaa zaratuu hinttenana de'iyaa diraw, k'ay paratu-unne paraa gaaretuu, yuushshuu gimbbetteedda katamatuunne olaa mi-ishshatuu hinttenttoo de'iyaa diraw, ha dabddaabbii hinttentta gakko ellekka,

³ hinttenttu godaa naanatuwaappe itti pas'atetsaa dariyaawaa dooriide, Aa aawuwaa kawutetsaa araatan utissite. Yaatiide hinttenttu godaa gollew olettite» yaageedda.

⁴ Shin untuntu daroppe yayyiide, «Be'ite, laa"u kaatetuu Aa sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino! Yaatina nuuni waan ek'k'anee?» yaageed-dino.

⁵ Hewaa diraw, kaatiyaa gollew aawotiyaawe, katamaa kaappuu, c'imatuunne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttu Iyuw hawaadan yaagiide

* **9:31 Zimiraa:** Zimiri bare kaatiyaa wod'eedda. 1 Kat. 16:8-12 s'eella. **9:36** 1 Kat. 21:23

kiitteeddino; «Nuuni ne k'oomatuwaa; neeni giyaawaa ubbaa nuuni ootsana. Nu bolla oonanne kaateyokko. Neena lo'eeddabaa ayaanne ootsa» yaagiide kiitteeddino.

⁶ Iyu untunttoo laa'entso dabddaabbiyaa s'aafiide, «Hinttenttu ta bagga gidiide, taw azazettanaw giigeeddawaa gidoope, hinttenttu godaa naanaa k'ood'iyaa muuc'ite; untunttu guuggiyaa akkiide, wontti hannooode Iziraa'eela katamaa yiite» yaageedda.

Kaatiyaa zaratuwa laappun tammatuukka barena dichchiyaa, he kataman eretteedda asatuwaana de'iino.

⁷ He kaatiyaa zeretsaa dichchiyaa asatuwaakko dabddaabbii gakkeedda wode, kaatiyaa zeretsaa laappun tammatuwaakka wod'eeddino. Untunttu k'ood'iyaa muuc'iide, untunttu guuggiyaa k'un"aan k'osi aatsiide, Iziraa'eela kataman de'iyaa Iyuw yeddeeddino.

⁸ Kiitetteedda asatuwa, «Untunttu kaatiyaa zaratuwaa guuggetuwaa akkiide yeeddino» yaagiide Iyuw odeedda.

Iyu, «Wontta guura gakkanaw, katamaa geliyaa penggiyaan untuntta laa"usan dooriide wotsite» yaagiide azazeedda.

⁹ Wonttetsa gallassi guura Iyu kare kesiide, asaa ubbaa sintsan ek'k'iide, «Hinttenttu s'illa. Ta godaa bolla mak'ettaade wod'eeddawe taana. Shin hawantta ubbaa wod'eeddawe oonee?

¹⁰ Yaatooppe simmi Med'ina Goday Akaaba zaratuwaa bolla odeeddawaappe itti k'aalayenne sa'aan wod'd'ennawaa hinttew erite. Ayaw gooppe, Med'ina Goday bare k'oomaa Eelaasa baggana odeeddawaa poleedda» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, Iyu Iziraa'eelan atteeda Akaaba zeretsaa, Aa wolk'k'aama asatuwaa, Aa laggetsatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbaa, aw ayaanne ashshenan wod'i wursseedda.

Kaatiyaa Akaaziyaasa Zeretsatuwaa Ubbaa Wod'eeddino

¹² Hewaappe guyyiyaan, Iyu denddiide, Samaariyaa beedda. Hentsanchchatuu Mootsaa giyaa sa'aa gakkiiide,

¹³ Yihudaa kaatiyaa Akaaziyaasa dabbotuwaanna gakettedda. I, «Hinttenttu oonee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Nuuni Akaaziyaasa dabbotuwaa; nuuni kaatiyaa zaratuwaanne kaatati Elzzaabeeli naanaanne sarotanaw beetto» yaageeddino.

¹⁴ Iyu bare asatuwaa, «Untuntta pas'a oyk'k'ite» yaagiide azazeedda. Untunttu pas'a oyk'k'iide, Hentsanchchatuu Mootsan de'iyaa haatsaa ollaa matan untuntta oytamanne laa"atuwaakka wod'eeddino; I untunttupe ittuwaanne ashshibeenna.

¹⁵ Iyu he sa'aappe denddi yiide, Rekaaba na'aa Yonadaabana gakettedda. Aa sarotsiide, «Ta k'ofayenne ne k'ofay ittuwaa. Yaatina ta bagga gidannii?» yaageedda.

Yoonadaabi, «Ee gidana» yaagiide zaareedda.

I «Ane ta kushiya oyk'k'a» yaageedda. Aa kushiya oyk'k'eeddawaa pude gaariyaa bolla kessiide,

¹⁶ «Taananna dendda. Taani Med'ina Godaw mishettiyaawaa be'a» yaageedda. Aa bare gaariyan utisseedda.

¹⁷ Iyu Samaariyaa yeedda wode, Akaaba zariyaappe atteeda ubbaa wod'eedda; Med'ina Goday Eelaasaw odeedda k'aalaadan untuntta d'aysseedda.

Ba'aalaw Goynniyaawantta Wod'eeddino

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Iyu asaa ubbaa ittippe shiishshiide, «Akaabi Ba'aalaw guutsa keeshshaa goynneedda; shin taani aappe daro goynnana.

¹⁹ Ha"i simmi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa ubbatuwaa, aw goynniyaawantta ubbatuwaanne Aa k'eesetuwaa ubbatuwaa taw s'eesiide shiishshite. Unttuntuppe itti asaynne pac'c'ennaadan s'eellite. Ayaw gooppe, taani Ba'aalaw daro yarshshuwaa yarshshanaw hanay. He sa'aa yeennan aggiyaa Asay pas'a de'enna» yaageedda. Shin Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta c'immiidde d'ayssanaw hewaa ootseedda.

²⁰ Iyu, «Ba'aalaw goynnana gallassaa awaayite» yaageedda. Unttuntu awaayeeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyu Israa'eeliyaa biittaa ubbaa kiittina, Ba'aalaw goynniyaawanttuppe itti asaynne attenaa ubbatuu yeeddino; ubbaykka Ba'aala Eek'aa golliyaa ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ils's'i giide kumeeddino.

²² Iyu goynniyaawanttu mayoo aawotiyaa itti bitaniyaa, «Ba'aalaw goynniyaawanttu ubbaw mayuwaa ahaa» yaageedda. Bitanii untunttoo mayuwaa aheedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Iyunne Rekaaba na'ay Yonadaabinne Ba'aala Eek'aa Golliyaa geleeddino. Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta, «Ba'aalaw goynniyaawanttuppe attina, Med'ina Godaa k'oomatuwaappe itti asaynne hinttenttu gidдон de'ooppe s'eellite» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Unttuntu s'uuggiyaa yarshshotuwaanne hara yarshshotuwaanne yarshshanaw gidдо geleeddino.

Iyu Ba'aala Eek'aa golliyaappe karenna hosppun tammu asatuwaa giigissi wotseedda. Yaatiide, «Hintteppe itti uray taani hinttenttu kushiyan wotsiyaa asatuwaappe ittuwaa yeddoope, Aa shemppu he uraa shemppoo gidee» yaageedda.

²⁵ Iyu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa polosaana, naagiyaawanttanne kaappatuwaanne, «Gidдо geliide, untuntta wod'ite. Unttuntuppe itti asaynne kessi akkoppo» yaagiide azazeedda. Unttunta mashshaan suppu ootsi wursseeddino. Yaatiide naagiyaawanttunne kaappatuunne unttuntu anhaa kare oleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Ba'aala Eek'aa Golliyaa k'ol'o geleeddino.

²⁶ Ba'aala Eek'aa golliyaappe eek'aa tuussatuwaa kessiide s'uuggeeddino.

²⁷ K'aykka Ba'aalaw goynniyaa eek'aa shuchchaa kinchchereetseeddino; Ba'aala eek'aa golliyaakka koleeddino. Yaatiide he sa'aa sheeshsha golliyaa kesseeddino; hachche gakkanaasikka he sa'ay sheeshsha golliyaa gidiide atteedda.

²⁸ Hewaadan ootsiide, Iyu Ba'aala Israa'eeliyaappe d'aysseedda.

²⁹ Gidooppenne Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa I aggibeenna. Beeteeleninne Daanan Iyorbbaami esseedda work'k'aa maratuwaa misiletoo I bare huup'iyaw goynneedda.

³⁰ Hewaappe simmina, Med'ina Goday Iya, «Neeni ta sintsan likke gideed-dawaa ootsaade poleedda gishshawunne ta k'ofaan de'iyaaawaa ubbaa neeni Akaaba zaratuwaa bolla ootseedda diraw, ne zaratuu oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawantta» yaageedda.

³¹ Hewaa giidi uttinakka, Iyu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa higgiyaa bare kumentsaa wozanaappe minisiide naagibeenna; k'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa naanaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

Iyu Hayk'kuwaa

³² He wodiyaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa s'untsanaw doommeedda. Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa gadiyaappe daro sa'aa s'ooneedda.

³³ Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadenne Baasaane biittaa ubbaa oyk'k'eedda. He biittatuu Arnnoona Shaafaa matan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide, Roobeela gadiyaa, Gaade gadiyanne Minaase gadiyaa gakkiiino.

³⁴ Iyu haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayne Aa minotetsaa ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan, Iyu hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda; I Samaariyaan moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yo'akaazi kaateteedda.

³⁶ Iyu Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laatamanne hospun laytsaa kaateteedda.

11

Yihudaa Kaatatto Ataalo (2 Od. 22:10–23:15)

¹ Akaaziyaasa aata Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, denddaade kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.

² Shin Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanatuwaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaanonne hiis'a gollen k'osaade, Ataala wod'enaadan ashshaadu.

³ Ataala gadiyaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay Yihoshebaa'i matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide de'eedda.

⁴ Laappuntsa laytsan Yoodaaha kaatiyaa naagiyaawanttunne kaatiyaa golliyaa naagiyaawanttu kaappatoo kiittiide, barekko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ahiseedda. Unttuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etiide, untunttu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iseedda. Hewaappe guyyiyaan, untunttu kaatiyaa na'aa Yo'aasha besseedda.

⁵ I untunttu, «Hinttenttu ootsanabay hawaa. Sambbatan naagoo geliyaa kaalay gakteedda hinttenttu heezzu c'itaappe itti c'itay kaatiyaa golliyaa naago;

⁶ itti c'itay Suuri giyaa penggiyaa naago; k'ay itti c'itay naagiyaawanttuppe guyye baggana de'iyaa penggiyaa naago.

⁷ K'aykka Sambbatan naaguwaappe haa kesiyaa yenkko laa"u c'ugotuwaa kumentsatu kaatiyaw Geeshsha Golliyaa naagino.

⁸ Ola miishshaa oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Hinttekko shiik'iyaa oonakka wod'ite» yaageedda.

⁹ He kaappatuu k'eesii Yoodaaha azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. Untunttu ubbaykka Sambbata gallasan naaguwaa kaalay gakteeddawantakka naaguwaa kaalan poleeddawanttakka akkiide, k'eesiyaa Yoodaahikko yeeddino.

¹⁰ K'eesii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita gondalletuwaanne tooratuwaanne ubbaa kaappatoo immeedda.

¹¹ Naagiyaawanttu ittuu ittuu ola miishshatuwaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe haddirssa baggappe doommiide, ushechcha bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'eeddinno.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yoodaaha kaatiyaa na'aa kare kessiide, Aa huup'iyaan kallachchaa wotseedda. Kawutetsaa kaaletsiyaa Higgiyaa

Mas'aafaappe duuk'k'iide ittuwaa aw immiide, okkiide kaateyeedda. Kawu-unne Asay kushiya bak'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii shemppu gam"o!» yaageedda.

¹³ Kaatata Ataala naagiyaawanttu c'abbuwaanne asaa c'abbuwaanne siseedda wode, asaakko Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa baaddu.

¹⁴ Kaatii kase kaatetuu haniyaawaadan tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; he biittaa Asay ubbay nashettiide, s'urumbbaa punnee. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.

¹⁵ Keesii Yoodaahē olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! Izo yaananne haananne salppiide salpetuwaa gidduwaan wotsiide, kare kessite. Izo ashshanaw kajjeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw, untunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliiyaa afeedino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaahē K'aalaa c'aak'uwaa Ooratseedda
(2 Od. 23:16-21)

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asay Med'ina Godaa asaa gidana mala, Yoodaahē kaatiinne Asay Med'ina Godaanna k'aalaa c'aak'uwaa gelana mala ootseedda. K'ay kaatiyaappenne asaappenne gidduwaanka k'aalaa c'aak'uwaa geliseedda.

¹⁸ He wode Yihudaa Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliiyaa biide, he golliiyaa kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne Aa misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.

Hewaappe simmina, k'eesiyaa Yoodaahē Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan naagiyaawantta wotseedda.

¹⁹ Barenana gadaawatuwaa, kaatiyaa naagiyaawantta, kaatiyaa golliiyaa naagiyaawanttanne Yihudaa asaa ubbaa akkina, untunttu kaatiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe duge ahiidde, Naagiyaawanttu Penggiyaa giyaa penggiyaa baggana kaatiyaa Golle ittippe geleeddino. Kaatii bare kawutetsaa araatan utteedda.

²⁰ Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataala kaatiyaa gollen mashshaan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamaykka woppu geedda.

²¹ Yo'aashi kaatetiyyaa wode laappun laytsaa na'aa.

12

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aassa
(2 Od. 24:1-16)

¹ Iyu Israa'eeliyaa biittan kaateteedda laappuntsa laytsan, Iyo'aassi Yihudaan kaateteedda; I Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay S'iibiyaa; Aa Berssaabehe katamaappe yeedda asaa.

² Keesii Yoodaahē Aa tamarisseeddanne zoreedda diraw, I de'eedda laytsaa ubbaan Iyo'aassi Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³ Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa ag-gibeenna.

⁴ Iyo'aassi k'eesetuwaa s'eesiide, «Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yiyaa geeshsha miishshaa ubbaa shiishshite. Hewekka huup'iyaa payduwaa wode

imettiyyaa miishshaanne Asay bare sheniyaan Geeshsha Golliyaw ahiyaa miishshaa.

⁵ Yaatooppe k'eesatuu ubbay he miishshaa ahiyaa itti itti asatuwaappe barenttoo akkiide, Geeshsha Golliyaa gidдон koletteedda sa'aa ubbaa ooratsino» yaageedda.

⁶ Shin Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsi gakkanaw, k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsibeykkino.

⁷ Hewaa diraw, Kaatiyaa Iyo'aassi k'eesiyaa Yoodaahanne hara k'eesetuwaanne s'eesiide, «Geeshsha Golliyaa gidдон koletteedda sa'aa ayaw ooratsikkitee? Miishshaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw immiteppe attina, hinttenttoo imettiyyaa shaluwaa oyk'k'oppite» yaageedda.

⁸ K'eesetuu, «Asaappe hara miishshaa akkokko; Geeshsha Golliyaa gidдон koletteedda sa'atuwaakka ooratsokko» yaagiide giigeeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaahanne saas'ine ittuwaa akkiide, Aa k'um'iyaan s'oo'iyyaa lukkeedda; yarshshiyaa sa'aa matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasaan ushechcha baggana wotseedda. Geliyaa sa'aa naagiyaa k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaa ubbaa saas'iniyaa gidдон yeggiino.

¹⁰ Saas'iniyaa gidдон daro miishshay dagatteeddawaa untunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aafinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu yiino; Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaa paydiide, k'arc'c'iitatuwaan k'oliino.

¹¹ Paydetteedda miishshaa likkiyaa ereeddawaappe guyyiyaan, Geeshsha Golliyaa oosuwaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untunttu miishshaa akkiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan anaas'etoonne gimb-biyaawanttoo immiino.

¹² K'ay shuchchaa massiyaawanttoonni shuchchaa k'oo'iyawanttoo k'ans's'iino. K'aykka Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw sank'k'aanne shuchchaanne koshshiyaa harabatuwaa shammiino.

¹³ Shin Geeshsha Golliyaa yeedda miishshaappe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw biraa burc'c'uk'k'otuwaa, oyk'k'iyawaa, keretuwaanne s'urumbbatuwaa woy work'k'aappenne biraappenne med'etiyaa hara geeshsha miishshatuwaa ootsanaw kessibeykkino.

¹⁴ He miishshaa ubbay Geeshsha Golliyaa ooratsiyaa asaw c'iggetiino.

¹⁵ Geeshsha Golliyaa oosuwaa wochchanaw suntsetteedda asatuwaa ooninne, «Miishshan ayaa ayaa ootseedditee?» giide oochchibeenna; ayaw gooppe, asatuu ammansiyaawantta.

¹⁶ Bayzzuwaa dirawunne nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshoo c'iggetiyaa miishshay k'eesatoo geleeppe attina, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsiyaa miishshaa saas'iniyaan gelenna.

Azaa'eeli Yerusaalamo Aad'd'eeda

¹⁷ He wode Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli biide, Gaate katamaa olettiide oyk'k'eedda. Yaatiide Yerusaalame olanaw simmeedda.

¹⁸ Shin Yihudaa Kaatii Iyo'aassi aappe kase kaateteedda Yihudaa kaatetuu Yoosaafees'e, Yoraaminne Akaaziyaasi Med'ina Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa, k'ay I bare huup'iyaw immeedda imotaanne Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjjiyaasan de'iyaa work'k'aa ubbaa akkeedda. Sooriyaa Kaatiyaw Azaa'eelaw yeddeedda; Azaa'eeli Yerusaalame olanawaa aggi basheedda.

¹⁹ Kaatii Iyo'aassi haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Siilla giyaa sa'aa afiyaa ogiyaan Miillo giyaa saan de'iyaa gollen wod'eeddino.

²¹ Aa Oosanchchatuu Shim'aata na'aa Yozakaaranne Shomeera na'aa Yi-hozabaada. Iyo'aassi Daawita Kataman bare mayza aawotuwa duufuwaan moogetteedda; Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

13

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'akaaza

¹ Akaaziyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan, Iyu na'ay Iyo'akaazi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laappun laytsaa kaateteedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

³ Hewaa diraw, Med'ina Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla pentteedda; Med'ina Goday untunttu daro wodiyaaw Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelawunne Aa na'aa Benihadaadaw zaari zaariide aatsi immeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa woosseedda. Med'ina Goday aw siseedda; ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii Israa'eeliyaa ayaa mala iita uk'k'unnaa uk'k'unneeddentto Med'ina Goday be'eedda.

⁵ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa immeedda; untunttu Sooriyaa asatuwaa kushiyaappe kessi akkeeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay kasewaadankka bare son saruwaan de'eedda.

⁶ Gidoopekka Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaama soy Asay oosisseedda nagaraappe simmibeenna; untunttu he nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino. K'ay Asheero giyaa s'oossatuu misilii Samaariyaan ek'k'o sa'aan atteedda.

⁷ Iyo'akaazaw ishatamu paraa asatuwaappe tammu gaaretuwaappenne, tammu sha'a gediya olanchchatuwaappe attina, hara olanchchay at-tibeena. Ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii untuntta d'aysseedda; I untuntta uddummaan de'iyaa suullaadan ootseedda.

⁸ Iyo'akaazi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁹ Iyo'akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Iyo'aassi kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyo'aassa

¹⁰ Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda hattamanne laappunsa laytsan, Iyosakaaza na'ay Iyo'aassi Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.

¹¹ Iyo'aassi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraappe ittuwaanne ashshenan ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

¹² Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayne Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasana oletteedda minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwa taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹³ Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaan Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda.

Elssaa'a Hayk'uwaa

¹⁴ Elssaa'i barena wod'iyaa harggiyaa harggiyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Aa be'anaw biide, «Ta aawoo; ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'anne gondalle!» yaagiide yeekkeedda.

¹⁵ Elssaa'i, «Wonddaafiyaanne pootsatuwaa akka ya» yaageedda; aassi aheedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Wonddaafiyaan giigissa oyk'k'a» yaageedda; wonddaafiyaan I giigissi oyk'k'i de'ishshin, Elssaa'i bare kushiyaan kaatiyaa kushiyaan bolla wotseedda.

¹⁷ «Away doliyaa bagga maskkootiyaa dooyaa» yaagina dooyeedda. Elssaa'i, «Pootsaa wonddaafiyaan dukka» yaageedda; ikka dukkeedda. Elssaa'i, «Hawe Med'ina Godaa pootsaa! Hawe Sooriyaa asatuwaa s'ooniyaa pootsaa! Neeni Sooriyaa asatuwaa Afeek'a kataman s'oonana gakkanaw olana» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i kaatiyaa, «Pootsatuwaa akka» yaagina akkeedda. Elssaa'i, «Unttuntun biittaa c'adda» yaageedda. Heezzu gede biittaa c'addiide aggi basheedda.

¹⁹ Yaatina S'oossaa Asay kaatiyaa hank'k'ettiide, «Ichcheshu gede woy usuppun gede biittaa c'addeeddawaa gidintto, neeni Sooriyaa asatuwaa s'oonade ubbaa bayzzanawaa shin! Neeni ha'i untunta heezzu gede s'alala s'oonana» yaageedda.

²⁰ Elssaa'i hayk'k'ina anhaw giigeedda gonggoluwaan wod'd'eedda.

Moo'aabe gadiyaappe olanchchatuu Israa'eeliyaa biittaa bolla laytsan laytsan doodiino.

²¹ Itti gallassi amareeda Israa'eeliyaa asatuu itti bitaniyaa anhaa moogiide, Moo'aabe biittaa c'itaa be'eeddino. Bitaniyaa anhaa Elssaa'a mooguwaan gonggoluwaan gidido oliide bak'atteddino. Yaatina anhay Elssaa'a mek'etsaa bolla wod'd'eedda; he man'iyaan pas'inne dendi ek'k'eedda.

Israa'eelanne Sooriyaa Giddon Denddeedda Olaa

²² Iyo'akaazi kaateteedda laytsan ubbaan Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa uk'k'unneedda.

²³ Shin Med'ina Goday Abrahaamena, Yisaak'anne Yaak'oobanna c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaan diraw, untunttoo keekkeedda, k'aretteeddanne k'oppeedda. Hachche gakkanawukka I untunta d'ayssibeenna woy bare sintsaappe diggibeenna.

²⁴ Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Benihadaadi kaateteedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Azaa'eeli Aa aawuwaa Iyo'akaazeppe olan oyk'k'eedda katamatuwaa Yo'akaaza na'ay Yo'aassi Azaa'eela na'aa Benihadaadappe wotsi akkeedda. Iyo'aassi Aa heezzu gede s'ooniide, Israa'eeliyaa katamatuwaa zaareedda.

14

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa (2 Od. 25:1-24)

¹ Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

² I kaatetiyaan wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne uduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yiho'aadino; iza Yerusaalame asaa.

³ Amesiyaasi Med'ina Goday sintsan suurebaa ootseedda; shin Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan ootsibeenna. Ubbabaakka I bare aawuwaa Iyo'aassa k'ulledda.

⁴ Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.

⁵ Amesiyaasi kawutetsaa bare kushiyan loytsi oyk'k'eedda saannakka, kase kaatiyaa bare aawuwaa Yo'aasha wod'eedda oosanchchatuwaa wod'eedda.

⁶ Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'ina Goday, «Naanatuu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse yaagiide azazeeddawaadankka, wod'eeddawanntu naanaa wod'ibeenna.»

⁷ Amesiyaasi Mas'ine Zanggaaraa giyaa sa'aan tammu sha"a Eedooma biittaa asaa wod'iide Selaa'a giyaa katamaakka olan oyk'k'eedda. Yok'iti'eela yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw ha suntsan s'eesettee.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi Iyu na'aa na'aa, Iyo'akaaza na'aa, Israa'eeliyaa kaatiyaa Iyo'aassaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakketteetto» yaagiide naasseedda.

⁹ Shin israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.

¹⁰ Ee, neeni tumukka Eedooma biittaa asaa s'oonadda; hewan ha"i otorettaasa. Neeni ne s'oonuwaan nashettaadde, ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne biittaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaanne ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda.

¹¹ Shin Amesiyaasi sissaa is'seedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasinne Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha giyaa kataman olaa gaketeeddino.

¹² Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda.

¹³ Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Iyo'aassa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemesha kataman omoodeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Yerusaalame biide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa oyddu s'eetu wad'aa gideedda, sa'aa laaleedda.

¹⁴ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa work'k'aa, biraanne shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.

¹⁵ Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay, Aa minotetsayenne Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasana I oletteeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuwwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁶ Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Hayk'k'uwwa
(2 Od. 25:25-28)

¹⁷ Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Iyo'aassa na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

¹⁸ Amesiyaasi haneedda harabay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁹ Amesiyaasa wod'anaw Asay Yerusaalamen mak'etteedda; yaatina I Laakisha giyaa katamaa bak'ateedda. Shin untunttu Aa geeduwaa Laakisha katamaa asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.

²⁰ Aa anhaa paraan c'aani ahiide, Daawita Kataman Yerusaalamen Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa na'aa Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa sa'aan kaateyedda.

²² Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, I Ooziyaane Eelaata giyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Laa"entso Iyorbbaama

²³ Yo'aasha na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Samaariyaan kaateteedda; I oytamanne itti laytsaa kaateteedda.

²⁴ Iyorbbaami Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ubbaa ootsiyaawaa ag-gibeenna.

²⁵ Gaate-Hefeeriyaami Amiitaaya na'aa timbbitiyaa odiyaa bare k'oomaa Yoonaa baggana Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare k'aalan haasayeeddawaadan, Hamaata Pinuwaa giyaa saappe doommiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkanaaw de'iyaa Israa'eeliyaa zawaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami s'ooniide zaareedda.

²⁶ Ayaw gooppe, Israa'eelan de'iyaa Asay ubbay ayiliyaa gidina, womaannuwaa gidina, ayaa keeshshaa tuggaa tuggateeddento, Med'ina Goday be'eedda; untuntta maaddiyaabay ooninne baawa.

²⁷ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa suntsaa saluwaappe garssan d'ayssana yaagibeenna. Hewaa diraw, Med'ina Goday untuntta Iyo'aasa na'aa Iyorbbaama baggana ashsheeda.

²⁸ Iyorbbaami haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, I oletteeddawenne Yihudaa bagga gideedda Damask'k'o katamaanne Hamaata katamaa Israa'eeliyaw zaareeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁹ Iyorbbaami hayk'k'iidde, bare mayza aawotuwaan Israa'eeliyaa kaatetuwaan gaketeeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Zakkaraasi kaateteedda.

15

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana (2 Od. 26:1-23)

¹ Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamanne laappunsa laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa na'ay Ooziyaani kaateteedda.*

² I kaateteedda wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yikoolo; iza Yerusaalame asaa.

³ Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁴ Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna.

^{14:25} Yon. 1:1 * ^{15:1} **Ooziyaani:** Ibraawetsuwaan Kaatii Ooziyaane ha shemppuwaan Azaariyaa geetettee.

⁵ Med'ina Goday Ooziyaana wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaan oytseedda; hayk'k'ana gakkanaasikka he harggii Aa yeddibeenna diraw, dumma gollen barekka de'eedda. He wode kaatiyaa na'ay Iyo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he biittaa asaa mooddeedda.

⁶ Ooziyaane haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaate-tuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁷ Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zakkaraasa

⁸ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne hosppuntsa laytsan, Iyorbbaama na'ay Zakkaraasi Israa'eeliyaa asaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I usuppun aginaa kaateteedda.

⁹ Aa mayza aawotuu ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi Zakkaraasa bolla mak'etti denddiide, Yibila'aama giyaa saan wod'iide Aa kotan barew kaate-teedda.

¹¹ Zakkaraasi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹² Hawaadan haniide, Med'ina Goday Iyuw, «Ne zarii oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawaa» yaagiide odeedda k'aalay poletteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Shaaluma

¹³ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne uduppuntsa laytsan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi kaateteedda; I Samaariyaan itti aginaa kaateteedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Gaade na'ay Minaaheemi Tirs's'a giyaa katamaappe Samaariyaa beedda. Samaariyaan de'iyaa Yaabeesha na'aa Shaaluma wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

¹⁵ Shaaluumi haneedda harabayenne I mak'etteedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁶ He wode Minaaheemi Tirs's'a katamaappe denddiide, Tifisaaha giyaa katamaa, kataman de'iyaa asanne katamaa heeraan de'iyaa biittatuwwa ubbaa oleedda. Untuntu barenttu katamaa dirssaa penggiyaa aw dooyennan is's'eedda diraw, Tifisaaha katamaa olettiide bayzseedda; k'ay he kataman de'iyaa shahaara mac'c'a asaa uluwaa ubbaa p'alk'k'i yeggeedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Minaaheema

¹⁷ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne uduppuntsa laytsan, Gaade na'ay Minaaheemi Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I Samaariyaan tammu laytsaa kaateteedda.

¹⁸ I Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Tigilaati-Paleseeri Israa'eeliyaa biittan dooddeedda. Minaheeme kawutetsan barena minisana malanne maaddana mala, Tigilaati-Paleseeraw hattamanne oyddu sha" a kiilo giraame s'agaraa biraa immeedda.

²⁰ Minaaheemi he miishshaa Israa'eeliyaa asaa wolk'k'an c'igisseedda; Asoore biittaa kaatiyaw Immanaw dure asaa ubbay ittuu ittuu ishatamu

s'agaraa biraa peed'eeddino. Hewaadan ootsina, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa aggiide, bare gadiyaa simmeedda.

²¹ Minaaheemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²² Minaaheemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa kotan Aa na'ay Pak'aahi kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Pak'aaha

²³ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamantsa laytsan, Minaaheema na'ay Pak'aahi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laa"u laytsaa kaateteedda.

²⁴ Pak'aahi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iy-orbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

²⁵ Aa ola gadaawatuwaappe ittuu, Ramaaliyaa na'ay Paak'uha giyaawe Aa bolla mak'ettiide denddeedda. Gala'aade asaappe ishatamu attuma asaa barenana akki biide, Samaariyaa kataman kaatiyaa gollen de'iyaa geessuwaa geleedda. Paak'uhi Pak'aaha Arggoobaarakka Haariyaanakka ittippe wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

²⁶ Pak'aahi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha

²⁷ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamanne laa'entso laytsan, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laatamu laytsaa kaateteedda.

²⁸ Paak'uhi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iy-orbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

²⁹ Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha wodiyaan Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri yiide ayino, Aabeeli-Beetima'a'ika, Yaanooha, K'edeeshanne Has'ooraa geetettiyaa katamatuwwa olettiide oyk'k'eedda; k'aykka Gala'aade, Galiilanne Niftaaleema biittatuwwa ubbaa olettiide, asaa Asoore gadiyaa omoodiide afeedda.

³⁰ Ooziyaana na'ay Yo'aataame kaateteedda laatamantsa laytsan, Eelah na'ay Hoshee'i Ramaaliyaa na'aa Paak'uha bolla mak'etti wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda.

³¹ Paak'uhi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aataama (2 Od. 27:1-9)

³² Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana na'ay Iyo'aataame kaateteedda.

³³ Iyo'aataame kaatetiyyaa wode aw laytsay laatamanne ichchesha; I Yerusalaamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yaruusho; Yaruusha S'aadook'a naatto.

³⁴ Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Iyo'aataamikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³⁵ Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he di-raw yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggibeenna. Iyo'aataame Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa geliyaa k'ommo bagga peng-giyaa zaaretsiide ootseedda.

³⁶ Iyo'aataame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁷ He wodiyaan Med'ina Goday Sooriyaa Kaatiyaa Raas'iinanne Ramaaliyaa na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha Yihudaa biittaa olissanaw doommeedda.

³⁸ Iyo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

16

Yihudaa Kaatiyaa Akaaza (2 Od. 28:1-27)

¹ Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan, Iyo'aataama na'ay Akaazi Yihudaan kaateteedda.

² I kaatetiyyaa wode laytsay aw laatama; Yersaalamen I tammanne usup-pun laytsaa kaateteedda. Aa mayza aawuu Daawite suurebaa ootseed-dawaadan, Med'ina Godaa bare S'oossaa sintsan I suurebaa ootsibeenna.

³ I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwaaw ogiyaan hametteedda. K'ay Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuu de'uwaaw wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare yeledda na'aa adda taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.

⁴ Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a dirawunne, deretuwaaw huup'iyaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Raas'iininne Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi Yersaalame olanaw yiide dooddeeddino; shin Akaaza s'oonanaw danddayibeykkino.

⁶ He wode Sooriyaa Kaatii Raas'iini Eelaata giyaa katamaa zaariide akkiide, Yihudaa asaa laaggiide kesseedda. Yaatina Eedooma asatuu Eelaata katamaa yiide, hachche gakkanaw yaan de'iino.

⁷ Hewaa diraw, Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeraw kiitaa yeddiide, «Taani ne na'aanne ne k'oomaa. Hayyanaa haaya; taana oliyaa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaappenne Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaappe taana ashsha» yaageedda.

⁸ K'ay Akaazi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjjiyaasan de'iyaa biraanne work'k'aa akkiide, Asoore kaatiyaw immo ootsiide yeddeedda.

⁹ Akaazi geeddawaa Asoore kaatii mayyiide, Damask'k'o katamaa olettiide oyk'k'eedda. Asaa omoodiide, K'iira giyaa sa'aa afeedda; Kaatiyaa Raas'iinakka wod'eedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseerana gaketanaw Damask'k'o beedda. Damask'k'on de'iyaa yarshshiyaa sa'aa be'iide Aa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa kees's'ana mala, he yarshshiyaa sa'aa misiliyaanne kees's'iyaa hanotaa k'eesiyaa Ooriyoonaw kiitteedda.

¹¹ Hewaa diraw, Kaatii Akaazi Damask'k'oppe simmiide yaanaw, k'eesiyaa Ooriyooni he leemisuwaaw malatiyaa yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

¹² Kaatii Damask'k'oppe simmeedda wode, yarshshiyaa sa'ay oosettiide poletteeddawaa be'i yarshshiyaa saakko shiik'iide,

¹³ bare s'uuggiyaa yarshshuwaanne bare katsaa yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare ushshaa yarshshuwaa gusseedda; bare ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeedda.

¹⁴ Nahaasiyaa giyaa birataappe ootsiide, Med'ina Godaw dummayi wotseedda yarshshiyaa sa'ay ooratsa yarshshiyaa saappenne Geeshsha Golliyaappe gidduwaan de'ee. Yaatina Akaazi he ec'a yarshshiyaa sa'aa dentsiide, bare oosisseedda ooratsa yarshshiyaa saappe huup'issa baggana wotseedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi k'eesiyaa Ooriyoona hawaadan yaagiide azazeedda; «Ha wogga ooratsa yarshshiyaa sa'aa wontta s'uuggiyaa yarshshuwaa, omarssi shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa, kaatii shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, Asay ubbay shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, untuntta katsaa yarshshuwaanne untuntta ushshaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa ootsa. Yenkkoo nahaasiyaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa taani taw oochchiyaa sa'aa kessana» yaageedda.

¹⁶ K'eesiyaa Ooriyooni Kaatii Akaazi azazeeddawaadan med'd'eedda.

¹⁷ Kaatii Akaazi Geeshsha Golliyaa gidдон go'ettiyaa, nahaasiyaa birataappe med'etteedda gaaretuwaa lochcha birataa k'ans's'iidde, miyyiyaappe diggiide meec'ettiyaa keretuwaa gaaretuwaa bollaappe dentseedda. K'ay Abbaa Saaniyaa, Aa zempissimeedda nahaasiyaa booratuwaa misiletuwaa bollappe dentsiide, shuchchaa baasuwaa bolla wotseedda.

¹⁸ Asoore kaatiyaa diraw, Akaazi bare kawutetsaa araataa kase wotsiyaa saappe diggeedda. K'ay aappe kase de'eedda kaatetuwwa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa gorddeedda.

¹⁹ Kaatii Akaazi haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁰ Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Hizk'k'iyaaase kaateedda.

17

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Hossee'a

¹ Yihudaa Kaatii Akaazi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Elah na'ay Hossee'i Israa'eeliyaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I udduppun laytsaa kaateteedda.

² Med'ina Godaa sintsan I iitabaa ootseedda; giddooppene aappe kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuu ootseeddawaa keeshshaa iitaa ootsibeenna.

³ Asoore Kaatii Shalmman"eeseri yiide, aanana olaa gaketeedda; Hossee'i s'oonettiide, aw giiraa giireedda.

⁴ Shin amareeda laytsaappe simmina, Kaatii Hossee'i Soo'i giyaa Gibbs'e kaatiyaw kiitaa yeddiide, barena maaddana mala oochcheedda. Yaatiide kasewaadan Asoore kaatiyaw giiriyaawaa aggi basheedda. Kaatii Shalmman"eeseri hewaa sisiide, Aa oytsiidde, k'asho golliyaa gelisseedda.

Samaariyaa Kunddetsaa

(17:5-41)

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla mayyiide, Samaariyaa katamaa dooddeedda; heezzu laytsaa gatseedda.

⁶ Hossee'i kaateteedda udduppuntsa laytsan Asoore kaatii* Samaariyaa katamaa omoodeedda. Israa'eeliyaa asaa akkiide, Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untunttu hewaa Halaaha kataman, hewaa

Meedoonatuwaa katamatuwaan, haratuwaa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa matan wotseedda.

⁷ Hawe ubbay haneeddawe, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla, untunttu Gibbs'eppe, Gibbs'e kaatiyaa kushiyaappe kesseed-dawaa bolla nagaraa ootseedda gaasuwaana. K'ay untunttu hara s'oossatoo goynniide,

⁸ Med'ina Goday untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu de'eedda de'uwaa wogaa kaalleedda gaasuwaana. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa kaatetuu doommeedda iita wogaa kaalleedda gaasuwaana.

⁹ Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla iitabaa geeman ootseeddino; k'eeri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw de'iyaa gishuwaan ubbaan barenttu goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eeddino.

¹⁰ K'ay untunttu eek'aa shuchchatuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa deriyaa huup'iyaa ubbaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan esseeddino.

¹¹ K'aykka untunttu Med'ina Goday beni untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu ootseeddawaadan, d'ok'k'a sa'aa ubbaan is'aanaa c'uwayeeddino. Untunttu Med'ina Godaa hank'k'etsiyaa iitabaa ootseeddino.

¹² Med'ina Goday untuntta, «Eek'aw goynnoppite» gi wotsina, untunttu eek'aw goynneeddino.

¹³ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaanne Yihudaa asaa bare timbbitiyaa odiiyaa ubbatuwaa baggananne sas'aani be'iyaa ubbatuwaa baggana, «Hinttena erite! Hinttenttu iita ogiyaappe simmite; taani timbbitiyaa odiiyaa ta k'oomatuwaa baggana, hinttenttu aawotuu azazettanaadan immeedda higgiiyan de'iyaa wogaanne awaayuwaana ubbaa naagite» yaagi wotseedda.

¹⁴ Shin untunttu sisennan is's'eeddino. Med'ina Godaa barenttu S'oossaa ammanettibeenna barenttu aawotuwaadan morggiyaa miniseeddino.

¹⁵ Untunttu Aa wogaa, I untunttu aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne Aa seeraa kad'eeddino. Untunttu shufuro eek'atoo goynniide, barenttu huup'iyawukka shufuro gideeddino.

Med'ina Goday untuntta, «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa dere asatuu ootsiyaawaadan ootsoppite» gi wotsina is's'iide, untunttu untunttu de'uwaa wogaa kaalleeddino.

¹⁶ Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa ubbaa aggi aggeeddino. Maraa malatiyaa, laa"u goynniyaa misiletuwaanne Asheero giyaa s'oossatuu misiliyaa med'd'eeddino. Saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa ubbaw goynneeddinonne Ba'aala giyaa eek'aw ootseeddino.

¹⁷ Untunttu barenttu attuma naanaanne mac'c'a naanaa taman s'uuggiide yarshsheeddino. Kaayiyaawaanne moyttilliyaa haasayissiyaawaa doyeeddino. Hewaadan iitabaa ootsanaw barenttu huup'iyaa zal'iidde, Med'ina Godaa hank'k'etseeddino.

¹⁸ Hewaa diraw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa loytsi hank'k'etteedda; untuntta bare sintsaappe diggeedda. Yihudaa zariyaa s'alalay atteedda.

¹⁹ Shin Yihudaa asatuukka Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa naagibeykkino; untunttu Israa'eeliyaa Asay doommeedda de'uwaa wogaa kaalleeddino.

²⁰ Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa zeretsaa ubbaa aggi basheedda. I untunttu tuggayiide, bare sintsaappe diggana gakkanaw, untuntta bonk'k'iyaawanttu kushiyan yeggi basheedda.

²¹ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa Daawita zeretsatuwaa kawutetsaappe beni shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa Asay Nabaas'a na'aa Iyorbbaama barenttoo kaateyeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa kaallennaadan Iyorbbaami diggeedda; I untuntta wolk'k'aama nagaraa oosisseedda.

²²⁻²³ Med'ina Goday timbbitiyaa odiiyaa bare k'oomatuwaa ubbatuwaa baggana kase odi wotseeddawaadan, bare sintsaappe diggana gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaami ootseedda nagaraa ubbaa ootseedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barenttu yeletteedda gadiyaappe omoodettiide, Asoore gadiyaa beeddino; untunttu hanno gakkanaasikka yaan de'iino.

Asooretuu Israa'eeliyaa Gadiyaan Utteeddino

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Baabloone biittan de'iyaa Kuuta, Iiwa, Hamaatanne Safariwayma geetettiiyaa katamatuwaan de'iyaa asaa ahiide Israa'eeliyaa asaa sa'aan Samaariyaa katamatuwaan wotseedda. Untunttu he katamatuwaa laattiide, untunttun de'eeddino.

²⁵ Untunttu koyro yaan de'ussaa doommeedda wode, Med'ina Godaw goynnibeeykkino. Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday untunttu giddo gaammotuwa yeddeedda; gaammotuu untunttu giddoppe amareedawantta mentseetsiide wod'eeddino.

²⁶ Yaatina Asoore kaatiyaa, «Neeni dentsa afaade Samaariyaa katamatuwaan wotseedda Asay he biittaa s'oossaa wogaa erenna. Erennawaa gaasuwaan I untuntta mentseetsi wod'iyaa gaammotuwa untunttu bolla yeddeedda» yaagiide odeeddino.

²⁷ Asoore kaatii, «Hinttenttu Samaariyaappe omoodiide aheedda k'eesetuwaappe ittuwaa zaariide, yaa yeddite. I yaan de'iide, he biittaa s'oossaa wogaa untuntta tamarisso» yaagiide azazeedda.

²⁸ Hewaa diraw, Samaariyaappe omoodiide afeedda k'eesetuwaappe ittuu Beeteelen de'anaw yeedda; Med'ina Godaw goynniyaa wogaa untuntta tamarisseedda.

²⁹ Gidooppenne Samaariyaa yiide utteedda Asay barew goynniyaa eek'aa misiletuwa bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan med'd'eedda. Samaariyaa Asay kees's'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan wotseedda.

³⁰ Hewaa maaran Baabloone Asay Sukkoti-Banooba giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda. Kuuta Asay Nerggaala giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda. Hamaata Asay k'ay Ishiima giyaa eek'aa misiletuwa med'd'eedda.

³¹ Iiwa Asay Nibihaazanne Tarttaak'a geetettiiyaa d'amaashatuwa misiletuwa med'd'eedda. Safariwayma Asay k'ay Adiraameleekanne Anaameleka geetettiiyaa barenttu s'oossatoo barenttu naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda.

³² Untunttu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu giddoppe dumma dumma asaa dooriide, yarshshiyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesatuwa ootsiide suntseeddino.

³³ Untunttu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu yeedda biittaa biittaa asaa meeziyaa kaalliide, barenttu s'oossatookka goynneeddino.

³⁴ Untunttu hachche gakkanaasikka kase barenttu meeziyaadan ootsiino.

Untunttu tumuppe Med'ina Godaw yayyikkino woy Med'ina Goday Israa'eeliyaa giide suntseedda Yaak'ooba zeretsaw immeedda awaayuwaanne wogaa, higgiaanne azazuwa naagikkino.

³⁵ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana beni c'aak'k'eteedda wode, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hara s'oossatoo goynnoppite; untunttoo gulbbatoppite; untunttoo ootsoppite woy untunttoo yarshshoppite.

³⁶ Shin Gibs'eppe hinttentta bare wolk'k'aama wolk'k'aaninne bare mic'eteedda kushiyan kesseedda Med'ina Godaw ootsite; aw gulbbatite; aw yarshshuwaa yarshshite.

³⁷ Taani Med'ina Goday hinttenttoo s'aafeedda awaayuwaanne wogaa, higgiaanne azazuwaa ubbaa wode naagite; hara s'oossatoo goynnoppite.

³⁸ Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa dogoppite; hara s'oossatookka goynnoppite.

³⁹ Hewaa aggiide, Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw goynnite. Hinttenttu morkkatuwaa ubbaappe hinttentta ashshanawe taana» yaagiide azazeedda.

⁴⁰ Unttunttu aw eeno geennan is's'iide, kase barenttu doyaakka bak'k'i oyk'k'eeddino.

⁴¹ He asatuu Med'ina Godaw yayyiiddeekka, itti baggana barenttu eek'aa misiletoo goynniino. Hachche gakkanaasikka unttunttu zeretsay unttunttu aawotuu goynniyaawaadan goynniidde de'ee.

Yihudaa Kawutetsaa

18

(18:1–25:30)

Hizk'k'iyaasaappe Iyoosiyaasa Gakanaw

(18:1–21:26)

¹ Elah na'ay Hoosee'i Israa'eelan kaateteedda heezzentso laytsan Yihudaa Kaatiyaa Akaaza na'ay Hizk'k'iyaase kaateteedda.

² I kaatetiya wode laytsay aw laatamanne ichchesha; Yerusaalamen I laatamanne uduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abii geetettee; Iza Zakkaraasa naatto.

³ Aa mayza aawuwaa Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyaasikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁴ Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I diggeedda. Eek'aa tuussatuwaa mentseretseedda. Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleedda. K'ay Muse nahaasiyaappe med'd'eedda shooshshaakka mentseretseedda. Ayaw gooppe, he wodii gakkanawukka Israa'eeliyaa Asay aw is'aanaa c'uwayiidde takkeedda. He shooshshaa suntsay Nehushttaana.

⁵ Hizk'k'iyaase Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa ammaneedda; Yihudaa kaatetuwa ubbaa gidдон Aa mala kaatii aappe kase gidina, aappe guyye gidina beettibeenna.

⁶ Ayaw gooppe, Med'ina Godaw I amaneteedda; Med'ina Godaa kaalliyaawaa aggabeenna; Med'ina Goday Musa azazeedda azazuwaa naageedda.

⁷ Med'ina Goday aanana ittippe gideedda; yaatina I ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda. I Asoore kaatiyaa bolla makkaleedda; aw moodettenaan is's'eedda.

⁸ I Piliss's'eema asaanna oleteedda; k'eri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw, Gaazaakka Aa yuushshuwaan de'iyaa biittatuukka attenan unttunttu de'iyaa sa'aa ubbaa s'ooneedda.

⁹ Kaatii Hizk'k'iyaase kaateteedda oyddentso laytsan, Elah na'ay Israa'eeliyaa Kaatii Hoshee'i kaateteedda laappunsa laytsan, Asoore

Kaatii Salman'eeleri Israa'eeliyaa bolla metuwaa gatsanaw dooddeedda; Samaariyaa katamaakka dooddeedda.

¹⁰ Heezzentso laytsi Sooriyaa Asay Samaariyaa katamaa s'ooneedda. Yaatina Hizk'k'iyaaase kaateteedda usuppuntsa laytsan, Israa'eeliyaa kaatii Hosee'i kaateteedda udduppuntsa laytsan, Samaariyaa katamay s'oonetteedda.

¹¹ Asoore kaatii Israa'eeliyaa asaa Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untuntta hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwaa kataman, haratuwaa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa ellekka wotseedda.

¹² Hawe haneeddawe untunttu Med'ina Godaw barenttu S'oossaw azazettenan is'siide, Med'ina Godaa k'aalaa c'aak'uwaa, Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeedda azazuwaa ubbaa mentseedda gaasuwaana. Untunttu Aa azazuwaa sisanawukka azazettanawukka koyibeeykkino.

Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino
(2 Od. 32:1-19; Isa. 36:1-22)

¹³ Kaatii Hizk'k'iyaaase kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebe gimbbettu utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa olettiide oyk'k'eedda.

¹⁴ Yaatina Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaase Laakisha kataman de'iyaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireemaw kiitaa yeddiide, «Taani bayzzaad. Hayyanaa ta biittaa yeddaade kesa. Neeni taana oochcheeddawaa ayaanne ta immana» yaageedda.

Asoore kaatii Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasa, «Neeni tammu sha"a kiilo giraame biraanne itti sha"a kiilo giraame work'k'aa taw yedda» yaageedda.

¹⁵ Hizk'k'iyaaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjjiyaasan de'eedda biraa ubbaa aw yeddeedda.

¹⁶ He wode Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaa sank'k'atuwaa mayyi utteedda work'k'aanne k'ay I bare huup'iyaw he pengge k'osiletsatuwaa mayzzi wotseedda work'k'aa pok'k'i k'aariide, Asoore kaatiyaw yeddeedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii heezzu olaa gadaawatuwaa c'ora olanchchatuwaanna Laakisha giyaa katamaappe Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko Yerusaalame yeddeedda. Untunttu biide, Yerusaalame gakkeeddino; Mayuwaa Meec'c'iyaaawaa Gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa, dagatteedda haatsay goggiyaa shiik'eedda haatsaa miyiyaan ek'k'eeddinno.

¹⁸ Yaatiide untunttu kaatiyaa s'eeseeddino. Hil'k'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino.

¹⁹ Asooretuu gadaaway untuntta, «Hizk'k'iyaaasaw hawaadan yaagiide odite; «Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; Neeni hawaa keena ayan ammanettaad?»

²⁰ Neeni c'oo mela, «Olaa olettanaw taw aad'd'eeda eraynne wolk'k'aynne de'ee» yaagaasa. Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?

²¹ Neeni Gibbs'e kaatiyaa maaddana gaade k'oppeeddawaa gidoope, me"eedda mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, gatimay me"ina, pinc'c'uu kushiya c'addeenne maduns's'isee. Gibbs'e Kaatii barenan ammanettiya asaa ubbaw hewaa mala.

²² «Shin neeni taw, «Nuuni Med'ina Godan nu S'oossan ammanetteetto» yaagooppe, Hizk'k'iyaaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aan goynnanaw koshshe» giide, aw

goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshuwaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?

²³ «Ane ha'i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaanna naasetta. Neeni tog-ganaw danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana.

²⁴ Neeni Gibs'etu paraa asatuwaana paraa gaaretuwaa taw yeddana gaade ammanooppenne, ta godaa olanchchatuu kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw danddayakka.

²⁵ Hewaa bollakka k'ay, taani ha'i tumu Med'ina Godaa azazuu baynnan ha biittaa d'ayssanaw kessaaditaa? Med'ina Goday bare huup'iyaw taana, neerekka, he biittaa baade, olaade bayzza yaagiide odeedda yaagee yaagite» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Hilk'k'iyaa na'ay Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuu gadaawaa hawaadan yaageeddino; «Nuuni birshshet-saa eriyaa diraw, hayyanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaa de'iyaa Asay sisenna mala, Ibraawetso k'aalan nuw odoppa» yaageeddino.

²⁷ Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hint-tenttu godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteeddeeyye? Hinttent-tunna ittippe barenttu shi'aa maanawunne barenttu sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaana ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Asooretuu gadaaway denddi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetso k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttentta giyaawaa sisite!

²⁹ Kaatii hinttentta hawaadan yaagee; «Hizk'k'iyaasi hinttentta c'immoppo; ayaw gooppe, I hinttentta ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.

³⁰ I hinttentta, Med'ina Goday tuma nuuna ashshanawaa; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide hinttentta Med'ina Godan am-antsoppo» yaagee.

³¹ «Ee, hinttenttu Hizk'k'iyaase odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hint-tentta, «Taananna sigettite; haa taakko kesite. Yaatooppe hinttenttu ub-baykka hinttenttu woyniyaa teeraappenne hinttenttu balasiyaa teeraappe miishshana; hinttenttu bookkeedda ollaappekka haatsaa ushishshana.

³² Hewaappe guyyiyaan, taani yaade, hinttentta hinttenttu biittaa malatiyaa gadiyaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessaa ukitsayenne woyniyaa ataakilttii kumeedda biittaa; wogarayenne matsaa eessayenne kumeedda biittaa. Hinttenttu taw azazettooppe, pas'a de'ana; hayk'k'ikkita» yaagee.

«Hizk'k'iyaase hinttentta, «Med'ina Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immiyaawaa sisoppite.

³³ Ayihuda gidenna asaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye?

³⁴ Hamaata s'oossatuunne Arifaade s'oossatuu hak'an de'iinoo? Safari-wayma, Henaa'anne liwa s'oossatuu hak'an de'iinoo? Unttuntu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeeddino?

³⁵ Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare biittaa ta kushiyaappe ayaa s'oossi ashsheedawaa shin, Med'ina Goday Yersaalame ta kushiyaappe ashshanee?» yaageedda.

³⁶ Shin Asay itti k'aalanne aw wurissenaan c'o"u geedda. Ayaw gooppe, kaatii untuntta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyaasakko beeddino; Asooretuu gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeeddino.

19

Kaatii Hizk'k'iyaase Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda (Isa. 37:1-7)

¹ Kaatii Hizk'k'iyaase hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide waaruwaa mayyiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa geleedda.

² Kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne kaaletsiyaa k'eesatuu waaruwaa mayyiide, Amos'a na'aa timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasakko baana mala kiitteedda.

³ Unttuntu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaase hawaadan yaagee; «Hachchi gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'ai yelettanaw wodii gakkina, bannikkaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayyaawaa mala.

⁴ De'uwaa Med'ina Godaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda gadaawaa k'aalaa ubbaa Med'ina Goday, ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'ina Goday, ne S'oossay he siseedda boriyaa k'aalaa gaasuwan Aa murennan aggenna. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawanttoo woossa!» yaagee» yaageeddino.

⁵ Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,

⁶ Isiyaasi unttunta hawaadan yaageedda; «Hinttentu godaw hawaadan yaagiide odite; «Med'ina Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda shek'k'aa k'aalaw yayyoppa.

⁷ Be'a, oduwaa sisiide, I bare gadiyaa simmana mala, taani Aa gidдон iita ayaanaa wotsana. Yaataade I bare gadiyaa biide, yaan mashshaan hayk'k'anaadan taani Aa ootsana» yaagee» yaagite» yaageedda.

Asooratuu Hara Naasiyaa Naasseeddino (Isa. 37:8-20)

⁸ Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuu gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa demmeedda.

⁹ Kaatii Sanaakireeme, «Top'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiyaa oduwaa siseedda. Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide kiitteedda;

¹⁰ «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasaa, neeni ammanettiyyaa S'oossay neena, «Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide c'immoppo.

¹¹ Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa mule d'ayssiide, unttuntu ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina neeni attay?

¹² Beni ta mayza aawotuu bayzzedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talasaaran de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddino?

¹³ Hamaata kaatii, Arifaade kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne Iiwa kaatii hak'an de'iino?» yaagiide kiitteedda.

¹⁴ Hizk'k'iyaase dabddaabbiyaa akkiyeedda asatuwaappe akkiide nababeedda. Dabddaabbiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa akkiifiide, Med'ina Godaa sintsan mic'ceedda.

¹⁵ Yaatiide Med'ina Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'ina Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa

kawutetsatuu ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.

¹⁶ Abeet Med'ina Godaw, ne haytsa haa yeggaade sisa. Abeet Med'ina Godaw, ne ayfiyaa pokaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa shek'k'anaw Sanaakireeme kiitteedda k'aalaa sisa.

¹⁷ Abeet Med'ina Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsatuwaanne untunttu biittaa bayzzeddawe ee tuma.

¹⁸ Untunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'aysseeddino; ayaw gooppe, untunttu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide kesseedda mitsaanne shuchchaanne gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, untunttu untuntta d'aysseeddino.

¹⁹ Abeet Med'ina Godaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, ha"i simmi, Med'ina Godaw, nu S'oossaw, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagiide woosseedda.

Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa

(Isa. 37:21-38)

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Asoore Kaatiyaa Sanaakireema gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad» yaagee.

²¹ Med'ina Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagiide haasayee; «S'iyoonen de'iyaa wodoratta neena kad'aw; Yersaalame wodoratta bare huup'iyaa k'aatsaadde, neena k'osaw.

²² «Neeni shek'k'eeddawenne
toochcheeddawe oonee?
Neeni izi bollan ne k'aalaa
d'ok'k'u ootsaade haasayaaddii?
K'ay otoruwaan oona
d'ok'k'u gaade s'eellaadii?
Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,
Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!

²³ Neeni kiitteedda asatuwaa baggana,
Med'ina Godaa shek'k'aadda.
K'ay hawaadan yaagaadda;
«Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan
d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa,
Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kessaad.
Ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,
ubbaappe lo"iyaa s'idetuwaa k'ans's'aad.
Taani aw wurssetsa gas'aanne
lo"o wora gakkad.
²⁴ Taani allaga biittatuunne haatsaa ollatuwaa bookkaade,
haatsaa untunttuppe ushaad.
Gibs'e biittan goggiyaa haatsaa ubbaa
taani ta gediya gomppan yed'd'aade melissaad» yaagaadda.

²⁵ «Daro wodiyaappe kase neeni
gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,
Shuchchaa keelaa kessana mala,
taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?

Taani ha"i poliyaa halchchotuwaa
beni halchcha wotsaad.

²⁶ Hewaa diraw, untunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,
Untunttu kawusheeddinonne yeellateeddino.

Untunttu gade maataa mala;
goshshan doliyaa c'arshshaa mala.

Untunttu golliyaa huup'iyaa mokkiyaa sharafaadaaninne
ka"ennan de'ishshin, leegii meedda katsaadan haneeddino.

²⁷ «Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray.

²⁸ Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,

Taani ne siid'iyaa ta dafuwaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.

Yaataade ne yeedda ogiyaanna taani neena guyye zaarana»
yaagee» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaa hawaadan
yaageedda; «Hawe polettanaw new malaatay hawaa: Ha laytsi hinttenttu
zerennan doliyaa katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa
azabbaa maana. Shin kaala laytsi hinttenttu hinttenttu huup'iyaw zeritenne
k'oyc'c'ite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite.

³⁰ Yihudaa asaa atetsatuu s'ap'uwa duge yeddiide, bollan ayfiyaa ayfiyaa
mitsaa mala gidana.

³¹ Ayaw gooppe, wuriidde atteedawanttu Yerusaalameppe, palaheed-
dawanttukka S'iyooneppe kessana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa
mishuu hewaa ootsiide polana.

³² «Hewaa diraw, Asoore kawuwaa Med'ina Goday hawaadan yaagee;
«Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaan
dukkenna. I bare gondalliyyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy
k'ay katamaa yuushshuwaa biittaa dooriyaan direnna.

³³ Asoore kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa
gelenna. Taani Med'ina Goday hawaa odaaddi.

³⁴ Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha kata-
maa boshissenaan ashsha akkana» yaagee» yaageedda.

³⁵ He gallassi k'amma Med'ina Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay
dunkkaaneedda sa'aan itti s'eetanne hosppun tammanne ichcheshu sha"a
attuma asaa wod'eedda. Yaatina Asay wontta denddiide be'iyaa wode,
hayk'k'eedda asaa anhay hewan kumeedda.

³⁶ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireeme denddiide, guyye simmi
biide, Nanawe kataman utteedda.

³⁷ Itti gallassi Sanaakireeme bare s'oossaa Nisirooka Eek'aa Gollen goyn-
niidde de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa
wod'eeddino. Araaraate giyaa gadiyaa bak'atteedino. Aa na'ay Asaarihi-
Hadon Aa sa'aan kawuteedda.

20

Kaatii Hizk'k'iyaaase Harggiide Pas'eedda
(2 Od. 32:24-26; Isa. 38:1-8, 21-22)

¹ He wode Kaatii Hizk'k'iyaaase harggiide, hayana mateedda. Yaan
de'ishshin Amos'a na'ay timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'ina

Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliiyaa giigissa» yaagee» yaageedda.

² Hizk'k'iyaaase godaakko simmi gisiide, Med'ina Godaa woossiide,

³ «Abeet Med'ina Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hametteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaawaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda. Hizk'k'iyaaase loytsi seeletiide yeekkeedda.

⁴ Isiyaasi kaatiyaa sintsaappe kesseedda; kaatiyaa golliiyaa dabaabaappe aad'd'iidde bi kichchennan de'ishshin, Med'ina Godaa k'aalay hawaadan yaagiidde, aakko yeedda,

⁵ «Guyye simmaade baade ta asaa kaaletsiyaa Hizk'k'iyaaasaw hawaadan yaagaadde oda; «Med'ina Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee: «Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aaddi. Taani neena patsana; heezzu gallassaappe guyyiyaan, neeni pude Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa baana.

⁶ Ne laytsaa bolla taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana. Taani neenanne ha katamaanne Asoore biittaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana. Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaw olettaade ashshana» yaagee» yaaga» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite. Yaatooppe I pas'anawaa» yaageedda.

⁸ Hizk'k'iyaaase Isiyyaasa, «Med'ina Goday taana patsanawoonne taani heezzentso gallassi Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa pude baanawoo malaatay ayee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Isiyaasi, «Med'ina Goday bare geedda k'aalaa polanaw new Med'inaa Goday malaataa immana. Simmi neeni hawaappe hak'awaa dooray? Hawe kuway tammu tangguwaa sintsaw baanawaa doorayiyye, tammu tangguwaa hawaappe guyye simmanaa dooray?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Yaatina Hizk'k'iyaaase Aa, «Kuway sintsaw baanawe metenna; hewaappe kuway guyye simmanaadan kiiteta» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Med'ina Godaa woosseedda; Med'ina Goday Kaatii Akaazi gimbbissiide detsatuwaa kuwayeedda kuwaa tammu detsatuwaa he saappe guyye zaareedda.

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa

(Isa. 39:1-8)

¹² He wode Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii, Marodaaki Baladaani Hizk'k'iyaaase harggeeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imotaa Hizk'k'iyaaasaw yeddeedda.

¹³ Hizk'k'iyaaase kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare miishshaa minjjiyaa gollen de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al'o zayitiyaa, bare olaa miishshaanne bare miishshaa minjjiyaa gollen de'iyawaa ubbaa untuntta besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa gidдон de'iyawaa ubbaappe Hizk'k'iyaaase untuntta bessenaan aggeedabay ayayenne baawa.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko yiide, «Ha asatuu waageeddino? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagiide oochcheedda.

Hizk'k'iyaaase, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda.

¹⁵ Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ne son ayaa ayaa be'eeddino?» yaageedda.

Hizk'k'iyaaase, «Unttuntu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta miishshaa minjjiyaa gollen de'iyabaappe taani untuntuu bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Med'ina Goday giyaawaa sisa.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee: «Ne kaatiyaa gollen de'iyabay ubbabaynne ne mayza aawotuu hachche gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay mule omoodettiide, Baabloone gadiyaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena.

¹⁸ K'ay new yelettanawaa, ne ashonne suutsanne gidiyaa ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; Baabloone kaatiyaa gollen goyretiide ootsana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Hizk'k'iyaaase zaariide, «Neeni odeedda Med'ina Godaa k'aalay lo'a» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaaase, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'anawaa gidennee» yaagiide k'oppeedda.

Hizk'k'iyaaasa Hayk'k'uwaa

(2 Od. 32:32-33)

²⁰ Hizk'k'iyaaase haneedda harabay, Aa minotetsaynne haatsaa zeeriide, biittaa gidduwaanna waaruwaan katamaa I gelisseeddabay Yihudaa Kaate-tuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²¹ Hizk'k'iyaaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa koshiyan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

21

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa

(2 Od. 33:1-20)

¹ Minaase kaatetiyyaa wode laytsay aw tammanne laa"aa; I Yerusaalamen ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Hefis's'iibo.

² Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asat-uwaa de'uwaa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, Minaase Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³ Aa aawuu Hizk'k'iyaaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I zaaretsiide kees's'eedda; Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi ootseeddawaadan, Ba'aala giyaa s'oossaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa med'd'eedda. K'ay saluwaa s'oolinttetoo ubbawukka goynneeddanne unt-tunttoo ootseedda.

⁴ Med'ina Goday kase, «Taani ta suntsaa Yerusaalamen s'eesissana» yaagi wotseedda Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁵ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwaa s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁶ Bare yeledda na'aa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareech-chotuwaanne moyttilliyaa haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'ina Godaa sintsan daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'k'etseedda.

⁷ Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa, masetti kesseeddawaa ahiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон esseedda. He Geeshsha Gollii, Med'ina Goday Daawitanne Aa na'aa Solomona, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.

⁸ Israa'eeliyaa asaa taani azazeedda azazuwaa ubbaanne ta k'oomay Muse untunttoo immeedda higgiyaa ubbaa naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untuntta dentsaade toyilaykke» yaageedda.

⁹ Shin Asay sisennan is's'eedda. Med'ina Godaa Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda gade asaawaappekka aad'd'iyaa iitaa ootsana mala, Minaase untuntta baletseedda.

¹⁰ Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa baggana hawaadan yaageedda;

¹¹ «Yihudaa Kaatii Minaase ha tuna kiitaa ootseedda; bareppe kase de'eedda Amoores asaa ubbaa nagaraappekka aad'd'iyaa iitaa ootseedda; Yihudaa asaa bare med'd'eedda eek'aa misiliyaw goynnissiide, nagaraa oosisseedda. I hewaa ootseedda diraw,

¹² taani Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagay; «Sisiyaa asaa ubbaa haytsaw iitiyaa bashshaa taani Yerusaalame bollanne Yihudaa bolla ahana hanay.

¹³ Taani Samaariyaa bolla goochcheedda wodoruwaa, Yerusaalame bolla goochchana; Akaaba soy asaa bolla yeddeedda tumbbiyaakka, Yerusaalame bolla yeddana. Itti Asay keriya k'uc'c'i guufantsiide melissiyaawaadan, taani Yerusaalame k'uc'c'aade gufantsana.

¹⁴ Ta laatatuwaappe atteeddawantta taani olana; taani untunttu untunttu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immana. Untunttu morkketuu ubbay untuntta oyk'k'anne bonk'k'ana.

¹⁵ Untunttu mayza aawotuu Gibs'eppe kesoodeppe doommi, hachche gakkanaw, untunttu ta sintsan iitabaa ootseedda dirawunne taana hank'k'etseedda diraw, taani hawaadan ootsana» yaagay» yaageedda.

¹⁶ Minaase Yihudaa asaa Med'ina Godaa sintsan nagaraa oosisseeddawaa bollakka gujjiide, s'illo asaa wod'eedda; Yerusaalamen ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, suutsaa kuntseedda.

¹⁷ Minaase haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayne I ootseedda nagaraabay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁸ Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatiide bare golliya matan de'iyaa Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Amooone kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona

(2 Od. 33:21-25)

¹⁹ Amooone kaatetiya wode, laytsay aw laatamanne laa"aa; I Yerusaalamen laa"u laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mashulemeeto; iza Yaas'iba kataman de'iyaa Haruus'a naatto.

²⁰ Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, Amoonikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²¹ I bare aawuu hametteedda ogiyaan ubbaan hametteedda; bare aawuu ootseedda eek'atoo ikka ootseeddanne untunttoo goynneedda.

²² Med'ina Godaa, bare mayza aawotuwaa Med'ina Godaa aggi basheedda; Med'ina Godaa ogiyaankka I hamettibeenna.

²³ Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona kotan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

²⁵ Amooone haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁶ Amoone Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan de'iyaa bare duufuwaan moogetteedda; Aa kotan Aa na'ay Iyoosiyaase kaateteedda.

22

Iyoosiyaasa Ayissuwaa

(22:1–23:30)

¹ Iyoosiyaase kaatetiyyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen hattamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yidiido; Iza Bos'ik'aata giyaa kataman de'iyaa Adaaya naatto.

² Iyoosiyaase Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha had-dirssa geenan bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan ubbaan hametteedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda

(2 Od. 34:8-28)

³ Kaatii Iyoosiyaase bare kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, Mashulaama na'aa na'aa, As'aaliyaa na'aa, waanna s'aafiyaa Saafaana Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa hawaadan yaagiide kiitteedda;

⁴ «Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa ahina, Geeshsha Golliyyaa penggiyaa naagiyaawanttu asaappe shiishsheedda shaluwaa paydanaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Hilk'k'iyaaakko ba.

⁵ K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu miishshaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa ooratsisiyaa kaappatoo immana mala oda. Unttuntukka Geeshsha Golliyyaa ooratsiyaa oosanchchatoo,

⁶ anas'etoo gimbbiyaawanttoonni shuchchaa massiyaawanttoo c'iggino. K'ay Geeshsha Golliyyaa ooratsanaw, mitsaanne k'oo'etteedda shuchchaa shammiyaawanttoo c'iggino.

⁷ He kiitaa wochchiyaawanttu ammanettiyyaa asaa gidiyaa diraw, unt-tuntu kushiyan geleeedda miishshan ayaa ayaa ootseeddentto, untunta oochchanaw koshshenna» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Higgiyaa Mas'aafaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan demmaad» yaageedda. Mas'aafaa Saafaanaw immeedda; Saafaani akkiide nabbabeedda.

⁹ Waanna s'aafii Saafaani kaatiyaakko simmi biide, «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa ne oosanchchatuu wurssi akkiide, Geeshsha Golliyyaa ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino» yaagiide odeedda.

¹⁰ K'aykka waanna s'afii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaagiide kaatiyaa sintsan he mas'aafaa nabbabeedda.

¹¹ Kaatii Higgiyaa mas'aafan de'iyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiidde bare mayuwaa peed'eedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesiyaa Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Akiboora, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;

¹³ «Biite; ta diraw, ha asaa dirawunne Yihudaa ubbaa diraw, ha betteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'ina Godaa oochchite. Ayaw gooppe, nuw s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu ha mas'aafaa k'aalaw azazettibeena diraw, nu bolla suulleedda Med'ina Godaa hank'k'uu loytsi dara» yaageedda.

¹⁴ K'eesii Hilk'k'ii, Ahik'aami, Akiboori, Saafaaninne Asaayi timbbitiyaa odiiyaa Hulddo giyaa mishiratto oochchanaw beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliyyaa mayuwaa naagiya Shaaluuma

mishiratto. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aw. He beedda asatuu izina haasayeeddino.

¹⁵ Huldda untuntta, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Hinttena taakko kiitteedda bitaniyaw odite yaagee.»

¹⁶ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Yihudaa kaatii nabbabeedda mas'aafan s'aafetteedda iita k'aalaa ubbaa taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.

¹⁷ Untunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide untunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla ees's'i kesseedda; to'anaw danddayenna» yaagee.

¹⁸ «Med'ina Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda kaatiyaa hawaadan yaagite; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaa hawaadan yaagee;»

¹⁹ Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla, «Taani hinttentta d'ayssanne bayzza kessana» gaade haasayeeddawaa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, Med'inaa Godaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Hewaa diraw, taani neena saruwaan ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna yaagee yaagite» yaagaaddu. Hewaappe guyye untunttu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

23

Iyoosiyaase Eek'aa Goynuwwa
Biittaappe D'aysseedda
(2 Od. 34:3-7, 29-33)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Iyoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yerusaalame c'imatuwaa ubbaa I shiishsheedda.

² Kaatii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay, k'eesatuunne timbbitiyaa odiyaawanttu, guutsaappe wogaa gakkanaw, Asay ubbay aanana ittippe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa pude kesseeddino. Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda K'aalaa c'aak'uwa Mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii untunttu sisishshin nabbabeedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, kaatii tuussaa matan ek'kiide, untunttu Med'ina Godaa ogiyaan hamettanawunne, Aa higgiiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'aak'k'uwaadan ootsanaw Med'inaa Godaa sintsan geppeedda. Yaatina Asay ubbaykka c'aak'uwa naaganaw geppeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Hil'k'iyaa, aappe garssanna de'iyaa k'eesetuwaanne penggiyaa naagiyaawantta Ba'aalaw, Asheeronne saluwaa s'oolinttetoo goynnanaw giigisseedda miishshatuwaa ubbaa Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaappe kessanaadan azazeedda. Kaatii hewantta Yerusaalameppe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda; bidintsaa Beetele afeedda.

⁵ Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa d'ok'k'a gishuwaan ubbaan is'aanaa c'uwayanaadan Yihudaa kaatetuu suntseedda d'amaashatuwaa k'eesetuwaa ubbaa oosuwaappe kesseedda.

Ba'aalaw, awaaw, aginaw, s'oolinttetoonne saluwaan de'iyaa hara med'etatoo is'aanaa c'uwayiyaawantta ubbaa diggeedda.

⁶ Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe akkiide, Yersaalame katamaappe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraa afeedda. Hewaappe kaala yaan s'uuggeeddawaa liik'issi gaac'c'iide, d'iile keseedda. Yaatiide he baana gade asaa makkaannaa bolla laaleedda.

⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон goynno woga ootsiide, attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'ettiyaa golliyaa kinchcheedda; he golletuwaan mac'c'a Asay Asheero giyaa s'oossatiw gaaridduwaa suk'k'ee.

⁸ Iyoosiyaase k'eesetuwa ubbaa Yihudaa katamatuwaappe aheedda; kase k'eesatuu is'aanaa c'uwayeedda d'ok'k'a sa'aa, Gebaa'appe biide Berssaabehe gakkanaw de'iyaa wantta tunisseedda. Katamaa mooddiyaa Iyyaasu Penggiyaa giyaa penggiyaa geliyaa saappe haddirssa baggana de'iyaa goynniyaa sa'atuwaakka k'ok'k'ofeedda.

⁹ D'ok'k'a sa'aa k'eesatuu Yersaalamen Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa pude yiikkino; shin untunttu hara k'eesetuwaana ittippe irshshuu gelibeenna ukitsaa miino.

¹⁰ Kaatii Iyoosiyaase Hinnooma Zanggaaraan de'iyaa Toofeeta geetettiyya yarshshuwaa sa'aa tunisseedda. Yaatiide Molooka giyaa s'oossaw itti asayne bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taman yarshshenaadan diggeedda.

¹¹ Yihudaa kaatetuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaan awaaw dummayi wotseedda paratuwaa diggeedda. Awaa paratuu Naataani-Meleka giyaa kaappuwaa kifiliyaa matan de'iyaa dabaaban de'iino. Hewaappe guyyiyaan, awaaw dummayi wotseedda paraa gaaretuwaa Iyoosiyaase taman s'uuggeedda.

¹² Akaaza golliyaa pook'iyaa bollan Yihudaa kaatetuu giigisiseedda yarshshuwaa sa'atuwaanne Minaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw de'iyaa laa"u dabaabatuwaa gidдон giigisiseedda yarshshiyaa sa'atuwaa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. Untuntta he saappe diggiide kinchchereetseedda; suuppaa K'ediroona zanggaaraan oleedda.

¹³ K'aykka kaatii Yersaalame katamaappe away doliyaa baggana Dabire Zayite geetettiyya deriyaappe gedissa baggan de'iyaa Tunatetsaa D'ok'k'a Deriyaa. He d'ok'k'a sa'atuu Israa'eeliyaa Kaatii Solomone Sidoonatuwaa s'oossatti Asttaarootiw, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne, Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw, he tuna s'oossatoo goynnanaw giigisiseedda d'ok'k'a sa'aa.

¹⁴ Kaatii Iyoosiyaase goynniyaa shuchchaa tuussatuwaakka mentsereetsiide, Aseero geetettiyya s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetseedda. Yaatiide untunttu ek'k'eedda koshiyan hayk'k'eedda asaa mek'etsaa kuntseedda.

¹⁵ K'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Beeteelen d'ok'k'a sa'aan giigisiseedda yarshshiyaa sa'aa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. He yarshshiyaa sa'aa shuchchatuwaakka mentsereetsiide, d'iile keseedda; Asheeri misiliyaakka s'uuggeedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyoosiyaase yuushshuwaa s'eelliide, deriyaa gas'aan de'iyaa mooguwaa gonggoluwaa be'eedda; mek'etsatuwaa gonggoluwaappe kessiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, taman s'uuggeedda. Yaatiide yarshshiyaa sa'aa tunisseedda. Hewe haneeddawe Med'ina Godaa Asay kase awaayeedda Med'ina Godaa k'aalaa maarana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha beettiyaawe O duufee?» yaagiide oochcheedda.

Beetele katamaa asatuu, «Yihudaappe yiide, Beetele yarshshiyaa sa'aa bolla ha'i neeni ootsa simmiyaawe polettanawaa kasetiide odeedda Med'ina Godaa asaa duufuwaa» yaagiide odeeddino.

¹⁸ Kaatii, «Aggi bashite; itti asaynne Aa mek'etsaa saappe k'aatsoppo» yaageedda. Hewaa diraw, Samaariyaappe yeedda timbbitiyaa odiyaa bitaniyaa mek'etsaanna ittippe Aa mek'etsaa bochchennan aggi basheeddino.

¹⁹ Israa'eeliyaa kaatetuu Samaariyaa katamatuwaan oosissiide, Med'ina Godaa hank'k'etseedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Iyoosiyaase diggeedda; Beeteelen ootseeddawaadan, untunttakka ootseedda.

²⁰ I he d'ok'k'a gishuwaan ootsiyaa k'eesetuwaa ubbaa yarshshiyaa sa'aa bolla wod'eedda; k'ay he yarshshiyaa sa'aa bolla asaa mek'etsaa s'uuggeedda. Hewaa ubbaa ootsiide, Yersaalame simmeedda.

Iyoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda (2 Od. 35:1-19)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii asaa ubbaa, «Ha K'aalaa c'aak'uwa mas'aafan s'aafetteeddawaadan Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw Paasigaa Baalaa bonchchite» yaagiide azazeedda.

²² Israa'eeliyaa mooddiyaa daannatu wodiyaappe doommiide, Israa'eeliyaa kaatetuwwa wodiyaaninne Yihudaa kaatetuwwa wodiyaan ubbaan hawaa mala Paasigaa Baalay ubbakka bonchchetti erenna.

²³ Shin Kaatii Iyoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Yersaalame kataman Med'ina Godaa bonchchanaw ha Paasigaa Baalay Med'ina Godaw bonchchetteedda.

Iyoosiyaase Ootseedda Hara Oosotuwaa

²⁴ K'ay k'eesatuwaa ubbaa kaappuu Hilk'k'ii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan beetteedda mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalaa minisanaadan, iita ayaanaa s'eesiyaawantanne shareechchatuwaa, soy giddo eek'aa misiletuwaa, eek'aa miishshatuwaanne Yihudaa biittaaninne Yersaalame kataman beetteedda hara sheneyiyaabatuwaa ubbaa Iyoosiyaase d'aysseedda.

²⁵ Muse higgiiyaadan bare kumentsaa wozanaan, bare kumentsaa shempuwaaninne, bare kumentsaa wolk'k'an Med'ina Godaakko simmeeddaban Iyoosiyaasa mala kaatii, aappe kase gidiina, aappe guyye gidina, ubbakka denddibeenna.

²⁶ Gidooppenne Minaase Med'ina Godaa hank'k'etsanaw ootseedda iita oosuwwa ubbaa diraw, Med'ina Goday Yihudaa bolla hank'k'etteedda bare hank'k'uwaa tamay simmibeenna.

²⁷ Hewaa diraw Med'ina Goday, «Taani Israa'eeliyaa ta sintsaappe diggeed-dawaadan, Yihudaakka ta sintsaappe diggana; taani dooreedda katamaa, Yersaalamenne taani, «Ta suntsay hawaan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliyaa diggana» yaageedda.

Iyoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa (2 Od. 35:20–36:1)

²⁸ Iyoosiyaase haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁹ Iyoosiyaasa wode Gibbs'e Kaatii Nakoy, Asoore biittaa kaatiyaa olan ek'k'anaw Efiraas'iisa Shaafaa beedda. Kaatii Iyoosiyaase aanana olettanaw

bare olanchchatuwaa akkiide kesseedda; shin Kaatii Nakoy aanana Magidon gakettiide, Aa wod'eedda.

³⁰ Aa k'oomatuu Aa anhaa paraa gaariyan wotsiide, Magidoppe Yersaalame aheeddino; Aa duufuwaan Aa moogeeddino. Hewaappe guyyiyaan, he biittaa asatuu Iyoosiyaasa na'aa Iyo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa kotan Aa okkiide kaateyeeddino.

*Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwaa
(23:31–24:20)*

³¹ Iyo'akaazi kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yersaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

³² Bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³³ Iyo'akaazi Yersaalamen kaatetennaadan Gibs'e Kaatii Nakoy Hamaata geetettiyya gadiyaan Ribila giyaa saan Aa k'achcheeda. Heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.

³⁴ Kaatiyya Nakoy Iyoosiyaasa na'aa Eliyaak'iima Aa aawuwaa kotan kaateyeedda; yaatiide Aa suntsaa Iyo'aak'eema yaagiide laammeedda. Shin Iyo'akaaza Gibs'e afeedda; Iyo'akaazi yaan hayk'k'eedda.

*Yihudaa Kaatiyya Iyo'aak'eema
(2 Od. 36:5-8)*

³⁵ Yaatina Iyo'aak'eemi Kaatii Nakoy oochcheedda giiraa biraanne work'k'aanne aw immeedda. He giiraa c'igganaw Yo'aak'eemi he biittaa Asay demmiyya keeshshaa biraappenne work'k'aappe giiraa shiishsheedda.

³⁶ Iyo'aak'eemi kaatetiyya wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Zabddo; Iza Ruuma kataman de'iyaa Padaaya naatto.

³⁷ Iyo'aak'eemi bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

24

¹ Iyo'aak'eema wode Baabloone biittaa Kaatiyya Naabukadanas'oore Yihudaa bolla woraajjeedda. Yaatina Iyo'aak'eemi aw heezzu laytsaa moodetteedda. Hewaappe guyyiyaan zaariide, Naabukadanas'ora bolla makkaleedda.

² Med'ina Goday Baabloone biittaa c'uguwaa, Sooriyya biittaa c'uguwaa, Moo'aabe biittaa c'uguwaanne Amoonaa biittaa c'uguwaa Iyo'aak'eema bolla yeddeedda; timbbitiyya odiyaa bare k'oomatuwaa baggana Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan, Yihudaa biittaa bayzzanaadan hawantta yeddeedda.

³⁻⁴ Kaatii Minaase ootseedda nagaraa ubbaa diraw, k'ay s'illo asaa suut-saa I gussiide, Yersaalamen kuntseedda diraw, Med'ina Goday Yihudaa asaa bare sintsaappe digganaw ha bashshaa yeddeedda; Med'ina Goday Minaasew he nagaraa atto gaanaw koyyibeenna.

⁵ Iyo'aak'eemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyya mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁶ Iyo'aak'eemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda. Aa kotan Aa na'ay Ikkoniyaane kaateteedda.

⁷ Gibbs'e biittaa kaatii laa'entso bare gadiyaappe denddiide, olaw yibeenna; ayaw gooppe, Gibbs'e Shaafaappe doommiide, biide Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw, Gibbs'e kaatii mooddeedda biittaa ubbaa Baabloone kaatii aki diggeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Od. 36:9-10)

⁸ Yo'aakiine kaatetiyyaa wode laytsay aw tammanne hosppuna;* Yo'aakiine Yerusaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Nehushtta; Iza Yerusaalamiyyaa Elnaataana naatto.

⁹ Yo'aakiine bare aawuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

¹⁰ He wode Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorra olanchchatuu Yerusaalame yiide, katamaa dooddi wotseeddino.

¹¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore he katamaa yeedda.

¹² Yihudaa Kaatii Yo'aakiine, Aa daaya, Aa k'oomatuu, Aa kaappatuunne kaatiyaa golliyyaa oosanchchatuu ubbatuu Baabloone kaatiyaw kushiyyaa immeeddino.

Yo'aakiine kaateteedda hosppuntsa laytsan, Baabloone kaatii Yo'aakiina k'achcheeda.

¹³ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa mas'uwaa ubbaa he saappe dentsiide afeedda. Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan Kaatii Solomone Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan giigisseedda work'k'aa miishshatuwaa ubbaa Baabloone kaatii k'ans's'ereetseedda.

¹⁴ Naabukadanas'oore Yerusaalame asaa, kaappatuwaa ubbaa, olanchchatuwaa ubbaa, kushiyyaa hiillanchchatuwaa ubbaanne birataa k'os's'iyaawantta ubbaa, mule tammu sha"a asaa, Yerusalameppe omoodiide afeedda; biittan hiyyeesaa asaa s'alalay atteedda.

¹⁵ Naabukadanas'oore Yo'aakiina omoodiide, Baabloone afeedda; aanana kaatato Aa daayo, Aa machchatuwaa, Aa oosanchchatuwaanne biittan de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa akkiide beedda.

¹⁶ He asaappe laappun sha"atuu olanchchatuwaa; itti sha"a asatuu duma duma kushiyyaa hiillanchchatuwaa; untunttu ubbaykka minanne olaa olettanaw danddayiyaawantta. I he ubbatuwaa Baabloona afeedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Baabloone kaatii Yo'aakiina Kotan Aa aawuwaa ishaa Mataaniyyaa kaateyedda. Aa suntsaa Sedek'iyaasa yaagiide laam-meedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa
(2 Od. 36:11-12; Erm. 52:1-3)

¹⁸ Sedek'k'iyaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

¹⁹ Iyo'aak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²⁰ Med'ina Goday hank'k'etteedda diraw, Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hawe haneedda; wurssetsan untuntta I bare sintsaappe diggeedda.

Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaleedda.

* **24:8 Tammanne hosppuna:** Laytsay aw tammanne hosppuna woy hosppuna. 2 Od. 36:9 s'eella.
24:12 Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2 **24:15** Hiz. 17:12 **24:17** Erm. 37:1; Hiz. 17:13 **24:18** Erm. 27:1-22; 28:1-17 **24:20** Hiz. 17:15

25

Yerusaalam Kunddetsaa

(25:1-30; 2 Od. 36:13-21; Erm. 52:3-11)

¹ Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa gallassi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore bare olanchchatuwaa ubbaa akkiide yiide, Yerusaalame dooddeedda. Aa yuushshuwankka biittaa keelaa direedda.

² Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsaa gakkanaw, kata-may dooddetiide gam"eedda.

³ Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan he gadiyaa asaw miyaabay d'ayeedda.

⁴ Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koletteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagoopekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'attedino. Unttuntu Araba dilbbaakko simmiide beeddino;

⁵ shin Baabloone olanchchatuu kaatiyaa yederssiide, Yaarikko dembbaa gatsiide oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakettiide laalet-teeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu Aa Ribila kataman de'iyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Baabloone kaatii yaan Sedek'iyaasa bolla pirddeedda.

⁷ Sedek'iyaasa naanaa Sedek'iyaasi s'eellishin wod'eeddino. Hewaappe guyyiyaan, Aa ayfetuwa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achcheeddinno; yaatiide Baabloone gadiyaa akkiide afeedino.

Geeshsha Gollii Koletteedda

(Erm. 52:12-33)

⁸ Naabukadanas'oore Baabloonon kaateteedda tammanne uddup-puntsa laytsi, ichcheshantsa aginaan, laappuntsa gallassi kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleedda.

⁹ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa golliyaa ubbaa s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyaa giyaa golliyaa ubbaa eetsi wursseedda.

¹⁰ Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa azazuwaan Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gim-biyaa ubbaa koleeddino.

¹¹ Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne Yihudaan atteeda asat-uwaa, kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gaketeedda asatuwaanakka ubbaa oyk'k'iide, omoodoo afeedda.

¹² Shin Naabuzaradaani wurssetsa hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan Yihudaan ashsheeda.

¹³ Baabloone asatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Abbaa Saaniyaa mentsereetseeddino; nahaasiyaa ubbaa Baabloone afeedino.

¹⁴ Hewaadankka k'ay keretuwa, akaafatuwa, s'omppiyaa shaluwa s'eeraa pittiyaabatuwa, c'ilppatuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa na-haasiyaa miishshatuwa ubbaa akkiide afeedino.

15 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani muruta biraappenne muruta work'k'aappe med'etteedda tamaa kaashiyaa shaatatuwaakka kuyis'aarotuwaakka ubbaa akkiide afeedda.

16 Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Saynniinne gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratay miizaanan likkanaw danddayettennawaa keeshshaa dara.

17 Laa"u tuussatuu itti mala gidiide, ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hosppun wad'aa; k'ay itti itti tuussaa huup'iyaan de'iyaa gumbbotuu heezzu wad'aa adussa. He gumbbotuwaa yuushshuu nahaasiyaa k'as'ik'allotuwaaninne nahaasiyaappe med'd'eedda roomaanne geetettiyyaa teeraa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda
(Erm. 52:24-27)

18 Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiyaara hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda.

19 K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe Yihudaa olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawanttuppe ichcheshu asatuwaa, olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeedda.

20 Kaappuu Naabuzaradaani untunttu ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko Ribila katamaa afeedda.

21 Yan Ribila kataman, Hamaata gadiyaan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'iseedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare gadiyaappe omoodetti dendiide beedda.

Gedaalii Yihudaa Mooddeedda
(Erm. 40:7-9; 41:1-3)

22 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oore Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gedaaliyaa, Baabloone beennan Yihudaan atteeda asaa mooddiyaa kaappuwaa ootsiide suntseedda.

23 Kushiyaan immibeenna Yihudaa olaa gadaawatuunne olanchchatuu hewaa sisiide, Misip'p'an de'iyaa Gedaliyaan biide gaketeeeddo. He gadaawatuu Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela, K'aareeha na'aa Yohanaana, Nas'oofa katamaappe yeedda Taanihumeeta na'aa Saraayanne Maa'ikappe yeedda itti bitaniyaa na'aa Yazaaniyaa.

24 Gedaalii untunttoonni untunttu olanchchatoo c'aak'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hawanttoo Baabloone kaappatoo yayyoppite. Ha gadiyaan de'ite; yaatiide Baabloone kaatiyaw moodetite. Yaatooppe mule ubbabay hintteew lo" gidanawaa» yaageedda.

25 Shin laappuntsa aginaan kaatiyaa zariyaa gideedda Elishamaa'a na'aa Nataaniyaa na'ay Isimaa'eele tammu asaana Mis'ip'p'a biide, Gedaaliyaanne aanana de'iyaa Yihudaa asaanne Baabloone asaa ubbaa wod'eedda.

26 Hewaappe guyyiyaan, Baabloone asaw yayyiide, Yihudaa asay, k'eeray wogay attenan, olaa gadaawatuwaanakka ubbay Gibs'e gadiyaa bak'attedino.

Ikkoniyaane K'ashuwaappe Biletteedda
(Erm. 52:31-34)

²⁷ Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa Kaatiyaa Ikkoniyaana k'ashuwaappe biliide maareedda. Hewe haneeddawe Ikkoniyaane omoodetti k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entsa aginaan, laatamanne laappuntsa gallassaana.

²⁸ Ewiili-Marodaaki Ikkoniyaanana mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonon omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.

²⁹ Hewaa diraw, Ikkoniyaane k'asho gollen mayyeedda mayuwaa laam-meedda. I atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.

³⁰ Hachche hachche aw koshshiyaawaa ubbaa Baabloone kaatii im-meedda.

Haneeddabaa Odiyaa Koyro Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa mas'aafatuu, Saammeela mas'aafatuwaaninne Kaatetuwaa mas'aafatuwan s'aafetteedda taariketuwaa dumma ogiyaan omooduwaan de'iyaawanttoo laa"entsiide odiino. Haneeddabaa odiyaa mas'aafatuwan Israa'eeliyaa kaatetuwaa kawutetsaa taarikii laa"u huup'e huup'e shaakuwaan shaakettiide odetteedda.

1. Israa'elanne Yihudaa kawutetsatuu bayzuwaan kunddeeddawantta giddooppene, S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa ubbaa naageeddawaanne Yihudaan de'iyaawanttu baggana bare asaw bare halchcheedda halchchuwaa poleeddawaa bessanaassa. Hawe tuma gidiyaawaa erissanaw, ha mas'aafaa s'aafeddawee Daawitenne Solomone ootseedda wolk'k'aama wolk'k'aama oosatuwaa, Yoosaafes'e, Hizk'k'iyaa sinne Iyoosiyaase asaa de'uwwa ooras's'iseedda ooras's'isuwaanne S'oossaw minniide ammanetteeda asaa hanotaa loytsiide s'eelleedda.
2. Yerusaalame de'iyaa Geeshsha Golliyaan S'oossaw goynniyaa goynay waaniide doometteeddentto odanaassa. K'ay he wode goynnuwaa wogaa kaaletsiyaawanttu k'eesetuwwa gidiyaa diraw, untuntu kaaletsiyaa oosuwwa keetsay waaniide doometteeddenttonne k'onc'c'issanaassa. Geeshsha Golliyaa kees's'eeddawe Solomona gidoppene, Geeshsha Golliyaanne goynnuwaa wogaa koyro esseeddawe Daawita gidiyaawaa odanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw 1:1–9:44

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwwa 10:1-14

Daawite Kaatetussaanne Yerusaalame Oyk'k'ussaa 11:1-9

Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa 11:10–12:40

K'aalaa C'aak'k'uwwa Taabootay Yerusaalame Buussaa 13:1–16:43

Geeshsha Golliyaa Kees's'iyaa we Solomona Gidussaa 17:1-27

Daawita Olaa S'oonuwaa 18:1–20:8

Daawite Asaa Paydina Yeedda S'oossaa Hank'k'uwwa 21:1-30

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa 22:1–29:20

Solomone Kaatetussaa 29:21-25

Daawita Hayk'k'uwwa 29:26-30

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw

(1:1–9:44)

Addaamappe Biide Abrahaama Gakkanaw De'iyaa Yeletaa

(Dom. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

¹ Addaame Seeta yeledda; Seete Heenoosa yeledda; Heenoosi K'aynaana yeledda;

² K'aynaani Malaali'eela yeledda; Malaali'eeli Yaareedda yeledda;

³ Yaareed Heenooka yeledda; Heenooki Maatusaala yeledda; Maatusaali Laameeka yeledda;

⁴ Laameeki Noha yeledda. Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta yeledda.

⁵ Yaafeeta attuma naanay Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.

⁶ Goomera attuma naanay Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.

⁷ Yaawaana attuma naanay Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda.

- ⁸ Kaama attuma naanay Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.
⁹ Kuusha attuma naanay Saaba, Hawiila, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay Saabanne Dadaana.
¹⁰ K'ay Kuushi Naamiruuda yeleedda. Naamiruudi sa'aan wolk'k'aama olanchchaa gideedda.
¹¹ Mis'iraymi Ludeta, Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta,
¹² Patiroosata, Kaasiluhetanne Piliss's'eema zeretsaa yeleedda Kafttooreta yeleedda.
¹³ Kanaane bayira na'aa Sidoonanne Aa teefa Heeta yeleedda;
¹⁴ k'ay Kanaane Yaabuusatuwa, Amooretuwaa, Gerggeesetuwa,
¹⁵ Hiiwetuwaa, Ark'k'eta, Siinata,
¹⁶ Ariwaadeta, S'amaaretanne Hamaatata yeleedda.
¹⁷ Seema attuma naanay Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luuda, Araama, Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.
¹⁸ Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda; Shelaahi Eboora yeleedda.
¹⁹ Eboori laa"u naanaa yeleedda; ittuu yeletteedda wode sa'ay shaaketteedda diraw, Aa suntsay Peeleega geetetteedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana.
²⁰ Yok'is'aani Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha,
²¹ Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,
²² Eebaala, Abimaa'eela, Saaba,
²³ Ofiira, Hawiilanne Yobaaba yeleedda. Hawanttu ubbatuu Yok'is'aana zeretsaa.
²⁴ Seemappe biide, Abrahaama gakkanaw de'iyaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa: Seema, Arifaakisaada, Shelaaha,
²⁵ Eboora, Peeleega, Raa'a,
²⁶ Saruuga, Naakoora, Taaranne
²⁷ Abrahaama geetettiide s'eesettiyaa Abraama.

Isimaa'eela Yeletaa
(Dom. 25:12-16)

- ²⁸ Abrahaama attuma naanay Yisaak'anne Isimaa'eela.
²⁹ Unttuntu yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.
 Isimaa'eela bayiray Nabaayoota; hawaappe simmina K'eedaare, Adibi'eeli, Mibssaami,
³⁰ Mishimaa'i, Duumi, Maasi, Hadaadi, Teemi,
³¹ Yis'uri, Naafiishinne K'eedimi yeletteeddino. Hawanttu Isimaa'eela naanaa.
³² Abrahaama k'oomatuu K'as'uri attuma naanay Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha. Yok'ishaana attuma naanay Saabanne Dadaana.
³³ Midiyaama attuma naanay Eefa, Efeera, Hanooka, Abiidaa'anne Eld-daa'a. Hawanttu ubbatuu K'as'uri zeretsaa.

Eesaa Yeletaa
(Dom. 36:1-19)

- ³⁴ Abrahaame Yisaak'a yeleedda. Yisaak'a attuma naanay Eesaanne Is-raa'eeliyaa.
³⁵ Eesaa attuma naanay Elifaaza, Ra'u'eela, Yi'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha.
³⁶ Elifaaza attuma naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaama, K'anaaza, Timinaa'anne Amaaleek'a.
³⁷ Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa.

Eedooman Koyro De'eedda Asatuwaa
(Dom. 36:20-30)

³⁸ Eedooman koyro de'eedda Se'iira attuma naanay Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, Dishoona, Es'eeranne Dishaana.

³⁹ Los'aana attuma naanay Hooranne Homaama; Los'aana michchata Timinaa'o.

⁴⁰ Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama. S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana.

⁴¹ Aana na'ay Dishoona. Dishoona attuma naanay Hemddaana, Es-hibaana, Yitiraananne Karaana.

⁴² Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana. Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana.

Eedooma Kaatetuwaa
(Dom. 36:31-43)

⁴³ Israa'eelan ayaa kaatii kawutanappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Ba'ooraa na'ay Belaa'i kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba.

⁴⁴ Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi Aa kotan kaateteedda.

⁴⁵ Yobaabi hayk'k'ina, Temaana gadiyaappe yeedda Hushaami Aa kotan kaateteedda.

⁴⁶ Hushaami hayk'k'ina, Moo'aabe gadiyaan Midiyaamatuwaa s'ooneedda Badaada na'aa Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita.

⁴⁷ Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili Aa kotan kaate-teedda.

⁴⁸ Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uli Aa kotan kaateteedda.

⁴⁹ Shaa'uli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani Aa kotan kaate-teedda.

⁵⁰ Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Paa'a. Aa machata Mezaahaaba naatti Maas'ireedi naatto Ma-hes'aabi'eelo.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan, Hadaadi hayk'k'eedda. Eedooma zaratuwaa kaappatuu hawantta: Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,

⁵² Oholiibaama, Eelah, Piinoona,

⁵³ K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,

⁵⁴ Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu Eedooma kaappatuwaa.

2

Yihudaa Yeletaa

¹ Israa'eeliyaa attuma naanay hawantta: Roobeela, Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakooraa, Zaabiloona,

² Daana, Yooseefa, Biiniyaama, Niftaaleema, Gaadanne Aaseera.

³ Kanaane Baatishu'ippe Yihuday yeledda heezzu attuma naanay Eera, Oonaananne Sheela. Yihudaa na'ay bayiray, Eeri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Aa wod'eedda.

⁴ Yihudaa na'aa machchata Ti'imaara Yihudaw Paareesanne Zaraaha yelaaddu. Yihudaw ubbaanna ichcheshu attuma naanay de'iino.

⁵ Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula.

⁶ Zaraaha attuma naanay Zimira, Etaana, Hemaana, Kalkkoolanne Dard-daa'a; untunttu ubbaanna ichchesha.

⁷ Zaraaha zeretsaappe gideedda Karmma na'ay Akaani* S'iiniyaa geetetti

* 2:7 Akaani: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bashshaa» giyaawaa.

utteedda miishshaa omooduwaa akkiide, Israa'eeliyaa asaa waayisseed-dawaa.

⁸ Etaana na'ay Azaariyaa.

Hes'iroonappe Biide Daawita Gakkanaw De'iyaa Yeletaa

⁹ Hes'iroone yeleedda naanay Yiraahima'eela, Raamanne Kaaleeba.

¹⁰ Raame Aminaadaaba yeleedda. Aminaadaabe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Na'asoonna yeleedda.

¹¹ Na'asoone Salmoona yeleedda; Salmoonni Boo'eeza yeleedda;

¹² Boo'eeze Yoobeeda yeleedda; Yoobeedi Isseya yeleedda.

¹³ Isseyi bare bayira na'aa Eli'aaba, laa'entso na'aa Aminaadaaba, heezzentso na'aa Shaama,

¹⁴ oyddentso na'aa Nataani'eela, ichcheshantso na'aa Raddaaya,

¹⁵ usuppuntso na'aa Oos'eemanne laappuntsa na'ay Daawita yeleedda.

¹⁶ Isseya mac'c'a naanay S'aruuyonne Abigaalo. S'aruuyi naanay heez-zatuu Abishaaya, Yoo'aabanne Asaaheela.

¹⁷ Abigaala Amaasa yelaaddu; Amaasa aawuu Isimaa'eeliyaa Yetera.

Hes'iroona Yeletaa

¹⁸ Hes'iroona na'ay Kaaleebi bare machati Azuubina, Yirii'ooto geetettiyyaa naatto yeleedda. Yirii'oota Yesheera, Shobaabanne Arddoonna yelaaddu.

¹⁹ Azuuba hayk'k'ina, Kaaleebi Efiraato akkeedda; Efiraataa Huura yelaaddu.

²⁰ Huuri Uura yeleedda; Uuri Bas'aali'eela yeleedda.

²¹ Hes'iroone usuppun tammu laytsaappe guyyiyaan, Gala'aade aawuwaa Maakira naatto akkiide, Saguba yeleedda.

²² Sagubi Yaa'iira yeleedda. Yaa'iiri beni Gala'aade gadiyaan laatamanne heezzu katamatuwaa mooddeedda.

²³ Shin Gashuuranne Sooriyaa kaatetuu Habooti-Yaa'iira katamatuwaa K'anaataanne aa heeratuwaa usuppun tammu katamatuwaa olettiide oyk'k'eeddino; yaan de'eedda Asay ubbay Gala'aade aawuwaa Maakira zariyaa.

²⁴ Hes'iroone Kaaleeba Efiraataa giyaa saan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Hes'iroona machata Abiiya Tak'o'a aawuwaa Ashihuura yelaaddu.

Yiraahima'eela Yeletaa

²⁵ Hes'iroona na'aa bayiraa Yiraahima'eela na'ay bayray Raama; teefatuu Buuna, Oreena, Oos'eemanne Akiyya.

²⁶ Yiraahima'eelaw Ataaro geetettiyyaa hara machchata de'aw; Ataara Oonaama daayo.

²⁷ Yiraahima'eela na'aa bayraa Raama naanay Ma'aas'a, Yaamiinanne Ek'eera.

²⁸ Oonaama naanay Shammaayanne Yaade.

Shammaaya naanay Nadaabanne Abishuura.

²⁹ Abishuura machata Abihayila Ahibaananne Moliida yelaaddu.

³⁰ Nadaaba attuma naanay Seledanne Afaayima; Seledi na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

³¹ Afaayima na'ay Yishi'a; Yishi'a na'ay Sheeshaana; Sheeshaana na'ay Ahilaaya.

³² Shammaaya ishaa Yaade naanay Yeteranne Yoonataana; Yeteri na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

³³ Yoonataana naanay Peleetanne Zaaza.

Hawanttu Yiraahima'eela zeretsaa.

³⁴ Sheeshaanaw mac'c'awaappe attina, attuma naanay baawa. Sheeshaanaw Yaariha'a geetettiyyaa k'oomay Gibbs'e gadiyaappe yeeddawe de'ee.

³⁵ Sheeshaani bare k'oomaa Yaariha'aw bare mac'c'a naanatuwaappe ittinno immina naatta Attaaya yelaaddu.

³⁶ Attaayi Naataana yeledda; Naataani Zabaada yeledda;

³⁷ Zabaad Efilaala yeledda; Efilaali Yoobeeda yeledda;

³⁸ Yoobeedi Yeeha yeledda; Yeehu Azaariyaa yeledda;

³⁹ Azaarii Helees'a yeledda; Helees'i El"aasa yeledda;

⁴⁰ El"aasi Sisimaaya yeledda; Sisimaayi Shaaluuma yeledda;

⁴¹ Shaaluumi Yik'aamiyaa yeledda; Yik'aame Elishamaa'a yeledda.

Kaaleeba Yeletaa

⁴² Yiraahima'eela ishaa Kaaleeba na'ay bayiray Meesha. Meesha na'ay Ziifa; Ziifa na'ay Mareesha; Mareesha na'ay Kebroona.

⁴³ Kebroone naanay K'oraaha, Taappuha, Rek'eemanne Shemaa'a.

⁴⁴ Shemaa'i York'k'a'aama aawuwaa Rahaama yeledda. Rek'eemi Shammaaya yeledda.

⁴⁵ Shammaaya na'ay Maa'oona. Maa'ooni Beetis'uura yeledda.

⁴⁶ Kaaleeba k'oomatta Eefa Haaraana, Moos'anne Gazeeza yelaaddu; Haaraani Gazeeza yeledda.

⁴⁷ Yaahidaaya naanay Regeema, Yo'aataama, Geshaana, Pelees'a, Eefanne Sha'aafa.

⁴⁸ Kaaleeba k'oomatta Maa'ika Shebeeranne Tirihaana yelaaddu.

⁴⁹ K'aykka Maa'ika Sha'aafanne Shawa yelaaddu. Sha'aafi Madimaana yeledda. Shawi Maakibeenanne Gibaa'a yeledda.

Kaaleeba naatta Aakkiso.

⁵⁰ Kaaleeba naanay haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaaleebi bare bayra na'aa Huura bare machchatti Efiraatin yeledda. Huura naanay K'iriyaa-Yi'aariima aawuwaa Shobaala,

⁵¹ Beeteleheeme aawuwaa Salmoonanne Beeti-Gadeera aawuwaa Haareefa.

⁵² K'iriyaa-Yi'aariima aawuwaa Shobaala yaratu Haro'eetatanne Manuhoota yaratuwaappe baggatuwaa.

⁵³ K'iriyaa-Yi'aariima yaratu Yatirata, Puutata, Shumaatatanne Mishi-raa'ata. S'or"atinne Eshttaa'oolati hawanttuppe yelletteeddino.

⁵⁴ Beeteleheeme aawuwaa Salmoona yaratu Nas'oofata, As'irooti-Beetayoo'aabata, Manuhoota yaratuwaappe attiyaa baggatuwaanne S'or"ata.

⁵⁵ Yaabees'a kataman de'iyaa s'aafiyaawanttu yaratu k'ay Tir"ata, Shim"aatatanne Sukkata. Hawanttu Rekaabatu aawuwaa Haamatuwaappe yellettedda K'eenata.

3

Kaatiyaa Daawita Naanaa

¹ Kebroone kataman Daawite yeledda naanay; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeledda Aa bayray Aminoona. K'armmeloosiyaa Abigaala yeledda Aa laa'entso na'ay Daaneela.

² Gashuura gadiyaa Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeledda Aa heezzentso na'ay Abeselooma. Haggiita yeledda Aa oyddentso na'ay Adooniyaana.

³ Abiis'aala yeledda Aa ichcheshantso na'ay Shafaas'iyaa. Aa machata Egila yeledda Aa usuppuntsa na'ay Yitira'aama.

⁴ Daawite he usuppun naanaa Kebroonan yeleedda. Daawite Kebroonan laappun laytsanne usuppun aginaa kaateteedda.

K'ay Yerusaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

⁵ Daawite Yerusaalamen yeleedda naanay oyddatuu Ami'eela naatta Berssaaba yeleedda Shim"a, Shobaaba, Naataananne Solomona.

⁶ K'ay hara udduppun attuma naanay Yibihaara, Elishamaa'a, Elifelees'a,

⁷ Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,

⁸ Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.

⁹ Ha attuma naanaa ubbaa bollakka Daawitaw hara machatuwaappe yeletteedda attuma naanay de'iino; k'ay Taamaara ha attuma naanaa michchato.

Kaatiyaa Solomone Yeletaa

¹⁰ Kaatiyaa Solomone na'ay Robi'aama; Robi'aama na'ay Abiiya; Abiiya na'ay Asaa; Asaa na'ay Yoosaafees'a;

¹¹ Yoosaafees'a na'ay Yoraama; Yoraama na'ay Akaaziyaasa; Akaaziyaasa na'ay Yo'aasha;

¹² Yo'aasha na'ay Amesiyaasa; Amesiyaasa na'ay Ooziyaana; Ooziyaana na'ay Yo'aataama;

¹³ Yo'aataama na'ay Akaaza; Akaaza na'ay Hizk'k'iyaa; Hizk'k'iyaa na'ay Minaasa;

¹⁴ Minaase na'ay Amoonaa; Amoonaa na'ay Yoosiyaasa.

¹⁵ Yoosiyaasa na'ay bayray Yohanaana; laa"entsuu Yo'aak'eema; heezentsuu Sedek'iyaa; oyddentsuu Shaaluuma.

¹⁶ Yo'aak'eema naanay Yo'aakiinanne* Sedek'iyaa.

Kaatiyaa Yo'aakiina Yeletaa

¹⁷ Omoodettiide Baabloone beedda Yo'aakiina attuma naanay Salaatiyaala,

¹⁸ Malkkiraama, Padaaya, Shenaas'aara, Yik'aamiyaa, Hoshamaa'anne Nadaabiyaa.

¹⁹ Padaaya attuma naanay Zarubaabeelanne Shim"a. Zarubaabeela attuma naanay Mashulaamanne Hanaaniyaa; untunttu michchatta Shalomi-ito.

²⁰ Hawanttu bolla hara ichcheshu attuma naanay Zarubaabeelaw de'iino; untunttukka Haashshuuba, Oheela, Berekiyaa, Hasaadiyaanne Yushaabi-Heseeda.

²¹ Hanaaniyaa attuma naanay Palaas'iyaa Yishaa'iyaa. Yishaa'iyaa na'ay Rafaaya; Rafaaya na'ay Arnnaana; Arnnaana na'ay Obaadiyaa; Obaadiyaa na'ay Shakaaniyaa;

²² Shakaaniyaw usuppun naanay de'ee; Shamaa'iyaa giyaa Aa na'aynne na'aa naanatuu, Has's'uusha, Yigi'aala, Bariyaaha, Na'aariyaanne Shafaas'a.

²³ Na'aariyaa naanay heezzatuu Eliyoo'enaaya, Hizk'k'anne Azirik'aama.

²⁴ Eliyoo'enaaya naanay laappunatuu Hodaawiyaa, Eliyaashiba, Palaaya, Ak'k'uuba, Yohanaana, Dalaayanne Anaana.

4

Yihudaa Yeletaa

¹ Yihudaa zaratuu Paareesa, Hes'iroona, Karmma, Huuranne Shobaala.

² Shobaala na'ay Ra'aayi Yahaata yeleedda; Yahaati Ahumaayanne La-haada yeleedda. Hawanttu S'or"atu yaratuwaa.

3-4 Huuri bare daay Efiraatiw bayra na'aa; Huuri Beeteleheeme yeleedda. Es'aama attuma naanay Iziraa'eela, Yuushimanne Yidibaasha; untuntu michchatta Has'ilelppoono. Panu'eeli Gadoora yeleedda. Es'eeri Huusha yeleedda. Hawanttu Huura yartuwaa.

5 Tak'o'a aawuwaa Ashihuuraw Heelonne Naa'iro geetettiya laa'u mac'c'a asatuu de'iino.

6 Naa'ira Ahuzaama, Hefeera, Teminanne Ahashittaara Ashihuuraw yelaaddu; hawanttu Naa'iri naanaa.

7 Heela S'eereta, S'oohaaranne Etinaana Ashihuuraw yelaaddu.

8 K'oos'i Anuuba, s'obeebanne Haruuma na'aa Ahariheela yartuwaa yeleedda.

9 Yaabees'i bare ishaturwaa ubbaappe aad'd'i bonchchete. Aa daaya, «Taani Aa iita yeluwaan yeleedda diraw, Aa suntsay Yaabees'a» gaade suntsaaddu.

10 Yaabees'i* Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiide, «Abeet S'oossaw, hay taana neeni anja; ta gadiyaakka aassa. Taananna ittippe gidaa; taana sakken-naadan taana k'ohiyaabaappe neeni naaga» yaagiide woosseedda. S'oossay Aa woosaa siseedda.

Hara Asatuu Yeletaa

11 Shuha ishay Kaluubi Mahiira yeleedda; Mahiiri Eshttoona yeleedda.

12 Eshttooni Beetiraafa, Paaseehanne Tahinna yeleedda. Tahinni Iri-Nahaasha katamaa asaa yeleedda. Hawanttu Reeka gadiyaan de'eeddino.

13 K'anaaza naanay Otini'eelanne Saraaya; Otini'eela naanay Hataatanne Ma'onootaaya.

14 Ma'onootaayi Oofira yeleedda. Saraayi Yoo'aaba yeleedda. Yoo'aabe Je-Harashiima yeleedda; Kushiya Hiillanchaturwaa gidiyaa asaturwaa yeleedda.

15 Yifune na'aa Kaaleeba naanay Ira, Elahinne Na'aama. Elah na'ay K'anaaza.

16 Yihaali'eela naanay Ziifa, Ziifaaha, Tiirayanne Asaari'eela.

17 Eezira naanay Yetera, Mereda, Efeeranne Yaaloona. Meredi Gibs'e kaatiyaa naatto Biito akkina iza Miiriyaamo, Shammaayanne Yishiba aw yelaaddu. Yishibi Eshttamoo'a yeleedda.

18 Yihudaa gadiyaappe akkeedda machata Gadoora aawuwaa Yereedda, Sookko aawuwaa Hebeeranne Zaanoha aawuwaa Yak'iiti'eela Meredaw yelaaddu.

19 Nahaama michchati, Hodiya machati naanay Gaariman de'eedda K'a'ila aawuwaanne Maa'ikan de'eedda Eshttamoo'a aawuwaa.

20 Shimoona naanay Aminoona, Riinna, Benihanaananne Tiiloona.

Yishi'a naanay Zoheetanne Benzzoheeta.

Sheela Yeletaa

21 Yihudaa na'aa Sheela zaturuu Leeka aawuwaa Eera, Mareesha aawuwaa Laa'idanne Beeti-Ashibee'a kataman de'iyaa suufiyaa geetettiya mayuwaa daddiyaawanttu yaturuwaa.

22 Haraturu k'ay Yok'iima, Yo'aasha, Yaashubiliheema, Moo'aabe gadiyaa mooddeedda Saraafanne Kozeeba kataman de'eedda asaturwaa. Ha yeletaa mazggobay beni wodeppekka de'iyawaa.

23 Hawanttu Nas'a'iimaaninne Gadeeran de'eedda urk'k'aa med'd'iyaa asaturwaa. Untuntu kaatiyaa kiitaa ootsanaw aanana ittippe de'eeddino.

Simoonaa Yeletaa

* 4:10 Yaabees'i: Ha suntsaa biletay Ibraawetsuwaan, «Sakuwaa» giyaawaa.

- ²⁴ Simoona naanay Nemu'eela, Yaamiina, Yaariiba, Zaraahanne Shaa'ula.
- ²⁵ Shaa'ula na'ay Shaaluuma; Shaaluuma na'ay Mibssaama; Mibssaama na'ay Mishimaa'a;
- ²⁶ Mishimaa'a na'ay Hammu'eela; Hammu'eela na'ay Zakkuura; Zakkuura na'ay Shim"a.
- ²⁷ Shim"aw tammanne usuppun attuma naanayne usuppun mac'c'a naanay de'iino; shin Aa ishatoo c'ora naanay baawa. Yihudaa zaratuwaadan Simoona zaratuu c'orattibeykkino.
- ²⁸ Simoona zaratuu Berssaabea katamaaninne Molaada, Has'aari-Shu'aala,
- ²⁹ Baala, Es'eema, Tolaadda,
- ³⁰ Baatu'eela, Horima, S'ik'ilaaga,
- ³¹ Beeti-Markkaboota, Hos'aari-Susiima, Beetibiiranne Shaa'irayma katamatuwaan de'eeddino. Daawite kaatetana gakkanaw hawanttu untunttu katamatuwaa gidiide de'eeddino.
- ³² K'ay untunttu mootsatuu Es'aama, Ayina, Rimoonaa, Tokeenanne Ashaana. Untunttu ubbaanna ichcheshu katamatuwaa.
- ³³ Ba'aalaata gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu ubbay untunttun gujettiino. Hawantta untunttu de'eedda sa'aa untunttu barenttu yeletaa maaran mazggobiyaan s'aafiide oyk'k'eeddino.
- ³⁴ Simoona yaratu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Untunttu Mashobaaba, Yaamileeka, Amesiyaasa na'aa Yoosha,
- ³⁵ Yuu'eelanne Yoshiibiyaa na'aa Yeeha. Yeehu aawuwaa aawuu Asa'eela na'aa Saraaya.
- ³⁶ Hara kaappatuu k'ay Eliyoo'enaaya, Yaa'ikooba, Yashohaaya, Asaaya, Adii'eela, Yashimi'eela, Banaayanne
- ³⁷ Ziiza. Ziizi Shif"a na'aa; Shif"i Alloona na'aa; Allooni Yadaaya na'aa; Yadaayi Shiimira na'aa; Shiimiri Shamaa'iyaa na'aa.
- ³⁸ Simoona yaratu kaappatuu hawantta. Untunttu aawotuwa zeretsay loytsi c'oratteedda.
- ³⁹ Untunttu barenttu mehiyaw heemmiyaa sa'aa koyanaw Gadoora geliyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaw away doliyaa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw beeddino.
- ⁴⁰ Itti loytsi araddeeda lo"o heemmiyaa sa'aa demmeeddino; he biittay woppayne sarotetsay kumeedda aako biittaa. Beni wode he gadiyaan de'eeddawantu Kaama zeretsatuwaa.
- ⁴¹ Hawaappe k'ommo baggana suntsay s'aafetteedda Simoona zaratuu Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaa wode Gadoora gadiyaa biide, yaan de'iyaa Kaama zeretsatuwaanne Ma'uuna asatuwaa olettiide d'aysseeddino. He gadiyaan untunttu mehiyaw heemmiyaa sa'ay de'iyaa diraw, Simoona zaratuu hachche gatsanaw yaan utteeddino.
- ⁴² Simoona zaratuwaappe ichcheshu s'eetu asatuu Se'iira Deriyaakko beeddino. Untunttu kaappatuu Palaas'iyaa, Na'aariyaa, Rafaayanne Uuzi'eela; untunttu Yishi'a naanaa.
- ⁴³ Amaaleek'a asatuwaappe kase bak'ati atteeddawantta Simoona asatuu d'aysseeddino. Untunttu hachche gakkanaw he biittan de'iino.

5

Roobeela Yeletaa

¹ Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Roobeeli bayira na'aa; shin bare aawuwaa gisuwaa I

tunisseedda diraw, bayiratetsaw bessiyaabay Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo naanaw imetteedda. Hewaa diraw, I yeletaan bayira gideeddawe s'aafettibeenna.

² Yihuday bare ishatuwaappe minneedda; Aa bayiratetsay Yooseefo imetteeddawaa gidoppenne, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe Yihudaappe kesseedda.

³ Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela attuma naanay Hanooka, Paala, Hes'iroonanne Karmma.

⁴ Yuu'eela na'ay Shamaa'iyaa; Shamaa'iyaa na'ay Googa; Googa na'ay Shim"a;

⁵ Shim"a na'ay Mikiyaasa; Mikiyaasa na'ay Ra'aaya; Ra'aaya na'ay Ba'aala.

⁶ Ba'aala na'ay Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeri omoodiide afeedda Ba'eera; Ba'eeri Roobeela zaratuwaa kaappuwaa.

⁷ Ba'eera dabbotuu, barenttu yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda Roobeela yaratu kaappatuu Yi'i'eela, Zakkaraasanne

⁸ Belaa'a. Belaa'i Azaaza na'aa; Azaazii Shemaa'a na'aa; Shemaa'i Yuu'eela zariyaa. Yuu'eela zaratu Aaro'eera kataman, Nabo biittaaninne Ba'aali-Ma'oona gadiyaan de'eeddino.

⁹ Roobeela zaratuwaa mehii Gala'aaden c'oratteedda diraw, untunttu yaappe away doliyaa bagga biide, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw mic'eteedda mela biittaan utteeddino.

¹⁰ Saa'oola laytsan Aggaaratuwaa yaratuwaanna Roobeela yaratu oletina, Roobeela yaratu s'ooneeddino. Gala'aadeppe away doliyaa baggana de'iyaa Aggaaratuwaa yaratu gadiyaan utteeddino.

Gaade Yeletaa

¹¹ Gaade zaratu Roobeela zaratuwaappe huup'issa baggan, Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaan utteeddino.

¹² Yuu'eeli koyro yarato kaappuwaa; Shafaami laa'entso yarato kaappuwaa. Yaa'inaayenne Shafaas'i Baasaanen utteedda yarato kaappatuwaa.

¹³ Untunttu dabbotuu, laappun yaratuwaa kaappatuu, Mikaa'eela, Mashulaama, Saaba, Yoraaya, Yaa'ikaana, Zii'anne Ebeera.

¹⁴ Hawanttu Abihayila naanay Buuza zeretsaa. Buuzi Yaahida yeledda; Yaahidi Yeshishaaya yeledda; Yeshishaayi Mikaa'eela yeledda; Mikaa'eeli Gala'aade yeledda; Gala'aade Yaarooha yeledda; Yaaroohi Huura yeledda; Huuri Abihayila yeledda.

¹⁵ Untunttu aawotu waa soo kaappuu Guna na'aa na'aa Abddi'eela na'aa Aaha.

¹⁶ Untunttu Gala'aadeninne Baasaanen he biittatuwaa katomatuwaaninne Saaroona gadiyaan mehii heemettiyaa gishuwaan utteeddino.

¹⁷ Hawanttu ubbaa yeletay Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama wodenne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyorbbaama wode yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda.

Away doliyaa Baggan Utteedda Olanchatuwaa

¹⁸ Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe baggatuwaappe olanchatuu, wolk'k'aamatuu, gondalliyaanne mashshaa oyk'kiyaawanttu, wonddaafiyaan dukan looheeddawanttunne olaa salppiyaa eriyaawanttu oytamanne oyddu sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma.

¹⁹ Untunttu Aggaaratuwaa yaratuwaanna, Yis'uratuwaana, Naafiishatuwaanne Nodaabatuwaanna oletteeddino.

²⁰ Unttuntu he asatuwaana olettiide, S'oossaakko waasseedda diraw, maaduwa demmeeddino. Unttuntu S'oossan ammanetteeda diraw, I unt-tunttoo woosetteedda. Hewaa diraw, Aggaaratuwaa yaratuwaanne unt-tunt-tunna de'iyaa haratuu unttuntu kushiyan geleeddino.

²¹ Barenttu morkkatuwaappe ishatamu sha"a gaalotuwa, laa"u s'eetanne ishatamu sha"a dorssatuwa, laa"u sha"a haretuwaanne s'eetu sha"a asat-uwaa omoodiide afeedino.

²² Olay S'oossaawaa gideedda diraw, daratu hayk'k'eeddino. S'ooneeddawanttu omooduwaa wodii gakkanaasikka he asatuwaa kotan utteeddino.

Away doliyaa Baggan Utteedda Minaase Zeretsaa

²³ Minaase zaratuwaappe bakka yaratu Baasaaneppe doommiide, Ba'aali-Hermmoone, Saniiranne Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa he biittatuwaan utteeddino; unttuntu he gishuwaan c'oratteeddino.

²⁴ Unttuntu aawotuwa soy kaappatuu Efeera, Yishi'a, Eli'eela, Aziri'eela, Ermaasa, Hodaawiyaanne Yaahidi'eela. Hawanttu unttuntu aawuwaa gollen eretteedda, s'alanne wolk'k'aama asatuwaa.

²⁵ Shin ha zaratu barenttu aawotuwa S'oossaa naak'k'eddino; S'oossay unttuntu sintsaappe d'aysseedda he gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaanna shaarmus'eeddino.

²⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay Tigilaati-Paleseera woy Puula geetettiyaa Asoore kaatiyaa ayaanaa dentsetseedda. Yaatiide Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa omood-iide, Halaaha, Habooranne Haara biittatuwaanne Gozaana Shaafaa afeedda. Unttuntu hachche gakkanaw yaan de'iino.

6

K'eesiyaa Ubbatuwaa Kaappuwaa Yeletaa

¹ Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

² K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

³ Amiraama naanay Aaroona, Musanne Miiriyaamo.

Aaroona naanay Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara.

⁴ El"aazare Piinihaasa yeleedda; Piinihaasi Abishuu'a yeleedda; Abishuu'i Buuk'a yeleedda;

⁵ Buuk'i Uuza yeleedda;

⁶ Uuzi Zarahiyaa yeleedda; Zaraahe Maraayoota yeleedda;

⁷ Maraayooti Amaariyaa yeleedda; Amaari Ahis'uuba yeleedda;

⁸ Ahis'uubi S'aadook'a yeleedda; S'aadook'e Ahima'aas'a yeleedda;

⁹ Ahima'aas'i Azaariyaasa yeleedda; Azaariyaasi Yohanaana yeleedda;

¹⁰ Yohanaani Azaariyaasa yeleedda. Solomone Yersaalamen kees'isseedda Geeshsha Golliya ootseedda k'eesii Azaariyaasa.

¹¹ Azaariyaasi Amaariyaa yeleedda; Amaari Ahis'uuba yeleedda;

¹² Ahis'uubi S'aadook'a yeleedda; S'aadook'e Shaaluuma yeleedda;

¹³ Shaaluumi Hilk'k'iyaa yeleedda; Hilk'k'ii Azaariyaasa yeleedda;

¹⁴ Azaariyaasi Saraaya yeleedda; Saraayi Yos'edeek'a yeleedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Yihudaanne Yersaalame Naabukadanas'ooran omoodisseedda wode Yos'edeek'ikka omoodettiide beedda.

Leewiyaa Zaretuwaa Haratuwaa

¹⁶ Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

¹⁷ Gershshoona naanatuwaa suntsay Liibinanne Shim"a.

¹⁸ K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

¹⁹ Maraara naanay Maahilanne Musha. Barenttu aawuwaa gollen gollen s'aafetteedda Leewatuu yaratu hawantta.

²⁰ Gershshoona na'ay Liibina; Liibina na'ay Yahaata; Yahaata na'ay Ziimma.

²¹ Ziimma na'ay Yo'aaha; Yo'aaha na'ay Idda; Iddo na'ay Zaraaha; Zaraaha na'ay Ya'atiraaya.

²² K'ahaata na'ay Aminaadaaba; Aminaadaaba na'ay K'oraaha; K'oraaha na'ay Asiira;

²³ Asiira na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay Ebiyaasaafa; Ebiyaasaafa na'ay Asiira;

²⁴ Asiira na'ay Tahaata; Tahaata na'ay Uri'eela; Uri'eela na'ay Uuziyaana; Uuziyaana na'ay Shaa'ula.

²⁵ Elk'k'aana naanay Amaasaayanne Ahimoota.

²⁶ Ahimoota na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay S'ofaaya; S'ofaaya na'ay Nahaata;

²⁷ Nahaata na'ay Eli'aaba; Eli'aaba na'ay Yirohaama; Yirohaama na'ay Elk'k'aana.

²⁸ Sammeela na'ay bayiray Yuu'eela; teefay Abiyya.

²⁹ Maraara na'ay Maahila; Maahila na'ay Liibina; Liibina na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Uuza;

³⁰ Uuza na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Haggiiya; Haggiiya na'ay Asaaya.

Geeshsa Golliyaan Yes's'iyawantta

³¹ Daawite Taabootaa Yersaalame aheeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'anaadan Med'inaa Godaw gollen suntseeddawantu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

³² Solomone Yersaalamen Med'inaa Godaa Geeshsa Golliyaa kees's'ana gakkanaw, S'oossaa Taabootay de'iyaa Dunkkaaniyaa sintsan untunttu mazimuriyaa yes's'iidde, kaalaan kaalaan ootsino.

³³ Barenttu naanatuwaanna ittippe yes's'eeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

K'ahaata yaratuwaappe yes's'iyawe Hemaana. Hemaani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Sammeela na'aa;

³⁴ Sammeeli Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yirohaama na'aa; Yirohaami Eli'eela na'aa; Eli'eeli Toohe na'aa;

³⁵ Toohe S'ufa na'aa; S'ufi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Mahaata na'aa; Mahaati Amaasaaya na'aa;

³⁶ Amaasaayi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Azaariyaasa na'aa; Azaariyaasi S'afaaniyaa na'aa;

³⁷ S'afaanii Tahaata na'aa; Tahaati Asiira na'aa; Asiiri Ebiyaasaafa na'aa; Ebiyaasaafi K'oraaha na'aa;

³⁸ K'oraahi Yis'ihaara na'aa; Yis'ihaari K'ahaata na'aa; K'ahaati Leewiyaa na'aa; Leewii Israa'eeliyaa na'aa.

³⁹ Aa dabuu Asaafe Aa ushechcha baggana ek'k'ee. Asaafe Berekiyaa na'aa; Bereki Shim"a na'aa;

⁴⁰ Shim"i Mikaa'eela na'aa; Mikaa'eeli Ba'iseeya na'aa; Ba'iseeyi Malkkiyaa na'aa;

⁴¹ Malkkii Etaana na'aa; Etaani Zaraaha na'aa; Zaraahi Adaaya na'aa;

⁴² Adaayi Etaana na'aa; Etaani Ziimma na'aa; Ziimmi Shim"a na'aa;

⁴³ Shim"i Yahaata na'aa; Yahaati Gershshoona na'aa; Gershshooni Leewiyaa na'aa.

⁴⁴ Unttuntuppe haddirssa bagganna untuntu dabbotuu, Maraara yaratuu ek'k'iino. Etaani K'iisha na'aa; K'iishi Abdda na'aa; Abddi Malluuka na'aa;

⁴⁵ Malluuki Hashaabiya na'aa; Hashaabii Amesiyaasa na'aa; Amesiyaasi Hilk'k'iyaa na'aa;

⁴⁶ Hilk'k'ii Amos'a na'aa; Amos'i Baana na'aa; Baani Shemeera na'aa;

⁴⁷ Shemeeri Maahila na'aa; Maahili Musha na'aa; Mushi Maraara na'aa; Maraari Leewiyaa na'aa.

⁴⁸ Untuntu dabbotuu Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaw ootsanaw suntsetteeddino.

Aaroona Yeletaa

⁴⁹ Shin Aaroonenne Aaroona zeretsatuu is'aanaa c'uwayiino; yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaakka yarshshiino. S'oossaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan goynniyaa goynno ubbawunne S'oossay Israa'eeliyaa nagaraa atto geetettiyya yarshshoo aawotetsay untuntu de'ee.

⁵⁰ Aaroona yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Aaroona na'ay El'aazara; El'aazara na'ay Piinihaasa; Piinihaasa na'ay Abishuu'a;

⁵¹ Abishuu'a na'ay Buuk'a; Buuk'a na'ay Uuza; Uuza na'ay Zaraahiyaa.

⁵² Zaraahiyaa na'ay Maraayoota; Maraayoota na'ay Amaariyaa; Amaariyaa na'ay Ahis'uuba;

⁵³ Ahis'uuba na'ay S'aadook'a; S'aadook'a na'ay Ahima'aas'a.

Leewiyaa Yaratu De'eedda Sa'atuwaa

⁵⁴ Aaroona zaratu barenttu zawaa gidon de'anaw untuntu utetsaadan untuntu imettedda sa'atuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanta.

K'ahaata yaratu koyro saamaa akkeeddino.

⁵⁵ He saaman Yihudaan de'iyaa Kebroone katamaanne Kebroone yushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa untuntu immeeddino;

⁵⁶ shin katamaa goshshaanne katamaa yushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw immeeddino.

⁵⁷ Aaroona naanaw Asay bak'ati biide attiyaa katamaa, Kebroonenne Hara katamatuwaa Yatira, Liibinanne Eshttamoo'a Aa hentsaa gadetuwaa,

⁵⁸ Hiilenanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁵⁹ Ashaanne Aa hentsaa gadetuwanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino.

⁶⁰ K'ay Biiniyaama zaratuwaappe Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwaa, Alemetanne Aa hentsaa gadetuwanne Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino. Aaroona naanaw imettedda katamatuubbaanna tammanne heezza.

⁶¹ Minaase yaratu baggatuu gadiyaappe tammu katamatuwaa atteeda K'ahaata yaratu saaman immeeddino.

⁶² Yisaakoora zaratuwaa gadiyaappe, Aaseera zaratuwaa gadiyaappe, Niftaaleema zaratuwaa biittaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase yaratu gadiyaappe tammanne heezzu katamatuwaa Gershshoona yaratu saaman immeeddino.

⁶³ Roobeela zaratuwaa gadiyaappe, Gaade zaratuwaa biittaappenne Zabiloona zaratuwaa gadiyaappe tammanne laa'u katamatuwaa Maraara yaratu saaman immeeddino.

⁶⁴ Hewaadan ootsiide, Israa'eeliyaa Asay Leewatoo ha katamatuwaanne katamatuwaa heeraan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immeedda.

⁶⁵ K'ay Yihudaa zaratuwaa gadiyaappe, Simoona zaratuwaa biittaappenne Biiniyaama zaratuwaa gadiyaappe, hawaappe k'ommo baggana barenttu suntsan s'aafetteedda katamatuwaa untunttoo saaman immeedda.

⁶⁶ K'ahaata yaratuwaappe amareedawanttu barenttu katamatuwaa Efireema zaratuwaa katamatuwaappe akkeeddino.

⁶⁷ Untunttoo Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁶⁸ Yok'ima'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa, Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁶⁹ Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino.

⁷⁰ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Aneeranne Aa hentsaa gadetuwaanne Bil'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, K'ahaata yaratuwaappe atteeddawanttoo immeeddino.

⁷¹ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Baasaanen de'iyaa Golaananne Aa hentsaa gadetuwaanne Asttaarootanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, Gershshoona yarattoo immeeddino.

⁷² K'ay Yisaakoora zaratuwaappe K'aadeesanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷³ Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Aaneemanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁴ K'aykka Aaseera zaratuwaappe Maashaalanne Aa hentsaa gadetuwaa, Abddoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷⁵ Huk'ook'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁶ Hewaadankka Niftaaleema zaratuwaappe Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Hammoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne K'iriyaatayimanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁷ Atteeda Maraara yarattoo Zaabiloona zaratuwaappe Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Taaboورانne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide immeeddino.

⁷⁸ K'ay Roobeela zaratuwaappe Yaarikko baggan, Yorddaanoosappe hefintsan away doliyaa baggana, mela biittaan de'iyaa Bee'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yaahi'anne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷⁹ K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁸⁰ K'aykka Gaade zaratuwaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁸¹ Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide untunttoo immeeddino.

7

Yisaakoora Yeletaa

¹ Yisaakooraw oyddu naanay de'iino; untunttukka Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona.

² Tolaa'a naanay Uuza, Rafaaya, Yirii'eela, Yaahimaaya, Yibisaamanne Sammeela; untunttu Tolaa'a yarattu kaappatuwaa. Untunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Daawita wode untuntta paydu laatamanne laa"u sha"anne usuppun s'eeta.

³ Uuza na'ay Yiziraahiyaa. Yiziraahiyaa naanay Mikaa'eela, Obaadiyaa, Yuu'eelanne Yishiyaa; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa.

⁴ Barenttu aawotuwwaa soy asaa yeletaadan olaw giigeedda olanchchatuu hattamanne usuppun sha"a; ayaw gooppe, untunttoo c'ora machchetuunne c'ora naanay de'iino.

⁵ Yisaakoora zaratuwaappe olanchchatuu barenttu yeletaa mazggobiyaan paydettiide, ubbaanna hosppun tammanne laappun sha"a gideeddino.

Biiniyaamanne Daana Yeletaa

⁶ Biiniyaamaw heezzu naanay de'iino; untunttukka Belaa'a, Bekeeranne Yidi'eela.

⁷ Belaa'a naanay Es'iboona, Uuza, Uuzi'eela, Yaarimootanne Ira; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa. Untunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne laa"u sha"anne hattamanne oydda gideeddino.

⁸ Bekeera naanay Zamiira, Yo'aasha, El'eezera, Eliyoo'enaaya, Omira, Yaarimoota, Abiyya, Anatootanne Alemeeta; hawanttu ubbatuu Bekeera naanaa.

⁹ Barenttu yeletaa mazggobiyaadan paydeteedda wolk'k'aamanne s'ala asatuu laatamu sha"anne laa"u s'eeta gideeddino.

¹⁰ Yidi'eela na'ay Bilihaana. Bilihaana naanay Yi'uusha, Biiniyaama, Ehuuda, Kanaa'ina, Zetaana, Tarsseesanne Ahishahaara;

¹¹ hawanttu ubbatuu Yidi'eela naanaa. Untunttu soy asaa kaappatuwaanne wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu tammanne laappun sha"anne laa"u s'eeta.

¹² K'ay Shufiiminne Hufiimi Ira naanaa. Hushiimi Daana na'aa.

Niftaaleema Yeletaa

¹³ Niftaaleema naanay Yaahis'i'eela, Guuna, Yes'eeranne Shaaluuma; hawanttu Baali naanaa naanaa.

Minaase Yeletaa

¹⁴ Minaase zaratu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Minaase Sooriyaa gadiyaappe akkeedda k'ubaatata yeleeedda attuma naanay Asiri'eelanne Gala'aade aawuwaa Maakiina.

¹⁵ Maakiiri Hufiimaassinne Shufiimassi itti itti machchiyaa oochchiide immeedda. Maakiina michchati suntsay Maa'iko. Maakiina na'ay teefay S'alofihaada. S'alofihaad mac'c'a naanatuwaa s'alalaa yeleeedda.

¹⁶ Maakiina machata Maa'ika aw naanaa yelaaddu. Bayira na'aa Peresha suntsaaddu; Peresha ishaa suntsay Shereesha. Peresha naanay Ulaamanne Rak'eema.

¹⁷ Ulaama na'ay Badaana. Hawanttu Minaase na'aa na'aa, Maakiina na'aa Gala'aade zeretsaa.

¹⁸ Gala'aade michchata Hamolekeeta Ishooda, Abi'eezeranne Maahila yelaaddu.

¹⁹ Shamidaa'a naanay Ahiyaana, Shekeema, Liik'ihanne Ani'aama.

Efireema Yeletaa

²⁰ Efireema na'ay Shutelaaha; Shutelaaha na'ay Bereeda; Bereeda na'ay Tahaata; Tahaata na'ay El'aada; El'aada na'ay Tahaata;

²¹ Tahaata na'ay Zabaada; Zabaada na'ay Shutelaaha.

Efireemaw Ezeeranne El'aada geetettiyyaa hara laa"u naanay de'iino. Untunttu Gaate katamaa asatuwaa mehiyaa wuu"ishin, Asay untuntta oyk'k'iide wod'eedda.

²² Hewaa diraw, untunttu aawuu Efireeme daro wodiya kayyotteedda; kayyottina Aa ishatuu Aa mintsetsanaw yeeddino.

²³ Hewaappe guyyiyaan, I bare machchattina gaketteedda; Iza sha-haaraade attuma na'aa yelaaddu. Efireema soo gakkeedda iita metuwaa diraw, I bare na'aa Bariia suntseedda.

²⁴ Efireemaw She'iira giya naatta de'aw; Hirkki Beeti-Horoon, K'ommuwaa Beeti-Horoonanne Uzenishe'iira geetettiyaa katamatuwaa he naatta kees's'aaddu.

²⁵ Efireema attuma na'ay Refaaha; Refaaha na'ay Resheefa; Resheefa na'ay Telaaha; Telaaha na'ay Tahaana;

²⁶ Tahaana na'ay La'idaana; La'idaana na'ay Amihuuda; Amihuuda na'ay Elishamaa'a;

²⁷ Elishamaa'a na'ay Nawa; Neewe na'ay Iyyaasa.

²⁸ Efireema zaratuwaa biittay untunttu de'iyasay Beeteelenne Beetele mootsatuwaa, away doliyaa baggana de'iyaa Na'iraana, away doliyaa baggana de'iyaa Gezeeranne Gezeera mootsatuwaa, Shekeemanne Shekeema mootsatuwaanne Aayanne Aaya mootsatuwaa.

²⁹ K'ay Minaase zaratuwaa biittaa zawaan de'iyaa Beetishaananne Beetishaana mootsatuwaa, Taa'inaakkanne Taa'inaaka mootsatuwaa, Magidonne Magido mootsatuwaanne Dooranne Dooraa mootsatuwaa. Israa'eeliyaa na'aa Yoosefo zaratu ha katamatuwaan de'eeddino.

Aaseera Yeletaa

³⁰ Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwaaha, Yishiwaanne Bariia; untunttu michchata Seraaho.

³¹ Bariia attuma naanay Hebeeranne Birzzaawita aawuwaa Malkki'eela.

³² Hebeeri Yaafilees'a, Shomeeranne Hotaama yeledda; untunttu michchati sunsay Shuu'o.

³³ Yaafilees'a attuma naanay Paasaaka, Bimihaalanne Ashiwaata; hawanttu Yaafilees'a naanaa.

³⁴ Yaafilees'a ishaa Shomeera attuma naanay Aaha, Rohiga, Yahuubanne Araama.

³⁵ Aa ishaa Hotaama attuma naanay S'ofaaha, Yiminaa'a, Sheleeshanne Amaala.

³⁶ S'ofaaha attuma naanay Suha, Harnneefera, Shu'aala, Beera, Yimira,

³⁷ Bees'era, Hooda, Shamma, Shilshsha, Yitiraananne Ba'eera.

³⁸ Yetera attuma naanay Yifuna, Pispanne Araa.

³⁹ Ulla attuma naanay Araaha, Hani'eelanne Riis'iyaa.

⁴⁰ Hawanttu ubbatuu Aaseera zeretsaa. Untunttu barenttu aawotuwa soy asaa kaappatuwaanne dooretteedda wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne usuppun sha"aa gideeddino.

8

Biiniyaama Yeletaa

¹ Biiniyaama na'ay bayiray Belaa'a; teefay Ashibeela; heezentsuu Ahi-raaha;

² oyddentsuu Noha; ichcheshentsu Raafa.

³ Belaa'a attuma naanay Adaara, Geera, Abihuuda,

⁴ Abishuu'a, Naa'imaana, Ahooa,

⁵ Geera, Shafufaamanne Huraama.

⁶⁻⁷ Ehuuda attuma naanay Naa'imaana, Akiyanne Geera. Untunttu Gebaa'an de'eedda barenttu aawotuwa soy asaa kaappatuwaa. Hewaappe

guyyiyaan, untunttu Manahaata gadiyaa omoodetti beeddino. Untunttu kaappuu Geeri Uuzanne Ahihuuda aawuwaa.

⁸ Shaharaami bare machatuwaa Hushiimonne Baa'iro yeddeeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe gadiyaan attuma naanaa yeledda.

⁹ Shaharaami bare machati Hodeeshin Yobaaba, S'iibiyaa, Meesha, Malkkaama,

¹⁰ Ya'uus'a, Saakiyaanne Mirmma yeledda. Aa naanay ubbay soy asaa kaappatuwaa gideeddino.

¹¹ I bare machati Hushiimin, Ahis'uubanne Elppa'aala yeledda.

¹² Elppa'aala attuma naanay Ebeera, Misha'aamanne Shemeda. Shemedi Oonanne Looda katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa mootsatuwaa kees's'eedda.

¹³ K'ay Shaharaami Bari'anne Shemaa'a yeledda. Untunttu Ayaaloona kataman de'iyaa barenttu soy asaa kaappatuwaa. Untunttu Gaate kataman de'iyaa asaa yedersseeddino.

¹⁴ K'aykka Shaharaami Ahiyaa, Shaashak'a, Yiremoota yeledda.

¹⁵ Zabaade, Araadi, Edeeri,

¹⁶ Mikaa'eeli, Yishppinne Yoohi Bari'a attuma naanaa.

¹⁷ Zabaade, Mashulaami, Hizk'k'i, Hebeeri,

¹⁸ Yishimaraayi, Yuzilii'inne Yobaabi Elppa'aala attuma naanaa.

¹⁹ Yaak'iimi, Ziikiri, Zabddi,

²⁰ Eli'enaayi, S'ilttaayi, Eli'eeli,

²¹ Adaayi, Baraayinne Shiimiraati Shim"a attuma naanaa.

²² Yishp'p'aani, Ebeeri, Eli'eeli,

²³ Abddooni, Ziikiri, Hanaani,

²⁴ Hanaaniyaa, Elaami, Anttootii,

²⁵ Yifidaayenne Panu'eeli Shaashak'a attuma naanaa.

²⁶ Shaamisharaayi, Shahaari, Ataalii,

²⁷ Yaa'ireeshii, Eelaasinne Ziikiri Yirohaama attuma naanaa.

²⁸ Hawanttu barenttu yeletaan Yerusaalamen utteedda barenttu soy asaa kaappatuwaa.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa

(9:35-44)

²⁹ Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko.

³⁰ Aa na'ay bayiray Abddooni; Aa attuma naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Nadaaba,

³¹ Gadoora, Ahiyaa, Zekeranne

³² Mik'iloota. Mik'ilooti Shim"a yeledda. Hawanttu k'ay Yerusaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino.

³³ Neeri K'iisa yeledda; K'iisi Saa'oola yeledda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeledda.

³⁴ Yoonataana na'ay Mariiba'aala; Mariiba'aali Mikiyaasa yeledda.*

³⁵ Mikiyaasa attuma naanay Pittoona, Meleka, Taree'anne Akaaza.

³⁶ Akaazi Yaho'aada yeledda. Yaho'aad Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeledda. Zimiri Moos'a yeledda;

³⁷ Moos'i Biini'a yeledda; Biini'i Raafa yeledda; Raafi El'aasa yeledda; El'aasi As'eela yeledda.

* **8:34 Mariiba'aala:** I k'ay Manfibosheeta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

³⁸ As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Unttuntu suntsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa.

³⁹ As'eela ishaa Esheek'aw heezzu naanay de'iino. Aa na'ay bayiray Ulaama; teefay Yi'uusha; heezzentsuu Elifelees'a.

⁴⁰ Ulaama naanay wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa; untuntu wond-daafiyaa asatuwaa. Ulaamaw s'eetanne ishatamuwaa gidiyaa naanayne naanaa naanay de'iino.

Hawanttu ubbatuu Biiniyaama zeretsaa.

9

Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay bare yeletaan yeletaan s'aafetteedda; ha taarikii Israa'eeliyaa Kaatetuu mas'aafan de'ee.

Yihudaa Asay ammanettibeenna diraw, Baabloone gadiyaa omoodetti beeddino.

² Koyro simmeedda Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu barenttu sa'atuwaaninne barenttu katamatuwaan utteeddino.

³ Yihudaa zaratuwaappe, Biiniyaama zaratuwaappe, Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe amareedawanttu Yerusaalamen de'eeddino.

Yihudaa Yaratuwaa

⁴ Yihudaa na'aa Paareesa yaratuwaappe Utaayi Yerusaalamen utteed-dawanttu kaappuwaa. Utaayi Amihuuda na'aa; Amihuudi Omira na'aa; Omiri Imira na'aa; Imiri Baana na'aa.

⁵ Yihudaa na'aa Sheela yaratuwaappe Asaayinne Aa naanay Yerusaalamen utteeddawanttu kaappatuwaa.

⁶ Yihudaa na'aa Zaaaha yaratuwaappe Yi'u'eeli Yerusaalamen utteed-dawanttu kaappuwaa.

Yihudaa zaratuu paydina ubbaanna usuppun s'eetanne udduppun tamma.

Biiniyaama Yaratuwaa

⁷⁻⁹ Biiniyaama yaratu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaappuu Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Hodaawiyaa na'aa; Hodaawii Hassanuu'a na'aa.

Kaappuu Yibinaayi Yirohaama na'aa.

Kaappuu Eeli Uuza na'aa; Uuzi Miikira na'aa.

Kaappuu Mashulaami Shafaayaa na'aa; Shafaas'i Ra'u'eela na'aa; Ra'u'eeli Yibiniyaa na'aa.

Biiniyaama zaratuu paydina ubbaanna udduppun s'eetanne ishatamanne usuppuna.

Yerusaalamen De'eedda K'eesetuwaa

¹⁰ Yerusaalamen de'eedda k'eesatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Unttuntu Yadaaya, Yihoyaariba, Yaakiinanne

¹¹ S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasa. Azaariyaasi Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti Ahis'uuba na'aa.

¹² Haratuu k'ay Yirohaama na'aa Adaayanne Adii'eela na'aa Ma'isaaya. Yirohaami Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa. Adii'eeli

Yaahizeera na'aa; Yaahizeeri Mashulaama na'aa; Mashulaami Mashilemiita na'aa; Mashilemiiti Imeera na'aa.

¹³ Barenttu soy asaw kaappotiyaa k'eesatuu itti sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma. Hawanttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan oot-sanaw danddayiyaa asatuwaa.

Yerusaalamen De'eedda Leewatuwaa

¹⁴ Yerusaalamen de'eedda Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Haashshuuba na'ay Shamaa'e Maraara yara. Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiya na'aa.

¹⁵ Haratuu k'ay Bak'ibak'aara, Hereesha, Galaalanne Mataaniyaa. Mataanee Miika na'aa; Miiki Ziikira na'aa; Ziikiri Asaafa na'aa.

¹⁶ Haratuu k'ay Nas'oofa asatuwaa mootsatuwaan utteedda Obaadiyaanne Berekiyaa. Obaadi Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa. Bereki Asa na'aa; Asay Elk'k'aana na'aa.

Yerusaalamen Penggiyaa Naagiyaawantta

¹⁷ Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu Shaaluuma, Ak'k'uuba, S'almmoona, Ahimaananne untunttu dabbotuwa. Shaaluumi untunttu kaappuwaa.

¹⁸ Ha yaratu kase away doliyaa baggana de'iyaa, Kaatiyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naageeddino. Hewaappe kase untunttu Leewatuu dunkkaaniyaa wode naageeddino.

¹⁹ Shaaluumi Ebiyaasaafa na'aa K'ore na'aa; I K'oraaha yara asaa. K'oraaha yaratu kase Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa naageeddawaadan, Shaaluuminne K'oraaha yara gidiyaa Aa dabbotuu Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.

²⁰ El"aazara na'ay Piinihaasi beni wode K'oraaha yaratu kaappuwaa; Med'inaa Goday aanana de'eedda.

²¹ Mashelemiyaa na'ay Zakkaraasi Gakketiyaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa naageedda.

²² Penggiyaa naaganaw dooretteeddawanttu ubbaanna laa"u s'eetanne tammanne laa"uwaa; hawanttu barenttu mootsan mootsan paydettiide s'aafetteeddino. Untunttu yaratu ha aawotetsaa immeeddawanttu Kaatiyaa Daawitanne timbbitiyaa odiyaa Sammeela.

²³ Hewaa diraw, untunttune untunttu naanay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.

²⁴ Oyddu zoozetuun wulahaaninne, dolahaan, huup'issaninne gedissanna itti itti penggii de'ee; he penggetuwaa naagiyaawanttukka de'iino.

²⁵ He mootsan de'iyaa untunttu dabbotuu laappuntsa laappuntsa gallasan laametti naagiide, untuntta maaddino.

²⁶ Penggiyaa naagiya oyddu kaappatuu Leewatuwaa; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaw, Aa giddo kifiletoonni kifiletuu gidduwaan de'iyaa miishshatoo aawotiino.

²⁷ S'oossaa Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttunne k'ay guura guura kariyaa dooyiyaawanttu untuntta gidiyaa diraw, yaan ak'iino.

Hara Leewatuwaa

²⁸ Leewatuwaappe amareedawanttu goynniyaa wode go'ettiyaa miishshatoo aawotiino; he miishshatuwaa kare kessiyaa wodenne soo gelissiyaa wode untunttu paydiino.

²⁹ K'ay untuttuppe ittuu ittuu Geeshsha Golliyaa gidduwaan go'ettiyaa hara miishshatoo, liik'o d'iiliyaw, woyniyaa eessaw, zayitiyaw, is'aanaawunne sawotoo aawotiino.

³⁰ Shin k'eesatuwaa naanatuwaappe ittuu ittuu sawuwaa likkii likkiide walakkiino.

³¹ K'oraaha yaratuwaappe Shaaluuma bayira na'ay Matiite yarshshuwaa ukitsaa uukkiyaawoo aawotee.

³² K'ahaata yara gidiyaa untunttu dabbatuwaappe amareedawanttu k'ay Sambbatan Sambbatan s'arp'p'eezan wotsiyaa ukitsaa giigissiyaa aawotet-saa oyk'k'eeddino.

³³ Leewatuu zaratuwaappe amareeda kaappatuu Geeshsha Golliyaan yes's'iyaa wantta. K'ammakka gallassikka untunttu ootsiyaa diraw, hara oosuwaa ootsennan, eeshshaa Golliyaa dirssaa gidдон de'iyaa golletuwaan de'iino.

³⁴ Leewiyaa zaratuwaa soy asaa kaappatuu ubbay hawaappe k'ommonna s'aafetteeddawantta; untunttu Yersaalamen de'eeddino.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa

(8:29-38)

³⁵ Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko.

³⁶ Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Neera, Nadaaba,

³⁷ Gadoora, Ahiyaa, Zakkaraasa Mik'iloota.

³⁸ Mik'ilooti Shim"a yeledda. Hawanttu k'ay Yersaalamen de'iyaa bar-enttu dabbattuu matan de'eeddino.

³⁹ Neeri K'iisa yeledda; K'iisi Saa'oola yeledda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeledda.

⁴⁰ Yoonataana na'ay Mariiba'aala;* Mariiba'aali Mikiyaasa yeledda.

⁴¹ Mikiyaasa naanay Pittoonaa, Meleka, Taree'anne Akaaza.

⁴² Akaazi Yaa'iira yeledda. Yaa'iiri Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeledda. Zimiri Moos'a yeledda;

⁴³ Moos'i Biini'a yeledda; Biini'i Rafaaya yeledda; Rafaayi El"aasa yeledda; El"aasi As'eela yeledda.

⁴⁴ As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Untunttu suntsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

10

(10:1-14)

Kaatiyaa Saa'oola Hayk'k'uwaa

(1 Sam. 31:1-13)

¹ Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino. Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atteeddino. Daro Israa'eelatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino.

² Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attuma naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.

³ Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etteedda; wonddaafiyaa asatuu Saa'oola demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide maduns's'iseeddino.

* **9:40 Mariiba'aala:** I k'ay Manfibosheetta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

⁴ Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eematu yide, ta bolla kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda.

Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.

⁵ Aa ola shaluwaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, hayk'k'i aggeeda.

⁶ Hawaadan haniide, Saa'ooli, Aa naanay heezzuunne Aa soy Asay ubbay he gallassi ittippe hayk'k'eeddino.

⁷ Wombban de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu olanchchatuu bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, untuntukka barenttu katamatuwaa aggiide bak'attedino. Bak'atina Piliss's'eema asatuu yide, he katamatuwaan de'eeddino.

⁸ Wonttetsa gallassi Piliss's'eematu anhatuwaa bollaappe olaa miishshatuwaa k'aari akkanaw yide, Saa'oolinne Aa naanay Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iide, giseeddawantta demmeeddino.

⁹ Untunttu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola shaluwaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu Eek'atuwaa golleninne barenttu asaa gid-duwaan s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaw ubbaw asaa kiitaa yedeeddino.

¹⁰ Untunttu Saa'oola olaa miishshaa barenttu s'oossatuwaa golletuwaappe ittuwaan wotseeddino; Aa guuggiyaakka barenttu s'oossaa Daagoona Eek'aa Gollen kak'k'eeddino.

¹¹ Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa ubbaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuu siseedda wode,

¹² untunttu mino asatuu ubbay biide, Saa'oola anhaanne Aa naanaa ahaa akkiide, Yaabeesha katamaa aheeddino. Yaabeeshan de'iyaa wolaa garssan untunttu mek'etsaa moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oomeeddino.

¹³⁻¹⁴ Saa'ooli Med'inaa Godaw ammanettibeenna diraw hayk'k'eedda. Med'inaa Godaa k'aalaa I naagibeenna; Med'inaa Godaana zorettiyaawaa aggiide, moytilliyaa s'eesiyaa asaana zoretteedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa wod'iide, Aa kawutetsaa Isseyaa na'aa Daawitaw aatsiide immeedda.

Daawite Kaatetussaanne Yerusaalame Oy'k'ussaa

11

(11:1-9)

Daawite Israa'eeliyaaninne Yihudaan Kaateteedda

(2 Sam. 5:1-10)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Kebroonan de'iyaa Daawitakko shiik'iide, «Nuuni ne suutsanne ne ashuwaa.

² Kase Saa'ooli kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaaletseeddawe neena. Med'inaa Goday ne S'oossay neena, «Ta asaa Israa'eeliyaa neeni heemmana; untunttu bollakka neeni kaatetana» yaageedda» yaageedda.

³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuubbay Kaatiyaa Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untunttunna Kebroonan Med'inaa Godaa sintsan k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda. Med'inaa Goday Sammeela baggana haasayeedda k'aalaadan, Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan untunttu Aa okkeeddino.

⁴ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Yerusaalame katamaa beeddino. He wode Yaabuusa asatuu he sa'aan de'iyaa diraw, he katamay Yaabuusa geetettee.

⁵ Yaabuusa asatuu Daawita, «Neeni ha katamaa gelanaw ubbakka dand-dayakka» yaageeddino. Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untuntu geesatuwaa oyk'keedda; S'iyoonen Daawita Katamaa geetetteedda.

⁶ Daawite bare olanchchatuwaa, «Yaabuusa asatuu kaseti oliyaa ooninne ola gadaawaa gidanawaa» yaageedda. S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kaseti biide oleedda; yaatiide gadaawaa gideedda.

⁷ Daawite he geessuwaan de'eedda; hewaa diraw, he katamay Daawita Katamaa geetetteedda.

⁸ Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa zaaretsiide kees's'eedda; atteeda katamaa k'ay Yoo'aabe zaaretsiide kees's'eedda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda.

Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa (11:10–12:40)

Daawita Asatuwaa Minotaa
(2 Sam. 23:8-39)

¹⁰ Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Med'inaa Goday Israa'eeliyaabaa haasayeeddawaadan, Daawite kaatetana mala, ha asatuu Israa'eeliyaa asaana gidiide, loytsi maaddeeddino. K'ay Aa kawutet-saakka miniseeddino.

¹¹ Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Untuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuuwaappe koyruu Hakimoonappe yeedda Yaashobi'aama; Yaashobi'aami itti gede olan heezzu s'eetu asaa bare tooraan wod'eedda.

¹² Heezzu mino asatuwaa gidдон Aa kaalliide de'iyaa Ahoohiyaa Dooddo na'aa El'aazara.

¹³⁻¹⁴ Piliss's'eema asatuu olettanaw Pasddaamima giya sa'aa shiik'eedda wode, El'aazare Daawitana ittippe de'ee. Israa'eeliyaa olanchchatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atiyaa wode, El'aazare banggaa shooyk'an de'ee. Inne Daawitenne shoyk'aa gidduwaan ek'k'iide, Piliss's'eema asatuwaana oletteeddino. Med'inaa Goday wolk'k'aama soonuwa immiide, untuntu ashsheeda.

¹⁵ Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban dunkkaaneedda wode, hattamu kaappatuwaappe heezzatuu Daawite de'iyaa Adulaama gong-goluwaan de'iyaa zaallaakko yeeddino.

¹⁶ He wode Daawite geessuwa gidдон de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'uguu Beeteleheemen de'ee.

¹⁷ Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa miyiyaan de'iyaa pulttuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda.

¹⁸ Heezzu mino asatuu Piliss's'eema asatuu dunkkaaneedda sa'aa pini biide, Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pulttuwaappe haatsaa duuk'k'iide, Daawitaw aheeddino. Shin Daawite ushennaan is's'eedda; I he haatsaa Med'inaa Godaa sintsan tigeedda.

¹⁹ «Hawaa ushanawe taappe haakko! Barenttu shemppuwaa olettiide beedda ha asatuwaa suutsaa taani ushoo? Ayaw gooppe, untuntu barenttu shemppuwaa aatsi immiide, haatsaa aheeddino» yaageedda. Hewaa diraw,

Daawite he haatsaa ushibeenna. He heezzu mino asatuu hewaa ootseed-dino.

²⁰ Yoo'aaba ishay Abishaayi heezatoo kaappuuwaa. I bare tooraan heezzu s'eetu asatuwaa olettiide wod'eedda. Yaatiide ikka hara heezzatuuwaadan eretteedda.

²¹ I laa"entso heezatuwaappe aad'd'i bonchchetteedda asaa; I untunttoo kaappo gideedda. Shin I he koyro heezzatuuwaana k'ara gidena.

²² K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaaha na'ay Banaayi mino asaa; mino oosatuwaa ootseedda. I laa"u eretteedda Moo'aabe gadiyaa asatuu wod'eedda. K'ay shachchay dareedda itti gallassi ollaa giddo geliide, gaammuwaa wod'eedda.

²³ Banaayi geesay ichcheshu wad'aa gakkiiyaa Gibbs'e gade bitaniyaa adussa wod'eedda. Gibbs'e bitaniyaa kushiyan shemayinniyaa wonddarashiyaa keeshshaa tooray de'ee; shin Banaayi gatimaa oyk'k'iide, bitaniyaakko beedda. He bitaniyaa kushiyaappe tooraa wotsi akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.

²⁴ Yoodaaha na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he heez-zatuwaadan eretteedda.

²⁵ I hattamatuwaa gidдон daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwaana gujjetena. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuuwaa ke-seedda.

²⁶ Mino asatuu Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Doo-ddo na'aa Elihanaana,

²⁷ Haroodappe yeedda Shammoota, Piloonaappe yeedda Helees'a,

²⁸ Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira, Anatootappe yeedda Abi'eezera,

²⁹ Huushappe yeedda Sibbakaaya, Ahoohiyaa Ilaaya,

³⁰ Nas'oofappe yeedda Maahiraaya, Nas'oofappe yeedda Ba'aana na'aa Heleeda,

³¹ Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaappe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya, Pir"aatoonappe yeedda Banaaya,

³² Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Huraaya, Aarabappe yeedda Abii'eela,

³³ Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta, Sha'albboonaappe yeedda Eliyaahiba,

³⁴ Giizoonappe yeedda Hasheema, Haaraarappe yeedda Shaage na'aa Yoonataana,

³⁵ Haaraarappe yeedda Sakaara na'aa Ahi'aama, Uura na'aa Elifaala,

³⁶ Makeerappe yeedda Hefeera, Piloonaappe yeedda Akiya,

³⁷ K'armmeloosappe yeedda Hes'ira, Ezbbaya na'aa Naa'iraaya,

³⁸ Naataana ishaa Yuu'eela, Haagira na'aa Mibihaara,

³⁹ Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,

⁴⁰ Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareeba,

⁴¹ Hiitiyaa Uuriyoona, Ahilaaya na'aa Zabaadanne

⁴² Roobeela zariyaa gidiyaa Shiiza na'aa Adiina. I Roobeela zaratuwaa kaappuuwaa; aanana ittippe hattamu asatuu de'iino.

⁴³ Hara mino asatuu k'ay Maa'ika na'aa Hanaana, Mitaanappe yeedda Yoshafaas'a,

⁴⁴ Ashttaarappe yeedda Ooziyaana, Aaro'eerappe yeedda Hotaama naanaa Shamaa'anne Yi'i'eela,

⁴⁵ Shiimira na'aa Yidi'eelanne Aa ishaa Tiis'appe yeedda Yooha,

⁴⁶ Mahaawaappe yeedda Eli'eela, Elnna'aama naanaa Yiriibaayanne Yooshaawiyaa, Moo'aabe gadiyaappe yeedda Yitima,

⁴⁷ S'ooba katamaappe yeedda Eli'eela, Yoobeedanne Ya'isi'eela.

12

Biiniyaama Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

¹ Daawite K'iisa na'aa Saa'oolappe bak'ati biide, S'ik'ilaagan utteedda wode, aakko yeedda asatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttuntu kase Daawita olan maaddeedda mino asatuwaa giddon de'iino.

² Unttuntu wonddaafiyaa asatuwaa; K'ay barenttu ushechcha kushiyaaninne haddirssa kushiyan shuchchaa yambbarshshan olanaw danddayiino. Unttuntu Biiniyaama zariyaa gidiyaa Saa'oola dabbotuwwaa.

³ Unttuntu kaappuu Ahi'eezera; Ahi'eezerappe simmina Yo'aasha; untuntu Gib"appe yeedda Shamaa'a naanaa.

Haratuu k'ay Azimaaweeta naanaa gidiyaa Yizi'eelanne Pelees'a, Baraaka, Anatootappe yeedda Yeeha,

⁴ hattamatuwaa giddon wolk'k'aama gidiide, unttunta kaaletsiyaa Gabaa'oonappe yeedda Yishimaa'iyaa, Ermaasa, Yahaazi'eela, Yohanaana, Gedeerappe yeedda Yozabaada,

⁵ El"uzaaya, Yaarimoota, Ba'aaliyaa, Shamaariyaa, Hariifappe yeedda Shafaas'iyaa,

⁶ K'oraaha yaratuwaa gidiyaa Elk'k'aana, Yishiyaa, Azaari'eela, Yo'eezeranne Yaashobi'aama,

⁷ Gadoorappe yeedda Yirohaama naanaa Yo'eelanne Zabaadiyaa.

Gaade Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

⁸ Daawite mela biittaan de'iyaa bak'ati attiyaa sa'aan utti de'ishshin, Gaade zariyaappe asatuu aakko yeeddino. Unttuntu mino asatuwaanne olaw giigeeddawantta; k'ay gondalliyaanne tooraa oyk'k'anaw dand-dayiyaawantta. Unttuntu som"i gaammuwaa deemuwaa malatee; untuntu deretuwwaa huup'iyaan guppiyaa gen"iyaadan elleelliino.

⁹ Unttuntu kaappuu Es'eera; laa"entsuu Obaadiyaa; heezentsuu Eli'aaba;

¹⁰ oyddentsuu Mishimaanna; ichcheshentsu Ermaasa;

¹¹ usuppuntsuu Attaaya; laappuntsuu Eli'eela;

¹² hosppuntsuu Yohanaana; udduppuntsuu Elzzabaada;

¹³ tammantsuu Ermaasa; tammanne ittentsu Maakibanaaya.

¹⁴ Hawanttu Gaade zariyaa olanchchatoo kaappatuwaa. Unttuntuppe laafiyaawanttu S'eetoo kaappatuwaa; minniyaawanttu sha"aa kaappatuwaa.

¹⁵ Yorddaanoosa Shaafay, gas'aappe gas'aa gakkanaw kumi kis's'eedda koyro aginaan pinneeddawatntu hawantta. Unttuntu wombban away doliyaa baggananne away wulliyaa baggananne utteedda asaa ubbaa yed-ersseeddino.

Biiniyaamanne Yihudaa Zaratuwaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

¹⁶ Biiniyaama zaratuwaappenne Yihudaa zaratuwaappe amareeda asatuu Daawitakko geessuwaa yeeddino.

¹⁷ Daawite untuntunna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenttu taana maaddanaw saruwaan taakko yeeddawaa gidoope, ta wozanay hinttenana ittippe gidanawaa. Shin hinttenttu taana ta morkketoo aatsi immanaw yeeddawaa gidoope, hinttentta erite! Taani ootseedda iitabay baynna diraw, nu aawotuwwaa S'oossay hewaa be'o; I hinttentta pirddo!» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, hattamatuwaa kaappuwaa Amaasaaya bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'ina,

«Daawitaa, nuuni newantta!

Issey na'aw, nuuni neenana ittippe de'eetto!

Saruu new gido!

Neena maaddiyaawanttussikka sarotetsay gido!

Ne S'oossay neena maaddee» yaageedda.

Daawite untuntta akkiide, bare olanchchatoo kaappatuwaa ootseedda.

Minaase Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

¹⁹ Daawite Piliss's'eematuwaanna ittippe gidiide, Saa'oola olanaw beedda wode, Minaase zariyaappe amareeda asatuu Daawitan gaketeeddino. Shin Piliss's'eema asatuwaa kaappatuu Daawitenne Daawita Asay barenana beennaadan diggeeddino. Piliss's'eema asatuu loytsi zoretteeddawaappe guyyiyaan, untuntta guyye yeddeeddino; ayaw gooppe, Daawitenne Daawita Asay untunttu Kaatiyaa Saa'oolaw aatsi immanenttonne giide yayyeeddino.

²⁰ Daawite S'ik'ilaaga katamaa simmishin, Minaase zariyaappe Daawita maaddanaw keseedda shaalak'atuu Adinaaha, Yozabaada, Yidi'eela, Mikaa'eela, Yozabaada, Eelihunne s'ilttaaya.

²¹ Untunttu ubbaykka s'alanne wolk'k'aama asaa gidiyaa diraw, Daawite c'uguwaa kaalliyaa wode, untunttu Aa maaddeeddino.

²² Daawita olanchchatuu S'oossaa olanchchatuwaadan c'oraana gakkanaw, Aa maaddiyaa Asay gallassi gallassi gujettee.

Daawita Olanchchatuu Payduwaa

²³ Med'inaa Goday haasayeeddawaadan Saa'oola kawutetsaa Daawitaw zaaranaw olaw danc'c'i giigiide, Kebroonan de'iyaa Daawitakko yeedda olanchchatuu paydu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

²⁴ Gonddalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw danc'c'i giigeedda Yihudaa zaratuu usuppun sha"anne hosppun s'eeta.

²⁵ Simoona zariyaappe olaw giigeedda s'alanne wolk'k'aama olanchchatuu laappun sha"anne itti s'eeta.

²⁶ Leewiyaa zariyaappe oyddu sha"anne usuppun s'eeta.

²⁷ Aaroonaa zaratuwaa kaappuu Yoodaaha; Yoodaahena ittippe heezzu sha"anne laappun s'eetu asatuu de'iino.

²⁸ K'ay S'aadook'e yalaga s'alanne wolk'k'aama asaa; S'aadook'a aawuwaa golliyyaa asaappe laatamanne laa"u kaappatuu aanana ittippe de'iino.

²⁹ Biiniyaama zariyaa gideedda Saa'oola dabbotuu heezzu sha"a asaa. Shin Biiniyaama zariyaappe dariyaa bagga Asay Saa'oola golliyyaa asaw he wodii gakkanaw ammanettiyaawantta.

³⁰ Efireema zariyaappe barenttu aawotuwaa golliyyaa asan eretteedda s'alanne wolk'k'aama asatuu laatamu sha"anne hosppun s'eeta.

³¹ Daawita kaateyanaw baanaw dooretteedda Minaase zariyaappe bag-gatuu tammanne hosppun sha"a.

³² K'ay Israa'eeliyaa Asay ayaa ootsanaw bessintto, wodiyaabaa shaakki eriyaa akeekanchcha asatuu, Yisaakoora zariyaw kaappatuu laa"u s'eeta; untunttu dabbotuu ubbay untunttoo azazettiino.

³³ Ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide, barenttu kumentsaa wozanaan Daawita maaddanaw giigeedda olanchchatuwaan Zaabiloona zariyaa asatuu ishatamu sha"a.

³⁴ Nifttaaleema zariyaappe itti sha"a kaappatuu de'iino; gondalliyaanne tooraa oyk'k'iyaa hattamanne laappun sha"a asatuu untuntunna ittippe de'iino.

³⁵ Daana zariyaappe olaw giigeedda asatuu laatamanne hosppun sha"anne usuppun s'eeta.

³⁶ Olaw kesianaw Aaseera zariyaappe giigeeddawanttu oytamu sha"a.

³⁷ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan de'iyaa Roobeela zariyaappe, Gaade zariyaappenne Minaase zariyaa baggappe ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide yeedda asatuu itti s'eetanne laatamu sha"a.

³⁸ Ha olaw giigeedda olanchchatuu ubbay Daawita Israa'eeliyaa bolla kaateyanaw barenttu k'ofaa k'achchiide, Kebroone katamaa yeeddino. K'ay Israa'eeliyaappe atteedawanttukka Kaateyanaw Daawita kaateyiide itti wozana gideeddino.

³⁹ Untunttu dabbotuu untunttoo koshshiyaawaa giigissi wotseedda diraw, miiddinne ushiidde Daawitana heezzu gallassaa utteeddino.

⁴⁰ Israa'eeliyaa asaw nashechchaa gidiyaa diraw, huup'issa baggana de'iyaa Yisaakoorappe, Zaabiloonappenne Nifttaaleemappe asatuu daro k'umaa aheeddino. D'iiliyaa, balasiyaa ukitsaa, woyniyaa teeraa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hariyaan, bak'uluwaan, gaaluwaaninne booran c'aaniide aheeddino; k'aykka untunttu miizzaanne dorssaa shukkiide maanaw akkiide yeeddino.

13

*K'aalaa C'aak'uwaa Taabootay Yerusaalam Buussaa
Taabootaa K'iriyati-Yi'aariimappe Dentseeddino
(2 Sam. 6:1-11)*

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Suntsatuwaanna; shaalak'atuwaananne s'eetuwa kaappatuwaanna zoretteedda.

² Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttenttoo lo"a malatiyaabaa giddooppene, Med'inaa Godaa nu S'oossaa shene gidoope, Israa'eeliyaa biittaa gas'an de'iyaa nu dabbotuu, k'eesatuu nne barenttu kataman de'iyaa Leewatuu nuunanna ittippe shiik'anaadan asaa kiittoytte.

³ Saa'ooli kaateteedda wode sheneko giina, dogettiide atteeda nu S'oossaa Taabootaa ane zaariide ahooytte» yaageedda.

⁴ Daawite odeedda yewuu suure gideedda diraw, Asay ubbay mayyeedda.

⁵ Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa K'iriyati-Yi'aariimappe ahana mala, Gibs'e zawaappe Shihoora shaafaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishsheedda.

⁶ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda S'oossaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa ahanaw Yihudaa biittan de'iyaa Ba'aala geetettiyaa K'iriyati-Yi'aariima katamaa beeddino.

⁷ S'oossaa Med'inaa Godaa Taabootaa boray goochchiyaa ooratsa gaariyan wotsiide, Abinaadaaba sooppe aheeddino; Uuzinne Ahioy gaariyaa laaggiino.

⁸ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iidde, daalaa k'aatsiiddenne s'urumbbaa punniidde, barenttu kumentsaa wolk'k'an S'oossaa sintsan nashettiidde bonchcheeddino.

⁹ Unttuntu Kiidoona giyaa saan de'iyaa katsaa bukkiyaa udduma gakkiiyaa wode, booratu d'ubettina, Uuzi Taabootaa oyk'k'anaw bare kushiyaa yeddeedda.

¹⁰ Aa kushii Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. Hewaa diraw, S'oossay Aa shoc'ina, I he sa'aan S'oossaa sintsan hayk'k'i aggeeda.

¹¹ Med'inaa Goday hank'k'ettiide Uuza wod'eedda diraw, Daawite yilo-teedda. Hachche gakkanaw, he sa'ay Peerez Uuzaa geetettiide s'eesetteedda. Uuzi Shoc'etto sa'aa geetettee.

¹² He gallassi Daawite S'oossaw yayyeedda diraa, «S'oossaa Taabootaa taakko waata ahanaw danddayayitaa?» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Taabootaa barenana Daawita Katamaa afibeenna. Shin Gaatiyaa Obeedi-Eedooma geetettiiyaa bitaniyaa soo afeedda.

¹⁴ S'oossaa Taabootay Obeedi-Eedooma gollen Aa golliyyaa asaana heezzu aginaa gam'eedda. Med'inaa Goday Aa golliyyaa asaanne aw de'iyaa ubbabaa anjeedda.

14

Daawite Yerusaalamen Ootseedda Oosuwaa

¹ S'iirroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asatuwaa kiitteedda. Kiitetteedda asatuwaana golliyyaa kees's'anaadan zigaa mudetsaanne k'ay shuchchaa massiyaawantanne anaas'etuwaaw yeddeedda.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw, Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheed-dawaa Daawite ereedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Yerusaalamen hara mac'c'a asaa gujji akkiide, attumawaa naanaanne mac'c'a naanaa yeledda.

⁴ Daawite Yerusaalamen yeledda attuma naanay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomone,

⁵ Yibihaara, Elishuu'a, Elppaalees'a,

⁶ Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,

⁷ Elishamaa'a, Be'eliyaadanne Elifelees'a.*

Daawite Piliss's'eema Asaa S'ooneedda

(2 Sam. 5:17-25)

⁸ Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema Asay siseedda wode, untuntu ubbay Daawita koyanaw ke-seeddino. Daawite untuntu kesseeddawaa sisiide, untuntunna olettanaw kesseedda.

⁹ Piliss's'eema Asay Rafayma Wombbaa yiide bonk'k'eeddino.

¹⁰ Daawite S'oossaa, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untuntu taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.

Shin Med'inaa Goday Aa, «Baade ola. Taani untuntta new aatsa immana» yaageedda.

¹¹ Daawitenne Aa Asay Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untuntta s'ooneeddino. Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyaawaadan S'oossay ta morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.

¹² Piliss's'eematu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daawite azaziide, untuntu eek'atuwaa tamaan s'uugisseedda.

^{13:14} 1 Od. 26:4-5 * ^{14:7} Daawitaw Yerusaalamen yeletteedda attuma naanaa suntsay 2 Sam. 5:14-16; 2 Od. 3:5-7 nne 14:4-7 s'aafetteedda: Shin Ibraawetsuwaan ittuwaa ittuwaa suntsay ubbaasan itti mala gidenna.

¹³ Piliss's'eema asatuu laa'entsuwaa ha wombbaa simmi yiide bonk'k'eeddino.

¹⁴ Daawite S'oossaa laa'entsuwaa oochcheedda. Shin S'oossay Aa, «Neeni untunttu geeduwaa booppa. Untunttu guyyenna yuuyya aad'd'aade boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga.

¹⁵ Boo'iyaa mitsaappe huup'iyaan salppiyaa kooshshaa neeni sisiyaa wode, olanaw kesa. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw S'oossay neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.

¹⁶ S'oossay azazeeddawaadan Daawite ootseedda. Gabaa'oonappe biide Gezeera gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema olanchchatuwaa wod'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Daawita worii biittaa ubbaa gakeedda. Kawutetsatuu ubbay Daawitaw yayanaadan Med'inaa Goday ootseedda.

15

Taabootaa Ahanaw Haneedda giiguwaa

¹ Daawite bare kataman barew golliyaa kees's'eedda; S'oossaa Taabootawukka sa'aa giigissiide, dunkkaaniyaa esseedda.

² Hewaappe guyyiyaan Daawite, «S'oossaa Taabootaa tokkanaadaaninne med'i med'inaw Med'inaa Godaw ootsanaw Med'inaa Goday dooreedda Leewatuwaappe attina, ooninne S'oossaa Taabootaa tookkanaw bessena» yaageedda.

³ Daawite Med'inaa Goda Taabootaw giigisseedda sa'aa Taabootaa ahanaadan, Israa'eeliyaa asaa ubbaa Yerusaalamen shiishsheedda.

⁴ K'ay Daawite Aaroona zaratuwaanne Leewatuwaa s'eesiide shiishsheedda.

⁵ K'ahaata yaratuwaappe kaappuu Uri'eelinne itti s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁶ Maraara yaratuwaappe kaappuu Asaayinne laa"u s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁷ Gershshoona yaratuwaappe kaappuu Yuu'eelinne s'eetanne hattamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁸ Els's'aafaana yaratuwaappe kaappuu Shamaa'enne laa"u s'eetu Aa dabbotuu yeeddino.

⁹ Kebroone yaratuwaappe kaappuu Eli'eelinne hosppun tammu Aa dabbotuu yeeddino.

¹⁰ Uuzi'eela yaratuwaappe kaappuu Aminaadaabinne s'eetanne tammanne laa"u Aa dabbotuu yeeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite k'eesetuwaa S'aadook'anne Abiyaataara, k'ay Leewatuwaa Uri'eela, Asaaya, Yuu'eela, Shamaa'iyaa, Eli'eelanne Aminaadaaba s'eesisseedda.

¹² Unttunttu, «Hinttenttu Leewatuu zaretoo kaappatuwaa. S'oossaa Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa Taabootaa taani giigissa wotseedda sa'aa ahanaw hinttenne hinttenttu dabbotuu geeyite.

¹³ Hinttenttu Leewatuu koyro S'oossaa Taabootaa tookkibeenna dirawunne nuuni Aa wogaadan woot afanentto S'oossaa oochchibeenna diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna mureedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa ahanaw k'eesatuu nne Leewatuu barentta geeshsheeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday Muse baggana kase azazeeddawaadan, Leewatuu S'oossaa Taabootaa kasuwaanna barenttu hashiyaan tookkeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, daalaa k'aatsiidde, nashechiyaa yetsaa yes's'ana mala, Leewatuwaa kaaletsiyaawanttu barenttu dabbotuwaa suntsanaadan Daawite azazeedda.

¹⁷ Leewatuu Yuu'eela na'aa Hemaana, Aa dabbatuwaappe Berekiyaa na'aa Asaafanne untunttu dabbatuwaappe Maraara yaraa K'usaaya na'aa Etaana suntseeddino.

¹⁸ K'ay laa'entso kaalaan Zakkaraasa, Yaa'izi'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Unna, Eli'aaba, Banaaya, Ma'iseeya, Matiitiyaa, Elifaala, Miik'ineeyanne penggiyaa naagiyaawantta Obeedi-Eedoomanne Yi'i'eela suntseeddino.

¹⁹ Nahaasiyaa daalaa d'ok'k'u ootsiide k'aatsanaadan Hemaani, Asaafinne Etaani suntsetteeddino.

²⁰ K'ay Zakkaraasi, Yaa'izi'eeli, Shamiraamooti, Yihi'eeli, Unni, Eli'aabi, Ma'iseeyinne Banaayi diitsaa lee"uwaan diis's'iino.

²¹ Matiite, Elifaali, Miik'ineeyi, Obeedi-Eedoomi, Yi'i'eelinne Azaazii diitsaa orddiyaan diis's'iino.

²² Leewatuu kaappuu Kanaane mazimuriyaa kaaletsanaw suntsetteedda; I eranchcha gidiyaa diraw, untuntta tamarissee.

²³ Berekiyayanne Elk'k'aani Taabootaa dunkkaaniyaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino.

²⁴ K'ay k'eesatuu Shabaanee, Yoshafaas'i, Nataani'eeli, Amaasaayi, Zakkaraasi, Banaayinne El'eezeri S'oossaa Taabootaa sintsan s'urumbbaa punnanaw dooretteeddino. Obeedi-Eedoominne Yehiyaa Taabootaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino.

Taabootaa Yerusaalame Afeedino

(2 Sam. 6:12-22)

²⁵ Hewaappe guyyiyaan Daawite, Israa'eeliyaa c'imatuunne sha"a kaapatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Obeedi-Eedooma sooppe ahanaw nashettiidde beeddino.

²⁶ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewatuwaa S'oossay maaddeedda diraw, untunttu laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa yarshsheeddino.

²⁷ Daawite, Taabootaa tookkeedda Leewatuu ubbay, mazimuriyaa yes's'iaawanttunne mazimuriyaa yes's'iaawanttu kaappuu Kanaane suufiyaa geetettiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaa mayyeeddino. Daawitekka k'ay liinuwaappe dadetteedda eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa mayyeedda.

²⁸ Hawaadan ootsiide, Israa'eeliyaa ubbay hombboc'iidde, s'urumbbaanne malakataa punniidde, daalaa k'aatsiiddenne, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino.

²⁹ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay Daawita Katamaa geleedda wode, Saa'oola naatta Miikaala maskkootiyaanna s'eellaade, Kaatii Daawite nashettiidde durishiinne kaa'ishin be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

16

¹ Untunttu S'oossaa Taabootaa ahiidde, Daawite Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidduwaan wotseeddino. S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

² Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa yarshshiide Poleeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa suntsan asaa anjeedda.

³ Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'aaniwunne attumawoo, huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppoo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe itti itti ukitsaa gisheedda.

⁴ Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan ootsanaadaaninne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sabbanaadan, galatanaadaaninne bonchchanaadan, amareeda Leewatuwaa Daawite suntseedda.

⁵ Leewatuu kaappuu Asaafa; Asaafa kaalliide laa'entso kaappuu Zakkaraasa. Zakkaraasa kaalliide de'iyaa wanttu Yi'i'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Matiitiyaa, Eli'aaba, Banaaya, Obeedi-Eedoomanne Ye'eela. Untunttu maasink'k'uwaanne diitsaa diis's'anaw suntsetteeddino; shin Asaafa daalaa k'aatsanaw suntsetteedda.

⁶ K'eesiyaa Banaayinne Yahaa'i'eeli S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan ubbaa wode s'urumbbaa punnanaw suntsetteeddino.

⁷ He gallassi Daawite kasetiide, Asaafinne Aa dabbotuu Med'inaa Godaa sabbanaadan untunttoo immeedda.

Galataa Mazimuriyaa

(Maz. 105:1-15; 96:1-13; 106:1, 47-48)

⁸ Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.

I ootseeddawaa kawutetsatuu gidduwaan erissite.

⁹ Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.

Aa malalissiyaa kiitaa ubbaa odite.

¹⁰ Aa geeshsha suntsan c'EEK'ettite;

Med'inaa Godaa koyiyaawanttu wozanatuu nashettino.

¹¹ Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;

ubbaade Aa sintsa koyyite.

¹²⁻¹³ Hinttenttoo, Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,

Dooretteedda Yaak'ooba naatoo,

I ootseedda maalaalissiyaabaa,

Aa malaatanne I pirddeedda pirddaa hassayite.

¹⁴ I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;

Aa pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.

¹⁵ I bare k'aalaa c'aak'uwa med'inaw,

Bare azazeedda k'aalaa sha"a yeletaa gakkanaw naagee.

¹⁶ Hewenne, I Abrahaamena c'aak'k'eteedda c'aak'uwa,

Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwa.

¹⁷ Yaak'oobaw wogaa,

Israa'eeliyawukka med'ina c'aak'k'uwa ootsiide mintseeddawaa.

¹⁸ I, «New Kanaane biittaa immana;

I ne zeretsatoo laata gidanawaa» yaageedda.

¹⁹ S'oossaa asatuu payduwaan guutsanne

Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,

²⁰ itti asaappe hara asaa,

itti kaatetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.

²¹ S'oossay untuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;

untunttu diraw kaatetuwa seeriidde,

²² «Taani okkeeddawaa bochchoppite;

- Ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.
- ²³ Sa'aan de'iyaa asaw, ubbaykka Med'inaa Godaw yes's'ite;
I ashshiyaa mishiraachchuwaa hachche hachche odite.
- ²⁴ Kawutetsatuu gidduwaan Aa bonchchuwaa,
asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.
- ²⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama; Aad'd'o galatay aw bessee.
S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide, I yayettanaw besse.
- ²⁶ Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday saluwaa med'd'eedda S'oossaa.
- ²⁷ Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsayenne nashechchay I De'iyaa Sa'aan de'ee.
- ²⁸ Hinttenttoo, asaa zaretoo ubbaw, Med'inaa Godaawaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.
- ²⁹ «Bonchchuu Aa suntsaassa» giide Med'inaa Godaawaa odite.
Yarshshuwaa akkiide, Aa sintsa yiite.
- Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goynnite.
- ³⁰ Gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, Aa sintsan kokkorite.
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
- ³¹ Salotuu nashettino; sa'aykka hashshu go!
Kawutetsatuu gidдон untunttu, «Med'inaa Goday kaateteedda!»
yaagino.
- ³² Abbayinne Aa gidдон kumeeddabatuu guummino.
Shoyk'ayenne shooyk'aan de'iyabatuu ubbatuu nashettino.
- ³³ Hewaappe guyyiyaan woran de'iyaa mitsaa ubbay yes's'ana;
nashechchan Med'inaa Godaa sintsan yes's'ana.
Ayaw gooppe, I sa'aa bollan pirdanaw yee.
- ³⁴ S'oossay lo"a gidiyaa dirawunne Med'inaa Godaa galatite.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, galatite.
- ³⁵ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu,
«Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'ee'ettanaadan,
kawutetsatuu giddoppe shiishshaade ashsha» yaagite.
- ³⁶ Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.
Med'inaappe med'ina gakkanaw galatetto!
Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay, «Amen"i» giide, Med'inaa Godaa gala-
teedda.

Yerusaalameninne Gabaa'oonan Haneedda
Goynnuwaa Maaraa

³⁷ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hachche hachche
goynaw koshshiyaawaa ubbaa wode untunttu ootsanaadan, Daawite
Asaafanne Aa dabbotuwaa wotseedda.

³⁸ I k'ay Obeedi-Eedoomanne Aa dabbotuwaa usuppun tammanne hosp-
puntsa untunttunna ootsanaadan wotseedda; Yidutuuna na'aa Obeedi-
Eedoomanne Hoosa penggiyaa naaganaadan wotseedda.

³⁹ K'eesii S'aadook'inne aanana ootsiyaa k'eesatuu Gabaa'oonan de'iyaa
d'ok'k'a sa'aan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsanaadan yaan
atteeddino.

⁴⁰ Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiiyan s'aafetteeddawaadan, untunttu wonttanne omarssi ubbaa wode s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiino.

⁴¹ Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa yetsan galatanaadan Hemaana, Yidutuunanne dooretteedda haratuwaa Daawite untunttunna ittippe wotseedda.

⁴² Hemaaninne Yidutuuni s'urumbbaa punniino, daalaa k'aatsiinonne galataa mazimuriyaa yes'siidde kaa'iyaa hara miishshatuwaa kaa'iino. Yidutuuna attuma naanay penggiyaa naaganaw suntsetteeddino.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare soo bare soo beedda. Daawitekka bare soy asaa anjjanaw simmeedda.

17

Geeshsa Golliyaa Kees'iyawe Solomona Gidussaa (17:1-27)

¹ Daawite bare kaatiyaa gollen de'iidde, timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay dunkkaaniyaa garssaana» yaageedda.

² Naataani Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; S'oossay neenana de'ee» yaageedda.

³ Shin he gallassaa k'amma S'oossaa k'aalay Naataanakko yiide,

⁴ «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Taani de'ana golliyaa kees's'anawe neena gidakka.

⁵ Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibbs'eppe kesseedda gallasaappe doommaade hachche gakkanaw, gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaappe dunkkaaniyaw, k'ay itti saappe hara sa'aw yuuyyaade de'aad.

⁶ Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa heemmanaw taani azazeedda Israa'eeliyaa daannatuwaappe oossinne, Taw zigaa golliyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» yaagee» yaaga.

⁷ «Hewaa diraw, ha"ikka ta k'oomaa Daawita, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppa, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.

⁸ Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana ittippe gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa ne sintsaappe diggaad. Ha"i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaappe suntsaadan ne suntsaa gitayana.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani ta asaw, Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'anawantta; untunttu laa'entso shabbarettikkino. Kase taani ta asaa Israa'eeliyaa bolla yele-tatuwaa suntseedda wodiyaappe doommina naak'k'eeddawaadan, laa'entso iita asatuu untuntta naak'k'ikkino. Taani ne morkkatuwaa ubbaa new moodisana.

« < «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuu de'anaadan ootsanaawaa new odeedda.

¹¹ Ne laysay wurina, hayk'k'aadda ne mayza aawotuwaan gaketiyaa wode, taani neeppe guyyiyaan ne zariyaa, ne naanatuwaappe ittuwaa dentsaade, Aa kawutetsaa minisana.

¹² Taw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana.

¹³ Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidana. Neepe kase kaate-
teedda Saa'oolappe taani ta siik'uwaa akka diggeeddawaadan, taani aappe
ubbakka akkikke.

¹⁴ Taani Aa ta asaa bollanne ta kawutetsaa bolla med'inaw suntsana; Aa
kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹⁵ Naataani S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa hawaadan
Daawitaw odeedda.

Daawita Woosaa
(2 Sam. 7:18-29)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa
Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa
Godaw, S'oossaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soy
asaykka ayee?

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, ne
k'oomaa zaratuu sintsaappe yaanawaa laytsatuwaan timbbitiyaa odaadda.
Taana k'ay wolk'k'aama asaa kessaadda.

¹⁸ Neeni taana ne k'oomaa bonchcheedda diraw, taani Daawite simmi ayaa
gaanaw danddayayitaa? Neeni taana ne k'oomaa eraasa.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ne k'oomaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha
gitabaa ubbaa ootsaade, ha gitatetsaa ubbaa taana erissaadda.

²⁰ «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali ittuunne baawa. Nuuni nu haytsaan
siseeddawaadan, neeppe attina, hara s'oossi baawa.

²¹ Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara
kawutetsi sa'aa bollan baawa. Neeni ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu
gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni Gibs'eppe wozeedda
ne asaa sintsaappe kawutetsatuwaa laaggaadda.

²² Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw nebbaa ootsaadda. Abeet Med'inaa
Godaw, neenikka untunttu S'oossaa gidaadda.

²³ «Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne k'oomaabaanne Aa zeretsaabaa
haasayeeddawe med'inaw min ek'k'o; neeni ootsana geeddawaadankka
kiiteta.

²⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossay tu-
muwaappe Israa'eeliyaw S'oossaa» geetettanaadan ne suntsay med'inaw
min ek'k'anne gitatana. Ne k'oomaa Daawita zaratuu ne sintsan min
ek'k'ana.

²⁵ «Abeet ta S'oossaw, «Taani new golliyaa kees's'ana gaade» neeni taw ne
k'oomaw k'onc'c'aadda. Hewaa diraw, taani ne k'oomay ha woosaa neena
woossanaw s'alaad.

²⁶ Abeet Med'inaa Godaw, neeni S'oossaatee! Neeni ha lo'o k'aalaa taw ne
k'oomaw ootsana gaadda.

²⁷ Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjjanaw
nashetta. Abeet Med'inaa Godaw, neeni anjjeedawe med'inaw anjjetted-
dawaa gidana» yaagiide woosseedda.

18

Daawite Olaa S'oonuwaa
(18:1–20:8; 2 Sam. 8:1-18)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide
mooddeedda; yaatiide Gaate geetettiyaa katamaanne Aa mootsatuwaa
Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda.

² K'ay Daawite Moo'aabe gadiyaa asatuwaa s'oonina, untunttu aw moodetteeddino; giiraa giireeddino.

³ Hamaata katamaa matan de'iyaa S'ooba biittaa Kaatii Hadaadi'eezere, bare kawutetsaa Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw aassanaw biishshin, Daawite Aa s'oneedda.

⁴ Daawite Hadaadi'eezereppe itti sha"a paraa gaaretuwaa, laappun sha"a paraa asatuwaanna laatamu sha"a gedissa asatuwaa omoodeedda. Daawite s'eetu gaaretoo gideedda paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwaaw gilddayeedda.

⁵ Damask'k'o katamaan de'iyaa Sooretuu S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite untunttuppe laatamanne laa"u sha"a asaa wod'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa biittan Damask'k'o kataman olanchchatuwaa geessotuwaa med'd'eedda. Yaatina, Sooriyaa asatuu Daawitaw moodettiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

⁷ Kaatii Daawite Hadaadi'eezera oosanchchatuu tookkeedda work'k'aa gondalletuwaa akkiide, Yersaalame afeedda.

⁸ K'ay Daawite Hadaadi'eezere mooddiyaa S'ebaahanne Kuna katamatuwaappe nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda. Hewaappe simmiide, Solomone he nahaasiyaa birataappe Abbaa Saaniyaa, tuussatuwaanne dumma dumma miishshatuwaa med'd'eedda.

⁹ Daawite S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa s'oneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda.

¹⁰ Hadaadi'eezera olettiide s'oneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Hadoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettiide gam'eedda. Hadoraami work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe med'd'eedda miishshatuwaa akkiide yeedda.

¹¹ Kaatii Daawite Eedoomappe, Moo'aabeppe, Amoonaa asatuwaappe, Piliss's'eematuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe omooddi akkeedda biraanne work'k'aa ha miishshatuwaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda.

¹² S'aruuyi na'ay Abishaayi Eedooma asaappe tammanne hosppun sha"atuwaa Mas'ine Wombban wod'eedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Eedooman olanchchatuwaa geessotuwaa med'd'eedda; yaatina, he gadiyaa Asay ubbay Daawitaw moodetteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

¹⁴ Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirdan akkeedda.

¹⁵ S'aruuyi na'ay Yoo'aabe ola gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafees'e haneeddabaa s'aafiyaawaa;

¹⁶ Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa; Shaabisha* waanna s'aafiyyaa;

¹⁷ Yoodahe na'ay Banaayi Daawita naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa; Daawita attumawaa naanay Aa kawutetsaan d'ok'k'a sa'aa oyk'k'iide kaappatuwaa.

18:8 1 Kat. 7:40-47; 2 Od. 4:11-18 **18:12** Maz. 60 (Huup'iyaa) * **18:16 Shaabisha:** Ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu dumma dumma suntsan s'eesettee. 2 Sam. 8:17; 20:25 nne 1 Kat. 4:3 s'eella.

19

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'ooneedda (2 Sam. 10:1-19)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatii Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay Aa kotan kaateteedda.

² Daawite, «Aa aawuu Naa'oosi taw keekeedda diraw, taani Aa na'aa Hanuunaw keekana» yaageedda. Hanuuna aawuu hayk'k'eedda diraw, Daawite Aa mintsetsanaw asaa kiitteedda.

Daawite kiitteeddawanttuu Hanuuna mintsetsanaw Amoonaa gadiyaa gakeedda wode,

³ Amoonaa asaa kaappatuu Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa diraassa gaaddiyye? I bare asaa kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettiide s'oonanaassa» yaageeddino.

⁴ Hanuuni Daawite kiitteedda asatuwaa oyk'k'iide, untunttu buuchchaa meedeedda; untunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyaa baggappe k'ans's'i akkiide, untuntta yeddeedda.

⁵ Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untunttunna gaketiyaa asaa kiitteedda. Hewaappe, «Hinttenttu buuchchay dic'c'anaashin, Yaarikko kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.

⁶ Amoonatuu barenttu kiitan Daawite untuntta morkkanaadan ootseedawaa ereedda wode, Hanuuninne Amoonatuu Masp'p'es'oomiyaappenne Sooriyaan de'iyaa Maa'ikanne S'ooba geetettiyaa katamatuwaappe paraa gaaretuwaanne paraa asatuwaa k'as'aranaw hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraa yeddeeddino.

⁷ Hattamanne laa"u sha"a paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaa, Maa'ika kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa k'as'areeddino; k'as'arina yiide, Medaaban dunkkaaneeddino. K'ay Amoonatuu barenttu katamaappe shiik'iide, olaw giigeeddino.

⁸ Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne olanchchatuwaa ubbaa yeddeedda.

⁹ Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino. Untuntta maaddanaw yeedda kaatetuukka barenttu sa'aa oyk'k'iide, dembaan shiik'eeddino.

¹⁰ Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna doodeeddawaa be'eedda wode, Israa'eelatu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppisseedda.

¹¹ Atteeda asatuwaappe bare ishaya Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoonaa asatuwaa sintsan salppeeddino.

¹² Yoo'aabe bare ishaya Abishaaya, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamoope, neeni yaade taana maadda. K'ay Amoonaa asatuu new wolk'k'aamoope, taani yaade neena maaddana.

¹³ Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min olettoytte. Med'inaa Goday barena lo"iyyaawaa ootso» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aananna de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteddino.

¹⁵ Sooriyaa asatuu bak'atteddawaa Amoonaa asatuu be'eedda wode, untunttukka Aa ishaya Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe Yersaalame simmeedda.

¹⁶ Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntta s'ooneeddawaa ereedda wode, asaa kiittiide Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaa asatuwaa ahiseeddino. Hadaadi'eezera ola gadawuu Shobaaki untuntta kaaletsee.

¹⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Sooriyaa asatuwaana olettanaw untuntu sintsan salppeeddino. Daawite untunttunna olettanaw salppina, untunttukka aanana oletteeddino.

¹⁸ Sooriyaa asatuu Israa'eelatu sintsappe bak'attedino; Daawite Sooriyaa asatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun sha"a asatuwaanne oytamu sha"a gediya asatuwaa wod'eedda; untuntu olaa gadaawaa Shobaakakka wod'eedda.

¹⁹ Hadaadi'eezera olanchchatuu Israa'eelatuwaan s'oonetteeddawaa ereedda wode, Daawitana sigettiide, aw moodetteeddino. Hewaappe simmina, Sooriyaa Asay Amoona asaa maaddanaw dosibeenna.

20

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oyik'k'eedda (2 Sam. 12:26-31)

¹ Ofintsan, kaatetuu olaw kesiya wode, Yoo'aabe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoona gadiyaa woraajjeedda; mayyiide Raaba katamaa dooddeedda. Shin Daawite Yersaalamen takkeedda; Yoo'aabe Raaba katamaa olettiide bayzeedda.

² Hewaappe guyyiyaan Daawite yiide, untuntu kaatiyaa work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyappe akkeedda. Kallachchay mazzaniyaa wode hatamanne oyddu kiilo giraame gideedda; Aa gidduwaan ink'k'uwa geetetiyyaa al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa akkiide, Daawita huup'iyaan wotseedda. K'ay Daawite he katamaappe loytsi daro omooduwaa akkeedda.

³ Yaatiide kataman de'iyaa asaa kessiide, magaaziyan, gomaaninne kalttan oosisseedda. Amoona katamatuwaan de'iyaa asaa ubbaakka hewaadan oosisseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa Asay ubbay Yersaalame simmeedda.

Piliss's'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa (2 Sam. 21:15-22)

⁴ Hewaappe simmiide, Piliss's'eema asatuwaana Gezeeran olay denddeedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda Sippaaya wod'eedda. Yaatina, Piliss's'eematu s'oonetteeddino.

⁵ Hewaappe doomina Piliss's'eema asatuwaana hara olay denddeedda; Yaa'iira na'ay Elihanaani tooraa toomay shemayinniyaa wanddarashaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada ishaa Laahima wod'eedda.

⁶ K'aykka hara olay Gaate kataman denddeedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaanna laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. He bitanii adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda asaa.

⁷ He bitanii Israa'eelatuwaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda.

⁸ Hawanttu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa; untuntu ubbay Daawita kushiyaaninne Aa asaa kushiyan hayk'k'eeddino.

21

Daawite Asaa Paydina Yeedda *S'oossaa Hank'k'uwaa* *(21:1-30; 2 Sam. 24:1-25)*

¹ Sees'aanay Israa'eeliyaa bolla metuwaa ahanaw koyiide, Daawite Israa'eeliyaa asaa paydanaadan dentsetseedda.

² Daawite Yoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Daanappe Berssaabehe gakkanaw biite; Israa'eeliyaa asaa paydite. Yaatiide asaa paydu aappunentto taana erissite» yaageedda.

³ Shin Yoo'aabe Aa, «Med'inaa Goday ha de'iyaa bare asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Ta godaw, kaatiyaw, untuntu ubbay ta godaa k'oomatuwaa gidikkinooyye? Ta goday hewaa malaa ootsanaw ayaw koyii? Israa'eeliyaa kawutetsaa ayaw bayzanchcha kessii?» yaageedda.

⁴ Shin kaatiyaa k'aalay Yoo'aaba s'ooneedda. Yoo'aabe kesiide, Israa'eeliyaa biittaa ubbaa yuuyyeedda; Yersaalame simmeedda.

⁵ Yoo'aabe paydeedda asaa payduwaa Daawitaw immeedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan mashshaan olettanaw danddayiyaa itti miilonenne itti s'eetu sha"a mino asatuu de'iino. K'ay Yihudaa biittan mashshaan olettanaw danddayiyaa oydu s'eetanne laappun tammu sha"a mino asatuu de'iino.

⁶ Yoo'aabe kaatiyaa azazuwaa sheneteedda diraw, Leewatuwaanne Biiniyaama zeretsaa payduwaan gujjibeenna.

⁷ S'oossay ha yewuwaan nashettibeenna diraw, Israa'eeliyaa mureedda.

⁸ Yaatina Daawite S'oossaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin ha"i neena woossay; ta bayzuwaa, ne k'oomaa bayzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Daawitaw timbbitiyaa odiiyaa Gaada hawaadan yaagiide haasayisseedda;

¹⁰ «Baade; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezubaappe dooruwaa bessay; taani ne bolla polanaw taw untuttuppe ittuwaa doora» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹¹⁻¹² Gaadi Daawitakko biide Aa, «Med'inaa Goday neena, «Hawantuppe ittuwaa doora: heezzu laytsaa koshaa dooray? Woy ne morkketuu neena yedersishin, heezzu aginaa untuntu sintsaappe bak'atanawaa dooray? Woy Med'inaa Godaa mashshay ne gadiyaa heezzu gallassaa shoc'anawaanne hewaanakka k'ay Israa'eeliyaa gadiyaa pini kesanaashin hayk'k'uwaa iita harggiyaan shoc'iyaa kiitanchchaa I kiittiyaawaa dooray?» yaagee. Ane ha"i k'achchaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda.

¹³ Daawite Gaada, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay loytsi wolk'k'aama gidiyaa diraw, ane taani Aa kushiyan kunddana; taani asaa kushiyan kunddikke» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla iita harggiyaa yeddina, laappun tammu sha"a Israa'eeliyaa asatuu hayk'k'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Yersaalame bayzanaw kiitanchchaa kiitteedda. Shin kiitanchchay Yersaalame bayzanaw mata utti de'ishshin, Med'inaa Goday yaatiide kayyotteedda. Kayyottiidde bayziyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidanawaa!» yaageedda. He wode S'oossaa kiitanchchay Yaabuusiya Ornna udduma matan ek'k'eedda.

¹⁶ Med'inaa Godaa Kiitanchchay bare mashsha bare kushiyan oyk'k'iide, Yersaalame bayzanaw sa'aappenne saluwaappe gidduwaan ek'k'eeddawaa Daawite be'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne c'imatuu waaruwaa mayyiide, barenttu deemuwaan guufanneeddino.

¹⁷ Daawite S'oossaa, «Asay paydettanaadan ootseeddawe taana gidikki-taayye? Naak'k'eeddawenne iitabaa ootseeddawe taana. Shin ha dorssatuu, untunttu ayaa ootseeddino? Abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, hayyanaa ne kushii taananne ta aawuwaa soy asaa muro. Ne kushii ne asaa muropo!» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Gaade hawaadan yaagiide azazeedda; «Daawite pude Yaabuusiyaa Ornna udduma biide, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimbbanaadan oda» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday nabiya Gaade baggana geedda k'aalaadan Daawite beedda.

²⁰ He wode Ornninne Aa oyddu attuma naanay uddumaan zarggaa bukkiino. Guyye simmi s'eelliide, kiitanchchaa be'eeddino; aanana de'iyaa naanay k'osetteeddinno.

²¹ Daawite Ornnakko yeedda wode, Ornni Aa be'iide, uddumaappe gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, Daawitaw goyneedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Daawite Ornna, «Boshay asaa bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'anaw ne uddumma taw zal'aarikkii. Taani new kumentsaa gatiyaa c'iggana» yaageedda.

²³ Ornni Daawita, «New akka; ta goday kaatii barena nashechchiyaawaa ootso. Be'a, s'uuggiyaa yarshshoo booraa, eetsanaw katsaa bukkiyaa miishshaanne katsaa yarshshoo zarggaa taani immana. Taani ha ubbaakka new immana» yaageedda.

²⁴ Shin Kaatii Daawite Ornna, «tuytti, chii! Taani kumentsaa gatiyaa k'ans's'aade shammana. Ayaw gooppe, taani nebba Med'inaa Godaw akkikke; k'ay taani miishshaa kessabeennawaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade yarshshikke» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, Daawite he uddumaw usuppun s'eetu work'k'aa santimiyaa immeedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite he koshiyan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. Yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa yarshsheedda; Med'inaa Godaa woossina, Med'inaa Goday s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla saluwaappe tamaa yeddiide, aw zaareedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kiitanchchaa azazina, kiitanchchay bare mashshaa shookoo zaareedda.

²⁸ Daawite Med'inaa Goday Aa woosaw zaareeddawaa be'iide, Yaabuusiyaa Ornna uddumaan laa'entsuwaa yarshsheedda.

²⁹ Muse mela biittaan giigisseedda Med'inaa Godaa Dunkkaaniinne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay he wode Gabaa'oonan goynniyaa d'ok'k'a sa'aan de'ee.

³⁰ Shin Daawite Med'inaa Godaa kiitanchchaa mashshaw yayyeedda diraw, S'oossaa oochchanaw he sa'aa baanaw danddayibeenna.

22

Geeshsha Golliyya Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa (22:1–29:20)

¹ Hewaa diraw, Daawite, «Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyya hawaan de'anawaa; Israa'eeliyya Asay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshana sa'ay hawaa gidanawaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyya Kees's'anaw Giigissiyaa Giiguwaa

² Hewaa diraw, Daawite Israa'eeliyaa biittan de'iyaa hara biittaa asatuwaa shiishshanaadan azazeedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw shuchchaa massiyaawanttu shuchchaa massiide loytsanaw untunttu gidoppe suntseedda.

³ Daawite penggiyaa sank'k'aa ootsanaw misimaariyawunne maas'afiyaw haniyaa c'ora birataanne mazzananaw danddayettenna, zawi bayinna nahaasiyaa birataa giigisseedda.

⁴ Sidoona asatuunne S'iirroosa asatuu Daawitaw zigaa ahiyaa diraw, Daawite paydu bayinna zigaa giigisseedda.

⁵ Daawite, «Ta na'ay Solomone oosuwa meezetibeennanne yalaga na'aa. Med'inaa Godaw kees'ettiyaa Geeshsha Golliyaa biittaa ubbaan eretteedanne bonchchetteedda, lo'o golliyaa gidanaw besse. Hewaa diraw, aw koshshiyaawaa taani giigissana» yaageedda. Daawite hayk'k'anaappe kasetiide darobaa giigissi wotseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona s'eesiide, Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan azazeedda.

⁷ Daawite Solomona, «Ta na'aw, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad.

⁸ Shin Med'inaa Godaa k'aalay taana, «Neeni daro suutsaa gussaadda; k'ay daro olaakka olettaadda. Neeni ha sa'aa bollan ta sintsan daro suutsaa gusseedda diraw, ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'akka.

⁹ Be'a; new itti saro na'i yelettanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaanna taani Aa saro ootsana. Aa suntsay Solomona; taani I kaateteedda laytsan Israa'eeliyaa asaw sarotetsaanne woppaa immana.

¹⁰ I ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'ana. I ta na'aa gidanawaa; taanikka aw aawuwaa gidana. Aa kawutetsaa araataa Israa'eelan med'inaw minissa essana» yaageedda.

¹¹ «Ha"ikka ta na'aw, Med'inaa Goday neenana gido. S'oossay kase nebbaa haasayeeddawaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossay Geeshsha Golliyaa kees's'anawaa neena polisso.

¹² Med'inaa Goday neena Israa'eeliyaa asaa bolla kaatiyaa ootsiyaa wode, Med'inaa Godaa ne S'oossaa higgiiyaa naaganaadan, S'oossay new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immo.

¹³ Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa azazeedda azazuwaanne wogaa naagiyaawaa gidoppe, ubbay new hanana. Aynne baawaa minna! Yayyoppa woy dagammoppa!

¹⁴ Taani daro tuggaan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'anne hattanmanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa shiishshay; k'ay zaway bayinna nahaasiyaanne birataa shiishshay; k'aykka mitsaanne shuchchaa giigissaad. Gidoppekka, neeni hewaa bolla haraa gujjanaw koshshee.

¹⁵ Ne matan daro oosanchchatuu de'iino; shuchchaa k'oo'iyaaawanttunne massiyaawanttu, anaas'etuunne ubbaa kiitaa ootsanaw danddayiyaa eranchcha asatuu de'iino.

¹⁶ Untunttu ootsiyaa work'k'aw, biraw, nahaasiyawunne birataw zaway baawa. Ha"i neeni kiitaa doomma. Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.

¹⁷ Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu ubbay bare na'aa Solomona maaddanaadan hawaadan yaagiide azazeedda;

¹⁸ «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenana de'enneeyye? I hinttentta ubba saanna shemppissibeennee? Ha biittan de'iyaaawantta I ta

kushiyan aatsi immeedda diraw, ha biittay Med'inaa Godawunne Aa asaw moodetteedda.

¹⁹ Ha"ikka Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa koyanaw hinttenttu wozanaanne hinttenttu shemppuwaa immite. Med'inaa Godaa suntsaw kees'etteedda Geeshsha Golliyyaa gidдон Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne S'oossaa geeshsha miishshatuwaa ahiidde wotsanaadan, hinttenttu denddiide, Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyyaa kees's'ite» yaageedda.

23

¹ Daawite c'imeedda wode, bare na'aa Solomona Israa'eeliyaa bolla kaateyeedda.

Leewatuu Oosuwaa

² Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantta ubbatuwaa, k'eesetuwaanne Leewatuwaa ittippe shiishsheedda.

³ Hattamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteed-dino; untunttu ubbaanna hattamanne hospun sha"a attuma asaa gideed-dino.

⁴ Hawanttu gidoppe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaw aawotiyaa laatanne oyddu sha"atuwaa kaatii wotseedda. K'ay kaappatuwaanne pirddaa yeletatuwaa usuppun sha"atuwaa wotseedda.

⁵ Penggiyaa naagiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda. Med'inaa Godaa galatanaw Daawite med'd'eedda yetsaa miishshan S'oossaa galatiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda.

⁶ Daawite Leewii yeledda attuma naanaa Gershshoona, K'ahaatanne Maraara untuntta yaran yaran heezzu c'itan shaakkeedda.

⁷ Gershshooni yeledda attuma naanay La'idaananne Shim"a.

⁸ La'idaana attuma naanay heezza; untunttukka Yihi'eela, Zetaamanne Yuu'eela.

⁹ Shim"a attuma naanay heezzatuu Shalomoota, Hazii'eelanne Haaraana; hawanttu La'idaana yarattoo kaappatuwaa.

¹⁰ Shim"a attuma naanay oyddatuu, barenttu yeletaa yeletaa maaran Yahaata, Ziiza, Yi'uushanne Bariia.

¹¹ Yaahati bayiraa Ziizi teefaa shin Yi'uushawunne Bariia'assi naanay dareenna; hewaa diraw, untunttu itti yaraadan paydetteeddino.

¹² K'ahaata naanay oyddatuu Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

¹³ Amiraama attuma naanay Aaroonanne Musa. Aaroonenne Aa zeretsay ubbaappe aad'd'o geeshsha gideeddawaa S'oossaw dumayanaadan dummateeddino. Untunttu Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw, S'oossaw ootsanawunne S'oossaa suntsan asaa anjjanaw med'inaw dummateeddino.

¹⁴ S'oossaa asaa gidiyaa Muse naanay Leewiyaa zaratuwaanna gatso paydetteeddino.

¹⁵ Muse naanay Gershshoomanne El'eezera.

¹⁶ Gershshooma naanatuwaa gidoppe kaappuu Shabu'eela.

¹⁷ El'eezera na'ay Rahaabi kaappuwaa. El'eezaraw hara na'i baawa; shin Rahaabiyaa naanay loytsi c'ora.

¹⁸ Yis'ihaara naanatuwaa kaappuu Shalomiita.

¹⁹ Kebroone na'ay bayiray Yiriiya; laa"entsuu Amaariyaa; heezzensuu Yahaazi'eela; oyddentsuu Yik'ami'aama.

²⁰ Uuzi'eela na'ay bayiray Mikiyaasa; laa"entsuu Yishiyaa.

²¹ Maraara naanay Maahilanne Musha. Maahila naanay El'aazaranne K'iisha.

²² El'aazare mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanaa yelennaan hayk'keedda. Hewaa diraw, untunttu ishatuu K'iisha naanay untuntta akkeeddino.

²³ Musha naanay heezzatuu Maahila, Edeeranne Yiremoota.

²⁴ Leewiyaa yeletaan barenttu zariyaaninne gollen barenttu suntsan mazggabetteeddawanttu hawantta; laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewiyaa zaratuu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oot-seeddino.

²⁵ Daawite, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa shemppis-seedda. S'oossay Yersaalamen med'inaw de'ana.

²⁶ Hewaa diraw, Dunkkaaniyaanne Aa gidдон go'ettiyaa miishshatuwaa hawaappe sintsanaw Leewatuu tookkanaw koshshenna» yaageedda.

²⁷ Daawite wurssetsan azazeedda azazuwaadankka laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino.

²⁸ Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Aaroona zeretsatuwaa maaddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaan laa"u dabaabatukaan ootsino; Miyiyaan de'iyaa kifiletukaan, geeshsha miishshaa ubbaa tunennaadaninne hara oosuwa ubbaa poliino.

²⁹ K'ay untunttu S'oossaa sintsan wotsiyaa oytsaw, katsaa yarshshoo, shiishshiyaa d'iiliyaw, irshshuu gelibeenna oytsawunne zayitiyan munak'ettiyaa d'iiliyaw aawotiino; untunttu makkiyaabawunne likkiyaabaw ubbaw aawotiino.

³⁰⁻³¹ K'ay untunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuu yarshshettiyaa Sambbata gallassi, aginay s'eeriya wodenne higgayan s'aafetteedda hara baala gallassatuu gakkiiyaa wode, Med'inaa Godaa galatanawunne bonchchanaw suntsetteeddino.

³² Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Sa'aa naaganaadaaninne Aaroona zeretsatuwaappe garssana untuntta maaddanaadan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aawotetsay Leewatoo imetteedda.

24

K'eesetuwa Oosuwa

¹ Aaroona zaratuwaa oosuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Aaroona naanay Nadaaba, Abiiha, El'aazaranne Itaamaara.

² Shin Nadaabinne Abiihu na'aa yelennaan barenttu aawuwaappe kase hayk'keeddino. Hewaa diraw, El'aazarinne Itaamaari k'eesatuwaa gideeddino.

³ Daawite Aaroona zeretsaa untunttu oosuwaadan oosuwaadan c'itan shaakkeedda. El'aazara yaraappe S'aadook'inne Itaamaara yaraappe Abimeleeki Daawita maaddeeddino.

⁴ El'aazara yaratu 16 c'uguwaan shaakettina, Itaamaara yaratu k'ay hosppun c'uguwaan shaaketteeddino. El'aazara yaratu kaappatu Itaamaara yaratu kaappatuwaappekka dari beetteedda diraw, hewaadan haanedda.

⁵ El'aazara yaratu gidдонinne Itaamaara yaratu gidдон Geeshsha Golliyaw kaappatuunne S'oossaa oosoo kaappatu de'iyaa diraw, hawanttunne hinkkotuunne kiitaa saaman shaakkeeddino.

⁶ El'aazara yaratuunne Itaamaara yaratu barenttu kaalaa saamaa kesseeddino. Leewiyaa zariyaa gideedda Nataani'eela na'ay s'aafii Shamaa'e

unttunta mazggabeedda. Kaatiinne Aa kaappatuu, k'eesiyaa S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki, k'eesatuwaa yaratuu kaappatuunne Leewatuu yaratuu kaappatuu ubbatuu ha yewoo markka.

⁷ Ha asatuu saamaa kessina, koyro saamay Yihoyaariba gakkeedda. Laa"entso Yadaaya gakkeedda.

⁸ Heezentsuu Hariima gakkeedda. Oyddentsuu Sa'oorima gakkeedda.

⁹ Ichcheshentsu Malkkiyaa gakkeedda. Usuppuntsuu Miyaamiina gakkeedda.

¹⁰ Laappuntsuu Hak'k'oos'a gakkeedda. Hosppuntsuu Abiiaa gakkeedda.

¹¹ Udduppuntsuu Iyyaasa gakkeedda. Tammantsuu Shakaaniyaa gakkeedda.

¹² Tammanne ittentsu Eliyaashiba gakkeedda. Tammanne laa"entsuu Yaak'iima gakkeedda.

¹³ Tammanne heezentsuu Huppa gakkeedda. Tammanne oyddentsuu Yesheka'aaba gakkeedda.

¹⁴ Tammanne ichcheshentsu Bilgga gakkeedda. Tammanne usuppuntsuu Imeera gakkeedda.

¹⁵ Tammanne laappuntsuu Heziira gakkeedda. Tammanne hosppuntsuu Happs'ees'a gakkeedda.

¹⁶ Tammanne udduppuntsuu Pataahiyaa gakkeedda. Laatamantsuu Yihez'k'eela gakkeedda.

¹⁷ Laatamanne ittentsu Yaakiina gakkeedda. Laatamanne laa"entsuu Gamuula gakkeedda.

¹⁸ Laatamanne heezentsuu Dalaaya gakkeedda. Laatamanne oyddentsuu Ma'aazyaa gakkeedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay untuntu mayza aawuwaa Aaroona baggana azazeeddawaadan, untuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliide, kaallan kaallan ootsanaw s'aafetteeddino.

Hara Leewatuu Suntsaa

²⁰ Leewiyaa zaratuwaa kaappatuu haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Yehidaayi Shabu'eela baggana Amiraama zariyaa.

²¹ Yishe Rahaabiyaa zarii kaappuwaa.

²² Yahaati Shalomiita baggana Yis'ihaara zariyaa.

²³ Yiriiyi, Amaari, Yahaazi'eelinne Yik'ami'aami Kebroone zariyaa; untuntu barenttu yeletaa maaran s'aafetteeddino.

²⁴ Shamiiri Mikiyaasa baggana Uuzi'eela zariyaa.

²⁵ Zakkaraasi Mikiyaasa ishaa Yishiyaa baggana Uuzi'eela zariyaa.

²⁶ Maahili, Mushinne Yaa'ize Maraara zeretsaa.

²⁷ Yaa'iziyaa naanay heezatuu Shohaama, Zakkuuranne Iibira.

²⁸ Maahila naanay laa"atuu El"aazaranne K'iisha. El"aazaraw attuma na'i baawa.

²⁹ K'iishaw Yiraahima'eela geetettiyaa itti attuma na'ay de'ee.

³⁰ Mushaw Maahila, Edeeranne Yiremoota geetettiyaa heezu attuma naanay de'iino.

Hawanttu Leewiyaa zaratuwaa kaappatuwaa.

³¹ Kase untuntu dabbotuu, Aaroona zariyaa k'eesatuu ootseeddawaadan, Leewiyaa zaratuwaa kaappatuunne teefatiyaa ishātuwaappe ittuu saamaa yeggee. Is'say kesiyaa wode Kaatii Daawite, S'aadook'e, Abimeleeki, k'eesatuwaa kaappatuunne Leewatuu kaappatuu markka.

25

Geeshsha Golliyaan Yes's'iyaawantta

¹ Daawitenne ola gadaawatuu Asaafa naanatuwaappe, Hemaana naanatuwaappenne Yidutuuna naanatuwaappe maasink'k'uwaan diitsaaninne daalan timbbitiyaa odiyaa wanttu oosoo ootsanaadan dummayeeddino. Barenttoo imetteedda kiitaa ootsina, suntsay mazgabetteedda asatuu hawantta.

² Asaafa naanay Zakkuura, Yooseefo, Nataaniyaanne Asaari'eela. Asaafa naanay kaatii azazina, timbbitiyaa odiyaa Asaafappe garssanna azazettiino.

³ Yidutuuna naanay Gadaaliyaa, S'ara, Yishaa'iyaa, Shim"a, Hashaabiyaanne Matiitiyaa. Ha usuppunatuu maasink'k'uwaan timbbitiyaa odiidde, Med'inaa Godaa galatiiddinne bonchchiidde, barenttu aawuwaa Yidutuunappe garssanna azazetteeddino.

⁴ Hemaana naanay Buk'k'iyaa, Mataaniyaa, Uuzi'eela, Shabu'eela, Yaarimoota, Hanaaniyaa, Hanaana, Eli'aata, Giddaltta, Romamtti'eezera, Yoshihak'aasha, Malloota, Hotiiranne Maahizi'aata.

⁵ Hawanttu ubbay kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Hemaana naanaa. S'oossay kase immana geeddawaadan, Hemaana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana mala, ha tammanne oyddu attuma naanaanne heezzu mac'c'a naanaa aw immeedda.

⁶ Hawanttu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan daalaa k'aatsanaw, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iiddenne yes's'iidde goynnanaw, barenttu aawuwaappe garssanna de'iino.

Asaafa, Yidutuuninne Hemaani kaatiyaa azazuwaan de'iino.

⁷ Hawanttu laatamanne oyddu asatuu daro eray de'iyaa asatuwaa. Unttuntu dabbotuu; Med'inaa Godaw yetsan looheeddawantta; untunttu ubbaanna laa"u s'eetanne hosppun tammanne hosppuna.

⁸ Unttuntu barenttu kiitaa shaakki eranaw daruu guutsay, asttamaarii tamaarii, ubbaykka laggetsaa saamaa yegeeddino.

⁹ Koyro saamay Asaafa na'aa Yooseefo gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa. Laa"entso saamay Gadaaliyaa gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa.

¹⁰ Heezzantso saamay Zakkuura gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa.

¹¹ Oyddentso saamay S'ara gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹² Ichcheshentso saamay Nataaniyaa gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹³ Usuppuntsa saamay Buk'k'iyaa gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁴ Laappuntsa saamay Asaari'eela gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁵ Hosppuntsa saamay Yishaa'iyaa gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁶ Udduppuntsa saamay Mataaniyaa gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁷ Tammantsa saamay Shim"a gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁸ Tammanne ittentsiyaa saamay Uuzi'eela gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁹ Tammanne laa"entso saamay Hashaabiya gakeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁰ Tammanne heezzentsa saamay Shabu'eela gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²¹ Tammanne oyddentso saamay Matiitiyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²² Tammanne ichcheshantsa saamay Yaarimoota gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²³ Tammanne usuppuntsa saamay Hanaaniyaa gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁴ Tammanne laappuntsa saamay Yoshibak'aasha gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁵ Tammanne hosppuntsa saamay Hanaana gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁶ Tammanne udduppuntsa saamay Malloota gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁷ Laatamantsa saamay Eli'aata gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁸ Laatamanne ittentsiyaa saamay Hotiira gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁹ Laatamanne laa"entsa saamay Giddaltta gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

³⁰ Laatamanne heezzentsa saamay Maahizi'aata gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

³¹ Laatamanne oyddentso saamay Romamtti'eezera gakkeedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

26

Geeshsha Golliyaa Naagiyaawantta

¹ Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Koyruu K'oraaha yaraappe Asaafa baggana K'ore na'aa Mashelemiyaa.

² Mashelemee laappun attuma naanaa yeledda; untunttu barenttu yele-taa maaran Zakkaraasa, Yidi'eela, Zabaadiyaa, Yaatini'eela,

³ Elaama, Yahohanaanne Eliyaho'enaaya.

⁴ S'oossay Obeedi-Eedoomakka anjeeedda diraw, I hosppun attuma naanaa yeledda. Untunttu barenttu yeletaa maaran Shamaa'iyaa, Yihozabaada, Yo'aaha, Sakaara, Nataani'eela,

⁵ Ami'eela, Yisaakooranne Pa'ulttaaya.

⁶ K'ay Obeedi-Eedooma na'ay Shamaa'ekka usuppun attuma naanaa yeledda; untunttu mino asaa gideedda diraw, barenttu aawuwaa gollen kaappuwaa gideeddino.

⁷ Shamaa'iyaa naanay Ootina, Rafaa'eela, Yobeedanne Elzzabaada; untunttu ishatuu Eelihunne Samaake aad'd'eeda mino asatuwaa.

⁸ Hawanttu ubbatuu Obeedi-Eedooma zeretsaa; untunttu, untunttu naanaynne untunttu dabbotuu oosoo mino. Obeedi-Eedooma zaratuu ubbaanna usuppun tammanne laa"a.

⁹ Mashelemiyaw mino naanaynne mino dabbotuu de'iino; untunttu ubbaanna tammanne hosppuna.

¹⁰ Maraara yaraappe Hoosayyookka naanay de'iino. Shiimiri bayira na'aa gidenna; shin Aa aawuu Aa kaappuwaa ootseedda.

¹¹ Aa ishatuu Hilk'k'iyaa, S'abaaliyaanne Zakkaraasa. Hoosa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne heezza.

¹² Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu barenttu golliyaa asaa kaappatuwaanna, c'uguwaan c'uguwaan shaaketteeddino. Hara Leewatuwaadan untunttakka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay gishuwaan gakkeedda.

¹³ Penggiyaa ubbaa naaganaw barenttu gollen gollen guutsay gitay saamaa kesseeddino.

¹⁴ Away doliyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiya saamay Sheleemiyaa gakkeedda. Lo'o zoriyaa Aa na'aa Zakkaraasa Huup'issa Penggiyaa geetetiyyaa penggiyaa naagiya saamay gakkeedda.

¹⁵ Obeedi-Eedooma Gedissa Penggiyaa giyaa penggiyaa naagiya saamay gakkeedda. Aa naanaa miishshaa minjiyyaa golliyaa naagiya saamay gakkeedda.

¹⁶ Awaay wulliyaa Penggiyaanne bolla ogiyaa baggana de'iyaa Shalekoota Penggiyaa geetetiyyaa penggetuwaa naagiya saamay Shufiimanne Hoosa gakkeedda. Naagu kaallan kaallan gakkee.

¹⁷ Gallassan gallassan away doliyaa baggana usuppun Leewatuu naagiino. Huup'issa baggana oyddatuu naagiino. Gedissa baggana oyddatuu naagiino. K'ay laa"u laa"u miishshaa minjiyyaa golliyaa naagiino.

¹⁸ Awaay wulliyaa baggana dabaabaw afiyaa ogiyaa oyddatuu naagiino. K'ay dabaabaa gidduwaa laa"atuu naagiino.

¹⁹ Simmi k'oraaha yaratoonne Maraara yarattoo imetteedda pengge naago kiitay hawaa.

Geeshsha Golliyaa Giddon Ootsiyaa Hara Oosotuwaa

²⁰ Akiyya geetetiyyaa Leewii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaanne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa naaganaw suntsetteedda.

²¹ Gershshoona na'aa La'idaana yaraappe Yihi'eeli dumma dumma golliyaa asaw aawotee.

²² Yihi'eela naanay Zetaamanne Aa ishaa Yuu'eela; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naaganaw suntsetteeddino.

²³ Amiraama yarattoo, Yis'ihaara yarattoo, Kebroona yarattoo Uuzi'eela yarattoo kiitay shaaketti imetteedda.

²⁴ Muse na'aa Gershshooma yara gidiyaa Shabu'eeli Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naagiyaawanttu kaappatuu bolla suntsetteedda.

²⁵ I Gershshooma ishaa El'eezera baggana Shalomiitaw dabbotee. El'eezeri Rahaabiyaa yeledde; Rahaabii Yishaa'iyaa yeledde; Yishaa'ii Yoraama yeledde; Yoraame Ziikira yeledde; Ziikiri Shalomiita yeledde.

²⁶ Kaatii Daawite, aawotuwaa golliyaa asaa kaappatuu, sha"a kaappatuu, s'eetuwaa Kaappatuunne ola gadaawatuu S'oossaw dummayi wotseedda shaluwaa ubbaa bolla Shalomiitinne Aa dabbotuu suntsetteeddino.

²⁷ Ha shaluwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw dummayi wotseedda asatuu ha miishshaa kase olaappe omooddi wotseeddino.

²⁸ K'ay timbbitiyyaa odiiyaa Sammeeli, K'iisa na'ay Saa'ooli, Neera na'ay Abaneerinne S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kase dummayi wotseedda imotaa ubbaa Shalomiitinne Aa dabbotuu naagiino.

Hara Leewatuwaa Gakkeedda Oosuwaa

²⁹ Yis'ihaara yaratuwaappe Kanaanenne Aa naanay Geeshsha Golliyaappe kareenna de'iyaa kiitan Israa'eeliyaa asaa ayissanawunne daannatanaw suntsetteeddino.

³⁰ Kebroone yaratuwaappe Hashaabeenne Aa dabbotuu, itti sha"anne laappun s'eetu mino asatuu, Med'inaa Godaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa

oosuwaa ubbaw Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan away wulliyaa bag-gana de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla suntsetteeddino.

³¹ Kebroone yaratuwaappe kaappotiyaaawe Yiriiya. Daawite kaateteedda oytamantso laytsan koyina, untunttu asaa giddoppe mino asatuu Gala'aade biittan Yaa'izeera geetettiyaa koshiyan beetteeddino.

³² Aawotuwaa golliyyaa asaw kaappotiyaa Yiriiya dabbotuu minotuu laa"u sha"anne laappun s'eeta. Kaatii Daawite S'oossaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa oosuwaa ubbaw untunttu Roobeela zaratuwaa biittaa bolla, Gaade zaratuwaa biittaa bollanne Minaase zaratuwaappe baggatuu biittaa bolla suntseedda.

27

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawantta

¹ Barenttu c'uguwaan c'uguwaan kawutetsaa ayisseedda Israa'eeliyaa golliyyaa asatuwaa kaappatuu, sha"aa kaappatuunne s'eetuwaaw kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Itti itti c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a asatuu de'iino. Itti itti c'uguu laytsaa gidдон itti itti aginaw kaalan kaalan kawutetsaa kiitaa ootsanaw kessee.

² Koyro aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Zabddi'eela na'aa Yaashobi'aama; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

³ Yaashobi'aami Paareesa zeretsaa; I koyro aginaw olanchchatuu kaappatuwaa gadaawuwaa.

⁴ Laa"entso aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Ahoohiyaa Dodaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aappe kaalliyaawe Mik'iloota.

⁵ Heezantso aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe k'eesiyaa Yoodaaha na'aa Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

⁶ Banaayi hattamu eretteedda asatuwaa gidдон mino asaa gidiide, hattam- atoo kaappoteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Amizabaadi kaappoteedda.

⁷ Oyddentso aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yoo'aaba ishaa Asaheela; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aa kotan Aa na'ay Zabaade kaappoteedda.

⁸ Ichcheshentso aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yis'ihaara yaraappe Shamihuuta; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

⁹ Usuppuntsa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁰ Laappuntsa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Efireema zariyaappe Piloonaappe yeedda Heeles'a; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹¹ Hosppuntsa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Huushappe yeedda Sibbakaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Sibbakaayi Yihudaa zarenne Zaraaha yara.

¹² Udduppuntsa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Biiniyaama zare gideedda Anatootiyaa Abi'eezera; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹³ Tammantsa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Zaraaha yara gideedda Maahiraaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁴ Tammanne ittentsiyaa aginaan kesiyyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Pir"aatoonappe yeedda, Efireema zariyaa gideedda Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁵ Tammanne laa'entso aginaan kesiya c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Otini'eela yara gideedda Helddaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha'a Asay de'ee.

Israa'eeliyaa Zaretuwaa Ayissiyaawantta

¹⁶ Israa'eeliyaa zeretsaa ayissanaw suntsetteeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Roobeela zariyaa ayissiyaawe Ziikira na'aa El'eezera.

Simoonaa zariyaa ayissiyaawe Maa'ika na'aa Shafaas'iyaa.

¹⁷ Leewiyaa zariyaa ayissiyaawe K'amu'eela na'aa Hashaabiya.

Aaroonaa zariyaa ayissiyaawe S'aadook'a.

¹⁸ Yihudaa zariyaa ayissiyaawe Daawita ishaa Eeliha.

Yisaakooraa zariyaa ayissiyaawe Mikaa'eela na'aa Omira.

¹⁹ Zaabiloonaa zariyaa ayissiyaawe Obaadiyaa na'aa Yishimaa'iyaa.

Nifttaaleema zariyaa ayissiyaawe Aziri'eela na'aa Yaarimoota.

²⁰ Efireema zariyaa ayissiyaawe Azaaziyaa na'aa Hoshee'a.

Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Padaaya na'aa Yuu'eela.

²¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa bagga Gala'aaden de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Zakkaraasa na'aa Idda.

Biiniyaama zariyaa ayissiyaawe Abaneera na'aa Ya'isi'eela.

²² Daana zariyaa ayissiyaawe Yirohaama na'aa Azaari'eela.

Hawanttu Israa'eeliyaa zeretsaa ayissiyaawantta.

²³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa saluwaa s'oolinttiyaadan c'orissana geedda diraw, Daawite laatamu laytsanne laatamu laytsaappe garssanna de'iyaaawantta payduwaan gelissibeenna.

²⁴ S'aruuyi na'ay Yoo'aabe asaa payduwaa doommeedda; shin paydi wurssibeenna. Asaa paydeedda gaasuwaan S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'etteedda. Hewaa diraw, untunttu paydu Kaatiyaa Daawita taarikiyaa mazggobaan s'aafettibeenna.

Kaatiyaa Miishshaan Aawotiyaawantta

²⁵ Kaatiyaa miishshaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe Adii'eela na'aa Azimaaweeta. Gas'ariyan, katamatuwaaninne mootsatuwaan, wochchiyaa saa de'iyaa miishshaw aawotiyaawe Ooziyaana na'aa Yoonataana.

²⁶ Biittaa goshiyaa goshshanchchatuwaa bolla aawotiyaawe Kaluuba na'aa Eezira.

²⁷ Woynniyaa turaa sa'atoo aawotiyaawe Raamappe yeedda Shim"a. Woynniyaa eessaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe Shafaamappe yeedda Zabdda.

²⁸ Away wulliyaa bagga Geziyan de'iyaa wogarawunne untunttoo aawotiyaawe Gedeerappe yeedda Ba'aalihanaana. Zayitiyaa minjjiyaa sa'aw aawotiyaawe Yo'aasha.

²⁹ Saaroonaa Dembban heemettiyaa miizzaw aawotiyaawe Saarooniyaa Shiis'iraaya. Wombban hemettiyaa miizzaw aawotiyaawe Adilaaya na'aa Shafaas'a.

³⁰ Gaalotoo aawotiyaawe Isimaa'eeliyaa Obiila. Haretoo aawotiyaawe Meronootiyaa Yehidaaya.

³¹ Dorssatoonne deeshshatoo aawotiyaawe Aggaari zariyaappe Yaaziiza. Hawanttu ubbay Daawita ak'uwaa bolla aawoteeddawantta.

Daawita Zoriyaawantta

³² Daawita aawuwaa ishay Yoonataani s'aafii, akeekanchcha asanne kaatiyaa zoriyaa asaa. Hakimoona na'ay Yihi'eeli kaatiyaa naanaa naagee.

³³ Akis'oofeeli k'ay kaatiyaa zoriyaawaa. Arkkiyaa Hushaayi kaatii siik'iyaa asaa.

³⁴ Akis'oofeeli hayk'k'ina, Aa koshiyan Banaaya na'ay Yoodaahenne Abiyaataare kaatiyaa zoriyaawantta; Yoo'aabe kaatiyaa ola gadaawaa.

28

Daawite Geeshsha Golliyaa Waati Kees's'anentto Odeedda

¹ Israa'eeliyaa kaappatuu ubbay Yerusaalamen shiik'anaadan Kaatii Daawite azazeedda; hewaa diraw, zaratuwaa kaappotuu, kaatiyaa oo-sanchchatuu kaappatuu, sha"a kaappatuu, s'eetuwaa kaappatuu, kaatiyaw kaatiyaa naanaw de'iyaa ak'oonne mehiyaw aawotiyaawanttu, kaatiyaa gollen ootsiyaa kaappatuu, eretteedda mino asatuunne wolk'k'aama asatuu ubbay Yerusaalamen shiik'eeddino.

² Kaatii Daawite denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ta ishato, ta asatoo, sisite! Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsiyaanne nu S'oossaa gedii shemppiyaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad; kees's'anaw koshshiyaawanttakka giigissaad.

³ Shin S'oossay taana, «Neeni olanchchanne suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, ta suntsaw golliyaa kees's'akka» yaageedda.

⁴ Taani Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ta aawuwaa golliyaa asaa ubbaappe taana dooreedda. Kaaletsanaadan koyro Yihudaa zariyaa dooreedda; Yihudaa zariyaappe ta aawuwaa soy asaa dooreedda; ta aawuwaa naanaa giddoppe taana dooriide, Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateyanaw nashetteedda.

⁵ Med'inaa Goday taw c'ora naanaa immeedda; ta naanaa ubbaappe Med'inaa Godaa kawutetsaa araatan uttiide, Israa'eeliyaa bolla kaate-tanaadan ta na'aa Solomona dooreedda.

⁶ «S'oossay taana, «Ta Geeshsha Golliyaanne ta dabaabaa kees's'anawe ne na'aa Solomona. Ayaw gooppe, I taw na'aa gidanaadan taani Aa dooraad; taanikka aw aawuwaa gidanawaa.

⁷ I ha"i ootsiyaawaadan sintsappekka ta azazuwaanne ta higgiiyaa minniide naagooppe, taani Aa kawutetsaa med'inaw mintsana» yaageedda.

⁸ Hewaa diraw, ha"ikka Med'inaa Godaa yaa'ay, Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishiinanne nu S'oossay sisishshin, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa azazuwaa ubbaa hinttenttu minisiide naagana mala, taani hinttenttoo oday. Yaatooppe, hinttenttu ha lo"o biittaa laattananne hinttenttu naanaakka med'inaw laatissanawaa.

⁹ «Solomona, ta na'aw, ne aawuwaa S'oossaa era. Ne kumentsaa wozanaaninne ne eeno giyaa k'ofaan aw kiiteta. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wozanaa ubbaa k'oree; k'ofaan de'iyaa halchchuwaa ubbaakka ereedda. Neeni Aa koyooppe, I new beettana; shin neeni Aa aggooppe, I neena med'inaw aggi bashana.

¹⁰ Ha"ikka Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Med'inaa Goday neena dooreed-dawaa dogoppa. Minnaade kiitaa kiiteta» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomonaw Geeshsha Golliyaa kees's'iyaa halchchuwaa immeedda; baranddaa halchchuwaa, mi-ishshaa minjjiyaa sa'aa halchchuwaa, bolla kifiliyaanne giddo kifiliyaa halchchuwaanne nagaray atto geetettiyaa sa'aa k'um"iyaa wotsiyaa kifiliyaa halchchuwaa immeedda.

¹² K'aykka Daawite aw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa dabaabaa kees's'anaw bare k'ofaan de'iyaa halchchuwaa, Aa yuushshuwaan de'iyaa ubbaa kifiletuu halchchuwaanne S'oossaa Geeshsha Golliiyaa miishshaa minjjiyaa sa'atuunne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa minjjiyaa sa'atuu halchchuwaa immeedda.

¹³ Hewaadankka Daawite k'eesatuu nne Leewatuu c'ugotuu barenttu kiitaa ootsana maaraa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kiitaa ootsana maaraanne Geeshsha Golliiyaa miishshatuwaa naagiyaa maaraa odiiyaa halchchuwaa aw immeedda.

¹⁴ K'aykka Daawite hawaappe kaalliide s'aafetteedda dumma dumma miishshatuwaa med'd'anaw woyssa keeshshaa dees'iyaa work'k'aanne woyssa keeshshaa dees'iyaa biraa koshshintto s'aafiide, Solomonaw immeedda.

¹⁵ Hewanttukka, work'k'aa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne work'k'aa s'omppetuwaa, biraa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne biraa s'omppetuwaa,

¹⁶ S'oossaa sintsan ukitsaa wotsiyaa work'k'aa s'arp'p'eezatuwaa, biraa s'arp'p'eezatuwaa,

¹⁷ work'k'aa oyk'k'iyawaa, work'k'aa keretuwaa, work'k'aa wanc'c'atuwaa, work'k'aa kuyis'aarotuwaa, biraa kuyis'aarotuwaanne

¹⁸ is'aanaa c'uwayiyaa geeshsha work'k'aa saas'iniyaa. Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa bolla barenttu k'efiyaa mic'c'iide kammiyaa, kiruubela wotsiyaa work'k'aa gaariyaa giigissiyaa halchchuwaakka aw immeedda.

¹⁹ Daawite, «Med'inaa Goday bare kushiyaa ta bolla wotsiide, ha s'aafetteedda halchchuwaa ubbaa taana eriseedda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona, «Aynne baawa; minna! Oosuwaa ootsa! Med'inaa Goday S'oossay, ta S'oossay neenana de'iyaa diraw, yayyoppa; dagammoppa! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kiitay polettana gakkanaw, S'oossay neena yeggennanne aggena.

²¹ S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa oosuwaa ubbaw k'eesatuu nne Leewatuu suntsetti utteeddino. Kushiya hiillaa eray de'iyaa Asay ubbay neena oosuwaa ubbaan maaddana. Kaappatuunne Asay ubbay new ubbabankka azazettana» yaageedda.

29

Geeshsha Golliiyaa Kees's'anaw Imetteedda Imotaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «S'oossay dooreeddawe ta na'aa Solomona; I yalaganne oosookka meezetibeenna. Ha kees'ettana keetsay asaa golliiyaa gidennaan Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliiyaa gidiyaa diraw, kiitay wolk'k'aama.

² Taani taw de'iyaa wolk'k'aa keeshshaa ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw work'k'aan oosettanabaw work'k'aa, biran oosettanabaw biraa, naahaasiyaan oosettanabaw nahaasiyaa, birataan oosettanabaw birataan mitsan oosettanabaw mitsaa giigissa wotsaad. K'ay margidiyaa, ibinabaradiyaa, dumma dumma malaanna de'iyaa alleek'k'o shuchchatuwaa, al'o shuchchatuwaanne ink'k'otuwaa giigissa wotsaad.

³ Ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw taani loytsa siik'iyaa diraw, taani ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw giigisseeddawaappe haraa taw buzo de'iyaa work'k'aappenne biraappe geeshsha Geeshsha Golliyaw immaad.

⁴ Geeshsha Golliyaa godaa mayzzanaw s'eetu sha" a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha work'k'aanne laa" u s'eetanne oytamu sha" a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha biraa immaad.

⁵ Kushiya hiillatuu ootsana oosuwaa ubbaw, work'k'aan oosettanabaw work'k'aa, biran oosettanabaw biraa, immaad. Yaatina, hintteppe hachche bare sheniyaan Med'inaa Godaw keekkiidde immanawe oonee?» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa Kaappatuu, zaratuwaa kaappatuu, sha"aa kaappatuu, s'eetu waa kaappatuunne kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu barenttu sheniyaan barenttoo de'iyawaa immeeddino.

⁷ Unttuntu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosoo itti s'eetanne laappun tammu sha" a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, heezzu s'eetanne oytamu sha" a kiilo giraame dees'iyaa biraa, usuppun s'eetanne laatamu sha" a kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataanne heezzu miiliyoonenne oyddu s'eetu sha" a kiilo giraame dees'iyaa birataa immeeddino.

⁸ Al"o shuchchay de'iyaa Asay ubbay miishshaa naagiyaa Leewiyaa Gershshoona yara gidiyaa Yihi'eela baggana Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaa gollew immeedda.

⁹ Asay bare sheniyaan bare kumentsaa wozanaan Med'inaa Godaw immeedda diraw nashetteedda; Kaatii Daawitekka loytsi nashetteedda.

Daawite S'oossaa Galateedda

¹⁰ Hewaa diraw, Daawite shiik'uwaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaa galateedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawuwaa Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni med'inaappe med'inaw galatiitta.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabay newaa! Gitatetsay, wolk'k'ay, bonchchu, s'oonuunne anggay newaa! Abeet Med'inaa Godaw, maatay newaa; neeni ubbaappe bollanne huup'e.

¹² Duretayenne bonchchu neeppe yee; neeni ubbabaa moodasaa. Wolk'k'ayenne minotay ne kushiyaanna; neeni asaa ubbaa d'ok'k'issanawunne minisanaw danddayaasa.

¹³ Ha"ikka nu S'oossaw, nuuni neena galateetto; ne bonchcho suntsaakka sabbeetto.

¹⁴ «Nuuni hawaa keeshshabaa Immanaw tanne ta asayenne oonee? Ayaw gooppe, ubbabay neeppe yee; nuuni ne kushiyaappe akkeeddawaa new zaaretsi immeedda.

¹⁵ Kase nu aawotuwaa ubbaadan nuunikka ne sintsan betenne imat-saa. Ha sa'aa bollan nu de'uwaa laytsay kuwaadan aad'd'iyawaa; nuuni hayk'oppe attanaw danddayokko.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne geeshsha suntsaw nuuni Geeshsha Golliyaa kees's'anaw shiishsheedda ubbay ne kushiyaappe yeed-dawaa; hawe ubbay nebbaa.

¹⁷ «Ta S'oossaw, neeni wozanaa paac'c'iyawaaanne suuretetsaa dosiyaawaa taani eray. Taani ta wozanaa suuretetsan ta sheniyaan hawaa ubbaa immaad. Ha sa'aan de'iyaa ne asaykka new bare sheniyaan nashechchan immeeddawe taani be'aaddi.

¹⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nu mayza aawotuwaa Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaw, ne asaa wozanaan ha wolk'k'aama siik'uwaa med'inaw naaga; untunttu wozanaakka neekko shiishsha.

¹⁹ Ne wogaa, ne azazuwaanne ne higgiiyaa naaganaadaaninne taani halchchaade giigissa wotseeddaban Geeshsha Golliyaa I kees's'anaadan ta na'aa Solomonaw kumentsaa wozanaa imma» yaagiide galateedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Daawite yaa'aw ubbaw, «Med'inaa Godaa hintenttu S'oossaa galatite» yaageedda. Yaa'ay ubbay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwaa S'oossaa galateeddino. Med'inaa Godaw guufanniide goynneed-dinonne kaatiyawukka kundda giide guufanneeddino.

Solomona Kaatetussaa
(29:21-25)

²¹ Wonttetsa gallassi Asay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaakka S'oossaw yarshsheedda; itti sha"a koru-matuwaa, itti sha"a dorssaa orggetuwaa, itti sha"a dorssaa maratuwaa, ushshaa yarshshuwaanne daro yarshshotuwaa yarshsheedda.

²² Asay he gallassi Med'inaa Godaa sintsan loytsi nashettidde, meed-danne usheeddanne. Yaatiide Asay Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona laa'entsuwaa zayitiyaa okkiide, Aa kawutetsan miniseedda. S'aadook'akka k'eese gidanaadan Med'inaa Godaa sintsan okkeedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone bare aawuwaa Daawita koshiyan Med'inaa Godaa kawutetsaa araatan utteedda. Aw ubbabay haneedda; Israa'eeliyaa ubbaykka aw azazetteedda.

²⁴ Kaappatuu ubbay, mino asatuunne Kaatiyaa Daawita naanay Kaatiyaa Solomonaw azazettanaw k'aalaa geleeddino.

²⁵ Med'inaa Goday Solomona Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda; aappe kase Israa'eeliyaa kaatetoo imettibeenna bonchchuwwaa Solomonaw immeedda.

Daawita Hayk'uwaa
(29:26-30)

²⁶ Isseyaa na'ay Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda.

²⁷ Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan I laappun laytsaa kaateteedda; Yersaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

²⁸ Daawite daro laytsaa de'iide, durettiide, bonchchettiide, lo'o c'imiide hayk'k'eedda. Aa kotan Aa na'ay Solomone kaateteedda.

²⁹ Daawite koyroppe doommiide wurssetsaa gakkanaw ootseeddabay, Timbbitiyaa Odiyaa Sammeela Taarikiyaa mas'aafan, Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa Mas'aafaaninne Timbbitiyaa Odiyaa Gaade Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ I woot mooddeeddenttonne I waaneedda wolk'k'aama asaakko, I ha-needdabay, Israa'eeliyaa asayenne heeraan de'iyaa kawutetsatuu ubbay ha-needdabay he mas'aafatuwan s'aafetti utteedda.

Haneeddabaa Odiyaa Laa'entso Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Laa'entso shaakuu Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Koyro shaakuu ek'k'eedda kaatiyaa Daawite hayk'k'uwaa odiiyaa taarikiyaappe doommee. Hewekka Kaatiyaa Solomona mooduwaappe doommiide, I hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiya pini kessee. Huup'issa baggan de'iyaa zaratu bare aawuwaa Solomona kotan kaateteedda Yihudaa Kaatiyaa Roobaama bolla makkaleedda hanotaa odi simmiide, Yersaalame laalettettedda wodiya, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laytsaa gakkanaw de'iyaa gedissa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Solomone Kaate Gidussaa 1:1–9:31

Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Kaatiyaa Roobaama Bolla Makkalussaa 10:1-19

Yihudaa Kaatetuwa 11:1–36:12

Yersaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa 36:13-23

Solomone Kaate Gidussaa

(1 Od. 1:1–9:31)

Kaatii Solomone Aad'd'eeda Eraa Akkanaw Woosseedda

(1 Kat. 3:1-15)

¹ Daawita na'ay Kaatii Solomone bare kawutetsaa miniseedda. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gidiide, Aa loytsi gitayeedda.

² Solomone Israa'eeliyaa ubbaa, sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwa kaappatuwaa, daannatuwaa, Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaa ubbatuwaanne golliyaa asatuwaa kaappatuwaa s'eesiide shiishsheedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomoninne shiik'eedda Asay ubbay Gabaa'oonan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'oomay Muse mela biittaan med'd'o S'oossaa Dunkkaanii yaan de'eedda.

⁴ Kase Daawite S'oossaa Taabootaw Yersaalamen dunkkaaniyaa giigiseedda, S'oossaa Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariima katamaappe he giigissi wotseedda sa'aw ahi wotseedda.

⁵ Huura na'aa Uura na'ay Bas'aali'eeli nahaasiyaa birataappe ootseedda yarshshiyaa sa'ay Gabaa'oonan Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'ee. Solomoninne he shiik'eedda Asay S'oossaa hewan koyyeeddino.

⁶ Solomone Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'iyaa nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa saakko, S'oossaa sintsa biide, itti sha"a s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

⁷ He gallassaa k'amma S'oossay Solomonaw k'onc'c'iide, «Taani new ayaa Immanaw koyay?» yaageedda.

⁸ Solomone S'oossaa, «Neeni ta aawuwaa Daawita aggena wolk'k'aama siik'uwaa siik'aade; yaataade taana Aa kotan kaateyaadda.

⁹ Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni ta aawuwaa Daawitaw kase geedda k'aalay poletto. Neeni taana sa'aan de'iyaa baanaadan c'oratteedda asaa bolla kaateyedda diraw,

¹⁰ taani ha asaa kaaletsanaw neeni taw aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni ayissanaw dandayii?» yaageedda.

¹¹ S'oossay Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni dure gidanaw, woy ak'uwaa demmanaw, woy bonchchettanaw, woy ne morkketuu hayk'anaw, woy new laytsay aduk'k'anaw oochchennan aggade, taani neena kaatey-eedda ta asaa ayissiyaa aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa oochcheedda diraw,

¹² taani new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immana. K'ay neeppe kase de'eedda kaatetoo woy neeppe guyyiyaan yaana kaatetookka baynna duretaa, ak'uwaanne bonchchuwaa taani new immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'oossaa Dunkkaanii Gabaa'oonan de'iyaa, goynniyaa d'ok'k'a saappe simmiide, Yersaalame beedda; Israa'eeliyaa bolla kaateteedda.

Kaatiyaa Solomone Minotetsaanne Duretetsaa

(1 Kat. 10:26-29)

¹⁴ Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda. Aw itti sha"anne oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I untunttu paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda.

¹⁵ Kaatii work'k'aynne biray Yersaalamen shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

¹⁶ Solomone paratuu Gibbs'eppenne K'aawe geetettiyaa gadiyaappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untuntta K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.

¹⁷ Untunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa itti s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibbs'eppe shammiide ahiino; Hiitetuwaa kaatetuwaa ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

2

Solomone Geeshsha Golliyaa

Kees's'anaw Giigisseedda

(1 Kat. 5:1-18)

¹ Solomone Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw halchcheedda.

² Hewaa diraw, Solomone tookkiyaawaa toossanaw laappun tammu sha"a asatuwaanne gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw hosppun tammu sha"a asatuwaa dooreedda; k'ay untuntta wochchiyaa heezzu sha"anne usuppun s'eetu asatuwaa untunttu bolla suntseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'iiroosa Kaatiyaa Kiiraamaw kiitaa kiittiide, «Ta aawuu Daawite barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw neeni zigaa yeddeeddawaadan, tawukka yedda.

⁴ Ha"i taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw hanay. Taani sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa c'uwayanaw, ubbaa wode S'oossaa sintsan ukitsaa wotsanawunne ubbaa gede guuranne omarssa, Sambbata gallassatuwaan, aginay s'eeriya wodetuwaaninne S'oossaa nu S'oossaa baalaa gallassatuwaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, he Geeshsha Golliyaa dummayana. Israa'eeliyaa Asay med'inaw ootsanaadan azazetteedda oosotuu hawantta.

⁵ «Nu S'oossay hara s'oossatuwaa ubbaappe wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani kees's'anaw haniyaa Geeshsha Gollii wolk'k'aama.

⁶ Shin aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw danddayiyaawe oonee? Ayaw gooppe, saluwaappe d'ok'k'a saluukka aw gidanaw danddayenna! Yaatina,

taani Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaappe attina, taani aw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw oonee?

⁷ «Ha"ikka alleek'k'iyaa wantta kessiyaa kiitaa, work'k'aa, biraa, nahaasiyaanne birataa siilisiide tigiyya oosuwaanne zo'o mayuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaanne saluwaa malatiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa eratetsay de'iyaa asaa taw yedda. Ta aawuu Daawite Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa kushiyya hiillaa eriyaawantta doori wotseedda; I untuntunna ittippe ootsana.

⁸ Liibaanoosan de'iyaa ne asatuu mitsaa woot k'ans's'into eriyaawaa taani eray. Hewaa diraw, neeni taw Liibaanoosappe zigaa, s'idiyaanne sanddaliyaa yedda. Ta asatuu ne asatuwaana gidiide,

⁹ taw daro mitsaa giigissana. Ayaw gooppe, taani kees's'iyaa Geeshsha Gollii gitanne malaalissiyaawaa.

¹⁰ Mitsaa k'ans's'iyaa ne k'oomatoo taani laatamu sha"a konttaale zarggaanne laatamu sha"a konttaale banggaa, k'ay oyddu s'eetu sha"a liitiro woyniyaa eessaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa immana» yaageedda.

¹¹ S'iirrosa Kaatiyaa Kiiraami Solomonaw dabddaabbiyaa kiittiide, «Med'inaa Goday bare asaa siik'iyaa diraw, I neena untuntu bolla kaateyedda» yaageedda.

¹² Kiiraami k'aykka, «Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliiyaa kees's'anaadan aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne c'inc'c'a na'aa Kaatiyaa Daawitaw immeedda, saluwaa sa'aa med'd'eeda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.

¹³ «Ha"ikka taani new Huraama geetettiyaa hiillanchchanne akeekanchcha bitaniyaa yeddaad.

¹⁴ Aa aata Daana zariyaa; k'ay Aa aawuu S'iirrosa gadiyaa asaa. I work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mitsaa ootsiyaa asaa; k'ay ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaanne suufiyaa geetettiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa ereedda. K'aykka I dumma dumma alleek'k'iyaa wantta kessiide, odeeddawaadan ubbabaa ootsanaw danddayee. Hewaa diraw, kushiyya hiillan looheedda ne asatuwaananne kase ne aawoo, Daawitaw ootseedda asatuwaana Aa oosissa.

¹⁵ «Ha"ikka neeni ta goday immana geedda zarggaanne banggaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa ta k'oomatoo yedda.

¹⁶ Neeni Liibaanoosappe koyyo mitsaa keeshshaa nuuni k'ans's'iide k'ashissiide, abbaa bollanna tookettiide, neekko Yoop'p'e baanaadan ootsana. Yaatooppe neeni yaappe Yersaalam gakkanaaw afissana» yaageedda.

Solomone Geeshsha Golliiyaa Kees's'eedda (1 Kat. 6:1-38)

¹⁷ Aa aawuu Daawite kase paydeeddawaadan, Solomone Israa'eeliyaa biittan de'iyaa kare biittaa asaa ubbaa paydeedda; untuntu 153,600 gideeddino.

¹⁸ Solomone he asaappe 70,000 tookkiyaawaa toossanaw, 80,000 gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw dooreedda; k'ay untunta wochchanaw 3,600 asatuwaa suntseedda.

3

¹ Solomone aawuu Daawite Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'ettana sa'aa Mooriyaa giyaa deriyaan Yerusaalamen giigissi wotseedda. He sa'ay Med'inaa Goday Daawitaw barena besseedda, Yaabuusiyaa Ornna udduma.

² Solomone bare kaateteedda oyddentso laytsan, laa'entso aginaan, laa'entso gallasaan Geeshsha Golliyaa kees's'anaw doommeedda.

³ Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw baaseeda baasuwa geesay usuppun tammu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa.

⁴ Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa baranddaa gomppay Geeshsha Golliyaa gomppaakka keeshshaa laatamu wad'aa; geesay laatamu wad'aa. Aa gidduwaa geeshsha work'k'aan sheeshsheedda. 3:4 Laatamu wad'aa: Ibraawetsuu itti s'eetanne laatamu wad'aa gee.

⁵ Wuygge adaraashiyaa s'idiyaa s'alalan lik'i kammeedda; muruta work'k'aan sheeshsheedda; yaatiide zambbaa misiliyaaninne sanssalatan alleek'k'isseedda.

⁶ Geeshsha Golliyaa al'o shuchchaan alleek'k'issee; I alleek'k'isseedda work'k'ay Pariwayma gadiyaappe yeedda work'k'aa.

⁷ Maretuwaa, gimbbetuwa, k'osiletsaaninne penggetuwaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay godaa bolla kiruubetuwa misiliyaa masseedda.

⁸ Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa kees's'eedda. He sa'aa geesay Geeshsha Golliyaa gomppaadan laatamu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa. He sa'aa godaa laatamu sha'a kiilo giraame s'alta work'k'aan sheeshsheedda.

⁹ Unttuntu go'etteedda misimaarii ichcheshu s'eetanne laappun tammu giraame work'k'aappe med'etteedda. Pook'iyaan de'iyaa kifiletuwaakka work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁰ Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan laa"u kiruubetuwa misiletuwa massi giigissiide, work'k'aan sheeshsheedda.

¹¹ He kiruubetuwa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa; koyro kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, hara kiruubiyaa k'efiyaa bochchee.

¹² Laa'entso kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, koyro kiruubiyaa k'efiyaa bochchee.

¹³ Ha laa"u kiruubetuwa k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa gideedda; untuntu barenttu deemuwaa Geeshsha Sa'aakko zaariide, barenttu gediyaan ek'k'eeddinno.

¹⁴ Solomone saluwaa malatiyaa mayuwaappe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaappe, zo'o mayuwaappenne suufiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaappe gaaridduwaa ootsiide, Aa bolla kiruubetuwa misiletuwa med'd'eedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa

(1 Kat. 7:15-22)

¹⁵ Solomone Geeshsha Golliyaa sintsan ittuwaa ittuwaa geesay hattanmanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa laa"u tuussatuwaa med'isseedda, untuntu huup'iyaan ichcheshu wad'aa gumbbuwaa wotseedda.

¹⁶ K'ay sanssalataa gitiyaadan med'isseedda, tuussatuwaa huup'iyaan wotseedda; yaatiide roomaanne geetettiyaa teeraa misiletuwa s'eetatuwa med'isseedda, sanssalataa bolla wotseedda.

¹⁷ Tuussatuwaappe ittuwaa Geeshsha Golliyaa sintsan ushechcha baggana, laa'entsuwaa k'ay haddirssa baggana esseedda. Ushechcha baggana de'iyaa tuussaa Yaakiina* suntseedda; haddirssa baggana de'iyaa tuussaa Boo'eeza† suntseedda.

4

Geeshsha Golliyaa Miishshatuwaa (1 Kat. 7:23-51)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone geesay laatamu wad'aa, gomppay laatamu wad'aa, geesay tammu wad'aa gidiyaa yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataappe oosisseedda.

² K'ay nahaasiyaa birataa siilisiide, doonay ya gas'aappe ha gas'aa gakkanaw tammu wad'aa, geesay ichcheshu wad'anne yuushshuu hattamu wad'aa gidiyaa Abbaa giyaa sayniyaa med'isseedda.

³ Abbaa Saaniyaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'ettiide med'etteedda misiletuu de'iino; he misiletuu laa"u maaran de'iyaa booratuwaa misiletuwaa.

⁴ He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaaawaa malatino. Abbaa Saanii untuntuu bolla utteedda; untuntuu guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.

⁵ Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii usuppun tammu sha"a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iyaaawaa.

⁶ Solomone k'aykka meec'ettiyaa tammu keretuwaa med'isseedda; med'isseedda ichcheshatuwaa gedissa baggana, k'ay ichcheshatuwaa huup'issa baggana wotseedda. Untuntun s'uuggiyaa yarshshuwaa ashuu meec'ettee; shin Abbaa Saaniyaa haatsaan k'eesatuu meec'ettino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Solomone untuntuu imetteedda halchchuwaadan s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa tammatuwaa work'k'aappe oosissiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa gidon wotseedda.

⁸ K'aykka I tammu s'arp'p'eezatuwaa ootsiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa gidon wotseedda. K'ay s'eetu kuyis'aarotuwaakka work'k'aappe med'isseedda.

⁹ Solomone k'eesatoo giddo dabaabaanne kare bagga wolk'k'aama dabaabaa giigisseedda; dabaabaw penggetuwaa giigissiide, penggetuwaa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

¹⁰ Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga wotseedda.

¹¹ Huraami keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwa med'd'eedda; yaatiide Huraami Kaatiyaa Solomonaw S'oossaa Geeshsha Golliyaan kiitaa ootsiide poleedda.

¹² I ootseedda oosotuukka laa"u tuussatuwaa, tuussatuwaa huup'iyaan wotsiyaa sa'ayne mala laa"u gumbbotuwaa, tuussatuwaa bollay de'iyaa laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite mala sanssalatatuwaa,

* **3:17 Yaakiina:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossay Kees's'eedda» giyaawaa. † **3:17 Boo'eeza:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa minotetsaa» giyaawaa. **4:1** Kes. 27:1-2
4:6 Kes. 30:17-21 **4:7** Kes. 25:31-40 **4:8** Kes. 25:23-30

¹³ itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa, ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,

¹⁴ tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan wod'd'iyaa, meec'ettiyaa tammu keretuwaa,

¹⁵ Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa tammanne laa"u booratuwaa misiletuwaa,

¹⁶ keretuwaa, akaafatuwaa, zambeeliyaanne hara miishshatuwaa ubbaa.

Huraami Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda ha miishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda.

¹⁷ Kaatii Solomone Sukkotappenne S'areedappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.

¹⁸ Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshay ubbay loytsi daro gideedda diraw, woyssa dees'into, likkii eretibeenna.

¹⁹ K'aykka Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyaa de'iyaa miishshatuwaa work'k'aappe ubbaa med'isseedda. Hewanttukka work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arap'p'eezaa,

²⁰ untunttoo wotseedda wogaadan Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan poo'anaadan s'omppiyaa wotsiyaa work'k'aa ballatuwaa, untuntu work'k'aa s'omppetuwaa,

²¹ geeshsha work'k'aappe ootseedda c'iishshaa misiletuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaa.

²² S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaa, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa c'uwayiyaabatuwaaanne tamaa akkiyaa miishshatuwaa. Ha miishshatuu ubbay geeshsha work'k'aappe oosetteeddino. Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaaanne Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggetuwaa work'k'aan sheeshsheedda.

5

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleed-dawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ubbaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaasan wotseedda.

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyaa Geleedda

(1 Kat. 8:1-9)

² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Daawita Katamaappe, S'iyooneppe ahanaadan Israa'eeliyaa c'imatuwaa, zaratuwaa ubbaa kaappatuwaaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaa wode, kaatiyaakko shiik'eedda.

⁴ Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkanaw, Leewatuu Taabootaa dentseed-dino.

⁵ Leewatuunne k'eesatuu Taabootaa, S'oossaa Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.

⁶ Kaatii Solomoninne aanana ittippe de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna, c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taa-bootaa Geeshsha Golliyaw giddo geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiide, kiruubetuwa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino.

⁸ Mic'etti utteedda kiruubetuwa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwaa kammeeddino.

⁹ Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, untunttu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw dand-dayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettana. Untunttu hachche gakkanaw, he sa'aan de'iino.

¹⁰ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untunttunna k'aalaa c'aak'uwa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa gidдон harabay ayaynne baawa.

S'oossaa Bonchchuwaa

¹¹⁻¹⁴ He sa'aan de'iyaa k'eesatuu ubbatuu barenttu ootsiyaa sa'aan sa'aan shaakettennan, ittippe barentta Med'inaa Godaw dummayi wotseeddino. Mazimuriyaa yes's'iyaa Leewatuu ubbatuu, Asaafe, Hemaaninne Yidutuuni, untunttu naanaynne untunttu dabbotuu suufiyaa giyaa mayuwaa mayyeeddino. He mayuwaa mayyiide, daalatuwaa, diitsuwaanne maasink'k'otuwaa oyk'k'iide, yarshshiyaa saappe away doliyaa baggana ek'k'eeddinno; s'eetanne laatamu k'eesatuu s'urumbbatuwaa punnanaw untunttunna ittippe ek'k'eeddinno. Untunttu ubbay s'urumbbatuwaa punniidde, daalatuwaa k'aatsiidde, diitsuwaa diis's'iiddenne hara kaa'iyaa miishshatuwaan kaa'iidde,
«Med'inaa Goday lo"al

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide Med'inaa Godaa sabbeeddino.

K'eesetuu Geeshsha Golliyaappe kesiyaa wode, shaarii S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumeedda; he shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu oosuwa ootsanaw danddayibeykkino; ayaw gooppe, S'oossaa bonchchu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumi utteedda.

6

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa

(1 Kat. 8:12-21)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadde.

² Shin taani new lo"o Geeshsha Golliyaa, neeni an med'inaw de'ana sa'aa kees's'aad» yaageedda.

³ Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishin, kaatii untunttukko simmi-ide, untuntta hawaadan yaagiide anjeeedda;

⁴ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda nashechchay,

⁵ «Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallasaappe doommina, ta suntsay an s'eesettanawaa mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон ayaa katamaanne doorabeykke; woy I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, oonanne doorabeykke.

⁶ Shin ha"i ta suntsay Yerusaalamen s'eesettana mala, taani Yerusaalame dooraaddi; k'ay ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, Daawita dooraaddi» yaageedda.

⁷ «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

⁸ Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.

⁹ Gidooppenne, Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda.

¹⁰ «Ha"ikka Med'inaa Goday bare geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda nashechchaadankka, taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetanawunne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'aad.

¹¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'eteedda c'aak'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuu de'iyaa Taabootaakka Aa giddon wotsaad» yaageedda.

Solomone Woosaa (1 Kat. 8:22-53)

¹²⁻¹³ Solomone aakotetsay ichcheshu wad'aa, gomppay ichcheshu wad'anne k'ay geesay heezzu wad'aa gideedda madirakiyaa nahaasiyaa birataappe giigissiide, kare dabaabaa giddon essi wotseedda. Hewaappe guyyiyaan, Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiya saluwaa zaariide mic'c'eedda; Israa'eeliyaa shiik'uwa kumentsaa sintsan gulbbateedda.

¹⁴ Yaatiide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, saluwaan woy sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwa naagaasa; barenttu kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwa aggena siik'uwaan siik'aasa.

¹⁵ Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.

¹⁶ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta haggiyan hamettanaw barenttu ogiyaa naagoope, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalay ha"ikka poletto.

¹⁸ «Shin S'oossay tumu, asaana ittippe ha sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyaa salotuukka new gidanaw danddaykkino. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ayaa keeshshaa guus's'anddeeshsha!

¹⁹ Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ta woosaa, ne k'oomaa woosaanne watiwatuwa neeni hayzza. Taani ne k'oomay ne sintsan woossiyaa woosaanne waasuwa neeni sisa.

²⁰ Neeni «Ta suntsay he sa'aan s'eesettana» geedda ha Geeshsha Golliyaakko, ne ayfii k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha Geeshsha Golliyaakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa.

²¹ Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisaade, nuw atto yaaga.

²² «Itti Asay bare shooruwaa yediide p'ed'e giina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaahina, Aa giddon de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,

²³ neeni saluwaan sisaade kiitetta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirdaada. Bayzzanchchatuwaa bolla pirdaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.

²⁴ «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untuntu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new watiwatooppe,

²⁵ neeni saluwaan sisa. Sisaade ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untuntuwunne untuntu mayza aawaatoo immeedda biittaw untuntu guyye zaara.

²⁶ «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan saluu gorddettinanne iray bukkennaan is's'ina, untuntu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untuntu woosan un"etseedda diraw, ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe,

²⁷ neeni saluwaan sisa. Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untuntu hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa untuntu tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda gadiyaan iraa bukissa.

²⁸ «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa leegii, woy leeshuu, woy boolii, woy bumbburetsay bayzzina, woy morkkii untuntu katamatuwaa dooddina, woy ayaa mala bashshay woy harggii yiina,

²⁹ ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne woy ne Asay ubbay neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ayaa asayenne bare wozanaan un"ettiyaabanne kayyottiyaabaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe,

³⁰ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untuntu nagaraa atto yaaga; yaataade untuntu kiitetta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala.

³¹ Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda gadiyaan barenttu de'iyaa wode ubbaan, untuntu new yayyiide, ne ogiyaan hamettana.

³² «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaa dirawunne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotu diraw, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide woossooppe,

³³ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. He kare gadiyaa Asay oochchiyaawaa ubbaa kiiteta. Ha sa'aa Asay ubbay ne suntsaa eranaadan, ne asaa Israa'eeliyaadan new yayanaadaaninne taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii new goynniyaa sa'aa giddiyaawaa untuntu eranaadan kare gadiyaa Asay neena woossiyaawaa ubbaa pola.

³⁴ «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala, neeni kiitseedda sa'aa hak'anne biide, untuntu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

³⁵ untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwaa imma.

³⁶ «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo aatsa immina, morkketuukka untuntta omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,

³⁷ untunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, k'ay he omoodetteedda gadiyaan de'iidde, «Nuuni nagaraa ootseedda; nuuni bayzzeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe,

³⁸ barentta omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

³⁹ yaatooppe, untunttu woosaanne watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Sisaade untunttoo pirdaa; ne bolla nagaraa ootseedda ne asaw atto yaaga.

⁴⁰ «Ha"ikka abeet ta S'oossaw, ha sa'aan woossiyaa woosaa ne ayfii s'eello; ne haytsaykka siso.

⁴¹ Hewaa diraw, abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, dendda! Ne wolk'k'aw malaataa gideedda ne Taabootaanna ne shemppiyaa sa'aa gela. Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, ne k'eesatuu atotetsaa mayyiino; ne geeshsha asatuukka ne keekatetsan nashettino.

⁴² Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. Ne k'oomaa Daawitaw aggena ne siik'uwaa hassaya» yaageedda.

7

Geeshsha Golliyaa Anjjissuwaa

(1 Kat. 8:62-66)

¹ Solomone woosaa betseedda wode, saluwaappe tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa meedda. Yaatina, Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda.

² Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddayibeykino.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay tamay saluwaappe wod'd'ishiinanne Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumishina be'eedda wode, barenttu deemuwaa biittaa gatsi guufanniide goynneeddino; «Med'inaa Goday lo"a!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide S'oossaa galateeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁵ Kaatii Solomone laatamanne laa"u sha"a korumatuwaanne s'eetanne laatamu sha"a dorssatuwaa yarshsheedda. Hewaadan ootsiide, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjjisseeddino.

⁶ K'eesetuu barenttoo giigeedda sa'aan ek'k'ina, Leewatuu k'ay Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sabbanaw kase ootseedda, mazimuriyaa yes's'iyaa miishshaa oyk'k'iide, untunttu sintsan ek'k'iide, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide yes's'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. K'eesetuu Leewatuu sintsan ek'k'iide, s'urumbbatuwaa punneeddino; punnishin Israa'eeliyaa Asay ubbay ek'k'eedda.

⁷ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa sintsan de'iyaa giddo dabaabaa dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetet-saa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe S'oossaa sintsan de'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittip-petetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda diraassa.

⁸ He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay Daasiyaa Baalaa laappun gallassaw bonchcheeddino; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pin-uwaappe biide, Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay he sa'aa shiik'eedda.

⁹ Asay yarshshiyaa sa'aa anjjissiyaa baalaa laappun gallassaa, k'ay Daasiyaa Baalaa hara laappun gallassaa bonchcheedda. Hosppuntsa gallas-san geeshsha yaa'aw Asay shiik'eedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Solomone laappuntsa aginaan, laatamanne heezzentso gallassi asaa moyzzeedda; Med'inaa Goday Daawitaw, Solomonewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekatetsan Asay nashettiiddenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

S'oossay Solomonaw Zaari K'onc'c'eedda

¹¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide wursseedda; Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen ootsanaw bare wozanaan k'oppeeddawaa ubbaa poleedda.

¹² Med'inaa Goday Solomonaw k'amma beetiide, hawaadan yaageedda; «Taani ne woosaa sisaad; taani ha sa'aa taw yarshshuu yarshshettiyaa Geeshsha Golliiyaa gidanaadan dooraad.

¹³ Taani iray bukkennaadan saluwaa gorddina, woy sa'aa katsaa maanaadan booliyaa azazina, woy ta asaa gidдон iita harggiyaa yeddina,

¹⁴ ta suntsan s'eesetteedda ta asatuu barenttu asatetsaa kawushshiide woossooppe, untunttu taana koyooppenne barenttu iita ogiyaappe sim-mooppe, taani saluwaan untunttu woosaa sisana. Untunttu nagaraa atto gaana; untunttu biittaakka patsana.

¹⁵ Ha"ikka ha sa'aan woosettiyaa woosaa ta ayfii s'eelana; ta haytsaykka sisana.

¹⁶ Ha"ikka ha Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an de'ana mala oot-saade taani dooraad; dooraadekka geeshshaad. Ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'ana.

¹⁷ «Neena gidooppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta sintsan hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiiyaa naagooppe,

¹⁸ taani ne aawuwaa Daawitana, «Israa'eeliyaa mooddiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaagaadde c'aak'eteeddawaadan, ne kawutetsaa araataa minissa essana.

¹⁹ «Shin hinttenttu Israa'eeliyaa asatuu wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa aggi bashooppenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw booppe,

²⁰ yaatooppe, taani kase hinttenttoo immeedda gadiyaappe hinttentta d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka ag-gana. Taani ha Geeshsha Golliiyaa asaa ubbaa gidдон tossiyaabaanne k'iliic'iyaabaa ootsana.

²¹ Ha'i loytsi bonchchetteedda ha Geeshsha Golliyaa mataana mentsiyaa Asay ubbay dagammiiidde, «Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedde?» yaagana.

²² Asay, Unttunta mayza aawotuwaa Gibbs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa untuntu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirawunne untunttoo ootsiidde goynneedda diraw, S'oossay untuntu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

8

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwa (1 Kat. 9:10-28)

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa kees's'eedda laatamantsa laytsaa wurssetsan,

² Kaatii Kiiraami zaariide immeedda katamatuwaa Solomone wotsi yeggide kees's'eedda; Israa'eeliyaa asaa he katamatuwaan wotseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone Hamaat-S'ooba geetettiyaa biittaa biide, he biittaa omoodeedda.

⁴ Yaatiide mela biittaa de'iyaa Taas'imoora geetettiyaa katamaanne shaluwaa ubbaa minjiyaa katamatuwaa Hamaata gadiyaan kees's'eedda.

⁵ Hewaadankka, Solomone Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoon geetettiyaa katamatuwaa zaaretsiide kees's'eedda; he katamatu dirssay, penggiinne gorddaa de'iyaa diretti utteedda katamatuwaa.

⁶ Baa'ilaata katamaa, shaluwaa minjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa wotsiyaa katamatuwaa ubbaanne I kees's'anaw amotteedda ubbaa Yerusaalamen Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittaa ubbaan kees's'eedda.

⁷ Hiitetuppe, Amooratuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;

⁸ untuntu Israa'eeliyaa asatuu gadiyaappe wurssi d'ayssennan aggina, he gadiyaan atteeda asatuwaa zeretsatuwaa. Solomone untuntu ayiletetsaan oosisseedda; untuntu hachche gakkanaasikka ayiletetsaan ootsino.

⁹ Shin Solomone bare oosoo Israa'eeliyaa asaappe oonanne ayileyibeena; untuntu aw olanchchatuwaa, ola gadaawotuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay untuntu Kaatiyaa Solomone kiitaa ootsiyaawanttu kaappatuwaa. Untuntuppe laa"u s'eetanne ishatamatu kiitaa ootsiyaa oosanchchatuwaa s'eelliide oosisseeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Solomone «Med'inaa Godaa Taabootay geleedda sa'ay geeshsha gidiyaa diraw, ta machatanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita gollen de'anaw bessukku» yaageedda; Gibbs'e kaatiyaa naatto Daawita Katamaappe dentsiide, I iziw kees's'i wotseedda kaatiyaa golliyaa aheedda.

¹² Solomone he wode Geeshsha Golliyaa baranddaa sintsan Med'inaa Godaw kees's'eedda yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshee.

¹³ Muse higgii azaziyaawaadan hachche hachchessi bessiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. Solomone Sambbatan Sambbataaninne aginay s'eeriya wodiyaan wodiyaan, k'ay laytsaappe heezzu gedenne bonchchiyaa baalatuwaan (irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalan, Saaminttatuwaa Baalaaninne Daasiyaa Baalan) S'oossaw yarshshuwaa yarshshee.

¹⁴ Aa aawuu Daawite kase azazeeddawaadan, k'eesetuwaa untuntu kiitan kiitan shaakki suntseedda; k'ay gallassi gallassi mazimuriyaan sabbanawunne k'eesetuwaa maaddanaw Leewatuwaa shaakki suntseedda. K'aykka S'oossaa asaa gideedda Daawite azazeeddawaadan, pengge ubbaa kaalaan kaalaan naaganaadan penggiyaa naagiyaawantta shaakki suntseedda.

¹⁵ Hewaadankka, kase Daawite miishshaa minjjiyaa sa'aabaanne hara allaalletuwaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa azazeeddawaadan, ittuunne atenan ubbaykka poletteedda.

¹⁶ Solomone halchcheedda oosuwa ubbay oosettiide wureedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii baasetteedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii polettana gakkanawukka oosuwa ubbay lo"o oosetteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiya katamatuwaa beedda.

¹⁸ Kaatiyaa Kiiraami markkabetuwaanne markkabiya laaguwaan looheedda bare asatuwaa Solomonaw yeddeedda; untuntu Solomone asatuwaanna ittippe Ofiira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne ichchesha sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

9

Saaba Kaatatto (1 Kat. 10:1-13)

¹ Saaba kaatata Solomone waariyaa sisaade, dees'o ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaddu. Denddade sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al"o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yersaalame g akkaade, Solomone sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.

² Solomone iza oochcheeddawaa ubbaa odeedda; I iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayne baawa.

³ Saaba kaatata Solomone aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliya,

⁴ Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa kaaliyaawanttu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawanttu mayiyaa mayuwaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, I wozanay gagettedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatiyaa, «Nawaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.

⁶ Shin taani yaade ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw, untuntu taw odeeddawaa ammanabeykke. Ne aad'd'eeda era gitatetsaw bakkaanne taw odibeykkino; taani siseeddawaappe neeni loytsa d'ok'k'aasa.

⁷ Ubbaa wode ne sintsan eek'k'iide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa k'aadetteeddinooshshaa!

⁸ Neenan nashettiide, neena bare kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Ne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa siik'eedda dirawunne med'inaw loytsi essanaw koyowaa diraw, neeni suure pirdaanne s'illotetsaa ootsana mala, I neena untuntu bolla kaateyedda» yaagaaddu.

⁹ Yaagaade kaatata 4,000 kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne al"o shuchchaa kaatiyaw immaaddu; Saaba kaatata Kaatiyaa Solomonaw immeedda sawuwaa malatiyaa sawuu ubbakka baawa.

¹⁰ (Ofiirappe work'k'aa aheedda, Kiiraama asatuunne Solomone asatuu yaappekka sanddale giyaa mitsaanne al'o shuchchaa aheeddino.

¹¹ Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaa geliyaa sa'aw diitsatuwaanne mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo maasink'k'uwaanne diitsaa med'isseedda. Hewaa malatiyaabay Yihudaa biittan kase beetti erenna.)

¹² Kaatii Solomone Saaba kaatata amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Aa aw aheedawaappe daruwaa I iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan, Saaba kaatata bare ajabaana denddaade, bare gadiyaa simmaaddu.

Solomone Duretaa
(1 Kat. 10:14-25)

¹³ Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha'a kiilo giraame dees'iyawaa.

¹⁴ Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba gadiyaa kaatetuwwa ubbaappenne Israa'eeliyaa gadiyaa mooddiyaawanttuppe akkeedda work'k'aanne biraa gujjennaana.

¹⁵ Kaatii Solomone laa"u s'eetu wogga gondalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti gondalliyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.

¹⁶ K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gondalletuwaa k'os's'eedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eeri gondalliyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gondalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyya gollen wotseedda.

¹⁷ K'aykka kaatii danggarssaa zaaliyaappe itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa med'isseedda, geeshsha work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁸ Kawutaa araata de'iyaa sa'aa pude kewanaw yed'd'iyaa usuppun ditsatuu de'iino. Gediyaan yed'd'anaw kawutetsaa araatanna gatsiide, work'k'aappe ootseedda oydi de'ee. Araataw laa"u baggaanakka k'esiyya zempissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ya baggananne ha baggana ek'k'eedda itti itti gaammuwwa misilii de'ee.

¹⁹ He araataa pude kesiyya usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwwa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataw hara kawutetsan hak'aninne oosettibeenna.

²⁰ Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe oosetteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa shaluwwa ubbaykka muruta work'k'aappe oosetteedda. Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.

²¹ Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuu abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa, k'aaretuwaanne geleshshotuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede simmiino.

²² Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwwa ubbaappe daree.

²³ Sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyino.

²⁴ Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw Immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwwa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwaa akkiide yee.

²⁵ Solomonaw paratoonne gaaretoo 4,000 gaas'aatay de'ee; k'ay 12,000 paratuu aw de'iino. Solomone hewantta paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.

²⁶ Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide, Piliss's'eema gadiyanne Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kaatetuwaa ubbaa mooddeedda.

²⁷ Kaatii Yerusaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

²⁸ Solomonaw paratuwaa Gibs'eppenne hara biittaa ubbaappe ahiino.

Solomone Hayk'uwaa

(1 Kat. 11:41-43)

²⁹ Koyroppe wurssetsaa gakkanaw Solomone haneedda harabay Timb-bitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa mas'aafan, Seelophe Yeedda Aki-iyi Timbbitiyaa odeedda Mas'aafaaninne Nabaas'a Na'aa Iyorbbaamawaa Timbbitiyaa odeedda Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laysaa kaateteedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

10

Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Rooba'aama bolla Makkaleeddino

(1 Kat. 12:1-20)

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaaawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa yaa'ay ubbay Robi'aamakko beedda;

⁴ «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha'i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new ootsana» yaageeddino.

⁵ Robi'aame untuntta, «Biite; heezzentso gallassi simmiide, taakko yiite» yaageedda. Hewaappe guyye Asay simmiide beedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomone zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.

⁷ Shin c'imatuu Robi'aama, «Neeni ha asaw keekkooppe, untuntta nashechchooppenne untunttoo lo"o k'aalaa zaaroppe, untunttu ubbaa gede new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

⁸ Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide, aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.

⁹ I untuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha asaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin aanana dic'c'eedda yalagatuu, « «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa asaw, «Ta k'eeru birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe orddee.

¹¹ Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan

wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaadde zaara» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame, «Heezantso gallassi simmiide, taakko yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino.

¹³ Kaatii Robi'aame untunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide,

¹⁴ yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Nabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay polettanaadan hawe S'oossaappe haneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untunttu giyaawaa sisennaan is's'eedda. Yaatiide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino: «Daawitewaappe nuuna gakkiiyaabay ayee? Isseyya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo hinttenttu soo biite! Simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo beeddino.

¹⁷ Shin Robi'aame Yihudaa biittan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame bare ayiletuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; untunttu Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yersaalame bak'ateedda.

¹⁹ Heedeppe doommiide, hachche gakkanaw, Israa'eeliyaa zaratuu tammatuu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwwa bolla makkaleeddino.

Yihudaa Kaatetuwwa

11

(11:1–36:12)

Shamaa'e Timbbitiyaa odeedda

(1 Kat. 12:21-24)

¹ Robi'aame Yersaalame katamaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda.

² Shin Med'inaa Godaa k'aalay S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaaakko yeedda;

³ «Solomona na'aa Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamawunne Yihudaaninne Biiniyaaman de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaaga;

⁴ «Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu ishātuwaanna, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo simmite» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, Iyorbbaama olanaw biyaawaa aggiide simmeeddino.

Robi'aame Geessotuwaa Gimbbeedda

⁵ Robi'aame Yersaalamen uttiide, hawaappe kaalliide s'aafetteedda Yihudaanne Biiniyaama katamatoo geessuwaa gimbbeedda.

⁶ He katamatuukka Beeteleeme, Es'aama, Tak'o"a,

⁷ Beetis'uura, Sookko, Adulaama,

⁸ Gaate, Mareesha, Ziifa,

⁹ Adorayma, Laakisha, Azeek'a,

¹⁰ S'or"a, Ayaaloonanne Kebroona.

¹¹ Robi'aame katamatuwaa geessuwaa minisiide, kaappatuwaa untuntun wotseedda; k'ay k'umaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa untuntun wotseedda.

¹² He gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan gondalletuwaanne tooratuwaa wotseedda; yaatiide untuntun loytsi miniseedda. Hewaadan ootsiide, Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa mooddiidde de'eedda.

K'eesetuunne Leewatuu Ubbay Yihudaa Yeeddino

¹³ Israa'eeliyaa ubbaan de'iyaa k'eesatuu nne Leewatuu ubbay barenttu de'iyaa sa'aappe Robi'aamakko yeeddino.

¹⁴ Leewatuu barenttu hentsaa gadiyaanne barenttu sa'aa aggiide, Yihudaanne Yersaalame yeeddino. Ayaw gooppe, untuntun k'eesee gidiide Med'inaa Godaw ootsennaadan, Iyorbbaaminne Aa naanay diggeeddino.

¹⁵ Iyorbbaami goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan hara k'eesetuwaa suntseedda; untuntun s'alahetoonne I med'd'eedda maratuwaa misiletoo k'eesee gidiide ootseeddino.

¹⁶ Leewatuu yeeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw barenttu wozanaappe goynnanaw koyiyaawanttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwa S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw untuntun geeduwa kaalliide, Yersaalame yeeddino.

¹⁷ Untuntun yuussay Yihudaa kawutetsaa miniseedda; untuntun heezzu laytsaa kumentsaa Solomone na'aa Robi'aama maaddeeddino. Untuntun Kaatiyaa Daawita ogiyaanne Kaatiyaa Solomone ogiyaa kaalliide, heezzu laytsaa saro de'eeddino.

Robi'aama Soy Asaa

¹⁸ Robi'aame Mahilaato giyaa mishiratto akkeedda. Mahilaati aawuu Daawita na'aa Yaarimoota; I daaya Isseyaa na'aa Eli'aaba naatto Abihayillo.

¹⁹ Mahilaata Robi'aamaw Yi'uusha, Shamaariyaanne Zahaama geetettiya attuma naanaa yelaaddu.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Abeselooma naatti naatto Maa'iko akkeedda; Maa'ika Robi'aamaw Abiiya, Attaaya, Ziizanne Shalomiita yelaaddu.

²¹ Robi'aame bare machchetuwaappenne bare baakkotuwa ubbaappe Abeselooma naatti naatto Maa'iko aad'd'o siik'ee. Aw tammanne hospun mac'c'a asatuunne usuppun tammu baakkotuu de'iino. I laatamanne hospun attuma naanaanne usuppun tammu mac'c'a naanaa yeledda.

²² Robi'aame Maa'iki na'aa Abiiya bareppe guyyiyaan kaateyanaw k'oppeedda diraw, Aa ishātuwaa bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda.

²³ Robi'aame c'inc'ciide, bare attuma naanaa Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan shaakki shaakki wotseedda; untuntun daro katsaa immeedda. K'ay untuntun c'ora mac'c'a asaa immeedda.

12

Gibs'ee Yihudaa Bolla Woraajjeedda (1 Kat. 14:25-28)

¹ Robi'aama kawutetsay min ek'k'eedda wode, inne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa higgiiyaa aggi basheeddino.

² Unttuntu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eedda diraw, Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yersaalame katamaa bolla woraajjeedda.

³ Aanana ittippe Gibs'eppe yeeddawe itti sha"anne laa"u s'eetu paraa gaaretuwaa, usuppun tammu sha"a paraa asatuwaana paydu baynna Liibiyaa olanchchatuwaa, Sukka olanchchatuwaanne Top'p'iyaa olanchchatuwaa.

⁴ Kaatii Shiishaak'i gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaa omoodiide, Yersaalame katamaa yeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Shamaa'e Robi'aamakonne Shiishaak'appe bak'atiide, Yersaalamen shiik'i utteedda Yihudaa kaalet-siyaawanttukko yiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeda diraw, taanikka hinttentta Shiishaak'a kushiyan aggaad» yaagee» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantunne Kaatii Robi'aame barentta kawushshiide, «Med'inaa Goday s'illuwaa» yaageeddino.

⁷ Unttuntu barentta kawushsheeddawaa Med'inaa Goday be'eedda wode, Shamaa'iyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Unttuntu barentta kawushsheedda diraw, taani untuntta wurssa d'ayisikke; taani untuntta ashshana. Ta hank'k'uu Shiishaak'a baggana Yersaalame bolla tigettenna.

⁸ Gidooppenne, untunttu taw moodetiyaawaaninne hara biittatuwaa kaatetoo moodetiyaawaan de'iyaa dummatetsaa erana mala, untunttu Shiishaak'aw moodetana» yaageedda.

⁹ Hewaa diraw, Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yersaalame katamaa olettide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa akkeedda. K'ay Solomone work'k'aappe oosisseedda gondalletuwaakka akkiide afeedda.

¹⁰ I afeedda work'k'aa gondalletuwaa diraw, Kaatii Robi'aame naaasiyaa birataappe hara gondalletuwaa oosisseedda; kaatiyaa golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa kushiyan wotseedda.

¹¹ Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaan, penggiyaa naagiyaawanttu yiide, he gondalletuwaa oyk'k'eeddino. Hewaappe simmiide, untunttu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsino.

¹² Robi'aame barena kawushsheedda diraw, I wuri d'ayennaadan Med'inaa Godaa hank'k'uu aappe kichcheedda. Ubbaa Yihudaa biittaw muliyaw sa'ay injjeteedda.

Robi'aama Kawutaa Wurssetsa

¹³ Kaatii Robi'aame barena minisiide, Yersaalamen kaateteedda. Robi'aame kaateteedda wode Aa laytsay oytamanne itta; Med'inaa Goday bare suntsaa yaan wotsanaw Israa'eeliyaa biittaa ubbaappe dooreedda Yersaalame kataman tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Robi'aama aata Amooniyaa Naa'imo.

¹⁴ Robi'aame Med'inaa Godaw wozanaappe goynnanaw koyyibeenna diraw, iitabaa ootseedda.

¹⁵ Robi'aame koyroppe wurssetsaa gakkanaw haneeddabayenne Aa yeletaa maaray Timbbitiyaa Odiyaa Shamaa'iyaa Taarikiyaa Mas'aafaaninne Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda. Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.

¹⁶ Robi'aame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Abiiyi kaateteedda.

13

Yihudaa Kaatiyaa Abiiya (1 Kat. 15:1-8)

¹ Kaatii Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi Yihudaan kaateteedda.

² Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mikaayo;* Mikaaya Gib"appe yeedda Uri'eela naatto.

Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

³ Abiiyi dooretteedda 400,000 mino olanchchatuwaa akkiide, olanaw kesseeedda; Iyorbbaamikka dooretteedda 800,000 mino olanchchatuwaa akkiide, Abiiyaana olettanaw kesseeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Abiiyi Efireema gezziyaan de'iyaa S'amarayma geetettiyaa deriyaa huup'iyaan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo, Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka taani giyaawaa sisite!

⁵ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Daawitenne Aa zeretsay Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Daawitana Ilaamettenna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa hinttenttu erikkiteeyye?

⁶ Shin Daawita na'aa Solomone k'oomay, Nabaas'a na'ay Iyorbbaami dendiide, bare godaa bolla makkaleedda.

⁷ Robi'aame yalaganne daaburaanchcha gidiide, untuntunna ek'ettanaw danddayenna wode, patseena shufuro asatuu Iyorbbaamekko shiik'iide, Solomone na'aa Robi'aama bolla minneeddino.

⁸ «Ha"ikka Med'inaa Goday Daawita zeretsatoo immeedda kawutetsaanna hinttenttu gaaddatanaw k'oppiita. Hinttenttu hewaa k'oppeeddawe hinttenttu loytsi c'ora asaa gidiyaa dirassanne hinttenttoo s'oossatuwaa gidana mala, Iyorbbaami work'k'aappe med'isseedda maratuu hinttenana de'iyaa dirassa.

⁹ Aaroona zariyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa hinttenttu yedersseeddita. Yaatina hara gadiyaa Asay ootsiyaawaadan hinttenttoo hara k'eesetuwaa suntseeddita. Barena dummayanaw itti korumaa laappun dorssaa orggetuwaa akkiide yiyaa ooninne wordduwaa s'oossatoo k'eese gidana.

¹⁰ «Shin nuuna gidoope, Med'inaa Goday nu S'oossaa; nuuni Aa ag-gibeykko. Aaroona zariyaa gidiide Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu nuw de'iino; k'ay Leewatuu untuntta maaddino.

¹¹ Untunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiinonne sawiyaa is'aanaa c'uwayiino. Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa ukitsaa geeshsha s'arp'p'eezan wotsiino. Omarssi omarssi poo'issanaadan work'k'aappe ootseedda s'omppetuwaa wotsiyaa ballan wotsiide giigissiino. Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa nu S'oossaa azazuwaa naageetto; shin hinttenttu Aa aggeeddita.

¹² Be'ite, S'oossay nuunanna de'ee; I nuuna kaaletsiyaawaa. Olaa s'urumbbaa punniyaa Aa k'eesatuu kka nuunanna de'iino; nuuni hinttenana olaa doommanaw s'urumbbaakka untunttu punnana. Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaana hinttenttu aawotuwwaa S'oossaana olettoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu Aa s'oonanaw danddaykkita» yaageedda.

* **13:2 Mikaayo:** Mikaayo woy Maa'iko geetettaw. 2 Od. 11:20 s'eella.

¹³ I haasayishin, Iyorbbaami bare olanchchatuwaappe itti c'uguwaa hinttuttuppe guyyenna zuggiide naagana mala yeddeedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsan de'iyaa wode, zuggiide naagiya olanchchatuu hinttuttuppe guyyenna de'iino.

¹⁴ Yihudaa olanchchatuu guyye simmi s'eelliyaa wode, untuntta olanaw yeddawanttu guyyenanne sintsanna de'iyawaa be'eeddino. Med'inaa Godaw waasseeddino; k'eesatuu kka s'urumbbaa punneeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa olanchchatuu ola waasuwa waasseeddino. Untunttu ola waasuwa waasseedda wode, S'oossay Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa Abiiya sintsaaninne Yihudaa sintsan s'ooneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsaappe bak'atina, S'oossay untunttu Yihudaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda.

¹⁷ Abiiyinne Aa olanchchatuu untuntta suppu ootsiide wursseeddino; yaatina, ichcheshu s'eetu sha"a dooretteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu hayk'k'eeddino.

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay he wode s'oonetteedda; Yihudaa Asay Med'inaa Godan, barenttu aawotuwa S'oossan ammanetteeda diraw, untuntta s'ooneeddino.

¹⁹ Abiiyi Iyorbbaama yederssiide, aappe Beetele katamaa, Yishaana katanne Efiroona katamaa untunttu mootsatuwaanna oyk'k'eedda.

²⁰ Abiiyi de'eedda laytsan ubbaan Iyorbbaami simmiide minnibeenna. Med'inaa Goday Iyorbbaama dechchina hayk'k'eedda.

²¹ Shin Abiiyi min min beedda. Abiiyi tammanne oyddu mac'c'a asaa akkiide, laatamanne laa"u attuma naananne tammanne usuppun mac'c'a naanaa yeledda.

²² Abiiyi ootseedda harabay, I haneeddabayenne I geeddawe ubbay Timb-bitiyaa Odiyaa Iddo Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

14

Kaatii Aasay Top'p'iyaa Olanchchatuwaa S'ooneedda

¹ Abiiyi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman Aa moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Asay kaateteedda. I kaateteedda wode gadii tammu laytsaa woppaa demmeedda.

² Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"obaanne suurebaa ootseedda.

³ Aasi allaga s'oossatoo yarshshiyaa sa'atuwaanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aa koleedda. Goynnanaw shuchchaappe ootseedda tuussatuwaakka mentsereetseedda; Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetsi oleedda.

⁴ Yihudaa asay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwa S'oossaa koyanaadaaninne Aa higgiaanne Aa azazuwaa naaganaadan Asay azazeedda.

⁵ K'ay goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne is'aanaa c'uwayiyaa sa'aa Yihudaa katamaa ubbaappe d'aysseedda. Aa kawutetsaa laytsan biittay woppaa demmeedda.

⁶ Kaatii Asay Yihudaan de'iyaa katamatoo geessotuwa med'd'eedda. Med'inaa Goday Aa shemppisseedda diraw, biittaykka shempppeedda; he laytsatuwaan aanana ooninne olettibeenna.

⁷ Asay Yihudaa asaa hawaadan yaageedda; «Ane nuuni ha katamatuwa kees's'oytte; untunttu yuushshuwaan miis'atuwa med'd'oytte. Untunttu bolla adussa gimbbetuwa, penggetuwaanne penggetuwa gorddiyaa shikaalatuwa kesseetto. Nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa koyowaa diraw, biittay ha"ikka nuussa. Nuuni Aa koyeeddo; I nuw ubbaa baggana

woppaa immeedda» yaageedda. Hewaa diraw, untunttu katamatuwaa kees's'iide poleeddino.

⁸ Asaw wogga gondalletuwaanne tooratuwaa oyk'k'iyaa 300,000 olanchchatuu Yihudaa zariyaappe de'iino; k'ay k'eri gondalletuwaa oyk'k'iyaa wanttunne wonddaafiyaan dukkiyaawanttu laa"u s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuu Biiniyaama zariyaappe de'iino. Hawanttu ubbaykka mino asatuwaa.

⁹ Zeraaha geetettiyaa itti Top'p'iyaa Asay itti miiloone olanchchatuwaanne heezzu s'eetu paraa gaaretuwaa akkiide, Yihudaa olanaw yiide, Mareesha gakeedda.

¹⁰ Asikka aanana olettanaw kesseedda; kesiide bare olanchchatuwaa Mareesha matan de'iyaa S'afaata Wombban salppisseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa woossii-de, «Abeet Med'inaa Godaw, wolk'k'ay bayinna olanchchatuu wolk'k'aama olanchchatuwaa s'oonanaadan maaddiyaawe neeppe attina, haray baawa! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuni neenan ammanettiide, ha c'ora olanchchatuwaanna ne suntsan olettanaw yeedda diraw, neeni nuuna maadda. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu S'oossaa; neena Asay s'oonenna» yaageedda.

¹² Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asa sintsaaninne Yihudaa olanchchatuu sintsan Top'p'iyaa olanchchatuwaa shoc'eedda; Top'p'iyaa olanchchatuu bak'attedino.

¹³ Asinne aanana de'iyaa Asay untuntta Garaara gakkanaw yedersseeddino. Top'p'iyaa olanchchatuwaappe daruu hayk'k'eedda diraw, untunttu simmiide minnanawunne olettanaw danddayibeykkino. Hewaadan haniide, Top'p'iyaa olanchchatuu Med'inaa Godaaninne Aa olanchchatuwaan s'oonetteeddino. Kaatiyaa Asaa olanchchatuukka darobaa omoodeeddino.

¹⁴ Hewaa heeraan de'iyaa Asay Med'inaa Goday ootseeddawaa yaatiide, daro dagammeedda. Asaa olanchchatuukka Garaara yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa bonk'k'iide d'aysseeddino.

¹⁵ K'ay mehiyaa heemmiyaawanttu mootsatuwaa olettiide, daro dorssaa, deeshshaanne gaaluwaa di'iide, Yerusaalame simmeeddino.

15

Kaatii Aasay Yihudaan De'iyaa Eek'aa Misiletuwaa D'aysseedda

¹ Odeedda na'aa Azaariyaasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda;

² Asaana gaketanaw biide, hawaadan yaageedda; «Asaa, neeni, Yihudaa asayenne Biiniyaama Asay ubbay sisite! Hinttenttu Med'inaa Godaana ittippe de'iyaa wode ubbaan ikka hinttenana de'ee. Hinttenttu Aa koyooppe, I hinttenttoo beettana; shin hinttenttu Aa aggooppe, ikka hinttentta aggana.

³ Israa'eeliyaa Asay tumu S'oossay, tamarissiyaa k'eesiinne higgii baynann daro wodiya de'eedda.

⁴ Shin barentta metuu gakeedda wode, untunttu Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiide, Aa koyeeddino; I untunttoo beetteedda.

⁵ He wodiyaan kare kesiyaawoonne soo geliyaawoo sarotetsay baawa; ayaw gooppe, gadiyaa ubbaa bollan de'iyaa Asay daro shabbarettee.

⁶ S'oossay untuntta dumma dumma metuwaan yeggeedda diraw, derii deriyaa, katamaykka katamaa un"etsee.

⁷ Shin hinttenttu minnite; laafoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosoo gatii de'ee» yaageedda.

⁸ Odeedda na'ay timbbitiyaa odiiyaa Azaariyaasi odeedda k'aalaa siseedda wode, Asay minneedda. Asay Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaappenne Efireema gezziyaan I omoodiide oyk'k'eedda katamatuwaappe sheneyiyaa eek'aa misiletuwaa d'aysseedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa saakka ooratseedda.

⁹ Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana de'iyaaawaa be'eedda diraw, daro Asay Israa'eeliyaappe aakko yeedda; Yihudaa asaanne Biiniyaama asaa ubbaa, untuntunna de'iyaa Efireema zeretsaa, Minaase zaratuwaanne Simoona zeretsaa Asay shiishsheedda.

¹⁰ Asay kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, heezzentso aginaan he Asay Yerusalaamen shiik'eedda.

¹¹ He gallassi omooddi aheedawaappe laappun s'eetu korumatuwaanne laappun sha"a dorssatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

¹² Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwaa S'oossaa barenttu kumentsaa wozanaaninne barenttu kumentsaa shemppuwaan koyanaw k'aalaa geleeddino.

¹³ «Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa koyenna asay, guutsa gidina wolk'k'aama gidina, attuma gidina mac'c'a gidina, hayk'k'o» giide c'aak'k'eteeddino.

¹⁴ Hewaa bollanka malakkataanne s'urumbbaa punniidde, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaw c'aak'k'eteeddino.

¹⁵ Yihudaa Asay ubbay barenttu kumentsaa wozanaan ha c'aak'uwwaa c'aak'k'eedda diraw, nashetteeddino. Ayaw gooppe, S'oossaa untunttu laamotiide koyina, I untunttoo beetteedda. Med'inaa Goday untunttoo ubbaa baggaanakka woppaa immeedda.

¹⁶ Kaatii Asay bare aawuwaa daaya Maa'ika Asheero giyaa s'oossatiw sheneyiyaa eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Asay he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsi suuppayiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.

¹⁷ Goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Asay Israa'eeliyaa gadiyaappe d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidiide de'eedda.

¹⁸ Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraanne work'k'aa hara miishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон wotseedda.

¹⁹ Asay kaateteedda hattamanne ichcheshantso laytsay gakkanaw olay baawa.

16

Yihudayenne Israa'eelii Oletteeddino

(1 Kat. 15:16-22)

¹ Asay kaateteedda hattamanne usuppuntsa laytsan Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; Yihudaa Kaatiyaa Asaakko ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwaa minisiide gimbeedda.

²⁻³ Hewaa gaasuwaan Kaatii Aasi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaa sa'aappe work'k'aanne biraa akkeedda. Akkiide Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw hawaadan yaagiide yeddeedda; «Kase ta aabbunanne ne aabbunna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenanna c'aak'k'etoytte. Be'a, taani new biraanne work'k'aa yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi

bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.

⁴ Benihadaadi Kaatii Asay geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwwa Israa'eeliyaa katamatuwwa olanaw yeddeedda. Unttuntu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyaa katamatuwaanne Niftaaleema gadiyaan de'iyaa shaluwwa minjjiyaa katamatuwwa ubbaa s'ooneeddino.

⁵ Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggi basheedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Asay Yihudaa asaa ubbaa shiishsheedda; Asay Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. I Gebaa'anne Mis'ip'p'a geetettiyaa katamatuwwa an minisiide gimbbeedda.

Kaatii Aasay Timbbitiyaa Odiyaa Hanaana K'asho Gollen Yegeedda

⁷ He wode timbbitiyaa odiiyaa Hanaani Yihudaa Kaatiyaa Asaakko yiide, «Neeni Sooriyaa kaatiyaan ammanettaade, Med'inaa Godan, ne S'oossan, ammanettebeenna diraw, Sooriyaa kaatiyaa olanchchatuu ne kushiyaappe kessi akkeeddino.

⁸ Top'p'iyaa asatuunne Liibiyaa asatuu, c'ora paraa gaaretuunne paratuu de'iyaa daro olanchchatuwaa gidikkinooyye? Shin neeni Med'inaa Godaan ammanetteeda diraw, S'oossay untuntta ne kushiyan aatsi immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, bare kumentsaa wozanaappe S'oossan ammanettiyaa asaa mintsetsanaw Med'inaa Godaa ayfii sa'aa bollan ubbasaa s'eellee. Neeni ha yewuwaan eeyyaadda; hewaa diraw, hachcheppe doommina, neeppe olay shaakettenna» yaageedda.

¹⁰ Asay timbbitiyaa odiiyaawaa bolla daro hank'k'ettedda; k'asho gollen yegeedda. K'ay Asay he wode asaappe amareedawaa metootseedda.

Kaatiyaa Asa Hayk'uwwa

(1 Kat. 15:23-24)

¹¹ Asay ootseeddabay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹² Asay kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan gediya sakettedda; aw sakku loytsi darooppekka, I aakimatuwwa koyeeddappe attina, Med'inaa Godaa koyyibeenna.

¹³ Asay bare kaateteedda oytamanne ittentsiyaa laytsan hayk'k'iidde, bare mayzzan gakettedda.

¹⁴ Unttuntu Aa ahaa duufuwaan duma duma shittuunne sawuu de'iyaa gisuwwa bolla wotseeddino. Unttuntu Aa bonchchoo daro mitsaa dooriide, tamaa eetsiide, daroppe yeekkeeddino. Asay barew Daawita Kataman shuchchaa wooc'iide giigisseedda duufuwaan Aa moogeeddino.

17

Yoosaafees'e Yihudaan Kaateteedda

¹ Asaa na'ay Yoosaafees'e Aa kotoan kaateteedda; Yoosaafees'e Israa'eeliyaa olanaw barena miniseedda.

² Gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwwa ubbaan olanchchatuwaa wotseedda; k'ay Yihudaa biittaaninne Aa aawuu Asay omoodeedda Efireema gadiyaa katamatuwaan olanchchatuu geesuwwa med'd'eedda.

³⁻⁴ Med'inaa Goday Yoosaafees'a anjjeedda; ayaw gooppe, Aa aawuu koyro kaatiyaa gideedda wode, S'oossaw ammanetteedawaadan, ikka ammanetteeda. Ba'aala eek'aa misiliyaw goynnennan is's'eedda. Yoosaafees'e bare aawuwwa Daawita ogiyaan hametiidde, S'oossaa azazuwwa poleedda. I Israa'eeliyaa kaatetuu ootseedda iita kiitaa ootsibeenna.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa Yihudaa kawutetsan loytsi esseedda. Yihudaa Asay ubbay Yoosaafees'aw imuwaa aheeddino; yaatina, I loytsi duretteeddanne bonchchetteedda.

⁶ Yoosaafees'e Med'inaa Godaw wozanaappe ootsiyaa asaa gideedda. Hewaa bollankka goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti eek'aa misiletuwaa Yihudaa gadiyaappe d'aysseedda.

⁷ Yoosaafees'e bare kaateteedda heezzentso laytsi Yihudaa katamatuwaan tamarissanaadan bare oosanchchatuwaa Benihayla, Obaadiyaa, Zakkaraasa Nataani'eelanne Mikaaya kiitteedda.

⁸ K'ay untuntunna ittippe Leewatuwaa Shamaa'iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaaheela, Shamiraamoota, Yoonataana, Adooniyaa, S'oobbiyaanne S'obaadooniyaa yeddeedda; k'aykka k'eesetuwaa Elishamaa'anne Yoraama untuntunna ittippe kiitteedda.

⁹ Untuntu ubbay Med'inaa Godaa Higgiyaa Mas'aafaa barenana akkiide, Yihudaa biittan de'iyaa katamatuwaa ubbaa biide, yaan asaa tamarisseeddino.

Yoosaafees'a Gitatetsaa

¹⁰ Yihudaa biittaa yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Med'inaa Goday yashissina, untuntu Yoosaafees'ana olettibeykkino.

¹¹ Piliss's'eema asatuwaappe amareedawanttu imuwaanne biraa giiraa Yoosaafees'aw aheeddino; k'ay Arabatuukka aw laappun sha"anne laappun s'eetu dorssaa orggetuwaanne laappun sha"anne laappun s'eetu deeshsha orggetuwaa aheeddino.

¹² Hewaa diraw, Yoosaafees'e loytsi min min beedda. I Yihudaan geessotuwaanne minjiyaawaa wotsiyaa katamatuwaa kees's'eedda.

¹³ I he katamatuwaan darobaa minjeeedda.

Yerusaalamen aw mino olanchchatuu de'iino.

¹⁴ Untuntu barenttu aawotuwaa gollen gollen hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Yihudaa zariyaappe shaalak'ay Adinaaha; aanana 300,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁵ Adinaaha kaalliide de'iyaa kaappuu Yohanaana; aanana 280,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁶ Med'inaa Godaw bare sheniyaan keseedda Amaasaayi Aa kaalliide de'iyaa heezzentso kaappuwaa; I Ziikira na'aa. Amaasaayaana 200,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁷ Biiniyaama zariyaappe kaappuu mino olanchchaa Eliyadaa'a; aanana wonddaafiyaanne gondalliyyaa oyk'k'iyaa 200,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁸ Eliyadaa'a kaalliide de'iyaa kaappuu Yihozabaada; aanana olaa baanaw danc'c'eedda 180,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁹ Ha ubbaa olanchchatuu kaatiyaw Yerusaalamen ootseeddawantta; hawanttu paydu Yihudaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaan ubbaan kaatii wotseedda olanchchatuwaa gujjenna.

18

Timbbitiyaa Odiyaa Mikaayi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda

(1 Kat. 22:1-28)

¹ Yoosaafees'e loytsi duretteeddanne bonchchetteedda; k'ay Akaabanakka bolloteedda.

² Amareeda laytsaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e Akaaba be'anaw Samaariyaa beedda. Akaabi aawunne aanana ittippe de'iyaa asaw daro dorssatuwaanne booratuwaa shukkeedda. Yaatiide Yoosaafees'e Gala'aaden

de'iyaa Raamoota geetettiyyaa katamaa olanaw barenana baanaadan mayzeedda.

³ Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw taananna baanii?» yaagiide oochcheedda.

Yoosaafees'e, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuu mala; nuuni neenana olanaw baana» yaageedda.

⁴ K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidooppenne, neeni kase-taade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.

⁵ Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiiyaa oyddu s'eetu asatuwaa shiishshide, «Taani Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untuntu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.

⁶ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaaya. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi erenna» yaageedda.

Yoosaafees'e, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaaya ellekka akkaade ya» yaageedda.

⁹ Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e, barenttu kawutetsaa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; timbbitiyaa odiiyaa ubbatuu untuntu sintsan timbbitiyaa odiino.

¹⁰ Untunttuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaa giigissiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sooretuu d'ayana gakkanaw, neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'c'ana» yaagee» yaageedda.

¹¹ Timbbitiyaa odiiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Mikaaya s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiiyaa ubbatuu itti k'aalaa gidiide, Kaatii ha olaa s'oonana yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untuttuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo"obaa oda» yaageedda.

¹³ Shin Mikaayi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta S'oossay odiaabaa taani odana» yaageedda.

¹⁴ Mikaayi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaaya, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda.

Mikaayi kaatiyaa, «Ba; baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, untuntu ne kushiyan aad'd'i imettana» yaageedda.

¹⁵ Kaatii Aa, «Neeeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina, harabaa taw odennaadan taani neena aappun gede c'aak'k'etanaw koshshii?» yaageedda.

¹⁶ I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay bayinna dorssaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untuntta,

«Hawanttoo goday baawa. Unttuntu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda.

¹⁷ Yaatina, Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «*«I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi erenna» gaade taani new odabeykkita?»* yaageedda.

¹⁸ Mikaayi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne Aa haddirssaana ek'k'eeddawannta taani be'aaddi.

¹⁹ Med'inaa Goday, «Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan Aa baletsanawe oonee?» yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.»

Med'inaa Goday, «Waata baletsani?» yaageedda.

²¹ Ayyaanay, «Taani kesaade baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Ba; baletsaa yaageedda» yaageedda.

²² K'aykka I, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaaya shayiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

²⁴ Mikaayi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol'o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaaya oyk'k'a; katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

²⁶ Unttunta, Kaatii hinttentta Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchite. Taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga yaageedda.

²⁷ Mikaayi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaayi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'uwaa

(1 Kat. 2:29-35)

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino.

²⁹ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani ta mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide olaw geleedda.

³⁰ Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziyaa asatuwaa, «Gitatina guus's'ina, hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

³¹ Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino. Yoosaafees'e waasseedda; Med'inaa Goday S'oossay Aa maaddiide, unttunta guyye zaareedda.

³² Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.

³³ Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraade, taana olaa giddoppe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

³⁴ He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppeide, omarssi gakkanaw, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Away wulliyaa wode, I hayk'k'eedda.

19

Timbbitiyaa Odiyaa Yeehu Yoosaafees'a Seereedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosaafees'e bare soo Yersaalame saro simmeedda.

² Timbbitiyaa odiyaa Hanaana na'ay Yeehu aanana gaketanaw kesiide, Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Neeni iitatuwaa maaddanaw woy Med'inaa Godaa is's'iyaaawantta siik'anaw bessii? Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu ne bolla yeedda.

³ Gidooppenne, Asheero giyaa eek'atti misiletuwaa gadiyaappe diggeedda dirawunne S'oossaa koyanaw ne wozanaa giigisseedda diraw, neeni lo"obaa ootsaadda» yaageedda.

Yoosaafees'e Daannatuwaa Suntseedda

⁴ Yoosaafees'e Yersaalamen de'eedda. K'ay Yoosaafees'e Berssaabeheppe doommiide, Efireema gezziyaa gakkanaw, asaa gidдон yuuyyiide, Med'inaa Godaa, untunttu aawotuwaa S'oosaaakko, untuntta zaareedda.

⁵ Yihudaa biittan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan daannatuwaa suntseedda.

⁶ I daannatoo, «Hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, hinttenttu asaw pirdikkita; Med'inaa Godaw pirdiita. Hinttenttu pirdiyyaa wode, I hinttenana de'ee.

⁷ Ha'ikka hinttenttu Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa nu S'oossaa matan naak'uu, asaa sintsa s'eelliide maaddiyaawenne magans's'aa miyaawe baawa» yaageedda.

⁸ Med'inaa Godaa higgiiyaa aad'd'iyaaawaanne asaa gidдон denddiyyaa yewuwaa pirddanaadan Leewatuwaappe, k'eesetuwaappenne Israa'eeliyaa asaa aawotuwaa golliyyaa kaappatuwaappe amareeda asatuwaa Yoosaafees'e Yersaalamen suntseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Med'inaa Godaw yayyiide, ammanettiyaawaaninne kumentsaa wozanaan ootsite.

¹⁰ Barenttu kataman de'iyaa hinttenttu ishataa shemppu yewuwaa, woy higgiiyaawaa, woy azazuwaa, woy awaayuwaabaa, woy pirddaabaa hinttenttukko ahooppe, untunttu Med'inaa Godaa sintsan bayzanchcha giden-naadaaninne Aa hank'k'uu hinttenttu bollanne hinttenttu ishatawaa bolla yeennaadan untuntta seerite. Hinttenttu untuntta seerooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bayzanchcha gidikkita.

¹¹ Med'inaa Godaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe k'eesatuwaa kaappuwaa Amaariyaa; k'ay kaatiyaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Isimaa'eela na'aa Zabaadiyaa. Leewatuu hinttenttu sintsan kaappuwaa gidanawaa. Hinttenttu minniide ootsite. Suurebaa haniyaawanttuna Med'inaa Goday ittippe gido» yaageedda.

20

Eedooma Biittay Yihudaa Bolla Woraajjeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabatuunne Amoonatuu k'ay untuntunna ittippe Ma'uunatu Yoosaafes'a bolla mayyeeddino.

² Yaatina, amareeda asatuu yiide Yoosaafes'aw, «Mas'ine Abbaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaappe daro olanchchatuu neena olanaw yeeddino. Be'a, untunttu Has'aas'ooni-Taamaaran de'iino» yaagiide odeeddino. (Has'aas'ooni-Taamaari Enggaadaw hara suntsaa.)

³ Yaatina, Yoosaafes'e yayyiide, Med'inaa Godaa oochchanaw bare k'ofaa k'achcheeda; Yihudaa gadiyaan ubbaan s'oomaa awaayeedda.

⁴ Yihudaa Asay ubbay Med'inaa Godaappe maaduwa koyanaw ittippe shiik'eedda; untunttu Med'inaa Godaappe maaduwa koyanaw Yihudaa katamatuwa ubbaappe yeeddino.

⁵ Yoosaafes'e Yihudaanne Yersaalame shiik'uwaa gidдон, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa Ooratsa Dabaabaa sintsan ek'k'eedda.

⁶ Hawaadan yaageedda, «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawotuwa S'oossaw, saluwaan de'iyaa S'oossay neena! Sa'aan de'iyaa kawutetsatuwa ubbaa mooddiyaawe neena! Gitatetsayne wolk'k'ay ne kushiyan de'iyaa diraw, neenana ek'ettanaw danddayeeddabay baawa.

⁷ Abeet nu S'oossaw, kase ha biittan de'iyaa wantta ne asaa Israa'eeliyaa sintsaappe yederssaade, ne siik'uwaa Abrahaama zeretsatoo med'inaw immeeddawe neena!

⁸ Untunttu ha gadiyaan de'eeddino; untunttu hawaan ne suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'iide,

⁹ «Nu bolla iitabay, woy olay, woy iita harggii, woy koshay yintto, nuuni ne suntsay de'iyaa ha Geeshsha Golliyaa sintsaaninne ne sintsan ek'k'iide, nu metuwaan neekko waassana. Neeni nu waasuwa sisaade, nuuna ashshana» yaageeddino.

¹⁰ «Ha"ikka Amoonatuu, Moo'aabatuunne Eedoomatuu nu bolla mayyeeddino. Beni nu aawotuu Gibs'eppe kesseedda wode, neeni untunttu he biittatuwa gelennaadan diggaadda; hewaa diraw, nu aawotuu he biittatuunne yuuyyiide aad'd'eedinoppe attina, untunttu d'ayssibeykkino.

¹¹ Nuuni ootseeddabay untunttu nuw zaareeddabaa be'a. Neeni nuw immeedda laata gadiyaappe untunttu nuuna yederssanaw yeeddino.

¹² Abeet nu S'oossaw, neeni untunttu bolla pirddikkii? Ayaw gooppe, nuuna olanaw yeedda ha daro olanchchatuwaanna olettanaw nuw wolk'k'ay baawa. Nuuni ootsanabaakka erokko; shin nu ayfetuu neena s'eellino» yaageedda.

¹³ Yihudaa Asay ubbay barenttu k'eeri naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaananne barenttu naanatuwaanna ittippe gidiide, Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eeddinno.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Zakkaraasa na'ay Yahaazi'eeli shiik'uwaa gidдон ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. Zakkaraasi Banaaya na'aa; Banaayi Yi'i'eela na'aa; Yi'i'eeli Mataaniyaa na'aa; Mataanee Leewiyaa zarenne Asaafa yara.

¹⁵ S'oossaa Ayyaanay Yahaazi'eela bolla wod'd'ina, hawaadan yaageedda; «Kaatyaw Yoosaafes'a, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa asaw, ubbayka sisite! Med'inaa Goday hinttentta hawaadan yaagee; «Ha daro olanchchatuu gaasuwaan yayyoppitenne dagammoppite. Ayaw gooppe, olay S'oossawaappe attina, hinttenttuwa gidenna.

¹⁶ Hinttenttu wontti untuntta bolla kesite. S'iis'a giyaa pudetsan Yiru'eela mela biittaan de'iyaa zanggaaraa wurssetsan hinttenttu untuntta demana.

¹⁷ Ha olaa olettiyaawanttu hinttentta gidikkita. Hinttenttu sa'aa sa'aa oyk'k'i ek'k'iide, Med'inaa Goday hinttentta ashiyaawaa be'iita» yaagee. Yihudaa asaw, Yerusaalame asaw, yayyoppitenne dagammoppite! Untuntunna olettanaw wontti kesite. Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa» yaageedda.

¹⁸ Yoosaafees'e deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda; hewaaddankka, Yihudaa Asay ubbayenne Yerusaalame de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan kunddiide, Israa'eeliyaa S'oossaw goynneeddino.

¹⁹ K'ahaata yaraappenne K'oraaha yaraappe amareeda Leewatuu ek'k'iide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino.

²⁰ Untunttu guura guuran denddiide, Tak'o"a Mela biittaa baanaw ke-seeddino; untunttu kesseedda wode Yoosaafees'e denddi ek'k'iide, «Yihudaaninne Yerusaalame de'iyaa asaw, taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaan, hinttenttu S'oossan, ammanettite; hinttenttu minnana. K'ay timb-bitiyaa odiyaawanttunkka ammanettite; yewuwaa ubbay hinttenttoo injetanawaa» yaageedda.

²¹ Yoosaafees'e asaana zoretteeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iaawanttanne Med'inaa Godaa galatiyaawantta suntseedda. Untunttu ba'aala gallassaa mayuwaa mayyiide, olanchchatuu sintsanna aad'd'iide,

«Med'inaa Godaa galatite!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagi yaagiide yes's'anaadan azazeedda.

²² Untunttu mazimuriyaa yes's'iaawaanne galatiyaawaa doommeedda wode, Yihudaa olanaw yeedda Amoonatuwaa bolla, Moo'aabatuwaa bol-lanne Eedoomatuwaa bolla Med'inaa Goday shabbirssaa yeddeedda.

²³ Amoonatuunne Moo'aabatu Eedoomatuwaa bolla denddiide, untuntta ubbaanna d'aysseeddino. Untunttu Eedoomatuwaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, barenttu gidдон ittuu ittuwaa d'aysseeddino.

²⁴ Yihudaa Asay mela biittaan de'iyaa wochchiyaa sa'aa yeedda wode, barenttu morkketuu de'iyaa sa'aa s'eelleeddino; untunttu anhay biittan giseeddawaa be'eeddino. Untunttuppe itti asayenne kessi akkiide bibeena.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'inne Aa Asay omooduwaa akkanaw biide, daro mehetuwaa, shink'k'atuwaa, ola miishshatuwaa, mayotuwaa hara al"o miishshatuwaa demmeeddino. Shin omooduwaa ubbabaa tookki afanaw danddayibeykkino. Omoodeddabay loytsi daro gideedda diraw, hewaa shiishshanaw heezzu gallassaa akkeedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, untunttu oyddentso gallassi Beraaka Wombbaa giyaa saan shiik'eeddino; he sa'aan Med'inaa Godaa galateeddino. Hewaa diraw, untunttu he sa'aa Galataa Wombbaa yaagiide suntseeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbayenne Yerusaalame Asay ubbay, Yoosaafees'e kaaletsina, Med'inaa Goday Morkketuwaa Bolla s'oonuwaa immi nashechina Yerusaalame simmeedda.

²⁸ Untunttu Yerusaalame gakkiiide, diitsaana, maasink'k'uwaananne s'urumbbaanna Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddino.

²⁹ Israa'eeliyaa morkkatuwaa Med'inaa Goday allaga biittan de'iyaa kawutetsatuu ubbay siseedda wode, untunttu S'oossaw yayyeeddino.

³⁰ Yaatiide S'oossay Yoosaafees'aw ubbaa baggana shemppuwaa immeedda diraw, Aa kawutetsay sarotetsaa demmeedda.

Yoosaafees'a Kawutaa Wurssetsaa
(1 Kat. 22:41-50)

³¹ Yoosaafees'e Yihudaan kaatetiyyaa wode, Aa laytsay hattamanne ichchesha; I Yersaalamen laatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aata Shiiliha naatto Azuubo geetettaw.

³² Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan hametteedda; I he ogiyaappe sher"i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootseedda.

³³ Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay biro bare kumentsaa wozanaappe bare mayza aawotuwaa S'oossaakko simmibeenna.

³⁴ Yoosaafees'e haneedda harabay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan, Hanaana Na'aa Yeehu Taarikiyaa gidдон s'aafetti utteedda.

³⁵ Itti wode, Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e iitabaa ootseedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda.

³⁶ Yaatiide Yoosaafees'e aanana zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'anaw mayyettedda. He markkabatuwaa Ees'iyooni-Gaabira kataman med'isseeddino.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Mareeshappe yeedda Dodaawa na'ay El"eezeri, «Neeni Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda diraw, neeni ootseedda kiitaa Med'inaa Goday d'ayssana» yaagiide, Yoosaafees'a bolla timbbitiyaa odeedda. Hewaa diraw, markkabatuu me"eeddino; untunttu hak'anne baanaw danddayibeykkino.

21

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e hayk'k'iidde, bare mayzzan gakeettedda. Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yoraama
(2 Kat. 8:17-24)

² Yoraama ishathuu Azaariyyaasa, Yihi'eela, Zakkaraasa, Azaariyyaasa, Mikaa'eelanne Shafaas'iyaa; hawanttu ubbay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a naanaa.

³ Untunttu aawuu Yoosaafees'e untunttoo daro biraa, work'k'aanne al"o shaluwaa immeedda; k'ay gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaakka immeedda. Shin Yoraame bare aawoo bayira na'aa gididiyaa diraw, kawutetsaa aw immeedda.

⁴ Yoraame bare aawuwaa kawutetsaa akkiide minneedda wode, bare ishathuwaa ubbatuwaanne itti itti Israa'eeliyaa kaappatuwaa mashshaan wod'eedda.

⁵ Yoraame kaatetiyyaa wode, laytsay aw hattamanne laa"uwaa; I Yersaalamen hosppun laytsaa kaateteedda.

⁶ Yoraame Akaaba naatto akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda; Med'inaa Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.

⁷ Gidooppenne, Med'inaa Goday kase Daawitana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa diraw, Daawita zeretsaa d'ayssanaw koyyibeenna. Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw Med'inaa Goday hidootaa immi wotseedda.

⁸ Yoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino.

⁹ Hewaa diraw, Yoraame bare ola gadaawatuwaananne bare paraa gaaretuwaa ubbaanna ittippe Eedooma gadiyaa olanaw beedda; Eedooma Asay aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaa dooddeeddino. Shin Yoraaminne Aa Asay k'amma denddiide, dooddaa aad'd'iidde bak'attedino.

¹⁰ He wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettibeenna. Yoraame Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa aggeeda diraw, Liibina Asay k'ay he wode Yihudaa kaatiyaa bolla makkaleedda.

¹¹ Yoraame k'ay Yihudaa gezziyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigisseedda; Yersaalamen de'iyaa Asay sharmus'anaadan ootseedda; Yihudaa asaakka baletseedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi Yoraamaw dabddaabiyyaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Med'inaa Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay, «Neeni ne aawuwaa Yoosaafes'a ogiyaan woy Yihudaa Kaatiyaa Asaa ogiyaan hamettiyaawaa aggade,

¹³ Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hamettaadda. Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa wanttu sharmus'anaadan ootsaadda. K'aykka neeppe keekkiyaa, ne aawuwaa gollen de'iyaa ne ishaturwaa wod'aadda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday ne asaa, ne naanaa, ne machatuwaanne new de'iyaa ubbabaa wolk'k'aama boshan shoc'ana.

¹⁵ Neena marac'c'iyaa harggii oyk'k'ina, new saku yaa goobi goobiide baana» yaagee» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Piliss's'eematuwaanne Top'p'iyaa matan de'iyaa Arabatuwwa Yoraama olanaadan dentsetseedda.

¹⁷ Yaatina, untuntu Yihudaa bolla mayyeeddino; kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa, kaatiyaa attuma naanaanne Aa mac'c'awantta omoodeeddino. Aa naanaa ubbaappe teefa Akaaziyaasappe attina, hara itti na'aynne aw attibeenna.

¹⁸ He ubbaappe guyyiyaan, pas'anaw danddayenna marac'c'iyaa harggiyaan Yoraama Med'inaa Goday shoc'eedda.

¹⁹ Laa"u laytsaa gidдон harggii Aa bolla goobeedda; Aa marac'c'ii kare kesseedda; yaatina, loytsi sakettiide hayk'k'eedda. Aa moogiyaa wode Asay kase Aa mayza aawaatoo ootseeddawaadan, Aa bonchchoo mitsaa dooriide, tamaa eetsibeenna.

²⁰ Yoraame kaatetiyya wode, laytsay aw hattamanne laa"a; I Yersaalamen hospun laytsaa kaateteedda. I hayk'k'iyaa wode ooninne kayyotibeenna. Yoraame Daawita Kataman moogetteeddappe attina, kaatetuwwa makkaan moogettibeenna.

22

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa (2 Kat. 8:25-29; 9:21-28)

¹ Arabatu yiide Yoraamaw bayira naanaa ubbatuwaa wod'eedda diraw, Yersaalame Asay Yoraama na'aa ubbaappe teefa Akaaziyaasa Aa kotan kaateyeeddino. Hewaa diraw, Yoraama na'ay Akaaziyaasi kawutetsaa doommeedda.

² Akaaziyaasi kaatetiya wode, laytsay aw oytamanne laa"ua; I Yerusaalamen itti laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Omiraw na'aa naatto.*

³ Akaaziyaasi iitatetsan baanaadan Aa aata Aa zoreedda diraw, ikka Akaaba soy asaa ogiyaan hametteedda.

⁴ Aa aawuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Akaaba soy asaykka Aa zoriyaa diraw, Akaaba soy asaadan ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Yaatiide Aa d'ayoo gaaso gideeddino.

⁵ Akaaziyaasi Akaaba soy asaa zoriyaa kaalliide, Akaaba na'aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraamana ittippe, Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eela olanaw Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetettiya katamaa beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino.

⁶ Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana I olettiya wode, Sooriyaa asatuu Aa Raamootan c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraama c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

⁷ Akaaziyaasi Yoraamakko beeddawe Akaaziyaasaw hayk'o gidanaadan Med'inaa Goday ootseedda. Akaaziyaasi Yoraama be'ishin, Akaaba zariyaa d'ayssanaadan Med'inaa Goday dooreedda Nimisha na'aa Yeeha mokkanaw laa"u ittippe keseeddino.

⁸ Yeehu Akaaba zariyaa bolla pirdiyaawaa poleedda wode, Yihudaa kaappatuwaanne Akaaziyaasa maaddiyaa Aa ishatuwaa naanaa demmiide wod'eedda.

⁹ K'ay Yeehu Akaaziyaasa koyeedda; Samaariyaan k'osetti utteeddawaa Aa asatuu demmeeddino; Yeehukko ahiidde wod'iide, «Bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa koyeedda Yoosaafes'a na'aa» yaagiide moogeeddino.

Hewaa diraw, Akaaziyaasa soo asaappe kawutetsaa oyk'k'anaw dand-dayiyaawe ooninne baawa.

Yihudaa Kaatatto Ataalo (2 Kat. 11:1-3)

¹⁰ Akaaziyaasa daaya Ataala bare na'ay hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, denddaade Yihudaa kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.

¹¹ Shin kaatiyaa naatta Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaano hiis'a gollen k'osaaddu. Hewaadan ootsaade, Ataala na'aa wod'enaadan, Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata, k'eesiyaa Yoodahe machchata, Yihoshebaa'a Aa k'osaaddu.

¹² Ataala biittaa mooddiya wode ubbaan, na'ay untunttu matan S'oossaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide utteedda.

23

Ataalii Bolla Makkaliide Denddeeddino (2 Kat. 11:4-16)

¹ Laappuntsa laytsan Yoodahe minniide, s'eetuwa kaappatuwa Yirohaama na'aa Azaariyyaasa, Yahohanaana na'aa Isimaa'eela, Yoobeeda na'aa Azaariyyaasa, Adaaya na'aa Ma'iseeyanne Ziikira na'aa Elishafaas'a shishshiide, untunttunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

* **22:2** Oytamanne laa"uwaa: Aw laytsay laatananne laa"uwaa woy oytamanne laa"uwaa. 2 Kat. 8:26 s'eella.

² Unttuntu Yihudaa biittaa ubbaa yuuyyiide, Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanne Israa'eeliyaa yaratu kaappatuwaa ubbaa akkiide, Yersaalame yeeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, he shiik'eedda Asay ubbay S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaatiyaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eeddino. Yoodahe he asaa, «Kaatiyaa na'aa hawaa be'ite! Med'inaa Goday kase Daawita zeretsaabaa haasayeeddawaadan I kaateto.

⁴ Hinttentu ootsanaw bessiyaabay hawaa: Sambbata gallasan ha Geeshsha Golliyaa geliyaa k'eesetuwaappenne Leewatuwaappe heezzu kushiyaappe itti kushii penggiyaa naagite;

⁵ k'ay heezzu kushiyaappe itti kushii kaatiyaa gollen de'ite; heezzu kushiyaappe itti kushii k'ay Baasuwa Penggiyaan de'ite. Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa shiik'o.

⁶ K'eesetuwaappenne ootsiyaa Leewatuwaappe attina, ooninne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geloppo. Unttuntu geeshsha gidiyaa diraw, gelino; shin hara Asay ubbay Med'inaa Godaa azazuwaa naagiidde, Geeshsha Golliyaappe karenna de'ino.

⁷ «Leewatu ubbay barenttu ola miishshaa barenttu kushiyan kushiyan oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Geeshsha Golliyaa geliyaa oonanne wod'ite» yaageedda.

⁸ Leewatuunne Yihudaa Asay ubbay k'eesii Yoodahe azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. K'eesii Yoodahe Sambbatan oosuwaappe kesanaw bessiyaa Leewatuwaa kessiide yeddibeenna. Hewaa diraw, naaguwaa kaalay gakkeeddawanttukka naaguwaa kaalan poleeddawanttukka ubbay yaan de'iino. Hewan kaappatoo akkanaw gidiyaa Asay de'ee.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii Yoodahe S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita tooratuwaa, wogga gondalletuwaanne k'eri gondalletuwa kaappatoo immeedda.

¹⁰ Asay ubbay ola miishshaa bare kushiyan bare kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaw ushechcha baggappe haddirssa bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'anaadan k'eesii Yoodahe ootseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoodahe kaatiyaa na'aa Yo'aasha kare kessiide, Aa huup'iyaan kallachchaa wotseedda; Kawutaa Higgiiyaa Mas'aafaa aw immiide kaateyedda. Yoodaahenne Aa naanay Yo'aasha okkiide, «Kaatii shemppuwaa gam"o!» yaageeddino.

¹² Asay wos's'iiddenne kaatiyaa sabbiidde hombboc'iyawaa Ataala siseedda wode, asaakko Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu.

¹³ Kaatii penggiyaan bare tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; Yihudaa Asay ubbay nashettiidde, s'urumbbaa punniino; mazimuriyaa yes's'iyawanttukka sintsaw aad'd'iide, barenttoo de'iyaa yetsaa miishshan galatiino. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.

¹⁴ K'eesii Yoodahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! O yaananne haanna salppiide salppetuwaa gidduwaan wotsiide, kare kessite; izo ashshanaw kajeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, untunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaaha K'aalaa C'aak'uwa Ooratseedda
(2 Kat. 11:17-20)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yoodaaha I bare huup'iyaw, Asay ubbayne kaatii Med'inaa Godaa asaa gidanaadan k'aalaa c'aak'uwaa wotseedda.

¹⁷ He wode Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.

¹⁸ Yoodaaha k'eesetuwaanne Leewatuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Untunttu kiitay Muse higgayan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaanne Kaatii Daawite odeeddawaadan mazimuriyaa yes's'iyaawaanne baalaa bonchchissiyaawaa.

¹⁹ Higgayan s'aafetteeddawaadan tuna Asay ittuunne gelennaadan Yoodaaha Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan naagiyaawantta wotseedda.

²⁰ Yoodaaha s'eetuwaa kaappatuwaa, wolk'k'aama asatuu, deriyaa mood-diyaawanttanne he biittaa asaa ubbaa barenana akkiide, kaatiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe duge wotseedda. K'ommo bagga penggiyaanna kaatiyaa golliyaa geleeddino; kaatiyaa kawutetsaa araatan utisseeddino.

²¹ Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataalla kaatiyaa gollen mashshaan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamay woppu geedda.

24

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha
(2 Kat. 12:1-16)

¹ Yo'aashi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laappuna; I Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay S'iibiya; Aa Berssaabehe katamaappe yeedda asaa.

² K'eesii Yoodaaha de'eedda laytsaa ubbaan Yo'aashi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³ Yoodaaha Yo'aashaw laa"u mac'c'awantta immeedda; untunttu aw atuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw k'oppeedda.

⁵ Yo'aashi k'eesetuwaanne Leewatuwaa shiishshiide, «Yihudaa katamatuwaa biide, hinttenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa laytsan laytsan ooratsanaw Israa'eeliyaa ubbaappe shaluwaa shiishshite; ha yewuwaa ellekka ootsite» yaageedda. Shin Leewatuu ellekka ootsibeykkino.

⁶ Hewaa diraw, kaatii k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Yoodaaha s'eesiide, «Yerusaalame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanaw ayaw Leewatuwaa kiittabeykkii? Med'inaa Godaa ashikkarii Musenne Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo giiray shiik'anaadan beni mayyi utteeddino.

⁷ He iita mishiratto Ataalo kaalliyaa asatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa bayzzidiggeedino; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa geeshsha shaluwaa ubbaa akkiide, Ba'aalaw goynnanaw go'etteeddino» yaageedda.

⁸ Hewaa diraw, kaatii Leewatuwaa azazina, untunttu saas'iniyaa gi-
 issiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaappe kare baggana
 wotseeddino.

⁹ S'oossaa k'oomay Muse mela biittaan de'iidde, Israa'eeliyaa asaappe shi-
 ishshanaadan azazeedda giiraa Med'inaa Godaw ahana mala, Yihudaaninne
 Yersaalamen Leewatuu awaayeeddino.

¹⁰ Kaappatuunne Asay ubbay nashettiidde, giiray saas'iniyaa kumana
 gakkanaw, an yeggeeddino.

¹¹ Saas'inii Leewatuu baggana kaatiyaa oosanchchatuwaakko gakkina,
 saas'iniyaa gidduwaan daro miishshay dagatteeddawaa untunttu be'eedda
 wode ubbaan, kaatiyaa s'aafinne k'eese ubbatuwaa kaappuu suntseedda
 bitanii yiino; saas'iniyaappe miishshaa kesiino; saas'iniyaa sa'aan zaari
 wotsino. Untunttu ubbaa gallassi hewaadan ootsiide, daro shaluwaa dagay-
 eeddino.

¹² He miishshaa kaatiinne Yoodahe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa
 kiitaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untunttu Med'inaa
 Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw shuchchaa massiyaawanttanne
 anaas'etuwaa, k'ay S'oossaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw birataanne
 nahaasiyaa oosanchchatuwaa k'as'areeddino.

¹³ Oosanchchatuu S'oossaa Geeshsha Gollii bayeeddawaa min ootsiide,
 barenttu kushiyan kasewaadan ooras's'iseeddino.

¹⁴ Oosanchchatuu Geeshsha Golliyaa ooras's'isuwaa poleedda wode,
 palaheedda work'k'aanne biraa kaatiyaakkonne Yoodaahikko aheeddino.
 Yaatina untunttu he work'k'aaninne biran Med'inaa Godaa Geeshsha Gol-
 liyaa giddo oosoo maaddiyaa miishshatuwaa, s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa
 saanetuwaanne hara dumma dumma miishshatuwaa oosisseeddino.

Yoodahe de'eedda laytsan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan
 s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa wode untunttu yarshshiino.

¹⁵ Yoodahe loytsi c'immiidde hayk'k'eedda; I hayk'k'iyaa wode Aa laytsay
 s'eetanne hattama.

¹⁶ Yoodahe Israa'eelan S'oossawunne S'oossaa Geeshsha Golliyaw
 lo"obaa ootseedda diraw, Daawita Kataman kaatetuwaaw makkaan Aa
 moogeeddino.

Yo'aashi S'oossaappe Wora Simmeedda

¹⁷ Yoodahe hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yihudaa kaappatuu yiide,
 guufanneeddino. Yaatina, kaatii untunttu zoriyaa siseedda.

¹⁸ Untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa
 Geeshsha Golliyaa aggiide, Asheeri misiletoon eek'atoo goynneeddino.
 Untunttu ootseedda balaa diraw, Yihudaa bollanne Yersaalame bolla
 S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda.

¹⁹ Asay barekko simmanaadan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawantta
 untunttukko kiitteedda; timbbitiyaa odiyaawanttu untunttu bolla
 markkatteeddino; shin untunttu sisennan is's'eeddino.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodahe na'aa Zakkaraasa bolla
 S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; Zakkaraasi asaa sintsan ek'k'iide, «S'oossay
 hawaadan yaagee; «Hintte Med'inaa Godaa azazuwaa poliyaawaa ayaw
 is's'iitee? Hewe hinttenttoo iita. Hinttenttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw,
 ikka hinttentta aggeedda» yaagee» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyye Asay Aa bolla mak'etteedda. Kaatii untunttu azaz-
 ina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaaban Aa shuchchaan c'addiide
 wod'eeddino.

²² Kaatii Yo'aashi Zakkaraasa aawuu Yoodaah barew ootseedda keekatet-saa hassayennan aggiide, Aa na'aa Zakkaraasa wod'iseedda. Zakkaraasi hayk'k'iidde, «Med'inaa Goday hawaa be'iide, haluwaa kesso» yaageedda.

Yo'aasha Kawutaa Wurssetsaa

²³ He laytsay laamettiyaa wode, Sooriyaa olanchchatuu Yo'aasha olanaw yeeddino. Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla mayyiide, asaa kaappatuwaa ubbaa wod'iide, untuttuppe omoodeeddawaa ubbaa Damask'k'on de'iyaa barenttu kaatiyaw yeddeeddino.

²⁴ Sooriyaa olanchchatuu payduwaan guutsa; shin Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwa S'oossaa aggeeda diraw, Med'inaa Goday loytsi daro gideedda untuntu olanchchatuwaa Sooriyaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda. Untuntu hawaadan ootsiide, Yo'aasha mureeddino.

²⁵ Sooriyaa olanchchatuu aappe shaakettiyaa wode, Yo'aashi loytsi maduns's'i utteedda. K'eesiyaa Yoodaah na'aa suutsaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, I bare gisuwaan gisi de'ishshin wod'eeddino. I hayk'k'ina, Daawita Kataman Aa moogebeykkino.

²⁶ Yo'aasha bolla mak'etteeddawanttu Amoonii Shim'aati na'aa Zabaadanne Moo'aabe Shiimiriiti na'aa Yihozabaada.

²⁷ Yo'aasha naanatuwaabay, Aa bolla timbbitiyaa odeedda darobayenne S'oossaa Geeshsha Golliyya I ooras's'iseeddabay Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Yo'aashi hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

25

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa

(2 Kat. 14:2-6)

¹ Amesiyaasi kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalame laatamanne uduppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yiho'aadino; Aa Yerusaalame asaa.

² Amesiyaasi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin kumentsaa wozanaappe gidenna.

³ Amesiyaasi kawutetsaa loytsi oyk'k'eedda saana, bare aawuwaa wod'eedda oosanchchatuwaa wod'eedda.

⁴ Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'inaa Goday, «Naanatu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse» yaagiide azazeeddawaadan, wod'eeddawanntu naanaa wod'ibeenna.

Eedooma Bolla Denddeedda Olaa

(2 Kat. 14:7)

⁵ Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshiide, barenttu aawotuwwa gollen gollen sha"aa kaappatuwaanne s'eetuwwa kaappatuu suntsatetsaa gidдон wotseedda. I laatamu laytsanne laatamu laytsaappe bollanna de'iyaa Yihudaa zaratuwaanne Biiniyaama zeretsaa ubbaa paydeedda; gondalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw giigeedda heezzu s'eetu sha"a dooretteedda asatuwwa demmeedda.

⁶ K'ay Israa'eeliyaappe s'eetu sha"a mino asatuwwa heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biran Amesiyaasi k'as'areedda.

⁷ Shin S'oossaa asaa geetettiyyaa itti bitanii Amesiyaasakko yiide, «Kaatiyaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaananne Efireema asaana baawa diraw, Israa'eeliyaa olanchchatuu neenana booppino.

⁸ Neeni, untuntu taana minisana gaade k'oppooppe, S'oossay neena ne morkkatuwaa sintsan kawushshana. Ayaw gooppe, ek'k'anaw woy kawushshanaw S'oossaw wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

⁹ Amesiyaasi S'oossaa asaa, «Taani Israa'eeliyaa olanchchatoo c'iggeedda he biray ubbay waanane?» yaageedda.

S'oossaa asay, «Med'inaa Goday new hewaappe aatsiide Immanaw dand-dayee» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Amesiyaasi Efireemappe barekko yeeddo olanchchatuu barenttu soo soo baanaadan moyzeeedda. Untuntu Yihudaa asaa bolla loytsi hank'k'ettiide, barenttu soo soo simmeeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi barena minisiide, bare olanchchatuwaa kaaletsiide, Mas'ine Wombbaa beedda; Aa olanchchatuu Eedooma asaappe tammu sha"aa wod'eeddino.

¹² K'ay untuntu tammu sha"a olanchchatuwaa pas'a omoodeeddino; untunta aafuwaa doonaw afeedino; he aafuwan duge olina, hirkkin de'iyaa shuchchaan asatuubbay me'erettiide wureeddino.

¹³ Shin he wode Amesiyaasi barenana olaw beennaadan guyye yeddeedda Israa'eeliyaa olanchchatuu Samaariyaappe biide, Beeti-Horoona gakkanaw de'iyaa Yihudaa katamatuwaa oleeddino. Untuntu Yihudaa asaappe heezzu sha"aa wod'iide, daro omooduwaa akkeeddino.

¹⁴ Amesiyaasi Eedooma asatuwaa wod'i simmiide, Eedooma asaa s'oossatuwaa misiletuwaa akkiide yeedda. He misiletuu barewantta gidanaadan essiide, untuntu goynneeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Amesiyaasa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, S'oossay itti timbbitiyaa odiyaawaa Amesiyaasakko kiitteedda. Biide, «Barenttu asaa ne kushiyaappe ashshanaw danddayibeenna s'oossatoo neeni ayaw goynnaadii?» yaageedda.

¹⁶ Timbbitiyaa odiyaawe haasayishin, kaatii, «Neeni kaatiyaanna zoret-tanaadan nuuni neena suntseedooyye? Agga! Neeni ayaw hayk'k'anaw koyay?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe aggi akkiide, «Neeni hawaa ootseedda dirawunne taani neena zoreeddawaa sisabeenna diraw, S'oossay neena d'ayssanaw k'achcheeddawaa ha"i taani eraad» yaageedda.

Israa'eeliyaa Bolla Denddeedda Olaa

(2 Kat. 14:8-20)

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi barena zoriyaa asatuwaana zorettiide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yeehu na'aa na'aa, Yo'akaaza na'aa, Yo'aashaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakkettoytte» yaagiide naaseedda.

¹⁸ Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.

¹⁹ Neenikka, «Be'a, Eedooma biittaa asaa s'oonaad» yaagaadde ne wozanaan otoruwaan kumaadda. Shin ha"i neeni ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne gadiyaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaa ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda.

²⁰ Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Unttuntu Eedooma s'oossatoo goynneedda diraw, S'oossay unttunta untuntu morkkatuwaa kushiyan aatsiide Immanaw koyeedda.

²¹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasi Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha geetettiyyaa kataman olaa gaketeeddino.

²² Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Yo'aasha na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemeshaan omoodiide, Yersaalame aheedda. Yaatiide Yersaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biide Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa, oyddu s'eetu wad'aa gidiyaa sa'aa laaleedda.

²⁴ Laaliide S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zeretsay naagiyaa miishshaanne kaatiyaa gollen de'iyaa shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.

²⁵ Yo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yo'aasha na'ay Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

²⁶ Amesiyaasi ootseeddabay ubbay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw, Yihudaa Kaatetuwaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁷ Amesiyaasi Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggeedawaappe guyyiyaan, untuntu Aa bolla Yersaalamen mak'etteeddino. I Laakisha katamaa bak'ateedda. Shin untuntu Aa geeduwaa Laakisha asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.

²⁸ Aa ahaa paran c'aani ahiidde, Daawita Kataman Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

26

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana (2 Kat. 14:21-22; 15:1-7)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa gidiyaa na'aa, Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa kootaan kaateyeedda.

² Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyye, I Eelaata geetettiyyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

³ Ooziyaane kaatetiyyaa wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yersaalamen ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yikoolo; Aa Yersaalame asaa.

⁴ Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁵ S'oossaa yashshatetsaa barena tamarisseedda Zakkaraasi pas'a de'eedda wodiyaan, S'oossaw I ammanettiide ootseedda. Med'inaa Godaw I ootseedda wode ubbaan, S'oossay Aa anjjeedda.

⁶ Ooziyaane Piliss's'eematuwaanna olettanaw kesiide, Gaate katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushshuwaa gimbbiyaanne Ashddooda gimbbiyaa laaleedda; yaatiide Ashddooda katamaa mataaninne Piliss's'eematuwaa gidдон katamatuwaa kees's'eedda.

⁷ Ooziyaane Piliss's'eematuwaa, Gurbba'aalan de'iyaa Arabatuwaanne Ma'uunatuwaa s'oonanaadan S'oossay Aa maaddeedda.

⁸ Amoonaa asatuu Ooziyaanaw giireeddino. Ooziyaane loytsi minneedda diraw, Aa worii Gibs'e zawaa gakkanaw sisetteedda.

⁹ K'ay Ooziyaane Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaaraa Penggiyaa mataanninne dirssay sookko bak'k'iyaa zooziyaa matan adussa gimbbetuwaaw gimbbissiide, Yersaalame geessotuwaaw miniseedda.

¹⁰ Aw c'ora mehii de'iyaa diraw, mela biittatuwaan adussa gimbbiyaa gimbbeedda; daro ollaakka bookkeedda. I k'ay goshshaa dosiyaa diraw, zoozetuwaaninne aradda gadiyaan aw daro goshshanchchatuunne woyniyaa turaa tokkiyaawanttu de'iino.

¹¹ K'aykka Ooziyaanaw olaw giigeedda loytsi daro olanchchatuu de'iino. Olanchchatuu s'aafii Yi'i'eelanne kaappuu Ma'iseeyi olanchchatuu suntsaa mazggobiyaan s'aafeeddino. Unttuntu kaappuu gadaawaa Hanaaniyaa.

¹² Barenttu aawotuwaaw gollew kaappotiyaa mino asatuu laa'u sha"anne usuppun s'eeta.

¹³ Kaatiyaa morkkatuwaanna olettiide, barenttu kumentsaa wolk'k'an kaatiyaa maaddanaw kesiyaaw heezzu s'eetanne laappun sha"anne ichcheshu s'eetu olanchchatuu untuntu kushiyan de'iino.

¹⁴ Ooziyaane olanchchatuu ubbaw gondalliyyaa, tooraa, huup'iyaan wot-siyaa birataa k'op'iyaa, tiraan mayiyaa ola miishshaa, wonddaafiyaan, yambbarshshaanne mulumuk'k'e shuchchaa giigisseedda.

¹⁵ Yersaalamen de'iyaa kushii hiillaa eriyaa asatuwaaw Kaatii Ooziyaane azaziide, wochchiyaaw adussa gimbbetuwaappenne katamaa dirssaa gimbbiyaa zoozetuwaappe, wonddaafiyaan wonddaafetuwaaw dukkiyaa miishshatuwaanne wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaaw pis's'iide oliyaa miishshatuwaaw med'isseedda. S'oossay Aa maaddina, I loytsi minneedda; Aa woriikka ubbasaa gakkiiide sisetteedda.

Ooziyaane Bare Otoruwaan Muretteedda

¹⁶ Shin Ooziyaane minneedda wode otoretteedda; Aa kunddetsaw kaaletseedda. Ooziyaane Med'inaa Godaa bare S'oossaa yedeedda; I is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaan is'aanaa c'uwayanaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geleedda.

¹⁷ K'eesii Azaariyaasinne Med'inaa Godaa k'eesatuu hosppun tammattuu Aa geeduwaaw kaalliide geleeddino; he k'eesatuu mino asatuwaaw.

¹⁸ K'eesetuu Kaatiyaa Ooziyaana te"iide, «Ooziyaanaa, neeni Med'inaa Godaw is'aanaa c'uwayanaw bessakka. Is'aanaa c'uwayiyaawe bessiyaawe, is'aanaa c'uwayanaw geeyi utteedda, Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuwaaw s'alalaassa. Ha Geeshsha Sa'aappe kesa! Ayaw gooppe, neeni Med'etaa Ubbaa Godaa naak'aadda; neeni aappe bonchcho demmakka» yaageeddino.

¹⁹ Shin Ooziyaane is'aanaa c'uwayanaw is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa bare kushiyan oyk'k'i uttiide hank'k'etteedda. Ooziyaane k'eesetuwaaw hank'k'ettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaa matan k'eesatuwaaw sintsan ek'k'ide'ishin, Aa deemuwaaw wolk'k'aama baruwaaw harggii oyk'k'eedda.

²⁰ K'eesiyaa kaappuu Azaariyaasinne hara k'eesatuu ubbay aakko s'eelliyaa wode, Aa deemuwaaw wolk'k'aama baruwaaw harggii oyk'k'eeddawaa be'iide, Aa ellekka Geeshsha Golliyaappe kesseeddino. Ikka Med'inaa Goday Aa mureeddawaa ereedda diraw, ellekka hewaappe kesiide beedda.

²¹ Kaatii Ooziyaane hayana gakkanaasikka he harggiyaana de'eedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geliyaasaappekka ek'k'eedda. He

harggiyaa gaasuwaan dumma gollen barekka de'eedda. He wode Aa na'ay Yo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he gadiyaa asaa mooddeedda.

²² Kaatii Oooziyaane haneedda harabaa ubbaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw Amoos'a na'ay, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi s'aafi wotseedda.

²³ Oooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yaatina, Asay Aa, «wolk'k'aama baruwaa harggiyaan oyk'k'etteeddawaa» giide, kaatetuwwa makkaanaa matan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

27

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama

(2 Kat. 15:32-38)

¹ Yo'aataame kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yaruusho; iza S'aadook'a naatto.

² Bare aawuu Oooziyaane ootseeddawaadan, Yo'aataamikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin I Aa aawuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geleeddawaadan gelibeenna. Gidooppenne, Asay nagaraa oot-siyaawaa aggibeenna.

³ Yo'aataame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geliyaa K'ommo Peng-giyaa zaaretsiide ootseedda; k'ay Yersaalame katamaa gimbbiyaan Ofeela giyaa sa'aan daro kiitaa ootseedda.

⁴ Yihudaa gezziyaan katamatuwwa kees's'eedda; woray dariyaa deriyaan geesuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbeedda.

⁵ Yo'aataame Amoonaa kaatiyaanna olettiide s'ooneedda. Amoonatuu he laytsi heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, tammu sha"a konttaale gidiyaa zarggaanne tammu sha"a konttaale gidiyaa bang-gaa aw giireeddino. Amoonatuu laa'entso laytsayenne heezzentso laytsan hewaaddankka ahiidde, aw giireeddino.

⁶ Yo'aataame Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan suure hemetteedda diraw, loytsi minneedda.

⁷ Yo'aataame haneedda harabay, I oletteedda olaabay ubbayenne I oot-seeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁸ Yo'aataame kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.

⁹ Yo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Unttuntu Aa Daawita Kataman moogeeddino. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

28

Yihudaa Kaatiyaa Akaaza

(2 Kat. 16:1-5)

¹ Akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatama; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Akaazi bare mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootsibeenna;

² Ikase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda. Ba'aalaw goynnanaadan nahaasiyaa siilisiide, misiliyaa med'd'eedda.

³ K'ay Hinnooma Zanggaaraan is'aanaa c'uwayeedda; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwwa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare attuma naanaa taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.

⁴ Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan, deretuwaa huup'iyaaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaan aatsi immeedda. Unttuntu Aa s'ooniide, Aa asaappe daro asaa omoodiide, Damask'k'o afeedino. K'aykka S'oossay Aa Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaw aatsi immina, kaatii iita shochchaa shoc'eedda.

⁶ Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwwaa S'oossaa aggeeda diraw, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yihudaa olanchchatuwaappe s'eetanne laatamu sha"a mino asatuwaa itti gallassi wod'eedda.

⁷ Efireema zariyaa gidiyaa mino olanchchay Ziikiri kaatiyaa na'aa Ma'iseeya, kaatiyaa gollew aawotiyaa Azirik'aamanne kaatiyaa kaalliide de'iyaa Elk'k'aana wod'eedda.

⁸ Israa'eeliyaa Asay barenttu dabbatuwaappe laa"u s'eetu sha"a mac'c'a asaa, attuma naanaanne mac'c'a naanaa omoodeddino; k'ay untuntu loytsi daro omooduwaa akkiide, Samaariyaa afeedino.

Timbbitiyaa Odiyaa Odeedda

⁹ Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaa Odeedda giyaa itti bitanii Samaariyaan de'ee. Odeedi Samaariyaa yiyaa olanchchatuwaanna gake-tanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Be'ite, Med'inaa Goday, hinttenttu aawotuwwaa S'oossay Yihudaa hank'k'etteedda diraw, hinttenttu kushiyaan aatsi immeedda. Shin hinttenttukka saluwaa gakeedda hank'k'uwaan untunta siifeeddita.

¹⁰ Ha"ikka Yihudaa asayenne Yerusaalame Asay hinttenttoo mac'c'anne attuma ayiliyaa gidiide, moodetanaadan k'oppiita. Hintteikka untuntuwaadan haniide, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa naak'k'eeddita gidikkitee?

¹¹ Hewaa diraw, ha"i hinttenttu taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaa hank'k'uu hinttenttu bolla wod'd'eedda diraw, hinttenttu omoodiide k'achcheedda hinttenttu dabbotuwwaa yeddiishite» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Efireema zaratuwwaa kaappatuwaappe oyddatuu, Yohanaana na'ay Azaariyaasi, Mashilemoota na'ay Berekii, Shaaluuma na'ay Yihizk'k'enne Hadilaaya na'ay Amaasi olaappe simmeeddawanttu bolla denddeeddino.

¹³ Hewaappe, «He omoodetteedda asatuwaa hinttenttu hawaa ahooppe, kase nuuni Med'inaa Godaa bolla ootseedda nagaraanne naak'uwaa bolla hara naak'uwaa gujjiita. Nu naak'uu kasekka dari utteedda diraw, Israa'eeliyaa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda» yaageeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, olanchchatuu omoodetteedda asatuwaanne omoodetteedda miishshaa kaappatuu sintsaaninne kumentsaa shiik'uwaa sintsan sheed'd'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, suntsay hawaappe k'ommonna s'aafetteedda asatuu denddi ek'k'iide, omoodetteedda asatuwaa akkeeddino. Untuntu gidдон kallo de'iyaaawantta omoodetteeddawaappe mayzzeeddino; Untuntu he asatoo mayuwaanne c'aammaa immeeddino. K'ay untuntu mizeeddinonne ushsheddino; untuntu madutsaakka zayitiyaa okkeeddino. Untuntu gidдон daabureedda ubbatuwaa hariyaa togissiide, untuntu ishatuwaakko, zambbay de'iyaa Yaarikko katamaa aheeddino. Hewaappe guyyiyaan, untuntu Samaariyaa simmeeddino.

Akaazi Asoore Kaatiyaa Maaduwaa Oochcheedda (2 Kat. 16:7-9)

¹⁶ He wode Kaatii Akaazi Asoore kaatii barena maaddanaadan kiitaa kiitteedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, Eedooma asatuu laa'entsuwaa Yihudaa bolla mayyiide, daro asaa omoodiide afeedino.

¹⁸ Piliss's'eema asatuu k'ay Yihudaa bargguwaanne Neegeeba woran de'iyaa katamatuwaa olettiide Beeti-Shemesha, Ayaaloona, Gaderoota, Sookko, Timina, Giimizonne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa mayyi oyk'k'iide, yaan de'eeddino.

¹⁹ Yihudaa Kaatii Akaazi Yihudaa asaa nagaraa oosisseedda gishshawunne Med'inaa Godaw ammanettibeenna diraw, Med'inaa Goday Yihudaa kawushsheedda.

²⁰ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiide, Aa tuggayeeddappe attina maaddibeenna.

²¹ Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe, kaatiyaa golliyaappenne asaa kaappatuwaappe darobaa akkiide, Asoore kaatiyaw immeedda. Shin hewaa ootseeddawekka Aa ayinne go"ibeenna.

Akaaza Nagaraa

²² Kaatii Akaazi bare huup'iyaw bare tuggaa wode Med'inaa Godaw ammanettena hanotaa kasewaappe gujji gujjiide beedda.

²³ Barena s'ooneedda Damask'k'o s'oossatoo yarshshiidde, «Sooriyaa kaate-tuwaa s'oossatuu untunttu maaddeedda diraw, taanakka untunttu maaddanaadan taani untunttoo yarshshana» yaageedda. Shin he s'oossatuu aasinne Israa'eeliyaa asaa ubbaw bashshaa aheeddino.

²⁴ Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa shaluwaa ubbaa itti sa'aa shiishshiide kinchchereetseedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeedda. Yaatiide Yersaalamen ubbasaan barew yarshshiyaa sa'aa esseedda.

²⁵ Akaazi hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayanaw Yihudaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eedda. Yaatiide Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa hank'k'etseedda.

²⁶ Akaazi haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁷ Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yersaalame kataman Aa moogeeddino; shin Israa'eeliyaa kaatetuwaaw makkaanan moogibeykkino. Aa sa'aan Aa na'ay Hizk'k'iyaaase kaateteedda.

29

Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasa

(2 Kat. 18:1-3)

¹ Hizk'k'iyaaase kaatetiyaaw wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abiiya; Aa Zakkaraasa naatto.

² Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyaaasikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

Geeshsha Golliyaa Geeshshussaa

³ Hizk'k'iyaaase bare kaateteedda koyro laytsan, koyro aginaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa dooyyiide ooratseedda.

⁴ K'eesetuwaanne Leewatuwaa ahissiide, Geeshsha Golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa dabaaban shiishsheedda.

⁵ Hawaadan yaageedda; «Leewatoo, taani giyaawaa sisite! Ha'i hinttenttu huup'iyaw geeyite; Med'inaa Godaa hinttenttu aawotuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaakka geeshshite. Geeshsha Golliyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite.

⁶ Ayaw gooppe, kase nu aawotuu ammanettibeykkino; Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan iitabaa ootseeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa aggiide, S'oossay de'iyaa sa'aappe barenttu deemuwaa wora zaariide, barenttu zokkiyaa aakko zaareeddino.

⁷ Unttuntu k'ay Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeeddino; s'omppiyaakka toysseeddino. Geeshsha Golliyaan Israa'eeliyaa S'oossaw is'aanaa c'uwayibeykkino, woy s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshibeykkino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Yihudaa bollanne Yersaalame bolla wod'd'eedda. Hinttenttu ayfiyaan hinttenttu be'iyawaadan, S'oossay untuntu hinttenttoo yashshaa, dagamaanne «Poora!» giyaawaa ootseedda.

⁹ Hewaa gaasuwaan nu aawotuu mashshaan hayk'k'eeddino; nu attuma naanay, nu mac'c'a naanayne nu machatuu omoodetteeddino.

¹⁰ «Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'iyawe nu bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaana, Israa'eeliyaa S'oossaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanaw ta wozanaan k'oppay.

¹¹ Ta naatoo, hinttenttu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, aw ootsiyaa oosanchcha gidiide, is'aanaa c'uwayanaadan hinttentta I dooreedda diraw, sheneko gooppite» yaageedda.

¹² He sa'aan de'iyaa Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta: K'ahaata yaraappe Amaasaaya na'aa Mahaatanne Azaariyaasa na'aa Yuu'eela.

Maraara yaraappe Abddi na'aa K'iisanne Yihaali'eela na'aa Azaariyaasa.

Gershshoona yaraappe Ziimma na'aa Yo'aahanne Yo'aaha na'aa Edeena.

¹³ Els's'aafaana yaraappe Shiimiranne Yi'u'eela.

Asaafa yaraappe Zakkaraasanne Mataaniyaa.

¹⁴ Hemaana yaraappe Yihi'eelanne Shim"a.

Yidutuuna yaraappe Shamaa'iyaaanne Uuzi'eela.

¹⁵ Unttuntu barenttu dabbotuwaa, Leewatuwaa, shiishshina, untuntu ubbaykka barenttu huup'iyaw geeyeeddino. Kaatii untunta azazina, Med'inaa Godaa higgayan s'aafetteeddawaadan untuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshussaa doommeeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw giddo geleeddino; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa tunabaa ubbaa kessiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa aheeddino. Leewatuu akkiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.

¹⁷ Unttuntu koyro aginaan, koyro gallassi Geeshsha Golliyaa geeshshiyaawaa doommeeddino; he aginaw hosppuntsa gallassi Med'inaa Godaa baranddaa gakeeddino. Hara hosppun gallasan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshsheeddino. Koyro aginaw tammanne usuppuntsa gallassi untuntu he oosuwaa poleeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, untuntu Kaatiyaa Hizk'k'iyasakko geliide, «Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa saanne he yarshshiyaa sa'aan go'ettiyaa shaluwaa ubbaa, ukitsaa s'arap'peezaanne he s'arp'peezan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa geeshsheeddo.

¹⁹ K'ay Kaatii Akaazi kaatetiide de'iyaa wode, S'oossaw ammanettennan aggiide, afeedda shaluwaa ubbaa nuuni zaariide geeshsheeddo. Be'a, nuuni

geeshsheedda miishshay ubbay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa sintsan de'ee» yaageeddino.

²⁰ Kaatii Hizk'k'iyaaase wonttetsa gallassi guuran denddiide, katamaa kaappatuwaa shiishshiide, untuntunna ittippe Med'inaa Godaw Geeshsha Golliiyaa beedda.

²¹ Untunttu kawutetsaa diraw, Geeshsha Golliiyaa dirawunne Yihudaa asaa diraw, laappun korumatuwaa, laappun dorssaa orggetuwaa, laappun dorssaa maratuwaanne k'ay laappun deeshsha orggetuwaa nagaraa yarshshoo aheeddino. Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuu, Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan hewantta yarshshanaadan kaatii azazeedda.

²² K'eesetuu korumatuwaa shukkiide, untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'ay dorssaa orggetuwaa shukkiide, untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'aykka dorssaa maratuwaa shukkiide, untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.

²³ Nagaraa yarshshoo haniyaa deeshsha orggetuwaa kaatiyaa sintsanne shiik'eedda asaa sintsa aheeddino; ahina untunttu ubbay barenttu kushiya deeshshatuwaa bolla wotseeddino.

²⁴ K'eesetuu deeshshatuwaa shukkiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa nagaray atto geetettanawaa mala, untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla yarshsheeddino. Ayaw gooppe, kaatii untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazeedda dirassa.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kaatiyaw nabiya Gaade baggananne timbbitiyaa odiyaa Naataana baggana Kaatiyaa Daawita azazeedda azazuwaa Hizk'k'iyaaase kaalliide, Leewatuwaa daalaa, diitsaanne maasink'k'uwwa oytsiidde, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan esseedda.

²⁶ Leewatuu Daawite kase yetsaa yes's'eedda miishshatuwaa oyk'k'ina, k'eesatuu k'ay s'urumbbatuwaa oyk'k'iide ek'k'eeddinno.

²⁷ He wode untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaadan Hizk'k'iyaaase azazeedda. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe doometteedda wode, s'urumbbatuwaanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita yetsaa miishshatuwaan Med'inaa Godaw yetsay doometteedda.

²⁸ S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe polettana gakkanaw, kumentsaa yaa'ay S'oossaw goynnee; yetsaa yes's'iyawanttukka yes's'iino; s'urumbbaa punniyaawanttukka punniino.

²⁹ K'eesetuu yarshshuwaa yarshshiyaawaa poleedda wode, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay gulbbatiide goynneeddino.

³⁰ Kaatii Daawitenne timbbitiyaa odiyaa Asaafe s'aafeedda galataa mazimuriyaa Med'inaa Godaw yes's'anaadan Kaatii Hizk'k'iyaaasinne kaappatuu Leewatuwaa azazeeddino; Leewatuu nashechchan galattiide, gulbbatiide goynneeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase asaa, «Ha'i hinttenttu hinttentta Med'inaa Godaw dummayeeddita. Hinttenttu shiik'iide, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa ahite» yaageedda. Hewaappe guyye shiik'eedda Asay yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa aheeddino; k'ay koyeedda asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa aheeddino.

³² He shiik'eedda Asay aheedda s'uuggiyaa yarshshuwaa paydu laappun tammu korumatuwaa, s'eetu dorssaa orggetuwaanne laa"u s'eetu dorssaa maratuwaa; hewanttu ubbay Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshotuwaa.

³³ K'ay ittippetetsaa yarshshotuu usuppun s'eetu korumatuwaanne heezzu sha"a dorssatuwaa.

³⁴ Shin s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa shukkiide, galbbaa k'aaranaw de'iyaa k'eesatuu payduwaan loytsi guutsa. Hewaa diraw, kiitay wurana gakkanawunne hara k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyana gakkanaw, untunttu dabbotuu, Leewatuu untuntta maaddeeddino. (Barenttu huup'iyaw geeyiyaawaan Leewatuu k'eesetuwaappe aad'd'iide ammanettiino.)

³⁵ S'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaanne s'uuggiyaa yarshshuwaana ittippe yarshshettiyaa ushshaa yarshshuwaa ubbaa untunttu yarshshiino.

Hewaadan haniide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kiitay laa'entsuwaa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaasinne Asay ubbay he oosuwaa ellekka polanaadan S'oossay untuntta maaddeedda diraw, loytsi nashetteeddino.

30

Paasigaa Baalaa Bonchchanaw Giiguwaa

¹ Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchanaw, Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa Israa'eeliyaa Asay ubbayenne Yihudaa Asay ubbay yaanaadan Hizk'k'iyaase kiitteedda; k'ay Efireema asawunne Minaase asaw dabddaabbiyaa s'aafeedda.

² Kaatii, kaappatuunne, Yerusaalamen shiik'eedda Asay ubbay Paasigaa Baalaa laa'entso aginaan bonchchanaw k'ofaa k'achcheeddino.

³ Paydina gidiyaa k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyibeenna dirawunne daro asaykka Yerusaalamen shiik'ibeenna diraw, Asay Paasigaa Aa wodiyaan, koyro aginaan bonchchanaw danddayibeenna.

⁴ He k'ofay kaatiyaanne shiik'eedda asaw lo"o k'ofa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Yerusaalamen bonchchanaw Berssaabeheppe doommiide Daana gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay yaanaadan awaayanaw k'ofaa k'achcheeddino. Ayaw gooppe, ha Paasigaa Baalaabay kase higgayan s'aafetteeddawaadan daro Asay bonchchibeenna.

⁶ Kaatiinne kaatiyaa kaappatuu azazina, kiitetteeddawanttu Israa'eeliyaa biittaa ubbaanne Yihudaa gadiyaa ubbaa hawaadan yaagiyaa dabddaabbiyaa akkiide afeedino; «Israa'eeliyaa asaw, Asoore gadiyaa kaatetuwwa kushiyaappe kessi akkiide, hinttenttu biittaan atteedda hinttenttukko I simmanaadan, hinttenttukka Med'inaa Godaakko, Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaakko simmite!

⁷ Barenttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwwa S'oossaw ammanetibeenna hinttenttu aawotuwaadaaninne hinttenttu ishātuwaadan hanopite. Hinttenttu eriyaawaadan S'oossay untunttu wol'k'aama muruwaa muredda.

⁸ Hinttenttu Med'inaa Godaw azazettiteppe attina, kase hinttenttu aawotuwaadan hinttenttu morggiyaa gaafissoppite! S'oossay med'inaw geeshsheedda Geeshsha Golliiyaa haa yiite. S'oossaa hank'k'uu ees's'iyawe hinttenttu bollappe kichchanaadan, Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, goynnite.

⁹ Hinttenttu Med'inaa Godaakko simmooppe, hinttenttu ishātuwaanne hinttenttu naanay barentta omoodeeddawanttu sintsan maarotaa demmiide, ha gadiyaa simmana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay

k'arettiyaawaanne maariyaawaa. Hinttenttu aakko simmooppe, bare sintsa hintteppe wora zaarena» yaagiyaawaa.

¹⁰ Kiitetteeddawanttu Efireema gadiyanne Minaase biittaa aad'd'iidde, Zaabiloona biittaa gakkanaw katamaappe katamaa beeddino. Shin he katamatuwaan de'iyaa asatuu untunttu kad'iide, untunttu bolla miic'ceddinonne k'iliic'eeddino.

¹¹ Gidooppenne, Aaseera asatuwaappe, Minaase asatuwaappenne Zaabiloona asatuwaappe amareeda asatuu barentta kawushshiide, Yersaalame yeeddino.

¹² Kaatiinne kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'aalaa maaran azazeeddawaa, Yihudaa Asay itti wozanaan azazettanaadan, S'oossaa kushii Yihudaa asaa bolla de'eedda.

Paasigaa Baalay Bonchchettedda

¹³ Laa'entso aginaan irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa bonchchanaw loytsi daro Asay Yersaalamen shiik'eedda.

¹⁴ Untunttu denddiide, Yersaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa k'oliide, is'aanaa c'uwaiyaa miishshaa ubbaa diggiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laa'entso aginaan, tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa shukkeeddino. Barenttu huup'iyaw geeyibeenna k'eesatuu nne Leewatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aheeddino.

¹⁶ S'oossaa asaa gidiyaa Muse higgiaadan, Geeshsha Golliyaa gidduwaan barenttu sa'aan sa'aan ek'k'eeddinno; k'eesatuu Leewatuu kushiyaappe akkeedda suutsaa c'ac'c'afeeddino.

¹⁷ He shiik'uwaa gidдон geeyibeenna daro asatuu de'iino. Hewaa diraw, paasigaa dorssatuwaa Med'inaa Godaw shukkanaw danddaykkino; Leewatuu untunttu kotan Paasigaa dorssaa shukkiide Med'inaa Godaw shiisheeddino.

¹⁸⁻¹⁹ Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakoora zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe daro asatuu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, Paasigaa Baalaa meeddino. Hewaa diraw, Kaatii Hizk'k'iyaaase untunttoo woossiide, «Abeet, asaa ubbaw lo'o Med'inaa Godaw, hawanttu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, untunttu new, Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw goynniino. Hewaa diraw, neeni untunttoo atto yaaga» yaagiide woosseedda.

²⁰ Med'inaa Goday Hizk'k'iyaaase woosaa sisiide, untuntta patseedda.

²¹ Yersaalamen shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay irshshuu gelibeenna ukit-saa Baalaa volk'k'aama nashechchan laappun gallassi bonchcheedda. Leewatuunne k'eesatuu yetsaa miishshan yes's'iidde, gallassi gallassi Med'inaa Godaa galatiino.

²² Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase Med'inaa Godaa kiitan akeekanchcha gidiyaa Leewatoo haasayiide, untunttu mintsetseedda.

Asay ubbay ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiide, Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa galatiide, miiddinne ushiide, baalaa laappun gallassi bonchcheeddino.

²³ Kumentsaa yaa'ay baalaa hara laappun gallassaa gujjiide bonchchanaw mayyeedda; Asay laappun gallassi baalaa nashettidde bonchcheedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaase yarshshuwaa yarshshanaw, sha"a korumatuwaa, laappun sha"a dorssatuwaanne deeshshatuwaa yaa'aw immeedda; k'ay kaappatuu sha"a korumatuwaanne tammu sha"a

dorssatuwaa yaa'aw immeeddino. Loytsi daro k'eesatuu kka barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

²⁵ Kumentsaa Yihudaa yaa'ay, k'eesatuu, Leewatuu, Israa'eeliyaappe yeedda Asay ubbayne kase Israa'eeliyaa gadiyaappe yiide, Yihudaa biittan de'eedda Asay ubbay nashetteedda.

²⁶ Daawita na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Solomone wodiyaappe doommina, hachche gakkanaw, Yerusaalamen hawaa malatiyaa baali bonchchetti erenna diraw, Yerusaalamen Asay loytsi nashetteedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu denddiide, S'oossay asaa anjjana mala woosseeddino; S'oossay saluwaan, bare de'iyaa geeshsha sa'aan untunttu woosaa siseedda.

31

Kaatii Hizk'k'iyaaase Goynnuwaa Hanotaa Ooratseedda

¹ Hawe ubbay poletteedda wode, he sa'aan de'iyaa Israa'eeliyaa ubbatuu Yihudaa katamatuwaa biide, de'iyawaa ubbaa d'ayssana gakkanaw, eek'aa tuussatuwaa kinchhereetseeddino; Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleeddino; Yihudaa biittaaninne Biiniyaama gadiyaan ubbaan, k'ay Efireema biittaaninne Minaase biittan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa laaleeddino. Untunttu hewantta ubbaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu katamaa katamaanne barenttu soo soo simmeeddino.

² Hizk'k'iyaaase k'eesetuwaanne Leewatuwaa untunttu oosuwaa maaran c'uguwaan c'uguwaan shaakki esseedda. Untunttu kiitay s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshiyaawaanne Geeshsha Golliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa galatiyaawaanne sabbiyaawaa.

³ Med'inaa Godaa higgiyan S'aafetteeddawaadan guuranne omarssi, Sambbatan, aginay s'eeriya wodiyaaninne baalaa gallassatuwaan yarshshiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo koshshiyaa mehetuwaa kaatii bareppe immeedda.

⁴ Med'inaa Godaa higgiyan s'aafetteeddawaadan, k'eesatuu nne Leewatuu S'oossaa kiitaa ootsana mala, untunttoo bessiyaawaa immanaadan Yerusaalamen de'iyaa asaa kaatii azazeedda.

⁵ Hizk'k'iyaaase hewaa azazo saannakka, Israa'eeliyaa Asay katsaappe, woyniyaa eessaappe, zayitiyaappe, matsaa eessaappenne goshshan mokkeeddabaappe s'eeraa S'oossaw darissiide immeeddino; barenttoo de'iyaa ubbabaappekka asiraataa Med'inaa Godaw kesseeddino.

⁶ Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asayne Yihudaa Asay booraappenne dorssaappe asiraataanne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, dummayi wotseeddawaahiide dooreeddino.

⁷ Untunttu heezzentso aginaan dooretsaa doommiide, laappuntsa aginaan poleeddino.

⁸ Hizk'k'iyaaasinne kaappatuu dooretteeddawaa be'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaanne S'oossaa asaa Israa'eeliyaa galateeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase dooriide wotseedda imuwaabaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa oochcheedda.

¹⁰ S'aadook'a yara gidiyaa k'eese ubbatuwaa Kaappuu Azaariyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Asay barenttu imuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaa doommina, nuuni miide kalleeddo. Med'inaa Goday bare asaa anjeeedda diraw, hawe loytsi daruu atteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ayentto minjjiyaa kifiletuwaa giigissanaadan asaa azazina Asay giigisseedda.

¹² Asay imuwaa, barew de'iyaaawaappe asiraataanne S'oossaw dummayi wotseeddawaa ammanetti immiide, he kifiletuwaa gelisseeddino. Leewii Konaanii untunttu bolla suntsetteedda; Aa ishay Shim"i Aa kaalliide suntsetteedda.

¹³ Kaatii Hizk'k'iyaasinne S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasi azazina, Yihi'eeli, Azaazii, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaad, Eli'eeli, Yisimaake, Mahaatinne Banaayi suntsetteeddino; untunttu Konaaniyaanne Aa ishaa Shim"a aawotetsaappe garssanna ootsanaw suntsetteeddino.

¹⁴ Leewiyaa Yimina na'ay K'orii, away doliyaa bagga penggiyaa naagiyaawe, Asay Med'inaa Godaw bare sheniyaan c'oo aheedda imuwaanne dummayi wotseeddawaa akkanawunne shaakki shaakki Immanaw suntsetteedda.

¹⁵ K'eesetuu de'iyaa katamatuwaan wogaappe laafa gakkanaw de'iyaa barenttu ishatoo ammanettiide, untunttu oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakki immanaadan Edeni, Miniyaamini, Iyyaasu, Shamaa'e, Amaarenne Shakaane K'oreppe garssanna suntsetteeddino.

¹⁶ Barenttu c'uguwaan c'uguwaan barenttu kiitaa gallassi gallassi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttoo, laytsay heezuwa gakeeddanne heezuwaappe bolla gideedda attuma asaa ubbaw untunttu gakkiaawaa gakkiaawaa shaakki immeeddino.

¹⁷ Barenttu aawotuwa gollen gollen paydetti utteedda k'eesatookka immeeddino. K'ay laytsay laatamu gakeeddanne laatamuwaappe bolla gideedda Leewatoo barenttu oosuwaadan oosuwaadan barenttu c'uguwaan c'uguwaan shaakkite paydeteeddawanttu untunttu gakkiaawaa shaakki immeeddino.

¹⁸ K'eesetunne Leewatuu barenttu yeletaadan yeletaadan paydetiyaa wode, untunttu barenttu guutsa naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaana, barenttu mac'c'a naanaanne barenttu attuma naanatuwaanna ittippe s'aafetteeddino; ayaw gooppe, untunttu ammanettiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

¹⁹ K'ay barenttu katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan woy hara katamatuwaan de'iyaa Aaroona yara gideedda k'eesatoo, k'eesatuwaa zariyaa gidiyaa attuma asatuwaappe ubbawunne barenttu yeletaadan paydeteedda Leewatuu ubbaw untunttu gakkiaa k'umaa shaakkanaw asatuu suntsetteeddino.

²⁰ Kaatii Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"o suurenne tuma gideeddawaa Yihudaa gadiyaa ubbaan ootseedda.

²¹ Hizk'k'iyaase S'oossaa Geeshsha Golliyaw ootseedda oosuwa ubbaan, higgiaananne azazuwaan s'aafetteeddawaadan S'oossaa bare kumentsaa wozanaappe koyowaa diraw, aw ubbabay injjeteedda.

32

*Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino
(2 Kat. 18:13-17; 19:14-19, 35-37; Isa. 36:1-22; 37:8-38)*

¹ Kaatii Hizk'k'iyaase S'oossaw ammanettiide ootseedda ha oosuwaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe Yihudaa gadiyaa bolla dooddeedda; barew oyk'k'anaw k'oppiide, gimbbettu utteedda katamatuwaa dooddeedda.

² Sanaakireebe Yerusaalamen olanaw yeeddawaa Hizk'k'iyaaase be'eedda wode,

³ katamaappe karenna goggiyaa puluttuwaa haatsaa zeeranaw bare oosanchchatuwaanne bare mino asatuwaa zoretaa besseedda; Unttuntu Aa maaddeeddino.

⁴ Hewaa diraw, unttuntu daro asaa shiishshiide, hewaa heeraan de'iyaa pulttotuwa ubbaanne goggiyaa shaafaa bareedino. «Asoore kaatetuu yiide, ayaa haatsaanne demmoppino» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaase min ootsiide, laaletteedda dirssaa gimbbiyaa ubbaa zaaretsiide gimbbeedda; yaatiide Aa bolla adussa gimbbiyaa gimbbeedda. He dirssaa gimbbiyaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda; k'ay Daawita Kataman de'iyaa Miillo giyaa sa'aa miniseedda. Daro ola miishshaakka gondalliyaakka med'd'eedda.

⁶ Yaatiide olanchchatuu kaappatuwaa asaa bolla suntseedda; unttuntu ubbaa katamaa penggiyaa ellekka de'iyaa gutaran shiishshiide,

⁷ «Hayyanaa minnite! Asoore kaatiyaanna de'iyawaappe nuunanna de'iyawe aad'd'ee. Hewaa diraw, Asoore kaatiyawunne aanana de'iyaa daro olanchchatoo yayyoppite! Dagammoppite!

⁸ Aanana asaa wolk'k'ay de'ee; shin nuunanna Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna maaddanawunne nuw olettanaw de'ee» yaagiide unttunta mintsetseedda. Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaase haasayeeddaban Asay minetteedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe bare olanchchatuu ubbaanna ittippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyasakonne Yerusaalamen de'iyaa Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchatuwaa kiitteedda.

¹⁰ Hewenne, «Asoore Kaatii Sanaakireebe, Hinttenoo, ha dooddetti utteedda Yerusaalame kataman de'iyaa asatoo, oonan ammanetteedittee?

¹¹ Hizk'k'iyaaase hinttentta, «Asoore kaatiyaa kushiyaappe Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna ashshanawaa» yaagee; shin I hinttentta hewaadan baletsiidde, koshshaaninne saamuwaan wod'anaw hanee.

¹² Ha s'oossatoo goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggiide, Yihudaanne Yerusaalame asaa, «Hinttenttu itti yarshshiyaa sa'aa sintsan goynnite; k'ay hinttenttu yarshshuwaakka Aa bolla s'uuggite» yaagiyaawe ha Hizk'k'iyaaasa gidennee?

¹³ « Taaninne ta aawotuu hara kawutetsatuu asaa ubbaa bolla ootseeddawaa hinttenttu eribeykkite? He kawutetsatuu s'oossatuu barenttu gadiyaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddino?

¹⁴ Ta aawotuu d'aysseedda ha kawutetsatuu s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare asaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddawe oonee? Yaatina, hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe woot ashshanaw danddayii?

¹⁵ Hewaa diraw, ha"ikka, Hizk'k'iyaaase hinttentta baletsoppo woy hawaadan c'immoppo. Hinttenttu Hizk'k'iyaaasa ammanoppite. Ayaw gooppe, Aa asaa ta kushiyaappe woy ta aawotuwaa kushiyaappe, gade asaa s'oossatuu woy kawutetsaa s'oossatuu ashshanaw danddayibeykkino. Yaatina, hewe hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe ashshanaw waan danddayii? yaagee» yaageeddino.

¹⁶ Sanaakireeba oosanchchatuu Med'etaa Ubbaa Godaa bollanne Aa k'oomaa Hizk'k'iyaaasa bolla hara c'orabaakka haasayeeddino.

¹⁷ Sanaakireebe k'aykka Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa k'iliic'anawunne Aa bolla haasayanaw dabddaabbiyaa s'aafidde, «Sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuu s'oossatuu barenttu asaa ta kushiyaappe

ashshibeennawaadan, Hizk'k'iyaaasa S'oossaykka bare asaa ta kushiyaappe ashshenna» yaagiide s'aafeedda.

¹⁸ Sanaakireeba oosanchchatuu katamaa omooddanaw koyiide, dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda Yersaalame asaa yashissanawunne dagantsanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetsuwaan untuntu bolla waasseeddino.

¹⁹ Asaa kushiyan oosetteedda, ha sa'aan de'iyaa hara asatuwaappe s'oossatuwaa bolla haasayiyaawaadan, Yersaalame S'oossaa bollakka haasayeeddino.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Hizk'k'iyaaasinne Amoos'a na'ay, timbitiyaa odiyaa Isiyaasi hawaa diraw, S'oossaa woosseeddino; untuntu saluwaa pude waasseeddino.

²¹ Asoore kaatii dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa olanchchatuwaa ubbatuwaa, gadaawatuwaanne kaappatuwaa d'ayssiyaa kiitanchchaa Med'inaa Goday kiitteedda. Hewaa diraw, Asoore kaatii kawushiide, bare gadiyaa simmeedda. Simmiide, bare s'oossaa golliyyaa geleedda wode, Aa naanay Aa he sa'aan mashshaan wod'eeddino.

²² Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Hizk'k'iyaaasanne Yersaalamen de'iyaa asaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkkatuwaa ubbatuwaa kushiyaappe ashsheeda; untuntu shooro biitatuwaa ubbabaappe untuntu shemppisseedda.

²³ Daro asatuu Med'inaa Godaw imotaa immeeddino; Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasawukka al'o miishshaa aheeddino. He wodiyaappe doommiide, kawutetsaa ubbay Hizk'k'iyaaasa loytsi bonchcheedda.

Hizk'k'iyaaasa Harggiyaanne Aa Otoruwaa

(2 Kat. 20:1-3, 12-19; Isa. 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ He wode Hizk'k'iyaaase harggiide, hayk'k'ana mateedda; yaatiide Med'inaa Godaa woosseedda. S'oossay aw woosetteedda; Aa patsanaw malaataa immeedda.

²⁵ Shin Hizk'k'iyaaase otoretteedda diraw, S'oossay aw keekeedda keekkatetsaw Aa galatibeenna. Hewaa diraw, Aa bolla, Yihudaa bollanne Yersaalame bolla Med'inaa Godaa hank'k'uu wod'd'eedda.

²⁶ Gidooppenne, wurssetsan Hizk'k'iyaaase bare otoruwaa aggiide, Yersaalame asatuwaana ittippe barenatetsaa kawushsheedda. Hewaa diraw, Hizk'k'iyaaasa wodiyaan Med'inaa Godaa hank'k'uu untuntu bolla wod'd'ibeenna.

Hizk'k'iyaaasa Duretetsaanne Bonchchuwaa

²⁷ Hizk'k'iyaaasaw loytsi daro duretetsayenne bonchchu de'eedda; Hizk'k'iyaaase bare biraw, work'k'aw, al'o shuchchaw, sawoo, gondalliyawunne hara al'o miishshaa ubbaw miishshaa minjjiyaa sa'aa kees's'eedda.

²⁸ Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa wotsiyaa sa'atuwaakka kees's'eedda. Dumma dumma mehii ek'k'iyaa ak'otuwaanne dorssaa wudii ek'k'iyaa ak'uwaa ootseedda.

²⁹ S'oossay aw loytsi daro duretaa immeedda diraw, barew katamatuwaa kees's'eedda; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaan daruwaa shiishsheedda.

³⁰ Ha Hizk'k'iyaaasikka k'ommo baggana de'iyaa Giyoone haatsaa pulttiyyaa zeeriide, Daawita Katamaw away wulliyaa bagga zaariide, haatsaa yeddeedda. Hizk'k'iyaaase ootseeddabay ubbay lo'o poletteedda.

³¹ Shin Yihudaa biittan haneedda malalissiyaa malaataabaa oochchanaw Baabloone mooddiyaawanttu kiitteedda asatuu Hizk'k'iyaaasakko yeedda

wode, S'oossay Aa paac'c'anawunne Aa wozanaan de'iyaaawaa ubbaa er-anaw Aa yeddi besseedda.

Hizk'k'iyaa Hayk'uwaa
(2 Kat. 25:20-21)

³² Hizk'k'iyaa haneedda harabayenne S'oossaw I ootseedda lo"o oosuwaabay Amoos'a Na'aa, Timbbitiyaa Odiya Isiyaasa sas'aa Mas'aafaaninne Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³³ Hizk'k'iyaa hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; k'ommo baggana de'iyaa Daawita zeretsatuwaa makkaanan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Yihudaa Asay ubbayenne Yerusaalamen de'iyaa Asay Aa bonchcheeddino. Aa kotan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

33

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa
(2 Kat. 21:1-9)

¹ Minaase kaatetiya wode, laytsay aw tammanne laa"a; I Yerusaalamen ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaappe de'uwaawogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³ Minaase bare aawuu Hizk'k'iyaa laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa zaaretsiide kees's'eedda; Ba'aalaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaa med'd'eedda. K'ay saluwaa s'oolinttetuwaa ubbatookka goynneeddanne untunttoo ootseedda.

⁴ Med'inaa Goday kase, «Ta suntsay med'inaw Yerusaalamen de'anawaa» yaagi wotseedda Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan Minaase hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁵ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwaa s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁶ Hinnooma Zanggaaraan bare attuma naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moytilliyaa haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'inaa Godaa sintsan I daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'k'etseedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, bare med'd'eedda eek'aa misiliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон esseedda. He Geeshsha Gollii, S'oossay Daawitewunne Aa na'aa Solomonaw, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.

⁸ Taani Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazuwaa ubbaanne Muse baggana imetteedda higgiiyaa, wogaanne pirdaa ubbaa untunttu naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untunttu k'atamaa shodissikke» yaagi wotseedda Geeshsha Golliyaa.

⁹ Shin Minaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa baletseedda; yaatina, untunttu Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda derii asaawaappe aad'd'iyaa iitaa ootseeddino.

Minaase Bare Nagaraappe Simmeedda

¹⁰ Med'inaa Goday Minaasewunne Aa asaw haasayeedda; shin untunttu Aa haasayaa sisennan is's'eeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asoore kaatiyaa ola gadaawotuwwa untunttu bolla dentseedda; untunttu Minaase siid'iyaan dafuwaa aatsiide oyk'k'eeddino; nahaasiyaa sanssalatan k'achchiide, Baabloone gadiyaa afeedino.

¹² Minaase tuggateedda wode, Med'inaa Godaa bare S'oossaa maaduwwa woosseedda; bare aawotuwwa S'oossaa sintsan barenatetsaa loytsi kawushsheedda.

¹³ Minaase S'oossaa woosseedda wode, Med'inaa Goday aw woosetteedda; Aa watiwatuwaakka siseedda. Yerusaalamen Aa kawutetsan zaaretsi wotseedda. Med'inaa Goday S'oossaa gididiyaawaa Minaase hewan ereedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Minaase Giyoone Puluttuwwa ellekka de'iyaaappe doommiiide, Ofeela geetettiyaa sa'aanna aad'd'iidde biide, Moliyaa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa gakkanaw, kasewaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda. He gimbbii Daawita Katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ee. Yihudaa katamatuwwa ubbaan ola gadaawotuwwa wotseedda.

¹⁵ Allaga s'oossatuwaanne eek'aa misiliyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Goliyaappe diggeedda; Geeshsha Gollii de'iyaa deriyaa bollanne Yerusaalamen I ootseedda yarshshiyaa sa'aa ubbaa koliide, he katamaappe kare kessiide oleedda.

¹⁶ Minaase k'ay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa ooras's'isiide, ittipetetsaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwwa an yarshsheedda. Yihudaa asaakka Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw goynnanaadan azazeedda.

¹⁷ Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshuwwa yarshshiyaawaa aggana d'ayooppekka, untunttu yarshshiyaawe Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa s'alalaassa.

Minaase Hayk'uwwa (2 Kat. 21:17-18)

¹⁸ Minaase haneedda harabay, I bare S'oossaa woosseedda woosaynne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu aw odeeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁹ K'ay Aa woosaynne S'oossay aw woosetteeddabay, I ootseedda nagaraynne naak'uu ubbay, Minaase barena kawushshanaappe kase ootseedda goynniyaa d'ok'k'a sa'atuunne Asheeri misiletuwaanne bare goynniyaa eek'atuwwa I esseedda sa'atuu ubbay Timbbitiyaa odiyaawanttu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino.

²⁰ Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatina, Minaasa Aa kaatiyaa gollen moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Amoone kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona (2 Kat. 21:19-26)

²¹ Amoone kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne laa"a; I Yerusaalamen laa"u laytsaa kaateteedda.

²² Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Aa aawuu Minaase oosisseedda misiletuu ubbaw yarshsheeddanne untunttoo ootseedda.

²³ Shin Aa aawuu Minaase barenatetsaa kawushsheeddawaadan, I barenatetsaa Med'inaa Godaa sintsan kawushshibeenna; Amoone naak'uwaa yaa yaa darissee.

²⁴ Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona sa'aan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

34

Yihudaa Kaatiyaa Yoosiyaasa (2 Kat. 22:1-2)

¹ Yoosiyaase kaatetiyya wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen hat-tamanne itti laytsaa kaateteedda.

² Yoosiyaase Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan, bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan hametteedda.

Yoosiyaase Eek'aw Goynniyaa Sa'atuwaa D'aysseedda

³ I kaateteedda hosppuntsa laytsan biro yalaga de'iidde, bare mayza aawuwaa Daawita S'oossaw goynnaw doommeedda; k'aykka I kaate-teedda tammanne laa'entso laytsan Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaanne massi giigisseeddanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa d'ayssiyaawaa doommeedda.

⁴ I ek'k'iide azazina, Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa laaleeddino; untuttuppe bollanna de'iyaa is'aanaa c'uwayiyaawanttakka k'ans's'ereetseeddino. Asheeri misiletuwaa, massi giigisseedda eek'atuwaanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa kinchchereetsi liik'issiide, d'iile kesseeddino; yaatiide he d'iiliyaa untunttoo goynniyaa asatuwaa duufuwaan laaleeddino.

⁵ K'ay Yoosiyaase untunttu k'eesatuwaa mek'etsaa he yarshshiyaa sa'atuu bollan s'uuggeedda; yaatiide Yihudaanne Yerusaalame geeshsheedda.

⁶ Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biide Nift-taaleema gadiyaa gakkanaw de'iyaa katamatuwaanne bayeedda sa'aa ub-baa hewaadan ootsiide geeshsheedda.

⁷ Yoosiyaase yarshshiyaa sa'aa laaleedda; Asheeri misiletuwaakka hara eek'aa misiletuwaakka kinchchereetsiide liik'isseedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa ubbaa k'ans's'ereetseedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalame simmeedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda (2 Kat. 22:3-20)

⁸ Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, gadiyanne Geeshsha Golliyya geeshsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa Geeshsha Golliyya ooras's'isana mala, As'aaliyaa na'aa Saafaana, Yerusaalame katamaa mooddiyaa Ma'iseeyanne Yo'akaaza na'aa, waanna s'aafiyaa Yo'aaha kiitteedda.

⁹ Kiitetteeddawanttu k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Hilk'k'iyaaakko yeed-dino. Penggiyaa naagiyaa Leewatuu Minaaseppe, Efireemappe, atteeda Is-raa'eeliyaa asaa ubbaappe, Yihudaappe, Biiniyaameppenne Yerusaalamen de'iyaaawanttuppe kase shiishshiide, S'oossaa Geeshsha Golliyya aheedda miishshaa Hilk'k'iyaw immeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino. Untunttu Geeshsha Golliyya ooras's'isanaadaaninne wotsi yeggiide kees's'anaadan oosanchchatoo immeeddino.

¹¹ K'ay Yihudaa kaatetu bayzziseedda Geeshsha Golliiyaa loytsissanaw he shaluwaan anaas'etuunne gimbbiyaawantta mitsaanne shuchchaa sham-manaadan immeeddino.

¹² Oosuwaa ootsiyaa asatuu ammanetteedawantta. Unttuntu bolla suntsetteedda oyddu Leewatuu, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, K'ahaata yaraappe Mashulaamanne Zakkaraasa. Yetsaa miishshaa eriyaa Leewatuu ubbay

¹³ tookkiyaa asatuwaa bollanne dumma dumma kiitaa ootsiyaawanttu bolla suntsetteeddino. K'ay hara Leewatuu s'aafetuwaa, kaappatuwaanne penggiyaa naagiyaawantta gideeddino.

¹⁴ Unttuntu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda shaluwaa kessiyaa wode, k'eesii Hilk'k'ii Med'inaa Goday Muse baggana immeedda Higgiyaa Mas'aafaa demmeedda.

¹⁵ Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe Higgiyaa Mas'aafaa demmad» yaageedda. He mas'aafaa Saafaanaw immeedda.

¹⁶ Saafaani he mas'aafaa kaatiyaakko ahiide, «Ne oosanchchatuu azazetteedda azazuwaa ubbaa ootsino.

¹⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa wurssi akkiide, ooratsisiyaa kaappatoonne ooratsiyaa oosanchchatoo immeeddino» yaagiide odeedda.

¹⁸ K'aykka waanna s'aafii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaageedda; Saafaani mas'aafaa kaatiyaa sintsan nabbabeedda.

¹⁹ Kaatii higgiyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Abddoona, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;

²¹ «Biite; biide ta dirawunne Israa'eeliyaaninne Yihudaan atteedawanttu diraw, ha beetteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'inaa Godaa oochchite. Ayaw gooppe, ha mas'aafan s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu Med'inaa Godaa k'aalaa naagibeenna diraw, nu bolla tigetteedda Med'inaa Godaa hank'k'uu loytsi daro» yaageedda.

²² Hilk'k'iinne kaatii kiitteedda asatuu timbbitiyaa odiyaa Hulddikko beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliiyaa mayuwaa naagiya Shaaluuma machato. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aaddu. He beedda asatuu iziw ha yewuwaa odeeddino.*

²³ Huldda untunttu, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Hinttena taakko kiitteedda bitaniyaw odite» yaagee.

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Yihudaa kaatiyaa sintsan nabbabetteedda mas'aafan s'aafetteedda iita shek'aa ubbaa, ha sa'aa bol-lanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.

²⁵ Unttuntu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide untunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla tigettana; I ubbakka te'ettenna» yaagee.

²⁶ «Med'inaa Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda Yihudaa kaatiyaa hawaadan yaagite; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaawaa hawaadan yaagee;

* **34:22 Shaaluuma:** Ibraawetsuwaan Shaaluumi Hasiraha na'aa Tok'aata na'aa geetetteedda. 2 Kat. 22:14 s'eella.

²⁷ «Ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Goday haasay-eeddawaa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, ta sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad.

²⁸ Hewaa diraw, taani neena ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna» yaagee» yaagite» yaagaaddu.

Hewaappe guyye untunttu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeed-dino.

Yoosiyaase S'oossaw Azazettanaw Geppeedda
(2 Kat. 23:1-20)

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yersaalame c'imatuwaa ubbaa shiishsheedda.

³⁰ Kaatii Med'inaa Godaw Geeshsha Golliiyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yersaalamen de'iyaa asay, k'eesatuu nne Leewatuu, guut-saappe daruwaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aanana ittippe pude keseed-dino. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe beettedda k'aalaa c'aak'uwaa mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii untunttu sisishshin nabbabeedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare sa'aan ek'k'iide, Med'inaa Godaa ogiyaan hamettanawunne Med'inaa Godaa higgiiyaa, Aa wogaanne Aa aza-zuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'ak'k'uwaadan ootsanaw S'oossaa sintsan geppeedda.

³² Yersaalameninne Biiniyaaman de'iyaa asaa ubbaa he k'aalaa c'aak'uwaa naaganaadan gefisseedda; Yersaalamen de'iyaa Asay S'oossaa, barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa c'aak'uu giyaawaadan ootseeddino.

³³ Yoosiyaase Israa'eeliyaa asaw de'iyaa gadiyaappe tunabaa ubbaa diggeedda. Yaan de'iyaa ubbatuu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsanaadan ootseedda. Yoosiyaase de'eedda laytsaa ubbaan, untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa kaalliyaawaa ag-gibeykkino.

35

Yoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda
(2 Kat. 23:21-23)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yersaalamen Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcheedda. Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa maraa shukkeeddino.

² Yoosiyaase k'eesetuwaa untuntta kiitan kiitan suntseedda; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kiitaan mintsetseedda.

³ Med'inaa Godaw geeshsha gidiide, Israa'eeliyaa ubbaa tamarissiyaa Leewatuwaa I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Taabootaa Daawita na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Solomone kees'iseedda Geeshsha Golliyaan wotsite. Hawaappe sintsan Taabootaa hinttenttu hashiyaan tookkanaw koshshenna. Ha"ikka S'oossaw, hinttenttu Med'inaa Godawunne, Aa asaa Israa'eeliyaw ootsite.

⁴ Israa'eeliyaa Kaatii Daawitenne Aa na'ay Solomone s'aafowaadan, hinttenttu c'uguwaan c'uguwaaninne hinttenttu aawotuwaa gollen gollen hinttentta giigissite.

⁵ «Hinttenttu Leewatuu hinttenttu dabbotuwaa, Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuwaa maaddana mala, hinttenttu yaran yaran shaakettiide, Geeshsha Golliyaa gidduwaan ek'k'ite;

⁶ Paasigaa dorssaa maratuwaakka shukkite. Hinttenttu huup'iyawukka geeyite; Med'inaa Goday Muse baggana haasayeedda k'aalaa untunttu ootsanaadan hinttenttu dabbotoo dorssaa maratuwaa giigissite» yaageedda.

⁷ Yoosiyaase Paasigaa yarshshoo hananaadan he sa'aan de'iyaa asaw hattamu sha"a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa immeedda; k'ay heezzu sha"a korumatuwaakka immeedda. Hawantta ubbaa kaatii bare wudiyaappe immeedda.

⁸ Kaatii suntseedda kaappatuukka asaw, k'eesetuwunne Leewatoo barent-tubaa barenttu sheniyaan immeeddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kaap-patuu Hilk'k'ii, Zakkaraasinne Yihi'eeli Paasigaa yarshshoo haniyaa laa"u sha"anne usuppun s'eetu dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa k'eesatoo immeeddino; k'ay heezzu s'eetu korumatuwaakka immeeddino.

⁹ Leewatuu kaappatuu Konaaniinne Aa ishatuu Shamaa'enne Nataani'eeli, k'ay Hashaabii, Yi'i'eeleenne Yozabaad Paasigaa yarshshoo haniyaa ichcheshu sha"a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa Leewatoo immeeddino; k'ay ichcheshu s'eetu korumatuwaakka immeeddino.

¹⁰ Paasigaa Baalaw ubbabay giigeedda; kaatiyaa azazuwaadan k'eesatuu barenttu sa'aan sa'aan, Leewatuukka barenttu c'uguwaan c'uguwaan ek'k'eeddinno.

¹¹ Paasigaa dorssaa maratuu shukettiyaa wode, Leewatuu galbbaa k'aarishin, k'eesetu suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo giigeedda dorssatuwaa ashuwaa Leewatuu bare golliyaa asan asan shaaketti utteedda Israa'eeliyaa zaratuwaa yarato immeeddino. Leewatuu hewaa immeeddawe Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan Asay Med'inaa Godaw yarshshanaassa. Untunttu korumatuwaakka hewaadan ootseeddino.

¹³ Leewatuu wogay azaziyaawaadan shuketteedda Paasigaa dorssaa maratuwaa ashuwaa taman s'iis's'eeddino; geeshsha yarshshotuwaa s'aaruwaan, otuwaaninne disttiyaan doysseeddino. Yaatiide ka"eeddawaa Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratu ubbaw ellekka shaakki shaakki immeeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu barenttuwunne Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatoo Paasigaa yarshshuwaa giigisseeddino. Ayaw gooppe, he k'eesatuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne mod'd'uwaa yarshshuwaa yarshshi-idde, k'ammaa gakkanaw ootsino.

¹⁵ Daawite, Asaafe, Hemaaninne kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Yidutu-uni kase azazeeddawaadan, Asaafa yaratu, mazimuriyaa yes's'iyawanttu barenttu sa'aan de'iino. Penggiyaa naagiyaawanttukka barenttu naagiya penggiyaa penggiyaa naagiino. Untunttu dabbotuu, Leewatuu untunttoo giigisseedda diraw, untunttu barenttu kiitaa aggibeykkino.

¹⁶ Med'inaa Godaw ootsiyaa kiitay ubbay, Paasigaa Baalaa bonchchiyaawenne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bolla yarshshiyaawe, Kaatii Yoosiyaase azazeeddawaadan haniide, he gallassi giigeedda.

¹⁷ Hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay he gallassi Paasigaa Baalaa bonchcheedda; untunttu irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalakka laappun gallassi bonchcheeddino.

¹⁸ Timbbitiyaa odiyaa Sammeela wodiyaappe doommina, hewaa mala Paasigaa Baalay Israa'eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaase, k'eesatuu nne Leewatuu, he koshiyan shiik'eedda Yihudaa asay, Israa'eeliyaa Asay ubbayenne Yerusaalamen de'iyaa Asay bonchcheeddawaa mala Paasigaa Baalaa kase Israa'eeliyaa kaatetuwaappe bonchcheeddawe ittuunne baawa.

¹⁹ Ha Paasigaa Baalay Yoosiyaase kaateteedda tammanne hospuntsa laytsan bonchchetteedda.

Yoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa
(2 Kat. 23:28-30)

²⁰ Ha ubbaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Geeshsha Golliyaa giigisseedda wode, Gibs'e Kaatii Nakoy Efiraas'iisa Shaafaa ellekka de'iyaa Karkkamiisha giyaa kataman olettanaw beedda. Yoosiyaase Aa te'anaw kesseedda.

²¹ Shin Nakoy Yoosiyaasakko asaa kiittiide, «Yihudaa kaatiyaw, taananne neena walassiyaawe ayee? Taani yeeddawe ta morkkatuwaa olanaassappe attina, neena olanaassa gidenna. Ta morkkatuwaa taani ellekka olanaadan S'oossay taana azazeedda. S'oossay neena d'ayssennaadan, taananna de'iyaa S'oossaanna gaaddatiyaawaa agga» yaageedda.

²² Gidooppenne, Yoosiyaase S'oossay Nako baggana odeeddawaa sisenaninne guyye simmennaan is's'eedda. Morkketuu barena erenna mala, bare kawutetsaa mayuwaa laammeedda; Magido dembbaa olettanaw geleedda.

²³ Wonddaafiyaa asatuu Kaatiyaa Yoosiyaasa dukkiide c'addeeddino. Kaatii bare k'oomatoo, «Taani loytsi c'adettaad; taana olaa giddoppe kessite» yaageedda.

²⁴ K'oomatuu Yoosiyaasa paraa gaariyaappe dentsiide, aw de'iyaa laa'entso paraa gaariyan wotsiide, Aa Yerusaalame aheeddino. I yaan hayk'k'eedda; bare mayza aawotuwaa makkaan moogetteedda. Yihudaa asayenne Yerusaalame Asay ubbay aw yeekkeedda.

²⁵ Ermaasi Yoosiyaasaw zilaaliyaa zilaassaa kessiide s'aafeedda; yeekuwwa yeekkiyaa mac'c'a asatuunne attuma asatuu Yoosiyaasa k'oppi k'oppiide yeekkiyaa wode, ha Ermaasi kesseedda zilaassaa zilaaliyaawe Israa'eeliyaa biittan woga gideedda. He zilaassay Israa'eelatuu Yeekuwwa Zilaassaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁶ Yoosiyaase haneedda harabay, Med'inaa Godaa higgiiyan s'aafetteeddawaadan I ootseedda lo'o oosuwaabayenne

²⁷ koyroppe wurssetsaa gakkanaw I poleeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

36

Yihudaa Kaatiyaa Yo'akaaza
(2 Kat. 23:30-35)

¹ Hewaappe guyyiyaan, he biittaa Asay Yoosiyaasa na'aa Yo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa sa'aan Yerusaalamen kaateyeeddino.

² Yo'akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yerusaalamen heezzu aginaa kaateteedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii Yo'akaaza Yerusaalame kaatetet-saappe wotseedda; heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.

⁴ Gibbs'e kaatii Yo'akaaza ishaa Eliyaak'iima Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda; Aa suntsaa Yo'aak'eema yaagiide laammeedda. Yaatiide Yo'aak'eema ishaa Yo'akaaza Gibbs'e afeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aak'eema
(2 Kat. 23:36–24:7)

⁵ Yo'aak'eemi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan iitabaa ootseedda.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Aa olettiide, Baabloone afanaw nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeda.

⁷ Naabukadanas'oore k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe shaluwaa akkiide, Baabloone afiide, bare kaatiyaa gollen wotseedda.

⁸ Yo'aak'eemi haneedda harabay, I ootseedda tunabayenne I ootseedda iitabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. I hayk'k'ina, Aa kotan Aa na'ay Yo'aakiine kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Kat. 24:8-17)

⁹ Yo'aakiine kaatetiyyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yersaalamen heezzu aginanne tammu gallassaa kaateteedda. Med'inaa Godaa sintsan I iitabaa ootseedda.*

¹⁰ Laytsay laamettiyyaa wode Kaatii Naabukadanas'oore asaa kiittiide, Yo'aakiinanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa al'o miishshatuwaa aanana ittippe Baabloone ahiseedda. Yaatiide Aa aawuwaa ishaa Sedek'iyaasa Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa
(2 Kat. 24:18-20; Erm. 52:1-3)

¹¹ Sedek'iyaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; I Yersaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda.

¹² Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan I iitabaa ootseedda; k'ay Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa sintsan barena kawushshibeenna.

Yersaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa
(36:13-23; 2 Kat. 25:1-21; Erm. 52:3-11)

¹³ Sedek'iyaasi ammanettanaadan barena S'oossaa suntsan c'aak'k'etseedda Naabukadanas'oora bolla makkaleedda. Med'inaa Godaakko Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiyaawaa aggiide, bare morggiyaa zoozisseedda; bare wozanaakka muumisseedda.

¹⁴ K'ay Yihudaa asayenne untuntta kaaletsiyaa k'eesatuu, ubbakka amanettennawantta gideeddino. Untunttu hara kawutetsaa Asay oot-siyaa sheneyiyaa oosatuwaa k'ulliide, Med'inaa Goday Yersaalamen geeshsheedda Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday, untunttu mayza aawotuwwa S'oossay bare asawunne bare Geeshsha Golliyaw k'arettiyyaa diraw, bare timbbitiyaa odiyaawantta untunttoo zaari zaariide kiitteedda.

¹⁶ Shin Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'anawaa gakkanawunne untunttoo kessi akkiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, untunttu

36:4 Erm. 22:11-12 36:5 Erm. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 36:6 Erm. 25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan. 1:1-2 * 36:9 Hosppuna: Laytsay aw hosppuna woy tammanne hosppuna. 2 Kat. 24:8 s'eella. 36:10 Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; 37:1; Hiz. 17:12, 13 36:11 Erm. 27:1-22; 28:1-17 36:13 Hiz. 17:15

S'oossay kiitteeddawanttu bolla k'iliic'eeddino, Aa k'aalaa kad'eeddinonne timbbitiyaa odiyaawanttu bolla miic'c'eeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, S'oossay Baabloone kaatiyaa untunttu bolla dentsiide aheedda. Yaatina untunttu yalaga attuma asaa Geeshsha Golliyaa gidдон mashshaan wod'edda; yalaga attuma asatoo, woy geelayotoo, woy c'imatoo, k'arettennaan, S'oossay untuntta ubbaa Naabukadanas'ooraa kushiyan aat-siide immeedda.

¹⁸ Baabloone kaatii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa, daruwaanne laafa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa, kaatiyaa miishshanne Aa oosanchchatuu miishshaa ubbaa akkiide, Baabloone afeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Baabloone olanchchatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaakka laaleeddino. Kaatiyaa golliyaa ubbaa taman s'uuggiide, yaan de'iyaa al'o shaluwaa ubbaa d'aysseeddino.

²⁰ Kaatii mashshaappe palahiide atteeddawantta omooddiide Baabloone afeedda. Parsse kawutetsay wolk'k'aamana gakkanaw, untunttu aawunne Aa naanaw k'oomaa gideeddino.

²¹ Hewan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalay poletteedda. Wurssetsan biittay laappun tammu laytsaa kumentsaa Asay bayna sa'aa gidiide shemppeedda; hewenne, laappuntsa laappuntsa laytsaa Sambbata ootsiide, gadiyaa shempmissiyaawaa Asay aggeeda gishshassa.

K'iroose Ayyhudatuu Simmanaadan Azazeedda

(Izr. 1:1-4)

²² Parsse Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Parsse Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa gidдон ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

²³ «Parsse Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; «Med'inaa Goday, saluwaa S'oossay ha sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda. Med'inaa Godaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gido!» yaagee» yaageedda.

Izira Mas'aafaa Geluwaa

Izira Mas'aafay Haneeddawaa Odiyaa laa"u mas'aafatuwaa kaalliyaawaa. Ha mas'aafay Ayhudatuwaappe omoodettiide beedda amareeda asatuu Baablooneppe simmeeddawaanne Yersaalamen asaw de'uukka goynnuukka ooras's'eeddawaa odee. Ha hanotatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

1. Omooduwaan beedda Ayhudatuwaappe Parsse Kaatiyaa K'iirroosa sheniyaan koyro simmiyaawanttu Baabloonappe simmeeddino.
2. Geeshsha Gollii zaaretsi kees'ettiide anjjettedda. S'oossaw goynaykka zaaretsi doomettedda.
3. Itti amareeda wodiyaappe simmiide, S'oossaa higgiiyaa loytsiide eriyaa Iziri kaaletsina, hara Ayhudatuu Yersaalame simmeeddino. Iziri Israa'eeliyaa asaa ayaanaa de'uwaa kase sa'aa zaaranaw, Asay ayaanaa de'uwaanne ittippetetsaa de'uwaa wotsi yeggiide minisanaadan maad-deedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Omooduwaappe Koyro Simuwaa 1:1–2:70

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi kees'aanne Anjuwaa 3:1–6:22

Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa 7:1–10:44

Omooduwaappe Koyro Simuwaa

(1:1–2:70)

Ayhuda Asay Barenttu Biittaa Simmana Mala K'iirroosi Awaayeedda

¹ Paarise Kaatii K'iirroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Paarise Kaatii K'iirroosi bare kawutetsaa gidдон ubba saan hawaadan yaaggiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

² «Paarise Kaatii K'iirroosi hawaadan yaagee; «Med'ina Goday saluwaa S'oossay sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yersaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda.

³ S'oossaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Aa S'oossay aanana gido! Hinttenttu Yihudaan de'iyaa Yersaalame biide, yaan Yersaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'ite.

⁴ Dumma dumma biittan de'iyaa Asay ubbay Ayhudatuwaappe at-teedawanttu biraa, work'k'aa, dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide maaddino; k'ay Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Gollewukka barenttu sheniyaan immiyaa imotaa immiino» yaageedda» yaagee.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa zaratuunne Biiniyaama zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu, k'ay S'oossay untunttu wozanaa dentsetseedda ubbatuu Yersaalamen Med'ina Godaa Golliyaa kees's'anaw baanaw denddeeddino.

⁶ K'ay untunttu shooruwaan de'iyaaawanttukka barenttu sheniyaan immeeddawaa bolla gujjiide, biraa miishshaanne work'k'aa shaluwaa, hara dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide, untuntta maad-deeddino.

⁷ Hewaa bollakka k'ay Kaatii K'iirroosi Naabukadanas'oore Yersaalameppe afiide bare s'oossatuwaa gollen wotseedda Med'ina Goda Golliyaa miishshatuwaa immeedda.

⁸ Paarise Kaatii K'iirroosi miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa kaappuwaa Mitiredaatan kesissiiddinne paydissiide, Yihudaa mooddiyaa Sheshibaas'aara kushiyan sheed'd'edda.

⁹ Simmeedda miishshaa paydu hawaa: hattamu work'k'aa saanetuwaa, itti sha"a biraa saanetuwaa, laatamanne udduppun goloodotuwaa,

¹⁰ work'k'aappe oosetteedda hattamu miishshatuwaa, biraappe oosetteedda oyddu s'eetanne tammu miishshatuwaanne itti sha"a hara dumma dumma miishshatuwaa.

¹¹ Work'k'aa miishshatuunne biraa miishshaa paydu ubbaanna ichcheshu sha"anne oyddu s'eeta; ha miishshatuwaa ubbaa omooduwaan beedda Asay Baablooneppe Yersaalame simmiyaa wode Sheshibaas'aari akkiide yeedda.

2

Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa Payduwaa (Nah. 7:4-73)

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe pude barenttu katamaa katamaa, Yersaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta.

² Unttuntu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Saraaya, Ra'eelaaya, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppaara, Bigiwaaya, Rehuumanne Ba'aana.

Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.

³ Par"oosha yaratu 2,172.

⁴ Shafaas'iyaa yaratu 372.

⁵ Araaha yaratu 775.

⁶ Iyyaasunne Yoo'aaba naanaa gidiyaa Paahati-Moo'aaba yaratu 2,812.

⁷ Elaama yaratu 1,254.

⁸ Zattu yaratu 945.

⁹ Zakkaaya yaratu 760.

¹⁰ Baana yaratu 642.

¹¹ Bebaaya yaratu 623.

¹² Azggaada yaratu 1,222.

¹³ Adoonik'aama yaratu 666.

¹⁴ Bigiwaaya yaratu 2,056.

¹⁵ Adiina yaratu 454.

¹⁶ Hizk'k'iyasa yara gidiyaa As'eera yaratu 98.

¹⁷ Bes'aaya yaratu 323.

¹⁸ Yoora yaratu 112.

¹⁹ Hashuuma yaratu 223.

²⁰ Gibbaara yaratu 95.

²¹ Beeteleeme Asay 123.

²² Nas'oofa katamaa Asay 56.

²³ Anatoota katamaa Asay 128.

²⁴ Azimaaweeta katamaa Asay 42.

²⁵ K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.

²⁶ Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.

²⁷ Mikimaasa katamaa Asay 122.

²⁸ Beeteelenne Aata katamatuwaa Asay 223.

²⁹ Nabo katamaa Asay 52.

³⁰ Maagibiisha katamaa Asay 156.

³¹ Laa"entso Elaama katamaa Asay 1,254.

³² Hariima katamaa Asay 320.

³³ Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 725.

³⁴ Iyaarkko katamaa Asay 345.

³⁵ Sanaa'a katamaa Asay 3,630.

³⁶ Hawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa:
Iyyaasu yara gidiyaa Yadaaya yaratu 973;

³⁷ Imeera yaratu 1,052;

³⁸ Paashihuura yaratu 1,247;

³⁹ Hariima yaratu 1,017.

⁴⁰ Hawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa:
Hodaawiyaa yara gidiyaa Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratu 74;

⁴¹ Asaafa yara gidiyaa mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 128;

⁴² Penggiyaa naagiyaa Shaaluuma, As'eera, S'almmoonaa, Ak'k'uuba,
Has'iis'anne Shobaaya yaratu 139.

⁴³ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa: S'iiha
yaratuwaa, Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,

⁴⁴ K'eeroosa yaratuwaa, Si'aaha yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,

⁴⁵ Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Ak'k'uuba yaratuwaa,

⁴⁶ Hagaaba yaratuwaa, Shamilaaya yaratuwaa, Hanaana yaratuwaa,

⁴⁷ Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa, Ra'aaya yaratuwaa,

⁴⁸ Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa, Gazzaama yaratuwaa,

⁴⁹ Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa, Besaaya yaratuwaa,

⁵⁰ Asinaa yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafisiima yaratuwaa,

⁵¹ Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,

⁵² Baas'iluuta yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,

⁵³ Bark'k'oosa yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,

⁵⁴ Nas'iiha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.

⁵⁵ Solomone k'oomatuwaa yaratuwaa: Sos'aaya yaratuwaa, Hassofereeta
yaratuwaa, Paruuda yaratuwaa,

⁵⁶ Yaa'ila yaratuwaa, Dark'k'oona yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa,

⁵⁷ Shafaas'iyaa yaratuwaa, Has's'iila yaratuwaa, Pokereti-Has's'abayma
yaratuwaanne Aama yaratuwaa.

⁵⁸ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuunne Solomone
k'oomatuwaa yaratuwaa paydu ubbaanna heezzu s'eetanne udduppun tam-
manne laa"uwaa.

⁵⁹ Haratuukka k'ay Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adaananne
Imeera giyaa katamatuwaappe Yerusaalame pude beeddino. Shin unt-
tuntu; barenttu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erissanaw
danddayibeykkino.

⁶⁰ Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yaratuwaa; untuntu pay-
duukka ubbaanna usuppun s'eetanne ishatamanne laa"uwaa.

⁶¹ K'eesetuwaappe Habaaya yaratu, Hak'k'oos'a yaratuunne Barzzillaaya
yaratu simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa
gidiyaa Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwaa sunsaan s'eesetteedda.

⁶² Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koy-
eeddino, shin demmibeykkino. Hewaa diraw, untuntu tunaadan paydet-
tiide, k'eesetetsan ootsennaadaninne K'eese gidenaadan digetteeddino.

⁶³ K'ay Uuriimiyaaninne Tumiimiyaan shaakki pirddiyaa k'eesii dend-dana gakkanaw, untunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa mooddiyaawe untuntta azazeedda.

⁶⁴ Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.

⁶⁵ Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuunne 200 attumawaanne mac'c'a mazimuriyaa yes's'iyaawanttukka simmeeddino.

⁶⁶ Untunttu paratuwaa paydu 736; untunttu bak'ulotuu 245;

⁶⁷ untunttu gaalotuu 435; untunttu haretuu k'ay 6,720.

⁶⁸ Untunttu Yersaalamen kase Med'ina Goda Gollii de'iyaa sa'aa gakeedda wode, yaratu kaappatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa Gollii kase bare sa'aan kees's'ettana mala, barenttu sheniyaan imotaa immeeddino.

⁶⁹ Ittuu ittuu barew danddayiyaawaa keeshshaa keeshshaa ha S'oossaa Golliyaa oosoo immeedda; untunttu ubbaanna 500 kiilo giraamiyaa dees'iyaa work'k'aa, 2,800 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraanne 100 k'eesatuwaa mayuwaa immeeddino.

⁷⁰ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuunne asaappe amareedawanttu Yersaalamen utteeddino; mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, penggiyaa naagiyaawanttunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuu Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan utteeddino; k'ay atteeda Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu katamatuwaan katamatuwaan utteeddino.

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi Kees'anne Anjuwaa

3

(3:1–6:22)

*Yarshshiyaa Sa'aa Kees's'anne
Goynniyaa Wogaa Zaaretsi Doommetsaabaa*

¹ Laapuntsa aginay gakkiiyaa wode Israa'eeliyaa Asay barenttu kata-maa katamaa simmeeddino, untunttu ubbay itti asaadan Yersaalamen shiik'eeddino.

² Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne Aa kaaliyaa k'eesatuu k'ay Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelinne Aa dabbotuu S'oossaa asaa Muse higgiiyan kase s'aafetteeddawaadan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, Israa'eeliyaa S'oossaw yarshshiyaa sa'aa giigisseeddino.

³ Untunttu he gadiyaan de'iyaa asaw yayyooppenne, aggenaan yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kase I koletteedda sa'aan zaaretsiide kees's'eeddino. Giigissiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw wonttanne omarssi ubbaa wode yarshsheeddino.

⁴ Kase s'aafetteeddawaadankka untunttu Daasiyaa Baalaa bonchcheeddino; s'uuggiyaa yarshshuwaakka hachchew hachchew bessiyaawaa payduwaa pac'issennan yarshsheeddino.

⁵ K'ay ubbaa wode yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, aginay s'eeriya wode yarshshiyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaa geeshsha baalatuwaan yarshshiyaa yarshshuwaa ubbaakka yarshsheeddino. Hewaa bollakka Asay bare sheniyaan Med'inaa Godaw immeedda imotaa ubbaakka yarshsheeddino.

⁶ Laappuntsa aginaan koyro gallassan untunttu Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa doommeeddino; shin he wode Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya kees's'iyaa baasuu biro baasettibeenna.

Geeshsha Golliyya Zaaretsi Kees's'iyawaa Doommeeddino

⁷ Hewaappe guyyiyaan, shuchchaa massiyaawanttoonne anaas'etoo shaluwaa gishiide k'as'areeddino. Paarise Kaatii K'iirroosi untunttoo azazeedda diraw, Liibaanoosappe zigaa abbaa pintsiiide, Yoop'p'e ahanaw Sidoonanne S'iirroosa biittaa asaw k'umaa, ushshaanne zayitiyaa immeeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Gollii de'iyaa sa'aa gakkeedda laa'entso laytsan laa'entso aginaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeele, Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne untunttu dabbotuu, k'eesatuu, Leewatuunne omooduwaappe simmiide, Yerusaalame yeedda Asay ubbay kiitaa doommeeddino. K'ay Med'ina Godaa Golliyya kiitaa aawotetsan s'eelana mala, laatamu laytsaa gideeddawantanne laatamu laytsaappe aad'd'eedda Leewatuwaa suntseeddino.

⁹ Leewiyaa zariyaa gidiyaa Iyyaasu, Aa naanaynne Aa dabbotuu, Ho-daawiyaa yara gidiyaa K'aadimi'eelinne Aa naanay ittippe gidiide, S'oossaa Golliyya kiitaa aawotetsan s'eelleeddino; k'ay Henadaada yara gidiyaa Leewatuukka untunttu maaddeeddino.

¹⁰ Gimbbiyaawanttuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya gimbbanaw baasuwwa baasi wursseedda wode, k'eesatuu barenttu mayuwaa mayyi s'urumbbaa oyk'k'iide, k'ay attuma asaa gidiyaa Asaafa yaratuwaa, Leewatuukka, daalaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita wogaadan Med'inaa Godaa galatanaw ek'k'eeddinno.

¹¹ Untunttu Med'inaa Godaa galatiiddinne k'ans's'ennan mazimuriyaan sabbiidde, hawaadan yaagiide, aw yes's'eeddino; «Med'inaa Goday lo"a;

I Israa'eeliyaa siik'iyaa siik'uu med'inaawaa» yaageeddino.

K'ay Med'ina Godaa Golliyya baasuu baasetteedda diraw, Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide hobboc'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino.

¹² Shin kase Golliyya be"eedda c'ima k'eesetuwaappe, c'ima Leewatuwaappenne c'ima golliyya kaappatuwaappe daratu ha"i Geeshsha Golliyya gimbbanaw baasetteedda baasuwwa be"eedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; haratuu mata nashettiidde hobboc'eeddino.

¹³ Hewaa diraw, nashettiidde hobboc'iyawaa yeekkiyaawaappe shaakki eranaw danddayettibeenna. Ayaw gooppe, untunttu loytsi kooshumiyya diraw, untunttu kooshunchchaykka haako san sisetee.

4

Geeshsha Golliyya Zaaretsi Kees's'enna Mala Digganaw Denddeed-dawantta

¹ Omooduwaappe simmeedda asatuu Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyya kees's'iyawaa Yihudaanne Biiniyaama morkketuu siseeddino.

² Zarubaabeelakkonne golliyya kaappatuwaakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Asoore Kaatii Asiraadooni* nuuna ha sa'aw aheedda gallassaappe doommiide, nuunikka hinttenttu S'oossaa koyyeettonne

3:10 1 Od. 25:1 **3:11** 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Erm. 33:11

* **4:2 Asiraadooni:** Ha k'aalaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Esar-Haadon» giyaawaa.

yarshsheetto. Hewaa diraw, nuunikka hinttenana ittippe ane kees's'oytte» yaageeddino.

³ Shin Zarubaabeele, Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu untunttoo zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nu Golliyaa kees's'anaw nuwunne hinttenttoo ay ittippetetsinne baawa. Shin Paarise Kaatii K'iirroosi azazeeddawaadan, nu s'alaalay Med'ina Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw kees's'ana» yaageeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa biittaa asatuu kees's'ennaadan, he gadiyaan de'iyaa asatuu hashiyaa shoc'eeddinonne yashisseeddino.

⁵ K'ay Paarise Kaatiyaa K'iirroosa laytsay wuranawunne aappe simmiide Daariyoosi Paarisen kaateteedda wodii gakkanaw, untunttu Yihudaa asatuwaa zoretaa laalanaw zorettiyaawantta mattayeeddino.†

*Yerusaalame Laa"entsuwaa
Kees's'etennaadan Digetteedda*

⁶ Ars's'ekissise kawutetsaa doommetsan, untunttu Yihudaanne Yerusaalame asaa mootanaw paylliyyaa dooyeeddino.

⁷ Ars's'ekissise kaateti de'ishshin, Bishilaami, Mitiredaati, S'aabi'eelinne untunttunna ittippe ootsiyaawaanttuna gidiide, Paarise Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiyaa s'aafeeddino; he dabddaabbii Sooriyaa gade pidoliyaaninne k'aalan s'aafetteedda.

⁸ Wotaadaraa mooddiyaa Rehuuminne s'aafiyaa Shimshshaayi Yerusaalamebaa hawaadan yaagiide, Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiyaa s'aafeeddino;

⁹ «Ha dabddaabbii biittaa mooddiyaa Rehumaappe, s'aafiyaa Shimshshaayappe, beni Elaama biittan de'iyaa Suusappe, Ereekappenne Baablooneppe yeedda pirddiyaanne daannatiyaa untunttu yaratuwaap-penne

¹⁰ gitanne bonchchetteedda Kaatiyaa Asanaafari omooddi ahiide, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Gadiyaan wotseedda asaa ubbaappe s'aafetteedda» yaageeddino.‡

¹¹ Untunttu aw kiitteedda dabddaabbii hawaadan yaagee; «Kaatiyaa Ars's'ekissisaw, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa ne k'oomatuwaappe:

¹² «Kaatiyaw, ne matappe haa nuukko yeedda Ayhudatuu Yerusaalame biide, he makkalanchanne iita katamaa zaariide kees's'i de'iyaaawaa era. Aa gimbbiyaa ooras's'isiino; Aa s'ap'uwaakka ooras's'isiino.

¹³ K'ay kaatiyaw, ha katamay kees's'ettiyaabaa giddooppene Aa gimbbiyaakka ooras's'isiyaabaa gidoope, hewaappe guyyiyaan, untunttu giiraanne k'aras'aa k'ans's'ennawaa era. Hewaappe denddeeddawaan kaatiyaa gollew geliyaa miishshay pac'a gidana.

¹⁴ Nuuni kaatii suntsina ootsiyaawantta gidiyaa gishshawunne kaatii kawushishin be'anaw koyenna diraw, hawaa neeni erana mala giide kiit-teetto.

¹⁵ Hewaa diraw, kase ne aawotuwaa taarikiyaa mas'aafay koyetti-ide s'eeletto; hewan s'aafetteeddawaappe neeni ha katamay benippeekka doommiide, makkalanchcha katamaa gidiyaawaanne kaatetoonne biittatoo metuwaa med'd'eeddawaa gidiyaawaa eranaw danddayaasa. Hewaappe denddeeddawaan I koletteedda.

4:2 2 Kat. 17:24-41 † 4:5 **Daariyoosi:** Daariyoosa taarikii payduwaa 24ppe doommiide s'aafetteedda. Payduwaa 6-23 gakkanaw s'aafetteedda taarikii Geeshsha Gollii kees's'ettoodeppe itti s'eetu laytsaa gidiyaawaa gam"ina haneeddabaa. 4:6 Ast. 1:1 ‡ 4:10 **Asanaafari:** Ibraawetsuwaan «Osnappar» geetettee. Ha kaatii k'ay «Assurbanipal» geetettee.

¹⁶ Hewaa diraw, ha katamay kees's'ettiyaawaa gidoppenne Aa gimb-biyaakka ooras's'isiyaawaa gidoope, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittay ne kushiyaappe kesseeddawaa era» yaageeddino.

¹⁷ Kaatii hawaadan yaagiyaa zaaruwaa untunttoo yeddeedda; «Wotaadaratuwaa mooddiyaa Rehumaa, s'aafiyaa Shimshshaayaa, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa untuntunna ootsiyaa asaa ubbaw, hinttentta saro gay.

¹⁸ Hinttenttu taw yeddeedda dabddaabbii bilettiide nabbabetteedda.

¹⁹ Taani azazina, kase taarikii koyettiide s'eeletteedda; ha katamay benippeekka doommiiide, kaatetoo makkalanchcha gidiyaawenne metuwaa med'd'iyaa wanttu de'iyaa sa'aa gidiyaawe eretteedda.

²⁰ Yersaalamen wolk'k'aama kaatetuu kawuteeddino; Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappekka he kaatetuu giiraanne k'aras'aa akkeeddino.

²¹ Hewaa diraw, taani untunttoo ootsite giyaa azazuwaa immana gakkanaw, ha asatuu he katamaa kees's'iyawaa essana mala odite.

²² Hinttenttu ha yewuwaa sheneko geena mala naagettite. Ayaw gooppe, kaatetoo metuwaa darissanaw koshshenna» yaagiide kiitteedda.

²³ Kaatiyaa Ars's'ekisisa dabddaabbii Rehumaw, s'aafiyaa Shimshshaayawunne untuntunna ootsiyaa ubbatoo nabbabetteedda wode, Yersaalamen de'iyaa Ayhuda asatuwaakko elleelli biide, untunttu kees's'iyawaa wolk'k'an te'eeddino.

²⁴ Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa kiittay Parisa kaatii Daariyoose kaateteedda laa'entso laytsay gakkanaw, ek'k'o sa'aan atti aggeeda.

5

Geessha Golliyaa Oosuu Zaaretsi Doometusaabaa

¹ He wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttu Haagenne Iddo na'ay Zakkaraasi Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa Ayhuda asatoo Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odeeddino.

² Salaatiyaala na'ay Zarub-baabeelinne Yos'edeek'a na'ay Iyyaasu denddiide, Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa zaaretsiide kees's'anaw doommeeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka untuntunna ittippe gidiide, untuntta maaddeeddino.

³ He wode, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa Tattanaaya giyaawe, Shatarbbozina giyaawenne untuntunna ootsiyaawanttu yiide, «Hinttenttu ha Golliyaa kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddino.

⁴ Untunttu k'ay, «Hawaa gimbbiyaa asatuwaa suntsay oona oonee?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Shin he yewuu Daariyoosakko gakkina, Aa matappe dabddaabbii s'aafettiide yaana gakkanaw, untunttu barenttu oosuwaaw aggibeykkino; ayaw gooppe, untunttu S'oossaa ayfii ayihuda c'imatuwaa bollan de'ee.

⁶ Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaawanttu Kaatiyaa Daariyoosaw kiitteedda dabddaabbii

⁷ hawaadan yaagee:

«Kaatiyaa Daariyoosa, kumentsaa sarotetsay new gido!

⁸ «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama S'oossaa Golliyaakko beeddo. He shuchchaan kees's'etteedda; k'ay gimbbiyaa garssankka mitsay wod'd'eedda. Oosuukka wolk'k'aama akeekaaninne elleelli oosettiidde de'ee.

⁹ «Unttuntu c'imatuwaa nuuni hawaadan yaagiide oochcheeddo; «Ha Golliyaa kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddo.

¹⁰ K'ay new s'aafiide erissana mala, unttunta ha kiitaan kaalet-siyaawanttu suntsaykka oonentto oochcheeddo.

¹¹ «Unttuntu hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nuuni saluwaanne sa'aa S'oossaa k'oomatuwaa; k'ay nuuni Israa'eeliyaa kaatiyaa gitay daro laytsaappe kase baggan kees's'i poleedda Geeshsha Golliyaa zaaretsi kees's'etto.

¹² Nu aawotuu saluwaa S'oossaa hank'k'etseedda diraw, I unttunta Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oora kushiyan aatsi Immina, I ha Golliyaa koli aggeeda; asaakka Baabloone gadiyaa omoodoo akkiide beedda.

¹³ « «Shin Baabloone Kaatii K'iirroosi bare kaateteedda koyro laytsan, S'oossaa Golliyaa, hawaa zaaretsi kees's'ana mala, awaayuwaa keseedda.

¹⁴ Naabukadanas'oore Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe akki afiide, Baabloone biittan de'iyaa bare S'oossatuwaa gollen wotseedda work'k'aanne biraa miishshatuwaakka K'iirroosi zaariide yeddeedda.

« «He miishshatuu Kaatii K'iirroosi Yihudaa biittaa mooddana mala dooreedda Sheshibaas'aara kushiyan sheed'etteeddino.

¹⁵ Kaatii K'iirroosi Aa hawaadan yaageedda; «Ha miishshatuwaa akka afaade Yersaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan wotsa; k'ay S'oossaa Golliyaakka kase I de'iyaa sa'aan kees's'a» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sheshibaas'aari yiide, S'oossaa Golliyaa Yersaalamen baaseeda. I ha'ikka wuribeennawaa gidooppenne, he wodeppe doommiide, kees's'ettiidde de'ee» yaageeddino.

¹⁷ «Ha'i simmi ha yewuu kaatiyaa nashechchiyaaba gidooppe, ane Kaatii K'iirroosi ha Golliyaa Yersaalamen kees's'ana mala, tumukka awaayuwaa kesseeddentto eranaw kase aad'd'eeda Baabloone kaatetuwaan taarikiyaa mazggobay koyettiide s'eeletto. Hewaappe guyyiyaan, kaatii nuuni ha yewuwaa waatanaw bessintto k'achcheedda k'ofaa nuw kiitto» yaagiide s'aafeeddino.

6

K'iirroosi Kase Azazeedda Azazuu Koyettiide Beetteedda

¹ Hewaa diraw, Kaatii Daariyoosi azazina, Baabloone miishshatuwaa wotsiyaa gollen de'iyaa taarikiyaa mazggabatuwaa untuntu koyeeddino.

²⁻³ Shin Baabloone kataman gidennaan de'ishshin, Meedoona gadiyaan de'iyaa Ahimtta giyaa kataman itti s'aas'etto mas'aafay beetteedda. He mas'aafan s'aafetteeddabay hawaadan yaagee;* «Wodenaw dogettennaadan, Kaatii K'iirroosi bare kaateteedda koyro laytsan, Yersaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa diraw, hawaadan yaagiyaan awaayuwaa keseedda; S'oossaa Golliyaa gidiyaa, yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay zaaretsiide kees'etto; Aa baasuukka baasetto. He Geeshsha Gollii usuppun tammu wad'aa adussanne usuppun tammu wad'aa aaka gido.

⁴ K'ay heezzu maaran wolk'k'aama shuchchay wod'd'ina, he maaratuwaa bollan bollanna itti maara mitsay wod'd'o. Hewoo koshshiyaa miishshay ubbay kaatiyaa gollen miishshaa wotsiyaa golliyaappe imetto.

^{5:12} 2 Kat. 25:8-12; 2 Od. 36:17-20; Erm. 52:12-15 ^{5:13} Izr. 1:2-11 * ^{6:2-3} **Ahimtta:** Ha katamay k'ay Ekibataana geetettee.

⁵ Naabukadanas'oore; ‹Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe Baabloone aheedda S'oossaa Geeshsha Golliyaa work'k'aanne biraa miishshatuu S'oossaa golliyaw guyye Yerusaalame simmiide; S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'ino› yaageedda.

Kaatiyaa Daariyoosi Oosuu Oosettanaadan Azazeedda

⁶ «Hinttenttoo Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaa Tattanaaya, Shatarbbozinaanne untuntunna ootsiyaa ubbaade, he Golliyaakko shiik'oppite.

⁷ Ha asatuu kees's'iyaa S'oossaa Golliyaa oosoo d'ube gidoppite. Ayhudatuwaa mooddiyaawenne Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kase I de'iyaa sa'aan zaariide kees's'ino.

⁸ «K'ay ha Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kees's'iyaa wode, untunttu ootsiyaa kiitay ek'k'enna mala, untunttoo koshshiyaa shaluwaa ubbaa Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappe shiishsheedda kaatiyaa giiraa miishshaappe hinttenttu untunttoo immana mala, taani azazaad.

⁹ Yerusaalamen de'iyaa k'eesatuu saluwaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw koshshiyaabay korumatuwaa gidina, dorssaa koliyaa gidina k'ay dorssaa maratuwaa gidooppenne untunttoo immite. K'ay ayaanne pac'issennan untunttu koyyiyaa zarggaa, mas'iniyaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa untunttoo hachche hachche immite.

¹⁰ Hewaa hinttenttu immiyaawe untunttu saluwaa S'oossaa loytsi nashechiyaa yarshshuwaa yarshshanaassanne kaatiyaanne Aa naanaa de'uwwa dirawukka woossanaadaanna.

¹¹ «Ha awaayuwaa laammiyaa ooninne de'oppe, ‹Aa golliyaa tuussaa shoddiide, he tuussaa s'eeraa poos'eeddawan lukettiide hayk'k'o; Aa keetsaykka pituwaa oliyaa sa'aa gido› gaade gujaadekka azazaad.

¹² Ha azazuwaa laamanawunne k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa kolanaw kushiyaa dentsiyaa ay kaatiyaa woy asaa gidina, bare suntsay s'eesettana mala Yerusaalame dooreedda S'oossay Aa d'ayso. Taani Daariyoosi hawaa azazaad. Ha yewuwaa Asay ubbay minotetsan polo› yaagee.

Geeshsha Golliyaa Anjuwaa Baalaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaa ubbatuu Kaatii Daariyoosi azazeeddawaadan minotetsan ootsiide poleeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Ayhuda c'imatuu barenttu kiitaa aggenaan ootseeddino; k'ay timbbitiyaa odiyaawe Hawenne Iddo na'ay Zakkaraasi odeedda k'aalanka miniseeddino. Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadaaninne Paarise biittaa kaatetuu K'iirroosi, Daariyoosinne Ars's'ekisise awaayeeddawaadan Geeshsha Gollii kees's'ettiide wureedda.

¹⁵ Daariyoosi kaateteedda usuppuntsa laytsan Adaare geetettiyaa aginaan heezzentso gallasan, Golliyaa kiitay poletteedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne omooduwaappe simmeedda Asay ubbay S'oossaa Golliyaa anjuwaa baalaa nashechchan bonchcheeddino.

¹⁷ He S'oossaa Golliyaa anjuwaa baalaa bonchchiyaa wode, untunttu itti s'eetu korumatuwaa, laa"u s'eetu dorssaa orggetuwaanne oyddu s'eetu dorssaa maratuwaa yarshsheeddino; k'ay nagaraa yarshshoo tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan tammanne laa"u deeshsha orggetuwaakka yarshsheeddino.

¹⁸ Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaw ootsana mala, k'eesetuwaa barenttu maaraadaninne Leewatuwaakka untuntu zeretsaadan wotseeddino.

Paasigaa Baalaa

¹⁹ Omooduwaappe simmeedda asatuu koyro aginaan tammanne oydentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchcheeddino.

²⁰ K'ay k'eesatuu nne Leewatuu barena geeshsheeddino; hewaa diraw, untuntu ubbaykka geeshsha. Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu omooduwaappe simmeedda ubbaw, k'eesatoo nne barenttu huup'iyaw Paasigaa dorssaa shukkeeddino.

²¹ Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaynne Ayhuda gidenna asatuu ootsiyaa tunatetsaappe barentta shaakki, Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmeedda Asay ubbay Paasigaa meeddino.

²² K'ay untuntu laappun gallassaw magaage ukitsaa Baalaa nashechchan bonchcheeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untuntu nashechcheedda; k'ay Med'ina Godaa, hewekka Israa'eeliyaa S'oossaa Golliyaa untuntu kees's'iide polana mala, Asoore kaatiyaa k'ofaa S'oossay laamina, kaatii untunta maaddeedda.

7

Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa (7:1–10:44)

¹ Hewaappe simmiide, daro wodiyaappe guyyiyaan, Paarise biittan Ars's'ekissisi kaateteedda wodiyaan Izira geetettiyaa itti Asay de'eedda. I Saraaya na'aa; Saraayi Azaariyaa na'aa; Azaarii Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Shaaluuma na'aa;

² Shaaluumi S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Amaariyaa na'aa;

³ Amaari Azaariyaa na'aa; Azaarii Maraayoota na'aa; Maraayooti Zaraahiya na'aa;

⁴ Zaraahii Uuza na'aa; Uuzi Buuk'a na'aa;

⁵ Buuk'i Abishuu'a na'aa; Abishuu'i Piinihaasa na'aa; Piinihaasi El"aazara na'aa; El"aazare k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Aaroona na'aa.

⁶ Ha Iziri Baablooneppe pude yeedda. I Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay immeedda Muse Higgiyaa loytsi s'annayeedda eranchcha s'aafiyaa. Med'ina Godaa Aa S'oossaa kushii Aa bolla de'iyaa diraw, I oochcheeddawaa ubbaa kaatii aw immeedda.

⁷ Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttunne k'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyawanttuppe, penggiyaa naagiyaawanttupenne Geeshsha Golliyaa k'oomatuwaappe amareedawanttu Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda laappunsa laytsan Izirana ittippe pude Yerusaalame beeddino.

⁸ Kaatii kaateteedda laappunsa laytsan ichcheshantso aginaan Iziri Yerusaalame gakkeedda.

⁹ Koyro aginaan koyro gallassan Baablooneppe pude buussaa doomiide, ichcheshantso aginaan koyro gallassan Yerusaalame gakkeedda. Ayaw gooppe, Aa S'oossaa lo"o kushii Aa bolla de'ee.

¹⁰ Hewaa s'alalaa gidennaan Iziri Med'ina Godaa Higgiyaa s'annayanawunne ootsanaw, k'ay Israa'eeliyan Aa wogaanne Aa pirddaa tamarissanaw bare wozanaa giigissi wotseedda.

Kaatii Ars's'ekissisi Iziraw S'aafii Immeedda Dabddaabbiiyaa

¹¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiiyaa s'annayiide, loytsi eriyaa k'eesenne s'aafiyaa gidiiyaa Iziraw Kaatii Ars's'ekisise duuk'i immeedda dabddaabbii hawaadan yaagee:

¹² «Kaatetuwaa Kaatiyaa Ars's'ekissisappe, k'eesiyaanne saluwaa S'oossaa Higgiiyaa loytsi s'afiyaa Izira, sarotetsay new gido!

¹³ «Ta kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe ooninne, k'eesetuwaappe woy Leewatuwaappe gidoppenne, Yerusaalame baanaw koyiyaa Asay ubbay neenana ittippe baanaadan taani odaaddi.

¹⁴ Taaninne taananna zorettiya laappun asatuu ittippe gidide, neeni ne kushiyan de'iyaa S'oossaa Higgiiyaadan, baade Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa hanotay ay malentto oochchanaadan neena kiitteetto.

¹⁵ Aw de'iyaa sa'ay Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, taani kaatiinne taananna zorettiya asatuu nu sheniyaan immeedda work'k'aanne biraa imotatuwaa neeni akkaade ba.

¹⁶ Hewaa bollakka k'ay neeni Baabloone biittaa kumentsaappe demmeedda biraanne work'k'aa ubbaa, k'ay asayne k'eesatuu Yerusaalamen de'iyaa barenttu S'oossaa Golliyaw barenttu sheniyaan immeedda imotaakka akkaade ba.

¹⁷ Ha miishshan korumatuwaa, dorssaa orggetuwaanne dorssaa maratuwaa, k'ay katsaa yarshshoonne ushshaa yarshshoo shammanentto era, Yerusaalamen de'iyaa hinttenttu S'oossaa Golliyaan yarshshiyaa sa'aan yarshsha.

¹⁸ «Hewaappe palahiide atteeda biraanne work'k'aa neeninne neenana de'iyaa ne biittaa asatuu ootsanaw koyiyaawaa hinttenttu S'oossaa sheniyaadan ootsite.

¹⁹ K'ay hinttenttu S'oossaa Golliyaa gidдон oosettiya oosoo hinttenttu go'ettana mala, nuuni new immeedda miishshatuwaa ubbaa Yerusaalame S'oossaa sintsan wotsa.

²⁰ Hawaappe harabay hinttenttu S'oossaa Golliyaw koshshiyaabay ayaanne gidoppe, hewoo koshshiyaa shaluwaa kaatiyaa gollen shaluwaa wotsiyaa golliyaappe akkanaw danddayaasa.

²¹ «Hewaa diraw, ha'i taani Kaatii Ars's'ekissisi Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa shaluwaa gollen aawotetsay de'iyaa ubbatoo ha azazuwaa immaad. K'eesiyaa gidiiyaanne Saluwaa S'oossaa Higgiiyaa loytsi s'aafiyaa Iziri hinttentta oochchiyaawaa ayaanne giddooppene aw immite.

²² K'ay heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, itti s'eetu kunttaale zarggaa, laa"u sha"a liitiro woyniyaa eessaanne laa"u sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa, k'ay koshshiyaa keeshshaa mas'iniyaanna ubbaa Iziraw immite.

²³ Kaatiyaa bollanne kaatiyaa naanaa kawutetsaa bolla hank'k'uu yeenna mala, saluwaa S'oossay azazeeddawaa ubbaa saluwaa S'oossaa Golliyaw ayaanne ashshenan immite.

²⁴ K'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttuppe, penggiyaa naagiyaawanttuppe, S'oossaa Golliyaa k'oomatuwaappenne dumma dumma oosuwa ootsiyaa asaa ubbaappe hinttenttu giiraanne k'aras'aa akkanaw hinttenttoo ay maatinne baawa.

²⁵ «Neenoo Izira, neeni k'ay, new S'oossay immeedda eratetsaadan Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa ne S'oossaa Higgiiyaa eriyaa asaa bolla pirddana mala, daannatuwaanne pirddiyaawantta suntsaa. K'ay he higgiiyaa erennawanttu de'oppe, untunttu tamarissite.

²⁶ Ne S'oossaa Higgiyawunne kaatiyaa higgiyaw azazetena ooninne de'ooppe, I Ellekka hayk'k'uwaan, yedesaan, Aa shaluwaa bonk'k'iyaaawaan woy k'ashuwaan muretto» yaagee.

Iziri S'oossaa Galateedda

²⁷ Yersaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaa hawaadan loytsana mala, kaatiyaa wozanaan ha k'ofaa wotseedda Med'ina Godaw, nu aawotuwaaw S'oossaw galatay gido!

²⁸ K'ay kaatiyaa, kaatiyaanna zorettiyaawanttunne aanana ootsiyaa wolk'k'aama kaappatuwaa ubbaa sintsan bare aggena siik'uwaaw taw besseedda Med'ina Godaa, ta S'oossaa kushii taananna de'iyaa diraw, taani minetaad. K'ay Israa'eeliyaa kaappatuwaappe taananna pude biide, Yersaalame baana mala shiishshay.

8

Izirana Ittippe Omooduwaappe Simmeedda Asaa Payduwaa

¹ Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda wode taananna ittippe Baabloone biit-tappe pude yeedda, Yersaalame yeedda zaratuwaa kaappatuu hawantta; untunttu yeletaa maaraykka hawaa:

² Piinihaasa yaraappe Gershshooma, Itamaara yaraappe Daaneela, Daawita yaraappe Has's'uusha,

³ Shekaaniyaa yaraappe, Par"oosha yaraappe Zakkaraasinne untunttu yeletaa maaray s'aafetteedda hara itti s'eetanne ishatamu attumawantta,

⁴ Paahati-Moo'aaba yaraappe Zaraahiyaa na'aa Eliyoo'enaayanne aanana ittippe hara laa"u s'eetu attumawantta,

⁵ Zattu yaraappe Yahaazi'eela na'aa Shekaaniyaanne aanana ittippe hara heezzu s'eetu attumawantta,

⁶ Adiina yaraappe Yoonataana na'aa Ebeedanne aanana ittippe hara ishatamu attumawantta,

⁷ Elaama yaraappe Ataaliyaa na'aa Yishaa'iyaanne aanana ittippe hara laappun tammu attumawantta,

⁸ Shafaas'iyaa yaraappe Mikaa'eela na'aa Zabaadiyaanne aanana ittippe hara hosppun tammu attumawantta,

⁹ Yoo'aaba zariyaappe Yihi'eela na'aa Obaadiyaanne aanana ittippe hara laa"u s'eetanne tammanne hosppun attumawantta,

¹⁰ Baana yaraappe Yosii'fiyaa na'aa Shalomiitanne aanana ittippe hara itti s'eetanne usuppun tammu attumawantta,

¹¹ Bebaaya yaraappe Bebaaya na'aa Zakkaraasanne aanana ittippe hara laatamanne hosppun attumawantta,

¹² Azggaada yaraappe Hak'k'as'aana na'aa Yohanaananne aanana ittippe hara itti s'eetanne tammu attumawantta,

¹³ Adoonik'aama yaraappe wurssetsan simmeeddawanttu, Elifelees'a, Yi'u'eela, Shamaa'iyaanne untunttunna ittippe hara usuppun tammu attumawanttanne

¹⁴ K'ay Bigiwaaya yaraappekka Utaaya, Zakkuuranne untunttunna ittippe hara laappun tammu attumawantta.

Iziri Geeshsha Golliyaan Ootsiyaa Leewatuwaa Demeedda

¹⁵ Taani Iziri untunttu Ahaawa giyaa sa'aakko goggiyaa shaafaa ellekka shiishshay. Nuuni he sa'aan dunkkaaniide, heezzu gallassaa takkeeddo. K'ay taani he sa'aan de'iyaa asaanne k'eesetuwaaw k'opiyaa wode, Leewiyaa zaratuwaappe ittuwaanne demmabeykke.

¹⁶ Hewaa diraw, kaappuwaa El'eezera, Ari'eela, Shamaa'iyaa, Elnaataana, Yaariiba, Elnaataana, Naataana, Zakkaraasanne Mashulaama giyaawantanne k'ay aad'd'eeda eranchcha asaa gidiyaa Yoyaariibanne Elnaataana s'eesaad.

¹⁷ Nu S'oossaa Golliyaan ootsiyaa asaa nuw yeddana mala, Kaasifiyaa giyaa sa'aan de'iyaa Leewatoo kaappuwaa gidiyaa Iddokkonne Aa attuma dabbotuwaakko, hewanttukka Geeshsha Golliyaa k'oomaa gidiyaawantukko untuntta kiittaad.

¹⁸ Nu S'oossaa lo'o kushii nu bollan de'iyaa diraw, Sherebiyaa Aa naanaanne Aa ishatuwaanna, ubbaanna tammanne hosppunuwaa untuntu nuw yeddeeddino. I Israa'eeliyaa na'aa Leewiyaa zariyaa gidiyaa Maahila yaranne loytsi akeekay de'iyaa asaa.

¹⁹ K'ay Hashaabiya, Maraara yara gidiyaa Yishaa'iyaara, Aa naanaanne Aa ishatuwaa laatamuwaanna yeddeeddino.

²⁰ Hewaa bollakka Leewatuwaa maaddanaadan giide, Daaw-itenne aanana ootsiyaa kaappatuu suntseedda Geeshsha Golliyaa k'oomatuwaappekka laa"u s'eetanne laatamuwaa yeddeeddino. Hewanttu ubbatuu barenttu suntsan s'aafetteeddino.

Iziri Asay Woossanaadaaninne S'oomanaadan Azazeedda

²¹ Hewaappe guyyiyaan, nu S'oossaa sintsan nu huup'iyaa kawushshiide, I nu ogiyaan nuw, nu naanatuwaanne nu mas'uwaa ubbaw sarotetsaa immanaadan woosana mala, hewan Ahaawa Shaafaan ellekka taani s'oomaa awaayaad.

²² Ayaw gooppe, kaatiyaw nuuni kase, «Nu S'oossaa lo'o kushii Aa koyiyaawanttuna ittippe de'ee; shin Aa wolk'k'aama hank'k'uu Aa ag-giyaawanttu bollan de'ee» yaagiide odeedda diraw, nuuni biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappe nuuna naaganaadan olanchchatuwaanne paraa asatuwaa immanaadan kaatiyaa oochchanaw taani yeellataad.

Geeshsha Golliyaa Imotaabaa

²³ Hewaa diraw, nuuni s'oomiide, S'oossaa woosseeddo; I nu woosaa siseedda.

²⁴ K'eesetuwaa kaappatuwaappe Sherebiyaa, Hashaabiyaanne hara untuntu dabbo gideedda tammu attuma asatuwaa taani dooraad.

²⁵ Kaatii, kaatiyaanna zorettiyaawanttu, kaatiyaanna ootsiyaawanttunne Israa'eeliyaa ubbay nu S'oossaa Golliyaw immeedda biraa work'k'aanne, miishshatuwaa ubbaa likkaade untuntu kushiyan sheed'd'aaddi.

²⁶ Taani untunttoo likkeeddabay hawaa: laatamanne laa"u sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraappe oosetteedda s'eetu miishshatuwaa, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa,

²⁷ hosppun kiilo giraamenne oyddu s'eetu giraame dees'iyaa work'k'aappe oosetteedda laatamu saanetuwaanne work'k'aadan al"onne muruta gideedda nahaasiyaappe oosetteedda laa"u saanetuwa.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Hinttenne ha miishshatuu ubbaykka Med'ina Godaw dummateeddita; ha birayenne work'k'ay Asay bare sheniyaan Med'ina Godaw, hinttenttu aawotuwa S'oossaw immeeddawaa.

²⁹ Yersaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaan shaluwaa wotsiyaa golliyaa gakkiiide, k'eesiyaa kaappatuwaa sintsan, Leewatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuwaa sintsan immana gakkanaw, ha miishshatuwaa loytsi naagite» yaagaad.

³⁰ Hewaa diraw, K'eesetuunne Leewatuu Yerusaalamen de'iyaa nu S'oossaa Golliyaw afanaw biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ubbaa miizaaniyaan likkiide sheed'etteeddino.

Yerusaalame Simaabaa

³¹ Hewaappe guyyiyaan, nuuni koyro aginaan tammanne laa'entso gallasan Yerusaalame baanaw Ahaawa Shaafaa mataappe denddeeddo. Biyaa wode, nu bolla de'iyaa nu S'oossaa lo'o kushii nu biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappenne paannotuwaappe nuuna naageeddanne ashsheeda.

³² Nuuni Yerusaalame gakkiiide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

³³ Oyddentsa gallassi biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaa ubbaakka likkiide, Ooriyoona na'aa k'eesiyaa Maremootaw sheed'd'eeddo. Piinihaasa na'aa El'aazare, Leewiyaa gidiyaa Iyyaasu na'aa Yozabaadinne Biinuya na'aa No'aade aanana ittippe de'iino.

³⁴ Ubbabaykka paydetteedanne likketteedda; ubbaanna ayaa keeshshaa gideeddento, he wode s'aafetteedda.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay Israa'eeliyaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheeddino. Unttuntu Israa'eeliyaa ubbaa diraw, tammanne laa'u korumatuwaa, udduppun tammanne usuppun dorssaa orggetuwaanne laappun tammanne laappun dorssaa maratuwaa, k'ay nagaraa yarshshookka tammanne laa'u deeshsha orggetuwaa yarshsheeddino. Hawe ubbay s'uuggiyaa yarshshuwaa gidiide, Med'ina Godaw shiik'eedda.

³⁶ Unttuntu k'ay kaatii azazeedda azazuwaakka kaatiyaappe garssanna biittaa mooddiyaawanttunne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo immeeddino; untntuntu Israa'eeliyaa asaanne S'oossaa Golliyaa kiitaa maaddeeddino.

9

Iziri Ayhuda Gidenna Asatuwaana

Poletteedda Akaanne Geluwaa Seereedda

¹ Ha ubbabay haneeddawaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawanttu taakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Israa'eeliyaa asay, haray atto k'eesatuu kka Leewatuukka, barenttu heeraan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappe barentta shaakkibeykkino. Unttuntukka Kanaanetuu, Hiitetu, Parz-zawanatu, Yaabusawaanatu, Amoonatu, Moo'aabatuu, Gibs'etunne Amoorawaanatu ootsiyaawaadan tuna oosuwa ootsino.

² K'ay barenttoonni barenttu naanaw Ayhuda gidenna mac'c'a naanatuwaappe machato ootsiide akkeeddino; hewaappe denddeed-dawaan geeshsha zeretsatuu Ayhuda gidenawanttunna walaketteeddino. Kaaletsiyaawanttunne kaappatuu ammanettennawantta gidiide, hawaa malaa ootsanaw sintsa s'eeraa gideeddino».

³ Taani ha yewuwaa siseedda wode, ta mayuwaanne ta k'umayuwa peed'aad; ta huup'iyaa binnaanaanne ta buuchchaakka shoddaad; k'ay daro dagamaade utta aggaad.

⁴ Omooduwaappe simmeedda Asay ootseedda nagaraa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay odeedda k'aalaw yayyiide Asay ubbay taani de'iyaa sa'aa taakko shiik'eedda. Omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkanaasikka dagamaade utto sa'aappe taani denddabeykke.

⁵ Shin omarssi yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkiiyaa wode, ta mayunne ta k'umayu pooshetti utti de'ishshin, taani kawushaade utto sa'aappe

denddaad. K'ay gulbbataade Med'ina Godaa, ta S'oossaakko, ta kushiya dentsaade, hawaadan yaagaadde woossaad;

⁶ «Abeet ta S'oossaw, taani ta sintsa neekko pude dentsanawukka yayyayenne yeellatay; ayaw gooppe, nu nagaray doorettiide, nu huup'iyaaappe pude aad'd'eedda; nu naak'uukka saluwaa gakkeedda.

⁷ Nuuni nu mayza aawotuwaaw wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, neena loytisi naak'k'eeddo. Nu nagaraappe denddeddawaan nuuni, nu kaatetuunne nu k'eesatuu ha"iwaadankka allaga kaatetuwaaw kushiyan mashshaw, omoodoo, bonk'k'iyawaanne wurssetsa yeellaw aad'd'iide imetteeddo.

⁸ «Shin ha"i nuw guutsa maarotetsaa wodii imetteedda; ayaw gooppe, Med'ina Goday nu S'oossay nuuppe amareeda zeretsatuu attana mala ootseedda; ha geeshsha sa'aan I nuuna sarotetsaan wotseedda. Nu S'oossay nu ayfiyaa dooyeedda; k'ay nu ayiletetsaappekka nuw guutsa ooratsa de'uwaaw immeedda.

⁹ Nuuni ayiliyaa giddooppene, nu S'oossay nuuna ayiletetsan aggibeenna; nu de'uwaaw ooratsa. K'ay nu S'oossaa Golliya kees's'ana mala, koletteeddaawaa ooratsana malanne Yihudaaninne Yerusaalamen nuuni sarotetsaan de'ana mala, Paarise biittaa kaatetuwaaw sintsan nuw bare aggena siik'uwaaw besseedda.

¹⁰ «Shin nu S'oossaw, ha"i yaatina, nuuni waaganaw danddayeetto? Ayaw gooppe, nuuni ha"ikka ne azazuwaaw aggi aggeedo.

¹¹ Timbbitiyaa odiiyaa ne k'oomatuwaaw baggana neeni hawaadan yaa-gaadda; «Hintte laattanaw geliyaa gadii he gadiyaan de'iyaa asaa tunatetsaappe denddeeddawaan tuneedda; ha gas'aappe biide, hini gas'aa gakkanaw, untunttu Aa barenttu tuna kiitan kuntseeddino.

¹² Hewaa diraw, hinttenttu mino gidana mala, he gadiyaa ayfiyaa maana malanne med'inaw hinttenttu naanaatoo laatissana mala, hinttenttu mac'c'a naanaa untunttu attuma naanaw immoppite; untunttu mac'c'a naanaakka hinttenttu attuma naanaw akkoppite. Untunttu sarotetsaaninne duretetsan de'ana malakka amottoppite».

¹³ «Nu bolla gakkeedda iitabay ubbay nu iita oosuwaappenne nu wolk'k'aama naak'uwaappe denddeeddawaana. Gidooppene, neeni nu S'oossay nu nagaraa daruwaa keeshshaa nuuna pirddabeykka; shin nuuppe amareedawantta zeretsaw ashshaada.

¹⁴ Yaatina, nuuni ha"ikka zaaretsiide, hawaa mala tunabaa ootsiyaa asatuwaana imuwaaninne akuwaan walakettiide, ne azazuwaaw is's'eeddo gaanee? K'ay ha atteeda guutsa zeretsatuukka d'ayana gakkanaw, ne hank'k'uu nu bollan darenneeyye?

¹⁵ Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni s'illuwaa. Nu naak'uwaappe denddeeddawaan nuuppe ittuunne ne sintsan ek'k'anaw danddayennawaa giddooppene, nuuni zeretsaw atteedawanttu hachche hawaan ne sintsan de'eetto» yaagaad.

10

Asay Iziraw Immo Zaaruwaa

¹ Iziri S'oossaa Golliya sintsan kunddi yeekkiide woossiyaa wodenne nagaraakka paas'iyaa wode, Israa'eeliyaa asaappe daruu, mac'c'awe, at-tumawenne naanay ubbay aakko shiik'iide, misha yeekuwaaw aanana yeekkeeddino.

² Hewaappe guyyiyaan, Elaama yara gideedda Yihi'eela na'ay Shakaane hawaadan yaageedda; «Nuuni ha biittan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda diraw, nu S'oossaw ammanettibeykko. Gidooppenne, k'ay Israa'eeliyaw ha"ikka hidootay de'ee.

³ Hewaa diraw ta godaw, neeninne nu S'oossaa azazoo yayyiyaawanttu zoreeddawaadan nuuni ha machatuwaanne untuttuppe yeletteedda naanaa ubbaa yeddanaaw nu S'oossaanna c'aak'k'etoytte. Hawe ubbay higgii giyaawaadan poletto.

⁴ Ha yewuwaa nuuni wooti ootsanentto, nuuna kaaletsanawe ne oosuwaa gidiyaa diraw, dendda! Minna! Nuunikka neena maaddana».

⁵ Iziri denddi ek'k'iide, kaaletsiyaa k'eesetuwaa, Leewatuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa ha geetetteeddawaadan ootsana mala c'aak'k'iseedda; untunttukka c'aak'k'eeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iziri S'oossaa Golliyaa sintsaappe denddiide, Eliyaashiba na'ay Yahohanaani de'iyaa kifiliyaa geleedda. Kumentsaa k'ammaa omooduwaappe simmeedda asatuwaa nagaraw yeekkiide ak'eeda diraw, he sa'aan k'umaa mibeenna; haatsaakka ushibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay ubbay Yersaalame shiik'ana mala, Yihudaa ubbaaninne Yersaalamen awaayuwaa awaayeeddino.

⁸ Ha heezzu gallassaa gidдон he sa'aa shiik'enna ooninne de'oppe, aw de'iyaaubay ubbay aappe aketanaadaaninne ikka omooduwaappe simmeedda shiik'uwaappe shaakettiide yederssettanaadan kaappatuunne c'imatuu kuusheeddino.

⁹ He geetetteedda heezzu gallassatuu wurennan de'ishshin, uddup-puntsa aginaan laatamantsa gallassan Yihudaanne Biiniyaama Asay ubbay Yersaalame shiik'iide, ha dees'o yewuwaappenne wolk'k'aama irappe denddeddawaan kokkoriidde, S'oossaa Golliyaa sintsan de'iyaa dabaaban utteeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iziri denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchetuwaa akkiide naak'k'eeddita; he gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa kasewaappekka yaa darisseeddita.

¹¹ Ha"i hinttenttu nagaraa Med'inaa Godaw, hinttenttu mayza aawotuwaa S'oossaw paas'ite; I dosiyaabaakka ootsite. He biittan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappenne Ayhuda gidenna hinttenttu machchetuwaappe shaakettite».

¹² He sa'aan shiik'eedda shiik'uu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Neeni nuw odeeddawaadan nuuni ootsanaw besse.

¹³ Shin asaa paydu c'ora; iray wolk'k'aam bukkiyaa balgguwaa. Yaatiyaa diraw, nuuni irappe attiyaa sa'ay baynna sa'aan hawaan ek'k'anaw dand-dayokko. K'ay nuuni ha yewuwaan loytsi naak'k'eedda diraw, hawe itti gallassan woy laa"u gallassan giigiyaabaa gidenna.

¹⁴ Hewaa diraw, ha shiik'eedda asaa kotan nu kaappatuu koshshiyaawaa ootsino. Ha yewuwaappe denddeeddawaan nu S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uu nuuppe simmana gakkanaw, nu katamatuwaan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda ubbay keereedda wodiyaan Yersaalame yiino; k'ay he katamatuwaa c'imatuunne pirdiyaawanttukka untunttunna yiino» yaageeddino.

¹⁵ Asaheela na'ay Yoonataaaninne Tiik'iwaa na'ay Yaahizaayi s'alalay untunttu k'ofaa p'alk'k'eeddino; k'ay Mashulaaminne Leewiyaa gideedda

Shabbataayi p'alk'k'iyaa wantta maaddeeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, omooduwaappe simmeedda Asay he geeddawaadan ootseeddino. K'eesii Iziri ubbaa zaratuwaappekka kaappatuwaa untunttu suntsan suntsan dooreedda. Tammantsa aginaan koyro gallassan kaappatu yewuwaa k'ori s'eellanaw doommeeddino.

¹⁷ Koyro aginaan koyro gallassay gakkiiyaa wode, Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda asatuwaa ubbaa k'oriide wursseeddino.

Ayhuda Gidennawanttuppe Machchiyaa

Akkeedda Asaa Suntsaa

¹⁸ Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchiyaa akkeedawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

K'eesetuwaappe: Yos'edeek'a naanaa gideedda Iyyaasunne Aa ishatuwaa yaraappe Ma'iseeya, El'eezera, Yaariibanne Gadaaliyaa.

¹⁹ Hawanttu barenttu Ayhuda gidenna machchetuwaa yeddanaaw c'aak'keeddino; k'ay barenttu naak'uwaa diraw, wudiyaappe itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa yarshshuwaa ootsiide yarshsheeddino.

²⁰ Imeera yaran Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawanttu Hanaanne Zabaadiyaa.

²¹ Hariima yaratuwaappe Ma'iseeya, Eelaasa, Shamaa'iyaa, Yihi'eelanne Ooziaana.

²² Paashihuura yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Ma'iseeya, Isimaa'eela, Nataani'eela, Yozabaadanne El'aasa.

²³ Leewatuwaappe: Yozabaada, Shamaa'iyaa, K'aliis'a giyaa K'elaaya, Pataahiya, Yihudaanne El'eezera.

²⁴ Mazimuriyaa yes's'iyaa wanttuppe: Eliyaashiba.

Penggiyaa naagiyaawanttuppe: Shaaluuma, S'elemanne Uura.

²⁵ K'ay hara Israa'eeliyaa asaappe: Par'oosha yaratuwaappe Raamiyaa, Yizziyaa, Malkkiyaa, Miyaamiina, El'aazara, Malkkiyaanne Banaaya.

²⁶ Elaama yaratuwaappe Mataaniyaa, Zakkaraasa, Yihi'eela, Abdda, Yire-mootanne Eelaasa.

²⁷ Zattu yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Eliyaashiba, Mataaniyaa, Yire-moota, Zabaadanne Aziiza.

²⁸ Bebaaya yaratuwaappe Yahohanaana, Hanaaniyaa, Zabbaayanne Atilaaya.

²⁹ Baana yaratuwaappe Mashulaama, Malluuka, Adaaya, Yaashuuba, Sha'aalanne Yiremoota.

³⁰ Paahati-Moo'aaba yaratuwaappe Adinaaha, Kalaala, Banaaya, Ma'iseeya, Mataaniyaa, Bas'aali'eela, Biinuyanne Minaasa.

³¹ Hariima yaratuwaappe El'eezera, Yishiyaa, Malkkiyaa, Shamaa'iyaa, Shim"oonaa,

³² Biiniyaama, Malluukanne Shamaariyaa.

³³ Hashuuma yaratuwaappe Matanaaya, Mataata, Zabaada, Elifelees'a, Yeremaaya, Minaasanne Shim"a.

³⁴ Baana yaratuwaappe Ma'idaaya, Amiraama, U'eela,

³⁵ Banaaya, Bediyaa, Kaluuha,

³⁶ Waaniyaa, Maremoota, Eliyaashiba,

³⁷ Mataaniyaa Matanaayanne Yaa'isa.

³⁸ Biinuya yaratuwaappe Shim"a,

³⁹ Sheleemiyaa, Naataana, Adaaya,

⁴⁰ Makinadabaaya, Shashaaya, Sharaaya,

⁴¹ Azaari'eela, Sheleemiyaa, Shamaariyaa,

⁴² Shaaluuma, Amaariyaanne Yooseefo.

⁴³ Nabo yratuwaappe Yi'i'eela, Matiitiyaa, Zabaada, Zabiina, Yadaaya, Yuu'eelanne Banaaya.

⁴⁴ Hawanttu ubbatuu Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawantta. Ittuu ittuu haray atto naanaakka yeleeddino.

Nahimiyaa Mas'aafaa Geluwaa

«Nahimiyaa» giyaa Suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay Mintsetsee» giyaawaa gidoodde, S'oossay bare asaa bare hidootaa k'aalaadan omooduwaappe Zaariide mintsetsiyaawaa bessee. Nahimiyaa Mas'aafaa heezzusan shaakki be'anaw danddayettee:

1. Yihudaa biittaa ayissana mala, Parsse kaatii kiitteedda Nahimii kaaletsina, Yersaalame dirssaa gimbbii ooras's'eeddawaa odiiyaa taarikiyaa. Hewaappekka k'ay Nahimii asaa ittippetetsaanne ammanuwaa wogaa ooras's'isseeddawaa.
2. S'oossaa higgiiyaa mas'aafaa Iziri nabbabeeddawaanne asaykka bare nagaraa paas'eeddawaa odiiyaa gishuwaa.
3. Nahimii Yihudaa gadiyaa mooddiyaawaa gidiide ootseedda hara hara batuwwaa odiiyaa gishuwaa.

Ha mas'aafan dariide beettiiyaa taarikii Nahimii S'oossaa loytsi amma-needawaanne I S'oossaa woosseedda woosatuwaabaa odiiyaa taarikiyaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nahimii Yersaalame Simusaa 1:1–2:20

Yersaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda 3:1–7:73

Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne K'aalaa C'aak'uwaa
Ooras's'isuwaa 8:1–10:39

Nahimii Yersaalamen Ootseedda Laamiyaa 11:1–13:31

Nahimii Yersaalame Simusaa

(1:1–2:20)

Nahimii Yersaalame Diraw Un"etti Woosseedda

¹ Hakaaliyaa na'aa Nahimiyaa k'aalay hawaa. Ars's'ekissisi Paarise biittan kawutoodeppe laatamantso laytsan, Kisileewa geetettiiyaa aginaan, taani Nahimii waanna katamaa gideedda Suusan de'ay.

² Ta ishatuwaappe ittuu, Hanaana goossay hara asatuwaana ittippe gidide, Yihudaappe taakko yeedda; taani omooduwaa bibeenawanttubaanne Yersaalamebaa untuntta oochchaad.

³ Untunttu zaariide, «Omoodduwaan bibeenawanttunne de'uwaan de'yaawanttu wolk'k'aama metuwaaninne yeellaa gidдон de'iino. Yersaalame gimbbiyaa dirssay koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino» yaageeddino.

⁴ Taani hawaa ubbaa siseedda wode uttaade yeekkaad. Daro gallassaa kayyotta s'oomaadde, saluwaa S'oossaa, hawaadan yaagaadde woossaad;

⁵ «Med'ina Godaw, saluwaa S'oossaw, Wolk'k'aamawunne Bonchcheteedda S'oossaw, dosiyaawanttoon ne azazuwaa naagiyaawanttoo ne aggena siik'uwaa c'aak'uwa naagiya S'oossaw,

⁶ taani ne k'oomay k'ay ne k'oomatuwaa gideedda Israa'eeliyaa asaa diraw k'ammanne gallassi neena woossiyaa woosaa ne haytsay siso; ne ayfiikka duge taakko s'eello. Nuuni Israa'eeliyaa Asay ootseedda nagaraa ubbaa new paas'ay; tumukka taaninne ta mayza aawotuu neena naak'k'eeddo.

⁷ Nuuni ne bollan loytsi iita nagaraa ootseeddo; neeni ne k'oomaa Muse bagganna nuu immeedda azazuwaa, wogaanne higgiiyaa naagibeykko.

⁸ Ne k'oomaa Musew neeni hawaadan yaagaadde odeedda k'aalaa hayyanaa k'oppa; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hinttenttu taw ammanet-tennan is's'ooppe, taani hinttentta Ayhuda gidenna biittatuwaan laalana.

⁹ Shin hinttenttu taakko simmiide, ta azazuwaa naagoope, hinttenttu haray atto sa'aa gas'aa gakkanaw laalettintokka, taani hinttenttu taw goyn-nana mala, taani ta suntsaw dooreedda sa'aw zaaraadde shiishshana» geed-dawaa k'oppa.

¹⁰ «Hawanttu neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino k'esiyaan woza akkeedda ne k'oomatuwaanne ne asatuwaa.

¹¹ Abeet Med'etaa Godaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne neena bonchchanaw dosiyaa, ne k'oomatuwaa woosaa ne haytsay siso. Taani ne k'oomay hachche ootsanaw koyeeddabay taw ushechchanaadan, kaatiyaa wozanaa shugissaade taana maadda» yaagaad.

Taani he wode kaatiyaw eessaa tigiyaawaa.

2

Nahimiinne Ars's'ekisise Yerusaalamebaa Haasayeeddino

¹ Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsan, Niisaana giyaa aginaan, itti gallassi kaatiyaa sintsan woyniyaa eessay de'iyawaa akkaade, taani aw immaad. He gallasaappe attina, kase ubbakka kaatiyaa sintsan kayyotta erikke.

² Hewaa diraw, kaatii taana, «Neena sakkiyaabay baawa; shin hawaa keeshshaa ayaw kayyottaadii? Hawe ne wozanaa kayyoyeeddabay itti ayentto de'iyawaa besse» yaageedda.

Hewaappe guyye taani loytsa yayya zaaraadde,

³ «Kaatii med'inaw de'o! Ta mayza aawotuu moogetteedda katamay ko-lettiide d'ayina, k'ay he katamaa gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugettikichchina, taani ayaw kayyottikkitaa?» yaagaad.

⁴ Kaatiikka zaariide, «Yaatina, ha'i taani new ayaa ootsanaadan koyay?» yaageedda.

Taani saluwaa S'oossaa woossa simmaade,

⁵ kaatiyaa hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, Taani neena nashechchiyaawaa gidoope, k'ay ta oochchiyaawaa neeni immanaw dosoope, Yihudaa biittaa, ta mayza aawotuu moogetteedda katamaa baade, he katamaa zaaraadde kees's'ana mala, taana yeddaarikkii».

⁶ He wode, kaatata Kaatiyaa Ars's'ekisise ellekka utti de'ishshin, kaatii, «Ne biyaa ogii woysa wodiya akkanawee? K'ay neeni awude simmanii?» yaagiide taana oochcheedda. Taanikka ta simmana wodiya aw odaad; kaatii nashettiide, taana yeddeedda.

⁷ K'aykka kaatiyaa taani hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidoope, taani Yihudaa gakkanaw, he biittaana aad'aadde baana mala, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo dabddaabbii s'aafetto.

⁸ K'ay Geeshsha Golliya gimbbiyaa dirssaa penggiyaa giigissanaw, kata-maa gimbbiyaa dirssaa diranawunne taani de'iyaa golliya kees's'anaw taw mitsaa immana mala, kaatiyaa wora naagiya Asaafawukka dabddaabbii s'aafetto» yaagaad. S'oossaa lo'o kushii taananna de'iyaa diraw, kaatii taani oochcheeddawaa ubbaa immeedda.

⁹ Kaatii taananna amareeda olaa gadaawatuwaanne paraa asatuwaa yed-deedda; untuntunna ittippe Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga

biittaa baade g akkaade, kaatii yeddeedda dabddaabbiyaa he gadiyaa mood-diyaawanttoo immaad.

¹⁰ Shin Beeti-Horoona gade asaa gideedda Sanbbalaas'inne Amoonaa gadiyaa kaappuwaa gideedda S'oobbii, «Israa'eeliyaa asaw lo'obaa ootsiyaa Asay yeedda» giyaawaa siseedda wode, loytsi hank'k'eteeddino.

Nahimii Yersaalame Gimbbiyaa Dirssaabaa S'eeleedda

¹¹ Taani Yersaalame yaade heezzu gallassaa yaan gam"aad.

¹² Gido shin, Yersaalameew taani ootsanaadan ta S'oossay ta wozanaan wotseedda k'ofaa oonne odabeykke. Hewaappe guyyiyaan, taananna de'iyaa asaappe amareedawantta akkaade, k'aman denddaade baad. He wode taani toggeeddawaappe hara togaa mehii nuw baawa.

¹³ Taani bilahiyaan denddaade, Zanggaaraa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaanna kesaade, Dawiyaa Pulttuwaa geetettiyaa sa'aanna aad'd'a, Pituwaa Oliyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa gakkanaw baaddi. Hewaan koletteedda Yersaalame gimbbiyaa dirssaanne k'ay tamaan s'uugetteedda gimbbiyaa dirssaa penggetuwaa akeekaade s'eellaaddi.

¹⁴ Hewaappe simmaade, Pulttuwaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaakkonne dagatteedda kaatiyaa haatsay de'iyaa sa'aa baad. Gido shin, taani toggeedda togaa mehii aad'd'iyaa ogiyaa demmabeykke.

¹⁵ Hewaa diraw, k'aman haatsay goggiyaa kakkaa gidduwaana aad'd'a gimbbiyaa s'eellaad. Hewaappe guyyiyaan, guyye simmaade Zanggaaraa Penggiyaanna katamaa gelaad.

¹⁶ Hewan de'iyaa kaappatuwaappe ooninne taani hak'a baaditantto, woy k'ay ayaa ootsaadditanttonne eribeenna. Ayaw gooppe, taani Ayhudatoo, k'eesatoo, bonchchetteedda asatoo, kaappatoonne kiitaa kiitetanaw de'iyaa asaappe oonne ta k'ofaa biro odabeykke.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Nuuni ay mala metuwaa gidduwaan de'into be'iita; ayaw gooppe, Yersaalame katamay koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino. Shin hawaappe sintaw nuuni hawaadan kawushiide de'ennaadan, ane denddiide, Yersaalame gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbboytte» yaagaad.

¹⁸ K'ay ta S'oossaa lo'o kushii taananna de'iyawaanne kaatii taw odeed-dawaa ubbaa untunttoo odaaddi.

Untunttukka, «Ane denddoyttenne zaaretsiide gimbboytte» yaageeddino. Barenttu kushiyaa lo'o oosoo miniseeddino.

¹⁹ Shin Beeti-Horoona gadiyaa asaa gideedda Sanbbalaas'i, Amoonaa gadiyaa oosanchchaa gideedda S'oobbiinne Araba gadiyaa asaa gideedda Geesheemi hawaa siseedda wode, nu bollan k'iliic'iide miic'c'eeddino. K'ay, «Hawe hinttenttu ootsiyaabay ayee? Woy k'ay kaatiyaa bollan makkalanaw koyiitee?» yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Taani zaaraadde, «Saluwaa S'oossay nuw injjeyana; nuuni Aa k'oomatuu gimbbiyaa doommanna. Shin Yersaalamen de'iyabaappe hinttentta gakkiiyaa gishuwaa gidina, maataa gidina, woy hinttenttu dogettennaadan k'ofissiyaabay hinttenttoo baawa» yaagaad.

3

Yersaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda (3:1–7:73)

¹ Hewaappe guyyiyaan, k'eese ubbatuwaa kaappuu Eliyaashibinne hara k'eesatuu Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsi gimbbeede, S'oossaw dummayeeddino; sank'k'aakka aatseeddino. Unttuntu S'eetu Adussa maammaanne Hanaani'eela Adussa Maammaa gakkanaw gimbbeedda gimbbiyaa S'oossaw dummayeeddino.

² Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyaarkko Asay gimbbeedda.

Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Imira na'ay Zakkuuri gimbbeedda.

³ Hassinaa'a naanay Moliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Unttuntu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino.

⁴ Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Mashezaabeela na'aa Berekiyaa na'ay Mashulaami gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Ba'aana na'ay S'aadook'e gimbbeedda.

⁵ Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Tak'o"a katamaa asatuu gimbbeeddino; gido shin, he katamaa kaappatuu barenttoo imetteedda kiitaa is's'eeddino.

⁶ Paaseeha na'ay Yoodaahenne Basoodiyaa na'ay Mashulaami ec'a Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Unttuntu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino.

⁷ Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Gabaa'oona katamaa asaa gidiyaa Malaas'eenne Meronoota katamaa asaa gideedda Yadooni gimbbeeddino. K'ay Gabaa'oonanne Mis'ip'p'a katamatuwaa asatuukka untuntunna ittippe gidiide, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawe de'iyaa golliyya gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

⁸ Work'k'aa tigiyya Harihaaya na'ay Uuzi'eeli untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. K'ay Aa gas'aan de'iyaa sa'aa shittuwaa med'd'iyaa Hanaanii gimbbeedda. Unttuntu laa'u ittippe Aako Gimbbiyaa geetettiyya sa'aa gakkanaw, Yerusaalame gimbbiyaa gimbbeeddino.

⁹ Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Huura na'ay, Yerusaalame woradaa shaakuwaa mooddiyya Rafaayi gimbbeedda.

¹⁰ Harumaafa na'ay Yadaayi bare golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Hashaabaniyaa na'ay Has's'uushi gimbbeedda.

¹¹ Hariima na'ay Malkkeenne Paahati-Moo'aaba na'ay Hashshuubi Aa gas'aan de'iyaa sa'anne Ittoonni Adussa Gimbbiyaa gimbbeeddino.

¹² Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Halloheesha na'ay, Yerusaalame woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyya Shaaluuminne Aa mac'c'a naanay gimbbeeddino.

¹³ Hanuuninne Zaanoha kataman de'iyaa asatuu ittippe Zanggaaraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Unttuntu penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. K'ay Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw, sha'a wad'aa adussa gimbbiyaa gujjiide gimbbeeddino.

¹⁴ Rekaaba na'ay, Beeti-Hakkareema woradaa mooddiyya Malkkii Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeedda. Penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda.

¹⁵ Kolihooba na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyya Shaaluumi Pulttuwaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbbeedda. I penggiyaw s'eeraa giigisseeddawaappe guyyiyaan, sank'k'aa aatseedda; sank'k'aw gorddiyaa

mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda. Hewaa bollakka k'ay, Shelaaha geetettiyaa dagatteedda haatsay de'iyaa baggana kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aappe doommiide, Daawita Katamaappe yeedda atakilttiyaa gakkanaw de'iyaa gimbbiyaa gimbbeedda.

¹⁶ Hewaappe kaalliyaawaa Azibuuk'a na'ay, Beetis'uura woradaa shaakuwaa mooddiyaa Nahimii gimbbeedda; I Daawita duufuwaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw, dagatteedda haatsay de'iyaa sa'aa gakkanawunne wolk'k'aamatuwaa golliyya gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Leewatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

¹⁷ Hewaappe kaalliyaawaa Baana na'aa Rehuuma aawotetsaa gidдон de'iyaa, Leewatuu gimbeeddino.

Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa K'a'iila woradaa shaakuwaa mooddiyaa Hashaabii bare woradaa suntsan gimbbeedda.

¹⁸ Aappe kaalliyaawaa Henadaada na'ay, K'a'iila woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Bawaayinne Aa ishatuu gimbeeddino.

¹⁹ Unttuntu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyyaasu na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Es'eeri gimbbeedda; I olaa miishshaa wotsiyaa golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanawunne gimbbiyaw zooziyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

²⁰ Aappe kaalliyaawaa Zabbaaya na'ay Baaruki gimbbiyaa gas'aappe doommi, biide k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba golliyya penggiyaa gakkanaw, minotetsan gimbbeedda.

²¹ Aappe kaalliyaawaa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti Eliyaashiba golliyya penggiyaappe doommi, biide golliyya wurssetsaa gakkanaw gimbbeedda.

K'eesatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

²² Aappe kaalliyaa heera gadiyaan de'iyaa k'eesatuu gimbeeddino.

²³ Unttuntuppe kaalliyaawaa Biiniyaamenne Hashshuubi barenttu golliyya sintsan de'iyaa sa'aa gimbeeddino.

Unttuntuppe kaalliyaawaa Anaaniyaa na'aa gideedda Ma'iseeya na'ay Azaare bare golliyya miyyiyaan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

²⁴ Aappe kaalliyaawaa Azaariyaa golliyaappe doommi, biide gimbbii zuuk'eti simmo sa'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa Henadaada na'ay Biinuyi gimbbeedda.

²⁵ Uzaaya na'ay Paalaali gimbbiyaa zuuk'eti simmo saappe doommi, biide naagiyaawanttu wochchiyaa maammaappe k'ommo baggana oyk'k'etti kees'eteedda kaatiyaa golliyya d'ok'k'a gimbbiyaa sintsa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aappe kaalliyaawaa Par"oosha na'ay Padaayinne

²⁶ Geeshsha Golliyya k'oomatuu, Ofeelan de'iyaaawanttu gimbeeddino; untuntu Haatsaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa sintsanna away doliyya baggana de'iyaa sa'anne maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbeeddino.

Gimbbiyaa Dirssaa Direedda Haraa Asatuwaa

²⁷ Unttuntuppe kaalliyaawaa Tak'o"na katamaa Asay gimbbiyaappe sintsan hara baggana de'iyaa saappe biide, Ofeela gimbbiyaa dirsaappe haakki de'iyaa wolk'k'aama maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbeeddino.

²⁸ Itti itti k'eesatuu kka Paraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaappe k'ommonna de'iyaa barenttu golliyya sintsanna, huup'issa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

²⁹ Unttuntuppe kaalliyaawaa Imeera na'ay S'aadook'e bare golliyya sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aappe kaalliyaawaa Away doliyya Penggiyaa naagiyaa Shakaaniyya na'ay Shamaa'e gimbbeedda.

³⁰ Aappe kaalliyaawaa Sheleemiyaa na'ay Hanaaniinne S'alaafaw usup-puntsa na'aa gideedda Hanuuni gimbbeeddino.

Unttuntuppe kaalliyaawaa Berekiyaa na'ay Mashulaami bare de'iyaa kifiletuwaa sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

³¹ Aappe kaalliyaawaa S'omoosiyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa sintsan de'iyaa Geeshsha Golliyya k'oomatuunne zal"anchchatuu golliyya gakkanaw de'iyaa sa'aa work'k'aa tigiyya Malkki gimbbeedda. K'aykka I gimbbiyaa gas'an bolla baggana de'iyaa kifiliyya gakkanaw de'iyaa sa'aakka gimbbeedda.

³² Work'k'aa tigiyaawanttunne zal"anchchatuu he kifiliyaappe doom-miide, Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

4

Gimbbi Shiretti Gimbbetennaadan Digganaw Denddeedda K'ofaa

¹ Nuuni gimbbiyaa dirssaa kiitaa doommeeddawaa Sanbbalaas'i siseedda wode hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; k'ay loytsi yilotiide, nuuna k'iliic'eedda.

² Bare laggetuwaanne Samaariyaa olanchchatuu sintsan I hawaadan yaageedda; «Hwanttu, ha patsena Aychudatu ayaa ootsiinoo? Katamaa zaaretsiide gimbbanaw koyiinooyye? Yarshshuwaakka yarshshanaw koyi-inoo? Oosuwa itti gallassi wurssanawaa untunttoo malatiyye? Gimbbiyaw shuchchaa zaari de'uwaan wotsanaw danddayetti?»

³ Aa miyyiyaan ek'k'eedda Amoona gadiyaa asaa gideedda S'oobbiikka k'ay hawaadan yaageedda; «Unttuntu k'ay ay gimbbiyaa gimbbanaw dand-dayiino? Unttuntu gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaa bollan worakanay kesint-tonne kunddi agkana».

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaadde woossaad; «Nu S'oossaw, untuntu nuuna woot woot k'iliic'into hawaa sisa! Untuntu nuuna shek'k'iyaa shek'ay untuntu huup'iyaan simmo. Barenttoo de'iyaa ak'uwaa bonk'k'etti kichchiide, allaga gadiyaan omoodetteedda asaa gidino.

⁵ Untuntu naak'uwaa gentsoppa; untuntu nagaraakka ne sintaappe mule k'uc'c'oppa. Ayaw gooppe, gimbbiyaa gimbbiyawantta nuuna shek'an kawushsheeddino».

⁶ Nuuni gimbbiyaa dirssaa oosuwa aggenaan ootseeddo. K'ay asaykka oosuwa minotetsan ootsiyaa diraw, gimbbiyaa dirssaa d'ok'k'atetsay ellekka bakkaa keeshshaa gidi aggeeda.

⁷ Sanbbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asay, Amoona gadiyaa asayne Ashidooda katamaa Asay Yersaalame gimbbiyaa dirssaa kiittay lo"o han-otetsan oosettiide de'iyawaanne koleteedda sa'atuukka baretteeda wode loytsi hank'k'eteeddino.

⁸ Hewaappe denddeeddawaan ittippe Yersaalame yiide nuuna olanawunne shabbirisanaw mak'etteeddinno.

⁹ Shin nuuni nu S'oossaakko woosseeddo; untuttuppe denddeeddawaan k'ammanne gallassi naagiyaa naaganchchatuwaakka wotseeddo.

¹⁰ He wodiyaan Yihudaa Asay hawaadan yaageeddino; «Tookuwaa tookkiyaawe kasewaappe nuuna labbantsee; k'ay dentsanaw koshshiyaa gimbbiyaappe koletteedda daro shuchchaykka biro de'ee. Yaatina, nuuni hachche ha gimbbiyaa wootiide gimbbanaw danddayetto?»

¹¹ Nu morkketuu, «Nuuni biide untunttu giddo gakkanaw, untunttu oosuwaa ootsennaadan te"anawunne untuntta wod'ana gakkanaw, untunttu erikkino» yaageeddino.

¹² Gido shin, Ayhudatuu zaari zaari nuukko yiide, «Untunttu mule baggana yiide, nuuna olanawantta» yaagiide nuw odeeddino.

¹³ Hewaa diraw, nu asaappe mashshaa, tooraanne wonddaafiyaa oyk'k'iide asaa untunttu zariyaan zariyaan maaraade, kiitay wuribeenna heeraan gimbbiyaappe zokko baggana naaganaadan wotsaad.

¹⁴ Asay shabbireteeddawaa taani be'eedda wode, dendda ek'k'aade, untuntta, untunttu kaaletsiyaawantanne hara kaappatuwaa ubbaa hawaadan yaagaad; «Nu morkketoo yayyoppite! Goday wolk'k'aamanne hoola geetettiyaawaa gidiyaawaa hassayite. Hewaa diraw, hinttentu zaretoo, hinttentu attuma naanaatoo, hinttentu mac'c'a naanaatoo, hinttentu machchiyawunne hinttentu golliyaw olettite» yaagaad.

¹⁵ Nu morkketuu nuuna k'ohanaw mak'k'eteeddawaa nuuni ereeddawaa untunttu siseeddino. K'ay S'oossaykka untunttu mak'k'uwaa hada kesseed-dawaa akeekeddino.

Hewaappe guyyiyaan, nuuni ubbaykka simmiide, nu gimbbiyaa dirssaa oosuwaa doommeeddo.

¹⁶ He wodiyaappe doommiide, ta k'oomatuwaappe bakkay oosuwaa ootsiyaa wode, bakkay tiraan wotsiyaa ola miishshaa mayyiide, tooraa, gondalliyaanne wonddaafiyaa oyk'k'iide naaganaadan ootsaad. K'ay kaappatuukka Yihudaa asaa ubbaappe guyyenna ek'k'iide mintsetsiino.

¹⁷ Gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawantunne koshshiyaawaa tookkiyaawanttu ubbay itti kushiyan ola miishshaa oyk'k'iide, itti kushiyan oosuwaa ootsino.

¹⁸ Gimbbiyaa oosuwaa ootsiyaa ubbay mashshaa bare s'eessan danc'c'i danc'c'i utteedda. Malakataa punniyaawekka ubbaa wode taappe shaaketti erenna.

¹⁹ Asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa taani hawaadan yaagaad; «Gimbbiyaa dirssaa kiitay wolk'k'aamanne loytsi aaka gidiyaawaappe denddeeddawaan, nuuni ittuu ittuwaappe shaakettiide haakkeeddo.

²⁰ Hewaa diraw, hinttentu malakataa punaa sisiyaa wode, I punettiyyaa sa'aa taakko haa shiik'ite. Nu S'oossaykka nu diraw olettanawaa».

²¹ Oosuwaa wonttumaatsa saluu zo"iyaa wodiyaappe doommiide, omarssi s'oolinttii kessana gakkanaw ootsiyaa wode ubbaan, baggay ootsiyaa wode, baggay tooraa oyk'k'iide naagiino.

²² He wode taani asaw hawaadan yaagaad; «K'amman nuuna naaganawunne gallassi k'ay kiitaa ootsanaw hinttentu ubbaykka hinttentu k'oomatuukka Yerusaalamen ak'ite».

²³ Hewaa diraw, taana gidina, ta ishatuwaa gidina, ta k'oomatuwaa gidina, woy k'ay taana naagiyaawantta gidinakka, nuuni ubbaykka nu mayuwaa kessennaan ak'etto; k'ay nu ola miishshaykka, nuuppe ubbakka shaakettena.

5

Hiyyeesatuu Naak'etteenaadan Nahimi Ootseedda

¹ Attumawenne mac'c'awe barenttu zariyaa gideedda Ayhudatuu bollan wolk'k'aama c'abbuwaa kesseeddino.

² Unttuntu hawaadan yaageeddino; «Nuuni, nu attuma naanayenne nu mac'c'a naanay c'ora; hewaa diraw, nuuni miide pas'a de'ana mala, nuw katsay koshshee».

³ Haratuu k'ay, «Nuuna gakkeedda iita koshaappe nuuna ashshiyaa k'umaa demmana giidde, nu goshshay, nu woyniyaa turaa sa'ayenne nu keetsay attenan asaw oytseeddo» yaageeddino.

⁴ Haratuukka k'ay hawaadan yaageeddino; «Nu goshshawunne nu woyniyaa turaa saatoo kaatii oochcheedda giiraa c'igganaw miishshaa tal"iyaa akkeeddo.

⁵ Ayhuda zaratuwaanna nuuni itti ashuwaa; nu naanaykka untuntu naanaa mala. Shin nuuni nu yeledde naanaa ayiletetsaw aatsiide immanaw giddetteeddo; ubbaa k'ay nu mac'c'a naanatuwaappe ittuu ittuu ayiletetsaw zal"etteeddino. Gidooppenne, nu goshshayenne nu woyniyaa turaa sa'atuu nuuppe aketti diggo diraw, nuuni ayinne ootsanaw danddayokko».

⁶ Untuntu c'abbuwaanne ha k'aalaa taani siseedda wode, loytasa hank'k'ettaad.

⁷ Ootsanawaa ta wozanaan k'oppaade, asaa kaaletsiyaawanttanne kaappatuwaa s'eesaade: «Hinttenttu hinttenttu zaratuwaa yeluwaa c'iggissiyaawan uk'k'unniita» yaagaadde untunta mootaadde.

He metuwaabaa haasayiide billanaw wolk'k'aama shiik'uwaa untuntunna udaad.

⁸ Hawaadan yaagaadde; «Ayhuda gidennawanttoo zal"etteedda Ayhuda zariyaa gideedda nu ishatuwaa wozanaw nuuni nu wolk'k'ay danddayeeddawaa ubbaa ootseeddo. Shin hinttenttu k'ay, hinttenttu ishatuwaa gideedda hinttenttu zariyaa hinttenttoo barentta zal"ana mala ootsiide de'iita». Kaaletsiyaawanttoo zaariyaa k'aalay d'ayina, c'o"u yaageeddino.

⁹ Taani k'aykka hawaadan yaagaad; «Hinttenttu ootsiyaabay likke gidenna; nu morkketuu, Ayhuda gidennawanttu nu bollan k'iliic'enna mala, nu S'oossaw yayyanawunne likke gidiyaabaa ootsanaw hinttenttoo bessennee?

¹⁰ Taani ta huup'iyaw, ta ishatuwaanne ta k'oomatuukka untunttoo miishshaanne katsaa tal"eeddo; gido shin, ane untunttuppe yeluwaa akiyaawaa aggoytte.

¹¹ Untuntu goshshatuwaa, woyniyaa turaa sa'atuwaa, zayitiyaa wogaratuwaanne golletuwaa ubbaakka untunttoo hachche zaarite. K'ay miishshan, kasaan, woyniyaa eessan gidina zayitiyaan, hinttenttu untunttuppe akkeedda s'eetuwaappe itti kushiya yeluwaa ubbaa untunttoo ellekka zaarite».

¹² Untunttukka zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni ubbabaakka untuntuwaa zaariide, untunttoo immana; untunta ayaanne oochchokko. Neeni gaadde de'iyawaadan, nuuni ootsana».

Hewaappe guyye k'eesetuwaa haa taakko s'eegaade, barenttu geedda k'aalaa polana mala, c'aak'k'etsanaadan ootsaad.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, ta mayuwaa k'ok'k'ofaade hawaadan yaagaad; «Ooninne hintteppe bare geedda k'aalaa polennan d'ayooppe, S'oossay Aa hawaadan Aa golliyaappenne Aa ak'uwaappe k'ok'k'ofa; ikka k'ok'k'ofettiide mela atto».

Shiik'eedda Asay ubbay itti k'aalan, «Amen"i» yaagiide Med'ina Godaa galateeddino. Asay ubbay bare c'aak'k'eeddawaadan ootseedda.

Nahimiyaa Garatetsaa

¹⁴ Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsaappe biide, hattamanne laa'entso laytsaa gakkanaw, taani Yihudaa mooddiyaawaa gidaade suntsettaad. He tammanne laa'u laytsan, taana gidina woy ta ishatuu mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirgguwaa akkibeykko.

¹⁵ Shin taappe kasena mooddiyaawanttu asaw dees'o tookko gidiide, hachche hachche katsawunne woyniyaa ushshaw oytamu s'agaraa biraa c'iggiiseeddino. Haray atto ayissiyawanttu k'oomatuukka barenttu asaa bollan godaa malatissiidde gam"eeddino. Gidooppenne, taani S'oossaw yayyeedda diraw, hewaadan ootsabeykke.

¹⁶ Taanatetsaa ubbaa Yersaalame gimbbiyaa dirssaa oosoo immaaddippe attin, ta huup'ew ay gadiyanne shammabeykke. Ta k'oomatuukka ubbay taananna he kiitaan ittippe gam"eeddino.

¹⁷ Nu heeraan de'iyaa Ayhuda gidennawanttuppe nuukko yeedda Asay baynnan de'ishshin, hachche hachche taananna ta masoofiyan miyaa Ayhudatuunne untuntta kaaletsiyaawanttu paydu s'eetanne ishatama.

¹⁸ Hachche hachche itti booraa, usuppun dooretteedda dorssatuwaanne daro kuttotuwa shukki shukkiide, asaw shiishshino; k'ay tammu gallasan itti gede daro baatsaa woyniyaa eessaa untunttoo agiino. Shin asaa bollan de'iyaa tookuu dees'uwa gidiyaawaa taani eriyaa diraw, gadiyaa mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirgguwaa oochchabeykke.

¹⁹ «Ta S'oossaw, taani ha asaw ootseedda lo"otetsaa ubbaa k'oppaade, tawukka lo"otetsaa ootsa» yaagaad.

6

Oosuu Oosetti Polettenaadan denddeedda Yewuwaa S'oonuwaa

¹ Sambbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asaa gidiyaa Gesheeminne hara nu morkketuu nuuni gimbbiyaa dirssaa ootsiidde poleeddawaanne k'ay oosettibeenna pac'a sa'aykka ittuunne attibeenawaa siseeddino. Gido shin, nuuni gimbbiyaa dirssaa penggetuwaan biro sank'k'aa gelissibeykko.

² Hewaa untunttu siseedda wode, Sanbbalaas'inne Gesheemi hawaadan yaagiide, taakko kiitteeddino; «Oona geetettiyaa dembban de'iyaa k'eri katamatuwaappe ittuwaan yaade nuunanna gaketta». Shin untunttu ta bolla iitaa ootsanaw mak'etteeddinno.

³ Hewaa diraw, taani untunttoo hawaadan yaagaadde zaara kiitanchchatuwaa kiittaa; «Taw daro kiitay de'ee; hewaa diraw, taani hinttenttu giyaa sa'aa baanaw danddaykke. Taani duge hinttenttukko biina, kiittay ayaw d'ubettii?»

⁴ He kiitaa zaari zaari oyddu gede taakko kiitteeddino; shin taani itti mala zaaruwaa untunttoo immaad.

⁵ Ichcheshentsuwaan Sambbalaas'i bare k'oomaa bolla dooyaa de'iyaa dabddaabbiyaa taakko kiitteedda.

⁶ Dabddaabbiikka hawaadan yaagee; «Neeninne ne zariyaa gideedda Ayhudatuu makkalanaw k'oppeeddawaanne hewaappe denddeeddawaan gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawaa shooro gadiyaan de'iyaa Asay ubbay haasayiawaa Gesheemi taw odeedda. K'ay neeni neena kaatiyaa kessanaw koyiyaawaanne;

⁷ neeni Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaa Yersaalamen awaayana mala, timbitiyaa odiyaawantta ne wotseeddawaakka I taw odeedda. Ha waariyaa kaatii sisusay attena. Hewaa diraw, taananna gakettaade zorettanaw haaya».

⁸ Taanikka, «Ha neeni giyaa yewuwaa ubbay ubbakka tuma gidenawaanne neeni c'oo med'd'eeddawaa» yaagaadde zaaraad.

⁹ Nu ootsiyaa kiittay polettenna mala, «Unttuntu kushii oosoo daaburi kichcheedda» yaagiide untuntu nuuna yashissiidde gam"eeddino.

Hewaa diraw, «Nu S'oossaw ha"i taana mintsetsaarkkii» yaagaadde taani woossaad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, sooppe kessennaadan gorddi wotseedda Mahes'aabi'eela na'aa na'aa Dalaaya na'aa Shamaa'iyaaakko baad. I taw hawaadan yaageedda; «Itti k'amma awudentto untuntu neena wod'anaw yaana de'iyaa diraw, neeninne taani S'oossaa Golliyya giddo geliide, S'oossaa Geeshsha Golliyya gidдон S'oossaa Geeshsha Golliyya penggetuwaa gorddiidde gaketoytte».

¹¹ Taani hawaadan yaagaadde zaaraad; «Taana malatiyaa Asay bak'atii? Woy k'ay taana malatiyaa Asay Geeshsha Golliyya giddo geliide, bare shempuwaa ashshii? Taani hewaa ubbakka ootsikke».

¹² Ta yewuwaa k'oppiyaa wode, tumukka Aa S'oossay kiitteedda timbbitiyaa odiyaawaa gidennawaanne S'oobbiinne Sanbbalaas'i Aa miishshan shammeedda diraw, ta bolla worddo timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaa akeekaadde.

¹³ I miishshan shametteedda gaasuu taani yayaade, I giyaawaadan ootsaade taani nagaran gelanaaddaana. Yaatina, untuntu ubbay hewaa siseedda wode, taana kad'isiyaabaa ta bollan demmanaassa.

¹⁴ «Ta S'oossaw, S'oobbiinne Sanbbalaas'i ootseeddawaa k'oppa. No'aado geetettiyaa mac'c'a timbbitiyaa odiyaananne hara timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay taana yashissanaw untuntu ootseeddawaa ubbaakka k'oppa» yaagaad.

Gimbbiyaa Dirssaa Oosuu Poletteedda

¹⁵ Gimbbiyaa dirssaa kiitay ishatamanne laa"u gallassan, Eluula geetettiyaa aginaan laatamanne ichcheshantso gallassan poletteedda.

¹⁶ Nu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa nu morkketuu hewaa siseedda wode yayyeeddinonne yeellateeddino. Ayaw gooppe, hawe kiitay nu S'oossay maaddina oosetteeddawaa akeekeddino.

¹⁷ He wodiyaan Ayyudatuwaa kaaletsiyaawanttu S'oobbiyaw c'ora dabdaabbetuwwa s'aafeddino; S'oobbi zaariide, untuntu s'aafeddino.

¹⁸ Ayaw gooppe, I Araaha na'aa Shakaaniyaa naatto akkeedda dirawunne Aa na'ay Yahohanaani Berekiyaa na'aa Mashulaama naatto akkeedda diraw, Yihudaappe daratu aanana c'aak'k'eti utteeddino.

¹⁹ Untuntu S'oobbi ootseedda lo"obaa ubbaa ta sintsan haasayino; k'ay taani giyaawaakka aw odiino. S'oobbiikka taana yashissanaw dabddaabbetuwwa s'aafi yeddee.

7

¹ Gimbbiyaa kiitay wurina, penggetuwaankka sank'k'ay geleedda. K'ay penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaaawanttunne Leewatuu barenttu kiitaan kiitan geleeddino.

² Hewaappe guyyiyaan, Yersaalame katamaa ayissiyaa maataa ta ishaa Hanaanawunne geessuwaa gadaawaa Hanaaniyaw immaad. Hanaanii hara ubbaappe aad'd'eeda tumanchchanne S'oossaw yayyiyaa asaa.

³ Taani untuntu hawaadan yaagaadde azazaad; «Wontta away kesiide ho"ana gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaa penggetuwaa dooyoppite. K'ay omarssi naagiyaawanttu barenttu oosuwaa wurssiide baanaappe kasetiide, penggetuwaa loytsi gorddanaadan oosite. Hewaa bollakka

Yerusaalamen de'iyaa asaappe dooriide, ittuu ittuu kaalaan kaalaan naa-ganaadaaninne k'ay haratuu barenttu heeraan de'iidde, barenttu golliiyaa keeshshaa keeshshaa naaganaadan ootsite» yaagaad.

Omooduwaappe Simmeedda Asaa Suntsaa

(Izr. 2:1-70)

⁴ He wode Yerusaalame katamay loytsi aakonne wolk'k'aama; shin Aa giddon de'iyaa asaa paydu loytsi guutsaa. K'ay daro golliikka biro kees'ettibeenna.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa shiishshaade untunttu yeletaa maaran maaran mazggabana mala, S'oossay taana k'ofisseedda. Omooduwaappe kasetiide simmeedda asaa yeletaa maaraa mas'aafaakka demmaad; he mas'aafan s'aafetteeddawe hawaa.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe guyye barenttu katamaa katamaa Yerusaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta.

⁷ Untunttu kaappatuu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Azaariyaa, Ra'aamiyaa, Nahamaana, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppereeta, Bigi-waaya, Nahuumanne Ba'aana.

Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.

⁸ Par"oosha yaratuu 2,172.

⁹ Shafaas'iyaa yaratuu 372.

¹⁰ Araaha yaratuu 652.

¹¹ Iyyaasunne Iyoo'aaba naanaa gideedda Paahati-Moo'aaba yaratuu 2,818.

¹² Elaama yaratuu 1,254.

¹³ Zattu yaratuu 845.

¹⁴ Zakkaaya yaratuu 760.

¹⁵ Biinuya yaratuu 648.

¹⁶ Bebaaya yaratuu 628.

¹⁷ Azggaada yaratuu 2,322.

¹⁸ Adoonik'aama yaratuu 667.

¹⁹ Bigiwaaya yaratuu 2,067.

²⁰ Adiina yaratuu 655.

²¹ Hizk'k'iyasa yaraa gideedda As'eera yaratuu 98.

²² Hashuuma yaratuu 328.

²³ Bes'aaya yaratuu 324.

²⁴ Hariifa yaratuu 112.

²⁵ Gabaa'oona yaratuu 95.

²⁶ Beeteleemenne Nas'oofa katamatuwaa Asay 188.

²⁷ Anaatoota katamaa Asay 128.

²⁸ Beeti-Azimaawetuwa katamaa Asay oytamanne laa"uwaa.

²⁹ K'iriyati-Yi'aariima, Kafiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.

³⁰ Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.

³¹ Mikimaasa katamaa Asay 122.

³² Beeteelenne Ay katamatuwaa Asay 123.

³³ Laa"entso Nabo geetettiyaa katamaa Asay 52.

³⁴ Laa"entso Elaama yaratuu 1,254.

³⁵ Hariima katamaa Asay 320.

³⁶ Yaarikko katamaa Asay 345.

³⁷ Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 721.

- ³⁸ Sanaa'a katamaa Asay 3,930.
- ³⁹ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa: Iyyaasu yara gideedda Yadaaya yaratuu 973;
- ⁴⁰ Imeera yaratuu 1,052;
- ⁴¹ Paashihuura yaratuu 1,247;
- ⁴² Hariima yaratuu 1,017.
- ⁴³ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa: Hodaawiyaa yara gideedda Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratuu 74;
- ⁴⁴ Asaafa yara gideedda mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 148;
- ⁴⁵ Geeshsha Golliyya penggiyaa naagiyaa Shaaluuma, As'eera, S'almmoonaa, Ak'k'uuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratuu 138.
- ⁴⁶ Hawanttu omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa: S'iiha yaratuwaa, Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,
- ⁴⁷ K'eeroosa yaratuwaa, Sii'a yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,
- ⁴⁸ Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Shalmmaaya yaratuwaa,
- ⁴⁹ Hanaana yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa,
- ⁵⁰ Ra'aaya yaratuwaa, Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa,
- ⁵¹ Gazzaama yaratuwaa, Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa,
- ⁵² Besaaya yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafushesiima yaratuwaa,
- ⁵³ Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,
- ⁵⁴ Baas'iliita yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,
- ⁵⁵ Bark'k'oosa yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,
- ⁵⁶ Nas'iiha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.
- ⁵⁷ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Solomone k'oomatuwaa yaratuwaa: Sos'aaya yaratuwaa, Sofereeta yaratuwaa, Pariida yaratuwaa,
- ⁵⁸ Yaa'ila yaratuwaa, Dark'k'oona yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa,
- ⁵⁹ Shafaas'iyaa yaratuwaa, Has's'iila yaratuwaa, Pokereti-Has's'abayma yaratuwaanne Amoonaa yaratuwaa.
- ⁶⁰ Omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuunne Solomone k'oomatuwaa yaratuu paydu ubbaanna 392.
- ⁶¹ Haratuukka k'ay, Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adoonanne Imeera geetettiyaa katamatuwaappe Yerusaalame simmeeddino. Shin unt-tuntu woy untuntu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiyaawaa erisanaw danddayibeykkino.
- ⁶² Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yaratuwaa; untuntu payduukka ubbaanna 642.
- ⁶³ K'eesetuwaappe k'ay Hobaaya yaratuu, Hak'k'oos'a yaratuunne Barzzillaaya yaratuu Yerusaalame simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gideedda Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwaa suntsaa akkeedda.
- ⁶⁴ Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino, shin demmibeeykkino. Hewaa diraw, untuntu tunaadan paydetiide, k'eesetetsan ootsennaadan digetteeddino.
- ⁶⁵ K'ay Geeshsha Saamatuwaan shaakki pirddiyaa k'eesii denddana gakkanaw, untuntu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa mooddiyaawe untunttoo odeedda.

⁶⁶ Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.

⁶⁷ Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu mazimuriyaa yes's'iyaa 245 attumawaanne mac'c'a asatuu simmeeddino.

⁶⁸ Omooduwaappe ubbaanna simmeedda asaa paratuwaa paydu 736; bak'ulotuu 245;

⁶⁹ gaalotuu 435; haretuu k'ay 6,720.

⁷⁰ Yratuwaa kaappatuwaappe amareedawanttu oosoo imotaa immeeddino. Biittaa mooddiyaawe hosppun kiilo giraame work'k'aa, 50 disttetuwaanne 530 k'eesatuwaa mayotuwaa immeedda.

⁷¹ Yratuwaa kaappatuu 168 kiilo giraame work'k'aanne 1,250 kiilo giraame biraa immeeddino.

⁷² Atteeda Asay ubbaanna 168 kiilo giraame work'k'aa, 1,100 kiilo giraame biraanne 67 k'eesatuwaa mayotuwaa immeeddino.

⁷³ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu, asaappe darotuunne Geeshsha Golliyaa k'oomatuu, ubbaanna Israa'eeliyaa ubbay barenttu kataman kataman utteeddino.

8

*Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne
K'aalaa C'aak'k'uwaa Ooras's'usaa
(8:1–10:39)*

¹ Laappuntsa aginay gakko wode, Israa'eeliyaa Asay ubbaykka barenttu kataman kataman utteeddino. He aginaan untunttu ubbaykka ittippe Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban shiik'k'eeddino. Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaw immeedda Higgiiyaa Mas'aafaa ahana mala, s'aafiyaa Izira oochcheeddino.

² Yaatina, laappuntsa aginaan koyro gallassan, attumawe mac'c'awe, akeekanaw danddayiyaa Asay ubbay shiik'k'eedda sa'aan Iziri Higgiiyaa Mas'aafaa aheedda.

³ Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban ek'k'iide, attumawoo mac'c'awoo, akeekanaw danddayiyaa asaa ubbaw Higgiiyaa Mas'aafaa wontappe gallassaa seetay gakkanaw nabbabeedda; asaykka loytsi hayzziide siseedda.

⁴ Iziri ek'k'iide nabbabanaw mitsaappe giigisseedda gutaraa bollan ek'k'eedda. Aappe ushechcha baggana Matiitiyaa, Shamaa'iyaa, Anaaya, Ooriyoona, Hilk'k'iyaaanne Ma'iseeya geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno. Haddirssa baggana k'ay Padaaya, Mishaa'eela, Malkkiyaa, Hashuuma, Hashibadanaaha, Zakkaraasanne Mashulaama geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno.

⁵ Iziri asaa ubbaappe d'ok'k'iyaa sa'aan ek'k'eedda diraw, ubbaykka Aa loytsiide s'eellishin, untunttu sintsan Higgiiyaa Mas'aafaa dooyeedda. He wode untunttu ubbay utteedda saappe denddi ek'k'eeddinno.

⁶ Iziri Med'inaa Godaa, wolk'k'aama S'oossaa galateedda. Asay ubbay barenttu kushiyaan pude dentsiide, «Amen"i, Amen"i» yaageeddino. K'ay untunttu som"i sa'aa bochchana gakkanaw guufanniide, Med'inaa Godaw goynneeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan denddiide, barenttu de'iyaa sa'aan ek'k'eeddinno. Iyyaasa, Baana, Sherebiyaa, Yaamiina, Ak'k'uuba, Shabbataaya, Hodiyaan, Ma'iseeya, K'aliis'a, Azaariyaa, Yozabaada, Hanaananne Palaaya geetettiyaa Leewatuu higgiiyaa Asay akeekanaadan ootseeddino.

⁸ Unttuntu S'oossaa Higgiyaa Mas'aafaappe nabbabiide, k'ay nabbabet-teeddawe waagintto, Asay erana mala, bili k'onc'c'isseeddino.

⁹ Asay higgiyaa k'aalaa siseedda wode, barenttu wozanaan mishettiide yeekkeeddino. Hewaa diraw, biittaa mooddiyaa Nahimii, k'eesenne s'aafiyaa gideedda Izirinne asaw mas'aafaa biliyaa Leewatuu asaa hawaadan yaageeddino; «Ha gallassay Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, ittuunne kayyottoppitenne yeekkoppite» yaageeddino.

¹⁰ K'ay Nahimii gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Biite, mod'd'uwaa mi-ite; mal'iyaawaakka ushite; k'ay baynnawanttookka hinttewaappe shaakki immite. Ayaw gooppe, hachche gallassay nu S'oossaw geeshsha gallassaa. Med'inaa Godaa nashechchay hinttenttoo wolk'k'aa gidiyaa diraw kayyot-topppite» yaageedda.

¹¹ Leewatuukka k'ay, «Hawe geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, kayyottop-pite; hayzzite» yaagiide asaa c'o'u ootseeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Asay nashechchaan maanawunne ushanaw k'ay baynnawanttookka de'iyawaappe shaakki immanaw beeddino. Ayaw gooppe, untuntu odeedda k'aalaa siseeddinonne akeekeeddino.

¹³ Aginaw laa'entso gallassi zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Lee-watuu higgiyaa k'aalaa untuntu birshshana mala, Izirakko yeeddino.

¹⁴ Hewan tamaariidde, laappuntsa aginaan Daasiyaa Baalaa bonchchiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay daasiyaa gidдон uttanaadan Med'inaa Go-day Muse baggana azazeeddawaa akeekeeddino.

¹⁵ Hewaa diraw, katamatuwaa ubbaaninne Yerusaalamen hawaadan yaagiide awaayeeddino; «Deriyaa huup'iyaa kesite; zayitiyaa wogaraappe, woran doliyaa wogaraappe, barsseenetiyaa mitsaappe, zambbaa mitsaap-penne haytsay de'iyaa mitsaa ubbaappe higgiyan s'aafetteeddawaadan, daasiyaa daasanaw tashiyaa ahite» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Asay biide mitsaa tashiyaa aheeddino; barenttu gol-liyaa bollan de'iyaa dembba sa'aan, barenttu gibbiyaan, S'oossaa Geeshsha Golliyyaa dabaaban, Haatsaa Penggiyaa dabaabaaninne Efireema Penggiyaa dabaaban daasiyaa daaseeddino.

¹⁷ Omooduwaappe simmeedda Asay ubbay daasiyaa daaseedda, Aa gid-don utteeddino. Neewe na'aa Iyyaasu wodiyaappe doommiide, he gallassay gakkanaw, untuntu hawaa mala baalaa bonchchi erikkino. Hewaa diraw, ubbaykka loytsi nashetteeddino.

¹⁸ Baalay doomettoodeppe biide wurana gakkanaw, hachche hachche Iziri S'oossaa Higgiyaa Mas'aafaappe asaw nabbabeedda. Baalaa laap-pun gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, hosppuntsa gallassan higgii azaziyaawaadan geeshsha shiik'uwwa ootseeddino.

9

Israa'eeliyaa Asay Barenttu Nagaraa Paas'eeddino

¹ He aginaan laatamanne oyddentso gallassan Israa'eeliyaa Asay s'oomiidde, maak'aa mayiidenne barenttu huup'iyaan baanaa k'oliidde, itti sa'aa shiik'k'eeddino.

² Barentta allaga gade asaa ubbaappe shaakkeeddino. Hewaappe guyyiyaan denddi ek'k'iide, untuntune kase untuntu aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa paas'eeddino.

³ Hewan untunttu ek'k'ide'ishshin, heezzu saatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay untunttoo nabbabetteedda. K'ay hara heezzu saatiyaa gidiyaawaa barenttu nagaraa paas'iiddinne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynniidde gam"eeddino.

⁴ Leewatuwaappe amareedawanttu shiik'uwaa bollan kesiide, kooshshaa d'ok'k'u ootsiidde Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, waasseeddino. Hewanttukka Iyyaasa, Baana, K'aadimi'eela, Shabaaniyaa, Buuna, Sherebiyaa, Baananne Kanaana.

⁵ Leewatuwaappe Iyyaasu, K'aadimi'eeli, Baani, Hashaabanee, Sherebee Hodee, Shabaanenne Pataahe Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageeddino; «Denddi ek'k'iide, med'inaappe med'inaw de'iyaa Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa galatite! ubbaappenne saba ubbaa bollanna d'ok'k'u d'ok'k'u geeddanne bonchchetteedda S'oossaa suntsaa sabbite» yaageeddino.

Nagaraa Paas'iyaa Woosaa

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagiide woosseeddino; «Med'inaa Godaw, ne s'alalay S'oossaa! Neeni salotuwaanne salotuwaan de'iyaa med'etaa ubbaa, sa'anne Aa bollan de'iyaa med'etaa ubbaanne Abbatuwaanne untunttu gidдон de'iyaa med'etaa ubbaa med'd'aadda; ubbaw shemppuwaa immaadda. Saluwaa med'etatu ubbay new goynniino.

⁷ «Neeni Med'etaa Ubbaa Godaa! Neeni Abraama Uura geetettiyaa Kaladaawatu katamaappe dooraade kessaadda; Aa suntsaakka laammaade, Abrahaama yaagaadde suntsaadda.

⁸ I new ammanettiyaa asaa gidiyaawaa be'aade, Kanaanetuu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Parzzawaanatuwaa, Yaabusatuwaanne Gerggeesatuwaa gadiyaa Aa zaretoo laata gadiyaa ootsaade immanaw aw k'aalaa c'aak'uwaa gelaadda. Neeni s'illo gidiyaa diraw, ne geedda k'aalaakka polaadda.

⁹ «Neeni kase nu mayza aawotuwa Gibbs'e gadiyaan gakeedda tuggaa be'aadda; k'ay Zo'o Abbaa geetettiyaa abbaa matan de'iidde untunttu, «Nuuna maaddaarikkii!» yaagiide waasseedda waasuwaakka sisaadda.

¹⁰ Gibbs'e kaatii, Aa gadiyaa kaappatuunne he gadiyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa bollan otoretteedda diraw, untunttu bollan malaataanne malalissiyaabaa ootsaadda. Hewaappe denddeedawaan, hachche gakkanaw, ne suntsay bonchchuwaan s'eegettanaadan ootsaadda.

¹¹ Abbaa yaanne haanne shaakkaade, gidduwaana ne asaa mela biittaana pintaadda. Shin shuchchay c'iimmo haatsaan olina, c'iimuwaa duge wod'd'iyawaadan, untunttu yederssiyaa morkkatuwaa abbaan mitissaade d'ayssaada.

¹² Israa'eeliyaa asaa gallassi shaariyaa tuusnaan kaaletsaade, k'amma k'ay untunttu hamettiyaa ogiyaan poo'ana mala, tamaa tuussaa untunttu sintsan essaade kaaletsaadda.

¹³ «Neeni saluwaappe wod'd'aade, ne asaa Siinaa Deriyaa bollan haasayissaadda. Suure pirddaanne tuma gideedda higgiyaa k'ay lo'o wogaanne azazuwaa untunttoo immaadda.

¹⁴ Geeshsha ne Sambbataa untunttu bonchchana mala, untuntta tamarissaadda. Ne k'ooma Muse baggana untunttoo azazuwaa, wogaanne higgiyaa immaadda.

¹⁵ Unttuntu koshateedda wode saluwaappe k'umaa immaadda; k'ay untuntu saametteedda wode zaallaappe haatsaa pulттissaadda. Neeni untuntu too immanaw c'aak'k'eedda gadiyaa geliide laattana mala azazaadda.

¹⁶ «Shin nu mayza aawotuu otoretteeddino. Odina sisenna morggiyaa orddo gidiide, new azazettibeykkino.

¹⁷ Azazettenan is's'eeddino; k'ay neeni untuntu ootseedda malalisiyaabaa ubbaa hassayibeykkino. Untuntu morggiyaa orddo gideeddino; k'ay barenttu makkalaappe denddeeddawaan, Gibs'e gadiyaa guyye ayiletetsaw zaariide kaaletsana mala, kaappuwaa barenttoo dooreeddino. Gido shin, neeni atto giyaa S'oossaa; keekanne maariyaawaa. Siik'uuwaan kumeeddawaanne hank'k'oo elleellennawaa. Hewaa diraw, ne siik'uu med'inaassa; neeni untuntu agga beyikka.

¹⁸ «Untuntu maraa malatiyaa eek'aa med'd'iide, «Hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossay hawaa» yaagiide neena wolk'k'aama shek'k'aa shek'k'ooppekka,

¹⁹ ne daro maarotetsaa diraw, neeni untuntu he gadiyaa woran agga beyikka. Untuntu biyaa ogiyaa kaaletsana mala, gallassi shaariyaa tuussay, k'ay untuntu ogiyaa poo'issana mala, k'amma tamaa tuussay untuntuppe haakkibeenna.

²⁰ Untuntu taaarissana mala, ne lo"o Ayaanaa untuntu immaadda. Maanaw mannaa untuntu doonaappe pac'issabeykka; k'ay untuntu saamookka haatsaa immaadda.

²¹ Oytamu laysaa ubbaa untuntu woran hamettiyaa wode, untuntu koshshiyaabaappe ittibaanne d'ayssabaakka. Untuntu mayuu wuribeenna; untuntu gediikka gaafibeena.

²² «Barenttu zawaan de'iyaa gas'aa biittatuwaanne kawutetsatuwaa untuntu s'ooniide oyk'k'anaadan ootsaadda. Sihoona geetettiyaa kaatii mooddiyaa Haseboona gadiyanne Ooga geetettiyaa kaatii mooddiyaa Baasaane gadiyaa untuntu laatteeddino.

²³ Untuntu zeretsatuwaa payduwaa saluwaa s'oolinttiyaadan darisaadda. Kase untuntu aawaatoo gelissananne laatissana gaade neeni odeedda gadiyaa untuntu gelissaadda.

²⁴ Untuntu Kanaane gadiyaa laatteeddino; he gadiyaan de'iyaa Kanaane asaa ubbaa untuntu sintsan neeni kawushshaadda. Untuntu Kanaane asaa bollan, untuntu kaatetuwa bollaanne he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa bollan barenttu doseeddawaa ootsana mala, untuntu kushiyan aatsa immaadda.

²⁵ K'ay untuntu yuushshuu gimbbetteedda katamatuwaanne aradda biittaa s'ooniide akkeeddino; k'aykka lo"obay ubbay kumeedda golliyyaa, booketteedda haatsaa ollatuwaa, woyniyaa turaa sa'aa, wogaratuwaanne hara ayfiyaa immiyaa daro mitsatuwaa laatteeddino. Hewaappe mi kalliide orddeeddino; ne wolk'k'aama keekatetsan untuntu nashetteeddino.

²⁶ «Gidooppekka, ne asatuu azazettenan is's'iide, ne bollan makkaleeddino; ne higgiiyawukka zokkiyyaa zaareeddino. Neekko untuntu simmanaadan untuntu minisiide odeedda timbbitiyaa odiyaawantta wod'eeddino. Loytsi wolk'k'aama shek'k'aa neena shek'k'eeddino.

²⁷ Hewaappe denddeeddawaan untuntu un"etsiyaa morkkatuwaa kushiyan aatsa immaadda; morkketuu untuntu un"etseedda wode neekko waasseeddino. Untuntu waasuwa saluwaan gida sisaadde ne

maarotetsaa daruwaadan, untunttu untunttu morkkatuwaa kushiyaappe ashshiyaawantta kiittaadda.

²⁸ «Shin untunttu shemppuwaa demmiide zaaretsiide, ne sintsan nagaraa ootseeddino. Neenikka zaaraadde untunttu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immina, untunttu morkketuu untuntta mooddeddino. Shin ha"ikka untunttu neekko waassina, untunttu waasuwa saluwaan gidaade sisaadda. Ne maarotetsaan untuntta zaara zaaraadekka ashsha akkaada.

²⁹ «Ne higgiyaakko untunttu simmana mala, neeni untunttoo minisaade odaadda; shin untunttu otoresseeddino; ne azazuwaakka is's'eaddo yaageeddino. Asay azazettoppe de'uwa demmiyaa ne higgiyaa aad'd'eedinno; k'ay morggiyaa orddo gidi, new zokkiyaa zaariide, azazettenan is's'eeddino.

³⁰ Gidooppenne, daro laytsaa untuntta danddayaadda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana ne Ayyaanan untunttoo minisaade odaadda; shin untunttu sisibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan Ayhuda gidenna kawutetsatuu untuntta mooddana mala, untunttu kushiyan aatsa immaadda.

³¹ Shin neeni keekanne maariyaa S'oossaa gidiyaa diraw, ne wolk'k'aama maarotetsaan untuntta ubbaanna aggabeykkanne d'ayssabaakka.

³² «Nu S'oossaw, wolk'k'aamaw, wolk'k'aamanne yayetteedda S'oossaw, ne aggena siik'uwa k'aalaa c'aak'uwa naagiyaawaa, nu bollan gakeedda metuu ne sintsan laafabaa malatoppo. Beni Asoore kaatetuwa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, nu bollan, nu kaatetuwa bollan, nu kaappatuu bollan, nu k'eesatuwa bollan, nu timbbitiyaa odiyaawanttu bollan, nu mayza aawotuwa bollaninne ne asaa ubbaa bollan wolk'k'aama metuu gakeedda.

³³ Nuuna gakeeddawaan ubbaan neeni s'illuwa. Ayaw gooppe, nuuni neena naak'k'ooppekka neeni ammanettiyaawaa aggabeyikka.

³⁴ Nu kaatetuu, nu kaappatuu, nu k'eesatuu nne nu mayza aawotuu ne higgiyaa naagibeykkino; k'ay neeni untunttoo immeedda azazuwaanne ne minissa odeeddawaakka sisibeykkino.

³⁵ Neeni untunttu kawutetsan untunttoo wolk'k'aama anjuuwa immaadda; k'ay aakonne mokkiyaa biittaakka untunttoo immaadda; shin untunttu new goynnibeykkinonne barenttu iita oosuwaappe simmibeykkino.

³⁶ «Hewaappe denddeeddawaan, nuuni hachche ayiliyaa gidiyaawaa be'a. K'ay hewekka untunttu Aa ayfiyaanne I immiyaa anjuuwa ubbaa maana mala, nu mayza aawaatoo neeni immeedda he gadiyaan, nuuni ayiliyaa gideeddo.

³⁷ Nu nagaraa diraw, neeni nu bollan dentseedda kaatetuu gadiyaa anjuuwa ubbaa untunttu go"ettiino. K'ay nu bollaanne nu mehiyaa bollan barenttu koyeeddawa ootsino; nuunikka wolk'k'aama metuwa giddon de'etto» yaageeddino.

Asay Barenttu Mayetteedda K'aalaa c'aak'uwa Parameedda

³⁸ Haneedda yewuwaa ubbaa diraw, nuuni haasayiide c'aak'k'eedda c'aak'uwa s'aafeeddo; he nuuni s'aafeedda c'aak'uwa warak'ataa bollan nu kaappatuu, nu Leewatuunne nu k'eesatuu barenttu maatafaa wotseeddino.

10

¹ Hawaappe kaalliyaa asatuu he maatafay wod'd'eedda warak'ataa bol-lan parameeddino. Hewanttukka Hakaaliyaa na'aa gadiyaa mooddiyaa Nahimiyya; k'eesetuwaappe: Sedek'iyaasa,

² Saraaya, Azaariyaa, Ermaasa,

³ Paashihuura, Amaariyaa, Malkkiyaa,

⁴ Has's'uusha, Shabaaniyaa, Malluuka,

⁵ Hariima, Maremoota, Obaadiyaa,

⁶ Daaneela, Ginnetoonaa, Baaruka,

⁷ Mashulaama, Abiiya, Miyamiina,

⁸ Ma'aaziyaa, Bilggaayanne Shamaa'iyaa.

⁹ Leewatuwaappe: Azaaniyaa na'aa Iyyaasa, Henadaada yara gideedda Biinuya, K'aadimi'eelanne

¹⁰ untunttu ishatuwaa Shabaaniyaa, Hodiyyaa, K'aliis'a, Palaaya, Hanaana,

¹¹ Miika, Rahooba, Hashaabiyyaa,

¹² Zakkuura, Sherebiyyaa, Shabaaniyaa,

¹³ Hodiyyaa, Baananne Baniina.

¹⁴ K'ay asaa kaaletsiyaawanttuppe: Par"oosha, Paahati-Moo'aaba, Elaama, Zatta, Baana,

¹⁵ Buuna, Azggaada, Bebaaya,

¹⁶ Adooniyaa, Bigiwaaya, Adiina,

¹⁷ As'eera, Hizk'k'iyaa, Azuura,

¹⁸ Hodiyyaa, Hashuuma, Bes'aaya,

¹⁹ Hariifa, Anatoota, Nebaaya,

²⁰ Maagippi'aasha, Mashulaama, Heziira,

²¹ Mashezaabeela, S'aadook'a, Yadduu'a,

²² Palaas'iyaa, Hanaana, Anaaya,

²³ Hoshee'a, Hanaaniyaa, Hashshuuba,

²⁴ Halloheesha, Piiliha, Shobeek'a,

²⁵ Rehuuma, Hashaabina, Ma'iseeya,

²⁶ Akiiya, Hanaana, Anaana,

²⁷ Malluuka, Hariimanne Ba'aana.

Israa'eeliyaa Asay C'aak'etteedda

K'aalaa C'aak'uwa

²⁸ K'ay atteeda asaykka k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu, Geeshsha Golliyyaa k'oomatuunne S'oossaa higgiiyaw azazettanaw Ayhuda gidennawanttuppe barena shaakkeedda ubbay, k'ay untunttu machchatuu, untunttu attuma naanay, untunttu mac'c'a naanayanne yewuwaa akeekanaw asaa gamma gakkeedda ubbay,

²⁹ barena kaaletsiyaawaana ha c'aak'uwaan mayetteeddino. Hewekka bare k'oomaa Muse baggana S'oossay untunttoo immeedda higgiiyaadan baanaw, Med'inaa Godaa nu S'oossaa azazuwaa, pirdaanne wogaa naa-ganaassanne ootsanaassa. Hewe d'ayooppe, S'oossay yeddiyyaa shek'ay barenttu bolla yaanaadan mayetteeddino.

³⁰ Untunttu hawaadan yaagiide c'aak'k'eeddino; «Nu mac'c'a naanaa Ayhuda gidenna gadiyaa attuma naanaatoo immokko; k'ay untunttu mac'c'a naanaakka nu attuma naanaatoo machato ootsiidde akkokko.

³¹ «Ayhuda gidenna gadiyaa asatuu katsaa gidina woy harabaa ayaanne Sambbata gallassi woy hara baala gallassi zal'anaw ahooppe, untunttuppe shammokko.

«Laappuntsa laytsay gakkiyaa wode, nu gadiyaa goshokko; nuuni tal"eedda ac'uwaa oochchokko.

³² «Geeshsha Golliyaa oosoo ichcheshu giraame dees'iyaa biraa laytsan laytsan aggenaan immana.

³³ Hewe ayaw gooppe, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsaassa, hachche hachche yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa sa'aa, s'uuggiyaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaw, Sambbata gallassan, aginay s'eeriya wodenne laytsan de'iyaa hara baalatuwaan yarshshiyaa yarshshoonne hara geeshsha miishshaa ubbaassa; k'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw yarshshiyaa yarshshoonne nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosoo koshshiyaa ubbabaassa.

³⁴ «Nuuni k'eesatoo, Leewatoonne hara asaa ubbaw saamaa yeggeeddo. Ayaw gooppe, higgian s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yarshshiyaa sa'aan yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaw O yaray ahanaw bessinto eranaassa.

³⁵ «Laytsan laytsan nu gadiyaa ayfiyaa koyro gakkiyaawaanne ayfiyaa immiyaa dumma dumma mitsatuwaappe nuuni koyro mas'eedda ayfiyaa ubbaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aggenaan ahiide immana.

³⁶ «Higgian s'aafetteeddawaadan nuuni ubbaykka koyro yelettiyaa nu attuma naanaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaakko ahiide, S'oossaw dummayana; k'ay nu miizzatuu, nu dorssatuunne nu deeshshatuu yeliyaa koyro maraa ubbaakka yaa ahiide, k'eesatoo immana.

³⁷ «Nuuni nu gadiyaan doliyaa katsaa ayfiyaa koyruwaa, k'ay nu mitsaa ubbaa ayfiyaa, woyniyaanne zayitiyaa imotaa ootsiidde, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa haa k'eesetuwaakko ahana. K'ay Leewatuu nu katamatuwaan de'iyaa biittaa ubbaa ayfiyaa asiraataa akkiyaawantta gidiyaa diraw, nu biittay ayfeeddawaappe ubbaappe asiraataa untunttoo immana.

³⁸ Leewatuu asiraataa shiishshiyaa wode, Aaroon yara gideedda k'eesatuu untunttunna ittippe de'anaw besse. Leewatuukka asiraataa shiishshowaappe guyyiyaan, asiraataappe kesseedda asiraataa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa ahiide, shaluwaa wotsiyaa kifiliyaan wotsino.

³⁹ Israa'eeliyaa asaynne Leewatuu katsaa, woyniyaanne wogaraa zayitiyaa imotaa, Geeshsha Golliyaa miishshatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesatuu, penggiyaa naagiyaawanttunne mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu de'iyaa kifiletuwaa ahiino.

«Nuuni nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ubbakka sheneko gookko» yaagiide c'aak'keeddino.

Nahimii Yersaalamen Ootseedda Laamiyaa

11

(11:1–13:31)

Yersaalamen De'iyaa Asaa

¹ Asaa kaaletsiyaawanttu Yersaalamen de'eeddino. K'ay hinkko asaappekka tammuwaappe ittuu ittuu geeshsha kataman Yersaalamen de'ana mala, saamaa yeggiide dooreeddino. Shin hara udduppun kushiyaa Asay barenttu katamatuwaan de'eeddino.

² Yersaalamen de'anaw barenttu sheniyaan mayyeedda asaa ubbaa Asay anjeedda.

³ Hara katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuu, Geeshsha Golliyyaa k'oomatuunne Solomone k'oomatuwaa yaratuubbay barenttu kataman kataman de'iyaa gadiyaa oyk'k'iide de'eeddino. Shin hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, Yerusaalamen de'anaw yeedda gadiyaa kaaletsiyaawantta.

⁴ Yihudaanne Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Paareesa yara gideedda Ataayanne Sheela yara gideedda Ma'iseeya. Ataayi Ooziiyaana na'aa; Ooziiyaane Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Amaariyaa na'aa; Amaari Shafaas'iyaa na'aa; Shafaas'i Malaali'eela na'aa.

⁵ Ma'iseeyi Baaruka na'aa; Baaruki Kolihoora na'aa; Kolihoori Hazaaya na'aa; Hazaayi Adaaya na'aa; Adaayi Yoyaariiba na'aa; Yoyaariibi Zakkaraasa na'aa.

⁶ Paareesa yaraappe wol'k'aama gideedda 468 asatuu Yerusaalamen de'eeddino.

⁷⁻⁸ Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Saala, Gabbaayanne Sallaaya. Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Yo'eeda na'aa; Yo'eedi Padaaya na'aa; Padaayi K'olaaya na'aa; K'olaayi Ma'iseeya na'aa; Ma'iseeyi Iti'eela na'aa; Iti'eeli Yishaa'iyaa na'aa. Mulenna 928 Biiniyaama zaratu Yerusaalamen de'eeddino.

⁹ Ziikira na'ay Yuu'eeli untunttu kaappuwaa; k'ay Hassanuu'a na'ay Yihuday kataman laa'entso maaragii de'iyaa kaappuwaa.

¹⁰⁻¹¹ K'eesetuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Yoyaariiba na'aa Yadaaya, Yaakiinanne Saraaya. Saraayi Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti S'oossaa Geeshsha Golliyyaa kaappuwaa gideedda Ahis'uuba yara.

¹² Untuntunna ittippe S'oossaa Geeshsha Golliyyaa oosuwaa ootseedawanttu ubbaanna 822. K'ay hara kaaletsiyaawe Adaaya; Adaayi Yirohaama na'aa; Yirohaami Palaaliyaa na'aa, Palaalii Amos'a na'aa; Amos'i Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa.

¹³ Adaayaana ittippe de'iyaa Asay ubbaanna 242. K'aykka hara kaaletsiyaawe Amaashasaaya; Amaashasaayi Azaari'eela na'aa; Azaari'eeli Ahizaaya na'aa; Ahizaayi Mashilemoota na'aa; Mashilemooti Imeera na'aa.

¹⁴ Amaashasaayaana ittippe de'iyaa olanchchatuu ubbaanna 128. Untunttu kaappuu Haggidoolima na'aa Zabddi'eela.

¹⁵ Leewatuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttuppe ittuu Shamaa'iyaa; Shamaa'e Hashshuuba na'aa; Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiyya na'aa; Hashaabii Buuna na'aa.

¹⁶ K'ay haratuu Shabbataayanne Yozabaada; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe karenna oosettiyaa oosotoo aawotiyaa Leewatuu kaappatuwaa.

¹⁷ K'aykka haray Mataaniyaa; I galataa woosaa woossiyaa wode galataa mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu kaappuwaa; I Asaafa yaraappe yeletteedda Zabdda na'aa na'aa, Miika na'aa. Barenana ittippe yes's'iyaa wanttu gidon Baak'ibuuk'e laa'entso. K'ay haraykka Abdda; I Shaamu'a na'aa; Shaamu'i Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa.

¹⁸ Ubbaanna 284 Leewatuu geeshsha kataman Yerusaalamen de'eeddino.

¹⁹ Penggiyaa naagiyaawanttuppe Ak'k'uuba, S'almmoonanne untuntunna ittippe ootsiyaa hara 172.

²⁰ Atteeda k'eesatuu, Leewatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu gadii de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan dumma dumma Yihudaa katamatuwaan de'eeddino.

²¹ Shin Geeshsha Golliyaa k'oomatuu Yerusaalame kataman itti baggana de'iyaa Ofeela geetettiyaa heeraan de'eeddino. S'iihinne Gishippinne laa"u untuntta kaaletsiyaawantta.

²² Yerusaalamen de'iyaa Leewatoo kaappuu Uuza. I Baana na'aa; Baani Hashaabiyaa na'aa; Hashaabii Mataaniyaa na'aa; Mataanii Miika na'aa. Uuzi Geeshsha Golliyaan yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa gideedda Asaafa yara.

²³ Unttuntu hachche hachche ootsanabaw kaatiyaappe untntuttoo imet-teedda azazuu de'ee.

²⁴ Yihudaa na'aa Zaraaha yaraappe yeletteedda Mashezaabeela na'aa Pataahe Israa'eeliyaa asaa s'eelliyaa ubbabaw untntuntu doonaa gidiide, kaatiyaa matan de'ee.

Hara K'eeri Katamatuwaan De'eedda Asaa

²⁵ Asaappe daratu barenttu goshshaa goshshaa matan de'iyaa k'eeri katamatuwaan de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa zaratuu K'iriyaati-Arbbaa'an, Diboonan, Yak'abis's'i'eelaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan de'eeddino.

²⁶ Unttuntu k'ay Yeshuu'an, Molaadan, Beeti-P'alees'an,

²⁷ Has'aari-Shu'aalan, Berssaabeehaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan,

²⁸ S'ik'ilaagan, Makoonaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaan de'eeddino.

²⁹ K'aykka Enirimmoonan, S'or"aaninne Yarmmuutanikka de'eeddino.

³⁰ Hewaa s'alalaa gidennaan Zaanohan, Adulaamaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaaninne Laakishaaninne hewaa heeraan de'iyaa goshshan, k'ay Azeek'aaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaanka de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa Asay ubbaanna Berssaabeheppe biide, Hinnooma Zanggaaraa gakkanaw de'iyaa sa'aan de'eeddino.

³¹ Biiniyaama zaratuu Beeteeleninne hewaa heeraan de'iyaa k'eeri katamatuwaaninne Gebaa'an, Mikimaasan, Aayan,

³² Anatootan, Nooban, Anaaniyan,

³³ Has'ooran, Raaman, Gittayman,

³⁴ Hadiidan, S'abo'iiman, Nabalaas'an

³⁵ Loodan, Oonooninne Kushiya Hiillatuu Zanggaaraa giya saanka de'eeddino.

³⁶ Yihudaan de'eedda Leewatuwaappe daratu Biiniyaama asaana ittippe de'anaadan oosetteeddino.

12

Omooduwaappe Simmeedda K'eesatuwaanne Leewatuwaa Suntsaa

¹ Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelanne k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasunna omooduwaappe simmeedda k'eesatuu hawantta: Saraaya, Ermaasa, Izira,

² Amaariyaa, Malluuka, Has's'uusha,

³ Shakaaniyaa, Rehuuma, Maremoota,

⁴ Idda, Ginnetoon, Abiyya,

⁵ Miyamiina, Ma'aadiyaa, Bilgga,

⁶ Shamaa'iyaa, Yoyaariiba, Yadaaya,

⁷ Saala, Amooka, Hilk'k'iyaaanne Yadaaya. Hawanttu Iyyaasu laytsan k'eesatoo nne k'eesatuwaa yarattoo kaappuwaa gideeddawantta.

⁸ Unttuntunna ittippe simmeedda Leewatuu Iyyaasa, Biinuya, K'aadimi'eela, Sherebiyaa, Yihudaanne Mataaniyaa. Mataanii hara

barenana ootsiyaawanttuna ittippe galataa mazimuriyaa yes's'iyaaawanttoo kaappuwaa.

⁹ Unttunttunna ittippe yes's'iyaa Baak'ibuuk'enne Uunnon untunttuppe sintsanna haa simmi ek'k'iide yes's'iino.

¹⁰ Iyyaasu Yoyaak'iima yeleedda; Yoyaak'iimi Eliyaashiba yeleedda; Eliyaashibi Yoyaadaa'a yeleedda;

¹¹ Yoyaadaa'i Yoonataana yeleedda; Yoonataani Yadduu'a yeleedda.

¹² Yoyaak'iimi k'eese ubbatuwaa kaappuwaa gideedda laytsi, hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, k'eesatuwaa yaratu kaappuwaa gideeddino.

Saraaya yaraa kaappuu Maraaya.

Ermaasa yaraa kaappuu Hanaaniyaa.

¹³ Izira yaraa kaappuu Mashulaama.

Amaariyaa yaraa kaappuu Yahohanaana.

¹⁴ Malluuka yaraa kaappuu Yoonataana.

Shabaaniyaa yaraa kaappuu Yooseefo.

¹⁵ Hariima yaraa kaappuu Adiina.

Maraayoota yaraa kaappuu Hilk'k'aaya.

¹⁶ Iddo yaraa kaappuu Zakkaraasa.

Ginnetoona yaraa kaappuu Mashulaama.

¹⁷ Abiyya yaraa kaappuu Ziikira.

Miniyaaminanne Ma'aadiyaa yaraa kaappuu Pils's'aaya.

¹⁸ Bilgga yaraa kaappuu Shaamu'a.

Shamaa'iyaa yaraa kaappuu Yoonataana.

¹⁹ Yoyaariiba yaraa kaappuu Matanaaya.

Yadaaya yaraa kaappuu Uuza.

²⁰ Sallaaya yaraa kaappuu K'aallaaya.

Amooka yaraa kaappuu Ebeera.

²¹ Hilk'k'iyaa yaraa kaappuu Hashaabiyya.

Yadaaya yaraa kaappuu Nataani'eela.

²² Leewatuu kaappatuu Eliyaashibi, Yoyaadaa'i, Yohanaaninne Yadduu'i k'eese kaappuwaa gideedda dumma dumma laytsan s'aafetteeddino. K'ay k'eesatuu Parsse gadiyaa asaa gideedda Daariyoosi kaateteedda laytsan s'aafetteeddino.

²³ Gido shin, Leewatuu yaratu kaappatuu mazggobiyaan s'aafetteeddawe Eliyaashiba na'aa na'aa Yohanaani hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiyya s'alalaana.

²⁴ Leewatuwaa kaaletsiyaawanttu Hashaabiyya, Sherebiyaanne K'aadimi'eela na'aa Iyyaasa. Unttuntu S'oossaa asaa gideedda Kaatii Daawite azazeeddawaadan, laa"uwaan shaaketti ek'k'iide, kaalan kaalan S'oossaa bonchchiinonne aw galataa mazimuriyaa yes's'iino.

²⁵ Geeshsha Golliyya gimbbiyya penggiyya matan kees'etteedda dumma dumma shaluwaa wotsiyaa golliyya naagiyaawanttu Mataaniyaa, Baak'ibuuk'iyaa, Obaadiyaa, Mashulaama, S'almoonanne Ak'k'uuba giyaawaantta.

²⁶ Hawanttu Yos'edeek'a na'aa na'aa, Iyyaasu na'aa Yoyaak'iimi, gadiyaa mooddiyaa Nahimiinne k'eesenne s'aafiyaa gideedda Iziri de'eedda laytsan ootseeddino.

*Nahimii Yerusaalame Katamaa
Gimbbiyya Anjjissiyaa Baalaa Ootseedda*

²⁷ Yerusaalame gimbbii gimbbettiide wureedda baalaa bonchchiyya wode, Leewatuu barenttu de'iyaasaappe saappe koyettiide, Yerusaalame

yeeddino; daalan, diitsaaninne maasink'k'uwaan galataa mazimuriyaa nashechchan yes's'iidde, baalaa bonchcheeddino.

²⁸ Ha baalaa bonchchanaw Leewatuwaa zaratuu, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu ubbay barenttu kees's'iide utteedda Yersaalame yuushshuwaappenne Nas'oofatu gadiyaan de'iyaa k'eeri katamatuwaappe,

²⁹ Beeti-Gelggalappe, Gebaa'appenne Azimaaweetappe shiik'iide yeeddino.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu barenttu huup'iyaw geeyeeddino; k'ay Asay ubbay, gimbbiyaa penggetuunne gimbbii S'oossaw geeyanaadan ootsiyaa wogaa poleeddino.

³¹ Taani Yihudaa kaaletsiyaawantta gimbbiyaa bollan shiishshay; k'ay mazimuriyaa yes's'iyaa wanttakka laa"u c'uguwaan shaakkaade S'oossaa galatana mala ootsaaddi. Itti c'uguu gimbbiyaa huup'iyaa ushechcha simmiide, Pituwaa Oliyaa Penggiyaa bagga beedda.

³² Hoshayinne Yihudaa kaaletsiyaawanttuppe baggatuu untuttuppe guyyenna kaalliino.

³³ Haratuu k'ay untuntunna de'iyaa wanttu Azaariyaa, Izira, Mashulaama,

³⁴ Yihudaa, Biiniyaama, Shamaa'iyaa, Ermaasanne

³⁵ s'urumbbaa oyk'k'iide k'eesetuwaa. K'ay untuttuppe guyyenna yeeddawe Zakkaraasa; Zakkaraasi Yoonataana na'aa; Yoonataani Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Mataaniyaa na'aa; Mataanii Mikaaya na'aa; Mikaayi Zakkuura na'aa; Zakkuuri Asaafa na'aa.

³⁶ Zakkaraasa yara gideedda Shamaa'e, Azaari'eeli, Milalaayi, Gilalaayi, Ma'aayi, Nataani'eeli, Yihudayenne Hanaani S'oossaa asaa gideedda Daawite S'oossaw yes's'iyaa wode go'ettiyaa yetsaa miishshaa ubbaa akkiide, Zakkaraasappe guyyenna kaalleeddino. Untuntu c'uguwaa kaaletsiyaawenne s'aafiyaawe Izira.

³⁷ Pulttuwaa Penggiyaakko gakkowaappe guyyiyaan, Daawita Katamaakko simmiide, gimbbiyaa bollan de'iyaa s'ekkaa kaseeddino; Daawita golle aad'd'iide, katamaappe away doliyaa baggana de'iyaa Haatsaa Penggiyaakko beeddino.

³⁸ Laa"entso mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu c'uguu gimbbiyaa huup'iyaa oyk'k'iide, haddirsa simmiide beedda. Taani asaappe baggana ittippe gidaade untuttuppe guyyenna kaalaad. Itooniya adussa Gimbbiyaappe aad'd'iide, Aako Gimbbiyaa geetettiyaa sa'aa gakeedda.

³⁹ K'ay hewaappekka simmiide, Efireema Penggiyaa, ec'a Penggiyaa, Moliyaa Penggiyaa, Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaanne S'eetu Adussa Gimbbiyaa gakkanaasikka beedda. Wurssetsan Dorssaa Penggiyaa mataana biide, Naagiyaawanttu Penggiyaa gakkiiide ek'k'eedda.

⁴⁰ Mazimuriyaan S'oossaa galatiyaa laa"u c'uguukka S'oossaa Geeshsha Golliyaakko gakeeddino; k'ay taanikka taananna ittippe de'iyaa kaaletsiyaawaana gakkaad.

⁴¹ Nuuppe haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteedda, s'urumbbaa punniyaa k'eesatuu kka gakeeddino. Hewanttukka Eliyaak'iima, Ma'iseeya, Miniyaamina, Mikaaya, Eliyoo'enaaya, Zakkaraasanne Hanaaniyaa.

⁴² Untuntu kaalliide gakeeddawanttu Ma'iseeya, Shamaa'iyaa, El'aazara, Uuza, Yahohanaana, Malkkiyaa, Elaamane Es'eera. Nuuni ubbay dendi ek'k'owaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu Yiziraahhe untuntta kaaletsina, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide yes's'eeddino.

⁴³ He gallassi daro yarshshuwaa Asay S'oossaw yarshsheedda; ayaw gooppe, S'oossay untunttu wolk'k'aama nashechchan nashechcheedda; mac'c'a asaykka naanaykka nashetteeddino. Hewaa diraw, Yerusaalame Asay nashetiyyaa nashechchay haakuwaan sisetteedda.

⁴⁴ He gallassi Asay immiyaa imotatuwaa, asiraataanne laytsan ka"iyaa katasaa ayfiyaa koyruwaa shiishshiide, miishshatuwaa wotsiyaa gollen wotsiide, naagiyyaa kaappatuwaa dooreeddino. Ha dooreedda asatuu dumma dumma katamatuwaan de'iyaa shoyk'atuwaappe higgii azaziyaawaadan, k'eesatoo nne Leewatoo bessiyaa k'ommuwaa shiishshino. Ayaw gooppe, Yihudaa Asay ubbay k'eesetuwaaninne Leewatuwaan loytsi nashetteeddino.

⁴⁵ Untunttu S'oossay azazeeddawaa ootseeddino; k'ay geeyiyaa wogaakka poleeddino. Untunttu s'alalaa gidennaan, mazimuriyyaa yes's'iyaa wanttunne penggiyaa naagiyaawanttu Daawitenne Aa na'aa Solomone azazeedda oosuwaa poleeddino.

⁴⁶ Kase Daawitanne Asaafa wodiyaappe doommiidekka mazimuriyyaa yes's'iyaa wanttu c'uguwaa kaaletsiyaawanttu S'oossaa yetsan galatanawunne bonchchanaw de'iyaa we erettiide de'iyaa waa.

⁴⁷ Zarubaabeela laytsaaninne Nahimiyaa laytsan Israa'eeliyyaa ubbay mazimuriyyaa yes's'iyaa wanttoonni penggiyaa naagiyaawanttoo bessiyaa k'ommuwaa hachche hachche immeeddino; k'ay Leewatookka untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino. Leewatuukka k'ay Aaroona yaratuwaa gideedda k'eesatoo untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino.

13

Israa'eeliyyaa Asay Allaga Asaappe Shaaketteedda

¹ He gallassi Asay ubbay sisishshin, Muse Mas'aafay nabbabetteedda; he wode untunttu, «Moo'aabe gadiyaa asayne Amoona gadiyaa Asay S'oossaa maabaran gaketanaw bessena» giyyaa sa'aa mas'aafaa gidдон demmeeddino.

² Ayaw gooppe, Israa'eeliyyaa Asay Gibbs'eppe kesiide, Kanaane biyaa wode, Moo'aabanne Amoona gadiyaa Asay untunttoo katsaanne haatsaa immennan is's'eeddino. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyyaa asaa shek'k'ana mala, Balaamaw shaluwaa immiide shammeeddino. Gido shin, nu S'oossay shek'aa anjjoo laammeedda.

³ Ha higgiiyyaa Israa'eeliyyaa Asay siseedda wode, allaga zariyyaa walakay de'iyaa ubbaa Israa'eeliyaappe shaakkeedda.

Nahimii Bayeedda Wogaa Ooras's'iseedda

⁴ Hewaappe kasetiide, Geeshsha Golliyaan miishshatuwaa wotsiyaa ki-filetoo kaappuwaa gideedda Eliyaashibi S'oobbiyaanna dabbotaa med'd'i wotseedda.

⁵ Hewaappe dendeddawaan katsaa imotaa, is'aanaa, Geeshsha Golliyaan de'iyaa dumma dumma miishshatuwaa, katsaappe woyniyaappenne zayitiyaappe Leewatoo, mazimuriyyaa yes's'iyaa wanttoonni penggiyaa naagiyaawanttoo immiyaa asiraataanne k'eesatoo immiyaa k'ommuwaa wotsiyaa wogga kifiliyyaa Eliyaashibi S'oobbii ak'ana mala, aw giigisseedda.

⁶ Ha ubbabay haniyyaa wode taani Yerusaalamen de'ikke. Ayaw gooppe, Ars's'ekisizi Baabloone gadiyaan kaateteedda hattamanne laa'entso laytsan taani simmaade Baabloone gadiyaa kaatiyaakko ba kichchaad. Gido shin, guutsa wodiyaappe guyyiyaan, kaatiyyaa oochchaade,

⁷ Yerusaalame simmaade yaad. S'oossaa Geeshsha Gollii de'iyaa sa'aan Eliyaashibi S'oobbiyaw ak'iyaa kifiliyaa giigissiide, I ootseedda iitabaa akeekaad.

⁸ Loytsa hank'k'etaadde, S'oobbiyaa soy shaluwaa ubbaa kifiliyaappe kessaade, kare olaad.

⁹ Kifiliyaakka k'ay wogaadan geeshshana mala azazaad. S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa, katsaa, imotaanne is'aanaa zaaraadde he sa'aa gelissaad.

¹⁰ K'ay Asay Leewatoonne mazimuriyaa yes's'iyaaawanttoo bessiyaa k'umaw immibeenna diraw, Leewatuunne mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu ubbay barenttu kiitaa aggiide, goshshaw guyye beeddawaa be'aaddi.

¹¹ Hewaa diraw, taani kaappatuwaa, «S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ayaw oli aggeeditee?» yaagaade hank'k'ettaadi. Hewaappe guyyiyaan, untuntta s'eegaade ubbaakka untunttu oosoo oosuwaa zaaraad.

¹² Yaatina, Yihudaa Asay ubbay katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa zaariide, ahuwaa doommeedda.

¹³ Taani k'eesiyaa Sheleemiyaa, s'aafiyaa S'aadook'anne Leewiyaa Padaaya miishshaa wotsiyaa golliyaw kaappuwaa ootsaade suntsaad. K'ay Mataaniyaa na'aa na'aa Zakkuura na'ay Hanaani untuntta maaddiyaawaa. Hawanttu ubbaykka koshshiyaawaa ubbaa barenttu ishato shaakki shaakki immiyaawan ammanettiyaawantta gideeddino.

¹⁴ «Ta S'oossaw taana k'oppa; k'ay ne Geeshsha Golliyaa kiittay giigana mala, taani ootseedda lo'o oosuwaakka dogoppa» yaagaade taani woossaad.

¹⁵ He wodiyaan taani Yihudaan de'iyaa Asay Sambbata gallassi woyniyaa gum"ishin be'aaddi; haratuukka k'ay katsaa, woyniyaa eessaa, woyniyaa ayfiyaa, balasiyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaabatuwaa barenttu hariyaan c'aaniide, Sambbata gallassan Yerusaalame ahiyaawaa be'aaddi. Hewaa diraw, untunttu Sambbata gallassan zal"ennaadan taani untunttoo minisaade odaaddi.

¹⁶ Hewaa bollakka k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'iirroosa gadiyaa asatuu moliyaanne hara itti itti zal'e miishshatuwaa ahiide, Sambbatan Yerusaalamen Yihudaa asaw zal"iino.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Yihudaa kaaletsiyaawaana hawaadan yaaga walak'ettaad; «Hawaa mala iita oosuwaa ootsiide, Sambbataa ayaw tunissitee?

¹⁸ S'oossay hawaa mala metuwaa nu bollaanne nu katamaa bollan aheeddawe, kase hinttenttu aawotuu hewaa mala iitabaa ootsiina gidenneeyye? Ha"i hinttenttu k'ay Sambbataa tunissiide, Israa'eeliyaa bollan hara hank'k'uwaa ahanaw haniita» yaagaad.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Sambbata gallasaappe kasetiide de'iyaa gallasaan sa'ay lelem"iyaa wode, Yerusaalame gimbbiyaa penggetuu gorddetanaadaaninne Sambbatay aad'd'anaw dooyetennaadan taani azazaaddi. K'ay Sambbata gallasaan ay zal"iyaanne akkiide gelennaadan naagana mala, ta k'oomatuwaappe ittuwaa ittuwaa gimbbiyaa penggiyaan essaaddi.

²⁰ Hewaa diraw, dumma dumma zal'e miishshatuwaa ahiyaa zal"anchchatuu ittuwaappe biide laa"uwaa gakkanaw, Yerusaalame gimbbiyaappe gas'aa baggana ak'eedino.

²¹ Shin taani untuntta hawaadan yaagaadde seeraad; «Gimbbiyaappe gas'ana waananaw ak'iitee? Hinttenttu laa'entso hawaadan ootsoope,

taani wolk'k'ankka hinttentta te"ana» yaagaad. He gallassaappe guyyiyaan, laa'entso Sambbata gallassi mule yibeykkino.

²² Leewatuu barenttu huup'iyaa geeshshanaadaaninne Sambbata gallas-saykka geeshsha gidana mala, gimbbiyaa penggetuwaa naaganaadan taani azazaad.

«Ta S'oossaw, ha ubbabaa diraw, neeni taana k'oppa; k'ay ne aggena siik'uwaa diraw, neeni taw k'aretta» yaagaadde woossaad.

²³ He wode k'aykka taani Yihudaa attuma asaappe ittuu ittuu machchiyaa Ashddooda, Amoonanne Moo'aabe gadetuwaappe akkeeddawaa be'aaddi.

²⁴ Ubbaa k'ay iitabay untunttu naanatuwaappe baggay Ashddooda gadiyaa woy itti itti hara gadiyaa k'aalan haasayiinoppe attina, barenttu gadiyaa, Yihudaa k'aalan haasayanaw danddaykkino.

²⁵ Taani untuntunna ooshettaadinne untuntta shek'k'aad; k'ay untuntuppe ittuwaa ittuwaa dechchaade, untunttu huup'iyaa binnaanaa shoddaad. Hewaa s'alalaa gidennaan untunttu laa'entso barenttu mac'c'a naanaa untunttu attuma naanaatoo immennaadaaninne untunttu mac'c'a naanaakka barenttoonne barenttu attuma naanaatoo akkenaadan S'oossaa suntsan c'aak'k'etaad.

²⁶ K'aykka untuntta hawaadan yaagaad; «Kaatiyaa Solomone nagaraa ootseeddawe allaga gadiyaa mac'c'a asatuwaappe denddeeddawaana giden-neeyye? Solomone mala kaatii hara daro gadiyaa kaatetuwa giddonkka baawa; S'oossaykka Aa dosedda diraw, Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla kaateyedda. Gido shin, haray atto aakka allaga gadiyaa mac'c'a asatuu hawaa mala nagaraa oosisseeddino.

²⁷ Yaatina, nuunikka k'ay hinttenttu zoriyaa sisiide, allaga mac'c'a asaa akkiiddenne hewaa mala iitabaa ootsiidde, S'oossaa naak'k'aneeyye?» yaa-gaad.

²⁸ K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba naanatuwaappe ittuu Yoyaadaa'a; shin Aa naanatuwaappe ittuu Beeti-Horoona katamaa asaa gidiyaa Sanbbalaas'a naatto akkeedda. Yaatina, taani Aa ta de'iyaa sa'aappe yederssaad.

²⁹ «Ta S'oossaw, hawanttu k'eesetetsaa wogaa tunisseeddawaanne neeni k'eesetuwaananne Leewatuwaana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa koleed-dawaa be'a» yaagaadde taani woossaad.

³⁰ Untuntta allaga gideedda yewuwaa ubbaappe geeshshowaappe guyyiyaan, k'eesatoonne Leewatoo untunttu oosuwaa oosuwaa immaaddi.

³¹ K'ay yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaykka wodiyaan wodiyaan yaana malanne asaykka barew ayfeeddawaappe koyro ayfiyaa imotaa ootsiidde ahana mala, wogaa wotsaaddi.

«Ta S'oossaw, ne lo"otetsan taana k'oppa» yaagaade taani woossaaddi.

Asttiri Mas'aafaa Geluwaa

Asttiri mas'aafan odetteedda taarikii Paarise kaatii balgguwaa aatsiyaa sa'aan poletteeddawaa. He taarikii Astteera bare wolk'k'aama s'alaaninne bare asaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaan, morkketuu gadiyaappe d'ayssana haniyaa bare asaa ashsheeda, Ayhudati taarikiyaa minisiide ode. Ha mas'aafay Ayhudatuu bonchchiyaa, Puriima geetettiyaa erettiyaa baalaa doometsaanne Aa birshshetsaa loytsiide ode.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asttira Kaatetaaddu 1:1–2:23

Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda 3:1–5:14

Haamaana Bolla Hayk'k'uu Pirdetteedda 6:1–7:10

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiya C'igeteeddino 8:1–10:3

Astteera Kaatetaaddu

(1:1–2:23)

Kaatatta Ass's'iina Kaatiyaa Ars's'ekisisa Azazuwaa Is's'aaddu

¹⁻² Hawe Kaatii Ars's'ekissisi Hindde gadiyaappe Top'p'iyaa gadiyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa mooddiyaa wode haneeddabaa. I uttiide mooddiyaa waanna katamay kaatii de'iyaasaa Suusa geetettee.

³ I kaateteedda heezzentso laytsan, bareppe garssanna mooddiyaawanttoonne aanana ootsiyaawanttoo baalaa giigisseedda. He baalaa sa'aan Meedoonanne Parisse gadiyaa ola gadaawatuu, gadiyaa kaappatuunne ayisiyaawanttu beetteeddino.

⁴ Kaatii itti s'eetanne hosppun tammu gallassaa kumentsaa bare kawutet-saa duretetsaanne bare bonchcho anggaa ubbaa c'ora gallassaa untuntta besseedda.

⁵ He gallassatuwaappe guyyiyaan, kaatii k'aykka hara laappun gallassaw gam'iyaa baalaa, Suusa kataman kaatii de'iyaasaa, duriyaappe mank'k'uwaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaw giigisseedda. He baallay kaatiyaa golliyyaa ataakilttiyaa sa'aan giigeedda.

⁶ He sa'aan de'iyaa dabaabay, liinuwaappe dadetteedda bootsaanne saluwaa malatiyaa garidatuwaan puulatti utteedda. Gaardatuukka bootsanne ochchaa teeraa malatiyaa lo'o liinuwa bak'etsaan aatsina, Ibinabaradiyaa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda tuussaa bollan de'iyaa biraa migidatuwaan kak'etti utteeddino. K'ay work'k'aappenne biraappe oosetteedda arssatuu, dumma dumma malay de'iyaa al'o shuchchatuwaappenne ink'k'otuwaappe oosetteedda baasuwaan maaran yegetti utteeddino.

⁷ Ittuu ittuwaappe dumma gideedda work'k'aa burc'c'ukkuwaan ushay asaw imettee; kaatiikka bare lo"otetsaan daro lo"a woyniyaa eessaa darssi immeedda.

⁸ Itti itti Asay bare koyowaa keeshshaa ushee; hewaa kaatii kasetiide, bare k'oomatoo odi wotseedda.

⁹ He wode kaatata Ass's'iinakka mac'c'a asaa baalaa kaatiyaa gollen giigisaaddu.

¹⁰ Shoobii doometteedda laappuntsa gallassi, Kaatii Ars's'ekissisi woyniyaa eessaa aliide nashetteedda wode, bare k'oomatuwaa Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiyaa laappun goyreteeddawantta s'eesiide,

¹¹ «Kaatatto Ass's'iino kawutetsaa kallachchaa wosisiide, haa akkiide yiite» yaagiide azazeedda. Ayaw gooppe, Aa loytsa malaa lo"a gidiyaa diraw, kaappatuunne Asay ubbay izo be'ana mala, kaatii koyeedda.

¹² Shin kaatiyaa azazuwaa suntsatuu odina, kaatata Ass's'iina kaatiyaa sintsaaw yeennan is's'aaddu. Hewe kaatiyaa hank'k'uwaan eetseedda.

¹³⁻¹⁴ Hewaa diraw, kaatii bare sintsa shiik'anawunne bare kawutetsaa garssan wolk'k'aama maatay de'iyaa laappun Paarisenne Meedoona suntsatuwaa S'eessiide gelisseedda. Unttuntu Karshshaana, Shetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa, Marssananne Mamukaana geetettiino. He asatuu aad'd'eeda eranchchanne he gadiyaa higgiiyaa ubbaanne de'uwaa wogaa minisiide eriino. Hawaa malabaw kaatii ubbaa wodekka untuntta oochchee.

¹⁵ Kaatii untuntta, «Taani, Kaatii Ars's'ekissisi, ta goyretowanttu bolla kiittina, kaatata Ass's'iina ta azazuwaa polennan is's'aaddu. Hewaa diraw, higgii odiyaa maaran izo waatanaw bessii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶ Hewaappe guyye untunttuppe ittuu, Mamukaani kaatiyaa sintsaaninne kaappatuu sintsan zaariide, Hawaadan yaageedda; «kaatata Ass's'iina kaatiyaa s'alala gidennaan de'ishshin, Aa kaappatuwaa ubbaanne Aa kawutetsaa ubbaa gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa naak'k'aaddu.

¹⁷ Ayaw gooppe, ha kawutetsaa gidдон de'iyaa mac'c'a Asay ubbay kaatata Ass's'iina ootseeddawaa sisiide, bare asinaa asinaa kad'anaw doommana. Unttunttukka, «Kaatii Ars's'ekissisi barekko yaanaadan s'eegissina, kaatata Ass's'iina is's'abeykkeeyye!» yaagana.

¹⁸ Hewaa s'alalaa gidennaan, Paarisenne Meedoona kaappatuu machatuu hawaa siseedda wode, hachche away wullanawukka barenttu asinatuwaa hewaadan giide kad'ana. Hewan machchetuwaappenne asinatuwaappe gidduwaan kad'iinne hank'k'uu darana.

¹⁹ «Hewaa diraw kaatiyaw, neeni dosooppe, Ass's'iina laa'entso ne sintsa aad'd'ennaadan diggiyaa awaayuwaa kessa; he awaayuukka laa'entso laamettenna mala, Paarisenne Meedoona higgiiyaa gidдон s'aafetto. Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatato gidiyaa bonchchuwaa iippe keekkiyaa harariw imma.

²⁰ Ayaw gooppe, ha neeni aatseedda awaayuu ha wolk'k'aama kawutetsan ubbaan odettiyyaa wode, itti itti machata dure gidina, mank'k'o gidina, shaakkennan bare asinaa bonchchana» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyye kaatiinne Aa kaappatuu ha zoriyaan nashetteeddino. Hewaa diraw, Mamukaani geeddawaadan kaatii ootseedda.

²² I bare kawutetsaa gidдон de'iyaa dumma dumma biittatuwaa ubbaw untunttu pidoliyaaninne untunttu k'aalan s'aafiide, dabddaabbiiyaa kiit-teedda; he awaayuu, itti itti asinay bare golliyyaa golliyyaa ayissanawunne bare k'aalaan haasayanaw kaappuwaa gidiiyaawaa odee.

2

Astteera Kaatatto Gidaaddu

¹ Hewaappe simmiide, Kaatiyaa Ars's'ekisisa hank'k'uu dochcheedda; Ass's'iina ootseeddabaanne ikka Izi bollan kesseedda awaayuwaabaa k'oppeedda.

² He wode kaatiyaa gollen ootsiyaa k'oomatuu Aa hawaadan yaageeddino; «Lo"o malaana de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa koyiide, kaatiyaw ahana mala,

³ ne kawutetsaa gidduwaan de'iyaa biittatuwaa ubbaan kaappatuwaa suntsaa. Unttunttukka lo"o malaanna de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa dooriide, Suusa katamaa ahiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen wotsino. Hewan he mac'c'a asaa gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruwaa Hegaaya kushiyan untunttu de'ishshin, untunttu malaa loytsiyaabay untunttoo imetto.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa ubbaappe aad'd'a nashechiyaa gellayatta Ass's'iini kotan kaatato gidu» yaageeddino. Hewaappe guyye ha zorii kaatiyaa nashechcheedda diraw, kaatii hewaadan ootseedda.

⁵ Hewan Suusa kataman kaatii de'iyaa saan itti Marddikiyoosa geetettiyyaa Ayhuda gadiyaa Asay de'ee. Ikka Yaa'iira na'aa; Yaa'iiri Shim"a na'aa; Shim"i Biiniyaama zariyaa gideedda K'iisa na'aa.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne hara Ayhuda asaa olan omoodiide afeedda wode, Marddokiyoosi Yerusaalameppe untunttunna ittippe beeddawaa.

⁷ I he gadiyaan de'iidde, bare aawuwaa ishaa naatto, Ibrayis's'e k'aalan Hadaaso geetettiyyaa aatanne aawuu hayk'k'eedda Astteero barenana wotsiide dichchee. Izi aawunne aata hayk'k'owaappe guyyiyaan, Marddokiyoosi izo afiide, bare mac'c'a naatto ootsiidde dichcheedda. Astteera med'ankka geesankka loytsa malaa lo"a.

⁸ Kaatii kesseedda awaayuwaanne azazuwaa maaran, kaatii de'iyasaa Suusa katamaa kaatiyaa golliyyaa yeedda dooretteedda Hagaye aawotetsan utteedda c'ora wodorotuwaappe ittinna Astteero. Izakka yaade, mac'c'a asaw giigeedda golle halaafe gideedda Hegaaya giyaawaa aawotetsan utaaddu.

⁹ Hegaayi Asttirin, loytsi nashetteedda; iza Aa sintsan nashshuwaa de-maaddu. Yaatiide ellekka maanaw k'umaanne bollaa okettiyaawaa iziw immeedda. K'ay iziw ootsanaw kaatiyaa golliyaappe dooretteedda laappun danggaas'iretuwaa suntsiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen, kifiliyaa ubbaappe aad'd'iide lo"iyaa kifiliyaan oonne I danggaas'iretuwaa afiide wotseedda.

¹⁰ Marddokiyoosi iziw kasetiide odeeddawaadan, Astteera hak'a asaap-penttonne O k'omentto owunne odabeykku.

¹¹ K'aykka Marddokiyoosi Asttiri pas'atetsaanne iziw haniyaawaa eranaw, mac'c'a asaa golliyyaa dabaabaappe sintsanna gallasaan gallasaan yaanne haanne hamettee.

¹² Itti itti gellayatta kaatiyaakko gelanaappe kasetaade mac'c'awanttoo azazetto maaraadan, Iza itti laytsaa kumentsaa bare malaa loytsaade gam"aw; hewekka, koyro usuppun aginaa karbbiyaa zayitiyaan gorp-pettaadde gam"aade, laa'entso usuppun aginaa k'ay, lo"o sawiyaa shit-tuwaaninne malaa loytsiyaaban gorppettaw.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, itti gellayatta kaatiyaakko geliyaa wodii gakkiiyaa wode, Iza koyowe ubbay immetina, mac'c'a asaa golliyaappe kesaade, kaatii de'iyaa sa'aa gelaw.

¹⁴ K'amma gelaade, kaatiyaanna ak'eedawaappe hini baggan, wonttina guura kesaw. Kaatiyaanna ak'i keseedda mac'c'awanttu de'iyaa hara golliyyaa izo afiino. He golliyaw halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Sha'ishagaazi izo naagee. Kaatii dosiidenne I suntsaa s'eeseedda, «Ebelo ahite» gaana d'ayooppe, Aa laa'entso kaatiyaakko gelanaw danddayukku.

¹⁵ Hewaa gidoodde, kaatiyaakko geliyaa kaalay Astteero gakkweedda. Astteera Marddikiyoosa aawuwaa ishaa Abihayila naatto; Marddokiyoosi

bare naatto ootsiide dichcheedaano. Iza mac'c'a Asay giigiya gollew ha-laafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Hegaayi zoreeddawaappe attina Iza ayinne oochabeykku. O be'eedda ubbay I malaa nashsheedda.

¹⁶ Ars's'ekissisi kaateteedda laappuntsa laytsan, Tebeeta geetettiyaa tam-mantsa aginaan Astteero kaatii de'iyaa sa'aa afeedda.

¹⁷ Kaatii hara mac'c'awanttu ubbaappe aatsiide, izo doseeddanne hara wodorotuwaa ubbaappe izin nashetteedda. Hewaa diraw, kawutetsaa kallachchaa I huup'iyaaan wotsiidde, izo Ass's'iini sa'aan kaatato ootseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Asttiri bonchchoo wolk'k'aama baalaa giigissiide, mooddiyaawantanne aanana ootsiyaawantta s'eeseedda. K'ay bare kawutetsaa gidon nashechchaa baalay bonchchettana mala awaayiide, imotaakka bare keekatetsaa keeshshaa immeedda.

Marddokiyoosi Kaatiyaa Shemppuwaa Ashsheeda

¹⁹ Wodoratuu laa"entsuwaa shiik'eedda wode Marddokiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan matay immetina utteedda.

²⁰ Astteera hak'a asaappenttonne O k'omentto oonne odabeykku. O Marddokiyoosi, «Odoppa» geedda diraw, kase na'atetsaan azazettiaawaadan, ha"ikka aw azazettaaddu.

²¹ Marddokiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan utteedda he wode, kaatii de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggiyaa naagiya kaatiyaa goyretowanttuppe laa"atuu, Bigitaaninne Tereshi kaatiyaa Ars's'ekissiisa morkkiide, wod'anaw mak'etteeddinno.

²² Unttuntu mak'k'uwwa Marddokiyoosi sisiide, Kaatatti Asttiriw odina, izakka Marddikiyoosa suntsan kaatiyaw odaaddu.

²³ Kaatii yewuwaa loytsiide, k'oriide s'eelliyaa wode, yewuu tuma gidiide beettina, he laa"u asatuwaa koc'aan kak'k'iide wod'eedda. Ha hanotet-saykka Kaatiyaa Ars's'ekisisa Taarikiyaa S'aafiyaa mas'aafan I de'iyaa sa'aan s'aafetteedda.

3

Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda

(3:5-14)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana suntsatetsaa d'ok'k'isiide, bare kaappatoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Hamadaatta na'aa Haamaan Ayhudatuwaa morkkiyaa, Agaaga zariyaa.

² Kaatii azazi wotseedda diraw, kaatiyaa golliya penggiyaan de'iyaa kaappatuu ubbatuu Haamani aad'd'iyaa wode, gulbbatiide Aa bonchchiino. Gido shin, Marddokiyoosi Haamaanaw gulbbatennaaninne bonchchennaan is's'eedda.

³ He wodiyaan kaatiyaa golliya penggiyaan de'iyaa kaappatuu Marddikiyoosa, «Kaatiyaa azazuwaa polennan ayaw is's'ay?» yaagiide,

⁴ hachche hachche odiino; shin I untuntu odiyaawaa sisanaw koyyibeenna. Ubbaa k'ay, «Taani Ayhuda asaa gidiyaa diraw, Haamaanaw gulbbatanawunne Aa bonchchanaw danddaykke» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan untuntu, «Ha Marddokiyoosi odiyaa gaasuwwa sisiide, Haamani waananddeeshsha!» giidde, aw odeeddino.

⁵ Marddokiyoosi barew gulbbatennawaanne barena bonchchennawaa Haamani ereedda wode, hank'k'uwwa tamaadan ees's'i kesseedda.

⁶ Hewaa bollakka k'ay, Marddokiyoosi Ayhuda asaa gidiyaawaa ereedda; Aa s'alalaa wod'iyawe laafabaa giide k'oppeedda diraw, Ars's'ekisisa kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Ayhuda zariyaa ubbaa wod'anaw halchcheedda.

⁷ Ars's'ekissisi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Nisaana geetettiyyaa koyro aginaan, Ayhudatuwaa wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw, Puriima geetettiyyaa saamaa Aa sintsan yegganaadan, Haamani azazeedda. He saamay wod'd'eedda maaran, Adaare geetettiyyaa tammanne laa'entso aginaan, tammanne heezzentso gallassay Ayhudatuu wuriyaa gallassaa gidiyaawe k'ashetteedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Haamani Kaatiyaa Ars's'ekissisaw Hawaadan yaagiide odeedda; «Ne kawutetsaa gidduwaan mule sa'aan laalettii de'iyaa itti zare asatuu de'iino; untuntu de'uwaa maaray hara asaa ubbaawaappe dumma; hewaa s'alalaa gidennaan, untuntu kaatiyaa higgawukka moodettikkino. Hewaa diraw, neeni untuntu de'iino gaade c'o'u gooppe, hewe lo'a gidenna.

⁹ Hewaa diraw kaatiyaw, ha k'ofay neena nashechchooppe, ha asatuwaa wod'i d'ayssana mala, awaayuwaa kessa. Hewaa ne ootsooppe, taani 340,000 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraa kaatiyaa miishshaa minjjiyaa gollew gelisanaadan, ha oosuwaa ootsiyaawanttoo immana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye kaatii bare maataa erissanaw awaayuwaa bolla wotsiyaa migiduwaan maatafaa bare birad'd'iyaaappe kessiide, Ayhudatuu morkkiyaa, Agaaga zariyaa, Hammadaata na'aa Haamaanassi immeedda.

¹¹ Kaatii Haamana, «Neni immana geedda biray ne matan de'o; shin ha asatuwaa bolla ne doseeddawaa kiiteta» yaageedda.

¹² Hewaa diraw, koyro aginaan, tammanne heezzentso gallassan, Haamani kaatiyaa s'aafetuwaan s'eegeedda. He awaayuu biittaa ubbaan de'iyaa asaw dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafettiide, kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawanttukko, awuraajjaa mooddiyaawanttukkonne deriyaa kaappatuu ubbaakko kiitettanaadan azazeedda. Awaayuukka Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsaan s'aafettiide, migiduwaan maatafay Aa bolla wod'd'owaappe guyye,

¹³ elleelli wotsanchchatuu Aa kawutetsaa gadiyaa ubbaa gatsanaadan kiitetteeddino. He awaayuu, «Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassan, Ayhuda ubbaa, yalaga, c'ima, mac'c'awaa, attumawaa, naanaakka ashshenan mes's'i itti gallassi wurssi wod'ite; untuntu ak'uwaakka bonk'k'ite» yaagee.

¹⁴ Hewaa diraw, he keereedda gallassay gakkiiyaa wode, Asay ubbay gigettanaadan, he azazuu biittaw ubbaw s'aafetiide kiitetteedda.

¹⁵ Kaatiyaa azazuwaan elleelli wotsanchchatuu biittaa ubbaakka kiitaa gatseeddino. K'ay Suusa kataman kaatiyaa golliyyaa heeraan s'aafetteedda higgii imetteedda. Yaatina, Suusa katamaa Asay ubbay shabbiretteedda. Shin kaatiinne Haamani ittippe uttiide, miino.

4

Marddokiyoosi Astteero Maaduwaan Woosseedda

¹ Marddokiyoosi ha haneeddabaa ubbaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda; maak'iyaa mayyeedda; bare huup'iyankka bidintsaa kikifeedda. Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwaan yeekkiide, katamaa gidдон yuuyyeedda.

² Kaatiyaa golliyyaa geliyaa penggiyaa gakkanaw beedda; shin gelanaw danddayibeenna. Ayaw gooppe, maak'iyaa mayyiide, kaatiyaa golliyyaa gelanaw oonne danddayettenna.

³ Kaatiyaa awaayuu sisetteedda biittaa ubbaan Ayhudatuu gidдон wolk'k'aama kayyuu, s'oomay, yeekuunne zilaassay doometteedda.

Unttuntuppe darotuukka k'ay maak'iyaa mic'c'iide, kayyottanaw bidintsaan kakafiidde utteeddino.

⁴ Kaatatti Asttiri danggaas'iretuunne izo naagiyaa suntsatuu yiide, Marddokiyoosabaa iziw odeedda wode, Aa loytsi kayyottaaddu. Marddokiyoosi waaruwaa kesi diggiide mayyana mala, aw hara mayuwaa kiittaaddu; shin I akkenan is'seedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Astteera, kaatii iziw ootsanaadan wotseedda Hataaka giyaa goyretowaa s'eegaade, Marddikiyoosa metuu ayeenttonne k'ay I ayaw kayyottinttonne erana mala, aakko kiittaaddu.

⁶ Hataaki kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mata dabaaban de'iyaa Marddokiyoosakko beedda.

⁷ Marddokiyoosi, bare bolla gakkeeddawaa ubbaa k'onc'c'issiide, aw odeedda. K'aykka Ayhudatuwaa wod'eedda wurssanaw Haamani kaatiyaa miishshaa minjjiyaa gollew immanaw geppeedda shaluwaa likkiyaana ubbay attenan geeshshiide odeedda.

⁸ Hewaa s'alalaa gidennaan, Ayhudatuwaa wurssanaw Suusan keseedda awaayuu s'aafetteedda warak'ataakka Hataakaw immiide, hewaa Asttiriw immanaadaaninne haniyaawaa ubbaa iziw odanaadan odeedda. K'ay Astteera kaatiyaakko gelaade, bare Asay wurennaadan gaannatana mala, Hataakaw odeedda.

⁹ Hataaki yiide, Marddokiyoosi kiitteeddawaa ubbaa Asttiriw odeedda.

¹⁰ Astteera Hataaka zaaraadde, Marddokiyoosakko hawaadan yaagaadde kiittaaddu;

¹¹ «Higgii, «Mac'c'awaa gidina, attumawaa gidina, ooninne s'eegettennan de'iide, kaatiyaanna gaketanaw kaatiyaa golliyaa giddo dabaabaa gelooppe, hayk'k'o. Shin I s'eegettennan kaatiyaakko geliyaa wode, kaatii work'k'aappe oosetteedda bare kawutetsaa s'am"aa s'eeraa aakko zaariide bessooppe, he uraa s'alalay atto» yaagee. Ha higgiiyaa kaatiyaanna zorettiyaawanttuppe biide, c'oo asaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay ereedda. Shin taani hattamu gallassaa gidoodeppe kaatiyaakko gelanaw s'eesetta erikke» yaagaaddu.

¹² Marddokiyoosi Astteera kiitteedda kiitaa siseeddawaappe guyyiyaan,

¹³ iziw zaaruwaa kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Neeni, «Taani kaatiyaa gollen de'iyaa diraw, hara Ayhudatuwaappe attina, taana bochchiyaawe baawa» gaade k'oppoppa!

¹⁴ Neeni hawaa mala wodiyaan c'o"u gooppe, Ayhudatoo maaduu hara saappe yaanawaa. Unttuntukka tumuppe attana; shin neeninne ne aawuwaa golliyaa Asay d'ayana. Neeni kaatato gidaade yeeddawe hawaa mala wodiyaassenttonne ooni erii?» yaageedda.

¹⁵ Astteera Marddokiyoosaw hawaadan yaagaadde zaaraadde kiittaaddu;

¹⁶ «Baade Suusa de'iyaa Ayhudatuwaa ubbaa ittippe shiishsha. S'oomiidde, taw woossite. Heezzu gallassayenne heezzu k'ammay wuranaw, k'uma mooppite; haatsaa ushoppite. Taanikka ta danggaas'iretuwaana hewaadan s'oomana. Hewaappe guyyiyaan, I ubbaa higgiiyan te'etteeddawaa gidooppenne, kaatii de'iyaa sa'aa taani gelana. Taani hayk'k'inttonne hayk'k'ana» yaagaaddu.

¹⁷ Marddokiyoosi biide, Astteera Aa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.

5

Astteera Shoobiyaa Giigissaaddu

¹ S'oomaa doommoodeppe heezzentso gallassi Astteera kawutetsaa mayuwaa mayyaade, kaatiyaa gollepppe sintsa baggana giddo dabaabaa gelaade ek'k'aaddu. He dabaaban kaatii uttiyaa wuyggiyaa araatay de'ee. Kaatiikka bare golliyaa geliyaa penggiyaa s'eeliyaa saan de'iyaa, bare kawutetsaa araan utteedda.

² Kaatata Astteera gelaade, giddo dabaaban ek'k'eeddaano kaatii be'iide izin nashetteedda diraw, bare kushiyan de'iyaa work'k'aa s'am"aa iikko mic'c'eedda. Akka shiik'aade s'am"aa s'eeraa bochchaaddu.

³ Kaatii izo hawaadan yaageedda; «Kaatatti Astteere, neeni taakko ayaw yaad? K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidoppenne, taani new immana» yaageedda.

⁴ Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidoppe, taani new giigisseedda baalaa maanaw neeninne Haamani laa"u hachche yintto dosay» yaagaaddu.

⁵ Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Nuuni Astteera giigisseedda shoobiyaw baanaw, Haamana ellekka ahite!» yaageedda.

Hewaappe guyye laa"attuukka he sa'aa beeddino.

⁶ Unttuntu ittippe woyniyaa eessaa ushiidde de'ishshin, kaatii laa'entsuwaa Astteero, «Neeni taana woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidoppenne, taani ne ooshaa polana» yaageedda.

⁷ Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu;

⁸ «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoppe, k'ay taani woossiyaawaa immanawunne ta ooshaa polanaw neeni dosiyaabaa gidoppe, wontti ta giigissiyaa hara gibiraw neeninne Haamaani yaanaadan oochchay. Taani ayaa koyintto, he wode new k'onc'c'issana» yaagaaddu.

Haamaana Mak'k'uwaa

⁹ He gallassi Haamani baalaa saappe kesiide biyaa wode, loytsi nashetteedda diraw, bare wozanaan nooc'u giidde beedda. Shin I kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mataana aad'd'iide biyaa wode, hewan utteedda Marddikiyoosa be'eedda; aw denddibeennawaanne yayyiide kokkoribeennawaa akeekiide, Haamani hank'k'uwaa ees's'i kesseedda.

¹⁰ Gidoppenne, bare hank'k'uwaa danddayiide biide, bare soo gakeedda.

Hewaappe guyyiyaan, bare laggetuwaanne bare machchato Zereesho ittippe s'eegissiide,

¹¹ Haamani bare duretetsaa likkiyaa, bare attuma naanaa payduwaa, kaatii barena ubbabaan bonchcheedda bonchchuwaanne hara mooddiyaawanttuppenne kaatiyaa oosanchchatuwaappe aad'd'iyaa sunsatetsaa aw immiide, wootiide Aa bonchcheeddento, unttuntu c'ee'k'eedda.

¹² Gujjiidikka Haamani hawaadan yaageedda; «Haray atto kaatata Astteerakka bare giigisseedda shoobiyaw kaatiyaanna baanaw taappe attina, haraa oonanne s'eesabeykku. K'ay wonttika kaatiyaanna baanaadan taana s'eesa wotsaaddu.

¹³ Shin he Aychuday Marddikiyoosi kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan utteeddawaa be'iyaa wode, ha ubbabaykka taana kalissenna» yaageedda.

¹⁴ He wode Aa machchata Zereeshanne Aa laggetuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Neeni ishatamu wad'aa adussa koc'aa esissa; yaataade wontti guuraanna Marddikiyoosi he koc'aan kak'k'etana mala, kaatiyaa oochcha. Hewaappe guyyiyaan, nashettaadde baalaa maanaw ba» yaageeddino. Haamana ha k'ofay nashechcheedda diraw, unttuntu geeddawaadan koc'aa giigisseedda.

Haamaane Bolla Hayk'k'uu Pirddettedda

6

(6:1–7:10)

Kaatii Marddikiyoosa Bonchcheedda

¹ He gallassi k'amma kaatiyaa gem"ishuu afenan is's'eedda. Hewaa diraw, kaatii Kaatiyaa Taarikiyaa S'aafiyaa Mas'aafaa ahiide, hewan s'aafetteedda, kase haneedda taariketuwaa wozanaan aatsanaw aw nabbabana mala azazeedda.

² Nabbabetteedda taariketuwappe ittuu Marddokiyoosi ootseeddawaa; hewenne, kaatii de'iyaa kifiliyaa naagiyaa, Bigitaananne Teresha giyaa laa"u goyretteeddawanttu kaatiyaa wod'anaw mak'k'eteedda mak'k'uwwa Marddokiyoosi k'onc'c'isseeddawaa.

³ Kaatii, «Yaatina, I hawaa k'onc'c'isseeddawoo aw imetteedda suntsatetsay woy gatii ayee?» yaageedda.

Kaatiyaa k'oomatuu zaariide, «Aw ayayenne oosettibeenna» yaageeddino.

⁴ Kaatiikka zaariide, «Kaatiyaa golliyyaa kare dabaaban oonee de'iyaaawe?» yaageedda. He wode bare giigisseedda koc'aan Marddikiyoosa kak'k'anaw, kaatiyaa oochchana giide, Haamani kaatiyaa golliyyaa kare dabaabaa geliidde de'ee.

⁵ Kaatiyaa k'oomatuu, «Haamani hawaan de'ee» yaageeddino.

Kaatii zaariide, «Haa gela giite» yaageedda.

⁶ Haamani gelowaappe guyyiyaan kaatii, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa asaw ay ootsanaw koshshii?» yaagiide oochcheedda.

Hamaani, «Kaatii taappe haraa oona bonchchanaw dosii?» yaagiide bare wozanaan k'oppeedda.

⁷⁻⁸ Hewaa diraw, Haamani kaatiyaw yaagiide zaareedda; «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw kaatii mayyi keseedda bare kawutetsaa mayuwaa; bare toggeedda paraanne Aa huup'iyaan wotseedda kallachchaa ahanaadan uda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, barenana ootsiyaa mooddiyaawanttuppe itti loytsi bonchchetteeddawaa s'eegissiide, kawutetsaa mayuwaa Aa mayzzanaadaaninne kaatiyaa paran Aa utissiide, katamaa dabaabaa kessanaadan azaza. Yaatooppe he loytsi bonchchetteedda kaappuu Aa sintsan hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayo» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye kaatii zaariide, Haamana hawaadan yaagiide azazeedda; «Wode ellekka dendda Kawutetsaa mayuwaanne ta paraa akkaade, ne geeddawaadan Ayhuda Marddokiyoosaw ootsa. I kaatiyaa golliyyaa geliyaa penggiyaan de'ee. Ne geeddawaappe ittibaanne ashshoppa» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, Haamaani mayuwaanne paraa akiide Marddikiyoosa kawutetsaa mayuwaa mayzziide, kaatiyaa paraa bollan utisseedda. K'ay katamaa dabaaban aappe sintsanna hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Marddokiyoosi kaatiyaa golliyyaa pengge guyye simmiide beedda. Shin Haamani daro karryotteedda diraw, bare deemuwaa gullotteedda, elleelliidde bare soo beedda.

¹³ Barena gakkeddawaa ubbaa bare machchatti Zereeshiwunne bare laggetuwaa ubbatoo odeedda. Unttuntu Aa, «Aa sintsan neeni kunddanaw doommeedda ha bitanii, Marddokiyoosi, Ayhuda asaa gidoope, ne

aanana ek'ettaade, Aa s'oonanaw ubbakka danddayakka; tumuppe I neena s'oonana» yaageeddino.

Haamani Kak'etteedda

¹⁴ Unttuntu biro hewaa haasayiide de'ishshin, kaatiyaa goyratuu gakkide, Haamana Astteera giigisseedda shoobiyaw elleellisiide afeedino.

7

¹ Kaatiinne Haamaani Kaatatti Asttiri baalaa maanaw beeddino.

² He laa'entso gallassaa shoobiyaw biide, untuntu woyniyaa eessaa ushi de'ishshin, kaatii k'aykka, «Kaatatti Astteere, neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne, taani ne ooshaa polana» yaagiide oochcheedda.

³ Kaatata Astteera zaaraadde yaagaaddu; «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidoope, ta woosayenne ta ooshay taaninne ta Asay hayk'k'ennan attanaassa.

⁴ Ayaw gooppe, taaninne ta Asay ittuunne attenan wuranaw hayk'k'anawunne d'ayanaw zal"etteeddo. Nuuni zal"eteeddawe mac'c'a ayilenne attuma ayiliyaa gidiide de'anaw gidintto, taani c'o'u gaana; ayaw gooppe, hewaa mala metuu kaatiyaa waayissanaw bessiyaawaa gidenna» yaagaaddu.

⁵ Kaatii Ars's'ekissisi zaariide, «Hewaa ootsanaw s'aleeddawe oonee? I he bitanii hak'an de'ii?» yaagiide Kaatatto Astteero oochcheedda.

⁶ Astteera, «Nu morkkii, nuuna yederssiyaawe hawaa ha iitaa Haamana» yaagaaddu.

He wode Haamani kaatiyaa sintsaaninne kaatati sintsan daro dagameedda.

⁷ Kaatii loytsi hank'k'ettiide, bare utteedda saappe denddi ek'k'iide, kaatiyaa golliyaa ataakilttiyaa sa'aa beedda. Shin Haamani kaatii Aa bolla iitabaa ahanaw k'achcheeddawaa ereedda diraw, kaatata Astteera Aa hayk'k'uwaappe ashshana mala woossanaw guyye atteedda.

⁸ Kaatii kaatiyaa golliyaa ataakilttiyaa saappe simmiide, wontta untuntu woyniyaa eessaa ushiyaa sa'aa geliyaa wode, Haamani Kaatatti Asttirippe maarotaa woosana giide, Aa utteedda gisuwaa bollan guufanneeddawaa be'iide, hank'k'uwaan ees's'i kesiidde «Laa ha bitanii hawaan kaatiyaa gollen, ubbaa k'ay ta sintsan, kaatatina gisanaw koyiyye?» yaageedda.

Kaatii biro hewaa haasayishin, kaatiyaa suntsatuu yiide, Haamana deemuwaa gulloyeeddino.

⁹ K'ay untuntuppe ittuu, Harbboona geetettiyaa kaatiyaw ootsiyaa goyrettowe, «Kaatiyaw, Haamani neena hayk'k'uwaappe ashsheeda Mardikiyoosa kak'k'ana giide esseedda ishatamu wad'aa koc'ay Aa son de'ee» yaageedda.

Kaatii zaariide, «Haamana afiide, he koc'aan sullite!» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Mardikiyoosa kak'k'ana giide giigisseedda koc'aan Haamaani kak'etteedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa hank'k'uu dochcheedda.

8

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiya C'igeteeddino (8:1–10:3)

¹ Ayhudatuu morkkii Haamaani suletteedda gallassi Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana ak'uwaa ubbaa Kaatatti Asttiriw aatsiide immeedda. K'ay Marddokiyoosi iziw mata dabbo gidiyaawaa Astteera kaatiyaw odaaddu. Hewaa diraw, he gallassappe doommiide, Marddokiyoosi kaatiyaakko gelanaw danddayeedda.

² Kaatiikka Haamaanappe guyye akkeedda bare migiduwa maatafaa kessiide, Marddokiyoosaw immeedda. Astteera Marddikiyoosa Haamana ak'uwaa bollan aawoyaade suntsaaddu.

³ Hewaappe guyyiyaan, Astteera yeekkaadde, kaatiyaa gediya bollan zaara kunddaade, Agaaga zariyaa gideedda Haamani Ayhudatuu bollan tukkeedda iita mak'k'uu kiitaan peeshennaadan kaatiyaa woossaaddu.

⁴ Yaatina, kaatii bare work'k'aa s'am"aa iziw mic'c'ina, Aa dendda ek'k'aade, hawaadan yaagaaddu;

⁵ «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidooppenne ta ooshay bessee gaade k'oppooppe, ne kawutetsaa gidдон de'iyaa Ayhuda ubbaa wurssiide wod'ana mala, Agaaga zariyaa gideedda Hammadaata na'ay Haamani kesseedda awaayuwaa shaariyaa hara awaayuwaa neeni kessanaadan woossay.

⁶ Ha ubbaa bashshay ta asaa bollan gakkiiyaa wode, taani waana s'eellanaw danddayayitaa? K'ay ta dabbotuwaakka ubbaa d'ayssiya wode, taani waana s'eellanaw danddayayitaa?» yaagaaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi, Kaatatto Astteeronne Ayhuda Marddikiyoosa hawaadan yaageedda; «Haamani Ayhudatuwaa wod'anaw awaayuwaa kesseedda diraw, taani mitsaa koc'aan Aa kak'isseeddawaanne Aa ak'uwaakka ubbaa Kaatatti Asttiriw immeeddawaa hinttentu eriita.

⁸ Gidooppenne, kaatiyaa golliya maatafay wod'd'ina, kaatiyaa suntsan kesseedda awaayuu laamettanaw danddayenna. Hewaa diraw, hinttentu hinttentu baggana Ayhudatuwaa go'anaw koyeeddawaa s'aafite. Hewaa ta suntsan s'aafiide, kaatiyaa maatafaa Aa bollan wotsite» yaageedda.

⁹ Siiwaana giyaa heezzentso aginaan, laatamanne heezzentso gallasan, Marddokiyoosi kaatiyaa s'aafetuwa s'eegeedda; Hinddepe Top'p'iyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa kaatiyaappe garssana mooddiyaawanttoo Ayhudatoo, awuraajjaa mooddiyaawanttoonni gadiyaa kaappatoo yeddiya awaayuwaa ubbabaa s'aafiseedda. Awaayuu dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafetteedda; k'ay Ayhudatookka untuntu k'aalaaninne untuntu pidoliyaan s'aafetteedda.

¹⁰ Marddokiyoosi he awaayuwaa ubbaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsan s'aafisiide, kaatiyaa maatafaa wotseedda. Yaatide elleelliyaa kaatiyaa paratuwaa toggiyaa asatuwaa bolla biittaw ubbaw kiitteedda.

¹¹ Kaatii kesseedda awaayuu katamatuwaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ittippe shiik'anawunne barenttu bolla yiyaawaa olettiide te'anaw danddayana mala, maataa untunttoo immee. K'ay ola miishshaa oyk'k'iide, ay biittappe gidooppenne, untunta olanaw yiyaawantta, untuntu naanaanne untuntu machchetuwaanna ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'anawunne untuntu ak'uwaakka bonk'k'iide akkanaw maataa immee.

¹² Ayhudatuu Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsan hewaa ootsanaw keerteedda gallassay, Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaa, tammanne heezzentso gallassaa.

¹³ Kaatiyaa awaayuwaa biittatuwaa ubbaan de'iyaa Asay eranaadan, higgiiyaa gidiide awaayeteedda; hewekka Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa bollan haluwaa kewanaw barentta giigissanaw danddayissee.

¹⁴ Kiitettiyaawanttuu kaatiyaa golliyaa paratuwaa toggiide, kaatiyaa aza-zuwaa gatsanaw elleelliidde beeddino. K'ay Suusa katamankka kaatii de'iyaa saan ha awaayuu asaa ubbaw imetteedda.

¹⁵ Marddokiyoosi saluwaa malatiyaanne bootsa kawutetsaa mayuwaa mayyiide, ochchaa teeraa malatiyaa kaabbaa, liinuwaappe dadetteeddawaa bollanna gujjeedda; k'ay wolk'k'aama work'k'aa kallachchaakka wotsiidde, kaatiyaa sintsaappe kesseedda. Suusa katamay ilileeddanne nashechchaw nooc'u geedda.

¹⁶ Hewe Ayhudatoo k'ay wolk'k'aama nashechchaanne ililssaa, woppanne shoobiya wode gideedda.

¹⁷ Hewaa diraw, kaatiyaa awaayuu gakkina nabbabetteedda biittaaninne katamaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ubbay, nashettiiddenne baalaa miidde peeshsheeddino. Hewaa gaasuwaan Ayhudatoo yayyiide, hewaan de'iyaa hara zariyaa asaappe daratu Ayhuda gideeddino.

9

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Wod'eeddino

¹ Adaare geetettiya tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassay gakeedda. He gallassay, kaatii koyro kesseedda awaayuwaa maaran Ayhudatuu morkketuu untuntta s'oonana geedda gallassaa. Shin yewuu aad'd'i wod'd'ina, Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa s'ooneeddino.

² Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsaa gidдон de'iyaa Ayhudatuu ubbay barentta k'ohanaw koyiyaa ubbaa d'ayssanaw barenttu kataman kataman ittippe shiik'eeddino. Untuntunna ay asayenne ek'ettanaw danddayibeenna; ayaw gooppe, hara zariyaa gideedda Asay ubbay untunttoo yayyeedda.

³ Ubbaa k'ay Marddokiyoosaw yayyeedda diraw, kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawanttu, awuraajjaa mooddiyaawanttu gadiyaa kaappatuunne duma dumabaa ootsiyaawanttu ubbay Ayhudatuwaa haa maadeeddino.

⁴ Ayaw gooppe, Marddokiyoosi kaatiyaa gollen wolk'k'aama maatay imetteeddanne wolk'k'aa gujji gujji biyaa asaa gideeddawe, he kawutetsaa gidдон de'iyaa biittaa ubbaan eretteedda.

⁵ He keereedda gallassi Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa ubbaa mashshaan wod'i d'aysseeddino; barentta is's'iyaa ubbaa bollankka barenttu koyowaa ootseeddino.

⁶ Waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaa wod'i d'aysseeddino.

⁷⁻¹⁰ Untunttu k'ay Parshshanddaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa, Ariidaata, Parmmashtta, Ariisaaya, Ariidaayanne Wayzzaata geetettiya, Hamaddaata na'aa Ayhudatuu morkkiyaa Haamaana naanaa tammuwaakka wod'eeddino. Shin untunttu untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹¹ Ayhudatuu Suusa kataman kaatii de'iyaa sa'aan wod'eedda asaa paydu aappunentto he gallassikka kaatiyaw odetteedda.

¹² Yaatina, kaatii Kaatatto Astteero hawaadan yaageedda; «Ayhudatuu waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asanne Haamana naanaa tammuwaakka wod'i d'aysseeddino. Hewe hewaa gidoope, kaatiyaa biittatuunne haratuwaan untunttu wod'eeddawanntu aappuna gidanddinooshsha! K'ay ha"i neeni woossiyaabay ayee? Taani new

immana. Neeni taana oochchiyaabay harabay ayee? Taani new polana» yaageedda.

¹³ Astteera zaaraadde, «Kaatiyaa ha k'ofay nashechchooppe, Suusan de'iyaa Ayhudatuu hachche ootseeddawaadan wonttika ootsino. K'ay Haamana naanaa tammatuwaa anhaakka koc'aa bollan kak'k'anaadan azaza» yaa-gaaddu.

¹⁴ Hewaappe guyye kaatii hewaa ootsanaadan azazeedda; awaayuukka Suusan laa'entsuwaa imettina, Haamana naanaa tammatuwaa anhay koc'aa bollan kak'etteedda.

¹⁵ Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassan, Suusa de'iyaa Ayhudatuu k'aykka ittippe shiik'iide, hara heezzu s'eetu asaa wod'eeddino; shin ha"ikka untunttu untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹⁶ He wode kaatiyaa kawutetsaa garssan de'iyaa biittatuunne haratuwaan de'iyaa Ayhudatuukka ittippe shiik'iide, barenttu morkkatuwaa ubbaa olettiide te"eeddino. Untunttu ubbaana 75,000 asaa wod'eeddawaappe guyyiyaan, barenttu morkkatuwaappe shemppeeddino. Shin untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹⁷ Hawe ubbay haneeddawe Adaare giyaa aginaan tammanne heezzentso gallassaana; tammanne oyddentso gallassan untunttu shemppeide, baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino.

¹⁸ Shin Suusan de'iyaa Ayhudatuu tammanne heezzentsonne tammanne oyddentso gallassatuwaan wod'i peeshiide, tammanne ichcheshantso gallassan shemppeeddino. He gallassaa untunttukka baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, k'eeri k'eeri katamatuwaan de'iyaa Ayhudatuu hachche gakkanawukka Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassaa baala gallassaa ootsiide bonchchiino. He gallassan miinonne ushiino; k'ay ittuu ittoo k'umaa imotaa immiino.

Puuriima Baalaa

²⁰ Marddokiyoosi ha haneedda ubbaa taarikiyaa s'aafiide dabddaabbiyaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa biittatuwaan ubbaan, haakuwaan matan, de'iyaa Ayhuda ubbaw kiiiteedda.

²¹ He dabddaabbiyaan Marddokiyoosi Adaare aginaan tammanne oyddentsonne tammanne ichcheshantso gallassatuwaa, Ayhudatuu laytsan laytsan baala ootsiide bonchchana mala, untunttoo odeedda.

²² Ayaw gooppe, he gallassatuu Ayhudatuu barenttu morkkatuwaappe shempuwaa demmeedda gallassatuwaa; k'ay he aginaykka untunttu kayyuunne yeekuu nashechhawunne baalaa muusaw laametteedda aginaa. Hewaa diraw, untunttu muusasaaninne ushshan nashettiide, ittuu ittoo k'umaa hiyyeesatoo imotaa immiidde bonchchana mala, untunttoo odetteedda.

²³ Ayhudatuu Marddokiyoosi immeedda azazuwaa akkiide, untunttu bonchchanaw doommeedda baalaa laytsan laytsan aggenaan bonchchanaw mayyeeddino.

²⁴ Gaasuunneka Agaaga zarii Hammadaata na'ay Haamani, Ayhudatuu ubbatuwaa morkkii, untuntta d'ayssanaw kase mak'etteedda; untuntta wurssi wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw Puriima giyaa saamaa yegiseedda.

²⁵ Shin Astteera kaatiyaakko geleeddawaappe guyyiyaan, Haamani Ayhudatuu bolla mak'etteedda iita mak'k'uu ubbay guyye simmiide, Aa bolla

polettanaadan kaatii s'aafuwaan azazeedda. Yaatina, Haamaaninne Aa naanay tammuu koc'aan kak'etteeddino.

²⁶ Hewaa diraw, ha laa"u gallassatuu Puriima geetettiya saamaa Baalaa geetettiino. Ha dabddaabbiyaan untunttoo s'aafetteeddawaa ubbaa gaasuwaan, untuntu barenttu ayfiyaan be'eeddawaa gaasuwaaninne untuntu bolla gakeeddawaa gaasuwaan

²⁷ Ayhudatuu barenttoo, barenttu zaretoonni Ayhuda gidanaw koyiyaa ubbaw, ha baalaa bonchchiyaawaa wogaa ootseeddino. Hewekka laytsan laytsan aggena ha laa"u gallassatuwaa bonchchanaassa.

²⁸ K'ay, ha kawutetsaa gadiyaan ubbaaninne katamatuwaan ubbaan de'iyaa Ayhudatuu golliya Asay ubbayne yaana yeletaa ubbay ha Puriima Baalaa hassayanaw bessiyaawe k'ashetteedda. Hewaa bollanka, Ayhudatuu awude giddooppene, ha Puriima gallassatuwaa bonchchanawunne he gallassatuwaan haneeddabay untuntu zariyaanka dogettennan agganaw besse.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Abihayilla naatta, kaatata Astteeranne Ayhuday Marddokiyoosi Puriima Baalaa s'eelliyaawaan kase s'aafeedda dabddaabbiyaa mintsetsanaw hawaa laa'entso dabddaabbiyaa kumentsaa maatan s'aafeeddino.

³⁰ He dabddaabbetuu Ars's'ekisisa kawutetsan, s'eetanne laatamanne laappun gadiyaan de'iyaa Ayhudatuu ubbaw saruunne woppay gido giyaa sarotaanna s'aafettiide kiitetteeddino.

³¹ K'ay untuntu kase s'oomanawunne kayyottanaw wogaa kesseeddawaadan, ha'i untunta gidina, sintsappe yiyaa untuntu zeretsaa gidina, ha Puriima gallassatuwaa laytsan laytsan wogaa ootsiide bonchchana mala, he dabddaabbetuu k'onc'c'issiino. Hewe Ayhuday Marddokiyoosinne kaatata Astteeranne laa"u kesseedda azazuwaa.

³² Kaatatti Asttiri azazuu Puriima Baalaa wogaa miniseedda; ikka mas'aafan s'aafetteedda.

10

Kaatiyaa Ars's'ekissisanne Marddokiyoosa Gitatetsaa

¹ Kaatii Ars's'ekissisi bare kawutetsaa gidon ha gas'aappe hini gas'ay gakkanaw de'iyaa Asay ubbay giiraa c'iggana mala, wolk'k'an azazeedda.

² I ootseedda wolk'k'aamanne malalissiyaa oosotuu ubbay, k'ay Marddokiyoosakka d'ok'k'u ootsiide, wooti bonchcheeddentto k'onc'c'issiyaa taarikii Meedoonanne Parisse Kawutetsaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetteedda.

³ Maataa baggan gidoope, Kaatiyaa Ars's'ekisisa itta giina, Marddokiyoosi laa'entsuwaa. K'ay I Ayhudatuwaanka loytsi bonchchetteeddanne dosetteedda asaa; ayaw gooppe, I bare asaa gideedda Ayhudatuu, sarotetsaaninne hirggi baynnan de'ana mala, loytsi daabureedda asaa.

Iyyooba Mas'aafaa Geluwaa

Iyyooba mas'aafan nuuni be'iyaa taarikii, daro tuggayenne bashshay gakteedda itti keeka bitaniyaabaa odiyaa taarikiyaa. Ha bitanii bare naanatuwaa ubbaappenne bare daretetsaa ubbaappe mela atteeda asaa. Hewaa bollakka k'ay iita maytsaan shoc'etiide saketteedda. Hewaappe guyyiyaan timirttiyaa s'aafuwaan k'onc'c'isseedda heezzu haasayatuwaan Iyyoobinne Iyyooba laggetuu ha sakuwaan barenttoo sisetteeddawaa haasayeeddino. Wurssetsan k'ay S'oossay Iyyoobaw k'onc'c'eedda.

Iyyooba laggetuu Iyyooba gakteedda metuwaa bolla k'ofaa immiidde, benippe barenttu eriyaa ammanuwaa wogaan basetiide immiino. Hewaa diraw untunttu, «S'oossay keeka asaw lo"obaa immee; shin iita asaa muree. Hewaa maaran Iyyooba ha metuu ubbay gakteeddawe, I nagaraa ootseedda dirassa gidanaw koshshee» yaagiino. Shin Iyyoobi geeshshanne keeka asaa gideedda diraw, hawaa mala muruwaa bessiyaa asaa gidenna. Ubbaa k'ay erettenna k'an"ishe gideeddawe, Aa malatiyaa keeka asaa bolla hawaa mala muruwaa wod'd'eedda. Iyyooba ammanuu sa'aappe deshenan d'oyooppekka, likke pirddaa pirddiide, barena ha harggiyaa k'ashuwaappe billana malanne beni de'oo zaarana mala, minisiide woossiyaawaa ag-gibeenna.

S'oossay Iyyoobi oochcheedda ooshaw ittoo ittoo zaaruwaa immibeennawaa gidooppenne, Aa ammanuwaa minotetsaa nashshiide, bare S'oossatetsaa wolk'k'aanne bare aad'd'eeda eraa malalissiyaa timirttiyaa haasayan k'onc'c'isseedda. Hewaappe guyyiyaan Iyyoobi S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaanne aad'd'eeda eranchcha gidiyaawaa eriide, s'alaaninne hank'k'uwaan kumeedda k'aalatuwaa haasayeeddawoo kayyottiide, nagaraappe simmeedda.

Wurssetsan timirttiyaa gidenna yeda s'aafuwaan s'aafetteedda sa'aan Iyyooba de'uu benisaa simmeeddawawaanne ak'uwaa baggana gidoope, kasewaappe dakko daruwaa demmeeddawaa be'eettee. Iyyooba laggetuu Aa gakteedda metuu hak'anna yeeddentto untunttoo gelibeenna diraw, S'oossay untuntta mino seeraa seereedda. Meeze ammanuwaa k'ofaappe S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaa ereeddawe Iyyooba s'alala.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyoobe Paac'etussaa 1:1–2:13

Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa palumiyaa 3:1–37:24

Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruwaa 38:1–41:34

Iyyoobe Anjuwaa Zaari Demussaa 42:1-17

Iyyoobe Paac'etussaa

(1:1–2:13)

*Sees'aanay Iyyooba Paac'c'anaadan
S'oossay Sheniyaa Immeedda*

¹ Uus'a giyaa biittan Iyyooba giyaa itti bitanii de'ee; I tooshii bayinnanne suure asaa; S'oossaw yayyiide, iitabaappekka haakkeedda asaa.

² Aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatu yelletteed-dino.

³ Mas'uwwa gidoope, aw laappun sha"u dorssatuu, heezzu sha"u gaalotuu, ichcheshu s'eetu waatsa booratu, ichcheshu s'eetu mac'c'a haretuunne

loytsi daro k'oomatuu de'iino. Away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaappe I aad'd'eeda dure asaa.

⁴ Aa attuma naanatu barenttu son barenttu son, kaali kaali gibiraa giigisiide, barenttu heezzu michchetuwaa barenttuna maanawunne ushanaw s'eesiino.

⁵ Gibiraa gallassatuu poletteedda wode, Iyyoobi wontta guuraanna dendiide, bare naanatuwaa ittuwaa ittuwaa suntsan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. I hewaa ootsiyaawe, «Ta naanatu barenttu wozanaan S'oossaa shek'k'iide, nagaraa ootseeddinonttonne» giide hirgheedda dirassa. I untuntta geeshshanaw hewaa ubbaa gede ootsee.

⁶ Itti gallassi S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untunttunna yeedda.

⁷ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.

Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Taani sa'aan ubbaan yaanne haanne yuyyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaagiide zaareedda.

⁸ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Yaatina, ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa» yaageedda.

⁹ Sees'aanay, «Tumu Iyyoobi new c'oo yayyii?

¹⁰ Aanne Aa soo asanne aw de'iyawaa ubbaa neeni diraade naagabeykkii? I ootsiyaa oosuwa ubbaa neeni anjjeedda diraw, Aa mehiyaa wudii biittaa ubbaa bollan dareedda.

¹¹ Shin neeni ne kushiya yeddaade, aw de'iyaa mas'uwa ubbaa shoc'antto, I neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.

¹² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, aw de'iyaabay ubbay ne kushiyaanna. Shin neeni Aa bochchoppa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide beedda.

¹³ Itti gallassi Iyyooba attuma naanatuunne mac'c'a naanatu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'iino.

¹⁴ Yaatishin itti bitanii Iyyoobakko yiide, «Nuuni booratuwaa waas'iide goshishin, haretuukka nu matan maataa miidde de'ishiina,

¹⁵ Saaba biittaa asatuu akeekenan yiide, olaa kesseeddino; yaatiide ubbaakka akki beeddino. K'ay k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁶ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide, dorssatuwaanne dorssatuwaa heemmiyaawantta meedda. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁷ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Kaladaawetuwa biittaappe heezzu c'uguwaan shaakketteedda paannatuu yiide, nuuna oliide, gaaluwa ubbaa akki beeddino; k'oomatuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁸ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Ne attuma naanatuunne mac'c'a naanatu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'ishiina,

¹⁹ wolk'k'aama gotii akeekenan bazzuwaappe dendiide, golliya ubbaanna shoc'eedda. Gollii untunttu bolla kunddina, naanatu hayk'k'eeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi denddiide, kayyoo bare mayuwaa peed'iide; bare huup'iyakka meedetteedda. Biittan guufanniide S'oossaw goyinniide,

²¹ hawaadan yaageedda;
«Taani ta aatti uluwaappe kallo yelettaad;
hayk'k'iyaa wodekka taani akkaade biyaabay baawa.
Med'inaa Goday immeedda;
Med'inaa Goday zaariide akkeedda.
Med'inaa Godaa suntsay galatetto» yaageedda.

²² Ha ubbankka Iyyoobi nagaraa ootsibeenna; S'oossaa amaassalibeenna.

2

Iyyooba Laa''entso Paac'iyaa

¹ Hara gallassikka k'ay S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untuntunna ittippe Aa sintsan beettanaw yeedda.

² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.
Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Aa, «Ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinnanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa. Gaasuu bayinnan taani Aa d'ayissana mala, neeni taana dentsetsinakka, ha'i gakkanaw I bare suuretetsan min ek'k'eedda» yaageedda.

⁴ Sees'aanay zaariide S'oossaa, «Galbbaa diraw galbbaa akko!» yaagiyaawaadan, Asay bare shemppuwaa diraw, barew de'iyawaa ubbaa immana.

⁵ Shin neeni ne kushiyaa yeddaade, Aa ane shoc'a. Yaatintto I neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.

⁶ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, Aa wod'oppappe attina, Aa bolla neeni koyeeddawaa ootsanaw danddayaasa» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsappe kesiide, Iyyooba gediyaappe huup'iyaa gakkanaw iita madutsay Aa bolla kesanaadan ootseedda.

⁸ Yaatina, Iyyoobi bidintsaa bolla uttiide, kon"aan barena gooddeedda.

⁹ Aa machata Aa, «Ha'i gakkanawukka neeni ne suuretetsan minna uttaad-dii? S'oossaa shek'k'aade hayk'k'a» yaagaaddu.

¹⁰ I zaariide izo, «Neeni booza mac'c'a asaadan haasayaadda. Nuuni S'oossaappe lo"obaa akki akkiide, iitabaa akkokkoyye?» yaageedda.

Ha ubbankka Iyyoobi bare geeddawaan nagaraa ootsibeenna.

Heezzu Iyyooba Laggetsatuu Aa Be'anaw Yeeddino

¹¹ Iyyooba laggetuu heezzatuu, Temaana biittaappe Elifaazi, Shuuha biittaappe Bilddaadinne Naa'ima biittaappe S'oofaari Iyyooba bolla gakeedda metuwaa siseedda wode, aw k'arettanawunne Aa mintsetsanaw barenttu sooppe barenttu sooppe k'aagettiide, ittippe aakko yeeddino.

¹² Untunttu Aa haakuwaan gidiide s'eelliyaa wode, I Iyyooba gidiyaawaa eribeykkino. Guyyeppe Aa gidiyaawaa ereedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; barenttu mayuwaakka peed'iide, barenttu huup'iyaa baana k'oleeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, untunttu aanana laappun gallassanne laappun k'ammaa biittan utteeddino. Aa sakuu loytsi dareeddawaa untunttu be'eedda diraw, aw ay asayenne k'aalaakka k'aattibeenna.

Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa Palumiyaa

3

(3:1–37:24)

*Koyiro Haasayatuwaan Iyyoobi Bare
Yeletteedda Gallassaa Shek'k'eedda*

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi bare doonaa dooyiide, bare yeletteedda gallassaa hawaadan yaagiide shek'k'eedda;

³ «Taani shahaaretteedda k'ammayenne taani yeletteedda gallassay c'oo d'ayino!

⁴ He gallassay d'uma gido; Bolla S'oossay he gallassaa sheneko go; Aa bollan poo'uukka poo'oppo.

⁵ Leeleedda d'umayenne shaannochchuu Aa goozo; Aa shaarii kammo; Aa poo'uwaakka d'umay gentso.

⁶ He gallassaa k'ammaa d'ip'p'i go d'umay oyk'k'o. Laytsaa gidдон de'iyaa gallassatuwaan I paydettoppo; aginatuwaa payduwaankka geloppo.

⁷ He gallassaa k'ammay k'ammiide wonttoppo; nashshechchaa ililssaykka an sisettoppo.

⁸ Leewaataana giyaa dawiyaa dentsetsanaw looheedda shareechhotuu he gallassaa shek'k'ino.

⁹ He k'ammaw bakkaaliyaa s'oolinttii poo'oppo; poo'uwaa naagiidekka demmoppo; wontta s'alk'k'iikka aw s'alk'k'ettoppo.

¹⁰ He k'ammay taani ta aatti uluwaan shahaarettennaadaaninne ha metuwaa be'ennaadan te"ibeenna diraw, shek'k'etteeddawaa gido.

¹¹ «Taani ta aatti uluwaan haatsaa kesaarikkitaashsha! Ta aatti uluwaappe yeletta wod'd'anne hayk'k'aarikkitaasha!

¹² Ta aata taana ayaw bare kiwuwaan idimmaadeeshsha? Bare d'antsaakka taana ayaw d'antsaadeeshsha?

¹³ He wode taani hayk'k'eeddawaa gidintto, ha"i shemppaade gem"ishaad shin!

¹⁴ Koletteedda sa'atuwaa barenttoo zaaretsi kees's'eedda sa'aa kaate-tuwaannanne untuntta zoriyaawanttunna,

¹⁵ work'k'ay de'iyaanne barenttu golliyaan biraa kuntseedda mood-diyaawanttunna ittippe duufuwaan gisaaddi shin!

¹⁶ Woy aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda na'aadan, woy gallassaa poo'uwaa ayinne be'ibeenna boshettowaadan, taani biittaa gidдон k'osetta diggaarkkitaashsha!

¹⁷ Duufuwan iitatu barenttu iita oosuwaa aggiino; yaan daaburanchchatuukka shemppiino.

¹⁸ He sa'aan k'ashetto asatuukka shemppiide nashettiino; oosuwaa oosis-siyaawanttu waasuwa untunttu hewan sissikkino.

¹⁹ Guutsay daruukka yaan de'ee; ayiliikka bare godaw ayilettiyaasaappe kesee.

²⁰ «Metuwaan de'iyaawanttoo poo'uu ayaw imetteedee? De'uu c'ammiyaawanttoo,

²¹ hayk'k'uu yanddeeshsha giide amottina, yeennan is's'iyaawanttoo, k'osi wotseedda duretaa koyiyaawaappe aatsiide, hayk'k'uwa koyiyaawanttoo,

²² duufuwaa biide gakkiiyaa wode, nashshechchaaninne ililssan pooc'ummiyaawanttoo de'uu ayaw imetteedee?

²³ Ogii bayi kichcheedda uraw, S'oossay Aa yuushshuwaa diri diggeedda uraw poo'uu ayaw imetteedee?

²⁴ Kayyuu taw k'uma gideedda; ta oolii aggenaan goggiyaa haatsaa mala.

²⁵ Taani yayyeeddawe ta bolla gakteedda; taani dagammeeddawekka taanan haneedda.

²⁶ Taw metoppe attina, saruu, woppayenne shemppuu baawa» yaageedda.

4

Elifaazi Koyiro Haasayeedda Haasayaa (4:1–14:22)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Teemaana biittaappe yeedda Elifaazi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Itti uray neenanna s'aliide haasayooppe, neeni hank'k'ettanii? Shin haasayennaaninne agganawe oonee?

³ Be'a, neeni darotuwaa tamarissaadda; arggaac'eedda kushetuwaakka mintsetsaadda.

⁴ Ne k'aalay d'ubetteeddawantta minisi essee; daabureedda gulbbatuwaakka mintsetsee.

⁵ Shin ha"i metuu neekko yeedda; neeni genc'c'abeykka. Metuu neena gakkina, neeni shabbirettaadda.

⁶ Neeni S'oossaw yayyiyaawe neena ammantsiide wotsennee? Ne hamet-tiyaa suure hametay new hidoota gidennee?

⁷ «Ane neeni ha"i k'oppa: geeshsha gideedda asan d'ayeeddawe oonee? Woy suure Asay hak'an d'ok'ollettiide d'ayi erii?

⁸ Taani be'eeddawaadan, iitatetsaa goshiide, metuwaa zeriyaawanttu iitatetsaanne metuwaa c'akkana.

⁹ Unttuntu S'oossaappe kesiyaa shemppuwaan punettiide bayana; Aa hank'k'uwaa suuluwaankka unttuntu meetetti d'ayana.

¹⁰ Iitatu gudiyaanne daariyaa gaammotuwaa mala; shin S'oossay unt-tuntu achchaa mentsee.

¹¹ Shankkatiide oyk'k'eeddawaa maanaw achchaa d'aya gaammo-tuwaadan, iitatu koshaan hayk'k'iino; unttuntu naanatuukka laalettino.

¹² «Itti gallassi itti s'uuray taakko yeedda; he s'uuray saasukettiide, ta haytsaan wod'd'eedda.

¹³ K'amma gem"ishshuwaa pannurishin, taana iita akumuu un"etseedda.

¹⁴ Taana yashshayenne kokkorssay oyk'k'eedda; ta mek'etsaa ubbaa gaji gajisseedda.

¹⁵ C'arkkuu aad'd'iidde ta som"uwaa pittiidde, ta sintsanna aad'd'eedda; dagamaappe denddeeddawaan ta bollan de'iyaa binnaanay ek'k'eedda.

¹⁶ I ta sintsan ek'k'eedda; shin I ayentto taani shaakkaade eranaw dand-dayabeykke. Hewaappe guyyiyaan, c'o"u geeddasaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad;

¹⁷ «Hayk'k'iyaa Asay S'oossaa sintsan s'illuwaa gidiide beettanaw dand-dayii? Woy Asay barena Med'd'eeddawaa sintsan geeshsha gidiide beet-tanaw danddayii?

¹⁸ S'oossay bare k'oomatuwaan ammanetena; bare ki-itanchchatuwaankka bayzzuwaa demmee.

¹⁹ Yaatina, urk'k'aappe med'etteeddawanttun, untunttu de'uwaa baasuu baanaa gideeddawanttun, bil'aappekka elleelliide wook'k'iaawanttun ay keeshshaa daro bayzzuu beettanddeeshsha!

²⁰ Wontta pas'a de'iyaa Asay omarssi gakkanaw, ooninne hassayennan de'ishiina hayk'k'ee.

²¹ Untunttu de'uwaa shikaalii shodetti wod'd'iyaa wode, untunttu aad'd'eeda eratetsaa demmennaan hayk'k'i bayiino yaagiyaawaa sisaad.

5

¹ «Iyyoobaa, ane s'eesa! Shin oonee new koyanawe? Kiitanchchatuwaappe ookko simmanii?

² Eeyya uraa lanc'c'ii wod'ee; akeekay pac'c'eedda uraakka k'anaatii d'ayissee.

³ Eeyya uray minniide de'iaawaa taani ta huup'iyaa be'aad; shin ellekka taani Aa golliya shek'k'aad.

⁴ Aa naanatu saruu bayinna saan de'iino; untunttu chilootan, maaddiide haasayiyaawe bayinna saan pirddaa d'ayeeddino.

⁵ I shiishsheedda katsaa koshshatteeddawanttu maana; aguntsaa gid-don mokkeeddawaakka untunttu aw aggikkino. Saametteeddawanttu Aa mas'uwaa akkanaw yaaretiino.

⁶ Tuggay baanaappe kesenna; metuukka biittaappe mokkenna.

⁷ Tamay pude piriyaawaadan, Asay metoo yeletteedda.

⁸ «Taana gidintto, taani S'oossaakko shiik'ana; ta mootuwaakka Aa sintsan wotsana.

⁹ Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamabatuwaanne paydu bayinna ooratsabatuwaa S'oossay ootsee.

¹⁰ Iraa biittan bukissee; gadiyawukka haatsaa yeddee.

¹¹ Toosheteeddawantta bonchchee; kayyottiyaawanttakka mintsetsiide nashechchee.

¹² Genanchchatuwaa halchchuwaakka halissee; hewaa diraw, untunttu kushiya oosuu polettenna.

¹³ Aad'd'eeda eranchchatuwaa I untunttu geniyaan oyk'k'ee; geellatuwaa mak'k'uwaakka aatsi yeggee.

¹⁴ Untunttoo gallassay d'umana; gallassaa seetankka untunttu hekka bilahiyaadan tattaafana.

¹⁵ Hiyyeesatuwaa I untunttu morkketuu mashshaappe ashsee; I untuntta wolk'k'aamatuwaa kushiyaappekka wotsi akkee.

¹⁶ Hewaa diraw, hiyyeesatoo hidootay de'ee; iita asatuwaa I c'o"u ootsee.

¹⁷ «S'oossay seeriyaa uray anjjettedawaa; hewaa diraw, Ubbaa Dand-dayiyaa S'oossaa seeraa kad'oppa.

¹⁸ I madutsee, shin madutsaa k'achchee. I dechchee, shin Aa kushii d'allee.

¹⁹ Usuppun k'ommo metobaappe I neena ashshana; laappuntsikka neena bochchenna.

²⁰ Koshaa wode hayk'k'uwaappe, olaa wodekka mashshaa k'araappe I neena ashshana.

²¹ I neena ins's'arssaa lissuwaappe gentsana; bashshay gakkiiyaa wodekka yayakka.

²² Bashshaa bollanne koshaa bolla neeni miic'c'ana; bazzo do'atookka yayakka.

²³ Ne goshiyaa goshshan shuchchay de'enna; bazzo do'atuukka neenanna saro gidanawantta.

²⁴ Ne dunkkaanii saro gidiyaawaa neeni geeshshaade erana; ne dorssatuwaa ak'uwaakka neeni s'omoosiyaa wode, untuntuppe ittuunne pac'c'enna.

²⁵ Ne yeletay c'orattanawaanne ne zeretsatuukka dembbaa maataa keeshshaa gidanawaa neeni erana.

²⁶ Zarggaa tuku bare wodiyaan uddumaa yiyaawaadan, neeni adussa laytsaa de'aade, duufuwaa baana.

²⁷ Iyyoobaa, nuuni hawaa ubbaa pilggi s'eelleddo. Hewe tuma gidiyaa diraw, hewaa sisaade, new akka» yaageedda.

6

Iyyoobi Laa"entsuwaa Haasayee

¹ Iyyoobi zaariide,

² «Ta waayiinne ta kayyuu ubbay miizaanan likketteerenne!

³ Yaatinto abbaa doonaa shafiyaappekka aad'd'i dees'anawaa. Hewaa diraw, ta k'aalay s'ala gideedda.

⁴ Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa wonddaafiyaa pootsay taana c'addeeddino; ta bollaykka untuntu yishshaa ushee. S'oossaa dagantsiyaa boshay ta yuushshuwaa dooddeedda.

⁵ Harii maatay Aa sintsan de'ishiina waasiyye? Woy booray dalaa demmiide s'aaggiyye?

⁶ Mal'ennabay mas'inii gelennaan meetettiyye? Woy k'uuk'k'ulliyaa giddo haatsay lok'ilok'iyye?

⁷ Hewaa mala k'umaa taani shenetay; hewaa mala k'umaa mooppe, taana sakkee.

⁸ «Taani woosseedda woosay gakkeerennee! S'oossaykka ta wozanaa amuwaa immeerennee!

⁹ S'oossay taana mentseereseerennee! I bare kushiyaa yeddiide, ta de'uwaawaa turaa duutseerenneeshsha!

¹⁰ Geeshsha S'oossaa k'aalaa kaddabeenna diraw, taw sakuu darooppenne, mintsetsuwaa gideereneshsha.

¹¹ Taani de'uwaan de'anaw taw ay wolk'k'ay de'ii? Taani danddayanaw, ta wurssetsay ayee?

¹² Ta wolk'k'ay shuchchaa wolk'k'aa malee? Woy ta ashuu nahaasiyaa birataa malee?

¹³ taana maaddanaw ay wolk'k'aynne taw baawa; maaduwaaw demmanaw taani biyaa sa'aykka de'enna.

¹⁴ «Metuwaan de'iyaa uray Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw yayyiyaawaa ag-ginttokka, Aa laggetuu aw keekkatetsaa bessanaw koshshee.

¹⁵ Ta ishato, hintte iray bukkenna wode meliyaa shaafaa mala, taana c'immiitta.

¹⁶ Balgguwaa aginatuwaan he shaafay orddo shachchaan kumiide kame-tee.

¹⁷ Shin bonii gakkiyaa wode, he shachchay muushiide, haatsaa kesee; haatsaykka he sa'appe d'ayee.

¹⁸ C'aanaa mehiyaa laaggiide biyaa zal"anchchatuu haatsaa koyanaw bar-enttu ogiyaappe gas'aa kesiide, mela biittan toyilakattiidde, hayk'k'i d'ayiino.

¹⁹ Teema biittaa zal"anchchatuunne Saaba biittaa ogiyaawanttu haatsaa demmana giide, hidootaa wotsiino.

²⁰ Shin untuntu ammanettiide koyina d'ayeedda diraw, yeellateeddi-nonne hidootaa k'ans's'eeddino.

²¹ Hintteikka taw he shaafatuwaa mala gideeddita; taana gakkeedda metuwaa be'iide yayyeeddita.

²² Taani hinttena, «Taw ittibaa immite» woy, «Hintte ak'uwaappe ta diraw asaw mattaayiyaa immite» gaadditaa?

²³ Woy, «Taana ta morkkiyaa kushiyaappe ashshite» woy, «Uk'k'inniyaawanttu kushiyaappe taana wozite» gaadditaa?

²⁴ «Hintte taana tamarissite; taani c'o"u gaana. Ayaa bayzzaadditantto, ane taana bessite.

²⁵ Tuma gideedda k'aalay ay keena wolk'k'aamee! Shin hintte palumay ubbay taana ayaanne seerenna.

²⁶ Hintte taani haasayiyaa haasayaa c'arkkuwaa mala giide k'oppiita. Yaatina, taani hidoota k'ans's'aade haasayiyaa haasayaa ayaw k'oriitee?

²⁷ Aawuu bayinnawantta shaakki akkanaw hintte saamaa yeggiita; hintte laggiyaakka zal"anaw washissiita.

²⁸ Ane tishshi ootsiide, taana s'eellite. Taani hintte sintsan wordduwaa haasayikke.

²⁹ Hayyanaa, ane zaaretsiide k'oppite; taani s'illuwaa gidiyaa diraw, ta bolla c'oo pirddoppite.

³⁰ Taani ta ins's'arssan worddoteeddawaa malatii? Ta doonay likkiyaa likke gidenawaappe shaakkiide haasayanaw danddayennee?

7

¹ «Asaa de'uu sa'aa bollan wolk'k'aama baas'e gidenneeyye? Aa de'uwaa laytsay keraa ootsiyaa asaa de'uwaa laytsaa mala gidenneeyye?

² Kuwaa amottiyaa k'oomaadan, woy bare dirgguwaa akkanaw naagiyaa oosanchaadan,

³ hewaadan taw mela aginatuunne tugga k'ammatuu imetteeddino.

⁴ Taani gisiyaa wode, «Awude beegottandditaashsha?» yaagay. Shin k'ammay taw aduk'k'ee; sa'ay wonttana gakkanaw hiis'an aad'd'a aad'd'a wod'd'ay.

⁵ Ta bollay gus'uniyaanne pok'uwaa mayyeedda; ta madutsaappe gi-ishshay goggee.

⁶ Ta laytsay shemayinniyaa mukuukkaappekka aad'd'i elleellee; ay hidootayenne bayinnan ta laytsay wuree.

⁷ «Abeet S'oossaw, ta laytsay siid'yaanna shemppiyaa itti shemppuwaa mala gidiyaawaa hassaya! Ta ayifii laa"entso keekkabaa be'ennaan at-teedda.

⁸ Neeni taana ha"i be'aasa; shin laa"entso be'akka; neeni taana koyooppe, taani d'ayaad.

⁹ «Shaarii piskki giide d'ayiyaawaadan, duufuwaa wod'd'eedda uray simmi-ide kesenna.

¹⁰ Bare gollekka laa"entso simmiide yeenna; Aa eriyaa asaykka Aa dogee.

¹¹ «Hewaa diraw, taani c'o"u giikke; taani ta tugгаа diraw haasayana; ta de'uu c'ammeedda diraw zuuzummana.

¹² Hawaa keeshshaa neeni taana ayaw naagay? Taani new abbaa woy abbaa giddo hambbaaziyaa gaaddiyye?

¹³ Taani, «Ta hiis'ay taana mintsetsanddee; ta alggayikka taana zu-uzuntsaappe shemppissanddee!» yaagiyaa wode,

¹⁴ neeni taana akumuwaan yashissaasa; sas'aankka taana dagantsaasa.

¹⁵ Taani ha sakkiyaa bollaanna de'anawaappe sulettiyaawaanne hayk'k'iyawaa dooray.

¹⁶ Taani ta de'uwaa kad'aad; taani med'inaw de'anaw koyikke. Ta laysay siid'iyaanna shemppiyaa itti shemppuwaa mala gidiyaa diraw, neeni taana agga basha.

¹⁷ «Neeni Aa woggabaadan s'eellanaw Asay ayee? Neeni aabaw ayaw bonchcho sa'aa immay?

¹⁸ Wontta wontta neeni Aa biddaassaa; k'ay wodiyaan wodiyaan Aa paac'c'aasa.

¹⁹ Neeni taakko s'eelliaawaa mulekka aggikkii? Woy taani ta c'uchchaa mittiyaa wodiyaakka taw immikkii?

²⁰ Abeet asaa wochchiyaawoo, taani nagaraa ootseeddawaa gidoope, neena ayaw k'oheeddee? Neeni ayaw taana c'addi kaa'iaawaa ootsaaddii? New taani dees'o tookuwaa gidaadditayye?

²¹ Ta balaappe ayaw taana maarennan is's'ay? Ta nagaraakka ayaw atto geenan aggay? Simmi taani duufuwaa wod'd'iyaa wodii gakteedda; neeni taana koyiyaa wodekka, taani beettikke» yaageedda.

8

Bilddaade Haasayeedda Haasayaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Neeni hawaa malabaa awude gakkanaw haasayay? Ne doonaappe kesiya k'aalay wolk'k'aama gotiyaa mala.

³ Ubbaa Danddayiyaa s'oossay pirdaanne s'illobaa geellayii?

⁴ Ne naanatu S'oossaa bolla nagaraa ootseedda diraw, I untuntta untunttoo bessiyaawaadan muree.

⁵ Shin neeni S'oossaakko simmooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa woossooppe,

⁶ neeni geeshshanne suure gidoope, I ne diraw denddiide, neena maadana; I kase ne de'oo zaariide woytana.

⁷ Ne doometsay guutsa malattooppenne, ne wurssetsay loytsi darana.

⁸ «Kase yeletaa ane oochcha; nu mayzza aawotuu ayaa ayaa tamaareed-dentto, koyaade demma.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni zino yeletteeddawantta; nuuni ayaanne erokko. Nuuni ha sa'aan de'iyaa laysay kuwaa mala.

¹⁰ Untunttu neena taaarissino, new odinonne barenttu akeekeed-dawaappe haasayino.

¹¹ «C'arii c'ariyaa haatsay bayinna saan dic'c'anaw danddayenna; mak'k'aykka haatsi bayinna saan mokkanaw danddayenna.

¹² Biro dic'c'iidde, k'ans's'ettennan de'iiddi, maataappekka elle shullana.

¹³ S'oossaa dogiyaa asaa ubbaa wurssetsay hewaa mala; S'oossay bayinna uraa hidootaykka d'ayana.

¹⁴ I ammanettiyaawe me"i kichchiyaawaa; I c'ee'k'ettiyaabaykka shara-rootaa golliya mala.

¹⁵ I bare shararootatti golliyaan zemppee, shin ek'k'enna; I Aa oyk'k'ana, shin Aa danddayenna.

¹⁶ Iawaan haatsaa ushsheedda ataakilttiyaa mala; ataakilttiyaa sa'aa pinni kesana gakkanaw daashee.

¹⁷ Keelaa shuchchaa yuushshuwaan bare s'ap'uwaa yeddee; shuchchatuwaa gidonkka barew sa'aa koyee.

¹⁸ Shin I bare sa'aappe shodetti d'ayintto, he sa'ay Aa, «Taani neena be'abeyikke» yaagana.

¹⁹ Be'a, iita asatuwaa nashechchay hawaa mala. Hara asatuukka yiide, untuntu sa'aa oyk'k'iino.

²⁰ «S'oossay tumuwaappe tooshii bayinna asaa oli erenna; iitaa oot-siyaawantta k'ay maaddenna.

²¹ I zaariide, neena miic'issananne ililissana.

²² Neena is's'iaawanttu yeellaa mayyana; iitatuwaa gollii d'ayana» yaagedda.

9

Iyyoobi Gujjiidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaagedda;

² «Ee, hawe hintte giyaawe tuma gidiyaawaa taani eray. Shin Asay S'oossaa sintsan s'illuwaa gidanaw waan danddayii?

³ Aanana itti uray palumettanaw koyooppe, he uray I oochchiyaa sha"u ooshaappe ittuwaanne zaaranaw danddayenna.

⁴ S'oossay bare wozanaan aad'd'eeda eranchcha; bare abbiyanka daro wolk'k'aama. Aanana ek'ettiide s'oonettibeenawe baawa.

⁵ Erennan de'ishiina, d'ok'k'a deretuwa I untuntu sa'aappe diggee; bare hank'k'uwaanka aatsi yeggee.

⁶ I biittaa Aa sa'aan k'aatsee; biittaa tuuk'etuwaakka yiik'k'iyiik'k'issee.

⁷ Away awas's'enaadaaninne s'oolinttetuu poo'ennaadan azazanaw dand-dayee.

⁸ I barekka salotuwa mic'c'edda; abbaa beetaa bollanka hamettee.

⁹ S'oossay Wogga Beeriyaa, Ooriyoona, Piliyaadisa giyaa s'oolinttetuwa c'uguwaanne hewaadanka gedissa baggana de'iyaa s'oolinttetuwa c'ugotuwa med'd'eddawaa.

¹⁰ Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamatuwa, paydu bayinna ooratsabatuwa I ootsee.

¹¹ «S'oossay taakko shiik'inttokka, taani Aa be'anaw danddaykke; I ta miyiyaanna aad'd'inttokka, taani I hewan de'iaawaa eranaw danddaykke.

¹² I bare koyeeddawaa akkina, Aa ooninne digganaw danddayenna. «Waatay?» yaagiide Aa oochchana Asay baawa.

¹³ S'oossay bare hank'k'uwa te"enna; Ra'aaba giyaa dawiyaa maaddiyaa bare morkkatuwa bare gediyaappe garssaw aatsiide yed'd'ee.

¹⁴ «Yaatina, taani Aa ooshaa zaaranaw lo"o k'aalaa hak'appe demmanaw danddayayitaa?

¹⁵ Taani s'illuwaa gidinttokka, pirddiyaa S'oossay taana maaranaadan woossanaappe attina, taani Aa bolla haasayikke.

¹⁶ Taani Aa s'eesina, I taw koyinttokka, «Ta kooshshaa siseedda» gaade ammanikke.

¹⁷ I taana gotiyaan mentsereetsee; gaasuu bayinnan I ta madutsaa darissee.

¹⁸ Taana shemppuwaakka shemppissennan diggee; I ta de'uwa c'amuwaan kuntseedda.

¹⁹ Wolk'k'aabaa haasayooppe, I wolk'k'aama. Pirdaawaa haasayooppe, Aa s'eesiide, pirda golle shiishshana Asay baawa.

²⁰ Taani s'illuwaa gidinttokka ta doonay taana bayzzanchcha kessee; taani tooshii bayinna asaa gidinttokka, I taana geella kessee.

²¹ «Taani tooshii bayinna asaa. Shin ta de'uwa dosikkenne kad'ay.

²² Dummatetsay baawa; hewaa diraw, taani, «I tooshii bayinnawanttanne iitatuwaa laa"uwaakka ittippe d'ayissee» yaagay.

²³ Bashshay s'illo asatuwaa k'oppennaan wod'iyaa wode, S'oossay k'iliic'ee.

²⁴ S'oossay ha sa'aa iita asatoo aatsiide immeedda; pirddiyaawanttu ay-ifiyaakka goozeedda. Hawaa ubbaa ootseeddawe Aa gidanaappe attina, haray oonee?

²⁵ «Ta de'uwaaw laytsatuu wotsaa wos's'iyaa uraappekka aad'd'iide elleelliino; untunttu lo"obaa be'ennaan paalliide d'ayiino.

²⁶ Ta de'uwaaw laytsatuu mak'k'aa wonggiriyaadan elleelliino; arggantsay barew miyaawaa oyk'k'anaw saluwaappe duge paalliyaawaadan paalliino.

²⁷ Taani, «Ta zuuzuntsaa dogana; ta som"uwaakka d'umissiyaawaa aggade pashikkana» yaagoope,

²⁸ neeni taana geeshsha geenawaa taani eray; ayaw gooppe, taana gakkana waayiyaa ubbaw taani yayyay.

²⁹ Yaatina, taani bayzzanchcha gida kichchaaddippe attina, c'oo mela ayaw daaburaytta?

³⁰ «Taani ta bollaa haray atto saamunaan meec'ettanttokka, ta kushiyaaw hanc'c'iic'iyaaan meec'c'anttokka,

³¹ neeni taana urk'k'aa ollaan olana; ta mayuukka taana shenetana.

³² Taani aw zaaruwaa immana gaanaw, S'oossay ta mala asaa gidenna. Hewaa diraw pirddaw boytte gaanaw danddaykke.

³³ Shin bare kushiyaaw nu laa"uwaaw bolla wotsiide, nuuna sigetsiyaa Asay nu gidдон de'eerenneeshsha!

³⁴ Abeet S'oossaw, taana muriyaawaa agga; taana dagantsiyaawaanne yashissiyaawaa agga.

³⁵ Yaatooppe, taani aw yayyenana haasayana; shin ha"i danddaykke.

10

¹ «Taani ta de'uwaaw kad'ay! Hewaa diraw, taani mootettanaappe attina, c'o"u giikke; taani mishettaade haasayay.

² Taani S'oossaa hawaadan yaagay: Ha"i ta bolla pirddoppa; neeni taana mootiyaa mootuu ayenttonne taw oda.

³ Neeni taana uk'k'unnanaw bessii? Neeni ne kushiyaan med'd'eedda uraa kad'iyaaawe, k'ay iitatuwaa halchchuwaaw polissiyaawe lo"ee?

⁴ Ne ayifii asaa ayifiyaa malee? Asay s'eelliyaawaadan neeni s'eellay?

⁵ Ne de'uwaaw laytsaykka asaawaa keeshshee? Ne de'uwaaw laytsaykka asaa laytsaayda k'antsee?

⁶ Yaatina, ta bayzzuwaa ayaw koyay? Ta nagaraakka ayaw k'oray?

⁷ Taani bayzzanchcha gidennawaanne ne kushiyaappe taana ooninne ashshanaw danddayennawaa neeni eraasa.

⁸ «Taana ne kushii giigissiide med'd'eedda; shin ha"i he kushii simmiide, taana d'ayissee.

⁹ Neeni taana urk'k'aappe med'd'eeddawaa hassaya. Yaatina, ha"i taana baanaadan liik'issanaw hanay?

¹⁰ Taana maatsaadan ta aatti uluwaan tigeeddawenne dichcheedawe neena.

¹¹ Taana neeni ashuwaanne galbbaa mayzzaadda; ta mek'etsaa s'ap'uwaanna gatsaade waas'aadda.

¹² Neeni taw de'uwaanne aggena ne siik'uwaaw immaadda; ne naaguwaan neeni taana pas'a wotsaadda.

¹³ «Shin neeni he wodiyaappe doommaade, ne wozanaa gidдон taana k'ohanaw k'oppiyaawaa taani eray.

¹⁴ Taani nagaraa ootsooppe be'anaw, neeni taana geeddaasa; ta bayz-zuwaakka murenaan aad'd'akka.

¹⁵ Bayzzanchcha gidooppe, taw aayye ana! K'ay taani s'illo gidinttokka, ta huup'iyaa pude d'ok'k'u ootsanaw danddaykke. Ayaw gooppe, neeni taana yeellaan kuntsa wotsaaddanne tuggaan matsoya wotsaadda.

¹⁶ Taani otorettooppe, neeni taana gaammuwaadan yederssaade oyk'k'ana; k'aykka taana k'ohanaw, ne malalissiyaa oosuwa neeni ootsana.

¹⁷ Neeni ta bolla ooratsa markkatuwaa ahaasa; ne hank'k'uwaakka ta bolla darissaasa; taana olanaw ooratsa halchchotuwaa giigissaasa.

¹⁸ «Yaatina, taana ta aatti uluwaappe ayaw kesaadii? Ooninne taana be'ennaan hayk'k'aarikkitaasha!

¹⁹ Taani de'ennaan aggaarikkitaashaa! Woy ta aatti uluwaappe ke-sosaanna duufuwaan wod'd'aarikkitaashsha!

²⁰ Ta de'anaw atteeda laytsatuu guutsa gidikkinoo? Taani laafaa nashetta akkana mala, ha"i taana aggaarikkii!

²¹ Leeledda d'uma sa'aa taani biyaa wodii mateedda; taani hewaappe simmaade haa yiikke.

²² Taani biyaasa'ay d'ip'p'i go d'umayenne maaray baynawanttu de'iyaa biittaa; hewan de'iyaa poo'uukka d'umaa mala» yaageedda.

11

S'oofaari Haasayeedda Haasayaa

¹ Naa'ima biittaaappe yeedda S'oofaari zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Ha haasayetteedda k'aalaw ubbaw zaaruwaa immiyaa Asay baawee? Woy hawaa haasayeedda bitanii tumanchcha gidanaw danddayii?

³ Ne mela haasayay asaa c'o"u ootsii? Neeni k'iliic'iyaa wode, neena seeriyaawe baawa gaaddiyye?

⁴ Neeni odaadde, «Ta timirttii tuma; taani S'oossaa sintsan geeshsha» yaagaasa.

⁵ S'oossay ne bolla bare doonaa dooyiide haasayeerenneeshsha!

⁶ I new aad'd'eeda eratetsaa s'uuraa k'onc'c'isseerenneeshsha! Ayaw gooppe, tumu aad'd'eeda eratetsaw laa"u kifiletuu de'iino. S'oossay neena ne ootseedda nagaraa keeshsha muribeennawaa era.

⁷ «Neeni S'oossaa c'iimma s'uuraa k'oraade eranaw danddayay? Woy Ub-baa Danddayiyaa S'oossaa zawatuwaa koyaadde demmanaw danddayay?

⁸ Unttuntu salotuwaappekka d'ok'k'a; neeni ayinne ootsanaw dand-dayakka. Unttuntu Si'ooliyaappekka aad'd'eeda c'iimma; neeni eranaw danddayakka.

⁹ S'oossaa aad'd'eeda eratetsay biittaa adusatetsaappe aduk'k'ee; abbaa gomppaappekka aakkee.

¹⁰ I yiide, neena k'asho golliyaan yegginttonne pirda golle shiishshintto, Aa digganaw danddayiyaawe oonee?

¹¹ S'oossay patsenna asatuwaa eree; iitabaa be'iyaa wode, I c'oo aggena.

¹² Eeya Asay aad'd'eeda eranchcha gidiyaawaappe dembbaa harii asaa gidi yelettiyaawe matee.

¹³ «Iyyoobaa, neeni ne wozanaa suure ootsooppe, ne kushiyaakka aakko mic'c'aade woossooppe,

¹⁴ nagaraa neeppe haassooppe, ne gollenkka iitabay de'ennaadan oot-sooppe,

¹⁵ yaatoooppe, neeni d'ok'k'u gaade yeellay bayinnan ubbabaa s'eelana; yashshiyaawe bayinnankka minnaade ek'k'ana.

¹⁶ Ne metuwaa ubbaakka neeni dogana; gukkeedda haatsaadan, neeni Aa laa"entso hassayakka.

¹⁷ Ne de'uu seeta gallassaa awaappekka aad'd'iide poo'ana; ne de'uwaa d'umaykka wontta poo'uwaa mala gidanawaa.

¹⁸ New hidootay de'iyaa diraw, neeni hirggennan de'ana. S'oossay neena naagiyaa diraw, neeni woppu gaananne shemppana.

¹⁹ Neeni gem"ishshiyaa wode, neena yashissana uray baawa; darotuu neena awuddashana.

²⁰ Shin iitatuwaa ayifii k'ook'ana; aappe bak'ati attanawukka dand-daykkino. Unttuntu hiddootay hayk'k'uwaa» yaageedda.

12

Iyyoobi zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Ee, hintte tumukka aad'd'eedda eranchcha; aad'd'eeda eratetsaa ubbaykka hinttenanna hayk'k'ana!

³ Shin tawukka hinttewaadan akeekay de'ee; taani hintteppe laafikke! Ha hintte haasayeeddawaa ubbaa ooninne eree.

⁴ Taani S'oossaa woossina, I siseedda asaa gidooppenne, ta laggetoo miic'c'iyawaa kesaad; taani s'illuwaanne tooshii bayinna asaa gidooppekka, k'iliic'iyawaa kesaad.

⁵ Hinttena ay metuunne gakkibeenna diraw, ta metuwaa kad'iita; kund-danaw ganddigaariyaa bitaniyaakka sugiita.

⁶ Bonk'k'iyawanttu golletuu saro de'iino; S'oossaa hank'k'etsiyaawanttu hirggi bayinnan de'iino. Unttuntu kushiyaa wolk'k'ay untuntu goyinniyyaa s'oossaa.

⁷ «Shin neeni ane mehetuwaa oochcha; untuntu neena tamarissana. Woy saluwaa kafotuwaa oochcha; untuntu new odana.

⁸ Woy sa'aw haasaya izakka neena tamarisanna; abbaa moletuukka new odana.

⁹ Med'inaa Godaa kushii hawaa ootseeddawaa hawanttu ubbaa gidдон erennawe oonee?

¹⁰ Pas'a de'iyaa med'etatuwaa ubbaa de'uunne asaa ubbaa ayaanay Aa kushiyaanna.

¹¹ Ins's'arssay k'umaa shaakki eriyaawaadan, haytsay haasayaa shaakki-ide erenneeyye?

¹² «Aad'd'eeda eratetsay c'imeedda asatuu matan de'ee; daro wodiya de'iyawee akeekaa immee.

¹³ S'oossaw aad'd'eeda eratetsaynne wolk'k'ay de'ee; zoriinne akeekay an beettee.

¹⁴ S'oossay k'oleeddawaa zaaretsi kees's'anawe oonee? I k'achcheeda uraakka billi yeddanawe oonee?

¹⁵ S'oossay iraa te"ooppe, biittay melee; I iraa bukissopppe, di'uu biittaa bayzzee.

¹⁶ «Minotetsaynne s'oonuu S'oossaawaa; c'imettiyaawenne c'immiyaawenne laa"uukka aappe garssaana de'iino.

¹⁷ Zoriyaawanttuppe I aad'd'eeda eraa k'aari akkee; Daannatuwaakka I eeyaa keese.

¹⁸ I kaatetuwa kaatetuwa araataappe wotsee; untunttakka ayiletuwa ootsee.

¹⁹ K'eesetuwaappekka bonchuwaa k'aari akkee; wolk'k'aamatuwaakka aatsi yeggee.

²⁰ Ammanetteeda asatuwaakka c'o"u ootsee; c'imatuwaappekka akeekaa wotsi akkee.

²¹ Kaappatuwaa kawushshee; deriyaa kaaletsiyaawanttu wolk'k'aakka wurssee.

²² «D'uman de'iyaa S'uura yewotuwaa k'onc'c'issee; d'ip'p'i go d'uma sa'aakka poo'o kessee.

²³ S'oossay kawutetsatuwaa d'ok'k'isee; k'ay s'oonee. Kawutetsaakka aassee; k'ay d'ayissee.

²⁴ Sa'aa asaa kaappatuwaa akeekaa diggiide, ogii bayinna mela sa'aan toyilakattanaadan ootsee.

²⁵ Poo'uu bayinna d'uman untunttu tattaafiino; matsotteedda asatuwaadan untunttu ganddigaariino.

13

¹ «Hawaa ubbaa ta ayifii be'eedda; ta haytsaykka sisiide akeekeedda.

² Hintte eriyaawaa taanikka eray; taani hintteppe laafikke.

³ Shin taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw haasayanaw koyay; hintte-nanna gidenna. Taani ta mootuwaa aanana mootettanaw amottay.

⁴ Hintte tumuwaa wordduwaan kammiita; hintte ubbaykka patsenna aakimatuwaa.

⁵ Hintte ubbay c'o"u geedda gideerikkiteeshsha! Yaatinnto, hinttena Asay aad'd'eeda eranchcha gaana shin!

⁶ «Ha"i ta mootuwaa sisite; ta doonaappe kesiyaa palumiyaa hayzzite.

⁷ Hintte S'oossaa doonaa gidiide, wordduwaa haasayiiteeyye? Aa diraw ek'k'iide, c'imuwaa haasayiiteeyye?

⁸ Hintte Aa maaddiyaawe de'ii? Woy aw abakkaatto gidiide mootettiitee?

⁹ I hinttena pilggi s'eellintto, hintteppe lo"obaa demmanee? Hintte asaa c'immiyaawaadan, Aa c'immanaw danddayiiteeyye?

¹⁰ Hintte geeman asaa som"uwaa s'eelliide maaddooppe, S'oossay tumu hinttena seerana.

¹¹ Aa bonchchuu hinttena dagantsennee? Aa anggay hinttena yashshennee?

¹² Hintte odiyaa leemisotuu bidintsaa mala patsennawantta; hintte shishshiyaa palumii urk'k'aappe med'etteedda gondalliyyaa mala.

¹³ «Ane c'o"u giite! haasayana; hawaappe guyyiyaan, bare hanowaa hano.

¹⁴ Taani ta huup'iyaa ayaw hirggaa garssan wotsaytaa? Ta shempuwaakka ayaw ta kushiyaan oyk'k'aytaa?

¹⁵ Be'ite, S'oossay taana wod'iyawaa gidooppenne, taani Aa danddayan naagana. Gidooppenne, taani ta mootuwaa Aa sintsa shiishshana.

¹⁶ Nagaranchcha Asay Aa sintsa shiik'anaw danddayenna diraw; hawe taani shiik'anaw s'aliyaawe, ooni erii, ta atotetsaw gaaso gidanaw danddayee.

¹⁷ Ta haasayaa akeekiide sisite; taani odiyaawe hintte haytsaan gelo.

¹⁸ Be'ite, taani ta mootuwaa giigissaaddi; shatimmanawaakka eray.

¹⁹ «Abeet S'oossaw, neeni taana mootanaw yay? Neeni taana bayzzanchcha kessooppe, taani c'o"u gaade hayk'k'ana.

²⁰ Shin neeni taw ha laa"ubatuwaa ootsa; taani neeppe geemmikke.

²¹ Taana muriyaawaa agga; ne anggaan taana dagantsoppa.

²² Hewaappe guyyiyaan, taana s'eesa; taani koyana. Woy taani haasayina, taw zaaraadde haasaya.

²³ Barew, taani bayzzeedda bayzzuunne nagaray aappunee? Ta balaanne ta nagaraa ane taana besa.

²⁴ «Neeni ayaw ne som"uwaa taappe gentsay? K'ay taana ayaw ne morkkiyaadan payday?

²⁵ Taana, c'arkkuu afiyaa bonc'c'iyaa malaa, yashissayii? Woy meleedda suullaa malaa yederssay?

²⁶ Neeni ta bolla s'aafeedda mootuu c'ama; haray attina, taani yalagatetsan de'aadde ootseedda bayzzuwaanne ashshabaakka.

²⁷ Neeni ta gediya gediya birataan k'achchaadda; ta tanggiyaa tangguwaa ubbaa wochchaasa; ta gediya kottiyaa pilgga s'eellaasa.

²⁸ Taani wook'k'eeddabaadan hanay; bil"ay meedda afilaadankka wook'k'ay.

14

¹ «Mac'c'a asaappe yeletteedda asaa laysay k'antsa; hewaa keeshshaakka metuwaan kumi utteedda.

² I c'iishshaadan c'iishshiide, ellekka k'ok'k'ofetti aggee; k'ay gam"ennan kuwaadan ellekka aad'd'i kichchee.

³ Yaatina neeni, S'oossay, hewaa mala asaakka s'eellay? K'ay Aa pirddanaw ne sintsa shiishshay?

⁴ Tunabaappe geeshshabaa kessanaw danddayiyaawe oonee? Ooninne baawa.

⁵ Asay de'ana laysatuu zawati utteeddino; I de'ana aginaakka neeni payda wotsaadda; neeni wotseedda zawaappe aad'd'iyawe baawa.

⁶ Hewaa diraw, keraa ootsiyaa Asay bare oosuwaa poliide shemp-piyaawaadan, Asay bare daabura laysaa poliide shemppanaadan, Aa agga.

⁷ «Mitsawukka hidootay de'ee; mitsay k'ans's'ooppe aac'ee; aac'aykka hewaadan haniidde, de'i bashee.

⁸ He mitsaa s'ap'uu biittaa garssan ec'inttokka, Aa durumaykka biittan wook'k'ooppekka,

⁹ haatsaa peenuwaa demmiide aac'ee; puutiyaadan ooratsa lic'uwaa kessee.

¹⁰ «Shin Asay hayk'k'ina, Aa wolk'k'ay wuree; Aa shemppuu kesowaappe hini baggan, I hak'an de'ii?

¹¹ Abbaappe haatsay meliyaawaadan, k'ay shaafaa haatsaykka to'iyawaadan,

¹² hewaadan asaykka hayk'k'ee; he sa'aappe denddenna. Salotuu aad'd'ana gakkanawukka Asay beegottena; bare gem"ishshuwaappekka denddenna.

¹³ «Abeet S'oossaw, neeni taana duufo gidдон gentsaade, ne hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw k'oseeddawaa gidaarikkiishsha! Neeni taw keeruwa immade, he gallassi taana hassayeeddawaa gidaarikkiishsha!

¹⁴ Itti Asay hayk'k'ooppe, simmiide pas'anee? Ta laamii yaana gakkanaw, ha tugga wodiya ubbaa danddayan naagana.

¹⁵ Neeni med'd'eedda taanakka be'anaw neeni laamotiyaa wode, neeni taana s'eesana; taani new koyana.

¹⁶ He wodiyaan, neeni tumuwaappe ta tangguwaa wochhana; shin ta nagaraa ta bolla paydakka.

¹⁷ Ta bayzzuu k'arc'c'iitaa gidдон yiic'ettana; ta nagaraakka neeni kamana.

¹⁸ «Derii kunddiyaanne me"erettiyaawaadan, zaallaykka d'ok'olettiyaawaadan,

¹⁹ haatsaykka shuchchaa bookkiyaawaadaaninne di'uukka biittaa meec'c'iide afiyaawaadan, hewaadan neenikka asaa hidootaa d'ayissaasa.

²⁰ Neeni Aa med'inaw s'oonasa; yaatoope I bi aggee. Aa malaa laam-maadde, ne sintsappe yeddaasa.

²¹ Aa naanatuu bonchchettoope, hewaa I erenna; untuntu tooshet-tooppekka be'enna.

²² Shin Aa bollaa seelay Aa s'alalaw sisettee; I bare s'alalaw yeekkee» yaageedda.

15

Elifaazi Laa"entso Haasayeedda Haasayaa

¹ Hewaappe Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaa-reedda;

² «Aad'd'eeda eranchcha Asay c'arkkuwaadan oyk'k'etennawaa haasayii? Woy k'ohiyaa k'ofaan bare uluwaa kuntsanaw bessii?

³ Patsenna k'aalaan woy maaddenna k'aalaan mootuwaa mootettii?

⁴ Hewaa gidoope, neeni S'oossaw yayyiyaawaa aggaada; haratuukka S'oossaw goynnennaadan diggaassa.

⁵ Ne iitatetsay ne haasayan erettee; shin ne c'inc'c'a haasayaan kamanaw baas'etaassa.

⁶ Ne bolla pirddiyaawe ne doonaappe attina, taana gidikke; ne ins's'arssay ne bolla markkattee.

⁷ «Koyiro asaappe sintsa yeletteeddawe neenee? Woy neeni deretuu med'ettanaappe kase yelettaaddii?

⁸ Neeni S'oossaa S'uura shiik'uwaa sisaadii? Woy aad'd'eeda eratetsaa ne s'alalay eriyaawaa new malatii?

⁹ Nuuni erennawaa neeni eriyaawe ayee? Nuw gelennaan aggiide, new geleeddawe ayee?

¹⁰ Ne aawuwaappe bayirattiyaa asatuu, c'imiide puulummeedda asatuu nu giddon de'iino.

¹¹ «S'oossay new immeedda mintsetsuunne nuuni new ashkktetsan haasayeedda k'aalay guus'eeddee?

¹² Ne wozanay neena ayaw wora afii? Ne ayifiikka ayaw s'eelaa derek'k'ii?

¹³ Yaataade neeni S'oossaa bolla hank'k'ettaadda; hewaa mala k'aalaakka ne doonaappe kessaadda.

¹⁴ Asay S'oossaa sintsan geeshsha gidanaw danddayii? Woy mac'c'a asaappe yeletteedda Asay s'illuwaa gidanaw danddayii?

¹⁵ Be'a, S'oossay bare kiitanchchatuwaanka ammanettena; haray atto salotuukka Aa sintsan geeshsha gidikkino.

¹⁶ Shin ha sheneyiyaanne tuneedda asay, nagaraakka haatsaadan ganiyaa Asay waan amanetannee!

¹⁷ «Iyyoobaa, ane sisa! new odana; taani be'eeddawaa ubbaa new odana.

¹⁸ Aad'd'eeda eranchcha asatuu barenttu mayzza aawotuwaappe dem-meedda eratetsaa gentsennan taana tamarisseeddino.

¹⁹ Ha biittay untuntu s'alalaw imetteedda; hara biittaa Asay untuntu wozanaa S'oossaa wora zaaribeenna.

²⁰ «Asaa uk'k'unniide de'iyaa iita asay, bare de'uwaa laytsaa ubbaan tuggi aappe shaakkettenna.

²¹ Ubbaa gede dagantsiyaa kooshshay Aa haytsaan sisettee; I saro de'ay giishina, pangatuu Aa bolla yaana.

²² D'umaappe kessi akkanawaa I ammanenna; I mashshaw kaac'etteedda.

²³ Aa anhay ankkoo k'uma gidanawaa; barew d'uma gallassay matatteed-dawaa I eree.

²⁴ Metuunne tuggay Aa yashissana; olaw keseedda kaatiyaadan Aa dagantsana.

²⁵ Ayaw gooppe, I bare kushiya S'oossaa bolla dentseedda; Ubbaa Dand-dayiyaa S'oossaa bollakka s'aleedda.

²⁶ Minonne orddo gondalliyyaa oyk'k'iide, S'oossaa bolla makkaleedda.

²⁷ «Aa som"ii mod'd'eedda diraw, Aa s'eessaykka boborc'c'eedda diraw,

²⁸ I laattiide de'iyaa katamatuukka olan laaletteedda dirawunne I de'iyaa gollatuukka ooninne de'enna ona gideedda diraw,

²⁹ I bare duretetsan daro gam"enna; Aa ak'uukka aanana gam"enna; biittaa bollankka aakena.

³⁰ «D'umaappe I kessi akkena; Aa tashetuwa lac'uu melissana; Aa c'iishshaakka S'oossaa c'arkkuu pittu d'ayissana.

³¹ Barekka barena c'immiidde, hadaban ammanettoppa. I akkanabaykka hadabaa.

³² Wodii gakkennan shulliyyaanne meli simmiide, laa"entso aac'anaw danddayenna mitsaa mala I gidanawaa.

³³ Teerennaan wurc'c'uwaanna k'ok'k'ofettiyya woyniyaa malanne c'iishshay k'ok'k'ofettiyya wogaraa mala I gidanawaa.

³⁴ S'oossaw yayyena asatoo zarii d'ayana; mattaayiyaan kees'etteedda golliyaakka tamay maana.

³⁵ Unttuntu metuwa shahaariide, iitabaa yeliino; unttuntu wozanaanka c'imuu kumi utteedda» yaageedda.

16

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Hawaa mala haasayaa daruwaa sisaad; hintte mintsetseetto giidde, taana metiyaawantta.

³ Ha go"ay bayinna hintte haasayaw wurssetsi baawee? Taananna hinttena hawaa keeshshaa palumissiyaa gaasuu ayee?

⁴ Hintte ta sa'aan de'ina, taani hintte sa'aan de'eeddawaa gidintto, taanikka ta huup'iyaa kad'iyaan k'aatsaadde, ha"i hintte giyaawaa ubbaa hintte bolla loytsaade haasayana shin!

⁵ Hewaadankka, ta zoriyaan taani hinttena mintsana shin! Ta doonaappe kesiyya haasayaykka hinttena mintsetsana shin!

⁶ «Shin taani haasayinttokka, ta sakuu keekenna; taani c'o"u gaade dand-dayinttokka, taappe kichchenna.

⁷ Abeet S'oossaw, neeni taana dippi ootsaadda; ta golliyya asaa ubbaakka d'ayissaadda.

⁸ Neeni ta galbbaa melissaaddanne gunddissaadda; ta bollaakka gil'k'issaadda. Hewaa diraw, Asay taana be'iide, «Hawe I nagaranchcha gidiyaawoo markka» yaagee.

⁹ S'oossay bare hank'k'uwaan taana duuseretsi yeggeedda; bare achchaakka ta bolla garc'c'eedda; I ta morkkii taana derek'k'ee.

¹⁰ Asatuu ta yuushshuwaan shiik'eeddino; ta bolla k'iliic'iidde, ta k'ins's'alliyaa bak'k'eeddino.

¹¹ S'oossay iitaa ootsiyaa asatoo taana aatsiide immeedda; geelatuwaa kushiyanikka I taana oleedda.

¹² «Taani kase woppu gaade de'aaddi; shin S'oossay taana kinchchereet-seedda; ta murggaac'iyaa oyk'k'iide, I taana mentsereetseedda. K'ay I taana s'onggi dechchanaw malla ootseedda;

¹³ Aa wonddaafiyaa pootsay taana yaana haana mudeeddino. K'areti bayinnan I ta kilahuwaa c'addiide, ta c'ishshiyaa ta tiriyaappe sa'aan gussee.

¹⁴ Olanaw wos's'iyaa olanchchaadan, I taana zaari zaariide madutsee.

¹⁵ Taani kayyottaade, maak'aa mayyaad; ta wolk'k'aykka baanan olet-teedda.

¹⁶ Taani yeekkiyaa yeekuwa daruwaan ta ayfii galjjeedda; afotsaappe denddowaan ta ayifiikka zo"eedda.

¹⁷ Shin ha ubbankka taani bayzzeddawe baawa; ta woosaykka geeshsha.

¹⁸ «Biittaw, biittaw, ta suutsaa kammoppa; taani waassanawaa diggoppa.

¹⁹ Ha"ikka ta markkay saluwaana; taw s'abak'atiyaawe bolla d'ok'k'aana.

²⁰ Ta laggetuu taana kad'iide s'eelliino; ta ayifii S'oossaa sintsan afotsaa tige.

²¹ Asay bare lagetsaw gaanatiyaawaadan, taana S'oossaanna sigetsiyaa Asay de'eedda gideerenneeshsha!

²² Ayaw gooppe, amareeda laytsatuu aad'd'eedawaappe guyyiyaan, taani simmennasaa baana.

17

¹ «Ta shemppatta kesaw; ta laytsay k'aammeedda; taw duufuu giigi ut-teedda.

² Taana k'iliic'iyaawanttu tumuwaappe ta yuushshuwaan de'iino; unt-tuntu taw hank'k'etiyaa hank'k'uwa ubbaa gede taani be'ay.

³ «Abeet S'oossaw, neeppe haray taana maaddiyaawe bayinna diraw, neeni ne huup'iyaa taw waase gida.

⁴ Unttunttoo gelennaadan, neeni ta laggetsatuwaa wozanaa donc'c'ilisaadda. Hewaa diraw, neeni untunttoo s'oonuwaa immoppa.

⁵ Miishshaa demmana giide, bare laggetuwaa aatsi immiyaa asaa nagaray Aa naanatuwaa kaa'ana.

⁶ «S'oossay taana asaa ubbaw k'iliic'iyaawaa kesseedda; Asay som"uwaan c'uchchiya asaa taani gidaaddi.

⁷ Taani daro kayyotteedda diraw, ta ayifiikka galjjeedda; ta kumentsaa asatetsay laafiidde, s'ink'k'uwa keeshshaa gideeddino.

⁸ Keeka asatuu taana be'iide dagammeeddino; suuretuukka S'oossaa kad-diyaawanttu bolla yiloteeddino.

⁹ Gidooppenne, s'illotuu barenttu ogiyaappe yaakka haakka simmikkino; suuretuu wolk'k'aa gujji gujji biino.

¹⁰ Shin ha"i ubbaykka ane taakko haa yiite! Yinttokka, taani hintte gidдон itti aad'd'eeda eranchcha asaakka demmikke.

¹¹ «Ta de'uwa laytsay wureedda; ta halchcheedda halchchuukka ta wozanaa amuukka c'oo atteedda.

¹² Ta laggetuu k'ammaa gallassaa giino; d'umi utti de'ishshin, «Poo'ana hane» yaagiino.

¹³ Taani hidootaan naagiyaa ta gollii duufuwaa; ta hiis'aakka yaan d'uman hiis's'ana.

¹⁴ Duufuwaa taani, «Neeni ta aawuwaa» yaagana; gus'uniyaakka, «Neeni ta aato» woy «Ta michchato» yaagana.

¹⁵ Yaatina, ta hidootay hak'anee? Ooni Aa be'eeddee?

¹⁶ Ta hidootay taananna duufuwaa banddee? Nuuni laa"uu ittippe biittan duge wod'd'aneeshsha?» yaageedda.

18

Bilddaade Laa"entso Haasayaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Iyyoobaa, neeni ha haasayaa awude wurssay? Ane akeeka. Yaatooppe nuuni haasayana.

³ Nuuna ayaw miizza kessay? Ayaw nuuna donc'c'illowantta kessay?

⁴ Neeni ne hank'k'uwaan neena k'ohaasa. Ne hank'k'uwaan biittay mela gidanee? Woy zaallatuu barenttu sa'aappe d'ok'k'olettanee?

⁵ «Nagaranchchatuwaa de'uu s'omppii to'iyawaadan to'anawe geeshsha; I laa"entso mulekka ees's'enna.

⁶ I s'omppii bayinna golliiyaa mala; Aa matan de'iyaa s'omppiikka to'ee.

⁷ I tanggiyaa tangguukka k'aammee; I haratuwaa zoriyaa zorii Aa unggee.

⁸ «Aa hametay Aa afiide, p'iriyaan gelissee; diizaa gidдон I hamettee.

⁹ P'irii Aa ginddiyaa oyk'k'ee; Aa k'aatsuwaa diggee.

¹⁰ Aw yurddo wodoruu geeman sa'aan hiis'etti uttee; I hamettiyaa ogiyaankka gitii wod'd'i uttee.

¹¹ «Dagamay Aa dooddee; Aa guyyenakka yederssee;

¹² Aa wolk'k'ay koshaan daabureedda; bashshay Aa matan naagee.

¹³ Wod'iyaa harggii Aa bollan ubbaan dooddee; Aa kushiyaanne Aa gediya duushissee.

¹⁴ I hirggi bayinnan de'iyaa bare golliyaappe yedersseettee; untunttu asaa ubbaa mooddiyaa Hayk'k'uwaa giyaa kaatiyaakko, Aa afino.

¹⁵ Harggiyaa yederssanaw diiniyaa laalowaappe guyyiyaan, ooninne Aa golliyaan de'ana.

¹⁶ I s'ap'uu garssaana meliyaanne k'ankkatuukka bollaanna k'ok'k'ofettiyaa mitsaa mala gidee.

¹⁷ Aa worii biittaappe d'ayee; Aa suntsaykka sa'aan hassayettennan attee.

¹⁸ I poo'uwaappe d'umaw yederssettana; Asay de'iyaa biittaappekka I d'ayana.

¹⁹ Aw na'ay woy zarii d'ayana; I de'eedda sa'aan itti asayenne pas'a de'enna.

²⁰ Away doliyaa bagga Asay Aa gakkeeddawaan dagammee; away wul-liyaa bagga asaykka yashshan kokkoree.

²¹ Awudekka iita asatuwaa wurssetsay hewaa mala; S'oossaa eren-nawanttu kaac'aykka hewaa mala» yaageedda.

19

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Hintte taana awude gakkanaw un"etsiitee? Awude gakkanaw hintte k'aalan taana gaac'c'iitee?

³ Hintte taana tammu gede boreedditta; taana kawushshiiddikka yeel-latikkita.

⁴ Taani tumu baleeddawaa gidinttokka, ta balay taana oochchana.

⁵ Hintte taappe keekkiyaawaa hinttew malatina, «Hawe metuu ubbay Aa gakkeeddawe, I bayzreedda dirassa» yaagiide, ta bolla pirddiita.

⁶ Shin ha metuwaa ubbaa ta bolla gatseeddawenne gitiyaan taana gelis-seeddawe S'oossaa gidiyaawaa erite.

⁷ «Taani, «Naak'ettaadi» yaagaade waassina, taw alliyaawe baawa; k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, suure pirddaw waassinakka, sisiyaawe baawa.

⁸ Taani aad'd'enaadan S'oossay ta ogiyaa direedda; ta hamettiyaasaakka d'uman goozeedda.

⁹ Ta duretetsaa taappe k'aareedda; ta bonchchuwaakka taappe diggeedda.

¹⁰ I taana ubbaa baggana mentsereetsi yegeedda; ta hidootaakka s'ap'uwaanna d'ok'k'olleettedda mitsaa mala ootseedda.

¹¹ Aa hank'k'uu ta bolla ees's'i keseedda; I taana bare morkkiyaadan paydee.

¹² Ta bolla dooddanaw I bare olanchchatuwaa kiittee; untuntu taana olanaw ogiyaa giigisiino; ta dunkkaaniyaa yuushshuwaakka dooddiino.

¹³ «S'oossay ta ishaturuwa taappe haaseedda; taana eriyaawanttu ubbaanna taw allaga gideeddino.

¹⁴ Ta dabbotuu taappe shaakketteeddino; ta laggetuukka taana dogeeddino.

¹⁵ Ta son imatsatetsaan morkkoyanttu taana dogeeddino; ta mac'c'a k'oomatuukka taana imatsaadaaninne betiyaadan s'eelliino.

¹⁶ Taani ta k'oomaa s'eegina, taw koyenna; taani woossinakka, taw eeno geena.

¹⁷ Ta machata ta doonaa peenuwaa is's'aaddu; ta ishaturuukka taana shenetiino.

¹⁸ Haray attina, guutsa naanatuukka taana kad'iino; taana s'eeliyaa wode, ta bolla k'iliic'iino.

¹⁹ Ta mata laggetsatuu ubbay taana shenetiino; taani siik'iyawanttukka taw zokkiyaa zaareeddino.

²⁰ Ta mek'etsay ta galbbaana oyk'k'etteedda; hayk'k'uwappe laafasan taani ataad.

²¹ «Hinttenoo ta laggetoo, S'oossaa kushii taana dechcheedda diraw, taw k'arettite.

²² S'oossay taana yederssiyaawaadan, hintte taana ayaw yederssiite? Hanno gakkanaw hintte taana tuggayeeddawe gidennee?

²³ «Hanno gakkanaw taani haasayeedda k'aalay, woy hassayetteedda gideerenneeshsha! Mas'aafankka woy s'aafetteedda gideerenneeshsha!

²⁴ Daro gam"ana mala, birataa marssan zaallaa bollan wooc'ettiide s'aafetteerenneeshsha!

²⁵ «Taana Wozeeddawe pas'a de'iyawaanne wurssetsan biittaa bollan I ek'k'anawaa taani eray.

²⁶ Ta galbbay meetetti wurooppenne, taani ta ashuwaappe shaakkettaade, S'oossaa be'anawaa eray.

²⁷ Hara uraa gidennaan, taani ta huup'iyaan, ta ayifiyaan Aa be'ana. Hewaa diraw, ta wozanay ayaa laamotii!

²⁸ «Hintte, «Metoo unkkuu Aa gideedda diraw, ane haayite! Aa yeder-sseetto!» gooppe,

²⁹ mashshaw yayyite! S'oossaa hank'k'uu mashshaana yaana; pirdday de'iyawaakka erite» yaageedda.

20

S'oofaara Laa"entso Haasayaa

¹ Naa'ima biittaaappe yeedda S'oofaari hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Ne haasayay taana hank'k'etseedda diraw, taani ayinne gam"ennan ne haasayaw zaaruwaa immana.

³ Ne shek'k'aa haasayaa taani sisaad; aw bessiyaa zaaruwaa taana imma imma gee.

⁴ «Asaa biittaa bolla wotseedda wodiyaappe doommiide, benippeka nagaranchcha asatuwaa c'EEK'uu k'antsa wodiyaassa gidiyaawaa eraasa;

⁵ S'oossaa erenna asatuwaa nashechchaykka lip'eedda ayifii s'eellanaassa gidiyaawaa neeni eraasa;

⁶ Iita Asay shaariyaa gakkanaw aduk'k'ooppekka, Aa huup'p'iikka shaariyaa bochchooppe,

⁷ I panddaadan pitetti d'ayana. Aa eriyaa ubbay, «I hak'an de'ii?» yaagana.

⁸ Akumuwaadan I paalli d'ayana; simmiidekka beettena; k'ammaa sas'aadan I d'ayi bashana.

⁹ Aa be'eedda ayifetuu laa"entsiide, Aa be'ikkino; I bare de'iyaasaappekka tippi giide d'ayana.

¹⁰ Iita aawuu bonk'k'i akkeedda miishshaa Aa naanatuu barenttu kushiyan guyye zaariide hiyeesatoo c'iggana.

¹¹ Wolk'k'an kumeedda Aa yalagatetsaa minotay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, biittaa kesana.

¹² «Iita asaa doonaan iitatetsay k'umaadan mal"inttokka, I bare ins's'arssaappe garssa baggana gentsooppekka,

¹³ wureennaadan bare doonaan c'oommiide, wotsi bashinttokka,

¹⁴ Aa ulo gidдон Aa k'umay laamettana; wod'iyaa shooshshaa yishshaa mala aw gidanawaa.

¹⁵ Iita bitanii bare mitteedda duretetsaa haa c'uchchana; Aa uluwaappe S'oossay c'ooshshiide kessana.

¹⁶ Iita bitanii mittiyaabay aw yishsha gidanawaa; shooshshaa yishshaa mala gidiide, Aa wod'ana.

¹⁷ Eessayne maatsay haatsaadan goggishina, I be'ennaan hayk'k'ana.

¹⁸ Bare daabureedda daaburaa c'awaa meennaan, haraw sheed'd'ana; zal"iide wod'iseedda bare wod'iyaankka nashettana.

¹⁹ Ayaw gooppe, hiyyeesatuwaa I un"etseedda; untuntta sheneko geedda; hara Asay kees's'eedda golliyaakka barew akkeedda.

²⁰ «Aa yoraw zaway baawa; bare dosiyaawaa kallanaw danddayenna;

²¹ I meeddawaappe guyyiyaan, ayayne de'enna. Hewaa diraw, Aa duretetsay gam"enna.

²² I daro mas'uwaa demmiyaa wode, metuu Aa bolla gakki wod'd'ana.

²³ I miide kalliyaa wode, S'oossay Aa muranaw bare suulliyaa hank'k'uwaa Aa bolla gussana.

²⁴ Birataa mashshaappe I bak'atana; shin naasiyaa aday Aa c'addanawaa.

²⁵ He aday aw zokkiyaanna kantsi kesana; he p'ooliyaa s'eeray Aa tiriyaan aad'd'iidde, c'ishshiyaa gussana. Dagamaan Aa wozanay shabbarettana.

²⁶ «I shiishsheedda ak'uwaa ubbay d'ayana; Asay eetsibeenna tamay Aa maana; Aa golliyaan atteeda Asay ubbaykka taman meetettana.

²⁷ Salotuu ha bitaniyaa nagaraa k'onc'c'issana; biittaykka Aa bolla markkattana.

²⁸ S'oossay hank'k'ettiide ahiyaa beetan Aa golliinne aw de'iyaabay ubbay shokettiide baana.

²⁹ S'oossay iita asatoo wotseedda kaac'ay; S'oossaappe gisheteedda gishuu hawaa» yaageedda.

21

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Ane ta haasayaa akeekiide hayzzite; sisiyaawe hintte taana mintset-siyaawaa gidi paydetto.

³ Taani itti gedenne haasayanaw taw kaac'aa immite. Taani haasaya simmina, k'iliic'ite!

⁴ Taani mootettiyaawe asaana gidenna. Yaatina, taw danddayay wurooppe, hewe malalissiyaawe?

⁵ Ane taana s'eellite; malaletite; hintte kushiyanikka hintte doonaa oyk'k'ite.

⁶ Taana gakeeddawaa taani k'oppiyaa wodekka, taana dagantsee; ta bollaykka kokkoree.

⁷ «Iita asatuu ayaw pas'a de'ino? Unttuntu laytsay ayaw aduk'k'ii? Unttuntu wolk'k'aykka ayaw dari dari bi?

⁸ Unttuntu naanatuunne naanatuwaa naanatu de'iino; unttuntu dic'c'ishina be'anaw, gam'iide de'iino.

⁹ Unttuntu soyay hirggi bayinnan saro de'ee; S'oossay unttunta bare gatiman shoc'i erenna.

¹⁰ Unttuntu koruma booratu mac'c'a miizzaana gaketiyaa wode, kole-nan oytsiino; mac'c'a miizzatuukka sal"eesenan yeliino.

¹¹ Barenttu naanatuwaa dorssaa wudiyaadan kessiino; unttuntu naanatuukka yaan haan guppiino.

¹² Darbbiyaa bak'k'iiddenne diitsaa diis's'iidde, yetsaa yes's'iino; lookkuwaa punniiddekk nashettiino.

¹³ Unttuntu barenttu de'uwaa laytsaa ishaluwaan poliide, barenttu duu-fuwaakka saro biino.

¹⁴ Unttuntu S'oossaa, «Nuuppe haakka! Nuuni ne ogiyaa eranaw koyokko!

¹⁵ Nuuni aw ootsanaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossay oonee? Nuuni Aa woossiide, go'ettanabay ayee?» yaagiino.

¹⁶ Unttuntu barenttu ishalo de'uwaa barenttu minotetsan demmeeddo giino; shin taani unttuntu k'ofaa akkikke.

¹⁷ «Iita asatuwaa de'uwaa s'omppii to'i erii? Unttuntu bolla bashshay wod'd'i erii? S'oossay bare hank'k'uwaan unttunta muri erii?

¹⁸ C'arkkuwaa sintsan unttuntu suullaadan haneedda wodii de'ii? Gotuu pitti afiyaa baanaadan unttuntu hani erino?

¹⁹ «Hintte, «S'oossay aawotu waa bayzzuwaan unttuntu naanatuwaa muree» yaagiita. Ane S'oossay nagaranchchatu waa unttuntu huup'iyaaan muro! Yaatinnto unttuntu barenttu bayzzuwaa erana.

²⁰ Unttuntu barenttu muruwaa barenttoo akkino. Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa hank'k'u waa s'uu'aakka unttuntu barenttu huup'iyaaan ushino.

²¹ Ayaw gooppe, unttuntu hayk'k'i kichcheeddawaappe guyyiyaan, unttuntu naanatuwaa ayay gakkintonne koyikkino.

²² «Bolla d'ok'k'an de'iyaa wantta pirddiyaa S'oossaa eraa tamarissanaw danddayiyaa Asay de'ii?

²³ Itti Asay kumentsaa wolk'k'ayenne kumentsaa saruu de'ishiina, ishaluwaan de'iiddi hayk'k'ee.

²⁴ Aa bollay orddi de'ishshin, Aa mek'etsaa kolzziikka shic'c'i de'ishiina hayk'k'ee.

²⁵ Shin hara Asay Aa shemppuwaan kayyuu pac'c'ennan, bare de'uwaan mulekka lo"obaa demmennaan hayk'k'ee.

²⁶ Unttuntu laa"uukka itti mala biittan moogettiino; unttunta laa"uwaakka gus'unetuu kammiino.

²⁷ «Hintte taana naak'k'anaw k'oppiide, hintte wozanaan halchcheedda halchchu waa muliyaa taani loytsaade eray.

²⁸ Hintte, «He iitaa ootsiyaa, wolk'k'aama bitaniyaa Gollii ha"i hak'anee?» yaagiita.

²⁹ Ogiyaanna hamettiyaa asatuwaa oochchibeykkitee? Unttuntu odiyaawaa ammanikkitee?

³⁰ Unttuntu, «Iita asatuu bayetsaa gallassi boshetenaan attiino; S'oossaa hank'k'uu k'onc'c'iyaa gallassikka untuntu kessi akkana» yaagiino.

³¹ Iita asaa Aa iitatetsaw oonee walassanawe? I ootseedda iitabawukka Aa muranawe oonee?

³² I hayk'k'ina, Aa anhaa duufuwaa afiyaa wode, Aa duufuu naagettana.

³³ Asay ubbay Aa kaallee; Paydu bayinna Asay Aa baliyaan peeshee; Aa duufuwaa biittaykka utulaadan aw kawushee.

³⁴ Yaatina, hintte taana wooti mela oduwaan mintsetsiitee? Hintte ta ooshaw zaareedda zaaruu ubbay wordduwaa!» yaageedda.

22

Elifaazi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Asay S'oossaa go"anaw danddayii? Haray atto aad'd'eeda eranchcha gidinttokka, I barena go"anaappe attina, S'oossaa go"enna.

³ Neeni s'illuwaa gidoope, hewe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa nashechchii? Ne ogii tooshii bayinnawaa gidoope, hewan I ayaa wod'iyaa demmeeddee?

⁴ «Neeni Aa bonchchiyaa diraw, I neena seeriinne pirdonii?

⁵ Ne iitatetsay dara gidennee? Ne nagaraw zaway baawa.

⁶ Neeni ne ishaturwaa gaasuu bayinnan waasiyaa s'eesissaadda; asaa mayuwaakka k'aaraade untunta kallo ashshaada.

⁷ Neeni saametteeddawantta haatsaa ushshabaakka; koshatteeddawanttakka k'umaa diggaadda.

⁸ Neeni ne wolk'k'aaninne ne maatan zemppaade, hara asaa biittaa new c'oo akkaada.

⁹ Am"etuwaa mela kushiya yeddaadda; aawuu bayinnawanttakka uk'k'unnaadda.

¹⁰ Ne yuushshuwaan gitii dooddi utteeddawe; akeekenan yashshay neena kokkorssiyaawekka hewaassa.

¹¹ Neeni be'ennaadan, new d'umiyaawe; k'ay kuntso haatsay neena muukkiyaawekka hewaassa.

¹² «S'oossay bolla d'ok'k'a saluwaan uttiide, d'ok'k'an de'iyaa s'oolinttetuwaa duge s'eellee.

¹³ Shin neeni, «S'oossay ayaa erii? I hewaa mala, d'ip'p'i go d'umaa gidduwaanakka pirddanaw danddayii?

¹⁴ Saluwaanne sa'aa dantsuwaa bolla I simerettiyaa wode, I be'ennaadan, sikkeedda shaarii Aa goozee» yaagaasa.

¹⁵ «Nagaranchchatuu hametteedda beni ogiyaan baanaw k'ofaa k'achchaadii?

¹⁶ Unttuntu barenttu wodii gakkennan de'ishiina hayk'k'eeddino; untuntu de'uwwa baasuukka di'uwaan meec'etti d'ayeedda.

¹⁷ Unttuntu S'oossaa, «Nuuppe haakka! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay nuw ayaa ootsanaw danddayii?» yaageeddino.

¹⁸ Gidooppenne, untuntu golliyaan lo"obaa kuntseeddawe S'oossaa. Hewaa diraw, iita asatuwaa k'ofay taw gelenna.

¹⁹ «Iita asatuwaa bolla gakkiaawaa be'iide, s'illotuu nashettiino; suure asatuukka hawaadan yaagiide, untuntu bolla k'iliic'iino;

²⁰ «Tumuwaappe nu morkketuu d'ayeeddino; untuntuu duretetsaakka tamay meedda».

²¹ «Iyyoobaa, ha'ikka S'oossaw moodeta; aanana saro de'a. Yaatooppe, neeni anjettana.

²² Aa doonaappe timirttiyaa akka; Aa k'aalatuwaakka ne wozanaan wotsa.

²³ Neenatetsaa hokissaade, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaakko, neeni simmooppe; iita oosuwaa ubbaa ne sooppe diggooppe;

²⁴ Ne work'k'aa sa'aan olooppe; ne bertte work'k'aakka shaafaa shuchchaan olooppe;

²⁵ Ubbaa Danddayiyaa S'oossay new work'k'aanne dooretteedda biraa gidanawaa.

²⁶ «Hewaappe guyyiyaan, neeni Ubbaa Danddayiyaa S'oossan tumu nashetana; yeellatennaan S'oossaakko pude s'eelana.

²⁷ Neeni S'oossaa woosana; I sisana; k'ay neeni ne k'anggiyaa aw gatsana.

²⁸ Neeni zorettaade k'achcheeddawe new polettana; ne hamettiyyaa ogiyaanka poo'uu poo'ana.

²⁹ Ayaw gooppe, S'oossay otoresettiyaawantta kawushshee; shin barentta hokisiyaawantta ashshee.

³⁰ I suure asaa wotsi akkee. Ne kushii naak'uwaappe geeshsha gidooppe, I neena ashshana» yaageedda.

23

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Taani ha'ikka S'oossaa bolla makkalayenne zuuzummay; ayaw gooppe, taani oolinakka Aa kushii ta bolla dees'iyawaa aggibeenna.

³ I de'iyasaa taani eraarikkitaashsha! I utteeddasaakka gakkarikki-taashsha!

⁴ Yaatintto, taani ta mootuwaa Aa sintsan biddana shin! Ta doonaakka palumiyaan kuntsana shin!

⁵ I ta mootoo zaariyaawe ayenttokka taani erana shin! I taana giyaawaakka akeekana shin!

⁶ I bare wolk'k'aama wolk'k'an taananna ek'ettaneeshsha? Tuytti, tuytti, I taani odiyaawaa sisanaappe attina, hewaa hanenna.

⁷ Ta wozanay suure gidiyaa diraw, taani S'oossaanna mootettanaw dand-dayay; I ta daannay taana med'inaw shatintsana.

⁸ «Shin ayissee, taani away doliyaa bagga booppe, I yaan de'enna; k'ay taani away wulliyaasaa booppekka, Aa demmikke.

⁹ I huup'issa bagga biittan ootsiyaa wode, taani Aa be'ikke; k'ay gedissa bagga biittaa simmiyaa wodekka, taani Aa demmikke.

¹⁰ Shin I ta tangguwaa ubbaa eree; I taana paac'c'ooppe, taani work'k'aadan geeshsha gidiyaawaa I be'ana.

¹¹ Taani I hametteedda ogiyaa geeshsha oyk'k'aade hamettaad; Aa ogiyaappe wora simmabeykke.

¹² Aa doonaappe kesiyaa azazuwaappe taani shaakkettabeykke; Aa k'aalaakka ta wozanaan wotsaad.

¹³ «S'oossay laamettenna. Aanana ek'ettana, woy bare koyeeddawaa I ootsennaadan Aa diggana Asay baawa.

¹⁴ I taw halchcheeddawaa polana; hewanttu mala, hara daro halch-chotuukka aw de'iino.

¹⁵ Hewaa diraw, Aa sintsan ek'k'iyawee loytsi taana yashshee; hewaa ubbabaa k'oppaade, taani kokkoray.

¹⁶ Ta wozanay daaburanaadan S'oossay ootseedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taana dagantsee.

¹⁷ Bara d'umay ta som"uwaa goozinttokka, taana he d'umay haasayaa diggibeenna.

24

¹ «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay pirddiyaa wodiyaa ayaw keerennee? Aa eriyaawanttu he wodiyaa ayaw be'ikkinoo?

² Iita asatuu barenttu gadiyaa aassanaw, zawaan de'iyaa shuchchaa d'ok'oliino. Dorssaakka wuu"i ahiide, barenttu dorssaa wudiyaan gatsiide heemmiino.

³ Aawuu bayinna naanatuwaa haretuwaa laaggiide, akki biino; am"atii booraakka ac'oo oyk'k'iide, barenttoo akkiino.

⁴ Hiyyeesatuwaa bare maataa demenaadan diggiino; biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa ubbaa barenttu sintsappe k'osetsiino.

⁵ Bazzuwaan de'iyaa wora haretuwaadan, hiyyeesatuu miyaawaa koyiide wos'erettiino, barenttu naanatookka bazzuwaappe k'umaa koyiino.

⁶ Unttuntu dembban hara asaw katsaa c'akkiino; iita asatuwaa woyniyaa teeraa wurc'c'uwaakka k'aarimiino.

⁷ Unttuntu k'ammaa kallo ak'iino; meeguwa wodekka bollan mayiyaawe unttunttoo baawa.

⁸ Deretuwaan bukkiiyaa iran unttuntu s'irkkikkiino; geliyaasaa d'ayiide, shuchchaa k'oommiino.

⁹ «Iita asatuu aawuu bayinna na'aa aatti d'antsaa d'ammiyaasaappe dafi akkiino; hiyyeesatuwaa guutsa naanatuwaakka ac'oo oyk'k'iino.

¹⁰ Hiyyeesatuu mayuwaa d'ayiide, kallo hamettiino; Unttuntu tukuwaa keeziidde koshshatiino.

¹¹ Unttuntu zayitiyaa kessanaw wogaraa teeraa purs's'iino; woyniyaa teeraakka gum"iidde saamettiino.

¹² Kataman hayk'k'ana haniyaa asatuu ooliino; deshetteedda asatuukka maaduwaa koyiide waassiino; shin S'oossay unttuntu metuwaa s'eellenna.

¹³ «Poo'uwaa is's'iyaa asatuu de'iino; unttuntu poo'uu ayentto erikkino; Aa ogiyaappekka wora biino.

¹⁴ Shemppuwaa wod'iyaaawe wonttumaatsa denddiide, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa wod'ee; k'amma k'ay kayisuwaadan wuu"ee.

¹⁵ Shaarmus'iyaaawe sa'ay d'umanawaa naagee; I, «Oninne taana be'oppo» giide, bare som"uwaa kamme.

¹⁶ Kayisatuu k'amma golliyyaa bookkiide, wuu"anaw geliino; shin gallassi poo'uwaa is's'iide, k'osetti peeshiino.

¹⁷ Unttunta gallassaa poo'uu yashshee; shin k'amma d'umay unttunta dagantsenna.

¹⁸ «Iita asatuwaa di'uwaa haatsay k'uc'c'iide afee; unttunta gakkeedda gadii shek'k'etteeddawaa gidee. Oninne unttuntu woyniyaa turaa sa'aa beenna.

¹⁹ Shachchay hombbiyan muushina, away Aa melissi d'ayissiyaawaadan, hewaadanka, nagaranchchatuu hayk'k'iide d'ayiino.

²⁰ Haray attina, yeleedda aayetuukka unttunta hassaykkino. Gus'unii unttuntu ashuwaa mal"ina mee. Unttuntu iita oosuukka kunddeedda mitsaadan me"ana.

²¹ Ayaw gooppe, unttuntu na'ay bayinna mayenne mac'c'a asaa naak'k'eeddino; am"e mac'c'a mishiratiwukka maaddennaan is's'eeddino.

²² «S'oossay bare wolk'k'an minotuwaa d'ayissee; untuntntoo sa'ay injjetowaa malattooppekka de'uwaa hidootay baawa.

²³ S'oossay untuntntu saro de'anaadan ootsooppekka, untuntntu ogiyaa wochchee.

²⁴ Iita asatuu guutsa wodiyaw d'ok'k'u d'ok'k'u giino; shin ellekka sharafaadan shulli d'ayiino; katsaadan c'akettiino.

²⁵ «Hewe hanenna giide, kaddiyaa Asay de'ii? Taani odeedda k'aalaakka wordduwaa giide, ammansiyaa Asay de'ii?» yaageedda.

25

Bilddaade Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide zaareedda;

² «S'oossay wolk'k'aama gidiyaa diraw, Asay yayyiide, aw moodettee. I bare saluwaa kawutetsaa saruwaan naagee.

³ Aa olanchchatuwaa paydanaw danddayiyaa Asay de'ii? S'oossaa poo'uu gakkenna sa'ay de'ii?

⁴ Yaatina, Asay S'oossaa sintsan waan s'illuwaa gidanaw danddayii? Mac'c'a asaappe yeletteedda Asay waan geeshsha gidanaw danddayii?

⁵ S'oossaa sintsan aginayikka wagagga poo'o gidenna; Aa sintsan s'oolinttetuukka geeshsha gidikkino.

⁶ Yaatina, S'oossaa sintsan gus'uniiyaa gidiyaa Asay ay keeshshaa laafee?» yaageedda.

26

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Wolk'k'ay bayinna asaa neeni ayaa maaduwaa maaddadii! Daabureedda k'esetuwaan neeni ayaa ashuwaa ashshaadii!

³ Aad'd'eeda eratetsay bayinnawaa ayaa zoriyaa zoraaddii! Ay keeshshaa wolk'k'aama eratetsaa k'onc'c'issaadii!

⁴ Neeni ha k'aalaa haasayanaadan neena oonee maaddeeddawe? K'ay hawaadan haasayanaw neena dentsetseedawe O ayyaane?» yaageedda.

Bilddaade Bare Haasayaa Wurssee

⁵ Bilddaade, «Hayk'k'eeddawanntu moyttilletuu biittaappe garssa baggana haatsaa gidдон kokkoriino.

⁶ S'oossaa sintsan Si'ooliikka k'onc'c'e; ayayenne Aa gentsanaw danddayenna.

⁷ S'oossay huup'issa bagga salotuwaa mic'c'eedda; sa'aakka ayentto bayinna saan kak'k'eedda.

⁸ I shaaretuwaan haatsaa kuntsee; haatsaa dees'uwaan shaaretuu daaket-tikkino.

⁹ Doyseedda aginaa I bare shaariyaan kammee.

¹⁰ Poo'uwaan d'umaappe shaakkanaw, saluu sa'aanna dantsettiyaa sa'aan k'ammayenne gallassay laamettiyaan zawaa S'oossay essee.

¹¹ I seeriyaa wode, salotuwaa tuuk'etuu dagamaw kokkoriino.

¹² Bare wolk'k'an abbaa c'o'u ootseedda; bare akeekan Ra'aaba giyaan dawayaa d'ayisseedda.

¹³ I shemppiyaa shemppuwaan salotuu geeyeeddino; Aa kushiikka s'onggettiyaa shooshshaa wod'eedda.

¹⁴ Hawanttu ubbay S'oossay ootseedda oosotuwaappe amareedawantta; nuuni sisiyaawe saasuketsaa s'alala. Yaatina, Aa wolk'k'aa gitatetsaa akeekanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

27

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

- ¹ Iyyoobi hawaadan yaageedda;
- ² «Ta suure pirddaa taana diggiide, ta de'uwaaw c'ama kesseedda, Ubbaa Danddayiyaa de'uwaaw S'oossan taani c'aak'k'ay.
- ³ S'oossay taw de'uwaaw shemppuwaa immeedda keenan,
- ⁴ ta doonay wordduwaa haasayenna; ta ins's'arssaykka c'imuwaaw odenna.
- ⁵ Hintte haasayeeddawe likke gaade taani akkikke; hayk'k'ana gakkanawukka taani ta suuretetsaa aggikke.
- ⁶ Ta s'illotetsaa minisa oyk'k'anaappe attina, s'illotetsaa aggikke; taani de'eedda laytsaa ubbaan ta wozanay kahay taana k'um"ena.
- ⁷ «Ta morkketuunne taananna ek'ettiyaawanttu ubbay iitanne bayz-zanchcha asaadan muretino.
- ⁸ S'oossay untunttu shemppuwaa untunttu ashuwaappe shaakkiide, untunttu laytsaa k'aamissiyaa wode, iitatoo sintsappe hidootay ayee?
- ⁹ Untunttu bolla metuu gakkiiyaa wode, S'oossay untunttu waasuwaaw sisii?
- ¹⁰ Ubbaa Danddayiyaa S'oossan untunttu nashettanee? Untunttu ubbaaw wode S'oossaa s'eesanee?
- ¹¹ «Taani hinttena S'oossaa wolk'k'aabaa taaarissana; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa halchchuwaaw taani hintteppe k'ossikke.
- ¹² Hintte ubbay hawaaw hintte huup'yaan be'eeddita. Yaatina, ha mela haasayaa ayaw haasayiitee?
- ¹³ «S'oossay iita asatoo immeedda kaac'ayenne uk'k'unniyaa asatuu Ubbaa Danddayiyaa S'oossaaappe akkiyaa woytuu hawaappe kaalliyaawaa.
- ¹⁴ Untunttu naanatu ay keeshshaa darooppenne, untunttu olan wuriino; untunttu zaratuukka miyaawaa d'ayiide koshshatiino.
- ¹⁵ Hewaappe atteedawanttu boshan wuriino; untunttu am"etuukka untunttu yeekkikino.
- ¹⁶⁻¹⁷ «Iita asatuu, paydina wurena biraa shiishshinakka, untunttu biraa suure asatuu shaakki akkana; k'ay mayuwaaw darissiide shiishshinakka, untunttu shiishshiyaawaa s'illotuu mayyana.
- ¹⁸ Untunttu kees's'iyaa golletuu shararootaa golliyaa mala; naagiyaawanttu kees's'eedda gaabbaa mala.
- ¹⁹ «Untunttu dure gidiide, barenttu hiis'an gisana; shin untunttu gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, ayayenne d'ayina mela attanawantta.
- ²⁰ Dagamay di'uwaadan k'oppennaan untunttu bolla yaana; k'ammankka gotii untuntta dentsiide afana.
- ²¹ Away doliyaa bagga c'arkkuu untuntta de'iyasaappe pittide afana.
- ²² Untunttu kessi akkanaw bak'atishina, k'areti bayinnan untunttu bolla wod'd'ana.
- ²³ Wolk'k'aama kooshshaa sissiidde, untuntta yederssana.

28

Aad'd'eeda Eratetsaa Timirttiyaa

- ¹ «Biraa bookki kessiyaasayenne work'k'aa geeshshanaw muushisiyaa sa'ay de'ee.

² Biratay Asay biittaappe bookkina kesee; nahaasiikka Aa shuchchaa muushisina kesee.

³ Asay s'omppiyaa ahiide, d'umaa s'oonee; biittaa c'iimmuwaa gakkiiide, d'ip'p'i go d'umaa gidдон he shuchchaa koyee.

⁴ Asay de'iyasaappe haakkiide, asaa gedii yed'd'i erennasaa biide, hewan c'iimma ollaa bookkee; hewan wodoruwaan yaanne haanne kuulumushiidde, asaappe shaakkettiide de'ee.

⁵ Katsay biittaappe mokkee; shin he biittaa gidduu taman muushiide, aad'd'i aad'd'i wod'd'ee.

⁶ He biittaa gidдон de'iyaa shuchchaappe samppeeriyaa giyaa al'o shuchchay kesee; Aa baanaa giddoppekka work'k'ay beettee.

⁷ «He shuchchaa bookkiyaasaa afiyaa ogiyaa s'inggillii erenna; gac'iikka be'ibeenna.

⁸ Iita do'atuu barenttu gediyaan he sa'aa yed'd'i erikkino; gaammuukka hewaana aad'd'ena.

⁹ «Asay mino zaallaa mentsereetsee; deriyaakka bookkiide, s'ap'uwaappe aatsi yeggee.

¹⁰ Zaallaa lukkiide, aad'd'iyaa ogiyaa kessiide, he al'o shuchchaakka demmee.

¹¹ Haatsaa pulttuwaa bookino; geemmeeddabatuwaakka poo'uwa kessee.

¹² «Shin aad'd'eeda eratetsay hak'appe beettanaw danddayii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee?

¹³ Asay Aa tumu gatiyaa erenna; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsay pas'a de'iyaa wanttu biittaaan beettanaw danddayenna.

¹⁴ C'iimmuu, «Aad'd'eeda eratetsay ta gidдон baawa» yaagee; Abbaykka taananna gidena gee.

¹⁵ «Aad'd'eeda eratetsay work'k'aan shamettenna; Aa gatiikka biran geedaretena.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay bertte work'k'aan, margidiyaanne samppeeriyaa geetettiyaa al'o shuchchaan shamettenna.

¹⁷ Work'k'aynne masttootiyaa oosettedda miishshatuwaa gatii aanana likkettenna; work'k'aappe oosettedda al'obankka laamettenna.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsaa gatii yeeluwaappe, almaaziyaappenne ink'k'uwaa ubbaappe aad'd'ee.

¹⁹ Toop'aaziyoonyaa giyaa Toop'p'iyaa ink'k'uukka aanana likkettenna; bertte work'k'aanka shamettenna.

²⁰ «Yaatina, aad'd'eeda eratetsay hak'appe yii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee?

²¹ Pas'a de'iyaa med'etaa ubbaappe geemmi utteedda; saluwaa kafotuukka Aa demmikkino.

²² Bashshayinne hayk'k'uu, «Nuuni aad'd'eeda eratetsaw odo s'alala nu haytsaan siseeddo» yaagiino.

²³ «Aad'd'eeda eratetsaakko afiyaa ogiyaanne I de'iyaa sa'aa eriyaawe S'oossaa s'alala.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossay sa'aa gas'aa ubbaa s'eellee; salotuwaappe garssaana de'iyawaa ubbaa be'ee.

²⁵ S'oossay c'arkkoo wolk'k'aa immeedda wodenne shaariyaa haatsaa likkeedda wode,

²⁶ iraykka hak'an bukkantto, walk'k'antsaykka hak'an wod'd'anentto wogaa wotseedda wode,

²⁷ I he wode, aad'd'eeda eratetsaa be'iide paac'c'eedda; lo"a geedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay asaw odiidde, «S'oossaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa; iitaappe haakkiyaawekka akeeka» yaagee» yaageedda.

29

¹ Iyyoobi k'aykka hawaadan yaageedda;

² «Ha"i ta de'iyaa de'uu S'oossay beni taana naageedda wodiyaawaa mala gideerenneeshsha!

³ Aa s'omppii ta bolla poo'ina, taani d'umaan aad'aadde Aa poo'uwaan hamettaad.

⁴ He wodii S'oossay taananne ta soo asaa naagina, taani ta kumentsaa wolk'k'aanna de'eedda wode.

⁵ He wode Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taananna de'ee; ta naanatuukka ta yuushshuwaan de'iino.

⁶ Taani ta kushiyaa maatsan meec'ettaad; ta wogaraa gum"iyaasaappekka zayitii shaafaadan goggeedda.

⁷ «Taani kataman de'iyaa pirda golliyyaa beedda wode, daannatuwaana ittippe uttaad.

⁸ He wode yalagatu taana be'iide, ogiyaa immeeddino; c'imatuukka taana bonchchanaw denddi ek'k'eeddino.

⁹ Kaappatuu haasayiyaawaa aggi basheeddino; barenttu doonaanka barenttu kushiyaa wotseeddino.

¹⁰ He kataman de'iyaa wolk'k'aama asatuukka c'o"u geeddino; untuntu ins's'arssaykka untuntu kookkiyaa bak'k'i oyk'k'eedda.

¹¹ «Tawaa siseeddawantunne taana be'eeddawanttu ubbay taana galatiide haasayeeddino.

¹² Ayaw gooppe, maadoo waassiyaa hiyyeesatuwaanne aawuu aata d'ayina, maaddiyaawe bayinnawantta taani ashshaad.

¹³ Hayk'k'ana haniyaa bitanii taana anjeedda; am"ata akka ta maaduwaan nashetaaddu.

¹⁴ Taani s'illotetsaa mayuwaadan mayyaad; suure pirddaykka ta afilaa malanne k'umaashsha mala.

¹⁵ Taani k'ook'etoo ayifiyaa, wobbatuwaa gediya gidaaddi.

¹⁶ Hiyyeesatoo aawuwaa gidaaddi; taani erenna asatookka abakkaatto gidaaddi.

¹⁷ Taani iitatuwaa gappataa mentsaad; untuntu shankkatiide oyk'k'eeddawanttakka untuntu doonaappe wotsa akkaad.

¹⁸ «Taani ta k'ofaan, «Taani adussa laytsaa ta soo asaa gidduwaan de'aade hayk'k'ana.

¹⁹ Taani bare s'ap'otuwaa haatsaa giddo yeddeeddanne ketterssay k'amma ubbaan Aa tashiyaa bolla de'iyaa mitsaa mala.

²⁰ Taani ubbaa wodekka bonchchettaade de'ana; ta wolk'k'aykka ubbaa wode ooras's'ana» gaade k'oppaad.

²¹ «Taani haasayiyaawaa Asay sirp'p'i gi hayzziide, ta zoriyaa akkeedda.

²² Taani haasayeeddawaappe guyyiyaan, untuntu zaaretsiide haasay-ibeykino; ayaw gooppe, ta k'aalay untuntu wozanaan s'okeedda.

²³ Goshshanchchay iraa naagiyaawaadan, untuntu taani haasayanawaa sisanaw hanggiide naageeddino.

²⁴ Untuntu hirggi utti de'ishshin, taani ta som"uwaa pashikkissaad; hewan untuntu mintsetsetteeddino.

²⁵ Taani untunttu de'ana ogiyaa dooraad; untunttu kaappuwaadan ut-taad. Bare olanchchatuwaa gidдон de'iyaa kaatiyaadan, taani untunttu gidдон de'aaddi. K'ay kayyottiyaawantta mintsetsiyaa asaa mala gidaaddi.

30

¹ «Shin ha"i taappe yalagiyaa asatuu taana k'iliic'iino. Untunttu ta dorssaa wudiyaa heemmiyaa kanatuwaa maaddana giinakka taani diggeedda aawotuwaanaatanuwaa.

² Untunttu aawotuu wolk'k'ay is's'eeddawanntanne bollaa gil'k'eeddawannta gideedda diraw, taana ayinne maaddibeykkino.

³ Metuwaanne koshaa gaasuwaan k'amma dendiide, bazzuwaa biidde, s'ap'uwaa c'oommeeddino.

⁴ K'ay sharafaanne bonc'c'iyaa mas'eeddino; mal'enna sankkaaraa s'ap'otuwaakka meeddino.

⁵ Asay waassiide, kayisotuwaa yedersseeddawaadan, asaa giddoppe untunttu yedersseedda.

⁶ Untunttu zanggaaraa gidдон, gonggolo gidдонinne zaallaa gong-goluwaana gidдон de'eeddino.

⁷ Untunttu buuraa gidдон bazzo do'atuwaadan waasseeddino; doobbiyaa garssan shiik'iide, ittippe de'eeddino.

⁸ Untunttu k'ays's'eeriyaan shoc'ettiide, biittaappe yederssetteeddino. Untunttu sunsaanna bayiide, booza gidiide de'eeddino.

⁹ «Ha"i untunttu naanatu taana yetsan k'iliic'iino; taani untunttu gidдон leemisiide odiyaawaa gidaaddi.

¹⁰ Untunttu taana shenetiide, taappe haakkiino; ayinne yeellatennaan ta som"uwaan c'uchchaa c'uchchiino.

¹¹ S'oossay ta wolk'k'aa laafetsiide, taana kawushsheedda diraw, untunttu taana k'ohanaw, bis'aalaa kessi diggeedda paraadan, yeda gideeddino.

¹² Ha seeri bayinnan dic'c'eedda naanatu ta bolla dendiide, taana yederssiino; untunttu taana d'ayissanaw ta bolla doodiino.

¹³ Untunttu ta hamettiyaa ogiyaa gorddiide, taana d'ayissanaw koyiino; ooninne untunttu hewaa ootsanawaa diggenna.

¹⁴ Olanchchatuu katamaa dirssaa mentsiide geliyaawaadan, untunttu ta bolla yeeddino.

¹⁵ Wolk'k'aama dagamay taana dippi ootseedda; ta bonchchuukka c'arkkuu afiyaawaadan beedda; ta ishaluukka shaariyaadan d'ayeedda.

¹⁶ «Ta shemppatta un"etaaddu; tuggaa gallassatuu taana c'irppi oyk'k'eedda.

¹⁷ K'amma k'amma sakuu ta mek'etsaa c'oommee; seelaykka shemppi akkennan gede gujje.

¹⁸ Ta mayuu gunddiide bayeedda; shamic'c'iyaa k'ood'iyaadan, taana c'uulli oyk'k'eedda.

¹⁹ S'oossay taana urk'k'aan oleedda; taani biittaappe bidintsaappe keekkenna asaa gidaaddi.

²⁰ «Abeet S'oossaw, taani new waassay; shin neeni taw allabeyikka. Ek'k'aade neena woossaad; shin neeni ta woosaa sisabeyikka.

²¹ Neeni kasewaappe dummataade, taw mek'etsaa iitaada; ne wolk'k'aama wolk'k'an taana yederssaasa.

²² Neeni taana c'arkkuwaan dentsaadda; Aa togissaadda; gotiyankka taana gondorssaadda.

²³ Asaw ubbaw wurssetsa gideedda hayk'oo neeni taana aatsaade im-miyaawaa taani eray.

²⁴ «Kunddiide me"eedda Asay tuggatiidde, «Taana maaddarikkii» giide waassina, aw k'arettenna Asay de'ii?

²⁵ Tuggaan de'iyaaawanttoo taani yeekkabeykkita? Hiyyeesatoo taani k'arettabeykkita?

²⁶ Lo"obaa demmana gaade taani amottiyaa wode, iitabay taana gakeedda. Taw sa'ay keekee gaade taani naagiyaa wode, gallassay taw d'umeedda.

²⁷ Ta wozanay hirgheedda; taani woppaa demmabeykke; gallassaappe gallassan ta tuggay yaa dareedda.

²⁸ Ta bollay aawaa suuluwaan gidennaan kayyuwaan kares's'eedda; taani shiik'uwaan ek'k'aade, «Taana maaddite!» gaade waassay.

²⁹ Taani worakanatoo ishaa, sagoniyawukka dabbo gidaaddi.

³⁰ Ta galbbay kares's'iide, pok'etti pok'etti wod'd'ee; ta bollaykka mishuwaan s'uugettee.

³¹ Hewaa diraw, ta dinkkii zilaassaw puneteedda; ta his'is'iikka yeekoo puneteedda.

31

¹ «Malanchcha mac'c'awunno s'eellaade amottennaadan, taani ta wozanaa ayifiyaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.

² Bollan de'iyaa S'oossay taw ayaa kaac'aa immanddeeshsha? Saluwaan de'iyaa Ubbaa Danddayiyaa S'oossay asaw immiyaa woytuu ayaa gidanddeeshsha?

³ Iitatuwaa bolla boshay, bayzzuwaa ootsiyaawanttu bolla bashshay gakkanawe eretteeddawaa gidenneeyye?

⁴ S'oossay ta hemetaa ubbaa be'ee; ta tangguwaa ubbaakka paydee.

⁵ «Taani wordduwaa mulekka ootsabeykke; asaakka c'immanaw kajjeelabeykke.

⁶ S'oossay taana likke miizaanan mazzano; yaatiide taani s'illuwaa gidiyaawaa ero.

⁷ Ta hametay ogiyaappe sher"eedabaa gidoope, ta wozanaykka ta ayifii s'eelleeddawaa amotteeddawaa gidooппenne, k'ay ta kushiikka nagaran tuneeddawaa gidoope,

⁸ ta c'arshshay ubbay shodetti d'ayo; taani zereeddawaakka haray mo.

⁹ «Ta wozanay ta shooruwaa mac'c'a asaa amotteeddawaa gidoope, woy taani Izi penggen zuggaade naageeddawaa gidoope,

¹⁰ ta machchata hara asaw gaac'c'u; k'ay hara attuma asatuu iinanna gisino.

¹¹ Ayaw gooppe, shaarmus'iyaaawe loytsi pokkanne pirddan murissiyaa nagaraa.

¹² Ha nagaray tamaadan s'uuggiide, ta mas'uwaa ubbaa d'ayissiyaawaa.

¹³ «Taani ta attuma woy ta mac'c'a k'oomatuu taana mootina, untunttu mootuwaa kad'eeddawaa gidoope,

¹⁴ S'oossay taana biddiyaa wode, taani waananee? K'ay I taana oochchiyaa wode, taani waaga zaaranee?

¹⁵ Taana med'd'eedda S'oossay ta k'oomatuwaakka I med'd'eedda. Nuuna ubbaakka nu aatti nu aatti uluwaan med'eeddawe itti Aa s'alala.

¹⁶ «Taani hiyyeesatuu woosseeddawaa diggaadditantto, woy am"etuwwa mintsetsenan aggaaditantto,

¹⁷ Aawuu aata bayinna naanatuu mela ak'iyaa wode, taani ta k'umaa taarekka mabeykke.

¹⁸ Taani untuntta ta yalagatetsaappe doommaade, untuntu aawuwadan dichchaad; ta aatti uluwaappe yelettoodeppe doommaade, am"etuwaa maaddaad.

¹⁹ Mayuu d'ayina, meeguu wod'iyaa uraa, woy kallo de'iyaa metootanchchaa demmiyaa wode,

²⁰ ta dorssatuwaa ikisiyaappe oosetteedda mayuwaa taani untuntta ho"etseeddawaappe attin, untunttukka barenttu polo wozanaan taana galatanenttoppe attin,

²¹ Taani mootuwaan untuntta shatimmanawaa eraade, aawuu bayinna naanatuwaa naak'k'eeddawaa gidoope,

²² ta k'eesii kuriyaappe me"o; ta kushiikka hashiyaappe karetti wod'd'o.

²³ Hewaa taani ootsennawe S'oossaa muroo yayyiyaa dirassanne Aa anggay taana dagantsiyaa dirassa.

²⁴ «Taani work'k'aan ammanetteedawaa gidintto, Muruta work'k'aakka, «Taani neenan c'EEK'ettay» gaadditantto,

²⁵ Ta duretetsaa daruwaan, ta kushii demmeedda wod'iyaan taani nashetaadditantto,

²⁶ Awaa p'ooletsaa woy aginaa lo"otetsaa be'aade,

²⁷ ta wozanaan geeman untuntta bonchchaadditantto, woy ta kushiya piddi ootsa yeraade, untuntta bonchchaadditantto,

²⁸ D'ok'k'an de'iyaa S'oossaa kaddaad shin. He nagaraykka pirddan murisiyaa nagaraa gidee shin.

²⁹ «Ta morkkatuwaa gakkeedda iita kaac'aan taani nashetabeykke; untuntta gakkeedda metuwaankka hombboc'abeykke.

³⁰ «Ta morkkii d'ayo» yaaga shek'k'aade, nagaraa ootsabeykke.

³¹ Taani ubbaa gede imatsaa mokkiyaawaa ta k'oomatuu taw markkattino.

³² Sa'ay k'ammeedda asaa karen ayissabeykke; taani ta golliyaa penggiyaa ogiyaanna biyaawoo ubbaw dooyaa wotsaad.

³³ Asay k'osiyaawaadan, taani ta nagaraa ta shop'p'iyaan k'osabeykke.

³⁴ Taani asaa haasayaade dagamabeykke; untuntu boriyaw yayaade, taani c'o"u geedda wodiinne kare kesennan aggeeda wodii baawa.

³⁵ «Taani haasayiyaawaa sisiyaawe de'eerenneeshsha! Taani haasayeedawe ubbay tuma gidiyaawo taani paramay; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taw zaaruwaa immo. Ta baaligaaray taana mooteedda paylii de'ina, be'arikkitaashsha!

³⁶ Woytuwaadan taani ta hashiyaan wotsana shin! Kallachchaadan ta huup'iyaan tookkanashin!

³⁷ Taani kaappuwaadan aakko shiik'aade, ta ootseeddawaa ubbaa aw odana shin!

³⁸ «Ta goshsha biittay, «Taana bonk'k'a akkaada!» giide, ta bolla waasseed-dawaa gidoope, ta yafaratuukka ta bolla yeekkeeddawaa gidoope,

³⁹ he biittan mokkeedda miishshaa k'ans's'ennaan c'oo meeddawaa gidoope, woy he biittaa ootsiyaawantta koshaan wod'eeddawaa gidoope,

⁴⁰ taw zarggaa diraw aguntsay, banggaa dirawukka sharafay he biittan mokko» yaageedda.

Iyyooba haasayay hawaan poletteedda.

32

Eelihu Haasayee
(32:1–37:24)

¹ Iyyoobi, «Taani s'illo asaa» geedda diraw, ha heezzu asatuu aw zaaruwaa immiyaawaa aggi basheeddino.

² Iyyoobi S'oossaa s'illuwaa giyaawaa aggiide, barena s'illuwaa ootseedda diraw, Raama yara gidiyaa Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihi Iyyooba bolla loytsi hank'k'etteedda.

³ Eelihi k'ay Iyyooba heezzu laggetuwaakka hank'k'etteedda; ayaw gooppe, untunttu Aa c'oo bayzzanchcha geeddinoppe attina, aw suure zaaruwaa zaaranaw danddayibeykkino.

⁴ Eelihi untunttuppe teefatiyaa diraw, untunttu ubbay haasayaa wurssana gakkanaw naageedda.

⁵ Ha heezzu asatuu Iyyoobaw gidiyaa zaaruwaa immanaw danddayibeenawaa be'iide, I loytsi hank'k'etteedda.

⁶ Buuziyaa Barkkeela na'ay Eelihi hawaadan yaagiide, haasayaa doommeedda; «Taani laytsan na'atay; hintte taappe c'imiita. Hewaa diraw, taani ta k'ofaa hinttew odanaw yayaad.

⁷ Taani, «C'imatuu haasayino; barenttu daro laytsan demmeedda aad'd'eeda eratetsaa tamarissino» gaade k'oppaad.

⁸ Shin asaakko yiide, aad'd'eeda eratetsaa asaw immiyaawe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa Ayaanaa.

⁹ Asaa aad'd'eeda eranchcha kessiyaawe c'imatetsaa gidenna, woy likkebay geliyaawe daro de'eedda asatuwaassa gidenna.

¹⁰ Hewaa diraw, sisite; taanikka ta k'ofaa hinttew odana.

¹¹ «Be'ite, hintte haasayiyaa wode, taani c'o"u gaade hayzzaad; hintte haasayana k'aalaa k'oppaade naagaad.

¹² Taani hintte giyaawaa ubbaa wurssa sisaad; shin hintteppe ooninne Iyyoobi bayzzanchcha giide ammantsibeenna; k'ay hintteppe ooninne Aa palamaw bessiyaa zaaruwaa immibeenna.

¹³ Iyyooba haasayaw kalissiyaa zaaruwaa zaaranawe S'oossaappe attina, asaa gidenna diraw, hintte, «Nuuni aad'd'eeda eratetsaa demmeeddo» geenaadan naagettite.

¹⁴ Iyyoobi palumetteeddawe hinttenanappe attina, taananna gidenna. Taani hintte haasayeeddawaadan aw zaaruwaa immikke.

¹⁵ «Iyyoobaa, untunttu dagammiide, ne haasayaw zaaruwaa immanaw danddayibeykkino; untunttoo haasayiyaawe d'ayeedda.

¹⁶ Untunttu haasayiaawaa d'ayiide, c'o"u giide ek'k'ooppe, taanikka naaganaw koshshii?

¹⁷ Tawukka odiyaawe de'ee; taanikka ta k'ofaa odana.

¹⁸ Daro haasayiaawe de'iyaa diraw, ta giddon de'iyaa ayyaanay taana oda giide giddee.

¹⁹ Be'ite, taw haasayiyaa kaalay imettennawaa gidooppe, taani ho"o woyniyaa eessay kumeedda ogoruwaadan d'uuk'k'ana hanay.

²⁰ Taw hawaappe guutsaa keekkana mala, taani haasayanaw koshshee; ta doonaakka dooyaade, taani ta zaaruwaa immanaw koshshee.

²¹ Ha yewuwaan taani oonanne maaddikke, woy ay asanne c'oo sabbikke.

²² Ayaw gooppe, asaa c'oo sabbiyaawe taw mulekka erettenna. Taani k'ay hewaa hanooppe, taana Med'd'eeddawe taana murana.

33

¹ «Iyyoobaa, ha"i taani odiyaawaa sisa; ta giyaawaa ubbaa hayzza.

² Haasayanaw giigaad; ta k'aalatuukka ta ins's'arssaa s'eeran de'iino.

³ Ta haasayiyaa k'aalatu ta wozanaa suuretetsaa k'onc'c'issiino; taani eriyaawaa ta ins's'arssay tumatetsan haasayee.

⁴ Taana S'oossaa Ayyaanay med'd'eedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa shemppuu taw de'uwaawaa immeedda.

⁵ Neeni danddayiyaawaa gidoope, taw zaaruwaa imma; neena giigisaade, taananna gakketa.

⁶ «Be'a, taani S'oossaa sintsan ne mala; k'ay taanikka urk'k'aappe med'ettaad.

⁷ Neeni taw yayyiyaa gaasuu baawa; taani neena naak'k'ikke.

⁸ «Ne haasayaa ubbaa taani hayzzaadde takkaad; neeni hawaadan yaagishin sisaad;

⁹ «Taani geeshshanne tooshii bayinna asaa; taani s'illuwaanne nagaraa ootsabeenna asaa.

¹⁰ Shin S'oossay taana muranaw gaasuwaawaa koyee; I taana bare morkkiyaadan paydee.

¹¹ Ta gediya gediya birataan k'achchee; taani tanggiyaa tangguwaa ubbaakka I wochchee» yaagaadda.

¹² «Iyyoobaa, neeni ha haasayan likke gidakka! Ane taani new oday; S'oossay asaappe aad'd'ee.

¹³ Neeni, «S'oossay taani haasayeedda haasayaw zaaruwaa immenna» gaade, ayaw aanana palumettay?

¹⁴ Asay akeekanappe attina, S'oossay ha duma duma ogiyaan haasayee.

¹⁵ «Asay k'amma hiis'an gisiide, gem"ishshuwaa pannuro wode, S'oossay akumuwaaninne sas'aan haasayee.

¹⁶ He wode Asay sisanaadaan haytsaa dooyee; bare seerankka I untuntta dagantsee.

¹⁷ Yaatiide Asay nagaraa ootsennaadan te"ee; otoruwaakka asaappe diggee.

¹⁸ S'oossay asaa bashshaappe ashshee; hayk'uwaappekka naagee.

¹⁹ «S'oossay asaa sakuwaa hiis'an de'oodekka, bare balaappe simmanaadan seeree.

²⁰ Hewaadan haniide, harggeedda uray katsaa is's'ee; daro mal"o k'umaykka Aa sheneyee.

²¹ Aa ashuukka gil'k'iide wuree; Aa bollaykka melina, mek'etsay paydetee.

²² Aa shemppatta duufuwaakko, Aa de'uwuukka hayk'k'uwaawaa kiitanchchatuwaakko mateedda.

²³ «Asaw suure ogiyaa bessiyaa, sha"an paydetiyaa kiitanchchatuwaappe ittuu aw gaannatanaw yinto,

²⁴ aw k'arettiide, «I duufuwaawaa gelennaadan Aa ashshana. Taani aw woziyaawaa demmaad» yaaginto,

²⁵ Aa bollay yalagana; Aa yalagatetsaa wolk'k'aykka aw simmana.

²⁶ He bitanii S'oossaa woosana; S'oossay Aa woosaa sisana. S'oossay aw Aa s'illotetsaa zaariyaa diraw, I nashshechchan S'oossaw goynnana.

²⁷ He wode asaa sintsan I hawaadan yaagana; «Taani nagaraa ootsaad; suurebaakka geellayaad; shin S'oossay ta bayzzuwaadan taw c'iggibeenna.

²⁸ Duufuwan gelennaadan taana ashsheeda; hekko, ha"i pas'a de'aade, poo'uwaawaa be'ay» yaagana.

²⁹ «Be'ite, S'oossay asaw hawaa ubbaa zaari zaariide ootsee;

³⁰ asaa duufuwaan geliyaawaappe ashshee; de'uwaan I nashshettanaadan ootsee.

³¹ «Simmi Iyyoobaa, taani odiyaawaa hayzzaadde sisa. Ane neeni c'o'u giina, taani haasayay.

³² Neeni haasayanaw koyiyaawe de'ooppe, taw haasaya. Taani neeni s'illuwaa gidiyaawaa bessanaw koyay.

³³ Hewe d'ayooppe, c'o'u gaade, taani haasayiyaawaa sisa. Neena taani aad'd'eeda eratetsaa tamarissana» yaageedda.

34

¹ K'aykka Eelihi hawaadan yaageedda,

² «Hinttenoo, aad'd'eeda eranchchatoo, taani haasayiyaa haasayaa sisite. Hinttenoo, eranchchatoo, hintte haytsaa taakko yeggite.

³ Ins's'arssay k'umaa mal"uwaa eriyaawaadan, haytsaykka yewuwaa shaakkiide eree.

⁴ Ane nuuni likkebaanne lo"obaa shaakkiide eroytte.

⁵ «Iyyoobi, «Taani s'illuwaa; shin S'oossay ta suure pirddaa taana diggeedda.

⁶ Taani likke gidaadde, worddanchchaadan paydetaad. Taanan bayzzuu bayinnankka, I taana pas'ennaadan madutseedda» yaageedda.

⁷ «S'oossaa bolla Iyyoobewaadan k'iliic'iyaa Asay de'ii?

⁸ I iitabaa ootsiyaawanttuna zuppetee; nagaranchchatuwaannakka hamettee.

⁹ Ayaw gooppe, I, «Asay S'oossaa nashshechchana giide ootsiyaawe ayinne maaddenna» yaagee.

¹⁰ «Hewaa diraw, hinttenoo, akeekanchcha asatoo, taani odiyaawaa ane sisite! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay iitabaa mulekka ootsenna.

¹¹ S'oossay asaw Aa oosuwaadan immee; aa ogiyaadan aw c'iggee.

¹² S'oossay tumuwaappe iitabaa ootsenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay suure pirddaa geellayenna.

¹³ Sa'aa bolla S'oossaw maataa immeeddawe oonee? K'ay biittaa ubbaa bolla Aa suntseeddawe oonee?

¹⁴ S'oossay bare Ayyaanaanne bare de'uwaa shemppuwaa barekko zaariide akkintto,

¹⁵ ashuwaa mayyeedda ubbay ittippe d'ayana; Asay biittaw duge simmana.

¹⁶ «Hintte akeekanchcha gidoope, hawaa sisite; ta haasayiyaawaakka hayzzite.

¹⁷ Suure pirddaa is's'iyaawe biittaa mooddanaw danddayii? Yaatina, neeni s'illuwaanne wolk'k'aama gidiyaa S'oossaa pirdday?

¹⁸ S'oossay kaatetuwwa, «Hintte shufurotuwwa» yaagee; k'ay biittaa mooddiyaawanttakka, «Hintte iita» yaagee.

¹⁹ Kaappatuwwa som"uwaa s'eelliide maaddenna; duriyaakka mank'k'uwaaappe aatsiide s'eellenna. Ayaw gooppe, untuntu ubbaykka Aa oosotuwwa.

²⁰ Untuntu hekka bilahe akeekenan hayk'k'ana; Asay ubbaykka kokkoriide d'ayana; wolk'k'aamatuukka ay asaa kushiinne bochchennan kichchana.

²¹ «S'oossay asaa hemetaa s'eellee; Aa tangguwaa ubbaakka wochchee.

²² Iitaa ootsiyaawantta S'oossaappe gentsanaw danddayiyaa d'ip'p'i go d'umi baawa.

²³ S'oossay asaa bolla pirddanaw, Asay Aa sintsa shiik'anaadan keeruwwa immenna.

²⁴ Wolk'k'aamatuwwa ayinne oochchennan mentsereetsee; yaatiide untuntu sa'aan haratuwwa wotsee.

²⁵ I untunttu oosuwaa eriyaa diraw, untuntta itti k'amma maataappe wotsiide d'ayissee.

²⁶ Untunttu iitatetsaa diraw, Asay ubbay be'iyaasan I untuntta muree.

²⁷ Untunttu Aa kaallennaan is's'iide, Aa azazuwaakka aggeeda dirassa.

²⁸ Untunttu hiyyeesatuwaa uk'k'unniide, untunttu S'oossaakko waasanaadan ootseeddino; ikka hiyyeesatuwaa waasuwa siseedda.

²⁹ S'oossay c'o"u gooppe, Aa pirdanawe oonee? I bare som"uwaa wora zaaroppe, asaa maaddiyaawe baawa. I asaappekka c'oraappekka dara.

³⁰ Hewaadankka, S'oossaw yayyena asatuu mooddenaadaaninne asaasikka gite gidennaadan, Asay ubbay digganaw danddayenna.

³¹ «Iyyoobaa, ne nagaraa S'oossaw paas'adii? K'ay zaaraadde nagaraa ootsennaadan geppaadii?

³² Ne bayzzuwaa new k'onc'c'issana mala, S'oossaa woossaadii? Sintsanaw iita oosuwa ootsenan agganaw eeno gaaddii?

³³ «Neeni S'oossay ootsiyaawaa is's'aade, ne gatii neeni dosiyaawaadan hananaw koyay? Simmi k'ofaa k'achchanawe neenappe attina, taana gidikke. Hewaa diraw, neeni k'oppiyaawaa taw oda.

³⁴ Akeekanchcha asatuu taani odiyaawaa eeno giino; taani odiyaawaa sisiyaa aad'd'eeda eranchchatuukka hawaadan yaagiino;

³⁵ «Iyyoobe eray pac'c'ina, hawaa haasayee; I haasayiyaawoo bilet saykka baawa» yaagiino.

³⁶ Iyyoobi iita asatuwaadan zaaruwaa immeedda diraw, wurssetsaa gakkanaw paac'etteedda gideerenneeshsha!

³⁷ Ayaw gooppe, I bare nagaraa bolla makkalaa gujje; nu sintsan S'oossaa k'iliic'ee. Bare k'aalaakka darissiide, S'oossaa bolla biddee» yaageedda.

35

¹ Eelihu k'aykka hawaadan yaageedda;

² «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa sintsan s'illuwaa» giyaawe likkee?

³ K'ay, «Taani nagaraa ootsooppe, neena ay k'ohayttaa? Nagaraa ootsennan aggooppe, taani go'ettiyaawe ayee?» yaagaade neeni S'oossaa oochchaadda.

⁴ Taani newunne neenanna ne laggetoo zaaruwaa haasayana.

⁵ «D'ok'k'u gaade salotuwa s'eella; neeppe bollaanna de'iyaa shaaretuwaakka ane akeekaade be'a.

⁶ Neeni nagaraa ootsooppe, hewe S'oossaa ayinne k'ohenna. Ne bayzzuu darooppekka, neeni S'oossaa ayinne ootsakka.

⁷ S'illuwaa gidooppe, aw neeni ayaa immay? Woy ne kushiyaappe I ayaa akkanee?

⁸ Neeni nagaraa ootsooppe, ne mala asaa k'ohaasa; k'ay s'illooppekka, asaa go"aassa.

⁹ «Uk'k'unay daroppe Asay waassee; wolk'k'aamatuwaa kushiyaappe kessi akkanaw alluwaa s'eegee.

¹⁰⁻¹¹ Shin ooninne, «S'oossay, taana Med'd'eeddawe, k'amman maza-muriyaa immeeddawe, sa'aa do'atuwaappe aatsiide, nuuna taaaris-siyaawenne saluwaa kafotuwaappe aad'd'eeda eranchcha nuuna oot-siyaawe hak'an de'ii?» yaagenna.

¹² Iita asatuu waassiino; shin S'oossay untunttu otoruwaa gaasuwaan, untunttoo allenna.

¹³ Hada waasuwa S'oossay tumuwaappe sisenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay hewaa hayzenna.

¹⁴ «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa be'anaw danddaykke; ta mootuu Aa sintsan de'ee; taani Aa naagay» yaagaasa. Yaatina, new I zaaruwaa im-manaw, ne gaasuu ay keeshshaa guus's'anddeeshsha!

¹⁵ S'oossay asaa murenabaanne nagaraakka sheneko giide aggi ag-giyaawaa gaade k'oppay?

¹⁶ Hewaa gidoope, neeni ne doonaa c'oo mela dooyyasa; eray bayinna haasayaa darissaasa» yaageedda.

36

¹ Eelihi gujjiidekka hawaadan yaageedda;

² «S'oossaa doonaa gidaade taani new odiyaawe biro de'iyaa diraw, guutsaa danddayaade sisa.

³ Taani ta eraa haakuwaappe ahaad; taana Med'd'eeddawe s'illo pirddaa immiyaawaa gidiyaawaa taani neena erissana.

⁴ Taani wordduwaa haasayikke; kumentsaa eray de'iyaa uray neenanna de'iyawaa ammana.

⁵ «Be'a, S'oossay wolk'k'aama; shin I oonanne kad'enna. I akeekanka mina.

⁶ Iitatuwaa I pas'a wotsenna; shin uk'k'unnetteeddawanttu maataa I naagissee.

⁷ S'oossay bare ayifiyaa s'illotuwaappe dentsenna. I untuntta kaate-tuwaanna utissiide, med'inaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee.

⁸ Shin Asay sanssalatan k'ashettoope, woy tuggaa wodoruwaan oyk'k'ettoope,

⁹ I untunttu oosuwaanne otoruwaan untunttu ootseedda nagaraa k'onc'issee.

¹⁰ Seeraa sisanaadaan untunttu haytsaa dooyee; nagaraappe simmanaadanka I untuntta azazee.

¹¹ Untunttu sisiide, aw ootsoope, barenttu laytsaa ishaluwaaninne wop-pan wurssana.

¹² Shin untunttu sisennan is's'ooppe, mashshaan wurana; untunttu eraa d'ayeedda diraw hayk'k'ana.

¹³ «S'oossaa ammanenna asatuu barenttu wozanaan hank'k'uwaa dagayi-ino; I untuntta muriyaa wodekka, maadda giide woossikkino.

¹⁴ Untunttu barenttu yalagatetsan hayk'k'iino; untunttu de'uukka yeel-laan wuree.

¹⁵ S'oossay tuggatiyaawantta untunttu tuggaan tamaarissee; I untunttu metuwa baggana untuntta sissee.

¹⁶ «S'oossay neena metuwaappe kessiide metuu bayinna aako sa'aa afeedda; ne miyaa masoofiyanikka mod'd'uwaa guuppeedda.

¹⁷ Shin ha"i iitatuwaa pirddaa akkaada; bessiyaa muraakka akkaade de'aassa.

¹⁸ Neena ooninne duretetsaa bessiide c'immennaadan, daro mattaaiyanikka baletsennaadan naagetta.

¹⁹ Ne mas'uwaa daruu woy ne minotetsay neena metuwaappe ashshanee?

²⁰ Asatuu barenttu sa'aappe d'ayiyaa k'ammay yaanaadan amottoppa.

²¹ Ha metuu ubbay neena gakkeeddawe, neena iitaappe ashshanaassa. Hewaa diraw, iitatetsaw guyye simmennaadan neena akeeka.

²² «S'oossay bare wolk'k'an d'ok'k'u d'ok'k'u geedda! Aa mala asttamaarii oonee?

²³ «Hawaa ootsa» giide S'oossaa azaziyaa asay, woy, «Neni iita oosuwa ootsaadda» yaaganaw danddayiyaa Asay baawa.

²⁴ Asay mazamuriyaan sabbeedda Aa oosuwaa neenikka sabbanaw has-saya.

²⁵ Asay ubbay S'oossaa oosuwaa be'eedda; shin be'iide, haakuwaan be'eedda.

²⁶ Be'ite, S'oossay wolk'k'aama! Aa gitatetsaa nuuni akeekibookko; Aa laytsaa c'oratetsaykka paydina gakettena.

²⁷ «S'oossay haatsaa sa'aappe pude saluwaa afee; yaan iraa kessee.

²⁸ He iray shaariyaappe kesiide, asaw daro bukkanaadan ootsee.

²⁹ Shaarii waan yuuyyintto, walk'k'antsaykka S'oossay de'iyaa saluwaan waan guummintto, ooninne erenna.

³⁰ I bare yuushshuwaan walk'k'antsaa poo'uwaa laalee; shin abbaa c'iimmaa I d'uman kammee.

³¹ Iraa bukissiyaawan bare asaw daro katsaakka mokissee; hawaadan ootsiide S'oossay asaa ubbaa ayissee.

³² I walk'k'antsaa bare kushiyan oyk'k'ee; bare halchcheedda sa'aa shoc'anaw azazee.

³³ Guuguntsay guummiyaawe uushuu uushottanawaa awaayyee; mehiikka uushuu yiyaawaa eree.

37

¹ «Uushuu ta wozanaa diddik'issee; bare de'iyaa saankka piree.

² Ubbaykka S'oossaa kooshshaa, guuguntsaadan guummiyaa Aa k'aalaa sisite.

³ I saluwaa ubbaappe kiittiyaa walk'k'antsay biittaa gas'aappe gas'aa gakkanaw beettee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Aa guntsaa kooshshay sisettee; bare wolk'k'aama kooshshan guumme; Aa kooshshay sisetiyaa wode, bare walk'k'antsaa te"enna.

⁵ S'oossaa kooshshay malalissiyaa guntsaa guumme; nuuni akeekanaw danddayenna wolk'k'aamabaa I ootsee.

⁶ Shachchaa I, «Sa'aan wod'd'a!» yaagee; wolk'k'aama irakka, «Bukka» yaagiide azazee.

⁷ «Asay ubbay Aa oosuwaa erana mala, he wode bare oosuwaa oosuwaa agganaadan ootsee.

⁸ Do'atuukka barenttu geessuwaa geessuwaa geliino; yaan uttiino.

⁹ Gedissa baggappe gotii yee; huup'issa baggappekka meeguu yee.

¹⁰ S'oossay siid'iyanna shemppiyaa shemppuwaappe shachchay med'ettee; hewan aakko haatsatuukka shuchchaadan minnee.

¹¹ Shaarii haatsaa tookkanaadan I ootsee; bare walk'k'antsaakka shaariyaa gidдон laalee.

¹² Aa kaaletsuwaan shaaretuu yuuyyi yuuyyi aad'd'iino; I azaziyaawaa ubbaa untunttu sa'aa bolla ootsiino.

¹³ S'oossay iraa bukissiyaawe biittaa irs's'issanaassa, woy asaa muranaassa, woy bare siik'uwaa untuntta bessanaassa.

¹⁴ «Iyyoobaa, hawaa sisa; S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwaa takki gaade akeeka.

¹⁵ S'oossay shaaratuwaa wooti azazinttonne bare walk'k'antsaakka wooti walk'k'antsintto eray?

¹⁶ Shaaratu saluwaan waan tookettooppenne k'ay Aa eray polo gideedda S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwaa neeni eray?

¹⁷ Gedissa c'arkkuu yiide, biittaa mishissiyaa wode, neeni hombbiyan metootanaappe attina, mulekka hewaa erakka.

¹⁸ S'oossay saluwaa masttootiyaadan pididi ootsiide mic'c'iyaa wode, neeni Aa maaddanaw danddayay?

¹⁹ Nuuni eraa pac'a gidiyaa diraw haasayanaw danddayokko; nuuni S'oossaw waagi haasayanentto, neeni nuuna tamarissa.

²⁰ S'oossaanna haasayana gaade taani oochchikke; I taana d'ayissana mala, taani ayaw Aa dentsereetsaytta?

²¹ C'arkkuu salotuwaaw pittiide geeshsheeddawaappe guyyiyaan, salotuwaan p'ooliyaa aawaa poo'uwaaw Asay s'eellanaw danddayenna.

²² Huup'issa baggana work'k'aa malatiyaa poo'uu beettee; S'oossaykka yashshiyaa anggan k'onc'c'ee.

²³ «Nuuni Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa mata shiik'anaw danddayokko; Aa wolk'k'ay wolk'k'aama. I bare tumu pirddaaninne bare wolk'k'aama s'illotetsan gitaa.

²⁴ Hewaa diraw, Asay aw yayyee; barentta aad'd'eeda eranchcha giyaawantta ubbatuwaa I s'eelenna» yaageedda.

38

Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruwaa (38:1–41:34)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Eri bayinna haasayan ta zoriyaa toochchiyaawe I hawe oonee?

³ Ane neeni asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.

⁴ «Taani sa'aa med'd'iyaa wode, neeni hak'an de'ay? Ane new akeekay de'ooppe, taw oda.

⁵ Ha sa'ay ay keeshshaa gidanaw bessintto, he k'ofaa k'achcheeddawe oonee? Likkiyaa wodoruwaakka sa'aa bolla yeggeeddawe oonee? Hewaa zaaruwaa ubbaa eray?

⁶ Sa'aa tuuk'etuwaaw kunddennaadan mintsi oyk'k'eeddawe ayee? Sa'aa baasoo koyiro shuchchaa wotseeddawe oonee?

⁷ He gallassi wontta s'oolinttetuu ittippe yes's'eeddawaanne kiitanchchatuu ubbay nashshechchaw ilileeddawaa neeni eray?

⁸ «Abbaa haatsay, biittaa gomppaappe d'uuk'k'iide kesiyaa gallassi, Aa penggetuwaa gorddeeddawe oonee?

⁹ Abbaa shaariyaa mayzzeeddawe, k'ay d'umankka s'aas'a wotseeddawe taana.

¹⁰ Abbaw aad'd'ena zawaa med'd'eeddawe, Aa penggiyaanne Aa kulbuwaa sa'aan wotseeddawe taana.

¹¹ Taani, «Hawaa g akka; shin hawaappe aad'd'oppa; ne wolk'k'aama beetaykka hewan ek'k'o» yaagaad.

¹² «Iyyoobaa, neeni yelettoodeppe away wontta guuraanna kesanaadan azaza eray?

¹³ Biittaa gas'aan poo'uwaaw bessana malanne iita asatuwaakka untunttu k'osetteedda saappe k'onc'c'iyaa kessana mala, neeni wontta azaza eray?

¹⁴ Gallassaa poo'uu zoozatuwaanne zanggaaratuwaaw dakkoyiide wotseedda mayuu ek'k'eeddawaadan beettanaadan ootsee; k'ay urk'k'aa miishshaa bolla wotseedda maatafaadan geeshshiide bessee.

¹⁵ Iitatuu barenttoo poo'o gi wotseedda d'umay d'ayee; untunttu makkalaw dentsiyaa kushiikka me"ee.

¹⁶ «C'iimma abbaa giddo gelaade, pulttuwaa be'aaddi? Woy Asay gakkii erenna abbaa gidduwaa paac'c'a s'eella eray?

¹⁷ Hayk'uwaa penggetuwaa neena oonentto bessedee? Woy d'ip'p'i go d'umaa penggetuwaa be'aaddi?

¹⁸ Sa'ay ay keeshshaa wolk'k'aamentto eray? Hewaa ubbaa neeni eriyaawaa gidoope, taw oda.

¹⁹ «Poo'uu de'iyasaa afiyaa ogii hak'an de'ii? K'ay d'umay de'iyaa sa'ay hak'ee?

²⁰ Unttuntta neeni untunttu golle golle afanaw danddayay? Unttunttu de'iyasaa afiyaa ogetuwaa neeni eray?

²¹ Neeni sa'ay med'ettiyaa wode yeletteedda dirawunne daro laytsaakka de'eedda diraw, hewaa erennan aggakka!

²² «Suuppa shachchay minjjettiyaasaa gelaaddii? Orddo shachchay dooretteeddasaakka be'aaddi?

²³ Taani untuntta meto wodiyaw, olaa wodiyaawunne tooraa gallasaw minjja wotsaad.

²⁴ Walk'k'antsay kesiya sa'aa afiyaa ogii hak'an de'ii? Woy away wulliyaa bagga c'arkkuu hak'appe kesiide c'arkii?

²⁵ «Wolk'k'aama iray wod'd'iyaa loossuwaa giigisseeddawe, guuguntsaw ogiyaa kesseeddawe oonee?

²⁶ Asi de'enna bazzuwaan iraa bukissiyaawe oonee?

²⁷ Mela bazzuu iraa haatsaan shuggiide, l'o maataa mukkanaan ootseeddawe oonee?

²⁸ «Iraw woy ketterssaw aawuu de'ii?

²⁹ Orddo shachchawunne burc'c'e shachchaw aata de'ay?

³⁰ Daro iris's'atetsay haatsaa shuchchaadan minisee; abbaa haatsaw bolla baggaakka shachchaa kessee.

³¹ «Piliyaadisa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa ittippe gatsaade k'achchanaw danddayay? Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itay k'ashetteedda wodoruwaa billanaw danddayay?

³² C'itan c'itan de'iyaa s'oolinttetuwaa untunttu wodiyaan wodiyaan kessanaw danddayay? Wogga Beeriyaanne K'eeri Beeriyaa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itatuwaa ittippe kaaletsanaw danddayay?

³³ Salotuu ak'iyaa higgii neeni eray? Woy he higgii sa'aan mooddanaadan ootsanaw danddayay?

³⁴ «Di'uu neena muukkanaan iraa bukissanaw, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, shaaratuwaa azazayi?

³⁵ Walk'k'antsatuu biide yiide, «Hekko, ha"i ay ootsiino» gaana mala, neeni untuntta azazanaw danddayay?

³⁶ Haatsaa kafoo aad'd'eeda eraa, kuttuwaa awuriyawukka akeekaa immeeddawe oonee?

³⁷⁻³⁸ Bare eran shaaretuwaa paydanaw danddayiyaawe oonee? Baanaa munak'k'iide, urk'k'aa kessiide, minisanaw saluwaa shaaretuwaa gede ootsiide, haatsaa duge tigiyaawe oonee?

³⁹⁻⁴⁰ «Gaammotuu ubbay barenttu geessuwaan geessuwaan gisi de'ishshin woy zuggiide naagishin, neeni untunttoo miyaawaa shankkataade immanaw danddayay? Woy koshatti utteedda untunttu maratuwaa kalisanaw danddayay?

⁴¹ K'uurotuu koshatti bichchaariya wode, untunttu maratuukka miyaawaa demmanaw taw, S'oossaw, waassiyaa wode, untunttoo miyaawaa immiyaawe oonee?

39

¹ «Deriyan de'iyaa gen"etuu awude yeliinontto, neeni eray? Gaaratuu bannikkiide, barenttu maratuwaa yeliyaa wode be'aaddi?

² Unttuntu kuntsiidde, woyissa keeshshaa aginaa gam"iinonttonne k'ay awude yeliinontto eray?

³ Unttuntu gulbbatiide, barenttu maratuwaa yeliyaawe awudentto eray?

⁴ Unttuntu maratuu bazzuwaan dic'c'iide minniino; barenttu aayetuwa mataappe biino; laa"entso guyye simmikkino.

⁵ «Dembbaa haretuu yeda de'anaadan ootseeddawe oonee? K'ashuwaappe untuntta billi yeddeeddawe oonee?

⁶ Unttuntu taani bazzuwa de'iyaasaa ootsaade immaad; Asay bayinna ladda biittaa untuntu de'anaadan ootsaad.

⁷ Katamaa c'abbuwaappe untuntu haakkiide de'iino; laaggiyaawanttu waasuwaakka sissikkino.

⁸ Untuntu deretuwa barenttoo heemettiyaa sa'aa ootsiino; hewan miyaa mul'o maataa k'oriino.

⁹ «Mentsay new ootsanaw eeno ganddee? Woy ne gaas'aatan k'ammaa ak'anddee?

¹⁰ Goshana mala, neeni Aa waas'ay? Woy ginddaa goochchanaadan Aa ootsanaw danddayay?

¹¹ Neeni Aa wolk'k'aa minotetsan ammanettay? Ne daaburssiyaa oosuwa I ootsanaadan, aw yegga aggay?

¹² I simmiide yiide, ne katsaa k'os's'iyaa ne uddumaw shiishshee gaade neeni an ammanettay?

¹³ «Sogonata bare k'efiyaa ellekka k'aatsaw; shin sogonati k'efetuu sang-gaanuwaa k'efetuwaanne baalletuwaa mala gidikkino.

¹⁴ Sogonata bare k'uuk'ulliyaa biittan k'uuk'ullaw; baanay ho'etsanaadan aggaw.

¹⁵ Gedii mentsana woy, «Bazzuwa do'atuu yed'd'ana» gaade k'oppukku.

¹⁶ Maratuu barewaa gidennawaadan paydaadde, untuntu mek'etsaa iitaw. I daaburay ubbay mela attiyaawe iw ayaanne malatenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani S'oossay izo aad'd'eeda eratetsaa diggaad; taani akeekaakka iw immabeykke.

¹⁸ Shin denddaade iza wos's'iyaa wode, barenanna naasettiyaa paraa bollanne paraw bolla miic'c'aw.

¹⁹ «Iyyoobaa, paratoo wolk'k'aa immeeddawe, woy paratuwaa morggiyaa gotosho gammaa mayzzeddawe neenee?

²⁰ Paratuu booliyaadan guppanaadaaninne yashshiyaa daaretsaa untuntu daaranaadan ootseeddawe neenee?

²¹ Paratuu zanggaaraan biittaa booddiino; barenttu wolk'k'ankka nashettiino; yaatiide olaa miishshatuwaa danc'c'eeddawanttuna gakketanaw olaa dembbaa piriis'iino.

²² Yashshaa giyaawaa untuntu mulekka erikkino; untuntta ayayenne daggantsenna; untuntu bolla mashshaa zaaretsooppenne guyye simmikkino.

²³ Untuntu toggiyaa olanchchatuu oyk'k'eedda olaa miishshatuu p'ooliidde, ittuu ittuwaanna gakketiide giirettiino.

²⁴ Paratuu paachchuriidde yashsiidde, olaw sintsaw piriis'iino. Malakataa punusaa kooshshaa sisiyaa wode, c'o"u giide ek'k'anaw danddaykkino;

²⁵ malakataa punniyaa wode, «Hayyashsho!» yaagiino. Olaa peenuwaa haakuwaan akkiino; olaa gadaawatuu azaziyaa azazuwaanne olanchchatuwaa c'ee'uwaa sisiino.

²⁶ «Gac'ii bare k'efiyaa gedissa mic'c'iide paallanaw danddayanaadan, aad'd'eeda eratetsaa aw immeeddawe neenee?

²⁷ Arggantsay pude kesiide, bare golliyyaa d'ok'k'a deretuwaan kees's'anaw ne azazuwaa naagii?

²⁸ Arggantsay aafuwaa doonaan bare golliyyaa kees's'iide de'ee; zaalatuwaa za'otuukka aw geessuwaa gideeddino.

²⁹ Hewan uttiide, barew miyaawaa wochchee; Aa ayifii haakuwaappe demmee.

³⁰ Arggantsaa maratuu suutsaa ushiino; bakkutay de'iyaa saan hak'ankka I shiik'ee» yaageedda.

40

¹ Med'inaa Goday Iyyooba,

² «Iyyoobaa, Asay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaanna mootettiide, shatimmi erii? Ane S'oossaanna mootettiyyaa uray aw zaaro» yaageedda.

Iyyooba Zaaruwaa

³ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw zaariide, hawaadan yaageedda;

⁴ «Abeet S'oossaw, taani patsenna laafa asaa; taani new woota zaaranaw danddayayitaa? Taani ta doonaan ta kushiyyaa wotsaad.

⁵ Taani itti gede haasayaad; shin taw zaariyaawe baawa. Laa"entsuwaa haasayikke» yaageedda.

S'oossay K'aykka Haasayee

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan yaageedda;

⁷ «Attuma asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.

⁸ Neeni taana bayzzanchcha kessana hanay? New s'illuwaa gidanaw, taana wordduwaa kessay?

⁹ S'oossaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay new de'ii? S'oossay guum-miyaawaadan neeni guummanaw danddayay?

¹⁰ Hewaa gidoppe, ane ne bonchchuwaaninne gitatetsan dendda! Ne puulaanne anggaa mayya!

¹¹ Ne hank'k'uwaa boshaa ane tiga; otorettiyyaa asaa ubbaa s'eellaade, ane kawushsha!

¹² Ane loytza s'eellaade, otorettiyyaa ubbaa yeellaya; iitaa ootsiyaawantta ubbaa untunttu de'iyaa saan yed'd'a!

¹³ Untunttu ubbaa biittan mooga; duufuwaa duge wotsaade, untuntta gorda.

¹⁴ Yaatooppe, ne wolk'k'an neeni s'oonanawaa taani new markkattana.

¹⁵ «Taani neena med'd'eeddawaadan med'd'eedda, Bihemoota giyyaa do'aa ane s'eella! I booraadan maataa mee.

¹⁶ Aa s'eessan de'iyaa wolk'k'aynne Aa uluwaa kammeedda shayaa minotetsay loytzi daro.

¹⁷ Aa dufii zigaadan sitti gi utteedda; Aa gediyyaa s'ap'otuukka minuwaan dook'eteeddawantta.

¹⁸ Aa mek'etsatuu naasiyyaa bombbaa mala; Aa gediikka birataa zanggetuwaa mala.

¹⁹ «S'oossay med'd'eedda med'etatuubbaappe I aad'd'i malalissiyaawaa. Aa Med'd'eeddawaappe attina, Aa s'oonanaw danddayiyaawe baawa.

²⁰ Do'ay ubbay kaa'iyaa zoozii aw miyaawaa mokissee.

²¹ Aguntsay de'iyaa mitsaa garssan gisee; mak'k'aa gidдон c'ariyaan k'osettee.

²² Aguntsay de'iyaa mitsatuu barenttu kuwan Aa gentsiino; shaafaa doon-aan doliyaa mitsatuu Aa kammiino.

²³ Shaafay kumiide goggiyaa wodekka dagammenna; Yorddaanoosa Shaafay Aa som"uwaan d'arc'c'ettiyaa wodekka I saro de'ee.

²⁴ Aa ayifiyaa toyissiide, Aa oyk'k'anaw danddayiyaa Asay de'ii? Aa siid'iyaa k'p'iriyaa k'aran c'addi oyk'k'anaw danddayiyaawe oonee?

41

¹ «Neeni Leewaataanna giyaa dawiyaa moliyaa oyk'k'iyaa mans's'ak'uwaa oyk'k'anaw, woy Aa ins's'arssaa wodoruwaan k'achchanaw danddayay?

² Aa siid'iyaa dafuwaa gelissanaw danddayay? Woy Aa gac'uwaa mans's'ak'uwaa c'addaade oyk'k'ay?

³ I neena, «Hayyanaa taana yeddaarikkii» yaagiide woossanee? Woy I new mal"o k'aalan haasayanee?

⁴ Neeni Aa med'inaw ne k'ooma ootsanaw, I neenanna c'aak'uwaa c'aak'k'etannee?

⁵ Asay kafuwaanna kaa'iyaaawaadan, neeni aanana kaa'ay? Woy Aa k'achchaade, ne mac'c'a k'oomatoo kaa'anaadan immay?

⁶ Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu Aa gatiyaan palumettiino? Woy zal"anchchatuu Aa k'ans's'ereetsiide zal"iino?

⁷ Neeni Aa galbbaa mac'c'aamiyan, Aa huup'iyaa k'goman c'addaade k'ohanaw danddayay?

⁸ Ane Aa ne kushiyan bochcha; neeni aanana baas'eteedda baas'iyaa hassayaade, laa"entsaade aanana baas'etanaw kajeelakka!

⁹ «He dawiyaa oyk'k'anaw kajeeliyaawe mela; haray attina, Aa be'eedda ubbaykka yashshaw kokkoree.

¹⁰ I giseeddasaappe Aa dentsetsanaw ooninne s'alenna; yaatina, ta sintsan ek'k'anaw danddayiyaawe oonee?

¹¹ Zaara imma gaanaw, taw koyiro immeeddawe oonee? Saluwaappe garssaana de'iyaa bay ubbay tawaa.

¹² «Leewaataana gedetuwaabaa, Aa wolk'k'aama wolk'k'aabaanne Aa lo"iyaa bollaabaa haasayaawaa taani aggikke.

¹³ Aa galbbaa k'aaranaw danddayiyaawe oonee? Aa doonaa bis'aalana danddayiyaawe oonee?

¹⁴ Yashshiyaa achchay de'iyaa Aa goggoc'c'uwaa pook'k'anaw dand-dayiyaawe oonee?

¹⁵ Aa zokkiyaa galbbay ittuu ittuwaa bollan dooretteeddanne shuchchaadan minneedda gondalletuwaa malatee.

¹⁶ Unttuntu ittuu ittoo loytsi matatteedda diraw, unttuntu gidduwaanna, haray atto, c'arkkuukka aad'd'anaw danddayenna.

¹⁷ Unttuntu ubbaykka ittuu ittuwaanna gakketti utteedda diraw, unt-tunta ayayenne shaakkenna.

¹⁸ «I hed'd'ishiyaa wode, p'olk'k'u giyaa poo'uu kesee; Aa ayifetuukka wontta s'alk'k'iyaaadan zo"iino.

¹⁹ Aa doonaappe tamaa lac'uu kesee; tamaykka piriide wod'd'ee.

²⁰ Penttiyaa disttiyaappe garssa baggana ees's'iyaa mak'k'aappe kesiyaa c'uwaaadan, Aa siid'iyaaappe c'uway kesee.

²¹ Aa siid'iyaanna kesiya shemppuu s'iis'untsaa bonk'k'issee; tamaa lac'uukka Aa doonaappe kesee.

²² «Aa morggiyaan wolk'k'ay de'iyaa diraw, I loytsi yashshiyaawaa.

²³ Aa ashuu ittippe nuketti utteedda diraw, Aa bollay birataadan minnee.

²⁴ Aa wozanay shuchchaadan mina; gaac'c'iyaa wos'aadankka mina.

²⁵ I denddiyaa wode, minotuukka yayyiino; untuntu dagammiide bak'atiino.

²⁶ Aakko gakkiyaa mashshay ayinne allaalle kessenna; tooray, woy aday, woy gomay Aa ayinne ootsenna.

²⁷ Birataa I dalaadan, nahaasiyaakka museedda mitsaadan paydee.

²⁸ Wonddaafiyaa aday Aa bak'atissena; yambbarshshan oliyaa shuchchaykka aw suullaa mala.

²⁹ Dullay aw itti buus'a mala; tooraa s'onggiyaa wode, k'iliic'iide miic'c'ee.

³⁰ Aa uluwaa bollan de'iyaa galbbay me"eretteedda kon"aadan k'ara; urk'k'aanna I biyaa wode, maarashaadan biittaa p'alk'k'ee.

³¹ «Abbaa pentteedda haatsaadan bukke; s'aaruwaa gidon penttiyaa zayitiyaadankka bulibulisse.

³² Bareppe guyyenna p'ooliyaa ogiyaa kessee; abbaa haatsaakka bootsa hoommoo laammee.

³³ Biittaa bollan Aa mala med'eti baawa; I yayyi erenna med'etaa.

³⁴ Loytsi wolk'k'aama gideedda med'etatuwaa ubbaa I zik'k'i ootsiide s'eellee; do'aa ubbatoo I kaate» yaageedda.

42

Iyyoobe Anjuwaa Zaari Demussaa (42:1-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Neeni ubbabaa ootsanaw danddayiyaawaanne ne halchchuwaakka diganaw danddayiyaawe bayinnawaa taani eray.

³ «Laa ha eray bayinnan ta zoriyaa gentsiyaawe oonee?» yaagaade taana oochchaadda. Tumuppe taani taw gelibeennabaa haasayaad; ta eraappe haakkeedda malalissiyaabaa haasayaad.

⁴ «Neeni taana, «Taani odiyaa wode hayzza; taani oochchiyaa wode oda» yaagaadda.

⁵ «Taani kase nebbaa ta haytsaan sisaad; shin ha"i ta ayifiyaan neena be'aad.

⁶ Hewaa diraw, taani haasayeeddawe taana yeellayeedda. Taani bidintsaaninne baanan uttaade paas'ay» yaageedda.

⁷ Med'inaa Goday hawaa Iyyoobaw haasayeeddawaappe guyyiyaan, Temaanaappe yeedda Elifaaza hawaadan yaageedda; «Ta k'oomaa Iyyoobe-waadan, hintte tawaa likke haasayibeenna diraw, ne bollanne ne laa"u laggetuwaa bolla ta hank'k'uu ees's'i kaseedda.

⁸ Hewaa diraw, ha"i laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa akkiide, ta k'oomaa Iyyoobakko biite; s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte bayzzoo yarshshite. Ta k'oomay Iyyoobi hinttew woosana; taanikka Aa woosaa sisaade, hintte bayzzuwaadan murikke. Hintte ta k'oomaa Iyyoobe-waadan tabaa likke haasayibeykkita» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Temaanappe yeedda Elifaazi, Shuuhappyee yeedda Bilddaadinne Naa'imappe yeedda S'oofaari biide, Med'inaa Goday untunta azazeeddawaadan ootseeddino. Med'inaa Godaykka Iyyooba woosaa siseedda.

Med'inaa Goday Iyyoobaw Dakkuwaa Zaaree

¹⁰ Iyyoobi bare laggetoo woosseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday aw zaariide ishalisseedda; aw kasewaa diraw laa"u kushiya ootsiide immeedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Aa ishatuu, Aa michchetuunne kase Aa eriyaawanttu ubbatuu aakko yeeddino; Aa son aanana gibiraa meeddino. Aw kayyottiide, Med'inaa Goday Aa bolla aheedda meto ubbaappe Aa mintsetseeddino. K'ay ubbaykka aw work'k'aa migiduwaanne biraa immeeddino.

¹² Med'inaa Goday Iyyooba wurssetsa laytsaa koyiro laytsaappe aatsiide anjeeedda. Iyyoobaw tammanne oyddu sha"u dorssatuu, usuppun sha"u gaalotuu, itti sha"u waatsa booratunne itti sha"u mac'c'a haretuu de'iino.

¹³ K'ay aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatu yeletteeddino.

¹⁴ Bayira mac'c'a naatto Yimiimo, laa"entsiyaanna K'as'ii'o, heezzeentsiyaana K'erenihafuuko yaagiide suntseedda.

¹⁵ Iyyooba mac'c'a naanatuwaadan malaa lo"o mac'c'a Asay biittan sa'aan hak'anine beettana. Untunttu aawuu untunttoo untunttu ishatuwaana laattiyaa biittaa shaakkiide immeedda.

Iyyooba Hayk'uwaa

¹⁶ Hewaappe simmina, Iyyoobi s'eetanne oytamu laytsaa de'eedda; bare naanatuwaanne bare naanatuwaa naanatuwaa oyddentso yeletaa gakkanaw be'eedda.

¹⁷ Iyyoobi daro wodiya de'iide, lo"o c'ima c'imiide hayk'k'eedda.

Mazimuriyaa Mas'aafaa Geluwaa

Daawita Mazimurii (Mazimuriyaa Mas'aafay) Geeshsha Mas'aafaa gidдон Mazimuriyaanne woosa mas'aafaa gidiide erettee. Ha mas'aafaa giigis-seeddawanttu adussa wodetuwaa gidдон beeteedda duma duma asatuwaa. Itti itti mazimuretuwaa Kaatii Daawite s'aafeeddawe ammanettee. Ha mazimuretuwaanne ha woosatuwaa shiishshiide, barenttu goyinuwaa wodiyaan go'ettiiddi gam'eeddawanttu Israa'eeliyaa asatuwaa. Guyyeppe gam'iidde barenttu Geeshsha mas'aafatuwaa gidдон gelisseeddino.

Hawanttu ayyaanaappe s'aafetteedda gins's'atuu c'ora k'ommo; untuntukka galatiyaanne S'oossaw goyinniyaa gins's'atuwaa, S'oossay maaddana mala, naagana malanne saro wotsana mala woossiyaa woosatuwaa, nagaraappe maarettanaw shiishshiyaa woosatuwaa, S'oossaa anjuwaabaa odiyaa galataa sabatuwaanne morkkatuwaa murana mala S'oossaw odiyaa maganatuwaa. Ha woosatuu itti uray barekka woosseedda woosatuwaanne c'ora Asay ittippe woosseedda woosatuwaa. Untuntuppe ittuu ittuu itti uraa wozanaan sisetteedda seelaa k'onc'c'issiyaawantta. Haratuu k'ay S'oossaa Asay ubbay koyiyaawaanne asaw ubbaw sisetiyaa hanotatuwaa bessiyaawantta.

Yesuusi tamarissiidde mazimuriyaa mas'aafaappe bochchi bochchi akkiide tamarisseedda. Ooratsa C'aak'k'uwaa s'aafeeddawanttukka an s'aafetteeddawaappe barenttu s'aafiyaa mas'aafaa gidдо gelisseeddino. Woosa gollatta ek'k'oodeppe doommaade, Mazimuriyaa Mas'aafaa goyinuwaa wogaw go'ettiyaa wolk'k'aama minjuwaabaadan paydaw.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Mas'aafaa *Maz. 1–41*

Laa'entso Mas'aafaa *Maz. 42–72*

Heezzentso Mas'aafaa *Maz. 73–89*

Oyddentso Mas'aafaa *Maz. 90–106*

Ichcheshentso Mas'aafaa *Maz. 107–150*

Koyro Mas'aafaa

1

(1–41)

Lo"o Asaanne Iita Asaa Hametaa

- ¹ Iitatuwaa zoriyaan beennawe,
woy nagaranchchatuwaa ogiyaan ek'k'ennawe,
k'iliic'iyaawanttu shiik'uwaan uttennawe,
hewe anjjettedawaa.
- ² Shin Med'inaa Godaa higgayan I nashettee;
Aa higgiyaa gallassinne k'amma k'oppee.
- ³ Hewe goggiyaa haatsaa s'ap'uwaan tokettiide,
ayifiyaa aginaan ayifiyaa,
bare haytsaakka k'ok'k'ofenna mitsaa mala.
I ootsiyaa ubbay aw hanee.
- ⁴ Shin iitatu hewaa mala gidikkino;
c'arkkuu pitti afiyaa suullaa mala.
- ⁵ Hewaa diraw, iitatuwaa bolla S'oossay pirdana;

- nagaranchchatuukka s'illotuwaa shiik'uwaan ek'k'ikkino.
⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illotuwaa ogiyaa eree;
 shin iitatuwaa ogii d'ayana.

2

S'oossaan Dooreteedda Kaatiyaa

- ¹ Amanenawanttu ayaw denddiinoo?
 K'ay kawutetsatuu ayaw patsennabaa mak'ettiinoo?
² Sa'aa kaatetuu denddeeddino;
 asaa mooddiyaawanttu ittippe shiik'eeddino.
 Unttuntu Med'inaa Godaa bollanne
 I okkeeddawaa bolla ittippe shiik'eeddino.
³ Unttuntu, «Nuuni untuntu sanssalataa duutsoytte;
 untuntu nuuna k'achchiyaawaakka wora oloytte» yaagiino.
⁴ Saluwaan bare araatan utteeddawe
 untuntu bolla miic'c'ee;
 Goday untuntu bolla k'iliic'ee.
⁵ I bare hank'k'uwaan untunta seeree;
 bare wolk'k'aama hank'k'uwaan untunta yashissee.
⁶ Goday, «Taan ta geeshsha deriyaa S'iyooone bolla
 ta kaatiyaa kawutsaad» yaagee.
⁷ He kaatii, «Taan Med'inaa Godaa higgiiyaa awaayana;
 I taana, Neeni ta na'aa;
 taani hachchi new aawuwaa gidaaddi.
⁸ Neeni taana oochcha;
 Taani kawutetsaa ubbaa new immana;
 sa'aa ubbay nebbaa gidanawaa.
⁹ Neeni birataa s'am'an untunta mentsereetsana;
 Untunta neeni urk'k'aa miishshaa mentsiyaawaadan liik'issana»
 yaagee» yaageedda.
¹⁰ Hewaa diraw, hinttenoo kaatetoo, eeyattoppite;
 ha sa'aa mooddiyaawanttoo, hinttena naagite!
¹¹ Med'inaa Godaw yashshatetsan ootsite;
 kokkorssaan azazettite.
¹² S'oossay hank'k'ettina, ogiyaan hintte d'ayennaadan suure wozanaan aw
 goynnite;
 ayaw gooppe, Aa hank'k'uu ellekka ees's'i kesana.
 Bak'ati an k'osetti attiyaa ubbatuu anjjettedawantta.

3

- Bare na'aa Abeseloomappe bak'ateedda wode Daawita mazamuriyaa
¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta morkketuu ayaa c'oratteeddinoo!
 Ta bolla aappunatuu denddiinoo!
² Darotuu, «S'oossay Aa ashshenna» yaagiide
 tawaa haasayiino.
³ Shin abeet Med'inaa Godaw, Neeni ta yuushshuwaan gondalle.
 Taana bonchchissiyaawenne ta suntsaa d'ok'k'u ootsiyaawe neenattee.

- ⁴ Taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade Med'inaa Godaakko waassay.
Bare geeshsha deriyaappe taw I zaaree.
- ⁵ Med'inaa Goday taana naagiyaa diraw,
taani gisaade gem"ishaynne beegottay.
- ⁶ Taani taana dooddiide denddeedda,
tammu sha"aa asatookka yayyikke.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Abeet ta S'oossaw, taana ashsha!
Ayaw gooppe, neeni ta morkkatuwaa ubbaa goggoc'c'uwaa shoc'aadda;
iitatuwaa achchaakka mentsaadda.
- ⁸ Ashshuu S'oossaawaa;
S'oossaw, ne asaa neeni anjja.

4

Maadoo Omarssi Shiik'iyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet taana s'illissiyaa S'oossaw,
taani neena s'eesiyaa wode, taw koyaa.
Taani un"etteedda wode, taana shemppissaadda.
Taw neeni k'arettaade ta woosaa sisa.
- ² Hinttenoo asatoo, awude gakkanaw ta bonchchuwaa kawushshiitee?
Shori bayinnabaakka awude gakkanaw hintte siik'iitee?
Wordduwaa awude gakkanaw c'addi oyk'k'i kaalliitee?
- ³ Shin Med'inaa Goday S'oossaa asatuwaa
barew dummay wotseeddawaa hintte erite.
Taani Med'inaa Godaa s'eesiyaa wode,
I taw sisee.
- ⁴ Hank'k'ettite, shin hintte hank'k'uwaa nagaraa ootsoppite.
Hiis'an gisiyaa wode,
hintte wozanaa biditenne sirp'p'i giite.
- ⁵ Likke yarshshuwaa yarshshitenne
Med'inaa Godaan ammanettite.
- ⁶ Darotuu, «Nuuna lo"obaa bessanawe oonee?» yaagiino.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni nuuna keeka ayifiyaan s'eella.
- ⁷ Neeni ta wozanaan wolk'k'aama nashshechchaa kuntsaadda.
Hewenne, katsaa ayifiinne ooratsa woyniyaa eessay,
barenttoo darina nashetiyaa nashechchaappekka dariyaawaa.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw,
ne s'alalay taana saruwaan naaga wotsiyaa diraw,
taani gisaade sarotetsaan gem"ishshay.

5

Wontta Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani odiyaawaa hayzza;
ta ooliyaanne sisa.
- ² Ta kaatiyawunne ta S'oossaw,
Taana maadda gaade ta neekko waassiiyaa diraw,
ta woosaa sisa.
- ³ Abeet Med'inaa Godaw,
wontta wontta guuran neeni ta k'aalaa sisaasa.
Wontta wontta guuran taani ta woosaa ne sintsa shiishshaade,
neeni taw immiyaa zaaruwaa akkana gaade naagay.
- ⁴ Neeni iitatetsan nashetena S'oossaa;
iitabay neenana de'enna.
- ⁵ C'eeek'ettiyaawanttu ne sintsan ek'k'ikkino;
iitabaa ootsiyaa ubbatuwaa neeni is's'aa.
- ⁶ Wordduwaa haasayyaawanttakka neeni d'ayissaasa.
Suutsaa gussiyaawanttanne c'immiiyaa asatuwaa,
S'oossay shenetee.
- ⁷ Shin taani ne maarotaa daruwaan
ne golliiyaa gelana.
Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
new yashshatetsan goyinnana.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, Taana ne s'illotetsan kaaletsa;
ta morkkatuwaa diraw gaade,
ne ogiyaa ta sintsan suurisa.
- ⁹ Unttuntu doonaappe kesiyaawe ammantsenna.
Unttuntu wozanaankka genii kumeedda;
unttuntu doonay dooyetteedda duufuwaa mala;
Unttuntu barenttu ins's'arssan c'immiiino.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, unttunta neeni pirda;
unttuntu kobay unttunta akki bo.
Unttuntu nagaray daro gideedda diraw,
neeni unttunta yederssa;
ayaw gooppe, unttuntu ne bolla makkaleeddino.
- ¹¹ Shin neekko bak'ati k'osetti attiyaa ubbay nashetino;
unttuntu ubbaa gede nashshechchan yes's'ino.
Neenikka unttunta naagana;
ne suntsaa siik'iyaa ubbatuu neenan loytsi nashetino.
- ¹² Ayaw gooppe, abeet Med'inaa Godaw,
tumukka neeni s'illuwaa anjaasa.
Neeni gondallii kammiyaawaadan ne keekkatetsan Aa kammaasa.

6

Un'o Wodiyaan Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita
Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppaariikkii;
woy ne yiluwaan taana muroppaariikkii.
- ² Abeet Med'inaa Godaw, taani labbanneedda diraw,

- taana maaraarikkii.
 Abeet Med'inaa Godaw, ta wozanay madus's'o diraw, taana patsa.
³ Ta shemppatta daroppe un"ettaaddu;
 shin S'oossaw, taana maaddanaw neeni awude gakkanaw gam"ay?
- ⁴ Abeet S'oossaw, neeni simmaade, taana ashsha;
 ne maarotaa daruwaan taana kessa akka.
⁵ Hayk'k'eedda uray ooninne neena hassayenna;
 duufuwaan neena galatiyaawe baawa.
- ⁶ Taani ooliyaan daaburaad;
 K'amma ubbaan taani yeekkaade, ta hiis'aa irs's'issaad;
 ta borkkotsaakka ta afotsaan muusuud'issaad.
⁷ Ta morkkatuwaa ubbaa gaasuwaan taani afos's'eedda diraw,
 ta ayifii galjjeedda;
 ta ayifii demmennaan is's'eedda.
- ⁸ Med'inaa Goday taani yeekkiyaa yeekuwa siseedda diraw,
 Hinttenoo, iitaa ootsiyaa ubbatoo,
 gede taappe shaakettite.
⁹ Med'inaa Goday ta watiwatuwaa siseedda;
 Med'inaa Goday ta woosaanne sisee.
¹⁰ Ta morkke ubbatuu yeellatinonne tuggatino.
 Unttuntu k'oppennaan yeellatiide, guyye simmino.

7

Yedesaa Wodiyaan S'illo Asaa Woosaa

Biiniyaama Zariyaa Kuuzawaa Daawite, S'oossaakko Zilaaleedda Zilaassaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani neekko bak'ataade k'osettay.
 Taana yederssiyaa ubbatuwaappe neeni taana ashsha akka.
² Neeni taana ashshenabaa gidoope,
 Unttuntu taana gaammuwaadan bonk'k'iide,
 ooninne ashshenan mentsereetsana.
- ³⁻⁴ Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
 Taani asaa naak'k'eeddawaa gidoope,
 Hewenne ta laggiyaw lo"uwaa diraw iitaa zaareeddawaa gidooppenne,
 Woy gaasuu bayinnan ta morkkiyaa bonk'k'eeddawaa gidoope,
 Hawaa mala yewotuwaappe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidoope,
⁵ ta morkkii taana yederssiide oyk'k'o.
 Taana sa'aan yed'ereetso;
 yaatiide, taana biittaan oli basho.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan dendda ek'k'a;
 ta morkkatuwaa ees's'iyaa hank'k'uwaa bolla dendda.
 Ta S'oossaw Godaw, beegotta; tumuwaa pirdda.
⁷ Kawutetsatuwaa shiik'uu ne yuushshuwaan shiik'o;
 neeni unttuntuppe bollaanna gidaade haana.
⁸ Med'inaa Goday kawutetsatuwaa bolla pirddee.
 Abeet Med'inaa Godaw, taw ta s'illotetsaadan pirdda;
 Abeet Ubbaappe D'ok'k'aw, ta suuretetsaadan pirddaa.
⁹ K'ofaanne wozanaa biddaade eriyaa s'illo S'oossaw,

iitatuwaa geniyaa neeni d'ayissa.
Shin s'illuwaa sarotan minisa wotsa.

¹⁰ Wozanaa s'illuwaa ashshiyaa S'oossay
taw gondalle.

¹¹ S'oossay s'illuwaa pirddiyaawaa;
I hachchi hachchi hank'k'ettiyaa S'oossaa.

¹² Asay bare nagaraa paas'iide simmennaan is's'ooppe,
S'oossay bare mashshaa leefee;

I bare wonddaafiyaa giigissee.

¹³ I bare wod'iyaa olaa miishshatuwaa giigissee;
Tamaa lac'uwaadan p'ooliyaa bare wonddaafiyaa tooraa giigissee.

¹⁴ Iitatetsaa shahaareedda,
geniyaa shahaara shahaareeddawe, wordduwaa yelee.

¹⁵ Hara asatoo ollaa bookkeedda asay
bare bookkeedda ollaan barew kunddee.

¹⁶ I ahiyaa genii Aa huup'iyaw simmee.
Aa makkalayne Aa huup'iyaw simmee.

¹⁷ Med'inaa Godaa s'illotetsaa diraw,
taani Aa galatana;
K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Godaa suntsaw,
taani galataa yes's'ana.

8

S'oossaa Anggay Med'etaa Bollan

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
ne suntsay sa'aa ubbaa bollan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

Neeni ne bonchchuwaa salotuwaappe bollan
d'ok'k'u d'ok'k'u ootsa wotsaadda.

² Neeni ne morkkatuwaa diraw,
Ne baaligaaraanne new manddiyaawaa sirp'p'i ootsanaw,
guutsa naanatuwaa doonaan
d'ammiyaa naanatuwaa doonaan galataa kuntsaadda.

³ Neeni ne birad'd'etuwaan med'd'eedda ne salotuwaa,
Sa'aan sa'aan neeni wotseedda aginaanne
s'oolinttetuwaa taani be'iyaa wode,

⁴ neeni asaabaa k'oppanaw Asay ayee?
Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁵ Aa neeni S'oossaappe amareedawaa guutsaadda;
Bonchchuwaanne gitatetsaa kalachchaa Aa huup'iyaan wotsaadda.

⁶ Aa neeni ne med'd'eedda med'etetsaa ubbaa bollan
mooddiaawaa ootsaade suntsaadda;
ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaadda.

⁷ Dorssatuwaanne booratuwaa, sa'aa do'atuwaanne,

⁸ saluwaa kafotuwaa, abbaa moletuwaanne,

abbay goggiyaasan wad'd'iyaawantta ubbaakka
Aa moodissaadda.

⁹ Abeet S'oossaw, nu S'oossaw, ne suntsay
sa'aa ubbaan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

9

Iitaa Bollan Pirddaa

Zammaaretuwaa Kaappoo, «Na'aa Hayk'uwaan» Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena ta kumentsaa wozanaappe galatana;
Neeni ootseedda maalalissiyaa
ne oosuwaa ubbaakka odana.

² Neenan nashettananne hashshu gaana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
taani ne suntsaw galataa yes's'ana.

³ Ta morkketuu guyye simmiyaa wode,
ne sintsappe d'ubetti d'ayana.

⁴ Neeni taw s'illo pirddaa pirddaadda;
Neeni s'illotetsan pirddaadde,
ne kawutetsaa araatan uttaadda.

⁵ Neeni kawutetsaa seeraadda;
iitatuwaakka d'ayissaadda.
Neeni untunttu suntsaa med'i med'inawukka k'uc'c'a diggaadda.

⁶ Morkketuu med'inaa d'ayuwaa d'ayeeddino;
k'ay untunttu katamatuwaa ubbaanna d'ok'olla diggaadda.
Untunttu ubbaanna dogetti atteeddino.

⁷ Shin Med'inaa Goday med'inaw kaatetiide de'ee;
I bare kawutetsaa araataa pirddaw giigisseedda.

⁸ Ha sa'aa s'illotetsan pirddana;
asatuwaakka suuretetsaan pirddana.

⁹ Med'inaa Goday un"etteeddawanttoo bak'ati attiyaawaa;
meto wodiyaankka geli attiyaa geessuwaa.

¹⁰ Ne suntsaa eriyaawanttu neenan ammanettiino;
ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni neena koyiyaawantta yegga agga
beykka.

¹¹ S'iyooone Deriyan kaateti utteedda Med'inaa Godaw galataa yes's'ite.
I ootseedda ubbabaakka asaa ubbaw odite.

¹² Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawanttoo
haluwaa kessiyaa S'oossay
naak'etteeddawanttu waasuwa sheneko geena.

¹³⁻¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, S'iyooone asaa kariyaan taani ek'k'aade,
Ne galataa odana malanne
hewan ne atotetsaan loytsi nashettana mala,
ta morkketuu taana yederssiyaawaa be'a.
Neeni ne maarotaan, hayk'k'uwaappe taana ashsha.

- ¹⁵ Kawutetsatuu barenttu bookkeedda ollaan barenttoo kunddeeddino.
Unttuntu k'osi wotseedda p'irii untuntu gediya oyk'k'eedda.
- ¹⁶ Med'inaa Goday bare s'illo pirddan barew eretteedda;
iita Asay bare kushiyan ootseedda oosuwaa p'iriyaan oyk'k'etteedda.
- ¹⁷ Iitatu duufuwaa baana;
S'oossaa dogiyaa kawutetsatuu ubbaykka untunttudan hanana.
- ¹⁸ Hiyyeesay ubbaa gede dogetti attena;
woy metootanchchay wotseedda hidootay med'inaw d'ayenna.
- ¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne bolla denddiide,
bare wolk'k'aan c'EEK'etenna mala, neeni dendda!
Ne sintsan kawutetsatuwaa bolla neeni pirddaa.
- ²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, untuntta neeni yashissa;
untuntu asaa gidiyaawaa neeni untuntta erissa.

10

Pirddaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ayaw haakkaade ek'k'ay?
Metuwaa wodiyaan ayaw neeni geemmay?
- ² Bare otoruwaan iita Asay hiyyeesaa shankkatee.
Untuntu barenttu pala mak'k'uwaan barenttoo oyk'k'ettino.
- ³ He iitay bare wozanaa iita amuwaan c'EEK'etee;
yoranchchay Med'inaa Godaa bolla iita k'aalaa haasayeenne kaddee.
- ⁴ Iitay bare otoruwaan S'oossaa koyenna;
bare k'ofa ubbankka S'oossaa ayinne koyenna.
- ⁵ Ubbabay aw ubbaa wodekka kumee;
I otoruwaa p'ees's'alee.
Ne higgii aw gelenna;
bare morkkatuwaa bolla I k'iliic'ee.
- ⁶ Bare wozanaan I, «Taana ayayenne k'aatsenna.
Taana ubbakka metuu gakkenna» yaagiide k'oppee.
- ⁷ Aa doonaan shek'ay,
wordduunne manddetsay kumeedda.
Bare ins's'arssan genebaanne iitabaa haasayanaw elleellee.
- ⁸ Heeraan k'osettiyaasan I zuggiide uttee.
Bare wod'iyawaa wod'anaw k'osetti naagiidde,
wolk'k'ay bayinna ashkketuwaa s'eellee.
- ⁹ Bare k'osettiyaasan geemmiide,
hiyyeesaa oyk'k'anaw gaammuwaadan zuggee.
I hiyyeesaa oyk'k'iide, bare p'iriyaan goochchiide afee.
- ¹⁰ Yaatina, wolk'k'ay bayinna hiyyeesay shoc'etee;
nippi geenne he minuwaan s'oonettee.
- ¹¹ I bare wozanaan, «S'oossay taana dogi kichcheedda.
Bare som"uwaa taappe gentsi kichcheedda;
ubbakka I be'enna» yaagee.
- ¹² Abeet Med'inaa Godaw, dendda.

- S'oossaw, ne kushiyaa d'ok'k'u ootsaade dentsa;
hiyyeesaa dogoppa.
- ¹³ Nagaranchcha uray bare wozanaan,
S'oossaa ayaw kad'ii?
Bare k'ofankka, «S'oossay taana murena»
ayaw yaagii?
- ¹⁴ Shin S'oossaw, neeni tumukka be'aasa;
metuwaakka waayiyaakka s'eellaasa.
Neeni ubbaa wode nuuna maaddanaw giiga uttaadda.
Yii'atoo neeni maaduwa.
K'ohetteeddawe neeni maaddanaadan barena new sheed'd'e.
- ¹⁵ Geniyaawanttu wolk'k'aa neeni wurssa;
Iita asatuwaakka hewaadda ootsa.
Laa"entso untunttu giddon iitatetsay beettana mala untuntta mura.
- ¹⁶ Med'inaa Goday med'i med'inaw kaatetiide de'ee;
hara kawutetsatuu Aa biittaappe d'ayana.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni barentta kawushshiyaawanttu amuwaa sisaasa.
Neeni untuntta mintsetsaasa.
- ¹⁸ Yi'atoone un"etteeddawanttoo tumuwaa pirddaa;
sa'aan de'iyaa asay, untuntta yashissenna mala,
Untunttu waasuwa sisaasa.

11

S'illotuwa C'ee'uwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Taani Med'inaa Godaa giddon bak'ata k'osetta attay.
Yaatina, hintte taana ayaw,
«Kafuwaadan ne deriyaa bak'ata» yaagiitee?
- ² Hekko nagaranchchatuu,
wozanaa geeshshatuwa d'uman c'addanaw,
barenttu wonddaafiyaa bak'etsaa bollan pootsaa toliino.
- ³ Baasuu bayiyaa wode,
s'illuu ayaa ootsanaw danddayii?
- ⁴ Med'inaa Goday bare Geeshsha sa'aan de'ee;
bare saluwaa kawutetsaa araatan,
Med'inaa Goday asaa s'eellee;
S'oossaa ayifii asaa biddee.
- ⁵ Med'inaa Goday s'illuwaa biddee.
Shin iitatuwaanne kobabaa siik'iyaaawantta
I loytsi is's'ee.
- ⁶ S'oossay iitatuwa bollan ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaanne
ees's'iyaa diiniyaa bukissana.
D'ayssiyaa gotiyaa c'arkkuwaan untuntta murana.
- ⁷ Med'inaa Goday s'illo gideedda diraw,
s'illotetsaa dosee.
Suure asatuu Aa sintsa be'ana.

12

Iita Alamiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Med'inaa Godaw, nuuna maaddaarikkii?
Ayaw gooppe, S'oossaa Asay ubbakka baawa;
asaa gidдон ammanettiyaawe d'ayikichcheedda.
- ² Ubbaa wodekka ittuu ittoo wordduwaa haasayiino;
ittuu ittuwaa sheleeshshiyaa ins's'arssan baletsuwaan haasayiino.
- ³ Abeet Med'inaa Godaw, ha sheleeshshiyaa doonaa bara.
Otoruwaan c'EEK'ettiyaa ins's'arssaa ubbaa neeni c'igga olaa.
- ⁴ Unttuntu, «Nuuni nu ins's'arssan s'oonana;
nu mettershay nuwaa; nu goday oonee?» yaagiino.
- ⁵ Med'inaa Goday, «Hiyyeesatuu un"etteedda dirawunne,
Metootanchchatuwaa ooliyaa diraw,
ha"i taani denddana.
Taani untuntu amottiyaa sarotetsaan untunta wotsana» yaagee.
- ⁶ S'oossaa k'aalatuu walakki bayinna geeshshatuwaa;
c'ooc'iyaa taman laappun gede tigetteedda biraadan geeyyeeddawantta.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni untunta sarotetsaan naaganne
hawaa mala asaappe med'inaw untunta ashsha.
- ⁸ Asaa gidduwaan iitay bonchchetteedda wode,
iitatuubbaa saanna simeretteeddino.

13

Bare S'oossan Amaneteedda Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw neeni taana dogay?
Med'inaw taana dogay?
Awude gakkanaw neeni taappe geemmayi?
- ² Taani ta k'ofaanna baas'etiyaawe
awude gakkanaassee?
Ubbaa gallassi kayyuu ta wozanaan de'anawe
awude gakkanaassee?
Ta morkketuu ta bolla goobanawe
awude gakkanaassee?
- ³ Med'inaa Godaw ta S'oossaw, haa taakko s'eellaade,
taw zaara.
Ta ayifiyaa poo'issaade,
hayk'k'uwaappe taana ashsha.
- ⁴ «Nuuni Aa s'ooneeddo» yaagiide,
ta morkketuu c'EEK'etennaadan te"a.
Ta kunddetsan untuntu nashettenaadan digga.
- ⁵ Shin aggena ne maarotaan taani ammanettay;
neeni taana ashshiyaa diraw, taani nashettay.
- ⁶ Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana;
ayaw gooppe, neeni taw keekkaadda.

14

S'oossay Bayna Asatuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Eeyyatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino.
Unttuntu de'uu bayeedda.
Unttuntu sheneyiyaawaa ootsiino;
lo"iyaawaa ootsiyaa Asay baawa.

² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne
be'anaw, Med'inaa Goday saluwaappe duge asaa s'eellee.

³ Shin ubbaykka wora simmeeddino;
ubbaykka ubbaanna go"ennabaa gideeddino.
Lo"iyaawaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.

⁴ Med'inaa Goday, «Hwanttu ta asaa,
asay k'umaa miyaawaadan bonk'k'i miino.
Iita asatuu tumu ayaanne akeekikkino?
Unttuntu taana woossikkino» yaageedda.

⁵ Shin S'oossay s'illo asatuwaana de'iyaa diraw,
iitatu hewan dagamana.

⁶ Unttuntu hiyyeesatuwaa k'ofaa halissiino;
shin Med'inaa Goday hiyyeesatuu bak'atiide, k'osetti attiyaa sa'aa.

⁷ Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee!
Med'inaa Goday unttuntu de'uwaa zaariyaa wode,
Yaak'ooba zeretsay nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaa pooc'u gaana.

15

S'oossay Asaappe Koyiyaawe Ayee?

Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, ne dunkkaaniyaan gam"anawe oonee?
Ne geeshsha deriyaan neenana de'anawe oonee?

² Suure de'uwaa de'iyawaa,
S'illobaa ootsiyaawaa,
bare wozanaappe tumuwaa haasayaawaa,

³ hara asaa suntsaa bayzzenawaa,
Bare laggiyaa bolla iitabaa ootsennawaa,
bare shooruwaa zigirennawaa;

⁴ Med'inaa Godaan is's'etteedda asatuwaa kad'iyawe,
Shin S'oossaw yayyiyaa asatuwaa bonchchiyaawe,
bare c'aak'k'eeddawaa ayaa dees'inakka poliyaawe,

⁵ bare miishshaa dichchaw immennawe,
S'illo asatuwaa k'ohanaw
mattaayiyaa akkenawe.

Ha yewotuwaa ootsiyaawe,
med'inawukka k'aas's'enna.

16

S'oossay Ta Laataa

Daawita woosaa

¹ Abeet S'oossaw,
taani neekko bak'ateedda diraw, taana naaga.

² Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta Godaa;
Neeppe attin, hara lo"uu taw baawa» yaagay.

³ Sa'aan de'iyaa geeshshatuu
ay mala galatetteeddino!
Ta nashechchay ubbay untuntunna ittippe gidiyaawaa.

⁴ Worddo s'oossatuwaa kaalliyaawanttu
barenttu bolla metuwaa darissiino.
Shin taani untunttu worddo s'oossatoo yarshshikke;
taani untunttu suntsaa s'eesikke.

⁵ Ta Med'inaa Godaw, ta de'uwaa laataynne s'uu'ay neena;
taana koshshiyaa ubbaa neeni taw immaasa.
Ta de'uwaa saamay neena.

⁶ Neeni taw wad'd'eedda saamay ay keeshshaa lo"ee!
Ee ta laatay tumuwaappe lo"a!

⁷ Taana zoriyaa Med'inaa Godaa galatay;
bilahekka ta wozanay taana seeree.

⁸ Taani ubbaa gede Med'inaa Godaa taappe sintsayay
I taappe ushechcha baggana de'iyaa diraw,
taani hirggikke.

⁹ Hewaa diraw, ta wozanay nashettee;
ta shemppuukka hashshu gee.
Ta bollaykka hirggi bayinnan de'ee.

¹⁰ Taana Si'ooliyaw aatsaade immakka;
neeni ne geeshsha musissakka.

¹¹ Neeni taana de'uwaa ogiyaa bessaasa.
Taani ne matan de'ina, ta nashechchay polettee;
ne ushechcha baggana injjii med'inaw de'ee.

17

Geeshsha Asaa Woosaa

Daawita woosaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta s'illo oochchiyaawaa sisa;
ta waasuwaa hayzza.
Taani c'immenna ins's'arssaappe woossiyaa woosaakko,
ne haytsaa zaara.

² Ta shatintsay ne sintsappe yo;
ne ayifii likke gidiyaawaa s'eello.

³ Neeni k'amman taana s'omoosaadda;
ta wozanaa paac'c'aadda.
Shin ta bollappe ayinekka demmakka.

- Ta ins's'arssaykka balettibeena.
⁴ Taani hara asatuwaadan iita k'aalaa haasayikke;
 taani ne azazuwaa naagiyaa diraw, gene ogiyaa kaallabeykke.
⁵ Ta gedii d'ubettenna mala,
 ta tangguu ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
⁶ Abeet S'oossaw, neeni sisiyaa diraw,
 taani neena woossay.
 Ne haytsaa taakko zaaraadde,
 taani new odiyaawaa hayzza.
⁷ Barenttu morkkatuwaappe bak'atiyaawantta
 ne ushechcha kushiyan k'osaade ashshiyaawoo,
 ne lo"otetsaa maalalissiyaa ogiyaan besa.
⁸ Ne ayifiyaa c'iruwaadan taana naaga;
 ne k'efiyaa gidдон taana k'osa.
⁹ Taana un"i wotseedda iitatuwaappenne
 dooddi wotseedda s'ala morkkatuwaaw kushiyaappe
 taana k'osa.
¹⁰ Unttunttoo k'areti baawa;
 otoruwaan haasayiino.
¹¹ Taani biyaasa'aa ubbaan unttuntu taana dooddiino.
 Taana biittan aatsi yegganaw s'eelliino.
¹² Unttuntu barenttoo miyaawaa koyiyaa gaammotuwaa mala;
 geeman zuggi naagiyaa wodalla gaammotuwaa mala.
¹³ Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
 Ta morkkatuwaanna ek'ettaade s'oona;
 ne mashshaan iitatuwaappe taana ashsha akka.
¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, hawaa mala asaappe,
 Unttuntu kaac'ay ha sa'aa de'uwaa s'alala gididiyaa asaappe
 ne kushiyan taana ashsha.
 Neeni unttunttoo minjeedda boshaan unttunta mura;
 he boshayenne unttuntu naanaatoo gidiide,
 unttuntu naanatuwaa naanatookka palaho.
¹⁵ Shin taani s'illotetsan ne som"iyaa be'ana.
 Taani denddiyaa wode, ne mala be'aade nashettana.

18

S'oonuwaa Mazimuriyaa

- Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa. Med'inaa
 Goday Aa Morkkiyaappenne Saa'oola Kushiyaappe Ashsheeda Wode Daaw-
 ite Med'inaa Godaw Ha Yetsaa Yes's'eedda
¹ Abeet Med'inaa Godaw,
 ta wolk'k'aw, taani neena siik'ay.
² Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;
 Taani olaappe naagettiyyaa miis'aa;
 I taana ashshiyaawaa.
 Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.
 I ta gondalliyaa; I taana ashshiyaaw wolk'k'aa;
 I taani k'osetta attiyaa sa'aa.

- ³ Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;
I ta morkkatuwaappe taana ashshee.
- ⁴ Hayk'uwaa wodoruu taana k'achcheeda;
bashshay di'uwaadan taana dagantseedda.
- ⁵ Duufuwaa wodoruu taana k'achcheeda;
hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.
- ⁶ Taana metuu iissina, Med'inaa Godaa s'eesaad;
«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.
I bare Geeshsha Sa'aan ta kooshshaa siseedda;
taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.
- ⁷ Wod'd'ina S'oossay hank'k'etteedda diraw,
Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
deretuwaaw s'ap'uu gaji gajiide kokkoreedda.
- ⁸ Aa siid'iyaaappe hank'k'uwaaw c'uway c'uwatteedda;
Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu keseedda.
- ⁹ Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda;
he wode Aa gediyaappe garssaana sik'imeteedda shaarii de'ee.
- ¹⁰ K'efiyaana de'iyaa kiitanchchaa kiruubiyan uttiide paalleedda;
c'arkkuwaa k'efiyaa akkiide elleelleedda.
- ¹¹ Barena d'uman kammeedda;
Aa dunkkaanii iraana sik'imeteedda shaariyaa.
- ¹² Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
shachchaynne tamaa lac'uu keseedda;
Kesiide sik'imeteedda shaariyaa aad'd'iidde beedda.
- ¹³ K'ay Med'inaa Goday guuguntsaadan saluwaappe guummeedda;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay walk'k'antsaaninne tamaa lac'uwaan
k'onc'c'eedda.
- ¹⁴ Bare wonddaafiyaa c'ubiyaa yeddiide,
Bare morkkatuwaa laaleedda;
walk'k'antsaa poo'uwaaw kiittiide, untuntta yedersseedda.
- ¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni seereedda wodenne,
Hank'k'ettaade peenuk'eedda wode,
abbaa haatsay giseedda biittay beetteedda.
K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.
- ¹⁶ S'oossay bollappe kushiyaa duge yeddiide,
taana oyk'k'eedda;
c'iimmo haatsaappe taana kesseedda.
- ¹⁷ I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne,
taana is's'iyaa wanttuppe ashsheeda.
Ayaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.
- ¹⁸ Ta waaiyiyaa gallassi untunttu ta bolla denddeeddino;
shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa.
- ¹⁹ I taana aakko sa'aa kesseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.
- ²⁰ Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
ta kushiyaa geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
- ²¹ Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggade wora babeykke.
- ²² Taani Aa higgiiyaa ubbaa naagaad;

- Aa wogaa poliyaawaa aggabeyikke.
- ²³ Taani Aa sintsan suure de'aaddi;
taani taana nagaraappe naagaad.
- ²⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne
ta kushii Aa sintsan geeshsha gidiyaawaadan zaareedda.
- ²⁵ Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
- ²⁶ Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'a.
- ²⁷ Barentta hokisiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta neeni zik'k'issaasa.
- ²⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta s'omppiyaa poo'issaasa;
ta S'oossay poo'issina, ta d'umay kichchee.
- ²⁹ Ne maaduwaan taani ta morkke wotaadaratuwaa olay;
ta S'oossan taani untunttu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.
- ³⁰ S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay geeshsha.
Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle.
- ³¹ S'oossaappe attina, hara Med'inaa Goday baawa;
nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa.
- ³² Taw wolk'k'aa immiyaawenne
ta ogiyaa saro ootsiyaawe S'oossaattennee.
- ³³ I ta gediya gen'iyaa gediyaadan minisee;
taana d'ok'k'a sa'atuwaan sarotetsaan wotsee.
- ³⁴ I ta kushiya olaa meezeyee;
Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan
naasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaa dafaade dukkay.
- ³⁵ Taana ashshiyaa ne gondalliyaa neeni taw immaadda.
Ne ushechcha kushii taana zemppissee;
ne lo"o oytsay taana d'ok'k'isee.
- ³⁶ Ta hamettiyaasaa aassaasa;
hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeenaa.
- ³⁷ Ta morkkatuwaa taani yederssa oyk'k'aad;
taani untuntta d'ayissennan de'aadde guyye simmabeykke.
- ³⁸ Taani untuntta laa"entso dendennaadan shoc'aad;
untunttu ta gediyaan kunddeeddino.
- ³⁹ Olaw taana wolk'k'aa danc'c'isaadda;
taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
- ⁴⁰ Ta morkkatuwaa ta sintsappe guyye bak'atissaada;
taana is's'iyaaawantta taani d'ayissaad.
- ⁴¹ Barentta maaddana mala waasseeddino,
shin ooninne untuntta ashshibeenna.
Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino,
shin I untunttoo koyibeenna.
- ⁴² C'arkkuu pittide afiyaa baanaadan taani untuntta liik'issaad;
ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta yed'd'aad.
- ⁴³ Makkala asaappe taana ashshaadda.

- Taana kawutetsatuwaa bollan suntsaadda;
taani erenna Asay taw moodeteedda.
- ⁴⁴ Unttuntu ta woriyaa sisiide, taw azazettiino;
allaga dere asaykka ta sintsan hokkiino.
- ⁴⁵ Unttuntu wozanaa kahaa aggiino.
Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.
- ⁴⁶ Med'inaa Goday de'ee!
S'oossay, ta wogga zaallay galatetto!
Taana ashshiyaa S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u go!
- ⁴⁷ I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
kawutetsatuwaa taappe garssaana moodissiyaawaa;
- ⁴⁸ ta morkkatuwaappe taana ashshiyaawaa.
Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa;
Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
- ⁴⁹ Hewaa diraw, taani neena kawutetsatuwaa giddon galatana;
taani Med'inaa Godaa suntsaa sabbana.
- ⁵⁰ S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
Bare okkeedda, Daawitewunne Aa zeretsaw,
lo"otetsaa med'inaw bessee.

19

S'oossay S'illotetsaa Awaa

- Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
- ¹ Salotuu S'oossaa bonchchuwaa haasayiionne
salotuwaa gufantsuu I bare kushiyan ootseeddawaa awaayee.
- ² Itti gallassay yenkko gallassaw hewaa odee;
itti k'ammaykka yenkko k'ammaw eratetsaa k'onc'c'issee.
- ³ Haasayi woy k'aalay baawa;
unttuntu kooshshaykka sisettenna.
- ⁴ Gidooppekka, unttuntu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laaletteedda;
unttuntu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda.
- S'oossay away de'iyaa sa'aa saluwaan giigisseedda.
- ⁵ Nashettiide kare sooppe kesiya mishiraadan,
Wotsaa naasiyaw giigeedda wotsanchchaadan,
away wontta wontta kesee.
- ⁶ Away itti bagga saluwaa gas'aappe mokkiide,
hara bagga saluwaa gas'aa gakkanaassi bee;
Aa ho"uwaappe geemmiyaawe ayaynne baawa.
- ⁷ Med'inaa Godaa higgii suure;
shemppuwaa zaaree.
Med'inaa Goday odiyaawe ammanettiyaawaa;
akeekay pac'c'eeddawattoo eratetsaa immee.
- ⁸ Med'inaa Godaa wogay likke;
wozanaa nashechchee.
Med'inaa Godaa azazuu geeshsha;
wozanaa poo'issee.

- ⁹ Med'inaa Godaw yayyiyaawe geeshshatetsaa;
 hewe med'inawukka ek'k'iid de'iyaaawaa.
 Med'inaa Godaa pirdday tumanne s'illuwaa.
- ¹⁰ Work'k'aappenne walakki bayinna work'k'aappe aad'd'iide dosettee;
 eessaappenne eessaa ililuwaappe aad'd'i mal"ee.
- ¹¹ K'ay taana ne k'oomaa naagettanaadan zoree;
 ne higgiiyaa naaguu daro go"ee.
- ¹² Bare huup'iyaa balaa demmiyaawe oonee?
 Abeet S'oossaw, geemmedda nagaraappe taana geeshsha.
- ¹³ K'ay taani, ne k'oomay,
 S'alan nagaraa ootsennaadan,
 neeni taana naaga.
 Taana nagaraw moodisoppa;
 he wode taani suure gidaade,
 wolk'k'aama bayzzuwaappe geeyana.
- ¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, ta wogga zaallaw,
 taana wozeeddawoo,
 Ta doonaappe kesiyaa k'aalaynne
 ta wozanaa k'ofay neena nashechchiyaawaa gido.

20

Kaatiyaw Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Neeni metooteedda wode Med'inaa Goday ne woosaa siso;
 Yaak'ooba S'oossaa suntsay neena miniso.
- ² Bare Geeshsha Sa'aappe new maaduwaaw kiiito;
 S'iyooneppe neena zemppisso.
- ³ Ne yarshshuwaa ubbaa I new hassayo;
 ne s'uuggiiyaa yarshshuwaan nashetto.
- ⁴ Ne wozanaa amuwaa new immo;
 ne halchchuwaaw ubbaa polo.
- ⁵ Ne s'oonuwaa diraw, nuuni nashshechchaw hombboc'ana;
 nu S'oossaa suntsan nu banddiraa d'ok'k'u ootsana.
 Neeni woosseeddawaa ubbaa Med'inaa Goday new immo.
- ⁶ Med'inaa Goday bare dooreedda kaatiyaw
 s'oonuwaa immiyaawaa taani biro eray.
 I bare geeshsha saluwaan sisana;
 bare ushechcha kushiyan wolk'k'aama s'oonuwaa aw immana.
- ⁷ Ittuu ittuu barenttu olaa paray goochchiyaaw gaariyan,
 Haratuu barenttu paran c'ee'ettiino;
 shin nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa wolk'k'an c'ee'etteetto.
- ⁸ Unttuntu d'ubettiide kunddana;
 shin nuuni denddiide, min ek'k'ana.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatiyaw s'oonuwaa imma;
 nuuni neena s'eesiyaa wode sisa.

21

S'oonuwaa Diraw Galataa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatii ne minotetsan hashshu gee;
neeni immeedda s'oonuwaan I ayaa nashettii!
- ² Neeni Aa wozanaa amuwaa aw immaadda;
k'ay I neena bare ins's'arssan oochcheeddawaa diggabaakka.
- ³ Neeni lo"o anjuwaan Aa mokkaasa;
geeshsha work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaan wotsaasa.
- ⁴ Neeni de'uwaa aw immanaadan neena woosseedda;
Aw c'ora laytsaanne adussa de'uwaa immaadda.
- ⁵ Neeni s'oonuwaa immeedda diraw,
Aa bonchchuu daree; gitatetsaanne anggaa aw immaadda.
- ⁶ Neeni aw med'inaa anjuwaa immaasa;
neeni ittippe de'iyawaan Aa nashechchaasa.
- ⁷ Kaatii Med'inaa Godaan ammanettee.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa lo"otetsaa diraw,
I k'aas'enna.
- ⁸ Ne kushii ne morkkatuwaa ubbaa kutuutana;
ne ushechchay neena is's'iyaa wantta demmana.
- ⁹ Neeni k'onc'c'iyaa wode,
unttunta c'ooc'iyaa tamaadan s'uuggana.
Med'inaa Goday bare hank'k'uwaa suuluwaan unttunta mittana;
Aa tamaykka unttunta mi d'ayissana.
- ¹⁰ Neeni untuntu naanatuwaa biittaappe,
untuntu zeretsaakka asaa giddoppe d'ayissana.
- ¹¹ Ne morkketuu ne bolla shiik'inonne
iitabaa mak'ettiino; shin polikkino.
- ¹² Ayaw gooppe, neeni untunta ne wonddaafiyaa pootsan dukkanaw
baabisana;
guyye zaaraadde bak'atissana.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne minotetsan d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
ne wolk'k'aa diraw new galataa mazimuriyaa yes's'eetto.

22

S'illo Asaa Metuwaanne Hidootaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Wontta
Guuraa «Gen'iyaa» Yetsaadaan Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaadii?
Taana maadda gaade taani new watiwatiyaa wode,
ayaw taappe haakkay?
- ² Abeet ta S'oossaw, gallasan ubbaan taani new waassay;
shin neeni taw allakka.
K'amman ubbankka new waassay,
shin woppaa demmikke.
- ³ Gidooppenne, neeni geeshsha.
Israa'eeliyaa galatay ne araataa yuushshuwaan de'ee.
- ⁴ Kase nu aawotuu neenan ammanetteedino;
neenan ammanettina, neeni untunta ashshaada.
- ⁵ New waassiide atteeddino;
neenan ammanettiide yeellatibeykkino.

- ⁶ Shin taani asaa gidikke; taani gus'uniyaa.
Taani asan kad'etteeddawaanne k'iliic'etteeddawaa.
- ⁷ Taana be'iyaa ubbatuu k'id'iino;
unttuntu taana s'iti s'eellinonne barenttu huup'iyaa k'aatsiino.
- ⁸ Yaatooppe, «I Med'inaa Godaan ammanettedda;
ayaw Aa ashshennee?
Med'inaa Goday Aa dosooppe,
ane Aa ashsho» yaagiino.
- ⁹ Gidooppenne, taana ta aatti uluwaappe suure yeliseeddawe neena;
ta aatti d'antsaa d'ammiyaa wodekka taani ammanettanaadan oot-
saadda.
- ¹⁰ Taani yelettoodeppe doommaade neenan dic'c'aad;
ta aatti uluwaappe doommaadekka, neeni ta S'oossaa.
- ¹¹ Metuu taakko matiyaa dirawunne
taana maaddiyaawe bayinna diraw,
Ha"i neeni taappe haakkoppa.
- ¹² Daro morkketuu koruma booratuwaadan taana dooddiino;
k'ayc'c'iyaa Baasaane biittaa booratuwaadan taana dooddiino.
- ¹³ Mentsereetsiyaanne gudiyaa gaammuwaadan
barenttu doonaa ta bolla hanggiino.
- ¹⁴ Taani haatsaadan goggaad;
ta mek'etsatuu barenttu kuushshaappe koletteeddino.
Ta wozanay eessaa muk'aaddaa mala,
ta giddon seeri wuree.
- ¹⁵ Ta k'ood'ii kon"aadan melee;
ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'ettee.
Neeni taana hayk'k'eedda asaadan baanan yeggaadda.
- ¹⁶ Kanatuu taana te"eeddino;
iita asatuu ta yuushshuwaan dooddeeddino.
Ta kushetuwaanne ta gedetuwaa c'addiino.
- ¹⁷ Ta mek'etsatuwaa ubbaa taan payday.
Ta morkketuu taana s'eellinonne derek'k'iino.
- ¹⁸ Ta mayuwaa shaakki akkiino;
ta adussa mayuwaan saamaa yeggiino.
- ¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taappe haakkoppa.
Abeet ta wolk'k'aw, taana maaddanaw ellekka haaya.
- ²⁰ Taana mashshaappe ashsha;
ta uushshuwan de'iyaa kanatuwaa wolk'k'aappe ashsha.
- ²¹ Gaammotuwaa doonaappe taana ashsha;
k'ayc'c'iyaa bazzuwaa booratuwaa kac'iyappe taana naaga.
- ²² Taani ne suntsaa ta ishatoos odana;
maabaraa shiik'uwaankka neena galatana.
- ²³ Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, Aa galatite.
Hinttenoo, Yaak'ooba zeretsatoo,
ubbaykka Aa bonchchite.

- Hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
ubbatuukka bonchchuwaan aw yayyite.
- ²⁴ I naak'etteeddawantta kad'enna;
untuntta gakteedda k'ohuwaa taw ay metee geena.
Bare som"uwaa untunttuppe gentsenna;
shin untunttu maadoo aakko waassiyaa wodiyaan,
untunttu waasuwaa sisee.
- ²⁵ Taani neeni ootseedda lo"o oosuwaa diraw,
kuntseedda shiik'uwaan galatana.
Taani shiik'etteeddawaa new yayyiyaa asaa sintsan gatsana.
- ²⁶ Hiyyeesatuu miide kallana.
Med'inaa Godaa koyiyaawanttu Aa galatana.
Untunttu med'inaw de'ana.
- ²⁷ Sa'aa gas'aa gakkanaw Asay ubbay
hassayiide, Med'inaa Godaakko simmana.
Asaa zare ubbay aw goyinnana.
- ²⁸ Ayaw gooppe, kaatetiyyaa maatay Med'inaa Godaawaa;
kawutetsatuwaa I mooddee.
- ²⁹ Sa'aan de'iyaa dure asatuu ubbay
aw goyinnana.
Barentta hayk'k'uwappe ashshanaw danddayennawanttunne
baanaw laamettiyaawanttu ubbatuu aw gulbbatana.
- ³⁰ Yiyaa zeretsay aw kiitettana;
asay Godaa oosuwaa yiyaa yeletaw odana.
- ³¹ Biro yelettibeenna asaykka Aa s'illotetsaa odana.
«S'oossay bare asaa ashsheedda» yaagiyaawe odettana.

23

Lo"o Hentsanchchaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Med'inaa Goday ta hentsanchchaa;
taw ayaynne pac'enna.
- ² Taana aac'a k'ooruwaan shemppissee;
woppu geedda haatsaakko laaggee.
- ³ Ta de'uwaa ooras's'isee.
Bare suntsaa diraw, taana s'illotetsaa ogiyaan kaaletsee.
- ⁴ Neeni ta S'oossay taananna de'iyaa diraw,
Taani d'ip'p'i go d'umaa zanggaaraa gidduwaanna booppekka,
iitabaw yayyikke.
Ne gatimaynne ne guufii taana mintsetsiino.
- ⁵ Ta morkkatuwaa sintsan taw gibiraa makkaadda.
Taana mokkaad, ta huup'iyaa zayitiyyaa okkaadda.
Ta wanc'c'ay palahiide goggana gakkanaw kuntsaadda.
- ⁶ Ne keekkatetsaynne maarotetsay
ta de'uwaa laytsaa ubbaan tumuwaappe taana kaallana.
Taani Med'inaa Godaa golliyaan med'inaw de'ana.

24

Geeshsha Golliyaa Geluwaa Mazimuriyaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay Med'inaa Godaawaa;
biittaynne biittan de'iyaa ubbay aawaa.
- ² Ayaw gooppe, sa'aa wolk'k'aama abbaa bollan I hiis's'eedda;
c'iimmo haatsaa bollan minisiide essee.
- ³ Med'inaa Godaa deriyaa gi"anawe oonee?
Aa geeshsha sa'aan ek'k'anawe oonee?
- ⁴ Aa kushii nagaraappe geeyyeeddawaa,
Aa wozanay geeshsha gideeddawaa,
eek'aw goyinnennawaa,
wordduwaan c'aak'k'ennawaa.
- ⁵ I Med'inaa Godaappe anjuwaa akkana;
ashshiyaa S'oossaappe I s'illotetsaa pirddaa akkana.
- ⁶ S'oossaakko s'eelliyaa asaynne
Yaak'ooba S'oossaa sintsa koyiyaa Asay hawanttu mala.
- ⁷ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatuu Aa nashechchaan morkite!
- ⁸ He bonchcho kaatii oonee?
Minuunne wolk'k'aamay Med'inaa Godaatee!
Olawukka I wolk'k'aama Med'inaa Godaatee!
- ⁹ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatuu Aa nashechchaan morkite!
- ¹⁰ Ha bonchcho kaatii oonee?
Ha bonchcho kaatii saluwaa med'etetsatuwaa Med'inaa Godaatee!

25

Daawite Mazimuriyaa*

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw,
ta shemppuwaappe neena woossay.
- ² Abeet ta S'oossaw, taani neenan ammanettay;
taana yeellayoppa; ta morkkatuwaa haytsaa kessoppa.
- ³ Neenan hidootaa ootsiyaawanttu yeellatikkino;
shin gaasuu bayinnan geniyaawanttu yeellatana.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana ne ogiyaa bessa;
ne ogiyaa taana tamarissa.
- ⁵ Neeni taana ashshiyaa S'oossaa gidiyaa diraw,
ne tumatetsan taana kaaletsaanne tamarissa.
Gallassaa kumentsan taani neenan hidootaa ootsay.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne k'aretaanne
ne keekatetsaa hassaya.
- ⁷ Ta yalagatetsaa nagaraanne bayzzuwaa hassayoppa.
Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekatetsaanne lo"otetsaa hassaya.
- ⁸ Med'inaa Goday keekkanne suure;
hewaa diraw, nagaranchchatuwaa bare ogiyaa tamarissee.

- ⁹ Ashkketuwaa suuretetsan kaaletsee;
ashkketuwaa bare ogiyaa tamaarissee.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa c'aak'uwaanne Aa awaayuwaa naagiyaawanttoo
Aa ogii ubbay tumatetsaanne keekatetsaa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta nagaray loytsi dara;
gidoopekka, ne suntsaa diraw, atto yaaga.
- ¹² Med'inaa Godaw yayyiyaa Asay oonee?
I dooriide kaalana ogiyaa S'oossay Aa tamaarissana.
- ¹³ I ubbaa gedekka lo'o de'ussaa de'ana;
Aa zeretsatuu biittaa laattana.
- ¹⁴ Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo,
bare s'uuraa shaakkiyaawaa;
I untunttoo bare c'aak'uwaakka k'onc'c'issee.
- ¹⁵ Med'inaa Goday ta gediya p'iriyaappe kessiyaa diraw,
ta ayifii maadoo ubbaa gede aakko s'eellee.
- ¹⁶ S'oossaw, taani taarekka de'iyaa k'ohetteedda asaa gidiyaa diraw,
haa taakko simma; ne maarotetsaa taana besa.
- ¹⁷ Taw hirggay dareedda;
ta metuwaappe taana neeni woza.
- ¹⁸ Ta metuwaanne ta tuggaa neeni be'a.
Ta nagaraa ubbaa atto ga.
- ¹⁹ Ta morkketuu ay keeshshaa dareeddenttonne be'a;
untunttu taana wod'anaadan is's'iyawaa s'eella.
- ²⁰ Neeni taana naaga; neeni taana ashsha;
taani neekko bak'ateedda diraw, taana yeellayoppa.
- ²¹ Taani neenan hidootaa ootseedda diraw,
suuretetsayne tumatetsay taana naago.
- ²² Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa asaa
untunttu metuwa ubbaappe neeni ashsha.

26

Geeshsha Asaa Woosaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani suuretetsan hametteedda dirawunne,
sid'ii bayinnan Med'inaa Godaa ammanetteeda diraw,
taw pirddaa.
- ² Abeet Med'inaa Godaw, taana paac'c'a, taana bidda;
ta wozanaa s'omoosa.
- ³ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu ta sintsan de'ee;
taani ne tumatetsaa ogiyaan hamettay.
- ⁴ Taani c'immiyaa asatuwaana ittippe uttikke;
lo'a malatiyaa iitatuwaa maabaran gelikke.
- ⁵ Iitaa ootsiyaa asatuwaa shiik'uwa taani is's'ay;
makkalanchchatuwaanna ittippe uttikke.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani k'ohabeennawaa bessanaw
ta kushiyaa meec'c'ay.
New yarshshiyaa sa'aa yuuyyay;

- ⁷ ne galataa yetsaa yes's'aynne
neeni ootseedda ooratsabaa ubbaa oday.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni de'iyaa golliiyaa,
ne bonchchuu ak'iyaa sa'aa taani dosay.
- ⁹ Taana nagaranchchatuwaanna ittippe pittoppa;
woy asaa wod'iyaa wanttunna ittippe d'ayissoppa.
- ¹⁰ Unttuntu kushiyan iita halchchuu de'ee;
k'ay unttuntu ushechcha kushiyan mattaayii kumi utteedda.
- ¹¹ Shin taana gidoope, taani suuretetsan hamettay.
Taana woza; taw k'aretta.
- ¹² Ta gedii dembba sa'aan ek'k'eedda;
taani wolk'k'aama shiik'uwaan Med'inaa Godaa galatana.

27

S'oossaanna De'iyaa Asaa Ammanuwaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Med'inaa Goday taw poo'onne taana ashshiyaawaa;
yaatina, taani ow yayyanitaa?
Med'inaa Goday ta de'uu naagettiyyaa miis'aa;
yaatina, taani ow dagammanitaa?
- ² Iita asatuu, ta is's'iyaa wanttunne ta morkketuu
taana wod'anaw taakko wos's'iyaa wode,
Unttuntu barenttoo d'ubettiide kunddana.
- ³ Morkkiyaa tooray taana dooddinttokka
ta wozanay yayyena.
Olay ta bolla dooddinttokka,
taani Med'inaa Godan ammanettay.
- ⁴ Taani Med'inaa Godaa ittibaa oochchaad;
Taani hewaa koyaad;
hewenne, taani ta de'uwwa laytsaa ubbaan,
Med'inaa Godaa golliyaan de'anawaa;
k'aykka taani Med'inaa Godaa lo"otetsaa be'anawaanne
Aa Golliyaan Aa koyanawaa.
- ⁵ Hewaa diraw, metuwwa gallasan
I taana bare de'iyaa saan gentsana;
bare dunkkaaniyaan I taana k'osi ashshana.
I taana d'ok'k'a shuchchaa bollan essana.
- ⁶ He wode taani taana dooddeedda ta morkkatuwaappe,
gitataade d'ok'k'u d'ok'k'u yaagana.
Taani Aa dunkkaaniyaan nashetaade yarshshuwaa yarshshana.
Taani Med'inaa Godaw diis's'anne yes's'ana.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa wode,
Neeni taw koya;
taw k'aretta; taana sisa.
- ⁸ Neeni, «Ta sintsa koyite» geedda wode,
Ta wozanay, «Abeet Med'inaa Godaw, eeno;
taani ne sintsa koyana» yaageedda.
- ⁹ Ne sintsa taappe gentsoppa.

- Taana maaddeeddawoo, taana ne k'oomaa
hank'k'ettaade guyye zaaroppa.
Abeet taana ashshiyaa S'oossaw,
taana oloppanne aggoppa.
- ¹⁰ Ta aawuunne ta aata taana agginttonne
Med'inaa Goday taana shiishshi akkana.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne ogiyaa taana tamarissa;
ta morkkatuwaa diraw, taana suure ogiyaa kaaletsa.
- ¹² Taana naassiyaa worddo markkatuu ta bolla iitatetsaan dendeedda
diraw,
taana ta morkkatuwaa amoo aatsaade immoppa.
- ¹³ Med'inaa Godaa keekkatetsaa taani pas'a de'aadde be'anawaa ammanay.
- ¹⁴ Med'inaa Godaan hidootaa wotsa;
minnaadenne wozanaamaade, Med'inaa Godaan hidootaa wotsa.

28

Maaduwaa Demanaw Woosaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta zaallaw, taani neena s'eesay;
taani neena s'eesina, taw sisa is's'oppa.
Ne c'o"u gooppe,
taani duufuwaa beedda asatuwaa mala giday.
- ² «Maaddo» gaade taani neena s'eesiyaa wodenne
ne Ubbaappe Geeshsha Dunkkaaniyaakko zaaraadde,
ta kushiyaa mic'c'iyaa wode,
neeni ta watiwatuwaa sisa.
- ³ Iitaa ootsiyaa iita asatuwaana taana gatsaade oyk'k'oppa;
Hewanttu barenttu wozanaan kobabaa k'oppi uttiide,
barenttu doonaan barenttu shooruwaanna sarobaa haasayiyaawantta.
- ⁴ Unttuntu oosuwaadaaninne untntuntu oosuwaa iitatetsaadan,
untntuntu c'igga;
untntuntu kushii ootseeddabaw untntuntu zaara.
Untntuntu bessiyaa iitaa untntuntu zaara.
- ⁵ Untntuntu S'oossaa oosuwaanne Aa kushii med'd'eeddawaa
dosennan is's'eedda diraw, S'oossay untntunta kolana;
zaariide untntunta ubbakka kees's'enna.
- ⁶ Ta watiwatuwaa siseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto.
- ⁷ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne gondalle;
Ta wozanay an ammanettee;
hewan taani maadettaad.
Hewaa diraw, ta wozanay an nashettee;
taani yetsan Aa sabbana.
- ⁸ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa;
I bare okkeedda kaatiyaa ashshiyaa miis'aa.
- ⁹ S'oossaw, ne asaa ashsha;
new gidiyaawantta anjja.
Untntunta heemmiyaawe neena gida;
neeni untntunta med'inawukka tookka.

29

S'oossaa Kooshshaa Wolk'k'aa

Daawita mazamuriyaa

¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa med'etattoo,

Med'inaa Godaabaa odite;

«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.

² Med'inaa Godaa bonchcho suntsaa galatite;

Aa geeshshatetsaa puulaw Med'inaa Godaw goyinnite.

³ Med'inaa Godaa guntsay haatsatuwaa bollan sisettee.

Bonchcho S'oossay guugunsaadan guummee;

Med'inaa Goday wolk'k'aama haatsatuwaa bollan guummee.

⁴ Med'inaa Godaa guntsay wolk'k'aama;

Med'inaa Godaa guntsay, «Hoola!» giissiyaawaa.

⁵ Med'inaa Godaa guntsay zigatuwaa mentsereetsee;

Liibaanoosa giyaa biittan de'iyaa zigatuwaakka,

Med'inaa Goday mentsereetsee.

⁶ Liibaanoosa deretuwa galo maraadan buraak'issee;

Siriyoona giyaa wolk'k'aama deriyaa Mentsaadan p'is's'illissee.

⁷ Med'inaa Godaa kooshshay,

wolk'k'antsaa wolk'k'amissee.

⁸ Med'inaa Godaa kooshshay bazzuwaa k'aatsee;

Med'inaa Goday K'aadeesa Bazzuwaa k'aatsee.

⁹ Med'inaa Godaa kooshshay wolatuwaa k'aatsee;

mitsaa haytsaakka k'ok'k'ofee.

Yaatina, I de'iyaa sa'aan de'iyaawanttu,

«Bonchchuu S'oossaw gido» yaagiino.

¹⁰ Med'inaa Goday di'uwaa haatsaa bolla bare kawutetsaa araataa wotsiide utteedda;

Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttiide,

med'inaw kaateteedda.

¹¹ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa immee.

Med'inaa Goday bare asaa sarotetsaan anjee.

30

Galataa Woosaa

Daawita mazimuriyaa, Geeshsha Golliyaa anjjissiyaa gallassi yes's'eeddawaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw,

neeni taana c'iimmuwaappe kesseedda dirawunne

ta morkkatuwaan, «Hashshu aw» giissabeenna diraw,

Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

² Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,

neeni taana maaddanaadan, taani neena s'eesaad;

neeni taana patsaadda.

³ Abeet Med'inaa Godaw, taana duufuwaa beennaadan naagaadda;

Duge c'iimmo ollaan gelennaadan,

neeni taana pas'a ashshaada.

⁴ Hinttenoo S'oossaa asattoo, Med'inaa Godaw yes's'ite;

- Aa geeshsha suntsaakka galatite.
- ⁵ Aa hank'k'uu guutsa wodiyaassa,
shin Aa keekkatetsay de'uwa laytsaa ubbaassa.
K'amma yeekiidde ak'ooppe,
wontta zaway baynna nashshechchaa gidee.
- ⁶ Taani woppan de'iyaa wode,
«Simmi taani ubbakka k'aas's'ikke» yaagaad.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw keekkeedda wode,
taana wolk'k'aama deriyaadan minisaade essaadda.
Shin neeni ne sintsa wora zaareedda wode,
taani dagamaad.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesaaddi;
taani Med'inaa Godaakko maarotetsaw hawaadan yaagaade woos-
saaddi;
- ⁹ «Taani hayk'k'iyaaawaappe woy
duufuwaan geliyaawaappe ayaa demmanii?
Baanaw laametteedda Asay neena galatii?
Neeni ammanettiyaawaa odii?
- ¹⁰ Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni sisa;
taw k'aretta.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw maaduwa gida» yaagaad.
- ¹¹ Ta yeekuwa yetsaw laammaadda.
Kayyuwaa mayuwaa taappe k'aaraade,
nashshechchaa taana mayzzaadda.
- ¹² Hewaa diraw, taani neena
sabbanaappe attina, c'o"u giikke.
Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
taani neena med'inawukka galatana.

31

Metuwaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
Ne s'illotetsan taana ashsha.
- ² Ne haytsaa taakko yegga;
ellekka taana ashsha.
Neeni taani geemmiyaa zaallanne
taana ashshiyaa mino geessuwaa taw gida.
- ³ Ee, neeni taw zaallanne geessuwaa;
ne suntsaa diraw, neeni taana kaaletsanne ne ogiyaa besa.
- ⁴ Neeni taw geemmiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
untuntu taw k'osi wotseedda p'iriyaappe taana neeni naaga.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, tumuwaa S'oossaw,
Taani ta shemppuwaa ne kushiyan wotsay;
neeni taana woza.
- ⁶ Patsenna eek'atoo goyinniyaawantta taani is's'ay;
shin taani Med'inaa Godaan ammanettay.

- ⁷ Ta metuwaa neeni be'eedda dirawunne
 ta tuggaa neeni ereedda diraw,
 Taani aggena ne siik'uwaan nashettananne
 nashshechchan nooc'u gaana.
- ⁸ Neeni taana morkkiyaa kushiyan aatsaade immabaakka;
 ta gedetookka la"atetsaa immaadda.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw,
 taani metuwaan geleedda diraw, taw k'areta.
 Taani daro mishetteedda diraw, taani metuwaan,
 ta ashuukka, ta shemppuukka daabureedda.
- ¹⁰ Mishuwaa daruwaan ta de'uu c'ireedda;
 ta laytsatuukka oolishin wureeddino.
 Metuwaa daruwaan ta wolk'k'ay is's'ina;
 ta mek'etsatuukka arggaac'eddino.
- ¹¹ Ta morkkatuwaa ubbaw k'id'd'iyaa gidaaddi
 taani ta shoorotoo yeellaa,
 Taana eriyaawanttookka yashissiyaawaa gidaaddi.
 Ogiyaan taana be'eeddawanttukka taappe bak'atiino.
- ¹² Taani hayk'k'eeddawaadan dogettaad;
 me"ina oleedda otuwaa mala gidaaddi.
- ¹³ Taani darotuwaa saasuketsaa sisaad;
 dagamay ubbaa saani de'ee.
 Unttuntu ta bolla shiik'inonne taana wod'anaw mak'ettiino.
- ¹⁴ Shin Med'inaa Godaw, taani neenan ammanettay,
 Neeni ta S'oossaa yaagay.
- ¹⁵ Ta de'uwaa laytsay ne kushiyaanna.
 Taana yederssiyaa ta morkkatuwaa kushiyaappe taana neeni ashsha.
- ¹⁶ Ne k'oomaa bollan ne som"uwaa poo'issa;
 aggena ne siik'uwaan taana ashsha.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa diraw
 taana yeellayoppa.
 Shin iitatu yeellatino;
 untunttu duufuwaan geliide, sirp'p'i giino.
- ¹⁸ Otoruwaaninne kad'iyaan s'illotuwaa bolla
 s'aliide haasayiyaa diraw,
 Unttuntu worddotiyaa doonaa c'o"u ootsa.
- ¹⁹ New yayyiyaawanttoo neeni minjjeeddanne
 neekko bak'atiyaawanttoo asaa sintsan,
 neeni ootseedda ne keekkatetsay ayaa daree!
- ²⁰ Neeni untuntta ne sintsan geema sa'aan gentsaade,
 asaa mak'k'uwaappe ashshaasa.
 Neeni untuntta ne dunkkaaniyaan k'osaade,
 iita ins's'arssaappe ashshaasa.
- ²¹ Taani morkkii dooddeedda katamaa gidдон de'iyaa wode,
 I taana malalissiyaa bare aggena siik'uwaa besseedda diraw,
 Med'inaa Goday galatetto.
- ²² Taani dagamaade,
 «Taani ne sintsaappe kichchaad» yaagaad.

Shin taana maaddana mala, neena s'eeseedda wode,
ta waasuwa neeni sisaadda.

- ²³ Hinttenoo, S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaa siik'ite.
Med'inaa Goday ammanettiyaawantta naagee;
shin otoranchchatoo untuntu gatiyaa wurssi c'iggee.
²⁴ Hinttenoo, Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttoo,
minnitenne wozanaamite.

32

Nagaraa Paas'ussaanne Maarotaa Demussaa

Daawite Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

- ¹ Aa bayzzuu atto geetetteeddanne
Aa nagaray kameteedda uray anjjettedawaa.
² Med'inaa Goday Aa iitatetsaa paydenna asaynne
Aa k'ofaan baletsu bayinna Asay anjjettedawaa.

³ Ta nagaraa paas'ennan de'aadde,
Taani gallassaa kumentsaa ooleeddawoo
ta asatetsay daaburedda.
⁴ Gallassinne k'amma ne kushii ta bolla dees'eedda.
Haatsay boniyaa awaan meliide wuriyaawaadan,
ta wolk'k'ay wuredda.

⁵ Taani ta nagaraa new paas'aad;
Ta iitatetsaakka neeppe gentsabeykke;
«Ta bayzzuwaa Med'inaa Godaw paas'ana» gaad.
Yaatina, neeni taana dees'eedda nagaraa atto yaagaadda.

⁶ Hewaa diraw, S'oossaa asaa gidiyaa ooninne,
neeni beettiyaa wode, neena woosso.
Wolk'k'aama haatsay kuntsiyaa wode,
tumuwaappe he uraa gakkenna.
⁷ Neeni taw k'osettiyaa sa'aa;
neeni taana metuwaappe naagaasa.
Atotetsaa yetsaa yes's'iyaawantta ta yuushshuwaan wotsaadda.

⁸ S'oossay, «Taani neena erissananne,
neeni baanaw bessiyaa ogiyaa neena tamarissana;
Taani neena zorananne naagana.
⁹ Bis'aalaaninne puuluwaan oyk'k'etennan azazetena,
wozanay bayinna bak'uluwaadan
woy paraadan hintte hanoppite» yaagee.

¹⁰ Iitatoo tuggay darana;
shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawantta,
aggena siik'uu dooddana.
¹¹ Hinttenoo, s'illotoo,
Med'inaa Godaan nashetittenne «Hashshu!» giite;
hinttenoo, wozanaa suuretoo, nashshechchaw yes's'ite.

33

Maariyaa S'oossaa Sabussaa

- ¹ Hinttenoo, s'illotoo Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
suure asatuu Aa galatanaw bessee.
- ² Maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Med'inaa Godaa galatite;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaakka aw diis's'ite.
- ³ Ooratsa yetsaa yes's'ite;
loytsi diis's'iidde, k'aalaa d'ok'k'issiide yes's'ite.
- ⁴ Med'inaa Godaa k'aalay suuriyaa;
I ootsiyaa oosuwaa ubbay ammanettiyaawaa.
- ⁵ Med'inaa Goday s'illotetsaanne tumu pirddaa dosee;
aggena Aa siik'uu sa'aa kumeedda.
- ⁶ Med'inaa Godaa k'aalan salotuu med'etteeddino.
Aa doonaappe kesiya shemppuwaan
untuntun de'iyaa med'etatuukka oosetteeddino.
- ⁷ Wolk'k'aama abbaa haatsaa I ittisaan eelisseedda;
he c'iimmo haatsaa minjjaa sa'aan zeereedda.
- ⁸ Sa'aa ubbay Med'inaa Godaa yayyo;
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa bonchcho.
- ⁹ Ayaw gooppe, I haasayina haneedda;
I azazina, minniide ek'k'eedda.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa erenna kawutetsatuwaa zoretaa S'oossay laalee;
untuntu halchchuwaakka mela kesee.
- ¹¹ Med'inaa Godaa halchchuu med'inaw ek'k'iide de'ee;
Aa wozanaa k'ofaykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.
- ¹² S'oossay Med'inaa Godaa gideedda kawutetsay,
I baressa ootsiide dooreedda Asay anjjettedawaa.
- ¹³ Med'inaa Goday saluwaana duge s'eelliide,
asaa ubbaa be'ee.
- ¹⁴ S'oossay bare de'iyaasaappe sa'aan de'iyaa ubbaa s'eellee.
- ¹⁵ I untuntu ubbaa wozanaa med'd'eedda;
untuntu ootsiyaawaa ubbaa eree.
- ¹⁶ Kaatii bare wotaadaraa c'oratetsan attena;
olanchchay bare wolk'k'aa minotetsan kessi akkena.
- ¹⁷ Olaa paray s'oonissana giide naagiyaawe mela;
I bare wolk'k'aa minotetsan ashshanaw danddayenna.
- ¹⁸ Med'inaa Godaa ayifetuu aw yayyiyaanne
aggena Aa siik'uwaan hidootaa ootsiyaa asatuwaa bollaanna.
- ¹⁹ Hewenne, untunta hayk'k'uwaappe ashshanaassanne
koshaa wodiyaan pas'a wotsanaassa.
- ²⁰ Nuuni Med'inaa Godaan hidootaa ootseetto;
I nuuna maaddiyaawaanne nu gondalliyyaa.
- ²¹ Nuuni Aa geeshsha suntsan ammanettiyyaa diraw,
nu wozanay an nashettee.

- ²² Abeet Med'inaa Godaw,
nuuni neenan hidoootaa ootsiyaawaadan,
aggena ne siik'uu nuunanna gido.

34

S'oossay Pirddiyaawaa Gidowoo Sabussaa

Barena yedersseedda Abimeleeka sintsappe gooyiyaawaa malatiide beedda wode, Daawita mazamuriyaa

- ¹ Taani Med'inaa Godaa ubbaa wode galatana;
Aa galatay ay wodenne ta doonaappe pac'c'enna.
- ² Taani Med'inaa Godaan c'EEK'ettay;
naak'etteeddawanttu hewaa sisiide nashetino.
- ³ Taananna gidiide, Med'inaa Godaa gitayite.
Ane ittippe Aa suntsaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsoypte.
- ⁴ Taani Med'inaa Godaa koyaad;
I taw zaareedda;
taani yayyiyaawaa ubbaappe taana I ashsheedda.
- ⁵ Neekko s'eelliyaa wanttu nashettiino;
unttuntu som"ii ubbakka yeellatenna.
- ⁶ Ha hiyyeesaa bitanii waasseedda;
Med'inaa Goday Aa waasuwa siseedda;
Aa metuwa ubbaappe Aa ashsheedda.
- ⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa yayyiya asatuwa naagee;
I unttuntu yuushshuwaan gidiide, unttunta ashshee.
- ⁸ Med'inaa Goday keeka gidiyaawaa s'eelli be'ite.
Aakko bak'atiyaa Asay anjjetteddawaa.
- ⁹ Hinttenoo, Aa geeshsha asatoo, Med'inaa Godaw yayyite;
ayaw gooppe, aw yayyiya ubbatoo ayayenne pac'c'enna.
- ¹⁰ Gaammotuukka miyaawe d'ayina koshshatiino;
shin Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo lo"obay pac'c'enna.
- ¹¹ Ta tamaaretoo, haa yiite; sisite;
Med'inaa Godaa yashshaa taani hinttena tamarissana.
- ¹² Lo"o de'uwaa de'anawunne
keekkabaa be'ana mala,
bare laysay aduk'k'anaw koyiyaa Asay oonee?
- ¹³ Ne ins's'arssay iitabaa haasayennaadan,
ne doonaykka c'immeenaadan te"a.
- ¹⁴ Iitaappe shaaketta; lo"obaa ootsa;
sarotetsaa loytsa koyaadde kaala.
- ¹⁵ Med'inaa Godaa ayifii s'illotuwaakko s'eellee;
k'ay Aa haytsaykka untunttu waasuwa hayzzee.
- ¹⁶ Unttunta hassayissiyaawaa biittaappe d'ayissana mala,
Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta,
bare hank'k'uwaa som"uwaan s'eellee.
- ¹⁷ S'illotuu waassiino;
Med'inaa Goday untunttu waasuwa sisee.
I untunttu metuwa ubbaappe ashshee.
- ¹⁸ Med'inaa Goday wozanay me"eeddawanttoo mataana;

k'ay barenttu hidootaa k'ans's'eeddawantta ashshee.

- ¹⁹ S'illo asaa metuu dara;
shin Med'inaa Goday Aa he ubbaappe ashshee.
²⁰ S'oossay Aa mintsii naagiyaa diraw,
Aa mek'etsaappe ittuunne me"enna.
²¹ Iitatuwaa iitatetsay wod'ana;
s'illotuwa is's'iyaawanttu pirddeetana.
²² Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa ashshee.
Aakko bak'atiide ooninne pirddeetenna.

35

Naak'eteedda Asaa Woosaa

Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taananna ek'ettiyaawanttuna neeni ek'etta;
taananna olettiyaawanttuna neeni oletta.
² Gondalliyaanne hara olaa miishshaa oyk'k'aade,
taana maaddanaw denda.
³ Taana yederssiyaawanttu bolla
ne tooraanne mashshaa dentsa.
Taana, «Taani neena ashshiyaawaa» yaaga.
⁴ Ta shemppuwaa wod'anaw koyiyaawanttu,
yeellatinonne kawushino;
ta bolla iitabaa mak'ettiyaawanttu kawushiide guyye simmino.
⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay untuntta yederssiya wode,
untunttu c'arkkuwaa sintsan de'iyaa suullaadan hanino.
⁶ Med'inaa Goda kiitanchchay,
untuntta dechchana haniyaa wode,
untunttu ogii d'umaanne halitsaa gido.
⁷ C'oo taana oyk'k'anaw barenttu p'iriyaa wotseeddino;
k'aykka c'oo taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino.
⁸ Erennan de'ishiina, untunttu bolla bashshay puttu go.
Untunttu wotseedda p'irii untuntta oyk'k'o;
untunttu bashshaa ollaan kunddino.
⁹ He wode taani Med'inaa Godaan nashettana;
I ashsheeda diraw, taani nashshechchaa nooc'u gaana.
¹⁰ Ta kumentsaa asatetsay neena,
«Abeet Med'inaa Godaw, ne mali oonee?
Hiyyeesaa wolk'k'aama kushiyaappe wotsa akkaasa.
Hiyyeesaanne metootanchchaa bonk'k'i miyaawanttu kushiyaappe
ashshaasa» yaagana.
¹¹ Wordduwaa markkattiyaawanttu ta bolla dendiino.
Taani erennaban taana mootiino.
¹² Taani lo"uwaa ootseeddawaa kushiya iitaa zaariino;
yaatina, taani taarekka ataad.
¹³ Shin taani untunttu harggeedda wode,
maak'aa mayyaad; ta asatetsaa s'oomaan daaburssaad.
Ta woossay zaaruwaa demenan atteedda.

- 14 Ta huup'iyaa zik'k'i ootsaade, ta dabboo,
woy ta ishaw yeekkiyaawaadan yeekkaad.
Itti Asay bare aattiw kayyottiyaawaadan ta huup'iyaa oyk'k'aade,
yeekkaade hamettaad.
- 15 Shin untunttu taani d'ubetteeddawaan nashettiide,
ta bolla shiik'eeddino.
Taani erenna gaasuwaan taana wad'd'iide,
aguwaa is's'eeddino.
- 16 Iita Asay k'iliic'iyawaadan untunttu taana k'iliic'iino;
untunttu yilottiide, barenttu achchaa garc'c'eeddino.
- 17 Abeet S'oossaw, neeni awude gakkanaw
c'o"u gaade s'eellay?
Untunttu iita oosuwaappe taana ashsha;
ha gaammotuwaa mala asatuwaappe ta al"o shemppuwaa ashshaa.
- 18 He wode gita shiik'uwaan taani new galataa immana;
c'ora asaa shiik'uwaan taani neena sabbana.
- 19 Gaasuu baynnaan taana morkkiyaawanttu nashettoppino;
taana c'oo is's'iyawanttu ta bolla sim"etoppino.
- 20 Untunttu sarobaa haasayiyaawaa aggiide,
Biittan c'o"u giide de'iyaa asatuwaa bollan
wordduwaa med'd'iide haasayiino.
- 21 Untunttu barenttu ins's'arssaa ta bolla k'arayiide,
«Ee, ee, neeni ootseeddawaa
nuuni nu ayifiyaan be'eeddo» yaagiino.
- 22 Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa be'aade;
c'o"u gooppa.
Abeet S'oossaw, neeni taappe haakkoppa.
- 23 Abeet ta Godaw, ta S'oossaw,
Ta diraw dendda; beegota
ta doonaa gidaade mootetta.
- 24 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
ne s'illotetsan taana shatintsaa;
ta morkkatuwaa nashechchoppa.
- 25 Untunttu barenttoo, «Hashshu, hashshu,
nuuni nu wozanaan amotteeddawaa gatseeddo.
Nuuni Aa mitteeddo» gaanaadan ootsoppa.
- 26 Ta waayiyaan nashettiyaawanttu ubbay
yeellatinonne kawushino.
Ta bollan otorettiyaawanttu
yeellaanne kawushshaa mayno.
- 27 Taani shatimmiyaawaa dosiyaawanttu
nashettiide, «Hashshu!» giino.
Untunttu ubbaa gede, «Bare k'oomaa sarotetsaan
nashetiya Med'inaa Goday gitato» yaagino.
- 28 Gallassaa kumentsan ta ins's'arssay,
ne s'illotetsaabaanne ne galataabaa odana.

36

Nagaranchcha Iitatetsaanne S'oossaa Lo"otetsa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Med'inaa Godaa K'oomaa Daawita
Mazimuriyaa

- ¹ Iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa kooshshaa hayzzee.
S'oossaw yayyiyaawe Aa k'ofaan baawa.
- ² Ayaw gooppe, I barena loytsi nashshee;
hewoo I bare nagaraa demmanawunne is's'anaw danddayenna.
- ³ Aa doonaappe kesiya haasayay geniyaanne wordduwaa.
Aad'd'eeda eraabaanne lo"obaa ootsiyaawaa I aggeeda.
- ⁴ I bare hiis'an de'iiddekka geniyaabaa ootsanaw halchchee.
I lo"o gidenna ogiyaan ek'k'eedda;
I iitabaa is's'enna.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu salotuwaa gakkee;
ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
- ⁶ Ne s'illotetsay ubbaappe d'ok'k'a deretuwaa mala;
ne pirddaykka ubbaappe zik'k'a c'iimmaa mala.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni asaakka do'aakka naagaasa.
- ⁷ Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uu ayiba al"obee!
Asay ne k'efiyaa giddo bak'ati attee.
- ⁸ Unttuntu ne soo gidon palaho maaddappe miide kalliino;
ne keekkatetsaa shaafaappe neeni untuntu ushshaasa.
- ⁹ Ayaw gooppe, de'uwa pulttuu ne matan de'ee;
Ne poo'uwaan nuuni poo'uwa be'etto.
- ¹⁰ Neena eriyaawantta neeni siik'iyaa siik'uwaanne
suuretoo keekkiyaa keekaa aggoppa.
- ¹¹ Otoranchcha gedii taana yed'd'oppo;
nagaranchchatuwaa kushii taana yederssoppo.
- ¹² Iita asatuu kunddeeddawantta be'ite;
untuntu kunddeeddino; denddanawukka danddaykkino.

37

Iitatuwaanne Lo"atuwaa Wurssetsaa

Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Iitaa ootsiyaawanttu diraw yilotoppa.
Nagaraa ootsiyaawantta k'anaattoppa.
- ² Ayaw gooppe, untuntu maataadan ellekka melana;
shulledda bonc'c'iyaadan untuntu k'ok'k'ofetana.
- ³ Neeni Med'inaa Godaan ammanetta; lo"obaa ootsa.
Yaataade biittan palahina de'a.
- ⁴ Med'inaa Godaan nashetta;
I new ne wozanaa amuwaa immana.
- ⁵ Ne ogiyaa hadaraa Med'inaa Godaw imma.
An ammanetta; I new ootsana.
- ⁶ I ne s'illotetsaa wontta s'alk'k'iyaadan,
k'ay ne yewuwaa pirddaa gallassaa seeta awaadan poo'issana.
- ⁷ Med'inaa Godaa sintsan c'o"u gaade,
I ootsanaw, danddayan naaga.
Untuntu iita halchchuu polettina,
durettedda asatuwaa bolla yilotoppa.

- 8 Hank'k'uwaa agga; yiluwaappe te'etta.
 Yilotoppa; ayaw gooppe, hewe metuwaan yeggee.
 9 Iitaa ootsiyaawanttu d'ok'ollettiide d'ayana;
 shin Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttu biittaa laattana.
 10 Iitaa ootsiyaawanttu guutsa wodiyaappe guyyiyaan de'ikkino;
 neeni untuntta koyinttokka untunttu beettikkino.
 11 Shin ashkktuu biittaa laattana;
 untunttu gitaa sarotetsaan nashettiide de'ana.
 12 Iita Asay s'illo asaa bolla mak'etteenne
 bare achchaa garc'c'ee.
 13 Shin Goday iitatuwaa bollan miic'c'ee;
 ayaw gooppe, untunttu pirdaa gallassay yiyaawaa I eree.
 14 Iita asatuu hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa ungganawunne
 suuretetsan hamettiyaawantta wod'anaw,
 Barenttu mashshaa shoddeeddinonne
 barenttu wonddaafiyaa dafeeddino.
 15 Shin untunttu mashshay untunttu wozana ayifiyaan gelana;
 untunttu wonddaafiikka me"ana.
 16 S'illoo de'iyaa guutsabay
 c'ora iita asatoo de'iyaa darobaappe lo"a.
 17 Ayaw gooppe, iitatuwaa wolk'k'ay me"ana;
 shin s'illotuwa Med'inaa Goday zemppissee.
 18 Suure asatuwaa ogiyaa Med'inaa Goday eree;
 untunttu laataykka med'inaw untunttuwaa gidana.
 19 Iita wodiyaan suure asatuu yeellatikkino;
 koshaa wodiyaan untunttu kallana.
 20 Shin iita asatuu hayk'k'ana.
 Med'inaa Godaa morkketuu gam"enna dembbaa c'iishshaa mala;
 untunttu c'uwaadan d'ayana.
 21 Iita Asay tal"i akkiide c'iggena;
 shin s'illo Asay k'arettiide immee.
 22 Med'inaa Godaan anjjettedawanttu biittaa laattana;
 shin shek'k'ettedawanttu d'ok'olletti d'ayana.
 23 Asaa ogii Med'inaa Godaa nashechchooppe,
 Goday Aa tangguwaa kaaletseenne minisee.
 24 I d'ubettooppekka kunddena;
 ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa kushiya oyk'k'iide zemppisee.
 25 Taani kase yalaga; ha"i simmi c'imaad;
 shin s'illo Asay c'oo attina,
 woy Aa naanatu miyaawaa d'ayi woosishin,
 taani ubbakka be'a erikke.
 26 I ubbaa wodekka keeka;
 c'oo tal"ee.
 Aa naanatuukka haratoo anjjo gidanawantta.
 27 Iitaappe haakka; lo"obaa ootsa.
 Yaatooppe, neeni adussa laytsaa de'ana.
 28 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illobaa dose.
 S'oossaa asatuwaa I aggena;
 s'illotuu med'inaw naagettiino.
 Shin iitatuwaa zeretsay d'ok'ollettana.

- 29 S'illotuu biittaa laattananne
yaan med'inaw de'ana.
- 30 S'illuwaa doonay aad'd'eeda eraa odee;
Aa ins's'arssaykka s'illobaa haasayee.
- 31 Aa S'oossaa higgii Aa wozanaan de'ee;
Aa gediikka aappe halis's'ena.
- 32 Iita Asay s'illo asaa wochcheenne
wod'anaw koyee.
- 33 Shin Med'inaa Goday s'illo asaa Aa kushiyan aggena;
pirddaw ek'k'iyaa wodekka Aa bolla pirddissenna.
- 34 Med'inaa Godaan hidootaa wotsaade, Aa ogiyaa naaga.
Neeni biittaa laattana mala,
I neena darssana.
Iita asatuu d'ok'ollettiide d'ayishina,
neeni be'ana.
- 35 Taani itti dagantsiyaa iita bitaniyaa,
wolaadan daasheeddawaa be'aad.
- 36 Shin taani he saanna
simmaade aad'd'iyaa wode I d'ayeedda;
Koyinakka I beettibeenna.
- 37 Ane lo"o asaa akeeka; suure asaa be'a;
ayaw gooppe, saro asaw poluu lo"ana.
- 38 Shin bayzzanchchatuu ubbaa d'ayana;
iitatuwaa poluukka d'ok'olletti d'ayana.
- 39 S'illotuwaa atotetsay Med'inaa Godaappe yee;
metuwaa wode I untunttoo naagetti attiyaa sa'aa.
- 40 Med'inaa Goday s'illotuwaa maaddeenne ashshee.
Untunttu aakko bak'ateedda diraw,
I untuntta iitatuwaappe wotsi akkeenne ashshee.

38

Un"eteedda Asaa Woosaa

Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa

- 1 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppa;
ne yiluwaan taana muroppa.
- 2 Ne wonddaafiyaa pootsay taana c'addi diggeeddino;
ne kushiikka taana naak'k'i oyk'k'eedda.
- 3 Neeni lanc'c'eedda diraw, ta bollay pas'a gidena;
ta nagaraa diraw, ta asatetsay sara gidenna.
- 4 Ta iitatetsay di'uwaadan taana muukkeedda;
denddenna wolk'k'aama tookuwaadan taw dees'eedda.
- 5 Taani nagaraa ootseedda eeyyatetsaa diraw,
ta madutsay giishshaa oyk'k'iide s'ink'k'eedda.
- 6 Taan hokkaadinne k'uunnaad.
Gallassaa kumentsaa yeekkaade peeshaad.
- 7 Ta ashuwaa mishuu s'uuggee;
ta bollay pas'a gidena.
- 8 Taani daaburaaddinne nippi gaad;
ta wozanay diddik'iyaa diraw oolay.
- 9 Abeet S'oossaw, ta amuu ubbay new erettee;
taani ooliyaawe neeppe geemmibeenna.

- 10 Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
ta wolk'k'ay is's'ina;
Ta ayifiikka s'eelaa is's'eedda.
- 11 Ta maytsaa diraw,
ta shoorotuukka ta laggetuukka haakuwaan ek'k'eeddino.
Ta dabbotuukka taappe haakkeeddino.
- 12 Taana wod'anaw koyiyaawanttu,
barenttu p'iriyaa taw yeggiino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
«ek'k'ashsha; nuuni neena demmana» yaagiide,
manddiinonne gallassaa kumentsaa ta bolla yaa'iino.
- 13 He wode taani tulle asaa mala, sisikke;
taani duude asaa mala, doonaanne pokikke.
- 14 Ee, taani sisennanne
doonay zaarenna asaa mala.
- 15 Shin abeet Med'inaa Godaw, taani neenan hidootaa ootsay.
Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni taw zaaruwaa immana.
- 16 Taani S'oossaa, «Ta gedii d'ubettina,
unttuntu, «Aw hashshu» gaanaadaaninne
ta bolla c'EEK'ettanaadan ootsoppa» yaagay.
- 17 Taani kunddana hanay;
ta sakuukka taana yeddennan is's'eedda.
- 18 Taani ta iita oosuwaa paas'ay;
taani ta nagaraa gaasuwaan kayyotay.
- 19 Ta morkketuu goobanne wolk'k'aama;
taana c'oo is's'iyaawanttu c'ora.
- 20 Taani lo"obaa ootsina,
taw iitaa zaariyaa asatuu,
Taani lo"obaa kaalliyaa diraw, taana ek'k'etiino.
- 21 Abeet Med'inaa Godaw, taana yeggoppa.
Abeet ta S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
- 22 Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaawoo,
taana maaddanaw elleella.

39

Metuu Gakka Asaa Paas'etsaa

Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Amanuwaa
K'aalaa (1 Od. 25:3)

- 1 Taani, «Ta ins's'arssan nagaraa ootsennaadan,
ta ogiyaa naagana.
Iita asatuu ta sintsan de'iyaa wode,
ta doonaa barana» yaagaad.
- 2 Shin taani duudiyaadan c'o"u gaad;
taani haray atto lo"obaa haasayiyaawaakka aggina,
Ta waayii yaa dareedda.
- 3 Ta wozanay ta garssan seeleedda;
ta k'ofay poddu giide, ees's'i keseedda.
Yaatina, ta ins's'arssan hawaadan yaagaad:
- 4 «Abeet Med'inaa Godaw, ta de'uwwaa wurssetsaanne
ta de'anaw atteedda gallassaa taana besa.
K'ay ta de'uu wuranaw ay keeshshaa elleellintto, taana erissa.
- 5 Neeni ta laytsaa s'ii takkaad'e keeshshaa kessaadda.

- Ta laysay ne sintsan bayinnawaa mala;
 tumuwaappe Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala.
- ⁶ Tumuwaappe Asay eeshuwaadan hamettee;
 tumuwaappe c'oo mela simerettee.
 I mas'uwaa shiishshee; shin akkana asaa erenna.
- ⁷ «Abeet Godaw, ha"i simmi,
 taani naagiyaawe ayee?
 Taani hidootaa ootsiyaawe neenana.
- ⁸ Ta bayzzuwaa ubbaappe taana ashsha;
 eeyyatuwaan taana tooshissoppa.
- ⁹ Hawaa ubbaa ootseeddawe
 neena gidiyaa diraw, taani duudaad;
 Doonaanne pogabeykke.
- ¹⁰ Ne boshaa ta bollaappe dentsa.
 Ne kushiyaa minotetsaa gaasuwaan taani daaburaad.
- ¹¹ Neeni asaa Aa nagaraa diraw, seeraasanne muraasa;
 Aa al"o shemppuwaa bil"aadan wurssaasa.
 Tumuwaappe Asay ubbay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala.
- ¹² «Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
 taana maaddanaw ta waasuwa hayzza.
 Ta afotsaa c'o"u gooppa;
 ayaw gooppe, taani ta aawotuwaa ubbaadan betenne imatsaa gidaade,
 neenana de'ay.
- ¹³ Taani shaakkettanaappenne d'ayanaappe,
 kasetaade nashettana mala,
 ha"i taana agga» yaagaad.

40

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Taani Med'inaa Godaa danddayan naagaad;
 I taakko simmiide, ta waasuwa siseedda.
- ² Bashshaa ollaappe, halitsiyaa urk'k'aappe taana kesseedda.
 Ta gediya zaallaa bollan esseedda;
 k'ay ta hametsaakka saruwaa ootseedda.
- ³ I ta doonaan ooratsa yetsaa wotseedda;
 he yetsayenne, «Nu S'oossay galatetto» yaagiyaawaa.
 Darotuu be'iide, yayananne Med'inaa Godan ammanettana.
- ⁴ Med'inaa Godaa barew ammanettiyaawaa ootseedda asay,
 otoranchchatuwaakko s'eelennawenne,
 worddanchchatuwaakko simmenna Asay anjjetteddawaa.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
 neeni daro malalissiyaabaa ootsaadda;
 Neenana likkettiyaawe ooninne baawa!
 Neeni nuw k'oppeedda lo"o k'ofaa
 ooninne paydanaw danddayenna.
 Hewe taani odina, wuriyaawaa gidenna.
- ⁶ Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyabaakka;

- shin sisana mala, taw haytsaa dooyaadda.
 S'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa neeni koyabaakka.
- ⁷ Hewaappe guyyiyaan taani, «S'aatsaa mas'aafan
 tabay s'aafetteeddawaadan, taani yaad.
- ⁸ Abeet ta S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw dosay;
 ne higgii ta wozanaa giddon de'ee» yaagaad.
- ⁹ Wolk'k'aama shiik'uwaan taani, «Ne s'illotetsaa»
 mishiraachchuwaa odana.
 Abeet Med'inaa Godaw, neeni eriyaawaadankka,
 taani ta doonaan odiyaawaa aggabeyikke.
- ¹⁰ Taani ne s'illotetsaa ta wozanaa giddon k'osabeykke;
 neeni ammanettiyaawaanne ashshiyaawaa odaad.
 K'ay aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa,
 ne wolk'k'aama shiik'uwaappe gentsabeykke.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne maarotetsaa taappe haassoppa.
 Aggena ne siik'uunne ne tumatetsay
 taana ubbaa wode naago.
- ¹² Ayaw gooppe, paydu bayinna iitabay taana dooddeedda.
 Ta iitatetsay taana gakkiide goozeedda;
 taani s'eellanaw danddaykke.
 Ta iita oosuu ta huup'iyaa binnaanaappe dareedda;
 ta wozanay ta giddon seereedda.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshanaw eeno ga;
 abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
- ¹⁴ Taana wod'anaw koyiyaawanttu
 ubbakka yeellatinonne kawushino.
 Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu
 kawushiide guyye simmino.
- ¹⁵ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
 geeddawanttu s'oonetteedda diraw, yeellatino.
- ¹⁶ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
 neenan nashetinonne hashshu giino.
 K'ay ne atosetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
 «Med'inaa Goday gitato!» yaagino.
- ¹⁷ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
 tawaa Goday k'oppo.
 Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
 abeet ta S'oossaw, gam"oppa.

41

Hargganchcha Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Hiyyeesaw k'oppiyaa Asay anjjetteedawaa;
 metuwaa gallassi Med'inaa Goday Aa ashshee.
- ² Med'inaa Goday Aa naagiide, pas'a wotsee.
 Inne biittaa bollan anjjetteedawaa gidee;
 S'oossay Aa Aa morkkatuwaa amoo aatsiide immenna.
- ³ Med'inaa Goday Aa harggiyaa hiitsan de'ishiinakka maaddee;
 I sakkettinakka, Aa patsee.
- ⁴ Taana gidooppe, taani, «Abeet Med'inaa Godaw,

- taani neena naak'k'eedda diraw, taana maara;
Harggiyaappekka taana patsa» yaagaad.
- ⁵ Ta morkketuu iitaban taana haasayiidde,
«I awude hayk'k'anddeeshsha?
K'ay Aa suntsaykka awude d'ayanddeeshsha?» yaagiino.
- ⁶ Taana be'anaw yiyaa ooninne taw worddobaa odee;
bare wozanaan taana zigiriyaawaa biddee.
Hewaappe guyyiyaan, kare kesiide,
yaanne haanne oduwaa laalee.
- ⁷ Taana is's'iyaa ubbatuu
ittippe ta bollan saasukkiino;
«Iitabay Aa bolla gakkee» giide k'oppiino.
- ⁸ Unttuntu «Aa iita harggii oyk'k'eedda;
I he giseeddasaappe ubbakka denddena» yaagiino.
- ⁹ Haray attina, taani ammanettiyyaa ta siik'o laggii,
taani barsseeddawe ta kushiya sa"eedda.
- ¹⁰ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana maara;
taani untuntu kushiya kesanaadan,
taana harggiyaa hiitsaappe dentsa.
- ¹¹ Neeni taanan nashettanawaa taani eray;
Ayaw gooppe, ta morkkii taana,
s'ooniide gayrena.
- ¹² Neeni taana ta suuretetsaa diraw zemppisaadda;
ne sintsan taana med'inaw wotsaadda.
- ¹³ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay,
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto.

Amen"i. Amen"i.

Laa"entso Mas'aafaa

42

(42–72)

Yedesaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeekaa
Timirttiyaa

- ¹ Gaaray goggiyaa haatsaa laamotiyaawaadan,
Abeet S'oossaw, hewaadan taanikka neena laamotay.
- ² «Taani baade, S'oossaa sintsa
be'anawe awudeeshsha?» gaade,
S'oossaa, de'uwaa S'oossaa be"anaw saamettay.
- ³ Asatuu ubbaa gede, «Ne S'oossay hak'an de'ii?»
yaagiya wode, taw gallassinne k'amma ta afotsay k'uma gideedda.
- ⁴ Taani untuntu baalaa bonchchanaw,
shiik'eedda daro asaa gidduwaana
salppiyaan hobboc'ishiinanne
galataa yetsaa yes's'ishin,
S'oossaa golle kaaletseeddawaa k'oppiyaa wode,
ta wozanay kayyottiidde, gidдон seereedda.
- ⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?

K'ay ayaw jabbakattaytta?
 Taani S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani biro
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

⁶ Ta wozanay kayyotteedda; hewaa diraw,
 taani Yorddaanoosa biittan, Hermmoone d'ok'k'an,
 Miizaare Deriyan ek'k'aade neena hassayay.

⁷ Ne soossuwaa guntsan c'iimmuu c'iimmaw s'eese;
 K'ay ne beetaynne ne hobbii ubbay
 ta bollaanna goggeedda.

⁸ Gallassi Med'inaa Goday aggena bare siik'uwaa taw kiittee.
 K'ammakka Aa yetsay taananna de'ee;
 he yetsaykka taani ta de'uwaa S'oossaa woossiyaa woosaa.

⁹ S'oossaa, ta wogga zaallaa taani,
 «Ayaw taana dogaadii?
 Taani ayaw ta morkkiyaan naak'ettaade kayyotaade hamettoo?» yaagay.

¹⁰ Ta morkketuu taana,
 «Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiide,
 ta mek'etsaa mentsiide boriino.

¹¹ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
 K'ay ayaw jabbakattaytta?

S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani ha'ikka
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

43

¹ Abeet S'oossaw, taana shatintsaa.
 S'oossaa erenna asatuwaana ta mootuwaa neeni mootetta.
 C'immiyaa iita asatuwaappe taana neeni ashsha.

² S'oossaw, taani naagetta attiyaa miis'ay neena.
 Neeni taana ayaw aggay? Taani ayaw ta morkkiyaan,
 naak'ettaade kayyotaade hamettoo?

³ Ne poo'uwaanne ne tumuwaa taw kiitta;
 untuntu taana kaaletsino.
 Ne geeshsha deriyaa neeni de'iyaasaa afino.

⁴ He wode taani ta S'oossaa yarshshuwaa sa'aa,
 taana nashechchiyaa S'oossaakko baana.
 Abeet S'oossaw, ta S'oossaw,
 taani diitsaa diis's'aade, neena sabbana.

⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
 K'ay ayaw jabbakattaytta?
 Taani S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani biro
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

44

S'oossay Naaganaadan Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeeka Timirt-
 tiyaa

¹ Abeet S'oossaw, aad'd'eeda wodiyaan,

- neeni ootseeddawaa nuuni nu haytsaan siseeddo,
nu aawotuwaaw wodiyaankka ne ootseeddawaa nuw odeeddino.
- ² Kawutetsatuwaaw neeni ne kushiyan laaggaade kessaadda;
nu aawotuwaaw untunttu biittan tokkanaw;
hara kawutetsatuwaaw muraadda;
shin ne asatuwaaw aasaadda.
- ³ Untunttu barenttu mashshaan oliide,
he biittaa kessibeykkino;
Untunttu barenttu kushiyaaw minotetsan s'oonibeykkino.
Shin neeni untunttu siik'eedda diraw,
untunttu ne ushechcha kushiyaaw,
ne k'esiyaanne ne sintsa poo'uwaaw wolk'k'an s'ooneeddino.
- ⁴ Yaak'ooba asaw s'oonuwaaw azaziyaaw,
ta kaatiinne ta S'oossay neena.
- ⁵ Neenan gidiide, nu morkkatuwaaw nuuni sugi olana;
ne suntsan nu ek'etiyaawantta nuuni yed'd'ana.
- ⁶ Taani ta tooraan ammanettikke;
ta mashshaykka taana ashshenna.
- ⁷ Shin neeni nuuna nu morkkatuwaappe ashshaada;
k'ay nuuna is's'iyaawantta neeni kawushshaadda.
- ⁸ Nuuni ubbaaw wode S'oossan c'ee'etteetto;
ne suntsaw med'inaw galataaw immana.
- ⁹ Shin ha'i neeni nuuna aggaada; kawushshaadda;
nu tooraa asaana ittippe olaa baakka.
- ¹⁰ Nu morkkatuwaaw sintsaappe nuuna bak'k'atissaadda;
nu ek'k'etiyaawanttu nubaa bonk'k'eeddino.
- ¹¹ Neeni nuuna dorssatuwaadan shukaw aatsaade immaadda;
k'ay kawutetsatuwaaw gidдон nuuna laalaadda.
- ¹² Neeni ne asaa hirayisuwaan zal"aadda;
ayaa wod'iyaanne demmabeykka.
- ¹³ Neeni nuuna nu shoorotuu boriyaawaa,
k'ay nu heeraan de'iyaawanttu k'iliic'iyaawaanne miic'c'iyaawaa oot-
saadda.
- ¹⁴ Neeni nuuna kawutetsatuwaaw gidдон tossaa kessaadda;
nuuna untunttu barenttu huup'iyaa k'aatsi k'aatsi k'id'iyaawaa oot-
saadda.
- ¹⁵ Taani gallassaa kumentsan tooshettaad.
Ta som"iyaa yeellay kammeedda.
- ¹⁶ Taana shek'k'iyaawanttunne boriyaawanttu gaasuwaan,
Taanna morkkiyaawanttunne manddiyaawanttu gaasuwaana.
- ¹⁷ Nuuni neena dogibeennawaa gidдоppekka,
woy ne c'aak'uwaaw mentsibeenawaa gidдоppekka,
Hawe ubbay nu bolla haneedda.
- ¹⁸ Nu wozanay neeppe guyye simmibeenna;
nu gedii ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
- ¹⁹ Shin neeni nuuna mentsereetsaade do'aa gidдон yeggaadda;
d'ip'p'i go d'uman kammaadda.
- ²⁰ Nu S'oossaa suntsaa nuuni dogeeddentto,
hara s'oossaa woossanaw nuuni nu kushiyaaw mic'c'eeddentto,
- ²¹ Wozanaan geemmeedda s'uuraaw S'oossay eriyaa diraw,
I hawaa biddiide demmennee?

- ²² Shin ne diraw, gallassaa ubbaan nuuna wod'iino;
shukkanaw afiyaa dorssaadan paydeteeddo.
- ²³ Abeet Med'inaw Godaw, dendda! Ayaw gem"ishay?
Beegotta! Med'inaw nuuna aggoppa.
- ²⁴ Ne som"uwaa nuuppe ayaw gentsay?
Nu k'ohuwaanne nu un"aa ayaw dogay?
- ²⁵ Nuuni baanan duge oletteeddo;
nu asatetsaykka biittaana oyk'k'etteedda.
- ²⁶ Abeet S'oossaw, dendda! Nuuna maadda!
Aggena ne siik'uwaa diraw, nuuna woza.

45

Siik'uwaa Timirttiyaa

K'oore Naanatu Zammaaretuwaa Kaappoo C'iishshaa Waatsa Giyaa Waatan Yes's'eedda Yetsaa. Akeekan S'aafetteedda Siik'uwaa Yetsaa.

- ¹ Taani ta yetsaa kaatiyaa sisana,
ta wozanay lo"o k'ofaa pulttee;
ta ins's'arssay lo"o s'aafiyaa asaa bi'iriyaa mala.
- ² Asaa ubbaappe neeni malanchchanne;
ne haasayay nashetsiyaawaa gidana mala,
S'oossay neena med'inaw anjjeedda.
- ³ Wolk'k'aama kaatiyaw,
ne mashshaa ne s'eessan danc'c'a;
bonchchuunne gitatetsay newaa.
- ⁴ Ne tumatetsaa, ashkktetsaanne s'illotetsaa diraw,
ne anggaa mayyaade, s'oonanaw piriis'a.
Ne ushechcha kushii malalissiyaabaa bessoo.
- ⁵ Ne pootsay k'ara;
untuntu kaatiyaa morkkatuwaa wozana ayifiyaa c'addino.
Kawutetsatuu ne gediyaan kunddino.
- ⁶ Abeet S'oossaw,
ne kawutetsaa araataay med'i med'inaw de'ee;
ne kawutetsaa s'am"aykka suuretetsaa s'am"aa.
- ⁷ Neeni s'illotetsaa siik'aasa;
geelatetsaa is's'aa.
S'oossay, ne S'oossay, neena
ne laggetuwaappe aatsiide,
nashshechchaa zayitiyaa okkeeddawe hewaassa.
- ⁸ Kawaraan, godare uutsaaninne birggudiyaan,
ne mayuu ubbay pushakketteedda.
Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda,
ne kawutetsaa golliyaan diis's'iyawanttu neena nashechchiino.
- ⁹ Kaatiyaa golliyaan de'iyaa mac'c'a asatuwaa gidдон,
kaatetuwwaa mac'c'a naanatu de'iino;
kaatata geeshsha work'k'aan alleek'k'ettaade,
neeppe ushechcha baggan ek'k'aaddu.
- ¹⁰ Ta naatee, sisa; hayzza;
ne haytsaa haa yegga.

Ne zariyaanne ne aawuwaa golliiyaa dogaa.

¹¹ Ne pulaa kaatii amottee;

I new goda gidiyaa diraw, aw azazetta.

¹² S'iroosa Asay iziw imotaa akkiide yaana;
duretuu neena awuddashana.

¹³ Kaatiyaa naatta kaatiyaa golliiyaa gidдон waata lo"ay!
Izi bullachchaa mayuukka work'k'aa k'ac'inaan dadetteedda.

¹⁴ Bare alleek'k'o mayuwaa mayyaade, kaatiyaakko moyzzetaw;
Izi lagge naanatu wodorotuu,
izo kaalliide, Aa sintsa aheeddino.

¹⁵ Unttuntu nashettiiddenne hombboc'iidde yiide,
kaatiyaa golliiyaa geliino.

¹⁶ Kaatiyaw, ne aawotuwaa kotaa ne naanatu akkana.
Neeni unttunta biittaa ubbaa bollan suntsana.

¹⁷ Taani ne suntsay yeletaa ubbaan hassayettanaadan ootsana.
Hewaa diraw, Asay med'i med'inaw neena galatana.

46

S'oossay Nuunana De'ee

Zammaaretuwaa Kaappoo K'oore Naanatu Immina Yes'etteedda, Wodoro
Naanaa Yetsaa Hiilan S'aafetteedda Yetsaa.

¹ S'oossay nuuni naagetti attiyaa saanne nuw wolk'k'aa.
Nuuna metuu gakkiiyaa wode,
maaddanaw I ubbaa gede matan de'ee.

² Hewaa diraw, biittay k'aas's'inttokka,
woy deretuu abban kunddinttokka,
Nuuni yayyokko.

³ Abbaa beetay guummiide, hoommuwaa mayninttokka,
Aa wolk'k'aama hobbiyan deretuu yiik'k'iyiik'k'inttokka,
nuuni yayyokko.

⁴ Itti shaafay de'ee.
He shaafay goggiide, S'oossaa katamaa,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay de'iyaa geeshsha sa'aa nashechchee.

⁵ S'oossay Aa gidдон de'iyaa diraw,
he katamay k'aas's'enna.

Wontta guuran S'oossay Aa maaddana.

⁶ Gadiyaa Asay shabbarettee;
kawutetsatuu k'aas's'iino.

S'oossay bare k'aalaa sisseedda wode, sa'ay seeree.

⁷ Med'etetsaa Ubbaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba s'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

⁸ Haa yiite; Med'inaa Goday oosuwaa s'eellite;
I sa'aan aheedda bashshaa be'ite.

⁹ I sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa olaa te"ee;
wonddaafiyaa mentsee;
tooraa mentsee;
gondalliyaakka taman s'uuggee.

¹⁰ Woppu giite; taani S'oossaa gidiyaawaa erite.
Taani kawutetsatuwaa gidдон d'ok'k'ay.
K'ay biittaa bollankka d'ok'k'ay.

- ¹¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba S'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

47

S'oossay Alamiyaa Ubbaa Kaatiyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa

- ¹ Kawutetsatuu ubbay hintte kushiyaa bak'k'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaw galataa yes's'ite.
- ² Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Goday yayettanaw bessee;
sa'aa ubbaa bollan I wolk'k'aama kaatiyaa.
- ³ Gadiyaa asaa nuuppe garssaana,
kawutetsatuwaakka nu gediyaappe garssaana wotsiide,
Nuw moodissee.
- ⁴ I nuw laattiyaa biittaa dooreedda;
he biittay, I siik'iyaa Yaak'ooba zaratuu c'EEK'ettiyaawaa.
- ⁵ S'oossay pude kawutetsaa araataa keseedda.
Med'inaa Goday pude kesiyaa wode,
nashshechchaa hombboc'etsayne malakataa punnay sisetteedda.
- ⁶ S'oossaa sabbite; ee, Aa sabbite.
Nu kaatiyaa sabbite; ee, Aa sabbite.
- ⁷ S'oossay sa'aa ubbaa kaatiyaa gidiyaa diraw,
galataa sabaa sabbite.
- ⁸ S'oossay bare geeshsha kawutetsaa araatan utteedda;
S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa mooddee.
- ⁹ Kawutetsatuwaa kaappatuu,
Abrahaama S'oossaa asatuwaana ittippe shiik'iino.
Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa wolk'k'aamatuu ubbay S'oossaassa;
I loytsi d'ok'k'u geedda.

48

S'oossaa Katamati S'iyoono

K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa; yetsaa

- ¹ Med'inaa Goday wolk'k'aama.
Nu S'oossaa kataman Aa geeshsha deriyaan aad'd'o galatay aw bessee.
- ² S'oossaa deriyaa S'iyoono d'ok'k'anne lo"a.
Pudehaa baggana de'iyaa
He wolk'k'aama kaatiyaa katamay sa'aa ubbaw nashshechchaa.
- ³ He katamaa gimbbiyaa gidдон,
barenan saro Asay de'iyawaa S'oossay besseedda.
- ⁴ Kaatetuu barenttu tooranchchatuwaanna ittippe shiik'eeddino;
S'iyoono olanaw yeeddino.
- ⁵ Aa be'iide, maalalettiidinne dagammiide,
bak'ateeddino.
- ⁶ Unttuntu hewan de'ishiina,
unttunta yashshaa kokkorssay oyk'k'eedda;
oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan un"eteeddino.
- ⁷ Away doliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkuwaan,
me"iyaa Tarsseese markkabiyaadan untunttu kokkoreeddino.

- ⁸ Nuuni siseeddawaadankka,
 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa kataman,
 nu S'oossaa kataman, I ootseeddawaa be'eeddo.
 S'oossay he katamaa med'inaw minisi essee.
- ⁹ Abeet S'oossaw, ne Geeshsha Golliyaa gidдон
 aggena ne siik'uwaa k'oppeeddo.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, ne suntsaadankka,
 ne galatay sa'aa gas'aa gakkeedda.
 Ne ushechcha kushii s'illotetsaan kumeeddawaa.
- ¹¹ Ne pirddaa diraw,
 S'iyooone Asay nashettee;
 Yihudaa mootsatuukka nashettiino.
- ¹² S'iyooone yuushshuwaan hamettite;
 I yuushshuwaan yaanne haanne simerettite.
 I wochchiyaa sa'aa paydite.
- ¹³ Yiyaa yeletaw odanaadan,
 izi gimbbiyaa akeekitenne izi aakko gimbbiyaa s'omoosite.
- ¹⁴ Hintte, «Med'i med'inaw
 ha S'oossay nu S'oossaa;
 I nuuna hayk'k'ana gakkanaw kaaletsana» yaagiide odite.

49

Duretaan Amanetussay Hada Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa

- ¹ Hinttenoo, asatoo, ubbatuukka hawaa sisite.
 Hinttenoo, sa'aan de'iyaaawanttoo,
 ubbatuukka hawaa hayzzite.
- ² D'ok'k'ay zik'k'aykka,
 durii mank'k'uukka sisite.
- ³ Ta wozanaa k'ofay c'iimma;
 ta doonay aad'd'eeda eratetsaa haasayee.
- ⁴ Ta haytsaa leemisuwaakko yeggana;
 diitsaa diis's'aade,
 Taani Aa bilettaa k'onc'c'issana.
- ⁵ Meto gallassay yiyaa wodiyaaninne baletsiyaa morkketuu,
 taana dooddiyaa wode,
 Taani ayaw yayyaytaa?
- ⁶ Ta morkketoo,
 Barenttu de'iyaaawan ammanettiyaawanttoonne
 barenttu duretetsaa daruwaan c'ee'k'k'iyaaawanttoo
 ayaw yayyaytaa?
- ⁷ Ay asayenne barena wozanaw,
 woy bare shemppuwaa gatiyaa S'oossaw c'igganaw danddayenna.
- ⁸ Ayaw gooppe, asaa shemppuwaa gatii al"a.
 Ay gatiyaa c'igginakka gidena.
- ⁹ I med'inaw de'anaadan,
 woy I hayk'k'ennaadan ootsanaw gakkenna.
- ¹⁰ Eeyyatuunne boozatuu hayk'k'iyaaawaadan,
 aad'd'eeda eranchchatuukka d'ayiyaawaanne
 barenttu mas'uwaa haratoo yeggiide biyaawaa
 asay ubbay be'ee.

- 11 Unttuntu barenttu biittaa barenttuwaa giinakka,
duufuu med'inaw untuntu gollenne yeletaappe yeletaa gakkanaw
untuntu de'iyaa sa'aa gidanawaa.
- 12 Asay ay gitatoopekka pas'a attena;
I do'aadan hayk'k'ana.
- 13 Barekka barenttu huup'iyaan ammanettiyaawanttu kaac'aynne
untuntu k'aalaa tuma giyaawanttu wurssetsay hawaa.
- 14 Shukaw dooretteedda dorssatuwaadan,
untuntu duufuu dooretteeddino;
Hayk'k'uu untuntu hentsanchchaa gidanawaa.
Suuretuu wontta untuntu duufuwaa bolla hamettana;
untuntu barenttu de'iyaa golliyaappe haakkiide, duufuwaan
wook'k'ana.
- 15 Shin S'oossay taana wozana;
I ta shemppuwaa hayk'k'uwaa wolk'k'aappe ashshana.
- 16 Asay durettiyyaa wodenne,
Aa bonchchuu dariyaa wode yayyoppa.
- 17 Ayaw gooppe, I hayk'k'iidde,
Ayinne akkiide beenna;
Aa duretay aanana ittippe duufuwaa beenna.
- 18 Asay pas'a de'iyaa wodiyaan,
«Taw kumeedda» gooppenne,
ubabay aw giigeedda diraw galatettooppenne,
- 19 Simmiide poo'uwaa be'enna bare mayzza aawotuwaana gakkettee.
- 20 Eri bayinnan gitateedda Asay do'aadan hayk'k'ana.

50

Tumo Goynaa

Asaafa mazamuriyaa

- 1 Wolk'k'aama S'oossay, Med'inaa Goday haasayee.
Away doliyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw
sa'aan de'iyaa asaa s'eese.
- 2 Puulay kumentsaa lo" a gidiyaa S'iyooneppe S'oossay poo'ee.
- 3 Nu S'oossay yaana; c'o"u geena.
Ees's'iyaa tamay Aa sintsaana;
wolk'k'aama gotii Aa yuushshuwaana.
- 4 S'oossay bare asaa pirdiidde,
salotuwaanne sa'aa s'eese.
- 5 «Yarshshuwaa yarshshiyaawaan,
taananna c'aak'k'eteedda S'oossaa asatuwaa,
taakko shiishshite» yaageedda.
- 6 S'oossay pirdiyaawaa gidiyaa diraw,
salotuu Aa s'illotetsaa odiino.
- 7 «Ta asaw, sisa! Taani new oday.
Israa'eeliyaa asaw, taani ne bolla markkattay.
Taani S'oossaa, ne S'oossaa.
- 8 Ne yarshshuwaa dirawunne
neeni ubbaa gede shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa diraw,
Taani neena seerikke.
- 9 Hewaadankka, ne dirssaappe korumatuwaa,
woy ne sikkuwaappe deeshshatuwaa akkanaw koyikke.

- 10 Ayaw gooppe, woraan de'iyaa do'atuu ubbatuu tawantta;
sha"u deriyaa bollan de'iyaa mehetuukka tawantta.
- 11 Taani d'ok'k'a deriyaan de'iyaa kafotuwaa ubbaa eray;
dembban de'iyaa med'etetsatuu tawantta.
- 12 Taana koshinttonne, taani new odikke:
ayaw gooppe, sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay tawaa.
- 13 Taani korumatuwaa ashuwaa mayttaa?
Woy deeshshatuwaa suutsaa ushaytaa?
- 14 Hewaa diraw, S'oossaw,
neeni immiyaa yarshshuu galataa gido;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw ne k'anggetsaa gatsa.
- 15 Yaataade, metuwaa gallassi taana s'eesa.
Taani neena ashshana; neenikka taana bonchchana» yaagee.
- 16 Shin S'oossay iita asaa hawaadan yaagee;
Ta higgiiyaa neeni zaara zaaraadde ayaw oday?
Woy ta c'aak'uwaa ne doonaan ayaw haasayay?
- 17 Neeni ta timirttiyaa is's'aadda;
ta k'aalaakka haytsaa bollaanna aatsaada.
- 18 Neeni kayisuwaa be'eedda wode,
aanana dabbotaadda;
Shaarmus'iyaa wanttu maabaran gelaadda.
- 19 Neeni ne doonaa iitabaa haasayanaw billa yeddaasa.
Ne ins's'arssaykka wordduwaa haasayaa meezeteedda.
- 20 Ne utteeddasaan ne ishaa iissaade haasayaadda;
ne aatti na'aa zigiraasa.
- 21 Neeni hawaa ubbaa ootsiyaa wode,
taani c'o"u geedda diraw,
Taanakka ne mala gaade k'oppaadda.
Shin ha"i taani neena seeraynne
ne balaa ne sintsan payday.
- 22 «Hinttenoo, S'oossaa dogiyaawanttoo, hawaa akeekite.
Hewe d'ayooppe, taani hinttena mentsereetsana;
he wode hinttena ashshiyaawe baawa.
- 23 Taw galataa immiyaa Asay taana bonchchee.
Bare ogiiyaa suurissiyaa asaa
taani S'oossaa atotetsaa bessana» yaagee.

51

Maarotetsaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Berssaabina sharmus'eedda Han-
otaa Timbbitiyaa Odiyaa Naataani Aw odiide Simmina, Daawita Maza-
muriyaa

- 1 Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uwaadan taana maara;
ne k'aretaa daruwaadan ta bayzzuwaa k'uc'c'a.
- 2 Ta iitatetsaappe taana mule meec'c'a;
ta nagaraappe taana geeshsha.
- 3 Ayaw gooppe, ta bayzzuwaa taani eray;
ta nagaray ubbaa gede ta sintsaana.
- 4 Taani neena, ne s'alala naak'k'aad;

- ne ayifiyaa sintsan iitabaa ootsaad.
Hewaa diraw, haasayaaddekka neeni likke;
pirdaaddekka neeni s'illuwaa.
- ⁵ Taani yelettoodeppekka tumu nagaranchcha;
ta aatti uluwaan biro attiyaa wodeppe doommaadekka,
taani nagaranchcha.
- ⁶ Hekko neeni wozana giddo tumatetsaa koyaasa;
hewaa diraw, ne aad'd'eeda eratetsaa ta garssan tamarissa.
- ⁷ Hiisoop'p'iyaa giyaa bonc'c'iyaa neeni taana geeshsha;
taani geeyana.
Taana meec'c'a;
taani shachchaappe aad'd'aade boos's'ana.
- ⁸ Neeni taana nashshechchaanne
hashshu giyaawaa sisa;
neeni taana mentsereetseeddabaa gidoopeppa,
zaaraadde nashshechchaa.
- ⁹ Ta nagaraappe ne sintsa wora zaara;
ta iitatetsaa ubbaa k'uc'c'a.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, geeshsha wozanaa ta giddon med'd'a;
minisiyaa ayaanaa ta giddon ooratsa.
- ¹¹ Taana ne sintsaappe oloppa;
ne Geeshsha Ayaanaa taappe akkoppa.
- ¹² Ne atatetsaa nashshechchaa taw zaaraadde imma;
taani new eeno gaade azazettanaadan,
Taana zempissa.
- ¹³ He wode taani bayzzanchchatuwaa ne ogiyaa tamarissana;
he nagaranchchatuunne neekko simmana.
- ¹⁴ Abeet S'oossaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
suutsaa gusseedda nagaraappe taana ashsha;
He wode ta ins's'arssay ne s'illotetsaabaa yes's'ana.
- ¹⁵ Abeet Godaw, ta doonaa dooyaa;
yaatoope, ta ins's'arssay ne galataa awaayana.
- ¹⁶ Neeni yarshshuwaan nashetantto ta new shiishshanashin,
neeni yarshshuwaan nashetakka.
- ¹⁷ S'oossaw yarshshiyaa yarshshuu
ashkke ayaanaa; abeet S'oossaw,
«Nagaraa ootsennan aggaarikkitaashaa» giyaa,
me"eedda wozanaa neeni kad'akka.
- ¹⁸ Abeet S'oossaw, ne dosuwaan S'iyooniw keeka;
Yerusaalame gimbbetuwaa gimbba.
- ¹⁹ He wode s'illo yarshshuwaan,
S'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
mehiyaa ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaan neeni nashettana.
K'ay korumatuu ne yarshshiyaasan yarshshettana.

52

Iitatuwaa Wurssetsaa Kaac'aa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Eedooma biittaa asaa gidiyaa
Doyik'i Saa'oolakko biide, «Daawite Abimeleeka golle beedda» yaagiide odiide
simmina Daawita Akeeka Timirttiyaa.

- ¹ Neenoo, wolk'k'aama bitaniyaw,
S'oossaa asatuwaa bolla iitabaa ootsiyaawaadan,
gallassaa ubbaan ayaw c'ee'ettay?
- ² Neenoo, worddobaa haniyaawoo,
neeni haratuwaa d'ayissanaw mak'ettaasa.
Ne ins's'arssay kuussa mak'k'iliyaa mala.
- ³ Neeni lo"uwaappe iitaa siik'aasa;
k'ay tumuwaa haasayiyaawaappe,
wordduwaa haasayiyaawaa dosaasa.
- ⁴ Neenoo, worddanchchaw,
neeni k'ohiyaa k'aalaa ubbaa siik'aasa.
- ⁵ Shin S'oossay neena med'inaw d'ayissana.
I neena dafananne ne golliyaappe bonk'k'iide kessana;
I neena pas'a de'iyaawanttu giddoppe d'ok'ollana.
- ⁶ S'illotuu hawaa be'iide yayana.
Unttuntu hawaadan yaagiide, ne bolla miic'c'ana;
- ⁷ «S'oossaa barew geessuwaa ootsibeenna,
bare duretetsaa daruwaan ammanetteeda,
Iita oosuwaan minneedda bitaniyaa
hawaa be'ite!» yaagana.
- ⁸ Shin taani S'oossaa golliyaan aac'iya wogaraa mala.
Aggena Aa siik'uwaan taani med'i med'inaw ammanettay.
- ⁹ Neeni ootseedda diraw,
Ta neena galatana,
taani neeni keeka gidiyaa diraw ne suntsaan hidootaa wotsay.
Taani S'oossaa asatuwaa sintsan neena sabbana.

53

Asaa Iitatetsaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Akeekaa Timirttiyaa.

- ¹ Boozatuu barenttu wozanaan,
«S'oossay baawa» yaagiino.
Unttuntu de'uu bayeedda.
Unttuntu sheneyiyaabaa ootsiino;
lo"iyaabaa ootsiyaa Asay baawa.
- ² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne be'anaw,
S'oossay saluwaappe duge asaa s'eellee.
- ³ Unttuntu ubbaykka S'oossaappe haakkeeddino;
ubbaykka ittippe tuneeddino.
Lo"uwaa ootsiyaa Asay baawa;
haray atto ittuunne baawa.
- ⁴ S'oossay, «Hawanttu ta asaa bonk'k'i miyaa iita asatuu
tumu ayinne erikkino?
Unttuntu taana woossikkino» yaagee.
- ⁵ Unttuntu kase dagammi erennawaa keeshshaa dagamana.
Ayaw gooppe, S'oossay bare asaa morkkiyaawanttu mek'etsaa laalana.
S'oossay untuntta kad'eedda diraw, untunttu yeellatana.

⁶ Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee!
 S'oossay bare asaa omooduwaa zaariyaa wode,
 Yaak'ooba zaratuu nashettana;
 Israa'eeliyaa Asay nashshechhaw pooc'u gaana.

54

Morkkiyaa Kushiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Ziifan de'iyaa asatuu Saa'oolakko biide, «Daawite nu biittan k'osetteedda» yaagiide odiide simmina Daawite Akeekan Diis's'eedda Timirttiyaa.

- ¹ Abeet S'oossaw, ne suntsan taana ashsha;
 ne wolk'k'an taana shatintsaa.
² Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
 ta doonaa haasayaa hayzza.
³ Otoranchchatuu ta bolla denddiino;
 dagantsiyaa asatuu taana wod'anaw koyiino.
 Unttuntu S'oossaa alaalle giikkino.
- ⁴ Hekko S'oossay taana maaddiyaawaa;
 Goday taana zempissiyaawaa.
⁵ Abeet S'oossaw, ta morkketoo unttuntu iitatetsaa zaara.
 Neeni ammanettiyaawaa gidiyaawaadan,
 untunta d'ayissa.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta sheniyaan new yarshshana;
 neeni keeka gidiyaa diraw,
 Taani ne suntsaa galatana.
⁷ Ayaw gooppe, neeni taana
 ta metuwaa ubbaappe ashshaadda;
 Ta morkketuu s'oonettiyaawaa ta ayifiyaan be'aad.

55

Laggetsay Kaddeedda Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite Akeekan Diis's'eedda Diit-saa.

- ¹ Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
 ta maganaa ay metee gooppa.
² Hayzza; ta woosaa sisa;
 Ta k'ofay taana waayissina,
 taani shabbarettaad.
³ Hewenne, ta morkkatuwaa kooshshaappenne,
 iitatuwaa naak'uwaappe denddeeddawaana.
 Unttuntu ta bolla metuwaa ahiinonne
 barenttu hank'k'uwaan taana morkkiino.
- ⁴ Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
 hayk'k'uwaa hirggay taana maashiseedda.
⁵ Taana yashshayne kokkorssay oyk'k'eedda;
 dagamay taana wod'i diggeedda.
⁶ Taani, «Taw harap'p'iyaaadan k'efii de'eerenneeshsha.
 Yaaninto taani paalla baade shemppana shin;
⁷ taani haakkaade baana shin;
 Bazzuwaan de'ana shin.

- ⁸ Taani gotiyaappenne uushuwaappe,
attiyaasaa elleellaade gakkana shin» yaagaad.
- ⁹ Abeet S'oossaw, taani katamaa gidдон
walassanne wad'etaa be'eedda diraw,
Iitatuwaa haasayaa bulluuk'k'a.
- ¹⁰ Iitatuу gallassinne k'amma,
gimbbiyaa yuuyyiino;
Iitatetsaynne kobay katamaa gidдон de'ee.
- ¹¹ Bashshay Aa gidдон de'ee;
naak'uukka c'imuukka Aa gutaraappe shaakkettenna.
- ¹² Taana boriyaawe ta morkkiyaa gidenna;
gidintto taani danddayana.
Ta bolla c'EEK'ettiyaawe taana is's'iyaawaa gidenna;
gidintto taani aappe k'osettana.
- ¹³ Shin hawaa ubbaa ootsiyaawe asaa,
ta laggiyaa,
Ta dabbuwaanne ta siik'uwaa.
- ¹⁴ Nuuni ittuu ittuwaanna ulobaa haasayeeddo;
nuuni S'oossaa golliyaan asaana ittippe simeretteeddo.
- ¹⁵ Ta morkketuu wodii gakkennan hayk'k'ino;
untuntu pas'a moogettino.
Ayaw gooppe, iitatetsay
untuntu gidдонinne untuntu de'iyaa saan de'ee.
- ¹⁶ Shin taani S'oossaa s'eesay;
Med'inaa Goday taana ashshee.
- ¹⁷ Wontta, gallassinne omarssi
taani waassananne ta metuwaa aw odana;
I taana sisana.
- ¹⁸ Darotuu taana morkkooppekka,
I taana olaa tooraappe ashshee.
- ¹⁹ Benippe kawutetsaa araatan utteedda S'oossay,
ta woosaa sisiide barenttu ogiyaa laammennawanttanne
barew yayyenawantta,
I kawushshana.
- ²⁰ Ta laggi bare dabbotuwaa k'ohanaw,
bare kushiyaa dentseedda;
untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda.
- ²¹ Aa haasayay oyssaappekka aad'd'eeda shuga;
shin bare wozanaan morkkeedda.
Aa k'aalatuu zayitiyaappekka aad'd'iide wololatiino;
shin kuussa mashshaadan k'ans's'eeddino.
- ²² Ne tookuwaa Med'inaa Godaan wotsa;
I neena zemppissana.
S'oossay awudenne s'illotuu
shabbarettanaadan ootsenna.
- ²³ Shin Abeet S'oossaw, neeni
iita asatuwaa c'iimmo ollaan duge olana.
Suutsaa gussiyaawanttunne c'immiyaawanttu,
barenttu de'ana laytsaw baggaanne de'ikkino;
Shin taani neenan ammanettana.

56

S'oossaan Zemppuwaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Piliss's'eema asatuu Aa Gaate Giyaa Katamaan Omoodeedda Wode, Daawita Mazimuriyaa. Haako Saan Wolaa Bollan Utteedda Dogomattissi Geetettiide Suusulliyaan Yes'etteedda Mazimuriyaa.

¹ Abeet S'oossaw, asatuu taana yederssiyaa dirawunne
gallassaa ubbankka ta morkketuu taana un"etseedda diraw,
taw k'aretta.

² Ta morkketuu gallassaa ubbaan
taana yederssiino;

C'oratuu otoruwaan taana un"etsiino.

³ Taani yayyeedda wode,
neenan ammanettay.

⁴ Taani S'oossan ammanettay;
Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossan
ammanettayne yayyikke.
Asay taana ayaa ootsanee?

⁵ Gallassaa ubbaan ta morkketuu,
taw metuwaa med'd'iino;
Unttuntu ubbaa gede taw iitabaa k'oppiino.

⁶ Unttuntu ta bolla mak'ettiino;
kuukuliide wochchiinonne
ta ogiyaa naagiino;
taana wod'anaw koyiino.

⁷ Unttuntu iitatetsaa diraw, unttunta yeddoppa;
ne hank'k'uwaan he asatuwaa zik'k'i ootsa.

⁸ Neeni taani toyilakattowaa paydaadda.
Taani woysa afotsaa gussaadditantto, neeni eraasa.
Unttuntu ne mazggobiyaan de'ikkinoo?

⁹ Taani neena s'eesiyaa wode,
ta morkketuu guyye simmana.

S'oossay ta bagga gidiyaawaa taani eray.

¹⁰ Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossay,
taani Aa k'aalaa galatiyaa Med'inaa Godaa,

¹¹ taani he S'oossan ammanettay; yayyikke.
Asay taana ay ootsanee?

¹² Abeet S'oossaw, taani,
new shiik'etteeddawaa ootsana;
Hewaa galataa yarshshuwaa taani new immana.

¹³ Ayaw gooppe, neeni taana hayk'k'uwaappe,
ta gediya kuddetsaappe ashshaada.

Hewaa diraw, I pas'a de'iyaawanttu bollan poo'issiyaa poo'uwaan
S'oossaa sintsan taani hamettay.

57

Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo, Gonggolo giddoppe Saa'oolappe bak'atiide bi simmina Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Woosaan Yes'etteedda Woosaa.

¹ Taana maara; abeet S'oossaw, taana maara;

taani neekko bak'atay.
 Bashshay aad'd'ana gakkanaw,
 ne k'efiyaa gidddon bak'ataade attay.

² Taani Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
 taw ubbabaa ootsiyaa S'oossaw waassay.

³ S'oossay saluwaappe maaduwaaw kiittiide, taana ashshana;
 taana naak'k'iyaa wantta kawushshana;
 S'oossay aggena bare siik'uwaanne
 bare tumatetsaa taw kiittana.

⁴ Taani ta morkkatuwaaw gidddon,
 asaa bonk'k'iide miyaa gaammuwaaw malatuwaaw gidddon de'ay.
 Unttuntu achchay tooraanne wonddaafiyaa mala;
 unttuntu ins's'arssay kuussa mashshaa mala.

⁵ Abeet S'oossaw, neeni salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
 ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla de'o.

⁶ Unttuntu ta gediyaaw p'iriyaa wotseeddino;
 taani metootaade hokkaad.
 Unttuntu ta ogiyaan ollaa bookkeeddino;
 shin he ollaan barenttoo kunddeeddino.

⁷ Ta wozanay minniide de'ee;
 Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
 Taani new yes's'ananne neena sabbana.

⁸ Ta shemppattee, beegotta!
 Diitsawunne maasink'k'oo, beegottite!
 Taanikka wantta guuraanna beegottana.

⁹ Abeet S'oossaw, taani neena asaa gidddon galatana;
 k'ay kawutetsaa gidddon neena sabbana.

¹⁰ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
 salotuwaaw gakkedda.

Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.

¹¹ Abeet S'oossaw,
 salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
 Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

58

*S'oossay Nagaranchchatuwaa Muranaadan
 Shiik'o Woosaa*

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Woosaa. «D'ayssoppa»
 Geetettiyaa Mazimuriyaa waas'uwaan Yes'etteedda Woosaa.

¹ Hinttenoo deriyaa mooddiyaawanttoo,
 tumuwaappe likkiyaa haasayiitee?

Asaa ubbaa gidddon s'illuwaaw pirddiitee?

² Gidena, hintte wozanaan iitabaa halchchiita;
 biittan hintte kushii makkalabaa ootseedda.

³ Iita Asay aatti uluwaappe doommiide balee;
 yelettoodeppe doommiide,
 Bayzzeenne wordduwaaw haasayee.

- ⁴Unttuntu shooshshaadan yishshaana de'iino;
Tulle hassuwaadan haytsaa tuc'c'eeddino.
- ⁵Bitiyaawe ay keeshsha hiilanchcha gidoopekka,
hasuu Aa saasuketsaa sisenna.
- ⁶Abeet S'oossaw, untuntu achchaa
untuntu gappataa gidдон мentsa;
abeet Med'inaa Godaw, gaammotuwaa kasiliyaa d'ukka.
- ⁷Untuntu goggi d'ayiyaa haatsaadan d'ayino.
Untuntu barenttu wonddaafiyaa dukkiyaa wode,
pootsaa s'eeran c'addiyaa ayifii d'ayo.
- ⁸Untuntu muushiide saasso kesiyaa d'aad'd'iyaaadan hanino;
aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda,
poo'uwaa be'enna na'aadan hanino.
- ⁹Untuntu aguntsa gidiide daashanaappe kase,
untuntu biro puutiyaan de'ishshin,
S'oossay untuntta bare hank'k'uwaan d'ayissana.
- ¹⁰Haluwaa kessiyaawaa be'iyaa wode,
s'illotuu nashettana.
Iitatuwaa suutsan barenttu gediya meec'ettana.
- ¹¹He wode asay,
«Tumukka s'illotoo woytuu de'ee;
tumukka sa'aa bolla pirddiyaa S'oossay de'ee» yaagana.

59

Iitatuwaa Ek'etiide Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita wod'anaw Aa golliyaa
naagana mala Saa'ooli asatuwaa kiitti simmina Daawita Mazimuriyaa.
«D'ayssoppa» Giidde Diitsaa Giigissuwaan Yes'etteedda Woosaa

- ¹Abeet ta S'oossaw, ta morkkatuwaappe taana ashsha;
ta bolla dendiyaawanttuppe taana naaga.
- ²Iita ootsiyaawanttuppe taana ashsha akka;
suutsaa gussiyaa asatuwaappe taana ashsha.
- ³Abeet S'oossaw, untuntu taana wod'anaw
kuukuliide naagiyaawaa be'a!
He wolk'k'aama iita asatuu ta bolla yaa'iino.
Abeet Med'inaa Godaw, ta bayzzuwaa diraw
woy ta nagaraa diraw gidenna.
- ⁴Untuntu taana olanaw wotsaa jaamiyaawe,
ta balaa diraassa gidenna.
Beegotta, taakko haa yaade be'a.
- ⁵Abeet Ubbappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw,
kawutetsatuwaa ubbaa pirddanaw beegotta;
makkalaa ootsiyaawantta maaroppa.
- ⁶Untuntu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa gidдон yuuyyiino.
- ⁷Hekko, untuntu barenttu doonaan haasayiide salikkino;
untuntu ins's'arsay mashshaa mala.

Unttuntu biro, «Ooninne sisenna» giide k'oppiino.

- ⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni untuntu bolla miic'c'aasa;
kawutetsatuwaa ubbaa bolla k'iliic'aasa.
- ⁹ S'oossaw, neeni taw k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
taani ne wolk'k'an ammanettay.
- ¹⁰ Ta S'oossay aggena bare siik'uwaan taakko yaana;
ta S'oossay ta morkkatuwaa s'ooniyaawaa I taana bessana.
- ¹¹ Ta asatuu doggenna mala, neeni untunta wod'oppa.
Abeet S'oossaw, nu gondalliyaw,
ne wolk'k'an untunta laalaade s'oon.
- ¹² Untuntu barenttu doonaa nagaraa dirawunne
barenttu ins's'arssaa k'aalaa diraw,
barenttu otoruwaan oyk'k'ettino.
Untuntu shek'aa dirawunne untuntu haasayiyaa wordduwaa diraw,
- ¹³ ne hank'k'uwaan untunta d'ayissa.
S'oossay Yaak'ooba zaratuwaa mooddiyaawaanne
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa biittaa mooddiyaawaa Asay erana mala,
untunta mule attenaadan d'ayissa.
- ¹⁴ Ta morkketuu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde,
katamaa gidдон yuuyyiino.
- ¹⁵ Untuntu miyaawaa demanaw toyilakattiino;
kallana d'ayooppe laawiino.
- ¹⁶ Shin taani ne wolk'k'aa sabbana;
wontta aggena ne siik'uwaabaa yes's'ana.
Ayaw gooppe, neeni taw ta waayiyaa gallassi,
taani bak'ata attiyaa saanne k'osetta attiyaasaa gidaadda.
- ¹⁷ Abeet taw wolk'k'aa gideedda S'oossaw,
taani neena sabbana.
Ayaw gooppe, taani k'osetta attiyaa sa'aynne
aggena siik'uwaa taana bessiyaa S'oossay neena.

60

S'oossay Ashiyaawaa K'onc'c'issiyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappuu, Daawite, Masp'p'es'oomiyaaninne Sobaalan
de'eedda Sooriyaa asatuwaana oletteedda wodenne, Yoo'aabi guyye sim-
miide Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne laa"u sha"u Eedoome asaa
wod'eedda wode, Daawite timirttiyaw s'aafeedda woossa. Adilliyaa
C'iishshaa Waatsaa. Markkatetsaa Woosaa.

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna aggaada;
nuuna mentsaadda.
Neeni nuuna hank'k'ettaadda;
shin ha"i nuukko simma.
- ² Neeni biittaa k'aatsaadanne za'issaadda;
biittay kokkoriyyaa diraw, neeni Aa za'uwaa bara.
- ³ Neeni ne asaa metuwaa bessaadda;
neeni nuuna ganddigaarissiyaa woyniyaa ushshaadda.
- ⁴ New yayyiyaawanttu,
barenttu morkkiyaa wonddaafiyaappe attana mala,
malaa immaadda.

- ⁵ Neeni siik'iyaa wanttu attana mala,
ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
neeni nuw alla.
- ⁶ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
«Taani s'oonade Sekeema biittaa shaakkana;
k'ay Sukkoota zanggaaraa likkana.
- ⁷ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
Efireemi ta huup'iyaa naagiyaa k'oobiya;
Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
- ⁸ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;
Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw ta c'aammaa Aa bolla wotsay;
Taani Piliss's'eema s'oonade gereeray» yaageedda.
- ⁹ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
- ¹¹ Asaa maaduu patsenna diraw,
morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
- ¹² S'oossaa wol'k'an nu morkkatuwaa nuuni s'oonana;
nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

61

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Daawite Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes's'eedda Mazimuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni ta waasuwa s'isa;
ta woosaa hayzza.
- ² Ta wozanay hidootaa k'ans's'o wode,
Taani biittaa gas'aappe neena s'eesay.
Taappe d'ok'k'iyaa zaallaakko, taana kaaletsa.
- ³ Ayaw gooppe, neeni taw geessuwaanne
taani ta morkkatuwaappe naagettiyaa gimbbiyaa dirssaa.
- ⁴ Taani ne dunkkaaniyaan med'inaw de'arikkita!
taani ne k'efiyaa hap'aa gidдон saro attarikkita!
- ⁵ Abeet S'oossaw, neeni ta k'anggetsaa sisaadda.
Ne suntsaa yayyiyaawanttu
laattiyaa laataa tawukka immaadda.
- ⁶ Kaatiyaa laytsaa adussa;
I yeletaappe yeletaa gakkanaw de'o.
- ⁷ I S'oossaa sintsan med'inaw kaateto;
aggena ne siik'uwaaninne ne tumatetsan Aa naaga.
- ⁸ Yaatiyaawaa gidoope, taani
ta k'anggetsaa gallasan gallasan gatsaadde,
ne suntsaa ubbaa gede sabbana.

62

Hidootay S'oossaa Bolla S'alalan

Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Mazimuriyaa.
(1 Od. 25:3)

- ¹ S'oossaa s'alalan taani shemppuwaa demmaad;
ta atotetsay aappe yee.
- ² Aa s'alalay ta zaallanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.
- ³ Woddiyaa godaanne k'aas's'iyaa dirssaa malatiyaa asaa wod'anaw,
hintte awude gakkanaw denddiitee?
- ⁴ Unttuntu Aa bonchcho sa'aappe
Aa wotsanawaa s'alala koyiino;
unttuntu wordduwaan nashettiino.
Barenttu doonaan anjjiino;
shin barenttu wozanaan shek'iino.
- ⁵ Ta shemppatta S'oossaa s'alalan shemppuwaa demmaaddu;
taani hidootan naagiyaawe aappe yee.
- ⁶ Aa s'alalay ta zaallanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.
- ⁷ Ta atotetsaynne ta bonchchuu S'oossaanna;
I ta mino zaallanne ta geessuwaa.
- ⁸ Asaw, ubbaa wode S'oossan ammanettite;
I nuw geessuwaa gidiyaa diraw,
hintte wozanaa k'ofaa aw odite.
- ⁹ Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala;
d'ok'k'ina zik'k'ina, Asay mela.
Miizaaniyaan wotsinakka untunttu ayinne dees'ikkino;
untunttu itti gede shemppiyaa c'arkkuwaappekka kawushiino.
- ¹⁰ Makkalan shiishshowaan ammanettoppate;
wuu'i shiishshiide durettanaw halchchoppite.
Hintte duretetsay darooppekka,
hintte wozanaa Aa bolla wotsoppite.
- ¹¹ S'oossay itti gede odeedda, taani
laa"u yewuwaa sisaad; «Wolk'k'ay S'oossaassa.
- ¹² Aggena siik'uu Godaawaa» yaageedda.
Abeet S'oossaw, neeni asaa ubbaw
Aa oosuwaadan oosuwaadan zaarana.

63

S'oossaa Koyussaa

Yihudaa Bazzuwaan de'iyaa wode Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni ta S'oossaa;
ta wozanay neena laamotee;
ta ashuukka neena amottee.
Meli za"eedda, haatsi bayinna biittaadan
ta kumentsaa asatetsay neena saamettee.
- ² Taani neena geeshsha sa'aan be'aad;
ne wolk'k'aakka ne bonchchuwaakka taani be"aad.
- ³ Aggena ne siik'uu de'uwaappe lo"iyaa diraw,
ta ins's'arssay neena bonchchana.

- ⁴ Ta de'uwaa laytsan taani neena galatana;
ne suntsan ta kushiyaa pude mic'c'ana.
- ⁵ Asay lo"o k'umaa kalliyaawaadan,
ta shemppatta neenan kallana.
Taani ta ins's'arssan nashshechchaa yetsan neena galatana.
- ⁶ Taani ta gisuwaan neena hassayay;
k'ammaa ubbaan nebaa k'oppay;
- ⁷ ayaw gooppe, neeni taana maadeeddawaa.
Taani ne k'efiyaa kuwaan uttaade, nashshechchaw yes's'ay.
- ⁸ Taani ne mata shiik'a uttay;
ne ushechcha kushii taana oyk'k'iide naagee.
- ⁹ Shin taana wod'ana koyiyaawanttu,
biittaa garssa c'iimmo sa'aan moogettana.
- ¹⁰ Unttunttu mashshaw aad'd'iide imettana;
unttunttu babark'k'iyaa kaate gidana.
- ¹¹ Shin kaatii S'oossan nashettana.
S'oossaa suntsan c'aak'k'iyaa ubbay Aa galatana;
shin wordduwaa haasayaawanttu doonay gorddettana.

64

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, taani maganniyaa maganaa neeni sisa.
Taani ta morkketoo yayaad; taana ashsha.
- ² Iitatuwaa mak'k'uwaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu shiik'uwaappe taana gentsaa.
- ³ Unttunttu barenttu ins's'arssaa mashshaadan lefeeddino;
k'ay marzze k'aalatuwaa,
wonddaafiyaa pootsaadan dukkanaw giigisseeddino.
- ⁴ Unttunttu k'osettiide,
barenttu wonddaafiyaa s'illo asaa bolla dafino;
akeekay bayinnan dukkiino; unttunttu yayyikkino.
- ⁵ Unttunttu barenttu iita mak'k'oo ittuu ittuwaa mintsetsiino;
barenttu p'iriyaa k'osiyaasaa zorettiino.
Unttunttu, «nuuna ooni be'anee?» yaagiino.
- ⁶ Unttunttu iitabaa mak'ettiide,
«Nuuni lo"o mak'k'uwaa mak'etteeddo» yaagiino.
Hewenne, asaw wozanaynne kahay c'iimma gidiyaawaa bessee.
- ⁷ Shin S'oossay unttuntta bare wonddaafiyaan dukkana;
unttunttu akeekenan madus's'ana.
- ⁸ Unttunttu mak'k'uwaa diraw,
I unttuntta d'ayissana;
unttuntta be'iyaa ubbay huup'iyaa k'aatsana.
- ⁹ He wode Asay ubbay S'oossaw yayana;
Aa oosuwaabaa odananne zaari zaariide k'oppana.
- ¹⁰ S'illotuu Med'inaa Godaan nashetinonne,
aakko bak'atiide attiino;
wozanaa suuretuu ubbay galatino.

65

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa, Sabaa

¹ Abeet S'oossaw, S'iyoonen new galatay bessee;

nuuni new shiik'etteeddawaakka gatsana.

² Abeet woosaa sisiyaawoo,

asay ubbay neekko yaana.

³ Nu nagaray nuuna muukkeedda wode,

ne nuw atotetsaa immaadda.

⁴ Neeni dooreeddanne ne chilootan uttanaw

mataa shiishshiyaa Asay anjjetteddawaa.

Nuuni ne son, Geeshsha Dunkkaaniyaan

de'iyaa lo"oban kumeeddo.

⁵ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,

maalalissiyaa ne s'illo oosuwaan neeni nuw allaasa.

Sa'aa gas'aappe gas'aa gakkanaw,

haakko abbatuwaappekka hefintsan de'iyaa asaa ubbaw,

ammanettiyaawe neena.

⁶ Neeni neena wolk'k'aa danc'c'isaade;

wolk'k'aama deretuwaaw ne minotetsan essaadda.

⁷ Neeni abbaa kooshshaanne,

beetaa guntsaa sirp'p'i ootsaasa;

k'ay Asay denddiyaa dendduwaa irs's'issaasa.

⁸ Hewaadan neeni ootseedda malaataa diraw,

sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay new, «Hoola!» gee.

Away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa

nashechchaadda.

⁹ Neeni biittaa naagaade iraa bukissaasa;

yaataade daro tu'eyaasa.

Asaw katsay mukkana mala,

S'oossaa pulottuu haatsaan kumeeddino;

hewaadan ootsaade neeni giigissaadda.

¹⁰ Kaachaa wod'ana malanne guulluwaa shugissana mala,

neeni yafaran haatsaa kuntsaassa;

katsay mukkana mala anjjaasa.

¹¹ Laytsaa kalo laytsaa ootsaasa;

neeni aad'd'iyaa sa'ay ubbay kumi palahee.

¹² Neeni hentsaa sa'aa maatan kuntsaassa;

zoozetuwaakka nashshechchaa danc'c'isaasa.

¹³ Neeni hentsaa gadiyaa dorssaa wudiyaa mayzzaasa;

zanggaaraa biittaakka katsaa kuntsaa.

Unttuntu nashshechchaw hobboc'iinonne yes's'iino.

66

Ittipetetsaa Galataa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Sabaa, mazamuriyaa

¹ Sa'aan asaa ubbaw, hintte k'aalaa d'ok'k'issiide,

nashshechchan S'oossaa galatite.

² «S'oossaa suntsay bonchchetto!» giide yes's'ite;

bonchcho galataa aw immite.

- ³ S'oossaw hawaadan yaagite;
 «Ne oosotuu waan malalissiyaawanttee!
 Ne wolk'k'ay dareedda diraw,
 ne morkketuu yashshaw ne sintsan kokkoriino.
- ⁴ Sa'aan de'iyaa ubbatuu new goyinniino;
 neena sabbiino;
 ne suntsaw galataa yes's'iino» yaagite.
- ⁵ Haayite; S'oossay ootseeddawaa be'ite;
 I asaa giddon maalalissiyaa oosuwa ootseedda.
- ⁶ I abbaa haatsaa shaakeedda;
 k'ay beni nu aawotuu yorddaanoosa shaafaa,
 barenttu gediyaan hamettiide, mela biittaaan pinneeddino.
 Hewan I ootseeddabaan nuuni nashetteeddo.
- ⁷ I bare wolk'k'an med'inaw mooddee.
 Kawutetsatuwaa bare ayifiyaan s'eellee;
 hewaa diraw, makkaliyaawanttu Aa bolla denddoppino.
- ⁸ Asatoo, nu S'oossaa galatite;
 hintte Aa galatiyaa galatay sisetto.
- ⁹ I nuuna pas'a wotseedda;
 nuuni kunddennaadan naageedda.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, neeni nuuna paac'c'aadda;
 biraa geeshshanaw taman paac'iyawaadan,
 nuuna geeshshaadda.
- ¹¹ Neeni nuuna p'iriyaan gelissaadda.
 Nu zokkuwaankka dees'obaa toossaadda.
- ¹² Morkketuu nu huup'iyaan togkanaadan ootsaadda.
 Nuuni haatsaa gidduwaananne tamaa gidduwaana aad'd'eedo;
 shin ha"i nuuna ishaliyaa sa'aa ahaadda.
- ¹³ Taani s'uuggiyaa yarshshuwaanna ne golliyaa gelaade,
 ta k'anggiyaa new gatsana.
- ¹⁴ Taani metooteedda wode,
 ta doonaan shiik'etteedda k'anggiyaa,
 ta ins's'arssaappe keseeddawaa, taani gatsana.
- ¹⁵ Taani new s'uuggiide yarshshiyaa,
 dorssaa orggetuwaa shiishshana.
 Koruma booratuwaanne deeshsha orggetuwaa new yarshshana;
 he yarshshotuwaa c'uway saluwaa gakkana.
- ¹⁶ Hinttenoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo,
 ubbatuu haa yiide, sisite.
 S'oossay taw ootseeddawaa taani hinttew odana.
- ¹⁷ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade taani S'oossaa woossaad;
 ta ins's'arssan aw galataa shiishshaad.
- ¹⁸ Taani ta wozanaan nagaraa gentseeddentto,
 Goday taana sisenna.
- ¹⁹ Shin S'oossay tumuwaappe taana siseedda;
 ta woosaakka hayzreedda.
- ²⁰ S'oossay ta woosaa is's'ibeenna diraw,
 k'ay aggena bare siik'uwaaw taw diggibeenna diraw, galateetto.

67

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Diitsaan Waas'eteedda
Mazimuriyaa, sabaa

¹ S'oossay nuw k'aretonne nuuna anjjo;
bare som"iyaa nu bollan poo'isso.

² Ne ogetuu ha sa'aa bollan,
ne ashshiyaa wolk'k'aykka,
kawutetsatuwaa ubbaa gidduwaan erettino.

³ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
asay ubbay neena galato.

⁴ Kawutetsatuu ubbay, «Hashshu!» giide,
nashshechchaw yiino.
Ayaw gooppe, neeni asaa s'illotetsan pirdaasa;
k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa kaaletsaasa.

⁵ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
asay ubbay neena galato.

⁶ Biittay katsaa mokkeedda;
S'oossay, nu S'oossay nuuna anjjeedda.

⁷ S'oossay nuuna anjjeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aw yayyo.

68

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa,
yetsaa

¹ S'oossay denddo; Aa morkketuu laalettino.
Aa is's'iyaa wanttu Aa sintsaappe bak'attino.

² C'uway c'arkkuwaan punettiyaawaadan,
neeni untunta punna d'ayssa.

Muk'aadday taman muushiyaawaadan,
iitatu S'oossaa sintsaappe d'ayino.

³ Shin s'illotuu hashshu giino;
S'oossaa sintsan nashetino;
nashshechchan ililino.

⁴ S'oossaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite.
Shaariyaa bollan gaalifiyaawaa d'ok'k'u d'ok'k'u oosite kessite;
Aa suntsay Med'inaa Godaa;
Aa sintsan nashettite.

⁵ S'oossay bare de'iyaa geeshsha sa'aan,
aawuu bayinna naanaato aawuwaa;
k'ay asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatoo daana.

⁶ S'oossay barekka de'iyaa wanttoo golle asaa immee.
K'asho golliyaan de'iyaa wantta biliide,
untunta ishaluwaan wotsee.
Shin makkalanchchatuu meeedda biittan de'iino.

⁷ Abeet S'oossaw, neeni ne asaa kaaletseedda wode,

- neeni untuntunna mela bazzuwaa beedda wode,
⁸ Siina Deriyan k'onc'c'eedda S'oossaa sintsan,
 Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan biittay k'aas's'eedda;
 salotuu iraa duge tigeeddino.
⁹ Abeet S'oossaw, neeni iraa darissaade bukissaadda;
 mela biittaa zaaraadde ooratsaadda.
¹⁰ Ne asaykka yaan utteedda.
 Abeet S'oossaw, ne keekkatetsan,
 hiyyeesatoo koshshiyaabaa giigissaade immaadda.
¹¹ Goday kiitaa kiitteedda;
 he kiitaa afeeda mac'c'a asatuu dara.
¹² Untuntu, «Morkke kaatetuunne
 untuntu tooranchchatuu guyye bak'ateeddino;
 son atteeda mac'c'a asatuu omooduwaa shaakketteeddino.
¹³ Untuntu, P'ooliyaa work'k'aa k'efiyaana de'iyaa,
 biraappe med'etteedda harap'p'iyaa misiliyaa,
 omooduwaa demmoode, hinttenttu,
 dorssaa sikuwaa giddon ayaw giseedditee?» yaageeddino.
¹⁴ Ubbaa Danddayiyaa S'oossay,
 kaatetuwaa laaleedda wode,
 S'almmoonaa asaa bolla shachchaa bukisseedda.
¹⁵ Baasaane deretuu wogga wolk'k'aama deretuwaa;
 baasaane deretuu daro s'eeratuu de'iyaa wantta.
¹⁶ Daro s'eeratuu de'iyaa deretoo,
 S'oossay baressa ootsanaw dooreedda asaa,
 hintte ayaw k'anaatiide s'eelliitee?
 Med'inaa Goday aan med'inaw de'anawaa.
¹⁷ S'oossaa olaa paraa gaaretuu
 tammu sha"aaninne sha"u gede sha"an paydetiyaawantta;
 Goday Siinaa deriyaappe bare geeshsha sa'aa yeedda.
¹⁸ Omoodetteedda darotuwaa akkiide,
 I pude d'ok'k'aa keseedda.
 Asaappe, haray atto makkalanchcha asaappekka imuwaa akkeedda.
 Med'etaa Ubbaa Goday yaan de'ana.
¹⁹ Gallasaan gallasaan nu tookuwaa tookkiyaa Goday,
 nuuna ashiyaa S'oossay galatetto.
²⁰ Ee, nu S'oossay nuuna ashshiyaa S'oossaatee!
 Hayk'k'uwaappe attiyaawe,
 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ashshinada.
²¹ S'oossay tumuwaappe bare morkkatuwaa,
 guuggiyaa kinchhana;
 nagaraa ogiyaan hamettiyaa,
 goofaranchchatuwaa huup'iyaa p'alk'k'ana.
²² Goday yaageedda; «Taani hintte morkkatuwaa,
 Baasaaneppe zaaraadde ahana;
 taani untuntta c'iimmo abbaa giddoppe kessaade guyye ahana.
²³ Hewenne, neeni ne morkkatuwaa,
 suutsaa gidduwaana c'olbbaya yed'd'aade hamettanaassanne;
 ne kanatuukka morkkiyaa suutsaappe,
 barenttu gishuwaa ins's'arssan laac'c'anaassa» yaageedda.
²⁴ Abeet S'oossaw, ne salppii,
 ta S'oossaa ta kaatiyaa salppii,

- Geeshsha Golliiyaa geliyaa wode ubbaw beettee.
- ²⁵ Yes's'iyaa wanttu sintsaana; diis's'iyaa wanttu guyyenna;
k'ay karabuwaa bak'k'iyaa wodorotuu gidduwaana.
- ²⁶ Unttuntu, «S'oossaa kuntseedda shiik'uwaan galatite;
hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
Med'inaa Godaa galatite» yaagiino.
- ²⁷ He salppiyaan ubbaappe teefatiyaa,
Biiniyaama zaratuu koyiro beettiino.
Kaalliide Yihudaa kaappatuu barenttu c'itaana de'iino;
wurssetsan Zaabiloona Kaappatuunne Nifttaaleema kaappatuu beetti-
ino.
- ²⁸ Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aa k'onc'c'issa.
Abeet nuw ootseedda S'oossaw,
ne minotetsaa bessa.
- ²⁹ Hewaa diraw, Yerusaalamen de'iyaa
ne Geeshsha Golliiyaa kaatetuu yiide,
new imotaa immana.
- ³⁰ Do'aadan mak'k'aa gidдон de'iyaa Gibbs'e asatuwaa neeni seera.
Booratuwaanne maratuwaa wudiyaa,
malatiyaa kawutetsatuwaa neeni yederssa.
Unttuntu gulbbatiide, barenttu biraa new immana gakkanaw,
neeni unttunta seera.
Olettanaw yeemottiyaa asatuwaa laala.
- ³¹ Kiitetteedda kaappatuu Gibbs'eppe yaana;
Top'p'ata bare kushiya elle S'oossaakko mic'c'ana.
- ³² Hinttenoo, sa'aa kawutetsatoo,
S'oossaw yes's'ite;
- ³³ salotuwaan, benippe de'iyaa salotuwaan biyaa Godaa sabbite.
Sisite! I bare kooshshaa,
bare wolk'k'aama guntsaa kiittee.
- ³⁴ S'oossaa wolk'k'aabaa awaayite;
Aa anggay Israa'eeliyaa bollaanna;
Aa wolk'k'aykka saluwaana.
- ³⁵ S'oossay bare Geeshsha Golliyaappe k'onc'c'oode, Maalalisee.
Israa'eeliyaa S'oossay bare asaw minotetsaanne wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday galatetto.

69

- Maaduwaa Demanaw Shiik'o Woosaa*
Zammaaretuwaa Kaappoo, C'iishshaa Waatsaa Giyaa Waas's'uwaan
Yes'eteedda Daawita Mazimuriyaa
- ¹ Abeet S'oossaw, taana ashsha;
ayaw gooppe, haatsay taw k'ood'iyaa gakkeedda.
- ² Gedii ek'k'iyaa sa'ay bayinna c'ariyaan muukettaad;
c'iimmo haatsaa giddo gelaad;
haatsaa zuluu ta bolla baana hanee.
- ³ Maadoo waassaade daaburay;
ta kottoniikka meleedda.
Ta S'oossay allee gaade s'eellishin,
ta ayifii galjjeedda.
- ⁴ Taana c'oo is's'iyaa wanttu,

ta huup'iyaa binnaanaappe dara.
 Wordduwaan taana morkkiyaawanttunne,
 d'ayissanaw koyiyaawanttu dareeddino.
 Taani wolk'k'antsa akkabeena miishshaa taana c'iggisiino.
⁵ Abeet S'oossaw, ta bayzzuwaa eeyyatetsaa neeni eraasa;
 taani ootseedda nagaray neeppe k'osettenna.
⁶ Abeet Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
 neena hidootan naagiyaawanttu,
 ta gaasuwaan yeellatoppino.
 Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neekko shiik'iyawanttu
 ta gaasuwaan kawushoppino.
⁷ Taani boriyaa danddayeeddawenne
 ta som"ii yeellaa mayyeeddawe ne diraassa.
⁸ Taani ta ishato imatsaa,
 k'ay ta aatti naanaatoo allaga gidaaddi.
⁹ Taani ne golliyaw seelettiyaa seelay,
 taana tamaadan guuddee;
 neena boriyaawanttu borii ta bolla wod'd'eedda.
¹⁰ Taani s'oomaade, ta huup'iyaa kawushsheeddawe,
 taw k'iliic'uwaa gideedda.
¹¹ Taani kayyuwaa mayuwaa mayyeedda wode,
 untunttoo tossaw gidaaddi.
¹² Katamaa Penggiyaan uttiyaawanttu taana k'iliic'iino;
 matsottiyaawanttu tabaa yetsaa kessiino.
¹³ Shin abeet Med'inaa Godaw, taana gidoope,
 taani neena woossay.
 Abeet S'oossaw, ne dosiyaa wodiyaan,
 aggena ne siik'uwaa daruwaan,
 neeni ashana geeddawaadan taw zaaruwaa imma.
¹⁴ C'ariyaan muukettenaadan taana ashsha.
 Taana is's'iyawanttuppe,
 c'iimmo haatsuwaappe neeni kessa akka.
¹⁵ Haatsaa di"uwaan taana afissoppa;
 woy c'iimmo olaan taana mitissoppa;
 woy duufuwaa doonaa ta bolla gorddisoppa.
¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa keekkatetsaadan,
 taw zaaruwaa imma.
 Ne k'aretaa daruwaadan taakko simma.
¹⁷ Taappe ne k'oomaappe ne som"uwaa gentsoppa;
 taani waayettiyyaa diraw, taw elle zaaruwaa imma.
¹⁸ Neeni taakko shiik'a; taana woza;
 ta morkkatuwaappe taana la"a kesa.
¹⁹ Taani boriyaa, yeellanne,
 kawushshaa akkeeddawaa neeni eraasa.
 Ayaw gooppe, ta morkkatuwaa ubbaa neeni be'aasa.
²⁰ Borii ta wozanaa pas'ennaadan mentso diraw;
 hidoota k'ans's'aad.
 Taw k'arettiyaawaa koyaad.
 Shin ittuunne baawa;
 taana mintsetsiyaa asaa s'eellaad; shin demmabeykke.

- 21 Taani koshateedda wode,
taw c'ammiyaa k'umaa aatseeddino.
Taani saametteedda wode,
taw c'aala woyniyaa eessaa immeeddino.
- 22 Unttuntu miyaa samppay untunttoo p'ire gido.
Unttuntu yarshshuwaa yarshshiidde,
miyaa gibiray untunttoo gitiyaa gido.
- 23 S'eellennaadan untuntu ayifii goozetto;
untuntu gaaduwwaa ubbaa gede kokkorssa.
- 24 Ne hank'k'uwaa untuntu bolla tiga;
ne suulo hank'k'uu untuntta yederssiide oyk'k'o.
- 25 Unttuntu kambbuu mela de'o;
untuntu dunkkaaniyaan ooninne de'oppo.
- 26 Ayaw gooppe, untuntu,
neeni mureeddawantta yederssiino;
k'ay neeni dechcheeddawanttu tuggaabaa
dentsiide haasayiino.
- 27 Neeni untuntu nagaraa bolla
nagaraa gujjanaadan agga;
ne maarotetsaappe untuntta ayayinne gakkoppo.
- 28 Unttuntu de'uwwaa mas'aafaappe k'uc'ettino;
s'illo asaana mazggabettoppino.
- 29 Taani sakettaadenne tuggataade de'ay.
Abeet S'oossaw, taana ashshaade,
saro sa'aan wotsa.
- 30 Taani S'oossaa suntsaa yetsan galatana;
galataa imuwaan Aa darssana.
- 31 Hewekka, booraa yarshshiyaawaappe
woy kac'aama korumaa yarshshiyaawaappe
aad'd'iide, Med'inaa Godaa nashshechchana.
- 32 Naak'etteeddawanttu taana S'oossay,
ashsheedawaa be'iide nashetino.
Hinttenoo S'oossaakko shiik'iyaawanttoo,
hintte wozanay minetto.
- 33 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hiyyeesatuwaa sisee;
k'asho golliyaan de'iyaa bare asaakka kad'enna.
- 34 Saluunne sa'ay, k'ay abbayinne
Aa giddon wos's'i k'aas's'iyaa ubbatuu S'oossaa galatino.
- 35 Ayaw gooppe, S'oossay S'iyooone ashshana;
Yihudaa katamatuwaa zaariide kees's'ana.
Aa Asay yaan de'ananne he biittay untunttussa gidanawaa.
- 36 Aa k'oomatuwaa naanatuu he biittaa laattana;
Aa suntsaa siik'iyaawanttu yaan de'ana.

70

Un'aa Waasuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa.

(40:13-17)

- ¹ Abeet S'oossaw, taana ashshanaw eeno ga;
abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.

- ² Taana wod'anaw koyiyaawanttu
yeellatinonne kawushino.
Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu,
kawushiide guyye simmino.
- ³ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
geeddawanttu s'oonetteedda diraw yeellatino.
- ⁴ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
neenan nashetinonne hashshu giino.
K'ay ne atosetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
«S'oossay gitato!» yaagino.
- ⁵ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
abeet S'oossaw, elle taakko haaya.
Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet Med'inaa Godaw, gam"oppa.

71

S'oossaa Maaduwa Demanaw Shiik'o Woosaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
- ² Ne s'illotetsaan taana wotsa akka;
ne haytsaa taakko yeggaade, taana ashsha.
- ³ Neeni taw ubbaa wode geemmiyaa mino zaallanne,
taana ashshiyaa mino geessuwaa gida.
Ta attana mala ne azaza.
Ee, neeni ta zaallanne ta geessuwaa.
- ⁴ Abeet ta S'oossaw, iitatuwaa kushiyaappe,
Iitaa ootsiyaawanttuppenne
k'areti bayinna asatuwaa wolk'k'aappe taana ashsha.
- ⁵ Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiya Med'inaa Godaw,
neeni taani hidootan naagiyaawaanne
ta yalagatsaa wodiyaappe doommaade,
taani ammanettiyaawaa gidaadda.
- ⁶ Taani yelettiyaa wodiyaappe doommaade neenan zemppaad;
ta aatti uluwaappe wod'd'oodeppe doommaade,
neeni taana naagaadda.
Ubbaa gedekka ta galatay neessa.
- ⁷ Neeni taw bak'ata attiyaa wolk'k'aama sa'aa gideedda diraw,
ta de'uu daro asaw leemiso gideedda.
- ⁸ Gallassaa ubbaan ta doonay,
ne galataaninne ne bonchchuwaan kumeedda.
- ⁹ Taani c'imeedda wodiyaan taana oloppa;
ta wolk'k'ay is's'eedda wodiyaan taana aggoppa.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, ta morkketuu ta bolla haasayiino,
Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ittippe shiik'iide mak'ettiino.
- ¹¹ Unttuntu, «S'oossay Aa aggeedda;
yederssiide Aa oyk'k'etto.
Ayaw gooppe, Aa ashshanawe ooninne baawa» yaagiino.

- ¹² Abeet S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
Abeet ta S'oossaw, taana maaddanaw elleella.
- ¹³ Taana mootiyaawanttu yeellatiide d'ayino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellaanne kawushshaa mayino.
- ¹⁴ Shin taana gidoope,
ubbaa gede neena hidootan naagana.
Taani gujja gujjaade neena galatana.
- ¹⁵ Woyissentto likkiyaa erana d'ayooppekka,
ta doonay gallassaa ubbaan ne s'illotetsaabaanne
ashshiyaa ne oosuwaabaa odana.
- ¹⁶ Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'an yaana;
ne s'alalay s'illo gidiyaawaa awaayana.
- ¹⁷ Abeet S'oossaw, neeni,
ta yalagatetsaappe doommaade taana tamarissaadda.
Ha'i gakkanaw taani ne malalissiyaa oosuwaabaa oday.
- ¹⁸ Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aanne ne minotetsaa,
yiyaa yeletaa ubbaw odana gakkanaw,
taani c'imaade puulummooppekka taana aggoppa.
- ¹⁹ Abeet S'oossaw, ne s'illotetsay,
bolla saluwaa gakteedda.
Abeet wolk'k'aamabaa ootseedda S'oossaw,
ne mali ooninne baawa.
- ²⁰ Neeni ta bolla daro metuwaa ahaada;
gidooppen, neeni ta de'uwaa zaaraadde ooras's'isana;
neeni taana biittaa gido c'iimmo olaa gelenaadan naagana.
- ²¹ Neeni ta bonchchuwaa kasewaappe darissana;
neeni taana zaaretsaadeikka mintsetsana.
- ²² Abeet ta S'oossaw, ne tumatetsaa diraw,
taani neena diitsaan galatana.
Abeet Israa'eeliyaa geeshshaw,
taani maasink'k'uwaan neena sabbana.
- ²³ Taani diis's'aade, nashshechchaw ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade yes's'ana;
neeni taana ashsheeda diraw, taani neena sabbana.
- ²⁴ Ta ins's'arssay ne s'illo oosuwaabaa ubbaa gallassi odana;
ayaw gooppe, taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellateeddinonne kawusheeddino.

72

Kaatiyaw Shiik'o Woosaa

Solomona Yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, kaatii ne suuretetsan pirddanaadan,
neeni Aa tamarissa;
nu kaatiyaw ne s'illotetsaa imma.
- ² Yaatooppe, I ne asaw s'illotetsan pirddo;
naak'etteeddawanttookka suuretetsaan daannato.
- ³ Deretuu sarotetsaa ayifiyaa,
zoozetuukka s'illotetsaa ayifiyaa ne asaw ayifino.
- ⁴ He kaatii asaa gidдон naak'etteeddawanttu diraw mootetto;
hiyyeesatuwaa I ashsho;
uk'k'unniyaawantta I mentsereetso.
- ⁵ Awaynne aginay de'iyaa wode ubbaan,
yeletaappe yeletaa gakkanaw, Asay aw yayiino.

- ⁶ Kaatii shoyk'an bukkiyaa iraanne
gadiyaa kalissiyaa iraa mala gido.
- ⁷ I de'iyaa laytsaa ubbaan s'illuu daashana;
aginay d'ayana gakkanaw sarotetsay darana.
- ⁸ Abbaappe abbaa gakkanaw,
k'ay Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw I mooddo.
- ⁹ Bazzuwaa asatuu aw hokkino;
Aa morkketuu baana laac'c'ino.
- ¹⁰ Tarsseesanne haatsaan dooddetteedda biittaa kaatetuu,
aw giiraa giirino.
Sheebanne Saaba kaatetuu,
aw imotaa ayino.
- ¹¹ Kaatetu ubbay aw gulbbatino;
kawutetsatuu ubbay aw kiitettino.
- ¹² Aa s'eesiyaa hiyyeesatuwaa, naak'etteeddawantanne
maaddiyaawe bayinnawantta I ashshee.
- ¹³ Hiyyeesatoonne mank'k'otoo I k'aretee;
hiyyeesatuwaa shemppuwaa ashshee.
- ¹⁴ Unttuntta naak'uwaappenne makkalaappe I wozee.
Unttuntu suutsay Aa sintsan al"a.
- ¹⁵ Kaatii shemppuwaa gam"o;
Sheeba biittaa work'k'ay aw imetto.
Pac'c'ennan aw woosay woosetto;
gallassaa ubbaan I anjjetto.
- ¹⁶ Biittan daro katsay mokko;
deretuu katsaan kamettino.
Biittay Liibaanoose derii mokkiyaawaadan katsaa mokko;
maatay dembbaa kumiyaawaadan Asay katamaa kumo.
- ¹⁷ Kaatiyaa suntsay med'inaw de'o;
away de'eedda keeshshaa ubbaan s'eegettiidde, gam"o.
Asay ubbay Aa baggana anjjetana;
kawutetsatuu ubbay Aa, «Anjjetta» yaagiide anjjana.
- ¹⁸ Malalissiyaabaa barekka ootsiyaa Med'inaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.
- ¹⁹ Aa bonchcho suntsay med'inaw galatetto;
Aa bonchchuu sa'aa ubbaa kumo.
Amen"i. Amen"i.
- ²⁰ Issey na'aa Daawita woosay hawaan poletteedda.

Heezzentso Mas'aafaa

73

(73–89)

S'illo Pirddaa S'oonuwaa

Asaafa Yetsaa

- ¹ S'oossay Israa'eeliyaw tumuwaappe lo"a;
wozanaa geeshshatoo I keeka.
- ² Shin taana gidoope, ta gedii,
d'ubettanaw guutsaa atteedda;
ta gedii halis's'anaw mateedda.
- ³ Ayaw gooppe, iita asatoo sarotetsay de'iyaawaa be'aade,
he otoranchchatuwaa duretetsaan taani k'anaataad.

- 4 Unttunttoo tuggi baawa.
 Unttuntu bollay pas's'anne mina.
- 5 Unttuntu hara Asay tuggatiyaawaadan tuggatikkino;
 untuntu hara asaawaadan metuwaan shoc'ettibeykkino.
- 6 Hewaa diraw, untuntu otoruwaa,
 alleek'k'uwaadan k'ood'iyaa aatsiino;
 makkalaa afileadan mayiino.
- 7 Unttuntu wozanay iitabaa pulttee.
 Unttuntu k'ofay iita halchchuwaa kumeedda.
- 8 Unttuntu k'iliic'iononne iitabaa haasayiino;
 untuntu barenttu otoruwaan,
 haratuwaa un"etsanaw naassiino.
- 9 Unttuntu saluwaan de'iyaa S'oossaa,
 barenttu doonaan c'ashiino.
 Sa'aan de'iyaa asaa bollakka,
 barenttu ins's'arssan otoruwaa haasayiino.
- 10 Haray atto, S'oossaa asaykka untunttukko simmana;
 untuntu odiyaawaakka elle ammanana.
- 11 Unttuntu, «S'oossay nubaa ayinne erenna;
 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay ayinne be'enna» yaagiino.
- 12 Simmi iitatu hawaa mala;
 Unttuntu ubbaa gedekka injjetina de'iino;
 untuntu gujji gujji duretiino.
- 13 Yaatooppe, taani ta wozanaa geeshsha ootseeddawenne
 taani ta s'illotetsaa bessanaw,
 ta kushiya meec'etteeddawe tumuwaappe mela.
- 14 Gallassaa kumentsan taani metuwaan shoc'ettaad;
 wonttan wonttan murettaad.
- 15 Taani iitatuwaadan, untuntu giyaawaa geeddentto,
 taani ne asaw ammanetennawaa gidana.
- 16 Taani ha ubbaa yewuwaa eranaw k'oppiyaa wode,
 taw eretenna dees'obaa gideedda.
- 17 Shin taani S'oossaa geeshsha sa'aa geleedda wode,
 iitatuwaa wurssetsa kaac'aa akeekaad.
- 18 Unttunta neeni tumuwaappe halis's'iyaa sa'aan utissaasa;
 neeni untunta kunddissaasanne bayzzaasa.
- 19 Unttuntu akeekenan d'ayeeddino;
 dagamaan ittuu attenan mule wureeddino.
- 20 Itti Asay beegottiyaa wode,
 I akumuwaan be'eeddabay dogettiyaawaadan,
 abeet Godaw, neeni denddiyaa wode,
 untuntu dogetana.
- 21 Taani yiloteedda wodenne
 ta wozanaan seeletteedda wode,
 22 ayinne akeekenan donc'c'illaad;
 taani ne sintsan miizza mala gidaaddi.
- 23 Shin taani ubbaa gedekka neenana de'ay;
 ta ushechcha kushiya neeni oyk'k'aadda.
- 24 Ne zoriyaan taana kaaletsaasa;
 hewaappe guyyiyaan neeni taana bonchchoo afana.
- 25 Taw saluwaan neeppe attina,
 haray ooni de'ii?

Taani neeppe attina,
 sa'aan harabaa ayaanne amottikke.
²⁶ Ta wolk'k'aynne ta wozanay daaburanaw danddayee;
 shin S'oossay ta wozanaa minisiyaawaanne,
 med'inaw taana gakkeedda saamaa.
²⁷ Neeppe haakkiyaawanttu d'ayana;
 neena amanetenawantta ubbaa neeni wurssana.
²⁸ Shin taana gidoope,
 taani S'oossaa matan de'iyaaawe taw lo"a.
 Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa,
 taw bak'ata attiyaa sa'aa ootsaad.
 Hewaa diraw, Aa oosuwaa ubbaa taani odana.

74

Gadii La'a Kesanaadan Shiik'o Woosaa
 Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna med'inaw ayaw aggaadii?
 Ne hank'k'uu ne k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa bolla,
 ayaw suulleedee?
- ² Neeni beni dooreedda asaa, neeni
 new buzo ootsaade wozeedda zaratuwaa hassaya.
 Neeni de'eedda S'iyoonne deriyaa k'oppa.
- ³ Ane ne Geeshsha Gollii koleteedda sa'aa yaade s'eella.
 Morkketuu aani de'iyaaabaa ubbaa d'aysseeddino.
- ⁴ Ne morkketuu ne Geeshsha Golliyaa gidдон,
 «Nuuni s'ooneeddo» yaagiide gereereeddino.
 S'oonuwaa malaataa yaagiide, barenttu banddiraa esseeddino.
- ⁵ Unttunttu mitsaa k'ans's'anaw barenttu kalttaa,
 d'ok'k'u ootsiide, ek'k'eedda asatuwaadan haneeddino.
- ⁶ Unttunttu masetteedda sank'k'aa ubbaa,
 barenttu kalttaaninne madooshaaninne mentsi yeggeeddino.
- ⁷ Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide d'ayisseeddino;
 new goyinniyaa sa'aa tunisseeddino.
- ⁸ Barenttu wozanaan, «Unttuntta nuuni,
 ubbaanna d'ayssana» yaagiide k'oppeeddino.
 Biittan Asay S'oossaw goyinniyaa sa'aa ubbaa taman s'uuggeeddino.
- ⁹ He wode mallay nuw imettennan is's'eedda;
 timbbitiyaa odiyaawe ittuunne baawa.
 Hawaadan haniide, woyissa wodiyaa de'anentto,
 eriyaa Asay nu gidдон ittuunne baawa.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, ne morkketuu,
 woyissa wodiyaa ne bolla k'iliic'anee?
 Unttunttu ne suntsaa med'inaw borannee?
- ¹¹ Ne kushiya shiishsha akkaade ayaw gam"ay?
 Ne ushechcha kushiya ne k'umayuwaappe kessaade untuntta d'ayssa.
- ¹² Gidooppenne, abeet S'oossaw,
 neeni benippeka ta kaatiyaa;
 neeni biittaa bolla atotetsaa ahaada.
- ¹³ Ne wolk'k'aama wolk'k'aan neeni abbaa shaakkaadda;
 Aa gidдон de'iyaa dawiyaa huup'iyaa neeni k'os's'aadda.
- ¹⁴ Leewaataana giyaa dawiyaa huup'iyaa k'os's'aade,
 Aa ashuwaa bazzuwaan de'iyaa med'etatoo,

- k'uma ootsaade immeeddawe neena.
¹⁵ Neeni puluttotuwaaw dooyaa yeddaadda;
 ubbaa gede goggiyaa shaafatuwaaw k'ay melissaadda.
¹⁶ Gallassay newaa; k'ammaykka newaa;
 k'ay awaanne aginaa untuntuntu sa'aan wotseeddawe neena.
¹⁷ Biittaw zawaaw wotseeddawe,
 balgguwaanne boniyaa med'eeddawe neena.
¹⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu,
 neena wooti k'iliic'eeddinontto,
 booza asatuu ne suntsaa wooti boreeddinontto hassaya.
¹⁹ New moodettiyaawanttu shemppuwaa
 iita morkketoo aatsaade immoppa.
 Metootanchchatuwaa med'inaw dogoppa.
²⁰ Nu biittan de'iyaa d'uma sa'ay ubbay,
 makkalanchchatuwaan kumeedda diraw,
 neeni nuw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppa.
²¹ Naak'etteeddawantta yeellayoppa;
 hiyyeesatuunne metootanchchatuu ne suntsaa galatino.
²² Abeet S'oossaw, dendda; ne yewuwaa mootetta.
 Gezo asatuu gallassaa ubbaan,
 ne bolla k'iliic'eeddawaa hassaya.
²³ Ne morkketuu ne bolla waassiyaa waasuwaanne
 neena is's'iyaawanttu,
 pac'i bayinnan k'iliic'iyaa k'iliic'uwaa dogoppa.

75

S'oossay Pirddiyaawaa Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Diitsaa waatsan
 Yes's'eedda Yetsaa.

- ¹ New galataa immeeto; abeet S'oossaw, neena galateetto;
 «Ne suntsay woggaa» giide awaayeetonne,
 malalissiyaa ne oosuwaaw ubbaa odeetto.
² S'oossay, «Dooraade keereedda gallassi,
 suure pirddaa pirddanawe taana.
³ Sa'aynne an de'iyaawanttu ubbay k'aas's'inakka,
 Aa tuusaa minisa essiyaawe taana.
⁴ Taani otoranchchatuwaa, Otorettoppite yaagay;
 iitatuwaakka, Hintte kac'iyaa dentsoppite.
⁵ Hintte kac'iyaa d'ok'k'issi bessoppite;
 zaatturiide haasayoppite yaagay» yaagee.
⁶ Bonchchuu away doliyaasaappe
 woy wulliyaasaappe
 woy bazzuwaappe yeenna.
⁷ Shin pirddiyaawe S'oossaa;
 I ittuwaa bolla pirddee;
 ittuwaa shatintsee.
⁸ Med'inaa Godaa kushiyan itti wanc'c'ay de'ee;
 he wanc'c'ay S'oossaa hank'k'uwaa woyniyaa eessan kumi utteedda.
 I hewaappe ushshaa tigina,

sa'aan de'iyaa iita asatuu hewaa ushana;
unttuntu orc'c'uwaakka ashshenan c'inggisiide ushana.

- ⁹ Shin taani Yaak'ooba S'oossaabaa odananne
med'inaw Aa sabbana.
¹⁰ I iita asatuwaa kac'iyaa ubbaa mentsana,
shin s'illotuwaaw kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

76

S'oossaa S'oonuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaa Waatsan Yes'etteedda, Asaafa maza-muriyaa

- ¹ S'oossay Yihudaan eretteeddawaa;
Aa suntsay Israa'eeliyaan wolk'k'aama.
² Aa dunkkaanii Saleemana;
I de'iyasay S'iyoonena.
³ I, hewan s'onggettiyaa,
morkkatuwaa wonddaafiyaa c'ubiyaa, gondalliyyaa, mashshaanne
hara olaa miishshatuwaa mentsereetseedda.
⁴ Abeet S'oossaw, ne bonchchuu ay keeshshaa gitee!
Neeni ne morkkatuwaa s'oonade,
deriyaappe simmiyaa wode,
ne anggay ayiba yashshiyaawe!
⁵ Gooba tooranchchatuu,
barenttoo de'iyawaa ubbaa bonk'k'etti kichcheeddino.
Ha'i simmi untuntu,
wolk'k'aama gem"ishshuwaa gem"isheeddino;
untuntuppe ittuunne bare kushiyaa dentsibeenna.
⁶ Abeet Yaak'ooba S'oossaw, neeni seereedda wode,
paraa asatuunne paratuu kunddo saan atteeddino.
⁷ Shin abeet S'oossaw, neeni yashshaasa!
Ne hank'k'uu suulleedda wode,
ne sintsan oonee ek'k'anawe?
⁸ Neeni pirddaa saluwaappe sisseedda wode,
sa'aan de'iyaa Asay yayyiide, c'o"u geedda.
⁹ Neeni sa'aan k'ohetteeddawantta ashshanaw,
pirddaw denddeedda wode, hewe haneedda.
¹⁰ Asaa hank'k'uu dareedda keeshshaa neeni galatettaasa.
Olaappe atteedda asatuu ubbay,
ne baalaa gallassatuwaa bonchchana.
¹¹ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
shiik'ettite, hewaakka gatsite.
Hinttenoo shooro kawutetsatoo,
yayettanaw bessiyaawoo immotaa ahite.
¹² I kaappotuwaaw otoruwaa kawushshee;
wolk'k'aama kaatetuwaakka I yashissee.

77

Mintsetsuwaa Woosaa

Aasaafi Zammaaretuwaa Kaappoo Juddutuu Yes's'eedda, mazamuriyaa

- ¹ Taani S'oossaw magannay;

- taana siso gaade taani S'oossaa woossay.
- ² Taani ta metuwaa gallassi Godaa koyay.
K'amman taani shemppennan ta kushetuwaa aakko mic'c'ay;
gidooppenne, taani minettanaw danddaykke.
- ³ Taani S'oossaabaa k'oppiyaa wode, oolay;
taani aabaa yuushsha k'oppiyaa wode,
ta shemppuu daaburee.
- ⁴ Neeni k'amma ubbaa taana gem"ishshuwaa diggaade ahissaasa.
Taani loytsa hirggiyaa diraw,
haasayanaw danddaykke.
- ⁵ Taani aad'd'eedda gallassatuwaa k'oppay;
kase laytsatuwaakka hassayay.
- ⁶ Taani k'ofaa sheekkaade ak'ay;
ta wozanay yuushshi k'oppiyaa wode,
Taani ta huup'iyaa hawaadan yaagaade oochchay;
- ⁷ «Goday nuuna med'inaw aggi bashanee?
Zaaretsiide I nuuna keekaa bessennee?
- ⁸ Aa siik'uu atteedee?
I geeddawe hawaappe sintsanaw sa'aan ootsenee?
- ⁹ S'oossay maariyaawaa dogeeddee?
Bare k'aretaakka hank'k'uwaan laammeedee?» yaagaade oochchay.
- ¹⁰ K'aykka taani, «Taana k'oheeddawe,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa ushechcha kushii,
kaseppe maaddiyaa maaduwaawaa aggeedawaa» yaagay.
- ¹¹ Med'inaa Godaw, ne oosotuwaa taani k'oppaana.
Ee; neeni beni wode,
ootseedda malalissiyaabatuwaa ubbaa taani hassayana.
- ¹² Ne ootseeddawaa ubbaa,
taani zaara zaaraadde k'oppaana;
ne wolk'k'aama oosotuwaa ubbaa taani yuushsha k'oppaana.
- ¹³ Abeet S'oossaw, ne ogii geeshsha;
ay s'oossinne nu S'oossaa mala wolk'k'aama gidenna.
- ¹⁴ Neeni malalissiyaabaa ootsiyaa S'oossaa.
Asaa gidдон ne wolk'k'aa k'onc'c'issiyaawaa.
- ¹⁵ Ne asaa, Yaak'oobanne Yooseefo zeretsatuwaa,
ne k'esiyaan wozaadda.
- ¹⁶ Abeet S'oossaw, haatsatuu neena be'eeddino;
haatsatuu neena be'iide yayyeeddino.
Abbaa c'iimmatuukka kokkoreeddino.
- ¹⁷ Shaaretuu iraa duge zaariide tigeeddino;
guuguntsay saluwaan guummeedda.
Ne walk'k'antsay yaan haan walk'k'ammeedda.
- ¹⁸ Ne guuguntsay guntsay gotiyaa gidдон kooshummeedda;
ne walk'k'antsaa p'ooletsay sa'aa poo'isseedda.
Biittaykka gaji gajiide kokkoreedda.
- ¹⁹ Neeni abbaa gidduwaana hamettaasa;
c'iimmo abbaa gidduwaana aad'aassa;
gidooppenne, ne gedii yed'd'eedda sa'ay beettana.
- ²⁰ Musenne Aaroona kushiyan
neeni ne asaa dorssaa wudiyaadan kaaletsaadda.

78

S'oossanne Aa Asaa

Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

¹ Ta asaw, taani hinttena tamarissiyaawaa sisite;
ta doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzite.

² Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay;
beniideppe geemmedda yewotuwaa k'onc'c'issana.

³ Nuuni siseeddanne ereedda yewotuwaa,
k'ay nu aawotuu nuw odeedda yewotuwaa haasayana.

⁴ He yewotuwaa nuuni untunttu naanatuwaappe k'osokko;
Med'inaa Godaw bessiyaa galataa,
Aa wolk'k'aanne malalissiyaa Aa oosuwaa,
yiyaa yeletawukka nuuni odana.

⁵ I Yaak'ooba zaretoo azazuwaa,
Israa'eeliyaa asaw higgiyaa immeedda.
Kase nu aawotuu barenttu naanatuwaa,
he higgetuwaa tamarissana mala azazeedda.

⁶ Hewenne, kaalliyaa yeletay,
he biro yelettana naanatu eranaadaanne
untunttukka barenttu naanaatoo odanaadaana.

⁷ Yaatina, he naanatu S'oossan amanetanaadan;
I ootseeddabaakka dogennaaddaaninne
Aa azazuwaa naaganaadaana.

⁸ Untunttu kase barenttu aawotuwaadan wozana muumenne
makkalanchcha asaa gidennaaddaaninne
S'oossan ek'k'ennanne ammanettana yeletaa gidenaaddaana.

⁹ Efireema asatuu, olaw,
wonddaafiyaanna pootsaa giigissiide,
olaa gallassi guyye simmeeddino.

¹⁰ Untunttu S'oossaa c'aak'uwaa naagibeykkino;
Aa higgiyaadan hametennan is's'eeddino.

¹¹ Untunttu I ootseedda wolk'k'aama oosuwaanne
untuntta I besseedda malaataa dogeeddino.

¹² I untunttu aawotuwaa sintsan Gibs'e biittan,
S'o'aane Dembban malaataa ootseedda.

¹³ Abbaa shaakkiide, gidduwaana untuntta pintseedda;
I haatsaa shaakkiide,
yaanne haanne shaakkiide godaadan esseedda.

¹⁴ I untuntta gallassi shaariyaan,
k'amma tamaa poo'uwaan kaaletseedda.

¹⁵ I bazzuwaan zaallaa p'alk'k'iide,
c'iimmuwaappe daro haatsaa untuntta ushsheedda.

¹⁶ Zaallaappe haatsaa pulттissiiide,
shaafaadan duge gogisseedda.

¹⁷ Shin untunttu Aa bolla nagaraa oosuwaa gede gujjeeddino;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla,
bazzuwaan makkaleeddino.

¹⁸ Barenttu amotteedda k'umaa oochchiyaawan

- S'oossaa eriidde paac'c'eeddino.
- 19 Unttuntu S'oossaa bolla hawaadan yaagiide haasayeeddino;
«Bazzuwaan S'oossay nuw k'umaa aatsanaw danddayii?
- 20 Zaallaa shoc'ina, pultuu kesiide,
shaafay goggeedda;
shin ukitsaa I nuw immanaw danddayii?
Woy bare asaw ashuwaa immanaw danddayii?» yaageeddino.
- 21 Med'inaa Goday hewaa siseedda wode,
untuntu bolla daro hank'k'etteedda.
Yaak'ooba zaratuwaa bolla tamay ees's'eedda;
Israa'eeliyaa bolla Aa hank'k'uu dari dari beedda.
- 22 Ayaw gooppe, untuntu S'oossan ammanibeykkino;
woy I ashshiyaawaan ammanettibeykkino.
- 23 Gidooppenne, I bolla saluwaa azaziide,
saluwaa penggiyaa dooyeedda.
- 24 Untuntu maanaw, untuntu mannaa bukisseedda;
saluwaa k'umaa untuntu immeedda.
- 25 Kiitanchchatuwaa ukitsaa Asay meedda;
S'oossay untuntu k'umaa darissiide immeedda.
- 26 Away doliyaa bagga c'arkkuu c'arkkanaadan ootseedda;
bare wolk'k'an gedissa bagga c'arkkuwaa dentsetseedda.
- 27 I asaw ashuwaa baanaa keeshshaa kiitseedda;
paalliyaa kafotuwaa abbaa doonaa shafiyaa keeshshaa bukisseedda.
- 28 Untuntu de'iyaa saan,
dunkkaaniyaa yuushshuwaan wod'd'eeddino.
- 29 Untuntu amotteeddawaa untuntu immeedda;
untuntu miide, barenttu ganjjiyaa kuntseeddino.
- 30 Shin untuntu barenttu amotteedda ashuwaa kallennan de'ishiin,
ashuu untuntu biro doonaan de'ishiin,
- 31 S'oossaa hank'k'uu untuntu bolla wod'd'eedda;
untuntu giddoppe mino asatuwaanne
Israa'eeliyaappe yalaga asatuwaa wod'eedda.
- 32 Hawe ubbay haninakka,
untuntu nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino.
Bare malaataa ubbaa ootsinakka, ammanibeykkino.
- 33 Hewaa diraw, I untuntu gallassatuwaa c'arkkuwaadan,
untuntu laysatuwaakka akeekenan d'ayisseedda.
- 34 S'oossay untuntuppe wod'iyaa wode,
attedawanttu nagaraa paas'iide,
S'oossaa mintsi koyeeddino.
- 35 Untuntu S'oossay untuntu zaallaa gideeddawaanne
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
untuntu woziyaawaa gideeddawaa hassayeeddino.
- 36 Shin untuntu barenttu ins's'arssan aw worddotiide,
barenttu doonaan c'immeeddino.
- 37 Untuntu wozanay S'oossan ek'k'enna;
I untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ammanettikkino.
- 38 Shin I untunta maariyaawe;
untuntu iitatetsaa atto geedda.
Untunta d'ayissibeenna; daro gede bare hank'k'uwaa te"eedda;
bare hank'k'uwaa uullaa ubbaanna untuntu bolla yeddibeenna.

- 39 Ayaw gooppe, untunttu ashuwaa s'alala gidiyaawaanne
yaa c'arkkeeddasaappe haa simmenna,
c'arkkuwaa mala gidiyaawaa hassayeedda.
- 40 Untunttu bazzuwaan Aa bolla aappu gede makkaleeddinoo!
Mela bazzuwaan aappu gede lanc'c'iseeddino!
- 41 Untunttu zaari zaariide, S'oossaa paac'c'eeddino;
Israa'eeliyaa Geeshshaa hank'k'etseeddino.
- 42 Untunttu Aa wolk'k'aabaa dogeeddino;
I untunttu morkkatuwaappe wozeedda gallassaa,
- 43 I Gibs'e biittan malaataa,
S'o'aane Dembban malalissiyaabaa,
ootseedda wodiya haysayibeykkino.
- 44 Untunttu shaafaa haatsuwaan suutsaw laammeedda;
hewaa diraw, Gibs'e asatuu,
he shaafatuwaappe ushanaw danddayibeykkino.
- 45 Untunttu waayissiyaa uduns's'etuwaanne
untunttu biittaa bayzziyaa shed'd'atuwaa kiitteedda.
- 46 Untunttu doleedda katsaa gondoo,
untunttu ootsiide daabureeddawaa booliyaw immeedda.
- 47 Untunttu woyniyaa turaa shachchan,
untunttu balasiyaa giya mitsaakka c'arkkuwaan d'ayisseedda.
- 48 Untunttu miizzatuwaa shachchan wod'eedda;
untunttu dorssaa wudiya,
d'uuk'k'iyaa walk'k'antsan mereessi wursseedda.
- 49 Untunttu bolla bare suulliyaa hank'k'uwaan,
lanc'c'iyaa is'uwaan,
bayzziyaa kiitanchchatuwaa c'uguwan yeddeedda.
- 50 Bare hank'k'uwaan aatsi yeddeedda.
Untunttu iita harggiyaw aatsiide immeeddappe attina,
hayk'k'uwaappe ashshibeenna.
- 51 Gibs'en yeletteedda bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda.
Kaama dunkkaaniyaan de'iyaa koyro naanatuwaa ubbaa wursseedda.
- 52 Shin I bare asaa dorssaadan kesseedda;
wudiyaadan bazzuwaan heemmeedda.
- 53 I untunttu saruwaan kaaletseedda;
hewaa diraw, untunttu yayyibeykkino;
shin untunttu morkkatuwaa abbay muukkeedda.
- 54 Yaatiide I untunttu bare geeshsha biittaa,
bare ushechcha kushiyan s'ooneedda deriyaa aheedda.
- 55 I untunttu sintsaappe kawutetsatuwaa laaggiide,
untunttu biittaa shaakkiide,
Israa'eeliyaa zaretoo gisheedda.
Bare asaa untunttu golliyaan wotseedda.
- 56 Gidooppenne, Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla makkaliide,
Aa paac'c'eeddino.
- Aa azazuwaakka naagibeykkino.
- 57 Untunttu barenttu aawotuwaadan,
makkalanchchatuwaanne kaddanchchatuwaa gideeddino.
Geella tooraadan wora wod'd'eeddino.

- 58 Unttuntu barenttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan Aa yiloyeeddino;
barenttu eek'atuwaan Aa k'anaatisseeddino.
- 59 Yaatina, S'oossay hawaa sisiide hank'k'etteedda;
Israa'eeliyaa mulekka kad'eedda.
- 60 Seelon I de'eedda sa'aa,
asaa gidдон I de'eedda bare dunkkaaniyaa aggeeda.
- 61 S'oossaa wolk'k'awunne bonchchoo, malaataa gideedda,
Taabootaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide omoodisseedda.
- 62 I bare asaw hank'k'etteedda;
I unttunta mashshaw aatsiide immeedda.
- 63 Unttuntu wodallatuu ubbay olan hayk'k'eeddino;
yaatina, unttuntu wodorotuu asinaa gelennaan atteeddino.
- 64 Unttuntu k'eesatuu mashshaan wureeddino.
Gidooppenne, unttuntu machchetuu,
barenttu asinatoo yeekkenaadan digetteeddino.
- 65 Hewaappe guyyiyaan, Goday gem"ishuwaappe
woy woyniyaa eessaa matsuwaappe beegottiyaa asaadan beegotteedda.
- 66 I bare morkkatuwaa guyye zaariide shoc'eedda;
unttunta med'inaw yeellayeedda.
- 67 Yooseefo dunkkaaniyaa kad'eedda;
Efireema zariyaa dooribeenna.
- 68 Shin I Yihudaa zariyaanne
siik'iyaa S'iyoonne deriyaa dooreedda.
- 69 Hewan I bare Geeshsha Golliyaa saluwaadan d'ok'k'an kees's'eedda;
sa'aadan med'inaw esseedda.
- 70 Bare k'oomaa Daawita dooriide,
dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkeedda.
- 71 Dorssaa heemmishin, bare asaa Yaak'ooba,
bare buzuwaa Israa'eeliyaa hentsanaw akkiide aheedda.
- 72 Yaatina, Daawite unttunta suure wozanaappe heemmeedda;
k'ay bare hiillaa kushiyan kaaletseedda.

79

Gadiyaa La"atetsaw Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa

- 1 Abeet S'oossaw, Ayhuda gidena asatuu ne biittaa bolla laateeddino.
Ne Geeshsha Golliyaa tunisseeddino;
Yerusaalame kolereetseeddino.
- 2 Unttuntu ne k'oomatuwaa anhaa,
saluwaa kafoo k'uma ootsiide, immeeddino.
K'ay ne geeshshatuwaa ashuwaa sa'aa do'atoo immeeddino.
- 3 Unttuntu suutsaa Yerusaalame yuushshuwaan,
haatsaadan gusseeddino;
unttuntu anhaa moogiyaawe d'ayeedda.
- 4 Nu shoorotoo nuuni shek'k'iyawaa gideeddo;
nu heeraan de'iyawwanttu,
miic'c'iyawaanne k'id'iyawaa gideeddo.
- 5 Abeet Med'inaa Godaw, hawe awude gakkanaw hananee?
Neeni med'inaw hank'k'ettay?
Ne k'anaatiyaa hank'k'uu tamaadan ees's'anee?

- ⁶ Neena erenna asatuwaa bollanne
ne suntsaa s'eesenna kawutetsatuwaa bolla ne hank'k'uwaa gussa.
- ⁷ Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba zeretsatuwaa wod'eeddinonne
untunttu de'iyasaa bayzzeddino.
- ⁸ Kase nu aawotuwaaw iitatetsaa nu bolla paydoppa.
Ellekka ne maarotaa nuw kiitta;
ayaw gooppe, nuuni loytsi metooteeddo.
- ⁹ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
ne suntsaa bonchchuwaaw diraw, nuuna maadda.
Ne suntsaa diraw, nuuna ashsha;
nu nagaraa atto yaaga.
- ¹⁰ Asatuu ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaaganee?
Ne k'oomatuwaaw suutsaa untunttu gusseeddawaa haluwaa,
neeni kessiyaawaa nuuni s'eellishin,
untunttu gidduwaan k'onc'c'issa.
- ¹¹ K'ashetteedda asatuwaaw oolii ne sintsa gakko.
Hayk'oo pirdetteeddawantta ne wolk'k'aa gitatetsaadan ashsha.
- ¹² Abeet S'oossaw, nu shooro kawutetsatuu neena boreeddawaa,
haluwaa laappun kushiyaa untunttu kiwuwaan idintsa.
- ¹³ He wode nuuni ne asatuu, ne wudiyaa dorssatuu,
med'inaw galataa new immana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw neena zaari zaariide galatana.

80

Israa'eeliyaa Kawutetsay Zaari

Ek'k'anaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi Yes's'eedda, C'iishshaa Giyaa waatsan
Yes'eteedda mazamuriyaa, markkatetsaa

- ¹ Abeet Israa'eeliyaa hentsanchhaw,
Yooseefo asaa wudiyaadan kaaletsiyaawoo,
Kiruubetuwaaw giyaa kiitanchchatuwaappe,
bollaanna de'iyaa araatan utteeddawoo, poo'a, neeni nuuna sisa.
- ² Efireema, Biiniyaamanne Minaase sintsan k'onc'c'a.
Ne wolk'k'aa dentsaade nuuna ashshanaw haaya.
- ³ Abeet S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.
- ⁴ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaw, S'oossaw,
ne asaa woosaa bolla awude gakkanaw hank'k'ettay?
- ⁵ Neeni untuntta yeekuwaaw k'umaadan mizaadda;
k'ay afotsaa haatsaadan ushshaadda.
- ⁶ Nu shoоротuu nu biittaa akkanaw,
barenttu gidon walak'ettanaadan ootsaadda;
nu morkketuu nu bolla miic'c'eeddino.
- ⁷ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.
- ⁸ Neeni Gibbs'eppe woyniyaa anuwaa ahaada;

- ayihuda gidena asatuwaa yederssaadda, untunttu biittaan Aa tokkaadda.
- ⁹ Neeni woraa butsaadda;
yaatina, s'ap'uwaa yeddi daashiide,
biittaa ubbaa gakkeedda.
- ¹⁰ Deretuu Aa kuwan,
Libaanoosa zigatuu Aa tashetuwaan kameteeddino.
- ¹¹ Bare tashetuwaa Meediteraane Abbaa gakkanaw,
k'ay bare s'eeratuwaa Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw yeddeedda.
- ¹² Yaatina, ogiyaanna aad'd'iyaa ubbay,
Aa ayifiyaa duutsanaadan,
Aa yuushshuwaan de'iyaa gimbhiyaa ayaw kolaadii?
- ¹³ Bazzuwaa guduntsay Aa bolla duriide bayzzee;
k'ay gaden wos's'i k'aas's'iyaa med'etatuubbay Aa miino.
- ¹⁴ Abeet Med'etaa Ubbaa S'oossaw,
neeni nuukko simma.
Saluwaana duge s'eellaade be'a;
ha woyniyaa naaga.
- ¹⁵ I ne ushechcha kushii tokkeedda s'ap'uwaa;
neeni new gaade dichcheedda puutiyya.
- ¹⁶ Ne morkketuu ne woyniyaa butseeddino;
taman s'uuggeeddino.
- Hewaa diraw, neeni untuntta ne hank'k'uwaa suuluwaan d'ayissa.
- ¹⁷ Ne kushii, ne ushechchan de'iyaa asaa,
neeni new gaade dichcheedda asaa naago.
- ¹⁸ Yaatooppe, nuuni neeppe guyye simmokko.
Nuuna pas'a wotsa; ne suntsaa nuuni galatana.
- ¹⁹ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw,
nuuna zaara; nuuni attanaadan,
ne som"uwaa nuw poo'issa.

81

Baalaa Mazimuriyaa

- Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, Asaafi
s'aafeeddawaa
- ¹ Nuw wolk'k'aa gidiyaa S'oossaw,
hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite;
Yaak'ooba S'oossaa sabbite.
- ² Yetsaa doommite; karabuwaa bak'k'ite;
diitsaaninne maasink'k'uwaan lo"a yetsaa sissite.
- ³ Aginay s'eeriya wodenne,
aginay doyyisiyaa wode
baalaa gallasan malakataa punnite.
- ⁴ Hawe Israa'eeliyaw higgiiyaa;
Yaak'ooba S'oossaappe imetteedda woga.
- ⁵ Gibbs'e biittaa I shoc'eedda wode,
Yoosefo asaw ha wogaa awaayeedda.
Taani erenna kooshshaa hawaadan yaagiyaawaa sisaad.
- ⁶ «Hintte hashiyaappe tookuwaa wotsaad;
hintte kushiya s'uubiyaappe shemppissaad.

- ⁷ Hintte metuwaa wode taana s'eeseeddita;
hinttena ashshaad;
taani guumiyaa shaariyaa gidдон geemmeeddasaappe hinttena allaad.
Mariiba giyaa pulttuwaa matan taani hinttena paac'c'aad.
- ⁸ Ta asaw, taani hinttena seeriyawaa sisite;
ha"i Israa'eelattoo, hayzzerikkite!
- ⁹ Hintte gidдон allaga s'oossi de'oppo;
hara s'oossaw goynnoppite.
- ¹⁰ Taani, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa,
hinttena Gibs'e biittaappe kessaade aheeddawaa.
Ne doonaa loytsa hangga;
taani neena darssaade barssana.
- ¹¹ «Shin ta asatuu ta k'aalaa sisibeykkino;
Israa'eelattoo taw azazettibeykkino.
- ¹² Hewaa diraw, taani untunttu barenttu k'ofaa kaallana mala,
eeno geena wozanaw aatsaade immaad.
- ¹³ Ta Asay taana siseedentto,
Israa'eelattoo ta ogiyaa kaalleedentto ayee de'ii!
- ¹⁴ Taani untunttu morkkiyaa elle s'oonana shin;
untunttu baaligaaraatuwaa bolla ta kushiya wotsana shin.
- ¹⁵ Med'inaa Godaa is's'iyawanttu Aa sintsan hokkana,
untunttu muruukka med'inaassa gidanawaa.
- ¹⁶ Taani hinttena lo"o zarggaa mizana;
k'ay eessaa, shuchchaa gonggoluwaaappe kalissana» yaagee.

82

S'oossay Ubbaappe Bolla

Asaafa mazamuriyaa

- ¹ S'oossay saluwaa shiik'uwaa shiishshee.
S'oossatuwaa gidдон hawaadan yaagiide pirddee;
- ² «Hintte awude gakanaw geella pirddaa pirddiitee;
laa"entso iitatuwaa bagga gidoppite.
- ³ Hiyyeesatoonne aawuu bayinnawanttoo mootettite;
mank'k'onne naak'etteedda asatuwaa maataa naagissite.
- ⁴ Daaburanchchatuwaanne metootanchchatuwaa ashshite;
iitatuwaa kushiyaappe untuntta wotsi akkite.
- ⁵ «Hintte ayinne erikkitanne ayinne akeekikkita;
hintte d'uman hamettiita.
S'illotetsay d'ayina, biittay yiik'k'iyiik'k'ee.
- ⁶ Taani hinttena, «Hintte s'oossatuwaa;
hintte ubbaykka Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa naanatuwaa.
- ⁷ Gidooppenne, hintte Asay hayk'k'iyawaaadan hayk'k'ana.
K'ay hara kaappatuu kunddeeddawaadan,
hinttekka kunddana» yaagay» yaagee.
- ⁸ Abeet S'oossaw, dendda; sa'aa pirddaa;
kawutetsay ubbay newaa.

83

Israa'eeliyaa Morkketuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa, yetsaa

¹ Abeet S'oossaw, c'o"u gooppa;

sirp'p'i gooppa;

abeet S'oossaw, muumoppa.

² Be'a! Ne morkketuu ne bolla denddiino;

neena is's'iyaawanttu ne bolla makkaliino.

³ Unttuntu ne asaa bollan geeman yaa'iino;

neeni siik'iyaa asatuwaa bolla mak'ettiino.

⁴ Unttuntu, «Haayite, unttuntu kawutetsaa d'ayissooytee;

Israa'eeliyaa giyaa suntsaa,

med'inaw hassayettennaadan ootsoytte» yaagiino.

⁵ Unttuntu itti wozana gidiide,

ittippe mak'ettiinonne,

ne bolla c'aak'uwaa c'aak'k'etiino.

⁶ C'aak'k'etiyaawanttunne

Eedoomanne Isimaa'eela asatuwaa,

Moo'aaba zaratuwaanne Aggaari zaratuwaa;

⁷ Gebaala asatuwaa, Amoonaa asatuwaa,

Amaaleek'a asatuwaa,

Piliss's'eema asatuwaanne S'iirroosa asatuwaa.

⁸ Asoore asatuukka untuntunna ittippe gakketeeddino;

Asooratuukka Loos'e zaretoo wolk'k'aama maaduwaa gideeddino.

⁹ Neeni Midiyaama asatuwaa bollanne

Sisaaranne Yaabina bolla,

K'iishoona Shaafaan ootseeddawaadan untuntu bolla ootsa.

¹⁰ Untuntu Enddooren d'ayeeddino;

untuntu anhay moogettennan biittan wook'k'eedda.

¹¹ Untuntu kaappotuwaa,

neeni Oreebanne Za'eeba ootseeddawaadan ootsa;

untunta mooddiyaawantta

neeni Zebaahanne S'almmunaa'a d'ayisseeddawaadan d'ayissa.

¹² Hewanttunne, «Nuuni S'oossaa asaa biittaa

nuw buzotana» yaageeddawantta.

¹³ Abeet ta S'oossaw, untunta baanaadan laala;

c'arkkuu afiyaa suullaadan ootsa.

¹⁴ S'aragay wora miide wurssiyaawaadan,

tamaa lac'uu deriyaa mayiyaawaadan,

¹⁵ hewaadanka ne uushuwaan untunta yederssa;

ne gotiyaan untunta dagantsa.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne suntsaa koyana mala,

neeni untuntu som"uwaa yeellaa mayzza.

¹⁷ Untuntu med'inaw yeellatinonne hirggino;

kawushiide d'ayino.

¹⁸ Ne suntsaykka Med'inaa Godaa gidiyaawaa,

ne s'alalay Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa,

sa'aa ubbaa mooddiyaawaa untuntu erino.

84

S'oossaa Golliiyaa Laamotussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, K'oore Naanatu S'aafeedda Mazimuriyaa

¹ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neeni de'iyaasay ayaa lo"ii!

² Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa Dabaabaa laamotay;
ta kumentsaa asatetsay de'uwwa S'oossaw nashshechchan yes's'ee.

³ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
ta kaatiyaw, ta S'oossaw,
new yarshshiyaa sa'aa matan,
suunniyaa kafatta barew de'iyaasaa demmaaddu.

Harap'p'attakka barew k'uuk'k'ulliyaa golliiyaa yaan kees's'aaddu.

⁴ Ne Geeshsha Golliyaan de'iyaawanttunne
med'inaw neena sabbiyaawanttu anjjettedawantta.

⁵ Wolk'k'aa neeppe demmiyaawanttu,
barenttu wozanaan S'iyoonne afiyaa ogiyaa baanaw
amottiyaawanttu anjjettedawantta.

⁶ Yeekuwwa zanggaaraanna untunttu aad'd'iyaa wode,
he sa'ay pulttuwaa kesee.
Bad'd'eesaa iraykka bukkiide,
yaan del"iyaa gisissee.

⁷ Untunttu biyaa wode, wolk'k'aa gujji gujjiide baana.
Untunttu S'oossaa sintsan S'iyoonen beettana.

⁸ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw,
ta woosaa neeni sisa.

Abeet Yaak'ooba S'oossaw, hayzza.

⁹ Abeet S'oossaw, nu gondalliyaa be'a;
neeni dooreedda kaatiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.

¹⁰ Taani hara sa'aan sha"u gallassaa de'anaappe
S'oossaa golliyaan itti gallassaa de'iyaawe lo"a.

Iitatuwwa dunkkaaniyaan de'anawaappe
ta S'oossaa golliiyaa penggiyaa naagiyaawe taw lo"a.

¹¹ Med'inaa Goday S'oossay nuw gondallenne poo"uwaa;
Med'inaa Goday nuw bonchchuwaanne keekkatetsaa immee.
Suuretetsan hamettiyaawantta I lo"obaa ubbaa diggenna.

¹² Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neenan ammanettiyaawanttu anjjettedawantta.

85

Asaa Sarotetsaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oraaha naanatuwwa mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne biittaw keekkaadda;
Yaak'ooba asaa omooduwaappe zaaraadda.

² Neeni ne asaa naak'uwaa atto gaadda;
untunttu nagaraa ubbaa kamaadda.

³ Neeni ne hank'k'uwaa ubbaa aggaada;
ne hank'k'uwaa suuluwaappekka simmaadda.

- ⁴ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
nuuna guyye zaara.
Neeni nuw hank'k'eteeddawaa agga.
- ⁵ Neeni nuuna med'inaw hank'k'ettay?
Ne hank'k'uwaa yeletaa ubbaa gakkanaw gam"isay?
- ⁶ Ne Asay neenan nashettana mala,
nuuna ooratsa.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa nuuna bessa;
neeni nuuna ashsha.
- ⁸ Taani Med'inaa Goday S'oossay odiyaawaa sisana.
Nuuni nu booza ogiyaa guyye baana d'ayooppe,
I nuw, bare asaw, «Sarotetsaa immana» giide odee.
- ⁹ Tumukka S'oossaw yayyiyaawantta ashshanaw
I matan de'ee;
hewenne, Aa bonchchuu nu biittan de'anaassa.
- ¹⁰ Aggena siik'uunne tumatetsay
ittippe gakkettana.
S'illotetsayne sarotetsay,
ittippe yerettana.
- ¹¹ Tumatetsay sa'aappe pude kesana;
S'oossaa s'illotetsay saluwaappe duge s'eelana.
- ¹² Ee, Med'inaa Goday keekkabaa immana;
nu biittaykka lo"o katsaa mukkana.
- ¹³ S'illotetsay S'oossaappe sintsanna heemettana;
aw ogiyaa giigissana.

86

Metuwaa Wode Woosaa

- Daawite woosseedda woosaa.
- ¹ Abeet Godaw, taani hiyyeessanne,
metootanchchaa asaa gidiyaa diraw,
ta waasuwwa sisaade, taw alla.
- ² Taani S'oossaa asaa gidiyaa diraw,
taana pas'a wotsa.
Neenan ammanettiyaa taana, ne k'oomaa ashsha.
Neeni ta S'oossaa.
- ³ Abeet S'oossaw, taani gallassaa ubbaa
neekko waassiyaa diraw,
taw k'aretta.
- ⁴ Abeet S'oossaw, taani ta shemppuwaappe
neena woossiyaa diraw,
taana, ne k'oomaa nashshechchaa.
- ⁵ Abeet S'oossaw, neeni keekkanne atto giyaawaa;
neena s'eesiyaa ubbaw ne siik'uu dara.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwwa hayzza.
- ⁷ Neeni taw alliyaa diraw,
ta metuwaa gallassan taani neekko waassay.
- ⁸ Abeet Godaw, s'oossatuwwa gidдон ne mali baawa;
ne oosuwwa mala oosuukka baawa.

- ⁹ Abeet Godaw, neeni med'd'eedda kawutetsaa Asay ubbay yiide,
ne sintsan gulbbatana; untunttu ne suntsaa bonchchana.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, neeni wolk'k'aama;
neeni malalissiyaabaa ootsaasa.
Ne s'alalay S'oossaa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne tumuwaan hamettana mala,
taana ne ogiyaa tamarissa.
Taani ne suntsaw yayana mala,
taw itti wozanaa imma.
- ¹² Abeet Godaw ta S'oossaw, taani neena,
ta kumentsaa wozanaappe galatana.
Ne suntsaa med'inaw bonchchana.
- ¹³ Ayaw gooppe, ne siik'uu taw dara;
neeni taana duufuwaan geliyaawaappe ashshaada.
- ¹⁴ Abeet Godaw, otoranchcha asatu ta bolla denddeeddino;
dagantsiyaa asatuwaa c'uguu taana wod'anaw koyee.
Untunttu neena alaalle giikkino.
- ¹⁵ Shin abeet Godaw, neeni
k'arettiyaanne maariyaa S'oossaa;
hank'k'ettanaw gam"aasa;
siik'uunne ammanettussay dariyaawaa.
- ¹⁶ Taakko simmaade taw k'aretta.
Ne k'oomaw wolk'k'aa imma;
ne k'oomati na'aa taana ashsha.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekkatetsaa malaataa taana bessa.
Neeni taana maaddeeddawaanne mintsetseeddawaa be'iyaa wode,
taana is's'iyaa wanttu hewan yeellatana.

87

Yerusaalame Sabaa

- K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa
- ¹ Med'inaa Godaa katamay geeshsha deriyaan kees'etteedda.
- ² Med'inaa Goday S'iyoonne penggetuwaa,
Yaak'oobi de'iyaa sa'aa ubbaappe aatsiide dosee.
- ³ Hanee S'oossaa katamatee,
ne diraw bonchchetteeddabay,
hawaadan yaagi odettee:
- ⁴ «Taana eriyaa kawutetsatuwaa gidoppe,
Gibs'enne Baabloone gatsa mazggobana;
Piliss's'eeme, S'iirroosenne Toop'p'iyaa asay,
yaan yeletteeddino.»
- ⁵ S'oossay, «Kawutetsaa ubbay S'iyoonen yeletteeddawaa» yaagana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay izo minisana.
- ⁶ Med'inaa Goday asaa s'aafiyaa mazggobiyaan,
«Hawe S'iyoonen Yeletteeddawaa» yaagiide s'aafana.
- ⁷ Untunttu yes's'iide duriidde,
«Nu anjjuu ubbay S'iyooneppe pulttee» yaagana.

88

Maaduwaaw Demanaw Shiik'o Waasuwaaw

Zammaaretuwaaw Kaappoo, K'oraaha naanatuwaaw mazamuriyaa,
Maaduwaaw Woossa, Ezirahiyaa Hemaane Akeekan S'aafeedda Timirttiyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
taani gallassi new waassay;
k'ammakka ne sintsan yeekkay.

² Ta woosay ne sintsa gakko;
ne haytsaa ta waasuwaakko zaara.

³ Ayaw gooppe, ta de'uu metuwaan kumeedda;
taani hayk'k'ana mataad.

⁴ Taani duufuwaan geliyaa asatuwaana paydetaad;
wolk'k'ay bayinna asaa gidaaddi.

⁵ Taani anhatuwaaw gidдон aggeeda asaa mala;
wod'iide duufuwaan yeggeedda asatuwaaw mala.

Taani ne ubbaaw dogeedda,
ne maaduwaappe haakkeedda asatuwaaw mala.

⁶ Neeni taana c'iimmo ollaan,
hirkki d'uma sa'aan yeggaadda.

⁷ Ne hank'k'uu taana dees'ee;
ne hank'k'uwaaw beetay taana ubbaanna muukkeedda.

⁸ Neeni ta dabbotuwaaw taappe haassaadda;
untunttoo taana sheneyiyaawaa ootsaadda.

Taani dooddettaad;
kessa akkanawukka danddaykke.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw,
kayyuwaaw gaasuwaan ta ayifetuu galjjeeddino.

Ubbaa gallassi taani neekko waassay;
ta kushiyaa neekko mic'c'aad.

¹⁰ Neeni hayk'k'eeddawayntoo
malalissiyaabaa ootsay?
untuntu denddiide neena galatiino?

¹¹ Aggena ne siik'uu
duufuwaaw gidдон haasayettii?
neeni ammanettiyaawekka bayetsaa sa'aan odettii?

¹² Ne malalissiyaa oosuukka d'uman erettii?
woy ne s'iltotetsay dogetteedda asatuwaaw biittan de'ii?

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko waassay;
wonttaan wonttaan ta woosay ne sintsa gakkee.

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni ayaw aggay?
Ne som"uwaaw taappe ayaw gentsay?

¹⁵ Yalagatetsaappe doommaade,
taani tuggataaddinne hayk'k'ana mataad.

Taani new dagamaade hiidootaa k'ans's'aad.

¹⁶ Ne suulliyaa hank'k'uu ta bolla uushoteedda;
ne dagamay taana bayzreedda.

¹⁷ Untuntu gallassaa ubbaaw di'uwaadan taana dooddeeddino;
taana muukkeeddino.

¹⁸ Neeni ta laggetuwaanne ta siik'otuwaaw taappe haassaadda;

d'umaa s'alalay taw dabbo.

89

Metuwaa Mazimuriyaa

Ezirahiyaa Etaana Akeekan S'aafetteedda Timirttiyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaabaa,
taani med'inaw yes's'ana.

S'oossay ammanettiyaawaa gaade,
yeletaa ubbaw ta doonaan awaayana.

² Taani aggena ne siik'uu med'inaw ek'k'eeddawaanne
neeni ne tumatetsaa saluwaadan minisaade esseeddawaa odana.

³ Neeni, «Taani dooreeddawaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.
Ta k'oomaa Daawitaw hawaadan yaagaade c'aak'k'aad;

⁴ «Taani ne zeretsaa med'inaw kawutsana;
ne kawutetsaa araataa yeletaa ubbaw minisana» » yaagaadda.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, salotuu,
ne malalissiyaa oosuwaa odino;
ne ammanettiyaawaa kiitanchchatuwaa shiik'uu odino.

⁶ Saluwaan Med'inaa Godaana likkettanaw danddayiyaawe oonee?
Saluwaa med'etetsatuwaa gidдон k'ay Med'inaa Godaa mali oonee?

⁷ Geeshshatuwaa shiik'uwaa gidдон S'oossay yayetteeddawaa.
Barena dooddeeddawanttu ubbaappe aad'd'iide, loytsi dagantsiyaawaa.

⁸ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, S'oossaw,
neenaadan wolk'k'aamay oonee?
Abeet Med'inaa Godaw, neeni ubbabankka ammanettiyaawaa.

⁹ Neeni bul"akettiyaa abbaa wolk'k'aa azazaasa.
Denddiyaa beetaakka c'o"u ootsaasa.

¹⁰ Neeni Ra'aaba giyaa abbaa dawiyaa,
wod'i yegeeddawaadan mentsereetsaadda;
ne morkkatuwaa ne wolk'k'aama k'esiyaan laalaadda.

¹¹ Salotuu newantta; sa'aykka newaa;
biittaanne an kumeedda ubbabaa neeni med'aadda.

¹² Huup'issaanne gedissaa neeni med'd'aadda;
Taaboranne Hermmoone giyaa wolk'k'aama deretuu
nashshechchan ne suntsaa sabbiino.

¹³ New wolk'k'aama k'eesii de'ee;
ne kushii mina;
ne ushechchay wolk'k'aama.

¹⁴ S'illotetsayenne suure pirdday
ne kawutetsaa araataw baaso.
Aggena siik'uunne tumatetsay ne sintsaan biino.

¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, nashechchaan ililiyaawanttunne
ne som"uwaa poo'uwaan hamettiyaawanttu anjjetteedawantta.

¹⁶ Ne suntsan gallassaa ubbaa nashettiino;
ne s'illotetsaa diraw,
untunttu neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiino.

¹⁷ Untunttu c'ee'k'ettiyaa wolk'k'ay neena;
ne nashshuwaan nu kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u yaageedda.

¹⁸ Nu gondallii, nu Med'inaa Godaassa;

nu kaatiikka, Israa'eeliyaa geeshsha saa.

- 19 Beni neeni ne ammanetteeda asatoo,
itti gede akumuwaan odaadda;
«Asaa gidoppe dooreeddawoo kawutetsaa araataa immaadda.
- 20 Ta k'ooma Daawita kaate kesaad;
ta geeshsha zayitiyaan okaade.
- 21 Ta kushii aanana de'ana;
ta k'esiikka Aa mintsana.
- 22 Aa ay morkkiinne s'oonenna;
ay iita asaynne Aa toochchenna.
- 23 Taani Aa morkkatuwaa Aa sintsan kinchchereetsana;
Aa is's'iyaa wantta shoc'a yeggana.
- 24 Ta tumatetsaynne ta aggena siik'uu
aanana ittippe gidana.
Ta suntsan Aa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
- 25 Taani Aa kawutetsaa Medetiraaniyaa Abbaa gakkanaw aassana;
Aa zawaakka,
Efiraas'eesenne S'egiroose Shaafaa gakkanaw aassana.
- 26 Daawite taana, «Neeni ta aawuwaa,
ta S'oossanne taana ashshiyaa zaallaa» yaagiide s'eesana.
- 27 Taani Aa bayira na'aa ootsana;
sa'aan de'iyaa kaatetuwwa ubbaappe Aa darssana.
- 28 Taani aggena ta siik'uwaa
aw med'inaw naagana.
Taani aanana k'aalaa c'aak'uwaa mintsana.
- 29 Taani Aa zeretsaa med'inaw minisaade essana;
Aa kawutetsaa araataakka saluwaadan gam"etsana.
- 30 «Shin Aa zeretsatuu ta higgiiyaa aggooppe,
k'ay untunttu ta wogaadan hametennan is's'ooppe,
- 31 untunttu ta awaayuwaa shaaroppe,
ta azazuwaa naagana d'ayooppe,
- 32 taani untunttu nagaraa diraw gatiman,
untunttu iitatetsaa diraw, lissuwaan,
shoc'aade murana.
- 33 Shin taani aggena ta siik'uwaa aappe akkikke;
woy taani aw ammanettiyaawaa aggikke.
- 34 Taani untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kolikke;
ta doonaappe keseedda k'aalaa laammikke.
- 35 «Itti gedekka med'inaw
ta geeshshatetsaan c'aak'k'a diggaad;
Daawitew worddotikke.
- 36 Hewenne, Aa zeretsay med'inaw de'ana;
Aa kawutetsaa araataykka ta sintsan awaadan gam"ana.
- 37 Saluwaan ammanettiya markka gidiyaa aginaadan,
he kawutetsay med'inaw min ek'k'i de'ana» yaagaadda.
- 38 Shin ha"i neeni
okkaade kaateyeeddawaa bolla daro hank'k'ettaadda;
Aa is's'aaddanne aggaada.
- 39 Neeni ne k'oomaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kaddaadda;

- Aa kallachchaa baanan olaade tunissaadda.
⁴⁰ Neeni Aa katamaa gimbbiyaa ubbaa laalaadda;
 I naagettiyaa miis'aa ubbaa bayzzaadda.
⁴¹ Ogiyaanna aad'd'iyaa ubbatuu Aa bonk'k'eeddino;
 I bare shoorotoo k'iliic'oo gideedda.
⁴² Neeni Aa morkketoo s'oonuwaa immaadda;
 untuntta ubbatuwaa nashechchaadda.
⁴³ Neeni Aa mashshaa s'eeraa k'alam"aadda;
 neeni olan Aa maaddabaakka.
⁴⁴ Neeni Aa kawutaa s'am"aa
 Aa kushiyaappe wotsa akkaada;
 k'ay Aa kawutetsaa araataa biittan olaadda.
⁴⁵ Neeni Aa yalagatetsaa wodiyaa k'aamisaadda;
 k'ay Aa yeellaa mayzzaadda.
⁴⁶ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw k'onc'c'ikkii?
 Neeni med'inaw geemmay?
 Ne hank'k'uu tamaadan awude gakkanaw ees's'anee?
⁴⁷ Ta laysay ay keeshshaa k'antsentto k'oppa;
 asaa ubbaa c'oo mela med'd'aadii?
⁴⁸ Asay hayk'k'ennan c'oo de'anaw waan danddayii?
 K'ay duufuwaan gelennaadan,
 barena ashshanaw waan danddayii?
⁴⁹ Abeet Godaw, neeni ne tumatetsan Daawitew c'aak'k'eedda,
 aggena beni ne siik'uu hak'an de'ii?
⁵⁰ Abeet Godaw, ne k'oomay
 woysa boretteeddentto neeni hassaya.
 Taani asaa ubbaa boriyaa woota danddayaadditantto k'oppa.
⁵¹ Abeet Med'inaa Godaw, morkketuu k'iliic'eeddino;
 neeni dooraade okkeedda kaatiyaa,
 tangguwaan tangguwaan k'iliic'eddawaa k'oppa.
⁵² Med'inaa Goday med'i med'inaw galatetto!
 Amen"i. Amen"i.

Oyddentso Mas'aafaa

90

(90–106)

Asaa Na'aa De'uwaa

- S'oossaa Asay Muse woosseedda woosaa
¹ Godaw, neeni yeletaa ubbaan,
 nuuni de'iyaa sa'aa gidaadda.
² Deretuu med'ettanaappe kase,
 woy neeni sa'aa ootsanaappe kase,
 med'inaappe med'inaa gakkanawukka neeni S'oossaa.
³ Neeni asaa naanatuwaa, «Asaa naatoo,
 gyye biittaw simmite» yaagaade,
 untuntta gyye untuntu med'etteedda biittaw zaaraasa.
⁴ Sha"u laysay new zini aad'd'o gallassaa mala;
 woy k'ammaa giddoppe itti saatiyaa mala.
⁵ Neeni asaa k'oppennaan di'uwaadan afaasa.
 Untuntu akumuwa mala;
 wontta wontta doliyaa maataa mala.

- ⁶ He maataykka wontta wode dic'c'iide c'iishshee;
omarssiyaa wode shulli melee.
- ⁷ Nuuni ne yiluwaan wureeddo;
ne hank'k'uwaa suuluwaan dagammeeddo.
- ⁸ Neeni nu iita oosuwa
ne sintsan wotsaadda;
k'ay nu geemmeedda nagaraa
ne sintsa poo'uwaakko aatsaada.
- ⁹ Nu gallassaa ubbay ne hank'k'uwaan aad'd'eeda;
nu laytsaa itti ooliyaadan wurisseeddo.
- ¹⁰ Nu de'uwa laytsay laappun tamma;
woy minnooppe, hosppun tamma;
hewekka metuwaanne tugga.
Nu laytsay ellekka aad'd'ee;
nuunikka ellekka kichcheetto.
- ¹¹ Ne hank'k'uwaa wolk'k'aa eriyaawe oonee?
ne hank'k'uwaa suuluu yashshiyaawaa.
- ¹² Hewaa diraw, nu laytsaa bessiyaawaadan,
go"etana mala aad'd'eeda eraa nuuna tamarissa.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uu awude gakkanaassee?
Hayanaa; ne k'oomatoo k'areta!
- ¹⁴ Nu laytsaa ubbaan
nuuni nashettanaadaaninne yes's'anaadan,
wontta wontta aggena ne siik'uwaan nuuna kalissa.
- ¹⁵ Neeni nuuna metoyeedda gallassatuwaa keeshshaanne
nuuni tuggaa be'eedda laytsatuwaa keeshshaa,
nuuna nashshechchaa.
- ¹⁶ Nuw ne k'oomatoo ne oosuu k'onc'c'o;
ne bonchcho wolk'k'ay untunttu naanaatoo beetto.
- ¹⁷ Godaa nu S'oossaa keekkatetsay nu bollan gido;
nu kushiyaa oosuwa nuw suurissa.
Ee, nu kushiyaa oosuwa suurissa.

91

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa

- ¹ Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossan naagettiide de'iyawe,
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa kuwaa gidon ak'ee;
- ² Med'inaa Godaw,
«Neni taw geessuwaanne bak'ata attiyaa sa'aa;
neeni taani ammanitsiyaa ta S'oossaa» yaagana.
- ³ I neena shankkanchchatuwaa gitiyaappekka,
wod'i wurssiyaa iita harggiyaappekka ashshana.
- ⁴ I bare baalletuwaan neena kammama;
Aa k'efetuwa garssa neeni bak'ataade k'osetta attana.
Aa ammanettussay new gondalle.
- ⁵ Neeni k'amma dagantsiyaabaw,
woy gallassi s'onggettiyaabaw yayakka;
- ⁶ woy d'uman oyk'k'iyaa harggiyaw,
woy gallassaa seetan wurssiyaa iita harggiyaa hirggakka.
- ⁷ Sha"ay ne miyyiyaan,

- k'ay tammu sha"ay neeppe ushechcha baggana kunddana;
shin neena ayayenne bochchenna.
- ⁸ Neeni ne ayifiyaa s'alalaan s'eelana;
iitatu murettiyaawaakka be'ana.
- ⁹ Med'inaa Godaa neeni new bak'ata attiyaa sa'aa ootseedda dirawunne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa new,
de'iyaa sa'aa ootseedda diraw,
- ¹⁰ iitabay neena bochchenna;
boshaykka ne golliiyaa shiik'enna.
- ¹¹ Ayaw gooppe, ne ogiyaan ubbaan
neena naagana mala,
S'oossay bare kiitanchchatuwaa azazana.
- ¹² Ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
kiitanchchatuu barenttu kushiyan neena dentsana.
- ¹³ Neeni gaammuwaanne shooshshaa bollan heemettana;
k'ay wodalla gaammuwaanne wod'iyaa shooshshaa neeni yed'd'ana.
- ¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«I taana siik'eedda diraw,
taani Aa ashshana.
I ta suntsaa ereedda diraw,
taani Aa naagana.
- ¹⁵ I taana s'eegiyaa wode,
taani aw koyana.
- Metuwaan taani aanana ittippe gidana;
taani Aa ashshananne bonchchana.
- ¹⁶ Taani Aa laytsaa adussaade kalissana;
ta atotetsaa Aa bessana» yaagee.

92

Galataa Mazimuriyaa

Mazimuriyaa, Sambbata Gallassaw yes's'iyaaawaa.

- ¹ Med'inaa Godaa galatiyaawe lo"a.
Abeet Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
ne suntsaa sabbiyaawe lo"a.
- ² Wonttan aggena ne siik'uwaa,
k'amman ne ammanettiyaawaa gidiyaawaa awaayiyaawe lo"a.
- ³ Tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaanne,
maasink'k'uwaan diis's'iyaaawe lo"a.
- ⁴ Ayaw gooppe, Abeet Med'inaa Godaw,
ne wolk'k'aama oosuwaan
taana nashechcheedda diraw,
ne kushiya oosuwa diraw,
taani nashshechchaw yes's'ay.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa gitee!
Ne k'ofay ay keeshshaa c'iimmee!
- ⁶ Eeyya Asay eranaw danddayenna;
donc'c'illeedda asaykka akeekanaw danddayenna.
- ⁷ Hewenne, iitatu maataadan dic'c'ooppekka,
iitaa ootsiyaa ubbatuu daashooppekka,

- unttuntu med'inaw d'ayana.
⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,
 neeni med'inaw ubbaappe d'ok'k'a.
⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu d'ayanawaanne
 iitaa ootsiyaa ubbatuu tiskki gaanawaa nuuni eretto.
¹⁰ Ta kac'iyaa bazzuwaa mentsaa kac'iyaadan d'ok'k'issaadda;
 lo'o zayitiyaa taana okkaadda.
¹¹ Ta morkketuu s'oonetteeddawaa ta ayifiyaan be'aad;
 ta iita morkketuwaa waasuwwa ta haytsaan sisaad.
¹² S'illotuu zambbaadan daashana;
 k'ay Liibaanoosa zigaadan dic'c'ana.
¹³ Unttuntukka Med'inaa Godaa dabaaban toketteedda mitsaa mala;
 unttuntu nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan daashana.
¹⁴ Unttuntu ec'iidekka ayifana;
 unttuntu med'inaw irs's'anne pas'a.
¹⁵ Unttuntu, «Med'inaa Goday suure;
 I taw wogga zaallaa; iitatetsi aan baawa» yaagana.

93

S'oossay Kaatiyaa

- ¹ Med'inaa Goday kaateteedda!
 Med'inaa Goday Bonchchuwwa mayyeedda;
 wolk'k'aa danc'cedda.
 Sa'ay minniide ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
² Ne kawutetsaa araatay beniideppe ek'k'eedda;
 neeni med'inaadeppe de'aassa.
³ Abeet Med'inaa Godaw, c'iimmo shaafatuu guummeedda;
 c'iimmo shaafatuu bare guntsaa d'ok'k'u ootseedda.
⁴ Saluwaan de'iyaa Med'inaa Goday daro haatsaa guntsaappekka,
 abbaa betatuwaappekka aad'd'eeda wolk'k'aama.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni odeeddabay ammanettiyaawaa;
 ne gollii med'inaw geeshshatetsaan aleek'k'ana.

94

S'oossay Ubbaa Bolla Pirddiyaawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaa.
 Abeet kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaw, ne bonchchuwwa bessa.
² Abeet sa'aa pirddiyaawoo, dendda;
 otoranchchatoo bessiyaa muruwaa imma.
³ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw gam"anee?
 Iitatu awude gakkanaw nashettanee?
⁴ Iitaa ootsiyaa ubbatuu,
 barenttu otoro k'aalaa haasayiino;
 unttuntu c'ee'ettiino.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, unttuntu ne asaa liik'k'issiino;
 ne laattaa naak'k'iino.
⁶ Unttuntu am"etuwaanne betetuwaa wod'iino;
 aawuu bayinnawanttakka wod'iino.

- ⁷ Yaatiide untunttu, «Med'inaa Goday nuuna be'enna;
Yaak'ooba S'oossay akeekena» yaagiino.
- ⁸ Hinttenoo, asaa giddoppe aad'd'eeda dammatoo, akeekite!
Hinttenoo eeyyatoo, awude eranchcha gidanitee?
- ⁹ Haytsaa med'eedda S'oossay sisennee?
Ayifiyaa med'd'eeddawe be'ennee?
- ¹⁰ Kawutetsaa seeriyaawe murennee?
Asaa eraa tamarissiyaawe barew erennee?
- ¹¹ Med'inaa Goday asaa k'ofay mela gidiyaawaa eree.
- ¹² Abeet Med'inaa Godaw, neeni seeriyaawenne
ne higgiaappe tamarissiyaa Asay anjjettedawaa.
- ¹³ Iitatuu kunddiyaa ollay bookettana gakkanaw,
metuu gakkiiyaa gallasan neeni Aa shemppissaasa.
- ¹⁴ Med'inaa Goday bare asaa aggena;
I bare laattaa aggena.
- ¹⁵ Pirdday simmiide s'illo pirddaa gidanawaa;
wozanaa suuretuu ubbay he s'illo pirddaa maaddana.
- ¹⁶ Makkalanchchatuwaa bolla
ta diraw denddiyaawe oonee?
Iitaa ootsiyaawanttuna
ta diraw ek'etteeddawe oonee?
- ¹⁷ Med'inaa Goday taana maaddennentto,
taani ellekka duufuwaan gelaade sirp'p'i gaana shin.
- ¹⁸ Abeet Med'inaa Godaw, taani,
«Ta gedii halis's'ee» yaageedda wode,
aggena ne siik'uu taw zemppo gideedda.
- ¹⁹ Taana hirggay wod'iyaa wode,
neeni taana woppu ootsaade nashechchaasa.
- ²⁰ Higgiiyaa baletsiyaa geella daannatuwaana
neeni zuppeta?
- ²¹ S'illotuwaa wod'anaw untunttu ittippe tobbetiino;
suuretuwaa bolla hayk'k'uwaa pirddiino.
- ²² Gidooppenne, Med'inaa Goday taani bak'ata atteeda sa'aa;
ta S'oossay taani k'osettiyaa zaallaa.
- ²³ Untunttu iitatetsaa diraw, I untuntta murana;
untunttu nagaraa diraw, I untuntta d'ayissana;
ee, Med'inaa Goday nu S'oossay untuntta d'ayissana.

95

Gallassaa Gallassaa Mazimuriyaa

- ¹ Haayite; ane Med'inaa Godaa sabboyte.
Nuuna ashshiyaa zaallaw nashshechchaw yes's'oytte.
- ² Aa sintsa galataanna shiik'oytte.
Galataa yetsaa nashshechchan yes's'oytte.
- ³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama S'oossaa,
s'oossatuwaa ubbaa bolla wolk'k'aama kaatiyaa.
- ⁴ Biittaa c'iimmatuu Aa kushiyan de'iino;
deriyaa huup'etuukka aawaa.
- ⁵ Abbaa haatsaykka aawaa;

hewaa I med'd'eedda;
mela biittaakka Aa kushii ootseedda.

⁶ Haayite; hokkiide ane aw goyinnoytte;
nuuna med'd'eedda Med'inaa Godaa sintsan gulbbatoytte.

⁷ Ayaw gooppe, I nu S'oossaa.
Nuuni Aa k'ooruwaan de'iyaa asatuwaa;
nuuni I heemmiyaa Aa dorssaa wudetuwaa.

S'oossay hinttena giyaawaa hachchi sisite!

⁸ «Kase hintte mayzza aawotuu,
Mariiba giyaa sa'aan haneeddawaadan,
he gallassi Maasa Bazzuwaan is's'eeddawaadan,
hinttekka zoriyaa akkenan is's'oppite.

⁹ Unttuntu ta oosuwaa be'iidekka,
taana ek'k'eteeddinonne paac'c'eeddino.

¹⁰ Taani he yeletaa oytamu laytsaa shaatettaad;
«Unttuntu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino;
unttuntu ta ogiyaa eribeykkino yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
Unttuntu ta shemppuwaasaa ubbakka gelikkino» yaagaad» yaagee.

96

S'oossay Ubbaappe Bolla Kaatiyaa

¹ Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
sa'aan de'iyaa asay, ubbay Med'inaa Godaw yes's'ite.

² Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite;
I ashshiyaa mishiraachchuwaa gallasaan gallasaan odite.

³ Kawutetsaa gidдон Aa bonchchuwaa,
asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama;
gita galatay aw bessee.
S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide I yayettanaw bessee.

⁵ Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday salotuwaa med'd'eedda S'oossaa.

⁶ Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsaynne puulay Aa Geeshsha Golliyaan de'ee.

⁷ Hinttenoo, asaa zaretoo ubbatoo,
Med'inaa Godaabaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaassa» giide odite.

⁸ «Bonchchuu Aa suntsaassa»
giide Med'inaa Godaabaa odite.

Yarshshuwaa akkiide, Aa dabaabaa gelite.

⁹ Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goyinnite;
biittan de'iyaa asaa ubbaw, Aa sintsan kokkorite.

¹⁰ Kawutetsatuwaa gidдон, «Med'inaa Goday kaateteedda!
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.

I asaa bolla suuretetsan pirddana» yaagite.

- 11 Salotuu nashetino; sa'aykka hashshu go;
abbayinne Aa giddon kumeeddawe guummo.
12 Shoyk'ayne shoyk'an de'iyaa ubbay nashetto!
Woran de'iyaa mitsaa ubbaykka nashshechchan Aa sintsan yes's'ana.
13 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday yee;
I sa'aa bollan pirdanaw yee;
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka tumatetsan pirdana.

97

S'oossay Ubbaappe Bolla

- 1 Med'inaa Goday kawuteedda.
Sa'aan de'iyaa Asay nashetto;
haakko haatsaan dooddetto saan de'iyaa asatuukka nashetino.
2 Shaariinne d'ip'p'i go d'umay Aa dooddeedda.
S'illotetsayne tumatetsay Aa kawutetsaa araataw baaso.
3 Tamay aappe sintsanna bee;
Aa dooddeedda morkkatuwaa s'uuggee.
4 Aa walk'k'antsay sa'aa poo'issee;
biittay hewaa be'iide kokkoree.
5 Med'inaa Godaa sintsan, sa'aa ubbaa Godaa sintsan
wogga deretuu eessaa muk'aaddaadan muushiino.
6 Salotuu Aa s'illotetsaa awaayiino;
asay ubbay Aa bonchchuwaa be'ee.
7 Worddo s'oossatoo goyinniyaawanttunne
he go"enna eek'atuwaan c'ee'ettiyaawanttu ubbay yeellatino.
S'oossatuu ubbay S'oossaw gulbbatino.
8 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoonne asay,
ne s'illo pirdaa sisiide nashettee;
Yihudaa katamatuwaa asaykka hashshu gee.
9 Abeet Med'inaa Godaw, neeni sa'aa ubbaappe d'ok'k'aasa;
s'oossatuwaa ubbaappe neeni d'ok'k'u gaasa.
10 Med'inaa Godaa siik'iyawanttu iitaa is's'ite.
I barew amanetiyyaa asatuwaa shemppuwaa naagee;
k'ay untuntta iitatuwaa kushiyaappe ashshee.
11 S'illotoo poo'uu poo'ee;
wozanaa suuretoo nashechchay de'ee.
12 Hinttenoo s'illotoo, Med'inaa Godaan nashettite;
Aa geeshsha suntsaa galatite.

98

S'oossay Alamiyaa Mooddiyaawaa

Mazimuriyaa

- 1 Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
ayaw gooppe, I malalissiyaabaa ootseedda.
Aa ushechcha kushiinne Aa geeshsha k'eesii
aw s'oonuwaa immeedda.
2 Med'inaa Goday bare s'oonuwaa erisseedda;
I ashshiyaawaa kawutetsatoo k'onc'c'isseedda.
3 I Israa'eeliyaa soo asaa siik'iyawaanne
untunttoo ammanettiyaawaa hassayeedda.

Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay
nu S'oossay ashiyaawaa be'eedda.

- ⁴ Sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbay,
Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaa sabaa sabbite.
- ⁵ Diitsaa Med'inaa Godaw diis's'ite;
diitsaaninne yetsan S'oossaa sabbite.
- ⁶ S'urumbbaanne lookkuwaa punniidde,
nashshechchan Med'inaa Godaa nu kaatiyaa sintsan hombboc'ite.
- ⁷ Abbayinne abbaa giddon kumeeddawe ubbay guummo.
Sa'aynne sa'aa bollan de'iyaa ubbay yes's'o.
- ⁸ Shaafatuu ittippe barenttu kushiya bak'k'ino.
K'eeru deretuu Med'inaa Godaa sintsan ittippe nashshechchan yes's'ino.
- ⁹ Ayaw gooppe, I sa'aa bollan daannatanaw yee.
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka suuretetsan daannatana.

99

S'oossay S'illuwaanne Geeshsha

- ¹ Med'inaa Goday kawuteedda! Hewoo asatuu kokkorino.
Kiruubetuwaappe gidduwaan kawutetsaa araataa bolla utteedda;
hewoo biittay k'aas's'o;
- ² Med'inaa Goday S'iyoonen wolk'k'aama;
kawutetsaa ubbaappe I d'ok'k'u d'ok'k'u geedda.
- ³ Daroppe yashshiyaa Aa wolk'k'aama suntsaa,
unttuntu ubbay galatino.
I geeshsha!
- ⁴ Neeni, wolk'k'aama kaatii, likke pirddaa dosaasa.
Neeni Yaak'ooba asaw suuretetsaa minisaadda.
S'illotetsaanne likke pirddaa essaadda.
- ⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide aw goyinnite.
I geeshsha!
- ⁶ Musenne Aaroone Aa k'esetuwaa gidduwaappe laa"atuwaa;
Sameelikka Aa suntsan woosseeddawantuppe ittuwaa.
Unttuntu Med'inaa Godaw waasseeddino;
ikka untunttoo alleeda.
- ⁷ I shaariyaa tuussaa gidduwaana untunttoo haasayeedda;
untunttu I immeedda higgsiyaanne wogaa naageeddino.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeni untunttu woosaa sisaadda.
Neeni untunttu iitatetsaa diraw mureeddawaa gidoopekka,
untunttoo atto geedda S'oossaa.
- ⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa, d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa geeshsha deriyaa bollan aw goyinnite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay geeshsha!

100

S'oossaa Galatanaadan Shiik'eedda S'eessaa

Galataa immiyaa mazamuriyaa

¹ Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw,

Med'inaa Godaw hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite.

² Med'inaa Godaw nashshechchan ootsite;

nashshechchaa yetsaanna Aa sintsa shiik'ite.

³ Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite;

nuuna med'd'eeddawe Aa; nuuni aawantta.

Nuuni Aa asatuwaanne Aa k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa.

⁴ Aa penggiyaa galataana,

Aa dabaabaa sabaanna gelite;

Aa galatitenne Aa suntsaa sabbite.

⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday keeka.

Aggena Aa siik'uu med'inaassa;

I yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.

101

Kaatii S'oossaw Geliyaa K'aalaa C'aak'uwaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Taani aggena siik'uwaabaanne s'illo pirddaabaa yes's'ana;

abeet Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana.

² Taani suure ogiyaabaa k'oppana.

Neeni taakko awude yaan?

Taani ta golliyaan suuretetsan hamettana.

³ Taani ta ayifiyaan pokkobaa s'eellikke.

S'oossaappe wora simmeedda asatuwaa oosuwaa is's'ay;

untunttu mulekka taananna gidikkino.

⁴ Wozanaa geellatetsay taappe haakko;

iitatetsaa taani erikke.

⁵ Geeman bare shooruwaa zigiriyaawaa,

taani sirp'p'i ootsana.

Otorettiyaanne ayyiyaa asaa taani danddaykke.

⁶ Untunttu taananna de'ana mala,

biittaa bolla de'iyaa ammanettiyaawantta,

taani keeka ayifiyaan s'eellay.

Suuretetsan hamettiyaa Asay taw kiitettana.

⁷ C'immiyaawe ta golliyaan de'enna;

wordduwaa haasayiyaawe ta sintsan gam"enna.

⁸ Biittan de'iyaa iita asaa ubbaa,

taani gallassi gallassi d'ayissana;

iitaa ootsiyaawantta ubbaa,

taani Med'inaa Godaa katamaappe d'ok'ollana.

102

Metuwaa bolla De'iyaa Asaa Woosaa

Med'inaa Godaa Sintsaan barena Dogiide Bare Kayyuwaa gussiyaa Wode,
Tuggateedda Asay woosseedda woosaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
ta waasuu neekko gakko.

² Ta waayiyaa gallassi,
ne som"uwaa taappe gentsoppa.

Ne haytsaa taakko yegga;
taani new waassiyaa wode, taana ellekka alla.

³ Ayaw gooppe, ta laytsay c'uwaadan d'ayee;
ta mek'etsaykka tamaa bonk'k'uwaadan ees's'ee.

⁴ Ta wozanay shoc'i yeggeedda mela maataadan hanaad;
k'umaykka taw meetettenna.

⁵ Taani ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade oolay;
ta galbbay mek'etsaanna oyk'k'etteedda.

⁶ Taani bazzuwaan de'iyaa ankuwaa mala,
woy koleteedda golliyaan de'iyaa guttuwaa mala.

⁷ Taani gisina, gem"ishuu yeenna;
taani golliyaa huup'iyaan barekka utteedda kafuwaa mala.

⁸ Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana c'ashiino;
taana k'iliic'iyawanttu ta suntsan shek'iino.

⁹ Taani bidintsaa k'umaadan may;
k'ay ta afotsaa ta ushshaanna walakkay.

¹⁰ Neeni taana pude dentsaade,
ne hank'k'uwaa diraw wora olaadda.

¹¹ Ta de'uwaa laytsay omarssa kuwaa mala;
taani maataadan shulay.

¹² Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni kawutetsaa araatan med'inaw uttaadda;
ne suntsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaw hassayettana.

¹³ Neeni denddaade, S'iyoonew k'aretta;
ayaw gooppe, neeni izo maariyaa wodii gakkeedda;
hawe neeni dooreedda wodiya.

¹⁴ Iza koletteeddawaa gidoopekka,
ne k'oomatuu izo siik'iino.

Iza bayeeddawaa gidoopekka,
untunttu iziw k'arettiino.

¹⁵ Kawutetsatuu Med'inaa Godaa suntsaw yayana;
sa'aa kaatetuu ubbay Aa anggaw dagamana.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'iyoonew zaaretsi kees's'iide,
I bare gitatetsaa bessana.

¹⁷ I puteesatuwaa woosaa sisana;
untunttu waasuwa kad'enna.

¹⁸ Biro yelettana asatuu Med'inaa Godaa galatana mala,
hawe yiyaa yeletaw s'aafetto.

¹⁹ Med'inaa Goday d'ok'k'an de'iyaa bare geeshsha sa'aappe duge s'eelleedda;
I saluwaappe duge sa'aa s'omooseedda.

²⁰ Hewenne, k'ashetteedda asatuwaa ooliyaa sisanaassanne

- hayk'k'oo pirddettedda asatuwaa billanaassa.
- ²¹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa suntsay S'iyoonen odettananne
Aa galatay Yerusaalamen awaayetana.
- ²² Asaynne kawutetsay ittippe shiik'iide,
Med'inaa Godaw he wode goynnana.
- ²³ I taani yalagatetsan de'iina,
ta wolk'k'aa wursseedda;
ta laytsaa k'antsayeedda.
- ²⁴ Yaatina, taani, «Abeet ta S'oossaw,
ta laytsay biro giddottiyaa wode,
taana afoppa» yaagay.
- Abeet S'oossaw, neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw de'aassa.
- ²⁵ Neeni beni sa'aa med'd'aadda;
saluukka ne kushiya oosuwaa.
- ²⁶ Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana;
unttuntu ubbaykka afileadan wurana.
Neeni unttunta c'urk'k'a afileadan laammana;
unttuntukka aad'd'ana.
- ²⁷ Shin neeni neenakka; ne laytsay ubbaa wureenna.
- ²⁸ Nuuni ne k'oomatuwaa;
nu naanatu sarotetsaan de'ana.
Unttuntu zeretsaykka ne sintsan minniide ek'k'ana.

103

S'oossaa Siik'uwaa

Daawite s'aafeddawaa

- ¹ Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
Ta kumentsaa asatetsaw, Aa geeshsha suntsaa galataa.
- ² Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
I new ootseedda keekkatetsaa ubbaa dogoppa.
- ³ I ne nagaraa ubbaa atto gee;
I ne harggiyaa ubbaappe neena patsee.
- ⁴ I neena duufuwaan gelennaadan ashshee;
aggena siik'uwaaninne maarotaan neena anjje.
- ⁵ Arggantsaadan neeni yalagana mala,
I ne de'uwaa ubbaan neena lo"obaa kalissee.
- ⁶ Med'inaa Goday naak'etteeddawanttoo
s'illobaa ootseenne suuriyaan pirddee.
- ⁷ I bare ogiyaa Musa,
bare oosuwaa Israa'eeliyaa asaw erisseedda.
- ⁸ Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
I hank'k'ettanaw elleellennawaanne
aggena siik'uu daruwaa.
- ⁹ I ubbaa gede seerenna; med'inaw hank'k'etenna.
- ¹⁰ I nuuna nu nagaraadan ootsibeenna;
nu iitatetsaadan nuw zaaribeenna.
- ¹¹ Saluu sa'aappe d'ok'k'iyawaadan,
Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo aggena Aa siik'uu dara.
- ¹² Away doliyaasaappe away wulliyaasay haakkiyaawaadan,
Med'inaa Goday nu bayzzuwaa nuuppe haassee.

- ¹³ Aawuu bare naanaatoo k'arettiyaawaadan,
 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo k'arettee.
¹⁴ Ayaw gooppe, nuuni ayaappe med'etteeddentto I eree;
 nuuni biittaa gidiyaawaa I akeekee.
¹⁵ Asaa gidooppe, Aa de'uu maataa mala;
 I bazzuwaa c'iishshaadan c'iishshee;
¹⁶ c'arkkuu Aa bolla c'arkkina d'ayeedda;
 I doleedda sa'ay erettenna.
¹⁷ Shin Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
 aggena Aa siik'uu med'inaappe med'inaa gakkanaassa.
 Aa s'illotetsaykka na'aa na'aw gakkanaassa.
¹⁸ Aa c'aak'uwaa naagiyaawanttussanne
 Aa azazuwaa polanaw hassayiyaawanttussa.
¹⁹ Med'inaa Goday salotuwaan bare kawutetsaa araataa esseedda;
 Aa kawutetsay ubbaa mooddee.
²⁰ Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
 Aa azazuwaa poliyaa wolk'k'aamatoo,
 I giyaawaa sisisiyaawantto,
 Med'inaa Godaa galatite!
²¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa minotoo,
 Aa sheniyaa ootsiyaa k'oomatoo,
 Med'inaa Godaa galatite!
²² Hinttenoo,
 I mooddiyaa sa'aa ubbaa med'etatoo,
 ubbaykka Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

104

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

- ¹ Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni ay keeshshaa gitee!
 Neeni bonchchuwaanne angga mayyaadda.
² Poo'uwaa afilee adda gullotaadda.
 Neeni saluwaa dunkkaaniyaadan tolaadda.
³ Ne golliiyaa saluwaa guufantsuwaa bollan kees's'aasa.
 Shaariyaa paraa gaariyaa kessaasa;
 c'arkkuwaa k'efiyaan toggaasa.
⁴ Neeni c'arkkotuwaa ne kiitanchchaa,
 tamaa lac'uwaakka ne k'ooma kessaasa.
⁵ Neeni sa'aa Aa baasuwa bolla essaadda;
 I med'i med'inawukka k'aas's'enna.
⁶ Wolk'k'aama abbay biittaa bollan afilee adda mic'etteedda;
 haatsay wolk'k'aama deretuwaa kammeedda.
⁷ Shin ne godetina haatsatuu bak'ateeddino;
 ne azazuwaa sisiide, elleelleeddino.
⁸ Unttuntu wogga deretuwaappe duge zanggaaraa,
 neeni unttuntu giigiseedda sa'aa goggeeddino.
⁹ Haatsatuu simmiide biittaa kammennaadan,
 untuntu aad'd'anaw danddayenna zawaa essaadda.

- 10 Neeni pulottotuwaa zanggaaraan pulottissaasa;
 untunttu haatsay deretuwaa gidduwaana goggee.
 11 Goggiyaawaappe bazzuwaa do'atuu ubbay ushiino;
 denbbaa haretuu barenttu saamuwaa aappe aliino.
 12 Saluwaa kafotuu he haatsaa matan barenttu golliiyaa kees's'iide,
 tashiyaa gidдон yes's'iino.
 13 Neeni wolk'k'aama deretuwaa bollan
 saluwaappe iraa bukissaasa;
 biittakka ne kushiyaa oosuwaa ayifiyaan kalissaasa.
 14 Neeni mehiyaw maataa,
 asaw katsaa mokissaasa.
 Hewenne, Asay biittaa ootsiide,
 biittaappe katsaa demanaassa.
 15 Asaa wozanaa nashechchiya woyniyaa,
 som"uwaa shic'issiyaa zayitiyaanne
 wolk'k'aa kuntsiyaa k'umaa mokissaassa.
 16 Med'inaa Godaa mitsatuu,
 I tokkeedda Liibaanoosa zigatuu,
 daro iraa ushiino.
 17 Unttuntun kafotuu barenttu golliiyaa kees's'iino;
 k'oollatuukka s'iidaa bolla kees's'iide de'iino.
 18 D'ok'k'a deretuwaa bollan gaaratuu de'iino;
 k'ay guppalletuu Shuchchaa gonggoluwaaan k'osettiino.
 19 Wodiyaa payduwaa erissana mala,
 neeni aginaa med'd'aadda.
 Away bare wulliiyaa wodiyaa eree.
 20 Neeni k'ammaa med'd'aadda;
 d'uman do'ay ubbay kesee.
 21 Wodalla gaammotuu shankkatiidde gudiino;
 untunttu barenttoo miyaawaa S'oossaappe koyiino.
 22 Away kesiyaa wode,
 guyye simmiide barenttu geessuwaan gisiino.
 23 He wode Asay bare oosoo kesee;
 sa'ay k'ammana gakkanaw ootsee.
 24 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa daree!
 Ne aad'd'eeda eratetsan neeni untunttu ubbaa med'd'aadda;
 sa'ay neeni med'd'eeddawan kumeedda.
 25 Abbay hinin hewesh; I wolk'k'aamanne aakko;
 payduu bayinna k'aas's'iyaa med'etatuwaan,
 gitatuwaaninne guutsatuwaan kumiide de'ee.
 26 Hewaa bollan markkabatuu biino;
 k'ay neeni med'd'eedda Leewaataana giyaaw dawi an kaa'ee.
 27 Neeni untuntta koshshiyaa wodiyaan
 untunttoo k'umaa immana mala,
 untunttu ubbay neena s'eelliino.
 28 Neeni untunttoo immina, untunttu mas'iino;
 neeni ne kushiyaappe yeggina,
 untunttu lo"obaa kalliino.
 29 Neeni ne som"uwaa gentsiyaa wode dagammiino.
 Ne shemppuwaa neeni akkiyaa wode hayk'k'iide,
 barenttu biittaw simmiino.
 30 Shin neeni ne shemppuwaa kiittiyaa wode,

- haratuu med'ettiino; biittaakka ooratsaasa.
³¹ Med'inaa Godaa bonchchuu med'inaw de'o;
 Med'inaa Goday bare oosuwaan nashetto.
³² I biittaa s'eellina, biittay k'aas's'ee;
 k'ay I deretuwa bochchina, deretuu c'uwattiino.
³³ Taani ta de'uwa ubbaan Med'inaa Godaw yes's'ana;
 taani de'eedda laytsaa ubbaan ta S'oossaa sabbana.
³⁴ Taani Med'inaa Godaan nashettiyaa diraw,
 ta k'ofay Aa nashechcho.
³⁵ Nagaranchchatuu biittaappe d'ayino;
 hawaappe sintsaaw iitatu de'oppino.

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Med'inaa Godaa galatite!

105

Maalalisiyaa Israa'eeliyaa Taarikiyaa *(1 Od. 16:8-22)*

- ¹ Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.
 I ootseeddawaa kawutetsatuwa gidduwaan erissite.
² Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.
 Aa malalissiyaa oosuwa ubbabaa odite.
³ Aa geeshsha suntsan c'EEK'ettite;
 Med'inaa Godaa koyiyaa wozanatu nashetino.
⁴ Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;
 ubbaa gede Aa sintsa koyite.
⁵ I ootseedda malalissiyaabaa,
 Aa malaataanne I pirddeedda pirddaa hassayite.
⁶ Hinttenoo,
 Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,
 dooretteedda Yaak'ooba naatoo.
⁷ I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;
 Aa tumo pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.
⁸ I bare c'aak'uwa med'inaw,
 bare azazeedda k'aalaa sha"u yeletaa gakkanaw naagee.
⁹ Hewenne, I, Abrahaamana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa,
 Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwa,
¹⁰ Yaak'oobaw woga,
 Israa'eeliyawukka med'inaa c'aak'uwa
 ootsiide miniseedda.
¹¹ Hawaadan yaageedda;
 «New Kanaane biittaa immana;
 I ne zeretsatoo laata gidana» yaageedda.
¹² S'oossaa asatuu payduwaan s'ii guutsanne
 Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,
¹³ itti gadiyaappe hara gadiyaa,
 itti kawutetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.
¹⁴ S'oossay untuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;
 untunttu diraw kaatetuwa seeriidde,
¹⁵ «Taani okkeeddawantta bochchoppite;
 ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.

- 16 S'oossay biittan koshaa yeddiide,
untunttu katsaa ubbaa d'ayisseedda.
- 17 Shin I bare asaa ashshanaw,
itti bitaniyaa Gibbs'e kiitseedda;
he bitanii ayille gidiide zal"eteedda Yooseefa.
- 18 Aa gedetuu birataan k'ashetteeddino;
untunttu Aa sanssalatan k'achcheeddino.
- 19 I kase odeeddawe polettana gakkanaw,
Med'inaa Godaa k'aalay Aa paac'c'eedda.
- 20 Gibbs'e kaatii kiittiide k'asho golliyaappe keseedda,
Gadiyaa mooddiyaawe billeedda.
- 21 Ikka, Aa bare golliyaw godaa ootseeddanne.
Barew de'iyawaa ubbaa bolla suntseedda.
- 22 Barew waanna kaappotuwaaw azazana malanne
bare c'imatuwaaw zorana mala maatayeedda.
- 23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelii Gibbs'e geleedda,
Yayk'k'oobe Kaame biittan bete gidiide de'eedda.
- 24 Med'inaa Goday bare asaa daro c'orayeedda;
untunttu morkkatuwaappe untuntta aatsiide mintsetsee.
- 25 I Gibbs'e Asay bare asaa is's'anaadaaninne
bare k'oomatuwaaw c'immanaadan ootseedda.
- 26 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Musanne
bare dooreedda Aaroona untunttukko kiitseedda.
- 27 Untunttu Gibbs'e asatuwaaw sintsan S'oossaa malaataa,
Kaame biittan ooratsabaa ootseeddino.
- 28 S'oossay d'umaa kiittiide,
he biittaa d'umisseedda;
shin Gibbs'e asatuu Aa azazuwaaw is's'eeddino.
- 29 I Untunttu haatsaa suutsaw laammiide,
moletuwaaw wod'eedda.
- 30 Untunttu biittaa ubbaa,
kaatiyaa golliyaakka shed'd'ii kumeedda.
- 31 I azazina, uduns's'iinne biinnii
untunttu biittaa ubbaa bolla sham"isham"eedda.
- 32 Untunttu biittaa bollan iraa diraw
shachchaa walk'k'antsaanna bukisseedda.
- 33 I untunttu woyniyaa turaanne
balasiyaa giyaa mitsaa shoc'eedda;
untunttu biittan de'iyaa mitsaakka kinchchereetseedda.
- 34 I azazina, booliinne
payduu bayinna bumbburetsay keseedda.
- 35 Untunttu biittan doleedda katsaa ubbaa meedda;
sa'aappe irs's'abaa ubbaakka mi d'ayisseedda.
- 36 S'oossay Gibbs'e asatuwaaw golle bayira naanatuwaaw ubbaa wod'eedda;
koyiro yeletteedda ubbaa d'ayisseedda.
- 37 Hewaappe guyyiyaan, I Israa'eeliyaa asaa
work'k'aanne biraa alleek'k'uwaana kesseedda;
untunttu giddoppe kunddiide atteedawe ooninne baawa.
- 38 Gibbs'e asatuu untunttoo daro yayyeedda diraw,

105:16 Dom. 41:53-57 **105:17** Dom. 37:28; 45:5 **105:18** Dom. 39:20—40:23 **105:20** Dom. 41:14 **105:21** Dom. 41:39-41 **105:23** Dom. 46:6; 47:11 **105:24** Kes. 1:7-14 **105:26** Kes. 3:1—4:17 **105:28** Kes. 10:21-23 **105:29** Kes. 7:17-21 **105:30** Kes. 8:1-6 **105:31** Kes. 8:16-17, 20-24 **105:32** Kes. 9:22-25 **105:34** Kes. 10:12-15 **105:36** Kes. 12:29 **105:37** Kes. 12:33-36

- untuntu kesseeddawaan nashetteeddino.
³⁹ S'oossay untuntta kammanaw shaariyaa mic'c'eedda;
 k'amma untunttoo poo'issanaw tamaa giigisseedda.
⁴⁰ Untuntu miyaawaa oochchina,
 akkaa malatiyaa kafotuwaaw untunttoo yeddeedda;
 untuntta saluwaa k'umaa kalisseedda.
⁴¹ I shuchchaa p'alk'k'ina,
 haatsay pultteedda;
 shaafaadan bazzuwaan goggeedda.
⁴² I bare k'oomaa Abrahaamaw,
 geleedda geeshsha k'aalaa hassayeedda.
⁴³ I bare asaa nashshechchan,
 bare dooreeddawantta ililssan kesseedda.
⁴⁴ I untunttoo hara asatuwaa biittaa immeedda;
 untuntu haratuu daabureedda goshshaa laatteeddino.
⁴⁵ Hewaa I ootseeddawe untuntu Aa wogaa
 naaganaadaanne Aa higgiiyaa ootsanaadaana.

Med'inaa Godaa galatite!

106

S'oossay Bare Asaw Bessiyaa Keekatetsaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
 I keeka gidiiyaa dirawunne,
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiiyaa diraw,
 Med'inaa Godaa galatite.
² Med'inaa Goday ootseedda wolk'k'aama oosuwaaw odanaw,
 woy Aa galataa ubbaa k'onc'c'issanaw, danddayiyaawe oonee?
³ Pirddaa naagiyaawanttunne,
 ubbaa gede s'illobaa ootsiyaawanttu anjjetteddawantta.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne asaw keekkiyaa wode,
 taanakka k'oppa;
 untuntta neeni ashshiyaa wode,
 tawukka alla.
⁵ Hewenne, ne dooreedda asaw,
 sa'ay lo'ina, taani be'anaadaana;
 ne asaa nashshechchaa taanikka nashettanaadaaninne
 newanttunna ittippe taanikka galatanaadaana.
⁶ Nuuni nu aawotuwaadan nagaraa ootseeddo;
 bayzobaanne iitabaa ootseeddo.
⁷ Nu aawotuu Gibs'en de'iyaa wode,
 ne malalissiyaa oosuwaaw k'oppibeykkino.
 Aggena ne siik'uwaaw darotetsaa untuntu hassayibeykkino;
 Zo'o Abbaa lank'k'iyaan ne bolla makkaleeddino.
⁸ Gidooppekka I bare suntsaa diraw,
 bare wolk'k'aama wolk'k'aa erissanaw untuntta ashsheeda.
⁹ I Zo'o Abbaa azazina, abbay meleedda;
 bazzuwaan kaaletsiyaawaadan,

- c'iimmaa gidduwaana untuntta kaaletsiide pintseedda.
- ¹⁰ I untuntta is's'iyaawanttu kushiyaappe ashsheeda;
morkkatuwaa kushiyaappe untuntta wozeedda.
- ¹¹ Untunttu morkkatuwaa haatsay mitteedda;
untunttuppe ittuunne attibeena.
- ¹² He wode Israa'eelatu Aa k'aalaa ammaneeddino;
Aa sabbeeddino.
- ¹³ Gidooppenne, untunttu I ootseeddawaa
ellekka dogeeddino.
- Aa zoriyaa naagennan barenttu koyeeddawaa ootseeddino.
- ¹⁴ Bazzuwaan de'iiddi, untunttu
daroppe amotteeddino;
k'ay mela biittaan S'oossaa paac'c'eeddino.
- ¹⁵ Hewaadan I untunttu woosseeddawaa immeedda;
shin untunttu shempoo gil'k'atetsaa kiitteedda.
- ¹⁶ Asatuu bazzuwaan barenttu dunkkaaniyaan de'iiddi,
Musanne Med'inaa Godaw dummateedda,
k'oomaa Aaroona k'anaateedda wode,
- ¹⁷ biittay dooyettiide Daataana mitteedda;
Abiiraam Aa golliya asatuwaana moogeedda.
- ¹⁸ K'ay untunttu maabaraa gidдон tamay ees's'ina,
lac'uu he iita asatuwaa s'uuggeedda.
- ¹⁹ Koreeba Deriyan de'iiddi,
work'k'aa muushisiide maraa misiliyaa med'd'eeddino;
he misiliyaw goyinneeddino.
- ²⁰ Untunttu barenttu bonchcho S'oossaa
maataa miyaa miizzaa misiliyaan laammeeddino.
- ²¹ Untunttu barena ashsheeda S'oossaa dogeeddino;
I Gibs'en wolk'k'aama oosuwaa,
- ²² Kaame biittan malalissiyaabanne,
Zo'o Abban, «Hoolal!» giissiyaabaa ootseedda.
- ²³ Hewaa diraw, S'oossay untuntta d'ayissana geedda;
shin d'ayissenna mala, Aa hank'k'uwaa zaaranaw,
S'oossay dooreedda Muse gidduwaan ek'k'eedda.
- ²⁴ Hewaappe guyyiyaan, untunttu
Aa k'aalaa ammanenna diraw,
he lo"o biittaa kad'eeddino.
- ²⁵ Untunttu barenttu dunkkaaniyaa gidдон
zuuzummeeddinonne
Med'inaa Godaa k'aalaw azazettibeykkino.
- ²⁶ Hewaa diraw, I untuntta bazzuwaan agganawaa,
Bare kushiya dentsiide c'aak'k'eedda.
- ²⁷ Untunttu zeretsaa kawutetsatuwaa gidдон agganawunne
biittan untuntta laalanaw c'aak'k'eedda.
- ²⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Pa'ooran de'iyaa Ba'aala eek'aw,
goyinniyaawanttunna ittippe gakketeeddino;
shemppuu bayinna eek'atoo yarshshetteedda yarshshuwaa meeddino.
- ²⁹ Untunttu barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
untunttu gidдон iita harggii wod'd'eedda.
- ³⁰ Shin Piinhaasi denddiide,
untunttu bayzuwaa pirddina,

- iita harggii untunttu bollaappe kichcheedda.
- ³¹ Hewenne, yeletaappe yeletaa gakkanaw,
med'inaw aw s'illotetsaa gidiide paydeteedda.
- ³² Mariiba puluttu waa matan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
untunttu gaasuwaan Muse bolla metuu gakeedda.
- ³³ Ayaw gooppe, untunttu Aa hank'k'etseeddino;
Muse doonaappe bessena k'aalay keseedda.
- ³⁴ Med'inaa Goday d'ayissite giina,
untunttu Kanaane asatuwaa d'ayissibeykkino.
- ³⁵ Hewaappekka, untunttu he asatuwaana
geletti akkettiide, walaketteeddinonne;
untunttu de'u waa wogaa kaalleeddino.
- ³⁶ S'oossaa asatuu untunttu eek'aw goyinneeddino;
hewenne, untunttoo p'ire gideedda.
- ³⁷ Untunttu barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa
s'alahetoo yarshsheeddino.
- ³⁸ Untunttu, s'illo suutsaa
Kanaane eek'atoo yarshsheeddino;
barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa suutsaa gusseeddino;
he suutsan biittay tuneedda.
- ³⁹ Hewaadan untunttu barenttu oosuwaan tuneeddinonne,
sharmus'aadan untunttu barenttu S'oossaw ammanettennan
is's'eeddino.
- ⁴⁰ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu,
Aa asaa bolla ees's'i keseedda;
I barewantta sheneteedda.
- ⁴¹ I untuntta hara gadiyaa asatuwaa kushiyan aatsiide immeedda;
untunttu is's'eeddawayantu untuntta mooddeeddino.
- ⁴² Untunttu morkketuu untuntta naak'k'eeddinonne
barenttu sheniyaadan ayisseeddino.
- ⁴³ I untuntta daro gede ashsheedda;
shin untunttu makkalaw danc'c'i denddeeddino;
barenttu nagaraa gaasuwaan d'ayeeddino.
- ⁴⁴ Gidooppenne, I untunttu waasseedda waasu waa sisiide,
untunttu waayiyaa k'oppeedda.
- ⁴⁵ I untunttu diraw, bare c'aak'uwaa hassayeedda;
aggena bare siik'uwaa daruwaadan untuntta maareedda.
- ⁴⁶ Untuntta omoodeedda ubbay untunttoo k'arettanaadan ootseedda.
- ⁴⁷ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'ee'ettanaadan,
kawutetsatuwaa giddoppe nuuna shiishsha.
- ⁴⁸ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto!
Asay ubbay, «Amen"i!» go.

Med'inaa Godaa galatite!

Ichcheshentso Mas'aafaa

107

(107–150)

Metuwaa Ubbaappe Ashiyaa S'oossaa Galatite

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe,
I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaassa.
- ² Med'inaa Goday ashsheedawanttunne,
morkkatuwaa kushiyaappe wozeeddawanttu,
hewaadan giide haasayino.
- ³ Unttunta I biittatuwaappe,
away doliyaasaappenne wulliyaasaappe,
huup'issanne gedissa baggappe
shiishsheeddawantta.
- ⁴ Unttuntuppe ittuu ittuu bazzuwaa biittan yuuyyeeddino.
Barenttu de'iyaa katamaa biyaa ogiyaa,
demmanaw danddayibeykkino.
- ⁵ Unttuntu koshateeddinonne saametteeddino;
unttuntu yibbaateeddino.
- ⁶ Unttuntu metooteedda wode,
Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttunta untunttu waayiyaappe ashsheeda.
- ⁷ Unttuntu de'ana katamaa gakkanaw,
I unttunta sitta ogiyaanna kaaletseedda.
- ⁸ Aggena Aa siik'oonne,
I asaw ootseedda malalissiyaabaw,
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- ⁹ Ayaw gooppe, I saametteeddawantta alee;
Koshatteeddawanttakka lo"obaa kalissee.
- ¹⁰ Unttuntuppe ittuu ittuu
d'ip'p'i go d'umaa gidдон utteeddino;
Unttuntu birataa sanssalatan waayetteeddino.
- ¹¹ Ayaw gooppe, unttuntu S'oossaa k'aalaw makkaleeddinonne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa zoriyaa kad'eeddino.
- ¹² I unttunta tugga oosuwaan daabursseedda;
unttuntu kunddeeddino;
shin unttunta maaddiyaawe d'ayeedda.
- ¹³ Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttunta untunttu waayiyaappe ashsheeda.
- ¹⁴ Bareto d'umaappekka kesseedda;
unttuntu k'ashetteedda birataa sanssalataakka duutseedda.
- ¹⁵ Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- ¹⁶ Ayaw gooppe, I nahaasiyaappe oosetteedda penggiyaa mentseedda;
Birataa kulbbuwaakka d'ukkeedda.
- ¹⁷ Unttuntuppe ittuu ittuu booza gideeddino;
Barenttu ootseedda nagaraa gaasuwaaninne,
barenttu iitatetsaa gaasuwaan tuggateeddino.
- ¹⁸ Unttuntu k'uma ubbaa shenetiide,
hayk'k'oo mateeddino.
- ¹⁹ Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttunta untunttu waayiyaappe ashsheeda.
- ²⁰ I bare k'aalaa kiittiide, unttunta patseedda;

- duufuwaan geliyaawaappe ashsheeda.
- 21 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
untuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 22 Untuntu aw galataa yarshshuwaa yarshshino;
K'ay nashshechchaa yetsan I ootseeddawaa odino.
- 23 Untuntuppe ittuu ittuu,
markkabiyaan wolk'k'aama abbaa bollan beeddino.
Untuntu he wolk'k'aama abbaa bolla barenttu oosuwaa ootsiyaawantta.
- 24 Untuntu Med'inaa Godaa oosuwaa,
I c'iimmaa garssan ootseedda malalissiyaabaa be'eeddino.
- 25 I azaziide, gotiyaa dentseedda;
abbaa hobbii k'aas's'eedda.
- 26 Untuntu pude saluwaa c'ugudetteeddino;
hewaappe duge c'iimmaa wod'd'eeddino.
He iita metuu gakkina, untuntu wozanay toyyu geedda.
- 27 Untuntu matsotteedda asaadan
d'ubettiide ganddigaareeddino;
untuntu eraykka jolleedda.
- 28 Untuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untunta untuntu waayiyaappe ashsheeda.
- 29 I gotiyaa c'o"u ootseedda;
abbaa beetaakka sirp'p'i ootseedda.
- 30 C'o"u geedda diraw,
untuntu nashetteeddino;
S'oossay untunta untuntu amotteedda katamaa aheedda.
- 31 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaabaw
untuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 32 Untuntu Aa asatuwaa shiik'uwaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsino;
k'ay c'imatuwaa shiik'uwaan Aa galatino.
- 33 S'oossay shaafatuwaa melisseedda;
pulttotuukka goggennaadan te"eedda.
- 34 Hewan de'iyaa asatuwaa iitatetsaa diraw,
Mokkiyaa aradda biittaakka,
mokkenna mela biittaw laammeedda.
- 35 I zaariide mela bazzuwaan haatsay eellanaadan,
k'ay mela biittan pulttuu d'uuk'k'anaadan ootseedda.
- 36 Kosheteeddawantta he sa'aan wotseedda;
untuntu barenttoo de'iyaa katamaa kees's'eeddino.
- 37 Untuntu barenttu goshshan zeriide,
woyniyaa tokkiide,
daro murutaa shiishsheeddino.
- 38 I untunta anjjina, untuntu loytsi c'oratteeddino;
untuntu mehiyaakka guutsibeenna.
- 39 Asatuu s'oonettiyaa wodenne untuntu uk'k'unnaa,
metuwaanne kayyuwaa gaasuwaan kawushiyaa wode,
- 40 S'oossay kaappotuwaa kad'eeddawaa bessee;
ogii bayinna bazzuwaan toyilakattanaadan I untunta ootsee.
- 41 Shin I hiyyeesatuwaa tuggaappe kessiide,
untuntu golle asaa dorssaa wudiyaadan c'orayee.
- 42 Suure asatuu I ootsiyaawaa be'iide nashettiino;

shin iita asatuu ubbay c'o"u giino.

- ⁴³ Aad'd'eeda Eranchcha gidiyaawe ha yewuwaa k'oppo;
Med'inaa Godaa aggena siik'uwaa akeeko.

108

Wontta Sabaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa, yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
Taani new ta kumentsaa wozanaappe yes's'anne neena sabbana.
- ² Diitsawunne maasink'k'oo beegottite!
Taanikka wontta guuraanna beegottana.
- ³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena asaa gidдон galatana;
k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana.
- ⁴ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
saluwaappe bollow aad'd'ee.
Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
- ⁵ Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna
d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.
- ⁶ Neeni siik'iaawanttu attana mala,
ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
neeni taw alla.
- ⁷ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
«Taani s'onaade Sekeema biittaa shaakkana;
k'ay Sukkoota zanggaaraa gishana.
- ⁸ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
Efireemi ta huup'iyaa ashshiyaa k'oobiya;
Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
- ⁹ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;
Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw
ta c'aammaa Aa bolla wotsay.
Taani Piliss's'eema s'onaade gereeray» yaageedda.
- ¹⁰ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
- ¹¹ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
- ¹² Asaa maaduu patsenna diraw,
morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
- ¹³ S'oossaa wolk'k'an nuuni nu morkkatuwaa s'oonana;
nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

109

Morkkiyaa Bolla Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet taani galatiyaa S'oossaw,
neeni taw c'o"u gooppa.
- ² Ayaw gooppe, iita worddanchcha asatuu,
barenttu doonaa ta bolla dooyeeddino;
unttuntu worddo ins's'arssan ta bolla haasayiino.
- ³ Unttuntu is'o k'aalaanna taana dooddiino;
gaasuu bayinnan taananna oletiino.

- ⁴ Taani untuntta siik'ayne untunttoo woossay;
 gidooppekka, untunttu taana mootiino.
⁵ Taani lo"uwaa ootsina,
 untunttu taw iitaa zaariino;
 taani untuntta siik'ina, untunttu taana is's'iino.
⁶ Ta morkkiyaa bolla iita daannaa suntsaa;
 mootanchchay Aa ushechchan ek'k'o.
⁷ Aa biddiyaa wode, I bayzzanchcha gidiide beetto;
 Aa woosaykka aw simmiide gometo!
⁸ Aa laysay k'aammo;
 Aa suntsatetsaakka haray akko!
⁹ Aa naanatu aawuwaa d'ayiide yii"ino;
 Aa machata am"e gidu!
¹⁰ Aa naanatu yuuyyi yuuyyiide woossino;
 barenttu de'iyaa onaappekka yederssettino!
¹¹ Aa mas'uwaa ubbaa ac'oo oyk'k'o;
 I daaburiide kesseeddabaa ubbaa allagay bonk'k'o!
¹² Ooninne aw keekkabaa ootsoppo,
 woy aawuwaa d'ayeedda Aa naanaatoo k'aretoppo!
¹³ Aa naanatu ubbay wuri d'ayino;
 kaalliyaa yeletaan Aa suntsay dogetto.
¹⁴ Aa aawotuwa nagaray Med'inaa Godaa sintsan k'ofetto;
 Aa aatti nagaray ubbakka k'uc'ettoppo!
¹⁵ He nagaray ubbaa gede Med'inaa Godaa sintsan beetto;
 untuntta hassayissiyaawe sa'aappe d'ok'olletti kichcho!
¹⁶ Ayaw gooppe, I
 keekkabaa ootsanaw ubbakka k'oppibeenna;
 hiyyeesatuwa, metootanchchatuwaanne
 wozanay madus's'eeddawannta yederssiide wod'eedda.
¹⁷ I shek'k'anaw dosedda diraw,
 ikka shek'k'etteeddawaa gido!
 I anjjanaw dosenna diraw,
 anjuu aappe haakko!
¹⁸ I shek'k'iide salenna;
 Aa shek'ay haatsaadan Aa bollaa katso!
 Zayitiyaadan Aa mek'etsan gelo!
¹⁹ Afilaadan Aa kammo;
 sak'k'iyadan ubbaa gede Aa s'eessan de'o!
²⁰ Hawe taana mootiyaawanttoonne
 taana iitan zigiriyaawanttoo,
 Med'inaa Goday immiyaa woytuwa gido!
²¹ Shin abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw,
 ne suntsaa diraw, taana maadda.
 Aggena ne siik'uwaanne
 ne keekkatetsaa diraw, taana ashsha.
²² Ayaw gooppe, taani
 hiyyeessanne metootanchchaa asaa;
 ta wozanaykka maduns's'eedda.
²³ Taani omarssa kuwaadan d'ayana hanay;
 taani booliyaadan k'ok'k'ofettay.

- 24 S'oomishin ta gulbbatay is's'eedda;
ta bollaykka laafee.
- 25 Taana mootiyaawanttoo k'iliic'iyaaawaa gidaaddi;
untuntu taana be'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiino.
- 26 Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taana maadda;
aggena ne siik'uwaadan taana ashsha.
- 27 Abeet Med'inaa Godaw, hewe
ne kushiyaa gideeddawaanne
hewaa neeni ootseeddawaa ta morkketuu erino.
- 28 Untuntu taana shek'k'ooppenne,
neeni taana anjja!
- Ta bolla denddiyaawanttu yeellatino;
shin taana ne k'oomaa nashshechchaa.
- 29 Taana mootiyaawanttu kawushshaa mayno;
barenttu yeellaakka kutaadan k'umayino.
- 30 Taani ta ins's'arssan Med'inaa Godaa daroppe galatana;
daro Asay shiik'eeddasaan Aa galatana.
- 31 Ayaw gooppe, I hiyyeesaa diraw mootettee;
hayk'k'oo pirddiyaa asaappekka Aa ashshee.

110

S'oossay Dooreedda Kaatiyaa Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- 1 Med'inaa Goday ta Godaa,
«Taani ne morkkatuwaa neeni gediyaan
yed'd'a ek'k'iyaaawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana utta» yaageedda.
- 2 Med'inaa Goday ne minotetsaa s'am"aa S'iyooneppe kiittana;
yaatina, «Ne morkkatuwaa moodda!» yaagana.
- 3 Neeni ne morkkatuwaanna olettiyaa gallassi,
ne Asay eeno gaana.
- Wontta guura ketterssaadan,
ne wodalla Asay neekko geeshsha deretuwaan shiik'ana.
- 4 Med'inaa Goday, «Malkka S'edek'i k'eesiyaa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesiyaa gidana» yaagiide c'aak'k'eedda;
I bare k'ofaa laammenna.
- 5 Goday ne ushechchan de'ee;
bare hank'k'uwaaw gallassi I kaatetuwaaw kinchchereetsana.
- 6 Kawutetsaa bolla I pirddana;
olaa dembbatuwaakka anhaa s'alala ootsana;
sa'aan ubbaan de'iyaa kaatetuwaaw I mentsereetsana.
- 7 Kaatii ogiyaa matan de'iyaa haatsaa pulttuwaappe ushiide,
I bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsana.

111

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

- 1 Med'inaa Godaa galatite! Suuretuu shiik'iyaa shiik'uwaan,
taani ta polo wozanaappe Med'inaa Godaa galatana.
- 2 Med'inaa Godaa oosotuu ay keeshshaa gitee!

Unttuntun nashettiyaawanttu ubbay untunta k'oppanaw bessee.
³ Aa oosotuu bonchchuwaaninne
 anggan kumeeddawannta.
 Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ee.
⁴ I bare malalissiyaa oosotuu,
 hassayettanaadan ootseedda.
 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa.
⁵ Barew yayyiyaawanttoo k'umaa I immee;
 I bare c'aak'uwaa med'inawukka k'oppee.
⁶ Allagatuwaa biittaa immiyaawan
 I bare oosuwa wolk'k'aa bare asaa besseedda.
⁷ Aa kushiyaa oosotuu tumanne likke;
 Aa wogatuukka ubbay ammanettiyaawantta.
⁸ Unttuntunne med'i med'inaw ek'k'iide de'iyaaawantta;
 tumatetsaaninne suuretetsan imetteeddawannta.
⁹ I bare asaa woziide kesseedda;
 I bare c'aak'uwaa untuntunna med'inaw wotseedda.
 Aa sunsay geeshshanne, «Hoola!» giissiyaawaa.
¹⁰ Eratetsaw koyiruu Med'inaa Godaw yayyiyaawaa;
 Aa wogaa ootsiyaawanttoo lo'o akeekay de'ee.
 S'oossay med'inaw galatetto!

112

Lo'o Asaa Nashechchaa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw yayyiyaanne,
 Aa azazuwaa polanaw daroppe nashetiya asay,
 anjjettedawaa.
² Aa naanatu biittan wolk'k'aama gidana;
 suure asatuwaa yeletay anjjetana.
³ Shaluunne duretetsay Aa golliyaan de'ee;
 Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ana.
⁴ Suure asaw,
 keeka, s'illonne k'arettiya asatoo,
 d'umaa gidon poo'uu poo'ee.
⁵ Keekatetsan c'oo tal'iyaa uraw,
 bare oosuwa suuretetsan ootsiyaa uraw,
 keekabay yaana.
⁶ S'illo Asay awudenne kunddenna;
 med'inaw I hassayettana.
⁷ Iitabaa I sisoopekka dagammenna;
 ayaw gooppe, Aa wozanay k'aas's'ena;
 Med'inaa Godaan I ammanettee.
⁸ Aa wozanay s'ala gidiyaa diraw,
 ubbakka I yayyena;
 wurssetsan bare morkketuu s'oonettina be'ana.
⁹ I hiyyeesaa asaw darissiide immeedda;
 k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'ee;
 Aa kac'ii bonchchuwaan d'ok'k'u gee.
¹⁰ Iita Asay hewaa be'iide yilotee;
 achchaa garc'c'iide, c'oo d'ayee.

Iita asaa amuu c'oo attanawaa.

113

S'oossaa Keekkatetsaa K'onc'c'issiyaa Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa suntsaa galatite!
- ² Med'inaa Godaa suntsay hachcheppe med'inaa gakkanaw galatetto!
- ³ Away doliyaasaappe biide
wulliyaasaa gakkanawukka Med'inaa Godaa suntsay galatetto!
- ⁴ Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaappe bollaanna mooddiyaawaa;
Aa bonchchuukka salotuwaappe d'ok'k'iyaawaa.
- ⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa mali oonee?
I bolla d'ok'k'an kawutetsaa araatan utteedda.
- ⁶ I salotuwaanne sa'aa s'eellanaw
duge hokkee.
- ⁷ I hiyyeesaa baanaappe d'ok'k'u ootsee;
metootanchchaakka bidintsaa pituwaappe dentsee.
- ⁸ Bare asaa mooddiyaawanttunna utissee.
- ⁹ Mayenne mishirato naanatuwaa aato ootsiide,
nashechchiide I golliyaan izo bonchchissee.
Med'inaa Godaa galatite!

114

Paasigaa Mazimuriyaa

- ¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e biittaappe keseedda wode,
Yaak'ooba golliyaa asay,
allaga k'aalan haasayiyaa asaa yeggiide beedda wode,
- ² Yihudaa Asay Godaw geeshsha asaa gideedda;
Israa'eeliyaa asaykka aw moodeteeddino.
- ³ Zo'o Abbay hewaa be'iide bak'ateedda;
Yorddaanoosa Shaafaykka guyye simmeedda.
- ⁴ Deretuu deeshshatuwaadan buraak'eeddino;
zoozetuukka dorssaa maraadan guferetteeddino.
- ⁵ Abbaw, neena bak'atiseedawe ayee?
Yorddaanoosa Shaafaw, ayaw guyye simmaaddii?
- ⁶ Hinttenoo deretoo, deeshshatuwaadan
ayaw buraak'eedditee?
Hinttenoo zoozatoo, dorssaa maraadan,
ayaw guferetteeditee?
- ⁷ Neenoo biittaw, Godaa sintsan,
Yaak'ooba S'oossaa sintsan kokkora.
- ⁸ I Shuchchaa zeereeto haatsaa kesseeddawaa;
zaallaa, haatsaa pulttuwaa ootseeddawaa.

115

Itti Tumu S'oossaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu gishsha gidenna;
nu gishsha gidennaan, aggena ne siik'owunne
ne tumatetsaa diraw, ne suntsaa bonchcha.

- 2 Kawutetsatuu ayaw,
 «Unttuntu S'oossay hak'an de'ii?» giinoo?
 3 Nu S'oossay saluwaana;
 I bare doseeddawaa ay gidoopekka ootsee.
 4 Shin untuntu eek'atuu biraanne work'k'aa;
 untuntu asaa kushiyaan med'etteeddawantta.
 5 Unttuntu doonay de'ee; shin haasayikkino;
 ayifii de'ee; shin s'eellikkino.
 6 Unttuntu haytsay de'ee; shin sissikkino;
 siid'ii de'ee; shin singgikkino.
 7 Unttuntu kushii de'ee; shin oyk'k'i erikkino;
 gediikka de'ee; shin hamettikkino;
 untuntu barenttu pillanttiyaanna kooshshaa sissikkino.
 8 Unttunta med'd'iyaawanttunne,
 untuntun ammanettiyaawanttu ubbay untuntu mala gidino.
- 9 Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,
 Med'inaa Godaan ammanettite!
 I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
 10 Hinttenoo, Aaroona golliyyaa asatoo,
 Med'inaa Godaan ammanettite!
 I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
 11 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawantto,
 Med'inaa Godaan ammanettite!
 I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
 12 Med'inaa Goday nuuna k'oppee; I nuuna anjjana.
 I Israa'eeliyaa asatuwaa anjjana.
 I Aaroona golliyyaa asatuwaa anjjana.
 13 Med'inaa Godaw yayyiyaawantta,
 guutsatuwaakka gitatuwaakka I gatso anjjana.
 14 Med'inaa Goday hinttenakka hintte naanatuwaakka darisso!
 15 Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaan anjettite!
 16 Bolla d'ok'k'a saluu Med'inaa Godaawaa;
 shin sa'aa I asaw immeedda.
 17 Hayk'k'eeddawanttu, duufuwaan c'o'u geeddawanttu,
 Med'inaa Godaa galatikkino.
 18 Shin nuuni, pas'a de'iyaawanttu,
 hachcheppe doommiide
 med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaa galateetto.
- Med'inaa Godaa galatite!

116

Hayk'k'uwaappe Atteedda Asaa Galataa

- 1 I ta kooshshaanne ta watiwatuwaa siseedda diraw,
 taani Med'inaa Godaa siik'ay.
 2 I bare haytsaa taakko yeggeedda diraw,
 taani pas'a de'eedda keenan ubbaan Aa s'eesana.
 3 Hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'anaw haneedda;
 moogettana hirggay taana iiseedda.
 Taana un"ay toleedda.

- ⁴ He wode taani, «Abeet Med'inaa Godaw, hadaraa!
Taana ashsha» yaagaade Med'inaa Godaa suntsaa s'eesaad.
- ⁵ Med'inaa Goday keekkanne s'iluwaa;
nu S'oossay k'arettiyaawaa.
- ⁶ Med'inaa Goday ashikke wozanay de'iyaawantta naagee;
taani metooteedda wode, I taana ashsheeda.
- ⁷ Ta shemppattee, simmi woppu ga;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday new keekkeedda.
- ⁸ Med'inaa Goday taana hayk'k'uwaappe,
ta ayifiyaa afotsaappe,
ta gediyaakka d'ubiyaappe ashsheedda.
- ⁹ Hewaa diraw, taani,
pas'a de'iyaawanttu gidдон,
Med'inaa Godaa sintsan hamettay.
- ¹⁰ Taani, «Taana un"ay toleedda» giyaa wodekka,
ta ammanuwaa aggabeyikke.
- ¹¹ Taani dagamaade, «Asay ubbay wordduwaa» yaagaad.
- ¹² I taw keekkeedda keekkatetsaa diraw,
taani Med'inaa Godaw ay c'igganaw danddayayitaa?
- ¹³ Taani s'uu'aa woyniyaa eessaa galataw shiishshaade,
I taana asho diraw,
Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana.
- ¹⁴ Aa asaa ubbaa sintsan
taani k'anggiyaa Med'inaa Godaw gatsana.
- ¹⁵ Geeshshatuwaa hayk'k'uu Med'inaa Godaa sintsan,
loytsi daroppe bonchchetteeddawaa.
- ¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne k'oomaa;
ee, taani ne k'oomaa, ne k'oomati na'aa.
Taana k'ashuwaappe neeni billaada.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
taani galataa yarshshuwaa new yarshshana;
ne suntsaa s'eesana.
- ¹⁸ Asaa ubbaa sintsan,
taani k'anggeteedda k'anggetsaa Med'inaa Godaw gatsana.
- ¹⁹ Hewaakka taani gatsanawe,
Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa golliyyaa dabaabaanna.

Med'inaa Godaa galatite!

117

Galataa S'eessaa

- ¹ Kawutetsatoo ubbatoo, Med'inaa Godaa galatite!
Asay ubbay, Aa gitayite!
- ² Ayaw gooppe, aggena Aa siik'uu nuw wolk'k'aama;
Med'inaa Goday med'inawukka ammanettiyaawaa.

Med'inaa Godaa galatite!

118

S'oonoo Shiik'o Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ² Israa'eeliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.
- ³ Aaroona golliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.
- ⁴ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttu ubbay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagino.
- ⁵ Taani un"etteedda wode Med'inaa Godaw waassaad;
I ta waasuwaa alliide, taana la"a kesseedda.
- ⁶ Med'inaa Goday taananna de'iyaa diraw,
taani yayyikke.
Asi taana ay ootsii?
- ⁷ Med'inaa Goday taana maaddanaw taananna de'ee;
ta morkketuu s'oonetteeddawantta taani be'ana.
- ⁸ Asan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.
- ⁹ Daannatuwaan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.
- ¹⁰ Kawutetsatuu ubbay taana dooddi oyk'k'eeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.
- ¹¹ Untunttu taana dooddeeddino;
ubba saanna dooddi oyk'k'eeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.
- ¹² Untunttu matsay doodiyaawaadan,
ta yuushshuwaan dooddeeddino.
Shin aguntsay taman ees's'iyaawaadan
ees's'i d'ayeeddino.
Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.
- ¹³ Taana sugi yeggina, kunddana hanay;
shin Med'inaa Goday taana maaddeedda.
- ¹⁴ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne minotetsaa;
I taana ashshiyaawaa gideedda.
- ¹⁵ Olaa s'ooniide simmiyaa asay,
s'illotuwaawaa dunkkaaniyaan hombboc'iidde, giyaawaa sisite.
Untunttu, «Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!
- ¹⁶ Med'inaa Godaa ushechcha kushii s'oonuwaa immeedda!
Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!» yaagi-
ino.
- ¹⁷ Taani hayk'k'ikke;
pas'a de'ananne Med'inaa Goday ootseeddawaa awaayana.
- ¹⁸ Med'inaa Goday taana iita muruwaa muree;
shin hayk'k'oo aatsiide immibeenna.
- ¹⁹ Taani giddo gelaade Med'inaa Godaa galatana mala,
Geeshsha Golliyaa penggetuwaa ane taw dooyite.
- ²⁰ Hawe Med'inaa Godaa penggiyaa;
ha penggiyaanna s'illotuwaawaa s'alalay geliino.
- ²¹ Neeni taana siseedda dirawunne
s'oonuwaa immeedda diraw,

- taani neena galatay.
- 22 Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.
- 23 Hawe Med'inaa Goday ootseeddawaa;
k'ay nu ayifiyawukka malalissiyaawaa.
- 24 Hawe gallassay Med'inaa Goday med'eedda gallassaa.
Ane nuuni an nashettoyttenne ililoytte.
- 25 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuuna ashshaarikkii!
Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuw injjeyaarikkii!
- 26 Med'inaa Godaa suntsan yiyaa Asay anjjettedawaa gido!
Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe hinttena anjjeetto.
- 27 Med'inaa Goday S'oossaa; I nu bollan poo'isseedda.
Irs's'a tashiyaa oyk'k'iide, ayaana gallassaa bonchchite;
yarshshuwaa bollan de'iyaa kac'iyaakko aad'd'ite.
- 28 Neeni ta S'oossaa; taani neena galatana.
Neeni ta S'oossaa; taani neena gitayana.
- 29 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

119

S'oossaa Higgiyaw Imetteedda Sabaa

Alef

- 1 Barenttu ogiyaan tooshii bayinnawanttunne,
Med'inaa Godaa higgiyaadan hamettiyaawanttu,
anjjettedawantta.
- 2 I odeeddawaa ootsiyaawanttunne
barenttu kumentsaa wozanaappe Aa siik'iyaawanttu,
anjjettedawantta.
- 3 Unttuntu balabaa ootsikkino;
S'oossaa ogiyaan hamettiino.
- 4 Ne wogaw ammanettiide naagana mala,
neeni nuuna azazaadda.
- 5 Ne awaayoo azazettiyaawan
ta ogii minnanaadan amottay.
- 6 Yaatooppe, ne azazuwaa ubbaa hayzzaadde,
taani ubbakka yeellatikke.
- 7 Ne s'illo pirddaa tamaaraade,
taani neena suure wozanaappe galatana.
- 8 Taani ne awaayuwaadan ootsana;
taana ubbakka yeggoppa.

Beet

- 9 Yalagay bare ogiyaa geeshsha ootsiide
wooti naaganaw danddayii?
Ne k'aalay giyaawaadan de'ooppe danddayee.
- 10 Taani ta polo wozanaappe neena koyay;
ne azazotuwaappe wora hamettennaadan taana naaga.
- 11 Taani neena naak'k'ennaadan
ne k'aalaa ta wozanaan wotsaad.
- 12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni galatetta!

Ne awaayuwaa taana tamarissa.

13 Ne doonaappe kessedda pirdaa ubbaa,
taani ta ins's'arssan oday.

14 Duretetsan nashettiyaawaadan,
taani neeni odeedda k'aalan nashetay.

15 Ne wogatuwaa zaara zaaraadde k'oppayenne
ne ogiyaa loytsa akeekay.

16 Taani ne awaayuwaan nashetay;
ne k'aalaakka taani dogikke.

Gaameel

17 Taani pas'a de'ana malanne
ne k'aalaw azazettana mala,
taw ne k'oomaw keekabaa ootsa.

18 Ne higgiiyaa gidдон de'iyaa malalissiyaa tumatetsaa,
taani be'ana mala, ta ayifiyaa dooyaa.

19 Taani ha sa'aan imatsaa;
ne azazotuwaa taappe gentsoppa.

20 Taani ubbaa wode,
ne pirdaa loytsa laamotay.

21 Ooretiiyaawanttu, shek'k'etteeddawantta,
ne azazuwaappe wora hamettiyaawantta,
neeni seeraasa.

22 Taani neeni odeeddawaa ootseedda diraw,
untunttu boriyaanne untunttu kad'iyaa ta bollaappe digga.

23 Haray atto kaappatuu shiik'iide,
ta bolla mak'ettooppekka,
taani, ne k'oomay, ne awaayuwaa zaara zaaraadde k'oppana.

24 Neeni odeedda k'aalatuu taana nashechchiino;
untunttu taana zoriino.

Daalees'i

25 Taani hayk'k'ana hanay;
neeni geedda k'aalaadan ta shemppuwaa ashsha.

26 Taani ta ogiyaawaa new odina,
neeni taana sisaadda;
simmi, ne awaayuwaa taana tamarissa.

27 Ne wogaa ogiyaa taana akeekissa;
malalissiyaa ne oosuwaa
taani zaara zaaraadekka k'oppana.

28 Kayyuu dareeddawaan ta shemppuu daabureedda;
neeni geedda k'aalaadan taana minisa.

29 Worddo ogiyaa taappe haassa;
ne aad'd'o keekkatetsan ne higgiiyaa taana tamarissa.

30 Tumuwwaa ogiyaa dooraad;
ne pirdaa hayzzaad.

31 Abeet Med'inaa Godaw, taani
neeni odeeddawaa minisa oyk'k'aad;
simmi taana yeellayoppa!

32 Neeni ta wozanaa la" a kessedda diraw,
taani ne azazuwaa ogiyaan wos's'ay.

He

33 Abeet Med'inaa Godaw, ne awaayuwaa bilettaa
taana tamarissa;
taani wurssetsay gakkanaaw Aa naagana.

34 Taani ne higgiiyaa naagana malanne
ta kumentsaa wozanaappe taani aw azazettana mala,
neeni taw akeekaa imma.

35 Ne azazuwaa ogiyaan taana kaaletsa;
ayaw gooppe, taani an nashetay.

36 Ta wozanaa amuwaakko gidennaan,
neeni odeedda k'aalaakko zaara.

37 Patsennabaa s'eellenna mala,
ta ayifetuwaa te"a;
ne ogiyaan ta de'uwaa ooratsa.

38 Neeni yayetana mala,
neeni gelo k'aalaa taw,
ne k'oomaw pola.

39 Yashshiyaa boriyaa taappe digga.
Ne pirdday ay mala lo"ee!

40 Taani ne wogaa naaganaw amottay;
neeni s'illuwaa gidiyaa diraw,
ta de'uwaa ooratsa.

Waw

41 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa taana bessa;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.

42 Taani ne k'aalan ammanettiyaa diraw,
taana boriyaawanttoo zaaranaw danddayay.

43 Taani ne pirddan nashshechchaa ootsiyaa diraw,
ta ins's'arssaappe tumatetsaa k'aalaa d'ayissoppa.

44 Taani ubbaa gede, med'i med'inawukka
ne higgiiyaw azazettana.

45 Taani ne wogaa poliyaa diraw,
aakuwaan hamettana.

46 Taani kaatetuwaa sintsan ek'k'aade,
neeni odeeddabaa odaadde yeellatikke.

47 Taani dosiyaa ne azazotuwaan nashettay
48 Taani siik'iyaa ne azazotuwaa bonchchay;
ne awaayuwaakka zaara zaaraadde k'oppaana.

Zaw

49 Neeni taw, ne k'oomaw,
immeedda k'aalaa k'oppa;
he k'aalan taani hidootaa ootsay.

50 Neeni, «Taani neena pas'a wotsana»
geedda k'aalay ta tuggaa wode taana mintsetseedda.

51 Otoranchchatuu taana likkiyaappe aatsiide shek'iino;
shin taani ne higgiiyaappe sher"i giikke.

52 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne pirddaa taani hassayay;
hewan taani minetay.

53 Iitatu ne higgiiyaw azazettenawaa be'ina,
yiluu taana wod'eedda.

54 Taani de'iyaa allaga biittan,
ne awaayuu taw yetsaa gideedda.

55 Abeet Med'inaa Godaw, taani k'amma ne suntsaa k'oppay;
ne higgiiyaakka naagay.

56 Ne wogaw azazettiyaawe taw anjjo gideedda.

Heet

57 Abeet Med'inaa Godaw, taana gakkeedda saamay neena;

- taani ne k'aalaw azazettana yaagay.
 58 Taani ta kumentsaa wozanaappe neena woossay.
 Neeni geedda k'aalaadan taw k'aretta.
 59 Taani ta ogiyaa akeeka s'eellaade,
 neeni odeeddabaakko simmaad.
 60 Taani ne azazuwaa naaganaw,
 elleellanaappe attina takkikke.
 61 Iitatu taana wodoruwaan k'achchooppekka,
 taani ne higgiiyaa dogabeykke.
 62 Ne s'illo pirddaa diraw, neena galatanaw,
 taani k'amma bilahe dendday.
 63 Taani new yayyiyaawanttu ubbawunne
 ne wogaa naagiyaawanttoo dabbo.
 64 Abeet Med'inaa Godaw, sa'ay
 aggena ne siik'uwaan kumeedda;
 ne awaayuwaa taana tamarissa.
- S'eet*
- 65 Abeet Med'inaa Godaw, ne geedda k'aalaadan,
 taw ne k'oomaw keekkabaa ootsaadda.
 66 Taani ne azazotuwaan ammanettiiyaa diraw,
 lo"o pirddaanne eratetsaa taana tamarissa.
 67 Taani murettanaappe kase wora hamettaad;
 shin ha"i ne k'aalaw azazettay.
 68 Neeni keeka; neeni keekkabaa ootsaasa;
 ne awaayuwaa taana tamarissa.
 69 Otoranchchatuu taana wordduwaa okkiino;
 shin taani ne wogaa ta kumentsaa wozanaappe naagana.
 70 Unttuntu wozanay ubbakka donc'c'illowantta;
 shin taani ne higgiiyan nashetay.
 71 Taani muretteeddawe taw lo"eedda;
 ayaw gooppe, ne awaayuwaa tamaranaw taana maaddeedda.
 72 Daro sha"u work'k'aappenne biraappe,
 ne doonaappe keseedda higgii taw aad'd'ee.
- Yod*
- 73 Taana ne kushii med'd'eeddanne giigisseedda.
 Ne azazuwaa taani tamarana mala,
 taw akeekaa imma.
 74 Taani ne k'aalan hidootaa wotsiyaa ootseedda diraw,
 new yayyiyaawanttu taana be'iide nashetino.
 75 Abeet Med'inaa Godaw, ne pirdday s'illa gidiyaawaanne
 neeni amaneteedawaa gido diraw taana mureeddawaa eray.
 76 Neeni taw ne k'oomaw geedda k'aalaadan,
 aggena ne siik'uu taana miniso.
 77 Taani pas'a de'ana mala, taw k'aretta;
 ayaw gooppe, ne higgii taana nashechchee.
 78 Otoranchchatuu wordduwaan
 taana mootiyaa diraw, yeellatino.
 Taana gidoope, taani ne wogatuwaa
 zaara zaaraadde k'oppay.
 79 New yayyiyaawanttunne,
 neeni odeeddabaa eriyaawanttu ubbay,
 taakko yiino.
 80 Taani yeellatenna mala,

ne awaayoo azazettiyaawan
tooshii bayinnawaa gidaarikkita!

Kaaf

- 81 Neeni taana ashshana mala,
taani naagaadde daaburay;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.
- 82 Neeni geedda k'aalay polettina
be'anaw s'eelliidde, ta ayifii galjjeedda.
Taani, «Neni taana awude mintsetsaniishsha?» yaagay.
- 83 C'uwaa kak'k'eedda ogoruwaa gidaade gunddaad;
gidooppenne, ne awaayuwaa balikke.
- 84 Taani ne k'oomay awude gakkanaw naagoo?
Taana yederssiyaawantta neeni awude pirdanii?
- 85 Ne higgii naagenna otoranchchatuu,
taana kuddissana giide, taw ollaa bookkiino.
- 86 Ne azazotuu ubbay ammantsiyaawantta.
Taana asatuu wordduwaan yederssiya diraw,
ha"i taana maadda!
- 87 Unttuntu taana wod'i diggeeddinoshin;
taani ne wogaa aggabeyikke.
- 88 Aggena ne siik'uwaan ta de'uwaa naaga;
hewenne, neeni ne doonaappe odeeddawaa taani naaganaassa.

Laameed

- 89 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aalay med'inaassa;
ikka saluwaan minniide de'ee.
- 90 Neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.
Neni ha sa'aa baasaade essaadda;
ikka minniide de'ee.
- 91 Neeni geeddawaadan ubbabaykka
hachchi gakkanaw minniide de'ee;
ayaw gooppe, ubbatuukka ne k'oomatuwaa.
- 92 Ne higgii taana nashechchiyaabaa gidenentto,
ta tuggaa wode taani d'ayana shin.
- 93 Ne wogaa ubbakka dogikke;
ayaw gooppe, neeni an taana pas'a wotsaadda.
- 94 Taani newaattee; taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne wogaa naaganaw koyay.
- 95 Iitatu taana d'ayissanaw kuukuliide naagiino;
shin taani neeni odeeddawaa k'oppay.
- 96 Polo geetettobaw ubbabaw zaway de'iyawaa taani be'aad;
shin ne higgiiyaw zaway baawa.

Meem

- 97 Taani ne higgiiyaa waata dosaytta!
Gallassaa kumentsaa taani k'oppiyaawe Aa.
- 98 Ne azazotuu ubbaa wodekka taananna de'iyaa diraw,
unttuntu taana ta morkkatuwaappe aad'd'eeda eranchcha kessiino.
- 99 Taani neeni odeeddawaa k'oppiyaa diraw,
taana tamarisseedda ubbaappekka aad'd'eeda akeekay taw de'ee.
- 100 Taani ne wogaw azazettiya diraw,
c'imatuwaappe aatsaade akeekay.
- 101 Taani ne k'aalaw azazettanaw koyiyaa diraw,
ta gediya iita ogiiyaa ubbaappe naagaad.

- 102 Neeni taana tamarisseedda diraw,
taani ne pirdaappe wora babeykke.
- 103 Ne k'aalay ayaa mal"ii!
Eessaa ililuwaappekka aad'd'iide,
ta doonaan mal"ee.
- 104 Ne wogaappe akeekaa demmaad;
hewaa diraw, taani geella ogiyaa ubbaa is's'ay.
- Noon*
- 105 Ne k'aalay ta gediyaaw s'omppiyaa,
ta ogiyawukka poo'uwaaw.
- 106 Ne s'illo pirdaadan de'anaw,
taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaaw mintsana.
- 107 Taani daro tuggataad;
abeet Med'inaa Godaw, neeni geedda k'aalaadan
taana pas'a wotsa.
- 108 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaappe kesiyaa galataa, yarshshuwaaw
akka;
taana pirdaaw tamarissa.
- 109 Ta shemppu metuwaaw bollaa de'inttokka,
taani ne higgiiyaa dogikke.
- 110 Iitatu taw gitiyaa yeggeeddino;
shin taani ne wogaappe sher"i gabeykke.
- 111 Neeni odeeddabay med'inaw tawaa;
ee, I ta wozanaw nashshechchaa.
- 112 Taani med'inaw, wurssetsaa gakkanaw
ne awaayuwaadan ootsanaw k'achchaad.
- Samkket*
- 113 Taani laa"u k'ofay de'iyaa asatuwaaw is's'ay;
shin ne higgiiyaa siik'ay.
- 114 Neeni taw k'osetta attiyaa saanne
ta gondalliyyaa;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.
- 115 Taani ta S'oossaa azazuwaaw naagana mala,
hinttenoo, iitabaa ootsiyaawanttoo,
taappe haakkite!
- 116 Neeni geedda k'aalaadan taana minisa;
yaatoope, taani pas'a de'ana.
- Taani hidootan naagiyaaban taana yeellayoppa.
- 117 Taana zemppissa; yaatoope,
taani saro de'ana;
taani ubbaa wode ne awaayuwaaw hayzzana.
- 118 Ne awaayuwaappe wora biyaawantta ubbaa neeni akkakka;
untuntu c'imuu c'oo mela.
- 119 Sa'aan de'iyaa iitatuwaaw ubbaa
neeni pituwaadan paydaasa;
hewaa diraw, taani neeni odeeddabaa siik'ay.
- 120 Ta bollay new yayyiide kokkoreedda;
taani ne pirdaw yayyay.
- Ee*
- 121 Likkebaanne s'illobaa ootsaad;
Taana uk'k'unniyaawanttoo oloppa.
- 122 Taana ne k'oomaa maaddanaw waase gida;
Taana otoranchchatuwaan uk'k'unnisoppa.

- 123 Neeni, «neena ashshana»
geedda s'illo k'aalaa polo gaade naagishin,
ta ayifii galjjeedda.
- 124 Taw, ne k'oomaw, neeni
aggena ne siik'uwaadan ootsa;
ne awaayuwaakka taana tamarissa.
- 125 Taani ne k'oomaa;
neeni odiyaabaa taani erana mala,
akeekaa taw imma.
- 126 Abeet Med'inaa Godaw, asatuu
ne higgiiyaa mentseedda diraw,
neeni pirddana wodii ha"a.
- 127 Taani ne azazuwaa
work'k'aappe aatsaade siik'ay;
Ee, geeshsha work'k'aappekka aatsaade siik'ay.
- 128 Hewaa diraw, taani
ne wogatuu ubbay giyaawaadan hamettay;
geella ogiyaa ubbaa taani is's'ay.
- Pe*
- 129 Neeni odeeddabay malalissiyaabaa;
hewaa diraw, taani aw azazettay.
- 130 Ne k'aalaa biletsey poo'uwaaw immee;
akeekay pac'c'eeddawayntoo akeekaa immee.
- 131 Taani ne azazoo,
daro saametataade ta doonaa dooyay.
- 132 Haa taakko simma;
ne suntsaa siik'iyawanttu ubbaw
neeni ootsiyaawaadan tawukka k'aretta.
- 133 Neeni geedda k'aalaadan
ta hemetaa suurissa;
ay nagarayenne taana mooddoppo.
- 134 Taani ne wogaw azazettanaw,
taana uk'k'unneeddawayntu kushiyaappe woza.
- 135 Ta bolla, ne k'oomaa bolla,
ne som"uwaa poo'issa;
ne awaayuwaakka tamarissa.
- 136 Ne higgiiyaw Asay azazettibeena diraw,
ta ayifiyaappe afotsay shaafaadan goggee.
- S'aade*
- 137 Abeet Med'inaa Godaw, neeni s'illuwaa;
ne pirddaykka likke.
- 138 Neeni odeeddabay
s'illuwaanne ubbaa ammanettiyaawaa.
- 139 Ta morkketuu ne k'aalaa toochcheedda diraw,
ne k'aalaa mishuu ta gompnan ees's'i keseedda.
- 140 Neeni geedda k'aalay daroppe ammanettiyaawaa;
taani, ne k'oomay Aa siik'ay.
- 141 Taani guutsanne kad'etteedda asaa;
gidooppenne, taani ne wogaa dogikke.
- 142 Ne s'illotetsay med'inaw de'ee;
ne higgsikka tuma.
- 143 Metuunne tuggay taana gakeedda;
shin ne azazotuu taana nashechchiino.

144 Neeni odeeddabay med'inawukka s'illuwaa;
taani pas'a de'ana mala, akeekaa taw imma.

K'of

145 Abeet Med'inaa Godaw, kumentsaa wozanaappe,
new waassaad; taw alla.

Taanikka ne awaayuwaa azazettana.

146 Taani new waassaad; taana ashsha;
taanikka neeni odeeddabaa ootsana.

147 S'alk'k'ii dolenna guuran denddaade,
«Taana maadda» gaade new waassay.

Neeni taw geedda k'aalan hidootaa ootsay.

148 Ne k'aalaabaa zaara zaaraadde k'oppanaw,
k'amma utta ak'ay.

149 Abeet Med'inaa Godaw,
aggena ne siik'uwaa diraw, tawaa sisa;
ne s'illo pirdaadan taana pas'a wotsa.

150 Iitabaw taana yederssiyaawanttu,
taakko mateeddino;
unttuntu ne higgiyaappe haakkiino.

151 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni ta matan de'aassa;
ne azazotuu ubbaykka tuma.

152 Taani benippe doommaade,
neeni odeeddabaa tamaaraad;
Aa neeni med'inaw minisa essaadda.

Reesh

153 Ta tuggaa be'aade, taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne higgiyaa dogabeykke.

154 Ta diraw mootettaade taana woza;
neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa.

155 Ne awaayuwaa unttuntu akkena diraw,
atotetsay iitatuwaappe haakuwaan de'ee.

156 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aretay dara;
ne s'illo pirdaadan taana pas'a wotsa.

157 Ta morkketuunne taana yederssiyaawanttu dara;
shin taani neeni odeeddawaappe sher"i giikke.

158 Unttuntu ne azazotuwaa naagenna diraw,
taani kaddiyaawantta be'aade shenetaad.

159 Abeet Med'inaa Godaw,
taani ne wogaa siik'iyaa siik'uwaa k'oppa;
aggena ne siik'uwaadan taana pas'a wotsa.

160 Ne k'aalay koyiroppekka tuma;
ne s'illo pirdday ubbaykka med'inaw de'ee.

Shiin

161 Kaappatuu taana c'oo yederssiino;
shin ta wozanay ne k'aalaw yayyee.

162 Darobaa omoodedda Asay nashettiyaawaadan,
neeni geedda k'aalan taani nashetay.

163 Taani wordduwaa is's'ayne shenetay;
shin ne higgiyaa siik'ay.

164 Ne s'illo pirddaa diraw,
taani neena gallasan laappu gede galatay.

165 Ne higgiyaa siik'iyawanttoo

- kumentsaa sarotetsay de'ee;
unttunta ubbakka ayaynne d'ubbanaw danddayenna.
- 166 Abeet Med'inaa Godaw, taani
ne atotetsaa hidootaan naagay;
ne azazotuwaakka ootsay.
- 167 Taani neeni odeeddabaa naagay;
taani daroppe Aa siik'ay.
- 168 Taani ne wogawunne
neeni odeeddawoo azazettana;
ayaw gooppe, ta ogiyaa ubbaa neeni be'aasa.
Taw
- 169 Abeet Med'inaa Godaw, ta waasuu,
ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taw akeekaa imma.
- 170 Ta watiwatuu ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.
- 171 Neeni ne awaayuwaa
taana tamarissiyaa diraw,
ta doonaappe galatay pulttana.
- 172 Ne azazotuu ubbay s'illo gidiyaa diraw,
ta ins's'arssay ne k'aalaabaa yes's'ana.
- 173 Taani ne wogaa dooreedda diraw,
ne kushii taana maaddanaw giigeeddawaa gido.
- 174 Abeet Med'inaa Godaw, neeni
taana ashshana mala laamotay;
ne higgsikka taana nashechchee.
- 175 Taani neena galatana mala,
taana pas'a wotsa;
ne pirddaykka taana maaddo.
- 176 Taani bayeedda dorssaadan bichchaaray;
taana ne k'oomaa koya;
ayaw gooppe, taani ne azazuwaa dogabeykke.

120

- C'imiyaawanttuppenne Worddotuwaappe*
Attanaw Shiik'o Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
- 1 Ta waayiyaa wode taani Med'inaa Godaa s'eesaad;
I taw koyeedda.
- 2 Abeet Med'inaa Godaw, worddotiyaa doonatuwaappenne,
c'immiyaa ins's'arssatuwaappe taana ashsha.
- 3 Hinttenoo worddanchchatoo,
S'oossay hinttena waatanddeeshsha?
Simmi harabaa ayaa gujjanddeeshsha?
- 4 Tooranchchatuwaa pootsaa k'aran I hinttena c'addanawaa;
tamaa bonk'k'uwaan I hinttena s'uuggana.
- 5 Aayye taanoo! Hinttenana de'iyawe Mesheka
woy K'eedaare asaana de'iyawaa mala iita.
- 6 Sarotetsaa is's'iyaa asatuwaana
taani daro wodiya de'aaddi.

- ⁷ Taani saro asaa;
shin taani sarotetsaabaa haasayiyaa wode,
unttuntu olaawaa haasayiino!

121

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Taani d'ok'k'u gaade wogga deretuwaa s'eellay;
taw maaduu hak'appe yanddeeshsha?
² Taw maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaappe yee.

³ I ne gediya halis'issenna;
neena naagiyaawe gem"ishenna.
⁴ Israa'eeliyaa naagiyaawe,
ubbakka gisennanne gem"ishenna.
⁵ Med'inaa Goday neena naagiyaawaa.
Med'inaa Goday new ushechcha baggana gidiide,
neena kuwayiyaawaa.
⁶ Gallassi neena away meenna;
k'ammakka aginay neena k'ohenna.

⁷ Med'inaa Goday k'ohiyaawaa ubbaappe neena naagana;
I ne shemppuwaa naagana.
⁸ Med'inaa Goday ne buussaa, ne yuussaa,
hachcheppe med'inaa gakkanaw naagana.

122

Yerusaalamiw Shiik'eedda Sabaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeddawaa
¹ Unttuntu taana, «Ane Med'inaa Godaa golliyaa boytte» yaagina,
taani nashetaad.
² Neenoo Yerusaalame katamatee,
nuuni ne penggetuwaanna geliide ek'k'eeddo!

³ Yerusaalame katamay,
dantsetiide minni kees'etteedda katamaa.
⁴ Med'inaa Godaa awaayuwaadan,
Israa'eeliyaa zaratuu,
Med'inaa Godaa galatanaw yiyaa katamay hawaa.
⁵ Daawita zeretsaappe kaateteeddawanttu
barenttu asaw pirddanaw yaan utteeddino.

⁶ Yerusaalame sarotetsaw
hawaadan yaagiide woossite;
«Neena siik'iyaawanttoo
unttuntu ootsiyaawe ubbay suuro!
⁷ Ne gimbbetuwaa gidдон saruu de'o!
Ne geesatuwaakka bochchiyaabay d'ayo!» yaagiide woossite.
⁸ Ta ishātuwaanne ta dabbotuwaaw diraw gaade,
«Ne gidдон saruu de'o!» yaagay.
⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa golliyaa diraw gaade,
taani Yerusaalame durettanaw woosana.

123

Maarotaa Demanaw Shiishsho Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

- ¹ Neenoo, kawutetsaa araatan saluwaan utteeddawoo,
taani pude neekko s'eellay.
- ² K'oomay bare godaa kushiyaa s'eelliaawaadaaninne
k'oomata bare godatti kushiyaa s'eelliaawaadan,
hewaadankka I nuuna maarana gakkanaw,
nu ayifii Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, s'eellee.
- ³ Nuuna maara; abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara.
Ayaw gooppe, nuw kad'ii dareedda.
- ⁴ Nuuni ishaluwaan de'iyaawanttu shek'aanne
otoranchchatuwaa kad'iyaa kalleeddo.

124

S'oossay Israa'eeliyaa Ashiyaawaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

- ¹ Med'inaa Goday nu bagga gidennentto, nuuni waananeeshsha?
Israa'eeliyaa asatuu zaaruwaa hawaadan yaagiide zaariino;
- ² «Med'inaa Goday nu bagga gidennentto,
nu bollan Asay denddeedda wode,
- ³ untunttu nu bollan hank'k'uwaa suulliide,
nuuna pas'a mittana shin.
- ⁴ Di'uu nuuna meec'c'iide;
shaafaa haatsay nuuna muukkana shin;
- ⁵ kuntso haatsay nuuna maana shin» yaagino.
- ⁶ Nuuna nu morkkatuwaa matan,
s'oonissibeenna Med'inaa Goday galatetto.
- ⁷ Nuuni shankkanchchatuwaa p'iriyaappe,
kafuu kessi akkiyaawaadan kessi akkeeddo.
P'irii me"eedda, nuunikka kessi akki atteedo!
- ⁸ Nu maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaa suntsaappe yee.

125

S'oossay Bare Asaw Waase

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

- ¹ Med'inaa Godaan ammanettiyaawanttu k'aas's'anaw danddayenna,
med'inaw de'iyaa S'iyoonne deriyaa mala.
- ² Deretuu
Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyawaadan,
hachcheppe med'inaa gakkanaw,
Med'inaa Goday bare asaa yuushshuwaan de'ee.
- ³ S'illotuu barenttu kushshiyaa iitatetsaw dentsenna mala,
iitatuwaa ayissuwaa s'am"ay,
s'illotoo imetteedda biittaa bollan gam"enna.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, keeka asatoonne,
wozanaa suure asatoo keekkabaa ootsa.
- ⁵ Barenttu geella ogiyaa simmiyaawantta,

Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawanttuna ittippe mura.
Israa'eeliyaw saruu gido!

126

Omooduwaappe Simmeeddawanttu Mazimuriyaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Med'inaa Goday nuuna omoodetteeddawantta zaariide,
S'iyoonne aheedda wode, nuw akumuwaa malateedda.

² He wode nuuni daro nashetti, miic'c'iide,
nashshechchaa yetsaa yes's'eeddo.

Yaatina, hara kawutetsatuu barenttu gidдон,
«Hawanttoo Med'inaa Goday wolk'k'aamabaa ootseedda» yaageeddino.

³ Tumukka Med'inaa Goday nuw wolk'k'aamabaa ootseedda;
nuunikka loytsi nashetteeddo.

⁴ Abeet Med'inaa Godaw, Neegeeba Bazzuwaan iraa bukissaade,
shaafaa haatsaa zaara kuntsiyaawaadan,
nuwukka nu kaac'aa ooratsa.

⁵ Yeekkiide zereeddawanttu,
nashshechchan yes's'iidde c'akkana.

⁶ Zeretsaa tookkiide, yeekkiidde beeddawanttu,
nashshechchaa yetsaa yes's'iidde,
mirk'k'iyaa tookkiide simmana.

127

S'oossaan Ammanetanaaddan Imetteedda Zoriyaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Solomon s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday golliyaa kees's'ana d'ayooppe,
kees's'iyaawanttu c'oo mela daaburiino.

Med'inaa Goday katamaa naagana d'ayooppe,
naagiyaawanttu c'oo mela naagiino.

² Neeni wontta guuran denddiyaawe,
omarssi k'amissaade gisiyaawe,
k'umaw hirggaade tuggatiyaawe c'oo mela;
ayaw gooppe, S'oossay bare siik'iyaawanttoo shemppuwaa immee.

³ Naanay Med'inaa Godaappe imettiyaa imotaa;
yelotuu tumuwaappe woytuwaa.

⁴ Itti uray bare yalagatetsan yeledda attuma naanatuu,
olanchchaa kushiyan de'iyaa tooratuwaa mala.

⁵ He k'arc'c'iitan de'iyaa wonddaafiyaa tooratuwaadan,
daro naanatuu de'iyaa Asay anjjetteddawaa.

Ayaw gooppe, I bare morkkatuwaanna,
katamaa penggiyaan mootettiyaa wode, ubbakka s'oonettenna.

128

S'oossaw Azazetussaan Beetiyya Anjuwaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttunne,
Aa ogiyaan hamettiyaawanttu ubbay anjjettedawantta.

² Neeni ne daaburaa ayifiyaa maana;
neeni nashettananne new lo"o gidana.

³ Ne machata ne son ayifiyaa dorkkokkeedda,
woyniyaa turaa mala gidana.

Ne naanatuukka ne gaytaa yuushshuwaan,
wogaraa puutiyaa mala gidana.

⁴ Med'inaa Godaw yayyiyaa asay
tumuwaappe hewaadan anjettana.

⁵ Med'inaa Goday neena S'iyooneppe anjjo!
Neeni de'eedda laytsaa ubbaan

Yerusaalame lo"otetsaa neena bessu.

⁶ Ne naanatuwaa naanatuwaa be'a!

Israa'eeliyaw saruu gido!

129

Israa'eelii Morkkiyaappe Attanaw Shiishsho Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaago;
«Unttuntu ta yalagatetsaadeppe doommiide,
taana uk'k'inneeddino.

² Ee, unttuntu ta yalagatetsaadeppe doommiide,
taana uk'k'inneeddino;
shin unttuntu taana d'ayissibeykkino.

³ Ta zokkiyaa k'ays's'eeriyaan shoc'i shoc'iide,
gosheedda shoyk'aa malatisseeddino» yaago.

⁴ Shin Med'inaa Goday s'illo gideeddawe
iitatuwaa k'ashuwaappe taana billi yeddeedda.

⁵ S'iyooone is's'iyaa ubbay,
yeellatiide guyye simmo.

⁶ Golliyaa huup'iyaan mokkiide,
dic'c'anaappe kasetiide meliyaa maataa mala gido.

⁷ He maataa buuc'c'anaw kushiyaan dankkiyaawe,
woy mirk'k'iyaa k'achchiyaawe ooninne baawa.

⁸ He ogiyaanna aad'd'iyaawanttu,
«Med'inaa Goday wolk'k'aa immo» giina, c'akkiyaawanttu,
«Med'inaa Goday anjjo» giyaawe de'enna.

130

Maaduwa demanaw Shiik'eedda Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani metuwaa c'iimman de'aadde,
neekko waassay.

² Abeet Godaw, ta kooshshaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa ne haytsay hayzzo.

³ Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
nu nagaraa mazggobiyaan s'aafeeddentto,
abeet Godaw, won ooni pirdaappe attanaw danddayii?

⁴ Shin nuuni neena bonchchiidde azazettana mala,
nuw atto yaagaasa.

⁵ Taani Med'inaa Godaa naagay;
ee, taani Aa laamotaan naagay;

Aa k'aalankka hidootaa ootsay.

⁶ Sa'ay awude wonttanddeeshsha
giide naagiyaa k'amma zabaynyatuwaappe aad'd'aade,
taani untunttuppekka aatsaade,
Goda laamotaan naagay.

⁷ Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaan hidootaa ootsite;
ayaw gooppe, aggena siik'uu Med'inaa Godaana;
k'ay I ubbaa gede asaa ashshanaw koyee.

⁸ Israa'eeliyaa asaa
untuntu nagaraa ubbaappe ashshanawe Aa.

131

S'oossaan Ammanettussaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeddawaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani wozanaan ayyiyaawaa aggaad;
ta ayfiyaan otoruwaan s'eelabeykke.

Wolk'k'aamabaw woy eranaw danddayenna
malalissiyaabaw taani hirggikke.

² Hewaa aggade d'antsaa duus's'eedda na'ay
bare aatti matan c'o"u giyaawaadan,
taani c'o"u gaad.
Ee, woppu geedda na'aadan taani woppu gaad.

³ Israa'eeliyaa asaw, hachcheppe
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaan hidootaa ootsite.

132

Geeshsha Golliyaa Sabbanaw Shiik'o Mazimuriyaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw,
Daawitanne I danddayeedda metuwaa k'oppa.

² Med'inaa Godaw I c'aak'k'eeddawaa,
Yaak'ooba s'oossaw, Wolk'k'aamaw
I hawaadan yaagiide geppeeddawaa hassaya;

³ «Hawaappe guyiyaan taani ta golle gelikke,
woy ta hiis'an gisikke.

⁴ Taani ta ayifiyaa c'iilimmikke,
woy gem"ishikke.

⁵ Hewenne, taani Med'inaa Godaw sa'aa,
Yaak'ooba S'oossaw, Wolk'k'aamaw
de'iyaasaa giigissana gakkanaassa» yaageedda.

⁶ Hekko, nuuni Taabootaabaa,
Efiraatan siseeddo;
Yi'aariima giyaa biittaaan Aa nuuni demmeeddo.

⁷ Nuuni, «Ane I de'iyaasaa boytte;
Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide,
aw goyinneetto» yaageeddo.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Ne minotetsaw mallaa gidiyaa ne Taabootaanna,

- ne Geeshsha Golliyaa gelaade de'a.
⁹ Ne k'eesatuu s'illotetsaa mayno;
 ne asatuu nashshechchaw yes's'ino.
¹⁰ Ne k'oomaa Daawita diraw,
 neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa.
¹¹ Med'inaa Goday Daawitaw laamettana c'aak'uwaa
 hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;
 «Ne gulbbataappe yeletteedda ne naanatuwaappe ittuwaa
 taani kawutsana.
¹² Ne naanatu ta c'aak'uwaanne
 taani tamarissiyaa timirttiyaa naagooppe,
 untuntu naanatuukka ne kawutetsaa araatan med'inaw uttana»
 yaageedda.
¹³ Med'inaa Goday S'iyoonne dooreedda;
 barew de'iyasaa ootsanawukka amottiide,
 hawaadan yaageedda;
¹⁴ «Hawe taw med'inaw de'iyaa sa'aa;
 taani amotteedda diraw, hawaan uttana.
¹⁵ Taani daro katsaa immaade S'iyoono anjjana;
 izin de'iyaa hiyyeesatuwaakka k'umaa kalissana.
¹⁶ Izin de'iyaa k'eesetuwaakka
 taani atotetsaa mayzzana;
 izin S'oossaa asatuukka nashshechchaw yes's'ana.
¹⁷ «Ha sa'aan,
 Daawita zeretsaappe ittuwaa kawutsana;
 taani okkeedda kaatiyaa kawutetsaa gam"etsana.
¹⁸ Taani Aa morkkatuwaa yeellaa mayzzana;
 shin Aa huup'iyaa de'iyaa kawutetsaa kallachchay p'oolana»
 yaageedda.

133

Ishatuwaa Siik'oo Shiik'eedda Sabaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa
¹ Ishatuu ittippetetsan de'iyawe ayiba lo"obeenne nashechchiyaabee!
² Hewe huup'iyaa okkina, buuchchaanna goggiyaa,
 Aaroona buuchchaanna goggiide
 Aa mayuwaa morggiyaa gakkiiyaa al"o zayitiyaa mala.
³ Hewe Hermmoone deriyaa kettterssay,
 S'iyoonne Deretuwaa gakkiiyaawaa mala.
 Med'inaa Goday hewan anjjuwaa, med'inaa de'uwaa immeedda.

134

S'oossaa Galatussaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
 Med'inaa Godaa golliyaan k'amma ootsiyaawanttoo,
 ubbaykka haa yiide, Med'inaa Godaa galatite.
² Geeshsha Golliyaan hintte kushiya mic'c'iide,
 Med'inaa Godaa galatite.

- ³ Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday,
hinttena S'iyooneppe anjjo.

135

Galataa Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!

Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa suntsaa galatite!

- ² Hinttenoo Med'inaa Godaa golliiyaa gidдон,
nu S'oossaa golliiyaa dabaaban ek'k'eeddawanttoo,
S'oossaa galatite!

- ³ Med'inaa Goday keeka gidiyaa diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

I lo"a gidiyaa diraw,
Aa suntsaa sabbite!

- ⁴ Med'inaa Goday Yaak'ooba bare huup'ew,
Israa'eeliyaa asaakka barew buzo ootsiide dooreedda.

- ⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama gidiyaawaanne
nu Goday s'oossatuwaa ubbaappe d'ok'k'iyaawaa,
taani eray.

- ⁶ Saluwankka saankka,
abbatuwaaninne untunttu c'iimmotuwaa ubbaa gidдонkka,
Med'inaa Goday bare doseeddawaa ubbaa ootsee.

- ⁷ Iraa tooko shaariyaa sa'aa gas'aappe I dentsee;
I iraanna walk'k'antsaa kiitsee;
bare minjjiyaa sa'aappe c'arkkuwaa kessee.

- ⁸ Gibs'e biittan asaa naanatuwaappenne,
mehiyaa maraappe,
bayira yeletteeddawantta wod'eedda.

- ⁹ Neenoo Gibs'ee, Par"oonanne Aa k'oomatuwaa muranaw,
hinttenttu gidон ooratsabaanne malalissiyaabaa yeddeedda.

- ¹⁰ I daro kawutetsatuwaa bayzzedda;
wolk'k'aama kaatetuwaakka wod'eedda.

- ¹¹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona,
Baasaane kaatiyaa Ooganne,
Kanaane kaatetuwaa ubbaa wod'eedda.

- ¹² Untunttu biittaa bare asatuwaa,
Israa'eelatuwaa laatisseedda.

- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsay med'inaw de'ana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw Med'inaa Goday hassayettana.

- ¹⁴ Med'inaa Goday bare asaw pirddana;
I bare k'oomatoo k'arettana.

- ¹⁵ Gadiyaa asatuwaa eek'atuu asaa kushii
biraappenne work'k'aappe med'd'eeddawantta.

- ¹⁶ Untunttoo doonay de'ee, shin haasayikkino;
ayifii de'ee, shin s'eellikkino.

- ¹⁷ Haytsay de'ee, shin sissikkino;
untunttu doonaan shemppuu baawa.

- ¹⁸ Untuntta med'd'eeddawanttunne,

- unttuntun ammanettiyaawanttu,
 ubbay untunttudan hanino.
¹⁹ Israa'eeliyaa golliyaa asatoo,
 Med'inaa Godaa galatite;
 Aaroona golliyaa asatoo,
 Med'inaa Godaa galatite;
²⁰ Leewiyaa golliyaa asatoo,
 Med'inaa Godaa galatite;
 Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
 ubbay Med'inaa Godaa galatite.
²¹ Yersaalamen de'iyaa Med'inaa Goday
 S'iyoonen galatetto!

Med'inaa Godaa galatite!

136

Galataa Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
² S'oossatuwaa S'oossaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
³ Godatuwaa Godaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁴ Aa s'alalay wolk'k'aama malalissiyaabaa ootsee;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁵ Bare aad'd'eeda eran I salotuwaa med'd'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁶ Biittaa haatsaa bollan mic'c'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁷ Wolk'k'aama poo'otuwaa med'd'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁸ Away gallassi mooddanaadan ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
⁹ Aginayinne s'oolinttetuu
 k'amma mooddanaadan ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁰ I Gibs'e biittan bayiratuwaa wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹¹ Israa'eeliyaa asaa,
 Gibs'eppe kaaletsiide kesseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹² Bare mino kushiyan,
 bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaa ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹³ Zo'o Abbaa shaakki yegeedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁴ Israa'eeliyaa asaa,
 he abbaa gidduwaana pintseedda;

136:1 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Izr. 3:11; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Erm. 33:11
 1:1 **136:6** Dom. 1:2 **136:7** Dom. 1:16 **136:10** Kes. 12:29 **136:11** Kes. 12:51
 14:21-29

136:5 Dom.
136:13 Kes.

- aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁵ Gibs'e kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa
 Zo'o Abban muukisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁶ I bare asaa kaaletsiide,
 bazzuwaana aatseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁷ Wolk'k'aama kaatetuwwa shoc'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁸ Eretteedda kaatetuwwa wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
¹⁹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁰ K'ay Baasaane kaatiyaa Ooga wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²¹ Yaatiide untuntu biittaa bare asaa laatisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²² Bare k'oomaa Israa'eeliyaa laatisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²³ I nuuni kawusheedda wodekka nuuna k'oppeedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁴ Nuuna nu morkkatuwaappe ashsheeda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁵ Med'etaa ubbaw k'umaa immee;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁶ Saluwaa S'oossaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

137

Omooduwaan De'iyaa Israa'eeliyaa Yeekuwwa

- ¹ Baabloone shaafatuwwa matan uttiide,
 nuuni S'iyooone k'oppeedda wode yeekkeeddo.
² He sa'aan nuuni,
 nu diitsaa haatsaa matan dic'c'iyaa mitsaa bolla kak'k'eeddo.
³ Nuuna omoodeedda asatuu,
 nuuni yes's'iide, untuntu nashshechchana mala,
 «S'iyooone yetsaappe ittuwwa ane nuw yes's'ite» yaageeddino.
⁴ Med'inaa Godaa yetsaa, nuuni,
 allaga biittan wooti yes's'anee?
⁵ Yersaalame katamatee, taani neena dogooppe,
 ta ushechcha kushii bare oosuwaa dogo.
⁶ Taani neena hassayennan aggooppenne
 ta nashshechchaa ubbaappe aatsaade Yersaalame dosennan ag-
 gooppe,
 ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etto.
⁷ Abeet Med'inaa Godaw, Yersaalame omoodettiyaa gallassi,
 Eedooma asatuu ootseeddawaa hassaya;
 untuntu, «kolite! kolite!
 Hirkki s'ap'uwaa gakkanaw laalite!» yaageeddawaa dogoppa.

- ⁸ Baabloone biittaw, neenikka bayana!
 Neeni nu bollan ootseedda iita oosuwaa,
 ne bolla ootsiyaawe anjjettedawaa.
⁹ Ne guutsa naanatuwaa oyk'k'iide,
 zaallaa bolla shoc'iyawe anjjettedawaa.

138

Galataa Woosaa

Daawite S'aafeeddawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta kumentsaa wozanaappe neena galatana;
 s'oossatuwaa sintsan neena sabbana.
² Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
 new goynaade, aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa diraw,
 taani ne suntsaa galatay;
 ayaw gooppe, neeni ne suntsaanne ne k'aalaa,
 ubbaappe aatsaade d'ok'k'u ootsaadda.
³ Taani s'eeseedda gallassi taw koyaadda;
 ne minotetsan taana minisaadda.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay,
 neena galatino;
 ayaw gooppe, untunttu ne doonaappe keseedda k'aalaa siseeddino.
⁵ Med'inaa Godaa bonchchuu wolk'k'aama gidiyaa diraw,
 untunttu Med'inaa Godaa ogiyaawaa yes's'ana.
⁶ Med'inaa Goday bolla d'ok'k'an de'ooppekka,
 hiyyeesatuwaa keeka ayifiyaan s'eellee.
 Shin otoranchchatuwaa I haakuwaan eree.
⁷ Taani metuwaa gidduwaana hamettooppekka,
 neeni taana de'uwaan naagaasa.
 Ta morkkatuwaa hank'k'uwaa bolla ne kushiyaa mic'c'aasa;
 ne ushechchan taana ashshaasa.
⁸ Med'inaa Goday taw giide k'oppeeddawaa polana;
 abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu med'inaawaa.
 Ne kushiyaa oosuwaa agga aggoppa.

139

Ubbaa Eriyaa S'oossaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana biddaade eraadda.
² Taani awude uttinttonne
 awude ek'k'intto, neeni eraasa;
 neeni ta k'ofaa ubbaa haakuwaan eraasa.
³ Taani biyaasaanne,
 shemppiyaa sa'aa s'omoosaasa;
 ta ogetuwaa ubbaa neeni eraasa.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta ins's'arssan
 itti k'aalaa haasayanaappe kasetaade,
 neeni ta k'ofaa ubbaa eraasa.
⁵ Neeni ta yuushshuwaan de'aassa;
 ne kushiyan taana naagaasa.
⁶ Ne eray taana loytsi malalisse;

taani akeekanaw danddayiyaasaappe d'ok'k'a.

- ⁷ Taani ne Ayaanappe hak'a baanaw danddayayitaa?
Woy ne sintsaappe hak'a bak'atanaw danddayayitaa?
- ⁸ Pude saluwaa kesoope,
neeni yaan de'aassa!
Duge Si'ooliyaa wod'd'inttokka,
neeni yaan de'aassa.
- ⁹ Away mokkiyaasaa bagga paallaade booppe,
woy away wulliyaasaa baggan haakkaade de'ooppe,
- ¹⁰ he saankka ne kushii taana kaaletsee;
ne ushechcha kushii taana zemppissee.
- ¹¹ Taani, «D'umaw, taana gentsaa;
poo'uwaa, k'ammaw laametta» yaaginttokka,
- ¹² d'umaa daruu new d'umenna;
k'ammay gallasaadan poo'ee;
ayaw gooppe, new d'umay poo'uwaa mala.
- ¹³ Neeni ta giddo asatetsaa ubbaa med'd'aadda;
ta aatti uluwaan taana neeni waas'a med'aadda.
- ¹⁴ Neeni taana malalissiyaabaanne ooratsabaa ootsaade med'd'eedda diraw,
taani neena galatay.
Ne oosotuu malalissiyaawantta!
Taani k'ay hewaa wurssaade eray.
- ¹⁵ Taani geema sa'aan med'ettiyaa wode,
ta mek'etsatuu neeppe geemmibeyikkino.
Ta bollay ta aatti uluwaa c'iimmaa gidдон
hiillan alleek'k'ettiide oosettiyaa wode,
- ¹⁶ yelettibeenna ta asatetsaa ne ayifii be'eedda.
Biro ittuunne doomettennan de'ishshin,
taw neeni giigiseedda gallassatuu ubbatuu
ne mazggobiyaan s'aafetteeddino.
- ¹⁷ Abeet S'oossaw,
ne k'ofatuu ayaa c'oratteeddinoo!
Unttunta eranawe ayaa waayissii!
- ¹⁸ Taani unttunta paydinto,
unttuntu shafiyaappe darana shin.
Taani beegottiyaa wode,
ha"ikka neenana de'ay.
- ¹⁹ Abeet S'oossaw, neeni iitatuwaa wod'aaddinto ayee de'ii!
Suutsaa gussiyaa asatuu taappe haakkino!
- ²⁰ Unttuntu ne bolla iitabaa haasayiino;
ne morkketuu ne suntsaa bayzziino.
- ²¹ Abeet Med'inaa Godaw, neena is's'iyawantta
taani is's'ikkita?
Ne bolla denddiyaawantta
taani shenetikkita?
- ²² Taani unttunta ubbaa is's'ay;
unttunta taani ta morkkatuwaadan payday.
- ²³ Abeet S'oossaw,
taana biddaade, ta wozanaa era;
taana paac'c'aade, ta un"etiyaa k'ofaa era.
- ²⁴ Ane taanan iitabay de'ooppe s'eella;

med'inaa ogiyaan taana kaaletsa.

140

Iitatuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaappe taana ashsha;
makalanchcha asatuwaappe taana naaga.
- ² Unttuntu ubbaa wode,
iitabaa ootsanaw mak'ettiino;
ubbaa gallassikka,
walassaa dentsetsanaw k'oppiino.
- ³ Unttuntu barenttu ins's'arssaa shooshshaawaadan k'arayiino;
unttuntu doonaappe asaa wod'iyaa hasuwaa shooshshaa yishshaa
mala haasayay kesee.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaa kushiyaappe,
taana ashsha;
ta gediya k'as's'anaw k'oppiyaa makalanchcha asatuwaappe taana
naaga.
- ⁵ Otoranchcha asatuu taw diizzaa giigisseeddino;
gitiyaa hiis's'eeddino;
taana oyk'k'anaw p'iriyaa ogiyaan wotseeddino.
- ⁶ Taani Med'inaa Godaa, «Neeni ta S'oossaa» yaagay.
Abeet Med'inaa Godaw, taani watiwatiyaa watiwatuwaa sisa.
- ⁷ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
taana ashshiyaa minoo,
olaa gallassi taw gonddale gidaadda.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw,
iitatoo unttuntu amuwaa immoppa;
unttuntu iita mak'k'uwaa polissoppa.
- ⁹ Ta morkkatuwaan taana s'oonissoppa;
unttuntu doonaappe kesiyaa iitabay unttunttoo simmo.
- ¹⁰ Unttuntu bolla s'uuggiyaa bonk'k'uu k'oletto;
unttuntu taman olettino;
hewaappe laa"entso denddenna olan oletino.
- ¹¹ Zigiriyaawantta biittay tookkoppo;
makalanchcha asatuwaa iitabay shankkatiide oyk'k'o.
- ¹² Med'inaa Goday hiyyeesatoo pirdiyaawaanne,
metootanchchatuwaa maataa naagisiyaawaa eray.
- ¹³ Tumuppe s'illotuu ne suntsaa galatana;
suure asatuu ne sintsan de'ana.

141

Omarssa Woosaa

Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesay;
taana maaddanaw elleella.
Taani neekko waassiyaa wode, ta kooshshaa sisa!
- ² Ta woosay is'aanaa c'uwaadan,
ne sintsa shiik'o;

taani ta kushiyaa mic'c'iyaaawe,
new omarssa yarshshuwaa mala gido.

- ³ Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaa naagiyaawaa wotsa;
ta mettershshatuwaa penggiyaan zabayinyaa essa.
- ⁴ Bayzzuwaa ootsiyaa asatuwaanna,
iita oosuwaa ootsenna mala,
ta wozanaa iitabaakko zaaroppa.
Unttuntu gibiraakka taana muzoppa.
- ⁵ S'illo Asay taana aggena siik'uwaan
seeranawunne muranaw danddayee;
unttuntu taana bak'k'ooppe hewe ta huup'iyaaan zayitiyaa okkiyaawaa
mala;
ayaw gooppe, taani ubbaa gedekka
iitatuwaa oosuwaa bolla woossay.
- ⁶ Unttuntu daannatuu zaallaa aafuwaana,
duge olettiyaa wode,
ta k'aalay tuma gidiyaawaa untunttu Asay erana.
- ⁷ Biittay goshetiyaawaadaaninne
guullu me"eretiyaawaadan
unttuntu mek'etsaykka duufuwaa doonaan laalettana.
- ⁸ Abeet Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw,
ta ayifii neena s'eellee;
taani neekko bak'ataade attay;
taana hayk'oo aatsaade immoppa.
- ⁹ Unttuntu taw wotseedda gitiyaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu p'iriyaappe taana naaga.
- ¹⁰ Taan saro aad'd'iyaa wode,
iitatu barenttu wotseedda gitiyaan oyk'k'ettino.

142

S'oossaa Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Akeekan S'aafetteedda Daawita Timirttiyaa, Gonggolo gidдон de'iyaa wode
Aa woosaa

- ¹ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw waassay.
Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade,
Med'inaa Godaw watiwatay.
- ² Ta k'ohuwaa ubbaa aw magannay;
ta metuwaa ubbaa aw oday.
- ³ Taani hidoota k'ans's'ana matiyaa wode, neeni ta ogiyaa eraasa.
Taani hamettiyaaw ogiyaan taw gitiyaa k'osi wotseeddino.
- ⁴ Taani ta yuushshuwaa s'eelliyaa wode,
taana maaddiyaawe ittuunne baawa;
taani k'osetta attiyaa sa'ay baawa;
taana naagiyaawekka baawa.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani,
new hawaadan gaade waassay;
«Neeni taani bak'ataade attiyaa sa'aa;
taani pas'a de'ishshin, taana gakkeedda saamay neena» yaagay.
- ⁶ Taani loytsa metootiyaa diraw,

ta waasuwaa hayzza.
 Taana yederssiyaawanttu,
 taw loytsi wolk'k'aameedda diraw,
 taana untuntuppe ashsha.
⁷ Taani ne suntsaa galatana mala,
 taana k'ashuwaappe billa.
 Neeni taw keekiyaa diraw,
 s'illotuu ta yuushshuwaan shiik'ana.

143

S'oossaa Maaduwaaw Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta watiwatuwaa hayzza.
 Neeni s'illuwaanne ammanettiyaawaa gidiyaa diraw,
 taw zaaruwaa imma.
- ² Ne sintsan s'illo gidana Asay baawa;
 hewaa diraw, taana ne k'oomaa pirddaw shiishshoppa.
- ³ Taana ta morkkii yederssiide,
 biittaana gatsi kinchchereetseedda;
 beni hayk'k'eedda asatuwaadan taana d'uman wotseedda.
- ⁴ Hewaa diraw, taani hidootaa k'ans's'aad;
 ta wozanaykka yibbaateedda.
- ⁵ Taani beni wodetuwaaw hassayay;
 neeni ootseedda oosuwaaw ubbaa zaara zaaraadde k'oppaynne
 ne kushii ootseeddawaa akeekay.
- ⁶ Taani ta kushiyaa neekko mic'c'aad;
 mela biittay haatsaa koyiyaawaadan,
 ta shemppuu neena saamettee.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taw zaaruwaa immanaw elleella!
 Taani hidootaa k'ans's'aad.
 Taani duge duufuwaan geliyaa asatuwaa mala gidennaadan,
 ne som"uwaa taappe gentsoppa.
- ⁸ Taani neena ammanettiyaaw diraw,
 wontta wontta aggena ne siik'uwaa taana bessa.
 Taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw,
 taani baanaw bessiyaa ogiyaa taana tamarissa.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'ateedda diraw,
 taana ta morkkatuwaappe ashsha.
- ¹⁰ Neeni ta S'oossaa gidiyaa diraw,
 taani ne sheniyaa ootsana mala, taana tamarissa;
 lo"o Ayyaanan taana suure ogiyaa kaaletsa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana ashsha;
 ne s'illotetsan taana metuwaappe kessa.
- ¹² Aggena ne siik'uwaan ta morkkatuwaaw wod'a;
 ta baaligaaratuwaaw ubbaa d'ayissa;
 ayaw gooppe, taani ne k'oomaa.

144

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Daawite s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday, ta zaallay galatetto! I ta kushiyaaw olaw,
ta birad'd'etuwaakka tooraw loohissee.

² I taana siik'iyaa S'oossaanne ta geessuwaa;
I ta miis'aanne taana ashshiyaawaa.

I ta gondalliyaanne taani bak'ataade attiyaa sa'aa.
Kawutetsatuwaa I taw moodissiyaawaa.

³ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni aw k'oppiyaa Asay I ayee?

Neeni naagetiyaa asaa na'ay ayee?

⁴ Asay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala;
Aa gallassatukka aad'd'iyaa kuwaa mala.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne saluwaa daakaade duge wod'd'a!
Wogga deretuwaa bochcha; untunttukka c'uwattino!

⁶ Walk'k'antsaa yeddaade ne morkkatuwaa laala!
Ne wonddaafiyaa pootsaa yeddaade untuntta yederssa!

⁷ Bollaanna ne kushiyaaw duge yeddaade,
taana c'iimmo haatsatuwaappe goochchaade kessa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.

⁸ Untunttu tumuwaa haasayikkino,
C'aak'k'iiddekka wordduwaa haasayiino.

⁹ Abeet S'oossaw, taani
new ooratsa yetsaa yes's'ana;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaan new diis's'ana.

¹⁰ Kaatetoo s'oonuwaa immaasa;
ne k'oomaa Daawita ashshaasa.

¹¹ Taana iitaa mashshaappe ashshaasa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.

Untunttu tumuwaa haasayana giide c'aak'k'iiddekka,
wordduwaa haasayiino.

¹² Nu attuma naanatu,
barenttu yalagatetsan dolk'k'idolk'k'iide,
dic'c'iyaa mitsaa mala gidino.
Nu mac'c'a naanatuukka kaatiyaa golliyaaw zooziyaan,
alleek'k'oo esseedda tuuk'iyaa mala gidino.

¹³ Nu diyyetuu,
daro dumma dumma k'ommo katsaan kumino;
nu dembbatuwaan de'iyaa dorssatuu sha"aa,
tammu sha"aa yelino.

¹⁴ Nu miizzatuu birassino;
untunttu sal"eesenan yelettiide c'orattino.

Nu ogetuwaan dagama waasuu sisettoppo.

¹⁵ Ha yewuu tumu haniyaa asatuu,
anjetteeddawantta.

Untunttu S'oossay Med'inaa Godaa gidiyaa asatuu
anjetteeddawantta.

145

Galataa S'oossaw

Daawite s'aafeedda galataa sabaa

¹ Abeet ta S'oossaw, ta kaatiyaw, taani neena gitayananne,
ne suntsaa med'i med'inaw galatana.

² Taani neena ubbaa gallassi sabbana;
ne suntsaakka med'i med'inaw galatana.

³ Med'inaa Goday wolk'k'aama; d'ok'k'a galatay aw bessee.
Aa gitatetsay asaa k'ofaappe aad'd'ee.

⁴ Itti yeletay hara yeletaw
neeni ootseeddawaa odana;
ne malalissiyaa oosotuwaakka awaayana.

⁵ Unttuntu ne bonchchuwaanne
ne angga gitatetsaabaa haasayana;
taanikka ne malalissiyaa oosuwa
zaara zaaraadde k'oppana.

⁶ Asay, «Hoolal!» giissiyaa ne oosuwa wolk'k'aabaa haasayana;
taanikka ne gitatetsaa awaayana.

⁷ Unttuntu ne keekkatetsaa daruwaa odana;
ne s'illotetsaabaakka yes's'ana.

⁸ Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
I hank'k'ettanaw elleellennawaanne;
danddayanchanne aggena siik'uu dariyaawaa.

⁹ Med'inaa Goday ubbaw keeka;
I bare med'd'eedda ubbaw k'arettiyaawaa.

¹⁰ Abeet Med'inaa Godaw,
ne med'etaa ubbay neena galatana;
ne asatuu ubbaykka neena sabbana.

¹¹ Unttuntu ne kawutetsaa bonchchuwaabaa haasayana;
ne wolk'k'aabaa odana.

¹² Hewenne, ne wolk'k'aama oosuwaabaanne
ne kawutetsaa bonchchuwaa anggaabaa
asaa erissana.

¹³ Ne kawutetsay med'inaa kawutetsaa;
ne maatay yeletaa ubbaa gakkanaassa.

Med'inaa Goday bare geedda k'aalaw ubbaw ammanettiyaawaa;
I bare oosuwa ubbaan k'arettiyaawaa.

¹⁴ Med'inaa Goday hokkeeddawantta ubbaa zemppissee;
kunddeeddawantta ubbaa dentsee.

¹⁵ Ubbaa ayifii neekko s'eellee;
unttunta koshshiyaa wodiyaan neeni untunttoo k'umaa immaasa.

¹⁶ Neeni ne kushiyaappe imma;
pas'a de'iyaa wantta ubbaa amuwaa alaa.

¹⁷ Med'inaa Goday bare ogiyaan ubbaan s'illuwaa;
I bare oosuwa ubbaan k'arettiyaawaa.

¹⁸ Med'inaa Goday barena s'eesiyaa ubbaw,
tumuwaan barena s'eesiyaa ubbaw matan de'ee.

¹⁹ I barew yayyiyaawanttu ubbaw,
amuwaa kuntsee.

K'ay I untunttu waasuwa sisiide,
unttunta ashsee.

- ²⁰ Med'inaa Goday barena siik'iyaa wantta ubbaa naagee;
shin iitatuwaa ubbaa d'ayissana.
²¹ Taani ta doonaan Med'inaa Godaa galatana.
Med'etaa ubbay Aa geeshsha suntsaa
med'i med'inaw galato!

146

Maadda S'oossaw Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
- Ta shemppattee Med'inaa Godaa galataa!
- ² Ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
taani Med'inaa Godaa galatana;
taani de'eedda keenan ubbaan
ta S'oossaa sabbana.
- ³ Asay ashshanaw danddayenna diraw,
asaa kaappatuwaan ammanettoppite.
- ⁴ Untuntu shemppuu kesiyaa wode,
untuntu biittaw simmiino;
untuntu halchchuu ubbay
he gallassikka atti aggee.
- ⁵ Yaak'ooba S'oossay maaddiyaa uraynne
Med'inaa Godaa bare S'oossaa barew hidootaa ootsiyaa uray,
anjetteeddawaa.
- ⁶ Med'inaa Goday saluwaanne sa'aa,
wolk'k'aama abbaanne Aa gidдон de'iyaaawaa ubbaa,
med'd'eeddawaa;
I med'inawukka ammanettiyaawaa.
- ⁷ I naak'etteeddawanttoo pirddiyaawaa;
koshateeddawanttoo k'umaa immiyaawaa.
- Med'inaa Goday k'ashetteeddawantta billee;
- ⁸ Med'inaa Goday k'ook'etuwwa s'eelisee.
Med'inaa Goday kunddeeddawantta dentsee;
Med'inaa Goday s'illotuwwa siik'ee.
- ⁹ Med'inaa Goday betetuwwa naagee.
Am"etuwaanne aawuu bayinna naanatuwwa maaddee;
shin iitatuwwa ogiyaa baletsee.
- ¹⁰ Med'inaa Goday med'inaw kaatetee.
S'iyoonnee, ne S'oossay,
yeletaappe yeletaa gakkanaw kaatetana.

Med'inaa Godaa galatite!

147

Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Nu S'oossaa sabbiyaawe lo"a;
Aa sabbiyaawe nashechchiyaabaanne bessiyaawaa.
- ² Med'inaa Goday Yerusaalame ooratsana;

- Israa'eeliyaa asatuwaappe beteeddawanntakka shiishshana.
- ³ Wozanay me"eeddawannta I patsee;
untuntu madutsaakka I k'achchee.
- ⁴ I s'oolinttetuwaa
untuntu payduwaan eree;
untunta ubbaakka untuntu suntsan suntsan s'eese.
- ⁵ Nu Goday wolk'k'aama; Aa wolk'k'ay dara;
Aa akeekay likkiyaappe aad'd'iyawaa.
- ⁶ Med'inaa Goday naak'etteddawannta zempissimee;
shin iitatuwaa biittan duge ole.
- ⁷ Med'inaa Godaw galataa yetsaa yes's'ite;
nu S'oossaw diitsaa diis's'ite.
- ⁸ I saluwaa shaariyaa kamee;
sa'aw iraa bukissimee;
k'eeri deretuwaa bolla maataa mokissime.
- ⁹ Mehetoonne waassiyaa k'uuruwaa maratoo,
miyaawaa I immee.
- ¹⁰ I nashettiyaawe paratuwaa wolk'k'aaninne,
tooranchchatu minotetsan gidenna.
- ¹¹ Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttuninne
aggena Aa siik'uwaan,
barenttu hidootaa wotseeddawanntun nashettee.
- ¹² Yersaalame katamatee, Med'inaa Godaa galataa!
S'iyoonnee, ne S'oossaa galataa!
- ¹³ Ayaw gooppe, I,
ne penggiyaa kulbbatuwaa minisee;
ne gidдон de'iyaa ne asaakka anjee.
- ¹⁴ I ne zawaa sarotetsaan naagee;
neena loytsi lo"iyaa zarggaa kalissee.
- ¹⁵ I bare kiitaa sa'aw kiittee;
Aa k'aalaykka elle gakkee.
- ¹⁶ I shachchaa bullukkuwaadan mic'c'ee;
kettessaa bidintsaadan laalee.
- ¹⁷ I bare wolk'k'aama shachchaa
shuchchaadan duge ole.
- He meeguwaan ek'k'anaw ooninne danddayenna.
- ¹⁸ I bare k'aalaa kiittiide,
shachchaa muushissimee.
I c'arkkuwaa c'arkkissina, haatsay goggee.
- ¹⁹ I bare k'aalaa Yaak'ooba zeretsaw,
bare awaayuwaanne pirddaa
Israa'eeliyaa asaw awaayee.
- ²⁰ I hara kawutetsaa asaw,
hawaa ootsibeenna;
untuntu Aa pirddaa erikkino.
- Med'inaa Godaa galatite!

148

Med'etay Ubbay S'oossaa Galato

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!

Salotuwaan de'iyawanttoo, Med'inaa Godaa galatite;

- bolla d'ok'k'an de'iyaa wanttoo, Aa galatite.
² Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
 ubbatuu Aa galatite.
 Saluwaan de'iyaa Aa olanchchatoo,
 ubbatuu Aa galatite.
³ Awaw, aginaw, Aa galatite;
 poo'iyaa s'oolinttetoo, ubbatoo Aa galatite.
⁴ Hinttenoo, ubbaappe bolla d'ok'k'an de'iyaa salotoo,
 Aa galatite.
 Saluwaappe bollaanna de'iyaa haatsatoo,
 Aa galatite.
⁵ Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
 ayaw gooppe, I azazina,
 Unttuntu ubbaykka med'etteeddino.
⁶ I untuntta med'i med'inaw
 untuntu sa'aan sa'aan wotseedda.
 Unttuntu ubbakka is's'anaw danddayenna azazuwaa I untunttoo im-
 meedda.
⁷ Sa'aan de'iyaa wanttoo, Med'inaa Godaa galatite!
 Abban de'iyaa med'etatoo, wolk'k'aama abbaa c'iimmatoo,
 ubbatuukka Aa galatite.
⁸ Hinttenoo, walk'k'antsaw,
 shachchaw, shaariyaw, c'aaganaw,
 Aa azazuwaa poliyaa gotiyaw,
 Ubbatuukka Aa galatite.
⁹ Hinttenoo, deretoo, zoozetoo,
 Miyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsatoo, zigatoo,
 ubbatuukka Aa galatite.
¹⁰ Mehetoo, do'atoo,
 sa'aanna gooshettiyaa med'etatoo,
 paalliyaa kafotoo,
 Ubbatuukka Aa galatite.
¹¹ Sa'aa kaatetoo, kawutetsaa asatoo,
 kaappatoo, asaa mooddiyaawanttoo,
 Ubbatuukka Aa galatite.
¹² Wodallatoo, wodoratoo,
 c'imatoo, naanaatoo,
 Ubbatuukka Aa galatite!
¹³ Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
 Ayaw gooppe, Aa suntsay ubbaappe bollaanna de'iyaaawaa;
 Aa bonchchuu salotuwaappekka sa'aappekka bollaanna d'ok'k'an de'ee.
¹⁴ Aa bagga gidiyaa, aw matattiyaa Israa'eeliyaa asatuu,
 Aa galatana mala, I untuntta minisee.

Med'inaa Godaa galatite!

149

S'oonuwaa Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite!
 Ammaniyaawanttu shiik'uwaan Aa sabbite!
² Israa'eeliyaa asatuu

barentta med'd'eeddawaan nashetino.
 S'iyooone asatuu barenttu kaatiyaan loytsi nashetino.
³ Duriidde, karabuwaa bak'k'iiddenne,
 diitsaa diis's'iidde, Aa suntsaa sabbino.
⁴ Ayaw gooppe, S'oossay bare asan nashettee;
 Naak'etteeddawanttoo s'oonuwaa immiide,
 I untuntta bonchchee.
⁵ Asatuu barenttu s'oonuwaan nashetino;
 k'amman ubbaan nashshechchaw yes's'ino.
⁶ Untunttu doonaan S'oossaa galatay,
 untunttu kushiyankka laa"u bagga kuussa mashshay de'o.
⁷ Hewekka, untunttu kawutetsatoo,
 haluwaa kessanaassanne asatuwaa muranaassa.
⁸ Untunttu kaatetuwaan sanssalatan,
 untunttu olaa gadaawatuwaakka birataan k'achchanaassanne,
⁹ untunttu bolla s'aafetteedda pirddaa polanaassa.
 Hewe S'oossaa asatuwaa ubbaw s'oonuwaa.

Med'inaa Godaa galatite!

150

S'oossaa Galatite

¹ Med'inaa Godaa galatite!
 Aa geeshsha sa'aan S'oossaa galatite;
 Aa wolk'k'aama saluwaan Aa galatite.
² Aa wolk'k'aama oosatuwaa diraw, Aa galatite;
 ubbaappe aad'd'iyaa Aa gitatetsaadan Aa galatite.
³ Malakataa punniidde, Aa galatite;
 Diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
 Aa galatite.
⁴ Darbbiyaa bak'k'iiddenne duriide,
 Aa galatite;
 Diitsaa diis's'iiddinne lookkuwaa punniidde, Aa galatite.
⁵ Dawalaa k'aatsiidde, Aa galatite;
 dawalaa shoc'iide, Aa galatite.
⁶ Pas'a shemppatuu ubbatuu,
 Med'inaa Godaa galatino!

Med'inaa Godaa galatite!

Leemisuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Leemisuwaa Mas'aafay hiillaa haasayaaninne leemisuwaa haasayan gi-igeedda oosuwaanne ammanuwaa timirttiyaa. I daro bagga asaa de'uwaan hachchi hachchi gakketiyyaa hanotuwaabaa odee. Koyiro doomiiddekka, «Aad'd'eeda eratetsaw doometsay S'oossaw yayyiyaawaa» yaagi hassayissi-idde doommee. I tamarissiyaawe ammanuwaa wogaan Asay ootsanabaa s'alala gidennaan, Asay bare hachchi hachchi de'uwaan hananaw bessiyaa lo"o eeshshaanne ootsanaw bessiyaa lo"o oosuwaa gujjiide tamarissee. Ha mas'aafaa gidдон ashkketetsaaban, asaw k'arettiyaawaaninne ammanet-tiyaawaan daro timirttii leemisuwaan imetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Leemisatwaa Wootiide Go'etanentto 1:1-7

Aad'd'eeda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Mak'k'uwaa 1:8–7:27

Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiidde Odeteedda Mazimuriyaa 8:1–9:18

Solomona Leemisatwaa 10:1–29:27

Aguura Haasayaa 30:1-33

Liimu'eela Daaya Bare Na'aa Tamarisseedda Timirttiyaa 31:1-31

Leemisatwaa Wooti Go'etanentto (1:1-7)

¹ Hawanttu Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona leemisatwaa.

² Leemisatuu Asay aad'd'eeda eratetsaa, seeraanne era haasayaa akeekanaw maaddiino.

³ Unttuntu aad'd'eeda eratetsan, de'ana de'uwaa, s'illotetsaa, suure pird-daanne suuretetsaa tamarissiyaawantta,

⁴ boozatoo akeeka, wodallatoo eratetsaanne wozanaamatetsaa immiyaawantta.

⁵ Aad'd'eeda eranchchatuu ha leemisatwaa sisiide, eraa gujjiino; akeekanchcha asatuukka lo"o zoriyaa akkiino.

⁶ Hewaadan leemisatwaanne unttuntu biletsaa, aad'd'eeda eranchchatuwaa haasayaanne unttuntu k'an"ishetuwwa akeekanaw danddayettee.

⁷ Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaanne seeraa kad'iino.

Aad'd'eeda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Zoriyaa (Lem. 1:1–7:27)

⁸ Ta na'aw, ne aabu zoriyaa sisa; ne daaya tamarissiyaawaakka dogoppa.

⁹ Hewe ne huup'iyaw bonchcho kallachchaa; ne k'ood'iyawukka habiliyaa gidanawaa.

¹⁰ Ta na'aw, neena nagaranchchatuu baletsooppe, eeno gooppa.

¹¹ Unttuntu neena, «Nuunana dendda; asaa wod'anaw k'osettiide naagoytte; gaasuu d'ayooppenne s'illotuwwa wod'anaw k'osetti uttoyttte;

¹² Si'oolii mittiyaawaadan, nuunikka unttunta pas'a de'ishiina mittoytte; nuuni unttunta c'iimmo ollaan oliyaa asatuwaadan ootsana.

¹³ Nuuni al"o miishshaa ubbaa demmana; nu golliyaakka omooduwaan kuntsana;

¹⁴ nuunanna zuppetuwan demmeeddawaakka ittippe gishettana» yaa-gana.

¹⁵ Ta na'aw, untuntunna ogiyaa hamettoppa; ne gediya untuntu loosuwaa yed'isoppa.

¹⁶ Ayaw gooppe, untuntu iitabaa ootsanaw wos's'iino; asaa suutsaa gussanaw elleelliino.

¹⁷ Kafuu s'eellishshin, Aa oyk'k'anaw dabbaa yeggiyaawe ayinne maad-denna.

¹⁸ Shin untuntu barenttu suutsaa gussanaw barenttoo wos'imadiyaa mic'c'iino; barenttu shemppuwaa wod'anaw k'osetti uttiino.

¹⁹ Bonk'k'iyaa go"aa demmiyaa ubbatuwaa wurssetsay hewaa mala; hewe izaawu shemppuwaa akkee.

Aad'd'eeda Eratetsaa Is's'ooppe Neena Era!

²⁰ Aad'd'eeda eratetsatta ogiyaan s'eesaw; gutaran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade sissaw.

²¹ Aad'd'eeda eratetsatta Asay shiik'iyaa sa'aan ek'k'aade s'eesaw; katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade,

²² «Hinttenoo, akeekay pac'c'eeddawanttoo, hintte akeekaa pac'aa awude gakkanaw dosiitee? K'iliic'iyaa wanttoo, k'iliic'iyaa awude gakkanaw nashettiitee? Boozatoo, eratetsaa awude gakkanaw is's'iitee?

²³ Ta seeraakko simmooppe; taani ta eraa hintte bolla gussana; ta k'aalaakka hinttena tamarissana.

²⁴ Taani s'eeseedda wode, hintte koyennan is's'eeddita; taani kushiya mic'c'inakka, ooninne akeekibeenna.

²⁵ Ta zoriyaa ubbaa kad'eeddita; ta seeraakka akkibeyikkita.

²⁶ Hewaa diraw, hinttena metuu gakkiiyaa wode, taani hintte bolla miic'c'ana; hinttena bashshay gakkiiyaa wode, taani k'iliic'ana.

²⁷ Dagamay uushuwaadan hintte bolla yiyaa wode, metuu gotiyaadan hintte bolla yiyaa wode, tuggayenne waayii hintte bolla gakkiiyaa wode, taani hinttena k'iliic'ana.

²⁸ «He wode untuntu taana s'eesana; shin taani koyikke; untuntu taana minisiide koyana; shin demmikkino.

²⁹ Ayaw gooppe, untuntu eratetsaa is's'eeddino; Med'inaa Godaw yayyiyaawaa dooribeykkino.

³⁰ Ta zoriyaa akkibeyikkino; ta seera ubbaakka kad'eeddino.

³¹ Hewaa diraw, untuntu barenttu ootseedda oosuwaa ayifiyaa maana; barenttu k'oppeedda k'ofaa ayifiyaakka kallana.

³² Akeekay pac'c'eeddawantta aad'd'eeda eratetsaappe haakkiyaawe wod'ee; boozatuwaa sheneko giyaawe d'ayissee.

³³ Shin taani odiyaawaa sisiyaawanttu ubbay woppu giide, saro de'ana; metuwaa hirggaappekka shemppana» yaagaw.

2

Aad'd'eeda Eratetsaappe Beettiyaa Anjuwaa

¹ Ta na'aw, neeni ta giyaawaa akkooppe, ta azazuwaakka ne gidдон minjjooppe,

² aad'd'eeda eratetsaa hayzoooppe, ne wozanaappe akeekooppe,

³ eratetsaa s'eesooppe, akeekaakka d'ok'k'u ootsaade s'eesa.

⁴ Asay biraa woy k'oseedda miishshaa koyiyaawaadan, neeni eratetsaa koyya.

⁵ He wode neeni Med'inaa Godaw yayyee giyaawe ayentto akekana; S'oossaakka loytsaade erana.

⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday aad'd'eedda eratetsaa immee; aappe eratetsaynne akeekay beettee.

⁷ I suuretoo maaddiyaa zoriyaa minjee; tooshii bayinnan hamettiyaawanttookka I gondalliyyaa.

⁸ Tumuwaa pirddaa ogiyaa naagee; barew ammanettiyaawanttu ogiyaakka naagee.

⁹ He wode neeni s'illotetsaa, suure pirddaa, suuretetsaanne lo"o oosuwaa ubbaa erana.

¹⁰ Ayaw gooppe, aad'd'eedda eratetsay ne wozanaa gelana; eratetsaykka ne shempoo nashshechcha gidana.

¹¹ Neena adussi k'oppiyaawe naagana; akeekayikka neena naagana.

¹² Aad'd'eeda eratetsay neena iita asatuwaa ogiyaappe naagana; geellabaa haasayiyaawanttuppe ashshana.

¹³ Unttuntu nagaraa d'uman de'anaw, s'illotetsaa ogiyaa aggiino.

¹⁴ Iitaa ootsiyaawaan nashettiino; geellaban hashshu giino.

¹⁵ Unttuntu ootsiyaawe mirk'k'etsaa; unttuntu de'uukka geella.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay woshumiyaa mishiratippenne sheleeshshiyaa k'aalan haasayiyyaa laggetsattippe neena ashshana.

¹⁷ Iza bare na'atetsaa asinaa aggaw; bare S'oossaa sintsan c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka dogaw.

¹⁸ Izi golle biyaawe hayk'k'anaw biyaawaa; izi ogii hayk'k'oo kaaletsee.

¹⁹ Iikko biyaa oonikka guyye simmenna; de'uwaa ogiyaakka demmenna.

²⁰ Hewaa aggade, neeni lo"o asatuwaa leemisuwaa kaala; s'illo asatuwaa de'uwaakka k'ulla.

²¹ Ayaw gooppe, suure asatuunne tooshii bayinna asatuu biittan gam"iide de'ana.

²² Shin iitatu biittaappe d'ok'ollettana; ammantennawanttukka shodettiide d'ayana.

3

S'oossan Ammanettiyaawaa

¹ Ta na'aw, taani neena taaarissiyaawaa dogoppa; ta azazotuwaakka ne wozanaan wotsa.

² Ayaw gooppe, unttuntu ne laytsaa adussana; ishalo de'uwaanne sarotetsaa new gujjana.

³ Aggena siik'uunne tumatetsay neeppe haakkoppino; unttunta ne k'ood'iyaan k'achcha; ne wozanaankka unttunta s'aafa.

⁴ Yaatooppe, neeni S'oossaanne asaa sintsan sabettananne nashettana.

⁵ Ne polo wozanaan Med'inaa Godaa ammanetta; ne akeekan zempoppa.

⁶ Neeni ootsiyaa oosuwaa ubbaan Aa sintsayaa; I neena suure ogiyaa kaaletsana.

⁷ Neena ne huup'iyaan aad'd'eeda eranchcha kessoppa; Med'inaa Godaw yayya; iitaappekka haakka.

⁸ Hewe ne bollaa pas'a wotsana; ne mek'etsaakka minisana.

⁹ Med'inaa Godaa ne duretetsan bonchcha; koyiro ayifeedda katsaa ubbaappekka s'eeraa aw immiyaawan Aa bonchcha.

¹⁰ Yaatooppe, ne yeasetuwaan katsay kumana; ne baatsaakka ayife woyniyaa eessay kumiide palahana.

¹¹ Ta na'aw, Med'inaa Godaa seeraa kad'oppa; I neena seeriyaa wodekka lanc'c'oppa.

¹² Ayaw gooppe, aawuu bare siik'iyaa na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday bare dosiyaa uraa seeree.

¹³ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaa uray, akeekaakka barewaa ootsiyaa uray anjjettedawaa.

¹⁴ Ayaw gooppe, aappe demmiyaa go"ay work'k'aappenne biraappe demmiyaa go"aappe aad'd'eenne keekee.

¹⁵ Aad'd'eeda eratetsay ink'k'uwaappe loytsi al"ee; neeni demmanaw amottiyaa ubbay aad'd'eeda eratetsaanna likkettenna.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay ne laytsaa adussee; I new duretetsaanne bonchchuwaa gujje.

¹⁷ Aa ogetuu nashechchiyaa ogetuwaa; Aa loossuwaa ubbaykka saruwaa.

¹⁸ I barena oyk'k'iyaa wanttoo de'uwaa mitsaa; Aa minisi oyk'k'iyaa ubbatuukka anjjettedawantta.

¹⁹ Med'inaa Goday bare aad'd'eeda eratetsan sa'aa med'd'eedda; bare akeekankka salotuwaa miniseedda.

²⁰ Aa eratetsan shaafatuu goggiino; shaaratuwaappekka iray bukkee.

²¹ Ta na'aw, lo"o aad'd'eeda eratetsaanne adussi k'oppiyaawaa naaga; untuntu neeppe shaakkettoppino.

²² Untuntu new de'uwaa gidana; untuntu new ishaluwaanne nashshechchaa de'uwaa immana.

²³ He wode neeni ne ogiyaan hirggi bayinnan hamettana; ne gediikka d'ubettenna.

²⁴ Neeni giseedda wode, yayakka; gisaadekka mal"o gem"ishshuwaa gem"ishana.

²⁵ Akeekenan gakkiiyaa bashshaw, woy iitatu d'ayiyaa d'ayoo yayakka.

²⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new ammanettiyaawaa gidana; ne gediikka p'iriyaan oyk'ettennaadan, I neena naagana.

²⁷ New wolk'k'ay de'ishiina, metooteeddawoo lo"obaa ootsiyaawaa aggoppa.

²⁸ Ha"i new de'ishiina, ne shoоро, «Simmaade ya; taani new wontti immana» yaagoppa.

²⁹ Neenan ammanettiide, ne matan de'ishiina, ne shoорuwaa bolla iitabaa ootsanaw k'oppoppa.

³⁰ Neena naak'k'ibeenna asaa, c'oo moottoppa.

³¹ Sugetsaa ootsiyaa asatuwaa k'ulloppa; untuntu iita oosuwaakka kaalloppa.

³² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta is's'ee; shin suuretuwaa I uloppe siik'ee.

³³ Med'inaa Godaa shek'ay iitaa ootsiyaawanttu soyina; shin Aa anjjuu suurebaa haniyaawanttu soyina.

³⁴ Otorettiide k'iliic'iyaa wantta S'oossaykka k'iliic'ee; shin barentta kawushshiyaawantta nashshee.

³⁵ Aad'd'eeda eranchchatuu bonchchuwaa demmana; shin boozatuu kawushshana.

4

C'inc'c'atetsaappe Beetiyaa Go"aa

¹ Ta naatoo, hintte aabbu zoriyaa sisite; loytsi hayzzite; yaatoope, hintte akeekana.

² Taani hinttew lo"o timirttiyaa immiyaa diraw, ta timirttiyaa aggoppite.

³ Taani ta huup'iyankka ta aabboo na'aa; ta aatiwukka Aa siik'iyaa mes's'i itti na'aa.

⁴ Ta aabbu taana tamarissiidde, hawaadan yaageedda; «Taani odiyaawe new gelo; ta azazuwaa naaga; yaatoope, neeni pas'a de'ana.

⁵ Aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa demma; taani new odeeddawaa dogoppa; ta k'aalaappe kesoppa.

⁶ Aad'd'eeda eratetsaw zokkiyaa zaaroppa; ayaw gooppe, I neena ashshana; Aa siik'a; I neena naagana.

⁷ Aad'd'eeda eratetsay ubbaappe aad'd'iyaa diraw, aad'd'eeda eratetsaa demma. Akeekay ne de'iyawaa ubbaa wurssi akkooppekka Aa demma.

⁸ Neeni Aa bonchcha; ikka neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; neeni Aa oyk'k'ooppe, I neena bonchchana.

⁹ I ne huup'iyaa sabaa kalachchaa wotsana; bonchcho kalachchaa immana» yaageedda.

¹⁰ Ta na'aw, sisa; taani giyaawaakka akka; ne de'uwwa laytsaykka aduk'k'ana.

¹¹ Taani neena aad'd'eeda eratetsaa ogiyaa kaaletsana; suure loosuwaanakka afana.

¹² Neeni hamettiyaa wode, ne hamettiyaasan d'ubbiyaawe de'enna; wos's'ooppekka d'ubettakka.

¹³ Tamaareeddawaa hassaya, yeddoppa; timirttii new de'uwwa gideedda diraw, loytsa naaga.

¹⁴ Nagaranchchatuwaa ogiyaa yed'd'oppa; iita asatuwaa ogiyaankka hamettoppa;

¹⁵ aappe haakka; an hamettoppa; aappe guyye simma; yaataade ne ogiyaan ba.

¹⁶ Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsana gakkanaw, gem"ishshanaw danddaykkino; untunttu asaa d'ubbennan untuntta gem"ishuu afena.

¹⁷ Untunttu nagaraa ukitsaadan miino; sugetsaa oosuwaakka ushshaadan ushiino.

¹⁸ S'illotuwwa ogii seeta gallassay gakkanaw, gujji gujji poo'iyaa wantta s'alk'k'iyaa mala.

¹⁹ Shin nagaranchchatuwaa ogii d'ip'p'i go d'umaa mala; untunttu wooti d'ubettinttokka erikkino.

²⁰ Ta na'aw, taani odiyaawaa sisa; taani odiyaawaakka loytsaade hayzza.

²¹ Taani odeeddabatu ne ayifiyaappe geemmoppino; untuntta ne wozanaan wotsa.

²² Ayaw gooppe, untuntta demiyaa asaw ubbaw de'uwwa immiino; untunttu bollawukka pas'atetsaa immiino.

²³ Ubbabaappekka ne wozanaa minisaade naaga; ayaw gooppe, de'uu aappe pulttee.

²⁴ Ne doonaappe gene haasayaa digga; worddo haasayaa ne doonaappe digga.

²⁵ Sitti gaade sintsaw s'eella; ne ayifi ne sintsan de'iyawaa tishshi ootsiide s'eello.

²⁶ Ne gediyaaw hamettiyaa ogiyaa suurissa; suure ogiyaa s'alalan hametta.

²⁷ Suure ogiyaappe ushechcha haddirssa gooppa; ne gedii iitasaa beennaadan naaga.

5

Woshumaappe Haakka

¹ Ta na'aw, ta aad'd'eeda eratetsaa hayzza; ne haytsaa ta akeekaakko yegga.

² Yaatooppe, adussa k'ofay new de'ana; ne haasayaykka ne eratetsaa k'onc'c'issana.

³ Woshumiyaa mac'c'a mishirati ins's'arssaappe eessaa ililuu s'okee; I haasayay oyssaappekka aad'd'i shuggee.

⁴ Shin iza wurssetsan godare uutsaadan c'ammaw; laa"u baggan k'ans's'iyaa mashshaadan k'ans's'iyaano;

⁵ I gedetuu hayk'k'uwaakko duge biino; I hametay sitti ootsiide, duufuwaa afee.

⁶ Iza de'uwaa ogiyaa k'oppukku; I ogetuu geella; shin geella gidiyaawaakka Aa erukku.

⁷ Ta naatoo, ha"ikka taani odiyaawaa sisite; taani giyaawaappe kesoppite.

⁸ Woshumiyaa mac'c'a mishirati heeraa booppite; I golliyyaa penggiyaakko shiik'oppite.

⁹ Hewe d'ayooppe, hintte hinttenttu bonchchuwaa haratoo aatsiide immana. Hinttenttu hinttenttu yalagatetsan mek'etsi bayinna asatuwaa kushiyan hayk'k'ana.

¹⁰ Hinttenttu mas'uwaa allaga asatuu akkana. Hintte daaburiide shishsheeddawe hara asaw gidanawaa.

¹¹ Wurssetsan hintte ashuunne hintte asatetsay gilk'k'ina, hintte olana.

¹² K'ay hawaadan yaaganita; «Taani timirttiyaa ayaw is's'aaditaashsha! Ta wozanaykka seeraa ayaw kad'eeddeeshsha!

¹³ Taani taana tamarissiyaawanttu odeeddawaa akkabeyikke; taana zoriyaawanttu zoriyaakka hayzzabeykke.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Asay shiik'eedda shiik'uwaan, akeekenan kawushshanaw de'ay» yaagana.

¹⁵ Ne machchatiw amaneteedawaa gida; izi s'alala siik'a.

¹⁶ Hara mac'c'aanippe yeletteedda ne naanatuu, new lo"obaa ootsikkino.

¹⁷ Unttuntu neena maaddanaw dic'c'ino; allaga gidoppino.

¹⁸ Hewaa diraw ne machchattina nashetta; yalagatetsan neeni akkeedda ne machchatippe nashechchaa koya.

¹⁹ Lo"iyaa gaaratidaaninne nashechchiyaa gen"atiidan, I d'antsay ubbaa wodekka neena alo; ubbaa wode I siik'uu neena omooddo.

²⁰ Ta na'aw, woshumiyaa mishirata neena ayaw omoodday? Hara asaa machchato ayaw k'oommay?

²¹ Ayaw gooppe, Asay ootsiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday be'ee; I hametiyaa loossuwaa ubbaa s'eellee.

²² Nagaranchchaa I ootseedda nagaray oyk'k'ee. Aa nagaraa gitii Aa k'achchee.

²³ I bare boozatetsan haleedda; bare huup'iyaa naagibeenna diraw hayk'k'eedda.

6

Hachchi Hachchi De'oo Maaddiyaa Timirttiyaa

¹ Ta na'aw, neeni miishshaa tal'eedda ne shooroo waase geleeddawaa gidooppe, neeni erenna uraw ne kushiya bak'k'aade geppeeddawaa gidooppe,

² neeni geppeedda gefaa gitiyaan geleeddawaa gidooppe, ne doonaappe kaseedda k'aalan oyk'k'etteeddawaa gidooppe,

³ simmi neeni ne shooruwaa kushiyan gelaadda. Hewaa diraw, ta na'aw, hewaappe kesanaw koyooppe, elle ne shooruwaa golle ba; waasetetsaa I ne bollappe wotsana mala, awuddashaade Aa woossa.

⁴ Hawaa ootsennan de'aadde gem"ishshoppa; shemppuwaakka shempoppa.

⁵ Shankkanchchatuwaappe gen"atta kessa akkiyaawaadan, dabaappe kafatta attiyaawaadan, ne huup'iyaa ashsha.

⁶ Neenoo azallaw, k'aac'otuwaakko ba; untuntuppe tamaara. Yaatiide aad'd'eeda eranchcha gida.

⁷ K'aac'otuwa oosissanaw, kaappuu woy untuntta mooddiyaawe baawa;

⁸ shin barenttoo maanabaa boniyaan minjiino; katsaa c'akkiyaa wodekka barenttoo koshshiyaa k'umaa shiishshiino.

⁹ Neenoo azallaw, neeni awude gakkanaw gem"ishshay? Ne gem"ishshuwaappekka awude dendday?

¹⁰ Neeni k'aykka guutsaa gisaassa; guutsaa gem"ishshaassa; kushiyaa shiishsha akkaade, guutsaa shemppaasa.

¹¹ Yaatiyaa wode hiyyeesatetsay panggaadan, pac'ay olaa miishshaa oyk'k'eedda asaadan, ne bolla yaana.

¹² Iita asaynne balaa asay, yuuyyi yuuyyiide wordduwaa ode;

¹³ I bare ayifiyaan sim"ee; bare gediyaan bessee; bare birad'd'iyaa s'orssee.

¹⁴ Aa wozanaan geellatetsay de'ee; I iitabaa k'oppee; ubbaa gedekka I walassaa med'd'ee.

¹⁵ Hewaa gaasuwaan bashshay akeekenan Aa bolla yaana; I hassayennan me"ana; me"iidekka pas'enna.

¹⁶ Med'inaa Goday is's'iyaa usuppun yewotuu de'iino; I laappuntsiyaawaa iissi is's'ee:

¹⁷ kad'iide s'eelliyaa ayifiyaa,
Worddotiyaa ins's'arssaa,
geeshsha asatuwaa suutsaa gussiyaa kushiyaa,

¹⁸ iitabaa mak'k'iyaa wozanaa,
iitabaakko elleelliide wos's'iyaa gediya,

¹⁹ wordduwaa bolla wordduwaa gujji gujjiide odiyaa worddo markkaa,
ishatuwaa gidon walassaa med'd'iyaa asaa.

Woshumiyaa Asay Murennenan Attena

²⁰ Ta na'aw, ne aabbu azazuwaa pola; ne aata neena taaarisseed-dawaakka aggoppa;

²¹ untuntta ubbaa gede ne wozanaan oyk'k'a; ne k'ood'iyankka k'achcha.

²² Neeni hamettiyaa wode, untunttu neena kaaletsana; neeni gisiyaa wode, untunttu neena naagana; neeni beegottiyaa wodekka, untunttu neena zorana.

²³ Ayaw gooppe, ha azazotuu s'omppiyaa; timirttetuukka poo'uwa; k'ay seeraykka de'uwaakko afiyaa ogiyaa.

²⁴ Ha azazotuunne ha timirttetuu iita mac'c'aanippenne hara mishiratti sheleeshshiyaa ins's'arssaappe neena naagana.

²⁵ I malaa ne wozanaan amottoppa; I ayfiyaa lo"otetsan omoodettoppa.

²⁶ Itti attuma Asay c'aaratto itti ukitsaa gatiyaan demmanaw danddayee; shin asinay de'iyaa mishirattinna woshummussay shemppuwaa wod'isee.

²⁷ Itti Asay tamaa idimmina, Aa mayuu meetettennaan attanaw danddayii?

²⁸ Itti Asay tamaa bonk'k'uwa yed'd'i hamettina, Aa gedii s'uugettennan attanee?

²⁹ Asaa machchattikko geliyaa uray hewaakka mala; izo bochchiyaa ubbay murennenan attena.

³⁰ Kayisuu koshatiide, barew maanaw wuu"ooppe, Asay Aa kad'enna.

³¹ Shin I oyk'k'etteeddawaa gidoope, laappun dakkuwaa c'iggana; bare soo miishshaa ubbaakka immana.

³² Shin woshumiyaa Asay wozana pac'a; he uray bare shemppuwaa bayzzee.

³³ Madus's'anne tooshetana. Ubbaa wodekka I boretiide de'ana.

³⁴ Ayaw gooppe, mac'c'a mishirati asinay mishettiide, hank'k'uwaa suul-lana; bare haluwaa kessiyaa wode, aw k'arettenna.

³⁵ I ayaa ac'aakka akkena; ay keeshshaa imuukka Aa hank'k'uwaa doshissenna.

7

Woshumiyaa Mishirati C'imuwaa

¹ Ta na'aw, ta k'aalaa naaga; ta azazuwaakka ne garssan k'osa.

² New pas'a de'anaw ta azaziyaawaa ootsa; ta timirttiyaakka ne ayifiyaa buluwaadan naaga.

³ Hassayissiyaawaadan untuntta ne birad'd'etuwaan k'achcha; ne wozanaanka s'aafa.

⁴ Aad'd'eeda eratetsaa ne michchatidan, akeekaakka ne mata dab-buwaadan s'eella.

⁵ Untunttu neena c'aaratiyaa mishiratippenne bare k'aalan sheleeshshiyaa hara mishiratippe naagana.

⁶ Itti gallassi taani ta golliyaa maskkootiyaanna kare s'eellaad;

⁷ wozanaa kuntsibeenna wodalla naanatuwaa be'aad. Untunttu giddoppe ittuu loytsi booza.

⁸ He wodallay ogiyaanna biide, itti woshummiyaa mac'c'a mishirati gol-liyaa mataana aad'd'eedda; I golle afiyaa ogiyaakko pinniide, I golliyaa heeraan hamettee.

⁹ He wode sa'ay k'ammanaw lem"ilem"ee.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, mishirata Aa demmaaddu. Iza c'aaratoo gidiyaawaa izi mayuu erissee. Iza asaa c'immanaw k'oppaade kesaaddu.

¹¹ Iza s'alanne yeellay bayinna mac'c'a asaa; son woppu gaade uttukku.

¹² Iza itti gede ogiyaan, itti gede geyaan, dabaabaa ubbaan ek'k'aade naagaw.

¹³ Aa he na'aa k'oommaade yeraaddu; iza Aa ayifiyaa yeelli baynan tishshi ootsa s'eellaade hawaadan yaagaaddu;

¹⁴ «Taani ta yarshshuwaa yarshshaade, ta k'anggetsaa ha"i gatsa simmay.

¹⁵ Yaataade neena s'omoosanaw kesaad; neena loytsa koyaad; ha"i simmi demmaad.

¹⁶ Taani Gibs'epe yeedda, alleek'k'eedda anssoolaa ta hiis'an yeggaad.

¹⁷ Taani Kawaraa, almmuniyaanne k'arafaa geetettiya k'imaamatuwaappe kesseedda shittuwaa ta hiis'an c'ac'c'afaad.

¹⁸ Haaya; ane wonttana gakkanaw siik'uwaa aloytte; k'oomettiidekka nashettoytte;

¹⁹ ayaw gooppe, ta asinay son gidenna; haako sa'aa beedda.

²⁰ Miishshaa k'arc'c'iitaa kuntsi akkiide beedda diraw, agenay doyssana gakkanaw golle simmenna» yaagaaddu.

²¹ Bare mal'o haasayan Aa sheleeshshaaddu; bare liik'o ins's'arssan c'immaaddu.

²² Yaatina, ellekka I izo kaalliide, bi aggeeda. Booray shukkiyaasaa laaget-tiyaawaadan, gaaray elleelliide p'iriyaan geliyaawaadan,

²³ tooray Aa wozanaa c'addiyaawaadan haneedda. Dabbaa giddo geleedda kafuwaa malateedda. Hawe ubbay Aa shemppuwaa bayzzanaw haniyaawaa eribeenna.

- ²⁴ Ta naanaw, ane ha"i sisite; ta doonaappe kesiyaa k'aalaakka hayzzite.
²⁵ Ne k'ofay he mac'c'a mishiratina booppo; I ogiyaan gelaade balettoppa.
²⁶ Aa c'addaade oleeddawanttu unddeneeddawantta; Aa wod'eeddawanttukka loytsi dara.
²⁷ I soyay duufuwaakko afiyaa ogiyaa; he ogii duge hayk'k'uwaa geessuwaa kaaletsee.

8

Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiide Odeedda Mazimuriyaa (8:1–9:18)

- ¹ Tumu aad'd'eeda eratetsatta s'eeseekkee? Akeekayikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsenee?
² Ogiyaa doonaan de'iyaa zoozetuwaa bollanne ogetuu dantsettiyaasan iza ek'k'aw;
³ dirssaa penggiyaa matan, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaw;
⁴ «Hinttenoo asatoo, taani hinttena s'eesay; taani asaa ubbaa s'eesay.
⁵ Hinttenoo akeekay pac'c'eeddawanttoo, hiillaa demmanaw tamarite. Hinttenoo boozatoo, akeekaa demmite.
⁶ Taani daro lo"obaa odiyaa diraw sisite; taani suurebaa odanaw ta meter-shshaa dooyyay.
⁷ Ta doonay tumuwaa haasayee; ta metershshay worddobaa is's'ee.
⁸ Ta doonay haasayyaawe ubbay tuma; geella woy mirk'k'etsaa gidenna.
⁹ Akeekay de'iyaa uraw ta haasayay likke; eray de'iyaa wanttoo ta haasayay k'onc'c'e.
¹⁰ «Biraa aggiide, ta zoriyaa doorite; bertte work'k'aakka aggiide, eratetsaa doorite.
¹¹ Ayaw gooppe taani, aad'd'eeda eratetsatta, ink'k'uwaa giyaa daro al"o shuchchaappekka aad'd'ay; neeni amottiyaawe ubbaykka taananna laggetanaw danddayenna.
¹² «Taw, aad'd'eeda eratetsatiw akeekay de'ee; eratetsaykka adussa k'ofaykka taananna ittippe de'iino.
¹³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe iitatetsaa is's'iyaaawaa; taani otoruwaanne ayyuwaa is's'ay; iitasaa afiyaa ogiyaanne wordduwaa haasayaa dosikke.
¹⁴ Zoriinne lo"o eray tawantta; akeekayinne wolk'k'aynne taw de'iino.
¹⁵ Kaatetuu taanan kawutiino; k'ay mooddiyaawanttu suure higgiiyaa taanan kessiino.
¹⁶ Kaappatuu taani maaddina, asaa mooddino; sa'aan gadiyaa mooddiyaa wolk'k'aama asatuwaa ubbaakka taani maadday.
¹⁷ «Taani taana siik'iyaa wantta siik'ay; taana minisiide koyiyaawanttukka demmana.
¹⁸ Duretetsaynne bonchchuu taananna de'iino; wurenna ak'uunne injjii ta mataana.
¹⁹ Hintte taappe demmiyaa ayfii bertte work'k'aappenne ta c'arshshay muushissi kesseedda biraappe aad'd'ee.
²⁰ Taani s'illotetsaa ogiyaan hamettay; suure pirddaa loossuwaana aad'ay.
²¹ Taana siik'iyaa wanttoo taani mas'uwaa immana; untunttu golliyaakka taani miishshan kuntsana.
²² «Med'inaa Goday taana bare oosuwa ubbaappe koyiro med'd'eedda; benippekkka Aa oosoo doometsay taana.
²³ Beni wode, biittay sa'ay med'ettanaappe kase taani suntsettaad.

²⁴ Wolk'k'aama abbatuu bayinna wode, haatsaa pulttotuu d'uu"ibeenna wode, he wode taani yelettaad.

²⁵ Deretuunne detsatuu med'ettanaappe kase taani yelettaad.

²⁶ Med'inaa Goday sa'anne sa'aan de'iyaa gadetuwaa ubbaa med'd'anaappe kase, woy itti kop'p'e gidiyaa baanay alamiyaan oosettanaappe kase taani yelettaad.

²⁷ «Med'inaa Goday salotuwa mic'c'eedda wodenne wolk'k'aama abbatuwaappe bollana de'iyaa saluwaa giigissedda wode, taani yaan de'ay.

²⁸ Med'inaa Goday shaaretuwaa bollan wotseedda wode, wolk'k'aama abbaa pulttotuwaa d'uusseedda wode,

²⁹ abbaa haatsatuu barenttoo imettedda zawaappe pinniide, bollaw aad'd'ennaadan, I untuntta azazeedda wode, sa'aa baasuwa I baaseeda wode, taani yaan de'ay.

³⁰ He wode taani Aa matan eretteedda oosanchcha; ubbaa gallassi taani nashechchan kumay; tawukka Aa sintsan nashettay.

³¹ I med'd'eeddawe ubbay, sa'aykka asaa naanatuukka taana nashechchi-ino.

³² «Ha"ikka simmi ta naatoo, sisite; taani odiyaawaadan ootsiyaawanttu anjjettedawantta.

³³ Ta timirttiyaa sisite; aad'd'eeda eranchcha gidite; siseeddawaa sheneko gooppite.

³⁴ Taana sisiyaa uray, hachchi hachchi ta penggen beettiyaa uray, ta golle geliyaasankka naagiyaa uray anjjettedawaa.

³⁵ Taana demmiyaawe de'uwa demmee; Med'inaa Godaappe I sabaa demmee.

³⁶ Shin taana demmennaan aggiyaa uray barena k'ohee; taana is's'iyaa ubbatuu, hayk'k'uwa siik'iino» yaagaw.

9

Aad'd'eeda Eratetsaanne Boozatetsaa

¹ Aad'd'eeda eratetsatta bare golliyaa kees's'aaddu; he golliyaw laappun tuussatuwaa essaaddu.

² Iza bare giigissiyaa shoobiyaw mod'd'o mehiyaa shukkaaddu; woyniyaa eessaakka agaade giigissaaddu. Maaddaa sintsaw aatsaadu.

³ Yaataade asaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiittaaddu. K'oomatuu katamaw d'ok'k'a sa'aan ek'k'iide,

⁴ «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawayanttoo hawaa gelite!» yaageeddino. Boozatuwaakka Iza hawaadan yaagaaddu;

⁵ «Haa yiite; ta k'umaa miite; taani ageeda woyniyaa eessaakka ushite!

⁶ boozatetsaa aggiide, de'uwaan de'ite; akeekaa ogiyaan hamettite» yaagaw.

⁷ K'iliic'iyaa uraa seeriyaa Asay barew boriyaa akkee; iita uraa zoriyaawekka barew k'ohettee.

⁸ K'iliic'iyaa uraa zoroppa; I neena is's'ana. Aad'd'eeda eranchcha uraa zora; I neena dosana.

⁹ Aad'd'eeda eranchcha uraa tamarissa; yaatoope, I kasewaappekka aad'd'eeda eranchcha gidanawaa. S'illo uraakka tamarissa; yaatoope I eraa gujjana.

¹⁰ Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; Geeshsha S'oossaa eriyaawe akeekiyaawaa.

¹¹ Taanan ne laytsay darana; ne de'uwa laytsaykka aduk'k'ana.

¹² Neeni aad'd'eeda eranchcha gidoope, ne huup'iyaw go'ettaasa. Neeni k'iliic'iyawaa gidoopekka, ne huup'iyaw k'ohettaasa.

¹³ Booza mishirata walassaa daraw; iza barena naagenawunno. Iza ayinne erukku.

¹⁴ Iza bare karen, woy katamaw d'ok'k'a sa'aan oydiyaan uttaw.

¹⁵ Suure barenttu ogiyaa oyk'k'iide biyaa asaa s'eesaade,

¹⁶ «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo, taakko haa yiite» yaagaw. Akeekay bayinnawaakka,

¹⁷ «Wuu"iide ushiyaa haatsay mal"ee; geeman miyaa k'umaykka nashechchee» yaagaw.

¹⁸ Shin I hayk'k'eedda Asay yaan de'iyawaa, izi imatsatuukka duufuwaa c'iimmo gidдон de'iyawaa erenna.

10

Solomona Leemisatwaa (10:1–29:27)

¹ Hawanttu Solomona leemisatwaa. Aad'd'eeda eranchcha na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kayyoyee.

² Nagaran demmeedda miishshay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe ashshee.

³ Med'inaa Goday s'illotuwwa koshshayissenna; shin nagaranchchatuwaa amuwaa polissenna.

⁴ Azallatetsay mank'k'issee; shin minniide ootsiyaawe dureyee.

⁵ Aad'd'eeda eranchcha uray katsaa boniyaan shiishshee; shin katsaa c'akkiyaa wode gem"ishshiyaa uray kawushee.

⁶ S'illo Asay anijettee; shin nagaranchchaa doonaa makkalay kamee.

⁷ S'illuwaa suntsay anjuwaan s'eesettiidde de'ee; shin nagaranchchatuwaa suntsay dogettee.

⁸ Aad'd'eeda eranchchatuu azazeeddawaa ootsiino; shin boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino.

⁹ Suure Asay saro de'ee; shin geella uray bare bayzzuwaan oyk'k'ettee.

¹⁰ Asaa bolla sim"iyaa uray metuwaa ayee.

Boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino.

¹¹ S'illuwaa haasayay de'uwwa pulttiyyaa; shin nagaranchchaa haasayay makkalatetsa gentsee.

¹² Is'uu palumiyaa dentsetsee; shin siik'uu bayzzuwaa ubbaa paydenna.

¹³ Wozanaama Asay aad'd'eeda eran haasayee; shin booza uray s'am"an shoc'ettee.

¹⁴ Aad'd'eeda eranchchatuu eraa dagayiino; shin booza haasayaa haasayiyaa uray barena bayzzee.

¹⁵ Duriyaa miishshay direkteedda katamaa mala, bare godaa naagee; shin hiyyeesatetsay hiyyeesaa d'ayissee.

¹⁶ S'illo uraa Aa lo"o oosuu de'oo kaaletsee; shin iita uraa wurssetsay muruwaa ahee.

¹⁷ Seerina eeno giyaa uray de'uwwa ogiyaan hamettee; shin seerina is's'iyaa uray balee.

¹⁸ Is's'iidde bare is's'iyawaa erissenna uray worddanchcha; zigirssaa laaliyaa uraykka booza.

¹⁹ Daro haasayaa gidдон nagaray d'ayenna; shin bare doonaa shiishshi akkiyaa uray aad'd'eeda eranchcha.

²⁰ S'illuwaa ins's'arssay tigetteedda geeshsha biraa mala; shin iita uraa k'ofaw gatii guutsa.

²¹ S'illo uraa haasayay daro asaa go"ee; shin boozatuu barenttu wozanaa pac'an hayk'k'iino.

²² Med'inaa Godaa anjjuu dure kessee; I he duretetsan metuwaa walakkenna.

²³ Booza uraw iitabaa ootsiyaawe kaassa mala; shin wozanaama uray aad'd'eeda eratetsan nashettee.

²⁴ Iita uray hirggeeddabay Aa bolla gakkanawaa; shin s'illuu amotteed-dawe imettanawaa.

²⁵ Gotuu denddiide aad'd'oode, nagaranchchatuu pitetti d'ayino; shin s'illotuu med'inaw minniide de'ana.

²⁶ C'aalay achchaa zil"issiyaawaadaaninne c'uway ayifiyaa poogiyaawaadan, azalla uraa kiittiyaawe yiloyee.

²⁷ Med'inaa Godaw yayyiyaawe laytsaa adussee; shin nagaranchcha uraa laytsay k'aammee.

²⁸ S'illo uray sintsanna nashechchay yaana giide naagee; shin iita uray sintsanna yaana giide naagiyaawe ayaynne baawa.

²⁹ Med'inaa Godaa ogii s'illotoo bak'ati attiyaa sa'aa; shin iitaa oot-siyaawanttoo bashshaa.

³⁰ S'illotuu de'yaasaappe shodettikkino; shin iitatu biittaa bolla de'ikkino.

³¹ S'illo Asay aad'd'eeda eratetsaa haasayee; shin geellabaa haasayiyyaa ins's'arssay k'ans's'ettana.

³² S'illo Asay bessiyaa haasayaa eree; shin iita Asay geella haasayee.

11

¹ Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan likkiyaawantta is's'ee; shin likke miizaanan likkiyaawanttun nashettee.

² Otoruu yiyaa wode kawushshatetsay yee; shin ashkktetsaana aad'd'eeda eratetsay yee.

³ S'illotuwwa untunttu suuretetsay kaaletsee; shin ammanettennawantta untunttu geellatetsay d'ayissee.

⁴ Hank'k'uwwa gallassi duretetsay go"enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe ashshee.

⁵ Borii bayinna uraa ogiyaa Aa s'illotetsay suurissee; shin iita uray bare iitatetsan kunddee.

⁶ Suuretuwaa untunttu s'illotetsay ashshee; shin ammanettennawantta untunttu amuu p'ire gidiide oyk'k'ana.

⁷ Iita Asay hayk'k'iyaa wode, I naagiya hidootaykka aanana ittippe hayk'k'ee; I bare wolk'k'an c'ee'ettiyaawe ubbaykka d'ayee.

⁸ S'illuu metuwaappe attee; Aa diraw iitaa bolla metuu yee.

⁹ S'oossaa erenna bitanii bare doonaan asaa d'ayissee; shin s'illotuu eran attiino.

¹⁰ S'illotuu bonchchettiyaa wode, katamay nashettee; k'ay iitatu hayk'k'iyaa wode, hashshu gee.

¹¹ S'illotuwwa anjjuwaa gaasuwaan katamay dic'c'ee; shin iita uraa haasayay katamaa d'ayissee.

¹² Bare shooruwaa kad'iyaa uraw wozanay baawa; shin akeekanchcha uray c'o"u gee.

¹³ Zigiriyaa Asay s'uuraa laalee; shin ammanettiyaa Asay s'uuraa gentsee.

¹⁴ Kaaletsiyaawe d'ayooppe, kawutetsay kunddee; shin daro zoriyaawanttu de'ooppe, saruu de'ee.

¹⁵ Erenna uraw waase gidiyaa Asay tumuwaappe metootana; hewaappe waase gidennaan is's'iyaaawe lo"a.

¹⁶ Uluu keeka mishirata bonchchettaw; shin mek'etsaa iita Asay duretetsaa s'alala durettee.

¹⁷ Keeka Asay barew lo"obaa ootsee; shin mek'etsaa iita Asay barena k'ohee.

¹⁸ Iita Asay demmiyaa miishshay c'imiyaa miishshaa; shin s'illotetsaa zeriyaay uray tumu woytuwaa c'akkana.

¹⁹ S'illotetsan minniide de'iyaa uray pas'a de'ana; shin iitatetsaa kaalliyaa uray hayk'k'ana.

²⁰ Med'inaa Goday iita k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ee; shin suure hamettiyaawantun nashettee.

²¹ Iita Asay murettanan attena; shin s'illotuu attanawantta.

²² Adussa k'ofi bayinna puulanchcha mac'c'a mishirati puulay guduntsaa siid'iyaan aatseedda work'k'aa alleek'k'uwwa mala.

²³ S'illotuwaa amuwaa poluu lo"o s'alala; shin iitatuwaa amuwaa poluu hank'k'uwwa s'alala.

²⁴ Itti itti asatuu barenttu miishshaa asaw c'oo laaliino; shin untunttu ak'uu yaa daree. Hara asatuu k'ay barenttu miishshaw loytsi uuzetiino; shin untunttu ak'uu haa pac'c'ee.

²⁵ Keeka Asay duretana; haratuwaa maaddiyaa Asay maadettana.

²⁶ Katsay al"ina zal"anaw minjiyaa uraa Asay shek'k'ee. Shin bare katsaa Asay koyiyaa wode zil"iyaa asaa anjee.

²⁷ Lo"obaa minisiide koyiyaa uray nashshechchaa demmee; shin iitabaa koyiyaa uraa iitabay demmee.

²⁸ Bare duretetsan ammanettiyaa Asay kunddana; shin s'illotuu balgguwaa mitsaadan daashana.

²⁹ Bare soo asaa bolla c'abbuwaa dentsiyaa uray go'ettanabay ayaynne baawa. Boozatuukka aad'd'eeda eranchchatoo k'ooma gidana.

³⁰ S'illo Asay de'uwwa ayifiyaa ayifiyaa mitsaa mala; shemppuwaa ashshiyaawanttu aad'd'eeda eranchchatuwaa.

³¹ S'illotuu sa'aan barenttu oosuwwa gatiyaa akkiyaawaa gidoope, iitatuunne nagaranchchatuu barenttu oosoo akkana gatii waan daranddeeshsha!

12

¹ Seeriyawaa dosiyaa uray eratetsaa dose; shin seeraa is's'iyaa uray donc'c'illowaa.

² Lo"o Asay Med'inaa Godaappe sabaa demmee; shin Med'inaa Goday iitatuwaa pirddee.

³ Asaa iitatetsay minisiide essenna; shin s'illotuwaa s'ap'uu k'aas's'enna.

⁴ Wozanaama mishirata bare asinaw kallachchaa mala; shin bare asinaa kawushshiyaa mishirata Aa mek'etsaa miyaa ajaajjiyaa mala.

⁵ S'illotuwaa k'ofay suure; shin iitatuwaa zorii c'imuwwa.

⁶ Iitatuwaa haasayay asaa wod'anaassa; shin s'illotuwaa haasayay untuntta ashshee.

⁷ Iita asatuu kunddana; untunttoo zeretsaykka de'enna; shin s'illotuwaa zeretsay minniide de'ana.

⁸ Asay bare aad'd'eeda eratetsaa keeshshaa galatettee; shin geella k'ofay de'iyaa Asay kad'ettee.

⁹ Dure asaa malatiide, metuwaan de'iyaa asaappe c'oo asaa malatiide, ootsiidde bare de'uwwa sugiyaa Asay keeka.

¹⁰ S'illo Asay bare mehiyaw k'arettee; shin iita asaa keekatetsaw mek'etsi baawa.

¹¹ Bare biittaa minisi ootsiyaa uray katsaa kallee; shin patsennabaa yeder-ssiyaa uraw akeekay pac'c'eeddawaa.

¹² Iitatuu nagaranchcha asatuwaa omooduwaa akkanaw amottiino; shin s'illotuwaaw s'ap'uu daashiide de'ana.

¹³ Iita asaa Aa doonaappe keseedda haasayay p'ire gidiide oyk'k'ee; shin s'illuu metuwaappe kessi akkee.

¹⁴ Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo"obaa kallee; bare ootseedda oosuwaaw gatiyaakka akkee.

¹⁵ Booza Asay biyaa buussay aw Aa huup'iyaan likke malatee; shin aad'd'eeda eranchcha Asay zoriyaa sisee.

¹⁶ Booza uraa hank'k'uu ellekka eretee; shin c'inc'c'a Asay boriyaa kad'iide aad'd'ee.

¹⁷ Tumuwaaw haasayiyaa Asay suurebaa odee; shin wordduwaaw markkay wordduwaan odee.

¹⁸ Akeekenan haasayiyaa haasayay c'ubiyaadan c'addee; shin aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay patsee.

¹⁹ Worddo haasayay guutsa wodiyaassa; shin tumo haasayay med'inaw de'ana.

²⁰ Iitaa k'oppiyaawanttu wozanaan c'imuu de'ee; shin sarobaa zoret-tiyaawanttu wozanaan nashechchay kumee.

²¹ S'illotuwaaw metuu gakkenna; shin iitatu metoppe attina, harabay de'enna.

²² Med'inaa Goday worddanchchatuwaa is's'ee; shin tumanchcha asat-uwaan I nashettee.

²³ C'inc'c'a Asay bare eraa k'osee; shin boozatu barenttu boozatetsaa odiino.

²⁴ Minniide ootsiyaa uray deriyaa mooddee; shin azallay moodettee.

²⁵ Hirggiyaawe asaa nashshechchaa diggee; shin lo"otetsaanna de'iyaa haasayay Aa nashechchee.

²⁶ S'illo Asay bare shooruwaa zoriidde, suure ogiyaa kaaletsee; shin iitatuwaaw ogii tumuwaappe haassee.

²⁷ Azalla Asay shankkatiide aheedda ashuwaa katsenna; shin min ootsiide demeedda uray bare duretaw bonchchuwaaw immee.

²⁸ S'illotetsaa ogiyaan de'uu de'ee; he ogiyaan hayk'k'uu baawa.

13

¹ Eranchcha na'ay bare aawuwaa seeraa sisee; shin k'iliic'iyaawe seeraa sisenna.

² Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo"obaa akkee; shin ammantten-nawanttu makkalabaa amottiino.

³ Bare doonaa naagiyaa uray bare shemppuwaa naagee; shin ellekka haasayiyaa uray barena d'ayissee.

⁴ Azallay amottee; shin ayaanne demmenna; shin minniide ootsiyaawanttu kallana.

⁵ S'illo asatu wordduwaaw haasayaa is's'iino. Shin iita asatuwaaw haasayay yeellayeenne kawushshee.

⁶ Suure de'uwaaw de'iyaa uraa Aa s'illotetsay naagee; shin nagaranchchaa Aa nagaray kunddissee.

⁷ Barena dure malatissiyaa Asay de'ee; shin aw ayayenne baawa; haray k'ay barena hiyyeesaa malatissiyaawe de'ee; shin aw daro duretay de'ee.

⁸ Asay bare shaluwaan bare shemppuwaa wozanaw danddayee; shin hiyyeesaa yashissiyaawe baawa.

⁹ S'illotuwa s'omppii pooc'umi poo'ee; shin iitatuwaa s'omppii to'ana.

¹⁰ Otoruu walassaa yele; shin zoriyaa akkiyaawanttu aad'd'eeda eranchcha.

¹¹ Daaburi bayinnan demmeedda miishshay ellekka d'ayee; shin min ootsiide demmeedda duretay, dari dariide bee.

¹² Koyiyaawe polettennaan gam"iyaawe kayyoyee; shin amotteeddawe polettiyaawe nashechchee.

¹³ Zoriyaa kad'iyaa uray metuwaan gelee; shin azazuwaa bonchchiyaa uray saruwaan de'ana.

¹⁴ Aad'd'eeda eranchchay immiyaa timirttii de'uwa pulitto; hewe Asay hayk'k'uwa p'iriyappe kessi akkanaw maaddee.

¹⁵ Akeekay de'iyaa uray bonchchete; shin ammanettennan aggiyaawe bashshaw afee.

¹⁶ C'inc'c'a Asay ubbay eran ootsee; shin boozay bare boozatetsaa k'onc'c'isee.

¹⁷ Asay kiitteedda iita kiitanchchay, metuwaan geliino; shin ammantsiyaa asatuu kiitteeddawe, sarotetsaa ahiino.

¹⁸ Seeraa is's'iyaa Asay hiyyeeseen ne yeellatee; shin seerina sisiyaa uray bonchchete.

¹⁹ Amotteeddawaa demmiyaawe loytsi nashechchee; shin iitatu iitaappe haakkanaw koyikkino.

²⁰ Aad'd'eeda eranchcha asatuwaana hamettiyaa Asay aad'd'eeda eranchcha gidee; shin booza asatuwaana hamettiyaa Asay metuwaan gelee.

²¹ Nagaranchchatuwaa iita kaac'ay kaallee; shin s'illotuu lo"o oosuwa woytuwaa akkana.

²² Lo"o Asay bare naanatuwaa naanatuwaa laatissee; shin nagaranchchaa duretay s'illoo dagattee.

²³ Hiyyeesaa goshshay daro katsaa ayifanaw danddayee; shin suure pird-day pac'c'eeddawaa gaasuwaan d'ayee.

²⁴ K'ayis'eeriyaan wad'd'anaw k'arettiya uray bare na'aa is's'ee; shin bare na'aa siik'iyaa uray minniide seeree.

²⁵ S'illuu Aa uluu kallana gakkanaw mee; shin nagaranchchay koshattee.

14

¹ Aad'd'eeda eranchcha mishirata bare golliya kees's'aw; shin boozata bare golliya bare kushiyan kolaw.

² Suure hamettiyaa Asay Med'inaa Godaw yayyee; shin bare ogiyaa geel-layiyaa asay Med'inaa Godaa kad'ee.

³ Booza haasayay Aa zokkiyaw S'am"aa ayee; shin aad'd'eeda eranchchatuwaa ins's'arssay untunta naagee.

⁴ Booratu bayinna saan yeesii mela de'ee; shin new goshiyaa wolk'k'aama booratu de'ooppe, ne yeesiyaan katsay kumee.

⁵ Ammanettiyaa markkay ubbaa gede tumuwaa odee; shin wordduwaa markkay wordduwaa s'alala haasayee.

⁶ K'iliic'iyaawe aad'd'eeda eratetsaa koyee; shin demmenna; akeekay de'iyaa Asay eratetsaa demmanawe Aa waayissenna.

⁷ Booza asaappe haakka; ayaw gooppe, neeni Aa haasayaappe eraa demmakka.

⁸ C'inc'c'a Asay bare ootsiyaawaa eriyaa diraw, aad'd'eeda eranchcha; shin booza Asay ayinne erennankka eriyaawaa malatiyaa diraw c'imme.

⁹ Boozatuu nagaraa ootsiide, kayyottiyaawaa aggiide k'iliic'iino; shin su-
uretuu barenttu nagaray atto geetettanawaa koyiino.

¹⁰ Bare wozanaa kayyuwaa izaawu eree; Aa nashechchaakka ooninne
aanana kos's'enna.

¹¹ Iitatuwaa Gollii kolettenna; shin suuretuwaa gollii minniide de'ana.

¹² Asaw likke malatiyaa ogii de'ee; shin biina, Aa wurssetsay hayk'k'uwaan
kessi yeggee.

¹³ Miichchankka wozanay kayyotti eree; nashshechchaa wurssetsaykka
kayyuwaa gidanaw danddayee.

¹⁴ Iita Asay bare iita oosuwaa gatiyaa akkana; lo"o asaykka bare lo"o
oosuwaa gatiyaa akkana.

¹⁵ Booza Asay ubbaa ammanee; shin c'inc'c'ay akeekiide tanggee.

¹⁶ Aad'd'eeda eranchcha asay Med'inaa Godaa yayyee; iitaappekka haak-
kee; shin boozay alaalle geenanne elleellee.

¹⁷ Elle hank'k'ettiyaa asatuu booza oosuwaa ootsiino. Shin c'inc'c'atuu
danddayanchcha.

¹⁸ Boozatuu barenttu boozatetsaa gatiyaa akkiino; shin c'inc'c'atuu eratet-
saa kallachchaadan wotsanawantta.

¹⁹ Iita asatuu lo"o asatuwaa sintsan hokkiide, maarotaa woosana. Na-
garanchchatuukka s'illotuwaan penggiyaan hokkana.

²⁰ Hiyyeesay bare shooruwanikka dosettenna; shin duretoo daro laggetuu
de'iino.

²¹ Bare shooruwaa kad'iyaa Asay nagaraa ootsee; shin hiyyeesaa maad-
diyaawe anjjetteedawaa.

²² Iitabaa mak'ettiyaawanttu baliino gidikkinoo? Shin lo"obaa ootsanaw
halchchiyaawanttu tumatetsaanne aggena siik'uwaan demmiino.

²³ Minniide ootsiyaawaan ubbaan go"ay de'ee; shin c'oo mela haasayay
hiyyeesatetsaa s'alala ayee.

²⁴ Aad'd'eeda eranchchatoo untunttu duretetsay kallachchaa; shin
boozatuu barenttu boozatetsaa gujji gujjiide booziino.

²⁵ Tumu markkay shemppuwaa ashsee; shin wordduwaa markkay balet-
see.

²⁶ Med'inaa Godaw yayyiyaa uraw mino geessuu de'ee. I Aa naanatookka
bak'atiide attiyaa sa'aa gidanawaa.

²⁷ Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'uwaan pultto; hewaa diraw, Med'inaa
Godaw yayyiyaawe hayk'k'uwaan p'iriyaappe ashee.

²⁸ Kaatiyaa gitatetsay I mooddiyaan asaa c'oratetsaana; shin I mooddiyaan
Asay d'ayooppe, ikka patsenna.

²⁹ Danddayanchcha asaw wolk'k'aama akeekay de'ee; shin elle
hank'k'ettiyaa Asay bare boozatetsaa k'onc'c'issee.

³⁰ Woppu geedda wozanay bollaa pas'a wotsee; shin k'anaatii bollaw
ajaajjiyaa harggiyaa mala.

³¹ Hiyyeesatuwaa naak'k'iyaa Asay untuntta Med'd'eedawaa c'ashee;
shin metootanchchatoo keekkiyaa Asay S'oossaa bonchchee.

³² Iitatu barenttu iita oosuwaan kunddana; shin s'illotuu barenttu su-
uretetsan hayk'k'uwaappe naagettana.

³³ Akeekanchcha asaa wozanaan aad'd'eeda eratetsay kumeedda; shin
boozatuu aad'd'eeda eratetsaa ayaanne erikkino.

³⁴ S'illotetsay itti kawutetsaa asaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee; shin nagaray ay
asanne kawushshee.

³⁵ Kaatii eranchcha k'ooman nashettee; shin yeellaiyaa oosuwaa ootsiyaa k'oomaa hank'k'ettee.

15

¹ Liik'o zaaruu hank'k'uwaa zarbbissee; shin poddolla k'aalay hank'k'uwaa dentsetsee.

² Aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay eraa loytsee; shin boozatuwaa doonay boozatetsaa pulttee.

³ Med'inaa Godaa ayifetuu ubbasaa s'eelliino; iitaa ootsiyaawanttakka lo"uwaa ootsiyaawanttakka be'iino.

⁴ Liik'o haasayay de'uwaa mitsaa mala; shin c'imiya haasayay ayaanaa mentsee.

⁵ Booza Asay bare aawuwaa seeraa kad'ee; shin bare aawuwaa seeraa akkiyaa Asay c'inc'a.

⁶ S'illo uraa golliyaan daro miishshay de'ee; shin iitaw geliyaa miishshay metuwaa ayee.

⁷ Aad'd'eeda eranchchatuwaa doonay eraa zeree; shin boozatuwaa wozanay hewaa mala gidenna.

⁸ Med'inaa Goday iitatuwaa yarshshuwaa shenettee; shin suuretuwaa woosay Aa nashechchee.

⁹ Med'inaa Goday iita asatuwaa hemetaa shenettee; shin s'illotetsaa kaaliyaawantta I siik'ee.

¹⁰ Suure ogiyaa aggeeda asaa iita muruu naagee; seeraa is's'iyaa Asay hayk'k'ee.

¹¹ Duufuunne bashshay Med'inaa Godaa sintsan k'onc'c'iyaaan beettiino. Yaatina, asaa wozanaa k'ofay waan aappe geemmanee?

¹² K'iliic'iyaa Asay seeriyaawaa dosenna; aad'd'eeda eranchchatuwaappekka zoriyaa oochchenna.

¹³ Wozanay nashetina, som"ii poo'ee; shin wozanay kayyotooppe, he ayaanay me"ee.

¹⁴ Akeekiyaa wozanay de'iyaa Asay eratetsaa koyee; shin boozatuu barenttu boozatetsan nashettiino.

¹⁵ Hiyyeesatuwaa de'uu ubbaa gallassikka baas'e. Shin nashetiyaa asatuu ubbaa gedekka barenttu de'uwaan aliino.

¹⁶ Walassay de'iyaa wolk'k'aama ak'uwaappe Med'inaa Godaa yashshatetsay de'iyaa guutsabay keeka.

¹⁷ Walassay de'iyaa saan mod'd'o ashuwaa maanaappe siik'uu de'iyaa saan santsaa miyaawe keeka.

¹⁸ Hank'k'ettiyaa Asay walassaa kessee; shin hank'k'ettanaw elleellenna Asay walassaa irs's'issee.

¹⁹ Azalla uraa metuu Aa ogiyaa ubbaan aguntsa dirssaa mala; shin suure uraa ogii dembbaa.

²⁰ C'inc'a na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kad'ee.

²¹ Wozani bayinna Asay bare boozatetsan nashettee; shin wozanaama Asay likkebaa ootsee.

²² Zoretay d'ayooppe, halchcheeddawe polettenna; daro zoriyaawanttu de'iyaa saan halchcheeddawe polettee.

²³ Ooshetteeddawoo likke zaaruwaa zaariyaawe he uraa nashechchee; haasayaa likke wodiyaan haasayiyaawe ayiba lo"obee!

²⁴ Aad'd'eeda eranchchay bollaw kaaletsiyaa de'uwaa ogiyaan hametteeppe attina, duge duufuwaa wotsiyaa ogiyaan hamettenna.

²⁵ Med'inaa Goday otoranchchatuwaa golliiyaa kolana; shin am"atii zawaa naagee.

²⁶ Med'inaa Goday iitatuwaa k'ofaa shenetee; shin geeshsha k'aalay Aa nashechchee.

²⁷ Wordduwaan wod'iyaa demmanaw jaamiyaa Asay bare soo asaa bolla metuwaa ayee; shin mattaayiyaa is's'iyaa Asay pas'a de'ana.

²⁸ S'illo Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; shin iitatuwaa ins's'arssay palabaa pulttee.

²⁹ Med'inaa Goday iitatuwaappe haakkee; shin s'illotuwaawoosaa sisee.

³⁰ Pashikkiide s'eelliyaa s'eelay wozanaa nashechchee; mishi-raachchuwaa oduukka bollaa patsee.

³¹ De'uwaaw immiyaa zoriyaa sisiyaa Asay aad'd'eeda eranchchatuwaana ittippe de'ana.

³² Seeraa is's'iyaa Asay barena k'ohee; shin seeraa akkiyaa Asay akeekaa demmee.

³³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe asaa aad'd'eeda eratetsaa tamaarissee; bonchchettana koyeedda Asay koyiro barena kawushshanaw koshshee.

16

¹ Asay bare wozanaan halchchee; shin likke zaaruu Med'inaa Godaappe beettee.

² Asay ootsiyaa oosuwaa ubbay aw likke malatee; shin Med'inaa Goday koyiro dendduwaa k'ofaa yiggi s'eellee.

³ Ne ootsiyaawaa ubbaa hadaraa Med'inaa Godaw imma; yaatoope, neeni halchcheeddawe polettana.

⁴ Med'inaa Goday med'd'eeddawaa ubbaa bare halchchoo med'eedda; haninttokka makkalanchchatuwaa wurssetsay bayetsaa.

⁵ Med'inaa Goday otorettiyyaa ubbaa shenetee; untuntu murettanan at-tikkino.

⁶ Aggena siik'uwaaninne ammanettiyaawaan nagaray atto geetettee; Asay Med'inaa Godaw yayyiyaawaan iitabaa ootsennan naagetee.

⁷ Asaa hametay Med'inaa Godaa nashechchiyaawaa gidoope, he uraw bare morkkatuwaanakka saro de'anaadan, S'oossay ootsee.

⁸ S'illotetsan beettiyaa guutsabay wordduwaan demmiyaa daro wod'iyappe keeka.

⁹ Asay bare wozanaan bare ootsanabaa halchchee; shin halchchuu Med'inaa Goday maaddina polettee.

¹⁰ Kaatii S'oossaappe akkeedda maatan pirddee; pirddiidde I balena.

¹¹ Miizaanatuunne makkiyaa miishshatuu ammansiyaawantta gidanaadan, Med'inaa Goday koyee; zal"iyaawaa ubbaan c'imuu de'ennaadan koyee.

¹² Kaatetuu bayzzuwaa oosuwaa shenetiino; ayaw gooppe, untuntu kawutetsaa araata s'illotetsan ek'k'ee.

¹³ Kaatetuu s'illo ins's'arssan nashettiino; tumuwaa haasayiyaawanttakka dosiino.

¹⁴ Kaatiyaa hank'k'uu hayk'k'uwaaw kiitanchchaa mala; shin aad'd'eeda eranchcha Asay hank'k'uwaaw irs's'issanaw awuddashee.

¹⁵ Kaatiyaa som"ii pashikkooppe, hewe simmi de'uwaaw. I nashshiyaawe bad'd'eesaa iraa ahiyaa shaariyaa mala.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe work'k'aa demmiyaawaappe keeka; akeekaa demmiyaawe biraa demmiyaawaappekka aad'd'ee.

¹⁷ Suuretuu biyaa ogii iitay de'iyasaappe haakuwaana aatsee; bare hemetaa naagiyaa uray bare shemppuwaa naagee.

¹⁸ Otoruwaa geeduwaa bashshay kaallee; ayyuwaa geeduwaakka kund-detsay kaallee.

¹⁹ Ayyiyaawanttuna zuppetiide, omooduwaa shaakki akkanaappe ashkke gidiide, hiyyeesiide de'iyawe keeka.

²⁰ Med'inaa Godaa k'aalaa loytsiide hayzziyaa uraw I ootsiyaawe ubbay injjetana; S'oossan ammanettiyaa uray anjjettedawaa.

²¹ Bare k'ofaan aad'd'eeda eranchcha gideedda Asay akeekanchcha geetet-tee; lo'o k'aalay eratetsaa gujje.

²² C'inc'c'a uraw eratetsay de'uwwa puluttuwaa mala; shin boozatuwaa seeriyaawe c'oo wodiya wurssiyaawaa.

²³ Aad'd'eeda eranchcha Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; Asay akkiyaa haasayaa haasayee.

²⁴ Lo'o k'aalay eessaa ililuwaadan mal'ee; bollaakka maaddeenne patsee.

²⁵ Asaw suure malatiyaa ogii de'ee; shin wurssetsan hayk'k'oo gatsee.

²⁶ Koshay Asay minniide ootsanaadan dentsetsee.

²⁷ Iita Asay iitabaa halchchee; Aa haasayaykka s'uuggiyaa tamaa mala.

²⁸ Geella Asay walassaa dentsee; zigiriyaa Asay ammanettiyaa laggetuwaa shaakkee.

²⁹ Makkala Asay bare shooruwaa c'immee; lo'o gidenna ogiyaw I Aa kaaletsee.

³⁰ Bare ayifiyaa sim"iyaa Asay geellabaa k'oppee; bare mettershshaa sa"iide manddiyaa Asay iitabaa polee.

³¹ Puulummeedda huup'ii bonchcho kallachchaa; hewekka beettiyaawe s'illo de'uwwa de'ina.

³² Wolk'k'aama asaa gidiyaawaappe, hank'k'ettanaw elleellenna asaa gidiyaawe lo'a; daro katamatuwaa oliide oyk'k'iyawaappe, Asay bare huup'iyaa mooddiyaawe aad'd'ee.

³³ Asay saamaa yeggee; shin Med'inaa Goday ubbabaa wurssetsaa k'achchee.

17

¹ Walassay de'iyaa saan de'iyaa wolk'k'aama gibiraappe saruunne woppay de'iyaa saan mela ukitsaa pok'uwwa miyaawe keeka.

² C'inc'c'a k'oomay bare godaa na'aa patsenna laafaa mooddee; yaatiide ishatuwaanna ittippe laatee.

³ Work'k'aynne biray taman paac'ettiyaawaadan, Med'inaa Goday asaa wozanaa paac'c'ee.

⁴ Iita Asay iita uraa haasayaa sisee; worddanchchaykka makkalaa oduwaa hayzsee.

⁵ Hiyyeesatuwaa bolla k'iliic'iyaa Asay untuntta med'd'eedda S'oossaa boree; hara asaa gakkiiyaa metuwaan nashetiyaa Asay murettanan attena.

⁶ Naanatuwaa naanatu c'imeedda asatoo kallachchaa; aawotuunne aayetuu barenttu naanaatoo bonchcho.

⁷ Daro lo'o haasayay booza uraw giigenna; hewaappekka aad'uwwa wordduwaa haasayay asaa mooddiyaawoo giigenna.

⁸ Mattaiyaa immiyaawoo mattaayii bitaa mala; I simmeedda sa'aa ubbay aw injjetee.

⁹ Naak'ettiide bare naak'uwaa gentsiyaa uray siik'uwaa koyee; shin yewuwaa zaari zaariide wooc'iyaa uray, ammanettiyyaa laggetuwaa shaak-kee.

¹⁰ Boozay s'eetu gede lissuwaan shoc'ina eriyaawaappe akeekay de'iyaa Asay c'oo seerina eray aad'd'ee.

¹¹ Iita Asay makkalabaa s'alala koyee; hewaa diraw, mek'etsi bayinna kaappuu Aa bolla kiitettana.

¹² Boozatetsay oyk'k'eedda uraanna gakketiyaawaappe maratuwaa bonk'k'i akki diggeedda maahattina gakketiyaawe keeka.

¹³ Lo"uwaa ootseeddawaa kushiya iitaa zaariyaa uraw iitay Aa sooppe ubbakka kichchenna.

¹⁴ Walassay doommiidde, zeeruwaa d'uussiyaa haatsaa mala; hewaa di-raw, walassaappe kasetaade palumiyaa agga.

¹⁵ Nagaranchchaa s'illissiyaawenne s'illuwaa bolla pirddiyaawe untunttu laa"uukka Med'inaa Godaa sheneyiyaa oosuwaa.

¹⁶ Akeekaakka demanaw amuu aw bayinnaan de'ishshin, booza kushiyan de'iyaa Miishshay Aa ayaa maadanne?

¹⁷ Laggii ubbaa wodekka siik'ee; ishaykka metuwaa wode maaddanaw yelettee.

¹⁸ Akeekay pac'c'eedda Asay erenna uraa ac'uwaa c'igganaw waasiyaa gelee.

¹⁹ Walassaa dosiyaa Asay nagaraa dose; ubbaa gede c'ee'ettiyyaa Asay bayetsaa bare bolla s'eese.

²⁰ Geella k'ofay de'iyaa Asay lo"obaa demmenna; c'immiyaawaa haasayiyaa asaykka metuwaaan gelee.

²¹ Booza na'aa yeleeedda aawuu kayyottee; booza na'aa aawoo nashechchay baawa.

²² Wozanay nashettiyaawe asaw lo"o d'ale; shin kayyottiyaa ayaanay asaw wolk'k'aa d'ayissee.

²³ Iita Asay pirddaa geellayanaw geeman mattaayiyaa akkee.

²⁴ Akeekay de'iyaa uray aad'd'eeda eratetsaa sintsan wotsiide bee; shin booza ayifii biittaa sa'aa yuushshuwaa yuuyyiide s'eellee.

²⁵ Booza na'ay bare aawuwaa kayyoyee; barena yeleeedda aatokka zil"issee.

²⁶ S'illo asaa muriyaawe, suure asaakka dechchiyaawe lo"a gidenna.

²⁷ Amareeda k'aalaa haasayiyaa Asay eranchcha; woppa ayyaanay de'iyaa asaykka akeekanchcha.

²⁸ Booza uray c'o"u gooppenne bare doonaa barooppe, eranchcha malatee.

18

¹ Shaakkettanaw koyiyaa Asay bare amuwaa kaallee; lo"o era ubbaakka p'alk'k'ee.

² Boozay bare k'ofaa k'onc'c'issanawaa s'alala dosiyaawaappe attina, hara asaappe era akkanaw dosenna.

³ Iitatetsay yiyaa wode, kad'ii, kawushshayenne yeellay Aa kaalliide yi aggiino.

⁴ Asaa doonaappe kesiyaa haasayay c'iimmo haatsaa mala; aad'd'eeda eratetsaa pulttuukka goggiyaa haatsaa mala.

⁵ Bayzzanchchaa maaddiide, s'illuwaa pirddaa geellayiyaawe lo"a gi-denna.

⁶ Booza Asay bare haasayan walassaa dentsee; Aa doonaappe kesiyaa k'aalay Aa bolla s'am"aa s'eese.

⁷ Booza asay, haasayiidae barena k'ohee; Aa haasayay gitiyaa gidiide, Aa oyk'k'ee.

⁸ Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjjiyaa gakkee.

⁹ Bare ootsiyaa oosuwaan azalliyaa Asay bayzziyaa uraappe ayinne dummatenna.

¹⁰ Med'inaa Godaa suntsay mino gimbbiyaa mala; s'illo Asay yaa wos's'iide saro attana.

¹¹ Shin dure asatoo untunttu duretetsay yuushshuu gimbbetteedda kata-maa mala; untunttu k'ofaan untunttu duretetsay mino dirssaadan untuntta naagiyaawaa malatee.

¹² Asay kunddanaappe kase Aa wozanay otorettee; bonchchettiyaawaappekka bare huup'iyaa zik'k'i ootsiyaawe sintsatee.

¹³ Sisennan de'iiddi zaariyaawe, hewe he uraw boozatetsanne yeella.

¹⁴ Asaa ayyaanay harggiyaa danddayanaadan maaddee; shin ayyaanay me"eretti kichchooppe, Aa ooni danddayanee?

¹⁵ Akeekanchcha asatuu tamaanaw loytsi koyiino; aad'd'eeda eray de'iyawaakka hayzziino.

¹⁶ Immiyaawe immiyaawoo ogiyaa dooyee; wolk'k'aama asaanakka erisee.

¹⁷ Kasetiide daannan mootiyaa uray baaligaaray yiide Aa oochchana gakkanaw, ubbaa gedekka he uray s'illuwaa malatee.

¹⁸ Saamaa yeggiyaawe palumiyaa te"ee; laa"u wolk'k'aama baaligaaratuwaakka shaakkee.

¹⁹ Naak'etteedda ishay gimbbetteedda katamaappe aad'd'iide minnee; Aa palumiikka birataa gordduwaa mala.

²⁰ Bare doonaan haasayeeddawaappe Asay bare ganjjiyaa kuntsee; bare ins's'arssaappe kaseeddawaan kallee.

²¹ Neeni haasayeeddawe neena wotsee woy wod'ee; hewaa diraw, neeni ne haasayaa gaasuwaan yiyaawaa akkanaw de'aassa.

²² Machchato demmeedda Asay lo"obaa demmeedda; he uray Med'inaa Godaankka nashettee.

²³ Hiyyeesaa Asay awuddashiide haasayee; shin durii peenuk'k'eetiide zaaree.

²⁴ Daro laggii de'iyaa Asay d'ayana; shin ishaappe aad'd'iide ammantsiyaa laggii de'ee.

19

¹ Worddo haasayaa haasayiyaa boozaappe bare de'uwaan tooshii bayinna hiyyeesaa Asay keeka.

² Eri bayinna seelay lo"a gidenna; hamettiidae elleelliyaa uraykka wora bee.

³ Itti itti Asay bare boozatetsan bare de'uwaa bayzzee; yaatiide k'ay Med'inaa Godaa bolla yilotee.

⁴ Duretetsay daro laggetuwaa gujee; shin hiyyeesatetsay de'iyaa laggetuwaakka duutsee.

⁵ Worddo markkay murettinan beenna; wordduwaa haasayiyaawantukka kessi akkikkino.

⁶ Daro Asay mooddiyaa asaa sintsa koyee; c'oo immiyaa uraanna Asay ubbay dabbotee.

⁷ Hiyyeesaa asaa Aa ishatuu ubbay is's'iino; hewaappekka aad'uwaa Aa laggetuu aappe haakkiino; I untuntta awuddashiide kaallinakka, untunttu Aa gatsi oytsikkino.

⁸ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe barena siik'ee; akeekaa karihi ootsi oyk'k'iyaaawe lo"obaa demmee.

⁹ Worddo markkay murettanan attena; wordduwaa haasayiyaawekka d'ayana.

¹⁰ Booza uraw ishalo de'uu bessena; hewaappekka ayilii kaappotuwaaw moooddiyaawe iitaa daree.

¹¹ Aad'd'eeda eratetsay asaw danddayaa immee; bayzzedda uraw atto giyaawekka bonchchissee.

¹² Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa guduwaaw mala; shin Aa sabay maataa aac'issiya ketterssaa mala.

¹³ Booza na'ay bare aawuwaa d'ayissee; walassanchcha machchata akka gollii ubba gede s'okiyaa s'okuwaa mala.

¹⁴ Itti Asay golliyaanne mas'uwaaw bare aawuwaappe laattanaw dand-dayee; shin akeekanchcha machchato Med'inaa Goday immee.

¹⁵ C'oo zolppakkattiyaa uraw gem"ishuu yee; oosuwaaw ootsenna Asay koshattee.

¹⁶ Azazuwaa naagiide ootsiyaa asay, bare shemppuwaa naagee; shin sheneko giyaa Asay hayk'k'ee.

¹⁷ Hiyyeesaw keekkiyaa Asay Med'inaa Godaw tal"ee; I he lo"o oosuwaaw ac'uwaaw c'iggee.

¹⁸ Simmiyaa hidootay de'ishiina, ne naanatuwaaw seera; seerana d'ayooppe, neeni untuntta bayzzaadda.

¹⁹ Hank'k'uwaa suulliyaa Asay bare gatiyaa akko; Aa agga; neeni Aa ashshiyaawaa gidooppe, harattuwaakka neeni Aa hewaadan ootsanawe attena.

²⁰ Zoriyaa sisa; timirttiyaakka akka. Yaatooppe, neeni wurssetsan aad'd'eeda eranchcha gidanassa.

²¹ Asay darobaa halchchee; shin Med'inaa Goday geeddawe polettee.

²² Asaappe koyettiyaawe aggena siik'uwaaw; worddanchcha gidanaappe hiyyeesaa gidiyaawe keeka.

²³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'oo kaaletsee; aw yayyiyaaw Asay kalliide de'ee; iitabaykka Aa bochchenna.

²⁴ Itti itti Asay daro azalla; wos'iyaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw waayettee.

²⁵ Neeni k'iliic'iyaaawaa shoc'ooppe, akeekay pac'c'eeddawe c'inc'c'atetsaa tamarana; akeekanchcha asaa neeni seerooppe, I eratetsaa demmana.

²⁶ Bare aawuwaa bonk'k'iyaa na'ay, bare aatokka sooppe kessiide yeder-ssiyaa na'ay, he na'ay yeellaanne kawushshaa ahiyaa na'aa.

²⁷ Ta na'aw, neeni zoriyaa sisiyaawaa aggeedawaa gidooppe, eraw zokkiyaa zaaraadda.

²⁸ Worddo markkay suure pirddaa bolla k'iliic'ee; iita asaa doonay iitatet-saa gujjiide mittee.

²⁹ K'iliic'iyaaawanttoo pirdday, boozatookka wad'ay koshshee.

20

¹ Daro matsoyiyaa ushshaa ushiyaawe daro bidiseenne walassee; matsot-tiyaa Asay wozanay pac'c'eedda asaa.

² Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa gudetsaa mala; Aa yiloyiyaa Asay bare shemppuwaa bolla pirddee.

³ Palumiyaappe gas'an de'iyaaawe aawoo bonchcho; shin booza Asay ubbay walak'ettanaw elleellee.

⁴ Azalla goshshanchchay wodiya naagiide goshenna; hewaa diraw, kat-saa c'akkiyaa wode I woossee; shin ayaakka demmenna.

⁵ Asaa wozanaa halchchuu c'iimmo ollaa giddon de'iyaa haatsaa mala; shin wozanaama Asay hewaa duuk'k'iide kessee.

⁶ Daro asatuu barenttu keekkatetsaa odiino; shin tumu ammanettiya asaa demmanawe oonee?

⁷ S'illo Asay tooshii bayinna de'uwa de'ee; Aa kaalliide, Aa naanatuukka anijetteedawantta.

⁸ Kaatii pirddanaw bare kawutetsaa araatan utteedda wode, iita ubbaa bare ayifiyaan hark'k'iide kessee.

⁹ «Ta wozanaa geeshshaad; taanan nagarikka baawa» yaaganaw dand-dayiyaa Asay de'aneeshsha?

¹⁰ Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan yiggiyaawanttanne likke gi-dennaban makkiyaawantta is's'ee.

¹¹ Na'ay geeshshanne suure gidiyaawe I ootsiyaa oosuwaan erettee.

¹² Sisiyaa haytsaanne s'eelliyaa ayifiyaanne, untuntta laa"uwaakka Med'inaa Goday med'd'eedda.

¹³ Gem"ishuwaan ne wodiya wurssoppa; neeni hiyyeessana. Beegotta; yaatoope, neeni katsaa kallana.

¹⁴ Shammiyaa asay, «K'oheel! K'oheel!» yaagee; shin beeddawaappe guyyiyaan, «geluwaan shamaad» yaagiidde c'ee'etsee.

¹⁵ Eray kumeedda haasayay work'k'aappekka ink'k'uwa giyaa daro al"o shuchchaappekka aad'd'eeda al"obaa.

¹⁶ Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa oyk'k'ite.

¹⁷ Wordduwaan demmeedda katsay asaa mal"ee; shin ak'i kesiidde, doonaa giddon shafiyaadan hanee.

¹⁸ Zoriyaa akkaade ne halchchiyaawaa halchcha; zoriyaa akkenan de'aadde olaw booppa.

¹⁹ Zigiriyaa Asay s'uuraa gentsenna; hewaa diraw, odanchcha uraanna gakkettoppa.

²⁰ Asay bare aawuwaa woy bare aato shek'k'ooppe, Aa de'uwa s'omppiyaa d'ip'p'i go d'uman to'ana.

²¹ Koyruwan ellekka shiik'eedda ak'uu wurssetsan anijettenna.

²² New iitaa ootseedda uraw, «taanikka aw iitaa ootsana» gooppa; Med'inaa Godaan ammanettaade naaga; I neena ashshana.

²³ Med'inaa Goday laa"u k'ommo miizaanatuwaa shenetee; wordduwaa miizaanatuukka Aa nashechchikkino.

²⁴ Asay baanaw bessiyaa ogiyaa Med'inaa Goday kaaletsee; yaatina, Asay bare de'uwaan baana ogiyaa wootiide akeekanaw danddayii?

²⁵ Ittibaa elleelliide, «Hawaa taani S'oossaw immaad» gi diggiyaawenne guyyeppe zink'k'ottiyaawe, hewe asaa oyk'k'iyaa p'ire.

²⁶ Aad'd'eeda eranchcha kaatii makkalanchchatuwaa shaakkiide eree; I untuntta k'arettennaan muree.

²⁷ Asaa ayyaanay Med'inaa Godaw s'omppiyaa; hewaa diraw, I nu giddo asatetsaa ubbaa pilggi s'eellee.

²⁸ Aggena siik'uunne ammanettiyaawe kaatiyaa naagiino; Aa kawutetsaa araatay aggena siik'uwaan minnee.

²⁹ Yalagatuwaa bonchchuu untunttu wolk'k'aa; c'imatookka untunttu puuluntsay untunttoo bonchchuwa.

³⁰ Mino muruu iitatetsaa shoddee; wad'd'iyaawe iita wozanaa laamanaw danddayee.

21

¹ Kaatiyaa wozanay Med'inaa Godaa kushiyaanna; I Aa wozanaa goggiyaa haatsaa zaariyaawaadan, bare koyeeddasaa zaaree.

² Asay ootsiyaawe ubbay izaawoo likke malatee; shin Med'inaa Goday Aa wozanaa k'ofaa paac'c'ee.

³ Yarshshuwaa yarshshiyaawaappekka aatsiide, s'illobaanne suurebaa ootsiyaawaa Med'inaa Goday dosee.

⁴ Iitatu otorettiyaawaaninne ayyiyaawan erettiino; hewekka nagaraa.

⁵ Mino oosanchchaa halchchuu dureyee; shin elleelliyaa ubbay hiyyeessana.

⁶ Worddotiide dagayeedda duretay penttuwaa suuluwaadan d'ayee; hewaa koyiyaawanttu hayk'k'uwaa koyiino.

⁷ Iitatu suurebaa ootsanaw is's'iyaa diraw, untunttu makkala oosuu untuntta akkiide bee.

⁸ Bayzzanchchatuu geella ogiyaan hamettiino; shin geeshshatuu suurebaa ootsiino.

⁹ Walak'ettiyyaa machchattinna itti golliyaan de'iyawaappe he golliyya kashaan de'iyawe keeka.

¹⁰ Iitatu iitabaa ootsanaw amottiino; barenttu shoorotoo k'arettikkino.

¹¹ K'iliic'iyawe mureteedda wode, wozanay pac'c'eedda uray aad'd'eeda eraa tamaaree; k'ay wozanaama uray tamaariide, eraa demmee.

¹² S'illo S'oossay iitatuwaa son oosettiyaawaa ubbaa be'ee; untuntta aatsi yeggiide d'ayissee.

¹³ Hiyyeesaa waasuwwa sisanaappe giide, bare haytsaa tuc'c'iyaa uray, ikka waassana; alliyaawe d'ayana.

¹⁴ Geeman immiyaa imuu hank'k'uwaa doshissee. Afilaa gidduwaana immeedda mattaayii suulo hank'k'uwaa irs's'issee.

¹⁵ Suure pirdday pirddetteedda wode, hewe s'illoo nashshechchaa; shin iitaa ootsiyaawanttoo dagama.

¹⁶ Akeeka ogiyaappe haddireedda uraa hayk'k'uu naagee.

¹⁷ Aad'o injjiyaan de'ana giyya uray mank'k'ee; woyniyaa eessaanne zayitiyya dosiyaa Asay durettena.

¹⁸ Itti itti gedenne S'oossaa asatuwaa ashshanaw iita asatu muretiino; ammanettena asatuukka suure asatuwaa diraw muretiino.

¹⁹ Walak'ettiyaanne yilotiyaa machchattinna de'anaappe bazzuwaan de'iyawe keeka.

²⁰ Wozanaama uraa son mal"o k'umayenne oyssay minjjetee; shin booza Asay barew de'iyawaa ubbaa mi diggee.

²¹ S'illotetsaanne aggena siik'uwwa koyiyaa uraa laytsay aduk'k'ee; k'ay he uray s'illotetsaanne bonchchuwwa demmee.

²² Wozanaama Asay wolk'k'aama olanchchatuu de'iyaa katamaa oliide oyk'k'ee; untunttu ammanetteeda mino geessuwaakka laalee.

²³ Bare doonaanne bare ins's'arssaa naagiyaa Asay barena metuwaappe naagee.

²⁴ Otorettiyaanne ayyiyaa Asay k'iliic'iyawaa geetettee; I otoranchcha gideedda diraw, asaw k'oppenna.

²⁵ Azallaa amuu wod'ee; ayaw gooppe, I ootsanaw koyenna.

²⁶ Azallay gallassaa kumentsaa darobaa demmanaw amottee; shin s'illuu barew ashshenan immee.

²⁷ S'oossay iitatuwaa yarshshuwaa shenetee; hewaappekka untunttu aw iita k'ofaan shiishshiyaa yarshshuwaa aatsi shenetee.

²⁸ Worddo markkay d'ayana; shin k'oppiide akeekan haasayiyaa uraa haasayay akettana.

²⁹ Iita Asay tawaa s'alalay likke gee; shin suure Asay yuushshi k'oppee.

³⁰ Asay bare aad'd'eeda eratetsan, akeekaaninne zoriyaan Med'inaa Godaana ek'ettanaw danddayenna.

³¹ Olaw paraa kooranaw danddayettee; shin olaa s'oonissiyaawe Med'inaa Godaa.

22

¹ Lo"o suntsay daro duretetsaappe aad'd'ee; sabettiyaawekka biraappenne work'k'aappe aad'd'ee.

² Duriyaanne man'k'uwaa ubbaakka Med'inaa Goday med'd'eedda; hewan untuntu laa"uukka k'ara.

³ C'inc'c'a Asay iitaa be'iide, k'osetti aatsee; shin akeekay pac'c'eedda Asay metuwaan geliide k'ohettee.

⁴ Neeni ashkke gidooppenne Med'inaa Godaw yayyoope, duretetsaa, bonchchuwaanne de'uwaa demmana.

⁵ Iita uraa ogiyaan aguntsayinne p'irii de'ee; shin barena naagiyaa Asay untuntuppe haakkee.

⁶ Na'ay waaniide de'ana bessintto tamarissa; yaatoope, I c'imiidekka hewaa aggena.

⁷ Durii hiyyeesaa mooddee; tal"i akkeedawe tal"iyaa immeeddawoo ayile gidee.

⁸ Nagaraa zeriya uray waayiyaa c'akkee; haratuwaa I tuggayiyaa tugga s'am"ay me"enna.

⁹ Keeka Asay bare k'umaappe hiyyeesaw c'oo immiyaa diraw anjettana.

¹⁰ K'iliic'iyaa asaa kessa diggoope, palumii, walassayenne borii kichchana.

¹¹ Neeni wozanaa geeshshatetsaanne keekaa haasayaa dosoope, kaatii neenana dabbotee.

¹² Med'inaa Goday eretetsaa naagee; shin worddanchchatuwaa k'aalaa I aatsi yeggee.

¹³ Booza asay, «Taani kare kesoope, gaammuu taana maana; taana ogiyaan Asay wod'ana» yaagee.

¹⁴ Woshumiyaa mac'c'a mishirati doonay c'iimmo ollaa mala; Med'inaa Goday hank'k'etteedda uray Aa giddon kunddee.

¹⁵ Na'aa wozanaa azallatetsay bak'k'i oyk'k'ee; shin k'ayis'eeriyaan muriyaawe aappe haassee.

¹⁶ Barew mas'uwaa gujjana giide, hiyyeesaa naak'k'iyaaawe duriyaw imuwaa immiyaawe laa"uukka hiyyeessana.

Hattamu Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

¹⁷ Ne haytsaa haa yeggaade, aad'd'eeda eranchchay odiyaawaa sisa; ne wozanaakka ta eraakko zaara.

¹⁸ Ayaw goope, untuntu ne wozanaan wotsooppenne ne doonaanka untuntu ubbaa hassayoope, neeni nashettana.

¹⁹ Ne ammanuu Med'inaa Godaan gidana mala, taani neena hachchi tamarissaad.

²⁰ Taani new zoriinne eratetsay de'iyaa hattamu leemisatwaa s'aafoweshi!

²¹ Neena kiitteeddawoo neeni likke zaaruwaa zaarana mala, taani neena tumatetsaa tamarissaad.

²² Hiyyeesatoo ayayenne bayinna diraw, untuntuwaa bonk'k'oppa; chilootanka metootanchchatuwaa maataa d'ayissoppa.

²³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu diraw mootettana; untuntta bonk'k'eeddawat takka I bonk'k'ana.

²⁴ Hank'k'ettiyaa uraanna laggetoppa; hank'k'ettanaw elleelliyaa uraannakka zuppetoppa.

²⁵ Neeni Aa hanuwaa meezetoope, guyyeppe agganaw danddayakka.

²⁶ Asaw ac'uwaa ta k'ans's'ana gaade waasiyaa geloppa.

²⁷ Neeni k'ans's'iyaawe d'ayoope, ne gisiyaa hiis'ay attenana, new de'iyaabay ubbay aketana.

²⁸ Ne mayzza aawotuu tokkeedda beni zawaa shoddoppa.

²⁹ Bare oosuwaa loohatetsan ootsiyaa asaa be'aaddi? I kaatetoo ootseeppe attina, c'oo asatoo ootsenna.

23

¹ Neeni asaa mooddiyaawaanna ittippe k'umaa maanaw utteedda wode, ne sintsan de'iyaawaa loytsaade akeeka.

² Neeni daro yora asaa gidoope, naagetta.

³ I neena paac'c'anaw danddayiyaa diraw, aad'd'eeda mal'o k'umaw yawunettoppa.

⁴ Durettanaw daaburooppa; hewaa mala keesiyaa agganaw c'inc'c'a gida.

⁵ Hewaa mala duretetsay neeni s'eellishshin d'ayana; k'efiyaa kessiide arggantsawaadan, saluwaa paallana.

⁶ Uuziyaa k'umaa mooppa; Aa mal'o k'umaakka maanaw amottoppa.

⁷ Malatissanaw I neena, «Ma; usha» yaageeppe attina, Aa wozanay neenanna de'enna.

⁸ Neeni meedda laafa k'umaa c'ooshana; ne galataykka mela gidana.

⁹ Boozaw lo"obaa haasayoppa; ayaw gooppe, ne aad'd'eeda era haasayaa I kad'ana.

¹⁰ Beni zawaa shoddoppa; k'ay aawuu bayinna naanatuwaa gadiyaa zawaa sugoppa;

¹¹ ayaw gooppe, untuntta ashshiyaa S'oossay mino; I untunttu diraw neenana mootettana.

¹² Ne asttamaarii new odiyaawaa hayzza; ne haytsaakka eraa k'aalaakko zaara.

¹³ Na'aa seerennan aggoppa; neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, I hayk'k'enna.

¹⁴ Neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, Aa shemppuwaa hayk'k'uwaappe ashshaasa.

¹⁵ Ta na'aw, neeni ne wozanaan aad'd'eeda eranchcha gidoope, ta wozanaykka nashettana;

¹⁶ ne ins's'arssay suurebaa haasayoope, ta wozanay nashettee.

¹⁷ Nagaranchchatuwaa k'anaattoppa; shin ubbaa gede Med'inaa Godaw yayyiyaawaa aggoppa.

¹⁸ Yaatooppe new sintsanaw sa'ay keekkana; ne hidootaykka d'ayenna.

¹⁹ Ta na'aw, sisa; wozanaama gida; ne wozanaa suure ogiyaan wotsa.

²⁰ Daro woyniyaa eessaa ushiyaawanttunanne ashuwaa muussaw yaaretiyaawanttuna zuppetoppa;

²¹ ayaw gooppe, matsottiyaawanttunne yoranchchatuu mank'k'ana; gem"ishshuwaa daruu asaa wureedda c'urk'k'aa mayzzisee.

²² Neena yeledda ne aabbu odiyaawaa sisa; ne aatakka ec'eedda wode kad'oppa.

²³ Tumuwaa, aad'd'eeda eratetsaa, timirttiyaanne akeekaa shammappe attina, ubbakka zal"oppa.

²⁴ S'illo na'aa aabbu loytsi nashettana; wozanaama na'aa yeleddda uraykka an hashshu gaana.

²⁵ Ne aabbunne ne aata nashetino; neena yeleddaanakka hashshu gu.

²⁶ Ta na'aw, ta zoriyaa hayzza; taani haniyaawaadan hana.

²⁷ Ayaw gooppe, woshumiyaa mishirata c'iimmo ollaa mala; c'aaratuwaa oyk'k'iyaa machchatakka un"a ollaa mala.

²⁸ Aa paannuwaadan k'osetta uttaade naagaw; ammanettena attuma asaa asaa giddon darissaw.

²⁹ «Woo!» giyaa waasuu oossee? Kayyuu oossee? Walassay oossee? Zuuzuntsay oossee? Gaasuu bayinnan madus's'iyawe oossee? Ayifii zo"iyawe oossee?

³⁰ Woynniyaa eessaa ushiidde gam"iyaawanttussa gidennee? Walaket-teedda woynniyaa eessaa ushi ushi be'iyawanttussa gidennee?

³¹ Woynniyaa eessay zo"eedda wode, Aa malay birilliyaa giddon p'ooliyaa wode, ushishin walalattiidde geliyaa wode, Aa s'eelloppa.

³² Wurssetsan I shooshshaadan dukkee; mulumuk'k'e shooshshaadankka bare yishshaa puukkee.

³³ Ne ayifii be'i erennawaa be'ana; ne wozanaykka suure k'oppaawunne haasayanaw danddayenna.

³⁴ Neeni abbaa giddon hobbii k'aatsiyaa markkabiyya s'eeran giseedda uraa mala gidana.

³⁵ Neeni, «Unttuntu taana dechcheeddino; shin taani k'ohettabeykke. Unttuntu taana wad'd'eeddino; shin taw erettibeenna. Hara ushshaa ushanaw taani awude denddandditaashsha?» yaagana.

24

¹ Ta na'aw, iita asatuwaa mala gidaarikkitaashsha gooppa; untuntunna dabbotanawukka amottoppa;

² ayaw gooppe, untuntu ubbaa gede makkalabaa mak'ettiino; barenttu ins's'arssan geniyaabaa haasayiino.

³ Gollii aad'd'eeda eratetsan kees'etee; akeekankka minnee.

⁴ Eray de'ooppe, k'ol"uu al"obaaninne lo"oban ubbaan kumee.

⁵ Wozanaama uraw wolk'k'aama wolk'k'ay de'ee; eranchcha asaykka minotetsaa gujje.

⁶ Neeni olaw kesanaappe kasetaade halchchuwaa halchchanaw koshshee; daro zoriyaawanttu zoriyaan s'oonuu beettee.

⁷ Boozay aad'd'eeda eratetsaa akeekanaw danddayenna; hak'a yaa'ankka odiyaawe ayinne baawa.

⁸ Iitaa ootsanaw halchchiyya uray genanchcha geetettana.

⁹ Boozatetsaa k'ofay nagaraa; Asay k'iliic'iyawaa is's'ee.

¹⁰ Neeni metuwaa gallassi laafooppe, ne wolk'k'ay guutsa giyaawaa.

¹¹ Hayk'k'anaw bessenaan, hayk'k'oo pirddiide afiyaawantta ashsha; wod'ana haniyaa wode c'o"u gaade s'eelloppa.

¹² Neeni, «Nuuni hawaa eribeykko» yaagooppe, wozanaa eriyaawe I be'ennee? Ne de'uwaa naagiyaawe erennee? Asaa ubbaw Aa oosuwaa oosuwaadan zaarennee?

¹³ Ta na'aw, eessaa ma; eessay lo"a. Eessaa ililuu goggoc'c'uwaan mal"ee.

¹⁴ Aad'd'eeda eratetsaykka hewaa mala; I ne shemppoo mal"o gidiyaawaa era. Neeni Aa demmiyaawaa gidoooppe, sintsanna yaana hidootay newaa; neeni akkana gaade hidootan naagiyaawekka d'ayenna.

¹⁵ S'illuwaa golliyaanne mas'uwaa bonk'k'anaw k'oppiyaa iita asaadan hanoppa.

¹⁶ S'illo Asay laappun gede kunddooppekka denddee; shin iitatu metuwaan d'ayana.

¹⁷ Ne morkkii kunddiya wode nashettoppa; I d'ubettiya wodekka, «Hashshu!» gooppa.

¹⁸ Neeni nashetoppe, Med'inaa Goday hewaa be'iide nashetena; Aa hank'k'ettiyaawaakka aggi aggana.

¹⁹ Iitaa ootsiyaawanttu diraw hirggoppa; untunttu mala gidaarikki-taashsha gooppa.

²⁰ Ayaw gooppe, iita uraw sintsanna yaana hidootay baawa; iitatuwaa s'omppiikka to'ana.

²¹ Ta na'aw, Med'inaa Godawunne kaatiyaw yayya; untunttoo makkaliyaawanttunakka zuppetoppa.

²² Ayaw gooppe, hewaa mala asatuwaa k'oppenna metuu gakkee; kaatiyaappenne S'oossaappe yaana metuwaa oonee eriyaawe?

Hara Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

²³ Aad'd'eeda eranchchatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino:

Pirddiidde maaddiyaawe lo"a gidenna.

²⁴ Bayzzanchchaa, «Neeni bayzzabaakka» yaagiyaa daannaa Asay shek'k'ana; kawutetsatuukka Aa is's'ana.

²⁵ Bayzzanchchaa muriyaawanttu loytsi nashettananne anjettana.

²⁶ Suure zaaruwaa zaariyaawe dabbotoo malaataa mala.

²⁷ Kasetaade ne gadiyaa ootsa; katsaakka zera; hewaappe guyyiyaan, ne golliya kees's'a.

²⁸ Ne shooruwaa bolla gaasuu bayinnan markkattoppa; ne doonaanka c'immoppa.

²⁹ «I taw ootseeddawaadan, taani aw ootsana; taani aw Aa oosuwaa kushiya zaarana» yaagoppa.

³⁰ Taani itti gallassi, itti azallanne akeekay pac'c'eedda bitaniyaa gaden de'iyaa woyniyaa turaa gidduwaana aad'aad.

³¹ Aad'd'iyaa wode, aguntsayinne sharafay goozi wotseedda; yuushshuwaan Shuchchaa gimbbiikka koleti kichcheedda.

³² Taani Aa be'eedda wode, k'oppaad; taani be'eeddawaappe timirttiyaa tamaaraad.

³³ Neeni guutsaa lip'p'i ga; guutsaa gem"ishsha; ne kushiyaakka shi-ishshaade guutsaa shemppa akka.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, hiyyeesatetsay paannuwaadan yaana; pac'aykka olaa miishshaa oyk'k'eedda asaadan puttu gaana.

25

Solomon S'aafeedda Hara Leemisatwaa

¹ Hawanttukka k'ay, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa asatu duuk'k'iide s'aafeedda Solomona leemisatwaa.

² S'uuraa gentsiyaawe S'oossaw bonchcho; s'uuraa pilggiide kessiyaawe k'ay kaatetoo bonchcho.

³ Salotuwa d'ok'k'atetsaanne sa'aa c'iimmatetsaa Asay gakkennawaadan, kaatetuwa k'ofaakka Asay eranaw danddayenna.

⁴ Biraappe k'itaa digga; hewaappe guyyiyaan, wogaac'ii k'os's'iide, lo"obaa kessana.

⁵ Kaatiyaa sintsappe iitatuwaa digga; yaatoppe, Aa kawutetsaa araatay s'illotetsan min ek'k'ana.

⁶ Kaatiyaa sintsa aad'd'iyaa wode c'EEK'ettoppa; wolk'k'aama asatuwaappe gidduwaan sa'aa koyoppa.

⁷ Neepe gitatiyaa asaw sa'aa immanaw kaappuu neena dentsina kawushiyaawaappe, kaappuu neena, «Hawaakko d'ok'k'u ga» giyaawe new keeka.

⁸ Ne ayifiyaan be'eeddawaa markkattanaw dabaabaa baanaw elleelloppa; ayaw gooppe, neeni markkatta simmina, hara Asay ne markkatetsay balaa gidiyaawaa k'onc'c'issooppe, neeni yeellatana.

⁹ Neeppen ne shooruwaappe gidduwaan palumii med'ettooppe, aanana haasayaade ne palumiyaa wurssa. Hara asaa s'uuraa k'onc'c'issoppa.

¹⁰ Hewe d'ayooppe, neeni odiyaawaa siseedda Asay neena kawushshana; hewan ne suntsay laa"entso simmennaan bayana.

¹¹ Koshshiyaa wodiyaan haasayetteedda likke k'aalay biraa bolla tigeedda work'k'aa alleek'k'uwaa mala.

¹² Hayzziyaa uraa eranchcha Asay zoriyaa zorii haytsaan wotseedda work'k'aa woy geeshsha work'k'aappe ootseedda alleek'k'uwaa mala.

¹³ Katsaa c'akkiyaa boniyaan irs's'a haatsay ushina aliyaawaadan, kiittina ammanettiyaa Asay barena kiittiyaawantta nashechchee.

¹⁴ Immennabaa «Immana» yaagiidde c'EEK'ettiyaa Asay iray bayinna shaariyaanne c'arkkuwaa mala.

¹⁵ Danddayanchcha Asay deriyaa mooddiyaawoo odiide amantsee; liik'o k'aalay mek'etsaa aad'd'iidde gelee.

¹⁶ Eessaa demmooppe, kallana gakkanaw ma; shin darissoppe, neeni c'ooshana.

¹⁷ Neena uufiide is's'ennaadan, ne shooruwaa golle ubbaa gede booppa.

¹⁸ Bare shooruwaa bolla wordduwaan markkattiyaa Asay gatimay, mashshayne k'ara aday asaa k'ohiyaawaa keeshshaa k'ohee.

¹⁹ Metuwaa wode ammanettena uran zemppiyaawe k'aas's'iyaa matan c'oommiyaawaanne sileedda gediyaan hamettiyaawaa mala.

²⁰ Kayyotti utteedda asaw yetsaa yes's'iyawe meeguwa gallassi mayuwaa k'aariyaawaanne madutsaa bolla c'aalabaa tigiyaawaa mala.

²¹ Ne morkkii koshattooppe, miza; saamettooppe, ushsha.

²² Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawe Aa huup'iyaan tamaa bonk'k'uwaa kaashiide k'oliyaawaa mala. Med'inaa Godaykka new woytana.

²³ Dolahaa bagga c'arkkuu iraa ahiyaawaadan, zigirssay hank'k'uwaa ayee.

²⁴ Walak'ettiyaa machchattinna itti golliyaan de'anaappe golliya kashaan de'iyawe keeka.

²⁵ Daabureedda uray irs's'a haatsaa ushiide aliyaawaadan, haakko biit-taappe yiyaa lo"o oduu nashechchee.

²⁶ Iita asaa sintsaan kunddiyaa s'illo Asay bulluk'k'eteedda pulttuwaanne bayeedda ollaa haatsaa mala.

²⁷ Daro eessaa miyaawe lo"a gidenna; hewaadankka, bare bonchchuwa koyiyaawe bonchchissenna.

²⁸ Bare huup'iyaa naagenna Asay dirssay me"eedda katamaa mala.

26

¹ Boniyaan shachchay, katsaa c'akkiyaa wodiyaankka iray koshshen-nawaadan, boozaw bonchchuu koshshenna.

² Kafotuu yaanne haanne paalliide, asaa k'ohennawaadan, gaasuu bayinnan shek'k'iyaa shek'ay asaa gakkenna.

³ Paraw lissuwaa, hariyaw paas'oruwaa koshshiyaawaadan, boozaa zokkiyaw wad'aa koshshee.

⁴ Booza uraw Aa boozatetsaadan zaaroppa; zaaroppa neenikka Aa mala gidana.

⁵ Booza uraw Aa boozatetsaadan zaara; hewe d'ayooppe, I barena eranchchaadan paydana.

⁶ Booza asaa bolla kiitaa kiittiyaawe bare gediya k'ans's'iyawaanne wod'iyawaa ushiyaawaa mala.

⁷ Booza uraa leemisuu wobba uraa gediya mala maaddenna.

⁸ Booza uraa bonchchiya Asay shuchchaa yambbarshshaa bolla k'achchi wotsiide yuushshiya asaa mala.

⁹ Booza uraa leemisuu matsottedda Asay bare kushiya c'addedda aguntsaa kessanaw baas'etiyaawaa mala.

¹⁰ Booza asaa woy barew ogiyaanna aad'd'iyaa asaa oosoo k'as'ariya Asay demmeedda asaa ubbaa c'addanaadan wonddaafiyaa dukkiya asaa mala.

¹¹ Kanay bare c'ooshshaa guyye simmiide miyaawaadan, boozay bare boozatetsaa oosuwaa zaari zaari ootsee.

¹² Barekka barena, «Taani aad'd'eeda eranchchaa» giya asaa be'aaddi? Aappe booza uraw sintsappe lo"o hidootay de'ee.

¹³ Azallay, «Ogiyaan gaammuu de'ee; yashshiya gaammuu aakko ogiyaan yuuyyee» yaagee.

¹⁴ Penggii bare maas'afiyaan yaanne haanne k'aas's'iyawaadan, azallaykka bare hiis'an yaanne haanne aad'd'i wod'd'ee.

¹⁵ Itti itti asatuu daro azalla; untuntu haray attina, wos'iyaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw daaburiino.

¹⁶ Azalla Asay markkaanna odiaa laappun eranchchatuwaappekka barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee.

¹⁷ Barena gatsiyaawe bayinna saan palamaw aad'd'iyaa Asay ogiyaanna biyaa kanaa haytsaa oyk'k'iyaa asaa mala.

¹⁸⁻¹⁹ Bare shooruwaa, «Taani kaassaw ootsaad» yaagiide c'immiya asay, gooyiide tamaa s'iifaa oliya, woy wod'iyaa c'ubiyaa dentsiyaa asaa mala.

²⁰ Mitsay wurooppe, tamay to'ee; zigiriyaawe d'ayooppe, walassay attee.

²¹ S'iis'untsay bonk'k'uwaa darissiyaawaadaaninne mitsay tamaa darissiyaawaadan, palumanchcha Asay walassaa darissee.

²² Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjjiya gakkee.

²³ Wozanaan iitabay de'ishiina, bare ins's'arssan c'imuwaa k'aalaa haasaiya Asay biran sheeshsheedda urk'k'aa miishshaa mala.

²⁴ Lo"o malatiya iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa bare nashsho haasayan gentsee.

²⁵ Aa wozanaan laappun tunatetsay kumi utteedda diraw, I lo"o k'aalaa haasayooppekka Aa ammanoppa.

²⁶ Bare morkketetsaa I gentsooppekka, I ootsiya iitatetsay shiik'uwaan k'onc'c'ana.

²⁷ Haratoo ollaa bookkiya uray he ollaan barew kunddana; haratuu bolla shuchchaa gondдорssiya uraa bolla he shuchchay simmiide gonddoretana.

²⁸ Worddotiya ins's'arssay bare k'oheedda asatuwaa is's'ee; c'imiya haasayay bayetsaa aheeppe attin, harabaa ahenna.

27

¹ Wontti hananabaan c'ee'ettoppa; wontti ahanabaa neeni erakka.

² Neena hara Asay galatoppe attina, neeni neena neerekka galatoppa; Asay ne diraw markkattoppe attina, neeni ne keekkatetsaa odoppa.

³ Shuchchay wolk'k'aama tookuwaa; shafetuwaa tookkiyaawekka dees'ee; shin booza uray dentsiyaa walassay untuntu laa"uwaappekka dees'ee.

⁴ Hank'k'oo k'areti baawa; yiluukka bayzziyaa di'uwaa mala; shin k'anaatiyaan ubbaa gatsoppo.

⁵ Geemmedda siik'uwaappe baliyaa wode k'onc'c'iyaan seeriyawe keeka.

⁶ Morkkii neena daro gede yeriyaawaappe siik'uu neena dechchiyaawe keeka.

⁷ Kalleedda uraa eessaa ililu iitee; shin koshateedda uraa c'ammiyaabaykka mal'ee.

⁸ Bare golliyaa aggiide yuuyyiyaa asay, bare golliyaappe haakkaade paaliyaa kafatti mala.

⁹ Shittuunne sawiyaa is'aanay asaa nashechchiyaawaadan, siik'uwaa laggiyaa zoriikka nashechchee.

¹⁰ Ne siik'o laggiyaanne ne aawuwaa siik'o laggiyaa aggoppa; neena meteedda wode ne ishaa golle booppa. Haakuwaan de'iyaa ishaappe matan de'iyaa shooruu keeka.

¹¹ Ta na'aw, neeni aad'd'eeda eranchcha gida. Yaatintto taani nashetananne taana boriyaawanttu ooshaakka zaarana.

¹² C'inc'c'a Asay metuu yiyaa wode be'iide k'osettee; shin akeekay pac'c'eedda Asay sitti gi biide, metuwaan gelee; yaatiide guyyeppe ayee ana yaagee.

¹³ Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw, waasiyaa geledda uraa mayuwaa oyk'k'ite.

¹⁴ Wontta guuran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, bare shooruwaa sarotiyaawe Aa shek'k'iyawaa mala.

¹⁵ Walak'ettaade duus's'enna machchatanne iray bukkiyaa wode s'okiide aggena gollii itti mala.

¹⁶ C'arkkuwaa te"anaw woy zayitiyaa c'uuc'c'uumiide oyk'k'anaw dandayettennawaadan, izo c'o"u ootsanaw danddayettenna.

¹⁷ Biratay birataa poshiyaawaadan, Asay ittuu ittuwaappe tamaaree.

¹⁸ Balasiyaa giyaa mitsatto ishalissiide naageedda uray I ayifiyaa maana; barena ayisseeddaawaa kabboyiyaa k'oomay bonchchettana.

¹⁹ Haatsay masttootiyaadan som"uwaa bessiyaawaadan, asaa wozanay izaaw eeshshaa bessee.

²⁰ Hayk'uunne bashshay kalli erikkino; hewaadankka, asaa ayfii kallenna.

²¹ Birayenne work'k'ay taman paac'ettiide geeyiyaawaadan, asaykka bare akkiyaa galatan paac'ettee.

²² Booza asaa katsanna udulan yeggaade, udula mitsan c'addintto, aappe boozatetsay kichchenna.

²³ Ne dorssatuu de'iyaa hanotaa loytsaade era; ne mehiyaa wudiyaakka wozanaappe heemma.

²⁴ Ayaw gooppe, duretetsay med'inaw de'enna; kallachchaykka yele-taappe yeletaw aad'd'ennan agganaw danddayee.

²⁵ Mela maatay buuc'etteeddawaappe, aac'a maatay keseeddawaappenne deriyaa bollan de'iyaa maatay shiik'eeddawaappe guyyiyaan,

²⁶ dorssatuwaa isikiyaappe neeni new mayiyaawaa kessana; amareeda deeshshatuwaa zal"eedda birankka new gadiyaa shammana.

²⁷ Attiyaa deeshshatuwaa maatsay new, ne soo asawunne ne mac'c'a k'oomatoo k'uma gidanawaa.

28

¹ Iitatuu ooninne yederssennan bak'atiino; shin s'illotuu gaammuwaa mala s'ala.

² Itti kawutetsay makkalanchcha gidoope, Aa mooddiyaawanttu laametti laametti mooddino. Shin kaaletsiyaawanttu aad'd'eeda eranchchaanne akeekanchcha gidiyaa wode, mino gidiide, daro wodiya takkee.

³ Hiyyeesatuwaa uk'k'unniyaa daannay katsaa d'ayissiyaa wolk'k'aama iraa mala.

⁴ Higgiyaa bonchchenna uray bayzzanchchaa sabbee; shin higgiyaa bonchchiyaawe bayzzanchchatuwaa k'ofaa p'alk'k'ee.

⁵ Iita asatoo suure pirdaabay gelenna; shin Med'inaa Godaw goyin-niyaawanttoo ubbabaykka gelee.

⁶ Geella asaa gidiide, dure gidiyaawaappe suure asaa gidiide, hiyyeesaa gidiyaawe keeka.

⁷ Higgiyaa naagiyaa wodallay akeekanchcha. Shin patsenna shufuro-tuwaanna zuppetiyaawe bare aawuwaa yeellayee.

⁸ Miishshaa dichchaw immiyaawaaninne yeluwaan durettiyaa Asay he mas'uwaa hiyyeesatoo keekkiyaa asaw shiishshee.

⁹ Higgiyaa sisanaappe giide, bare haytsaa wora zaariyaa uraa woosay S'oossaa sheneyiyaawaa.

¹⁰ Suuretuwaa iita ogiyaa kaaletsiyaa uray bare bookkeedda ollaan barew kunddana; shin geeshsha Asay lo"obaa laattana.

¹¹ Dure Asay barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee; shin akeekay de'iyaa hiyyeesay Aa paac'c'ee.

¹² S'illotuu s'ooneedda wode, Asay ubbay nashettee; shin iitatu maataa oyk'k'eedda wode, Asay k'osettee.

¹³ Bare nagaraa gentsiyaa uray aac'enna; shin paas'iyaaawenne nagaraa aggiyaawe maarettanawaa.

¹⁴ Med'inaa Godaw ubbaa gede yayyiyaa Asay anjjetteedawaa; shin bare wozanaa guzuntsiyaa Asay metuwaan gelana.

¹⁵ Hiyyeesaa asaa mooddiyaa iita daannay gudiya gaammuwaanne koshateedda babark'k'iyaa mala.

¹⁶ Wozani pac'c'eedda daannay bare asaa naak'k'ee; shin asaa naak'k'iyawaa is's'iyawe daro laytsaa mooddana.

¹⁷ Asaa wod'eedda Asay hayk'k'ana gakkanaw bak'atiidde de'ee; Aa ooninne shiishshi akkena.

¹⁸ Borii bayinnan hamettiyaa uray k'ohettennan attanawaa; shin geella Asay itti kutsan kunddana.

¹⁹ Bare gadiyaa ootsiyaa uray katsaa kallee. Shin shufurotuwaa kaalliyaa uray ubbaa gede hiyyeesiide de'ee.

²⁰ Ammanetteeda uray daro anjjettana; shin durettanaw jaamiyaawe murettanan attena.

²¹ Shaakkiide maaddiyaawe lo"enna; shin Asay guutsa ukitsaa diraw giidekka, balabaa ootsiino.

²² Uuzetiyaa uray durettanaw jaamee; barena hiyyeesatetsay oyk'k'anawaakka erenna.

²³ Asaa c'oo sabbiyaa uraappe seeriyaa uray guyyeppe galatettee.

²⁴ Bare aawuwaappenne bare aattippe wuu"iide, «Taani ayinne nagaraa ootsabeykke» yaagiyaa uraynne bayzziyaa uray itti mala.

²⁵ Uuzetiyaa uray walassaa dentsee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawe kallee.

²⁶ Barenan ammanettiyaaw Asay booza; shin aad'd'eeda eratetsan hamettiyaawe saro de'ee.

²⁷ Hiyyeesaw immiyaa uraw pac'c'enna; shin untuntta be'anaappe giide c'iilimmiyaawe shek'aa akkana.

²⁸ Iita asatuu suntsettiyaa wode, Asay k'osettee; shin untunttu d'ayiyaa wode, s'illotuu c'orattiino.

29

¹ Daro gede seerina is's'iide, morggii d'uleedda uray hassayennan me"ana; he uraw pas'uukka baawa.

² S'illo asatuu suntsettiyaa wode Asay nashettee; shin iitatu biittaa mooddiyaa wode Asay oolee.

³ Aad'd'eeda eraa dosiyaa Asay bare aawuwaa nashechchee; shin woshummiyaa mac'c'a asatuwaa heeraan yuuyyiyaa Asay bare miishshaa wurssee.

⁴ Tumuwaa pirddiyaa kaatii bare kawutetsaa woppu ootsee; shin mataayiyaa maanaw yoratiyaawe bare kawutetsaa bayzzee.

⁵ Bare shooruwaa sabbiide haasayiyaa uray, Aa gediyaaw gitiyaa yeggee.

⁶ Iita Asay gitii oyk'k'iyawaadan, bare nagaran oyk'ettee; shin s'illo Asay nashettanawunne yes's'anaw danddayee.

⁷ S'illo Asay hiyyeesaa maataa bonchchee; shin iita Asay hewaa mala eraa ubbakka erenna.

⁸ K'iliic'iyawwanttu kataman walassaa dentsiino; shin aad'd'eeda eranchcha asatuu hank'k'uwwa irs's'isiino.

⁹ Aad'd'eeda eranchcha Asay booza asaa pirdda golle afooppe, boozay hank'k'etteenne k'id'ee; aw yaatooppe saruu d'ayee.

¹⁰ Suutsaa gussanaw jaamiyaa asatuu suure asaa is's'iino; k'ay s'illo asaakka wod'anaw koyiino.

¹¹ Booza Asay bare hank'k'uwwa yeddi bessee; shin aad'd'eeda era Asay bare hank'k'uwwa mittee.

¹² Itti suntsetteedda uray wordduwaa oduwaa akkooppe, Aa oosanchchatuu ubbay iita kesiino.

¹³ Hiyyeesaynne asaa naak'k'iyaa Asay ittibaa kos's'iino; untunttu laa"ookka ayifiyaa Med'inaa Goday s'eelisee.

¹⁴ Itti kaatii hiyyeesaw suure pirddooppe, I bare kawutetsan gam"ana.

¹⁵ K'ayis'eeriinne seeray naanaatoo aad'd'eedda eraa immee; shin yedan dic'c'eedda na'ay bare aato kawushshee.

¹⁶ Iita asatuu dariyaa wode, nagaray daree; shin s'illotuu untunttu kundetsaa be'ana.

¹⁷ Ne na'aa seera; yaatooppe, I new saruwaa immana; I neena nashshechhana.

¹⁸ S'oossay kaaletsiyaa kaalesuwaa akka derii yeda; shin higgiiyaa naagiyaa uray anjjettedawaa.

¹⁹ K'oomay c'o odo s'alan seeretti erenna; oduu aw gelinttokka I azazetena.

²⁰ Elleellee elleellee haasayiyaa uraa be'a erayishsha? Aappe booza uraw sintsanaw daro hidootay de'ee.

²¹ Ne k'oomaw na'atetsaappee doommina, I koyiyaawaa ubbaa aw imma meezeyooppe, itti gallassi new de'iyawaa ubbaa akkanaw I kajjeelanawe attena.

²² Hank'k'etiyaa Asay walassaa dentsetsee; elle yilotiyaa Asay daro nagaraa ootsee.

²³ Otoruu asaa kawushshee; shin hokkiyaa ayyaanay de'iyaa Asay bonchchete.

²⁴ Kayisuwaanna shaakkiyaa uray barena is's'iyaa asaa; I dabaaban tumuwa odooppekka muretee; tumuwa odana d'ayooppe k'ay, S'oossay Aa murana.

²⁵ Asaw yayyiyaawe he uraw p'ire gidee; shin Med'inaa Godaan ammanet-tiyaa Asay saro de'ee.

²⁶ Darotuu suntsatetsay de'iyaa asatuwaa awuddashiino; shin suure pird-day Med'inaa Godaa mataappe beettee.

²⁷ S'illotuu nagaranchchatuwaa shenetiino; nagaranchchatuukka suure uraa shenetiino.

30

Aguuri Haasayaa

(30:1-33)

¹ Hawaappe kaalliide s'aafetteeddawe Yaak'a na'ay Aguuri haasayeedda haasayaa. He bitanii Iteelassinne Ukaalaw hawaa haasayeedda.

² Tumu taani ay asaappekka booza daray; asaw de'iyaa akeekay taw baawa.

³ Taani aad'd'eeda eraa tamaarabeykke; Geeshsha S'oossaabaakka ayaanne erikke.

⁴ Saluwaa pude kesiide, duge wod'd'eeddawe oonee? C'arkkuwaa bare kushiyaan oyk'k'eeddawe, haatsaa bare afilaan yiic'eeddawe, sa'aa gas'aa Aa sa'aan sa'aan wotseeddawe oonee? Ane erooppe Aa suntsaa taw oda. Aa na'aa oona gay?

⁵ S'oossay odiiyaa k'aalay ubbay tuma; barekko bak'atiide biyaa ubbaw I gondalle.

⁶ Aa k'aalaa bolla ayaanne gujjoppa; gujjooppe I neena seerana; neeni worddanchcha gidiyaawaakka I k'onc'c'issana.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena laa"ubatuwaa oochchay; taani hayk'k'ana gakkanaw, untuntta taana diggoppa.

⁸ Koyiruwaan, taani asaa c'immennaadaaninne wordduwaa haasayennaadan taana naaga; laa"entsuwaan, taw koshshiyaa keeshshaa k'umaa immappe attina, taana dure woy mank'k'o kessoppa.

⁹ Hewe d'ayooppe, dure gidaade, «Med'inaa Goday oonee?» gaade neena kaddana; woy mank'k'o gidaade, wuu"ana; yaataade ta S'oossaa suntsaa borisana.

¹⁰ Neena shek'k'ena malanne I shek'k'ina new gometenna mala, k'oomaa Aa godaan moottoppa.

¹¹ Barenttu aawotuwa shek'k'iyaanne barenttu aayetuwa anjjenna asatuu de'iino.

¹² Daro tunaa tuni uttiide, barentta geeshshaadan paydiyaa asatuu de'iino.

¹³ Otoruwaa kumeedda asatuunne asaa kad'iide s'eelliyaa asatuu de'iino.

¹⁴ Unttuntu achchay mashshaa mala gidina, unttuntu goggoc'c'uukka golooduwaa mala gidina, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa naak'k'iide, unttuntuwaa bonk'k'iyaa asatuu de'iino.

¹⁵ Ullatsatiw laa"u mac'c'a naanatuu de'iino. Unttuntu, «Hamma! Hamma!» yaagiide waassiino. Ubbakka kalli erenna heezzubatuu de'iino; oyddentsuu k'ay ubbaa, «Gidana» gi erenna.

¹⁶ Hewanttukka:
duufuwaa,

mayenne mac'c'a asaa,
 haatsi kalissi erenna mela biittaaanne,
 «Taw gidana!» gi erenna tamaa.

¹⁷ Bare aawuwaa k'iliic'iyaa na'aa ayifiyaa, bare aata c'imina kad'iyaa na'aa ayifiyaa, zanggaaraan de'iyaa k'uurotuu wooc'ana; Aa ashuwaa ankkotuu maana.

¹⁸ Taana heezzubatuu maalalissiino; oyddentsuu ubbaa taw gelenna.

¹⁹ Hewanttukka:
 arggantsay saluwaana paalliyaa paaluwaa,
 shooshshay shuchchaa bollaanna sololiyaa sololetsaa,
 markkabii abbaa bollan solddiyaa soldduwaanne
 wodallayenne gellayatta siik'uwaa doommiiyaa doometsaa.

²⁰ Woshumiyaa mishirata haniyaa hanuukka hewaa mala. Aa muussaa maw; shin meeddawaappe guyyiyaan, bare doonaa k'uc'c'a diggaade, «Taani ayinne bayzzabeykke» yaagaw.

²¹ Heezzu yewotuwaan biittay k'aas's'ee; oyddentsuwaa ubbaa tookkanawukka danddayibeenna.

²² Hewanttukka:
 ayilii kaateteedda wode,
 boozay katsaa kalleedda wode,

²³ asay is's'eedda mishirata asinaa geleedda wodenne,
 mac'c'a k'oomata bare godatto laatteedda wode med'ettiiyaa hanotaa.

²⁴ Sa'aa bolla oyddu guutsa med'etatu de'iino; shin untuntu loytsi aad'd'eeda erancha.

²⁵ Hewanttukka:
 C'unc'c'alletuwaa, c'unc'c'alletuu wolk'k'ay bayinna med'etaa;
 shin barenttoo miyaawaa boniyaan shiishshiide, minjiino.

²⁶ Guppalletuwaa, guppalletuu guutsa wolk'k'ay de'iyaa wantta;
 shin barenttu golliiyaa shuchchaa kooppuwan kees's'iino.

²⁷ Booletuwaa, booletoo kaatii baawa;
 shin untuntu ubbaykka maaran zattiino.

²⁸ Zaretuwaa, zaratu kushiyan oyk'k'ina akka oyk'ettiino;
 shin untuntu haray attina, kaatiyaa gollenkka de'iino.

²⁹ Barenttu maataa bessiidde hamettiiyaa heezzu med'etatu de'iino; oyddentsuukka lo'o hemetaa hamettee.

³⁰ Hewanttukka:
 do'aa ubbaappe minniyaanne yayyiide bak'ati erenna gaammuwaa;

³¹ aayetuwa gidдон аyyiidde hamettiiyaa awure kuttuwaa,
 deeshsha orggiyaanne,
 bare olanchchatuwaa gidдон ek'k'iyaa kaatiyaa.

³² Neeni boozade otoretteeddawaa gidoppenne, iitabaa ootsanaw halchcheeddawaa gidoppe, ane takki gaade k'oppa.

³³ Maatsaa bukkiyaawe oyssaa kessiyaawaadan, siid'iyaa yimppiyaawekka suutsaa ahiyaawaadan, hewaadan hank'k'uwa dentsetsiyaawe walassaa ayee.

31

Limu'eela Daaya Bare Na'aa Tamaarisseedda Timitittiyaa (31:1-31)

¹ Hawaappe kaalliide s'aafetteedda haasayay, Kaatiyaa Limu'eela aata Kaatiyaa Limu'eela tamarisseeddawaa.

² «Laa ta na'aw, ta uluwaappe wod'd'eeddawoo, taani shiik'ettaade yeled-dawoo,

³ mac'c'a asan ne wolk'k'aa wurssoppa; he kaatetuwaa bayzziyaa mac'c'a asatuwaan ne akataa d'ayissoppa.

⁴ «Limu'eelaa, hawe kaatetoo bessena; woyniyaa eessaa ushiyaawe kaatetoo bessena; matsoiyaa ushshaa ushiyaawe asaa bolla suntsetteeddawanttoo bessena.

⁵ Unttuntu ushiyaa wode higgiyaa baliino; naak'etteedda asaa maataa sheneko giino.

⁶ Matsoiyaa ushshaa hayk'k'ana haniyaa urawunne sa'ay iiteedda uraw immite.

⁷ Unttuntu barenttu mank'k'otetsaanne barenttu tugga de'uwaa dogana mala ushino.

⁸ «Barenttu metuwaa odanaw danddayennawanttu diraw neeni oda; maaddiyaawe bayinnawanttu maataa diraw neeni dendda.

⁹ Unttunttoo suure pirddaa pirdda; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa maataa naaga» yaagaade tamarissaaddu.

Wozanaama Machchato

¹⁰ Wozanaama machchato ooni demmanaw danddayii? Ink'k'uwaa giyaa al'o shuchchaappekka iza al"aw.

¹¹ I asinay izo ubbabankka ammanee; aw de'anaw bessiyaawaappe ayayenne pac'c'enna.

¹² Aa bare de'uwaa laytsaa ubbaan aw lo"obaappe attina, iitabaa ootsukku.

¹³ Suufiyaanne layinuwaa Aa koyaadde, nashetaade bare kushiyan ootsaw.

¹⁴ Aa zal"anchchatuwaa markkabatuwaa mala; bare k'umaa haakko biitaappe ayaw.

¹⁵ Aa bare soo asaw k'umaa katsanawunne bare mac'c'a k'oomatoo oosuwaa gishanaw, sa'ay biro k'amma de'ishiina denddaw.

¹⁶ Gadiyaa Aa koyaadde shammaw; bare kushiyan ootsaade demmeedda shaluwaan woyniyaa turaa tokkaw.

¹⁷ Aa gooba oosanchcha gidiyaawaa s'alala gidennaan, minonne c'inc'c'a asaa.

¹⁸ Aa bare wod'iyaa demmanaw minnaade zal"aw; Aa ootsaade k'amissiyaa diraw, bare s'omppiyaa elle toyissukku.

¹⁹ Aa bare sinddiriitan suk'k'aade, bare afilaa daddaw.

²⁰ Aa hiyyeesatoonne metootanchchatoo barewaappe c'oo immaw.

²¹ I soo Asay ubbay ho"iyaa mayuwaa mayyeedda diraw, shachchay bukkintto, Aa hirggukku.

²² Arssaa bolla hiis's'iyaa mayuwaa sikkaw; liinuwaappe dadetteedda ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaakka barew mayyaw.

²³ Gadiyaa c'imatuu shiik'iyaa dubbushan I asinay bonchchetteedda asaa.

²⁴ Liinuwaappe mayuwaanne sak'k'iyaa ootsa ootsaade, zal"anchchatoo zal"aw.

²⁵ Iza minonne bonchcho asaa; yiyaa laytsatoo iza ubbakka hirggukku.

²⁶ Aad'd'eeda eran Aa haasayaw; ammansiyaa zorii I ins's'arssaappe kesee.

²⁷ Aa bare soo asaa de'uwaa injjejanaw ubbaa gede oosuwaa ootsaade de'aw; azalla hanuu I bolla beetti erenna.

²⁸ Izi naanatu dendi ek'k'iide, izo nashshiino; Izi asinaykka izo galatiidde,

²⁹ «Lo"obaa ootseedda daro mac'c'a asatuu de'iino; shin neeni untuntu ubbaappe aad'd'aasa» yaagee.

³⁰ Malaa lo"otetsay allaalle kessenna; puulikka d'ayana; shin Med'inaa Godaw yayyiyaa mishirata, iza galatettanaw bessaw.

³¹ Aa ootseeddabaw ubbaw iw izi kushiyaa zaarite; iza ootseedda oosuu ubbay dabaaban izo galatisso.

Eranchchaa Mas'aafaa Geluwaa

«Eranchchaa Mas'aafaa» gidдон s'aafettiide beettiyaawanttu, asaa de'uu k'antsa gidiyaawaa s'alala gidennaan, daaburay, shabbirssay, pirddaa geelatetsayenne arggaac'ay kumeeddawaa gidiyaawaa eriide, «Asaa de'uu mela» yaagiide k'achcheeda itti eranchchaa k'ofatuwaa. Ha eranchchay asaa de'uwwa wurssetsaa gakkanaw naagiyaa, S'oossaa oosuu ayentto eranaw aw is's'etteedda. Gidooppenne Asay bare de'eedda laytsaa ubbaaninne barew danddayetteedda keeshshaa ubbaan, minniide ootsanawenne S'oossay immeeddabatuwaan nashettanawaa koshshiyaawaa zoree.

Eranchchaa k'ofatuwaappe dariyaa baggatu ittuu ittuwaanna gakketena s'eelatu de'iyaa wanttanne hidootaa k'ans's'iyaa hanotatu de'iyaa wantta. Gidooppenne ha mas'aafay Geeshsha Mas'aafaa giddo geleeddawe, Geeshsha Mas'aafaa bolla ek'k'eedda ammanuu haray attina, ha ittuu ittuwaanna gakketena k'ofaanne sid'ii kumeedda mas'aafaa bare gomppan oyk'k'iyaa keeshshaa aakko gidiyaawaa bessee. Hawe ha Eranchchaa Mas'aafay asaa de'uwwa masttootiyaadan bessiyya diraw, daro asatu ha mas'aafaappe mintsetsuwaa demmeeddino. Hewaadankka ha k'ofatuwaa oyk'k'eedda Geeshsha Mas'aafay, ini ikka, de'oo wolk'k'aama biletsaa immiyaa S'oossan hidootaa ootsanaadan zoriyaawaa akeekeeddino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

De'uwwa Biletsaa 1:1–2:26

De'uwaabaw Geetetteedda Haasayatuwaa 3:1–11:8

Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa 11:9–12:8

S'oossaa Bonchchussaanne Azazetussaa 12:9-14

De'uwwa Biletsaa

(1:1–2:26)

Ubbabaykka Hada

¹ Hawe, Daawita na'aa, Yersaalamen kaateteedda eranchchaa k'aalaa.

² He eranchchay, «Ubbabaykka mela; k'ay ubbabaykka hadaappe aad'd'eeda mela; ubbabaykka ubbaanna mela» yaageedda.

³ Bare de'iyaa saan ubbaan, Asay daaburiide ootsiyaawaan ubbaan aw wod'ii ayee?

⁴ Itti yeletay aad'd'iyaa wode, hara yeletay sa'aa oyk'k'ee. Shin ha biittay med'inawukka laamettennan de'ee.

⁵ Away doleenne wullee; k'ay laa"entsuwaakka dolanaw yaa doliyaa sa'aakko elleellee.

⁶ C'arkkuu itti gede gedissa itti gede huup'issa c'arkkee; k'ay yuuyyi yuuyyi aad'd'iide, simerettiide yee.

⁷ Goggiyaa haatsay ubbay abban gelee; shin abbay kumi erenna. He haatsay k'aykka simmiide gogganaw, guyye bare pulttiyya sa'aa bee.

⁸ Ubbabaykka saletsiyaabaa. I woyissa keenaw saletsinttokka odi wurssanaw danddayettenna. Ayifii s'eelliide, kalli erenna; haytsaykka sisiide, taw gideedda gi erenna.

⁹ Kase haneeddawe sintsanawukka simmiide I hanana; k'ay ha"i haniidde de'iyaa baykka kase haneeddawaa. Hewaa diraw, saluwaa gufantsan ooratsabaa giyaawe ayayenne baawa.

¹⁰ Ooninne, «Be'ite! Hawe ooratsabaa» gooppe, hewe ooratsa gidenna; hewe nuuni yelettanaappe kase baggan haneeddawaa.

¹¹ Kase aad'd'eeda wodetuwaan haneeddabatuwaa zaariide hassayiyaawe baawa; guyyeppe hananabatuwaakka untuntuppe guyyiyaan ooninne hassayenna.

Aad'd'eeda Eratetsay Alenna

¹² Taani eranchchay, Yersaalamen Israa'eeliyaw kaate gidaade de'aaddi.

¹³ Taani biittan sa'aan de'iyaaubaa ubbaa k'ora k'oraade eranawunne aad'd'eeda eratetsan pilgga s'eellanaw ta k'ofaa k'achchaad. Yaataade asaa ubbaw S'oossay immeedda de'uu loytsi daaburssiyaabaanne nashechchiyaabaa gidiyaawaa akeekaad.

¹⁴ Saluwaappe garssa baggan haneeddawaa ubbaa taani be'aad; shin ubbabaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala.

¹⁵ Geellay sittanaw danddayenna; k'ay bayinnabaakka paydanaw dand-dayetenna.

¹⁶ Taani won ta wozanaan hawaadan yaagaade k'oppaad; «Taappe kase Yersaalam mooddeedda ubbatuwaappe taani wolk'k'aamanne aad'd'eeda eranchcha gidaaddi. C'inc'c'atetsaanne eraa giyaawe I ayentto paac'c'aade eraad» yaagaad.

¹⁷ K'ay taani aad'd'eeda eratetsaappe, gooshshappenne eeyyatetsaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsay ayentto eranaw loytsi daaburaad. Shin wurssetsan hewekka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala mela gidiyaawaa eraad.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsay dariyaa wode kayyoyiiaabay daree; eray dariyaa wodekka k'ay metuu daree.

2

Barena Nashechchiyaawekka Hada

¹ Taani ta wozanaan, «Ane taw wolk'k'aama nashshechchaa immiyaawe ayentto, k'ay de'iyaa de'uwwaa giddonkka lo"obay ayentto be'ana» yaagaade k'oppaad; shin hewekka mela.

² Ubbaa gede miic'c'iyaaawe eeyyatetsaa gidiyaawaa, k'ay daro nashechchaykka ayinne go"ennabaa gidiyaawaa akeekaad.

³ Hewe hewaa gidi utti de'ishshin, aad'd'eeda eratetsaa demmanaw amottaade, ta wozanaa woyniyaa eessan nashshechchaade, hewaa suganaw eeyyatetsan k'ofaa k'achchaad. K'ay Asay ha sa'aa bolla barew de'iyaa k'antsa wodiya aatsiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa lo"o ogiikka hawaa gaade k'oppaad.

⁴ K'ay hara itti wolk'k'aamabaa ootsaad; taw de'iyaa keetsatuwaa kees's'aad; woyniyaa turaakka tokkaad.

⁵ Dumma dumma ataakilttiyaanne ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaa tokkiyaa sa'anne Asay shemppiyaa sa'aa gannatiyaadan loytsaade giigissaaddi. He sa'aan dumma dumma ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaakka tokkaade, dichchaad.

⁶ He dic'c'iyaa mitsatuwaa ushshanaw, haatsaa dagayiyaa sa'aa zeeraade giigissaaddi.

⁷ Attumanne mac'c'a ayiletuwaa shammaad; k'ay ta son yeletteedda hara ayiletuukka taw de'iino. Taappe kase Yersaalam de'eedda oowaappenne dariyaa mehiyaa, deeshshaanne dorssaa wudiyaa haaraad.

⁸ Taani mooddiyaa dumma dumma biittatuwaappe bonchchetteedda kaate golliiyaa duretaa ayissaade, daro work'k'aanne biraa taw dagayaad.

K'ay, taana sabbiide yes'siyaa attumanne mac'c'a yetsanchchatuwaa k'as'araad; hewaa bollakka, asaw nashshechchaa immiyaa loytsi daro mac'c'a asaakka shiishshaad.

⁹ Hewaa diraw, taani taappe kase Yerusaalamen de'eedda ooppenne aad'd'eeda wolk'k'aama asaa gidaaddi. Ta aad'd'eeda eratetsaykka taananna wurssetsay gakkanaw de'eedda.

¹⁰ Ta ayifii s'eelleeddabaanne ta wozanay amotteeddabaa ubbaa demmaad; ta asatetsay koyiyaa nashshechchaa ubbaakka diggabeykke. Taani ootseedda oosuwaa ubbaan nashetay; ta daaburaw wod'iikka hewaa.

¹¹ Gido shin, hewaa ubbaa ootsa simmaade taani akeekiyaa wode, loytsi taani aw daabureeddawe ubbaykka mela gidiyaawaa be'aad. Saluwaa gufantsan go"iyaawe ayayne baawa; ubbaykka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

Eranchchay Bare De'uwaappe Demmeedda Eraa

¹² Hewaappe guyyiyaan, taani aad'd'eeda eratetsay, eeyyatetsayne gooshshay ayentto paac'c'aade eranaw k'ofaa doommaad. Kaatiyaa kootaan kaatetiyyaa hara kaatii kase oosetteeddawaappe aad'd'iyaa harabaa ay ootsanee?

¹³ Taani hawaadan yaagaad; «Tumukka poo'uu d'umaappe keekiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsay eeyyatetsaappe keekee.

¹⁴ C'inc'c'a asatuu barenttu denddiyaa sa'anne biide gakkiiyaa sa'aa erino; shin eeyyatuu hewaa ubbaa erikkino» yaagaad. Gidoppe attina, untuntuu laa"uwaa wurssetsaykka ittuwaa.

¹⁵ Taani ta wozanaan, «Eeyyaa gakkiiyaa kaac'ay taanakka gakkee; yaatina, taani aad'd'eeda eranchcha gidiyaawe taana ayaa maaddii?» yaagaade k'oppaad. K'ay taani ta wozanaan, «Hawe ubbabaykka mela!» yaagaad.

¹⁶ Ayaw gooppe, eeyyina aad'd'eeda eranchcha gidina, hayk'k'uwaappe hefintsan simmiide, Aa hassayiyaawe baawa; sintsappe yiyaa laytsatuwaan nuuni ubbaykka dogetti attana. Eeyyay hayk'k'iyawaadan, aad'd'eeda eranchchaykka hayk'k'ee.

Ootsi Daaburiyaawekka Hada

¹⁷ Metuwaappe attina, go"iyaawe bayinna diraw, ha sa'aa de'uu taana iiteedda. Hewekka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

¹⁸ Saluwaa gufantsan taani loytsi daaburaade demmeedda ta mas'uwaa ubbaa taappe guyyiyaan yiyaa uraw yeggaade biyaa diraw, taani daabureeddawe ubbay taana iiteedda.

¹⁹ Taappe guyyiyaan yiyaa bitanii aad'd'eeda eranchchentto eeyentto ooni erii? Shin I oona gidinakka, taani loytsi daabureeddawaanne ta c'inc'c'atetsan taani demmeeddawaa ubbaa barew akkiide, goda gidanawaa; yaatoope, hewekka mela.

²⁰ Hewaa diraw, saluwaa gufantsan hawaa keeshshaa ayaw daaburaadi-taashsha gaade ta wozanaan kayyotaad.

²¹ Asi bare de'eedda laytsan barew de'eedda aad'd'eeda eratetsan, eraaninne hiillan daaburiide demmeeddawaa ubbaa ayinne daaburibeenna-woo yeggiide bee. Hewekka k'ay, hadanne likke gidennawaa.

²² Yaatina, saluwaa gufantsan Asay loytsi daaburiide ootseeddawaappe ubbaappe ayaa go"aa demmeeddee?

²³ I bare de'uwaa laytsan daaburiyaa daaburay ubbay kayyottooppenne kayyoppe harabaa ayinne aw gujjenna; haray atto k'ammakka Aa huup'ii k'ofaappe shemppenna; gido shin, he ubbaykka mela.

²⁴ Hewaa diraw, asaw go"aa gidiyaawe ayee gooppe, Asay bare daabu-reeddabaappe miiddinne ushiide nashettiyaawaa. He nashechchaykka k'ay S'oossaa kushiyaappe imetteeddawaa gidiyaawaa taani akeekaad.

²⁵ Ayaw gooppe, Aa shene gidanawaa d'ayooppe, min ushshinakka asaw nashechchay hak'an beettii?

²⁶ S'oossaa nashechchiyaaw uraw S'oossay c'inc'c'atetsaa, eratet-saanne nashshechchaa immee; nagaranchchaw mata I daaburiide shiishshanaadan, daaburaa immee; shin I shiishsheeddawaa S'oossay akkiide, barew yayyiyaawoo haraw immee. Hewaa diraw, ha ubbaykka hadanne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

De'uwaabaw Geetettedda Haasayatuwaa

3

(3:1–11:8)

Ubbabawukka Wodii De'ee

- ¹ Ubbabaw wodii de'ee;
saluwaappe garssa baggana oosettiyaabaw ubbaw,
Aa laytsay laytsay de'ee.
- ² Hewaa diraw, yelettanaw wodii de'ee;
hayk'k'anawukka wodii de'ee.
Tokkanaw wodii de'ee;
tokkeeddawaa shoddanawukka wodii de'ee.
- ³ Wod'anaw wodii de'ee;
patsanawukka wodii de'ee.
Kolanaw wodii de'ee;
k'ay kees's'anawukka wodii de'ee.
- ⁴ Yeekkanaw wodii de'ee;
miic'c'anawukka wodii de'ee.
Kayyottanaw wodii de'ee;
k'ay nashettiide yes's'anawukka wodii de'ee.
- ⁵ Shuchchaa laalanaw wodii de'ee;
shuchchaa shiishshanawukka wodii de'ee.
K'oomettanaw wodii de'ee;
k'ay shaakkettanawukka wodii de'ee.
- ⁶ Koyiide demmanaw wodii de'ee;
bayzzanawukka wodii de'ee.
Shiishshi oyk'k'anaw wodii de'ee;
laalanawukka wodii de'ee.
- ⁷ Peed'anaw wodii de'ee;
sikkanawukka wodii de'ee.
C'o'u gaanaw wodii de'ee;
k'ay haasayanawukka wodii de'ee.
- ⁸ Dosanaw wodii de'ee;
is's'anawukka wodii de'ee.
Olaw wodii de'ee;
saroo wodii de'ee.
- ⁹ Yaatina, oosanchchay bare daabureedda daaburaappe ayaa wod'iyaa demmeeddee?
- ¹⁰ Taani k'ay, asaa naanatuu daaburiide ootsana mala, S'oossay immeedda gedii loytsi dees'o gidiyaawaa be'aad.
- ¹¹ S'oossay ubbabaa Aa wodiyaan wodiyaan loytsiide ootseedda. S'oossay asaa wozanaan med'inatetsaa ootseedda; hewaa gidooppenne, S'oossay

ootseeddawaa ubbaa koyiruwaappe wurssetsay gakkanaw, Asay wurssiide eranaw danddayenna.

¹² Hewaa diraw, Asay bare de'eedda laytsan lo"iyaawaa ootsiyaawaappenne, nashetiyaawaappe aad'd'iyaawe ayayenne bayinnawaa taani akeekaad.

¹³ K'ay, asaw aw Aa daaburaw waaga gidiyaawe muussaaninne ushshan barena nashechchiyaawaa; hewekka aw S'oossaappe imetteedda imotaa.

¹⁴ S'oossay ootseeddawe ubbay med'inaw de'iyaawaa gidiyaawaa taani er-aad; I ootseeddawaa bollan gujjanaw woy aappe haa guutsanaw danddayet-tenna. S'oossay hewaa ootseeddawe, Asay barew yayyiide bonchchanaassa.

¹⁵ Ha"i haniidde de'iyaabay woy sintsappe hananaw de'iyaabay ubbay kase aad'd'eeda wodiyaan haneeddawaa; ayaw gooppe, S'oossay kase haneeddawe zaari zaariidekka hananaadan ootsee.

Ha Sa'aan Pirdday Geellatteedabaa

¹⁶ K'ay taani, saluwaa gufantsan geeshsha pirddaa sa'aan iitatetsay, s'illotetsaa saankka nagaray de'iyaawaa be'aaddi.

¹⁷ Ta wozanaan, «S'oossay s'illuwaanne iitaa laa"uwaakka pirddaw shishshana; ayaw gooppe, S'oossay allaalle ubbawunne oosuwa ubbaw wodiya keeri wotseedda» yaagaade k'oppaaddi.

¹⁸ K'ay taani ta wozanaan, «Asay do'atuwaappe keekennawe untuntta bessanaw, S'oossay untuntta paac'c'ee» yaagaad.

¹⁹ Ayaw gooppe, asaa gidina, do'atuwaa gidinakka, untunttu kaac'ay ittuwaa; ittuu hayk'k'iyaawaadan, yenkkuukka hayk'k'ee. K'ay laa"uukka itti c'arkkuwaa shemppiino; hewaa diraw, asatuukka do'atuwaappe keekkikkino; hewekka mela.

²⁰ Untunttu laa"uukka itti sa'aa biino; laa"uukka biittaappe med'etteedda diraw, biittaw simmiino.

²¹ Yaatina, asaa shemppuu saluwaa pude kesiyaawaanne do'atuwaa shemppuu biittaa c'iimmaw duge wod'd'iyaawaa shaakkiide eranaw dand-dayiyaawe oonee?

²² Hewaa diraw, Asay bare ootseedda oosuwaan nashetiyaawaappe keekiyaawe harabay aw bayinnawaa be'aad. Ayaw gooppe, aw de'iyaa lo"o kaac'ay hewaa s'alala. Asi hayk'k'i kichchooppe aappe guyyiyaan haniyaawaa bessanaw, Aa hayk'k'uwaappe guyye ahanaw danddayiyaawe oonee?

4

Naak'uwaa, Daaburaanne Laggiyaa D'ayussaa

¹ Taani k'aykka, saluwaa gufantsan Asay asaa ayaa keeshshaa naak'k'inttonne s'eellaad. Naak'etteeddawanttu barentta mintsetsiyaawaa d'ayiide yeekkiino. Naak'k'iyaawanttoo wolk'k'aama maatay de'iyaawaappe attina, naak'ettiyaawantta maaddiyaawe ooninne baawa.

² Hewaa diraw, taani, «Ha"i pas'a de'iyaawanttuppe kase hayk'k'i kichcheeddawanttu keeka» yaagaad.

³ Gido shin, ha laa"uwaappekka aad'd'iide k'ay, mule yelettibeennawanttu kaac'ay lo"a; ayaw gooppe, untunttu saluwaa gufantsan oosettiya naak'uwaa muliyaa be'ibeykkino.

⁴ Asay bare amotteeddabaa demmanaw loytsi daaburiide ootsee; shin he daaburay bare laggiyaa bollan k'anaatiyaa k'ofaappe denddeeddawaana gidiyaawaa taani akeekaad. Hewekka k'ay mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

⁵ Bare kushiya s'aas'iide, utti aggiyaa azallay, koshaan hayk'k'ee.

⁶ Daaburaaninne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala jaaman daaburiide demmiyaa laa"u kushiyaappe, woppa demmiyaa itti kushiya daree.

⁷ K'ay taani, saluwaa gufantsan mela gideddawaa itti harabaakka be'aaddi.

⁸ Hewekka itti barekka de'iyaa bitaniyaabaa; aw attuma na'ay woy ishi baawa. Shin I daaburiyaa daaburaw zaway baawa; k'ay barew de'iyaa alenna. I barekka barena oochchiidde, «I ta hawaa oossi daaburaytaa? Taana ta huup'iyaa ayaw nashshechchaa diggaytaa?» yaagiide oochcheedda. Hewekka k'ay hadabaanne tugga de'uwwa.

⁹ Ittuwaa gidiyaawaappe laa"a gidiyaawe lo"a; ayaw gooppe, untuntu oosuu ittuwaawaappe aad'd'iide, lo"o ayifiyaa immanaw danddayee.

¹⁰ K'ay, laa"uwaappe ittuu kunddooppe ittuu dentsee; shin barekka de'iyaa uray kunddooppenne Aa dentsiyaawe bayinna diraw, aw aayye ana!

¹¹ Meego wodiyaan laa"uu ittippe gisoope ho"ee; shin barekka gisiyaa uraa hak'appe ho"anaw danddayii?

¹² Itti Asay barekka te"anaw danddayenna metuwwa laa"u asatuu ittippe ek'ettiide, te"anaw danddayiino. Heezzu kutsaan dook'etteedda wodoruukka elle duus's'enna.

¹³ Lo"o zoriyaa akka c'ima kaatiyaappe hiyyeesaa gidooppenne, aad'd'eeda eranchcha yalagay keeka.

¹⁴ Ayaw gooppe, I he hiyyeesaa gidiyaa sa'aappe dendiide, woy k'asho golliyaappe kesiide, bare biittan kaate gidiyaa sa'aa gakkanaw danddayee.

¹⁵ Saluwaa gufantsan de'iyaa hamettiyyaa asaa ubbay kaatiyaa kawutetsaa araataa laattiyyaa yalaga kaalliyaawaa be'aad.

¹⁶ Itti kaatii mooddiyaa Asay paydu bayinna c'ora gidanaw danddayee. Shin kawutaappe I kichchiyaa wode, I ootseeddabaw ooninne Aa galatenna. Hewaa diraw, ha ubbaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

5

Gefaa Geppanaw Elleelloppa

¹ S'oossaa golliyaa geliyaa wode, ne gediya akeekaade tangga. Sisanaw mataa shiik'iyaaawe, eeyyatuu yarshshuwaa shiishshiyaawaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, untuntu iita oosuwaa ootsiidde de'iyaaawaa erikkino.

² Ne doonaan haasayanaw, S'oossaa sintsanka biddanaw elleelloppa. K'ay ittibaa S'oossaw immana gaade ne wozanaan elleellaade geppa kichchoppa; ayaw gooppe, S'oossay saluwaan, neeni k'ay hawaan sa'aan de'aassa; hewaa diraw, ne haasayiyaa k'aalay guutsa gido.

³ Hirggay dariyaa wode, k'ammen akumuukka daree; hewaadankka, biddetsaa daruu eeyyatetsaa k'aalaa kessee.

⁴ S'oossaw neeni geppeeddawaa polanaw gam"oppa; ayaw gooppe, gam"iyaa eeyyatuuwaan S'oossay nashetena. Hewaa diraw, neeni geppeeddawaa ubbaa pola.

⁵ Ittibaa S'oossaw geppiide, polennan aggiyaawaappe koyiro geppennaan aggiyaawe lo"a.

⁶ Neena ne doonay nagaran yeggennaadan, ne doonaa zawaappe aad'd'eeda yeda ootsoppa; k'ay S'oossaw ootsiyaawoo, «Kasekka hawaa taani akeekenan geppaad» gooppa. Ayaw gooppe, hewaa S'oossay loytisi

hank'k'etsiyaa diraw, neeni daaburaade demmeeddawaa, ne kushiya oosuwa ubbaa I bare hank'k'uwaan k'uc'c'iide d'ayissanaw danddayee.

⁷ Daro akumuwa akumettooppenne woy k'ay darobaa haasayooppenne he ubbaykka mela; hewaa diraw, neeni hewaa agga agaade S'oossaw yayya.

De'uwa Hadatetsaa

⁸ Itti kawutetsay bare biittan de'iyaa hiyyeesatuwa naak'k'ishiininne pirdaa geellayishin neeni be'ooppe, darina malalettoppa. Itti itti kaappoo aappe bollaanna suntsettiide, Aa s'eelliyaa hara kaappuu de'ee. K'ay untuntu laa"uwaappekka bollaanna suntsettiide, untunta s'eelliyaa hara kaappatuukka de'iino.

⁹ Haray attina, kaatiyaa gidooppenne, goshshaappe beettiyaa ayifetuu d'ayooppe, woppa de'anaw danddayenna.

¹⁰ Biraa dosiyaa uraw biri gidi erenna; durettanaw siik'iyaa uraykka miishshaa kalli erenna. Shin ha ubbaykka mela.

¹¹ Duretetsay dariyaa wode, miyaabaykka hewaa keeshshaa daree. Yaatina, bare mas'uwa c'oo ayifiyaan s'eelliide, «Taani dure» gaanaappe attina, harabaa aw ayaa maaddii!

¹² Oosuwa ootsiyaa Asay guutsa min, daro min, saro gem"ishshuwa gem"ishiide ak'ee; shin durii bare duretetsaw ubbaa wode un"ettiide k'oppiyaa diraw, gem"ishshuwa d'ayiide de'ee.

¹³ Saluwa gufantsan loytsi kayyoyiyaawaa harabaakka taani be'aad; iita wodiyaan barena maaddo giide, Asay barew de'eeddawaappe guyye wotsiide dagayee.

¹⁴ K'ay he duretetsay itti iitabay gakketina d'ayi kichchee. I na'aa yeled-dawaa gidoopekka, na'aa laatissiyaawaana d'ayiide, mela attee.

¹⁵ Asi ubbay koyiro kallo yeletteeddawaadan, mela kushiyaanna simmiide baana. Ay keeshshaa I daaburiide ootsooppenne, bare daabureeddabaappe akkiide biyaabay ayayne baawa.

¹⁶ Asi kallo yelettiide, kallo guyye simmiyaawekka k'ay loytsi kayyottiyaa iitabaa. Aa daaburay ubbay c'arkkuwa uc'c'iyawaadan mela gidowaappe sintsan, I hewaan ayaa maadettii?

¹⁷ I bare laytsaa ubbaa d'uma de'uwaan, kayyuwaan, yilotiyaawaan, harggiyaaninne hank'k'uwaan wurssee.

¹⁸ Hewe hewaa gidooppenne, taani akeekeedda itti lo"obay de'ee; hewekka saluwa gufantsan S'oossay Asay de'anaadan immeedda k'antsa laytsaa gidдон, Asay daaburaappe miyaawe, ushiyaawenne nashettiyaawe lo"anne bessiyaawaa. Ayaw gooppe, Aa kaac'ay hewaa.

¹⁹ S'oossay asaw duretetsaanne mas'uwa immiyaawe, bare daaburaa gatiyaa demmiide, miiddinne ushiide nashettanaassa. Hewekka k'ay S'oossaappe aw imetteedda imotaa.

²⁰ S'oossay Aa wozanaan ubbaa wode nashshechchaa kuntsi wotsiyaa diraw, I bare de'uwa laytsaabaa daro k'oppenna.

6

¹ Saluwa gufantsan asaa bolla gakkiiyaa loytsi iitabaa taani be'aad.

² S'oossay asaw mas'uwa, duretetsaanne bonchchuwa ubbaa immee; aw koshshiyaabaappe ayaanne pac'issenna. Shin, aw imetteedda mas'uunne duretetsaa ubbaan keetsaw nashettana mala, kumentsaa sheniyaa aw immenna. Hewaa s'alalaakka gidenna; I daaburiide

demmeeddawaan hara daaburibeennawe nashshettanaadan ootsee. Hewekka hadanne loytsi kayyottiyaa iitabaa.

³ Itti Asay s'eetu naanatuwaa gakkanaw yeliide, adussa laytsaa de'iide ec'anaw danddayee; shin I barew imetteeddawaan nashettiyaa kaac'ay aw d'ayooppe, k'ay wurssetsan bonchcho mooguwaakka moogettennan attooppe, aappe bare daay uluwaan hayk'k'iide yeletteedda boshay keeka gay.

⁴ Ayaw gooppe, he boshay c'oo yeletteedda; simmiide k'ay, Aa ooninne hassayenna d'umaw bee; Aa suntsaykka he d'uman kamettiide attee.

⁵ I aawaa poo'uwwa be'ibeenna; de'uwaabaykka ayentto eribeenna. Hinkko bitaniyaawaappe aad'd'iide shemppiyaawe Aa.

⁶ Hewaa diraw, nashechchay bayinnan de'ishiina, laa"u sha"u laytsaa de'iyaa asaappe he boshaa kaac'ay lo"a. Ayaw gooppe, wurssetsan laa"uukka itti sa'aa biino.

⁷ Asi daaburiide ootsiyaa ubbay barew miyaawaa demmanaassa; shin Aa uluu awudenne gidanawaa gi erenna.

⁸ Yaatina, c'inc'c'a Asay eeyyaappe ayaan keekii? Hiyyeesaykka loytsi c'inc'c'iide, haratuu sintsan waan simerettanentto eriyaawe aw ayaa maaddii?

⁹ Ayifiyaan be'iyaaawe amottiyaawaappe keeka. K'ay hewekka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala mela.

¹⁰ Haniyaabay ubbaykka kasetiide kuushetti utteedda. Itti itti Asay waananaw de'into, adussa wodiyaappe kase baggan eretti utteedda; k'ay ay asayenne bareppe minniyaawaanna gaaddatanaw danddayenna.

¹¹ Haasayay c'orattiyaa wode, hadabay c'oratte; hewe yaatina, asaa ayaa maaddii?

¹² Hada gidiide, kuwaadan c'oo aad'd'iyaa guutsa laytsaa bare Asay wootiide aatsanaw koshshintto eriyaawe oonee? K'aykka Asay hayk'k'iide bi kichchina, saluwaa gufantsan hananaw de'iyaaawaa asaw odanaw danddayiyaawe oonee?

7

De'uwaabaa K'oppiyaawaa

¹ Gatii al"o gideedda lo"o shittuwaappe lo"o suntsay aad'd'ee; yelettiyaa gallasaappekka hayk'k'iyaa gallassay lo"a.

² Gibiraa golliyya biyaawaappe, yeekko golliyya biyaawe lo"a; ayaw gooppe, asaa ubbaa wurssetsay hayk'k'o; pas'a de'iyaa asaykka hewaa bare wozanaan wotsanaw koshshee.

³ Miichchaappe kayyuu keeka; ayaw gooppe, kayyuu som"uwaa kares'issooppekka wozanaa poo'issee.

⁴ Ubbaa gede nashechchiyaawaa s'alalaa k'oppiyaa uray de'ooppe, he uray booza; shin c'inc'c'a Asay hayk'k'uwaabaakka k'oppee.

⁵ Eeyyatuu sabbiide yes's'iyaa yetsaa sisiyaawaappe, aad'd'eeda eranchcha Asay seeriyaa seeraa sisiyaawe lo"a.

⁶ Eeyyaa miichchay, suuppa aguntsaa taman yeggina ees's'iidde d'uu'iyaaawaa mala. Hewekka k'ay mela.

⁷ Sugetsaa oosuu aad'd'eeda eranchchaa booza kessee; magans's'aa asaappe akkiyaawekka wozanaa bayzzee.

⁸ Ay yewoo gidooppenne, doometsaappe wurssetsay keeka; k'ay otoranchcha uraappekka danddayanchcha uray keeka.

⁹ Hank'k'uu azallatuu haluwaa kesianaw go'ettiyaa miishshaa gidiyaa diraw, elle hank'k'ettoppa.

¹⁰ «Ha"i wodiyaappe kase aad'd'eeda wodii ayaw keeka gideedee?» gaade oochchoppa; ayaw gooppe, hewaa mala ooshay aad'd'eeda eranchcha giyaa Asay oochchiyaa ooshaa gidenna.

¹¹ Ha sa'aan Asay ubbay aad'd'eeda eranchcha gidanaw koshshee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe mas'uwaa laattiyaawaappe guus's'enna.

¹² Miishshay asaa iitaappe kammiide ashshiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsaykka ashshee. Shin, aad'd'eeda eratetsay miishshaappe dariyaawe, I asaw de'uwaa immanaw danddayiyaawaana.

¹³ Ane S'oossay ootseeddawaa akeeka! S'oossay geellayeeddabaa ooni suurissanaw danddayii?

¹⁴ New ubbabay giigeedda wodiyaan nashetta; k'ay metuu gakkiiyaa wodiyaankka akeeka; ayaw gooppe, nashshechchaa gidina, meto gidina, S'oossay yeddiyaa wodiyaan yee. Shin hak'awe kasetiide yaanentto, neeni erakka.

¹⁵ Ha mela gideedda laytsan tawaan darobaa taani be'aad. Hewekka, geellay bare geellatetsaa ootsiidde, adussa laytsaa de'iyaa wode, s'illotetsaa ootsiyaa s'illuu k'antsa laytsan hayk'k'ee.

¹⁶ Hewaa diraw, neeni elle d'ayennaadan, loytsi daro s'illuwaa woy loytsi daro aad'd'eeda eranchcha gidoppa.

¹⁷ K'ay wodii bayinnan neeni hayk'k'ennaadan, ubbaa balaa iitanne gidoppa; ubbaa mojojja eeyyanne gidoppa.

¹⁸ Ha ubbankka S'oossaw yayyiyaa uray, meto ubbaappe s'oonuwaan kesianaw danddayiyaa diraw, neeni daro iita woy daro s'illuwaanne gidennaan giddo asaa gida.

¹⁹ Aad'd'eeda eratetsay aad'd'eeda eranchchatoo immiyaa wolk'k'ay tammu katamatuwaa mooddiyaa asatoo wolk'k'aappe daree.

²⁰ S'illobaa s'alala ootsiidde, nagaraa ootsenna Asay ha sa'aa bollan baawa.

²¹ Asay haasayiyaa k'aalaa muliyaa hayzzaadde polana gooppa; neeni muliyaa hayzzana gooppe, ne k'oomay neena shek'k'ishshin, neeni sisana.

²² K'ay neenikka ne huup'iyaan haratuwaa shek'k'eeddawaa ne wozanay eree.

²³ Hawaa ubbaa taani aad'd'eeda eratetsan pilggaade s'eellaaddi; yaataade, «Taannikka aad'd'eedda eranchcha gidana» yaagaaddi. Shin taani geeddawaadan hanibeenna.

²⁴ Aad'd'eeda eratetsay ubbaa gedekka haakuwaan de'iyawaanne c'iimmabaa; yaatina, Aa k'oriide demmanaw danddayiyaawe oonee?

²⁵ Taani eranaw, pilgga s'eellanawunne aad'd'eeda eratetsaanne yewuwaa ubbaa wurssetsaa eranaw, k'ay nagaray eeyyatetsaa gidiyaawaanne eeyyatetsaykka gooshshaa gidiyaawaa eranaw, ta wozanaan yuushsha yuushshaadde k'oppaad.

²⁶ Taani hayk'k'uwaappe aad'd'iide c'ammiyaa hara ittibaa pilgga s'eellaade demmaad; hewekka, Izi wozanay p'ire woy iggir birataa gidina, izi kushii sanssalataa mala gideedda itti mac'c'a mishiratibaa. S'oossaa nashechchiyaa uray iippe kessi akkana; shin nagaranchchaa Aa bare p'iriyaa waas'aade oyk'k'ana.

²⁷ Eranchchay hawaadan yaageedda; «Taani kaala kaalaade, pilgga s'eellaade, haraa demmeeddawe hawaa.

²⁸ Hewekka, taani hachchi gakkanaaw koyaadde demmabeennawaa. Sha"u attuma asaa giddoppe bonchchuu bessiyaa itti asaa s'alalaa demmaad; shin mac'c'a asaa giddoppe ittinnonne demmanaw danddayabeykke.

²⁹ Taani k'oraade demmeedda harabay, S'oossay asaa suure k'ofay de'iyaa wantta ootsiide med'd'eedda; shin Asay daro hiillaa ogiyaa koyiide beedda» yaageedda.

8

¹ Aad'd'eeda eranchcha asaa mala Asay oonee? Yewotuwaa ubbaa biletsaa eriyaawe oonee? Aad'd'eeda eratetsay pashikkissiide, d'umeedda som"uwaa poo'issee.

Kaatiyaw Azazettiyaawaa

² Kaatiyaw azazetta; ayaw gooppe, azazettanaw neeni kase S'oossaa sintsan c'aak'k'a uttaadda.

³ Ubbaa wode iita oosuwaaw ootsoppa; ayaw gooppe, kaatii bare koyeed-dawaa ootsanaw danddayiyaa diraw, neeni Aa sintsappe elle d'ayana.

⁴ Ubbabaa ootsanaw kaatiyaw maatay de'ee; yaatina, «Ayaw hawaa oot-saaddii?» yaagiide Aa oochchanaw danddayiyaawe oonee?

⁵ Aa azazuwaa poliyaa uray murettana; aad'd'eeda eranchcha Asay likke gidiyaa wodiyaanne ootsiyaa ogiyaa eree.

⁶ Itti asaa bollan dees'o metuu gakkinttonne, yewuwaa ubbaw aw Aa wodiinne Aa ogii ogii de'ee.

⁷ Sintsappe hanana timbbitiyaa eriyaawe baawa; hewaa diraw, «Hawe hanana» giide odanaw danddayiyaawe oonee?

⁸ Shemppuu shaakkettiide biyaa gallassi oyk'k'iide, te"anaw danddayiyaa Asay baawa; woy hayk'k'uu bare gallasan yeennaadan digganaw dand-dayiyaa asaykka baawa. Hewe ooninne kessi akkanaaw danddayenna olaa. Hewaa diraw, hayk'k'uwaa sintsan iitatetsi iitaa ootsiyaa uraa ashshi akka.

Iita Asatuwaanne Keeka Asatuwaa Hanotaa

⁹ Saluwaa gufantsan haniyaawaa ubbaa taani akeekaade k'oppiyaa wode, itti Asay barew mooddiiyaa maataa hara asaa k'ohanaw go'ettiyaawaa be'aad.

¹⁰ K'ay iita asatuu bonchchuwaan moogettishina be'aad. Hewaappe aad'd'iyaa wekka k'ay, mooguwaappe simmiyaa wode, untunttu he iitatet-saa ootseedda katamaa Asay shiik'iide, untuntta sabbishshina sisaad. Hewe ubbaykka mela.

¹¹ Aassi halchchiide iitabaa ootsiyaa gaasuu, iitabaa ootseedda asatuwaa ellekka muriyaabay baynna diraassa.

¹² Nagarachchay s'eetu gede iitabaa ootsishina, Aa laytsay aduk'k'ooppekka, S'oossaw yayyiyaawanttoo sa'ay lo"anawaa taani eray.

¹³ Iitatu S'oossaa yayyenna diraw, sarotetsay untunttoo baawa; S'oossaw untunttu yayyenna diraw, untunttu barekka kuwaadan k'aammanna.

¹⁴ Ha sa'aan oosettiyyaa itti hadabay de'ee; hewekka, geeshsha asatuu nagarachchatoo yiyaa muruwaa akkina, nagarachchatuu k'ay, geeshshatoo yiyaa lo"obaa akkiino. Ha ubbaykka mela.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay bare de'uwaan nashetoope lo"a gaade k'ofaa immay; ayaw gooppe, Asay miyaawaappe, ushiyaawaappenne barena nashechchiyaawaappe aad'd'eeda lo"obay aw saluwaappe garssa baggana haray baawa. S'oossaw aw immeedda laytsan I daaburiide demmeeddawaan hewaadan ootsooppe, nashetanaw danddayee.

¹⁶ Taani aad'd'eeda eratetsay ayentto eranawunne Asay ha sa'aa bollan daaburiyaa daaburaa akeekanaw halchchaad; wurssetsan Asay gem"ishuwaa d'ayiide ootsiyaa duus's'enna oosuu de'iyawaa be'aad.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay ootseeddawaa ubbaa be'aad. K'ay saluwaappe garssa baggan oosetteedda oosuwaa Asay pilggiide eranaw danddayennawaa eraad. Asi ay keeshshaa daaburiide pilggi s'eellooppenne, Aa bilettaa eranaw danddayenna. K'ay aad'd'eeda eranchcha asay, «Taani hawaa eray» gooppenne, I eranaw danddayenna.

9

¹ Ha ubbaa yewotuwaabaa adussa wodiyaa taani k'oppeeddawaappe guyyiyaan, aad'd'eeda eranchchaanne s'illuwaa gideedda asatuunne untunttu oosotuu S'oossaa kushiyan de'iino gaade k'achchaad; shin siik'uu naagiya, is'uu naagiya ooninne barena naagiyaawaa kasetiide erenna.

² Dummatetsay bayinnan de'ishiina, ubbaa gakkiyaa kaac'ay ittuwaa; s'illuwaa gidina makkalanchcha gidina, lo"a gidina iita gidina, geeshsha gidina tuna gidina, yarshshuwaa yarshshiyaawaa gidina yarshshenawaa gidina, untunttu ubbaa kaac'ay ittuwaa. Lo"o asaw nagaranchchaawaappe keekkiyaa kaac'i baawa; c'aak'uwaa c'aak'k'anaw yayyiyaawekka c'aak'k'anaw s'aliyaawaappe dummatenna.

³ Asaa ubbaa kaac'ay ittuwaa gidiyaawe, ha sa'aan de'iyaa hara iitatet-saakka mala daro iita. Asi de'uwaan de'eedda laytsan ubbaan Aa wozanay iitatetsaaninne gooshshan kumiide de'ee; wurssetsan hayk'k'i aggee.

⁴ Hayk'k'eedda gaammuwaappe pas'a de'iyaa kanay keeka; ayaw gooppe, pas'a de'iyawanttunna de'iyaa asaw hidootay de'ee.

⁵ Pas'a de'iyaa asatuu itti gede hayk'k'anaw de'iyawaa eriino; shin hayk'k'eeddawanttu ayaanne erikkino. Untunttu mulekka dogetti kichcheeddawanttu gidiyaa diraw, ayinne maaddikkino.

⁶ Untunttu siik'uu, is'uunne k'anaatii ubbay untunttunna ittippe d'ayikichcheedda. Hewaa diraw, hawaappe hini baggan saluwaa gufantsan oosettiyya yewuwaa ubbaan untunttoo med'inawukka kaac'i baawa.

⁷ Baade, ne k'umaa nashshechchan ma; ne woyniyaa eessaakka ne wozanay pashikkishina usha. Ayaw gooppe, S'oossay hewaa new kaseppekka immi wotseedda.

⁸ Ubbaa wode ne mayuu bootsa gido; ne huup'iyankka zayitiyaa oketa.

⁹ Saluwaappe garssa baggana S'oossay new immeedda ha mela de'uwaan, ne mela de'otuwaa ubbaan neeni siik'iyaa ne machchattinna nashetaadde de'a; ayaw gooppe, neeni saluwaappe garssa baggana daaburaade ootseeddawaa ubbaappe neena gakkiyaa saamay hewaa.

¹⁰ Ne kushii ootsanaw demmeeddawaa ubbaa ne kumentsaa wolk'k'an ootsa; ayaw gooppe, neeni baanasan duufuwaan oosuu, woy halchchuu, woy eray, woy aad'd'eeda eratetsi baawa.

¹¹ Taani saluwaappe garssaana harabaakka be'aad; hewekka, elleelliyaa wotsanchchatuu ubbaa wode s'oonikkino; woy mino olanchchatuukka ubbaa wode olan s'oonikkino; woy aad'd'eeda eranchchatuu ubbaa wode k'umaa demmikkino; woy c'inc'c'atuu ubbaa wode daretikkino; woy tamaa-reedda asatuu ubbaa wode sabettikkino. Shin ubbaykka kaac'ayenne wodii ootsowaadan hanee.

¹² Hewaa bollakka k'ay, sintsappe yaanaw de'iyaa meto wodii awude gakkanentto, eranaw danddayiyaa Asay baawa; kafuu paalliidde p'iriyaan geliyaawaadan, woy molii maaggan oyk'k'ettiyaawaadan, Asay ubbay k'oppennaan gakkiyaa iita wodiyaan oyk'ettee.

Aad'd'eeda Eratetsaanne Eeyyatetsaa

¹³ Saluwaa gufantsuwan taani be'eeddabay harabaykka de'ee; hewekka aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aama leemiso gidiyaawaa.

¹⁴ Itti biittan itti guutsa Asay de'iyaa k'eeri katamatta de'aw; he katamatto itti wolk'k'aama kaatii olanaw denddee. Izo dooddeedda.

¹⁵ K'ay, itti hiyyeesaa shin c'inc'c'a gideedda bitanii, he katamatin de'ee; I bare aad'd'eeda eratetsan he katamaa ashsheeda. Shin, he hiyyeesaa bitaniyaa zaaretsiide hassayeeddabay baawa.

¹⁶ Taani, «Aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aappe daree» yaagaad. Gido shin, aad'd'eeda eranchcha gidooppenne, hiyyeesaa Asay kad'ettee; I haasayiyaawaakka hayzziyaawe baawa.

¹⁷ Hewaa gidooppekka, deriyaa mooddiyaawe azallatuwaa shiik'uwaan waassiyaa waasuwaasiyaawaappe, leelan odettiya aad'd'eeda eranchchaa k'aalaa sisiyaawe lo"a.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsay olaa miishshaappe lo"a; shin itti nagaranchcha Asay daro lo"obaa bayzzee.

10

¹ Hayk'k'eedda uduns's'etuu sawiyaa zayitiyaa shittuwaa s'ink'k'etsanaw danddayiino; hewaadankka, guutsa eeyyatetsay aad'd'eeda eratetsaanne wolk'k'aama bonchchuwa bayzzee.

² Aad'd'eeda eranchcha asaa wozanay Aa ushechchaw kaaletsee; shin booza asaa wozanay haddirssaw kaaletsee.

³ Eeyya Asay ogiyaan hamettiya wodekka, aw akeeki baawa; hewaappe denddeeddawaan I booza gidiyaawaa Asay ubbay eree.

⁴ Ne kaappuu ne bollan hank'k'ettooppenne, ne suntsetteedda sa'aappe kichcha kichchoppa; ayaw gooppe, c'o"u giide danddayiyaawe wolk'k'aama bayzuwaakka atto giissee.

⁵ Saluwaa gufantsan taani be'eedda hara iitabay de'ee; hewekka deriyaa mooddiyaawanttu ootsiyaa naak'uwaa.

⁶ Eeyyatuu daro d'ok'k'a suntsatetsaa oyk'k'iide de'iyaa wode, doretuu hirkki zik'k'a sa'aan utteeddino.

⁷ Taani, ayiletuu mooddiyaawanttudan paraa toggide biishshiinanne k'ay mooddiyaawanttu ayiletuwaadan gediyaan hamettishin be'aad.

⁸ Ollaa bookkiyaa uray he ollaan I kunddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa koliyaa uraa shooshshay dukkana.

⁹ Shuchchaa Aa sa'aappe aatsi yeggiyaa uray he shuchchaan deshettee; k'ay mitsaa k'oo'iyaa uraykka he mitsan deshettee.

¹⁰ Dulddumeedda kaltaa poshennan c'oo k'oo'ooppe, daro wolk'k'aa wurssee; shin aad'd'eeda eran ootsiyaawe oosuwa darssee.

¹¹ Shooshshay dukki diggina, shooshshaa jollissanaw ayanttiyaa ayanttuu he uraw aynne maaddenna.

¹² Aad'd'eeda eranchchaa haasayay aw bonchchuwa imissee; shin eeyyay bare doonaappe keseedda k'aalan I barew metuwaan gelee.

¹³ Eeyyay bare haasayaa booza k'aalan doommiide, iitatetsaaninne gooshshan polee.

¹⁴ Eeyyay darobaa haasayee. Gidooppenne, sintsappe hananaw de'iyawaa ooninne erenna. Asi hayk'k'i kichchina, hananaw de'iyawaa aw odanaw danddayiyaawe baawa.

¹⁵ Eeyya Asay bare oosuwaan daaburee; I bare golle biyaa ogiyaa erenna.

¹⁶ K'eeri na'aa gideedda kawuunne wontta guuraanna gibiraa giigissiide, barenttoo miyaa kaappatuu de'iyaa biittay new aayye ana!

¹⁷ Bonchchetteedda kawuunne matsuwaassa gidennaan wolk'k'aanne minotetsaa demmanaw maaran miyaanne ushiyaa kaappatuu de'iyaa biit-tata galatetteeddaano.

¹⁸ Bitanii azalla gidooppe, Aa kaaray woddee; Aa kushii oosuwaa billowaa gidooppe, Aa Gollii aatsee.

¹⁹ K'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan nashechchay beettee; shin miishshay ubbabaa shamme.

²⁰ Sisiyaawe baawa gaade ne wozanaa k'ofaan gidooppenne, kaatiyaa boroppa; woy ne gisiyaa kifiliyaan duriyaa boroppa; ayaw gooppe, ne geeddawaa saluwaa kafuu woy, k'efiyaana med'etatuu biide, untunttoo odana.

11

Aad'd'eeda Eranchcha Uray Ootsanaw Bessiyaawaa

¹ Ne ukitsaa haatsaa bollan olaa; daro gallassatuwaappe guyyiyaan, neeni zaaretsaade Aa demmana.

² New de'iyaa mas'uwaa laappun woy, ubbaa hosppun sa'aan shaakkaade wotsa; ayaw gooppe, sintsappe ha sa'aa bolla ayi iitabay yaanentto, neeni erakka.

³ Shaarii haatsaan kumeeddabaa gidooppe, biittaa bollan iraa tige.

Mitsay huup'issa kunddina gedissa kunddina, he bare kunddeedda sa'aan de'ee.

⁴ C'arkkuwaa hanotaa naagiyaa ooninne katsaa zerenna; k'ay shaarii denddanaw naagiyaa ooninne bare katsaa c'akkenna.

⁵ C'arkkuu hak'anna bintto, Aa ogiyaa erakka; k'ay na'ay aatti uluwaan waan med'ettinttokka erakka. Hewaadankka, ubbabaa med'd'iyaa S'oossay bare oosuwaa wooti ootsintto, eranaw danddayakka.

⁶ Wontta guuran gidinakka omarssan, ne zeretsaa zeriyaawaa aggoppa; ayaw gooppe, wonttawe lo"anee omarssawe lo"anee neeni erakka.

⁷ Poo'uu nashechchiyaawaa. Awa ayifiyaa be'iyaaawekka lo"obaa.

⁸ Asi loytsi adussa laytsaa ha sa'aan de'ooppe, he ubbaa laytsankka nashetto. Shin d'uma wodetuwa k'oppa. Ayaw gooppe, he wodetuu aduk'k'ana. Yaanaw ubbabaykka mela.

Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa

(11:9–12:8)

⁹ Neenoo yalagaw, yalagatetsay loytsi lo"obaa gidiyaa diraw, ne yalagatetsaa laytsan nashetta; ne wozanaykka nashetto. Ne ayifii s'eelleeddabaanne ne wozanay amotteeddabaa ubbaa pola. Shin, he neeni ootseeddawaa ubbaa diraw, neena S'oossay pirddanaw de'iyaaawaa dogoppa.

¹⁰ Hewaa diraw, simmi ne wozanaappe hirggaa, ne bollaappekka seelaa digga. Ayaw gooppe, na'atetsayne yalagatetsay mela.

12

¹ Ne yalagatetsaa laytsan neena Med'd'eeddawaa k'oppa. Metiyaa gallasatuu yeennan de'ishiina, neeni, «Taana hawe nashechchena» giyaa wodetuu gakkennan de'ishina,

² awayanne poo'uu, aginayinne s'oolinttii d'umennan de'ishiina, iray bukki aad'd'inakka shaarii haa simmennaan de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa.

³ Ayaw gooppe, hewe golliyaa naagiyaawanttu kokkoriyyaa wode, mino Asay k'uunniyaa wode, gaac'c'iyaaawanttu payduwaan guus's'eedda gaa-suwaan gaachchaa aggiyaa wode, k'ay maskkootiyaanna s'eelliyaaawanttu galjjiyaa wode gidanawaa.

⁴ He wode wogga ogiyaakko simmeedda penggetuu gorddettiyaa wode, gaac'c'iyaa wos'atuwaa kooshshay zik'k'i giyaa wode, kafuwaa waasuu asaa gem"ishuwaappe beegotsiyaa wode, shin, yetsanchcha mac'c'a naanatuwaa yetsaa kooshshay leppiyaa wode gidanawaa.

⁵ He wodii Asay d'ok'k'a sa'atuwaa kesianawunne aakko ogetuwaanna hemettanaw yayyiyaa wode, ne huup'ii puulummiyaa wode, neeni neena danddayaade hemettiyaawe new is's'iyaa wode, amoyiyaabay aggiyaa wode gidanawaa. He wodii Asay bare med'inaa golliyaa biyaa wode, yeekkiyaawanttukka aakko ogiyaanna yeekkiidde yuuyyiyaa wode gidanawaa.

⁶ Biraa k'ac'inay duus's'ennan, work'k'aa keriiikka me"ennan, haatsaa otuukka pulutuwa lank'k'iyaaan me"ennan, haatsaa pude goochchiyaa wodoruukka duus's'ennan de'ishiina,

⁷ biittay kase bare aketeedda biittaakko simmennaan, shemppuukka barena immeedda S'oossaakko simmiide beenna de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa.

⁸ Eranchchay odiidde, «Hada! Hada! Ubbabaykka mela!» yaageedda.

*S'oossaa Bonchhussaanne Azazetussaa
(12:9-14)*

⁹ Eranchchaw aad'd'eeda eratetsay de'iyaa diraw, eratetsaa deriyaa asaa tamarisseedda. I daro leemisatwaa pilggi k'oriide, ittuwaa ittuwaa Aa maaran maaran dummayiide ootseedda.

¹⁰ Eranchchay likke gideedda k'aalaa demmanaw koyeedda; hewaa diraw, I s'aafeddawe suurenne tuma.

¹¹ Eranchchatuwaa k'aalay hentsanchchay wudiyaa laaggiyaa s'eeraa lee"o S'am"aa mala. K'ay ittippe shiishsheedda leemisotuukka gomppaa gakkiiide geliyaa misimaaretuwaa mala.

¹² Ta na'aw, ha ubbaappe bollaanna neeni naagettanaw koshshiyaabay de'ee. Mas'aafaa s'aafiide wurssanaw danddayettenna. K'ay darobaa pilggi s'eelliide aggenaan is's'iyaaawekka asatetsaa daaburssee.

¹³ Hekko ubbabay odetteedda; hewaa diraw, ubbabaw kuushshay hawaa: S'oossaw yayya; Aa azazuwaa naaga. Ayaw gooppe, hewe asaw waanna oosuwa.

¹⁴ S'oossay oosuwa ubbaa bollan, k'ay geemmeedda yewuwaa ubbaa bollan, lo"a gidina, iita gidinakka pirddanaw de'ee.

Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafaa Geluwaa

«Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafay» siik'uwaa timirttiyaa k'oriide shiishsheed-dawaa. Ha gins's'atuwaappe dariyaa baggatuu mazimuriyaa malan s'aafetteeddino; untuntuu attumawe mac'c'aaniw, mac'c'awunna k'ay at-tumawoo s'aafeeddawantta. Ha mas'aafay itti itti biletsatuwaan «Siik'uwaa Sabaa» woy «Mazamuriyaa Ubbaappe Aad'd'iyaa Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Hara biletsatuwaan k'ay «Solomona Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Ayaw gooppe, Ibrayiss's'e k'aalan s'aafetteedda mas'aafay Solomon s'aafeedda giide odiyaa diraassa.

Ha mazamurii Kiristtoosappenne woosa golliyaappenne gidduwaan de'iyaa gakkettussaa bessiyaa leemisatwaa oyk'k'eeddawaa. Shin Ayihudatu, «S'oossaappenne Israa'eeliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa gakkettussaa bessiyaa leemisatwaa oyk'k'iyaa mas'aafaa» giino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Siik'uu Woynniyaa Eesaappe aad'd'ee 1:1–2:7

Siik'uu Ubbaa Yewuwaa Loytsee 2:8–3:5

Soyzzuwaabaa 3:6–4:5

Soyzzuwaa Ittipetetsaa 4:6–5:16

Siik'uu Ubbaappe Dooretee 6:1–7:6

Taaninne Neeninne S'alalay 7:7–8:4

Siik'uwaa Sabaa 8:5-14

*Siik'uu Woynniyaa Eesaappe Aad'd'ee
(1:1–2:7)*

¹ Mazamuriyaa ubbaappe aad'd'iyaa Solomona mazamurii hawaa.

Wodoratta:

² «Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchiyaa diraw,
ne mettershshan zaara zaaraadekka taana yera.

³ Ne okettiyaa shittuu wooti sawii!
Ne suntsay s'esettiyaa wodekka ayaa nashechchii!
Geelayotuu neena siik'iyaa hewaassa.

⁴ Taana neenana akkaade ba. Haaya, ane laa"uu ittippe wos's'oytte!
Ta kaatiyaw, taana ne siiris'aa gelissa» yaagaaddu.

Yerusaalame mac'c'a asatuu:

Aban nuuni ay keeshshaa nashetteeddo!

Nuuni Aa siik'uwaa woyniyaa eessaappekka aatsiide nashetto.
Tumukka mac'c'a Asay ubbay neena siik'anaw bessee yaageeddino.

Wodoratta:

⁵ Hinttenoo, Yerusaalame mac'c'a asatoo, sisite,
taani karetsa; gidooppenne, malanchcha.
Ta karetsatetsay K'eedaare dunkkaaniyaa mala;
shin ta malay Solomona kaatiyaa golliyaa gaariddotuwa mala.

⁶ Ta malaa kares'isseeddawe s'uuggiyaa aawaa;
taani karetsa gideedda diraw, taana kad'oppa.
Ta ishatuu, ta aatti naanatu taananna walak'ettiide,
taana woyniyaa turaa naaganchcha ootseeddino;
yaatina, taani taana naagabeykke.

⁷ Ta siik'ow, ane taw oda;
ne dorssaa wudiyaa neeni heemmiyaawe hak'anee?

Gallassi awaappe ne untuntta shemppisiyaawe hak'anee?
 Neena demmanaw ne laggetuwaa wudiyaa kaalaade,
 ayaw yuushshanchcha mac'c'a asaa gidoo? yaagaaddu.

Yerusaalame mac'c'a asatuu:

- ⁸ Hanne, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'a lo"iyaa malanchchatee!
 Sa'aa erana d'ayooppe, dorssay beedda sa'aa kaalaade ba;
 ne deeshsha maratuwaakka hentsanchchatuwaa dunkkaaniyaa matan
 heemma.

Woddallay

- ⁹ Ta siik'k'atee!
 Gibbs'e kaatiyaa paraa gaariyaa goochchiyaa paratuwaa gidдон de'iyaa
 maggaayatiidan lo"aasa.
¹⁰ Abeet, ne haytsaan goolakkattiyaa alleek'k'uwaana shiik'iide,
 ne gac'uu ayaa lo"ii! Ne ziizziikka ink'k'uwaan alleek'k'etteedawaa.
¹¹ Nuuni new biran alleek'k'etteedda,
 work'k'aa alleek'k'uwaa oosissana yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹² Kaatii maaddan utti de'ishshin,
 ta shittuwaa sawuu golliiyaa gidдо ubbaan toshukku geedda.
¹³ Ta siik'uu ta d'antsatuwaappe gidduwaan shemppiyyaa wode,
 Aa peenuu k'arc'c'iitiyaana de'iyaa kawaraadan sawee.
¹⁴ Ta siik'uu Enggaade geetettiyaa woyniyaa sa'aan doleedda,
 bazzuwaa c'iishshaa mala yaagaaddu.

Wodallay:

- ¹⁵ Ta siik'k'atee, neeni waata lo"ay! Neeni waata lo"ay!
 Ne ayifetuu harap'p'iyaa ayfiyaadan lo"iino yaageedda.

Wodoratta:

- ¹⁶ Ta siik'ow, neeni ayaa lo"ay! Ayaa nashechchay;
 nu arssayikka aac'eedda maataadan nashechchiyaawaa.
¹⁷ Nu golliiyaa zaaruu zigaa; kaaraykka s'iidan dadetteeddawaa yaagaaddu.

2

Wodoratta:

- ¹ Taani, «Saaroonaa giyaa sa'aan doliyaa c'iishshaanne,
 wombban doliyaa lo"o c'iishshaa mala» yaagaaddu.

Wodallay:

- ² Ee ta siik'k'atta mac'c'a asaa gidдон s'eelliyaa wode,
 aguntsaa gidдон beettiyaa lo"o c'iishshaa malataw yaageedda.

Wodoratta:

- ³ Ta siik'uu hara wodallatuwaa gidдон s'eelliyaa wode,
 woran de'iyaa appiliyaa giyaa mitsaa malatee;
 taana loytsi nashechchina, Aa kuwaa gidдон uttaad;
 Aa ayifii miina, taana loytsi mal"ee.
⁴ I taana k'umaa miyaa aakko wuyggiyaa gelisseedda;
 bare siik'uwaa banddiraadan ta bolla d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.
⁵ Taani Aa siik'uwaan okettaade harggeedda diraw,
 zabiibiyaa ayifiyaa taana miziide ministe;
 appiliyaa taana miziide, ta wolk'k'aa kuntsite.
⁶ Bare haddirssa kushiyaa taana borkkotisseedda;
 bare ushechcha kushiyan taana k'oommeedda.
⁷ Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw,
 siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,
 Aa hintte beegotsena mala,

taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay.

Siik'uu Ubbaa Yewuwaa Loytsee
(2:8–3:5)

- ⁸ Sisite, hewe ta siik'uwaa kooshshaa! Be'ite deriyaana piriidde,
zoozetuwaa bollaanna s'onggettiidde gakkeedda!
- ⁹ Ta siik'uu wushaa mala; woy gen"iyaa maraa malatee.
Be'ite, I nu golliyaa dirssaa matan ek'k'eedda;
maskkootiyaanna golle s'eellee;
gaaridduwaa garssaanakka luus's'ay s'eellee.
- ¹⁰ Ta siik'uu taana hawaadan yaagee; Ta siik'k'atee, dendda!
Ta malanchchatee, haaya! Ittippe ane boytte.
- ¹¹ Be'a, balgguu aad'd'eeda; iraykka ek'k'eedda.
- ¹² Biittan c'iishshay c'iisheedda; yetsaa yes's'iyaa aginayikka gakkeedda;
harap'p'iyaa yetsay nu biittan sisettee.
- ¹³ Balasii ayifiyaa doommeedda; woynnii c'iisheedda;
Aa c'iishshaa sawuu biittan toshukku gee.
Hewaa diraw, ta siik'k'atee, dendda; ta malanchchatee, haaya;
ane ittippe boytte yaagee yaagaaddu.

Wodallay:

- ¹⁴ Neeni aafuwaa doonaa zaallaa za'an k'osetteedda harap'p'atti mala;
ane itti gede taana ne som"uwaa bessa; ne kooshshaakka sisa.
Ayaw gooppe, ne kooshshay taana k'aretsee;
ne som"uukka daro lo"ee yaageedda.

Yerusaalame Wodorotuu:

- ¹⁵ Nu woynnii c'iisheedda; hewaa diraw,
nu woyniyaa gidduwaa bayzziyaa worakanatuwaa,
he k'eri worakanatuwaa p'iriyaa wotsiide oyk'k'ite yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹⁶ Ta siik'uu tawaa; taanikka aano;
c'iishshaa gidдон I bare wudiyaa heemmee.
- ¹⁷ K'amma d'umay k'aarettanaw, wontta c'arkkuu c'arkkanaw,
ta siik'ow, gen"iyaadan woy yalaga doggiyaadan,
aafotiya deriyaana wos's'aade haa simma yaagaaddu.

3

Wodoratta:

- ¹ K'amma kumentsaa ta hiis'an gisaade,
ta siik'uwaa demmanaw amottaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
- ² Katamaa gidдон de'iyaa aakonne s'untsa ogetuwaa ubbaan yuuyyaad;
ta siik'uwaa demmanaw koyaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
- ³ Katamaa yuuyyi naagiyaawanttu taana demmeeddino;
taanikka, Ta siik'uwaa be'eeditee? yaagaade untuntta oochchaad.
- ⁴ Unttuntuppe yaa aad'anne ta siik'uwaa demma aggaad.
I taappe kessi akkenaadan, minisaade oyk'k'aad;
ta daayi golle akka afaad; ta yeletteedda kifiliyaa gelissaad.
- ⁵ Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw,
siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,
Aa hintte beegotsena mala,
taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay yaa-
gaaddu.

Soyzzuwaabaa

(3:6—4:5)

Yerusaalame Wodorotuu:

- ⁶ Hawe bazzuwaana yiyaawe, c'uwaa tuussaa malatiyaawe,
peenuukka zal"anchchaa is'aanaadaaninne kawaraadan,
sawiyaawe I oonee?
- ⁷ Hewaa be'ite, Solomona paraa gaarii yee;
he paraa gaarii Israa'eeliyaappe dooretteedda wolk'k'aamatuu,
usuppun tammu tooranchchatuu ajabeedino.
- ⁸ Unttuntu ubbaykka mashshaa oyk'k'etsaa meezeteeeddawanttanne,
olankka paac'etteeddawantta.
K'amman gakkana metuwaa ek'ettanaw,
unttuntu ittuu ittuu mashshaa gis's'iide giigeeeddawantta.
- ⁹ Kaatiyaa Solomon paraa gaariyaa gidдон,
barew uttiyaa kawutetsaa araataa giigisseedda.
I araataa Liibaanoosa asaappe aheedda mitsaappe oosisseedda.
- ¹⁰ Araataa tuussatuu biran sheeshetteeddino;
gedii work'k'aan alleek'k'etteedda;
uttiyaasay Yerusaalame wodoratuu ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inan,
siik'uwaan daddeedda afilaan kameteedda yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹¹ Hinttenoo, S'iyooone wodoratoo, Kaatiyaa Solomona be'anaw haayite!
I loytsi nashetteedda, Aa bullachchaa gallassi Aa aata Aa huup'iyaaan,
wotseedda kallachchaa wotsiide utteedda yaagaaddu.

4*Wodallay:*

- ¹ Ta siik'k'atee, neeni ayaa malanchchatii! Neeni woota lo"ay!
Ne ayifetuu ne som"uwaa kammiyaa sharbbe gidduwaana be'iyaa
wode,
harap'p'iyaadan lo"iino.
Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa
mala.
- ² Ne achchay meedettiide, haatsaan meec'etteedda ubbaykka manttiyaa
yeliyaa,
unttuntu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.
- ³ Ne mettershshatuu zo'o k'ac'inaa mala;
ne haasayiyaa wode daro nashechchiino.
Ne laa"u gac'otuwaa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,
itti roomaaniyaa laa"u kessi p'alk'k'eeddawaa malatiino.
- ⁴ Ne k'ood'ii olaa miishshaa kak'k'anaw gimbbeedda,
Daawita adussa gimbbiyaa malatee;
he gimbbii sha"u mino olanchchatuwaa gonddallii kak'ettina,
alleek'k'etti utteedda.
- ⁵ Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda,
wora c'iishshaa gidдон miyaa gen"iyaa maratuwaa malatiino.

Soyzzuwaa Ittipetetsaa

(4:6—5:16)

- ⁶ K'ammay wonttanaw, kuway kichchanaw,
karbbiyaa deriyaanne is'aanaa zooziyaa baade shemppashshana.
- ⁷ Ta siik'k'atee, ne asatetsay ubbaykka malanchcha;
neenan wotsiyaawe ayayne baawa.

- ⁸ Ta mushurattee, Liibaanoosa Deriyaappe wod'd'a.
Gaammuunne maahii geessuu Amaana Deriyaappe,
Saniira Deriyaappenne Hermmoone kiikiyaappe wod'd'a.
- ⁹ Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta siik'atee!
Ne ayifiyaa s'eeluunne ne k'ood'iyaa alleek'k'uu,
ta wozanaa nashshechchan gooshsheedda.
- ¹⁰ Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurate!
Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!
Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchee;
ne shittuu ubbabaappekka aad'd'iide sawee.
- ¹¹ Ta mushurattee, ne mettershshaanna eessaa ililuu s'okee.
Ne doonaappe eessayne maatsay pulttee;
ne mayuu Liibaanoosa s'iidday sawiyaawaadan sawee.
- ¹² Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurati yuushshuu,
direttiide naagettiyyaa ataakilttiyaa sa'aa mala.
Yuushshuu gimbbetteedda pulttuwaa,
maatafay attametteedda goggiyaa haatsaa mala.
- ¹³ Ne ataakilttetuwaa gidдон: roomaanii,
dooretteedda ataakilttiyaa ayifetuu,
heenayinne narddoosiyaa giyaawanttu de'iino.
- ¹⁴ Hewaadankka k'ay narddoosii,
laadii, sawuwaa maataynne k'arafay,
hewaadankka is'aanaadan sawiyaabatuu de'iino;
hewaadankka k'ay karbbii,
godare uutsaa c'iishshaynne dumma dumma k'imaamiyaa ataakilttetuu
mokkiino.
- ¹⁵ Neeni ataakilttiyaa sa'aa aliyaa pulttuwaa mala;
de'uwaa haatsay beettiyyaa ollaa mala;
Liibaanoosa Deriyaappe goggiyaa shaafaa mala yaageedda.
- Wodoratta:*
- ¹⁶ Huup'issa bagga c'arkkoo, dendda!
Gedissa bagga c'arkkoo, haaya!
Ta ataakilttiyaa bolla c'arkka! Aa sawuu hewan toshukku go.
Ta siik'uu bare ataakilttiyaa gidдо yo.
Daro mal"iyaa teeratuwaa mo yaagaaddu.

5

Wodallay:

- ¹ Ta siik'o michchatto gidiyaa ta mishirate,
be'a; taani ta ataakilttiyaa gidдо gelaad.
Ta karbbiyaanne ta shittuwaa c'iishshaa k'oray.
Eessaa ukitsaa yolttayaade may.
Ta woyniyaa eessaanne ta maatsaa ushay yaageedda.

Yerusaalame Wodoratuu:

Hinttenoo, Aa laggetoo, siik'uwaa alana gakkanaw ushite yaageeddino.

Wodoratta:

- ² Taani k'amma gem"ishaad; shin ta wozanay beegotti utteedda.
Ta akumuwaan ta siik'uu hawaadan yaagiidde,
penggiyaa k'os's'iina sisaad; Ta mushurattee, ta siik'k'atee,
neenan wotsiyaawe bayinna ta harap'p'atte, taw kariyaa dooyaa;
ta huup'ii ketterssaan ka"eedda.
Ta binnaanaykka k'amma puusiyaan narkkakkeedda yaagee.

- ³ Taani, Ta mayuwaa k'aara diggaad; zaara mayyooyye?
Ta gediya meec'etta kichchaad; zaaraadde urk'k'ayooyye? yaagaad.
- ⁴ Ta siik'uu ifitsaa s'oo'iyaanna bare kushiya golle yeddeedda;
ta wozanay Aa diraw poddi poddee.
- ⁵ Yaatina, ta siik'oo kariyaa dooyanaw denddaad.
Kariyaa dooyiyaa kulbbuwaa taani oyk'k'iyaa wode,
ta kushiyaappe karbbii, ta birad'd'iyaaappe shittuu s'okee.
- ⁶ Ta siik'oo kariyaa dooyaad; shin dooyiyaa wode I baawa bi kichcheedda.
Aa kooshshaa sisanaw loytsi amottaad.
Mintsaade Aa koyaad; shin demmanaw danddayabeykke.
S'eegaad; shin taw koyibeenna.
- ⁷ Yuuyyiide katamaa naagiyaawanttu taana demmiide,
wad'd'eeddinonne madutseeddino;
katamaa dirssaa naagiyaawanttu ta k'umayuwaa k'aari akkeeddino.
- ⁸ Hinttenoo Yersaalame geelayotoo, ta siik'uwaa demmooppe,
taani Aa siik'uwaappe denddeeddawaan harggiyaawaa,
hadaraa, aw odite yaagaaddu.
- Yersaalame Wodoratuu:*
- ⁹ Neenoo, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'eeda malanchchatee!
Ne siik'uu tumu haratuwaappe waan dummatii?
Neeni hawaa keeshshaa nuuna c'alliyaawe,
I haratuwaappe dummatiyaawe ayaanee? yaageeddino.
- Wodoratta:*
- ¹⁰ Ta siik'uu daro lo"iyaawaanne mina;
tammu sha"u attuma asaa gidddon Aa mali baawa.
- ¹¹ Aa huup'ii work'k'aa luliyaa malatee;
Aa binnaanaykka lo"anne k'uuruwaa mala karetsa.
- ¹² Aa ayifii shaafaa lank'k'iyaan ek'k'eeddanne,
maatsan meec'etteeddawaa malatiyaa harap'p'etuwaa malatee.
- ¹³ Aa gac'otuukka sawuwaa maatayenne,
k'imaamii toketteedda atakilttiyaadan lo"iino;
Aa mettershshatuu karbbiyaa shittuu s'okiyaa wora c'iishshaadan
lo"iino.
- ¹⁴ Aa kushetuu ink'k'uwaan alleek'k'etteedda work'k'aa s'am"aadan lo"iino;
Aa asatetsay samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaan alleek'k'etteedda,
danggarssaa achchaa mala.
- ¹⁵ Aa gedetuu work'k'aa baasuwaan toketteedda,
ibinabaradiyaa tuussaa malatiino;
Aa malay zigan alleek'k'etteedda Liibaanoosa asaa mala.
- ¹⁶ Aa doonay eessaadan mal"ee. I ubbaannakka lo"iyaawaa.
Hinttenoo Yersaalame wodoratoo,
ta siik'uunne ta laggii hawaa malatee yaagaaddu.

Siik'uu Ubbaappe Doorettee

6

(6:1–7:6)

Yersaalame Wodorotuwaa:

- ¹ Mac'c'a asaa ubbaappe malanchchatee!
Ne laggii hak'a beedee? Nuunikka neenana ittippe koyanaw,
I beedda sa'aa nuw oda yaageeddino.

Wodoratta:

- ² Ta siik'uu dorssaa wudiyaa heemmanawunne,
lo"iyaa c'iishshaa shiishshanaw,

shittuwaa sawuwaa maatay de'iyaa ataakilttiyaa giddo wod'd'eedda.

³ Taani ta siik'uwaanno; ta siik'uukka tawaa.

I c'iishshaa gidдон wudiyaa heemmee yaagaaddu.

Wodallay:

⁴ Ta siik'k'atee! Neeni Tirs's'a katamay lo"iyaawaadan lo"aasa;

Yerusaalamedan daro lo"aasa; banddiraa oyk'k'iide,

salppiyaan biyaa olanchchay yashshiyaawaadan yashshaasa.

⁵ Hayyanaa ne ayifiyaa taappe wora zaaraarikkii,

ayaw gooppe, untunttu taana waayissiino.

Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa malatee.

⁶ Ne achchay meec'ettiide kesiyaa, ubbaykka manttiyaa yeliyaa,

untunttu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.

⁷ Ne laa"u gac'otuwaa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,

laa"u kesseedda roomaniyaa teeraa malatiino.

⁸ Usuppun tammu mac'c'a kaatetuunne usuppun tammu baakkotuu,

k'ay payduu bayinna wodorotuu taw de'iino.

⁹ Shin ta harap'p'atta, ta tooshii bayinnaana, Aa taw duma.

Aa bare aatissikka mes's'i ittinno;

izo yeleedda aatakk ayaappenne aatsaade izo siik'aw.

Wodorotuukka izo s'eelliide, Hanna anjjettedaano yaagiino.

Mac'c'a kaatetuukka baakkotuukka izo sabbiino.

Yerusaalame Wodoratuwaa

¹⁰ Hanna wontta s'alk'k'iyaaadan doliyaana, aginaadan poo'iyaaana,

awaadan c'addiyaana, banddiraa oyk'k'iide salppiyaan biyaa olanchchaadan,

yashshiyaanna iza oonee? yaagiino.

Wodallay

¹¹ Taani wombban toketteedda mitsatuu lic'uwaa be'anaw,

woyniyaa turay aac'eedenttonne k'ay roomaaniikka c'iisheeddenttonne s'eellanaw,

duge ataakilttiyaa sa'aa wod'd'ay.

¹² Taani akeekenan de'ishiina, ta amuu taana afiide,

ta kaatiyaa matan, paraa gaariyan taana utisseedda yaageedda.

Yerusaalame Wodorotuwaa:

¹³ Neenoo Shulaame biittaappe yeeddawunne, haaya;

haa simma! Neena nu loytsiide s'eelana; haa simma! yaageeddino.

Wodoratta:

Daro asaa sintsan yes's'iyaa asaadan, taakko ayaw s'eelliitee? yaagaaddu.

7

Wodallay:

¹ Kaatiyaa naattidan lo"iyaanee!

Ne gedetuu neeni nas'alaa c'aammaa wotsi de'ishshin be'iyaa wode,

ayaa lo"iino! Ne sheechchii eranchcha wogaac'ii k'os's'iide,

loytsi alleek'k'isseedda ink'k'uwaa malatee.

² Ne gul"ay woyniyaa eessay kumeedda birilliyaa malatee;

ne s'eessaa yuushshuu c'iishshan k'ashetteedda zarggaa mirk'k'iyaa malatee.

³ Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda, gen"ati maratuwaa malatiino.

⁴ Ne k'ood'ii danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda adussa gimbbiyaa mala.

Ne ayifi wolk'k'aama Haseboona katamaa penggiyaa matan de'iyaa,

zeeruwa haatsaa malatee.

Ne siid'ii Damask'k'o s'eelissiide gimbbeedda Liibaanoosa gimbbiyaa malatee.

- ⁵ Ne huup'ii K'armmeloosa asaa malatee;
ne olassa binnaanay k'ac'inaa s'aatsaa malatee;
kaatiyaakka ne huup'iyaa datsay nashechcheedda.

- ⁶ Ta siik'k'atee, ne ayaa lo"ay! Ne ayaa malanchchatii!
Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!

Taaninne Neeninne S'alalay
(7:7–8:4)

- ⁷ Ne geesay zambbaa geesaa malatee.
Ne d'antsay zambbaa ayifiyaa wurc'c'uwaa malatee.
⁸ Taani, Ha zambbaa gi"ana; Aa maratuwaa oyk'k'ana yaagaad.
Ne d'antsay woyniyaa teeraa wurc'c'uwaa mala;
k'ay ne siid'iyaanna kesiyaa peenuu appiliyaa ayifiyaadan sawee.
⁹ Ne yeruu mettershshatuwaappenne achchaappe gidduwaana,
walalattiidde geliyaa woyniyaa mala.

Wodoratta:

- Ubbaappe aad'd'iide mal"iyaa
woyniyaa eessaa mala yaageedda.
¹⁰ Taani ta al"o siik'uwaanno; ikka taana amottee.
¹¹ Ta siik'ow, haaya; laa"uu katamaappe kesiide biide,
gas'ariyan ak'oytte; k'ammaa laa"uu hewan aatsana.
¹² Wontta guuran ane woyniyaa turaa giddo boytte;
woyniyaa turay c'iisheeddentto, c'iishshiide ayifiyaa
dors's'os's'eedenttonne,
k'ay roomaaniikka ayifeeddentto ane be'oytte.
Taani ta siik'uwaa neena hewan bessana.
¹³ Inkkoyiyaa ayifiyaa sawuunne hara nashechchiyaa ataakilttiyaa ayifii,
nu karen besseedda; ta siik'oo!
Ha ayifetuwaappe teereeddawantanne ooratsa mas'eeddawantta,
new ashsha wotsaad.

8

- ¹ Ne taw allaga gidennaan ta daayi d'antsaa d'ammeedda ta ishaa gidaarikki-
ishsha!
Yaatinnto taani neena ogiyaan demmaade shiishsha akka yerina,
taana ooninne borennashin.
² Taana tamarisseedda ta daay golle taani neena kaaletsaade,
ta daayi k'ol"o gelissa aginaa,
hewan taana ne siik'uwaabaa tamarisseeddawaa gidaarikkii;
roomaaniyaa gum"eedda mal"iyaawaa,
lo"iyaa woyniyaa eessaa taani neena hewan ushshaarikkita.
³ Taana hewan ne haddirssa k'eesiyaa borkkotissaade,
ne ushechcha kushiyan taana k'oommeeddawaa gidaarikkii.
⁴ Hinttenoo Yersaalame wodoratoo,
Siik'uu bare wodiyaan denddanaw, k'aaseti dentsetsennaadan,
ta hinttew hadaraa gay yaagaaddu.

Siik'uwaa Sabaa
(8:5–14)

Yersaalame Wodorotuu:

- ⁵ Bare siik'uwaa hashiyaan zemppaade,

bazzuwaappe yiyaana hanna oonee? yaageeddino.

Wodoratta:

Beni ne aata neena bannikka yeleedda,

appiliyaa lank'k'iyaan ne gisa de'ishshin,

neena ta k'aaseretsaade dentsaad.

⁶ Med'inaa siik'uwaan taana ne wozanaa bolla attama;
ne k'esiyankka maatafaadan, ta s'alalaa oyk'k'a.

Ayaw gooppe, siik'uu hayk'k'uwaa mala mina;

mishuukka duufuwaa mala mek'etsaa iita;

Aa lac'uukka S'oossaa tamaa lac'uwaa mala.

⁷ Haatsaa daruu siik'uwaa tamaa toyissanaw danddayenna;
di'uukka meec'c'iide afanaw danddayenna.

Asay siik'uwaa shammanaw barew de'iyaa ak'uwaa ubbaa
immooppekka,

siik'uu shaluwaan shamettenna diraw,

asay hewaa kad'ee yaagaaddu.

Wodoratti Ishatuu:

⁸ Nuw tiraan d'antsay uttibeenna michchata de'aw;

asinay izo oochchooppe, nuuni iw ootsanawe ayee?

⁹ Iza gimbbiyaa dirssaa gidintto, nuuni I bolla wochchiyaa adussa,
biraa gimbbiyaa gimbbana; Aa dirssaa pengge gidintto,
zigaa sank'k'aan izo doodissana yaageeddino.

Wodoratta:

¹⁰ Hekko taani dirssaa gimbbiyaa;

ta d'antsaykka gimbbiyaa bolla gimbbetteedda wochchiyaa saa;

hewaa diraw, taani ta siik'uwaanna de'iyaa wode, I taanan nashettee.

¹¹ Solomonew Ba'aali-Hamoonan woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;
he woyniyaa gidduwaa ootsiyaawanttoo keraa immeedda.

Keraa akkeedawanttu teeran go'etteeddawaa diraw,

huup'iyaan huup'iyaan sha"u biraa aw ahiino.

¹² Shin taw ta buzo woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;

Solomona, neeni sha"u biraa akka;

ataakilttiyaa ootsiyaawanttu laa"u s'eetu biraa akkino yaagaaddu.

Wodallay:

¹³ Neenoo, ataakilttiyaa gidдон de'iyaa ta siik'k'atee,

ne kooshshaa laggetuwaa sissanaw koyiino;

ne kooshshaa taana sisa yaageedda.

Wodoratta:

¹⁴ Ta siik'ow, taakko ellekka haaya!

Sawiyaa maatay mokkiyaa deretuwaa bollaanna,

guppiyaa gen"iyaa woy doggiyaa maratuwaa malataade yaagaaddu.

Isiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Isiyaasa mas'aafay Kiristtoosi yelettanaappe kase, hosppun s'eetu layt-saa heeraan Yerusaalamen de'eedda, timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasa suntsan s'eesettee. Aa suntsaa biletsaykka, «S'oossay Ashshiyaawaa» giyaawaa. Ha mas'aafaa heezzu huup'e huup'e kifiletuwaan shaakkiide be'anaw dandday-eettee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 39 gakkanaw de'iyaa gedissa baggana de'iyaa Yihudaa kawutetsaa Asoore giyaa wolk'k'aama shoora kawutetsay wolk'k'aantsiyaawaa odee. Yihudaa hewaa mala hadan yeggeeddawe Asoore kawutetsaa minotetsaa gidennaan, asaa nagaraa, S'oossaw azazettenan is'siyaawaa, hewaadanka untunttu S'oossan ammanettennan ag-giyaawaa gidiyaawaa Isiyaasi malaateedda. Timbbitiyaa odiiyaawe k'onc'e haasayaaninne oosuwaan asaanne asaa kaaletsiyaawantta s'illotetsayne suure pirdday kumeedda de'uwaakko simmana mala akeekisseeda; k'ay S'oossaw azazettenan aggiyaawe gammaa meettettussaanne bashshaa kaaletsiyaawaa untunttoo minisiide odeedda. Isiyaasi hewaa bollakka gujjiide odiiide, yaana wodetuwaan sa'aa yuushshuwaan saruu kumeedda, pokkobay bayinnan kaaletsiyaa, Daawita zare gidiyaa kaatii yaanaw de'iyaa kasetiide odeedda.

2. Shemppuwaa 40ppe biide 55 gakkanaw de'iyaa kifiliyaappe dariyaa baggay Yihudaa Asay omoodettiide Baabloone beedda wode, untunttu de'uu kunddeeddanne untunttu hidootaa k'ans'seedda wodetuwaabaa odee. Timbbitiyaa odiiyaawe S'oossay bare asaa he hanotaappe billi yed-dana wodiinne untunttu ooratsa de'uwa doommana mala, untuntta Yerusaalame afana wodii matatteeddawaa odeedda. Ha shemppatuwaa gid-don k'onc'c'iide beettiiyaa yewuu S'oossay taarikiyaw Goda gidiyaawaanne bare asaw aw de'iyaa halchchuwaa, hewenne Israa'eeliyaa asaa baggana anjjetanaw de'iyaa asaakko untunttu biide, ootsanaw bessiyaawaa odiiyaa kifiliyaa.

3. Shemppuwaa 56ppe biide 66 gakkanaw de'iyaa kifilii odiiyaawe guyyen Yerusaalamen de'iyaa asaawaa; he Asay S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa polanawaa geeshshiide eranaw, markka gidiyaabaa demmanaw koyiidde utteedda. Untunttu loytsi ootsanaadan koyetteedda oosotuu s'illotetsaa, suure pirddaa, Sambbataa bonchchiyaawaa, yarshshuwwa yarshshiyaawaanne woosan sheekkiyaawaa. Ha kifiliyaan eretteedda shemppuu 61:1-2 de'iyaa gidishin, Yesuusi koyiro oosuwwa doommii-de, bare s'eessaabaw markka ootsiide shiishsheedda k'aalatuu ha paydo-tuwaa giddon de'iino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-31

Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eeda Kiitatuwaa 2:1–5:30

Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa 6:1–9:7

Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa 9:8–12:6

S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla 13:1–23:18

Waayettiyyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiitaa 24:1–27:13

S'oossay Makkalanchcha Asaa Muriyaawaa gidussaa 28:1–31:9

S'oossay Eedooma Muriyaawaa Iyeruusaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa 32:1–35:10

Aasoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizk'k'iyyaasanne Isiyaasa 36:1–39:8

S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa 40:1–48:22

S'oossaa Hagaaziyaawaabaa 49:1–53:12

S'oossay Immeedda Hidootaa Naagiyaawaa Gidussaa 54:1–55:13

Asaa Zarii ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa 56:1-8

S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawanttu Muretiyaawaa 56:9–59:21

Yerusaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa 60:1–62:12

S'oossaa Ooratsaa Maalalisiyaa Med'etaa 63:1–66:24

Geluwaa

(1:1-31)

¹ Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi Yihudaa kaatetuwaa gideedda wode, Amos'a na'ay Isiyaasi Yihudaabaanne Yerusaalamebaa be'eedda sas'ay hawaa.

S'oossay Bare Asaa Seereedda

² Salotuwaan de'iyaawanttoo, sisite; sa'aan de'iyaawanttoo, sisite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani naanatuwaa dichcha gatsaad; shin untunttu taw makkaleeddino.

³ Booray bare godaa eree; hariikka barena mooddeeddawaa zadaluwaa eree; shin Israa'eelatuu erikkino; ta asatuu akeekikkino.

⁴ «Nagaraa ootsiyaa kawutetsaw, hintte naak'uwaan dees'etteedda asaw, iitaa ootsiyaa zariyaw, hintte mayzatuwaa tunatetsaa kaaliyaa naatoo, hinttenttoo aayye ana! Med'inaa Godaa hintte aggeeddita; Israa'eliyaa Geeshsha sheneyeeddita; aw zokkiyaa zaareeddita.

⁵ Hintte ayaw makkalaa bolla makkalaa gujji gujji biitee? Ayaw k'aykka murettanaw koyiitee? Hintte kumentsaa huup'ii saketteedda; hintte kumentsaa wozanaykka daabureedda.

⁶ Gediya birad'd'iyappe huup'iyaa binnaanaa gakkanaw pas'atetsay baawa; madutsay, gaafunne giyyiyaabay de'ee; untuntunne giyyibeykkino, woy meec'etti k'ashettibeykkino, woy zayitiyaan okettiide shuggibeykkino.

⁷ «Hintte gaddii dirk'k'aletiide bayana; hintte katamatuukka taman s'uugetteeddino; hintte goshshaa hintte s'eellishin, allagatu akkiino; imat-saa asatuu, mela ashana.

⁸ Yerusaalame katamay woyniyaa turaa naagiya daasiyaadan, leekiya naagiya golliyaadan morkkiyaan direkteedda katamaadan haniide atteeda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuw amareeda zaratuwaa ashshenentto, nuuni Sodooma katamaadaaninne Gamooraa katamaadan haneeddoshin» yaageedda.

¹⁰ Hinttenoo, Sodooma mooddiyaawantto ubbatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hinttenoo, Gamooraa asaa ubbatoo, nu S'oossaa higgiiyaa sisite!

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yarshshuwaa daruu taw ayaa go"ii? Hanno gakkanaw hintte taw shiishsheedda s'uugetteedda orgge dorssatuwaanne d'iikkeedda mehiyaa mod'd'uwaa yarshshuwaa taani kallaad; korumaa booratuwaa, dorssaa maratuunne deeshshatuwaa suutsan taani nashettikke.

¹² Hintte taw goyinnanaw yiyaa wode, ta Geeshsha Golliya dabaabaa hinttena yed'd'ite geeddawe oonee?

¹³ Simmi hada yarshshuwaa ahiyaawaa aggite! Hintte c'uwissiyaa is'aanay taana sheneyee; aginaa s'eeruwaa hintte bonchchiya gallassaa, hintte Sambbataanne hintte keereedda yaa'atuwaa, ha shiik'atuwaa ubbaa iitatetsaana ittippe walaketteeddawantta taani danddaykke.

¹⁴ Aginaa s'eeruwaaw hintte bonchchiyaaw gallaassanne keeretteedda hintte baalaa gallassatuwaaw taani is's'aad; untunttu taw tookuwaaw gideeddino; taani untunttu tookkaadde daaburaad.

¹⁵ «Hintte kushiyaa mic'c'iide, hintte woossiyaa wode, taani ta ayfiyaa hintteppe gentsana; hintte daro woosaa woossinttokka, taani sisikke; ayaw gooppe, hintte kushii suutsan munak'etteedda.

¹⁶ Meec'ettite; geeyite; hintte iita oosuwaaw ta sintsaappe diggite. Iitaa ootsiyaawaa aggite;

¹⁷ lo"obaa ootsanaw tamaarite. S'illo pirddaa koyite; un"etteeddawanttu morggiyaa oyk'k'ite. Aawuu bayinnawanttu pirddite; asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatoo mootettite» yaagee.

¹⁸ K'aykka Med'inaa Goday, «Haayite; ane zorettoyte. Hintte nagaray baaraadan zo"inttokka, shachchaadan boos's'ana; suutsaadan zo"inttokka, puuttuwaadan boos's'ana.

¹⁹ Hintte eeno giide, taw azazettooppe, gadiyaappe mokkiyaa murutaa maana.

²⁰ Shin hintte is's'aaddi giide makkalooppe, mashshaan meetettana» yaagee. Med'inaa Goday bare doonaappe hawaa haasayeedda.

Nagaray Kumeedda Katamaa

²¹ Ammanetteeda wolk'k'aama katamata waanaade sharmus'a gidaadee! Iza kase suure pirdday kumeeddaano; s'illotetsay kase I gidдон de'eedda; shin ha"i asaa wod'iyaa wanttu izi gidдон de'iino.

²² Ne biray shi'i kichcheedda; ne lo"o woyniyaa eessaykka haatsaana yeeletteedda.

²³ Hintte daannatuu makkalanchchatuwaanne kayisotuwaa lagetuwaa gideeddino; untunttu ubbatuukka mattaayiyaa dosiionne miishshaa yed-erssiino; aawuu bayinnawanttu pirddikino; asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatuwaaw mootuu untunttukko shiik'enna.

²⁴ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Wolk'k'aamay, hawaadan yaagee; «Ha"i taani taana is'iyaa wanttuppe shemppana; taani ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kessana.

²⁵ Taani ta kushiyaa ne bolla wotsana; ne shi'owaa k'uls's'us's'issaade geeshshana; neenana walaketteeddabaa ubbaa geeshshaade yedissana.

²⁶ Taani beniwanttu mala daannatuwaaw, koyirowanttu mala zoriyaawantta new zaarana. Hewaappe guyyiyaan, neeni S'illotetsaa Katamaa, Ammanetteeda Katamaa geetettana» yaagee.

²⁷ S'iyoonnee suure pirddan, barenttu nagaraa paas'iyaa wanttukka s'illotetsan wozettana.

²⁸ Shin makkalanchchatuunne nagaranchchatuu laa"uukka me"ana; Med'inaa Godaa aggiyaawanttu d'ayana.

²⁹ Wotsanaw doseedda wolaa diraw, hintte yeellatana; hintte dooreedda kaashshaa gishshawukka hintte kawushshana.

³⁰ Bonc'c'ii k'ok'k'ofettiyaa wolaadan, woy dubbi bayinna shoyk'aadan, hintte hanana.

³¹ Minuu dalaa gidanawaa; Aa oosuukka s'iifa gidanawaa; untunttu ittippe s'uugettanawantta; he tamaa toyissiyaawe d'ayana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eedda Kiitatuwaa

2

(2:1–5:30)

Med'inaa Sarotetsaa
(Mik. 4:1-3)

¹ Yihudaa biittaabaanne Yerusaalame katamaabaa Amoos'a na'ay Isiyaasi be'eeddawe hawaa.

² Wurssetsa gallassatuwaan Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'etteedda derii deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; zoozetuwaa ubbatuwaappekka bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. Kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay aakko zattana.

³ Daro Asay yiide, «Haayite! Med'inaa Godaa deriyaa, Yaak'ooba Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, S'oossaa k'aalaykka Yerusaalameppe kesana.

⁴ Kawutetsatuwaappenne kawutetsatuwaappe gidduwaan I pirddananne daro asatuwaa palumiyaa shaakkana. Unttuntu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana. Kawutetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hewaappe guyyiyaan unttuntu mulekka olaa timirttiyaa tamarikkino.

⁵ Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, haayite! Ane Med'inaa Godaa poo'uwaan hamettoyyte.

Med'inaa Godaa Gallassaa

⁶ S'oossaw, ne asaa, Yaak'ooba zaratuwaa aggaada. Unttuntu away doliyaa bagga gadiyaa asatuwaa biittaan kumeeddino; Piliss's'eema asatuwaadan kaayiino. Unttuntu allaga asatuwaana ittippe zuppetiino.

⁷ Unttuntu gaddii birayenne work'k'ay kumeeddawaa; unttuntu shaloo zaway baawa. Unttuntu gaddii paray kumeeddawaa; unttuntu paraa gaaretoo zaway baawa.

⁸ Unttuntu gaddii eek'atuwaan kumeeddawaa; unttuntu barenttu kushii ootseedda oosoo hokkiide goyinniino.

⁹ Hewaa diraw, Asay ubbay tooshettananne kawushshana. Unttunttoo atto gooppa.

¹⁰ Med'inaa Godaa dagamaappenne Aa angga bonchchuwaappe attanaw zaallaakko biite; biittaa gidдон k'osettite!

¹¹ Asaa otoruu giyyana; Aa kilahuukka siilana; he gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday itti gallassaa keereedda. He gallassi otorettiyaawantta, ayyiyaawanttanne d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaantta kawushshana;

¹³ adussanne d'ok'k'a gidiyaa Liibaanoosa zigatuwaanne Baasaane wolaa ubbaa d'ayissana;

¹⁴ d'ok'k'a deretuwaakka zoozatuwaakka dembbayana;

¹⁵ katamaa naagiyaa adussa miis'atuwaa ubbaanne katamaa yuushshuwaan de'iyaa mino gimbbetuwaa zik'k'issana;

¹⁶ S'oossay gitanne lo"iyaa markkabatuwaakka haatsaan mitissana.

¹⁷ Asaa otoruu zik'k'i gaana; Aa ayyuukka d'ayana. He gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'k'u d'ok'k'u gaana;

¹⁸ eek'aa ubbaykka ubbaanna d'ayana.

¹⁹ Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa angga bonchchuwaappe attanaw Asay shuchchaa gonggoolonne biittaa ollaw bak'atana.

²⁰ He gallassi Asay goyinnanaw med'd'eedda barenttu biraa misiletuwaanne barenttu work'k'aa misiletuwaa oc'c'otoonne hara kafotoo olana.

²¹ Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaap-penne Aa anggaa bonchchuwaappe attanaw untunttu gonggolo gid donne shuchchaa kooppo gid do bak'atana.

²² Simmi hayk'k'iyaa asan ammanettiyaawaa aggite! Asay ay maaddanee?

3

Yerusaalame Gakkana Metuwaa

¹ Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday minjjaanne maaduwa laa"uwaakka Yerusaalameppenne Yihudaappe diggana hanee. Katsaa minjjaanne haatsaa minjjaa ubbaa;

² minotuwaanne olanchchatuwaa, daannatuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta, kaayiyaawantanne c'imatuwaa,

³ olaa gadaawatuwaanne gadiyaa ayissiyaawantta, zoriyaawantta, hiil-latiyaawantanne c'inc'c'a bitanchchatuwaa ubbaa diggana hanee.

⁴ Taani yalaga attuma naanatuwaa untunttu kaappuwaa kessana; guut-saa naanay untuntta mooddana.

⁵ Asay asaa bolla, shooruu shooruwaa bolla denddiide, ittuu ittuwaa sugana. Yalagay c'ima bolla, kad'etteeddawe bonchchetteeddawaa bolla denddana.

⁶ Itti Asay bare aawuwaa golliyaan bare ishatuwaappe ittuwaa oyk'k'iide, «New mayuu de'ee; neeni nuw suntsaa gida; ha koletteedda sa'aa aawotetsaa akka» yaagana.

⁷ I he gallassi bare k'aalaa d'ok'k'issiide, «Taanan d'alii baawa; ta son k'umi woy mayuu baawa; hintte bolla taana suntsoppite» yaagana.

⁸ Yerusaalame ganddigaaree; Yihuday kunddee; ayaw gooppe, untunttu barenttu oduwaaninne barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa bolla denddiide, Aa bonchchuwaa toochchiino.

⁹ Untunttu som"uwaa malay untunttu bolla markkattee; untunttu barenttu nagaraa Sodooma asaadan awaayiino; barenttu nagaraa k'ossikkino. Untunttoo aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu barenttu bolla iitabaa aheeddino.

¹⁰ S'illotoo, «Hinttew lo"a gidanawaa» gaade oda; ayaw gooppe, untunttu barenttu oosuwa ayfiyaa maana.

¹¹ Iitato aayye ana! Untunttoo iitana; ayaw gooppe, untunttu barenttu kushiya oosuwa gatiyaa akkana.

¹² Yalagatu ta asaa un"etsiino; mac'c'a asatuukka untuntta mooddiino. Ta asaw, hinttena kaaletsiyaawanttu hinttena wora kaaletsiino; hintte biyaa ogiyaakka baletsiino.

S'oossay Bare Asaa Pirddana

¹³ Med'inaa Goday daannaadan, chilootan uttee; asaa pirddanaw denddee.

¹⁴ Asaa c'imatuwaanne kaaletsiyaawantta pirddanaw shiishiide, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta woyniyaa turaa tokkeeddasa bayzzeeddawanttu hinttena; hiyyeesatuwaappe bonk'k'eeddabay hintte golliyaan de'ee.

¹⁵ Ta asaa ayaw kinchcheretsiitee? Hiyyeesatuwaa som"uwaa ayaw gaac'c'iitee?» yaagee Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

S'oossay S'iyooone Mac'c'a Asatuwaa Seereedda

¹⁶ Med'inaa Goday K'aykka, «S'iyooone mac'c'a asatu ooretteeddino; barenttu ziizziyaa essi akkiide, barenttu ayifiyaan sim"ettiidde, barenttu hamet-saa makisiidde, barenttu gediya albbuwaa giirissiidde hamettiino.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Goday S'iyooone mac'c'a asatuwaa huup'iyaa c'ittuwaan goo'issana. Taani Med'inaa Goday untunttu huup'iyaa bo"ayana» yaagee.

¹⁸ He gallassi Goday S'iyooone mac'c'a asatuwaa alleek'k'otuwaa, hewantunne untunttu gediya albbuwaa, shaashiyaa, k'ood'iyaa aleek'k'uwaa,

¹⁹ haytsaa gutichchaa, kushiya sagaayuwaa, som"uwaa kammiyaa kutaa,

²⁰ huup'iyaan wotsiyaa alleek'k'uwaa, k'esiyaan k'achchiya sanssalataa, s'eessan danc'c'iyaa danc'c'uwaa, shittuwaa s'aaramusiyaa, kitaafaa,

²¹ siid'iyaa migiduwaa, birad'd'iyaaanne

²² minjja mayuwaa, adussa mayuwaa, jaanuwaa, borssaa,

²³ heregaa, liinuwaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda, giddona mayiyaa mayuwaa, binnaan wotsiyaa alleek'k'uwaanne sharbbiyaa ubbaa bonk'k'a akkana.

²⁴ Shittuwaa diraw s'ink'k'uwaa gidanawaa; danc'c'uwaa diraw wodoruwaa, goofariyaa diraw bo"aa, adussa mayuwaa diraw waaruwaa, puulaa diraw bak'k'iyaa s'alalaa gidanawaa.

²⁵ Ne asatuu mashshaan, ne olanchchatuu olan hayk'k'ana.

²⁶ S'iyooone penggetuwaan de'iyaa Asay yeekkananne zilaalana; mela atteedda, gadiyaan utana.

4

¹ He gallassi laappun mac'c'a asatuu itti attumawaa oyk'k'iide, «Nuuni nu k'umaa maana; nu mayuwaa mayyana; ne suntsan s'eesetana mala ootsaadde nu kawushshaa nuuppe k'aaraarikkii» yaagiide woosana.

Med'inaa Goday Yersaalame Geeshshana

² He gallassi Med'inaa Godaa mitsaa tashii lo"ananne bonchchettana; Israa'eeliyaa asaappe atteedawanttoo he gadiyaa katsay c'ee'k'onne bonchchuwa gidanawaa.

³ S'iyoonen attiyaawanttu, Yersaalamen gam"iyaawanttu, Yersaalamen pas'a de'iyaawanttunna s'aafettiyaawanttu, «Untunttu geeshshatuwaa» geetettana.

⁴ Goday S'iyooone mac'c'a asatuwaa k'itaa meec'c'ana; pirdaa Ayaanaaninne s'uuggiyaa Ayaanan suutsaa gussiyaa bayzzuwaa Yersaalameppe I geeshshana.

⁵ Med'inaa Goday S'iyooone Deriyaa ubbaa bollanne yan shiik'iyaawanttu bolla gallassi shaariyaanne c'uwaa, k'amma ees'siyaa tamaa poo'uwaa med'd'ana; bonchchuu ubbaa bolla kammiyaawaa gidanawaa.

⁶ I gallassaa aawaa suuluwaappe ashshiyaa kuwaanne gotiyaappenne irappe bak'ati attiyaasaa gidanawaa.

5

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Sa'aa Leemisuwaa

¹ Taani ta siik'iyaawoo Aa woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aawaa siik'uwaa yetsaa yes's'ana.

Taani siik'iyaawoo

tu'eteedda zooziyaan woyniyaa turaa tokkiyaa sa'ay de'ee.

² Biittaa bookkiide,

shuchchaa k'ori kessiide,

Ubbaappe lo"iyaa woyniyaa turaa tokkeedda.

Naagiyaa shakkuwaa Aa gidдон shakkeedda;
woyniyaa eessaa gum"iyaasaa wooc'iide giigisseedda.
Hewaappe guyyiyaan, lo"o ayfiyaa ayiffee,
yaagiide naageedda;
Shin c'aaliyaa ayfiyaa ayifeedda.

- ³ Yaatina, ta siik'uu hawaadan yaageedda;
«Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaaawanttoo,
Hinttenoo, Yihudaa asatoo,
taappenne ta woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aappe gidduwaan,
de'iyaa yewuwaa ane ha"i pirddite.
- ⁴ Taani ta woyniyaa turaa sa'aw ootseeddawaappe
haraa ayaa ootsanawe atteedee?
Lo"o ayfiyaa ayiffee yaagaade naagishin,
ayaw c'aaliyaa ayfiyaa ayfeedee?
- ⁵ Ha"i taani ta woyniyaa turaa sa'aa,
ootsiyaawaa hinttenttoo oday.
Taani dirssaa shoddana;
he turaykka d'ayanaadan ootsana.
Taani gimbbiyaa kolana;
he sa'aykka yed'ettana.
- ⁶ Taani he sa'aa bayeedda biittaa ootsana.
He turay s'un'k'k'ettennanne bul"etenna;
yaatina, kinddichchuunne aguntsay yan mukkana.
Iray aan bukkennaadan, taani shaaretuwaa azazana» yaageedda.
- ⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,
woyniyaa turaa sa'ay Israa'eeliyaa asaa.
Yihudaa Asay I nashettiyaa darkkuwaa.
Unttuntu suure pirddiino giide naageedda;
shin suutsaa gusseeddino.
S'illotetsaa ootsiino giide naageedda;
shin waaso gideedda.
- ⁸ Sa'ay d'ayina, hintte s'alalay gadiyaa bolla de'ana gakkanaw, golliyaa
golliyaa bolla gujjiyaawanttoo, gadiyaa gadiyaanna gatsiyaawanttoo, hint-
tenttoo aayye ana!
- ⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;
«He wolk'k'aama golletuu onana; he lo"o golletuwaan de'anaw Asay d'ayana.
- ¹⁰ Tammu waatsaa booratuwaan tokkeedda woyniyaa ayifiyaappe itti
oto gidiyaa gum"etteedda woyniyaa eessaa s'alalay kesana; tammu k'un"a
katsaa zerina, itti k'un"a katsaa s'alalaa ayifana» yaageedda.
- ¹¹ Matsoyiyaa ushshaa koyanaw wontta guuraanna denddiyawanttoonne
woyniyaa eessan s'uugettana gakkanaw, sa'aa k'amissiyawanttoo aayye ana!
- ¹² Unttuntu shoobiyaan maasink'k'uu, diitsay, darbbii, his'is'iinne
woyniyaa eessay de'ee; shin unttuntu Med'inaa Godaa oosuwwa gate
giikkino; I bare kushiyan ootseeddawaa bonchchikkino.
- ¹³ Yaatina, ta Asay akeekaa d'ayeedda diraw, omoodettiide baana; unt-
tuntu gadiyaa ayissiyaawanttukka koshan hayk'k'ana; unttuntu aakko
asaykka koppisaa melana.
- ¹⁴ Duufuu bare gomppaa aassee; bare doonaakka zaway bayinnawaa
hanggee; Yerusaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaanne yenkko daro asaa,
wac'iyaaawanttanne nashetiyaawantta mittana.

¹⁵ Asay ubbay tooshettananne kawushana; otorettiyaawanttu ubbaykka kawushana.

¹⁶ Shin Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, suure pirdan d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; geeshsha S'oossay geeshsha gidiyaawaa bare s'illotetsan bessana.

¹⁷ He wode dorssatuu barenttu k'ooruwaan heemettiyaawaadan heemet-tana; dorssaa maratuu koletteedda duretuwaa golliya sa'aa maana.

¹⁸ C'imuwaa wodoruwaan nagaraa, gaariya wodoruwaan iitatetsaa goochchiyaawanttoo aayye ana!

¹⁹ «Ane S'oossay elleello! Nuuni be'ana mala, bare oosuwa elleelliso! Gatso! Ee, nuuni erana mala, Israa'eeliya Geeshshay k'oppeedda k'ofay poletto» yaagiyaawanttoo aayye ana!

²⁰ Iitaa lo" a lo"uwaa iita yaagiyaawanttoo, d'umaa poo'o poo'uwaa d'uma ootsiyaawanttoonni c'ammiyaawa mal"iyaawaa mal"iyaawaa c'ammiyaawa ootsiyaawanttoo aayye ana!

²¹ Barena, «Taani aad'd'eeda eranchcha! Taani c'inc'c'a gidikkita!» yaagi k'oppiyaawanttoo aayye ana!

²² Woynniyaa eessaa ushiyaawan eretteeddawanttoonni matsoyiyaa ushshaa walakkanaw goobiyaawanttoo aayye ana!

²³ Mattaayiyaa akkiide, bayzeeddawantta s'illissiyaawanttoonni s'illo asatoo suure pirdaa diggiyaawanttoo aayye ana!

²⁴ Tamaa lac'uu dalaa oyk'k'iyawaadaaninne mela maatay ees's'i d'ayiyaawaadan, hewaadan untunttu s'ap'uu wook'k'ana; untunttu c'iishshaykka baanaadan laaletti d'ayana; ayaw gooppe, untunttu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa higgiiya is's'eeddino; Israa'eeliya Geeshsha k'aalaakka kad'eeddino.

²⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa asaa bolla ees's'i kesee; I bare kushiyaa untunttu bolla dentsiide, untuntta shoc'eedda. Deretuu k'aas's'iino; hayk'k'eedda asaa anhay ogiyyaan buura mala gidee; yaaninakka Aa hank'k'uu simmenna; Aa kushii ha"ikka denddeeddasaan de'ee.

²⁶ S'oossay haakuwaan de'iyaa kawutetsatoo malaataa d'ok'k'an essee; sa'aa gas'an de'iyaa morkketuukka suyk'k'ee. Untunttukka ellekka jaamiide, puttu giino.

²⁷ Untunttu gidon daaburiyaabayni wobbiiyaabay baawa; untunttuppe ittuunni gem"ishenna woy gisenna. S'eessan danc'c'iyaa Sak'k'iikka bilettena; untunttu c'aammaa dafuukka duus's'enna.

²⁸ Untunttu tooray saataanna de'ee; untunttu wonddaafiikka waas'etteedda. Untunttu paratuwaa s'uguntsay zaallaa shuchchaa mala; untunttu paraa gaaretuwaa yinggiretsay gotiyaa mala.

²⁹ Untunttu guduukka gaammoo mala; wodalla gaammotuwaadan gudiino; untunttu daariidde, barew miyaawaa oyk'k'iino; tookki akkiide biino; untunttuppe wotsi akkanawe oonni baawa.

³⁰ He gallassi untunttu wolk'k'aama abbaa guntsaadan, Israa'eeliya bolla guummana; itti Asay he gadiyaa s'eellooppe, d'umaanne waayiyaa be'ana; poo'uukka shaariyaan mitettana.

Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa

6

(6:1–9:7)

Isiyaasa S'eessaa

¹ Kaatii Ooziyaane hayk'k'eedda laytsi Goday bollaninne d'ok'k'a araatan utteeddawaa be'aad; Aa mayuu Geeshsha Golliyyaa kumeedda.

² Suraafeela geetettiyaa kiitanchchatuu aappe bollaanna de'iino; itti itti suraafeeliyaw usuppun k'efetuu de'iino; laa"u k'efetuwaan bare som"uwaa kammee; laa"u k'efetuwaan bare gediyyaa kammee; laa"u k'efetuwaan paallee.

³ Ittuu ittuwaanna, «Geeshshay, geeshshay, geeshshay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa! Sa'aa ubbay Aa bonchchuwaan kumeedda» yaagiide s'eesetteeddino.

⁴ Unttuntu s'eessaa kooshshaan Geeshsha Golliyyaa baasuu k'aas's'eedda; k'ay Geeshsha Gollii c'uwaan kumeedda.

⁵ Yaatina, taani, «Taw aayye ana! Taani bayaad; ayaw gooppe, taani doonay tuneedda asaa; k'ay doonay tuneedda asatuwaa gidдон de'ay; taani Kaatiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa ta ayifiyaan be'aad» yaa-gaad.

⁶ Suraafeelatuwaappe ittuu yarshshiyaa sa'aappe k'ap'eedda tamaa bonk'k'uwaa akkiide paalliide, taakko yeedda.

⁷ Tamaa bonk'k'uwaa ta doonaa bochchiide, «Be'a; ha tamaa bonk'k'uu ne doonaa bochcheedda; Ne bayzzuu neeppe kichcheedda; ne nagaraykka atto geetetteedda» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Goday, «Oona kiittoo? Nuw oonee baanawe?» yaagishin sisaad. Hewekka, «Hekko, taana kiitta» yaagaad.

⁹ Goday hawaadan yaageedda; «Ba; ha asaw, «Hintte sissaa sisiita; shin hinttenttoo gelenna; s'eeluwaakka s'elliita; shin be'ikkita» yaagaade oda.

¹⁰ Ha asaa wozanaa donc'c'illissa; unttuntu haytsaakka tullissa; unttuntu ayfiyaakka k'ook'issa; hewe d'ayooppe, unttuntu barenttu ayifiyaan be'ana; barenttu haytsaan sisana; barenttu wozanaankka akeekana; yaatiide unt-tuntu taakko simmananne pas'ana» yaageedda.

¹¹ Yaatina, taani, «Abeet Godaw! Hawe ayide gakkanaasee?» yaagaad.

I zaaretsiide, «Katamatuu de'iyaa asaa d'ayiide, kolettana gakkanaasa, golletuukka onana gakkanawunne biittaykka ubbaanna mela gidana gakkanaasa.

¹² Taani Med'inaa Goday asaa haassana; biittaakka mela kessana.

¹³ Tammu asaappe itti Asay gadiyaa bolla attooppe, ikka d'ayana; k'ans's'i diggina atteeda wolaa durumaa mala gidanawaa; he durumay geeshsha zeretsaa gidanawaa» yaageedda.

7

Kaatiyaa Akaazaw Yeedda Kiitaa

¹ Ooziyaana na'ay Iyo'aataami yeleedda Akaazi Yihudaa gadiyaan kaate-
teedda wode, Sooriyaa gadiyaa Kaatii Ras'iininne Israa'eeliyaa gadiyaa
Kaatii Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yerusaalame olanaw yeeddino; shin
s'oonanaw danddayibeykkino.

² Sooriyaa gaddii Efireema biittaana ittippe olaw c'aak'k'eteeddawaa
Daawita zariyaappe kaateteedda kaatii siseedda wode, deriyaan c'arkkuu
k'aatsiyaa mitsaadan, Akaaza wozanaynne Aa asaa wozanay dagamaan
shabbiretteedda.

³ Yaatina, Med'inaa Goday Isiyyaasa, «Neeni ne na'aa Sha'aari-Yaashuuba* akkaade, Akaazana gakkettanaw ba; mayuwaa meec'c'iyaa wanttu goshshaakko afiyaa ogiyaa matan k'ommonna de'iyaa shiik'eedda haatsaa s'eeran neeni Aa demmana.

⁴ Aw hawaadan yaagaade oda; «Naagetta; hirggoppa; Sooriyaa asaa, Kaatiyaa Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa hank'k'oo yayyoppa; ne wozanaykka shabbarettoppo; ayaw gooppe, laa"u kaatetuu tamaappe aatsiide c'uwattiyaa laa"u mitsaa durumaa mala.

⁵ ««Sooriyaa gadiyaa Asay Efireema asaananne Ramaaliyaa na'aanna ne bolla iitabaa mak'ettiide,

⁶ «Ane Yihudaa gadiyaan woraajjiide, mentsereetsidinne nu gidдон shaakkiide, S'aabi'eela na'aa kawutseeto» yaagiino» yaaga» yaageedda.

⁷ Gidooppenne, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He untunttu mak'k'uu minnenna; mulekka hewe polettennawaa.

⁸ Ayaw gooppe, Damask'k'uu Sooriyaa biittaw huup'iyaa; Kaatii Ras'iinikka Damask'k'o katamaw huup'iyaa. Usuppun tammanne ichcheshu laytsaa gidдон Efireema gaddii bunchchettiide, kawutetsaa gidenaan attana.

⁹ K'ay Samaarii Efireema biittaw huup'iyaa; Ramaaliyaa na'ay Samaariyaa katamaw huup'iyaa; hintte ammanuwaan minniide ek'k'ennan d'ayooppe, hinttekka ek'k'ikkita» yaagee.

Amaanueeli Yaanawaa Bessiyaa Malaataa

¹⁰ K'aykka Med'inaa Goday Akaazaw;

¹¹ «Med'inaa Goday ne S'oossay new bolla saluwaappe, woy garssa sa'aa c'iimmuwaappe itti malaataa immana mala oochcha» yaageedda.

¹² Shin Akaazi, «Oochchikke; Med'inaa Godaakka paac'c'ikke» yaageedda.

¹³ Yaatina, Isiyaasi, «Hinttenoo, Daawita zaretoo, sisite! Hintte asaa daaburssiyaawe ay guus's'ina, k'ay ta S'oossaa daaburssiitee?

¹⁴ Yaatooppe, Goday bare huup'iyaan hinttenttoo malaataa immana; gel-layatta shahaaraade attuma na'aa yelana; Aa suntsaakka Amaanu'eela† yaagaade suntsana.

¹⁵ I iitaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eriyaa wode, me"eedda maatsaanne eessaa uttana.

¹⁶ Shin na'ay iitaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eranaappe kasetiide, neeni loytsi yayyeedda laa"u kaatetuu biittatuu koletti mela gidana.

¹⁷ «Efireema gaddii Yihudaa gadiyaappe shaakettoodeppe doommina hanibeenna meto wodiya Med'inaa Goday ne bolla, ne asaa bollanne ne aawuwaa golliya bolla ahana; He yaanawekka Asoore gadiyaa kaatiyaa» yaageedda.

¹⁸ He gallassay gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday uduns's'etoo, Gibs'en haakko shaafaan de'iyaa asatoo malaatana; I matsatuwaa, Asoore gadiyaa asatuwaa s'eesana.

¹⁹ Yaatina, untunttu ubbaykka yiide, zanggaaraa shoobban, shuchchaa gonggoluwaan, aguntsay de'iyaa buuraaninne haatsaa olaan uttana.

²⁰ He gallassi Goday Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsa baggaappe huup'iyaa k'ans's'iyaa asaa s'eesana; ikka Asoore gadiyaa kaatiyaa; I yiide, hintte huup'iyaa binnaanaa, hintte asatetsaa binnaanaanne hintte buuchchaa meedana.

* **7:3** *Sha'aari-Yaashuuba:* Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Amareedawanttu simmana» (10:20-22 be'ite) giyaawaa. † **7:14** *Amaanueela:* Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossay nuunana de'ee» giyaawaa. **7:14** Mat. 1:23

²¹ He gallassi itti Asay mes's'i itti maatsa miizzanne laa"u deeshshatuwaa s'alalaa ashshana.

²² Gidooppekka, untuntu maas's'iyaa maatsay loytsi daro gidiyaa diraw, I me"eedda maatsaa uttana; he gadiyaan atteeda Asay ubbaykka me"eedda maatsaanne eessaa uttana.

²³ He gallassi itti sha"a biran washettiyyaa sha"a woyniyaa anotuu de'iyaa saan ubbaan kinddichchuunne aguntsa s'alalay mukkana.

²⁴ Biittaa ubbaan kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw, Asay yaa biyaa wode, tooranne wonddaafiyaa oyk'k'iide baana.

²⁵ Kase goman bul"eedda zoozetuwaan ha"i kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw yayyiide, itti asayne yaa beenna. Mehii yedetiyaasaanne dorrssay hemetiyaasaa gidanawaa.

8

Asoore Kaatiyaa Yuussaa

¹ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama s'aatsa warak'ataa akkaade, «Omoodoo elleella! Bonk'k'iyaw elleella!» yaagaade, nabbabettiyyaa pidoliyaan s'aafa.

² K'eesiyaa Ooriyoonanne Yibaarakiyaa na'aa Zakkaraasa ammantsiyaa markkatuwaa ootsaade taani suntsana» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, taani timbbitiyyaa odiiyaa ta machchattinna gisaad; yaatina, Aa shahaaraade itti na'aa yelaaddu; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Aa suntsaa, «Mahar-shalaal-Hash-Baaz» yaagaade suntsaa.

⁴ Na'ay, «Ta aawoo, ta aatee» yaagiide s'eesiyaawaa eranaappe kase, Asoore gadiyaa kaatii Damask'k'o duretetsaanne Samaariyaa omooduwaa akkiide afana» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday k'aykka taw hawaadan yaagiide haasayeedda;

⁶ «Ha Asay loddan goggiyaa Salihooma haatsatuwaa is's'iide, Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa nashettiide akkeeddino.

⁷ Hewaa diraw, taani Goday minonne daro gidiyaa Efiraas'iisa haatsaa, Asoore kaatiyaa Aa tooranchchatuwaa ubbaanna ahana hanay. I shafiyaa ubbaa kumiide kesana; gas'aa ubbaa mayyiide goggana.

⁸ Kis's'iide goggiidde, Yihudaa gelana; eelliidde yaana aad'ana; kuntsuu k'ood'iyaa gakkana. Abeet Amaanu'eelaa, kafuu bare k'efiyaa mic'c'iyaaawaadan, haatsaa kuntsuu ne gadiyaa ubbaa bollan mic'ettana» yaageedda.

⁹ Hinttenoo kawutetsatto, ittippe shiik'ite! Shin hintte me'ereetana! Haakko biittaa ubbaan de'iyaa asatoo, sisite! Olaw giigite! Shin hintte me'ereetana! Ee, olaw giigite; shin hintte me'ereetana!

¹⁰ Olaa olettanaw mak'ettite; shin hintte mak'k'uu laalettana; hintte halchchuwaa haasayite; shin hintte halchchuwaa halana; ayaw gooppe, S'oossay nuunana de'ee.*

S'oossan Amanetussaa

¹¹ Med'inaa Goday bare mino kushiyyaa ta bolla wotsiide, taw haasayeedda; taani ha asaa ogiiyaa kaallenna mala, taana hawaadan yaagiide seereedda;

¹² «Ha Asay makkala mak'k'o giyaawaa ubbaa makkala mak'k'o gooppite; untuntu yayyiyaabaw yayyoppite woy dagammoppite.

¹³ Hintte geeshsha gaanaw bessiyaawe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa; hintte aw yayyanawunne dagammanaw besse.

* **8:10 S'oossay nuunana de'ee:** Hawe Ibraawetso k'aalan «Amaanu'eela» giyaawaa. **8:12 1 P'es'.** 3:14-15

¹⁴ I geeshsha sa'aa gidanawaa; shin Yihudaa gadiyaa asawunne Is-raa'eeliyaa gadiyaa asaw I d'ubbiyaa shuchchaanne kunddissiyaa zaallaa gidanawaa; Yerusaalamen de'iyaa asaw I gitiyaanne p'ire gidanawaa.

¹⁵ Unttuntuppe daruu d'ubettana; kunddiidekka me"ana; p'iriyaan oyk'ettiidekka omoodettana» yaageedda.

¹⁶ Taani odeeddawaa naaga; ta erissiyaa k'oomatuu gidдон higgiiyaa at-tama.

¹⁷ Taani bare som"uwaa Yaak'ooba zaratuwaappe gentsiyaa Med'inaa Godaa naagana; k'ay aan ammanettana.

¹⁸ Taananne taw Med'inaa Goday immeedda naanatuwaa be'ite. Nuuni S'iyoonne Deriyan de'iyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe Is-raa'eeliyaw malaatanne markka.

¹⁹ «Saasukkiidenne zuuzummiide haasayiyaa shareechchotuwaanne moyt-tilliyaa haasayissiyaawantta oochchite» yaagiide hinttena zoriyaa Asay de'ee. Hayk'keeddawantta pas'a de'iyaaawanttubaa oochchiyaawaappe, Asay barenttu S'oossaa oochchanaw bessennee?

²⁰ Higgiiyaanne S'oossay odiyaawaa sisite! He asatuu ha k'aalaadan haasayana d'ayooppe, unttunttoo sa'ay wonttena.

²¹ Asay waayettiiddinne koshshattiide, gadiyaan toyilakattana; untunttu koshshatteedda wode yilottiide, pude s'eelliide barenttu kaatiyaanne bar-enttu S'oossaa shek'k'ana.

²² Sa'aakko duge s'eelliide, waayiyaa, d'umaanne yashshiyaa shoonnuwaa be'ana; untunttu bara d'umaw olettana.

9

Sintsappe Kaatetana Kaatiyaa

¹ Gidooppenne, waayetteeddawanttoo hawaappe sintsaw d'umenna. Beni wode S'oossay Zaabiloona biittaanne Nifttaaleema gadiyaa kawushsheedda; shin sintsaappe he Meediteraane Abbaa ogiyaan de'iyaa biittaanne Yord-daanoosa Shaafaappe hefintsa baggan de'iyaa «Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaa» giyaa gadiyaa I bonchchana.

² D'uman hametiyaa Asay wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda; k'ay bara d'uma gadiyaan de'iyaaawanttoo poo'uu poo'eedda.

³ Neeni kawutetsaa asaa darissaadda; untunttoo nashshechchaa guj-jaadda; Asay katsaa c'akkiyaa wode nashettiyaawaadan, woy omooduwaa gishiide akkiyaa wode nashettiyaawaadan, ne sintsan nashettana.

⁴ Ayaw gooppe, neeni Midiyaama gadiyaa s'ooneedda gallassaadan, unt-tunta dees'iyaa morgge mitsaa, untunttu hashiyaa morgge mitsaanne unt-tunta naak'k'iyaaawanttu s'am"aa mentsereetsaadda.

⁵ Woraajjiyaa olanchchatuwaa c'aamayynne suutsan munak'etteedda mayuu ubbay taman eetsiyaabaa gidanawaa.

⁶ Na'ay nuw yeletteedda! Attuma na'i nuw imetteedda! Kawutetsay Aa hashiyaan wod'd'ana; Aa suntsay, «Maalalissiyaa Zoriyaawaa, Wolk'k'aama S'oossaa, Med'inaa Aawuwaa, Sarotetsaa Kaappuwaa» geetettana.

⁷ Aa kawutetsaa daruwawunne Aa sarotetsaw zaway baawa; hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, suure pirdaaninne s'illotetsan min-isanawunne essanaw Daawita kaatetuwwa araataaninne Aa kawutetsan I kaatetana; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa polana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa

(9:8–12:6)

Godaa Hank'k'uwaa

⁸ Goday Yaak'ooba zaratuwaa bolla pirddaa k'aalaa kiitteedda; Israa'eeliyaa bolla kunddeedda.

⁹ Asay ubbay, Efireema asaynne Samaariyaa kataman de'iyaa wanttu, ayyuwaaninne otoruwaan haasayiya wanttu, hawaa ootseeddawe Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁰ Unttuntu, «S'uubiyaappe kees'etteeddawanttu koletteeddino; shin nuuni unttunta zaaretsiide, masetteedda shuchchatuwaan kees's'ana; etsatuu k'ans's'etteeddino; shin nuuni unttuntu sa'aan zigatuwaa laammanna» yaageeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ra'asoonaa morkkatuwa minisana, untuntunna oletteedda morkkatuwa untuntu bolla dentsetseedda.

¹² Away doliyaa baggaappe Sooriyaa gadiyaa asatuunne away wulliyaa baggaappe Piliss's'eema gadiyaa asatuu barenttu doonaa hanggiide, Israa'eeliyaa meeddino. He ubbankka S'oossaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.

¹³ Gidooppenne, asatuu barena shoc'eeddawaakko simmibeykkino; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaakka koyibeykkino.

¹⁴ Hewaa diraw, mes's'i itti gallassi Med'inaa Goday Israa'eeliyaappe huup'iyanne goyinaa, d'ok'k'a zambbaa daashshaanne zik'k'a mak'k'aa k'ans's'ana.

¹⁵ C'imatuunne bonchchetteeddawanttu huup'iyaa; wordduwaa tamarissiyaa timbbitiyaa odiyaawanttu goyinaa.

¹⁶ Ha asaa kaaletsiyaawanttu, wora kaaletsiino; untunta kaalliyaawanttukka baliino.

¹⁷ Hewaa diraw, Goday untuntu yalaga asatuwaan nashetena; aawuu bayinna naanatoonne am"etoo k'arettena. Ayaw gooppe, Asay ubbay iitanne S'oossaa erennawaa; Asay ubbay bare doonaan iitabaa haasaye. He ubbankka Godaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.

¹⁸ Iitatetsay tamaadan s'uuggee; kinddichchuwaanne aguntsaa mi d'ayissee; sikkeedda woray ees's'ina, c'uway tuussaadan sitti giide, pude kesee.

¹⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan gaddii s'uugettanawaa; asaykka taman eetsiyaabaa mala gidanawaa; ooninne bare ishaa ashshanaw k'oppenna.

²⁰ Unttuntu ushechcha baggaappe bonk'k'ana; shin koshattanna; had-dirssa baggaappe maana; shin kallikkino; untuntu barenttu yeleda naanatuwaa maana.

²¹ Minaase Efireema, Efireemikka Minaasa maana; untuntu ittippe gidiide, Yihudaa biittaa morkkana. He ubbankka S'oossaa hank'k'uu simmibeenna; Aa kushiikka biro denddeeddasaan de'ee.

10

¹ Iita higgiiyaa kessiyaawanttoonni uk'kunniyaa s'uufiiyaa s'aafiyaawanttoo aayye ana!

² Hewaan untuntu mank'k'otuwa pirddaa geellayino; hiyyeesatuwa maataakka sugiino. Yaatiide am"etuwa ak'uwaanne aatta aawuu bayinna naanatuwaakka bonk'k'iino.

³ Haakko gadiyaappe yiya metuwaan I hinttana muriyaa wode, waaniitee? Maaduwa demmanaw ookko bak'atiitee? Hintte daretetsaa hak'an k'osiitee?

⁴ Hintte olan hayk'k'ana; k'achchiide goochchina, hintte baana. Hewe ubbay haninakka, S'oossaa hank'k'uu wuribeenna; muranaw I bare kushiya yeddi wotseedda.

Asoore Kaatii Pirddettana

⁵ Goday hawaadan yaagee; «Ta yiloo gatimaa gideeddanne ta ees's'iyaa hank'k'oo s'am"aa gideedda Asoore gadiyaa asaw aayye ana!

⁶ Taani Asooretuwaa S'oossaa erenna kawutetsaa bolla kiittana; untuntu duretaa ubbaa omooddanaadaaninne bonk'k'anaadan, k'ay ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan, untunta yed'd'anaadan, taana hank'k'etseedda asaa bolla taani Asooretuwaa azazana» yaageedda.

⁷ Shin Asoore kaatii hawaa halchchibeenna; Aa wozanaykka hawaadan k'oppibeenna. I halchcheeddawe kawutetsatuwaa ubbaanna d'ayissanaassa.

⁸ I c'ee'ettiide, hawaadan yaageedda; «Ta gadaawatuu ubbatuu kaatiyaa gidikkinooyye?

⁹ Kalnno katamay Karkkamiisha katamaa mala gidenneeyye? Hamaata katamay Arifaada katamaa mala gidenneeyye? Samaariyaa katamaykka Damask'k'o katamaa mala gidenneeyye?

¹⁰ Yersaalameninne Samaariyaan de'iyaa masetteedda eek'aa misiletuwaappe dariyaa misiletoo goyinniyyaa kawutetsatuwaa muranaw, taani ta kushiya yeddaad.

¹¹ Taani Samaariyaa katamaa bollanne aan de'iyaa eek'aa misiletuwaa bolla ootseeddawaadan, Yersaalame katamaa bollanne Aa eek'atuwaa bolla ootsikkitaayye?» yaageedda.

¹² Goday S'iyoonne Deriyaa bollanne Yersaalame bolla bare ootsiyaa oosuwaa ubbaa poleeddawaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa kaatiyaa Aa ayyuwaanne Aa otoruwaa murana.

¹³ Ayaw gooppe, Asoore kaatii hawaadan yaagee; «Ta kushiya minotetsan, ta aad'd'eeda eratetsaaninne taw de'iyaa akeekan taani hawaa udaad. Taani kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa zawatuwaa shoddaad; untuntu biittatuwaan de'iyaa asaa ak'uwaa bonk'k'aad; Ta mino k'esiyaan, kaatetuwaaraaatuwaan utteeddawantta ubbaa duge wotsaad.

¹⁴ Asay kafuwaa golliyaan kushiya yeddiyaawaadan, taani kawutetsaa duretetsaa bolla ta kushiya yeddaad. K'ay dogettiide atteeda k'uuk'k'ulletuwaa shiishshiyaawaadan, taani biittaa ubbaa shiishshaad. Paallanaw bare k'efiyaa bak'k'iaabay, woy haasayanaw bare doonaa pogiyaabay, woy k'ay waassiyaawe ittuunne baawa» yaageedda.

¹⁵ Tumu kalttay barenan k'ans's'iyaa bitaniyaappe, «Taani aad'd'ay» gaanaw danddayiyye? Woy magaazii barena goochchiya bitaniyaappe, «Taani daray» giyye? S'am"ay barena oyk'k'iyaa asaa dentsii? Guufii oyk'k'iyaa Asay baynan hametii?

¹⁶ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Aa mino tooranchchatuwaa bolla laafetsiyaa harggiyaa yeddana; Aa bonchchuwaappe garssana mishuu ees's'iyaa tamaadan ees's'i kesana.

¹⁷ Israa'eeliyaa Poo'uu tamaa gidanawaa; Israa'eeliyaa Geeshshaykka lac'uwaa gidanawaa; yaatiide Aa aguntsaanne Aa kinddichchuwa itti gallassi s'uuggananne maana.

¹⁸ S'oossay bare wora mitsaa bonchchuwaanne bare aradda gadiyaa bonchchuwa d'ayissana; simmi hewe harggiyaa Asay siliyaawaadan silana.

¹⁹ Aa woran attana mitsatuu loytsi guutsaa gidiyaa diraw, itti guutsaa na'aykka paydi wurssanawaa.

Amareeddawanttu Simuwaa

²⁰ He gallassan Israa'eeliyaappe attedawaanttu barena shoc'eeddawanttun zemppikkino; shin untunttu tumuwaappe Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa Geeshshan zemppana.

²¹ Atetsay, Yihudaa asaa atetsay Wolk'k'aama S'oossaakko simmana.

²² Neenoo Israa'eeliyaw, ne Asay abbaa matan de'iyaa shafiyaa keeshshaa gidoopekka, untuntuppe amareeddawanttu s'alalay simmana. S'illotetsay kumi palaheedda bashshay awaayeteedda.

²³ Ee, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla ahanaw k'achcheeda bashshaa ahana.

S'oossay Asoora Murana

²⁴ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonen de'iyaa ta asatoo, Gibbs'etuu ootseeddawaadan, Asooretuu hinttena s'am'an shoc'iyaa wodenne barenttu gatimaa hintte bolla dentsiyaa wode yayyoppite.

²⁵ S'ii guutsaa wodiyaappe guyyiyaan, taani hinttena hank'k'ettiyaawaa aggana; hewaappe guyyiyaan, ta hank'k'uu untuntta d'ayissanaw baana» yaagee.

²⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Oreeba giyaa shuchchaa matan Miidiyaamatuwaa shoc'eeddawaadan, untunttu bolla lissuwaa dentsana. I Gibbs'en ootseeddawaadan, bare gatimaa abbaa bolla dentsana.

²⁷ He gallassi, Aa tookku hintte hashiyaappe wod'd'ana; Aa k'ambbaraykka hintte morggiyaappe kichchana. Hintte orddeedda diraw, k'ambbaray me"ana.

Woraajjiyaawanttu Oleedda Olaa

²⁸ Morkkiyaa wotaadaratuu Aata katamaa geleeddino; Migiroonan aad'd'eedino; barenttu olaa miishshaakka Mikimaasa kataman wotseeddino.

²⁹ Untunttu gadiyaa aad'd'iyasaana pinniide, Gebaa'a kataman ak'eedino. Raama kataman de'iyaa Asay ubbay kokkoreedda; kaatiyaa Saa'oola kataman Gib'an de'iyaa asaykka bak'ateedda.

³⁰ Galliima asaw, waasuwwa s'ulisite! Layisha asaw, sisite! Anaatoota kataman de'iyaa asaw, oochchiyaawaa odite!

³¹ Maadimeena giyaa katamaa Asay bak'ateedda; Gebiima asaykka bare shempoo k'osetteedda.

³² Hachche morkkiyaa wotaadaratuu Nooba kataman de'iino; yan untunttu barenttu kushiyaa k'aatsiidde, S'iyoonen Deriyaa, Yerusaalame katamaa baabisiino.

³³ Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday k'ankkatuwaa wolk'k'aama wolk'k'an k'ans's'ana; aduk'k'eedda mitsatuukka k'ans's'ettana; k'ay bonchchetteeddawanttukka kawushshana.

³⁴ S'oossay sikkeedda wora kalttan k'ans's'ana; Liibaanoosikka Wolk'k'aama sintsan kunddana.

11

Sarotetsay Kumeedda Kawutetsaa

¹ Issey durumaappe aac'ay kesana; Aa s'ap'p'uwaappe ayfiyaa tashii kesana.

² Med'inaa Godaa Ayyaanay, aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa Ayyaanay, zoriyaanne wolk'k'aa Ayyaanay, eratetsaanne Med'inaa Godaw yayyiya Ayyaanay Aa bolla shemppana.

³ Med'inaa Godaw yayyiyaawaan I nashetee; bare ayfii be'eeddawaan c'oo pirdenna; woy bare haytsay siseeddawaan c'oo pirdenna.

⁴ Shin hiyyeesatoo I s'illuwaan pirdana; sa'aan de'iyaa metootanchchatu yewuwaakka I suuretetsan pirdana. I bare ins's'arssaa gatiman sa'aa shoc'ana; bare doonaa shemppuwaan iitatuwaa wod'ana.

⁵ S'illotetsay Aa s'eessaw danc'c'o gidanawaa; ammanettiyaawekka Aa miyyiyaw sak'k'iyaa gidanawaa.

⁶ Jeerii dorssaa maraanna ittippe de'ana; maahiikka deeshshaa maraanna ittippe gisana; miizzaa maraanna, gaammuwaa maraanne ittippe heemettana; guutsaa na'i untuntta heemmana.

⁷ Miizzatanne babantsaa geetettiya do'ay ittippe maana; untuntu maratuukka ittippe gisana; gaammuu booraadan utulaa maana.

⁸ D'antsaa d'ammiyaa na'ay shooshshaa ollaan kaa'ana; d'antsaa duut-seedda na'ay wod'iyaa shooshshaa ollaan bare kushiya yeddana.

⁹ Ta geeshsha deriyaan ooninne k'ohettenna, woy bayenna; ayaw gooppe, abbay haatsaan kumiyaawaadan, sa'ay Med'inaa Godaa eriyaawan kumana.

Beteeda Asay Simmiyaa Simuwaa

¹⁰ He gallassi Issey s'ap'uu asaw malaataa gidiide ek'k'ana; kawutetsaa ubbay Aa koyana; I de'iyaa sa'aykka bonchchettana.

¹¹ He gallassi Goday bare asaa atotetsaa Asooreppe, Gibs'eppe, Patiroosappe, Top'p'iyappe, Elaamappe, Baablooneppe, Hamaatappenne abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaappe laa'entsuwaa zaari akkanaw bare kushiya yeddana.

¹² Kawutetsatoo malaataa I d'ok'k'u ootsiide dentsana; Israa'eeliyaappe laaletteeddawantta ittippe gatsana; Yihudaappe piskki geeddawanttakka sa'aa oyddu miizaanappe I shiishshana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Efireema k'anaatii aappe shaakettana; k'ay Yihudaa waayissiyaawanttukka d'ok'k'oletti d'ayana. Efireeme Yihudaa k'anaatenna; Yihudaykka Efireema waayissenna.

¹⁴ Untuntu away wulliyaa baggan de'iyaa Piliss's'eema gadiyaa bolla paalliide wod'd'ana; away doliyaa baggan de'iyaa asaakka untuntu ittippe bonk'k'ana. Untuntu Eedooma bollanne Moo'aaba bolla barenttu kushiya wotsana; Amoonatuukka untunttoo azazettana.

¹⁵ Med'inaa Goday Gibs'e miyyiyaan de'iyaa Zo'o Abbaa ubbaanna melis-sana; bare las'iyaa c'arkkuwaana bare kushiya Efiraas'iisa Shaafaa bolla dentsana. Yaatiide Asay mela ellekka pinnana mala, laappun k'eeri shaafaa kessiide shoc'ana.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesiya wode ogii de'eeddawaadan, Aa asaappe atteedawanttoo Asoore gadiyaappe kesiya ogii de'anawaa.

12

Galataa Yetsaa

¹ He wode hintte hawaadan yaagana:

«Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana hank'k'ettaadda;
hank'k'uwaappekka simmaadda;

yaataade taana mintsetsaadda.
Hewaa diraw, taani neena galatay.

² «Be'ite, Med'inaa Goday ta atotetsaa;
taani aan ammanettaade, yayyikke.

Ayaw gooppe, Med'inaa Goday,
taw wolk'k'anne yetsaa.

I ta atotetsaa gideedda»
yaagana.

³ Ashshiyaa pulttotuwaappe haatsaa hintte nashshechchan duuk'k'ana.

⁴ He gallassi k'ay hintte hawaadan yaagana:

«Med'inaa Godaa galatite!

Aa suntsaakka s'eesite.

Aa oosotuwaa kawutetsatuwaa ubbaa gidдон erissite.

Aa suntsay d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaa awaayite.

⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama oosuwaa ootseedda diraw,
aw yes's'ite.

Hawe sa'aa ubbaan eretto.

⁶ Israa'eeliyaa Geeshshay hintte gidдон

d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,

hinttenoo, S'iyoonen de'iyaaawanttoo,

hombboc'ite! nashshechchaw yes's'ite!»

yaagana.

13

S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla

(13:1–23:18)

¹ Amos'a na'aa Isiyaasaw S'oossay Baabloonewaa k'onc'c'issina
be'eeddawe hawaa.

² Mela deriyaa bolla banddiraa essite; hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
untunttoo waassite; untunttu kaappatuwaa penggiyaanna gelana mala,
wuttite.

³ Taani hank'k'etteeddawantta murana mala, ta geeshshatuwaa azaad;
taani s'ooniyaawaan nashetiyyaa ta wolk'k'aama tooranchchatuwaakka
s'eesaad.

⁴ C'ora Asay c'abbottiyaawaadan, deriyaa huup'iyaan c'abbottiyyaa walas-
saa sisite! K'ay kawutetsatuu ittippe shiik'iide shabbirettiyyaa walassaa
sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday tooranchchatuwaaw olaw
salppissee.

⁵ Med'inaa Godayne I bare hank'k'uwwa polissanaw go'ettiyya
miishshatuu biittaa ubbaa d'ayissanaw, haako gadiyaappe, salotuwaaw
gas'aappe yiino.

⁶ Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw yeekkite! He gallassay Ub-
baappe Wolk'k'aama S'oossaa mataappe bashshaadan yaana.

⁷ Hewaa diraw, kushiyya ubbay hilssi gaana; asaa ubbaa wozanaykka
siilana.

⁸ Untunttu dagammanna; oysayne yeellay untuntta oyk'k'ana. Yeluu
oyk'k'eedda mishirattiidan, untunttu oyk'etana. Untunttu dagammiide,
ittuu ittuwaa s'eelana; untunttu som"iikka dagamaan boos's'ana.

⁹ Be'ite; mek'etsaa iisiide, yiluwaaninne suulo hank'k'uwaan gadiyaa mela kessanawunne aan de'iyaa nagaranchchatuwaa d'ayissanaw, Med'inaa Godaa gallassay yee.

¹⁰ Saluwaa s'oolinttetuunne s'oolinttetuwaa c'itatu barenttu poo'uwaa immennan is's'ana; awa ayfii doliide d'umana; aginayikka poo'ennan ag-gana.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee, «Taani ha sa'aa Aa iitatetsaa diraw, iitatuwaakka untunttu nagaraa diraw murana. Taani otoranchchatoo otoruwaa diggana; mek'etsaa iitatuwaa otoruwaakka kawushshana.

¹² Atteeda Asay al'o work'k'aappe aad'd'iide al"ana; Ofira work'k'aappekka aad'd'iide al"ana.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan, Aa hank'k'uwaa suuluwaa gallassi taani salotuwa kokkorssana; sa'aykka bare de'iyaasaappe kaas's'ana» yaagee.

¹⁴ Shankkaappe bak'atiyaa gaaraadan, woy heemmiyaa Asay bayinna dorssaa wudiyaadan, Asay ubbay bare asaakko asaakko simmana; ub-baykka bare biittaa bak'atana.

¹⁵ Beetteeddawe ooninne c'adettana; oyk'k'etteeddawe ooninne mashshaan hayk'k'ana.

¹⁶ Untunttu guutsaa naanay untunttu sintsan busakettana; untunttu golletuukka bonk'k'ettanawaa; untunttu mac'c'a asatuwaannakka wolk'k'an hara attuma asatuu gakettana.

¹⁷ Be'ite, biraa koyenna, work'k'aankka nashettena Meedoona gadiyaa asatuwaa taani untunttu bollan dentsana.

¹⁸ Untunttu wonddaafetuu wodallatuwaa wod'iino; guutsa naanatuwaakka yeddi maarikkino; untunttu ayfii purgga"iyaa naanatookka k'arettenna.

¹⁹ Kawutetsatoo bonchchuwaa, k'ay Baabloone asawukka alleek'k'onne aw gideedda Baabloone gadiyaa S'oossay Sodoomadaaninne Gamooradan aatsi yeggana.

²⁰ He gadiyaan mulekka Asay uttena; woy yeletaappe yeletaa gakkanawukka yan Asay de'enna; Araba asaykka yan bare dunkkaaniyaa tolenna; dorssaa wudiyaa heemmiyaawanttukka yan barenttu wudiyaa allas's'issiino.

²¹ Shin yan bazzuwaa do'atuu allas's'ana. Worakanatuu untunttu golliyaa kumana; gutattuu hewan de'ana; bazzuwaa deeshshatuu hewan guppana.

²² Untunttu golletuwaan babark'k'ii waassana; untunttu bonchcho kaatiyaa golletuwaankka worakanay boc'c'anna. Aa wodii matatteedda; gallassaykka gam"enna.

14

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw k'arettana; Israa'eeliyaakka zaaretsiide doorana. Untuntta untunttu buzo gadiyaan wotsana; imatsatuu yiide untunttunna gakettiide, Israa'eeliyaa asaana ittippe de'ana.

² Daro kawutetsay Israa'eeliyaa asaa akkiide, untunttu sa'aa ahana; Israa'eeliyaa Asay kawutetsatuwaa mac'c'anne attuma k'oomaadan, Med'inaa Godaa gadiyaan mooddana. Untunttu barena omodeeddawantta omooddana; barena uk'k'unneeddawanttakka mooddana.

Baabloone Kaatii Duufuwan Geleedda Gelusaa

³ Med'inaa Goday hinttena hintte tuggaappe, metuwaappenne hintte moodetteedda iita ayiletetsaappe shemppisseedda gallassi,

⁴ hintte Baabloone kaatiyaa bolla hawaadan yaagiide k'iliic'ana; «Uk'k'unniyaawe waan aggeedee; Aa hank'k'uwaa suuluukka waan atteedee!

⁵ Med'inaa Goday Kawutetsatuwaa s'am"aanne mooddiyaawanttu gati-maa mentseedda.

⁶ Unttuntu asaa wurssetsi bayinna hank'k'uwaan shoc'eeddino. Barentta s'ooneedda asatuwaa k'ans's'ennan un"etsiide de'eeddino.

⁷ Biittaa ubbay untuntuppe shemppiide, woppa de'ee; asaykka yetsaa yes's'ee.

⁸ Haray attina, zigatuukka Liibaanoosa s'idetuukka, kaatiyaa kunddet-san nashettiide; «Neeni kawushaade wod'd'oodeppe, nuuna k'ans's'anaw yiyaawe baawa» yaagiino.

⁹ «Neeni yiyaa wode, Si'oolii neena mokkanaw hirkkin giigeedda; I kase gadiyaa kaaletseedda asatuwaa moyttilletuwaa neena sarotanaadan dentsetsee; k'ay kase kawutetsatoo kaatiyaa gideedda ubbatuwaakka unt-tuntu araataappe dentsi essee.

¹⁰ Unttuntu ubbaykka hawaadan yaagana; «Hekko neenikka nuwaadan, wolk'k'aa d'ayaadda; neenikka nu mala gidaadda!

¹¹ Kase diitsaa diis's'iidde sabbiyaa ne bonchchuu Si'ooliyaan duge geleedda. Duuchchatuu neeni gisiyaa gisuwaa; gus'unetuukka neeni mayiyaa afilaa gidana» yaagana.

¹² «Neenoo wontta na'aw, bakkaaliyaw, saluwaappe waana kunddaadii! Neenoo kawutetsaa kawushsheeddawoo, waana k'ans's'ettaade sa'aan wod'd'aadii!

¹³ Neeni ne wozanaan, «Taani saluwaa kesana; ta kawutetsaa araataakka S'oossaa s'oolinttetuwaappe bollaanna d'ok'k'an wotsana; huup'issa bagga gas'an, yaa'ay shiik'iyaa deriyaa huup'iyaaan uttana.

¹⁴ Shaaretuu de'iyaa d'ok'k'aappekka huup'iyaw pude aad'd'ana; taani taana Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa mala ootsana» yaagaadda.

¹⁵ Shin neeni Si'ooliyaan, hirkki c'iimma ollaan duge yegettaadda.

¹⁶ «Neena be'iyaaawanttu, «Biittaa k'aatseeddawe, kawutetsatuwaa kokko-rsseeddawe,

¹⁷ sa'aa bazzuwaa kesseeddawe, sa'aan de'iyaa katamatuwaakka aatsi yeggeeddawe, bare k'asho asatuwaakka golle yeddennan diggeedda bitanii hawe?» yaagiide tishshi ootsi akeekiide s'eelana.

¹⁸ «Kawutetsatuwaa kaatetuu ubbay bare duufuwaan duufuwaan bonchchuwaan gisana.

¹⁹ Shin neeni is's'etteedda tashiyaadan, ne duufuwaappe gas'aa olet-taadda; ne anhay mashshaan c'adetti hayk'k'eedda anhaan, k'ay ollaan de'iyaa shuchchatuwaakko duge wod'd'iyaaawanttu anhaan kameteedda. Neeni gediyaan yedersseedda anhaa mala gidaadda.

²⁰ Neeni mooguwaakka untuntunna ittippe moogettakka; ayaw gooppe, neeni ne gadiyaa bayzzaadda; ne asaakka wod'aadda. Iitaa ootsiyaawanttu sunsay laa"entso mulekka s'eesettoppo.

²¹ Unttuntu aawotuwaa nagaraa diraw, naanatuwaa wod'anaw giigissite; hewe d'ayooppe untuntu denddiide, gadiyaa laattana; sa'aa ubbaakka katamaa sallalaa ootsana» yaagana.

S'oossay Baabloone Biittaa D'ayissana

²² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untuntu bollan denddana; untuntu suntsaa, untuntu atotetsaa, untuntu zeretsaanne untuntu yeletaa Baablooneppe d'ayissana.

²³ Taani Baabloone Gutatta de'iyaasaanne haatsay eelliyaasaa ootsana; bashshaa pus'an taani Aa pittana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'oossay Asooretuwaa D'ayissana

²⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani halchcheeddawaadan hanana; taani k'oppeeddawaadanka polettana.

²⁵ Taani Asoore gadiyaa bitaniyaa ta gadiyaan mentsereetsana; ta deretuwaa huup'iyaan taani Aa yed'd'ana; Aa k'ambbaray untuntu bollaappe, Aa tookuukka untuntu hashiyaappe kichchana» yaageedda.

²⁶ Sa'aw muliyaw k'ofetteedda k'ofay hawaa; kawutetsatuwaa ubbaa bollan mic'etteedda kushiikka hawaa.

²⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa k'oppeedda diraw, Aa ooni digganaw danddayii? Aa kushiikka mic'etteedda; hewaa ooni guyye zaaranaw danddayii?

S'oossay Piliss's'eematuwaa D'ayissana

²⁸ Kaatii Akaazi hayk'k'eedda laytsi odetteedda k'aalay hawaadan yaagiyaawaa;

²⁹ «Hinttenoo Piliss's'eema asatoo ubbatuukka, hinttena shoc'eedda s'am"ay me"eedda diraw nashettoppote; ayaw gooppe, he shooshshaa zariyaappe hasuu kesana; Aa zeretsaykka k'ay paalliyaa shooshshaa gidanawaa.

³⁰ Hiyyeesatuwaa bayira naanay k'umaa maana; metootanchchatuu woppu giide gisana. Shin taani ne zariyaa koshan wurssana; k'ay neeppe atteedawaantakka wod'ana.

³¹ «Neenoo penggiyaw, yeekka! Neenoo katamaw, waassa! Hinttenoo Piliss's'eema asaw ubbaw, hintte ubbaykka hirggan muushite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe c'uway kesiide yee; he c'itaappe duus's'iide guyye attiyaawe baawa.

³² Kawutetsay kiitteeddawanttoo waagiide zaaranee? Med'inaa Goday «S'iyoono kees's'ee; k'ohetteedda Aa Asay I giddon k'osetti attiyaasaa demmeeda» yaagana» yaagiya k'aalay odetteedda.

15

S'oossay Moo'aaba Biittaa D'ayissana

¹ Moo'aaba biittaw S'oossay odeedda k'aalay hawaa: Moo'aaben de'iyaa Eera giyaa katamay itti k'amma kolettiide d'ayeedda; k'ay Moo'aaben de'iyaa K'iira giyaa katamaykka itti k'amma kolettiide d'ayeedda.

² Diboona katamaa Asay barenttu eek'aa golliyaan yeekkanaw d'ok'k'a sa'aa keseeddino. Moo'aaba gadiyaa Asay Nabonne Medaaba giyaa katamattoo hawaadan yeekkee. Huup'ii ubbay bo"atikichcheedda; buuchchaa ubbaykka meedetteedda.

³ Ogii de'iyaa saan ubbaan untuntu maak'aa mayyeeddino; golliyaa bollan dembbayi kees's'osaaninne dabaabaa bolla ubbaan untuntu yeekkinonne afotsaa holssayiino.

⁴ Haseboona katamaa asaynne El'aale katamaa Asay waassiino; untunttu waasuwa kooshshaykka Yahaas'a giyaasaa gakkanaw sisettee. Hewaa diraw, olaw danc'eedda Moo'aaba wotaadaratuu barenttu kooshshaa d'ok'k'issiide waasseeddino; untunttu shemppuukka untunttu garssan kokkoreedda.

⁵ Taani Moo'aabaw wozanaappe yeekkaad; aan de'iyaa Asay S'oo'aaronne Egilaati-Shaliishiyaa giyaa katamato bak'ateedda. Untunttu Luhiita ogiyaan yeekkiidde biino; baggatuu k'ay Horonayma biyaa ogiyaan, barenttu bashshaa diraw, waasuwa s'uliino.

⁶ Nimiriima haatsatuu to'eeddino; maatay meleedda; aac'aykka shulleedda; irs's'abay ubbaykka d'ayeedda.

⁷ Hewaa diraw, untunttu barenttu shiishsheedda ak'uwaanne minjjaa tookki akkiide, Ahaayaa giyaa mitsay de'iyaa wombbaappe hefintsa afiino.

⁸ Moo'aaba yuushshuu ubbay waaso s'alalaa gideedda; untunttu waasu Egilayimanne Bi'eeri-Eliima gakkanaw sisettee.

⁹ Dimoona katamaa haatsatuu suutsaa s'alalaa gideeddino; taani Dimoona katamaa bolla hewaappekka dariyaawaa ahana. Moo'aabappe kessi akkiide yiyaawanttu bollanne he gadiyaan pas'a atiide de'iyaawanttu bolla gaamuwa yeddaade wurssana.

16

Moo'aabaw Hidootay Baawa

¹ Moo'aaba Asay bazzuwa biyaa ogiyaan de'iyaa Sela'a katamaappe yalaga dorssaa orggetuwa Yerusalaamen de'iyaa biittaa mooddiyaawoo yeddite.

² Moo'aaba mac'c'a Asay barenttu de'iyaa golliyaappe gas'an laaletteedda kafotuwaadan, Arnnoona Shaafaa pinniyya sa'aan laalettana.

³ Moo'aaba Asay Yihudaa asaa hawaadan yaagana; «Nuuna zorite; suure pirdidite; seeta gallassan hintte kuwaa k'ammaadan kuwayite. Yederssetiyaawantta k'osite; bak'ati yeeddawat takka aatsi immoppite.

⁴ Moo'aabappe yedersseeteeddawanttu hintte gidon de'ino; untuntta d'ayissiyaawanttuppe untunttu k'osetti attiyaasaa gidite. Untuntta uk'k'unniyaawanttu wureeddino; bashshay atteeda; untunttu tuggayiyaawanttukka gadiyaappe d'ayeeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, itti kaatetuwa araata aggena siik'uwaan ek'k'ana; he araatan, Daawita dunkkaaniyaan itti ammanettiyya daannay uttana. Isuuretetsaa koyana; s'illotetsaa ootsanawukka elleellana» yaagana.

⁶ Yihudaa Asay hawaadan yaagana; «Moo'aaba gadiyaa Asay ay keenaa otorettinto, nu untunttu otoruwaabaa siseeddo; untunttu ayyuwaanne untunttu shek'aakka siseeddo; shin untunttu otoruu hada» yaagana.

⁷ Hewaa diraw, Moo'aabe yeekko; Asay ubbaykka Moo'aabaw yeekko; K'iirihereesa kataman hintte de'iyaa wode meedda lo'o k'umaa hassayiide yeekkite.

⁸ Haseboona shooyk'atuunne Siibima woyniyaa tokkiyaa sa'atuu d'ayeeddino; untunttu tashii Yaa'izeera gakkiiide, bazzoo zaa'eedda dooretteedda woynnetuwa kawutetsatuwa kaappatuu yederssiide d'ayisseeddino; untunttu aac'aykka zaa'iide, abbaa pinneedda.

⁹ Taani Yaa'izeera katamaw yeekkiyaawaadan, Siibima katamaa woynetookka yeekay. Haseboonanne El'aale katamato, taani ta afotsaan hinttena holssayay. Ayaw gooppe, hintte mitsaa ayifiyaanne hintte booteedda katsaa bollan olaa waasu dendeedda.

¹⁰ Katsaa ayifiyaan kumeedda shoyk'aappe nashechchayenne hashshu gu-
ussay aketeedda. Woynniyaa tokkiyaa saankka mazimurii yes'ettenna.
Nashechchan woyniyaa teeraa gum"iyaa sa'aan gum"iyaabay baawa. Taani
gum"iyaawanttu ililiya ililssaakka d'ayissaad.

¹¹ Hewaa diraw, ta wozanay Moo'aabaw, ta garssa asatetsaykka
K'iirihereesaw diitsaadan waassee.

¹² Moo'aabe bare d'ok'k'a sa'aa booppenne, c'oo barena daaburssee; k'ay I
bare eek'aa golliyya woossanaw booppekka, hewe Aa ayinne maaddenna.

¹³ Med'inaa Goday kasetiide, Moo'aabewaa odeedda k'aalay hewaa.

¹⁴ Shin ha"i Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Konttiraatiyaa
oosanchchaa laytsaa payduwaadan, Moo'aaba bonchchuunne Aa
c'oratetsay heezzu laytsatuwaa gidдон wurana; aan attiyaa asatuukka
amareedawanttanne wolk'k'ay bayinnawantta gidanawantta» yaagee.

17

S'oossay Sooriyaanne Israa'eeliyaa Murana

¹ Damask'k'o katamaabaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, hawaappe
sintsanaw Damask'k'uu katamaa gidiyaawe attana; I koletsaa dooriyaa
gidanawaa.

² Aruura katamatuu Asay de'enna sa'aa gidanawantta; hewan mehiyaa
wudii allas's'ana; untunttu yashissiyaawekka de'enna.

³ Efireemeppe geesatuu, Damask'k'oppekka kawutetsay d'ayana;
Sooriyaa asaappe atteeddawanttu Israa'eeliyaa asaa bonchchuwaa mallaa
gidanawantta. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday»
yaagee.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «He gallassi Israa'eeliyaa bonchchuu
k'aarettana; Aa mod'd'uukka shoorana.

⁵ Israa'eelii c'akkiyaawe ek'uwaan de'iyaa katsaa shiishshi oyk'k'iide,
mak'a zawaappe k'ans's'i k'ans's'i c'akkiyaawaa mala gidanawaa; woy
Rafayma zanggaaraan katsaa c'akkiide, pushaleedda sa'aa mala gidanawaa.

⁶ Wogaraa k'aatsi simmina, s'eeran laa"u woy heezzu k'aarime ayife-
tuu attiyaawaadan, woy daashshaa gidдон oyddu woy ichcheshu ayifetuu
attiyaawaadan, Israa'eeliyaappe k'aarimetuu attana» yaageedda. Hewaa
Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda.

⁷ He gallassi Asay barena Med'd'eeddawaakko s'eelana; barenttu ay-
fiyaakka Israa'eeliyaa Geeshshaakko zaarana.

⁸ Untunttu barenttu kushiyan giigisseedda yarshshiyaa sa'aa s'eellikkino;
Asheero giyaa eek'atti misiliyaa gidinakka, is'aanaa c'uwayiyaa sa'aa gidi-
nakka, untunttu barenttu birad'd'iyan med'd'eeddawan ammanettiyaawaa
aggana.

⁹ He gallassi Israa'eeliyaa asaa gaasuwaan Hiiwetuwaanne Amooretuwaa
katamatuu laaletteeddawaadan, untunttu mino katamatuu laalettana; he
katamatuu mela gidanawantta.

¹⁰ Ayaw gooppe, hintte hinttena Ashshiyaa S'oossaa dogeeddita; hintte
bak'ati attiyaa wogga Zaallaakka hassayibeykkita. Hewaa diraw, neeni
lo"o mitsatuwaa tokkooppekka, kare gadiyaappe yeedda lo"o ataakilttiyaa
tokkooppekka,

¹¹ ne tokkeedda gallassi untunttu dic'c'inttokka, k'ay ne zereedda wontta
ne untuntta c'iishshissinttokka, ne kayyuwaanne ne pas'anaw dand-
dayenna sakuwaa gallassi he c'akku gakeedda katsay bak'ati d'ayana.

Morkke Kawutetsatuu S'oonetteeddino

¹² Be'a, daro Asay guummee; untunttu abbaa beetaadan guummiino. K'ay kawutetsatuu waassiino; untunttu wolk'k'aama haatsaadan waassiino. Untunttoo aayye ana.

¹³ Kawutetsatuu daro haatsatuwaa guntsaadan guummiino; shin S'oossay untuntta seerana; untunttu deriyaa huup'iyaan de'iyaa suullay c'arkkuwaan denddiyaawaadaninne gotii dentsiyaa baanaadan, yederssetiide, haako sa'aa bak'atana.

¹⁴ Sa'ay k'ammiyaa wode, untunttu shabbirettana; sa'ay wonttanaappe kasetiide, untunttu d'ayana; nuwaa wolk'k'an akkiyaawanttu kaac'aynne nuuna bonk'k'iaawanttu saamay hawaa.

18*S'oossay Top'p'iyaa Asaabaa Odedda K'aalaa*

¹ Top'p'iyaa shaafatuwaappe hefintsa baggana de'iyaa k'efetuu giirettiyyaa biittaw aayye ana!

² He gaddii kiitettiyyaa asatuwaa Nayle Shaafaa bollaanna kiittee; k'ay shombbok'uwaa woliwoluwaan wotsiide, haatsatuwaa bollaannakka kiittee. Hinttenoo, dirbbiyaa kiitettiyaawanttoo, itti adussanne liik'o asaakko biite; matay haakuu yayyiyaa asaakko, wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaa gidiyaa, shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaakko biite.

³ Hinttenoo, sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hinttenoo, gadiyaan de'iaawanttoo, deretuwa bollan malaatay ek'k'iyaa wode, hintte be'ana; k'ay malakataykka punettiyyaa wode, hintte sisana.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Sa'ay seeta gallassaa gidiyaa wode kesiyaa wolk'k'aama mishuwaadan, k'ay katsaa c'akkiyaa aginaan hambbiyaa k'ammen shiik'iyaa ketterssaadan, taani c'o'u gaade, ta de'iyaa sa'aappe duge s'eelana» yaageedda.

⁵ Katsaa c'akkiyaa wodiyaappe kase, c'iishshay koletti simmina, woyniyaa ayfii teeriyaa wode, I s'unk'k'iyaa baac'aan Aa s'eeraa s'unk'k'ikichchana; daashiyaa maraa daashshaakka I diggana.

⁶ Untunttu ubbaykka deriyaa huup'iyaan de'iyaa, miyaawaa wochchiyaa kafotoonne sa'aa do'atoo attana; miyaawaa wochchiyaa kafotuu balguwaa, sa'aa do'atuu boniyaa untuntta miidde shaac'c'ana.

⁷ He wode adussanne liik'o asaappe, matay haakuu yayyiyaa asaappe, wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaappe, k'ay shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw imotay S'iyooone Deriyaa, Med'inaa Godaa suntsay de'iyaa sa'aa yaana.

19*S'oossay Gibbs'a Murana*

¹ Gibbs'e biittaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, Med'inaa Goday dirbbiyaa shaariyaa toggiide, Gibbs'e yee. Gibbs'e eek'atuu Aa sintsan kokkorana; Gibbs'e asaa wozanaykka untunttu gidдон siilana» yaagee.

² Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Gibbs'e gadiyaa asaa Gibbs'e asaa bolla dentsana; untunttu barenttu gidдон ishay ishaana, shooruu shooruwaanna, katamay katamaanna, kawutetsay kawutetsaanna olettana.

³ Gibbs'e asaa ayyaanay gagettana; taani untunttu halchchuwaa hada ootsana. Untunttu eek'atuwaanne moyttilliyaa haasayissiyaa asatuwaa, kaayiyaawanttanne shareechochuwaa zoretaa oochchana.

⁴ K'ay taani Gibbs'e gadiyaa asaa itti mek'etsi bayinna godaa kushiyan aatsaade immana; itti mek'etsi bayinna kaatii untuntta mooddana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

⁵ Nayle Shaafaa haatsay melana; shaafaykka leelan leelan meli aggana.

⁶ Zeero haatsatuu s'ink'k'ana; Gibbs'e pulatotuu guus's'ananne to"ana. Shombbok'otuunne c'aretuu shullana;

⁷ Nayle Shaafaa matan de'iyaa sa'atuu, abbaa matatuu ubbay koletti mela gidana. Nayle Shaafaa matan zereeddabay ubbay melana, laalettananne d'ayana.

⁸ Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu kayyottana. Nayle Shaafaan gitiyaa yeggiyaa ubbatuu yeekkana; haatsaan gitiyaa yeggiyaawanttukka doc'c'ana.

⁹ Paatettedda talbbaappe liinuwa ootsiyaawanttu, k'ay bootsa puutuwa mayuwa daddiyaa shemayinnetuukka yeellatana.

¹⁰ Shimaynnetuunne keraa ootsiyaa ubbatuukka kayyotana.

¹¹ S'o'aane katamaa mooddiyaawanttu mulekka eeyya; aad'd'eeda eranchcha giyaa Gibbs'e kaatiyaa zoriyaawanttu zoriikka damma. Yaatina, hintte Gibbs'e kaatiyaw, «Nuuni aad'd'eeda eranchchatuwaa naanatuwaa; nuuni beni kaatetuu naanatuwaa» gaanaw waaniide danddayiitee?

¹² Ne aad'd'eeda eranchcha asatuu yaatina ha"i hak'an de'iino? Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Gibbs'e bolla ootsanaw halchcheeddawaa ane untunttu new odinonne neena erissino.

¹³ S'o'aane katamaa mooddiyaawanttukka eeyyeeddino; Memppiisa katamaa mooddiyaawanttukka c'imetteeddino. Gibbs'e asaa zariyaa giddoppe asaa kaaletsiyaawantta giide wotseeddawayanttu Gibbs'e baletseeddino.

¹⁴ Med'inaa Goday untunttu gidon geella ayaanaa walakkeedda; yaatina, untunttu matsottiide Asay bare c'ooshshan ganddigaariyaawaadan, Gibbs'ee bare ooso ubbaan ganddigaaranaadan ootseeddino.

¹⁵ Gibbs'ew Aa huup'ii woy Aa goyinay, Aa zambbaa tashii, woy Aa shombbok'uu ootsanabay ayaynne baawa.

Gibs'etuu S'oossaw Goyinniyaa Gallassay Yaana

¹⁶ He gallassi Gibbs'e gadiyaa Asay mac'c'a asaa mala gidanawaa. K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bolla wus'akkiyaa Aa kushiya be'iide, untunttu yashshan kokkorana.

¹⁷ Yihudaa gaddii Gibbs'e gadiyaa asaa yashshiyaawaa gidanawaa; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bolla ootsanaw k'oppedda k'ofaa diraw, Yihudaabaa sisiyaa ubbay yayana.

¹⁸ He gallassi Gibbs'e gadiyaan de'iyaa ichcheshu katamatuu Kanaane k'aalan haasayiyaawanttanne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw amanettanaw c'aak'k'iyaa wantta gidana. He katamatuwaappe ittuu, «Awa Katamaa» geetettiide s'eesettana.

¹⁹ He gallassi Gibbs'e biittaw gidduwaan, Med'inaa Godaw yarshshiyaasay giigana; k'ay Gibbs'e gadiyaa zawaankka Med'inaa Godaw tuussay ek'k'ana.

²⁰ Hewe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Gibbs'e gadiyaan malaatanne markka gidanawaa; untunttu barena uk'k'unniyaawanttuppe denddeeddawaan Med'inaa Godaakko waassiyaa wode, I untunttoo ashshiyaawaa kiittana; untuntta ashshana.

²¹ He wode S'oossay Gibbs'e gadiyaan eretteeddawaa gidanawaa; Gibbs'e asaykka he gallassi S'oossaa erananne yarshshuwaanne katsaa

yarshshuwaa akki yiide, aw goyinana. Unttuntu S'oossaw shiik'k'anne barenttu shiik'owaakka gatsana.

²² Med'inaa Goday Gibbs'e shoc'ana; shoc'anne patsana. Unttuntukka Med'inaa Godaakko simmana; ikka untuntu watiwatuwaa sisiide, untuntu patsana.

²³ He gallassi Gibbs'eppe Asoore gakkanaw aakko oge kesana; Asoore Asay Gibbs'e, Gibbs'e asaykka Asoore simerettana; k'ay Gibbs'e Asay Asoore asaana ittippe goynnana.

²⁴ He gallassi Israa'eelii Gibbs'enanne Asoorena heezzentso biittaa gidiide, sa'aa giddon anjjo gidanawaa.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunta hawaadan yaagiide anjjana; «Ta asaw Gibbs'ee, ta kushii med'd'eedda Asoorene taani dooredda Israa'eeliyaw anjjettedawantta gidite» yaagana.

20

Gibs'e Bollanne Top'p'iyaa Bollaa Odeteedda Timbbitiyaa

¹ Asoore gadiyaa Kaatii Sarggooni kiitteedda olaa gadaaway yiide, Ashdooda giyaa Piliss's'eema katamaa oliide oyk'k'eedda laytsi,

² he wode Med'inaa Goday Amoos'a na'aa Isiyaasa hawaadan yaageedda; «Ba; ne bollappe maak'aa k'aara; ne gediyaappekka ne c'aammaa kessa» yaageedda; Isiyaasi S'oossay geeddawaadan haniide, kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ta k'oomay Isiyaasi Gibbs'enne Toop'p'iyaa bollan gakkiaabaw malaataa gidana mala, heezzu laytsaa kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda.

⁴ Hewaadan Asoore kaatii, Gibbs'eppe omoodetteeddawanttanne Top'p'iyappe betiide keseeddawantta kallo s'iiranne mela gediyaana, dulliikka kallo de'ishshin laaggi, Gibbs'e yeellaw afana.

⁵ Toop'p'iyaan ammanettiyaawanttunne Gibbs'en c'EEK'ettiyaawanttu yayyiide yeellatana.

⁶ Abbaa matan de'iyaa Asay he gallassi hawaadan yaagana; «Be'ite, nuuni Asoore kaatiyaappe attanaw maaddiino giide nu hidootaa wotseeddanne untunttukko bak'ateedda asaa bolla hawe gakeedda; yaatina, nuuni waan attanaw danddayeettoo?» yaagana» yaageedda.

21

Baabloone Kunddetsaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Abbaa matan de'iyaa bazzoo odetteedda s'oossaa k'aalay hawaa.

Gedissa baggappe gotiyaa c'arkkuu suraggiidde yiyaawaadan, bashshay mela biittaappe, yashshiyaa gadiyaappe yee.

² Itti yashshiyaa sas'ay taw k'onc'c'eedda. Aatsi immiyaawe aatsi immee; omoodiyaawe omodee; Elaama biittaw, woraajja! Meedoona biittaw, katamaa doodda! Baabloone gaasuwaan gakeedda ooliyaa taani gidissana.

³ Hewaa diraw, ta s'eessay sakko s'alalaa gideedda; mac'c'a asaa yeluu oyk'k'iyawaadan, taana un"uu oyk'k'eedda; taani sisiyaawaappe denddeeddawaan hokkaad; taani be'eeddawaappe denddeeddawaan dagamaad.

⁴ Taana yiic'oyee; taana yashshay kokkorssee; taani amotteedda omarsay taw kokkorssaw laametteedda.

⁵ Taani be'eedda sas'aan untuntu gibiraa giigisseeddino; mins's'aafiyaakka hiis's'eeddino; yaatiide miinonne ushiino. Yaatishin,

«Hinttenoo kaappatoo, denddite! Hintte gondalletuwaa k'uc'c'ite!» yaagiyaa azazuu yeedda.

⁶ Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba; s'omoosiyaa asaa wotsa; I bare be'iyaaawaa odo.

⁷ Gammaama mehiyaa toggiiyaawantta, laa"uwaa laa"uwaa gidiide biyaa paraa asatuwaa, haretuwaa toggiiyaawanttanne gaalotuwaa toggiiyaawantta be'iyaa wode, loytsiide s'eello; d'ishi s'eello» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, wochcheeddawe hawaadan yaagi waasseedda; «Godaw, taani wochchiyaasan gallassi gallassi pac'i bayinnan ek'k'aad; ta santtariyyanka k'ammaa muliyaa tolettaad.

⁹ Be'ite, gammaama mehiyaa toggiyaa paraa asatuu laa"a laa"a gidiide yiino» yaageedda. I k'aykka hawaadan yaageedda; «Baabloone kunddeedda; Aa s'oossatuwaa misiletuukka kunddeeddino. Unttuntu ubbaykka sa'aan duge kunddiide gaac'etteeddino» yaagiide waasseedda.

¹⁰ Hinttenoo, ta uddumaan k'os'etteedda ta asatoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe, Israa'eeliyaa S'oossaappe siseeddawaa taani hinttent-too erissay.

Eedoomabaw Odetteeddawaa

¹¹ Eedooma biittaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Itti bitanii Eedooma woy Duuma baggana taana S'eesiide, «Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedee? Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedee?» yaagee.

¹² Wochchiyaawe zaariide, «Sa'ay wonttana hanee; k'ay k'ammana; hintte oochchanaw koyooppe, simmi yiide oochchite» yaagee» yaageedda.

Araba Biittaaabaw Odetteeddawaa

¹³ Araba giyaa biittaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo Dadaana zal"anchchatoo, hintte hintte c'aaniyaa gaalotuwaanakka Araba gadiyaa bazzuwaan ak'ana.

¹⁴ Hinttenoo, Teema giyaa gadiyaan de'iyaa asatoo, saametteeddawanttoo haatsaa ahite; betetoo miyaawaa immite.

¹⁵ Ayaw gooppe, unttuntu mashshaappe, shookuwaappe shoddeedda mashshaappe, dafeedda wonddaafiyaappenne mino olaappe bak'atiide yeeddino» yaagee.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Goday taana hawaadan yaageedda; «Kontti-raatiyaa oosanchchaa wodiyaadan, mes's'i itti laytsaa gidдон K'eedaare bonchchuu ubbay wurana.

¹⁷ K'eedaare gadiyaan de'iyaa wonddaafiyaan dukkiyaa wolk'k'aama olanchchatuwaappe guutsatuu attana; hewaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay odeedda» yaageedda.

22

Yerusaalamebay Odetteedda

¹ Sas'aa Wombbaa giyaa sa'aabaw S'oossay odeedda k'aalaa. Hintte ubbay golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa keseeddawe ayaasee?

² Neenoo waasuu, dirbbayenne c'abbuu kumeedda katamaw, ne gidдон hayk'k'eedda asatuu mashshaan hayk'k'ibeykkino; woy olankka hayk'k'ibeykkino.

³ Hintte kaappatuu ubbay ittippe bak'ateeddino; unttuntu wonddaaffi bayinan c'oo omoodetteeddino; unttuntu haako sa'aa bak'atooppenne beettedda ubbatuu oyk'k'etteeddino.

⁴ Hewaa diraw, taani hawaadan yaagaad; «Taana s'eelloppite; ane taani afos's'aadde misho yeekuwa yeekkay; d'ayeedda ta asaw yeekkiyaa taana mintsetsana giide daabuoppite» yaagaad.

⁵ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha gallassaa Sas'aa Zangaaraan dagama, yederssanne shabbirssaa gallassaa ootseedda; k'ay gimb-betuukka kolettiyaa gallassanne deretuwaakkokka waassiyaa gallassaa.

⁶ Elaame bare paraa gaaretuwaananne paraa asatuwaana bare wondaafiyaa oyk'k'iide yeedda; K'iira gadiyaa wotaadaratuu k'ay barenttu gond-dalletuwaa giigisseeddino.

⁷ Loytsi lo"iyaa hintte zanggaaratuu paraa gaaretuwaan kumeeddino; paraa asatuu Yersaalame katamaa penggiyaa sintsan ek'k'eeddino.

⁸ I Yihudaa geessotuwaa k'aareedda. He gallassi hintte wora golliyaan de'iyaa kaatiyaa olaa miishshatuwaa s'eelleeddita.

⁹ K'ay hintte Daawita Katamaa gidдон koletteeddasay dareeddawaa be'eeddita; zik'k'a sa'aa shiik'eedda haatsaa dagayi de'iita.

¹⁰ Yaatiide hintte Yersaalamen de'iyaa golletuwaa paydeeddita; gimb-biyaa mintsanaw golletuwaa koleeddita.

¹¹ Kase ec'a dalbbantsan de'iyaa haatsaa zaariide, Aa minjjiyaasaa laa"u gimbbetuwaappe gidduwaan giigisseeddita. Shin hintte hewaa med'd'eeddawe S'oossaa gidiyaawaa akeekibeykkita; woy daro wodiyaappe kase hewaa halchcheeddawaa yaynnibeykkita.

¹² He gallassi Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena yeekkanawunne zilaalanaw, hintte huup'iyaa meedettanawunne waaruwaa mayyanaw hinttena s'eeseedda.

¹³ Shin be'ite, hintte nashettiitanne pooc'u giita; booraanne dorssaa shukkiita; ashuwaa miita; woyniyaa eessaakka ushiita; «Nuuni wontti hayk'k'iyaa diraw, ane meettonne usheeto» yaagiita.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa taw odeedda; I, «Hintte hayk'k'ana gakkanawukka ha nagaray hinttenttoo atto geetettenna. Taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

Sheebina, «Neena Era!» Geeddawaa

¹⁵ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ba; kaatiyaa golliyaan suntsetteedda kaappuwaa Sheebinakko baade hawaadan yaaga;

¹⁶ «Hawaan neeni ayaa ootsay? K'ay neeni hawaan new duufuwaa bookkanaw, new hawaan oonee de'iyaawe? Neenoo d'ok'k'a sa'aan new duufuwaa massiyaawoo, k'ay shuchchaa gomppan new de'iyaa sa'aa wooc'iyawoo,

¹⁷ neenoo mino bitaniyaw, neena Med'inaa Goday wolk'k'an wora zaariide olana. Neena I p'irs's'otsi oyk'k'iide,

¹⁸ yuushshi yuushshi aatsiide kuwaadan, itti aakko gadiyaan oli aggana. Neenoo ne godaa golliyaw yeella gideedda bitaniyaw, neeni yan hayk'k'ana; ne bonchcho paraa gaaretuukka yan attana.

¹⁹ Taani neena ne oosuwaappe kessana; ne daannatetsaappekka neena shaarana» yaaga.

²⁰ «He gallassi taani Hilk'k'iyaa na'aa ta k'oomaa Eliyaak'iima s'eesana.

²¹ Ne mayuwaa Aa mayzzana; ne danc'c'iyawankka Aa danc'c'isana; ne sunsatetsaakka aw aatsaade immana. I Yersaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa asaw aawuwaa gidanawaa.

²² Taani Daawita golliyyaa k'ulppiyaa Aa hashiyaan wotsana; I dooyana; ooninne gorddena; k'ay I gorddana; ooninne dooyenna.

²³ Taani Aa ammantisiyaa sa'aan shikaaliyaadan d'ogana; I bare aawuwaa golliyaw bonchcho kaatetuwwa araataa gidanawaa.

²⁴ Wanc'c'aappe biide, d'ok'k'abaa gakkanaw koc'aan kak'k'eeddawaadan, untuntu Aa aawuwaa golliyyaa bonchchuwwa ubbaa, naanatuwwa, na'aa naanatuwaakka, Aa bolla wotsana» yaageedda.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi ammanettiyaa sa'aan d'ogeedda shikaalii kichchana; k'ans's'ettananne kunddana. Aa bollan kak'k'eedda tookuwaa ubbay duus's'i wod'd'ana» yaagee. Hawaa Med'inaa Goday odeedda.

23

S'iirrosabay Timbbitiyaan Odetteeddawaa

¹ S'iirroosa katamaw odetteedda S'oossaa k'aalay hawaa.

Hinttenoo Tarsseesa markkabiyyaa laaggiyaawanttoo yeekkite! Ayaw gooppe, S'iirroosa katamay gollii woy shemppiyaasay bayinna mela keeedda; he oduu untunttoo K'op'iroosa gadiyaappe yeedda.

² Hinttenoo, abbaa matan de'iyaa asatoo, hinttenoo Sidoona katamaa zal"anchchatoo, c'o"u giite! Hintte kiittiyaa asatuu abbaa pinneeddino.

³ Hinttew yiyaa katsay Nayle Shaafaappe c'aketteedda Shihoora gadiyaa katsaa. Hintte kawutetsatuu zal"iyaa zal"iyaa sa'aa gidana.

⁴ Neenoo Sidoona katamaw, abbaa geessoo, abbay, «Taani na'aa yelabeykke; taani attuma na'aakka mac'c'a na'aakka dichchabeykke» yaagiide haasayeedda diraw yeellata.

⁵ Oduu Gibs'e gadiyaa gakkiiyaa wode, untuntu S'iirrosabaa sisiide seeletana.

⁶ Hinttenoo abbaa matan de'iyaa asatoo, zilaalite; hefintsa Tarsseesa biittaa pinnite.

⁷ Beni wode kees'etteedda, kare gadiyaa oyk'k'iide mooddanaw Aa gedii Aa haassi afeedanne, hintte aan nashettiyaa S'iirroosa katamay hawaadan haneedee?

⁸ Kallachchaa wotsisiyaa katamaa Aa zal"anchchatuu gadiyaa mooddiyaawantta gideeddanne Aa gidдон zal"iyaawanttunne laammiyaawanttu gadiyaa bollan bonchchetteeddawantta gideedda S'iirroosa katamaa bolla hawaa halchcheeddawe oonee?

⁹ Ooretiiyaawanttu bonchchuwwa ubbaa guutsanaw, k'ay gadiyaa bollan bonchchetteeddawantta ubbaa kawushshanaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa halchcheedda.

¹⁰ Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa asatoo, hinttena te"iyaabay bayinna diraw, Nayle Shaafaadan, hintte gadiyaa bollan kumiide goggite.

¹¹ Med'inaa Goday abbaa bollan bare kushiyaa mic'c'eedda; I kawutet-saakka k'aatseedda; Kanaane gadiyaa geessotuwwa laalana mala, S'oossay azazuwwa immeedda.

¹² K'ay I hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, un"etteeddo Sidoona asatoo, hintte nashshechchaa pocc'u giyaa wodii wureedda. Denddite; hefintsa K'op'iroosa pinnite. Haray atto yankka hinttenttoo shemppuu beettena» yaageedda.

¹³ Baabloone gadiyaa be'ite; he gadiyaa Asay ha'i patsennabaa gideedda. Asoore gadiyaa asatuu he gadiyaan do'ay siiranaadan ootseeddino. Untuntu hewan de'iyaa wogga golletuwaa koliide, barenttu geessotuwaa gimbbeeddino; biittaakka mela ootseeddino.

¹⁴ Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa markkabiya asatoo, hintte geessuu laaletteedda diraw, zilaalite.

¹⁵ S'iirroosa katamay laappun tammu laytsaa dogettiide de'ana wodii yaana; hewenne, itti kaatiyaa laytsaa keeshshaa giyaawaa. Laappun tammu laytsay wuriyaa wode, sharmus'a mishiratiw yes'ettiyaa yetsaa malay, S'iirroosa katamaw yes'ettana. Untuntu,

¹⁶ «Hanne, dogetteedda shaarmus'ate, ne diitsaa akka; kataman yuuyya. Neena Asay hassayana mala, mal'o k'aalan daro yetsaa yes's'a» yaagana.

¹⁷ Laappun tammu laytsay polettiyaa wode, Med'inaa Goday S'iirroosa s'omoosana. Shin hewaappe guyyiyaan, Aa beni bare shaarmus'aa oosoo simmana; sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaanna shaarmus'ana.

¹⁸ Gidooppenne, Izi zal'iinne I dirgguu Med'inaa Godaw dummateed-dawaa gidana; izi zal"ii daro k'umaanne lo"o mayuwaa shammanaw, Med'inaa Godaw ootsiyaa asatoo imettanaappe attina, miishshaa golliyaaninne minjja golliyaan uttenna.

Waayettiyyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiittaa

24

(24:1–27:13)

Med'inaa Goday Sa'aa Murana

¹ Be'ite, Med'inaa Goday gadiyaa koliide mela kessana; I gadiyaa bayzziide, aan de'iyaa asaakka laalana.

² Hara asaa bollan haniyaawaadan k'eesetuwaa bollankka, k'oomaa bollan haniyaawaadan godaa bollankka, k'oomatti bollan haniyaawaadan godatti bollankka, shammiyaawaa bollan haniyaawaadan zal"iyaawaa bollankka, tal"iyaa immiyaawaa bollan haniyaawaadan tal"iyaa akkiyaawaa bollankka, ac'uwaa achchiyaawaa bollan haniyaawaadan, ac'uwaa ashetiyaawaa bollankka hanana.

³ Biittay ubbaanna mela kesana; k'ay ubbaannakka bonk'k'ettanawaa. Ayaw gooppe, ha k'aalaa Med'inaa Goday haasayeedda.

⁴ Biittay loytsi melina, Aa aac'ay ubbay shullee; gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama asaykka daaburee.

⁵ Biittay barenan de'iyaa asaappe denddeeddawaan tuneedda. Ayaw gooppe, untuntu higgiiyaa koleeddino; wogaa mentseeddino; med'inaa c'aak'awaakka koleeddino.

⁶ Hewaa diraw, S'oossaa shek'ay gadiyaa mee; k'ay aan de'iyaa asatuukka barenttu bayzzuwaa gaasuwaan mureteeddino. Hewaa diraw, sa'aan de'iyaa asatuu s'uugetteeddino; yaatina payduwaan guutsaa Asay atteeda.

⁷ Woynniyaa turaa anuu melina, woyniyaa eessaykka wureedda; kase nashetiyyaa ubbay kayyotteedda.

⁸ Karabuwaa bak'aa nashechchay c'o"u geedda. Nashettiyaawanttu homboc'etsaykka ek'k'eedda. Lo"iyaa diitsaa nashechchaykka c'o"u geedda.

⁹ Hawaappe sintsanaw yetsaa yes's'iid, untuntu woyniyaa eessaa ushikkino; matsoyiyaa ushshay ushiyaawanttoo c'amo gidanawaa.

¹⁰ Maaraa mac'araa d'ayeedda katamay laaletteedda; ooninne gelen-naadan, golliyyaa ubbay gorddetteedda.

¹¹ Woynniyaa eessay d'ayeeddawoo Asay dabaaban waassee; nashechchaa ubbay kayyoo laametteedda; sa'aa nashechchay ubbay kichcheedda.

¹² Katamay koletteedda; katamaa penggetuukka me'eretteeddino.

¹³ Wogaraa teeraa k'aatsiide k'ok'k'ofiyaawaadan, woy woyniyaa teeraa mas'i simmiide, k'aarimiyaa mas'iyawaadan, gadiyaa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон hewaadan hanana.

¹⁴ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan yes's'iino; away wulliyaa baggana de'iyaa ubbay Med'inaa Godaa gitatetsaa odana.

¹⁵ Hewaa diraw, away doliyaa baggana de'iyawaanttoo, Med'inaa Godaw bonchchuwaa immite; abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan de'iyawaanttoo, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa, S'oossaa suntsaw bonchchuwaa immite.

¹⁶ Biittaa gas'aappe, «S'illoo bonchchuu gido» yaagiyaa yetsaa nuuni siseetto.

Shin taani, «Taani gilk'k'ay! Taani gilk'k'ay! Taw aayye ana! Ayaw gooppe, kaddiyaawanttuu kaddiino; kaddiyaawanttuu loytsi aatsi immiino» yaagay.

¹⁷ Hinttenoo, sa'aa bollan de'iyaa asatoo, dagamay, aafuunne p'irii hinttena naagee.

¹⁸ Saluwaa maskkootetuu dooyetteedda dirawunne, gadiyaa baasotuukka k'aas's'iyaa diraw, dagantsiyaa kooshshaappe bak'atiyaawe ollaan kundana; k'ay ollaappe pude kesiyaawe p'iriyaan oyk'k'ettana.

¹⁹ Biittay za'iide p'alk'k'etteedda; nippi giide me'eretteedda; wolk'k'aappe k'aas's'eedda.

²⁰ Biittay matsottiide asaadan ganddigaaree; c'arkkuu sugiyaa daasiyaadan, yonk'k'u gee. Makkalanchchatuu bayzzuu Aa loytsi dees'eedda diraw, laa"entso denddenaadan kunddee.

²¹ He gallassi Med'inaa Goday saluwaa wolk'k'atuwaa saluwaan, k'ay sa'aa kaatetuwaakka sa'aan murana.

²² Unttuntu ollaan de'iyaa k'asho asatuwaadan, ittippe shiik'ana; k'asho golliyaan gorddettiide uttana. K'ay daro gallassaappe guyyiyaan, unttuntu murettana.

²³ Hewaappe guyyiyaan, aginayikka awaykka yeellatana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyooone deriyaaninne Yerusaalamen kaatetana; k'ay I Yerusaalame c'imatuwaa sintsan bare bonchchuwaa k'onc'c'issana.

25

Galataa Yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta S'oossaa. Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; ne suntsaakka galatana. Ayaw gooppe, neeni polo ammanettiyaawaan benippe halchchettiide de'iyaa malalissiyaa oosotuwaa ootsaadda.

² Neeni katamaa shuchchay oletiyaa sa'aa ootsaadda; minuwaan gimbetteedda katamaa kolaadda. Allagatuwaa kaatiyaa golliyaakka laa"entso katamaa gidennaadan ootsaadda. Simmiide mulekka kees'etenna.

³ Hewaa diraw, mino asatuu neena bonchchana; mek'etsi bayinna kawutetsatuwaa katamatuukka new yayana.

⁴ Neeni hiyyeesaw bak'ati attiyaasaa. Metootanchhawukka bare metuwaa wode bak'ati attiyaasaa, uushuwaappe atiyaa sa'anne aawaa seelaappe attiyaa kuwaa gidaadda. Ayaw gooppe, mek'etsi bayinna asaa hank'k'uu gimbbiyaa shoc'iyaa uushuwaa malanne

⁵ bazzuwaa gadiyaa mishuwaa mala. Awaa mishuu shaariyaa kuwan gabbi giyaawaadan, neeni allagatuwaa walassaa hayzissaadda; yaatina, mek'etsi bayinna asatuwaa yetsay c'o"u geedda.

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday asaa ubbaw ha deriyaa bol-lan wolk'k'aama gibiraa giigissana; hewekka mod'd'otuwaa, kolzziyaana de'iyaa batuwaanne lo"o ka"eedda woyniyaa eessaa gibiraa.

⁷ Ha deriyaan asaa ubbaa c'ammeeddawaa, kawutetsaa ubbaa bollankka mic'etteedda garidduwaa I d'ayissana.

⁸ Hayk'k'uwaa I med'inaw mittana; Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ayfiyaa ubbaappe afotsaa k'uc'c'ana; bare asaa kawushshaakka biittaa ubbaappe diggana. Hawaa Med'inaa Goday odeedda.

⁹ He gallassi untunttu hawaadan yaagana; «Hawe tumu nu S'oossaa; nuuni I nuuna ashshanaadan naageeddo; I nuuna ashsheeda. Hawe Med'inaa Godaa; nuuni Aa naageeddo. Ane Aa atotetsaan hashshu geettonne nashet-teetto» yaagana.

S'oossay Moo'aaba Biittaa Murana

¹⁰ Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa kushii ashshanaw ha deriyaa bollan gidanawaa. Shin darc'c'aa pituwaa ollaan yeggiide yed'd'iyaaawaadan, Moo'aaba biittaa Asay bare sa'aan yed'ettana.

¹¹ Haatsaa wad'd'iyaaawe haatsaa wad'd'anaw bare kushiyaa piddi ootsiyaawaadan, untunttu hewaa gidдон barenttu kushiyaa piddi ootsana. Shin S'oossay Aa otoruwaa Aa kushiyaa geniyaanakka gatsiide kawushshana.

¹² Untunttu d'ok'k'issiide, minuwaan gimbbeedda gimbbiyaa I duge ahananne kawushshana; duge sa'aan, ubbaa hirkki baanan olana.

26

S'oossay Bare Asaw S'oonuwaa Immana

¹ He gallassi Yihudaa gadiyaan ha yetsay yes'ettana.

Nuw mino katamay de'ee;

S'oossay atotetsaa Aa yuushshuwaan gimbbiyaadaaninne geessuwaadan essee.

² Ammanuwaa naagiyaa s'illo kawutetsay gelana mala, penggiyaa dooyite.

³ Bare k'ofaa neenan wotseedda asaa neeni polo sarotetsaan naagaasa; Ayaw gooppe, I neenan ammanettee.

⁴ Med'inaa Godaan med'inaw ammanettite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday, Med'inaa Goday med'inaa Zaallaa.

⁵ D'ok'k'an de'iyaa wanttanne, untunttu d'ok'k'a katamaa zik'k'i ootseedda;

I Aa kawushshee. Duge sa'aa gakkanaw zik'k'i ootsee; biittaa baanan olee.

⁶ Mank'k'uwaa gedii, metootanchchaa gedii, Aa yed'd'ana.

⁷ S'illotuwwaa ogii salalaa.

Abeet S'illoo, neeni s'illotuwwaa ogiyaa salallissaasa.

- ⁸ Ee Med'inaa Godaw, ne higgiyaa ogiyaan hamettiidde,
nuuni neena naageetto.
Nu wozanaa amuu,
ne suntsaa bonchchanawaa s'alalaa.
- ⁹ K'amman taani neena laamotay;
Wonttan ta gidдон de'iyaa ta ayyaanay,
tumuwaappe neena minisiide koyee.
Ayaw gooppe, ne pirdday sa'aan de'iyaa wode,
sa'aan de'iyaa Asay s'illotetsaa tamaaree.
- ¹⁰ Iita asaw keekatetsaa ootsooppekka,
I s'illotetsaa tamaarenna.
Suure asatuwaa gadiyaan iitabaa ootsee;
Med'inaa Godaa gitatetsaakka erenna.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
ne kushiyaa d'ok'k'u ootsaadda;
Shin untunttu be'ikkino.
Ne asaw neeni mishettiyyaa mishuwaa be'iide yeellatino.
Neeni ne morkketoo wotseedda tamay,
untuntta mi d'ayisso.
- ¹² Abeet S'oossaw, neeni,
nuw sarotetsaa mintsaaadda;
Nu ooso ubbaa neeni nuw ootsaadda.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeppe haratuu nuuna mooddeeddino;
Shin nuuni ne suntsaa s'alalaa bonchcheetto.
- ¹⁴ Untunttu hayk'k'eeddino;
simmiide pas'a de'ikkino.
Neeni d'ayisseedda diraw,
simmiide denddikkino.
Untunttu hassayettiyaawaa ubbaa k'uc'c'a d'ayissaadda.
- ¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw!
Neeni asaa darissaadda.
Asaa darissaade, neeni bonchchettaadda;
biittaa zawaa ubbaakka aassaada.
- ¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw!
Metuwaa wode untunttu neena koyeeddino.
Neeni untuntta mureedda wode,
untunttu neena saasukki woosseeddino.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw! Shahaareedda mishiratta,
yeliyaa wodii gakkina,
Yeluwaa un"ettaade waassiyaawaadan,
Nuunikka ne sintsan hewaadan haneeddo.
- ¹⁸ Nuuni shahaareeddo; oytsaa oyk'k'eteeddo;
Shin c'arkkuwaa yeliyaawaa gideeddo.
Nuuni sa'aw atotetsaa ahibeykko;
sa'aan de'iyaa asaakka yelibookko.
- ¹⁹ Hayk'k'eedda ne Asay pas'ana;
untunttu anhay denddana.
Hinttenoo, biittaa baanaa gidдон de'iyaawanttoo,
hintte s'aasay wontta ketterssaa mala gidiyaa gishshawunne,
sa'aykka hayk'k'eeddawanntta zaaretsiide immiyaa diraw,
Beegottitenne nashshechhaw yes's'ite.

Pirddaanne Omooduwaappe Simmiyaawaa

²⁰ Ta asatoo, haa yiite; hintte golle geliide, penggiyaa hintte bolla gorddite. S'oossaa hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw, guutsaa wodiya hinttena k'osite.

²¹ Biittaa bollan de'iyaa asaa, untuntu nagaraa diraw murana, Med'inaa Goday bare de'iyasaappe kesiide yee. Biittaykka bare bollan gukkeedda suutsaa k'onc'c'issana; wod'eeddawanttakka laa"entso gentsenna.

27

¹ He gallassi Med'inaa Goday bare mino, gitanne wolk'k'aama mashshaan Leewaataana giya kols's'iyaanne s'aas'ettiyaa shooshshaa murana; abban de'iyaa dawiyaakka wod'ana.

² He gallassi hawaadan geetettana; «Hawe dosetteedda woyniyaa turaa saa; aabaa yes's'ite!

³ Taani, Med'inaa Goday Aa naagiyaawaa; taani Aa ha"i ha"i haatsaa ushshay; ooninne Aa k'ohennaadan, taani k'amanne gallassi Aa naagay.

⁴ Taani hank'k'ettikke; taananna olettanaw, aguntsayinne gom"orii de'erikkinooshsha! Taani untuntu bolla kesa ek'k'aade, untunta s'uugga wurssana.

⁵ Woy bak'ati k'osetti attanaw taakko yiino; taananna giigino; ee, taananna giigino» yaagettana.

⁶ Yaana gallassatuwaan Yaak'oobi s'ap'uwaa yeddana; Israa'eelii aac'anne c'iishshaana; yaatiide ayifeedda ayfii sa'aa ubbaa kumana.

⁷ Untunta shoc'eeddawantta shoc'eeddawaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa shoc'eeddeyye? Woy untunta wod'eeddawanttu hayk'k'eeddawaadan, untuntu hayk'k'eeddinooye?

⁸ S'oossay bare asaa omoodoo yeddiyaawaan mureedda; away doliyaa bagga c'arkkuwaa gallassi untunta bare yashshiyaa gotiyaan laaggi kesseedda.

⁹ Hewaa diraw, Yaak'ooba bayzzuu atto geetettanawenne Aa nagaray polo k'uc'ettanawe hawaana: hewekka yarshshiyaa sa'aa shuchchaa ubbaa I me'eretteedda book'intsa shuchchaadan ootsiyaa wodenne, Asheero giya mac'c'a s'oossatti misilii, woy is'aanaa c'uwayiide, yarshshiyaa sa'aykka ek'uwaan attenaadan ootsiyaa wode.

¹⁰ Minuwaa direkteedda katamay oneedda; kase Asay de'iyaa sa'ay ha"i bazzuwaadan, mela atteedanne dogetteedda; I mehii heemettiyaa sa'aa gideedda diraw, mitsaa bonc'c'iyaa miidde, maratuu hewan allas's'iino.

¹¹ Mitsaa tashetuu meliyaa wode me'erettiino; mac'c'a asaykka yiide, untunta eetsanaw afee. Ha Asay akeeki bayinna asaa gidiyaa diraw, untunta Med'd'eeddawe untunttoo k'arettennanne maarena.

¹² He gallassi Efiraas'iisa Shaafaappe Gibs'e Shaafaa gakkanaw, Med'inaa Goday katsaa bukana; hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintteikka hintte taran taran shiik'ana.

¹³ He gallassi wolk'k'aama malakatay punettana; Asoore gadiyaan d'ayiyaawanttunne Gibs'e biittaw yedersseeddawanttu yaana; Yersaalamen geeshsha deriyaan Med'inaa Godaw goynnana.

S'oossay Makkalancha Asaa Muriyaawaa Gidussaa

28

(28:1–31:9)

Huup'issa Kawutetsaa, «Neena Era!» Geeddawaa

¹ Efireeman de'iyaa matsottiyaawanttu kallachchawunne, woyniyaa eessay s'ooneeddawanttu aradda zanggaaraan de'iyaa, shulliyaa c'iishshaa mala gideedda Aa bonchchuwaa puulaw aayye ana!

² Be'ite, Godaw wolk'k'aamanne mino gideedda itti Asay de'ee; Goday Aa shachchaa uushuwaadan, bayzziyaa gotiyaadaaninne kuntsiide goggiyaa wolk'k'aama haatsaadan, mino kushiyan duge sa'aa olana.

³ He matsottiyaa Efireema asatuwaa otoruwaa kallachchay gediyaan yed'ettana.

⁴ Aradda zanggaaraa huup'iyaan de'iyaa k'ok'k'ofettiyaa c'iishshay, Aa bonchchuwaa puulay wodii gakkanaappe kasetiide teereedda balasiyaa mala gidanawaa; itti Asay he balasiyaa be'iyaa wode, bare kushiyan oyk'k'osaana maana.

⁵ He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare asaappe at-teedawanttoo bonchchuwaa kallachchaanne puulaw huup'iyaan uttiyaa aleek'k'uwaa gidanawaa.

⁶ I daannatoo likke pirddiyaa ayaana, olaa miis'aappe zaariyaawant-tookka wolk'k'aa gidanawaa.

Isiyyaasanne Matsottiide Timbbitiyaa Odiyaa Yihudaa Asatuwaa

⁷ Hawanttukka woyniyaa eessaa ushiide yiic'otiinonne matsoyiyaa ushshan ganddigaariino. K'eesiinne timbbitiyaa odiyaawe matsoyiyaa ushshan yiic'otiino; untunttu woyniyaa ushshan shaawetiino; matsoyiyaa ushshankka ganddigaariino. Sas'aa likke be'ikkino; pirddiiddeikka d'ubettiino.

⁸ Untunttu miyaa maadda ubbay c'ooshsha s'alalaa gidiyaa diraw, bay-beena sa'ay mulekka baawa.

⁹ Untunttu hawaadan yaagana; «Eratetsaa I oona tamarissanee? Kiitaakka oossi k'onc'c'issanee? Maatsaa pakuwaa biro aggeedawant-tusseeyye, woy d'antsaa biro duutseedawanttussee?

¹⁰ Ayaw gooppe, I giyaawe hawaa; azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa, hawaan guutsaa, hewan guutsaa» yaagana.

¹¹ Shin S'oossay allagatuwaa k'aalaaninne imatsatuwaa doonaan ha asaw haasayana.

¹² I untunttoo hawaadan yaageedda; «Hawe shemppuwaa. S'alaleeddawaa shemppissite. Hawe shemppi akkiyaa saa» yaageedda. Shin untunttu sisennan is's'eeddino.

¹³ Hewaa diraw, untunttu biide kunddana mala, me'ana malanne gitiyaan oyk'k'ettiide omooduwaa baana mala, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa gidiide, hawaan guutsay, hewan guutsay gideedda.

S'iyooniw Godaa S'ap'uwaa Mintsetsiyaa Shuchchaa

¹⁴ Hewaa diraw, hinttenoo, Yersaalamen de'iyaa asaa mooddiyaa k'iliic'iyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite.

¹⁵ Hintte, «Nuuni hayk'k'uwana giigeeddo; Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteeddo; nuuni wordduwaa nuw de'uwaa ootseedda dirawunne malttiyaa nuw k'osetti attiyaasaa ootseedda diraw, wolk'k'aama boshay yiidekka nuuna bochchennan aad'd'ana» yaagiide c'ee'k'ettiita.

¹⁶ Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani S'iyoonen baasuwa shuchchaa, paac'etteedda shuchchaa, godaa s'ap'uwa minisiyaa, al'o shuchchaa wotsaad; aan ammaniyaa ooninne yeellatenna.

¹⁷ Taani suure pirdaa baasuwa likkiyaa wodoruwa, s'illotetsaakka tumbbiyaa ootsana. K'ay hintte amanetiyaa wordduwa geessuwa, shachchay shoc'ana; hintte k'osetti attiyaasaakka haatsay muukkana» yaagee.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, hintte hayk'k'uwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu laalettana. Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteedda c'aak'uukka minnenna. Wolk'k'aama boshay yiyaa wode, hintte aan shoc'ettana.

¹⁹ He boshay wontta wontta, k'amminne gallassi hewaana aad'd'ana; he aad'd'iyaa wode ubbankka, hinttena akki baana.

Aa kiitaa akeekiyaawe hinttenttoo shabbirssaa dagama gidanawaa.

²⁰ Arssay gediya c'ogottiide gisanaw k'antsaa; afileyikka gatsi mayyanaw guutsaa.

²¹ Ayaw gooppe, Paraas'iima Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawaadan, bare oosuwa, bare imatsaa oosuwa, hewekka bare ooratsa oosuwa ootsanaw denddana. K'ay Gabaa'oona zanggaaraan hank'k'etteeddawaadan hank'k'ettanawaa.

²² Godaappe, Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe I boshaa biittaa ubbaa bolla ahanaw k'achcheeddawaa taani siseedda diraw, hintte k'ashuu minnenna mala, k'iliic'iyawaa aggite.

S'oossaa Aad'd'eeda Eratetsaa

²³ Hintte haytsaa haa yeggiide, taani odiyaawaa sisite; ta haasayaakka akeekiide sisite.

²⁴ Katsaa zeranaw goshiyaa goshshanchchay ubbaa gedekka goshiidde de'ii? K'ay I ubbaa gedekka guulluwa kinchchiidenne liik'issiiddi de'ii?

²⁵ Gadiyaa liik'issiide, anuugaa laalee; karetsa sawuwaakka zeree; zarggaakka Aa yippan, banggaakka Aa k'omuwaan, morgge mitsaakka aw bessiyaa sa'aan zeree gidennee?

²⁶ Ayaw gooppe, ha hiillaa Aa S'oossay Aa erisseenne tamarissee.

²⁷ Karetsa sawuwa udula mitsan k'os's'enna; aanugaakka c'uguwaan bukkenna. Hewaa aggiide, karetsa sawuwaakka gatiman, anugaakka s'am'an k'os's'ee.

²⁸ Ukitsaa uukkiyaa katsaa k'os's'iyaasan k'os's'iyaawe liik'issiiyye? Giddenna, I Aa k'os's'iidde k'os's'iidde, med'inaw de'enna. K'ay I katsaa bukkiyaa paraa gaaretuwa Aa bollaanna laaggiiddeekka katsay gaac'ettanaadan oot-senna.

²⁹ Hawekka k'ay malalissiyaa zoriyaa zoriyaa, oosuwaakka aad'd'eeda eran ootsiyaa Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe yee.

29

Daawita Katamaa Yerusaalamiw Aayye Ana!

¹ Neenoo Daawite de'eedda Arii'eela giyaa katamaw, new aayye ana! Laytsaa bollan laytsaa gujja; baalatuwaakka zaara zaaraade bonchcha.

² Taani Arii'eela giyaa katamaa birookka un"etsana; untuntu zilaalananne yeekkana. He katamay suutsay kammeedda yarshshiyaa sa'aa mala gidanawaa.

³ Taani ne yuushshuwaan dooddananne adussa gimbbiyaan neena dirana; ne bollan olaa maammaa kees's'ana.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, neeni biittaa c'iimmuwaappe haa pude haasayana; hirkki baanaappe ne kooshshay yaana. Ne kooshshay moyttilliyaa kooshshaa, biittaa giddoppe kesana; ne haasayaykka baanaa giddoppe saasukettana.

⁵ Shin ne morkketuu liik'o baana keeshshaa c'oranne ne mek'etsi bay-nawanttu payduukka c'arkkuu afiyaa suullaa keeshshaa daro gidanawaa. K'oppennaan de'ishshin ellekka,

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday guuguntsaan, biittaa k'aatsan, wolk'k'aama kooshshaan, gotiyaan, c'arkkuwaaninne miyaa tamaa lac'uwaan hinttena s'omoosana.

⁷ Arii'eela katamaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay, he katamaanne Aa geessuwaa oliyaa ubbay, Aa waayissiyaa ubbay akumuwaadan, k'amma sas'aadan hanana.

⁸ Koshateedda Asay akumuwaan mee; shin beegottiyaa wode Aa koshay aggena; woy saametteedda Asay akumuwaan ushee; shin beegottiyaa wode daaburee; saamuwaakka alibeenna; S'iyoonne Deriyaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay hewaadan hanana.

S'oossaa Azazuwaa Kad'iyaawe Ahiyaa Muruwaa

⁹ Hintte hintterekka dammettiide, damma asaa gidite; hinttena hintterekka k'ook'issiide, k'ook'e asaa gidite. Matsottite; shin woyniyaa eessaanna gidoppo. Ganddigaarite; shin matsoyiyaa usshaanna gidoppo.

¹⁰ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday gem"ishshuwaa sonnu ootsiyaa ayaanaa hintte bollan gussedda. Timbbitiyaa odiyaawanttoo, yaatiide hintte ayifetuwwa I goozeedda. Sas'aa be'iyawanttoo, hintte huup'etuwwaakka gulloyeedda.

¹¹ Ha ubbaa sas'ay new attametteedda mas'aafaa mala gideedda. Asay, «Hey, hawaa nabbaba» yaagi, itti nabbabi danddayiyaa uraw immiyaa wode I, «Mas'aafay attametteedda diraw, taani nabbabanaw danddaykke» yaagana.

¹² K'ay mas'aafaa nabbabi danddayenna uraw, «Hey, hawaa nabbaba» yaagiide immiyaa wode, I, «Taani nabbabanaw danddaykke» yaagana.

¹³ Yaatina, Goday hawaadan yaagana; «Hawe Asay bare bolla doonaan taakko shiik'ee; bare ins's'arssan taana bonchchee; shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee. Untunttu Asay med'd'eedda wogaa tamaariidde, taw c'oo goyinniino.

¹⁴ Hewaa diraw, be'ite, taani ha asaa bolla zaaretsadekka maalalissiyaabaa ootsana; maalaaliyaabaanne ooratsabaa ootsana. Untunttu eranchchatuwaa aad'd'eeda eratetsay daallamana; untunttu akeekanchchatuwaa akeekayikka k'osettana» yaageedda.

Sintsappe Yaana Keekaa

¹⁵ Bare halchchuwaa c'iimmayiide, Med'inaa Godaappe k'ossiyaawanttoo, barenttu oosuwwa d'uman ootsiidde, «Nuuna ooni be'ii? Nuuna ooni erii?» yaagiyaawanttoo aayye ana!

¹⁶ Hintte yewotuwaa laamiitta; urk'k'aa med'd'iyaawe urk'k'aa mala giide k'oppiita! Med'etteeddawe med'd'eeddawaa, «I taana med'd'ibeenna» gaanee? Otuu barena med'd'eeddawaa, «I ayinne erenna» gaanaw danddayii?

¹⁷ Liibaanoosa woray aradda gadiyaw laamettanaw, aradda gadii k'ay wora gidanaw, guutsaa wodii atteeda gidenneeyye?

¹⁸ He gallassi tulletuu mas'aafaa k'aalaa sisana; lem"ilem"aappenne d'umaappe kesiide, k'ook'etuwwa ayfii s'eelana.

¹⁹ Ashkktuu gujjiidikka Med'inaa Godaan nashettana; asaa giddon de'iyaa hiyyeesatuukka Israa'eeliyaa Geeshshan hashshu gaana.

²⁰ Mek'etsi bayinnawanttu wurana. K'iliic'iyaaawanttu tim"i gaana. Iitabaa ootsanaw wochchiyaawanttu ubbay d'ayana.

²¹ Hewanttu yewuwaan asaa bayzzanchcha kessiyaawantta, chilootan asaa seeriyaawanttoo gitiyaa wotsiyaawanttanne wordduwaan s'illo bi-taniyaa pirdaa te"iyaawantta.

²² Hewaa diraw, Abrahaama wozeedda Med'inaa Goday Yaak'ooba zariyaw hawaadan yaagee; «Yaak'ooba zarii hawaappe sintsanaw yeellatenna; untunttu som"iikka yeellatiide, sa'aa s'eellenna.

²³ Shin untunttu ta kushiya ooso gidiyaa barenttu naanatuwaa barenttu giddon be'iyaa wode, ta suntsaa geeshshatetsaan naagana; untunttu Yaak'ooba Geeshsha geeshshatetsaa bayzzikkino. Israa'eeliyaa S'oossaakka yashshatetsan bonchchana.

²⁴ Ayyaanan baleeddawanttu simmiide akeekana; zuuzummiyaawanttukka timirttiyaa akkana» yaagee.

30

Gibs'enna C'aak'ettiyaa Hada C'aak'uwaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Makkalanchcha naanaatoo aayye ana! Taani halchchabeennabaa ootsiyaawanttoo, ta Ayyaanaappe gidenna es'aa barew giigissiyaawanttoo, nagaraa nagaraa bolla gujjiyaawanttoo aayye ana.

² Gibbs'e kaatiyaa geessuwaan attanawunne Gibbs'e kuwan attiyaasaa koyanaw, taana zoretaa bessenaan, duge Gibbs'e wod'd'iyaaawanttoo aayye ana!

³ Hewaa diraw, Gibbs'e kaatiyaa geessuu hinttenttoo yeella, kaatiikka kawushsha gidanawaa.

⁴ Untunttu kaappatuu S'o'aanen de'ooppekka, untunttu kiitteedawanttu Haneesa giyaa katamaa gakkinttokka,

⁵ yeellappenne kawushshappe attina, harabaa ayaanne wod'd'enna asaa, ayaanne maaddenna woy go"enna asan ammanetteeda Asay ubbay kawushshana» yaagee.

⁶ Neegeeban de'iyaa do'atuwaabaa S'oossay giyaawe hawaa; kiitetiyaawanttu metuunne tuggay de'iyaa biittaa gidduwaana, gaammuunne gaammatta wod'iyaa shooshshatuunne paalliyaa dawetu kols's'iyaa iita biittaaana aad'd'iidde baana. Bare duretetsaa haretuwaa zokkiyaan, barenttu ak'uwaa gaalotuwaa zimetsaan c'aani akkiide, untunttoo ayaanne wod'isenna biittaa baana.

⁷ Ayaw gooppe, Gibbs'e maaduu gatii bayinnabaanne mela. Hewaa diraw, taani Aa, «C'o"u giide utteedda Ra'aaba» yaagaade suntsaad.

Azazetena Asaa

⁸ Ha"i ba; sintsanna yaana wodiyaw med'inaa malaataa gidana mala, untunttu sintsan shuchchaa masetsan wooc'a; mazggobankka s'aafa.

⁹ Ayaw gooppe, hawanttu makkalanchcha asatuwaanne wordduwaa naanatuwaa; untunttu Med'inaa Goday odiyaawaa sisanaw koyenna naanatuwaa.

¹⁰ Untunttu sas'aa odiyaawantta, «Sas'aa be'oppite» yaagiino; timbbitiyaa odiyaawanttakka, «nashechchiyaabaappenne malatiyaabaappe attina, nuw surebaa odoppite.

¹¹ Ogiyaappe kichchite; loossuwaappekka itti bagga simmite; nuuni Israa'eeliyaa Geeshshabaa zaaretsiide sisokko» yaagiino.

¹² Yaatina, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte ha k'aalaa is's'iide, asaa naak'k'iyaaawaan ammanetteeda dirawunne c'immiyaawaan c'ee'etteedda diraw,

¹³ ha nagaray hinttenttoo za'iide wod'd'iyaa, akeekenan ellekka kund-diyaa adussa gimbbiyaa mala gidanawaa.

¹⁴ Aa me'uu urk'k'aappe med'd'eeddanne nippi giide me"eedda otuwaa mala gidanawaa; he me'uwaa gidдон tamaa kaashiyaa woy ollaappe haat-saa duuk'k'iide kessiyaa kon"aynne beettana» yaagee.

¹⁵ Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte taakko simmiyaawaaninne shemppiyaawaan attana; c'o"u giyaawenne ammanettiyaawe hinttenttoo wolk'k'aa gidanawaa; shin hintte is's'eeddita.

¹⁶ Hawaadan yaageeddita; «Tuytti, nuuni paratuwaan uttiide bak'atana» yaageeddita; hewaa diraw, hintte bak'atana. K'aykka hintte, «elleelli paratuwaa toggiiide bi kichchana» yaageeddita; hewaa diraw, hinttena yed-erssiyaawanttu elleellana.

¹⁷ Itti tooranchchaa be'iide, hintteppe sha"a Asay bak'atana; ichcheshu tooranchchatu hinttena muliyaa yederssana. Deriyaa huup'iyaan es-seedda banddiraa mitsaadan, hintte tooranchchatuwaappe guutsatuu at-tana» yaagee.

¹⁸ Shin Med'inaa Goday hinttenttoo keekanaw naagee; I hinttenttoo k'arettiyaawaa bessanaw denddee. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illo pirdiiyaa S'oossaa; Aa naagiyaawanttu ubbatuu anjjettedawantta.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁹ Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa S'iyoonne asatoo, hawaappe sintsanaw yeekkikita; hintte waasuwaan I hinttenttoo tumuwaappe k'arettana; I hintte waasuwaa sisiyaa wode, hinttenttoo zaaruwaa immana.

²⁰ Goday hinttenttoo metuwaa ukitsaanne tuggaa haatsaa immooppekka, hintte asttamaarii hawaappe sintsan barena k'osenna. Shin hintte ayfii hintte asttamaariyaa be'ana.

²¹ Hintte ushechcha woy haddirssa simmiyaa wode, guyyenna hinttena, «Ogii hawaa; aan biite» yaagiyaa kooshshaa hintte sisana.

²² Hewaappe guyyiyaan, biran alleek'k'etteedda eek'atuwaanne work'k'aan kameteedda misiletuwaa hintte tunissana. K'ita c'urk'k'aadan hintte untuntta, «Nuuppe haakkite» yaagiide wora olana.

²³ He wode hintte gadiyaan zereedda katsaw I iraa bukissana; gadiyaappe mokkiyaa katsaykka murutanne daro gidanawaa. He gallassi hintte miizzay aakko dembban hamettana.

²⁴ Gadiyaa goshiyaa booratuunne haretuu laydaaninne gillan punetiide, geeyeedda hark'k'uwaa maana.

²⁵ Hintte morkkatuwaa geessotuu omoodettina, Asay goora'ettiide wuriyaa gallassi, wolk'k'aama deretuwaappenne d'ok'k'a deretuwaappe pultto haatsatuu goggana.

²⁶ He gallassi aginatti poo'uu aawaa poo'uwaadan hanana; aawaa poo'uukka kasewaappe laappun kushiya darana; laappun gallassaa poo'uwaa keenaa poo'ana. He gallassi Med'inaa Goday me"eedda bare asaa koolana; I dechchina madus'eedda madutsaakka patsana.

S'oossay Asoore Murana

²⁷ Be'ite, Med'inaa Godaa suntsay suulliyaa hank'k'uwaana, sikkeedda c'uwaa shaariyaanna haako saappe yaana; Aa doonay hank'k'uu kumeed-dawaa; Aa ins's'arssaykka miyaa tamaa.

²⁸ Bare peenuwaan ubbabaa pitti afiyaa di'uwaadan, d'ayissiyaa haatsaa kuntsuwaa mala. I kawutetsatuwaa bashshaa zazziriyaan zazzirana; asaa gappataakka wora afiyaa bis'aalaa barssana.

²⁹ Geeshsha baalay bonchchettiyaa k'amma yes's'iyaaawaadan, hintte yes's'ana; Med'inaa Godaa deriyaa Israa'eeliyaa Zaallaakko biyaa wode, suusuliyaa punniide yes's'iyaa Asay nashettiyaawaadan, hintte nashettana.

³⁰ K'ay Med'inaa Goday bare yashshiyaa kooshshaa sissana; Aa k'esii wod'd'iide shoc'iyaa shochchaa bare suuliyaa hank'k'uwaan, miyaa tamaa lac'uwaan, gotiyaan, uushuwaaninne shachchaa burc'c'iyaaan k'onc'c'issana.

³¹ Med'inaa Goday bare kooshshan Asoore dagantsana. Aa s'am"aykka untuntta shoc'ana.

³² Med'inaa Goday untuntta bare muriyaa s'am"an shoc'ana shochchay ubbay darbbiyaaninne diitsaan gidanawaa. Olan I bare k'eesiyaa dentsiide, untuntta olana.

³³ Ayaw gooppe, tamaa eetsiyaasa'aa Toofeeti beni giigeedda; he sa'ay giigeeddawe kaatiyaassa. He sa'ay zik'k'anne aakko gidiide, tamayenne daro mitsay dooretti utteedda saa. Med'inaa Godaa shemppuu diiniyaa shaafaadan yiide, he tamaa eetsi kessana.

31

S'oossay Yerusaalame Naagana

¹ Maaduwaa koyanaw duge Gibs'e wod'd'iyaaawanttoon ne paran ammanettiyaawanttoo aayye ana! C'ora gidiyaa diraw paraa gaaretuwaan, daroppe mino gidiyaa diraw paraa asatuwaan ammanettiyaawanttoo aayye ana! Untunttu Israa'eeliyaa Geeshshaakko s'eellikkino; woy Med'inaa Godaappe maaduwaa koyikkino.

² Shin ikka bashshaa ahanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchcha; bare geeddawaakka aggena; iitatuwaa golliiyaa asaa bollanne iitabaa oot-siyaawantta maaddiyaawanttu bolla denddana.

³ Gibs'e gadiyaa asatuu asaappe attina, s'oossaa gidikkino. Untunttu paratuukka ashoppe attina, ayaana gidikkino. Med'inaa Goday hank'k'uwaan bare kushiya mic'c'iyaa wode, maaddiyaawe d'ubettana; maadettiyaawekka kunddana; untunttu ubbaykka ittippe d'ayana.

⁴ S'oossay taana hawaadan yaagee; «Gaammuu woy wodalla gaammuu mehiyaa oyk'k'iide gudiya wode, daro hentsanchchatuu Aa bolla s'eesetti shiik'ooppekka, I untunttu waasoo dagammenna. Untunttu waasookka yayyena. Hewaadankka, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoonne Deriyaaninne Aa d'ok'k'an olaa gakkettanaw duge wod'd'ana.

⁵ Kafuu bollaanna awaaliyaawaadan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Yerusaalame gondallananne ashshi akkana; I Aa bollaanna aad'd'iidde, Aa wotsi akkana» yaagee.

⁶ Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, hintte loytsi makkaleeddawaakko sim-mite.

⁷ Ayaw gooppe, asaa ubbay barenttu nagaranchcha kushiyan biraappenne work'k'aappe med'd'eedda eek'atuwaa he gallassi olana.

⁸⁻⁹ Tamay S'iyoonen, c'ooc'ii Yerusaalamen de'iyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asoore asaawaa gidenna mashshaan kunddana; asaawaa gidenna mashshay untuntta maana. Untunttu mashshaa sintsaappe bak'atana; untunttu wodalla asatuu dees'o oosoo azazettana. Dagamaa gaasuwaan, untunttu mino geessuu laalettana; untunttu olaa gadaawatuukka dagamaw olaa banddiraa aggi bashiide baana» yaagee Med'inaa Goday.

S'oossay Eedooma Muriyaawaa Yeruusaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa

32

(32:1–35:10)

S'illotetsan Ayissiyaa Kaatiyaa

¹ Be'ite, kaatii s'illotetsan kaatetana; mooddiyaawanttukka suuretetsan mooddana.

² Asay huup'iyaan huup'iyaan c'arkkuwaappe geemmiyaa saa, gotiyaappe bak'atiyaa sa'aa gidanawaa; mela sa'aan goggiyaa haatsaanne zoozetyyaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama zaallaa kuwaa mala gidanawaa.

³ S'eelliyaa asatuu ayfii c'iilimmenna; sisiyaawanttu haytsaykka hayzzana.

⁴ Tafiyaafiyaa asatuwaa wozanay eranne akeekana. Deeddotiyaa asatuwaa ins's'arssaykka suure geeshshiide haasayana.

⁵ Hawaappe sintsanaw eeyyi bonchcho asaa geetettenna. Iita Asay bonchettenna.

⁶ Ayaw gooppe, boozay boozatetsaa haasaye; Aa wozanaykka nagaraa oot-sanaw, Med'inaa Godaa bolla s'alabaa haasayanaw, koshshatteeddawantta kalissennan agganawunne saametteeddawantta ushshennan digganaw, iitabaa mak'etee.

⁷ Uuzetiyaawaa uuzii iita; metootanchchay suurebaa haasayiide, word-duwaan hiyyeesaa d'ayissanaw I iita k'ofaa k'oppee.

⁸ Lo"o uray lo"obaa halchchee; he lo"o halchchuwan minniide de'ee.

Pirddaanne Betiyaappe Simmiyaawaa

⁹ Hinttenoo k'ofay bayinnan de'iyaa mac'c'awanttoo, denddite; ta odiyaawaa sisite; hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, taani hinttenttoo odiyaawaa sisite.

¹⁰ Itti laytsaappe guutsaa aad'd'ishshin, hintte ammanettiide utteeddawanttu kokkorana; woyniyaa Aa wodiyaan s'unk'k'iyawe attana. Tookkeeddawaappe hintte ayfiyaa shiishshana wodiikka yeenna.

¹¹ Hinttenoo ishaluwaan de'iyaa mac'c'awanttoo, kokkorite. Hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, gaj gajite. Hintte mayuwaa k'aarite; kайyuuwaa afilaa hintte s'eessan danc'c'ite.

¹² Lo"iyaa shoyk'aynne ayfiyaa dors's'os's'eedda woynnii d'ayeedda diraw, kайyottiidde, hintte tiraa bak'k'ite.

¹³ Aguntsaa buuraynne kinddichchuu ta asaa gaden mokkeedda. Asay nashettiide de'eedda golletuwaassinne nashshechchan de'eedda ha kata-maw yeekkite.

¹⁴ Miis'ay attana; daro Asay de'iyaa katamatuukka onana; geessuunne wochchiyaa gimbbetuu med'inaw mela gidanawaa; untunttu wora haretuu nashettiyaasanne dorssaa wudii hamettiyaasaa gidanawaa.

¹⁵ Hewenne, bolla d'ok'k'aappe nu bolla ayyaanay gukkana gakkanaassa, mela bazzuu araddana gakkanaassanne aradda biittaykka wora gideedda geetettiide k'ofettana gakkanaassa.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, suure pirdday mela bazzuwaan, s'illotetsaykka aradda gadiyaan de'ana.

¹⁷ S'illotetsaa oosuu sarotetsaa gidanawaa; s'illotetsaa ayifiikka med'inaw woppatetsaanne ammanettiide de'iyawaa gidanawaa.

¹⁸ Ta Asay sarotetsay de'iyaa sa'aan, naagettiyaa golliyaaninne woppu geedda shemppo sa'atuwaan de'ana.

¹⁹ Shachchaan woray diippooppenne, k'ay katamay ubbaanna kolettoop-penne,

²⁰ he haatsaa ubbaa matan hintte katsaa zeriide, hintte mehiyaakka hintte haretuwaakka hentsaw billi yeddiide, hintte loytsi anjettana.

33

Maaduwaa Woosaa

¹ Neenoo, neena d'ayissennan de'ishshin d'ayissiyaawoo, new aayye ana! Neenoo, neena aatsi immennan de'ishshin, aatsa immiyaawoo, new aayye ana! Neeni d'ayissuwaa aggeeda wode neena d'ayissana; neeni aatsa imuwaa aggeeda wode neena aatsi immana.

² Abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara; nuuni neena naageetto; wontta wontta nuw wolk'k'aa gida; metuwaa wodekka nuuna ashshiyaawaa gida.

³ Ne kooshshay guuguntsaadan guummiyaa wode Asay bak'atee; neeni nuuna maaddanaw dendda ek'k'iyaa wode, kawutetsatuu laalettiino.

⁴ Gondduu shiik'iyawaadan, hintte omooduu shiik'ana; boolii dirb-biyaawaadan, Asay Aa bolla dirbbana.

⁵ Med'inaa Goday bollan de'iyaa diraw, d'ok'k'u d'ok'k'u geedda; I S'iyoonne suure pirdaaninne s'illotetsan kuntsana.

⁶ I hinttenttoo hintte wodiya mintsiaawaa, hintte kumentsaa atotetsaa, aad'd'eeda eratetsaanne eraa gidanawaa; Med'inaa Godaw yayyiyaawe aw ak'o gidanawaa.

⁷ Be'ite, untunttu wolk'k'aama asatuu ogiyaan waassiino; sigatetsaw kiitteeddawanttukka mishettiide yeekkiino.

⁸ Aakko ogetuu oneeddino; ogiyaanna aad'd'iyaaawe aggeeda. I bare c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda; katamatuwaakka kad'eedda. Asaakka demibeena.

⁹ Biittay kayyoteenne labbanee. Liibaanoosi yeellatiide melee; Saaroona giyaa aradda dilbbay mela biittaa gideedda. Baasaane giyaa deriyaaninne K'armmeloosa deriyaan de'iyaa mitsatuwaa haytsay k'ok'k'ofettee.

S'oossay Barena Is's'iyaawantta

Ubbaa, «Aayyeel» Geeddawaa

¹⁰ Med'inaa Goday kawutetsatoo hawaadan yaagee; «Ha"i taani denddana; ha"i taani bonchchettana; ha"i taani d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

¹¹ Hintte utulaa shahaariide, suullaa yeleeddita. Hintte shemppiyaa shemppuu hinttena miyaa tamaa.

¹² Asay taman s'uugetteedda bidintsaa mala gidanawaa; k'ay k'ans's'ettiide, taman ees's'eedda aguntsa mala gidanawaa.

¹³ Hinttenoo, haakuwaan de'iyaaawanttoo, taani ootseeddawaa sisite; matan de'iyaaawanttoo, taani wolk'k'aama gidiyaawaa akeekite» yaagee.

¹⁴ S'iyoonen de'iyaa nagaranchchatuu yayyeeddino; S'oossaw gidennawantta kokkorssay oyk'k'eedda. Hewaa diraw, untunttu, «Miyaa tamaanna de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee? Ees's'iidde de'i aggiyaawaana de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee?» yaagiino.

¹⁵ S'illotetsan hamettiyaawe, suurebaa haasayaawe, suure gidenna ogiyaanna beettiya go"aa is's'iyaaawe, mattaayiyaa akkanaw bare kushiya yeddennawe, suutsaa gussiyaawaa sisennaadan, bare haytsaa tuc'c'iyaaawe, iitabaa s'eellennaadan, bare ayfiyaa c'iilimmiyaawe,

¹⁶ he uray d'ok'k'asaan de'ana. I bak'atiide attana sa'aykka mino zaallaa de'uwaaw gidanawaa; Aa ukitsaykka aw imettana; I ushiyaa haatsaykka pac'c'enna.

Bonchchuu Kumeedda Yaana Laytsaa

¹⁷ Hintte ayifetuu kaatiyaa Aa puulaana be'ana; haakkiide de'iyaa biit-taakka be'ana.

¹⁸ Hintte wozanay, «paydeeddawe hak'an de'ii? Giiraa yiggi s'eelleeddawe hak'an de'ii? Adussa gimbbetuwa paydeeddawe hak'an de'ii?» yaagiide yashshiyaa beniwa k'oppana.

¹⁹ Hintte k'areti bayinna asatuwaa, hinttenttoo gelenna haasayaa haasayyaa asatuwaanne ins's'arssay deeddotiyaa asatuwaa hawaappe sintsan be'ikkita.

²⁰ Nuuni nu baalaa bonchchiyaa S'iyoonne katamaa be'ite! Woppu gi-ide de'iyasaa, Aa shikaalii shodettenna, Aa wodoruukka duus's'ennanne k'aas's'enna dunkkaaniyaa malaa, Yerusaalame katamaa hintte hintte ayi-fiyaan be'ana.

²¹ Shin Med'inaa Goday nuw he sa'aan bare wolk'k'aama wolk'k'aa k'onc'c'issana. He sa'ay aakko shaafatuunne goggiyaa haatsatuwaa mala gidanawaa. Laaggiyaa woluwoluu Aa bollaanna baanaw danddayenna; wolk'k'aama markkabiikka yaana aad'anaw danddayenna.

²² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu daannaa; Med'inaa Goday nuw higgiiyaa immeeddawaa. Med'inaa Goday nu kaatiyaa; I nuuna ashshana.

²³ Ne wodoruwa k'ashuu shol'eedda; markkabiyya tuussaa Aa sa'aan minisi oyk'k'anaw woy sharaakka s'agaaganaw danddayenna. He wode daro omoodiide aheeddabay shaakettana; haray attina, wobbatuukka omooduwaa omooddana.

²⁴ S'iyoonen de'iyaa ooninne, «Taani harggay» yaagenna; yan de'iyaa asaa nararay atto geetettana.

34*S'oossay Bare Morkketuwaa Murana*

¹ Hinttenoo, kawutetsatto, shiik'iide sisite! Hinttenoo asatoo sisite! Biit-taynne gadiyaan de'iyaabay ubbay, sa'aynne sa'aan de'iyaabay ubbay siso!

² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaa hank'k'etteedda; Aa yiluukka untunttu tooranchchatuwaa ubbaa bollana. I untunttu ubbaanna d'ayissana; untuntta siifiyaawanttoo aatsiide immana.

³ Untunttuppe wod'eeddawatantu olettana; untunttu anhay s'ink'k'ana. Wogga deretuu untunttu suutsan kametana.

⁴ Saluwaa s'oolinttetuu ubbay siilana; salotuu warak'ataadan s'aas'ettana. Untunttu s'oolinttetuu ubbay woyniyaappe haytsay k'ok'ofettiyaawaadan, balasiyaappe ayfii k'ok'ofettiyaawaadan k'ok'k'ofetanna.

⁵ Ta mashshay salotuwaa gidдон alana gakkanaw ushsheedda. Be'ite, I Eedooma bolla, taani shek'k'eedda asaa bolla pirddanaw wod'd'ee.

⁶ Med'inaa Godaw Boos'ira giyaa kataman yarshshuu, Eedooma gadiyaan wolk'k'aama shukay de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa mashshay suutsan meec'ettiide, mod'd'uwaan s'aas'etteedda. Dorssatuwaanne deeshshatuwaa suutsan meec'ettiide, dorssatuwaa kilahotuwaa mod'd'uwaan s'aas'etteedda.

⁷ K'ay mentsatuu, maratuunne korumaa booratuun untunttunna kundana. Untunttu biittay suutsaa s'alalaa gidana; untunttu biittaykka mod'd'uwaan munak'ettana.

⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday haluwaa kessiyaa gallassaa; S'iyoonne oleedda morkketoo kushiyaa zaariyaa laytsaa.

⁹ Goggiyaa Eedooma haatsatuu shidiyaw, Aa biittaykka diiniyaw laamet-tanawaa; Aa biittay ees's'iyaa shidiyaa gidanawaa.

¹⁰ Tamaykka k'amman gallasan to'enna; Aa c'uwaykka med'inaw c'uwattana. Eedooma biittay yeletaappe yeletaa gakkanaw, mela gidanawaa; ooninne med'inaw hewaana aad'd'ena.

¹¹ Shin s'inggilliinne k'us'arssay Aa laattana; guttotuunne k'uuruu aan de'ana. S'oossay Eedooma bolla koletsaa likkiyaa wodoruwaanne melatetsaa likkiyaa tumbbiyaa pididi ootsiide yeddana.

¹² He gadiyaan kaatetiyaawe d'ayana; kaappatuukka hewaappe kichchana.

¹³ Aa golletuwaan aguntsay, Aa miis'atuwaan okay odooruu mukkana. I worakanatuu allas's'iyaasaanne sogonii de'iyasaa gidanawaa.

¹⁴ Wora do'atuu godaretuwaana gakettana; tuna ayyaanatuu ittuu ittuwaanna s'eesettana; k'amma s'alahetuu wod'd'iide, yan de'ana.

¹⁵ Gutatta yan golliyaa kees's'ana; k'uuk'k'ulleedda k'uuk'k'ulletuwaa hap'p'aade k'os'ana. Bare maratuwaakka bare k'efetuwaa garssan hap'p'ana; k'ay gac'etuu barenttu laggiyaanna laggiyaanna he sa'aa shiik'ana.

¹⁶ Med'inaa Godaa mas'aafaappe koyiide nabbabite. S'oossaa doonay azazeedda dirawunne Aa ayyaanay shiishsheedda diraw, hawantuppe ittuunne pac'c'enna; k'ay ittuunne bare laggii bayinnan de'enna.

¹⁷ I untunttoo saamaa kesseedda; Aa kushii untunttoo gadiyaa word-duwaan shaakkeedda; untunttu Aa med'inaw mooddana; yeletaappe yeletaa gakkanaw, untunttu aan de'ana.

35

S'illotetsaa Ogiyaa

¹ Biittaa bazuunne mela biittay nashettana; Mela biittay nashshechchaa pooc'u giidde, c'iishshaa c'iishshaana.

² I daroppe c'iishshaana; pooc'u giide nashshechchan yes's'ana. Liibaanoosa bonchchuunne K'armmeloosanne Saaroona gitatetsay imettana; untunttu Med'inaa Godaa bonchchuwaanne nu S'oossaa gitatetsaa be'ana.

³ Daabureedda kushetuwaanne arggaac'eedda gulbbataa mintsetsite.

⁴ Wozanaan yashshay de'iyaa wantta, «Minnite! Yayyoppite! Hekko, hintte S'oossay haluwaa kessanawunne bare s'oossatetsan untuntta muranaw yaana; I hinttena ashshana» yaagite.

⁵ He wode, k'ook'etuwaa ayfii dooyettana; tulletuwaa haytsaykka sisana.

⁶ Wobbatuwaa gen'iyaa dan guppana; duudetuukka nashshechchan yes's'ana; bazuwaan haatsay melasaan pultuu d'uuk'k'ana.

⁷ S'uuggiyaa shafii dagatteedda haatsaa gidanawaa; mela biittay haatsaa pulttana; worakanatuu allas's'iyaasan maata mak'k'aynne c'arii dolana.

⁸ Yan aakko ogii de'ana; akka Geeshshatetsaa Ogiyaa geetettana. Geeshsha gidennawanttu he ogiyaanna aad'd'ikkino. Shin I geeshshatuwaassa gidanawaa; iita eeyyatuu aan simerettikkino.

⁹ Yan gaammuu de'enna; yashshiyaa do'atuukka hewaana aad'd'ikkino; yaanikka beettikkino; shin wozetteeddawanttu s'alalay hamettana.

¹⁰ Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmana; yes's'iiddi, S'iyoonne yaana; med'inaa nashechchay untunttu huup'iyaa wod'd'ana. Untunttu nashshechchanne hashshu giyaawaa demmana; kayyuunne oolii wora bak'atana.

Asoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizik'iyaassanne Isiyaasa

36

(36:1–39:8)

Asooretuu Yerusaalamo Naasseeddino
(2 Kat. 18:13-27; 2 Od. 32:1-19)

¹ Kaatiyaa Hizk'k'iyaa kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebi gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa oliide oyk'k'eedda.

² Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Laakisha giyaa kata-maappe itti waannatiyaa olaa gadaawaa c'ora olanchchatuwaanna Kaatiyaa Hizk'k'iyaa sakko Yerusaalame yeddeedda. Biide, Mayuwaa Meec'c'iyawaa gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa dagatteedda haatsay gog-giyaa haatsaa matan ek'k'eedda.

³ Yaatina, Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino.

⁴ Asooretuwaa gadaaway untuntta, «Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagiide odite; Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; «Neeni hawaa keeshshaa ayan ammanettaadii?

⁵ Neeni c'oo mela, Olaa olettanaw taw aad'd'eeda erayenne wolk'k'ay de'ee yaagaasa. Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?

⁶ Neeni Gibs'e kaatii maaddana gaade k'oppeeddawaa gidoope, me"eedda mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, s'am"ay me"ina, pinc'c'uu kushiyaa c'addeenne madus's'isee. Gibs'e kaatii barenan ammanettiyaa asaa ubbaw hewaa mala.» »

⁷ Shin neeni taw, «Nuuni Med'inaa Godaan, nu S'oossan, ammanetteeto» yaagoope, Hizk'k'iyaa Yihudaa asanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaasan goyinnanaw koshshee» giide, aw goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiya sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?

⁸ Ane ha"i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaana naasetta. Neeni togganaw danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana.

⁹ Neeni, «Gibs'etuu paraa asatuwaanne paraa gaaretuwaa taw yeddana» gaade ammanooppenne, ta godaa olanchchatuwaa kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw danddayakka.

¹⁰ Hewaa bollakka k'ay, taani ha"i tumu Med'inaa Godaa azazuu bayinnan ha gadiyaa d'ayissanaw kesaadditaa? Med'inaa Goday bare huup'iyaan taana, «neere, he gadiyaa baade, olaade bayzza» yaagiide odeedda yaagee yaagite yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuwaa gadaawaa hawaadan yaageeddino; «Nuuni biletsaa eriyaa diraw, hayanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaan de'iyaa Asay sisenna mala, Ibrayiss's'e k'aalan odoppa» yaageeddino.

¹² Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hintte godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteeddeeyye? Hinttenana ittippe barenttu urk'k'a sheeshaa maanawunne barenttu haatsaa sheeshshaa

ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaa ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Asooretuwa gadaaway dendi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibrayiss's'e k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttena giyaawaa sisite!

¹⁴ Kaatii hinttena hawaadan yaagee; «Hizk'k'iyaasi hinttena c'immoppo; ayaw gooppe, I hinttena ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.

¹⁵ I hinttena, «Med'inaa Goday tuma nuuna ashshana; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» giide hintte Med'inaa Godaan ammanetana mala ootsoppo» yaagee.

¹⁶ «Ee, hintte Hizk'k'iyaasi odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttena, «Taananna sigetite; haa taakko kesite. Yaatooppe, hintte ubbaykka hintte woyniyaa teeraappenne hintte balasiyaa teeraappe maana; hintte bookkeedda ollaappekka haatsaa ushana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan taani yaade, hinttena hintte biittaa malatiyaa biittaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessay, ukitsayenne woyniyaa ataakiltii kumeedda biittaa» yaagee.

¹⁸ «Hizk'k'iyaasi hinttena, «Med'inaa Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immennaadan naagettite. Gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye?

¹⁹ Hamaata s'oossatuunne Arifaada s'oossatuu hak'an de'iino? Safariwayma giyaa katamaa s'oossatuu hak'an de'iino? Unttuntu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeeddino?

²⁰ Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare gadiyaa ta kushiyaappe ay s'oossi ashsheedawaa shin, Med'inaa Goday Yersaalame ta kushiyaappe ashshanee?» yaageedda.

²¹ Shin Asay itti k'aalanne aw zaarennaan c'o'u geedda. Ayaw gooppe, kaatii unttunta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyaasakko beeddino; Asooretuwa gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeeddino.

37

Kaatii Hizk'k'iyaasi Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda (2 Kat. 19:1-7)

¹ Kaatii Hizk'k'iyaasi hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'eedda; maak'aa mayyiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.

² Kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne c'ima k'eesatuu maak'aa mayyiide, Amos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana mala kiitteedda.

³ Unttuntu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaasi hawaadan yaagee; «Hachche gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'i yelettanaw wodii gakkina, bannaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala.

⁴ De'uwa S'oossaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda gadaawaa k'aalaa Med'inaa Goday ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'inaa Goday ne S'oossay he siseedda k'aalaa hadan Aa murenan aggena. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawanttoo woossa!» yaagee» yaageeddino.

⁵ Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,

⁶ Isiyaasi untuntunta hawaadan yaageedda; «Hintte godaw hawaadan yaagiide odite; Med'inaa Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda boriyaa k'aalaw yayyoppa.

⁷ Be'a, oduwaa sisiide, I bare biittaa simmana mala, taani Aa gidдон itti ayaanaa wotsana. Yaataade I bare biittaa biide, yan mashshaan hayk'k'anaadan, taani Aa ootsana yaagee» » yaagite yaageedda.

Asooretuu Haratuwaakka Naasseeddino
(2 Kat. 19:8-19)

⁸ Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuwaa gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa demmeedda.

⁹ Kaatii Sanaakireebi, «Toop'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiya oduwaa siseedda. Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagi kiitteedda;

¹⁰ «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyasaa, neeni ammanettiya S'oossay neena, «Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagi c'immoppo.

¹¹ Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayssiide, untunttu ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina, neeni attanii?

¹² Beni ta mayzza aawotuu bayzreedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Gozaana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talasaaran de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheed-dinoo?

¹³ Hamaata kaatii, Arifaada kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa'a kaatiinne Iiwa kaatii hak'an de'iino?» yaagi kiitteedda.

¹⁴ Hizk'k'iyasi dabddaabbiyaa kiitetteedda asatuwaappe akkiide nab-babeedda. Dabddaabbiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'inaa Godaa sintsan mic'c'eedda.

¹⁵ Yaatiide Med'inaa Godaa hawaadan yaagi woosseedda;

¹⁶ «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, kiruubetuwaappe gid-duwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, ne haytsaa haa yeggaade sisa. Abeet Med'inaa Godaw, ne ayfiyaa pogaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa boranaw Sanaakireebi kiitteedda k'aalaa sisa.

¹⁸ «Abeet Med'inaa Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsaa ubbaanne untunttu gadiyaa bayzreeddawe ee tuma.

¹⁹ Untunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'ayisseeddino; ayaw gooppe, untunttu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide Kesseedda mitsaanne shuchchaa gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, untunttu untuntta d'ayisseeddino.

²⁰ Ha'i simmi abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagi woosseedda.

Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa
(2 Kat. 19:20-37)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Amos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagi kiitteedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad» yaagee.

²² Med'inaa Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagi haasaye: «S'iyoonen de'iyaa Asay neena kad'ee;

Yerusaalame Asay bare huup'iyaa k'aatsiide, neena k'iliic'ee.

23 Neeni shek'k'eeddawenne toochcheeddawe oonee?

Neeni O bollan ne k'aalaa
d'ok'k'u ootsaade haasayaadii?

K'ay otoruwaan oona
d'ok'k'u gaade s'eellaadii?

Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,
Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!

24 Neeni kiitteedda asatuwaa baggana Godaa shek'k'aadda.

K'ay hawaadan yaagaadda;

«Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan
d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kesaad.

Kesaade ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,
ubbaappe lo"iyaa s'iiddatuwaa k'ans's'aad.

Taani d'ok'k'aw wurssetsa gas'aanne,
c'iilimmo woraa gakkaad.

25 Taani allaga biittatuwaan
haatsaa ollatuwaa bookkaade,

Haatsaa untuntuppe ushaad.
Gibs'e gadiyaan goggiyaa haatsaa ubbaa
taani ta gediyaan gomppan yed'd'aade melissaad»
yaagaadda.

26 «Daro wodiyaappe kase,
neeni gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,
shuchchaa keelaa kessana mala,
taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?

Taani ha"i poliyaa halchhotuwaa,
beni halchcha wotsaad.

27 Hewaa diraw, untunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,
untunttu kawushsheeddinonne yeellateeddino.

Untunttu gade maataa mala;
goshshan mokkeedda c'arshshaa mala.

Untunttu golliyyaa huup'iyaan
mokkiyaa sharafaadaaninne ka"ennan de'ishshin,
tishaan waagi meedda katsaadan haneeddino.

28 «Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne,
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray.

29 Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,
taani ne siid'iyaan ta maaggaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.

Yaataade neeni yeedda ogiyaanna,
taani neena guyye zaarana yaagee»
yaageedda.

30 Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaa hawaadan
yaageedda; «Hawoo new malaatay hawaa: Ha laytsi hintte azabbaa
mokkeedda katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa
maana. Shin kaala laytsi hintte hintte huup'iyaan zeritenne c'akkite;
woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite.

31 Yihudaa asaappe atiyaawanttu s'ap'uwaa duge yeddiide, bollan ayfiyaa
ayifiyaa mitsaa mala gidanawaa.

³² Ayaw gooppe, wuriidde atteedawaanttu Yerusaalameppe, palaheed-dawanttukka S'iyooneppe kesana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa ootsiide polana.

³³ «Hewaa diraw, Asoore kaatiyaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaa dukkenna; woy bare gondalliyyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa yuushshuwaa biittaa dooriyaan dooddenna.

³⁴ Asoore Kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁵ Taani ta bonchchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha Kata-maa boshissenaan ashsha akkana» yaagee» yaageedda.

³⁶ He gallassi k'amma Med'inaa Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay dunkkaaneeddasan, itti s'eetanne hosppun tammanne ichcheshu sha"a attuma asaa wod'eedda. Yaatina, Asay wontta suuriide be'iyaa wode, hayk'k'eedda asaa anhay hewan kumeedda.

³⁷ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireebi dendiide, guyye simmi biide, Nanawe kataman utteedda.

³⁸ Itti gallassi Sanaakireebi bare s'oossaa Nisirooka golliyaan goyinniid de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate giyyaa biittaa bak'ateeddino. Aa na'ay Asiraadooni Aa sa'aan kaateteedda. 37:38 Asiraadooni: I Ibraawetso k'aalan «Esar-Haddon» geetettee.

38

Kaatii Hizk'k'iyaaasi Harggiide Pas'eedda (2 Kat. 20:1-11; 2 Od. 32:24-26)

¹ He wode Kaatii Hizk'k'iyaaasi harggiide, hayk'k'ana mateedda. Yaati de'ishshin Amoos'a na'ay timbbitiyyaa odiiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'inaa Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyyaa giigissa» yaagee» yaageedda.

² Hizk'k'iyaaasi godaakko simmi gisiide, Med'inaa Godaa woosseedda.

³ I «Abeet Med'inaa Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hemetteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaabaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda; Hizk'k'iyaaasi loytsi mishettiide yeekkeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Isiyaasakko hawaadan yaagiid yeedda.

⁵ «Baade; Hizk'k'iyaaasa, Med'inaa Goday ne mayzza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aad. Ne laytsaa bolla taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana.

⁶ Neenanne ha katamaa Asoore gadiyaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana; taani ha katamaw olettaade ashshana yaagee» » yaaga yaageedda.

⁷ Isiyaasi gujjiidikka hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday bare geedda k'aalaa polanaw Med'inaa Godaw malaatay hawaa:

⁸ Be'a, Akaazi pude kesanaw giigisseedda detsaan de'iyaa kuway tammu tangguwaa guyye simmiide baanaadan, taani ootsana» yaageedda. Kuway tammu tangguwaa guyye simmiide beedda.

⁹ Yihudaa kaatii Hizk'k'iyaaasi harggi pas'eeddawaappe guyyiyaan, s'aafeedda mazimurii hawaa:

¹⁰ Taani, «Ta de'o laytsaw biro bagga gakkiiyaa wode, hayk'k'uwwaa peng-giyaanna gelana hanaytaa? Ta atteeda laytsaa bonk'k'i diggina, mela attana hanaytaa?» yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay, «Taani pas'a de'iyaawanttu gadiyaan Med'inaa Godaa be'ikke; ha sa'aan de'iyaawanttu gidдонkka laa"entso Med'inaa Godaa be'ikke.

¹² Dorssaa heemmiyaawaa dunkkaaniyaadan, ta de'uu shodetteedda. Sheemayinnii afilee harbbaan s'aas'iyaaawaadan, taani ta de'uwwaa s'aas'aad; ikka taana shemayinniyaa harbbappe duutseedda gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda yaagaaddi.

¹³ Sa'ay wonttana gakkanaw taani maaduwwaa demmanaw waassaad. Shin gaammuwaadan I ta mek'etsaa ubbaa mentseedda. K'ay gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda.

¹⁴ Taani c'iraashuwaadaaninne haatsaa kafuwaadan waassaad; harap'p'iyaaadankka zuuzummaad. Ta ayifetuu saluwwaa pude s'eellidde s'eellidde daabureeddino. Abeet Godaw, taani un"ettaad; neeni taana ha un"uwaappe kessa!» yaagaad.

¹⁵ Hawaa ubbaa S'oossay I bare huup'iyaaan ootseedda; yaatina, taani ayaa gaanaw danddayayitaa? Ta shemppuu loytsi un"etteedda diraw, ta laytsaa ubbaan ashketetsaan hamettana.

¹⁶ Abeet Godaw, hawanttu mala yewotuwaan Asay pas'a de'ee. Hay ta pas'atetsaa zaaraade, taana pas'a wotsaariikkii!

¹⁷ Be'a, taani ha wolk'k'aama tuggaa tuggateeddawe taw lo"aa gideedda. Neeni ta shemppuwwaa bashshaa ollaappe guyye zaaraade ashshaada; neeni ta nagaraa ubbaa neeppe guyye zaaraade olaadda.

¹⁸ Ayaw gooppe, duufuu neena galatenna; hayk'k'uukka neena sabbenna. C'iimma ollaw duge wod'd'iyaawanttu neena ammantsee giide hidootaa ootsikkino.

¹⁹ Taani hachchi neena galatiyaawaadan, pas'a de'iyaawanttu s'alalatuu neena galatiino; neeni ammantisiyaawaa aawuu bare naanaatoo odee.

²⁰ Med'inaa Goday taana ashshana; hewaa diraw, nuuni nu de'uwwaa laytsaa ubbaan, Med'inaa Godaa golliyaan bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaan yes's'ana.

²¹ Hawaappe kase Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwwaa bolla wotsite. Yaatooppe, I pas'ana» yaagi wotseedda.

²² Hizk'k'iyasikka, «Taani pas'aade Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa pude kasanawoo malaatay ayee» yaagi Isiyaasa oochchi wotseedda.

39

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa

(2 Kat. 20:12-19)

¹ He wode, Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii Marodaaki Baladaani, Hizk'k'iyasii harggiide pas'eeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imuwwaa Hizk'k'iyasaw yeddeedda.

² Hizk'k'iyasii kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare shaluwwaa minjiyaa golliyaan de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwwaa, al"o zayitiyaa, bare olaa miishshaanne bare shaluwwaa minjiyaa golliyaan de'iyaaawaa ubbaa untuntta besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa gidдон de'iyaaawaa ubbaappe Hizk'k'iyasii untuntta bessenaan aggeedabay ayayenne baawa.

³ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyasakko yiide, «Ha asatuu waageeddinoo? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagi oochcheedda.

Hizk'k'iyasii, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda.

⁴ Isiyaasi k'aykka, «Unttuntu ne son ayaa ayaa be'eeddinoo?» yaageedda.

Hizk'k'iyaasi, «Unttuntu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta shaluwaa minjjiyaa golliyaan de'iyaabaappe taani untuntta bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyyaasa, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday giyaawaa sisa.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne kaatiyaa golliyaan de'iyaabay ubbabaynne ne mayzza aawotuu hachchi gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay ubbaanna omoodettiide, Baabloone biittaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena.

⁷ K'ay new yelettana, ne ashonne ne suutsaa gidiyaa, ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; biide Baabloone kaatiyaa golliyaan goyro gidiide ootsana» yaagee» yaageedda.

⁸ Hizk'k'iyaasi zaariide, «Neeni odeedda Med'inaa Godaa k'aalay lo"a» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaasi, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'ana gidennee» yaagi k'oppeedda.

S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa

40

(40:1–48:22)

Mintsetsuu Kumeedda K'aalaa

¹ Hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa mintsetsite! Mintsetsite!

² Yersaalamewukka, iza omooduwaan de'eedda wodii poletteeddawaa, Izi nagaray atto geetetteeddawaa odite; Izi nagaraa diraw, Med'inaa Goday izo laa"u dakkuwaa mureeddawaa odite» yaagee.

³ Itti hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisettee; «Mela biittaa Med'inaa Godaa ogiyaa giigissite; nu S'oossaw mela gadiyaan aakko ogiyaa sitti ootsite.

⁴ Wombbaa ubbay d'ok'k'u gaana; derii ubbaynne yewuu ubbay zik'k'i gaana. Bayeedda ogii salallana; korp'p'ukorp'p'a biittaykka dembbattana.

⁵ He wode, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'ana; ashuwaa mayyeedda ubbay hewaa ittippe be'ana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa doonay hewaa haasayeedda» yaagee.

⁶ Itti kooshshay, «Waassa!» yaagiyaawaa sisaad.

Taani, «Waagaade waassoo?» yaagaad.

«Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka dembbaa c'iishshaa mala.

⁷ Med'inaa Goday bare shemppuwaa Aa bollan shemppiyaa wode, maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee. Asay tumu maataa mala.

⁸ Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee; shin nu S'oossaa k'aalay med'inaw ek'k'iide de'ee» yaaga waassa.

⁹ Neenoo mishiraachchuwaa odiyaa S'iyoonnee, d'ok'k'a deriyaa pude kesa; nenoo mishiraachchuwaa odiyaa Yersaalam, ne kooshshaa wolk'k'aappe d'ok'k'u ootsa; yayyoppa; d'ok'k'u ootsa; yaataade Yihudaa katamatoo, «Hintte S'oossay haweko» yaaga oda.

¹⁰ Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday wolk'k'aanna yee; Aa k'esii aw mooddana. Be'ite, Aa woytay aanana de'ee; Aa oosuwa gatiikka Aa sintsaana.

¹¹ I bare wudiyaa hentsanchchaadan mizee; bare dorssaa maratuwaakka bare k'esiyaan shiishshiide, bare kiwuwaan idimmana. D'antsiyaawanttakka loddan kaaletsana.

Ubbaappe Bolla Gideeda Israa'eeliyaa S'oossaa

¹² Haatsuwa bare kushiyaa kop'p'yaan makkeeddawe, salotuwa takkaad'yaan likkeeddawe, biittaa baanaa k'un"aan makkeeddawe, k'ay deretuwaanne zoozetuwaakka miizaanan likkeeddawe oonee?

¹³ Med'inaa Godaa Ayaanaa azazeeddawe, woy Aa zoriyaawaa gidiide tamarisseeddawe oonee?

¹⁴ I barew k'onc'c'anaadan, Med'inaa Goday oonana zoretteedee? Woy Aa suure pirdaa ogiyaa tamarisseeddawe oonee? Woy Aa aad'd'eeda eratetsaa tamarisseeddawe woy Aa akeekaa ogiyaa besseeddawe oonee?

¹⁵ Be'ite, kawutetsatuu baareetaa giddon de'iyaa itti s'okiyaa haatsaa mala. Unttuntu miizaanan de'iyaa guutsaa baanaadan paydeteeddino. Be'ite I dagatteedda haatsaakka liik'o baanaadan mazzanee.

¹⁶ Liibaanoosa mitsay aw eetsanaw gidenna; aan de'iyaa do'atuukka s'uuggiyaa yarshshoo gidikkino.

¹⁷ Kawutetsatuu ubbay Aa sintsan baynnawaa mala; untuntu Aa sintsan ubbaa baynabaappekka guutsaadan paydettiino.

¹⁸ Yaatina, S'oossaa hintte oonana malatissiitee? Woy ay misiletuwaanna likkii s'eelliitee?

¹⁹ Eek'aa misiliyaa gidoope, kushiyaa hiillaa eriyaa Asay Aa massee; hewaa k'ay work'k'aa tigiyaawe work'k'aan sheeshshee; biraa tigiyaawekka Aa bolla biraa sanssalataa med'd'ee.

²⁰ Hewoo shaluu bayinna hiyyeesay yarshshoo wook'k'enna mitsaa dooree; yaatiide, he misilii k'aas's'ennaadan essanaw kushiyaa hiillaa eriyaa asaa koyee.

²¹ Eribeykkitee? Woy sisibeykkitee? Hawe hinttenttoo koyiroppe odet-tibeennee? Woy sa'ay med'ettoodeppe hawaa hintte akeekibeykkitee?

²² I biittaa yuushshuwaappe bolla baggan bare araatan uttee; gadiyaan de'yaawanttu Aa sintsan bumbburetsaa mala. Salotuwa gaaridduwaadan piddi ootsiyaawe, k'ay de'iyaasaa ootsiide, dunkkaaniyaadan toliyaawe,

²³ kaappatuwaa bayinnabaadan ootsiyaawe, biittaa kaaletsiyaawant-takka hada ootsiyaawe Aa.

²⁴ Biro untuntu tokettosaananne zerettosaanna, k'ay s'ap'uwaakka biro gadiyaan yeddosaanna, S'oossay untuntu bolla c'arkkuwaa yeddi aggeeda; untuntukka meleeddino; gotii untunta suullaadan afeeda.

²⁵ Geeshshay untunta, «Yaatina, taani aanana likkettanaw taana oonana malatissiitee?» yaagee.

²⁶ Hintte ayfiyaa d'ok'k'u ootsiide, saluwaa s'eellite; he s'oolinttetuwaa med'd'eeddawe oonee? I untunta olanchchaadan kaaletsee; untuntu payduwaakka eree. I untunta ubbaakka untuntu suntsan suntsan s'eese. Aa anggaa gitatetsaappenne Aa wolk'k'aa minotetsaappe denddeeddawaan, untuntuppe ittuunne d'ayenna.

²⁷ Neenoo Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, «Ta ogii Med'inaa Godaappe geemmeedda; S'oossay ta pirdaa sheneko geedda» yaaga ayaw amaas-salay? K'ay ayaw hawaadan haasayay?

²⁸ Erabeykkii? Sisabeykkii? Med'inaa Goday med'inaa S'oossaa; I biittaa ubbaakka med'd'eeddawaa. I daabureenna; woy wolk'k'ay aw wureenna; ooninne Aa k'ofaa eranaw danddayenna.

²⁹ Daaburanchhaw wolk'k'aa immee; minotetsay bayinnawookka minotetsaa gujee.

³⁰ Haray atto yalaga naanaykka daaburiino; k'ay wolk'k'aa wuriino. Wodallatuukka ubbaanna daaburiide kunddiino.

³¹ Shin Med'inaa Godaa ammanettiide naagiyaawanttu, barenttu wolk'k'aa ooratsana. Unttuntu arggantsatuwaadan, k'efiyaan pude kesana; wos's'iide daaburikkino; hamettiidekka wolk'k'aa wurikkino.

41

Israa'eeliyaw S'oossaa Maaduwa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, c'o'u giide, taani odiyaawaa sisite! Asay barenttu minotetsaa ooras's'isino; untuntu haa shiik'iide haasayiino. Ane nuuni pirddettanaw ittippe shiik'oytte.

² «Biyaasaa ubbaan s'ooniyaa ittuwaa away doliyaa baggappe dentseed-dawe oonee? I kawutetsatuwaa Aa sintsan aatsiide immee; yaatina, I kaatetuwa gediyaappe garssana yed'd'ee. I untunta bare mashshaan baanaadan ootsee; k'ay bare wonddaafiyaan suullaadan ootsee.

³ I untunta yederssiide, Aa gedii kase yed'd'ibeenna ogiyaanakka saro aad'd'ee.

⁴ Hawaa ootseeddawenne poleeddawe k'ay yeletatuwaakka koyiroppe s'eeseeddawe oonee? Taani Med'inaa Goday, koyiruu, wurssetsaawant-tunakka de'iyaaawe, taani Aa» yaagee.

⁵ Abbaa doonaan de'iyaa biittatuu be'iide yayyeeddino; sa'aa gas'atuukka kokkoreeddino. Untuntu ittippe shiik'iide, taakko yeeddino.

⁶ Asaa ubbay bare shoaruwaa shoaruwaa maaddee; k'ay bare ishaa, «Minna» yaagee.

⁷ Kushiya hiillanchchay work'k'aa tigiyaawaa mintsetsee; Madooshaan lee'issiyaawe baachan birataa seerisiyaawaa, «Minna» yaagee. I birataa ittippe gatsiyaawaa, «Hawe lo'a» yaagee; k'ay he eek'ay k'aas's'ennaadan, untuntu misimaariyan d'ogiino.

⁸ S'oossay hawaadan yaagee, «Shin nenoo Israa'eeliyaw, ta k'oomaw, taani dooredda Yaak'ooba, ta dabduwaa Abrahaama zariyaw,

⁹ taani neena biittaa gas'aappe akkaade, k'ay wurssetsa haako saappe s'eesaade, «Neeni ta k'oomaa» yaageeddawoo, taani neena dooraad; k'ay taani neena olikke.

¹⁰ Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne S'oossaa gidiyaa diraw dagammoppa. Taani neena minisana; k'ay taani neena maaddana. Taani neena ta s'ooniyaa ushechcha kushiyan zempписаade oyk'k'ana.

¹¹ «Be'a, neena hank'k'ettiyaa ubbay yeellatiide kawushshana; neenana ek'ettiyaawanttu kasekka bayinnawaadan haniide d'ayana.

¹² Neenana walak'etiyaawantta neeni koyana; shin neeni untunta dem-makka. Neenana olettiyaawanttu kasekka bayinnabaadan, shufuro gidiide d'ayana.

¹³ Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, ne ushechcha kushiya oyk'k'ana. Neena, «Yayyoppa, taani neena maaddana.

¹⁴ Neenoo gus'uniyaw, Yaak'ooba, hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, yayy-oppite; taani hinttena maaddana. Med'inaa Goday, hinttena woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshaa» yaagay.

¹⁵ Be'a, taani neena ooratsa, k'aranne achchaana de'iyaa, k'os's'anaw go'ettiyaa miishshaa ootsaad. Neeni deretuwa k'os's'aade liik'issana; zooze-tuwaakka suullaadan ootsana.

¹⁶ Neeni untunta punnana; c'arkkuu untunta afana; gotiikka unt-tunta laalana. Shin neeni Med'inaa Godaan nashettana; k'ay Israa'eeliyaa Geeshshan bonchchettana.

¹⁷ «Hiyyeesatuunne metootanchchatuu haatsaa koyina untuntntoo d'ayiyaa wode, k'ay untuntntu kookkiikka saamuwaan meliyaa wode, taani Med'inaa Goday untuntnta sisana; taani, Israa'eeliyaa S'oossay untuntnta aggikke.

¹⁸ Taani mela d'ok'k'a sa'atuwaan shaafaa, k'ay wombbatuwaa giddonkka pulttuwaa d'uussana. Mela biittay haatsay eelliyaasaa, k'ay mela biittaakka haatsay d'uuk'k'iyasaa ootsana.

¹⁹ Bazzuwaan zigaanne guugantsaa, barsseenetiyaanne zayitiyaa wogaraa dolissana. K'aykka bazzuwaan s'idiyaa, odooruwaanne wogaraa ittippe wotsana yaagee.

²⁰ Israa'eeliyaa Geeshshay hewaa med'd'eeddawaa, k'ay Med'inaa Godaa kushii hewaa ootseeddawaa Asay be'anne erana mala, k'ay k'oppananne ittippekka akeekana mala, taani hewaa ootsaad.

S'oossay Worddo S'oossatuwaa Is's'ee

²¹ «Med'inaa Goday, «Ane hintte mootuwaa haa aatsite» yaagee. Yaak'ooba Kaatii, «Ane hintte gaasuwaakka haa ahite» yaagee.

²² Ane untuntntu barenttu misiletuwaa haa ayina, ayay hananaw de'into, untuntntu misiletuu nuw odino. Nuuni akeekana malanne untuntntu wurs-setsaakka erana mala, kase yewotuu ayentto nuw odite; woy k'ay sintsaappe timbbitiyaa nuw awaayite.

²³ Hintte s'oossatuwaa gidiaawaa nuuni erana mala, sintsaappe yaanaw de'iaawaa nuw odite. Nuuni dagamana malanne yayana mala, lo"o gidina iita gidina, ane ittibiaa ootsite.

²⁴ Be'ite, hintte baynnawaa mala; hintte oosuukka hada. Hinttena dooriyaa asaykka barew sheneyiyaawaa.

²⁵ «Taani huup'issa baggappe ittuwaa dentsaad; I yeedda. K'ay ta suntsaa s'eesiyaa ittuu away doliyaa baggappe yaana. Urk'k'aa med'd'iaawe urk'k'aa yed'd'iaawaadan, I kaaletsiyaawantta yed'd'ana.

²⁶ «Hawaa nuuni erana mala, koyiro nuw awaayeeddawe oonee? Woy nuuni, «I likke» gaana mala, kasetiide nuw odeeddawe oonee? Ooninne hawaa odeeddawe baawa; ooninne timbbitiyaa odibeenna. K'ay hintte k'aalaakka siseeddawe baawa.

²⁷ Taani hawaa kasetaade S'iyooniw awaayaad; k'ay taani Yersaalamewukka mishiraachchuwaa odiaawaa immaad.

²⁸ Shin taani s'eelledda wode ittuunne baawa; taani zoriyaa oochchiyaa wode, untuntntu misiletuwaa giddon zaaruwaa immiyaa ittuunne baawa.

²⁹ Be'ite, untuntntu ubbaykka hada; untuntntu oosuukka mela; siilissiide med'd'eedda untuntntu misiletuu mela c'arkkuwaa» yaagee.

42

Med'inaa Godaa K'oomaa

¹ Taani zemppisaade oykeedda ta k'oomay, ta shemppuu aan nashetiyaawe, taani dooreeddawe hawoko. Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsaad; I kawutetsatoo suure pirddaa ahana.

² I waassenna; woy bare k'aalaa d'ok'k'issenna; woy k'ay bare k'aalaa ogiyaan sissenna.

³ Tinc'c'ettedda shombbok'uwaa I mentsenna; k'ay lii'akattiide ees's'iyaa muk'aaddaakka I toyissenna. I ammanettiide, suure pirddaa ahana.

⁴ I biittaan suure pirddaa essennan de'iidde aggena; woy guyye geena. Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay Aa higgiiyaa sisanaw naagee.

⁵ S'oossay Med'inaa Goday, salotuwaaw med'd'iide mic'c'eeddawe, sa'aanne sa'aappe kesiyaawaa ubbaa ootseeddawe, sa'aan de'iyaa asaw shemppuwaa immiyaawe, aan hametiyaa ubbaw de'uwaaw immiyaawe hawaadan yaagee;

⁶ «Taani Med'inaa Godaa; taani neena s'illotetsan s'eesaad; taani ne kushiyaaw oyk'k'aade, neena naagana. Taani neena kawutetsatoo poo'o ootsaade, k'ay asawukka c'aak'uwaaw ootsaade immana.

⁷ Neeni k'ook'iyaa ayfiyaa dooyana mala, omoodetteeddawantta omooduwaaw golliyaappe kessana mala, d'uman de'iyaaawanttakka k'asho golliyaappe kessana mala,

⁸ Taani Med'inaa Godaa; hewe ta suntsaa. Ta bonchchuwaaw taani haraw immikke; ta galataakka masettiide giigeedda misiletoo immikke.

⁹ Be'ite, kase taani odeeddawanttu ubbay poletteeddino. Ha"i k'ay taani ooratsabaa awaayay; untunttu hananaappe kasetaade taani hinttenttoo oday» yaagee.

Galataa Yetsaa

¹⁰ Med'inaa Godaw ooratsa mazimuriyaa yes's'ite; biittaa gas'aappe doommiide, Aa galataa odite.

Abbaa bollan biyaawanttunne, aan kumeedda ubbaykka ane waassino.

Abbaa doonaa biittatuunne untunttu de'iyaa ubbaykka yes's'ino.

¹¹ Mela biittayenne bazzuwaan de'iyaa katamatuu, k'ay K'eedaare Asay de'iyaa mootsatuukka, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsino. Selaa'a giyaa kataman de'iyaaawanttukka, deriyaa huup'iyaaappe barenttu ililssaa sissino.

¹² Untunttu bonchchuwaaw Med'inaa Godaw immino; Aa galataakka gas'aa biittatuwaan awaayyino.

¹³ Med'inaa Goday mino asaadan kesana; olanchchaa asaadan, I bare hank'k'uwaaw dentsana. I waassana; bare k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide awaayana. I mino gidiaawaa bare morkkatuwaaw bessana.

S'oossay Bare Asaa Maaddanaw K'aalaa Geleedda

¹⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Adussa wodiyaappe taani saruwaan takkaad; c'o"u gaade danddayaad. Ha"i yeluu oykeedda mishiratiidan, taani waassana; tookka tookkaade shemppananne peenuk'ana.

¹⁵ Taani deretuwaanne zoozetuwaaw laalana; untunttu mokkeeddawaa ubbaa melissana. Shaafatuwaaw mela kessana; del"etuwaakka melissana.

¹⁶ «Taani k'ook'etuwaaw untunttu erenna ogiyaanna ahana; untunttu erenna loossuwaanakka kaaletsana. Untunttu sintsan de'iyaa d'umaa poo'oo laammana; korp'p'ukorp'p'a sa'aakka salallissana. Hewantta taani untunttoo ootsana; taani geedda ha yewotuwaaw ootsenan aggikke.

¹⁷ Shin massiide giigisseedda misiletuwaan ammanettiyaawanttu,
 k'ay siilissiide giigisseedda misiletuwaa,
 «Hintte nu s'oossatuwaa» yaagiyaawanttu,
 guyye simmana.
 Unttuntu mule yeellatana»
 yaagee.

Israa'eeliyaa Asay Tamaarennan

Is'seedda Is'uwaa

¹⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo tulleetoo, sisite; hinttenoo k'ook'etoo, hintte be'ana mala s'eellite.

¹⁹ Ta k'oomaappe hara k'ook'ii oonee? Taani kiittiyaa uraappe hara tullii oonee? S'oossaw dummateedda uraadan, woy Med'inaa Godaa k'oomaadan k'ook'ay oonee?

²⁰ Darobaa s'eelliita; shin akeekikkita. Hinttenttu haytsatuukka dooyaa; shin sisikkino» yaagee.

²¹ Med'inaa Goday bare s'illotetsaa diraw, bare higgiiyaa gitayanawunne bonchchanaw doseedda.

²² Shin hawe Asay bonk'k'etteeddanne wotsi aketeedda. Unttuntu ub-baykka diizzan oyk'k'ettiide, k'asho golliyaan k'osetteeddino. Unttuntu bonk'k'etteeddino; shin untuntta ashshiyaaawe baawa. K'ay omoodetteeddino; shin ooninne, «Zaarite» yaagiyaawe baawa.

²³ Hintte giddoppe hawaa sisanawe oonee? K'ay sintsaappe yaana wodiyaabaa hayzzanawe oonee?

²⁴ Yaak'ooba omooddiyaawoo, Israa'eeliyaa bonk'k'iyawoo aatsiide im-meeddawe oonee? Aa bolla nuuni nagaraa ootseedda, Aa ogiyaan untunttu beennan is's'eeddanne Aa higgiiyawukka untunttu azazettenan is's'eedda Med'inaa Godaa gidenneeyye?

²⁵ Hewaa diraw, I untunttu bolla bare hank'k'uwwa suuluwaanne yashshiyaa olaa gusseedda; I untunttu yuushshuwaan tamaa eetseedda, shin untuntta eribeykkino; I untunttu s'uuggeedda; shin untunttu akeek-ibeykkino.

43

S'oossay Bare Asaa Ashshana Geedda

¹ Shin nenoo Yaak'ooba neena med'eeddawoo, nenoo Israa'eeliyaw, neena giigiseedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena wozeedda diraw yayyoppa. Taani neena ne suntsan s'eesaad; neeni tawaa.

² Neeni haatsaa gidduwaana pinniyaa wode, taani neenana gidana. Neeni shaafatuwaa gidduwaana pinniyaa wodekka untunttu neena muukkikkino. Neeni tamaa giddona aad'd'iyaa wode, s'uugettakka; lac'uukka neena meenna.

³ Ayaw gooppe, taani neena Ashshiyaa Israa'eeliyaa Geeshsha, Med'inaa Godaa ne S'oossaa. Taani Gibs'e new wozo ootsaade, Toop'p'iyanne Saaba ne laamiyaa ootsaade immana.

⁴ Neeni ta sintsan al"anne bonchcho gidiyaa dirawunne, taanikka neena siik'iyaa diraw, ne laamiyaw asaa, ne shemppuwaa laamiyawukka kawutet-satuwaa immana.

⁵ «Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne zeretsatuwaa wula-haappenne dolahaappe shiishshaade ahana.

⁶ Taani huup'issa bagga, «Unttuntta zaaraade aha!» yaagana. Gedissa bag-gaakka, «Unttuntta te"oppa» yaagana. Ta attuma naanatuwaa haakuwaappe, ta mac'c'a naanatuwaakka sa'aa gas'aappe ahana;

7 ta suntsan s'eegetteedda ubbatuwaa, taani ta bonchchoo med'd'eeddawantta, taani giigisseeddawantanne ootseeddawantta hammite» yaagana.

Israa'eelii S'oossaa Markka

8 Ayifii de'ishshin k'ook'eedda asatuwaa, haytsaykka de'ishshin tulleed-dawantta kessa;

9 Kawutetsatuu ubbay ittippe shiik'ino; asaykka shiik'uwaa utto. Untunttu giddoppe hawaa odanawunne kase aad'd'eeda yewotuwaa nuuna bessanaw danddayiyaawe oonee? Hara asaykka sisiide, «Hawe tuma» yaa-gana mala, untunttu likke gidiyaawaa bessanaw barenttu markkatuwaa ayino.

10 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta markkatuwaa; hintte taana erana malanne ammanana mala, k'ay taani S'oossaa gidiyaawaa akeekana mala, taani dooreedda ta k'oomatuu hinttena. Taappe kase hara s'oossi med'ettibeenna; woy taappe guyyiyankka hara s'oossi de'enna.

11 «Taanattee; taani Med'inaa Godaa. Taappe attina, hara ashshiyaawe baawa.

12 Taani odaad, ashshaadinne awaayaad. Hintte giddon hara allaga s'oossi de'ibeenna. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawoo taw hintte markkatuwaa.

13 Taani S'oossaa; s'ap'uwaappe doommaadekka taani taanattee. Ta kushiyaappe ooninne ashshenna; taani ootseeddawaa laammanaw dand-dayiyaawe baawa» yaagee.

Med'inaa Godaa Maarotaanne Amanetena Israa'eeliyaa

14 Med'inaa Goday, hinttena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte diraw, Baabloone bolla olanchchatuwaa kiittaade Baabloonatuwaa untunttu c'ee'k'etiyaa Markkabiyaanna betisana.

15 Taani Med'inaa Godaa, hintte Geeshsha, Israa'eeliyaa med'd'eeddawaa, hintte Kaatiyaa» yaagee.

16 Med'inaa Goday hawaadan yaagee, Abbaa giddon ogiyaa, wolk'k'aama haatsatuwaa gidkooppekka loossuwaa kessiide,

17 paraa gaaretuwaanne paratuwaa, olanchchatuwaanne mino asatuwaa abbaw ahiide, untunttu denddenaadan zak'k'ulsseedda Med'inaa Goday, k'ay untunttu muk'aaddaa lac'uwaadan toysseedda yaagee

18 «Kase yewotuwaa haasayoppite; beniwaakka k'oppoppite.

19 Be'ite, ha"i taani ooratsabaa ootsay; ikka ha"i mokkee. Hintte hewaa erikkiteeyye? Taani bazzuwaan ogiyaa, mela biittankka shaafatuwaa kessana.

20-21 Wora do'atuu, worakanatuunne sagonatuu taana bonchchana. Ayaw gooppe, ta galataa awaayana mala, ta giigisseeddanne dooreedda ta asaw taani bazzuwaan haatsaa, mela biittankka shaafatuwaa immay.

22 «Shin nenoo Yaak'ooba, neeni ta suntsaa s'eesaabaakka; nenoo Is-raa'eeliyaw, neenikka taana salettaadda.

23 Neeni taw s'uuggiyaa yarshshoo dorssaa ahabaakka; woy hara yarshshotuwaankka taana bonchchabeykka. Taani neena katsaa yarshshuwaa imma gaade waayissabeykke; woy k'ay is'aanaa imma gaade daaburssabeykke.

24 Neeni taw is'aanaa shaluwaan shammabaakka; woy ne mehiyaa yarshshuwaa mod'd'uwaan taana kalissabaakka. Shin neeni ne nagaran taana waayissaadda; ne naak'uwaankka taana daaburssaadda.

25 «Taana, ne bayzzuwaa ta diraw gaade k'uc'c'iyaaawe taanattee; ne na-garaakka zaaretsaade haassaykke.

²⁶ Taana hassayissa; ane ittippe ha yewuwaa mootettoytte. Neeni s'illuwaa gidiyaawaa be'anaw ane ne yewuwaa bidda.

²⁷ Ne koyiro aawuu nagaraa ootseedda; neena tamarissiyaawanttukka taana naak'keeddino.

²⁸ Hewaa diraw, taani Geeshsha Mak'idasiyaa kaappatuwaa tunissaad; Yaak'ooba bashshaw, Israa'eeliyaakka shek'aw aatsaade immaad» yaagee.

44

S'oossay S'oossaa S'alalaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta k'oomaw Yaak'ooba, taani dooreedda Yishruunaa, ha"ikka sisa.

² Taani neena med'd'aad; ne daay uluwaan neena giigissaadinne maadaad. Ta k'oomaa Yaak'ooba, taani dooreeddawoo, yayyoppa.

³ Taani saametteedda gadiyaan haatsaa gussana; mela biittanka pultuwaa gogissana. Taani ta Ayaanaa ne naanatu bolla, ta anjuwaakka ne zeretsatuwaa bolla gussana.

⁴ Haatsaa doonaan mokkeedda maataadan, k'ay goggiyaa pulttuwaa matan de'iyaa mitsaadan, untunttu mukkana.

⁵ Ittuu, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagana; haray k'ay barena Yaak'ooba suntsan s'eesana; haraykka, k'ay bare kushiya bolla, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagiide s'aafana; I k'ay barena Israa'eelii s'eesettiyaa siik'uwaa suntsan s'eesana» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, Aa Woziyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiruu taana; wurssetsaykka taana. Taappe hara S'oossay baawa.

⁷ Ta malay oonee? De'ooppe ane awaayo; k'ay ane ta sintsan ek'k'iide odo. Benippe doommiide, sintsaappe yaanawaa odiyaawe oonee? Ane untunttu sintsaappe timbbitiyaa nuw odino.

⁸ Yayyoppite; k'ay dagammoppite. Taani hawaa hinttenttoo benippe doommaade odabeykkita? K'ay awaayabeykkita? Hewoo taw hintte markka. Taappe attina, hara S'oossay de'ii? Hara Zaalli baawa; taani oonanne erikke» yaagee.

Eek'aa Goyinuwaa Bolla Haasayetteedda Bore Haasayaa

⁹ Eek'aa misiletuwaa massiide med'd'iyaa ubbatuu hada; untunttu aan nashettiyaabatuu untuntta go'ikkino. Untunttu markkatuukka be'ikkinonne erikkino. Hewaa diraw, untunttu yeellatana.

¹⁰ S'oossaa giigisseeddawe, woy ayawunne go"enna misiliyaa masseeddawe oonee?

¹¹ Be'ite, Aa laggetuu ubbay yeellatana; kushiya hiillanchchatuu ubbay asaa. Ane untunttu ubbaykka ittippe shiik'iide ek'k'ino. Untunttu yayana; k'ay untunttu ubbaykka ittippe yeellatana.

¹² Birataa k'os's'iyaa bare bukkiiya birataa taman wotsee; bonk'keeddawaa baachan k'os's'iide, bare mino k'esiyaan Aa med'etaa giigissee. Hewaa giigissiide koshatee; Aa minotetsaykka wuree. Haatsaakka ushenna; labbanee.

¹³ Anaas'ii wodoruwaan likkee; irssaasiyan Aa bolla malaataa wotsee; yaatiide maloogiyaan lil"issee. Likkiide, puulaana de'iyaa asaa misiliyaa malatissi giigissiide, bare son wotsee.

¹⁴ I hewaa ootsanaw zigaa k'ans's'ee; woy wolaa woy s'idiyaa wora gid-doppe dooriide dic'c'anaadan ootsee. Woy is's'ooppe, I zigaa tokkina, iray Aa dichchanaw naagee.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, I Asay eetsiyaa mitsaa gidee; ikka aappe bagga akkiide, eetsiide ho"ee; k'ay bagga eetsiide, ukitsaa uukkee. Aappekka s'oossaa med'd'iide, aw goyinnee; k'ay misiliyaa massiide, Aa sintsan gufan-nee.

¹⁶ Aappe bagga taman eetsiide, k'umaa katsee; baggan ashuwaa s'iis's'iide, kaalliide mee. K'ay tamaa ho"i simmiide, «Hashshu, laa hawe ayaa ho"ii!» yaagee.

¹⁷ K'ay atteeda mitsaa massiide, barew goyinniyaa s'oossaa misiliyaa kessee. He misiliyaa sintsan guufanniide, aw goyinnee; yaatiide, «Neeni ta s'oossaa gideedda diraw, taana ashsha» yaagiide woossee.

¹⁸ Unttuntu ayinne erikkino; ayinekka akeekikkino. Ayaw gooppe, unt-tuntu be'enna mala, unttuntu ayfii goozetteedda; k'ay akeekena mala, unttuntu wozanaykka gorddetteedda.

¹⁹ Eek'aa ootsiyaa Asay bare wozanaan, «Aappe bagga taman eetsaad; Aa bonk'k'uwaankka ukitsaa uukkaad; ashuwaakka aan s'iis's'aade maad. Yaatina, aappe atteedawaa sheneyiyaa eek'aa ootsaade med'd'oo? K'ay mitsaa mudoo guufannaade goyinnoo?» yaagiyaa eri woy akeeki oossinne baawa.

²⁰ I bidintsaa mee; Aa c'imetteedda wozanay Aa wora kaaletseedda. I bare shemppuwaa ashshanaw woy, «Ta ushechcha kushiyaan de'iyawe wordduwaa gidennee?» gaanaw danddayenna.

S'oossay Med'd'eeddawaanne Ashshiyawaa

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, neeni ta k'oomaa gidiyaa diraw, ha yewotuwaa hassaya. Taani neena giigissaad; neeni ta k'oomaa. Neenoo Israa'eeliyaw, taani neena dogikke.

²² Taani ne bayzzuwaa shaariyaadan, ne nagaraakka c'aagaanaadan k'uc'c'aad. Taani neena wozeedda diraw, taakko simma» yaagee.

²³ Hinttenoo salotoo, Med'inaa Goday hawaa ootseedda diraw, nashshechchan yes's'ite. Hinttenoo biittaa c'iimmatoo, ililite. Hinttenoo deretoo, worawunne Aa giddon de'iyaa mitsaa ubbaw, mazimuriyaa kinchchite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba wozeedda; k'ay Israa'eeliyaa giddonkka I bonchchettana.

²⁴ Neena Woziyaawe, daay uluwaan neena med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa, ubbaa yewotuwaa Med'd'eeddawaa; salotuwaa taarekka mic'c'eeddawe; sa'aakka taarekka mic'c'eeddawe taana.

²⁵ Taani wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu malaataa hada ootsay; k'ay shareechchotuwaakka eeyya kessay. Taani aad'd'eeda eranchchatuwaa guyye zaaray; unttuntu eraakka eeyya ootsay.

²⁶ Taani ta k'oomaa k'aalaa mintsetsay; ta kiitteeddawanttu hanana geed-dawaakka polay. Taani Yerusaalame katamaa, «Neeni Asay de'iyasaa gidana» yaagay; Yihudaa katamatuwaakka, «Hintte simmiide kees'ettana; hintte gimbbiyaakka ooras's'isana» yaagay.

²⁷ Taani haatsaa c'iimatuwaakka, «Melite! Hintte goggiyaa haatsat-uwaakka melissana» yaagay.

²⁸ K'ay K'iirroosa, «Neeni ta asaa heemmiyaawaa; neeni Yerusaalame katamaa, «Ne simmaade kees'ettana» yaagaade, Geeshsha Golliyaakka, «Ne baasuu baasettana» yaagaade ta halchchuwaa poliyaawaa» yaagay» yaagee.

45

S'oossay K'iirroosa Kaatiyaa Kessanaw Dooreedda

¹ Med'inaa Goday okkeeddawoo, kawutetsatuwaa aw moodisana mala, kaatetuu danc'c'uwaa billana malanne penggiikka aw Aa sintsan dooyettana mala, Aa ushechcha kushiya oyk'k'eedda K'iirroosaw S'oossay hawaadan yaagee;

² «Taani ne sintsanna baana; deretuwaa dembbayana. Nahaasiyaa birataa sank'k'atuwaa mentsana; birataa kulbbotuwaakka k'ans's'ana.

³ Neena ne suntsan s'eesiyaawe taana Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa gidiyaawaa neeni erana mala, taani new d'uma sa'aan de'iyaa ak'uwaanne geeman k'osettiide duretaa immana.

⁴ Ta k'oomaa Yaak'ooba dirawunne taani dooreedda Israa'eeliyaa diraw, taani neena ne suntsan s'eesay. Neeni taana erana d'ayooppe, taani neena bonchcho suntsan s'eesay.

⁵⁻⁶ «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa; taappe hara S'oossay de'enna. Away mokkiyaasaappe biide, wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa Asay taappe haray bayinnawaa erana mala, taani neena gis'issa. Gidooppenne, neeni taana erabaakka. Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa.

⁷ Taani poo'uwaa ootsay; d'umaakka med'd'ay. Sarotetsaa ootsay; bashshaakka ayay. Taani Med'inaa Goday, ha ubbaa yewotuwaa oot-siyaawaa.

⁸ «Hinttenoo salotoo, bollappe duge s'illotetsaa tigite; shaaretuukka Aa bukkino. Biittay dooyetto; atotetsaykka pude mokko. S'illotetsaykka aanana ittippe dic'c'o. Taani Med'inaa Goday hawaa med'd'aad.

S'oossay Med'etawunne Taarikiyaw Godaa

⁹ «Barena Med'd'eeddawaana baas'etiyaawoo aayye ana! Ayaw gooppe, I urk'k'a miishshaappe ittuwaa. Urk'k'ay med'd'iyawaa, «Ay ootsay?» woy k'ay, «New kushii baawa» yaagii?

¹⁰ Bare aawuwaa, «Ayaw yelaaddii?» yaagiyaa uraw, woy bare daayo, «Ayaw taana hawaadan yelaaddii?» yaagiyaa uraw aayye ana!

¹¹ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay, Aa Med'd'eeddawe, hawaadan yaagee; «Sintsappe timbbitiyaa eranawunne ta naanatuwaabaa taana oochchanaw hintte bessiitee? Ta kushiyan taani ootsanabaakka taana azazanaw bessiitee?

¹² Taani sa'aa ootsaad; asaakka Aa bolla med'd'aad. Salotuwaa taani ta kushiyan tolaad; untuntun de'iyaa med'etatuwaa ubbaakka azazaad.

¹³ Taani K'iirroosa s'illotetsan dentsaad; Aa ogiyaa ubbaakka suure ootsana. Shaluwaa c'iggenan, woy mattaayiyaa immennan, I ta katamaa kees's'ana; ta asaakka omooduwaappe kessana» yaagee. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e duretayenne Toop'p'iyaa zal"ii, k'ay geesaa adussa gidiyaa Sabaa'a asatuukka neekko yiide, nebaa gidanawaa. Untuntu sanssalatan k'ashettiide, neena kaallana. Untuntu new goyinniid, «S'oossay ne s'alalaana de'ee; haray baawa; aappe hara s'oossi baawa» yaagiide new watiwatana» yaagee.

¹⁵ Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa Ashshiyaawoo, tumuwaappe neeni neena gentsiyaa S'oossaa.

¹⁶ Eek'aa med'd'iyawwanttu ubbaykka yeellatananne kawushshana. Eek'aa misiliyaa med'd'iyawwanttu ubbay ittippe kawushshaw baana.

¹⁷ Shin Israa'eeliyaa Med'inaa Goday med'inaa atotetsaan ashshi diggeedda; hintte med'inawukka yeellatikkitanne kawushikkita.

¹⁸ Salotuwa med'd'eedda Med'inaa Goday, biittaakka giigissiide oot-seeddawe, k'ay Asay de'anaadaanappe attina, biittaa c'oo med'd'ibeenna Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa;

¹⁹ taani geeman, hak'anentto itti d'uma gadiyaan haasayabeykke. Yaak'ooba zeretsawukka, «Taana c'oo koyite» gabeykke. Taani Med'inaa Goday tumuwaa haasayay; likkebaa oday.

Saluwaa Sa'aa Med'd'eedda S'oossaanne Baabloone Eek'atuwaa

²⁰ «Hinttenoo kawutetsatuwaappe atteedawanttoo, ittippe shiik'iide haayite; mataa shiik'ite. Mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa tookki yuuyyiyaawanttoonni, ashshanaw danddayenna s'oossaa woossiyaawanttoo eri baawa.

²¹ Ane odite; hintte mootuwaa shiishshite; untunttukka ane ittippe zoretino. Adussa wodiyaappe kase hawaa odeeddawe oonee? Benippe hawaa awaayeeddawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye? Taappe attina hara S'oossay baawa. Taani s'illo S'oossaanne Ashshiyaawaa. Taappe haray baawa.

²² «Hinttenoo biittaa gas'an de'iyaa ubba asatoo, taakko simmiide, attite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; taappe haray baawa.

²³ Taani ta huup'iyaan c'aak'k'aad; guyye simmenna k'aalay ta doonaappe s'illotetsan kaseedda: «Asay ubbay taw gulbbatana; ins's'arssa ubbaykka taanan c'aak'k'ana» yaagaad.

²⁴ «Untunttu tawaa haasayiide, «S'illotetsayenne minotetsay Med'inaa Godaa s'alalan de'ee» yaagana» yaagee.

Aa is's'iyaawanttu ubbay aakko yiide yeellatana.

²⁵ Shin Israa'eeliyaa zeretsay ubbay Med'inaa Godaan, s'oonuwaanne bonchchuwaa demmana.

46

Baabloona Eek'atuwaa

¹ Beela giyaa Baabloone eek'ay goyinnee; Naba giyaa eek'aykka hokkee. Kase hintte tookkiyaa eek'atuu ha'i c'aanaa mehiyaa bollan c'aanetiide, untunttoo dees'o tookuwaa gideeddino.

² C'aanaa mehetuu dees'uwaappe denddeeddawaan, c'aanaana ittippe kunddeeddino; eek'atuu barena ashshanaw danddayenna diraw, barenttu huup'iyawukka omoodettiide beeddino.

³ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaappe atteedawanttoo, Yaak'ooba zaretoo, taani odiyaawaa sisite; hintte yeletteedda wodiyaappe doommaade taani hinttena tookkaad.

⁴ Hintte c'immana gakkanawukka taani taanakka; hintte puulumanna gakkanawukka, taani hinttena maaddana. Taani hinttena med'd'aad; taani hinttena dentsana; taani hinttena tookkananne ashshana.

⁵ «Taana O mala giite? K'ay oonana likkiitee? Nuuni itti mala gidanaadan, taana oonana gatsi s'eelliitee?

⁶ Work'k'aa barenttu k'arc'c'iitaappe k'oliyaawanttunne biraa miizaanan wotsiide likkiyaawanttu hewaa untunttoo s'oossaa ootsiide med'd'ana mala, work'k'aa tigiyaawaa k'as'ariino. Ikka s'oossaa ootsiide med'd'ee; yaatina, untunttu he eek'aa sintsan hokkiide goynniino.

⁷ Unttuntu Aa dentsiide, barenttu hashiyaan tookkiino; Aa sa'aan Aa wotsiino. Yaatooppe I hewan ek'k'i aggee; hewaappe yaa haa k'aas's'enna. Itti Asay aw waassooppekka, zaaruwaa immenna; k'ay Aa metuwaappekka Aa ashshenna.

⁸ «Hinttenoo nagaranchchatoo, hawaa hassayitenne k'oppite; hintte wozanaan kahan wotsite.

⁹ Beni wode haneedda yewotuwaa hassayite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; haray baawa. Taani S'oossaa; ta malay ooninne baawa.

¹⁰ «Ta k'ofay minnana; k'ay taanikka ta halchchuwaa ubbaa polana» yaa-gay. Wurssetsan timbbitiyaa doometsan, k'ay biro hanibeenna yewotuwaa beni wodiyaappe doommaade awaayay.

¹¹ Away doliyaa baggappe bonk'k'iyaa kafuwaa, haakko gadiyaappe ta k'ofaa poliyaa asaa taani s'eesaade, taani geeddawaa taani polana; taani halchcheeddawaakka taani ootsana.

¹² «Hinttenoo wozanay muumeeddawanttoo, s'illotetsaappekka haakkeed-dawanttoo, taani odiyaawaa sisite;

¹³ taani ta s'illotetsaa mataa ayay; ikka hasakko gidenna. Ta atotetsay gam"enna; taani ta atotetsaa S'iyooniw, ta bonchchuwaakka Israa'eeliyaw immana» yaagee.

47

Baabloone Bolla Yiyaa Pirdaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Baabloone wodorattee, duge wod'd'a; baanan utta. Hanne Kaladaawetuwwa naattee, ne kaatetuwwa araataa aggaade sa'aan utta. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw neeni otorot-tiyaanonne shugatoo geetettakka.

² Wos'aa akkaade katsaa gaac'c'a. Ne gulletsaa k'aara; ne adussa mayuwaakka kessa. Ne s'eppiyaa bessa; yaataade shaafatuwwa pinna.

³ Ne kalluu k'aarettana; ne pokkuukka beettana. Taani haluwaa kesana; oossikka k'arettikke» yaagee.

⁴ Nuuna Woziyaawe, aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa gidiyaawe, Israa'eeliyaa Geeshsha.

⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Kaladaawetuwwa naatte, ba; d'uman c'o"u gaade uttashsha. Ayaw gooppe, hawaappe sintsaw neeni kawutetsat-uwaa kaatato geetettakka.

⁶ Taani ta asaa hank'k'ettaad; ta laataakka tunissaad; taani untuntu ne kushiyan aatsaade immaad. Neeni untuntu k'arettabaakka; c'imeddawanttu bollankka ne morgge mitsaan loytsa dees'ettaadda.

⁷ Neeni, «Taani med'inaw kaatato gidana» yaagaadda. Hewaa diraw, ha yewotuwaa ne wozanaan k'oppabaakka; untuntu wurssetsaakka has-sayabaakka.

⁸ «Neenoo woppu gaade utteeddanne ishaluwaa dosiyaanne, sisa. Ne wozanaan, «Taana; taappe attina, haray baawa. Taani am"e gidikke; woy yelaade na'i bayinna mayenne gidikke» yaagaadda.

⁹ Ha laa"u yewotuu itti gallassi ayfii lip'anaw, ne bolla yaana. Ne bitay dara, ne murunuukka wolk'k'aama wolk'k'aama gidooppenne, neeni ne naanatuwaappe mela attiyaawenne am"etetsay ne bolla kumentsan yiyaawe attena.

¹⁰ «Neeni ne iitatetsan ammanetta uttaadda; k'ay, «Taana ooninne be'enna» yaagaadda. Ne aad'd'eeda eratetsayenne c'inc'c'atetsay neena

wora kaaletsina, neeni ne wozanaan, «Taana, taappe attina, haray baawa» yaagaadda.

¹¹ Shin neeni waata murunuwaan haassanintto erenna iitay ne bolla yaana. Neeni gatiyaa c'igganaw danddayenna boshay ne bollan wod'd'ana; k'ay neeni ayaanne erenna bashshay k'oppennaan ne bolla yaana.

¹² «Ane neeni ne na'atetsaadeppa ootsaade de'eedda ne bitaanne ne murunuwaa ha"ikka aggoppa. Ooni erii, ne goowaadan hananentto; woy neeni aan dagantsanintto.

¹³ Zore s'alalan ne daaburaadda. Saluwaa s'oolinttiyaa paydiyaawanttu, Aa s'eelliide timbbitiyaa odiyaawanttu, k'ay, aginaa s'eeruwaan s'eeruwaan ne bollan yaanawaa odiyaawanttu ane neena ashshino.

¹⁴ Be'a, untunttu durc'c'aa mala; tamay untuntta maana. Untunttu tamaa lac'uwaappe barena ashshanaw danddaykkino. Hewe Asay bare bollaa ho'etsanaw ho"iyaa bonk'k'o woy k'ay Asay Aa sintsan uttanaw danddayiyaa tamaa gidenna.

¹⁵ Neeni untunttunna daabureeddawanttu, ne na'atetsaadeppa doommiide, neenana zal"eeddawanttu new hewaa mala. Untunttu ubbaykka bare baggana baggana laalettana; neena ashshiyaawekka ittuunne baawa.

48

S'oossay Sintsappe Hananawaa Eriyaa S'oossaa

¹ «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, Israa'eeliyaa suntsan s'eesettiyaawanttoo, k'ay Yihudaa zeretsaappe yeeddawanttoo, hawaa sisite. Hintte Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'iita; Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiita; shin tumatetsaaninne s'illotetsan gidenna.

² Hintte hinttena geeshsha katamaa suntsan s'eesiita; Israa'eeliyaa S'oossan zempfiita; Aa suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

³ «Taani kase haneeddawantta daro wodiyaappe kase odaad; ta doonaappe untunttu keseeddino. Untunttu ellekka polettanaadan, taani ootsaad.

⁴ Ayaw gooppe, neeni odina sisennawaa, ne morggii birataa mala gidiyaawaa, ne som"iikka nahaasiyaa giyaa birataadan leek'amennawaa taani eraad.

⁵ Hewaa diraw, neeni, «Hawaa ta eek'ay ootseedda; k'ay ta masetteedda misiletuunne ta siilissiide ootseedda misilii ootseedda» geenaadan, taani hewaa new benippe doommaade odaad. K'ay untunttu hananaappe kase-taade, taani untuntta new awaayaad.

⁶ «Neeni kase sisaadda; ha"i simmi hawaa ubbaa be'a. Yaatina, neeni hawaa ubbaa tuma giikkii? Ha"ippe doommaade sintsaw neeni ooratsabaa sisanaadaan, taani ootsana.

⁷ Untunttu ha"i med'etteeddinoppe attina, beni med'ettibeykkino. Neeni, «Be'a, taani untuntta eray» geenaadan, hachchippe kase neeni mulekka untunttubaa sisabaakka.

⁸ Neeni mulekka sisabaakka; k'ay mulekka erabaakka. Ne hayt-say benippe akka dooyettibeenna. Ayaw gooppe, neeni c'immiyaawaa gidiyaawaa taani eray; k'ay yelettoodeppekka neeni makkalanchcha geetettaade s'eesettaadda.

⁹ «Ta suntsaa diraw, taani ta hank'k'uwaa zaarana; taani neena d'ayissennaadan, ta hank'k'uwaa te"ana.

¹⁰ Be'a, taani neena paac'c'aad; shin biraadan gidenna; taani neena metuwaa taman paac'c'aad.

¹¹ Taani ta diraw, hawaa ootsay. Ayaw gooppe, ta suntsay tooshettanaw taani koyikke. Taani ta bonchchuwaa haraw immikke.

S'oossay Dooreedda K'oomaa

¹² «Neenoo Yaak'oobaa, taani s'eeseedda Israa'eelew, taani giyaawaa sisa. Taani Aa; koyiruukka taana wurssetsaykka taana.

¹³ Biittaa baasuwwa ta kushii baaseeda. Salotuwaakka ta ushechcha kushii mic'ceedda. Taani untunta s'eesiyaa wode, untuntu ittippe ek'k'iino.

¹⁴ «Hintte ubbay ittippe shiik'iide sisite; eek'atuwaappe hawe hananawaa kasetiide odeeddawe oonee? Med'inaa Goday dooreeddawe Aa k'ofaa Baabloone bolla polana; Aa k'esiikka Baabloone biittaa asaa bolla gidanawaa.

¹⁵ Taani ta huup'iyaw Aa s'eesaaddinne aw odaad; Aa aheeddawe taana. K'ay I ootsiyaabay ubbay aw injetana.

¹⁶ «Taakko haa shiik'iide, hawaa sisite; taani koyiroppe doommaadekka geeman haasayabeykke; hewe haneedda wodiyaappekka doommaade taani yan de'ay» yaagee.

K'ay Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godayne Aa Ayyaanay ha'i taana kiiteeddino.

S'oossay Bare Asaw Halchheedda Halchchuwwa

¹⁷ Med'inaa Goday, neena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, neena maaddiyaawaa tamaris-siyaawaa. Neeni baanaw bessiyaa ogiyaankka neena kaaletsiyaawe taana.

¹⁸ Neeni ta azazuwaa siseeddawaa gidinttonne, ne sarotetsay shaafaa haatsaadan goggana shin; ne s'illotetsaykka abbaa beetaadan hanana shin.

¹⁹ Ne zarii abbaa shafiyaadan, ne naanaykka paydu bayinna sa'aa baanaadan c'orattana shin; untuntu suntsaykka ta sintsaappe d'ayennan woy kichchennan aggana shin» yaagee.

²⁰ Baabloone gadiyaappe kesite; Baabloone asaappekka bak'atite! K'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan hawaa haasayite; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw, hawaa kiittite. «Med'inaa Goday bare k'oomaa Yaak'ooba wozeedda» yaagiide odite.

²¹ I untunta mela biittaa giddona kaaletseedda wode, untuntu saamet-tibeykkino. Zaallaappe haatsaakka untunttoo pulitiseedda; zaallaa I p'alk'k'ina, haatsay d'uuk'k'eedda.

²² Med'inaa Goday, «Iitatoo saruu baawa» yaagee.

S'oossaa Hagaaziyaawaabaa**49***(49:1–53:12)**Israa'eelii Biittan De'iyaa Asaw Poo'o*

¹ Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, taani odiyaawaa sisite. Hinttenoo, haakuwaan de'iyaa kawutetsatto, sisite. Taani yelettanaappe kase Med'inaa Goday taana s'eeseedda; k'ay ta daay uluwaan de'ishshin, ta suntsaa suntseedda.

² Ta ins's'arssaa saataanna de'iyaa mashshaadan ootseedda; bare kushiya kuwan taana gentseedda; I taana poshsheedda tooraadan ootseedda; yaatiide bare shookuwaa gidon taana yeggiide k'oseedda.

³ I taana, «Neeni taani neenan bonchchettiyaa ta k'oomaa Israa'eeliyaa» yaageedda.

⁴ Shin taani hawaadan yaagaad; «Taani mela c'oo daaburaad; ta wolk'k'aakka go"ennabaaninne hadaban c'oo wurssaad. Ta pirdday S'oossaa mataana; ta gatiikka ta Med'inaa Godaa mataana» yaagaad.

⁵ Ha"ikka, taani Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan bonchchetteedda dirawunne ta S'oossay taw wolk'k'aa gideedda diraw, Yaak'ooba aakko zaaranawunne Israa'eeliyaa aakko shiishshanaw, taani aw k'oomaa gidanaadan, taana ta daay uluwaan med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

⁶ «Neeni Yaak'ooba zariyaa dentsanawunne Israa'eeliyaappe atteedawantta zaaraade ahanaw, neeni taw k'oomaa gidiyaawe k'eri guutsabaa. Hewaa bolla gujjaade, ta atotetsay biittaa gas'aa gakkanaadan, taani neena kawutetsatoo poo'o ootsana» yaagee.

⁷ Asay kad'eeddawoo, is's'eeddawoonne deriyaa mooddiyaawantto k'oomaw, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Ammanettiyaa Med'inaa Godaa dirawunne neena dooreedda Israa'eeliyaa Geeshsha diraw kaatetuu be'iide, denddi ek'k'ana. Deriyaa mooddiyaawanttukka be'iide goyinnana» yaagee.

Yerusaalame Zaaretsi Oosettana

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani dooreedda wodiyaan ne ooshaa zaaraad. Atotetsaa gallassi taani neena maaddaad. Taani neena naagana; neeni biittaa zaaretsaade essana mala, Asay de'enna biittatuwaakka neeni laatissana mala, taani neena asaw c'aak'uwaa ootsaade immaad.

⁹ Omooduwaan de'iyawantta, «Kesite!» d'umaa k'ashuwaan de'iyawanttakka, «Bilettite!» gaana mala, asaw c'aak'uwaa ootsaade neena immana. Unttuntu ogiyaa matan heemettana; zoozetiyyaa keraa ubbaa bolla allas's'ana.

¹⁰ Unttuntu koshattikkino woy saamettikkino. Unttuntu bazzuwaa mishuu s'uuggenna; awaykka unttunta meenna. Unttuntu k'aretsiyaawe unttunta kaaletsana; pultto haatsaakkokka unttunta laaggana.

¹¹ «Taani ta deretuwa ubbaa oge kessana; ta wogga ogetuukka zangaaraappe d'ok'k'u gaana.

¹² Be'a, ta Asay haako saappe yaana: huup'issa baggaappenne away wulliyaa baggaappe yaana. K'ay Asiwaana biittaappekka yaana» yaagee.

¹³ Hinttenoo salotoo, nashshechchan yes's'ite. Neenoo biittaw nashetaa. Hinttenoo deretoo, ililite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; k'ay bare metootanchchatookka k'aretee.

¹⁴ Shin S'iyoonaa, «Med'inaa Goday taana aggeeda; Goday taana dogeedda» yaagaw.

¹⁵ S'oossay hawaadan yaagiide zaaree; «Aata bare d'antsiyaa na'aa doganaw danddayay? Bare uluwaappe yeledda na'aw k'aretekkeeyye? Geellaadan Aa doginttokka, taani neena dogikke!

¹⁶ Be'a, taani neena ta kushiyyaa gomppan s'aafa wotsaad; ne dirssaa gimbbetuukka ubbaa gede ta sintsan de'iino.

¹⁷ «Neena zaaretsiide kees's'iyawanttu yaana; neena koleeddawanttu ke-siide baana.

¹⁸ Ane d'ok'k'u gaade, ne yuushshuwaa s'eella; ne naanay ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Taani Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: neeni unttuntu ubbaa alleek'k'uwaadan mayyana; bullachchetanaw haniyaa mishiratiidan, neeni unttunta mayyaanna.

¹⁹ «Ne bashshaa sa'atuunne mela biittatuu ha'i neenan de'iyaa asaw loytsi un'ana; k'ay neena koleeddawanttukka neeppe haakkana.

²⁰ Neeni kayyottiyaa laytsatuwaan new yeletteedda naanay ne haytsaan odiidde, «Hawe sa'ay nuw loytsi un'o; hewaa diraw, nuw de'anaw aakko sa'aa imma» yaagana.

²¹ Neeni ne wozanaan, «Hawantta naanatuwaa ubbaa taw oonee yeled-dawe? Taani yelaade mantsa ataad shin; taani maynaad shin; taani omood-ettaade wora baad shin. Yaatina, hawantta oonee dichcheedawe? Be'a; taani taarekka ataad; yaatina hawanttu naanay ubbay hak'appe yeeddinoo?» yaagee.

²² Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsatoo malaataa bessana; taani asaw ta banddiraa essana. Unttuntu ne attuma naanatuwaa idimmi ahana; ne mac'c'a naanatuwaakka barenttu hashiyaan tookkiide ahana.

²³ Kaatetuu neena dichchiyaa aawotuwaa gidana; unttuntu mac'c'a kaatetuukka neena d'antsiyaawantta gidana. Unttuntu guufanniide, new goynnana; k'ay ne gediya baanaakka laac'c'ana. Taani Med'inaa Godaa gideeddawaa neeni hewan erana; taanan ammanettiide naagiyaawanttu yeellatikino» yaagee.

²⁴ Omooduwaan akkeeddawaa wolk'k'aama kushiyaappe zaarissana danddayiiteyye? Woy omoodiide afeeda Asay mek'etsi bayinna iitaa kushiyaappe kessi akkanaw danddayiyye?

²⁵ Shin Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Wolk'k'aamay omoodiide afeed-abay simmana; mek'etsi bayinna iitatuwaa kushiyan omoodetteedda asikka kessi akkana. Ayaw gooppe, neenana olettiyaawanttuna taani olettana; ne naanatuwaakka taani ashshana.

²⁶ Neena uk'k'unniyaawanttu barenttu ashuwaa maanaadan, taani oot-sana; k'ay woyniyaa eessaa ushiide matsottiyaawaadan, unttuntu barenttu suutsaa ushiide matsottana. Yaatooppe asaa ubbay taani Med'inaa Godaa, neena Ashshiyaawaa, Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa hewan erana» yaagee.

50

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hintte daayo yeddeedda pir-imay hak'an de'ii? Woy oossi hinttena taani zal'aadditaa? Be'ite, hintte nagaraa diraw, hintte zal'eteeddita; hintte bayzzuwaa diraw, hintte daaya bilettaaddu.

² Taani yeedda wode, ayaw hewan Asay d'ayeeddee? Taani s'eeseedda wode, «Yee!» gaanaw ayaw Asay hewan de'ibeennee? Taani hinttena wozanaw ta kushii k'antseyye? Woy hinttena ashshanaw taw wolk'k'ay baaweeyye? Be'ite, taani seeraade abbaa melissay. Shaafatuwaakka mela biittaa ootsay. Unttuntun de'iyaa moletuu haatsay d'ayina wook'k'iino; saamuu wod'ina hayk'k'iino.

³ Taani salotuwaa karetsabaa mayzzay; waaruwaakka unttuntu kamet-tiyaabaa ootsay» yaagee.

S'oossaa K'oomay Azazettiyaawaa

⁴ Daabureeddawaa taani k'aalan waataade mintsetsanentto erana mala, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taw tamaareedda ins's'arssaa im-meedda. I taana wontta wontta beegotsiide, taani tamaariyaa asaadan sisanaadaan, ta haytsaa dooyee.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta haytsaa dooyeedda; taanikka makkalanchcha gidabeykke; guyyekka simmabeykke.

⁶ Taani ta zokkiyaa shoc'iyaaawanttoo, ta gac'uwaa buuchchaa shoddiyaawanttoo aatsaade immaad. Ta som"uwaa kawushshaappenne c'uchchaa c'ushettiyaasaappe gentsabeykke.

⁷ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddiyaa diraw, taani yeel-latabeykke; hewaa diraw, taani ta som"uwaa saliyaa giyaa shuchchaadan udaad. Taani yeellatennaan attanawaakka eray.

⁸ Taana shatintsiyaawe matan de'ee; yaatina, taana mootiyaawe oonee? Ane ittippe taananna ek'k'o! Ta morkkii oonee? Ane taananna gakketto!

⁹ Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddee; yaatina, taana bayzzanchcha gaanawe oonee? Be'ite, untunttu ubbaykka mayuwaadan ec'i wurana; bil"ay untuntta maana.

¹⁰ Hintte giddoppe Med'inaa Godaw yayyiyaawenne Aa k'oomaa k'aalaw azazettiyaawe oonee? D'uman hamettiyaawenne poo'uu bayinnawe I oonee? He uray Med'inaa Godaa suntsan ammanetto; bare S'oossankka zemppo.

¹¹ Be'ite, hinttenoo tamaa eetsiyaa ubbaa gede, yiichcha s'omppiyaa lac'uwaa hinttenttoo shiishshiyaawanttoo, hintte eetseedda tamaa poo'uwaan hemettite! Hintte yiic'eedda s'omppiyaa lac'uwaa poo'uwaan simerettite! Hintte ta kushiyaappe akkanaw de'iyaaabay hawaa: Hintte wolk'k'aama seelaan gisana.

51

Yerusaalame Mintsetsiyaa K'aalaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo s'illotetsaa kaalliyaawanttoo, hinttenoo taana, Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo, sisite. Hintte p'alk'k'ettiide akteedda shuchchaanne hintte booketteedda keseedda ollaa s'eellite.

² Hintte aawuwaa Abrahaamakonne hinttena yeleeedda Saarikko s'eellite. I barekka de'ishshin, taani Aa s'eesaaddi; anjaaddinne payduwaan c'orayaaddi.

³ «Med'inaa Goday S'iyooneninne Aa koleteedda sa'atuwaan de'iyaa ubbaa asaa mintsetsana. I bazzuwaa Edene Gennetiyaadan, I mela sa'atuwaakka Med'inaa Godaa ataakilttiyaa sa'aadan ootsana. Nashechchayenne hashshu guussay yan de'ana; galataanne mazimuriyaa kooshshay yan sisettana.

⁴ «Ta asaw; taani odiyaawaa sisite. Ta kawutetsaw, ne haytsaa taakko yeggaade sisa. Ayaw gooppe, higgii taappe kesee; ta suure pirddaykka kawutetsatoo poo'o gidanawaa.

⁵ Ta s'illotetsay elleelliide shiik'ana; ta ashshuukka kesiide, ogiyaan de'ee. Ta k'esii asaa mooddana; abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay taanan ammanettiide naagana; k'ay taani untuntta ta wolk'k'an ashshanawaa, nashechchaa ootsiide naagana.

⁶ Pude d'ok'k'u giide, salotuwwa s'eellite; duge sa'aakka s'eellite. Ayaw gooppe, salotuu c'uwaadan piskki giide d'ayana; sa'aykka afileadan wurana; aan de'iyaa Asay ubbay uduns's'etuwaadan hayk'k'ana. Shin ta ashshuu med'inaw de'ana; ta s'illotetsaykka wureenna.

⁷ «Hinttenoo s'illotetsaa eriyaawanttoo, ta higgiiikka hintte wozanaan de'iyaaawanttoo, sisite. Asaa borinashshoo yayyoppite; untunttu boriyawukka dagammoppite.

⁸ Ayaw gooppe, mayuwaa miyaawaadan, bil"ay untuntta maana; dorssaa ikisiyaa miyaawaadan, gus'unii untuntta maana. Shin ta s'illotetsay med'inaw de'ana; ta ashshuukka yeletaa ubbaw gakkana» yaagee.

9 Abeet S'oossaw, beegotta! Beegotta! Med'inaa Godaa k'esiyaw, wolk'k'aa mayya; kase aad'd'eeda wodetuwaaninne yeletatuwaan beegotteeddawaadan beegotta. Ra'aaba giyaa dawiyaa k'ans's'ereetseeddawe, miiminttiyaakka c'addeeddawe neena gidikkiiyye?

10 Abbaanne wolk'k'aama c'iimmuwaa haatsaa melisseeddawe neena gidikkiiyye? Neeni wozeeddawanttu pinnana mala, c'iimma abbaa oge ootseeddawe neena gidikkiiyye?

11 Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmiide, yes's'iid S'iyooone yaana; yiide med'inaa nashechchay untunttu bollan de'ana; untunttu nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana. K'ay kayyuunne yeekku untunttuppe haakkana.

12 S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttena mintsetsiyaawe taana. Yaatina, hayk'k'iyaa asaw yayyanaw, maataadan ellekka meliyaa asaa na'aw yayyanaw hintte oonee?

13 Hintte salotuwa mic'c'eeddanne sa'aa baasuwaakka baaseeda Med'inaa Godaa, hinttenakka med'd'eeddawaa dogeedditee? Untunttu hinttena d'ayissanaw giigissedda, hinttena uk'k'unniyaa asatuwaa hank'k'uwa gaasuwaan gallassaa kumentsaa yayyeeddita. Shin hinttena uk'k'unniyaawaa hank'k'uu hak'an de'ii?

14 Omoodetteeddawe ellekka biletana; hayk'k'enna; ollankka gelenna; aw ukitsaykka pac'c'enna.

15 Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaa ne S'oossaattee. Beetay waasanaadan, abbaa k'aatsay. Ta sunsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

16 Salotuwa mic'c'anaadan, biittaa baasuwaakka baasanaadan, k'ay S'iyooone, «Neeni ta asa» gaanaadan, taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad; ta kushiya kuwan taani neena gentsaad» yaagee.

Med'inaa Godaa Hank'k'uwa S'uu'aa

17 Neenoo, Med'inaa Godaa kushiyaappe Aa hank'k'uwa s'uu'aa usheedda Yersaalame, beegotta! Dendda! Neeni ganddigaarissiyaa s'uu'aa c'inggirssaade ushaadda.

18 Aa yeledda naanatu ubbaappe izo kaaletsiyaabay ittuunne baawa; k'ay Aa dichchedda naanatu ubbaappekka I kushiya oyk'k'iyaawe ittuunne baawa.

19 Dakko daro bashshay ne bollan gakeedda; yaatina, neena oonee mintsanaw danddayiyaawe? Hewanttukka koletsaa, koshaanne mashshaa. Yaatina, taani neena waataade mintsetsanee?

20 Ne naanay labbaneeddino; untunttu gitiyaa gidдон geledda gen'iyaadan, oge ubbaa gas'an kunddeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa hank'k'uwaaninne ne S'oossaa seeran kumeeddino.

21 Hewaa diraw, nenoo, woyniyaa eessaa ushennaan matsottedda metootanchchattee, hawaa sisa.

22 Ne S'oossay, bare asaw mootettiyaa Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a; neena ganddigaarissiyaa, ta hank'k'uwa s'uu'aa taani ne kushiyaappe akkaad; neeni laa"entsuwaa Aa mulekka ushakka.

23 Taani hewaa neena tuggaiyaawanttu kushiyan wotsana. Untunttu neena, «Nuuni ne bollaanna hamettiide aad'd'ana mala, zak'k'ulla» yaageeddino. Neeni aad'd'ana gakkanaw, ne zokkiyaa untunttoo biittaadaaninne ogiyaadan ootsaadda» yaagee.

52

S'oossay Yerusaalame Ashshana

¹ Neenoo S'iyoonne katamaw, beegotta; minotetsaa afilaadan mayya. Neenoo, geeshsha katamaw, Yerusaalame, ne bonchchuwaaw mayyuwaa mayya; ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw k'as's'arettibeennawenne tunay ne giddo gelenna.

² Neenoo, omoodetteedda Yerusaalame, ne baanaa k'ok'k'ofa. Denddaade ne kaatetuwaaw araatan utta. Hinttenoo, omoodduwaan de'iyaa S'iyoonne asatoo, hintte k'ood'iyaan k'ashetteedda sansalataa birshshite.

³ Ayaw gooppe, Ubbaa Mooodiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte kasekka gatiyaa akkenan zal'eteeddita; k'ay ha'ikka miishshaa immennan c'oo wozettana.

⁴ Ta Asay koyiro bete gidiide, Gibs'e biittaa beedda; shin Asooretuu ta asaa c'oo uk'k'unneeddino.

⁵ Med'inaa Goday, ta Asay gatiyaa c'iggenan c'oo omooduwaan bi kichchina, taw hawaan ayee de'iyaaawe? Unttunta mooodiyaawanttu waassiino; ta suntsaykka ubbaa gede gallassaa kumentsaa boretee yaagee Med'inaa Goday.

⁶ Hewaa diraw, ta Asay ta suntsaa erana; he gallassi haasayiyaawe taana gidiyaawaa untunttu erana. Ee hewe taana. Taani S'oossay hawaa oday» yaagee.

⁷ Lo'o mishiraachchuwaaw ahiyaa, sarotetsaa odiyaa, nashechchiyaa mishiraachchuwaaw odiyaa, atotetsaa odiyaaanne, S'iyoonokka, «Ne S'oossay kaatetee» giidde deretuwaaw bollaanna yiyaa bitaniyaa gedetuu wooti lo'ino!

⁸ Sisite, hintte katamaa naagiyaawanttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaw ittippe yes's'iino; Med'inaa Goday S'iyoonne simmiyaa wode, I simmowaa untunttu barenttu ayifiyaan be'ana.

⁹ Hinttenoo Yerusaalamen koletteedda saatoo, ittippe nashshechchaw yes's'ite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; Yerusaalame katamaakka wozeedda.

¹⁰ Med'inaa Goday bare geeshsha k'esiyaa kawutetsatuwaaw ubbaa sintsan k'onc'c'isseedda; k'ay biittaa gas'ay ubbaykka nu S'oossaa atotetsaa be'ana.

¹¹ Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa miishshatuwaaw tookkiyaawanttoo, kichchite, kichchite; yaappe kesite. Tunabaa bochchoppite; Aa giddoppe kessi kichchite. Hintte huup'iyawukka geeyite.

¹² Shin kesiide, ellekka kessikkita; woy betiide biikkita; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintteppe sintsaw aad'd'iide kaaletsana; Israa'eeliyaa S'oossaykka guyyenna gidiide, hinttena naagana.

Metuu Gakkiyaa K'oomaa

¹³ S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomay akeekan ootsana; I bonchchettide, d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; I loytsi gitatana.

¹⁴ Aa som'ii asaa ubbaawaappe, Aa malaykka asaa naanaa ubbaappe k'oheteedda; Aa be'iide, daro Asay dagammeedda.

¹⁵ Shin ha'i daro kawutetsatuu ubbay aban malalettana; aappe dend-deeddawaan, kaatetuu barenttu doonaa oyk'k'ana; ayaw gooppe, untunttu barew odettibeennawaa be'ana; sisibeennawaakka akeekana» yaagee.

53

¹ Nuuni odeeddawaa ooni ammaneeddee? Med'inaa Goday bare wolk'k'aa oona besseedee?

² I Aa sintsan mela gadiyaan de'iyaa durumaappe s'ap'uwaa yeddiide, aac'iyaa yalaga aac'aadan dic'c'eedda. Nuuni Aa loytsi s'eellanaw, aw malay woy puulay baawa; nuuni aakko shiik'anaw aw puuli baawa.

³ I asan kad'etteeddanne is's'etteedda; I harggiyaappenne metuwaappe shaaketti erenna kayyottiyaa asaa gideedda. I Asay Aa be'anaappe giide, bare som"uwaa wora zaariyaa asaadan kad'etteedda; nuunikka Aa bonchhibeykko.

⁴ I tumu nu harggiyaa barew akkeedda; k'ay nu kayyuwaakka tookkeedda. Shin Aa gakkeedda metuu, deshetsayinne waayii S'oossaappe aw yeed-dawaa giide nuuni k'oppeeddo.

⁵ Shin I nu bayzzuwaa diraw, c'adettiide maduns's'eedda; nu nagaraa dirawukka shoc'ettiide liik'eedda. I muretteeddawaan, nuuni saruwaa demmeeddo; Aa madutsan nuuni pas'eeddo.

⁶ Nuuni ubbay ogiyaa baleedda dorssatuwaadan wora beeddo; nuuni ubbaykka nu ogiyaw ogiyaw simmeedda. Med'inaa Goday nu ubbay naak'k'eedda naak'uwaa Aa bolla wotseedda.

⁷ I un"etteeddanne k'ohetteedda; shin bare doonaa pokibeenna. Shukkanaw afiyaa dorssaadan laagetteedda; bare isikiyaa meediyaawanttu sintsan c'o"u giyaa dorssaa maraadan, ikka bare doonaa pokibeenna.

⁸ Unttuntu Aa uk'k'unniidenne Aa bolla sugetsaa pirddaa pirddiide afeed-ino. I ta asaa bayzzuwaa diraw shoc'ettiide, pas'a de'iyaaawanttu biittaappe I kichcheeddawaa Aa zariyaappe oonee akeekeddawe?

⁹ I bare hayk'k'uwaan iita asatuwaana paydeteedda; hayk'k'iidekka dure asaa duufuwaan moogetteedda. Gidooppenne, iitabaa I ootsibeenna; bare doonaanka wordduwaa haasayibeenna.

¹⁰ Shin I k'ohettanawe Med'inaa Godaa shene gideedda; k'ay Med'inaa Goday I tuggatanaadan ootseedda. I barena nagaraw yarshshuwaa ootsiyaa wode, bare zeretsaa be'ana. Aa barekka aduk'k'ana; Med'inaa Godaa sheni-ikka Aa kushiyan polettana.

¹¹ Aa shemppuu waayetteeddawaappe guyyiyaan, I de'uwaa poo'uwaa be'ana; nashettana. Ta s'illo k'oomay bare eratetsan darotuwaa s'illissana; untuntu bayzzuwaakka tookkana.

¹² Hewaa diraw, wolk'k'aama asatuu gidduwaan taani aw bonchcho sa'aa shaakkaade immana; k'ay minotuwaanna I omooduwaa shaakkana. Ayaw gooppe, I bare shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda; yaatiide bayzzanchchatuwaana paydetteedda. Gidooppenne, I daro asaa nagaraa tookkeedda; bayzzanchchatookka gaannateedda.

S'oossay Immeedda Hidootaa Naagiyaawaa Gidussaa

54

(54:1–55:13)

S'oossay Israa'eeliyaa Siik'iyaa Siik'uwaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, yelabeenna maynatee, yes's'a! Neenoo, oytsay oyk'k'i erennaanee, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade ilila! Ayaw gooppe, bare asinaana de'iyaa mac'c'aani naanatuwaappe, barekka de'iyaa mac'c'aani naanay darana.

² Ne dunkkaaniyaa sa'aa aassa; k'ay neeni de'iyaa sa'aan gaariddo-tuwaakka pididi ootsaade mic'c'a. Guyye gooppa; wodoruwaakka adussa; shikaaliyaakka minisa.

³ Neeni ushechcha baggananne haddirssa baggana aakkana; ne zaratuu kawutetsatuwaa laattana; untuntu mela katamatuwaan kees's'iide uttana.

⁴ «Yayyoppa; ayaw gooppe, neeni yeellataakka. Dagammoppa; ayaw gooppe, neeni kawushakka. Neeni ne yalagatetsaa yeellaa dogana; ne am"etetsaa boriyaakka hawaappe sintsan hassayakka.

⁵ Ayaw gooppe, neena Med'd'eeddawe new asinaa; aw suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. Israa'eeliyaa Geeshshay neena Wozeeddawaa; I biittaa ubbaa S'oossaa geetettee» yaagee.

⁶ Ne S'oossay hawaadan yaagee; «Asinay ubbaanna aggi bashina, dogettaade kayyotiyaa mac'c'a mishirattiidaaninne yalagatetsan asinaa golleppe keseedda mishiratiidan neeni hana de'ishin, taani Med'inaa Goday neena zaara s'eesaad.

⁷ «Itti guutsaa wodiyaw taani neena aggaad; shin wolk'k'aama maarotaan neena taani zaara shiishshana.

⁸ Suulliyaa hank'k'uwaan, taani ta deemuwaa neeppe guutsaa wodiyaw gentsaad; shin med'inaa siik'uwaan taani new k'arettana» yaagee. Med'inaa Goday, neena Woziyaawe hawaa odee.

⁹ New k'arettiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe taw Nohe wodiyaa mala. He wode taani Nohe bashshaa haatsay laa'entsuwaa sa'aa mittennaadan c'aak'k'aad; hewaadankka, neena laa'entso hank'k'ettennaaninne seerennan agganaw taani c'aak'k'aad.

¹⁰ Deretuu k'as's'anaw, zoozetuukka barenttu de'iyasaappe kichchanaw danddayiino; shin ta aggena siik'uu neeppe shaakettenna; ta sarotetsaa c'aak'uukka kichchenna» yaagee.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Neenoo, metooteedda katamatee! Gotii yaanne haanne shoc'eeddanne, mintsetsiyaabi d'ayeeddanne, be'a, taani neena bonchcho shuchchaan alleek'k'issaade kees's'ana; ne baasuwanikka samppeeriyaa giyaa shuchchaa hiis's'ana.

¹² Ne adussa shuchchaa gimbbiyaan de'iyaa gumbbuwaa taani ink'k'uwaa giyaa daro al"o zo'o shuchchaan gimbbana; ne penggiyaa p'ooliyaa al"o ink'k'uwaan, ne dirssaa ubbaakka bonchcho shuchchaan gimbbana.

¹³ Ne attuma naanatuwaa ubbaa Med'inaa Goday tamarissana; ne naanatu sarotetsaykka darana.

¹⁴ Neeni s'illotetsan minnaade ek'k'ana; sugetsaynne uk'k'unnay neeppe haakkana. Neeni ayawukka yayakka; dagamaykka neekko shiik'enna.

¹⁵ Neena olanaw denddiyaawe de'ooppe, hewe ta sheniyaa ootsenna; taani ne bagga gidiyaa diraw, neena olanaw denddiyaa ubbay kunddana.

¹⁶ «Be'a, womppiinaan tamaa punniide, bare halchchoo haniyaa olaa miishshaa k'os's'iyaa asatuwaa taani med'd'aad. K'ay bayzzanaadan, bayzziyaawanttakka taani med'd'aad.

¹⁷ Neena k'ohanaw ootseedda ay miishshaynne neena k'ohiide kantsi kesenna. Neena mootiyaa ins's'arssa ubbaw gidiyaa zaaruwaa neeni immana. Med'inaa Godaa k'oomatuu laatay hawaa; untuntta taani shatintsana» yaagee. Med'inaa Goday hewaa odee.

55

S'oossaappe Beettiyya Maarotaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo saametteeddawanttoo, ubbaykka haatsaakko haa yiite; shaluu bayinnawanttoo, haayite. Shammite; miite. Haa yiide, miishshaa c'iggenan c'oo woyniyaa eessaakka maatsaakka sham-mite.

² Hintte miishshaa k'uma gidennabaw ayaw kessiitee? Kalissennawaan hintte wolk'k'aa ayaw wurssiitee? Ane loytsiide, taani odiyaawaa sisite; lo'obaa miite; k'ay mod'd'uwaan hintte asatetsaa nashechchite.

³ «Ta asaw, sisite; taakko haa yiite. Shemppuwaanna pas'a de'ana gooppe, taani odiyaawaa sisite. Taani hinttenana med'inaa c'aak'uwaan c'aak'k'etana. Taani anjjana gaade Daawita anjeedawaadan, hinttenakka anjjana.

⁴ Be'ite, taani Aa asaw markka, kaaletsiyaawaanne kaappuwaa udaad.

⁵ Be'a, neeni erenna kawutetsatuwaa s'eesana; k'ay Med'inaa Godaa ne S'oossaa Israa'eeliyaa Geeshsha gaasuwaan, neena erenna kawutetsatuu neekko elleelliide yaana. Ayaw gooppe, S'oossay neena bonchcheedda» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday beettiyaa wode Aa koyite; matan de'iyaa wode Aa s'eesite.

⁷ Iitay bare oosuwaan, nagaranchchaykka bare k'ofaa aggo; S'oossaakko I simmo. I Aa maarana. I nu Med'inaa Godaakko simmo. I aw c'oo atto gaana.

⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta k'ofay hintte k'ofaa mala gidenna; hintte ogiikka ta ogiyaa mala gidenna.

⁹ Salotuu sa'aappe d'ok'k'iyawaadan, ta ogii hintte ogiyaappe d'ok'k'ee; ta k'ofaykka hintte k'ofaappe d'ok'k'ee.

¹⁰ Iraynne suuppa shachchay saluwaappe wod'd'iide, biittaa aliide, mokkanaadaaninne ayifanaadan ootsiyaawaadan, k'ay zeriyaawoo zeretsaa, miyaawawukka katsaa immennan guyye saluwaa simmen-nawaadan,

¹¹ ta doonaappe kesiyaa k'aalaykka hewaa mala. I taani halchcheeddawaa polana; k'ay kiiteeddawaa ootsanaappe attina, taakko c'oo simmenna.

¹² «Hintte nashshechchan kesana; saruwaan moyzzettana. Deretuunne keratuu hintte sintsan nashettiide yes's'ana; dembban de'iyaa mitsatuu ubbaykka barenttu kushiyaa bak'k'ana.

¹³ Aguntsaa diraw s'iidday, gom'oriyaa diraakka s'aytsay mokkana. Hewe Med'inaa Goday hassayettiyaawaanne med'inaw d'ayenna malaataa gi-danawaa» yaagee.

56

Asaa Zarii Ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa (56:1-8)

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Tumu pirdaa naagite; s'illobaa hanite; ayaw gooppe, ta ashshuu elleelliide yaana; ta s'illotetsaykka matan k'onc'c'ana.

² Hawaa ootsiyaa uraa, Sambbataa tunissennaadan bonchchiyya uraanne iitabaa ootsennan is's'iyaa uraa taani anjjana» yaagee.

³ Med'inaa Godaakko shiik'eedda betii, «Med'inaa Goday taana bare asaappe tumu shaakkana» gooppo. K'ay muyreessaykka, «Be'a, taani meleedda mitsaa» gooppo.

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta Sambbatatuwaa bonchchiyya, taana nashechchiyaabaa dooriyaanne ta c'aak'uwaan minisiide naagiyya mureessatoo,

⁵ untunttoo taani ta Geeshsha Golliyaa gidduwaaninne ta dirssaa gimb-biyaa gidдон, untuntu hassayettiyaawaa immana. Mac'c'a naanatuwaap-penne attuma naanatuwaappe lo"iyaa suntsaa taani untunttoo immana; taani untunttoo med'inaw d'ayenna suntsaa immana.

⁶ Med'inaa Godaw ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsaa dosanawunne Aa k'oomaa gidanaw, barentta aakko shiishshiyaa betetuwaa, k'ay Sambbataa tunissennan bonchchiyaawanttanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaawantta ubbatuwaa

⁷ taani ta geeshsha deriyaa ahana; ta woosa golliyaan untuntta nashshechchana. Untuntu ta yarshshiyaa sa'aa bolla shiishshiyaa, s'uuggiyaa yarshshuunne hara yarshshuu aketana; ayaw gooppe, ta gollii Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golliyaa geetettana» yaagee.

⁸ Israa'eeliyaappe laaletteeddawantta shiishshiyaa, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday, «Shiik'eeddawanttu bolla gujjaade, taani haratuwaakka shiishshana» yaagee.

S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawanttu Pirddetussaa (56:9–59:21)

⁹ Hinttenoo bazzuwaa do'atoo, hinttenoo woran de'iyaa do'atoo, ubbaykka haa yiide miite.

¹⁰ Israa'eeliyaa asaa naagiyaawanttu k'ook'e; untunttoo ubbawukka eri baawa. Untuntu ubbaykka boc'c'anaw danddayenna duude kanatuwaa mala. Untuntu gisiide akumettiino; untuntu gem"ishuwaa dosiino.

¹¹ Untuntu miide kallenna kanaa mala; kalli erikkino. Untuntu akeeki pac'c'eedda hentsanchchaa; untuntu ubbay barenttu ogiyaa ogiyaa sim-meeddino; ubbaykka barenttu go"a s'alalaa koyiino.

¹² Untuntu ubbaykka, «Haa yiite; woyniyaa eessaa ane usheeto. Ane nu matsoyyiyaa ushshaa kumentsaa gaanetoo! Wonttaykka hachchi mala gidanawaa; woy hachchippekka aad'd'i lo"ana» yaagiino.

57

Israa'eelatu Eek'aw Goyinniyaa Goyinuu Pirddettee

¹ S'illo Asay hayk'k'ee; shin hewaa akeekiide k'oppiyaawe baawa. Barena S'oossaw immeedda asatuu gadiyaappe d'ayiino; shin s'illo Asay bashshay yaanaappe kasetiide akettiyaawaa ooninne akeekena.

² I biide sarotetsay de'iyaa sa'aa gelee. Suuretetsan hametiyaawanttu hayk'k'iide shemppuwaa demmiino.

³ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, shareechchatti naatoo, hinttenoo woshumiyaaninne shaarmus'iyaaani zeretsatoo, haayite.

⁴ Hintte O bolla k'iliic'iitee? Hintte oona hintte doonaan bochchiitee? Hintte ins's'arssaakka O bolla kessiitee? Hintte makkalanchchatuwaa naanatuwaanne worddanchchatuwaa naanatuwaa gidikkitee?

⁵ Hintte wolaa gidduwaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan amuwaan s'uugettiitanne tunabaa ootsiita; hintte naanatuwaakka zanggaaraa shoobbaaninne shuchchaa kooppuwan shukkiide yarshshiita.

⁶ Zanggaaraa shoobban de'iyaa liik'o shuchchatuu hintte s'oossatuwaa. Hintte untunttoo ushshaa yarshshuwaa tigeeddita; katsaa yarshshuwaakka immeeddita. Yaatina, taani hawaan ubbaan nashettiyaawaa hinttenttoo malatii?

⁷ loytsi d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaa hintte gisuwaa yeggeed-dita; yan yarshshanaw pude keseeddita.

⁸ Hintte penggiyaappenne k'osiletsaappe soo baggana eek'aa misiletuwaa esseeddita. Taana aggi bashiide, hintte arssaa aassiide, yaa pude keseeddita. Unttuntunna c'aak'uwaa c'aak'k'etteeddita; yaatiide untunttu arssaa doseeddita; untunttu kalluwaakka be'eeddita.

⁹ Zayitiyaa akkiide, Molooka giyaa eek'aakko beeddita; hintte shituwaakka darisseeddita; hinttew kiitettiyaawantta haako sa'aa kiitteeddita; haray attina, Si'ooliyaa gakkanaw wod'd'eeddita.

¹⁰ Hintte hara s'oossatuwaa koyiidde daabureeddita; shin, «Hidooti baawa» yaagibeykkita. Hintte wolk'k'ay haa ooras's'eedda; hewaa diraw, labbaniide kunddibeykkita.

¹¹ «Hintte oossi yayyiide, taw worddoteedditee? Hintte taana hassayibeykkita; hintte wozanaanka k'oppibeykkita. Taani daro wodiya c'o'u geedda diraw gidennee, hintte taw yayyen an aggeedawe?

¹² Taani hintte s'illotetsaanne hintte oosotuwa k'onc'c'issana; shin hinttena ayinne go'ikkino.

¹³ Hintte waassiyaa wode, hintte shiishsheedda eek'atuu hinttena ashshino! Unttunta ubbaakka c'arkkuu akki afana; ittooden shemppiyaa shemppuu untuntta punni d'ayissana. Shin taana barew bak'ati attiyaasaa ootsiyaa Asay biittaa laattana; ta geeshsha deriyaakka I akkana» yaagee.

S'oossay Bare Asaa Maaddanawunne Patsanaw Immeedda Hidootaa

¹⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Gimbbite, Gimbbite! Ogiyaakka giigissite; ta asaa ogiyaappe d'ubbiyaawaa ubbaa diggite» yaagee.

¹⁵ Ayaw gooppe, med'inaw de'iyaaawe, gitay, d'ok'k'an de'iyaaawe, Aa sunsaykka Geeshsha geetettiyaawe, hawaadan yaagee; «Taani d'ok'k'u geedanne geeshsha sa'aan de'ay; gidooppenne, barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawanttunanne barena zik'k'i ootsiyaawanttuna de'ay. Yaataade taani barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawanttu ayyaanaanne barena zik'k'i ootsiyaawanttu wozanaa ooras's'isay.

¹⁶ Taani med'inaw mootikke; ubbaa gedekka hank'k'ettikke. Asaa ayyaanay, taani med'd'eedda asaa shemppuu daaburana.

¹⁷ Unttunttu nagaraa gaasuwaaninne untunttu yaariyaa gaasuwaan, taani untuntta hank'k'ettaad. Unttunta shoc'aad; ta sintsaakka untunttuppe gentsaad. Shin untunttu ha"ikka simmiide, barenttu wozanaa k'ofaan beeddino.

¹⁸ Taani untunttu ogetuwaa be'aad; shin taani untuntta patsana, kaaletsananne yeekkiyaawantta mintsetsana.

¹⁹ Israa'eeliyaa gadiyaan yeekkiyaawanttu mettershshaan galataa wot-sana. Haakuwaaninne matan de'iyaaawanttoo saruu gido. Taani untuntta patsana» yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Shin iitatu bulluuk'k'iyaaanne urk'k'aa pude pushakkiyaa, woppu gaanawukka danddayenna abbaa beetaa mala.

²¹ Ta S'oossay, «litatoo saruu baawa» yaagee.

58

Tumu S'oomaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade waassa; guyye gooppa. Ne kooshshaa malakkataawaadan d'ok'k'issa. Ta asaw untunttu makkalaa, Yaak'ooba golliyaa asawukka untunttu nagaraa oda.

² Shin untunttu taana hachchi hachchi koyiino; ta ogiyaakka kaallanaw dosiyaawaa malatiino. S'illobaa ootseedda kaatetetsaadaaninne S'oossaa

azazuwaa olibeenna asaadan, untuntu taana suure pirdaa oochchiino; taakko S'oossaakko shiik'anawukka dosiino» yaagee.

³ Untuntu shiik'iide S'oossaa, «Nuuni s'oomeeddo; shin neeni ayaw nuuna s'eellabeykkii? Nuuni nuunatetsaa kawushsheeddo; shin neeni nuuna ayaw erabeykkii?» yaagiino.

S'oossay zaariide, untunta hawaadan yaagee; «Be'ite, hintte s'oomiyaa gallassi hinttena nashechchiyaabaa ootsiita; hintte oosanchcha ubbaa uk'kunniita.

⁴ Be'ite, hintte walassawunne wad'etaw s'oomiita; k'ay mek'etsi bayinna deshetsaa dechchanaw s'oomiita. Hachche hintte s'oomiyaa hawaa mala s'oomay, hintte k'aalay bollan sisettanaadan ootsenna.

⁵ Taani dooriyaa s'oomay hawaa maleeyye? Itti Asay barenatetsaa kawushshiyaawe hawaa mala gallassaaneeyye? K'ay taani koyiyaa s'oomay Asay bare huup'iyaa c'eec'c'aadan duge hokissiyaaweeyye? Bidintsaa k'oliide, maak'aa hiis's'iide gisiyaaweeyye? Yaatina, hewaa s'oomaa giide s'eegiiteeyye? K'ay he s'oomiyaa gallassaykka Med'inaa Goday nashettiya gallassaa geetettiyye?

⁶ «Taani dooreedda s'oomaa hawaa be'ite: pirdaan naak'k'iide k'achcheeddawantu sanssalataa leppiyaawaa, morgge mitsaa gonniyaa biliyaawaa, uk'kunnetteeddawanta uk'kunnuwaappe kessiyaawaanne morgge mitsaa ubbaa mentsiyaawaa.

⁷ K'ay taani dooreedda s'oomay koshshatteeddawoo hintte k'umaa shaakkiyaawaa, gollii bayinna hiyyeesatuwaa golliyaa akkiyaawaa, kallotteeddawanta be'iyaa wode, mayzziyaawaa, maaduwa koiyaa hintte dabbuwaappe hintte deemuwaa gentsennan aggiyaawaa.

⁸ «Yaatooppe, hintte poo'uu wontta s'alk'k'iyaaadan poo'ana; hintte pas'atetsaykka ellekka yaana. Hintte s'illotetsay hintteppe sintsanna baana; Med'inaa Godaa bonchchuukka hintteppe guyyenna gidiide, hinttena naagana.

⁹ He wode hintte s'eesana; Med'inaa Goday hinttenttoo koyana. Hintte maaduwa akkanaw waassana; Ikka, «Hekko, taani hawaan de'ay!» yaa-gana.

«Hintte giddoppe hintte uk'kunniyaa morgge mitsaa diggooppe, k'ay bi-rad'd'iyaaan malaatiyaawaanne itabaa haasayiyaawaa aggooppe,

¹⁰ koshshaatteeddawaa k'umaa muziide kalissooppe, naak'etteeddawaa I koyiyaawaa kalissooppe, he wode hintte poo'uu d'uman poo'ana; hintte k'ammaykka seeta gallassaa gidanawaa.

¹¹ Med'inaa Goday hinttena ubbaa gede kaaletsana; hinttena mela baz-zuwaan koshshiyaawaakka I hinttew kuntsana. Hintte bollaa s'ap'uwaakka minisana. K'ay hintte haatsaa ushiyaa gennetiya malanne Aa haatsay mulekka to'enna pulttuwaa mala gidanawaa.

¹² Beni koletteeddawanta hintte zaaretsiide kees's'ana; daro wodiyaappe kase baasetteedda baasotuukka kees'ettiide d'ok'k'u gaana. Hintteikka koletteedda gimbbetuwa zaaretsiide gimbbiyaawantanne Asay de'iyaa sa'atuwaan ogiyaa kessiyaawanta geetetti s'eesettana» yaagee.

Sambbataa Bonchchiyaawaa Woytuwaa

¹³ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Sambbataa Med'inaa Godaw duma gallassaadan s'eellooppe, he ta geeshsha gallassi hintte go"aa yederssiyaawanta gidana d'ayooppe, Sambbataa nashechiyaanne bonchcheteedda S'oossaa gallassaa bonchchuwa giide s'eesooppe, k'aykka hintte

hintte ogiyaa beennan aggiide, bonchchiyaawaa gidoope, woy hinttena nashechchiyaabaa ootsennaaninne hadabaa haasayennan aggoope,

¹⁴ he wode hintte Med'inaa Godaan nashettana. K'ay taani hinttena daro bonchchetteeddawantta ootsana; hintte aawuwaa Yaak'ooba gadiyaappe laatetteeddawaa hintte maanaadan, taani hinttena ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa haasayaad» yaagee.

59

Timbbitiyaa odiyaaawe Asaa Nagaraa Pirddeedda

¹ Be'ite, Med'inaa Godaa kushii hinttena ashshanaw k'aammibeenna; Aa haytsaykka sisennan is's'anaw tullibeenna.

² Shin hintte nagaray hintteppenne hintte S'oossaappe gidduwaan shaakotetsaa med'd'eedda. K'ay I sisenna mala, hintte nagaray Aa deemuwaa hintteppe gentseedda.

³ Ayaw gooppe, hintte kushii suutsan, hintte birad'd'iikka naak'uwaan tuneedda; hintte doonay wordduwaa haasaye; hintte ins's'arssaykka iitabaa zuuzummee.

⁴ S'illotetsan mootiyaawe baawa; tumatetsan pirddiyaawekka baawa. Unttuntu mela palumiyaan c'ee'ettiino; wordduwaa haasayiino. K'ay metuwaa shahaariide, iitatetsaa yeliino.

⁵ Unttuntu shooshshaa k'uuk'k'ulliyaa k'os'iino; shararootiyaa golliyaakka kees's'iino. Unttuntu k'uuk'k'ulletuwaa miyaa Asay hayk'k'ee; k'uuk'k'ulliyaappe ittuu me"ooppe, shooshshay Aa giddoppe kesee.

⁶ Unttuntu kees's'eedda shararootatti gollii mayyanaw unttunta go"enna. Unttuntu barenttu med'd'eeddawan barena kammikkino. Unttuntu oosuu iita ooso; makkalaa oosuu unttuntu kushiyan de'ee.

⁷ Unttuntu gedetuu iitabaa ootsanaw wos's'iino; s'illuwaa suutsaa gusanawukka jaamiino. Unttuntu k'ofay iita k'ofa. Unttuntu beedda sa'aa ubbaan k'ohuunne bashshay de'ee.

⁸ Unttuntu sarotetsaa ogiyaa erikkino; unttuntu biyaa ogiyaan suure pirddi baawa; unttuntu barenttu ogiyaa geellayeeddino; he ogetuwaanna hametiyya ooninne sarotetsaa erenna.

Asay Bare Nagaraa Paas'ee

⁹ Hewaa diraw, suure pirdday nuuppe haakkeedda; s'illotetsaykka nuukko gakkenna. Nuuni poo'uwaa koyeetto; shin be'ite, d'uma gideedda; wolk'k'aama poo'uwaa koyeetto; shin d'uman hametteetto.

¹⁰ Nuuni ayfii bayinna k'ook'iyaaadan, dirssaa gimbbiyaakko tattaafeetto. Sa'ay lem"ilem"ina hamettiyaawaadan, seeta gallassi d'ubetteetto. K'ay kumentsaa wolk'k'aanna de'iyaa asatuwaa giddon nuuni hayk'k'eedda asatuwaa mala gideeddo.

¹¹ Nuuni ubbaykka gaammuwaadan gudeeto; harap'p'etuwaadanka kayyottiidde ooleetto. Nuuni suure pirddaa koyeeddo; shin demmibeykko. K'ay atotetsaakka koyeeddo; shin I nuuppe haakkeedda.

¹² Ayaw gooppe, nu bayzzuu ne sintsan dareedda; nu nagaraykka nu bolla markkattee. Nu bayzzuu nuunana de'ee; nu naak'uwaakka nuuni ereetto.

¹³ Nuuni makkaliide, S'oossaa kaddeeddo; nu Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide, guyye simmeeddo; sugetsaanne geniyaa haasayeeddo. K'ay nuuni shahaareedda worddo k'aalaa nu wozanaappe yeleeeddo.

¹⁴ Suure pirdday guyye sugetteedda; s'illotetsaykka nuuppe haakkeedda; ayaw gooppe, tumatetsay gutaran d'ubettee; ammanettiyya hanotaw geliyaa sa'ay d'ayeedda.

¹⁵ Tumatetsay hak'aninne beettana; iitatetsaappe haakkiyaa Asay barew omoodettee.

S'oossay Bare Asaa Ashshanaw Giigi Utteedda

Med'inaa Goday be'iide, suure pirdday bayinnawoo kayyotteedda.

¹⁶ Uk'k'unnetteeddawantta maaddiyaa Asay bayinnawaa S'oossay be'eedda; gaannatiyaa Asay bayinnawoo garamettee. Hewaa diraw, Aa k'esii aw atotetsaa aheedda. Aa s'iltotetsay Aa zemppisiide oyk'k'eedda.

¹⁷ S'oossay s'illotetsaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan mayyeedda; bare huup'iyankka atotetsaa k'oobiya wotseedda. Haluwaa kessiyaa mayuwaakka mayyiide, mishuwaa k'umayuwa k'umayeedda.

¹⁸ I untunttoo untunttu oosuwaadan oosuwaadan zaarana; bare morkketoo hank'k'uwaa, bare baaligaaratookka muruwaa zaarana. Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa wanttoo untunttu oosoo bessiyaawaa immana.

¹⁹ Hewaa diraw, away wulliyaa baggana de'iyaa wanttu Med'inaa Godaa suntsaw yayana; away doliyaa baggana de'iyaa wanttukka Aa bonchchuwaa yayana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa c'arkkuu gaagantsi yeddina, gog-giyaa di'uwaa dan I yaana.

²⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyoonewunne Yaak'ooba zaratuwaan barenttu nagaraappe simmiyaawanttoo Woziyaawaa gidaade yaana» yaagee.

²¹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taana gidoope, taani untunttunna c'aak'k'etiyaa c'aak'k'uu hawaa: hintte bollan de'iyaa ta Ayyaanayenne taani hintte doonaan wotseedda ta k'aalay hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, hintte doonaappe, hintte naanatu doonaappenne hintte naanatu naanatu doonaappe shaakettenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

60

*Yerusaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa
(60:1–62:12)*

¹ S'oossay hawaadan yaagee: «Dendda! Denddaade poo'issa; ayaw gooppe, ne poo'uu yeedda. Med'inaa Godaa bonchchuukka ne bollan poo'eedda.

² Be'a, d'umay sa'aa kammana; bara d'umaykka asaa bollan wod'd'ana. Shin Med'inaa Goday ne bolla denddana; Aa bonchchuukka ne bolla poo'ana.

³ Kawutetsatuu ne poo'uwaakko, kaatetuukka ne wontta wajajjaakko yaana.

⁴ «D'ok'k'u gaade ne yuushshuwaa s'eella. Untunttu ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Ne attuma naanay haakuwaappe yaana; ne mac'c'a naanaykka ba'ettiide, neekko yaana.

⁵ He wode neeni be'aade nashettana; ne wozanaykka loytsi pooc'u gaana. Ayaw gooppe, abbaa bollan de'iyaa giday neekko simmana; kawutetsatuwaa duretetsaykka neekko yaana.

⁶ Midiyaama biittaappenne Eefa gadiyaappe yeedda yalaga gaalotuwaa wudii ne biittaa kammana. K'ay work'k'aanne is'aanaa c'aaneteedda gaalotuu Med'inaa Godaa galataa awaayiide, Saabappe yaana.

⁷ K'eedaarenne Nabaayoota dorssaa wudetuu ubbay yarshshoo ta yarshshuwaa sa'aa neekko shiik'ana; k'ay taanikka ta bonchcho Geeshsha Golliyyaa bonchchana.

8 «Ha shaariyaadaaninne barenttu golliyaakko paalliyaa harap'p'etuwaadan paalliyaawanttu oonee?

9 Hawanttu Haatsaan dooddetteedda biittatuu taanan hidootaa ootsana. Israa'eeliyaa Geeshshay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena bonchcheedda diraw, Tersseesse markkabatuu sintsati kesiide ne naanatuwaa haakko biittaappe untunttu biraananne work'k'aanna S'oossaa bonchchoo ahana.

10 «Allaga gadiyaa Asay ne dirssaa gimbbana; untunttu kaatetuu new ootsana. Neena taani ta hank'k'uwaan kase shoc'eeddawaa gidoopekka, ha"i ta k'aretan taani neena maaraad.

11 Ne penggetuu ubbaa gede dooyaa de'ana. Kawutetsatuwaa duretetsaanne omoodetteedda kaatetuwa neekko ahana mala, gallassikka k'ammakka gorddettikkino.

12 New ootsenna Asay woy kawutetsay ubbay ubbaanna d'ayana.

13 Ta Geeshsha Golliyaa sa'aa loytsana mala, Liibaanoosa bonchchuu, zigay, s'iiddayne s'aytsay neekko yaana; taani ta gediya wotsiyaa sa'aa bonchchana.

14 Neena uk'k'unneeddawanttu attuma naanay new hokkiide, neekko yaana; neena kad'eedda ubbatuu ne sintsan goynnana. Untunttu neena, «Med'inaa Godaa Katamatee S'iyoonnee, Israa'eeliyaa Geeshsha Katamatee» yaagiide s'eesana.

15 «Ooninne ne giddona aad'd'enawaa keenaa neeni kase olettaaddanne is'settaadda. Shin ha"i taani neena med'inaw wolk'k'aama ootsana; k'ay yeletaa ubbay nashettiya sa'aa ootsana.

16 Neeni kawutetsatuwaa maatsaa ushana; kaatetuu d'antsaakka d'ammana. Hewaappe guyyiyaan, taani Med'inaa Goday neena Ashshiyaawaa; Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa neeni erana.

17 Nahaasiyaa diraw work'k'aa, birataa diraakka biraa, mitsaa diraw nahaasiyaa, shuchchaa diraw birataa taani new ahana. Taani neena mood-diyaawantta saro, ne kaappotuwaakka s'illuwaa ootsana.

18 Hawaappe guyyiyaan, sugetsaa oosuu ne gadiyaan sisettenna; ne za-waankka laaletsayne bashshay sisettenna. Neeni ne dirssaa gimbbiyaa, «Atotetsaa» ne penggetuwaakka, «Galataa» yaagaade s'eesana.

19 «Hewaappe guyyiyaan, gallassi new aawaa poo'uwwaa koshshenna; k'ammakka aginaa poo'uwwaa koshshenna. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; ne S'oossay new bonchcho gidanawaa.

20 Ne away laa"entso wullenna; ne aginayikka poo'iyawaa aggena. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; neeni yeekkeedda gallassatuukka wurana.

21 Ne Asay ubbay s'illuwaa gidanawaa; untunttu biittatookka med'inaw laattana. Untunttu taani ta bonchchuwwa k'onc'c'issanaw tokkeedda puute-tuwaa; untunttu ta kushiya oosotuwwa.

22 Hintte giddon itti golliyaan de'iyaa payduwaan guutsaa asatuwwa taani sha"issana; ubbaappe payduwaan guus's'iyawanttakka wolk'k'aama kawutetsaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa; wodii gakkiiyaa wode, taani hawaa ellekka polana» yaagee.

61

Atotetsaa Mishiraachchuwwa

¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla de'ee; ayaw gooppe, k'ohetteeddawanttoo lo'o mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana okkeedda. I taana wozanay me'eeddawanttoo koolettiyaawaanne omoodetteeddawanttoo omooduwaappe kesiyaawaa awaayana malanne k'ashetteeddawanttoo biletsaa awaayana mala kiitteedda.

² Med'inaa Goday dooreedda laytsaanne nu S'oossay haluwaa kessiyaa gallassaa awaayana malanne kayyottiyaawantta ubbatuwaa mintsetsana mala, taana kiitteedda.

³ Hewaadankka k'ay, S'iyoonen kayyottiyaawanttoo, bidintsaa diraw kalachchaa, kayyuu diraw nashshechchaa zayitiyaa, labbana ayaanaa diraw galataa k'umayuwaa immana mala, taana kiitteedda. Unttuntu Med'inaa Goday bare bonchchoo tokkeedda s'illo mitsaa geetettiide s'eesettana.

⁴ Unttuntu beni koletteeddawantta zaaretsiide kees's'ana; beni kund-deeddawanttakka zaaretsiide essana. Unttuntu oneeddawanttanne daro yeletaappe kase koletteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'ana.

⁵ Allaga biittaa asatuu hintte dorssaa wudiyaa heemmana; imatsatuukka hintte gadiyaa goshananne hintte woyniyaa turaa naagiyaawantta gidana.

⁶ Hintte k'ay, «Med'inaa Godaa k'eesetuwaa» geetettiide s'eesettana; asaykka hinttena, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa» yaagiide s'eesana. Hintte kawutetsatuwaa duretetsaa maana; untunttu duretetsaankka hintte c'ee'k'etana.

⁷ Hintte yeellaa diraw hintte laa"u kushiya saamaa akkana; kawusheeddawaa dirawukka hintte kaac'aan hintte nashettana. Hewaa diraw, hintte hintte gadiyaan laa"u dakkuwaa laattana; hintte nashechchaykka med'inaa nashechchaa gidanawaa.

⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday suure pirddaa dosay; bonk'k'iyaanne bayzzuwaa is's'ay. Taani ammanettaade, untunttu oosuwaa gatiyaa untunttoo c'iggana. Taani untunttunna med'inaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana.

⁹ Unttuntu zaratuu kawutetsatuwaa gidдон, untunttu naanaykka gade asatuwaa gidдон erettana; untuntta be'eedda ubbay taani, Med'inaa Goday anjeeedda asatuwaa untunttu gidiyaawaa geeshshiide erana» yaagee.

¹⁰ Taani Med'inaa Godaan loytsa nashetay; ta shemppuukka ta S'oossan hashshu gee. Ayaw gooppe, bullachchiyaawe bare huup'iyaan K'eesii shaashiyaa wotsiyaawaadan, bullachchettiyaanakka duma duma alleek'k'uan alleek'k'ettiyaawaadan, I taana atosetsaa mayuwaa mayzeedda; s'illotetsaa k'umayuwaakka bollaanna taw gujjeedda.

¹¹ Biittay c'arshshaa mokkiyaawaadaaninne ataakilttiyaa sa'aykka tokkeeddawaa dichchiyaawaadan, hewaadankka, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday s'illotetsaanne galataa kawutetsaa ubbaa sintsan pulttissana.

62

¹ S'iyoonen diraw, taani c'o"u giikke; Yersaalame s'illotetsay wolk'k'aama poo'uwaadan, I atosetsaykka ees's'iyaa s'omppiyaadan poo'ana gakkanaw, taani c'o"u giikke.

² Kawutetsatuu ne s'illotetsaa, kaatetuu ubbaykka ne bonchchuwaa be'ana. Med'inaa Goday bare doonaappe suntsiyaa ooratsa suntsan neeni s'eesettana.

³ Neeni Med'inaa Godaa kushiyan lo'eedda aleek'k'uwaanne kawutetsaa kallachchaa mala gidana.

⁴ Hawaappe sintsanaw neeni, «Dogetta atteedaano» geetettakka. K'ay ne biittatakka, «Mela atteedaano» geetettukku. Shin neeni, «Ta nashechchay in de'iyaaanno» ne biittatakka, «Asinaa geleeddaano» geetettana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neenan nashettana; ne biittatiwukka I asinaa mala gi-danawaa.

⁵ Wodallay wodoratto machchiyaawaadan, ne naanay neena akkana; machchato bullachchiyaawe bullachchettiyaanin nashettiyaawaadan, hewaadankka, ne s'oossay neenan nashettana.

⁶ Neenoo Yersaalame, ne dirssaa gimbbiyaa bollan wochchiyaawantta taani wotsaad; untunttu gallassikka k'ammakka c'o"u giikkino.

⁷ Hinttenoo, Yersaalamebaa Med'inaa Godaa hassayissiyaawanttoo, I Yersaalame kees's'ana gakkanawunne biittaa ubbaa bollan nashetteedda katamaa ootsana gakkanaw, hinttewukka shemppoppite; aakka shemppis-soppite.

⁸ Med'inaa Goday bare ushechcha kushiyaaninne bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani laa"entso hintte katsaa hintte morkketoo k'uma ootsaade immikke; k'ay hintte daabureedda hintte woyniyaa eessaakka allagatuu ushikkino.

⁹ Shin c'akkeeddawanttu barenttu katsaa maana; yaatiide Med'inaa Godaa untunttu galatana; woyniyaa teeraa mas'eeddawanttu ta Geeshsha Golliyyaa dabaaban ushana» yaagee.

¹⁰ Aad'd'ite! Penggiyaanna kesiide biite! Asaw ogiyaa kessite! Kessite, wogga ogiyaa kessite! Shuchchatuwaakka diggite; kawutetsatuu ogiyaa demmana mala, banddiraa essite.

¹¹ Be'ite, Med'inaa Goday biittaa sa'aa gas'aan hawaadan yaagiide awaay-eedda; «S'iyoonne asaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttena Ashshiyaawe gakeedda! Be'ite, Aa gatii aanana de'ee; oosoo I immiyaa keerisuukka Aa sintsan de'ee» yaagite» yaageedda.

¹² Hintte, «Med'inaa Goday Wozeedda Geeshsha Asatuwaa» geetettiide s'eesettana; Yersaalamekka, «Koyetteeddaano, Aggi Bashibeena Katamato» geetettana.

S'oossaa Ooratsa Malalissiyaa Med'etaa

63

(63:1–66:24)

Ayihuda Gidenna Asatuwaa
S'oossay S'ooniyaa S'oonuwaa

¹ Eedooma gadiyaan de'iyaa Boos'ira giyaa katamaappe zo'o mayuwaa mayyiide yiyaawe, hewe I oonee? Ha puulaana de'iyaa mayuwaa mayyiide, bare wolk'k'aa minotetsan sintsaw hametiyaawe oonee?

S'oossay, «Hewe s'illuwaa haasayiyaawenne wolk'k'an ashshiyaawe taana gidikkitaal!» yaagee.

² Woynniyyaa gum"iyaasan woyniyaa yed'd'iyaa bitaniyyaa mayuwaadan, ne mayuu ayaw zo"eedee?

³ S'oossay hawaadan yaagiide zaarana; «Woynniyyaa gum"iyaasaa taani taarekka yed'd'aad; kawutetsatuwaappe itti asaynne taananna baawa. Taani untuntta ta hank'k'uwaan yed'd'aad; ta yiluwaankka untuntta dirs's'eretsaad. Untunttu suutsay ta mayuwaa bollan d'ac'ettina, ta mayuu ubbay bayeedda.

⁴ Taani ta asaa woziyaa gallassaynne untunttu morkketoo haluwaa kessiyaa laytsay gakkeedda.

⁵ Taani s'eellaad; shin taana maaddiyaa itti asaynne beettibeenna. Maaddiyaawe d'ayeedda diraw, taani maalaalettaad. Hewaa diraw, ta k'esii taw s'oonuwaa aheedda; ta hank'k'uukka taana maaddeedda.

⁶ Taani ta hank'k'uwaan kawutetsatuwaa yed'd'aad; ta yiluwaanka untuntta mentsereetsaad; untunttu suutsaakka taani gadiyaan gussaad» yaa-gana.

S'oossay Israa'eeliyaw Keekkiyaa Keekaa

⁷ Med'inaa Goday nuw ootseedda oosuwa ubbaa diraw, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaanne Aa galataa taani odana; ee, bare maarotaaninne bare keekatetsaa daruwaan Israa'eeliyaa asaw I immeedda c'ora lo"obaa taani odana.

⁸ S'oossay odiidde, «Untunttu tumu ta asatuwaanne ta naanatuwaa gidiyaa diraw, taana c'immanaw koyikkino» yaageedda. Hewaa diraw, I untuntta Ashshiyaawaa gideedda.

⁹ Untunttu waayiyaa ubbaan I waayetteedda. Aa de'ussaa Kiitanchchay untuntta ashsheeda. I untuntta bare siik'uwaaninne bare maarotaan wozeedda. Kase aad'd'eeda wodetuwa ubbaan I untuntta dentsiide tookkeedda.

¹⁰ Shin untunttu makkaleeddino; Aa Geeshsha Ayaanaakka kayyoyeeddino. Hewaa diraw, I simmiide, untunttoo morkke gideedda; untunttunnakka oletteedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Asay beniwa, I bare k'oomaa Muse wode ootseeddawaa hassayiide, hawaadan yaageedda; «Bare wudiyaa hentsanchchatuwaan akka ubbaa abbaa giddona aatsiide kesseeddawe hak'an de'ii? K'ay he wode bare Geeshsha Ayaanaa untunttu giddon wotseeddawe ha'i hak'an de'ii?

¹² Bare bonchchuwa k'esiya wolk'k'aama wolk'k'aa Musew ushechcha kushiya gidanaadan kiitteeddawe, bare med'inaa haytsaa kessanaw, untunttu sintsan de'iyaa haatsaa shaakkeeddawe,

¹³ untunttu c'iimmuwaa giddona pintseeddawe hak'an de'ii?» yaageeddino.

Bazzuwaana aad'd'iyaa paraadan, untunttu d'ubettibeykkino.

¹⁴ Wombbaa duge wod'd'iyaa mehiyaadan, Med'inaa Godaa Ayyaanay untuntta shemppisseedda. Hewaadan neeni ne suntsaa bonchchissanaw ne asaa kaaletsaadda.

Maarotaanne Maaduwa Demmanaw Woossiyaa Woosaa

¹⁵ Abeet S'oossaw, saluwaana duge s'eella; neeni de'iyaa geeshshanne bonchcho gideedda saappe ellekka be'a. Neeni mishettiyaa mishuunne ne wolk'k'ay anee? Ne wozanay nuuna laamotiyaa laamotaynne ne k'aretay nuuppe haakkeedda.

¹⁶ Abrahaame nuuna erana d'ayooppekka, Yaak'oobi nuuna akeeke-nan d'ayooppekka, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa. Beni wodeppekka doommiide, ne suntsay nuuna woziyaawaa.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni ne ogiyaappe bayanaadan, ayaw oot-saaddii? K'ay nuuni new yayyenaadan, nu wozanaa ayaw d'uleefayaadee? S'oossaw, ne k'oomatuu diraw, ne biittaa laatteedda zaratuwaa diraw, nuukko simma.

¹⁸ Ne geeshsha Asay ne Geeshsha Golliya guutsaa wodiyaw laatteeddino; shin nu morkketuu Aa duge zaariide yed'd'eeddino.

¹⁹ Nuuni benippeikka newantta; untuntta neeni mooddabaakka; untunttu ne suntsan s'eesettibeykkino.

64

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni salotuwaa daakkaade duge wod'd'a! Dere-tuukka gaji gajiide kokkorino.

² Tamay k'ayis'eeriyaa miide, haatsaa penttissiyaawaadan, duge wod'd'aade, ne suntsaa ne morkketoo erissa; kawutetsatuwaakka ne sintsan kokkorssa.

³ Kasekka neeni nuuni naagibeenna maalalissiyaabaa ootseedda wode wod'd'aadda; deretuu ne sintsan gaji gajiide kokkoreeddino.

⁴ Benippe doommiide, neenan ammanettiide, naagiyaawanttoo maalalissiyaabaa ootseedda neeppe attina, hara S'oossaa asaa haytsay sisibeenna; asaa ayifiikka be'ibeenna.

⁵ S'illotetsaa nashettiide ootsiyaawanttanne ne ogiyaan neena hassayaawantta neeni g akkaade maaddaasa. Be'a, neeni hank'k'ettaadda; shin nagaraa ootsiyaawaa aggibeykko. Nuuni nagaraa ootsiidde, adussa wodiya de'eeddo; yaatina, nuuni waaniide attanee?

⁶ Nuuni ubbaykka tuna asaa gideeddo; nu s'illotetsaa ooso ubbaykka k'ita c'urk'k'a mala. Nuuni ubbaykka bonc'c'iyaadan shulleeddo; nu nagaray nuuna c'arkkuwaadan, pittiide afeeda.

⁷ Ne suntsaa s'eesiyaawe, woy neena minisi oykkanaw koyiyaawe baawa. Ayaw gooppe, neeni ne deemuwaa nuuppe gentsaade nagaray d'ayssanaadan; nuuna nu nagaraa diraw, aggaada.

⁸ Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa; nuuni urk'k'a; neeni urk'k'aa med'd'eeddawaa; nuuni ubbaykka ne kushiyan med'etteeddo.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw, loytsa hank'k'ettoppa; nu nagaraakka med'inaw hassayoppa. Nuuna be'a, nuuni ubbaykka ne asaa.

¹⁰ Ne geeshsha katamatuu bazzuwaa gideeddino; haray attina, s'iyoonne katamaykka bazzuwaa gideedda; Yersaalamekka mela sa'aa gideedda.

¹¹ Nu aawotuu neena galateedda geeshshanne lo"o gideedda nu Geeshsha Gollii taman s'uugetteedda; k'ay nu lo"o sa'atuu ubbaykka bayeeddino.

¹² Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa be'aadekka nuuna agganii? Neeni c'o"u gaade, nuuna zaway bayinna muruwaa muranii?

65

S'oossay Makkalanchchatuwaa Muree

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani taana oochchibeennawanttoo k'onc'c'aad; k'ay taana koyibeennawanttoo beetaad. Taani ta suntsaa s'eesibeenna kawutetsaw, «Ta hawaana! Ta hawaana!» yaagaade koyaad.

² Bare k'ofaa kaalliiddi, lo"o gidenna ogiyaan hametiyaa makkalanchcha asatuwaakko gallassaa ubbaan ta kushiya mic'c'aad.

³ Ha Asay ataakilttiyaa gidдон yarshshiiddenne s'uubiyaa bollan is'aanaa c'uwayiidde, taani s'eellishin, taana ubbaa wode hank'k'etsiino.

⁴ K'ay untunttu duufuwaa gidдон uttiyaawantta; geema sa'aan k'ammaa ak'iaawantta. Guduntsaa ashuwaa miyaawantta; untunttu s'aaruwaan tuna ashuwaa c'abbay de'iaawantta.

⁵ Hewaa ootsiidde, untunttu k'ay haratuwaa, «Yan hinttenttoo de'ite; nuuni hintteppe geeshsha gidiyaa diraw, nuukko shiik'oppite!» yaagiino.

Unttuntu ta siid'e giddoppe kesiyaa c'uwaanne gallassaa ubbaa ees's'iyaa tamaa.

⁶ «Be'ite, ta sintsan s'aafetti utteedda; taani untunttoo zaaranappe attina, c'o'u giikke; untuntta muranaw k'achchaad.

⁷ Ee, taani untuntu bayzzuwaanne untuntu aawotuwaaw bayzzuwaaw ac'uwaaw ittippe untunttoo zaarana. Ayaw gooppe, untuntu deriyaa bolla is'aanaa c'uwayeeddino; k'ay zoozetuwaaw bolla taana boreeddino. Untuntu kase ootseedda oosuwaaw ac'uwaaw taani untunttoo zaarana» yaagee Med'inaa Goday.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa ayfii woyniyaa turaan de'iyaa wode asay, «Aa giddon anjjuu de'iyaa diraw, Aa d'ayissoppite» giyaawaadan, taani ta k'oomatuu diraw, hawaadan ootsana; taani untuntu ubbaa d'ayissikke.

⁹ Taani Yaak'oobappe zeretsaa, Yihudaappekka ta deretuwaaw laattiyaawantta kessana; taani dooreeddawanttu Aa laattana; ta k'oomatuukka yan de'ana.

¹⁰ Taanna koyeeddo ta asaw Saaroona giyaa dembbay dorssaa wudiyaa heemmiyaa sa'aa gidanawaa; k'ay Akoora wombbay miizzaa wudiyaa al-las's'issiyaa sa'aa gidanawaa.

¹¹ «Shin hinttenoo, Med'inaa Godaa aggeeddawanttoo, ta geeshsha deriyaa dogeeddawanttoo, Kaac'aa giyaa eek'aw maaddaa giigisseeddawanttoo, k'ay hintte wurssetsaa eranaw, Saamaa giyaa eek'aw walaka woyniyaa eessaa wanc'c'an kuntseeddawanttoo,

¹² taani hintte wurssetsaa mashshaw aatsaade immana; hintte ubbaykka goora'ettanaw hokkana. Ayaw gooppe, taani hinttena s'eesina koyibeykkita; haasayiide sisibeykkita» yaagee. Hintte ta sintsan iitabaa ootseeddita; taani dosennabaakka dooreeddita.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomatuu maana; shin hintte koshshattana. Ta k'oomatuu ushana; shin hintte saamettana. Ta k'oomatuu nashettana; shin hintte yeellatana.

¹⁴ Be'ite, ta k'oomatuu wozanaan nashettiide yes's'ana; shin hintte wozanaan kayyottiide waassana. K'ay hintte ayyaanay me"eedda diraw, hintte zilaaliide yeekkana.

¹⁵ Hintte hintte suntsaa ta dooretteeddawanttoo shek'aw immana. Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hinttena wod'ana; shin I bare k'oomatuwaaw duma suntsan s'eesana.

¹⁶ He gadiyaan anjuwaaw koyiyaa ubbay tumatetsaa S'oossay anjjanaadan woosana. He gadiyaan c'aak'uwaaw c'aak'k'iyaa ubbaykka tumatetsaa S'oossan c'aak'k'ana; ayaw gooppe, kase metotuu dogetteeddino; ta ayfiyaa sintsaappekka geemmeeddino» yaagee.

Ooratsa Med'etaa

¹⁷ S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ooratsa salotuwaanne ooratsa sa'aa med'd'ay; kasebay ubbay hassayettennanne k'ofettenna.

¹⁸ Shin taani med'd'iyaaban med'inaw nashettitenne hashshu giite. Ayaw gooppe, taani med'd'eedda Yersaalama nashshechchan kumeeddaano gidana; Yersaalame asikka hashshutenne giyaawaa gidana.

¹⁹ Taani Yersaalamen nashettana; ta asanka hashshu gaana. Hawaappe sintsanaw yeekkiyaawaa kooshshayenne un"ettiide waassiyaawaa kooshshay yan sisettenna.

²⁰ «Yerusaalame gidдон hawaappe sintsanaw, guutsaa wode s'alalaa de'iide hayk'k'iyaa k'eri na'i, woy bare laytsaa wurssennan hayk'k'iyaa c'ima Asay de'enna. S'eetu laytsaana hayk'k'iyaa uray daro yalagan hayk'k'eedda geetettana; s'eetu laytsaa gatsennan hayk'k'iyaa we sheek'etteeddawaadan paydetana.

²¹ He wodetuwaan asatuu golletuwaa kees's'iide, untuntun de'ana; woyniyaa turatuwaakka tokkiide, untuntu ayfiyaa maana.

²² Untuntu kees'ina, haray de'enna; haray maanaw tokkiyaawaa tokkikkino. Ta asaa laytsay mitsaa laytsaadan aduk'k'ana; k'ay taani dooreeddawanttu barenttu adussa wodi yaw barenttu kushiya oosuwaan nashettana.

²³ Untuntu c'oo daaburikkino; woy naanatuwaa boshaw yelikkino; ayaw gooppe, untuntu barenttu naanatuwaannakka Med'inaa Godaan anjjetteda zeretsaa gidanawaa.

²⁴ Untuntu taana s'eesanaappe kasetaade taani untunttoo koyana; k'ay untuntu biro haasayishin, taani untunta sisana.

²⁵ Okoruunne dorssaa maray ittippe heemettana; gaammuukka booraadan, utulaa maana. K'ay shooshshaw baanay k'uma gidanawaa. He wodetuwaan ta geeshsha deriyaan ubbaan, untuntu k'ohetikkinonne baykkino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

66

S'oossay Ayihuda Gidenna Asaa Bolla Pirddana

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Saluu ta araataa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa. Yaatina hintte taw kees's'ana gollii ay mala gollee? Taani shemppana sa'ay hak'anne?

² Hewantta ubbabaakka ta kushii ootseedda gidennee? Hewaa diraw, hawanttu ubbatuukka tawantta. Shin taani barena zik'k'i ootsiyaawaakko, bare ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawaakkonne ta k'aalan kokkoriyaawaakko s'eelana yaagee Med'inaa Goday.

³ «Asay ubbay barew barew injjetiyaa ogiyaa dooreedda gaasuwaan, korumaa yarshshiyaawe asaa wod'iyaa uraa mala; dorssaa maraa yarshshiyaawekka kanaa goora'iyaa asaa mala; katsaa yarshshuwaa yarshshiyaawekka guduntsaa suutsaa yarshshiyaa asaa mala; k'ay hassayissiyaa is'aanaa c'uwayiyaa uraykka eek'aw goyniyaa asaa mala. Untuntu shemppuukka untuntu tunatetsan nashetee.

⁴ Hewaa diraw, taani metuwaa untunttoo doorana; untuntu yayyeeddawaakka taani untuntu bollan ahana. Ayaw gooppe, taani s'eeseedda wode, ooninne koyibeenna; taani haasayeedda wodekka ooninne hayzzibeenna. Untuntu ta sintsan iitabaa ootseeddino; taani nashettenawaa doreeddino» yaagee.

⁵ Hinttenoo, S'oossaa k'aalaw yayyiide kokkoriyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite; «Hintte ishatuu, hinttena is's'iyawanttu, ta suntsaa diraw, hinttena bohiyaawanttu, «Hintte nashshechchaa nuuni be'ana mala, Med'inaa Goday ane bonchchettina be'ana» yaageeddino; shin untuntu yeellatana.

⁶ Katamaappe yiyaa waasuwa sisite; Geeshsha Golliyaappe yiyaa kooshshaakka sisite. Hewe kooshshay bare morkketoo untuntu oosuwa mala kushiya zaariya Med'inaa Godaa kooshsha.

⁷ «Bannikkenan na'aa yeliyaa mac'c'a asi de'ii? Oytsay un"etsennan attuma na'aa yeliyaa mac'c'a asi de'ii?

⁸ Hawaa malabaa oonee siseeddawe? K'ay hawaa malabaa oonee be'eeddawe? Itti biittaa Asay pes's'i itti gallassi yelettanaw danddayiyye? Woy kawutetsay itti kutsan yelettii? Yerusaalama bannikko saan akka, itti kutsan bare naanatuwaa yelaaddu.

⁹ Yelana wodiya gatsiyaa taani untunttu yelanaadan ootsikkitaayye? Yaagee Med'inaa Goday. K'ay yelanaadan ootsiyaa taani yeliyaa uluwaa gorddayttaayye? Hawaa giyaawe taana, S'oossaa.

¹⁰ «Hinttenoo Yerusaalamo siik'iyaa ubbatoo, iinanna nashettite; I dirawukka nashshechchaan pooc'u giite. Hinttenoo iissi yeekkiyaa ubbatoo, iinanna loytsi nashettite.

¹¹ Ayaw gooppe, hintte I mintsetsiyaa d'antsaa d'ammiide kallana; k'ay I daro bonchchuwaappe loytsi ushiide, hintte nashettana» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani iziw sarotetsaa shaafaadan darissana; kawutetsatuwaa duretetsaakka kumiide goggiyaa puluttuwaadan, iziw ahana. Yaatooppe hintte hewaa d'ammana; I hashiyaan hintte tookettana; I kiwuwaan uttiide, hintte ishalettana.

¹³ Aata bare na'aa mintsetsiyaawaadan, taanikka hinttena mintsetsana; hintte Yerusaalamen minettana.

¹⁴ Hintte hewaa be'iyaa wode, hintte wozanay nashettana; hintte mek'etsay akka maataadan aac'ana. K'ay Med'inaa Godaa kushii Aa k'oomatuwaanna de'iyaaawenne Aa hank'k'uu Aa morkkatuwaa bolla de'iyaaawe erettana» yaagee.

¹⁵ Be'ite, Med'inaa Goday tamaa akkiide yaana. Bare hank'k'etteeddawantta muranawunne tamaa lac'uwaan seeranaw saragalaa toggiide, I yaana.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ashuwaa mayyeedda ubbaa tamaaninne mashshaan pirddana. K'ay Med'inaa Godaa mashshaan hayk'k'eeddawanttu paydu darana.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ataakilttiyaa sa'aan barenttu eek'aw goyinnanaw, barenttu gidдон de'iyaa ittuwaa kaalliide, barena dummayiide geeshshiyaawanttu, k'ay guduntsaa ashuwaa, sheneyiyaawaanne ec'eriya miyaawanttu ubbay ittippe d'ayana.

¹⁸ «Taani untunttu oosuwaanne untunttu k'ofaa eriyaa diraw, kawutetsatuwaa ubbaanne duma duma k'aalan haasayiyaawantta ittippe shishshanaw yay; untunttu shiik'iide, ta bonchchuwaa be'ana.

¹⁹ Taani untunttu gidдон malaataa ootsana; untunttuppe atteedawaanttakka ta gitatetsaa sisibeennanne ta bonchchuwaa be'ibeenna kawutetsatuwaakko, Tarsseesakko, Liibiyaakko, Liidiyaakko, Tubaalakko, Yaawaanakkonne abbaa doonaan de'iyaa haakko biittatuwaakko kiittana; untunttu ta bonchchuwaa kawutetsatuwaa gidдон odana. 66:19 Liibiyaakko: Ibraawetsuwaan Puus'a geetettee.

²⁰ Israa'eeliyaa Asay katsaa yarshshuwaa geeshsha miishshan wotsiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaadan, untunttu hintte ishaturwaa ubbaa kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe paratuwaan, paraa gaaretuwaan, gaalotuwaan, bak'ulotuwaaninne miishshaturwaa c'aaniyaa gaaretuwaan utissiide, taw imuwaa gidanaadan, Med'inaa Godaa geeshsha deriyaa Yerusaalame ahana.

²¹ Untunttuppe ittuwaa ittuwaa taani k'eesetuwaanne Leewaturwaa kessana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

²² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani med'd'iyaa ooratsa salotuunne ooratsa sa'ay ta sintsan minniide de'iyawaadan, hewaadankka, hintte zeretsaynne hintte suntsay minniide de'ana.

²³ Aginaa s'eeruwaappe biide hara s'eeruwaa gakkanawunne itti Samb-bataappe biide hara Sambbataa gakkanaw, Asay ubbay ta sintsan goynanaw yaana yaagee Med'inaa Goday.

²⁴ Unttuntu kesi biide, ta bolla makkaleedda asatuu anhaa be'ana. Hewantta miyaa gus'unii hayk'k'enna; unttunta s'uuggiyaa tamaykka to"enna. Unttuntu asaa ubbaw sheneyiyaabaa gidanawaa» yaagee.

Ermaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi, Kiristtoosi yelettanaappe kase laappun s'eetu laytsaa wurssetsaaninne usuppunto s'eetu laytsaa doometsaa heer-aan de'eedda. Ermaasi daro wodiya ootseedda bare oosuwaan untuntu eek'aa goyinuwaanne untuntu nagaraa oosuwaa gaasuwaan S'oossaa asaa bolla wolk'k'aama bashshay yiide de'iyawaa untunta minisiide eris-seedda. Bare odeeddawe ubbay poletteeddawaa pas'a de'iide bare ayifiyaan be'eedda. Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yersaalame oyk'k'iide, katamaanne Geeshsha Golliya laaleedda. Yihudaa kawuunne asaappekka dariyaa baggay omoodettiide Baabloone beedda. Gujjiidekka Ermaasi Asay omooduwaappe simmanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ek'k'anawaa kasetiide odeedda.

Ermaasa mas'aafaa oyddu kessiide be'anaw danddayettee.

1. Nabiyya S'eessaabaa, Iyoosiyyaasa, Yo'aak'eema, Yo'aakiinanne Sedek'iyaa kawutetsaa laytsatuwaan Yihudaa asaassinne untunta kaaletsiyaawanttoo S'oossaappe yeedda k'aalaa.
2. Hananaw odetteedda dumma dumma k'aalatuwaanne Ermaasa de'uwaan poletteedda waanna waanna yewotuwa gujjiide, Ermaasa s'aafiya Baaruki s'aafiide oyk'k'eedda k'eri dawutariyaappe beetteedda s'uufetuwa.
3. Dumma dumma allaga biittaa asaw S'oossaappe odetteedda timbbitiyaa k'aalatuwa.
4. Yersaalame oyk'k'etsaabaanne Asay omoodettiide Baabloone baanawaa odiyaa gujjo taariketuwa.

Ermaasi bare asaa loytsi siik'iyaa untuntu bolla bayetsaa pirda aatsanaw loytsi daro is'siyaa asaa. Timbbitiyaa odiyaa asaa gidiide ootsana mala S'oossay Aa s'eeseedda diraw, barena gakeedda metuwa gaasuwaan I kayyotteedda mino kayyuu Aa mas'aafaa gidon daro sa'an s'aafetti utteedda. S'oossaa k'aalay Aa wozanaa gidon tamaadan s'uuggiyaa diraw, hewaa bariide wotsi agganaw danddayibeennawaa k'onc'c'iseedda.

Ha mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa odeedda wolk'k'aama wolk'k'aama k'aalatuwaappe ittuu ittuu metuu kumeedda Ermaasa laytsaappe aad'diidde, wozanaan s'aafetteedda diraw, hassayissiyaa astamaarii koshshennan, ubbaa gede naagiyaa ooratsa c'aak'k'uu S'oossaa asaw imettiyaa wodii yaanaw de'iyawaa malaatiino (31:31-34).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

S'oossay Ermaasa Dooreedda 1:1-19

S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa 2:1-25:38

Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda 26:1-29:32

S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana 30:1-33:26

Ermaasa Duma Duma Oosotuwa 34:1-38:28

Yersaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'eteedda Hanotatuwa 39:1-42:22

Ermaasi Gibs'e Beedda 43:1-44:30

Baarooakaw Odeteedda Timbbitiyaa 45:1-5

Nabii Duma Duma asaw Odeedda Timbbitiyaa 46:1-51:64

Yersaalame Kunddetsaabaw Kiitetteedda Gujja Oduwaa 52:1-34

*S'oossay Ermaasa Doreedda
(1:1-19)*

¹ Biiniyaama biittan Anatoota kataman de'iyaa k'eesetuwaappe ittuwaa gidiyaa Hilk'k'iyaa na'aa Ermaasa k'aalay hawaa.

² Amoonaa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laytsan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.

³ K'ay Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda laytsatuwaan S'oossaa k'aalay Ermaasaw yeedda. K'aykka Iyoosiyaasa na'ay, Sedek'iyaa kaatetina, tammanne itti laytsaa gakkanaw, S'oossaa k'aalay daro gede aw yeedda. He laytsi ichcheshantsa aginaan Yersaalame Asay omoodettiide beedda.

Ermaasi S'eesetteedda

⁴ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁵ «Taani neena ne aatti uluwaan attanaappe kase eraad. Neeni uluwaappe yelettanaappe kase taani neena geeshshaade dummaya wotsaad. K'ay kawutetsatoo timbbitiyaa odiyaawaa ootsaade neena suntsaad» yaageedda.

⁶ Taani, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani na'aa. Taani wooti haasayintokka erikke» yaagaad.

⁷ Shin Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «⁷«Taani na'aa» gooppa. Taani neena kiittiyaa asaa ubbaakko ba. Taani azaziyaawaa ubbaakka oda.

⁸ Unttunttoo yayyoppa. Ayaw gooppe, taani neena ashshanaw neenana ittippe de'ana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday bare kushiya yeddiide, ta doonaa bochcheedda. Yaatiide, «Be'a; taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad.

¹⁰ Neeni shoddanawunne kolanaw, d'ayissanawunne aatsa yegganaw, kees's'anawunne tokkanaw, deriyaa asaa bollanne kawutetsatuwaa bolla taani hachchi neena suntsaad» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Ermaasaa, new ayay beettii?» yaageedda.

Taani zaaraadde, «Lawuziyaa giyaa mitsaappe keseedda gatimay beettee» yaagaad.

¹² Med'inaa Goday taana, «Neeni likke be'aadda. Ayaw gooppe, taanikka ta k'aalay polettina, hewaadan be'anaw naagay» yaageedda.

¹³ Laa"entsuwaakka Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Harabay k'ay ayay beettii?» yaageedda.

Taani zaaraadde, «Itti penttiyaa s'aaruu huup'issa baggappe haa simmiide, kunddanaw mati utteeddawe beettee» yaagaad.

¹⁴ Med'inaa Goday taana, «Huup'issa baggappe bashshay pod'iide, biittan de'iyaa asaa ubbaa bolla gukkana.

¹⁵ Taani huup'issa bagga kawutetsatuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesana hanay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. Unttuntu kaatetuu yiide, Yersaalame geliyaa penggetuwaan, dirssaa yuushshuwaa ubbaaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaan barenttu araatuwaa wotsana.

¹⁶ Yihudaa Asay taana aggiide, hara s'oossatoo yarshshiiddenne barenttu kushiyan untuntu ootseeddabaw goyinniide, ootseedda untuntu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ta pirddaa untuntu bolla odana.

¹⁷ «Shin neeni ne huup'iyaw giiga! Dendda ek'k'aade, taani neena azaziyaawaa ubbaa untuntu oda. Unttuntu yayyoppa. Neeni untuntu yayyooppe, taani neena untuntu sintsan gujja yashissana.

¹⁸ Hachchi taani neena ha biittaa ubbaa bolla, Yihudaa kaatetuu bolla, kaappotuwaa bolla, k'eesetuwaa bollanne ha biittaa asaa bolla gimb-betteedda katamaadan, birataa tuussaadaaninne nahaasiyaa birataan di-reedda dirssaadan ootsaade minisaad.

¹⁹ Unttuntu neenanna olettana. Shin taani ashshanaw neenana it-tippe de'iyaa diraw, neena s'oonikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa

2

(2:1–25:38)

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taw yiide,

² «Baade Yerusaalame asaa haytsaan hawaadan yaagaade awaaya; «Neeni yalagatetsan taw ay keeshshaa ammanetteedentto, k'ay neeni biro mishi-ran de'iyaa wode, taana ay keeshshaa siik'eeddentto, taani S'oossay has-sayay. Neeni bazzo gidduwaanna, zeretsay zeretti erenna biittaana taana kaalaadda.

³ He wode Israa'eelii Med'inaa Godaw geeshsha. Aw bayira katsaa mala; aappe meedda ubbatuu bayzzanchcha gidiino. Yaatina, untuntu bolla iitabay yeedda. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaaga» yaagee.

⁴ Hinttenoo, Yaak'ooba asatoo, Israa'eeliyaa zaretoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kase hintte aawotuu taanan ay bayzzuwaa demmiide, taappe haakkiide beeddino? Untuntu patsenna eek'atoo goyinniide, patsennabaa gideeddino.

⁶ Untuntu, «Nuuna Gibbs'eppe kesseeddawe, mela aafu gideedda baz-zuwaana, koshayne d'ip'p'i go d'umay de'iyaa biittaana, ay asayne aad'd'enna woy de'enna saanna kaaletseedda Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino.

⁷ Hintte aappe teeraanne lo"obaa maana mala, taani hinttena tu'e biittaw ahaad; shin hintte yiide, ta biittaa tunisseedditanne ta laataa iiseedditta.

⁸ K'eesetuukka, «Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino. Ta higgii untuntu kushiyan de'iyaa asatuukka taana eribeykkino. Asaa mood-diyaawanttukka ta bolla makkaleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka Ba'aala sunsan timbbitiyaa odiide, patsenna eek'atoo goyinneeddino» yaagee.

⁹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani hinttena birokka mootana; hintte naanatuwaa naanatuwaakka mootana.

¹⁰ Ane away doliyaa bagga biide, K'op'iroosa giyaa haatsaan dooddet-teedda biittaa s'eellite. Woy away wulliyaa bagga K'eedaare giyaa biittaa asaa kiittiide s'omoosissite. Yaatiide ane hawaa malabay hawaappe kase baggan haneeddenttonne be'ite.

¹¹ Untuntu tumu s'oossatuwaa gidana d'ayooppenne, derii bare s'oossatuwaa laammibeenna. Shin ta Asay taana bare bonchchuwaa patsenna eek'atuwaan laammeedda» yaagee.

¹² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Salotoo, «Poora!» giite; dagammiide kokkorite!

¹³ Ayaw gooppe, ta Asay laa"u iitabatuwaa ootseedda; hewanttunne, de'uwaa haatsaa pulttuwaa taana aggeeda; haatsaa oyk'k'anaw dand-dayenna, s'oo'etti diggeedda ollaa barew bookkeedda.

¹⁴ «Israa'eelii k'oomanne gidenna; son yeletteedda ayilenne gidenna. Yaatina, I ayaw do'ay oyk'k'iyaaawaa gideedee?

¹⁵ Aa morkketuu gaammuwaadan, Aa bollan gudeeddino. Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide daareeddino; untunttu Aa biittaa mela kesseeddino; Aa katamatuukka laalettiide, de'iyaaawaa d'ayeeddino.

¹⁶ Hewaa bollakka Memppisanne S'aafinaasa asatuu Aa liip'iyaa meedeeddino.

¹⁷ Neenoo Israa'eeliyaw, I neena ogiyaan kaaletsishin, Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawan hawaa ne bolla aheeddawe neena gidikkii?

¹⁸ Nayle Shaafaappe haatsaa ushanaw Gibs'e biyaawe neena ayaa maaddanee? Woy Efiraas'iisa Shaafaappe haatsaa ushanaw Asoore biittaa biyaawe neena ayaa go"anee?

¹⁹ Simmi ne iitatetsay neena murana; neeni taana aggeedawe ne bolla pirddana» yaagee.

Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni taana Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawe ay keeshshaa iitanne c'ama gidintto, ane eranne be'a. Neeni taw yayyiyaa yashshay neenan baawa.

²⁰ «Taani ne morgge mitsaa beni mentsaad; ne k'ashuwaakka duutsaad. Yaatinakka, «Taani new ootsikke» yaagaadda. Deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aadan gisaadda.

²¹ Taani neena bertte zeretsaappe akkaade, lo"o woyniyaa turaadan tokkaad. Yaatina, waana guyye simmaade, woran doleedda, bayeedda woyniyaa turaa gidaaddii?» yaagee.

²² K'aykka Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni hanc'c'iic'iyaaan meec'ettanttokka, saamunaa darissaade gorppettanttokka, ne bayzzuwaa k'itay ha"ikka ta sintsaana.

²³ Neeni waanaade, «Taani tunabeykke; taani Ba'aala eek'atoo goyinnanaw wos's'abeykke» gaanaw danddayay? Ane neeni wombban haneeddawaa s'eella; neeni ootseeddawaanne akeeka. Neeni yaanne haanne wotsaa jaamiyaa gaalatti mala.

²⁴ Neeni bazzuwaa meezeteedda, bare ziitaa wode c'arkkuwaa singget-siyaa harati mala. Aa birassaw ek'k'a kichchina, ooni izo te"anaw danddayii? Izo ziittiyaa ay wodalla hariinne daabureenna; I izi c'eggenan izo demmi aggee.

²⁵ Neenoo, Israa'eeliyaa, ne c'aamay wurana gakkanaasinne ne kookkii melana gakkanaw, hara s'oossatuwaa geeduwaa hawaadan wos's'oppa. Shin neeni, «Is's'aadda; hewe taana ayinne maaddenna. Ayaw gooppe, taani imatsaa s'oossatuwaa siik'a diggaad; taani untunttoo goinnana» yaagaadda.

²⁶ «Kayisuu oyk'k'etteedda wode yeellatiyaawaadan, Israa'eeliyaa Asay yeellatee; untunttukka, untunttu kaatetuu, untunttu kaappatuu, untunttu k'eesatuu nne untunttu timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay yeellatiino.

²⁷ Untunttu mitsaa, «Neeni ta aawuwaa» yaagiino; k'ay shuchchaa, «Neeni taana yelaadda» yaagiino. Untunttu taw barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa zaareeddino. Shin untunttu metootiyaa wode taana, «Dendda! Nuuna ashsha!» yaagiino.

²⁸ Shin ane, hintte hinttew med'eedda s'oossatuu hak'an de'ino? Hintte metootiyaa wode hinttena ashshanaw danddayooppe, ane denddino! Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwaa keeshshaa c'ora» yaagee.

²⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taananna ayaw mootettiitee? Hintte ubbaykka taw makkaleeddita.

³⁰ Taani hinttena c'oo mela muraad; hintte baayibeykkita. Koshateedda gaammuwaadan, hintte mashshay hintte timbbitiyaa odiyaawantta mi diggeedda» yaagee.

³¹ Hinttenoo, ha wodiya yeletatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! I hawaadan yaagee; «Taani hinttew, Israa'elato bazzo mala woy d'ip'p'i go d'uma biittaa mala gidaadditayye? Yaatina, ayaw ta asay, «Nuuni nu sheniyaadan baana; laa"entso ubbakka neekko simmokko» yaagii?

³² Wodoratta bare alleek'k'uwaa woy bullachchettiyaana bare bullachchaa mayuwaa dogay? Shin ta Asay taana paydu bayinna gallassaa dogeedda.

³³ Neeni ne laggetsatoo geeduwaa wos's'iyawaa ayaa meezetaadii! Loytsi iita mac'c'a asatuukka ne ogiyaappe tamaaranaw danddayiino.

³⁴ K'ay mentsiide gelishina oyk'k'eedda asaa suutsan gidennaan, s'illo hiyyeesatuwaa suutsaa d'ac'uwaan ne mayuu bay utteedda.

«Neeni hawaa ubbaa ootsaadekka,

³⁵ «Taani s'illo; tumuwaappe S'oossay ta bolla hank'k'etenna» yaagaasa. Neeni, «Taani nagaraa ootsabeykke» giyaa diraw, taani ne bollan pirddana.

³⁶ Yaatina neeni ne ogiyaa laammanaw ayaw bichchaaray? Kase neena Asoore biittay yeellayeeddawaadan, Gibs'e biittaykka yeellayana.

³⁷ Neeni hawaappekka ne huup'iyaa oyk'k'aade kesana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neeni ammanettiyaawantta is's'eedda. Neeni untuntun maadettakka» yaagee.

3

Ammanettena Israa'eelato

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Itti Asay bare machchato yeddina, iza baade hara asinaa gelooppe, he bitanii laa"entso izo zaarii? Zaarooppe he biittay aad'd'eeda tunaa tune! Shin neeni sharmus'aadan, c'ora lagget-satuwaanna de'aadda; yaanaadekka ha"i neeni taakko simmanii!

² Ane d'ok'k'u gaade, ayayne bayinna deretuwa s'eella. Neeni sharmus'aadan gisabeennasay hewan de'ii? Arabiyaa Asay bazzuwaan uttiide naagiyaawaadan, neeni laggetsatuwaa naagaadde ogiyaa gas'aan uttaadda. Yaataade ne sharmus'aaninne ne iitatetsan biittaa tunissaadda.

³ Hewaa diraw, bad'd'eesay te"etteedda; balgguwaa iraykka bukkennaan aggeeda. Hewaa hanooppekka, new sharmus'iyaa malay de'ee; neeni yeelatennaan is's'aadda.

⁴ «Ha"i neeni taana, «Ta aawoo, ta na'atetsaadeppa doommina, neeni taana siik'aasa.

⁵ Neeni ubbaa gede ta bolla yilotay? Ne hank'k'uu med'inawukka aggennee?» yaagaasa. Ee, neeni hawaa yaagaasa; shin neeni ootsanaw dandayiyaa iitaa ubbaa ootsaasa» yaagee.

⁶ Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda laytsi, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hanna ammanuu bayinna Israa'eelata ootseeddawaa neeni be'aaddi? Aa deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsatuu ubbaa garssa baade, yan sharmus'aaddu.

⁷ Iza hawaa ubbaa ootsaadekka, taakko simmanaannu gaade k'oppaad, shin simmabeykku. K'ay I michchata, ammanettena Yihudaakka hewaa be'aaddu.

⁸ Ammanuu bayinna Israa'eelii daro gede sharmus'eedda diraw, paramaa immaade izo yeddaad. Hewaa gidinakka Israa'eelii michchata, ammanettena Yihudaa yayyenawaa taani be'aad; akka kesaade sharmus'aaddu.

⁹ Sharmus'iyaaawe iw s'ii laafabaa gidiyaa diraw, mitsaananne shuchchaanna sharmus'aade biittaa tunissaaddu.

¹⁰ Hewan ubbankka I michchata, ammanettena Yihudaa, c'oo simmeed-dawaa malatawuppe attina, kumentsaa wozanaappe taakko simmabeykku. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ammanettena Yihudatippe ammanuu bayinna Israa'eelata s'illa.

¹² Ba; huup'issa baggaw hawaadan yaagaade awaaya; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, ammanuu bayinna Israa'eelatee, simma! Taani maarotay kumeeddawaa gidiyaa diraw, taani neena iita ayifiyaan s'eellikke. Med'inaw hank'k'ettikke.

¹³ Gidooppenne, neeni, Taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa bolla makkalaad. Allaga s'oossatuwaanna daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aad. Ne k'aalaw azazettabeyikke» gaade ne bayzzuwaam ammananaw koshshee. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.

¹⁴ «K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ammanettena asatoo, simmite; ayaw gooppe, taani hintte asinaa. Hinttena ittuwaa itti katamaappe, laa"uwaa itti yaraappe dooraade akkana; hinttena S'iyoonahana.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani ta wozanaadan, hinttena heemmiyaa hentsanchchatuwaa hinttew immana. Unttuntu hinttena eratetsaaninne akeekan heemmana» » yaagee.

¹⁶ K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassatuwaan hintte he biittan c'orattiyaa wode, asatuu, «Med'inaa Godaa C'aak'k'uwaa Taabootaa» giide haasayikkino. I unttunttoo karhinne geena, woy hassayettenna, woy bayinnawekka untunttoo k'ofettenna; k'ay haray oosettenna.

¹⁷ He wodiyaan untunttu Yerusaalame Med'inaa Godaa Kaatetuwaaraataa giide s'eesana. Kawutetsaa ubbaappe asay Med'inaa Godaa suntsaa bonchchanaw Yerusaalame shiik'ana. Hewaappe sintsan untunttu is'seedda giide, barenttu iita k'ofaa kaallikkino.

¹⁸ He gallassatuwaan Yihudaa asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana ittippe gakketiide, huup'issa bagga biittaaappe taani kase hintte aawotuwaalaatisseedda biittaa ittippe yaana» yaagee.

S'oossaa Asay Eek'aa Misiletoo Goyinneedda

¹⁹ Med'inaa Goday; «Taani hinttena attuma naanatuwaadan woota wot-sanenttonne, pas'a biittaa, kawutetsaa ubbaappe aad'd'iide, lo"iyaa biittaa woota laatissanenttonne k'oppaad. K'ay taana, «Ta aaboo» giide s'eesananne taana kaalliyaasaappe guyye simmikkino gaade k'oppaad.

²⁰ Shin Israa'eeliyaa asatoo, hintte bare asinaw ammanettena machchatidan taw ammanettibeykkita» yaagee.

²¹ Ayentto bayinna d'ok'k'a deretuwaabollan kooshshay sisettee; hewenne, Israa'eeliyaa asaa yeekuwaanne watiwatuwaa. Ayaw gooppe, untunttu barenttu ogiyaa geellayeedinonne Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino.

²² S'oossay untuntta, «Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, taakko simmite. Hintte ammanettana mala, taani hinttena patsana» yaageedda.

Unttuntu, «Eeno, nuuni neekko simmana. Ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa.

²³ Nuuni zoozetuwaahuup'iyaaaninne deretuwaahuup'iyaaan eek'aw goyinniyaawe tumuwaappe c'imuwaam. Tumuppe nuw, Israa'elatooototet-say Med'inaa Godaana, nu S'oossaanna.

24 Nu yalagatetsaadeppes doommina, nu aawotuu daaburiide demmeeddawaa, untunttu dorssanne miizzaa, untunttu mac'c'anne attuma naanatuwaa, yeellayiyaa eek'atuu mi d'ayisseeddino.

25 Nu yalagatetsaadeppes doommiide, hachchi gakkanaw, nuunikka nu aawotuukka Med'inaa Godaa nu S'oossaa bolla nagaraa ootseeddo. Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaw azazettibeykko. Hewaa diraw, ane nuuni yeellaw duge gufanneeto; k'ay kawushshay nuuna afilaadan kammo» yaagiino.

4

Simmite Giyaa S'eessaa

1 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, simmooppe, haa taakko simmite. Hintte taani shenetiyyaa hintte eek'atuwaa ta sintsappe diggooppe, taappe wora baana d'ayooppenne

2 hintte tumuwaan, suuretetsaaninne s'illotetsan, «Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'ooppe, he wode kawutetsatuu an anjettananne an c'ee'k'ana» yaagee.

3 Med'inaa Goday Yihudaa asawunne Yerusaalamen de'iyaa wanttoo hawaadan yaagee; «Hintte otsa biittaa goshite; aguntsaa bolla zeroppite.

4 Hinttenoo, Yihudaa asatoo, Yerusaalamen de'iyaa wanttoo, hintte hintte huup'iyaa Med'inaa Godaw k'as's'arite; hintte wozanaa shookuwaa diggite. Hewe d'ayooppe, hintte ootseedda iitatetsaa diraw, ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana. Aa ooninne toyissanaw danddayenna» yaagee.

S'oossay Huup'issa Bagga Biittaappe Iitabaa Ayee

5 S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaan odite. Yerusaalamen, «Biitta ubbaan malakataa punnite!» yaagiide awaayite. Hintte k'aalaa d'ok'k'issiide, hawaadan giide waassite! «Ittippe shiik'ite! Ane gimbbii yuuyyi aad'd'eeda katamaa denddite!» yaagite.

6 Asay S'iyoonne baana mala malaatite! Hinttew saro attanaw bak'atite! Gam"oppite! Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe iitabaanne wolk'k'aama bashaa ahana hanay.

7 Gaammuu bare de'iyaa buuraappe kesiyaawaadan, kawutetsatuwaa d'ayissiyaawe bare sa'aappe denddee. Hintte biittaa d'ayissanaw yeedda. Hintte katamatuu bayiide ona gidanawaa.

8 Hewaa diraw, maak'aa mayyiide, «Aayye! Aayye!» yaagiide zilaalitenne yeekkite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu suulliyaawe nu bollappe kichchibeen» yaagee.

9 K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi, kaatiyaa wozanayenne kaapotuwaa wozanay yayyana. K'eesetuukka dagamana. Timbbitiyaa odiyaawanttukka, «Poora!» giide doonaa oyk'k'ana» yaagee.

10 Taani, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, mashshay untunttu k'ood'iyaan wod'd'iyaa wode, «Hinttew sa'ay saro gidana» yaagaade, ha asaanne Yerusaalame loytsi c'imuwaa c'immaada» yaagaad.

11 He wodiyaan ha asaassinne Yerusaalamew, Med'inaa Goday hawaadan yaagee geetettana; «Bazuwaan ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaappe michchiyaa c'arkkuu ta asaa bolla c'arkkana; shin hewe katsaa ses's'anawunne geeshshanaassa gidenna.

12 Hewaappe loytsi wolk'k'aamiyaa c'arkkuu ta azazuwaan c'arkkana; ha"i taani untunttu bolla pirddana» gee geetettana.

Yihudaa Biittay Morkkiyaan Dooddettedda

¹³ Be'ite, morkkii shaariyaadan kesee. Aa paraa gaaretuukka gotiyaa mala; Aa paratuu arggantsaappekka aad'd'i elleelliino. Aayye ana nuunoo! Baawa d'ayeeddo!

¹⁴ Neenoo Yerusaalame, attana mala, ne wozanaa meec'c'aade iitatet-saappe geeshsha digga! Iita k'ofay ne wozanaan awude gakkanaw gam"anee?

¹⁵ Daana katamaappenne Efireema Deriyaappe yeeddawanttu iitabaa awaayiino.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kawutetsatoo odite; Yerusaalami-wukka hawaadan yaagiide awaayite; Yihudaa katamatuwaa bollan, «Haako biittaappe olaa awaaiyaa olanchchatuu yi de'iino;

¹⁷ I ta bolla makkaleedda diraw, gaden de'iyaa katsaa naagiyaawant-tudan, he olanchchatuu Yihudaa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iino» yaagite» yaagee.

¹⁸ Yihudaa asatoo, Hintte hanuunne hintte oosuu hawaa ubbaa hintte bolla aheedda. Hawe hinttew muro. I ay keeshshaa c'ammiyaabee! Hintte wozanaa ay keeshshaa c'addiyaabee!

Ermaasi Bare Asaa Gishshaw Zilaaleedda

¹⁹ Aayye taanoo! Taani hawaa woota danddayanee! Aayye ta wozanaw! Ta wozanay diddik'ee; taani c'o"u gaanaw danddaykke. Ayaw gooppe, taani malakataa punuwaanne olaa waasuwa sisaad.

²⁰ Iitabay iitabaa kaallee; mule biittay bayeedda. Ta dunkkaanetuunne gaaridatuu ellekka d'ayeeddino.

²¹ Awude gakkanaw olaa malaataa s'eellaneenne malakataa punusaa sisanee?

²² S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay booza; untunttu taana erikkino. Untunttu k'ofi bayinna naanatuwaa; untunttoo akeeki baawa. Untunttu iitabaa ootsanaw eranchcha; shin lo"obaa ootsanaw erikkino» yaagee.

Ermaasi Be'eedda Sas'aa

²³ Taani sa'aa s'eellaad; sa'ay giigibeennawaanne ayayenne bayinna mela gidiyaawaa be'aad. K'ay salotuwa s'eellaad; untunttun poo'uu bayin-nawaa be'aad.

²⁴ Deretuwa s'eellaaddi; untunttu k'aas's'iyawaanne zoozetuu ubbay guyyenne sintsaw gaji gajiyaawaa be'aaddi.

²⁵ Taani s'eellaad; shin ay asanne be'abeykke; saluwaa kafotuukka ubbay paalliide bak'ateeddino.

²⁶ S'eellaad; aradda biittay mela gideeddawaa be'aad; Med'inaa Godaa sintsan, Aa suulo hank'k'uwaa sintsan he biittaa katamatuukka yoodetteed-dino.

²⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mule biittay bayana; shin taani Aa wurssa d'ayissikke.

²⁸ Hewaa diraw, sa'ay yeekkana; salotuukka bollan d'umana. Ayaw gooppe, taani ga diggaad; marssettikke. Taani k'ofaa k'achcha kichchaad; aggikke» yaagee.

²⁹ Paraa asatuunne wonddaafiyaa asatuu garmmaamuwan, Asay katamaa ubbaappe bak'atana. Baggatuu wos's'iide wora garssa gelina, baggatuu k'ay zaallaa shibbiino. Katamay ubbay oniide, de'iyaa asaa d'ayeedda.

³⁰ Neenoo, baya kichcheedaanee, neeni ay ootsay? Ne zo'o mayuwaa ayaw mayyay? Work'k'aa alleek'k'uwaa ayaw wotsay? Ne ayifiyaa sip'intsaayaw okkayi? Neeni c'oo mela neena loytsaadda. Ne laggetsatuu neena kad'eeddino; untunttu neena wod'anaw koyiino.

³¹ Taani yeluwaa oyk'k'eteedda mishirata waassiyaawaa mala waasuwaa sisaad. I waasuu koyiro na'aa yeliyaa mac'c'a mishirati ooliyaa mala. He waasuu, Yerusaalama shemppuwaa te"ettaade, bare kushiya mic'aade, «Aayye taanoo! Hekko taana wod'anaw haniino!» yaagaade waassiyaa waasuwaa.

5

Yerusaalame Asaa Nagaraa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Ane Yerusaalame ogiyaa pudenne duge hamettite; ane yuuyyi aad'd'iide s'eellitenne akeekite; Aa gutarankka koyite. S'illuwaa pirddiyaanne tumuwaa koyiyaa itti asaa Hintte demmooppe, taani Yerusaalame maarana.

² Shin untuntu, «Med'inaa Goday ero» gooppekka, untuntu tumuwaappe wordduwaan c'aak'k'iino» yaagee.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ne ayifetuu tumuwaa s'eellikkinooyye? Neeni untunta dechchaadda, shin untunta sakkibeenna. Neeni untunta kinchchereetsaadda, shin untuntu seeraa akkenan is's'eeddino. Untuntu barenttu som"uwaa zaallaappe aatsi minisiide, barenttu nagaraappe simnnaan is's'eeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaade k'oppaad; «Hawanttu hiyyeesaa s'alala; hawanttu booza. Ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa erikkino.

⁵ Simmi taani wolk'k'aama asatuwaakko baananne untunttoo odana. Ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa eriino» yaagaade k'oppaad. Shin untuntu ubbaykka ittippe Aa morgge mitsaa mentseeddinonne k'ashuwaakka duutseeddino.

⁶ Hewaa diraw, gaammuu bare woraappe kesiide, untunta wod'ana. Jeerii bazzuwaappe kesiide, untuntu mi d'ayissana. Maahii untuntu katamatuwaa zuggiide naagana. He katamatuwaappe kesiya ubbay puuzetti wurana. Ayaw gooppe, untuntu makkalay dalggeedda; untuntu tooshiikka dareedda.

⁷ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte nagaraa ayaw atto goo? Hintte naanatu taana aggiide, worddo S'oossatuwaan c'aak'k'eeddino. Taani untunta mizaade kalissaad; shin untuntu sharmus'eeddinonne sharmus'atuwaa golliya siireeddino.

⁸ Untuntu d'iiketteedda koruma paraadan ziittiidde, hara asaa machchato woshumanaw amottiino.

⁹ Tumu taani ha yewotuwaa diraw, untunta muranaw bessikkita? Hawaa mala kawutetsaw ta haluwaa kesikkita?» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁰ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I woyniyaa turaa maaraa gidduwaana biidde bayzzite; shin wurssi d'ayissoppite. I tashetuwaa penggii olite; ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaassa gidikkino.

¹¹ Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu mulekka ammanettibeykkino» yaagee.

¹² Untuntu hawaadan giide, Med'inaa Godaa bolla wordduwaan haasayeeddino; «I ayinne ootsenna; k'ohiyaabay ayayne nu bolla yeenna. Morkkiyaa mashshaa woy koshaa nuuni mulekka be'okko.

¹³ Timbbitiyaa odiyaawanttu c'arkkuwaa mala; untuntun S'oossaa k'aalay baawa. Hewaa diraw, untuntu giyaawe ubbay untunta gakko» yaagiino.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaagee; «Unttuntu ha k'aalaa haasayeedda diraw, taani ta k'aalaa ne doonaan tamaa kessana. Ha asaakka mitsaa kessana; he tamay untuntta mi d'ayissana» yaagee.

¹⁵ Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla haakko biittaappe itti kawutetsaa ahana. Inne wolk'k'aamanne beni kawutetsaa. Unttuntu k'aalaa hintte erenna, untuntu haasayaykka hinttew gelenna kawutetsaa.

¹⁶ Unttuntu c'ubiyaa shookuu dooyaa duufo mala. Unttuntu ubbaykka wolk'k'aama asaa.

¹⁷ Unttuntu hintte katsaanne k'umaa bonk'k'iide maana. Hintte attuma naanatuwaakka mac'c'a naanatuwaakka wod'ana. Hintte dorssaakka miiz-zaakka bonk'k'iide maana. Hintte woyniyaa turaa teeraakka balasiyaa giyaa mitsaa teeraakka bonk'k'iide maana. Hintte ammanettiyaa, gimbbetteedda katamatuwaakka untuntu barenttu mashshaan oliide bayzzana» yaagee.

¹⁸ Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaagee; «Shin he gallassatuwaan gidooppekka, taani ta asaa ubbaanna wurssa d'ayissikke.

¹⁹ Asay neena, «Med'inaa Goday nu S'oossay nu bolla hawaa ubbaa ayaw ootseedee?» giide oochchiyaa wode, neeni untunttoo, «Hintte taana, S'oossaa aggiide, hintte matan imatsaa s'oossatoo ootseeddawaadan, hewaadan hinttekka asaa matan imatsaa asatoo ootsana» yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa, «Hinttena Erite» Gee

²⁰ K'aykka S'oossay, «Hawaa Yaak'ooba asatoo oda; Yihudaa biittankka hawaadan yaagaade awaaya;

²¹ «Hinttenoo, ayifii de'ishiina s'eellennawanttoo, haytsay de'ishiina sisen-nawanttoo, eeyyanne donc'c'illowantta asatoo, hawaa sisite!

²² Laa hintte taw ayaw yayyikkitee? Yaagee Med'inaa Goday. Hintte ta sintsan ayaw kokkorikkitee? Ayaw gooppe, taani shafetuwaaw abbaaw za-waa, med'inaw Aa pintsenaa dirssaa ootsaad. Beetatuu pushakettooppekka s'oonanaw danddaykkino. Unttuntu guummooppekka pinnanaw dand-daykkino.

²³ Shin ha asatoo muumenne makkala wozanay de'ee. Unttuntu itti bagga simmiide, wora beeddino.

²⁴ Unttuntu barenttu wozanaan, «Nuw adiliyaa iraanne asuuraa iraanna wodiyaan wodiyaan immiyaa, nuuna nu katsaa daaburssissennan shi-ishissiyaa Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ane yayyeetto» gibeykkino.

²⁵ Hintte iita oosuu hawantta te"eedda. Hintte nagaray hinttena lo"obaappe ashsheeda» yaaga» yaagee.

²⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa gidдон iita asatuu de'iino. Kafo-tuwaa oyk'k'anaw naagiyaa asatuwaadan zuggiide naagiino. Unttuntu gitiyaa yeggiino; asatuwaa oyk'k'iino.

²⁷ Kootsan kafuu kumeeddawaadan, unttuntu golliyaan c'imuu kumeedda. Hewaa diraw, unttuntu wolk'k'aamanne dure gideeddino.

²⁸ Unttuntu orddenne mod'd'o gidiide dic'c'eeddino. Unttuntu iita oosoo zaway baawa. Unttuntu aawuu bayinna naanatuwaa shatintsanaw unt-tuntu diraw mootettikkino; hiyyeesatuwaa maataakka naagibeykkino.

²⁹ Yaatina, taani Med'inaa Goday untuntta hewaa diraw, muranaw bessikkita? Hawaa mala kawutetsaa bolla ta haluwaa kessanaw bessikki-taa?» yaagee.

³⁰ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Daro iitabayenne dagantsiyaabay biittaa bollan haneedda.

³¹ Timbbitiyaa odiyaawanttu wordduwaa odiino; k'eesatuu kka untunttu zoriyaan ayissiino. Ta asaykka hewaa malabaa dosee! Shin wurssetsan waaniitee?» yaagee.

6

Yerusaalame Morkkiyaan Dooddetteedda

¹ K'aykka S'oossay, «Hinttenoo, Biiniyaama asatoo, hintte shemppuwaa ashshanaw bak'atite! Yerusaalameppe kesite! Tak'o"a kataman malakataa punnite! Beeti-Hakkareema giyaa san malaataa bessite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe iitabayenne balaa bashshay yaana hanee.

² Taani lo"iyaanne nashechchiyaa S'iyoonne katamatuwaa d'ayissana.

³ Morkketuu hentsanchchatuwaadan barenttu wudiyaa akkiide, Aa bolla yaana. Aa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa essana; barenttu wudiyaanne barenttu sa'aan sa'aan heemmana.

⁴ Untunttu ittuu ittuwaa, «Yerusaalamenna olettanaw giigite! Denddite! Ane nuuni Aa seeta gallassi oleetto. Shin aayye ana! Sa'ay k'amme; omarsa kuway aduk'k'i aduk'k'i bee.

⁵ Hewaa diraw, denddite! ane k'amma oleetto; Aa geessuwaa laaleeddo» yaagiide mak'ettiino» yaagee.

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mitsatuwaa k'ans's'ite. Yerusaalame gimbbiyaa matan biittaa dooriide diddik'ite. He kataman naak'uu kumeedda diraw, I murettanaw bessee.

⁷ Ollay bare haatsaa pulttiyaawaadan, ikka bare iitatetsaa pulttee. Makkalabayenne bashshaabay Aa giddon sisettee. Ubbaa gede Aa sa'ayenne madutsay ta sintsan beettee.

⁸ Neenoo Yerusaalame, taani neena seeriyawaa akka. Akkenan is'sooppe, taani neeppe shaakkettananne ne biittaa itti asayenne de'enna baaddinne biittaa kessana» yaagee.

Israa'eeliyaa Asaa Makkalaa

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa teeraa mas'iyawaadan, Israa'eeliyaa asaa atteeddawantta loytsiide mas'ite. Woynniyaa teeraa k'oriyaa asaadan, hintte kushiyaa daashshatuwaa giddo laa"entsuwaakka yeddite» yaagee.

¹⁰ Taani oossi odooshsha? Oona seerooshsha? Ooni sisanddeeshsha? Be'ite, untunttu sisenna mala, untunttu haytsay baretti utteedda. Be'ite, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo k'iliic'iyawaa gideedda; untunttu an nashetikkino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu taanan kumi utteedda. Taani ha hank'k'uwaa te"anaw danddaykke.

Yaatina, S'oossay taana hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uwaa ogiyaan de'iyaa naanatuwaa bollanne shiik'eedda yalaga asaa bolla tiga. Machchatokka asinaakka, c'immi wureedda asaakka I akki baana.

¹² Taani he biittan de'iyawanttu bolla ta kushiyaa yeddiyaa wode, untunttu golletuu, untunttu goshshaanakka untunttu machchetuwaanakka ubbay haratoo imettana» yaagee Med'inaa Goday.

¹³ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa maanaw yirgetee. Timbbitiyaa odiyaawanttukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immiino.

¹⁴ Ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro; saro!» yaagiino.

¹⁵ Ha sheneyiyaa oosuwa ootsiide, untunttu yeellateeddinoo? Tuytti, untunttu mulekka yeellatibeykkino. Untunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, untunttukka kunddeeddawanttu gidдон kunddana. Taani untuntta muriyaa wode, untuntta kawushshana» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ogiyaan ek'k'iide s'eellite; beni loosotuu de'iyasaa oochchite. «Lo"o ogii hak'an de'ii?» yaagiide oochchitenne an hamettite. Yaatiide hinttew shemppi akkite. Yaagina hintte, «Nuuni he ogiyaan hamettokko!» yaageedditaa.

¹⁷ Taani naagiyaawantta hintte bolla suntsaade, «Malakatay punettiyyaa wode sisite!» yaagaade odaad. Shin hintte, «Nuuni sisokko» yaageedditaa.

¹⁸ «Hewaa diraw, kawutetsatoo, sisite! Maabarattoo, taani ta asaa oot-siyaawaa erite!

¹⁹ Sa'aan de'iyaa asatoo, hawaa sisite! Taani untunttu iita k'ofaa diraw, iitabaa ha asaa bolla ahaad. Ayaw gooppe, untunttu ta k'aalaa sisennan is'seeddino; ta higgiiyaakka oli basheeddino.

²⁰ Saaba giyaa biittaappe yeedda is'aanay woy haakko biittaappe yeedda sawiyaa k'imaamii taw ayissee? Hintte s'uuggiyaa yarshshuukka aketena. Hintte yarshshuu taana nashechchena» yaagee.

²¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa sintsan d'ubetuwa wotsana. Aawotuunne naanatuu ittippe untunttun d'ubettana. Shoorotuunne laggetuu d'ayana» yaagee.

Huup'issa Baggaappe Doodiyaa Olanchchatuwaa

²² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittaappe olanchchatuu yiino; itti wolk'k'aama kawutetsay sa'aa gas'aappe denddee.

²³ Untunttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino. Untunttu k'areti bayinnawanttanne yeddi maarennawantta. Untunttu barenttu paran piriis'iyaa wode, abbay guummiyaawaadan guummiino. Hinttenoo, S'iyoonne katamaa asatoo, untunttu hinttena olanaw itti asaadan salppeeddino» yaagee.

²⁴ Nuuni he oduwaa sisina, nu kushii hilssi geedda. Mishirato oytsay oyk'k'iyawaadan, nuuna metuu un"eedda.

²⁵ Shoyk'aa kesoppite; ogiyaanakka hamettoppote. Ayaw gooppe, morkkii mashshaa oyk'k'eedda; yaana haanakka dagantsiyaabay de'ee.

²⁶ Ha"i ta asaw, maak'aa mayyiide, bidintsaan gondorettite; bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan seela yeekuwa yeekkite. Ayaw gooppe, d'ayissiyaawe akeekenan de'ishiina, nu bolla yaana.

²⁷ S'oossay Ermaasa hawaadan yaagee; «Ermaasaa, neeni untunttu ogiyaa s'omoosana malanne paac'c'ana mala, taani neena birataa paac'c'iyaa asaa kessaad; ta asaakka paac'ettiyyaa birataa kessaad.

²⁸ Untunttu ubbay zigiri yuuyyiyaa, odina akka makkalanchcha. Untunttu nahaasiyaanne birataa; untunttu ubbaykka bayzzuwaa ootsiino.

²⁹ Birataa bollan de'iyaa shi'aa s'uuggiide geeshshana mala, womppiinay wolk'k'aappe womppiinettee. Shin geeshshanaw waayeteedda waayii ubbaykka mela; ta asaa gidдон de'iyaa iitatuu kichchibeykkino.

³⁰ Med'inaa Goday untuntta oli aggeeda diraw, untunttu Oletteedda Biraa geetettiino» yaagee.

7

Ermaasi Geeshsha Golliyaan Awaayeedda

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa;

² «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggen ek'k'a. Ha k'aalaa hawaadan yaagaade awaaya; «Hinttenoo, Med'inaa Godaw goyinnanaw ha penggetuwaanna geliyaa Yihudaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite; taani hinttena ha sa'aan wotsana.

⁴ C'imo k'aalan, Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaagide ammanettoppate.

⁵ Hintte hintte ogiyaanne oosuwaa tumuwaappe laammooppe, ittuu ittoo tumuwaa pirddooppe,

⁶ betetuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa, asinay hayk'k'eedda am'e mac'c'a asaa naak'k'ennan aggooppe, ha sa'aan s'illo asatuwaa suutsaa gussennan aggooppenne, hintte k'ohettennaadan, hara s'oossatoo goyinnenan aggooppe,

⁷ taani hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hinttena wotsana.

⁸ Be'ite! Hintte ayinne patsenna c'imuwaa k'aalan ammanettiita» yaagee» yaaga» yaagee.

⁹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte wuu'iita, wod'iita, shaarmus'iita, c'aak'k'iide wordduwaa markkattiita, Ba'aala giyaa eek'aw yarshshuwaa yarshshiita, hawaappe kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinniita.

¹⁰ Yaatiide ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa yiide, ta sintsan ek'k'iide, «Nuuni saro atteedo!» yaagiita. Shin ha sheneyiyaa oosuwaa ubbaa ootsanaw saro atteeditee?

¹¹ Ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Gollii hinttew panggatuu k'oosettiyyaa gonggolo geedditeeyye? Hintte ootsiyaawaa ubbaa taani ta huup'iyaan be'aad» yaagee Med'inaa Goday.

¹² S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ta suntsaw de'iyaasaa ootsaade koyiro dooreedda, Seelon ta sa'aa ane biite. Ta asaa Israa'eeliyaa iitatetsaa diraw, taani he sa'aa waateedentto be'ite.

¹³ Hintte ha ubbabaa ootseeddita. Taani hinttew zaara zaaraadde odaad; shin sisennan is's'eeddita. Taani hinttena s'eesaad; shin taw koyibeykkita Yaagee Med'inaa Goday.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Seelo bolla ootseeddawaa, hawaan hintte ammanetiyaa, ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Golliyaa bollakka ootsana. Hinttewunne kase hintte aawaatoo immeedda sa'aan hawaan, taani Seelo bolla ootseeddawaa malaa zaaretsaade ootsana.

¹⁵ Hintte dabbotuwaa, Efireema zeretsatuwaa taani diggeeddawaadan, ta sintsappe hinttenakka diggana» yaagee.

Asay Azazettenan Is's'eedda

¹⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, hewaa diraw, ha asatoo woosoppa; untunttu gishshataa oochchoppa woy waassoppa; neeni untunttoo gaannatoppa. Ayaw gooppe, taani new sisikke.

¹⁷ Untunttu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootsiyaawe ayentto be'ikkiiyye?

¹⁸ Naanay mitsaa mis'iino; aawotuu tamaa eetsiino; mac'c'a asatuu, «Saluwaa kaatato» giyaa s'oossatiw ukitsaa uukkanaw d'iiliyaa munak'k'iino.

Unttuntu taana k'ohana giide, ushshaa yarshshuwaa hara s'oossatoo gussi-ino.

¹⁹ Hawaan tumu k'ohettiyawe taanee? Hawaan k'ohettiide yeellatiyaawe barenttu huup'iyaw untuntta gidikkinoo?» yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta yiluunne ta hank'k'uu ha sa'aa bolla, asaa bollanne mehiyaa bolla, gaden de'iyaa mitsaa bollanne biittan de'iyaa katsaa bolla gukkana. Gukkiide ees's'ana; to"anawukka danddayenna» yaagee.

²¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hara yarshshotuwaanna gujjiide, he ashuwaa hinttew miite.

²² Taani untuntta Gibs'e biittaappe kessiyaa gallassi, s'uuggiyaa yarshshuwaabaa gidina, hara yarshshotuwaabaa gidina, hintte mayzza aawaatoo odabeykke woy azazabeykke.

²³ Shin taani untunttoo ha azazuwaa immaad; «Taw azazettite. Yaatooppe, taani hintte S'oossaa gidana; hintteikka ta asaa gidana. Hinttew lo"ana mala, taani hinttena azaziyaa ogiyaa ubbaan hamettite» yaagaad.

²⁴ Shin untuntu taw sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Untuntu barenttu iita wozanaa muumetetsaadan hametteeddino; untuntu sintsaw biyaawaa aggiide, guyye beeddino.

²⁵ Hintte mayzza aawotuu Gibs'e biittaappe keseedda gallasaappe doommiide, hachchi gakkanaw, taani ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta wonttina wonttina hinttew kiittaadde takkaad.

²⁶ Shin hintte taw sisennan woy hayzzennan is's'eeddita. Hintte morggiyaa d'ulisseeditanne hintte mayzza aawotuwaappekka aad'd'iide, iitabaa ootseeddita.

²⁷ «Hawaa ubbaa neeni untunttoo odana; shin untuntu ne giyaawaa sissikkino. Neeni untuntta s'eesana; shin untuntu new koyikkino.

²⁸ Hewaa diraw, Ermaasaa, neeni untunttoo hawaadan yaaga; Med'inaa Godaw bare S'oossaw azazettina woy seerina simmenna kawutetsay hawaa. Tumuu d'ayeedda; tumay untuntu ins's'arssaappe bayeedda.

²⁹ Hintte huup'iyaa meediide olite. Ayayne bayinna d'ok'k'a deretuwaa bolla kesiide zilaalite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday barena yiloyeedda yeletaa is's'eeddanne aggi basheedda yaaga» yaagee.

³⁰ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa asatuu ta sintsan iitabaa ootseeddino. Untuntu ta sunsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa tunissanaw, taana sheneyiyaa eek'atuwaa ahiide, Aa giddon wotseeddino.

³¹ Untuntu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshanaw, Hinnooma Zanggaaraa d'ok'k'an Toofeeta giyaa yarshshuwaa sa'aa gimbeeddino. Shin hewe taani untuntu azazabeenabanne ta k'ofaan bayinnawaa.

³² Hewaa diraw, he sa'ay Hinnooma Zanggaaraa woy Toofeeta geetetiyaawe attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eesettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday. Ayaw gooppe, moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeeti untuntu barenttu anhaa moogiyaa sa'aa gidanawaa.

³³ He wode he asatuwaa anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidana; untuntu yashissiide yederssiyaawe de'enna.

³⁴ Taani ililssaanne nashshechchaa kooshshay, bullachchiyaawaanne bul-lachchettiyaan kooshshay Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan sisettennaadan diggana. Ayaw gooppe, biittay mela attana» yaagee.

8

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaan Yihudaa kaatetuwaa mek'etsay, kaappotuwaa mek'etsay, k'eesetuwaa mek'etsay, timbbitiyaa odiyaawanttu mek'etsayne Yerusaalamen de'iyaa asatuwaa mek'etsay ubbay duufuwaappe mas'ettiide kesana.

² Unttuntu siik'eedda, kiitetteedda, kaalleedda, zoriyaa oochcheeddanne goyinneedda awaw, aginawunne saluwaa s'oolinttiyaa ubbaw mic'ettana. Unttuntu mek'etsay shiik'enna woy moogettenna; shin biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa.

³ Laaleedda sa'atuwaan de'iyaa, ha iita kawutetsaappe atteeda asatuu ubbay de'uwaappe hayk'k'uwaa doorana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Nagaraanne Muruwaa

⁴ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Asatoo yaaga; S'oossay hawaadan yaagee; Itti Asay kunddooppe, simmiide denddenneeyye? Woy itti Asay wora booppe, guyye simmenneeyye?

⁵ Yaatina, ha Asay ayaw wora beeddee? Yerusaalame ayaw ubbaa gede wora beeddee? Unttuntu c'imuwaa bak'k'i oyk'k'eeddino; haa simmennaan is's'eeddino.

⁶ Taani minisaade hayzzaad; shin unttuntu tumuwaa haasayikkino. Ta ayaa ootsaadditaashsha? giide bare iita oosuwaa paas'iyaaawe ittuunne baawa. Ubbaykka olaw piriis'iyaa paraadan barew barew wos's'ee.

⁷ Haray atto, shimalaa giyaa kafotuu barenttu wodiyaan eriino; harap'p'etuu, dagic'etuuunne waaliyaa giyaa kafotuu barenttu simmiyaa wodiyaan naagiino; shin ta asay Med'inaa Godaa wogaa erenna.

⁸ «Yaatina, waaniide, «Nuuni aad'd'eeda eranchcha; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa higgii nuunanna de'ee» gaanaw danddayettii? Worddanchcha s'aafetuu barenttu biiriyaa ta higgiiyaa wordduwaa kesseeddawaa be'ikkiteeyye?

⁹ Aad'd'eeda eranchchatuu yeellatana; unttuntu kawushshananne oyk'k'ettana. Unttuntu Med'inaa Godaa k'aalaa oli aggina, unttunttoo ay c'inc'c'atetsay de'ii?

¹⁰ Hewaa diraw, taani unttuntu machchetuwaa haratoo, unttuntu gadiyaakka unttunta s'ooneeddawanttoo immana. Ayaw gooppe, guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa maanaw yirggetiino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immiino.

¹¹ Unttuntu ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro, sara!» yaagiino.

¹² Ha sheneyiyaa oosuwaa ootsiide, unttuntu yeellateeddinoo? Tuytti, unttuntu mulekka yeellatibeykkino. Unttuntu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, unttunttukka kunddeeddawanttu gidдон kunddana; unttuntu k'as's'ayettiyyaa wode kawushshana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani unttuntu tumuwaappe dafa akkana. Unttuntu woyniyaa turaan ayifii d'ayana; balasiyaa giyaa mit-sankka ayifii d'ayana. Aw bonc'c'iikka shullana; taani unttunttoo immeed-dabay unttunttuppe aketti kichchana» yaagee.

¹⁴ Asatuu hawaadan yaagiino; «Nuuni c'o"u giide ayaw uttiinoo? Ane ittippe shiik'ite; hini gimbbetteedda katamatuwaa geliide, yaan hayk'k'eetto. Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hayk'k'oo pirdi diggeedda; nuuni

Aa bolla nagaraa ootseedda diraw, nuw ushanaw wod'iyaa haatsaa immi diggeedda.

¹⁵ «Sa'ay saro gidana» giide nashshechchan naageeddo; shin lo"obay yibeenna. «Nuuni pas'ana» giide naageeddo; shin dagama gideedda.

¹⁶ Nu morkketuu paraa daaretsay Daana giyaa kataman sisettee; untunttu wotara paratuwaa c'aagetsan biittay ubbay k'aas's'ee. Biittaanne biittan de'iyawaa ubbaa, katamaanne kataman asaa ubbaa mi d'ayissanaw yeeddino» yaagiino.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani shooshshatuwaa hintte giddo yeddana. Muruniyaawanttu murunuu te"anaw danddayenna hasotuwaa hintte giddo yeddana; untunttu hinttena dukkana» yaagee.

Ermaasi Kayyotteedda

¹⁸ Pas'anaw danddayenna keeshshaa taani kayyotaad; ta wozanaykka ta gidдон seeree.

¹⁹ Ta Asay haakko biittan waassiyaa waasuwaaw sisite. Untunttu, «Med'inaa Goday S'iyoonen baawee? Ha S'iyoonen Kaatii laa"entso yaan de'ennee?» yaagiide waassiino.

S'oossay untunttu Kaatii, «Untunttu barenttu masseedda misiletuwaan, barenttu patsenna allaga eek'atuwaan won taana ayaw yiloyeeddino?» yaagee.

²⁰ Asay, «Hekko c'akaa wodiinne aad'd'eeda; boniinne wureedda; nuuninne attibookko» yaagiide waassiino.

²¹ Simmi ta Asay maduns's'eedda diraw, ta wozanaykka maduns's'eedda. Taani kayyottay; yashshay taana oyk'k'eedda.

²² Gala'aaden tiggiyaa d'alii baaweeyye? Yaan aakimii de'ennee? Yaatina, ta asaa me'uu ayaw pas'ennee?

9

¹ Ta huup'ii haatsaa ollaa gideerenneeshsha! Ta ayifetuukka afotsa pultto gideerikkinooshsha! Yaatinnto taani ta asatuwaappe morkketuu kushiyan hayk'k'eeddawayntoo k'ammanne gallassi yeekkana shin!

² ta asaappe shaakkettaade baana mala, taw bazzuwaan siiray ak'iyaa sa'ay de'eerenneeshsha! Ayaw gooppe, untunttu ubbay sharmus'a; untunttu makkaliyaa asaa zata.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asatuu barenttu ins's'arssan odanaw ubbaa wode giigi utteeddino; untunttu biittan tumuwaa diraw wordduu minneedda. Untunttu iitaappe iitaw aad'd'iino; taana erikkino» yaagee.

⁴ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Shooruu shooruwaappe naagetite; hintte ishatsuwaakka ammanettoppate. Ayaw gooppe, ishay ubbay c'immiyaawaanne shooro ubbay zigiriyaawaa.

⁵ Shooruu shooruwaa c'imme; ittuunne tumuwaa haasayenna. Untunttu barenttu ins's'arssaa haasayanaw tamarissi wotseeddino. Untunttu nagaraa ootsiide daaburiino.

⁶ Neeni c'imuwaaw gidдон de'aassa. Untunttu barenttu c'imuwaan taana erennan is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday.

⁷ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu seerissaade paac'c'ana. Ta asaa diraw, simmi taani harabaa ayaa ootsanaw danddayayitaa?

⁸ Untunttu ins's'arssay wod'iyaa wonddaafiyaa mala; untunttu an c'imuwaaw haasayiino. Barenttu doonaan ittuu ittoo saro k'aalan haasayiino; shin barenttu wozanaan p'iriyaa wotsiino.

⁹ Yaatina, taani ha yewoo untuntta muranaw bessikkita? Taani ta huup'iyaw hawaa mala kawutetsaa bolla haluwaa kesikkita?» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁰ Taani d'ok'k'a deretoo yeekkananne waassana; bazzo hentsaa gade-tuwaa zilaalana. Ayaw gooppe, untuntu basheeddino; yaana itti asaynne aad'd'ena. Mehiyaa s'aaguunne sisettenna; saluwaa kafotuunne do'atuu bak'atiide bi kichcheeddino.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalame katamaa taani koleteedda keelaanne worakanatuu geessuu ona ootsana. Yihudaa katamatuwaakka ooninne de'enna mela sa'aa ootsana» yaagee.

¹² Hawaa akeekanaw aad'd'eeda eranchchay oonee? I hara asaw odana mala, Med'inaa Goday bare ins's'arssan oossi odeeddee? Itti asaynne Aa gidduwaana aad'd'ena mala, biittay bayiide, bazzuwaadan oneeddawe ayaasee?

¹³ Med'inaa Goday yaageedda; «Hawe haneeddawe, untunttoo taani im-meedda higgiiya untuntu aggeeda diraassa. Untuntu taw azazette-naanne ha higgiiya kaallenna is's'eedda diraassa.

¹⁴ Hewaa aggiide, untuntu barenttu wozanaa muumetetsaa kaalleed-dino; untuntu barenttu aawotuwaa tamarisseeddawaadanka Ba'aala giyaa eek'atoo goyinneeddino» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa c'ammiyaa k'umaa miiza-ananne wod'iyaa haatsaa ushshana.

¹⁶ Untuntu woy untuntu aawotuu erenna kawutetsatuwaa gidдон taani untunta laalana. Taani untunta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yeder-ssana» yaagee.

Yerusaalame Asay Zilaaleedda

¹⁷ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ane k'oppite. Yeekuwa yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa s'eesiide ayyissite; zilaassaa zilaaliyaa eranchcha mac'c'a asatoo kiittite.

¹⁸ Untuntu ellekka yiide, nu ayifii afotsaa s'illuwaa s'okana gakkanaassinne nu ayifiyaa c'iruu haatsaa pultana gakkanaw nu bolla zilaalino.

¹⁹ S'iyoonen hawaadan giyaa zilaassaa kooshshay sisettee; «Aayyeero! Nuuni bayeeddo! Nuuni mulekka kawushsheeddo! Nu Gollii koleti kichcheedda diraw, nuuni biittaa aggiide baanaw koshshee» yaagiino» yaagee.

²⁰ Hinttenoo, mac'c'a asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hintte haytsay Aa doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzo. Hintte mac'c'a naanatuwaa zilaassaa tamarisite; shoorata shoorato koyissuwaa tamarissu.

²¹ Ayaw gooppe, hayk'k'uu naanatuwaa ogiyaan, wodallatuwaakka gutaran k'ees'iidde yiide, nu maskkootetuwa gakeedda; nu kaate golletuwaanka geleedda.

²² Med'inaa Goday taana hawaadan yaagiide azazeedda; «S'oossay hawaadan yaagee; «Asaa anhay pituwaadan dembban laalettana; untuntu c'akkiyaawanttu c'akkiide oleedda katsaa mala; untunta ooninne shiishshenna» yaaga» yaagiide azazeedda.

²³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Aad'd'eeda eranchchay bare eran c'ee'k'oppo; wolk'k'aamay bare wolk'k'an c'ee'k'oppo; woy durii bare duretetsan c'ee'k'oppo.

²⁴ Shin c'eeek'k'iyaa uray ooninne taana eriyaawaaninne akeekiyaawan c'eeek'k'o. Aggena siik'uwaa, suure pirddaanne s'illotetsaa sa'aa bollan ootsiyaa Med'inaa Godaa, taana eriyaawan c'eeek'k'o. Ayaw gooppe, taani hawantun nashetay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

²⁵ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, barenttu ashuwaa s'alala k'as's'aretteedda asatuwaa taani murana gallassatuu yiino.

²⁶ Hewanttukka Gibs'e, Yihudaa, Eedooma, Amoonanne Moo'aaba biittaa asatuwaanne barenttu huup'iyaa shufeeriya meediide, bazzuwaan de'iyaa asatuwaa ubbatuwaa. Ayaw gooppe, ha kawutetsatuwaa ubbaa Asay tumuwaappe k'as's'arettibeenna; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka bare wozanaan k'as's'arettibeenna» yaagee.

10

S'oossaanne Eek'aa

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hinttew odiyaa k'aalaa sisite!

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Deretuwa ogiyaa hintte tamaarop-pite. Deretuu saluwaa bolla malaataa be'iide dagammooppekka, hintte dagammoppite.

³ Ayaw gooppe, deretuwa wogay mela. Unttuntu mitsaa woraappe k'ans's'iino; massiyaawe kalttan massee.

⁴ Unttuntu biraaninne work'k'aan alleek'k'issiino; k'aas's'ennaadan madooshaan misimaariyaa d'ishiide oytsiino.

⁵ Unttuntu eek'atuu untunttu leekiyaa garssan kafuwaa dagantsanaw essiyaa misiliyaa mala. Haasayanaw danddaykkino. Hamettanaw dand-dayenna diraw, Asay untuntta tookkee. Unttunttoo mulekka yayyoppite. Ayaw gooppe, untunttu hinttena k'ohanaw danddaykkino; k'ay maad-danawukka danddaykkino» yaagee.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ne malay ooninne baawa. Neeni wolk'k'aama; ne suntsaykka wolk'k'aamanne wolk'k'aama.

⁷ Abeet kawutetsatuwaa Kaatiyaw, neena bonchchennaan agganawe oonee? Neena bonchchanaw bessee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eranchcha asaa gidдонinne untunttu kawutetsaa ubbaa gidдон ne mali baawa.

⁸ Unttuntu eeyyanne donc'c'illowantta; untunttu mitsaappe masseedda, patsenna eek'atuwaappe ayaa tamaariino?

⁹ He eek'atuu Tarsseesappe yeedda biraaninne Ufaazeppe yeedda work'k'aan alleek'k'etteedino. Unttuntu woyniyaa eessaanne saluwaa malatiyaa med'uwaana mayuwaan kameteeddino. Unttuntu ubbay kushiyaa oosuwaa hiillatuwaan oosetteeddino.

¹⁰ Shin Med'inaa Goday tumu S'oossaa; I de'uwa S'oossaanne med'inaa Kaatiyaa. Aa hank'k'uwaan biittay k'aas's'ee; kawutetsatuukka Aa hank'k'uwa danddaykkino.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «unttunttoo hawaadan yaagaade oda; «Hewanttu saluwaanne sa'aa med'd'ibeenna s'oossatuu sa'aappenne saluwaa garssaappe d'ayana» yaaga» yaagee.

S'oossaa Sabbiyaa Sabaa

¹² Bare wolk'k'an sa'aa med'd'eeddawe,
bare aad'd'eeda eran sa'aa esseeddawe,
bare akeekan salotuwa mic'c'eeddawe Aa.

¹³ I wolk'k'aamiyaa wode,

salotuwaan de'iyaa haatsatuu guummiino.
 I shaaretuwaa sa'aa gas'aappe pude dentsee.
 I iraa bukissiidde,
 walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
 C'arkkuwaakka bare minjja saappe kessee.

¹⁴ Asi ubbay era d'ayiide dammeedda;
 work'k'aa tigiya Asay ubbay
 bare eek'atuwaan yeellateedda.
 Ayaw gooppe, he eek'atuu c'imuwaa;
 untuntun shemppuu baawa.

¹⁵ Untunttu patsennabaa;
 untunttu k'id'e oosuwaa.
 Untunttu murettiyaa wodiyaan d'ayana.

¹⁶ Shin Yaak'ooba Saamaa gidiyaawe
 hewanttu mala gidenna.
 Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa;
 Israa'eelii I barew dooreedda kawutetsaa.
 Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

Yiyaa Iitaa

¹⁷ Hinttenoo, morkkii dooddeeddawanttoo, biittaappe kesanaw hinttew
 de'iyaaawaa k'oriide shiishshite.

¹⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha wodiyaan ha
 biittan de'iyaa asatuwaa kessaade yambbarana. Hintte omoodettana mala,
 taani hintte bolla iitabaa ahana» yaagee.

¹⁹ Aayye ta madutsaw! Ta madutsay pas'ennawaa. Shin taani, «Hawe ta
 harggiyaa; taani danddayanaw bessee» yaagaad.

²⁰ Ta dunkkaanii koletti d'ayeedda; Aa wodoruu ubbay duus'eretteedda.
 Ta naanatuu ubbay taappe shaakkettiide bi kichcheeddino; untunttu
 baawa. Ta dunkkaaniyaa zaariide tolanaw woy ta gaaridduwaa kak'k'anaw
 ha"i itti asayenne attibeena.

²¹ Hentsanchchatuu dammeeddino; untunttu Med'inaa Godaa
 oochchibeykkino. Hewaa diraw, untunttoo injjetennan is's'eeddanne
 untunttu wudii ubbay laaletteedda.

²² Sisite! Ooratsa oduu yeedda; hewenne, «Huup'issa baggana de'iyaa
 kawutetsan wolk'k'aama dirbbay denddee» yaagiyaawaa. Aa olanchchatuu
 yiide, Yihudaa katamatuwaa bazuwaanne worakanatuu geessoyiyaasaa
 kessana.

²³ Abeet Med'inaa Godaw, asaa de'uu he aawoo buzo gidennawaanne bare
 hemetaa suurissanawe aawuu shene gidennawaa taani eray.

²⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana seera; shin likkiyaan gido. Ne
 hank'k'uwaan gidoppo; hewe d'ayooppe neeni taana guutsaade d'ayissana.

²⁵ Ne hank'k'uwaa neena erenna kawutetsatuwaa bollanne ne suntsaa
 s'eesenna asatuwaa bolla tiga. Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba asaa
 meeddino; untunttu untuntta ashshenan mi diggeeddinonne untunttu
 aawuwaa biittaa d'ayisseeddino.

11

Ermaasanne S'oossaa C'aak'k'uwaa

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;

² «Ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa sisa; Yihudaa asawunne Yerusaalame kata-
 man de'iyaa wanttoo oda.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee gaade oda. Ha c'aak'uwaa k'aalaw azazettenawe shek'k'etteeddawaa gido.

⁴ Taani kase hintte aawotuwwa Gibbs'e biittaaappe, birataa seerissiyaa c'ooc'iyaaappe kessiyaa wode, Taw eeno giite; ta hinttena azaziyaawaa ubbaa ootsite. Yaatooppe, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana yaagaad.

⁵ Hewaadankka, maatsaanne eessaa goggiyaa biittaa kase hintte aawaa-too immanaw, taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polana yaagaad. Hewenne, hachchi hintte laatteedda biittaa yaaga» yaagee.

Taani, «Eeno, Med'inaa Godaw, amen"i» yaagaad.

⁶ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta k'aalaa ubbaa Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan hawaadan yaagaade awaaya; «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisite; Aa kaallite.

⁷ Kase hintte aawotuwwa taani Gibbs'e biittaaappe kessoodeppe hachchi gakkanaw, zaara zaaraadde, «Taw azazettite!» gaade seeraad.

⁸ Shin untunttu ta k'aalaa sisibeykkino woy hayzibeykkino. Hewaa aggiide, untunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddino. Taani ta c'aak'uwaa k'aalaa untunttu naagana mala azazaad; shin untunttu is's'eeddino. Hewaa diraw, he c'aak'uwaa gidдон s'aafetteedda shek'aa ubbaa untunttu bolla ahaad» yaaga» yaageedda.

⁹ Zaariidekka Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yihudaa asaa gidдонinne Yersaalamen de'iyaaawanttu gidдон mak'k'uu de'ee.

¹⁰ Untunttu kase ta k'aalaa sisennan is's'eedda barenttu mayzza aawotuwwa nagaraw guyye simmeeddino. Untunttu hara s'oossatoo goynneeddinonne untunttoo ootseeddino. Israa'eeliyaa asatuukka Yihudaa asatuukka taani kase untunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kantseeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday untunttu hawaadan yaagee; «Untunttu bak'atiide attanaw danddayenna metuwwa taani untunttu bolla ahana. Untunttu taw waassinakka, taani untunttoo sisikke.

¹² He wode Yihudaa katamatuwwa asatuunne Yersaalame asatuu biide, barenttu is'aanaa c'uwayiyaa s'oossatoo waassana. Shin metuwwa wode he s'oossatuu mulekka untunttu maaddikkino.

¹³ Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwwa keeshshaa c'ora. K'ay Ba'aala giyya he yeella s'oossaw is'aanaa c'uwayanaw hintte esseedda yarshshiyaa sa'atuu Yersaalame ogetuwwa keeshshaa c'ora» yaagee.

¹⁴ «Ermaasaa, ha asatoo taana ayinne woossoppa; untunttu diraw gaan-natoppa woy oochchoppa. Ayaw gooppe, untunttu barenttu metuwwa gallassi taana s'eesiyaa wode taani untunttoo sisikke.

¹⁵ «Darotuwaana bare iita mak'k'uwaa mak'k'ettiide ta siik'iyaa Asay ta Geeshsha Golliyaan beettanaw bessii? Hintte hintte iita oosuwwa ootsishin, yarshshetteedda mehiyaa ashuu hinttena muruwaappe ashshanee? Ashsh-intto hintte nashettana shin» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday neena, Dic'c'iyaa, Lo"o Ayifiyaa Ayifiyaa Wogaraa yaagiide suntseedda. Shin I ha wogaraa wolk'k'aama dadaa guntsan, taman s'uuggana; Aa k'ankkatuukka me"erettana.

¹⁷ Taani, hinttena tokkeedda Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hintte bolla iitabaa ahanaw awaayaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu Ba'aalaw is'aanaa c'uwayiide, taana yiloyeeddino.

Ermaasa Wod'anaw Mak'etteedda Mak'k'uwaa

¹⁸ Med'inaa Goday untunttu mak'k'uwaa taw k'onc'c'isseedda diraw, taani eraad. He wode untunttu iitaa ootsiyaawaa I taana besseedda.

¹⁹ Taani shukaw kaaletsiide afiyaa aada dorssaa maraa mala gidaaddi. Untunttu ta bolla, «Ane nuuni mitsaakka Aa ayifiyaakka d'ayisseetto. Aa sunsay mulekka hassayettenna mala, ane nuuni Aa pas'a de'iyawanttu gid-doppe d'ok'olliide d'ayisseetto» yaagiide mak'etteeddawaa taani erabeykke.

²⁰ Shin abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illuwaa pird-diyaawoo, asaa wozanaa kahaa k'oriyaawoo, neeni untunttu bolla ne haluwaa kesiyaawaa taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta k'ohuwaa new maganaad.

²¹ Hewaa diraw, «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odoppa; neeni nu kushiyan hayk'k'ana» yaagiide, neena wod'anaw koyiyaa Anatoota asaw Med'inaa Goday giyaawe hawaa.

²² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu murana. Untunttu wodallatuu mashshaan hayk'k'ana; untunttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatu koshan hayk'k'ana;

²³ untunttuppe ittuunne de'enna. Ayaw gooppe, taani muriyaa laytsi Anatoota asaa bolla iitabaa ahana» yaagee.

12

Ermaasa Ooshaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neenanna mootettiiyaa wode, ubba-bankka neeni s'illuwaa. Gidooppenne, taani s'illo pirddaabaa neenanna haasayanaw koshshee. Iita asatuu ootsiyaawe untunttoo ayaw injjetii? Ammanettennawanttu ayaw ishaliide de'ino?

² Neeni untunttu tokkina; s'ap'uwaa yeddeeddino; dic'c'iide ayifiyaa ayifeeddino. Untunttu neena doonaappe yeggikkino; shin untunttu wozanaappe neeni haakuwaan de'aassa.

³ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana eraasa. Taana be'aasa; taani new ayaa k'oppintto paac'c'aasa. Shukkiyaa dorssatuwaadan, neeni he iita asatuwaa goochchaade kessa! Shukaa gallassaw untunttu dummayaade wotsa!

⁴ Biittay melanawenne dembbaa ubbaan doleedda maatay shullanawe awude gakkanaassee? Biittan de'iyaa asaa iitatetsaa diraw, do'ayenne ka-fuu wureedda. Hewaa bollakka asatuu, «S'oossay nuuni ootsiyaawaa dem-menna» yaagiino.

S'oossaa Zaaruwaa

⁵ S'oossay Ermaasaw hawaadan giide zaareedda; «Neeni gediyaan wos's'iyaa asatuwaana wotsaa naasettaade daaburooppe, paraana waana naasettay? Neeni saro biittan d'ubettooppe, Yorddaanoosa wora garssan waana hamettay?

⁶ Ne ishatauu, hintte soo asatuu neena aatsiide immeeddino; untunttu ne bolla denddeeddino. Hewaa diraw, untunttu new lo"obaa haasayooppenne, untunttun ammanettoppa.

⁷ «Taani Israa'eeliyaa aggaad; taani ta dooretteedda kawutetsaa olaad. Taani ta siik'iyaa asaa Aa morkketuu kushiyan aatsaade immaad.

⁸ Ta dooretteedda Asay taw bazzuwaan gaammuwaa mala gideedda. I ta bolla gudeedda; hewaa diraw, taani Aa is's'aad.

⁹ Ta dooretteedda Asay taw hara gac'etuu dooddiide dukkiyaa shachchaa gac'ati mala gideedee? Biite; do'atuwaa ubbaa shiishshite; Aa maana mala ahite.

¹⁰ «Daro allaga kaatetuu ta woyniyaa turaa sa'aa bayzzeeddino; ta gadiyaa yed'd'eeddino; ta lo"o biittaa bazzo ootseeddino.

¹¹ He biittay bayiide os's'eedda; ta sintsan melanne ayinne baynawaa gideedda. K'arettiyaawe bayinna diraw, mule biittaykka bayeedda.

¹² Bazzuwaan ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaa ubbaa aad'd'iidde, bonk'k'iyaa wanttu yeeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa mashshay biittaa ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw meedda. Hewaa diraw, ooninne saro attanaw danddayenna.

¹³ Unttuntu zarggaa zeriide, aguntsaa c'akkeeddino. Unttuntu daro daabureeddino; shin ayinne wod'issibeykkino. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa boshaanne gaasuwaan untunttu katsay d'ayeedda» yaageedda.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta asatoo Israa'elato im-meedda biittaa oyk'k'eedda, ta iita shooro kawutetsatuwaa gidoope, taani untunttu untunttu biittappe d'ok'ollana. K'ay Yihudaa asatuwaakka untunttu giddoppe ashana.

¹⁵ Shin untunttu biittaappe d'ok'olleeddawaappe guyyiyaan, zaaretsaade taani untunttoo k'arettana; taani untunttu huup'iyaa huup'iyaa untunttu laata gadiyaa, untunttu kawutetsaa biittaa zaaraadde ahana.

¹⁶ Kase ta asaa Ba'aala suntsan c'aak'k'anaadan tamaarisseeddawaadan, untunttu ta asaa ogiyaa loytsi tamaarooppenne ta suntsan, «Med'inaa Goday ero!» yaagiide c'aak'k'ooppe, untunttu ta asaa gidдон minniide de'ana.

¹⁷ Shin ay kawutetsayenne azazettenan is's'ooppe, taani Aa ubbaanna d'ok'olaade d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

13

Liinuwaa Danc'c'uwaa

¹ Med'inaa Goday taana, «Ba; baade layinuwaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda danc'c'uwaa shammaade, ne s'eessan danc'c'a; shin haatsaan boshissoppa» yaageedda.

² Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday azazeeddawaadan danc'c'uwaa shammaade, ta s'eessan danc'c'aad.

³ Med'inaa Godaa k'aalay laa"entso taakko yeedda; yiide,

⁴ «Neeni shammeedda danc'c'uwaa, ne s'eessan neeni danc'c'eeddawaa akkaade, Efiraas'iisa Shaafaa afa. Shuchchaa kooppuwan k'osa» yaageedda.

⁵ Taani Med'inaa Goday taw odeeddawaadan afaade, Efiraas'iisa Shaafaa matan k'osaad.

⁶ Daro gallasaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Dendda; Efiraas'iisa Shaafaa baade, taani neena, «Yaan k'osa» geedda danc'c'uwaa akka» yaageedda.

⁷ Taani Efiraas'iisa Shaafaa baade, bookkaade, danc'c'uwaa ta k'oseeddasaappe kessaade akkaad. Shin he danc'c'uu ha"i bayiide, ubbaanna ayinne go"ennabaa gideedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;

⁹ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hawaadan Yihudaa asaa ayyuwaanne Yerusaalame wolk'k'aama otoruwaa giishshana.

¹⁰ Ta k'aalaa sisennan is's'iide, barenttu wozanaa muumetetsaa kaallide, hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw biyaa ha iita asatuu, ha danc'c'uwaa mulekka go"ennabaa gidanawaa.

¹¹ Danc'c'uu asaa s'eessaa bak'k'i oyk'k'iyaaawaadan, Yihudaa Asay ubbayne Israa'eeliyaa Asay ubbay ta asaa gidana malanne ta suntsaw galataanne bonchcho gidana mala, untunttu taana bak'k'i oyk'k'anaadan

ootsaad. Shin untunttu sisennan is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday» yaageedda.

Woynniyaa Eessaa S'uggaa

¹² K'aykka I, «Ermaasaa, asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Goday Is-raa'eeliyaa S'oossay, «Itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumana» yaageedda yaaga. Untunttu neena, «Won nuuni itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumanawaa erokkooyye?» yaagooppe,

¹³ neeni untunttoo yaagaade oda, Med'inaa Goday yaagee; «Taani ha biittan de'iyaa asaa ubbaa, haray atto Daawita kaatetuwaaraatan ut-tiyaa kaatetuwaara, k'eesetuwaara, timbbitiyaa odiyaawantanne Yerusaalamen de'iyaa asaa ubbaa, untunttu matsottana gakkanaw, woyniyaa eessan kuntsana.

¹⁴ Taani untuntta, asaa asaana, aawuwaa na'aanna dom''issana. Taani untuntta d'ayissanaappe attina, untunttoo keekikke, k'arettikkenne maarikke» yaagee Med'inaa Goday yaaga» yaageedda.

Omooduwaabaa

¹⁵ Sisitenne hayzzite; aggite otorettoppite. Ayaw gooppe, hawaa Med'inaa Goday odeedda.

¹⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay d'umissanaappe kasetiide, hintte gediikka d'umiyaa deriyaan d'ubettanaappe kasetiide, Aa bonchchite. Hintte, «Poo'uu yaana» giide naagiita; shin I d'ip'p'i go d'umaw laammanna.

¹⁷ Shin hintte sisennan is's'ooppe, hintte otoruwaa diraw, taani geeman yeekkay. Med'inaa Godaa wudii omoodettiide bi kichcheedda diraw, taani yeekkay; ta ayifiikka afotsaa holssayee.

¹⁸ S'oossay taana, «Kaatiyawunne kaatiyaa aattiw, kaatatiw hawaadan yaa-gaade oda; «Hintte bonchcho alleek'k'o kallachchay hintte huup'iyaaappe kunddeedda diraw, hintte kaatetuwaaraataappe duge wod'd'ite.

¹⁹ Neegeeba biittan de'iyaa katamatuu ubbay gorddetti kichcheeddino. Untunttu dooyanaw itti asaykka yaan baawa. Yihudaa Asay ubbaanna betiide bi kichcheedda» yaaga» yaageedda.

²⁰ K'aykka S'oossay, «Ane d'ok'k'u gaade, huup'issa baggaappe yiyaawantta s'eella. New imetteedda wudii, neeni c'ee'etteedda dorssatuu hak'an de'ino?

²¹ Neeni new lage gidana mala, koyeeddawanttu neena s'ooniide mood-diya wode waagay? yeluwaa oytsay neena oyk'k'ennee?

²² Neenoo Yerusaalame, ne wozanaan, «Hawe ubbay ta bolla ayaw gakeedee?» gooppe, ne mayuu k'aareteeddawenne Asay neena bonk'k'eeddawekka ne nagaray dareedda diraassa.

²³ Tumu Toop'p'iyaa Asay bare bollaa malaa, woy maahii bare shachchatetsaa laammanaw danddayii? Danddayenna! Hewaadankka, iita oosuwa ootsi meezeteeddawanttu hintte, lo''o oosuwa ootsanaw mulekka danddaykkita» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena bazzo c'arkkuu afiyaa suullaadan laalana.

²⁵ «Hintte saamay, taani hinttew immiyaa gishuu hawaa. Hintte taana dogeedda dirawunne worddo s'oossatuwaan ammanetteedda dirassa.

²⁶ Hintte kalluu beettana mala, taani hintte bollaappe mayuwaa k'aara yeggana.

²⁷ Neeni woshumiyaawaa, neeni wotara paraadan, ziitaw c'aaggiyaawaanne ne yeellay bayinna sharmus'atetsaa, neeni deriyaaninne

dembban ootsiyaa sheneyiyaa oosuwaa taani be'aad. Yerusaalame, new aayye! Neeni awude gakkanaw geeyyennan de'ay?» yaagee.

14

Koshaabaa

¹ Koshaabaa Med'inaa Goday Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa;

² «Yihudaa biittay kayyottee; Aa katamatuu labbaniino. An de'iyaa asatuu biittan uttiide yeekkiino; Yerusaalame Asay waasuwwa s'ulisee.

³ Dure asatuu haatsaa tikkanaw barenttu k'oomatuwwa kiittiino. Unttuntu haatsaa ollaa biino; shin haatsaa demmikkino. Barenttu otuwaa mela tookki akkiide simmiino. Haniyaawaa d'ayi yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.

⁴ Iray bukkenna diraw, biittay meliide za"ee. Goshshanchchatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.

⁵ Maatay bayinna diraw, dogatta bare yeledda galo maratto dembban olaade baw.

⁶ Wora haretuu ayayne bayinna d'ok'k'a deretuwaan ek'kiide, worakanatuwaadan yaaretiino. Unttuntu miyaabay d'ayina, untuntu ayifi s'eellanaw daabureedda» yaageedda.

⁷ Asay hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu nagaray nu bollan markkattooppenne, ne suntsaa diraw, nuw ittibaa ootsa. Nuuni neeppe daro gede guyye simmeeddo; ne bollan nagaraa ootseeddo.

⁸ Abeet Israa'eelii naagiyaa nashshechhaw, metuwaa wodiyaan Aa ashshiyaawoo, neeni biittan imatsaadan, itti k'amma ak'anaw geleedda ogiyaa asaadan ayaw hanay?

⁹ Neeni dagammeedda asaadan, ashshanaw danddayenna mino asaadan ayaw hanay? Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu gidduwaan de'aassa! Nuuni ne suntsan s'eesetteedda; nuuna neeni aggoppa!» yaageedda.

¹⁰ Ha asatuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttuntu toyilakattiyaawaa loytsi siik'iino; barenttu gediya te"ikkino. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntun nashetena. I untunta iita oosuwwa hassayiide, untuntu nagaraa diraw, untunta murana» yaagee.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana; «Ha asatuwwa sarotetsaw taana woossoppa.

¹² Untuntu s'oomooppeka, taani untuntu waasuwwa sisikke. S'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwwa untuntu yarshshooppeka, taani untuntu yarshshuwwa akkikke. Taani untuntu olan, koshaaninne iita harggiyaan d'ayissana» yaageedda.

¹³ Taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw, timbbitiyaa odiyaawanttu untuntu, «Hintte olaa be'ikkita woy koshay hinttana oyk'k'enna. Taani hinttew ha biittan pac'c'enna sarotetsaa immana» yaagee yaagiino» yaagaad.

¹⁴ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Timbbitiyaa odiyaawanttu ta suntsan wordduwwa odiino. Taani untunta kiittabeykke, woy azabeykke, woy untuntu odabeykke. Untuntu hinttew timbbitiyaa giide odiyaawe wordduwwa sas'aa, patsenna kaayuwaanne k'oppi akkiide odiya worddobaa.

¹⁵ Hewaa diraw, Ta suntsan timbbitiyaa odiyaawanttubaa gidoope, taani untunta kiittabeykke. Shin untuntu, «Olay woy koshay ha biittaa bochchenna» yaagiino. He timbbitiyaa odiyaawanttu barenttu huup'iyaw olaaninne koshan d'ayana yaagee med'inaa Goday!

¹⁶ K'ay untunttu timbbitiyaa odiyaa Asay koshaanne olaa gaasuwaan hayk'k'ana; untunttu anhay karen Yerusaalame ogiyaan olettana. Untunttu woy untunttu mac'c'a asaa, untunttu attuma naanatuwaa woy untunttu mac'c'a naanatuwaa moogiyaaawe d'ayana. Taani untunttoo bessiyaa waayiyaa untunttu bolla tigana» yaageedda.

¹⁷ Ta kayyuwaabaa taani asaw hawaadan yaagaade odana mala, S'oossay taana azazeedda; «*«Ta Asay daro deshettiide, loytsi maduns's'eedda diraw, ta ayifetuu k'ammenne gallassi shemppennan afos's'ino.*

¹⁸ Taani dembbaa booppe, mashshaan siifetteeddawantta be'ay. Katamaa gelooppe, k'ay koshan gilk'k'eeddawantta be'ay. Timbbitiyaa odiyaawantunne k'eesatuu, «Nuuni pac'i bayinnan ootseetto» giino; shin untunttu barenttu ootsiyaawaa erikkino» yaaga» yaageedda.

Asay S'oossaa Woosseedda

¹⁹ Abeet S'oossaw, neeni Yihudaa mule aggaadii? S'iyoonne asaa is's'aadii? Neeni nuuna pas'ennaadan ootsaade ayaw dechchaadii? «Saro gidanawaa» giide naageeddo; shin ayayenne lo"obay nuw gakkibeenna. «Pas'ana wodii yaana» giide naageeddo; shin dagama s'alalay yeedda.

²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni nu iitatetsaa ereeddo; nu aawotuwwa bayzzuwaakka akeekeeddo; nuuni tumuwaappe ne bolla nagaraa ootseeddo.

²¹ Nuuna ne suntsaa diraw kad'oppa; ne bonchcho araatay de'iyaa Yerusaalame kawushshoppa. Neeni nuunanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwwa hassaya; ne c'aak'uwwa kantsoppa.

²² Won kawutetsatuwaa eek'atuwaappe ittuu iraa bukissanaw danddayii? Saluu bare sheniyaan puusiyaa duge kiittanaw danddayii? Danddayenna! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hewaa danddayiyaawe neena! Hawaa ubbaa ootsiyaawe neena gidiyaa diraw, nuuni neenan nashshechchaa ootseetto.

15

Yihudaa Asaa Bolla Gakkiyaa Pirddaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Haray atto Musenne Sameeli ta sintsan ek'k'intonne, ta wozanay ha asatuwaakko simmenna. Untuntta ta sintsappe digga; untunttu biino.

² K'ay untunttu neena, «Nuuni hak'a baanee?» giide oochchooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee gaade untunttoo oda; «Hayk'k'oo pirddetteeddawanttu, hayk'k'oo biino. Mashshaw pirddetteeddawanttu, mashshaw biino. Koshaw pirddetteeddawanttu, koshaw biino. Omoodetanaw pirddetteeddawanttu, omoodoo biino» yaagee» yaageedda.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani oyddu k'ommo bayetsaa untunttu bolla ahana; hewanttunne, untuntta wod'anaw mashshaa, untunttu anhaa goochchanaw kanatuwaa, untunttu ashuwaa miide d'ayissanaw saluwaa kafotuwaanne sa'aa do'atuwaa.

⁴ Hizk'k'iyaa na'ay, Yihudaa Kaatii Minaase Yerusaalamen ootseedda palaa diraw, taani untuntta sa'aa kawutetsaa ubbaw dagama ootsana.

⁵ «Yerusaalame asatoo, hinttew oonee k'arettanawe? Hinttew kayyotanawe oonee? «Hintte ay malee?» giide hinttena oochchanaw ek'k'anawe oonee?» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeddita; ha"i ha"ikka hintte guyye simmeeddita. Hewaa diraw, taani hintte bolla ta

kushiya yeddaade hinttena d'ayissaad; taani hinttew k'arettade daabu-raad.

⁷ Taani untunttu he biittaa katamatuwaa penggiyaan laydaa akkaade ses's'aad. Untunttu naanatuwaakka wod'a wurssaad; taani ta asaa d'ayissaad. Ayaw gooppe, untunttu barenttu iita ogiyaappe simmennaan is's'eeddino.

⁸ Taani untunttu am"etuwaa payduwaa abbaa shafiyaappekka darissaad. Taani gallassaa seetan untunttu wodallatuwaa wod'i d'ayissiyaawantta untunttu aayetuwa bolla ahaad. K'oppennaan de'ishiina, mishuwaanne dagamaa taani untunttu bolla duge yeddaad.

⁹ Laappun naanatu hayk'k'eedda aata shemppuwaa labbanaaddu. Iziw gallassay k'ammeedda; Aa kawushshaaddunne yeellataaddu. Biro pas'a de'iyawanttakka taani untunttu morkkatuwaa sintsan mashshaan siifis-saad. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

Ermaasi Bare Metuwaa S'oossaw Maganneedda

¹⁰ Taw aayye ta aatee! Taana yelennaan aggaarkkiishsha! Taani biittaa ubbaan de'iyaa asaana walak'ettiyaanne baas'etiyaa asaa gidaaddi. Taani oossinne tal"abeykke, woy ooppenne tal"aade akkabeyikke; gidooppenne, Asay ubbay taana shek'k'ee.

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Tumuppe taani neena lo"obaw ashsha akkana. Tumuppe ne morkketuu metuwa wodenne waayiyaa wode new watiwatanaadan, taani ootsana.

¹² «Won Asay birataa, huup'issa baggana yiyaa birataa woy naasiyaa mentsanaw danddayii?

¹³ Biittaa ubbaan hintte ootseedda nagaraa diraw, taani hintte ak'uwa peeshshaa, c'oo bonk'k'iyawanttoo immana.

¹⁴ Taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana; ayaw gooppe, ta hank'k'uu miyaa tamaa gidiide, med'inaw ees's'ana» yaageedda.

¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni eraasa. Taana hassayaade maadda; taana yederssiyaawanttu bolla ta haluwaa kessa. Neeni untunttoo danddayaade, taana wora yeggoppa. Taani ne diraw shek'ettiyaawaa k'oppa.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw, taani ne suntsan s'eesetteedda diraw, ne k'aalay taakko yiina maad. Taana pashikkiseed-danne ta wozanaa nashechcheedda.

¹⁷ C'oo pooc'ummiyaawanttu c'uguwaan uttabeykke; untunttunna nashetabeykke. Neeni ne kushiya ta bolla wotseedda dirawunne taw yilotiide diraw, taani taarekka dumma uttaad.

¹⁸ Sakuu taappe duus's'ennan is's'iyawenne ta madutsay pas'ennan is's'iyawe ayaasee? Neeni taw meliyaa shaafaadan, to'iyaa pulutuwaadan, hanana hanayiyee?

¹⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taakko sim-mooppe, taani zaaraadde neena akkana; neeni taw ootsana. Hada yewuwaa aggade, bonchcho k'aalaa s'alala odooppe, neeni ta doonaa gidanaassa. Hawanttu asatuu neekko simmana; shin neeni untunttukko simmakka.

²⁰ Taani neena ha asaw naasiyaa giya birataana gimbbetteedda gim-biyaa ootsana. Untunttu neenanna olettana; shin neena s'oonikkino. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday neena ashshanawunne wotsa akkanaw neenanna de'ay.

²¹ Iitatuwaa kushiyaappe taani neena ashshana; k'areti bayinnawanttup-pekka taani neena wozana» yaagee.

16

S'oossay Ermaasa Azazeeddawaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda;

² «Neeni machchato akkoppa; mac'c'awaa attumawaakka ha sa'aan yeloppa.

³ Ha sa'aan yeletteedda mac'c'a naanatuunne attuma naanatuu, untuntta yeleeedda aayetuunne aawotuu timbbitiyaa taani Med'inaa Goday new hawaa oday.

⁴ Unttuntu iita harggiyaan hayk'k'ana; untunttoo yeekettenna, woy untuntu moogettikkino; untuntu anhay biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa. Untuntu mashshaaninne koshan wurana; untuntu ashuu saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yeekko golliiyaa geloppa; yeekkanaw woy k'arettanaw booppa. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday ha asaa bollappe ta sarotetsaa, aggena ta siik'uwaanne ta maarotaa digga kichchaad.

⁶ Woggaatuukka guutsatuukka ha biittan hayk'k'ana; untuntu moogettikkino. Ay asayenne untunttoo yeekkena; ay asayenne untunttoo gom"oreenna woy huup'iyaa meedissiide kayyottenna.

⁷ Yeekkiyaa asaw haatsaa ushshaw afide, k'umaa aanana ittippe miid-dinne ushiide, kayyuwaa baletsiyaawe ittuunne de'enna. Haray atto aata woy aawuu hayk'k'eedda uraakka baletsiyaabay baawa.

⁸ «Gibiray de'iyaa golliyaakka geloppa; maanawunne ushanaw untunt-tunna ittippe uttoppa.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaa oday. Be'a, taani nashshechchaanne ililssaa kooshshaa, machchato bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshaa ha sa'aappe diggana. Hewaa Asay bare laytsan bare ayifiyaan be'ana.

¹⁰ «Neeni ha k'aalaa ubbaa ha asaw odiiyaa wode, untuntu neena, Med'inaa Goday ayaw hawaa mala wolk'k'aama iitabaa nu bolla awaay-eedee? Nuuni ayaa bayzzeeddo? Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, «nuuni ootseedda nagaray ayee?» yaagana.

¹¹ He wode neeni untunttoo yaaga; < «Taani Med'inaa Goday hawaa ootseeddawe kase hintte aawotuu taana aggeeda diraassa, untuntu hara s'oossatuwaa kaalleedda diraassa, untunttoo ootseeddanne goyinneedda diraassa, taana aggeedanne ta higgiiyaa naagennan is's'eedda diraassanne

¹² hintte kase hintte aawotuwaappekka aad'd'i iiteedda diraassa. Be'ite, hintte huup'iyaan huup'iyaan hintte iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddi-taa; taw azazettenan is's'eeddita.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttena ha biittaappe dentsaade, hintte woy hintte aawotuu erenna biittaa olana. Yaan hintte hara s'oossatoo gal-lassinne k'amma haggaazana. Mulekka hinttew k'arettikke» yaagee» yaaga» yaageedda.

S'oossay Israa'eelatuwaa Zaariide ahana

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « «Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biit-taappe kesseedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'enna wodii yaana.

¹⁵ «Israa'eeliyaa asaa huup'issa bagga biittaappenne untuntta I laaleedda biittatuwaa ubbaappe zaariide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana. Ayaw gooppe, taani untuntu kase untuntu aawaatoo im-meedda buzo biittaa zaaraadde ahana» yaagee.

Yiyaa Muruwaa

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani moliyaa oyk'k'iyaa daro asatoo kiittay; untunttu untuntta oyk'k'ana. Hewaappe guyyiyaan, taani daro shankkanchchatoo kiittana; shankkanchchatuu deriyaa ubbaappe, zooziyaa ubbaappenne shuchchaa kooppotuwaappe untuntta shankkatiide kessana.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani untunttu ogiyaa ubbaa be'ay. Untunttu taappe k'osettibeykkino; untunttu nagaraykka ta ayifiyaappe geemmibeenna.

¹⁸ Taani untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa diraw untunttoo laa'u kushiya zaarana. Ayaw gooppe, untunttu barenttu is's'etteedda eek'atuwaan, he anhaa malatiyaawanttun ta biittaa tunisseeddinonne barenttu sheneyiyaa misiletuwaan ta laataa kuntseeddino» yaagee.

Ermaasa Woosaa

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ta wolk'k'aw, ta wolk'k'aama miis'aw, metuwaa gallassan taani bak'ata attiyaa sa'aw, kawutetsatuu sa'aa gas'aappe neekko yaana. Yiide hawaadan yaagana; «Nu aawotuu patsennanne maaddenna worddo s'oossatuwaa s'alala laatteeddino.

²⁰ Won Asay barew s'oossatuwaa med'd'anaw danddayiyye? Dand-dayenna! I med'd'inttokka untunttu tumu s'oossatuwaa gidikkino!» yaa-gana.

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani untuntta erissana. Itti gedenne ta wolk'k'aanne ta minotetsaa untuntta erissana; yaatooppe untunttu ta suntsay Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee.

17*Yihudaa Nagaraanne Muruwaa*

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa nagaray birataa biiriyaa s'aafetteedda; untunttu wozanaa bollanne untunttu yarshshiyaasan de'iyaa kac'iyaa bolla almmaaziyaa giyaa shuchchaa s'eeran k'aac'ettiide s'aafetteedda.

² Untunttu naanatuu irs's'a mitsaa ubbaa garssan, d'ok'k'a zoozetuwaa bollanne biittan de'iyaa deretuwaa bollan, giigisseedda yarshshiya sa'atuwaan Asheero giyaa s'oossatiw esseedda misiliyaw goynniino.

³ Hintte biittaa ubbaa bollan ootseedda nagaraa ac'oo c'iga ootsaade, hintte miishshaanne hintte ak'otuwaa ubbaa taani hintte morkketoo immana.

⁴ Taani hinttena laatisseedda biittaappe hintte baana; taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana. Ayaw gooppe, hintte ta hank'k'uwaa oysetseeddita; I med'inaw ees's'ana» yaagee.

Dumma Dumma Leemisatwaa

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asan, hayk'k'iyaa asaa wolk'k'an ammanettiyaawenne bare wozana Med'inaa Godaappe wora zaariyaawe shek'k'etteeddawaa.

⁶ He Asay bazuwaan doleedda suuppa mitsaa mala. Keekabay yiyaa wode be'enna. I bazuwaan, mela sa'aan, Asay de'enna mas'ine biittan de'ana.

⁷ «Med'inaa Godaan ammanettiyaasay, I ammanettiyaawe S'oossaa gidiyaa Asay anjjetteeddawaa.

⁸ I haatsaa matan tokettiide, bare s'ap'uwaa goggiyaa haatsaw yeddeedda mitsaa mala. Awaa suulookka I yayyena. Ayaw gooppe, he mitsaa haytsay irs's'i irs's'aashin de'ee. Iray bukkenna laytsankka hirggenna; ayifiyaa ayifiyaawaakka k'ans's'enna.

⁹ «Asaa wozanay ubbabaappe aad'd'i c'immiyaawaanne loytsi iita. Aa ooni eranaw danddayii?

¹⁰ Med'inaa Goday asaw ubbaw Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaranaw, asaa wozanaa biddayinne Aa kahaa paac'c'ay» yaagee.

¹¹ S'illenna ogiyaanna durettiyaa Asay barewaa gidenna k'uuk'ulliyaa k'os'iyaa akkati mala. I bare laytsaa biro baggayiide, Aa aggiide d'ayana; wurssetsan I booza gidanawaa.

¹² Nu Geeshsha Gollii koyiroppe doommiide, bonchcho kaatetuwaaraataadan, d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa beettee.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eelii hidootan naagiyaawoo, neena aggeeda ubbatuu yeellatana. Neena aggiide wora biyaawanttu, neena Med'inaa Godaa, de'uwa haatsaa pulutuwa aggeeda diraw, untunttu baana bolla s'aafettana.

Ermaasa Woosaa

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana patsa; taani pas'ana. Taana ashsha; taani attana. Ayaw gooppe, neeni taani galatiyaawaa.

¹⁵ Asatuu taana, «Med'inaa Goday nuuna naasseedda naasii hak'an de'ii? Ane polo!» yaagiino.

¹⁶ Hentsaanchchaa gidaadde New ootsiyaawaa aggabeykke; untunttu metootana gallassaa taani amottabeykke. Ta doonaappe kaseedda k'aalaa neeni eraasa.

¹⁷ Taana dagantsoppa. Neeni metuwa gallassi taw bak'ata attiyaa sa'aa.

¹⁸ Taana yederssiyaawantta yeellaya; shin taana yeellayoppa. Untuntta dagantsa; shin taana dagantsoppa. Untunttu bolla meto gallassaa ayaa; untunttu laa"u kushiya muruwa mura.

Sambbataa Bonchchiyaawaa

¹⁹ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba, Yihudaa kaatetuu katamaa geliyaanne kesiyaa Asay geliya penggiyaaninne hara Yersaalame penggetuwa ubbaan baade ek'k'a.

²⁰ Untuntta hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Yersaalame asatoo, hinttenoo ha penggetuwaanna geliya asatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

²¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sambbata gallassan tookuwa tookenna malanne ayaanne tookkiide, Yersaalame penggiyaanna gelenna mala, hintte naagettite!

²² Sambbata gallassan hintte golliyaappe tookuwa tookkiide kessoppite, woy ay oosuwaanne ootsoppite. Kase hintte aawotuwa taani azazeed-dawaadan, Sambbata gallassaa dummayiide bonchchite.

²³ Gidooppenne, untunttu sisibeykkino; barenttu haytsaakka taakko yeg-gibeykkino. Untunttu sisennaanne taappe tamaarennaan is'seeddino.

²⁴ ««Shin hintte taani Med'inaa Goday odiyaawaa sisoope, Sambbata gallassan ay tookuwaanne tookkiide, ha katamaa penggetuwaanna gelenna aggooppe, Sambbata gallassaa dummayiide, an ay oosuwaanne ootsennan bonchchooppe,

²⁵ Daawita kaatetuwa araatan uttiya kaatetuu barenttu mooddiyaawanttunna paratuwaanne paraa gaaretuwa toggiide, he penggetuwaanna gelana. Untunttu Yihudaa asaananne Yersaalame kataman de'iyaa asaana gelana; ha katamay med'inaw Asay de'iyaa katamaa gidanawaa.

²⁶ « < «Asay s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaa, is'aanaanne galataa yarshshuwaa akkiide, Yihudaa kata-matuwaappe, Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaappe, Bi-iniyaama biittaappe, gad'aappe, gezziyaappenne Neegeebappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya yaana.

²⁷ « < «Shin hintte Sambbata gallassatuwaa dummayiide bonchchanaadaaninne Sambbata gallassatuwaan tookuwaa tookkiide, Yersaalame penggetuwaanna gelennaadan, taani odeeddawaa sisennan is'sooppe, taani he penggetuwaan tamaa oytsana. Yersaalame kaatiyaa golletuwaa maana. He tamay to"enna» yaagee» yaaga» yaageedda.

18

Ermaasi Urk'k'aa Med'd'iyaa Bitaniyaa Soo Beedda

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;

² «Dendda; urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle ba. Yaan taani neena ta k'aalaa sissana» yaageedda.

³ Taani duge urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle baade, I bare med'd'iyaa yingiriyaawaan urk'k'aa med'd'iyaa be'aad.

⁴ I med'd'ishina, miishshay Aa kushiyan bayeedda. I he urk'k'aa zaariide munak'k'iide, barena lo"iyaa hara miishshaa kessiide med'd'eedda.

⁵ He wodiyaan Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda;

⁶ «Israa'eeliyaa asatoo, ha urk'k'aa med'd'iyaa bitanii ootsiyaawaadan, taani hinttena ootsanaw danddaykkitaa? Yaagee Med'inaa Goday. Israa'eeliyaa asatoo, be'ite; urk'k'ay barena med'd'iyaa kushiyan de'iyaaawaadan, hinttekka ta kushiyan de'iita.

⁷ Ay wode gidooppenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, «Taani hinttena d'ok'ollana, yooddananne d'ayissana» gaade odina,

⁸ he taani odeedda kawutetsay bare iitatetsaappe aggiide simmooppe, taani untunttu bolla ahana geedda iitabaa ahenan agga bashana.

⁹ K'ay ay wode gidooppenne, taani itti biittaabaa woy itti kawutetsaabaa, Taani hinttena kees's'anne tokkana gaade odina,

¹⁰ he kawutetsay taani odiyaawaa sisennan is'sooppe ta sintsan iitabaa ootsooppe, taani ootsana geedda lo"obaa ootsennan aggaashana.

¹¹ «Hewaa diraw, ha"i Yihudaa asatoonne Yersaalamen de'iyaa wanttu hawaadan yaaga; Med'inaa Goday yaagee; Be'ite, taani hintte bolla iitabaa med'd'ayenne halchchaad. Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe simmite; hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite yaagee yaaga.

¹² Shin untunttu, «Hewe ayinne maaddenna! Nuuni nu halchcheed-dawaadan hanana; nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu iita wozanaa muumetetsaadan ootsana» yaagana» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

«Hawaa malabaa sisi eriitee?

yaagiide ane kawutetsatuwaa gidдон lal"ite.

Wodoratta Israa'eeliyaa loytsi sheneyiyaawaa ootsaaddu.

¹⁴ I barew, Liibaanoosa deriyaa bollan de'iyaa shachchay, zaallaa s'eeraappe d'ayi erii?

He deriyaappe goggiyaa irs's'a haatsay meli erii?

¹⁵ Shin ta asatuu taana dogeeddino;

untunttu patsenna s'oossatoo is'aanaa c'uwayiino.

Barenttu ogiyaappe, barenttu beni loossuwaappe d'ubetteeddino;

unttuntu ogiyaa aggiide, gas'aana beeddino.

- ¹⁶ Unttuntu barenttu biittaa dagantsiyaabaanne,
med'inaw kad'etteeddawaa kesseeddino.
Yaana aad'd'iyaa ooninne sheneteenne bare huup'iyaa k'aatsee.

- ¹⁷ Away wulliyaa bagga c'arkkuwaadan,
taani untuntta untuntu morkkatuwaa sintsan laalana.
Untuntu metuwaa gallassi taani untunttoo zokkiyaa zaaranaappe
attina,
ta som"uwaa haasayikke» yaagee.

Ermaasa Bolla Mak'etteedda Mak'k'uwaa

- ¹⁸ Asatuu hawaadan yaageeddino; «Haa yiite; ane Ermaasa bolla mak'etteetto. Ayaw gooppe, k'eesatuu tamarissiyaa higgii, aad'd'eeda eranchchatuu immiyaa zorii, timbbitiyaa odiyaawanttu odiyaa k'aalay d'ayenna. Haa yiite; ane Aa nu ins's'arssan p'iroytte. I odiyaa k'aalaa sisennan aggeeto» yaageeddino.

- ¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ta odiyaawaa sisa; ta morkketuu ta bolla haasayaawaa hayzza.

- ²⁰ Lo"o ootseedda asaw iitaa zaarii? Shin untuntu taw ollaa bookkiino. Taani ne hank'k'uu untuntuppe simmana mala, untuntu diraw lo"obaa haasayanaw ne sintsan ek'k'eeddawaa k'oppa.

- ²¹ Hewaa diraw, untuntu naanatuwaa koshaw aatsaade imma; untuntakka mashshaw aatsaade imma. Untuntu mac'c'a asatuukka na'ay bayinnawantanne am"e gidino. Untuntu attuma asatuukka wod'iyaa harggiyaan gakketino; untuntu wodallatuukka olan siifettino.

- ²² Untuntu k'oppennaan neeni untuntu bolla bonk'k'iyaawantta yeddina, untuntu golliyaan waasuu keso. Ayaw gooppe, untuntu taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino; ta gedyawukka p'iriyaa wotseeddino.

- ²³ Shin abeet Med'inaa Godaw, untuntu taana wod'anaw mak'etteeddawaa ubbaa neeni eraasa. Neeni untuntu iitatetsaa atto gooppa, woy untuntu nagaraa ne sintsappe k'uc'c'oppa. Untuntu ne sintsan s'oonettiide kunddino. Ne hank'k'uwaa wode neeni untuntta hawaadan ootsa.

19

Me"eedda Baaretaa Leemisuwaa

- ¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; urk'k'aa med'd'iyaawaappe baareetaa shamma. Neenanna amareedda gadiyaa c'imatuwaanne amareedda k'eesiyaa c'imatuwaa akkaade,

- ² Kon"aa Me'uwaa Penggiyaa giyaa penggiyaa lank'k'iyaana aad'd'aade, Hinnooma Zanggaaraa ba; yaan taani new odiyaa k'aalaa awaaya.

- ³ Hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yerusaalame katamaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, sisiyaa ubbaw haytsaw iitiyaa palabaa ha biittaa bolla taani ahana.

- ⁴ Ayaw gooppe, asatuu taana aggeeddino; untuntu woy untuntu aawotuu, woy Yihudaa kaatetuu erenna hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiide yarshshiyaawaan ha sa'aa tunisseeddino. Untuntu s'illo asatuwaa suutsaa ha sa'aan kuntseeddino.

- ⁵ K'ay taani untuntta azazabeenabaa, woy odabeennabaa, woy ta wozanaan k'oppabeennabaa ootseeddino; untuntu barenttu attuma naanatuwaa Ba'aalaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide

yarshshanaw, goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbeeddino.

⁶ Hewaa diraw, ha sa'ay Toofeeta woy Hinnooma Zanggaaraa geetetiyaawe attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eegettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday.

⁷ « < «Yihudaanne Yerusaalame asaa halchchuwaa taani ha sa'aan polletenaadan ootsana. Unttuntu barenttu morkkatuwaa mashshaaninne barentta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyan hayk'k'anaadan taani ootsana. Unttuntu anhaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsaade immana.

⁸ Ha katamaa bazuwaanne k'iliic'iyaaawaa kessana. Hewaana aad'd'iyaa ubbay Aa bashshaan malaletiide, Poora! yaagana.

⁹ Unttuntu barenttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuwaa ashuwaa maanaadan taani ootsana. Unttuntu wod'anaw koyiyaa morkketuu untunta waayissiyaa waayiyaaninne dooddiyaa dooddan, unttuntu ubbay ittuu ittuwaa ashuwaa maana» yaagee» yaaga.

¹⁰ «Hewaappe guyyiyaan, neenanna ittippe beedda asatuwaa sintsan he baaretaa mentsa.

¹¹ Unttunta hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Zaariide koolina oyk'k'ennaadan ootsiide, itti Asay baaretaa mentsiyaawaadan, taani ha kawutetsaanne ha katamaa mentsereetana. Asatuu anhaa moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofetan moogana.

¹² Taani ha sa'anne an de'iyaa asaa ootsanawe hawaa; taani Med'inaa Goday ha katamaa Toofetadan ootsana.

¹³ Yerusaalame asaa golletuunne Yihudaa kaatetuwwa golletuu, golliyya bollan dembbayiide ootseeddino saluwaa s'oolinttetoo is'aanaa c'uwayeeddanne hara s'oossatoo ushshaa yarshshuwaa gussedda golletuu ubbay Toofeeta giyya sa'aadan tuneeddawantta gidana» yaagee» yaaga» yaagee.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Med'inaa Goday timbbitiyya odanaw kiitteedda Toofetappe simmiide yiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya gidдон de'iyaa dabaaban ek'k'eedda. Asaa ubbaw hawaadan yaageedda;

¹⁵ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyya S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani ha katamaa bollanne Aa heeraan de'iyaa mootsatuu ubbaa bolla ahana geedda iitabaa ubbaa untuntu bolla ahana hanay. Ayaw gooppe, untuntu morggii makkalaa gidiide, taani odeeddabaa sisennan is's'eeddino» yaagee» yaageedda.

20

Ermaasanne Paashihuura

¹ He wode Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan kaappuwaa gidiyaa, Imeera na'aa Paashihuura giyya k'eesii, Ermaasi ha yewotuu timbbitiyya odishin siseedda.

² Paashihuuri timbbitiyya odiyaa Ermaasa deshisseedda; K'ommo Biiniyaama Penggiyya giyya Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya geliyaasan de'iyaa dutsaa lukuwaan k'ashisseedda.

³ Wonttetsa gallassi Paashihuuri Ermaasa k'ashuwaappe bilina, Ermaasi aw hawaadan yaageedda; «Hachchippe doommuna, Med'inaa Goday ne suntsaa Paashihuura yaagenna; I ne suntsaa Yaan Haan Dagama yaagana.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena ne huup'iyaaawunne ne laggetuwaa ubbaw dagama kessana. Unttuntu neeni

s'eellishshin, barenttu morkkatuwaa mashshaan wurana. Yihudaa asaa ubbaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana. I untuntta omoodiide, Baabloone afana; afiide yaan mashshaan untuntta wod'ana.

⁵ Hewaadanka, ha katamaa ak'uwaa peeshshaa ubbaa, ootsi kesseed-dabaa ubbaa, duretetsaa ubbaanne Yihudaa kaatetuwwa miishshaa ubbaa taani untunttu morkketoo aatsaade immana. Untunttu untuntta bonk'k'i oyk'k'iide, Baabloone afana.

⁶ K'ay neeni Paashihuurikka ne son de'iyaa Asay ubbay omoodettiide, Baabloone baana. Neeni timbbitiyaa odeedda ne laggetuwaa ubbaannakka yaan hayk'k'anne yaan moogettana yaagee yaageedda.

Ermaasi S'oossaw Maganneedda

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana c'immaada; taanikka c'imettaad. Neeni taappe minnaade, taana s'oonaaadda. Gallassaa kumentsaa taani Asay miic'c'iyawaa kesaad; ubbay taana k'iliic'ee.

⁸ Taani haasayiyaa wodiyaan ubbaan d'ok'k'issaade, «Makkalabayenne bashshay gakeedda» yaagaade waassay. Med'inaa Godaa k'aalay taw gallassaa kumentsan kad'iyaaanne k'iliic'uwaa aheedda.

⁹ Taani, «Taani S'oossaabaa dentsaade haasayikke» woy, «Aa sunsan laa'entso odikke» gooppe, S'oossaa k'aalay ta mek'etsaa gidдон k'um"ettiide, ees's'iyaa tamaa mala gidiide, ta wozanaan michchee. Taani gidдон oyk'k'aade ashshana gaade daaburaad; shin te"anaw danddayabeykke.

¹⁰ Taani daro saasuketsaa sisaad; «Yaan haan dagamay de'ee! Ane Aa mootite! Nuunikka Aa mootoytte» yaagiino. Taw mata laggetuu ubbay ta kunddetsaa naagiide, «Ooni erii, nuuni Aa oyk'k'ana malanne nu haluwaa kessana mala, I c'imettanaw danddayee» yaagiino.

¹¹ Shin Med'inaa Goday yashissiyaa tooranchchaadan taananna de'ee. Hewaa diraw, taana yederssiyaawanttu d'ubettana; untunttu taana s'oonikkino. Untunttoo giigenna diraw, untunttu wolk'k'aama yeellaa yeellatana. Untunttu kawushshay mulekka dogettenna.

¹² Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illotuwwa paac'c'iyawoo, wozanaa kahaa be'iyawoo, neeni ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kessaade taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta mootuwaa new aatsaad.

¹³ Med'inaa Godaw Yes's'ite! Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I hiyyeesatuwwa iitatuwwa kushiyaappe ashshee.

¹⁴ Taani yeletteedda gallassay shek'k'etteeddawaa gido! Ta aata taana yeleeedda gallassay anjjettoppo!

¹⁵ Ta aawoo, «New mishiraachcho; new attuma na'ay yeletteedda!» yaagi odiide, daro nashechcheedda bitaniikka shek'k'etteeddawaa gido!

¹⁶ He bitanii Med'inaa Goday k'arettennaan aatsi yeggiide d'ayisseedda katamatuwaadan hano. He bitanii wontta waasuwwa, gallassaa seetan, «Olay gakeedda!» giyaa oduwwa siso.

¹⁷ Ayaw gooppe, ta aata taw duufo gidana malanne I uluukka taana wogaa oyk'k'i uttana mala, taana uluwaan wod'ibeenna.

¹⁸ Taani metuwaanne kayyuwwa be'anawunne laytsaa ubbaa yeellataade wurssanaw, ayaw ta aatti uluwaappe kesaadditaashsha?

21

Yerusaalame S'oonettanawaa Timbbitii Odetteedda

¹ Kaatii Sedek'iyaasi Malkkiyaa na'aa Paashihuuranne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa Soofonaasa ha ooshaa oochchana mala, Med'inaa Goday Ermaasakko kiitteedda.

² Unttuntu, «Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaanna ha katamaa yuuyyi aad'd'iide dooddeedda diraw, ane nuw Med'inaa Godaa oochcha. Ooni erii, Med'inaa Goday beniwaadan, malalissiyaa oosuwaa nu diraw ootsiide, Aa guyye zaaranenttonne» yaageeddino.

³ Ermaasi untunttoo zaariide, hawaadan yaageedda; «Biide Sedek'iyaasaw yaagite;

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Baabloone kaatiyaananne gimbbiyaappe karenna ne katamaa dooddiyaa Aa olanchchatuwaanna olettiyaa, ne kushiyan de'iyaa olaa miishshaa taani guyye ne bolla zaarana. K'ay untuntta ubbaakka ha katamatiw giddo gelissana.

⁵ Taani ta huup'iyaan yeddeedda kushiyan, wolk'k'aama k'esiyaan, yiluwaan, hank'k'uwaaninne wolk'k'aama seeran neena olana.

⁶ Taani ha kataman de'iyaawantta, asaakka mehiyaakka shoc'ana. Unttuntu iita harggiyaan wurana.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa oosanchchatuwaanne iita harggiyaappe, mashshaappenne koshaappe palaheedda, ha katamaa asaa ubbaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne untuntta wod'anaw koyiyaa morkketoo taani Med'inaa Goday aatsaade immana. I untunttu k'ara mashshaan siifana. I untunttoo k'arettenna, woy saaliide aggena, woy maarena» yaagee yaagite» yaageedda.

⁸ Med'inaa Goday Ermaasa, «Gujjaadekka asaw hawaadan yaagaade oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte sintsan de'uwaa ogiyaanne hayk'k'uwaa ogiyaa wotsaad.

⁹ Ha katamaa gidдон takkiyaa Asay ooninne mashshaan, koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin katamaappe kesiide biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda Baabloonetoo bare kushiya immiyaa Asay ooninne pas'a atanawaa; he uray bare shemppuwaa s'alala ashshana.

¹⁰ Ayaw gooppe, taani ha katamaw keekanaw gidennaan iitanaw ta k'ofaa k'achchaad. Baabloone kaatiyaw Aa aatsaade immana; ikka ha katamaa taman s'uuggana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga.

¹¹ K'aykka Yihudaa kaatiyaa golliyyaa asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

¹² Hinttenoo, Daawita zaretoo, Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Wonttina wonttina suure pirddite; bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Hewe d'ayooppe, hintte iita oosuwaa gaasuwaan ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana; ooninne Aa toyissenna yaagee yaaga» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, neeni demban de'iyaa zaallaadan, zanggaaraappe pude d'ok'k'u gaade beettaasa; shin taani neenanna olettana. Neeni, «Ooninne ta bolla s'alenna woy ta de'iyaasaa gelenna» yaagaasa;

¹⁴ shin taani Med'inaa Goday neena ne oosuwaadan murana. Taani ne kaate golliyaan tamaa oytsana; ne yuushshuwaan de'iyaawaa ubbaa mi d'ayissana» yaagee.

22

Ermaasi Yihudaa Kaatiyaa Soo Asaw odeedda K'aalaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; duge Yihudaa kaatiyaa golle baade, yan ha k'aalaa oda.

² «Neenoo Yihudaa kaatiyaw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawoo, neenikka ne k'oomatuukka ha penggiyaanna geliyaa ne Asay ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suure pirddaanne s'illobaa ootsite. Bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Bete-tuwaa bolla, aawuu bayinna naanatuwaa bollanne asinatuu hayk'k'eedda mac'c'a asatuwaa bolla geniyaabaa woy makkalabaa ootsoppite. K'ay s'illo asaa suutsaa ha sa'aan gussoppite.

⁴ Hintte taani geeddawaadan tumu azazettooppe, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatetuu paraanne paraa gaariyaa toggiiide, barenttu oosanchchatuwaananne barenttu asaana ha kaatiyaa golliyaa penggetuwaanna gelana.

⁵ Shin hintte azazettenan is's'ooppe, ha kaatiyaa Gollii ona gidana yaa-gaade taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan c'aak'k'ay» yaagee» yaaga» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday Yihudaa kaatiyaa golliyaabaa hawaadan yaagee; «Neeni taw Gala'aade biittaanne Liibaanoosa asaa s'eeraa mala gidooppekka, taani neena bazzuwaanne Asay de'enna katamaa ootsana.

⁷ Taani neena koliyaawantta huup'iyaan huup'iyaan olaa miishshaa oyt-saade, new kiittana. Unttuntu zigaappe masetteedda ne tuuk'etuwa k'ans's'ereetsiide, taman olana.

⁸ «C'ora kawutetsaappe Asay he katamaa lank'k'iyaana aad'd'ana. Ittuu ittuwaa, «Med'inaa Goday ayaw ha wolk'k'aama katamaa hawaadan oot-seedee?» yaagiide oochchana.

⁹ Unttuntu, «Unttuntu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaaw aggeeda gishshaassanne hara s'oossatoo goyinneeddanne ootseedda gishshaassa» yaagana» yaagee.

Ermaasi Shaalumabaa odeedda K'aalaa

¹⁰ Hayk'k'eedda Kaatiyaa Iyoosiyaasaw yeekkoppite woy kayyottoppite. Hewaa aggiide, omoodettiide beedda Shaalumaw* seelettiide yeekkite. Ayaw gooppe, I ubbakka guyye simmenna; bare yeletteedda biittaa laa"entso be'enna.

¹¹ Bare aawuwaa diraw Yihudaan kaatetiide de'iiddi, ha sa'aappe beedda Iyoosiyaasa na'aa Shaalumabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I ubbakka guyye simmenna.

¹² I omoodettiide beedda biittan hayk'k'ana. Ubbakka ha biittaa be'enna» yaagee.

Ermaasi Iyo'ak'eemabaa odeedda K'aalaa

¹³ Bare golliyaa naak'uwaan kees's'iyaawoo, s'illo gidenna ogiyaan pook'iyaa bolla pook'iyaa gujjiyaawoo, bare gadiyaa asaw ayinne immennaaninne wolk'k'aa gatiyaa c'iggenan oosissiyaawo, aw aayye!

¹⁴ I, «Taani taw aakko pook'iyanna de'iyaa wolk'k'aama golliyaa kees's'ana» yaagee. Bare golliyaw wolk'k'aama maskkootetuwaaw; kessiide zigaa masetsan bollaa kammiide, zo'o k'alamiyaa okkee.

22:5 Mat. 23:38; Luk'. 13:35 * 22:10 Shaaluuma: Ha sunsay hara sa'aan, «Iyo'akaaza» geetetteedda.
22:11 2 Kat. 23:31-34; 2 Od. 36:1-4

¹⁵ Barew neeni daro zigan kees's'eeddawe neena lo'o kaatiyaa kessee gaade k'oppaadii? Ne aawuwaa Iyoosiyaasaw miyaawenne ushiyaawe d'ayeeddee? I suure pirddaanne s'illobaa ootseedda. Hewaa diraw, aw ubbabaykka injjeteedda.

¹⁶ I hiyyeesatoonne metootanchchatoo suure pirddiyaa diraw, aw ubbabaykka haneedda. Med'inaa Godaa eree yaagiyaawe hawaa.

¹⁷ Shin harabaa aggiide, ne ayifiinne ne wozanay jaamiyaawe ne go"aa demmanaassanne s'illo suutsaa gussanaassa, asaa naak'k'anaassanne uk'k'unnanaassa.

¹⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Iyoosiyaasa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eemabaa hawaadan yaagee; «I hayk'k'iyaa wode untuntu aw, «Aayye! Aayye! Ta ishaw!» yaagiide yeekkikkino. K'ay, «Ta godaw, aayye! Ta kaatiyaw, aayye!» yaagiide zilaalikkino.

¹⁹ Aa mooguukka hariyaa mooguwa mala gidanawaa. Aa anhay gooshettiide, Yerusaalame penggetuwaappe ya baggan olettana» yaagee.

Yerusaalame Gakkiyaa Metuwaabaa Ermaasi odeedda K'aalaa

²⁰ S'oossay Yerusaalamebaa hawaadan yaagee; «Ba; pude Liibaanoosa baade, yaan waassa. Baasaane biittan waasuwa s'ulisa. Abaarima Deriyaanka waassa. Ayaw gooppe, olaw neenana zuppetiyaawanttu ubbay s'oonetteeddino.

²¹ Neeni saro de'ishiina, taani new odaad; shin neeni, «Taani sisikke» yaagaadda. Ne yalagatetsaadeppa doommiidekka ne hanuu hawaa; neeni taw azazettenan is's'aadda.

²² Ne hentsanchchatuwaa ubbaa c'arkkuu afana; olaw neenana zuppetiyaawanttukka omoodettiide baana. He wode ne iitatetsaa ubbaa diraw, yeellatananne kawushshana.

²³ Hinttenoo, Liibaanoosa zigan kees'etteedda golliyaan de'iyaawanttoo, oytsay oyk'k'eedda mac'c'a mishiratiwaa mala un"uu hintte bolla puttu ginto, waan oolandditeeshsha!» yaagee.

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta de'uu ero! Neeni Iyo'ak'eema na'ay, Yihudaa Kaatii Yo'aakiini, ta ushechcha kushiyan de'iyaa ta attamiyaa migiduwaa gidinttokka ta neena kessa yeggana.

²⁵ Neena wod'anaw koyiyaawanttoo, neeni yayyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne Aa olanchchatoo taani neena aatsaade immana.

²⁶ Taani neenakka neena yeleda ne aatokka hintte yeletaa biittaa gidenna hara biittaw olana; hintte laa"uukka yaan hayk'k'ana.

²⁷ Hintte simmanaw laamotiyaa biittaa ubbakka simmikkita» yaagee.

²⁸ Barew ha bitanii Yo'aakiini, kad'eeddanne me"eedda baaretee? I ooninne koyenna miishshee? Ayaw inne Aa naanatuu yederssetiide, bar-enttu erenna biittan olettiide atteeddino?

²⁹ Hanne biittatee, biittatee, biittatee! Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!

³⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha bitaniyaa, «Na'ay bayinna asaa, bare laytsaa ubbaan de'uu injjetenna asaa» gaade s'aafa. Ayaw gooppe, Aa zeretsaappe ittoonni injjetenna; Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawe woy Yihudaan kaatetiyaawe untuntuppe ittuunne de'enna» yaagee.

23

S'oossay Bare Huup'iyaw Ootsana Geeddawantta

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta hentsaa gaden de'iyaa dorssatuwa bayzziyaanne laaliyaa hentsanchchatoo aayye ana!» yaagee.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa heemmiyaa hentsanchchatuwaabaa hawaadan yaagee; «Hintte ta dorssatuwaa laaliide, wora yedersseeddita. Hintte untuntta s'omoosibeenna diraw, taani hintte ootseedda iitatetsaw ubbaw hinttena muruwaan s'omoosana yaagee Med'inaa Goday.

³ Hewaappe guyyiyaan, ta wudiyaappe atteedawantta kase laaleedda biittaa ubbaappe taani ta huup'iyaan shiishshana. Unttuntta guyye untuntta hentsaa gadiyaa zaarana. Unttunttukka hawaan yelettiide c'orattana.

⁴ Taani untuntta loytsi heemmiyaa hentsanchchatuwaa untunttoo wot-sana. Unttuntu laa"entso yayyikkinonne dagammikkino; untunttuppe ittuunne bayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Daawitew s'illo aac'aa dentsana gallassatuu yaana. I kaatiyaadan kawutananne aad'd'eeda eratet-san mooddana; biittan I suurebaanne s'illobaa ootsana.

⁶ I kaatetiya laytsan Yihuday attana; Israa'eeliikka saro de'ana. I s'eesettana suntsay Med'inaa Godaa, nu S'illotetsaa geetettana» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Asay, «Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe kessiide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'iyawaa aggana.

⁸ Shin, «Israa'eeliyaa zeretsaa huup'issa bagga biittaappenne I laaleedda biittatuwaa ubbaappe aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana gallassatuu yaana. Hewaappe guyyiyaan untunttu barenttu buzo biittan de'ana» yaagee.

Worddo Timbbitiyaa odiyaawanttubaa

⁹ Timbbitiyaa odiyaawanttubaa taani k'oppiyaa wode, ta wozanay kayyuwaan me"ee; ta mek'etsatuu ubbaykka kokkoriino. Med'inaa Godaa dirawunne Aa geeshsha k'aalaa diraw, taani matsotteedda asaa mala, woyniyaa eessay wolk'k'aa diggeedda asaa mala gidaaddi.

¹⁰ Ayaw gooppe, biittay sharmus'atuwaan kumeedda. Shek'k'aa diraw, biittay yeekkee; bazzo hentsaa gadetuukka meleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttu iita ogiyaa hamettiino; barenttu wolk'k'aakka likke giden-nasan go'ettiino.

¹¹ Med'inaa Goday, «Timbbitiyaa odiyaawenne k'eesiinne laa"uukka tuneeddino; haray attina, ta Geeshsha Golliyaanka untunttu iitatetsaa taani demmaad» yaagee.

¹² K'aykka Med'inaa Goday, «Hewaa diraw, untunttu ogii halis's'ana; untunttu d'umaw laagettiide, an kunddana. Unttuntu k'as's'ayettiya laytsi taani untunttu bolla iitabaa ahana» yaagee.

¹³ K'aykka I hawaadan yaagee; «Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдон sheneyiyaawaa be'aad. Unttuntu Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiinonne ta asaa Israa'eeliyaa wora kaaletsiino.

¹⁴ K'ay Yersaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдонkka dagantsiyaabaa be'aad. Unttuntu sharmus'iinonne worddotiidde hamettiino. Ooninne bare iita oosuwaappe simmennaan, untunttu iitaa ootsiyaawantta gede mintsetsiino. Unttuntu ubbaykka taw Sodooma mala; Yersaalamen asaykka Gamoora mala» yaagee.

¹⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawanttubaa hawaadan yaagee; «Yersaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttuppe tunabay kessiide, biittaa ubbaan laaletteedda diraw, taani

unttuntta c'ammiyaa k'umaa mizana; taani untuntta wod'iyaa haatsaa ushshana» yaagee.

¹⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Timbbitiyaa odiyaawanttu odiyaabaa sisoppite. Unttuntu hanennabaa, hanana giide, wordduwaa odiino. Med'inaa Goday bare doonaappe odina gidennaan, untunttu bareppe k'oppi akkiide, sas'aa odiino.

¹⁷ Taana kad'iyaawantta untunttu, «Med'inaa Goday, hintte saro de'ana» yaagee yaagiino. K'ay barenttu wozanaa muumetetsaa kaaletsiyaawantta ubbaa untunttu, «Hintte bolla ayaa iitabayenne yeenna» yaagiino» yaagee.

¹⁸ Shin be'anaw woy Aa k'aalaa sisanaw Med'inaa Goday zoriyaasan untuntuppe ooninne ek'k'ibeenna. Aa k'aalaa hayzzeddawe woy siseeddawe ooninne baawa.

¹⁹ Med'inaa Godaa gotii, aatsi yeggiyaa beetay hank'k'uu hawesho ke-seedda! I iita asatuwaa huup'iyaan ek'k'ana.

²⁰ Aa wozanaa k'ofaa ootsiide polennan de'iiddi, Med'inaa Godaa hank'k'uu simmenna. Wurssetsa gallassatuwaan hawaa hintte akeekana.

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani timbbitiyaa odiyaawantta kiit-tabeykke; shin untunttu wos's'iino. Taani untunttoo odabeykke; shin untunttu timbbitiyaa odiino.

²² Unttuntu taani zoriyaasan ek'k'eeddawaa gidintto, ta k'aalaa ta asaw odana shin! Unttuntu untunttu iita ogiyaappenne untunttu iita oosuwaappe zaarana shin!» yaagee.

²³ K'aykka Med'inaa Goday, «Taani mata s'alala S'oossee? Haako san S'oossaa gidikkita?

²⁴ Taani be'ennaadan, geema sa'aan barena k'osanaw Asay danddayii? Saluwaaninne sa'aan kumeeddawe taana Med'inaa Godaa gidikkita?» yaagee Med'inaa Goday.

²⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta suntsan wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu giyaawaa sisaad. Unttuntu, «Taani akumetaad; taani akumetaad!» yaagiino.

²⁶ Ha yewuu bare wozana c'imuwaa timbbitiyaa odiyaa worddo nabetuwaawozanaan awude gakkanaw gam"annee?

²⁷ Unttuntu aawotuu Ba'aala giya eek'aa gaasuwaan ta suntsaa dogeeddawaadan, untunttu ittuu ittoo odiyaa akumuwaan ta Asay ta suntsaa doganaadan ootsanaw k'oppiino.

²⁸ Akumuwaa akumettiide timbbitiyaa odiyaawe bare akumuwaa odo. Shin ta k'aalaa siseeddawe he k'aalaa ashshenan gujjennan odo. Dalayenne zarggay hak'an gakketi? yaagee Med'inaa Goday.

²⁹ Ta k'aalay tamaa mala gidennee? Zaallaa mentsereetsiyaa madooshaa mala gidennee?» yaagee Med'inaa Goday.

³⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani ta k'aalaa ittuu ittuwaappe wuu"iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay.

³¹ Hewaadankka, barenttu ins's'arssan haasayiide, Med'inaa Goday yaagee yaagiyaa timbbitiyaa odiyaawanttu bolla de'ay yaagee Med'inaa Goday.

³² Taani Med'inaa Goday hawaa oday! Wordduwaa akumetiide, timbbitiyaa odiyaawanttu bolla taani gidana. Unttuntu he akumuwaa odiide, barenttu wordduwaaninne barenttu c'EEK'UWAAN ta asaa wora kaaletsiino. Taani untuntta kiitabeykke woy, odite gabeykke. Unttuntu ha asaa ayinne maaddikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

S'oossaa Kiitaa

³³ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ermaasaa, ha asaappe ittuu, woy timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, «Med'inaa Godaa kiitay ayee?» giide oochchooppe, neeni untuntta, «Med'inaa Godaa kiitay hinttena; hewaa diraw, ta hinttena agga bashana» yaagee yaaga.

³⁴ Timbbitiyaa odiyaawe, woy k'eesii, woy asaappe ittuu, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide haasayooppe, taani he bitaniyaanne Aa soo asaa murana.

³⁵ Hewaa aggiide asay, «Med'inaa Goday waageedee?» woy, «Med'inaa Goday odeeddabay ayee?» yaagiide bare laggetuwaanne bare dabbotuwaaw oochchanaw bessee.

³⁶ Hewaa diraw, ooninne, «Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide laa"entso haasayanaw bessena. Ayaw gooppe, aawuu doonaappe kesiya k'aalay aawoo kiitaa gidee. Hewan de'uwaaw S'oossaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, nu S'oossaa k'aalaa hintte mirk'k'iita.

³⁷ «Neenikka timbbitiyaa odiyaawantta, «Med'inaa Goday hinttena waageedee? woy, Med'inaa Goday Ayaa odeeddee?» yaagaade oochchanaw bessee.

³⁸ Shin hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena, Hawe Med'inaa Godaa kiitaa gooppite» yaaginakka hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» geeddita.

³⁹ Hewaa diraw, tumuwaappe taani hinttena dogana; hinttewunne hintte aawoo immeedda katamaa ta sintsappe wora olana.

⁴⁰ Taani hintte bolla med'inaa kawushshaanne med'inaw dogettenna yeel-laa ahana yaagee» yaageedda.

24

Balasiyaa Teeraa K'ok'ofiyaa Laa"u Keeshatuwaa Leemisuwaa

¹ Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina Yihudaa mooddiyaawanttunna, kushiya oosuwaaw hiillatuwaananne birataa k'os's'iyaawanttuna Yerusaalameppe Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori omoodiide, Baabloone afa simmina, Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda; taani Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaw sintsa baggana balasiyaa teeraa oykeedda laa"u keeshshatuwaa be'aad.

² Itti keeshshan koyiro teereeddawaa malatiyaa daro lo"o balasiyaa teeray de'ee. Laa"entso keeshshan k'ay maanaw giigenna daroppe iita balasiyaa teeray de'ee.

³ Med'inaa Goday taana, «Ermaasaa, hewe neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Balasiyaa teeraa be'ay. Lo"o teeray loytsi lo"a; iita teeray k'ay maanaw giigenna loytsi iita» yaagaade odaad.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;

⁵ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaa biittaappe omooduwaan Baabloone biittaa yeddeedda asatuwaa, ha lo"o balasiyaa teeraadan lo"a gaana.

⁶ Taani keeka ayifiyaan untuntta s'eelana; k'ay taani untuntta zaaraadde ha biittaa ahana. Taani untuntta kees's'anappe attina kolikke. Taani untuntta tokkanaappe attina shoddikke.

⁷ Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu eranaadan, taani untunt-too wozanaa immana. Untunttu barenttu kumentsaa wozanaappe taakko simmanaw de'iyaa diraw, untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana» yaagee.

⁸ «K'ay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa kaappatuwaa, ha biittan atteeda Yerusaalame asaa atteeddawantanne Gibs'e biittan de'iyaawantta, maanaw giigenna he loytsi iita balasiyaa teeraadan iita gaana.

⁹ Laalaade yeddiyaa biittaa ubbaan taani untuntta ha sa'aa kawutet-satuwaan untuntta be'iyaa ubbaw dagamaanne shek'aa, boriyaanne leemisuwaa, k'iliic'uwaanne bohetteddawaa ootsana.

¹⁰ Taani untunttoonni untunttu mayzza aawaatoo immeedda biit-taappe untunttu ubbaanna d'ayana gakkanaw, mashshaa, koshaanne iita harggiyaa untunttu bolla yeddana» yaagee» yaageedda.

25

Laappun Tammu Laytsaa Omooduwaa Timbbitiyaa

¹ Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda koyiro laytsan, Yihudaa asaa ubbaa s'eelliyaaawaan Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

² Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa asaa ubbawunne Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo hawaadan yaageedda;

³ «Amoos'a na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laytsaappe doommiide, hachchi gakkanaw, laatamanne heezzu laytsaa Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda. Taanikka zaara zaaraadde hinttew odaad; shin hintte sisennan is's'eeddita.

⁴ «Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta ub-baa zaari zaariidekka hinttew kiitteedda; shin hintte hayziide sisennan is's'eeddita.

⁵ Untunttu hawaadan yaageeddino; «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaap-penne hintte iita oosuwaappe ha'i simmite. Simmooppe, Med'inaa Goday hinttewunne hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hintte de'ana.

⁶ Hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw kaalloppite. K'ay hintte kushii ootseeddabaan S'oossaa yiloyoppite. Yaatooppe S'oossay hinttena k'ohenna» yaageeddino.

⁷ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisanawaa aggiide, hintte kushii ootseeddabaan taana yiloyeeddita; yaatiide hinttena k'ohiyaawaa hintte huup'iyaaan aheeddita» yaagee.

⁸ «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta k'aalaw azazettenan is's'eedda diraw,

⁹ taani huup'issa bagga asaa ubbaanne ta k'oomaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oori s'eesana. Untuntta ha biittaa bolla, ha biittan de'iyaa asaa bollanne hawaa heeraan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ahana. Taani ha biittatuwaa ubbaanna d'ayissana; k'ay be'eeddawe dagam-miyaabaa, «Poora!» giyaabaanne med'inaw ayinne baynawaa ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

¹⁰ Taani untunttuppe ililssaanne nashshechchaa kooshshaa, bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshaa, wos'aan gaac'ciyaa kooshshaanne s'omppiyaa poo'uwwaa d'ayissana.

¹¹ Ha biittay ubbaanna bashshaa ayinne baynna biittaa gidanawaa; ha kawutetsatuukka Baabloone kaatiyaw laappun tammu laytsaa moodetana.

¹² « ‹Laappun tammu laytsay poletti simmina, taani Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaanne Aa kawutetsaa asaa untunttu bayzzuwaa diraw murana; untunttu biittaakka med'inaw ayinne baynawaa ootsana.

¹³ Taani he biittaa bollan haasayeeddawaa ubbaa, Ermaasi kawutetsatuwaa ubbaa bolla, «Hanana» giide odeedda, ha mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa he biittaa bollan ahana.

¹⁴ Daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Baabloonetuwaa ayileyiide mooddana. Taani untunttoo untunttu hanuwaadaaninne untunttu kushiya oosuwaadan k'ans's'ana yaagee yaageedda.

S'oossay Kawutetsatuwaa Bolla Ahiyaa Pirdaa

¹⁵ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda wanc'c'aa hey. Afaade taani neena kiittiyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushsha.

¹⁶ Untunttu ushiide, taani untunttu giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan ganddigaarananne gooyana» yaageedda.

¹⁷ Taani Med'inaa Godaa kushiyaappe wanc'c'aa akkaade, I taana kiiteedda kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad.

¹⁸ Hachchi haneeddawaadankka untunttu ubbaa bashshaanne dagama, c'ashshaanne k'anggetsaa ootsana mala, Yerusaalamenne Yihudaa katamatuwaa, Aa kaatetuwaanne Aa kaappatuwaa ubbaa ushshaad.

¹⁹ Gibbs'e biittaa kaatiyaa, Aa k'oomatuwaa, Aa kaappatuwaa, Aa biittaa asaa ubbaanne

²⁰ yaan de'iyaa allaga asatuwaa ubbaa ushshaad. Uus'a biittaa kaatetuwa ubbaa ushshaad. Piliss's'eema biittan de'iyaa Ask'k'aloona, Gaaza, Ek'iroonanne Ashddoodappe atteeda bagga kaatetuwa ubbaa ushshaad.

²¹ Eedooma, Moo'aabanne Amoonaa ushshaad.

²² S'iirroosa kaatetuwa ubbaa, Sidoona kaatetuwa ubbaanne Meediteraanee Abbaappe hefintsa gas'an de'iyaa biittaa kaatetuwaakka ushshaad.

²³ Dadaana, Temaana, Buuzanne barenttu huup'iyaa shufeeriya meediyaa asatuwaa ubbatuwaa ushshaad.

²⁴ Araba biittaa kaatetuwa ubbaanne bazzuwaan de'iyaa zaratuwaa kaatetuwa ubbaa ushshaad.

²⁵ Zimira, Elaamane Meedoona kaatetuwa ubbaa ushshaad.

²⁶ Huup'issa bagga biittaa kaatetuwa ubbaa, haakuwaaninne matan de'iyaa kaatetuwa ubbaa untunttu kaali kaali, sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad. Untunttu ubbaappe guyyiyaan, Baabloone kawuukka ushana.

²⁷ S'oossay; «Hewaa diraw, untunttoo oda; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena, ‹Ushitenne matsottite. C'ooshitenne kunddite. Taani hintte giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan laa'entso denddoppite» yaagee yaaga.

²⁸ Shin untunttu ne kushiyaappe wanc'c'aa akkenaaninne ushennaan is's'ooppe, untunttoo hawaadan yaagaade oda; ‹Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena, ‹Hintte ushanaw koshshee!

²⁹ Be'ite, taani ta suntsan s'eesetteedda katamaa bolla iitabaa ootsanaw doommay. Yaanina hintte murettennaan attiide biitee? Hintte murettennaan attiide biikkita! Ayaw gooppe, taani sa'aan ubbaa bolla mashshaa s'eesay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga.

³⁰ «Hewaa diraw, Ermaasaa, ha k'aalay ubbay untunttu bolla hananawaa untunttoo oda. S'oossay bolla d'ok'k'an guummana. Med'inaa Goday bare

de'iyaa geeshsha sa'aappe bare guntsaa sissana. I bare hentsaa gadiyaa bol-lan wolk'k'aappe guummana. I woyniyaa teeraa yed'd'iide, gum"iyaawanttu waassiyaawaadan, sa'aan de'iyaa ubbaa bolla waassana.

³¹ Aa c'abbuu sa'aa gas'aa gakkiiide sisettee. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw kawutetsatuwaanna mootuu de'ee. S'oossay asaa ubbaanna pirddet-tana; I iitatuwaa mashshaw aatsiide immana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad yaaga» yaageedda.

³² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, iitabay kawutetsaappe kawutetsaw laalettee; sa'aa gas'aappe gotiyaa c'arkkuu denddee» yaagee.

³³ He wodiyaan S'oossay wod'eeddawanttu anhay, biittaa bollan ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw laalettana. Unttunttoo yeekettenna, unt-tunttu anhay shiik'enna woy moogettenna. Unttunttu biittan pituwaa mala gidanawaa.

³⁴ Hinttenoo, hentsanchchatoo, yeekkittenne waassite. Hinttenoo, wudiyaa kaaletsiyaawanttu, bidintsaan gondorette. Ayaw gooppe, hintte shukettiyaa wodii gakkeedda; hintte kunddananne lo'o urk'k'aa miishshaadan me"erettana.

³⁵ Hentsanchchatuu bak'atiide biyaasa'ay baawa; wudiyaa kaalet-siyaawanttukka kessi akkiyaa sa'ay baawa.

³⁶ Med'inaa Goday untunttu hentsaa gadiyaa d'ayissiyaa diraw, hentsanchchatuu waassiyaa waasuwaanne wudiyaa kaaletsiyaawanttu yeekkiyaa yeekuwa sisite.

³⁷ Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwa gaasuwaan saro de'iyaa hentsaa gadii onana.

³⁸ Gaammuu bare de'iyaa woraappe kesiyaawaadan, S'oossaykka bare de'iyasaappe kesana. Untunttu biittaykka naak'k'iyawanttu mashshaaninne Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwaan ayinne baynawaa biittaa gidanawaa.

Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda

26

(26:1-24)

Ermaasi Hayk'k'uwa Pirddaappe Attee

¹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi koyiro kaateteedda wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe yeedda.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa Golliyaa dabaaban ek'k'a. Med'inaa Godaa Golliyaan goyinnanaw Yihudaa kata-matuwaappe yiyaa ubbaw oda. Taani, «Oda» gaade azazeedda k'aalaa ubbaappe ittuwaanne ashshoppa.

³ Ooni erii, untunttu sisiide, barenttu iita ogiyaappe simmanenttonne. Yaatinnto taanikka untunttu oosuwa iitatetsaa diraw, untuntta d'ayissanaw k'oppeeddawaa agga bashana.

⁴ «Unttunttoo oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, taani hinttew immeedda higgayan beennan is'sooppe,

⁵ (hintte sisennan is's'inakka) taani zaara zaaraadde hinttekko kiitteedda, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa k'aalaa sisennan is'sooppe,

⁶ yaatooppe taani ha Geeshsha Golliyaa Seelodan ootsana. Ha katamaakka sa'aan de'iyaa kawutetsatoo ubbaw k'anggetsaa ootsana» yaagee» yaaga yaageedda.

⁷ Ermaasi Med'inaa Godaa Golliyaan ha k'aalaa odishin, k'eesatuu, timbbitiyaa odiyaawanttunne Asay ubbay siseeddino.

⁸ K'ay Ermaasi Med'inaa Goday, «Asaa ubbaw oda» giide Aa azazeedda k'aalaa ubbaa odiide poleedda wode, k'eesatuu, timbbitiyaa odiyaawanttunne Asay ubbay Aa oyk'k'eeddino. Oy'k'k'iide, «Neeni hayk'k'anaw besaasa!»

⁹ Neeni, «Ha Gollii Seelodan hanana; k'ay ha katamaykka bazuwaanne ona gidana» yaagaade, Med'inaa Godaa suntsan ayaw timbbitiyaa odaaddii?» yaageeddino. Med'inaa Godaa Golliyaan shiik'eedda asatuu ubbay Ermaasa dooddeeddino.

¹⁰ Yihudaa kaappatuu hewaa siseedda wode, kaatiyaa golliyaappe kesiide, Med'inaa Godaa Golliyaa yeeddino. Yiide Med'inaa Godaa Golliyaa yuushshuwaa gimbbiyaw Ooratsa Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino.

¹¹ K'eesetuunne timbbitiyaa odiyaawanttu kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaageeddino; «Hintte hintte haytsaan siseeddawaadan, ha bitanii ha katamaa bollan timbbitiyaa odeedda diraw, I hayk'k'anaw bessee!» yaageeddino.

¹² Ermaasi kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaagiide haasayeedda; «Ha hintte siseedda k'aalay ubbay ha Golliyaa bollanne ha katamaa bolla, «Hanana» gaade taani odana mala, Med'inaa Goday taana kiitteedda.

¹³ Hewaa diraw, ha'i hintte ogiyaakka hintte oosuwaakka laammite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite. Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte bolla ahana geedda iitabaa aggi bashana.

¹⁴ Taana gidooppe, taani hintte kushiyan de'ay. Hintte lo"anne suure maleteeddabaa ta bolla ootsite.

¹⁵ Hintte mata sid'ii bayinnan ittibaa erite. Hintte taana wod'ooppe, hintte hintte bolla, ha katamaa bollanne Aa gidдон asaa bolla s'illo suutsaa ac'uwaa ahana. Ayaw gooppe, taani ha k'aalaa ubbaa hintte haytsaan yeggana mala, tumuwaappe Med'inaa Goday taana kiitteedda» yaageedda.

¹⁶ Kaappatuunne Asay ubbay k'eesatoo nne timbbitiyaa odiyaawanttoo hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw bessena! Ayaw gooppe, I Med'inaa Godaa nu S'oossaa suntsan nuw odeedda» yaageeddino.

¹⁷ Gadiyaa c'imatuwaappekka ittuu ittuu ek'k'iide, shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaagiide odeeddino;

¹⁸ «Hizk'k'iyaaasi Yihudaan kaateteedda laytsan Mooreshetappe yeedda Mikiyaasi Yihudaa asaw ubbaw hawaadan yaagiide, timbbitiyaa odeedda; «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonnee shoyk'aadan goshettana. Yerusaalame katamaykka koletiide, shuchchaa dooriyaa gidanawaa. Geeshsha Gollii kees'etteedda derii wora mayyana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Yaatina, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaaasinne Yihudaa Asay ubbay Aa wod'eeddee? Tuytti, Hizk'k'iyaaasi Med'inaa Godaw yayyiide, S'oossaw watiwateedda. Med'inaa Goday bare ootsana geedda iitabaa aggi basheedda. Shin nuuni nuurekka nu bolla loytsi iitabaa ahana haneetto» yaageedda.

Iyoo'aak'eeme Ooriyoona Wod'd'iseedda

²⁰ (K'iriyaaati-Yi'aariima giyaa saan de'iyaa Shamaa'iyaa na'aa Ooriyoona giyaa itti hara bitanii de'ee; ikka Ermaasi odeeddawaadan, ha katamaa bollanne ha biittaa bolla Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odeedda.

²¹ Kaatii Iyo'ak'eemi, Aa olanchchatuu, Aa oosanchchatuu Ooriyoon odeeddawaa siseedda wode, kaatii Aa wod'anaw koyeedda. Ooriyoon hewaa sisiide yayyiide, Gibs'e biittaa bak'ateedda.

²² Gido shin, Kaatii Iyo'ak'eemi Akiboora na'aa Elnnaataanne hara asatuwaa Gibbs'e kiitteedda.

²³ Unttuntu Ooriyoona Gibbs'eppe kessiide, Kaatiyaa Yo'ak'eemaw afeed-ino. Mashshaan I Aa wod'isiide, Aa anhaa gadiyaa makkaanan olisseedda.)

²⁴ Shin Saafaana na'aa Ahik'aami Ermaasa maaddeedda diraw, Asay Aa wod'anaw aatsiide immibeenna.

27

Ermaasi Bare Morggiyaan Wotseedda K'ambbaraa

¹ Iyoosiyaasa na'ay Sedek'iyaasi, Yihudaan kawutetsaa doommeedda heeraan, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda.

² Med'inaa Goday taw odeeddawe hawaa; «New morgge mitsaanne gonniyaa dafuwaa wodoruwaanna de'iyaa k'ink'k'iriitiyaa med'd'a; ne morggiyaan wotsa.

³ Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasakko Yerusaalame kiitetteedda asatuwaa bolla, Eedooma kaatiyaw, Moo'aaba kaatiyaw, Amoonaa asatuwaa kaatiyaw, S'iirroosa kaatiyawunne Sidoona kaatiyaw kiitta.

⁴ Unttuntu barenttu godatoo hawaadan yaagiide odana mala, unttunta azaza; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

⁵ «Ta wolk'k'aama wolk'k'aaninne ta yeddeedda kushiyan ha sa'aa, sa'aan de'iyaa asaa, mehiyaanne do'aa taani med'd'aad. Aa taani ta koyiyaa uraw immay.

⁶ Simmi ha'i taani biittaa ubbaa ta k'oomaw, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immaad. K'ay taani bazzo do'atuukka aw moodetana mala ootsaad.

⁷ Aa biittay moodettiyaaw wodii gakkanaw, kawutetsatuu ubbay aw, Aa na'awunne Aa na'aa na'aw moodetana. Hewaappe guyyiyaan, daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Aa mooddana.

⁸ «⁸ «Shin ay biittayne woy ay kawutetsayne ha Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw azazettenan is's'ooppe Aa morgge mitsaan gelennaan is's'ooppe, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa kushiyan d'ayissana gakkanaw, mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan murana.

⁹ Hewaa diraw, hinttena, Baabloone kaatiyaw haarettikkita yaagiyaa hintte timbbitiyaa odiyaawantta, hintte kaayiyaawanttu, hintte akumuwa bilyaawantta, hintte shareechchotuunne maliyaawanttu odiyaawaa sisoppite.

¹⁰ Ayaw gooppe, unttuntu hintte wordduwaa odiino; hewaa hinttena hintte biittaappe haassiino. Hinttena laaggaade kessana; hintteka d'ayana.

¹¹ Shin ay kawutetsayne Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan geliide, aw moodetoope, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa biittan ashshana; untuntu he biittaa goshanne yaan de'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹² Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasawukka hawaa malatiyaa k'aalaa odaad; «Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan hokkaade gela. Awunne Aa asaw moodeta. Yaatooppe, neeni pas'a de'ana.

¹³ Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaw moodettenaan is's'iyaa kawutet-saw geeddawaadan mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan neeninne ne Asay ayaw hayk'k'iitee?

¹⁴ «Hintte Baabloone kaatiyaw haarettikkita» giyaa timbbitiyaa odiyaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, hewe untuntu hintte wordduwaa.

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu kiittabeykke; shin untunttu ta suntsan, «Timbbitiyaa» giide odiino. Hewaa diraw, taani hintena laaggaade kessana; hinttekka hinttew timbbitiyaa odiyaawanttukka d'ayana» yaagee» yaagaad.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, taani k'eesatoo nne ha asaa ubbaw hawaadan yaagaade haasayaad; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Med'inaa Godaa Golliyaa miishshay Baablooneppe ha'i mataana simmiide yaana» yaagiide odiyaa hintte timbbitiyaa odiyaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, untunttu hinttew odiyaawe wordduwaa.

¹⁷ Untunttu giyaawaa sisoppite; Baabloone kaatiyaw moodettitenne pas'a de'ite! Ha katamayenne ayaw koleti kichcheedda sa'aa gidanee?

¹⁸ Untunttu timbbitiyaa odiyaawantta gidooppenne Med'inaa Godaa k'aalay untunttun de'ooppe, Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yerusaalamen atteeda keeshshaa miishshay Baabloone beennaadan taana, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa woossino yaagee.

¹⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Geeshsha golliyaappe sintsa baggan ek'k'eedda laa"u naasiyaa tuusatuwaabaa, Aako-Keriyabaa, C'aanaa gaaretuwaabaanne hara miishshatuwaa ubbatuwaabaa hawaadan yaagee,

²⁰ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa omoodiide afeeda wode,

²¹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yerusaalamen atteeda miishshatuwaabaa hawaadan yaagee;

²² «Untunttu Baabloone biittaw keezettana; taani untunttu diraw yaana gallassay gakkanaw, untunttu yaan de'ana. He wode taani untuntta guyye zaaraadde untunttu sa'aan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaagaad.

28

Ermaasanne Timbbitiyaa Odiyaa Hanaaniyaa

¹ He laytsi, Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kawutetsaa doommeedda heer-aan, oyddentso laytsan, ichcheshentso aginaan Gabaa'oonappe yeedda Azuura na'ay timbbitiyaa odiyaa Hanaanii, Med'inaa Godaa Golliyaan k'eesetuwaanne asatuwaa ubbaa sintsan taw hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana.

³ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hawaappe dentsiide, Baabloone afeeda, Med'inaa Godaa Golliyaa miishshaa ubbaa taani laa"u laytsaa giddon zaaraadde, ha sa'aa ahana.

⁴ K'ay taani Iyo'ak'eema na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aakiinakka, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda asaa ubbaa zaaraadde ha sa'aa ahana. Ayaw gooppe, taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaageedda.

⁵ Med'inaa Godaa Golliyaa giddon ek'k'eedda k'eesetuwaanne asatuwaa ubbatuwaa sintsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaw

⁶ hawaadan yaageedda; «Amen"i! Med'inaa Goday yaato! Med'inaa Godaa Golliyaa miishshatuwaanne omoodettiide beedda asaa ubbaa Baablooneppe zaariide, ha sa'aa ahiide, neeni odeedda k'aalaa Med'inaa Goday polo!

⁷ Gidooppenne, ane taani newukka ha asaa ubbawukka odiyaawaa sisa.

⁸ Beni neeppenne taappe kase de'eedda timbbitiyaa odiyaawanttu olay, iitabayenne iita harggiyaa daro biittatuwaa bollanne wolk'k'aama kawutetsatuwaa bolla hananawaa odeeddino.

⁹ Shin, «Sarobay hanana» giide odiyaa timbbitiyaa odiyaawaabaa gidoope, he odiyaawaa k'aalay polettiyaa wode, he wode tumuwaappe Med'inaa Goday Aa kiitteeddawaa erettana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa akkiide mentseedda.

¹¹ Hanaanii asaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide haasayeedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani laa"u laytsatuu gidдон Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw morgge mitsaa kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaappe dentsaade hawaadan mentsana» yaagee» yaageedda. Yaatina, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi dendiide, bare biyaasaa beedda.

¹² Timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa mentseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw yeedda;

¹³ «Ba; baade Hanaaniyaw oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni mitsaa morgge mitsaa mentsaadda; shin neeni Aa diraw birataa morgge mitsaa med'd'ana» yaagee.

¹⁴ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Unttuntu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw moodetana mala, taani ha kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaan birataa morgge mitsaa wotsana; unttuntukka aw moodetana. Haray attina, bazzo do'atuwaakka aw immaad» yaagee yaaga» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaa hawaadan yaageedda; «Hanaaniyaw, sisa! Med'inaa Goday neena kiittibeenna; shin neeni ha Asay worddobaan ammanettana mala ootsaadda.

¹⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena ha sa'aa bollaappe diggana. Neeni ha Asay ta bollan makkalanaadan zoreedda diraw, neeni ha laytsi hayk'k'ana» yaagee» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁷ He laytsikka laappunsa aginaan timbbitiyaa odiyaa Hanaanii hayk'k'eedda.

29

Ermaasi Baabloonan De'iyaa Omoodetteedda Asaw Yeddeedda Dabddaabbiiyaa

¹ Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi omoodetteeddawanttu gidдон de'iyaa atteeda c'imatoo, k'eesatoo, timbbitiyaa odiyaawanttoonni Naabukadanas'oori Yersaalameppe omoodiide, Baabloone afeeda hara asatoo ubbaw Yersaalameppe yeddeedda dabddaabbii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

² Hawe haneeddawe, Kaatii Yo'aakiini, kaatata Aa aata, Aa oosanchchatuu, Yihudaanne Yersaalame kaappatuu, kushiya oosuwa hiillanchchatu-unne birataa k'os's'iyawanttu Yersaalameppe kesi simmina.

3 Ermaasi Yihudaa Kaatii Sedek'iyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw kiittiyaa Saafaana na'aa El'aasanne Hilk'k'iyaa na'aa Gamaariyaa bollan he dabddaabbiiyaa kiitteedda.

Dabddaabbii hawaadan yaageedda;

4 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani Yersaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asaw ubbaw hawaadan yaagay;

5 golletuwaa kees's'iide, untuntun de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite.

6 Mac'c'a asaa akkite; akkiide mac'c'awaa attumawaa yelite. Hintte naana-tookka mac'c'a asaa giigissiide immite; hintte mac'c'a naanatuwaakka asinaw immite. Untuntukka mac'c'awaa attumawaa yelino. Yaan payduwaa c'orattite; guus's'oppite.

7 K'ay taani hinttena omoodoo yeddeedda katamaw saruu de'anaadan koyite. He katamaw Med'inaa Godaa woossite. Ayaw gooppe, «Aw saruu de'ooppe, hinttewukka saruu de'ana» yaagay.

8 «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte gidдон hintte timbbitiyaa odiyaawanttunne shareechotuu odiyaaban c'imettoppite. Untuntu akumetiyyaa akumuwaakka sisoppite.

9 Ayaw gooppe, untuntu ta suntsan «Timbbitiyaa» giide worddobaa odiino; taani untunta kiittabeykke» yaagee Med'inaa Goday.

10 «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone laytsay laappun tam-muu polettiyaa wode, taani hintte diraw yaana; Taani hinttena hintte biittaa zaaraadde ahana geedda lo"o k'aalaa polana.

11 Ayaw gooppe, taani hinttew halchchiyaa halchchuwaa taani Med'inaa Goday eray; hewekka, hinttew sintsa hidootaanne nashshechchaa immana mala, saro halchchuwaappe attina, iita halchchuwaa gidenna.

12 Hewaappe guyyiyaan, hintte taana s'eesana; taakko yaananne taana woosana; taanikka hinttew sisana.

13 Hintte taana koyana; hintte taana hintte polo wozanaappe koyeedda wode demmana.

14 Taani hinttew beettana. Taani hinttena omooduwaappe zaarana. Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaappenne sa'aa ubbaappe shiishshana yaagee Med'inaa Goday. Taani hinttena omoodoo yeddanaappe kase hintte de'eedda sa'aa guyye zaaraadde ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.»

15 Hintte, «Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaabaa nuw Baabloonon dentseedda yaageeddita.

16 Hewaa diraw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatiyaabaa, ha kataman de'iyaa asaa ubbabaanne hinttenana omooduwaan kesibeenna hintte dabbotuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee.

17 Ee, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untuntu bolla mashshaa, koshaanne iita harggiyaa ahana. K'ay taani untunta maanaw giigenna wook'k'eedda balasiyaa teeraa mala ootsana.

18 Taani untunta mashshaan, koshaanne iita harggiyaan yederssana; taani untuntu sa'aan de'iyaa kawutetsaa ubbaw dagamaa ootsana. K'ay taani untunta kessaade yeddeedda biittaa ubbaan k'anggetsaa, dagama, boriyaanne shek'k'aa ootsana.

19 Ayaw gooppe, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa bolla taani untunttoo zaara zaaraadde kiitteedda ta k'aalaa untuntu sisennan is's'eeddino yaagee

Med'inaa Goday. Hinttekka omoodetti beeddawanttu sisennan is's'eeddita yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Taani Yerusaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asatoo, hintte ubbaykka ta k'aalaa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite» yaagee.

²¹ «Hananawaa giide hinttew ta suntsan worddobaa odiyaa K'olaaya na'aa Akaababanne Ma'iseeya na'aa S'idik'iyabaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani untuntta Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana. Hintte s'eellishshin, I untuntta wod'ana.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda Asay itti uraa shek'k'anaw koyooppe, «Med'inaa Goday neena Baabloone kaatii taman s'uuggeedda S'idik'iyadaaninne Akaabadan ootso» yaagana.

²³ Ayaw gooppe, untunttu Israa'eeliyaan loytsi nagaraa ootseeddino. Untunttu barenttu shoorotuwaaw mac'c'a asaa woshumeeddino; yaatiide taani untuntta azazabeena worddobaa ta suntsan haasayiino. Hewaa eriyaawe taana; hewoo taani markka. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaageedda.

Shamaa'iyaa Dabddaabbiyaa

²⁴ S'oossay Nehelaamiyaa Shamaa'iyaw ha kiitaa kiittana mala, Ermaasaw odeedda.

²⁵ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni ne suntsan dabddaabbiyaa Yerusaalamen de'iyaa asaw ubbaw, Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaawunne hara k'eesetuwaaw ubbaw yeddaadda. Neeni S'afaaniyaa hawaadan yaagaadda;

²⁶ «Med'inaa Godaa Golliyaan kaappuwaa gidana mala, neena Med'inaa Goday Yoodahe diraw k'eesiyaa ootsiide suntseedda. Timbbitiyaa odeetto giyaa gooyiyaa asatuwaaw, k'ap'iyaaninne tollan gelissanaw bessee.

²⁷ Hewaa diraw, hintte giddon timbbitiyaa odiyaa Anatootappe yeedda Ermaasa ayaw hawaadan ootsabeykkii?»

²⁸ Nuuni Baabloonon de'ishiina, Ermaasi s'aafiide, nuw hawaadan yaagiide kiitteedda; Yaan hintte gam"ana. Golletuwaa kees's'iide, de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite» yaageedda.»

²⁹ K'eesiyaa S'afaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw ha dabddaabbiyaa nabbabeedda.

³⁰ Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiide yeedda;

³¹ «Kiitaa omooduwaan asaw ubbaw hawaadan yaagaade kiitta; «Nehe-laamiyaa Shamaa'iyabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kiitennan Shamaa'ii hinttew, Hananawaa giide odeedda dirawunne hinttena wordduwaaw ammantseedda diraw,

³² taani Med'inaa Goday Nehelaamiyaa Shamaa'iyanne Aa soo asaa murana. Ta bolla I makkalabaa haasayeedda diraw, ha asaa giddon aw itti urayenne pas'a de'enna. K'ay I bare huup'iyankka taani ta asaw ootsana keekkatetsaa be'enna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana

30

(30:1–33:26)

S'oossay Bare Asaw Immana Geedda Hidootaa

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, taani new odeedda k'aalaa ubbaa s'aatsa mas'aafan s'aafa.

³ Ta asaa Israa'eeliyaanne Yihudaa omooduwaappe guyye zaaraadde ishalissiyaa gallassatuu yaana; taani untunttu mayzza aawaatoo immeedda biittaw untuntta zaarana yaagee Med'inaa Goday; untunttukka laat-tanawantta. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaabaanne Yihudaa asaawaa odeedda k'aalay hawaa.

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Asay yashshaw waassiyaa waasuwwa sisaad; dagama waasoppe attina, hawe saro waaso gidenna.

⁶ Ane lal'itenne wochchite! Attuma asi bannikkiide, na'aa yelanaw dand-dayii? Yaatina, attuma Asay ubbay oytsay oyk'k'eedda mac'c'a asaadan, bare kushiyan bare uluwaa oyk'k'a de'ishshin taani be'iyaaawe ayee? Asaa ubbaa som'ii ayaw tossu geeddee?

⁷ Aayye ana! He gallassay iita gallassaa; hewaa mala gallassi ubbakka baawa. He gallassay Yaak'ooba zaretoo meto wode gidanawaa. Gidoop-penne untunttu hewaappe attana» yaagee.

⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani untunttu morggiyaappe morgge mitsaa mentsana; untunttu k'ashetteedda sanssalataakka duutsana. Hawaappe sintsanaw allaga biittaa Asay untuntta ayileyena.

⁹ Hewaa aggiide untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsana; taani untunttoo dentsiyaa Kaatiyaa Daawitew untunttu moodetana.

¹⁰ «Hewaa diraw, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelattoo, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba zaaretsi simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana; untuntta ay asayenne yashissenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹¹ Taani hinttena ashshanaw hinttenanna de'ay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani hinttena laaleeddawaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirddan murana; muruwaa bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte deshetsay pas'ennawaa; hintte madutsaykka iita.

¹³ Hintte yewuwaan hinttena maaddiyaawe baawa; hintte madutsaykka d'alii baawa; hinttew pas'uu baawa.

¹⁴ Hintte siik'otuu ubbatuu hinttena dogeeddino; untunttu hinttebaa giddikkino. Hinttena morkkiyaadan shoc'aad; mek'etsi bayinna Asay muriyaawaadan muraaddi. Ayaw gooppe, hintte bayzzuu dalggeedda; hintte nagaraykka dareedda.

¹⁵ Ha pas'enna hintte deshetsaw ayaw waassiitee? Hintte bayzzuu dalggiide dirawunne hintte nagaray dariide diraw, hawaa hintte bolla taani oot-say.

¹⁶ «Shin hinttena biittaa kessi meedda ubbatuu meetettana; hintte morkketuu ubbatuukka omoodoo baana. Hinttena bonk'k'eeddawanttu bonk'k'ettana; hinttebaa olan akkeedawantubaakka olan akkana.

¹⁷ Taani hinttew keekissana; hintte madutsaakka patsana. Ayaw gooppe, untunttu hinttena, «Hawanttu oletteeddawantta; S'iyoono giide koyiyaawe baawa» yaagiino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁸ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Taani Yaak'ooba zaratuwaa golliyaa omoodettoodeppe guyye zaaraadde, ishalissana; untunttu de'iyaa

sa'awukka k'arettana. Yerusaalame katamaykka kase bare koletteeddino, kaatiyaa golliikka kase bare sa'aan simmiide kees'ettana.

¹⁹ Yaan de'iyaa Asay ubbay galataa mazimuriyaanne nashshechchaa yet-saa yes's'ana. Taani untunttu payduwaa darissana; untunttu payduu laa"entso guus's'enna. Taani untunttu bonchchetteedda deriyaa ootsana; untunttu kad'etikkino.

²⁰ Untunttu zeretsay beni wode de'uwaadan de'ana; untunttu maabaraykka ta sintsan min ek'k'ana. Untuntta un"etsiyaawantta ubbaakka taani murana.

²¹ Untunttu kaappuu untunttu asaappe ittuwaa gidanawaa; untuntta mooddiyaawe untunttu giddoppe kesana. Taani Aa ta mata ahana; I taakko shiik'ana. Taani shiishshennan de'ishiina, s'aliide taakko shiik'anaw danddayiyaawe oonee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²² Hewaa diraw, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidanawaa» yaagee.

²³ Be'ite, Med'inaa Godaa hank'k'uu gotiyaadan hanee; ikka sirimettiide, iitatuwaa huup'iyaa yaana.

²⁴ Med'inaa Goday bare wozanaa halchchuwaa wurssiide polana gakkanaw, Aa ees's'iyaa hank'k'uu guyye simmenna. Hewaa guyyeppe yiyaa wodetuwaan hintte akeekana.

31

Israa'eeliyaa Asay Bare Biittaa Simmana

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode taani Israa'eeliyaa yarattoo ubbaw S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidanawaa» yaagee.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Adaappe palaheedda Asay taappe aad'd'o keekkatetsaa Mela biittaaan demmeedda. Israa'eeliyaa Asay shemppi akkanaw koyeedda wode,

³ taani Med'inaa Goday untunttoo haako saappe hawaadan yaagaade k'onc'c'aad; Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena med'inaa siik'uwaan siik'ay; ta aggena siik'uwaan taani hinttena taakko shiishshaad.

⁴ Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena zaaretsaade kees's'ana; hinttekka kees'ettana. Zaaretsiidekka karabuwaa oyk'k'iide, nashettiyaawanttunna yes's'anne durana.

⁵ Hintte zaaretsiidekka Samaariyaa zoozetuwaa bolla woyniyaa turatuwaa tokkana; tokkeeddawanttu Aa teeran nashettana.

⁶ Efireema gezziyaan naagiyaawanttu, «Haayite; Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, pude S'iyooone ane boytte!» yaagiide s'eesiyaa wodii yaana» yaagaad» yaagee.

⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yaak'ooba asaw nashshechchan yes's'ite; kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iyaa Israa'eeliyaw hombboc'ite. Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaappe atteedawantta ashsheeda yaagiide galataa mazamuriyaa yes's'ite.

⁸ Be'ite, taani untunttu huup'issa bagga biittaappe ahana; sa'aa gas'aappekka taani untuntta shiishshana. K'ook'etuu, wobbatuu, shahaara mac'c'a asatuunne oytsay oyk'k'eedda mac'c'a asatuu untunttunna ittippe yaana; loytsi daro Asay bare biittaa simmana.

⁹ Taani untuntta zaaraadde ahiyaa wode, untunttu nashshechchaa daruwaan yeekkiiddenne woossiide yaana. Taani untuntta shaafaa lank'k'iyaa, untuntta d'ubbenna sitta ogiyaanna kaaletsana. Ayaw gooppe, taani Israa'eeliyaa asaw aawuwaa; Efireemikka taw bayira na'aa.

¹⁰ «Hinttenoo, kawutetsatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! haako san, abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan hawaadan yaagiide awaayite; «Is-raa'eelatuwaa laaleeddawe I untuntta shiishshana; k'ay hentsanchchay bare wudiyaa dorssaa heemmiyaawaadan, I untuntta heemmana» yaagite.

¹¹ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba zaratuwaa wozeedda; I untuntta untunttuppe minniyaawanttuppe kushiyaappe ashsheeda.

¹² Untunttu yiide S'iyoonne Deriyan nashshechchaw yes's'ana; untunttu Med'inaa Goday immiyaa keekkatetsan, katsaan, woyniyaa eessan, zayitiyaan, dorssaa maratuwaaninne miizzaa maratuwaan nashettana. Untunttu haatsaa loytsi ushsheedda ataakilttiyaa sa'aa mala gidanawaa; untunttu laa"entso shullikkino.

¹³ He wode geelayotuu nashettiide durana; wodallatuukka c'imatuukka nashettana. Taani untunttu yeekuwa nashshechchaw laammana; taani untuntta mintsetsana; untunttu kayyuwaa diraw taani untuntta nashshechchana.

¹⁴ Taani k'eesatoo daro k'umaa immana; ta asaykka ta keekkatetsan kaalana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Maareedda

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekuunne zilaassay Raama giyaa kataman sisetteedda; Raaheela bare naanaatoo yeekkaw; untunttu d'ayeedda diraw, agga giina, aggenaana is's'aaddu» yaagee.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekkiyaawaa aggiide, hintte ayifiyaa afotsaa k'uc'cite. Ayaw gooppe, hintte ootseedda oosoo woytuwaa hintte akkana; morkkiyaa biittaappe hintte naanatuukka simmana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁷ Hintte naanatu barenttu biittaa simmanaw de'iyaa diraw, hinttew sintsanaw hidootay de'ee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁸ «Efireema zaaretsi kayyottiide, hawaadan yaagiide odiyaawaa tumuwaappe taani sisaad; «Neeni nuuna wad'ettibeenna korumaadan wad'd'aadda; nuunikka azazetibookko. Neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa gidiyaa diraw, ane nuuna zaara; nuuni neekko simmana.

¹⁹ Nuuni kase neeppe wora simmiide beeddo; shin ha"i paas'eeddo. Neeni nuuna mura simmina yeellatiide, nu tiraa bak'k'eeddo; nuuni nu yalagatetsaa laytsaa nagaraa diraw, kawusheeddonne yeellateeddo» yaageeddino.

²⁰ «Tumu Efireeme taw al"o na'aa gidene? I taani siik'iyaa na'aa gidene? Ee! Taani daro gede Aa suntsaa dentseedda wode ubbaan, Aa hassayiyaawaa aggabeyikke. Hewaa diraw, ta wozanay Aa laamotee; taani aw loytsi k'arettay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²¹ «Ogiyaan mallaa wotsite; mallaa mitsatuwaakka essite. Yaatiide hintte beedda ogiyaa akeekite. Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte kata-matuwaakko simmite.

²² Hinttenoo, ammanuu bayinna Israa'eelatoo, awude gakkanaw toyilakattanite? Med'inaa Goday sa'aa bollan itti ooratsabaa med'd'ana; hewenne, mac'c'a Asay attuma asaa yuushshuwaan ek'k'ana.»

S'oossaa Asay Sintsanaw Ishalana

²³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ahiyaa wode, Yihudaa biittaaninne Aa katamatuwaan untunttu laa"entsuwaa, «Neenoo s'illotetsay de'iyaa sa'aw, nenoo geeshsha deriyaw, Med'inaa Goday neena anjjo» yaagana.

²⁴ Yihudaanne Yihudaan de'iyaa katamatuwaan ubbaan Asay de'ana; goshshanchchatuukka wudiyaanna yuuyyiyaa hentsanchchatuukka yaan de'ana.

²⁵ Taani daaburanchchatuwaa wolk'k'aa ooratsana; k'ay koshatiide gilk'k'eeddawanntakka kalissana» yaagee.

²⁶ Hewan beegottaade ta yuushshuwaa s'eellaad; ta gem"ishuukka taw mal"o gem"ishuwaa gideedda.

²⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa biittaaninne Yihudaa biittan asaanne mehiyaa kuntsiyaa wodii yaana.

²⁸ Unttuntu d'ok'ollanaw, kolanaw, aatsa aatsa yegganaw, d'ayissanawunne bayetsaa ahanaw dosaade naageeddawaa keeshshaa, untunta zaaraadde gimbbanawunne tokkanaw dosaade naagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁹ «He wode asay, «Aawotuu gam"e woyniyaa teeraa miina, naanatuwaa achchay zil"eedda» yaagiide haasayiawaa aggana.

³⁰ Shin Asay Ittuu Ittuu bare nagaran nagaran hayk'k'ana; gam"e woyniyaa teeraa miyaa asaa ubbaw Aa achchay achchay zil"ana» yaagee.

³¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaana.

³² He c'aak'k'uu taani untunta Gibs'eppe kessanaw untuntu kushiya oyk'k'eedda wode, untuntu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna; taani untunttoo asinaa mala gida uttinakka untuntu ta c'aak'uwaa mentseeddino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³³ Shin taani Med'inaa Goday he gallassatuwaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'k'uu hawaa: taani ta higgiiyaa untuntu giddon wotsana; k'ay untuntu wozanaanka s'aafana. Taani untuntu S'oossaa gidana; k'ay untuntukka ta asaa gidana.

³⁴ Asay bare shooruwaa woy bare ishaa, «Med'inaa Godaa era» yaagiide tamarissiyaawaa aggana; ayaw gooppe, guutsaappe doommiide, wogaa gakkanaw, untuntu ubbay taana erana. Taani untuntu naak'uwaa atto gaana; untuntu nagaraakka laa"entso hassaykke. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁵ Med'inaa Goday, aawaa gallasan poo'isseeddawe, aginayinne s'oolinttetuu k'amman poo'anaadan higgiiyaa wotseeddawe, abbaakka k'aatsiide, beetay guummanaadan ootsiyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe, hawaadan yaagee;

³⁶ «Ha ek'k'iide de'iyaa med'etaa higgii ta sintsappe kichchooppe, he wode Israa'eeliyaa zeretsatuu ta sintsan med'inaw ta asaa gidiide de'iyaawe atanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bolla salotuu likkettanaw, woy garssa sa'aa baasuukka erettanaw danddayooppe, he wode taani Israa'eeliyaa zeretsatuwaa ubbaa, untuntu ootseedda bayzzuwaa ubbaa diraw, ta sintsappe diggana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe doommiide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw, Yerusaalame katamay taw, S'oossaw, katamaa gidiide, simmiide kees'ettiyaa gallassatuu yaana.

³⁹ He katamaa zawaykka away wuliyaa baggaappe kaalli biide, Gaareeba zooziyaanne Go"a yuushshuwaa gakkanaw aakkana.

⁴⁰ Anhaa moogiyaanne bidintsaa oliyaa zanggaaraynne K'ediroona Zanggaaraappe k'ommonna away doliyaa bagga baggana biide, Paraa Penggiyaa zooziyaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa ubbay Med'inaa Godaw dummatiide, geeshsha gidanawaa. Hawaappe sintsanaw katamay med'inaw shodettenanne kolettenna» yaagee.

32

Ermaasi Gadiyaa Shammeedda

¹ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kaateteedda tammantsa laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda tammanne hospuntsa laytsan Med'inaa Godaappe Ermaasaw kaalay yeedda.

² He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame dooddeed-dino; timbbitiyaa odiiyaa Ermaasi Yihudaa kaatiyaa golliyaan de'iyaa, naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utteedda.

³ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi Aa hewan k'achchiide, hawaadan yaageedda; «Neeni ayaw hawaadan yaagaade timbbitiyaa oday? Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana hanay; immina I omooddana.

⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasaw Baabloonatuwaa kushiyaappe kessi akka; I tumuwaappe Baabloone kaatiyaa kushiyan gelana. I Aa sintsan ek'k'iide, aanana haasayana; I Aa bare ayifiyaan be'ana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa Baabloone afana; taani aabaa be'ana gakkanaw, I yaan de'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Neeni Baabloonetuwaana olettiaawaa gidoope, hewe neena kessenna yaagee» yaagaadda» yaageedda.

⁶ Ermaasi, «Med'inaa Godaa k'aalay he wode taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁷ «Ne aawuwaa ishaa Shaaluuma na'ay, Hanaami'eeli neekko yiide, «Anatoota kataman de'iyaa ta gadiyaa shamma; ayaw gooppe, wozanaw dabbotay gatsiyaawe neena» yaaganawaa» yaageedda.

⁸ «Med'inaa Goday geeddawaadan, ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli taakko naagiyaawanttu dabaabaa yiide, «Biiniyaama biittan Anatootan de'iyaa ta gadiyaa shamma; gadiyaa wozanawunne buzotanaw bessiyaawe neena» yaageedda. Taani hewan Med'inaa Godaa k'aalaa gidiaawaa eraad.

⁹ Yaataade Anatoota kataman de'iyaa gadiyaa ta aawuwaa ishaa na'aa Hanaami'eelappe; shammaade I akkiyaa gatiyaa aw miizaanan likkaad; tammanne laappun s'agaraa biraa gideedda.

¹⁰ Shamaa paramaa markkatuu de'iyaa saan paramaade, ashagaade maatafaa an wotsaad; miishshaakka miizaanan likkaade immaad.

¹¹ «Hewaappe guyyiyaan, taani ashagetiide attametteedda shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaanne attamettibeena shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaa akkaad.

¹² Ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli, shamaa paramaa parameedda markkatuunne naagiyaawanttu dabaaban utteedda Ayihudatuub bay s'eellishshin, he shamaa paramaa Mahiseeya na'aa na'aa, Neeriyaa na'aa Baarookkaw immaad.

¹³ Unttunta sintsan taani Baaroka hawaadan yaagaade azazaad;

¹⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Daro wodiya gam"ana mala, ha shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa ashagetiide attametteedda paramaanne shamaa hanotaa

k'onc'c'isiyaa attamettibeena paramaa akka afaade, urk'k'aappe med'etteedda otuwaan wotsa» yaagee.

¹⁵ Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Ha biittan Asay zaariidekka golliyyaa, gadiyaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa shammana» yaagee» yaagaad» yaageedda.

Ermaasa Woosaa

¹⁶ Taani Neeriyaa na'aa Baarookkaw shamaa paramaa warak'ataa im-meeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woossaad;

¹⁷ «Abeet Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, neeni salotuwaanne sa'aa ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'eteedda kushiyan med'd'aadda! New danddayetennawe ubbakka baawa.

¹⁸ Neeni sha"atoo aggena siik'uwaawessaasa; shin aawotuwaaw bayzzuwaaw untunttu naanatuwaaw bolla zaaraasa. Abeet d'ok'k'anne wolk'k'aama S'oossaw, ne sunsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettee.

¹⁹ Ne zorii wolk'k'aama; ne ootsiyaa oosuukka wolk'k'aama. Asaa ogiyaa ubbaa neeni be'aasa; asaw ubbawukka Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaraasa.

²⁰ «Neeni Gibbs'en malaataanne ooratsabaa ootsaadda; hachchi gakkanawukka ha ooratsa oosotuwaaw Israa'eeliyaa asaa gidдонinne hara kawutetsatuwaaw ubbaa gidдон ootsiyaawaa agga beyikka. Hewaappe denddeeddawaan ne sunsay ubba saan eretteedda.

²¹ Neeni ne asaa Israa'eeliyaa Gibbs'eppe malaataaninne ooratsaban, ne mino k'esiyaaninne ne yeddeedda kushiyan, k'ay wolk'k'aama dagamaan kessaadda.

²² Untunttu mayzza aawaatoo neeni immanaw c'aak'k'eedda biittaa, maatsayne eessay goggiyaa ha biittaa untunttoo immaadda;

²³ untunttu ha biittaa geliide laatteeddino. Shin untunttu new azazettibeykkino; ne higgiaakka kaallibeykkino; untunttu ootsanaadan neeni azazeeddawaa ubbaakka ootsibeykkino. Hewaa diraw, neeni untunttu bolla ha bashshaa ubbaa ahaada.

²⁴ «Be'a, Baabloonetuu katamaa oyk'k'anaw gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa dooriide dooddi de'iino; olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe denddeeddawaan, katamay untunttunna olettiiyaa Baabloonatuwaaw kushiyan aad'd'iide imetti de'ee. Neeni ha'i be'iyawaadan, ne geeddawe ubbay poletteedda.

²⁵ Abeet Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, katamay Baabloonetoo imetanaw hanoodekka, neeni taana, «Markkatuwaaw s'eesaade, shaluwaan ha gadiyaa shamma» yaagaadda» yaagaade woossaad.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁷ «Taani Med'inaa Godaa, asaa ubbaa S'oossaa. Taw danddayetennawe de'ii?» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha katamaa Baabloonetoonne Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; untunttu Aa oyk'k'ana.

²⁹ Ha katamaa bolla olaw keseedda Baabloonetuu yiide, katamaa taman s'uuggana; golliyyaa bollan dembbayiide ootseeddino Ba'aalaw is'aanaa c'uwaysiidinne hara s'oossatoo ushshaa yarshshuwaaw gussiide, taana hank'k'etseedda asatuu de'eedda golletuwaakka s'uuggana.

³⁰ «Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay barenttu yalagatetsaappe doom-miide, ta sintsan iitabaa ootseeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino; untunttu barenttu kushiyan ootseedda oosuwaan taana hank'k'etseeddino yaagee Med'inaa Goday.

³¹ Kees'etteedda wodiyaappe hachchi gakkanaw, ha katamaa asatuu taana hank'k'etseeddinonne yiloyeeddino; hewaa diraw, taani ha katamaa ta sintsappe d'ayissana.

³² Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa asay, untunttu kaatetuunne kaappatuu, untunttu k'eesatuu nne timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda iita oosuwaa ubbaan taana hank'k'etseeddino.

³³ Untunttu barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa taw zaa-reeddino. Taani untuntta zaara zaaraadde tamarissinttokka, untunttu sisibeykkinonne seeraakka akkibeyikkino.

³⁴ Untunttu sheneyiyaa barenttu eek'atuwaa ta suntsan s'eesetteedda Geeshsha Golliyaa gidдон essiide tunisseeddino.

³⁵ Untunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa Molooka eek'aw yarshshanaw Hinnooma Zanggaaraan Ba'aalaw yarshshiyaa d'ok'k'a sa'atuwaa giigisseeddino. Untunttu hewaa ootsana mala, taani untuntta azazabeykke; Yihudaa asaa untunttu nagaraa oosissanaw hewaa mala sheneyiyaawaa ootsanawe ta wozanaan ubbakka aad'd'ibeenna» yaageedda.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Zaaraade Ishalissana Yaageedda

³⁶ Hintte Yerusaalame asay, «Ha katamay olan, koshaaninne iita harggiyaan Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'iide imettana» yaageedda ha katamaabaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

³⁷ «Be'ite, taani ta suulo hank'k'uwaaninne ta wolk'k'aama yiluwaan untuntta laaleedda biittaa ubbaappe shiishshana; ha sa'aa zaaraadde ahaade, untunttu sarotetsaan de'anaadan ootsana.

³⁸ Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana.

³⁹ Untunttu taw med'inaw yayana mala, taani untunttoo itti wozanaanne itti ogiyaa immana; hewe untunttoonni untunttuppe guyyiyaan, untunttu naanaatoo lo"aa gidanawaa.

⁴⁰ Taani untunttunna med'inaw k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana. He c'aak'uwaan taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaa aggikke; untunttu taappe wora simmenna mala, taani untunttu taw yayanaadan ootsana.

⁴¹ Taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaadan nashettana; k'ay taani ta kumentsaa wozanaappenne ta kumentsaa shemppuwaappe ha biittan untuntta tumuwaappe tokkana» yaagee.

⁴² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha asaa bolla ha iita bayetsaa ubbaa aheeddawaadan, hewaadankka taani untunttoo immana geedda lo"obaa ubbaa immana.

⁴³ Hintte, «Ha biittay asaykka mehiikka de'enna, ayinne bayinna biittaa gidanawaa; I Baabloonetoo imetti kichcheedda» yaageedda biittan Asay zaaretsiide, gadiyaa shammana.

⁴⁴ Asay gadiyaa shaluwaan shammana; markkaa sintsan paramaa paramiide, maatafaa wotsana. Hawe ubbay Biiniyaama biittan, Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaan, Yihudaa katamatuwaan, gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaaninne

Neegeeba mela biittaa katamatuwaa ubbaan hanana. Ayaw gooppe, taani untunttu zaaraadde ishalissana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

33

S'oossay Laa"entsuwaakka Israa'eeliyaa Asaa Ishalissana Yaageedda

¹ Ermaasi biro naagiyaawanttu dabaaban de'ishiina, Med'inaa Godaa k'aalay laa"entsuwaakka yeedda.

² Sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, giigissiide Aa sa'aan wotseedda Med'inaa Goday, Aa sunsaykka Med'inaa Godaa geetettiyaawe taana hawaadan yaagee;

³ «Neeni taana S'eesa; taani new koyana; neeni erenna woggabaanne wolk'k'aamabaa taani new odana.

⁴ Baabloonatuwaa biittaa dooriita, dooddetsaanne mashshaa diggana mala, dirssaa gimbbiyaa minisanaw koleedda ha katamaa golletuwaabaanne Yihudaa kaatetuwaaw golletuwaabaa taani Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay oday.

⁵ Hinttenana olettanawunne taani ta hank'k'uwaaninne yiluwaan shoc'ana asatuwaa anhaa he sa'atuwaan kuntsanaw Baabloonetuu geliino. Ayaw gooppe, untunttu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ha katamaappe ta som"uwaa gentsaad.

⁶ «Gidooppenne, taani ha katamaanne an de'iyaa asaa zaaraadde patsana; untunttu pas'atetsaakka zaarana; loytsi daro saruwaanne woppa de'uwaa taani untunttoo immana.

⁷ Yihudaa asaanne Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ishalissana; untunttu kase de'eeddawaadan ootsaade taani untuntta gimbbana.

⁸ Untunttu taana naak'k'eedda nagaraa ubbaappe taani untuntta geeshshana; geeshshaade untunttu taana naak'k'eedda naak'uwaanne makkaleedda makkala ubbaa atto yaagana.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yersaalame katamay taw nashshechchaa, bonchchuwaanne galataa sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa sintsan ahana. Taani Yersaalame asaw ootsiyaa lo"obaanne he katamaw ahiyaa duretetsaanne sarotetsaa sisiide, kawutetsatuu ubbay yashshan kokkorana» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte, «Asayinne mehii bayinna mela biittaa» geedda ha sa'atuwaan, asayinne mehii bayinna Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan, nashshechchaanne ililssaa kooshshay,

¹¹ bullachchiyaawaanne bullachchettiyaan kooshshayenne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa galataa yarshshuwaa ahiidde, hawaadan yaagiide yes'siyaa asaa kooshshay sisettana.

«Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa galatite;
ayaw gooppe, I keeka.

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiino.

Ayaw gooppe, «Taani untunttu omooduwaappe zaaraadde untunttu biittaa ahana; untunttu kase de'eeddawaadan ootsaade, taani ishalissaade wot-sana» yaagee Med'inaa Goday.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asaynne mehii bayinna ayinne bayinna biittaaninne an de'iyaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa wudiyaa allas's'issiyaa gadii de'ana.

¹³ Gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaan, Neegeeba mela biittaan de'iyaa katamatuwaan, Biiniyaama biittan, Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaaninne Yihudaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa zaaretsiide payduwaan. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asawunne Yihudaa asaw ootsana geedda lo"o k'aalaa poliyya gallassatuu yaana;

¹⁵ he gallassatwaaninne he wodetuwaan taani Daawita zariyaappe itti s'illo AAC'aa dentsana; I he biittan suure pirdaanne s'illotetsaa ootsana.

¹⁶ He wode Yihudaa Asay attana; Yersaalame asaykka woppu giide de'ana; ha katamaykka Med'inaa Godaa, Nu S'illotetsaa yaagetti s'eesettana.

¹⁷ Daawita zeretsaappe Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay ubbakka d'ayenna.

¹⁸ Hewaadankka, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshoonne hara yarshshuwaa ubbaa gede yarshshanaw Leewiyaa zariyaappe k'eesiyaa gidiyaa Asay med'inawukka ta sintsan d'ayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁹ Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

²⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gallassaananne k'ammaana k'aalaa c'aak'uwwa c'aak'k'etaad; he c'aak'uwaan untunttu barenttoo keerettedda wodiyaan simeretteddino. He gallassaanne k'ammaa c'aak'uwwa hintte laammanaw danddayooppe,

²¹ taani Aa zariyaappe kawutetsaa araatan uttana Asay ubbakka d'ayennaadan, ta k'oomaa Daawitenna c'aak'k'eteedda c'aak'uwwa laammanna; k'ay ubbatoo taw ootsiyaa, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesetuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka laammanna.

²² Taani ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaanne ta sintsan ootsiyaa Leewiyaa zare k'eesetuwwa paydanaw danddayettenna saluwwa s'oolinttetuwaadaaninne makkina wurennaa abbaa shafiyaadan c'orayana» yaagee.

²³ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Ha asay, «Med'inaa Goday bare dooreedda laa"u kawutetsatuwwa, Israa'eeliyaanne Yihudaa aggi basheedda» yaagiide haasayiyaawaa neeni akeekabeyikkii? Untunttu ta asaa kad'iide, barena danddayeedda kawutetsaa kesikkino giide k'oppiino.

²⁵ Taani Med'inaa Goday gallassaananne k'ammaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne saluwaanne sa'aa higgiiyaa mintsabeennabaa gidintto,

²⁶ taani Yaak'ooba zeretsatuwaanne ta k'oomaa Daawita zeretsatuwwa agga bashana; yaatabeennawaa gidintto, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba zaratuwwa bolla kaateyanaw Daawita zeretsaa doorennan aggana. Taani ta asaa maarana; taani untuntta zaaraadde ishalissana» yaageedda.

Ermaasa Duma Duma Oosotuwaa

34

Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori, Aa olanchchatuu ubbaynne I mooddiyaa kawutetsatuwaan Asay ubbay, Yersaalamenne Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa oliyaa wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda;

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Ba; baade Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana; I ha katamaa taman s'uuggana.

³ Neeni Aa kushiyaappe kessa akkakka; neeni omoodettananne aw aad'd'a imettana. Neeni ne ayifiyaan Baabloone kaatiyaa be'ana; ikka neenana haasayana. Hewaappe guyyiyaan, neeni Baabloone biittaa baana yaagee.

⁴ « «Gidooppenne, Yihudaa Kaatiyaw Sedek'iyaasaa, Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Newaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni olan hayk'k'akka;

⁵ neeni saro hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Neepe kase de'eedda kaatetuwaa bonchchoo, ne mayzza aawaatoo is'aanaa c'uwayeeddawaadan, Asay ne bonchhookka is'aanaa c'uwissana. Yaatiide, Aayyee nu kaatiyaw yaagiide new yeekkana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasi ha timbbitiyaa ubbaa Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Yersaalamen odeedda.

⁷ He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yersaalame katamaanne Yihudaan atteeda katamatuwaa oleeddino. Laakishanne Azeek'a geetettiyaa katamatuwaa s'alalay Yihudaan atteeda gimbbetteedda katamatuwaa.

Ayiletuwaa Ayiletetsaappe Kessiyaa Awaayuwaa

⁸ Kaatii Sedek'iyaasi ayiletuwaa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayanaw Yersaalamen asaa ubbaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyyiyaan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay yeedda. He awaayuu,

⁹ «Asay ubbay bare Ibraawe attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa ayiletetsaappe kesso; ooninne Ayihuda asaa gideedda bare ishaa ayile oot-soppo» yaagee.

¹⁰ Hewaa diraw, Asay ubbaynne kaappatuu ubbay c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwaa ayiletetsaappe kessanawunne laa"entso zaariide ayileyenan agganaw mayyeeddino; untuntta ayiletetsaappe kesseeddino.

¹¹ Shin barenttu k'ofaa laammiide, ayiletetsaappe kesseedda barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

¹³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte mayzza aawotuwaa Gibs'eppe, ayiletetsaa biittaaappe kesseedda wode, untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a uttaad.

¹⁴ He k'aalaa c'aak'uwaa maaran, «Ibraawe ayilii de'iyaa Asay ubbay, ayiletuwaa usuppun laytsaa oosissi simmiide, laappunsa laytsi ayiletetsaappe kessi yeddite» yaagaade azazaad. Shin hintte mayzza aawotuu taani odiyaawaa sisennan is'seeddino taw azazettibeykkino.

¹⁵ Hintteikka mata wodiyaappe kase hintte nagaraa aggiide, ayiletuwaa ayiletetsaappe kessanaw awaayeeddita; ta sintsan likkebaa ootseeddita. K'ay hewaa ootsanaw ta sintsan, ta suntsay s'eesettiyaa ta Geeshsha Golliyaan c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddita.

¹⁶ Shin ha"ikka hintte hintte k'ofaa laammiide, ta suntsaa tunisseeddita. Wootiide gooppe, untunttu koyeeddawaadan, ayiletetsaappe kesseedda hintte attumanne mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeedita.

¹⁷ «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday odiyaawe hawaa: hintte taw azazettenan is's'iide, hintte ishaa woy hintte shooruwaa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayibeykkita. Be'ite, hintte bolla olay iita harggi-inne koshay kesana mala, taani awaayay. Taani hinttena sa'aa bolla de'iyaa kawutetsatoo dagama ootsana.

¹⁸ Ta k'aalaa c'aak'uwaa mentseedda asaa, ta sintsan k'aalaa c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalatuwaa naagennan is's'eedda asaa, untunttu c'aak'k'oo shukkiide, bagga bagga kessi maaran wotsiide, laa"u baggaappe gidduwaana aad'd'iide, he maraadan taani untuntta ootsana.

¹⁹ He asatuukka Yihudaa kaappatuwaa, Yersaalame kaappatuwaa, biit-taa mooddiyaawantta, k'eesetuwaanne maaran wotseedda maraa ashuwaa gidduwaana mentseedda asaa ubbaa.

²⁰ Taani untuntta untunttu morkkatuwaa kushiyaaninne untuntta wod'anaw koyiyaa asatuwaa kushiyan aatsaade immana; untunttu anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa.

²¹ «Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasanne Aa kaappatuwaakka untunttu morkkatuwaa kushiyan, untuntta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyaaninne hinttena oliyaawaa aggeeda Baabloone kaatiyaa olanchchatuwaa kushiyan aatsaade immana.

²² Taani Med'inaa Goday Baabloone olanchchatuwaa azazana; untunttu ha katamaa simmana. Untunttu ha katamaa olana, omooddananne taman s'uuggana. Yihudaan de'iyaa katamatuwaakka Asay de'enna ayinne baynna sa'aa ootsana» yaagee.

35

Ermaasanne Rekaaba Yaratuwaa

¹ Iyoosiyaasa na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema laytsan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Rekaaba yara gidiyaa asaakko baade, untunttunna haasaya. Geeshsha Golliyyaa kifiletuwaappe ittuwaa giddo gelissaade woyniyaa eessaa untunt-too imma» yaageedda.

³ Baade, Habaadiiniyaa na'aa na'aa, Ermaasa na'aa Ya'azaaniyaa, Aa ishatuwaanne Aa attuma naanatuwaa ubbaa, hewaa giyaawe Rekaaba yaraa muliyaa akkaade,

⁴ Med'inaa Godaa Golliyyaa ahaad. Yigidaaliyaa na'aa, timbbitiyaa odiiyaa Hanaana erissiyaa k'oomatuwaa kifiliyaa untuntta gelissaad. He kifilii penggiyaa naagiyaa Shaaluuma na'aa Ma'iseeya kifiliyaappe bolla baggana, kaappotuwa kifiiliyaa matan de'ee.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani Rekaaba yaratuwaa sintsan woyniyaa eessay kumeedda s'uggatuwaanne s'uu'atuwaa wotsaade, «Woynniyaa eessaa ushite» yaagaad.

⁶ Shin untunttu zaariide, «Nuuni woyniyaa eessaa ushokko; ayaw gooppe, nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna, «Hinttekka hintte naanatuukka woyniyaa eessaa med'inaw ushoppite.

⁷ K'ay golliyyaa kees's'oppite; zeretsaa zeroppite; woyniyaa turaakka tokkoppite. Hewaa aggiide, dunkkaane gidдон de'ite. Yaatooppe hintte adussa laytsaa ha biittan de'ana» yaageedda.

⁸ Nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna azazeedda ubbaw nuuni azazetteeddo. Nuuni, woy nu mac'c'a asatuu, woy nu attuma naanatu, woy nu mac'c'a naanatu nu de'uwa laytsaa ubbaan woyniyaa eessaa ushibeykko;

⁹ de'iyaa golliyaakka kees's'ibeykko; woyniyaa turaa sa'ay, woy goshshay, woy zeretsaykka nuw baawa.

¹⁰ Nuuni dunkkaane gidдон de'eeddo; nu mayzza aawuu Yonadaabi azazeedda ubbawukka azazetteeddo.

¹¹ Shin Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nu biittaa bolla woraajjeedda wode, «Baabloonetuwaanne Sooretuwaa olanchchatuwaappe attanaw, haa Yersaalame ane boytte» yaageedda. Ha"i nuuni Yersaalamen de'iyaa hewaassa» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ba; baade Yihudaa asaanne Yersaalame asaa hawaadan yaaga; «Ta k'aalaa sisiyaawaanne taani tamarisseeddawoo azazettiyaawaa ayaw is's'eedditee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁴ Rekaaba na'ay Yonadaabi bare attuma naanatuwa woyniyaa eessaa ushennaadan azazeedda azazuwaa untunttu naageeddino; untunttu barenttu mayzza aawuwaa azazoo azazetteedda diraw, hachchi gakkanaw woyniyaa eessaa ushokko. Hinttew zaara zaaraadde oday; shin hintte taani odiyaawaa sisibeykkita.

¹⁵ K'ay taani zaara zaaraadde timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwa ubbaa hinttekkoo yeddaad; untunttu, «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe ha"i simmite; hintte oosuwaakka loytsite; hara s'oossatoo goynnoppitenne ootsoppite. Yaatooppe, taani S'oossay hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana» yaageeddino. Shin hintte taani odiyaawaa sisanaw hintte haytsaa taakko yeggikkita.

¹⁶ Rekaaba na'aa Yonadaaba zeretsatuu untunttu mayzza aawuu untuntta azazeedda azazuwaa poleeddino; shin ha Asay taw azazettibeenna» yaagee.

¹⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aamay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani Yihudaa asaa bollanne Yersaalamen de'iyaa wanttu bolla ahana geedda itabaa ahana. Ayaw gooppe, taani untunttoo odaad; untunttu sisennan is's'eeddino. Taani untuntta s'eesaad; s'eesina untunttu koyennan is's'eeddino» yaagee.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Rekaaba yaratuwaa hawaadan yaageedda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena hawaadan yaagee; «Hintte hintte mayzza aawuwaa Yonadaabaw azazetteedda diraw, Aa wogaa kaalleedda dirawunne I azazeeddawaa ubbaakka poleedda diraw,

¹⁹ Rekaaba na'ay Yonadaabi taw Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw ootsiyaa attuma asaa awudenne d'ayenna» yaagee» yaageedda.

36

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Asaw Nabbabeedda

¹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan, Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaageedda;

² «Itti s'aatsa mas'aafaa akkaade, taani Iyoosiyaasa wodiyaan koyiro new odeedda gallasaappe doommaade, hachchi gakkanaaw Israa'eeliyaa bolla, Yihudaa bollanne hara kawutetsatuwaa ubbaa bolla haasayeedda k'aalaa ubbaa s'aafa.

³ Taani Yihudaa asaa bolla ahana gaade halchcheedda boshaa ubbaa sisiide, ooni erii, untuntu barenttu iita oosuwaappe simmanenttonne. Taani untuntu naak'uwaanne untuntu nagaraa atto gaana» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, Ermaasi Neeriyaa na'aa Baaroka s'eeseedda; Med'inaa Goday aw odeeddabaa ubbaa Baarookkaw odina, I s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Baaroka, «Taani k'asho golliyaan de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddaykke.

⁶ Hewaa diraw, neeni Asay s'oomiyaa gallassi Med'inaa Godaa Golliyaa baade, taani odina, neeni s'aatsa mas'aafan s'aafeedda Med'inaa Godaa k'aalaa untuntu nabbaba; barenttu katamatuwaappe yeedda Yihudaa asaw ubbawukka nabbaba.

⁷ Ha asaa bolla Med'inaa Goday awaayeedda hank'k'uunne yiluu iita gidiyaa diraw, ooni erii, untuntu barenttu iita oosuwaappe simmiide, Med'inaa Godaa woossanenttonne» yaageedda.

⁸ Neeriyaa na'ay Baaruki timbbitiyaa odiyaa Ermaasi azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Golliyaan Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaa nabbabeedda.

⁹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda ichcheshentso laytsan, udduppuntsa aginaan, Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa katamatuwaappe yeedda asaw ubbaw Med'inaa Godaa sintsan s'oomanaadan awaayeeddino.

¹⁰ Baaruki Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan, k'ommo bagga dabaaban, Ooratsa Penggiyaa giyaasan de'iyaa, s'aafiyaa Saafaana na'aa, Gamaariyaa kifliyaan ek'k'iide, Ermaasa k'aalay s'aafettiide s'aatsa mas'aafaa asaw ubbaw nabbabeedda.

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Kaappatoo Nabbabeedda

¹¹ Saafaana na'aa na'ay, Gamaariyaa na'ay Mikaayi mas'aafaappe Med'inaa Godaa k'aalaa Baaruki nabbabishina siseedda wode,

¹² kaatiyaa golliyaan s'aafii uttiyaa kifliyaa beedda. I biyaa wode, s'aafii Elishamaa'i, Shamaa'iyaa na'ay Dalaayi, Akiboora na'ay Elnaataani, Saafaana na'ay Gamaarii, Hanaaniyaa na'ay S'idik'eenne hara kaappatuu hewan utteeddino.

¹³ Baaruki asaw mas'aafaappe nabbabishina siseedda k'aalaa ubbaa Mikaayi untuntu odeedda.

¹⁴ Kaappatuu Nataaniyaa na'aa Yihuda Baaruukakko kiittiide, «Asaw neeni nabbabeedda mas'aafaa akkaade haaya» yaageeddino. Nataanii Sheleemiyaa na'aa; Sheleemi Kuusha na'aa. Yaagina Baaruki mas'aafaa akkiide, untuntukko yeedda.

¹⁵ Untuntukka Aa, «Ane uttaade, nuw mas'aafaa nabbaba» yaageeddino. Baaruki mas'aafaa nabbabeedda.

¹⁶ I nabbabeedda k'aalaa ubbaa siseeddino; ubbaykka yayyiide, Ittuu ittuwaa s'eelliide, Baaroka, «Ha k'aalaa ubbaa nuuni kaatiyaw odanaw koshshee» yaageeddino.

¹⁷ K'aykka zaariide Baaruka, «Neeni ha k'aalaa ubbaa wootaade s'aafeddentto nuw oda. Hawaa new Ermaasi bare doonaappe odina s'aafaadii?» yaageeddino.

¹⁸ Baaruki, «Ee, ha k'aalaa ubbaa Ermaasi bare doonaappe taw odeedda; taani k'alamiyaan ha s'aatsa mas'aafan s'aafaad» yaageedda.

¹⁹ Unttuntu Baaroka, «Neeninne Ermaasi biide k'osettite; hintte de'iyaa sa'aakka ooninne eroppo» yaageeddino.

Kaatii S'aatsaa Mas'aafaa S'uuggeedda

²⁰ Kaappatuu mas'aafaa s'aafiyaa Elishamaa'a kifiliyaan wotsowaappe guyyiyaan, kaatii de'iyaa dabaabaa biide, haneeddawaa ubbaa kaatiyaw odeeddino.

²¹ He mas'aafaa ahana mala, kaatii Yihuda kiitteedda; Yihuday s'aatsa mas'aafaa Elishamaa'a kifiliyaappe ahiide, kaatiyawunne Aa yuushshuwaan ek'k'eedda kaappatoo nabbabeedda.

²² Udduppuntsa aginaan sa'ay balgguwaa gidiyaa diraw, kaatii balgguwaa aatsiyaa golliyaan utteedda. He wode kaatiyaa sintsan de'iyaa c'ooc'iyaan tamay ees's'ee.

²³ Yihuday heezzu woy oyddu sa'atuwaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, kaatii he sa'atuwaa s'aatsa mas'aafaappe sans's'iyaa k'ans's'i k'ans's'iide, taman oleedda; hewaadan ootsiide, he mas'aafaa mulennakka s'uuggi aggeeda.

²⁴ Ha k'aalaa ubbaa sisiidekka kawuunne aanana ootsiyaa kaappatuu ayinne yayyibeykkino; woy kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'ibeykkino.

²⁵ Haray atto Elnaataani, Dalaayinne Gamaarii kaatii he mas'aafaa s'uuggennaadan woossinakka, untuntu woosaa sisennan is's'eedda.

²⁶ Kaatiyaa na'aa Yiraahima'eela, Aziri'eela na'aa Saraayanne Abddi'eela na'aa Sheleemiyaa, s'aafiyaa Baarokanne timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa oyk'k'ana mala kaatii azazeedda. Shin Med'inaa Goday untunta k'oseedda.

Ermaasi Zaari S'aafeedda S'aatsaa Mas'aafaa

²⁷ Ermaasi odina, Baaruki s'aafeedda k'aalay de'iyaa mas'aafaa kaatii s'uuggi simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁸ «Ha"ikka hara s'aatsa mas'aafaa akkaade, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kase s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa giddon de'iyaa k'aalaa ubbaa s'aafa.

²⁹ K'ay Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema hawaadan yaaga: «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, Baabloone kaatii tumuwaappe yiide, ha biittaa bayzzana; k'ay izi giddon de'iyaa asaanne mehiyaakka wurssana» gaade ayaw s'aafaadii?» yaagaade mas'aafaa s'uuggaadda.

³⁰ Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday new Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemaw hawaa oday: Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa zarii new ubbakka de'enna. Ne anhayikka c'oo olettiide, gallassi awaa suuluwaaninne k'amma meeguwaan shoc'ettana.

³¹ Hintte nagaraa diraw neena, ne zariyaanne neenana ootsiyaa ubbaa taani murana. Hintte taani odeeddawaa sisennan is's'eedda diraw, taani odeedda iitabaa ubbaa hintte bollanne Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa asaa bolla ahana yaagee yaaga» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi hara s'aatsa mas'aafaa akkiide, Neeriyaa na'aa s'aafiyaa Baarookkaw immeedda. Baaruki Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi taman s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa k'aalaa ubbaa Ermaasi aw doonaan odina s'aafeedda. K'ay Ermaasi hewaa malatiyaa hara k'aalaakka gujjin, ubbaakka Baaruki s'aafeedda.

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa Yo'aakiina sa'aan Iyoosiyaasa na'aa Sedek'iyaasa Yihudaa biittan kawutseedda.

² Sedek'iyaasi, aanana ootsiyaa Kaappatuunne he biittan de'iyaa Asay ubbaykka Med'inaa Goday timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalaw azazettibeykkino.

³ Shin Kaatii Sedek'iyaasi Sheleemiyaa na'aa Yehukaalanne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaa hawaadan yaagiide, Ermaasakko kiitteedda; «Hayana nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa» yaageedda.

⁴ He wode Ermaasi biro k'ashetti beenna diraw, asaa gidдон simerettee.

⁵ Gibbs'e kaatiyaa olanchchatuu, Gibbs'eppe kesiide yiyaawaa Yerusaalame dooddeedda Baabloone olanchchatuu siseedda wode, untunttu Yerusaalameppe aggiide, guyye simmeeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiiyaa Ermaasakko yeedda.

⁷ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taana hintte oochchana mala, hinttena kiitteedda Yihudaa kaatiyaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttena maaddanaw keseedda Gibbs'e kaatiyaa olanchchatuu barenttu biittaa simmiide baana.

⁸ K'ay Baabloone olanchchatuu simmiide yaana; olettiide, ha katamaa oyk'k'ana; tamankka Aa s'uuggana» yaagite» yaagee.

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ««Baabloone olanchchatuu laa"entso simmiide yiikkino» yaagiide hinttena hintterekka c'immoppite. Ayaw gooppe, untunttu simmiide yaanawe de'enna!

¹⁰ Hintte Baabloone olanchchatuwaa muliyaa s'ooninttonne untunttuppe attiide, olan madus's'iide, dunkkaaniyaa gidдон giseeddawanttukka denddiide, ha katamaa taman s'uuggana» yaagee.

Ermaasi K'ashetteedda

¹¹ Gibbs'e kaatiyaa olanchchatuu mateedda diraw, Baabloone olanchchatuu Yerusaalame aggiide, barenttu de'iyaa sa'aappe guyye simmeeddino.

¹² He wode Ermaasi barena gakkiiyaa gadiyaa akkanaw Biiniyaama biittaa baanaw Yerusaalameppe denddee.

¹³ Gido shin, I biide, Biiniyaama Penggiyaa giyaa penggiyaa gakkishina, penggiyaa naagiyaawanttuppe ittuu, Hanaaniyaa na'aa Sheleemiyaa na'ay, Yiiriyaa giyaawe Aa, «Ne nuuna kadaade Baabloone baasa gidikkii?» yaagiide oyk'k'eedda.

¹⁴ Ermaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni giyaawe wordduwaa; taani Baabloone biyaa asaa gidikke» yaageedda. Shin Yiirii I giyaawaa sisennan is's'eedda; Ermaasa oyk'k'i akkiide, kaappatuwaakko afeeda.

¹⁵ Kaappatuukka loytsi hank'k'ettiide, Ermaasa wad'd'eeddino; untunttu k'asho golliiyaa kesseedda, s'aafiyaa Yoonataana golliyaan afide wotseeddino.

¹⁶ Ermaasi hewan biittaa gidдон de'iyaa kifiliyaan daro wodiyaan gam"eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi asaa kiittiide, Ermaasa bare de'iyaasaa kaatiyaa golliiyaa s'eesisseedda; Asay erennan Aa, «Med'inaa Goday new odeeddawe ayentto de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Ermaasi zaariide, «Ee de'ee; neeni Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'aade imettana» yaageedda.

¹⁸ K'aykka Ermaasi Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Taana hintte k'asho golliyaan yegganaw taani ne bollan,

new ootsiyaa kaappotuwwa bollan woy ha asaa bollan ayaa bayzzuwwa ootsaadditaa?

¹⁹ K'ay, «Baabloone kaatii hintte bollaninne ha biittaa bollan yiide olenna» yaagiide new timbbitiyaa odeedda ne nabatuu ha'i hak'an de'ino?

²⁰ Hewaa diraw, ta godaw kaatiyaw, sisa! Taani oochchiyaawaa neeni polana mala, neena woossay. Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, k'asho golliiyaa gidiyaa s'aafiyaa Yoonataana golliyaw taana guyye zaaroppa» yaageedda.

²¹ Hewaa diraw, Kaatii Sedek'iyaaasi naagiyaawanttu dabaaban Ermaasa wotsana mala azazeedda. Hewan Aa wotsi de'ishshin, katamaappe daabbuu d'ayana gakkanaw, hachchi hachchi itti itti daabbuwaa uukkiyaasaappe ayi ahiide, aw immeeddino. Hewaa diraw Ermaasi kaatiyaa zabban naaguwaan gam"eedda.

38

Ermaasi Haatsaa Ollaan Oletteedda

¹ Mataana na'ay Shafaas'e, Paashihuura na'ay Gadaalee, Sheleemiyaa na'ay Yehukaalanne Malkkiyaa na'ay Paashihuuri Ermaasi asaa ubbaw odeedda k'aalatuwwa siseeddino.

² Ermaasi giidde, «med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha kataman attiyaa ooninne olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin Baabloone-tuwaakko biyaa ooninne hayk'k'enna. Bare huup'iyaa ashshana; pas'akka de'ana» yaagee.

³ K'aykka Med'inaa Goday, «Hawe Yersaalame katamay tumuppe Baabloone kaatiyaa olanchchatuwwa kushiyan aad'd'iide imettana; untunttukka Aa omooddana» yaagee» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw koshshee; hawaa mala s'ala k'aalaa haasayide, ha kataman de'iyaa olanchchatuunne Asay ubbay shugganaadan ootseedda. I asaa k'ohiyaawaa amotteeppe attina, sarobaa amottenna» yaageeddino.

⁵ Kaatii Sedek'iyaaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Hintte Aa bolla oot-sana geeddawaa ayaanne taani hinttena digganaw danddaykke» yaageedda.

⁶ Untunttu Ermaasa kaatiyaa golliiyaa dabaaban de'iyaa, kaatiyaa na'aa Malkkiyaa haatsaa ollaan yegeeddino; untunttu wodoruwaan Aa duge wotseeddino. He wode he ollaan silimuwaappe attina, haatsi baawa; Ermaasi he silimuwwa giddo geleedda.

⁷ Shin Toop'p'iyaa asaa gidiyaa, kaatiyaa golliyaan ootsiyaa, Abedmeleeka giyaawe Ermaasi ollaan oletteeddawaa siseedda. He wode kaatii Biiniyaama Penggiyaan pirda chilootan utteedda.

⁸ Abedmeleeki kaatiyaakko biide, hawaadan yaageedda;

⁹ «Ta godaw kaatiyaw, ha asatuu wolk'k'aama iitabaa ootseeddino; hewekka ayee gooppe, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa haatsaa ollaan yeggeeddino. K'ay kataman k'umi bayinna diraw, I hewan koshaan hayk'k'ee» yaageedda.

¹⁰ Kaatii zaariide, Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeka, «Hawaappe hat-tamu asaa neenana akkaade baade, Ermaasi hayk'k'ennan de'ishiina, haatsaa ollaappe kessite» yaageedda.

¹¹ Abedmeleeki asaa akkiide beedda; kaatiyaa golliyaan duretaa min-jjiyaa kifiliyaappe garssa baggana de'iyaa kifiliyaa geliide, ec'a mayuwwa c'urk'k'aa akkeedda. He c'urk'k'aa wodoruwwa s'eeran k'achchiide, Ermaasaw duge ollaa giddo yeddeedda.

¹² Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeki Ermaasa ollaa giddo duge s'eegiide, «Hawaa mayuwaa c'urk'k'aa wodoruwaappe garssa baggana ne shop'p'iyaan wotsa» yaageedda. Ermaasikka I geeddawaadan ootseedda.

¹³ Yaatina, he wodoruwaan goochchiide, Ermaasa ollaappe kesseeddino. Naagiyaawanttu dabaabaa gelissiide gorddeeddino.

Sedek'iyaasi Ermaasa Laa'entsuwaakka Oochcheedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasakko kiitti ahisiide, Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa geliyaa heezzentso penggiyaa matan Aa, «Taani ittibaa neena oochchana. Neeni taappe ayaanne k'osoppa» yaageedda.

¹⁵ Ermaasi zaariide Sedek'iyaasaw, «Taani odooppe, neeni taana wod'ikkii? Taani zorinakka, neeni sisakka» yaageedda.

¹⁶ Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasaw k'osuwaan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani neena wod'ennawaanne k'ay neena wod'anaw koyiyaawanttoo aatsaade immennawaa nuw de'uwaa immeedda Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'ay» yaageedda.

¹⁷ Ermaasi Sedek'iyaasaw zaariide, «Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa kaappotoo kushiyaa immooppe, neeni pas'a attana; ha katamaykka taman s'uugettenna; neenikka ne golliyaa asaykka pas'a de'ana.

¹⁸ Shin neeni untunttoo kushiyaa immennan is's'ooppe, ha katamaa Baabloonetuu omooddana; untunttu Aa s'uuggana; neenikka untunttuppe kessa akkakka» yaagee» yaageedda.

¹⁹ K'aykka Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasa, «Taani yayyiyaawe ha biittaappe kaddiide, Baabloonetuwaakko beedda Ayihudatuwaassa. Ayaw gooppe, Baabloonetuu taana untunttu kushiyan aatsiide immooppe, Ayihudatu taana tuggayana» yaageedda.

²⁰ Ermaasi zaariide, «Ayentto baawa! Untunttu neena untunttoo aatsiide immikkino. Odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaw hayyanaa azazetta. Hewe new lo'o gidanawaa; neenikka pas'a attanaassa.

²¹ Shin neeni kushiyaa immennan is's'ooppe, Med'inaa Goday taana besseedda sas'ay de'ee.

²² Hewekka ayee gooppe, Yihudaa kaatiyaa golliyaan atteeda mac'c'a asatuu ubbay omoodettiide, Baabloone kaappatuwaakko baana. Untunttu neena hawaadan yaagana; «New mata lagge gidiyaawanttu neena baletseeddino; untunttu neena s'ooneeddino. Shin ha"i ne gedii silimuwaa giddo gelina, he laggetuu neena yeggiide beeddino» yaagana.

²³ K'ay ne machchetuunne ne naanatu ubbay Baabloonetuwaan omoodettiide baana. Neenikka untunttu kushiyaappe kessa akkakka; Baabloone kaatii neena oyk'k'ana. Ha katamaykka taman s'uugettana» yaageedda.

²⁴ Sedek'iyaasi Ermaasaw zaariide, hawaadan yaageedda; «Hawaa neeni taw odeeddawaa asaw odana d'ayooppe, neeni hayk'k'akka.

²⁵ Kaappatuu taani neenana haasayeeddawaa sisiide yiide, «Neenana kaatiyaanna ayaa haasayeeddentto, nuw oda. Neeni nuw k'osennan odooppe, nuuni neena wod'okko» yaagiide neena oochchana.

²⁶ Neeni, «Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, taana zaaraadde k'asho golliyaa gidiyaa Yoonataana golliyaa yeddennaadan, kaatiyaa woossaad» yaa-gaade zaara» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu ubbay Ermaasakko yiide, he ooshaa oochcheeddino. Kaatii Aa azazeeddawaadan, ikka untuntntoo odeedda. Untunttukka c'o"u giide bashi aggeeddino; ayaw gooppe, Ermaasi kaatiyaanna haasayishin siseeddawe ooninne baawa.

²⁸ Yersaalame oyk'k'ettana wodii gakkanaw, Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddetiide gam"eedda.

39

Yersaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'etteedda Hanotatuwaa
(2 Kat. 25:1-12; Erm. 52:4-16)

¹ Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oorinne Aa olanchchatuu ubbay yiide, Yersaalame dooddeeddino.

² Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsan, oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan Baabloone olanchchatuu katamaa gimbbiyaa mentseeddino.

³ He wode Baabloone kaatiyaa kaappatuu, Nerggaali-Sharees'era, Samggari-Neba, Sarssekiimanne hara Nerggaali-Sharees'era geetetiyaawanttu, hara c'ora mooddiyaawanttunna ittippe yeeddino; Giddo Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino.

⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasinne Aa olanchchatuu ubbay Baabloone olanchchatuwaa be'eedda wode, k'ammen katamaappe kesiide, kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwa ittippe gatsiyaa penggiyaanna bak'ateeddino. Untunttu Yorddaanoosa Dilbuwaakko simmiide beeddino.

⁵ Shin Baabloone olanchchatuu untuntta guyyenna yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiide, Sedek'iyaasa oyk'k'eeddino. Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Kaatiyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Kaatii Naabukadanas'oori yaan Sedek'iyaasa bolla pirddeedda.

⁶ K'ay Sedek'iyaasa attuma naanatuwaa Sedek'iyaasi s'eellishshin, yaan Ribila kataman wod'eedda; Yihudaa kaappatuwaa ubbaakka wod'eedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwa wooc'i kessiide, Aa Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda.

⁸ He wode Baabloone olanchchatuu kaatiyaa golliyaanne Asay de'iyaa keetsatuwaa ubbaa taman s'uuggeeddino; Yersaalame gimbbiyaakka koleeddino.

⁹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne kaddiide barenan gakketeedda asatuwaa ubbaa ittippe omooduwaan Baabloone biittaa afeeda.

¹⁰ Shin kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani ayayenne untuntntoo bayinna hiyyeesatuwaappe amareedawantta Yihudaan aggiide, untuntntoo woyniyaa turaa sa'atuwaanne goshiyaa gadetuwa immeedda.

Ermaasa Biletsaa

¹¹ Naabukadanas'oori kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa Naabuzaradaana hawaadan yaagiide azazeedda;

¹² «Baade Ermaasa koya demmaade, aw koshshiyaabaa ubbaa ootsa; Aa bolla hara iitabaa ayaanne ootsoppa» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Naabuzaradaani, Naabushaazibaani, Nerggaali-Sharees'erinne Baabloone kaatiyaa kaappatuu ubbay ittippe gidiide kiittiide,

¹⁴ Ermaasi k'ashetti utteedda, naagiyaawanttu dabaabaappe kesseeddino. Bare golle afide wotsana mala, Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaw hadaraa immeeddino. Hewaappe denddeeddawaan Ermaasi bare biittaa asaana ittippe de'eedda.

Abemeleekaw Odetteedda Hidootaa

¹⁵ Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay aakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Baade Top'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleekaw hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hawaappe kase taani odeeddawaadankka ha katamaa bollan lo'obaa gidennaan, bayetsaa ahana. Hewe ubbay haniyaa wode, neenikka ha kataman uttaade, ne ayifiyaan be'ana.

¹⁷ Gido shin, he gallasan taani Med'inaa Goday neena wotsa akkana; neeni yayyiyaa ne morkkatuwaa kushiyanikka aad'd'aade imettakka.

¹⁸ Taani neena ashshana; neeni olan hayk'k'akka; neeni taanan ammanetteeda diraw, hayk'k'uwaappe attanaassa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaageedda.

40

Ermaasi Gadaaliyaana De'eedda

¹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ermaasa Raaman billi simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. Ermaasi kase Naabuzaradaani Yerusaalameppenne Yihudaappe omoodiide, Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda asaa gidдон de'ee.

² Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Ermaasa dumma kessiide, hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday ne S'oossay ha bayetsaa ha biittaa bollan ahana geedda.

³ Geeddawaadan ha'i Med'inaa Goday aheedda; Med'inaa Godaa bollan hintte nagaraa ootseedda dirawunne aw azazettenan is's'eedda diraw, hawe ubbay haneedda.

⁴ Be'a, ha'i taani ne kushiyan de'iyaa sanssalataa billaade neena yeddaad. Taananna Baabloone biittaa baana gooppe dendda; taani new koshshiyaabaa ubbaa kuntsana. Baabloone biittaa baanaw koyana d'ayooppe booppa. Biittay ubbay ne sintsan de'ee; neena lo'eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda.

⁵ Ermaasi Aa matappe beennan de'ishiina, Naabuzaradaani gujjiidekka yaageedda; «Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko ba; yaw gooppe, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa Yihudaa katamatuwaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda. Hewaa diraw, aanana ittippe gidaade, hewan asaana de'a. Woy neena lo'eedda sa'aa hak'anne ba» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu aw k'umaanne hara shink'k'aa immiide yeddeedda.

⁶ Ermaasi Mis'ip'p'an de'iyaa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko beedda. I hewan atteeda asaana ittippe de'eedda.

Gadaalii Yihudaa Mooddeedda

(2 Kat. 25:22-24)

⁷ Yihudaa olaa gadaawatuwaappenne olanchchatuwaappe ama-reedawanttu barenttu kushiya Baabloone kaatiyaw biro immibeykkino. Untunttu Baabloone kaatii Gadaaliyaa he biittaa mooddiyaawaa ootsiide

suntseeddawaanne Baabloone biittaa omoodettiide beennan Yihudaan atteeda hiyyeesatoo kaappuwaa ootseeddawaa siseeddino.

⁸ Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli, K'aareeha naanatu Yohanaaninne Yoonataani, Taanihumeeta na'ay Saraayi, Nas'oofa katamaappe yeedda Efaaya naanatuunne Maa'ika katamaappe yeedda itti bitaniyaa na'ay Yazaanii barenttu olanchchatuwaa ubbaanna Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yeeddino.

⁹ Saafaana na'aa na'ay, Ahik'aama na'ay Gadaalii untunttoo hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Baabloonetoo kushiya immanaw yayyoppite; ha biittan uttiide de'ite; Baabloone kaatiyawukka moodettite. Yaatooppe, ubbabay hinttew lo" a gidanawaa.

¹⁰ Taani Mis'ip'p'an uttaade, Baabloone biittaappe hinttenana gakketanaw yiya ubbaanna hintte doonaa gidaade haasayana. Shin hintte hintte de'iyaa heeraan heeraan woyniyaa, wogaraa zayitiyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa ubbaa shiishshiide dagayite» yaageedda.

¹¹ He wode Moo'aaba biittan, Amoonaa biittan, Eedooma biittaaninne hara biittatuwaan Ayihuda ubbay Baabloone kaatii amareeda Yihudaa asatuu Yihudaan attana mala ootseeddawaanne untuntta mooddiyaawaa ootsiide, Shaafaanna na'aa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaa suntseeddawaa siseeddino.

¹² Barenttu laalettide de'iyaa biittatuwaappe Yihudaa simmiide, Gadaalii de'iyasaa Mis'ip'p'a yeeddino. Hewan untunttu daro woyniyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa shiishshiide dagayeeddino.

Isimaa'eeli Gadaaliyaa Wod'eedda

(2 Kat. 25:25-26)

¹³ Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaaninne kushiya im-mibeenna olaa gadaawatu ubbay Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yiide,

¹⁴ «Amoonaa Kaatii Ba'aliisi Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela neena wod'ana mala yeddeeddawaa eray?» yaageeddino. Shin I untunttu giyaawaa ammanennan is's'eedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaani Mis'ip'p'an de'iyaa Gadaaliyaakko yiide, s'uuran hawaadan yaageedda; «Ooninne erennan de'ishiina baade, Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela taani wod'ana. Ayaw gooppe, I neena wod'iyawaa gidooppe, ne matan shiik'eedda Ayihuda ubbay laalet-tana; k'ay Yihudaan atteeda Asay ubbaykka wurana» yaageedda.

¹⁶ Shin Ahik'aama na'ay Gadaalee zaariide, hawaadan yaageedda; «Isima'eelabaa neeni odiyaabay ubbay wordduwaa gidiyaa diraw, hewaa malabaa ootsoppa» yaageedda.

41

¹ Laappuntsa aginaan kaatiyaa zare gidiide, kaatiyaanna ootsiyaa kaap-patuwaappe ittuu, Elishamaa'a na'aa na'ay, Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli tammu asatuwaana ittippe biittaa mooddiyaa Gadaaliyaana gakketanaw Mis'ip'p'a beedda. Ubbaykka ittippe uttiide k'umaa miishshin,

² Nataaniyaa na'ay Isimaa'eelinne aanana de'iyaa tammu asatuu barenttu mashshaa mashshaa kessiide, Baabloone kaatii Yihudaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda Ahikaama na'aa Gadaaliyaa wod'eeddino.

³ Hewaa bollakka k'ay Isimaa'eeli Mis'ip'p'an Gadaaliyaana de'iyaa Ayhu-datuwaanne Baabloone olanchchatuwaa ubbaa wod'eedda.

⁴ Gadaalii hayk'k'eedda wonttetsa gallassi, Aa hayk'k'uwaa ooninne er-anaappe kasetiide,

⁵ Sekeemappe, Seeloppenne Samaariyaappe hosppun tammu asatuu kayy-ottiidde, barenttu buuchchaa meediide, barenttu mayuwaa peed'iidenne barenttu bollaakka puuziide yeeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa Golliyaw immiyaa katsaa yarshshuwaanne is'aanaa imotaa aheeddino.

⁶ Isimaa'eeli Mis'ip'p'appe kesiide, yeekkiidde untuntunna gakketanaw beedda; untuntunna gakettedda wode, «Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko haa yiite; Aa be'ite» yaageedda.

⁷ Unttuntu katamaa giddo geliyaanin, Isimaa'eelinne aanana de'iyaa asatuu he asatuwaa wod'iide, haatsaa dagaiyaa ollaan oli aggeeddino.

⁸ Shin he hosppun tammu asatuwaappe tammatuu Isimaa'eela hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ha"i nuuna wod'oppa! Nuuni nu shoyk'an k'oseedda daro zarggay, banggay, wogaraa zayitiinne eessay de'ee» yaageeddino. I unttuntu wod'enaan yeddi aggeeda.

⁹ Isimaa'eeli wod'eedda asaa ubbaa oleedda haatsaa dagaiyaa ollay, Israa'eeliyaa kaatii Baa'ishi olanaw yeedda wode, Kaatii Asaa bookisseedda wolk'k'aama haatsaa dagayanaw gimbbeedda ollaa. Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli he ollaa anhaan kuntseedda.

¹⁰ Isimaa'eeli kaatiyaa mac'c'a naanatuwaanne Mis'ip'p'an atteeda asaa ubbaa omoodeedda. Hewanttu kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe Mis'ip'p'an wotseeddawannta. I unttunta omoodiide, barenanna akkiide, Amoona biittaa baanaw denddee.

¹¹ K'aareeha na'ay Yohanaaninne aanana ittippe de'iyaa olaa gadaawatuu Isimaa'eeli ootseedda itabaa ubbaa siseeddino.

¹² Barenttu asaa akkiide, aanana olettanaw beeddino; Isimaa'eelakka Gabaa'oonan de'iyaa wolk'k'aama del"iyaa matan gakkiiide oyk'k'eeddino.

¹³ Isimaa'eeli omoodiide barenanna afeeda Asay ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaa be'eedda wode, loytsi nashetteeddino.

¹⁴ He omoodetteeddawanttu ubbay guyye simmiide biide, K'aareeha na'aa Yohanaan gakketeeddino.

¹⁵ Shin Isimaa'eelinne hara hosppun asatuu ittippe Yohanaanappe kessi akkiide, Amoona biittaa bak'ateeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Isimaa'eeli Gadaaliyaa wod'i simmiide, Mis'ip'p'appe omoodiide aheedda olanchchatuu, mac'c'a asatuu, naanatuunne mureessatuu ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne hara olaa gadaawatuwaana denddiide beeddino.

¹⁷ Unttuntu yaappe denddiide, Gibs'e baanaw Beeteleeme matan de'iyaa Geeruuta-Kimhaama giyaa sa'aan shemppeeddino.

¹⁸ Unttuntu Gibs'e beeddawe Baabloona kaatii suntseedda Akik'aama na'aa Godooliyaa Isma'eelii wod'eedda diraw Baabloonatoo yayyiide Baabloonappe bak'atiide, Gibs'e baanaw danddayeeddino.

42

Gibs'e Beennaadan S'oossay Odeedda

¹ Olaa gadaawatuu ubbay, K'aareeha na'ay Yohanaani, Hoshaaya na'ay Azaariyaasinne Asay ubbay, guutsaappe wogaa gakkanaw yiide,

² timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Nuuni neena oochchiyaawaa nuw ootsaariikkii! Ha atteeda nu diraw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossariikkii! Nuuni kase dara; shin ha"i neeni be'iyawaadan, guutsatuwaa s'alalay atteedo.

³ Nuuni biyaa ogiyaanne nuuni ootsanabaa I nuuna bessanaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa nu diraw woossa» yaageeddino.

⁴ Timbbitiyaa odiiyaa Ermaasi zaariide, «Lo"a. Hintte geeddawaadankka, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa taani woosana; k'ay hintteppe ayaanne k'osennan, Med'inaa Goday odiiyaabaa ubbaakka hinttew odana» yaageedda.

⁵ Unttuntu zaariide, Ermaasaw hawaadan yaageeddino; «Med'inaa Goday ne S'oossay ne baggana nuw kiittiyaawaa ubbaa nuuni polana d'ayooppe, S'oossay bare huup'iyaan nu bolla tumunne ammanetteeda markka gido.

⁶ Nuuni dosiyaawaa gidina, is's'iaawaa gidinakka, nuuni neena aakko kiittiyaa Med'inaa Goday nu S'oossay azaziyaawaa nuuni ootsana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw azazettooppe, nuw ubbabay lo"a gidanawaa» yaageeddino.

⁷ Tammu gallasaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

⁸ Yaatina, I K'aareeha na'aa Yohanaana, aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaanne asaa ubbaa, guutsaappe wogaa gakkanaw s'eegiide,

⁹ hawaadan yaageedda; «Hintte woosaa taani aakko shiishshana mala, hintte taana kiitteedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

¹⁰ «Hintte ha"i ha biittan uttooppe, taani hinttena kees's'anappe attina kolikke; tokkanappe attina, shoddikke. Ayaw gooppe, taani kase hintte bollan aheedda iitabay taana kanyoyeedda.

¹¹ Hintte ha"i yayiyaa Baabloone kaatiyaw ayinne yayyoppite! Hinttena Aa kushiyaappe ashshanaw taani hinttenanna de'iyaa diraw yayyoppite! Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹² Taani hinttew k'arettana; yaataade I hinttew k'arettiide, hinttena hintte biittaw zaaranaadan ootsana» yaagee.

¹³ «Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettenan is's'iide, «Ha biittan uttokko» gooppe,

¹⁴ k'ay hintte, «Olaa woriyaanne olaw punniyaa malakataa sisennasaaninne koshay bayinnasaa Gibs'e biide, yaan de'ana» gooppe,

¹⁵ hinttenoo Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena giyaawaa sisite. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte Gibs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achchooppe,

¹⁶ he hintte yayyeedda olay Gibs'en hinttena oyk'k'ana; hintte hirgheedda koshaykka hinttena kaalliide baana; hintteikka yaan Gibs'en hayk'k'ana.

¹⁷ Gibs'e biittaa biide de'anaw k'ofaa k'achcheeda Asay ubbay olan, woy koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Taani untuntu bollan ahiyaa iitabaappe ittuunne kessi akka; ittuunne attena» yaagee.

¹⁸ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalamen de'iaawanttu bollan ta hank'k'uunne ta yiluu gukkeeddawaadan, hintte Gibs'e geliyaa wode hintte bollankka ta hank'k'uu hewaadan gukkana. Hintte dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliic'iaawaa gidanita; ha sa'aa laa"entso ubbakka be'ikkita» yaagee.

¹⁹ «Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena, «Gibs'e booppite!» yaageedda. Taani hachchi hinttena, «Ye"e!» geeddawaa erite.

²⁰ Hintte taana, «Nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woossa; I new odiiyaabaa ubbaakka nuw oda; nuuni ootsana» yaagiide, taana Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, kiitteeddita; hewwan wolk'k'aama balaa baleed-dita.

²¹ I geeddawaa ubbaa hachchi hinttew odaad. Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay ta baggana hinttew kiitteedda k'aalaw hintte azazettenan is's'eeddita.

²² Simmi hawaa erite: hintte biide de'anaw koyiyaa biittan hintte olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'iide wurana» yaageedda.

43

Ermaasi Gibbs'e Beedda

¹ Med'inaa Goday untunttu S'oossay kiitteedda k'aalaa ubbaa Ermaasi untunttoo odiide wursseeddawaappe guyyiyaan,

² Hoshaaya na'ay Azaariyaasi, K'aareeha na'aa Yohanaaninne otoranchcha Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Neeni wordduwaa odaasa! Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni Gibbs'e biide uttenna mala odanaw, neena nuukko mule kiittibeenna.

³ Shin Baabloone biittaa Asay nuuna wod'anaadan woy omoodiide barenttu biittaa afanaadan, neeni nuuna untunttu kushiyan aatsaade immana mala, neena nu bollan dentseeddawe Neeriyaa na'aa Baaroka» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, K'aareeha na'ay Yohanaani, olaa gadaawatuu ubbayne Asay ubbay Yihudaa biittan de'anaw, Med'inaa Goday untuntta azazeedda azazuwaa polennan is's'eeddino.

⁵ K'aareeha na'ay Yohanaaninne olaa gadaawatuu ubbay barenttu laalettedda kawutetsatuwaa ubbaappe Yihudaan de'anaw simmeedda Yihudaa asaa barenttuna akkiide, Gibbs'e beeddino.

⁶ K'ay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Saafaana na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe de'ana mala ashsheeda attuma asatuwaa, mac'c'a asatuwaa, naanatuwaanne kaatiyaa mac'c'a naanatuwaa ubbaa afeedino. K'aykka timbbitiyaa odiiyaa Ermaasanne Neeriyaa na'aa Baarokakka afeedino.

⁷ Hewaadan haniide, Med'inaa Goday azazeeddawaa is's'iide, Gibbs'e biittaa geliide, S'aafinaasa giyaa katamaa gakkanaw beeddino.

⁸ S'aafinaasan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Wolk'k'aama shuchchatuwaa ne kushiyan oyk'k'a akkaade, Yihudaa Asay be'ishina, s'aafinaasan de'iyaa Gibbs'e kaatiyaa golliyaa geliyaa saappe sintsa baggana de'iyaa baasuwaan mooga.

¹⁰ Untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kiittaade, ta k'oomaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa ahissana; ha moogetteedda shuchchatuwaa bollan Aa kawutetsaa araataa wotsana. Yaatooppe I bare kawutetsaa dunkkaaniyaa Aa bollan essana.

¹¹ I yiide Gibbs'e biittaa olana. Hayk'k'oo de'iyaawanttu hayk'k'ana; omoodoo de'iyaawanttukka omoodettana; k'ay olan hayk'k'anaw de'iyaawanttukka olan hayk'k'ana.

¹² Gibbs'e s'oossatuwaa keetsatuwaa I taman oytsana; eek'atuwaakka s'uuggana, woy omoodoo akkiide afana. Hentsanchchay bare c'alaa mayiyaawaadan, I Gibbs'e biittaa mayyana. Yaatiide hewaappe saro baana.

¹³ Gibbs'e biittan Heliyopoolisa giyaa kataman de'iyaa hawulttiyaa I mentsereetsana; Gibbs'e s'oossatuwaa golletuwaakka taman s'uuggana» yaagee» yaaga» yaageedda.

44

Gibs'en De'iyaa Ayihudatoo
Odetteedda S'oossaa K'aalaa

¹ Gibbs'e biittan Migidoola, S'aafinaasanne Memppiisa geetettiyyaa katamatuwaaninne gedissa baggana de'iyaa Patiroosa biittan de'iyaa Ayihudatuwaa s'eelliaawaan S'oossaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; Yerusaalame bollaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaa bollan taani aheedda bayetsaa ubbaa hintte hintte huup'iyaa be'eeddita. Unttuntu hachchi gakkanaw, koletti utteeddino; ooninne yaan de'enna.

³ Hewe haneeddawe untuntu iita oosuwaa ootsiide, taana hank'k'etsiisii de'iraassa. Untuntu gidina, hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuwwa gidina, ooninne erenna hara s'oossaw is'aanaa c'uwayiide, aw goyinneeddino.

⁴ «Hawaa malaa taani S'oossay is's'iyaa sheneyiyaabatuwaa ootsoppite!» yaagiidde odana mala, zaara zaaraadde ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta, kiittaad.

⁵ Shin odiyaawaa untuntu sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Untuntu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaa iita oosuwaa aggenaan is's'eeddino.

⁶ Hewaa gaasuwaan ta suulliyaa hank'k'uunne yiluu tigetteedda; Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ees's'eedda. Unttuntukka hachchi hintte be'iyaaawaan, koletteeddawanttanne ayinne baynawantta gideeddo yaagee.

⁷ «Ha"ikka Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; Hinttew zeretsay de'enna mala, mac'c'a asaa, attuma asaa, naanatuwaanne zeretsaa Yihudaa biittaappe d'ayissanaadan, ha loytsi iitabaa hintte hintte bolla ayaw ootsiitee?

⁸ Hintte de'anaw geleedda ha Gibbs'e biittan hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawaan taana ayaw hank'k'etsiitee? Woy sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa gidдон shek'anne bore gidiide, hintte huup'iyaa bayzzanaw ayaw koyiitee?

⁹ Kase hintte aawotuu, Yihudaa kaatetuunne untuntu machchetuu, k'ay hinttenne hintte machchetuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootseedda iitatetsaa ubbaa dogeedditeeyye?

¹⁰ Hintte hachchi gakkanaw, hinttenatetsaa hokisibeykkita; tawukka yayyibeykkita. K'ay taani hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda higgiaaanne wogaan bibeykkita yaagee.

¹¹ «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; taani hinttena yihudaa zeretsaa ubbaa, d'ayissanaw k'ofaa k'achchaad.

¹² Yihudaan atteedawanttu giddoppe, Gibbs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achcheeddawantta taani d'ayissana. Untuntu ubbay Gibbs'en wurana; olaaninne koshan hayk'k'ana. Wogaappe guutsaa gakkanaw de'iyaa ubbay olaaninne koshan wurana. Untuntu dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliic'iyaaawaan gidanawantta.

¹³ Taani Yerusaalame olan, koshaaninne iita harggiyaan mureed-dawaadan, Gibbs'e biittan de'iyaaawanttakka murana.

¹⁴ Atteedda Yihudaa asatuwaappe Gibbs'en de'anaw yeeddawanttu Gibbs'etuwwa kushiyaappe kessi akkikkino. Untuntu simmi yiide de'ana giide amottiyaa Yihudaa biittaa ay asayenne simmenna; hayk'k'uwaappe

palaheedda itti amara asaappe attina, simmiide yaana hara Asay de'enna yaagee» yaageedda.

¹⁵ Barenttu mac'c'a asatuu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawaa eriyaa attuma asatuu ubbayne hewan ek'k'eedda mac'c'a asatuu ubbay wolk'k'aama maabaraa gidiide, Gibs'en gedissa baggana Patiroosa giyaa saan de'iyaa Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino;

¹⁶ «Neeni Med'inaa Godaa suntsan nuw odiyaabaa ubbaa nuuni sisokko.

¹⁷ Nuuni ootsana geeddawaa ubbaa ootsana. Nuuni, nu mayzza aawotuu, nu kaatetuunne nu kaappatuu Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan kase ootseeddawaadan, Saluwaa Kaatatto geetetiyyaa nu s'oossattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana. Ayaw gooppe, nuuni kase hewaa ootsiyaa wode, nuw daro k'umay de'ee; he wode nuw sa'ay keeka; nuuna ayaynne metibeenna.

¹⁸ Shin Saluwaa Kaatatiw is'aanaa c'uwayiyaawaanne ushshaa yarshshuwaa gussiyaawaa aggoodeppe haa simmina, nuw ubbaykka pac'c'eedda; nuuni olaaninne koshan wureeddo» yaageeddino.

¹⁹ Mac'c'a asatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino; «Nuuni Saluwaa Kaatato malatiyaa ukitsaa uukkiyaa wode, is'aanaa c'uwayiyaa wodenne ushshaa yarshshuwaa iw gussiyaa wode ubbaan, nu asinatuu erennan de'ishiina, nuuni ootseeddawe ayaynne baawa» yaageeddino.

²⁰ Aw hawaadan giide zaareedda asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo, Ermaasi hawaadan yaageedda;

²¹ «Hinttenne hintte mayzza aawotuu, hintte kaatetuunne hintte kaappatuu, k'ay biittan de'iyaa Asay ubbay Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan is'aanaa c'uwayeeddawaa Med'inaa Goday erenna woy dogeedda giide k'oppiitee?

²² Hintte ootsiyaa iitanne sheneyiyaa oosuwa Med'inaa Goday c'o'u gaanaw danddayibeenna diraw, hintte biittay bayeedda, bazuwaanne shek'etteedda biittaa ootseedda. Hachchi hintte be'iyawaadan, hintte biittay Asay de'enna biittaa gideedda.

²³ Ha bashshay ubbay hinttena gakkeeddawe hintte hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeedda diraassa, Med'inaa Godaa naak'k'eedda diraassa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisennan is's'eedda gishshaassanne Aa higgiiyawunne Aa wogaw azazettenan is's'eedda diraassa» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, Yihudaappe yiide, Gibs'e biittan de'iyaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Goday giyaawaa sisite!

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hinttenne hintte machchetuu, «Nuuni Saluwaa Kaatattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana» giide c'aak'k'eedda c'aak'uwa poliide, oosuwaan besseedita. Ha"ikka gidoope, hintte c'aak'uwa minisittenne polite» yaagee.

²⁶ «Gidoopenne, hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asatoo, Med'inaa Goday giyaawaa sisite! Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaappe hini baggan Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asaappe ittuunne ta suntsan, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'enna mala, taani ta wolk'k'aama suntsan c'aak'k'aad.

²⁷ Taani untuntu bolla lo'obaa ahanaw gidennaan, iitabaa ahanaw s'eellay. Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ubbaanna wurana gakkanaw, olaaninne koshan hayk'k'ana.

²⁸ Shin olaappe atteeda itti amareedawanttu Gibbs'eppe Yihudaa simmana. He wode Gibbs'en de'iyaa Yihudaa Asay ta k'aalaappenne untunttu k'aalaappe oogi tumatteddenttonne akeekiide erana.

²⁹ «Taani hinttena ha sa'aan muranne, «Taani hintte bolla iitabaa ahana» geeddawe tumattanawoo, taani Med'inaa Goday hinttew mallaa immay:

³⁰ taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa aw morkke gidiide, Aa wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immeeddawaadan, Gibbs'e Kaatiyaa Hofirakka Aa wod'anaw koyiyaa Aa morkketoo aatsaade immana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

45

Baarookkaw Odetteedda Timbbitiyaa (45)

¹ Iyoosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Neeriyaa na'ay Baaruki ha k'aalatuwaa Ermaasi odina sisiide, mas'aafan s'aafedda. He wode Ermaasi aw odeedda k'aalay hawaa.

² «Baaroka, neena Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

³ «Neeni, «Med'inaa Goday ta sakuwaa bollan kayyuu gujjeedda diraw, aayye taanoo! ooliyaan daaburaade shemppuwaakka d'ayaad» yaagaadda» yaagee.

⁴ «Baaroka, neena Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kees's'eeddawaa taani kolana; taani tokkeeddawaakka taani shoddana. Hewaakka k'ay taani biittan sa'aan ubbaan ootsana.

⁵ Yaatina, neeni new wolk'k'aamabaa koyayiyye? Hewaa koyoppa. Ayaw gooppe, asaa ubbaa bollan taani iitabaa ahana. Taani S'oossay hawaa oday. Shin neeni beeddasaan ubbaan taani neena hayk'k'uwaaappe ashshana» yaagee» yaageedda.

Nabii Duma Duma Asaw Odeedda Timbbitiyaa

46

¹ Kawutetsatuwaabaa odanaw Med'inaa Goday Ermaasaw kiitteedda k'aalay hawaa.

Gibs'e Pirddaa

² Iyosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Efiraas'iisa Shaafaa matan, Karkkamiisha giyaa sa'aan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori s'ooneedda Gibbs'e Kaatiyaa Nako olanchchatuwaabaa S'oossay hawaadan yaagee;

³ «Hintte wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyyaa giigissite; olaw salp-pite!

⁴ Hintte paraa bis'aaliide toggite; hintte huup'iyaan birataa k'oobiyya wotsiide, hintte sa'aa sa'aa oyk'k'ite! Hintte tooraa leefite; hintte olaa mayuwaakka mayyite! yaagiino.

⁵ «Shin hawe taani be'iyawe ayee? Gibbs'e olanchchatuu yayyiide, guyye simmeeddino. Wolk'k'aamatuu s'oonetteeddino; guyyenne s'eellennan elleelliide bak'ateeddino. Untunttu yuushsho ubbaan dagamay de'ee! Med'inaa Goday hawaa oday.

⁶ Elleelliide wos's'iyaawanttu kessi akkanaw danddaykkino; mino olanchchatuukka attanaw danddaykkino. Huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan ubbaykka d'ubettiide kunddi aggiino.

⁷ «Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe oonee?

⁸ Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe Gibbs'e! Gibbs'e hawaadan yaagee; «Taani kis's'aade, biittan sa'aan eellana; katamatuwaanne katamatuwaan asaa ubbaa bayz-zana.

⁹ Paratoo, piriis'ite! Paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttoo, ellekka laaggitte! Gonddalliyaa oyk'k'eedda Top'p'iyaaappenne Liibiyaappe* yeedda olanchchatoo, kesite! Liidiyaappe yeedda wonddaafiyaa duketsan looheedda olanchchatoo, woraajjite!» yaagee» yaageedda.

¹⁰ He gallassay Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa gallassaa, S'oossay bare morkkatuwaa bollan haluwaa kesiyaa gallassaa. Aa mashshay kallana gakkanaw, untuntunta maana; alana gakkanaasikka untunttu suut-saa ushana. Ayaw gooppe, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan untuntunta yarshshuwaa ootsiide akkana.

¹¹ Hinttenoo, Gibbs'e asatoo, Gala'aade biittaa biide, hinttew okettiyaa d'aliyaa demmite. Gido shin, hintte c'oo mela d'aliyaa darissiitappe attina, hinttew pas'uu mule baawa.

¹² Hintte yeellaa kawutetsatuu siseeddino; Hintte yeekkiyaa yeekuwa biittay sa'ay siseedda. Ayaw gooppe, hintte olanchchatuu ittuu ittuwaan d'ubettiide, ubbay ittippe kunddeeddino.

Naabukadanas'ooru Yuussaa

¹³ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Gibbs'e biittaa olanaw yiyaa wode, Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa:

¹⁴ «Hawaa Gibbs'en oda; k'ay Gibbs'e katamatuwaan Migidoolan, Memp-pisaaninne S'aafinaasan awaaya. «Olay hintte yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa wurssiid de'iyaa diraw, denddi ek'k'iide giigettite!» yaaga.

¹⁵ Hintte wolk'k'aama olanchchatuu ayaw kunddeeddino? Med'inaa Goday untuntunta sugeedda diraw kunddeeddino.

¹⁶ Hintte olanchchatuu d'ubettiide kunddeeddino. Ittuu ittuwaa, «Dend-dite! ha morkkiyaa mashshaappe attanaw, nu asaakko, nu biittaa ane simmeetto» yaagiino.

¹⁷ Untunttu yaan Gibbs'e kaatiyaa paroona, «Bare kaac'aan go"etenan c'oo aatsiyaa odanchchaa» giide suntsana» yaageedda.

¹⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaa Kaatii hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: deretuwaa gidduwaan Taaboora Derii, woy abbaa lank'k'iyaa de'iyaa K'armmeloosa Derii aduk'k'iyawaadan aduk'k'iyaa morkkii hintte bolla yaana.

¹⁹ Hinttenoo, Gibbs'e biittan de'iyawanttoo, omooduwaan baanaw giig-ite. Ayaw gooppe, Memppiisa katamay kolettiide, ooninne de'enna bazzo gidanawaa.

²⁰ «Gibs'e biittay lo"iyaa ussatti mala; shin huup'issa bagga biittaappe yiyaa dukkiyaa uduns's'iyaa Aa sa"ettana.

²¹ Gibbs'en miishshay c'igetiyya olanchchatuu mod'd'eedda korumatuwaa mala. Ee, untunttukka ittippe guyye simmiide bak'ateeddino; untunttu

* **46:9 Liibiyaappe:** Ibraawetsuwaan «Puus'a» geetettee. **46:13** Erm. 43:10-13

barenttu sa'aan ek'k'ibeykkino. Ayaw gooppe, untunttu bayetsaa gallassay, untunttu murettana wodii gakki kichcheedda.

²² «Morkketuu wolk'k'an geliyaa wode, Gibs'e Asay bak'atiyaa shooshshaadan soldana; he morkketuu mitsaa k'ans's'iyaa asatuwaadan, kaltaa akkiide, Aa bolla yaana.

²³ Asay sis'ima wora butsiide d'ayissiyaawaadan, Gibs'e asaa siifi wurssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Morkketuwaa payduu booliyaappekka c'oratte; untuntta paydanaw danddayettenna.

²⁴ Gibs'e Asay kawushshana; huup'issa baggappe yiyaa asatuwaa kushiyanikka aad'd'iide imettana» yaagee.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Teebisa katamaa s'oossaa Amoonaa, Gibs'e kaatiyaa, Gibs'e biittaanne Gibs'e s'oossatuwaa, Gibs'e kaatetuwaanne Gibs'e kaatiyaan zemppiyaawantta ubbaa murana.

²⁶ Untunttu wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa kushiyaanne Aa olanchchatuwaa kushiyan aatsaade immana.

«Hewaappe simmina, Gibs'e biittay kasewaadan Asay de'iyaa biittaa gidanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

²⁷ «Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelatoo, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaappe yedisana. Yaak'ooba zaratuu simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana. Untuntta ay asayenne yashissenna.

²⁸ Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, taani Med'inaa Goday hinttenanna de'iyaa diraw, yayyoppite! Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirddan murana; muray bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke. S'oossay hawaa oday» yaagee.

47

Piliss's'eema Pirddaa

¹ Gibs'e kaatii Gaaza oliide s'oonanaappe kasetiide, Piliss's'eema biittaa s'eelliaawaan Med'inaa Godaappe timbbitiyaa odiaa Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittappe haatsay d'uuk'k'anne di'uu geleedda kuntso haatsaadan goggana. Biittaanne biittaa bolla de'iyawaa ubbaa, katamatuwaanne katamatuwaa gidon de'iyaa asaa ubbaakka muukkana. Yaatooppe Asay waassana; he biittan de'iyaa ubbayeekkana.

³ Ayaw gooppe, untunttu paratuwaa kottiyaa, paraa gaaretuwaa giiretsaanne gaaretuwaa yingiriyaawaan gondдорssaa sisana; aawotuu barenttu kushii argaac'eedda diraw, barenttu naanatuwaa maaddanaw guyye simmikkino.

⁴ Piliss's'eema asaa d'ayissanawunne S'iiroosanne Sidoona Asay piliss's'eematuwaan maaddetenaadan, attedawantta biittaappe wod'anaw wodii gakkeedda. Med'inaa Goday Piliss's'eema asatuwaa, hewanttukka Meeditaane Abbaa haatsaan dooddetteedda sa'aan attedawantta Kafttoorappe yeeddawantta d'ayissana hanee.

⁵ Gaaza Asay wolk'k'aama kayyuwaa kayyotteedda; Ask'k'aloona asaykka sirp'p'i geedda. Hinttenoo, abbaa zanggaaraan bashshaappe atteedawantoo, hintte awude gakkanaw, hintte bollaa k'ans's'eretsiidde kayyottiitee?

⁶ «Hintte, «Neenoo Med'inaa Godaa mashshaw, neeni c'o'u geenan is's'iyaaawe awude gakkanaasee? Ne shookuwaan simma gela! C'o'u gaade shemppa!» yaagiita.

⁷ Shin Med'inaa Goday Aa azazina, I waan c'o'u go giitee? Ask'k'aloona bollanne abbaa zanggaaraan biittan de'iyaa asaa bolla I Aa suntsidiggeedda» yaagee.

48

Moo'aaba Pirddaa

¹ Moo'aaba biittaa s'eelliaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Nabo katamaw aayye ana! Ayaw gooppe, I bayana. K'iriyatayima katamay kawushshanne omoodettana; untuntu geessuukka kawushshanne me"erettana.

² Hawaappe hini baggan Moo'aaba c'ee'k'uu d'ayana. Ayaw gooppe, Haseboona kataman de'iyaa Asay Moo'aaba bolla, «Haayite! He biittaa ane ubbaanna d'ayisseeto» yaagiide iitabaa mak'etteedda. Neenoo, Maadimeena katamatiw, neenakka sirp'p'i ootsana; ne geeduwaa olay kaallana.

³ «Horonayma asay, «Laaletsayenne wolk'k'aama bashshay gakteedda» yaagiide waassiyaa waasuwaawaa sisite!

⁴ Moo'aabe me"erettana; Aa naanatu yeekkiyaa yeekuwaawaa sisite!

⁵ Untuntu yeekkiidde, Luhiita pudetsaa kesana; Horonayma dugetsaakka bashshaw waassiyaawanttu waasuwaawaa sisiide wod'd'ana.

⁶ Untuntu ittuu ittuwaa, «Bak'atite! hintte shemppuwaa ashshite!» Mela dembbaan de'iyaa Aaro'eera katamaa mala gidite.

⁷ Neenoo, Moo'aaba biittaw, neeni ne wolk'k'aaninne ne duretetsan c'ee'k'etteedda diraw, neenikka omoodettana. K'ay Kaamoosha giyaa s'oossaykka bare k'eesetuwaanne bare mooddiyaawanttunna ittippe omoodettiide, harasaa baana.

⁸ Med'inaa Goday odeeddawaadan, katamatuwaawaa ubbaa d'ayissiyaawe yaana; itti kataminne de'enna; wombbayenne dembbay ubbay ittippe d'ayana.

⁹ Moo'aabaw I paalliide attiyaa k'efiyaa immite. Aa katamatuubbay ayinne baynnawaa gidana; itti asayenne untuntun de'enna.

¹⁰ «Med'inaa Godaa oosuwaawaa sheneko giide ootsiyaa uray shek'k'etteeddawaa gido! S'oossay azazi wotsina, suutsaa gussennaadan bare mashshaa te"iyaa uraykka shek'k'etteeddawaa gido!

¹¹ «Moo'aabe yalagatetsaappe doommiide, ishaluwaan de'eedda asaa mala; I hara biittaw omoodettibeenna. Moo'aabe baatsaappe baatsaw tigettennaaninne k'aas's'ennan, mal"uu laamettennaaninne sawuu aggenaana, uttiide de'iyaa woyniyaa eessaa mala.

¹² Moo'aaba aatsi yeggiyaawantta taani Med'inaa Goday kiittiyaa gallasatu yaana. Untuntu Aa aatsi yeggiide, baatsaappe c'inggirssana; Aa baatsaa mentsereetsana.

¹³ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay bare ammanetteeda, Beeteelen de'iyaa eek'an kawusheeddawaadan, Moo'aaba asaykka bare s'oossan Kaamooshan kawushshana.

¹⁴ «Hintte, «Nuuni wolk'k'aama asanne mino olanchchaa» giide ayaw c'ee'k'ettiitee?

¹⁵ Be'ite, Moo'aaba biittaynne yaan de'iyaa katamatuu bayeeddino. Aa yalaga attuma asatuukka shukettanaw duge beeddino. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday.

¹⁶ Moo'aaba bashshay matatteedda; tuggay Aa bollan yiyaa wodiikka elleelliide gakteedda.

¹⁷ «Aa yuushshuwaan de'iyaa asaw, Aa woggatetsaakka eriyaa ubbaw, «Mino gideedda kawutetsaa s'am"ay waan me"eeddee! Bonchchetteedda s'am"ay waan kinchchetteedee!» yaagiide zilaalite.

¹⁸ «Hinttenoo, Diboona kataman de'iyaa wanttoo, hintte bonchcho sa'aappe wod'd'iide, mela biittan uttite. Ayaw gooppe, Moo'aaba d'ayissiyaawe hintte bollanka yaana; hintte geessuwa ubbaakka laalana.

¹⁹ «Aaro'eera kataman de'iyaa wanttoo, ogiyaa doonaan ek'k'iide s'eellite; kessi akkiide bak'atiyaa attuma asanne mac'c'a asaa, «Ayee kesseeddawe?» yaagiide oochchite.

²⁰ «Unttuntu, «Moo'aabe me"eedda diraw kawusheedda; aw yeekkitenne zilaalite! Moo'aabe bayeeddawaa Arnnoona Shaafaa lank'k'iyaa awaayite!» yaagiide zaarana.

²¹ «Gezziyaan de'iyaa Holoona, Yaahis'a, Mefa'aata,

²² Diboona, Nabo, Beeti-Dibilaatayima,

²³ K'iriyaaatayima, Beeti-Gamuula, Beeti-Ma'oona,

²⁴ K'iriyaaatanne, Boos'ira geetettiya katamatuwa bollaninne mataaninne haakuwaan de'iyaa Moo'aaba katamatuwa bollan pirdday yeedda.

²⁵ Moo'aaba kac'ii k'ans's'etteedda; Aa k'esiikka me"eedda.

²⁶ «Med'inaa Godaa bollan otoretteedda diraw, Moo'aaba ushshiide matsoyite. Bare c'oosheedda c'ooshshaa bollan gondoretto; Asay ubbaykka Aa bollan k'iliic'o.

²⁷ Kase neeni Israa'eeliyaa bollan k'iliic'abeykkii? Aabaa haasayiyaa wode, neeni kad'aade huup'iyaa k'aatseeddawe Israa'eelii kayisotuwaa giddoppe oyk'k'ettiineeyye?

²⁸ «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaa wanttoo, katamaappe kesi biide, Shuchchaa gonggoluwa giddon de'ite. Aafuwa doonaan bare golliya kees's'iyaa harap'p'atti mala gidite.

²⁹ Moo'aabe loytsi otoretteedda; Moo'aaba Asay ay keeshshaa ayyintto, aleek'inttonne otorettintto, k'ay barentta untuntu ay keeshshaa d'ok'k'issi wotseeddentto, taani sisaad.

³⁰ Taani Med'inaa Goday untuntu aleek'k'uwa eray; shin ayinne maadenna; untuntu c'ee'k'uukka ayaakka ootsenna.

³¹ Hewaa diraw, taani Moo'aabaw waassay; K'iirihereesa asawukka kayyottaade yeekkay.

³² «Hinttenoo, Siibima asaw, Yaa'izeera asaw yeekkiyaawaappe aatsaade taani hintte yeekkay. Hintte tashii daashiide, Mas'iyaa Abbaa pinniide, Yaa'izeera gakteedda woyniyaa turaa mala; shin hintte ofintsaa teeraanne hintte woyniyaa wurr'c'uwa bonk'k'iyaa wanttu yiide d'ayissidiggeeddino.

³³ Lo"o katsay ayifiyaa Moo'aaba biittaappe pashikkayenne nashechchay aketti kichcheedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'atuwaappekka woyniyaa eessay goggennaadan te"aa diggaad. Ooninne laa"entso Aa ililiiddi gum"enna. Asaa kooshshay sisettooppekka, nashshechchaa kooshsha gidenna.

³⁴ «Unttuntu Haseboonaaninne El'aalen waassiyaa waasuu Yahaas'a gakkanaw sisettee. K'ay S'oo'aaroppe biide, Horonaymanne Egilaati-Shaliishiyaa gakkanaw sisettee. Haray atto Nimiriima haatsaykka meleedda.

³⁵ «Taani Moo'aaban Asay goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaawantta barenttu s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawantta d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁶ Unttuntu kase demmeedda duretetsay ubbay ha'i d'ayikichcheedda diraw, ta wozanay Moo'aabawunne K'iirihereesa asaw baliyaan his'is'iyaaan yeekkiyaawaadan yeekkee.

³⁷ Unttuntu ubbay barenttu huup'iyaaanne barenttu buuchchaa meedeed-dino; barenttu kushiyaakka k'ans's'iide madutseeddino; k'ay barenttu s'eessankka maak'aa danc'c'eeddino.

³⁸ Moo'aaban de'iyaa golliyyaa huup'iyaa ubbaaninne dabaaban yeekuwaappe attina, harabay baawa. Ayaw gooppe, Moo'aaba taani ooninne koyenna otuwaadan mentsaad. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁹ «Moo'aabe ay me'uwaa me"eeddee! Aa asayenne ay waasuwaawaa waassi! Moo'aabe yeellatiide, bare zokkiyaa wora ay zaaruwaa zaarii! Hewaa diraw, Moo'aabe bare yuushshuwaan de'iyaa ubbatoo miic'c'iyawaanne dagammiyaabaa gideedda» yaagee.

⁴⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Arggantsay bare k'efiyaa pididi ootsi paalliidde yiyaawaadan, morkkii Moo'aaba bolla yaana.

⁴¹ Aa katamatuu oyk'k'ettana; Aa geesatuukka aketana. He gallassi Moo'aaba mino olanchchatuwaa wozanaykka oytsay oyk'k'eedda mac'c'a mishirati wozanaa mala gidanawaa.

⁴² Moo'aabe ta bolla, Med'inaa Godaa bolla makkaleedda diraw d'ayana; hawaappe sintsaw I kawutetsaa gidenna.

⁴³ «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyawaanttoo, yashshiyaawe, ollayenne p'irii hinttena naagee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁴ Yashshiyaawaappe bak'atiide wos's'iyaa ooninne ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiya ooninne p'iriyaan oyk'k'ettana. Ayaw gooppe, taani Moo'aaba muriyaa wodiyaan hewaa ootsana. Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁵ «Bak'atiide beeddawanttu wolk'k'aa d'ayiide, Haseboona katamaa kuwan ek'k'eeddino. Ayaw gooppe, Haseboona katamaappe tamay, k'ay Kaatii Si-hooni beni de'eedda golliyaappe lac'uu kesiide, Moo'aaba biittaa ubbaanne an de'iyaa makkalanchcha asaa maana.

⁴⁶ Moo'aaba asaw, hinttew aayye ana! Kaamoosha giyaa s'oossaw goyinniyaawanttu d'ayeeddino; untuntu attuma naanatuunne mac'c'a naanatu omoodettiide beeddino.

⁴⁷ «Gidoopenne, wurssetsa wodetuwaan taani Moo'aaba asaw zaaraadde sa'aa ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Moo'aaba bolla odetteedda timbbitii hawaan wureedda.

49

Amoona Pirdaa

¹ Amoona asaa s'eelliyawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaw attuma na'ay baawee? Woy laattiyaawe baawee? Yaatina, Molooka giyaa s'oossaw goyinniyaa asatuu Gaada biittaa ayaw oyk'k'eeddino? Untuntu katamankka ayaw utteeddino?

² Amoonaa Asay de'iyaa Raaba katamaa bollan olaa waasuu sisettanaadan, taani Med'inaa Goday ootsana gallassatuu yaana. He katamay kolettiide, mela attanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuukka taman s'uugettana. Israa'eeliyaa asaykka barena bare laataappe yedersseed-dawannta yederssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³ «Hinttenoo, Haseboona asatoo, Aata katamay koletti kichcheedda diraw zilaalite! Hinttenoo, Raaba asatoo, yeekkite! Maak'aa mayyiide kayyot-tite! K'ay wozanaa bayiide, katamaa gimbbiyaa giddon wos'ereetite! Ayaw gooppe, hintte s'oossay Molooki bare k'eetuwaanne bare mooddiyaawant-tunna omoodettana.

⁴ Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, hintte, «Nu bollan ooni woraa-jjii?» yaagiide hintte duretetsaaninne hintte aradda wombbatuwaan ayaw c'ee'ettiitee?

⁵ Taani ne yuushshuwaan de'iyaa wanttu ubbay neena dagantsanaadan ootsana. Taani Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Hintte ubbaykka kesiide bak'atana; k'ay bak'atiide beed-dawannta shiishshiyaawe d'ayana.

⁶ «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Amoonaa asaw zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Eedooma Pirdaa

⁷ Eedooma biittaa s'eelliyawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Temaana asaw aad'd'eeda eratetsay baawee? C'inc'a asatuwaappe zorii d'ayi kichcheeddee? Unttuntu aad'd'eeda eratetsay untuntutuppe goozeti kichcheeddee?

⁸ Hinttenoo, Dadaan de'iyaa wanttoo, bak'atiide c'iimma gonggoluuwaan k'osettite! Ayaw gooppe, taani Eesaa zeretsaa muriyaa wodiyaan, Aa bolla bayetsaa ahana.

⁹ Woynniyaa mas'iyaa wanttu yooppe, mas'iidde k'aarimiyaa ashshikkino? Kayisatuu k'amma gelooppekka, barentta koshshiyaawaa s'alala akkikkino?

¹⁰ Shin taani Eesaa zeretsaa k'aaraade kallo ashshana; untuntu k'osettanaw danddayenna mala, untuntu k'osettiyaa sa'atuwaakka taani k'aaraade, k'onc'e sa'aa ootsana. Eesaa zeretsay, Aa dabbotuunne Aa shoorotuu ubbay d'ayana.

¹¹ Hintte giddon de'iyaa aawuu hayi diggeedda naanatuwaa taw aggi bashite; untuntta taani dichchana. K'ay hintte am"etuukka taanan am-manettino» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi murettanaw bessena asatuu muruwaa s'uu'aa ushiyaawantta gidowaappe attina, hintte waan murettanattana giide k'oppiitee? Tuma hinttekka muruwaa s'uu'aappe ushiitappe attina, c'oo attikkita.

¹³ Boos'ira katamay mela gidiide attana; Aa be'eedda asaw ubbaw dagantsiyaabaa, k'iliic'iyaa baanne boriyaabaa gidanawaa. K'ay Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuubbaykka med'inaw kolettiide attanawaa. Hawaa taani Med'inaa Goday ta suntsan c'aak'k'ay» yaagee.

¹⁴ Taani Med'inaa Godaappe yeedda itti kiitaa sisaad. Kawutetsatuwaa giddo kiitetteeddawe, «Eedooma bolla dooddanaw shiik'ite! Aanana olettanaw denddite!» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttena kawutetsatuwaa giddon guutsana; asaa giddonkka kad'etteeddawannta ootsana.

¹⁶ Hinttenoo, shuchchaa gonggoluwaaanne deriyaa bolla de'iyaa wanttoo, hintte yashissiyaa yashshayne hintte otoruu hinttena c'immeedda. Hintte hintte golliiyaa arggantsawaadan d'ok'k'an kees's'ooppekka, taani hinttena hewaappekka duge wotsana.

¹⁷ «Eedooma biittay asaa dagantsiyaa biittaa gidanawaa. Yaana aad'd'iyaa Asay ubbay Aa bayetsaa be'iide, dagamananne, «Poora!» gaana.

¹⁸ Sodoominne Gamoori barenttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna bayiyaa wode haneeddawaadan, ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttena. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁹ «Yorddaanoosa Shaafaa lank'k'iyaan de'iyaa woraappe lo'o k'ooruu de'iyasaa k'oppennaan kesiyaa gaammuwaadan, taani yaade, Eedooma asatuwaa k'oppennaan untunttu biittaaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bolla suntsana. Ta malay baawa; taani ootsana geeddawaakka te"anaw danddayiyaa Asay baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii?

²⁰ «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Eedooma bollanne Temaana katamaa asaa bolla ootsanaw halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untunttu naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untunttu soo Asay ubbay dagamana.

²¹ Eedooma kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Eedoomatuwaa waa-suukka Zo'o Abbaa gakkanaw sisettana.

²² Arggantsay bare k'efiyaa piddi ootsiide, bollappe duge ellekka paaliide yiyaawaadan, morkkii Boos'ira bolla yaana. He gallassi Eedooma olanchchatuu oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan hirggana» yaagee.

Damask'k'o Pirddaa

²³ Damask'k'o s'eelliyawaan S'oossay hawaadan yaagee; «Iita oduwaa siseedda diraw, Hamaatanne Arifaada katamatuwaan de'iyaa Asay yeelateeddanne yayyeedda. Beetay shoc'iyaa abbaadan, untuntta wozanay shemppuwaa demmanaw danddayibeenna.

²⁴ Damask'k'o Asay daabureedda; untunttu dagamaan shabbaretiide bak'ateeddino; mishirato oytsay oyk'k'iyawaadan, metuunne tuggay untuntta oyk'k'eedda.

²⁵ Nashechchay kumeedda he eretteedda katamay Asay de'enna sa'aa gidanawaa!

²⁶ Hewaa diraw, he gallassan he kataman de'iyaa yalaga attuma asaa ubbay katamaa giddo ogetuwaan hayk'k'ana; olanchchatuu ubbaykka wurana. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁷ Taani Damask'k'o katamaa dirssaa gimbbiyaan tamaa yeddana; he tamay Benihadaada kawutetsaa golliiyaa ubbaa maana» yaagee.

K'eedaare Yaratuwaa Bollanne Has'ooraa Kawutetsatuwaa Bolla Yaana Pirddaa

²⁸ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori oliide s'ooneedda K'eedaarenne Has'ooraa kawutetsatuwaa s'eelliyawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Denddite; K'eedaare asaa olite! He away doliyaa baggana de'iyaa asaa wurssite!

²⁹ Untunttu dunkkaanetuwaanne untunttu wudetuwa akkite! Untunttu gariddotuwa, untunttu mas'uwa ubbaanne untunttu gaalotuwa akkite! Yaatiide untunttoo, «Hintte yuushsho ubbaan shabbirssay denddeedda!» yaagiide odite.

³⁰ «Hinttenoo, Has'ooran de'iyaawanttoo, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hintte bollan iitabaa ootsanaw mak'etti utteedda diraw, bak'atite; haako sa'aa biide, c'iimma gonggolukaan k'osettite! Med'inaa Goday hawaa odaad.

³¹ «Naabukadanas'ooraa, dendda! Hirggi bayinnan saro de'iyaa kawutetsatuwaa bolla woraajja! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Unttuntu kata-maa gimbbiyaw ifitsay woy kulubbuu baawa. Unttuntu barekka de'iino.

³² «Unttuntu gaalotuu bonk'k'ettana; unttuntu wudiikka omoodettana. Barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meedissiyaawantta ubbaa taani c'arkkuwaan laalana; taani ubba saanna unttuntu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³³ Has'oori med'inawukka worakanatuu de'iyaa bazzo gidiide attanawaa. Ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna» yaagee.

Elaama Pirddaa

³⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaaasi koyiro kaateteedda wode, Elaama biittaa s'eelliyawaan Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

³⁵ Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Elaamaw waanna wolk'k'aa gidiyaa unttuntu wonddaafiyaa asatuwaa taani wod'ana.

³⁶ Ubbaa saanna taani Elaama bollan c'arkkuwaa ahana; unttuntakka he c'arkkuwaan ubbasaa laalana. Hewaa diraw, Elaama Asay laalettide gakkenna biittay de'enna.

³⁷ Unttuntu morkkatuwaa sintsaaninne unttunta wod'anaw koyiyaawanttu sintsan taani Elaama dagantsana. Taani ta wolk'k'aama hank'k'uwaan unttuntu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani unttunta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana.

³⁸ Taani Elaama kaatiyaanne unttuntu kaappotuwaa d'ayissaade, ta kawutetsaa araataa yaan wotsana yaagee Med'inaa Goday.

³⁹ «Gidooppenne, wurssetsa wodetuwaan taani Elaama asaa zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

50

Baabloone Pirddaa

¹ Baabloone biittaanne Baabloone asaa s'eelliyawaan timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa:

² «Kawutetsatuwaa gidдон oditenne awaayite. Banddiraa d'ok'k'u ootsi oyk'k'iide, ayaanne k'osennan, hawaadan yaagiide odite; «Baabloone kund-deedda! Beelanne Mardduuka geetettiyaa Aa s'oossatuukka yeellateeddi-nonne me"eretteeddino. K'ay Aa misiletuunne Aa eek'atuu me"eretteeddino.

³ Huup'issa bagga biittaappe itti kawutetsay yaana; Baabloone biittaa bayzzana. Yaatooppe asaykka mehiikka ubbay bak'atana; ooninne yaan de'enna» yaagite» yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay Simmana

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaaninne he gallassatuwaan Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay ittippe gidiide, yeekkiidde yaana; Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa koyana.

⁵ Unttuntu S'iyoonne afiyaa ogiyaa oochchiide, barenttu sintsa yaa zaariide, «Haayite!» Nuuni ubbakka dogettenna med'inaa c'aak'uwaa Med'inaa Godaana ane c'aak'k'eteetto yaagana.

⁶ «Ta Asay bayeedda dorssatuwaa mala gideedda; untunttu hentsanchchatuu untuntta baletsiide, deriyaan wora yeddeeddino. Itti saappe hara deriyaa toyilakattiidde, barenttu ak'iyaa sa'aa dogeeddino.

⁷ Demmeedda ubbay untuntta shankkateedda. Untunttu morkketuu, «Nuuni ayinne bayzzibeykko; hawe metuu ubbay untuntta gakkeeddawe, untunttu Med'inaa Godaa, barenttu shemppuwaa sa'aa, Med'inaa Godaa barenttu mayzza aawotuwwa hidootaa naak'k'eedda gishshaassa» yaageeddino.

⁸ «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha"i simmi Baabloone asaa giddoppe kesiide bak'atite! Baabloonatuwaa biittaappe biite! Yaatiide wudiyyaa kaaletsiyaa deeshsha orggiyaa mala gidite.

⁹ Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe wolk'k'aama wolk'k'aama kawutetsatuwaa c'itatuwaa dentsaade, Baabloone bolla ahaade de'ay. Untunttu Aa oliidekka oyk'k'ana; untunttu wonddaafii dukkiide yeedeedda hiilanchcha olanchchaa mala.

¹⁰ Baabloone biittay bonk'k'ettana; Aa bonk'k'iyaa ubbay kallana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

Baabloone Kunddetsaa

¹¹ «Hinttenoo, Baabloone asatoo, ta asaa bonk'k'iyaawanttoo, hintte nashettiide, pooc'u geeddita. K'ooruwaa kalleedda ussattiidan, hintte p'is'silleeddita; wotara paraadan c'aaggeeddita.

¹² Shin ha"i hintte waanna katamay yeellatananne kawushshana. K'ay kawutetsatuwaa giddonkka Baabloone ubbaappe wurssetsa gidanawaa; haatsi bayinna mela biittaa gidanawaa.

¹³ Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gaasuwaan, Baabloone Asay de'ennasaa gidanawaa; I ubbaanna kolettena. Aa lank'k'iyaana aad'd'iyaa ubbay Aa bollan gakkeedda boshaa be'iide, dagamananne, «Poora!» gaana.

¹⁴ «Hinttenoo, wonddaafiyaa dukkiyaawantto, Baabloone olanaw Aa yushshuwaan salppite; I Med'inaa Godaa bollan nagaraa ootseedda diraw, hintte pootsatuwaan ubbaan Aa dukkite.

¹⁵ Ubbaa bagganakka Baabloone bollan olaa waasuwwa waassite! Baabloone kushiyaa immeedda; Aa adussa gimbbetuu kunddeeddino; Aa gimbbiyaa dirssaykka koletteedda. Med'inaa Goday Aa bollan haluwaa kesiidde de'iyaa diraw, hinttekka Aa bollan haluwaa kesite! I haratuu bollan ootseeddawaa hinttekka Aa bollan ootsite!

¹⁶ Zeretsaa zeriyaawaanne c'akaa wode shiishshanaw kesiyaawaa ubbaa Baablooneppe d'ayissite. Un'etsiyaawanttu mashshaw yayyeedda diraw, he biittan de'iyaa Asay ubbay bare yaraakko yaraakko simmiide, bare biittaa biittaa bak'atana.

Israa'eeliyaa Asay Simmana

¹⁷ «Israa'eelii gaammuu yederssiide laaleedda dorssaa mala. Koyiro Asoore kaatii Aa ashuwaa meedda; wurssetsan k'ay Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa mek'etsaa d'ogeedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani hawaa oday: Asoore kaatiyaa taani mureeddawaadan, Baabloone kaatiyaakka Aa biittaaakka murana.

¹⁹ Shin Israa'eeliyaa I heemettiyaa sa'aa zaarana; K'armmeloosanne Baasaane Deretuwaan I heemettana. K'ay untunttu Efireema gezziyaaninne Gala'aade gezziyaan kalliide maana.

²⁰ He wodiyaaninne he gallassatuwaan Asay Israa'eeliyaan bayzzuwaa koyana; shin bayzzuu d'ayana; Yihudaan nagaraa koyana; shin beettena. Ayaw gooppe, hayk'k'uwaappe taani ashsheeda Israa'eeliyaa asaa atteed-dawanttu nagaraa taani atto yaagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Baabloone Pirddaa

²¹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Miraatayima biittanne Pik'ooda biittan de'iyaa asaa bollan denddite; untuntta olite, wod'itenne untuntta mule d'ayissite. Taani hinttena azazeeddawaadan ubbabaa oot-site.

²² He biittan olaa waasuu sisettee; wolk'k'aama bashshayikka gakkeedda.

²³ Biittaa sa'aa ubbaa liik'issiyaa dijinuu ay me'uwaa me'eeddee! Ayiba liik'uwaa liik'eedee! Kawutetsatuwaa ubbaa gidдон Baabloone ayiba dagantsiyaabaa gideedee!

²⁴ Neenoo, Baabloone, taani neena oyk'k'anaw p'iriyaa wotsaad; neeni erennan de'aadde gelaade oyk'k'ettaadda. Neeni taananna, Med'inaa Godaana gaaddateedda diraw oyk'k'ettaadda.

²⁵ Taani Med'inaa Goday ta olaa miishshaa wotsiyaa golliiyaa dooyaad; ta hank'k'uwaa olaa miishshaa aappe kessaad. Ayaw gooppe, taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Baabloone biittan ootsiyaa oosuu de'ee.

²⁶ Yaana haana Aa bolla dooddite! Katsay de'iyaa Aa gootaratuwaa pogite; omooduwaakka katsaadan itti diiran guuppite! Ayaanne ashshenan wurssi d'ayissite!

²⁷ Booratuwaa shukkiyaawaadan, untunttu olanchchatuwaa siifite! Baabloone asaw aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu gallassay, untunttu muretiyaa wodii gakkeedda.

²⁸ «Omoodetteedda asatuu Baablooneppe kessi akkiide, Yerusaalame bak'atana. Baabloone biittaa Asay Geeshsha Golliiyaa bollan ootseeddabaw Med'inaa Goday untunttu S'oossay haluwaa kesiyaawaa untunttu S'iyoonen haasayana.

²⁹ «Baabloone olanaw wonddaafiyaa dukkiyaawantta ubbaa s'eegite; ituunne kessi akkenaadan, untunttu Aa yuushshuwaan dooddino. Med'inaa Godaa bolla, Israa'eeliyaa Geeshsha bolla, I otoretteedda diraw, aw Aa oosuwaadan zaarite. I haratuu bollan ootseeddawaadan, Aa bollankka oot-site.

³⁰ Hewaa diraw, Aa yalaga attuma asatuu katamaa gidдо ogiyaan hayk'k'ana; he gallassi Aa olanchchatuu ubbay d'ayana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³¹ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, otoranchchaw, taani ne bolla denddaad. Ayaw gooppe, ne gallassay, neeni muretiyaa wodii gakkeedda.

³² Otoranchchay d'ubettiide kunddana; Aa pude dentsiyaawekka de'enna. Taani Aa katamatuwaa gidдон tamaa eetsana; he tamay yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi diggana» yaagee.

³³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asayne Yihudaa Asay ittippe naak'etteedda. Untuntta omooddiide afeed-dawanttu untuntta wolk'k'appe minissi oyk'k'eeddino; yeddennan diggeed-dino.

³⁴ Shin untuntutta Woziaawe mina; Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I untunttu biittaw shemppuwaa immanaw, untunttu diraw mootettee. Shin Baabloone biittan de'iyaawanttu shabbirssaa immana.

³⁵ «Baabloone asayne Baabloone biittan de'iyaawanttu mashshaan hayk'k'ino!

«Aa Kaappatuunne Aa aad'd'eeda eranchchatuu mashshaan hayk'k'ino! Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁶ «Aa wordduwaa timbbitiyaa odiyaawanttu, eeyyatuu mashshaan hayk'k'ino!

«Aa wolk'k'aama olanchchatuu, dagammeeddawanttu mashshaan hayk'k'ino!

³⁷ «Aa paratuwaa bollanne Aa paratuwaa gaaretuwaa bolla, k'ay mac'c'a asaa mala gideedda Aa allaga olanchchatuwaa bolla mashshay yo!

«Aa duretaa minjiyaa golliyaa bolla mashshay yo! Yaatooppe Aa duretay ubbay bonk'k'ettana.

³⁸ «Aa bolla koshay yo! Yaatooppe Aa haatsay melana. Ayaw gooppe, Baabloone biittay eek'aa misiletuu kumeedda biittaa; he misiletuu asaa dagantsiinonne eeyyayiino.

³⁹ «Hewaa diraw, Baabloone bazzo do'atuunne worakanatuu de'iyaa sa'aa gidanawaa; k'ay sogonetuukka an de'ana. An med'inawukka Asay de'enna; yeletaa ubbankka Asay an uttenna.

⁴⁰ S'oossay beni Sodoomaanne Gamooraa untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna ittippe d'ayisseeddawaadan, Baabloonon ooninne de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴¹ «Be'ite, Asay huup'issa bagga biittaappe yee; mino kawutetsatuunne daro kaatetuu sa'aa gas'aappe yaanaw denddiino.

⁴² Untunttu barenttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino; untunttu mek'etsaa iitanne yeddi maarena asaa. Untunttu barenttu paraa toggiide biyaa wode, beetay shoc'iyaa abbaa guntsaadan hanee. Neenoo, Baabloone, untunttu ubbaykka olaw giigeedda asaa gidiide, ne bollan salppeeddino.

⁴³ «Baabloone kaatii untunttu oduwaa siseedda; Aa kushii daaburiide, hilssi geedda; oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan, un"uu Aa oyk'k'eedda.

⁴⁴ «Yorddaanoosa Shaafaa lank'k'iyaan de'iyaa woraappe lo"o k'ooruu de'iyasaa k'oppennaan kesiyaa gaammuwaadan, taani yaade, Baabloone asaa untunttu biittaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan suntsana. Ayaw gooppe, ta mali baawa; taani ootsana geed-dawaakka te"anaw danddayiyaa Asay baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii?

⁴⁵ Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Baabloone asaa bollaninne Baabloone biittaa bollan halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untunttu naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untunttu soo Asay ubbay dagamana.

⁴⁶ Baabloone kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Baabloonatuwaa waasuukka kawutetsatuwaa ubbaan sisettana» yaagee.

51

Baabloone Bollan Gujja Pirddaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asaanne Baabloone biittaa d'ayissiyaa c'arkkuwaa taani kiittana.

² Taani Baabloone bolla allagatuwaa, c'arkkuwaadan punniyaawantta kiittana; Aa biittaa ayinne baynawaa ootsana. Aa bayetsaa gallassi untunttu ubba saanna Aa dooddana.

³ Aa olanchchatuu wonddaafiyaa dukkanaw woy barenttu olaa miishshaa danc'c'anaw naagoppite. Aa yalagatuwaa ashshoppite; Aa olanchchatuwaa muliyaa d'ayissite.

⁴ Untunttu Baabloone biittan siifetti wurana; untunttu katamatuwaa ogetuwaanka c'adetti kunddana.

⁵ Israa'eeliyaa biittayne Yihudaa biittay Israa'eeliyaa Geeshsha, taana, naak'k'eedda nagaran kumeeddawaa gidooppenne, Israa'eeliyaa gidina, Yihudaa gidina, laa"uwaakka taani untunttu S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday am"atiidan yeggabeykke.

⁶ «Baablooneppe bak'atite! Asay ubbay bare shemppuwaa shemppuwaa ashsho! I ootseedda nagaraa gaasuwaan hintte wod'oppite! Hawe wodii taani Med'inaa Goday ta haluwaa kesiyaa wode.

⁷ Baabloone sa'aan de'iyaa Asay ubbay ushiide matsottiyaa woyniyaa eessay tigettiyaa, Med'inaa Godaa kushiyan de'iyaa work'k'aa wanc'c'aa mala. Kawutetsatuu ubbatuu he woyniyaa eessaa ushiide gooyeeddino.

⁸ Baabloone k'oppennaan kunddiide me"eedda. Hewaa diraw, aw yeekkite! Aa madutsaw d'aliyaa immite. Ooni erii, I pas'anenttonne.

⁹ Baabloonon de'iyaa allaga asatuu, «Nuuni Baabloone patsanaw koyeeddo; shin pas'anaw danddayibeenna. Ane Aa aggi bashiide, nu biittaa biittaa simmeetto. Ayaw gooppe, Aa pirdday haakkiide, saluwaa gakkeedda; bolla shaariyaa gakkanaw pude d'ok'k'eedda» yaageeddino» yaagee.

¹⁰ Israa'eeliyaa asay, «Med'inaa Goday nuuna shatintseedda! Ane S'iyoonne biide, Med'inaa Goday nu S'oossay ootseeddawaa asaw odoyttel!» yaagana.

¹¹ Med'inaa Goday Baabloone d'ayissanaw k'ofaa k'achcheeda diraw, Meedoonatuwaa kaatetuwaaw olaw dentseedda; Med'inaa Goday bare Geeshsha Golliyaa haluwaa hawaadan ootsiide c'igetana. Meedoonatuwaa gadaawatuu hawaadan yaageeddino; «Wonddaafiyaa leefite; gondalletuwaa oyk'k'ite!

¹² Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; naagiyaawanttakka mintsetsite! Wochchiyaawanttakka untunttu sa'aan sa'aan wotsite; zuggiide naagiyaaw olanchchatuwaakka giigissite!» yaageeddino. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloonon de'iyaa asaa bolla haasayeeddawaanne k'oppeeddawaa ootsana.

¹³ Baabloone, neeni daro shaafatuunne daro mas'uu kumeedda biittaa; shin ne wurssetsay gakkeedda; neeni bessena ogiyaan demiyaa go'aykka duus's'eedda.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Boolii biittaa kumiyaawaadan, taani asatuwaa ne biittan kuntsana; untunttukka neena s'ooneedda nashshechchaa barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, ne bollan gayrana» yaagiide bare suntsan c'aak'k'eedda.

Galataa Yetsaa

¹⁵ S'oossay bare wolk'k'an sa'aa med'd'eedda; bare aad'd'eeda eratetsan biittaa baaseeda; salotuwaakka bare akeekan mic'c'eedda.

¹⁶ I haasayiyaa wode, saluwaan de'iyaa haatsatuu guummiino.

Shaaratuwaa I sa'aa gas'aappe ayee.

K'ay iray bukkiyaa wodekka,

walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
Bare minjjiyaa sa'aappekka c'arkkuwaa kessee.

17 Asay ubbay akeekayinne eray bayinnawaa.

K'ay work'k'aa tigiide,
eek'aa misiletuwaa med'd'iyaawanttu ubbatuu yeellateeddino.
Ayaw gooppe, untunttu misiletuu worddonne shemppuu
bayinnawantta.

18 He misiletuu patsennawanttanne,
kad'etteeddawantta.

Untunttu bollan pirdday yiyaa wode, untunttu d'ayana.

19 Shin Yaak'ooba S'oossay,
hewaa mala gidenna.

Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa.

Israa'eeliyaa Asay I barew dooreedda zare.

Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

S'oossaa Dijinuwaa

20 S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone, neeni ta dijinuwaanne ta olaa miishshaa. Neenan go'ettaade taani biittatuwaa mentsereetsaad; kawutet-satuwaakka d'ayissaad.

21 Neenan go'etaade paratuwaanne paraa toggiyaawantta, paraa gaare-tuwaanne untunttu laaggiyaawantta mentsereetsaad.

22 Neenan mac'c'awaanne attumawaa, c'imaanne naanatuwaa, wodal-latuwaanne geelayotuwaa mentsereetsaad.

23 Neenan hentsanchchaanne Aa wudiyaa, goshiyaawaanne Aa waatsa booratuwaa, deriyaa mooddiyaawanttanne kaappotuwaa mentsereetsaad» yaagee.

Baabloone Pirddaa

24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asayne Baabloo-nen de'iyaawanttu S'iyoonne bolla ootseedda iitaa haluwaa taani hintte s'eellishshin kessana.

25 «Neenoo, Baabloone, neeni biittaa sa'aa bayzziyaa wogga deriyaa mala; shin taani Med'inaa Goday neena morkkay. Taani ta kushiya yeddaade, neena deriyaa bollappe duge gondдорssana; hewaappe guyyiyaan, neeni s'uugeteedda deriyaa gidaade attana.

26 Laa"entso neeppe baasuwaan yeggiyaa woy gimbbiyaw akkiyaa shuchchay de'enna; neeni med'inawukka ayinne baynawaa gidanawaa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

27 «Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; asaa ubbaa gidдон malakataa punnite. Aa olanaw asaa ubbaa giigissite; Araaraate, Miinanne Ashkkanaaza kawutetsatuwaa s'eesite. Olaa gadaawaakka suntsite; booliyaa keeshshaa daro paratuwaakka ahite.

28 Baabloone olanaw kawutetsatuwaa ubbaa giigissite; Meedoona kaate-tuwaa, untunttu kaappotuwaa, deriyaa mooddiyaawanttanne untunttu mooddiyaa biittaa asaa ubbaa dentsite.

29 «Baabloone ooninne de'enna bazzo ootsanaw Med'inaa Goday halchcheedda halchchuwaa poliyaa diraw, biittay ubbay kokkoreenne pork'k'akattee.

30 Baabloone olanchchatuu olaa olettiyaawaa aggeeddino; barenttu geesuwaan utti basheeddino. Untunttu wolk'k'ay is's'ina; untunttu mac'c'a asaa mala gideeddino. Untunttu gollatuukka s'uugetteeddino; untunttu katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa penggetuwaa kulbbuukka me"eeddino.

³¹ Ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw, katamay morkkiyaan oyk'k'etteeddawaa Baabloone kaatiyaw odanaw, wos's'iyaaawe wos's'iyaaawaa kaalliide, kiitetteeddawekka kiitetteeddawaa kaalliide biino.

³² K'ay shaafaanna pinniyaa sa'atuu oyk'k'etteeddawaa, shaafaa yu-ushshuwaan de'iyaa woray s'uugetteeddawaanne olanchchatuu dagam-meeddawaa untuntu kaatiyaw odanaw biino» yaagee.

³³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Baabloone biittay katsaa k'os's'iyaa uddumaa mala; guutsa wodiyaappe guyyiyaan, I c'akettiyaa wodii yaana» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Maaddana

³⁴ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nuuna wurssiide meedda; nu katamaakka mela de'iyaa otuwaa mala kesseedda. Dawii mittiyaawaadan, Aa mitteedda; mal'obaa miide kuntseeddawaadan, I nu ak'uwaan bare ganjjiyaa kuntseedda; yaatiide atteeddawaa muc'iide c'uchcheedda.

³⁵ Hewaa diraw, S'iyoonne asay, «Baabloone nu bollanne nu asaa bolla ootseedda iitabay ubbay Aa bolla simmo.» Yerusaalame asay, «Nu suutsaa ac'uu Baabloonon de'iyaa asaa achcho» yaagee.

³⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Yerusaalame asaw hawaadan yaagee; «Ne diraw taani mootettana; ne haluwaakka taani kessana. Taani Baabloone haatsaa melissana; Aa pulottotuwaakka toyissana.

³⁷ Baabloone shuchchaa keelaanne worakanatuu de'iyaa geesso gidanawaa. K'ay Aa be'eedda ubbay dagamananne, «Poora!» gaana. An itti asayenne laa"entso de'enna.

³⁸ Baabloone Asay ubbay gaammuwaadan gudana; k'ay gaammuwaa maraadan daarana.

³⁹ Untuntuu bolla ho"iyaa wode, taani untuntuu nashechchiyaa ushshaa gibiraa giigissana; untuntu hewaappe ushiide, barentta dogana gakkanaw, taani untuntu matsoyana. Untuntu laa"entso denddenaadan, med'inaw gem"ishana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁰ Shukkanaw afiyaa dorssatuwaadan, dorssaa orggetuwaadaaninne deeshsha orggetuwaadan, taani untuntu shukaw afana.

Baabloone Bolla Gakkanabaa

⁴¹ «Asay ubbay sabbiyaa Baabloone oyk'k'etteedda! Baabloone kawutetsatuwaa ubbaa giddon ayiba dagantsiyaabaa gideedde!

⁴² Baabloone morkketuu abbaa beetay denddiyaawaadan denddiide, katan eelleeddino.

⁴³ Aa katamatuu kolettiide, dagantsiyaabaa gideeddino; iray bukkenna bazzo biittaa, ay asayenne de'enna biittanne asaa na'ay gidduwaana aad'd'ena biittaa gideeddino.

⁴⁴ Beela giyaa Baabloone s'oossaa taani murana; I mitteeddawaakka taani Aa uluwaappe kesissana. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu aakko zuliyaawaa aggana; Baabloone gimbbiikka kunddana.

⁴⁵ «Ta asaw, Aa giddoppe kesite! Hintte ubbaykka Med'inaa Godaa hank'k'uwa suuluwaappe hintte huup'iyaa huup'iyaa ashshite!

⁴⁶ Biittan odettiyaa oduwaa sisiyaa wode, hirggoppitenne yayyoppite! Laytsan laytsan oduu oduwaa kaalli kaalliide yaana. He wode kaatii kaatiyaa bolla denddiyaa makkala oduu biittan sisettana.

⁴⁷ «Hewaa diraw, taani Baabloone eek'aa misiletuwaa muriyaa gallassatuu yaana. He biittay ubbaykka yeellatana; siifetteeddawanttu ubbay katamaa giddon kunddana.

⁴⁸ Huup'issa baggappe yiyaa bayzziyaawanttu kushiyan Baabloone oyk'k'ettiyaa diraw, saluunne sa'ay k'ay untunttu gidon de'iyaa ubbabay ililana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁹ Baabloone Israa'eeliyaa asaanne hara biittan de'iyaa asaa ubbaa wod'eeddawaadan, Baabloone asaykka hayk'k'anaw koshshee.

Baabloonon De'iyaa Israa'eelatoo Odetteedda Timbbitiyaa

⁵⁰ «Ta asaw, hintte olaappe kessi akkeeddita. Hewaa diraw, biite! Hawaan ek'k'oppite! Hintte de'iyaa haakko biittanka taana Med'inaa Godaa hasayite; Yerusaalamekka k'oppite.

⁵¹ Hintte, «Nuuni boreteedda diraw kawushsheedo; allagatuu Med'inaa Godaa Golliyaan geeshsha sa'atuwaa geleedda diraw, nuuni yeellaa mayeedo» yaageeddita.

⁵² «Shin taani Med'inaa Goday Baabloone eek'atuwaa muriyaa wodii yaana. Deshetteedawaanttu biittaa ubbaan olana.

⁵³ Baabloone saluwaa pude kesiide, yan geessuwaa med'd'anaw dand-dayinttonne, yaa gakkanaw kesiide, Aa yaan bayzziyaa asaa taani kiittana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

Baabloone D'ayana

⁵⁴ «Baablooneppe asaa waasuwwa kooshshay, Baabloone biittaappe wolk'k'aama bayetsaa kooshunchchay sisetana!

⁵⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloone bayzzana; Aa wolk'k'aama kooshshaakka c'o"u ootsana. Abbaa beetaadan guummiyaa morkketuu woraajjiidde garmmaamana.

⁵⁶ Bayzziyaawanttu Baabloone bolla yaana; Aa olanchchatuu oyk'k'ettana; untunttu wonddaafiikka me"ana. Taani Med'inaa Goday haluwaa kessiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, untunttu oosuwaadan taani untunttoo zaarana.

⁵⁷ Taani Aa kaappotuwaa, Aa aad'd'eeda eranchchatuwaa, Aa deriyaa mooddiyaawantta, Aa olaa gadaawatuwaanne Aa olanchchatuwaa matsoyana; untunttu laa"entso denddenaadan, med'inaw gem"ishana. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday» yaagee.

⁵⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Orddiyaan gimbbetteedda Baabloone yuushshuwaa gimbbii sa'aan walakettana; Aa adussa penggetuukka taman s'uugettana. Asay ootseeddawe ubbay mela; kawutetsatuukka tamay maanabaw c'oo daaburiino» yaagee.

Ermaasi Baabloone Kiitaa Yeddeedda

⁵⁹ Mahiseeya na'aa Neeriyaa na'ay Saraayi Kaatiyaa Sedek'iyasaw oot-siyaa kaappuwaa. Sedek'iyasii Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsi, Saraayi aanana Baabloone biyaa wode Ermaasi Saraaya bolla kiitaa yeddeedda.

⁶⁰ Baabloone bollan gakkanaw de'iyaa iitabaa ubbaanne Baabloone s'eelliyaa harabaa ubbaa Ermaasi itti s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.

⁶¹ Saraaya hawaadan yaageedda; «Neeni Baabloone biittaa gakeedda wode, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, asaw ha mas'aafaa nabbaba.

⁶² K'ay hawaadan yaagaade woossa; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani ha sa'aa bayzzana; ha sa'aan pas'a k'aas's'iyaa med'eti, asaykka, mehiikka de'enna; ha sa'ay med'inaw bazzo gidanawaa» yaagaadda» yaaga.

⁶³ Ha s'aatsa mas'aafaa nabbabaade wursseeddawaappe guyyiyaan, shuchchaa he mas'aafaanna gatsa k'achchaade, Efiraas'iisa Shaafaan olaa.

⁶⁴ < «Taani S'oossay Aa bollan ahiyaa iitaa gaasuwaan, Baabloonekka hawaadan laa"entso denddenaadan muukettana» yaagay» yaaga» yaageedda.

Ermaasi haasayeedda k'aalay hawaan poletteedda.

52

Yerusaalame Kunddetsaabaw Kiitetteedda Gujja Oduwaa
(52; 2 Kat. 24:18–25:7; Erm. 39:1-10)

¹ Sedek'iyaaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aatti suntsay Hamus'aalo; Aa Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

² Iyo'ak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaaasikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³ Med'inaa Goday Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hank'k'etteedda diraw, wurssetsan untuntta bare sintsappe diggeedda.

Sedek'iyaaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaliide denddee.

⁴ Sedek'iyaaasi kaateteedda uduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa gallassi Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaa ubbaa akki yiide, Yerusaalame dooddeedda. Untunttu Aa yuushshuwankka biittaa keelaa keeleeddino.

⁵ Sedek'iyaaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsaa gakkanaw, Yerusaalame katamay dooddetiide gam"eedda.

⁶ Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan, uduppuntsa gallassan, he biittaa asaw miyaabay d'ayeedda.

⁷ Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koleteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagoopekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwwa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'ateeddino. Untunttu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko simmiide beeddino.

⁸ Shin Baabloone olanchchatuu Kaatiyaa Sedek'iyaaasa yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiide oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakkettiide laaletteeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Baabloone kaatiyaakko afeedino. Yaan Naabukadanas'oori Sedek'iyaaasa bolla pirddeedda.

¹⁰ K'ay Sedek'iyaaasa naanatuwwa Sedek'iyaaasi s'eellishshin, Baabloone kaatii wod'eedda. Yihudaa kaappotuwwa ubbaakka untunttu yaan Ribila kataman wod'eeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaaasa ayifetuwwa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achchiide, Baabloone biittaa akkiide afeedino. I hayk'k'ana gakkanaw, yaan k'asho golliyaan Aa wotseeddino.

Geeshsha Gollii Koleteedda
(2 Kat. 25:8-17)

¹² Naabukadanas'oori Baabloonon kaateteedda tammanne uduppuntsa laytsan, ichcheshentso aginaan, tammantso gallassan, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleedda.

¹³ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa keetsatuwwa ubbaa taman s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyaa giyaa golliyaa ubbaa s'uuggeedda.

¹⁴ Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa azazuwaan, Yersaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimb-biyaa ubbaa k'oleeddino.

¹⁵ Naabuzaradaani amareeda hiyyeesatuwaa, kataman atteeda asatuwaanne kaddiide Baabloone olanchchatuwaan gakketeedda asatuwaa kushiyaa hiillaa eriyaa asatuwaanakka gujjiide, omoodoo afeeda.

¹⁶ Shin Naabuzaradaani hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan, Yihudaan ashsheeda.

¹⁷ Baabloone asatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Aako-Keriyaa mentseeretseeddino; naasiyaa ubbaa Baabloone afeedino.

¹⁸ Hewaadankka, k'ay keretuwaa, akaafatuwaa, s'omppiyaa shaluwaa s'eeraa pittiyaabatuwaa, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa saanetuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa nahaasiyaa miishshatuwaa ubbaa akki afeedino.

¹⁹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'aykka work'k'aappenne biraappe oosetteedda disttetuwaa, tamaa akkiyaa miishshatuwaa, kuyis'aarotuwaa, keretuwaa, s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa, is'aanaa saanetuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa akki beedda.

²⁰ Kaatii Solomon Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Gap'atii, aappe garssaana de'iyaa tammanne laa"u korumatuwaa misiletuunne miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratatuu miizaanan likkanaw danddayetten-nawaa keeshshaa dara.

²¹ Laa"u tuussatuukka itti mala gidiide, ittuu ittuu tammanne hosppun wad'aa adussa. Unttuntu s'eessaa yuushshuu tammanne laa"u wad'aa. Unttuntu gidduu kofa gidiide, biratay oyddu birad'd'iyaa keeshshaa orddo.

²² Laa"u tuussatuwaa huup'iyankka nahaasiyaappe oosetteedda gumbbotuu de'iino. Itti gumbbuwaa geesay ichcheshu wad'aa gidiide, yuushshuu gitiyaa misiliyaaninne roomaaniyaa teeraa misiliyaan alleek'k'etti utteedda. Laa"entso gumbbuukka Aa mala.

²³ Gumbbotoo miyyiyaan miyyiyaan de'iyaa roomaanetuwa misiletuu udduppun tammanne usuppuna; yuushshuwaan de'iyaa gitiyaa malatiyaa misiletuwaappe bolla baggana de'iyaa roomaaniyaa misiletuu ubbaanna itti s'eeta.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda

(2 Kat. 25:18-21, 27-30)

²⁴ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiya hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda.

²⁵ K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawanttuppe laappun asatuwaa afeeda. Olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeeda.

²⁶ Kaappuu Naabuzaradaani untuntta ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko, Ribila katamaa afeeda.

²⁷ Yaan Ribila kataman, Hamaata biittan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'eedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare biittaappe denddiide, omoodoo beedda.

²⁸ Naabukadanas'oori kaateteedda laappuntsa laytsan heezzu sha"anne laatamanne heezzu asaa Yihudaappe omooodeedda.

²⁹ K'ay tammanne hosppuntsa laytsan hosppun s'eetanne hattamanne laa"u asaa Yerusaalameppe omooodeedda.

³⁰ Naabukadanas'oori kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani laappun s'eetanne oytamanne ichcheshu asaa omooodeedda. Asaa payduu ubbaanna oyddu sha"anne usuppun s'eeta.

³¹ Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa kaatiyaa Yo'aakiina bonchchiidde, k'ashuwaappe billeedda. Hewe haneeddawe Yo'aakiini omoodetti k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entso aginaan, laatamanne ichcheshentso gallassaana.

³² Ewiili-Marodaaki Yo'akiinaanna mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonen omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.

³³ Hewaa diraw, Yo'aakiini k'asho golliyaan mayyeedda mayuwaa laam-meedda. I atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.

³⁴ Yo'aakiini hayk'k'ana gakkanaw, hachchi hachchi aw koshshiyaabaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

Ermaasa Seelaa Odiyaa Mas'aafaa Geluwaa

Ermaasa seelaa odiyaa mas'aafay, Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan Yersaalame laalettettedda gaasuwaaninne asaykka omoodettiide beedda gaasuwaan, S'oossay S'oosatetsaa Muruwaa polanaw Baabloonatuwaa bare shoc'iyaa s'am"aa ootsiide go"eteedda gaasuwaan, gins's'uwaan giigeedda ichcheshu kayyuwaa zilaassatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha mas'aafaw dariyaa baggay yeekuwaabaanne kayyuwaabaa odiyaaawaa gidooppenne, S'oossan ammanettiyaawaanne hidootan de'iyaaawaa odiyaa kifiletuukka an de'iino. Ha gins's'otuwaa Ayihuda asatuu Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan, he biittaa bolla gakkeedda bayetsaa hassayanaw, laytsan laytsan s'oomiyaanne kayyotiyaa wogatuwaa poliyaa gallassatuwaan go'ettiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yersaalame Metuwaanne Kayyuwaa 1:1-22

S'oossay Yersaalame Bolla Aheedda Muruwaa 2:1-22

Biro Hidootay De'iyaaawaa Gidussaa 3:1-66

Yersaalame Bashshaa 4:1-22

Maarotaa Demanaw Woosaa 5:1-22

Yersaalame Metuwaanne Kayyuwaa (1:1-22)

¹ Kase Asay kumeedda Yersaalame katamata ha"i waanaade mela atadee! Kase kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama gideeddaana ha"i asinay hayk'k'eedda mishirattiidan, waanaade barekka attadee! Katamatuwaa ubbaa gidдон kaatato gideeddaana ha"i waanaade ayile gidaadee!

² K'amma ubbaan afotsay I gac'uwaana holssakkattishin, yeekkaade ak'aadu. Kase izo dosiyaawanttuppe ha"i izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa. I laggetuu izo aatsi immiide, iw morkke gideeddino.

³ Yihudata naak'ettaadenne ayiletaade omoodettaade baaddu. Iza ha"i kawutetsatuwaa gidдон de'aw; shin shemppiyaa sa'aa demmabeykku. Izo yedersseeddawanntu iza metoota de'ishshin gakkiiide demmeeddino.

⁴ Laytsaa gidдон bonchchiyaa baalatuwaa yiyaawe bayinna diraw, S'iyoonne ogetuu kayyottiino. Katamaa penggetuu mela atteeddino; I k'eesatuu kka ooliino. I wodoro naanatuukka tuggateeddino; k'ay iza bare huup'iyawukka iita tuggaa tuggataaddu.

⁵ I morkketuu iw goda gideeddino; untunttoo injjina de'eeddino. Ayaw gooppe, I nagaraa daruwaa gaasuwaan Med'inaa Goday izo tuggayeedda; I guutsa naanatu morkkiyaan omoodettiide beeddino.

⁶ S'iyoon bonchchuu ubbay iippe k'aaretti kichcheedda; I kaappatuukka maataa miyaa sa'aa d'ayeedda gaaraa mala gideeddino. Untunttu wolk'k'aa d'ayiide, barentta yederssiyaawanttu sintsaappe bak'ateeddino.

⁷ Yersaalama ha"i bare tuggaanne bare un"aa gallassatuwaan beni bare bonchcho duretaa hassayaw. I Asay ubbay morkkatuwaa kushiyan aad'd'iide imetteedda wode, izo maaddiyaawe ittuunne attibeenaa. I morkketuu izo s'eelliide, I bashshaan miic'c'eeddino.

⁸Yerusaalama wolk'k'aama nagaraa ootsaaddu; hewaa diraw, iza tunabaa gidaw. Kase izo bonchcheedda ubbay ha'i I kalluwaa be'eedda diraw, izo kad'ee. Akka oolawunne guyye simmaw.

⁹I tunatetsay I afilaa s'eeraa bak'k'i oyk'k'eedda. Sintsappe bare bolla yaanabaa iza k'oppabeykku. Hewaa diraw, izi kunddetsay dagantsiyaawaa. Iza, «Abeet Med'inaa Godaw, ta tuggaa be'a! Ta morkketuu taana s'ooneeddino» giinakka, izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa.

¹⁰Morkketuu izi bonchcho duretaa ubbaa bollan barenttu kushiya yeddeeddino. Gadiyaa kawutetsatuu, kase neeni S'oossaa maabaraa giddo gelissennan diggeedda asatuu, I Geeshsha Golliya gelishin be'aaddu.

¹¹Izi asatuu koshatiide, k'umaa demmanaw ooliino. Unttuntu pas'a de'ana diraw giide, barenttu bonchcho duretaa ubbaa k'uman laammiino.

Yerusaalama hawaadan yaagaw; «Abeet Med'inaa Godaw, s'eella; taani kad'etteeddawaa be'a!

¹²Hinttenoo, hawaana aad'd'iyaawanttoo, hawe hinttew ubbaw ayaanne gidennee? Metuu ubbay Med'inaa Goday bare ees's'iyaa hank'k'uwwa gallassi ta bolla aheedda metuwwa malee?

¹³S'oossay bolla d'ok'k'aappe tamaa duge yeddeedda; he tamay ta mek'etsaa giddo geleedda. Ta gediya oyk'k'anaw p'iriyaa wotseedda; taana guyye zaareedda. I taana gallassaa ubbaan labbantsiide, yeggi basheedda.

¹⁴Taani ootseedda nagaraa ubbaa shiishshi k'achchiide, morgge mitsaan ta morggiyaan wotseedda. Yaatiide ta wolk'k'aa wursseedda. Taani ek'ettanaw danddayennawanttoo Goday taana aatsi immeedda.

¹⁵Goday ta gidдон wolk'k'aama olanchchatuwaa ubbaa is's'eedda. Ta yalagatuwaakka d'ayissanaw wodiya keereedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'aan yed'd'iyaawaadan, Goday Yihudaa asaa yed'd'eedda.

¹⁶Taani yeekkiyaawenne ta ayifii afotsaa holssaiyaawe hewaassa. Taana mintsetsanawunne ta wolk'k'aa minisiyaawe itti asayenne baawa. Morkkii goobeedda; ta naanatuunne mela atteeddino» yaagaw.

¹⁷S'iyoonaa bare kushiya mic'c'aaddu; shin izo mintsetsiyaawe baawa. I yuushshuwaan de'iyaawanttu izo morkkanaadan, Med'inaa Goday ootseedda. Yerusaalama untunttu gidдон tunabaa gidaaddu.

¹⁸Iza hawaadan yaagaw; «Med'inaa Goday s'illuwaa; Aa k'aalaw azazettenan makkaleeddaanna taana. Hinttenoo, asatoo ubbaykka sisite! Ta metuwaakka be'ite. Ta wodallatuunne ta geelayotuu omoodettiide beeddino.

¹⁹Taani taana dosiyaawantta s'eesaad; shin untunttu taana c'immeeddino. Ta k'eesatuu nne ta c'imatuu barenttu akataa minisanaw k'umaa koyiide, katamaa gidдон hayk'k'eeddino.

²⁰Abeet Med'inaa Godaw, ta waaiyaa be'a! Ta garssay shabbiretteedda. Taani loytsa makkaleedda diraw, ta wozanay me"eedda. Karen mashshay wurssee; soonikka hayk'k'o s'alalay de'ee.

²¹Asay taani zilaaliyaawaa siseedda; shin taana mintsetsiyaa itti asayenne baawa. Ta morkketuu ubbay taani metootiyaawaa siseeddino; neeni ootseeddabaan nashetteeddino. Unttuntukka taanaadan hanana mala, untunttu bolla neeni awaayeedda gallassaa ayaa!

²²Unttunttu iitatetsay ubbay ne sintsa gakko; ta nagaraa ubbaa diraw, neeni taana mureeddawaadan, untunttakka mura! Ayaw gooppe, ta zilaasay dareedda; ta wozanaykka me"eedda» yaagaw.

S'oossay Yerusaalame Bolla Aheedda Muruwaa
(2:1-22)

¹ Goday bare hank'k'uwaan shaariyaappe garssana S'iyoono wooti wotseeddee! I Israa'eeliyaa puulaa saluwaappe duge sa'aa oleedda. I bare hank'k'uwaa gallassan bare Geeshsha Golliyaakka k'oppibeenna.

² Goday Yihudaan de'iyaa keetsatuwaa ubbaa k'arettennaan d'ayisseedda. K'ay bare hank'k'uwaan he biittaa geessuwaa ubbaa koleedda. He kawutet-saanne Aa kaappotuwaa sa'aan duge wotsiide kawushshiseedda.

³ Bare suulliyaa hank'k'uwaan Israa'eeliyaa wolk'k'aa ubbaa mentsereetseedda. Morkkii Aa olanaw yiyaa wode, Goday bare ushechcha kushiya untunttu bollappe diggeedda. Bare yuushshuwaan de'iyawaa ubbaa miyaa lac'ottiyaa tamaadan, Yaak'ooba bolla ees's'i keseedda.

⁴ Morkkiyaadan I bare wonddaafiyaa untunttu bolla dafeedda. Uk'k'unniyaawantuwaadan I bare ushechcha kushiya minisiide, s'eellina lo"iyaa asaa ubbaa wod'eedda. S'iyoon golletuwaa bolla bare hank'k'uwaa suuluwaa tamaadan gusseedda.

⁵ Goday morkkiyaadan haniide, Israa'eeliyaa d'ayisseedda. I kaatiyaa golletuwaanne geessotuwa ubbaa koleedda. Yihudaa asaa bollan kayyuwaanne yeekuwa gujjeedda.

⁶ I bare Geeshsha Golliyaataakilttiyaa gidдон de'iyaa daasiyaadan, shod oleedda. Laytsaa gidдон bonchchiyaa baalatuunne Sambbatatuu mule doggettanaadan, Med'inaa Goday ootseedda. Bare wolk'k'aama hank'k'uwaan kaatiyaanne k'eesiyaa kad'eedda.

⁷ Goday barew yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa is's'eedda; bare Geeshsha Golliyaakka basheedda. Kaatiyaa golletuwaa gimbbiyaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide immeedda. Asay laytsaa baalaa bonchchiidde waasiyaawaadan, morkketuu Med'inaa Godaa Golliyaan waasseeddino.

⁸ Med'inaa Goday S'iyoon gimbbiyaa kolanaw k'achcheeda; izo likkiyaa wodoruwaa mic'c'eedda; izo d'ayissennan de'iiddi, bare kushiya zaarena. Hewaa diraw, gimbbiinne geessuu ittippe kunddanaadan ootseedda.

⁹ Yerusaalame penggiyaa sank'k'atuu biittan duge moogetteeddino; untunttu kulbbotuwaakka I mentsereetsiide d'ayisseedda. I kaatiinne kaapatuu omoodettiide, kawutetsatuwaa gidдо beeddino. Higgiyaa taaaris-siyaawekka baawa; Izi timbbitiyaa odiyaawanttookka Med'inaa Godaappe sas'ay yiyaawaa aggeeda.

¹⁰ S'iyoon c'imatuu c'o'u giide, biittan utti aggeeddino; barenttu huup'iyaan baanaa k'oliide, maak'aakka mayyeeddino. Yerusaalame wodorotuu sa'aw duge hokkeeddino.

¹¹ Ta ayifii afos's'i afos's'iidde jolleedda; ta wozanaykka kayyuwaan shab-biretteedda. Ayaw gooppe, ta Asay d'ayeedda; guutsa naanatuunne yii'o naanatu katamaa ogiyaan labbaniide kunddeeddino.

¹² Untunttu barenttu aayetuwa, «K'umaa imma! Woynniyaa eessaa imma!» yaagiide waassiino. Katamaa ogiyaan deshettiide labbaniyaa asatuwaadan untunttu labbanina, untunttu aayetuwa kiwuwaan untunttu shemppuu kesse.

¹³ Neenoo, Yerusaalame, taani nebaw ay gaanaw danddayayitaa? Woy k'ay ne k'ohuwaa taani ayaana likkanaw danddayayitaa? Neenoo, dosetteedda S'iyoonnee, k'ay taani neena woota mintsetsanaw danddayayitaa? Ne madut-say abbaa keeshshaa c'iimma. Yaatina, neena ooni patsanaw danddayii?

¹⁴ Ne timbbitiyaa odiyaawanttu new worddonne patsenna sas'aa be'eeddino; untunttu neeni omoodoo beenna mala, ne nagaraa

k'onc'c'isside odibeykkino. Unttuntu baletsiyaa worddo sas'aa new be'eeddino.

¹⁵ Ne mataana aad'd'iyaa ubbay bare birad'd'iyaa ne bolla dukkee. K'ay, «Biittan sa'aan ubbaappe aad'd'aade lo"iyaa katamata hannii? Kumentsaa biittaw nashshechchaa geetetteedda katamata hannii?» yaagiide neena k'iliic'eeddino; barenttu huup'iyaa akka k'aatsiino.

¹⁶ Ne morkketuu ubbay barenttu doonaa ne bolla dooyeeddino; k'iliic'iiddinne yiluwaan barenttu achchaa garc'c'iidde, «Nuuni izo d'ayisseeddo! Nuuni naageedda gallassay akka hawaa; ha'i gakkii be'eedda!» yaagiino.

¹⁷ Med'inaa Goday bare halchcheeddawaa ootseedda; beni wode I awaayeedda bare k'aala akka poleedda. Yersaalamiiw k'arettennaan izo koleedda. I morkkatuwa akka nashechcheedda; izo uk'k'unneeddawanntu wolk'k'a akka d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

¹⁸ Neenoo, S'iyoonnee, Godaakko ne dirssaa gimbbii waasso! Ne afotsayikka k'ammanne gallassi shaafaadan goggo! Neeni neena shemppissoppa; ne ayifiyawukka shemppuwaa immoppa!

¹⁹ Dendda; k'amma denddaade waassa. Godaa sintsan ne wozanaa haatsaadan gussa. Ogiyaa doonaan ubbaan koshatiide, labbaneedda ne naanatuwaa shemppoo ne kushiyaa akka pude dentsaade woossa!

²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, be'a! Neeni O bolla kase hawaadan ootsaaddintto, ane k'oppa. Aayetuu barenttu kiwuwaan ishalisside dichcheedda barenttu naanatuwaa miino gay? K'ay k'eesatuu nne nabetuu Godaa Geeshsha Golliyya gidдон hayk'k'ino gay?

²¹ C'imaynne naanay katamaa gidдо ogiyaa baanan giseedda; ta wodorotunne ta wodallatuu mashshaan wureeddino. Neeni ne hank'k'uwaa gallassi untuntta wod'aadda; untunttoo k'arettennaan untuntta siifaadda.

²² Gibiraa gallassaw asaa s'eesiyaawaadan, neeni taana dagantsiyaawantta ubba saappe s'eesaadda. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassan kessi akka pas'a atteedawe ittuunne baawa. Taani ta kiwuwaan ishalissaade dichcheedda naanatuwaa ubbaa morkkii wod'i d'ayisseedda.

3

Biro Hidootay De'iyawaa Gidussaa

(3:1-66)

¹ S'oossaa hank'k'uwaa gatiman metuwaa be'eedda Asay taana.

² I taana laaggi kessiide, poo'uu bayinna d'umaw afeeda.

³ I zaari zaariidekka gallassaa muliyaa taana shoc'anaw bare kushiyaa ta bolla dentseedda.

⁴ I ta galbbaanne ta ashuwaa ec'iseedda; ta mek'etsa akka mentseedda.

⁵ I taana direedda; metuwaaninne daaburan I taana dooddeedda.

⁶ Beni ayidentto hayk'k'eedda asaadan, taana d'umaa gidдон wotseedda.

⁷ Taani kesennaadan, ta yuushshuwaa direedda; dees'o sanssalatanka taana k'achcheeda.

⁸ Taani Aa s'eesaad; akka waassinakka, I ta woosaa sisennan is's'eedda.

⁹ Ta ogiyaan masetteedda shuchchaa wotsiide gorddeedda; ta ogiya akka geellayeedda.

¹⁰ I taw muggiyaa Babantsaa mala, woy k'osettiide naagiyaa gaammuwaa mala gideedda.

¹¹ I taana ta ogiyaappe kessi oliide, duuseretseedda. Yaatiide taana Asay bayinna saan yeggi basheedda.

¹² Bare wonddaafiyaa dafiide, taana dukkanaw maleedda.

¹³ I bare wonddaafiyaa dafiide, ta wozanaa ayifiyaa c'addeedda.

¹⁴ Taani asaa ubbaw miichchaanne gallassaa kumentsaa boriidde yes'siyyaawaa gidaaddi.

¹⁵ I taana c'amuwaan kuntseedda; k'ay godare uutsaadan c'ammiyaa s'uu'aa ushshiide, taana kalisseedda.

¹⁶ I ta achchaa anc'c'uwaan mentseedda; baana gidдон I taana yed'd'eedda.

¹⁷ Saruu taappe haakkeedda; taani injje de'uwaaw dogaad.

¹⁸ Hewaa diraw, taani, «Ta wolk'k'ay taappe kichcheedda; taani Med'inaa Godaan hidootaa wotseeddawe ubbaykka d'ayeedda» yaagaad.

¹⁹ Ta metuwaanne taani toyilakattiyaawaa hassayina, de'uu taana c'ammeedda.

²⁰ Hewe taani ubbakka dogennabaanne ta shemppuukka kayyottiyaawaa.

²¹ Gidooppenne, taani ha ittibaa ta wozanaan k'oppiyaa wode, taw sintsanaw hidootay de'ee.

²² Hewenne, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaappe denddeeddawaan nuuni d'ayibookko. Aa k'aretaykka mule wuri erenna;

²³ untuntu wontta wontta ooratsa. Neeni loytsa ammanettiyaawaa.

²⁴ Taani taw, «Med'inaa Goday taana gakkeedda saamaa; hewaa diraw, taani aan hidootaa wotsay» yaagaad.

²⁵ Barenttu hidootaa an wotsiyaawanttoonni Aa koyiyaawanttoo Med'inaa Goday lo"o.

²⁶ Hewaa diraw, Asay Med'inaa Goday ashshiyaa ashshuwaa danddayan naagooppe lo"a.

²⁷ K'ay Asay bare yalagatetsan de'iiddi, danddayaa tamaarooppe lo"a.

²⁸ Med'inaa Goday metuwaaw ahiyaa wode, I c'o"u giide, barekka utti aggo.

²⁹ I bare som"uwaa biittaa gatsiide hayzzo. Ooni erii, aw sintsanaw hidootay de'anenttonne.

³⁰ I bare shayiyaa bak'k'iyaaawoo besso; bare morkketuu shek'k'iyaa shek'aakka kallo.

³¹ Ayaw gooppe, Goday asaa med'inaw olenna;

³² itti wode kayyuwaaw ahooppenne, I bare aggena siik'uwaaw daruwaadan k'arettee.

³³ Ayaw gooppe, I asaa tuggayiyaawaaninne metoyiyaawan nashettena.

³⁴ Aa asaa kaaletsiyaawanttu k'ashetteeddawantta barenttu gediyaappe garssa baggana yed'd'eeddino;

³⁵ k'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa sintsan asaw de'iyaa maataa diggiino;

³⁶ k'aykka chilootan pirddaa geellayiino. Untuntu Goday hewaa ubbaaw be'enna giide k'oppiinoyye?

³⁷ Goday azazibeenawaa azaziide, polissanaw danddayiyaawe oonee?

³⁸ Iitabaa gidina lo"obaa gidinakka, haasayiide poliyaawe Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa gidenneeyye?

³⁹ Yaatina, nuuni asaa gidiyaawanttu nu nagaraa diraw, I nuuna muriyaa wode, ayaw zuuzummeetoo?

⁴⁰ Hewaa aggiide, ane nu ogiyaa paac'c'oyttenne k'oroytte; Med'inaa Godaakkokka ane simmoytte.

⁴¹ Ane nu wozanaanne nu kushiyaaw saluwaan de'iyaa S'oossaakko dentsiide, hawaadan yaagoytte;

⁴² «Nuuni neena naak'k'eeddo; new makkaleeddo; neenikka nuw atto gabaakka.

⁴³ Ne hank'k'uwaan nuuna yederssaadda; k'ay neeni nuw k'arettennaan nuuna siifaadda.

⁴⁴ Nu woosay neekko aad'd'enaadan, ne huup'iyaa shaariyaan kam-maadda.

⁴⁵ Asaa gidдон nuuna pittonne buuraa ootsaadda.

⁴⁶ Nu morkketuu ubbay nu bollan haasayeeddino.

⁴⁷ Nuuni dagammeeddonne gitiyaan geleeddo; bayeeddonne d'ayeeddo» yaageetto.

⁴⁸ Ta Asay metuwaan d'ayeedda diraw, ta ayifii shaafaadan afotsaa goggee.

⁴⁹ Ta ayifii mule wode aggenaana afotsaa tige.

⁵⁰ Med'inaa Goday saluwaappe duge s'eelliide be'ana gakkanaw hewe hane.

⁵¹ Ta kataman de'iyaa mac'c'a asatuwaa ubbaa bollan gakeeddawaa ta ayifii be'eedda wode, ta wozanay kayyotteedda.

⁵² C'oo taana morkkiyaawanttu taana kafuwaa shankkatiyaawaadan shankkateeddino.

⁵³ Unttuntu taana pas'a de'ishiina ollaan yeggiide, olla doonaa shuchchaan gorddeeddino.

⁵⁴ Haatsay kumiide, ta huup'iyaana goggiyaa wode, taani d'ayaad gaade k'oppaad.

⁵⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani c'iimma olla gidдон de'aadde ne suntsaa s'eesaad.

⁵⁶ Ta waasuwa sisanaadaan taani neena woossiyaa wode, neeni taw sisaadda.

⁵⁷ Taani neena s'eeseedda wode, taakko shiik'aade, «Yayyoppa» yaagaadda.

⁵⁸ Abeet Godaw, neeni ta mootuwaa mootettaade, taana wozaadda.

⁵⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta tuggaa be'aadda. Hewaa diraw, ta mootuwaa neeni pirda.

⁶⁰ Unttuntu haluwaa kessanaw ta bollan mak'ettiyaa mak'k'uwa ubbaa be'aadda.

⁶¹ Abeet Med'inaa Godaw, unttuntu taana shek'k'iyaa shek'aanne ta bol-lan mak'ettiyaa mak'k'uwa ubbaa sisaadda.

⁶² K'ay ta morkketuu gallassaa kumentsaa ta bollan zuuzummiyaawaanne saasukkiyaawaa sisaadda.

⁶³ Be'a, unttuntu uttiiddinne ek'k'iide, taana bori boriidde yes's'iino.

⁶⁴ Abeet Med'inaa Godaw, unttuntu ootseedda oosoo bessiyyaa gatiyaa untunttoo c'igga!

⁶⁵ Unttuntu wozanaa dammissa! Ne shek'ay untuntta gako!

⁶⁶ Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta ne hank'k'uwaan yederssa, salotuwaappe garssaana untunttu de'iyaasaappe untuntta d'ayissa!

4

Yerusaalame Bashshaa (4:1-22)

¹ P'ooliyaa work'k'ay bare malaa waaniide taseeddee. Geeshsha work'k'ay waaniide malaa d'ayeedde. Geeshsha Gollii kees'etteedda shuchchay kata-matuwaa ogiyaa ubbaa doonaan laaletti utteedda.

² Kase bonchchetteedda work'k'aa lagge gideedda S'iyoonne naanatu ha"i kushiyya hiillay urk'k'aappe med'd'eedda miishshaa mala gideeddino.

³ Haray atto worakanatuwaanne bare maraa d'antsaw; shin ta Asay baz-zuwaan de'iyaa sogoniyaadan, bare naanaatoo mek'etsaa iiteedda.

⁴ Saamuwaa gaasuwaan d'ammiyaa naanatuwaa ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etteedda; naanatuu k'umaa woosseeddino; shin untunttoo immiyaawe ittuunne baawa.

⁵ Kase mal"iyaa k'uma s'alala meeddawanttu ha"i ogiyaa doonaan koshaan wuriino; k'ay kase ishaluwaan dic'c'eeddawanttu ha"i bidintsaa bolla zak'k'ulleeddino.

⁶ Ta asaa nagaray O kushiinne bochchennaaninne k'oppennaan aad'd'i wod'd'eedda Sodooma katamaa asaa nagaraappekka dareedda

⁷ Yihudaa kaappatuu kase shachchaappe aad'd'eeda geeshshanne maatsaappe aad'd'eeda bootsa. Unttuntu bollay zo'o ink'k'uwaappe aad'd'eeda arssa; unttuntu malaykka samppeeriyaa giyaa al'o ink'k'uwaa mala.

⁸ Shin ha"i unttuntu som"ii shaalaappe aad'd'iide kares's'eedda; Asay ogiyaan be'iide unttunta erenna. Unttuntu galbbaykka unttuntu mek'etsaanna oyk'k'ettiide, mitsaadan meleedda.

⁹ Miyaabaa d'ayiide, loddu giide, koshan hayk'k'eeddawanttuppe olan hayk'k'eeddawanttu keeka.

¹⁰ Ta asaa bollan yeedda bayetsaa gaasuwaan, k'arettiyyaa aayetuu barenttu yeleedda naanatuwaa doyiissiide, barenttoo k'uma kessiide meeddino.

¹¹ Med'inaa Godaa hank'k'uwaa s'uu'ay kumeedda; I bare suulliyaa hank'k'uwaa tigeedda. Yersaalame katamaa baasuwaana meedda tamaa eetsi kesseedda.

¹² Ha sa'aan de'iyaa kaatetuwaappe woy kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa asaappe ooninne morkkii Yersaalame penggiyaanna gelana giide amanibeenna.

¹³ Shin hawe haneeddawe Aa nabetuunne Aa k'eesatuu ootseedda nagaraa diraassa; k'ay unttuntu s'illotuwaas suutsaa Aa gidдон gusseedda diraassa.

¹⁴ Unttuntu k'ook'e asaadan, ogiyaan tattaafiino; k'ay unttuntu suutsan tuneedda diraw, unttuntu mayuwaa ooninne bochchanaw koyenna.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay unttunta, «Kichchite! Hintte tuna! Kichchite! Nuuna bochchoppite!» yaagiide unttuntu bolla waasseedda.

Yaatina, unttuntu bak'atiide toyilakatteedda wode, kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa Asay unttunta, «Hintte nuunanna hawaan de'anaw dand-daykkita» yaageeddino.

¹⁶ Med'inaa Goday bare huup'iyaan unttunta laaleedda; I unttunttoo laa"entso k'oppenna. Unttuntu k'eesatuu kka bonchchettibeykkino; unt-tuntu c'imatuukka nashettibeykkino.

¹⁷ Nu ayifii maaduwaas demmanaw s'eelliidde, c'oo mela daabureedda. Nuuna ashshanaw danddayenna kawutetsatuwaa, unttuntu yaana giide wochcheeddo.

¹⁸ Asatuu nu k'atamaa kaalliyaa diraw, nu katamaa ogiyaan hemettanaw danddayibeykko. Nu wurssetsay matatteedda; nu laysay wureedda; nu d'ayiyyaa wodiikka gakkeedda.

¹⁹ Nuuna yederssiyaawanttu saluwaana paalliyaa arggantsaappekka aad'd'iide elleelliino. Unttuntu nuuna deriyaa huup'iyaana yedersseed-dino; k'ay bazzuwaan zuggiide, nuuna naageeddino.

²⁰ Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa, nuuni siid'iyanna shemppiyaa nu shemppuwaa, unttuntu barenttu p'iriyaa oyk'k'eeddino. Nuuni Aa kuwaa garssan uttiide, kawutetsatuwaa gidдон de'ana giide k'oppeeddo.

²¹ Hinttenoo, Uus'a biittan de'iyaa Eedooma asatoo, nashetittenne pooc'u giite. Shin hank'k'uwaa s'uu'ay hinttekkokka gakkanawaa; hintteikka mat-sottiide, kallo attana.

²² Hinttenoo, S'iyoonne asatoo, hintte bayzzuwaa muruu poletteedda. Hawaappe sintsan I hinttena omooduwaan wotsenna.

Shin Eedooma asatoo, hintte bayzzuwaa I murana; hintte nagaraakka k'onc'c'issana.

5

Maarotaa Demanaw Woosaa (5:1-22)

¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu bolla gakkeeddawaa ubbaa hassaya; nuuna s'eella; nu kawushshaakka be'a!

² Nu laata biittay allagatoo, nu golliikka betetoo imetteedda.

³ Nuuni aawuu hayk'k'eedda naanatuwaa gideeddo; nu aayetuukka am'e mac'c'a asaa gideeddino.

⁴ Nu ushiyaa haatsaw miishshaa c'iggeeto; eetsiyaa mitsaakka shammi akkeetto.

⁵ Nuuna yederssiyaawanttu nu ginddiyaa s'ap'uwaa gakkeeddino. Nuuni daabureeddo, shin shemppanaw danddayibeykko.

⁶ Nuuni k'uma kallana giide, Gibs'e asatoonne Asoore asatoo kushiya immeeddo.

⁷ Nagaraa ootseeddawayanttu nu mayzza aawotuwa; shin untunttu ha'i de'ikkino. Untunttu akkanaw bessiyaa muruwaa akkiyaawanttu nuuna.

⁸ Ayiletuu nuuna mooddiyaawantta gideeddino; untunttu kushiyaappekka nuuna wotsi akkiyaawe ittuunne baawa.

⁹ Mashshaan wod'iyawanttu bazzuwaan de'iyaa diraw, nuuni nu shempuwaa sheneko giide, nu k'umaa demmeeddo.

¹⁰ Koshay suulleedda gaasuwaan harggina, nu galbbay tamaa c'ooc'iyaaadan michchee.

¹¹ S'iyoonen mac'c'a asatuwaa, Yihudaa katamatuwaankka wodorotuwa wolk'k'an oyk'k'iide bayzzeeddino.

¹² Kaappatuwaa afiide kak'k'eeddino; c'imatuukka bonchchettibeykkino.

¹³ Yalaga attuma asatuu wos'aan gaac'c'eeddino; attuma naanatuukka dees'o mitsaa tookkiide ganddigaareeddino.

¹⁴ C'ima asatuu katamaa penggen pirddanaw uttiyaawaa aggeeddino; yalaga attuma asatuu yetsaa yes's'iyawaa aggeeddino.

¹⁵ Nu wozanaappe nashechchay bi kichcheedda; nu durussaykka yeekoo laametteedda;

¹⁶ kallachchay nu huup'iyappe kunddi kichcheedda. Nuuni nagaraa ootseedda diraw, nuw aayye ana!

¹⁷ Hewaa diraw, nu wozanay daabureedda; nu ayifiikka galjjeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'iyoonne Derii mela gideedda; worakanatuukka an simeretiino.

¹⁹ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni med'inaw kawutaasa; ne kawutetsaa araataykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.

²⁰ Neeni nuuna ayaw ubbaa wode dogay? K'ay hawaa keeshshaa adussa wodiya nuuna ayaw aggay?

²¹ Abeet Med'inaa Godaw, nuuna neekko zaara; nuunikka simmana! Nu wodiyaakka beniwaadan zaaraadde ooratsa!

²² Neeni nuuna ubbaa mule aggaadiyye? Ne hank'k'ookka zaway baaweeyye?

Hizik'k'eela Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Hizk'k'eeli Yerusaalame Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan laalettanaappe kasenne laaletteeddawaappe guyye, omooduwaan Baabloonon de'eedda. I timbbitiyaa odeeddawe Baabloonon omooduwaan de'iyaa asaassanne Yerusaalamen de'iyaa asaassa. Hizk'k'eela mas'aafaw oyddu kifiletuu de'iino.

1. S'oossaa pirdday asaa bolla yaanaw mateeddawaanne Yerusaalame oyk'k'ettiyaanne laalettiiyaa wodii gakeeddawaa minisiide erissiyaa kiitaa.
2. S'oossay bare asaa uk'k'unneeddanne baletteedda dumma dumma kawutetsatuwaa muriyiyaawaa gidiyaawaa odiyaa k'aalatuwaa.
3. Yerusaalame kunddetsaappe simmina Israa'eeliyaa asaa mintsetsanaw imetteedda kiitaanne sintsappekka lo"o kaac'ay gakkanaw de'iyaaawaa odiyaa hidootaa k'aalaa.
4. Geeshsha Golliinne Israa'eeliyaa kawutetsay beni bare sa'aa simmanawaa Hizk'k'eeli misiliyaadan besseeddawaa. Hizk'k'eeli wolk'k'aama ammanuunne aassi k'oppiyaa wozanay de'iyaa asaa. Sintsappe timbbitiyaa I sas'aan be'eedda. Aa kiitaappe dariyaa baggay k'onc'c'e gideedda leemiso oosuwaan odetteedda. Hizk'k'eeli Asay bare giddo asatetsan, bare wozanaaninne bare ayyaanan ooras's'anaw koshshiyaawaanne Asay ubbay bare nagaran nagaran ooshettanaw de'iyaaawaa minisiide odeedda. Hewaanakka gujjiide, asaa de'uu ooras's'anaw de'iyaa hidootaa k'onc'c'isseedda. Hizk'k'eeli k'eesenne timbbitiyaa odiyaaawaa gidiyaawaadan, Geeshsha Golliyaabaanne geeshshatetsaabaa dumma hanotaan s'eelliyaa asaa I gidiyaawaa besseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hizik'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa 1:1–3:27

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa 4:1–24:27

Ayihuda Gidena Asaa Bolla S'oossaa Pirddaa 25:1–32:32

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa 33:1–37:28

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa 38:1–39:29

Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa 40:1–48:35

*Hizk'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa
(1:1–3:27)*

¹ Hattamantsa laytsan,

Oyddentsiyaa aginaan, ichcheshentsiyaa gallassan, taani Kabaara Shaafaan omoodetti beeddawanttu gidдон de'ishshin, salotuu dooyettina, S'oossaa sas'aa be'aad.

² Kaatii Yo'aakiini omoodettoodeppe ichcheshantsiyaa laytsan, he aginaappe ichcheshentsiyaa gallassaan,

³ Baabloone biittan Kabaara Shaafaa matan de'iyaa taakko, Buuza na'aa, k'eesiyaa Hizk'k'eelakko Med'inaa Godaa k'aalay yeedda; hewan Med'inaa Godaa kushii taana mooddeedda.

⁴ Taani s'eelliyaa wode, gotii huup'issana yiyaawaa be'aad; wolk'k'aama poo'uu wolk'k'aama shaariyaa dooddi wotseedda; he shaariyaa gidduwaan

walk'k'antsay pozhzhu gee. Walk'k'antsaw giddo wozanay p'ooliyaa naasiyaa malatee.

⁵ Hewaa gidдон oyddu pas'a med'etatu de'iino. Unttuntu asaa malatiino;

⁶ shin unttuntoo ittoo ittoo oyddu oyddu som"uunne oyddu oyddu k'efii de'ee.

⁷ Unttuntu gedii sitti geeddawaa; unttuntu gediya yachchay maraa gediya malanne k'uc'ciide geeshshedda naasiyaa birataadan p'olee.

⁸ Unttuntu k'efiyaappe garssaana oyddu bagganakka asaa kushiya malatiya kushii de'ee. He oyddatookka deemuunne k'efii de'ee.

⁹ Unttuntu k'efii ittuu ittuwaa bochchee; unttuntu ubbaykka yaanne haanne simmennaan sitti giide sintsaw biino.

¹⁰ Unttuntoo ittoo ittoo sintsa baggana asaa som"ii de'ee; ushechcha baggana gaammuwaa som"ii de'ee; k'ay haddirssa baggana booraa som"ii de'ee; k'ay guyye baggana arggantsaa som"ii de'ee;

¹¹ unttuntu som"ii hewaa malatee. Unttuntu k'efii bollaw mic'etti utteedda; unttuntu ittoo ittoo laa"u k'efii laa"u bagganakka hinkko med'etaa k'efiyaa bochchee; k'ay laa"u k'efii unttuntu bollaa bollaa kamme.

¹² Unttuntu ubbaykka sitti giide sintsaw beeddino; yaanne haanne simmennaan, S'oossaa Ayyaanay biyaasaa hak'anne biino.

¹³ Ha pas'a de'iyaa med'etatu gidдон itti ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaa malatiyaawenne sintsawunne guyye k'aas's'iyaa, ees's'iyaa s'omppiyaa malatiyaawe de'ee; he tamay p'oolenne Aa gidlopekka walk'k'antsay kesee.

¹⁴ Ha pas'a med'etatu walk'k'antsaadan, sintsawunne guyye elleelli simerettiino.

¹⁵ Ha oyddu med'etatuwaa taani s'eellishin, unttuntu miyye bagga sa'aan de'iyaa yinggiretiyaawantta be'aad; itti itti med'etaa miyye bagga itti itti yinggiretiyaawe de'ee.

¹⁶ Ha yinggiretiyaawanttu al"o shuchchaadan p'ooliino; unttuntu oydduukka med'aaninne malaan ittuu ittuwaa malatiino. Itti yinggiretsay laa"u yinggiretsaa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi aad'd'owaa malatee.

¹⁷ Unttuntu biyaa wode barenttu sintsa zaari wotseedda oyddu baggaappe ittuwaakko hak'awaa gidooppenne biino; ha med'etatu biyaa wode yinggiretiyaawe wora simmenna.

¹⁸ Wogganne yashshiyaa oyddu yinggiretsatu de'iino; he yinggiretsatuwaa gas'aa yuushshuwaa ubbaan s'eelliyaa ayifii kumeedda.

¹⁹ Ha med'etatu biyaa wode, unttuntu miyyiyaan ha yinggiretsatu gondoretiino; he med'etatu biittaappe pude denddiyaa wode, ha yinggiretsatuukka denddiino.

²⁰ De'uwa Ayyaanay biyaa hak'anne ha yinggiretsatuukka denddiide biino; ayaw gooppe, ha de'uwa ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'iyaa diraassa.

²¹ Ha med'etatu biyaa wode, yinggiretsatuukka biino; med'etatu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay med'etatu biittaappe pude denddiyaa wode, yinggiretsatu unttuntunna ittippe denddiino. Ayaw gooppe, De'uwa Ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'ee.

²² Ha pas'a med'etatuwaa huup'iyappe bolla baggana masttootiyaadan p'ooliide ayfiyaa c'addiyaa mic'eteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaabay de'ee.

²³ He guufantsuwaappe garssa baggana untunttu k'efii sitti giide, ittuwaawe ittuwaakko mic'etti utteedda; k'ay untunttu ubbawukka untunttu bollaa kammiyaa laa"u laa"u k'efii de'ee.

²⁴ Ha med'etatu paalliyaa wode, untunttu k'efiyaa giiretsay haatsaa kuntsuwaa guntsaadan, k'ay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa kooshshaadaaninne c'ora olanchchatuwaa c'abbuwaadan haniyaawaa sisaad. Untunttu paaluwaa aggiyaa wode, barenttu k'efiyaa shiishshi akkiino.

²⁵ Untunttu barenttu k'efiyaa shiishshi akkiide, he sa'aan ek'k'ide'ishshin, untunttu huup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa he guufantsuwaa malatiyaawaa bolla baggappe kooshshay yeedda.

²⁶ He guufantsuwaa malatiyaawaappe bolla baggana samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe med'etteedda kawutetsaa araataa malatiyaawe de'ee; he kawutetsaa araataa malatiyaawaa bolla asaa malatiyaawe utteedda.

²⁷ Taani Aa be'iyaa wode, Aa s'eessaa malatiyaassaappe bolla baggay taman bonk'k'eedda naasiyaa birataadan p'oolee; k'ay s'eessaappe garssa baggay tamaa malatee; Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu de'ee.

²⁸ Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu iraa gallassi shaariyaan ek'k'eedda zuluwaa malatee.

Hawe Med'inaa Godaa bonchchuwaa k'onc'c'etsaa malatee. Hewaa be'eedda wode, biittan duge gufannaade, ittuu haasayiyaa kooshshaa sisaad.

2

¹ I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, denddaade ne gediyaan ek'k'a. New odana» yaageedda.

² I haasayeedda wode S'oossaa Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan esseedda. I taw odiyaawaakka sisaad.

³ Hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaakko, ta bolla makkaleedda makkalanchcha kawutetsaakko kiittay; untuntunne untunttu aawotuu hachchi gakkanawukka ta bolla makkaliidde de'iino.

⁴ Untunttu wozana muumenne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, taani neena untunttukko kiittay. Baade, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaaga.

⁵ Untunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untunttu sisinakka is's'inakka, nabii untunttu gidдон de'iyawaa untunttu erana.

⁶ Neenoo asaa na'aw, untunttookka untunttu k'aalawukka yayyoppa! Konay de'iyanne aguntsay ne yuushshuwaan de'iyawaa gidoopekka, k'ay soggotuwaa gidduwaan neeni uttoopekka, yayyoppa. Untunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untunttu k'aalaw yayyoppa; woy untunttoo shabbirettoppa.

⁷ Untunttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, sisinakka is's'inakka, ta k'aalaa untunttoo oda.

⁸ «Shin, asaa na'aw, taani new odiyaawaa sisa! He makkalanchchatuwaadan, neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyaade, taani new immiyaawaa ma» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eelliyaa wode, kushii taakko mic'eti utteed-dawaa be'aad; he kushiyan s'aatsa mas'aafay de'ee.

¹⁰ I ta sintsan he s'aatsa mas'aafaa billeedda; he s'aatsa mas'aafan laa"u bagganakka yeekuu, kayyuunne seela waasuu s'aafetti utteedda.

3

¹ K'ay I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, he ne sintsan de'iyaaawaa ma; ha s'aatsa mas'aafaa ma. Baade, Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

² Taani hanggaad; taani maanaadan, s'aatsa mas'aafaa I taana barsseedda.

³ Taana, «Laa asaa na'aw, ha taani neena barssiyaa s'aatsa mas'aafaa ma; ne uluwaa an kuntsa» yaageedda. Taani miyaa wode, ta doonaan eessaadan mal"eedda.

⁴ Hewaappe simmiide, I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, ha"i Israa'eeliyaa asaakko ba; ta k'aalaa untunttoo oda.

⁵ Neeni kiitetteeddawe Israa'eeliyaa asaassappe attina, doonay eretennanne k'aalay gelenna haasayay akeeketena asaakko gidenna.

⁶ K'ay taanikka neena untunttu k'aalay gelenna, untunttu haasayaykka eretenna untunttu k'aalaa neeni eranaw danddayenna daro asaakko kiittabeykke allaga biittaa k'aalaa dees'uwaa haasayiyaa daro asaakko kiittabeykke. Tumu taani neena hewanttukko kiittaadditantto, untunttu neeni giyaawaa sisana shin!

⁷ Israa'eeliyaa Asay taani odiyaawaa sisanaw koyenna diraw, untunttu neeni odiyaawaakka sissikkino. Ayaw gooppe, kumentsaa Israa'eeliyaa Asay morggii zoozanne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, ne odiyaawaa sissikkino.

⁸ Shin taani neenakka untunttuwaadan wozana minonne yeellay baynnawaa ootsana.

⁹ Taani neena yashshay baynna asaa ootsana; zaallaappekka aad'd'o mino kesana. Untunttu makkalanchcha asaa gidooppekka, untunttoo yayyoppa; woy untunttoo dagamoppa» yaageedda.

¹⁰ K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani new odiyaa k'aalaa ubbaa minisaade hayzzanne ne wozanaan wotsa.

¹¹ Ha"i dendda baade, omooduwaan de'iyaa ne asaw oda. Untunttu sisina is's'inakka untunttoo, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, taana Ayyaanay pude dentseedda; «Med'inaa Godaa bonchchuu de'iyasaappe denddiyaa wode» taappe guyyenna, wolk'k'aama kooshshaa sisaaddi.

¹³ K'ay pas'a med'etatu k'efii ittuu ittuwaanna shoc'ettiyaa kooshshay, untunttu miyyiyaan de'iyaa yinggiriyaawaa kooshshaanna gaketide, guuguntsaa kooshshaadan haniyaa kooshshaa sisaad.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana pude dentsiide, hara sa'aa afeeda. Yaatina, taani Med'inaa Godaa Wolk'k'ay taana mooddi de'ishshin, ta ayyaanan c'amettaaddenne yilotaadde baad.

¹⁵ Kebaara Shaafaa matan, Tel-Abiiban omoodetteeddawanttukko gakkad. Taani hewan dagamaade, untunttunna laappun gallassaa gam"aad.

*Hizk'keeli Wochchiyaa Asaa Gideedda
(33:1-9)*

¹⁶ Laappunsa gallassaa wurssetsan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁷ «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad. Ta doonaappe kesiyaa k'aalaa siseedda payduwaa ubbaan, untunttukka naagettanaadan seera.

¹⁸ Taani nagaranchchaa, «Tumuwaa neeni hayk'k'ana» yaagiya wode, neeni baade Aa seerana d'ayooppe, Aa shemppuukka attana mala, I bare nagaraa ogiyaappe simmanaadan neeni Aa, «Neena ye"e!» gaana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ana; shin Aa suutsaa taani neeppe c'igetana.

¹⁹ Shin neeni nagaranchchaa seerina, I bare nagaraappe woy bare iita ogiyaappe simmennaan is's'ooppe, I bare nagaran hayk'k'ana; shin neeni ne huup'iyaa ashshana.

²⁰ «K'ay s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, iitaa ootsiyaa wode, taani Aa sintsan d'ubiyaa wotsina, I hayk'k'ana. I simmanaadan neeni Aa, «Neena ye"e!» gabeenna diraw, I bare nagaran hayk'k'ana; I kase ootseedda s'illo oosuu zaariide k'ofettenna; shin taani Aa suutsaakka neeppe c'igetana.

²¹ K'ay neeni s'illo Asay nagaraa ootsennaadan seerina, ikka nagaraappe barena naagooppe, tuma I pas'a de'ana. Ayaw gooppe, I neeni seereeddawaa siseedda; neenikka ne huup'iyaa ashshana» yaagiidde yeedda.

Hizk'keela S'oossay Duudisseedda

²² He sa'aan Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda; k'ay I taana, «Dendda; zanggaaraa ba. New yaan odana» yaageedda.

²³ Taani denddaade, zanggaaraa baad. He sa'aan kase Kabaara Shaafaa matan taani be'eeddawaadan, hewan Med'inaa Godaa bonchchuu ek'k'eeddawaa be'aad; taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan essiide, taana hawaadan yaageedda; «Ba; ne golle baade, ne bolla kariyaa gorddaade uttashsha.

²⁵ Neenoo asaa na'aw, neeni wodoruwaan k'ashettana; neeni asaakko kesianaw danddayakka.

²⁶ K'ay neeni duude gidanaadaaninne untuntta seerennaadan, taani ne ins's'arssaa ne kookkiyaana gatsa oytsana. Ayaw gooppe, untunttu makkalanchcha asaa.

²⁷ Shin taani new odiyaa wode, taani ne doonaa dooyina, neenikka untunttoo, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagana. Sisiyaa ooninne siso; sisennan is's'iyaa ooninne is's'o. Ayaw gooppe, untunttu makkalanchcha asaa.

4

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa (4:1–24:27)

¹ «Neenoo asaa na'aw, urk'k'aappe med'd'eedda S'uubiyaa akkaade, ne sintsan wotsa; yaataade Yerusaalame katamaa misiliyaa Aa bolla med'd'a.

² Aa doodda; dirssaa ooninne kesi akkenaada diraa, katamaa gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa doora; olanchchatuu ek'k'iyasaa giigissa; gimbbiyaa laaliyaa olaa miishshaa yuushshuwaan giigisaa.

³ K'ay birataa bashiyaa akkaade, birataa godaadan neepenne katamaappe gidduwaan essa. Ne som"uwaakka hank'k'uwaan aakko zaara. He katamay doodettana; k'ay dooddeeddawekka neena. Hawe Israa'eeliyaa asaw mallaa gidanawaa.

⁴ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaw muruwaa mallaa gidana mala ne haddirssa miyyiyaan gisa. Neeni ne haddirssa miyyiyaan giseedda gallassatuwaa payduwaa keeshshaa Israa'eeliyaa asaa untunttu waan murettanentto bessaasa.

⁵ K'ay neeni gisaade Israa'eelii wooti murettanentto bessanaadan 390 gallassaa new immaad. He itti itti gallassay untuntuntu muretiyaa itti itti laytsaana k'ara.

⁶ «He gallassaa ne wursseeddawaappe guyyiyaan, k'ay zaaraadde ne ushechcha miyyiyaan Yihudaa Asay wooti murettanentto bessanaw gisa; Itti itti gallassay itti itti laytsaa muruwaanna k'ara gidiyaa diraw, hewaadan untuntuntu ootseedda nagaraa muruwaa oytamu gallassaa neeni gisanaadan, taani new immaad.

⁷ Ne som"uwaa Yersaalame dooddetsaakko hank'k'uwaan zaaraadde, ne kushiya denta manddaade, Yersaalame bolla timbbitiyaa oda.

⁸ He dooddetsan neeni gam"iyaa gallassay wuranaw, itti miyyiyaappe hara miyyiyaw aad'd'a wod'd'ennaadan, taani neena wodoruwaan k'achchana.

⁹ «Ha"i neeni, zarggaanne banggaa, baa"eelaanne missiriyaa, mald-duwaanne morgge mitsaa akkaade, katsaa wotsiyaa itti baatsan k'olaade, aappe new k'umaa katsaade; hewaa neeni miyyiyaan gisiyaa 390 gallassaa maana.

¹⁰ Hachchi hachchi neeni miyaa ukitsaa likka; ikka 230 giraamiyaa dees'iyawaa gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan ma.

¹¹ K'ay neeni hachchi hachchi ushiyaa haatsaakka likka; ikka laa"u burc'c'ukko gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan usha.

¹² He walakkeedda katsaa banggaa ukitsaa uukkiyaawaadan uukka; Asay s'eellishshin, asaa wora sheeshsha mela eetsaade uukka; yaataade ma.

¹³ Hewe Israa'eeliyaa Asay taani untuntutta laaliyaa kawutetsatuwaa gid-don de'iiddi, tuneedda k'umaa maanawoo malaataa» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁴ Yaatina, taani zaaraadde hawaadan yaagaad; «Hay! Ubbaa Mood-diyaa Med'inaa Godaw, hewe hanoppo! Taani taana tunissa erikke. Ta na'atetsaappe doommaade hachchi gakkanaw, bakkutaa woy bazzo do'ay puuziide wod'eeddawaa ma erikke; tuneedda ashuu ta doonaakko shiik'i erenna» yaagaad.

¹⁵ I zaariide, taana hawaadan yaageedda; «Daro lo"a, yaatooppe, asaa wora sheeshshaa melan uukkiyaawaa aggade, miizzaa oshaa kewiyaan ne ukitsaa uukkaasa» yaageedda.

¹⁶ I k'aykka hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, be'a; Yersaalame katamaa katsi gelennaadan, taani diggana hanay. Asay katsaa hirggiidde, makkiide maana; k'ay haatsaakka yayyiidde, likkiide ushana.

¹⁷ Hewoo untunttoo de'iyaa katsayenne haatsay wurana; untunttu ittuu ittuwaa, «Poora!» giidde s'eelana; untunttu barenttu nagaraa muruwaan gil'k'ana.

5

Yersaalame Bolla Yiyaa Bashshaa Malaataa

¹ «Neenoo asaa na'aw, k'ara mashshaa akkaade, ne huup'iyaaanne ne bu-uchchaa huup'iyaa giigisiyaawanttu milaac'c'iyaaadan an meedda. Yaataade miizaanan likkaade, ne binnaanaa heezzu kessaade shaakka.

² Neeni dooddiyaa wodii wuriyaa wode, ne shaakkeedda binnaanaw itti kushiya Yersaalame katamaa misiliyaw gidduwaan tamaan s'uugga. Laa"entso kushiya katamaa yuushshuwaan ubbaan mashshaan k'ans's'ereetsaa. Heezzentso kushiya k'ay c'arkkoo laala; ayaw gooppe, taani untuntutta mashshaan yederssana.

³ K'ay hewaappe guutsa binnaanaa akkaade, ne mayuwaa s'eeran k'achcha.

⁴ He neeni k'achcheeddawaappe guutsaa akkaade, taman olaade s'uugga. Hewan doommeedda tamay Israa'eeliyaa asaa ubbaa gakkanawaa» yaageedda.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe Yersaalame katamaa; taani biittatuwaa izi yuushshuwaan wotsaade, kawutetsatuwaa ubbaw giddo gul'an izo wotsaad.

⁶ Shin iza bare iita oosuwaan, bare yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaap-penne kawutetsatuwaappe yaa iitaade, ta higgiiyaanne ta wogaa naagennan is's'aaddu; tumukka iza ta higgiiyaw makkalaaddu; ta wogaakka kaallennaan is's'aaddu» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenttu hintte yuushshuwaa kawutetsaappe aatsiide metuwaa med'eeddita; ta azazuwaa kaallennaaninne ta wogaa naagennan is's'eeddita. Haray atto shin hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaakka naagibeykkita» yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yersaalame, taani new morkke; hara kawutetsatuu ubbay be'ishina, ne bolla ta pirddaa ahana.

⁹ Neeni taani is's'iyaa eek'aa goynaa ubbaa ootseedda diraw, taani hawaappe kase hanibeennawaa, k'ay hawaappe sintsawukka hanenna pird-daa ne bolla ahana.

¹⁰ Hewaappe denddeeddawaan, hintte gidдон aawotuu barenttu naanatuwaa maana; k'ay naanatuukka barenttu aawotuwaa maana. Taani hintte bolla pirddaa ahana; hintteppe atteedawanttakka oyddu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalana.

¹¹ «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hintte hintte sheneyiyaa eek'atuwaaninne tuna oosotuwaan ta Geeshsha Golliyaa tunisseedda diraw, taanikka hinttena butsa d'ayissana. Hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke.

¹² Ne asaappe itti kushii katamaa gidдон iita harggiyaan woy koshan hayk'k'ana; laa"entso kushii katamaappe karenna olan wurana; k'ay heezzentso kushiyaa taani oyddu c'arkkuwaa miizaanaw ubbaw laalaade, untuntta mashshaan yederssana.

¹³ «Ta yiluu wurana; taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uukka ek'k'ana; yaatooppe ta hank'k'uu dochchana. Taani untunttu bollan hank'k'etteedda hank'k'uwaa wurssiyaa wode, taani Med'inaa Goday k'anaatiyaan haasayeeddawaa untunttu erana.

¹⁴ «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдонinne hintte mataana aad'd'iyaa ubbaa sintsan taani hinttena bazuwaanne k'iliic'iyawaa ootsana.

¹⁵ Taani hinttena ta hank'k'uwaan, ta yiluwaaninne k'aretay baynna seeran pirddiyaa wode, hintte hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutet-satoo k'iliic'oonne shek'aw, hinttena be'eedda asaw naagettiyaabaanne dagamiyaabaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

¹⁶ Taani hintte bolla wod'iyaaanne d'ayissiyaa koshaa wonddaafiyaa dukkiyaa wode, hinttena d'ayissanaw dukkana. Hinttew koshaa yaa yaa darissana; Yersaalame katamaa katsay gelennaadan, taani diggana.

¹⁷ Taani koshaanne bazzo do'aa hintte bolla yeddina, untunttu hintte naanatuwaa d'ayissana. Taani iita harggiyaa, suutsaa gussiyaawaanne olaa hintte bolla ahana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

6

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Pirddeedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Israa'eeliyaa zoozetuwaakko ne som"uwaa derek'k'aan zaaraadde, untunttu bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga, «Hinttenoo, Israa'eeliyaa zoozetoo, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa zoozetoonne keratoo, bubuhatoonne zanggaaratoo hawaadan yaagee; Be'ite, taani, ta mashshaa hintte bolla yeddana; k'ay hintte eek'aa goyinniyyaa sa'aakka d'ayissana.

⁴ Hintte yarshshiyaa sa'atuu kolettenna; k'ay hintte is'aanaa c'uwayiyaa miishshatuukka me"erettana. Taani hintte asaa hintte eek'atuwaa sintsan wod'ana.

⁵ Taani Israa'eeliyaa asaa anhaa untunttu eek'atuwaa sintsan gisisana; hintte mek'etsaakka hintte yarshshiyaa sa'atuwaa yuushshuwaan laalana.

⁶ Hintte de'iyaa saan ubbaan, hintte katamatuunne hintte goyinniyyaa sa'atuu kolettenna. Hewaadanka hintte yarshshiyaa sa'atuu tunananne laalettana; hintte eek'atuu me'erettananne d'ayana; hintte is'aanaa c'uwayiyaa sa'atuukka me'eretti wod'd'ana; hintte ootseedda oosuu ubbay pitetti d'ayana.

⁷ Hintte Asay shukettiide, hintte giddon kunddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

⁸ « «Taani hintteppe amareedawantta pas'a ashshana; mashshaappe atteeddawanttu biittanne kawutetsaa giddon laalettana.

⁹ Mashshaappe atteeddawanttu yaan omooduwaan de'ana. Yaan de'iyaa wode, untunttu taana hassayana; k'ay woshumiyaa wozanaaninne barenttu ayfiyaan eek'aa goynnaw guyye simmiyaawaan, untunttu ta wozana mentseeddawaa hassayana. Untunttu barenttu ootseedda iita oosuwaappenne untunttu yeellaiyyaa hanotaappe denddeeddawaan, barena bare huup'iyaw shaataanna.

¹⁰ K'ay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untunttu bolla iitabaa ahana geeddawe c'oo mela baabisuwaa gidenna» » yaagee.

¹¹ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday taana hawaadan yaagee; «Ne birad'd'iyaa hank'k'uwaan s'orssa! yiluwaan ne gediyanikka biittaa k'akka! K'ay hawaadan yaaga; «Israa'eeliyaa asaa sheneyiyaa oosoo aayye ana!» yaaga. Ayaw gooppe, untunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan wurana.

¹² Haakuwaan de'iyaawe iita harggiyaan hayk'k'ana; matan de'iyaawe olan hayk'k'ana; k'ay pas'a atteeddawe koshaan hayk'k'ana. Hewaadan ootsaade, taani ta hank'k'uwaa untunttu bolla wurssana.

¹³ Untunttu asaa anhay untunttu eek'atuwaa giduwaa ubbaan, untunttu yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaa ubbaan, d'ok'k'a zoozetuwaa bolanne deretuwaan kiikiyaa ubbaa bolla, irs's'a mitsaa garssaa ubbaan, daro bonc'c'ii de'iyaa etsaa garssaa ubbaan, barenttu eek'atoo sawiyaa yarshshuwaa s'uuggeedda sa'aa ubbaan kunddeedda wode, untunttu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁴ K'ay taani ta kushiyaa untunttu bolla mic'aade, untunttu de'iyaa biittaa ubbaa, gedissa bagga bazzuwaappe biide huup'issa bagga Ribila giyyaa katamaa gakkanaw, mela ootsana. Taan Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

7

Israa'eeliyaw Wurssetsay Gakkeeda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittaw hawaadan yaagee; «Wurssetsaa be'ite! Ubbaa baggaana biittaa bollan wurssetsay gakkeedda.

³ Hekko, wurssetsay hintte bolla gakkeedda! Taani ta hank'k'uwaa hintte bolla yeddana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, taani hinttena murana.

⁴ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

⁵ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bashshaa! Bashshaa bollan bashshay yee.

⁶ Wurssetsay gakkeedda! Wurssetsay gakkeedda! I hintte bollan dendeedda. Be'ite, I gakkeedda!

⁷ Ha biittan de'iyaa wanttoo, hintte pirdday gakkeedda; wodii gakkeedda; gallassay matatteedda! Hewe shabbirssaa gallassaappe attina, zooziyaa bollan nashshechchan ililiya gallassaa gidenna.

⁸ Ha"i matan taani ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta yiluwaakka hintte bollan wurssana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, hinttena murana.

⁹ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Yaatooppe hintte hinttena shoc'eeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁰ « «Hekko gallassay! hawesh gakkeedda! Hintte bayetsay hintte penggiyaa gakkeedda! Hintte iitatetsay kuukumeedda; hintte otoruukka c'iisheedda.

¹¹ Makkalaa gaasuwaan iita oosuu dareedda; untuntutuppe ittuunne atena; untunttu c'oratetsaappe, woy untunttu duretetsaappe, woy untunttu bonchchuwaappe ayinne atena.

¹² Wodii gakkeedda; gallassaykka matatteedda! Hank'k'uu asaa ubbaa bollaanna gidiyaa diraw, shammiyaawe nashettoppo; woy zal"iyaawekka kayyottoppo.

¹³ Untunttu laa"uu pas'a de'iyaa wodiyaan, zal"eeddawe bare zal"eeddawoo guyye simmenna. Iraa'eliyaa asaa ubbaa bolla odeteedda ha sas'ay laametтена; untunttu nagaraappe dendeeddawaan untuntutuppe ittuunne bare shemppuwaa ashshenna.

¹⁴ Ta hank'k'uu asaa ubbaa bolla de'iyaa diraw, untunttu olaw ulttuwaa punniide, ubbabaa giigissooppekka, ooninne olaw kesenna.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa Gaasuwaan Yiyaa Muruwa

¹⁵ « «Karenna olay, soonna iita harggiinne koshay de'ee. Katamaappe gas'an de'iyaa we olan hayk'k'ana; katamaa gidдон de'iyaa wanttu koshaaninne iita harggiyaan wurana.

¹⁶ Untuntutuppe atteedawanttu, dembba gadiyaappe yashshan bak'ateedda harap'p'etuwaadan barenttu nagaraa gaasuwaan deriyaa bollan olana.

¹⁷ Kushiyaa ubbay donc'c'ilana; gulbbatay ubbay kolddina yashshan muushana.

¹⁸ Unttuntu maak'aa mayyana; k'ay yashshan kokkorana. Unttuntu ubbaa som'iikka yeellaa mayyana; untntuntu ubbaa huup'iikka meedettana.

¹⁹ Unttuntu barenttu biraa ogiyaan olana; untntuntu work'k'aykka tunabaa gidanawaa. Ees's'iyaa Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi, untntuntu biraynne untntuntu work'k'ay untntunta ashshanaw danddayenna. Untntuntoo d'ube gidiide, nagaran gelissedda biraynne work'k'ay untntuntu uluwaa kumiide, untntunta koshaappe ashshenna.

²⁰ « Unttuntu barenttu lo"o alleek'k'uwan otoretteeddino; hewantta barenttu is's'eteedda tuna eek'anne yeellayiyaa misiliyaa med'd'anaw go'etteeddino. Hewaa diraw, taani he lo"o alleek'k'uwaa untntuntoo tunabaa kessaad.

²¹ Taani untntuntu alleek'k'uwaa omooduwaa ootsaade, allagawunne biittaa ubbaan de'iyaa iitatoo aatsaade immina, untntuntu Aa tunabaa kessana.

²² He wode taani ta som"uwaa wora zaarana; k'ay ta bonchcho Geeshsha Golliyaa panggatuu geliide tunissana.

²³ « Suure pirddaa d'ayussaan, biittay ubbay suutsaan kumeedda dirawunne katamaykka makkala oosuwaan kumeedda diraw, sanssalataa giigissa.

²⁴ Untntuntu golletuwaa baressa ootsana mala, taani ubbaappe iita kawutetsaa ahana. Wolk'k'aamatuwaa otoruwaakka taani d'ayissana; untntuntu geeshsha sa'atuukka tunana.

²⁵ Dagamay yiyaa wode, untntuntu saruwaa koyana; shin demmikkino.

²⁶ Bashshay bashshaa bolla, k'ay iita oduu iita oduwaa bolla yaana. Untntuntu timbbitiyaa odiyaawaa, «Ne sas'aa oda» yaagana. K'eesetoo tamarisiyaa timirttii d'ayana; c'imatookka zoriyaawe d'ayana.

²⁷ Kaatii yeekkana; kaappuu hidootaa k'ans's'ana; he biittaa asaa kushii yashshan kokkorana. Taani untntuntoo untntuntu oosuwaadan ootsana; untntuntu pirddaadan, untntuntu bolla pirddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untntuntu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

8

Geeshsha Golliyaan Eek'aa Goynaa

(8:1–10:22)

¹ Nuuni omoodetteedda usuppuntsa laytsan, usuppuntsa aginaan, ichcheshantsa gallasan, taani ta son utti de'ishshin, Yihudaa c'imatuukka ta sintsan utti de'ishshin, Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda.

² Taani tishshi udaade s'eelliyaa wode, asaa malatiyaawaa be'aad; aw s'eessaappe garssa bagga malatiyaa sa'ay tamaa malatee; k'ay s'eessaappe bolla bagga malatiyaa sa'ay p'ooliyaa naasiyaa birataa malatee.

³ I kushiyaa malatiyaawaa taakko yeddiide, ta huup'iyaa binnaanaa oyk'k'eedda. Ayyaanay taana sa'aappenne saluwaappe giddoo pude dentsiide, S'oossaa sas'aan taana Yerusaalame afeeda. Huup'issa baggana Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa geliyaa penggiyaanna gelissiide, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'ay ek'k'eeddawaa besseedda.

⁴ Kase taani kabaara shaafaa matan sas'aan be'eeddawaadan, Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuwaa hewan be'aad.

⁵ Hewan I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, huup'issa bagga s'eella» yaageedda. Taani s'eelliyaa wode, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'aa misiliyaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan de'iyawaa be'aad.

⁶ K'aykka I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, untunttu ootsiyaawaa be'ay? Taana ta Geeshsha Golliyaappe haassanaw Israa'eeliyaa Asay ootsiyaa wolk'k'aama is's'etiyaa eek'aa goynnuwaabaa be'ay? Hewaappekka aad'd'iyaa iitiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, taana Geeshsha Golliyaa dabaabaa pengge aheedda; hekko taani s'eelliyaa wode, godan s'oo'ii de'iyawaa be'aad.

⁸ I taana, «Laa asaa na'aw, godaa bookka» yaageedda; taani bookkiyaa wode, itti penggii hewan de'iyawaa be'aad.

⁹ K'ay I taana, «Gela; untunttu hawaan ootsiyaa iitanne sheneyiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynnuwaa be'a» yaageedda.

¹⁰ Taani giddo gelaade s'eelliyaa wode, godaa bollan yuuyyi aad'd'iide biittaana gooshettiyyaa med'etatu misilii, geeshsha gidenna do'atuwaa misilii ubbayne Israa'eeliyaa asaa eek'atuwaa ubbaa misilii kumeeddawaa be'aad.

¹¹ Unttunttuppe sintsa baggana Israa'eeliyaa asaappe laappun tammu c'imatuu ek'k'eeddino; k'ay Shaafaanna na'aa Yazaaniikka untunttu gid-don ek'k'eedda. Ubbaykka is'aanaa c'uwayiyaawaa barenttu kushiyan oyk'k'eeddino; is'aanaa c'uwayikka tullu gee.

¹² K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawaa Israa'eeliyaa asaa c'imatuu ubbaykka d'uman barenttu eek'aa misiliyaa golliyaan untunttu ootsiyaawaa be'ay? Ayaw gooppe, untunttu, Med'inaa Goday nuuna be'enna; Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda yaagiino» yaageedda.

¹³ K'aykka I taana, «Hewaappekka aad'd'iyaa is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa neeni biro be'ana» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa huup'issa bagga penggiyaakko afina, hewan Tamuza giyyaa barenttu s'oossaw uttiide yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa be'aad.

¹⁵ I taana, «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'ay? Hewaappe aad'd'iyaa is's'eteedda ek'k'aa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, I taana Med'inaa Godaa Golliyaa giddo dabaabaa afeeda; hewan Geeshsha Golliyaa penggen baranddaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan laatamanne ichcheshu attuma asaa gidiyaawaa be'aad. Untunttu barenttu zokkiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaakko, barenttu som"uwaa away doliyaa bagga zaariide, away doliyaa baggana awaaw goynniino.

¹⁷ I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'aaddi? Yihudaa asaw ha is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa hawaan ootsiyaawe ubbay laafabaa gideedee? Untunttu biittaa makkala oosuwaan kuntsiide, zaari zaariide taana hank'k'etissanaw bessii? Be'a, untunttu barenttu danddayeedda keenan taana iissiide c'ashiino.

¹⁸ Hewaa diraw, taani untunttunna hank'k'uwaan gakkettana. Taani untunttoo k'arettikkenne untunttuppe ittuwaanne ashshikke. Untunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, ta haytsaan waassinakka, taani untunttoo sisikke» yaageedda.

9

Eek'aw Goyinniyaawantta Wod'eeddino

¹ Hewaappe guyyiyaan, d'ok'k'a kooshshaan, taani sisishshin, «Hawanttu, katamato muranaw kiitetteeddawanttu, ubbaykka barenttu wod'iyaa olaa miishshaa barenttu kushiyaan kushiyaan oyk'k'iide, haa yiino» yaageedda.

² Hewaappe, huup'issa s'eelliyaa k'ommo bagga penggiyaanna wod'iyaa olaa miishshaa oyk'k'iide, yiyaa usuppun asatuwaa be'aad. Unttuntunna ittippe liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda itti bitanii de'ee. Unttuntu giddo geliide, nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eeddino.

³ Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu kase bare de'iyaa kiruubetuwaappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Hewan Med'inaa Goday layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda bitaniyaa s'eeseedda.

⁴ Aa hawaadan yaageedda; «Yerusaalame katamaa gidduwaa baade, yaan oosettiyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaa diraw, ooliiddinne kayyottiide de'iyaa asaa som"uwaan mallaa wotsa» yaageedda.

⁵ Taani sisishshin, I haratuwaakka hawaadan yaageedda; «Aa geeddo kaalliide, katamaa gidduwaa aad'd'iide wod'ite! Ittuwaanne ashshoppite; oossinne k'arettoppite.

⁶ C'imatuwaa, wodallatuwaanne wodorotuwaa, mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa ubbaakka shukkite; shin som"uwaan malay de'iyaa asaa oonanne bochchoppite. Wod'uwwa ta Geeshsha Golliyaan doommite» yaageedda. Unttunta wod'uwwa Geeshsha Golliyaa sintsaan ek'k'eedda c'imatuwaan doommeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, I unttunta hawaadan yaageedda; «Geeshsha Golliyaa tunissite; dabaabatuwaakka anhaan kuntsite; kesite» yaageedda. Unttuntu kesiide, katamaa gidдон ubbaan wod'uwwa doommeeddino.

⁸ Unttuntu wod'i de'ishshin, taani taarekka ataade, ta som"uwwa biittaa gatsa gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ha neeni Yerusaalame bollan gussiyaa ne hank'k'uwaan, Israa'eeliyaappe atteeda muliyaakka wurssaayye?» yaagaad.

⁹ I zaariide, taw hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaanne Yihudaa nagaray loytsi dareedda; biittaa ubbay suutsan kumeedda; k'ay katamaa ubbaan suure pirdday baawa. Ayaw gooppe, «Asay, Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda; Med'inaa Goday be'enna» yaagiino.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untunttoo k'arettikkenne untuntuppe ittuwaanne ashshikke. Taani untunttoo untuntu ogiyaada ootsana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda bitanii guyye simmiide, «Neeni taana azazeeddawaadan ootsaad» yaageedda.

10

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyaappe Shaakketteedda

¹ Taani s'eelliyaa wode samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe oosetteedda kawutetsaa araataa malatiyaa kiruubetuwwa huup'iyappe bolla baggana de'iyaa mic'etteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaawaan de'iyawaa be'aad.

² Liinuwwa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Kiruubetuwaappe garssa baggana yinggiriyaawaan gidduwaana aad'a ba; hewaappe s'iis'untsaa bonk'k'uwwa ne kushiyan kop'p'eta akkaade, katamaa bolla laala» yaageedda.

Taani s'eellishshin, tamaa akkanaw geleedda.

³ Bitanii geliyaa wode, kiruubetuu Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana ek'k'eeddino; giddo dabaabaakka shaarii kumeedda.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu kiruubetuwaa bollappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Shaarii Geeshsha Golliyaa kumeedda; dabaabaykka Med'inaa Godaa bonchchuwaa p'ooletsan kumeedda.

⁵ Kiruubetuwaa k'efiyaa giiretsay Ubbaa Mooddiiyaa S'oossay haasayoode sisetiyaa kooshshaadan, kare dabaaban sisettee.

⁶ Liinuwaa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday, «Kiruubetuwaa garssa bagga yinggiriyaawaa giddoppe tamaa akka» yaagiide azazina, I geliide itti yinggiretiyaawaa miyyiyaan ek'k'eedda.

⁷ Kiruubetuwaappe ittuu barenttu gidдон de'iyaa tamaakko bare kushiya yeddiide, aappe guutsaa akkiide, layinuwaa mayyeedda bitaniyaa kushiyan wotsina, ikka akkiide keseedda.

⁸ Kiruubetuwaa k'efiyaappe garssa baggana asaa kushiya malatiyaawe de'ee.

⁹ Taani s'eelliyaa wode, kiruubetuwaa miyye bagga oyddu yinggirotuu de'iino; itti kiruubiyaa miyyiyaan itti itti yinggirii de'iyawaa be'aad; he yinggiiretsatuu ink'k'uwaadan p'ooliino.

¹⁰ Unttuntu oydduukka ittuu ittuwaa malatiino; itti irzzuu laa"u irzzuwaa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi utteedda.

¹¹ Kiruubetuu biyaa wode, oyddu baggawukka yaanne haanne simmennaan biino; itti yinggiiretsay beedda geeduwaa yenkko yinggiretiyaawanttu yaanne haanne simmennaan oydduwaappe ittuwaa huup'ii simmo sa'aa sitti giide biino.

¹² Unttuntu kumentsaa bollan, hewenne unttuntu zokkuwaan, unttuntu kushiyan, unttuntu k'efiyaaninne unttuntu oyddu yinggiretiyaawanttu ayifii kumeedda.

¹³ Taani sisishshin, yinggiretiyaawanttu elleelliyaa Yinggiretiyaawantta geetetti s'eesetteeddino.

¹⁴ Itti itti kiruubiyaw oyddu som"ii de'ee. Itti som"ii kiruubiyaa som"uwaa, laa"entsuu asaa som"uwaa, heezentsuu gaammuwaa som"uwaanne, oyddentsuu arggantsaa som"uwaa.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, kiruubetuu pude denddeeddino. Hawanttu taani Kabaara Shaafaa matan be'eedda pas'a de'iyaa med'etatuwaa.

¹⁶ K'ay kiruubetuu biyaa wode, unttuntu miyye baggan de'iyaa irzzotuukka buluuliino; k'ay kiruubetuu biittaappe pude denddanaw barenttu k'efiyaa mic'c'iyaa wodekka yinggiretiyaawanttu unttuntu miyyiyaappe shaakkettikkino.

¹⁷ Unttuntu ek'k'iyaa wode, yinggiiretsatuukka ek'k'iino; k'ay unttuntu biittaappe pude denddiyaa wode, unttunttukka denddiino. Hewekka pas'a de'iyaa med'etatu ayyaanatuu unttuntun de'iyaa diraassa.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa penggiyaappe denddiide, kiruubetuwaappe bolla baggan ek'k'eedda.

¹⁹ Taani s'eellishshin, kiruubetuu barenttu k'efiyaa mic'c'iide, yinggiretiyaawaannakka ittippe biittaappe pude denddeeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa Golliyaa away doliyaa baggan de'iyaa dirssaa penggiyaanna ek'k'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka unttuntuppe bolla baggana de'ee.

²⁰ Hawanttu Kabaara Shaafaan taani Israa'eeliyaa S'oossaappe garssa baggana be'eedda pas'a med'etatuwaa; k'ay unttuntu kiruubetuwaa gidiaawaa taani eraad.

21 Unttunttoo ubbawukka oyddu oyddu som"otuunne, oyddu oyddu k'efetuu de'iino; untunttu k'efetuwaappe garssa baggana asaa kushetuwaa malatiyaawe de'ee.

22 Unttunttu som"otuu Kabaara Shaafaa matan taani be'eedda som"otuwaa malatiino. Unttunttu ubbaykka sitti giide, sintsaw biino.

11

Yerusaalame Bolla Gakkeeda Pirddaa

1 Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana dentsiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa Med'inaa Godaa Golliiyaa dirssaa pengge afeeda. Hewan he penggiyaa geliyaasan laatamanne ichcheshu attuma Asay de'ee; untunttu gid-don asaa kaaletsiyaa Azuura na'aa Azaaniyaanne Banaaya na'aa Palaas'iyaa be'aad.

2 Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha attuma asatuu ha kataman iita halchchuwaa halchchiyaawanttanne iita zoriyaa zoriyaawantta.

3 Unttunttu hawaadan yaagiino; «Nuuni golliiyaa zaaretsi kees's'ana wodii ha"a gidena. Ha katamay ashuwaa s'aaruwaa; k'ay nuuni asho» yaagiino.

4 Hewaa diraw, asaa na'aw, timbbitiyaa oda! Unttunttu bolla timbbitiyaa oda!» yaageedda.

5 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla wod'd'iide, taana hawaadan yaageedda; «Unttuntta yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, hintte hawaadan giita; taani hintte ayaa k'oppintto eray.

6 Ha kataman hintte daro asaa wod'iide, ogiyaa ubbaan anhaa kuntseed-dita yaagee.

7 ««Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte wod'iide hewan oledda anhay ashuwaa; k'ay ha katamaykka ashuwaa doyyisiyaa s'aaruwaa; shin taani hinttena ha katamaappe yeder-ssaade kessana.

8 Hintte olaw yayyeeddita; taani he hintte yayyeedda olaa hintte bolla ahana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

9 Taani hinttena ha katamaappe kessaade, allagatuwaa kushiyaan aatsa immana; taani hintte bolla pirddana.

10 Hintte olan wurana; taani hinttena hintte biittan pirddana. Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

11 Ha katamay hinttew ashuwaa s'aaruwaa gidenna; hinttekka Aa gid-don ashuwaa gidikkita. Hintte bolla Israa'eeliyaa biittan pirddana.

12 Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. Ayaw gooppe, hintte ta azazuwaa kaallennaan is's'eeddita; ta wogaakka naagennan is's'iide, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaadan de'eeddita» yaagee» yaaga» yaageedda.

13 Taani timbbitiyaa odishin, Banaaya na'aa Palaas'ee hayk'k'eedda; taani duge gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaade waassaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaappe at-teedawantta ubbaanna wurssana hanayiyee?» yaagaad.

S'oossay Omooduwaan De'iyawanttoo

Immeedda Hidootaa

14 Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagi-idde yeedda;

15 «Laa asaa na'aw, Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ne ishatuwaabaanne ne dabbotuwaabaa, omooduwaan de'iyaa

Israa'eelatuwaabaa «Unttuntu Med'inaa Godaappe haakkeeddino; ha biittaykka nuw laata gidiide imetteedda» yaagiide haasayiino.

¹⁶ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunta haakko kawutetsatuwaa giddo yed-dooppekka, k'ay biittatuwaan laalooppekka, beedda biittatuwaan guutsa wodi yaw taani untuntunna gidana» yaagee» yaaga.

¹⁷ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena kawutetsatuwaappenne hintte laaletteedda biittatuwaappe shiishshana; k'ay Israa'eeliyaa biittaa taani zaaraadde hinttew immana» yaagee» yaaga.

¹⁸ «Unttuntu guyye simmiide yiide, sheneyiyaa misiliyaanne tuna eek'aa biittaappe d'ayissana.

¹⁹ Taanikka untunttoo itti wozanaa immana; k'ay ooratsa ayaanaakka untuntu gidдон wotsana. Unttuntuppe shuchchaa wozanaa diggaade, ashuwaa wozanaa untunttoo immana.

²⁰ He wodiyaan untuntu ta higgiiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana. Untuntu ta asaa gidana; taanikka untuntu S'oossaa gidana.

²¹ Shin he sheneyiyaa misiliyawunne tuna eek'aw goyinnanaw doseed-dawantta gidoppe, taani untuntu oosuwaadan untunttoo ootsana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Bonchchuu Yerusaalameppe Shaakketteedda

²² Hewaappe guyyiyaan, untuntu miyyiyaan yinggiretiyaawanttu de'iyaa kiruubetuu, barenttu k'efiyaa mic'c'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untuntuppe bollaanna de'ee.

²³ Med'inaa Godaa bonchchuu katamaa gidoppe denddiide, away doliyaa bagga deriyaa bolla ek'k'eedda.

²⁴ S'oossaa Ayyaanay taw immeedda sas'aan Ayyaanay taana biittaappe pude dentsiide, Baabloonon omoodetteeddawanttukko afeeda. Hewaappe guyyiyaan, sas'ay taappe shaakketteedda.

²⁵ Taanikka Med'inaa Goday taana besseeddawaa ubbaa omoodduwaan de'iyawanttoo odaaddi.

12

Hizk'keeli Asay Omoodettiide Biyaawaa Malaataa Besseedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, neeni makkalanchcha asaa gidдон de'aassa. Unttuntu makkalanchcha asaa gidiiyaa diraw, untunttoo ayifii de'ee, shin demmikkino; untunttoo haytsay de'ee, shin sissikkino.

³ Hewaa diraw, asaa na'aw, omooduwaan biyaa asaadan, neeni afanaw danddayiyaawaa ubbaa shiishsha k'achchaade, gallassi untuntu s'eellishshin kesaade, ne de'iyaasaappe hara sa'aa ba. Untuntu makkalanchcha asaa gidooppenne, ooni erii, untuntu akeekana.

⁴ Gallassi untuntu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan, neeni k'achcheeddawaa kare kessa; k'ay omarssi untuntu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan kesa.

⁵ Untuntu s'eellishshin, ne golliiyaa godaa mentsaade; he me'o sa'aanna mulutsaade kessa.

⁶ Neeni kesseedda miishshaa untuntu s'eellishshin, ne hashiyaan tookkaade, lem'i lem'ishin kessa. Biittaa be'ennaadan, ne som'uwa

kamma. Ha neeni haniyaawe Israa'eeliyaa asaw malaataa gidanaadan, taani ootsaad» yaageedda.

⁷ Taanikka I taana azazeeddawaadan ootsaad. Omoodoo biyaa asaadan, gallassi taani k'achcheeddawaa kare kessaad. Omarssan k'ay ta golliyaa godaa ta kushiyan mentsaade kesaad; taani kesseedda miishshaa untunttu s'eellishshin, ta hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishina baad.

⁸ Wonttetsa Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Laa asaa na'aw, he makkalanchcha zaratu, Israa'eeliyaa asatuu neena, «Neeni ootsiyaawe ayee?» giide oochcheeddino gidikkinoo?

¹⁰ Neeni untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha timbbitii Yerusaalamen kaappuwaabanne Israa'eeliyaa asaa kumentsabaa» yaaga» yaagee.

¹¹ Neeni untuntta, «Taani hinttew malaataa. Taani ootseeddawaadan, untunttu bolla hanana; untunttu omoodettiide, hara biittaa baana» yaaga.

¹² «Untunttu gidдон de'iyaa kaappuu godaa lukki kesiide, bare miishshaa bare hashiyaan tookkiide, lem"i lem"ishina baana; I biittaa be'ennaadan, bare som"uwaa kammana.

¹³ Taani gitiyaa Aa sintsan yeggana ta p'iriyaankka oyk'k'ana. Taani Aa Baabloone katamaa ahana; shin I Kaladaawetuwa biittaa Baabloone katamaa be'ennaan hayk'k'ana.

¹⁴ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa maaddiyaawantanne Aa olanchchatuwaa ubbaa taani ubbaa sa'aa piskki ootsana; taani untuntta mashshaan yederssana.

¹⁵ «Untunttaa taani hara biittatuunne kawutetsatuwaa gidдо laaliyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

¹⁶ Untunttu barenttu biyaa kawutetsatuwaa gidдон barenttu tuna oosuwa paas'ana mala, taani untunttuppe amareedawantta olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe kessi akkanaadan ootsana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

Yashshaa Kokkoriyaa Timbbitiyaa Odiyaawaa Malaataa

¹⁷ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, ne ukitsaa dagaman ma; k'ay ne haatsaakka yashshaan kokkoraadde usha.

¹⁹ Biittan de'iyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Yerusaalame asaabaa hawaadan yaagee; «Untunttu barenttu ukitsaa hirggan maana; barenttu haatsaakka shabbirssan ushana. Ayaw gooppe, yaan Asay ubbay genanchchanne makkalanchcha gideedda diraw, untunttu biittay ona gidanawaa.

²⁰ Ha"i Asay kumeedda katamatuu d'ayana; k'ay biittaykka ona gidanawaa. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Asaa Leemisoo S'oossay Immeedda Zaaruwaa

²¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittabaw, «Gallassay aad'd'eeda; sas'ay ubbaykka mela gideeda» yaagiide hinttenttu leemisiyaawe I ayee?

²³ Hewaa diraw, untunttoo neeni, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha leemisuu laa"entso hassayettennaadan ootsana; untunttu zaaretsiide, hewaa Israa'eeliyaa biittan leemisikkino» yaagee» yaaga. K'ay untunttoo, «Gallassay matatteedda; sas'ay ubbaykka polettana hane» yaaga.

²⁴ Hawaappe sintsaw Israa'eeliyaa asaa gidдон wordduwaa sas'aynne murunuu ubbay de'enna.

²⁵ Taani Med'inaa Goday, odana koyowaa oday; hewekka gam"ennan polettana. Hinttenoo, makkalanchcha asatoo, taani odiyaabaa ubbaa hintte laytsan taani polana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «I be'eedda sas'ay sintsanaw daro laytsaassa; k'ay I adussa wodiyaan hananawaa ode» yaagee.

²⁸ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani odiyaa k'aalay polettanaappe attina, ittuukka gam"enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

13

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Attuma Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaan ha'i timbbitiyaa odiyaawanttu bolla timbbitiyaa oda. Barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaawantta hawaadan yaaga; «Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Ayaanne be'ennan c'oo barenttoo denddiyaa booza timbbitiyaa odiyaawanttoo aayye ana!

⁴ Israa'eeliyaa asaw, hintte timbbitiyaa odiyaawanttu koleteedda katamaa gidдон de'iyaa worakanatuwaa mala.

⁵ Med'inaa Godaa gallassi dirssay olan min ek'k'anaadan, Israa'eeliyaa Asay dirssaa gimbbiyaa zaari gimbbi minisanaw, gimbbii koletteeddasaa pude bibeykkino.

⁶ Untunttu sas'ay wordduwaa, k'ay untunttu murunuukka wordduwaa. Untunttu Med'inaa Goday kiittennan, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiino. Yaatiide untunttu odeeddawaa S'oossay polana yaagiide naagiino.

⁷ Taani odennan de'ishiina, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiide odiyaa hintte wordduwaa sas'aanne wordduwaa murunuwaa be'ibeykkitee?» » yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte worddobaa haasayeedda dirawunne hintte be'eedda sas'ay worddo gido diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hinttew morkke.

⁹ Ta kushii, worddo sas'aa be'iide, wordduwaa muruniyaawanttu bolla pirddanaw denddeedda. Untunttu ta asaa zoriyaa gidon k'ofaa k'achchanaw gelikkino, woy Israa'eeliyaa Asay s'aafetteedda mazggobiyaan s'aafettikkino, woy untunttu Israa'eeliyaa biittaakka gelikkino. He wode Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹⁰ «Saruu bayinnan de'ishiina, untunttu ta asaa, «Sa'ay sara!» yaagiide wora kaaletseeddino. K'ay Asay shuchchaa c'oo keeliide dirina, untunttu booshunchchaa okkiino.

¹¹ Hewaa diraw, he booshunchchaa okkiyaawantta, «He hintte okkeedda gimbbii kunddana! Wolk'k'aama iray bukkana; k'ay taani S'oossay orddo shachchaa duge yeggana; iita gotiikka denddana» yaagiide odite.

¹² He gimbbii kunddeedda wode, Asay hinttena, hintte Aa okkeedda booshunchchay ane?» giide oochchennan agganee? yaagee.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta hank'k'uwaan iita gotiyaa yeddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa kolanaw ta yiluwaan orddo shachchaanne wolk'k'aama iraa suulliyaa hank'k'uwaana kiittana.

¹⁴ Hintte booshunchchaa okkeedda gimbbiyaa taani mentsereetsana, biittan laalananne baasuwa mela ashshana. I kunddiyaa wode hintte Aa gidдон hayk'k'ana. He wode taani Med'inaa Godaa gididiyaawaa hintte hewan erana.

¹⁵ Hewaadan haniide, ta hank'k'uu gimbbiyaa bollanne gimbbiyaa booshunchchaa okkeedda asatuwa bolla wod'd'ana. Taani hinttena, «Ha'i gimbbii baawa; gimbbiyaa booshunchchaa okkeeddawanttukka de'ikkino.

¹⁶ Israa'eeliyaan de'iyaa, Yerusaalamebaa timbbitiyaa odeeddawanttu, saruu bayinnan aw saruwa sas'aa be'eeddawanttu, untunttu de'ikkino» yaagay. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga.

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Mac'c'a Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

¹⁷ «Laa asaa na'aw, barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiiyaa ne asaa mac'c'a asatuwaakko ha'i ne som"uwaa derek'k'aan zaara; untunttu bolla timbbitiyaa oda.

¹⁸ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, untunttu kushiyan ubbaan murunuwaabaa sikkiide wotsiyaanne asaa ubbaw huup'p'iyaa shaashiyaa giigissiyaa mac'c'a asatoo, hinttew aayye ana! Hintte ta asaa shemppuwaa p'iriide hintte hintte shemppuwaa ashanitee?

¹⁹ Itti kop'p'iyaa bangga woy itti baso ukitsaa demmanaw, yeellayiyaawaa ootsiide, ta asaa sintsan taana kawushshisiita. Hewaa giyaawe hintte hayk'k'anaw bessenawantta wod'iide, attanaw bessenawantta ashshiita giyaawaa. Yaatiide ta asaw wordduwaa odiita; untunttukka hintte wordduwaa sisiino» yaagee.

²⁰ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, hintte kushiyan wotseedda murunuwa taani dentsana. Taani Aa hintte kushiyaappe duutsa olana; p'iriyaappe kessi akkiyaa kafuwaadan, taani untuntta hintte wolk'k'aappe ashsha akkana.

²¹ Taani hintte biittaa shaashiyaakka dafa akkaade, ta asaa med'inaw hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gididiyaawaa hintte hewan erana.

²² Taani kayyoyyabeena s'illo asaa wozanaa hintte wordduwaan kayyoyiita; nagaranchchatuukka barenttu iita oosuwaappe simmiide, barenttu shemppuwaa ashshenaadan, hintte untuntta mintsetseeddita.

²³ Hewaa diraw, laa"entso worddo sas'aa be'ikkita; murunuwaabaakka ootsikkita. Taani ta asaa hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gididiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

14

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawantta D'ayssana

¹ Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu taakko yiide, ta sintsan utteeddino.

² Yaatina Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

³ «Laa asaa na'aw, ha asatuu barenttu wozanaan eek'aa esseeddino; k'ay untunttu nagaray untunttoo d'ubbiyaa shuchchaa mala gideedda. Yaatina, taani untunttu taana oochchanaadan ootsooyye?

⁴ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaappe ooninne eek'aa bare wozanaan wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay timbbitiyaa odiyaawaakko I booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan Aa eek'atuwaa c'oratetsaadan aw zaarana.

⁵ He eek'atuu ubbatuu Israa'eeliyaa asaa taappe wora zaareeddino; shin ha"i taani untunttoo immiyaa zaaruwaan untunttu wozanaa taakko zaarana» yaagee» yaaga.

⁶ «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nagaraa paas'ite! Hintte eek'aappe simmite! Hintte tuna oosuwaa ubbaappekka simmite!

⁷ « « «Israa'eeliyaa asaa gidina, woy Israa'eeliyaa biittan de'iyaa allaga asaa gidinakka, taappe shaakkettiide, bare wozanaan eek'aa wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay I ta zoriyaa oochchanaw timbbitiyaa odiyaawaakko booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan aw zaaruwaa immana.

⁸ Taani he uraanna ek'ettana; taani Aa leemisonne malaataa ootsana; taani Aa ta asaa giddoppe d'ayissana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

⁹ « « «Timbbitiyaa odiyaawe c'imettiide, timbbitiyaa odooppe, he timbbitiyaa odiyaawaa c'immeeddawe taana Med'inaa Godaa. Taani Aa bolla ta kushiya yeddaade, ta asaa giddoppe Aa d'ayissana.

¹⁰ Untunttu laa"uukka barenttu nagaraa nagaraa muruwaa tookkana; timbbitiyaa odiyaawaa muruunne timbbitiyaa oochchiyaawaa muruukka itti mala gidanawaa.

¹¹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu taappe wora biikkino; barenttu nagaran ubbaan barentta tunissikkino. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. He wode taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Noha, Daaneelanne Iyyooba

¹² Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹³ «Laa asaa na'aw, itti biittaa Asay nagaraa ootsiide, taw ammanettenan is'sooppe, taani ta kushiya yeddaade, untunttoo k'umaa d'ayissaade, koshaa ahana; he biittaa asaanne mehiyaa wod'ana.

¹⁴ Haray atto ha heezzu asatuu, Nohe, Daaneelinne Iyyoobi he biittan de'inttokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ «Woy taani untunttu biittaa bollan bazzuwaa do'atuwaa yeddina, he do'atuu an de'iyaa asaa d'ayssina, he do'atuwaa gaasuwaan ooninne giduwaana aad'd'enaadan, he biittay ona gidoope,

¹⁶ taani Ubbaa Moooddiyaa S'oossay ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, ha heezzu asatuu he biittan de'inttokka, untunttu barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa; shin biittay ona gidanawaa. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁷ «Woy taani he biittaa bollan mashshaa ahaade, Ha biittaana mashshay aad'd'o gaade, an asaanne mehiyaa wod'ooppe,

¹⁸ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ha heezzu asatuu he biittan de'inttokka, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Unttuntu s'alalay attanawaa. Taani S'oossay hawaa oday.

¹⁹ «Woy taani he biittaa bollan iita harggiyaa yeddaade, ta hank'k'uwaan Asay suutsaa gussana mala ootsooppe, an de'iyaa asaanne mehiyaa wod'ooppe,

²⁰ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, Nohe, Daaneelinne Iyyoobi he biittan de'inttokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshanaappe attina, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaakka ashshikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani asaanne mehiyaa wod'anaw Yersaalame bolla ta oyddu iita murotuwaa, mashshaa, koshaa, bazzo do'anne iita harggiyaa yeddiyaa wode, I ay keeshshaa aad'd'o iitabaa gidanddeeshsha!

²² Gido shin attiide kaseedda amareeda asatuu de'ana; attumanne mac'c'a naanatuwaakka yaappe kesana. Unttuntu hinttekko yiyaa wode, untunttu hanotaanne untunttu oosuwa hintte be'iide, taani Yersaalame bolla aheedda bashshay ubbay bessiyaawaa gidiyaawaa akeekana.

²³ Hintte untunttu hanotaanne untunttu oosuwa be'iide, taani untunttu bolla c'oo pirddabeennawaa erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa hawaa oday» yaagee.

15

Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, woyniyaa anuu bazzuwaan de'iyaa hara mitsaappe ayaayaani keeki?

³ Go"ay de'iyaaabaa ootsanaw Aa anuwaappe k'ans's'etti erii? Ayentto kak'k'iyaa koc'aa aappe kessa eray?

⁴ Aa oysetsuwaadan taman yeggina, ya baggayne ha baggay taman meetettina, gidduwaan atteeda s'iis'untsay ay maaddanee?

⁵ S'uugettannan de'iiddi, kase ayentto maaddibeennawe, tamay miina ees's'i kichchiide ayentto maaddenna.

⁶ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani bazzo mitsaa gidдон de'iyaa woyniyaa anuwaa tamaw oysetso oot-saade immeeddawaadan, Yersaalamen de'iyaa asaakka hewaadan oot-sana.

⁷ Taani ta som"uwaa untunttu bollan zaarana. Untunttu itti tamaappe kesooppekka, hara tamay untuntta maana. Taani ta som"uwaa untunttu bolla zaariyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu erana.

⁸ Untunttu taanan ammanettannan aggeeda diraw, taani untunttu biittaa ona kesana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

16

Ammanettena Yersaalamo

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Yersaalamo I tuna oosotuwa erissa.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Yerusalamo hawaadan yaagee; «Ne mayzzayenne ne sheeshshay Kanaane biittaa; ne aawuu Amoores biittaa asaa; ne aataakka Hiite biittaa asaa.

⁴ Ne yeletay gallassi ne gul"ay k'ans's'ettibeenna; woy neena geeshshanaw haatsaan meec'ettabaakka; woy mas'iniyaan gorppettaade c'ark'k'iyaan s'aas'ettabaakka.

⁵ Ha geetetteeddawanttuppe ittuwaanne ootsanaw new kayyotteeddawe baawa. Neeni yeletteedda gallassi kad'etteedda diraw, dembban olettaad-dappe attina, new ooninne k'arettibeenna.

⁶ « < «Hewaana taani kantsaade, neeni ne suutsaa gidдон murk'k'uk'k'aade zohettishina be'aad; neeni ne suutsaa gidдон gisa de'ishiina, Pas'a de'a yaagaad.

⁷ Taani neena shoyk'an de'iyaa katsaadan dichchaad. Neeni dic'c'a aduk'k'aade, gamma gakk'aadda. Ne d'antsay utteedda; ne binnaanaykka dic'c'eedda; shin neeni s'iira kallo attada.

⁸ « < «Laa"entsuwaa taani hewaana aad'aadde, neena s'eelliyaa wode, neeni wodoro gakk'aade borsseedda asaa gidaadda. Yaatina, ta mayuwaa ne bolla yeggaade, ne kalluwaa kammaad. Taani new c'aak'k'aade neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etina, neeni taanno gidaadda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « < «Taani ne bollay suutsan bayeeddawaa haatsaan meec'c'a geeshshaade, zayitiyaan okkaad.

¹⁰ Taani neena s'ibabiyaa k'amishiyaa mayzzaad; k'ay lo"o galbbaappe oosetteedda c'aammaakka wosissaad; k'ay layinuwa shaashiyaakka neena goozisaad; k'ay al"o kutaakka k'umayissaad.

¹¹ Neena ta alleek'k'uan alleek'k'aad; ne kushiyan sagaayuwaa wotsaad; ne k'ood'iyankka k'ood'iyaa aleek'k'uwaa wotsaad.

¹² K'ay ne siid'iyaan gutichchaa, ne haytsankka gutichchaa, ne huup'iyankka lo"o kallachchaa wotsaad.

¹³ Neeni work'k'aaninne biran alleek'k'ettaadda; ne mayuu ubbay pas'a layinuwa, al"o kutaanne alleek'k'o k'amishiyaa. Ne miyaa k'umay bertte d'iiliyaa, eessaanne zayitiyaa. Neeni loytsa darii puulanchcha gidaade, kaatato kewanaw denddaadda.

¹⁴ Neeni puulanchcha gididiyaa diraw, kawutetsatuwaan erettaadda. Ayaw gooppe, taani new immeedda bonchchuu neena hawaadan polo ootseedda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ « < «Shin neeni ne puulan ammanettaada; haratuwaan eretteed-dawaappe denddeeddawaan sharmus'a gidaadda; ogiyaanna aad'd'iyaa ub-baw neena aatsa immaadda.

¹⁶ Ne mayuwaappe amareedawaa akkaade, goyniyaa sa'aa med'aade alleek'k'issaada; yaataade yaan sharmus'aadda. Hewaa mala hanotay hawaappe kase hanibeenna; hawaappe sintsanawukka hananaw bessena.

¹⁷ New immeedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda lo"o alleek'k'uwaa, attuma misiletuwaa ootsaade med'd'aadda; yaataade untuntunna sharmus'aadda.

¹⁸ Taani immeedda alleek'k'o mayuwaa he misiletuwaa mayzzaadda. K'ay ta zayitiyaanne ta is'aanaa untunttoo shiishshaadda.

¹⁹ K'ay taani new immeedda k'umaa, bertte d'iiliyaa, zayitiyaanne eessaa untunttu sintsan sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsaade shi-ishshaadda. Hawekka haneedda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

20 « < «K'aykka, neeni taw yeleedda attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa afaade, eek'atuu maana mala k'umaa ootsaade yarshshaadda. Neeni sharmus'a keseeddawe new guus's'eeddee?

21 Neeni ta naanatuwaa shukkaade, eek'aw taman yarshshaadda.

22 Neeni tunatetsaaninne ne sharmus'an ubbaan de'aadde, kase ne yalagatetsaa laytsaa, s'iira kallo ne suutsan murk'k'uk'k'aade, zohetteedda wodiya dogaadda.

23 « < «Aayye ana! New aayye ana! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Ha ne iitatetsaa ubbaa bolla k'ay,

24 dabaabaa ubbaan d'ok'k'a sa'aa gimbbaade eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa new giigissaadda.

25 Oge doonaan ubbaan sharmus'iyaa sa'atuwaa kees's'aadda, ne puulaa tunissaadda; ogiyaanna kantsiyaa ubbaw ne asatetsaa aatsa immaade, sharmus'uwaa darissaadda.

26 Neeni amo s'alalan kumeedda, ne shooro Gibs'etuwaana sharmus'aadda; ne sharmus'uwaa daruwankka taana hank'k'etsaadda.

27 Hewaa diraw, taani ta kushiya ne bolla yeddaad; neena gakkiiyaa ne shaakuwaakka guutsaad. Taani neena ne pokko hanotan yeellatiyaa, koyowaa ootsanaadan ne morkkatuwaa Piliss's'eema mac'c'a asatuwaa sheniyaw aatsaade immaad.

28 Neeni alenna asaa gidiyaa diraw, Asoore biittaa asaanakka sharmus'aadda. He ubbankka hawe taw gidana gabaakka.

29 Hewaappe k'ay, zal'iyaan ak'eeda Baabloonetuwaanakka sharmus'iyaaawaa darssaadda; hewankka gidanawaa gabaakka.

30 « < «Neni ha yeellay bayinna sharmus'atiidan haniyaana, ne ayiba laafa asee! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

31 Neeni ogiyaa doonaan sharmus'iyaa sa'atuwaa new kees's'aadanne dabaabaa ubbaan eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa giigissaadda. Shin hara sharmus'atuwaadan, sharmus'atuu akkiyaa miishshaakka akkabaakka.

32 « < «Hane ha sharmus'a mac'c'a mishiratee, neeni ne asinaa c'imaade, allagatuwaana gisaadda!

33 Attuma Asay sharmus'atoo miishshaa c'iggee; shin neeni neenana gisiyaawanttoo imotaa immaasaa; untunttu ubbaa saappe neekko yaanaadan, magans's'aa untunttoo immaasa.

34 Hewan ne sharmus'atetsay hara mac'c'a asatuwaappe duma; neenana sharmus'anaw neena kaalliyaawe ittuunne baawa. Haray new c'iggenan, yaa c'iggaade sharmus'iyaaawan, haratuwaappe neeni duma» yaagee.

S'oossay Yerusaalame Bolla Pirddana

35 « < Hewaa diraw, hane sharmus'atee, Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!

36 Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neni ne sharmus'atetsaa amuwaan ne laggetsatoo ne bollaa k'aareedda diraw, ne tuna eek'atuwaa ubbaa dirawunne ne naanatuwaa suutsaa neeni untunttoo gusseedda diraw,

37 neeni untunttun nashetteedda ne laggetsatuwaa ubbaa, neeni siik'iyaaawanttanne neeni is's'iyaaawantta taani new morkke ootsaade shiishshana. Taani untuntta ne bolla ubba saanna shiishshaade, untunttu sintsan neena muls's'u ootsaade k'aarana; untunttu ne kalluwaa be'ana.

38 Taani sharmus'eedda mac'c'a asatuwaa bollanne suutsaa gusseedda mac'c'a asatuwaa bolla pirddiyaawaadan, ne bolla pirddana; taani ta hank'k'uwaaninne ta mishuwaan ne bolla hayk'k'uwaa ahana.

39 Taani neena ne laggetsatoo aatsa immana; untunttu ne sharmus'iyaa sa'atuwaanne eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa koli d'ayissana. Untunttu ne

mayuwaa mul's'u ootsi k'aariide, ne lo'o alleek'k'uwaakka wotsi akkiide, neena kallo s'iira ashshana.

⁴⁰ Unttuntu neena shuchchaan c'addi wod'iyaa ne barenttu mashshaan k'ans's'ereetsiyaa gyyte asaa ne bolla unttuntu ahana.

⁴¹ Unttuntu ne golliiyaa s'uuggiide, daro mac'c'a asaa sintsan ne bolla pirdana. Taani ne sharmus'atetsaa agissana; neenikka ne laggetsatoo laa"entso yaa miishshaa c'iggakka.

⁴² Hewaadan ootsina, taani ne bolla hank'k'etteedda hank'k'uu zarbbana; taani ne hanotan mishetteedda mishuukka hewan aad'd'ana. Taani hewan woppu gaade, laa"entso hank'k'ettikke.

⁴³ « < «Neeni ne yalagatetsaa laytsaa dogaade, ha iita oosuwa ubbaan taana hank'k'etsaadda. Hewaa diraw, tumuwaappe ne ootseeddawa ubbaa taani ne bolla zaarana. Neeni ne tuna oosotuwa ubbaa bolla sharmus'atetsaa ayaw gujjaadii? Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

Naattakka Aatidaan

⁴⁴ « < «Hane Yerusaalame, Asay ne bolla, Naattakka aatti mala giide leemisuwa odana.

⁴⁵ Tumu neeni bare asinaanne bare naanatuwa sheneteedda ne aatti mala; k'ay barenttu asinaa asinaanne barenttu naanatuwa naanatuwa sheneteedda ne michchetuwa mala. Ne aata Hiite biittaa asaa; ne aawuu k'ay Amooore biittaa asaa.

⁴⁶ Ne bayira michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe huup'issa baggana de'iyaa Samaariyaa; k'ay neeppe teefa michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe gedissa baggana de'iyaa Sodooma.

⁴⁷ Neeni untuntu ogiyaa kaalleeddawenne untuntu tuna oosotuwa ootseeddawe neena alibeenna. Shin neeni guutsa wodiyaan ootseedda oosuu untuntuwaappe iitaa daree.

⁴⁸ « < «Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Neeninne ne mac'c'a naanatu ootseeddawaadan, ne michchata Sodoomaanne I mac'c'a naanatu ootsibeykkino.

⁴⁹ Ne michchata Sodooma ootseedda nagaray hawaa: aane I mac'c'a naanatu otoranchcha, kalleeddawantanne ishaluwaan de'iyawantta gi-dooppenne, untuntu naak'eteeddawantanne hiyyeesaa maaddibeykkino.

⁵⁰ Untuntu otoranchcha gidiide, ta sintsan tuna oosotuwa ootseeddino. Hewaa diraw, hintte be'eeddawaadan, taani untuntu d'ayissaad.

⁵¹ « < «Samaaratta neeni ootseedda nagaraw baggaakka ootsabeykku; neeni untuntuwaappe aad'd'eeda tuna oosotuwa ootsaadda. Yaataade he ne ootseedda tuna oosotuwa ubbaa gaasuwaan, ne michchetuu s'illuwa malatanaadan ootsaadda.

⁵² Neeni ne michchetuwa suure asaa kesseedda diraw, kawushshaa mayya. Ayaw gooppe, ne nagaray untuntuwaappe aad'd'i iitina, hewan untuntu neeppe s'illo malateeddino. Hewaa diraw, yeellataade, kawushshaa mayya.

⁵³ « < «Gidooppenne, Sodoomonne I mac'c'a naanatuwa, k'ay Samaariyaanne I mac'c'a naanatuwa taani zaaraadde ishalissiyaa wode, neenakka ishalissana.

⁵⁴ Nebaan neeni loytsa yeellatana; neeni kawusheeddawaan, ne michchetuu neeppe keekiyaawaa eriide minetana.

⁵⁵ Ne michchetuu, Sodooma bare mac'c'a naanatuwaanna, k'ay Samaarattakka bare mac'c'a naanatuwaanna barenttu kase ishaloo simmana; neenikka ne mac'c'a naanatuwaanna hintte kase ishaloo simmana.

⁵⁶ Ne iitatetsay k'onc'c'anaappe kase, ne otoruwaa wode, neeni haray atto, ne michchatu Sodoomi bolla k'iliic'abeykkii?

⁵⁷ Gidooppenne, ha"i neeni Eedooma mac'c'a naanatuunne Aa shooro ubbay, k'ay Piliss's'eema mac'c'a naanatuunne ne yuushshuwaan de'iyaa, neena is's'iyaa ubbay k'id'iyaa kesaadda.

⁵⁸ Ne sharmus'atetsaaninne ne tuna oosotuwaa gaasuwaan murettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁵⁹ «⁵⁹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni k'aalaa c'aak'uwaa kad'o dirawunne hidootaa k'aalaa koleedda diraw, neeni ootseedda oosuwaadan, taani new ootsana.

⁶⁰ Gidooppenne, Taani ne yalagatetsaa wodiyaan neenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa hassayana; k'ay med'inaa c'aak'uwaakka neenana c'aak'k'etanawaa.

⁶¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ne bayiranne ne teefa michchetuwaa neekko ahiyaa wode, neeni ne hemetaa hassayaade yeellatana. Taani untuntta new mac'c'a naanatuwaa ootsaade immana; shin hewe taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan gidenna.

⁶² Hewoo taani ta c'aak'uwaa neenana wotsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana.

⁶³ Taani neeni ootseedda nagaraa ubbaa atto yaagiyaa wode, neeni ne ootseeddawaa hassayaade, yeellaw ne doonaa oyk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

17

Laa"u Arggantsatuwaanne Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"isha; untunttoo leemisuwaan oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Duma duma malaana de'iyaa baalletuunne wolk'k'aama wolk'k'aama k'efetuu de'iyaa itti arggantsay de'ee. He arggantsay Liibaanoosa yiide zigaa s'eeraa oyk'k'eedda.

⁴ He zigaa lic'uwaa mentseedda; he mentseedda lic'uwaa akkiide, zal"ii dariyaa biittaa, zal"anchchatuwaa katamaa afeeda.

⁵ «⁵ «I Israa'eeliyaa biittaaappe zeretsaa afiide, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaaasaa matan tokkeedda.

⁶ Pude aac'eedda turay darii aduk'k'enan daasheedda. Aa daashshay arggantsaakko simmiide daasheedda; shin Aa s'ap'uu biittaa giddo geleedda. He turay maraa yeleedda; haytsaakka kesseedda.

⁷ «⁷ «Hewaadanka, c'ora k'efetuunne wolk'k'aama wolk'k'aama baalletuu de'iyaa hara itti arggantsay de'ee. Haatsaa demmana giide, he turay bare toketteedda saappe he arggantsay de'iyaaasaakko, bare s'ap'uwaanne bare daashshaa yeddeedda.

⁸ Shin koyro arggantsay toketteeddawe aac'anaw, ayifanawunne loytsi lo"o woyniyaa gidanaw danddayiyaasan, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaaasaana» yaagee yaaga.

⁹ «Untunttoo neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He turay dic'c'anee? Koyiro Aa tokkeedda arggantsay Aa shoddennee? Aa ayifetuwaa k'ok'k'ofiide, Aa irs's'a haytsatuwaa melissennee? Aa he sa'aappe s'ap'uwaanna pude shoddanaw wolk'k'aama wolk'k'aa, woy daro asaa koshshenna.

¹⁰ Aa shoddiide, hara sa'aan tokkintto, I dic'c'anee? Away doliyaa bagga bazzo c'arkkuu shoc'ina, bare toketteeddasan ubbaanna melennee?» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Leemisuwaa Biletsaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Ha makkalanchcha asaw hawaadan yaaga; «He leemisuwaa biletsay ayentto erikkitee? Hewe ayee gooppe, Baabloone kaatii Yersaalame yiide, untunttu kaatiyaanne untunttu kaappotuwaaw omoodiide, Baabloone afeeda.

¹³ K'ay kaatiyaa golliyaa asaappekka ittuwaa akkiide, aanana ittippe c'aak'k'iide c'aak'k'eteedda; yaatiide asaa gidдон ereteeddawantta omoodiide afeeda.

¹⁴ Hewaa ootseeddawe untunttu kawutetsay wolk'k'aa d'ayiide, laa"entso denddenaadan, barenttu c'aak'uwaaw s'alala naagiide de'anaadaana.

¹⁵ Shin Yihudaa kaatii makkali dendiide, paratuwaanne daro olanchchatuwaa yeddanaadan, Gibs'e kiitteedda. Aw hewe hanand-deeshsha? Hawaa malabaa ootseeddawe I barew kessi akkanddee? K'ay c'aak'uwaaw aad'd'iide, I barew kessi akkanddee?

¹⁶ « «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Barena kaateyeedda kaatiyaanna mayetteedda k'aalaa dirawunne c'aak'uwaaw kad'eedda diraw, he kaatiyaa biittan, Baabloonon I hayk'k'ana.

¹⁷ Baabloone olanchchatuu daro asaa wod'anaw gimbbiyaa matan biittaa diddik'iide giigissooppenne dirooppekka, Gibs'e kaatii bare olanchchatuwaananne bare daro asaana yiinakka, ayinne maaddenna.

¹⁸ I c'aak'uwaaw kad'eedda; c'aak'uwaaw mentseedda. I bare kushiyaakka immiide, bare geeddawaa polibeenna. Hewaa diraw, aw kessi akkiyaa sa'ay baawa.

¹⁹ « «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; I kad'eedda ta c'aak'uwaanne I mentseedda ta c'aak'uwaaw taani Aa huup'iyaa bolla zaaraadde ahana.

²⁰ Taani ta p'iriyaa Aa bolla yeggana, I ta p'iriyaan oyk'k'ettana. I taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani Aa Baabloone afaade, hewan Aa bolla pirdana.

²¹ Dooretteedda Aa olanchchatuu ubbay mashshaan hayk'k'ana; pas'a atteeddawanttu duma duma sa'aa laalettana. He wode hawaa haasayeeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

²² « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaw adussa zigaa s'eeraa lic'uwaappe s'unk'k'a akkaade, d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaan tokkana.

²³ Taani Aa Israa'eeliyaa deriyaa huup'iyaan tokkana; hewan maraa yeliide, ayifiyaakka ayifananne lo"o zigaa gidanawaa. Kafo zarii ubbay an kees's'ana; untunttu Aa k'ankkaa kuwan shemppana.

²⁴ D'ok'k'a mitsaa zik'k'i ootsiyaawe, zik'k'a mitsaa d'ok'k'u ootsiyaawe, irs's'a mitsaa melissiyaawenne mela mitsaakka aac'issiyaawe, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa bazzo mitsaa ubbay erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

18

S'oossay Asaa Aa Oosuwaadan Oosuwaadan Pirddee

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Israa'eeliyaa biittaabaa hintte, «Aawotuu gam'e woyniyaa miina, naanatuwaa achchay zil"eedda» giide hintte leemisiyaawe ayee?

³ Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hawaappe sintsaw hintte Israa'eeliyaa biittan ha leemisuwaa leemisikkita.

⁴ Asaa ubbaa shemppuu tawaa; aawuwaa shemppuukka na'aa shemppuukka tawaa. Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana.

⁵ «Itti Asay s'illo gidoope, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsoope,

⁶ I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayoope, I Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayoope, bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayoope, k'ay piilay yeedda mac'c'aasaanna gisana d'ayoope,

⁷ oonanne uk'k'unnana d'ayoope, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroppe, itti uraanne bonk'k'ana d'ayoope, barew de'iaawaappe kosha-teedda asaa mizoope, kallotteeddawaa mayzoope,

⁸ I wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayoope, bare kushiya bal-aappe shiishshi akkoope, asaa giddon tumuwaa pirdoope,

⁹ ta higgiiyan hemettoope, ta wogaakka ammanetiide naagoope, yaa-toope, I s'illo asaa, I tumu pas'a de'ana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁰ «Ha bitaniyaw shemppuwaa wod'iyaa, woy hawaappe kaaliide de'iaawantuppe hak'awaa gidinakka ootsiyaa itti iita na'ay de'ooppe,

¹¹ bare aawuu ootsibeennawaa ubbabaa ootsee. I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan mee; I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissee;

¹² I hiyyeesaanne mank'k'uwaa uk'k'unnee; I asaabaa bonk'k'ee; ac'oo oyk'k'eeddawaa zaarena; eek'awukka goyinnee; tunabaakka ootsee;

¹³ I dichchaw tal"iide, wod'iyaa akkee. Hewaa mala Asay pas'a de'anee? Tuytti, I pas'a de'enna! I hewaa mala tunabaa ootseedda diraw, I tuma hayk'k'ana; Aa suutsaa ac'uukka Aa bollaanna gidanawaa.

¹⁴ «Ha iita bitaniyaw na'ay de'ooppe he na'ay bare aawuu ootsiyaa ha nagaraa ubbaa be'iide, I hewaa malabaa ootsana d'ayoope,

¹⁵ I deriyaa bolla eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayoope, Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayoope, I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayoope,

¹⁶ I oonanne uk'k'unnana d'ayoope, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroppe, I asaawaa bonk'k'ana d'ayoope, barew de'iaawaappe koshateed-dawantta mizoope, kallotteeddawanttakka mayzoope,

¹⁷ I balaappe kushiya shiishshi akkoope, wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayoope, I ta higgiiyaa naagoope, ta wogankka hamettoope, yaatoope, I pas'a de'anappe attina, bare aawuwaa nagaran hayk'k'enna.

¹⁸ Shin Aa aawuu asaa maataa bonchchibeenna diraw, bare ishatuwaakka wolk'k'an bonk'k'eedda dirawunne bare asaa giddon iitaa ootseedda diraw, bare nagaran hayk'k'ana.

¹⁹ «Shin hintte, «Na'ay bare aawuwaa nagaran ayaw muretennee yaagiita. Na'ay tumu pirddaanne suuretetsaa ootsiide, ta higgiiyaa minisiide naagoope, I tumu pas'a de'ana.

²⁰ Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. Na'ay aawuwaa nagaran murettana; hewaadankka, aawuu na'aa nagaran murettana. S'illo asaa s'illotetsay he aawuwaassa gidanawaa; iita asaa iitatetsaykka he aawuwaassa gidanawaa.

²¹ « Shin nagaranchchay bare ootseedda nagaraa ubbaappe simmiide, ta azazuwaa naagooppenne tumu pirddaanne suuretetsaa ootsooppe, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

²² I ootseedda nagaraappe ittuunne k'ofettenna. Bare ootseedda s'illo oosuwaa diraw, I pas'a de'ana.

²³ Nagaranchchay bare ogiyaappe simmiide, pas'a de'iyaaawan nashet-tayippe attina, taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday Aa hayk'k'uwaan nashetikke.

²⁴ « Shin s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaranchcha Asay ootsiyaa nagaraan tuna oosuwaa ootsooppe, I pas'a de'anee? Tuytti, I ootseedda s'illo oosuwaappe ittuunne k'ofettenna; I ammanettennan is'seedda dirawunne I ootseedda nagaraa ubbaa diraw, I hayk'k'ana.

²⁵ « Shin hintte, S'oossaa ogii suure gidenna yaagiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha"i sisite! Suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee?

²⁶ S'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaraa ootsiyaa wode, bare nagaraan hayk'k'ee. I bare ootseedda nagaraa diraw de'uwaan de'enna.

²⁷ Shin iita Asay bare iitatetsaappe guyye simmiide, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsiyaa wode, I bare shemppuwaa ashshana.

²⁸ I bare ootseedda nagaraa ubbaa akeekiide simmeedda diraw, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

²⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu, S'oossaa ogii suure gidenna yaageeddino. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee?

³⁰ «Hewaa diraw, hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena ubbaakka hintte ogiyaadan ogiyaadan pirddana. Nagaray hintte d'ayoo gaaso giden-naadan paas'ite; hintte bayzzuwaa ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³¹ Hintte naak'k'eedda naak'uwaa ubbaa hintteppe haasiide, ooratsa wozanaanne ooratsa ayaanaa akkite. Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hayk'k'iitee?

³² Taani itti asaa hayk'k'uwaaninne nashetikke. Hewaa diraw, hintte nagaraa paas'i simmiide, pas'a de'ite! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

19

Israa'eeliyaa Daannatuwaa Zilaassaa

¹ S'oossay Hizk'k'eela, «Israa'eeliyaa kaappatoo hawaadan yaagaade zilaala;

² «Hintte aata gaammotuwaa gidдон,
iza ayiba gaammatii!

Yalaga gaammotuwaa gidдон gisaade,
bare maratuwaa dichchaaddu.

³ Iza bare maratuwaappe ittuwaa dichchina,
wodalla gaammuwaa keseedda.

I shankkaa tamaariide, asaa meedda.

⁴ Kawutetsatuu ubbay aabaa sisiide,
ollaani geliide oyk'k'eteedda.

Untunttu Aa maaggan goochchiide,
Gibs'e biittaa afeeddino.

⁵ «Aa aata naagowe polettennaan is's'ina,
hidootay d'ayeeddawaa be'aade,

- bare maratuwaappe laa"entsuwaa dichchaade,
wodalla gaammuwaa kessaaddu.
- ⁶ I wodalla gaammuwaa gidiide,
hara gaammotuwaaw giddon,
yaanne haanne simeretteedda.
I shankkaa tamaariide, asaa meedda.
- ⁷ I untunttu wolk'k'aama geessuwaa mentsereetsiide,
katamaakka bayzzedda.
Biittayenne biittan de'iyaa Asay ubbay,
Aa gudetsan shabbiretteedda.
- ⁸ Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay,
Aa oyk'k'anaw p'iriyaa yeggeeddino.
Barenttu gitiyaakka mic'c'eeddino;
barenttu ollaan Aa oyk'k'eeddino.
- ⁹ Untunttu barenttu maaggaan Aa goochchiide,
kootsaadan giigeedda guutsa golliyaan yeggiide,
Baabloone kaatiyaakko afeedino.
Laa"entso Aa gudetsay Israa'eeliyaa deretuwaan sisettennaadan,
untunttu Aa k'asho golliyaa gelisseeddino.
- ¹⁰ « Ne aata haatsaa doonaan,
toketteedda woyniyaa turaa mala.
Daro haatsay de'iyaa diraw,
he woyniyaa turay ayifiyaa dars's'as's'i utteedda;
k'ay daro daashana de'ee.
- ¹¹ Aa maratuwaappe minniyaawe,
mooodiyaawanttu s'am"aa gideedda.
Aa maray wolk'k'aama maratuwaappe aduk'k'iide,
bollaw aad'd'eeda.
Bare maratuwaa c'oratetsaaninne
d'ok'k'atetsan bollaanna beetteedda.
- ¹² Shin he turay hank'k'uwaan shodettiide,
biittan oletteedda.
Away doliyaa c'arkkuu Aa ayifiyaa melissina k'ok'ofetteedda;
Aa mino tashii melina, tamay meedda.
- ¹³ Ha'i k'ay I haatsi bayinna,
mela biittan toketteedda.
- ¹⁴ Tamay Aa maratuwaappe ittuwaa oyk'k'iide,
Aa ayifiyaanakka dippi ootsiide meedda.
Yaatina, kawutetsaa s'am"aa gidiyaa,
ay mino maraykka Aa bollan attibeena.
« Hawe yeekuwaaw zilaassaa; hawaa zilaassaadan go'ettanaw bessee»
yaaga» yaageedda.

20

Makkalanchcha Israa'eeliyaa

- ¹ Nuuni omoodetteedda laappunsa laytsan, ichcheshantsa aginaan, tam-
mantsa gallassan, Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu Med'inaa
Godaa oochchanaw yiide, ta sintsan utteeddino.
- ² Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
- ³ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa c'imatoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa
Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yeeddawe taana

oochchanaassee? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke» yaagee» yaaga.

⁴ «Unttuntu bolla pirddiitee? Laa asaa na'aw, tumu untuntu bolla pirddiitee? Hewaa gidoope, untuntu mayzza aawotuwaaw tuna oosuwaaw untunta erissa.

⁵ Untuntu hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa dooreedda wode ta kushiya dentaade c'aak'k'aad, Yaak'ooba zaretoo Gibs'en de'ishiina, taanatetsaa erissaade, ta kushiyaakka dentaade c'aak'k'aadde, Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» gaade odaad.

⁶ Taani hinttena Gibs'eppe kessaade, hintte dooreedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe aad'd'eeda lo'o biittaa ahana gaade c'aak'k'aad.

⁷ K'ay taani untuntu; «Hintteppe ittuu ittuu bare siik'iyaa tuna eek'atuwaaw diggo; Gibs'e eek'atuwaan tunoppite. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaagaad.

⁸ « «Shin untuntu taw makkaliide, ta odiyaawaa sisennan is'seeddino. Untuntu barenttu amotteedda tuna eek'atuwaaw diggibeykkino; Gibs'e eek'awukka goyinniyaawaa aggibeykkino. Hewaa diraw, untuntu Gibs'en de'ishiina, ta hank'k'uwaaw untuntu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untuntu bolla wurssanaw k'oppaad.

⁹ Shin untuntu de'iyaa kawutetsatuwaaw giddoninne Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessiyaawaan, taani taanatetsaa erisseedda asaa sintsan ta sunsay tunennaadan ootsaad.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untuntu Gibs'eppe kessaade, mela biittaa ahaad.

¹¹ Azazettiyaa ubbaw de'uwaaw immiyaa ta wogaa taani untuntu immaad; ta higgiaakka untuntu tamarissaad.

¹² K'ay untuntu geeshshiyaaawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu erana mala, taani ta Sambbataa taappenne untuntuppe gidduwaan mallaa ootsaade immaad.

¹³ « «Shin Israa'eeliyaa Asay ha mela biittaanka ta bollan makkaleeddino. Azazetteedda ubbaw de'uwaaw immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiaakka mentseeddino; ta Sambbataakka daro tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaan ta hank'k'uwaaw untuntu bolla gussaade, untuntu wurssanaw k'oppaad.

¹⁴ Shin taani untuntu Gibs'eppe kesiyaawoo be'eedda kawutetsatuwaaw sintsan ta sunsay tunennaadan, untuntu d'ayissabeykke.

¹⁵ K'ay untuntu immeedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe lo'iyaa biittaa untuntu gelissennaadan mela biittan de'ishshin c'aak'k'aad.

¹⁶ Ayaw goope, untuntu eek'aw goyinniide, ta higgiaaw is'seetta diraassa, ta wogaadan hamettibeenna diraassanne ta Sambbataakka tunisseetta diraassa.

¹⁷ Gidoopenne, taani untuntu k'aretteedda diraw, mela biittan untuntu wurssa d'ayissabeykke.

¹⁸ « «Untuntu mela biittan de'ishiina, taani untuntu naanatuwaaw hawaadan yaagaad; «Hintte aawotuwaaw wogaadan hamettoppote; untuntu higgiaakka naagoppote; woy untuntu eek'atuwaan tunoppite.

¹⁹ Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Ta wogaadan hamettite; ta higgiaakka naagite.

²⁰ Taappenne hintteppe gidduwaan mallaa gidana malanne taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, Sambbataa hara gallasaappe dummayite» yaagaad.

²¹ « «Shin he naanatuukka ta bollan makkaleeddino; azazettiyyaa asaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiiyaakka untunttu naagibeykkino; ta Sambbataakka tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaaan ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw koyaad.

²² Shin taani ta kushiyyaa shiishsha akkaad. Taani untuntta Gibbs'eppe kessiyaawaa be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta sunsay tunennaadan, untuntta d'ayissabeykke.

²³ K'ay untuntta hara kawutetsatoonne hara biittatoo laalanaw mela biittaaan c'aak'k'aad.

²⁴ Ayaw gooppe, untunttu ta wogaw azazettenan is's'eeddino; ta higgiiyaakka mentseeddino; ta Sambbataa tunisseeddinonne barenttu aawotuwaaw eek'aa amotteeddino.

²⁵ Hewaadankka, k'ay untunttoo lo'o gidenna wogatuwaanne de'uwaa immenna higgetuwaa immaad.

²⁶ Untunttu barenttu yarshshuwaan tunanaadan, barenttu bayira naanatuwaa yarshshanaadan, taani untuntta yedda bessaad. Taani hewaa ootseeddawe untuntta dagantsanaassanne taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntta erissanaassa yaagee» yaaga.

²⁷ «Hewaa diraw, asaa na'aw, Israa'eeliyyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte aawotuukka taanan ammanettennan is's'iide, he yewotuwaan taana boreeddino.

²⁸ Untunttoo immanaw ta kushiyyaa dentsa c'aak'k'eedda biittaa untuntta aheedda wode, Untunttukka d'ok'k'a deriyaa ubbaanne irs's'a mitsaa ubbaa be'eeddino. Untunttun ubbaan barenttu yarshshuwaa yarshsheeddino. Barenttu c'uwayiyaa is'aanaaninne barenttu gussiyaa ushshaa yarshshuwaan taana hank'k'etseeddino.

²⁹ Yaatina, taani untuntta, Hawe hintte biyaa d'ok'k'a sa'ay ayee? yaa gaade oochchaad. Hachchi gakkanaw he sa'ay Baama geetettee; hewaa guusaykka goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa guusaa» » yaagee yaaga.

³⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa ootsiide, ayaw hinttena tunissiitee? Untunttu tuna eek'aa goynanaw amottiide ayaw kaaliitee?

³¹ Hachchikka hewaa mala imuwaa shiishshiyaa wodenne hintte attuma naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshiyaa wode, hintte eek'an ubbaan hinttena tunissiita. Hinttenoo, Israa'eeliyyaa asatoo, taani hinttenan ooshettoo? Taani Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke.

³² Hintte, «Nuuni mitsawunne shuchchaw goyinniyaa hara kawutetsatuwaa malanne S'oossaa amanena asaa mala gidana» yaagiide k'oppiita. Shin hintte k'ofay ubbakka hanenna.

S'oossay Mureenne Maaree

³³ « «Taani Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani ta mino k'esiyaan, ta muranaw dentseedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan hintte bolla kaatetana.

³⁴ Kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena kessana; hintte laaletteedda biittaa ubbaappe ta mino k'esiyaan, ta mic'eteedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan taani hinttena shiishshana.

³⁵ Taani hinttena kawutetsatuwaa mela biittaa giyaa bazzuwaa ahana; hinttena ta sintsan essaade, hintte bolla pirddana.

³⁶ Gibbs'e biittaa bazzuwaan hintte mayzza aawotuwaa bolla pirddeed-dawaadan, hewaadankka hintte bolla pirddana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁷ Taani hinttena ta kawutetsaa s'am"aa garssaan wotsana; ta c'aak'uwaa hintte naaganaadan, taani hinttena ootsana.

³⁸ Makkalanchchatuwaanne nagaranchchatuwaa taani hintte giddoppe diggana; ha"i untunttu de'iyaa imatsatetsaa biittaappe taani untuntta kessana; shin untunttu Israa'eeliyaa biittaa gelennaadan diggana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

³⁹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha"i taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, biide ubbaykka hintte eek'aw goyinnite. Shin hewaappe guyyiyaan, hintte imuwaaninne hintte eek'an ta geeshsha suntsaa tunissikkita.

⁴⁰ Ta geeshsha deriyaan, d'ok'k'u geedda Israa'eeliyaa deriyaa bollan hintte Israa'eeliyaa Asay kumentsay taw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw he biittan goyinnana. Taanikka hinttena mokka akkana; hintte yarshshuwaa, hintte dooreteedda imuwaanne hintte geeshsha imuwaa taani hintteppe koyay.

⁴¹ Hintte laaletteedda kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena ahiyaa wodenne hara biittatuwaappe taani hinttena shiishshiyaa wode, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa akkiyaawaadan, taani hinttena akkana. Kawutetsatuu s'eellishshin, taani hintte giddon geeshsha gidiyaawaa erisana.

⁴² Taani kase hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda Israa'eeliyaa biittaa hinttena zaaraadde aheedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

⁴³ Hintte hintte iita hametaanne hintte tuna oosuwaa hintte he sa'aan hassayana; hintte ootseedda iita oosuwaa ubbaa hintte shenetana.

⁴⁴ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte iita hametaadaaninne hintte tuna oosuwaadan gidennaan, ta suntsaa diraw taani ootsiyaa wode, taani S'oossaa gidiyaawaa hintte erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Gedissa bagga Tamaa Pirddaa

⁴⁵ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁴⁶ «Laa asaa na'aw, gedissa bagga simmaade s'eella; gedissa baggaw oda; gedissa wora bolla timbbitiyaa oda.

⁴⁷ Gedissa woraw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ne giddon tamaa oytsana; he tamay ne irs's'a mitsaakka ne mela mitsaakka ubbaa maana. He ees's'iyaa tamay to'enna; gedissappe biide, huup'issa gakkanaw de'iyaa asaa som"uwaa ubbaa he lac'uu labbana.

⁴⁸ Taani Med'inaa Goday oytseedda tamaa gidiyaawaa Asay ubbay be'ana. He tamay to'enna yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

⁴⁹ Taani zaaraadde, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa ta odanaw taana azazoppa. Untunttu taana, «I ubbatoo leemisuwaa odeo gidennee?» yaagiidde haasayiino» yaagaad.

21

Med'inaa Godaa Mashshaa

- ¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
- ² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Yerusaalamekko zaaraadde, Asay goyiniyaa sa'atuwaa bolla k'aalaa oda; Israa'eeliyaa biittaa bollan timbbitiyaa oda.
- ³ Hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani new morkke. Taani ta mashshaa shookuwaappe shoddaade, s'illo asaanne iita asaa ubbaa ne giduwaappe wurssana.
- ⁴ S'illuwaanne nagaranchchaa ubbaa d'ayssanaw huup'issappe gedissa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa bolla ta mashshaa shodana.
- ⁵ Hewan taani Med'inaa Goday ta mashshaa Aa shookuwaappe shoddeed-dawaanne guyye zaarennawaa Asay ubbay erana» yaagee» yaaga.
- ⁶ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Asay ubbay s'eellishshin, ne wozanay me"ina oola, c'amo un"an oola.
- ⁷ Unttuntu neena, «Ayaw oolay?» giide oochchiyaa wode, hawaadan yaaga; «Sintsanna yiyaa iita odoo oolay. Wozani ubbay yashshan muushana; kushiya ubbay arggaac'ana; unttuntu goobatetsay ubbay unttuntuppe kichchana; gulbbatay ubbaykka kokkorana. He wodii gakeedda! I elle polettana! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaaga» yaagiidde yeedda.
- ⁸ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
- ⁹ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Mashshaa! leefetteeddanne k'uc'etteedda mashshaa!
- ¹⁰ Shukkanaw leefetteedda. Walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda. Ta Asay imetteedda seeraanne muruwaa ubbaa is'seedda diraw, hawaappe guyyiyaan, ooninne nashetena.
- ¹¹ Go'ettanaw mashshay k'uc'etteedda; leefettiiddenne k'uc'ettiide, shukkiyaawoo imetteedda.
- ¹² ««Laa asaa na'aw, yeekkanne zilaala! Ayaw gooppe, he mashshay giigetteeddawe ta asaa bollaananne Israa'eeliyaa kaappotuwaawaa ubbaa bollaanna. Kaappatuukka ta asaana ittippe mashshaan hayk'k'ana. Hewaa diraw, ne tiraa bak'k'a.
- ¹³ Taani ta asaa paac'c'ana; unttuntu nagaraa paas'ennan is'sooppe, ha metuu ubbay unttuntu bolla gakkanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee yaaga.
- ¹⁴ ««Ha"ikka asaa na'aw, timbbitiyaa oda; ne kushiyaakka bak'k'a. He wode mashshay laa"u heezzu zaariide shoc'ana; hewekka yuushshuwaa ubbaanna yuuyyiide, dagantsiyaa, wod'iyaanne shukkiyaa mashshaa.
- ¹⁵ Hewe unttuntu wozanay muushanaadaninne unttuntuppe darotuu d'ubettanaadan ootsana. Aayye ana! Mashshay ubbay geliyaa gimbbiyaa penggetuwaan walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; shookuwaappe shodetiide shukkanaw k'uc'etteedda.
- ¹⁶ Neenoo, k'ara mashshaw, ushechchawunne haddirssaw, ne simmeedda bagga ubbaa busakka.
- ¹⁷ Taanikka k'ay ta kushiya bak'k'ana; ta hank'k'uukka dochchana.» Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagiidde yeedda.

Baabloone Kaatiyaa Mashshaa

- ¹⁸ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;
- ¹⁹ «Laa asaa na'aw, Baabloone kaatiyaa mashshay yiyaa laa"u ogetuwaan mallaa wotsa. Laa"u ogetuukka itti biittaaappe denddiino. Laa"u ogetuu

gakketiyaa dantsuwaan katamaakko afiyaa sa'aan malla gidiyaa tuussaa essa.

²⁰ Itti ogiyaan de'iyaa mallay Raaba giyaa Amoonatuwaa katamaa biyaasaa mallee; hinkkuu k'ay Yihudaan gimbbetteedda Yersaalame katamaa biyaasaa mallee.

²¹ Baabloone kaatii ogetuu gakketiyaa dantsuwaan, mallaa tuussatuwaa matan ek'k'ee. I hak'a ogiyaa baanentto eranaw, wonddaafiyaa mashshatuwaa saamaa yeggana; bare eek'atuwaanna zorettana; mehiyaa marac'c'iyaa akka s'eelana.

²² Dirssaa gimbbetuwaawaa penggiyaa laaliyaa durumaa ahana mala, wod'anaw azazuwaa aatsana mala, c'EEK'UWAA c'EEK'ETTANA mala, dirssaa gimbbetuwaawaa penggiyaa laaliyaa durumatuwaawaa katamaa penggiyaan essana malanne biittaa keelaana mala, gimbbiyaana gatsiide miis'aa giigissana mala, yersaalame saamay Aa ushechcha kushiyaan wod'eedda.

²³ Yersaalame Asay Baabloone kaatiyaanna c'aak'k'eteedda diraw, hawe barenttu bolla gakkee giide k'oppibeykkino. Shin Baabloone kaatii untunttu untunttu nagaraa hassayissiide, omoodo afana.

²⁴ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte nagaray k'onc'c'eedda; hintte bayzzanchcha asaa gidiyaawaa Asay ubbay eree; hintte oosuu hintte nagaranchcha gidiyaawaa bessee. Hewaa diraw, hintte bayzzuu hassayettana; hintteikka hintte morkkiyaw aad'd'iide imettana» yaagee.

²⁵ «Neenoo iitanne tuna gideedda Israa'eeliyaa kaappoo, ne wurssetsa pirddaa gallassay gakkeedda.

²⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne huup'iyaa kallachchaa dentsa; ne huup'iyaan s'aas'eeddawaakka k'aara. Hawaappe sintsanaw kasewaadan hananawe baawa; zik'k'i geeddawe d'ok'k'u gaana; d'ok'k'u geeddawekka zik'k'i gaana.

²⁷ Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bayzzana! Pirddiyaa maataw de'iyaa yaana gakkanaw, ha katamay laa"entso kees'etenna. I yiyaa wode taani aw aatsaade immana» yaagee.

²⁸ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Israa'eeliyaa boriyaa Amoonatoo Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mashshaa! mashshay wod'anaw shookuwaappe shodetteedda; wurssanawunne walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda.

²⁹ Hintte be'iyaa sas'ay wordduwaa; hintte odiiyaa timbbitiikka wordduwaa. Hintte iitanne tuna asaa; hintte wurssetsa pirddaa gallassay gakkeedda. Hintte k'ood'iyaan mashshay wod'd'ana hane.

³⁰ Mashshaa shookuwaan zaarite. Hintte med'etteedda sa'aan, hintte yeletteedda biittan taani hintte bolla pirddana.

³¹ Ta hank'k'uwaawaa hintte bolla gussana; ta hank'k'uwaawaa tamay hintte bolla ees's'i kesana. Hinttena bayzziyaawan looheetta, mek'etsi bayinna asatoo aatsa immana.

³² Hintte tamaw eetsiyaa mitsaa gidana; hintte suutsay hintte biittan gukkana; hintte laa"entso hassayettikkita. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

22

Yersaalame Nagaraa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, suutsaa gussiyaawanttu kumeedda katamaa bolla pird-danaw giigaadii? Yaatooppe, I ootseedda tuna oosuwa ubbaa aw oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni daro asaa suutsaa gusseedda dirawunne eek'aw goyinniyaawan neena tunisseedda diraw, ne wodii yeedda.

⁴ Neeni gusseedda suutsan bayzzanchcha gidaadda; ne med'd'eedda eek'ankka tunaadda. Yaatina, ne pirddaa gallassay matatteedda; ne wurs-setsaa laytsaykka gakkedda. Hewaa diraw, taani neena kawutetsatoo kad'iyaawaanne hara biittatookka k'iliic'iyaaawaa kessana.

⁵ Neenoo, suntsi bayeeddanne shabbiretteedda katamatiw, mataaninne haakuwaan de'iyaaawanttu neena k'iliic'ana.

⁶ « < «Ne gidдон de'iyaa Israa'eeliyaa kaappatuu ubbatuu suutsaa gussanaw barenttu wolk'k'aa ay keeshshaa go'ettintto be'a.

⁷ Ne gidдон de'iyaaawanttu barenttu aawuwaanne barenttu aato bonchchikkino; untunttu betetuwaakka uk'k'unneeddino; am"etuwaanne aawuu aata bayinna naanatuwaa naak'k'iino.

⁸ Untunttu ta geeshsha yewotuwaa kad'iinonne ta Sambbataakka tunissi-ino.

⁹ Ne gidдон de'iyaaawanttuppe ittuu ittuu haratuwaa wod'isanaw word-duwaa odiino; haratuu deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyyaa sa'atuwaan miino; k'ay haratuu ubbabaan tuniyaawanttu ne gidon de'ino.

¹⁰ Ne gidдон de'iyaaawanttuppe ittuu ittuu bare aawuwaa machchattinna gisiino; haratuu k'ay piilay yeedda mac'c'a mishiratina wolk'k'an gakketti-ino.

¹¹ Ne gidдон de'iyaaawanttuppe ittuu ittuu bare shooruwaa machchat-tinna gisiino; bare na'aa machchattinna gisiino; bare aawuwaa naatti, bare michchatina wolk'k'an gisiino.

¹² Ne gidдон de'iyaaawanttuppe ittuu ittuu miishshaa akkiide, shemp-puwaa wod'iino; haratuu barenttu miishshaa dichchaw immiinonne, bar-enttu shooruwaa miishshaa yashissiide akkiino. K'ay hintte taana ubbakka dogeeddita. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ « < «Ne gidдон de'iyaa Asay bessena miishshaa akkiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, taani hank'k'uwaan ta kushiyyaa bak'k'ana.

¹⁴ Taani neena muriyaa gallassi ne goobatetsay neenana de'anee? Woy ne kushii mino gidanee? Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeed-dawaa taanikka ootsana.

¹⁵ Taani ne asaa kawutetsatuwaa gidдонinne hara biittatuwaa gidдон laalana; ne tunatetsaakka taani ne bollappe d'ayissana.

¹⁶ Hara kawutetsatuwaa sintsan neeni kawushshana; shin he wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Tamay Geeshshee

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagi-idde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay ayinne patsenna birataa shi'aa mala; untunttu ubbaykka biraa muushisiide geeshshiyaa wode, shi'aa gidiide attiyaa nahaasiyaa, k'ork'k'oruwaa, birataanne irssaasiyaa mala.

¹⁹ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ubbaykka birataa shi'aa mala gideedda diraw, taani hinttena ub-baakka Yersaalame giddo shiishshana.

²⁰ Asay biraa, naasiyaa, birataa, irssaasiyaanne k'ork'k'oruwaa tamaa c'ooc'iyaaakko shiishshiide womppiinaan punniide muushissiyaawaadan, taani ta hank'k'uwaaninne ta yiluwaan hinttena shiishshaade, katamaa gidдон muushisanna.

²¹ Taani hinttena shiishshaade, ta hank'k'uwaa tamaa hintte bolla womppiinaa punnina, hintte hewan muushana.

²² Biray c'ooc'iyaaan muushiyaawaadan, hintte Yersaalamen muushana. He wode taani Med'inaa Goday ta hank'k'uwaa hintte bolla gusseeddawaa hintte erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawanttu Nagaraa

²³ Med'inaa Godaa k'aalay taakko zaariidekka hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Laa asaa na'aw, untunttu biittay tuneedda diraw, ta hank'k'uwaan iray bukkennaadan diggaade, taani Israa'eeliyaa asaa muruwaa doommowaa untunttoo oda.

²⁵ Untunttu kaappatuu bare wod'eeddawaa gudiidde mentsereetsiyaa gaammuwaa mala; untunttu asaa wod'iino; al'o miishshaa gidina, hara duretaa gidina, ubbaa barenttoo akkiino; untunttu he biittaan daro mac'c'a asaa am"e kesseeddino.

²⁶ K'eesetuu ta higgiiyaa mentseeddino; ta geeshshabaakka tunisseeddino. Geeshshaanne tunaa shaakkikkino; k'ay tunaappenne tuna gidenawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa tamarissikkino; ta Sambataw gatiyaa immibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan, taani Israa'eeliyaa asaa gidдон bonchchettabeykke.

²⁷ Aa gidдон de'iyaa kaappatuu barenttu wod'eeddawaa duuseretsiyaa okorotuwaa mala; untunttu barenttoo bessenna duretetsaa demanaw shemppuwaa wod'iino.

²⁸ Yersaalame kataman timbbitiyaa odiyaawanttu godaa booshunchchaa okkiyaa asaadan, wordduwaa sas'aa be'iyawaaninne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawan, untunttu nagaraa gentsiino. Med'inaa Goday odennan de'ishiina, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagiino.

²⁹ He biittaa asatuu bonk'k'iino; zaraafino; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa uk'k'unniino; untunttu betetuwaakka un"etsiide suure pirddaa geelayiino.

³⁰ «Taani biittaa d'ayissennaadan, dirssaa gimbbiyaa kees's'iyaa, kolettedda dirssaa penggiyaa baggana ek'k'iide naagiyaa itti asaa koyaad; shin oonanne demmabeykke.

³¹ Hewaa diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussana; taani ta hank'k'uwaa taman untuntta d'ayissana; taani untunttu ootseedda oosuwaa untunttu bolla zaarana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

23

Laa"u Sharmus'iyaa Michchetuwaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, itti aattippe yeletteedda laa"u mac'c'a asatuu de'iino.

³ Untunttu Gibs'en de'iiddi, barenttu yalagatetsaappekka doommiide, sharmus'a gideeddino. He biittan untunttu d'antsan attuma Asay kaa'eedda; untunttu wodorotetsaykka aketeedda.

⁴ Unttuntuppe bayirati suntsay Ohoolo* k'ay I michchati teefati suntsay Ohoolibo† Unttuntu laa"uwaakka taani akkina, taw attumanne mac'c'a naanatuwaa yeleeeddino. Ohoola Samaaratto; Ohooliba k'ay Yerusaalamo.

⁵ «Ohoola taw machchato gidaade de'aadeikka sharmus'aaddu; iza bare laggetsati Asoore wotaadaratuwaa amuwaan s'uugettaade kaalaaddu.

⁶ Unttuntu saluwaa malatiyaa mayuwaa mayyeedda olanchchatuwaa, biittaa mooddiyaawantanne olaa gadaawatuwaa; unttuntu ubbaykka malssassaa, yalaga attuma asatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

⁷ Iza barena sharmus'a ootsaade, ubbaappe lo"iyaa Asoore attuma asatoo immaaddu. I sharmus'atetsay Asoore biittaa eek'atoo goyinnaade, tunanaadan izo ootseedda.

⁸ Aa Gibbs'en doommeedda sharmus'atetsaa ha"ikka agga beyikku; I yalagatetsaappe doommiide, attuma asatuu I d'antsaa kaa'iionne iinanna sharmus'iino.

⁹ «Hewaa diraw, iza minisaade amuwaan siik'iyaa Asoore biittaa laggetsatoo taani izo aatsaade immaad.

¹⁰ Unttuntu izo k'aariide kalloyeeddino; izi attumanne mac'c'a naanatuwaa omooddi oyk'k'eeddino; izokka mashshaan wod'eeddino. Barena gakkeedda pirdaa gaasuwaan, mac'c'a asatuwaa gidon k'iliic'iyawaa gidaaddu.

¹¹ «I michchata Ohooliba hawaa be'aaddu; iza bare amuwaaninne bare sharmus'an bare michchatippe tunaa daraaddu.

¹² Akka k'ay Asoore biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, lo"o mayuwaa mayyeedda olanchchatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa, ubbatuukka amoyiyaa, yalaga asatuwaa minisaade siik'aaddu.

¹³ Akka barena tunisseeddawaa be'aaddu; unttuntu laa"uukka itti ogiyaa biino.

¹⁴ «Iza bare sharmus'atetsaa yaa darissaaddu; iza attuma asatuwaa misilii godaa bollan wooc'etti med'eteeddawaa, zo'o k'alamiyaan oketti utteeddawaa be'aaddu.

¹⁵ Unttuntu barenttu s'eessan zinnaariyaa danc'c'eeddawanntanne barenttu huup'iyankka lo"iyaa c'ark'k'iyaa s'aas'eeddawannta. Unttuntu ubbaykka Kaladaawanatuwaa biittaappe yeedda Baabloone kaappotuwa malatiino.

¹⁶ Iza unttuntu misiletuwaa be'osaanakka daro amuwaa s'uugetaade, untuntta s'eesanaw Baabloone biittaa asaa kiittaaddu.

¹⁷ Yaatina, Baabloonetuu iikko yiide, iinanna sharmus'iide, izo tunisseeddino. Tuneeddawaappe guyyiyaan, iza unttunttakka shenetaade, wora simmaaddu.

¹⁸ Iza bare sharmus'atetsaa k'onc'c'iyaan ootseedda wodenne bare kalluwaa k'aara besseedda wode, taani I michchatippe wora simmeeddawaadan, iippekka shenetaade wora simmaad.

¹⁹ Shin iza Gibbs'en sharmus'a gidaade de'iyaa, bare yalagatetsaa wodiya hassayaade, bare sharmus'aa kasewaappe yaa darissaaddu.

²⁰ Unttuntu attumatetsay hariyaawaa mala, unttuntuppe kesiyaa zeretsaykka paraawaa mala gideedda bare laggetsatuwaa amuwaan kaalaaddu.

²¹ (Neenoo, Ohoolibee, ne yalagatetsaa wode, attumawanttu ne d'antsan kaa'ishina, ne wodorotetsaakka akkishina, neeni poleedda sharmus'atetsaa zaaraadeikka ha"i ootsanaw amottaasa.)

* **23:4 Ohoolo:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «I geeshsha golliiyaa» giyaawaa. † **23:4 Ohoolibo:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta geeshsha gollii izina» giyaawaa.

Med'inaa Goday Laa"u Michchetuwaa Bolla Pirddeeda

²² «Hewaa diraw, Ohoolibee, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ne laggetsatuwaa, he neeni shenetaade wora simmeed-dawantta ne bolla dentsana; taani untuntta ne bolla ubba saanna ahana.

²³ Unttuntukka Baabloonetuwaanne Kaladaawetuwaa ubbaa, Pak'ooda, Shoo'anne K'o'aana attuma asatuwaa, Asooretuwaa ubbaa, amoyiyaa yalaga asatuwaa, biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, olanchchatuwaa, kaappatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

²⁴ Unttuntu olaa paraa gaaretuwaana, c'aanaa gaaretuwaananne daro olanchchatuwaanna huup'issa baggaappe hintte bolla yaana. Unttuntu wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyyaa oyk'k'iide, birataa k'oobiyyaa wotsiide, ne yuushshuwaan salppana. Taani neena unttuntun pird dissana; unttuntukka neena barenttu wogaadan pird dana.

²⁵ Hank'k'uwaa ne bolla yeddana; unttuntukka neenana hank'k'uwaa suuluwaan gakkettana. Unttuntu ne siid'iyaanne ne haytsaa k'ans's'ana; neeppe atteedawanttukka mashshaan busakettana. Unttuntu ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa oyk'k'ana; neeppe atteedawant-takka taman s'uuggana.

²⁶ Unttuntu ne mayuwaa ubbaa neeppe k'aari akkana; ne alleek'k'o ubbaakka neeppe kessi akkana.

²⁷ Hewaadan ootsaade, neeni Gibs'eppe aheedda sharmus'atetsaa k'aak'k'aanne ne sharmus'atetsaa ubbaa taani neena agissana. Neeni laa"entso Gibs'etuwaa eek'aa misiletuwaa d'ok'k'u gaade s'eellennaadan, woy untuntta hassayennaadan, taani neena ootsana» yaagee.

²⁸ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena neeni is's'iyaawanttoo, neeni shenetaade, unttuntuppe wora simmeed-dawanttoo aatsaade immana.

²⁹ Unttuntu neena is's'anne neeni daaburaade demmeeddawaa bonk'k'i diggiide, neena kallo s'iira ashshana. Ne sharmus'atetsaa pokkuu k'onc'c'anaadan ootsana. Ne ziitayenne ne sharmus'atetsaa amuu,

³⁰ hawaa ne bolla aheedda. Ayaw gooppe, neeni kawutetsatuwaanna sharmus'aadda; unttuntu eek'atuwaan neena tunissaadda.

³¹ Ne michchata beedda ogiyaa neenikka baada. Hewaa diraw, neenakka taani I s'uu'aa ushshana» yaagee.

³² «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne michchati s'uu'aappe ushana; he s'uu'aykka wolk'k'aamanne c'in"a. I tigina, daruwaa akkiyaa diraw, ne bolla k'id'iyaanne miichchaa ahana.

³³ Neeni matsuwaa jollananne kayyotana. Hewe he ne michchati Samaariyaa s'uu'ay dagamaanne bayetsaa s'uu'aa.

³⁴ Ne Aa c'inggirssaade ushana; s'uu'aakka mentsana; mentseedda kon"ankka ne d'antsaa gaarana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁵ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taana dogeedda dirawunne taw zokkiyaa zaareedda diraw, neeni ne amuwaanne ne sharmus'uwaa gatiyaa akkana» yaagee» yaagiidde yeedda.

³⁶ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ohooli bollanne Ohoolibi bolla pird diitee? Pird dooppe, unttuntu ootseedda tuna oosuwaa unttunttoo oda.

³⁷ Unttuntu laa"uukka sharmus'eeddinonne shemppuwaa wod'eeddino. Unttuntu barenttu eek'aw goyinneeddino. Haray attina, unttuntu taw yeleedda barenttu attuma naanatuwaakka barenttu eek'atoo k'uma ootsiide yarshsheeddino.

³⁸ Hewaappekka harabaa untunttu ta bolla ootseeddino; untunttu ta Geeshsha Golliyaa tunisseeddino; Eek'atoo yarshsheedda gallassi ta Samb-bataakka shaareeddino.

³⁹ Untunttu barenttu naanatuwaa eek'atoo yarshsheedda gallassi, he gallassi untunttu ta Geeshsha Golliyaa geliide tunisseeddino. Untunttu ta golliyaan ootseeddawe hawaa.

⁴⁰ «Hewaadankka k'ay, untunttu haako saappe attuma asatuu yaanaadan, asaa kiiteeddino; untunttukka yeeddino. Hintte laa"u michchetuu hintte bollaa meec'etteeddita; hintte ayifiyaakka k'alamiyaa okkeeddita; alleek'k'uwaa wotseeddita.

⁴¹ S'arp'p'eezay sintsan de'iyaa lo"o arssaa bolla utteeddita; hintte he s'arp'p'eeza bollar ta is'aanaanne ta wogaraa zayitiyaa wotseeddita.

⁴² Hirggi bayinna asaa kooshshay hintte matan sisettee; matsotteed-dawanttukka maaray bayinna asaana bazuwaappe yeeddino. Hintte kushiyan sagaayetuwa wotseeddino; k'ay lo"iyaa kallachchatuwaakka hintte huup'iyaan wotseeddino.

⁴³ «Taani ta wozanaan, «Hawanttu attuma asatuu ha bollay sharmus's'aan wuri kichcheedda mac'c'a asatuwaana de'uukka Aa gideeddawanttuna sharmus'ana giide haniino?» yaagaad.

⁴⁴ Attuma Asay sharmus'attinna sharmus'iyawaadan, untunttu untunt-tunna sharmus'eeddino. Ee, untunttu he sharmus'anaw k'aak'k'atiyaa Ohooliinanne Ohooliibina sharmus'eeddino.

⁴⁵ Untunttu sharmus's'a gidiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, s'illo asatuu sharmus'atuwaa bollarne shemppuwaa wod'iyawanttu bolla pirddiyaa pirddaa untunttu bolla pirddiino» yaageedda.

⁴⁶ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untunttu bolla daro asatuwaa dentsetsa akkaade ya. Untuntta shabbirissiyaanne unt-tunta bonk'k'iyaa asatoo aatsaade imma.

⁴⁷ Ha shabbiriyaa asatuu yiide, untuntta shuchchaan c'addinonne mashshaan busakkino; untunttu untunttu attumanne mac'c'a naanatuwaa wod'ana; untunttu golliyaakka taman s'uuggino.

⁴⁸ Mac'c'a Asay ubbay hinttena k'ullennaadan duutsanaw, taani biittaa ubbaappe sharmus'atetsaa essana.

⁴⁹ Hintte laa"u michchetuu hintte sharmus'atetsaa muruwaanne eek'atoo hintte goyinneedda nagaraa gatiyaa akkana. He wode taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

24

Disttiyaa Leemisuwaa

¹ Nuuni omoodetteedda uduppunsa laytsan, tammantsa aginaan, tam-mantsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaa hachchi gallassaa mazggobiyaan s'aafa. Ayaw gooppe, Baabloone kaatii Yersaalame doodeeddawe hachcha.

³ Ha makkalanchcha asaw ha leemisuwaa oda; «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Madaabiyaa disttiyaa taman wotsaade, haatsaa an tiga.

⁴ Yaataade gediyaanne anggoosuwa malatiyaa lo"o ashuwaa ubbaa mus'aade, an yegga; lo"o mek'etsaakka k'ans's'ereetsaade, an kuntsa.

⁵ Hewoo neeni akkana dorssaayenne deeshshay wudiyaappe dooret-teeddawaa gido. Mitsaa disttiyaappe garssaana maaraade, ashuwaakka mek'etsaakka ka"ana gakkanaw doyissa» yaagee» yaagaade oda.

⁶ «Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaawanttu katamatiw aayye ana! Shi'iide ubbakka geeyennan is's'edda madaabiyaa disttiyaa mala iza gidaaddu. I giddon de'iyaa mus'etteedda ashuwaa ubbaa saamaa yegganaan kushiyaan gaketteddawaa, ittuwaa ittuwaa kessaade akka.

⁷ « «Ayaw gooppe, he katamata wod'edda asaa suutsay hanno gakkanaasikka iinan de'ee; suutsaa gussaade, baanan kammanaw biittan gussennan, ayayenne kammenna zaallaa bollan gussaaddu.

⁸ Haluwaa kesianaw, ta hank'k'uwwa dentsetsanaadan, I kametenna mala, iza gusseedda suutsaa taani zaallaa bollan wotsaad» yaagee.

⁹ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaa katamatiw aayye ana! Taanikka mitsaa loytsa guuppana.

¹⁰ Hewaa diraw, daro mitsaa wotsa; tamaakka eetsa. Ashuwaa loytsaade doyissa; c'abbaakka mal"etsa; mek'etsay s'uugetto.

¹¹ I suulliide penttina, Aa bollan de'iyaa madaabiikka bonk'k'ina, Aa bollan de'iyaa k'itay seeranaadaaninne Aa bollan de'iyaa shi'ay s'uugetti d'ayanaadan, mela disttiyaa tamaa bonk'k'uwwa bolla wotsa.

¹² He daaburay ubbay c'oo mela gideedda; Aa bollan de'iyaa daro shi'ay haray atto, tamankka kichchibeenna.

¹³ Hanne Yerusaalame, neeni tuneeddawe ne iita oosuwaanna. Taani neena geeshshanaw daaburinakka, neeni ne tunatetsaappenne ne iita oosuwaappe geeyennan is's'edda diraw, ne bollan ta hank'k'uu wurana gakkanaw, neeni laa"entso geeyakka.

¹⁴ Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; hawe hanana. Taani guyye simmikke; k'arettikke; ta k'ofaa laammikke. Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani neena pirddana. Taani Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

Hizk'keela Machchata Hayk'k'aaddu

¹⁵ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, neeni siik'iyaaanne ne ayifiyaw lo"iyaa ne machchato taani itti kutsan wod'a aggana. Hewan kayyottoppa, yeekkoppanne afos's'oppa.

¹⁷ Oola, shin ne ooliyaa Asay sisoppo; hayk'k'eeddawoo kayyottoppa. Neeni ne huup'iyaa s'aas'iyaaawaa s'aas'a; ne gediyanikka c'aammaa wotsa. Ne doonaa kammoppa; shochchaakka mooppa» yaagiidde yeedda.

¹⁸ Wontta taani asaw odaad; he gallassi omarssi ta machchata hayk'k'aaddu. Wonttetsa gallassi wontta S'oossay taana azazeeddawaadan ootsaad.

¹⁹ Yaatina, Asay taana, «Ha neeni ootsiyaawoo biletsay ayentto nuw ayaw odikkii?» yaagiidde oochcheedda.

²⁰ Taani untunttoo hawaadan yaagaade zaaraad; «Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte c'ee'k'ettiyaa, hintte ayifiyaw lo"iyaaanne hintte shemppuu amottiyaa ta Geeshsha Golliyaa taani tunissana hanay. Hintte guyye ashsheeda hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanatu mashshaan wurana.

²² He wode taani ootseeddawaadan, hinttekka ootsana. Hintte doonaa kammikkita; shochchaakka miikkita.

²³ Hintte huup'iyaa s'aas'iita; hintte gediyaan c'aammaa wotsiita. Kayyottikkita woy yeekkikkita. Shin hintte hintte nagaraa gaasuwaan gil'k'ananne ittuu ittoo olana.

²⁴ He wodiyaan Hizk'keeli hinttew malaataa gidanawaa; ubbabaakka I ootseeddawaadan, hintte ootsana. Hawe haniyaa wode, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana» yaagee» yaaga.

²⁵ S'oossay taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani untunttu nashshechchaanne bonchchuwaa, untunttu ayifiyaw lo"iyaabaanne untunttu wozanay amottiyaabaa, k'ay mino gideedda Geeshsha Golliyaa, untunttu attuma naanatuwaanne untunttu mac'c'a naanatuwaa untunttuppe wotsa akkana.

²⁶ He gallassi new woriyaa odanaw itti kessi akkiide atteeda Asay yaana.

²⁷ He gallassi ne doonay dooyettana; neenikka aanana haasayana; laa'entso duude kesakka. Hewaadan hanaade, neeni asaw malaataa gidanaassa. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaageedda yaagiidde yeedda» yaagaad.

Ayihuda Gidena Asaa Bolla Odetteedda Pirdaa

25

(25:1–32:32)

Amoonatuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Amoonaa biittaakko zaaraadde, Amoonatuwaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta Geeshsha Gollii tuniyaa wode, Israa'eeliyaa biittay mela attiyaa wodenne Yihudaa Asay omoodoo biyaa wode, Hashshu! geedda diraw,

⁴ taani hinttena away doliyaa bagga biittaa asaw laata ootsaade immana. Yaatooppe untunttu hintte giddon kambbiyaa kees's'ana; de'ana. Hintte maana teeraa untunttu maana; hintte maatsaakka untunttu ushana.

⁵ Taani Raaba katamaa gaalotuu heemettiyaa sa'aa kessana; Amoonatuwaa gadiyaakka dorssaa wudii allas's'iya sa'aa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

⁶ « «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte Israa'eeliyaa bashshaan kushiya bak'keedda diraw, guppeedda dirawunne nashettiide k'iliic'eedda diraw,

⁷ taani hintte bolla ta kushiya yeddaad. Hinttena kawutetsatoo omooduwaa ootsaade immana. Taani hinttena asaa giddoppe shoddana; kawutetsatuwaa giddoppekka d'ayissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

Moo'aaba Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

⁸ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aabinne Se'iiri, be'ite, Yihuday hara kawutetsatuwaa mala yaageedda diraw,

⁹ taani Moo'aaba biittaa bollan gelaade; woraajjaade Aa zawaa naagiya, Beeti-Yashimoota, Ba'aali-Ma'oonanne K'iriyaatayima geetettiyaa, eretteedda katamatuwaa d'ayissana.

¹⁰ Hawaappe sintsanaw Amoonatuwaanakka gujjaade, untunttu kawutetsatuwaa gidon hassayettennaadan, taani untuntta away doliyaa bagga biittaappe yeedda asatoo duretaadan aatsaade immana.

¹¹ Taani Moo'aaba pirddana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

Eedooma Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹² « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedoomatuu Yihudaa bolla haluwaa keseedda dirawunne daro bayzzanchcha gideedda diraw,

¹³ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta kushiya Eedooma bolla yeddana. An de'iyaa asaanne mehiyaa mule d'ayissana; d'ayissaade mela kessana. Temaana katamaappe biide, Dadaana katamaa gakkanaw, untunttu mashshaan busakettana.

¹⁴ Taani Eedoomaw ta asaa Israa'eeliyaa baggana haluwaa kesana. Israa'eelatu untunttu bolla ta hank'k'uwaanne ta hank'k'uwa keeshshaa ootsana. Taani haluwaa keseeddawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Piliss's'eematuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹⁵ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Piliss's'eematu barenttu wozanaa iitatetsan haluwaa keseedda dirawunne gam"eedda morkketetsaan Yihudaa kad'iide d'ayissanaw koyeedda,

¹⁶ hewaa diraw Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; taani ta kushiya Piliss's'eematuwaa bolla yeddaade Keliitawetuwa k'ans's'ana. Taani untunttanne abbaa doonaan atteedawantta ubbaa d'ayissana.

¹⁷ Taani untunttoo wolk'k'aama haluwaa kesana; ta hank'k'uwaan untuntta murana. Taani untunttoo haluwaa kesiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

26

S'iiroosa Katamaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, aginaw koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa katamaa Asay nashettiide, «Hashshu! Yerusaalame kunddaaddu; Iza laalettaade d'ayeeddanne, izi penggii wagaggi giide dooyetteedda diraw hawaappe sintsan nuuni duretana» yaagiino.

³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, S'iiroosa katamatee, taani new morkke. Abbaa beetay yiyaawaadan, taani daro kawutetsatuwaa ne bollan ahana.

⁴ Untunttu ne dirssaa gimbbiyaa kolana; ne miis'aakka laalana. Taani neena biittaa ubbaa k'uc'c'i afi diggina, kallo de'iyaa zaallaa ootsana.

⁵ Yaatooppe neeni abbaa gidon asatuu Barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hara kawutetsatuu S'iiroosa katamaa bonk'k'anawantta.

⁶ He biittan huup'etiyaa katamatuwaan de'iyaa k'eeru katamatu abbaappe guutsa haakkiyaawanttu mashshaan wurssana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

⁷ «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «S'iirroosa bolla olaa dentsana mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa taani huup'issa baggappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana.

⁸Unttuntu huup'etiyaa biittan k'eeri katamatuwaa mashshaan wurssana; untuntu neena dooddiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana. Yaatiide barenttu gondalliyyaa ne bolla dentsana.

⁹Dirssaa gimbbetuwaan dom"iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa mentseereetsana; barenttu olaa miishshanka ne miis'aa laalana.

¹⁰Aa paratuu daro gidiyaa diraw, untuntu dentsiyaa baanay neena kammana. Paratuunne paratuwaa gaaretuu laaletteedda katamaa dirssaa penggiyaa geliyaawaadan, geliyaa wode, untuntu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne dirssaa gimbbiyaa k'aatsana.

¹¹Unttuntu paratuu ne gidдон de'iyaa ogetuwaa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kundana.

¹²Baabloonetuu ne ak'uwaanne ne zal"iyaa miishshatuwaa bonk'k'anawantta. Ne dirssaa gimbbetuwaanne ne lo"o keetsatuwaa ubbaa kolana; he shuchchaa, he mitsaanne he laaletteedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana.

¹³Ne mal"o yetsaa taani diggana; ne diitsaa kooshshaykka laa"entso sisettena.

¹⁴Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda diraw, neeni laa"entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee.

¹⁵«Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday S'iirroosa katamaw hawaadan yaagee; «Ne morkketuu ne bollan geliyaa wode, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa ne Asay siiffettiid giirimmiyaa giirintsaa sisiide, yashshaw kokkorana.

¹⁶Hewaappe guyyiyaan, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa mooddiyaawanttu barenttu oydiyaappe wod'd'ana. Barenttu k'umayuwaanne kushiyan sikkiide alleek'k'isseedda barenttu mayuwaa k'aarana; yashshaw kokkoriidde, biittan uttana. Ne bolla gakkeedda metuwaa k'oppiide, untuntu daro shabbirettana; kokkorssaykka untunta aggenaan is's'ana.

¹⁷« «Hewaappe guyyiyaan, untuntu new hawaadan yaagiide zilaalana; «Aayye, eretteedda katamatee, abbaa gidдон wolk'k'aamiyaa asatuu de'iyaa katamatee, neeni waana laalettaadii! Neeninne ne gidдон de'eedda asatuu abbaa lank'k'iyaan de'iyaa asaa ubbaa yashisseeddita shin!

¹⁸Neeni kunddiyaa gallassi, abbaa gas'aan de'iyaawanttu kokkoreeddino.

Abbaa gidдон de'iyaa asatuukka, neeni laaletteedda gaasuwaan dagammeeddino yaaganawaa yaagee.

¹⁹«Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha'i Asay de'enna katamatuwaadan, taani neena mela kessana. K'ay taani c'iimma abbaa ne bollan ahina, he daro haatsay neena kammana.

²⁰ He wode taani neena duge c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe, adussa wodiyaappe kase hayk'k'eedda asatuwaakko duge yeggana. Neeni biit-taappe garssan, beni moogetteedda burc'c'etuu de'iyaa saan, c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe de'anaadan, taani neena ootsana. Neeni laa"entso Asay de'iyaa katamaa kesakka; pas'a de'iyaa wanttu biittanka simmaade, ne sa'aa oyk'k'akka.

²¹ Taani ne wurssetsaa dagantsiyaa wurssetsa ootsana; neeni laa"entso ubbakka de'akka. Asay neena koyana; shin neeni laa"entso ubbakka beettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

27

S'iiroosaw Keseedda Zilaassaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosaw zilaala.

³ Abbaa doonaan de'iaanne abbaa doonaa daro biittatuwaan de'iyaa asaana zal"iyaa, he katamaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo S'iiroosaa, neeni, taani puulan likketiyaawe bayinna kumentsa yaagaade otorettaadda.

⁴ Ne zaway abbaa gul"aana; neena kees's'iyaa wanttu neena loytsiide kees's'eeddino.

⁵ Ne sank'k'aa Saniira giyaa sa'aappe k'ans's'eedda s'iidan ootseeddino; ne markkabiyyaa tuussaa Liibaanoosappe yeedda zigaappe giigisseeddino.

⁶ Markkabiyyaa solddissanaw haatsaa guyye pushakkiyaa ne mook'etuwwa Baasaane etsaappe ootseeddino; ne wuyggiyaa K'op'iroosappe yeedda dumma s'iidaa sank'k'aan ootseeddino; he wuyggiyaa danggarssaa za-aliyaan alleek'k'etteedda.

⁷ Ne sharay banddiraadan haakuwaan beettana mala, kushiyan sikkiide alleek'k'isseedda Gibs'etuwwa liinuwaappe oosetteeddawaa; neena kamiyyaa gaariddotuukka Eliisha wombaappe yeedda, saluwaa malatiyaanne ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe oosetteeddawantta.

⁸ Ne markkabiyyaa solddissiyaawanttu Sidoonanne Ariwaada geetetiyyaa katamatuwaappe yeeddawantta; ne markkabiyyaa laaggiyaawanttu looheedda ne asatuwaa.

⁹ Markkabiyyaa gidдон za"edasaa shiddiyaawanttu Gebaalappe yeedda c'imatuwaanne eranchcha asatuwaa; abbaan biyaa markkabiyyaa ubbaan de'iyaa oosanchchatuu ne gidон wod'a woy gujja giide palumetiide zal"iino.

¹⁰ « < «Paareesappe, Liidiyaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatuu ne olanchchatuwaa maaddiide oletteeddino; barenttu gondalliyaanne barenttu olaa k'oobiyyaa ne gidдон kak'k'eeddino; untunttu neena bonchchisseeddawantta.

¹¹ Ariwaadeppen Heleekappe yeedda olanchchatuu ne dirssaa gimbiyaan naagiino; Gamaadappe yeedda asatu ne adussa gimbbiyaan naagiino. Untunttu barenttu gondalliyyaa ne gimbbiyaa yuushshuwaan kak'k'eeddino; ne puulaana likketiyaawe bayinna kumentsaa gidanaadan ootseeddawanttu untuntta.

¹² « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan Tarsseesi neenana zal"eedda; I biraa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyyaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹³ Giriikii, Tubaalinne Mesheki neenana zal"eeddino; ayiletuwaanne naasiyaa birataappe oosetteedda miishshaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁴ Beeti-Togarmmi toggiyaa paratuwaa, olaa paratuwaanne baluk'otuwaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹⁵ Rooda biittaa Asay neenana zal"eedda; k'ay abbaa doonaa biitatuwaan Asay danggarssaa zaaliyaanne zop'p'iyaa giyyaa mitsaa ahiide, new k'ans's'eedda.

¹⁶ « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan, Sooriyaa asatuukka neenana zal"eeddino; untunttu maata malatiyaa ink'k'uwwaa, zo'o ink'k'uwwaa, yeelluwaappe oosetteedda alleek'k'uwwaa, ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa, lee"o liinuwaanne alleek'k'uwwaa sikkeedda mayuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁷ Yihudaanne Israa'eeliyaa asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Minitte gade zarggaa, maldduwaa, eessaa, zayitiyaanne balasaame giyyaa d'aliyaa zayitiyaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁸ Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaaninne ne shiishsheedda dumma dumma miishshatuwaa gaasuwaan Damask'k'o asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Helbboona woyniyaa eessaanne Saahooraa dorssaa isikiyaa immiino.

¹⁹ Uzaalan de'iyaa Daanaawetuunne Giriike Amoonatuu ne miishshaanna laammeeddino. Hewaadankka k'ay, k'os's'eedda birataanne dumma dumma k'imaametuwaa new immiide laammeeddino.

²⁰ « < «Dadaana asatuu kooraa gilaasiyaa ahiide zal"eeddino.

²¹ Arabatuunne K'eedaare biittaa kaappatuu ubbay ne zal"iyaa miishshaw dorssaa maratuwaa, dorssaa orggetuwaanne deeshshatuwaa ahiide zal"eeddino.

²² Saabanne Raa'ima zal"anchchatuu ink'k'uwwaa, work'k'aanne lo"o dooretteedda k'imaametuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

²³ Kaaraane, Kaneeha, Edene, Saaba, Asoorene Kilimmaada geetettiyyaa katamatuu ubbay neenana zal"eeddino.

²⁴ Untunttu lo"o mayotuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, alleek'k'uwwaa sikkeedda mayuwaa, gazza mins's'aafetuwaa, loytsi dook'k'eedda bak'etsaanne wodoruwaa immiide, ne geyaan miishshaanna laammeeddino.

²⁵ « < «Ne miishshatuu Tersseesse zal"anchchatuwaa wolk'k'aama markkabatuwaan c'aanetiide beeddino. Neenikka darobay c'aanetina kumaade, abbaa bollan biyaa markkabiyyaa mala gidaadda.

²⁶ Ne markkabiyyaa solddissiyaawanttu neena akkiide, abbaw giddo gishachchaa afeedino; shin away wulliyaa bagga c'arkkuu neena abbaw giddo gishechchan mentseretseedda.

²⁷ Neeni me'eretteedda gallassi ne duretetsayenne ne zal"iyaa miishshay ubbay, ne markkabiyyaa solddissiyaawanttu, ne markkabiyyaa laaggiyaawanttu, ne markkabiyyaa gidдон za"edasaa shiddiyaawanttu, ne zal"anchchatuunne ne gidдон olanchchatuu ubbay abbaa giddo muuketteeddino.

²⁸ Markkabiyaan biyaa asatuwaa waasuwwaa kooshshay abbaa gas'aa gakkanaw sisettee.

²⁹ « < «Markkabiyyaa solddissiyaawanttunne laaggiyaawanttu ubbay barenttu markkabetuwaappe kesiide, abbaa gas'an ek'k'eeddino.

³⁰ Untunttu ubbaykka barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, bidintsaan gondorettiide, ne bayetsaa diraw, iita yeekuwwaa yeekkeeddino.

³¹ New kayyottiide, barenttu huup'iyaa meediide, maak'aa mayyeeddino; untunttu daro seeletiide, new yeekkeeddino.

³² New untunttu hawaadan yaagiide zilaaleeddino;
« «Ha"i abbaa gidдон sirp'p'i geedda,
S'iiroosana likkettiyaawe oonee?

³³ Ne zal"iyaa miishshay abbaa pinniide yiyaa wode,
biittan de'iyaa daro asaa kalissaadda;
ne mas'uwaan kaatetuu duretteeddino.

³⁴ Shin ha"i abbaa c'iimman me'erettaadda.
Ne zal"iyaa miishshaykka, new ootsiyaa asatuu ubbatuukka,
neenana abbaa gidдон муукеттииде d'ayeeddino.

³⁵ Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay,
ne bolla gakteeddawaa be'iide dagammeeddino.
Untunttu kaatetuukka daro yayyeeddino;
untunttu som"ii yashshaa erissee.

³⁶ Ne wurssetsay dagantsiyaawaa gideedda;
neeni laa"entso ubbakka de'akka.
Hewaa diraw, biittaa ubbaan de'iyaa,
zal"anchchatuu, Poora! geeddino
yaagiide zilaaleeddino» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

28

S'iiroosa Mooddiyaawanttu Bolla Yaana Pirddaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaappuwaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne wozanay otoretteedda diraw, Taani s'oossaa; taani abbaa gidдо gishechchan, s'oossatuwaa araatan uttaad yaagaadda. Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha kesaad gaade k'oppooppenne, neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

³ Neeni Daaneelappekka aad'd'eeda eranchchee? Ay s'uuraykka neeppe geemmennee?

⁴ Tumukka neeni ne aad'd'eeda eraaninne ne akeekan dure gidaadda; biraanne work'k'aa ne duretaa minjiyaa golliyaa shiishshaadda.

⁵ Ne zal"iyaa eran daro wod'iyaa demmaadda; ne duretaappe denddeed-dawaan ne wozanay otoretteedda» yaagee.

⁶ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha gaade k'oppiyaa diraw,

⁷ taani ne bolla kawutetsatuwaa ubbaappe mek'etsi bayinna, iita morkkatuwaa ahana; neeni ne aad'd'eeda eran shiishsheedda mas'uwaa ubbaa untunttu barenttu mashshaan d'ayissana; ne bonchchuwaakka untunttu tunissana.

⁸ Neena untunttu wod'iide, abbaa c'iimman olana.

⁹ Yaatina, neena wod'ana haniyaawaa sintsan neeni, tumu taani s'oossaa gaanii? Neena wod'iyaaawanttu kushiyan neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

¹⁰ Neeni allagatuwaa kushiyan ammanenna Asay hayk'k'iyaa hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

S'iiroosa Kaatiyaa Kunddetsaa

¹¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaatiyaw hawaadan yaagaade zilaala; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni kase aad'd'eeda

eran kumeeddawaa; neeni Asay leemisiide odiyaa aad'd'eeda puulanchcha gidaadda.

¹³ Neeni Edenen, S'oossaa gennetiyaan kase de'aadda; sarddiyoone, toop'aaziyoone, almmaaze, biralle, margide, yasp'p'iide, samppeerenne baluura geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'ettaade, lo'o work'k'aa alleek'k'uwaa kase mayyaadda; neeni med'etteedda gallassi hawe ubbay new giigeedda.

¹⁴ Taani neena naagiyaa kiruube ootsaade suntsaad; yaataade neena okkaad. Ta geeshsha deriyaa bollan neeni de'aadda; k'ay tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa giddon simerettaadda.

¹⁵ « < «Neeni med'etteedda gallassaappe doommaade, iitabay ne bolla beeteedda gallassay gakkaw, ne ogiyaa ubbaan tooshii bayinnan de'aadda.

¹⁶ Ne daro zal"iyaappe dendeeddawaan, makkalan kumaade, nagaraa ootsaadda. Hewaa diraw, ta geeshsha deriyaappe tunabaadan, neena wolk'k'an kessaad. Neenoo, naagiyaa kiruubiyaw, he tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa giddoppe taani neena yederssaad.

¹⁷ Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, daro otorettaadda; ne bonchchuwaa gaasuwaan, ne aad'd'eeda eraa tunissaadda. Hewaa diraw, taani neena sa'aan olaad; hara kaatetuu neena be'iide seeretanaadan ootsaad.

¹⁸ Ne nagaraa daruwaaninne ne c'imuwaa zal"iyaan, ne goyinniyaa sa'atuwaa ubbaa tunissaadda. Hewaa diraw, taani tamay ne giddoppe kesanaadan ootsaad; ikka neena meedda. Ubbatuu s'eellishshin, taani neena sa'aa bollan bidintsaa kessaad.

¹⁹ Neena kase eriyaa kawutetsatuu ubbay nebaan dagammeeddino. Ne wurssetsay yashshiyaawaa gideedda; neeni laa"entso ubbakka de'akka» yaagee» yaagaade zilaala» yaagiidde yeedda.

Sidoona Bolla Yaana Pirddaa

²⁰ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Sidoona katamaakko zaaraadde, Aa bolla timbbitiyaa oda.

²² Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Sidoonaa, taani new morkke! ne bolla ootsiyaawaan ta bonchchuu k'onc'c'ana. Ne giddon de'iyaa wantta pirddiyaawaan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaaawaa untunttu ubbay erana.

²³ Taani ne giddon iita harggiyaa yeddana; ne ogiyaan suutsay gukkanaadan ootsana. Ubbaa baggana yiyaa olaa gaasuwaan ne Asay mashshaan hayk'k'ana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaaawaa untunttu hewan erana.

²⁴ « < «Hawaappe sintsanaw Israa'eeliyaa yuushshuwaan de'iyaa, Aa kad'iide s'eelliyaa biittaa ubbaappe, aguntsa malanne kashiyaa mala gidiide k'ohiyaabay ooninne de'enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Anjuwaa

²⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu laaletteedda kawutetsaa ubbaappe shiishshaade, taani ahiyaa wodenne untunttu he kawutetsatuwaa ubbaa sintsan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeedda barenttu biittan untunttu de'ana.

²⁶ Hewan untunttu saruwaan de'ana; golliyaa kees's'ana; woyniyaa tu-raakka tokkana. Untunttu kad'iide s'eelliyaa untunttu shoorotuwaa ub-baakka taani pirddiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay saruwaan de'ana. He wode taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

29

Gibs'e Bolla Yaana Pirddaa

¹ Nuuni omoodetteedda tammantsa laytsan, tammantsa aginaan, tam-manne Laa'entsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Gibbs'e kaatiyaakko zaaraadde, Aa bollanne Gibbs'e biittaa ubbaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, par"oona; Nayle Shaafaa gidдон giseedda, loytsa wolk'k'aamanne yashshiyaa do'aw, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaagiyaa Gibbs'e kaatiyaw, taani new morkke!

⁴ Taani ne goggoc'c'uwaan hinggitsaa gelissana; ne shaafaan de'iyaa mo-letuu ne galbbaa pok'uwaanna oyk'k'ettanaadan ootsana; moletuu ne galb-baana oyk'k'etti utti de'ishshin, taani neena haatsatuwaappe goochchaade gas'aa kessana.

⁵ Taani neenanne ne shaafaan de'iyaa moletuwaa ubbaa mela biit-tan olana; ne anhay dembban oletti attanawaa; ne anhaa shiishshiide moogiyaawe d'ayana. Taani neena saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsana.

⁶ Gibbs'en de'iyaa Asay ubbay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hewan erana.

« < «Neeni Israa'eeliyaa asaw mak'k'aa guufiyaa gidaadda;

⁷ untunttu neena oyk'k'eedda wode me"ade, untunttu hashiyaa c'addaadda; untunttu neenan zemppeedda wode me"ade, untunttu zokkiyaa duutsaadda.

⁸ Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ne bollan mashshaa dentsiyaawantta ahana; untunttu ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana.

⁹ Gibbs'e biittay Asay bayinna melanne ona biittaa gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

« < «Hewekka neeni, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaageedda diraw,

¹⁰ taani ne bollanne ne shaafaa bolla denddaad. Taani huup'issa baggana Migidoolappe doommaade, gedissa baggana Asiwaane katamaa, hewaappekka Toop'p'iyaa zawaa gakkanaw Gibbs'e ubbaa Asay bayinna melanne ona sa'aa kessana.

¹¹ Asaa gidina mehiyaa gidina, hewaana aad'd'ena; oytamu laytsay wu-rana gakkanaw, ayaynne hewan de'enna.

¹² Taani Gibbs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda melanne ona biittaa ootsana; Aa katamatuukka oytamu laytsay wuranaw, hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaaw kolettiide de'ana. Gibbs'e asaa taani kawutet-satuwaa gidдонinne hara asaa gidдон laalana» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oytamu layt-saappe guyyiyaan, taani Gibbs'etuwaaw laaleedda kawutetsatuwaa gidдонpe shiishshana.

¹⁴ Taani untunttu zaaraade ishalssana; untunttu yeletteedda gedissa Gibs'en de'iyaa Patiroosa biittaa zaarana; hewan untunttu laafa kawutetsaa gidiide de'ana.

¹⁵ Gibs'e hara kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa kawutetsaa gidana. Laa"entso hara kawutetsatuwaa bolla barena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsenna. Laa"entso I hara kawutetsaa mooddennaadan, taani izo guutsana.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay laa"entso maaduwa demmanaw untunttu ammanettena; Gibs'en ammanetteedawe ay keeshshaa bayzzentto Israa'eeliyaa Asay akeekana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e S'oonana

¹⁷ Nuuni omooddettedda laatamane laappuntsa laytsan, koyiro aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori S'iiroosa bolla olaa dentsetsanaw giigeedda; untunttu huup'ii bo"atana gakkanaasinne hashiikka madus's'ana gakkanaw, olanchchatuu dees'o tookuwaa tookkanaadan ootseeddino; gido shin, kawuukka olanchchatuukka ha daabura ubbaan untunttu S'iiroosappe demmeeddawe baawa.

¹⁹ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Gibs'e biittaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; ikka bare olanchchatuwaa dirguwaa gidana mala, omooduwaaninne bonk'k'yaan akkeeddawaa ubbaa akkiide baana.

²⁰ Inne Aa olanchchatuu taw ootseedda diraw, taani aw Gibs'e biittaa untunttu daaburaw dirguwaa ootsaade immana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

²¹ «He gallassi taani Israa'eeliyaa asaa mintsana. Hizk'keelaa, neenikka asaw odanaadan, taani neena mintsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

30

S'oossay Gibs'a Murana

¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassaw, Aayye ana! yaagiide zilaalite!

³ Ayaw gooppe, he gallassay mateedda! Med'inaa Godaa gallassay gakeedda! He gallassay shaarii sikkeedda gallassanne kawutetsatuwaa ubbaw meto gallassaa gidanawaa.

⁴ Gibs'e bolla olay yaana; Toop'p'iyaa bollanka tuggay yaana. Darotuu Gibs'e biittan hayk'k'ana; he biittaa duretetsay bonk'k'ettana; Aa baasuukka bayana.

⁵ He olay Toop'p'iyaa, Liidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne ta c'aak'k'o biittaa asaa ubbaa Gibs'ena gatsiide wurssana» yaagee.

⁶ « «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e maaddiyaawanttu kundana; Aa otorettiya wolk'k'ay wurana. Migidoolappe biide Asiwaane gakkanaw, untunttu mashshaan hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁷ Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda mela biittaa gidanawaa; Aa katamatuukka hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaa kolettiide de'ana.

⁸ Taani Gibbs'e taman oytsiyaa wodenne Aa maaddiyaawanttu ubbay hayk'k'i wuriyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

⁹ « «He gallassi taani saro de'iyaa Toop'p'iyaa asaa dagantsanaw asatuwaa markkabiyaan kiittana. Gibbs'e muretiyaa gallassi Toop'p'iyaa asaa bolla tuggay yaana. Be'ite, he gallassay gakeedda!» yaagee.

¹⁰ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa kushiyan taani Gibbs'e duretetsaa d'ayissana.

¹¹ Kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuwaa kaaletsiide yiide, I biittaa d'ayissana; untunttu Gibbs'e asaa bolla mashshaa shoddiide, biittan anhaa kuntsana.

¹² Nayle Shaafaa taani melissana; taani Gibbs'e iita asatuwaa kushiyan aat-saade immana; untunttu, he biittanne an de'iyawaa ubbaa allagatuwaa kushiyaan d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Memppiisa kataman de'iyaa eek'atuwaanne misiletuwaa ubbaa taani d'ayissana; Gibbs'e biittan laa"entso kaappo gidiyaawe de'enna; biittaa ubbaa taani yashissana.

¹⁴ Taani Patiroosa giya gedissa bagga Gibbs'e mela kessana; huup'issa baggana de'iyaa S'o'aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katama akka murana.

¹⁵ Gibbs'ew geesso gideedda Pelusiyaaman ta hank'k'uwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana.

¹⁶ Taani Gibbs'en tamaa oytsana; Pelusiyaamikka loytsi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbii kolettana; Memppiisa kataman duus's'enna metuu gakkanawaa.

¹⁷ Oona katamaa yalaga asatuunne Bibaasita kataman de'iyaa yalagay ubbay mashshaan wurana; he katamatuukka omoodettiide baana.

¹⁸ Gibbs'e wolk'k'aa taani mentsereetsiyaa wode, S'aafinaasan gallassay k'ammana; I otorettiya wolk'k'ay wurana; Gibbs'a shaarii kammana; S'aafinaasa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa Asay omooduwaan baana.

¹⁹ Taani Gibbs'a hawaadan murana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewana erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Gibs'e Kaatii S'oonetteedda

²⁰ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, koyiro aginaan, laappuntsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Laa asaa na'aw, taani Gibbs'e kaatiyaa k'esiya mentsaad; Aa wooshshaaninne c'urk'k'aan s'aas'i kooliide patsiyaa hiillaykka baawa; hawaappe sintsanaw I minotetsaa ahiide, mashshaa oyk'k'anaw danddayenna.

²² Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Gibbs'e kaatiyaw morkke. Aw kase me"o k'esiyaanne pas'a de'iyaa k'esiya laa"uwaakka taani mentsana; Aa mashshaykka Aa kushiyaappe sa'aan wod'd'anaadan ootsana.

²³ Gibbs'etuwaaw kawutetsatuwaa gididoninne hara biittatuwaan laalana.

²⁴ « «Taani Baabloone kaatiyaa laa"u k'esiya minisaade, ta mashshaa Aa oytsana. Shin Gibbs'e kaatiyaa k'esiya mentsana; bare morkkiyaa sintsan I hayk'k'ana haniyaawe ooliyaawaadan olana.

²⁵ Ee, taani Gibbs'e kaatiyaa laa"u k'esiya daaburssaade, Baabloone kaatiyaa k'esiya mintsana. Taani Baabloone kaatiyaa ta mashshaa oytsiyaa wodenne I Gibbs'e bolla Aa dentsiyaa wode, Gibbs'etuu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

²⁶ Gibbs'etuwaaw taani kawutetsatuwaaw gidдонinne biittaa ubbaan laalana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

31

Gibs'e Zigaan Leemisetteedda

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, heezzentsa aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyawunne asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Ne gitatetsan neena taani oonana likkoo?

³ « «Neeni lo"o daashsha kuway de'iyaa Liibaanoosa zigaa mala. I aduk'k'iide dic'c'eedda; Aa s'eeraykka shaariyaa gakteedda.

⁴ Hewan Aa dichchiyaa haatsay de'ee; c'iimmuwaappe kesiya pulotto-
tuukka I toketteedda sa'aan yuushshuwaan ubbaan goggiino; he pulotto-
mitsay mokkiyaasaa ubbaa gakkiiide ushshiino.

⁵ He mitsay haatsay dareedda diraw, woran de'iyaa hara mitsaa ubbaappe geesaa aduk'k'ee; Aa daashshatuukka ordenne adussa.

⁶ Saluwaa kafotuu ubbay Aa daashshan barenttu golliya kees's'eeddino; bazzuwaa do'atuukka Aa daashshaa garssan maraa yeleddino; wolk'k'aama kawutetsatuu ubbay Aa kuwan uttiino.

⁷ He mitsay bare gitatetsaanne bare daashshaa adussatetsaana ayaa lo"ii! Bare s'ap'uwaakka haatsaa c'iimmaw duge yeddi wotseedda.

⁸ Haray atto S'oossaa gannatiyankka he zigaanna likkettiya zigi baawa; aawaa mala daashshay de'iyaa s'iiddaykka baawa; hewaa mala boo'iyaa mitsikka baawa. S'oossaa gannatiyankka hewaa mala lo"o mitsay baawa.

⁹ « «Taani Aa daro daashshan puulanchcha ootsaad. Edene giya S'oossaa gennetiyaan de'iyaa mitsatuu ubbay Aa k'anaateeddino.

¹⁰ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay aduk'k'iide dic'c'eedda diraw, Aa s'eeraykka shaariyaa gakteedda dirawunne I bare geesan otoretteedda diraw,

¹¹ taani Aa agga aggaad; yaataade wolk'k'aama, allaga kawutetsaw aat-
saade immaad. He kawutetsay aw Aa iitatetsaadan ootsana.

¹² Mek'etsaa iita allagatuu he mitsaa k'ans's'i olana; k'ans's'eedda tashetuu deretuwaan, wombbatuwaaninne zanggaaratuwaan oletti attana. Aa kuwan uttiya hara kawutetsatuu ubbay he sa'aa aggiide baana.

¹³ Saluwaa kafotuu yiide kunddeedda mitsaa bolla uttana; bazzuwaa do'atuukka Aa tashetuwaaw yed'd'ana.

¹⁴ Haatsaa matan dic'c'iyaa mitsatuu gidдон aawaadan aduk'k'iide, s'eeray shaariyaa gakkiiya mitsay de'enna. Hayk'k'iya asaa bolla gakkiiya hayk'k'uwaaw pirdday he mitsaa bolla gakkanawaa; he pirdday I hayk'k'iide, duufuwaan geliyaawantuna Si'ooliyaan gelanaassa» yaagee.

¹⁵ « «Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay Si'ooliyaan geliya gallassi c'iimmuwaappe kesiya pulotto-
tanaadan taani ootsana; he pulotto-
tanaadan taani ootsana; Liibaanoosikka Aa diraw kaysottanaadan ootsana. K'ay wora mitsay ubbay shullana.

¹⁶ Taani he mitsaa Si'ooliyaan oliyaa wode, Aa kunddetsaa kooshshaan kawutetsay ubbay k'aas's'ana. Kunddiide Si'ooliyaan geleedda Edene mitsat-uunne haatsaa ushiyaa dooretteeddanne lo'o Liibaanoosa mitsatuu ubbay Aa kunddetsan minetana.

¹⁷ Kawutetsatuwaa gidдон aanana maadetteedanne Aa kuwan utteedda ubbay kase mashshaan hayk'k'eeddawanttuna gakketanaw aanana ittippe Si'ooliyaan gelana.

¹⁸ Edene gannatiyaa gidдо mitsatuwaankka hewaa keeshshaa gitaynne lo'uu baawa; shin ha'i Edene mitsatuwaadan, ikka hayk'k'i Si'ooliyaan gelee; hewan I mashshaan hayk'k'eedda ammanibeennawanttu ubbaan gakkettana.

« < «He mitsay Gibbs'e kaatiyaanne Aa asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

32

Gibs'e S'adiyaan Leemisetteedda

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, tammanne laa"entso aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyaw zilaala! Hawaadan yaaga; «Neeni kawutetsatuwaa gidдон neena gaammuwaa kessaadda; shin neeni abbaa gidдон de'iyaa S'adiyaa mala. Neeni haatsatuwaappe kessaadda; ne gedetuwaan purchchakkaade, haatsaa bulluuk'k'aadda.

³ « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Daro Asay shiik'iyaa wode, taani ta gitiyaan neena oyk'k'ana; he Asay neena goochchiide, haatsaappe gas'aa kessana.

⁴ Taani neena biittan olaa aggana; dembbaa bollakka mic'ana; yaataade saluwaa kafotuwaa ubbay ne bolla utissana; biittaa ubbaan de'iyaa bazzuwaa do'atuwaakka ne ashuwaa kalissana.

⁵ Taani ne ashuwaa deretuwaa bollan laalana; ne wombbatuwaakka ne anhaan kuntsana.

⁶ Deretuwaa kammiide, shaafatuwaa kumana gakkanaw, ne suutsay gukkanaadan ootsana.

⁷ Taani neena d'ayissiyaa wode, saluwaa goozana; s'oolinttetuwaakka d'umissana; awaakka shaariyaan kammana; aginayikka bare poo'uwa diggana.

⁸ Neepe bollaanna de'iyaa saluwaa poo'otuwaa ubbaa d'ayissaade, new biittaa d'umissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « < «Taani ne bolla gakteedda bayetsaa oduwaa neeni erenna kawutetsatuwaa ubbaa sisiyaa wode, c'ora asaa wozanay shabbirettana.

¹⁰ Taani ne bolla gatsiyaawe kawutetsatuwaa ubbaa dagantsana. Taani ta mashshaa untunttu sintsan llesiyaa wode, kaatetuu yashshan kokkorana; neeni kunddiyaa gallassi untunttu ubbayka barenttu shempoo shemp-poo yayana» yaagee.

¹¹ « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Gibbs'e kaatiyaw hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa mashshay ne bollan yaana.

¹² Hara kawutetsaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuu barenttu mashshaan ne c'ora asaa wurssanaadan taani ootsana. Untunttu Gibbs'e otoruwaa d'ayissana; Aa c'ora asaykka wurana.

¹³ Daro haatsaa matan de'iyaa mehiyaa ubbaakka taani d'ayissana; hewaappe guyyiyaan, haatsaa bulluk'k'iyaa asaa gidina mehiyaa gidina, ubbakka de'enna.

¹⁴ He wode taani ne haatsatuwaa s'illissana; ne shaafatuwaakka woppu ootsaade gogissana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ Taani Gibs'e mela kessiyaa wode, an de'iyaaawaa ubbaa k'uc'c'aade d'ayissiyaa wodenne an de'iyaa asaa ubbaa shoc'iyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

¹⁶ « < «Hewe ubbay untunttoo zilaaliyaa zilaassaa gidanawaa. Kawutet-satuwaa mac'c'a asatuu Gibs'essinne Aa c'ora asaw zilaalana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Duufuwaa Geliyaa Asatuwaabaa

¹⁷ Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, he aginaan, tammanne ichcheshentso gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Gibs'e c'ora olanchchatuwaa diraw yeekka! Gibs'enne wolk'k'aama kawutetsatuwaa mac'c'a naanatuwaa, hara hayk'k'iide duufuwaan geleeddawanttuna ittippe Si'ooliyaa moyzza.

¹⁹ Untunttu, «Hinttenoo Gibs'etoo, hintte haratuwaappe aad'd'i lo"iittee? Hintte Si'ooliyaan gelana; hewan hintte S'oossaa ammanibeennawanttuna ittippe moogettana.»

²⁰ «Gibs'e biittaw mashshay shodetti utteedda diraw, untunttu mashshaan hayk'k'eeddawanttu giddo kunddana; Gibs'e bare c'ora asaa ubbaanna duge goossettana.

²¹ Si'ooliyaan de'iyaa wolk'k'aama kaappatuu Gibs'ebaanne Gibs'e maad-deeddawanttubaa haasayiidde, «Untunttu haa duge yeeddino; S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eeddawanttuna untunttu giseeddino» yaagiino.

²² «Asoore Si'ooliyaan de'ee. Olan hayk'k'eedda Asoore olanchchatuwaa duufotuu Aa yuushshuwaan dooddi utteeddino.

²³ He duufotuu c'iimma ollatuwaappe wurssetsaan de'iino. Aa olanchchatuu, kase kawutetsatuwaa ubbaa yashshan kokkorseeddawanttu, ha"i Aa olanchchatuu duufuwaa yuushshuwaan shiik'k'eeddino. De'uwaan de'iyaaawanttu biittaan shabiretsaa med'eeddawanttu ubbatuu mashshaan wureeddino.

²⁴ «Elaamikka Si'ooliyaan de'ee. Elaama olanchchatuu ubbay Aa duufuwaa yuushshuwaan dooddi utteeddino. Ubbatuu shuketteeddino, mashshaan kunddeeddino; de'uwaan de'iyaa asaa biittaan shabbarssa dentseedda ubbay ammanenawantta gidiide yeellaan biittaa garssaa aad'd'eeddino; duufuwaa garssa geliide giseeddino.

²⁵ Hayk'k'eeddawanttu gidduwaan Elaamaw sa'ay giigi utteedda. Elaama olanchchatuwaa ubbaa duufotuu Aa yuushshuwaan de'iino; untunttu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untunttu ubbaykka S'oossaa ammanibeennawantta. Untunttu de'uwaan de'iyaaawanttu gidon shabiretsaa dentseedda diraw duufuwaa geleeddawanttuna ittippe giseeddino.

²⁶ «Meshekinne Tubaali olanchchatuwaa asatuwaa duufuu ittippe hewaan de'iino; untunttu kase de'uwaan de'iyaaawanttu biittaan kawutetsatuwaa ubbaa yashshan shabbarseeddawantta gidoopekka, untunttu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untunttu ubbaykka S'oossaa ammanenawantta.

²⁷ Kase olanchchatuu moogettiyaawe barenttu kumentsaa olaa mi-
ishshaanna; untunttu gondalletuwaa untunttu tiraan wotsina, unt-
tunttu mashshatuwaa untunttu huup'isaan wotsina, moogetteeddino. Shin
hawanttu hewaa mala kumentsaa bonchchuu imettina moogettibeykkino.
Untunttu kase de'uwaan de'iyaawanttu kawutetsatuwaa shabbarseeddino.

²⁸ «Hintte Gibs'e asatuukka s'oonettananne mashshaan hayk'k'eedda, am-
manenna asatuwaana ittippe gisana.

²⁹ «Eedoomi bare kaatetuwaannanne bare mooddiyaawanttunna ittippe
Si'ooliyaan de'ee; untunttukka kase mino olanchchatuwaa; shin ha"i olan
hayk'k'eedda, ammanenna asatuwaana c'iimma ollaan geleeddino.

³⁰ «Huup'issa bagga kaappatuunne Sidoona asatuu ubbay duufuwaan
de'iino. Untunttu kase barenttu wolk'k'an asaa yashisseeddino; shin ha"i
untunttukka shuketeeddawanttunna barenttu yeellaana yaa geleeddino.
S'oossaa ammanennawantta gidiide, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana
ittippe gakketiide, yeellatiide duufuwaa geliino.

³¹ «Gibs'e kawuunne Aa olanchchatuu mashshaan hayk'k'eedda
olanchchatuwaa yaan be'iide minetana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa
Goday hawaa oday.

³² Taani hawaappe kase kawutetsatuu ubbay Gibs'e kaatiyaw de'uwaan
de'iyaawanttu biittan yayanaadan ootseeddawaa gidoopekka, inne Aa
olanchchatuu S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana
ittippe gisana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday»
yaageedda.

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa

33

(33:1–37:28)

S'oossay Hizk'keela Wochchiyaa
Asaa Ootsiide Suntseedda
(3:16-21)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani itti
biittaa bolla olaa ahiyaa wode, he biittaa Asay barenttu bolla yiyaawaa
wochchiyaa asaa dooro.

³ He wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'inne Asay naagettanaadan,
malakataa punnoope;

⁴ ay asayenne he malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'ina, olay
yiide Aa wod'ooppe, suutsaa ac'uu aawaa.

⁵ I malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'eedda diraw, Aa suutsaa
ac'uu Aa bollaanna. I sisiide naagetteeddentto, hayk'k'uwaappe attiyaawaa
shin!

⁶ Shin he wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'iide, malakataa punnen-
nan aggooppenne asaa erissana d'ayooppe, olaykka yiide, he asaappe itti
uraa wod'ooppe, he uray bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa
wochchiyaawaa achchana» yaaga.

⁷ «Laa asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad;
taani new odiyaawaa sisaade asaakka erissa.

⁸ Itti iita asaa taani, «Laa neeni tumu hayk'k'ana» yaagiyaa wode, I bare
nagaraappe simmana mala, neeni aw odana d'ayooppe, he nagarachchay
bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa neeppe c'igetana.

⁹ Shin nagaranchchay bare nagaraappe simmanaadan neeni odina, I is'sooppe, bare nagaran hayk'k'ee; shin neeni ne shemppuwaa ashshaada.

S'oossay Likkiyaa Pirddee

¹⁰ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Hintte, «Nuuni ootseedda nagaraynne naak'uu nu bolla de'ee; hewaappe denddeeddawaan nuuni gilk'k'i wureeddo. Yaatina, nuuni waaniide pas'a de'anaw dandday-eetto?» yaagiita.

¹¹ Taani Med'inaa Goday de'uwaan hawaadan yaagaade c'aak'k'ay; «Nagaranchchay bare nagaraa aggiide, pas'a de'ana mala koyayippe attina, nagaranchchaa hayk'k'uwaan nashetikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte iita oosuwaappe guyye simmite! Ayaw hayk'k'anaw koyiitee?» yaagay» yaaga.

¹² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; «S'illo Asay nagaraa ootsooppe, Aa s'illotetsay Aa ashshenna; k'ay nagaranchchay bare nagaraappe simmi kichchooppe, kase nagaran I murettenna. S'illo asaykka nagaraa ootsooppe, kase s'illotetsaa diraw de'uwaan de'anaw danddayenna.

¹³ Taani s'illo asaa, «Neeni tumu pas'a de'ana» yaageedda wode, I bare s'illotetsan ammanettiide nagaraa ootsooppe, bare ootseedda nagaran I hayk'k'anaappe attina, kase s'illotetsay aw k'ofettenna.

¹⁴ K'ay taani nagaranchcha asaa, «Neeni tuma hayk'k'ana» yaageedda wode, I bare nagaraappe simmiide, pirddanne suure oosuwaa ootsooppe,

¹⁵ miishshaa tal'anaw oytseeddawaa zaaroppe, wuu"eeddabaakka guyye zaaroppe, nagaraa ootsiyaawaa aggiide, de'uwaa immiyaa higgiiyaa kaallooppe, yaatooppe, I tuma pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

¹⁶ I kase ootseedda nagaray ittuunne k'ofettenna; ha'i pirddanne suure oosuwaa ootseedda diraw, I tuma pas'a de'ana.

¹⁷ « «Shin ne biittaa asay, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiino; shin likke gidennawe untuntu ogiyaa.

¹⁸ S'illo Asay bare s'illotetsaa aggiide, nagaraa ootsooppe, I bare nagaran hayk'k'ana.

¹⁹ K'ay nagaranchcha Asay bare nagaraappe simmiide, pirddanne suure oosuwaa ootsooppe, he oosuwaan I pas'a de'ana.

²⁰ Shin hintte, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiita. Israa'eeliyaa asaw, taani ittuwaa ittuwaa bolla hintte oosuwaadan oosuwaadan pirddana» yaaga» yaagiidde yeedda.

Yerusaalame Kunddetsay Odetteedda

²¹ Nuuni omoodettiide tammanne laa"entso laytsan, tammantso aginaan, ichcheshentso gallassan, Yerusaalameppe kessi akki yeedda itti Asay kata-may kunddeeddawaa taw odeedda.

²² He bitanii yaanaappe itti gallassaa kasetiide de'iyaa omarssi Med'inaa Godaa kushii ta bollan shemppeedda; ta doonaykka dooyetteedda; wonttetsa gallassi he bitanii taakko gakkanaappe kasetaade, taanikka haasayaanaw danddayaad.

²³ Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittan koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu hawaadan yaagiino; «Abrahaame barekka de'iyaa itti asaa; ha biittaa laatteedda; shin nuuni c'ora; biittaykka tuma nuw laataa gadiyaa gidiide imetteedda» yaagiino.

²⁵ «Hewaa diraw, untuntntoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ha"ikka shukkiide, suutsay kesibeenna ashuwaa miita; k'ay eek'aw goyinniita; shemppuwaa wod'iita. Hawaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?

²⁶ Hintte hintte mashshaan ammanettiita; hintte tuna oosuwaa ootsiita; hintte ubbaykka hintte shooruwaa shooruwaa mac'c'a asaa tunissiita. Hewaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?» yaagee» yaaga.

²⁷ «Untuntntoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatu mashshaan hayk'k'ana; katamaappe gas'an de'iyaa asatuwaa taani bazzuwaa do'aw k'uma ootsaade immana; deretuwaa bolla gonggolotuwaan de'iyaa asatu iita harggiyaan hayk'k'ana.

²⁸ Taani he biittaa bayeeddanne mela biittaa kessana; untuntntu otoret-tiyaa wolk'k'ay wurana; Israa'eeliyaa deretuu ay asaynne aad'd'ena mela sa'aa gidana.

²⁹ Untuntntu ootseedda tunabaa gaasuwaan taani biittaa bayeeddanne mela biittaa kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntntu erana» yaagee» yaaga.

³⁰ «Laa asaa na'aw, Asay katamaa dirssaa miyiyaaninne barenttu golletuwaa penggiyaan ek'k'iide, ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide, nebaa haasayee; «Haayite; Med'inaa Godaa mataappe yeedda k'aalay ayentto ane siseetto» yaagiino.

³¹ Untuntntu kase Asay yiyaawaadan neekko yiino; ta asaadan ne sintsan uttiino; neeni odiyaawaakka sisiino; shin ootsikkino. Untuntntu siik'uwaabaa haasayiino; shin untuntntu wozanay go"aa s'alalaw yaaretee.

³² Be'a, neeni untuntntoo itti siik'uwaa mazamuriyaa lo"o kooshshan yes's'iyanne diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa mala. Ayaw gooppe, untuntntu neeni odiyaawaa sisiino; shin ittuwaakka ootsikkino.

³³ «Shin neeni odeeddawe tumu polettana; polettiyaa wode, timbbitiyaa odiyaawe untuntntu gidon de'iyawaa untuntntu erana» yaagiidde yeedda.

34

Israa'eeliyaa Hentsanchchatuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa hentsanchchatuwaa bollan hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, hinttena heemmiyaa Israa'eeliyaa hentsanchchatoo, hinttew aayye ana! Hintte wudiyaa heemmanaw bessennee?

³ Untuntntu maatsaa ushiita; untuntntu isikiyaappe dadetteedda suufiyaa mayiita; untuntntuppe mod'd'eeddawannta shukkiide miita; shin wudiyaa suure heemmikkita.

⁴ Daabureeddawannta minisibeykkita; harggeeddawannta patsibeykkita; me"eeddawannta koolibeykkita; wora beeddawannta zaaribeykkita; bayeeddawannta koyibeykkita. Hintte untuntnta wolk'k'an mek'etsaa iitiide mooddeeddita.

⁵ Wudii ubbay heemmiyaawe d'ayina laaletteeddino; bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino.

⁶ Ta wudetuu laaletteeddino; untuntntu zoozetuwaa ubbaa bollanne d'ok'k'a deretuwaa ubbaa bolla bichchaareedino. Biittaa ubbaa gas'aa gakkanaw laaletteeddino; shin untuntnta s'omoosiyaawe woy koyiyaawe baawa» yaagee.

⁷ « «Hewaa diraw, hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

⁸ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ta wudiyaa heemmiyaawe d'ayina, ta dorssatuu oyk'k'ettiide, bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. Ta hentsanchchatuu ta wudetuwaa koyibeenna dirawunne untunttu ta wudetuwaa heemmennan aggidide, barentta heemmedda diraw,

⁹ hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

¹⁰ Taani hintte hentsanchchatoo morkke; ta wudetuwaa taani hintteppe akkana; taani hinttena laa"entso untunttoo hentsanchchaa kessikke. Hawaappe sintsa hintte hintte s'alalaa heemmiidde de'ikkita. Ta wudetuwaa taani hintteppe wotsa akkana; hawaappe sintsan untunttu hinttew k'uma kesikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Lo"o Hentsanchchaa

¹¹ « «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa s'omoosananne koyana.

¹² Hentsanchchay bare wudetuwaa bayina koyiyaawaadan, taanikka ta wudetuwaa koyana; shaarii goozeeddanne d'umay sikkeedda gallassi untunttu laaletteedda sa'aa ubbaappe taani untuntta shiishshana.

¹³ K'ay taani kawutetsatuwaa giddooppenne hara biittaa ubbaappe kessaade shiishshana; untunttu biittaa ahana. Israa'eeliyaa deretuwaan, pulttotuwaaninne Asay de'iyaa sa'atuwaa ubbaan taani untuntta heemmana.

¹⁴ Taani untuntta lo"o k'ooruwaan heemmana; k'ay Israa'eeliyaa d'ok'k'a deretuu untunttu heemettiya sa'aa gidanawaa. Hewan untunttu lo"o k'ooruu de'iyaa Israa'eeliyaa zoozetuwaa bolla heemettananne allas's'ana.

¹⁵ Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa heemmananne allas's'issana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁶ Bayeeddawaa koyana; wora beeddawaa zaarana; me"eeddawaa koolana; harggeeddawaakka patsana. Shin mod'd'eeddawaanne minneeddawaa d'ayissana; ayaw gooppe, taani suure pirddiyaa hentsanchchaa» yaagee.

¹⁷ « «Hinttenoo, ta wudiyaa dorssatoo, hinttebaa gidoope, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttena ubbaakka taani pirdana; keekaa iitaappe, dorssaa deeshshaappe taani shaakkana.

¹⁸ Hintte lo"o k'ooruwaan heemettiyaawe gidana d'ayinee, atteeda maataa hintte gediyaan yed'ereetsiyaawe? K'ay hintte s'illo haatsaa ushiyaawe gidana d'ayinee, atteeda haatsaa gediyaan bulluk'k'iyaawe?

¹⁹ Ta wudetuu hintte hintte gediyaan yed'ereetseedda maataa maanawunne hintte hintte gediyaan bulluuk'k'oyeedda haatsaa ushanaw bessii?» yaagee.

²⁰ « «Hewaa diraw, untunttoo, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, mod'd'o mehiyaa gidonne gil'k'k'a mehiyaa giduwaan taani ta huup'iyaw pirdana.

²¹ Laafatuwaa hintte hintte miyyiyaaninne hintte morggiyaan sugiyaa dirawunne gas'aa kessana gakkanaw, hintte untuntta hintte kac'iyaan k'ayc'c'iyaa diraw,

²² taani ta wudetuwaa ashshana. Hawaappe sintsa ooninne untuntta oyk'k'enna; ta keeka mehiyaappenne ta iita mehetuwaa giduwaan taani pirdana.

²³ Taani untuntuntu bollan itti hentsanchchaa, ta k'oomaa Daawita suntsana; I untuntunta heemmananne untunttoo hentsanchchaa gidanawaa.

²⁴ Hewaappe sintsan taani Med'inaa Goday untuntuntu S'oossaa gidana; ta k'oomay Daawite untuntuntu giddon kaappuwaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

²⁵ « < «Taani untuntunna sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; iita do'atuwaakka taani biittaappe diggana; yaatooppe ta wudii bazzuwaan saro de'ana; wora garssankka hirggi bayinnan allas's'ana.

²⁶ Untunttanne ta deriyaa yuushshuwaan de'iyaa sa'atuwaa anjjana. Untunttoo koshshiyaa iraakka wodiyaan immana; he iray untunttoo anjjo gidana.

²⁷ Gaden de'iyaa mitsatuu ayifana; biittaykka katsaa mukkana. Asay ubbay barenttu biittan saro de'ana. Taani untuntuntu morgge mitsaa mentsaade, untunttu ayileyeedawanttu kushiyaappe kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu hara kawutetsatoo bonk'k'iyaabaa gidikkino; biittan de'iyaa do'atuukka untunttu miikkino. Ayayenne dagantsennan, untunttu saro de'ana.

²⁹ Taani untunttoo aradda gadiyaa immana; untunttu laa"entso koshan wurikkino; woy k'ay hara kawutetsatoo shek'k'iyaabaa kesikkino.

³⁰ He wode untunttu taani Med'inaa Goday, untunttu S'oossay untuntunna de'iyaaawaanne Israa'eeliyaa Asay ta asaa gidiyaawaa erana. Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday.

³¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta wudetuwaa; ta k'ooruwaan miyaa wudetuwaa; hintte ta asaa; taanikka hintte S'oossaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

35

Eedooma Pirdaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Eedooma biittan de'iyaa Se'iira deriyaa bolla ne som"iyaa zaaraade timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Neenoo, Se'iira Deriyaw, taani new morkke; taani ta kushiya ne bolla yeddaade, neena bayeeddanne mela sa'aa kessana.

⁴ Taani ne katamatuwaa kolana; neenikka mela gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana.

⁵ « < «New Israa'eeliyaana wureenna morkketetsay de'iyaa diraw, untunttu metuwaa wode, untunttu wursetsa muruwaa wode, untunttu neeni mashshaw aatsaade immeedda diraw,

⁶ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani neena hayk'k'uwaa murana; neeni hayk'k'uwaappe kessa akkanaw ubbakka danddayakka! Neeni asaa wod'iyaaawaa is's'enna diraw, neena wod'iyaa Asay neena kaallana!

⁷ Taani Se'iira deriyaa bayeedda mela kessana; k'ay hewaana yaanne haanne aad'd'iyaa ubbaakka diggana.

⁸ Taani ne deretuwa ubbaa anhaan kuntsana; ne zooziyaa, ne wombbatu-unne ne zanggaaratuu mashshaan hayk'k'eeddawanttu anhaan kametana.

⁹ Taani neena med'inaw mela ootsana; ne katamatuu ona gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte he wode erana.

¹⁰ « ‹Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Yihudaa biittatuwaan de'ishiina hintte, ha laa"u kawutetsatuwaanne ha laa"u biittatuwaa nuuni oyk'k'ana; untunttu nuussa gidana geedda diraw,

¹¹ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; hintte untunttu morkkiide, untunttu bolla yiloteedda yiluwaadaaninne k'anaateedda k'anaatiyaadan, taani hinttew zaarana. Taani hinttena pird-diyyaa wode, Taani taanatetsaa hinttena erissana.

¹² K'ay hintte, Israa'eeliyaa deretuu mela atteeddino; nuuni untunttu maana mala, nuw imetteeddino giide, haasayeedda boriyaa ubbaa taani Med'inaa Goday siseeddawaa hintte he wode erana.

¹³ Neeni ta bolla otoreshaaddanne darissaade haasayaadda; taanikka hewaa sisaad» yaagee.

¹⁴ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Biittay sa'ay nashettana mala, taani hinttena mela kessana.

¹⁵ Israa'eeliyaa asaa laatay mela gideeddawaan hintte nashetteedda diraw, Se'iira Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani mela ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte hewan erana yaagee yaaga.»

36

S'oossay Israa'eeliyaa Anjjana

¹ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa deretoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; Hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

²⁻³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintte morkketuu, hashshu! «Beni d'ok'k'a deretuu ubbay nuw laataa gideeddino!» yaageeddino. Hewaa diraw yaagi timbbitiyaa odite, untunttu hinttena ubbaa sa'aanna mentsereetsiide mela ootseedda diraw, hintte c'ora kawutetsatuwaan moodetanaadan ootseedda diraw, hintte daro boretiyaabaanne k'iliic'ettiyaabaa oosetteeddita yaagee Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday.

⁴ Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday dere-toonne zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo, yuushshuwaan de'iyaa hara kawutetsatuu oyk'k'eeddanne k'iliic'eedda sa'atoonne bayeeddanne mela gideedda katamatoo hawaadan yaagee.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe hawaadan yaagee; «Taani ta ees's'iyaa hank'k'uwaan hara kawutetsatuwaa bollanne Eedooma ubbaa bolla haasayaad. Untunttu wozanaappe nashettiiddenne kad'iidde, ta biittaa barenttoo akkeeddino; hentsaa gadetuwaakka laatteeddino.

⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa biittaabaa timbbitiyaa oda. Kawutetsatuwaa boriyaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hank'k'uwaan mishet-taade giyaawaa ubbaa deretoo zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo oda.

⁷ Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay borettanawaa taani Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday tumuwaappe c'aak'k'aade oday.

⁸ « ‹«Shin hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, hintte daashana; ta asaw Israa'eeliyaw ayifana. Ayaw gooppe, untunttu ellekka barenttu biittaa simmana.

⁹ Taani hinttenanna de'ay; taani hinttekko simmana; hintte biittay goshet-tanne zerettana.

¹⁰ Taani Israa'eeliyaa asaa payduwaa ha biittan darissana; katamatuwaan Asay de'ana; laaletteedda sa'atuu simmiide gimbbettana.

¹¹ Taani asaakka mehiyaakka hintte bolla darissana; untunttu yelet-tanne c'orattana. Beniwaadankka hintte bolla Asay de'anaadan taani ootsana. Taani hinttew kasewaappe aad'd'iyaa lo"obaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte hewan erana.

¹² Taani ta Asay Israa'eelii hintte bollaana zaari de'anaadan ootsana. Laa"entso he biittay hintte naanatuwaa d'ayissenna. Unttuntu hinttena laattana; hintteikka untunttoo laata gidana» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Asay he biittaa, hintte kawutetsaykka na'ay bayinnawaa ootseedda hintte biittaykka asaa miyaawaa yaagiyaawe tuma.

¹⁴ Hewaa diraw, hawaappe sintsanaw ha biittatuu asaa miikkitanne hintte kawutetsaa na'ay bayinnawaa kessikkita. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ K'ay kawutetsatuwaa boriyaa hawaappe sintsanaw taani hinttena sis-sikke; hintte asaa yeellaakka hawaappe sintsanaw tookkikkita; k'ay he biittay hinttew d'ube gidana. Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

¹⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu biittan de'iyaa wode, untunttu barenttu ogiyaaninne barenttu oosuwaan biittaa tunisseeddino; ta sintsan untunttu eeshshay mac'c'a asaa piilaa tunatetsaa mala.

¹⁸ Unttuntu biittan suutsaa gusseedda dirawunne barenttu eek'an biittaa tunisseedda diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bollan gussaad.

¹⁹ Taani untuntta kawutetsatuwaa gidдон laalaad; untunttukka biittaa ubbaan laaletteeddino. Taani untuntta untunttu eeshshaadaaninne untunttu oosuwaadan pirddaad.

²⁰ Unttuntu beedda sa'aa ubbaan Asay untuntta, «Hawanttu Med'inaa Godaa asatuwaa; shin untunttu Aa biittaaappe keseeddawantta» yaagee; hewaan untunttu ta geeshsha suntsaa tunisseeddino.

²¹ Shin Israa'eeliyaa Asay beedda kawutetsatuwaa ubbaa gidдон tunisseedda ta geeshsha suntsaabay taana michchee.

²² «Hewaa diraw, neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hawaa ootsiyaawe, hintte beedda kawutetsatuwaa ubbaa gidдон tunisseedda ta geeshsha suntsaa diraassappe attina, hintte diraassa gid-denna.

²³ Hintte tunissina, kawutetsatuwaa gidдон tuneedda ta wolk'k'aama suntsaa geeshshatetsaa taani bessana. Unttuntu s'eellishshin, hintte baggana taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁴ « < «Ayaw gooppe, taani hinttena kawutetsatuwaa gidдoppe kessana; biittaa ubbaappekka shiishshana. Hintte biittaa zaaraadde ahana.

²⁵ Taani hinttena s'illo haatsaan pushakkana; hintteikka geeyana; yaataade hinttena hintte tunatetsaa ubbaappenne hintte eek'aa ubbaappe geeshshana.

²⁶ « < «Taani hinttew ooratsa wozanaa immana; ooratsa ayaanaakka hintte gidдон wotsana; k'ay shuchchaa wozanaa hintteppe kessaade, ashuwaa wozanaa immana.

²⁷ Taani ta Ayaanaa hintte gidдон wotsana; yaataade hintte ta wogaa kaallanaadaaninne ta higgiiyaa minisiide naaganaadan ootsana.

²⁸ Taani hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana; hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana.

²⁹ Hintte tunatetsaa ubbaappe taani hinttena ashshana; katsay hinttew daranaadan ootsana; koshaakka laa"entso hintte bolla ahikke.

³⁰ Koshaa gaasuwaan hintte kawutetsatuwaa gidдон kawushshennaadan, taani hintte mitsaa ayifiyaanne hintte shoyk'aa katsaa darissana.

³¹ He wode hintte hintte iita ogiyaanne hintte lo'o gidenna oosuwaa hassayana; hintte nagaraan hintte tuna oosuwaa diraw, hintte hinttena shenetana.

³² Taani hawaa ubbaa ootsiyaawe hintte diraassa gidennawaa erite. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte hintte hanotan yeellatitenne kawushshite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³³ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena hintte nagaraa ubbaappe geeshshiyaa gallassi, hintte katamatuwaan zaaret-siide Asay de'anaadan ootsana; koletteeddawanttukka simmiide gimbbet-tana.

³⁴ Aa mataana aad'd'iyaa asaa sintsan mela gidiide de'iyaa biittay mela gidiyaawaa aggiide goshettana.

³⁵ Asay haasayiide, hawe kase mela gideedda biittay ha'i Edene Genetiyaa mala gideedda; kase koleteedda, Asay de'ennanne mela katamatuukka ha'i yuushshuu gimbbetteedanne Asay de'iyaa katamatuwaa gideedino yaagana.

³⁶ He wode hintte yuushshuwaan de'iyaa atteeda kawutetsatuu, taani Med'inaa Goday koleteedda katamatuwaa zaaraadde kees's'eeddawaanne mela biittay simmiide katsaa mukkanaadan ootseeddawaa erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee.

³⁷ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay k'aykka itti gedenne taana maaduwa oochchanaadan ootsana; yaataade untunttu payduwaa wudiyaadan c'orissana.

³⁸ Yarshshiyaa mehiyaa wudiyaadan, Yersaalamen baalaa gallasan yarshshoo shiishsheedda wudiyaadan, untunttu koleteedda katamatuwaan asaa wudii kumana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu he wode erana» yaageedda» yaaga» yaagiide yeedda.

37

Mela Mek'etsay De'iyaa Zanggaaraa

¹ Med'inaa Godaa kushii ta bolla wod'd'eedda; I taana Med'inaa Godaa Ayyaanan kessiide, mek'etsay kumi utteedda wombban wotseedda.

² I taana untunttu gidдон yaanne haanne kaaletseedda; taanikka kinchchilli meleedda daro mek'etsatuu kumeeddawantta wombbaa gidдон be'aad.

³ I taana, «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu simmiide, pas'a shempuwaanna de'anaw danddayiinoo?» yaageedda.

Taani, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa neeni eraasa» yaagaad.

⁴ I taana hawaadan yaageedda; «Ha mek'etsatoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Hinttenoo, mela mek'etsatoo Med'inaa Godaa k'aalaa sisite,

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ha mek'etsatoo hawaadan yaagee; «Taani shemppuwaa hintte gidдо gelissana; yaatoope hintte pas'a de'ana.

⁶ Taani hintte bolla gildayiyaa (s'ap'otuwa) wotsaade, ashuukka hintte bolla simmanaadan ootsaade, hinttena galbbaa mayzzana. Hintte pas'a shemppuwaanna de'ana mala, taani hintte gidдо shemppuwaa gelissana. He wode hintte taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee» yaaga» yaageedda.

⁷ I taana azazeeddawaadan timbbitiyaa odaad; taani timbbitiyaa odishin, k'alc'ik'alc'iyaa kooshshay sisetteedda; k'ay mek'etsatuu shiik'iide, bare sa'aan sa'aan oyk'k'etteeddino.

⁸ Taani s'eelliyaa wode, untunttu bolla s'ap'otuu de'iino; ashuukka untunttu bolla simmeedda; galbbaakka mayyeeddino; shin shemppuu untunttu de'enna.

⁹ Yaatina, I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, c'arkkoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, c'arkkoo, oyddu zooziyaannakka haaya; untunttu shemppuwaanna de'anaadan, ha hayk'keeddawanttu giddo zaaraadde punna» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹⁰ I taana azazeeddawaadankka, taani timbbitiyaa odaaddi; shemp-puu untunttu giddo gelina pas'iide, loytsi daro olanchchatuwaa gidiide ek'keeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu kumentsaa Israa'eeliyaa asaa leemiso; Israa'eeliyaa asaykka, «Nu mek'etsatuu meleeddino; nu sintsa nashechchaykka kichcheedda; nu uni ubbaanna d'ayeeddo» yaagiino.

¹² Hewaa diraw, untunttu hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyana; hinttena hewaappe kessana; taani hinttena zaaraadde, Israa'eeliyaa biittaa ahana.

¹³ Ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyiyaa wodenne hinttena kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

¹⁴ Taani ta Ayaanaa hintte gidдон wotsana; hintte pas'a de'ana. K'ay taani hinttena hintte biittan wotsana. He wode taani Med'inaa Goday odiyaawaanne odaade ootseeddawaa hintte erana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaageedda.

Itti Kaatiyaanne Itti Asaa

¹⁵ Zaariidekka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, itti mitsaa S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Yihudaawaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa. K'ay hara S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Efireemawaa; ikka k'ay Yooseefowaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, untunttu ne kushiyan itti gatimaa gidanaadan, untunttu laa"uwaa ittippe gatsa.

¹⁸ «Ne biittaa Asay neena, «Hawe neeni ootsiyaawe ayee? Nuw biletsaa oda» yaagiide oochchiyaa wode,

¹⁹ untunttu hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Efireema kushiyan de'iyaa Yooseefo gatimaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa akkanaw hanay; akkaade untunttu laa"uwaa itti gatimaa ootsanaw, Yihudaa gatimaana gatsana. Yaatooppe untunttu laa"uu ta kushiyan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga.

²⁰ «He neeni untunttu bolla s'aafeedda laa"u gatimatuwaa untunttu sintsan oyk'k'aade,

²¹ untunttu hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu beedda kawutetsatuwaa giddoppe kessana; taani untunttu ubba saappe shiishshaade, untunttu biittaa zaaraadde ahana.

²² Israa'eeliyaa deretuwaa bolla, untunttu biittan taani untunttu itti kawutetsaa ootsana; untunttu ubba bolla itti kaatii kaatetana. K'ay untunttu laa"entso laa"u biittaa kesikkino; woy laa"u kawutetsaa gidiide shaakkettikkino.

²³ Hewaappe guyyiyaan, untuntuntu barenttu eek'atuwaaninne barenttu sheneyiyaabatuwaan, woy barenttu naak'uwaan barentta tunissikkino. Waaniide gooppe, taani untuntunta untuntuntu guyye simmeedda nagaraa ubbaappe ashshana; k'ay taani untuntunta geeshshana. Untuntuntu ta asaa gidana; taanikka untuntuntu S'oossaa gidana.

²⁴ « < «Ta k'oomay Daawite untuntntoo kaatiyaa gidana; untuntntoo ub-baw itti hentsanchchaa s'alalay de'ana. Untuntuntu ta higgiiyaa kaallana; ta wogaakka minisiide naagana.

²⁵ Taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeeddanne hintte mayzza aawotuu de'eedda biittan untuntuntu de'ana. He biittan untuntuntu, untuntuntu naanatu-unne untuntuntu naanatuwaa naanatu med'inaw de'ana; ta k'oomay Daawite untuntuntu bollan med'inaw kaappuwaa gidana.

²⁶ Taani untuntuntunna Sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; he c'aak'uukka untuntuntunna med'inaa c'aak'uwaa gidanawaa. Taani untuntunta min-isaade essana; untuntuntu payduwaakka c'orissana; ta Geeshsha Golliyaakka med'inaw untuntuntu giddon wotsana.

²⁷ Yaataade taani hewan untuntuntunna de'ana. Taani untuntuntu S'oossaa gidana; untuntntukka ta asaa gidana.

²⁸ Ta Geeshsha Gollii untuntuntu giddon med'inaw de'iyaa wode, Israa'eelatuwaa geeshshiyaawe taana, Med'inaa Godaa gidiyaawaa kawutet-satuu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

38

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

(38:1–39:29)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Maagooga biittan de'iyaa Googakko, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappuwaakko simmaade, Aa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Laa Googaa, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo, taani new morkke.

⁴ Taani neena guyye zaarana; ne goggoc'c'uwaan maaggaa gelissaade, neena ne kumentsaa olanchchatuwaanna, ne paratuwaana, kumentsaa olaa miishshaa mayyeedda ne paraa asatuwaananne barenttu mashshaa lellesiyaa, wol'k'k'aamanne guutsa gondalliyyaa oyk'k'eedda guyte asaana neena goochchaade kessana.

⁵ Paariseppe, Top'p'iyaaappenne Liibiyaappe yeedda Asay gondalliyyaa oyk'k'iide, huup'iyaaan birataa k'oobiyyaa wotsiide, untuntuntunna gidana.*

⁶ K'ay Goomerinne Aa olanchchatuu ubbay, huup'issa gas'an Beeti-Togarmminne Aa olanchchatuu guyttii, he c'ora asatuu neenana gidana.

⁷ « «Neeninne neekko shiik'eedda Asay ubbay giigite; hinttena makkite. Yaataade neeni untuntunta azaziyaawaa gida.

⁸ Daro wodiyaappe guyyiyaan, neeni koyettana; sintsappe yaana layt-satuwaan neeni daro wodiyyaa mela gidiide de'eedda biittaa, olaappe shempeedda biittaa, an Asay daro kawutetsatuwaappe Israa'eeliyyaa dere-tuwaakko shiik'eedda biittaa geleedda. Untuntuntu daro kawutetsatuwaappe shiik'eeddawayntanne ubbaykka ha'i saruwaan de'iyaaawantta.

⁹ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa daro kawutetsatuu gotiyaadan denddana; hintte shaariyaadan, biittaa kammana» » yaagee.

37:24 Hiz. 34:24 37:27 2 K'or. 6:16; Sas'. 21:3

38:2 Sas'. 20:8

* 38:5 *Liibiyaappe:*

Ibraawetsuwaan he biittay «Puus'a» geetettee.

¹⁰ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode k'ofay ne wozana giddo yiina, neeni iitabaa halchchana.

¹¹ Neeni hawaadan yaagana; «Taani he direttibeenna k'eeri katamatuu de'iyaa biittaa gelaade; he woppu giide, hirggi bayinnan de'iyaa asatuwaa, untunttoo ubbawukka dirssaa, penggii woy kulubbuu bayinnawantta taani olana.

¹² Taani untuntta omooddanne bonk'k'ana; kase mela gideedda biittaa simmiide utteedda, kawutetsatuwaa giddoppe shiik'eedda, miizzaanne miishshaa mooddeedda, biittaw gul'an utteedda asaa bollan ta kushiya dentsana yaagana.

¹³ Saaba asay, Dadaana asaynne Tarsseese katamatuwaa zal'anchchatuu yalaga olanchchatuu ubbay, Neeni bonk'k'anaw yaad? Neeni ne olanchchatuwaa omooduwaa toossanaw, biraanne work'k'aa afissanaw, miizzaanne miishshaa akkanawunne loytsi daro omooduwaa oyk'k'anaw shiishshaaddii? yaagana» yaagee» yaaga.

¹⁴ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Googa bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; he wode, ta Asay Israa'eelii hirggi bayinnan de'iyaa wode, neeni akeekana.

¹⁵ Neeni de'iyaa huup'issa gas'aa biittaaappe yaana. Neeninne neenana c'ora kawutetsatuu paraa toggiide, mino olanchchaa gidiide, guyttii yaana.

¹⁶ Biittaa kammiyaa shaariyaadan, neeni ta asaa Israa'eeliyaa bolla olana. Laa Googaa, sintsappe yaana wode, taani neena ta biittaa bolla woraajjisana. Hewaa taani ootsiyaawe kawutetsatuu taana eranaassanne taani ne baggana ootsiyaawaan ta geeshshatetsay untunttu sintsan beettanaassa» yaagee.

¹⁷ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta k'oomatuwaa baggana, Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kase aad'd'eeda wode odeeddawe neena. Untunttu he wode daro laytsaa taani neena untunttu bolla ahanawaa odeeddino» yaagee.

Googa Bolla Yiyaa Pirdaa

¹⁸ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Googi Israa'eeliyaa bolla geliyaa wode, ta hank'k'uu suullana.

¹⁹ He wode Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama biittaa k'aatsay hanana; hewaa taani ta mishuwaaninne ta ees's'iyaa hank'k'uwaan awaayay.

²⁰ Abbaa molii, saluwaa kafuu, deriyaan de'iyaa mehiinne do'ay, sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaynne sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsan kokkorana. Deretuu kunddana; aafotuukka woddana; k'ay dirssaa gimbbii ubbaykka kolettenna.

²¹ Taani ta deretuwaa ubbaan Googa bolla mashshay denddanaadan ootsana; olanchchatuu barenttu mashshaa barenttu bolla zaariide, ittuu ittuwaa siifana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²² Taani iita harggiyaaninne hayk'k'uwaan Aa murana; k'ay wolk'k'aama iraa, shachchaa, ees's'iyaa diiniyaa taani Aa bolla, Aa olanchchatuwaa bollanne aanana de'iyaa c'ora kawutetsatuwaa bolla bukissana.

²³ Hewaadan ootsaade, taani ta gitatetsaanne ta geeshshatetsaa bessana. K'ay daro kawutetsatuwaa taani taanatetsaa erissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee yaaga.

¹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, Googe bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo Googaa, taani new morkke.

² Taani neena guyye zaarana; huup'issa haakko biittaappe goochcha kessaade, Israa'eeliyaa deretuwaa bolla taani neena ahana.

³ Hewaappe guyyiyaan, taani ne haddirssa kushiyaappe wonddaafiyaa, ne ushechcha kushiyaappe wonddaafiyaa pootsaa shoc'aade olissana.

⁴ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa kawutetsatuu ubbay Israa'eeliyaa deriyaa bollan kunddi attana. Taani hintte ashuwaa miyaa kafotoonne bazzuwaa do'atoo k'uma ootsaade immana.

⁵ Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday odeedda diraw, hintte mils's'i geedda dembban kunddi attana.

⁶ Maagooga biittaaninne abbaa doonaan, hirggi bayinnan utteedda asaa bollan taani ees's'iyaa tamaa yeddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana.

⁷ Taani ta geeshsha suntsay ta asaa Israa'eeliyaa gidдон erettanaadan oot-sana. Hawaappe sintsanaw ta geeshsha suntsay shek'k'etenna. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu taani Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa Geeshsha gidiyaawaa erana» yaaga» yaagee.

⁸ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassay yaana; attena» yaagaade taani odeedda gallassay hawaa.

⁹ He wode Israa'eeliyaa katamatuwaan de'iyaa Asay kesiide, olaa mi-ishshatuwaa ubbaa taman eetsana; hewantukka wolk'k'aamanne guutsa gondalletuwaa, wonddaafetuwaanne mashshatuwaa, tooratuwaanne dul-latuwaa. Laappun laytsaa kumentsaa untuntu hewantta eetsiyaa mitsaa kessiide go'ettana.

¹⁰ Untuntu mitsaa mis'anaw woy woraappe eetsiyaa mitsaa k'ans's'anaw koshshenna. Ayaw gooppe, untuntu shiishsheedda olaa miishshatuwaa eetsiyaa mitsaa ootsiide go'ettana. Barentta bonk'k'eeddawannta untuntu bonk'k'ana; barenttubaa akkeedawantuppe untuntuwaa akkana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹¹ « «He gallassi Googi moogettiyaa sa'aa taani aw Israa'eeliyaa biittan immana. He sa'ay abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa Ogiyaa Asatuwaa Wombbaa giyaa wombbaa giddona gidanawaa. Googinne Aa olanchchatuu ubbay hewan moogettiyaa diraw, untuntu duufuu hewaana hamettiyyaa asaw ogiyaa gorddana. He sa'aykka k'ay, «Googa Olanchchatuwaa Womb-baa» geetettiide s'eegettana.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay biittaa geeshshanaw, laappun aginaa kumentsaa he anhaa moogiidde gam"ana.

¹³ He biittan de'iyaa Asay ubbay anhaa moogiyaawaan maadettana; hewaa diraw, taani ta bonchchuwaa k'onc'issiyaa wode untunttoo bonch-cho suntsaa gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁴ Laappun aginaappe guyyiyaan, atteeda anhay de'ooppe, biittay geeyanaadan, yuuyyi yuuyyiide atteeda anhaa koyi mooganaw, Asay doorettana.

¹⁵ Untuntu biittan yuuyyishina, asaa mek'etsay beettooppe, he mek'etsaa miyyiyaan malaataa wotsana. Moogiyaawanttu yiide, Googa Olanchchatuwaa Wombban moogana.

¹⁶ Hewaadan ootsina biittay simmiide geeyana. Hewaa heeraan, «Olanchchatuwaa Katamaa» geetetti s'eegettiyaa katamay de'ana» yaagee.

¹⁷ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, kafuwaa zare ubbaanne sa'aa do'atuwaa ubbaa hawaadan yaagaade s'eesa; «Taani hinttew Israa'eeliyaa deretuwaa huup'iyaan giigisseedda wolk'k'aama yarshshuwaa ubba saappe shiik'iide, ittippe haayite. Hewan hintte ashuwaa maana; suutsaakka ushana.

¹⁸ Hintte mino asatuwaa ashuwaa maana; biittaa kaappotuwaa suutsaakka ushana. Unttuntu hinttew dorssaa galssaa, ank'k'ara dorssaa, deeshsha koliyaanne orddo booraa mala gidana. Unttuntu ubbaykka d'iiketteedda Baasaane mehetuwaa mala.

¹⁹ Taani hinttew giigissiyaa yarshshuwaappe kallana gakkanaw, mod'd'uwaa hintte maana; k'ay matsottana gakkanaw, suutsaa hintte ushana.

²⁰ Taani hinttew aatsiyaa maaddaappe paratuwaa, paraa asatuwaa, mino asatuwaanne dumma dumma k'ommo wotaadaratuwaa hintte ganjjii kallana gakkanaw hintte maana» yaagaade s'eesa. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²¹ « «Taani kawutetsatuwaa gidдон ta bonchchuwaa k'onc'c'issana. K'ay taani muriyaa muruwaanne taani unttuntu bollan dentseedda ta kushiyya kawutetsatuu ubbay be'ana.

²² He gallasaappe doommiiide, Israa'eeliyaa Asay taani Med'inaa Godaa unttuntu S'oossaa gidiyaawaa erana.

²³ K'ay Israa'eeliyaa Asay omooduwaan beeddawe barenttu nagaraa gaasuwaana gidiyaawaa hara kawutetsatuu erana. Unttuntu taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani ta som"uwaa unttuntuppe gentsaade, unttunta unttuntu morkketoo aatsaade immaad; unttuntu ubbaykka olan hayk'k'i wureeddino.

²⁴ Unttuntu tunatetsaanne unttuntu iitatetsaa keeshshaa unttunttoo bessiyaa muruwaa muraad; ta som"uwaakka unttuntuppe gentsaad» yaagee.

²⁵ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"i taani Yaak'ooba zaratuwaa omooduwaappe zaaraadde dureyana; k'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'arettana. Taani ta geeshsha suntsay shek'k'ettennaadan ootsana.

²⁶ Unttuntu unttunta yashshiyaawe ittuunne bayinna saan, barenttu biittan saro de'ussaa doommiiyaa wode, kase barenttu yeellaanne taw unttuntu ammanettennan is's'eeddawaa dogana.

²⁷ Taani unttuntu kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe zaaraadde ahana; k'ay unttuntu morkkatuwaa biittaappekka unttunta shiishshana. Hewaadan ootsaade, taani geeshsha gidiyaawaa unttuntu baggana kawutetsatuwaa ubbaa bessana.

²⁸ Taani unttuntu kawutetsatuwaa gidдо omoodoo yeddeedda dirawunne unttunta shiishshaade, unttuntu biittaa zaareedda diraw, taani Med'inaa Godaa unttuntu S'oossaa gidiyaawaa unttuntu erana. Taani unttuntuppe ittuwaanne kawutetsatuwaa gidдон aggikke.

²⁹ Taani ta Ayaanaa Israa'eeliyaa asaa bolla gussana; laa"entso ta som"uwaa unttuntuppe ubbakka gentsikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa

40

(40:1—48:35)

Hizk'keeli Sas'aan Yerusaalame Beedda

¹ Nuuni omoodetteedda laatamanne ichcheshentsa laytsan, Yerusaalame s'oonetteedda tammanne oyddentso laytsan, ooratsa laytsay geleedda koyro aginaan tammantsa gallassan, Med'inaa Godaa wolk'k'ay ta bolla de'ee. I taana dentsiide Yerusaalame afeedda.

² S'oossaa sas'aan I taana Israa'eeliyaa biittaa afiide, itti daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaan esseedda. He deriyaappe gedissa baggana katamaa malatiyaa gimbbiyaa golletuwaa be'aad.

³ I taana yaa akkiide afeeda; taani naasiyaa birataadan p'ooliyaa itti bitaniyaa be'aad. He bitanii liinuwaappe oosetteedda meetiriyaanne likkiyaa S'am"aa oyk'k'iide, dirssaa penggen ek'k'eedda.

⁴ I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, neena taani ha sa'aa aheeddawwe taani neena bessiyaawaa ubbaa neeni minisa akeekanaassa. Hewaa diraw, ne ayifiyaan s'eella; ne haytsaan sisa; ne wozanaan wotsa. Neeni be'iyaaawaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

Away doliyaa bagga Penggiyaa

⁵ Taani Geeshsha Golliyaa ubbaanna yuuyyi aad'd'eeda dirssaa gimbbiyaa be'aad. He bitaniyaa kushiyan likkiyaa usuppun adussa wad'aa s'am"ay de'ee. Itti adussa wad'ay itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwwa gujjeeddawaa. I gimbbiyaa likkeedda; gimbbiyaw geesay 6 wad'aa; gomppaykka 6 wad'aa gideedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, away doliyaa baggana de'iyaa dirssaa penggiyaakko beedda. Detsatuwaa pude kesiide, penggiyaa goc'c'illaa likkina 6 wad'aa gideedda.

⁷ Hewaappe aad'd'ina, loossuunne ushechchannanne haddirssana penggiyaa naagiyaawanttu ek'k'iyaa heezzu heezzu kifiletuu de'iino; itti itti kifilii 6 wad'aa adussanne 6 wad'aa aaka. Unttuntu gidon de'iyaa godatuu 5 wad'aa ordduwaa. Penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuwaappe ya baggana, Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa baranddaa goc'c'illay 6 wad'aa.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii geliyaasaa baranddaa likkeedda; 8 wad'aa gideedda.

⁹ Hewe Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa penggiyaa wurssetsan de'ee. He baranddaa k'osiletsatuwaa orddotetsay laa"u laa"u wad'aa.

¹⁰ Away doliyaa bagga penggiyaan soo baggana, geliyaa loossuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuu, ha baggana heezzuu ya baggana heezzuu de'iino. Unttuntu gomppay ubbaawekka k'ara; unttunta shaakkiyaa dirssaa gimbbiyaa orddotetsaykka k'ara.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii dirssaa penggiyaa aad'd'iyaa sa'aa gomppaa likkeedda; ubbaanna 10 wad'aa gideedda. Penggetuwaappe giduwaan de'iyaa loossuu 13 wad'aa.

¹² Itti itti penggiyaa naagiyaawanttu kifiliyaa sintsan de'iyaa gimbbiyaa geesay itti wad'aa, gomppaykka itti wad'aa gideedda goday de'ee; naagiyaawanttu kifiletuu laa"u bagganakka usuppun usuppun wad'aa.

¹³ Hafintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aappe hefintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa likkina 25 wad'aa gideedda.

¹⁴ He bitanii dabaabaa s'eelliyaa wurssetsa kifiliyaa likkina 20 wad'aa gideedda.

¹⁵ Penggiyaa geliyaa saappe biide, hini wurssetsan de'iyaa Aa baranddaa gakkanaw de'iyaa adusatetsay 50 wad'aa.

¹⁶ Kifiletuwaa ubbaan kare bagga s'eelliyaa guutsa guutsa maskkootetuu de'iino; k'ay kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa godawukka maskkootetuu de'iino. Yanne haanne shaakkiyaa godatuwaa bollan zambbaa misilii med'etti utteedda.

Kare Dabaabaa

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare dabaabaakko afeeda. Hewan taani dabaabaa yuushshuwaan shuchchaa hiis's'etteedda baasuwaanne he baasuwa yuushshuwaan kees'etteedda hattamu kifiletuwaa be'aad.

¹⁸ Shuchchay hiis'etteedda baasuu dabaabaa yuushshuwaa ubbaa gakeedda; hewe kare dabaabay giddo dabaabaappe zik'k'ee.

¹⁹ Giddo dabaabaakko gatsiyaa, d'ok'k'an oosetteedda, dirssaa penggii de'ee. He bitanii laa"u penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina huup'issa baggaanne gedissa bagga gomppay 100 wad'aa gideedda.

Huup'issa Penggiyaa

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga afeeda. Huup'issa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaa gutaraanne gomppaa I likkeedda. He dirssaa penggii kare dabaabaakko gatsiyaawaa.

²¹ Loossuwaappe ushechchanne haddirssa baggana de'iyaa heezzu heezzu naagiyaawanttu kifiletuu, untuntuppe gidduwaan de'iyaa godatuunne Aa barandday koyiro Away doliyaa Penggiyaa baggan likkeeddawanttuna bis'e lagge gideeddino. Dirssaa penggiyaa gutaray ubbaanna 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²² Barandday, maskkootetuunne med'etteedda zambbaa misilii kase Away doliyaa Penggiyaa baggan be'eeddawanttuna itti mala. Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee.

²³ Away doliyaa baggaadan, ha huup'issa baggankka giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Gedissa Penggiyaa

²⁴ Hewaappe simmiide, he bitanii taana gedissa bagga dirssaa pengge kaaletsina baade, hewan hara dirssaa penggiyaa be'aad. I Aa likkiyaa wode, gido gimbbetuwaanne haratuwaa likkina ikka haratuwaa keeshshaa gideedda.

²⁵ Likkiyaa haratuwaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de'iyaa kifiletoo ubbaw maskkootetuu de'iino. Dirssaa penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²⁶ Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda.

²⁷ Giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Giddo Dabaabaw Gedissa Bagga Penggiyaa

²⁸ He bitanii taana gedissa dirssaa penggiyaa baggana hini giddo dabaabaakko afeeda. I dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

²⁹ Hewoo naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne baranddatuu ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan kifiletuwaa ubbaw maskkootetuu de'iino. Ha penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁰ Aa yuushshuwaan baranddatuu de'iino; untunttu adusatetsay 25 wad'aa; gomppaykka 5 wad'aa.

³¹ He baranddatuu kare bagga dabaabaa s'eelliino. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Away Doliyaa Bagga Penggiyaa

³² He bitanii taana away doliyaa bagga dirssaa penggiyaanna hini giddo dabaabaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

³³ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuwa ubbaw maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁴ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Huup'issa Bagga Penggiyaa

³⁵ He bitanii taana huup'issa bagga dirssaa penggiyaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, ikka hara penggetuwaanna likke gideedda.

³⁶ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁷ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Yarshshuwaa Giigisiyaa Kifiletuwaa

³⁸ Kare dabaabaw huup'issa baggana, giddo dirssaa penggiyaa baranddaana oyk'k'eteedda, hara kifiliikka de'ee. S'uuggiyaa yarshshoo ahiyaa mehiyaa ashuu meec'ettiyaawe he kifiliyaana.

³⁹ He baranddan ha baggana laa'u s'arp'p'eezatuu, ya bagganakka laa'u s'arp'p'eezatuu de'iino; s'uuggiyaa yarshshoo, nagaraa yarshshoonne naakuwaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaa ubbay shukettiyaawe he s'arp'p'eezatuwaa bollaanna.

⁴⁰ Baranddaappe kare baggana huup'issa dirssaa penggiyaa matan laa'u s'arp'p'eezatuu ha baggana, laa'u s'arp'p'eezatuu ya baggana de'iino.

⁴¹ Hewaa diraw, yarshshoo shiik'eedda mehii shukettiyaa ubbaanna hospun s'arp'p'eezatuu de'iino; untunttuppe oyddatuu baranddan de'iino; oyddatuu k'ay kare dabaaban de'iino.

⁴² K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa wotsanaw giigisseedda, shuchchaappe masettiide oosetteedda oyddu s'arp'p'eezatuu de'iino. Untunttoo geesay itti wad'aa; adusatetsay itti wad'anne takkaad'e; k'ay gomppaykka itti wad'anne takkaad'e. S'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshotuwaa ubbaa shukkiyaa miishshatuu he s'arp'p'eezatuwaa bollan uttiino.

⁴³ Oyddu birad'd'iyaa aduk'k'iyaa kak'k'iyaa maaggatuu godaa bolla yuuyyi aad'd'iide d'ishetti utteeddino. Yarshshoo shiishshiyaa ashuu ubbay he s'arp'p'eezatuwaa bolla wod'd'ee.

⁴⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana giddo dabaabaa gelisseedda. Hewan penggetuu giddo dabaabaakko dooyettiyaa laa'u kifiletuu de'iino. Untunttuppe itti kifilii huup'issa dirssaa penggiyaa mataana gedissa bagga

s'eellee; laa"entsuu k'ay gedissa dirssaa penggiyaa mataana huup'issa bagga s'eellee.

⁴⁵ He bitanii taana hawaadan yaageedda; «Gedissa bagga s'eelliyaa kifilii Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaa.

⁴⁶ Huup'issa bagga s'eelliyaa kifilii k'ay yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesetuwaa. K'eesetuu ubbay S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewatuwaa; Med'inaa Godaakko shiik'iide, aassi ootsanaw bessino geetetteeddawe untuntu s'alala» yaageedda.

Giddo Dabaabanne Geeshsha Golliyaa

⁴⁷ He bitanii dabaabaa likkina adusatetsay 100 wad'aa, gomppaykka 100 wad'aa gideedda. Dabaaban Geeshsha Golliyaappe sintsa baggana itti yarshshiyaasay de'ee.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa baranddaa afeeda. Baranddaa geliyaa k'osiletsaa likkina geesay 5 wad'aa; gomppaykka 14 wad'aa. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa orddotetsay heezzu heezzu wad'aa gideedda.

⁴⁹ Baranddaa adusatetsay 20 wad'aa; gomppaykka 12 wad'aa. Yaa gatsiyaa 10 detsatuu de'iino. Geliyaasan ushechchannanne haddirssana ek'k'eedda laa"u tuuk'etuu de'iino.

41

¹ Hewaappe simmiide, he bitanii taana Geeshsha Golliyaan de'iyaa Geeshsha Sa'aa gelisseedda. He Geeshsha Sa'aa godaa orddotetsaa likkina 6 wad'aa gideedda.

² Penggiyaa gomppay k'ay 10 wad'aa gideedda. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa gomppay ichcheshu ichcheshu wad'aa. K'ay I Geeshsha Sa'aa likkina 40 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, k'ol'o geleedda. He geliyaa penggiyaa godaa orddotetsaa likkina 2 wad'aa gideedda. Penggiyaa gomppay 6 wad'aa gideedda; haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa aakotetsay laappun laappun wad'aa.

⁴ K'ay I k'ol"uwaa likkina adusatetsay 20 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda. Hewaappe guyyiyaan I taana, «Hawe Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Yuushshuwaan Kees'etteedda Kifiletuwaa

⁵ He bitanii Geeshsha Golliyaa godaa likkina orddotetsay 6 wad'aa gideedda. He godaana oyk'k'ettiide, Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan kees'etteedda oyddu oyddu wad'aa aakkiyaa daro kifiletuu de'iino.

⁶ He kifiletuu ittuu ittuwaa bolla kees'etteedda heezzu pook'e gidishina, itti itti pook'iyaw hattamu kifiletuu de'iino. Zonggolissi yeggiyaa mit-say Geeshsha Sa'aa giddo gelenna mala, koyiro godaana oysetsiide, hara shuchchaa wotseeddino.

⁷ He shuchchay garssa wurssetsa pook'iyaan orddeedda dirawunne pude shiik'iidde lee'iyaa diraw, kifiletuukka pude shiik'iyaa wode, aakki aakkiide biino. Koyiro wuyggiyaappe giddo pook'iyaanna aad'd'iidde, killi wurssetsa pook'iyaa gakkanaw afiyaa detsatuu de'iino.

⁸ Taani Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan d'ok'k'u geedda baasuu de'iyawaa be'aad. Aa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuu he baasuwa bollan kees'etteeddino; he baasuu giddo dabaabaappe 6 wad'aa d'ok'k'ee.

⁹⁻¹¹ He kifiletuwaa kare bagga godaa orddotetsay 5 wad'aa. Kifiletuwaa geliyaa laa"u penggetuu, ittuu huup'issa baggana, ittuu k'ay gedissa baggana

de'iino; k'ay he kifiletuwaa yuushshuwaan de'iyaa baasuwa aakotetsay 5 wad'aa. Geeshsha Golliyya baasuwaappenne giddo dabaaban de'iyaa kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa mela sa'ay 20 wad'aa.

Away wulliyaa Baggana Kees'etteedda Golliyya

¹² Geeshsha Golliyaappe away wulliyaa baggana de'iyaa mela sa'aappe hefintsa baggana itti Golli de'ee. He golliyya 90 wad'aa; gomppaykka 70 wad'aa. He golliyya goday 5 wad'aa ordda.

Geeshsha Gollii Likketteedda

¹³ He bitanii Geeshsha Golliyya kare bagga likkina adusatetsay 100 wad'aa. Geeshsha Golliyya zokkissaappe biide, hini away wulliyaa bagga golliyya zokkissaa gakkanaw sa'aa likkina, 100 wad'aa gideedda.

¹⁴ Away doliyya baggana de'iyaa Geeshsha Golliyya gomppay laa"u mela sa'atuwaa gujjiide likkina, 100 wad'aa aakkee.

¹⁵ Laa"u bagganakka de'iyaa aad'd'iyaa sa'atuwaa gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa golliyya likkina 100 wad'aa gideedda.

Geeshsha Golliyaw Giddo Oosotuwa

Geeshsha Golliyya Geeshsha Sa'ay, Aa k'ol"uunne Aa barandday

¹⁶ wuyggiyaappe biide, maskkootetuwa gakkanaw, mitsan lees'etti utteedda; maskkootetuukka mitsan lees'etti utteeddino.

¹⁷⁻¹⁸ Geeshsha golliyaw soo bagga kifiletuwaa goday penggetuwaappe bollaw aad'd'ana gakkanaw, zambbatuwaanne kiruubetuwa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda; kifiliyaan yuuyyi aad'd'anawukka zambbaa misiliinne kiruubiyaa misilii walakan med'etti utteedda. Kiruubetoo ubbaw laa"u laa"u som"ii de'ee.

¹⁹ Itti baggana asaa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee; k'ay hara baggana gaammuwa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee.

²⁰ Wuyggiyaappe denddi biide, penggetuwaappe bolla baggan de'iyaa sa'aa gakkanaw, godaa yuushshuwa ubbay hewaadan alleek'k'etteedda.

²¹ Geeshsha Golliyya pengge k'osiletsatuu ubbay oyddu mare gidiide masetteeddawantta; untunttu ubbaykka itti likke.

Mitsaappe Med'd'eedda Yarshshiyaa Sa'aa

Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliyaasaa sintsan

²² mitsaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa malatiyaawe beettee. Ikka oyddu mare gidiide, adusatetsay gomppaykka k'ara; untunttu laa"uukka laa"u laa"u wad'aa; aw geesay k'ay heezzu wad'aa. Maazanatuwa tuusatu, gedetuunne miyyiyaanna de'iyaa sank'k'atuu ubbaykka mitsaappe oosetteeddawantta. He bitanii taana, «Hawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa s'arp'p'eezaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyya Penggetuwa

²³ Geeshsha Sa'aw itti penggii de'ee; k'ay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha sa'aw itti penggii de'ee.

²⁴ Itti itti penggiyaw gidduwaan dakkotiide dooyettiya laa"u sank'k'atuu de'iino.

²⁵ Geeshsha Sa'aa godatuwa bolla med'etteeddawaadan, penggetuwa sank'k'atuwa bollakka kiruubetuwaanne zambbatuwa misilii med'etti utteedda. Baranddaappe bolla baggana sintsanna de'iyaa sank'k'aa kaaray mitsaappe oosetteeddawaa.

²⁶ He baranddaa godatuwaa miyyiyaan maskkootetuu de'iino. Laa'u bagga godatuukka zambbaa misiliyaan alleek'k'etteedino. Haddirssa baggananne ushechcha baggana de'iyaa detsaa kifiletoo kameedda kaaray de'ee.

42

Geeshsha Golliyya Matan Kees'etteedda Laa'u Golletuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga penggiyaanna kare dabaabaa kaaletsiide Geeshsha Golliyya giddo dabaabaa gimbbiyaana oyk'k'etteedda golliyaakko, taana aheedda.

² He golliyya penggii pude bagga simiide, he Gollii 100 wad'aa adussanne 50 wad'aa aakko.

³ Gido dabaabaappe laatamu wad'aa haakkiide, k'ay sintsa baggana kare dabaabaan de'iyaa hiis's'etteedda shuchchaappe sintsa baggana ittuu ittuwaanna s'eeletiyaa heezu detsay de'iyaa pook'ii de'ee.

⁴ He kifiletuwaa penggetuu huup'issa s'eelliino. Unttuntuppe sintsa baggana 10 wad'aa aakonne 100 wad'aa adussa gideedda, giduwaana aatsiyaa ogii de'ee.

⁵ He golliyya bolla heezzentso pook'ii laa'entsuwaappe s'uumee; laa'entsuu k'ay koyiruwaappe s'uumee. Gaasotaykka untunttu ittuu ittuwaappe guyye shiik'i shiik'iide gimbbetteedda diraassa.

⁶ K'ay untunttu heezzu pook'iyaa de'iyaa kifiletuu k'omowanttuppe garssawanttunne gido zawaan de'iyaa kifiletuu s'uumiyaa diraw kare dabaabaan de'iyaa hara golletuwaadan, untunttoo tuussay baawa.

⁷ He kifiletuwaappe sintsa baggana, 50 wad'aa aduk'k'iyaa kare dabaabaa baggana de'iyaa itti gimbbii de'ee.

⁸ Kare dabaabaa baggana de'iyaa kifiletuwaa adusatetsay 50 wad'aa aduk'k'iyawaa gidishin Geeshsha golliyya sintsan de'iyaa kifiliyya adusatetsay 100 wad'aa.

⁹ Kare dabaabaappe soo geliyaa wode away doliyya baggana garssa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.

¹⁰ Hewaadanka, Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana kare dabaabaa gimbbiyaa kaaliide Geeshsha Golliyya dabaabaanna oyk'k'eteeddanne kare dabaabaakko s'eeliyaa hara kifiletuu de'iino.

¹¹ He golliyya kifiletuwaa sintsan Asay hamettiyaa ogii de'ee. He Gollii huup'issa baggan de'iyaa golliyaana itti mala; adussatetsay, aakotetsay, kifiletuunne penggetuu ubbay itti mala.

¹² Dirssaa gimbbii wuriyaa away doliyya bagga gas'aappe doomiide gimbbi doommiyaa gedissa baggana de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana hawaadan yaageedda; «Hawanttu kifiletuu, huup'issananne gedissanna Geeshsha Golliyya kare dabaabaakko s'eelliyaawanttu k'eesetuwaawaa kifiletuwaa. Unttunttu gidдон Med'inaa Godaa sintsan ootsiyaa k'eesatuu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha k'umaa maana. He kifiletuu geeshsha gideedda diraw, ubbaappe aad'd'eeda geeshsha imotaa, hewanttunne katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa ubbaa, untunttu hewan wotsana.

¹⁴ Geeshsha Golliyya geleedda k'eesatuu kare dabaabaa kesiyya wode, S'oossaw ootsiyaa wode mayyeedda geeshsha mayuwaa kessiide, he kifiletuwaan wotsennan kesikkino. Ayaw gooppe, mayotuu geeshsha. Unttunttu

kare asaakko kesiidde, kase mayiyaa hara mayotuwaa mayyiide kesanaw koshshee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa yuushshuwaa Likkiyaa

¹⁵ He bitanii Geeshsha Golliyaa garssa dabaaban de'iyaa keetsatuwaa likkii wurssiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaanna taana kare kesseedda. Geeshsha Golliyaa yuushshi aatsiide likkeedda.

¹⁶ S'am"aa akkiide, away doliyaa bagga likkina, 500 wad'aa gideedda.

¹⁷ Simmiide huup'issa bagga he gatiman likkina 500 wad'aa gideedda.

¹⁸ Simmiide gedissa bagga likkina 500 wad'aa gideedda.

¹⁹ Simmiidekka away wulliyaa bagga likkeedda; ikka 500 wad'aa gideedda.

²⁰ Hewaadan ootsiide, I oyddu baggatuwaakka likkeedda. Aa yuushshuwaan 500 wad'aa aduk'k'iide, 500 wad'aa aakkiyaa dirssaa gimbbii de'ee. He gimbbii geeshsha sa'aa yenkko c'oo sa'aappe shaakkanaassa.

43

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyaa Simmeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaakko aheedda.

² Taani Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu away doliyaa baggappe yiyaawaa be'aad. Aa yuussaa kooshshay daro haatsaa kuntsuwaa guntsaa mala; k'ay biittaykka Aa bonchchuwaan poo'eedda.

³ Be'eedda sas'ay kase S'oossay Yerusaalame katamaa d'ayissanaw yeedda wode be'eedda sas'aa malatee; k'ay Kobaara Shaafaa matan taani be'eedda sas'aakka malatee. Hewaa be'aade, taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaanna Geeshsha Golliyaa giddo geleedda.

⁵ He wode S'oossaa Ayyaanay taana pude dentsiide, giddo dabaabaa gelisseedda; Be'a! Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa kumeedda.

⁶ Hewan he bitanii ta miyyiyaan ek'k'ide'ishshin, ittuu Geeshsha Golliyaa giddoppe taw haasayishin sisaad.

⁷ I hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawe ta araataa saanne ta gedii yed'd'iyaa sa'aa. Taani Israa'eeliyaa asaa gidдон med'inaw de'ana. Hawaappe sintaw Israa'eeliyaa asaa gidina, untunttu kaatetuwa gidina, hara s'oossatoo goynniyaawan, woy shemppuu baynna barenttu kaatetuwa hawulttiyaw goynniyaawaan ta geeshsha suntsaa tunissikkino.

⁸ Waatiide gooppe, itti godaa s'alalay taananne untunttanne shaakkina, barenttu penggiyaa tawaa miyyiyaan, barenttu pengge mitsaakka tawaa miyyiyaan esseeddino. Barenttu sheneyiyaa oosuwaan ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. Hewaa diraw, taani ta hank'k'uwaan untuntta d'ayissaad.

⁹ Ha"i simmi hara s'oossatoo goynniyaawaa aggino; barenttu kaatetuwa hawulttiyaa goynniyaawaa ta mataappe diggino. Yaatooppe, taani untunttu gidдон med'inaw de'ana.

¹⁰ «Laa asaa na'aw, taani neena besseedda Geeshsha Golliyaabaa Israa'eeliyaa asaw oda; untunttu barenttu ootseedda nagaran yeellatana mala, Aa med'aabaanne I kees'etteedda maaraa untunttoo oda.

¹¹ Untunttu barenttu ootseeddabaan yeellatiyaawantta gidoope, Geeshsha Golliyaa malaa, I kees'etteedda maaraa, kesiya sa'atuwaa, geliyaa sa'atuwaanne Aa kumentsaa misiliyaa untunttoo k'onc'c'issa. Hewaadankka k'ay, Aa wogaa ubbaanne Aa higgiiyaa ubbaa untuntta erissa.

K'aykka he gollii wooti kees'eteeddenttonne untunttu Aa woga ubbaanne higgiiyaa ubbaa naaganawunne polanaw danddayana mala, neeni untunttu s'eellishshin s'aafa.

¹² «Geeshsha Golliiyaa higgii hawaa: Geeshsha Gollii kees'etteedda deriyaa huup'iinne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeray ubbay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha gidanawaa. Ee, Geeshsha Golliiyaa higgii hawaa.

Yarshshiyaa Sa'aa

¹³ «Yarshshiyaasay kase Geeshsha Golliiyaa likkiyaadankka, itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwaa gujjeedda, adussa wad'aan likketteedda. Yarshshiyaa sa'aa baasuwaaw yuushshuwaan itti wad'aa zik'k'iyaaanne itti wad'aa aakkiyaa ollay de'ee; he ollaw kare bagga detsay itti takkaad'iyaa d'ok'k'ee. Yarshshiyaa sa'aa geesay hawaa mala:

¹⁴ Baasuwaappe biide, koyiro detsaa gakkanaw 2 wad'aa; laa"entso detsay itti wad'aa yarshshiyaa sa'aakko shiik'i doommiide, 4 wad'aa d'ok'k'ee; k'aykka itti wad'aa yarshshiyaa saakko shiik'iide,

¹⁵ yarshshuu s'uugettiyaa c'ooc'ii de'iyaa heezzentso detsay 4 wad'aa d'ok'k'ee. I oyddu mizana gidiide, oyddu mariyankka itti itti kac'ii de'ee.

¹⁶ Yarshshuwaa s'uuggiyaa c'ooc'ii oyddu miizaanan gidiide, 12 wad'aa, gomppaykka 12 wad'aa.

¹⁷ Laa"entso detsaykka hewaa mala oyddu mizana gidiide, 14 wad'aa, gomppaykka 14 wad'aa. He detsaw kare bagga gas'ay itti takkaad'e d'ok'k'ee. Yuushshuwaa ubbaan itti wad'aa gideedda ollay de'ee. Yarshshiyaa sa'aa pude afiyaa detsatuu away doliyaa baggan de'iino» yaageedda.

¹⁸ K'aykka I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yarshshiyaa sa'aa wogay hawaa. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanawunne suutsaa pushakkaw, yarshshiyaa sa'aa gimbbiide poliyaa gallassi,

¹⁹ taakko shiik'iide, taw ootsiyaa S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewiyaa zare k'eesatoo nagaraa yarshshuwaa ootsaade, itti Korumaa imma. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁰ Neeni he suutsaappe akkaade, oyddu kac'etuwaa, laa"entso detsaa oyddu miizaananne he detsaw gas'aa okka. Hewaadan ootsaade, yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshsha.

²¹ K'ay nagaraa yarshshoo imetteedda he korumaa akkaade, Geeshsha Golliyaawaa gidiide, geeshsha sa'aappe kare baggana aw azazetteedda sa'aan s'uugga.

²² « «Wonttetsa gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti deeshsha orggiyaa akkaade, nagaraa yarshshoo yarshsha. Kase korumaa suutsan geeshsheed-dawaadan, he deeshsha orggiyaa suutsan yarshshiyaa sa'aa geeshsha.

²³ Geeshshiyaawaa polaade, tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa akkaade,

²⁴ laa"uwaakka Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Yaatooppe k'eesatuu untunttu bolla mas'iniyaa k'oliide, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshino.

²⁵ « «Laappun gallassaa kumentsaa, hachchi hachchi itti deeshshaa kolliiyaa nagaraa yarshshoo, k'ay tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa shiishsha.

²⁶ K'eesetuu laappun gallassaa kumentsaa yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshshino. Yaatiide S'oossaw Aa dummayino.

²⁷ Ha gallassatuu wuriyaa wode, hosppuntsa gallassaappe doommiide, k'eesatuu hintte s'uuggiyaa yarshshuwaanne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshino. He wode taani hinttenan nashettana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

44

Away Doliyaa Penggiyaa Wogaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana guyye zaariide, Geeshsha golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa kare bagga dirssaa penggiyaakko ahiyaa wode, dirssaa penggii gorddetti utteedda.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha penggii gordduwan de'i bashanaappe attina, laa"entso dooyettenna. Asaykka aanana gelenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay aanana geleedda. Hewaa diraw, he penggii gordduwan de'ana.

³ Gidooppenne, Israa'eeliyaa k'eesiyaa s'alalay Med'inaa Godaa sintsan ukitsaa maanaw hewan uttana danddayee. Penggiyaa baranddaana I gelanawunne kesanaw danddayee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Geliyaa Wogaa

⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana Huup'issa Penggiyaakko afiyaa ogiyaanna afide, Geeshsha Golliyaa sintsa bagga gatseedda. Hewan taani s'eelliyaa wode, Med'inaa Godaa bonchchuu Med'inaa Godaa Golliyaa kumi utteeddawaa be'aad; hekko, ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁵ Yaatina, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa wogatuwaa ubbaanne Aa higgetuwaa ubbaa s'eelliyawaan taani new odiyaawaa ne haytsaan loytsaade sisa; ne ayifiyaankka loytsaade s'eella. Geeshsha Golliyaa gelanawunne kesanaw bessiyaa asatuunne bessena asatuu hak'awanttentto loytsaade akeeka.

⁶ Makkalanchcha Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ootsiyaa tuna oosuu ek'k'o.

⁷ Hintte taw ta k'umaa, mod'd'uwaanne suutsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshiyaa wode, wozanayenne ashuu k'as's'arettibeenna allaga asatuwaa ta Geeshsha Golliyaa gelissiide, untunttu Aa tunissanaadan ootseeddita. Hintte tunatetsaa ubbaa bollankka gujjiide, ta k'aalaa c'aak'uwaa koleeddita.

⁸ K'ay ta geeshsha miishshatuwaa bolla aawotennan is's'iide, ta Geeshsha Golliyaan allagatuwaa aawoyeedita» yaagee.

⁹ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iyaa allaga asay, bare wozanaaninne bare ashuwaan k'as's'arettibeennawe, ooninne ta Geeshsha Golliyaa geloppo.

Leewatuu Akkiyaa Muruwaa

¹⁰ « «Taappe haakkeedda Leewatuu, Israa'eeliyaa Asay taana aggiide wora simmina, barenttu eek'atoo goyinnanaw wora simmeeddawanttu, barenttu muruwaa akkino.

¹¹ Gidooppenne, untunttu ta Geeshsha Golliyaan oosanchcha gidino; ta Geeshsha Golliyaa dirssaa penggetuwaa naagino; Geeshsha Golliyaa oosuwaakka ootsino. Untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne Asay ahiyaa hara yarshshuwaa shukkino; k'ay asaw ootsanaw, untunttu asaakko shiik'ino.

¹² Shin untunttu kase Israa'eeliyaa asaa eek'atoo goyinniseedda dirawunne asaa nagaran kunddisiyaa d'ube gideedda diraw, untunttu barenttu nagaraa muruwaa akkanaadan, taani kushiya dentsaade c'aak'k'aad. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ Untunttu k'eesiyaa gidiide ootsanaw taakko shiik'oppino; woy taw dummateedda geeshshabaakkonne ubbaappe aad'd'eeda geeshshabaakko shiik'oppino. Untunttu barenttu ootseedda tuna oosuwa diraw, yeellaa mayno.

¹⁴ Gidooppenne, untunttu Geeshsha Golliyaan aawotanaadaaninne Aa giddon ootsanaw de'iyaa oosuwa ubbaakka ootsanaadan, taani untuntta suntsana.

K'eesetuwa Wogaa

¹⁵ « < «Shin Israa'eeliyaa Asay taana aggiide, wora simmeedda wode, ta Geeshsha Golliyaa wogaa ammanettiide poleedda, Leewiyaa zare k'eesatuu, S'aadook'a yaratu, untunttu taw ootsanaw taakko shiik'ino. Mod'd'uwaanne suutsaa shiishshiidde, untunttu ta sintsan ootsino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁶ Ta Geeshsha Golliyaa untunttu gelino; taw ootsanaw ta yarshshiyaa sa'aa untunttu shiik'ino; aawotetsaakka untunttu oyk'k'ino.

¹⁷ Untunttu Geeshsha Golliyaw giddo dabaabaa geliyaa wode, liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayno; giddo dabaabaa penggen woy Geeshsha Golliyaa giddon ootsiyaa wode, suufiyaa mayuwaa mayyoppino.

¹⁸ Untunttu barenttu huup'iyaa layinuwa shaashiyaa s'aas'ino; barenttu s'eessankka layinuwa k'antsa suriyaa danc'c'ino. Barentta c'awayiyaawaa ayaanne mayyoppino.

¹⁹ Asay de'iyaa kare dabaabaa untunttu kesiya wode, Geeshsha Golliyaan ootsiidde mayyeedda mayuwaa k'aariide, geeshsha kifiletuwaan wotsino. Hewe d'ayooppe, untunttu barenttu geeshsha mayuwaan asaa S'oossaw geeshshana.

²⁰ « < «K'eesetuu barenttu huup'iyaa meedettoppino, woy barenttu binnaanaa adussoppino; barenttu huup'iyaa likkiyaan k'ans's'issino.

²¹ Ay k'eesiinne gido dabaabaa geliyaa wode, woyniyaa eessaa ushoppo.

²² Untunttu asinay hayk'k'eedda, woy yedeteedda mac'c'a asaa akkoppino. Israa'eeliyaa asaappe geelayatto akkino; woy asinay k'eesiyaa gidiide de'iiddi hayk'k'eedda mac'c'a asaa akkino.

²³ « < «K'eesetuu S'oossaw dummateeddawaappenne dummatennan c'oo de'iyawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa ta asaa tamarissino. K'ay geeshshaappenne tunaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa untunttu bessino.

²⁴ Ay mootuu denddooppekka, k'eesatuu ta higgii odiyaawaadan pirdino. Ta higgiaanne ta wogaa naagiide, ta baalatuwa bonchchino; ta Sambataakka dummayiide bonchchino.

²⁵ « < «K'eesii hayk'k'eedda anhaakko shiik'iide, barena tunissoppo. Gidooppenne, hayk'k'eeddawe aawuwaa, woy aato, woy yeledde attuma na'aa, woy mac'c'a na'aa, woy ishaa, woy asinaa gelabeenna michchato gidoope, anhaa bochchanaw danddayee.

²⁶ I bare tunatetsaappe geeyeeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa paydiide takko. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidana.

²⁷ Hewaappe simmiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw giddo dabaabaa biyaa gallassi, bare nagaraa yarshshuwaa shiishsho. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁸ « < «K'eesetoo laatay baawa; taani untunttoo laata. Israa'eeliyaa biittan untunttoo ay laataanne immoppite; untunttu laatay Taana.

²⁹ Untunttu katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa miino. Israa'eeliyaa biittan Med'inaa Godaw dummayeed-dawe ubbay untunttussa.

³⁰ Koyiro gakkiiyaa dumma dumma katsaw koyiro ayifinne hintte S'oossaw immiyaa imotaa ubbay k'eesetuwaassa. Hintte golliyaan anjjuu shemppana mala, hintte d'iilliyaa koyiro kushiya untunttoo immite.

³¹ K'eesetuu bakkuteedawaa woy do'ay wod'eeddawaa kafuwaa ashuwaa gidina, mehiyaa ashuwaa gidina, ayaanne mooppino.

45

Med'inaa Godaw Dummayeedda Saamaa

¹ « < «Biittaa hintte laattanaw saaman shaakkiiyaa wode, he biittaappe itti saamaa Med'inaa Godaw dummayiide wotsite. Hewekka tammanne laa"u kilo meetirene bagga aduk'k'iaanne tammu kilo meetire aakkiiyaa sa'aa gido. He sa'ay ubbaykka geeshsha sa'aa gido.

² He sa'aappe oyddu maazani k'ara gideedda adusatetsay 500 wad'aa, gomppaykka 500 wad'aa gideedda sa'ay Geeshsha Golliyaassa gido; Aa yuushshuwaan 50 wad'aa gideedda mela sa'ay de'o.

³ He S'oossaw dummayeedda sa'aappe adusatetsay tammanne laa"u kilo meetirene bagga, gomppay k'ay ichcheshu kilo meetire gideedda sa'aa likkaade shaakka. Hewan Geeshsha Gollii, ikka, ubbaappe aad'd'eeda geeshshay de'iyaa Geeshsha Golliyaw sa'aa gidiide de'o.

⁴ Hewe Geeshsha Golliyaa gidдон Med'inaa Godaw ootsanaw, aakko shiik'iyaa k'eesetoo dummateedda geeshsha sa'aa gido; k'ay untunttu barenttu golliyaa kees's'iyaa saanne Geeshsha Golliyawukka geeshsha sa'aa gido.

⁵ K'ay attiyaa tammanne laa"u kilo meetire bagga aduk'k'iaanne ichcheshu kilo meetire bagga aakkiiyaa sa'ay Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Leewatuwaassa laata gido; untunttu barenttoo de'iyaa katamatuwaa hewan kees's'ino.

⁶ « < «He Med'inaa Godaw dummayeedda sa'aa miyyiyaan tammanne laa"u kilo meetirene bagga aduk'k'iaanne laa"u kilo meetirene bagga aakkiiyaa sa'ay katamaa kees's'anaw de'uwaa; he sa'ay Israa'eeliyaa asaw ubbaw gido.

Israa'eeliyaa Kaappoo Imetteedda Saamaa

⁷ « < «Israa'eeliyaa kaappoo imetteedda saamay laa"u bagganakka S'oossaw dummayeedda sa'aaninne katamaa sa'aan zawatee. I away wulliyaa baggana Meediteraane Abbaa gakkee; away doliyaa baggana Israa'eeliyaa biittaa zawaa gakkee. Aw Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa saamaadan, away wulliyaa bagga zawaappe biide, away doliyaa bagga zawaa gakkee.

⁸ He saamay Israa'eeliyaa biittaa kaappoo laata gadiyaa gido. Hawaappe sintsan ta kaappatuu ta asaa uk'k'unnoppino; untunttu Israa'eeliyaa Asay ubbay bare zariyaan zariyaan gadiyaa akkanaadan ootsino» yaagee.

Kaappuu Azazettiyaa Higgiyaa

9 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa kaappatoo, hinttew ha'i gidana! Hintte shabbiretsaanne asaa uk'k'unniyaawaa aggite; suure pirddaanne s'illotetsaa ootsite. Ta asaa untunttu laata biittaappe d'ok'olliide yederssiyaawaa aggite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

10 « ‹ «Hintte ubbawukka likke miizaanayenne k'araa gideedda makkiyaabay de'o.

11 Likkiyaabatuu ubbaw giddo gidiyaa gomoore* yaagiyaa likkiyaa miishshaa gido. Melabaa makkiyaa Efaa giyaa miishshay Gomoore oyk'k'iyawoo tammuwaappe itti kushiya gido; k'ay gukkiyaawaa makkiyaa Baatiyaa giyaa miishshay akka gomooriyaw tammuwaappe itti kushiya gido. Hewaa giyaawe Afayinne Baatii bis'e lagge giyaawaa.

12 Guutsabaa likkiyaa wode, hintte likkiyaa miishshay Sak'ile† gido. Laatamu Geeray itti Sak'ile gido; k'ay usuppun tammu Sak'ilii itti Minaane gido.

13 « ‹ «Hintte imuwaa immiidde, hawaadan immite. Hintte k'os's'i shishshiyaa zarggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya, banggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya,

14 k'ay wogaraa zayitiyaappe s'eetuwaappe itti kushiya immite. Hawantta likkiyaa wode, neeni makkiyaa miishshay Baate gido. Tammu Baatii itti gomoore woy itti Koore gidee.

15 Israa'eeliyaa Asay heemmiyaa laa"u laa"u s'eetu mehiyaa wudii de'iyawaappe itti wudiyaappe itti itti dorssaa immite. Hewanttu asaa nagaraa atto giissanaw, katsaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshoo gidino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

16 Biittan de'iyaa Asay ubbay hawaa ubbaa Israa'eeliyaa kaappoo immo.

17 Kaappuu ootsanaw bessiyaa oosuu, Israa'eeliyaa Asay bonchchiyaa baalatuwaan, aginay s'eeriya gallassatwaaninne Sambbatatuwaan s'uuggiyaa yarshshotoo, katsaa yarshshotoonne ushshaa yarshshotoo koshiyaawaa immo. Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw, nagaraa yarshshotuwaa, katsaa yarshshotoo, s'uuggiyaa yarshshotoonne ittippetetsaa yarshshotoo ubbaw koshiyaawaa I immo» yaagee.

18 « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiro aginaan, koyiro gallassi tilla bollaanna itti korumaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw shiishsha.

19 K'eesii ha nagaraa yarshshuwaa suutsaappe akkiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa k'osiletsatuwaa, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa detsaw oyddu mizaanawunne giddo dabaabaa afiyaa dirssaa penggiyaa k'osiletsatuwaa okko.

20 Ooninne k'oppennaan woy erana d'ayiide ootseedda nagaraa atto giissanaw, aginaw laappuntsa gallassan hewaadankka ootsa. Yaataade Geeshsha Golliyaa tunatetsaappe geeshsha.

21 « ‹ «Koyiro aginaan, tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchchite; k'ay laappun gallassi gakkanaw, irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

22 He koyiro gallassan kaappuu bare gishshaanne bare asaa diraw nagaraa yarshshuwaa ootsiide koshiyaawaa, itti korumaa immo.

45:10 Wog. 19:36 * 45:11 **Gomoore:** Itti gomoore 220 kilo giraame woy 220 liitiro gidee. † 45:12 **Sak'ile:** Itti sak'ilii tammanne itti giraamenne bagga dees'ee. 45:21 Kes. 12:1-20; Pay. 28:16-25

²³ He baalay bonchchettiyaa laappun gallassatuwaan hachchi hachchi laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw koshiyaawaa immo. Hewaanakka ittippe nagaraa yarshshoo hachchi hachchi itti deeshsha orggiyaa immo.

²⁴ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo 17 kilo giraame zarggaanne heezzu liitiro zayitiyaa immo.

²⁵ « < «Laappunntsa aginaan, tammanne ichcheshantsa gallassan doom-miyaa laappun gallassaa baalaa wodiyaan ubbaan, nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne zayitiyaa kasewaappe dummayennan kaappuu immo» yaagee.

46

Yarshshuwaa Wogaa

¹ « < Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Giddo dabaabaa gelissiyaa away doliyaa bagga dirssaa penggii oosuwaa gallassatuwaan usuppunatuwaankka gorddetiide gam'o; shin Sambbata gallassinne aginay s'eeriya gallassi dooyetto.

² Israa'eeliyaa asaa kaappuu dirssaw pengge bagga dabaabaappe geliyaa baranddaa baggana geliide, dirssaa pengge mitsaa matan ek'k'o. K'eesetuu I immeedda s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshino. I hewan dirssaa penggen goyinniide, simmiide kare keso. Shin dirssaa penggii omarssanaasikka gorddettoppo.

³ He biittaa asaykka Sambbataanne aginay s'eeriya wodiyaan giddo dabaabaa dirssaa penggiyaa geliyaasan, Med'inaa Godaa sintsan goyinnino.

⁴ « < «Kaappuu Sambbata gallassi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta immo.

⁵ Itti dorssaa orggiyaana 17 kilo giraame katsaa yarshshuwaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. K'ay itti itti 17 kilo giraame katsanna heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo.

⁶ « < «Aginay s'eeriya gallassi gallassi k'ay itti korumaa, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta immo.

⁷ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.

⁸ Kaappuu geliidde, dirssaa penggiyaa baranddaana aad'd'iide gelo; kesi-iddeikka hewaana keso.

⁹ « < «Shin he biittaa Asay baala gallassi Med'inaa Godaa sintsan goyinnanaw yiyaa wode, goyino huup'issa penggiyaanna geleeddawanttu gedissa penggiyaanna kesino; k'ay gedissa penggiyaanna geleeddawanttu huup'issa penggiyaanna kesino. Ay asayne bare sintsan de'iyaa penggiyaanna sitti giide kesooppe attina, bare geleedda saana kesoppo.

¹⁰ Unttuntu geliyaa wode, kaappuu untuntunna gelo; untuntu kesiya wodekka, untuntunna keso.

¹¹ « < «Nashechchaa gallassatwaanne laytsaa baalatuwaan itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaana shiik'iyaa katsaa yarshshuu itti itti

17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayite gido. K'ay dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeed-dawaa keeshshaa gido.

¹² Kaappuu bare dosuwaan immiyaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw ahiyaa wode, away doliyaa bagga giddo dabaabaa dirssaa penggii aw dooyetto. Bare s'uuggiyaa yarshshuwaa woy ittippetetsaa yarshshuwaa Sambbata gallassi I immiyaawaadan immo. Yaatiide I kesiide biina, dirssaa penggii gorddetto.

Hachchi Hachchi Shiishshiyaa Yarshshuwaa

¹³ « «Kaappuu hachchi hachchi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda itti dorssaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw immo; I hewaa wontta wontta pac'c'ennan aho.

¹⁴ Hewaanakka laa"u kilo giraame d'iilii itti liitiro zayitiyaan mu-nak'ettiide, wontta wontta katsaa yarshshuwaa gidiide shiik'o. Hawe hintte Med'inaa Godaw hachchi hachchi shiishshiyaa yarshshuwaa wogaa.

¹⁵ Hawe simmi orgge dorssay, katsaa yarshshuunne zayitii pac'i bayinnan wontta wontta shiik'anaw bessiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaa» yaagee.

Kaappuwaa Gadiyaabaw Imetteedda wogaa

¹⁶ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare attuma naanatuwaappe ittoo immooppe, hewe he na'aassanne Aa naanatuwaassi laataa gidee.

¹⁷ Shin kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare k'oomatuwaappe it-too immooppe, Ishatamantsa Laytsaa baalay gakkanaw, he gadii aawaa. Hewaappe guyyiyaan, kaappoo simmo; hewe kaappoo gidiyaa diraw, med'inaw aassanne Aa naanaatoo laataa gidee.

¹⁸ Kaappuu asaa sugiide, asaa laata gadiyaa wolk'k'an akkoppo. Ta Asay bare laata gadiyaappe d'ok'k'olettenna mala, I bare attuma naanaatoo bare gadiyaappe immo» yaagee» yaaga» yaageedda.

Yarshshuwaa Doyissiyaa Sa'atuwaa

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa s'eelliyaa, k'eesetuwaa geeshsha kifiletuwaakko geliyaasaa aheedda. Hewanttukka giddo dabaabaw gatsiyaa duge bagga dirssaa penggiyaa matan de'iyaaawantta. Untuntuppe away wulliyaa bagganna taani itti sa'aa be'aaddi. I taana hawaadan yaageedda;

²⁰ «Ha sa'ay k'eesatuu nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa doyissiyaa saanne katsaa yarshshuwaa uukkiyaa sa'aa. Ha sa'aan go'ettiyaa gaasuu he geeshsha yarshshotuwaa asaakko kare dabaabaa kessina, Asay geeshshabaa bochchiide geeyennaadan naaganaassa» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare bagga dabaabaw afiide, he dabaabaw oyddu mazzaniyaa taana yuushsheedda. He dabaabaa mariyaan ubbankka k'eeri dabaabatuu de'iyaaawantta be'aad.

²² Untunttoo ubbawukka 40 wad'aa; gomppaykka 30 wad'aa; oyddu mariyaan de'iyaa dabaabatuuukka itti lagge.

²³ He oyddu dabaabatuwaa yuushshuwankka shuchchaa gimbbii de'ee; k'ay gimbbiyaa lank'k'iyaan aakko shiik'iide oosetteedda, tamaa eetsiyaa sa'atuu de'iino.

²⁴ He bitanii taana, «Hawanttu ubbay Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu ahiyaa yarshshuwaa doyissiyaa sa'atuwaa» yaageedda.

47

Geeshsha Golliyaa Garssappe Pulttiyyaa Haatsaa

¹ He bitanii zaariide, taana Geeshsha Golliyaa geliyaasaa afeeda. Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaappe garssaana haatsay pulttiide, Geeshsha Golliyaappe away doliyaa bagga goggee. Gaasuukka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa penggii away doliyaa baggappe sintsanna de'ee. Geeshsha golliyaw gedissa baggana duge goggiide, yarshshiyaa saappe gedissa baggana aad'd'ee.

² I taana huup'issa penggiyaa baggana kessiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaa yuushshuwaana kaaletsiide afeeda. He penggiyaappe gedissa baggana haatsay goggee.

³ He bitanii likkiyaa meetiriyaa bare kushiyan oyk'k'iide, away doliyaa bagga biide, goggiyaa haatsaa kaalliide, 1,000 wad'aa likkeedda. Taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda; haatsay taw meeshi mek'etsaa gakkee.

⁴ Laa"entsuwaakka 1,000 wad'aa likkiide, haatsaa gidduwaana taana kaaletseedda. Haatsay taw gulbbataa gakkeedda. K'ay 1,000 wad'aa likkiide, taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda. He wode haatsay taw s'eessaa gakkeedda.

⁵ I k'aykka 1,000 wad'aa likkeedda. Shin he haatsay daro c'iimma gideedda diraw, taani pinnanaw danddayabeykke; I Asay wad'd'ennan pinnanaw danddayenna shaafaa gideedda.

⁶ He bitanii taana, «Laa asaa na'aw, hawaa be'aaddi?» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, I taana shaafaa gas'aw guyye zaareedda.

⁷ Taani simmaade yaa gakkiiyaa wode, shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana loytsi daro mitsay de'iyawaa be'aad.

⁸ I taana hawaadan yaageedda; «Ha haatsay away doliyaa bagga biittaw goggiide, Aaraba Wombban gelee. I hewan goggenna Mas'iniyaa Abban geliyaa wode, he haatsay ooras's'iide, s'illo haatsaa kesee.

⁹ Ha shaafay goggiide biyaa sa'aan de'iyaa, sham"i giyaa med'etatu ubbay pas'a de'ana; k'ay he shaafay yaa goggiide, abbaa haatsaa ooras's'isiide s'illissiyaa diraw, payduwaan daro c'oratteedda moletuu yaan de'ana. Hewaappe dendeeddawaan, he shaafay goggiyaasan de'iyaabay ubbay pas'a de'ana.

¹⁰ Moliyaa oyk'k'iyawanttu abbaa doonaan ek'k'ana; Enggaadappe biide En-Egilayima gakkanaw de'iyaa sa'ay gitiyaa mic'c'iyaa sa'aa gidana. Meed-iteraane Abban de'iyaa moletuwaadan, hewankka daro dumma dumma k'ommo moletuu de'ana.

¹¹ Shin abbaa doonaan de'iyaa c'ariinne haatsay kumo ollay mas'ine gidiide attanappe attina, ooras's'ikkino.

¹² He shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana miyaa ayifiyaa ayifiyaa, daro dumma dumma k'ommo mitsatuu de'ana. Unttuntu haytsay k'ok'k'ofettenna; ayifiyaawaakka aggikkino. Geeshsha Golliyaappe kesiya haatsay untunttukko goggiyaa diraw, unttuntu aginaan aginaan ooratsa ayifiyaa ayifana. Unttuntu ayifeedda ayifii k'uma gidanawaa; unttuntu haytsaykka d'ale gidanawaa» yaagee.

Biittaa Zawatuwaa

¹³ Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa zaretoo tammanne laa"atoo biittaa laata gadiyaa ootsaade, neeni shaakana zaway hawaa. Yoosefo zaretoo laa"u saamay imetto.

¹⁴ Taani kase hintte mayzza aawaatoo ha biittaa laatissanaw ta kushiya dentsaade c'aak'k'aad; ha'i hintte ubbaykka likkiyaan shaakkiide laattite.

¹⁵ «Biittaw huup'issa bagga zaway hawaa: Meediteraane Abbaappe denddiide, Hetiloona katamaanne Hamaata Pinuwaa aad'd'iidde, S'edaade katamaa gakkee.

¹⁶ Hewaappe k'ay Damask'k'oppenne Hamaatappe giddo zawaan de'iyaa Berootanne Sibrayima katamatuwaa aad'd'iidde, Hawuraana zawaan de'iyaa Tiikona* katamaa gakkee.

¹⁷ Hewoo Israa'eeliyaa biittaw zaway Hamaata biittaa huup'issa baggaw aggiide, Meediteraane Abbaappe away doliyaa bagga biide, Damask'k'o biittaa zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana katamaa gakkee.

¹⁸ «Away doliyaa bagga zaway Has'aari-Enaanappe denddiide, Damask'k'oppenne Hawuraanappe gidduwaana aad'd'ee. Hewaappe k'ay Israa'eeliyaappenne Gala'aadeppa gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan zawatiidde, Mas'iniyaa Abbaa aad'd'iidde biide, Taamaara katamaa gakkee.

¹⁹ «Gedissa bagga zaway Taamaarappe denddiide biide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa puluttuwaa gakkee. Hewaappe huup'issana away wulliyaa bagga oyk'k'iide, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkee.

²⁰ «Away wulliyaa bagga zaway Meediteraane Abbaa gidiide, huup'issa baggana aad'd'iide Hamaaten zawatee.

²¹ «Hewaa diraw, ha biittaa Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaa likkiyaan shaakki akkite.

²² Hinttewunne hintte gidдон naanatuwaa yeliide de'iyaa betetoo biittaa laata ootsiide shaakkite. Unttunta hintte hintte biittan yeletteedda Israa'eeliyaa asaadan s'eellite. Unttuntu hinttenanna ittippe Israa'eeliyaa zaratuwaanna gadiyaa saaman akkino.

²³ Betii Israa'eeliyaan ay zariyaanna de'ooppekka, he I de'iyaa zariyaa gidдон aw laata biittaa immite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

48

Biittaa Shaakuwaa

¹ «Biittaa shaakkanaw mazgabetteedda zaratuwaa suntsay hawaa: Huup'issa baggana itti saamay Daana zariyaw imetto. Hewekka Hetiloona Hamaataw afiyaa ogiyaa kaalliide, hewaappekka Damask'k'o zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana mata katamaa aad'd'iidde Hamaate matan zawatee. Hewe away doliyaa baggappe biide away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa sa'aw huup'issa bagga zawaa gidana.

² Daana zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Aaseera zariyaw imetto.

³ Aaseera zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Niftaaleema zariyaw imetto.

⁴ Niftaaleema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Minaase zariyaw imetto.

⁵ Minaase zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw itti saamay Efireema zariyaw imetto.

⁶ Efireema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Roobeela zariyaw imetto.

* **47:16 Tiikona:** Ibraawetsuwaan Hazer-Hatikkon geetettee.

⁷ Roobeela zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Yihudaa zariyaw imetto.

⁸ «Yihudaa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamaa dummaya wotsa. Aw gomppay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga gidee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti zariyaa shaakkina gakkiiyaa saamaana k'ara. Aw giddo gishechchan Geeshsha Gollii de'ee.

⁹ «He saamaappe neeni Med'inaa Godaw dummayaade wotsiyaa sa'ay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussanne tammu kilo meetire aakko gido.

¹⁰ He sa'ay k'eesatoo dummayeadda sa'aa gido; I huup'issa baggana tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa; away wulliyaa baggana ichcheshu kilo meetire aakonne away doliyaa bagganakka ichcheshu kilo meetire aakko; k'ay gedissa baggana tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa. Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii aw giddo gishechchan de'ee.

¹¹ Ha dummay wotseedda sa'ay Israa'eeliyaa Asay ta ogiyaappe wora simmiyaa wode, untuntunna wora simmeedda Leewatuwaadan gidennaan, ammanettiide taw ootsiidde gam"eedda, geeshsha k'eesatoo, S'aadook'a yarattoo imetto.

¹² Hewe Med'inaa Godaw dummayeadda biittaappe untunttoo dumma saamaa; I ubbaappe aad'd'eeda geeshsha. Untunttu saamay Leewatoo saaman zawato.

¹³ «K'eesetuwa zawaanna oyk'k'ettiide, Leewatookka adusatetsaa tammanne laa"u kilo meetireenne bagga, gomppaykka ichcheshu kilo meetire gideedda itti saamay imetto.

¹⁴ Untunttu he gadiyaappe ayaanne bayizzoppino woy laammoppino. Hewe biittaa ubbaan dummateeddawaa gidiyaa diraw, hara asaa kushiyan gelanaw bessena; Med'inaa Godaw I geeshsha sa'aa.

¹⁵ «Atteeda laa"u kilo meetireenne bagga aakonne tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa sa'ay katamaa Asay ubbay kotsaan go'etiyaa golliyaa kees's'iyaanne mehiyaa heemmiyaa sa'aa gido; katamay he biittaw giddo gishechchan de'o.

¹⁶ He katamay oyddu miizaanan de'ee. Huup'issa baggay 4 kilo meetireenne bagga; gedissa baggay 4 kilo meetireenne bagga; away doliyaa baggay 4 kilo meetireenne bagga; away wulliyaa baggaykka 4 kilo meetireenne bagga.

¹⁷ Katamaw hentsaa gadii de'o; he gadii huup'issa baggana, gedissa baggana, away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana 250 wad'aa aakko gido.

¹⁸ Geeshsha sa'aa baggana atteeda sa'ay away doliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire; away wulliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire. He sa'aan mokkeeddawe ubbay he kataman ootsiyaawanttoo k'uma gidana.

¹⁹ Israa'eeliyaa zare ubbaappe he kataman ootsanaw yiyaawanttu he biittaa goshino.

²⁰ Hintte dummayiyaa sa'ay ubbaanna oyddu mariyaanakka tammanne laa"u kilo meetireenne bagga aduk'k'ee. He sa'ay katamay kees'etteedda sa'anne geeshsha sa'aa barenan gujje.

²¹⁻²² «Geeshsha Golliyaappe, k'eesetuwa saamaappe, Leewatuwa saamaappenne katamaa sa'aappe away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa atteeda biittay kaappoo gido. He biittaw gomppay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga. He kaappuwaa biittay huup'issa bag-

gana Yihudaa gakkeedda saaman, gedissa baggana Biiniyaama gakkeedda saaman zawatee.

²³ Atteeda zaretoo biittay hawaadan shaakkettee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw, itti saamay Biiniyaama zariyaw imetto.

²⁴ Biiniyaama zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Simoona zariyaw imetto.

²⁵ Simoona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Yisaakoora zariyaw imetto.

²⁶ Yisaakoora zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Zaabiloona zariyaw imetto.

²⁷ Zaabiloona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Gaada zariyaw imetto.

²⁸ Gaada gedissa zaway Taamaara katamaappe denddiide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pulttuwaanna aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meediteraane Abbaa gakkee.

²⁹ «Hintte Israa'eeliyaa asaw laata ootsaade shaakkana biittay hawaa; hawanttu untuntta gakkana saamatuwaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

Katamaa Penggetuwaa

³⁰ «Katamaappe kesiyaa penggetuu hawantta. Untunttu Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsan s'eegettana. Huup'issa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana;

³¹ Katamaa penggetuu Israa'eeliyaa Zeretsaa suntsaan s'eegettana. Huup'isa baggana; Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewiyaa penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³² Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Yoosefo penggiyaa, Biiniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³³ Gedissa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Simoona penggiyaa, Yisaakoora penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁴ Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Gaada penggiyaa, Aaseera penggiyaanne Nifttaaleema penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁵ «Katamaa yuushshuu ubbaanna likkina, 18,000 wad'aa gidanawaa. He wodiyaappe doommiide he katamay, «Med'inaa Goday Hewan De'ee» yaageettiide s'eesettana» yaagee.

Daaneela Timbbitiyaa Geluwaa

Daaneel Yerusalam Omoodeteedda Wode ittippe omoodetti biide Baabloonon de'iyaa nabiyyaa. Daaneela timbbitii s'aafetteeddawe Ayihuda asatuu Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa mooduwaa garssan ak'iide, wolk'k'aama yedesaynne uk'k'unnay gakkina, untunttu metuwaa be'iyaa wodiyaana. Mas'aafaa s'aafeeddawe sas'aappe beetteedda taariketuwaaninne oosotuwaan go'ettiide, he wode de'iyaa asaa mintsetsee. S'oossay uk'k'unniide mooddiyaa kaatiyaa d'ayssiide, asaa uk'k'unnaa k'ashuwaappe kessanawaa hidootaa immee.

Ha mas'aafay laa"u huup'e huup'e kifiletuwaan shaaketee.

1. Daaneelinne aanana ittippe omooduwaan de'iyaa amareeda asatuu S'oossaa ammaniyaa mino ammanuwaaninne aw azazettiiyaa hanotan barenttu morkkatuwaa s'ooneeddawaa odiyaa taariketuwaa gidishin, untunttukka poletteeddawe Baabloonenne Paarise kawutetsaa layt-saana.
2. Daaneeli dumma dumma sas'aa be'eedda. He sas'atuwaa leemisuwaan bessiide, Baablooneppe doommiide, dumma dumma kawutetsatuu dendra dendra kunddanawaanne untunta mooddiyaa Ayihuda gidenna kaatii d'ayina, S'oossaa Asay s'oonuwaa demmanawaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa 1:1-21

Kaatiyaa Naabukadanas'oori Akumuwaa 2:1-49

Sidiraak'a, Misaak'anne Abddinaaguwaa S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda 3:1-30

Nabukadanas's'oore Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda 4:1-37

Kaatiyaa Belshshas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa 5:1-31

S'oossay Daaneela Gaamuwaa Doonaappe Asheedda 6:1-28

Daaneeli Be'eedda Oyddu Do'atuwaa Sas'aa 7:1-27

Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Sas'aa 8:1-27

Daaneeli Bare Asaa Diraw Woosseedda 9:1-27

Daaneeli S'eegiroossa Shaafaa Matan Be'eedda Sas'aa 10:1–11:45

Wurssetsaa Wodiyaabaa 12:1-13

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa (1:1-21)

¹ Yihudaa Kaatii Yo'ak'eemi kaateteedda heezzentso laytsi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yerusaalame katamaa bolla dendraide, he kata-maa doodeedda.

² Goday Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemanne S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaappe unddenneeddawaa Aa kushiyan aatsiide immedda. Ikka he miishshatuwaa Baabloone gadiyaan de'iyaa bare s'oossatuwaa eek'aa golliyyaa aheedda; bare s'oossaa miishshaa minjjiyaa golliyaan wotseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Ashifanaaza giyaa bare oosanchchatuwaa kaappuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Israa'eeliyaa asaa giddoppe kaatiyaa zare gidiyaawantanne wolk'k'aama asatuwaa zare gidiyaawantta doora.

⁴ Yalagatuu asatetsan pac'ay bayinnawantta, malanchchatuwaa, ayaa tamarissooppekka eranaw danddayaawantta, akeekiyaawantta, eratetsay kumeeddawantanne kaatiyaa golliyaan ootsanaw danddayaawantta. Unttunta Baabloonetuwa k'aalaanne s'ifatiyaa tamarissa» yaageedda.

⁵ K'ay untuntu hachchi hachchi maana k'umayenne ushana woyniyaa eessay kaatiyaw ka'eedda k'umaappenne usshaappe gidanaadan, kaatii azazeedda. Hewaadanka, heezzu laytsaa looheeddawaappe guyyiyaan, kaatiyaa sintsa shiik'iide, oosuwa doommanaadan k'achcheedda.

⁶ Dooretteeddawanttu giddoppe Yihudaa zare gidiyaawanttu Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa giyaawanttu de'iino.

⁷ Oosanchchatuwaa kaappuu untuntu suntsaa laammiiide, Daaneela Bils's'aasoor, Hanaaniyaa Sidiraak'a, Mishaa'eela Misaak'a, Azaariyaa Abddanaago giide suntseedda.

⁸ Daaneeli kaatiyaa k'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan barena tunissenna mala, bare wozanaan k'ofaa k'achcheedda; he k'ofaan mayyanaadan, oosanchchatuwaa kaappuwaa woosseedda.

⁹ He kaappuu Daaneela sabbana malanne aw k'arettana mala, S'oossay ootseedda.

¹⁰ Gido shin, oosanchchatuwaa kaappuu Daaneelaw odiiide, «Taani hinttentoo ha k'umaanne ushshaa azazeedda ta godaa kaatiyaw yayyay. Hinttenana laggetiyaa yalagatuu som"uwaappe hintte som"ii gilk'k'i beettooppe, hintte gaasuwaan kaatii taana wod'ana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, oosanchchatuwaa kaappuu suntsina Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa hadaraa akkeedda bitaniyaa Daaneeli hawaadan yaageedda,

¹² «Nuw maanaw ataakiltiyaa, ushanawukka haatsaa s'alalaa immaade, nuuna ne k'oomatuwa tammu gallassatuwaan paac'c'a.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, nu som"uwaanne kaatiyaa k'umaa miyaa yalaga asatuwa som"uwaa geedara s'eellaade, nuuna ne k'oomatuwa new malati beetteeddawaadan ootsa» yaageedda.

¹⁴ I hewaa mayyiide, tammu gallassaa untunta paac'c'eedda.

¹⁵ Tammu gallassaappe guyyiyaan untuntu, kaatiyaa k'umaa meedda yalagatuwa ubbaappe pas'iidenne ank'k'ariide beetteeddino.

¹⁶ Yaatina, untuntu giigeedda k'umaanne woyniyaa eessaa diggiide, ataakiltiyaa immeedda.

¹⁷ Ha oyddu yalagatoo S'oossay eraanne ubbaa k'ommo s'ifatiinne timirttii geliyaa akeekaa immeedda. Daaneeli k'ay sas'aanne akumuwa ubbaa biletsaa eree.

¹⁸ Kaatii yalagatuu barekko gelanaaddan azazeedda wodii polettina, oosanchchatuwaa kaappuu untunta Naabukadanas'oore sintsa aatseedda.

¹⁹ Kaatii untunta haasayisseedda wode, Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa mala Asay untuntu gidon beetibeenna. Yaatina, untuntu kaatiyaw ootsanaw geleeddino.

²⁰ Kaatii untunta oochcheedda ay aad'd'eeda eratetsaanne akeeka ooshaan, Aa kawutetsan de'iyaa shareechchotuwaappenne muruniyaawanttu ubbaappe untuntu tammu kushiya aad'd'iide beetteeddino.

²¹ Daaneeli Kaatii K'iiroose kaateteedda koyiro laytsay gakkanaw gam"eedda.

2

*Kaatiyaa Naabukadanas'oori Akumuwaa
(2:1-49)*

¹ Naabukadanas'oori bare kaateteedda laa"entso laytsi akumuwaa akumetteedda. He akumuu Aa loytsi shabbirina, gem"ishuu Aa afeenan is's'eedda.

² Yaatina, I akumetteedda akumuwaa aw odana mala, shareechchotuu, muruniyaawanttu, bitiyaawanttunne s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu s'eegetti yaanaadan kaatii azazeedda. Yiide, Aa sintsan ek'keeddino.

³ Kaatii untuntta, «Taani taana shabbirissiyaa akumuwaa akumetaad; he akumuu ayentto eranaw koyay» yaageedda.

⁴ S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaa Sooratuwaa* k'aalan, «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ne akumuwaa nuw ne k'oomatoo oda; nuuni new Aa biletsaa odana» yaageeddino.

⁵ Kaatii s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta hawaadan yaageedda; «Taani loytsaade k'achcheeda k'ofay hawaa. Hintte ha akumuwaanne Aa biletsaa taana erissana d'ayooppe, taani hinttena k'ans's'a yeggana; hintte golletuukka buuraa oliyaa sa'aa kesana.

⁶ Shin hintte akumuwaanne Aa biletsaa taw odooppe, imuwaa, woy-tuwaanne daro bonchchuwaa taappe hintte akkana. Hewaa diraw, ane akumuwaanne Aa biletsaa taana erissite» yaageedda.

⁷ Laa"entsuwaakka untunttu zaariide, «Kaatii akumuwaa nuw bare k'oomatoo odo; nuuni Aa biletsaa erissana» yaageeddino.

⁸ Kaatii untunttoo zaariide, «Taani hintte halchchuwaa eray; taani loytsaade k'achcheeda k'ofaa hinttekka ereedda diraw, hawaa sugana giide haniita yaageedda.

⁹ Hintte akumuwaa taw odana d'ayooppe, itti k'ec'uu hinttena naagee. Hanotay laamettanawaa giide hintte hidootaa ootsiyaa diraw, taw word-donne geniyaa k'aalaa odanaw mak'etteeddita. Hewaa diraw, akumuwaa taw odite; yaatooppe, hintte Aa biletsaa erissanaw danddayiyaawaa taani eray» yaageedda.

¹⁰ S'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaw zaariide, «Kaatii oochchiyaa ooshaa zaaranaw danddayiyaa itti asaynne gadiyaan baawa. Ay gitateeddanne wolk'kaameedda kawuukka hawaa malabaa shareechchotuwaa, muruniyaawantta woy s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta oochchi erenna.

¹¹ Kaatii oochcheedda ooshay dees'a; asaana ittippe de'enna s'oossatuwaappe attina, hawaa kaatiyaw k'onc'c'issanaw danddayiyaawe mulekka baawa» yaageeddino.

¹² Hewaa diraw, kaatii loytsi hank'k'ettiide Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa wurssanaadan azazeedda.

¹³ Kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw awaayuu keseedda. Wod'iyaaawanttu Daaneelanne Aa laggetuwaa wod'anaw koyeeddino.

S'oossay Daaneela Akumuwaa Biletsaa Erisseedda

¹⁴ Kaatiyaa naagiyaa olanchchatuwaa kaappuu Ariyooki, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw kesiyaa wode, Daaneeli Aa akeekaaninne hiillan haasayisseedda.

2:2 Dom. 41:8 * 2:4 Dan. 2:4Ppe biide shemppuwaa 7 gakkanaw de'iyawe: Sooratuwaa asaa k'aalaan s'aafetteedda.

¹⁵ I kaatiyaa naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa Ariyooka, «Kaatiyaa awaayuu ayaw hawaadan palatteedee?» giide oochcheedda. Ariyooki hanotaa Daaneelaw odeedda.

¹⁶ Hewaan Daaneeli kaatiyaakko geliide, akumuwaa biletsaa erissanaw, barew wodii imettana mala woosseedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli bare golle simmiide, bare heezzu laggetoo, Hanaaniyaw, Mishaa'eelawunne Azaariyaw hanotaa odeedda.

¹⁸ Unttuntu Baabloonan de'iyaa yenkko kaatiyaa zoriyaawanttunna ittippe hayk'k'ennaadan, saluwaa S'oossay maarotaa untunttoo ootsiide, ha s'uuraa untunttoo k'onc'c'issanaw woosana mala, untunttoo odeedda.

¹⁹ He k'amman s'uurray Daaneelaw sas'aan k'onc'c'eedda. Yaatina, Daaneeli saluwaa S'oossaa hawaadan yaagiide galateedda;

²⁰ «Aad'd'eeda eratetsaynne wolk'k'ay,
S'oossaassa gidiyaa diraw,
Aa suntsay med'inaappe med'inaa gakkanaw
galatetteeddawaa gido.

²¹ Wodetuwaanne aginatuwaa I laammee.
Kaatetuwaa kawutetsaappe diggee;
k'ay kaatetuwaa kawutetsan utissee.
Aad'd'eeda eranchchatoo aad'd'eeda eraa,
akeekiyaawanttookka eraa I immee.

²² C'iimma s'uuraanne geemmedda yewuwaa,
I k'onc'c'issee.
D'uman de'iyawaakka I eree;
poo'uukka aanana de'ee.

²³ Abeet ta mayzza aawotuwaa S'oossaw,
taani neena galataynne sabbay.
Ayaw gooppe, neeni taw,
aad'd'eeda eraanne wolk'k'aa immaadda.
Nuuni neena oochcheeddawaa,
taana ha"i erissaadda.
Kaatiyaa akumuwaa nuuna erissaadda»
yaageedda.

Daaneeli Akumuwaanne Aa Biletsaa Kaatiyaa Erisseedda

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli Baabloonan de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wurssanaw kaatiyaappe azazuwaa akkeedda Ariyookakko biide, «Kaatiyaa zoriyaawantta wod'oppa. Taanna kaatiyaakko gelissa; yaatoope taani Aa akumuwaa biletsaa Aa erissana» yaageedda.

²⁵ Ariyooki ellekka Daaneela kaatiyaakko gelissiide, kaatiyaw, «Yihudaappe omoodettiide yeedda asaappe kaatiyaa akumuwaa biletsaa erissanaw dand-dayiyaa asaa demmaad» yaageedda.

²⁶ Kaatii Bils's'aasoora geetettiyyaa Daaneela, «Taani akumetteedda akumuwaanne Aa biletsaa taana erissanaw danddayay?» giide oochcheedda.

²⁷ Daaneeli hawaadan yaagiide zaareedda; «Kaatiyaw, neeni oochcheedda s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchchay, shareechchuu, muruniyaawe, woy ayanttiyaw baawa.

²⁸ Shin s'uuratuwaa k'onc'c'issiyaa itti S'oossay saluwaan de'ee. Wurssetsa gallassatuwaan hananabaa I neena besseedda. Ne arsaan zak'k'ullaade, neeni akumetteedda akumuunne sas'ay hawaa.

²⁹ «Kaatiyaw, neeni arsaan zak'k'ullaade, sintsaappe hananabaa k'oppaadda. He wode s'uuraa k'onc'c'issiyaa S'oossay sintsaappe hananawaa neena besseedda.

³⁰ Ha s'uuray taw k'onc'c'eeddawe taani hara asaappe aad'd'eeda eranchcha gidina gidennaan, neeni kaatii akumuwaa biletsaa eranaadaananne ne huup'iyaa gidдон simeretteedda k'ofaa akeekanaadaana.

³¹ «Kaatiyaw, neeni loytsi wolk'k'aama, p'ooliyaanne s'eellanaw yashshiyaa misilii ne sintsan ek'k'eeddawaa be'aadda.

³² Ha misiliyaa huup'ii geeshsha work'k'aappe, Aa tirayenne kushetuu biraappe, uluunne wodiretuu nahaasiyaa giyaa birataappe,

³³ suyilii birataappenne gedi yaw yachchay baggay birataappe baggay urk'k'aappe med'etteedda.

³⁴ Neeni ha misiliyaa s'eellishin, itti shuchchay asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'olettiide, birataappenne urk'k'aappe med'etteedda misiliyaa gedi yaw yachchatuwaa bolla wod'd'iide gaac'c'eedda.

³⁵ He wode biratay, urk'k'ay, nahaase giyaa biratay, birayenne work'k'ay ubbay gaac'ettiide, boniyaan uddumaan de'iyaa suullaa mala gideedda; ayaanne ashshenan c'arkkuu pittiide afeeda. Shin misiliyaa bolla wod'd'eedda shuchchay wogga deriyaa kesiide, biittaa sa'aa kumeedda.

³⁶ «Hawe ne akumuwaa; k'ay ha'i biletsaa nuuni new odana.

³⁷ Kaatiyaw, neeni kaatetoo kaatiyaa. Saluwaa S'oossay new kawutetsaanne wolk'k'aa, minotetsaanne bonchchuwaa immeedda.

³⁸ Biittaa ubbaa bollan neena mooddiyaawaa ootseedda; asaa, bazzuwaa do'anne saluwaa kafuwaa ne kushiyan wotseedda. Hewaa diraw, work'k'aa huup'ii neena.

³⁹ «Neepe guyyiyaan, minotetsan neena gakkenna hara kawutetsay denddana. Kaalliide, biittaa ubbaa mooddiyaa, nahaase birataa gidiyaa, heezzentso kawutetsay denddana.

⁴⁰ Wurssetsan ubbabaa gaac'ereetsi liik'issiyaa birataadan minneedda oyddentso kawutetsay denddana. Biratay ubbabaa gaac'ereetsiide liik'issiyaawaadan, ikka bareppe kase denddeedda kawutetsatuwaa gaac'ereetsiide liik'issana.

⁴¹ «Gedetuunne gedi yaw birad'd'etuu baggay birataappe, baggay urk'k'aappe med'etteeddawantta neeni be'eeddawaadankka, he kawutetsay shaaketiiide kawutetsaa gidanawaa. Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadankka, baggay birataadan minneeddawaa gidana.

⁴² Gedi yaw birad'd'etuu baggay birataa, baggay urk'k'a gideeddawaadan, hewaadankka ha kawutetsaw baggay mino, baggay laafa gidanawaa.

⁴³ Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadan, he laa"u bagga Asay geluwaan akuwaan walakettana; shin biratay urk'k'aanna walakettanaw danddayennawaadankka, untuntu ittuwaa gidiide gam"anaw danddaykkino.

⁴⁴ «He kaatetu waa laytsan, saluwaa S'oossay mulekka kunddenna, hara asawukka imettenna kawutetsaa essana. He ek'k'eedda kawutetsay he kawutetsatuwaa ubbaa gaac'ereetsi d'ayissana; shin I med'inaw ek'k'iide de'ana.

⁴⁵ Asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'k'oletti wod'd'iide, birataappe, nahaasiyaappe, urk'k'aappe, biraappenne work'k'aappe med'etteedda misiliyaa gaac'ereetseedda shuchchaa biletsay he kawutetsaa.

«Wolk'k'aama S'oossay sintsanaw hananabaa kaatiyaa besseedda. Akumuukka tuma; biletsaykka ammanetteeddawaa» yaagiide zaareedda.

⁴⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori Daaneela bonchchi-idde, som"uwaa biittaa gatsiide guufanneedda; yaatiide Asay Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaadaaninne is'aanaa c'uwayanaadan azazeedda.

⁴⁷ Kaatii Daaneela, «Tumuwaappe ne S'oossay s'oossatuwaa S'oossaa, kaate-tuu Godaanne s'uuraa k'onc'c'issiyaawaa. Neeni ha s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaawe hewaassa» yaageedda.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Daaneela loytsi bonchcheedda; daronne al"o imotatuwaakka aw immeedda; Baabloone biittaa mooddiyaawaa oot-seedda. K'ay Baabloon de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaa bolla kaappuwaa ootsiide, Aa suntseedda.

⁴⁹ Daaneeli oochchina, kaatii Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaaga Baabloone biittaa ayissiyaawantta ootsiide suntseedda; shin Daaneeli kaatiyaa golliyaan gam"eedda.

3

*Sidiraak'a, Misaak'a, Abddinaaguwaa
S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda
(3:1-30)*

¹ Kaatii Naabukadanas'oori geessay usuppun tammu wad'aa, gomppay usuppun wad'aa gidiyaa misiliyaa work'k'aappe med'd'iide, Baabloone gadiyaan Duura Dembban esseedda.

² He misiliyaa anjjissanaw yaanaadan, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawantta, suntsatuwaa, awuraajjaa mooddiyaawantta, kaatiyaa zoriyaawantta, miishshaa golliyaan ootsiyaawantta, pirddaa daannatuwaa, higge eranchchatuwaanne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappotu-waa s'eegeedda.

³ Yaatina, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa mooddiyaawanttu, kaatiyaa zoriyaawanttu, miishshaa gol-liyaan ootsiyaawanttu, pirddaa daannatuu, higge eranchchatuunne awu-raajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappatuu ittippe he misiliyaa an-jjissanaw shiik'iide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda misiliyaa sintsan ek'k'eeddino.

⁴ He wode awaayuwaa awaayiyaawe bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, asaw, kawutetsatto, dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaretoo,

⁵ ubbaykka malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, Kaatii Naabukadanas'oore esseedda work'k'aa misiliyaw guufanniide goyinnite.

⁶ Misiliyaa sintsan guufanniide goynnena ooninne he saatiyaan ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo olettana» yaageedda.

⁷ Asay ubbay, kawutetsatuu ubbayne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay malakataa, suusuliyaa zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, sa'an guufanniide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda work'k'aa misiliyaw goyinneeddino.

*Misiliyaw Goyinnennan Is's'ina
Heezzu Ayihudatuwaa Mooteeddino*

⁸ Hewaa diraw, he wode itti itti Baabloone asatuu sintsaw aad'd'iide, Ayihudatuwaa mooteeddino.

9 Unttuntu Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw, med'inaw de'a.

10 Kaatiyaw, neeni malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode, sisiyaa ooninne sa'aan guufanniide, work'k'aa misiliyaw goyinnanaadan,

11 k'ay sa'aan guufanniide goynnena Asay de'ooppe, ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettanaadan awaayuwaa kessaadda.

12 Shin kaatiyaw, neeni Baabloone biittaa bolla suntseedda Ayihudatu, Sidiraak'i, Misaak'anne Abddanaaguu ne azazuwaa is's'eeddino; ne s'oossatoo ootsikkino; k'ay ne esseedda work'k'aa misiliyaawukka goyinnikkino» yaageeddino.

13 Naabukadanas'oori hewaa siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesiide, Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaaga ahanaadan azazeedda. Unttunta kaatiyaa sintsa aheeddino.

14 Naabukadanas'oori untunta hawaadan yaageedda; «Sidiraak'aa, Misaak'aa, Abddanaagoo, ha hintte ta s'oossatoo ootsennawenne ta esseedda work'k'aa misiliyaw goyinnennawe tumee?

15 Ha"i malakataa, suusuliyaa, zayyiyaa maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa kaa'iyawaa siso wode, taani esseedda misiliyaw guufanniide goyinooppe, daro lo"a. Shin hintte goyinnennan is's'ooppe, ellekka ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddon olettana. Ay s'oossatuu hinttena ta kushiyaappe ashshanawe?» yaageedda.

16 Shidiraak'i, Mishaak'anne Abddanaaguu kaatiyaw zaariide, «Kaatiyaw, Naabukadanas'ooraa, ha yewuwaa nuuni new zaaruwaa immanaw bessena.

17 Kaatiyaw, nuuni ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettinttokka, nuuni aw ootsiyaa S'oossay he tamaappe ashshanaw danddayee. K'ay kaatiyaw, I nuuna ne kushiyaappekka ashshana.

18 Shin kaatiyaw, ubbaa I nuuna ashshenan is's'inttokka, nuuni ne s'oossatoo ootsennawaanne neeni esseedda work'k'aa misiliyaw goyinnenawaa era» yaageeddino.

Heezzu Ayihudatuwaa Hayk'k'oo Pirddeeddino

19 He wode Naabukadanas'oori Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago bolla hank'k'uwaa suulleedda; Aa som"ii untunttoo kasewaappe dummateedda. Tamay kase ees's'iyawaaappe laappun kushiya aad'd'iide ees's'anaadan azazeedda.

20 Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga k'achchiide, ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo olanaadan, bare olanchchatuwaa giddoppe mino asatuwaa azazeedda.

21 Yaatina, ha asatuwaa, untuntu mayuwaanna, suriyaanna, huup'iyaan s'aas'eedda s'aatsaananne hara mayuwaa ubbaanna gatsi k'achchiide, ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo oleeddino.

22 Kaatiyaa azazuu loytsi elleellisiyaawaa gideedda dirawunne itooniyaa tamaykka kasewaappe aad'd'i ees's'iyaa diraw, Sidiraak'a, Misaak'anne, Abddanaaga taman oleedda he mino asatuwaa tamaa lac'uu labiide wod'eedda.

23 Ha heezzu k'ashetteedda asatu, Shidiraak'i, Mishaak'anne Abddanaaguu, ees's'iyaa itoone tamaa giddo wod'd'eeddino.

24 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori barena maalalissina ellekka dendi ek'k'iide, «Nuuni k'achchiide ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo

oleedda asatuu heezza gidikkinooyye?» yaagiide barena zoriyaawantta oochcheedda.

Unttuntu, «Kaatiyaw, ee heezza» yaagiide zaareeddino.

²⁵ Kaatii zaariide, «Be'ite, taani k'ashuwaappekka biletteedda, tamaa gid-don yaa, haa hametiyyaa, tamaykka ayinne bochchenna oyddu asatuwaa be'ay! Oyddentsuu k'ay s'oossatuwaa na'aa malatee» yaageedda.

Heezzu Ayihudatuu Tamaappe Keseeddino

²⁶ Yaatina, Naabukadanas'oori ees's'iyaa itoone tamaa mata shiik'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'oomatoo, Shidiraak'aa, Mishaak'aa, Abddanaagoo, kesite! haayitel!» yaagiide s'eegeedda. Yaatina, Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu tamaa gid-doppe keseeddino.

²⁷ Kaatiyaappe garssana biittaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraa-jaa mooddiyaawanttu, kaatiyaw ootsiyaa hara kaappatuu ubbay unt-tunkko shiik'eeddino. Tamay untuntu bollaa bochchibeennawaa, unt-tuntu huup'iyaa binnaanaappe ittuukka malaatettibeennawaa, untuntu mayuukka boshetibeennawaanne tamaa peenuukka untuntun bayin-nawaa be'eeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori hawaadan yaageedda; «Sidi-raak'a, Misaak'anne Abddanaago S'oossay galatetto! I bare kiitanchchaa kiittiide, barenan ammanetteeda bare k'oomatuwaa ashsheeda. Unttuntu kaatiyaa azazuwaa is's'eeddino; barenttu S'oossaappe attina, hara s'oossaw ootsanaappenne goyinnanaappe hayk'k'anawaa doseeddino.

²⁹ Hewaa diraw, Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago S'oossaa toochchiide haasayiyaa ay asikka, woy ay kawutetsaykka, woy duma duma k'aalan haasayiyaa ay zariikka k'ans's'ettananne mus'ettana mala, untuntu golliikka laalettiide, pituu oletiyaa sa'aa gidana mala, taani awaayaad. Ayaw gooppe, hara ay s'oossinne hawaadan ootsiide, asaa ashshenna» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga Baabloone gadiyaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide suntseedda.

Naabukadanas'oori Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda

4

(4:1-37)

Naabukadanas'oori Laa"entso Akumuwaa

¹ Kaatii Naabukadanas'oori asaa ubbaw, kawutetsatuwaa ubbawunne duma duma k'aalan haasayiyaa zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagi, dabddaabbiiyaa kiitteedda.

«Saro de'iitee!

² «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay taw ootseedda malalissiyaanne ooratsabaa taani hinttentoo odanaw koyay.

³ «Aa malaatay wooti gitee!

I ootsiyaa ooratsabay wooti minee!

Aa kawutetsay med'inaa kawutetsaa;

Aa maataaykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa.

⁴ «Taani Naabukadanas'oori, ta golliiyaa injjiyaan, ta kawutetsaa golliyaan miikkuwaan de'ay.

⁵ Itti gallassi taani yashshiyaa akumuwaan akumetaad. Taani ta arssaan zak'k'ullaade, be'eedda akumuunne sas'ay taana dagantseedda.

⁶ Hewaa diraw, ha akumuwaa biletsaa taana erissana mala, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa taakko ahanaadan azazaad.

⁷ He wode shareechotuu, muruniyaawanttu, ayanttiyaawanttunne s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu taakko yiina, ta akumuwaa untunttoo odaad; shin untunttu biletsaa taana erissanaw danddayibeykkino.

⁸ Wurssetsan ta s'oossaa suntsan Bils's'aasoora geetetti s'eegettiyaa, geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa Daaneeli taakko gelina, aw ta akumuwaa hawaadan gaade odaad.

⁹ «Aad'd'eeda eranchchatuwaa kaappuwaa Bils's'aasoora, geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaaawaanne ayaa s'uurinne neeppe geemmennawaa taani eray. Taani akumetteedda akumuu hawaa; ane taw Aa biletsaa oda.

¹⁰ «Taani ta arssaan zak'k'ullaade, biittaw giddo likkiyaan itti mitsay ek'k'eeddawaa sas'aan be'aad; he mitsaw geesay daro adussa.

¹¹ He mitsay dic'c'iide gitateeddanne minneedda; aw s'eeray saluwaa gakkee; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beettee.

¹² He mitsaa haytsay s'eellanaw lo'iyawaa; Aa ayifiikka loytsi dara; ubbawukka miyaabay aan de'ee. Wora do'atuu Aa kuwan shemppeeddino; saluwaa kafotuukka Aa daashshaa gidдон kees's'iide de'eeddino. Pas'a de'iyaa ubbay aappe meedda.

¹³ «Ta arssaan zak'k'ullaade, geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin sas'aan be'aad.

¹⁴ Ikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Ha mitsaa k'ans's'ite; Aa tashiyaa karite; Aa haytsaakka piriis's'ite; Aa ayfiyaakka laalite. Aa garssan de'iyaa do'atuunne Aa daashshan de'iyaa kafotuu ubbay bak'atino.

¹⁵ Shin durumaanne Aa s'ap'uwaa, birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa gidдон aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallo; k'ay bazzuwaan maataa gidдон do'aana de'o.

¹⁶ Aa wozanay kahay asaawaappe do'aaw laametto. Hewaadan hani de"ishin, Aa bolla laappun laytsay wuro.

¹⁷ Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mood-diyaawaa, kawutetsaa I bare koyiyaa uraw immiyaawaanne haray atto, asaa ubbaappe kad'etteeddawanttakka I suntsiyaawaa pas'a de'iyaa Asay ubbay erana mala, k'ashetteedda k'ofaa kiitanchchatuu awaayeeddino. Pirdaakka geeshshatuu odeeddino» yaageedda.

¹⁸ «Taani Kaatii Naabukadanas'oori akumetteedda akumuu hawaa. Ha"i simmi Bils's'aasoora, taw Aa biletsaa oda. Ayaw gooppe, ta kawutetsaa gidдон de'iyaa kaatiyaa zoriyaawanttuppe ittuunne taana biletsaa erissanaw danddayibeenna; shin geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaa diraw, neeni danddayaasa» yaagaad.

Daaneeli Akumuwa Billedda

¹⁹ He wodiyaan Bils's'aasoora geetettiya Daaneeli dagammiide, haniyaawaa d'ayeedda. I bare k'ofaan shabbareteedda diraw, guutsaa wodiya c'o"u giide takkeedda. Yaatina, kaatii, «Bils's'aasoora, ha akumuunne Aa biletsay neena dagantsoppo» yaageedda.

Bils's'aasoori zaariide, «Ta godaw, ha akumuu neena is's'iyawanttoo, Aa biletsaykka k'ay ne morkketoo gideerenneeshsha!

²⁰ Neeni akumuwaan be'eedda mitsay, dic'c'iide minneeddawe, s'eeray saluwaa gakeeddawe, sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beetteeddawe,

²¹ haytsay s'eellanaw lo'eeddawe, ayifiikka loytsi dareeddawe, ubbaw miyaabay aan de'iyaaawe, bazzuwaa do'atuu Aa kuwan shemppeeddawenne saluwaa kafotuukka Aa daashshaa giddon kees's'iide de'eeddawe,

²² kaatiyaw, he mitsay neena! Neeni gitataaddanne minnaadda; ne gitatetsay dic'c'iide, saluwaa gakkeedda; ne kaatetetsaa maataykka sa'aa gas'aa gakkeedda.

²³ «Kaatiyaw, neeni geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'iide, «Ha mit-saa k'ans's'iide d'ayissite; shin Aa durumaanne Aa s'ap'uwa birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa giddon aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan I kallo; laappun laytsay wurana gakkanaw, bazzuwaa do'aadan de'o!» giyaa wode be'aadda.

²⁴ «Kaatiyaw, Aa biletsay hawaa. Hawe Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ta godaa kaatiyaa bolla polanaw kiitteedda pirddaa.

²⁵ Neeni asaa giddoppe yedersseetaade, bazzuwaa do'atuwaana ittippe de'ana. Neeni booraadan maataa maananne saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallana. K'ay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa bare koyeedda uraw im-miyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laytsay ne bollan aad'd'ana.

²⁶ «Durumay bare s'ap'uwaanna gadiyaan attanaada azazetteeddawe, neeni saluwaa S'oossay biittaa ubbaa mooddiyaawaa eriyaa wode, ne kawutetsay new simmanawaa besse.

²⁷ Hewaa diraw, kawoo, ta zoriyaa akka. Nagaraa ootsiyaawaa aggaade, s'illobaa ootsa; metuwaan uk'k'unnetteeddawantta naak'k'iyawaa ag-gaade, untunttoo k'aretta. Yaatooppe, neeni saro de'ana wodii aduk'k'enan aggena» yaageedda.

²⁸ Hawe ubbay Kaatiyaa Naabukadanas'oore bolla gakkeedda.

²⁹ Tammanne laa"u aginaappe guyyiyaan, kaatii Baabloonon de'iyaa kaatiyaa golliya bolla dembbayi kees's'eeddasan hamettiide

³⁰ hawaadan yaageedda; Hawe ta kawutetsaa gollii aan de'ana mala, taani ta wolk'k'aama wolk'k'an, ta gitatetsaa bonchchoo gimbbisseedda Baabloone katamaa gitaa gidennee? yaageedda.

³¹ I haasayiide wurssennan de'ishshin, saluwaappe hawaadan giyaa k'aalay puttu geedda; Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa, ne bollan pirddet-teedda pirdday hawaa: ne kawutetsay neeppe aketeedda.

³² Neeni asaa giddoppe yederssetaade, bazzuwaa do'aana de'ana; neeni booraadan maataa maana. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa I bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laytsay ne bolla aad'd'ana yaageedda.

³³ Naabukadanas'oore bolla geeddawe baasuwaanakka poletteedda. Asaa giddoppe goodettiide, booraadan maataa meedda. Aa bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kalleedda. Aa binnaanay ankuuwa baalliyaadan, Aa s'uguntsaykka kafuwaa s'ugunsaadan dic'c'eedda.

Naabukadanas'oori S'oossaa Galateedda

³⁴ He laappun laytsay wureedda wode, taani Naabukadanas'oore d'ok'k'u gaade saluwaa s'eellaad; ta wozanay kahaykka simmeedda. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa galataad; med'inaw de'iyawaakka bonchchaaddinne sabbaad.

Aa maatay med'inaa maataa;

Aa kawutetsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa.

³⁵ Sa'aan de'iyaa Asay ubbay

aw ayaanne gidenna.
 Saluwaan de'iyaa med'etatuwaa bollanne
 sa'aan de'iyaa asaa bolla
 I bare dosowaa ootsee.
 Aa kushiya te"anaw danddayiyaawe baawa,
 woy Aa Ayaa ootsay? yaagiide
 oochchiyaawe baawa.

³⁶ Ta wozanay simmina, ta kawutetsaa bonchchuwaa diraw, ta anggayinne ta puulay taw simmi aggeeda. Kase taana zoriyaawanttunne ta kaappatuu taana koyeeddino. Taani ta kawutetsan minnaad; kasewaappekka aad'd'iyaa gitatetsay taw gujetteedda.

³⁷ Ha"i simmi taani Naabukadanas'oori saluwaa Kaatiyaa galatay; Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsayinne bonchchay. Ayaw gooppe, I ootsiyaabay ubbay likke; Aa ogetuu ubbaykka s'illuwaa; k'ay otoruwaan biyaawantta I kawushshanaw danddayee yaageedda.

5

Kaatiyaa Belshshaas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa (5:1-31)

¹ Itti gallassi Kaatii Belshshaas'aari bare oosanchchatuwaappe itti sha"atoo gibiraa giigissiide untuntunna ittippe woyniyaa eessaa ushsheedda.

² Belshshaas'aari woyniyaa eessaa ushiide matsoteedda wode, bare aawuu Naabukadanas'oori Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa ahana mala azazeedda. Ayaw gooppe, inne Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu ubbay he ushshaa miishshatuwaan eessaa ushana mala, I koyeedda.

³ Yaatina, untuntu he Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa kaatiyaw aheeddino. Kaatii, Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu he miishshatuwaan tigetteedda woyniyaa eessaa usheeddino.

⁴ Untuntu he woyniyaa eessaa ushiide, work'k'aappe biraappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteedda s'oossatuwaa galateeddino.

⁵ He wode k'oppennaan de'ishshin, asaa kushiya birad'd'etuu hak'appentto kesiide yiide, kaatiyaa golliyaan lasanetteedda godaa bolla, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa sintsan s'aafeedda. He kushii s'aafiyaa wode, kaatii bare huup'iyaa be'eedda.

⁶ Aa som"ii laamettiide, bidintsaa malateedda; k'ay yashshan Aa gadii kokkoreedda; Aa gulbbataykka is's'eedda.

⁷ Kaatii bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, muruniyaawantta, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttanne shareechchotuwaahanaadan azazeedda. Untuntu yiina Baabloone aad'd'eeda eranchchatuwaa hawaadan yaageedda; «Ha s'ifatiyaa nabbabiide, Aa biletsaa taw odiyaa uray ooninne, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; Aa k'ood'iyaa work'k'aa habiliyaa aatsana; k'ay I ta kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa zoriyaawanttu ubbay Aa sintsa aad'd'eedino; shin untuntutuppe ooninne he s'ifatiyaa nabbabanaw, woy Aa biletsaa odanaw danddayibeenna.

⁹ Hewaan Kaatii Belshshaas'aari kasewaappe aad'd'i dagammina, Aa som"iikka kasewaappe aad'd'i bidintsaa malateedda. Aa kaappatuukka haniyaawaa d'ayeeddino.

¹⁰ Kaatiinne Aa kaappatuu c'abbuwaa Aa daaya kaatata sisaade, untunttu gibiraa miyaa aakko golliyya gelaade, hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ha k'ofaan loytsa shabbarettoppa; ne som"iikka laamettoppo.

¹¹ Geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa itti Asay ne kawutetsaa gidдон de'ee. Eray, akeekayinne s'oossatuwaa mala aad'd'eeda eratetsay aan de'ee. Kase ne aawuu Kaatii Naabukadanas'oori Aa shareechchotoo, muruniyaawanttoo, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttoonni ayanttiyaawanttoo kaappuwaa ootsiide suntseedda.

¹² Ayaw gooppe, aw lo"o ayyaanay, erayne akeekay de'ee; akumuwaa billanaw, k'an"ishiyaa odanawunne s'uuraa k'onc'c'issanaw I danddayee. Hewaa diraw, kaatii Bils's'aasoori giide suntseedda Daaneela s'eesa. I new s'ifatiyaa biletsaa odana» yaagaaddu.

Daaneeli S'ifatiyaa Billeedda

¹³ He wode Daaneela kaatiyaakko ahina, kaatii Aa hawaadan yaageedda; «Neeni Daaneelee? Ta aawuu kaatii Yihudaappe omoodiide aheedawantuppe ittuwaa giyaawe neenee?

¹⁴ S'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iyaaawaanne eray, akeekayinne loytsi aad'd'eeda eratetsay new de'iyaaawaa taani sisaad.

¹⁵ Ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw muruniyaawanttunne kaatiyaa zoriyaawanttu yeeddino; shin untunttu biletsaa taw odanaw danddayibeykkino.

¹⁶ Neeni biletsaa odanawunne dees'o ooshatuwaa zaaruwaa immanaw danddayiyaawaa taani sisaad. Ha'i simmi neeni ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw danddayooppe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; ne k'ood'iyaan work'k'aa habilii aad'd'ana; k'ay neeni kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaassa» yaageedda.

¹⁷ Daaneeli kaatiyaw zaariide, «Neeni immiyaa imuu neessa gido; ne woytuwaakka hara uraw imma. Hanooppenne taani s'ifatiyaa kaatiyaw nabbabana; biletsaakka odana.

¹⁸ «Kaatiyaw, Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ne aawuwaa Naabukadanas'ooraw kaatetuwaa, gitatetsaa, bonchchuwaanne angga immeedda.

¹⁹ I aw immeedda gitatetsaa gaasuwaan he asatuunne dumma dumma k'aalaa haasayiyaa zaratuu aw yayyeeddinonne kokkoreeddino. Bare wod'anaw koyiyaawaa wod'eedda; ashshanaw koyiyaawaakka ashsheeda; bare d'ok'k'issanaw koyeeddawaakka d'ok'k'isseedda; kawushshanaw koyeeddawaakka kawushsheedda.

²⁰ Shin I otoretteedda wodenne Aa wozanay muumeedda wode, bare kawutetsaa araataappe wod'd'eedda; Aa bonchchuukka k'aaretteedda.

²¹ Asaa giddoppe yedersseteedda; Aa wozanay kahaykka laamettina, do'aa mala gideedda. Booraadan maataa miidde, dembbaa haretuwaana ittippe de'eedda. Aa bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan s'irkkikkeedda. Hewekka Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne I bare koyeedda uraw immiyaawaa I erana gakkanaassa.

²² «Shin nenoo, Belshshaas'aara, neeni Aa na'ay he ubbaa eraaddekka, ne huup'iyaa zik'k'i ootsabaakka.

²³ K'ay Saluwaa Godaa bollan otorettaade, ne huup'iyaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaadda. Aa Geeshsha Golliyaappe bonk'k'iyaan yeedda work'k'aa miishshatuwaa neeni ahissina, ne oosanchchatuu, ne machchetuunne ne baakkotuu woyniyaa eessaa untuntun usheeddino. K'ay s'eellanaw, sisanawunne eranaw danddayenna s'oossatuwaa, biraappe, work'k'aappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteeddawantta galataadda. Ne shemppuwaanne ne gelaa kessaa bare kushiyan oyk'k'eedda S'oossaa bonchchabeykka.

²⁴ Hewaa diraw, ha kushiya birad'd'etuu aappe kiitettina, ha s'ifatii s'aafetteedda.

²⁵ «S'aafuukka, «Maanne, Maanne, Tek'el, Paarees» yaagiyaawaa.

²⁶ Aa biletseykka hawaa:

«Maanne giyaawe, S'oossay ne kaatetetsaa laytsaa paydiide, wuranaadan ootseedda giyaawaa.

²⁷ Tek'el giyaawe miizaanaan likkettaade, kawushaade beettaadda giyaawaa.

²⁸ Paarees giyaawe ne kawutetsay shaakettiide, Meedoonatoonne Parssetoo imetteedda giyaawaa» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Belshshaas'aari azazina, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa Daaneela mayzeeddino; Aa k'ood'iyankka work'k'aa habiliyaa aatseeddino; k'ay kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaadan awaayeeddino.

³⁰ He gallassi k'amma morkketuu geliide, Baabloone Kaatiyaa Belshshaas'aara wod'eeddino.

³¹ Aa kawutetsaa Meedooniyaa Daariyoose akkeedda. He wode Daariyoo-saw laytsay usuppun tammanne laa"a.

6

S'oossay Daaneela Gaammotuwaa Doonaappe Asheedda (6:1-28)

¹ Kaatii Daariyoose bare kawutetsaa ubbaa gidдон bareppe garssana biittaa mooddiyaa s'eetanne laatamu asatuwaa suntsiyaawe lo"a giide k'oppeedda.

² K'ay kaatiyaw ayaanne pac'issennaadan, he biittaa mooddiyaawantta s'eelana mala, heezzu asatuwaa kaappuwaa ootsiide dooreedda; dooretteeddawanttuppe ittuu Daaneela.

³ Daaneeli oosuwaa ootsanaw barew de'iyaa dumma eran hara kaappatuwaappenne biittaa mooddiyaawanttuppe aad'd'iide beetteedda. Hewaa diraw, kaatii Aa bare kumentsaa kawutetsaa bolla d'ok'k'a ootsiide suntsanaw halchcheedda.

⁴ Yaatina, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu Daaneela mootanaw, I ayissiyaa ayissuwaa bolla balaa demmana giide koyeeddino. Shin I loytsi suurenne ammanettiyaa asaa; k'ay geellabaa ootsenna asaa gideedda diraw, Aa mootanaw Aa bolla ay balanne demmibeykkino.

⁵ Wurssetsan untuntu giidde, «Aa S'oossaa higgiiyaa baggana gidooeppe attina, hara baggana Daaneela mootiyaabaa demmokko» yaageeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, biittaa mooddiyaawanttunne kaappatuu it-tippe kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw Daariyoo-saa, med'inaw de'a!

⁷ Nuuni ne kawutetsaa oosuwaa ootsiyaa kaappatuu, biittaa mooddiyaawanttu, olaa gadaawatuu, zoriyaawanttunne awuraajjaa mooddiyaawanttu ubbay mayyeedda itti zoretay de'ee. Hewekka hachchippe biide hattamu gallassay gakkanaw, ay asaynne neena kaatiyaa woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossennaadan, neeni awaayuwaa kessanaadan is's'eedda woossiyaawe de'ooppe, gaammotuwaa ollaan olettanaadan neeni azazanaassa.

⁸ Simmi kaatiyaw, ha awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan, minonne laamettennawaa gidana mala parama» yaageeddino.

⁹ Hewaa diraw, Kaatii Daariyoose awaayuwaa s'aafiide parameedda.

¹⁰ Daaneeli awaayuu parametti kesseeddawaa ereedda wode, bare golle beedda; pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa geleedda. He kifiliyaa maskkootii Yersaalame bagga simmiide dooyetti de'ishin, bare kase woossiyaawaadanka gulbbatiide, bare S'oossaa galatiidde, hachchi hachchi heezzu gede woosseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, ha asatuu ittippe biide, Daaneeli bare S'oossaa woossishiinanne maaduwaa oochchishin demmeeddino.

¹² Kaatiyaakko beeddino; kaatiyaa, «Kaatiyaw, ha hattamu gallassatuwaa giddon neena woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossiyaawe gaammotuwaa ollaan olettanaadan awaayabeykkiiyye?» yaagiide awaayuwaabaa haasayeeddino.

Kaatii zaariide, «Awaayaad; awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan minneeddawaa» yaageedda.

¹³ Unttuntu, «Kaatiyaw, yaatina hekko Yihudaappe omoodettiide, yeeddawanttuppe ittuwaa gidiyaa Daaneeli, newukka neeni paramaade kesseedda ne awaayookka azazetena. I ha"ikka hachchi hachchi heezzu gede bare S'oossaa woossee» yaageeddino.

¹⁴ Kaatii hewaa siseedda wode loytsi kayyotteedda; Daaneela ashshanaw k'ofaa k'achchiide, away wullana gakkanaw, ashshiyaa ogiyaa ubbaa koyeedda.

¹⁵ He wode asatuu ittippe kaatiyaakko biide, «Kaatiyaw, Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan gidoope, kaatii awaayeedda awaayuu woy azazeedda azazuu laamettennawaa new era» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, kaatii azazina, Daaneela ahiide, gaammotuwaa ollaan oleeddino. Kaatii Daaneela, «Neeni ubbaa gede goyinniyaa S'oossay neena ashsho» yaageedda.

¹⁷ Unttuntu shuchchaa ahiide, ollaa doonaa bareedino; Daaneela bolla oosetteeddabay laamettena mala, kaatii bare maatafaanne bare kawutetsaa kaappatuwaa maatafaa gorddeedda shuchchaa bolla wotseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare golliyaa simmiide, k'uma meennaaninne pashikkisiyaawaa ayaakka barekko shiishshennan, gem"ishuwaana d'ayiide ak'eeda.

¹⁹ Wontta guuran kaatii denddiide, elleelliide gaammotuwaa ollaakko beedda.

²⁰ Ollaakko gakkiiide kayyuwaan, «De'uwaa S'oossaa k'oomaw Daaneela, neeni ubbaa gede goynniyaa ne S'oossay neena gaammotuwaaappe ashshanaw danddayeeddee?» yaagiide s'eeseedda.

²¹ Daaneeli zaariide, «Kaatiyaw, med'inaw de'a!

²² Ta S'oossay bare kiitanchchaa kiittiide, gaammotuwaa doonaa gorddeedda; untuntu taana bochchibeykkino. Ayaw gooppe, taani Aa sintsan s'illuwaa. K'ay kawoo, taani ne sintsankka iitabaa ootsabeykke» yaageedda.

²³ Kaatii loytsi nashetteedda; Daaneela ollaappe kessanaadan azazeedda. Daaneeli ollaappe keseedda; bare S'oossan I ammanetteeda diraw, Aa bollan ayaa desheteedda sa'aykka beettibeenna.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daaneela mooteedda asatuwaa ahanaadan kaatii azazeedda. Unttuntu oyk'k'ettiide, barenttu mac'c'a asaananne barenttu naanatuwaanna ittippe yiide, ubbaykka gaammuwaa ollaan oletteeddino. Unttuntu ollaa wurssetsaa gakkennan de'ishshin, gaammotuu sop'i akkiide, untuntu mek'etsaa mentsereetseeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daariyoose asaa ubbaw, kawutetsatoo ubbawunne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaretoo ubbaw hawaadan yaagiide s'aafeedda:

«Saro de'iitee!

²⁶ «Ta kawutetsan de'iyaa Asay ubbay Daaneela S'oossaw yayana malanne kokkorana mala, taani awaayuwaa kessaad.

«Ayaw gooppe, I de'uwaa S'oossaa;
k'ay I med'inaw de'iyawaa.
Aa kawutetsay mulekka d'ayenna;
Aa kaatetuwa maataykka mule attena.

²⁷ I ashsheenne,
metuwaappe kessi akkee.
Saluwankka saankka, malaataanne ooratsabaa ootsee.
Daaneela gaammotuwaa doonaappe,
ashsheeddawe Aa!» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, ha Daaneeli Daariyoosa kawutetsaa wodenne Parssiya K'iirroosa kawutetsaa wode ubbaan ishaliide de'eedda.

7

Daaneeli Be'eedda Oyddu Do'atuwaa Sas'aa (7:1-27)

¹ Baabloone Kaatii Belshshaas'aari kaateteedda koyiro laytsi, Daaneeli bare arsaan zak'k'ulliide, akumuwaanne sas'aa be'eedda. I bare akumuwaan be'eedda ayfe yewotuwaa s'aafeedda.

² Daaneeli hawaadan yaagiide s'aafeedda; «K'amma taani ta sas'aan saluwaappe yeedda oyddu c'arkkotuu wogga abbaa bul"akkishin be'aad.

³ K'ay ittuu ittuwaappe dummatiyaa oyddu wolk'k'aama do'atuu abbaappe keseeddino.

⁴ «Koyro do'ay gaammuwaa malatee; k'ay aw ankuuwaadan k'efii de'ee. Ta s'eellishin, Aa k'efii shodettina, sa'aappe denddiide, asaadan laa"u gediyaan ek'k'anaadan oosetteedda; k'ay asaa wozanaykka aw imetteedda.

⁵ «K'ay laa"entso do'ay itti bagga d'ok'k'u giide ek'k'eedda babantsaa giyaa iita do'aa malatee. He do'ay heezzu gaylliyaa mek'etsaa bare doonaan baariide, bare matan sa"i oyk'k'eedda. Yaateeddawe, «Denddaade daro ashuwaa ma» geetetteedda.

⁶ «Hewaappe simmina k'ay, maahiyaa malatiyaa hara do'aa be'aad. Aa zokkiyaan kafuwaa k'efiyaa malatiyaa oyddu k'efetuu de'iino. K'ay aw oyddu huup'etuu de'iino. Ha do'aw mooddiyaa maatay imetteedda.

⁷ «Hewaappe simmina, k'amma sas'aan yashshiyaa, dagantsiyaanne loytsi minniyaa oyddentso do'aa be'aad. Aw wolk'k'aama birataa achchatuu

de'iino. I barenan gakketeeddawaa ubbaa untuntun mentseereetsiide meenne atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee. Kase ta be'eedda do'atuwaa ubbaappe I dummatee; aw tammu kac'ii de'ee.

⁸ Taani ha kac'etuwaabaa k'oppishina, he kac'etuwaa giddoppe hara itti guutsaa kac'ii kesishshin be'aad; he kac'ii yenkko kac'etuwaappe heez-zatuwaa d'ok'k'oliide oleedda. Ha kac'iyaw asaa ayfiyaa malatiyaa ayifinne otoruwaan haasayiyaa ins's'arssay de'ee.

Med'inaw De'iyawaappe K'onc'c'eedda Sas'aa

⁹ «Taani hewaa s'eellishin, kaatetuwaaraatatuu utetsaw giigeeddino. Med'inaappe De'iyawe bare araatan utteedda. Aa mayuu shachchaadan, Aa huup'iyaa binnaanaykka puuttuwaadan bootsa. Aa araataynne araataa yinggiertsatuu tamaadan lac'ottiino.

¹⁰ Tamaa shaafay Aa sintsaappe pulattiide kesee. Sha'a gede sha"atuu aw ootsiino; k'ay daro miiloonetuu Aa sintsan ek'k'eeddino. Yaati de'ishin pirddaa pirddiyaawe doometteedda; mas'aafatuukka dooyetteeddino.

¹¹ «Ha guutsaa kac'ii haasayiyaa otero k'aalay taw sisettiyyaa diraw, taani ha"ikka d'iishisaade s'eellaad. Taani s'eelishin ha do'ay hayk'k'iide, ees's'iyaa taman oletiide d'ayeedda.

¹² Yenkko heezzu do'atuwaappe, untunttu maataykka aketeedda; shin untunttu keertteedda wodiya pas'a de'ino geetetteeddino.

¹³ «K'aykka taani he k'amma sas'aan, asaa na'aa malatiyaawe saluwaa shaariyaanna yiyaawaa be'aad. Med'inaappe De'iyawaakko shiik'ina, untunttu Aa Aa sintsa aatseeddino.

¹⁴ Aw maata, bonchchuunne kawutetsay imetteedda. Asay ubbay, kawutetsatuu ubbayne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratu ubbay aw moodeteeddino. Aa maata med'inaw shaarettenna maataa; Aa kawutetsay mulekka d'ayennawaa.

Sas'aa Biletsaa

¹⁵ «Taanna Daaneela gidoope, ta be'eeddawaan ubbaan dagamaad; ta sas'aykka taana shabbarseedda.

¹⁶ Taani hewaa ek'k'eeddawantuppe ittuwaakko shiik'aade, ha ubbaw tumu biletsay ayentto oochchaad. I taw Aa biletsaa ubbaa hawaadan yaagiide odeedda;

¹⁷ «Ha oyddu wolk'k'aama do'atuu ha sa'aan sintsaappe denddana oyddu kawutetsatuwaa.

¹⁸ Shin Ubbappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatuu Aa kawutetsaa akkiide, med'inaw baressa ootsana; med'inaa kawutetsaa untunttu laattana» yaageedda.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, taani hara do'atuwaa ubbaappe dummatiide yashshiyaa oyddentso do'aw de'iyaa tumu biletsaa eranaw koyaad. He do'aw birataa achchayinne nahaase birataa s'uguntsay de'ee; I barenan gakketeeddawaa ubbaa mentseereetsiide meenne miishshin atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee.

²⁰ K'ay ha do'aa huup'iyaan de'iyaa tammu kac'etuwaabaanne k'ay guyyeppe kesiide, untuntuppe heez-zatuwaa d'ok'olli oleedda k'eri kac'iyabaakka eranaw koyaad. He k'eri kac'iyaw ayifetuunne otero k'aalaa haasayiyaa ins's'arssay de'ee. He kac'ii yenkkotuwa ubbaappe aad'd'i yashshiyaawaa.

²¹ Taani s'eellishin, ha kac'ii geeshshatuwaanna olaa gakettiide, untuntta s'ooneedda.

²² Hewe haneeddawe, Med'inaappe De'iyaa we yaana gakkanawunne, Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatoo pirdday pirddettana gakkanaassa; untunttu kawutetsaa laattiyaa wodiikka gakkeedda.

²³ «I taw biletsaa hawaadan yaagi odeedda; «Oydentso do'ay ha sa'aan sintsappe denddana oyddentso kawutetsaa. He kawutetsay hara kawutetsaa ubbaappe dumma; biittaa sa'aa I maana, yed'd'ananne mentsereetsana.

²⁴ K'ay tammu kac'etuu ha kawutetsatuwaappe denddana tammu kaate-tuwaa. Hewaappe guyyiyaan, kase tammu kaatetuwaappe dummatiyaa hara kaatii denddana. I untuntuppe heezzu kaatetuwaa s'ooniide mood-dana.

²⁵ I Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa bolla s'aliide haasayana; Aa geeshshatuwaakka uk'k'unnana. K'ay wodetuwaanne wogaa laammanaw k'aak'k'atanawaa. Wodii, wodetuunne wodiya baggay gakkanaw geeshshatuu Aa maataappe garssana moodetana.

²⁶ « «Shin hewaappe guyyiyaan, pirddaa pirddiyaawe doomettana; Aa maatay mulii aketana; I med'inaw d'ayana.

²⁷ Saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa maatay, wolk'k'ayenne gitatetsay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshsha asatoo imettana. Aa kawutetsaykka med'inaa kawutetsaa gidanawaa; sa'aa mooddiyaawanttu ubbatuu aw azazettananne aw ootsana» yaageedda.

²⁸ «Ta sas'aabay hawaan wureedda. Taani Daaneeli, ta k'ofaan daro shab-barettaad; ta som"iikka hewaa erissee. Shin ubbabaakka taani ta wozanaan wotsaad» yaagiide s'aafeedda.

8

Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Sas'aa

(8:1-27)

¹ Belshshaas'aari kaateteedda heezzentso laytsi, taani Daaneeli hawaappe kase be'eedda sas'aappe hara sas'aa be'aad.

² He sas'aan ayaa be'aaddita gooppe, Elaama gadiyaan Suusa giyaa kata-man, Uulaaya giyaa shaafaa matan ek'k'eedda taana be'aad.

³ He shaafaa matan laa"u adussa kac'etuu de'iyaa dorssaa orggii ek'k'eedda. Laa"u kac'etuwaappe ittuu guyyeppe doleedda; shin koyiro doleedawaappe aduk'k'ee.

⁴ He dorssaa orggii bare kac'iyaan k'ayc'c'anaw, away wulliyaa bagga, huup'issa baggananne gedissa bagga d'engkishin be'aad. Aanana ek'ettanawunne Aa wolk'k'aappe kessi akkanaw ay mehiikka danddayibeenna. I bare koyeeddawaa ootseedda; yaatiide barena gitayeedda.

⁵ Taani ha sas'aabaa k'oppishin, itti deeshshaa orggii away wulliyaa bag-gappe kesiide, biittaa sa'aa aad'd'iidde, gedii sa'aa yed'd'ennaan yeedda; aw laa"u ayifetuwaappe gidduwaan itti wogga kac'ii de'ee.

⁶ Ikka daro hank'k'uwaana diisiide, shaafaa matan taani be'eedda laa"u kac'iyaanna de'iyaa dorssaakko, wad'etaw d'enggiidde yeedda.

⁷ Gakkiide, daro yilotiide, taani s'eellishin, dorssaa orggiyaa kac'etuu laa"uukka me"ana gakkanaw, iita dom"etsaa dom"eedda. Dorssaa orggiyaw aanana ek'ettanaw wolk'k'ay baawa; hewaa diraw, deeshshaa orggii Aa

kunddisiidde, yed'd'i ek'k'eedda. Deeshsha orggiyaa wolk'k'aappe he dorssaa orggiyaa ashshiyaawe baawa.

⁸ He deeshshaa orggii loytsi gitateedda; shin Aa wolk'k'ay dari dari biyaa wode, Aa wogga kac'ii me"eedda; ellekka, oyddu wogga kac'etuu biittaw oyddu bagga simmiide dic'c'eeddino.

⁹ Ha oyddu kac'etuwaappe ittuwaa bolla hara guutsaa kac'ii doliide, wolk'k'an gedissakko, away doliyaa bagga Israa'eeliyaa gadiyaakko simmiide dic'c'eedda.

¹⁰ I biide saluwaan de'iyaa olanchchatuwaa gakkanaw dic'c'eedda; saluwaa s'oolinttetuwaappe unddennawantta sa'aan duge oliide, untuntta yed'd'eedda.

¹¹ K'ay I barena d'ok'k'u ootsiide, olanchchatuwaa Gadaawuwaa S'oossaanna likkisseedda. Hachche hachchi Asay yarshshiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaakka te"eedda. K'ay Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseedda.

¹² Makkalaa gaasuwaan geeshshatuwaa olanchchatuunne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu he kac'iyaw imetteedda. Tumuukka sa'aan oletteedda; he kac'ii ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, itti geeshsha kiitanchchay haasayishin taani sisaad. Yenkkko geeshsha kiitanchchay ha kiitanchchaa, «Ha hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaabaa, Ha makkalay ahiyaa bashshaabaanne saluwaa olanchchatuunne geeshsha sa'ay yed'ettiidde de'anabbaa odiyaa sas'ay awude polettanee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ I zaariide, «Laa"u sha"aane heezzu s'eetu wonttayenne omarsay gakkanaw gam"ana; hewaappe guyyiyaan, Geeshsha Gollii geeyana» yaagiide odishin sisaad.

Kiitanchchay Gabreeli Sas'aa Billeedda

¹⁵ Taani, Daaneeli, ha sas'aa be'aaddenne Aa biletsaa eranaw k'oppaadde de'ishshin, itti asaa malatiyaawe ta sintsan ek'k'eeddawaa be'aad.

¹⁶ K'ay taani Uulaaya Shaafaappe, «Gabreelaa, ha bitaniyaw ha sas'aa bilet-saa oda» yaagiyyaa kooshshaa sisaad.

¹⁷ I yiide taani ek'k'eedda sa'aa mateedda wode, taani dagamaade, ta som"uwaa biittaw duge zaaraade kunddaad. I taana, «Asaa na'aw, ha sas'ay wurssetsaa wodiyaabaa bessiyaawaa gidiaawaa akeeka» yaageedda.

¹⁸ I taananna haasayiyaa wode, taani sa'aan gufannaade, gem"ishshuwaa kayirotaad. Yaatina, I taana sa'aappe pude dentsiide, ta gediyaan esseedda.

¹⁹ Taana, «Sisa, taani S'oossaa hank'k'uwaa wurssetsan hananaw de'iyawaa oday; ayaw gooppe, ha sas'ay S'oossay keeri wotseedda wurssetsaa wodiyaan hananabaa odee.

²⁰ «Neeni be'eedda laa"u kac'iyaanna de'iyaa dorssaa orggii Meedoonanne Paarise kaatetuu leemisuwaa.

²¹ Deeshshaa orggii k'ay Giriike kaatiyaa leemisuwaa; Aa laa"u ayifetuwaappe gidduwaan de'iyaa wogga kac'ii koyiro kaatiyaa.

²² Kac'ii me"i wod'd'ina, Aa sa'aan doleedda oyddu kac'etuu Aa kawutetsaappe shaakettiide kesana oyddu kawutetsatuwaa leemisuwaa; shin untuntu wolk'k'ay koyirowaa wolk'k'aa gakkenna.

²³ «Untuntu kawutetsaa wurssetsay gakkiiyaa wodenne untuntu makkalay zawaa gakkiiyaa wode, itti mek'etsaa iitanne c'immiyaa c'inc'a kaatii denddana.

²⁴ I loytsi mino gidana; shin bare wolk'k'aanna gidenna. Dagantsiyaa bashshaa I bayizzana; I ootsiyaabay ubbabay aw injjetana. I mino asatuwaanne geeshsha asatuwaa d'ayissana.

²⁵ I c'immiyaa diraw, aw injjetana; k'ay I barena ubbaappe d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. Unttuntu sa'ay sara gi de'ishin, untuntuppe darotuwaa wod'ana; k'ay kaappatuwaa Kaappuwaanna ek'ettana. Shin Asay bochchennan I barew d'ayana.

²⁶ «New odetteedda laa"u sha"anne heezzu s'eetu wonttaanne omarssa s'eelliyaa sas'ay tuma; shin daro wodiyaappe guyyiyaan polettanaw de'iyaa diraw, gorddaade maatafaa Aa bolla wotsaade naaga» yaageedda.

²⁷ Taani Daaneeli, loytsi daabureedda diraw, sakettaade daro gallassaa gisaad. Hewaappe guyyiyaan denddaade, kaatiyaa oosuwa baad. Ha sas'aan taani loytsi shabbirettaad; akeekanawukka danddayabeykke.

9

Daaneeli Bare Asaa Diraw Woosseedda (9:1-27)

¹ Meedoona biittaa asaa gidiyaa Ars's'ekissisa na'ay Daariyoose Baabloonen kaateteedda.

² I kaateteedda koyiro laytsi, taani Daaneeli, Geeshsha Mas'aafatuwaa nababaa; timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw Med'inaa Goday odeeddawaadan Yersaalame laappun tammu laytsaa kolettiide gam"anaw de'iyawaa akeekaad.

³ Hewaa diraw, taani Godaa S'oossaakko simmaade; maak'aa mayyaade, bidintsaa ta huup'iyaa bolla k'olaade, s'oomaadde, Aa woossayne aw watiwatay.

⁴ Taani nagaraa paas'aadde, Med'inaa Godaa ta S'oossaa hawaadan yaa gaade woossaaddi; «Abeet Godaw, wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaw, neena siik'iyawanttoon ne azazoo eeno giyaawanttoo ne aggenna siik'uwanne c'aak'uwaa naagiyaawoo,

⁵ nuuni nagaraa ootseeddonne baleeddo; nuuni iitabaa ootseeddonne makkaleeddo; ne azazuwaappenne ne wogaappe wora simmeeddo.

⁶ Nu kaatetoo, nu kaappatoo, nu aawaatoonne sa'aan de'iyaa asaa ubbaw ne suntsan timbbitiyaa odeedda ne k'oomatuu odeeddawaa sisennan is's'eeddo.

⁷ «Abeet Godaw, neeni s'illuwaa; shin nuuni hachchi yeellaa mayyeeddo. Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa Asay ubbay, nuuni new ammanettenan is's'ina, neeni haako biittaaninne mata gadiyaan laaleedda Israa'eeliyaa Asay ubbay yeellateeddo.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni, nu kaatetuu, nu kaappatuunne nu aawotuu neena naak'keedda gaasuwaan yeellaa mayyeeddo.

⁹ Shin nuuni aw makkaleeddabaa gidoopekka, Goday nu S'oossay maariyaawanne atto yaagiyaawaa.

¹⁰ Nuuni Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, azazettibookko; k'ay timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuu baggana I immeedda Aa higgiyaa naagibeykko.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay ne higgiyaa mentsiide, wora simmeeddino; ne azazookka eeno gibeykkino.

«Nuuni ne bolla nagaraa ootseedda diraw, S'oossaa k'oomaa Muse Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'ayne pirdday nu bolla tigetteedda.

¹² K'ay nu bollanne nuuna kaaletsiyaawanttu bolla wolk'k'aama bashshaa ahanaw neeni haasayeedda k'aalaa nu bolla polaadda. Ayaw gooppe,

Yerusaalame bolla gakeeddawaa malay saluwaappe garssan hara gadiyaa bolla mulekka gakkibeenna.

¹³ Muse Higgiyan s'aafetteeddawaadan, ha bashshay ubbay nu bolla gakeedda. Nu nagaraappe simmibeykko; ne tumuwaa sissibeykko; neena, Med'inaa Godaa nu S'oossaakka maarotaa oochchibeykko.

¹⁴ Med'inaa Goday ha bashshaa nu bollan ahanaw guyye gibeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay bare ootsiyaaban ubbaan s'illuwaa; shin nuuni aw azazettenan is'seeddo.

¹⁵ «Abeet Godaw, nu S'oossaw, kase ne asaa ne mino kushiyan Gibbs'eppe kessaade, hachchewaadankka ne suntsaa s'eesisseeddawo, nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni baleeddo.

¹⁶ Abeet Godaw, neeni kase ne s'illo oosuwa ubbaa ootseeddawaadan, ha"i ne hank'k'uwaanne ne boshanne ne katamaappe, Yerusaalameppe, ne geeshsha deriyaappe, wora zaara. Nuuni ootseedda nagarayenne nu aawotuu ootseedda bayzzuu Yerusaalamenne ne asaanne nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaw k'iliic'uwaa kesseedda.

¹⁷ «Simmi ha"i nu S'oossaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne watiwatuwaa sisa. S'oossaw, ne suntsaa diraw gaade, ha koletteedda ne Geeshsha Golliyyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.

¹⁸ Abeet ta S'oossaw, ne haytsaa nuukko yeggaade sisa; ne ayifiyaakka dooyaade, ne suntsan s'eesetteedda katamaa bayetsaa s'eella. Nuuni new watiwatiyaawe, nu s'illotetsaa diraw gidennaan, ne wolk'k'aama maarotetsaa dirassa.

¹⁹ «Abeet S'oossaw, sisa! Abeet S'oossaw, atto ga! Abeet S'oossaw, hayzanne ootsa! Ne katamayenne ne Asay ne suntsan s'eesetteedda diraw, abeet ta S'oossaw, ne suntsaa diraw gam"oppa» yaagaad.

Gabreeli Daaneelaw Sintsappe Hananabaa Odeedda

²⁰ Taani woossaade, ta nagaraanne ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa paas'aaddenne ta S'oossaa geeshsha asaabaa, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaw ta S'oossaw watiwataadde takkaad.

²¹ Hewaadan hanaadde taani de'ishiina, kase sas'aan taani be'eedda Gabreeli, taakko ellekka paalliidde, omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa saatiyaan puttu geedda.

²² I hawaadan yaagiide, taw odeedda; «Daaneela, taani eraanne akeekaa new immanaw ha"i yaad.

²³ Neeni biro woosaa doommooode ne woosaa zaaruu imetteedda; taanikka hewaa new odanaw yaad. Ayaw gooppe, S'oossay neena loytsi dose. Hewaa diraw, taani odiyaawaa k'oppa; sas'aakka akeeka.

²⁴ «Laappu gede laappun tammu laytsay S'oossay ne asawunne ne geeshsha katamaw keereedda wodiya. He wodetuwaan naak'uu wurana; nagaraa oosuu attana; bayzzuu maarettana; med'inaa s'illotetsay gelana; sas'ayenne timbbitii polettananne Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'ay oketana.

²⁵ «Hewaa diraw, hawaa eranne akeeka. Yerusaalame katamay ooras's'anaadaninne kees'ettanaadan azazuu kesseedda gallasaappe biide Kaappuu Okettowe yaana gakkanaw, laappun gede laappunuunne usuppun tammanne laa"u gede laappun laytsay aad'd'ana. Hewan Yerusaalame katamay ooras's'ana; ogetuukka yuushshuwaa gimbbetuukka oosettana. Shin gimbbettiiyaa wodii meto wode gidanawaa.

²⁶ «Usuppun tammanne laa"u gede laappun laytsaappe guyyiyaan, Okeetteeddawaa Asay wod'ana. Aa matan ayayenne baawa. Yiyaa kaappuwaa asay, katamaanne Geeshsha Golliyyaa laalana. He katamaa wurssetsay

di'uwaadan akeekenan yaana. He wodiyaappe biide wurssetsay gakkanaw, olaanne bashshaa awaayeedda.

²⁷ He kaappuu laappun laytsay gidon asaana mino c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He laappun laytsatuwaa gido gishechchan I yarshshuwaa yarshshiyaawaanne imotaa immiyaawaa diggana. Geeshsha golliyaw giddo gishechchan bayetsaa tunatetsaa I essana. Wurssetsan awaayeteedda boshay Aa bolla tigettanawaa» yaageedda.

10

Daaneeli S'egiroosa Shaafaa Matan Be'eedda Sas'aa (10:1–11:45)

¹ Paarise Kaatii K'iirroosi kaateteedda heezzentso laytsi, Bils's'aasoore giyaa Daaneelaw hara sas'ay k'onc'c'eedda. He sas'aan k'onc'c'eeddawe tuma; k'onc'c'eeddawekka wolk'k'aama olaabaa. He akeekay aw imetteed-dawe sas'aanna.

² He wode taani, Daaneeli, heezzu saaminttaa yeekkaad.

³ Heezzu saaminttay wurana gakkanaw lo"o k'uma mabeykke; ashuu woy woyniyaa eessay ta doonaakko shiik'ibeenna. Ta huup'iyakka ayaanne okettabeykke.

⁴ Koyiro aginaan laatamanne oyddentso gallasan, S'egiroosa giyaa wolk'k'aama shaafaa matan taani ek'k'aade s'eellaad;

⁵ layinuwaa giyaa mayuwaa mayyeedda itti bitaniyaa be'aad. I bare s'eessan bertte work'k'aappe oosetteedda sak'k'iyaa danc'c'eedda.

⁶ Aa bollay p'ooliyaa ink'k'uwaa malatee; Aa som"ii walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; Aa ayifetuukka tamaa lac'uwaa malatiino; Aa kushiinne Aa gedii k'uc'etteedda naasiyaa birataadan poo'issee; Aa k'aalaykka daro Asay haasaiyaa k'aalaadan hanee.

⁷ Ha sas'aa taani Daaneeli taarekka be'aad. Taananna de'iyaa asatuu be'ibeykkino; untuntuu loytsi dagammeedda diraw, bak'ati k'osetteeddino.

⁸ Taani ha wolk'k'aama sas'aa s'eellaade, taarekka ataad; taw wolk'k'ay is's'ina daaburaad; ta som"ii loytsi bullatteedda.

⁹ He wode taani I haasaiyaawaa sisaad; biittan duge ta som"uwaan gufannaad; gem"ishshuwaa tayrottaad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, itti kushii taana bochcheedda; taani kokkoraadde de'ishiina, taana ta kushiyaaninne ta gulbbatan dentsiide esseedda.

¹¹ I taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda Daaneela, taani new odiyaa k'aalaa loytsaade akeeka; dendda ek'k'a. Ayaw gooppe, taani neekko ki-itettaade yaad» yaageedda. I taana hawaadan yaagina, taani kokkoraadde dendda ek'k'aad.

¹² K'aykka I hawaadan yaageedda; «Daaneela, ayinne yayyoppa! Ayaw gooppe, neeni akeekaa demmanaw k'ofaa k'achcheeddanne ne S'oossaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda koyiro gallasaappe doommiide, ne woosay sisetteedda; taanikka hewoo zaaruwaa akkaade yaad.

¹³ Shin Paarise kawutetsaa kaappuwaa gidiyaa ayyaanay laatamanne itti gallassaa taana te"eedda. Taani taarekka Paarise kawutetsaa kaappuwaanna yaan ataad. Hewaa diraw kiitanchchatuwaa kaappatuwaappe ittuu, Mikaa'eeli taana maaddanaw yeedda.

¹⁴ Taani ha"i neekko yeeddawe, wurssetsa gallassatuwaan ne asaa bolla hananaw de'iyaaawaa new k'onc'c'issanaassa; ayaw gooppe, ha sas'ay sintsappe hananaw de'iyaaawaa» yaageedda.

¹⁵ I hewaa taw odiiyaa wode, taani ta som"uwaan s'uggunnaade, giyaawaa d'ayaad.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, asaa malatiyaa ittuu ta mettershshaa bochcheedda; ta doonay dooyettina, haasayaa doommaad. Ta sintsan ek'k'eeddawaa hawaadan yaagaad; «Ta godaw, ha sas'aan taani loytsi dagammeedda diraw, daro daaburaad.

¹⁷ Taani ne k'oomay neenanna ta godaana haasayanaw woota danddayay- itaa? Ta wolk'k'ay wureedda; shemppanawukka taw is's'etteedda» yaagaad.

¹⁸ He asaa malatiyaa ittuu laa"entsuwaakka taana bochchiide, taw wolk'k'aa immeedda.

¹⁹ Yaatiide taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda bitaniyaw, ayinne yayy-oppa! Saruu new gido. Ha"i simmi minna; ee minna» yaageedda.

I hewaadan giina, taani minnaad; «Ta godaw, neeni taana miniso diraw, ha"i oda» yaagaad.

²⁰ I zaariide, «Taani neekko ayaw yaadditantto eray? Ha"i taani simmaade baade, Parisse kaappuwaa gidiyaa ayaanaana olettana; k'ay taani biina, Giriike kaappuwaa gidiyaa ayyaanay yaana.

²¹ Shin taani new Tumuwa Mas'aafan s'aafetteeddawaa odana. Taani untuntunna olettiiyaa wode, hintte kaappuwaa Mikaa'eelepe attina, taana maaddiyaa haray ittuunne baawa.

11

Huup'issa Biittaa Kaatiyaanne Gedissa Biittaa Kaatiyaa

¹ «Meedoona biittaa asaa gidiyaa Daariyoosi kaateteedda koyiro laytsan, taani Aa maaddanawunne minisanaw Aa miyyiyaan ek'k'aad.

² «Ha"i simmi taani new tumuwaa oday. Hara heezzu kaatetuu Parisse biittan kaatetana; k'ay untuntuppe guyyiyaan kaatetiyyaa oyddentso kaatii, kasewanttu ubbatuwaappe aad'd'eeda dure gidanawaa. I bare duretetsaa gaasuwaan wolk'k'aa demmiyaa wode, Asay ubbay Giriike kawutetsaanna olettana mala dentsetsana.

³ «Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'an mooddiyaa mino kaatii denddanawaa; bare koyeeddawaa ubbaa ootsana.

⁴ I denddeeddawaappe guyyiyaan, Aa kawutetsay duus'erettiide, oyddu sa'aan shaakettana. Aa zaaretsi Aa kawutetsaa laattikkino; I ayissiyaa wodewaadan kawutetsaw wolk'k'ay de'enna. Ayaw gooppe, Aa kawutetsay aappe aketiide, haratoo imettana.

⁵ «Gedissa biittaa kaatii mino gidanawaa; shin Aa kaappatuwaappe ittuu aappe aad'd'i minniide, he wolk'k'aama kawutetsaa mooddana.

⁶ «Guutsa laytsaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatiinne huup'issa biittaa kaatii barenttu gidдон dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawantta. Gedissa biittaa kaatiyaa naatta huup'issa biittaa kaatiyaa gelanaanu; shin izi wolk'k'aykka minnenna; k'ay ikka Aa wolk'k'aykka daro wodiyyaa gam"enna. He wode izo, izo ajabiyaawanttu, izi na'ayne izi asinay ubbay aad'd'iide imettana.

⁷ «Hewaappe simmina, izi dabbotuwaappe ittuu gedissa biittan kaatetana. Huup'issa biittaa kaatiyaa bollan geliide; Aa geessuwaa mentsi geliide, Aa s'oonana.

8 K'ay untunttu s'oossatuwaa, misiletuwaanne biraappenne work'k'aappe oosettedda miishshatuwaa akkiide, Gibbs'e afana. Yaatiide amareeda wodi yaw huup'issa biittaa kaatiyaa bochchennan aggana.

9 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa kawutetsaa bolla gelana; shin diggina, guyye bare biittaa simmana.

10 «Huup'issa biittaa kaatiyaa attuma naanatu olaw giigiide, daro olanchchatuwaa shiishshana; sintsan gakketiyaawaa ubbaa meec'c'iyaa wolk'k'aama di'uwaadan, aad'd'iidde oliide, gedissa kaatiyaa geessuwaa olanawantta.

11 He wodiyaan gedissa biittaa kaatii loytsi hank'k'ettiide, huup'issa biittaa kaatiyaa olanaw denddanawaa. Huup'issa biittaa kaatii shiishsheedda daro olanchchatuwaanna olettiide, untuntta s'oonana.

12 Daro olanchchatuwaa omoodeeddawaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatii otoruwaan pugettana. Yaatiide daro sha"aa wod'ana; shin Aa s'oonuu aanana gam"enna.

13 «Waaniide gooppe, huup'issa biittaa kaatii kasewaappe aad'd'iyaa hara olanchchatuwaa giigissana; amareeda laytsatuwaa gam"iidde, kumentsaa olaa miishshaa oyk'k'eedda ha olanchchatuwaa akkiide, olaw kesana.

14 He wodiyaan daruu gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. Sas'ay polettana mala, ne asaappekka itti itti makkalanchcha asatu denddanawantta; shin s'oonikkino.

15 «Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa yiide, yushshuu gimbbetti utteedda itti katamaa oliide oyk'k'ana. Gedissa biittaa kaatiyaa olanchchatuu wolk'k'aa d'ayana; haray atto untunttuppe mino olanchchatuukka untunttunna ek'ettanaw danddaykkino.

16 Aanana ek'ettiyaawe mulekka bayinna diraw, huup'issa biittaa kaatii bare koyiyaawaa ubbaa ootsana. I Israa'eeliyaa giyaa lo"o biittan barew min ek'k'iide, Aa d'ayissiyaa wolk'k'aa demmana.

17 I bare kawutetsaw de'iyaa wolk'k'aa ubbaa akkiide yaanaw k'ofaa k'achchana; yiide, gedissa biittaa kaatiyaanna dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He kawutetsaa ungganaw halchchiide, bare naatto aw immana; shin Aa halchchuu polettenna.

18 «Hewaappe guyyiyaan, I bare k'ofaa abbaa gas'aan de'iyaa biittatuwaakko zaariide, untunttuppe darotuwaa oliide, barew akkana. Shin itti olaa gadawuu Aa otoruwaa giishshana; yaatiide Aa otoruwaa Aa bolla zaarana.

19 Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii bare biittaa bare geessuwaa simmana. Shin I hewan d'ubettiide kunddana; Aa laa"entso ooninne be'enna.

20 «Aa sa'aan kaateteeddawe bare kawutetsaa bonchchuwaa naaganaw giiraa giirissiyaa asaa kawutetsaa giddo kiittana. Gidooppenne, k'antsa wodiyaappe guyyiyaan, k'onc'c'iyaan woy olan gidennaan I c'oo hayk'k'i d'ayana.

Huup'issa Biittaa Kaatiyaa Kad'etteeddawaa

21 «Aa sa'aan k'ay itti kad'etteedda Asay denddanawaa; shin untunttu kawutetsaa bonchchuwaa aw immikkino. Asay sa'ay sara giide de'ishshin, c'immi geliide, kawutetsaa I oyk'k'ana.

22 Hewaappe guyyiyaan, daro olanchchatuu Aa sintsaappe pitettiide d'ayana; c'aak'uwaa kaappuukka hayk'k'ana.

23 Aanana c'aak'uwaa c'aak'k'etti simmiide, bare ootsiyaawaa c'imuwaan ootsana; amareeda asatuwaa s'alalana I minnana.

²⁴ Asay sa'ay saro giide de'ishshin, he biittan daro durettiyyaa itti bagga I gelana. Kase bare aawuu woy bare mayzza aawotuu ootsibeennawaa ootsana; bare omooddi shiishsheedda duretetsaanne ak'uwaa barena kaalliyaawanttoo gishana. Geessotuwaakka laalanaw I halchchanawaa; shin hewaa I ootsiyaawe guutsa wodiyaassa.

²⁵ «Hewaappe guyyiyaan s'aliide, bare wolk'k'aakka minisiide, daro olanchchatuwaanna gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. K'ay gedissa biittaa kaatii loytsi daronne wolk'k'aama olanchchatuwaanna olaw denddiide, aanana olettana. Shin Aa bolla untunttu kasetiide mak'k'eedda mak'k'uwaa gaasuwaan, I untunttunna ek'ettanaw danddayenna.

²⁶ Kaatiyaanna itti maaddan miyaawanttu Aa d'ayssana; Aa olanchchatuu pitettana; Aa olanchchatuwaappe darotuu olan hayk'k'ana.

²⁷ Ha laa"u kaatetuukka barenttu wozanaan iitaa k'oppiyaa diraw, untunttu ittippe itti oydiyaan uttiide haasayiide, ittuu ittoo worddotana. Shin untunttu ootsana giyaawe untunttoo injjetenna; ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna.

²⁸ «Huup'issa biittaa kaatii daro duretetsaana bare biittaa simmana. Shin I bare wozanaan geeshsha c'aak'uwaa is's'ana. Aa k'ohanaw ittibaa Aa bolla ootsiide, bare biittaa simmana.

²⁹ «S'oossay keereedda wodii gakkina, I zaariide gedissa biittaa bolla gelana; shin aw kasewaadan injjetenna.

³⁰ Ayaw gooppe, away wulliyaa bagga biittaappe yiyaa olaa markkabatuu Aa dagantsana. Yaatooppe I guyye simmiide, geeshsha c'aak'uwaa bolla hank'k'ettana. K'ay hewaappe simmiide, geeshsha c'aak'uwaa aggiyaawantuna dabbotana.

³¹ «Aa olanchchatuu Geeshsha Golliyaakka Aa yuushshuwaa gimbbiyaakka tunissananne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaakka diggana. Yaatiide untunttu bayetsaa tunatetsaa yan essana.

³² C'aak'k'uwaa koliyaawantta I bare c'imuwaa k'aalan bare bagga ootsana; shin barenttu S'oossaa eriyaa Asay minnananne aanana ek'ettana.

³³ «Asaa gidдон de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuu daro asaa tamarissana; shin guutsa wodiya garssan ha tamarissiyaawanttu mashshaan busaketana, taman s'uugettana, omoodettana woy bonk'k'ettana.

³⁴ He metotuwaa gidдон de'iiddi, untunttu guutsa maaduwaa demmana; daro asaykka untunttu bagga malatiide, untunttukko shiik'ana; shin wozanaappe gidenna.

³⁵ Aad'd'eeda eranchchatuwaappe unddennawanttu d'ubettana. Hewaadan haniide, wurssetsaa wodii gakkanaw, untunttu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana. Ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna.

Barena D'ok'k'issiyaa Kaatiyaa

³⁶ «Kaatii barena koshshowaa ootsana; s'oossatuwaa ubbaappe bolla barena d'ok'k'u ootsiide darssana; k'ay s'oossatuwaa S'oossaa bolla kase sisetti erenna iita k'aalaa haasayana. Hananaw k'ofaan k'ashetti utteed-dawe hananaw de'iyaa diraw, S'oossaa hank'k'uu polettana gakkanaw, I ootsiyaawe ubbay aw injjetana.

³⁷ I kase bare mayzza aawotuwaa s'oossatuwaa, woy mac'c'a Asay siik'iyaa s'oossaa kad'ana; I bare s'alala hara ubbaappe aatsiide d'ok'k'u ootsanaappe attina, hara ay s'oossanne koyenna.

³⁸ I untuntta bonchchanawaa aggiide geessuwaa s'oossaa bonchchana; Aa mayzza aawotuu erenna s'oossaw work'k'aa, biraa, al"o shuchchaanne lo"o imuwaa immiide bonchchana.

³⁹ Imatsaa s'oossaa maaduwaan mino geessuwaa bolla I denddana. K'ay bare maataa eriyaawantta I daro bonchchana. I untuntta daro asaa mooddiyaawantta ootsiide suntsana; k'ay biittaakka woytuwaa ootsiide, untunttoo shaakki shaakkiide immana.

⁴⁰ «Wurssetsaa wodii gakkina, gedissa biittaa kaatii denddiide, huup'issa biittaa kaatiyaa olana. Shin huup'issa biittaa kaatii paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaanne daro markkabatuwaa akkiide, Aa bolla gotiyaadan yaana. Daro biittaa bolla geliide; di'uwaadan untuntta meec'c'iidde aad'ana.

⁴¹ K'ay I Israa'eeliyaa giyaa lo"o biittaa bollankka gelana. Daro biittatuu Aa kushiyan kunddana; shin Eedooma, Moo'aabanne Amoonaa biittatuu Aa kushiyaappe attana.

⁴² I daro biittatuwaa bolla geliyaa wode, Gibbs'ekka aappe kessi akkena.

⁴³ Gibbs'e biittaa work'k'aa, biraanne duretetsaa ubbaa I bare kushiya aatsana. Liibiinne Toop'p'ii aw moodetana.

⁴⁴ «Shin away doliyaa baggaappenne huup'issa baggaappe yiyaa oduu Aa dagantsana; hank'k'uwaa ees's'i kesiide, darotuwaa wod'anawunne mule d'ayissanaw denddanawaa.

⁴⁵ I bare kaatetuwaa dunkkaaniyaa abbaappenne puulanchcha geeshsha asaappe gidduwaan tokkana. Shin Aa wurssetsay gakkanawaa; Aa maadiyaawekka d'ayana.

12

Wurssetsaa Wodiyaabaa (12:1-13)

¹ «He wodiyaan, ne asaa heemmiyaa wolk'k'aama kaappuu Mikaa'eeli denddanawaa. Kawutetsay doommooeppe doommuna, he wode gakkanaw, be'i erenna meto wodii hanana. Gidooppenne, Aa suntsay S'oossaa Mas'aafan s'aafettedda ne Asay ubbay he wode attanawaa.

² Kase hayk'k'iide moogettedda asaappe darotuu denddana. Unttuntuppe baggatuu med'inaa de'oo, baggatuu k'ay yeellawunne med'inaa kawushshaw denddana.

³ Aad'd'eedda eranchchatuu, saluwaa poo'uwaadan, k'ay darotuwaa s'illotetsaa ogiyaa kaaletseeddawanttu med'i med'inaw s'oolinttiyaadan poo'ana.

⁴ «Shin nenoo Daaneela, neeni wurssetsaa wodii gakkanaw, ha mas'aafaa k'aalaa gorddaade, maatafaa wotsa. Darotuu yaanne haanne binkkottana; eraykka darana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani Daaneeli, hara laa"atuwaa, ittuu shaafaappe hafintsa lank'k'iyaan, ittuu shaafaappe hefintsa lank'k'iyaan ek'k'eeddawannta be'aad.

⁶ Unttuntuppe ittuu layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana ek'k'eeddawaa oochchiidde, «Ha malalissiyaawanttu polettanaw woysa wodiya gam"anddeeshsha?» yaageedda.

⁷ He layinuwaa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana de'iyawe bare ushechcha kushiyaanne bare haddirssa kushiya saluwaa zaari dentsiide, med'inaw de'iyawaa suntsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Hawe wodii, wodetuunne wodiya baggay gakkanaw gam"ana; k'ay geeshsha

asatuu wolk'k'ay kinchchettiide wuriyaa wode, ha ubbabaykka polettana» yaageedda.

⁸ Hawaa ubbaa taani sisaad; shin taw gelibeenna. Yaatina, taani, «Ta godaw, ha yewoo ubbaw wurssetsay ayaa gidanee?» gaade oochchaad.

⁹ I zaariide, hawaadan yaageedda; «Daaneela, ba. Ayaw gooppe, hawe mas'aafay wurssetsaa wodii gakkanaw gorddetteeddawaanne maatafay Aa bolla wod'd'eeddawaa.

¹⁰ Darotuu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana; shin iitatuu iitabaa ootsana. Iitatuwaappe itti uraynne akeekena; shin aad'd'eeda eranchchatuu akeekana.

¹¹ «Hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu diggettoodeppenne bayetsaa tunatetsay he sa'aan ek'k'oodeppe 1,290 gallassaa.

¹² Genc'c'iide 1,335 gallassatuu wuranaw gatsiyaa uray anjjetteedawaa.

¹³ «Neena gidooppe, neeni wurssetsay gakkanaw ba. Neeni shemppana; gallassatuwaa wurssetsan neena gakkiyaa laataa akkanaw denddanaassa» yaageedda.

Hoose Timbbitiyaa Geluwaa

Hoose timbbitii, Samaarii Kiristtoosa yeletaappe kase 721 laytsan kund-danaappe kasetiide, hanotatuu meto gidi utteedda wodiyaan, timbbitiyaa odeedda; I timbbitiyaa odeedda timbbitiyaa odiyaa Amoos'appe guyye gidishin, huup'issa bagga Israa'eeliyaa kawutetsan odeedda. Hoose'e loytsi darissiide odeeddawe Asay eek'aw goynneeddawaanne S'oossaa ammaniyaa ammanuwaa pac'isseeddawaa. Hoose'e hawaa Asay S'oossaw ammanettennan aggiyaawaa k'onc'c'issiide odanaw, itti ammanettena mishirato machche ootsiide akkeeddawaa leemisuwaa ootsiide go'ettee. Aa machchata Gomeera aw ammanettennan is's'eeddawaadan, S'oossaa asaykka S'oossaa aggi aggeeda. Hewaa gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa bolla pirdday yaana hanee. Gidooppenne wurssetsan S'oossay bare asaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, bare asaa barekko zaariide, barenne bare asaappe gidduwaan de'iyaa siik'uwaa ooras's'isee. Aa wolk'k'aama siik'uu hawaappe kaalliyaa haasayan k'onc'c'eedda; «Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena waata oloo? Taani hinttena waata aatsaade immoo? Taani hinttena siik'iyaa siik'uu wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani hawaa ubbaa ootsanaw ta wozanay eeno geena» (11:8) yaageedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hoose Soo Asay Amanuu Bantta S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino 1:1–3:5

S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Unttunta Kaaletsiyaawantta Seereedda 4:1–5:15

Asay S'oossaakko Simmowaa Malatiseedda 6:1–7:10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeena 7:11–8:14

Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana 9:1–16

Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa 9:17–10:15

S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa 11:1–11

S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa 11:12–13:16

Nagaraa Maarotaanne Anjjuwaa Hidootaa 14:1–9

*Hoose Soo Asay Ammanuu Bayinna S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino
(1:1–3:5)*

¹ Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaaasi kaalli kaalliide Yihudaan kaateteedda wode, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaan kaateteedda wode, Bi'eera na'aa Hoosekko yeedda Med'inaa Godaa k'aalay hawaa.

Hoose Machattonne Naanatuwaa

² Med'inaa Goday koyiro Hoose'a baggana haasayeedda wode, Med'inaa Goday Hoose'a, «Ba; sharmus'a mishirato new akka; sharmus'attippe naanatuwaa yela. Ayaw gooppe, shaarmus'iyaa mishiratta bare asinaappe shaakettiyaawaadan, ta Asay taappe shaakketteedda» yaagee Med'inaa Goday.

³ Biide, Dibilayima naatto Gomeero akkeedda; shahaaraade, attuma na'aa aw yelaaddu.

⁴ Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Na'aa suntsaa «Iziraa'eela» yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, Iziraa'eelen gukkeedda suutsaa ac'uwaa taani

Yeehu zaratuwaa k'antsaa wodiyaan achchana; Israa'eeliyaa kawutet-saakka d'ayissana.

⁵ He gallassi taani Iziraa'eela zanggaaraan Israa'eeliyaa olanchchatuwaa mentsereetsana» yaageedda.

⁶ Gomeera laa"entsuwaa shahaaraade, mac'c'a naatto yelaaddu. Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «I suntsaa <Loruhaamo> yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw taani Israa'eeliyaa asaw k'arettikke; unt-tunttoo mulekka atto giikke. 1:6 Loruhaamo: Loruhaamo giyaawe K'arettennaano giyaawaa.

⁷ Shin taani Yihudaa asaw k'arettana; taani Med'inaa Godaan, untunttu S'oossan, untuntta ashshanaappe attina, wonddaafiyaan woy mashshaan woy olan woy paratuwaan woy paraa asatuwaan ashshikke» yaageedda.

⁸ Gomeera Loruhaamo d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, hara sha-haaraade, attuma na'aa yelaaddu.

⁹ Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Aa suntsaa <Lo'aama> yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hintte ta asaa gidikkita; taanikka hintte S'oossaa gidikke»* giyaawaa.

Israa'eeliyaa Asay Ooras's'ana

¹⁰ Gidooppenne «Israa'eeliyaa Asay likkanawunne paydanaw danddayet-tenna abbaa shafiyaa keeshshaa gidanawaa. Unttunttoo, <Hintte ta asaa gidikkita> geetetti odetteeddasan, <Hintte de'uwaa S'oossaa naanatuwaa> geetettana.

¹¹ Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay ittippe shiik'ana; barew itti kaap-puwaa doorana; omooduwaa gadiyaappe simmananne ishaliide de'ana. Ayaw gooppe, Iziraa'eela† gallassay wolk'k'aama gallassaa gidanawaa.

2

¹ «Hintte ishatuwaa, S'oossay hinttena, <Aami (ta asaa giyaawaa) yaagee> yaagite. K'ay hintte michchetuwaa, S'oossay hinttena, <Ruhaamaata (hint-tenttoo k'aretay giyaawaa) yaagee> yaagite.

Israa'eeliyaa Asay Sharmus'atti Gomeeri Mala Ammanetennawaa

² «Hintte daayo seerite; izo seerite. Ayaw gooppe, Aa ta machche gidukku; taanikka I asinaa gidikke. Iza bare som"uwaa sharmus'aadan bessiyaawaa aggu; bare sharmus'a oosuwaakka bare d'antsatuwaa gidduwaappe diggu.

³ Hewe d'ayooppe, iza yeletteedda gallassaadan, taani izo s'iira kallo ashshana. K'ay meleedda biittaadan izo ootsana; taani izo saamuwaan wod'ana.

⁴ Unttunttu sharmus'attippe yeletteedda naanatuwaa gideedda diraw, taani I naanaatoo k'arettikke.

⁵ Unttunttu daaya sharmus'aaddu; untuntta bare uluwaan tookkeed-daana kawushshabaa hanaaddu. Waanaade gooppe, iza, <Taani ta k'umaanne ta haatsaa, ta suufiyaanne ta liinuwaa, ta zayitiyaanne ta ushshaa taw immiyaa ta laggetsatuwaa kaalaade baana> yaagaaddu.

⁶ «Hewaa diraw, taani I ogiyaa aguntsan gorddana; iza bare loossuwaa demmenna mala, taani gimbbiyaa gimbbana.

⁷ Iza bare laggetsatuwaa geeduwaa wos's'ana, shin gakkukku; untuntta koyana, shin demmukku. Hewaappe guyyiyaan iza, <Taw ha'i de'ussaappe beniwe keekiyaa diraw, simmaade ta koyiro asinaakko baana> yaagana.

1:4 2 Kat. 10:11

*

1:9 Lo'aama: Lo'aama giyaawe Ta asaa gidenna.

1:10 Rom. 9:26

† 1:11 Iziraa'eela: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay zeree» guusaa gidiide S'oossay dichchiyaawaanne ishaluwaan wotsiyaawaa bessee.

⁸ «Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa iziw immeeddawenne untunttu Ba'aala giyaa eek'aw shiishshiyaa biraanne work'k'aa iziw darisseeddawe taana gidiyaawaa iza erennan is's'aaddu.

⁹ Hewaa diraw, ka"iyaa wode ta katsaa, k'ay teeriyaa wode ta woyniyaa taani iippe zaaraade akkana. Hewaadankka, izi kalluwaa mayzzanaw, suufiyaappenne liinuwaappe dadetteedda mayuwaakka iippe k'aara akkana.

¹⁰ K'ay izi siik'atuwaa sintsan taani izi kalluwaa bessana; ta kushiyaappe ooninne izo ashshenna.

¹¹ Taani izi nashechchay ubbay, izi baalay, izi aginay s'eeriya gallassatuu, izi Sambbata gallassatuu, laytsan laytsan bonchchettiyaa izi baalatuu ubbay attanaadan, ootsana.

¹² Izakka, «Ta siik'atuu taw immeedda yewuu hawaa» yaageedda izi woyniyaa turatuwaanne balasiyaa geetettiyaa mitsatuwaa taani d'ayissana; taani untunttu wora ootsana; bazzuwaa do'atuu untunttu maana.

¹³ Iza taana dogaa, bare siik'atuwaa kaalaade, gutuchchatuwaaninne alleek'k'otuwaan barew alleek'k'ettaade, Ba'aala giyaa eek'aw is'aanaa c'uwayeedda baala gallassatuwaa diraw, taani izo murana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Siik'eedda

¹⁴ «Hewaa diraw, taani izo labaade mela biittaa ahana; taani iziw siik'uwaa k'aalan odana.

¹⁵ Yan taani izi woyniyaa turaa sa'aa iziw zaaraade immana; Metuwaa zanggaaraa iza hidootaan naagiyaabay geliyaa penggiyaa ootsana. Gibbs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, yes's'eeddawaada bare wodorotetsaa laytsaadan, iza yan yes's'ana» yaagee.

¹⁶ K'ayikka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi iza taana, «Ta asinaa» yaaga s'eesanappe attina, hawaappe sintsanaw, «Ta Ba'aala» yaaga s'eesukku.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani izi doonaappe Ba'aala suntsaa diggana; hawaappe sintsanaw taani izo Ba'aala suntsaa s'eesissikke.

¹⁸ He gallassi taani ta asaa diraw sa'aa do'atuwaana, saluwaa kafotuwaananne biittaana gooshettiyaa med'etatuwaanna c'aak'uwaa c'aak'k'etana. Taani gadiyaappe wonddaafiyaa, mashshaanne olaa d'ayissana; yaatooppe untunttu woppu giide, saro de'ana.

¹⁹ «Taani neena med'inaw taw giigissana; s'illotetsaaninne suure pirddan, aggena siik'uwaaninne maarotaan taw giigissana;

²⁰ taani ammanettaade neena taw giigissana. Neenikka Med'inaa Godaa erana» yaagee.

²¹ K'ayikka Med'inaa Goday, «He gallassi taani zaaruwaa immana; taani salotoo zaaruwaa immina, untunttu sa'aw zaaruwaa immana.

²² Sa'ayikka katsaw, woyniyaa eessawunne zayitiyaw zaaruwaa immana; untunttu Iziraa'eeliyaw zaaruwaa immana.

²³ Taani izo gadiyaan taw tokkana. Kase taani «Looruhaama gooniw» (k'arettabeennaniw) ha"i k'arettana. K'ay «Loo'aami» goowaw (ta asaa giden-nawantta), «Aami» (Ta asaa) gaana; untunttukka taana, «Neeni nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

3

Hoose'anne Shaarmus'a Mishiratto

¹ Med'inaa Goday taana, «Israa'eeliyaa Asay hara s'oossatuwaakko simmi-ide, woyniyaa teeraa mela ukitsaa siik'ishinkka Med'inaa Goday untunttu

siik'iyawaadan, ba; baade laggetsatuwaa siik'aade, sharmus'aade de'iyaa beni ne machchato neenikka zaaretsaade siik'a» yaageedda.

² Taani izo tammanne ichcheshu s'agaraa biraaninne s'eetanne ishatamu kiilo giraame dees'iyaa zarggan shammaad.

³ Izo, «Neeni sharmus'ennaaninne hara asaana de'ennaan taananna daro wodiya de'anaw koshshee. Taanikka neenana de'ana» yaagaad.

⁴ Hewaadankka, Israa'eeliyaa Asay kaatii woy kaappuu bayinnan, yarshshuu woy eek'aa tuussi baynnaaninne eefuudiyaa giyaa mayuu woy soo giddo eek'aa misilii bayinnan daro wodiya de'ana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay simmiide, Med'inaa Godaa barenttu S'oossanne Daawita barenttu kaatiyaa koyana; wurssetsa gallasatuwaan untuntu kokkoriidde, Med'inaa Godaakkonne Aa anjuwaakko yaana.

S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Unttunta Kaaletsiyaawantta Seereedda

4

(4:1–5:15)

S'oossay Israa'eeliyaa Mooteedda

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ayaw gooppe, ha gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Goday mootiyaabay de'ee. Hewekka, ha gadiyaan ammanuu, siik'uunne S'oossaa eriyaawe baawa.

² Ha gadiyaan de'iyaaabaw shek'aa, wordduwaa, asaa wod'iyaaawaa, wuu"etsaanne sharmus'a s'alalaa. Untuntu c'aak'uwaa ubbaa koleed-dinno; asaa wod'uu wod'uwaa kaallee.

³ Hewaa gaasuwaan biittay melana; gadiyaan de'iyaa ubbay daaburana. Sa'aa do'atuukka, saluwaa kafotuukka, haray attina, abbaa moletuukka hayk'k'ana.

S'oossay K'eesetuwwa Mooteedda

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, k'eesatoo, taani hinttena mootiyaabay de'ee. Hewaa diraw, ooninne hara asaana palumettoppo; k'ay ooninne hara asaa mootoppo.

⁵ Hintte gallassi d'ubettana; timbbitiyaa odiyaawanttukka hinttenana k'amma d'ubettana. Hewaa diraw, taani hintte daayo d'ayissana.

⁶ Ta Asay eratetsay d'ayina bayeedda. Hintte eratetsaa is'seedda diraw, taanikka hintte taw k'eesiyaa gidanawaa is's'ay. Hintte S'oossaa higgiiyaa hintte dogeedda diraw, taanikka hintte naanatuwwa dogana.

⁷ «K'eesetuu dari dari beedda keenaa, taana darssi naak'k'eeddino; taanikka untuntu bonchchuwwa yeellaw laammana.

⁸ Ta asaa nagaray untuntu k'uma gideedda; hewaa diraw, untuntu ta asaa iitabaa oosissanaw jaamiino.

⁹ K'eesetuukka Asay haniyaawaadan hanana. Taani untuntu hanotaa diraw, untuntu murana; k'ay untuntu oosuwaadan, untuntu zaarana.

¹⁰ Untuntu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, maana, shin kallikkino; shaarmus'ana, shin naanatuwwa c'orissikkino.

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Is's'ee

¹¹ «Sharmus'atetsay, gam"eedda woyniyaa eessayne yalaga woyniyaa eessay ta asaa wozanaa bayzzee.

¹² Ta Asay mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa zoriyaa oochchee; untunttu s'am"ay untunttu ooshaa zaaree. Shaarmus'a ayyaanay untuntta baletsee; untunttu barenttu S'oossaappe shaakettiide sharmus'eeddino.

¹³ Deretuwaa huup'iyaan yarshshuwaa yarshshiino; zoozetuwaa bol-lanka kuway lo"o gidiyaa adussanne daashsha mitsatuwaa garssanka is'aanaa c'uwayiino.

«Hewaa diraw, hintte mac'c'a naanay sharmus'a gidiino; hintte naanatuwaa mac'c'a asatuukka sharmus'iino.

¹⁴ Hintte mac'c'a naanay sharmus'iyaa wodenne hintte naanatu mac'c'a asatuu sharmus'iyaa wode, taani k'as's'aykke; ayaw gooppe, attuma asatuu barenttu huup'iyaan sharmus'iyaa wanttunna zuppetiino; sharmus'iyaa wanttunna yarshshuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, akeekay bayinna Asay aad'd'i wod'd'ana.

¹⁵ «Israa'eeliyaa asatoo, hintte sharmus'a kesooppekka, Yihudaa Asay hintte-waadan, bayzzanchcha gidoppo. Gelggala booppite; Beeti-Aweenekka pude kesoppite; De'uwaan de'iyaa Med'inaa Goday ero! yaagiide c'aak'k'oppite.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay makkalanchcha ussattiwaadan makkaleedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta aakko dembban dorssaa maratuwaadan wootiide heemmanee?

¹⁷ Efireema Asay eek'atuwaan gakketeedda; untuntta aggi bashite.

¹⁸ Untunttu daro woyniyaa ushi simmiide, sharmus'iyaa awaa aggikkino; untuntta mooddiyaawanttukka yeellaiyaawaa loytsi dosiino.

¹⁹ C'arkkuu untuntta afana; barenttu eek'aw yarshsheedda yarshshotuu gaasuwaan untunttu yeellatana.

5

¹ «Hinttenoo, k'eesatoo, hawaa sisite! Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, sisite! Kaatiyaa golliyyaa asatoo, akeekite! Ha pirdday hintte bolla pird-detteedda. Hintte Mis'ip'p'an p'iriyaadan haneeddita; Taaboora Deriyaa bollakka mic'c'eedda gitiyaadan haneeddita.

² Makkalanchchatuu wod'iyaa diizzaadan haneeddino; hewaa diraw, taani untuntta ubbaa murana.

³ Efireemawaa taani eray; Israa'eelikka taappe geemmibeenna. Efireemaa, neeni ha"i sharmus'a kesaadda; Israa'eelikka tuneedda» yaagee.

Hoose'e Asay Eek'aw Goyinnennaadan Seereedda

⁴ Israa'eeliyaa Asay barenttu S'oossaakko simmennaan, untunttu iita oosuu untuntta te"eedda; sharmus'a ayyaanay untunttu gidдон de'ee. Hewaa diraw, untunttu Med'inaa Godaa erikkino.

⁵ Israa'eeliyaa asaa otoruu untunttu bollan markkattee; hewaa diraw, Israa'eeliyaa asayne Efireema Asay barenttu nagaran d'ubettiino; Yihudaa asaykka untunttunna d'ubettee.

⁶ Untunttu Med'inaa Godaw yarshshanaw barenttu dorssatuwaa wudiyaanne mehiyaa wudiya laaggi akkiide baana; shin untunttu Aa demmikkino. Ayaw gooppe, I untunttuppe shaakketeedda.

⁷ Untunttu Med'inaa Godaw ammanettibeykkino; untunttu yeleedda naanaykka sharmus's'aa naanaa. Hewaa diraw, ha aginay s'eeranaw, untunttukka untunttu biittaykka d'ayana.

Israa'eelinne Yihuday Olettiyaa Olaa

⁸ Gib'aa kataman malakataa, Raama kataman s'urumbbaa punnite. «Bi-iniyaama asaw, hintte guyyiyaan de'iyaaabaa s'eelite; hewaa erite!» yaagiide, Beeti-Aweenan waasuwa s'ulisite.

⁹ K'as's'ayettiyyaa gallassi Efireeme mela attana; Israa'eeliyaa zaratuu gid-don tumu timbbitiyaa taani oday.

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa kaappatuu zawaa shuchchaa sugiyaawanttu mala gideeddino; taani ta hank'k'uwaa untunttu bollan haatsaadan gussana.

¹¹ Efireema Asay maaddanaw danddayenna kawutetsatuwaappe maaduwaaw oochchanaw k'achcheeda diraw, naak'etteeddanne pirddan k'ohetteedda.

¹² Hewaa diraw, taani Efireema asaw bil"aa mala, Yihudaa asawukka k'unuwaa mala.

¹³ «Efireeme bare harggiyaa, Yihudaykka bare madutsaa be'eedda wode, Efireeme Asoore biittaa beedda; he biittaa mooddiyaa wolk'k'aama kaatiyaa maaduwaaw oochcheedda. Shin I untunttu harggiyaa d'allanaw woy untunttu madutsaa patsanaw danddayibeenna.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Efireemaw gaammuwaadan hanana; Yihudawukka wodalla gaammuwaadan hanana. Taani untuntta mentsereetsaadde, tookka akkaade baana; ooninne untuntta taappe wotsi akka.

¹⁵ Untunttu barenttu bayzzuwaa akeekana gakkanawunne taana koyana gakkanaw, taani guyye ta sa'aa simmashshana. Untunttu barenttu tuggaw taana minisiide koyana» yaagee.

6

Asay S'oossaakko Simmowaa Malatissseedda

(6:1–7:10)

¹ Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Haayite! Ane Med'inaa Godaakko simmoytte. I nuuna mentsereetseedda, shin I nuuna patsana; I nuuna madutseedda, shin I nu madutsaa k'achchanawaa.

² Laa"u gallassaappe guyyiyaan, I nuuna patsana; heezzentso gallassi nuuni Aa sintsan de'ana mala, I nuuna dentsana.

³ Med'inaa Godaa ane eroytte; Aa erana mala, minisiide ane Aa kaalloytte. Away mokkiyaawe tuma gidiaawaadan, ikka tumu beettana. Bad'd'eesaa iraadana, biittaa aliyaa balgguwaa iraadana, I nuukko yaana» yaagee.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Efireema asaw, taani hinttena waatooshsha! Yihudaa asaw, taani hinttena waatooshsha! Ayaw gooppe, hintte siik'uu wontta shaariyaa mala; ellekka d'ayiyaa guura ketterssaa mala.

⁵ Hewaa diraw, taani timbbitiyaa odiyaawanttu baggana hinttena k'ans's'ereetsaad; ta doonaappe kaseedda k'aalan taani hinttena wod'aad. Ta pirddaykka hintte bolla walk'k'antsaadan walk'k'ammana.

⁶ Ayaw gooppe, taani aggena siik'uwaaw koyayippe attina, yarshshuwaa koyikke; S'oossaa eriyaawaa koyayippe attina, s'uuggiyaa yarshshuwaa koyikke.

⁷ «Shin untunttu Addaamewaadan, c'aak'uwaaw koleeddinno; yan taw ammanettennan is's'eeddino.

⁸ Gala'aade katamay iita oosuwaaw ootsiyaa asatuu de'iyaa katamaa; he katamay asaa suutsan bayi utteedda.

⁹ Panggatuu asaa wod'anaw k'osetti uttiide naagiyaawaadan, k'eesetuwaaw c'itaykka hewaadan naagee; Sekeema katamaa afiyaa ogiyaan asaa wod'ee. Ee, untunttu yeellaiyaa kobabaa ootsiino.

¹⁰ Taani Israa'eeliyaa asan dagantsiyaabaa be'aad. Efireema gid-don shar-mus'atetsay de'ee; Israa'eelikka tuneedda.

¹¹ «Yihudaa biittaa asatoo, hinttenakka murana gallassaa taani keera wot-saad.

7

¹ «Taani Israa'eeliyaa patsanawunne zaaretsaade ishalissanaw koyiyaa wode, Efireema nagarayenne Samaariyaa asaa iita oosuu k'onc'c'i beettee. Ayaw gooppe, untunttu worddotiino; kayisatuu son golliyaa mentsi geliide wuu'iino; pangatuukka karen bonk'k'iino.

² Shin taani untunttu iita oosuwaa ubbaa hassayiyaawaa untunttu akeekikkino. Untunttu iita oosotu untuntta dooddi wotseeddino; he iita oosotuu ubbaa wodekka ta sintsan de'iino.

Kaatiyaa Gollen Denddedda Mak'k'uwaa

³ «Untunttu kaatiyaa barenttu iitatetsan, kaappatuwaakka barena word-duwaan nashechchiino.

⁴ Untunttu ubbaykka sharmus's'atuwaa; daabbuwaa uukkiyaawe c'ooc'iyaan eetseedda tamaadan, untunttu hank'k'uwaan ees's'i kesiino. He uukkiyaawe munak'k'iyawaa poliide, munak'ay denddana gakkanaw, tamaa eetsenna.

⁵ Nu kaatiyaa baalaa bonchchiyaa gallassi, makkalanchchatuu kaappatuwaa woyniyaa eessan matsoyiide harggisseeddino; uukkiyaawe bare kushiyaa dentsiide, k'iliic'iyawanttoo mic'c'ee.

⁶ Untunttu wozanay tamaa c'ooc'e mala; untunttu shiik'iide mak'etteeddino. Uukkiyaawe k'amma ubbaa gem"ishiidde ak'ee; sa'ay wonttiyaa wode tamaa lac'uwaadan, Aa hank'k'uu ees's'i kesee.

⁷ Untunttu ubbaykka tamaa c'ooc'iyaadan michchiino; barena mood-diyaawantta miino. Untunttu kaatetuu ubbaykka kunddeeddino; untunttuppe ooninne taana s'eesiyaawe baawa.

Israa'eeliyaa Asaanne Hara Kawutetsatuwaa Asaa

⁸ «Efireema Asay hara kawutetsatuwaa asaana walaketteedda; Efireema Asay aatsi yeggibeenna ukitsaa mala gideedda.

⁹ Allagatuu Aa wolk'k'aa meeddino, shin I hewaa eribeenna; Aa huup'iikka puulummeedda, shin I hewaa eribeenna.

¹⁰ Israa'eeliyaa asaa otoruu untunttu bollan markkattee. Hewe ubbay haninakka untunttu Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, sim-mibeykkino woy Aa koyibeykkino.

Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeenaa

(7:11–8:14)

¹¹ «Efireema Asay k'ofay bayinna eeyya harap'p'iyaa mala. Maaduwa demmanaw ittooden Gibs'e s'eese; ittooden k'ay Asoorekko simmee.

¹² Untunttu biyaa wode, taani untunttu bollan gitiyaa yeggana; taani untunttu saluwaa kafotuwaadan, duge goochchaade wotsana. Untunttu iita oosuwaa diraw, taani untuntta murana.

¹³ «Untunttoo aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu taappe wora simmeeddino. Untuntta bayzziyaabay yo! Ayaw gooppe, untunttu ta bolla makkaleeddino. Taani untunttu wozanaw koyaad; shin untunttu ta bolla wordduwaa haasayiino.

¹⁴ Bare hiis'an gisiide zilaaliinoppe attina, barenttu wozanaappe taana woossikkino. Katsawunne woyniyaa eessaw barenttu bollaa mashshaan k'ans's'iide, hara s'oossatuwaa woossiino; shin untunttu ta bolla makkaleeddino.

¹⁵ «Taani untuntta loohissaadinne minisaad; yaatinakka taw iitabaa mak'ettiino.

¹⁶ Unttuntu simmiino, shin taakko simmikkino. Unttuntu wora s'onggiyaa wonddaafiyaa mala. Unttuntu kaappatuu iitabaa haasayiyaawaa hadan, mashshaan wurana; hewan untunttu Gibbs'e asan k'iliic'ettana.

8

Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Eek'aa Goynnussaan Pirddeedda

¹ «Malakataa punna! Ayaw gooppe, untunttu ta c'aak'uwaa aad'd'iidde, ta higgiiyaa mentseedda diraw, Med'inaa Godaa asaa bolla morkkii arggantsaadan kuweedda.

² Unttuntu, «Abeet nu S'oossaw, nuuni Israa'eeliyaa Asay neena ereetto» yaagiide taw waassiino.

³ Shin Israa'eeliyaa Asay lo"obaa is's'eedda diraw, morkkii untuntta yedersana.

⁴ «Unttuntu taana oochchennan barew kaatetuwaa kaateyeeddino; taani odenaan de'ishshin, kaappatuwaa doreeddino. Bare d'ayoo gaasuwwa gidiyaa eek'aa misiletuwwa barenttu biraappenne work'k'aappe med'd'eeddino.

⁵ Samaariyaa asaw, mara malatissiide hintte med'd'eedda eek'aa taani is's'aad; ta hank'k'uu hintte bolla ees's'i keseedda. Unttuntu geeshsha gidennaan awude gakkanaw de'anee?

⁶ Kushiyyaa hiillanchchay Israa'eeliyaappe Aa med'd'eeddappe attina, I S'oossaa gidenna. Samaariyaa eek'aa misilii me"erettana.

⁷ «Unttuntu c'arkkuwaa zeriino; gotiyaa k'oyc'c'iino. Ek'uwaa de'iyaa untunttu katsaw ayfii baawa; hewaa diraw, d'iilii baawa; d'iilii de'inttokka allagatu maana.

⁸ Israa'eeliyaa Asay mitetteedda; ha"i untunttu allaga asatuwaa gidдон de'iino; untunttu me"eedda miishshaadan, patsenna asaa gideeddino.

⁹ Unttuntu baddo harddiiday barekka yuuyyiyaawaadan yuuyyiidde, Asoore biittaa beeddino; Efireema Asay barena maaddiyaa asaa shaluwaan shammeedda.

¹⁰ Taani untuntta shiishshana. Kare gadiyaa kaatetuunne kaappatuu untuntta uk'k'unnoope, untunttu ellekka gil'k'ana.

¹¹ «Efireema Asay nagaraa yarshshuwaa yarshshiyaa daro sa'aa kees's'ee; shin he yarshshuwaa sa'atuu nagaraa ootsiyaa sa'aa gideeddino.

¹² Taani untunttoo ta higgiiyan darobaa s'aafaad; shin untunttu he higgiiyaa allagabaadan s'eelleeddino.

¹³ Unttuntu yarshshanaw dosiino; yarshshuwaa ashuwaakka miino; shin Med'inaa Goday untunttun nashettibeena. I ha"i untunttu bayzzuwaa hasayana; k'ay untunttu nagaraa gishshawukka untuntta murana; untunttu Gibbs'e biittaa baana.

¹⁴ Israa'eeliyaa Asay barena Med'd'eeddawaa dogiide, kaatiyaa golletuwaa kees's'ee; Yihudaa asaykka gimbbetteedda daro katamatuwaa kees's'ee. Shin taani he katamatuwaan tamaa yeddana; untunttu geessotuwaa maana» yaagee.

9

Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana (9:1-16)

¹ Israa'eeliyaa asatoo, nashettoppiti! Hara kawutetsaatuwaadan, pooc'u gooppiti! Ayaw gooppe, hintte hintte S'oossaappe shaakettiide, sharmus'eeddita; katsaa bukkiyaa uddumaa ubbaan sharmus'ata immiyaa gatiyaa doseeddita.

² Hewaa hadan hintte uddumaappe katsaa, woyniyaa gum"iyaasaappekka eessaa demmikkita; k'ay woyniyaa turaykka untunttoo ayifena.

³ Untunttu Med'inaa Godaa biittankka gam"ikkino. Shin Efireeme Gibs'e biittaa simmana; k'ay Asoore gadiyaan tuna k'umaa maana.

⁴ Untunttu Med'inaa Godaw woyniyaa eessaa yarshshuwaa gussikkino; untunttu yarshshuukka Aa nashechchena. He yarshshuu untunttoo shochchaa mala gidanawaa; hewaa miyaa ubbay tunana. He ukitsay untunttu maanaassappe attina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelenna.

⁵ Keereedda baala gallassinne Med'inaa Godaa bonchchiyaa baala gallassi, hintte ayaa udanitee?

⁶ Untunttu bashshaappe kessi akkooppekka, Gibs'ee untuntta shi-ishshana; Memppiisa giyaa katamay untuntta moogana. Untunttu shi-ishsheedda biraa miishshaa ubbay sharafaa mayyi attana; untunttu dunkkaaniyaa giddonkka buluu buuzzuu mukkana.

⁷ Muruwaa gallassay yeedda; S'oossay asaw Aa oosuwaadan oosuwaadan zaariyaa wodii gakeedda. Israa'eeliyaa Asay hewaa ero! Hintte iita nagaraa dirawunne hintte morkketetsaa diraw hintte, «Timbbitiyaa odiyaawanttu eeyya; sas'aa be'iyaawanttukka gooyiyaawantta» yaageeddita.

⁸ Timbbitiyaa odiyaawe ta S'oossaanna ittippe gidiide, Efireema naagiyaawaa. Shin hamettiyyaa oge ubbaan Efireemaw kafuwaa oyk'k'iyaawaadan, p'irii wod'd'i utteedda; Aa S'oossaa golliyaankka morkketetsay de'ee.

⁹ Beni Gib'aa kataman haneeddawaadan, untunttu loytsi tuneeddino. S'oossay untunttu bayzzuwaa hassayana; untunttu nagaraa murana.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraanne Aa Kaalliyaa Pirddaa

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa mela biittaan woyniyaa teeraa demmiyaawaadan demmaad. Taani hintte aawotuwwa balasiyaa giyaa mitsan de'iyaa koyiro ayfiyaa be"iyaawaadan be'aad. Shin untunttu Ba'aali-Pa'ora giyaasaa yiide, Ba'aala giyaa eek'aw goyinneed-dino; yaatiide barenttu doseedda eek'aadankka tuneeddino.

¹¹ Efireema bonchchuu kafuwaadan paalli d'ayana; hawaappe sintsanaw yeliyaabay baawa; shahaaraykka baawa; shahaariyaabay baawa.

¹² Untunttu naanatuwaa yeliide dichchooppekka, ittuunne attenan wod'a diggaade, untunttu yeluu bayinna asaa kessana. Taani untunttuppe haakkeedda wode, untunttoo aayye ana.

¹³ Efireema Asay loytsi lo"iyaa Tayere biittaa matiyaawaa be'aad; Efireema Asay barenttu naanatuwaa shukkiyaawanttoo kessiide immanaw koshshee» yaagee.

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, untunttoo imma! Neeni untunttoo ayaa immanii? Neeni untunttoo boshettiyyaa k'antsaanne meleedda d'antsaa imma.

¹⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Untunttu iitatetsaa ubbay Gelggala giyaa saana; taani untuntta is's'iyawaa yan doommaad. Untunttu oosuwwa iitatetsaa diraw, taani untuntta ta golliyaappe yederssana; hawaappe sintsanaw taani untuntta siik'ikke; untuntta mooddiyaawanttukka makkalanchcha.

¹⁶ Efireema Asay deshettina, untunttu s'ap'uu meleedda; ayfiyaakka ayifikkino. Untunttu naanatuwaa yelooppekka, taani untunttu siik'iyaa naanatuwaa wod'ana» yaagee.

Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa
(9:17–10:15)

¹⁷ Untunttu taan S'oossay giyaawaa sisenna diraw, I untuntta pis's'i olana; untunttu kawutetsatuwaa gidдон toyilakattiyaawantta gidana.

10

¹ Israa'eeliyaa Asay daasheedda woyniyaa turaa mala; untunttu barew ayfiyaa ayifiino. Untunttu ayifiyaa ayfii dareedda keenaa yarshshiyaa sa'aa darssi kees's'eeddino. Untunttu biittay duretteedda keenaa, goyinniyaa eek'aa tuussatuwaa alleek'k'issiide med'd'eeddino.

² Untunttu wozanaan genii kumeedda; ha'i untunttu barenttu bayzzuwaa muruwaa akkanaw koshshee. Med'inaa Goday untunttu yarshshiyaa sa'aa laalana; untunttu eek'aa tuussatuwaa d'ayissana.

³ He wode untunttu, «Nuuni Med'inaa Godaw yayyibeenna diraw, nuw kaatii baawa; shin nuw won kaatii de'inttonne ayaa ootsanee?» yaagana.

⁴ Untunttu hadabaa haasayiino; c'aak'uwaa c'aak'k'etiiddekka wordduwaan c'aak'k'iino. Hewaa diraw, wod'iyaa sharafay shoyk'aan doliyaawaadan, untunttu bollan pirdday dolana.

⁵ Samaariyaa kataman de'iyaa Asay Beeti-Aweenan de'iyaa maraa misiliyaw yayyiino. Aa bonchchuu aappe shaaketti kichcheedda diraw, Asay aw yeekkana; he eek'aa misiliyaw ootsiyaa k'eesatuu kka waassana.

⁶ He eek'aa misilii Asoore biittaa tooketti biide, wolk'k'aama kaatiyaw giiraadan imettana. Efireema Asay yeellatana; Israa'eeliyaa asaykka bare eek'aa misiletuwaa hadan kawushshana.

⁷ Samaariyaa kaatii haatsaa bollan k'ayis'eerii tookettiyaawaadan, tooketti d'ayana.

⁸ K'ay Israa'eeliyaa Asay Aweena giyaa kataman eek'aw goyinniide, nagaraa ootsiyaa d'ok'k'a sa'atuukka kolettana; untunttu yarshshiyaasan aguntsayinne gom"orii mokkana. Yaatina, untunttu deretuwaa, «Nuuna gentsite!» yaagana. Keratuwaakka, «Nu bolla kunddite!» yaagana.

S'oossay Israa'eeliyaa Bolla Pirddeedda

⁹ S'oossay hawaadan yaagee; «Israa'eelatoo, hintte Gib'an nagaraa ootseedda gallasaappe doommiide, nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkita. Hewaa diraw, Gib'aa kataman hintte bolla olay denddana.

¹⁰ Taani koyiyaa wode, he makkalanchchatuwaa murana. Untunttu ootseedda laa"u nagaraa gaasuwaan taani untuntta muriyaa wode, kawutet-satuu untunttu bollan shiik'ana.

¹¹ «Efireeme katsaa yed'etsaa dosiyaa, wad'd'iide kesseedda korumaa mala; shin taani Aa puula morggiyaan morgge mitsaa wotsaade waas'ana. Yihudaa Asay goshshanaw koshshee; Yaak'ooba asaykka gadiyaa p'alk'k'anaw koshshee.

¹² Med'inaa Goday yiide, s'illotetsaa hintte bolla iraadan bukissana gakkanaw, hintte Aa koyiyaa wode gidiyaa diraw, hinttew s'illotetsaa zerite; aggena siik'uwaa c'akkite; otsa biittaakka p'alk'k'ite.

¹³ «Hintte iitatetsaa zeriide, nagaraa c'akkeeddita; hintte wordduwaa ayfiyaakka meeddita.

«Hintte hintte wolk'k'aaninne hintte daro olanchchatuwaan ammanet-teeda diraw,

¹⁴ hintte asaa bolla olaa dirbbay denddana; beni olaa wode Kaatii Shalmmaani Beeti-Arbbeela katamaa oliide bayzeedawaadaaninne aayetuwaananne naanatuwaanna gatso mentsereetseeddawaadan, hintte geesotuu hewaadan olina bayana.

¹⁵ Hinttenoo, Beetele katamaa asatoo, hintte wolk'k'aama iitatetsaa hadan hintte bollakka hawaa malabay gakkana. He gallassi sa'ay wonttiyaa wode, Israa'eeliyaa kaatii ubbaanna d'ayana.

11

S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa (11:1-11)

¹ «Israa'eelii na'atetsaan de'iyaa wode, taani Aa siik'aad; taani ta na'aa Gibbs'e gadiyaappe s'eesaad.

² Taani untunttu darissaade s'eesina, untunttu taappe daro haakkiide beeddino. Ba'aala geetettiya eek'atoo yarshshuwaa yarshsheeddino; k'ay eek'aa misiletoo is'aanaa c'uwayeeddino.

³ Efireema asaa harak'iyaa oyk'k'aade hametsaa tamarisseeddawe taana; shin untunttu patseeddawe taana gidiyaawaa untunttu erikkino.

⁴ Taani untunttu k'aretaaninne siik'uwaa wodoruwaan goochchaad; untunttu morggiyaappe morgge mitsaa dentsaad; hokkaade untunttu muzaad.

⁵ «Untunttu taakko simmenna is's'eedda diraw, Gibbs'e biittaa simmana; k'ay Asoore biittaa kaatii untunttu bolla kaatetana.

⁶ Untunttu morkkiyaa mashshay untunttu katamatuwaa olana. Untunttu katamatuwaa penggetuwaakka mentsereetsana; untunttu zore-taykka laalettana.

⁷ Ta Asay taappe haakkiide baanaw k'ofaa k'achchedda. Huk'k'unnaa morgge mitsaa gaasuwaan untunttu waassana; shin ooninne he morgge mitsaa untunttu morggiyaappe dentsenna.

⁸ «Efireemaa, taani neena waataade aggoo? Israa'eeliyaw, taani neena waataade aatsa immoo? Taani neena waataade Adaama giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena waataade S'aboyma giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena loytsi siik'iyaa diraw, ta wozanay hewaa eeno geena.

⁹ Taani ta suulliyaa hank'k'uwaan untunttu ayinne ootsikke; k'ay Efireema laa"entsuwaa d'ayissikke. Ayaw gooppe, taani S'oossappe attina, asaa gidikke. Taani Geeshsha S'oossay hintte gidon de'ay; hinttekko suulo hank'k'uwaan yiikke.

¹⁰ «Untunttu Med'inaa Godaa kaallana; ikka gaammuwaadan gudana. I gudiya wode, Aa naanay away wulliyaa baggappe yaana;

¹¹ Gibbs'e gadiyaappe kafotuwaadan, Asoore biittaappekka harap'p'etuwaadan, paalliidde yaana. Taani untunttu untunttu golliyaan golliyaan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa (11:12–13:16)

¹² Efireema Asay wordduwaan, Israa'eeliyaa asaykka c'imuwaan taana dooddeeddino. Yihudaa asaykka ammantsiyaa Geeshsha S'oossaa bolla s'altaameedda.

12

¹ Efireema Asay wonttappe omarssi gakkanaw ootsiyaabay ubbay, away wulliyaa baggappe yiyaa c'arkkuwaa kuuc'c'iyaaawaadan woy yederssiyaawaa mala go"enna. Unttuntu wordduwaanne makkalaa oosuwa darissiino; Asoore biittaana c'aak'uwaa c'aak'k'etiino; wogaraa zayitiyaa Gibs'e biittaa yeddiino.

² Med'inaa Godaw Yihudaa asaana mootuu de'ee; I Yaak'ooba asaa unt-tuntu ogiyaadan murana; unttuntu oosuwaadankka aw zaarana.

³ Yaak'oobi bare daay uluwaan de'iidde, bare ishaa ginddiyaa oyk'k'eedda. K'ay gamma gakkiiide, S'oossaanna baas'eteedda;

⁴ kiitanchchaannakka baas'eteedda s'ooneedda. Barena keeka ayifiyaan s'eelanaadan, yeekkiide woosseedda. Yaak'oobi S'oossaa Beeteelen dem-meedda; S'oossay yan aanana haasayeedda.

⁵ Hewe Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I eretteedda sunsaykka Med'inaa Godaa geetettee.

⁶ Hewaa diraw, hintte S'oossaakko simmite; siik'uwaanne suure pirdaa minisi oyk'k'ite; hintte S'oossay ootsanaw naagite.

⁷ Zal"anchchaa kushiyan worddo miizaanay de'ee; asaa I c'immiyaawaa dosee.

⁸ Efireeme, «Taani daro dure; taani taw duretaa demmaad. Ta ak'uwaa ub-baa gidдон taanan unttuntu balaa woy nagaraa gidiyaabaa demmikkino» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa; Daasiyaa Baalaa gallas-saadan, taani hinttena laa"entsuwaakka dunkkaaniyaan wotsana.

¹⁰ Taani timbbitiyaa odiyaawanttoo haasayaad. Daro sas'aakka unt-tunt-too immaad; k'ay unttuntu baggana daro leemisatwaa odaad» yaagee.

¹¹ Gala'aaden nagaray de'ee; Gala'aade asatuu tumuwaappe patsen-nawantta. Unttuntu Gelggalan korumatuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, unttuntu yarshshiyaa sa'atuu goshsha gidдон keeleedda shuchchaa mala gidanawaa.

¹² Yaak'oobi Sooriyaa biittaa bak'ateedda; Israa'eelii mac'c'a asaa akkanaw keraa ootseedda. Mac'c'a asaa akkana diraw, I yan dorssaa heemmeedda.

¹³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa timbbitiyaa odiyaawaa baggana Gibs'e gadiyaappe kesseedda; he timbbitiyaa odiyaawaa baggana unttunta naageedda.

¹⁴ Shin Efireeme S'oossaa loytsi hank'k'etsisseedda; suutsaa I gusseed-dawaa ac'uwaa Aa Goday Aa achchana; k'ay Aa c'ashshaa aw zaarana.

13

Israa'eeliyaa Wurssetsa Pirdaa

¹ Efireema Asay haasayeedda wode, siseedda Asay yashshaw kokkoreedda; Israa'eeliyaa gadiyaan unttuntu bonchchetteedda asaa. Shin Ba'aala giyaa eek'aw goyinneeddino; he bayzzuwaa gaasuwaan hayk'k'eeddino.

² Ha"ikka nagaraa bolla nagaraa ootsiino; k'ay barew goyin-nanaw, siilissiide misiletuwaa med'd'iino. He misiletuu hiillan biraappe med'etteeddawantta; unttuntu ubbaykka kushiya hiillay med'd'eeddawantta. Unttuntuwaa Asay haasayiidde; «Asaa yarshshuwaa yarshshite; ha maraa misiliyaakka yerite» yaagino.

³ Hewaa hadan untuntu wontta shaariyaa mala, woy guuran k'olettiyaa wontta ketterssaa mala woy c'arkkuu uddumaappe dentsiide afiyaa suullaa mala woy maskkootiyaanna kesiya peenuwaa mala gidanawaa.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Hintte taappe attina, hara s'oossaa erikkita; ashshiyaawekka taappe attina, haray baawa.

⁵ Mela Biittaan, mela gadiyaan taani hinttena naagaad.

⁶ Taani hinttena mizina, miide kalleeddita; kaalliide otoretteeddita; hewaappe guyyiyaan, taana dogeeddita.

⁷ Hewaa diraw, taani hintte bolla gaammuwaa mala gidanawaa; k'ay maahiyaadan, ogiyaa doonaan zuggana.

⁸ Maratuwaa wotsi akkeedda maahattiidan, taani hinttenana gaketana; hinttena daakereetsana. K'ay taani hinttena gaammuwaadan yan maana; bazzuwaa do'aadan, hinttena poosheretsana.

⁹ «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta bolla, hinttena maaddiyaawaa bolla morkketetsaan denddiyaa diraw, taani hinttena d'ayissana.

¹⁰ Hintte taana, «Nuw kaatiyaanne gadiyaa mooddiyaawantta imma» yaagiide oochcheeddita. Hinttena ashshanaw hintte kaatii anee? Hintte gadiyaa mooddiyaawanttuu hintte katamatuwaa gidдон hak'an de'iino?

¹¹ Taani ta hank'k'uwaa hinttentoo kaatiyaa immaad; ta yiluwaan Aa diggaad.

¹² «Efireema bayzzuunne nagaray s'aafettiide, mazggoba golliyaan utteedda.

¹³ Yeluu oyk'k'eedda mishiratta tuggatiyaawaa mala tuggay Aa bolla yaana. Shin I eri bayinna na'aa; ayaw gooppe, I yelettiyaa wodii gakkina, bare daay uluwaappe wod'd'ennaan is's'iyaa na'aa mala.

¹⁴ Untuntu taani duufuwaappe ashshana; hayk'k'uwaa wolk'k'aappekka wozana. Hayk'k'oo, ne iita harggetuu hak'anne? Duufuu, ne bashshay hak'anne?

«Taani ta asaw k'arettikke.

¹⁵ Efireeme bare ishatuwaa gidдон minnintokka, Med'inaa Goday yeddeedda away doliyaa bagga c'arkkuu mela biittaappe c'arkkiidde yaana. Aa pulatotuu to'ana; Aa haatsaa ollatuukka melana. I minjiyaa golletuwaan de'iyaa al'o miishshaa ubbay bonk'k'ettanawaa.

¹⁶ Samaariyaa Asay barenttu S'oossaa bolla makkaleedda diraw, barenttu bayzzuwaa muraa akkanaw besse. Untuntu mashshaan busakettana; untuntu guutsaa naanaykka kinchchettana; untuntu shahaara mac'c'a asatuwaa uluukka p'alk'k'ettana» yaagee.

14

Nagaraa Maarotaanne Anjuwaa Hidootaa (14:1-9)

¹ Israa'eeliyaa asaw, hintte nagaraa gaasuwaan d'ubettiide kunddeeddita. Hintte ha'i Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko simmite.

² Med'inaa Godaakko simmiide, hawaadan yaagiide woossite; «Nu nagaraa ubbaappe nuuna maara; neeni nuuna ne keekatetsan shiishsha akka; yaatina nuuni nu ins's'arssan neena galatana.

³ Asoore gaddii nuuna ashshenna; nuuni olaa paratuwaakka toggokko. Nuuni nu kushiyaan med'd'eedda eek'aa misiletuwaa mulekka, «Hawanttu

nu s'oossatuwaa» gookko. Aawuu bayinnawanttoo k'aretsiyaawe neena» yaagite.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa

Ooras's'isanaw Hidootaa Immeedda

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uu untuntuppe simmeedda; hewaa diraw, taani untuntu makkalaa hanuwaappe untunta patsana; untunta wozanaappe siik'ana.

⁵ Taani Israa'eeliyaa asaw c'okkuwaa mala gidana; untuntu c'iishshaadan c'iishiide, Liibaanoosa zigaadan, s'ap'uwaa yeddana.

⁶ Untuntu yalaga maratuu daashana; wogaraadan untuntu lo"ana. Untuntu sawuukka Liibaanoosa zigaadan toshukku gaana.

⁷ Asay simmiide, ta kuwaa garssan de'ana; katsaa c'arshshaadan, untuntu salkkisalkkana; k'ay untuntu woyniyaa turaadan c'iishshaana; Liibaanoosa woyniyaa eessaadan, derii eriyaawaa gidanawaa.

⁸ Hawaappe sintsan Efireema Asay eek'aa misilatinna gakkettenna; taani hintte woosaa sisananne hinttena naagana. Taani irs's'a zigaa mala; hinttentoo anjjo ubbay taappe beettana» yaagee.

⁹ Aad'd'eeda eray de'iyaa ooninne hawaa akeeko; wozani de'iyaa ooninne hawaa ero. Med'inaa Godaa ogii suure; s'illotuu he ogiyaanna hamettiino. Shin nagaranchchatuu aan d'ubettiino.

Iyyu'eela Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Iyyu'eeli awude de'eeddentto Aa de'uwaa taarikiyaan daro erettiyaawe baawa. Gido shin, Aa suntsaa biletsay, «Med'inaa Goday ta S'oossaa» giyaawaa gidooode S'oossay Aanana de'iyawaa bessee. Ha mas'aafaa timbbitiyaw hara geeshsha mas'aafatuwaanna k'ara maataw de'ee. Mas'aafay beetteeddawe Kiristtoosa yeletaappe kase, oyddentso woy ichcheshentso s'eetu laytsaa heeraana geetettiide k'ofettee. He wodii Paarise kaatetetsay de'iyaa wode. Iyyu'eeli odiidde, Israa'eeliyaa gadiyaan daro boolii yaanawaanne gadiyaa bayzziyaa away awas's'ina gaddii koshatanawaa odee. Ha hanotatuu k'ay Godaa Gallassay matatteeddawaa odiino. Godaa Gallassay gakkiiyaa wode, Aa geeshsha shenii polettennaadan wad'ettiyaawantta ubbaa I muranawaakka gujjiide odiino. Timbbitiyaa odiyaawe Asay nagaraappe simmiyaawaa gidoope, S'oossay untuntta kase untunttu de'iyaa hanotaakko zaariide, anjjanawaa hassayiseedda. Hanana giide I odeeddawaappe gitatiide beettiiyaa hidootay S'oossay attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa bolla, yalagatuwaanne c'imatuwaa bolla, bare asaa ubbaa bolla bare Ayaanaa gussanawaa odiyaa sa'aa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa 1:1–2:17

Godaa Gallassaa 2:18-32

Goday Amanenawantta Muriyaawaa 3:1-21

Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa

(Hos. 1:1–2:17)

- ¹ Putu'eela na'aa Iyyu'eelakko Med'inaa Goday kiitteedda k'aalay hawaa.
- ² Hinttenoo c'imatoo, hawaa sisite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, sisite! Hawaa malabay hintte wode woy hintte aawotuwwaa wode hani erii?
- ³ Hewaa hintte naanaatoo odite; hintte naanay barenttu naanaatoo odino; k'ay untunttu naanaykka kaalliyaa yeletaw odino.
- ⁴ Gondduwaappe atteeda katsaa wude boolii meedda; wude booliyaappe atteeda katsaa bumburetsay meedda; k'ay bumburetsaappekka atteeda katsaa kukubbay meedda.
- ⁵ Hinttenoo matsottiyaawanttoo, beegottiide yeekkite! Hinttenoo, woyniyaa eessaa ushiyaawanttoo ubbaa gede, zilaalite! Ayaw gooppe, mal"iyaa woyniyaa eessay hintte doonaappe atteeda.
- ⁶ Payduu bayinna olanchchay ta gadiyaa mayyeedda. Untunttu achchay gaammuwaa achchaa mala; k'ay untunttu kasiliikka gaammatti kasiliyaa mala.
- ⁷ Untunttu ta woyniyaa turaa bayzzeeddino; ta balasiyaa mitsaakka c'oommeeddino. Untunttu pok'uwwaa ubbaa mi diggeedda diraw, woyniyaanne balasiyaa tashetuu ubbay boos's'eeddino.
- ⁸ Attumawoo, bare yalagatetsan Aa giigeedda asinay hayk'k'ina, waaruwaa mayyaade yeekkiyaa geelayattiidan, ubbaykka yeekkite!
- ⁹ Katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu Med'inaa Godaa Geeshsha Goliyaa biyaawaa aggeeda; hewaa diraw, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu yeekkiino.
- ¹⁰ Shoyk'ay mela atteeda; biittaykka yeekkee. Ayaw gooppe, katsay d'ayeedda; woyniyaa turay meeledda; zayitiikka laafeedda.

¹¹ Hinttenoo goshshanchchatoo, kayyottite! Hinttenoo, woyniyaa turaa tokkiyaawanttoo, zilaalite! Ayaw gooppe, c'akku gakkeedda zarggaynne banggay gaden d'ayikichcheedda.

¹² Woynniyaa turay meleedda; balasiyaa mitsaykka shulleedda; roomaaniyaa giyaa mitsay, temiriyaa giyaa mitsay, appiliyaa giyaa mitsaynne k'ay shoyk'aan de'iyaa hara mitsaa ubbaykka meleedda. Hewaa diraw, asaappe nashechchay haakkeedda.

Simmanaadaaninne Woossanaadan Shiik'o S'eessaa
(Hos. 1:11–2:17)

¹³ Hinttenoo k'eesatoo, waaruwaa mayyiide yeekkite! Hinttenoo, yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesatoo, ayee! ayee! giite; Hinttenoo, ta S'oossaa sintsan ootsiyaawanttoo, Geeshsha Golliiyaa gelite; waaruwaa mayyiide ak'ite. Ayaw gooppe, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaan yarshshiyaawe baawa.

¹⁴ S'oomaa awaayite; geeshsha yaa'aw asaa s'eesiide shiishshite; c'imatuwaanne gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Geeshsha Golliiyaa shiishshite; yaatiide yan Med'inaa Godaakko waassite!

¹⁵ Med'inaa Godaa gallassay mateedda; he gallassaw aayye ana! He gallassay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaappe bashshaa gallassaa gidiide yee.

¹⁶ Nu ayifiyaa sintsaappe katsay, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe nashechchaynne ililssay d'ayeedda gidennee?

¹⁷ Zereteedda zeretsay biittaa gidon buuk'keedda; katsay meli kichcheedda diraw, Yeesiikka ubbay mela gideedda; diyetuukka koletteeddino.

¹⁸ Mehetuu loytsi waassiino; miizzaa wudiyawukka maatay bayinna diraw, yaanne haanne bichchaariino. Haray atto, dorssaa wudetuwukka tug-gatiino.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, tamay bazzuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa mi diggeedda dirawunne dembban de'iyaa mitsaa ubbaa lac'uu s'uuggi diggeedda diraw, taani neekko waassay.

²⁰ Goggiyaa haatsay meleedda dirawunne tamay bazzuwaan de'iyaa maataa mi diggeedda diraw, haray atto, bazzuwaa do'atuukka neekko waassiino.

2

¹ S'iyoonen malakataa punnite; ta geeshsha deriyaankka malakataa sis-site! Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yashshaw kokkoro; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa gallassay yee; matatteedda.

² He gallassay d'umanne shaannochchaa gallassaa; shaariyaanne bara d'uma gallassaa! C'oranne mino olanchchatuu deretuwaa bollan s'alk'k'ii kesiyaawaadan kessi wod'd'eeddino. Unttuntu malay benippe doommina de'ibeenna; hawaappe sintsanaw daro yeletaa gakkanawukka unttuntu malay de'enna.

³ Unttuntu bareppe sintsanna de'iyaa c'arshshaa ubbaa tamaadan miino; k'ay unttunttuppe guyyenna de'iyaabaa lac'uwaadan s'uuggiino; unttunttuppe sintsanna de'iyaa sa'ay Edene Gennetiyyaa mala; shin unttunttuppe guyyii mela bazzuwaa mala; unttunttuppe ayaynne attena.

⁴ Unttuntu malay paraa malaa mala; unttuntu olaa paratuwaadan, ellekka wos's'iino.

⁵ Paray goochchiyaa gaaretuwaa kooshshaa giiriino; untunttu dere-tuwaa s'eeraana guppiino; dala miyaa tamaa lac'uwaadan s'aragiino; olaa baanaw salppeedda wolk'k'aama olanchchatuwaadan maaran hametiino.

⁶ Untunttuppe sintsanna Asay kokkoree; untunttu yashshaw ubbaa som"ii laametteedda.

⁷ Untunttu olanchchatuwaadan wos's'iino; dirssaa gimbbiyaakka gi"iino. Untunttu ubbaykka bare maaran salppiino; barenttu salppiyaappe gas'aa kesikkino.

⁸ Untunttu ittuu ittuwaanna sugettikkino; ubbaykka bare salppiyaan salppiyaan sitti giide, sintsaw hamettiino. Untunttu barennana olettiyaawanttu gidduwaana d'uussiide aad'd'iino; he wode untuntta te"iyaabaa baawa.

⁹ Untunttu katamaa ellekka woraajjiino; dirssaa gimbbiyaa bollankka wos's'iino. Untunttu golliyaa bollakka kesiino; k'ay kaysuwaadan, maskkootiyaanna geliino.

¹⁰ Untunttuppe sintsanna gaddii k'aas's'ee; salotuukka kokkoriino. Awaynne aginay d'umiino; k'ay s'oolinttetuukka barenttu poo'uwa gentsiino.

¹¹ Med'inaa Goday bare olanchchatuwaa sintsan guummee; aw azazettiyaa olanchchatuu c'oranne wolk'k'aama. Med'inaa Godaa gallassay gitanne daroppe yashshiyaawaa. He gallassaa danddayanawe oonee?

Nagaraappe Simmanaadan S'eessaa

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"ikka s'oomiidde, yeekkiiddinne kayyottiidde polo wozanaappe taakko simmite.

¹³ Hintte wozanaappe attina, hintte mayuwaa peed'oppite» yaagee.

Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmite; ayaw gooppe, I k'aretaynne maarotay kumeeddawaa; hank'k'oo elleellennawaanne siik'uu dareeddawaa; I hinttena muranaw koyennawaa.

¹⁴ Ooni erii, S'oossay hintte S'oossay, bare hank'k'uwaappe simmiide, hinttenttoo daro katsaa anjuwaa immanenttonne. He wode Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa hintte yarshshana.

¹⁵ S'iyoonen malakataa punnite; yaa'aw asaa shiishshite! S'oomaa awaayite;

¹⁶ Shiik'uwaa geeshshite; c'imatuwaa ittippe ahite; guutsaa naanatuwaanne d'ammiyaawanttakka ashshoppite. Akkiyaawe Bullachchaa golliyaappe keso; bullachchettiyaanakka bare siiris'aappe kesu.

¹⁷ Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu Geeshsha Golliyaa baranddaap-penne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan ek'k'iide yeekkino. Untunttu hawaadan yaagiide woossino; «Abeet Med'inaa Godaw, ne asaw k'aretta; ne asaa kawutetsatuwaa gidдон boriyaabaanne k'iliic'isiyaawaa kessoppa. Asay bare gidдон ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaaganee?» yaagino.

Godaa Gallassaa (2:18-32)

¹⁸ Yaatina, Med'inaa Goday bare biittaw seelettana; k'ay bare asawukka k'arettana.

¹⁹ Med'inaa Goday zaariide bare asaa hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hinttenttoo katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hinttena adda kalissiyaawaa yeddana; taani hinttena mulekka kawutetsatuwaa gidдон boriyaa kessikke.

²⁰ «Huup'issa baggana yeedda booliyaadan gideedda morkkatuwaawaa taani yederssaade, hintteppe haassana; bazzuwaanne mela biittaa taani untuntta yederssana. Away doliyaa bagganna de'iyaa wantta Mas'ine Abbaw, Away wulliyaa bagganna de'iyaa wantta k'ay Meediteraane Abbaw zaaraade yeddana; untunttu anhay s'ink'k'uwaa s'o'u gaana. Hewe ubbay untunttu hintte bolla wolk'k'aama iitabaa ootseedda gishshaassa» yaagee.

²¹ Biittaw, simmi yayyoppa; Med'inaa Goday gitabaa ootseedda diraw, nashettanne hashshu ga!

²² Hinttenoo sa'aa mehetoo, yayyoppite; ayaw gooppe, bazzuwaan de'iyaa hentsaa gadii aac'eedda; mitsaykka bare ayfiyaa ayiffee; Etsaa mitsaynne woyniyaa turaykka ayfiyaa dors's'os's'ee.

²³ Hinttenoo S'iyoonne asattoo, nashetite; Med'inaa Godaan, hintte S'oossan, hashshu giite! Ayaw gooppe, I balgguwaa iraa hinttenttoo darissiide immeedda; k'ay I kasewaadan, hinttenttoo balgguwaa iraanne adilliyyaa iraa gidissiide immeedda.

²⁴ Katsaa bukkiiyaa uddumatuwaan katsay kumana; woyniyaa eessaynne wogaraa zayitii gum"iyaa ollatuwaa kumiide palahana.

²⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Kase taani hintte giddo yeddeedda, ta wolk'k'aama olanchchatuwaa, gonddotuu, booletuu, bumbburotuunne kukkubbotu meedda laytsatuwaa ac'uwaa taani hinttenttoo c'iggana.

²⁶ Maanaw hinttenttoo daro k'umay de'ana. Hewaa diraw, hintte kallananne maalalissiyaabaa hinttenttoo ootseedda taana Med'inaa Godaa hintte S'oossaa suntsaa galatana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna.

²⁷ He wode taani Israa'eeliyaa gidдон de'iyaaawaa, taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa gididiyaawaanne taappe attina, hara s'oossi bayinnawaa hintte erana. K'ay ta Asay laa"entso mulekka yeellatenna.

²⁸ «Hewaappe guyyiyaan hawaadan hanana; Taani asaa ubbaa bolla ta Ayaanaa gussana. Hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanay timbitiyaa odana; hintte c'imatuukka akumuwaawaa akumetana; hintte wodalla naanaykka sas'aa be'ana.

²⁹ He gallassatuwaan ta attuma k'oomatuu bollanne ta mac'c'a k'oomatuu bolla taani ta Ayaanaa gussana.

³⁰ «K'ay taani bolla saluwaan maalalissiyaabaa, garssa saankka suutsaa, tamaanne sitti giide pude denddiyaa c'uwaa bessana.

³¹ Gitanne daroppe yashshiyaa Med'inaa Godaa gallassay gakkanaappe kase away d'umana; aginayikka suutsaa malatana.

³² He wode hawaadan hanana; Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiyaa ubbay attana. Med'inaa Goday geeddawaadan, S'iyoonne Deriyaaninne Yerusaalamen attiyaawanttu de'ana. Hewanttuppekka Med'inaa Goday s'eeseeddawanttu pas'a de'ana.»

3

Goday Ammanennawantta Muriyaawaa (3:1-21)

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «He gallassatuwaaninne he wodiyaan taani Yihudaanne Yersaalame asaa omooduwaa zaarananne ishalissaade wotsana.

² Taani kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa asaa shiishshaade, duge Iy-oosaafes'a Wombbaa wotsana; untuntu ta asaa Israa'eeliyaa bolla ootseedda bayzzuwaa ubbaa diraw, taani untuntta yan pirddana. Ayaw gooppe, untuntu ta asaa kawutetsatuwaa gidдон laaleeddino; k'ay ta biittaakka barew gishi akkeeddino;

³ omoodeteedda ta asaa bollan saamaa yeggeeddino; sharmus'a mac'c'a asaa demmanaw, attuma na'aa immeeddino; k'ay woyniyaa eessaa ushanaw, mac'c'a naatto bayzzeeddino.

⁴ «Hewaadanka, Hinttenoo, S'iirsoo, Sidoonanne Piliss's'eema gadiyaa asatoo, hintte ta bolla ay ootsanaw k'oppeeditee? Taani ootseeddawaa haluwaa kessanaw koyiitee? Hewaa hintte koyooppe, taani elleellaadde hintte ootseedda oosuwa hintte bolla zaarana.

⁵ Ayaw gooppe, hintte ta biraanne ta work'k'aa akkeeddita; ta al'o mi-ishshaakka hintte eek'aa golletuwaa gelisseeddita.

⁶ Yihudaa gadiyaa asaanne Yersaalame katamaa asaa untuntu gadiyaappe haassi afiide, Giriike gadiyaa asaw zal"eeddita.

⁷ Be'ite, hintte zal"eedda sa'aappe taani untuntta ha"i dentsetsana; hintte ootseeddawaa ubbaa hintte huup'iyaa zaarana.

⁸ Taani hintte attuma naanatuwaan hintte mac'c'a naanatuwaa Yihudaa gadiyaa asaw zal"etanaadan ootsana; k'ay untunttukka haako gadiyaan de'iyaa Saaba gadiyaa asaw untuntta zal"ana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Ammanenna Asaa Bolla Aheedda Pirddaa

⁹ «Hawaadan yaagiide Ayihuda gidena asatuwaa gidдон awaayite; «Olaw gi-igite; mino asatuwaa dentsetsite! Olanchchatuu ubbay shiik'inonne kesino.

¹⁰ Hintte maraashaa mashshaa, hintte baac'aakka tooraa kessanaw k'os's'ite! Daaburanchchay, Taani mina! yaago.

¹¹ Hinttenoo, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa ubbatoo, ellekka haa yiite; hewaan shiik'ite» yaagite» yaagee.

Abeet Med'inaa Godaw, ne olanchchatuwaa yaa duge wotsa!

¹² K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Kawutetsatuu denddiide, Iy-oosaafes'a Wombbaa biino; ayaw gooppe, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollan pirddanaw taani yan uttana.

¹³ Untuntu iitatetsay loytsi dareedda. Hewaa diraw, c'akaa wodii gakkina baac'aan c'akkiyaawaadan, untuntta c'akkite; woyniyaa ayfii gum"iyaa ollaan kumina yed'd'iyawaadanka, untuntta yed'd'ite.»

¹⁴ Pirddaa zanggaaraan Med'inaa Godaa gallassay gakeedda; hewaa diraw, daro daro Asay pirddaa zanggaaraan de'ee.

¹⁵ He gallassi awaynne aginay d'umana; s'oolinttetuukka barenttu poo'uwa gentsana.

¹⁶ Med'inaa Goday S'iyoonen gidiide guummana; Yersaalamenkka bare kooshshaa sissana; saluunne sa'ay kokkorana. Shin Med'inaa Goday bare asaw Israa'eelaw bak'ati attiyaa sa'anne de'uwa gidanawaa.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁷ Med'inaa Goday, «Taani ta geeshsha deriyaan S'iyoonen de'iyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte he wode erana. Yersaalame

katamay geeshsha gidanawaa; k'ay allagatuwaa olanchchatuu laa"entso Yersaalame woraajjikkino.

¹⁸ «He gallassi deretuu ayfiyaa woyniyaa turaan kametana; deretuwaa bollankka daro maatsaa immiyaa miizay heemettana. Yihudaa gadiyaan de'iyaa shaafaa ubbaanna haatsay pulttana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe pulttuu goggana; Shiis'ima Zanggaaraa ushshana.

¹⁹ «Gibs'e gaddii mela gidanawaa; Eedooma biittaykka ayinne dolenna biittaa gidanawaa. Ayaw gooppe, untuntu Yihudaa asaa bolla iitabaa ootseeddino; k'ay Yihudaa gadiyaan s'illo asaa suutsaakka gusseeddino.

²⁰ Shin Yihudaa gaddii med'inaw, Yersaalamekka yeletaa ubbaa gakkanaw, Asay de'iyasaa gidanawaa.

²¹ Taani haluwaa c'gettennaan aggeedda untuntu suutsaa haluwaa biro kessana; ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonen de'ee» yaagee.

Amoos'a Timbbitiyaa Geluwaa

Ha timbbitiyaan odetteedda kiitay Geeshsha Mas'aafaa gidдон haratuwaappe adussa wodiyaappe kasena s'aafetteedda mas'aafay Amoos'a timbbitiyaa mas'aafaa. Amoos'i Yihudaan de'iyaa itti katamaappe yeedda asaa gidooppenne, Kiristtoosa yeletaappe kase, hosppuntsa s'eetu laytsaw bagga heeraan ha kiitaa huup'issa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa kawutetsaw aatseedda. He wodii daro duretetsay, ayaanaa de'uwaankka Asay dic'ceeddanne ammantisiyaa hanotetsay beetteedda wode. Gidooppenne Amoos'i duretetsay dure asaa s'alalaw imetteeddawaa be'eedda; k'ay hara baggana suure pirdday d'ayiiaawenne hiyyeesatuwaa uk'kunniyaawe gadiyaan dareeddawaa be'eedda. Ammanuwaa oyk'k'etsaa gidooppekka tumuwaappe haakkeeddawaa, lo"o malatiyaa iitay kumeeddawaanne anuu bayinna sarotetsay de'iyaaawaakka be'eedda. Hewaa gaasuwaan S'oossay bare asaa bolla muruwaa ahanawaa hank'k'uwaaninne s'alan kumiide odeedda. Hewaanakka, «Suure pirdday shaafaa haatsaadan goggo» yaagiide k'ofisseedda. Hewaadan hanoope, «Ubbaa Mooddiyaa Goday atteeda Israa'eeliyaa asaw k'arettiide maaranenttonne ooni eriil!» yaageedda (5:15).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa 1:1–3:2

Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa 3:3–6:14

Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa 7:1–9:10

Israa'eeliyaa poo'o Hidootaa 9:11-15

*Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa
(1:1–3:2)*

¹ Ooziyaane Yihudaa gadiyaan kaatiyaa, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidiide de'eedda laytsan Tak'o"aa gadiyaan dorssaa heemmiyaawantuppe ittuu Amoos'i, biittay k'aas's'anaappe laa"u laytsaappe kase Israa'eeliyaabaa be'eedda sas'ay hawaa.

² I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday S'iyoonne Deriyan gudee; Yerusaalame katamankka bare kooshshaa sissee. Hentsanchchatuu mehiyaa heemmiyaa hentsaa gadetuu meliino; K'armmeloosa Deriyaa huup'iyaan de'iyaa irs's'aykka shullee» yaageedda.

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Gadetuwaa Bollan S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

Sooriyaa

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Damask'k'o Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untuntutu Gala'aade biittaa asaa birataa achchaana de'iyaa gaariyan yed'isiide k'os's'eeddino.

⁴ Hewaa diraw, taani Kaatiyaa Hazaa'eela golliyaan tamaa yeddana; yeddina he tamay Kaatiyaa Benihadaada geessuwaakka maana.

⁵ Taani Damask'k'o katamaa penggiyaa kulbbuwaa mentsana; Aweena zanggaaraan de'iyaa asaa yederssananne kaatetuwa s'am"aa

oyk'k'eeddawaakka Beeti-Edeenappe d'ayissana; k'ay Sooriyaa gadiyaa asaykka omoodettiide, K'iira giyaasaa baana» yaagee Med'inaa Goday.

Piliss's'eema

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gaaza katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa omoodiide, Eedooma gadiyaa asaw bayzzeeddino.

⁷ Hewaa diraw, taani Gaaza katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana.

⁸ Ashddoodan de'iyaa asaa taani yederssananne kaatetuwaas s'am"aa oyk'k'eeddawaakka Ask'k'elonappe d'ayissana. Ek'iroona kataman de'iyaa asaakka murana; k'ay Piliss's'eema gadiyaa asaappe atteedawanttukka hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'iiroosa

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iiroosa katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu c'aak'k'eteedda ishatetsaa c'aak'uwaa aad'd'iidde, omoodetteedda asaa ubbaa Eedooma asaw bayzzeeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, taani S'iiroosa katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana» yaagee.

Eedooma

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedooma gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murrenna aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu ishatuwaa Israa'eelatuwaas mashshaan yeder-sseeddino; untunttu untunttoo k'arettibeykkino. Untunttu ubbaa gede hank'k'ettiino; untunttu yiluu med'inawukka simmenna.

¹² Hewaa diraw, taani Teemaana katamaa bolla tamaa yeddana; he tamay Boos'ira katamaa geessotuwaas maana» yaagee.

Amoona

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Amoona gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu zawaa aassanaw Gala'aade gadiyaan de'iyaa shahaara mac'c'a asatuu uluwaa daakkeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Raaba katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessotuwaas maana. Hewaappe guyyiyaan, olaa gallassi waasuu darana; k'ay olanchchatuu gotiyaadan wolk'k'aamana.

¹⁵ Untunttu kaatiinne aanana ootsiyaa kaappatuu ubbay omoodettiide ittippe baana» yaagee Med'inaa Goday.

2

Moo'aaba

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aaba gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Eedooma gadiyaa kaatiyaa mek'etsaa bidintsaa kesana gakkanaw s'uuggeeddino.

1:6 Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7 **1:9** Isa. 23:1-18; Hiz. 26:1-28:19; Iyu. 3:4-8; Zak. 9:1-4; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14 **1:11** Isa. 34:5-17; 63:1-6; Erm. 49:7-23; Hiz. 25:12-14; 35:1-15; Abd. 1-14; Mil. 1:2-5 **1:13** Erm. 49:1-6; Hiz. 21:28-32; 25:1-7; Sof. 2:8-11 **2:1** Isa. 15:1-16:14; 25:10-12; Erm. 48:1-47; Hiz. 25:8-11; Sof. 2:8-11

² Hewaa diraw, taani Moo'aaba gadiyaan tamaa yeddana; he tamay K'iriyoota katamaa geessotuwa maana. Moo'aaba gadiyaa Asay shab-birssaa gidдон, olaa waasuwa gidduwaaninne malakataa punuwa gidдон hayk'k'i wurana.

³ Taani Moo'aaba gadiyaa mooddiyaawaa d'ayissana; k'ay kaappatuwa ubbaakka aanana ittippe wod'ana» yaagee Med'inaa Goday.

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa higgiiyaa is's'eeddino; Aa azazuwaakka naag-ibeykkino. Untuntu aawotuu kaalledda worddo s'oossatuu untunttakka baletseeddino.

⁵ Hewaa diraw, taani Yihudaa gadiyaa bolla tamaa yeddana; he tamay Yersaalame geessotuwa maana» yaagee.

Israa'eeliyaa Bolla S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untuntu miishshaa akkana diraw, s'illuwa zal'iino; k'ay c'aammaa ac'uwa akkana gishshawukka hiyyeesaa zal'iino.

⁷ Mank'k'otuwa gadiyaa baanan kunddissiidde, untuntu huup'iyaa yed'd'iino; naak'etteeddawanttu pirddaakka geellayiino. K'ay aawunne na'ay laa"u itti mishirato woshumiyaawaan ta geeshsha suntsaa loytsi tunis-siino.

⁸ Untuntu asaappe ac'oo oyk'k'eedda mayuwa yarshshiyaa sa'aan ub-baa matan hiis's'iide, aan gisiino; k'ay asaappe mak'k'ac'o ootsiide akkeedda woyniyaa eessaa barenttu S'oossaa golliyaan ushiino.

⁹ «Gidooppenne, zigaadan aduk'k'iide, wolaadan minneedda Amoore gadiyaa asatuwa untuntu sintsaappe d'ayisseeddawe taana. Taani untuntu bolla ayifiyaanakka garssa s'ap'uwaanakka ubbaa d'ayissaad.

¹⁰ Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade, bazuwaan oytamu laytsaa kaaletsaad; k'ay Amooretuu biittaakka hinttenttoo laata ootsaade immaad.

¹¹ «Hintte attuma naanatu giddoppe timbbitiyaa odiyaawantta, hintte yalaga asaa giddoppekka barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawetuwa dentsaad. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hawe tuma gidennee? Hawaa taani S'oossay odaad.

¹² Shin hintte he Naaziraawetuwa c'aak'uwa kolissiide, woyniyaa eessaa ushsheeddita; timbbitiyaa odiyaawanttakka, «Timbbitiyaa odoppite» yaagiide azazeeddita.

¹³ «Be'ite, katsaa darissiide c'aaneedda gaarii me"iyaawaadan, taani hinttena mentsana.

¹⁴ Pala wos's'iyawe bak'atiide kessi akkena; minoo wolk'k'ay is's'ana; olanchchaykka bare shemppuwa ashshenna.

¹⁵ Wonddaafiyaan dukkiyaawe bare sa'aan ek'k'anaw danddayenna; gediya eesukka kessi akkena; paraawukka bare shemppuwa ashshenna.

¹⁶ He gallassi haray atto olanchchatuwa gidдон loytsi s'alanchcha giyaawanttukka kallo s'iira bak'atana» yaagee Med'inaa Goday.

3

¹ Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hintte bolla, Gibs'e gadiyaappe I Kesseedda asaa ubbaa bolla haasayeeddawaa sisite.

² «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaappe taani hintte s'alalaa dooraad. Hewaa diraw, hintte ootseedda nagaraa ubbaw taani hinttena murana» yaagee.

Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa
(3:3–6:14)

³ Laa"u asatuu k'ofay itta gidenaan de'iidde ittippe hamettiino?

⁴ Gaammuu oyk'k'iyaaawaa demmennaan woran c'oo gudiiyye? Woy wodalla gaammuu ayentto yederssiide oyk'k'ennan bare geessuwaan daariyye?

⁵ Oy'k'k'anaw yeggeedda gitiyaa gidдон katsay d'ayooppe, kafuu c'oo oyk'k'ettii? Woy p'irii ayentto oyk'k'iyaaabay bayinnan c'oo pirii?

⁶ Katamaa gidдон olaa malakatay punettiiyaa wode, Asay yashshan kokkorenneeyye? Woy Med'inaa Goday kiittennan de'ishshin, bashshay itti katamaa bollan yiiyye?

⁷ Tumuwaappe Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday bare s'uuraa timbitiiyaa odiiyaa bare k'oomatoo kasetiide k'onc'c'issennaan de'iidde, ayaanne ootsenna.

⁸ Gaammuu gudina, yayyenawe oonee? Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday odina, timbbitiyaa odenawe oonee?

Samaariyaa Kunddetsaa

⁹ Ashddooda katamaaninne Gibs'e kaatiiyaa golletuwaan de'iyaa ubba-too hawaadan yaagiide awaayite; «Samaariyaa deretuwaaw bolla shiik'ite; shiik'iide yan haniyaa wolk'k'aama wac'etsaanne sugetsaa oosuwaaw be'ite» yaagite.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asatuu suurebaa ootsiyaawaa erikkino; sugetsaaninne bonk'k'iide aheedda shaluwaan barenttu golliiyaa kuntsi wotseeddino» yaagee.

¹¹ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Morkkii hintte biittaa dooddana; hintte geesuwaaw laalana; hintte duretuwaaw golliyaakka bonk'k'ana» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hentsanchchay gaammuwaaw doonaappe dorssaa wotsi akkiyaa wode, dorssaw laa"u gedetuwaaw woy duus'a haytsaa wotsi akkiyaawaadan, hewaadankka Samaariyaa gadiyaan ishaluwaan utteedda Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttu s'alalay attana» yaagee.

¹³ Med'inaa Goday, Ubbaaappe Wolk'k'aama S'oossay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaa sisite; Yaak'ooba zaratuwaaw bolla markkattite.

¹⁴ Taani Israa'eeliyaa asaa untunttu nagaraa diraw muriyaa gallassi, Beeteele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa kolana; yarshshiyaa sa'aan de'iyaa kac'etuukka me"iide, sa'aan wod'd'ana.

¹⁵ Balguwaan untunttu de'iyaa golliyaanne boniyaan untunttu de'iyaa golliiyaa ubbaa taani d'ayissana. Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'issiiide, untunttu kees's'eedda golliikka kolettana; k'ay wolk'k'aama wolk'k'aama golletuu ubbaykka d'ayana» yaagee Med'inaa Goday.

4

¹ Hinttenoo, Samaariyaa mac'c'awanttoo, Baasaane gadiyaa mac'c'a mi-izzatuwaadan mod'd'eeddawanttoo, hawaa sisite! Hintte hiyyeesatuwaaw uk'k'unniita; mank'k'otuwaakka tuggayiita. Hintte asinatuwaakka, «Nuw ushshaa hammite» yaagiita.

² Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagiide, bare geeshshatetsaan c'ak'k'a; «Hintte maaggan oyk'k'iide goossettana gallassayenne hintteppe atteeda amareedawanttukka maaggan oyk'k'iide biyaa moletuwaadan hanana gallassay yaana.

³ Hintte ubbaykka dirssaa s'oo'iyaanna goochchina kesiide, Hermmoonen olettana» yaagiide c'aak'k'eedda Med'inaa Goday.

Israa'eeliyaa Asay Bare Balaappe Tamaaranaw Danddayibeykkino

⁴⁻⁵ Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, biite; Beetele biide, nagaraa ootsite; Galgalakka biide, nagaraa gujjiide ootsite. Wontta wontta hintte yarshshuwaa yarshshite; heezzentso gallassi gallassi hintte asiraataa ahite. Irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaa s'uugiide, galataa yarshshuwaa yarshshite. Hintte hintte dosuwaan immiyaawaa diraw, otorettiidde awaayite. Ayaw gooppe, hintte ootsanaw dosiyaawe hewaa» yaagee.

⁶ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte katamaa ubbaan taani koshaa yeddaade, haray atto hintte matan das'iyaaabaakka d'ayissaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita.

⁷ Katsaa c'akkiyaa wodii gakkanaw biro heezzu aginay de'ishshin, taani hinttenttoo iraa te"aad. Taani itti kataman iraa bukissaade hara kataman bukkennaadan diggaad; itti shoyk'aan bukkeedda; hara bukkibeenna shoyk'ay k'ay meleedda.

⁸ Hewaa diraw, laa"u woy heezzu katamatuwaa Asay haatsaa ushanaw itti katamaa beeddino; shin alibeykkino. Hewankka k'ay hintte taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday.

⁹ Med'inaa Goday, «Taani hintte katsaa bollan harggiyaa yeddaad; hintte ataakilttiyaanne hintte woyniyaa turaa, hintte balasiyaa mitsaanne hintte wogaraa ubbaa boolii meedda; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e asatuwaa bolla iita harggiyaa yeddeed-dawaadan, hintte bollankka boshaa yeddaad; hintte wodalla naanatuwaa mashshaan wod'aad; hintte paratuukka omoodettanaadan udaad. Hintte mootsan hayk'k'eedda asaa anhaa s'ink'k'uwaan hinttena ulaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹¹ Med'inaa Goday, «Sodoomanne Gamooraa katamatuwaa d'aysseeddawaadan, hintteppekka darotuwaa d'ayissaad; ha atteeda hintteikka tamaappe ees's'iidde atteeda s'iifa mala; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹² S'oossay, «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena hewaadan ootsaade murana hanay. Taani hinttena hawaadan ootsaade murana haniyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw, hintte S'oossaanna gakkettanaw giigite» yaagee.

¹³ Deretuwaa giigisseeddawe, c'arkkuwaakka med'd'eeddawe, bare wozanaa k'ofaa asaw k'onc'c'issiyaawe, wontta poo'uwwaa d'umaw laammiyaawe, gadiyaan de'iyaa d'ok'k'a deretuwaa yed'd'iyaaawe, aw sunsay Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa.

5

Israa'eeliyaa Asay Nagaraa Paas'ana Mala Odeteedda

¹ Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla zilaaliyaa zilaassaa sisite!

² «Wodoro Israa'eelatta kunddaaddu;
simmi laa"entso denddukku.
Sa'aan olettaaddu;
izo dentsiyaawekka baawa!» yaagaad.

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sha"u olanchchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw s'eetu olanchchatuwaa s'alalay attana; s'eetu olanchchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw k'ay tammu olanchchatuwaa s'alalay attana» yaagee.

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagee; «Taanna koyite; yaatooppe, hintte de'uwaan de'ana.

⁵ Shin Beetele koyoppite. Gelgala geloppite. Berssaabehe pinnoppite. Ayaw gooppe, Gelggali omoodettana; Beeteelikka d'ayana» yaagee.

⁶ Med'inaa Godaa koyite; yaatooppe, hintte de'uwaan de'ana. Hewe d'ayooppe, I Yoosefo zariyaa tamaadan s'uuggana; Beeteelen de'iyaa asaakka tamay maana. He tamaa untunttoo ooninne toyissenna.

⁷ Hinttenoo, suure pirddaa geellayeeddawanttoo, s'illotetsaakka sa'aan oliyaawanttoo, hawaa sisite.

⁸ Piliyaadisa geetettiyaa laappun s'oolinttetuwaanne Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa med'd'eeddawe, bara d'umaa wonttaw, gallassaa poo'uwaakka k'ammaw laammiyaawenne abban de'iyaa haatsatuwaa pude saluwaa s'eesiide, sa'aa mic'etsaa bolla duge tigiyaawe, aw suntsay Med'inaa Godaa.

⁹ I geessotuwaa laalanaw wolk'k'aamatuwaa bolla bashshaa ayee.

¹⁰ Hintte pirddaa gutaran seeriyaaawaa is's'iita; tumuwaa odiyaawaakka shenetiita.

¹¹ Hintte hiyyeesatuwaa yed'd'iide, untunttu katsaakka untunttuppe bonk'k'iide akkeeddita. Yaatiide masetteedda shuchchaan golletuwaa gimbeeddita; shin hintte he golletuwaan de'ikkita. Lo"iyaa woyniyaa turatuwaakka tokkeeddita; shin hintte he woyniyaa eessaa ushikkita.

¹² Ayaw gooppe, hintte naak'uu aappunenttonne hintte nagaraykka ay keeshshaa wolk'k'aamentto taani eray. Hintte s'illotuwa naak'k'iita; mat-taayiyaakka akkiita; k'ay gutaran hiyyeesatuwaa pirddaa geellayiita.

¹³ Hewaa diraw, hawaa mala wodiyaan c'inc'c'a Asay c'o"u gee; ayaw gooppe, wodii iita.

¹⁴ De'uwaan de'anaw lo"obaappe attina, iitabaa ootsoppite; yaatooppe, hintte giyaawaadan, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa.

¹⁵ Iitabaa is's'ite. Lo"obaa dosite. Pirddaa gutaranka suure pirddaa pirdдите. Yaatooppe, ooni erii, S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Yoosefo zeretsatuwaappe atteeda amareedawanttoo k'arettanenttonne.

¹⁶ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Dabaabaa ubbaan waasuu kesana; oge ubbankka asay, «Aayye, aayye!» gaana. Goshshanchchatuu yeekoo, zilaaliyaawanttukka zilaassaw s'eesettana.

¹⁷ Woynniyaa turaa sa'aa ubbaan yeekku de'ana; ayaw gooppe, taani hinttena muranaw hintte giddona aad'ana» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁸ Hinttenoo, Med'inaa Godaa gallassay yaanaadan amottiyaawanttoo, hinttenttoo aayye ana! Med'inaa Godaa gallassaa ayaw amottiitee? He gallassay d'umaappe attina, poo'o gallassaa gidenna.

¹⁹ He gallassi hintte gaammuwaappe bak'ati attiyaa wode, maahii gaketiyaa asaa mala, hewaappekka k'ay bak'ati bare golle geliide, bare kushiya godan zempissiyaa wode, shooshshay dukkiyaa asaa mala gidanawaa.

²⁰ Med'inaa Godaa gallassay d'umaappe attina, poo'o gidenna; bara d'umaappe attina, poo'o shoray mulekka baawa!

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte bonchchiyaa baalatuwaa is's'aaddinne shenetaad; hintte geeshsha shiik'uukka taana nashechchikkino.

²² Hintte taw s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaakka yarshshiita; shin taani hewaa akkikke. K'ay hintte taw galataw ahiyaa ittippetetsaa yarshshuwaa mod'd'o mehetuwaakka s'eellikke.

²³ Hintte mazimuriyaa c'anc'c'etsaa ta mataappe haassite; hintte diis's'iyaa diitsaakka sisikke.

²⁴ Shin suure pirdday pultto haatsaadan, s'illotetsaykka to"enna shaafaa haatsaadan goggo.

²⁵ «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena bazzuwaan oytamu layt-saa kaaletsiyaa wode, taw yarshshuwaa yarshsheedditee? Woy imotaa immeedditee?

²⁶ He wode hintte hintte kushiyan med'd'eedda Kaatiyaa Sakkuuta giyaa eek'aanne Keewaana giyaa hintte s'oolinttiyaa s'oossaa eek'aa tookkeeddita.

²⁷ Hewaa diraw, taani hinttena omoodissaade Damask'k'o katamaappe aatsaade haako sa'aa yeddana» yaagee. Hawaa giyaawe aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa geetettiyaa Med'inaa Godaattee.

6

Israa'eeliyaa D'ayuwaa

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa Asay maaduwa oochchiyaa bonchchetteedda Israa'eeliyaa gadiyaa kaappatoo, hinttenoo, S'iyoonen ishaluwaan de'iyaaawanttoo, Samaariyaa katamankka hirggi bayinnan utteeddawanttoo, hinttenttoo aayye ana!

² Ane Kalnne giyaa katamaa biide be'ite. Hewaappe k'ay Hamaata giyaa wolk'k'aama katamaa biide, yaana k'ay duge Piliss's'eematuwaa katamaa Gaate wod'd'ite. Untuntu hintte laa"u kawutetsatuwaappe keekkiino? Untuntu gaddii hintte gadiyaappe aakkii?

³ Hinttenoo, iita gallassay ellekka yeenna giide, sugetsaa oosuwa oot-siyaawanttoo,

⁴ danggarssaa zaaliyaappe ootseedda arsaan gisiyaawanttoo, mins's'aafiyankka injjetiide uttiyaawanttoo, k'ay dorssaa wudiyaappe boltti boltatuwaanne miizzaa zadaluaappe mod'd'o maraa ashuwaa miyaawanttoo,

⁵ Daawitedan yetsaa miishshaa hinttenttoo giigissiide, maasink'k'uwaan duma duma yetsaa yes's'iyaaawanttoo,

⁶ woyniyaa eessaa keriyaanna ganiyaawanttoo, loytsi al"o shittuwaakka okettiyaawanttoo, Yoosefo zaratuwaa bayzzaad ayinne kayyottenawanttoo, hinttenttoo aayye ana!

⁷ Hewaa diraw, omoodettiide baanawanttuppe koyrotuu hinttena gidana; he wode hintte injje de'ussaynne hintte ishaliyaawe attana.

⁸ Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaagiide, barekka barenan c'aak'k'eedda; «Taani Yaak'ooba otoruwaa is's'ay; untuntu geessuwaakka shenetaad; taani katamaanne kataman de'iyaa ubbaa untuntu morkketoo aatsaade immana» yaageedda.

⁹ Itti golliyaan tammu Asay attooppe, untunttukka hayk'k'ana.

¹⁰ Untuntu dabbotuwaappe ittuu anhaa mooganaw golleppe kessiide afana; he golliyaa k'ol"on de'iyaa bitaniyaa, «Neenana atteeda hara Asay de'ii?» yaagiide oochchana. I zaariide, «Baawa» yaagana. Oochchiyaawe,

«Hayzza, hayzza! Med'inaa Godaa suntsaa nuuni s'eesanaw koshshenna» yaagana.

¹¹ Med'inaa Goday azazina, wogga golletuu kolettana; k'eeri golletuukka me'ereetana.

¹² Paratuu zaallaa bollan gaalifanaw danddayiino? Woy k'ay goshshanchchay booraa waas'iide, abbaa goshshanaw danddayii? Shin hintte tumu pirddaa marzziyaw, s'illotetsaa ayfiyaakka c'amoo laammeeddita.

¹³ Hintte Lodabaara katamaa s'ooneedda diraw nashettiita; k'ay, «Nuuni K'arnnayima katamaakka nu minotetsan oyk'k'eeddo» yaagiita.

¹⁴ Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla itti kawutetsaa dentsana; untuntu hinttena Hamaata Pinuwaappe doommiide, Araba Wombbaa gakkanaw tuggayana» yaagee.

Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa

7

(7:1–9:10)

Boolii Yaanawaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda. He sas'aan taani kaatiyaa gakkiiyaa katsay c'aketteeddawaappe guyyiyaan, laa'entsuwaa c'aareeda c'arshshaa bolla I booliyaa wudiyaa med'd'ishin be'aad.

² Untuntu irs's'abaa ubbaa miide wursseedda wode taani, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa atto gaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untuntu k'eeri guutsattuwaattee!» yaa-gaad.

³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide hawaadan yaageedda; «Ha neeni be'eeddabay polettennawaa» yaageedda Med'inaa Goday.

Taman Pirddanawaa Bessiyaa Sas'aa

⁴ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday bare asaa pirddanaw tamaa s'eeseedda; he tamay wolk'k'aama c'iimma abbaa mi diggiide, biittaakka s'uugganaw doommedda.

⁵ Yaatina taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa ha tamaa toyissaarikki! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untuntu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad.

⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawekka k'ay polettennawaa» yaageedda.

Gimbbiyaa Sittatetsaa Likkiyaa Tumbbiyaa Bessiyaa Sas'aa

⁷ K'aykka I taana hara sas'aa besseedda. Taani he sas'aan be'iyaa wode, Goday gimbbiyaa sittatetsaa likkiyaa tumbbiyaa oyk'k'iide, tumbbiyaan likkettiide gimbbetteedda gimbbiyaa matan ek'k'eedda.

⁸ Med'inaa Goday taana, «Amoos'aa, ha neeni s'eelliaawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Tumbbiyaa» yaagaad.

Med'inaa Goday taana, «Be'a, taani ta asaa Israa'eeliyaa gidдон tumbbiyaa yeggay; taani untunta murenan aad'd'ikke.

⁹ Yisaak'a zaratuu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuu kolettana; Israa'eeliyaa geeshsha sa'atuukka d'ayana; k'ay Iyorbbaama kawutetsaa bollakka taani mashshaanna denddana» yaageedda.

Amoos'anne Ameesiyaasa

¹⁰ Beetele kataman k'eesiyaa gidiide de'iyaa Ameesiyaasee Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyorbbaamekko hawaadan yaagiide kiitteedda; «Amoos'i Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iidde, ne bolla mak'k'eteedda; I bare oduwaan gadiyaa bayzzee.

¹¹ Ayaw gooppe, I hawaadan yaagee; «Iyorbbaami mashshaan hayk'k'ana; Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide baana» yaagee» yaageedda.

¹² Yaatina Ameesiyaasee Amoos'a hawaadan yaageedda; «Neenoo timbbitiyaa odiyaawoo, ba; hini Yihudaa biittaa bak'ata baade, yan k'uma ma; timbbitiyaa yan oda.

¹³ Shin hawe Beetele kaatii goyinniyaa sa'aanne kawutetsaa geeshsha sa'aa gidiyaa diraw, laa"entso ha sa'aan timbbitiyaa odoppa» yaageedda.

¹⁴ Amoos'i zaariide, Ameesiyaasassi hawaadan yaageedda; «Taani mehiyaa heemmiyaawaanne untunttu ayfiyaa mas'iyawaappe attina, timbbitiyaa odiyaawaa woy timbbitiyaa odiyaawaa na'aa gidikke.

¹⁵ Shin Med'inaa Goday taana dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkiide, «Baade ta asaw Israa'eeliyaw timbbitiyaa oda» yaageedda.

¹⁶ Ha"i simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Neeni, «Israa'eeliyaa bolla timbbitiyaa odoppa; Yisaak'a zaratuwaa bollakka markkattoppa» yaa-gaadda.

¹⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne machchata katamaa gidдон sharmus'a gidanawaa; ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanay mashshaan hayk'k'ana; ne biittaykka wodoruwaan shaakettana; k'ay neeni ne huup'iyawukka allaga gadiyaan hayk'k'ana. Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide tuma baana» yaagee» yaageedda.

8

Teeray Kumeedda Keeshshaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda; hewekka, teeray kumeedda keeshshaa.

² I taana, «Amoos'aa, ha neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Teeray kumeedda keeshshaa be'ay» yaagaad.

Yaatina Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ta asaa Israa'eelaw wurssetsay* gakkeedda; hawaappe sintsanaw taani untuntta murenan aad'd'ikke» yaageedda.

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi kaatiyaa golliyaan yes's'iyaa yetsay yeekoo laamettanawaa; hayk'k'eedda asaa anhay mule sa'aan darana; k'ay c'o"u giina, yan haan olettana» yaagee.

Israa'eeliyaa Kunddetsaa

⁴ Hinttenoo, metootanchchatuwaa yed'd'iyawanttoo, gadiyaan de'iyaa hiyyeesatuwaakka d'ayissanaw koyiyaawanttoo, hawaa sisite!

⁵ Hintte hawaadan yaagiita; «Nuuni katsaa zal"anaw aginay s'eeriya baalay awude aad'd'anee! K'ay nuuni nu zal"iyaa doommanaw Sambbatay awude aad'd'anddeeshsha! Yaatintto nuuni katsaa guutsaban makki makkiide,

* **8:2 Wurssetsay:** Giyaawe Ibrayiss's'e k'aalan «Teeraa» malatee.

daro miishshaa akkiide bayizzana. K'ay worddo miizaanan likkii likkiide, asaa c'immana.

⁶ Nuuni hiyyeesaa biran, metootanchchaakka mes's'i laa'u gediya c'aamman shammana; k'ay zarggaa hark'k'uwaa muruta zarggaa gatiyaan bayizzana» yaagiita.

⁷ Med'inaa Goday Yaak'oobi c'ee'ettiyaa bare suntsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani untunttu ootseedda iita oosuwaa mulekka dogikke.

⁸ Biittay k'aas's'iyaawenne gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yeekkiyaawe hewaa gaasuwaana gidenneeyye? Ee Nayle Shaafay kuntsiide k'aas's'iyaawaadan, biittaa ubbay k'aas's'iide balbbuk'ettana; k'ay he kuntsuu wod'd'iyaawaadan wod'd'ana» yaageedda.

⁹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani aawaa seeta gallassi wulissana; sa'aakka gallassi d'umissana.

¹⁰ Taani hintte baalaa nashshechchaa kayyoo, hintte yetsaakka yeekoo laammana. Mes's'i itti na'ay hayk'k'ina yeekkiyaa asaadan, hintte hintte huup'iyaa meedettiide waaruwaa mayyanaadan, taani hinttena ootsana. He gallassaa wurssetsay daro c'amo gidanawaa» yaagee.

¹¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani biittaa ubbaa bollan koshaa yeddiyaa gallassatuu yiino. Taani koshaa yeddiyaa gallassi, Asay sisanaw Med'inaa Godaa k'aalaa d'ayiide koshatanappe attina, katsaa d'ayiide koshattenna woy haatsaa d'ayiide saamettenna.

¹² Asay away wulliyaa bagga abbaappe away doliyaa bagga abbaa gakkanawunne huup'issappe gedissa gakkanaw bichchaarana. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa koyanaw yaanne haanne wos's'ana, shin demmikkino.

¹³ He gallassi malaa lo"o wodoratuunne wodallatuu saamuwaan ziili aggana.

¹⁴ Samaariyaa eek'atuwaan c'aak'k'iyaawanttu, «Daana s'oossay ero!» yaagiyaawanttunne, «Berssaabeeha s'oossay ero» yaagiyaawanttu kundana. Untunttu laa"entso mulekka denddikino» yaagee.

9

S'oossaa Pirddaa

¹ Yarshshiyaa sa'aa matan Goday ek'k'a de'ishin, taani be'aad. I taana hawaadan yaageedda; «Baasuu k'aas's'anaadan, Geeshsha Mak'idasiyaa gumbbuwaa shoc'a; asaa ubbaa huup'iyaan mentsereetsa. Hewaappe attiyaa asaa taani mashshaan wod'ana. Bak'atiyaa Asay kessi akka; kessi akkaedda asikka pas'a attena.

² Untunttu gadiyaa bookkiide, Si'ooliyaw duge wod'd'ooppekka, taani untuntta hewaappe kessana. Saluwaa pude kesooppekka, taani untuntta hewaappe duge wotsana.

³ Untunttu K'armmeloosa Deriyaa s'eeran k'osettooppekka, taani untuntta koyaade hewaappe kessana. Abbaa c'iimmuwaa giddo geliide, ta sintaappe geemmooppekka, taani dawiyaa azazina, I untuntta dukkana.

⁴ K'ay barenttu morkkatuwaan omoodettiide, untunttu booppekka, yan untunttu mashshaan hayk'k'anaadan, taani azazana; taani untuntta iita ayifiyaan s'eellanaappe attina, lo"o ayifiyaan s'eellikke» yaageedda.

⁵ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa bochchee; sa'ay seeree; k'ay sa'aan de'iyaabay ubbaykka yeekkee. Nayle Shaafay kuntsiide balbbuk'ettiyaawaadan, biittaa ubbay balbbuk'ettee; k'ay he kuntsuu wod'd'iyaawaadankka wod'd'ee.

⁶ I barew de'iyaa sa'aa saluwaan giigissee; Aa baasuwaakka sa'aan baasee. K'ay I abbaa haatsatuwaa s'eesiide, gadiyaa bollan duge gussee; aw suntsay Med'inaa Godaa.

⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte taw Toop'piyaa asaa mala gidikkiteeyye? Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawaadan, Piliss's'eema asaa Kafttoorappe, k'ay Sooriyaa asaakka K'iirappe kessaad» yaagee.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa ayfii nagaranchcha kawutetsaa bollan de'ee. Taani Aa gadiyaa bol-lappe d'ayssana; shin taani Yaak'ooba zariyaa ubbaanna d'ayissikke.

⁹ «Be'ite, katsaa zazziriyaan zazziriyaawaadan, Israa'eeliyaa asaa kawutet-satuwaa ubbaa gidдон zazziranaadan, taani azazana; shin untuntu gidдон ammanettiyaawantuppe ittuunne sa'aan wod'd'iide d'ayenna.

¹⁰ «Nuuna ayaa iitabaynne gakkenna woy demmenna» yaagiyaa ta asaa gidдон de'iyaa nagaranchchatuu ubbay mashshaan wurana» yaagee.

Israa'eeliyaa Poo'o Hidootaa

(9:11-15)

¹¹ K'aykka S'oossay, «He gallassi taani kolettiide kunddeedda golliyaadan haneedda Daawita kawutetsaa dentsana; s'oo'eteedda sa'atuwaakka barana; k'ay koletteeddasaakka ooratsana; taani Aa beniwaadan ootsaade kees's'ana.

¹² Hewenne Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaappe atteedawanttanne ta suntsan s'eesetteedda kawutetsatuwaa ubbaa laattanaassa» yaagee. Hawaa ootsiyaawe taana Med'inaa Godaa.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, katsaa c'akkiyaawanttu c'akkiide wurssennan de'ishshin, gadiyaa goshiyaawanttu gakkiiyaa wodii, woyniyaa teeraa gum"iyaawanttukka gum"iide wurssennan de'ishshin, woyniyaa zeriyaawanttu gakkiiyaa gallassatuu yaana. He wode deretuu mal"o woyniyaa eessaa s'okana; zoozetuwaa ubbaappekka woyniyaa eessay goggana.

¹⁴ Omooduwaan beedda ta asaa Israa'eeliyaa zaaraade ishalissana. Unt-tuntu koletteedda katamatuwaa zaaretsi kees's'iide, untuntun de'ana. Woynniyaa turaakka tokkiide, aappe woyniyaa eessaa ushana. K'ay ataak-ilttetuwaakka tokkiide, untuntu ayfiyaa maana.

¹⁵ Taani Israa'eeliyaa untuntu gadiyaan tokkana; untuntu taani unt-tunttoo immeedda gadiyaappe laa"entso mulekka shodettikkino» yaagee. Hawaa odiyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

Abdiyyu Timbbitiyaa Geluwaa

Abdiyyu giyaa suntsaa biletsay, «S'oossaa K'oomaa» giyaawaa. Ha k'antsa mas'aafay Yersaalame olaa gaasuwaan laalettanaappe kase, darii erettenna wodiyaan s'aafetteedda. He wode gedissaw bak'k'iyaa away wulliyaa bagga baggan de'iyaanne Yihudaana adussa wodiya morkkettiide de'eedda Eedoomi Yersaalame laaletsaan nashettiide, Aa bollan olaw keseedda morkkatuwaa maaddiidinne katamaa duretaakka bonk'k'iidde de'ee. Abdiyyu, Eedoomi Israa'eeliyaa morkkatuwaa haratuwaakka s'oonettanawunne iita muruwaa akkanaw de'iyawaa odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Eedooma Otoruwaanne Muruwaa 1-9

Eedooma S'alatetsaa 10-14

Israa'eeliyaa S'oonuwaa 15-21

Eedooma Otoruwaanne Muruwaa (1-9)

¹ Ubbaa Moordiyaa Med'inaa Goday Eedooma asaabaa Abdiyyussi k'onc'c'isseedda sas'ay hawaa.

Eedoomabaa Med'ina Goday hawaadan yaagiide, bare kiittiyaa uraa bol-lan kawutetsatuwaakko kiitteeddawaa nuuni siseeddo; «Denddite! Eedooma biittaa oletto» yaagiide kiitteedda.

² Med'ina Goday Eedooma hawaadan yaagee; «Be'a, kawutetsatuwaa gid-don taani neena laafa kessana; neeni loytsi kad'ettana.

³ Neenoo, Mino zaallaan geessuu kees'eteedda katamaa gid-don de'iyawoo, ne golliyyaa d'ok'k'a deretuwaa bollan kees's'eeddawoo, k'ay ne wozanaan, «Taana hawaappe duge ooni wotsii?» yaagiyaawoo, neena ne wozanaa otoruu c'immeedda.

⁴ Neeni arggantsaa golliyaadan, ne golliyyaa d'ok'k'asaan kees'ooppekka, ne de'iyasaa s'oolinttetuwaa gid-don ootsooppekka, taani neena hewaappe duge wotsana» yaagee Med'ina Goday.

⁵ «Kayisatuu woy bonk'k'iyawanttu k'amma yooppe, barent-too koshiyaawaa keeshshaa s'alala wuu'iino; woyniyaa teeraa mas'iyawanttukka mas'iidde, k'aarimiyaa ashshiino; shin neekko yiyaa bayzanchchatuu neena ubbaanna d'ayissana.

⁶ Hintten Eedooma asatoo Eesaa zeretsatoo, waan bonk'k'ettandditeesha! K'osuwaa de'iyaa hinttenttu ak'uukka waan k'oc'irettanddeeshsha!

⁷ Neenana c'aak'uwaa de'iyawanttu ubbay neena ne biittaappe gas'aa yederssana; k'ay ne laggetsatuukka c'immiidde neena s'oonana. Neenana miyaawanttukka new p'iriyaa p'irana; shin neeni hewaa akeekakka» yaagee.

⁸ Med'ina Goday k'aykka hawaadan yaagee; «Edomiyaase muretiyaa He gallassi taani Eedoomappe aad'd'eeda eranchchatuwaanne Eesaa De-riyaappekka eraa d'ayissana.

⁹ Hinttenoo, Temaana asatoo, hintte olanchchatuu dagamana; Eesaa asaa bolla de'iyaa Asay ubbaykka shuketana.

Eedooma S'alatetsaa (10-14)

¹⁰ «Yaak'ooba zare gidiyaa ne ishatuwaa neeni wod'eeddanne bonk'k'eedda diraw, neeni yeellaa mayyana; neeni med'inaw d'ayana.

¹¹ Morkketuu yiide untunttu ak'uwaa bonk'k'iyaa wode, he gallassi neeni gas'aa shiik'aade ek'k'a s'eellaadda. K'ay penggiyaanna geliide, Yersaalame katamaa saamaa yeggiide shaakkeedda allagatuwaappe neeni ittuwaa malataassa.

¹² Neeni ne ishay metootiyaa gallassi Aa metuwaan nashetanaw bessena; k'ay Yihudaa gadiyaan de'iyaa ne ishatuwaa bolla bashshay gakkiiyaa gallassi hashshu gaanaw bessena. Ee, untunttu un"aa gallassi untunttu bolla miic'c'anawunne oturettanaw bessena!

¹³ Untunttu tuggaa gallassi ta Asay de'iyaa katamaa gelanawunne untunttu waaiyaa gallassi neeni nashetanaw bessena shin! K'ay untunttu bashshaa gallassi neeni untunttu duretaa bonk'k'anaw bessena;

¹⁴ untunttuppe bak'atiyaawantta wod'anaw neeni balla ogiyaan k'osetta uttaade naaganawunne atteedawanttakka untunttu un"aa gallassi morkketoo aatsaade immanaw bessena shin!

Israa'eeliyaa S'oonuwaa

(15-21)

¹⁵ «Ayihuda gidenna asatuwaa ubbaa bolla Med'inaa Godaa gallassay gakkedda. Neenoo Eedoomaa, neeni haratuu bolla ootseeddawe ne bolla oosettana; ne kobaykka ne huup'iyaan simmana.

¹⁶ Ta geeshsha deriyaa bollan usheeddawaadan, hewaadanka untunttu yuushshuwaan kawutetsatuu zaari zaariidekka metuwaa s'uu'aa ushana; ushiide untunttu ubbaykka kase hani erennawaa hanana.

¹⁷ «Shin S'iyoonne Deriyan bashshaappe kessi akkiyaawanttu de'ana; S'iyooniikka geeshsha gidanawaa; Yaak'ooba zaratuukka barenttu biittaa laattana.

¹⁸ Yaak'ooba zeretsay tamaa gidana; Yooseefo zaratuukka lac'o gidana; Eesaa zaratuu utulaa gidanawantta. Tamay utulaa miyaawaadan, Yaak'ooba zaratuunne Yooseefo zaratuu Eesaa zaratuwaa miide ubbaan akka d'ayissana» yaagee Med'ina Goday.

¹⁹ Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa Asay Eesaa asaa laattana; gad'atiyaa biittan de'iyaa Asay Piliss's'eematuwaa biittaa laattana. Untunttu Efireema biittaanne Samaariyaa biittaa laattana. K'ay Biiniyaama zaratuukka Gala'aade biittaa laattana.

²⁰ Omoodettiide de'eedda Israa'eeliyaa Asay simmiide, Kanaane biittaa Siraafita giyaa katamaa gakkanaw laattana; k'ay Yersaalameppe omoodettiide, Safaraada giyaa sa'aan de'iyaa asatuu Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa katamatuwaa laattanawantta.

²¹ Ashshiyaa Israa'eeliyaa asatuu Eesaa biittaa mooddanaw S'iyoonne biittaa bolla kesana; kawutetsaykka Med'ina Godaawaa gidanawaa.

Yoonaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Yoonaasa mas'aafay S'oossaa azazuwaa polikke giide itti nabiyyaa bolla gakeedda duma duma metuwaa odiyaa taarikiiyaa mas'aafaa gidiyaa gishaw, hara mas'aafatuwaappe I dummatee. S'oossay Yoonaasa, «Is-
raa'eeliyaw waana morkke gideeddanne wolk'k'aama, Asoore kawutetsaw waanna katamaa gideedda Nanawe ba» yaagiide azazeedda; shin Yoon-
aasi, «S'oossay kase he katamaa d'ayissana giide odeedda mino oduwaa kiitan peeshshennan agganaw haneedda» giide k'oppeedda diraw, S'oossaa k'aalaa akkiide Nanawe baanaw koyibeenna. Daro taarikebatuu poletteed-
dawaappe guyye nashettennan de'iidde azazetteedda. Kase odetteedda bashshaa hananawe polettibeenna gishaw hank'k'etteedda.

Ha mas'aafay ubbabaa bollan S'oossaw maatay de'iyawaa odeedda. Ub-
baa k'ay Goday siik'uunne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaa gishaw, bare asaa morkkatuwaa muriyaawaappenne d'ayisiyaawaappe, untunttoo atto giyaawan untuntta ashiyaawaa dosiyaawaa k'onc'c'isseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yoonaase Godaappe Bak'atussaa 1:1-17

Yoonaasa Woosaa 2:1-10

Yoonaase Nanawe Buussaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa 3:1-10

S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaasa Hank'k'uwaa 4:1-11

Yoonaasi Godaappe Bak'atussaa (1:1-17)

1. ¹ Med'inaa Godaa k'aalay Amiitaaya na'aa Yoonaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; baade he katamaa asaa iitatetsay ta sintsa gakeedda gishaw, untunttoo markkatta» yaageedda.

³ Shin Yoonaasi Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, Tarsseese giyaa gadiyaa baanaw denddeedda; I Yoop'p'e katamaa wod'd'iide, Tarsseese biyaa markkabiyyaa demmeedda. Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, untunttuna Tarsseese baanaw miishshaa c'iggiide, markkabiyaan geleedda.

⁴ Shin markkabii biishshin, Med'inaa Goday abbaa bolla wolk'k'aama c'arkkuwaa dentseedda; dentsina abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, markkabii me"ana haneedda.

⁵ Yaatina, markkabiyyaa laaggiyaawanttu yayyiide, ubbaykka barenttu s'oossaakko s'oossaakko waasseeddino. K'ay markkabii kawushana mala, Aa giddon de'iyaa c'aanaa dentsiide, abban oleeddino. Shin Yoonaasi markkabiyyaw giddo kifiliyyaa geliide, yan gisiide, gem"ishuwa pannureedda.

⁶ Markkabiyyaa kaappuu gem"ishaad biide, «Ayaw gem"ishaaddii? Dendda, ne s'oossaa woossa! Ooni erii, I bare lo"o ayfiyaan s'eelliide, nuuna ashshanaawenttone» yaageedda.

⁷ Markkabiyyaa laaggiyaawanttu ittuu ittoo hawaadan yaageeddino; «Haayite; ha iitabay nuuna O gaasuwaan gakeddenttone eranaw saamaa yeggoytte» yaageeddino. Saamaa yeggina, saamay Yoonaasa bollan wod'd'eedda.

⁸ Unttuntu Yoonaasa hawaadan yaagiide oochcheeddino; «Ha iitabay O gaasuwaan nu bolla gakeddenttone, ane nuw oda. Ne kiitay ayee? Hak'appe yaad? Ne gadii hak'ee? Neeni O zare?» yaageeddino.

⁹ Yoonaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Taani Ibraawe asaa; abbaanne gadiyaa med'd'eedda Med'inaa Godaw, saluwaa S'oossaw goynnay» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Godaa sintsappe I bak'atiyaawaa I untunttoo odeeddabaappe asatuu ereedda gishaw yayyeeddino. Aa, «Laa ayba palabaa ootsaaddii?» yaageeddino.

¹¹ K'ay abbaa beetay kasewaappe haa dareedda gishaw, asatuu Yoonaasa, «Nuw abbay woppaana mala, neena nuuni waatane?» yaagiide oochcheeddino.

¹² I untunttoo, «Ha wolk'k'aama beetay hinttenttu bollan denddiide ta gaasuwaana gidiyaawaa taani eray. Hewaa gishaw, taana dentsiide, abban olite. Yaatooppe, abbay hinttenttoo woppu gaanawaa» yaageedda.

¹³ Shin markkabiya laaggiyaawanttu markkabiya guyye abbaa doonaw kessanaw wolk'k'appe baas'eteeddino; giddoppenne, abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, kessanaw danddayibeykkino.

¹⁴ Hewaa gishaw, untuntu hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko waasseeddino; «Abeet Med'inaa Godaw, ha bitaniyaa shemppuwaa gishaw, neeni nuuna d'ayssennaadaaninne ha geeshsha suutsaa ac'uwaa neeni nuuppe achchenaadan, nuuni neena minisiidde woosseetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni ne koyyowaadan ootsaadda» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye, Yoonaasa dentsiide, abban oleeddino; olina abbaa beetay woppu geedda.

¹⁶ Yaatina, asatuu Med'inaa Godaw loytsi yayyeeddino; Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheeddino; shiik'uwaakka shiik'k'eeddino.

¹⁷ Yoonaasa mittana mala, itti wolk'k'aama moliyaa Med'inaa Goday giigissedda; he moliyaa uluwaan Yoonaasi heezzu gallassanne heezzu k'ammaa de'eedda.

2

Yoonaasa Woosaa (2:1-10)

¹ Yoonaasi moliyaa uluwaan de'iidde, hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko, bare S'oossaakko, woossedda;

² «Taani ta tuggaa gidдон de'aadde Med'inaa Godaa s'eesaad; s'eesina I taw koyeedda. Taani Si'ooliyaa ulo gidдон de'aadde waassaad; neenikka ta waasuwa ssaadda.

³ Neeni taana c'iimma abbaa garissan duge olaadda; haatsay ta yuushshuwaa dooddedda; ne umbuletiyaa ne beetay ta bollaanna aad'd'eedino.

⁴ Hewaa gishaw, taani hawaadan yaagaaddi; «Taani ne sintsappe wora olettaad; giddoppenne, taani ne Geeshsha Golliya zaaraade be'ana» yaa-gaaddi.

⁵ «Haatsay taw k'ood'iyaa gakkanaw mitteedda; c'iimma abbay taana muukkeedda; abban de'iyaa maataykka ta huup'iyaan s'aas'etteedda.

⁶ Taani deri baasetteedda sa'aa duge wod'd'aad; biittaaninne Aa kubuwan med'inaw gorddettad. Shin abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni ta shemppuwaa c'iimma ollaappe kessaadda.

⁷ «Taani wode, neena Med'inaa Godaa hassayaadi. Ta woosaykka neekko, ne geeshsha Golliiyaa Mak'idasiyaa gakteedda.

⁸ Hada eek'atoo goynniyaawaanttu GODAN ammanettiyaawaa aggeed-dino.

⁹ Shin taani galataana new yarshshana; taani shiik'k'eeddawaa ubbaakka gatsana. Ayaw gooppe, atotetsay Med'inaa Godaappe yee» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, Med'inaa Goday moliyaa azazina, molii Yoonaasa biittaa bollan c'oosheedda.

3

Yoonaase Nanawe Buussaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa

(3:1-10)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaa Yoonaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; taani new odiyaa k'aalaa untunttoo markkatta» yaageedda.

³ Yoonaasi denddiide, Med'inaa Godaa k'aalaadan Nanawe beedda. Nanawe loytsi wolk'k'aama katamaa; ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw heezzu gallassaa hametisee.

⁴ Yoonaasi katamaa bi gakkiiide, itti gallassaa ogiyaa katamaa giduwaakko hametteedda; hamettiidde, «Oytamu gallasaappe guyye, Nanawe d'ayana» yaagiidde awaayeedda.

⁵ Yaatina, Nanawe Asay S'oossaa ammaneedda; s'oomaa awaayeedda. Wogaappe k'eera gakkanaw, ubbaykka maak'iyaa mayyeeddino.

⁶ Oduu Nanawe kaatiyaakko gakteedda; I bare kawutetsaa araataappe wod'd'iide, kawutetsaa mayuwaa mayyeeddawaakka k'aariide, maak'iyaa mayyiide, bidintsaan utteedda.

⁷ Yaatide Nanawe asaw hawaadan yaagiidde awaayiseedda; «Kaatiyaappene kaatiyaa oosanchchatuwaappe imetteedda azazuwaa maaran, hachcheppe doommiiide, asayne mehii, miizzayne dorssaykka ubbay ayaanne ins's'arssaani laac'c'oppino; haatsaakka gans's'oppino.

⁸ Asaykka mehiikka maak'iyaa mayyo; Asay ubbay minisiidde S'oossaakko waasso; barenttu iita ogiyaappenne naak'o oosuwaappekka simmino.

⁹ Yaatintto ooni erii, S'oossay nuw k'arettiide, nuuni d'ayennaadan, bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmanenttonne» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu barenttu iita ogiyaappe simmeeddawaa S'oossay be'eedda wode, untunttoo k'arettiide, untuntu bolla ahana geedda itabaa aggi basheedda.

4

S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaasa Hank'k'uwaa

(4:1-11)

¹ Shin hewe Yoonaasa ubbakka nashechibeenna. Hewaa gishaw, I loytsi hank'k'etteedda;

² Med'inaa Godaa hawaadan yaagiidde woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, taani biro ta gaden de'aadde geeddawe hawaa gidennee? Taani ne sintsappe bak'ataade Tarsseese baanaw elleelleeddawe hawaassa. Neeni k'aretayne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaawaa, hank'k'oo elleellenawaanne aggena siik'uwaan kumeeddawaa, k'ay ahana geedda iitabaakka aggiyaa S'oossaa gidiyaawaa taani kasekka eraad.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ha'i simmi hay hayyanaa taana wod'a; pas'a de'iyawaappe hayk'k'iyawe taw lo"a» yaageedda.

⁴ Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni hawoo hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda.

⁵ Yoonaasi katamaappe kesiide beedda; biide katamaappe away doliyaa baggan utteedda. Hewan barew daasiyaa daaseedda, Aa kuwan uttiide, katamaa bolla gakkiyaawaa be'anaw naageedda.

⁶ Awaa suuluwaappe Yoonaasa ashshana mala, Med'inaa Goday S'oossay itti gosiyaa dolisiide giigisseedda; he gosiyaa haytsaykka Yoonaasa huup'iyaaappe bolla baggana kuwaa gidanaadan ootseedda. Yoonaasi he gosiyaa gaasuwaan loytsi nashetteedda.

⁷ Shin wonttetsa gallassi wontta S'oossay gus'uniiyaa giigisseedda; he gus'unii gosiyaa moowaan, gosii meli aggeeda.

⁸ Away kesso wode, S'oossay michchiyaa c'arkkuwaa away doliyaa baggappe yeddeedda; hewaappe dendeddawaan Yoonaasi labbanana gakkanaw, away Yoonaasa huup'iyaa s'uuggeedda. Yaatina I, «Pas'a de'iyawaappe hayk'k'iyawe taw lo"a» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.

⁹ S'oossay Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni ha gosiyaa gishaw hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda.

Yoonaasi, «Ee besse; ubbaa hayk'k'ana gakkanaw hank'k'ettanaw besse» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Itti k'amman dolaade, laa"entso k'amma meleedda gosiyaw, neeni an daaburabeenabawunne dichchabeenabaw hawaa keeshshaa k'arettaadda.

¹¹ Ushechchaanne haddirssaa shaakki eribeenna s'eetanne laatamu sha"a asayenne daro mehii Nanawen de'ee. Yaatina taani ha wolk'k'aama katamaw k'arettanaw bessennee?» yaageedda.

Mikiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Mikiyaasi Isiyaasa wode de'eedda asaa. I yeletteed-dawe gedissa bagga Yihudaa kawutetsaa gidдон de'iyaa itti guutsaa gas'are katamaanna. Amos'i huup'issa kawutetsaa bolla bashshay yaanawaa odeeddawaadan, Mikiyaasikka he gaasotuwaan Yihudaa kawutetsaa bolla bashshay gakkanawaa odeedda. Asay pirddaa geellayiyaa, he sheneyiyaa oosuwaa bolla S'oossay pirddaa ahanawaa minisiide erisseedda. Gi-doppenne Mikiyaasa timbbitiyaa k'aalay sintsaappe lo"obatu yaanaw de'iyawaa bessiyaa daro malaatatuwaakka gujjiide oyk'keedda.

Dummayiide minisi s'eellanaw bessiyaa kifilatuu S'oossaa mooduwaa garssan kumentsaa sa'ay saruwaa demmanawaa (4:1-4); Daawita kawutet-saa turaappe wolk'k'aama kaatii denddiide, asaw saruwaa immanawaa (5:2-4); hewaadankka k'ay Israa'eeliyaan timbbitiyaa odeeddawanttu k'aalay mes's'i itti s'ik'isiyaan kuushettiyaawaa odiaawantta. He s'ik'isii odiidde, «I nuuppe koyiyaawe: nuuni likkebaa ootsanawaa, keekatetsay kumeedda siik'uwaa bessanawaanne nu S'oossaanna kumentsaa ashkktetsan hamet-tanawaa» (6:8).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Bare Asaa Murana 1:1–2:11

Sintsa Hidootaa 2:12-13

S'oossay Iita Kaaletsiyaawanttanne Worddo Nabatuwaa Murana 3:1-12

Ooratsa Israa'eelatin Ooratsa Geeshsha Golliiyaa 4:1–5:15

Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa 6:1–7:7

Asay S'oossaakko Simusaa 7:8-20

Goday Bare Asaa Murana (1:1–2:11)

¹ Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi kaalli kaalliide Yihudaan kaate-teedda wode, Mooresheta katamaa asaa gidiyaa Mikiyaasakko yeedda Med'ina Godaa k'aalay hawaa; I be'eedda sas'ay Samaariyaawaanne Yersaalamebaa.

² Hinttenoo, asaw ubbaw, sisite! K'ay sa'awunne sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hawaa sisite! Ubbaa Moooddiyaa Med'ina Goday hintte bolla markkat-tee; I bare geeshsha Geeshsha Golliyaan hinttewaa haasaye.

³ Be'ite, Med'ina Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe yee; duge yiide, deretuwa huup'iyaa hamettee.

⁴ Eessaa muk'aadday taman seeriyaawaadan, deretuu Aa gediyaappe garssana siilana; untunttu deriyaappe zanggaaray duge goggiyaa haat-saadan goggana.

⁵ Hawe ubbay haniyaawe Yaak'ooba zaratuwaa bayzzuwaa gishshaas-sanne Israa'eeliyaa asaa nagaraa gishshaassa. Yaak'ooba zaratuwaa bayz-zoo gaasuwa gideeddawe oonee? Untunttu katamaa Samaariyaa giden-nee? Yihudaa Asay goyinniyaa d'ok'k'a sa'ay hak'ee? Yersaalame giden-neeyye?

⁶ Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Samaariyaa, dem-bban keeleteedda burc'c'e shuchchaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa ootsana. K'ay taani Aa shuchchaa burc'c'iyaa duge zanggaaraw olana; Aa baasuwaakka kalloyana.

⁷ Aa eek'aa misiletuu ubbay kinchchettana; Aa eek'aa golliyaan ootsiyaa sharmus'atoo imetteedda shaarmus'aa yewuu ubbay taman s'uugettanawaa; taani Aa eek'atuwaa ubbaa d'ayissana. Ayaw gooppe, he yewuu ubbaykka sharmus'iide demmeeddawaa gidiyaa diraw, ikka k'ay simmiide, hara sharmus'aw imettana» yaagee.

Yeekuwaanne Waasuwaa

⁸ Hewaa diraw, taani yeekkananne waassana; kallo s'iiranne mela gediyaan hamettana; worakanaadan waassana; k'ay sogoniyaadankka aayye gaana.

⁹ Ayaw gooppe, Samaariyaa madutsay pas'anaw danddayennawaa. He tuggay Yihudaa gadiyaa gakkeedda; k'ay ta Asay de'iyaa Yerusaalame kata-maa penggiyaakka mateedda.

¹⁰ Gaate kataman de'iyaa nu morkketoo hewaa odoppite; untunttu sintsan mule yeekkoppite. Beeti-Ofira kataman baanan gondoretite.

¹¹ Hinttenoo, Shafiira kataman de'iyaa wanttoo, kallottiide yeellatiide, omoodoo biite. S'aa'inaana kataman de'iyaa wanttu yaappe kesianaw s'alikkino. Beeti-Es'eela katamay yeekku de'iyaa gidiyaa diraw, I hinttenttoo attiyaasaa gidanaw danddayenna.

¹² Metuu Med'ina Godaappe Yerusaalame pengge gakkanaw yeedda diraw, Marootan de'iyaa asay, «Lo"obay yanddeeshsha!» giide naagiidde daaburedda.

¹³ Hinttenoo, Laakisha kataman de'iyaa wanttoo, gaariyaa goochchiyaa paratuwaa waas'ite. Yerusaalame Asay nagaraa ootsanaadan gaasuwa gideeddawe hinttena; ayaw gooppe, S'iyoonne asaa nagaray koyiro hintte bolla beetteedda.

¹⁴ Hewaa diraw, hinttenoo Yihudaa asatoo, hintte biide, Mooresheta-Gaate katamaa asaw imotaa immana. Akiziiba katamaa asaykka Israa'eeliyaa kaatetuwa c'immiya wantta gidana.

¹⁵ Hinttenoo, Mareesha kataman de'iyaa wanttoo, Med'ina Goday hinttena s'ooniyaawaa hintte bolla ahana; bonchchetteedda Israa'eeliyaa kaalet-siyaawanttu Adulaama gonggoluwaa k'osettana.

¹⁶ Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte siik'iyaa naanay hintteppe omoodettiide baanaw de'iyaa diraw, hintte huup'iyaa meedettite; hintte huup'iyakka ankuwaa huup'iyadan bo"ayite.

2

Hiyyeesatuwaa Uk'k'unniyaawanttu Bollan Gakkanaw De'iyaa Iita Kaac'aa

¹ Iitabaa halchchiyaawanttoo, k'ay barenttu hiis'an de'iidde, iitabaa wooti ootsanentto k'oppiyaawantto aayye ana! Wolk'k'ay untunttu kushiyan de'iyaa diraw, sa'ay wonttiyaa wode, barenttu halchchuwa poliino.

² Untunttu goshsha gadiyaa amottooppe, asaawaa wolk'k'an akki aggiino; golletuwaa koyooppekka akki aggiino. Asaa maataa yed'd'iide, Aa laataa c'oo bonk'k'iino.

³ Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte bollan iitabaa ahanaw halchchay; hewaappe hintte kessi akkanaw danddaykkita. Hewe iita wode gidiyaa diraw, hintte otorettiide simerettanaw danddaykkita.

⁴ He gallassi untunttu hintte bollan leemisi leemisiide k'iliic'ana; k'ay hawaadan yaagi zilaaliidde, hinttena hidoota k'ans's'issana; «Nuuni ubbaykka ubbaanna d'ayeeddo.

Med'ina Goday nu gadiyaa akkiide,

makkalanchchatoo gishi gishiide,
immi digeedda yaagana» yaagee.

⁵ Hewaa diraw, gadiyaa es's'an gishiyaa wode, Med'ina Godaa shiik'uwaa gidдон ne saamaa kessiyaa itti asaynne de'enna.

⁶ Asay taana hawaadan yaagee; «Nu bolla timbbitiyaa odoppa. «Hawe hawe hintte bolla hanana» giide ooninne haasayanaw koshshenna. Hewaa mala kawushshay nu bolla mulekka yeenna» yaagiino.

⁷ Taani untuntta, «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, «Med'ina Godaa Ayyaanay danddayanchchaa gidenneeyye? I hewaa malabaa ootsiiyye?» yaagiide hintte oochchanaw bessii?» yaagaad.

S'oossay hawaadan yaagee; «Suure ogiyaan biyaawanttoo ta k'aalay lo"obaa ootsee gidennee?

⁸ Shin mata wodiyaappe doommiide, ta Asay ittuu ittuwaa bolla morkkiyaadan denddeedda. Hintte saro asatuwaa mayuwaa, olaa k'ofay mulekka bayinnan ammanettiide aad'd'iyaa asatuwaa mayuwaa k'aari akkiita;

⁹ ta asaa gidдон de'iyaa mac'c'a asatuwaa untunttu lo"o golliyaappe laaggi kessiita; ta anjuwaakka untunttu naanatu bollappe med'inaw akki diggiita.

¹⁰ Denddiide biite! Hawe hinttenttoo shemppiyaa sa'aa gidenna. Ayaw gooppe, ha sa'ay tunatetsaappe denddeeddawaan daro bayeedda.

¹¹ «Itti c'immiyaa worddanchchay yiide, «Hinttew sintsaappe woyniyaa eessayinne matsoyiyaa ushshay guufettana» yaagiide wordduwaa timbbitiyaa odintto, I hinttenttoo timbbitiyaa odiyaawaa gidana.

Sintsa Hidootaa (2:12-13)

¹² «Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, taani hinttena ubbaakka shiishshana; taani Israa'eeliyaa asaappe atteedawannta tumuwaappe ubbaakka shiishshana. Dorssatuu kaaluwaan shiik'iyawaadaninne dorssaa wudii hentsaa gaden shiik'iyawaadan, taani untuntta ittippe shiishshaade wot-sana. He sa'ay daro asaa shabbaretussan kumana.

¹³ Untuntta kessiyaawe untunttuppe sintsatiide kesana; untunttukka penggiyaa mentsiide, hewaana kesiide baana. Med'ina Goday bare huup'iyaan untunttoo kaatiyaa gidiide, untuntta sintsaw aad'd'iide, untuntta kaaletsana» yaagee.

3

S'oossay Iitaa Kaaletsiyaawanttanne Worddo Nabatuwaa Murana (3:1-12)

¹ Taani hawaadan yaagaad; «Hinttenoo, Yaak'ooba zaratuwaa kaappa-toonne Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaawanttoo, sisite! Hintte suure pirddaa eranaw hinttenttoo bessenneeyye?

² Hintte lo"uwaa is's'iide, iitaa dosiita. Ta asaappe untunttu galbbaa k'aariita; untunttu ashuwaakka untunttu mek'etsaappe shaakkiita.

³ Hintte ta asaa ashuwaa miita; untunttu galbbaakka untunttuppe k'aariita; untunttu mek'etsaa mentsereetsiide, untunttu ashuwaakka s'aaruwaan yegganaw mus'iyawaadan mus'erettiita» yaagaad.

⁴ He wode untunttu Med'ina Godaakko waassana, shin I untunttoo zaarena; I bare deemuwaa he wode untunttuppe k'osana; ayaw gooppe, untunttu iita oosuwaa ootseeddino.

⁵ Bare asaa wora kaaletsiyaa timbbitiyaa odiyaawanttubaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hinttew miyaawaa immiyaa wode, «New sa'ay sara» yaagiita; shin hinttena k'uma mizennawaa bolla olaa awaayiita.

⁶ Hewaa diraw, hinttenttoo gallassay k'amma gidanappe attina, sas'aa be'ikkita; sa'aykka d'umanappe attina, laa"entso murunikkita. Timbbitiyaa odiyaawanttoo away wullina, gallassay d'umana.

⁷ Sas'aa be'iyaawanttu yeellatana; muruniyaawanttukka kawushshana. S'oossaa mataappe untunttoo zaaruu bayinna diraw, untuntu yeellatiide, ubbaykka barenttu doonaa oyk'k'ana» yaagee.

⁸ Shin taana gidoope, taani Yaak'ooba zaretoo untunta bayzzuwaa, Israa'eeliyaa asaassikka untuntu nagaraa odana mala, wolk'k'an, Med'ina Godaa Ayyaan, suure pirdaaninne minotetsan kumaad.

⁹ Hinttenoo, suure pirdaa is's'iaanne sitta yewuwaakka dook'k'iaawanttoo Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawanttoo, hawaa sisite.

¹⁰ Hintte S'iyoonne katamaa suutsaa gussiide kees's'iita; Yersaalame kata-maakka makkalan kees's'iita.

¹¹ Aa kaappatuu mattaayiyaan pirdiino; Aa k'eesatuu dirguwaan tamarisiino; k'ay Aa timbbitiyaa odiyaawanttukka miishshaa k'ans's'ina muruniino. Shin yaatiidekka, «Med'ina Goday nu gidon de'ee gidennee? Nu bolla ayaa iitabaykka yeenna» yaagiide Med'ina Godaan ammanettiino.

¹² Hewaa diraw, hintte gaasuwaan S'iyoonne deriyaa shoyk'aadan goshet-tana; Yersaalame katamaykka kolettiide ittisaan dooretteedda suuppa shuchchaa gidanawaa. Geeshsha Golliyyaa kees'etteedda sa'aykka wora gidanawaa.

4

Ooratsa Israa'eelattin Ooratsa Geeshsha Golliyyaa (Hos. 4:1–5:15)

¹ Wurssetsaa gallassatuwaan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyyaa kees'etteedda derii deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; keraa ubbatuwaappekka bollana d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. Gadiyaa Asay aakko zattana.

² Daro kawutetsatuwaa Asay yiide, «Haayite; Med'ina Godaa deriyaa, Yaak'ooba S'oossaa Geeshsha Golliyyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, Med'ina Godaa k'aalaykka Yersaalameppe kesana.

³ I daro asatuu gidduwaan pirdana; haakuwaan de'iyaa mino kawutetsatuwaa palumiyaakka shaakkana. Untuntu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana; kaatetetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hawaappe guyyiyaan, untuntu ubbaanna olaa timirttiyaa tamarikkino.

⁴ Shin Asay ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne balasiyaa kuwan woppu giide uttana; ay asayne untunta yashissenna. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa haasayeedda.

⁵ Asay ubbay bare Med'ina Godaa s'oossaa suntsan hamettana; shin nuuni Med'ina Godaa nu S'oossaa suntsan med'ippe med'inaw hamettana.

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

⁶ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani wobbatuwaa shiishshana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawanttanne taani tuggay-eeddawanttakka shiishshana.

⁷ Taani wobbatuwaa wuriidde atteeda atowantta ootsana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawanttakka mino kawutetsaa kessana.

He wodiyaappe doommaade med'inaa gakkanaw, taani Med'ina Goday S'yoone Deriyan untunttu bolla kaatetana» yaagee.

⁸ Neenoo, Med'ina Godaa asaa wochchiyaa Yersaalame d'ok'k'a gimb-biyaw, new kase ne mooddiyaa maatay, k'ay Yersaalame kawutetsaa zaway ubbaykka simmana.

⁹ Ha'i neeni kooshshaa d'ok'k'u ootsaade waassiyaawenne yeluu oyk'keedda mishiratiidan un'etsiyaawe ayaasee? New kaatii bayinna gishshaasseeyye? Woy neena zoriyaawe d'ayeedda diraassee?

¹⁰ Hinttenoo, S'yoone asatoo, yeluu oyk'keedda mishiratiidan ooliidde gondoretitte. Ayaw gooppe, hintte katamaappe kesiyaawe attena; kesiide dembban de'ana; hewaappekka Baabloone baana. Gidooppenne, yan hintte attana; Med'inaa Goday hinttena hintte morkkatuwaa kushiyaappe wozana.

¹¹ Shin ha'i daro kawutetsatuu ne bolla shiik'eeddino; shiik'iide, «Yersaalame tuno; nu ayifiikka S'yoone derek'k'o» yaagiino.

¹² Shin untunttu Med'ina Godaa k'ofaa erikkino; Aa halchchuwaakka akeekikkino. Katsaa bukkiiyaa uddumaw shiishsheedda mirk'k'iyaaadan, Med'ina Goday untuntta muranaw shiishsheedda.

¹³ Hinttenoo, Yersaalame asatoo, denddite; denddiide, hintte morkkatuwaa k'os's'ite. Taani hintte kac'iyaa birataa, hintte k'inc'c'afiliyaakka nahaase ootsana. Hintte daro kawutetsatuwaa kinchchereetsana; untunttu sugetsan shiishsheeddabaa ubbaa hintte Med'ina Godaw dummayana; hintte, untunttu ak'uwaakka sa'aa ubbaa Godaw immana yaagee.

5

¹ Hinttenoo, Yersaalame asatoo, hintte olanchchatuwaa shiishshite! Ayaw gooppe, nuuni morkkatuwaan dadetteedda; untunttukka Israa'eeliyaa kaaletsiyaawaa gappataa gatiman shoc'anaw haniino.

Beeteleheemeppe Kaaletsiyaawe Kesanawe Timbbitiyaan Odetteedda

² Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Neenoo Efiraataa, Beeteleme kata-maw, neeni Yihudaa katamatuwaa gidдон guutsaa; shin aw dendduu benippe doommiide, med'inaappe gideeddawe, Israa'eeliyaa asaa mood-diyaawe taw neeppe kesana» yaagee.

³ Hewaa diraw, yeluwaa oyk'k'ettiiyaa mishiratta he na'aa yelana gakkanaw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide immana. Hewaappe guyyiyaan, omooduwaan de'iyaa Aa ishatuu simmiide, barenttu asaana walakettana.

⁴ I yaana; Med'ina Godaa minotetsan, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa gitatetsan bare asaa heemmana. I sa'aa gas'aa gakkanaw wolk'k'aama gidiyaa diraw, untunttu sarotetsaan de'ana.

⁵ I untunttoo sarotetsaa gidanawaa.

Med'ina Goday Israa'eeliyaa Asaa Ashshananne Untunttu Morkketuwaakka D'ayissana

Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu geessuwaakka yederssiide geliyaa wode, nuuni asaa heemmanawunne kaaletsanaw gidiyaanne gidiide palahiyaasaa dentsiide, untunttunna olaa gakettana.

⁶ Untunttu Asoore gadiyaa olan s'oonana; k'ay he gadiyaan de'iyaa Naamiruudi kees's'eedda gadiyaa mooddana. Asoore gadiyaa asatuu nu

gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu zawaakka yed'd'iyaa wode, nu gadiyaa mooddiyaawe nuuna untuntuppe ashshana.

⁷ Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu daro gade asaa gidдон Med'ina Goday kiitteedda c'okkuwaa malanne maataa bollan wod'd'iyaa puusiyaa mala gidanawaa. C'okkuunne puusi yaanaw asaa azazuwaa naagennawaadan, Israa'eeliyaa asaykka Med'ina Godaappe attina, asaa naagenna.

⁸ Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu kawutetsatuwaa gidдон, daro asaa gidдон, bazzuwaa do'atuwaa gidдон de'iyaa gaammuwaa malanne dorssaa wudiyaa gidдон de'iyaa wodalla gaammuwaa mala gidanawaa. I hewaana kantsiyaa wode yereretteenne mentsereetsee; ooninne ashshanaw dand-dayenna.

⁹ Ne kushii neenana ek'ettiyaawanttu bolla denddana; ne morkketuu ubbaykka d'ayana.

¹⁰ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani ne paratuwaa ne giddoppe d'ayissana; ne paraa gaaretuwaakka mentsereetsana.

¹¹ Taani ne gadiyaa katamatuwaa d'ayissana; ne geessuwaakka ubbaa laalana.

¹² K'ay ne kaayuwaa taani d'ayissana; muruniyaawanttukka hawaappe sintsanaw ne gidдон de'ikkino.

¹³ Taani ne eek'aa misiletuwaanne ne goyinnanaw esseedda shuchchatuwaa ne giddoppe d'ayissana; hawaappe sintsanaw neeni ne kushiyan med'd'eeddabaw goyinnakka.

¹⁴ Taani Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa ne giddoppe d'ok'ollana; ne katamatuwaakka d'ayissana.

¹⁵ Taw azazettibeena kawutetsatuwaa bolla yiluwaaninne hank'k'uwaan taani haluwaa kesana» yaagee.

6

Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa

(6:1–7:7)

¹ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana mootettiyaawaa sisite.

«Dendda! Denddaade d'ok'k'a deretuwaa sintsan pirddetta; neeni giyaawaa deretuukka sisino.

² Hinttenoo deretoo, hinttenoo, sa'ay ek'k'eedda mino baasotoo, Med'ina Goday mootiyaa mootuwaa sisite. Med'ina Goday bare asaana mootettee; Israa'eeliyaa asaana I palumettee.»

³ Med'ina Goday untuntta hawaadan yaagee; «Ta asaw, taani hinttena waataadditaa? Taani hinttenttoo waanaade tookuwaa gidaadditaa? Ane taw odite!

⁴ Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaad; k'ay hinttena ayiletetsaappe wozaad. Hinttena kaaletsana mala Musa, Aaroonanne Miiriyaamo hinttew kiittaad.

⁵ Ta asaw, Moo'aaba Kaatiyaa Baalaak'i halchcheeddawaanne Bi'oorana'ay Balaami aw zaareeddawaa hassaya. Shiis'ima giyaa saappe Gelggali neeni biyaa wode, ogiyaan haneeddawaa ane hassaya. Hewaa hassayooppe, taani Med'ina Goday neena ashshanaw ootseedda oosuwaa neeni akeekana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaappe Koyyiyaawaa

⁶ Med'inaa Godaa, d'ok'k'a sa'aan de'iyaa S'oossaa sintsan goyinnanaw yaadde taani ayaa akkaade shiik'oo? Aw s'uugettiyaa yarshshuwaa gidana mala, itti laytsaa gideedda korumatuwaa akkaade, Aa sintsa yooshsha?

⁷ Med'inaa Goday sha"a dorssaa orggetuwaan woy tammu sha"a shaafatuwaan de'iyaa haatsaa keeshshaa wogaraa zayitiyaan nashettanddee? Ta naak'uwaa diraw, ta bayira na'aa, ta shemppuwaa nagaraa gishshawukka ta yeluwaa immooshsha?

⁸ Hay asaw, Med'ina Goday new lo"obaa odi wotseeddattee. Med'ina Goday neeppe koyiyaawe ayee gooppe, neeni suurebaa ootsanawaa, aggena siik'uwaa bessanawaanne ashkhetetsan ne S'oossaanna hamettanawaa.

⁹ Med'ina Godaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa. Yersaalame katamaa asaa S'oossay hawaadan yaagee; «Murana gatimaanne he gatimaa giigisseed-dawekka oonentto akeekite.

¹⁰ Nagaranchchaa golliyaan de'iyaa nagaran shiishsheedda shaluwaanne ta is's'iyaa worddo makkiyaa miishshatuwaa taani doganeeyye?

¹¹ Yaatina, ha worddo miizaanan likkiyaawaanne worddo miishshan makkiyaa asaa nagaraa taani waataade atto gaanaw danddayayitaa?

¹² He katamaa duretuu makkalan kumeeddawantta; aan de'iyaa Asay ubbay wordduwaa. Unttuntu doonaa gidдон de'iyaa unttuntu ins's'arssaykka bare huup'iyaw geella.

¹³ «Hewaa diraw, taani hintte nagaraa gaasuwaan hinttena d'ayissanawunne digganaw denddaad.

¹⁴ Hintte maana, shin kallikkita; nafisaykka hintteppe duus's'enna. Hintte buuriide shiishshana, shin hinttenttoo dagattenna; hintte dagayeed-dawaakka taani olaa yeddaade d'ayissana.

¹⁵ Hintte katsaa zerana, shin gakkina c'akkikkita; wogaraa teeraa gum"ana, shin he zayitiyaa okettikkita; woyniyaa teeraakka hintte gum"ana, shin Aa eessaa ushikkita.

¹⁶ Hintte Kaatiyaa Omira wogaa, Aa na'aa Kaatiyaa Akaaba golle iita oosuwaanne unttuntu zoriyaa kaalleedda diraw, taani hinttena d'ayissana; taani hinttena Asay ubbay boriyaabaa ootsana. Asay ubbay hinttena shek'k'iyaa shek'aakka hintte tookkana» yaagee.

7

Israa'eeliyaa Asaa Tunatetsaa

¹ Aayye ana taanoo! Taani teeray mas'etti wuri kichchina yiide, woyniyaa turaappenne balasiyaa mitsaappe bare amotteeddawaa demmanaw dand-dayibeenna koshatteedda bitaniyaa mala gida kichchaad.

² S'oossaa dosiyaa keeka Asay gadiyaan mulekka baawa; asaa garssan suure Asay d'ayeedda. Asay ubbay asaa suutsaa gussanaw zuggiid naagee; k'ay ubbaykka bare ishaa gitiyaan oyk'k'anaw kaallee.

³ Unttuntu kushetuu laa"uukka iitabaa ootsanaw loohi utteeddino. Kaappunne daannay mattaayiyaa oochchiino; wolk'k'aama asatuu barenttu amotteeddawaa odiino; unttuntu ubbaykka ittippe iitaa ootsiino.

⁴ Unttuntu garssan ebelo keeka giyaawe aguntsa mala; k'ay ebelo suure giyaawe gom"oriyaa mala. S'oossay timbbitiyaa odiyaawanttu baggana odeeddawaadan, I bare asaa muriyaa gallassay gakeedda; unttuntu shab-birettiyyaa wodiikka ha"a.

⁵ Ne shooruwaa ammanoppa; ne laggiyaakka ammanettoppa. Neeni k'oommaade ak'iyaa ne machchattiwukka odiyaawaakka akeekaade oda.

⁶ Ayaw gooppe, na'ay bare aawuwaa kad'ee; naatta bare daay bolla, na'aa machchatakka bare bolloatti bolla denddino; aawoo aawuu soo Asay morkke gidee.

⁷ Shin taana gidooppe, taani hidootaan Med'ina Godaa s'eellashshana; taana ashshiyaa S'oossaa taani naagashshana; ta S'oossay tawaa sisana.

*Asay S'oossaakko Simusaa
(7:8-20)*

⁸ Ta morkkiyaw, ta metuwaan nashettoppa. Taani kunddoopekka dendana; taani d'uman uttoopekka, Med'ina Goday taw poo'ana.

⁹ Taani S'oossaa naak'k'aad; hewaa diraw, I taw mootettiide, ta pirddaa kessana gakkanaw, taani Aa hank'k'uwaa danddayana. I taana poo'uwa kessana; taanikka I ashshiyaa ashshuwaa be'ana.

¹⁰ He wode ta morkkiikka be'ana; k'ay taana, «Med'ina Goday ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagi yaagi k'iliic'iyaa we yeellaa mayyana; I ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan yed'ettishinkka taani ta ayifiyaan be'ana.

¹¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte katamaa gimbbiyaa dirssatuu direttiyyaa gallassay yaana; he gallassi hintte zawaykka aakkana.

¹² He gallassi hintte Asay hintteekko simmana. Unttuntu Asoore gadiyaappe, Gibbs'e katamatuwaappe, Efiraas'iisa Shaafaa heeraan de'iyaa sa'atuwaappenne k'ay haako san de'iyaa abbatuwaa doonaappenne d'ok'k'a deretuwaappe hintteekko simmana.

¹³ Shin biittay aan de'iyaa asaa iitatetsaa gaasuwaan Asay bayinna mela gidana.

Med'ina Goday Israa'eeliyaw K'arettedda K'aretaa

¹⁴ Neeni ne asaa, aradda biittay yuushshuwaan de'iyaa bazzuwaan barekka de'iyaa ne buzo dorssaa wudiyaa ne gatiman heemma. Unttuntu kasewaadanka Baasaaneninne Gala'aaden heemettino.

¹⁵ Med'ina Goday, «Hintte Gibbs'e gadiyaappe kaseedda wodiyaadan, taani hinttena maalalissiyaabaa bessana» yaagee.

¹⁶ Kawutetsatuu ubbay hewaa be'iide yeellatana; unttuntu wolk'k'aykka hada gidiyaa diraw, unttuntu yeellatiide, barenttu doonaa oyk'k'ana; unttuntu haytsaykka tullana.

¹⁷ Unttuntu shooshshaadan, biittaa laac'c'ana; sa'aanna tiraan gooshettiyyaa med'etatuwaadan kokkoriidde, barenttu geessuwaappe kesana. Wolk'k'aama dagamaan Med'ina Godaakko, nu S'oossaakko, simmana; unttuntu neena yayyiidde de'ana.

¹⁸ Naak'uwaa atto yaagiyaawe, bare asaa atteedawanttu makkalaa paydennawe ne mala S'oossay oonee? Neeni hank'k'uu hank'k'oshin, med'inaw de'a aggakka; ayaw gooppe, neeni ne asaw ne aggena siik'uwaa bessiyaawan nashettaasa.

¹⁹ Neeni nuw k'aykka k'arettana; nu naak'uwaa ne gediyaan yed'd'ana; ee nu nagaraakka abbaa c'iimmuwaan olana.

²⁰ Neeni benippeka doommaade nu mayzza aawaatoo geppaade c'aak'k'eeddawaadan, Abrahaamanne Yaak'ooba zare gideedda ne asaw ne ammanettiyaawaanne ne aggena siik'uwaa bessana.

Naahooma Timbbitiyaa Geluwaa

Naahooma Giyaa Suntsaa Biletsay, «S'oossay Mintsetsiyaawaa giyaawaa.» Naahooma mas'aafay benippe doommiide Israa'eeliyaw morkke gidiide de'eedda Asoore Kawutetsaa waanna katamaa Nanawe kunddetsaa nashshechchaa gis'imiyaan odee. Mek'etsaa iitanne otoranchcha gideedda Nanawe katamay, Yesuusa yeletaappe kase laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsan olan bayeedda. Hewekka mek'etsaa iitanne otoranchcha asaa bolla S'oossay wooti pirddintto bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa 1:1-6

Asoora Bolla Aad'd'eedda Pirdday Israa'eeliyaa Asaw Hidoota Beetiseedda 1:7-15

Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa 2:1–3:19

*Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa
(1:1-6)*

¹ Elk'k'oosha geetettiyaa saan de'iyaa Nahooma Nanawe bolla S'oossaappe akkeedda kiitaynne be'eedda sas'aa mas'aafay hawaa.

Nanawe Bolla S'oossay Hank'k'etteedda Hank'k'uwaa

² Med'inaa Goday k'anaatiyaanne haluwaa kessiyaa S'oossaa; Med'inaa Goday haluwaa kessiyaawaanne hank'k'uwaan kumeeddawaa; Med'inaa Goday barenanna ek'ettiyaawanttoo haluwaa kesee; k'ay bare morkkatuwaa muranaw bare hank'k'uwaa giigissi wotseedda.

³ Med'inaa Goday hank'k'ettanaw elleellenna; wolk'k'aykka aawe wolk'k'aama; I bayzzanchchaa ayaa gidooppenne, murenaan aggena.

Med'inaa Godaw gotuwaaninne beetaa gidдон ogii de'ee; shaariikka Aa gedii yed'd'ina denddiyaa baana.

⁴ I abbaa seeriide melissee; shaafatuwaa ubbaakka toyissee. Baasaaneninne K'armmeloosan de'iyaa mitsatuunne maatatuu shulliino. Liibaanoosa c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.

⁵ Aa sintsan deretuu k'aas's'iino; zoozetuukka siiliino. I k'onc'c'iyaa wode biittay sa'ay k'aas's'ana; sa'aan de'iyaabay ubbaykka kokkorana.

⁶ Aa hank'k'uwaa sintsan ek'k'anawe oonee? Aa hank'k'uwaa suuluwaakka danddayanawe oonee? Aa hank'k'uu tamaadan bukkiyaa wode, zaallatuu za"iide p'alk'k'ettiino.

*Asoore Bolla Aad'd'eedda Pirdday
Israa'eeliyaa Asaw Hidoota Beetiseedda
(1:7-15)*

⁷ Med'inaa Goday keeka; metuwaa gallassikka bak'ati attiyaasaa; I barekko bak'ati attanaw koyyiyaawantta eree.

⁸ Shin I bare morkkatuwaa di'uwaan muukissiide d'ayissana; barenana ek'ettiyaawanttakka d'umaw yederssana.

⁹ Hintte Med'inaa Godaa bolla mak'k'ettiyaawe I ayee? I hinttena ubbaanna d'ayissana; laa"entsuwaa d'ayissanaw denddenna.

¹⁰ Hinttenttu, bas's'ibaletteedda aguntsa malatuu, k'ay ushiide matsotteeddawaadan ganddigaariyaawanttuu, mela utulaadan taman s'uugetti d'ayana.

¹¹ Nanawee, Med'inaa Godaa bolla iitabaa k'oppiyaawe, iita zoriyaa zoriyaawe ne giddoppe keseedda.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nanawetuu minonne c'ora gi-dooppekka, d'ok'olettiide d'ayana. Yihudaa asaw, taani hinttena kase tug-gayaad; shin hawaappe sintsanaw tuggayikke.

¹³ Ha"i taani Asooretuwaa morgge mitsaa hintte morggiyaappe mentsana; hintte uk'k'unna k'ashuwaakka taani duuseretsana» yaagee.

¹⁴ Nanawee, Med'inaa Goday ne bolla pirddeedda pirdday hawaadan yaagiyaawaa; «Hawaappe sintsanaw ne suntsaa s'eesissiyaa zeretsay new de'enna. Ne s'oossatuwaa golliyaan de'iyaa misiletuwaanne eek'atuwaa taani d'ayissana. Neeni dambbennawaa gideedda diraw, taani ne duufuwaa bookkana» yaagiyaawaa.

¹⁵ Be'ite, itti kiitetteeddawe lo"o mishiraachchuwaa odiiddinne sarotetsaa awaayiidde, d'ok'k'a deretuwaa bollana gakkeedda. Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hinttena d'ayissiyaa morkketuu ubbaanna d'ayeeddino; untunttu laa"entso hintte biittaa woraajjikkino. Hewaa diraw, hintte baalatuwaa bonchchite; hintte shiik'k'eeddawaakka gatsite.

2

Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa (2:1–3:19)

¹ Neenoo Nanawe katamaw, d'ayssiyaabay yeedda! Hewaa diraw, ne geessuwaa naaga; ne ogiyaakka wochcha; ne danc'c'uwaa minisa; ne wolk'k'aakka loytsa minisa.

² D'ayssiyaawanttu, Israa'eeliyaa asaanne woyniyaa turaa d'ayissooppekka, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bonchchuwaanne Yaak'ooba bonchchuwaa zaarana.

³ Olanchnatuwaa gondallatuu zo'o; olanchchatuukka zo'o mayuwaa mayyeeddino. Untunttu olaw giigiyaa wode, paraa gaaretuwaa biratay tamaa lac'uwaaadan p'olk'k'u giino; untunttu barenttu tooraa toomaakka giigiseeddino.

⁴ Paraa gaaretuu ogiyaan andaraasuwaa kinchchiino; untunttu yaanne haanne jaamiidde, katamaa ogiyaan yuuyyiino. K'ay untunttu lac'uu poddu giyaa s'omppiyaa malatiino; walk'k'antsaadankka elleelliino.

⁵ I bare olaa kaappatuwaa s'eesiide shiishshee; shin Aa kaappatuu hamettiidde d'ubettiino. Untunttu katamaa gimbbiyaa dirssaakko elleelliino; untuntta morkkatuwaa k'ohuwaappe naagiyaa wolk'k'aama gondallii giigeedda.

⁶ Shaafaa baggana de'iyaa katamaa dirssaa penggetuu dooyetteeddino; kaatiyaa golliikka shabbiretteedda.

⁷ Katamata omoodettaade baaddu; izi mac'c'a k'oomatuukka kayyottiidde, harap'p'etuwaadan waassiino; barenttu tiraakka bak'k'iino.

⁸ Dagatti utteedda haatsay poki bessina goggiyaawaadan, Nanawe Asay katamaappe bak'atana. Asay untunttu bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ek'k'ite; ek'k'ite!» yaagiide s'eesana; shin ooninne guyye s'eellenna.

⁹ He katamaa ak'oo, aan minjjettedda bonchcho miishshaassikka paydu baawa. Hewaa diraw, he biraa bonk'k'ite! He work'k'aakka k'ay bonk'k'ite!

¹⁰ Nanawe katamay mela gideedda; k'ay oniide bayeedda! Asaa wozanay yashshan siileedda; gaaduukka kokkoreedda; asaa ubbaa s'eessay gaji gajeedda; som"iikka bullatteedda!

¹¹ Gaammatuwaa geessuwaa mala, wodalla gaammatuu de'iyasaa malanne attumanne mac'c'a gaammatuu barenttu maratuwaanna untunttu yashissiyaawe bayinnan, yuuyyiyaa wora mala gideedda Nanawe katamay ha"i hak'an de'ii?

¹² Gaammuu bare maratoo gidiyaabaa oyk'k'eedda; mac'c'a gaammattis-sikka mentsereetsiide immeedda. Bare geessuwaa haassi oyk'k'eeddawan, bare gonggoluwaa akka haassi aheedda ashuwaan kuntseedda.

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne paraa gaaretuwaa taman s'uuggana; ne wodalla gaammatuwaa akka mashshay maana. Neeni haasayiyaawaa taani biittaa ubbaappe d'ayissana; new kiitettiyawanttu k'aalaykka laa"entso mulekka sisettenna» yaagee.

3

Nanawe Katamattiw Aayye Ana!

¹ Daro asaa suutsaa gusseedda Nanawe katamatiw aayyeero! Wordduu izin kumi utteedda. Iza wolk'k'aan akkeeddanne bonk'k'eedda duretaw paydu baawa.

² Nanawe katamatin lissuwaa arppeelluu, paraa gaariyaa gediya guntsay, paratuwaa anddaraasuunne paraa gaaretuwaa gufay sisettee.

³ Paraa asatuu ne bolla yeeddino; mashshay p'oolup'olee; tooratuukka p'ooliino. Daro Asay hayk'k'eedda! Anhay anhaa bolla dooretteedda! Hayk'k'eeddabaw payduu baawa! Hewaanna aad'd'iidde biyaa asaykka anhaan d'ubettee.

⁴ Hawe ubbay haneeddawe zaway bayinna Nanawe c'aaratetsaa gaa-suwaana. Iza c'ora murunoo aatto; kawutetsatuwaa bare c'aaratetsaan, asaakka bare murunuwaan ayileyaaddu.

⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne mayuwaa ne bollappe k'aarana; ne kalluwaa gade asaa, ne pokkuwaakka kawutetsatuwaa bessana.

⁶ Taani neena pituwaa oliyaa sa'aa kessana; taani neena kad'ana; k'ay Asay ubbay neenan k'iliic'iyawaa ootsana.

⁷ Neena be'iyaa ubbay neeppe shel"i giide, «Be'ite, Nanawe katamata mela gidaaddu. Iziw kayyottiyaawe oonee? Izo mintsetsiyaawekka hak'appe beettanddeeshsha!» yaagana» yaagee.

⁸ Neenoo Nanawe katamatee, neeni Teebiso giyaa Gibbs'e katamattippe daray? Izo Nayle Shaafay dooddi wotseedda. Shaafay iziw te"iyaa gimb-biyaa; haatsatuukka iziw dirssaa.

⁹ Top'p'iinne Gibbs'e iziw zaway bayinna wolk'k'aa; Puus'enne Liibii izo maaddiyaawantta.

¹⁰ Gidooppenne, iza omoodettaade baaddu; izin de'iyaa guutsaa naanaykka daras'ettiide, ogiyaa gas'an ubbaan kunddeeddino. Izi bonchchetteedda asatuwaa bollan saamay yegetteedda; izi wolk'k'aama asatuu ubbaykka santsalatan k'ashetteeddino.

¹¹ Neenoo Nanawe katamatee, neeni k'ay matsottiide ganddigaariyaa asaadan hanana. Ne morkkatuwaa sintsaappe k'osettaade attiyaasaa neeni koyana.

¹² Ne geesatuu ubbay koyiro teereedda teeray gawuc'eteedda balasiyaa mitsatuwaa mala; he balasiyaa mitsaa k'aatsiyaa wode, teeray miyaawoo doonaan wod'd'ee.

¹³ Be'a, ne olanchchatuu ubbay mac'c'a asaa mala. Ne zawaa pengge-tuukka ne morkketoo aakkiide dooyetteeddino; gorddiyaa mitsaakka tamay mi diggeedda.

¹⁴ Ne morkketuu neena dooddiide un"etsiyaa wode ushanaw haat-saa tikka. Ne geessuwaakka minisa; urk'k'aa yed'd'a; aappe s'uubiyaa med'd'iyaa miishshan s'uubiyaa giigissa.

¹⁵ Neena yaan tamay maana; boolii katsaa miyaawaadan, neena mashshaan k'ans's'ereetsana.

Neeni booliyaadan dara; booliyaawaadankka c'oratta.

¹⁶ Neeni ne zal"anchchatuwaa saluwaa s'oolinttetuwaappe aatsaade c'orayaadda. Shin hewanttu ubbay booliyaadan ubbabaa mi diggiide, paalli d'ayana.

¹⁷ Ne kaappatuunne maatay de'iyaawanttu, meego gallassi dirssaa bollan uttiide, away kesiyaa wode paalli d'ayiyaa booletuwaa mala; untunttu beedda saakka eriyaawe baawa.

¹⁸ Neenoo Asoore kaatew, ne hentsanchchatuu gem"isheeddino; ne bonchchetteedda asatuukka geerotteeddino. Ne Asay deretuwaa bollan laaletteedda; untuntta shiishshiyaawekka baawa.

¹⁹ Ne me'uu koolettenna; ne madutsaykka pas'enna. Nebaa siseedda ubbay nashettiide, kushiyaa bak'k'ana. Ayaw gooppe, ne zaway bayinna iitatetsaappe kessi akkeedda Asay mulekka baawa.

Imbbaak'ooma Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomaw timbbitiyaa k'aalay yeeddawe Baabloonatuu darii minneedda wodiyaan, Kiristtoosa yeletaappe kase, laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsaana. Ha mek'etsaa iita asatuu ootsiidde de'iyaa sugetsaa oosuwaan Imbbaak'oomi loytsi daro un"etteedda diraw, «Yaatina hawantta makkalanchchatuwaa woota c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illuwaa dariyaawantta d'ayissanaw denddiyaa wode, ayaw c'o"u gaad?» yaagiide S'oossaa oochcheedda (1:13). S'oossay aw zaaruwaa immiidde, «Taani ubbabaakka ta wodiyaan ootsay» yaagi zaareeddawaappe guyyiyaan, hewe gakkanaw, «S'illuu ammanuwaan de'uwaa demmee» yaageedda (2:4).

Mas'aafaw attiyaa kifilii makkalanchchatuwaa bolla gakkiiyaa bashshaabaw odetteedda timbbitiyaa gidishina, wurssetsaa heeraan S'oossaa gitatetsaabaanne ha gis'imiyaa s'aafeedda bitaniyaa ammanuwaa minotetsaabaa k'onc'c'issiyaa mazamurii de'ee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa 1:1–2:4

Nagaranchchatuwaa Bolla Aad'd'eedda Pirddaa 2:5-20

Imbbak'ooma Woosaa 3:1-19

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa

(1:1–2:4)

¹ Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomaw Med'ina Goday sas'aan immeedda kiitay hawaa.

Imbbaak'oomi Suure Pirdday

D'ayeeddawaa Med'ina Godaw Maganneedda

² Imbbaak'oome, «Abeet Med'ina Godaw, neeni maaddanaadan taani s'eesiyaa wode, awude gakkanaw sisennan is's'ay? K'ay taani makkalaw new waassiyaa wode, awude gakkanaw ashshenan is's'ay?

³ Ha naak'uwaanne bayzzuwaa taana ayaw bessay? Makkalaanne bashshaa s'eellaadde neeni ayaw c'o"u gaade danddayay? Wad'etayenne ooshay biittaa ubbaan dareedda.

⁴ Hewaa diraw, higgii leppeedda; tumuu kesi erenna. K'ay nagaranchchatuu s'illo asatuwaa dooddi oyk'k'eedda diraw, pirdday geellattee» yaageedda.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw Immeedda Zaaruwaa

⁵ S'oossay zaariide, «Hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa s'eelliide maalaalettite! Ayaw gooppe, hinttew odinttokka hintte ammanenna oosuwa taani hintte wodiyaan ootsana hanay.

⁶ Taani Baabloonawetuwa, he mek'etsi bayinna dirbbiyaa asatuwaa dentsay. Unttuntu barenttubaa gidenna biittaa oliide oyk'k'anaw biittaa ubbaan yuuyyiino.

⁷ Unttuntu yashissiyaawanttanne dagantsiyaawantta. Unttuntu pird-dayenne bonchhuu untuntutuppe kesee.

⁸ Unttuntu paratuu maahetuwaappekka aad'd'eedda dirbbiyaanne omarssa okoratuwaappekka aad'd'eedda iita. Unttuntu paraa asatuu

piriis'iidde, haako saappe yiino; untunttu arggantsay ayentto oyk'k'anaw paalliyaawaadan paalliino.

⁹ Untunttu olanchchatuu ubbay makkalaabaa ootsanaw bazzo c'arkkuwaadan c'arkkiide yiino. Asaa omoodiide, shafiyaadan shiishshiino.

¹⁰ Untunttu kaatetuwaa bolla k'iliic'iino; mooddiyaawanttakka miichchaa kessiino; k'ay shuchchaan diretteedda geessatuwaa ubbaan untunttu miic'c'iino. He geessotuwaa omooddanaw untunttu lank'k'iyaan biittaa keeliino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu c'arkkuwaadan aad'ana. He naak'k'iyaawanttoo untunttu wolk'k'ay untunttu s'oossaa yaageedda.

Imbbaak'oomi Laa"entsuwaakka S'oossaw Maganneedda

¹² Abeet Med'ina Godaw, ta S'oossaw, ta Geeshshaw, neeni med'inaappe doommaade de'iyaa Med'ina Godaa gidikkii? Neeni nu Zaallaa gidiyaa diraw, nuuni hayk'k'okko. Abeet S'oossaw, Baabloonawetuwaan nu bolla pirddaa polanaadan, neeni dentsaade wolk'k'aakka untunttoo immaadda.

¹³ Ne ayifetuu daro geeshsha gidiyaa diraw, iitabaa s'eellanaw dosikkino; iitabay oosettiyyaa wode be'aadde c'o"u gaanaw danddayakka. Yaatina, ha c'immiyaawantta ayaw c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illiyaa asatuwaa mittiyaa wode ayaw c'o"u gay?

¹⁴ Neeni asaa abbaa moletuwaadan, kaaletsiyaawe untunttoo bayinna tiraan gooshettiyyaa med'etatuwaadan ootsaadda.

¹⁵ Baabloonawetu gadiyaa asaa ubbaa k'ap'iyaan k'oriide kessana; untunttu untuntta barenttu k'eeri gitiyaan oyk'k'ana; k'aykka untunttu untuntta barenttu wogga gitiyaan buuriide shiishshana; yaatiide untunttu nashettananne hashshu gaana.

¹⁶ Hewaa diraw, untunttu barenttu k'eera gitiyaw yarshshiino; barenttu wogga gitiyaw is'aanaa c'uwayiino. Ayaw gooppe, untunttu ishaluwaan de'iyaaawenne mal"uwaa miyaawe he gitetuwaan wolk'k'aanna.

¹⁷ Yaatina, untunttu barenttu gitiyaa k'ok'k'ofiide kawutetsatuwaa ubbaa wode k'areti bayinnan wod'iide de'anee?

2

¹ Wochchiyaa adussa gimbbiyaa bolla kesa ek'k'aade taani naagana. He sa'aan S'oossay taana giyaabaanne ta maganaw I immiyaa zaaruwaa sisanaw s'eellashshana.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw

Immeedda Laa"entso Zaaaruwaa

² Med'ina Goday taw zaariide, «Wos's'iyaa uraykka nabbabana mala, masetteedda shuchchaa bolla taani new k'onc'c'issiyaa sas'aa ordduwaan s'aafa.

³ Ayaw gooppe, sas'aan beetteeddawe bare keeretteedda wodiyaan naagee. He sas'ay polettiyaa wodii ellekka gakkanawaa; wordduwaa gidiide de'enna. Takkiyaabaa malatinttokka naaga; ayaw gooppe, I tumuwaappe yaana; gam"enna.

⁴ «Be'a, I otoretteedda; Aa k'ofa ubbaykka suure gidenna; shin s'illuu bare ammanuwaan de'ana.»

Nagaranchchatuwaa Bollaa Aad'd'eedda Pirddaa

(2:5-20)

⁵ Duretetsay asaa c'imme; otoranchcha asaw shemppo baawa. I duufuwaadan yora gidiyaa dirawunne hayk'k'uwaa kalli erenna asaa

gidiyaa diraw, kawutetsatuwaa ubbaa barew shiishshee; asaa ubbaakka barew omoodee.

⁶ «Asay barentta omoodeeddawantta, «Barewaa gidenna miishshaa shiishshiide dagayiyaawoonne ac'uwaa asaappe wolk'k'an akkeedda mas'uwaan durettiyaawoo aayyero! Hawe hawaadan haniidde, awude gakkanaw de'anee?» yaagi k'iliic'ananne toochchana.

⁷ Neeni untunttoo tal'eedda asatuu ne akeekenan ne bolla denddiide, neena kokkorssana. Hewaappe guyyiyaan, untuntu ne mas'uwaa ubbaa bonk'k'anawantta.

⁸ Neeni c'ora yaraa mas'uwaa bonk'k'eedda diraw, untunttuppe atteeddawanttu ne mas'uwaa bonk'k'anawantta. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne untunttun asaa bollakka sugetsaa oosuwa ootsaadda.

⁹ «Metuu neena gakkennaadan, ne golliyaa d'ok'k'asaan kees's'anaw naak'uwaan miishshaa shiishshiyaawoo, new aayyero!

¹⁰ Daro asaa ne genaade d'ayisseeddawaa gaasuwaan ne soo asaa kawushshaadda; neeni ne bolla bayetsaa ahaada.

¹¹ Haray atto ne golliyaa gimbbiyaa shuchchaykka ne bolla waassana; tuusatuukka waasuwa allanawantta.

¹² «Katamaa makkalan baasiide, asaa suutsan kees's'iyaa wanttoo, hinttew aayye ana!

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday Asay ootsiyaawe ubbay tamaa kaate gidanaadan, k'ay kawutetsatuu ubbay daaburiyaawe c'oo mela gidanaadan, k'ofaa k'achchi wotseedda.

¹⁴ Ayaw gooppe, haatsay abbaa kammiyaawaadan, Med'ina Godaa bonchchuwa eratetsay sa'aa kumana.

¹⁵ «Bare shoora Asay kallottina be'ana giide, iitabaa gujaaninne untuntta ushshiide matsoyiyaa uraw aayye ana!

¹⁶ Neeni bonchchuwa diraw kawushshaa mayyana. Ha'i simmi laa neenoo, usha! Ushaade ganddigaara! Med'ina Godaw ushechcha kushiyan de'iyaa s'uu'ay neekko yaana; ne bonchchuu kawushshaw laamettana.

¹⁷ Neeni Liibaanoosa d'ayisseeddawaadan, neenikka d'ayana. Neeni do'atuwaa wora wurssaadda; ha'i k'ay untuntu neena yashissana. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne untunttun de'iyaa asaa bollakka sugetsaa oosuwa ootsaadda.

¹⁸ «I barew eek'ay ayaa maaddii? Aa Asay giigissedda gidennee? Wordduwaappe attina, aan harabay ayayne beettena. Yaatina, Aa med'd'eedda bitanii ha ayinne haasayenna eek'aa ammaniyaawe Aa ayaa maaddanaassee?

¹⁹ Mitsaappe masetteeddawaa «Beegotta!» giyaawoo, k'ay shuchchaappe masetteedda duudiyaa, «Dendda ek'k'a!» giyaawoo, new aayye ana! I won new ayentto k'onc'c'issanaw danddayii? Be'a, I work'k'aaninne biran sheeshsheeddawaa; aw shempuu baawa.

²⁰ «Shin Med'ina Goday bare geeshsha Geeshsha Golliyaana. Hewaa diraw, biittan sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsan c'o'u go» yaageedda.

3

Imbbaak'ooma Woosaa (3:1-19)

¹ Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomi mazimuriyaadan yes's'iidde, woosseedda woosay hawaa:

² Abeet Med'ina Godaw, neeni kase ootseeddawaa taani sisaade yayaad. Abeet Med'ina Godaw, nu wodiyaankka he oosotuwaa zaaretsaade ootsa; untunttu nu wodiyaankka erettino. Neeni hank'k'etsiyaa wode ne maaro-taa k'oppa.

³ S'oossay Temaana giyaa sa'aappe yee; He Geeshshay Paaraana De-riyaappe yee. Aa bonchchuu saluwaa kammeedda; Aa galataykka sa'aa kumeedda.

⁴ Aa p'ooletsaykka aawaa poo'uwwa mala; Aa wolk'k'ay k'osetti utteedda Aa kushiyaappe pozhzhu giyaa poo'uu kesee.

⁵ S'oossay iita harggiyaa bareppe sintsaw kiittee; hayk'k'uwaakka bare geeduwwa kaaletsee.

⁶ I ek'k'iide biittaa k'aatseedda. K'ay I s'eelliide kawutetsatuwwa kokko-rsseedda. Med'inaadeppe de'eedda deretuu me"eretteeddino; k'ay I untunttu bollan hamettiyaa beniideppe de'eedda deretuukka laaletteeddino.

⁷ Taani Toop'p'iyaa Asay tuggatishin be'aad; Midiyaama biittaa asaykka kokkorishiina be'aad.

⁸ Abeet Med'ina Godaw, neeni ayaw hank'k'ettaadii? Shaafatuu neena hank'k'etsisseeddino? Woy abbaa bolla hank'k'uwwa ees's'a kesaadii? Tuytti, neeni ne paratuwaanne ne paraa gaaretuwaa toggeeddawe ne asaw s'oonuwaa immanaassa.

⁹ Neeni ne wonddaafiyaa giigissaadda; pootsatuwaa dukkanaw dafaadda. Biittaa p'alk'k'aade haatsaa kessaadda.

¹⁰ Deretuu neena be'iide, yashshaw kokkoreeddino; haatsaa kis'aykka aad'd'eedda. K'ay haatsaa c'iimmatuukka waassiino; waassiidde barenttu dambbalaa haa haa darisseeddino.

¹¹ I s'onggiide yeddeedda pootsatuu poo'uwaaninne ne tooratuwwa p'ooletsan awaynne aginay barenttu de'iyaa saan de'iyaa saan ek'k'eeddino.

¹² Neeni hank'k'ettaade biittaa ubbaan yuuyyaadda; kawutetsatuwaakka hank'k'uwaan yed'd'aadda.

¹³ Neeni ne asaa ashshanawunne ne oketteeddawaa ashshanaw kesaadda; iitatuwwa kaappuwaa shoc'aadda; Aa mayuwaa k'aaraade Aa kallo s'iira ashshaada.

¹⁴ Aa olanchchatuwaa gadaawaa neeni Aa tooraan Aa c'addaadda. Untunttu nuuna laalanaw gotiyaadan yiino; metootanchchaakka geeman mit-tanaw dosiino.

¹⁵ Neeni ne paratuwaan abbaa yed'd'aade aad'd'iyaa wode, daro haatsay hoommuwwa goppu gee.

¹⁶ Taani hawaa ubbaa sisina, ta bollay gaji gajeedda; ta mettershshay kokkoreedda; ta mek'etsaykka wook'k'eedda; ta gedetuukka k'ay gund-deeddino. Nuuna tuggayiyaawantta S'oossay murana gakkanaw, metuwwa gallassaa taani danddayan naagana.

¹⁷ Balasiyaa giyaa mitsay ayifana d'ayooppekka, woyniyaa turaan ayi-fii d'ayooppekka, wogaray ayifenan is's'ooppekka, gadii katsaa mokken-nan is's'ooppekka, sikkuwan dorssi d'ayooppekka, k'ay ak'uwaan mehii d'ayooppekka,

¹⁸ hewe ubbay d'ayooppekka, taani Med'ina Godaan nashettana; taana ashshiyaa Med'ina Godaan taani nashshechchaa pooc'u gaana.

¹⁹ Ubbaa Moooddiyaa Med'ina Goday taw wolk'k'aa; ta gediya gaaraa gediyaadan minisee; taani d'ok'k'a sa'atuwaan hemettanaw taana dand-dayissee.

(Yes's'iyaawantta kaaletsiyaawaa hassayissiyaawaa: ha mazamurii
diis's'iyaaawaa diis's'iidde yes's'iyaa mazimuriyaa.)

Sofonaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Sofonaasi bare kiitaa aatseedawe Kiristtoosa yeletaappe kase laappunsa s'eetu laytsaw laa"entso shaakuwaanna gidishin, hewe Iyoosiyaasi Kiristtoosa yeletaappe kase, usuppun s'eetanne laatanne itti laytsan, ammanuwaa wogaa ooratsanaappe tammu laytsaa kasetiide gidennaan aggena. Mas'aafay kaseedeppe Asay sisi meezeteedda timbbitiyaa haasayussa oyk'k'eedda. Hewanttukka hak'awanttee gooppe, Yihuday allaga s'oossatoo goyinneedda gaasuwaan murettiyyaa wode, I bayanawaanne doomanawaa beessiyaawantta. K'ay S'oossay he wode hara asaakka gujjiide murana. Yersaalame laaliyaa daban gakkettooppenne, wodiyaappe katamay ooras's'iid, beni bare sa'aa simmana; ashkketuunne s'illotetsaa kaalliyaa asatuu aan de'ana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirddaa 1:1-18

Nagaraa Paas'ussaa 2:1-3

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwaa Kunddetsaa 2:4-15

Yihudayenne Hara Asatuu Godaakko Simusaa 3:1-20

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirddaa

(1:1-18)

¹ Amoonaa na'ay Iyoosiyaasi Yihudaan kaateteedda wode Sofonaasakko yeedda Med'inaa Godaa k'aalay hawaa. Sofonaasi Kuusha na'aa; Kuushi Gadaaliyaa na'aa; Gadaalii Amaariyaa na'aa; Amaari kaatiyaa Hizk'k'iyaa na'aa.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gadiyaa bollan de'iyaaawaa ubbaa mul's's'u ootsaade d'ayissana.

³ Taani asaanne mehiyaa, saluwaa kafotuwaanne abbaa moletuwaakka d'ayissana. K'ay taani iita asatuwaa aatsa yeggana; asaa zariyaakka biittaa bollappe d'ayissana» yaagee Med'inaa Goday.

⁴ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa ubbaa muranaw ta kushiya dantsana; Ba'aala giyaa eek'aw goyinniyyaa atteeddawantanne aw ootsiyaa k'eesetuwa he sa'appe mul's's'u ootsaade d'ayissana.

⁵ Golliyyaa huup'iyaa dembbayiide ootseeddino; hewaa bolla kesiide, awaaw, aginaassinne s'oolinttetoo goyinniyaawantta taani d'ayissana. Med'inaa Godaw goyinniiddinne Aa suntsan c'aak'k'iidde, k'ay Molooka giyaa eek'aa suntsan c'aak'k'iyaaawantta taani d'ayissana.

⁶ Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide guyye simmeeddawantta, Med'inaa Godaa koyibeennawantanne untuntta kaaletsanaadan oochchibeennawanttakka taani d'ayissana» yaagee.

⁷ Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw, Ubbaa Moooddiyyaa Med'inaa Godaa sintsan c'o"u giite! Med'inaa Goday bare asaa yarshshoo giigeedda mehiyaadan aatsi immanaw giigisseedda; k'ay Yihudaa bonk'k'iyaa morkkatuwaakka dummayiide giigiseedda.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asaa aatsa immiyaa gallassi kaappatuwaa, kaatiyaa naanatuwaanne allaga biittaa wogaa kaaliyaawantta ubbatuwaa taani murana.

⁹ He gallassi allaga biittaa asatuwaadan, eek'aw goyinniyaawanttanne barenttu godaa golliyaa makkalaaninne c'imuwaan kuntsiyaawantta taani murana» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Yersaalame dirssaan Moliyaa Penggiyaa matan de'iyaa ooratsa katamaa shaakuwaan waasu-unne yeekuu sisettana, zoozetuwaa bollankka d'ok'k'u geedda dom"etsaa kooshshay giirumana.

¹¹ Hinttenoo, katamaw hirkki baggana de'iyaaawanttoo, yeekkite; ayaw gooppe, hewan zal"iyaa ubbatuu d'ayeeddino; aleek'k'oo haniyaa biraa zal"iyaawanttukka hayk'k'i wureeddino.

¹² He gallassi taani Yersaalame gidduwaa s'omppiyaan koyana; hirggi bayinnan woppu gi uttiide, barenttu wozanaan, «med'inaa Goday lo"obaanne ootsenna; iitabaanne ootsenna» yaagiyaawantta taani murana.

¹³ Unttuntu mas'uu bonk'k'ettanawaa; unttuntu golliikka kolettana. Unttuntu golliyaa kees's'ana, shin he golliyaan de'ikkino; k'ay woyniyaa turatuwaakka tokkana, shin he woyniyaa eessaa ushikkino» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Godaa wolk'k'aama gallassay mateedda; k'ay loytsi elleeliide yee. Med'inaa Godaa gallassay c'amo gallassaa. He gallassi mino olanchchatuukka waasuwwaa s'ulisana.

¹⁵ He gallassay hank'k'uwwaa gallassaa, metonne un"o gallassaa, bashshaanne koletsaa gallassaa, d'umanne shaannochchaa gallassanne shaariyaanne bara d'uma gallassaa gidanawaa.

¹⁶ He gallassay yuushshuwaa direkteedda katamatuwwaa bollanne adussa gimbbetuwwaa bolla olaa malakatay punettiyyaa gallassanne olanchchatuu olaa kooshshay sisetiyyaa gallassaa gidanawaa.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttuntu S'oossaa naak'k'eedda diraw, k'ook'iyaaadan tattaafana gakkanaw, asatuwwaa bollann taani metuwwaa ahana. Unttuntu suutsay di'uwaadan goggana; unttuntu anhay pituwaadan olettana.

¹⁸ Med'inaa Godaa hank'k'uwwaa gallassi unttuntu biraa gidina, unttuntu work'k'aykka unttunta ashshanaw danddayenna. I sa'aan de'iyaa ubbaa akeekenan de'ishshin, wurssi d'ayissana; biittaa ubbaykka Aa hank'k'uwwaa taman meetettana» yaagee.

2

Nagaraa Paas'ussaa (2:1-3)

¹ Hinttenoo, yeellay bayinna asatoo, ane ittippe shiik'ite;

² C'arkkuu punniide afiyaa suullaadan beennan de'iidde, yashshiyaa Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla wod'd'ennaan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uwwaa suuluwwaa gallassaykka hintte bollann gakkennan de'ishshin, med'inaa Godaakko simmite.

³ Hinttenoo, gadiyaan de'iyaa ashkketoonne Aa azazuwwaa ootsiyaa ubbaa gede, Med'inaa Godaa koyite; s'illotetsaa koyite; k'ay ashkktetsaakka koyite. Yaatooppe, ooni erii, Med'inaa Godaa hank'k'uwwaa gallassi hinttena k'osiide ashshanenttonne.

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwwaa Kunddetsaa (2:4-15)

⁴ Gaaza katamay onana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa; Ashddooda katamaa Asay seeta gallassi goodettana; Ek'iroona katamaykka d'ok'k'olettanawaa.

⁵ Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa Piliss's'eema asatoo, hinttenttoo aayye ana! Neenoo, Piliss's'eematuu de'iyaa Kanaane biittaw, Med'inaa Godaa pirdday ne bollan yee. Taani neena d'ayissana; neenan itti asayenne attena.

⁶ Abbaa doonaan de'iyaa hintte biittay mehiyaa heemmiyaa saa, hentsanchchatuu de'iyaasaanne mehiyaa wudiyaa balluwaa gidanawaa.

⁷ Abbaa doonay Yihudaa asaappe atteedawanttoo laata gidanawaa; hewan untunttu heemettana. Sa'ay k'ammiyaa wode untunttu Ask'k'aloona kataman de'iyaa golletuwaan ak'ana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu S'oossay untunttuwaa k'oppana; I untuntta zaariide ishalissana.

⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Moo'aaba asaa k'iliic'uwaanne Amoonaa asaa boriyaa sisaad. Untunttu ta asaa k'illiic'ceeddino; untunttu biittaa bollanka otoresseeddino.

⁹ Hewaa diraw, ta de'uwaa suntsan c'aak'k'ay, Moo'aabe Sodoomadan hanana; Amoonaa asaykka Gamooraa asaadan hanana. Untunttu med'inaw mas'iniyaa bookkiyaa ollaanne aguntsay mayyeedda bazzuwaa gidanawaa. Ta asaappe atteedawaanttu untunttu duretaa bonk'k'anawantta; untunttu biittaaakka laattanawantta» yaagee.

¹⁰ Amoonanne Moo'aabe Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa asaa bolla k'iliic'iiddinne otoresseede haasayeedda diraw, untunttu bolla ha metuu gakkanawaa.

¹¹ Med'inaa Goday untunttun yayetteeddawaa gidanawaa; biittan de'iyaa s'oossatuwaa ubbaa I d'ayissana; k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay bare de'iyaa saan de'iyaa saan aw goyinnana.

¹² Hinttenoo, Toop'p'iyaa asatoo, hintteikka ta mashshaan hayk'k'ana.

¹³ Med'inaa Goday bare kushiyaa huup'issa bagga zaariide yeddana; Asoore biittaa d'ayissana. K'ay Nanawe katamaakka mela bazzuwaadan, mela sa'aa ootsana.

¹⁴ Wudiinne do'atuu ubbay Aa gidдон allas's'ana; guttuunne k'us'arssay Aa koletteedda gimbbetuwaan gidдон de'ana; untunttu kooshshay maskkootiyaananne penggiyaanna sisettana. Golletuu kees'etteedda zigay kallottana.

¹⁵ Ha katamay, «Taana! Taappe attina, haray baawa» yaagiide otoresseede de'eeddawaa; shin I ha'i do'atuu geessuu mela sa'aa gideedda. Aa miyiyaanna aad'd'iyaa ubbay daroppe maalaletteide, barenttu kushiyaa s'orssiide, «barchche!» gaana.

3

Yihudayenne Hara Asatuu Godaakko Simusaa

(3:1-20)

¹ Makkalanchchatiw, tuneeddaaniwunne bare asaa tuggayeedda Yerusaalame katamatiw aayye ana!

² Iza oonanne sisukku; seerina simmukku; Med'inaa Godaan ammanet-tukku; bare S'oossaakkokka shiik'ukku.

2:4 Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Hiz. 25:15-17; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Zak. 9:5-7 **2:8** Isa. 15:1-16:14; 25:10-12; Erm. 48:1-49:6; Hiz. 21:28-32; 25:1-11; Amo. 1:13-15 **2:9** Dom. 19:24 **2:12** Isa. 18:1-7
2:13 Isa. 10:5-34; 14:24-27; Nah. 1:1-3:19

³ Izi giddon de'iyaa kaappatuu gudiya gaammotuwaa mala; daan-natuukka wonttiw ashshenan demmeeddawaa ubbaa wurssi mi diggiyaa omarssa wanggireellotuwaa mala.

⁴ Izin nabatuu otoranchchanne genanchcha. Izi k'eesatuu kka geeshshabaa tunissiyaawantta; k'ay untunttu S'oossaa higgiiyaa barenttoo injjetiyaawaadan, mirk'k'iide biliino.

⁵ Shin izi giddon de'iyaa Med'inaa Goday s'illuwaa; I balabaa ootsenna; wonttina wonttinakka I bare s'illo pirddaa pirddee; ay wonttankka aggi erenna. Gidooppenne, izin de'iyaa makkalanchchay ayinne yeella erenna.

⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kawutetsatuwaa d'ayissaad; untunttu gimbbetteedda sa'atuukka koletti kichcheeddino. Untunttu katamatuwaa itti asayenne de'enna ona biittaa ootsaad; ogetuukka ooninne hewaana aad'd'enawaa gideeddino.

⁷ Taani hawaa ubbaa Yersaalamew ootsaade, «Simmi ta Asay taana bonchchana; taani seeriyaa seeraakka akkana; taani azazeeddawaakka dogenna» yaagaad. Shin untunttu kasewaappekka yaa yaa barenttu oosuwaan tuniidde beeddino» yaagee.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «Ane taani pirddiya gallassay gakkanaw, takki giite. Ayaw gooppe, taani asatuwaanne kawutetsatuwaa shiishshanaw k'achchaad; shiishshaade ta hank'k'uwwa suuluwaa untunttu bolla gussana. Sa'ay mulennakka ta hank'k'uwwa taman s'uugettana.

⁹ «He wode taani asaa ubbay geeshsha haasayaa haasayana mala ootsana; yaatina, untunttu ubbaykka Med'inaa Godaa suntsaa s'eegananne ittippe aw ootsana.

¹⁰ Laaletteedda ta asatuu, taw tumu goyinniyaawanttu Toop'p'iyaa shaafatuwaappe hefintsa baggappe taw imotaa ahana.

¹¹ He wode hintte ta bolla makkaliide ootseedda oosotuwaa gaasuwaan yeellattikkita; ayaw gooppe, otorettiyaanne ayyiyaawantta taani hintte gid-doppe digga diggana. K'ay hintteikka hawaappe sintsan ta geeshsha deriyan otorettikkita.

¹² Taani hintte gid-doppe barenttu huup'iyaa kawushshiyaawanttanne zik'k'i ootsiyaa asatuwaa ashshana; untunttukka Med'inaa Godaa suntsan ammanettiyaawanttanne taappe maaduwaa koyiyaawantta gidana.

¹³ Israa'eeliyaa asaappe atteedawanttu O bollanne iitabaa ootsikkino; wordduwaa haasayikkino; untunttu ins's'arssankka c'imuu beettena. Hewaa gishshaw, untunttu heemettananne allas's'ana; untuntta yashissiyaabaykka de'enna» yaagee.

Nashshechchaa Yetsaa

¹⁴ S'iyoonne naatee, mazamuriyaa yes's'a! Israa'eeliyaa asaw, ililite! Yersaalame naatee, ne polo wozanaappe nashetta; hashshukka ga!

¹⁵ Med'inaa Goday hintte bolla pirddeedda pirddaa aggeeda; hintte morkkatuwaakka diggeedda. Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, hintte giddon de'ee; hawaappe sintsanaw hinttena yashissiyaawe baawa.

¹⁶ He gallassi Yersaalamebay hawaadan yaagettana; «S'iyoonne, yayy-oppa! Ne kushetuukka arggaac'oppino.

¹⁷ Med'inaa Goday ne S'oossay ne giddon de'ee; I new s'oonuwaa immiyaa olanchchaa. I neenan nashettana; I bare siik'uwaan neena ooras's'isana; Asay baala gallassi yes's'iyaaawaadan, I neenan nashetteedawaa mazamuriyaa yes's'iide bessana» yaagana.

¹⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Hawaappe sintsanaw ne bolla bashshay gakkennaadan taani ootsana; ne yeellaakka k'uc'c'ana.

¹⁹ Be'a, he wode taani neena uk'k'unneeddawannta ubbaa murana. Taani wobbatuwaa ashshana; laaletteeddawanttakka shiishshana. Taani unt-tuntu kawushshaa bonchchoo laammana; yaatoope sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan untuntu sunsay eretteeddawaa gidanawaa.

²⁰ He wode taani hinttena shiishshana; taani hinttena ittippe shiishshaade zaarana; yaataade taani hintte ayfii be'ishin hinttena ishalissiyaa wode, hintte ha sa'aan de'iyaa asaa ubbaa matan bonchchetteeddawantanne eretteeddawantta gidanita» yaagee Med'inaa Goday.

Haage Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Haage mas'aafan s'aafetteedda k'antsa k'antsa ki-
itatu Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaan
S'oossay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana odetteeddawantta. Asay
omooduwaappe simmiide Yerusaalamen de'uwaa doommooeppe itti ama-
reeda laytsatu aad'd'eedawaa gidooppenne, Geeshsha Gollii laalettosaan-
nakka de'ee. Hewaa diraw, kiitay asaa kaaletsiyaawanttu Geeshsha Gol-
liyaa ootsanaadan dentsetsiyaawaa. Asay ooras's'ooppenne geeyooppe,
sintsaappe S'oossay untunttoo saruwaanne anjuwaa immanawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'inaa Goday Geeshsha Gollii Zaaretsi Kees's'anaadan Azazuwaa 1:1-15
Goday Bare Asaw Immeedda Anjuwaanne Mintsetsuwaa Hidootaa 2:1-19
S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa 2:20-23

*Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa
Zaaretsiide Kees's'anaadan Azazuwaa
(1:1-15)*

¹ Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsi, usuppuntsa aginaan
koyiro gallassi Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage bag-
gana Salaatiyaala na'aa, Yihudaa gadiyaa mooddiyaa Zarubaabeelakkonne
Iyos'edeek'a na'aa, k'eese ubbatuu kaappuwaa Iyyaasukko yeedda;

² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hawe asay, «Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'iyaa wodii biro gakkibeenna» yaagee.»

³ Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana,

⁴ «Ta asaw, ta Geeshsha Gollii koletti de'ishin, hintte hintte
alleek'k'etteedda golletuwaan de'anaw hawe hinttenttoo wodeeyye?»
yaagiid yeedda.

⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hint-
tena gakkiiidde de'iyawaa k'oppite.

⁶ Hintte daruwaa zereeddita; shin guutsaa shiishsheeddita. Miita, shin
kallikkita; ushiita, shin alikkita. Mayyiita, shin hinttena ho"enna; dirguwaa
akkiyaawe daaketto k'arc'c'iitiyaan yegganaw akkee» yaagee.

⁷ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena
gakkiiidde de'iyawaa k'oppite.

⁸ Simmi deriyaa pude kesiide, mitsaa k'ans's'iide ahite; Geeshsha Golliyaa
zaaretsiide kees's'ite. Yaatooppe taani aan nashettanne bonchchettana»
yaagee Med'inaa Goday.

⁹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hintte daro katsaa shi-
ishshanaw halchcheeddita; shin guutsaa gideedda; aakka hintte golle gelis-
seedda wode, taani punniyaawaan d'ay aggeedda. Hawe ayaw haneeddee?
Taani hawaa ootseeddawe, hintte ubbaykka hintte golliyaa golliyaa oosoo
wos's'ishin, ta gollii kolettiide atteedda gishshaassa.

¹⁰ Hewaa diraw, bolla saluu iraa immennan, biittaykka katsaa mukkennan
is's'eeddino.

¹¹ K'ay biittaanne deretuwwa bolla, katsaa bolla, woyniyaa turaanne zay-
itiyaa wogaratuu bolla, biittay pude mokkiyaawaa bolla, asaanne mehiyaa
bollanne hintte daaburiide ootseeddawaa ubbaa bolla taani iraa d'ayssaad»
yaagee.

Asay S'oossaw Azazetteedda

¹² Hewaappe guyyiyaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeeli, Iyos'edeek'a na'ay, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasunne hara Asay ubbay Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa k'aalawunne Med'inaa Goday untuntu S'oossay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana kiitteen da k'aalaw azazetteeddino; asaykka Med'inaa Godaw yayyeeddino.

¹³ Yaatina, Med'inaa Goday kiitteen da Haggii asaa, «Asaw, Med'inaa Goday hinttena, «Taani hinttenana de'ay» yaagee» yaagi Med'inaa Godaa kiitaa asaw odeedda.

¹⁴ Yaatina, Med'inaa Goday Salaatiyaala na'aa, Yihudaa biittaa mooddiyaa Zarubaabeela, Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasanne hara asaa ubbaa dentsetseedda; untuntu yiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, barenttu S'oossaa Geeshsha Golliiyaa kees'uwaa doommeeddino.

¹⁵ Hawe haneeddawe Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, usuppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallaasana.

2

Goday Bare Asaw Immeedda Mintsetsuwaanne Anjuwaa Hidootaa (2:1-19)

¹ He laytsan laappuntsa aginaan laatamanne ittentsa gallasan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda;

² «Salaatiyaala na'aa, Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw, Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasuwwunne hara asaw hawaadan yaagaade oda;

³ «Ha Geeshsha Golliiyaa bonchchuu kase ayaa malentto be'eedda asaappe atteedawe hintte gidon de'ii? Hachche hintte Aa s'eelliyaa wode, waan utteeddee? Hintte ayifiyaan I baynnawaa malatee gidennee?

⁴ « «Zarubaabeelaa, ha'i minna! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Iyos'edeek'a na'aw, k'eesiyaa ubbatuu kaappoo Iyyaasuu, neenikka minna! Biittan de'iyaa asaa ubbaw, hintteikka minnite! Minniide ootsite; ayaw gooppe, taani hinttenana de'ay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁵ Hintte Gibs'eppe kesiyaa wode, taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, ta Ayyaanay hinttenana de'iyaa diraw yayyoppite!

⁶ « «K'aykka taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Taani mata wodiyaan itti gede gujjaade, salotuwaanne sa'aa, abbaanne mela biittaakka k'aatsana.

⁷ Kawutetsatuwaa ubbaakka k'aatsana; kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa duretay haa yaanaadan ootsana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha Geeshsha Golliiyaa bonchchuwaan kuntsana.

⁸ Biray tawaa; work'k'aykka tawaa.

⁹ Koyirowaa bonchchuwaappe ha laa"entso Geeshsha Golliiyaa bonchchuu darana; taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha sa'aan sarotet-saakka immana» yaagaade oda» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁰ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, udduppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallasan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda;

¹¹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Higgii waagintto eranaw ane k'eese tuwaa hawaa oochcha:

¹² Itti uray yarshshoo geeshshi wotseedda ashuwaa bare afilaa s'eeran s'aas'i akkiide afishshin, he afilaa s'eeray ukitsaa, woy wos'iyaa, woy woyniyaa eessaanne zayitiyaa, woy hara ayaa k'ommo k'umanne bochchooppe, he bosheteedda k'umay tumu geeshsha gidanaw danddayii?» yaageedda.

K'eesetuu, «Gidanaw danddayenna» yaagiide zaareeddino.

¹³ Haggii k'aykka, «Anhaa bochchiide tuneedda itti uray hawanttuppe itti k'ommo k'umaanne bochchooppe, he k'umay tumu tunanee?» yaagiide oochcheedda.

K'eesatuu, «Ee tunana» yaagiide zaareeddino.

¹⁴ Yaatina, Haggii zaaretsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asayenne ha kawutetsay ta sintsan hewaakka mala; untunttu ootsiyaa oosu-unne untunttu shiishshiyaa yarshshuu ubbaykka hewaakka mala tuna» yaagee» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁵ S'oossay, «Hachcheppe doommiide, hintte bollan gakeeddawaaa akeekite! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa gimbbetuwaaw doommanaappe kase,

¹⁶ hintte laa"u kunttaale katsaa akkana giide, katsaa wotsosaa beeddita; shin itti kunttaale s'alalaa demmeeddita. K'ay itti s'eetu liitiro woyniyaa eessaa akkanaw woyniyaa gum"iyaa ollaakko beeddita; shin hintte mes's'i oytamu liitiro s'alalaa woyniyaa eessaa demmeeddita.

¹⁷ Taani hintte kushii ootseedda oosuwaaw ubbaa bollan melissiyaa c'arkkuwaa, katsaa harggiyaanne shachchaa yeddaade d'ayissaad. Shin hintte ha ubbankka taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁸ «Hachche gallassaappe, ha udduppuntsa agenaan laatamanne oyddentsa gallassaappe doommiide, ane akeekite; k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa baasuu baasetteedda gallassaappe doommiide k'oppite.

¹⁹ Ha"i zeretsaw haniyaa katsay hintte yeesiyaan d'ayooppe, k'ay woyniyaa turay, balasiyaa geetettiyaa mitsaa, roomaaniyaa geetettiyaa mitsaanne wogaraa zayitiyaa mitsaykka hachche gakkanaw ayfiyaa ayifana d'ayooppe, hachcheppe doommaade taani hinttena anjjana» yaagee.

S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa

(2:20-23)

²⁰ He agenaan laatamanne oyddentso gallasan Med'inaa Godaa k'aalay laa"entsuwaa Haagekko hawaadan yaagiid yeedda;

²¹ «Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw hawaadan yaagaade oda; «Taani salotuwaanne sa'aa k'aatsana;

²² kawutetsatuwaaw araatuwaaw aatsa yeggana; untunttu wolk'k'aa d'ayissana. Paraa gaaretuwaaw untunttu laaggiyaawantunna aatsa yeggana; paratuunne paraa asatuukka ubbay barenttu gidon hayk'k'ettana.

²³ Ta k'oomaw, Salaatiyaala na'aw Zerubaabeelaa, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena he gallassi akkaade ta maatafaa migiduwaaw mala ootsana. Ayaw gooppe, taani neena dooraaddi» yaagaade oda» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

Zakkaraasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasa mas'aafay laa"uwaaw shaakettee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 8 gakkanaw de'iyaa sa'ay Kiristtoosa yele-taappe kase ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaappe yiide ichcheshu s'eetanne tammanne ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa laytsatuwaa giddon, dumma dumma wodetuwaan timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasi odeedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eedda kifiliyaa. Hewaa gu-usay Asay omooduwaappe simmeeddawaappe guyiyaana guusaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuus sas'aa malan shiik'eeddawannta gidishin, Yersaalame ooras's'anawaa, Geeshsha Golliyaa simmiide gimbbet-tanawaa, S'oossaa Asay geeyanawaanne sintsaappe yaana Masiyaa layt-saabaa odiyaawantta.
2. Shemppuwaa 9ppe biide 14 gakkanaw de'iyaa kifilii guutsaa takkishiin odetteedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuus sintsaappe yaana masiyaabaanne wurssetsa pird-daabaa odiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-6

K'ama Beeteedda Hosppun Sas'atuwaa 1:7–6:8

K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa 6:9-15

Likke Giddenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa 7:1–8:23

Masihiyaa Yuusaanne S'oossaa Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa 9:1–14:21

*Geluwaa
(1:1-6)*

¹ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, hosppuntsa aginaan Med'inaa Godaa k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda.

² «Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwwa bollan loytsi hank'k'etteedda.

³ Shin ha"i asaw hawaadan yaagaade oda; <Taakko simmite; k'ay taanikka hintteekko simmana.> Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴ Kase timbbitiyaa odiyaawanttu, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, hintte iita ogiyaappenne iita oosuwaappe simmite» yaagee» yaagiide odina sisennan is's'eeddinonne taanikka sisennan is's'eedda hintte mayzza aawotuwaadan hanoppite. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁵ Hintte mayzza aawotuu ha"i hak'an de'iino? He timbbitiyaa odeed-dawanttu med'inaw pas'a de'iino?

⁶ Gido shin, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuu baggana taani odeedda k'aalatuunne higgetuu ubbay hintte mayzza aawotuwwa bollan gakkibeykkinoo? Yaatina, untunttukka kayyotiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nu ogiyaadaaninne nu oosuwaadan nuw immana geeddawaadan, bare geeddawaa ootseedda yaageeddino yaaga yaageedda.

*K'ama Be'etteedda Hosppun Sas'atuwaa
(1:7–6:8)*

⁷ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, Shabaas'a giyaa tammanne ittentsa aginaan, laatamanne oyddentso gallassi Med'inaa Goday k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiiyaa Zakkaraasakko yeedda.

⁸ Taani k'amma sas'aan zo'o paraa toggeedda itti bitaniyaa be'aad; ikka zanggaaraan de'iyaa barsseenetiyaa giyaa mitsatuwaa garssan ek'keedda; k'ay aappe guyye baggana daama, zo'onne bootsa paratuu de'iino.

⁹ Yaatina, taani, Ta godaw, hawanttu ayee? yaagaad.

Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide taana, «Hawanttu ayentto taani neena bessana yaageedda.

¹⁰ «Yaatina, barsseenetiyaa garssan ek'keedda bitanii, Hawanttu sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosana mala, Med'inaa Goday kiitteeddawantta yaageedda.

¹¹ «Unttuntu barsseenetiyaa garssan ek'keedda Med'inaa Godaa kiitanchchaw hawaadan yaageeddino; «Nuuni sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosiide; biittay sa'ay woppu giide, saro de'ee» yaageeddino.

¹² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay hawaadan yaageedda; «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neeni hank'k'ettoodeppe laappun tammu laytsaa gideedda ha Yerusaalamenne Yihudaa katamatuwaa maarennan awude gakkanaw gam"ay?» yaageedda.»

¹³ Med'inaa Goday taananna haasayiyaa kiitanchchaw lo'onne mintset-siyaa k'aalan zaaruwaa immeedda.

¹⁴ Hewaa diraw, taananna haasayiyaa kiitanchchay taana, «Ha k'aalaa awaaya; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Yerusaalamewunne S'iyooniw daro mishettay.

¹⁵ Nuuni saro de'eetto giyaa kawutetsatuwaa bolla taan daro hank'k'etaad, taan ta asaa bolla guutsaa hank'k'ettaad shin untuntu ta asaa bolla daro tuggaa gatseeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday hawaa oday; taani Yerusaalame maarotaan simmaad. Ta Geeshsha Gollii yan kees'ettana; Yerusaalame katamaykka wodoruwaan likkettana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagaade awaaya.

¹⁷ «Zaaretsaadekka hawaadan yaagaade awaaya; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ta katamatuwaa duretetsay kumi goggana k'ay taani Med'inaa Goday S'iyoonne zaaretsaade mintsetsana; Yerusaalamekka zaaretsaade doorana yaagee» yaagaade awaaya» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Kac'etuwaa Be'eedda

¹⁸ K'aykka taani sas'aan oyddu kac'etuwaa be'aad.

¹⁹ Taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad.

Ikka taw zaariide, «Ha kac'etuu Yihudaa, Israa'eelanne Yerusaalame laaleedda kawutetsatuwaa» kawutetsatuwaa leemisatwaa yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana birataa k'os's'iyaa oyddu hiillatuwaa besseedda.

²¹ Taani, «Hawanttu ayaa ootsanaw yeeddino?» yaagaade oochchaad.

I zaariide, «Hawanttu ooninne d'ok'k'u giide s'eellennaadan, Yihudaa biittaa laaleedda kac'etuwaa yashissanaw yeeddino; k'ay Yihudaa biittaa laalanaw barenttu kac'iyaa dentseedda Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa kac'iyaa k'os's'iide, sa'aan yegganaw yeeddino» yaageedda.

2

Zakkaraasi Sas'aan Likkiyaa Woduruwaa Be'eedda

¹ K'aykka hara sas'aan bare kushiyan likkiyaa woduruwaa oyk'k'eedda itti bitaniyaa be'aad.

² Taani, «Neeni hak'a bay?» yaagaade Aa oochchaad.

I, «Taani Yersaalame gomppayne geesay ay keeshshentto be'anaw, likkanaw bay» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayiyaa kiitanchchay kesiide beedda; k'ay aanana gakkettanaw hara kiitanchchaykka yeedda.

⁴ Aa hawaadan yaageedda; «Wos's'a; baade he yalaga bitaniyaa, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asaanne mehiyaa darotetsaappe denddeed-dawaan Yersaalame katamaa yuushshuu dirssaa gimbbii bayinna kata-maadan de'ana.

⁵ Taani Aa yuushshuwaan tamaa dirssaa gidana; taani Aa gidдон bonchchuwaa gidana yaagee» yaaga» yaageedda med'inaa Goday.

Med'inaa Goday Bare Asaa Barenttu Biittaa Simmanaadan S'eeseedda

⁶ Med'inaa Goday bare asaa hawaadan yaagee; «Taani hinttena ubba saan laalaad. Shin ha"i huup'issa bagga gadiyaappe bak'atiide kichchite!» yaagee Med'inaa Goday.

⁷ K'aykka S'oossay, «Neenoo, s'iyoonnee, Baabloone mac'c'a naanatuwaanna de'iyanne kessa akkaade haaya!» yaagee.

⁸ Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare bonchchuwaa k'onc'c'issana mala, bare asaa bonk'k'eedda kawutetsatuwaakko taana kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Hinttena bochchiyaawe ta ayfiyaa buluwa bochchee.

⁹ Be'ite, taani ta kushiya unttuntu bollan dentsana; k'ay unttunttukka kase barenttu k'oomatuwaan omoodettana» yaageedda.

He wode hintte Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana kiitteed-dawaa erana.

¹⁰ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonne asaw, yes's'itenne nashetite! Ayaw gooppe, taani yaade hintte gidдон de'ana» yaagee.

¹¹ He wode daro Ayihuda gidenna kawutetsatuu Med'inaa Godaana gaket-tiide, Aa asaa gidana; ikka unttuntu gidдон de'ana. K'ay hinttekka Ub-baappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekko kiitteeddawaa he wode erana.

¹² Geeshsha biittaa Med'inaa Goday Yihudaa barena gakkeedda gishuwaa ootsiide laattana; Yersaalamekka I zaaretsiide doorana.

¹³ Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aan denddeedda; hewaa diraw, ashuwaa mayyeedda ubbay Aa sintsan c'o"u go!

3

Zakkaraasi Sas'aan K'eesiyaa Ubbatuwaa Kaappuwaa Be'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasu Med'inaa Godaa kiitanchchaa sintsan ek'k'eeddawaanne Sees'aanaykka Iyyaasa mootanaw aappe ushechcha baggana ek'k'eeddawaa Med'inaa Goday sas'aan taana besseedda.

² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Sees'aanaw, Med'inaa Goday neena seero; Yersaalame dooreedda Med'inaa Goday neena seero! Ha bitanii tamaappe kesiide atteeda s'iifaa mala gidennee?» yaageedda.

³ Iyyaasu kiitanchchaa sintsan ek'k'eedda wode, k'ita mayuwaa mayyi utteedda.

⁴ Kiitanchchay bare sintsan ek'k'eeddawantta, «Aappe ha k'ita mayuwaa k'aarite» yaageedda. K'ay I Iyyaasa, «Be'a, taani ne bayzzuwaa neeppe diggaad; bonchchuwaa mayuwaakka neena mayzzana» yaageedda.

⁵ K'aykka Taan, «Geeshsha shaashiyaa Aa huup'iyaan s'aas'ite» yaagaad. Unttuntukka I azazeeddawaadan ootseeddino; mayuwaakka Aa mayzzeeddino. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Aa miyyiyaan ek'k'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Iyyaasu hawaadan yaagiide d'iishisseedda;

⁷ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ta ogiyaan hamettooppenne ta azazuwaa naagoope, neeni ta Geeshsha Golliyyaa ayissana; ta dabaabankka aawotana. K'ay hawaan ek'k'eeddawanttuna ittippe neeni geliyaa maataa taani new immana.

⁸ « «Nenoo k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasuu, hawaa sisa! Sintsanna yaana keekabaw malaataa gidiyaa neenana ootsiyaawanttukka hawaa sisino! Taani Tashiyaa geetettiyaa ta k'oomaa ahana.

⁹ Be'a, taani Iyyaasu sintsan shuchchaa wotsana; he shuchchaa bollaa laappun ayifetuu de'iino; taani Aa bollan wooc'aade s'uufiyaa s'aafana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. He gadiyaa nagaraakka taani itti gallassi diggana» yaagee.

¹⁰ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi hintte ubbaykka hintte woyniyaa turaanne hintte balasiyaa mitsaa garssan uttiide, hintte shoorotuwaa shoobbana» yaagee» yaageedda.

4

Zakkaraasi Sas'aan S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaanne Wogaraa Mitsaa Be'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayeedda kiitanchchay simmi yiide, gem"ishsheedda asaa beegotsiyaawaadan, taana beegotseedda.

² I taana, «Neeni be'iyawe ayee?» yaageedda.

Taani, «Taani work'k'aa s'alaalaappe oosetteedda s'omppiyaa wotsiyaa ballaa be'ay; Aa s'eeran zayitiyaa s'aaruu de'ee; k'ay Aa bollan laappun s'omppetuu de'iino; he laappun s'omppetookka laappun laappun lukotuu de'iino.

³ He s'omppiyaa wotsiyaa ballaa matan laa"u wogaratu de'iino; untuntu zayitiyaa s'aaruwaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana de'iino» yaagaad.

⁴ Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa k'aykka, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad.

⁵ Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide, «Hawanttu ayentto erikkii?» yaageedda.

Taani, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.

S'oossay Zarubaabeelaw Odeedda K'aalaa

⁶ K'aykka I, «Zarubaabeelaw Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa; «Ta Ayyaanaanappe attina, wolk'k'an woy minotetsan gidenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁷ Wolk'k'aama deriyaw, neeni ayee? Neeni Zarubaabeela sintsan lip'i geedda dembba gidana. K'ay Zarubaabeeli Geeshsha Golliiyaa kees's'i poliide, wurssetsa shuchchaa pude kessiyaa wode asay, «Hashshu! Hashshu polettee!» yaagana» yaageedda.»

⁸ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.

⁹ Zakkaraasi hawaadan yaageedda; «Ha Geeshsha Golliiyaa baasuwaaw Zarubaabeela kushetuu baaseeddino; k'ay poluwaakka Aa kushetuu kees's'iide polana. Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekkoo kiitteeddawaa hintte erana.

¹⁰ Ha guutsaa doometsaa kad'iyaa oonanne gidoope Zarubaabeela kushiyan tumbbiyaa be'eedda wode nashettana; Hawanttu laappun s'omppetuu biittaa ubbaa yuuyyiide s'eelliyaa Med'inaa Godaa ayifetuwaaw» yaageedda.

¹¹ Taani kiitanchchaa zaaraade, «Ha s'omppiyaa wotsiyaa ballaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana de'iyaa ha laa"u wogaratu ayee?» yaagaade oochchaad.

¹² Taani laa"entsuwaakka, «Ha zayitii untuntuppe goggiyaa laa"u work'k'aa bombbatuwaaw matan de'iyaa laa"u wogaraa tashetuukka ayee?» yaagaade oochchaad.

¹³ Ikka zaariide, «Hawanttu ayentto neeni erikkii?» yaageedda.

Taanikka, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.

¹⁴ I zaariide, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaw ootsiyaa, laa"u oketteedda asatuwaaw» yaageedda.

5

Zakkaraasi Sas'aan S'aas'etti Utteedda Mas'aafay Paalliyaawaa Be'eedda

¹ K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, itti s'aas'etti utteedda mas'aafay bollana paalliyaawaa be'aad.

² Kiitanchchay taana, «Ha neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Taani itti s'aas'etti utteedda paalliyaa mas'aafaa be'ay; aw geesay laatamu wad'aa; gomppaykka tammu wad'aa» yaagaad.

³ I taana hawaadan yaageedda; «Ha s'aatsa mas'aafaa gidдон de'iyawe biittaa ubbaa bollan yiyaa shek'k'aa. He mas'aafan itti baggana, «Wuu"iyaa ubbay gadiyaappe d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda; k'ay yenkko baggana, «Wordduwaan c'aak'k'iyaa ubbay d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda.

⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani he shek'k'aa kiittana; I biide, kayisuwaaw soonne ta suntsan wordduwaan c'aak'k'iyawaa golle gelana; yan de'iide, he golliiyaa I kees'etteedda mit-saananne shuchchaanna gatsiide, mi d'ayissana» yaagee» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan K'un"aa Giddon Utteedda Mishiratto Be'eedda

⁵ Hewaappe guyyiyaan, he taananna haasayiyaa kiitanchchay taakko yiide, «Ane d'ok'k'u gaade, ha yiyaawe ayentto be'a» yaageedda.

⁶ Taani, «I ayee?» yaagaade oochchaad.

I zaariide, «Hawe makkiyaa k'un"aa» yaageedda. K'aykka gujjiide, «Hawe Asay ha biittaa ubbaan ootseedda naak'uwaaw malaataa» yaageedda.

⁷ Irssaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda k'un"aa k'um"ii poketteedda wode itti mishiratta k'un"aa gidдон utteeddaano be'aad.

⁸ Kiitanchchay taw odiidde, «Hanna Iitatetsatto geetettaw» yaageedda. Izo guyye k'un"aa giddu sugi gelissiide, irssaasiyaa k'um"iyaakka duge naak'k'iide, k'un"aa k'um"eedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, untunttu k'efiyaan c'arkkuu de'iyaa laa"u mac'c'a asatuu yiyaawantta be'aad; untunttu k'efii shortiyaa k'efiyaa mala. Untunttu he keeshshaa sa'aappenne saluwaappe giddoo pude dentseeddino.

¹⁰ Yaatina, taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu k'un"aa hak'a afiino?» yaagaade oochchaad.

¹¹ I, «Untunttu k'un"aa golliiyaa kees's'anaw Baabloone biittaa afiino; gollii kees'etteedda wode, untunttu he k'un"aa aw giigeedda sa'aan wotsana» yaageedda.

6

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Paraa Gaaretuwaa Be'eedda

¹ K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eellaad; s'eelliyaa wode oyddu paraa gaaretuu laa"u deretuwaappe gidduwaana yiyaawantta be'aad; deretuukka k'ay nahaase giyaa birataa deretuwaa.

² Koyro paraa gaariyaa zo'o paratuu goochchiino; laa"entso paraa gaariyaa karetsa paratuu goochchiino;

³ heezzentso paraa gaariyaa bootsa paratuu goochchiino; oyddentso paraa gaariyaa wanc'c'o paratuu goochchiino; untunttu ubbatuukka wolk'k'aama.

⁴ Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad.

⁵ Kiitanchchay, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaa sintsan barena shiishshiide kesiyyaa oyddu saluwaa c'arkkotuwaa.

⁶ Karetsa paratuu goochchiyaa gaarii huup'issa bagga biittaa bee; bootsa paratuu goochchiyaa gaarii away doliyaa bagga bee; wanc'c'o paratuu goochchiyaa gaarii k'ay gedissa bagga bee» yaagiide zaareedda.

⁷ He paratuu kaseedda wode, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosanaw paachchuriino. Kiitanchchay untuntta, «Biite, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosite» yaageedda. Untunttu biittaa ubbaa yuuyyiide wochcheeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi taakko waassiide, «Be'a, huup'issa bagga biittaa beedda paratuu barenttu beedda huup'issa bagga gadiyaan S'oossaa Ayaanaa shemppisseeddino» yaageedda.

K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa (6:9-15)

⁹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko, k'aykka hawaadan yaagiid yeedda;

¹⁰ «Baabloone omooduwaappe simmeedda Helddaayi, S'oobbiinne Yadaayi immiyaa imotaa akka; he gallassikka S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa golle ba.

¹¹ Untunttuppe akkeedda biraappenne work'k'aappe kallachchaa med'd'a; Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasu huup'iyaan wotsa.

¹² Aw, «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, Aa sunsay Tashiyaa geetettiyaa itti bitanii bare de'iyaa saan dic'c'ana; I Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa zaari kees's'ana.

¹³ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'anawe Aa; I kaatiyaadan bonchchuwaa mayyiide, bare kaatetuwaa araatan uttananne mooddana. K'ay I bare araataan uttiide k'eesetetsan ootsana; untuntu laa"u barenttu k'ofaan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga.

¹⁴ He kallachchay Helddaaya, S'oobbiyaa, Yadaayanne S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa hassayissiyaawaa gidiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'ana» yaageedda.

¹⁵ He wode haako san de'iyaa wanttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'iide maaddanaw yaana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaykka taana hintte kkiiteeddawaa hintte hewan erana. Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hintte polo azazettooppe, hewe hanana.

7

Likke Gidenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa

¹ Daariyoose kaateteedda oyddentso laytsan, Kisileewa giyaa udduppuntsa aginaan, oyddentso gallasan Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.

² Beetele katamaa Asay Sars's'ees'ena, Regeemi-Melekanne untuntunna ittippe de'iyaa asatuwaa Med'inaa Godaappe anjjuu yaana mala woossanaw kiiiteeddino.

³ K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oot-siyaa k'eesetuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta, «Daro laytsaappe oot-saade gam"eeddawaadan, taani ha"ikka aggenaan ichcheshentso aginaan yeekkanawunne s'oomanaw bessii?» yaagiide oochchanaadan kiiiteeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay hawaadan yaagiid taakko yeedda;

⁵ «Biittan de'iyaa asaa ubbaanne k'eesetuwaa hawaadan yaagaade oochcha; «Hintte he aad'd'eeda laappun tammu laytsaa giddon ichcheshentso aginaaninne laappuntsa aginaan s'oomeeddawaanne yeekkeeddawaa taw s'oomeedditee?

⁶ Hintte miyaa wodenne ushiyaa wode, hinttenttoo miitanne ushiita gidennee.

⁷ Yersaalame katamaaninne Aa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan Asay de'eedda wode, untuntu ishaliide de'eedda wodenne Neegeebeninne away doliyaa bagga zik'k'a gadiyaan Asay de'eedda wode, Med'inaa Goday bare timbbitiyaa odiyaawanttu baggana odeedda k'aalay hawaa gidennee?» yaaga» yaageedda.

Azazettenan Is's'eeddawe Omoodettanaw Gaaso Gideedda

⁸ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Zakkaraasakko hawaadan yaagiid yeedda;

⁹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday kase hawaadan yaageedda; «Tumu pirddaa pirdдите. Hintte giddon ittuu ittoo keekatetsaanne maarotet-saa ootsite.

¹⁰ Am"etuwaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa, betetuwaanne hiyyeesatuwaa naak'k'oppite. K'ay hintteppe ooninne bare ishaa bollan iitabaa ootsanaw bare wozanaan k'oppoppo» yaageedda» yaagiid yeedda.

¹¹ Shin untuntu sisennan is's'eeddino; k'ay zokkiyaa zaareeddinonne sisennaadan, barenttu haytsaakka tuc'c'eeddino.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare Ayyaanan kase bare timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kiiiteedda higgiaanne k'aalaa sisenna mala, untuntu barenttu wozanaa zaallaadan miniseeddino. Hewaa diraw,

Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mataappe wolk'k'aama hank'k'uu untunttu bolla yeedda.

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani s'eeseedda wode, untunttu sisennan is's'eeddawaadan, untunttu s'eeseedda wode, taanikka sisikke.

¹⁴ Taani gotiyaa ahaade, untunttu eribeenna kawutetsatuwaa gidдон laalaad; biittay Asay yaanne haanne simerettenna mela biittaa gideedda; hewaadan haniide, ha lo"o biittay mela gideedda» yaagee.

8

Yerusaalame Ooras's'ana

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda;

² «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Taani S'iyooniw loytza mishet-tay; taana I mishuu s'uuggee» yaagee.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyooni simmana; Yerusaalame gidдон de'ana. K'ay Yerusaalamekka Ammanettiyyaa Katamaa geetettana; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa derii k'ay Geeshsha Deriyaa geetettiide s'eesettana» yaagee.

⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «C'imiide guufiyan biyaa attuma asayne mac'c'a Asay kasewanttuwaadan k'aykka Yerusaalame dabaaban uttana.

⁵ Yerusaalame katamaa ogetuu kaassaa kaa'iyaa attuma naanatuwaaninne mac'c'a naanatuwaan kumana» yaagee.

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday, «Hawe hak'a asaappe at-teedawanttoo maalalissiyaabaa gidooppenne, taw maalalissiyaabaa gidenna» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday.

⁷ Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ta asaa away wulliyaa bagga biittaappenne away doliyaa bagga gadiyaappe ashshana.

⁸ Untunttu Yerusaalame gidдон de'anaadan ahana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa, ammanettiyaanne s'illo S'oossaa gidana» yaagee» yaagiid yeedda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa baasuwa baasiya gallassappe doommiide, timbbitiyyaa odiyaawanttu odeedda k'aalaa siseeddawanttoo, hintte kushiyyaa minisiide polite.

¹⁰ Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe kase baggan asaw dirgguu baawa; mehiyawukka keraa c'iggay baawa; k'ay taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bolla morkketetsaan dentsa wotseedda diraw, geliyaawawunne kesiyaawoo saruu baawa.

¹¹ Shin ha"i taani ha asaappe atteedawantta kase ootseeddawaadan oot-sikke. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

¹² «Untunttu barenttu zeretsaa saruwaan zerana; untunttu woyniyaa turaykka bare ayfiyaa ayifana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; salo-tuukka iraa bukkana. Ha asaappe atteedawanttoo taani ha ubbaa anjuwaa immana.

¹³ Hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Israa'eeliyyaa asatoo, kawutetsatuwaa gidдон hintte shek'etteeddawaantta gidide de'eeddita; shin ha"i taani hinttena ashshana; hintteikka anjjettedawantta gidana. Yayyoppite! Hintte kushiyaakka minisite!» yaagee.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu taana hank'k'etseedda wode, untunttu bolla iitabaa ahana gaade k'achcheeda k'ofaa laammennan ootseeddawaadan,

¹⁵ hewaadankka ha"i taani Yersaalamewunne Yihudaw lo"obaa oot-sanaw k'ofaa k'achchaad. Simmi yayyoppite!

¹⁶ Hintte ootsanaw koshshiyaawe hawantta: ittuu ittuwaanna tumuwaa haasayite; hintte pirddaa golliyaanka tumuwaanne saruwaa ahiyaa pird-daa pirdite;

¹⁷ ittuu ittuwaa k'ohanaw iitabaa hintte wozanaan mak'ettoppite; word-duwaan c'aak'k'iyawaa dosoppite. Hewantta ubbaa taani Med'inaa Goday is's'ay» yaagee.

¹⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda;

¹⁹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oyddentso, ichcheshentso, laappuntsonne tammantso aginatuwaan hintte s'oomeedda s'oomatuu Yihudaa asaw pashikkissiyaa wodenne nashechchiyaa gibiraa gidanawaa. Hewaa diraw, hintte tumatetsaanne sarotetsaa dosite» yaagee.

²⁰ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asay, ubbaa k'ay daro katamatuwaan de'iyaa Asay biro Yersaalame yaana.

²¹ Itti kataman de'iyaa Asay hara kataman de'iyaa asaakko biide, «Med'inaa Goda anjjuu yaana mala woossanawunne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanaw ane beeto; taanikka bay» yaagana.

²² K'ay daro asayne wolk'k'aama kawutetsatuu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanawunne woossanaw Yersaalame yaana» yaagee.

²³ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallas-satuwaan duma duma k'aalan haasayiyaa kawutetsatuwaa ubbaappe tammu asatuu yiide, itti Ayihuda bitaniyaa mayuwaa mac'araa oyk'k'iide, «S'oossay hinttenana de'iyawaa nuuni siseedda diraw, ane nuunikka neenana beeto» yaagana» yaagee» yaagiid yeedda.

9

Masihiyaa Yuussanne S'oossaa Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa

¹ Hadiraaka giyaa biittayne Damask'k'o katamay murettanawaa S'oossay odeedda pirddaa k'aalay hawaa. Sooriyaa waanna katamay Damask'k'uukka Med'inaa Godaassa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa zaratuwaa s'alalaa gidennaan asaa ubbaa ayfii pude Med'inaa Godaakko s'eellee.

² K'ay he pirdday Hadiraakana zawatiyaa Hamaata katamaa bollakka gakkana; untunttu aad'd'eeda eranchcha gidooppenne, S'iirroosanne Sidoona katamatuwaakka ha pirdday gakkana.

³ S'iirroosa katamay daro mino geessuwaa gimbbeedda. K'ay biraa biit-taadan dooreedda; work'k'aakka ogiyaa urk'k'aadan guuppeedda.

⁴ Shin iza shiishsheeddawaa ubbaa Goday wurssi akkana; izi abbaa wolk'k'aa d'ayssana; katamaykka taman meetettana.

⁵ Ask'k'aloona katamay hewaa be'iide yayana; Gaaza katamaykka be'iide un"etsana; k'ay Ek'iroona katamaykka hidoota d'ayana. Gaaza bare kaatiyaa d'ayana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa.

⁶ Ashddooda kataman walaka Asay de'ana.

Taani, «Piliss's'eematuwaa otoruwaakka d'ayssana.

⁷ Taani suutsaa untunttu doonaappe, diggetteedda k'umaa untunttu achchaappe diggana. Untunttuppe atteedawaanttu nu S'oossaa asaa gidana. K'ay Yihudaa yara mala gidana. Ek'iroona Asay Yaabuusa asaadan, ta asaa gidana.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuu kantsennaadan, taani ta gadiyaa naagana. Taani ta huup'iyaa naagiya diraw, laa"entso ooninne ta asaa uk'k'unnenna» yaagee.

Yiyaa Kaatiyaa

⁹ Neenoo S'iyoonne katamatenne Yersaalame katamatee, ilila! Be'a, s'ooneedda ne s'illo kaatii neekko yee. Ne kaatii ashkke gidiide, hariyaa bolla, hariyaa maraa bolla uttiide, neekko yee.

¹⁰ Taani, «paraa gaaretuwaa Israa'eeliyaappe, olaa paratuwaakka Yersaalameppe d'ayissana; olaa wonddaafiikka me"erettana. K'ay ne kaatii kawutetsatoo saruwaa awaayana; I ha abbaa gas'aappe hini abbaa gas'aa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw mooddana yaagee.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

¹¹ «Neena gidoope, k'ay taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa suutsaa diraw, ne asatuwaa untunttu k'ashetteedda haatsay bayinna ollaappe taani kessaade yeddana.

¹² Hinttenoo hidootan de'iyaa k'ashetto asatoo, hintte geessuwaakko sim-mite; kasewaa diraw dakkuwaa ak'uwaa hinttenttoo immanawaa hachchi taani hinttenttoo awaayay.

¹³ Ayaw gooppe, taani Yihudaa wonddaafiyaadan, Israa'eeliyaakka wonddaafiya pootsaadan go'ettana. S'iyoonne, taani ne naanatuwaa Giriike gadiyaa naanatu bolla dentsana; neenakka wolk'k'aama olanchchaa mashshaa mala ootsana» yaagee.

¹⁴ He wode Med'inaa Goday untunttu bolla k'onc'c'ana; Aa wonddaafiikka walk'k'antsaadan walk'k'amma. Ubbaa Maariyaa Med'inaa Goday malakataa punnana; gedissa bagga gotii aad'd'iyawaadankka aad'd'ana.

¹⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untuntta naagana. Untunttukka barenttu morkkatuwaa wurssana; yambbarshshan oliyaawanttakka yed'd'ana. Untunttu barenttu morkkatuwaa suutsaa woyniyaa eessaadan ushana; suutsay keriyaan kumiyaawaadan kumana; k'ay yarshshiyaa sa'an gukkiyaawaadan gukkana.

¹⁶ He gallassi Med'inaa Goday untunttu S'oossay untuntta ashshana; ayaw gooppe, untunttu Aa asaa wudetuwaa. Kallachchaa bolla de'iyaa alleek'k'uwaadan, S'oossaa gadiyaa bollan untunttu p'oolana.

¹⁷ Untunttu waaniide lo"anne malaa puula gidanddinooshsha! Wodalla naanatuwaa katsay, wodoro naanatuwaakka woyniyaa eessay aac'issana.

10

Med'inaa Goday Bare Asaa Anjjana

¹ Balgguu gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday iraa immanaadan woossite. Med'inaa Goday Iraa tookkeedda shaariyaa kiittee; k'ay I asaw iraa immee; ataakilttiyaakka shoyk'aan mokissee.

² Soo eek'aa misiletuu odiyaawe hada; kaayiyaawanttu worddo sas'aa be'iino; akumetiyaawanttukka worddo akumuwaa odiino; hada mintset-suwaakka mintsetsiino. Hewaa diraw, Asay duus's'eedda dorssaadan toyilakatee; untuntta heemmiyaawe bayinna diraw, untunttu k'ohettiino.

³ Ta hank'k'uu hentsanchchatuwaa bolla ees's'i keseedda; he kaalet-siyaawantta taani murana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare dorssaa wude gidiyaa Yihudaa asaa I heemmee; I untuntta olaw salppeedda bare wolk'k'aama paraa mala ootsana.

⁴ Yihudaa asaa giddoppe kaaletsiyaawanttu kesana; untunttu golliyaw godaa s'ap'uwaa minisiyaa shuchchaadan, dunkkaaniyaa d'ogeeddawaadaaninne olaa miishshaadan mino gidanawaa.

⁵ Untunttu ogiyaa urk'k'aa yed'd'iyaa mino olanchchatuwaa mala gidanawantta; Med'inaa Goday untunttunna de'iyaa diraw, untunttu oletana; paraa asatuwaakka s'oonana.

⁶ «Taani Yihudaa asaa mintsetsana; Yooseefo asaakka ashshana; taani untunttoo k'arettiyyaa diraw, untunttu zaaraade ahana; k'ay untunttukka taani untuntta kasekka aggabeennabaa mala gidanawaa. Taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaa diraw, untunttu woosaa sisana.

⁷ Efireemaa Asay mino olanchchaa mala gidanawaa; woyniyaa eessaa usheedda asaadan, untunttu wozanay nashettana. Untunttu naanaykka hewaa be'iide, hashshu gaana; untunttu wozanay Med'inaa Godaan nashettana.

⁸ «Taani ta asaa suyk'k'aade s'eesana; yaataade, untuntta ittippe shiishshana. Ayaw gooppe, taani untuntta wozaad; untunttu kasewaadankka c'ora gidanawantta.

⁹ Taani untuntta Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa gidдон laalinttokka, untunttu barenttu de'iyaa haako gadiyaan taana hassayana; k'ay untunttukka untunttu naanaykka pas'a attanne barenttu biittaa simmana.

¹⁰ Taani untuntta Gibs'e gadiyaappe zaarana; Asoore biittaappekka taani untuntta shiishshana. Untunttoo uttiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, taani untuntta Gala'aade biittaaninne Liibaanoosa gadiyaan kuntsana.

¹¹ Untunttu meto abbaa giddona aad'd'ishshin, taani S'oossay abbaa beetaa shoc'ana; c'iimma gideedda Nayle Shaafaykka melana. Asoore biittaa otoruu giyyana; Gibs'e kaatetuwa s'am"aykka me"ana.

¹² Taani untuntta Med'inaa Godaan minisana; untunttukka Aa suntsan hamettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

11

Pirddaa Leemisuwaa

¹ Neenoo, Libaanoosaa, tamay ne zigatuwaa maana mala, ne penggetuwaa dooyaa!

² Neenoo s'idiyaw, zigay kunddi kichcheedda diraw, k'ay he bonchchuwa mitsatuukka d'ayikichcheedda diraw, aayye gaade yeekka! Hinttenoo Baasaane gadiyaa wolatoo, he konssoseedda woray k'ans's'etti kichcheedda diraw, aayye giide yeekkite.

³ Hentsanchchatuu zilaassaa sisite; ayaw gooppe, untunttu bonchchuu d'ayeedda! Gaammotuu gudiyaawaakka sisite; ayaw gooppe, Yorddaanoosa woray d'ayikichcheedda.

Keekanne Iita Hentsanchchatuwaa

⁴ Med'inaa Goday ta S'oossay taana hawaadan yaageedda; «He shuketanaw de'iyaa dorssatuwaa wudiya heemma.

⁵ Unttuntta shammiyaawanttu shukkino; murettenan attino. K'ay zal'iyaawanttukka, «Nuuni duretteeddo; Med'inaa Goday galatetto» yaagi-ino; haray attina, unttunttu hentsanchchatuukka unttunttoo k'arettikkino» yaageedda.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taanikka hawaappe sintsanaw ha gadiyaan de'iyaa asaw k'arettikke; taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa kushiyaaninne kaatiyaa kushiyan aatsaade immana. Unttunttu gadiyaa bayizzana; taanikka itti asanne unttunttu kushiyaappe ashshikke» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, taani shukettanaw de'iyaa dorssatuwaa, ubbaa k'ay wudiyaa gidдон tuggateeddawantta heemmiyaawaa gidaad. K'ay laa"u gatimatuwaa akkaade unttunttuppe ittuwaa Keekkatetsaa gaade suntsaad; laa"entsuwaakka Ittipetetsaa gaade suntsaad. Yaataade dorssaa wudiyaa heemmaal.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, taani itti aginaa gidдон heezzu hentsanchchatuwaa diggaad. Ayaw gooppe, unttunttu hanotetsay taw danddayettiibeenaa; yaatina, unttunttukka taana is's'eeddino.

⁹ Yaata simmaade taani dorssatuwaa, «Taani hinttena laa"entso heem-mikke; hayk'k'iyaaawe hayk'k'o; bayiyaawe bayo; attiyaawekka ittuu it-tuwaanna meetettiide wuro» yaagaad.

¹⁰ Simmaade taani kawutetsatuwaa ubbaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mentseeddawaa bessanaw Keekkatetsaa giyaa ta gatimaa akkaade mentsaad.

¹¹ Hewaa diraw, he gallassikka c'aak'uwaa mentsi aggeeda; yaatina, he wode un"etti utteedda taana s'eeliyaa dorssatuu be'iide, hawe Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa ereeddino.

¹² Taani unttunttu, «Immanaw besse gooppe, ta dirgguwaa hammite; koshshenna gooppekka, aggi bashite» yaagaad. Unttunttu ta dirgguwaa hattamu s'agaraa biraa taw immeeddino.

¹³ Yaatina, Med'inaa Goday taana, «Unttunttu hewaa kessana gi mayettiide immeedda he kad'eteedda biraa Med'inaa Godaa Golliyaa shaluwaa min-jjiyaa golliyaa gidduwaa ola» yaageedda. Taani he hattamu s'agaraa biraa afaade, Med'inaa Godaa Golliyaa shaluwaa minjjiyaa golliyaa giddo olaad.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani Yihudaappenne Israa'eeliyaappe gid-duwaan de'iyaa ishatetsay me"eeddawaa bessanaw Ittipetetsaa giyaa ta laa"entso s'am"aa mentsaad.

¹⁵ K'aykka Med'inaa Goday taana, «Laa"entsuwaakka azalla hentsanchchaa miishshatuwaa akka.

¹⁶ Ayaw gooppe, taani ha gadiyaan itti hentsanchchaa dentsana. Shin I waayettiya dorssatuwaa maaddenna; laaletteeddawantta shiishshenna; wobbiyaawaa koolenna; pas'aakka mizenna. I hewaa aggiide, mod'd'eeddawannta shukki shukkiide mee; unttunttu shuk'uliyaakka k'ans's'ee.

¹⁷ Dorssaa wudiyaa yeggi basheedda he laafa patsenna hentsanchchaw aayye ana! Aa k'esiyaanne Aa ushechcha ayfiyaa bollan mashshay wod'd'o. Aa k'esii silo; Aa ushechcha ayifiikka tippi giide to'o» yaageedda.

12

Yerusaalame S'oonuwaa

¹ Hawe Israa'eeliyaabaa odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa. Salotuwaa mic'c'eeddawe, sa'aakka med'd'eeddawe, asaa gidдонkka ayaanaa med'd'eedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

² «Be'a, taani Yersaalame katamaa Aa yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa ushina ganddigaarissiyaa woyniyaa eessaa tigiya wanc'c'aa mala ootsana; Yersaalame doodettiyaa wode, Yihudaa katamatuukka doodettana.

³ He gallassi taani Yersaalame Katamaa asaa ubbaw dees'o shuchchaa mala ootsana; Aa dentsiyaa ubbay barew deshettana. K'ay sa'aa kawutet-satuu ubbay Aa olettanaw ittippe shiik'ana.

⁴ He gallassi taani paraa ubbaa dagantsana; paraa toggiyaawanttakka gooshshana. Hewaa taani Med'inaa Goday oday. Yihudaa asaa taani ta keeka ayifiyaan s'eelana; shin morkkatuwa paratuwa ubbaakka k'ook'issana.

⁵ He wode Yihudaan kaaletsiyaawanttu barenttu wozanaan, «Yersaalame Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaan, barenttu S'oossan, minotet-saa demmeeddino» yaagana.

⁶ «He gallassi taani Yihudaan kaletsiyaawantta mitsaa dooriyaa gidдон de'iyaa s'iifanne mirk'k'etuwa gidдон lac'ottiyaa s'omppiyaa ootsana. Unttuntu barenttu ushechchan haddirssaaninne barenttu yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa maana; shin Yersaalame katamay Asay saro de'iyaasaa gidanawaa.

⁷ «Daawita golliya bonchchuunne Yersaalamen de'iyaawanttu bonchchuu Yihudaa asaa bonchchuwaappe aad'd'enna mala, taani Med'inaa Goday kasetaade Yihudaa asaw s'oonuwa immana.

⁸ He gallassi unttuntu gidдон daro laafa giya asikka Daawita mala mino gidanaadan, taani Med'inaa Goday Yersaalamen de'iyaawanttoo gondalle gidana. Daawita golletuukka S'oossaa mala, unttunta kaaletsiya Med'inaa Godaa kiitanchchaa mala gidana.

⁹ He gallassi taani Yersaalame olanaw denddiyaa kawutetsatuwa ubbaa d'ayissanaw denddana.

Barenttu C'addeeddawoo Yeekkeedda Yeekuwa

¹⁰ «Taani Daawita golletuwa bollanne Yersaalamen de'iyaa asaa bolla aad'd'o keekatetsaanne woosaa ayaanaa gussana; hewaa diraw, unt-tuntu barenttu c'addeeddawaa be'iyaa wode, Asay bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan yeekkana; k'ay bare bayira na'awukka kayyottiyaa asaadan kayyottana.

¹¹ He gallassi Yersaalamen yeekettiyaa yeekku Magido Dembban Hadaadi-Rimmoonassi yeeketteedda yeekuwa keeshshaa wolk'k'aama gidanawaa.

¹² Biittan de'iyaa itti itti zarii barew barew yeekkana; Daawita zaratu barew, unttuntu machchetuukka barew, Naataana zaratu barew, unt-tuntu machchetuukka k'ay barew yeekkana.

¹³ K'aykka Leewiyaa zaratu barew, unttuntu machchetuukka barew, Shim"a zaratu barew, unttuntu machchetuukka barew yeekkana.

¹⁴ K'ay atteeda zarii ubbaykka barew barew yeekkana; unttuntu machchetuukka barew barew yeekkana» yaagee.

13

Nagaraappe Geeyyussaa

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Daawita golletuwaanne Yersaalamen de'iyaawantta nagaraappenne tu-natetsaappe geeshshanaw pultuu pulttana.

² He gallassi taani unttuntu laa'entso hassayettennaadan, eek'atuwa suntsaa gadiyaappe d'ayissana. K'ay timbbitiya odiyaawanttanne tuna

ayaanaa gadiyaappe d'ayissana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

³ K'aykka ooninne, Taani timbbitiyaa odiyaawaa gooppe, Aa yeledda aawunne aata Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan wordduwaa odiyaa di-raw, pas'a de'akka» yaagana; yaagiide I timbbitiyaa odishin, Aa yeledda aawunne aata Aa c'addiide wod'ana.

⁴ He gallassi worddo timbbitiyaa odiyaa wode, bare be'eedda sas'aa gaasuwaan yeellatana; k'ay c'immanaw isikiyaana de'iyaa waaruwaakka mayyenna.

⁵ Shin I, «Taani na'atetsaadeppokka doommaade biittaa ootsiyaa goshshanchchaappe attina, timbbitiyaa odiyaawaa gidikke» yaagana.

⁶ Itti Asay Aa, «Yaatina, ha ne bollan de'iyaa madutsay ayee?» yaagiide oochchooppe, I, «Hawe taani ta laggetuwaa son madus's'eeddawaa» yaagana» yaagee.

Hentsanchchay Shoc'etteedda

⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Goday hawaadan yaagee; «Mashshaw, taw mata gidiyaa ta dorssaa heemmiyaawaa bolla beegotta! dorssatuu laalet-tanaadan, dorssaa heemmiyaawaa shoc'a. Taanikka he guutsaa dorssatuwaa bollan ta kushiyaa dentsana.

⁸ Biittaa ubbaan de'iyaa heezzu kushe asaappe laa'u kushii shoc'ettiide hayk'k'ana; itti kushe s'alalay pas'a attana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ Ha atteeda heezzentso kushe asaa taani taman yeggana; biray taman geeyiyaawaadan, untuntta geeshshana; k'ay work'k'ay paac'ettiyaawaadankka paac'c'ana. Hewaappe guyyiyaan, untunttu ta suntsan woosana; taanikka untuntta sisana. Taani, «Hawanttu ta asatuwaa» yaagana. Untunttukka, «Med'inaa Goday nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

14

Yerusaalamonne Kawutetsatuwaa

¹ Be'ite, Med'inaa Godaa gallassay yee; he wode hintteppe bonk'k'eeddawaa hintte s'eellishin, untunttu shaakki akkana.

² S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa Yerusaalame bollan olaw shiishshana; katamay oyk'k'ettana; golletuukka bonk'k'ettanawaa; mac'c'a asaanakka Asay wolk'k'an gakettana. Katamaa asaappe baggay omoodettiide baana; shin atteeda Asay katamaappe kesenna.

³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday kesiide, kasekka olaa gallassi olettiyaawaadan, he kawutetsatuwaanna olettana.

⁴ He gallassi Aa gedetuu Yerusaalameppe away wulliyaa baggana de'iyaa Dabire Zayite Deriyaa bolla ek'k'ana. Dabire Zayite Deriikka away wulliyaa baggappe away doliyaa bagga gakkanaw, laa'u kesiide p'alk'k'ettana; loytsi aakko wombbay med'ettana; yaatoope deriyaw baggay huup'issa bagga, k'ay baggaykka gedissa bagga sher"i gaana.

⁵ He wombbay biide As'eela gakkana; hintte he wombbaanna aad'd'iide bak'atana. Beni Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana laytsaa biittay k'aas's'ina, hintte mayzza aawotuu bak'ateeddawaadan, hintteikka bak'atana. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday ta S'oossay yaana; k'ay geeshshatuu ubbaykka aanana ittippe yaana.

⁶ He gallassi meeguu, shachchayenne d'umay de'enna;

⁷ he gallassay k'amminne gallassi bayinna, Med'inaa Goday eriyaa dumma gallassaa gidanawaa; he gallassi k'ammaykka poo'o gidanawaa.

⁸ He gallassi de'uwaa haatsay Yersaalameppe goggana; aappe baggay Mas'iniyaa Abban gelana; k'ay baggay Meediteraane Abban gelana. He haatsay balgguwaan boniyaan goggiidde de'ana.

⁹ K'ay Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla kaatetana; he gallassi itti Med'inaa Godaa s'alalay de'ana; Aa suntsaykka mes's'i ittuwaa gidanawaa.

¹⁰ Gebaa'appe doommiide, Yersaalameppe gedissa baggana de'iyaa Rimoonaa giyaa katamaa gakkanaw de'iyaa biittay ubbay dembbattana. Shin Yersaalame Biiniyaama Penggiyaappe biide, beni penggiyaa baggana Zooziyaa Penggiyaa gakkanawunne, k'ay Hanaani'eela Adussa Gimb-biyaappe biide, kaatiyaa woyniyaa gum"iyaasaa gakkanaw, bare sa'aan d'ok'k'u giide de'ana.

¹¹ Yersaalame, Asay de'iyasaa gidana; hewaappe guyyiyaan iza d'ayukku; izin de'iyaa asaykka hirggi bayinnan saro de'ana.

¹² Med'inaa Goday Yersaalamenaa oletteedda asaa ubbaa shoc'ana boshay hawaa: untunttu ek'uwaa de'ishshin, untunttu ashuu wook'k'ana; untunttu ayfii c'ooc'iyaan, untunttu ins's'arssaykka untunttu kookkiyaan wook'k'ana.

¹³ He gallassi Med'inaa Goday untunttu wolk'k'aama dagamaa dagantsana; Asay ubbay ittuu ittuwaa kushiya oyk'k'iide, ittuu ittuwaanna olettana.

¹⁴ Yihudaa Asay Yersaalame bagga gidiide olettana. K'ay yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbatuwaa ak'uwaa, work'k'aa, biraanne mayuwaa paydu bayinnawaa omoodiide shiishshana.

¹⁵ Ha boshaa mala boshay paratuwaa bolla, bak'ulotuwa bolla, gaalotuwa bolla, haretuwaa bollanne morkketuu dunkkaaneeddasan de'iyaa mehiyaa ubbaa bolla yaana.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yersaalamenaa oletteedda kawutetsatuwaa ubbaappe pas'a atteeda ubbay Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanawunne Daasiyaa Ba'aalaa bonchchanaw laytsan laytsan Yersaalame baana.

¹⁷ K'ay ha sa'aan de'iyaa asaappe ooninne Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanaw Yersaalame beennan d'ayooppe, he asaw iray bukkenna.

¹⁸ Gibbs'e biittaa asaykka biide goyinnennan is's'ooppe iray bukkenna, Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa asaa Med'inaa Goday shoc'iyaa boshay untunttu bollankka yaana.

¹⁹ Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa Gibbs'enne hara kawutetsatuu ubbay murettana muruu hawaa gidanawaa.

²⁰ He gallassi paratuwaa k'ood'iyaan aatsiya daalatuwaa bollankka, «Med'inaa Godaw Geeyeeddawaa» geetettiide s'aafettana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa katsiyaa ototuukka yarshshiyaa sa'aa sintsan de'iyaa geeshsha keretuwaa mala gidanawaa.

²¹ Yersaalameninne Yihudaan de'iyaa oto ubbay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw geeshsha gidanawaa; yaatooppe yarshshuwaa yarshshiyaa Asay ubbay yiide, he ototuwa akkiide, yarshshuwaa ashuwaa untunttun katsanna. He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidon ay zal"anchchayenne de'enna.

Milkkiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Milkkiyaasa mas'aafay beetteeddawe Kiristtoosi yelet-tanaappe kase ichcheshentso s'eetu laytsaana gidishin, Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Gollii laa"entso oosetteeddawaappe guyyiyaana. Milkkiyaasa Giyaa suntsaa biletsay, «Taani Kiitteeddawaa» guusaa. Timbbitiyaa odiiyaawe minisiide k'ofissiyaawe k'eesatuu kka yenkko asaykka S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ooratsanawaa. S'oossaa Asay bare de'uwaankka bare goynankka yeda gidiide, bayeeddawe eretteeddawaa. K'eesetuukka yenkko asaykka bessiyaa yarshshuwaa shiishshennan aggiyaawaaninne I untunttoo immeedda kaalesuwaan beennaaninne de'ennaan is's'iyaaawan S'oossaa naak'k'eeddino. Hewaa diraw, S'oossay ogiyaa giigissanawunne bare c'aak'uwaa awaayanaw kiitettiyaawaa kasetiide nabiyyaa baggana odee; asaa bolla pirddanawunne asaa geeshshanaw I yaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa 1:1-5
Israa'eelata Amanetabeena Diraw Seeray Gakeedda 1:6–2:16
Godaa Yuusay Awaayetussaa 2:17–4:6

Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa (1:1-5)

¹ Med'ina Goday Milkkiyaasa baggana Israa'eeliyaa asaa bolla odeedda timbbitiyaa kiitay hawaa.

² Med'ina Goday bare asaa, «Taani hinttena siik'aaddi» yaagee.

Shin hintte, «Neeni nuuna ayan siik'aaddi?» yaagiita.

Med'ina Goday, «Eesay Yaak'ooba ishaa gidenneeyee? Gidooppenne taani Yaak'ooba siik'aaddi;

³ shin Eesaa is's'aaddi. Taani Eesaa deretuwaa mela udaad; Aa gadiyaakka worakanatuu de'iyaa bazzuwaa udaad» yaagee.

⁴ Eesaa zeretsaa gidiyaa Eedoomatuu, «Nu katamatuu koletteeddino; shin nuuni untuntta zaaretsiide kees's'ana» yaagana.

Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Untunttu zaaretsiide kees's'anawantta; shin taani kolana. Asay untuntta, «Ha biittay, iita biittaa; ha biittaa asaykka Med'ina Goday med'inaw hank'k'etteedda asaa» yaagana» yaagee.

⁵ Hewaa hintte hintte ayifiyaan be'iide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa zawaappe karennakka wolk'k'aama» yaagana.

Israa'eelata Amanetabeenna Diraw Seeray Gakeedda (1:6–2:16)

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hinttenoo, ta suntsaa kawushshiyaa k'eesatoo, na'ay bare aawuwaa, k'oomaykka bare godaa bonchchee. Yaatina, taani hinttenttoo aawuwaa gidoope, hintte taana bonchchiyyaa bonchchuu ane? K'ay taani hinttenttoo goda gidoope, hintte taw yayyiyaa yashshay anee? yaatiide k'ay, «Nuuni ne suntsaa wootiide kawushsheeddoo?» yaagiita.

⁷ Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan tuneedda yarshshuwaa shiishshiyawaan ta suntsaa kawushsheeddita.

«K'aykka hintte, «Nuuni neena wootiide tunisseeddoo?» yaagiita.

«Hintte Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay kad'etteeddawaa gidennee yaagiide k'oppiyaawan taana tunisseeddita.

⁸ Hintte yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'ook'aa woy hargganchchaa woy wobba gideedda mehiyaa yarshshooppe, hewe iitabaa gidennee? Hintte hewaa mala mehiyaa hintte kaappo imotaa ootsiide immintto, I hewaa nashechchaan akkanawaa hinttenttoo malatii?» yaagee Med'inaa Goday.

⁹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «S'oossay hinttenttoo k'arettana mala, ha"i Aa woossite. Won hintte hewaa malabaa ootsina, I hinttew zaaranawaa malatii?» yaagee.

¹⁰ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan c'oo tamaa eetsiyaawaappe, hintteppe itti uray Geeshsha Golliyaa penggiyaa gorddiyaawaa gideerenneeshsha! Taani hinttenan nashettikke; hintte yarshshiyaa yarshshuwaakka akkikke» yaagee.

¹¹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Away doliyaasaappe biide wulliyaasaa gakkanaw, ta suntsay kawutetsatuwaa giddon wolk'k'aama. Sa'aa ubbaan asatuu taw is'aanaa c'uwissiino; geeshsha yarshshuwaakka yarshshiino; ayaw gooppe, ta suntsay kawutetsatuwaa giddon wolk'k'aama» yaagee.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Shin hintte, «Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay tuna; aan wotsiyaa yarshshuukka kad'etteeddawaa» yaagiide Aa kawushsheeddita.

¹³ K'ay hintte, «Hawe daaburssiyaawaa» yaagi k'iliic'iide, hintte siid'iyaa sim"iita.

«Hintte bonk'k'i akkeeddawaa woy wobbaa woy hargganchcha imotaa ootsiide shiishshiita. Yaatina, taani hintte kushiyaappe hewaa akkoo?

¹⁴ Taw yarshshana giide shiik'etteedda attuma dorssay Aa wudiyaa giddon de'ishshin, sheneyiyaabay de'iyaa dorssaa yarshshiyaa he c'immiyaawe shek'etteeddawaa gido! Ayaw gooppe, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaanne Wolk'k'aama Kaatiyaa; ta suntsaykka kawutetsatuwaa giddon yayetteeddawaa» yaagee.

2

¹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «K'eesetoo, ha"i ha azazuu hinttessa.

² Ta suntsaa bonchchanaw hintte sisennaan is's'ooppenne hintte wozanaan k'oppennaan is's'ooppe, taani hintte bolla shek'k'aa kiittana; hintte anjuwaakka taani shek'k'ana. Hintte hintte wozanaan taana bonchchanaw k'oppibeenna diraw, taani ha"ikka hinttena shek'k'a diggaad.

³ Be'ite, taani hintte zeretsatuwaa murana. Hintte yarshshoo aheedda mehiyaa toc'iyaaakka hintte som"iyaan laalana; hinttekka he toc'iyaaanna ittippe Aa oliyaa sa'aa baana.

⁴ He wode ta c'aak'k'uu Leewiyaanna minniide de'anaadan, taani hinttenttoo ha azazuwaa kiitteeddawaa hintte erana» yaagee.

⁵ «Taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu de'uwaanne sarotetsaa c'aak'uwaa; I taw yayanaadan, taani untuntta aw immaaddi; ikka taw yayeeddanne ta suntsaakka bonchcheedda.

⁶ Tumuwaa higgii Aa doonaan de'eedda; Aa ins's'arssankka wordduu beettibeenna. I taananna sarotetsaaninne suuretetsaan hametteedda; k'ay c'oratuwaakka nagaraappe zaareedda.

⁷ K'eesay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday kiitteeddawaa gideedda diraw, Aa doonay eratetsaan kumanaw koshshee; asaykka higgiyaa Aa doonaappe tamaaranaw bessee» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Shin k'eesatoo, hintte ogiyaappe wora simmeeddita; hintte timirttiyankka c'oratuwaa d'ubbeeddita; taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka koleeddita.

⁹ Hewaa diraw, hintte ta ogiyaan hamettennan is's'eeddaanidan, hintte tamarissiyaa higgiyankka asaa ubbaa itti likke s'eellennan is's'eeddaanidan, taani hinttena asaa ubbaa sintsan kad'etteeddawanttanne kawusheeddawantta udaad» yaagee.

Asay Med'ina Godaan Ammanettibeenna

¹⁰ Nuw ubbaw itti aawuu de'ee gidenneeyye? Nuuna itti S'oossay med'd'eedda gidenneeyye? Yaatina, nuuni nu mayzza aawotuwaa c'aak'uwaawaa koliyaawan ittuu ittoo ayaw ammanettennan is's'eettoo?

¹¹ Yihudaa Asay ammanettibeenna; k'ay Israa'eeliyaaninne Yerusaalamen Asay tunatetsaa ootseedda; ayaw gooppe, Yihudaa Asay S'oossay dosiyaa Geeshsha Golliiyaa tunisseedda; k'ay allaga s'oossaw goyinniyaa mac'c'a naanatuwaakka akkeedda.

¹² Hawaa ootsiyaawe oona gidoopeekka, Med'ina Goday Aa Yaak'ooba maabaraappe d'ayisso; he Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaw yarshshuwaa ahiyaawaa gidoopeekka, Med'ina Goday Aa shoddo.

¹³ K'ay hintte ootsiyaa harabay ayee gooppe, Med'ina Goday hintte yarshshuwaakko s'eellenna diraw, woy Aa akka diraw, yarshshiyaa sa'aa yeekuwaan, afotsaaninne zilaassan kuntsiita.

¹⁴ Hintte, «I ayaw nu yarshshuwaa akkenee?» yaagiide oochchooppe, gaa-suu hawaa: hintte hintte yalagatetsan akkina itta gideedda machchattinna machchattinna he wode c'aak'k'eteedda c'aak'uwaawaa koleeddita; Hewoo Med'ina Goday markka.

¹⁵ Med'ina Goday hinttewunne hintte machatiwukka machatiwukka itti bollaynne itti ayyaanay de'anaadan ootsibeenneeye? Hewaa ayaw ootseedde? Geeshsha zeretsay de'anaadaana gidennee? Hewaa diraw, hintte ooninne bare yalagatetsan akkeedda machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo ammanettennawaa gidennaadan naagetto.

¹⁶ Ayaw gooppe, «Taani Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, asinaynne machchata bilettiyaawaa is's'ay; hewe iitabaa» yaagee. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte machchattinna machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo ammanettennawantta gidennaadan naagettite» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

Godaa Yuusay Awaayetussaa (2:17–4:6)

¹⁷ Hintte hintte haasayan Med'ina Godaa daabursseeddita.

Shin hintte, «Nuuni Aa wootiide daabursseeddoo?» yaagiita.

Hintte Aa daabursseeddawe, «Iitaa ootsiyaawanttu ubbay Med'ina Godaa sintsan lo"a; k'ay ikka untuntun nashettee» yaagiyaawaan woy, «Tumuwaawaa pirddiyaa S'oossay hak'an de'ii?» yaagiyaawaana.

3

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Be'ite, ta biyaa ogiyaa giigisanaadan, taani kiittiyaa asaa kasetaade yeddana; k'ay hintte koyiyaa Godaykka hintte k'oppennaan de'ishshin, bare Geeshsha Golliiyaa puttu gaana. Hintte nashettiyaa, k'aalaa c'aak'uwaa kiitanchchay yaana» yaagee.

² Shin I biraanne work'k'aa siilissiide geeshshiyaa tamaa malanne mayuwaa meec'c'iyaa saamonaa mala gidiyaa diraw, I yiyaa gallassi dandayanawe oonee? K'ay I k'onc'c'iyaa wode Aa sintsan ek'k'anaw dandayiyaawe oonee?

³ I biraanne work'k'aa geeshshiyaawaadaaninne tigiyaawaadan uttiide, Leewiyaa zaratuwaa geeshshana; untuntu Med'ina Godaw likke yarshshuwaa yarshshana gakkanaw, I untunta geeshshana.

⁴ Yaatooppe beni wodetuwaadaninne aad'd'edda laysatuwaadan, Yihudaa asayne Yerusaalame Asay yarshshiyaa yarshshuu Med'ina Godaa nashechchiyaawaa gidanawaa.

⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hewaappe guyyiyaan, taani pirdaa pirdanaw hinttekko yaade, muruniyaawanttu bolla, woshummiyaawanttu bolla, wordduwaan c'aak'k'iyawanttu bolla, oosanchchatoo bessiyyaa dirguwaa immennan diggiyaawanttu bolla, asinay hayk'k'eedda am"attonne aata aawuu hayk'k'eedda naanatuwaa tuggayiyaawanttu bolla, betiyaa pirdaa geellayiyaawanttu bollanne taw yayyenawanttu bolla ellekka markkattana» yaagee.

Asiraataa Imotaa

⁶ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Taani Med'ina Goday laamettikke; hewaa diraw, hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, hintte d'aykkita.

⁷ Hintte mayzza aawotuwa wodiyaappe doommiide, hintte ta wogaappe wora simmeeddita; aakka naagibeykkita. Ha"i taakko simmite; taanikka hinttekko simmana» yaagee.

Shin hintte, «Nuuni waan simmanne?» yaagiide oochchiita.

⁸ Med'ina Goday, «Asay Med'ina Godaa wuu"ii? Shin hintte taana wuu"iita» yaagee.

K'aykka hintte, «Nuuni neena wooti wuu"eettoo? yaagiita» yaagee.

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Hintte asiraataaninne imotaan taana wuu"iita.

⁹ Hintte Israa'eeliyaa Asay ubbay taana wuu"iyaa diraw, hintte shek'etteeddawaantta.

¹⁰ Ta Geeshsha Golliyaan k'umay de'anaadan, asiraataa ubbaa yeesiyaan yeggite. Yaatiide taani saluwaa maskkootiyaa dooyaade anjuwaa hinttentoo palahissaade gussana d'ayooppe, taana hewan paac'c'ite.

¹¹ Hintte biittay mokkiyaa katsaa bayzzenaadan, taani hintte diraw katsaa bayizziyaabaa ubbaa seerana; gaden de'iyaa woyniyaa turaykka ayifiyaa diggenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.

¹² Hintte biittay de'anaw nashechchiyaa biittaa gidiyaa diraw, kawutet-satuu ubbay hinttena, «Anjjetteddawannta» yaagana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaa

Maaranaw Odeedda K'aalaa

¹³ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta bolla s'ala k'aalaa haasayeeddita.

«Yaatiide k'ay, «Nuuni ne bolla waagi haasayeeddo?» yaagiide oochchiita.

¹⁴ «K'aykka hintte, «S'oossaw ootsiyaawe hada. Aa azazuwaa naagiyaawaaninne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa sintsan kayyottiide hamettiyaawan nuuni ayaa go"etteettoo?

¹⁵ Nuuni otorettiyaawanttu anjjetiiina be'eetto; iitaa ootsiyaawanttukka ishaliide de'iyawaa s'alalaa gidennaan, S'oossaa paac'c'iiddekka kessi akki-ino» yaagiita» yaagee.

¹⁶ He wode Med'ina Godaw yayyiyaawanttu ittuu ittuwaanna haasay-eeddino; Med'ina Godaykka hayzziide siseedda. Med'ina Godaw yayyeed-dawanttunne Aa suntsaakka bonchcheeddawantta hassayissiyaa mas'aafay Aa sintsan s'aafetteedda.

¹⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Unttuntu tawaa gidanawantta; taani ootsiyaa gallassi unttuntu taw dummateedda asaa gidanawantta; aawuu barew ootsiyaa bare na'aa maariyaawaadan, taani unttunta maarana.

¹⁸ He wode hintte zaaretsiidekka s'illuwaappenne nagaranchchaappe gidduwaan de'iyaa zawaanne S'oossaw azazettiyaawanttuppenne azazette-nawanttuppe gidduwaan de'iyaa zawaa be'ana» yaagee.

4

Med'ina Godaa Gallassay Matatteedda

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, c'ooc'iyaa tamaadan ees'siyaa gallassay matatteedda; otorettiyaawant-tunne iitaa ootsiyaawanttu ubbay utulaa mala gidanawaa. He yiyaa gallas-say unttunta s'uuggana; unttunttoo s'ap'uwaa s'eeraakka ashshenna.

² Shin hinttenttoo, ta suntsaw yayyiyaawanttoo Aa k'efiyaa giddon pat-siyaabay de'iyaa s'illotetsaa away mukkana. Hinttekka ak'uwaappe bilet-teedda galo maraadan buraak'ana.

³ Taani ootsiyaa gallassi, nagaranchchatuu hintte gediyaappe garssa bag-gana bidintsaa mala gidanawantta; hinttekka unttunta yed'd'anita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.

⁴ «Israa'eeliyaa asaa ubbaw Siinaa Deriyaa bollan taani ta k'oomaa Muse baggana azazeedda azazuwaanne higgiiyaa hassayite.

⁵ «Be'ite, gitanne bonchchetteedda s'oossaa gallassay yaanaappe kase-taade, taani hinttew timbbitiyaa odiyaa Eelaasa kiittana.

⁶ I yiide, taani yaade biittaa shek'an shoc'ennaadan, aawotuwaawozanaa naanatuwaakko, naanatuwaawozanaakka aawotuwaakko zaarana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

Maatoossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Maatoossi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiya hidootay kase odetti utteedda d'aliyaa gidiyaawaanne S'oossay kase Ec'a C'aak'uwaan bare asaw immeedda hidootaa k'aalaa poleeddawe Yesuusa baggana gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa oyk'keeddawaa. Ha mishiraachchuwaa k'aalay Yesuusi untunttu gidдон yelettiide dic'ceeddawe Ayihudatuu s'alalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de'iyaa asaassa.

Maatoossi s'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalay daro akeekan s'aafetteedda mas'aafaa. Yesuusa yeletaan doommiide, I s'ammak'etteeddawaanne I paac'etteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I k'aalaa odeeddawaa, tamarisseeddawaanne hargganchchatuwaa patseeddawaa ode. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yersaalame beeddawaanne I ha alamiyaan gam"eedda wurssetsaa saaminttaan haneedda yewatuwaa k'onc'c'issee. Hewanttukka I kak'ettowaa, hayk'keeddawaanne dendeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa K'aalay Yesuusa, S'oossaa higgiiyaa biletsaa immanaw maatay de'iyawaanne S'oossaa Kawutetsaabaa erissiyaa wolk'k'aama tamarissiyaawaa ootsiide shiishsheedda. Aa timirttiyaappe dariyaa baggay, dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1. S'oossaa kawutetsaan de'ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetsaa kaac'aa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat. 5:1–7:28).
2. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa K'aalaa tamarissanaw beedda wode untunttoo imetteedda kaaletsuwaa (Mat. 10).
3. S'oossaa kawutetsaabaa tamarissishshin shiik'eedda dumma dumma leemisatuwaa (Mat. 13).
4. Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat. 18).
5. Ha"i wodiyaa wurssetsaanne S'oossaa Kawutetsaa yuussaa s'eelliyaawaan imetteedda timirttiyaa (Mat. 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zeretsaanne yeletaa 1:1–2:23

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-12

Yesuusi s'ammak'ettowaanne paac'ettowaa 3:13–4:11

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:12–18:35

Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 19:1–20:34

Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 21:1–27:66

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 28:1-20

*Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa
(Luk'. 3:23-38)*

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa.

² Abraahaame, Yisaak'a yeledda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeledda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeledda.

³ Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeledda; Paareese, Hes'iroona yeledda; Hes'iroone, Raama yeledda.

⁴ Raame Aminaadaaba yeleedda; Aminaadaabe, Na'asoonaa yeleedda; Na'asoone, Selimoona yeleedda.

⁵ Selimoone, Ra'aabo geetettiyyaa mishirattippe Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi, Uruuto geetettiyyaa mishirattippe Iyyoobeedda yeleedda; Iyyoobeede, Issey yeleedda.

⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleedda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleedda.

⁷ Solomone, Robi'aama yeleedda; Robi'aame, Aabiyaa yeleedda; Abii, Asaafa yeleedda.

⁸ Aasaafe, Yoosaafees'a yeleedda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleedda; Iyyooraame, Ooziyaana yeleedda.

⁹ Ooziyaane, Iyyoo'aataama yeleedda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleedda; Akaazi, Hizk'k'iyaasa yeleedda.

¹⁰ Hizk'k'iyaase Minaasa yeleedda; Minaase, Amoos'a yeleedda; Amoos'e, Iyyoosiyaasa yeleedda.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne* Aa ishatuwaa yeleedda.

¹² Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.

¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'eema yeleedda; Eeliyaak'eemi, Azoora yeleedda.

¹⁴ Azoore Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda.

¹⁵ Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaak'ooba yeleedda.

¹⁶ Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Daawiteppe doommiiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi† yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa

(Luk'. 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de'aadde, Geeshsha Ayyaanan shahaaraaddu.

¹⁹ Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda.

^{1:5} Uru. 4:18-22; 1 Od. 2:13-15 * ^{1:11} Hewaa guussay, Yo'aakina giyaawaa; k'ay payduwaa 12 de'yaawookka biletsay ittuwaa. ^{1:11} 2 Kat. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20 † ^{1:17} Kiristtoosa, giyaawe Giriike k'aalaanna gidoodde, Mesih guussay Ibiraayiss's'e k'aalaanna gidiide laa"uwaa biletsaykka «Oketteeddawaa» guussaa. ‡ ^{1:19} Yooseefo s'illo asaa giyaa k'ofaw heezzu ogiyaan biletsay imettana danddayee: 1. S'oossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyyaa asaa; amaliyaa lo"o asaa. 2. Garaa (k'aretanchchaa). 3. Lo"uwaa. Hewaa guussay, ubbaa kaala lo"obaa ootsiyaa asaa guussa.

²⁰ Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan§ aanana gaketttiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan shahaa-reedda diraw* izo akkanaw yayyoppa.

²¹ Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda.

²²⁻²³ K'ay Goday nabiyyaa baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gem"ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena aza-zowaadan, Mayraamo bare golle afeedda.

²⁵ Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2

Dolahaa Baggappe Yeedda S'oolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay* awayifii doliyaa baggappe Yersaalame yiide,

² «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana keseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yersaalamen de'iyaa Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino.

⁴ Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta s'eesiide, «Kiristtoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Unttuntu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa. Nabii,

«Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme,
neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaappe laafakka.

Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanawaa»
giide s'aafeedda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oolinttii untunttoo beetteedda wodiya untunttuppe geeshshiide ereedda.

⁸ Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiidde, «Biide na'aa loytsi koyyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taan akka erissite» yaageedda.

⁹ Unttuntu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana untunttu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyaasaa gakkiiide ek'k'ana gakkanaw, s'oolinttii untuntta kaaletseedda.

¹⁰ Unttuntu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino.

§ 1:20 Akumuwaan guussay, c'ookka go"enna akumuwaa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaa guussay, S'oossay likke k'onc'c'iyaa ogiyaa. * 1:20 Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiya Na'ay, S'oossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. 1:21 Luk'. 1:31 1:22-23 Isa. 7:14 1:25 Luk'. 2:21 * 2:1 S'oolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa biletsaan eranchcha asatuwaa guussaa. 2:5-6 Mik. 5:2

¹¹ Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyawaa be'eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa[†] aw imotaa shiishsheeddino.

¹² Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan unt-tunta, «Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibs'e Betussaa

¹³ Unttuntu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay akumuwaan Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiyaa diraw, denddaade na'aanne Aa daayo akkaade Gibbs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Yooseefo k'amma denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Gibbs'e gadiyaa beedda; Goday nabiyyaa baggana, «Taani ta na'aa Gibbs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda.

Heroodise K'eeri Naanaa Wod'iseedda

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeeddawanntu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolinttii kase beetteedda wodiyaan untuntuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Nabiyyaa Ermaasi,
«Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa katamaan sisetteedda;
Raaheela bare naanaw yeekkaw.
Unttuntu hayk'k'idiggo diraw,
agga giina, aggenaan is's'aaddu»
giide odeeddawe poletteedda.

Gibs'eppe Simaa

¹⁹ Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibbs'en Yooseefoo akumuwaan beettiide

²⁰ Aa, «Dendda; na'aanne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyawanttu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda.

²¹ Yooseefo denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttena erite giina, Galiilaa gadiyaa beedda.

²³ Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyaa asaa»[‡] giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi K'aalaa Odeedda

(Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹⁻² He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaaan odiidde yeedda.

³ Ayaw gooppe, nabiyya Isiyaase, Yohaannisabaa odiidde,

[†] 2:11 Is'aanaanne kawaraa: Is'aanay, maaddiyaa d'iiliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa d'iiliyaa gidiide shittuwaadan maaddee. 2:14-15 Hos. 11:1 2:17-18 Erm. 31:15 [‡] 2:23 Hawaa geeddawe oonentto eretenna. 2:23 Mar. 1:24; Luk'. 2:39; Yoh. 1:45 3:1-2 Mat. 4:17; Mar. 1:15

«Ittuu mela biittaan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
 «Godaa ogiyaa giigissite.

I hemettana loossuwaakka
 aw sitti ootsite» geedda»
 yaageedda.

⁴ Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazzuwaa eessaa.

⁵ Asay he wode Yersaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino.

⁶ Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda.

⁷ Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne* Saduk'aawanatuuf† s'ammak'ettanaw barekko yiyaawantta be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'uu yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawe?

⁸ Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwa, ootsite.

⁹ Hintte hinttenttu wozanaan, «Abraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee.

¹⁰ Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

¹¹ «Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana.‡ I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyaa asaa gidikke.

¹² Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa katsaa loytsi geeshshee; bare zarggaa diyiyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteedda *(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)*

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisaw s'ammak'ettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetettiyaa shaafaa aakko beedda.

¹⁴ Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda.

¹⁵ Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha"i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

¹⁶ Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu dooyettina, S'oossaa Ayyaanay harap'p'iyaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla yiyaa wode be'eedda;

¹⁷ k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa» yaagiyaa k'aalay yeedda.

3:3 Isa. 40:3 **3:4** 1 Kat. 1:8 * **3:7** *Parisaawatuwaa*: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa gidдон de'iyaa K'aalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** *Saduk'aawanatuwaa*: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa gidдон de'iyaa K'aalaa Wogaappe Muse s'aafeedda koyro ichcheshu mas'aafatuwaa gidдон de'iyaa Wogatuwaa s'alalaan ammaniyaawantta. ‡ **3:11** *Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana*: Guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayaanaa asatetsaa laammiyaawaa tamarissiyaawaa. **3:17** Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35

4

Yesuusi Paac'etteedda
(Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda.

² Yesuusi oytamu gallassanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan koshatteedda.

³ S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane ha shuchchatuwaa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyyaa s'eeraan essiide,

⁶ «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan,

«S'oossay bare kiitanchchatuwaa

new azazanawaa»

k'ay «Unttuntu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,

barenttu kushiyan neena dentsanawantta»

yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan, «Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁸ K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyaa kawutetsaa ubbaanne untuntu bonchchuwaa

⁹ bessiide Aa, «Neeni taw gulbbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta» geetetti s'aafetteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Bare Tamaarissiyaa Oosuwa Galiilaan Doommeeedda
(Mar. 1:14-15; Luk'. 4:14-15)

¹² Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetetiyyaa gadiyaa beedda.

¹³ Naazireeteppe kessiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyaa Galiilaa abbaa mataan de'ee.

¹⁴ Hawe haneeddawe nabiyyaa Isiyaasi,

¹⁵ «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan,

abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan,

Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaan,

¹⁶ d'umaan de'iyaa asay,

wolk'k'aama poo'uwa be'eedda.

K'ay hayk'uwa kuway de'iyaa gadiyaan utteeddawanttoo

poo'uu keseedda»

yaageeddawe polettana malaasa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,

«Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe,

saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa»
giide k'aalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa S'eegeedda
(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde, laa"u ishatuu P'es'iroosa geetettiyyaa Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa oyk'k'iyaa wantta gido diraw, dabbaa* abbaan yeggiyaawantta be'eedda.

¹⁹ Unttunta, «Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyk'k'iyaa waadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda.

²⁰ Unttuntu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sintsakko biidde, hara laa"u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisaa be'eedda; unttuntu barenttu aawuwaa Zabddiyoosanna haatsaa bolla biyaa wonggiriyyaa gidдон barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'iide, s'eeseedda.

²² Unttuntu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi C'ora Asaa Tamarisseeddanne Patseedda
(Luk'. 6:17-19)

²³ Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidde, kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddinne k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda.

²⁴ Aa waarii Sooriyyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; duma duma harggiyaan oyk'ettiide hargeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan oyk'etteeddawantta, yiic'uwaa sakuu de'iyaa wantta, k'ay gunddeeddawantta Asay Yesuusakko aheedda; I unttunta patseedda.

²⁵ C'ora Asay Galiilaappe, tammu katamatuwaappe, Yersaalameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bolla Gidiide Tamarisseedda Timirttiyyaa
(5:1–7:29)

¹ Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyaawanttu aakko shiik'eeddino.

² Unttunta hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiyaa Asatuwaa
(Luk'. 6:20-23)

³ «Barenttu ayaanaa de'uwaan,
hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjetteddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa.

⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untunta minisana.

⁵ Ashikke gideeddawanttu anjjetteddawantta;
ayaw gooppe,
untuntu sa'aa laattana.

⁶ S'illotetsaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu,*
anjjetteddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untunta kalissana.

* **4:18 Dabbaa:** Hawaa guussay moliyaa p'iranaw woy oyk'k'anaw haatsaan yeggiyaa amaaraat-suwan marabiyyaa giyaawaa. **5:4 Isa.** 61:2 **5:5 Maz.** 37:11 * **5:6** Hawaa biletsay S'oossaw eeno giyaawantta woy lo"obaa woy tumobaa ootsiyaawantta guussaa.

⁷ Maariyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe,

S'oossay untuntta maarana.

⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe,

untunttu S'oossaa be'ana.

⁹ Asaa sigetsiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta,
bare naanaa giide s'eesana.

¹⁰ S'illotetsaa diraw,
yederssettiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untunttussa.†

¹¹ «Hintte taana kaalliyaa diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne waayisiyaa wode, k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwaan haasayiyaa wode, hintte anjjetteddawannta.

¹² Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino.

Mas'iniyaanne Poo'uwaa Leemisuwaa

(*Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35*)

¹³ «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal"etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamettanaappe attin, sintsaw ayinne maaddenna.

¹⁴ «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaan kees'etteedda katamay geemmana danddayenna.

¹⁵ S'omppiyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala, d'ok'k'iyaa saan wotseeppe attin, kammiyaa miishshaa giddon k'um"i wot-siyaa Asay ooninne baawa.

¹⁶ Hewaadankka, Asay hintte ootsiyaa lo"o oosuwaa be'iide, saluwaan de'iyaa hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo'uu asaa sintsaan poo'o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷ «Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa‡ d'ayissanaw yeed-dawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw, k'ay ubbabaykka polettana gakkanaw,§ higgiyaappe itti c'achchaykka woy k'eeri pidoliikka aad'd'enna.

¹⁹ Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus's'iyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne haranttukka ootsanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a gidana.

²⁰ Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday.

† **5:10 Saluwaa kawutetsay untunttussa:** Guussay he asatuu saluwaa kawutetsaa laattanaw danddayiyaawantta gidiyaawaa bessee. ‡ **5:17 Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa:**

Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Mas'aafaa; hewenneekka Ec'a C'aak'uwaa. § **5:18 Ubbabaykka polettana gakkanaw:** Guussay k'aalay tamarissiyaa ubbay tumatetsaan k'onc'c'ana gakkanaw.

²¹ «Beni asaw, «Asaa wod'oppa; asaa wod'eedda ooninne pirddeetana» geeddawaa siseeddita.

²² Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiyaa ubbay pirddeetana; bare ishaa boriyaa ubbay shanguwaa pirddaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, «D'ullowe» giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiik'ana.

²³ Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'k'eeddabay new hewaan hassayettooppe,

²⁴ ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

²⁵ «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi immina, polisii neena k'asho gollen yeggana.

²⁶ Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attenaan, ne mag-gac'c'uwaa wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho golleppe ke-sakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

²⁷ ««Woshummoppa» geeddawaa siseeddita.

²⁸ Shin taani hinttew yaagay; «Mac'c'awuno s'eelliide amottiyaa ubbay, bare wozanaa gidдон he wode iinanna woshummeedda.»

²⁹ Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olet-tiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

³⁰ K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa

(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

³¹ ««K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo» geetetteedda.

³² Shin taani hinttew yaagay; «Bare machchata woshummennaan de'ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda mishiratto akkiyaawe ooninne woshummee.»

C'aak'k'ennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ «K'ay beni asaw, «Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola» geeddawaa siseeddita.

³⁴ Shin taani hinttew yaagay; «Ubbakka c'aak'k'oppite»; saluu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa gidiyaa diraw, «Saluwaan c'aak'k'oppite»

³⁵ k'ay sa'ay Aa gedii yed'd'iyaa sa'aa gidiyaa diraw, «Sa'aan c'aak'k'oppite»; k'aykka, Yersaalame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, «Yersaalamenikka c'aak'k'oppite.»

³⁶ Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, «Ne huup'iyankka c'aak'k'oppa.»

³⁷ Shin hintte, «Ee» woy, «Gidenna» giite; hawanttuppe haray Sees'aanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarennaadan Imetto Timirttiyaa

(Luk'. 6:29-30)

³⁸ « «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa» geeddawaa siseed-dita.

³⁹ Shin taani hinttew yaagay; «Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaarop-pite; ooninne ne ushechcha bagga shayiyaa bak'k'ooppe, ne haddirssa bagga shayiyaakka Aa bessa;

⁴⁰ ne shaamic'c'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma.

⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa ogiyaa ba.

⁴² Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyyiyaa urawukka diggoppa.»

Morkkiyaa Siik'ana Mala Imetto Timirttiyaa
(Luk'. 6:27-36)

⁴³ « «Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka» geeddawaa siseed-dita.

⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana mala, hintte morkkatuwaa siik'ite; hinttena shek'k'iyaa wantta an-jjite; hinttena is's'iyaa wanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawant-too, S'oossaa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay s'illatookka nagaranchchatookka bare iraa bukissee.

⁴⁶ Hintte hinttena siik'iyaa wanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woytay de'ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino.

⁴⁷ Hintte hinttenttu ishātuwaa s'alalaa sarotooppe, haratuu ootsiyaawaappe aad'd'iyaa baay ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan ootsee.

⁴⁸ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekkā polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

¹ «Hintte lo"o oosuwaā asaa bessaanaw asaa sintsaan ootsenna mala naaget-tite; hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa im-menna.

² «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino.

³⁻⁴ Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo.* Geeman ootseed-dawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuwaā gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa
(Luk'. 11:2-4)

⁵ «S'oossaa woossiide, lo"a malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe, barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doon-aan ek'k'iide, S'oossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino.

5:38 Kes. 21:24; Wog. 24:20; Zar. 19:21 5:43 Kes. 19:18 5:48 Kes. 19:2; Zar. 18:13 * 6:3-4
Ushechcha kushii ootseeddawaa haddirssa kushiikka eroppo, Guussay S'oossaappe attin, ooninne eroppo guussaa.

⁶ Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettena ne Aawuwaa woossa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa ammanenna asaadan, c'oo mela zaaretsuwaa darissoppite; untunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino.

⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttena koshshiyawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.

⁹ «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite;
«Saluwaan de'iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha suntsay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan haneeddawaadan,
saankka hano.

¹¹ Gallasaan gallasan koshshiyaa k'umaa
nuw hachche imma.

¹² Nuuni nuuna naak'k'owanttoo
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paac'yaan gelissoppa.
Kawutetsay, wolk'k'aynne bonchchuu
med'inawukka neessa.

Amen*"i.*»

¹⁴ «Hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gooppe, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ «Shin hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gaana d'ayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naak'uwaa atto geena.

S'oomaabaa

¹⁶ «K'ay hinttenttu s'oomiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatuwaadan, kayyotiyaawaa malatoppite; ayaw gooppe, untunttu s'oomiyaawaa Asay be'ana mala, barenttu som"iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte s'oomiyaawaa erooppe attin, Asay erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyakka okettite; yaatooppe, beettena hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwaan De'iyaa Miishshaabaa

(Luk'. 12:33-34)

¹⁹ «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu"iyaasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iyaw dagayoppite.

²⁰ Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu"enna saan hinttenttu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite.

²¹ Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana.

Bollaa Poo'uwaabaa

(Luk'. 11:34-36)

²² «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay poo'o gidana.

²³ Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan de'iyaa poo'uu d'umooppe, d'umay ay keenaa daranee!

De'oo Hirgganaw Bessena
(Luk'. 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Laa"u godatoo moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiidde, yekkuwaa kad'ee; itti Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw dand-dayenna.

²⁵ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirgoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁶ Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; untuntu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyanka k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu untunta mizee; hinttenttu untuntuppe loytsi darikkitee?

²⁷ Hinttenttu gidon darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinontto, akeeki s'eellite; untuntu daaburikkino woy puuttuwaasuk'k'ikkino.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa gidiidde, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna.

³⁰ Shin laafa ammanuu de'iyaa wanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wantti tamaan ees's'iyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena untuwaappe aatsiide wooti mayzzennee?

³¹ Simmi, «Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyane?» yaagiide hirgoppite.

³² Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammanennawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu eree.

³³ Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immana.

³⁴ Hewaa diraw, wonttibaw hirgoppite; ayaw gooppe, wantti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiyaa waayyii de'ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna
(Luk'. 6:37-42)

¹ «S'oossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hinttekka haratuwaa bolla pirddoppite.

² Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, S'oossay hinttenttu bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.

³ Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴ Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw danddayay?

⁵ Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga; hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

⁶ «Geeshshabaa kanatoo immoppite; untuntu guyye simmiide, hinttena sa"ana. K'ay ink'k'uwaa geetettiyaa hinttenttu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan oloppite; untuntu barenttu gediyaan yed'd'ana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide S'eesite
(Luk'. 11:9-13)

⁷ «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite; hinttew penggii dooyettana.

⁸ Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; k'ay kariyaakko yiide s'eesiyaa uraw penggii dooyettana.

⁹ Woy hinttenttu gidдон bare na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹⁰ K'ay, «Moliyaa imma» gooppe, aw shooshshaa immanawee?

¹¹ Hinttenttu iita gidiidde, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti darssi immennee!

¹² «Hewaa diraw, hara Asay hinttew ootsanaw koyyiyaa ubbabaa hinttekka asaw ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiiyaa biletsaynne nabatuu tamaaris-siyaawe hawaa.

Un"a Penggiyaabaa
(Luk'. 13:24)

¹³ «Un"a penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora.

¹⁴ «Shin, de'oo afiyaa penggii un"a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa dem-miyaawanttukka guutsa.

Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-44)

¹⁵ «Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiyaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa baggana wallatuwaa mala.

¹⁶ Untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte untuntta erana; aguntsay wod-dentsaa ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena.

¹⁷ Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa ayfee.

¹⁸ Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

¹⁹ Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaa kawutet-saa gelanaappe attin, «Godaw, Godaw» giyaa ubbay gelenna.

²² Pirddaa gallassi daro Asay taana, «Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?» yaaganawantta.

²³ Taani he wode untuntta, «Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite» yaagana.

Laa"u Mala Gollatuwaa
(Luk'. 6:47-49)

²⁴ «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala.

²⁵ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sug-eedda. Shin gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddibeenna.

²⁶ «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla kees's'eedda booza asaa mala.

²⁷ Iray bukkiide, di'uu di'eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii ellekka kunddeedda. He gollii wolk'k'aama kunddetsaa kunddeedda.»

²⁸ Yesuusi bare haasayiyaawaa wursseedda wode, Asay I taaaris-siyaawaan maalaletteeddino.

²⁹ Ayaw gooppe, I untuntta taaarissiidde, Muse higgiiyaa taaaris-siyaawanttudan gidennaan, maatay de'iyaa asaadan taaariisso diraassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)

¹ Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda.

² He wode oolluu* oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidooppe, taana patsaade geeshshanaw dandayaa» yaageedda.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.

⁴ Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessaa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda.

Yesuusi S'eetuwaa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda

(Luk'. 7:1-10)

⁵⁻⁶ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwaa Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gund-dina, daro sakettiidde, soyin giseedda; hayya godo taw patsaariikkii» yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda.

⁸ Shin s'eetuwaa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa.

⁹ Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyawanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, «Ba!» gooppe bee; k'ay yekkuwaa, «Haaya!» gooppe yee; ta k'oomaa, «Hawaa ootsa!» gooppe ootsee» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, «Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa gadiyankka be'abeykke.

¹¹ C'ora Asay awayifii doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'ananne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe uttanawantta yaagay.

¹² Shin kawutetsaan de'anaw bessiyaa Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare olettana; hewaan untunttu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta» yaageedda.

¹³ Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwaa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwaa kaappuwaa k'oomay he saatiyankka pas'i aggeedda.

Yesuusi C'ora Asatuwaa Untunttu

Harggiyaappe Patseedda

(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)

* **8:2** Oolluu oyk'k'eedda asaa bollay boos's'ee. Hawe sakkiyaa Asay he wode de'uwaan asaana de'iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de'ee. K'aykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan s'eesettee. **8:4** Wog. 14:1-32

¹⁴ Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollootta k'os'uwaa harggaade giseed-dawunno be'eedda.

¹⁵ Izi kushiya Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiya Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwaa bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka pat-seedda.

*Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Metuwaa
(Luk'. 9:57-62)*

¹⁸ Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyaaawantta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa tamarissiyaa ittuu aakko yiide, «Tamarissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

²⁰ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda.

²¹ K'ay kaalliyaawanttuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsa baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii» yaageedda.

²² Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawatntu barenttu an-haa moogino» yaageedda.

*Yesuusi Gotuwaanne Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)*

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyaawanttu aanana beeddino.

²⁴ Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaaw, abbaan wolk'k'aama hobbii denddeedda; shin Yesuusi gem"ishedda.

²⁵ Aa kaalliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaarikkii» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawatntoo, ayaw yayyiitee?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan denddiide, gotuwaanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay c'o"u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?» yaageeddino.

*Yesuusi Iita Ayyaanay Oy'k'eedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)*

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsa de'iyaa Gerggesenoona geetettiya gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'k'eedda laa"u asatu he gadiyaan de'iyaaawanttu duufuwaappe kesiide, aanana gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna.

²⁹ Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi allaallii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino.

³⁰ Untunttuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee.

³¹ Iita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidoope, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi untuntta, «Biite!» giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, guduntsatuwaan geleddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'k'iyanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino.

³⁴ Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gaketanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

¹ Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

³ Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oossaa bolla iitabaa haasayeette!» yaagi k'oppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee?»

⁵ «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade hametta» yaagiyaawe matee?

⁶ Shin sa'aa bolla nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi ek'k'iide, bare golle beedda.

⁸ Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa S'eeseedda

(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aad'd'iide, Maatoossa yaagiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda.

Maatoossikka denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu yiide, aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe gaytaan utteeddino.

¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena tamarissiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyawanttunnanne nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw ittippe mii?» yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo aakimii koshshenna.

¹³ Shin hinttenttu biide, S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaageedda.

S'oomaabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu ubbaa wode s'oomeetto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaagiide Aa oochcheeddino.

15 Yesuusi untuntunta, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda.

16 «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa.

17 Ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa. Shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa"anaw bessee; laa"uukka baykkino» yaageedda.

*Yaa'iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa
Bochcheedda Mishirattibaa
(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)*

18 Yesuusi untunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha"i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne kushiya izi bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda.

19 Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawanttunna ittippe bitaniyaa kaallide beedda.

20 He wode tammanne laa"u laytsaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu.

21 Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa bochchantto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

22 Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man"iyyaan mishiratta pas'aa aggaaddu.

23 Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakeedda wode, yeekuwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide,

24 «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'cedda.

25 Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiya oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu.

26 He waarii, he man"iyyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda

27 Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiidde Aa kaalleeddino.

28 Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi untuntta, «Taani hawaa ootsanaw danddayiyaawaa ammaniitee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino.

29 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untuntta, «Hintteew hinttenttu ammanuwaadan hano» yaageedda.

30 Untunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide minisiide odeedda.

31 Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patseedda

32 Untunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino.

³³ Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'aan s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

Yesuusi Asaw K'aretteedda

³⁵ Yesuusi untuntta Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiiddenne kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay harggiyaa ubbaap-penne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eeri katamatuwaa ubbaan yuuyeedda.

³⁶ C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirgget-tiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'aretteedda.

³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychchaw g akka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa.

³⁸ Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa'u Asatuwaabaa (Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa'u kaalliyaawantta s'eesiide, untunttu iita ayaanaa kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttoo maataa immeedda.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa'atuwaa suntsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyaa Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa,

³ Pilip'p'oosa, Bartalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa;

⁴ bare gadew k'arettiyaa Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa'atuu Tamarissanaw Kiitetteeddino (Mar. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa'atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppite;

⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko

⁷ biide, «Saluwaa kawutetsay mateedda» yaagiide odite.

⁸ Hargganchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawannta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttenttu c'oo akkeeddata; c'oo immite.

⁹ Work'k'aa woy biraa woy santtimiyaa hinttenttu kiisiyaan oyk'k'oppite;

¹⁰ woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa.

¹¹ «Hinttenttu geliyaa katamaan woy k'eeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite.

¹² K'ay golle geliidde sarotite.

¹³ He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan is'sooppe, hinttenttu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo.

¹⁴ K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisennaan is'sooppe, he gollepppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'ite.

¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana

(Mar. 13:9-13; Luk'. 21:12-17)

¹⁶ «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'iyaaadan, ashikke gidite.

¹⁷ Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaankka hinttena lisuwaan peeddana.

¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttenttu ek'k'iide, untunttoonni Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanita.

¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttenttu haasayan-abaa he saatiyaan S'oossay hinttew immiyaa diraw, hinttenttu gaan-abawunne woy waagiide haasayanenttonne hirggoppite.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttun ak'iide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wod'isana.

²² K'ay Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyawe attanawaa.

²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwaan Israa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wurssikkita.

²⁴ «Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe darena; k'oomaykka bare godaappe darena.

²⁵ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untunttu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto

(Luk'. 12:2-7)

²⁶ «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena.

²⁷ Taani hinttenttoo d'umaan odiyaabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeeddawaa, d'ok'k'asaan awaayite.

²⁸ Ashuwaa wod'iyawanttoo yayyoppite; untunttu, shemppuwaa wod'anaw danddaykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan d'ayissanaw danddayiyaa S'oossaw yayyite.

²⁹ Laa"u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zal'ettikkinoo? Hinttenttu Aawuwaa sheniya gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittin-nakka sa'aan wod'd'aade bayukku.

³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huup'iyaa de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee.

³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aad'd'iita.

Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luk'. 12:8-9)

³² «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana;

³³ shin asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa kaddana.

³⁴ «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke.

³⁵ Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaad;

³⁶ asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena.

³⁸ Bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessena.

³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee.

⁴¹ Nabiyyaa, nabiyyaa suntsaan mokkiyaawe, nabiyyaa gatiyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwaa, s'illuwaa suntsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa aanana gishettanawaa.

⁴² Ooninne ha taana kaalliyaawanttuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto bu-liyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana» yaageedda.

11

S'ammak'iyaa Yohaannisappe Yesuusakko
Kiitetteedda Asatuwaa
(Luk'. 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda.

² S'ammak'iyaa Yohaannisi k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseed-dawaa sisiide, barena kaalliyaawantta aakko kiittiide,

³ «Yaanaawe neeneeyye? Woy haraa naagane?» yaagi oochchanaadan ootseedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttenttu be'iyawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite;

⁵ k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'k'eeddawanttu pas'iide geeyyiino;* tullatuu sisiino; hayk'k'eeddawanttu denddiino; hiyy-eesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino.

⁶ Tabaa sid'enna uray anjjetteddaawaa» yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannis-abaa shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayaa be'anaw Asay

10:33 2 S'im. 2:12 10:35 Mik. 7:6 * 11:5 Pas'iide geeyyiino giyaawaa loytsi akeekanaw 8:2
s'adenna de'iyaa biletsaan s'aafetteeddawaa be'ana danddayettee. 11:5 Isa. 35:5-6; 61:1

de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'k'aa be'anaw keseedditee?

⁸ Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen de'iino.

⁹ Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyyaa be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iyawaa be'eeddita.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan,
«S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa
neeppe sintsaw yeddana.»

I new ogiyaa giigissanawaa yaageedda
geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.»

¹¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyawee ooninne denddibeenna; shin saluwaa kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana.

¹² S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutetsatta daro naak'ettaw; min baas'etiyaawanttu izo demmiino.

¹³ Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa haasayeeddino;

¹⁴ simmi hinttenttu untunttu haasayowaa ammananawaa gidooppe, yaanawaa geetetteedda Eelaas ha Yohaannisa.

¹⁵ Sisiyaa haytsay de'iyawee siso!

¹⁶ «Shin taani ha wodiyya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu k'oc'aan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggetsatuwaa s'eesiide,

¹⁷ «Nuuni hinttenttoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwwa yetsaakka kesseeddo; shin yeekibeykkita» yaagiino.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannisi s'oomiidenne woyniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino.

¹⁹ Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, «Ha nafisaamaanne woyniyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iyawanttunanne nagaranchchatuwaanna siik'etee» yaagiino; shin S'oossaa aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda.

*Ammanennaan Is's'eedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa
(Luk'. 10:13-15)*

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseedda katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untuntta hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda;

²¹ «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu bolla S'oossay ootseedda malaatay S'iirroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay hintteppe S'iirroosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana.

²³ K'ay K'ifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay

ootseedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de'anawaashshin.

²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pird-daa kawushissana» yaageedda.

*Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luk'. 10:21-22)*

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay;

²⁶ Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowitzoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana.

²⁹ Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite; taappe tamarite; hinttenttu sheemppookka hintte shemppuwaa demmana.

³⁰ Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseed-dawekka kawushsha» yaageedda.

12

*Sambbataabaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)*

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin Aa kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeddino.

² Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda.

⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse haggiyan nabbabi beykkitee?

⁶ Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

⁷ S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriitentto, bayizzuu bayinna asaa bolla pirdikkita.

⁸ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» yaageedda.

*Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)*

⁹ Yesuusi hewaappe dendiide, Ayihuda woosa golle beedda.

¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaa-suwaa koyyiyaa asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untunttu, «Hinttenttu gidдон itti dorssay de'iyaa uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddoope, oyk'k'iide kessennawe oonee?

¹² Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo'obaa ootsiyaawe woga» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiya pididi ootsa» yaagina bitanii pididi ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko kushiyaawaadankka pas'i aggeedda.

¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto mak'k'eteeddino.

S'oossay Dooreedda Aylliyyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay Aa kaalleedda; harggeedda ubbaa patseedda.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay nabiya Isiyaasa baggana odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda.

¹⁸ S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda; «Taani dooreedda ta ayilii,

taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waassenna.

Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw,

tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna;*

k'ay c'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna Asay ubbay, Aa bolla barenttu hidootaa wotsana» yaageedda.

Yesuusabaanne Bi'eel-Zebuulabaa (Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda; bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda.

²³ Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?» yaageeddino.

²⁴ Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu «Bi'eel-Zebuuli» barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untunttu hawaadan yaageedda; «Bare gidдон shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare gidдон shaakettiyaa katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna.

²⁶ K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidoope, bare gidдон shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee?

²⁷ Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttenttu asaw wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirddana.

12:18 Isa. 42:1-4 * **12:20** A. Tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; hawaa guussay, maaduu baynnawanttoonni daaburanchattoo Yesuusi keekanne garaa guussa. B. C'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchattoo guzuma gidennaadan keeka guussaa.

²⁸ Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidooppe, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggeedda.

²⁹ «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa golle geliide, Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayee.

³⁰ «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shiishshen-nawe laalee.

³¹ Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena.

³² Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, saluwankka S'oossay atto geena.

Lo"o Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-45)

³³ «Lo"o ayfiyaa demmanaw lo"o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttenttu dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyaawaana.

³⁴ Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw dand-dayiitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee.

³⁵ Lo"o Asay bare lo"o minjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita minjuwaappe iitabaa kessee.

³⁶ Taani hinttenttoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa.

³⁷ Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'illissana; woy ne haasayay ne bolla pird dissana» yaageedda.

Malaataa Be'anaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiya Asay iitanne S'oossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiya Yoonasaa malaataappe attin, hara malaatay imettenna.

⁴⁰ Yoonasasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallasaanne heezzu k'ammaa de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa giddon heezzu gallasaanne heezzu k'ammaa de'anawaa.

⁴¹ Nanawe Asay Yoonasasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonasappe aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

⁴² Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aad'd'iyaawe hawaan de'ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa
(Luk'. 11:24-26)

⁴³ «Iita ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiide, haatsay bayinna melasaanna yuuyyee; shin demmenna.

⁴⁴ He wode, «Taani aggaade yeedda ta golle simmana» yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de'iyaaawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa laappu hara ayyaanatuwaa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hewaan de'iino. He bitaniyaa de'uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiyaan iita asawukka k'ay hewaadan hanana» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa

(Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino.

⁴⁷ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino» yaageedda.†

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda.

⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawanttushi.

⁵⁰ Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa

(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda.

² Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wong-giriyaa giddo geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'k'eedda.

³ Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda.

⁵ K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay bayinna diraw, he zeretsay ellekka doleedda.

⁶ Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odo Gaasuwaa

(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan oday?» yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin untunttoo imettibeenna.

¹² Ayaw gooppe, de'iyaaawoo gujettana; aw daranawaa; shin bayn-nawaappe haray atto, he de'iyaaawekka aketanawaa.

¹³ Taani untunttu s'eellidde s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa diraw, woy k'ay akeekena diraw untunttoo leemisuwaan oday.

¹⁴ «Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe polettanawaa; «Hinttenttu sissaa sisana;

† 12:47 Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan ha payduu baawa.

shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana;
shin be'ikkita.

- ¹⁵ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hawe baawentto, untunttu barenttu ayfiyaan be'ana;
barenttu haytsaan sisana;
barenttu wozanaankka akeekaana;
untunttu taakko, S'oossaakko simmana;
taanikka untuntta patsana»
yaagee.

¹⁶ «Shin hinttenttu ayfii s'eelliyaa dirawunne hinttenttu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjjetteddawannta.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne s'illatuu hinttenttu be'iyaaawaa be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda
(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)

- ¹⁸ «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa biletsay giyaawaa sisite.
¹⁹ Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne ogiyaa doonaan wod'd'eedda zeretsaa mala; s'alahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa mas'i diggee.
²⁰ Anc'c'o biittaan wod'd'eedda zeretsay k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawantta malatee.
²¹ Shin he asatuu ha"issappe attin, untunttun s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.
²² K'ay aguntsaa giddon wod'd'eeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirgussayenne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfenaan atti aggee.
²³ Tu'e biittaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwwa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfee»
yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

- ²⁴ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay bare goshshan lo"o zeretsaa zereedda bitaniyaa mala-tee.
²⁵ Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereed-dawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.
²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beettedda.
²⁷ «Aa k'oomatuu aakko yiide, «Godaw, neeni ne goshshan lo"o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?» yaageeddino.
²⁸ «Hewaappe guyyiyaan goday, «Hewaa morkkii ootseedda» yaageedda.
K'oomatuu, «Nuuni biide shoddanaadan dosay?» yaageeddino.
²⁹ «Shin I, «Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna shod-danita.
³⁰ Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkooode, taani k'oyc'iyaaawantta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite; tamaan guddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishshiide diyyiyaan k'olite» gaana» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Geetettiyaa Mitsatti Zeretsaa Leemisuwaa
(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-19)

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare goshshan zereedda.

³² He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus's'aw; shin dic'c'eedda wode, hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees's'iyaaawaa keena wogga mitsaa gidaaddu» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 13:20-21)

³³ K'ay Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Tamaariseedda Gaasuwwa
(Mar. 4:33-34)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii,
«Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay.
Alamii med'ettoodeppe doommiiide
geemmeedda yewatuwaa oday»
yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; Aa kaaliyaawanttu aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa bilet-saa nuw oda» yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo"o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa;

³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo"o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaring-gii s'alahiyaa kaappuwaa naanaa.

³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa wodii, wodiyaa wurssetsaa; k'ay k'oyc'iyaaawanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guuddiyaawaadan, wodiyaa wurssetsaan hewaa mala gidanawaa.

⁴¹ Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untunttu Aa kawutet-saa gidдон nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta mas'iide kessanawantta.

⁴² Yaatiide to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁴³ He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiide biide, barew de'iyaaawaa ubbaa zal'iide, he goshshaa shammeedda.

Ink'k'uwaa Geetettiyaa Daro Al"o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ «K'ay saluwaa kawutetsay ink'k'uwaa geetettiyaa daro al"o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zal"anchchaa malatee.

⁴⁶ He zal"anchchay daro al"o ink'k'uwaa demmiide, biide barew de'iyawaa ubbaa zal"iide, Aa shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'k'iyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee.

⁴⁸ Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'k'iyaa asatuu abbaappe gas'aa kesiide utteeddino; yaatiide lo"o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino.

⁴⁹ Wodiyaa wurssetsaan hewaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nargaranchchatuwaa s'illatuwaa gidoope k'oriide,

⁵⁰ to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁵¹ «Hawe ubbay hinttenttoo geleeddee?» yaagiide untuntta oochcheedda. Untunttu, «Ee» yaageeddino.

⁵² I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uuraa loytsi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa miishshaanne ec'a miishshaa shaakki kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Is'uwaa (Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyaan, hewaappe denddiide,

⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee?

⁵⁵ Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekke? Aa ishataa Yaak'ooba, Yoosefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?

⁵⁶ Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino.

⁵⁷ Untunttu I giyaabaa akkenaan is's'eeddino.

Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchete» yaageedda.

⁵⁸ Untunttu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa (Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda;

² yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyaa Yohaannisa; S'oossay ootsiyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda.

³ Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'oosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda.

⁴ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda.

⁵ Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw.

⁷ Heroodisi naatto, «Neena lo"eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziww c'aak'k'eedda.

⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu.

⁹ Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imatsaa diraw, iziww Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda.

¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda.

¹¹ Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa bare aattikko afaaddu.

¹² Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha"aa Asaa Mizeedda
(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)*

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe dendiide, gediyaan Aa kaalleeddino.

¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda; yaatiide untuntunna de'iyaa hargganchchatuwaa patseedda.

¹⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eri katamatuwaa biide, barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntta, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide Aa, «Nuww hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa"u moliyaappe attin, haray baawa» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntta, «Hewantta, haa taakko ahite» yaageedda.

¹⁹ Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukitsaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiina, untunttu c'ora asaw gisheeddino.

²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentseeddino.

²¹ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha"aa gidiyaawaa keena.

*Yesuusi Abbaa Bollanna Hamettiidde Beedda
(Mar. 6:45-52; Yoh. 6:15-21)*

²² Yesuusi c'ora asaa moyzziidde, barena kaalliyaawantta wonggiriyaan geliide, bareppe sintsiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda.

²³ Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay k'ammi digginakka hawaan barekka de'ee.

²⁴ Shin wonggirii he wode, abbaa bolla de'ishshin, sintsa baggana c'arkkuu c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriyaan yaanne haanne sugee.

²⁵ Bayira kuttuu waassi simmiina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidde, untunttukko yeedda.

²⁶ Aa kaalliyaawanttu abbaa bolla I hamettishshin be'i dagammiide, «Hawe moyttilliyaa gidennee!» gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, «Ayinne baawa; taanattee; yayyoppite!» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haatsaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikkii» yaageedda.

²⁹ Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda.

P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiidde, Yesuusakko buussaa doommeedda.

³⁰ Shin c'arkkuwaa wolk'k'aa be'iide, yayyeedda; haatsay barena mituwaa doommeedda wode, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw taana ashshaarikkii!» yaagi waasseedda.

³¹ He man'iyaan Yesuusi bare kushiya yeddi P'es'iroosa oyk'k'iide, «Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda.

³² Untunttu laa"uu wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda.

³³ Wonggiriya giddon de'iyaa Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchaa Patseedda

(Mar. 6:53-56)

³⁴ Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyaa gadiyaa gakkeeddino.

³⁵ He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino.

³⁶ Harggiyaa Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15

Aawotuwaa Wogaabaa

(Mar. 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asaynne Parisaawatuu Yersaalameppe Yesuusakko yiide,

² «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe, untunttu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meec'ettikkino» yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee?

⁴ Ayaw gooppe S'oossay, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayk'k'o yaageedda.

⁵⁻⁶ Shin hinttenttu, «Itti Asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de'iina, Hewe S'oossawaa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessena» yaagiita; yaatiide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw azazettikkita.

⁷ Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttenttubaw timbitiyaa odiidde,

⁸ «S'oossay hawaadan yaageedda;

«Hawe Asay taana,

bare bolla doonaan bonchchee;

shin untunttu wozanay,

taappe haakuwaan de'ee.

⁹ Asay taw mela goyinnee;

ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,

S'oossaa higgiiyaa malatissiiide,
tamaarisseeddino» geedda» »
yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta

(Mar. 7:14-23)

¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite;

¹¹ asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni haasayeeddawaa sisiide, hank'k'etteeddawaa akeekay?» yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa ubbay shodettanawaa.

¹⁴ Unttunttoo hirgoppite; unttunttu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe, laa"uukka ollaan kunddee» yaageedda.

¹⁵ P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa biletsaa nuw odaarikkii» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo k'ay ha'i gakkanawukka gelibeennee?

¹⁷ Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee?

¹⁸ Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa malaa.

¹⁹ Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaaawe, woshummiyaawe, k'ay woshummanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu"iyaawe, worduwaan markkattiyaawe, borii kesee.

²⁰ Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna» yaageedda.

Kanaane Asaa Gideedda Itti Mac'c'awuni Ammanuwaa

(Mar. 7:24-30)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe aggiide, S'iirroosanne Sidoonaa geetettiyaa katamatuu de'iyaa gadiyaa beedda.

²² Kanaane geetettiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesusakko yaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettaarikkii; ta naatto iita ayyaanay lo"enna oytsaa oyk'k'eedda» yaagaaddu.

²³ Shin Yesuusi iziw ay k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Ha mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad» yaageedda.

²⁵ Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!» yaagaade aw goyinnaaddu.

²⁶ K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda.

²⁷ Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laaletteedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi zaariide izo, «Ha mishiratte, ne ammanuu wolk'k'aama; neeni koyyeeddawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu.

Yesuusi C'ora Hargganchchatuwaa Patseedda

²⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda.

³⁰ Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwaa, k'ay hara c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi untuntta patseedda.

³¹ Hewaa diraw, Asay duudatu haasayishshin, k'uunatu suurishshin wobbatuu hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Is-raa'eeliyaa S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda

(Mar. 8:1-10)

³² Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; untunttoo ha"i miyaawe baawa. K'ay untunttu ogiyaan daaburiide kunddena mala, k'umaa mizennaan untuntta mela yeddanawukka koyyikke» yaageedda.

³³ Aa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazzuwaan hawaa keena asaa kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino.

³⁴ K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu ukitsayenne moletuwaappe amareedawanttu de'iino» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda.

³⁶ He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentseetsiide barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

³⁸ Meedda Asay mac'c'a asanne naanaa paydennaan, oyddu sha"a attuma asaa.

³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyaan, wonggiriyaan geliide, Mege-doone geetettiyaa gadiyaa beedda.

16*Malaataa Be'anaw Oochcheedda Ooshaa*

(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino.

² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttenttu, «Saluu zo"eedda diraw, sa'ay shammanawaa» yaagiita;

³ wontumaatsaan k'ay, «Saluu zo"iide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanaawaa» yaagiita; saluwaa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw dand-dayiita; shin ta yuussaa wodiyaa malaataa shaakki eranaw danddaykkitee?*

⁴ Ha wodiyaa Asay iitayenne woshummiyaawe, S'oossaw ammanet-tennawe, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwaanne Saduk'aawanatuwaa Irshshuwaa

(Mar. 8:14-21)

* 16:3 Itti itti Geeshsha Mas'aafaa beni biletsatuwaan Yesuusa k'aalatuu ha paydatuwaan baawa.

⁵ Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino.

⁶ Yesuusi untuntta, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahibeena diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'eeddawanttoo, k'umay bayinna diraw, ayaw hinttenttu gidдон haasayiitee?

⁹ Ha"ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha"a asaa mizaade kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeddientto wozanaa aatsikkitee?

¹⁰ Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha"a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeddientto wozanaa aatsikkitee?

¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?» yaageedda.

¹² Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettowaappe attin, munak'aan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa he wode akeekeddino.

*P'es'iroosa Ammanuwaanne Markkatetsaa
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)*

¹³ Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyaa gadiyaa gakkeedda wode, barena kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Yaatina hinttenttu taana oona giitee?» yaageedda.

¹⁶ Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristtoosa» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoona na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjjetteddaawaa.

¹⁸ P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliyyaa kees's'ana; ta woosa golliyyaa haray atto, Si'ooliyaa wolk'k'aykka s'oonanaw danddayenna.

¹⁹ Taani new saluwaa kawutetsaa k'ulppiyaa immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, I Kiristtoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda
(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)*

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yerusaalame biina, taana c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu darii

waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe dendanaw bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawaappe attin, S'oossay dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Koshshiyaa Ogiyaa

(Mar. 8:34–9:1; Luk'. 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda; «Taana kaallanaw koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

²⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayiz-zanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziyaa uray ashshanawaa.

²⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii?

²⁷ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta ki-itanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwaa gatiyaa immana.

²⁸ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa kesseedda.

² K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu awayfiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'ooleedda.

³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyaawanttu be'eeddino.

⁴ P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyaawe nuw lo"a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino.

⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; yayyoppite» yaageedda.

⁸ Untunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa oonanne be'ibeykkino.

⁹ Unttuntu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi unttunta, «Taani Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be"eeddawaa oossinne odoppite» yaagiide azageedda.

¹⁰ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissanawaa.

¹² Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe at-tin Aa eribeykkino; hewaadankka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayis-sanawaa» yaageedda.

¹³ Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaawaa akeekeddino.

Yesuusi Iita ayyaanay Oyik'k'eedda
Na'aa Patseedda
(Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Unttuntu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan gulbbatiide,

¹⁵ «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyik'k'ina, I daro wode tamaan, k'ay daro wode haatsaan kunddiyya diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii.

¹⁶ Neena kaalliyaawanttukkokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide unttunta, «Ammanenna ha wodiyya geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda.

¹⁸ Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino.

²⁰ Yesuusi unttunta yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus's'eedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaafic'iyaa geetettiyya guutsa mitsatti ayfiyya keena ammanuu de'into, hinttenttu ha deriyaa, «Hawaappe yaa shiik'a» yaaginto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne ootsanawukka danddayanita.

²¹ Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda
(Mar. 9:30-32; Luk'. 9:43-45)

²² Aa kaalliyaawanttu Galiilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi unttunta, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana.

²³ Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda. Aa kaalliyaawanttu daro k'aretteeddino.

Geeshsha Golliyya Giiraa Giiriyawaa

²⁴ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyya giiraa giirenee?» yaageeddino.

²⁵ I zaariide, «Giiree» yaageedda.

P'es'iroosi soy geleedda wode, Yesuusi kasetiide Aa, «Simoonaa, ne k'ofay ayee? Ha sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiyaa asaappe akkiino woy hara gadiyaa asaappe akkiinoo?» yaageedda.

²⁶ P'es'iroosi, «Hara gadiyaa asaappe akkiino» yaageedda.

Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bessena.

²⁷ Shin nuuni ha asatuwaa hank'k'etsanaw koyyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyk'k'aade, Aa doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Oonee?

(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

¹ Aa kaalliyawanttu Yesuusakko he wode yiide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawe oonee?» yaageeddino.

² Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu giddon essiide, hawaadan yaageedda;

³ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttenttu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita.

⁴ Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawaa.

⁵ K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee.

⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiyaa ooninne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaaan k'achchiide, abbaa c'iimmuwaan mitettiyaawe aw lo"a.

D'uboo Gaaso Gidiyaawaa

(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)

⁷ «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ «Neena kushii woy ne gedii neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaannanne laa"u gediyaanna med'inaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaawaa geliyaawe new lo"a.

⁹ K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa"u ayifiyaana Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaawaa geliyaawe new lo"a.

¹⁰ «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwaan untunttu ki-itanchchatuu ubbaa wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino.

¹¹ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yaad.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa

(Luk'. 15:3-7)

¹² «Itti asaw s'eetu dorssatu de'iyaaawanttuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppunuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee?

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee.

¹⁴ Hewaadankka, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzeeedda Asaw Ootsanaw Bessiyaabaa

¹⁵ «Ne ishay neena naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda.

¹⁶ Shin I newaa sisennaan is's'ooppe, laa"u woy heezzu markkay markkat-towaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa.

¹⁷ I untuntubaa sisennaan is's'ooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is's'ooppe, ammanenna asaadaaninne k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda.

¹⁸ «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwanka hanenna.

¹⁹ «K'aykka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidoope, saluwaan de'iyaa ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana.

²⁰ Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'iyaasaan, taani hewaan untuntu gidduwaan de'ay» yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda.

²² Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laap-punuwaa gayippe attin, laappunuwaa s'alalaa giikke.

²³ «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaanna miishshaa heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee.

²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa ac'uu de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.

²⁵ Shin he k'oomaw ac'uwaa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwaa c'igganaw, Aa machchattanne inne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal"ettana mala, Aa azazeedda.

²⁶ Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo guutsa wodiya naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa woosseedda.»

²⁷ Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda.

²⁸ «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittuu bareppe s'eetu biraa santtimiyaa tal"eeddawaanna gaketttiide, «Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'k'iide, Aa c'uulleedda.

²⁹ «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay guutsa wodiya naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana» yaagiide Aa woosseedda.

³⁰ «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle gelisseedda.

³¹ Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino.

³² «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha iita k'oomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad.

³³ Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw maaranaw bessennee?» yaageedda.

³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelisseedda.

³⁵ «Hinttenttu huup'iyaa huup'iyaa hinttenttu ishaw wozanaappe atto gaana d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan de'iyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan ootsana» yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabaanne akaabaa Tamaarisseedda (Mar. 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wursowaappe guyyiyaan, Galiilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda.

² Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaa-suwaaninne, bare machchatto yeddanaaw nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iide, attumawaanne mac'c'awuno ootseedda.

⁵ Hewaa diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ee; untunttu laa"uu itti asaa gidiino» yaagiyya k'aalaa nabbabibeykkitee?

⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna.

⁹ Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide, hararo akkiyaa ooninne woshummee; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshummee» yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gid-duwaan de'iyaa wogay hewaa mala gidooppe, akkaanaaninne gelennaan de'iyaawe lo"a» yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay im-mowanttussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;

¹² ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu de'iino; k'ay saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseeddawanttu de'iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiyaawe ooninne akko» yaageedda.

Yesuusi K'eeri Naanaa Bolla Bare Kushiyya Wotseedda (Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode bare kushiyya guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa ahenna mala hank'k'etteeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi, «K'eeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiyya untunttu bolla wotseeddawaappe guyyiyaan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa (Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

¹⁶ Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa demmanaw lo"obaa ayaa ootsoo?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi Aa, «Lo"obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo"a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyoope, azazatuwaa naaga» yaageedda.

¹⁸ Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa markkattoppa;

¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'iyaadaan siik'a» yaageedda.

²⁰ He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka guutsatetsaappe doommaade naagaad; yaatina, taw pac'c'iyaaawe ayee?» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyoope, baade new de'iyaaawaa zal"aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan duretana; yaataade yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, k'arettiide bashi beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa.

²⁴ Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁵ Aa kaalliyaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw ubbabay danddayettee» yaageedda.

²⁷ P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda.

²⁸ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa"u kawutetsaa oydiyaan uttanita.

²⁹ Ta suntsaa diraw, golliyyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu dakkuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana.

³⁰ Shin c'oratu ha"i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'iyaaawanttu sintsatanawantta.

20

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

¹ «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa ootsiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee.

² I he oosanchchatoo hachche hachche ootseeddawaa wolk'k'aa gatiyaa c'igganaw untunttunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntta yeddeedda.

³ «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'k'eedda hara asatuwaa be'iide,

⁴ untuntta, «Hinttenttukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa c'iggana» yaageedda; hewaappe guyyiyaan untunttu beeddino.

⁵ Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedda.

⁶ Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiya wode, haranttu hewaan ek'keeddawantta demmiide, «Oosuwa ootsennaan kumentsaa gallassaa hawaan ayaw ek'k'i peesheedditee?» yaageedda.

⁷ «Untunttu, «Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo» yaageeddino.

«I, «Untunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite» yaageedda.

⁸ «Sa'ay omarssiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa, «Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawanttuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwa dirguwaa c'igga» yaageedda.

⁹ «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹⁰ Koyro oosuwa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw k'oppeeddino; shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwa wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyaan, «Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna untunttu oosuwa dirguwaa k'araa ootsaadda» yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

¹³ «Shin I untunttuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; «Ta laggew, taani neena naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'k'aa gatiyaa taananna giigabeykkiyee?

¹⁴ Newaa akkaade ba; taani ha'i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay.

¹⁵ Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maatay baawee? Woy taani lo"a gideedda diraw, neeni k'anaatay?» yaageedda.

¹⁶ «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu c'ora; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Heezentsuwaa Odeedda

(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

¹⁷ Yesuusi Yersaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa'u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma untunttoo yaageedda.

¹⁸ «Be'ite, nuuni Yersaalame ha'i keseetto. Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa kaappatoonne higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; untunttu ta bolla hayk'uwa pirddaa pirdanawantta.

¹⁹ K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anawanttanne taana lissuwaan shoc'anawantta; yaatiide mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani heezentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

Zabddiyoosa Naanaa Daay Woosaa

(Mar. 10:35-45)

20 He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulbbataade ittibaa Aa woossaaddu.

21 Yesuusi izo, «Ayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, «Ha ta laa"u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikkii» yaa-gaade woossaaddu.

22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa metootanitee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.

Unttuntu, «Ee danddayana» yaageeddino.

23 Yesuusi, «Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana ut-tanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda.

24 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa"u ishato hank'k'etteeddino.

25 Shin Yesuusi untuntu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita.

26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan d'ok'k'atetsaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

27 K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyawe ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee.

28 Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

*Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda
(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)*

29 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untuntta kaalleedda.

30 Laa"u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aad'd'iyawaa sisiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuw k'arettariikkii» yaageeddino.

31 Daro Asay untuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untuntu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!» yaageeddino.

32 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, untuntta s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana mala koyyiitee?» yaageedda.

33 K'ook'atuu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino.

34 Yesuusi untunttoo k'arettiide, untuntu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untuntu ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21

*Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)*

1 Untuntu Yerusaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaan de'iyaa Beetefaage geetettiyaa k'eeri katamaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,

2 untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentuppe sintsaan de'iyaa k'eeri katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite.

³ Ooninne hinttentta oochchooppe, «Goday hawantta koyyee» yaagite; ellekka I untuntta yeddi agganawaa.»*

⁴⁻⁵ Timbbitiyaa odiyaa nabii,

«S'iyooone katamaa asaw,
 «Be'a, ne kaatii ashikke gidiide,
 hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
 neekko yee» yaagite»

yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino.

⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda.

⁸ He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis's'eedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino.

⁹ Yesuusappe sintsanna hamettiyyaa c'ora asaynne k'ay Aa geeduwaa kaaliyaa c'ora asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«Daawita na'ay galatetto!

Godaa suntsaan yiyaawe anjetteeddawaa!

S'oossay galatetto!»

yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yerusaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay, «Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino.

¹¹ Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyyaa katamaappe yeedda nabiyyaa Yesuusa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyyaa Geleedda

(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyyaa geliide, hawaan zal"iyaawanttanne sham-miyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laammiyaawanttu s'arap'peezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyyaa gup'p'i yeggiide,

¹³ untuntta, «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyyaa geetettana» yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttenttu Aa bonk'k'iyaawanttu k'osettiyyaa gonggoluwaa kesseeddita» yaageedda.

¹⁴ K'ook'atuunne gedii sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyyaa yiina, I untuntta patseedda.

¹⁵ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusi ootsiyaa ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode hank'k'etteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, «Hawanttu giyaawaa sisay?» yaageeddino.

Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, «Guutsa naanaynne d'ammiyaa naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyyaa geetettiyyaa katamaa biide, yaan ak'eeda.

Ayfii d'ayeedda Balasiyyaa Mitsatto

(Mar. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.

* **21:3** Goday: Haratuwaa godaa guussaa. **21:4-5** Zak. 9:9 **21:9** Maz. 118:25, 26 **21:13** Isa. 56:7; Erm. 7:11 **21:16** Maz. 8:2

¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi gakkiiyaa wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyaa ayinne dem-mibeenna; izo, «Laa'entsuwaa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela aggaaddu.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu de'iyaaawanttanne sid'ennawantta gidoope, ha balasatto taani ootseed-dawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, «Dendaade abbaan kundda» ginttokka hanana;

²² hinttenttu ammaniide S'oossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa
(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyyaa yiide tamarissishshin, k'eesatuwaa kaapatuunne Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odana;

²⁵ Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaappe yeeddeyye asaappe yeeddee?» yaageedda.

Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, «Nuuni, «S'oossaappe yeedda» yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaaganawaa.

²⁶ Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino.

²⁷ Untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

Laa"u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko biide, «Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa» yaageedda.

²⁹ Na'ay zaariide, «Biikke» geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide, woyniyaa turaa ootsanaw beedda.

³⁰ Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na'ay zaariide, «Lo" a ta godaw» yaageedda; shin bibeena.

³¹ Ha laa"u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'awee?» yaageedda.

Untunttu, «Bayiraa» yaageeddino.

Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsiide, S'oossaa kawutetsaa gelana.

³² Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamarissiidde, hinttekkko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyyaawaa ammanibeykkita» yaageedda.

*Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa
Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)*

³³ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa geetettiyyaa turaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

³⁴ Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiiyaawaa akkiide yaana mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³⁵ Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'k'iide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa shuchchaan p'alk'k'eeddino.

³⁶ K'aykka he bitanii kasewantuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiitteedda; kotsaawatuu he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan ootseeddino.

³⁷ «Shin wurssetsaan I, «Ta na'aa untunttu bonchchanawantta» yaagiide bare na'aa untunttukko kiitteedda.

³⁸ «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gidduwaan, «Gadiyaa laat-tanawe hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» yaageeddino.

³⁹ Na'aa oyk'k'iide, woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino.

⁴⁰ «Simmi woyniyaa turaa goday yiyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?» yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Untunttu, «I he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode barena gakkiiyaawaa wodiyaan sheed'd'iyaa hara kotsaawatoo immana» yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda;
«Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.
Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa»
yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee?

⁴³ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide, lo"o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa.

⁴⁴ He shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me'ereetana; k'ay he shuchchay asaa bolla kunddooppe, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda.

⁴⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino.

⁴⁶ Untunttu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiya giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

*Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa
(Luk'. 14:15-24)*

¹ Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala.

³ He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiitteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ «K'ay hara k'oomatuwaa, «S'eesetteeddawantta, «Taani k'umaa giigisaaddi; ta sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagite» yaagiide kiitteedda.

⁵ Shin s'eesetteeddawanttu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal'ew beedda.

⁶ Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino.

⁷ «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, untunttu katamaa guudiseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, «Bullachchay maketteedda; shin s'eesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw s'eesite» yaageedda.

¹⁰ He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino.

¹¹ «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide,

¹² «Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda.

¹³ «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa d'ak'ana» yaageedda.

¹⁴ «Ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

*Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa
(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)*

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino.

¹⁶ K'ay barentta kaalliyaawanttuppenne Heroodisa baggatuwaappe ama-reedawantta aakko kiitteeddino. Untunttu, «Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaarissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka.

¹⁷ Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino.

¹⁸ Shin Yesuusi untunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'c'iitee?

¹⁹ Giiraa giiriyaa miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu biraa santtimiyaa aw aheeddino.

²⁰ I, «Ha malayenne suntsay oowee?» yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide untuntta oochchina, untunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddino.

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaageedda.

²² Untunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino.

*Hayk'k'eeddawanttu Dendduwaabaa
(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)*

²³ Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

²⁴ «Tamaarissiyaawoo, Muse, «Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaageedda.

²⁵ Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda.

²⁶ K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezzetsiyaawekka, laappuntsa gakkanawukka hewaadan haneeddino.

²⁷ Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu.

²⁸ Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita.

³⁰ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akka; mac'c'a asaynne gelenna.

³¹⁻³² Shin hayk'k'eeddawanntu dendduwaabaa gidoope, S'oossay, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaa wanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanntu S'oossaa gidenna» yaageedda.

³³ Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa

(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

³⁴ Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o'u ootseeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiik'eeddino.

³⁵ Unttuntu giddoppe higgiiyaa tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda.

³⁶ «Tamarissiyaawoo, higgiiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda.

³⁸ Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa.

³⁹ K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyadaan siik'a» giyaawaa.

⁴⁰ Muse higgiiyaa ubbaynne nabatuwaa timirttii ha laa'u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda.

Kiristtoosabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi unttunta, «Kiristtoosabaa waagiide k'oppiitee? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Unttuntu, «Kiristtoosi Daawita na'aa» yaageeddino.

⁴³ Yesuusi unttunta, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristtoosa waagiide, «Godaa giide s'eesii?

⁴⁴ K'aykka Daawite,

«Goday ta Godaa, Taani, «Ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana uttaade taananna ittippe daannata
geedda»
yaageedda.

⁴⁵ Daawite Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waani-ide Daawita na'aa gidii?» yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti k'aalaa zaaranaw danddayeedda itti asayenne baawa; k'ay he gallassaappe doommina, hara ooshaa Aa oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuwaa Iitatetsaa
(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyaawanttoo hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamarissiyaa maataanna de'iino.

³ Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, untunttu hinttentta azaziyaa ubabaa ootsitenne k'ay naagite; shin untunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu odiyaawaa ootsikkino.

⁴ Tookkanaw dees'iyaa tookuwaa untunttu k'achchiide, asaa toossiino; shin barenttu huup'iyaan haray atto, he tookuwaa birad'd'iyaw bochchanawukka koyyikkino.

⁵ «Shin untunttu barenttu oosuwaa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som"iyaaninne barenttu kushiyaa k'esiyaan k'achchiyaa s'ik'isiyaanna de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa mac'araakka adussiino.

⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaankka daro lo"iyaa oydiyaa dosiino.

⁷ Asay gewaan barentta bonchchiidde sarotana malanne «Tamarissiyawoo» giide barentta s'eesanaadan koyyiino.

⁸ «Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwaa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwaa, «Tamarissiyawoo» giide s'eesoppite.

⁹ Ha sa'aan oonanne «Aawuwaa» giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee.

¹⁰ Ittuu ittuwaa, «Tamarissiyawoo» giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee.

¹¹ Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

¹² Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'k'u gaana.

Higgiyaa Tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar. 12:40; Luk'. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, asaw saluwaa kawutetsaa hinttenttu gorddiyaa diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.

¹⁴ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo am"etuwaa golliyyaa hinttenttu bonk'k'iide, hinttenttoo lo" a malatanaw S'oossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyaa pirdaa hinttenttu akkana.

¹⁵ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa taaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo hinttenttu itti uraa ammantsanaw abbaaninne sa'aan yuuyyiyaa dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammantsiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa"u kushiya iiteedda Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

¹⁶ « Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakee giyaa hinttenttoo k'ook'i uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero.

¹⁷ Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iiyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa Geeshsha Gollii aad'd'ii?

¹⁸ K'ay hinttenttu, Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe, ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakee yaagiide taaarissiita.

¹⁹ Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iiyee? Woy yarshshuwaa geeshsha ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii?

²⁰ Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'iyaa uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabanka c'aak'k'ee.

²¹ Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iyaa uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa gidдон de'iyaa S'oossaan c'aak'k'ee.

²² Saluwaan c'aak'k'iyaa uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawaan c'aak'k'ee.

²³ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa taaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiiyan de'iyaa darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirdaa, maarotetsaanne s'illotetsaa. Haranttakka aggenaana, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta.

²⁴ Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe uduns's'iyaa gac'c'iide, gaaluwaa mittiita.

²⁵ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa taaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla bagga geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'k'iyaaninne uuzetetsaan kuntseedita.

²⁶ Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaa.

²⁷ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa taaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo"o uttiide, k'ay garssa baggana hayk'k'eedda asaa mek'etsayenne wook'k'eeddabay ubbabay kumeedda duufotuwaa malatiita.

²⁸ Hewaadanka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa baggana lo" a malatiyaa iitatetsayenne makkalay kumi utteedda.

²⁹ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa taaarissiyaawanttoonni Parisaawattoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliya kees's'iita; k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita.

³⁰ K'ay hinttenttu, Nuuni beni nu aawotuwaa wode de'eeddawatnta gidinto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin yaagiita.

³¹ Hewaa gidoppe, nabatuwaa wod'eeddawatntu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huup'iyaan markkattiita.

³² Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee!

³³ «Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirdaappe waaniide attanitee?

³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiiyaa tamarissiyaawantta hinttekkoo kiittana. Unttuntuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'ananne mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitanne katamaappe katamaa yederssanita.

³⁵ Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'oodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'eedda Baraakiyaa na'aa Zakkaraasa wodiya gakkanaaw, hayk'k'eedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu murettanita.

³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiya asaa bolla gakkanaawaa.

Yerusaalamew Odetteedda Mino Oduwaa
(Luk'. 13:34-35)

³⁷ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'iita; S'oossay hinttenttukko kiiteeddawanttakka shuchchaan c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'iyawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁸ Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa.

³⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa gaana gakkanaaw, laa'entsuwaa taana be'ikkita» gay» yaageedda.

24

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa gidдон de'iyaa golliyaa bessanaaw Aa kaalliyaawanttu aakko yeeddino.

² Yesuusi zaariide untuntta, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

Wodiya Wurssetsaabaa
(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:7-19)

³ Yesuusi Debre Zayite geetettiyaa deriyaa bolla utti de'ishshin, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay ne yuussawunne wodiya wurssetsaw mallay ayaa gidanee?» yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁵ Ayaw gooppe, daro Asay ta suntsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa baletsana.

⁶ Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirgoppite; shin wurssetsay biraa.

⁷ Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; koshayenne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa.

⁸ Hewe ubbaykka koyro oytsaa mala.

⁹ «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade ubbay hinttentta is's'anawaa.

¹⁰ He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwaa aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa.

¹¹ K'ay worddo nabatuu c'oratu dendiide, daro asaa c'immanawantta.

¹² Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa.

¹³ Shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyaa uray attanawaa.

¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa mishi-raachchuu sa'aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanawaa.»

Bashshaa Tunatetsaa

(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

¹⁵ «Hewaa diraw, nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan ek'keeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaa wanttu deriyaakko kesino.

¹⁷ Golliyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyaa akkanaw wod'd'oppo.

¹⁸ Gaden de'iyaa bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁹ He wode shahaara mac'c'awanttoonni d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero.

²⁰ Balgguwaan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woosite;

²¹ ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaw de'ibeennabayenne k'ay hawaappe sintawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa.

²² S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutsanawaa.

²³ «He wode ooninne hinttentta, «Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Hewaan de'ee» yaagooppe aawaa ammanoppite.

²⁴ Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawant-takka baletsanaw wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa.

²⁵ Be'ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ «Hewaa diraw, Asay hinttentta, «Be'ite, Kiristtoosi bazzuwaan de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, «Be'ite, k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite.

²⁷ Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammiide, awayifii wulliyaa bagga gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ «Bakkutay de'iyaaasaa shorttii shiik'ana.»

Asaa Na'ay, Kiristtoosi Laa'entsuwaa Yaana

(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)

²⁹ «He wode waayiyaappe guyyiyaan, elekka away d'umaana;

agenay poo'iyaaawaa agganawaa;
 s'oolinttatu saluwaappe kunddanawantta;
 k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaa asaa zarii ubbay yeekkanawantta. K'ay taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne wolk'k'aama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untuntu be'ana.

³¹ I bare kiitanchchatuwaa wolk'k'aama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oyddu baggappe aw dooretteedda asaa shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa

(Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)

³² «Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mitsattippe akeekite; balasatta aac'iya wodenne izi haytsay k'olettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita.

³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be'iyaa wode, I matiide penggiyaa shiik'eeddawaa erite.

³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaay Asay hayk'k'idiggenna.

³⁵ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna

(Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa.

³⁷ Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa.

³⁸ Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay attuma Asay akkeenne mac'c'a Asay asinaa gelee.

³⁹ Bashshaa haatsay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untuntu akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawaa.

⁴⁰ «He wode laa"u asatuu gaden ootsiyaawanttuppe ittuwaa afana; ittuu attanawaa.

⁴¹ Laa"u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyaawanttuppe ittinno afana; ittinna attana.

⁴² «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

⁴³ Shin kayisuu k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golliyaa goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite.

⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana.

Iitanne Lo"o K'oomaa Leemisuwaa

(Luk'. 12:41-48)

⁴⁵ «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee?

⁴⁶ I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyaa k'oomay anjjetteddaawaa.

⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa bolla suntsana.

⁴⁸ Shin k'oomay iita gidoope, «Ta goday gam"iide yaanawaa» yaagiide bare wozanaan k'oppiide,

⁴⁹ bare laggetsaa k'oomatuwaa wad'aa doommoope, matsottiyaawantunna mooppenne ushoope,

⁵⁰ he k'oomaa goday I k'oppibeenna gallasaaninne I eribeenna saatiyaan yaana.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide,* lo"a malatiyaa iita asatuu de'iyaa saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ «He wode saluwaa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'k'iide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana.

² Unttuntuppe ichcheshatuu boozatuwaa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a.

³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyk'k'eeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino.

⁴ Shin c'inc'c'atuu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'k'eeddino.

⁵ Machchatto akkiyaawe yeennaan gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina gisi aggeeddino.

⁶ «Bilahe gideedda wode, «Be'ite, machchatto akkiyaawe gakkeedda; Aa mokkanaw kare kesite» yaagiyaa wolk'k'aama c'abbuu denddeedda.

⁷ «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino.

⁸ Boozatuu c'inc'c'atuwaa, «Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuw immeerikkitee» yaageeddino.

⁹ «Shin c'inc'c'atuu zaariide untuntta, «Aggite, nuwunne hinttenttoo gidenna; hewaa diraa hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite» yaageeddino.

¹⁰ Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidigina, machchatto akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliyya geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, «Godaw, godaw, nuw dooy-aarikkii» yaageeddino.

¹² «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke» yaageedda.

¹³ «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

Heezzu K'oomatuwaa Leemisuwaa (Luk'. 19:11-27)

¹⁴ «Ayaw goope, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaa s'eesiide, barew de'iyawaa untunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee.

¹⁵ Unttuntu huup'iyaan huup'iyaan untuntu wolk'k'aa keenaa ittoo ichcheshu sha"a biraa, ittoo laa"u sha"a biraa, k'ay ittoo itti sha"a biraa immiide, bare ogiyaa beedda.

¹⁶ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay ellekka biide zal"iide, hara ichcheshu sha"a biraa wod'iseedda.

* **24:51 Aa k'ans's'ereetsiide:** Guussay kessi kare olanawaa giyaawaa.

¹⁷ Hewaadankka, k'ay laa"u sha"a biraa akkeedda k'oomay hara laa"u sha"a biraa wod'iseedda.

¹⁸ Shin itti sha"a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he k'oomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untuntunna heetetteedda.

²⁰ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha"a biraa sheed'd'iide, «Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha"a biraa immaadda; be'a, hara ichcheshu sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²¹ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²² «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yiide, «Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a biraa immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²³ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²⁴ «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, «Ta godaw, neeni zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi bayinna asaa gidiyaawaa taani eray.

²⁵ Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biittaan moogaad; be'a, ne biray haweku» yaageedda.

²⁶ «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; «Ha iita azalla k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii?

²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'iyaa akkaanawaashshin atteedda.

²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, tammu sha"a biray de'iyawoo immite.

²⁹ Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de'iyaa guutsaykka aappe aketanawaa.

³⁰ Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa d'ak'ana» yaageedda.

Wodiya Wurssetsaan Hanana Pirdaa

³¹ «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiya wode, ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana.

³² Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana.

³³ K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa baggana essana.

³⁴ «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyawantta hawaadan yaagana; «Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.

³⁵ Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatsaa gidaade biinakka mokkeeddita.

³⁶ Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkiiide oochcheeddita» yaagana.

³⁷ «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; «Godaw, neeni koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be'iide ushsheeddoo?

³⁸ Neeni imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayzzeeddoo?

³⁹ K'ay neeni harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena be'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁰ Taani kaatii zaaraade, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishātuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootseeddita» yaagana.

⁴¹ «He wode, taappe haddirssa baggana de'iyaaawantta taani yaagana; «Ha shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyyaa kaappoonne Aa kiitanchchatoo giigeedda med'inaa tamaan gelite.

⁴² Ayaw gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita.

⁴³ Taani imatsaa gidaade biina, taana morkibeykkita; kallottina mayzzibeykkita; k'ay harggina, k'ashettin akka taana be'ibeykkita» yaagana.

⁴⁴ «He wode untunttu k'ay hawaadan yaagiide zaaranawantta; «Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁵ «He wode taani kaatii zaaraade untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwaa maaddennaan is's'eeddawee, taana maaddennaan is's'eeddawaa» yaagana.

⁴⁶ Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana» yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Mak'k'etteeddino

(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaawantta,

² «Laa"u gallasaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyyaa gallassaa gidiiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'k'aliyyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda.

³ He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiyyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide,

⁴ asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'etteeddino.

⁵ Shin untunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

Itti Mac'c'a Mishiratta Yesuusa Shittuwaa C'ac'c'afaaddu

(Mar. 14:3-9; Yoh. 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyyin de'ishshin,

⁷ itti mishiratta albbass's'iroosa geetettiyyaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda darii al'o shittuwaa akkaade yeeddawunna k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan c'ac'c'afaaddu.

⁸ Shin Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayiz-zussay ayaasee?

⁹ Ayaw gooppe, ha shittuwaa al"o gatiyaan zal"iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa wode de'ikke;

¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa.

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa mishi-raachchuwaa odiyaasan hak'anine, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ootseeddawe odettanawaa» yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aatsiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko

¹⁵ biide, «Taani hinttenttoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina untunttu aw hattamu biraa k'oppiide immeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiya wochchee.

Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa Kawuwaa Barena

Kaalliyaawanttunna Meedda

(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa hak'an giigissanee?» yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, «Katamaa biide, itti bitaniyaa, «Tamarissiyaawe neena, «Taw wodii gakkeedda; taani taana kaalliyaawant-tunna Paasigaa bonchchiyaa gallassaa ne soyin aatsana» geedda» giite» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazowaadan ootsiide, Paasigaa bonchchiyaa gallassi maana k'umaa giigisseeddino.

²⁰ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawant-tunna k'umaa maanaw utteedda.

²¹ Untunttu miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

²² Untunttu darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Bare kushiya taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddi-ide tushiyaawe taana aatsi immana.

²⁴ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw ayyero; he uray yelettennaan atteeddento aw lo"a shshin» yaageedda.

²⁵ Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamarissiyaawoo, neeni giyaawe taanee?» yaageedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'iyaan gaadda» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:15-20; 1 K'or. 11:23-25)

²⁶ Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; miite; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Unttuntu immiidde, «Ubbay hawaappe ushite;

²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiya de-riyaa beeddino.

Yesuusi P'es'iroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode unttunta, «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa;

hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalettanawaa» yaagee.

³² Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda.

³³ P'es'iroosi zaariide, «Unttuntu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda.

³⁴ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyaawanttunna Geetesemaaniyaa geetetiyaasaa biide unttunta, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiyoosa naanaa laa"uwaa barenanna afiide, daro kayyuwaanne ugaa doommeedda.

³⁸ K'ay unttunta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» yaageedda.

³⁹ Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gem"ishowantta demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti saatenttonnekka gem"ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee?

⁴¹ Paac'iyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda.

⁴² Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴³ K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, gem"ishowantta demmeedda.

⁴⁴ K'aykka untuntta yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa woosseedda.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide immiyaa wodii gakteedda.

⁴⁶ Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakteedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaan Oyk'etteedda
(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawant-tuppe ittuu, Yihuday, gakkii wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁸ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'k'eedda.

⁵¹ Yesuusanna de'iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵² Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'k'ana.

⁵³ Ta Aabbu daro sha"a kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani Aa woossanaw danddayiyaawaa erikkii?

⁵⁴ Yaatina, S'oossaa k'aalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?» yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallasan gallasan hinttentunna ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita;

⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeeddawe polettanaassa» yaageedda.

Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino.

Yesuusi Pirddaa Shanggo Aad'd'eedda
(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyk'k'eeddawatuu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino.

⁵⁸ Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu yiide,

⁶¹ «Ha bitanii, «Taani S'oossaa Geeshsha Golliyyaa kolaade, heezzu gallasaan zaaraade kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino.

⁶² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda.

⁶³ Shin Yesuusi c'o"u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaa S'oossaa suntsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristtoosa gidoope nuw oda» yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttenttoo oday; hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I ha"i boriyaawaa hinttenttu siseeddita.

⁶⁶ Hinttenttu k'ofay ayee?» yaageedda.

Unttuntu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino; haranttu k'ay Aa bak'k'iide,

⁶⁸ «Kiristtoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonentto ane nuw oda!» yaageeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa gidдон utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaa-gaaddu.

⁷⁰ Shin I unttuntu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda.

⁷¹ K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyaa Yesuusanna de'ee» yaa-gaaddu.

⁷² P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'k'iidde, «Taani hewaa bitaniyaa erikke» yaageedda.

⁷³ Laafaa gam"ishin, hewaan ek'k'eedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma unttuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee» yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyaa erikke!» yaagiide, barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁷⁵ P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeek-keedda.

27

Yesuusi P'ilaas'oota Sintsa Pirddaw Shiik'eedda

(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-3; Yoh. 18:28-32)

¹ Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddino;

² unttuntu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'ootaw aatsi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pird-deeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytseennaan aggaarikkita!» yaagiide, he man'iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide,

⁴ «Taani geeshsha asaa oytsaade nagaraa ootsaad» yaageedda.

Shin untunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayk'k'eedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa oot-sanaw urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammeeddino.

⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee.

⁹ Nabiya Ermaasi, «Untunttu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,

¹⁰ Goday taana azazowaadan, urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda.

P'ilaas'oosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda

(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yoh. 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, untunttoo ayinne zaaruwaa immibeenna.

¹³ He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalalteeedda.

Yesuusi Hayk'oo Pirdetteedda

(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallasaan, Asay koyyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee.

¹⁷ Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?» yaagiide asaa oochcheedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I eree.

¹⁹ P'ilaas'oosi pirddaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne ootsoppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiittaaddu.

²⁰ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino.

²¹ P'ilaas'oosi zaariide untunttu, «Taani untunttu laa"atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyiitee?» yaagina untunttu, «Barbbaana billanaadan koyyeetto» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide untuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino.

²³ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino.

²⁴ Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'iyawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiya meec'etteedda.

²⁵ Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda.

*Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'iliic'eeddino
(Mar. 15:16-20; Yoh. 19:2-3)*

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'osa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayisiyaawaa beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

²⁸ Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino.

²⁹ K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wotseeddino; Aa ushechcha kushiyan mak'k'aa s'am"aa oytsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayi-hudatuwaa kaatew, saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

³⁰ Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, Aa huup'iyaa shoc'eeddino.

³¹ Untunttu Aa bolla k'iliic'eddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino.

*Yesuusi Kak'etteedda
(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:25-43; Yoh. 19:17-27)*

³² Untunttu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa K'ereena gade asaa demmiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.

³³ Golggootaa geetettiyaasaa gakeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'iyasaa» giyaawaa.

³⁴ Hewaan untunttu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda.

³⁵ Untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino.

³⁷ K'ay, «Hawe Ayihudatuu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e baggana wotseeddino.

³⁸ Yesuusanna he wode laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

³⁹ Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino.

⁴⁰ «Geeshsha Golliya kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyawoo, ne huup'iyaa ashsha; neeni S'oossaa Na'aa gidoppe, ane mask'k'aliyaa bol-lappe wod'd'a» yaageeddino.

⁴¹ Hewaadankka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawant-tunnanne c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iidde, hawaadan yaageeddino;

⁴² «Harantta ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Is-raa'eeliyaa kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana.

⁴³ S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaa Na'aa» gee» yaageeddino.

⁴⁴ K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda kayisatuukka hawaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusi Hayk'k'eedda

(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay d'umeedda.

⁴⁶ Udduppu saate gidiiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw c'o"u gaad?» guussaa.

⁴⁷ Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisiide, «Ha bitanii Eelaasa s'eese» yaageedda.

⁴⁸ He man"iyaan untuntuppe ittuu wos's'iidde, isponjjiyaa akkiide, c'aala woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide, ushshanaw Aa doonaakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yekkonttu, «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawentto be'ana» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi laa'entsuwaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka p'alk'k'etteedda;

⁵² c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratuu hayk'k'eeddawanttu, hayk'uwaappe denddeeddino.

⁵³ Untunttu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untuntta c'ora Asay be'eedda.

⁵⁴ S'eetuwaaw kaappuunne aanana Yesuusa naagiyaa wotaadaratuu sa'ay k'aas's'iaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayy-eeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddi-idde kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino.

⁵⁶ Untunttu gidдон Magdala geetettiiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne Yoosefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁵⁷ Sa'ay omarssiyaa wode, Yoosefo geetettiiyaa itti dure bitanii, Arm-maatiyaasa katamaa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaal-liyaawaa.

⁵⁸ Yoosefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi Yoosefoo imettana mala azazeedda.

⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwaaw mayuwaan

⁶⁰ s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa gondдорssi wotsiide, bashi beedda.

⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan gonggoluwaakko simmiide utteeddino.

⁶² Sambbatay giigettiyya gallassaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu P'ilaas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino;

⁶³ «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani heezzu gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo.

⁶⁴ Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loytsi naagana mala azazaarikkii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa wuu"iide asaw, «Hayk'uwaappe denddeedda» yaaganawantta; laa'entsiyaa balay kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino.

⁶⁵ P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttenttoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttenttoo danddayettiyya keenaa naagishshite» yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagiseeddino.

28

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda (Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiyya katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be'anaw beeddino.

² Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondдорssi oliide, Aa bolla kesi utteedda.

³ Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa.

⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray.

⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadanka hayk'uwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be'ite.

⁷ Hinttenttu ha"i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe denddi diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide odite. Be'ite, taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.

⁸ Untunttu yayyiiddinne k'ay daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw wos's'eeddino.

⁹ He man"iyaan Yesuusi untunttunna gakettiide untuntta, «Saro de'iitee» yaagi aggeedda; untunttu aakko shiik'i Aa gediya oyk'k'iide, aw goyinneeddino.

¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaan be'anawantta» yaageedda.

¹¹ He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiyaa wotaadaratuwaappe amareedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo daro miishshaa immiide,

¹³ «*«Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite.*

¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi ammantsana; k'ay hinttentta ayinne hirggissennaadan ootsana» yaageeddino.

¹⁵ Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseed-dino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiidde de'ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittuu ittuu sid'eeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiik'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninne sa'aan taw imetteedda.

¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta oot-site; Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untuntta s'ammak'ite.

²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiya wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttenttunna de'iyaawaa akeekite» yaageedda.

Mark'k'oossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Mark'k'oossi s'aafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, «Hawe S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw doometsaa» yaagee. Ha mishiraachchuwaa k'aalaa gidдон Yesuusi oosuwaa asanne maatay de'iyaa asaa gidiide shiik'eedda. Yesuusa maatay Aa timirti-tiyaan, s'alahiyaa c'itaa bolla aw de'iyaa wolk'k'aaninne asaa nagaraa atto giyaawaan be'etteedda. Yesuusi, «Taani Asaa Na'ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayiletetsaappe la" a kessanaw ta de'uwa aatsaade immanaassa» yaagiide I bare huup'ew haasayeedda.

Mark'k'oossi Yesuusa taarikiyaa suurenne wolk'k'aa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyyo k'ofaykka Yesuusa k'aalaanne timirttiyaa giden-naan I ootseedda maalalissiyaa oosatuwaa bollana. S'ammak'iyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa k'antsaan erissi simmi-ide, Yesuusa timirttiyaanne patsuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyaan Yesuusa kaalliyaawanttu Aa loytsi eri beeddawaa keena aanana ek'ettiyaawanttu Aa loytsi is's'eeddino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusa de'uwaan wurssetsaa saaminttaa gidдон poletteedda oosatuwaa; hewant-tukka Aa kak'k'etsaabaanne Aa dendduwaabaa odiyaawantta.

Mark'k'oossa mishiraachchuwaa wurssetsaan k'inifiyaa gidдон de'iyaa 16:9-20 paydatuu Geeshsha K'aalaa itti itti biletsaa s'alalaan de'iyaa wantta.

Shemppatuuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Mishiraachchuwaa doometsaa 1:1-13

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommeeddawaa 1:14–9:50

Yesuusi Yerusaalamen ootsowaa 10:1-52

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 11:1–15:47

Godaa Yesuusa dendduwaa 16:1-8

Hayk'uwaappe denddeedda Godaa k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 16:9-20

S'ammak'iyaa Yohaannisa Awaayuwaa

(Mat. 3:1-12; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹ S'oossaa Na'aa* Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doometsaa.

² Nabiyaa Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay, «Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintsaaw yeddana.

I new ogiyaa kessanawaa.

³ Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaa ogiyaa giigissite.

I hamettana loossuwaakka, aw suurissite» geeddawaadan» haneedda.

⁴ S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettite» yaagi k'aalaa odiidde biittaa bazzuwaan kesi wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbayne Yerusaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda.

* 1:1 S'oossaa Na'aa: Beni S'aafetteedda itti itti biletsaan hawe baawa. 1:2 Mil. 3:1

⁶ Yohaannisi gaaluwaa isikiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda.

⁷ Yohaannisi k'aalaa odiidde, «Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, Aa c'aammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke.

⁸ Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanan s'ammak'anawaa» yaageedda.

*Yesuusi S'ammak'etteeddawaanne Paac'etteeddawaa
(Mat. 3:13-17; 4:1-11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de'iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda.

¹⁰ Yesuusi haatsaappe kesosaanna saluu dooyettishiinanne Geeshsha Ayyaanay bare bolla harap'p'iyaaadan wod'd'ishin be'eedda.

¹¹ K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee» yaagiyaa k'aalay sisetteedda.

¹² Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeedda.

¹³ Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa gatseedda; du'aannakka de'eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino.

*Yesuusi Moliyaa Oyk'k'iyaa Oyddu Asatuwaa S'eeseedda
(Mat. 4:12-22; Luk'. 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaan, Yesuusi S'oossaa kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Galiilaa gadiyaa biide,

¹⁵ «Wodii gakeedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi Galiilaa Abbaa lank'k'iyaanna aad'd'iidde, moliyaa oyk'k'iyaawantta, Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eedda.

¹⁷ Yaatiide untuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyk'k'iyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

¹⁹ Yesuusi guutsaa sintawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa'u ishātuwaa, Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'eedda.

²⁰ I be'osankka untuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa oosanchchatuwanna wonggiriya giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

*Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitanii Pas'eedda
(Luk'. 4:31-37)*

²¹ Untunttu K'ifirinaahooma geetettiya katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gako wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarissuwaa doommi aggeedda.

²² Barew maatay de'iyaa asaadan, asaa I tamarissiyaawaappe attin, higgiiya tamarissiyaawanttudan tamarissenna diraw, Asay Aa timirttiyaan maalalletteedda.

²³ He wode iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaan-nakka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

²⁴ «Naazireetiya Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad? Neeni oonentto eray; neeni S'oossaappe kiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

²⁵ Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayzza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda.

²⁶ Iita ayyaanay bitaniyaa buc'ereetsi, darii waasissiiide, aappe kesi aggeedda.

²⁷ Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita ayyaanatuwaakka azazeedda; untuntukka k'ay aw azazetti-ino; hawe aybe ooratsa timirttee?» yaagiide, bare giddon ittuu ittuwaa oochcheedda.

²⁸ Galiilaa gadiyaan de'iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Hargganchchatuwaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

²⁹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda.

³⁰ Simoonna bolotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino.

³¹ I izikko shiik'iide, izi kushiyaay oyk'k'iide, izo dentsi esseedda; k'os'uu izo aggina, iza untunttoo ootsaaddu.

³² Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asaa ubbaa omarssi away wulleeddawaappe guyyiyaan, Asay aakko aheeddino.

³³ Katamaan de'iyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda.

³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyaan oyk'etteedda c'ora asaa patsiide, c'ora s'alahatuwaakka kesseedda. I Kiristtoosa gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untuntta haasayissennaan diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda

(Luk'. 4:42-44)

³⁵ Yesuusi guura wonttumaatsaan denddiide, soyippe kesiide, Asay bayn-nasaa biide yaan S'oossaa woosseedda.

³⁶ Simooninne aanana de'iyaa wanttu Aa koyyiidde beeddino.

³⁷ Untunttu Aa demmiide, «Asay ubbay neena koyyee» yaageeddino.

³⁸ Hewaappe guyye Yesuusi k'ay untuntta, «Hewaa heeraan de'iyaa hara katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw bessee; ayaw gooppe, taani yeeddawe hewaassa» yaageedda.

³⁹ Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kesiide, Galiilaa gadiyaa ubbaa yuuyyeedda.

Yesuusi Oolluu Oy'k'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Luk'. 5:12-17)

⁴⁰ Oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni koyyoooppe, taana geeshsha patsanaw† danddayaa» yaagiide woosseedda.

⁴¹ Yesuusi aw k'aretteedda; bare kushiyaay yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay; geeyya; pas'a!» yaageedda.

⁴² Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda.

⁴³ Yesuusi darii hank'k'ettiide, ellekka Aa kessi yeddeedda.

⁴⁴ I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa besa; k'ay neeni ha"i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwaa yarshsha» yaageedda.

† **1:40 Taana geeshsha patsa:** Hawaa guussay, ha harggii k'ofetteeddawe laamettanaw dand-dayenna eretteedda gade wogaanne maaraan, hara asaa k'ofaan itti Asay geeshsha gidenna gaana mala odiyaawaa.

⁴⁵ Shin bitanii biide, yewuwaa ubba saan asaa ubbaw oduwaanne laalet-saa doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iyaa kesiide, katamaa gelanaw danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa gas'aan de'eedda; k'ay Asay ubba saappe aakko yeeddino.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda (Mat. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

¹ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifirinaahooma guyye sim-miide, soyin de'ee» giyaa haasayay sisetteedda.

² Gollii akkaanaan is's'ina, haray atto, kariikka un"ana gakkanaw c'ora Asay shiik'eedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa ode.

³ Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino.

⁴ Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo dand-dayettennan is's'ina, Yesuusi de'iyaa baggana golliyyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino.

⁵ Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

⁶ Higgiyaa tamarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu wozanaan,

⁷ «Laa ha bitanii hawaa mala iitabaa S'oossaa bolla ayaw haasayii? S'oossaa s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw danddayiyaawe?» yaagiide k'oppeeddino.

⁸ Untunttu barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaanan eriide, untuntta «Hinttenttu hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee?

⁹ Bollay sileedda bitaniyaa, «Ne nagaray atto geetetteedda» giyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade ne shanchchamaa tookkaade hametta» giyaawe matee?

¹⁰ Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw maatay de'iyaaawaa taani hinttentta erissana» yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa,

¹¹ «Neena gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba» yaageedda.

¹² Bitanii ellekka denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay ubbay s'eellishshin biina Asay ubbay maalalettiide, «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i erokko» yaagiide S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa S'eeseedda (Mat. 9:9-13; Luk'. 5:27-32)

¹³ Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakko yeeddawatnta tamarisseedda.

¹⁴ Hewaanna aad'd'iidde, Ippiyooosa na'aa Leewiyaa, giyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide, «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye Leewii denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁵ Yesuusi k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe utteeddino. Aa kaalliyaawanttu gidдон hewanttu mala asatuu da-reeddino.

¹⁶ Higgiyaa tamarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi na-garanchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa miishshin

be'iide, «I ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa mii?» yaagiide, Aa kaalliyaawantta oochcheeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'a asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwa s'eesanaw yeed-dawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagiide untunttoo zaa-reedda.

S'oomaabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mat. 9:14-17; Luk'. 5:33-39)

¹⁸ S'ammak'k'iyaa Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuu s'oomiino; amareeda asatuu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu s'oomiino; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi untuntta «Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiino? Machchatto akkiyaawe untunttunna de'ishshin, s'oomanaw danddaykkino.

²⁰ Shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode s'oomanawantta.

²¹ «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa Asay baawa; ec'aa wotsi sikkooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsee; peed'etsaykka koyrowaappe darana.

²² K'ay ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa; shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'ettee» yaageedda.

Sambbataabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mat. 12:1-8; Luk'. 6:1-5)

²³ Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha banggaa gid donna aad'd'ishshin, Aa kaalliyaawanttunna aanana biidde, banggaa tishaappe duusaa doommeeddino.

²⁴ Parisaawatuu Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayaw ootsiinoo?» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntta, «Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de'iyaawanttunna ootseeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee?

²⁶ Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite S'oossaa golliyyaa geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sintsan wotseedda k'umaa miide, barenanna de'iyaawanttookka immeedda» yaageedda.

²⁷ K'aykka Yesuusi untuntta, «Sambbatay asaw med'etteeddawaappe attin, Asay Sambbataw med'ettibeenna.

²⁸ Hewaa diraw, taani, Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa
(Mat. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

¹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti bitanii de'ee.

² Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I patsooppe be'anaw naagee.

³ Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'aade sintsaaw haaya» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan asaa, «Sambbataan lo"obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyaaawe wogee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Asay c'o'u geedda.

⁵ Yesuusi hank'k'ettiide, untuntta yuushshi aatsi s'eelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii pas'i aggeedda.

⁶ Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyaappe kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto Heroodisanna de'iyaawanttunna mak'k'eteeddino.

Asay Abbaa Lank'k'iyaaan Yesuusakko Shiik'eeddino

⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe c'ora Asay Aa kaalleedda.

⁸ K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yerusaalameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggappe, S'iiroosa katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiide, aakko yeedda.

⁹ Yesuusi c'ora Asay barena sugi un"etsenna mala, barena kaalliyaawantta wonggiriya barew gam"etsana mala azazeedda.

¹⁰ Daro asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa bochchanaw sugerettee.

¹¹ Iita ayyaanay de'iyaa asatuukka Aa be'eedda wode ubbaan Aa sintsan guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni S'oossaa Na'aa gidikkii!» yaageeddino.

¹² Yesuusi he iita ayyaanatuu barebaa asaw odiide, barena k'onc'c'iyaa kessenna mala, untuntta minisiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda

(Mat. 10:1-4; Luk'. 6:12-16)

¹³ Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko s'eeseedda; hewaappe guyye aakko beeddino.

¹⁴⁻¹⁵ Untunttu barenanna de'ana malanne k'aalaa odanaw untuntta kiitana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de'ana mala, tammanne laa"u asatuwaa dooreedda.

¹⁶ I dooreedda tammanne laa"atuu hawantta: P'es'iroosa yaagiide suntseedda Simoona,

¹⁷ Bo'aanerggeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Yaak'ooba ishaa Yohaannisa. «Bo'aanerggeessa» giyaawe «Wolk'k'aama asatuwaa» giyaawaa.

¹⁸ Inddiraasanne Pilip'p'oosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiyaa Simoona,

¹⁹ Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula

(Mat. 12:22-32; Luk'. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa kaalliyaawanttunna haray atto, k'umaa maanawukka danddaybbeykino;

²¹ asay Aa, «Gooyee» giyaa diraw, Aa dabbattuu hewaa sisiide, Aa akkanaw beeddino.

²² Higgiyaa tamarissiyaa itti itti asatuu Yerusaalameppe yiide, «Yesuusa bolla Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddino; k'ay, «S'alahatuwaa kaappuu barew wolk'k'aa immina, iita ayyaanatuwaa kessee» yaagiide haasayeeddino.

²³ Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwaa odiidde, «Sees'aanay Sees'aanaa wooti kessanaw danddayi?»

²⁴ Itti kawutetsay bare gidдон shaakettooppe, he kawutetsay ek'k'anaw danddayenna;

²⁵ k'ay itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka ek'k'anaw danddayenna.

²⁶ Sees'aanay barenanna walak'ettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de'ana danddayenna.

²⁷ «Shin wolk'k'aama asaa golle geliide kasetiide Aa k'achchennaan de'iide, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayiyaa Asay baawa; k'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa golliyyaa bonk'k'anaw danddayee.

²⁸ «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne untunttu boriyaa boriyaa* ubbaa atto gaana;

²⁹ shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne med'inaw nagaraa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena» yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageedda diraassa.

Yesuusa Daayonne Ishatuwaa

(Mat. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

³¹ Yesuusa daayanne Aa ishatauu yiide, karen ek'k'i aakko asaa kiittiide, Aa s'eesisseeddino.

³² C'ora Asay Aa matan utteeddino; he kiitetteeddawe Aa, «Be'a; ne daayanne ne ishatauu karen ek'k'iide, neenanna gaketanaw koyyiino» yaageedda.

³³ Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? K'ay ta ishatauu oonee?» yaageedda.

³⁴ Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, «Be'ite; ta daayanne ta ishatauu hawanttushi.

³⁵ S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

4

Zeretsaa Zeriyaawaa Leemisuwaa

(Mat. 13:1-9; Luk'. 8:4-8)

¹ Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamarissuwaa doommedda; c'ora Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriyyaa gidдо geliide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee.

² I untuntta darobaa leemisuwaan tamarissiidde,

³ «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw kaseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide meedda.

⁵ Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay bayinna diraw, he zeretsay ellekka mokkeedda.

⁶ Away kaseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli aggeedda.

3:22 Mat. 9:34; 10:25 * **3:28** Boriyaa boriyaa: Guussay S'oossaa bolla Asay haasayiyaa iita, balanne geella haasayaa. **3:29** Luk'. 12:10 **4:1** Luk'. 5:1-3

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan mokkeeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hatta-muwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwwa ayfeedda.»

⁹ K'aykka Yesuusi, «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odeedda Gaasuwwa

(Mat. 13:10-17; Luk'. 8:9-10)

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantunne I odeeddawaa siseedda hara asatuu I barekka de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaa biletsaa Aa oochcheeddino.

¹¹⁻¹² Yesuusi untunttoo, «Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe karenna de'iyaa wanttu, s'eelaa s'eelliide be'enna mala, k'ay sissaa sisiiddikka akeekena mala, untunttu shirettiide S'oossaakko simmina, I untunttu nagaraa atto geena mala, untunttoo ubbay leemisuwaan odettee» yaageedda.

Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa

(Mat. 13:18-23; Luk'. 8:11-15)

¹³ Yesuusi untunttu, «Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee?

¹⁴ Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa zeree.

¹⁵ K'aalay zerettiyaa ogiyaa doonaan de'iyaa wanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaa wode, Sees'aanay ellekka yiide, untunttu wozanaan zeretteedda k'aalaa afi diggeedda.

¹⁶ Hawaadankka k'ay anc'c'otiyaa biittaan zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino.

¹⁷ Untunttu ha"iw de'iinoppe attin, untunttoo mino s'ap'uu baawa; guyyeppe k'aalaa gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, untunttu ellekka d'ubetti aggiino.

¹⁸ K'ay aguntsaa gidдон zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaawantta.

¹⁹ Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda.

²⁰ Shin tu'e biittaan zeretteeddawanttu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu hattamuwwa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwwa ayfeedda» yaageedda.

S'omppiyaa Leemisuwaa

(Luk'. 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjiide, «S'omppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wotsiyaa Asay de'ii? D'ok'k'asaan wotsennee?

²² Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesianawaa; k'ay geeman wotseeddabay ubbay beettanaan attena.

²³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'ooppe siso» yaageedda.

²⁴ K'aykka untunttu, «Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte makkeedda k'un"aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darisiide immana;

²⁵ de'iyaa uraw gujji immana; baynnawaappe haray atto, aw de'iyaa he guutsattokka akki diggana» yaageedda.

Dic'c'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriya asaa mala.

²⁷ He bitanii k'amma gem"ish ee; guura denddee; I bare huup'ew waanintto erennaan, he zeretsay mokkeenne dic'c'ee.

²⁸ Biittay katsaa barekka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; guyyeppe ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan kumentsaa ayfiyaa ayfee.

²⁹ Shin katsay gakkiiyaa wode, katsaa shiishshiyaa wodii gakeedda diraw, bitanii ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

(Mat. 13:31-34; Luk'. 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna leemisanee?

³¹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriya wode, sa'aan de'iyaa mitsaa ayfiyaa ubbaappekka guus's'aw;

³² henno zerina mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan golliyaa kees's'ana dand-dayee» yaageedda.

³³ Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw danddayiyaawaa keenaa, bare k'aalaa odeedda.

³⁴ Asaw leemisuu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu s'alalaanna de'iyaa wode, untunttoo ubbabaa billiide odee.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda

(Mat. 8:23-27; Luk'. 8:22-25)

³⁵ He gallassi sa'ay omarsina, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Abbaappe hefintsa pinnoytte» yaageedda.

³⁶ Aa kaalliyaawanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wong-giriyaan geliide, Yesuusa barenttuna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de'iino.

³⁷ Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay wonggiriya shoc'ina, haatsay kumana gakkanaw wonggiriya giddo geleedda.

³⁸ He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide gem"ish eedda. Yesuusa kaalliyaawanttu Aa dentsiide, «Tamaariissiyaawoo, nuuni d'ayiyaa wode c'o"u gaade s'eellay?» yaageeddino.

³⁹ I beegottiide gotuwaa, «C'o"u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» geedda; gotuukka c'o"u giina, ubbabaykka woppu geedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ayaw hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waan ammanikkitee?» yaageedda.

⁴¹ Unttuntu daro yayyiide barenttu gidдон, «Hawe laa haray atto, gotu-unne abbay azazettiyaawe oonee?» yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oy'k'eedda

Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:28-34; Luk'. 8:26-39)

¹ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu abbaappe hefintsaw pinniide, Gergge-senoona geetettiyaa gadiyaa gakeeddino.

² Asaa moogiyaa duufuu de'iyaa saappe iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gakettedda.

³ Bitanii he duufuu de'iyaa saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto, santsalataan k'achchanawukka danddaybbeenna.

⁴ Ayaw gooppe, I daro wode uk'k'unaaninne santsalataan k'ashettiide de'ee; shin santsalataa duseretseedda; uk'k'unnaakka mentsereetseedda; Aa s'oonanaw danddayeeddawe ooninne baawa.

⁵ I ubbaa wode gallassinne k'amma, he duufuu de'iyaaasaaninne deriyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchaan gaaree.

⁶ Yesuusa haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide aw goyinneedda.

⁷ He bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana murennaa mala, taani neena S'oossaa suntsan woossay» yaageedda.

⁸ I hewaa ayaw geeddee gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa» yaageeddawaassa.

⁹ Yesuusi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Nuuni c'ora gidiyaa diraw, ta suntsay Leegiyoona» yaageedda.

¹⁰ Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide woosseedda.

¹¹ He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee;

¹² iita ayyaanatuu Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa wudiyaakko yeddaarikii; untuntun biide gelana» yaagiide woossina,

¹³ Yesuusi, «Biite» yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, guduntsatuwaan geleeddino; laa"u sha"a gidiyaa guduntsaa wudii kakaa huup'iyanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeedda.

¹⁴ Guduntsaa wudiya heemmiyaawanttu bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gas'aa gadiyaan odeeddino; hewaa be'anaw Asay yeedda.

¹⁵ Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita ayyaanatuu beni oyk'k'eedda bitanii bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be'iide, ubbay yayyeedda.

¹⁶ Hewaa be'eedda asatuu iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanne k'ay guduntsaa wudiyaabaa he asaw odeeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda.

¹⁸ Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa woosseedda.

¹⁹ Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddenttonne k'ay I new ay mala keekentto ne soy asaw oda» yaageedda.

²⁰ Bitanii biide, Tammu Katamaa* giyaa saan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda Asay ubbay maalaletteedda.

*Yaa'iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto
(Mat. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan, c'ora Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide shiik'eeddino.

²² Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliyaa kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa be'eedda wode aakko yi Aa gadiyaan kunddiide,

²³ «Ta naatta harggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo"o de'ana mala, yaade ne kushiyaa izi bolla wotsaariikkii» yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda.

* **5:20 Tammu Katamaa:** Hawanttu itti c'ita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galiilaa gadiyaa away doliyaa baggana de'iyaaawantta gidiide, hewantun de'iyaa asatuwaa eeshshaykka Giriike asatuwaa de'uwa ogyaa kaalliyaawaa bessee.

²⁴ Yesuusi Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa kaalliidde metootseeddino.

²⁵ Tammanne laa'u laytsaa ubbaa izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta de'aw.

²⁶ C'ora aakimatuu izo aakimishshinkka, iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe attin, ayinne izo maaddibeenna.

²⁷ He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, Aa mayuwaa bochchaaddu.

²⁸ Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

²⁹ Iippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe pas'eeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu.

³⁰ Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew eriide, ellekka c'ora asaa gidon guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda.

³¹ Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asay neena sugiyaa wode be'aadde, «Taana oonee bochcheeddawe?» yaagay?» geeddino.

³² Yesuusi hewaa oonee ootseeddenttonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda;

³³ shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraadde yaade Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu.

³⁴ Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseedda; saruwaan ba; ne waayiyaappenne pas'a» yaageedda.

³⁵ Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soyippe kiitetteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamarissiyaawaa ayaw daaburssay?» yaageeddino.

³⁶ Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa, «Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda.

³⁷ Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'oobappenne Yaak'ooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda.

³⁸ Untunttu Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soy gakeedda wode, Yesuusi Asay loytsi yeekkiyaawaanne zilaaliyaawaa be'eedda.

³⁹ Geliide asaa, «Ayaw loytsi yeekkiitee? Naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye Asay Aa bolla miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de'iyaa Aa kaalliyaawanttanne akkiide, naatta de'iyasaa geledda.

⁴¹ Yesuusi naatti kushiya oyk'k'iide, «S'aalita, k'uumii»† yaageedda; hewaa biletsay, «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa.

⁴² Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza tammanne laa'u laytsaa naatto; hewe haniyaawaan Asay daro maalaletteedda.

⁴³ Yesuusi hewaa untunttu oossinne odenna mala, untuntta minisi azaziide, «Iziw miyaabaa immite» yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkenaan Is's'eeddino
(Mat. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)

† 5:41 S'aalita, k'uumii: Ha k'aalatu Aramaayike geetettiya k'aalaan Yesuusa wodiyaan Paalasttine gaden haasayettiyaawaa. S'aalita giyaawenne k'uumi giyaawe amaraatsuwa k'aalaa gidenna. Shin Giriikiyaa k'aalaa.

¹ Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; Aa kaalliyaawanttukka Aa kaalliide beeddino.

² Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaan tamarissuwaa doommeedda; I tamarissiyaawaa siseedda c'ora Asay maalalettiide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyaa malaataa I wooti ootsii? ³ Hawe anaas'iyaa* gidennee? Mayraami na'aa, Yaak'ooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoonaa ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan de'iyaa wantta gidikki-noo?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino.

⁴ Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubba saan bonchchete» yaageedda.

⁵ I hawaan bare kushiya amareeda asatuwaa bolla wotsiide, untuntta patseeddawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne danddaybbeenna.

⁶ Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa'u Barena Kaalliyaawanttu Tamarissanaadan Kiitteedda

(Mat. 10:5-15; Luk'. 9:1-6)

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamarisseedda.

⁷ Yesuusi tammanne laa'u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, laa"uwaa laa"uwaa kiitteedda; k'ay untunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda.

⁸ Untuntta, «Ogiyaa s'am"aappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyaa, hinttew miishshaa ayaanneekka oyk'k'oppite.

⁹ Hinttenttu gediyaan c'aammaakka wotsite; shin laa"u mayuwaa mayyoppite» yaageedda.

¹⁰ K'aykka untuntta, «Hinttentta Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyaan utti aggite.

¹¹ Hinttentta Asay mokennasaa woy hintte odiyaabaa sisennasaa hak'a gidooppekka, he gadiyaan de'iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiidde, hintte gediyaappe baanaa shoc'ite»† yaageedda.

¹² Tammanne laa'u Aa kaalliyaawanttu biide, Asay barenttu nagaraappe simmanaadan, k'aalaa odeeddino.

¹³ Untunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kesiide, harggiyaa asaa c'ora zayitiyaa okkiide patseeddino.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa

(Mat. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)

¹⁴ Asay Yesuusa suntsaa dentsiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyaa Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo aw wolk'k'aama malaataa ootsiyaa wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

¹⁵ Shin haranttu Aa, «Hawe Eelaasa» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiya» yaageeddino.

¹⁶ Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani k'ood'iyaa muuc'isseedda s'ammak'iyaa Yohaannisa. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda.

* **6:3 Anaas'iyaa:** Giriike biletsaan shuchchaa woy urk'k'aa melissiide med'd'iyaa asaa giide go"ettee. † **6:11 Hintte gediyaappe baanaa shoc'ite:** Hawe Asay is's'eeddawaa bessiyaawaa. **6:13 Yak'. 5:14**

¹⁷ Ayaw gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Heroodiyyaado akki wotseedda; Heroodise izi diraw, bare huup'ew asaa kiittiide, Yohaannisa oytsiide, k'ashissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni ne ishaa machchatto akkanaw bessena» yaagi wotseedda.

¹⁹ Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyk'k'aade Aa wod'isanaw koyaaddu; shin danddayabeykku.

²⁰ Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loytsi naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darssi metootiiddekka aabaa nashechchaan siseedda.

²¹ Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalak'atoonne Galiilaan de'iyaa wolk'k'aama asaw shoobiya giigisseedda wode, wurssetsaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu.

²² Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyaasaa gela duraadde, Heroodisanne Aa imatsatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, «Neena lo"eeddawaa ayaa gidooppenne taana oochcha; taani new immana» yaageedda.

²³ K'ay iziw darii c'aak'k'iide, «Neeni oochcheeddawaa ayaa gidooppekka, taani new immana; haray atto, ta kawutetsaappe bagga gidooppekka, taani new immana» yaageedda.

²⁴ Naatta kare kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade oochchaaddu.

I daaya, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa imma ga» yaagaaddu.

²⁵ Naatta ellekka kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa woc'iitiyaan wotsaade, neeni ha'i taw immanaadan koyyay» yaagaaddu.

²⁶ Hewaappe guyye kaatii darii k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne bare imatsatuwaa diraw iziw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa kolanaw koyyibeenna.

²⁷ Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huup'iyaa ahana mala azazeedda; naagiyaawe k'asho golle biide, Yohaannisa k'ood'iyaa muuc'eedda.

²⁸ He muuc'eeddawaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeedda; naatta k'ay bare aattiw immaaddu.

²⁹ Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda Taarikiyaa
(Mat. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)*

³⁰ Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu ootseeddabaanne barenttu tamarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeeddino.

³¹ Biyaa asaynne yiyaa Asay darina, haray atto k'umaa maanawukka untuntta gatsennaan is's'eedda diraw, Yesuusi untuntta, «Nuurekka guutsaa shemppi akkanaw Asay baynnasaa boytte»† yaageedda.

³² Yesuusinne untunttu barenttu s'alalaa wonggiriyaan uttiide, Asay baynnasaa beeddino.

³³ Untunttu biishshin, c'ora Asay untuntta be'iide ereedda; katamaa ubbaappe gediyaan wos's'iidde, untunttu biyaasaa untunttuppe kasetiide gakkeeddino.

† **6:31 Asay baynnasaa:** Hawe Galiilaa geetettiyaa wombbaappe pudehaa dola baggana de'ee. 6:45 s'eellite.

³⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa be'eedda; Asay heem-miyaa Asay baynna dorssaa mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa tamarissuwaa doommeedda.

³⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynna sa'aa; ha'i sa'aykka k'ammi diggeedda;

³⁶ asay heeraanne k'eeri katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

³⁷ Shin Yesuusi zaariide untuntta, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Nuuni biide, laa"u s'eetu biraa santtimiyaa § k'umaa shammiide, Asay maanaw immanee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³⁸ Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii? Biide be'ite» yaageedda.

Untunttu be'iide, «Ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa» yaageeddino.

³⁹ Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa c'itan c'itan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala azazeedda.

⁴⁰ Asay s'eetuu s'eetuunne ishatamuu ishatamuu c'itan c'itan utteeddino.

⁴¹ Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa oyk'kiide, pude saluwaa s'eelliide, S'oossaa galateedda; daabbotuwa mentsiide asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay laa"u moliyaakka untunttu ubbaw shaakkeedda.

⁴² Asay ubbay miide kalleeddino.

⁴³ Hewaappe guyye atteedda daabbotuwa dokkayenne moliyaa dokkay tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentseeddino.

⁴⁴ Daabbuwaa meedda attuma Asay ichcheshu sha"a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiide Beedda

(Mat. 14:22-33; Yoh. 6:15-21)

⁴⁵ Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsan de'iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sintsiide baanaadan azazeedda.

⁴⁶ Untuntta moyzeeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa woossanaw zooziyaa keseedda.

⁴⁷ Sa'ay k'ammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi wombaappe gas'aan barekka de'ee.

⁴⁸ C'arkkuu Aa kaalliyaawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaalliyaawantta wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bollan hamettiide, untunttukko yeedda; untuntta yeggi aad'd'anaw koyyeedda.

⁴⁹ Shin wombbaa bollan I hamettishshin, untunttu Aa be'iide, barenttoo moyttilliyaa malatina waasseeddino.

⁵⁰ Ayaw gooppe, untunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untuntta, «Ayinne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda.

⁵¹ Yesuusi untunttunna ittippe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda; untunttu daro maalaletteeddino.

⁵² Ayaw gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukitsaabaa akeekibeykkino.

6:34 Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Mat. 9:36 § **6:37 Biraa santtimiyaa:** Beni wodiyaan asaa gadiyaan itti gallassaa uniyaa ootsi peesheedda asaw itti biraa santtimii imettee. Mat. 20:2 s'eellite.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchatuwaa Patseedda
(Mat. 14:34-36)

⁵³ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaarees'a giyaa biittaa gakkeeddino; yaan wonggiriya gas'aa shiishshi k'achcheeddino.

⁵⁴ Unttuntu wonggiriyaappe wod'd'iaawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne

⁵⁵ hewaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaan wos'erettiide, hargganchchatuwaa shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda.

⁵⁶ Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eeri katamaan gidina, wolk'k'aama katamaan gidina, heeraa gidдон gidinakka, geyaa denbbaan Asay hargganchchatuwaa aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa mac'araa gidooppenne hargganchchatuwaa boshissana mala, Asay Aa woosseedda; bochcheedda ubbay pas'eedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa P'alk'k'eedda
(Mat. 15:1-9)

¹ Parisaawatuunne Yerusaalameppe yiide, Muse higgiyaa tamarissiyaa amareeda asatuu Yesuusakko shiik'eeddino.

² Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu ittuu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meec'ettinnaan k'umaa miyaawantta* be'eeddino.

³ Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwwa wogaa naagiide, barenttu kushiya loytsi meec'ettinnaan miikkino.

⁴ K'ay geyaappe yiidekka meec'ettinnaan de'iide miikkino. K'ay untuntu barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay de'ee; hewekka wanc'c'aa, keriyaa, birataappe med'd'eedda miishshaanne arssaa meec'c'iyaa wogaa.

⁵ Parisaawatuunne Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusa, «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwwa wogaa kaallennaan is's'iide, barenttu kushiya meec'ettinnaan k'umaa miinoo?» yaagiide oochcheeddino.

⁶⁻⁷ Yesuusi untunta hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode, hinttentubaa, lo" a malatiyaa iitatubaa s'aafeddawaadankka,

«S'oossay, «Hawe Asay taana,
bare bolla doonaan bonchchee.
Shin untuntu wozanay taappe haakuwaan de'ee;
asay taw mela goyinnee.

Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,
S'oossaa higgiyaa malatissiide tamarissee» geedda»
yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.

⁸ «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda.

⁹ K'aykka Yesuusi, «Hinttentu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita.

¹⁰ Ayaw gooppe Muse, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» K'ay, «Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayk'uwaan muretto» yaageedda.

¹¹ Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, «Hawe k'urbbaaniyaa; hawaa guussay S'oossaabaa giyaawaa» gooppe,

* **7:2 Meec'ettinnaan k'umaa miyaawantta:** Ayihude asatuwwa wogaan meec'ettinna kushiyan k'umaa muussay tunaadan paydettee. Hewoo k'umaa maanappe kasenna kushiya meechchaa loytsi minisiino. **7:6-7** Isa. 29:13 **7:10** Kes. 20:12; 21:17; Wog. 20:9; Zar. 5:16

¹² I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanawaa ayinne koyyikkita.

¹³ Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, S'oossaa k'aalaa kolide, hewaa mala darobaa ootsiita» yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Yesuusi c'ora asaa k'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite.

¹⁵ Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay ayinne baawa;

¹⁶ sisanaw haytsay de'iyaa uray ooninne siso» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda wode, Aa kaalliyaawanttu he leemisuwaabaa Aa oochcheeddino.

¹⁸ I untuntta, «Hinttenttookka k'ay gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee?

¹⁹ Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwaa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadankka Yesuusi k'umaa ubbay tuna gidennawaa erisseedda.

²⁰ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa giddoppe kesiyaabaa.

²¹ Ayaw gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe iita k'ofaa; woshum-miyaawaa; wuu"iyaawaa; wod'iyaawaa; c'aaratetsaa;

²² yoratetsaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa; geniyaa; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatetsaa.

²³ Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda.

Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa
(Mat. 15:21-28)

²⁴ Yesuusi hewaappe aggiide, S'iirroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan de'iyaa gadiyaa biide, itti golliyaa geleedda; k'ay I yaan de'iyawaa ooninne eranawaa koyyibeenna; shin k'osettiide gam"anaw dandday-ibeenna.

²⁵ Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyaa itti mishiratta Yesu-usabaa sisaade, ellekka aakko yaanne Aa gediyaan guufanna aggaaddu.

²⁶ He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu.

²⁷ Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa k'umaa akkiide, kanatoo† oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda.

²⁸ Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de'iyaa kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaa miino» yaagaaddu.

²⁹ Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba» yaageedda.

³⁰ Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hiis'an giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patseedda

³¹ Yesuusi S'iirroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda.

† 7:27 **Kanatoo:** Ha k'aalaa itti itti Ayihude asay, Ayihude gidenna asatoo go"etiyaawaa.

³² Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiyaa Aa bollan wotsana mala, Yesuusa woosseeddino.

³³ Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide, bare birad'd'iyaa Aa haytsaan yeddeedda; k'ay c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda.

³⁴ Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, «Eftahi»[‡] yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta giyaawaa.

³⁵ Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssaykka biletti aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii aggeedda.

³⁶ Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide odeedda; shin I darssi minisi odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseedda.

³⁷ Hewaa siseedda Asay ubbay daro maalalettiide, «Ubbabaakka I loytsi ootsee. Haray atto tulliyaakka sissee; k'ay duudiyaakka haasayissee» yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda

(Mat. 15:32-39)

¹ He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyaabay d'ayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide,

² «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"iide, miyaabaa ayinne demmibeenna diraw, taani untunttoo k'arettay.

³ Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda.

⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa demmanaw danddayiyaawe oonee?» yaageeddino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu daabbuu de'ee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he c'ora asaw gisheeddino.

⁷ Untunttoo k'aykka amareeda suuppaa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

⁸ Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

⁹ K'umaa meedda Asay oyddu sha"a gidana; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa yeddeedda.

¹⁰ I k'ay barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmannutaa* giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino.

Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino.

[‡] 7:34 Eftahi: Ha k'aalay Yesuusi ha alamiyaan de'iidde tamarissiyaa wode, go"ettiyaa Aramaayike yaagettiyaa k'aalaan haasayeeddawaa. * 8:10 Dalmannutaa: Hawe eretenna sa'aa.

¹² Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiyaa Asay ayaw malaataa koyyii? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha wodiyaa asaw malaatay ubbaakka imettenna» yaageedda.

¹³ K'ay untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa pinneedda.

*Parisaawatuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa
(Mat. 16:5-12)*

¹⁴ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa afanawaa dogeeddino; untunttoo wonggiriyaan gidдон itti ukitsaappe haray baawa.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Heroodisa† irshshuwaappe naagettite» yaagiide azazeedda.

¹⁶ Untunttu barenttu gidдон, «I hawaa giyaawe nuw k'umay bayinna diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa ayaw haasayiitee? Ha'i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee?

¹⁸ Hinttenttoo ayfi de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; sisikkitee? Hinttenttoo hassayettennee?

¹⁹ Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha"a asaw mentsa immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda.

Untunttu, «Tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino.

²⁰ «Taani k'aykka laappu daabbuwaa oyddu sha"a asaw mentsaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseedditee?» yaageedda.

Untunttu, «Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino.

²¹ I k'ay, «Ha"ikka akeekibeykkitee?» yaageedda.

Yesuusi Beetesaydan Itti K'ook'aa Patseedda

²² Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, Aa woosseeddino.

²³ Yesuusi k'ook'a bitaniyaa kushiya oyk'k'iide, heeraappe gas'aa kesseedda; Aa ayfiyaan c'uchchiide, bare kushiya Aa bolla wotsiide, «New ayentto beettii?» yaagiide oochcheedda.

²⁴ Bitanii d'ok'k'iide, «Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiide, mitsaa malatee» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiya wotseedda. Aa ayfi pas'eedda; bitaniikka loytsi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka geeshshiide be'eedda.

²⁶ Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa» yaagi Aa soy yeddeedda.

*P'es'iroosa Ammanuwaanne Aa Markkatetsaa
(Mat. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)*

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna K'iisaariyaa Piliip'p'oosa de'iyaa k'eri heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, «Taana Asay oona gii?» yaagiide barena kaalliyaawantta oochcheedda.

† 8:15 Heroodisa: Hawe Heroodise Anttip'aasa geetettiya wogga Heroodisa geetettiyaawaa na'aa.

8:18 Erm. 5:21; Hiz. 12:2; Mar. 4:12

²⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Itti itti Asay neena, «S'ammak'iyaa Yohaannisa» gee; haranttu, «Eelaasa» giino; k'ay haranttu, «Nabatuwaappe ittuwaa» giino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi untunttu, «Hintteshi taana oona giitee?» yaagiide oochcheedda. P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristtoosa» yaagiide zaareedda.

³⁰ Yesuusi, «Tabaa oossinne odoppite» yaagiide untunttu azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne
Waayiyaabaa Koyruwaa Haasayee
(Mat. 16:21-28; Luk'. 9:22-27)*

³¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttu, «Taani, Asaa Na'ay, darii waayetanaw bessee; c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamaris-siyaawanttu taana is's'anaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezentsiyaa gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide tamarissuwaa doommeedda.

³² Hewaa I untunttoo geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, zoretaa doommeedda.

³³ Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaawanttu s'eelliide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin, S'oossay k'oppiyaawaa gidenna» yaageedda.

*Yesuusa Kaalussay Oochchiyyaa Gatiyaa
(Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luk'. 9:23-27; 14:26-27)*

³⁴ Yesuusi c'ora asaanne barena kaalliyaawanttu barekko s'eesiide, «Taana kaallana koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

³⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa[‡] ashshana koyyiyaa uray bayiz-zanawaa; shin ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa.

³⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee?

³⁷ Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi?

³⁸ S'oossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwaa bonchchuwaan geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aan yeellatana» yaageedda.

9

*Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyya Taarikiyya
(Mat. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)*

¹ Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa kawutetsay wolk'k'aanna yiyaawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

² Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wolk'k'aama deriyaa bolla kesseedda; untunttu sintsaan laametteedda;

³ Aa mayuukka p'ooledda; sa'aan mayuwaa meec'ciyaa ooninne geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii boos's'eedda.

⁴ He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasayiawanttu be'eeddino.

[‡] 8:35 *Shemppuwaa*: Giriikiyaa k'aalaan izaawa woy asaa shemppuwaa geetetti billetteedda. 9:2
2 P'es'. 1:17-18

⁵ P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, nuuni hawaan de'iyaaawe nuw lo'a; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁶ I waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, ikka yekkonttukka darii yayyeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, shaarii yiide untuntta kammuna shaariyaappe, «Hawe taani siik'iyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁸ Ellekka untunttu yuushshi aatsi s'eelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be'ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntta, «Taani, Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ I azazeeddawaa untunttu, «*«Eeno» giide, ha hayk'uwaappe dend-diyaawaa giyaawe waagiyaawee»* yaagiide, barenttu gidon haasayetteeddino.

¹¹ Untunttu Yesuusa, «Higgiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

¹² I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayaw S'oossaa Mas'aafay, «Asaa Na'ay darii waayettananne is's'ettana» yaagii?

¹³ Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaadankka, Asay Aa bare koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda.

*Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Na'aa Patseedda
(Mat. 17:14-21; Luk'. 9:37-43)*

¹⁴ Yesuusi, P'es'iroosi, Yaak'oobinne Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyaawanttukko simmiide yiyaa wode, c'ora Asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan ek'k'eeddawaanne higgiyaa tamarissiyaa amareeda asatuu untunttunna palumettiyaawantta be'eeddino.

¹⁵ He c'ora Asay Yesuusa be'eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko wos's'i yiide, Aa saroteedda.

¹⁶ Yesuusi barena kaalliyaawantta «Untunttunna ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ He c'ora asaa gidloppe itti bitanii zaariide, «Tamarissiyaawoo, ta na'aa bollan haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko akkaade yaad.

¹⁸ Ha iita ayyaanay Aa oyk'k'iyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doonaan-nakka hoommuu paarottee; k'ay achchaa garc'c'issee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita ayaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybbeykkino» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiyaa asaw! Taani hinttenttunna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akki yiite» yaageedda.

²⁰ Untunttu na'aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide elekka na'aa kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin gondoretteedda.

²¹ Yesuusi he na'aa aawuwaa, «Hawe ne na'aa oyk'k'oodeppe woysa wode gidanee?» yaagiide oochcheedda.

Na'aa aabbu, «I na'atetsaan de'iyaa wodiyaappe doommeedda.

²² Aa wod'anaw daro wode tamaaninne haatsaan oleedda; shin neeni danddayooppe, nuw k'arettaade nuuna maaddaarikkii» yaageedda.

²³ Yesuusi Aa, «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyaa asaw ubbabay danddayettee» yaageedda.

²⁴ Ellekka na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani ammanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii» yaageedda.

²⁵ Yesuusi Asay dari dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tullenne duude ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan geloppa» yaageedda.

²⁶ He iita ayyaanay waassiide, na'aa darssi kokkorssiide, aappe ke-seedda. Na'ay hayk'k'eeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay hayk'k'eedda» yaageedda.

²⁷ Shin Yesuusi na'aa kushiyaay oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'k'eedda.

²⁸ Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa dumma, «Nuuni he iita ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykkoo?» yaagiide oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, «Hewaa malay woossappenne s'oomaappe attin, harabaan kessanaw danddayenna» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda*

(Mat. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)

³⁰ Unttunttu hewaappe denddiide, Galiilaanna aad'd'iide beeddino; Yesuusi bare de'iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna.

³¹ Ayaw gooppe, I barena kaalliyaawantta «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagiide tamarissee.

³² Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Oonee?

(Mat. 18:1-5; Luk'. 9:46-48)

³³ Unttunttu K'ifirinaahooma giyaa katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

³⁴ Shin untunttu biidde ogiyaan, «Nu gidдон nu ubbaappe aad'd'iyaawe oonee?» yaagiide palumetteedda diraw, c'o'u geeddino.

³⁵ Yesuusi uttiide, tammanne laa"u barena kaalliyaawantta s'eesiide untuntta, «Ooninne sintsaw aad'd'ana koyyoooppe, ubbaappe guyye aad'd'iide, he ubbaw k'ooma gidanaw bessee» yaageedda.

³⁶ Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, untunttu gidдон esseedda; he guutsa na'aa idimmiide untuntta,

³⁷ «Hawanttu mala guutsa naanaappe ittuwaa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana mokkee; k'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin, ta s'alalaa mokenna» yaageedda.

Yesuusi, «Nubaa Ek'etenna Uray Nu Bagga» Yaageedda

(Luk'. 9:49-50)

³⁸ Yohaannisi Aa, «Tamarissiyaawoo, itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

³⁹ Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite;

⁴⁰ ayaw gooppe, nubaa ek'etenna uray nu bagga.

⁴¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristtoosawantta gidiyaa diraw, ooninne hinttenttoo ta suntsan buliyaa haatsaa ushanaw immooppekka, bare gatiyaa akkanawaa.

Nagaraa Gaasuwa

(*Mat. 18:6-9; Luk'. 17:1-2*)

⁴² «Taana ammaniyaa ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaa oonanne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa Aa k'ood'iyaan k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aw lo"a.

⁴³⁻⁴⁴ Ne kushii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaanna* k'ay ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duus'a kushiyaanna de'uwaaw geliyaawe new lo"a.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u gediyaanna ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwaaw geliyaawe new lo"a.

⁴⁷⁻⁴⁸ Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa"u ayfiyaana ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa geliyaawe new lo"a.

⁴⁹ «K'umaan mas'iniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yeget-tana.

⁵⁰ Mas'inii lo"a; shin I mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal'etsanitee? Hinttenttun mas'inii de'o;† yaatiide ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite» yaageedda.

10

Machchatto Yeddana Bessena

(*Mat. 19:1-2; Luk'. 16:18*)

¹ Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bag-gana Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I ootsiyaawaadankka he asaa taaarissuwaa doommeedda.

² Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare machchatto yeddana nuw higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³ I zaariide, «Muse hinttentta waagi azazeeddee?» yaageedda.

⁴ Unttuntu, «Muse, «Itti Asay bare machchatto paramaa immiide yeddo» geedda» yaageeddino.

⁵ Yesuusi zaariide unttunta, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa di-raw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo s'aafeedda.

⁶ Shin S'oossay koyro med'd'iyaa wode, attuma asanne mac'c'a asaa ootsi-ide, unttunta med'd'eedda.

⁷ Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittuwaa gidee;

⁸ unttuntu laa"atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, unttuntu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino.

* **9:43-44** Hara Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, gus's'unii mule hayk'k'ennasaanne k'ay mulekka to'enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 s'eellite. † **9:50** Hinttenttun mas'inii de'o: Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaappe dendo gaasuwaan unttuntu bolla metuu gakkintokka ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'anaw bessee. **10:4** Zar. 24:1-4; Mat. 5:13

10:6 Dom. 1:27; 5:2 **10:8** Dom. 2:24

¹¹ Yesuusi untuntta, «Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne izinna woshummee.

¹² K'ay mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda

(Mat. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa seereeddino.

¹⁴ Yesuusi hewaa be'iide, barena kaalliyaawantta hank'k'etteedda; untuntta, «Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akka uray ooninne he kawutetsaa ubbakka gelenna» yaageedda.

¹⁶ Guutsa naanaa idimmiide, bare kushiya untunttu bolla huup'iyaan huup'iyaan wotsiide, untuntta anjjeedda.

Miishshaa Siik'ussay Ahiyaa Metuwaa

(Mat. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baanaw kaseedda wode, itti bitanii wos's'iidde yi Aa sintsan gulbbatiide, «Lo"o tamarissiyaawoo, med'inaa de'uwa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹⁸ Yesuusi, «Ayaw taana lo"oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo"uu ooninne baawa.

¹⁹ S'oossaa azazuwaa, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; word-duwaa markkattoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha» yaagiyaawaa eraasa» yaageedda.

²⁰ Bitanii Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe doommaade ha'i gakkanawukka naagay» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade new de'iyaaaba ubbaa zal"aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana. Yaatowaappe guyyiyaan yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin bitanii hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som"iyaa d'umissiide, nashettennan aggiide beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaawantta yuushshi aatsi s'eelliide, «Daro dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw waan metanddeeshsha!» yaageedda.

²⁴ Aa kaalliyaawanttu Aa haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi k'aykka untuntta, «Naatoo, S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!*

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, «Yaatina, oonee attanaw dand-dayiyaawe?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

²⁷ Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe S'oossaw danddayet-tiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayaw gooppe, S'oossaw ubbabaykka danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliya woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy

^{10:19} Kes. 20:12-16; Zar. 5:16-20 * ^{10:24} **Wooti metanddeeshsha:** Hawaa itti itti bilet say barew de'iyaaabaan ammanettiya asaa yaagee.

aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay ooninne,

³⁰ ha"i ha wodiyaan s'eetu dakkuwaappe dariyaa golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. Sintsappe yaana wodiyaankka med'inaa de'uwwa akkanawaa.

³¹ Shin c'oratu ha"i sintsan de'iyaa wanttu guyye aad'd'ana; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'iyaa wanttu sintsaw aad'd'ana» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne
Hayk'uwaabaa Heezentsuwaa Odeedda
(Mat. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)*

³² Unttuntu Yerusaalame biidde, ogiyaan de'iino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe sintsanna hamettee. Unttuntu maalaletteeddino; Aa kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa"u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttoo hawaadan yaagiide odeedda;

³³ «Be'ite; nuuni Yerusaalame ha"i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, k'eesatuwaa kaappatoonne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aatsiide immana. Unttuntu ta bolla hayk'uwwa pirdaa pirdana; k'ay ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immana.

³⁴ He Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anne c'uchchana; taana lissuwaan shoc'anne wod'ana; taani k'ay heezu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe dendana.»

*Yaak'oobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, «Tamarissiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuw ootsaariikkii» yaageeddino.

³⁶ Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo ayaa ootsoo?» yaageedda.

³⁷ Unttuntu Aa, «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha baggana k'ay ittuwaa haddirssa baggana utisaariikkii» yaageeddino.

³⁸ Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessinttokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwwa s'uu'aa ushanaw danddayiitee? K'ay taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataa† s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Ee danddayeetto» yaageeddino.

Yesuusi k'ay, «Taani ushanaw bessiyaa metuwwa s'uu'aa hintte ushana; taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataakka hintte s'ammak'ettana.

⁴⁰ Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooriyaawe taana gidikke; shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi wotseed-dawanttussa» yaageedda.

⁴¹ Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yaak'oobanne Yohaannisa hank'k'etteeddino.

⁴² Yesuusi untuntta ubbaa barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «*«Ayihuda gidennawantta mooddiyaawantta» giide k'oppiyaawanttunne hewantta kaaletsiyaa asatu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita.*

⁴³ Shin hintte gidon hewaa mala gidenna; hintte gidon woggatana koyiyaa ooninne hinttenttoo k'oomaa gidanaw bessee.

⁴⁴ K'ay hintte gidon ubbaappe bolla gidana koyiyaa ooninne hintte ubbaw ayile gidanaw bessee.

† 10:38 *S'ink'k'ataa*: Hawaa guussay Yesuusa gakeedda metuwwa s'uu'aa guussaa.

⁴⁵ Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

Yesuusi K'ook'aa Bars's'amoosa Ayfiyaa Patseedda

(Mat. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)

⁴⁶ Unttuntu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne c'ora asaana Iyarkkoppe kesishshin, S'imoosa na'ay k'ook'ay, Bars's'amoosa giyaawe, ogiyaa doonaan woossiide utteedda.

⁴⁷ Bars's'amoos Naazireetiyaa Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aa‡ Yesuusaa, taana maaraarikkii!» yaagussaa doommeedda.

⁴⁸ C'ora Asay Aa, «Hayzza!» giide hank'k'etteedda.

Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darssi d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii!» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, «Aa haa s'eesite» yaageedda.

Unttuntu k'ook'aa, «Ayinne baawa; dendda ek'k'a; neena s'eese» yaagiide s'eeseeddino.

⁵⁰ K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'k'iide, Yesuusakko beedda.

⁵¹ Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda.

K'ook'ay, «Tamaarissiyaawoo, taani s'eellanawaa koyyay» yaageedda.

⁵² Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

¹ Unttuntu Yersaalame matiide, Debre Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawant-tuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,

² «Hinttentuppe sintsan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ub-baa toggibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite.

³ Ooninne hinttentta, «Hewaa ayaw ootsite?» yaagiide oochchooppe, «Godaw* hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanaawaa» yaagite» yaageedda.

⁴ Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseed-dawaa demmiide billeeddino.

⁵ Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu untuntta, «Hare maraa wootanaw billiite?» yaageeddino.

⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino.

⁷ Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyaan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda.

⁸ C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiis'eedda; k'ay haranttuu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hiis's'eeddino.

⁹ Yesuusappe sintsanna hamettiyaa asayne Aa geeduwaa kaalliyaan Asay barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossay galatetto!

Godaa suntsan yiyaawe anjjetteddawaa.

‡ 10:47 Daawite na'aa: Ayihude asatuu S'oossaan Okettowe Daawite zeretsaappe yelettanawaa yaagiide k'ooppiyaa diraw, S'oossaan Okettowe «Daawite na'aa» yaagetti s'eeseetee. * 11:3 Godaa: Hawaa guussay hariyaa godaa. 11:9 Maz. 118:25-26

¹⁰ Godaa suntsan yiyaa nu aawuwaa
Daawite kawutetsay anjjetteddawaa.
Saluwaa ubbaappe bolla saluwaan
de'iyaa S'oossay galatetto»
yaageeddino.

¹¹ Yesuusi Yersaalame biide, Geeshsha Golliyyaa geleedda; k'ay ubbabaa
yuuyyi yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyaan, sa'ay k'ammiyaa diraw, tam-
manne laa"u Yesuusa kaalliyaawantunna Biitaaniyaa beedda.

Yesuusi Shek'k'eedda Balasiyaa Mitsatto
(Mat. 21:18-19)

¹² Wonttetsa gallassi untunttu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi
koshatteedda.

¹³ Haakuwaan itti balasiyaa giyaa mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno
be'iide, ooni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be'anaw izikko beedda;
shin izikko I biyaa wode, haytsaa s'alalaappe attin, ayinne ayfiyaa dem-
mibeenna; ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna.

¹⁴ Yesuusi he balasatto, «Neepe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa
mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu I giyaawaa siseeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹⁵ Untunttu Yersaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyyaa
geliide, hewaan zal"iyaawanttanne shammiyaawantta kare yederssuwaa
doommedda; k'ay miishshaa laammiyaawanttu s'arap'peezaanne
dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa aatsi yeggiide,

¹⁶ ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyyaa gibbiyaa giddonna
aad'd'anawaa diggeedda.

¹⁷ Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamarisseedda: «S'oossaa Mas'aafan,
'Ta gollii Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golle geetettana»
yaagettiide s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'osettiyyaa
gonggoluwaa kesseeddita.»

¹⁸ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaa
sisiide, Aa wod'ana ogiiyaa koshshaa doommeddino; shin c'ora Asay I
tamarissiyaawaan maalalettiyaa diraw, aw yayyeeddino.

¹⁹ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu katamaappe
gas'aa kesseeddino.

Balasiyaa Giyaa Mitsatta Melaaddu
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Untunttu wonttetsa gallassi guura ogiiyaanna aad'd'iidde, he balasatta
s'ap'uwaanna mela diggeeddawunno be'eeddino.

²¹ P'es'iroosi hassayiide, «Tamarissiyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda bal-
asatta mela diggaaddu» yaageedda.

²² Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite.

²³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan
bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, 'Denddaade abbaan
kundda» gooppe hanana.

²⁴ Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa
akki diggowaadan ammanite; hintte akkana.

²⁵ S'oossaa woossanaw hintte ek'k'iyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite.

²⁶ Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.»

Yesuusi Ayaa Maattaani Ootsii Giyaa Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

²⁷ Unttuntu k'aykka Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaan hamettishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiyaa tamarissiyaawantunne c'imatuu Yesuusakko yeeddino.

²⁸ Aa, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? Woy new ha maataa immeeddawe oonee?» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; taw odite; taani k'ay hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odana.

³⁰ Yohaannisi s'ammak'iyaa maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye woy asaappee? Taw odite» yaageedda.

³¹ Unttuntu barenttu gidдон palumaa doommiide, «Nuuni, «S'oossaappe yeedda» yaagoope, I nuuna, «Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaagana.

³² Shin, «Asaappe yeedda gaanee?» » yaageeddino; k'ay Asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino.

³³ Hewaa diraw, unttuntu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

12

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

¹ Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woyniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw naagiyaasaa kees's'eedda; hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

² Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiiyaawaa akkiide yaana mala, itti k'oomaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³ Kotsaa ootsiyaawanttu Aa k'oomaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino.

⁴ Laa'entsuwaa hara k'oomaa untunttukko kiitteedda; untunttu he k'oomaa huup'iyaa p'alk'k'iide pokkissi yeddeeddino.

⁵ Woynniyaa turaa goday k'aykka hara k'oomaa kiitteedda; he k'oomaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakka hewaadan ootseeddino; ittuwaa ittuwaa wad'd'iide, haratuwaa wod'eeddino.

⁶ «Woynniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, «Unttuntu ta na'aa bonchchennaan aggikkino» giide, bare na'aa untunttukko kiitteedda.

⁷ «Shin kotsaa ootsiyaawanttu barenttu gidдон, «Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyaaawe nuwaa gidana!» yaageeddino.

⁸ Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessi oleeddino.

⁹ «Simmi woyniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw immanawaa.

¹⁰⁻¹¹ «*◁Gimbbiyaawanttu kad'i is's'eedda shuchchay*

godaa s'ap'uwaa minisiyaa,

ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nuunakka maalalissiyaawaa

yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi beykkitee?»

yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu, higgiiyaa taaarissiyaawanttunne c'imatuu Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

¹³ K'ay Aa haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne Heroodisa baggatuwaappe* amareedawanttu aakko kiittina yiide,

¹⁴ «Taaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan taaarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyee digganee?» yaageeddino.

¹⁵ Shin untunttu lo"aa malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'c'iitee? Itti santtimiyaa haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageedda.

¹⁶ Untunttu aw aheeddino; «Ha malayenne suntsay oowee?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, «K'eesaarewaa» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaa S'oossaw immite» yaagina untunttu aabaa maalaletteeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaa Ooshaa

(Mat. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

¹⁸ Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

¹⁹ «Taaarissiyaawoo, Muse nuw higgiiyaa s'aafiide, *◁Machchatto akkeedda Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee*» yaagiyaawaa s'aafeedda.

²⁰ Itti wode laappu ishatuu de'iyaa wanttuppe bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

²¹ Laa'entsiyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda; heezentsiyaawekka hawaadan haneedda.

²² Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddino; ubbaappe guyyiyaan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu.

²³ Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, iza untunttuppe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino».

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaa Mas'aafatuwaanne Aa wolk'k'aa erenna diraassa!

^{12:10-11} Maz. 118:22-23 * ^{12:13} Heroodisa baggatuwaa: Hawantta guussay he wode de'iyaa kawutetsaa polottikaa baggana kase wogga Heroodisanne Aa na'aa Herood Anttip'aasa baggatuwaanne untuntta kaalliyaa asatuwaa. ^{12:19} Zar. 25:5

²⁵ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akka; mac'c'a asaynne gelenna.

²⁶ Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidoope, Muse mas'aafan s'aafetteedda s'aragay miyaa buuraabaa odiyaa sa'aan, S'oossay Musa, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» gidiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?

²⁷ I pas'a de'iyaa wanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna; hintte darssi baleeddita» yaageedda.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa

(Mat. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)

²⁸ Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu untunttu palumettiyaawaa shiik'iide siseedda; k'ay Yesuusi untunttoo lo'o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

²⁹ Yesuusi zaariide, Aa «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa, «Is-
raa'eeliyaa Asay sisite, Goday nu S'oossay itti Godaa.

³⁰ Hinttenttu Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappe, hintte kumentsaa shemppuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kumentsaa wolk'k'aappe siik'ite» yaagee.

³¹ K'ay azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa laa'entso azazuu hawaa; «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» giyaawaa; hawanttuppe aad'd'iyaa hara azazuu baawa» yaageedda.

³² Higgiyaa tamarissiyaawe Yesuusa yaageedda; «Tamarissiyaawoo, tu-
muwaa gaadda; neeni «S'oossay itti S'oossaa s'alala. Aappe attin, haray
baawa» geeddawe tuma.

³³ S'oossaa kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa wolk'k'aappe dosiyaawenne k'ay bare shooruwaakka bare huup'iyaadan siik'iyaawe, guuddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwaa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda.

³⁴ Yesuusi higgiyaa tamarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwaa gideeddawaa be'iide, «Neeni S'oossaa kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeenna.

«Yesuusi O Na'ee» Yaagiyaa Ooshaa

(Mat. 22:41-46; Luk'. 20:41-46)

³⁵ Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, «Higgiyaa tamaris-
siyaawanttu Kiristtoosa wooti Daawite na'aa giinoo?

³⁶ Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina,
««Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyaabaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» geedda»
yaageedda.

³⁷ Daawite bare huup'ew Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide, Daawite na'aa gidii?» yaageedda.

C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

Yesuusi, «Muse Higgiyaa Tamarissiyaawanttuppe Naagettite» Yaageedda

(Mat. 23:1-36; Luk'. 20:45-47)

³⁸ Yesuusi tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe naagettite; untunttu adussa mayuwaa mayyiide yuuyyiyaawaanne geyaa heerankka Asay untuntta bonchchiidde sarotiyaawaa dosiino.

³⁹ Untunttu Ayihuda woosa golletuwaan darii lo"iyaa oydiyaa dosiino; k'ay Asay barentta imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa dosiino.

⁴⁰ Untunttu am"etuu golliyaa bonk'k'iidde, barenttoo lo"a malatanaw S'oossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aad'd'iyaa muraa akkanawantta» yaageedda.

*Am"atti Mis'uwaataa
(Luk'. 21:1-4)*

⁴¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa yeggiyaa saas'iniyaa matan uttiide, Asay bare miishshaa he saas'iniyaan yeggiyaawaa be'eedda; c'ora dure Asay daro miishshaa he saas'iniyaan yeggeeddino.

⁴² Itti hiyyeesaa am"atta yaade, itti santtimiyaan laamettiyaa laa"u semberatuwaa he saas'iniyaan yeggaaddu.

⁴³ Yesuusi barena kaalliyaawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; imotaa saas'iniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am"atta darissaade yeggaaddu.

⁴⁴ Ayaw gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pac'aappe, barew de'iyaa de'uwaa mulekka imma aggaaddu» yaageedda.

13

*Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Luk'. 21:5-6)*

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, Aa kaalliyaawanttuppe ittuu Aa, «Tamarissiyaawoo, hawe aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa gollatuwaa be'ay!» yaageedda.

² Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwaa be'ay? Ha gollatuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

*Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyaa
(Mat. 24:3-14; Luk'. 21:7-19)*

³ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini baggana Debre Zayite Deriyaa bollan utteedda wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu s'alala aakko yiide Aa,

⁴ «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay hewe ubbay polettana wodiya erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Yesuusi k'ay untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁶ C'ora asatuu ta suntsan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaanawaa; c'ora asaa baletsana.

⁷ Matan de'iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa wode, hirgoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssetsay biraa.

⁸ Ayaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; shin hewe koyro yeluwaa oytsaa mala.

⁹ Shin hintte hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay hinttentta oyk'k'iide, pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka hinttentta lissuwaan shoc'ana; gadiyaa mooddiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsan ta diraw hintte markkattanaw ek'k'ana.

¹⁰ Mishiraachchuwaa k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw bessee.

¹¹ Unttuntu hinttentta pirdaa golle ahiyaa wodenne aatsiide immiyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hirggoppite; he saatiyaan S'oossay hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

¹² Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay naanay barenttu aawotuwaa bollaninne barenttu aayetuwa bolla denddiide, untuntu wod'isana.

¹³ Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyawe attana.

*Yerusaalame Gakkana Wolk'k'aama Iita Metuwaa
(Mat. 24:15-28; Luk'. 21:20-24)*

¹⁴ Shin nabiya Daaneel odedda bashshaa tunatetsay ek'k'anaw bessenasan ek'k'ishshin hintte be'iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de'iyawanttu deriyaakko betino.

¹⁵ Golliya huup'iyaa de'iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod'd'iide, bare soy geloppo.

¹⁶ Gaden de'iyaweekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁷ He wode shahaara mac'c'awanttoon d'antsiyaa mac'c'awanttoo ayyeero.

¹⁸ Shin hawe ubbay haniya wodii balgguwaa gidenna mala, S'oossaa woosite;

¹⁹ ayaw gooppe, S'oossay sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiiide, ha'i gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna metuu asaa bolla he wode de'ana.

²⁰ Goday he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gidedda ooninne attena; shin I bare dooredda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa gutseedda.

²¹ He wode ooninne hinttentta, «Be'ite; Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Be'ite; Kiristtoosi, hawaan de'ee» yaagooppe, hewaa ammanoppite.

²² Ayaw gooppe, worddanchcha Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana.

²³ Shin hintte nagettite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

*Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa
(Mat. 24:29-31; Luk'. 21:25-28)*

²⁴ Shin he wode he waayiyaappe guyyiyaan,
away d'umana;
agenay poo'iyawaa agkana;

²⁵ S'oolinttatuu saluwaappe kunddana.

K'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettana.

²⁶ He wode taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untuntu be'ana.

²⁷ He wode taani kiitanchchatuwaa sa'aa oyddu bagga kiittana; sa'aa gas'aappe saluwaa gas'aa gakkanaw, S'oossay dooredda asaa shiishshana.

*Wodiyaa Wurssetsay Gakkeeddawaa
Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mitsatto
(Mat. 24:32-35; Luk'. 21:29-33)*

²⁸ Leemisuwaa balasatto giyaa mitsattippe tamaarite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay hayttiyyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriita.

²⁹ Hawaadankka hintte he ubbabay haniyaawaa be'iyaa wode, I* matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa† erite.

³⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa yeletay hayk'k'idiggenna.

³¹ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

*Wurssetsa Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Mat. 24:36-44)*

³² Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaabay baawa.

³³ He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagettite; minnite; S'oossaa woossite.

³⁴ Ta yuussay bare golliyyaa aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitanii bare k'oomatoo huup'iyaa huup'iyaa oosuwwa immiide, untuntta bare oosoo kaappo ootseedda; k'ay kariyaa naagiyaawekka minisiide naagana mala azazeedda.

³⁵ Hewaa diraw, minnite; ayaw gooppe, golliyaw omarsa gidina, woy k'amma bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wontumaatsaan gidina awude yaanentto, hintte erikkita.

³⁶ Hinttenttu akeekenaan I yooppe, hinttentta gem"i sheeddawantta demenna mala minnite.

³⁷ Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.

14

*Kiristtoosa Bolla Mak'k'etteeddino
(Mat. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)*

¹ Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyaa gallassaynne C'aalibeenna ukitsaa muussaa bonchchiyaa baalaa gallassay gakkanaw laa"u gallassay atteedda; k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu Asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide wod'ana ogiyaa koyyiino.

² «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

*Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(Mat. 26:6-13; Yoh. 12:1-8)*

³ Yesuusi Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin k'umaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta albass's'iroosa baareeta kumeedda narddoosa giyaa darii al"o shittuwaa* akkaade yaaddu; he albass's'iroosa baareeta mentsaade shittuwaa Yesuusa huup'iyaa tigaaddu.

⁴⁻⁵ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu ittuu hank'k'ettiide, «Ha shittuwaa c'oo ayaw bayizzay? Ha shittuwaa heezzu s'eetu biraa santtimiyaan† zal"iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaagiide barenttu gidдон haasiyiino; yaatiide he mishiratto darssi hank'k'etteeddino.

* **13:29** I: Yesuusa guussaa. † **13:29** Matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa: Guussay, Yesuusa yuussay mateedda guussaa. **14:1** Kes. 12:1-27 * **14:3** Darii al"o shittuwaa: Guussay loytsi sawiyaawaa guussaa. † **14:4-5** Biraa santtimiyyaa: 6:37S'eellite.

⁶ Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayinne gooppite; izo ayaw metootsiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

⁷ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttentunna de'iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubbaa wode hinttentunna de'ikke.

⁸ Iza barew danddayetteeddawaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay mooget-tanaappe kasetaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu.

⁹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishi-raachchuwaa odiyaasan hak'aninneekka, Asay izo k'oppaana mala, ha iza ootseeddawe odettana» yaageedda.

*Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa
Aatsiide Immanaw Zoretaa Eeno Geedda
(Mat. 26:14-16; Luk'. 22:3-6)*

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu‡ giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaa kaappatoo aatsiide immanaw untunttukko beedda.

¹¹ Untunttu hewaa siseedda wode nashettiide, «Nuuni new miishshaa immana» yaageeddino; Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsiide immanaw injjetiyaa wodiya wochchee.

*Yesuusi Barena Kaalliyaawanttunna
Paasigaa K'umaa Meedda
(Mat. 26:17-25; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)*

¹² C'aalibeenna ukitsaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa nuuni hak'a biide giigissanee?» yaagiide oochcheeddino.

¹³ Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Katamaa biite; hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookkeedda itti bitanii hinttentunna gaketanawaa; Aa kaallite.

¹⁴ I biide geliyaa golliyaawuwaa, «Tamaarissiyaawe neena, «Taani taana kaalliyaawanttunna Paasigaa k'umaa maanaw ta imatsaa kifilii hak'anee?» yaagee» yaagite.

¹⁵ Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa bollan de'iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa bessana; hewaan nuw giigissite» yaageedda.

¹⁶ He laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadankka ubbabaa demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁷ Sa'ay omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawanttunna yaa beedda.

¹⁸ Untunttu uttiide samppaappe k'umaa miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttuppe ittuu taananna miyaawe, taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu loytsi sisettina, huup'iyaan huup'iyaan Aa, «Tumu taaneeshsha?» giyaawaa doommeeddino.

²⁰ Yesuusi zaariide, «I ha hinttenttu tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa.

²¹ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin taana, Asaa Na'aa, aatsiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan atteeddento, aw lo"a shin» yaageedda.

*Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa**(Mat. 26:26-30; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)*

²² Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²³ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, untunttoo immeedda; ubbay he s'uu'aappe usheeddino.

²⁴ Yesuusi, «Hawe ooratsa c'aak'uwaan§ c'ora asaa diraw gukkiyaa ta suut-saa.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani S'oossaa kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

²⁶ Mazimuriyaa yes's'eeddawaappe guyyiyaan, Debre Zayite Deriyaa beeddino.

*P'es'iroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda**(Mat. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)*

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo,
«Hinttenttu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gooppe,
S'oossaa Mas'aafay, S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'ana;
hewaappe guyyiyaan dorssay ubbay laalettana gee»
yaageedda.

²⁸ Shin taani hayk'uwaappe dendeeddawaappe guyyiyaan, hinttenttuppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda.

²⁹ P'es'iroosi zaariide, «Unttuntu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke» yaageedda.

³⁰ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

³¹ Shin P'es'iroosi kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena mulekka kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino.

*Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda**(Mat. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)*

³² Geetesemaane giyaa sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta «Taani S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³³ Yesuusi P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii kayyotteeddanne metooteedda.

³⁴ K'ay untuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gem"ishoppite» yaageedda.

³⁵ Guutsaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, danddayettiyaawaa gidooppe, he wodii bareppe aad'd'ana mala, S'oossaa woosseedda.

³⁶ K'aykka, «Abbabboo,* ta Aabboo, ubbabay new danddayettee; ha s'uu'aa taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo» yaageedda.

§ 14:24 Ooratsa c'aak'uwaa: S'oossay bare asaw Yesuusa hayk'uwaa baggana k'aalaa geleedda ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa. Hewenneekka Aa gakkiiyaa s'uu'aa, I bare suutsaa gussiide aatsi immeedda Aa de'uwaa. Hewenneekka, nu ec'a asatetsay ubbay laamettina, ooras's'eedda S'oossaa higgii nu wozanaan s'aafetteeddawaa odee. 14:24 Kes. 24:8; Erm. 31:31-34 14:27 Zak. 13:7 * 14:36 Abbaa: Guussay Giriike k'aalankka «Abbaa» gidiyaa wode, Aramaayike k'aalaani «Aabba» giyaawaa.

³⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide, gem"isheddawantta demmiide P'es'iroosa, «Simoonaa, gem"ishshaaddii? Neeni itti saatenttonne naaganaw danddayabeykkii?

³⁸ Paac'iyaan hintte gelenna mala, naagettitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha» yaageedda.

³⁹ K'aykka biide kasewaadankka S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Aa kaalliyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gem"isheddawantta demmeedda; untunttu ayfiyaa gem"ishuu goozii wotseedda diraw, aw ayaa haasayiinonttokka eribeykkino.

⁴¹ Heezentsuwaa untunttukko yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Gidana; wodii gakeedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatuwaa kushiyaan aatsiide immiyaa wodii gakeedda.

⁴² Denddina boytte; be'ite, taana aatsiide immiyaawe haweku gakeedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawant-tuppe ittuu, Yihudaa Ask'k'orootu, ellekka gakkii wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁴ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'iide loytsi naagiide, afite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁵ Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaris-siyaawoo» yaagiide Yesuusa yeri akkeedda.

⁴⁶ He c'ora Asay Yesuusa minisi oyk'k'eedda.

⁴⁷ Shin matan ek'k'eeddawatntuppe ittuu bare c'ubiyaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁴⁸ Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, «Taana bonk'k'anchcha kessi-ide, bonk'k'anchchaa oyk'k'iyawaadan oyk'k'anaw c'ubiyaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee?

⁴⁹ Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallassan gallassan hint-tenttunna de'iyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa Mas'aafatuu geeddawe polettanaw bessee» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu Aa yeggiide bi aggeeddino.

⁵¹ Nas'alaa s'alalaa mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyaawaa Asay oyk'k'eedda.

⁵² Shin he bitanii nas'alaa oliide, kallo s'iira wos's'eedda.

Yesuusa Pirddiyaa Shanggatuwaakko Afeeddino

(Mat. 26:57-68; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Asay Yesuusa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, c'imatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu shiik'eeddasaa afeeddino.

⁵⁴ P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaw haakuwaan Aa kaalleedda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiidde, utti aggeedda.

⁵⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne hewaan shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla markkaa koyyeeddino; shin ayinne demmibeykkino.

⁵⁶ Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bollan wordduwaa markkatteeddino; shin untunttu markkatetsay itti mala gidenna.

57-58 Itti itti asatuu denddi ek'k'iide Yesuusa bolla, «I, <Taani Asay kees's'eedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, Asay kees's'ibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa gidдон kees's'ana> giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide wordduwaa markkatteeddino.

59 Shin haray atto untunttu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna.

60 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa ubbaa sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaagiide oochcheedda.

61 Shin Yesuusi c'o'u giide, ayinne zaaribeenna; k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Anjjettedda S'oossaa Na'ay Kiristtoosi neene?» yaagiide laa'entsuwaa oochcheedda.

62 Yesuusi zaariide, «Ee, taana; hintte taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossappe ushechcha baggana uttide'ishshinanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

63 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii?

64 Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; hintte k'ofay ayee?» yaageedda; untunttu ubbay, «I hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino.

65 Untunttuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timbbitiyaa oda!» yaageeddino; k'ay naagiyaawanttukka Aa k'ins's'alliyaa bak'k'iide afeeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

66 P'es'iroosi dirssaa gidдон hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa mac'c'a k'oomatuwaappe ittinna yaaddu.

67 P'es'iroosi tamaa kashiyaawaa be'aade, c'adda s'eellaade, «Neenikka Naazireetiyaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.

68 Shin P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna» yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda.†

69 He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan ek'k'eedda asatuwaa, «Ha bitaniikka untunttunna de'ee» gaade gujjaade oduwaa doommaaddu.

70 Shin P'es'iroosi k'aykka kaddeedda.

Guutsaa gam'ishin, matan ek'k'eedda asatuu laa'entsuwaa P'es'iroosa, «Neeni tuma untunttunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa» yaageeddino.

71 Shin P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!» yaagiide barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

72 Ellekka kuttuu laa'entsuwaa waassi aggeedda; P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa» geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa P'ilaas'oosakko Afeeddino

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk'. 23:1-5; Yoh. 18:28-38)

1 Wontta guuran ellekka k'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaannannee Muse higgiiyaa tamarissiyaawaanttunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna mak'k'ettiide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilaas'oosaw aatsiide immeeddino.

14:62 Dan. 7:13 14:64 Wog. 24:16 † 14:68 **Kuttuukka waasseedda:** Ha k'aalay beni biletteedda itti itti biletsaan baawa.

- ² P'ilaas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.
 Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda.
³ K'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino.
⁴ P'ilaas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Unttuntu ne bolla woyissa mootuwaa ahintto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda.
⁵ Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilaas'oosi maalaletteedda.

Yesuusa Bolla Hayk'uwaa Pirddeeddino

(Mat. 27:15-26; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

- ⁶ P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallasaan Asay koyyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.
⁷ He wode itti Barbbaana giyaa bitanii walassaa kessiide shemppuwaa wod'eedda asatuwaana ittippe k'asho golliyaan de'ee.
⁸ Shiik'eedda c'ora Asay P'ilaas'oosi kase erettowaadankka barenttoo maarotaa ootsana mala, Aa oochcheeddino.
⁹ P'ilaas'oosi asaa zaariide, «Taani hinttenttoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda.
¹⁰ Ayaw gooppe, k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa k'anaatiide aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi ereedda.
¹¹ Shin k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbaana billanaadan, he shiik'eedda Asay P'ilaas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino.
¹² P'ilaas'oosi laa'entsuwaa zaariide, «Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttenttu giyaawaa wootoo?» yaageedda.
¹³ Asay P'ilaas'oosaw zaari zaari barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.
¹⁴ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.
 Shin Asay kasewaappekka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.
¹⁵ P'ilaas'oosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide lissuwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, kak'k'ana mala untunttoo aatsi immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa K'iliic'eeddino

(Mat. 27:27-31; Yoh. 19:2-3)

- ¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wotaadaratuwaa ubbaa ittippe s'eeseeddino.
¹⁷ K'ay zo'o mayuwaa Aa mayzzeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wotseeddino.
¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Aa, «Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido» yaagi sarotiide, Aa k'iliic'uwaa doommeeddino.
¹⁹ Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am"aan shoc'eeddino; k'ay Aa bollan c'uchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino.
²⁰ Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misi-maariyan d'ishiide, Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusa Kak'k'eeddino

(Mat. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; Yoh. 19:17-27)

- ²¹ Unttuntu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoona giyaa K'ereena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gaketitiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.

22 Yaatiide Golggootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golggootaa» giyaawe «Huup'iyaa Gosiyaasaa»* giyaawaa.

23 Kawaraa giyaa d'alii walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan is's'eedda.

24 Unttuntu Aa kak'k'eeddino; k'ay oona oona gakkanentto eranaw Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggeeddino.

25 Unttuntu Aa kak'k'iyaa wode, wanttaappe heezzu saate.

26 «Ayihudatuwaa kaatiyaa» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti utteedda.

27 Yesuusanna laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

28 S'oossaa Mas'aafay, «Iitabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» yaagiyaawe poletteedda.

29 Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyawoo,

30 ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'aade, ne huup'iyaa ashsha» yaageeddino.

31 Hawaadankka k'eesatuwaa kaappatuu Muse higgiiyaa taaaris-siyaawaanttunna ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaa ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna;

32 nuuni be'iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa'eeliyaa kaatii, ane mask'k'aliyaa bollappe ha'i wod'd'o» giide k'iliic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawanttukka Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusa Hayk'uwaabaa

(Mat. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

33 Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay d'umeedda.

34 Udduppu saatiyaan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?»† yaageedda. Hewaa giyaawe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaaddii?» giyaawaa.

35 Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Eelaasa s'eese» yaageedda.

36 He asaappe ittuu wos's'i yiide, zanzzaa malatiyaawaan c'aala woyniyaa eessaa kuntseedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wotsiide, «De'ishshite ane; Eelaas mask'k'aliyaappe Aa wotsanaw yaanenttonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa doonaakko ushshanaw shiishsheedda.

37 Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

38 Geeshsha Golliyaan k'ashetteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide pooshetti wod'd'eedda.

39 Mask'k'aliyaappe sintsa baggana hewaan ek'k'eedda itti s'eetuwaa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu S'oossaa Na'aa» yaageedda.

* **15:22** «Huup'iyaa Gosiyaasaa» Geetettiyaawe, asaa huup'iyaa malatiyaa shuchchay hewaan de'iyaa diraw, huup'iyaa gosiyaasaa geetetteedda. **15:24** Maz. 22:18 **15:28** Isa. 53:12 **15:29** Maz. 22:7; 109:25; Mar. 14:58; Yoh. 2:19 † **15:34** Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii: Ha k'aalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwaa mayyiide simerettiya wode haasayettiya Aramaayike geetettiya k'aalaan haasayettowaa. **15:34** Maz. 22:1 **15:36** Maz. 69:21 **15:38** Kes. 26:31-36

⁴⁰ Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyaa amareeda mac'c'awanttu de'iino; untunttu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, teefa Yaak'oobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de'iino.

⁴¹ He mac'c'a asatuu Yesuusi Galiilaan de'iyaa wode, Aa kaalleeddawantanne Aa maaddeeddawantta; k'ay Yesuusanna ittippe Yerusaalame beedda hara c'ora mac'c'a asatuu hewaan de'iino.

Yesuusa Mooguwaabaa

(Mat. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa'ay omarsseedda wode, hewaan shiik'eedda asaan bonchcheteedda itti Yooseefo giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambbatay giigettiyyaa gallassaa gideedda diraw, Yooseefo s'aliide P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁴⁴ P'ilaas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i diggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; s'eetuwwa kaappuwaa s'eesiide, «I hayk'k'oodeppe gam"eeddee?» yaagiide oochcheedda.

⁴⁵ P'ilaas'oosi Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwwa kaappuwaappe sisiide, Aa anhaa Yooseefo akkanaadan ootseedda.

⁴⁶ Yooseefo mooguwwa mayuwwa shammeedda; Yesuusa anhaa mask'k'aliyaappe wotsi mayuwaan s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wolk'k'aama shuchchaa gonddorssiide wotseedda.

⁴⁷ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa untunttu hak'an wotsintto be'iino.

16

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-8; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'eeddawaappe guyyiyaan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino.

² Wogaa gallassi wonttumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino.

³ Untunttu barenttu gidдон ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwaa doonaappe nuw shuchchaa oonee gonddorssiide digganaweeshsha?» yaagiide haasayino.

⁴ Untunttu s'eelliyaa wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa gonddorssidiggeeddawaa be'eeddino.

⁵ Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa gidдо geliyaa wode, itti wodalla bitanii bootsa mayuwwa mayyiide, ushechcha baggana utteeddawaa be'iide dagammeeddino.

⁶ Shin I untuntta, «Dagammoppite. Mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda Naazireetiyyaa Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Untunttu Aa wotseeddasaa hawaa be'ite.

⁷ Shin biide Yesuusi barena kaalliyaawanttoonni P'es'iroosaw, «Yesuusi hinttentuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide hawaa odite» yaageedda.

⁸ Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaaappe kesiide bak'ati aggeeddino; k'ay untunttu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne ayinne odibeykkino.

Mac'c'a asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa P'es'iroosawunne aanana de'iyaaawanttoo k'antsaan odeeddino; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi

bare huup'ew barena kaalliyaawanttu bolla, med'inaw ashshiyaa laamet-tenna geeshsha mishiraachchuwaa k'aalaa, away mokkiyaasaappe wul-liyaasaa gakkanaw kiitteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat. 28:9-10; Yoh. 20:11-18)

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe dendeeddawaappe guyyiyaan, Wogaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda.

¹⁰ Iza baade kase aanana de'iyaawanttoo, k'arettiiddinne yeekkiidde utteeddawanttoo odaaddu;

¹¹ shin Yesuusi pas'a de'iyawaanne iziww beetteeddawaa untunttu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa"u Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Luk'. 24:13-35)

¹² Hewaappe guyyiyaan, untunttuppe laa"atuu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, untunttoo beetteedda.

¹³ Untunttu guyye simmiide, haratoo odeeddino; shin hewanttu untunttu oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa miishshin, Yesuusi untunttoo beetteedda. Untunttoo ammanuu bayinna diraw, I untuntta seereedda; k'ay hayk'uwaappe I dendeeddawaa be'eeddawanttu untunttoo odina, untunttu ammanennaan is's'eedda dirawunne odina sisennawantta gidiyaa diraw, I untuntta seereedda.

¹⁵ I untuntta hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa odite.

¹⁶ Ammanowenne s'ammak'ettowe attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay pirdana.

¹⁷ Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa ootsanawantta: untunttu ta suntsan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; k'ay untunttu dumma dumma ooratsa k'aalaan haasayanawantta.

¹⁸ Untunttu shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iyaa marzziyaa ushintokka untuntta k'ohenna. K'ay untunttu barenttu kushiya hargganchchatuwaa bolla wotsana; he hargganchchatuu pas'ana» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Keseedda

(Luk'. 24:50-53; Kit. 1:9-11)

¹⁹ Godaa Yesuusi barena kaalliyaawanttunna haasayeeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa pude saluwaa afina, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu biide, ubba saan wonggalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka untunttunna ittippe ootsee; untunttu odiyaa k'aalaykka tuma gideeddawaa untunttu ootsiyaa malaatatuwaan erisseedda.*

* **16:20** Itti itti beni Geeshsha Mas'aafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuk'aasi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Luuk'aasi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hi-dootaw huup'e gideeddawe, Israa'eeliyaa Asay naagiidde de'iyaa S'oossaan Oketteeddawe, asaa zeretsaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Yesuusi S'oossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa K'aalay asaw de'iyaa dumma dumma metuwaa k'aariyaa wolk'k'aa oyk'k'eeddawaa gidiyaawaa Luuk'aasi ode. Luuk'aasa Mishiraachchuwaa K'aalaa gid-don, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne k'aykka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wurssetsaa shemppatuwaan loytsiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyaan ammanuwaabay waan dic'c'eeddenttonne waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha mas'aafaa s'aafeedda bitanii Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yetsaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiya heemmiyaawanttu biide be'eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na'atetsaan de'iidde Geeshsha Golliyaa beeddabay, k'aretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beetteedda na'aa taarikii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa s'alalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa K'aalaa gid-don ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw huup'e gidiide s'eeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gid-don mac'c'a asaw de'iyaa sabaanne S'oossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa 1:5–2:52

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-20

Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa 3:21–4:13

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:14–9:50

Yesuusi Galiilaappe Yerusaalame boowaa 9:51–19:27

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 19:28–23:56

Godaa Yesuusa dendduwaa, k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 24:1-53

¹⁻⁴ Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawanttunne barenttu k'aalaan markkatteeddawanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo"a gideeddawe taw beetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan,* Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

⁶ Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kad'ee banttaan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa.

* ^{1:5} *Yihudaa*: Hawaan Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filss's'eeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. ^{1:5} 1 Od. 24:10

⁷ Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode,

⁹ bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliiyaa geliide is'aanaa c'uwissuwaa[†] saamay Aa gakkeedda.

¹⁰ Is'aanay c'uiyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw beetteedda.

¹² Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.

¹³ Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisettedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu.

¹⁴ Aa yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta;

¹⁵ Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiyaa woyniyaa ushshaa gido haraa matsoyiyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa.

¹⁶ «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa untuntu Godaa S'oossaakko, I zaaranawaa.

¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaawozanaa naanatuwaakko, azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaaninne wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.»

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaa sintsan ek'k'iyyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwa new odanaw neekko kiitettaad;

²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallasay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam"eeddento maalalettiidde naagiino.

²² Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeenawaa s'orssi bessiide, duude gidiide de'eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiya wursso wode, bare golle simmeedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaar barenagentsaaddu.

²⁵ Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw[§] Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

²⁶ Usuppuntsa agenaar S'oossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

²⁷ Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiyya bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattikko S'oossaa matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo geetettee.

[†] **1:9 Is'aanaa c'uwissuwaa:** Hawaa guussay c'uiyaa woosaa kotaa S'oossaakko gakkee giide wonttanne omarssi wode c'uwissiyaa wogaa. **1:15** Pay. 6:3 [‡] **1:17 Eelaasa:** Hawe geetetteeddawe, kase Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaan Nabiyaa Eelaas ooratsabaa ootsiyaa wolk'k'aan eretteeddawaa diraassa. **1:17** Mil. 4:5, 6 **1:19** Dan. 8:16; 9:21 **§ 1:25 Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw:** Asinaa geleedda mishiratta na'aa yelennaan attooppe, Israa'eeliyaa asaa k'ofaan, «S'oossay izo muri de'ee» yaagettaw. **1:27** Mat. 1:18

28 Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteddawunno»* yaageedda.

29 Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu.

30 Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa.

31 Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa.

32 Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa aw immanawaa.

33 Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay baawa» yaageedda.

34 Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaagaaddu.

35 Kiitanchchaykka zaariide iziwi, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oossaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oossaa Na'aa geetettana.

36 Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaaroodeppe usuppuntsa agenaa oyk'k'aaddu.

37 S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda.

38 Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabees'o Oochchanaw Baaddu

39 Mayraamakka he agenaa giddon dendaade killi zoozetiyaa Yihudaa gaden de'iyaa itti katamaa elleella kesaaddu.

40 Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o sarotaaddu.

41 Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu.

42 Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu giddoppe anjjetteddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettowaa.

43 Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee?

44 Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda.

45 Goday polettee giide iziwi odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjjetteddawunno» yaagaaddu.

Mayraami Galataa Yetsaa (1:46-53)

46 Mayraamakka,

«Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,

47 Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan, loytsa nashettaw.

48 Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelleedda.

Hachcheppe doommiide yeletay ubbay
anjjetteddawunnee giino.

49 Wolk'k'aama gideedda I,

* **1:28** Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteddawunno: Ha k'ofay beni c'imreedda Giriikiyaa mas'aafaan baynnawaa gidiyaa diraw, itti itti Inggilizeetsuwaaninne Amaaraatsuwa mas'aafaanka baawa. **1:31** Mat. 1:21 **1:33** 2 Sam. 7:12, 13, 16; Isa. 9:7 **1:37** Dom. 18:14

darow yewuwaa taw ootseedda;
Aa suntsaykka geeshsha.

⁵⁰ Aa maarotay yayyiyaawanttoo,
yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee.

⁵¹ Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda;
barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta,
laaleedda.

⁵² Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe wotseedda;
ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

⁵³ Koshatteeddawantta lo"o yewuwaan kalisseedda;
duratuwaa k'ay mela yedersseedda.

⁵⁴ Bare maarotetsaa k'oppiide,
bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda.

⁵⁵ Nu aawaatoo I odeeddawaadan,
Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa,
med'inaw naagana diraassa»
yaagaaddu.

⁵⁶ Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabees'i matan gam"owaappe
guyyiyaan bare golle simmaaddu.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletaa

⁵⁷ Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.

⁵⁸ Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotetsaa iziwi
ootseeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteeddino.

⁵⁹ Hosppuntsa gallasaan na'aa k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuwaa
suntsaan Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee» yaagaaddu.

⁶¹ Unttunttukka izo, «Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha
suntsaan s'eesettibeenna» yaageeddino.

⁶² Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyintto s'orssi oochcheed-
dino.

⁶³ Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa»
giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.

⁶⁴ Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka bilet-
tina haasayaa doommeedda, S'oossaakka galateedda.

⁶⁵ Aa shooratuukka de'iyasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha
yewuukka zoozetiyya Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

⁶⁶ Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?»
yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyk'keeddino; S'oossaykka aanana
de'iyawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyyaa Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timb-
bitiyaa yaagi odeedda:

⁶⁸ «Israa'eeliyaa Goday S'oossay anjjetto;
yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayiliyaa Daawite golliyaan;
wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettowaadan,

⁷¹ I nuuna, nu morkkatuwaappenne,
nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo,

- maaretetsaa bessanaassanne,
bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa aatsanaassa.
- ⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamoo,
c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppanaw,
- ⁷⁴ nu morkkatuwaa kushiyaappe kesiide,
yashshay banttaan aw ootsanaadan,
maataa nuw immeedda.
- ⁷⁵ Hawenneekka, nuuna nu wodiya ubbaan,
geeshshatetsaaninne s'illotetsaan,
bare sintsaan essana diraassa.
- ⁷⁶ Zaariidekka, neenoo, ta na'aw,
D'ok'k'a S'oossaa nabiya geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna,
baanaassa.
- ⁷⁷ Asaa nagaraa maariya atotetsaa eraa,
unttunttoo immanaassa.
- ⁷⁸ Hewekka killippe yeedda poo'uu,
nuuna s'omooseeddawe,
nu S'oossaa maaretetsaanne k'aretaa gaasuwaana.
- ⁷⁹ Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwaa kuwaan,
utteeddawanttoo poo'issee;
nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.»
- ⁸⁰ Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan minneedda; Israa'eeliya asaw beet-
teedda gallassay gakkanaw mela biittaan de'eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa (Mat. 1:18-25)

- ¹ He wode* Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa
s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe† azazuu
keseedda.
- ² Hewenneekka, K'ereneyoose‡ Sooriya gadiya mooddiya wode ha-
needda koyro asaa payduwaa.
- ³ Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa
beedda.
- ⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiya diraw Galiilaa
Awuraajjaan de'iyaa Naazireete katamaappe dendiide Daawita katamaa
gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyaa katamaa ke-
seedda.
- ⁵ He wode yeliya wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka
aanana ittippe baaddu.
- ⁶ Unttuntu hewaan de'ishshin iziw yeliya wodii gakkii aggeedda.
- ⁷ Izakka Bayira Na'aa§ gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemp-
piyaa sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan*
k'eraaddu.

Wudiya Heemmiyaawantanne Kiitanchchatuwaa

* **2:1** He wode, Geetettowe S'ammak'iyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guutsatetsaan de'ishshin
Yesuusi yeletto wodiyaanna. † **2:1** K'eesaara: Giyaa suntsay kaatiya guussa. Hewenneekka c'ora
gadiya mooddiya wolk'k'ay de'iyaa c'ora kaatatuwaa kaatiya guussaa. ‡ **2:2** K'ereneyoosa:
Geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugiss's'oose, Sooriya geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraaj-
jatuwaa oyk'k'eedda gadiyaan suntsayeeddawa. § **2:7 Bayira na'aa:** Isiraa'eeliya Asay yelet-
teedda na'aa ubbaa golliyaankka S'oossaw bessiyaawaa giino. * **2:7 Gap'atiya:** Ha miishshay
miyay miyaabay sa'aan laalettannaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

8 He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'iyaa wanttu de'iino.

9 S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide untunttu miyyiyaan ek'k'eedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay untuntta oyk'k'eedda.

10 Kiitanchchay untuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaad.

11 Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.

12 Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa gidдон giseeddawaa demmanita» yaageedda.

13 K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna it-tippe k'onc'c'eeddino.

14 S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino:

«Bonchchuu S'oossaw
bolla saluwaan gido.

Sa'aan I dosiyaa asaw
sarotetsay gido»
yaageeddino.

15 Kiitanchchatuu untunttuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'iseeddawaa, hawaa ha-needda yewuwaa be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddino.

16 Untunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yoosefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino.

17 Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'issiide odeeddino.

18 Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalaletteed-dino.

19 Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu.

20 Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu untunttoo odetteed-dawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

21 Na'aw hosppun gallassaa gidina k'as's'arettiyyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan S'oossaw Sheed'etteedda

22 Muse wogaa maaraadan geeyyiyyaa wodii† poletteedda wode Yoosee-fonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yersaalame akki beeddino.

23 Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay‡ ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddawaadaaninne,

24 k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogommatuwaa woy laa"u harap'p'e maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeed-dino.

2:21 Wog. 12:3; Luk'. 1:31 † 2:22 **Geeyyiyyaa wodii:** Ayihudatuwaa mac'c'a Asay attuma na'aa yelowaappe guyyiyaan, «Geeshsha gidukku» yaagi k'oppiino. K'aykka he na'ay k'as's'arettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan oosettaw. Ha wodii, geeyyiyyaa wodiyya geetettee. ‡ 2:23 **Bayira na'ay:** 2:7S'eellite. 2:23 Kes. 13:2, 12

²⁵ He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoona geetettiyaa itti bitanii Yerusaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyaa asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bollaana shemppeedda asaa.

²⁶ Godan oketteedda Kiristtoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'onc'c'isseedda.

²⁷ Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliyaa geleedda. Na'aa yelawanttu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode,

²⁸ Simoone mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan,
ha'i taana ne ayiliyaa saruwaan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu,
asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda,
ashshiyaa hidootaa be'eeddino.

³² Hewekka Israa'eeliyaa gidenna asaw,
k'onc'c'etsaa immiyaa poo'uwwaa.

K'ay Ne asaw Israa'eelew bonchchuwaa.»

³³ Yooseefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddino.

³⁴ Simoonikka anjjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliyan c'orattoo dendduwaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa haasayiyaawanttoo malla gidanaw dooretteedda.

³⁵ C'orattookka wozanaa k'ofay k'onc'c'owaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda.

³⁶ K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyaa nabatta de'aw; Izakka loytsa c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleedda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno.

³⁷ Izi laytsaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallassaanne k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde am"e§ gidaade gam"aaddu.

³⁸ He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yerusaalame Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgsan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.

⁴⁰ Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o eraankka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bollaana shemppeedda.

Guutsa Na'aa Yesuusi Geeshsha Golliyaan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yerusaalame katamaa biino.

⁴² Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yerusaalame keseeddino.

⁴³ Baalaa polowaappe kaala barenttu golle untunttu simmoode guutsa na'aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yerusaalamen atti aggeedda.

§ 2:37 **Am"e:** Am"e guussay asinay hayk'k'ina gelennaan gam"eedda mac'c'awuno. Ha payduwaan s'aafetteedda mishiratta laappu laytsaa s'alalaa asinaana gam"owaappe guyye 84 laytsaa ubbaa am"e gidaade gam"aaddu. **2:39** Mat. 2:23 **2:41** Kes. 12:1-27; Zar. 16:1-8

⁴⁴ Unttuntunna ittippe de'iyaaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan koshsaa doommeeddino.

⁴⁵ D'ayo wode koyyiidde hini Yersaalame simmeeddino.

⁴⁶ Heezzu gallasaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidдон Yesuusi utti-ide untunttu giyaawaa sisiiddenne untuntta oochchiidde Geeshsha Goliyaa garssan de'iyaaawaa be'eeddino.

⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo» yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de'anaw taw koshsiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda.

⁵⁰ Hewaa yaagi odooppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa ginto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untuntunna ittippe hini Naazireete beedda; hewanka untunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu.

⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossaanne asaa sintsan dic'c'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee (Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

¹ S'ibaariyoosa geetettiyyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshet-siyaa laytsaan P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Yihudaa mooddiyyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyyaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileen en oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide mooddi de'ishshin,

² Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa kaappatuwaa* gidiide de'ishshin, S'oossaa k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko mela biittaan yeedda.

³ Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» yaagi tamarisseedda.

⁴ Nabiyyaa Isiyaasa mas'aafan s'aafetteedda k'aalaadan,

«Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,
«Godaw ogiyaa giigissite;
Aa ogiyaakka suurissite.

⁵ Ollay ubbay kumo;
deriinne zoozii denbbaa gido,
giigenna ogii ubbay giigo,
hanchchiro ogii ubbay liik'o.

⁶ Hewaa gidooppe,
Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana »
yaageedda.

* **2:49** Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. **2:52** 1 Sam. 2:26; Lem. 3:4 * **3:2** K'eesatuwaa kaappatuu Haanninne K'eyyaafay: Haanna kaappotetsaa wodii Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laytsaa gakkanaassa. K'eyyaafaa geetettiyyaa Haanna bolluu 18-37 laytsaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gam"eedda. **3:4** Isa. 40:3-5

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan s'ammak'ettanaw keseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa naatoo; yiyaa hank'k'uwaappe attana mala hinttentta ooni mak'k'eeddee?

⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee gooppite. S'oossay Abraahaamoo† naanaa ha shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaa-gaade taani hinttenttoo oday.

⁹ Ha"i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo"o ayfiyaa ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olettanawaa.»

¹⁰ «Yaatina ha"i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'iyaaawe baynnawoo immo; k'umay de'iyaaawekka baynnawoo gisho» yaagi zaareedda.

¹² K'aras'aa shiishshiyaawanttukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaariissiyaa-woo, nu ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa oochcheeddino.

Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oonanne wordduwaan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana» yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode Asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa, «Hawekka Kiristtoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe at-tin taappe wolk'k'aamayenne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe‡ biro yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa;

¹⁷ Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa uddumaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dalaa to'enna tamaan guuddee.»

¹⁸ Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'k'iidde mishi-raachchuwaa k'aalaa odeedda.

Heroodise S'ammak'iyaa Yohaannisa K'achcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'oota machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda.

²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda.

Yohaannisi Yesuusa S'ammak'eedda (Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

²¹ Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

²² Geeshsha Ayyaanaykka harap'p'iyaa malatiide Aa bollaaw wod'd'eedda. Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiyaa k'aalay yeedda.

3:7 Mat. 12:34; 23:33 † **3:8** *Abraahaamoo naanaa*: Ayihuda asatuu barentta S'oossay dooreedda asaa yaagi k'oppiino. Gaasuunnekka, beni hidootaa k'aalay S'oossaappe nu aabbu Abraahaamoo imetteedda yaagiide k'oppiyaa diraassa. **3:9** Mat. 7:19 **3:12** Luk'. 7:29 ‡ **3:16** *Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe*: Hawe k'oosmaa woy danggaas'iratti oosuwa. **3:20** Mat. 14:3-4; Mar. 6:17-18 **3:22** Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 1:17; Mar. 1:11; Luk'. 9:35

*Yesuusa Yeletay Kase Guyye
Mayzzaappe De'iyaa Payduwaa
(Mat. 1:1-17)*

²³ Yesuusi tamarissuwaa doommoo de aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa;

²⁴ Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoona na'aa; Yooni Yooseefo na'aa;

²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amos'e na'aa; Amos'e Naahooma na'aa; Naahooma Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa;

²⁶ Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa;

²⁷ Yoodi Yoonaana na'aa; Yoonaani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa;

²⁸ Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'oosaama na'aa; K'oosaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa;

²⁹ Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yooraame na'aa; Yooraami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa;

³⁰ Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday Yooseefo na'aa; Yooseefo Yoonaana na'aa; Yoonaani Eliyaak'eema na'aa;

³¹ Eliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa;

³² Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoona na'aa; Salmooni Nahishoona na'aa;

³³ Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa;

³⁴ Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoora na'aa;

³⁵ Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa;

³⁶ Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa;

³⁷ Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa;

³⁸ K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami S'oossaa na'aa.

4

*Yesuusaw Shiik'eedda S'alahiyaa Paac'iyaa
(4:1-13; Mat. 4:1-11; Mar. 1:12, 13)*

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda.

² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope ha shuchchaa, «Ukitsaa gida» gaade azaza» yaageedda.

⁴ Yesuusikka, « «Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutetsaa ubbaa lip'o ayfii simmanaw besseedda.

⁶ Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maatayenne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana.

⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, «*«Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya»* geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yersaalame afiide Geeshsha Golliyaa huup'iyaa kessiide,

«*S'oossay neena naagana mala,
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
untunttukka ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
barenttu kushiyaan neena dentsanawantta»* yaagettiide,
Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda;
ane Neeni S'oossaa Na'aa gidoope,
hawaappe duge neena ola»

yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, «*«Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa»* geetetteedda» yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe shaaketteedda.

*Yesuusi Galiilaan Oosuwwa Doommeedda
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14, 15)*

¹⁴ Yesuusikka Ayaanaa wolk'k'aan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakkeedda.

¹⁵ Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamarissiide asaan ubbaan galatetteedda.

*Naazireeten Yesuusa Is's'eeddino
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)*

¹⁶ I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw denddiide ek'k'eedda.

¹⁷⁻¹⁹ Nabiyaa Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw immeeddino. He mas'aafaa billiide:

«Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaa odanaw
oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de'ee.
K'ashetteeddawanttoo biletsaa,
k'ook'atoo s'eelana mala odanaw,
k'aykka naak'etteeddawantta naak'uwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laytsaa
odana mala, Taana kiitteedda»
geetetti s'aafetteeddasaa demmeedda.

²⁰ Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda.

²¹ Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe denddeeddawaan maalalettiidde, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» geeddino.

²³ Yesuusikka sid'e banttaan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw <D'aliyaa Godaw, ne huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa> yaagiide odiita» yaageedda.

²⁴ K'aykka, «Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ «Yewuwaan k'ay tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laytsanne usuppun agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora am"atuu de'iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am"attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitettibeenna.

²⁷ Nabiyya Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan* oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaa de'iyaa Ni'imaaneppe attin untuntuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa wanttu ubbatuu hawaa sisiide darissii hank'k'etteeddino.

²⁹ Untunttu denddiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino.

³⁰ Shin Yesuusi untunttu gidduwaanna aad'd'iide beedda.

Iita Ayyaanay Oy'k'eedda Bitaniyaa

(4:31-37; Mar. 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallasaankka asaa tamarisseedda.

³² I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'k'eedda bitanii de'ee; bare kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide,

³⁴ «Hayya godo aggaarikkii Naazireetiyaa Yesuusa; nuw neenanna ay it-tippetetsay de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oossaa Aawuu kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, «C'o"u ga, aappekka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwaan kunddissiide ayinne k'ohennaan aappe ke-seedda.

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne wolk'k'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kesee» yaagiidde haasayeeddino.

³⁷ Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi C'ora Hargganchcha Asaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe denddiide Simoonaa golliyaa geleedda, Simoonaa bollotatta wolk'k'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda.

³⁹ I matan ek'k'iide k'os'uwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; he wodiyaankka denddaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyaan oyk'k'etteedda hargganchchatuwaa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare kushiyya wotsiide patseedda.

4:24 Yoh. 4:44 **4:25** 1 Kat. 17:1 **4:26** 1 Kat. 17:8-16 * **4:27** Oolluwaa harggiyaa: S'oossaa k'aalay tamarissettiyaa wodiyya ubbaan, «Oolluwaa» giyya k'aalay galbbaa bolla sakkiiyaa sakuwaa ubbaw akettiyaawaa. **4:27** 2 Kat. 5:1-14 **4:32** Mat. 7:28, 29

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristtoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

⁴² Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.

⁴³ I k'ay, «Hini hara katamatoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwaa K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamarissiidde gam"eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda
(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa* gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'iide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino.

² He wode laa"u wonggiratuu† Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu dabbaa meec'c'i de'iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnin geliide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissuwaa doommeedda.

⁴ Tamarissuwaa betsowaappe guyyiyaan Simoona, «Wonggiriya yaa abbaa c'iimuwaakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda.

⁵ Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha"i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadankka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Untunttu dabbatuukka duus'erettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untunttu laa"u wonggiratuwaankka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda.

⁹ Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyawanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino.

¹⁰ Hewaadankka k'ay Simoona laggetsaa gideeddawanttu Zabddiyoosa naanatuu Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simoona, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa gidanaassa» geedda.

¹¹ Unttunttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oy'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

* **5:1** Gensaarees'e Abbaa: Galiilaa Abbaw imetteedda dumma suntsaa. **5:1** Mat. 13:1, 2; Mar. 3:9, 10; 4:1 † **5:2** Wonggiriya: Wonggiriya geetettowe, wogga haatsaa woy abbaa bollaana Asay hefintsa bagga pinnanaw go"ettiyaa miishshaa. Hayk'k'o Asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh. 21:3 **5:6** Yoh. 21:6

12 Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu[‡] bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyaawe Yesuusa be'iide Aa sintsankka kunddiide, «Godaw, neeni koyyoope taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda.

13 Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda. Heman"iyankka oolluu Aa yeddeedda.

14 Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo markka gidanaadan Muse higgian azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda.

15 Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino.

16 Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(5:18-26; Mat. 9:2-8; Mar. 2:3-12)

17 Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yersaalame yeedda Parisaawatuunne higgiaa tamarissiyaawanttu utti de'ishshin hargganchchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw imetteedda.

18 He wode bollay sileedda[§] itti bitaniyaa amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino.

19 Asaa c'oratetsaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw dand-dayibeykkino. Hewaa diraw bollaw gi"i golliya kaaraa* k'aariide Aa, shanchchamaanna asaa giddon Yesuusa sintsaan wotseeddino.

20 Yesuusikka untunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

21 Muse higgiaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu, «Hawe S'oossaa boriyaawe oonee? Itti S'oossappe attin nagaraa atto gaanaw ooni dand-dayii?» yaagi k'ofaa doommeeddino.

22 Yesuusikka untunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttenttu wozanaan hawaadan k'oppiitee?

23 «Ne nagaray atto geetetteedda» gaanawaappenne «Denddaade ba» gaanawaappe hak'awe matee?

24 Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de'iyawaa hinttenttu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda.

25 Gunddaykka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossaa galatiidde bare soy beedda.

26 Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossakka galatiidde, «Hachche malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda

(5:27-32; Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiya k'aras'aa shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda.

[‡] 5:12 Oolluwaa: 4:27S'eellite.

[§] 5:18 **Bollay sileedda:** Hawaa guussay Giriike k'aalaan «Paralumoo'ay» geetettiyaawaa. Ha k'aalaa biletay Inggilizeetsuwaan «Paraalayizid» guussaa. Ha laa"atuwaakka Dawurootsuwan biletasaa immoode, keechcheeddawaa woy k'aas's'enna mala daabureeddawaa guussaa.

* 5:19 **Kaaraa:** Ha payduwaan geetetteedda golliya kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palasttiine gaden golliya bollan de'iyaa kaaray gede k'erettiide kees'etee. Hewe yaatiide k'ay dufettiide gas'aan gas'aan hara mitsay tec'ettina loytsi kees'etee. Hewaa mala kees'ay ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa wodiyaan eretteeddawaa.

²⁸ Ikka dendiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigisseedda; c'ora k'aras'aa shiishshiyaawanttunne hara c'ora asaykka untuntunna uttiide mi de'iino.

³⁰ Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaa, untuntunna ootsiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, «Hargganchcha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshshenna.

³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda.

Yesuusi S'oomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Mishiray untuntunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw danddayiino?»

³⁵ Yewuwaan k'ay mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaa bollan d'eppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada ootsooppe ooratsa mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efikka ec'a mayuwaan giigenna.

³⁷ Hawaadankka ec'eedda c'ilggiyaan† ooratsa woyniyaa eessaa wotsiyaawe baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka gukkee; c'ilggaykka bayee.

³⁸ Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee.

³⁹ Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ec'ay mal"ee giyaa diraw.»

6

Yesuusa Kaalliyaawanttu Sambbataan Tishaa Duutseeddino
(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe itti goshshaa gidduwaanna aad'd'iyaa wode Aa kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa giddoppe, «Sambbata gallasaan ootsanaw woga gidenawaa ayaw ootsiitee?» yaageeddino.

³ Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyaawanttu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee?»

⁴ Daawite S'oossaa golliiyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan digetteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa meedda. Ittippe de'iyaawanttukka I imminaade meeddino» yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaa!» geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

^{5:30} Luk'. 15:1, 2 † ^{5:37} **C'ilggiyaa:** Hawoo Dawurootsuwan imettiyaa gujja biletsay eessaa naa"iyaa ogoruwaa. ^{6:4} Wog. 24:9

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyya geliide tamarissi de'ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee.

⁷ Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwa demmanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino.

⁸ Ikka untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda asaa gidduwaan ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka denddi ek'k'eedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallasaan lo"obaa ootsanaw bessiyee itabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wod'anaw bessii?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiyaa mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda.

¹¹ Untunttu loytsi hank'k'eettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu gidдон mak'k'eteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa"u Kiitetteeddawantta Dooreedda
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiidde ak'eeda.

¹³ Sa'ay wonttowaan barena kaalliyaawantta s'eeseedda. Hewant-tuppekka tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawantta»^{*} yaagiide suntseedda.

¹⁴ Untunttu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoona, Aa ishaa Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalamoosa,

¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelet-tiyaa Simoona,

¹⁶ Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa.[†]

Yesuusi C'ora Asaa Tamarisseeddanne Patseedda
(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untunttunna ittippe deriyaappe wod'd'iide dembbasaan ek'k'eedda. Aa kaalliyaawanttuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yersaalame katamaappe, abbaa matan de'iyaa S'iirrosappenne Sidon-aappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino.

¹⁸ Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeed-dino. Tuna ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino.

¹⁹ Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa
(Mat. 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta s'eelliide yaageedda:

«Hinttenttu mank'k'atuu anjjetteddawannta;

Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttenttuwaa.

²¹ Hinttenttu ha"i koshattiyaawanttu anjjetteddawannta;

gidini kaallanita; hinttenttu ha"i yeekkiyaawanttu

anjjetteddawannta;

gidini miic'c'anita.

^{*} **6:13** *Kiitetteeddawantta*: Hawaa guussay tammanne laa"u Yesuusi kiitteennda hawaaratuwaa guussaa. [†] **6:16** *Ask'k'orootu*: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de'iyaa Ask'k'orootu geetettiyyaa gadiyaappe yeennaan attena guussa. Ha suntsaa biletsey, «Worddanchchaa». K'aykka, «Hayk'oo aatsi immiyaawaa» guussaa.

²² «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttenttu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjjetteeddita.

²³ Saluwaan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan ootsiidde de'eeddino.

²⁴ «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttenttoo aayye; hinttenttu ishalo de'uwaan de'eeddita.

²⁵ Hinttenttoo ha"i kalleeddawanttoo aayye; gidini koshattanita; hinttenttoo ha"i miic'c'iyaawanttoo aayye; gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo"otetsaabaa haasayiyaa wode, hinttenttoo aayye; kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo, hawaadan ootseeddino.

Morkkiyaa Siik'anaw Bessee
(Mat. 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkkatuwaa dosite; hinttena is's'iyaawanttoo, lo"uwaa ootsite;

²⁸ hinttena shek'k'iyaawantta anjjite, hinttena naak'k'iyaawanttoo, woosite.

²⁹ Itti bagga shayiyaa bak'k'iyaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaakka diggoppa.

³⁰ «New de'iyawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa.

³¹ Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttenttukka haraw hawaadan ootsite.

³² «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

³³ Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo"obaa ootsooppe hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino.

³⁴ Tal"iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu s'alalaw tal"ooppe ay galatay de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal"ettiino.

³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo"obaa ootsite; hinttenttuppe tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.

³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessena
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettenna; haraa bolla kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo atto gaana.

³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idintsana» geedda.

³⁹ K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa"atuukka oyk'ettiide ollaan kunddikkinoo?

⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ «Ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne lag-giyaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴² Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, «Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?» yaaganaw woota dand-dayay? Ha lo"uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

Mitsattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa

(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

⁴⁴ Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe wod-dentsaa ayfii mas'ettenna; hawaadankka, s'undduk'k'iyaaappe‡ laadiyaa ay-fiya mas'anaw danddayettenna.

⁴⁵ Lo"o Asay bare lo"o wozanaappe lo"o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyya diraassa.

Laa"u K'ommo Golliyaa Kees's'iyaa Asaa

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee?

⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona malatintto ta hinttentta bessana;

⁴⁸ ikka golliyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa malatee; di'uu di"iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw k'aatsanaw danddaybbeenna.

⁴⁹ K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliyaa kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di"iide he golliyaa sugo wode elekka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7

Yesuusi S'eetuwwa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda

(Mat. 8:5-13; Yoh. 4:43-54)

¹ Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini K'ifirinaahooma beedda.

² Hewankka itti s'eetuwwa kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw mateedda.

³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwwa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttunttukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan daroppe koyyeedda;

⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwwa woossiyaa golliyaa kees'issowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino.

‡ 6:44 **S'undduk'k'iyaa:** Ha mitsay gomi"oriyaa zariyaa gidiide Aa ayifii ayawunne maaddennawaa. 6:44 Mat. 12:34

⁶ Yesuusikka untuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakkeedda wode s'eetuwaaw kaappuu bare laggetsatuwaa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, daaburooppa; ayaw gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena.

⁷ Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa.

⁸ Taani taappe bollanna maatay de'iyawanttoo eeno gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, «Ba» yaagiyaa wode, bee; haraakka k'ay, «Haaya» gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa «Ootsa» giyaa wode azazettee; ootsee» yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa garssankka be'abeykke» yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka s'eetuwaaw kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino.

Yesuusi Am"atti Na'aa Hayk'uwaappe Dentseedda

¹¹ Wonttisa gallassi Yesuusi barena kaalliyawanttunanne c'ora asaana ittippe Nayno geetettiyaa katamato beeddino.

¹² Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaaw wode, Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aata akka asinay baynna am"atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda.

¹⁴ Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka ek'k'eeddino. Yesuusi, «Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina,

¹⁵ bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa galateeddino.

¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan sisetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa (Mat. 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyawanttuppe laa"atuwaa s'eesiide,

¹⁹ «Yaanaawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naagane?» yaagi, untunttu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe neeneeyye? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda» yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa duma duma harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyeedda.

²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttenttu be'eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyk'k'owanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayk'k'eeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatookka mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa.

²³ Taanan d'ubettenna Asay ubbay anjjetteddawatanta» yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Aya be'anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa?

²⁵ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Lo"o mayuwaa mayyeedda asaa de'uwaa? Lo"o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de'iino.

²⁶ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyyaa be'anaw keseedditee? Ee; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa.

²⁷ S'oossaa Mas'aafan, «Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiittana» geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa.

²⁸ Mac'c'awanttuppe yeletteeddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda.

²⁹ Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higgiiyaa taaariissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay untunttoo k'oppeeddawaa is'seeddino.

³¹ Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malatiinoo?

³² Untunttu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttenttoo punninakka

kaa'ibeykkita;

yeekuwwa yetsaa kesseeddoshshinkka

yeekkibeykkita

yaagettiyyaa naanaa malatiino» geedda.

³³ S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan yiina, «Aa bollaana gaaleenay de'ee» yaageeddita.

³⁴ Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, «Hawe nafisaamaa; woyniyaa eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaaawanttoonni nagaranchchatoo dabbuwaa» yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetteedda» yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda.

³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaade, albbass's'iroosa geetettiyyaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akka yaaddu.

³⁸ Guyyenna Aa gediyya mataan ek'k'aade, yeekkaadde Aa gediyaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyaa binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediyya yeraade gediyaan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabiyya gideeddentto, hanna Aa bochchiyya mishiratta oonenttonne k'aykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, «Simoon, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina, Simoonikka, «Tamaariissiyaawoo, oda» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal"eedda laa"u asatuu de'iino. Ittuwaa matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishatamuu de'ee.

⁴² Laa"atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa"atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda. Hawantuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaa zaaraadda» yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko s'elliide, Simoon hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaaw imma beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyaaw irs's'issaaddu; bare huup'iyaa binnanaanka k'uc'c'aaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyaaw yeriyaawaa agga beykku.

⁴⁶ Neeni ta huup'iyaan zayitiyaa okka beykka; shin iza ta gediyaan shituwaa c'ac'c'afaaddu.

⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziww de'iyaaawe maarettedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa dose» yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'ettedda» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba» yaageedda.

8

Yesuusa Kaalledda Mac'c'awantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa katamaaninne heeraan odiidde aad'd'eedda. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'iino.

² Iita ayyaanaappenne wolk'k'aama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii kaseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,

³ Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiide, Yesuusanne Aa kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zeretsaa Leemisuwaa (Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwaan,

⁵ «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw kaseedda. Zeriyaaw wode itti itti zeretsay, ogiyaa doonaan wod'd'iide yed'ettedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda.

⁶ Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa demmenna diraw meleedda.

⁷ Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda.

⁸ Haray lo"iyaa tu'e biittaaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zeretowaappe s'eetu kushiyaa dakkuwaa mokkeedda» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Haasayeedda Gaasuwwa (Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiidde, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda.

⁹ Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheed-dino.

¹⁰ Ikka zaariide,

«Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin haratoo, s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda.

Yesuusi Zeretsaa Leemisuwaa Billiide Odeedda

(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹ Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa.

¹² Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka s'alahii yiinne, untunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe dogettana mala ootsee.

¹³ Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutsa wodiya ammaninnee paac'ii gakkiiyaa wodiyaan s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.

¹⁴ Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaa hirggayenne duretetsaa ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo"o ayfiyaa immanaw danddaykkino.

¹⁵ Lo"o tu'e biittaan wod'd'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan k'aalaa sisiide naagiya asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta.

S'omppiyaa

(Mar. 4:21-25)

¹⁶ «S'omppiyaa satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

¹⁷ K'onc'c'ennaan k'osuwaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa.

¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaa-woo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyawaa malatiyaa akeekayikka aketanawaa» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa

(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aatanne ishata Yesuusanna gakettanaw aakko yeed-dino; shin asaa c'oratetsaappe dendo gaasuwaan Aa demmanaw dand-daybbeykkino.

²⁰ Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishata neenanna gakettanaw koyyo diraw karen yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda.

²¹ Ikka, «Ta daayanne ta ishata, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwa bollan peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda

(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe wonggiriya geliide, «Abbaappe hefintsa boytte» geedda. Untunttukka denddiide hametaa doommeeddino.

²³ Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"i sheedda. Abbaan gotuwaa c'arkkuu dendo diraw, wonggiriya garssan haatsay kumina daro metooteeddino.

²⁴ Unttuntu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttettee!» yaagiide Aa beegotseeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay ek'k'eedda; ubbabaykka c'o'u geedda.

²⁵ Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda.

Unttunttukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaa, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o'u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino.

Yesuusi S'alahii Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakkeeddino.

²⁷ He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanay oyk'etteedda itti bitanii, katamaappe kesiide aanana gaketteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyyaa aggiide duufuwaan de'ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'k'aama kooshshaan, «Wolk'k'aama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetetsay de'ii? Taana waayissoppaariikkii; ta neena woossay» yaageedda.

²⁹ I hewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'oodeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan gediyaanne kushiyyaa k'ashettiide naagettee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay kaaletsina bazzuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona»* yaageedda.

³¹ Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemettiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda.

³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaappe kajjottiide ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.

³⁵ Ayee haneeddentto be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddentto be'eedda asay, hara asaw odeeddino.

³⁷ Gerggesenoona gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda.

³⁸ Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin Yesuusi,

³⁹ «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta» yaagi yeddeedda.

Hayk'k'eedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto

(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

* **8:30** *Leegiyoona:* Ha suntsay Giriike geetettiyaa k'aalaappe aketeedda. Suntsaa biletsay «C'ora» guussaa.

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino.

⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiyyaa bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediyyaa sintsaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda.

⁴² Gaasotetsaykka tammanne laa"u laytsay kumeedda aw de'iyaa itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa.

Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseed-dino.

⁴³ He asaa giddon he wodiyaan tammanne laa"u laytsaa ubbaa suut-say goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man'iyaan iippe goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda.

⁴⁵ Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda.

Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe ke-sowaa taani eray» yaageedda.

⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa er-aade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa bochchaaddentto iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziwi, «Ha mishirattee! Ne ammanuu neena patseedda; saro ba» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti bitanii yeeddawe, «Ne naatta hayyaaddu; simmi taaaris-siyaawaa metootsoppa» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aab-buppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna.

⁵² Ubbay he naattiw yeekkiiddenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda.

⁵³ Iza hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino.

⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyyaa oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda.

⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda.

⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa"atuwaa Kiitteedda (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantta ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawantta patsana mala wolk'k'aanne maataa immeedda.

² S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaa patsana mala untuntta kiitteedda.

³ I untuntta kiittiidde, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy k'umaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka oyk'k'oppite.

⁴ Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda golliyaan gam"ite.

⁵ He katamaa Asay hinttena mokkennaan is's'ooppe, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena mokkennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide biite» yaageedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu biide, k'eeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddenne hargganchchaa patsiidde yuuyyeeddino.

Heroodise Ootseeddabaa
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

⁷ Ha"i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotetsayennekka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» yaagee.

⁸ Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiyaa wode, haranttu k'ay, «Beni nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino.

⁹ Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaaddishshin, hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoh. 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootseeddawaa ubbabaa Yesu-usaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de'iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de'iyasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide S'oossaa kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw bessiyaawanttakka pat-seedda.

¹² Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuu aakko yiide, «Ha Asay ubbay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa giddonne k'eeri katamatuwaa giddo biide, ak'iyasaaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan Asay baynnasaan de'eetto» yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

Untunttu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammanaan d'ayooppe nuw ichcheshu sooluwaappenne laa"u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino.

¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.)*

Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utissite» yaageedda.

¹⁵ Untunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino.

¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti s'eelliidde S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gishana mala Aa kaalliyaawanttoo immeedda.

¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untunttuppe atteedda dokkaa, tammanne laa"u samppaa kumeeddawaa dentseeddino.

P'es'iroosi Yesuusabaa Awaayeedda
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

9:3 Luk'. 10:4-11 * 9:14 Ichcheshu sha"a: Israa'eeliyaa wogaan mac'c'awenne k'eeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha"aa guussay mac'c'awaanne k'eeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de'iyaa koyro maaray beni mas'aafaa ittuwaa ittuwaan baawa.

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woosiyaa wode, Aa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide untuntta oochcheedda.

¹⁹ Untunttu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay k'ay Eelaasa† yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu denddeedda yaagee» yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta, «Hinttेशi, taana oona giitee?» yaageedda.

P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristtoosa» yaageedda.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw Bessiyaabaa

(Mat. 10:38-39; 16:24-26; Mar. 8:34-38; Luk'. 14:26-27)

²¹ Yesuusikka untuntta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde,

²² «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttun is'settanaw koshshee; untunttu taana wod'anawantta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda.

²³ Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa kaddo; bare mask'k'aliyaa‡ gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo.

²⁴ Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee.

²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayiz-zooppe woy barew pac'issooppe, ayaa maaddii?

²⁶ Asay taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan yeellatanawaa.

²⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa kawutetsaa be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino» yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saaminttaa keena gam"iide, P'es'iroosanne Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa keseedda.

²⁹ I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos's'iide p'olk'k'eedda.

³⁰ K'oppennaan laa"u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de'iino.

³¹ Untunttu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw Yersaalamen hayk'k'anawaa§ aanana haasayeeddino.

³² P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaaawantta gem"ishuu geeroyeed-dashshin, ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa"u asatuwaa be'eeddino.

† **9:19 Eelaasa:** Ha nabii I hayk'k'oodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bol-lan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti boos's'eeddawaappe guyye baggaan aananne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayk'k'i simmiide daro c'ora wodiyaappe guyye pas'a k'onc'c'eedda guussaa. **9:19** Mat. 14:1, 2; Mar. 6:14, 15; Luk'. 9:7, 8 **9:20** Yoh. 6:68, 69

9:23 Mat. 10:38; Luk'. 14:27 ‡ **9:23 Mask'k'aliyaa:** Hawaa guussay, itti Asay bare laytsaa ubbaan S'oossaa kaalliidde shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa. **9:28** 2 P'es'. 1:17,

§ **9:31 Hayk'k'anawaa:** Giriike mas'aafaa k'ofaan hawaa guussay, «Yesuusi saluwaa biyaawaa»; hawe k'ay I hayk'uwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyk'k'eedda k'ofaa.

³³ He laa"u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiya wode, P'es'iroosi Yesuusa, «Godaw, hawaan de'iyaaawe nuw lo"a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

³⁴ P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.

³⁵ Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiyaa k'aalay yeedda.

³⁶ K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beeteedda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninneka ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyk'etteedda

Laa"u Asatuwaa Patseedda

(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaalliyaawanttu deriyaappe duge wod'd'iyaa wode, c'ora Asay Yesuusanna gakettedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Tamaaris-siyaawoo, taw de'iyaaawe itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay;

³⁹ k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa elle yeddenna.

⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani untuntta woossaad; shin danddaybbeykkino» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda.

⁴² Na'ay yiide de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda.

⁴³ Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan maalaltetteddino.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda

(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

⁴⁴ «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttenttu ha yewuwaa dogoppite» yaageedda.

⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Ooneeshsha? Yaagiyaa Ooshaa

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

⁴⁶ Aa kaalliyaawanttu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide palumetteeddino.

⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide,

⁴⁸ «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guus's'iyaaawe ubbaappe dara» yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa P'alk'k'enna

Uray Hinttenttu Bagga

(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa diggoppite» yaageedda.

Sammaariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yersaalamekko zaareedda.

⁵² Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Sammaariyaa katamaa kiitteedda.

⁵³ Shin I Yersaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokiibeykkino.

⁵⁴ Aa kaalliyaawanttu Yaak'oobinne Yohaannisi hewaa be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan,* tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana mala koyyay?» yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda.†

⁵⁶ «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke» yaageedda. Untunttu harasaan de'iyaa k'eeri katamaa beeddino.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Paac'iyaa (Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Untunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda.

Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, «Hayk'k'owantta barenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, S'oossaa kawutetsaabaa oda» yaageedda.

⁶¹ K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana» yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa K'aalaw Kiitetteedda Asatuwaa

¹ Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu* asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untuntta,

«K'oychchaw gakkeedda katsay dara; kiitettiyaa Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyaa katsaa Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite.

³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttena kiittay, biite.

* **9:54 Eelaas ootsowaadan:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Ha asaa wurssanaw» yaagee.

† **9:55 Untuntta seereedda:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaan de'iyaa biletsay, «Neeni ayi mala ayyaannentto, neena erikkii? Asaa Na'ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna» yaagee. **9:61** 1 Kat. 19:20

* **10:1 Laappun tammu:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Laappun tamanne laa"a». Ayihuda wogaan biittaa bollan de'iyaa asaa zeretsay laappun tamma. Shin kase Ec'a Giriike Mas'aafaa biletsaan de'iyaa, «Laappun tammanne laa"a». Ooni eri Yesuusi bare k'aalaa alamiyaa yuushshuwaan gatsanaw ha payduwaanna k'ara asaa suntsiide kiitennan aggena yaagiyaa k'ofay de'ee. **10:2** Mat. 9:37, 38 **10:3** Mat. 10:16

⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iitiyaa, c'aammaa, gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaawurssoppite.[†]

⁵ «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, «Sarotetsay ha gollew gido» yaagite.

⁶ He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan ak'anawaa; koyyennawaa gidooppe, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.

⁷ He golliyaan untunttoo de'iyawaappe miiddinne ushiidde de'ishshite; oosanchchaw Aa dirguwaa c'iggay koshshee; itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyoppite.

⁸ «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite.

⁹ He katamatin de'iyaa hargganchchatuwaa patsiidde asaw, «S'oossaa Kawutetsay hinttekkko mateedda»[‡] yaagiide odite.

¹⁰ Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta gidooppe he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee,

¹¹ «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediya bollan de'iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto»[§]; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay hinttenttukko mateeddawaa erite» yaagite.

¹² Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakteedda muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Is's'eedda Katamatuwaa (Mat. 11:20-24)

¹³ «Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttenttun haneedda malaatatuu S'iirroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan de'iyaa asatuu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

¹⁴ Hawaa diraw, murettiya gallassi hinttenttuppe aatsiide S'iirroosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.

¹⁵ Hanne K'ifirinaahome, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Duge Si'ooliyaa wod'd'anaassa.

¹⁶ «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is's'iyaa uray taana is's'ee; taana is's'iyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda.

Aa Kaalliyaawanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw azazetteeddino» yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin be'aaddi.

¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyaa wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanawe ayinneekka de'enna.

[†] **10:4 Asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaawurssoppite:** He gallasaan garatetsaan ootsiyaa sarotay wodiyaaw loytsi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luk'. 9:3-5 **10:7** 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18 [‡] **10:9 S'oossaa Kawutetsay hinttekkko mateedda:** Hawaa guussay, «S'oossaa Kawutetsay hawaan woy hinttenttu gidдон de'ee» guussaa. **§ 10:11 Baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto:** Hawaa guussay, is'uwaa bessiyaawaa. **10:11** Kit. 13:51 **10:12** Dom. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24 **10:15** Isa. 14:13-15 **10:16** Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; Yoh. 13:20

²⁰ Gidoppe attin hinttenttu sunsay saluwaa maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppите» yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa K'onc'c'isseedda
(Mat. 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanttuppenne aad'd'o eranchchatuwaappe gentsaade, k'eri naanaw k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabboo, ayaw gooppe, hawaa ootsanaw ne lo'o shene gideedda.

²² «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay oonentto Aawuwaappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na'aappenne I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa» yaageedda.

²³ Kaalliddeekka Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi wod'd'iide, untunttu s'alalaa, «Hinttenttu be'iyawaa s'eelliyaa ayfatuu anjetteed-dawantta.

²⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be'iyawaa be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino; hinttenttu sisiyaawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino» yaageedda.

Asaw K'arettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittuu Yesuusa paac'c'anaw aakko yiide, «Tamarissiyawoo, med'inaa de'uwwa laattanaw, taani ayaa ootsoo?» yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?» yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, «Muse higgiiyaa mas'aafay, «S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolk'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a; hewaadankka ne laggetsaakka ne huup'iyaaadan dosa» gee» yaageedda.

²⁸ Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaan de'anaassa» yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamarissiyaa bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yersaalameppe Iyyarkko biidde de'ishshin, ogiyaa bollan paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide, hayk'k'anaw pollu goode oliide beeddino.

³¹ K'oppennaan itti k'eesay he ogiyaanna bide'iyawe, shoc'ettiide kunddeedda bitaniyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda.

³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'iide, miyyeti aad'd'eedda.

³³ Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda.

³⁴ Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa* Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyyaa akki beedda; hewaan bid'ayiidde naageedda.

^{10:27} Wog. 19:18; Zar. 6:5 ^{10:33} 2 Od. 28:15 * ^{10:34} *Zayitiyaanne woyniyaa eessaa*: Ooratsa C'aak'uwaa wodiyaan hawanttu d'alliyaawantta geetettiide akettiino. Ubbaa hawaan s'aafetteedda zayitii, ooratsa d'aliyaa malaataa geetettee. Yak'. 5:14 s'eellite.

³⁵ Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyyaa godaw immiide, «Ha bitaniyaa taw loytsa bid'ayaa; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda.

³⁶ «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda.

³⁷ Higgiyaa tamarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda.

Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda. Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.

³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediyyaa mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw.

⁴⁰ Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesu-usakko shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoodde s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana maad-danaadan iziw oda» yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa.

⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkena lo"obaa dooraaddu» yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamarisseedda (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssoawaappe guyye Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa» yaageedda.

² Ikka untuntta, «S'oossaa woossiide yaagi woossite:
«Saluwaan de'iyaa nu aabboo,
ne suntsay anjjetto;
ne kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano;

³ Gallasaan gallasaan koshshiyya k'umaa,
nuw hachche imma;

⁴ Nuuni nuuna naak'k'eeddawayantuwwa,
ubbaa atto goowaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto yaaga;
nuuna iitaappe naagappe attin,
paac'iyaan gelissoppa»
yaagite» yaageedda.

⁵ K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttentuppe ittoo siik'o laggii de'into giddo bilahiyaan aakko yiide, «Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwwa tal"a;

⁶ Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaad» yaagi woosseedda goytte.

⁷ Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiide, «Taana metoot-soppa; penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new ayinne immanaw danddaykke» gaanawee?

⁸ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiyaa gido diraw, immennenttonneekka un"etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.

⁹ Hawaa diraw, «Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa» yaagay.

¹⁰ Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa.

¹¹ «Hinttenttu giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹² Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiyee?

¹³ Hinttenttu iita gidi de'iidde hinttenttu naanaw lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayaanaa Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» yaageedda.

*Yesuusanne Bi'eel-Zebuula
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)*

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayaanaa kessowaappe guyye duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw wolk'k'aa immina gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino.

¹⁶ Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untunttu k'ofaa eriide untuntta hawaa yaageedda: «Bare giddon shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare giddon shaakettooppe Aa kawutetsay wooti ek'k'anawee? Hinttenttu taana, «S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'k'aa immina kessaa» yaagi haasayiita.

¹⁹ Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolk'k'aan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untunttu hinttenttu bollan pirdiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossaa wolk'k'aanna gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hinttenttukko yeeddawaa erite.

²¹ «Wolk'k'aama Asay bessiyaawaadan minniide bare golliiyaa naagooppe, Aa shaluu loytsi naagettanaawaa.

²² Yewuwaan k'ay aappe minuwaaw dariyaawe yiide Aa k'ohooppenne s'oonooppe I ammanetteeda tooraanne gondalliyyaa aappe wotsi akkiide, aw de'iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

*Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda
Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwaaw
(Mat. 12:43-45)*

²⁴ «Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiidde, haatsay bantasaanna aad'd'i bee. Shemppiyaa sa'aa demmennaan attooppe, «Taani kase yegga kaseedda ta golliiyaa simmana» yaagee;

²⁵ simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee.

²⁶ Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaaw akki yaa geliide, hewaan de'iino; he bitaniyaa de'uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee» yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta c'ora asaa giddoppe bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Neena yelededdawunnanne d'antseedda ne daaya anjjetteeddawunno» yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi k'ay, «Anjjetteeddawanttu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawantta» yaagi zaareedda.

S'oossaappe Oosetto Malaataa

(Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

²⁹ C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiya Yoonasa malaataappe haray imettenna.

³⁰ Gaasuukka Yoonasi Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana.

³¹ Away mokkiyaasaa s'eelliyaa wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pird-danawunnu; be'ite, Solomoneppekka aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

³² Nanawe Asay pirddaa wode hinttentu bolla denddiide pird-danawantta; ayaw gooppe, untunttu Yoonasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda diraassa; be'ite, Yoonasappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

Bollaa Poo'issiyaa S'omppiyaa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyaa s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwaaw kammiyaa yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

³⁴ Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyaa mala; ne ayfii pas'a gidooppe ne kumentsaa asatetsaykka poo'uwaaw demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa.

³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan naagetta.

³⁶ Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaan kumeeddawaa gidoppenne, d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidooppe, ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwaaw ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwaaw gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaa-needda

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luk'. 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wursowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gaytaan utteedda.*

³⁸ Parisaawiikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiya meec'etti beennawaa be'iide maalalettina,

³⁹ Godaykka, «Hinttentoo Parisaawatoo, s'uu'aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttentu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda.

⁴⁰ Hinttentoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee?

⁴¹ Shin hinttentu s'uu'aaninne shaataa garssan de'iyaaawaa hiyyeesatoo immite; he wode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² «Shin hinttentoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anuu-gaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti

11:29 Mat. 16:4; Mar. 8:12 **11:30** Yon. 3:4 **11:31** 1 Kat. 10:1-10; 2 Od. 9:1-12 **11:32** Yon. 3:5

11:33 Mat. 5:15; Mar. 4:21; Luk'. 8:16 * **11:37 Gaytaan utteedda:** K'umaa maanaw utteedda guussa.

kushiya S'oossaw immiita; shin tumu pirddaanne S'oossaa siik'iyawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee.

⁴³ «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ «Asay erennaan bollanna hamettiyaa beettana duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayye!» yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu, «Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, «Hinttenoo higgiiyaa eriyaawanttoo, hanttew aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huup'ew birad'd'iyankka bochchikkita.

⁴⁷ «Hinttenttu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyaa diraw hinttew aayye!

⁴⁸ Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu untunttu duufuwaa bollan golliyyaa kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo"a yaagiide, untunttuwaa markkattiita.

⁴⁹ Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewantuppe ittuwaa ittuwaa wod'anawantta; ittuwaa ittuwaa metootsanawantta yaageedda.

⁵⁰ Hawaa gidiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee.

⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee.† Ee! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² «Hinttenttoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa k'ulppiyaa akkeeddita. Hinttenttu hintte huup'ewukka gelibeykkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka diggeeddita» yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Aa ooshaan urgguntsusaanne ek'ettussaa doommeeddino.

⁵⁴ Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin dem-mibeykkino.

12

Lo"a Malatiyaa Iitatetsaappe Naagettana Mala Seeraa (Mat. 10:26, 27)

¹ He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiyaa Asay ittuu ittuwaa yed'd'ana gakkanaw shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde, «Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo"a malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa.

² Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'aykka geemmeedda yewuu erettennaan attena.

11:42 Wog. 27:30 † **11:51** Ayihudatuwaa Mas'aafatuwaa garssan doometsaa mas'aafay koyro mas'aafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay Aa wod'eeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaan wurssetsaa mas'aafay Laa'entsiyaa Oduwaa Mas'aafaa. He mas'aafaan Zakkaraasi wurssetsaan hayk'k'eeddawaa odiyaa diraassa Luuk'aasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe. **12:1** Mat. 16:6; Mar. 8:15

³ Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sissetanawaa; hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkower ubbay d'ok'k'u geedda sissettiyaa k'onc'c'esaan awaayetanawaa.

Itti S'oossaa S'alalaw Yayana Bessee
(Mat. 10:28-31)

⁴ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha'i ashuwaa wod'iyaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayen-nawantta yayyoppite.

⁵ Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hewekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.

⁶ «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikinooyye? Hewanttuppe ittinnonne usa S'oossay dogenna.

⁷ Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawantanne Aa Is's'iyaawantta
(Mat. 10:32, 33; 12:32; 10:19, 20)

⁸ «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkattana;

⁹ shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan kaddana.

¹⁰ «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe k'ay Aa naak'uu atto geetettana.

¹¹ «Asay hinttentta Ayihude woossiyyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyyaawant-tukkonne maatay de'iyaawanttu sintsa pirddaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide hirgoppite;

¹² ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa» yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatetsaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamarissiyyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretetsaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda.

¹⁶ Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: «Aw de'iyaa biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee.

¹⁷ Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa ootsooshsha?» yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda;

¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiyaa kolaade, hara aakkiyaa yeesiyaa med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana.

¹⁹ Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo'a; new daro wodiyaw gidiyaa mas'uwa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana» yaageedda.

²⁰ «Shin S'oossay Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?» yaageedda.

²¹ «Barew biittaa bollan shaluwa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay mank'k'o gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda.

Ubbaa Wode S'oossaan Ammanettussaa Koshshee
(Mat. 6:25-34)

²² Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaw ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁴ Ane k'uuratuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untunttoo katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?

²⁵ Hinttenttuppe darii k'oppiide daro wodiyaa de'anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettiitee?

²⁷ C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa* gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna.

²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de'iyaaawanttoo, yaatoope S'oossay hachche beettiide, wontti tamaan ees's'anaw olettiyaa, denbbaan doliyaa maataa hawaadan mayzziyaawaa gidoope, hinttentta wootiide untunttuppe aatsiide mayzzennee?

²⁹ «Hawaa diraw, «Ayaa maanee? Ayaa ushane?» yaagiide ubbaa wode koyyoppitenne hirgoppite.

³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanetena Asay hirgettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu eree.

³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

Sa'aan Bare Duretetsaan
Ammanettowe Saluwaan Waanii?
(Mat. 6:19-21)

³² «Hinttenttu guutsa gidinttonne, saluwa hinttenttu aawuu bare kawutetsaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ «Hinttew de'iyaaawaa zal"iide mank'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan, bil"aykka meennasaan, saluwaan wurenna miishshaa dagayiide, ec'enna k'arc'c'itatuwaa hinttenttu huup'ew wotsite.

³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido.

* **12:27** Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa: Ayihuda Asay Solomone bare de'eedda laytsaa ubbaan daro duretetsaan de'eedda giide k'oppiino. **12:27** 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6 **12:35** Mat. 25:1-13

³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa k'os's'iyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa malatite.

³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Ut-tite» giide, bare danc'c'uwaa minisiide untunttoo k'umaa aatsiide shoob-banawaa.

³⁸ Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i naagiidde beettiyaa k'oomatuu anjjetteddawannta.

³⁹ Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erintto, gollii bookettiyyaa wode c'o"u giide s'eellennashshin.

⁴⁰ Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite» yaageedda.

⁴¹ P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nu s'alalaassee haraa ubbawukka ittippe oday?» yaageedda.

⁴² Godaykka, «Simmi untunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne eranchcha miziyaa k'oomay oonee?» yaageedda.

⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I anj-jetteeddawaa.

⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bollan Aa suntsanawaa.

⁴⁵ Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam"anawaa» yaagi bare wozanaan k'oppooppenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa shochchaa doommoope, k'aykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, mat-sottussaakka doommoope,

⁴⁶ he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka amanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne Aa sheniyaaadan kiitettenna k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa.

⁴⁸ Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka ees's'eeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha.

⁵⁰ Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un"ettaytaa!

⁵¹ Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.

⁵² Ayaw gooppe, ha"ippe doommuna itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa"atuwaa bolla, laa"atuukka heezzatuwaa bolla denddiide walak'ettanawantta.

⁵³ Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta» yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa

(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha"i ha saatiyaan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee» yaagi-ita; tumukka k'ay bukkee.

⁵⁵ Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita; geetettowaadankka k'ay hanee.

⁵⁶ Hinttenoo lo"a malatiyaa iitattoo, sa'anne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatetsaabaanne Mootuwaabaa
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Wode hinttenttu s'illo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikitee?

⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sintsan shiik'anaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen yegganawaa.

⁵⁹ Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay D'ayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide untunttu suutsaa jaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino.

² Yesuusikka zaariide, «Hawanttu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwaa gidowantta malatiinoo?

³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita.

⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne hosppun asatuwaa Yerusaalamen de'iyawanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owantta malatiinoo?

⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa demmibeenna.

⁷ Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?» yaageedda.

⁸ Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yuushshuwaa harumanawunne pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha.

⁹ Sintsaw ayfooppe lo"a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu» geedda» yaageedda.

Yesuusi K'uuna Mishiratto Sambbata
Gallassaa Patseedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan tamarissi de'ee.

¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaa tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne danddayabeykku.

¹² Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishiratte, ne harggiyaappe pas'aadda» yaageedda.

¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan patseed-dawaa diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, «Ha lo'a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide haatsaa ushshanaw afennee?

¹⁶ Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe biletanaw bessekkee?» yaageedda.

¹⁷ Hawaa odeedda wode ek'ettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino.

Sannaafic'iyaa Ayfiyaa Zeretsaa Leemisuwaa

¹⁸ Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

¹⁹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa k'eerii mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo golliyyaa kees's'eeddino» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa

(Mat. 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

²¹ Itti mishiratta heezzu keriya d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Un'a Penggiyaabaa

(Mat. 7:13, 14, 21, 22)

²² Hewaappe kaala Yesuusi Yersaalame biide, wogga katamaaninne k'eerii katamaan de'iyaa asaa tamarissiidde aad'd'eedda.

²³ He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirdaappe at-tiyaawanttu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ «Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw koyyiino; shin danddaybbeykkino.

²⁵ Golliyaawuu denddiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii» yaagiide s'eessaa doommiyaa wode, ikka zaariide, «Hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke» yaaganawaa.

²⁶ «He wode hinttenttu, «Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heeranka tamarissaadda» yaaganawantta.

²⁷ «Yesuusi k'ay, «Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite» yaaganawaa.

²⁸ «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen ek'k'ishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyawantta hinttenttu be'iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa d'ak'uwaa gidanawaa.

²⁹ «Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, k'ay killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino.

³⁰ Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta» yaageedda.

Yesuusi Yerusaalamen Ootseeddabaa
(Mat. 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Heroodise neena wod'anaw koyyiyaa diraw, hawaappe ba digga» yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, «Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaawurssana» yaagite.

³³ Hanoppe attin nabii Yerusaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshe ogiyaa bolla de'anaw bessee.

³⁴ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaaawanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁵ Be'ite; S'oossay hinttenttu golliyyaa ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa» gaana gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

14

Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan Patseedda

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettintto be'anaw asatuu naagi de'iino.

² Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesuusappe sintsanna de'ee.

³ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaawanttanne Parisaawatuwaa, «Sambbataan patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda.

⁴ Unttunttukka c'o'u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzseedda.

⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttenttuppe harii woy booray ollaan kunddintto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?» geedda.

⁶ Unttunttukka ha yewoo itti zaaruwaanne immanaw danddayibeykkino.

Ashikketetsaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide,

⁸ «Ooninne bullachchaa s'eesooppe, bonchcheteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa.

⁹ Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa aw yeedda» yaagina; he wodiyaan yeellataade s'adenna de'iyaa saan utuwaa doommaasa;

¹⁰ Yewuwaan k'ay neeni s'eesetto wode neena s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa;

¹¹ Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa toochchiyaawanttu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishatuwaa woy dure ne

shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan s'eesiide kushiya c'iggana danddayiino.

¹³ Shin ataalliyaabaa giigissedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa.

¹⁴ Untunttu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjettanaassa. S'illatuu hayk'uwaappe denddiya wode S'oossay new kushiya zaaranawaa» yaagedda.

Wolk'k'aama Baalaa Leemisuwaa
(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiya wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anjetteeddawaa» geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo"o kawuwaa giigissiide, c'ora asatuwaa s'eeseedda.

¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha"i kawuu giigeedda, haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa untunttukko kiitteedda.

¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii k'oomaw odiidde, «Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

¹⁹ «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

²⁰ «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daand-dayabeykke» geedda.

²¹ «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, «Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; mank'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa akkaade ya» geedda.

²² «Aa k'oomaykka, «Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha"ikka hara asaa akkiyaa sa'ay de'ee» geedda.

²³ Godaykka bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.

²⁴ Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asaynne ta k'umaa meenna» geedda» yaagedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(Mat. 10:37-38)

²⁵ C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide,

²⁶ «Ooninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa ashshenaan taappe aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetettanaw dandayenna.

²⁷ Ooninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ «Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyoooppe, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee?

²⁹ Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is'sooppe,

³⁰ be'eeddawanttu ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw danddaybbeena» giide k'iliic'iino.

³¹ «Woy tammu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eeddawanttunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennee?

³² Barew danddayettennaan d'ayooppe, olaw yiyaa yekko kaatii haakuwaan de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

³³ Simmi hawaadanka hinttentuppe ooninne barew de'iyaaawaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

Go"enna Mas'iniyaabaa

(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

³⁴ «Mas'inii lo"a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw danddayettii?

³⁵ Biittawukka lo"enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli aggee. Sisiyaa haytsay de'iyaaawe hawaa siso» yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa

(Mat. 18:12-14)

¹ Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiik'eeddino.

² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa taaariissiyaawanttu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna k'umaa miyaawaa» yaagiide zuuzummeeddino.

³ Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttenttu giddoppe de'into hewaappe ittuu bayinto udduppu tammanne udduppuuwaawaa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee?

⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki,

⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe s'eesiide, «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite» yaagiide odee.

⁷ Hewaadanka nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne udduppu s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

⁸ «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii* de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu bayinto demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, golliiyaa pit-taade loytza koyyennawunna iza oonee?

⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite» yaagaade odaw.

¹⁰ Hewaadanka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda.

Bayaa Na'aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee;

^{15:2} Luk'. 5:29-30 * ^{15:8} **Nahaasiyaa santtimii:** Giriike k'aalaa biletsaan ittinna, itti gallassaa mumiyyaa ootsi peesheedda wolk'k'aa oosanchchaw c'igetiyyaa miishshaa keenaa gidiyaawaa odee.

¹² untuntutuppekka teefa na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiiyaawaa imma» geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda.

¹³ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda.

¹⁴ Ikka de'iyaaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda.

¹⁵ Hawaa diraw he gaden de'iyaawanttuppe ittuwaakko shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaarikkii?» yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiya heemmana mala Aa dembbaa yeddeedda.

¹⁶ Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewent-tokka aw immiyaawe beettibeenna.

¹⁷ «Bare bayizzuwaa ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo ootsiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana matay-taa?»

¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka naak'k'aad;

¹⁹ Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new kiitet-tiyaawanttuppe ittuwaadan taana wotsaarikkii gaana» geedda.

²⁰ He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda.

«I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'aretteedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yereedda.

²¹ «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke» yaageedda.

²² «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli biide, ubbaappe dooret-teedda lo"o mayuwaa ahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'iyen migiduwa, Aa gediyaanka c'aammaa† wotsite.

²³ Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.

²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha"i pas'eedda; bay-eedda; shin ha"i beetteedda» yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyaaawe yiide gollekkoo matiyaa wode, yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.

²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Hawe ayee?» giide oochcheedda.

²⁷ K'oomatuukka, «Ne ishaya saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa aw shukkeedda» yaagi odeeddino.

²⁸ «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda.

²⁹ Shin I zaariide bare aabba, «Hekko hawaa keena wodiya k'oomaadan new kiitettaad; ne azazowaappe ittuwaannekka pac'issa beykke; ta lagget-satuwaanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka;

³⁰ shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diiffissiide yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda.

³¹ «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa taananna ittippe de'aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa.

† 15:22 Migiduwa, c'aammaa: Ha k'aalatuu na'aa aabbu, Aa polo wozanaappe akkowaa bessiyaawantta. Migiduu, he na'ay gollen de'iyaa asatuwaa ubbaappe lo"o s'eeletteeddawaa bessee. C'aamay k'ay, I bare aabboo ayile gidennaadan na'aa gidiyaawaa bessee. Ayilatuu he wode c'aammaa wotsikkino.

³² Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee» yaageedda» giide odeedda.

16

Garssanna Suntsatetsaa Akkeedda C'inc'a Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyaa ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiyaa zigurssay Aa gakeedda;

² hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna suntsettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a» yaageedda.

³ «Suntsetteeddawe bare wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee.

⁴ Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana» yaageedda.

⁵ «Bare godaappe shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaan huup'iyaan s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neeni ta godaappe woyssa keena shaluwaa tal"aaddii?» yaageedda.

⁶ «Ikka, «Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad» yaageedda.
«Suntsetteedda bitaniikka, Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka «Ishatama» gaade s'aafa yaageedda.

⁷ «Hewaappe hara bitaniyaa, «Neeni aappunuwaa tal"aaddii?» yaageedda.
«S'eetu k'un"aa zarggaa» yaageedda.

«Suntsaykka, «Warak'ataa hey; hosppun tamma gaade s'aafa» yaageedda.

⁸ «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa.

⁹ «Taani hinttenttoo yaagay, «Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wurenna golliyaan hinttentta mokkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite.

¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteeddawe, woggabaankka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettibeennawe, woggabaankka ammanetena.

¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, tumatetsaa shaluwaa hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe?

¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettenawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oonee hinttenttoo immanawe?» geedda.

¹³ «Itti kaala laa"u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dose; woy ittuwaa bonchchiidde, haraa kad'ee; S'oossawunne shaloo moodettanaw danddaykkita» yaageedda.

¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla k'iliic'eeddino.

¹⁵ Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteeddawe S'oossaa sintsan tuna gidee.

*Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(Mat. 5:31-32; 11:12-13; Mar. 10:11-12)*

¹⁶ «Muse higgiaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa* Yohaannisa wodiya gakkana Asay azazettiidde de'eeddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee.

¹⁷ Shin higgiaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaa we matattee.

¹⁸ «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshumme; k'ay asinaappe biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninneka woshumme.

Dure Bitaniyaabanne Mank'k'o Gideedda Ali'aazarabaa

¹⁹ «Gatii loytsiide al'o gideedda mayuwa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwaan nashettiidde de'iyaa itti dure bitanii de'ee.

²⁰ K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geetettiya hiyyeesay, ha dure bitaniya kariyaan giseedda.

²¹ Ha dure bitaniya samppaappe laalettiedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino.

²² «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiitanchchatuu Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda.

²³ Si'ooliyaan daro seelettiidde de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara, Abraahaamo baggan de'iyawaa be'eedda.

²⁴ «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan bochchiide, ta ins's'arsaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiittaarikii» yaageedda.

²⁵ «Abraahaamo k'ay, «Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo'o de'uwa de'ina, Ali'aazar lo'enna meto de'uwa de'eeddawaa k'oppa. Ha'i k'ay I hawaan nashettiya wode, neeni metuwa bolla de'aa.

²⁶ « «Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttentukko aad'd'anaw koyyiyaawantu aad'd'ennaadan, yaan de'iyawanttukka k'ay haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttentu gidдон wogga aafuu med'etteedda» yaageedda.

²⁷ «Dure bitaniikka, «Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali'aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay.

²⁸ Ayaw goope, taw ichcheshu ishatuu de'iyaa diraw, untuntu k'ay ha metuwaasaa yeenna mala, untuntu Ali'aazar biide markkatto» yaageedda.

²⁹ «Abraahaamo k'ay, «Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay untuntu de'ee; he mas'aafay giyaawaa untuntu sisiino» yaageedda.

³⁰ «Dure bitanii, «Hi"ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitanii hayk'uwaappe dendiide, untuntu bintto, untuntu barenttu nagaraa paas'iide, simmanawantta» yaageedda.

³¹ «Abrahaamokka, «Untuntu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayk'uwaappe dendi yinttokka ammanikkino» geedda» yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat. 18:6, 7, 21, 22; Mar. 9:42)

¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa baletsiyaawe yeennaan attena; shin baletsiyaawaa ahiya uraw aw aayye;

* **16:16** *Muse higgiaanne nabatuu mas'aafaa:* Ayihudatuwa Geeshsha Mas'aafatuwa; hewantta guussay Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaa. **16:16** Mat. 11:12, 13 **16:17** Mat. 5:18 **16:18** Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10, 11

² He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'ciyaa wos'aa bare k'ood'iyaaan k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo"a.

³ Hintte huup'ew naagettite.

«Ne ishay neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga.

⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, «Neena ta naak'k'aad, taana maara» giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda.

⁵ Kiitetteeddawanttukka Godaa, «Nuw ammanuwaa gujja» yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, «Hinttew sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttenttu ha boo'iyaa, «Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta» ginto hinttew eeno gaana» yaageedda.

K'oomay Ootsanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ K'aykka Yesuusi, «Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppa woy miyaa gadeppa simmo wode ellekka, «Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta» yaagiyaawe oonee?

⁸ Yewuwaan k'ay, «Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha» yaagiyaawaa gidennee?

⁹ He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee?

¹⁰ Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena kiitto oosuwaa ootseedda wode, «Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo» yaagite» yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Tammu Asatuwaa Patseedda

¹¹ Yesuusi Yersaalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gatuwaappe gidduwaanna aad'd'eedda.

¹² I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Unttunttukka haakuwaan ek'k'iide,

¹³ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna patsaarikkii!» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi unttunta be'iide, «Biide, hinttenttu bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda.

Unttunttukka k'eesatuwaakko bide'iidde oolluwaappe pas'eeddino.

¹⁵ Unttunttuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda.

¹⁶ Galatiiddekka Yesuusa gediyaan matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo? Yaatina udduppunatuu hak'an de'iinoo?

¹⁸ Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

S'oossaa Kawutetsaa Yuussaabaa (Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, «S'oossaa kawutetsay awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi, «S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaan ogiyaan yeenna» yaagi zaareedda.

²¹ K'aykka, «Ooninne, <S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee>, woy <Hewaan de'ee> gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu wozanaa gid-don de'ee» yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be'ikkita.

²³ K'ay untunttu hinttena, <Haweku hawaana> woy <Hewaana> yaa-ganawantta. Shin untuntta kaalliide, untunttunna booppite.

²⁴ Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'iyaaawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa.

²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee.

²⁶ «Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassankka hewaadan hananawaa.

²⁷ Nohe markkabiya gelo gallassay gakkanaw untunttu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda.

²⁸ «Hewaadankka, Loos'e* wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliya kees's'iide de'eeddino.

²⁹ Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallasaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iyaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ «Asaa na'ay k'onc'c'iyaa gallassaankka hawaadan hananawaa.

³¹ He gallasaan, golliya huup'iyaa de'iyaaawe, golle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hawaadankka goshsha gaden de'iyaaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Loos'e machchattibaa k'oppite!

³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemp-puwaa bayizziyaa ubbay, de'uwaan naagee.

³⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, he k'ammaan laa"u asatuu itti gisuwaan gisanawantta; untunttuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe at-tanawaa.

³⁵ Laa"u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'c'anawantta; ittinna akettina, ittinna attanawunnu.

³⁶ Laa"u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» yaageedda.

³⁷ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyaaasaa shorttii shiik'anawaa» yaageedda.

18

Mank'k'o Gideedda Am"attibaanne Makkalanchcha Daannaabaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woos-sanaadan leemisuwaan odeedda.

² Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee.

17:26 Dom. 6:5-8 **17:27** Dom. 7:6-24 * **17:28** Nohe, Loos'e: S'oossay biittaa bashshaa haatsaan bayizzeedda wode, I Nohane Aa golle asaa ashsheeda. S'oossay Sodoomaanne Gamooraa katamatuwaa, izin de'iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Loos'anne Aa golle asaa ashsheeda (Dom. 19:1-29 s'eellite). **17:29** Dom. 18:20–19:25 **17:31** Mat. 24:17, 18; Mar. 13:15, 16 **17:32** Dom. 19:26 **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; Yoh. 12:25 **17:36** Mat. 24:40

³ He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, 'Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa' yaagaaddu.

⁴ «Daro wodiyaan iziw pirddennaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, 'Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppekka, asaakka k'ay bonchhana d'ayooppe,

⁵ ha am'e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana' geedda.

⁶ «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.

⁷ S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawanttoo pirddenneeyye? I untunttoo ellekka zaarennee?

⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda.

*Otorettiyyaa Parisaawiyaaanne Barena
Kawushisseedda K'aras'aa K'ans's'iyaa Bitaniyaa*

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kad'iyaaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda:

¹⁰ «Laa"u asatuu woossanaw geeshsha golliyyaa* geleeddino. Hewanttuppe ittuu Parisaawiyaa; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'iyaaawaa.

¹¹ Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiide, 'S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iyaaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshum-miyaawanttudan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay.

¹² Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay» yaageedda.

¹³ «Shin k'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'k'u giide s'eellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa bak'k'iide, 'S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara' yaageedda.

¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo gidiide bare golle simmeedda; barena d'ok'k'u ootsiyaa ubbay kawushana; barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'k'u gaana» yaageedda.

*Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda
(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)*

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wotsiide anjjana mala Asay guutsa naanaa akki-ide aakko yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iide, asaa ahenna mala geeddino.

¹⁶ Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggite, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkenawanttu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooddiyaawanttuppe ittuu, «Lo"o tamarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwwa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

¹⁹ Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo"oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo"uu ooninne baawa;

²⁰ S'oossaa azazatuwaa, 'Woshummoppa, wod'oppa, wuu"oppa, word-duwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa' » yaagiide zaareedda.

* **18:10 Woossanaw geeshsha golliyyaa:** Ayihuda Asay ubbaa wode Geeshsha Golliyaan wontta guuraaninne gallassaa woossino.

²¹ Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee; hewenneekka, new de'iyawaa ubbaa zal'aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda.

²³ He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁶ Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁷ Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Ikka, «Tumuwaa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe,

³⁰ ha wodiyaan daro dakkuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaankka med'inaa de'uwwa akkenawe ooninne baawa» yaageedda.

*Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa
Heezentsuwaa Odeedda
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)*

³¹ Yesuusikka tammanne laa'u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana.

³² Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'iliic'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana;

³³ shoc'owaappe guyyiyaan wod'ana, heezentsiyaa gallassi I denddana» yaageedda.

³⁴ Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka untunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.

³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiide ogiyaa gas'aan utteedda.

³⁶ C'ora Asay aad'd'iyawaa sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda.

³⁷ Asaykka aw, «Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaa-reeddino.

³⁸ Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda.

³⁹ Aappe sintsanna biidde de'iyawanttukka, c'o'u gaanaadan hank'k'etteeddino. I k'ay, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii» giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw odeedda.

⁴¹ Yesuusakko I s'eetuwaa wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa oot-sanaadan koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda.

Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda.

⁴² Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

⁴³ He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyya s'eelliide, S'oossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee.

² Suntsay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'iyaa wanttoo kaappuwaa.

³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna.

⁴ Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sintaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla kessedda.

⁵ Yesuusi he sa'aa gakkiiide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda.

⁶ Ikka elleelli boo'iyaaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

⁷ Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatsaa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaaawaa ubbaappe bagga hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduwaan akkeed-dawaa gidoppe, oyddu dakkuwaa udaade zaarana» yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, «Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatetsay ha golle asaw yeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda.

*Tammu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 25:14-30)*

¹¹ Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yersaalame s'eetuwaaw dirawunne untunttoo S'oossaa kawutetsay ha"ikka k'onc'c'iyaaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda.

¹² Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

¹³ Bare k'oomatuwaa giddoppe tammuwaaw s'eesiide, untunttoo tammu miinaa* geetettiyaa miishshaa immowaashshin, «Taani simmaade yaana gakkanaw, ha miishshaan zal"ishshite» yaageedda.

¹⁴ «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, «Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan nuuni koyyokko» yaagiide, guyyenna I de'iyaaasaa asaa kiitteeddino.

¹⁵ Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaan huup'iyaan I immo miishshaan zal"iide ay keena wod'iseeddinontto eranaw s'eesisseedda.

¹⁶ «Koyro k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wod'iyaa tammuwaaw demmaad» yaageedda.

¹⁷ Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"o k'oomaa; neeni guutsa yewuwaan ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaaw bollan maatay new imetteedda» yaageedda.

¹⁸ «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wod'd'eedda» yaageedda.

¹⁹ Aa Godaykka Aa, «New ichcheshu katamatuwaaw bollan maatay imetteedda» yaageedda.

²⁰ Hara heezzeentsiyaa k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a.

19:10 Mat. 18:11 **19:11** Mat. 25:14-30 * **19:13 Miinaa:** Miinaa geetettiyaawe, Giriike k'aalaan Minase giyaawaa. Hawaa biletsay, he wode de'iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa.

²¹ Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad yaageedda.

²² «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirdana. Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa erooppe,

²³ taani yaade ta miishshaa wod'iyaanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo immabeykkii?» yaageedda.

²⁴ «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu miinay de'iyawoo immite» yaageedda.

²⁵ Unttuntukka, «Godaw, aw tammu miinay de'ee» yaageeddino.

²⁶ «Ikka, «Taani hinttenttoo odiyaawe, de'iyawoo ubbaw gujettanawaa; baynnawaappe k'ay he de'iyawekka aketanawaa.

²⁷ Yewuwaan k'ay taani untuntu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sintsaan shukkite» geedda» yaageedda.

*Yesuusi Daro Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoh. 12:12-15)*

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yersaalame kewanaw barena kaalliyaawanttuppe sintsaatiide beedda.

²⁹ Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa,

³⁰ «Hinttenttuppe sintsan de'iyaa k'eeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa billiide haa akki yiite.

³¹ Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiite?» giide oochchooppe, «I bare godaw† koshshiyaa diraassa» yaagite» yaageedda.

³² Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi untuntu odowaadan hanina demmeeddino.

³³ Untuntu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiite?» yaageedda.

³⁴ Untuntukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide,

³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wot-siide Yesuusa hariyaa togisseeddino.

³⁶ Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino.‡

³⁷ I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaalliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

³⁸ «Goda suntsaan yiyaa kaatii,

anjetteeddawaa;

saluwaan sarotay gido.

K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa,

S'oossay bonchchetto»

yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neena kaalliyaawantta c'o"u ootsaariikkii» yaageeddino.

⁴⁰ Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untuntu c'o"u gooppe, shuchchaykka waassanawaa» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi Yersaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiide,

^{19:26} Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luk'. 8:18 † ^{19:31} **Godaw:** Hawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, S'oossaa gidenna. ‡ ^{19:36} **Mayuwaa hiis's'eeddino:** Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw oosettiyaa imatsaa mokaa wogaa. ^{19:38} Maz. 118:26

⁴² «Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo"a; shin ha"i hewe ne ayfiyaappe geemmedda.

⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is's'iaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un"etsiyaa wodii yaanawaa.

⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentsereetsana. S'oossay neena be'anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena is's'iaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dentsiide laalanawaa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Yedersseedda
(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoh. 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliya geliide, zal"iyaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, «⁴«Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliya gidanawaa» geetettiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paannuwaa gonggoluwaa ootseeddita» yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamarissi de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu Aa wod'anaw koyyiino.

⁴⁸ Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa ogiyaa untunttu d'ayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamarissiiddenne mishi-raachchuwaa k'aalaa odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesu-usakko yeeddino.

² Unttuntukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawe de'iyawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda.

⁵ Unttunttu bare gidдон mak'k'ettiidde, «S'oossaappe gooppe, hewaa gi-dooppe «Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa;

⁶ «Asaappe» gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiya gidiyaawaa am-maniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino.

⁷ Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino.

⁸ Yesuusikka, «Hawaa gidoope taanikka, taani O maataan ha yewuwaa ootsyantto hinttenttoo odikke» yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doom-medda: «Itti bitanii daro woyniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshancha-too kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiya gam"eedda.

¹⁰ Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka d'oobbiide, mela kushiyaa yeddeeddino.

¹¹ Hewaappe hara k'oomaa kiitteedda. Unttunttu hewaakka k'ay d'oobbiide, toochchiide, mela kushiyaa yeddeeddino.

¹² Ha"ikka haraa heezzeentsiyaa k'oomaa kiitteedda. Unttuntukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare oleeddino.

¹³ «He woyniyaa turaa Godaykka, «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha"i ta dosiyaa na'aa kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne» geedda.

¹⁴ Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, «Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide zoretteeddino.

¹⁵ Woynniyaa turaa sa'aappe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino.

«Woynniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa ootsanddeeshsha?

¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka haranttoo immanawaa» yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusikka hini unttuntukko s'eelliide,
««Simmi shuchchaa golliiyaa kees's'iyaa wanttu kad'eedda shuchchay,
I waanna golliiyaa minisiyaa huup'e shuchchaa gideedda»
geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa» yaageedda.

Giiraa, Giirane Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

¹⁹ Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttunne k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyanka Aa oyk'k'anaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino.

²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne Aa maataw aatsiide immanaw Aa doonaappe kesiyaa k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyaa wodiya naagiino. Hewaa diraw geeshsha malatiidde oytsanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.

²¹ He kiittettowanttukka Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamarissiyaawaa, hewaadanka k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto.

²² K'aykka untunttu, Roomaa kaatiyaa K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy koshshennee?» yaagi oochcheeddino.

²³ I k'ay untunttu deshatsaa eriide,

²⁴ «Ane taana itti diinaariyaa* bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda.

²⁵ Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. Inneekka, «Hewaa gidoope: K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw immite» yaageedda.

²⁶ Unttunttukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw dand-dayibeykkino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o"u geeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaabaa Ooshaa

(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

²⁷ Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shishsheeddino.

²⁸ Unttunttukka Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide na'aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda.

^{20:17} Maz. 118:22 * ^{20:24} **Diinaariyaa:** He wode Roomaa biittaa Asay go"ettiyya miishshaa.
^{20:27} Kit. 23:8 ^{20:28} Zar. 25:5

²⁹ Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaaawanttuppe, bayiray machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i aggeedda.

³⁰ Laa'entsiyaawekka izo laatteedda.

³¹ Heezzentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na'aa yelennaan hayk'k'eeddino.

³² Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu.

³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayk'uwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.

³⁵ Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiyaa wodiyaan de'anaw bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino.

³⁶ Unttuntu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw untuntu S'oossaa naanaa.

³⁷ Muse, S'oossay aw k'onc'cedda woraabaa s'aafeedda taarikiyaa garssan, Godaa S'oossaa, «Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide s'eesussay, hayk'k'awanttu denddiyaawaa bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I hayk'k'ibeennawanttu S'oossaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna» yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa s'aafeeddawatutukka, «Tamaarissiyaawoo, lo"uwaa haasayaadda» yaageeddino.

⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa.

Yesuusi Oonee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Hawaappe kaala Yesuusi untuntta, «Asay Kiristtoosa wooti «Daawite na'aa» yaagiinoo?

⁴²⁻⁴³ Gaasotetsaynneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure Mas'aafaa garssan,

« «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana gakkanaw,
ta ushechchaan utta» geedda»
yaageedda.

⁴⁴ «Simmi Daawite Kiristtoosa, «Godaa», giide s'eesiyaawaa gidooppe, wooti aw na'aa gidana danddayii?» yaageedda.

Muse Higgiiyaa Tamaarissiyaawanttuppe

Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo,

⁴⁶ «Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; untunttukka, adussa k'amishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyaan uttanaw, shoobet-teeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta.

⁴⁷ Hewanttukka am"atuwaa golliiyaa kalloyiyaawantta; barentta bessenaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage» yaageedda.

21

Am"attibaanne Izi Imotaa
(Mar. 12:41-44)

¹ Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, dure Asay geeshsha golliyaan imotaa shiishshiyaa miishshaa gidдон barenttoo de'iyawaappe untuntu yeggiyaa wode be'eedda.

² K'aykka itti hiyyeesaa am"e mishiratta laa"u sembbერიyaa hewaan yeggiyaa wode be'iide,

³ «Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am"e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu.

⁴ Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesateshaa wolk'k'aan barew de'iyawaa ubbaa immaaddu» yaageedda.

Geeshsha Gollii Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ Aa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu, «Geeshsha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,

⁶ «Hawe hinttenttu be'iyawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attena wodii yaanawaa» yaageedda.

⁷ Untuntukka, «Tamaariissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda
(Mat. 24:3-13; Mar. 13:3-13)

⁸ Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde k'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttenttu k'ay untuntta kaaloppite.

⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wurssetsay biraa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, denddanawaa;

¹¹ wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta, metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo"o kaac'aa gidanawaa.

¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un"etenna mala hawaa wozanaa aatsite.

¹⁵ Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleddawanttunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabbatunne hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta.

¹⁷ Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteddawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku.

¹⁹ Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

*Yesuusi Yerusaalame Bayetsaabaa Odeedda**(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)*

²⁰ «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de'iyaa wanttu deriyaakko bak'atino; katamaan de'iyaa wanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'iyaa wanttukka yaa katamaakko geloppino;

²² S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyya wodiyya.

²³ Biittaa bollan wolk'k'aama metuu hananawaa; ha'i de'iyaa asaa bollan hank'k'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonni d'antsiyyawanttoo aayye!

²⁴ Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaa erenna gadiyya ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidenawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu.

*Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa**(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)*

²⁵ «Awaa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaapenne beetaa kooshshaappe dendo gaasuwaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay un'ettanawantta; hirgganawantta.

²⁶ Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas'siyaa* diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.

²⁷ He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan yiyaa wode be'anawantta.

²⁸ Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiyaa wode, wozuu s'eetuwwa diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda.

*Balasiyaa Geetettiyaa Mitsaa Leemisuwaa**(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)*

²⁹ Kaalliiddekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaapenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite;

³⁰ Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.

³¹ Hewaadankka k'ay yewatuu polettiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta mateeddawunno erite.

³² «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aad'd'enna.

³³ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna.

³⁴ Simmi zaway bayinna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un'ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite;

³⁵ Hawe biittaa ubbaan de'iyaa wanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.

³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na'aa sintsankka ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woossite» yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamarissiide, k'amma k'amma Debre Zayite yaagettiyya deriyaakko kesiide ak'ee.

³⁸ Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyya aakko yiino.

21:22 Hos. 9:7 21:25 Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:31; Sas'. 6:12, 13 * 21:26 Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'ee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwaan de'iyaa s'oolinttii ubbay ayaanaa wolk'k'aanna de'ee giide k'oppee. 21:27 Dan. 7:13; Sas'. 1:7

22

Kiristtoosa Wod'anaw Mak'k'etteeddino
(*Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoh. 11:45-53*)

¹ Paasigaa geetettiyyaa magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda.

² K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyaa ogiiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.

³ S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda.

⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyyaa naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda.

⁵ Unttuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.

⁶ Ikka eeno geedda; Asay bayinna saan Yesuusa aatsi immanaw injjetiiyaa wodiyyaa koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigetteedda
(*Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoh. 13:21-30*)

⁷ Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyyaa wodii gakteedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiiyaa wodiyyaa.

⁸ Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide giigissite» giide kiitteedda.

⁹ Unttuntukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino.

¹⁰ Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii* hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaa golliyyaa Aa kaalliide gelite;

¹¹ He golliyaawaakka, «Tamarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaawanttunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee» giite.

¹² He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa'aa giigissite» yaageedda.

¹³ Unttuntu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyyaa demmiide Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁴ Paasigaa k'umay meetettiyyaa saatii gakkoo wode, tammanne laa"u kiitet-towanttunna ittippe k'umaa maanaw utteedda.

¹⁵ Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttenttunna ha Paasigaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay.

¹⁶ Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan poletana gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikke» yaageedda.

¹⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heyyte, hinttenttu gidduwaan gishetti ushite.

¹⁸ Ayaw gooppe, ta hinttenttoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyniyaa eessaa ushikke» yaageedda.

¹⁹ K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsi untunttoo immiidde, «Hawe hinttenttoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppa mala hawaa miite» yaageedda.

²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi untunttoo immiidde, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttenttu diraw gussiyyaa ta suutsaa k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa.

22:1 Kes. 12:1-27 * 22:10 **Haatsaa tookkeedda bitanii:** He wode he gaden asaa gollen kiitettiyyaa attuma k'oomay haatsaa tookkooppe, he gollii dure gidiiyaawaa bessee. 22:20 Mat. 26:26-28; Mar. 14:22-24; 1 K'or. 11:23-25

²¹ Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee.

²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyaa uraw aw aayye» yaageedda.

²³ Unttuntu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyaa oona gidanentto, barenttu giddon ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

²⁴ K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'into yaagettiyya palumay unttuntu giddon keseedda.

²⁵ Yesuusi unttuntu yaageedda: «Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; unttuntu mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino.

²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttenttuppe d'ok'k'a gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaa; hinttentta mooddiyaawekka, hinttenttoo k'oomaadan hano.

²⁷ «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttenttu giddon k'umaa aatsiyaa k'oomaa mala.

²⁸ K'ay taani paac'ettiyya wodiyaan hinttenttu taananna ittippe min ek'keeddawantta.

²⁹⁻³⁰ Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyaa yaratuwaa bolla pirdiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala hinttentta suntsaad» yaageedda.

*P'es'iroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoh. 13:36-38)*

³¹ Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay zarggaa hal"iyaawaadan, hal"anaw S'oossaa woosseedda.

³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda.

³³ Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda.

³⁴ Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu gede taana neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojjuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda.

Unttuntukka, «Ittibayenne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, «Ha"i k'ay korojjuu de'iyaa akki bo; k'arc'c'iiti de'iyaaewekka hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal"iide mashshaa shammo.

³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda» yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettennaan attena. Ee, taw geetetteeddawe ha"i polettanawaa» yaageedda.

³⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa'u mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» yaageedda.

*Yesuusi Debre Zayite Deriyaan Woosseedda
(Mat. 26:36-40; Mar. 14:32-42)*

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Za-yite beedda. K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino.

⁴⁰ He sa'aa gakkiiide, «Paac'iyaan hinttenttu gelennaan attana mala, woos-site» yaageedda.

⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulb-batiide,

⁴² «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseedda.

⁴³ Saluwaappe yiide minisiyaa kiitanchchay aw beetteedda.

⁴⁴ Bare wozanaa gidдон seelettiide, darii woosseedda. I c'awottiyaa c'awuukka sa'aa bollan s'okiyaa suutsaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem"ishowannta s'eelliide,

⁴⁶ «Ayaw gem"ishiitee? Paac'iyaan gelennaadan denddi woosite» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoh. 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa"u Aa kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yeranaw Yesuusakko shiik'eedda.

⁴⁸ Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?» yaageedda.

⁴⁹ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaalliyaawanttu hanettiyaa yewuwaa be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino.

⁵⁰ Untuntuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵¹ Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedda.

⁵² Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'k'iyawaadan mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiitee?

⁵³ Geeshsha golliyaan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; shin ha"i hawe hinttenttu wodenne d'umaa wolk'k'aa wode» yaageedda.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:57-58, 69-72; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. P'es'iroosikka untuntuppe guyye haakuwaan untunttu geeduwaa kaallee.

⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi untunttu gidдон yiide utti aggeedda.

⁵⁶ Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytsa s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu.

⁵⁷ P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishirattee, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda.

⁵⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni untuntunna gatso de'aa» yaagina:

P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyaawaa gam"iide hara bitanii k'onc'c'issiide, «I Galiilaa gade asaa gidiyaa diraw, ha bitanii aanana ittippe de'iyawe tuma» yaageedda.

⁶⁰ P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁶¹ Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa» geedda Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda.

⁶² P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iinonne shoc'iino.

⁶⁴ Aa ayfiyaa goozi bak'k'iide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Nabiyya gidoope neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁶⁵ K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino.

Yesuusa Pirdaw Afeeddino

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoh. 18:19-24)

⁶⁶ Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaa afiide,

⁶⁷ «Kirisittoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino.

Shin I, «Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita;

⁶⁸ K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana billikkita.

⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommina taani Asaa Na'ay, ha"ippe doommaade, wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana uttana» yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita» yaageedda.

⁷¹ Unttunttukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay markkaa koshshii?» yaageeddino.

23

P'ilaas'oosi Yesuusa oochcheedda

(Mat. 27:1, 2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko afeeddino.

² Unttunttukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kirisittoosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda.

⁴ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatoonne asaw odiidde, «Taani ha bitaniyaa bollan ayinne iita oosuwa demmabeykke» yaageedda.

⁵ Gidoppe attin untuntu, «Ha bitanii Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide minisi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintsaa Shiik'eedda

⁶ P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galiilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda.

⁷ P'ilaas'oosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseed-dawaa diraw, I ooratsabaa ootsishshin be'anaw hidootaan gam"eedda.

⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

¹⁰ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaan ek'k'iide, Yesuusa loytsi mootiidde de'iino.

¹¹ Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino. Bonchchetteedda mayuwaa Aa mayzziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino.

¹² Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayk'k'ana Mala Mooteeddino

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoh. 18:39–19:16)

¹³ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawanttanne hara c'ora asaa ittippe s'eesiide,

¹⁴ Hawaadan yaageedda, «Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee, yaagiide taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda s'eellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke.

¹⁵ K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be'iyawaadankka, ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa ayinne ootsibeenna.

¹⁶ Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda.

¹⁷ *

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giyaa Yesuusa nuw billa!» yaagiide c'abbotteeddino.

¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eedda diraw, k'ashetteeddawaa.

²⁰ P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaa gujjiide haasayeedda.

²¹ Shin untunttu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!» yaagi waasseeddino.

²² P'ilaas'oosikka heezentsuwaa untuntta, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu ayee? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda.

²³ Shin untunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waasseeddino. Untunttu waasuukka P'ilaas'oosa k'ofaa laammeedda.

²⁴ Hawaa diraw, P'ilaas'oosikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddeedda.

²⁵ Asaa makkalaw dentsetsiiddenne shemppuwaa wod'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilettanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi im-meedda.

Yesuusi Mask'k'aliyan Kak'etteedda

(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Yoh. 19:17-27)

* **23:17** *Ha payduu*, «P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallasaan itti uraa k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee» yaagee. Shin, Dawurootsuwaa Geeshsha Mas'aafaa Ooratsa C'aak'uwaa gidduwaan ha payduu s'aafettibeenna gaasuu, hara Geeshsha Mas'aafatuwaa biletsatuwaan ubbatuwaankka s'aafettibeenna diraassa.

²⁶ Yesuusa oyk'k'i afidde de'ishshin, Simoona geetettiyaa K'ereena bitanii heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino.

²⁷ Daro c'ora asaynne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino.

²⁸ Yesuusi guyye simmiide untunttoo, «Hinttenoo, Yerusaalame mac'c'awanttoo, hinttenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite;

²⁹ «Mantsa gideeddawanttunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay, anjjetteddawantta» geetettiyaa wodii yaanawaa.

³⁰ He wodiyaan, «Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite» yaaganita.

³¹ Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanooppe, mela mitsaan waananawee?» yaageedda.

³² Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwaa ootseedda hara laa"u asatuwaakka afeeddino.

³³ K'eeraanew geetettiyaasaa gakkeedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa ootsowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino.

³⁴ Yesuusi, «Ta Aabboo, untunttu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untunttu nagaraa atto ga» yaageedda.

Untunttukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

³⁵ Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashshree; S'oossaan dooretteedda Kiristoosi Aa gidooppe, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide k'iliic'eeddino.

³⁶ K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'iliic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa aw ahi immiide,

³⁷ «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidooppe, ne huup'iyaa ashsha!» yaageeddino.

³⁸ Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiya s'aafuwaa s'aafeeddino.

³⁹ Iitaa ootsiide kak'etteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, «Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidooppe, ne huup'iyanne nuuna ashsha» yaageedda.

⁴⁰ Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii?

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'eetto; nuw bessiyaa muraa bollan de'eetto; shin ha bitanii itti itabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa» yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gan-natiyaan de'anaassa» yaageedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoh. 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda.

⁴⁵ Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliya gaaridduukka peed'ettiide laa"uwaa keseedda.

⁴⁶ Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I hayk'k'eedda.

⁴⁷ S'eetuwaaw kaappuu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda.

⁴⁸ Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay haneedda yewuwaa be'iide, barenttu tiraa bak'k'iidde simmeeddino.

⁴⁹ Yesuusa eriyaa Asay ubbayenne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoh. 19:38-42)

⁵⁰ Ayihuda shanggatuwaa gideeddawanttuppe ittuu, Yooseefo geetettiya lo"anne s'illo bitanii de'ee.

⁵¹ Ha bitanii shanggatuwaa mak'k'uwaanne untunttu oosuwaan ittipetetsaa ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagiidde de'ee.

⁵² Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁵³ Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wotsiide, lo"o mooguwa mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide med'etteedda, ooninne kase moogettibeenna ollaa gidдон wotseedda.

⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiya gallassaa; sambbataykka gelana hane.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaaliidde, duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinontto be'eeddino.

⁵⁶ Untunttu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiya maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoh. 20:1-10)

¹ Saaminttaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigisseedda shittuwaa oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino.

² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gonddorettina be'eeddino.

³ Untunttu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

⁴ Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu, k'oppennaan untunttu miyyiyaan ek'k'eeddino.

⁵ Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u asatuu, «De'uwaan de'iyaaawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu giddoppe koyyiitee?

⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay nagaranchchatuwaa kushiyan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyaa bolla kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa» yaagettowaa k'oppite» yaageeddino.

⁸ Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeeddino.

⁹ Untunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tammanne itti kiitettowanttoonni untuntta kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino.

¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamonni untunttunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta.

¹¹ Untunttoo mac'c'awanttu odiiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. Yaa gakkiiide hokki s'eelliyaa wode, garssan mooguwa mayyo s'alalay de'iyawaa be'eedda. Hano yewuwaankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi
Laa"u Asatoo K'onc'c'eedda
(Mar: 16:12, 13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawantuppe laa"u asatuu Yerusaalameppe laa"u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde;

¹⁴ ittuu ittuwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino.

¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiide de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide unttuntu miyyiyaa shiik'iide unttuntunna biidde de'ee.

¹⁶ Shin unttuntu bare ayfiyaan s'eelliidde Aa gidiyaawaa shaakki eranaw danddaybbeykkino.

¹⁷ Yesuusi, «Hinttenttu ogiyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyaawe ayee?» yaagi oochcheedda. Unttuntukka dagamaan lechchummiide ek'k'eeddino.

¹⁸ Unttuntuppe ittuu K'eliyoo'aa geetettiyaawe, «Ha gidduwaan Yerusaalamen hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, «I ayee?» yaagina, unttuntukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiya Yesuusabaa haasayeetto.

²⁰ Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwaa pirddaw aatsi immeeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino.

²¹ Nuuni kasenna, «Israa'eeliyaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda.

²² Nu giddoppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino,

²³ shin Yesuusa anhaa unttuntu d'ayo wode shiretti simmiide, I dend-deedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeddino.

²⁴ Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide unttuntu goowaadan hanina be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi unttunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo;

²⁶ Kiristtoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?» yaageedda.

²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda barebaa unttunttoo billiide odeedda.

²⁸ Unttuntu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda.

²⁹ He wode unttuntu Aa, «Gallassay k'ammiidde de'iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka unttuntunna ittippe ak'anaw geleedda.

³⁰ Unttuntu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjeedda; mentsiide unttunttoo immeedda.

³¹ Unttuntu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka unttuntu sintsaappe geemmeedda.

³² Unttuntukka ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'issiiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino.

³³⁻³⁴ He wodiyaankka denddiide Yersaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne untuntunna ittippe de'iyaawanttoo, «Goday tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beetteedda» yaagiide hewaan ittippe shiik'i utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa"atuu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode wooti Aa ereeddinontto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

³⁶ Hawaa untuntu haasay de'ishshin, Yesuusi untuntu gidдон ek'k'iide, «Sarotetsay hinttew gido» yaageedda.

³⁷ Untunttoo moytilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.

³⁸ Ikka untunta, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sid'ii?

³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be'ite; taanan hinttenttu be'iyaaawaadan, moytillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda.

⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de'ii?» yaagi untunta oochcheedda.

⁴² Untunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.

⁴³ Ikka akkiide untuntu sintsaan meedda.

⁴⁴ Ikka, «Taani hinttenttunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaan, nabatuwaa mas'aafaaninne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay polettanaw bessee» yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda.

⁴⁵ He wodiyaankka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana mala, untuntu wozanaa dooyeedda.

⁴⁶ Untunttoo, «Kiristtoosa metuu gakkanawaa; heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddanawaa.

⁴⁷ Aa Aa suntsan nagaraa paas'etsaynne maarotaa demussay Yersaalameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa» yaagettiide s'aafetteedda.

⁴⁸ «Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.

⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttenttoo wolk'k'ay saluwaappe imettana gakkanaw, Yersaalame katamaan naagishshite» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda

(Mar. 16:19, 20; Kit. 1:9-11)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyaan, Biitaaniyaa geetettiya katamaa gakkanaw, untunta afeedda; bare kushiya mic'c'iide untunta anjjeedda.

⁵¹ Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Untuntu aw goynniide, daro nashechchaan Yersaalame simmeeddino.

⁵³ K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Yohaannisi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gidduwaan beetteedda De'uwaa S'oossaa K'aalaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Ha mas'aafay bare huup'ew k'onc'c'issiyaawaadan ha Mishiraachchuwaa K'aalay s'aafetteeddawe, Aa nabbabiyaa Asay Yesuusi asaa ashshiyaa d'aliyaa gidiide yaanawaa geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammanana malanne aan ammano gaasuwaan med'inaa de'uu untunttoo de'anawaa untunttu erana mala s'aafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwaa K'aalaw koyro shaakuu Med'inaa S'oossaa k'aalaynne Yesuusinne ittuwaa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyaawaa gidiide yaana geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide k'ay ha malaatatuwaappe beetteedda ayfiyaa odiyaa taarikatuu kaalliino. Ha kifilii itti itti Asay Yesuusan ammaniide, Aa kaalliyaawantta gideeddawaa ode; haratuu k'ay Aa ayaw is'seeddenttonne aan ayaw ammanokko geeddentto odiino. (Shemp-puwaa 13–17) Yesuusi oyk'etteedda omarssi aw Aa kaalliyaawanttunna ay keena mino ittipetetsay de'inttonne, k'ay I kak'ettanaw mateedda wonttetsa gallassi untunttoo gigettana malanne minnana mala I haasayeedda k'aalaa odiino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusi oyk'etteeddawaanne pirddaw shiik'eeddawaa, Aa kak'uwaanne Aa dendduwaa, k'aykka dendduwaappe guyyiyaan barena kaalliyaawanttoo I k'onc'c'eedda hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa Med'inaa De'uwaa k'onc'c'iyaan bessiyaa ha aad'd'o keekatetsay ha"ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de'o gidiyaawaa ammaniyaawanttussa. Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuwaa k'aalaa haratuwaappe dummayiyaawe, ayaanaa tumatetsatuwaa tamarissanaw de'uwaa ubbaan Asay meezeteedda k'aalatuwaa go"ettiyaa diraassa. Hewanttukka, haatsaa, sooluwaa, poo'uwwaa, hentsanchchaa, dorssaa, woyniyaa mitsaa, woyniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaadde oyk'etteedda mishiratti taarikiyaa 7:53–8:11 c'ora biletsatuunne beni mas'aafatuu barenttun gujjikkino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 ppe guyyiyaan gelissiino; haranttu k'ay Luuk'aasa mishiraachchuwaa Luk'. 21:38 ppe guyyiyaan gelissiino; itti beni s'aafetteedda biletsay Yohaannisa mishiraachchuwaa 7:36 ppe guyyiyaan gelisseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ha Mas'aafaa s'aafeeddawaa k'ofaa 1:1-18

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta 1:19-51

Yesuusa oosuwwaa doometsaa 2:1–12:50

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan wurssetsaa gallassatuwaan ha-needda Yesuusa oosuwwaa 13:1–19:42

Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 20:1-31

Wurssetsaa k'utiyyaa, Galiilaan zaariide barena kaalliyaawanttoo Yesuusi k'onc'c'eeddawaa 21:1-25

De'uwwaa K'aalaa

¹ K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossaa.

² I koyroppekka S'oossaanna de'ee.

³ Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddabaan ubbabaan I baynnaan ittibaynne med'ettibeenna.

⁴ Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwaa.

⁵ Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwaa s'oonibeenna.

⁶ S'oossaappe kiitetti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyaa itti bitanii de'ee.

⁷ Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda.

⁸ Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwaa gidenna.

⁹ Ikka tumu poo'uwaa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiyaawaa.

¹⁰ K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiyaa med'd'eedda; shin alamii Aa eribeenna.

¹¹ I bare baggatuwaakko yeedda; shin untuntu Aa shiishshi akkibeykkino.

¹² Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawayntoo, S'oossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda.

¹³ Untuntu S'oossaappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniyaan s'alalaan yelettibeykkino.

¹⁴ K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduwaan de'eedda. Nuuni, I bare aabboo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'iyaa bare Aawuwaa bonchchuwaa be'eeddo.

¹⁵ Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani, «Taappe kaala yiyaawe taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyawaa» gaade hinttenttoo odowe hawaa» yaagi markkatteedda.

¹⁶ Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjuwaa akkeeddo.

¹⁷ S'oossay higgiiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsaynne tumatetsay Yesuusi Kiristtoosa baggana yeedda.

¹⁸ S'oossaa be'eedda Asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de'iyaa bare huup'ew S'oossaa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markkatteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Markkatetsaa

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

¹⁹ Yerusaalamen de'iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu k'eesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, «Neeni oonee?» giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi untuntu markkatteedda markkatetsay hawaa.

²⁰ Yohaannisi, «Taani Kiristtoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkatteed-dawaappe attin, markkattussaa is's'ibeenna.

²¹ Untuntu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheed-dino.

Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda.

K'aykka untuntu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareedda.

²² Untuntu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawayntoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddino.

²³ Yohaannisi zaariide, «Nabiyaa Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiiyaa sitti ootsite!»

giyaa kooshshay tawaa»

yaageedda.

²⁴ K'ay Parisaawatuu kiitteedda asatuu

²⁵ Yohaannisa, «Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiya gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddino.

²⁶ Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttenttu erennawe ittuu hawaan hinttenttu gidduwaan de'ee.

²⁷ I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwaa billanawukka bessikke» yaagi zaareedda.

²⁸ Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bagga Yohaannisi s'ammak'iyaasaa Biitaaniyaan haneedda.

S'oossaa Orgge Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossaa orgge dorssaa,* Alamiyaa asaa nagaraa d'ayissiyaawe, hawesh!

³⁰ Taani, «Taappe kaala ittuu yaanawaa; I taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yelettanaappe kasenna I de'iyawaa» gaade odeeddawe hawaa.

³¹ I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'onc'c'issanaw haatsaan s'ammak'aadde yaad» yaageedda.

³² Yohaannisi markkattiide, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'p'iyadaan wod'd'ishiinanne Aa bollan uttishshin, taani be'aaddi.

³³ Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiitteedda S'oossay, «Geeshsha Ayyaanay wod'iide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ee» yaagiide taw odeedda.

³⁴ Taani hewaa be'aaddi; I S'oossaa Na'aa gidiyaawaakka markkattay» yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyawantta Dooreedda

³⁵ Wonttetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyawant-tuppe laa"atuwaanna ittippe ek'k'eedda;

³⁶ I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossaa dorssay hawesh!» yaageedda.

³⁷ Yohaannisa kaalliyaa laa"atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino.

³⁸ Yesuusi barena kaalliyawantta guyye simmi be'iide, «Ayaa koyyiitee?» yaagi oochcheedda.

Unttuntu zaariide, «Rebii, neeni hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii guussay «Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.

³⁹ Yesuusi untuntta, «Haa yiide be'ite» yaageedda. Unttuntu biide, I de'iyasaa be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu saate heera gidiyaa diraw, untunttu aanana peesheeddino.

⁴⁰ Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa"u asatuwaappe ittuu, Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa.

⁴¹ Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni S'oossay kiitteeddawaanna gaketteddo» yaageedda. Hewaa guussay «Kiristtoosa» giyaawaa.

⁴² Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.

1:23 Isa. 40:3 * **1:29** *S'oossaa orgge dorssaa*: Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geetettiyaa agenaa gidiide Top'p'iyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hospuniyaa agenatuwaa. Ayihude asaan Paasigaa geetettowe, S'oossay Israa'eeliyaa asatuwaa Gibs'eppe wol'k'aama malaataan kesseedda wodiya gidiyaa diraassa. Wog. 23:5-8 s'eellite. *S'oossaa Orgge Dorssaa*, Ooratsa C'aak'uwaa Kiristtoosan s'eeseetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayk'oo barena aatsi immiide med'inaa muraappe kessi akko diraassa. 1 K'or. 5:7; 1 P'es'. 1:18-19 s'eellite.

Yesuusi Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; ne suntsay Keefaa geetettanawaa» yaageedda. «Keefaa» giyaawaa biletsey «P'es'iroosa» woy «Zaallaa» giyaawaa.

Yesuusi Pilip'oosanne Naatinaa'eela S'eegeedda

⁴³ Wonttetsa gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; I Pilip'p'oosanna gakettiide, «Taana kaala!» yaageedda.

⁴⁴ Pilip'oosi, Inddiraasinne P'es'iroose de'eedda Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda asaa.

⁴⁵ Pilip'oosi Naatinaa'eelanna gakettiide, «Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan† aabay s'afetteeddawaadan, Yoosefo na'aa Yesuusi Naazireete katamaan de'iyawaanna nuuni gaketteddo» yaagi odeedda.

⁴⁶ Naatinaa'eeli zaariide, «Naazireete katamaappe lo"obay kesanaw dand-dayii?» yaageedda.

Pilip'oosi, «Yaade be'a» yaageedda.

⁴⁷ Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be'iide, «Makkalay baynna tumu Israa'eeliyaa Asay hawaa!» yaageedda.

⁴⁸ Naatinaa'eeli Yesuusa, «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Pilip'oosi neena s'eesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda.

⁴⁹ Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni S'oossaa Na'aa! Neeni Israa'eeliyaa kaatiyaa!» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, «Taani neena balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna be'aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'd'iyawaa be'ana!» yaageedda.

⁵¹ K'aykka Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; saluu dooyettina, S'oossaa kiitanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude kesishshiinanne duge wod'd'ishiin, hinttenttu be'ana» yaageedda.

2

Yesuusi K'aanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

¹ Heezzentso gallassi Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de'aw.

² Yesuusikka barena kaalliyaawanttunna ittippe he bullachchaa s'eesetteedda.

³ Woynniyaa ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, «Unttunttoo woyniyaa ushshay wuri diggeedda» yaaga oochchaaddu.

⁴ Yesuusi zaariide, «Ta daayee, hawe ta oosuwaa gidiyaa diraw, ne yayana koshshenna. Ta wodii* biro gakkibeenna» yaageedda.

⁵ Yesuusa daaya kiitettiyaawanttoo, «I hinttenttoo odiyaawaa ayaa gidoop-penne ootsite» yaaga odaaddu.

⁶ Ayihudatu kase ootsiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittuu ittuu s'eetu s'aaramusiyaa oyk'k'iyaa usuppun shuchchaa baatsatuu hewan de'iino.

⁷ Yesuusi kiitettiyaawantta, «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda; geetettowaadanka untuntu baatsatuwaan doonaa gakkanaw haatsaa kuntseeddino.

† 1:45 *Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan:* Ayihudatuwaa mas'aafaa, Ec'a C'aak'uwaa. 1:51 Dom. 28:12 * 2:4 *Ta wodii:* Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be'ettanaw besseenne I S'oossaa Na'aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa.

⁸ Yesuusi untunttu, «Ha'i duuk'k'iide, bullachchaa kaappoo immite» yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino.

⁹ Bullachchaa kaappuu woyniyaa ushshaa gideedda haatsaa gans's'i s'eelliide, hak'appe yeeddentto eribeenna; shin haatsaa kuntseedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa s'eesiide,

¹⁰ «Ooninne ayife gideedda woyniyaa ushshaa imatsaa asaa kasetiide ushshee; yaatiide Asay darssi usheeddawaappe guyyiyaan, k'iraariyaa ushshee. Shin neeni ayife gideedda woyniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!» yaageedda.

¹¹ Yesuusi bare ootseedda wolk'k'aama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa heeraan ootseedda; hewan bare bonchchuwaa I k'onc'c'issina, Aa kaalliyaawanttu aan ammaneeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare daayinna, bare ishātuwaannanne barena kaalliyaawanttunna ittippe K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareeda gallassaa takkeeddino.

*Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)*

¹³ Ayihudatu bonchchiyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yersaalame beedda.

¹⁴ Geeshsha Golliyaa gibbiyaan miizzaa, dorssaanne dogommatuwaa zal"iyaa asaa demmeedda; k'ay haratuu barenttu oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta demmeedda.

¹⁵ I golaa jiraafiyaa dook'k'iide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aatsi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda.

¹⁶ Dogommuwaa zal"iyaawantta I, «Ha dogommatuwaa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa ootsoppite!» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawanttu S'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiyaa seelay taana tamaadan guuddee» geetettiide s'aafetteeddawaa hassayeeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, «New hawaa ootsanaw danddayiyaa maatay de'iyawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallasaan zaaraade kees's'ana» yaageedda.

²⁰ K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, «Ha Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oytamanne usuppun laytsaa akkeedda; shin neeni heezzu gallasaan kees's'anii?» yaageeddino.

²¹ Shin I haasayeedda Geeshsha Gollii bare asatetsaabaa.

²² Hewaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay untunttu S'oossaa Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.

²³ Paasigaa baalaa bonchchiyaa wode, Yesuusi Yersaalamen de'ishshin, I ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddino.

²⁴ Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyaa diraw, hewantta ammanibeenna.

²⁵ Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayaw gooppe, asaa wozanaan ayee de'into, I bare huup'ew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Nik'oodimoosa

¹ Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Nik'oodimoosa geetettiya itti bitanii de'ee.

² Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna tamarissana mala S'oossay kiitteedda gidiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, S'oossay aanana de'iyaa asaappe attin, ha neeni ootsiyaa wolk'k'aama malaatatuwaa ootsanaw danddayiyaa Asay baawa» yaageedda.

³ Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay laa'entsuwaa yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda.

⁴ Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwaa yelettanaw danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwaa yelettanaw Asay danddayii?» yaageedda.

⁵ Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay haatsaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa gelanaw danddayenna.

⁶ Asay ashuwaan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe yelettee;

⁷ «Hinttenttu laa'entsuwaa yelettanaw bessee» gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa.

⁸ C'arkkuu bare koyyeeddasa c'arkkee. Neeni Aa kooshunchchaa sisaasa; shin I hak'appe yintto woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala» yaageedda.

⁹ Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, «Neeni Israa'eelatuwaa tamarissiyaawaa gidaadde hawaa erikkii?

¹¹ Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasayeettonne be'eddawaa markkateetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttenttu akkikkita.

¹² Taani hinttenttoo sa'aabaa odina, ammanennawantta gidooppe, saluwaabaa odina waan ammananitee?

¹³ Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwaa keseeddawe ooninne baawa; saluwaan de'iyaa Asaa Na'ay taana.

¹⁴⁻¹⁵ «Muse woraan s'ank'k'imaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'inaa de'uwa akkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla pude denddana bessee.

¹⁶ «S'oossaa Na'aa ammaniyaa ubbay med'inaa de'uwa akkanaappe attin, d'ayenna mala, S'oossay ha alamiyaa asaa loytsi siik'eedda diraw, bare mes's'i itti Na'aa immeedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiitibeenna; shin untuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda.

¹⁸ «Aa Na'aa ammaniyaa ooninne pirddettenna; shin Na'aa ammanenna ooninne, S'oossaa Na'aa ittuwaa ammanibeenna diraw, ha"ikka pirddetti utteedda.

¹⁹ Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda.

²⁰ Iitabaa ootsiyaa ooninne poo'uwa is's'ee; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna mala, poo'uwaakko shiik'enna.

²¹ Shin tumuwaa ootsiyaa ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawa poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiik'ee» yaageedda.

Yesuusanne S'ammak'iyaa Yohaannisa

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyaan untuntunna amareeda wodiya uttiide, asaa s'ammak'iidde de'ee.

²³ K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan de'iyaa Henoona giya saan wogga haatsay de'iyaa diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee.

²⁴ Hewe haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yohaannisa kaalliyaawanttunna amareeda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa* palumetteeddino.

²⁶ Untunttu Yohaannisakko biide, «Tamaarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan neenanna de'iyawe, neeni aabaa markkattowe, be'a ha'i s'ammak'ee; Asay ubbaykka aakko bee» yaageeddino.

²⁷ Yohaannisi zaariide, «S'oossay immana d'ayooppe, Asay ayinne akkanaw danddayenna.

²⁸ «Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sintsaw kiitettaad» geedda-woo hintte hinttenttu huup'ew markka.

²⁹ Mishira mac'c'awunna de'iyaa uray ikka mishiraa; he mishiraa miyaatay ek'k'iide, I giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashechchay poletteedda.

³⁰ I darina ta guus's'ana bessee» yaageedda.

³¹ Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa'aappe beetteeddawe sa'aassa. Ikka sa'aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa.

³² I bare be'eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa akkiyaawe baawa.

³³ Aa markkatetsaa akkiyaa ooninne S'oossay tumanchcha gidiyaawaa hewan markkattee.

³⁴ S'oossay kiitteeddawe S'oossaa k'aalaa ode; yaw gooppe, S'oossay bare Geeshsha Ayaanaa palahissiide imme.

³⁵ S'oossay bare Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyan wotseedda.

³⁶ Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin Na'aa ammanennaawaa bolla S'oossaa hank'k'uu de'anawaappe attin, I de'uwaa be'enna.

4*Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto*

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna.

⁴ Galiilaa biidde, Sammaariyaanna aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyaa Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda.

⁶ He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppun saatiyaa heera.

⁷ Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana haatsaa ushshaarikii!» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddino.

* **3:25** Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa: Hawaa guussay Ayihudatu barenttu goynaanna gatsanaw ootsiyaa dumma dumma barentta meechchaabayenne barenttu saaniyaa meec'c'iyaa wogatuu de'iyawaa bessee. **4:5** Dom. 33:19; Iya. 24:32

⁹ He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a asaa gideedda taana, woota de'uwaaw immiyaa haatsaa ushsha gay?» yaagaaddu; ayaw gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittipetetsay baynna diraassa.

¹⁰ Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay neena <Taana haatsaa ushsha> giyaawe oonentto eriyaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new de'uwaaw immiyaa haatsaa immana» yaageedda.

¹¹ Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'iyaaabay baawa; ollaykka c'iimuwaa. Yaatina, de'uwaaw immiyaa haatsaa hak'appe akkanii?

¹² Nuw ha haatsaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yaak'oobappe neeni daray? I, Aa naanaynne Aa mehii hawaappe usheeddino» yaagaaddu.

¹³ Yesuusi zaariide, «Ha haatsaappe ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamet-tanawaa.

¹⁴ Shin taani immiyaa haatsaa ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamet-tenna. Taani immiyaa haatsay he Aa giddon med'inaa de'uwaassi pulttiyya pulttuwaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁵ Mishiratta, «Godaw, taani saamettenna malanne haatsaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» yaageedda.

¹⁷ Mishiratta zaaraade, «Taw asinay baawa» yaagaaddu.

Yesuusi, «Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda.

¹⁸ Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha'i neenanna de'iyaa bitanii ne asinaa gidenna. Neeni ha'i taw odeeddawe tuma» yaageedda.

¹⁹ Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiyya gidiyaawaa ta ha'i eraad;

²⁰ nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan* goyinneeddino; shin Ayihudatu hinttenttu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yerusaalamenna yaagiita» yaagaaddu.

²¹ Yesuusi, «Ha mishiratte, taana ammana; ha deriyaan woy Yerusaalamen Aawuwaa S'oossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa.

²² Hinttenttu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna Ayihudatuwaaw go'ettiide atosetsaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyawoo goyinneetto.

²³ Shin Aawuwaa S'oossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu Aa, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyya wodii matatteedda; ubbaa ha'ikka gakeedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee.

²⁴ S'oossay Ayaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageedda.

²⁵ Mishiratta, «Masihiyaa geetettiyya Kiristtoosi yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuw ubbabaa odanawaa» yaagaaddu.

²⁶ Yesuusi, «Ha neenanna haasayyaawe taani Aa» yaageedda.

²⁷ Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beeddasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be'iide darssi maalaletteeddino; shin mishiratto, «Aya koyyay?» woy Yesuusa, «Iinanna ayaw haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa otuwaa agga basha guyye katamaa baade asaw,

²⁹ «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyya be'anaw denddite; hewe Kiristtoosa gidaanddeeshsha?» yaagaaddu.

4:9 Izr. 4:1-5; Nah. 4:1-2 * 4:20 Ha deriyaan, Giyaawe deriyaa Geerizaana gidiide Seekeema geetettiyya katamaa matan de'iyawaa.

³⁰ Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.

³¹ Hewe hanishin, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii!» yaagiide woosseeddino.

³² Shin I, «Taw hinttenttu erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda.

³³ Hewaa diraw, Aa kaalliyaawanttu barenttu gidдон, «Aw miyaabaa aheedda Asay de'anddeeshsha?» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo, «Ta k'umay taana kiitteeddawaa sheniyaa oosus-saanne Aa oosuwaa polussaa.

³⁵ Hinttenttu, «Oyddu agenaappe guyyiyaan, katsay c'akettanawaa» gi-ikkiteeyee? Taani hinttenttoo oday; goshshaa loytsi s'eellite; katsay c'aka besseedda.

³⁶ Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirgguwaa akkeenne katsaa med'inaa de'oo shiishshee.

³⁷ Ha gaasuwaan, «Ittuu zeree; k'ay ittuu c'akkee» giyaa haasayay tuma.

³⁸ Hinttenttu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentta kiittaad; haratuu ootsi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleedda» yaageedda.

³⁹ Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeedda» gaade markkatteedda diraw, he katamaan de'iyaa Sammaariyaa asaappe c'oray Yesuusa ammaneedda.

⁴⁰ Sammaariyaa Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam"ana mala, Yesuusa woossina I yaan laa"u gallassaa utteedda.

⁴¹ I odiiyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda;

⁴² k'ay untunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo» yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na'aa Patseedda

⁴³ Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiyaa beedda.

⁴⁴ Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii bare gadiyaan bonchchettenna» yaagi odeedda.

⁴⁵ Yesuusi Galiilaa gakkeedda wode, Galiilaa Asay Aa mokkeedda; Paasigaa bonchchiyaa gallassi untunttu Yerusaalamen de'iyaa diraw, I ootseedda ubbabaa be'eeddino.

⁴⁶ Yesuusi haatsaa woyniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de'iyaa K'aanaa katamaa beedda. K'ifirinaahooman Aa na'ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen ootsiyaa itti kaappuu de'ee.

⁴⁷ Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayk'k'anaw mateedda bare na'aa biide patsana mala, Yesuusa woosseedda.

⁴⁸ Yesuusi he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne hechcho giis-siyaabaa be'ennaan de'iidde, hinttenttu ayinne ammanikkita» yaageedda.

⁴⁹ He kaappuu zaariide, «Godaw, ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, taananna baarikkii» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, «Ba; ne na'ay pas'a de'anawaa!» yaageedda.

He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda.

⁵¹ I bare golle biishshin, Aa k'oomatuu aanana ogiyaan gakettiide Aa, «Ne na'ay pas'a de'ee» geeddino.

⁵² I bare k'oomatuwaa bare na'aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina untunttu, «Zino laappu saatiyaan k'oos'uu Aa aggeedda» yaageeddino.

⁵³ Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a de'anawaa» geeddawe he saatiyaanna gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne Aa soy Asay ubbay ammaneeddino.

⁵⁴ Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootseedda laa'entso malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti Utteedda Haatsaa Mataan Patseedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaa baalaw Yerusaalame beedda.

² Yerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beetesayda geetettiyyaa dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyyi aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee.

³ Hewaan c'ora hargganchchatuu, k'ook'atuu, wobbatuunne sileeddawanttu giseeddino. [Haatsay k'aas's'iyaaawaa naagiino.

⁴ Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haatsaakko geliide, haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas's'eeddawaappe guyyiyaan, koyro geleedda uray barena oyk'k'eedda ay harggiyaappekka pas'ee.]*

⁵ Hewaan hattamanne hosppun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee.

⁶ He bitanii hewan giseeddawaa Yesuusi be'iide, daro wodiyyaa saketteed-dawaakka eriide bitaniyaa, «Pas'anaw koyyay?» yaageedda.

⁷ Sakettiyyaa bitanii zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyaa wode, taana haatsaan yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee» yaageedda.

⁸ Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda.

⁹ Bitanii ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.

Hewe haneeddawe Sambbata gallasaana.

¹⁰ Hewaa diraw, Ayihudatuu pas'eedda bitaniyaa, «Hachche sa'ay Samb-bataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna» yaageeddino.

¹¹ Shin bitanii, «Taana patseeddawe, «Ne gisuwaa tookkaade ba» yaageedda» giide untunttoo zaareedda.

¹² Unttuntu Aa, «Neena, «Ne gisuwaa tookkaade ba» geeddawe I oonee?» giide oochcheeddino.

¹³ Shin hewaan c'ora Asay de'iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitanii barena patseeddawe oonentto erenna.

¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaan demmiide, «Be'a, neeni ha'i pas'aadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ootsoppa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.

¹⁶ Yesuusi hawaa Sambbataan ootseedda diraw, untuntu Yesuusa yedesaan waayissuwaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untunttoo, «Ta Aabbu ubbaa wode ootsee; taanikka ootsanaw bessee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa s'alalaassa gidennaan, barena S'oossaanna k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw kasewaappe minisiide koyyiino.

S'oossaa Na'aa Maataa

* **5:4** Ha payduu itti beni koyrottiide s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan baawa. **5:10** Nah. 13:19; Erm. 17:21

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntntoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay barekka ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootsishshin be'iyawwaa s'alalaa ootsee; Aawuu ootsiyaawaa Na'aykka ootsee.

²⁰ Ayaw gooppe, Aawuu bare Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaa oosuwaa ubbabaa bare Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa oosuwaakka bare Na'aa bessanawaa.

²¹ Gaasuunnee, Aawuu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe dentsiide shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay bare koyyowannta shemppuwaanna wotsee.

²²⁻²³ Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na'aakka bonchchana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na'aw immeeddawaappe attin, I oonanne pird-denna; Na'aa bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna.

²⁴ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta k'aalaa sisiyaawoonne taana kiit-teeddawaan ammaniyaawoo med'inaa de'uu de'ee. Hayk'uwaappe de'oo I pinneeddawaappe attin, pirddeettenna.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hayk'k'eedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa sisiyaa wodii yaanawaa; hewenneekka ha"a. He kooshshaa sisiyaawanttu shemppuwaanna de'ana.

²⁶ Ayaw gooppe, Aawoo de'uwaaw immiyaa wolk'k'ay de'iyawaadan, de'uwaaw immiyaa he wolk'k'aa bare Na'awukka immeedda.

²⁷ S'oossaa Aawuu bare Na'aw pirddiyaa maataa immeedda; ayaw gooppe, Na'ay Asaa Na'aa.

²⁸ «Hawaan malalettoppate; ayaw gooppe, duufuwaan de'iyawanttu Aa kooshshaa sisiyaa wodii yee.

²⁹ Sisiide untunttu duufuwaappe gas'aa kesana; lo"obaa ootseeddawanntu de'uwaan de'anaw denddana; k'ay iitabaa ootseeddaawanttu pirddeetanaw denddanawantta.

Yesuusaw Markkatteedda Asatuwaa

³⁰ «Taani taappe ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw odeed-dawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, taani taana kiitteed-dawaa sheniyaa poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke.

³¹ «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta markkatetsay tuma gidenna.

³² Tabaa markkattiyaawe haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray.

³³ «Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkat-teedda.

³⁴ Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatet-say taw koshshina gidenna.

³⁵ Yohaannisi muk'aaddaadan, ees's'eeddanne poo'isseedda; hinttent-tukka amareeda wodiyaaw Aa poo'uwaan nashettanaw koyyeeddita.

³⁶ «Shin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyaa markkatetsay de'ee; ayaw gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani oot-siyaawe, I taana kiitteeddawaa gidiyaawaa markkattee.

³⁷ «K'ay taana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkattee. Hint-tenttu Aa kooshshaa ayinne sisibeykkita; Aa malaakka be'ibeykkita.

³⁸ I kiitteeddawaa ammanenna diraw, Aa k'aalay hinttenttu wozanaan baawa.

³⁹ «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwaaw demmiyaawaa hinttew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawantta.

⁴⁰ Shin de'uwaaw demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.

⁴¹ «Taani asaappe bonchchuwaa koyyikke.

⁴² Shin taani hinttenttu wozanaan S'oossaa siik'uu baynnawaa eray.

⁴³ Taani ta Aabbu suntsan yaad; shin taana akkibeykkita. Shin hara Asay bare suntsan yiyaa wode, Aa akkiita.

⁴⁴ Hinttenttu ittuu ittuwaa bonchchiita; shin itti S'oossaappe yiyaa bonchchuwaa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?

⁴⁵ «Taani Ta Aabbu sintsan hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa.

⁴⁶ Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayaw gooppe, tabaa s'aafeeddawe Aa.

⁴⁷ Shin hinttenttu I s'aafeeddawaa ammanennaan is's'ooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?» yaageedda.

6

Yesuusi 5,000 Asaa Mizeedda

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe hefintsa pinneedda.

² I hargganchchatuwaa bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw, c'ora Asay Aa kaalleedda.

³ Yesuusi deriyaa kesiide, yaan barena kaalliyaawanttunna ittippe utteedda.

⁴ Ayihudatu bonchchiyaa Paasigaa gallassay gakkeedda.

⁵ Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shamma-nee?» yaageedda.

⁶ I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa ootsana bessintto ootsanabaa eree.

⁷ Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'iyaan huup'iyaan, haray atto itti itti barssuwaa gatsanaw, laa"u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukitsaykka gidenna» yaageedda.

⁸ K'ay Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddi-raasi,

⁹ «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa"u molii de'iyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asay uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan daro maatay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa.

¹¹ Yesuusi ukitsaa akkeedda; S'oossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda.

¹² Unttunttu ubbay kalleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ittibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, untunttu ubbaakka shiishsheeddino; Asay kallina atteedda banggaa ukitsaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa"u zambbeeliyaa kuntseeddino.

¹⁴ Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda wode, «Hawe tumuwaappe ha sa'aa yaana geedda nabiya» yaageeddino.

¹⁵ Unttunttu yiide barena wolk'k'an oyk'k'i kaatiyaa ootsanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiidde Beedda

(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

- ¹⁶ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino;
¹⁷ Sa'ay k'ammeedda; shin Yesuusi untunttukko he saatii gakkanaw yibeenna; hewoo untunttu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintsa K'ifirinaahooma beeddino.
¹⁸ Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay k'aas's'eedda;
¹⁹ itti saatiyaa keenaa untunttu abbaa shaagowaappe guyyiyaan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiidde yiyaawaa be'iide yayyeeddino.
²⁰ Shin I, «Yayyoppite; taanatte!» yaageedda.
²¹ Untunttu wonggiriyaan Aa gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untunttu biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakkii aggeedda.

Yesuusi De'uwaa Ukitsaa

- ²² Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti wonggiriyaan s'alalay de'iyawaa be'eeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunna wonggiriyaan geliide, untunttunna beennaan, untunttu barekka beeddawaa akeekeeddino.
²³ Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossaa galatina, Asay ukitsaa meeddasa mataa yeeddino.
²⁴ Asay Yesuusi woy Aa kaalliyaawanttu hewaan baynnawaa be'iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino.
²⁵ Asay Yesuusa abbaappe hefintsan demmeedda wode, «Tamaarissiyaawoo, hawaa awude yaaddii?» yaageeddino.
²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu taana koyyiyaawe ukitsaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolk'k'aama malaataa be'eedda diraassa gidenna.
²⁷ Med'inaa de'uwaa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttenttoo immanawoo, ootsiteppe attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda.
²⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Nuuni S'oossaa oosuwa ootsanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.
²⁹ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu ootsana mala, S'oossay koyyiya kiitay hawaa; I kiitteeddawaan ammanite» yaageedda.
³⁰ Untunttu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana mala, ay wolk'k'aama malaataa ootsanii? Ayaa kiitettanii?
³¹ S'oossaa mas'aafaan, «Untunttu mannaa* mala saluwaappe ukitsaa immeedda» yaagetti s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino» yaageeddino.
³² Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo saluwaappe tumu ukitsaa immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttenttoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa gidenna.
³³ Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa ukitsay, saluwaappe wod'd'iyawe ha alamiyaa asaw de'uwaa immee» yaageedda.
³⁴ Untunttu zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode imma» yaageeddino.
³⁵ Yesuusi, «Taani de'uwaa ukitsaa; taakko yiyaa uray ubbakka koshatenna. K'ay taana ammaniyaa uray ayinne saamettenna.
³⁶ Shin taani hinttenttoo odeeddawaadan, hinttenttu taana be'eeddita; shin ammanikkita.

* **6:31 Manna:** Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaan hamettiidde biyaa wode, untunttu maanaadan S'oossay immeedda mal"iyaa k'umaa. Manna guussay Ibraayiss's'iyaa k'aalaan «Hawe ayee?» giyaawaa. **6:31** Kes. 16:4, 15; Maz. 78:24

³⁷ Ta Aabbu taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko yiyaa oonanne ubbakka taani kare yeddikke.

³⁸ Ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke.

³⁹ Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurssetsaa gallassi dentsanaappe attin, ittuwaakka bayizzana mala koyyenna.

⁴⁰ Ayaw gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na'aa be'iide, ammaniyaa ubbatuu med'inaa de'uwaaw akkanawantta; taanikka he ubbatuwaaw wurssetsaa gallassi dentsana» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Taani saluwaappe wod'd'eedda ukitsaa» geedda diraw, Ayihudatu Aa bolla zuuzummeeddino.

⁴² Unttuntu, «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa Yooseefo na'aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, «Taani saluwaappe wod'd'aaddi» gaanaw danddayii?» yaageeddino.

⁴³ Yesuusi zaariide, «Ittuu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite.

⁴⁴ Taana kiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa Asay baawa; taanikka wurssetsaa gallassi Aa dentsana.

⁴⁵ Nabatu «S'oossay asaa ubbaa tamarissana» yaagiide s'aafeeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamariyaawe ooninne taakko yee.

⁴⁶ S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa be'eedda Asay baawa; Aa s'alalay S'oossaa be'eedda.

⁴⁷ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taana ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee.

⁴⁸ Taani de'uwaaw ukitsaa.

⁴⁹ Hinttenttu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino; shin hayk'k'eeddino.

⁵⁰ Asay aappe miide hayk'k'enna ukitsay saluwaappe yiyaawe hawaa.

⁵¹ Saluwaappe wod'd'eedda de'uwaaw ukitsay taana; ooninne ha Ukit-saappe mooppe, med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o gidana mala, taani immana ukitsay ta ashuwaa» yaageedda.

⁵² Ayihudatu, «Ha bitanii bare ashuwaa nuuni maana mala, nuw wootiide immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan palumetteeddino.

⁵³ Hewaa diraw, Yesuusi untunta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta ashuwaa, Asaa Na'aa ashuwaa, hinttenttu maana d'ayooppe, k'ay ta suutsaakka ushana d'ayooppe, hinttew de'uu baawa.

⁵⁴ Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. Taani wurssetsa gallassi untunta dentsana.

⁵⁵ Ayaw gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykka tumu ushshaa.

⁵⁶ Ta ashuwaa miyaa urayenne ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka aanani de'ay.

⁵⁷ De'uwaaw Aawuu taana kiittina, taani Aa gaasuwaan de'iyawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwaan de'ana.

⁵⁸ Saluwaappe wod'd'eedda ukitsay hawaa; hinttenttu aawotuu miide hayk'k'eedda mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissidde, hawaa odeedda.

Med'inaa De'uwaaw K'aalaa

⁶⁰ Yesuusa kaalliyaawanttuppe dariyaa baggay hewaa siseedda wode, «Hawe gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?» yaageeddino.

⁶¹ Shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eride, «Hawe hinttentta d'ubbii?»

⁶² Simmi taani, Asaa Na'ay, kase de'iyaasaa pude kesishshin be'into ayaa gaanitee?

⁶³ Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immee; asaa minotay ayinne go'enna. Taani hinttenttoo odeedda k'aalay ayyaanaanne de'uwaa.

⁶⁴ Shin hinttenttu gidduwaan ammanennawanttu de'iino» yaageedda; ayaw gooppe, ammanennawanttu hak'awanttenttonne barena aatsi immanawe oonentto Yesuusi koyroppe doommiide ereedda.

⁶⁵ K'aykka Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne taakko yaanaw danddayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa» yaageedda.

⁶⁶ Hewaa gaasuwaan, Yesuusa kaalliyaawanttuppe c'oratu Aa aggiide, guyye simmeeddino; laa'entso Aa kaallibeykkino.

⁶⁷ Yesuusi k'ay tammanne laa"u barena kaalliyaawantta «Hinttekka aggiide baanaw koyyiitee?» yaageedda.

⁶⁸ Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa de'uwaa k'aalay de'ee.

⁶⁹ Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammanettonne ereetto» yaageedda.

⁷⁰ Yesuusi untunnta, «Taani hinttentta tammanne laa"atuwaa doorabeykkita? K'ay hintteppe ittuu s'alahiyaa» yaageedda.

⁷¹ Yesuusi hewaa Simooni na'aa Yihudaa Ask'k'oroota† gee; ayaw gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaw Yerusaalame Beedda

¹ Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatu Aa wod'anaw koyyiyaa diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna.

² Ayihudatu bonchchiyaa Daasiyaa Baalay gakkii utteedda.

³ Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyaawanttu neeni ootsiyaawaa be'ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba.

⁴ Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiyaa Asay ooninne bare oosuwaa gentsenna. Neeni hawantta ootsina, nebba alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino.

⁵ Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatuukka Aa ammanibeykkino.

⁶ Yesuusi untunnta, «Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttoo ay wodekka injjetee.

⁷ Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa markkattiyaa diraw, taana is's'eedda.

⁸ Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyaa wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe biraa» yaageedda.

⁹ I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

¹⁰ Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan, ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda.

† **6:71** Ask'k'oroota: Ha k'aalaa biletsay, «Woretiyaa bitaniyaa» woy «Hayk'oo aatsi immiyaa bitaniyaa» giyaawaa. **7:2** Wog. 23:34; Zar. 16:13

¹¹ Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyyiinonne, «I hak'an de'ii?» yaagiidde, Aa labiino.

¹² Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay dendeedda. Amareeda asay, «I lo"o asaa» yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino.

¹³ Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'onc'c'iyaan haasayenna.

¹⁴ Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamarissuwaa doommeedda.

¹⁵ Ayihudatuu maalalettiide, «Ha bitanii ayinne tamaarennan hawaa keena waan ereeddee?» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamarissiyaawe taana kiitteedda S'oossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna.

¹⁷ S'oossaa sheniyaa ootsanaw dosiyaa ooninne ha taani tamarissiyaawe S'oossaa matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayayitanto erana.

¹⁸ Barewaa haasayiyaa uray bare huup'iyaw bonchchuwaa koyyee; shin barena kiitteeddawe bonchchettana mala koyyiyaa uray tumanchchaa; aan worddobay baawa.

¹⁹ Muse hinttentoo higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayaw wod'anaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁰ Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyyeed-dawe?» yaageedda.

²¹ Yesuusi, «Taani itti wolk'k'aamabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalalet-teeddita.

²² Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita.

²³ Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidooppe, yaatina taani itti asaw kumentsaa bollaa patseedda diraw, taana ayaw hank'k'ettiitee?

²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa s'eelliide pirddoppite» yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

²⁵ Hewaa diraw, Yersaalame asaappe ittuu ittuu, «Unttunttu wod'anaw koyyiyaa bitanii hawaa gidennee?

²⁶ Be'ite, k'onc'c'iyaan I haasayee; untunttu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha?

²⁷ Shin nuuni Aa hak'appe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I hak'appe yinttonne ooninne erenna» yaageeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeed-denttokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu Aa erikkita.

²⁹ Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad» yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiya wotsibeenna.

³¹ Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyaa wode, ha bitanii ootseedda malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino.

Yesuusa Oy'k'k'anaw Wotaadaratuu Kiitetteeddino

³² Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'k'i k'ashissanaw amareeda wotaadaratuwaa kiitteeddino.

³³ Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam'ana; hewaappe guyyiyaan, taana kiitteeddawaakko baana.

³⁴ Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayaw gooppe, taani de'iyaa sa'aa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaageedda.

³⁵ Ayihudatu ittuu ittuwaanna, «Hawe nuuni Aa demmennassaa hak'a baana hanii? Ayihudatu de'iyaa Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamarissana hanii?

³⁶ I, «Hintte taana koyyana; shin demmikkita» k'ay, «Taani de'iyasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddino.

De'uwa Immiyaa Haatsaa

³⁷ He baalaa gallassaa bonchchiyaa gallassaappe waannatiyaa wurssetsa gallasaan Yesuusi denddi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho.

³⁸ Taanan ammaniyaawoo, S'oossaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe de'uwa immiyaa haatsaa pulttuu gogganawaa» yaageedda.

³⁹ I hewaa Aa ammaneeddawayntu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna* diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettibeenna.

Asaa Giddon Med'etteedda P'alk'k'etsaa

⁴⁰ He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagettiyya Nabiyya» yaageeddino.

⁴¹ Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddino.

Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galiilaappe yeenna.

⁴² S'oossaa Mas'aafay, «Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eedda Beeteleeme katamaappe yaana» geenneyee?» yaageeddino.

⁴³ Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaaketteedda.

⁴⁴ He asaappe ittuu ittuu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne Aa bochchibeykkino.

⁴⁵ Geeshsha Golliyya naagiyaawanttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, «Ayaw Aa ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴⁶ Geeshsha Golliyya naagiyaawanttu untunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaadan, ubbakka ooninne haasayibeenna!» yaagiide zaareeddino.

⁴⁷ Parisaawatuu zaariide, «I hinttenakka baletsuwaa?

⁴⁸ Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii?

⁴⁹ Shin higgiiyaa erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddino.

⁵⁰ Untunttuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Nik'oodimoosi untunta,

⁵¹ «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddentto erennaan de'iide, kasetiide Aa bolla pirddiyaawe nu higgiiyan de'ii?» yaageedda.

⁵² Untunttu zaariide Aa, «Neenikka k'ay Galiilaa gadiyaa asee? Galiilaa gadiyaappe Nabii beettenawaa S'oossaa Mas'aafatuwaa biddaade era» yaageeddino.

^{7:37} Wog. 23:36 ^{7:38} Hiz. 47:1; Zak. 14:8 * ^{7:39} Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna: Yohaannisa mishiraachchuwa k'aalaan, Yesuusaw kumentsaa bonchchuu imetteeddawe, I mask'k'aliyaa bollan kak'etteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayk'uwa s'ooniide denddeedda wodiyaanna gidiyaawaa k'onc'c'issee. ^{7:42} 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2

Woshummaadde Oyk'etteedda Mishiratto

⁵³ Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

¹ Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan eretteedda Deriyaakko beedda.

² Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko yiina, uttiide untuntta tamarissuwaa doommeedda.

³ Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu woshum-mishshin oyk'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Untunttu asaa ubbaa sintsan izo essiide Yesuusa,

⁴ «Tamarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oyk'ettaaddu.

⁵ Higgiiyaa bollan Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddino.

⁶ Untunttu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'c'anaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare birad'd'iyen biittaa bolla s'aafeedda.

⁷ Untunttu Aa oochchiide aggenaan is's'ina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttenttu gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda.

⁸ K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda.

⁹ Untunttu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatuu kesina, ittuu ittuu kesiidde wureeddino; Aa sintsan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda.

¹⁰ I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishiratte, asatuu hak'an de'iino? Ooninne ne bolla pirdidibeennee?» yaageedda.

¹¹ Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirdidibeenne» yaagaaddu.

Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirdidikke; ba; laa'entsaade nagaraa oot-soppa» yaageedda.*

¹² K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alamew poo'uwa; Taana kaalliyaa ooninne de'uwa immiyaa poo'uwa demmanaappe attin, d'umaan ubbaakka hamettenna» yaagiide haasayeedda.

¹³ Hewaappe guyye Parisaawatuu, «Neeni nebbaa markkattaasa; ne markkatetsay tuma gidenna» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi zaariide, «Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw gooppe, Taani hak'appe yaadditanttonne k'ay hak'a baytantto eray; shin hinttenttu erikkita.

¹⁵ Asay pirdidiyaa ogiyaan hinttenttu pirdiita; Taani itti uraa bollaakka pirdidikke.

¹⁶ Shin Taani pirdidiyaawaa gidooppenne, Ta pirdiday tuma; ayaw gooppe, Taana kiitteedda Ta Aabbu Taananna de'eeppe attin, Taani Taarekka de'ikke.

¹⁷ Laa"u asaa markkatetsay tuma gididiyaawe hinttenttu higgiiyaan s'aafetti utteedda.

¹⁸ Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; k'ay Taana kiitteedda Ta Aab-bukka Tabaa markkattee» yaageedda.

¹⁹ Untunttu, «Ne aabbu hak'an de'ii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, «Hinttenttu Taanikka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita» yaageedda.

²⁰ Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamarissiidde, imotaa miishshay uttiyaa saas'iniyaa matan hewaa haasayeedda. Aa ooninne oyk'k'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii biro gakkibenna.

^{8:5} Wog. 20:10; Zar. 22:22-24 * ^{8:11} 7:53–8:11 Itti itti beni s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan ha payduu baawa. ^{8:17} Zar. 19:15

Ammanennaan Is's'eeddawanttoo Imetteedda Mino Akeekissuwaa

²¹ K'aykka Yesuusi untunttu, «Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anita. Taani biyaasaakka baanaw hinttenttu danddaykkita» yaageedda.

²² Ayihudatu, «I, «Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaagee; I barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu garssa asaa; Taani bolla asaa. Hinttenttu ha alamiyaa asaa; Taani ha alamiyaa asaa gidikke.

²⁴ Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttenttoo odeeddawe hawaassa; Taani Taana† gidiyaawaa hinttenttu ammanana d'ayooppe, hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayyanita» yaageedda.

²⁵ Untunttu, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Taana.

²⁶ Taani hinttebaa haasayiyaabayne pirddiyaabay darobay de'ee. Shin Taana kiitteeddawe tumanchchaa; k'ay Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday» yaageedda.

²⁷ I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa untunttu akeekibeykkino.

²⁸ Hewaa diraw, Yesuusi untunttu, «Taana Asaa Na'aa hinttenttu mask'k'aliyaa bolla pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne k'ay Taani Ta Aabbu Taana tamarisseeddawaadan haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyaan ayinne ootsennawaa hinttenttu eranita.

²⁹ K'ay taana kiitteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode Aa nashechchiyaawaa ootsiyaa diraw, I Ta s'alalaa aggibeenna» yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa ammaneeddino.

Nagaraa Ayiletetsaappe La"a Kessaa

³¹ Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, «Hinttenttu Taani tamarisseyiawoo azazettooppe, tumu Taana kaalliyawantta.

³² Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay hinttentta ayiletetsaappe kessanawaa» yaageedda.

³³ Untunttu zaariide, «Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinnekkay ayiletibeykko. Yaatina neeni waagaade, «Ayiletetsaappe hinttenttu kesanita» gay?» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; nagaraa ootsiyaa ooninne nagaraa ayiliyaa.

³⁵ Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay med'inaw gollen de'ee.

³⁶ Na'ay hinttentta ayiletetsaappe kesoope, hinttenttu ayiletetsaappe tumu kessanita.

³⁷ Hinttenttu Abraahaamo zare gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamarisseyiawaa hinttenttu akkena diraw, Taana wod'anaw koyyiita.

³⁸ Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; k'ay hinttenttukka hinttenttu aawuwaappe siseeddawaa ootsiita» yaageedda.

³⁹ Untunttu zaariide, «Nu aabbu Abraahaama» yaageeddino.

Yesuusi untunttu, «Hinttenttu Abraahaamo naanaa gideeddentto, I ootseedda oosuwaawaa malaa ootsanita.

⁴⁰ Shin S'oossaappe siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wod'anaw koyyiita; Abraahaame hewaadan ootsibeenna.

⁴¹ Hinttenttu, hinttenttu aawuu ootseeddawaa ootsiita» yaageedda.

Untunttu zaariide, «Nuuni woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti Aawuu, S'oossaa s'alalay de'ee» yaageeddino.

† 8:24 Taani Taana: Ayihude asaw wol'k'aamanne geeshsha gideedda S'oossaa suntsay «Yahiweh» gidiide, hawaa biletsaykka Taani Taana giyaawaa.

⁴² Yesuusi untuntta, «Hinttenttu S'oossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana siik'ana; ayaw gooppe, Taani S'oossaa matappe yaade hawaan de'ay. Taana I kiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke.

⁴³ Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akeekenawe ayaasee? Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akka diraassa.

⁴⁴ Hinttenttu, hinttenttu aawuwaa iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttenttu, hinttenttu aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe doommiide, shemppuwaa wod'eeddawaa; tumatetsay aan bayinna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayaw gooppe, I worddanchchaanne k'ay worddookka aawuwaa.

⁴⁵ Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttenttu Taana ammanikkita.

⁴⁶ Hintteppe Taana nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, Taana ayaw ammanikki-tee?

⁴⁷ S'oossaa asaa gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttenttu S'oossaa asaa gidenna diraw, S'oossay giyaawaa sisikkita» yaageedda.

Yesuusi Abraahaamoppe Kasennakka De'ee

⁴⁸ Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena, «Neni Sammaariyaa asaa; neenan iita ayyaanay de'ee» giidde bayizzeeddoo?» yaageeddino.

⁴⁹ Yesuusi untuntta, «Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttenttu Taana kawushshiita.

⁵⁰ Taani Ta huup'iyaw bonchchuwaa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirdiyaawe de'ee.

⁵¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani tamarissiyaawaa naagiyaa ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaageedda.

⁵² Ayihudatuu zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay de'iyawaa nuuni ha'i ereeddo. Abraahaame hayk'k'eedda; nabatuu hayk'k'eeddino; shin neeni, «Ta k'aalaa naagiyaa ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaaga.

⁵³ Neni hayk'k'eedda nu aawuwaa Abraahaamoppe daray? Nabatuu k'ay hayk'k'eeddino. Neni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino.

⁵⁴ Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu S'oossaa giyaa Ta Aabbu Taana bonchchee.

⁵⁵ Hinttenttu Aa erana d'ayooppekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke gooppe, hinttenttuwaadan worddo giday; shin Taani Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay.

⁵⁶ Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiya be'anaw laamo-teedda; be'iidekka nashetteedda» yaageedda.

⁵⁷ Ayihudatuu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu laytsaa kumibeenawe Abraahaama be'aaddii?» yaageeddino.

⁵⁸ Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Abraahaamo yelet-tanaappekka kase Taani Taana» yaageedda.

⁵⁹ Hewaa diraw, untunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untuntuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi K'ook'a Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patseedda

¹ Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaa itti bitaniyaa be'eedda.

² Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide yelettanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseedeeyye? Woy Aa yeleddawanttu ootseeddino?» yaagiide oochcheeddino.

³ Yesuusi, «S'oossaa kiitay Aa bollan k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkino.

⁴ Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwaa ootsanaw bessee. Ooninne ootsanaw danddayenna k'ammay yee.

⁵ Taani alamiyaan de'aadde alamew poo'o» yaageedda.

⁶ Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; bare c'uchchaan guutsa urk'k'aa shugissiide, he urk'k'aa k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide,

⁷ «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda. «Salihooma» giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bitanii biide, bare ayfiyaa meec'ettiide, s'eelliidde simmeedda.

⁸ Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase woossishin be'eedda asay, «Hawe uttiide woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?» yaageeddino.

⁹ K'ay amareedawanttu, «Hawe aattennee» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Tuytti, hawe Aa malatiyaawaappe attin, Aa gidenna» yaageeddino.

Shin bitanii, «Taani aattee» yaageedda.

¹⁰ Unttunttu bitaniyaa, «Yaatina, ne ayfii waan s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide, «Yesuusa geetettiyaa bitanii guutsa urk'k'aa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, «Salihooma geetettiyaa dagatteedda haatsaani baade ne ayfiyaa meec'etta» yaageedda. Taani baade meec'ettaade s'eellaad» yaageedda.

¹² Unttunttu Aa, «I hak'an de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

Bitanii, «Taani erikke» yaageedda.

¹³ Unttunttu kase k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko afeeddino.

¹⁴ Yesuusi urk'k'aa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata gallassaa.

¹⁵ Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddenttonne Parisaawatuu Aa gujjiide oochcheeddino. Bitanii untunttoo, «I ta ayfiyaan guutsa urk'k'aa wotseedda. Ta ayfiyaa meec'ettaade ha'i s'eellaad» yaageedda.

¹⁶ Parisaawatuwaappe ittuu ittuu, «Hawaa ootseedda bitanii Sambbataa higgiiyaa naagenna diraw, S'oossaa mataappe yibeenna» yaageeddino.

Shin haranttu, «Nagarancha Asay hawaa mala wolk'k'aama malaataa waan ootsanaw danddayii?» yaagiide untunttu barenttu gidduwaan shaaketteeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujjiide, «I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino.

Bitanii, «I nabiya» yaageedda.

¹⁸ Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa s'eesiide oochchana gakkanaw, bitanii k'ook'a gideeddawaanne ha'i I s'eelliyaawaa ammanibeykkino.

¹⁹ Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaa, «Hinttenttu, «K'ook'a gidiide yeletteedda» giyaa hinttenttu na'ay hawe? Yaatina, ha'i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa gideeddawaanne k'ook'a gidiide yeletteeddawaa nuuni ereetto.

²¹ Shin ha'i I waan s'eelleeddentto, nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni patseeddentto, nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; barebaa haasayanaw danddayee!» yaageeddino.

²² Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatuu yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayaw gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristoosa yaagiide markkattiyaa

uray de'ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaappe kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino.

²³ Aa daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchite!» geeddawe hawaassa.

²⁴ Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa untunttu laa'entsuwaa s'eesiide, «S'oossaa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiyaawaa nuuni ereetto» yaageeddino.

²⁵ Bitanii, «I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a gidiyaawaanne ha'i s'eelliyaaawaa he ittibaa eray» yaageedda.

²⁶ Untunttu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti patseedee?» yaageeddino.

²⁷ I untunttu, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwaa sisanaw koyyiitee? Hinttekka Yesuusa kaalliyaaawantta gidanaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁸ Untunttu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliyaaawaa; nuuni Musa kaalliyaaawantta.

²⁹ S'oossay Musew haasayeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidooppe, I hak'appe yeeddenttonne nuuni erokko» yaageeddino.

³⁰ Bitanii, «I hak'appe yeeddenttonne hinttenttu erennawe maalalissiyaawaa; shin I ta ayfiyaa patseedda!

³¹ S'oossaw yayyiyaa urayne S'oossay koyyiyaaawaa ootsiyaa uray de'ooppe, he uraaba S'oossaw sisiyaawaappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna.

³² K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe doommina, sisetti erenna.

³³ Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka danddayenna» yaageedda.

³⁴ Untunttu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'c'eeddawe nuuna tamarissanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaappe kare Aa kesseeddino.

Wozanaa K'ook'atetsaa

³⁵ Untunttu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda.

³⁶ Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikkii!» yaageedda.

³⁷ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna haasayiyaawekka Aa» yaageedda.

³⁸ Bitanii zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw goyinneedda.

³⁹ Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana malanne s'eelliyaaawanttu k'ook'ana mala, taani pirddanaw ha sa'aa yaad» yaageedda.

⁴⁰ Aanana de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, «Nuunikka k'ook'eyee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴¹ Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo nagaraa gidenna; shin ha'i hinttenttu, «Nuuni s'eelleetto» yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» yaageedda.

10

Yesuusi Lo'o Hentsanchchaa

¹ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paanuwaa.

² Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa.

³ Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untuntu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana.

⁴ I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyaan, untuntuppe sintsanna hamettee; untunttukka Aa kooshshaa eriyaa diraw, Aa kaalliino.

⁵ Hara uraa kooshshaa untuntu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwaa kaallikkino» yaageedda.

⁶ Yesuusi untunttoo ha leemisuwaa odeedda; shin I untunttoo ay odintonekka untuntu akeekibeykkino.

⁷ Yesuusi k'aykka untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa.

⁸ Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paannuwaa; shin dorssatuu untuntu giyaawaa sisibeykkino.

⁹ Penggii taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelananne kesana; k'ay lo"o maatay de'iyaa saakka demmanawaa.

¹⁰ Kayisuu wuu"anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttoo de'uu de'ana malanne kumiide palahana mala yaad.

¹¹ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; dorssaa loytsi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayk'k'ee.

¹² Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaa wode be'iide, dorssatuwaa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwaa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyk'k'eenne laalee.

¹³ Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwaa aggiide bak'atee.

¹⁴⁻¹⁵ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad.

¹⁶ Ha sikkuwaan baynna hara dorssatuukka Taw de'iino. Taani untunttakka ahanaw bessee. K'ay untuntu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka ittuwaa gidanawaa.

¹⁷ «Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw koyyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee.

¹⁸ Taani dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkena. Taw Ta shemppuwaa aatsa immiyaa maatay de'ee; k'ay zaaraadde akkanawukka maatay de'ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaad» yaageedda.

¹⁹ He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaakuu med'etteedda.

²⁰ Untuntuppe dariyaa baggay, «Aan s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» yaageeddino.

²¹ Haratuu k'ay «S'alahii oyk'k'eedda Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa ayfiyaa s'eelissanaw danddayiyyee?» yaageeddino.

Yesuusi Is's'etteedda

²² Yersaalamen Geeshsha Golliyaa anjjisseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakkeedda; sa'ay he wode balgguwaa.

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee.

²⁴ Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni nuuna awude gakkaw sid'issaadde wotsanii? Neeni Kiristtoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntuu zaariide, «Taani hinttentuu odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiyaa kiitay Tabaa markkattee.

²⁶ Shin hinttentuu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita.

²⁷ Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntuu eray; untuntukka Taana kaalliino.

²⁸ Taani untuntuu med'inaa de'uwa immay; k'ay untuntu ubbakka hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntuu wotsi akkanaw dandayenna.

²⁹ Untuntuu Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne* aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntuu wotsi akkanaw dandayenna.

³⁰ Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda.

³¹ Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw k'aykka shuchchaa dentseeddino.

³² Yesuusi untuntuu, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo'o oosuwa hinttentuu bessaaddi; hewantuppe hak'awantuu diraw, Taana shuchchaan c'addanaw koyyiitee?» yaageedda.

³³ Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena lo'o oosuwa diraw, shuchchaan c'addanaw koyyokko; shin neeni S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayyaa dirawunne k'ay asaa gidaadde ne huup'iyaa S'oossaa ootseedda diraw, c'addanaw koyyeetto!» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi zaariide, «Hinttentuu higgiiyan S'oossay, «Hintte s'oossatuwaa» geeddawe s'aafettibeennee?

³⁵ S'oossaa Mas'aafatuwaa laammanaw dandayettenna; S'oossay bare k'aalay yeedda asatuu, «s'oossatuwaa» giide s'eeseeddawaa gidoope,

³⁶ Taani, «Taani S'oossaa Na'aa» geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa'aa kiitseedda Taana, «S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa» yaagiitee?

³⁷ Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayoope, Taana ammanoppite.

³⁸ Shin Taani ootsiyaawaa gidoope, haray atto hinttentuu Taana ammanana d'ayoopekka, Ta Aabbu Taanan de'iyawaanne Taanikka Ta Aabbun de'iyawa eranaadaaninne akeekanaadan, Ta oosuwa ammanite» yaageedda.

³⁹ K'aykka untuntu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda.

⁴⁰ Yohaannisi kase s'ammak'iyasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa Yesuusi pinniide, yaan de'eedda.

⁴¹ Daro Asay Yesuusakko yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama malaataa ootsibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino.

⁴² Yaan daro Asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali'aazara Hayk'uwaa

¹ Biitaaniyaa giyaa k'eri katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchata Martta de'eedda katamaa.

² Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara.

³ Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'iyawe harggeedda» giide Yesuusaw kiitseeddino.

* **10:29 Ooppenne:** Ubbaappe guussaa. **10:33** Wog. 24:16 **10:34** Maz. 82:6

⁴ Yesuusi hewaa siseedda wode, «Taani S'oossaa Na'ay harggiyaa gaa-suwaan bonchchettana mala, S'oossaa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin, wod'iyaa harggiyaa gidenna» yaageedda.

⁵ Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee;

⁶ Ali'aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de'iyaa sa'aan laa"u gallassaa peesheedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Laa'entsuwaa Yi-hudaa gadiyaa boytte» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Tamaarissiyaawoo, guutsa wodiyaappe kase Ayihudatuu neena shuchchaan c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?» yaageeddino.

⁹ Yesuusi, «Itti gallassan tammanne laa"u saatii de'enneeyye? Gallassi hamettiyaa Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa poo'uwwaa be'ee.

¹⁰ Shin k'amma hamettiyaa uray de'ooppe, poo'uu aan bayinna diraw, d'ubettee» yaageedda.

¹¹ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, k'aykka untunttoo, «Nu dab-buu Ali'aazar gem"isheedda; shin gem"ishuwaappe Aa dentsanaw Taani bay» yaageedda.

¹² Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Godaw, I gem"isheeddawaa gi-dooppe, aw lo"anawaa» yaageeddino.

¹³ Ali'aazar hayk'k'eeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali'aazar gem"ishiide giseeddawaa odeedda giide, untunttu k'oppeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untuntta, «Ali'aazar hayk'k'eedda.

¹⁵ Hinttenttu ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare lagget-satuwaa Yesuusa kaalliyaawantta, «Yesuusanna hayk'k'anaw nuunikka k'ay boytte!» yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De'uwwa

¹⁷ Yesuusi gakkiiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassaa gideeddawaa demmeedda.

¹⁸ Biitaaniyaa katamay Yersaalameppe heezzu kiilo miitiriyaa keenaa haakkee.

¹⁹ Daro Ayihudatuu Marttonne Mayraamo untunttu ishay hayk'k'eeddawoo mentsetsanaw yeeddino.

²⁰ Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen ataadu.

²¹ Martta Yesuusa, «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna.

²² Shin neeni woossiyaawaa ay gidooppenne, S'oossay new haray atto ha"ikka immanawaa taani eray» yaagaaddu.

²³ Yesuusi, «Ne ishay hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

²⁴ Martta, «Wodiya wurssetsaan* dendduwaa gallassi, I hayk'uwaappe denddanawaa taani eray» yaagaaddu.

²⁵ Yesuusi iziw, «Taani dendduwaanne de'uwwa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayk'k'ooppekka de'uwaan de'anawaa.

²⁶ K'ay de'uwaan de'iyaa uraynne Taana ammaniyaa uray ubbay ub-baakka hayk'k'enna; hewaa neeni ammanay?» yaageedda.

* **11:24** Wodiya wurssetsaan: S'oossay asaa zeretsaa ubbaa pirdaw shiishshiyaa wode guussaa.

²⁷ Martta zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni S'oossaa Na'aa, sa'aa yaanaw de'iyaa Kiristtoosa gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu.

²⁸ Martta hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare michchatiw geeman s'eesaade, «Tamarissiyaawe yiide, neena koyyee» yaagaaddu.

²⁹ Mayraama hewaa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesuusakko baaddu.

³⁰ Yesuusi Martta Aa mokkeedda sa'aan de'eeppe attin, biro k'eeri katamaa gakkibeenna.

³¹ Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyaa Ayihudatu, iza ellekka dendda ek'k'aade kare kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar moogetteedda duufuwa baade yaan yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.

³² Mayraama Yesuusi de'iyasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa gediya bollan kunddaaddu; «Godaw, neeni hawaan de'eeddawa gidintto, ta ishay hayk'k'enna shin!» yaagaaddu.

³³ Yesuusi iza yeekkiyaawaanne k'ay izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be'iide, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki shemppeedda.

³⁴ Unttuntta, «Hak'an moogeedditee?» yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a» yaagiide zaareeddino.

³⁵ Yesuusi afos's'eedda.

³⁶ Hewaa diraw, Ayihudatu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'intto be'ite!» yaageeddino.

³⁷ Shin unttuntuppe ittuu ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyaa s'eelisseeddawe ha bitanii hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» yaageeddino.

Yesuusi Ali'aazara Hayk'uwaappe Dentseedda

³⁸ Yesuusi k'aykka wozanaappe k'arettiide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwa gidiide shuchchaan k'um"etti utteedda.

³⁹ Yesuusi, «Shuchchaa diggite!» yaagiide azazeedda.

Hayk'k'eedda bitaniyaa michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'oodeppe oyddu gallassaa gideedda diraw, ha'i s'ink'k'anawaa!» yaagaaddu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa gidooppe, neeni S'oossaa bonchchuwa be'anawaa Taani new odabeykkita?» yaageedda.

⁴¹ Unttuntu shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwa pude s'eelliide, «Aawoo, Taani giyaawaa neeni siseedda diraw, neena galatay.

⁴² Neeni ubbaa wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda Asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani unttuntu diraw gay» yaageedda.

⁴³ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ali'aazaraa, haa kessa!» yaageedda.

⁴⁴ Hayk'k'eedda Ali'aazara kushiinne gedii shaluwaan k'ashetti uttiide Aa deemuukka afilaan kametti utteeddawe kesina Yesuusi unttuntta, «Billi aggite! Bo!» yaageedda.

Kiristtoosa Bolla Mak'k'eteeddino

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

⁴⁵ Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratu Yesuusi ootseeddawaa be'iide, Aa ammaneeddino.

⁴⁶ Shin unttuntuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi ootseeddawaa unttuntto odeeddino.

⁴⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwa kaappatuunne Parisaawatu shiik'uwa shiishshiide, «Ha bitanii daro wol'k'aama malaataa ootsiyaa diraw, ayaa ootsanee?

⁴⁸ Nuuni Aa c'o'u giide, aggooppe, Asay ubbay Aa ammananawaa; k'ay Roome gadiyaa asatuu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» yaageeddino.

⁴⁹ Unttuntuppe ittuu K'ayaafaa giyaa, he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideeddawe, «Hinttenttu ayinne erikkita!

⁵⁰ Asay ubbay d'ayiyaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'iyawe lo'a gidiyaawaa hinttenttu akeekite?» yaageedda.

⁵¹ I hewaa bareppe gibeenna; shin he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa Nabii odeedda.

⁵² K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw hayk'k'enna; shin laaletti de'iyaa S'oossaa naanaa ittuwaa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa.

⁵³ He gallasaappe doommiide, untunttu Aa wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵⁴ Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatuu gidduwaan k'onc'c'iyaa yaa haa hamettibeenna; shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, Efireema geetetiyyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawantunna hewaan takkeedda.

⁵⁵ Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaa gallassay mateedda; k'ay daro Asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kase duma duma saappe Yersaalame beedda.

⁵⁶ Untunttu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

⁵⁷ K'ay k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa k'achchanaw, I de'iyasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto (Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallasaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniyaa giyaa katamaa beedda.

² He sa'aan untunttu aw kawuwaa katseeddino; Ali'aazar aanana uttiide ittippe miyaawanttu gidдон utti de'ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu.

³ Mayraama daro shaluwaan zal'ettiyaa itti s'aaramusiyaa gidiyaa narddoosa geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediya okkaade bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'aaddu; golliya ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.

⁴ Shin Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa Ask'k'orootu,

⁵ «Ha shittuu heezzu s'eetu diinaariyaani zal'ettina, ayaw hewe hiyyeesaw imettennee?» yaageedda.

⁶ I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw k'arettiide gibeenna; I miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode aappe barew akkeedda.

⁷ Yesuusi, «Ha shittuwaa Taani moogettiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjjanee? Izo aggite.

⁸ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana de'ikke» yaageedda.

⁹ Ayihudatuwaappe daro Asay Yesuusi Biitaaniyaan de'iyaaawaa sisiide, yaa beedda; untuntu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazarakka be'anaw beeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, k'eesatuwaa kaappatuu Ali'aazarakka k'ay wod'anaw mak'k'eteeddino.

¹¹ Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro Ayihudatuu barena kaalet-siyaawantta aggiide, Yesuusa ammaniino.

*Yesuusi Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)*

¹² Wonttetsa gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi Yersaalame biyaawaa siseedda.

¹³ Yaatiide zambbaa haytsaa oyk'k'iide,* Aa mokkanaw keseeddino. Bar-enttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«S'oossay galatetto!

S'oossaa suntsan yiyaa Israa'eeliyaa kaatii anjjetteeddawaa!»
yaageeddino.

¹⁴⁻¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,

«S'iyoonne katamaw, yayyoppa!

Be'a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee»

giyaawaadan, Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda.

¹⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkino; shin Yesuusi bonchchetteeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa geed-dawaanne k'ay untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa hassay-eeeddino.

¹⁷ Ali'aazar moogetteedda gonggoluwaappe Yesuusi Aa s'eesiide, hayk'uwaappe dentseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markkatteedda.

¹⁸ Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawe, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa ootseedda diraassa.

¹⁹ Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuwaa, «Hinttenttu ayinne ootsanaw danddayennawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwaa kaalleedda» yaageeddino.

²⁰ Paasigaa bonchchiyaa gallassi goyinnanaw Yersaalame beeddawanttu gidдон itti itti Giriike asatuu de'iino.

²¹ Untunttu Galiilaa gadiyaan Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw koyeetto» yaagiide woosseeddino.

²² Pilip'p'oosi biide, Inddiraasaw odina laa"atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.

²³ Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchet-tiyaa saatii gakkeedda.

²⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biittaaan wod'd'aade wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro ayfiyaa ayfaw.

²⁵ Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; k'ay bare shemppuwaa ha sa'aan is's'iyaa ooninne med'inaa de'oo ashshee.

²⁶ Ooninne Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani de'iyaa sa'aan Taw ootsiyaawekka de'anawaa. Taw ootsiyaa oonanne, Ta Aabbukka Aa bonchchanawaa.

* **12:13 Zambbaa haytsaa oyk'k'iide:** Hawe Ayihuda Asay eretteedda asaa mokkiyaa wogaa.
12:13 Maz. 118:25

²⁷ «Ha'i Ta shemppuu daro un'ettedda; yaatina waagoo? Taani, «Ta Aabboo, Taana ha saatattippe ashsharikki» yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa.

²⁸ Ta Aabboo, ne suntsaa bonchcha» yaageedda.

He wode saluwaappe, «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka gujjaade bonchchana» yaagiyaa k'aalay yeedda.

²⁹ He sa'aan ek'keedda c'ora Asay he k'aalaa sisiide, «Hewe guuguntsaa» yaageedda.

Haranttu k'ay, «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino.

³⁰ Yesuusi zaariide untunttu, «Ha k'aalay hinttenttu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna.

³¹ Ha sa'ay pirddeetiyyaa wodii ha'a; ha sa'aa† mooddiyaawe ha'i kare olettanawaa.

³² K'ay Taani mask'k'aliyaa bolla kak'ettiyyaa wode, asaa ubbaa Taakko goochchana» yaageedda.

³³ I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwaaw I hayk'k'anenttonne untunttu erissanaassa.

³⁴ Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristtoosi med'inaw de'iyawaa ode. Yaatina, neeni waagaade, «Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla kak'k'etana» gay? He Asaa Na'ay oonee?» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiyyaa gam'anawaa. Hinttenttoo d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaan hamettite. D'umaan hamettiyyaa uray hak'a binttonne erenna.

³⁶ Poo'uwaaw asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwaaw ammanite» yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, biide untuntuppe geemetteedda.

Ayihudatu Ammanennaan Is's'eedda Hanotaa

³⁷⁻³⁸ I hewaa keena wolk'k'aama malaataa untunttu sintsan ootsooppekka, nabiyyaa Isiyyaasi,

«Godaw, nu markkatetsaa ooni ammaneeddee?

Goday bare wolk'k'aa oona besseedee?»

geeddawe tuma gidana mala, untunttu Aa ammanibeykkino.

³⁹⁻⁴⁰ Isiyyaasi k'aykka,

«Untunttu ayfii s'eellenna mala,

untunttu wozanaykka akeekena mala,

untunttu S'oossaakko simmina, I untunttu patsenna mala,

S'oossay untunttu ayfiyyaa k'ook'isseedda.

Untunttu wozanaa dammisseedda»

geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykkino.

⁴¹ Isiyyaasi Yesuusa bonchchuwaaw be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw,‡ hewaa geedda.

⁴² Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatu kaappatuwaappekka c'oratu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatu woosa golliyaappe kessiino giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkatibeykkino.

† **12:31 Ha sa'aa:** Guussay ha alamiyyaa gidiide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de'iyaa ha sa'aa giyaawe ha sa'aa bolla de'iyaa asaanne untunttu kahaa baressa ootsiide mooddiyyaa iitaa ayaanaa wolk'k'aa bessee. **12:34** Maz. 110:4; Isa. 9:7; Hiz. 37:25; Dan. 7:14 **12:37-38** Isa. 53:1 **12:39-40** Isa. 6:10 ‡ **12:41** Isiyyaasi Yesuusa bonchchuwaaw be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw, Woy Isiyyaasi S'oossaa bonchchuwaaw be'eedda dirawunne k'ay Yesuusabaa haasayeedda diraw,

⁴³ Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino.

⁴⁴ Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; «Taana ammaniyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa amanenna.

⁴⁵ Taana be'iyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka be'ee.

⁴⁶ Taana ammaniyaa ubbay d'umaan de'enna mala, Taani poo'uwwa giidaade sa'aa yaad.

⁴⁷ Ta k'aalaa sisiide azazetena uraa oonanne Taani pirddikke; ayaw gooppe, Taani alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirddanaw yabeykke.

⁴⁸ Taana is's'iyaa oonanne k'ay Ta k'aalaa akka oonanne pirddiyaawe de'ee. Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirddana.

⁴⁹ Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiitteedda Ta Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda.

⁵⁰ K'ay Aa azazuu med'inaa de'uwwa ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa» yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediya Meec'c'eedda

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa'aappe shaakettiide, Aawuwaakko biyaa wodii gakteeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa'aan de'iyaa barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw untuntta siik'eedda.

² Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoon na'aa Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda.

³ Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyan wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda.

⁴ Yesuusi miyasaappe denddi ek'k'iide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide, poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediya meechchaanne bare s'eessan danc'c'eedda poos'an k'uc'ussaa doommeedda.

⁶ Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediya meec'c'anaw hanayiyee?» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «Taani ootsiyaawaa neeni ha'i erakka; shin guyyeppe eranaassa» yaageedda.

⁸ P'es'iroose, «Neeni ta gediya ubbakka meec'c'akka!» yaageedda.

Yesuusi Aa, «Taani ne gediya meec'c'ana d'ayooppe, newunne Tawunne ittipetetsay baawa» yaagiide zaareedda.

⁹ Simoon P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, yaatooppe, ta gediya s'alalaa meec'c'oppa; ta kushiyaakka ta huup'iyaaakka meec'c'a!» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, «Bollaa meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. K'ay hinttentukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda.

¹¹ Ayaw gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray oonenttonne ereedda; I, «Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita» geeddawe hawaassa.

¹² Untunttu gediya meec'c'eeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo ootseeddawaa akeekiitee?

¹³ Hinttenttu Taana, tamaarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyaawaa gidiya diraw, loytseeddita.

¹⁴ Taani hinttenttoo Godaanne hinttentta tamarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu gediya meec'c'iyaawaa gidoope, hinttenttukka ittuu ittuwaa gediya meec'c'anaw bessee.

¹⁵ Ayaw gooppe, Taani hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka oot-sana mala, hinttenttoo leemisuwaa gidaaddi.

¹⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; k'oomay bare godaappe aad'd'enna. K'ay kiitettedda uraykka barena kiitteeddawaappe aad'd'enna.

¹⁷ Hinttenttu hewaa eriide ootsiyaawaa gidoope anjjetteddawannta.

¹⁸ «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawannta eray; shin S'oossaa Mas'aafay, «Taani barsseeddawe Ta kushiya sa"eedda» geed-dawe tuma gidanaw bessee.

¹⁹ Hewe haniyaa wode Taani Taana* gidiyaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttoo hananawaa oday.

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani kiittiyaa oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee» yaageedda.

Yesuusi Barena Aatsi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luk'. 22:21-23)

²¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, bare wozanaan daro metootiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aatsi immanawaa» giide k'onc'c'iyaan odeedda.

²² I oona haasayinttonne, kaalliyaawanttoo ubbaakka erettennaan is's'ina, ittuu ittuwaa s'eelleeddino.

²³ Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusi siik'iyawe, Yesuusa matan utteedda.

²⁴ Hewaa diraw, Simoona P'es'iroose he kaalliyaawaa simi"iide, «I oona ginto, ane Aa oochcha» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haytsaakko shiik'iide, «Godaw, I oonee?» yaageedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade immiyaawe Aa» yaageedda. K'ay ukitsaa mentsi akkiide, c'abbaa tushiide, Simoona na'aa, Yihudaa Ask'k'orootaw immeedda.

²⁷ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkowaappe guyyiyaan, Sees'aanay ellekka Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni ootsanawaa elleella ootsa!» yaageedda.

²⁸ Shin he sa'aan utteeddawanttuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa ayaw geeddenttonne eribeenna.

²⁹ Yihuday miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaa diraw, kaalliyaawant-tuppe ittuu ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchchiya gallassaw barena koshshiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide k'oppeeddino.

³⁰ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay k'amma.

Ooratsa Azazuwaa

³¹ Yihuday kare kesseeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi yaageedda; «Ha'i Taani Asaa Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana bonchchet-teedda.

³² S'oossay Ta baggana, Asaa Na'aa baggana bonchchettoppo, I bare huup'ew Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana ellekka bonchchanawaa.

³³ Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiyaam gam"ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, «Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» geeddawaadan, hinttewukka ha"i oday.

³⁴ Taani hinttentta ooratsa azazuwaa azazay; ittuu ittuwaa siik'ite. Taani hinttentta siik'eeddawaadankka, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'ana bessee.

³⁵ Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiyaawaa Asay ubbay erana» yaageedda.

*P'es'iroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)*

³⁶ Simooni P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda.

Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha"i Taana kaallanaw dand-dayakka; shin guyyeppe kaallana» yaageedda.

³⁷ P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha"i kaallanaw ayaw danddaykkitaa? Taani ne diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda.

³⁸ Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha"i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

14

Yesuusi Aawuwaakko Afiyaa Ogiyaa

¹ Yesuusi kaalliyaawantta «Hinttenttu wozanay hirggoppo; S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite.*

² Ta Aabbu gollen daro sa'ay de'ee. Hewaa gidennentto, Taani hinttenttoo hewaa odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay.

³ Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyaan, Taani de'iyaa sa'aan hinttenttukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana.

⁴ K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyaa eriita» yaageedda.

⁵ Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayeetto?» yaageedda.

⁶ Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna.

⁷ Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha"ippe doommiide, hinttenttu Aa eriitanne k'ay Aa be'eeddita» yaageedda.

⁸ Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa» yaageedda.

⁹ Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiyaam hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eedda uray Aawuwaakka be'eedda; yaatina, neeni waagaade, «Aawuwaa nuuna bessa» gay?»

¹⁰ Taani Aawuwaa giddon de'iyawaa k'ay Aawukka Ta giddon de'iyawaa neeni ammanikkii? Taani hinttenttoo odiyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta giddon de'iyaa Aawuu bare oosuwaa ootsee.

¹¹ Taani Aawuwaa giddon de'iyawaanne k'ay Aawukka Ta giddon de'iyawaa Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.

¹² «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani ootsiyaa oosuwaa ootsana. Taani Aawuwaakko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyaa oosuwaa ootsana.

¹³ Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta suntsan hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana.

* **14:1** S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite: S'oossaan ammanuu hinttew de'ee guussay, Taanankka ammanuu de'ee guussaa.

¹⁴ Hinttenttu Ta suntsan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayaana Geeshsha Kiittanaw Immeedda Hidootaa

¹⁵ «Hinttenttu Taana siik'iyaaawaa gidoope, Ta azazuwaa naagana.

¹⁶⁻¹⁷ Taani Aawuwaa woosana; hinttenanna med'inaw de'ana mala, tumatetsaa Ayaanaa, hara mentsetsiyaawaa hinttenttoo I immana. Ha sa'ay he tumatetsaa Ayaana be'ennawaanne erennawaa gidiyaa diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de'iyaa dirawunne hinttenttu giddon de'ana diraw, hinttenttu Aa eriita.

¹⁸ «Taani hinttentta aawuunne aata bayinna yii'o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana.

¹⁹ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, alamii Taana laa'entsuwaa be'enna; shin hinttenttu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyaa diraw, hinttenttukka k'ay de'uwaan de'ana.

²⁰ Taani Ta Aawuwaa giddon de'iyaaawaanne hinttenttu Ta giddon de'iyaaawaa, k'ay Taani hinttenttu giddon de'iyaaawaanne hinttenttu he gallassi erana.

²¹ «Ta azazuu Aa matan de'iyaa asay, k'ay he azazuwaakka naagiyawe, I Taana siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani aw k'onc'c'ana» yaageedda.

²² Yihudaa Ask'k'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa alamiyaa bessanaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda.

²³ Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa; k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aanana de'ana.

²⁴ Taana siik'enna uray ooninne Ta k'aalaw azazettena; hinttenttu sisiyaa k'aalay Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.

²⁵ «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttenttoo odaaddi;

²⁶ shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe, hinttentta ubbabaa tamarissanawaa. Taani hinttenttoo odeedda ubbabaakka hinttentta hassayissanawaa.

²⁷ «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani alamii immiyaa sarotetsaa malaa immikke. Hinttenttu hirggoppitenne yayyoppite.

²⁸ Taani hinttenttoo, «Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana» geeddawaa siseeddita; hinttenttu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw, Taani Aawuwaakko biyaawan hinttenttu nashetanita.

²⁹ Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi.

³⁰ «Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna loytsa haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw danddayenna.

³¹ Shin Taani Aawuwaa siik'iyaaawaa alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe boytte.

15

Woynniyaa Giyaa Turaw Tumu Anuu Yesuusa

¹ «Taani woyniyaa geetettiyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba.

² Ta giddon de'iyaa ayfiyaa ayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayfiyaa turaa maraa ubbay kasewaappe loytsi ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana.

³ Taani hinttenttoo ha"i odeedda k'aalaa gaasuwaan, hinttenttu geeshsha.

⁴ Ta gidдон de'ite; Taanikka hinttenttu gidдон de'ana. Woynniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayooppe, he maray barekka ayfiyaa ayfanaw danddayennawaadan, hinttenttukka Ta gidдон de'ennaan d'ayooppe, ayfiyaa ayfanaw danddaykkita.

⁵ «Taani woyniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta gidдон de'iyaa uray, Taanikka Aa gidдон de'iyaa uray, daro ayfiyaa ayfana; ayaw gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddaykkita.

⁶ Ta gidдон de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa.

⁷ Hinttenttu Ta gidдон de'ooppe, k'ay Ta k'aalaykka hinttenttu gidдон de'ooppe, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkanita.

⁸ Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne k'ay Taana kaalliyaawantta giddooppe, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa.

⁹ Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan de'ite.

¹⁰ Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagooppe, Ta siik'uwaan de'anita.

¹¹ «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentsaa gidana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi.

¹² Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siik'iyawaadan, hinttenttukka ittuu ittuwaanna siik'ettite.

¹³ Bare shemppuwaa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyaa siik'uu oossinnekk baawa.

¹⁴ Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa.

¹⁵ «Ayilii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintsaw ayilatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaad. Ayaw gooppe, Ta Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi.

¹⁶ Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykkita. Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad. K'ay Aawuukka hinttenttu Ta suntsan* woosseeddawaa ubbaa immana.

¹⁷ Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittuu ittuwaanna siik'ettite.

Yesuusi Ha Alamii Is's'iyawaa Odeedda

¹⁸ «Alamii hinttentta is's'ooppe, kasetiide Taana is's'eeddawaa akeekite.

¹⁹ Hinttenttu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta is's'iyawe hawaassa.

²⁰ «Ayilii bare godaappe darenna» gaade Taani hinttenttoo odeeddawaa hassayite. Unttuntu Taana yedersseeddawaa gidoope, hinttenakka yederssana. Unttuntu Ta k'aalaa naageeddawaa gidoope, hinttenttu k'aalaakka naaganawantta.

²¹ Shin unttuntu Taana kiiteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan unttuntu hinttenttu bolla ootsanawantta.

²² Taani yaade unttunttoo odennawaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidenna; shin ha"i unttuntu ootsiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa.

²³⁻²⁴ Taana is's'iyawe Ta Aawuwaakka is's'eedda. Ooninne ootsibeenna oosuwaa unttuntu gidдон Taani ootsabeennabaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidennaan attanawaa; shin ha"i unttuntu Taani ootseedda oosuwaa be'iide, Taanakka Ta Aawuwaakka is's'eeddino.

* **15:16 Ta suntsan:** Woy «Taana kaalliyaawantta gidiyaa diraw»

²⁵ Shin untunttu higgian, «Taana c'oo is's'eeddino» geetettiide s'aafetteeddawe polettana mala, hawe haneedda.

²⁶ «Shin Aawuwaappe yiyaa tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttoo Aa yeddana; k'ay I Tabaa markkattanawaa.

²⁷ Hinttekka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa markkattana.

16

¹ «Taani hawaa hinttenttu d'ubettenna mala, hinttenttoo odaaddi.

² Untunttu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaappe kessi yedanawantta. Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyaa uray S'oossaw oot-siyaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa.

³ Untunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawe Taananne Aawuwaa erenna diraassa.

⁴ Shin untunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaa wodii gakkiiyaa wode, Taani hinttenttoo odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaa odaaddi.

Geeshsha Ayaanaa Oosuwaa

«Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro hewaa hinttenttoo odabeykke.

⁵ Shin ha'i Taani Taana kiiteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, «Hak'a bay?» giide Taana oochchiyaawe baawa.

⁶ Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de'ee.

⁷ Shin Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"a. Ayaw gooppe, Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttenttukko yeenna; shin Taani booppe, Aa hinttenttukko yeddana.

⁸ K'ay mentsetsiyaawe yiide, untunttu nagaraabaa, S'oossaa s'illotetsaabaanne pirdaabaa ha sa'aa Asay bayizzeeddawaa bessanawaa.

⁹ Nagaraabay Asay Taana ammanenna diraassa.

¹⁰ S'illotetsaabay k'ay Taani Aawuwaakko biyaa diraw, hinttenttu Taana laa'entsuwaa be'ikkita.

¹¹ S'oossaa pirdaabay k'ay alamiyaa mooddiyaawe pirdetteedda diraassa.

¹² «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; shin ha'i hinttenttoo gelenna.

¹³ Tumatetsaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatetsaa ubbaakko kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe ayinne odenna. K'ay sintsappe yaanabaa hinttenttoo I odanawaa.

¹⁴ I Taana bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyawaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa.

¹⁵ Aawoo de'iyabay ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyabaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Kayyuu Nashechchaw Laamettana

¹⁶ «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaaliyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu gidдон, « «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani Aawuwaakko bay» giyaawe hewe waagiyaawee?» yaageeddino.

¹⁸ « «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan» giyaawe waagiyaawee? I ayaw haasayinttonne nuw erettenna» yaageeddino.

¹⁹ Unttuntu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, unt-tunta yaageedda; «Taani, «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» geed-dawoo hinttenttu ittuu ittuwaa oochchiitee?

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha alamii nashettana. K'ay hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe nashechchaa gidanawaa.

²¹ Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakkeedda diraw, oyk'ettaw; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha sa'aan yeletteedda nashechchaa diraw, bare oytsaa hassayukku.

²² Hewaa diraw, hinttenttukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa'entsuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttenttu wozanay loytsi nashet-tana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe akka.

²³ «He gallassi hinttenttu Taana ayinne woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttent-too immanawaa.

²⁴ Ha'i gakkanaw Ta suntsan ayinne woossibeykkita; hinttenttu nashechchay polettana mala, S'oossaa woossite; hinttenttu akkana.

²⁵ «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuwaan odaaddi; shin Taani leemisuwaan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'c'iyaan odana.

²⁶ Taani he gallassi, hinttenttu Ta suntsan Aawuwaa woosana; k'ay hint-tenttu diraw, Taani Aawuwaa woosana giikke.

²⁷ Ayaw gooppe, Aawuu bare huup'ew hinttentta siik'ee; hinttenttu Taana siik'iyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siik'ee.

²⁸ Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaad; k'ay ha alamiyaa aggaade Aawuwaakko baana» yaageedda.

²⁹ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Be'a, ha'i neeni k'onc'c'iyaan haasayaasa; leemisuwaan ayinne haasayakka.

³⁰ Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha'i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni S'oossaappe yeeddawaa ammantsee» yaageeddino.

³¹ Yesuusi zaariide unttunta, «Ha'i ammaniitee?

³² Be'ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiiyaa wodiinne Ta s'alalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; ha'ikka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaa diraw, Ta s'alalaa gidikke.

³³ Hinttenttu Ta gidдон de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hint-tenttoo odaaddi. Alamiyaan hinttenttu waayettana. Shin minnite; Taani alamiyaa s'oonaad» yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa s'eelliide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, wodii gakkeedda; ne Na'ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na'aa bonchcha.

² Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwwaa I immana mala, asaa ubbaa bollar aw maataa immaadda.

³ Asay neena itti tumu S'oossaa gideeddawaa erana malanne, k'ay neeni kiitteedda Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwwaa.

⁴ Neeni Taw ootsanaw immeedda oosuwwaa polaade, neena sa'aan bonchchaad.

⁵ Ha"ikka k'ay Aawoo, alamii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyaa bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha.

⁶ «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne suntsaa erissaad; untunttu newantta; k'ay neeni untuntta Taw immaadda. Untunttu ne k'aalawukka azazetteeddino.

⁷ Ha"i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino.

⁸ Ayaw gooppe, neeni Taw immeedda k'aalaa Taani untunttoo immaaddi; untunttukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka ammaneeddino.

⁹ «Taani untunttoo woossay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woossay; ayaw gooppe, untunttu newantta.

¹⁰ Taw de'iyaa ubbabay nebaa; k'ay New de'iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani untunttu baggana bonchchettaaddi.

¹¹ Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; untunttu alamiyaan de'iino; Taani ha"i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untuntta ne suntsan naaga.

¹² Taani untunttunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa wolk'k'an untuntta naagaad. Taani untuntta naagaad; S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untuntuppe haray ooninne baybeena.

¹³ «Ha"i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyaan haasayay.

¹⁴ Taani untunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa giden-nawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii untuntta is'seedda.

¹⁵ Neeni s'alahiyaappe untuntta naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke.

¹⁶ Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino.

¹⁷ Neeni tumatetsaan untuntta newantta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa.

¹⁸ Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untuntta alamiyaa kiittaad;

¹⁹ k'ay untunttu tumatetsaan new dummatana mala, untunttu diraw, Taani Ta huup'iyaa new dummayaad.

²⁰ «Taani untunttu s'alalaw woossikke; shin untunttu k'aalaa odina, Taana ammaneeddawanttookka woossay.

²¹ Untunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta giddon de'iyawaadan, k'ay Taanikka Ne giddon de'iyawaadan, untunttu nu giddon de'iino. K'ay neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, untunttu ittuwaa gidino.

²² Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta bonchchaad.

²³ Taani untunttu giddon de'ina, Neeni Ta giddon de'ina, k'ay Neeni Taana siisiyaawaadan, untunttakka siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubbaa ittuwaa gidino.

²⁴ «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe kase Neeni Taana siik'eedda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be'ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu Taani de'iyaa sa'aan Taananna de'ana mala koyaad.

²⁵ «S'illo Aawoo, alamiyaa Asay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino.

²⁶ Neeni Taana siik'eedda siik'uu untunttu gidдон de'ana mala, k'ay Taanikka untunttu gidдон de'ana mala, Taani Ne suntsaa untuntta eris-saad; sintawukka erissana» yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'eteedda
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53)

¹ Yesuusi hewaa giide, S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atikilttiyaa sa'ay de'ee; Yesuusinne Yesuusa kaalliyaawanttu geleeddino.

² Yesuusa aatsi immeedda Yihuday he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa wode barena kaalliyaawanttunna hewan shiik'ee.

³ Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yi-hudaanna baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne Geeshsha Gol-liyaa naagiyaawanttu kuraaziyaa, yabbiyaanne tooraa oyk'k'iide he sa'aa beeddino.

⁴ Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona koyyiitee?» yaageedda.

⁵ Untunttu zaariide, «Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda.

Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan untunttunna ek'k'eedda;

⁶ Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, untunttu guyyekko shiik'iide, sa'aan kunddeeddino.

⁷ Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?»

Yaagi oochchina untunttu, «Naazireetiyaa Yesuusa» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiyaawaa hinttenttoo odaaddi; simmi hint-tenttu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite» yaageedda.

⁹ I, «Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawanttuppe haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke» geeddawe polettana mala, hewaa geedda.

¹⁰ Simooni P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans's'i yeggeedda. He k'oomaa suntsay Malkkoosa.

¹¹ Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa s'uu'aa Taani ushikkita?» yaageedda.

Yesuusi K'eesatuwaa Kaappuwaa
Haanna Sintsa Shiik'eedda

¹² Shaalak'ay, daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino.

¹³ Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laytsi k'eesatuwaa kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa bollowaa.

¹⁴ «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'into lo'a» giide Ayihudatuwaa zoreeddawe K'ayaafaa.

P'es'iroose Yesuusa Kaddeedda
(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

¹⁵ Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyaawe Yesuusa kaalliide beeddino. He hara kaalliyaawaa k'eesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna k'eesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleedda.

¹⁶ Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggiyaan ek'k'eedda. K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu eriyaa hara kaalliyaawe kare kesiide, penggiyaa naagiya naattiw odiide, P'es'iroosa dirssaa garssa gelisseedda.

17 Penggiyaa naagiyaa naatta P'es'iroosa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaagaaddu.

I, «Tuytti, taani gidikke» yaageedda.

18 Sa'ay meeggiyaa diraw, ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa ees's'iidde, bonk'k'eeddawaa yuuyyi aad'd'i ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka untuntunna ek'k'iide, he tamaa kashee.

K'eesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luk'. 22:66-71)

19 K'eesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyaawanttubaane Aa timirttiyaabaa oochcheedda.

20 Yesuusi aw zaariide, «Taani asaa ubbaw k'onc'c'iyaaan odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubbaa wode tamarissaad; geeman ayinne haasayabeykke.

21 Yaatina, neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he Asay Taani odeeddawaa ereedda» yaageedda.

22 Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan ek'k'eedda wotaadaratuwaappe ittuu Yesuusa bak'k'iide, «K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?» yaageedda.

23 Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa gidooppe, hawaan de'iyaa asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidooppe, Taana ayaw bak'k'ay?» yaageedda.

24 Hewaa diraw, Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, K'ayaafaakko yeddeedda.

P'es'iroosi Yesuusa Laa'entsuwaa Kaddeedda
(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

25 P'es'iroosi hewan ek'k'iide, tamaa kashee; haranttu Aa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaageedda.

P'es'iroose, «Tuytti; taani gidikke» yaagiide kaddeedda.

26 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomatuwaappe ittuwaa, P'es'iroose haytsaa k'ans's'eedda bitaniyaa dabuu P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro ataakilttiyaa gidдон be'abeykkitayee?» yaagiide oochcheedda.

27 P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu waassi aggeedda.

Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsaa Shiik'eedda
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luk'. 23:1-5)

28 Unttuntu Yesuusa K'ayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa afeeddino. Sa'ay wantta guura; Ayihudatu Paasigaa bonchchiya gallassaa k'umaa maanaw, barenttu huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa gelibeykkino.

29 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi untunttukko kare kesiide, «Ha bitaniyaa hinttenttu ayaan mootiitee?» yaageedda.

30 Unttuntu, «I iitabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni Aa neekko ahokko» yaageeddino.

31 P'ilaas'oosi zaariide untunttoo, «Hinttenttu Aa afiide, hinttenttu higgii giyaawaadan, Aa bolla pirddite» yaageedda.

Ayihudatu, «Oonanne wod'iyaa maatay nuw baawa» yaageeddino.

32 Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayk'uwaa hayk'k'anentto erisanaw haasayeeddawe polettanaassa.

33 P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle laa'entsuwaa geliide, Yesuusa s'eesiide, «Neeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa oochcheedda.

34 Yesuusi P'ilaas'oosa, «Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara Asay new tabaa odeeddee?» yaageedda.

³⁵ P'ilaas'oosi zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratuunne k'eesatuwaa kaappatuu neena taw aatsi immeeddino; neeni ayaa ootsaad-dii?» yaageedda.

³⁶ Yesuusi, «Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna. Ta kawutetsay ha alamiyaanna gideeddentto, Taana Ayihudatoo aatsi immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutetsay ha alamiyaana gidenna» yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Yaatina, neeni kaateeyye?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumuwaa markkat-tana diraw yelettaad; k'ay hewaa diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwa bagga gideedda ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda.

³⁸ P'ilaas'oosi, «Tumuu ayee?» yaageedda.

P'ilaas'oosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare ke-siide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke.

³⁹ Shin Paasigaa bonchchiyaa gallassi, itti asaa taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee; taani hinttenttoo Ayihudatuu kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaageedda.

⁴⁰ Unttuntu zaariide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbbaana billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'illiic'c'eeddino
(Mat. 27:27-32; Mar. 15:15-21)

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Yesuusa oyk'k'iide, lissuwaan shoc'eedda.

² Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wot-seeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzzeeddino.

³ Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaa gam"a!» yaagiide Aa shaiyaa bak'k'eeddino.

⁴ P'ilaas'oosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwaa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, Aa hinttenttukko kare kessana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'iyaaan wotsiide, zo'o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'oosi Ayihu-datuwaa, «Bitaniyaa hawaa be'ite» yaageedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade Aa sulla! Sulla!» yaageeddino.

P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttenttu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misi-maariyan d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda.

⁷ Ayihudatuu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I hayk'k'anaw bessee; ayaw gooppe, I barena S'oossaa Na'aa ootseedda» yaageeddino.

⁸ P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda.

⁹ K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwa golle simmi geliide Yesuusa, «Neeni hak'appe yaaddii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'iyawaa erikkiyye?» yaageedda.

¹¹ Yesuusi, «S'oossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyyaa nagaraa ootseedda» yaageedda.

Yesuusa Hayk'oo Pirddeeddino

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luk'. 23:13-25)

¹² P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Aa billiyaawaa gidoope, Kaatiyaa K'eesaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giyaa ooninne K'eesaare morkke!» yaageeddino.

¹³ P'ilaas'oosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwwa giyaa sa'aan pirddaa oydiyaan utteedda; Ibraayiss's'e k'aalaan he sa'ay gaytaa giyaawaa.

¹⁴ He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa'ay usuppun saatiyaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwwa, «Hinttenttu kaatiyaa hawaa be'ite!» yaageedda.

¹⁵ Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino.

P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttenttu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulliyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda.

K'eesatuwwa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi untunttoo aatsi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43)

Untunttu Yesuusa oyk'k'iide, afeeddino.

¹⁷ Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. «Guuggiyaasaa»* giyaawe Ibraayiss's'e k'aalaan «Golgootaa» giyaawaa.

¹⁸ Untunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddino; k'ay aanana hara laa"u asatuu, ittuwaa ya baggana k'ay ittuwaa ha baggana Yesuusa gidduwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

¹⁹ P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotseedda. I s'aafeeddawe, «Ayihudatuu Kaatiyaa, Naazireetiyaa Yesuusa» yaagee.

²⁰ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide sulletteedda sa'ay katamaa matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatuu he s'ifatiyaa nabbabeeddino. S'ifatii Ibraayiss's'e k'aalaan, Roomayss's'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda.

²¹ Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwwa kaappatuu P'ilaas'oosa, «Ha bitanii barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda» gaade s'aafappe attin, «Ayihuda kaatiyaa» gaade s'aafoppa» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareedda.

²³ Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa mayuwwa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti itti wotaadaraa itti shaakuu gakteedda. Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, k'ans's'ettiide sikettibeenna.

* **19:17** «Guuggiyaasaa» Hewaan asaa guuggiyaa malati med'etteedda wogga shuchchay de'iyaa diraw, «Guuggiyaasaa geetetteedda».

²⁴ Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona gakkanentto, saamaa woy es'aa yegganaappe attin, mayuwaa peed'okko» yaageeddino. Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeeddino» giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddino.

²⁵ Shin Yesuusa mask'k'aliyaa matan Aa daaya, Aa aatti michchata, K'aliyoo'aa machchata Mayraamanne Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama ek'k'eeddino.

²⁶ Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kaalliyaawe hewan ek'k'eeddawannta be'iide, bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa be'a!» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, he kaalliyaawaa «Ne daayo hanno be'a!» yaageedda. He kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49)

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi ubbabay hak'i poletteeddawaa eriide, S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, «Taana saammee» yaageedda.

²⁹ He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala woyniyaa eessay de'ee. Unttuntu ispponjjiyaa he woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'p'iyaa geetettiyaa mitsaa s'eeraan wotsiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino.

³⁰ Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyaan, «Poletteedda» yaageedda.

Yesuusa Miyyiyaa Tooraan C'addeeddino

K'ay hewaappe guyyiyaan, bare huup'iyaa toochchiide, bare shemppuwaa immeedda.

³¹ He gallassay Ayihudatoo giigettiyaa gallassaa[†] gidiyaa dirawunne k'ay he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwaa anhay mask'k'aliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwaa suyiliyaa mentsiide,[‡] mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilaas'oosa woosseeddino.

³² Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyiliyaa mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyaa suyiliyaakka mentseeddino.

³³ Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Aa suyiliyaa mentsibeykkino.

³⁴ Gidooppenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan c'addeedda. Ellekka suutsayenne haatsay goggi aggeedda.

³⁵ Hinttenttu ammanana mala, hawaa be'eeddawe markkatteedda; I markkattiyaawekka tumuwaa; k'ay bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda.

³⁶ Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne me"enna» geeddawe polettanaassa.

³⁷ K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee.

^{19:24} Maz. 22:18 ^{19:28} Maz. 69:21; 22:15 [†] ^{19:31} Ayihudatoo giigettiyaa gallassaa: Paasigay saaminttaappe itti gallassaa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamaarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laytsaa laytsaan Yesuusi mask'k'aliyan kak'etti hayk'k'eedda sambbataana gidana koshshee. [‡] ^{19:31} **Suletteedda asatuwaa suyiliyaa mentsiide:** Ha wogay Roome kawutetsaa wogaadan, mask'k'aliyan suletteedda asatuu ellekka hayk'k'ana mala ootsiyaa ogiyaa guussaa. ^{19:36} Kes. 12:46; Pay. 9:12; Maz. 34:20 ^{19:37} Zak. 12:10; Sas'. 1:7

*Yesuusi Moogetteedda**(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)*

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yooseefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw P'ilaas'oosa woosseedda; Yooseefo Ayihudatoo yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa.

Yooseefo woossina P'ilaas'oosi, «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide, Yesuusa anhaa afeedda.

³⁹ K'ay Nik'oodimoosi hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeeddawe, kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiaawaa keena shittuwaa oyk'k'i akkiide, Yooseefonna yeedda.

⁴⁰ He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan, shittuwaanna gatsiide, mooguwaafilaan s'aas'eeddino.

⁴¹ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'aan daro atikilttiyaa sa'ay de'ee; he atikilttiyaa sa'aa gidдон shuchchaa wooc'i kesseedda biro ooninne moogettibeenna ooratsa duufuu de'ee.

⁴² He duufuu matan de'iyaa dirawunne k'ay Ayihudatuu Sambbataw gigettiiyaa gallassaa gidiaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddino.

20*Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda**(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)*

¹ Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gonggoluwaa doonaappe denddikichcheeddawaa be'aaddu.

² Simooni P'es'iroosakkonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyaawaakko, iza wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddino; hak'an Aa wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu.

³ Hewaa diraw, P'es'iroosinne yekko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino.

⁴ Laa"uukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyaawe P'es'iroosappe aad'd'i kasetiide, he duufuwaakko gakkeedda.

⁵ He kaalliyaawe hokkiide, mooguwaafilaa be'eedda; shin gidдо ge-libeenna.

⁶ Simooni P'es'iroose Aa kaalli yiide, duufuwaaf gidдо geleedda. Yaatiide mooguwaafilay hewan de'iyawaa be'eedda;

⁷ k'ay Yesuusa huup'iyaan s'aas'etti utteedda afilay he s'aas'etteeddawaadankka dumma itti sa'aan de'iyawaa be'eedda; he afilay dumma de'eeppe attin, mooguwaafilaanna ittippe de'enna.

⁸ He wode, kasetiide gonggoluwaaakko gakkeedda yekko kaalliyaawe geli be'iide ammaneedda.

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiaa S'oossaa mas'aafaa untuntu biro akeekibeykkino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

*Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda**(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)*

¹¹ Shin Mayraama he duufuwaaf doonaan ek'k'aade yeekkaadde hokkaade duufuwaaf gidдо s'eellaaddu.

¹² Bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa'aan ittuu huup'issanna ittuu gedissanna utteeddawantta be'aaddu.

¹³ Unttuntu izo, «Mishirattee, ayaw yeekkay?» yaagiide oochcheeddino.

Iza, «Asatuu ta Godaa afi diggeeddino; untuntu hak'an wotseeddinontonne taani erikke» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma s'eellaade, Yesuusi ek'k'eeddawaa be"aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeyikku.

¹⁵ Yesuusi izo, «Mishirattee, ayaw yeekkay? Oona koyyay?» yaagiide oochchedda.

Mayraama atikilttiyaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeeddawaa gidoope, Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikkii; taani Aa akkana» yaa-gaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Mayraamee» yaageedda.

Aa aakko simmaade, Ibraayiss's'e k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa biletsey «Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.

¹⁷ Yesuusi izo, «Taani biro Ta Aawuwaakko babeena diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishātuwaakko baade, Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta S'oossaakkonne hinttenttu S'oossaakko, pude bay geedda» gaade untunttoo oda» yaageedda.

¹⁸ Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eeddawaanne iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu.

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

¹⁹ He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawanttu Ayihudatoo yayyeedda diraw, penggiyaa gorddiidde, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untuntu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.

²⁰ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untunta besseedda; kaalliyaawanttu Godaa be'eedda wode loytsi nashetteeddino.

²¹ Yesuusi laa'entsuwaa untunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay» yaageedda.

²² Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untuntu bolla ufu giide shemppeedda; k'ay, «Geeshsha Ayaanaa akkite.

²³ Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetettanawaa; hinttenttu atto geenawanttu nagaray atto geetettenna» yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ Shin tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untuntunna baawa.

²⁵ Hewaa diraw, yekko kaalliyaawanttu Toomaasaw, «Nuuni Godaa be'eeddo!» yaageeddino.

Shin Toomaasi untunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda Aa kushiyan de'iyaa mallaa be'ennaaninne he mallaa ta birad'd'iyān bochchennan, k'ay ta kushiya Aa miyyiyaan yeedda be'ennaan taani ammanikke» yaageedda.

²⁶ Saaminttaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu k'aykka gollen shiik'i utteeddino; Toomaasikka untuntunna de'ee. Penggii k'ashetti utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untuntu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne kushiya haa ahaade, Ta kushiya be'a, k'ay ne kushiya haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!» yaageedda.

²⁸ Toomaasi zaariide, «Ta Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Neeni Taana be'eedda diraw ammanaadda; be'ennaan amma-needdawanttu anjjetteeddawantta» yaageedda.

Ha Mas'aafaa K'ofaa

³⁰ Yesuusi ha mas'aafan s'aafettibeenna hara daro malaatatuwaa barena kaalliyaawanttu sintsan ootseedda.

³¹ Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa hinttenttu amanana malanne, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwaa hinttenttu demana mala, hawe s'aafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyaawanttoo Beetteedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gas'aan bare kaalliyaawanttoo laa'entsuwaa beetteedda. I untunttoo hawaadan beetteedda.

² Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, K'aanaa Galiilaappe yeedda Naatinaa'eeli, Zabddiyoosa naanaynne* Yesuusa kaalliyaawanttuppe hara laa"atuu ittippe de'iino.

³ Simooni P'es'iroose untunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda.

Untunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriya giddo geleeddino; shin untunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'ibeykkino.

⁴ Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gas'aan ek'k'eedda; shin Aa kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaageedda.

Untunttu zaariide, «Ayinne oyk'k'ibeykko» yaageeddino.

⁶ I zaariide, «Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yeg-gite; amareedawaa hinttenttu oyk'k'ana» yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untuntta s'ooneedda.

⁷ Yesuusi siik'iyaa Aa kaalliyaawe P'es'iroosa, «Hawe Godaattennee!» yaageedda. Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare mayuwaa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda.

⁸ Shin yekko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyaan abbaappe gas'aa kesseeddino; untunttu abbaappe laa"u s'eetu wad'aa keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytsi haakkiide de'ikkino.

⁹ Untunttu abbaappe gas'aa kesseedda wode, s'iis'untsaa bonk'k'uwaan molii de'iyawaanne ukitsaa be'eeddino.

¹⁰ Yesuusi untuntta, «Ha"i hinttenttu oyk'k'eedda moliyaappe amareedawaa haammite» yaageedda.

¹¹ Simooni P'es'iroose wonggiriyaan geliide, s'eetanne ishatamanne heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gas'aa kesseedda; molii hewaa keena daro gidinakka dabbay daakettibeenna.

¹² Yesuusi untuntta, «Ha yiide, k'an"iyaa k'an"ite» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuunne, «Neeni oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna; ayaw gooppe, Godaa I gideeddawaa untunttu ereeddino.

¹³ Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, untunttoo immeedda; moliyaakka hewaadan immeedda.

¹⁴ Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, bare kaalliyaawanttoo beettishshin hawe heezzentsuwaa.

* **21:2** *Zabddiyoosa naanaa*: Ishatuwaa gideedda Yaak'oobanne Yohaannisa.

Yesuusanne P'es'iroosa

¹⁵ Unttuntu k'umaa meeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?»[†] yaageedda.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwaa heemma» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi heezzentsuwaa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda.

Yesuusi heezzentsuwaa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» yaagiide oochcheedda diraw, P'es'iroose kayyottiidde, «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma.

¹⁸ Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan sak'k'iyaa neerekka danc'c'aade, neeni koyyeeddasa baasa. Shin c'imeeddawaappe guyyiyaan, ne kushiya mic'c'a bessaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; neeni dosennasaakka afee» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaa hayk'k'iide, S'oossaa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; k'ay hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda.

Yesuusanne Yekko Kaalliyaawaa

²⁰ P'es'iroose guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna yiyaawaa be'eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa'aan Yesu-usakko shiik'iide Aa, «Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» yaageed-dawaa.

²¹ P'es'iroose he kaalliyaawaa be'iide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waanane?» yaageedda.

²² Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw I de'ana mala Taani koyyoope, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayk'k'enna giya haasayay ishatuwaa ubbaakko gakeedda; shin Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, Taani koyyoope, neena ayaa metii?» geeddawaappe attin, «Hayk'k'enna» gibeenna.

²⁴ He yewuwaabaa markkatteeddawenne k'ay hewaa s'aafeddawe he kaalliyaawaa Aa markkatetsay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto.

²⁵ Yesuusi ootseedda hara darobaykka de'ee; ubbabay huup'iyaan huup'iyaan s'aafettintto, s'aafettiyaa mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

[†] **21:15** «Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?» Hawaa guussay, «Taana ha yewatuwaa siik'iyawaappe aatsaade siik'ay?» guussaa.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa Geluwa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwa geetettiyaa mas'aafay, Luuk'aasa mishiraachchuwa kaalliide s'aafetteedda mas'aafaa. Aw de'iyaa huup'e k'ofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwa k'aalaa «Yerusaalamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaan, sa'aa gas'aa gakkanaw» mishiraachchuwa k'aalaa wooti gadiyaa ubbaa gatseeddentto odanaassa (Kit. 1:8). Mas'aafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwa gidдон doomettiide, kumentsaa alamiyaan de'iyaa asaa ubbaa ammanuwaa gidana gakkanaw waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. S'aafi, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutet-saa olanaw garssanna mak'k'ettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwa ammanuwaa kumentsaa ootsiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darssi daaburiide ootseedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwa k'aalay gakkiiyaa sa'ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa gollii ek'k'eeddawaa k'onc'c'issiyaawaa heezzu huup'e saan shaakkanaw danddayettee:

1. Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwaa pude bi simmina doometteed-dabaa;
2. Israa'eeliyaa gadiyaa ubbaa gakkeeddabaanne;
3. Roome gujjiide Meeditiraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa mas'aafan daroppe erettowe Geeshsha Ayaanaa oosuwa gidishin, P'ens's'ek'ostte gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aappe I wod'd'eeddawaa, hawaadanka mas'aafaa gidдон odetteedda oosatuwa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletsiyaawantta kaaletseeddawaanne miniseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay dumma dumma odeedda k'aalaa gidloppe mas'i kessina, k'antsaan shiik'eedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa gidдон poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniyaa asaa de'uwaaninne ammaniyaawanttu ittipetetsaan de'iyaa wolk'k'ay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwa

Markkatetsaw giiguwa 1:1-26

Wurssetsaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa 1:1-14

Yihudaa kotaa geleeddawaa 1:15-26

Yerusaalamen oosetteedda markkatetsaa 2:1–8:3

Yihudaaninne Sammaariyaan oosetteedda markkatetsaa 8:4–12:25

P'awuloosi kiitetteedda oosuwaabaa 13:1–28:31

P'awuloosi kiitetteedda oosoo koyro hametaa 13:1–14:28

Yerusaalame shiik'uwaa 15:1-35

P'awuloosi kiitetteedda oosoo laa'entso hametaa 15:36–18:22

P'awuloosi kiitetteedda oosoo heezzentso hametaa 18:23–21:16

Yerusaalamen, k'eesariyaaninne Roomen haneedda P'awuloosa k'ashuwaa 21:17–28:31

1-2 Toofiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, ootsanawunne tamarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta

koyro mas'aafaan* s'aafaad. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda.

³ I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne k'ay S'oossaa kawutetsaabaa untunttoo odiidde, bare waayiyaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddeeddawaa sid'e baynnaan loytsi ammantiiide, barena untuntta besseedda.

⁴ Untunttunna ittippe de'iidde, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooteeddawaa naagite.

⁵ Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Beedda
(Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gaketteedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan Israa'eelattoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino.

⁷ Yesuusi untuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda agenaanne wodiya hinttenttu eranaassa gidenna.

⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'd'iyaa wode, wolk'k'aa hinttenttu akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkat-tiyaawantta gidanita» yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu s'eellishshin, d'ok'k'u d'ok'k'u giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda.

¹⁰ Yesuusi bollaw denddiyaa wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'k'iide,

¹¹ «Galiilaa asattoo, saluwaa s'eelliidde, hinttenttu ayaw ek'k'eedditee? Ha hinttentuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(Mat. 27:3-10)

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetet-tiyaa Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yerusaalameppe itti kiilo mitiriyaa keena.

¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yerusaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'k'aa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu suntsay P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maattoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiyaa† Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa.

¹⁴ Hawanttu ubbatuu mac'c'awanttunna, Yesuusa daayi Mayraaminanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetet-saan woossaw shiik'iino.

¹⁵ He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaan ittippe de'iyaa bare ishatuwaa gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaalet-seedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee.

* **1:1-2 Ta koyro mas'aafaan:** Luuk'aasa Mishiraachchuwa Mas'aafaa. **1:4** Luk'. 24:49 † **1:13 Bare gadiyaw seelettiyaa:** Ha suntsay kaallappe Roome asaana ek'ettiide oletteedda Ayihude asaw imetteeddawaa.

¹⁷ Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daaketteedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda.

¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan, Aa gollii mela atto;

ooninne hewaan de'oppo

k'ay

Aa suntsatetsaakka haray akko

geetettiide s'aafetteedda.

²¹⁻²² Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gakettanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de'iyaa wanttuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee.

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oota giyaa Barssaabaa geetettiya Yooseefonne Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino.

²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa woossiide, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa» yaageeddino.

²⁶ Unttuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawanttunna paydetteedda.

2

Yesuusa Kaalliyawanttu Bolla Geshsha Ayaanaa Wod'etsaa

¹ P'ens's'ek'ostte* giyaa gallassay gakkeedda wode, ammaniyawanttu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiik'i de'ishshin,

² wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliya ubbaa kumeedda.

³ K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'd'eedda.

⁴ Untunttu ubbaan Geshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino.

⁵ Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiya ittippe de'iyaa Ayihudatu Yerusaalamen de'iino.

⁶ Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; untunttu barenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiiddenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiyawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?

^{1:20} Maz. 69:25; 109:8 * ^{2:1} P'ens's'ek'ostte: Ayihudiyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aad'd'i simmina bonchchettiyaa zarggaa k'oychchaa baalaa geetettiyaawaa. ^{2:1} Wog. 23:15-21; Zar. 16:9-11

⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo?

⁹ Nuuni P'artte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa'u shaafatuwaappe gidduwaan de'iyaawanttu, Yihudaan, K'ap'p'adook'ian, P'ans's'oossan, lisiyaan,

¹⁰⁻¹¹ Pirggiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiyaa woradatuwaan de'iyaawanttu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatuu, Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawanttu, K'aris's'eese asat-uunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwa nu k'aalaan untunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino.

¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu gidдон, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino.

¹³ Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan K'iliic'iidde, «Hawanttu ushi-ide matsotteeddino» yaageeddino.

P'es'iroosa Haasayaa

¹⁴ Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowant-tunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudatoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiyaawaadan, hawanttu matsottibeykkino.

¹⁵ Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee.

¹⁶ Shin hawe Nabiyaa Iyu'eel haasayeeddawaa.

¹⁷ «I haasayiidde, S'oossay hawaadan yaageedda; wodiya wursetsaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana.

Hinttenttu attuma naanayne hinttenttu mac'c'a naanay timbbitiyaa odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta;

hinttenttu c'imatuukka akumuwa akumettanawantta.

¹⁸ He gallassatun ta attuma k'oomatuwa bollaninne ta mac'c'a k'oomatuwa bollan

Taani Ta Ayaanaa gussana.

Hewaappe guyye untunttu timbbitiyaa odanawantta.

¹⁹ K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa, garssa saankka malaataa bessana.

Suutsay, tamayne shaariyaadan, kammeedda c'uway de'ana.

²⁰ Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay, gakkanaappe kase away d'umaana; agenaykka suutsaa malatana.

²¹ He wode hawaadan hananawaa; Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaageedda.

²² «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite; Naazireetiyaa Yesuusi hinttenttu gidдон S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita.

²³ Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu na-garanchchatuwa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseeddita.

²⁴ Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda.

²⁵ Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

«Taani metootennaadan,
Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw,
taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda.

K'ay ta bollaykka lo"o de'ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayaw gooppe, ta shemppuwaa,
Si'ooliyaan aggakka.

K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka.

²⁸ Neeni taana de'uwa ogyaa erissaadda.

Neeni taananna de'iyawaan,
taani darii nashettay»

yaageedda.

²⁹ «Ishatoo, nu aawotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee.

³⁰ Daawite Nabiyaa gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'k'eeddawaa ereedda diraw,

³¹ Kiristtoosa dendduwaa sintsaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna» giide odeedda.

³² «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka.

³³ Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan† Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha"i be'iyawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda.

³⁴⁻³⁵ «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

«Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa,
neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw
hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda»

yaageedda.

³⁶ «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda.

³⁷ Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino.

³⁸ P'es'iroosi untuntta, «Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi Kiristtoosa sunsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttu akkana.

³⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyaa haakuwaan de'iyawanttu ubbaassa» yaageedda.

^{2:25} Maz. 16:8-11 ^{2:30} Maz. 132:11; 2 Sam. 7:12-13 † ^{2:33} *Ushechcha bagga*: Guussay bonchchuwaanne wolk'k'aa bessiyaa sa'aa. ^{2:34-35} Maz. 110:1

⁴⁰ P'es'iroosi untunttoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiya geella asaappe hinttenttu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoreedda.

⁴¹ P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawanttu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha"a gidiyaa Asay ammaneeddino.

⁴² Untunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino.

*Ammaniyaa Asay Ishatetsaaninne
Ittippetetsaan De'iyaa De'uwa*

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro ooratsabayanne malaatatuu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda.

⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay barenttoo de'iyabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino.

⁴⁵ Untunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de'iyabaa zal"i zal"iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.

⁴⁶ K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan gaketiiide, barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan k'umaa miino.

⁴⁷ S'oossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untunttu bolla gujje.

3

Itti Wobba Bitanii Pas'eedda

¹ Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino.

² Yelettoodeppe doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee.

³ He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untuntta woosseedda.

⁴ P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda.

⁵ Wobba bitanii untunttuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untunttukko s'eelleedda.

⁶ Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'iyabaa taani new immana; Naazireetiya Yesuusi Kiristtoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda; ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda.

⁸ Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyaan hamettiide, guppiiddinne S'oossaa galatiidde, untunttunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.

⁹ I hamettishshiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda.

¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan utteeddawe Aa gideeddawaa akeekkeeddino; I haneeddawaa be'iide maalalletteeddino.

P'es'iroosi Geeshsha Golliyaan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalallettiide, Solomone baranddaa* giyaa saan ittippe untunttukko wos's'eeddino.

* **3:11** *Solomone baranddaa:* Geeshsha golliyaa away doliyaa sintsa baggana c'ora Asay shiik'iyaa adussanne aako sa'aa.

¹² P'es'iroosi asaa be'eedda wode untunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalalettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'aan woy S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseed-dawaa hinttenttoo malatii?

¹³ Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aa-wotuwa S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode, hinttenttu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda.

¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwaa, «Nuuni Aa erokko» giide, shemppuwaa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseeddita.

¹⁵ De'uwa immiyaawaa hinttenttu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka.

¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttenttu be'iyaaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta kaal-liyaawanttudan, erennaan ootseeddawaa taani eray.

¹⁸ Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, «Kirsttoosi waayet-tana bessee» yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda.

¹⁹⁻²⁰ Simmi S'oossay hinttenttu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayaanaa minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kirsttoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu na-garaa paas'iide S'oossaakko simmite.

²¹ S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doom-miide haasayeeddawaadan, ubbabay ooras's'iyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam"anaw bessee.

²² Muse, «Goday S'oossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiya dentsana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite.

²³ He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda.

²⁴ «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatuu ub-batuu, ha wodiyaabaa odeeddino.

²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjjana» yaagiide nu aa-wotuwaana c'aak'k'eedda c'aak'uwa laattiyaa naanaa.

²⁶ S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjjana mala, bare K'oomaa† dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4

P'es'iroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shangatuwaa Sintsa Shiik'eeddino

¹ P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu,

² untunttu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeed-dawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untunttukko yeeddino.

³ Unttuntta oyk'k'iide, sa'ay omarsidiggo diraw wonttanaw k'asho golle gelisseeddino.

⁴ Shin k'aalaa siseeddawantuppe c'oratu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha"a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetsa gallassi, unttuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse higgiaa tamarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi, Yohaannisi Iskinddirinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay Yersaalamen shiik'eeddino.

⁷ Yesuusi kiitteeddawantta barenttu gidduwaan essiide, «Ayaa wolk'k'aan woy O suntsan hawaa hinttenttu ootseedditee?» yaagiide oochcheeddino.

⁸ He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, unttuntta hawaadan yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda asaa c'imatoo,

⁹ hachche ha hargganchcha bitaniyaw oosetteedda lo"o oosuwaabanne I waan pas'eeddentto, hinttenttu nuuna oochchooppe,

¹⁰ mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttenttu d'ishiide kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Naazireetiya Yesuusi Kiristtoosa suntsan ha bitanii pas'iide, hinttenttu sintsaan ek'k'eeddawe hinttenttu ubbawunne Israa'eeliyaa asaa ubbaw eretto.

¹¹ Golliyaa kees's'iyaawanttu hinttenttu kad'iide is's'eedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda.

¹² Asay atosetsaa Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda.

¹³ Shiik'uwaa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda s'alaa be'eedda wode, unttunttu tamaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino; unttunttu Yesuusanna de'iyawaakka ereeddino.

¹⁴ K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyaawaa d'ayeeddino.

¹⁵ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare gidдон zorettiide,

¹⁶ «Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayaw gooppe, unttunttu kushiyan oosetteedda wolk'k'aama malaatatuu Yersaalamen de'iyaa ubbaw beettedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko.

¹⁷ Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa suntsaa oossinne odennaadan, minisiide unttuntta, «Hinttena erite» goytte» yaageeddino.

¹⁸ Unttunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa tamarissennaadan azazeeddino.

¹⁹ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo"enttonne ane hintte pirdite.

²⁰ Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino.

²¹ Shiik'eedda Asay unttuntta muranaw gaasottiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa darssi palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, unttuntta billiide yeddeeddino.

²² He harggiyaappe patsiyaa malaatatuu aw oosetteedda bitanii yelettoodeppe laytsay aw oytamuwaappe aad'd'eedda.

*Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniyaa
Asatuu D'uma Wode Woosseedda Woosaa*

²³ P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwaakko biide, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa ubbaa untunttoo odeeddino.

²⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, S'oossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo,

²⁵ Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanan haasayaadde,

«Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee?

K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee?

²⁶ Sa'aa kaatatuu giigetteeddino;

gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollaninne

I okkeedda Kiristoosa bolla ittippe denddeeddino»

yaagaade haasayaadda.

²⁷ «Ayaw gooppe, Heeroodisinne P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayihuda gidenna asaananne Israa'eeliyaa asaana, neeni okkeedda Kiristoosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma.

²⁸ K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan hanana gaade k'oppa utteed-dabaa ubbaa ootsanaw shiik'eeddino.

²⁹ Ha"ikka Godaw, untunttu naasiyaa s'eella; nuuni neena kaalliyaawanttu, ne k'aalaa kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa.

³⁰ Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino.

³¹ Unttuntu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he unttuntu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Unttuntu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetetsaa De'uwaa

³² Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Unttuntu mehii ubbay ittippe de'iyawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna.

³³ Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeed-dawaa wolk'k'aama wolk'k'aan markkattiino; k'ay S'oossay untunttoo ub-baw aad'd'o keekatetsaa darissiide immeedda.

³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayaw gooppe, biittay woy gollii de'iyawaanttu ubbatuu zal"iide, akkeedda mi-ishshaa ahiide,

³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaan huup'iyaan imettee.

³⁶ K'op'iroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yoosefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsay «Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa.

³⁷ Barnaabaasi barew de'iyaa gadiyaa zal"eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

5

Hanaaniyaanne Aa Machchatti Sap'p'iuro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal"eedda.

² He zal"eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, at-towaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

³ Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal"eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeeddee?

⁴ Neeni zal"anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal"a simmi-nakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka» yaageedda.

⁵ Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'k'i aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda.

⁶ Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeed-dino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu.

⁸ P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal"eedditee? Ane taw oda» yaageedda.

Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal"eeddo» yaagaaddu.

⁹ P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man"iyyaan P'es'iroosa gadiyaa matan kunddaade hayk'k'a aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.

¹¹ Ammaniyaa asaa ubbayne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan Oosetteedda Ooratsabatuwaanne Maalalissiyaawantta

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa gidдон ootsiino; ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino.

¹³ Hara asaappe untuntunna gakettanaw haray atto ittuunne s'alibeenna; shin Asay untuntta bonchchee.

¹⁴ Ammaniyaa attuma asayne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanna aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwent-tonne untunttuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wotsee.

¹⁶ K'ay c'ora Asay Yersaalame matan de'iyaa katamatuwaappe har-ganchchatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

¹⁷ Hewaappe simmina k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, untunttu bolla denddeeddino.

¹⁸ K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide, ubbaa asaa k'achchiyaa gol-liyaan yeggeeddino.

¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide,

20 «Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwa k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda.

21 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, tamarissanaw doommeeddino.

K'ay k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa wanttu yiide, shiik'eedda asaana Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino.

22-23 Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyiyaa wode, golle garssan haray atto itti asayenne baawa» yaageeddino.

24 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne k'eesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?» yaagiide hirggeeddino.

25 Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamarissiino» yaagiide untunttoo odeedda.

26 Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddino.

27 Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shanguwaa sintsan essina, k'eesatuwaa kaappuu untuntta,

28 «Hinttentta nuuni he bitaniyaa suntsan tamarissenna mala minisiide azazibeykkoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yerusaalame katamaa ubbaa gatseeddita; k'ay he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oytsanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda.

29 P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee.

30 Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu aawotuwa S'oossay hayk'uwaappe dentseedda;

31 Israa'eelattoo nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, S'oossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide, bareppe ushechcha baggan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

32 Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino.

33 Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino.

34 Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiya, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawanttu guutsa wodiya kare kesana mala

35 azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha asatuwaa ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite.

36 Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geettettiyaawe barena wolk'k'aama giide denddeedda; denddina oyddu s'eetu gidiyaa asatuu aanana gaketteeddino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna asaa gidiide atteeddino.

37 Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiya wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa ootsiide kaaletseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay ubbay laaletteedda.

³⁸ «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofaynne ha oosuu Asay ootseeddawaa gidoope d'ayana.

³⁹ Shin ha k'ofaynne ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidoope, hintte untuntta d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide S'oossaanna hintte iitettennaadan» yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaa ubbakka dentsoppite» gi billiide yeddeeddino.

⁴¹ Yesuusa suntsaa diraw, untunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino.

⁴² Untunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaa tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyaa Ayihudatuu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuu, «Ubbaa gallassi gishettiyyaa k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa gishanaw nuw bessena.

³ Ishatoo, lo"a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana.

⁴ Shin nuuni S'oossaa woosaaninne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'ooosa, P'irookoroosa, Nik'aaroonaa, S'imoona, P'arimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwaan geleedda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino.

⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaan untunttu bolla wotseeddino.

⁷ S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yersaalamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino.

Woosa golliyaa Kaaletsiyaa Iss's'ifaanoosi Oy'etteedda

⁸ Aad'o keekatetsaynne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa giddon ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee.

⁹ Ayiletetsaappe keseedda asaa giyyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, K'ereenappe, Iskkinddiriyaa asatuwaappe, Kilk'k'iyaaappenne Iisiyaappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino.

¹⁰ Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybbeykkino.

¹¹ He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyyaa worddo asatuwaa shammeeddino.

¹² Asaa ubbaa, c'imatuuwaanne Muse higgiiyaa taaarissiyaawantta hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina,

¹³ Aa bolla s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiiyaa boriyaawaa awudenne aggena.

¹⁴ Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetiyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino.

¹⁵ Shiik'uwaaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyaa wode, Aa som"i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7

Iss's'ifaanoosa Haasayaa

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda.

² Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide,

³ «Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba» yaageedda.

⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha"i de'iyasaa aheedda.

⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyaa sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'ay d'ayooppekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laata ootsaade immana» yaageedda.

⁶ S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratuu hara gadiyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu laytsaw untuntu ayiletananne naak'ettana.

⁷ Shin taani ne zeretsaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untuntu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana» yaageedda.

⁸ S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a I yeliide, hosppuntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne laa"u aawotuwaa kaappatuwaa k'as's'areedda.

⁹ «Aawotuwaa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibbs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa zal'eeddino; shin S'oossay aanana ittippe de'ee.

¹⁰ S'oossay waaiyaa ubbaappekka Aa kesseedda; k'ay Gibbs'e kaatiyaa sintsankka nashshuwaanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibbs'e kaatii Yooseefow Gibbs'e gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, sunsatetsaa immeedda.

¹¹ «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demmibeykkino.

¹² Yaak'oobi Gibbs'e gadiyaan katsay de'iyawaa sisiide, nu aawotuwaa koyro yaa yeddeedda.

¹³ Laa'entsuwaa buussan Yooseefo bare ishatoos eretteedda; k'ay Gibbs'e kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda.

¹⁴ Yoosefo bare aawuwaa Yaak'oobinne bare dabuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegissedda.

¹⁵ Yaak'oobi Gibbs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka yaan hayk'k'eeddino.

¹⁶ Unttuntu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaan Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan moogetteedda.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiiyaa wodii gakkana matina, Yoosefo erenna hara kaatii Gibbs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari dari beedda.

¹⁹ He kaatii nu zariyaa c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawotuwwa un"etseedda.

²⁰ «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo"o na'aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaw dic'c'eedda.

²¹ Muse wora oletteedda wode, Gibbs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa dichchaaddu.

²² Muse Gibbs'atuwwa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan wolk'k'aama asaa gideedda.

²³ «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oytamuwwa kumeedda wode, bare ishatuwwa, Israa'eeliyaa asatuwwa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

²⁴ Israa'eelatuwaappe ittuwwa Gibbs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'k'eedda Gibbs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwwa kesseedda.

²⁵ Muse bare ishatuwwa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide k'oppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

²⁶ «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawantta demmiide, untuntta sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishata hinttenttu ayaw ittuu ittuwwa naak'k'iitee?» yaageedda.

²⁷ «Shin he bare shooruwwa naak'k'iaawe Musa, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee?

²⁸ Neeni zino Gibbs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?» yaagiide, Musa karew sugi yegeedda.

²⁹ Muse hewaa siseedda wode Gibbs'eppe kesiide, Midiyaama gadiyaan bete gidi de'iide, laa"u attuma naanaa yaan yeledda.

³⁰ «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan de'iyaa bazzuwwa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон Musew beetteedda.

³¹⁻³² Muse bare be'eeddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, «Taani ne aawotuwwa S'oossaa, Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna.

³³ «Goday Musa, «Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaakka kessa.

³⁴ Taani Gibbs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay untunttu ooliyaakka sisaade, untuntta ashshanaw wod'd'aad. Ha"i haaya. Taani neena Gibbs'e kiittana» yaageedda.

³⁵ «He Musa Israa'eelatu; «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide suntseeddawe oonee?» yaagiide is's'eeddino; buuraa gidдон aw

beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda.

³⁶ He Muse Israa'eelatuwaa Gibbs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaaan, oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibbs'eppe kaaletseedda.

³⁷ «Israa'eeliyaa asaw, «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiya hinttenttoo dentsanawaa» yaageeddawe he Musa.

³⁸ I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaaan de'eeddawaa; I nu aawotuwaanne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda. Yaatiide S'oossaappe de'uwaa k'aalaa nuw immanaw akkeedda.

³⁹ «Musew nu aawotuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibbs'e simmanaw amotteeddino.

⁴⁰ K'ay Aaroona, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha nuuna Gibbs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko» yaageeddino.

⁴¹ Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashetteeddino.

⁴² Shin S'oossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa s'oolinttiyaw goynnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwaa mas'aafan, «Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laytsaa, asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa, taw yarshsheedditee?

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goynnanaaw ootseedda eek'atuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne Refaana giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa tookkeeddita. Taani hinttentta Baablooneppe hini bagga yeddana» geetettiide s'aafetteedda.

⁴⁴ «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan med'd'eedda markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaaan de'ee.

⁴⁵ K'ay nu aawotuu dunkkaaniyaa barenttu aawotuwaappe kaallaan akkiide, S'oossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'k'eedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkanawukka hewaan de'eedda.

⁴⁶ Daawite S'oossaan sabetteedda; k'ay Yaak'ooba, Goday de'ana golliyaa kees's'anaw S'oossaa woosseedda.

⁴⁷ Shin aw golliyaa kees's'eeddawe Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ «Shin nabii,

«Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa.

Yaatina, taw ayaa mala golliyaa kees's'anitee? Woy taani shemppanasay hak'anee?

Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?» yaagee»

geeddawaadan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay kees's'eedda golliyaan de'enna.

⁵¹ «Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay S'oossaa k'aalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haytsaykka waan tulleeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita.

⁵²⁻⁵³ Nabatuwaan hinttenttu aawotuu yederssibeennawe oonee? S'oossaa Na'ay S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wod'eeddino. Ha'i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe S'oossaa higgiiyaa akkiide azazettibeenawanttu, S'illuwaa aatsi immiide wod'eeddita» yaageedda.

Iss's'ifaanoosa Shuchchaan Dechchiide Wod'eeddino

⁵⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa'iide naasseeddino.

⁵⁵ Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'eedda.

⁵⁶ Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda.

⁵⁷ Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiidde, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos's'eeddino.

⁵⁸ Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa'oola geetettiiyaa wodallaa matan wotseeddino.

⁵⁹ Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eegishshin, untuntu shuchchaan Aa dechchiino.

⁶⁰ He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa untuntu atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8

Saa'ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseedda

¹ Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo'a gi akkeedda. He gallassi Yerusaala-men de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu dendeedda; Yesuusi kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino.

² S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekkeed-dino.

³ Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyaan Odetteedda

⁴ Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiidde, ubbasaa beeddino.

⁵ Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda.

⁶ C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I ootsiyaa malaataakka be'eedda.

⁷ Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayiidde, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino.

⁸ He katamaan Asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sammaariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiide he katamaan de'eedda.

¹⁰ Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee.

¹¹ Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giisseedda diraw, Asay aabaa sisee.

¹² Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa attumawanttoonni mac'c'awanttoo mishiraachchuwa odiidde, untunttu aabaa ammaniide s'ammak'etteeddino.

¹³ K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iidde, oosettiyya malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama malaataa be'iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteedda Yersaalame de'iyawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino.

¹⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa akkana mala, untunttoo S'oossaa woosseeddino;

¹⁶ ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe attin, untunttuppe ittuwaa bollanne Geeshsha Ayyaanay wod'd'ibeenna.

¹⁷ He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiya untunttu bolla wotsowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu barenttu kushiya untunttu bolla wotsina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne Yohaannisaw miishshaa ahiide,

¹⁹ «Taanikka ta kushiya wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda.

²⁰ Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa miishshaan shammanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo.

²¹ Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa.

²² Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa.

²³ Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan de'iyawaa taani be'ay» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaw zaariide, «Hinttenttu geeddawaappe ittibayenne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite» yaageedda.

²⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi markkatteeddawaappenne Godaa k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yersaalame simmeeddino; yaatiide Sammaariyaan de'iyaa daro k'eeri katamatuwaan mishiraachchuwa k'aalaa odeeddino.

Pilip'p'oosi Top'p'iyaa Asaa Gideedda Shuufaa S'ammak'eedda

²⁶ Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, «Denddaade Yersaalameppe Gaaza afiyaa asi bayinna mela sa'aa ogiiaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa baggana de'ee» yaageedda.

²⁷ Pilip'p'oosi denddiide beedda. Hinddeko geetettiyya Top'p'iyaa kaatat-tiw biittaa mooddiyya I miishshaa ubbaakka naagiyaa Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay de'iyawe goyinnanaw Yersaalame beedda.

²⁸ Paray goochchiya gaariyaan uttiide, Yersaalameppe guyye simmiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida» yaageedda.

³⁰ Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiyaa Isiyaasa mas'aafaa shuufay nababishshin sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda.

³¹ Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaan waaniide akeekettii?» yaageedda; k'ay barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda.

³² Shuufay nabbabiya mas'aafay,
«Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssaa maray bare isikiyaa
k'ans's'iyaaawaa sintsan c'o"u giyaawaadan,
ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda.

Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti diggeedda diraw,
Aa zariyaabaa oonee odanawe?»
yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikkii» yaageedda.

³⁵ Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasaappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwa k'aalaa aw odeedda.

³⁶ Unttuntu ogiyaa oyk'k'i biidde, haatsay de'iyasaa gakeeddino; shuufay, «Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda.

³⁷ Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, dandayaa» yaageedda.

I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani ammanay» yaageedda.

³⁸ Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa"atuu duge wod'd'iide, haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda.

³⁹ Unttuntu haatsaappe gas'aa kaseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda.

⁴⁰ Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'iyaaawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiidde mishi-raachchuwa k'aalaa ode.

9

Saa'ooli Kiristtoosan Ammaneedda (22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa'ooli Godaa kaalliyaawantta wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda.

² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa mac'c'awanttanne attumawantta demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw, Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa golleto dabbdaabbiyaa s'aafanaw Aa woosseedda.

³ I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoode, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwaa ubbaan poo'eedda.

⁴ Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayis-say?» giyaa k'aalaa siseedda.

⁵ Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda.

⁶ Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiidde, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan koyyay?» yaageedda.

Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

⁷ Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatuu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino.

⁸ Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyettedda wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untunttu Aa kushiyaa oyk'k'i goochchiide, Damask'k'o gelisseeddino.

⁹ Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaawe de'ee; Goday sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda.

Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda.

¹¹ Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee.

¹² K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelanaadan, bare kushiyaa Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yerusaalamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena iitabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad.

¹⁴ K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwaa kaappatuu aw maataa immeeddino» yaageedda.

¹⁵ Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba.

¹⁶ Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyaa Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiit-teedda» yaageedda.

¹⁸ Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda.

¹⁹ K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawanttunna ama-reeda gallassaa gam"eedda.

Saa'ooli Damask'k'on Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, «Yesuusi Kiristoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yerusaalamen Yesuusa suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay untuntta k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino.

²² Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kirist-toosa gidiyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatuu aw zaariyaawaa d'ayeeddino.

²³ C'ora gallasaappe guyyiyaan, Ayihudatuu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw zoretteeddino.

²⁴ Shin Ayihudatuu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; untunttu Aa wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.

²⁵ Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'iyaanna k'un"aan duge wotseeddino.

Saa'ooli Yerusaalamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa'ooli Yerusaalame gakkeedda wode, kaalliyaawanttunna ittippe gaketanaw shiik'i be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammannnaan is's'iide, aw yayyeeddino.

²⁷ Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be'eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddentonne k'ay Saa'ooli Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, untunttoo geeshshiide odeedda.

²⁸ Saa'ooli Yerusaalamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiidde, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda.

²⁹ K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw koyyeeddino.

³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yedeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaa asatuu sarotetsaan de'eeddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiidde, payduwaankka dari dari beeddino.

P'es'iroosi Liidiyaaninne Yoop'p'en Tamaarisseedda

³² P'es'iroosi ubba saan yuuyyiidde, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay wod'd'eedda.

³³ Yaatiide hewaan hosppun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniyaa giya bitaniyaa demmeedda.

³⁴ P'es'iroosi Eeniyaa, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; denddaade ne hiis'aa yegga»* yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'k'eedda.

³⁵ Liidaaninne Saaronan de'iyaa Asay ubbay Eeniyaa be'iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiya ubbaan lo"obaa ootsaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de'aw.

³⁷ He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, poo'iyaa pude kessiide gisisseedda.

³⁸ Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka jaarikkii» yaagiyaa kiitaa laa"u asatuwaa bolla aakko kiitteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, untunttunna bi gakkina, pook'iyaa pude Aa kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am'e mac'c'awanttu ubbay yeekkiiddenne Dork'k'a untunttunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

⁴⁰ P'es'iroosi untuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiyaa dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu.

⁴¹ P'es'iroosi izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan, ammaniyaawanttanne asini baynna am'e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno untunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay Godaa ammaneeddino.

⁴³ P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giya galbbaa k'aac'iyawaanna daro wodiya gam"eedda.

* **9:34 Hiis'aa yegga:** Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

10

P'es'iroosanne K'ornneliyoosa

¹ K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee.

² K'ornneliyoosi S'oossaa loytsiide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee.

³ Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyoosi sas'aan geeshshide be'eedda.

⁴ K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda.

Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosayenne neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda.

⁵ Ha'i Yoop'p'e asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa.

⁶ P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda.

⁷ K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe laa"atuwaanne S'oossaw goyinniyaa bareppe shaakettenna wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide,

⁸ untunttoo ubbabaa odiide, untuntta Yoop'p'e kiitteedda.

⁹ Wonttetsa gallassi untunttu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usuppun saatiyaa heeraan golliyyaa bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw kesseedda.

¹⁰ K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka"ishshin, sas'aa be'eedda.

¹¹ Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay oyddu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda.

¹² Hewaan oyddu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee.

¹³ «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda.

¹⁵ K'ay laa'entsuwaa, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁶ Heezzu gede hawaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

¹⁷ P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoona gollii de'iyaasaa koyyiide, Aa penggiyaan ek'k'eeddino.

¹⁸ Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoona giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ P'es'iroosi sas'aan be'eeddabaa akeekanaw k'ofaan sheekkide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu* asatuu neena koyyiino;

²⁰ denddaade wod'd'a; Taani untuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan untuntunna ba» yaageedda.

²¹ P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?» yaageedda.

* **10:19 Heezzu:** Itti itti mas'aafatuu c'ora giino; itti mas'aafay laa"uu yaagee.

²² Unttuntu, «S'oossaw yayyiya s'illuu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchettedda s'eetatuwaa kaappuwaa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda» yaageeddino.

²³ P'es'iroosi asatuwaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetsa gallassi, denddiide untuttunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa ishatuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino.

²⁴ Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaa gakkeeddino; K'ornneliyoosi bare dabbatuwaanne bare laggetsatuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee.

²⁵ P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan kunddiide, aw goyinneedda.

²⁶ Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda.

²⁷ P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiide, soy geleedda; I geliyaa wode c'ora Asay shiik'eeddawaa demmiide,

²⁸ asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy gaket-tanaw woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda.

²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha"i, «Taana ayaw ahisseedditee?» yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda.

³⁰ K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallas-saappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woos-sishin, p'olk'k'iyaa mayuwaa mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide,

³¹ taana, «k'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda.

³² Simmi asaa Yoop'p'e kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'eesissa; Simooni P'es'iroosi Simooni giyaa galbbaa k'aac'c'iyawaa gollen abbaa doonaan imatsatetsaa utteedda» yaageedda.

³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaad; neeninne yaadde loyt-saadda; simmi neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha"i nuuni ubbay hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda.

P'es'iroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som"iyaa s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwa ootsiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaad.

³⁶ S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa baggana, sarotetsaa odiide, ha wonggalaa mishiraachchuwa Israel'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita.

³⁷ Yohaannisi k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita.

³⁸ S'oossay Naazireetiya Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo"obaa I ootsiiddinne s'alahiyaa kaappoo moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda.

³⁹ «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka. Unttuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino.

⁴⁰ Shin S'oossay heezzentsiyaa gallasan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda.

⁴¹ S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana meeddonne usheeddo.

⁴² S'oossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaw nuuni odanawunne, pas'a de'iyaa wanttu bollanninne hayk'k'eeddawayantu bolla pirdanaw I suntseeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda.

⁴³ S'oossay aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide Geeshsha Ayaanaa Akkeeddino

⁴⁴ P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i aggeedda.

⁴⁵ P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, ammaniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawayantu bollanka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino.

⁴⁶ Ayaw gooppe, untunttu dumma dumma k'aalaan haasayishshiininne S'oossaa darotetsaa sabbishshin siseeddino.

He wode P'es'iroosi zaariide,

⁴⁷ «Hawayantu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawayantu s'ammak'ettennaadan, haatsaa untuntta digganaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

⁴⁸ Untunttu Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttuna amareeda gallassaa uttana mala, Aa woosseeddino.

11

P'es'iroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Ammaneeddawayantu Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda

¹ Yesuusi kiitteeddawayantunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawayantukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino.

² P'es'iroosi Yersaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiide,

³ Aa, «Neeni k'as's'arettibeennawayantukko gelaade, untunttunna k'umaa maada» yaageeddino.

⁴ Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda;

⁵ «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe oyddu baggana oyk'ettiide, saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda.

⁶ Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oyddu gedii de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi.

⁷ K'ay, «P'es'iroosaa, dendda; shukka ma» giyaa k'aalaa taani sisaad.

⁸ «Shin taani, «Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna» gaad.

⁹ «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa» yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda.

¹¹ He man'iyaaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliya gakkii aggeeddino.

12 Taanikka sid'ennaan untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo.

13-14 Kiitanchchay bare soyin ek'k'iide barena, «P'es'iroosa geetettiyyaa Simoona s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new odanawaa» geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseed-dentto, nuw odeedda.

15 «Taani haasayanaw doommiaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, untunttu bollaakka wod'd'i aggeedda.

16 Goday, «Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ettanita» yaageedda k'aalaa taani hassayaaddi.

17 S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawattoo im-meedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani oonee?» yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

18 Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaaggiide S'oossaa galateeddino.

19 Iss's'ifaanoosa bolla gakteedda waayiyaa geeduwaan laaletteedda am-maniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoonno odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino.

20 Shin K'op'iroosappenne K'ereenappe yeedda itti itti ammaniyaa asatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Giriike asawukka* odeeddino.

21 Godaa wolk'k'ay untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Go-daakko simmeeddino.

22 Ha yewuu Yersaalamen de'iyaa ammaniyaa asaw sisettina, am-maniyaa Asay Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiitteedda.

23 Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekatetsaa oosuwa be'iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min de'anaadan, untuntta zoreedda.

24 Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanaynne ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino.

25 Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda.

26 Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barn-naabaasinne Saa'ooli ammaniyaa asaana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa tamarisseeeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniyaa asaa geetettiide, koyro s'eesetteeddino.

27 Nabatuu Yersaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino.

28 Untunttu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaanna.

29 Kaalliyaawanttu huup'iyaan huup'iyaan barenttu wolk'k'aa keena mi-ishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishatoo maaduwa yeddanaaw k'ofaa k'achcheeddino.

30 Untunttu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa bollanninne Saa'oola bolla woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

* 11:20 Giriike asaa: Hawaa guussay Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihude woy hara asaa.

12

Woosa Gollen Wolk'k'aama Iita Yedesay Doommeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise* he wode woosa golle asaappe amareedawantta waayissuwaa doommeedda.

² Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda.

³ Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, gujji P'es'iroosakka oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaanna.

⁴ P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oyddu oyddu wotaadaratuu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide immeedda.

⁵ Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagetee; shin woosa golle Asay aw minisiide S'oossaa woossee.

Kiitanchchay P'es'iroosa K'asho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppaanaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa"u santsalataan k'ashettiide, laa"u wotaadaratuwaappe gidduwaan gem"isehedda; naagiyaawanttukka k'asho golle penggiyaan ek'k'iide naagiino.

⁷ Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i aggeedda; k'asho gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda.

⁸ Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'aammaakka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala» yaageedda.

⁹ P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw sas'aa be'iyawaa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchayenne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka untuntntoo barekka dooyetti aggeedda; untuntntu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ P'es'iroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha"i tumu eraad» yaageedda.

¹² I hewaa akeekedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'iide S'oossaa woos-siyaasaa, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy

¹³ biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyyanaw yaaddu.

¹⁴ Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu.

¹⁵ Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Untuntntu, «Hewe Aa kiitanchchaa»† yaageeddino.

¹⁶ Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaan is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide maalaletteeddino.

* **12:1** Heroodise: Hawaa guussay Heroodise Agriip'p'a koyruwaa gidiide, Paalasttiine giyaa gadiyaa ubbaa mooddiyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezzetsa yeletaa. **12:4** Kes. 12:1-27

† **12:15** Aa kiitanchchaa: Aa naagiya kiitanchchaa gidennaan aggena guussaa.

¹⁷ Shin untunttu c'o"u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, untunttoo k'onc'c'issi odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne[‡] ishatoos[§] odite» giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayk'uwaa

¹⁸ Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa gidдон daro walassay keseedda.

¹⁹ Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeedda wode, naagiyaawantta k'oriide, untuntta wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihu-daappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiyaan utteedda.

²⁰ Heroodise S'iirōosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; untunttu gade Asay katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, Aa golliyaa kaappuwaa Bilass's'ōosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

²¹ Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda.

²² Asay, «Hawe S'ōossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda.

²³ Heroodise S'ōossaa bonchchibeenna diraw, he man"iyaan Godaa ki-itanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'k'i aggeedda.

²⁴ Shin S'ōossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwaa poliide, Mark'k'ōossa giyaa Yohaannisa barenttuna akkiide, Yersaalameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa'ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

¹ Ans's'ookiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa gidдон nabatuunne tamaarissiyaawanttu de'iino; untunttukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoonaa, K'ereenappe yeedda Luuk'iyōosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna* dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola.

² Untunttu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda.

³ Untunttu s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaan Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bollan wotsiide, untuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa'ooli K'op'iroosa Beeddino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani doo-ddetteeddasa beeddino.

⁵ Untunttu Silmaana gakkiiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'ōossaa k'aalaa odeeddino; untuntta maaddanaw Yohaannisi[†] untunttunna de'ee.

⁶ Untunttu K'op'iroosa haatsaan doo-ddetteedda sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyaan itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino.

⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa

[‡] 12:17 Yaak'ooba: Godaa ishaa. [§] 12:17 Ishatoo: Ammaniyaa haratoo. * 13:1 Heroodisa: Herood Anttip'aasa geetettiyaa wogga Heroodise na'aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa mood-diyaawaa. Luk'. 3:1 s'eellite. [†] 13:5 Yohaannisa: Hara suntsay Mar. 12:12, 25 s'eellite.

Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyyeedda.

⁸ Shin shareechchuwaa Elimaaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, untunttu haasayaa p'alk'k'eedda.

⁹ Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwaa c'addi s'eelliide,

¹⁰ Aa, «Laa ha s'alahiyaa kaappuwaa na'aw, genetetsay ubbayne iitatetsay ubbay kumeeddawoo, s'illotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyaawaa aggikkii?

¹¹ Be'a; ha'i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii gakkanaw, aawaa poo'uwwa be'akka» yaageedda.

He man'iyaan shaannochchayne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiyaa oyk'k'iide, kaaletsiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda.

¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday tamaris-siyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne P'awuloosi P'iisiidiyan De'iyaa Ans's'ookiyaa Beeddino

¹³ P'awuloosinne aanana de'iyaa wanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa P'ergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untuntuppe shaaketti, Yersaalame simmeedda.

¹⁴ Shin untunttu P'erggeppe aad'd'iide, P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa gakeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino.

¹⁵ Muse higginne nabatuwaa mas'aafay nabbabetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa golle kaappatuu, «Nu ishato asaa minisiyaa k'aalay hinttenttoo de'ooppe, asaw haasayerikkitee» yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ P'awuloosi denddi ek'k'iide, bare kushiyan s'orssiide, hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite.

¹⁷ Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwwa dooriide, Gibs'e gadiyaan imatsatetsaan untunttu de'ishshin, untuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aankka Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda.

¹⁸ Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwwa I danddayeedda.

¹⁹ Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, nabiya Saameela wodiya gakkanaw, oyddu s'eetanne ishatamu laytsaa keenaa daannatuwwa untunttoo immeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, S'oossay Biiniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw kaatetana mala, untunttoo immeedda.

²² S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markkattiide, «Taani koyyiya ubbabaa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad» yaageedda.

²³ «S'oossay, «Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana» k'aalaa geleeddawaadanka, Yesuusa aheedda.

²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda.

²⁵ K'ay Yohaannisi bare oosuwa wurssana haniide asaa, «Taana oona giide k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa

gediyaa c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessenawe taappe guyyenna yee» yaageedda.

²⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda gidennawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atatetsaa k'aalay nuw kiitetteedda.

²⁷ Ayaw gooppe, Yerusaalamen de'iyaa asayne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa k'aalaa akeekibeenna diraw, Aa bolla pirdiide, nabatuwaa k'aalaa poleeddino.

²⁸ Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka untunttoo beettenaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa wod'ana mala woosseeddino.

²⁹ «Untunttu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino.

³⁰ Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yerusaalame yeedda asatoo c'ora gallassaa beetteedda untunttu ha"i aabaa asaw markkattiino.

³² «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishiraachchuwa nuuni hinttenttoo odeetto.

³³ Daawite Mazimuriyaa Mas'aafaan laa'entso shemppuwaan, «Neeni Ta Na'aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi» geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa dentsiide, nu aawaatoo immana geeddawaa nuw untunttu naanaw poleedda.

³⁴ Laa'entsuwaa I hayk'k'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda geeshsha anjjuwaa hinttenttoo immana» yaagiide haasayeedda.

³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafaan harasaan k'ay, «Ne Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda.

³⁶ Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan hayk'k'iide, bare aawotuwaana hayk'k'i museedda.

³⁷ Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna.

³⁸⁻³⁹ «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geeteteeddawe hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne, Muse higgayan s'illanaw hinttenttoo danddayettenna ubbabaappe aan ammaniyaa ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto.

⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

⁴¹ «S'oossay geeddabaa k'iliic'iyaaawanttoo, be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka, hintte ammanenna oosuwa taani hinttenttu wodiyaan, ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite»

geeddino» yaageedda.

⁴² P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay untuntta laa'entsuwaa Sambbatankka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino.

⁴³ Shiik'uu laaletteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiya c'oratu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino.

⁴⁴ Laa'entsuwaa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda.

⁴⁵ Shin Ayihudatu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino.

⁴⁶ P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, «S'oossaa k'aalay kasetiide hinttentoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwa akkanaw hinttentoo bessena giide, hintte hinttentu huup'yaan pirddeeda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto.

⁴⁷ Ayaw gooppe, Goday nuuna,
«Asay ubbay hintte baggana attana mala,
hinttentta taani,
Ayihuda gidennawanttoo poo'uwa ootsaad» yaagi azazeedda
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay amma-needdino.

⁴⁹ Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda.

⁵⁰ Shin Ayihudatu S'oossaw goyinniyaa bonchchetteedda mac'c'awanttanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asatuwa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla dentsetsina, asatuu untuntta yederssuwa doommiide, barenttu gadiyaappe kaseeddino.

⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta is's'iyawanttoo malaataa gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide,† Ik'ooniyoone katamaa beeddino.

⁵² K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyawanttunkka Geeshsha Ayyaanayne nashechchay kumeedda.

14

P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'k'ooniyoone Beeddino

¹ Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoonen Ayihudatuwa woosa golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino.

² Shin ammanibeenna Ayihudatu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishātuwa bolla hank'k'etseeddino.

³ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiya gam"eeddino; untunttu Godaaba yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'k'aa immeeddawaan bare aad'd'o keekatet-saa k'aalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda.

⁴ Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantta k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode,

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetetiya Lik'aa'ooniyaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino;

⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwa odiino.

⁸ Bare daayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka hamettenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee.

⁹ He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyawaa be'iide,

13:47 Isa. 42:6; 49:6 † **13:51 Barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide:** Hawe asay akkenaan is's'owaa bessiyaa ogiyaa.

¹⁰ kooshshaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

¹¹ P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyaa k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda.

¹² Asay Barnaabaasa, «Diyaa»* giide, P'awuloosi haasayaw waannatiyaa diraw, Aa, «Hermeesa» giide suntseedda.

¹³ Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesayenne Asay korumatuwaanne darii lo"iyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi kiitteedda Barnnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iide,

¹⁵ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwa odeetto.

¹⁶ I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda.

¹⁷ Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootsiide, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

¹⁹ Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; untunttoo hayk'k'eeddawaa malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino.

²⁰ Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetsa gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

P'awuloosinne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa Simmeeddino

²¹⁻²² Untunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwa odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyooneenne P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta minisiiddenne untunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino.

²³ K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide, s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ammaneedda Godaw untuntta hadaraa immeeddino.

²⁴ P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino;

²⁵ P'erggen k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino.

²⁶ Hewaappe untunttu barenttu poleedda oosuwa diraw, Asay untunttu hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino.

²⁷ Ans's'ookiyaa gakkeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna Asay ammanana mala, untunttoo penggiyaa dooyyeeddawaa, asaw odeeddino.

²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiya gam"eeddino.

* **14:12** *Diyaa*: Guussay Giriikatuwaa s'oossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyaa untunttu eek'aa. **14:15** Kes. 20:11; Maz. 146:6

15

Yerusaalame Shiik'uwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'arettennawaa gidoope, attanaw danddaykkita» yaagiide ishātuwaa tamarissuwaa doommeeddino.

² P'awuloosinne Barnaabaasi untuntunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yerusaalame biide, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuwaanna gaketanaw k'ofay k'ashettedda.

³ Ammaniya asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawanttu S'oossaakko simmeeddawaa odiide, Pink'k'iyaannanne Sammaariyaanna aad'd'eeddino; hewe ishātuwaa ubbaa loytsi nashechchedda.

⁴ Untunttu Yerusaalame gakeedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu untuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeeddino.

⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide, «Hinttenttu untuntta k'as's'aranawunne Muse higgiaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hewaa zorettanaw shiik'eeddino.

⁷ Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishiraachchuwa k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita.

⁸ Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda.

⁹ Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama tookuwaa kaalliyaawanttu morggiyaan wotsiide, ha'i hintte ayaw S'oossaa paac'c'iitee?

¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneeetto» yaageedda.

¹² Asay ubbay c'o'u giide, Barnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa giddon barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin sisee.

¹³ Untunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisite.

¹⁴ S'oossay Ayihuda gidennawanttu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda.

¹⁵⁻¹⁸ Nabiyaa k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa hawaa erissiide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda;

«Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay,

tawaa gidanaw,

taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Godaa koyyana mala, taani simmana.

Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan,

haneedda Daawite kawutetsaa dentsana.

Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana;

taani laa'entsuwaa Aa essana»

yaageedda.

¹⁹ «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidoppe, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakko simmiyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna.

²⁰ Shin untunttu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, untunttoo nuuni dabddaabbiyaa s'aafanaw koshshee.

²¹ Ayaw gooppe, Muse higgiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan odiyaawanttu de'iino» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide, P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaaw k'ofaa k'achcheeddino; untunttu daro bonchchetteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino.

²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafiide, untunttu bolla kiitteeddino; «Nuuni Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hintte ishatuu, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne Kilk'k'iyaan de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishatoo nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, «Hinttenttu k'as's'arettanawunne Muse higgiyaa naaganaw bessee» giide, hinttentta metootseeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide,

²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siik'iyaa Barnnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo.

²⁷ Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untunttu barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

²⁸⁻²⁹ «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushop-pite; bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawanttuppe attin, hara dees'iyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huup'iyaa naagoope, hinttenttu lo"obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyzzetti, Ans's'ookiyaa wod'd'iide, ammaniyaa asaa shiishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino.

³¹ Untunttu he minisiyaa dabddaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino.

³² K'ay Yihudayenne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwaa loytsi mak'k'iide miniseeddino.

³³ Untunttu Ans's'ookiyaan amareeda gallassaa utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuu sarotetsaan moyzzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino.

³⁴ Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda.*

³⁵ K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa tamarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Ans's'ookiyaan utteeddino.

P'awuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide, s'omoos be'oytte» yaageedda.

^{15:20} Kes. 34:15-17; Wog. 17:10-16; 18:6-23 * ^{15:34} Sillaase Ans's'ookiyaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda, giyaawe c'ora hara k'aalaa biletsaan baawa.

³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyaa Yohaannisa barenttuna afanaw koyyeedda.

³⁸ Shin P'awuloosi Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I untuntuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; k'ay untunttunna oosoo bibeena.

³⁹ Unttuntu gidduwaan lo"enna walassay kesina, ittuu ittuwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Mark'k'oossa akkiide, markkabiyaan K'op'iroosa beedda.

⁴⁰ Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda.

⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minisiide, Sooriyaannanne Kil'k'iyanna aad'd'eedda.

16

S'imootoose P'awuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

¹ P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiyaa kaalliyaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa.

² Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi markkatteeddino.

³ P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike* asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

⁴ Unttuntu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yersaalamen de'iyaa wanttunne c'imatuu wotseedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aad'd'eeddino.

⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaankka gallasaappe gallasan dari dari beeddino.

P'awuloosi Mak'idooniyaa Baanaadan S'eegetteedda

⁶ Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino.

⁷ Unttuntu Miisiyaa zawaa gakkeedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda.

⁸ Hewaa diraw, unttuntu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddino.

⁹ P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa pinnaade nuuna maaddaariikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda.

¹⁰ Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malateedda.

Liidiyaa Pilip'p'isiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, S'iro'aadaappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo.

¹² Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biitaw huup'e katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteeddo.

* **16:3** Aa aabbu Giriike Aa oyk'k'iide k'as's'areedda: Giriike Asay barenttu naanaa k'as's'arikino. Shin S'imootoose k'as's'arettana d'ayooppe, Ayihude Asay Aa akka diraw, P'awuloosi Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatuu S'oossaa woossiyya sa'ay de'iyaaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa ammanewunna, zo'o mayuwaa zal"iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda.

¹⁵ Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, «Hinttenttu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu.

P'awuloosinne Sillaase K'ashetteeddino

¹⁶ Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu.

¹⁷ Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u ootsaade haasayaw.

¹⁸ Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay» yaageedda; he man"iyaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daanatuwaa sintsa goochchi kesseeddino.

²⁰ Daannatuwaa sintsa untuntta afide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino.

²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamarissiino» yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla dendeedda; daannatuukka untunttu mayuwaa k'aari akkiide, s'am"aan untuntta shoc'ana mala azazeeddino.

²³ Untunttu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaa naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino.

²⁴ K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Silaasa k'asho golliyaa k'ol"o gelisseedda; untunttu gediyaakka mitsaanna gatsi daras'iide k'achcheedda.

²⁵ Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiide, mazimuriyaa yes's'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay untunttu giyaawaa sisee.

²⁶ K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biitay darssi k'aas's'eedda; he man"iyaan penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashetteedda asaa ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda.

²⁷ K'asho golliyaa naagiyaawe gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda.

²⁸ Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda.

²⁹ K'asho golliyaa naagiyaawe s'omppiyaa woossi akkiide, ellekka k'ol"o wos's'eedda; kokkoriidde P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda;

³⁰ untuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?» yaageedda.

³¹ P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino.

³² Unttuntu awunne Aa soyn de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino.

³³ K'amma he saatiyankka k'asho golliya naagiyaawe untuntta afiide untuntu maytsaa meec'cedda; he man'iyaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda.

³⁴ P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untunttoo k'umaa aatseedda; I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashettedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino.

³⁶ Hewaappe guyye k'asho golliya naagiyaawe, «Hinttentu bilettana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha'i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda.

³⁷ Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, «Nuuni Roome gade asaa† gidishin, untuntu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. Ha'i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; untuntu barenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino.

³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta naak'keeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino.

⁴⁰ P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan ishatuwaanna gakettiide, untuntta minisiide hewaappe beeddino.

17

Teselonk'k'en Denddeedda Walassaa

¹ P'awuloosinne Sillaase, Amppip'oliisaannanne Ap'olooniyanna aad'd'iide, Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa golli de'ee.

² P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda;

³ Kiristtoosi waaiyaa akanawunne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntta erissiidde, «Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa» yaagee.

⁴ Unttuntuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asayne c'ora bonchchetteedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino.

⁵ Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Silaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonna golliya dooddeeddino.

⁶ P'awuloosinne Sillaase untunttoo beettanaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa metootseeddawanttu, hawaakka yeeddino.

† 16:37 Roome gade asaa: Roome kawutetsaan erettiide de'iyaa guutsa asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka k'ay haratuwaappe dummatiyaa maatayne kaac'ay de'ee.

⁷ Yaatina Yaasooni untuntta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, «Yesuusa giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeeddino.

⁸ Shiik'eedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino.

⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino.

P'awuloosinne Sillaase Beeriya Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriya yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino.

¹¹ Beeriya asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariidde, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino.

¹² Hewaa diraw, untunttuppe c'oratu, Giriikatuwaappe bonchcheteedda c'ora mac'c'awanttunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyaanke odeeddawaa siseedda wode, Beeriya yiide, asaa aanana walseeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, ishataa ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyaan atteeddino.

¹⁵ P'awuloosa moyzeeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Silaasenne S'imootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriya simmeeddino.

P'awuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiidde, katamaan eek'ay kumeeddawaa be'iide yiloteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaananne S'oossaw goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan barenanna gakettiyaa asaanakka palumettee.

¹⁸ K'ay Eppik'oroosappenne* Iss's'o'ikiyaappe† yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna palumetteeddino; untunttuppe ittuu ittuu, «Ha toofiinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino.

Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaaawaa malatee» yaageeddino.

¹⁹⁻²⁰ P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissaarikkii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.

²¹ Ateenaa Asay ubbaynne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

²² P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay.

* **17:18 Eppik'oroosa:** Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de'iyaa asatuu nashechchiya asaa de'oo koyro sa'aa oyk'k'eedda yaagi tamarissiyaa Eppik'oroosa giyaa bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaaawantta. † **17:18 Iss's'o'ikiya:** Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de'iyaa asatuu, barena moodussaanne bare k'ofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiyaa timirttiyaa tamarissiyaa Zeeno yaagettiya bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaaawantta.

²³ Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, «Erettenna S'oossaw» geetettiide s'aafetteedda yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

²⁴ «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eedda Geeshsha Golliyaan de'enna.

²⁵ Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiyaa I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.

²⁶ S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew untunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda.

²⁷ «I hewaa ootseeddawe untunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawanteeshsha giyaawaana; gidooppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna.

²⁸ Ayaw gooppe, hinttenttuppe itti itti eranchchatuu, «Nuuni Aa naanaa» geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eetonne k'aas'etteetto.

²⁹ Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppaw bessena.

³⁰ Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiya aatseedda; shin ha'i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda.

³¹ Ayaw gooppe, S'oossay wodiya keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda.

³² Untunttuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'iliic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujjiide sisana koyyeetto» geeddino.

³³ Hewaa diraw, P'awuloosi untunttu giddoppe kaseedda.

³⁴ Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gakettiide ammaneeddino; untunttu gidduwaan Ariyospaagoosan de'iyaa pirddaa golle daannay Diyoonasiyoosi, Damaariiso geetettiyaa itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18

P'awuloosi K'oronttoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe kesiide, K'oronttoosa beedda.

² Hewaan Ak'iilaa giyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi untunttunna gakettanaw beedda.

³ Aa oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untunttunna uttiide, ittippe ootseedda.

⁴ P'awuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwaa amantsanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaasenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda.

⁶ Shin untunttu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'inanne Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde,* «Hinttenttu iitatetsay hinttentta oyk'k'o; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay» yaageedda.

⁷ Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'oota giyaa bitaniyaa soy beedda; Yoss's'oota gollii Ayihuda woosa golliiyaa matan de'ee.

⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'oota bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratu S'oossaa k'aalaa siseedda wode, ammaniide s'ammak'etteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti k'amma sas'aan P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o'u gooppa. Taani neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeggana Asay ooninne baawa; ayaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda.

¹¹ P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamarissiidde, itti laytsanne usuppun agenaar untuntunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatu ittippe P'awuloosa bolla denddiide, pirddaa golle Aa afiide,

¹³ «Ha bitanii Muse higgiiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'imme» yaageeddino.

¹⁴ P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudato, hewe balaa oosuwa woy iita naak'o gidoppe, taani hinttenttubaa dandayaade sisanaw bessee.

¹⁵ Shin k'aalaw sunsawunne hintte huup'e higgiiyaw hinttenttu palumettooppe, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirddikke» yaageedda.

¹⁶ Pirddaa golliyaappe karew untuntta kesseedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sostteniisa oyk'k'iide, pirddaa golliiyaa sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoosa hewe ayinne metibeenna.

P'awuloosi Ans's'ookiyaa Beedda

¹⁸ P'awuloosi daro wodiya K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuwaa sarotiide, P'irisk'k'illinnan Ak'iilaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiik'k'eedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huup'iyaa meedetteedda.†

¹⁹ Untunttu Efesoone gakeedda wode, P'awuloosi P'irisk'k'illonne Ak'iilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana palumetteedda.

²⁰ Untunttu barenttuna daro wodiya uttana mala P'awuloosa woossina I is's'eedda.

²¹ Shin untunttuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaa hinttenttukko simmana» yaagiide Efesoonaappe markkabiyaan beedda.

²² K'iisaariyaa gakeedda wode Yersaalame biide, ammaniyaa asaa saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda.

²³ Yaan amareeda wodiya gam'iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide, Galaatiyaannanne Pirggiyaanna aad'd'eedda.

Ap'iloosi Efesoonaanne K'oronttoosa Beedda

* **18:6 Mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde:** Hawaa guussay gediyaappe baanaa k'ok'k'ofiyaawaanna itta. † **18:18 Huup'iyaa meedetteedda:** P'awuloosi guutsa wodiya «dummatana» giide c'aak'k'eedda. Hawaa guussay, bare huup'iyakka meedettenna; woyniyaakka ushenna guussaa. Shin I c'aak'k'eedda wodii wuroode, bare huup'iyaa meedettiide S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18 Pay. 6:18**

²⁴ Iskinddiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giya lo"o haasayiyaawe Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa.

²⁵ Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaanan bare garssan ees'ettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarisseedda.

²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'k'illaynne Ak'iilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy Aa afiide, S'oossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino.

²⁷ Ap'iloosi Akaayiyaa pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaayiyaan de'iyaa kaalliyaawanttu Aa mokkana mala, untunttoo dabddaabbiiyaa s'aafeeddino; I yaa gakkiiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda.

²⁸ Ayaw gooppe, Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatoo S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19

P'awuloosi Efesoone Beedda

¹ Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda.

² P'awuloosi untunttu, «Hinttenttu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyawaakka sisibeykko» yaageeddino.

³ P'awuloosi untunttu, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?»* yaageedda.

Untunttu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide zaareeddino.

⁴ P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kiristtoosan Asay ammanana mala, asaw odiide, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda» yaageedda.

⁵ Untunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino.

⁶ P'awuloosi bare kushiya untunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay untunttu bolla wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakka odeeddino.

⁷ Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino.

⁸ P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee.

⁹ Shin untunttuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untunttuppe shaaketti, barena kaalliyaawantta barenanna afeedda; S'iraanoosa giya timirtte golliyaan ubbaa gallassi palumettee.

¹⁰ P'awuloosi laa"u laytsaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, Iisiyaan de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa k'aalaa siseeddino.

S'oossay P'awuloosa Kushiyan Ootseedda Ooratsabaa

¹¹ S'oossay P'awuloosa baggana dumma malaataa ootseedda.

* **19:3** Ayaan s'ammak'etteedditee? Hawaa guussay O suntsaan s'ammak'etteedditee, guussaa.

¹² Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka untuntuppe kesiino.

¹³ Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino.

¹⁴ K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa ootseedda laappu naanay de'iino.

¹⁵ Iita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?» yaageedda.

¹⁶ Iita ayyaanay de'iyaa bitanii untunttu bolla guppi wod'd'ina, untunttu masuns's'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda.

¹⁷ Efesoone de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka daro bonchchetteedda.

¹⁸ Ammaniyaawantuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne k'onc'c'iyaaan odiidde yiino.

¹⁹ Bitiyaawantuppe c'oratu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heettiya wode, ishatamu sha"a Biraa santtimiyaa gideedda.

²⁰ Hewaa mala wolk'k'aama ogiyyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yerusaalame baade Roomekka k'ay be'anaw bessee»† yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana aad'd'iide, Yerusaalame baanaw k'ofaa k'achcheedda.

²² K'ay barena maaddiyaawantuppe laa"atuwaa S'imootoosanne Erass's'oosa Mak'idooniyaa kiittiide, barew Iisiyaan amareeda wodiya gam"eedda.

²³ Godaa ogiyya diraw, he wode daro walassay keseedda.

²⁴ Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushissiide tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyaa itti bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliya misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyaa demmee.

²⁵ Hewantanne untunttuwaa mala oosuwa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte eriita.

²⁶ Hewe P'awuloosi, «Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino» yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, Iisiyaan ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eedditanne siseeddita.

²⁷ Lo"ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin Iisiyaan de'iyaa ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyaaawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto geetettiyaa Ars's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan atanawaanne, izi darotetsay kunddanawaa» yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamettiyaa Mak'idooniyaa asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barenttuna oyk'k'i akkiide, ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino.

† 19:21 P'awuloosi hawaa Ayaanaa Geeshshaan kaalesettiide haasayeeddawaa.

³⁰ P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu Aa diggeeddino.

³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettena mala, Aa woosseeddino.

³² Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyaa wode, yekkuu k'ay harabaw walak'ettee.

³³ Ayihudatuu Iskinddira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o"u gaana mala, I bare kushiyan s'orssi bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda.

³⁴ Shin Iskinddire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa"u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

³⁵ Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o"u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa golliyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee?

³⁶ Hawaa kaddiyaa Asay bayinna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee.

³⁷ Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu"ibeennawantta nu s'oossatuwaakka boribeennawantta aheeddita.

³⁸ Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyoope, pirddaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mood-diyaawanttukka de'iino; untunttu barenttu gidдон mootettiino.

³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoope, higgiiyaa shiik'uwaan yewuwaa k'achchana.

⁴⁰ Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw danddayokko»

⁴¹ yaagiide shiik'uwa laaleedda.

20

P'awuloosi Mak'idooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniya baanaw keseedda.

² He gadiyaanna aad'd'iidde, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe guyyiyaan, Giriike gade yeedda.

³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achcheedda.

⁴ P'awuloosa moyzseeddawanttu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'k'eppe Ariss's'irokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa.

⁵ Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino.

⁶ Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan untuntta gakkiiide, yaan laappu gallassaa utteeddo.

P'awuloosi S'iro'aadaa Beedda

⁷ Nuuni Wogaa gallassi* ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiidde, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda.

⁸ Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaan c'ora s'omppii de'ee.

⁹ Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda. P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezzentsiyaa pook'iyaaappe sa'aan kunddiide hayk'k'eeddawaa Asay dentseedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite» yaageedda.

¹¹ Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wont-tana gakkanaw, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda.

¹² Wodallay pas'ina, soy afide, darssi nashetteeddino.

P'awuloosi S'iro'aadaappe Miliis'e Beedda

¹³ Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mukkana mala, nuw odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe, gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.

¹⁴ I nuunanna Asoosan gaketina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo.

¹⁵ Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyooosa heeraa gakeeddo; k'ay wonttetsa gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo.

¹⁶ Ayaw gooppe, P'awuloosi Iisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'iyaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayet-tooppe, P'ens's'ek'ostte geetettiyaa gallassi Yersaalame gakkanaw elleellee.

P'awuloosi Efesoone C'imatoo Wurssetsaa Haasayaa Haasayeedda

¹⁷ P'awuloosi Miliis'eppa Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaalet-siyaawantta s'eegisseedda.

¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani Iisiyaa geleedda koyro gallasaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakeedda paac'e gideedda wodiya ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditantto hinttenttu eriita.

²⁰⁻²¹ Nagaraappe S'oossaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kirist-toosa ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkat-taadde, shiik'uwaankka hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe ittibaanne pac'issa beykke.

²² «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yersaalamebay; yaan taw ayee kesanttonne erikke.

²³ Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee.

²⁴ Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda oosuwaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maaddennawaadan payday.

* **20:7** Wogaa gallassi: Giriikiyaa mas'aafaan, Sambbatatuwaappe ittuwaan yaagee.

²⁵ «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa gidдон yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttenttuppe ooninne taana be'ennawaa eray.

²⁶ Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelenawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaaddi.

²⁸ «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiyaa ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite.

²⁹⁻³⁰ Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu hinttenttu gidдо gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu giddoppe denddanawaa eray.

³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan hinttentta huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'cite.

³² «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa gidдон laatisanaw danddayiyaa S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa immay.

³³ «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa woy mayuwaa amottabeykke;

³⁴ taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaaawantta koshsheeddawaa ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiide, daaburanchchatuwaa maadanawunne Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe immiyaawe anjjetteddawaa» geeddawaadan, Aa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda.

³⁶ P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaa woosseedda.

³⁷ Untunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiidde yereeddino.

³⁸ Ubbaappe I, «Taana laa'entsuwaa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay untuntta daro k'aretsina markkabiya gakkanaw Aa moyzzeeddino.

21

P'awuloosi Yersaalame Beedda

¹ Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiyaa haataaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo.

² Pink'ke pinniyaa markkabiya demmiide, aan geliide baanaw dendeeddo.

³ Nuuni K'op'iroosappe be'anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode K'op'iroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriya beeddo; hewaappe guyyiyaan S'iiroosa gakeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iiroosan wotsee.

⁴ Yaan kaalliyaawantta demmiide, untunttunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yersaalame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino.

⁵ Nuuni untunttunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awanttunnanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaw, nuuna moyzzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaa woosseeddo.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iirrosappe P'es'elemayse gakkeeddo; ishatawaa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo.

⁸ Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa Pilip'p'oosa soy gakkiiide, Aa matan utteeddo; Yersaalamen dooretteedda laappunatuwaappe I ittuwaa.

⁹ Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatuu de'iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiyaan Agaaboosa giyaa bitanii Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda.

¹¹ Nuukko yiide, P'awuloosa sak'k'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya k'achchiide, «Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'k'iyaa godaa Yersaalamen Ayihudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana» yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi Yersaalame beenna mala woosseeddo.

¹³ Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttenttu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiide waaniitee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan, haray atto Yersaalamen hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkaan is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o'u geeddo.

¹⁵ Yaan amareeda wodiya gam'eeddawaappe guyyiyaan, giigettiide Yersaalame baanaw keseedda.

¹⁶ K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaawanttuppe amareedawanttu k'ay nuunanna beeddino; untunttu nuuni ak'anasaa Minaasooni giyaa K'op'iroosa bitaniya soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaawaa.

P'awuloosi Yersaalamen Yaak'ooba Oochcheedda

¹⁷ Nuuni Yersaalame gakkeedda wode, ishata nuuna nashechchaan mokkeeddino.

¹⁸ Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gakettanaw beeddo. Woosa golle c'imatu ubbatuukka de'iino.

¹⁹ P'awuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa gidon bare baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odeedda.

²⁰ Untunttu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageeddino; «Nu ishaw, Ayihudatuwaa gidon S'oossaa ammaneeddawanttuppe aappun sha"ay de'iinontto be'aasa; untunttu ubbay higgiiya minisi naagiino.

²¹ Yersaalame Ayihudatu, Ayihuda gidennawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa k'as's'arennala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiiyaakka bayizzana mala neeni tamarissiyaawaa siseeddino.

²² Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawaa c'oratu sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino.

²³ «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa oyddu asatuu nu matan de'iino.

²⁴ Untuntta akkaade untunttunna geeyya; k'ay untunttu barenttu huup'iyaa meedettana mala, untunttoo miishshaa imma; untunttu ubbay

newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiiyaa naagaadde maaran de'iyaaawaa erana.

²⁵ «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidoope, untunttu eek'aw yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakku-teedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa k'achchiide, untunttoo dabddaabbiiyaa s'aafeeddo» yaageeddino.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide, untunttunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliiyaa geleedda.

P'awuloosi Geeshsha Golliyaan Oyk'etteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanooode, Iisiyaappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Is-raa'eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiiyaanne ha Geeshsha Golliiyaa is's'iide, ubba saan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliiyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiide, P'awuloosa oyk'k'eeddino.

²⁹ Untunttu kase Efesoonen de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosanna katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliiyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man'iyaan Geeshsha Golliiyaa penggetuu k'ashetti aggeeddino.

³¹ Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakeedda.

³² He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, wos's'iide asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa'u santsalataan k'ashettana mala azaziide, I oonenttonne k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa oochcheedda.

³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayetennan is's'ina, wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyasaa afana mala, untuntta azazeedda.

³⁵ Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakeedda wode, asaa sugetsaa diraw, wotaadaratuu Aa tookkeeddino.

³⁶ Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» yaagiiddinne waassiide kaallee.

P'awuloosi Mootoo Zaaruwaa Immeedda

³⁷ Wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyasaa afana hanishin P'awuloosi olaa kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda.

He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neni Giriike k'aalaa eray?

³⁸ Neni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wod'eeddawanttuppe oyddu sha'a asatuwaa Asay bayinna mela sa'aa kaaletseedda Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda.

³⁹ Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yeletteedda huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw haasayissaarikkii?» yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiyaa detsaan ek'k'iide, Asay c'o'u gaana mala, bare kushiyan asaakko s'orsseedda. Asay c'o'u giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiide, hawaadan yaageedda.

22

¹ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha"i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisite!»

² P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o"u giina I hawaadan yaageedda.

³ «Taani Kilk'k'iyaa de'iyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamarissina dic'c'aade, nu aawotuwa haggiyaakka minisa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa.

⁴ Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metoot-seedda asaa.

⁵ Hawaadankka, k'ay, k'eesatuwa ubbatuwa kaappuunne c'ima ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa untunttu ishātuwa Ayihudatoo, untunttuppe dabddaabbiiyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu k'ohettiide murettanaadan, Yersaalame untuntta ahanaw yaa baad.

P'awuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda (9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda.

⁷ Taani sa'aan kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yeder-ssay?» giyaa k'aalaa sisaad.

⁸ «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.
«Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiya Naazireetiya Yesuusa» yaageedda.

⁹ Taananna ittippe de'iyaa wanttu poo'uwaa be'iide yayyeeddino; shin taw haasayiyaawaa k'aalaa sisibeykkino.

¹⁰ ««Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad.
«Goday taana, «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

¹¹ He wolk'k'aama poo'uwaa diraw, ta ayfii k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta kushiyaa oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o gakkaddi.

¹² «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiya itti Hanaaniya giyaa bitanii, nu haggiyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa.

¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani he wode he man"iyaan aakko s'eella aggaad.

¹⁴ «I taana hawaadan yaageedda; «Nu aawotuwa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda.

¹⁵ Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sintsan aw markkattanaassa.

¹⁶ Ha"ikka ayaw gam"ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda.

¹⁷ «Taani guyye Yersaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woossishin, ta ayaanaan gidaaddi.

¹⁸ Goday taana, «Elleellaade, Yersaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa Asay akka» yaagishin taani Aa be'aaddi.

¹⁹ «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliya ubbaan neena ammaniyaawantta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino.

²⁰ Unttuntu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay unttuntu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyawanttu mayuwaa naagay» yaageedda.

²¹ «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiit-tiyaa diraw ba» geedda» yaageedda.

P'awuloosi Roome Asaa Gidiyaawaa K'onc'c'isseedda

²² P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; I de'anaw bessena» yaageeddino.

²³⁻²⁴ Unttuntu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiinne baanaa c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan Aa bolla waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, untunta azazeedda.

²⁵ Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan ek'k'eedda s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shoc'iyawe hinttenttoo wogee?» yaageedda.

²⁶ Hewaa s'eetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko bi-ide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni Roome asee? Taw oda» yaageedda.

P'awuloosi, «Ee» yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro mi-ishshaan shammaad» yaageedda.

Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelettaad» yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'ooppeeddawanttu elekka aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideed-dawaa ereedda wode yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda.

P'awuloosi Ayihudatuwaa Shangatuwaakko Shiik'eedda

³⁰ Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge wotsiide, untuntu sintsan esseedda.

23

¹ P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan am-maniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda.

² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'k'eeddawatnta azazeedda.

³ P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda* godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgayan pirdanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda.

⁴ P'awuloosa matan ek'k'eeddawatntu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke;

* **23:3 Booshinchchaan okkeedda:** Itti uray lo'a malatana mala oosussaa, shin gidenna.

ayaw gooppe, «Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda.

⁶ Shin P'awuloosi baggatu Saduk'aawanatuwaa; baggatu Parisaawatuwaa gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na'aa; «Hayk'keeddawanttu hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untunttu ta bolla pirddiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda.

⁷ P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa giddoninne Saduk'aawanatuwaa giddon walassay kesina, shiik'eedda Asay laaletteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Saduk'aawanatu, «Hayk'keedda Asay denddena; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatu k'ay laa"uukka de'iyawaa ammaniino.

⁹ Wolk'k'aama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa untunttu mentsereetsa-nenttonne gi yayyiide, bare wotaadaratu wod'd'iide, untunttu giddoppe Aa ellekka kesiide, barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yersaalamen markkatteeddawaadan, Roomenka markkattanaw bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda.

P'awuloosa Wod'anaw Oosetteedda Mak'k'uwaa

¹² Wonttisa gallassi, Ayihudatu P'awuloosa wod'ana gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino.

¹³ P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatu oytamuwaappe dariino.

¹⁴ Untunttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo.

¹⁵ Hewaa diraw, hinttentunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hinttenttukko duge wotsana mala oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Shin P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide wotaadaratu de'iyasaa geliide, P'awuloosaw odeedda.

¹⁷ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I odiyaawe de'ee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afiide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaabay de'iyaa diraw, taana barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda.

¹⁹ Olaa kaappuu na'aa kushiya oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neni taw odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

²⁰ Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw zoretaa k'achcheeddino.

²¹ Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe dariyaa asatu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha"ikka giigetti uttiide naagiino» yaageedda.

²² Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana eris-seeddawaa oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda.

P'awuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintsa Shiik'eedda

²³ Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa"uwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa baanaw, laa"u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa"u s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan giigissite;

²⁴ gadiyaa mooddiyaa Filikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togisiyaa mehiyaanne giigissite» yaagiide, untuntta azazeedda.

²⁵ Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafeedda.

²⁶ «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotetsay new gido.

²⁷ Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa asaa I gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna g akkaade Aa ashshaad.

²⁸ Unttuntu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaade, duge unttuntu shiik'oo Aa afaad.

²⁹ Unttuntu barenttu higgiaabaa I oochcheeddawoo Aa mooteeddawaappe attin, Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna.

³⁰ Unttuntu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigirissay taana gakkina, taani he man"iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawantukka biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda.

³¹ Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Anttip'aas'iriisa gatseeddino.

³² Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wotsiide, gediyaan biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyasaa simmeeddino.

³³ Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino.

³⁴ Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'k'iyaa asaa I gideeddawaa ereedda wode,

³⁵ «Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24

P'awuloosa Ayihudatuu Mooteeddino

¹ Ichcheshu gallasaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, c'imatuwaannannee S'ars's'aluusa giyaa itti s'abak'aanna duge K'iisaariyaa wod'd'eedda; unttuntu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa mooteeddino.

²⁻³ P'awuloosi s'eesetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

«Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeed-doshshin, ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasankka lo"o laamii beetiyaawoo neena loytsi galatiide, hawaa akkeetto.

⁴ Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni k'antsaan sisana mala, neena woossay.

⁵ Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatuwaa gidдон walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaalet-siyaawaa gideeddawaa ereeddo.

⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu higgiaadan, Aa bolla pirdanaw k'oppeedo;

⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi akkeedda.

⁸ Aa mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha bitaniyaa biddaade, nuuni Aa mootiyaa yewuwaa ubbaa er-anaw danddayaa» yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino.

P'awuloosi Filikisa Sintsan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirdaade de'iyawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.

¹¹ Taani Yersaalame goyinnanaw kesodeppe tammanne laa'u gallas-aappe darennawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa.

¹² Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino.

¹³ Unttuntu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgian de'iyawaanne nabatu s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawotuwaa S'oossaw unt-tuntu worddo giyaa ogiyaan goshetay.

¹⁵ Hawanttu barenttu huup'ew, «Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta» giyaawaadan, taanikka untuntu dend-diyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay.

¹⁶ Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu bayinna tilla wozanay taw de'ana mala minnay.

¹⁷ «Taani Yersaalameppe kesodeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yersaalame baad.

¹⁸ Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddenaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyyishshin, untuntu taana demmeeddino.

¹⁹ Shin Iisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatu hewaan de'iino; untuntu ta bolla yewuwaa koyyooppe, yiide taana ne bollan mootanaw bessee.

²⁰⁻²¹ Woy taani untuntu gidon ek'k'aade, «Hayk'k'eeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirdiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'uwa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeeddawaa gidoope, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.

²² Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiyaa wode ogiyaa oytsana» yaagiide, pirdiyaa wodiya sintsaw keereedda.

²³ Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dab-batuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

P'awuloosi Filikisanne Dirusilla Sintsa Shiik'eedda

²⁴ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda.

²⁵ P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirdaaba haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miik-keedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda.

²⁶ He wode k'ay P'awuloosi biletanaw, barew magans's'aa immand-deeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee.

²⁷ Laa"u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyooosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25

P'awuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Piss's'oosi awuraajjaa geleedda heezzentsiyaa gallasaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yersaalame beedda.

² Yaan k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino.

³ Unttuntu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yersaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino.

⁴ Piss's'oosi unttuntu, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad.

⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de'ooppe, hinttenttu gidдон aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaa-reedda.

⁶ Piss's'oosi Yersaalamen hosppun woy tammu gallasaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirdiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda.

⁷ I gakkeedda wode, Yersaalameppe yeedda Ayihudatu Aa matan yu-uyyi aad'd'i ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wotseeddino.

⁸ P'awuloosi mootettiide, «Taani Ayihudatuwaa higgiaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa K'eesarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda.

⁹ Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yersaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirddaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytsa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke.

¹¹ Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa oot-seeddawaa gidoope, hayk'uwaappe attana giikke; shin unttuntu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana unt-tuntu aatsiide immanaw danddayenna; K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; K'eesarakko baanaassa» yaagiide zaareedda.

Piss's'oosi P'awuloosabaa Agrip'p'aana Mak'k'eteedda

¹³ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, Kaatiyaa Agriip'p'ayenne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw K'iisaariyaa beeddino.

¹⁴ Yaan unttuntu c'ora gallasaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee.

¹⁵ Taani Yersaalamen de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu Aa bolla pirddana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino.

¹⁶ Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittippe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidooppenne aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad.

¹⁷ «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam"ennaan wonttisa gallassi, pirddaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad.

¹⁸ Aa mootiyaawanttu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino.

¹⁹ Shin untunttu barenttu ammaneeddabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee» giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino.

²⁰ Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmanitantto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyinttonne gaade Aa oochchaad;

²¹ shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyaa oyt-sana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesarakko yeddana gakkanaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda.

Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda.

²³ Wonttisa gallassi, Agriip'p'ayne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asaana yiide, pirddaa golle geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino.

²⁴ Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nu-unanna de'iyaa asaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yerusalaamenikka hawanka waassiide, «I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be'iita.

²⁵ Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaad» geedda diraw, K'eesarakko Aa yeddana taani k'oppaad.

²⁶ Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I loytsi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad.

²⁷ Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteed-dentto, erissennan c'o"u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26

P'awuloosi Agriip'p'a Sintsan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebba haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiya mic'c'iide hawaadan yaagi zaaredda.

²⁻³ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade eriyaa diraw, taana Ayihudatu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo"a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woosay.

⁴ «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yerusalaamen de'eedda ta de'uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.

⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minisiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyawaa, untuntu markkattanaw koyyoope eriino.

⁶ Taani ha"ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirdettanaw hawaan ek'k'ay.

⁷ K'ay tammanne laa"u nu aawotuwaawaa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goynniidde, S'oossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa.

⁸ Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawantta dentsiyaawaa ayaw amanikkitee?

⁹ «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad.

¹⁰ Taani Yerusaalamen ootseeddawe hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untuntta wod'iyaa wodekka untuntu hayk'k'iyawaa dosaad.

¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, barenttu ammanuwaa untuntu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynawaa untunttoo hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untuntta metootsay.

P'awuloosi Bare Huup'ew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda (9:1-19; 22:6-16)

¹² «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damask'k'o baad.

¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi aad'd'iyaa poo'uu taananne taananna beeddawantta yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi.

¹⁴ Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaan neena k'ohaasa» yaagiide taw odishin sisaad.

¹⁵ «Yaataade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Goday, «Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa.

¹⁶ Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'c'aad.

¹⁷⁻¹⁸ Untuntu taana ammanina, untuntu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooreedda asaa gidдон untuntu barenttu de'iyasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwaawaa simmanaadaaninne s'alahiyaa godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, untuntu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne taani neena untunttukko kiittiyaa Ayihuda gidennawantuppe neena ashshana» yaageedda.

¹⁹ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beettedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke.

²⁰ Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yerusaalamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde, S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi.

²¹ Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeeddino.

22-23 Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwa akkaade, daronne guut-saw hachche gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, «Kiristtoosi metootanaw bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo atatetsaa poo'uwa odanaw bessee» geeddawaadan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda.

24 P'awuloosi barenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda.

25 Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani tumatetsaan lo'o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasayyaawaappe attin gooyikke.

26 Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwaa k'onc'c'iyaaan odiyaawaa I eree; ayaw gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

27 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda.

28 Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha'i ha k'antsa wodattinkka taana ammantsanaw koyyay?» yaageedda.

29 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala gidanaadan S'oossaa woossay» yaageedda.

30 Hewaappe guyyiyyaan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, untuntunna de'iyaa ubbay denddi,

31 itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino.

32 Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, «K'eesaarii tabaa pirddo» gibeennetto, biletanaw danddayee shin» yaageedda.

27

P'awuloosi Roome Beedda

1 Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oosa wotaadaratuwaa giyaawantuppe itti Yuuliyoosa giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino.

2 Iisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'iyoon markkabiyaan geliide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee.

3 Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw danddayaa» yaageedda.

4 Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo.

5 Kil'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyaa de'iyaa Muura gakeeddo.

6 Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkinddiriyaa markkabiya demmiide, aan nuuna gelisseedda.

7 Nuuni c'ora wodiya loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa kata-maa gakeeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe te'ettiide beeddo.

⁸ K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan c'ora wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan, S'oomay biletti diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin P'awuloosi untuntta zoriidde,

¹⁰ «Asaw, nu buissan wolk'k'aama boshayenne daro bashshay de'anawe taw beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiya bolla s'alalaan gidenna; nu shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda.

¹¹ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan de'iyaa wantta azaziyaawenne markkabiya goday giyaawaa ammanee.

¹² He abbaa mataa katamay balgguwaa shaac'c'anaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayettoope, Pink'k'e giya katamaa gakkiiide, balgguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe giduwaan, k'ay wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwaanna.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa matattiide, lank'k'iyanna aad'd'eeddino.

¹⁴ Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis»^{*} giya daro wolk'k'aama gotuu haatsaa gidдон de'iyaa sa'aappe duge untunttu bolla denddeedda.

¹⁵ He gotuu markkabiya dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiya I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni K'eeda giya haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geemmedda saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiya wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo.

¹⁷ Untunttu wonggiriya pude kesseeddawaappe guyyiyaan, gaadiyaan markkabiya s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giya shafii kumeedda saan barentta kunddissanenttonne giide hirggiide, markkabiya afiya sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiya c'oo yeddi aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolk'k'aamiide nu bollan wolk'k'aameedda diraw, wonttisa gallassi c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino.

¹⁹ Heezentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino.

²⁰ Nuuni daro wodiya awaanne s'oolinttiya be'ennaan, wolk'k'aama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo.

²¹ Untunttu daro wodiya k'umaa meennaan gam"eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi he wode untunttu gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, hinttenttu ta zoriya akkeeddenttonne K'ars's'eesappe denddenaan atteeddentto, hawaa mala bayetsayenne k'ohuu nuuna gakkenna.

²² Shin ha"ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttenttuppe itti uraa shemppuukka bayenna.

^{*} **27:14** «Awuraak'iis» Geetettiya wolk'k'aama gotuu killi pudehaappe wulahaa bagga c'arkkiyaawaa gidiaawaa bessee.

²³ Ayaw gooppe, S'oossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyin-niyaa S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide,

²⁴ «P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani S'oossaa ammanay;

²⁶ shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» yaageedda.

²⁷ Tammanne oyddentso gallassi Meeditiraaniyaa Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo k'amma bilahii biittaakko mateeddawaa malateedda.

²⁸ Untunttu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyaabaa k'achchiide, haatsaan yeggina, haatsay oytamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa gam"iidde, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino.

²⁹ Untunttu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay wonttana mala, barenttu s'oossatuwaa woossiino.

³⁰ Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwaa markkabiyaappe sintsa baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriya abbaan wotseedda wode,

³¹ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa, «Hawanttu markkabiya gidon de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii k'ashetteedda gaadiyaa k'ans's'iide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageeddita; k'ay he ubbankka k'umaa mibeykkita.

³⁴ Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» yaageedda.

³⁵ P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ubbaa sintsan S'oossaa gala-teedda; mentsi Muussaa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meeddino.

³⁷ Nuuni markkabiyaan de'iyaaawanttu laa"u s'eetanne laappun tammanne usuppuna.

³⁸ Untunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya dees'uwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me'ussaa

³⁹ Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan ootsiyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haatsay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyaan de'iyaa shafiyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo danddayettintto, markkabiya he shafiyaakko laagganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino.

⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiya sintsaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino.

⁴¹ Shin markkabii c'iimmuu de'iyaaasappe aad'd'iide haatsaan dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan dom"etti ek'k'eedda; markkabiyaaw guyye baggay beetaa sugetsaa me'ereetishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda.

⁴² Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, untuntta wod'anaw zoretteeddino.

⁴³ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda.

⁴⁴ Atteeddawanttuppe amareedawanttu sank'k'aan, amareedawanttu k'ay markkabiyaaw me'uwaan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa sarotetsaan keseeddino.

28

P'awuloosi Malttaa Giyaa Haatsaan Dooddetteedda Sa'aa Beedda

¹ Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo.

² Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatetsaa keekeeddino; iray bukkanaaw doommeedda dirawunne meeguwaaw diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda.

⁴ Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'anttiyaa shooshshay P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddino.

⁵ Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'anttiyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna.

⁶ Unttuntu, «Aa bollaykka gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiyaaw naagiide, Aa bolla ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallassaa siik'uwaaan mokki moyzzedda.

⁸ Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiyaaw Aa bolla wotsiide, Aa patseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa asaykka k'ay yiide pas'eedda.

¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaaw bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baanaaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddino.

P'awuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balguwaa aatsiide, «mantte s'oossaa»* giyaa Iskkindiriyaa markkabiyaan baanaaw denddeeddo.

* **28:11 Mantte s'oossaa:** Hawanttu laa"u attuma naanatu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaaw gidiide, markkabiyaan de'iyaa asatuwaaw naagiyaaw s'oossatuwaaw geetettiide s'eesettiino.

¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

¹³ Hewaappe yuuyyiidde, Regiiyume giyaa katamaa gakkeeddo. Itti gallassaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo.

¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddino; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda.

P'awuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naagiya wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwaa kaappatuwaa barekko s'eeseedda; untunttu shiik'eedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwa wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yerusalaamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddino.

¹⁸ Untunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'k'anaw bessiyaabay ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino.

¹⁹ Shin hewaa Ayihudatu eeno geenaan is's'eedda wode, «Tabaa K'eesaare pirdo» gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de'ina gidenna.

²⁰ Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda.

²¹ Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaab-biyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna.

²² Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayiyaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino.

²³ Untunttu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyasaa yeeddino; ikka untunttoo S'oossaa kawutetsaabaa markkatteedda. K'ay untunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatuu s'aafeddawaappe akkiide untuntta tamarissiide, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeedda.

²⁴ Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkino.

²⁵ Untunttu barenttu gidдон yewuwaa eeno geenaan is's'eedda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Ayyaanay nu aawaatoo nabiya Isiyaasa mas'aafaan,

²⁶ « «Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

«Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana,
shin be'ikkita.

²⁷ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;

barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be'ana;
untunttu haytsaykka sisana;

unttuntu wozanaykka akeekana;
unttuntu taakko S'oossaakko simmana.
K'ay taanikka unttunta patsana»

yaaga» yaageedda.

²⁸ «Simmi hawe S'oossaa atotetsay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteed-dawe hinttenttoo eretto. K'ay unttuntukka sisana» yaageedda.

²⁹ [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuu barenttu gidдон daro palumettiidde beeddino.]†

³⁰ P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee.

³¹ Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'issiide tamaarisseedda.

28:27 Isa. 6:9-10 † **28:29** Dumma dumma mas'aafatuu hawaa gujjiyaawe, P'awuloosi hawaa geeddawaappe guyyiyaan giyaawaana.

P'awuloosi Roome Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'awuloosi Roome asaw s'aafeedda kiitay, P'awuloosi Roomen de'iyaa woosa golliyyaa s'omoosanaw k'oppeedda diraw, I baanaw untunttu giigiide naaganaadan ootsanaassa. P'awuloosa k'ofay Roomen de'iyaa ammaniyaawanttunna guutsa wodiya ootseeddawaappe guyyiyaan, untunttu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristinnaa ammanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa k'ay ammaniyaa Asay oosuwaan peeshshana hanotaa k'onc'c'isside s'aafeedda. P'awuloosa k'ofay kumentsaa hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

P'awuloosi Roomen de'iyaa ammaniyaawanttoo sarotaa aatsowaappenne untunttoo woossanawaakka hidootaa immowaappe guyyiyaan, kiitaw giddo k'ofay «Mishiraachchuwaa k'aalay S'oossay asaa s'illissiyaawe, koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw ammanuwaana gidiyaawaa odee» (1:17).

Hewaappe guyyiyaan P'awuloosi ha k'ofaa aassiide s'aafee. Ayihudatuwaa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw moodettiyaawantta gidiyaa diraw, untunttu S'oossaanna sigettanaw koshshee. Asay S'oossaanna sigettanaw danddayiyaawe Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaawaana. S'oossaanna med'd'iyaa ooratsa ittippetetsaa ayfii ooratsa de'uwaa gidiyaawaa P'awuloosi aassiide odeedda. Ammaniyaa Asay S'oossaanna saro de'ee. K'ay S'oossaa Ayaanaa baggana nagaraanne hayk'uwaa wolk'k'aappe bilettee. P'awuloosi S'oossaa k'ofaynne ammaniyaa asaa de'uwaa gidдон ootsiyaa S'oossaa Ayaanaa wolk'k'aa k'ofay ayentto odee (5-8). Hewaappe kaalliide k'ay P'awuloosi, «S'oossay asaa naanaw k'oppeedda k'ofaa gidдон Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittippe waas'ettanaw danddayanawantteeshsha?» yaagiyya ooshaa zaaranaw baas'etiidde de'ee.

K'aykka P'awuloosi, Ayihudatu Yesuusa akkenaan aggeeddawe S'oossaa k'ofaa gidiyaawaa odee. Ayaw gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zeretsay ubbay S'oossay Yesuusa baggana k'onc'c'isseedda aad'd'o keekatetsaan ittippetetsaa ootsanaassa. Gido shin, Ayihudatu Yesuusa akkanaw wodii yaanawaa P'awuloosi ammanee. Wurssetsaan P'awuloosi Kiristinnaa de'uwaa waaniide de'anaw bessintto odee. S'oossaw ootsanabaa, ammaniyaa asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu gidдон ittuu ittoo siik'uwaaninne maataan ootsanabaanne k'ofaa gaasuwaan denddiyya ooshatuwaabaa k'onc'c'isside odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Roome kiitaa huup'e k'ofaa geluwaa 1:1-17

Atotetsay asaw koshshiyaawaa gidiyaawaa 1:18–3:20

S'oossaa ashshuwaa ogiyaa 3:21–4:25

Yesuusan beettiyaa ooratsa de'uwaa 5:1–8:39

Israa'eeliyyaa asaw de'iyaa S'oossaa k'ofaa 9:1–11:36

Kiristinnaw bessiyaa oosuwaa 12:1–15:13

Wurssetsaa k'ofaanne sarotaa 15:14–16:27

¹ Bare mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishi-raachchuwaa k'aalaa immana yaageeddawe S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda;

³ he mishiraachchuwaa k'aalay asaa gidiide Daawite zariyaappe yelet-teedda S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa.

⁴ K'ay I bare Geeshsha Ayyaanaan* hayk'uwaappe dendeeddawaan, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa wolk'k'aama wolk'k'aan besseedda.

⁵ Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni untuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, Kirist-toosa baggana aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda.

⁶ Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttenttukka hewanttu gidon de'iita.

⁷ S'oossay siik'iyawanttoonni geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyaan de'iyaa ubbatoo S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

Galataa Woosaa

⁸ Kasetaade taani hinttenttu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda diraw, Yesuusi Kiristtoosa baggana hinttenttoo taani S'oossaa galatay.

⁹⁻¹⁰ Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaa-woo, S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan ta ayyaanan aw ootsiyaawe markka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha'i hinttenttukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttenttunna ittippe Ayaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay.

¹² Taani giyaawe, hinttenttukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta ammanuwaan, k'ay taanikka hintte ammanuwaan minettana.

¹³ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttenttukko baanaw k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeed-dawaadan, hinttenttuppekka ayfiyaa demmanaw koyyay.

¹⁴ Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaribeenna asaw k'ay aad'd'o eranchchatoonni eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee.

¹⁵ Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iyaa hinttent-tookka mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw amottay.

Mishiraachchuwaa K'aalay S'oossaa Wolk'k'aa

¹⁶ Mishiraachchuwaa k'aalay taana yeellayenna; I ammaniyaa ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oossaappe yiyaa wolk'k'aa.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oossaan ammanettiide de'ana» yaagiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw, ammanuwaan s'illissiyaawaa mishiraachchuwaa k'aalay k'onc'c'issee.

Asaa Iita Oosuwaa

¹⁸ Tumatetsay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwaa ubbaa bollaninne asaa iita oosuwaa ubbaa bollan, S'oossaa hank'k'uu saluwaappe wod'd'iide k'onc'c'ana.

¹⁹ Unttuntu S'oossaabaa erana danddayiyaawe untunttoo k'onc'c'ee; ayaw gooppe, S'oossay untunttoo k'onc'c'isseedda.

* **1:4 Bare Geeshsha Ayyaanaan:** Woy «Aan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa» **1:17 Imb. 2:4**

²⁰ Beettena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'aynne Aa S'oossatetsay ittippe S'oossay ha alamiyaa med'd'eeddawaappe doommiide, untuntntoo k'onc'c'iide beetteedda; untuntntu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddayiyaa diraw, untuntntoo gaasoyiyaabay baawa.

²¹ Ayaw gooppe, untuntntu S'oossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa immibeykkino; k'ay Aa galatikkino. Shin untuntntu allaalle kessennabaa k'ooppiino; k'ay untuntntu akeekena wozanay d'umeedda.

²² Untuntntu barentta aad'd'edda eranchcha giino; shin untuntntu eeyaa.

²³ Untuntntu hayk'k'enna S'oossaw goyinniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etaanne tiraan gooshet-tiyaawanttu med'etaa med'etteeddawanttoo goyinneeddino.

²⁴ Hewaa diraw, untuntntu ittuu ittuwaanna pokkobaa ootsana mala, S'oossay untuntntu wozanay amottiyaa tunabaa ootsanaadan untuntnta aggeedda.

²⁵ Ayaw gooppe, untuntntu S'oossaa tumatetsaa wordduwaan laamneeddino; k'ay med'd'edda S'oossaa aggiide, I med'eeddabaw goyinneeddinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddawaa. Amen"i.

²⁶ Hewaa diraw, S'oossay untuntntu pokkobaa amottana mala, untuntnta aggeedda; haray atto untuntntu mac'c'awanttu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino.

²⁷ Hawaadankka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyaawaadan mac'c'awantntunna gakettiyaawaa aggiide, ittuu ittuwaanna gakettanaw koyyeeddino; attuma Asay ittuu ittuwaanna pokkobaa ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo bessiyaa pirddaa akkeeddino.

²⁸ Untuntntu S'oossaa eranaw dosennaan is's'eeddawaa keenaa S'oossay untuntntu bessenawaa ootsana mala, untuntntoo patsenna k'ofaa immeedda.

²⁹ Untuntntun tunatetsay, iitatetsay, yoratetsaynne iita hanotay kumeedda; k'ay untuntntun k'anaatii, shemppuwaa wod'iyaa k'ofay, palumay, c'immussaynne iita k'ofay kumeedda; k'ay untuntntu sok'iyaaawantta,

³⁰ zigiriyaawantta, S'oossaa is's'iyaaawantta, boriyaawantta, otoret-tiyaawantta, c'eeek'ettiyaawantta, iitabaa ootsanaw koyyiyaawanttanne barenttu aawoonne aattiw azazettenawantta,

³¹ k'ofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo k'arettenawanttanne maarennawantta.

³² Untuntntu hawanttu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee giyaa S'oossaa higgiiyaa eriidde, hawantta ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantta ootsiyaawanttakka ootsite giide minisiino.

2

S'oossaa Pirddaa

¹ Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untuntntu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pirddaasa.

² Nuuni hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla S'oossay s'illo pirddaa pirddiyaawaa ereetto.

³ Neenoo, hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pirddaappe at-tiyaawaa malatii?

⁴ Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwaanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyyiya diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa.

⁵ Shin hinttenttoo guzuma wozanayne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyaa gallassi, neeni ne bolla hank'k'uwaa kasewaappe darissaasa.

⁶ S'oossay asaa ubbaw Aa oosuwaawaa malaa immanawaa.

⁷ Itti itti asatuu lo"obaa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne bayenna de'uwaawaa koyyiino; untunttoo S'oossay med'inaa de'uwaawaa immana.

⁸ Shin haranttu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is's'iino; S'oossay untunttu bolla bashshaanne hank'k'uwaawaa yeddana.

⁹ Iitabaa ootsiyaa Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kasetiide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa gakkana.

¹⁰ Shin S'oossay lo"o oosuwaawaa ootsiyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotetsaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe k'ay Ayihuda gidennawanttoo immana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala.

¹² Muse higgii bayinnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii bayinnaan d'ayana. Muse higgii de'ishshin, nagaraa ootseedda ubbay higgiiyan pirddet-tana.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa sintsan higgiiya naagiyaawanttu s'illiinoppe attin, higgiiya sisiyaawanttu s'illikkino.

¹⁴ Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla k'ofaan higgii azaziyaawaa ootsiino; untunttoo higgii d'ayooppekka, untunttu barenttu huup'ew higge.

¹⁵ Higgii azaziyaawe untunttu wozanaa gidдон s'aafetteeddawaa untunttu hanotay bessee; itti itti kaala untunttu tilla k'ofay untunttoo markkattiyaa dirawunne k'ay itti itti kaala untunttu k'ofay untunttu mootiyaa diraw, woy k'ay untunttunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee.

¹⁶ Taani tamarisseedda mishiraachchuwaawaa k'aalaadan, asaa wozanaan geemmeedda k'ofaa S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pird-dana.

Ayihudatuwaanne Muse Higgiiya

¹⁷ Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade S'oossaan c'ee'ettaasa.

¹⁸ Neeni ootsana mala, S'oossay koyyiyaawe ayentto eraa; k'ay tuma gidiyaawaa dooranaw higgiiyaappe tamarraadda.

¹⁹⁻²⁰ Neeni k'ook'atuwaawaa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'iyaaawanttookka poo'issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwaawaa tamarissiyaawaa gidiyaawaa eraad; higgiiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa demmiyaawaa eraasa.

²¹ Yaatina, neeni haratuwaawaa tamarissiyaawe neena ne huup'ew ayaw tamarissikkii? Neeni, «Wuu"oppa» yaagaade k'aalaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew wuu"ayiiye?

²² Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyaa golliyaawaa bonk'k'ay?

²³ S'oossaa higgii new de'iyaa diraw, neeni c'ee'ettaasa; shin he higgiiya mentsaade S'oossaa yeellayay?

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaasuwaan Ayihuda gidenna asatuwaa gidдон S'oossaa suntsay bayee» yaagee.

²⁵ Neeni higgew azazettoppe, ne k'as's'aray maaduwaanna de'ee; shin neeni higgiiyaa mentsooppe, neeni k'as's'aretteddawe k'as's'arettibeennawaadan paydettee.

²⁶ Ayihuda gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa naagooppe, S'oossay Aa k'as's'aretteddawaadan paydennee?

²⁷ Hinttenttu, Ayihuda asatuu, hinttenttoo s'aafetteedda higgii de'ooppekka k'ay hintte k'as's'arettooppekka, higgiiyaa hintte mentsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay bolla k'as's'arettana d'ayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana.

²⁸ Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay Asay bare ashuwaa asatetsaa k'as's'aretteddada diraw, tumu Ayihuda asaa gidenna.

²⁹ Shin tumu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asaa* gideeddawaa; k'as's'arettiyaawaa S'oossaa Ayyaanan oosettiyyaa wozanaa k'as's'araappe attin, s'aafetteedda higgiiyaanna gidenna; he uray bare galataa S'oossaappe akkiyaawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatuu Ammanennaan Aggussaan Bayizzeeddino

¹ Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna asaappe aad'd'iinoo? Woy k'as's'arettiyaawaan ay maaduu de'ii?

² Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.

³ Yaatina untuntuppe ittuu ittuu ammanettennawaa gidooppe, waanii? Hewaa diraw, S'oossay ammanettena yaagiyaawe?

⁴ Hewaa gidenna; Asay ubbay worddanchchaa gidooppekka, S'oossay giyaawe tuma gidanaw bessee. S'oossaa Mas'aafay, «Neeni haasayiyaa wode, neeni s'illo gidiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyyaa wode, sha-timmanaw bessee» yaagee.

⁵ Shin nu bayizzuu S'oossaa s'illo oosuwwa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hank'k'uwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee? Taani Asay giyaawaadan gay.

⁶ Hewe waayyii hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidooppe, S'oossay ha alamiyaa bolla wooti pirddane?

⁷ Shin ta wordduwaan S'oossaa tumatetsay Aa bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayaw ta bolla nagaranchchaadan pirddii?

⁸ Yaatina nuuni, «Lo"uu yaanaadan, ane iitabaa ootsoytte» ayaw gookkoo? Itti itti Asay hawaa taana mootiidde boreeddino; untunttu S'oossaappe bessiyaa pirddaa akkana.

Asay Ubbay Nagarachchaa

⁹ Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatuu, Ayihuda gidenna asaappe dareettoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de'iyawaa taani kase hinttenttoo odaaddi.

¹⁰ S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «S'illo Asay ittuunne baawa.

¹¹ Akeekiyaa asaykka baawa;

- woy S'oossaa koyyiyaawekka baawa.
- ¹² Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino;
ubbay mulekka maaddennawaa gideedda.
- Lo"obaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.
- ¹³ Unttuntu doonay dooyaa de'iyaa duufuwaa mala.
Barenttu ins's'arssan worddoteeddino.
Unttuntu doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa
yishsha mala haasayay kesee.
- ¹⁴ Unttuntu doonaan shek'aynne c'amobay kumeedda.
- ¹⁵ Unttuntu suutsaa gussanaw,
darii elleelliino.
- ¹⁶ Bayzzuunne koletsay,
unttuntu beeddasaan hak'aninne d'ayenna.
- ¹⁷ Unttuntu sarotetsaa ogiyaakka erikkino.
- ¹⁸ K'ay S'oossaw yayyiyaabay,
unttuntu k'ofaan baawa»
yaagee.
- ¹⁹ Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentsaa sa'aa S'oossaa pird-
daappe garssaw aatsana mala, higgiiyaa gidдон odetteedda ubbay higg-
giyaappe garssan de'iyaa asaw haasayiyaawaa nuuni ereetto.
- ²⁰ S'oossaa sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan s'illenna;
higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa eranaadan ootsee.

Asay S'illiyaawe Ammanuwaana

- ²¹ Shin S'oossay asaa s'illissiyaa ogii higgii baynnaan ha'i k'onc'c'eedda;
higgiinne nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino.
- ²² S'oossay asaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaan s'illisse; S'oossay
hewaa Aa ammaniyaa ubbaw ootsee; ay shaakotetsaynne baawa.
- ²³ Ayaw gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossaa bonchchuukka
unttuntu guus's'eedda.
- ²⁴ Shin unttuntu S'oossay immiyaa Aa aad'd'o keekatetsaan, barentta
woziyaa Kiristtoosi Yesuusa baggana c'oo s'illeeddino.
- ²⁵ Yesuusa suutsaan Asay Aa ammaniide, bare nagaraw maarotetsaa dem-
manaw, S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare s'illotetsaa bessanaw
ootseedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda;
shin
- ²⁶ ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa nagaraa aggena; S'oossay
hewaa ootsiyaawaan I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa am-
maniyaa ubbaa s'illissiyaawaa bessee.
- ²⁷ Yaatina, nuuni ayaw c'ee'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa gaasuwaanee?
Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiiyaanappe
attin.
- ²⁸ Ayaw gooppe, Asay ammanuwaan s'illanaappe attin, higgii azaziyaawaa
ootsiyaawaana gidenna yaagiide k'oppeetto.
- ²⁹ Woy S'oossay Ayihudatuwaa s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw
S'oossaa gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I k'ay S'oossaa.
- ³⁰ Itti S'oossaa s'alalay de'ee; Ayihudatuwaa unttuntu ammanuwaan
I s'illissana; k'ay Ayihuda gidennawanttakka unttuntu ammanuwaan
s'illissana.

³¹ Yaatina, nuuni higgiiyaa ammanuwaan gas'aa suganee? Gidenna; higgiiyaa minisoytteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwaan S'illeedda

¹ Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee?

² Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddawaa gidoope, aw c'ee'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'ee'ettana danddayenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagii? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee.

⁴ Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna.

⁵ Shin oosuwaa ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniyaa uraa, S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illissee.

⁶ Hawaadankka, ay oosuunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa.

⁷ «S'oossay untunttu bayizzuwaa
atto geeddawanttunne
untunttu nagaraa kammeeddawanttu
anjetteeddawantta.

⁸ Goday Aa nagaraa paydenna asay
anjetteeddawaa»
yaagee.

⁹ Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjjuu k'as's'aretteedda asaa s'alalaasseeyye? Woy k'ay k'as's'arettibeenna asatuwaassee? Ayaw gooppe nuuni, «S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee» goytte.

¹⁰ Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti simmineyye? Woy k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina gidenna.

¹¹ Guyyeppe I k'as's'aretteedda; S'oossay Aa ammanuwaa diraw, I k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniyaa ubbatuwaa S'oossay s'illo ootsiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa.

¹² I k'as's'aretteeddawanttookka aawuwaa; gidoopekka, untunttu k'as's'aretteedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo k'as's'arettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyaawanttookka aawuwaa.

S'oossay Immana Geeddabay Ammanuwaan Aketee

¹³ Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha sa'aa taani hinttenttoo immana» yaageeddawe, Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeedda diraassappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgew azazettiyaawanttu S'oossay immana geeddawaa laattiyaawantta gidoope, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; S'oossay geeddawekka mela gideedda;

¹⁵ higgii S'oossaa boshaa ahee; shin higgii baynnasaan higgiiyaa mentsiyaabay baawa.

16-17 Hewaa diraw, higgiiyaa naagiyaawanttu s'alalaw gidennaan, k'ay Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zeretsaa ubbaw S'oossay immana geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa. S'oossaa Mas'aafay, «Taani neena c'ora kawutetsatoo aawo ootsaad» giyaawaadan, hayk'k'eeddawanttoo de'uwaa immiyaa, bare azazuwaan baynnabaa de'iyabaadan ootsiide s'eesiyaa, I ammaneedda S'oossaa sintsan Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa.

18 S'oossaa Mas'aafay Abraahaamoo, «Ne zeretsay hawaa keena gidana» yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sintsappe demmana giide, nashechchaan naagiide, c'ora zeretsaw aawuwaa gideedda.

19 He wode, Abraahaamo yelettoodeppe s'eetu laytsaa kumana haniyaa c'imaa; shin bare daaburanchcha asatetsaanne Saara na'aa yelanaw danddayennawaa k'oppeedda wode, I bare ammanuwaan daaburibeenna.

20-21 S'oossaa I bonchchiidde, aw immana geedda S'oossay k'ay polanaw danddayiyaawaa loytsi eriide bare ammanuwaan minneeddawaappe attin, ammanennaan is's'iide, S'oossay immana geeddawaa sid'ibeenna.

22 Hewaa diraw, S'oossay k'ay Aa ammanuwaa s'illotetsaan paydeedda.

23 «Aw s'illotetsaan paydeedda» giyaa k'aalay Aa s'alalaw s'aafettibeenna.

24 He k'aalay nu Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa ammaniyaa nuwukka s'illotetsaan paydettana mala s'aafetteedda.

25 S'oossay Aa nu nagaraa diraw, hayk'oo aatsiide immina, I nuuna s'illissanaw hayk'uwaappe denddeedda.

5

Ammanuwaan Beettiyaa Sarotetsaanne Sigatetsaa

1 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan S'illeeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuw S'oossaanna sarotetsay de'ee;

2 k'ay I nuuna ha'i nuuni de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa giddo ammanuwaan aheedda; yaatina, nuuni S'oossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuw de'iyaa hidootaan c'ee'etteetto.

3-4 Hewaa s'alalaa gidenna; nuuni nu waayiyankka nashetteetto; ayaw gooppe, waayiyaappe danddayay, k'ay danddayaappe paac'iyaa minniyaawe, paac'iyaa minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto.

5 S'oossay nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana bare siik'uwaa nu wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna.

6 Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay baynnawantta gidiide de'ishshin, S'oossay dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayk'k'eedda.

7 S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe daro metobaa; shin lo'o asaa diraw hayk'k'anaw, «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggena.

8 Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda; hewe S'oossay nuuna ay keenaa siik'inttonne Aa siik'uwaa erissee.

9 Simmi nuuni ha'i Aa suutsaan s'illeeddawaa gidooppe, Aa baggana S'oossaa hank'k'uwaappe attana.

10 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aa hayk'uwaan aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha'i nuuni

S'oossaanna sigetteeddawaappe guyyiyaan, I pas'a gidiyaa diraw nuuna ashshana.

¹¹ Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha'i nuuna S'oossaanna sigetseedda nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee.

Hayk'uu Addaaman Yiina, De'uu Kiristtoosan Yeedda

¹² Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray barenanna hayk'uwaa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana nagaraa ootseedda diraw, hayk'uu asaa zariyaa ubbaa gakkeedda.

¹³ Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de'ee; shin higgii bayinna wode nagaray paydettenna.

¹⁴ Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiyaan gagkanaw, hayk'uu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaa higgew azazettenan is'seeddawaadan, nagaraa ootsibeennawanttakka hayk'uu mooddeedda.

Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa.

¹⁵ Shin S'oossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, c'ora Asay hayk'k'eeddawe tuma; shin S'oossaa aad'd'o keekatetsayne Aa imotay itti asaa aad'd'o keekatetsaa baggana, Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa baggana c'ora asaw dareedda.

¹⁶ S'oossaa imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa baggana yeeddawaan mala gidenna; ayaw gooppe, Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin Asay daro nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan S'oossay, «Hinttenttu bayizzibeykkita» giide, bare aad'd'o keekatetsaa untuntta bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa baggana, hayk'uu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristtoosi ootseeddabay ay keena daree; S'oossaa daro aad'd'o keekatetsaanne s'illotetsaa imotaa akkiyaa ubbay Kiristtoosa baggana s'ooniide de'ana.

¹⁸ Simmi itti uray nagaraa ootseedda gaasuwaan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadankka itti uray s'illobaa ootseedda gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa, «Bayzzibeykkita» giide untunttoo de'uwaa immeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is'seedda gaasuwaan, daro Asay nagaranchcha gideedda, hawaadankka k'ay ittuu eeno geeddawaan c'ora Asay s'illana.

²⁰ Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode S'oossaa aad'd'o keekatetsay loytsi dareedda.

²¹ Nagaray hayk'uwaa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadankka k'ay S'oossaa aad'd'o keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana, nuuna med'inaa de'oo kaaletsee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristtoosan De'ussaa

¹ Yaatina, nuuni waagane? S'oossaa aad'd'o keekatetsay daranaadan, nagaraan minniide de'anee?

² Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sintsaw wooti Aa giddon de'anee?

³ Woy nuuni ubbatuu Kiristtoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda wode, Aa hayk'uwaankka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddawaa erikkitee?

⁴ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare Aawuwaa bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwa de'anaw, Aa hayk'uwa aanana shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ittuwaa gidoope, hawaadankka, hayk'uwaappe I denddowaadan nuunikka denddiide, aanana ittuwaa gidana.

⁶ Nuuni hawaappe sintsaw nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a asatetsaa Kiristtoosanna mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishetti kak'etteeddawaa ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa mooddenna; shin

⁸ nuuni Kiristtoosanna hayk'k'eeddawaa gidoope, aanana k'ay de'anawaa ammaneetto.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa, k'ay laa'entsuwaa I hayk'k'ennawaanne hayk'uu sintsappe Aa mooddennawaa nuuni ereetto.

¹⁰ I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha de'iyaa de'uwa S'oossaw de'ee.

¹¹ Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaadan k'oppite; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a de'iyawaadan, hinttentta k'oppite.

¹² Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo.

¹³ K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuwaa ootsanaw nagaraw immoppite; shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte kumentsaa asatetsaakka s'illo oosuwaa ootsanaw S'oossaw immite;

¹⁴ ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iitappe attin, higgiaappe garssanna de'ikkita.

S'illotetsaw Ayile Gidiyaawaa

¹⁵ Yaatina, waananee? S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iinoppe attin, higgiaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna;

¹⁶ hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootsiide immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayk'uwa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiyaa azazoo eeno giita.

¹⁷ Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa gidon de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa wozanaappe azazetteeddita.

¹⁸ Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideeddita.

¹⁹ Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwa ootsanaw, tunatetsawunne naak'oo ayile ootsiide immeeddita; ha"i hawaadankka hintte kumentsaa asatetsaa geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootsiide immite.

²⁰ Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa gidenna.

²¹ Hinttentta ha"i yeellayiyaa yewatuwaa he wode ootseeddawaappe ay maaduwaa demmeedditee? Ayaw gooppe, he yewatuwaa wurssetsay hayk'uwa.

²² Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geeddita; k'ay hintte ootsiyaa ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatsiide immeeddita. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssetsay med'inaa de'uwaaw.

²³ Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwaaw. Shin S'oossay nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana immiyaa imotay med'inaa de'uwaaw.

7

Muse Higgiyaa K'ashuwaappe Bilettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiyaa eriyaa diraw, taani giyaawaa loytsi eriita; higgii itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee.

² Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan, higgiyan aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana c'aak'k'eedda higgii izo mooddenna.

³ Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgii izo mooddenna; iza hara asinaa gelooppenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena.

⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu k'ay Kiristtoosa asatetsaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu Aa bagganna hayk'k'eeddita. K'ay nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuwaaw ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Kiristtoosawantta.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaadan de'iyaa wode, higgii nuuni nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa gidдон iita amuu de'iyaa diraw, nuuni hayk'oo ayfiyaa ayfeeddo.

⁶ Shin ha"i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay nuuna higgiyaa k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda ooratsa ogiyaan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgii nuw giigisseedda ec'a ogiyaan eeno gookko.

Higgiyaanne Nagaraa

⁷ Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgii, «Asaabaa amottoppa» gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke.

⁸ Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggana ta bolla ogiyaa demmeedda; ayaw gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolk'k'ay baawa.

⁹ Kase higgii bayinna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode nagaray de'oo simmina,

¹⁰ taani k'ay hayk'k'aaddi; taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, taw hayk'uwaaw aheedda.

¹¹ Ayaw gooppe, nagaray azazuwaa baggana taana c'immiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwaan taana wod'eedda.

¹² Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'illanne lo"a.

¹³ Yaatina, lo"obay taw hayk'uwaaw aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; Asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo"obaa baggana, taw hayk'uwaaw aheedda. K'ay azazuu, «Ooninne nagaraa ootsanaw bessena» yaagiyaa diraw, nagaray kasewaappe aad'd'i iiteedda.

Asaa De'uwaaw Garssan De'iyaa Baas'iyaa

¹⁴ Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zal"eedda hayk'k'iyaa asaa;

¹⁵ taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; ayaw gooppe, taani is's'iyaaawaa ootsayppe attin, taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke.

¹⁶ Taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoope, higgii lo"a gidiyaawaa markkattay.

¹⁷ Hewaa gidoope, he yewuwaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i taani ootsikke.

¹⁸ Taanan, hewenne ta asatetsaan lo"obay de'ennawaa taani eray; ayaw gooppe, lo"obaa ootsiyaa amuu ta bolla de'ooppekka, taani he lo"obaa ootsanaw danddaykke.

¹⁹ Taani is's'iyaa iitabaa ootsayppe attin, taani dosiyaa lo"obaa ootsikke.

²⁰ Shin taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoope, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i hewaa ootsiyaawe taana gidikke.

²¹ Simmi taani lo"obaa ootsanaw dosishshin, iitabaa ootsiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaad.

²² Ayaw gooppe, taani ta wozanaa gidдон S'oossaa higgiiyan nashettay;

²³ shin ta bollaa gidдон de'iyaa ta wozanaa k'ofaa higgiiyaanna wad'ettiyya duma higgiiya be'ay. He higgii ta bollaa gidдон de'iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana k'ashissee.

²⁴ Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo afiyaa ha asatetsaappe ashshanawe oonee?

²⁵ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaw galatay gido.

Simmi taani ta wozanaa k'ofaan S'oossaa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyyiyaawaadan De'ussaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna de'iyaawanttu bollan pirdday ha"i baawa;

² ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana nuw de'uwwa immiyaa Geeshsha Ayaanaa higgii taana* nagaraa higgiiya ayiletetsaappenne hayk'uwwa higgiiya ayiletetsaappe kesseedda.

³ Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii ootsanaw dandday-ibeennawaa S'oossay ootseedda; nagaranchchatuwaa asatetsaa mala asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay ootseedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa gidдон de'iyaa nagaraa pirddeedda.

⁴ Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttuppe attin, nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anawanttu bolla, nu bolla, higgiiya s'illo azazuu polettana mala, S'oossay hawaa ootseedda.

⁵ Barenttu asatetsay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu barenttu asatetsaabaa k'oppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu Geeshsha Ayaanaabaa k'ooppiino.

⁶ Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwwa ahee; shin Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay de'uwaanne sarotetsaa ahee.

⁷ Asatetsaabaa k'ofussay S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa higgew eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw danddayettenna.

⁸ Barenttu asatetsaw eeno giyaawanttu S'oossaa nashechchanaw danddaykkino.

^{7:15} Gal. 5:17 * **8:2 Taana:** Itti itti Geeshsha K'aalaa biletsey, neena woy hinttentta yaagee; haray k'ay nuuna yaagee.

⁹ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttenttun de'ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de'iitappe attin, hintte asatetsay koyyiyaawaadan de'ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa Ayyaanay baynnawaa gidooppe, he uray Kiristtoosawaa gidenna.

¹⁰ Shin Kiristtoosi hinttenttun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayyaanay s'illotetsaa gaasuwaan hinttenttun pas'a de'ee.

¹¹ Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa Ayyaanay hintte gid-don de'ooppe, hayk'uwaappe Kiristtoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttenttun de'iyaa bare Geeshsha Ayyaanaan, hayk'k'iyaa hintte asatetsawukka de'uwaaw immanna.

¹² Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni ac'uwaana de'eetto; nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anaw nuw bessena.

¹³ Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan de'ooppe, hintte hayk'k'ana; shin hintte hintte nagaraa oosuwaaw Geeshsha Ayyaanan wod'ooppe, pas'a de'ana.

¹⁴ S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa ubbatuu S'oossaa naanaa.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abbaa! Ta Aabboo» yaagiide s'eesiyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayaanaa S'oossaa akkeeddoppe attin, laa'entsuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹⁶ S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew nu ayyaanaanna gidiide, nuuni S'oossaa naanaa gidiyaawaa markkattee.

¹⁷ Nuuni Aa naanaa gidooppe, I bare asaw minjjeedda anjuuwaaw laattana; k'ay nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjjeeddawaakka aanana laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aanana shaakkooppe, Aa bonchchuwaakka aanana shaakkana.

S'oossaa Naanaw K'onc'c'anaw De'iyaa Bonchchuwaaw

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ha'i waayettiyaa waayiyaa nuw sintsappe k'onc'c'ana bonchchuwaanna gatsanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani k'oppay.

¹⁹ S'oossay med'd'eedda med'etaa ubbay S'oossaa naanay k'onc'c'anawaa loytsi laamoti utteedda.

²⁰ Ayaw gooppe, med'etaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa bolla pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan ootseedda S'oossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare huup'ew koyyeeddawaan gidenna.

²¹ Med'etaa ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsaappe itti gallassi kewanawaa; k'ay he med'etatuu S'oossaa naanay ayiletetsaappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana.

²² Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'ina ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereetto.

²³ K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayaanaa S'oossaa bayira imotaadan ootsiide akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare naanaa ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa wozanaadan naagiidde, nu gid-don ooleetto.

²⁴ Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immanna geeddawaan atteeddo. Shin nuuni S'oossay immanna geeddawaa be'ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee?

²⁵ Shin nuuni be'ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayiide naageetto.

²⁶ Hawaadan k'ay Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayaw gooppe, nuuni S'oossaa wooti woossanaw bessintto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huup'ew k'aalaan k'onc'c'issanaw danddayettenna ooliyaan nuw gaannatee.

²⁷ K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, S'oossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto eree.

²⁸ S'oossay barena siik'iyaa wanttoo, bare k'ofaadan s'eeseeddawanttoo, ubbaa yewuwaa lo'otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereetto.

²⁹ S'oossay bare Na'ay c'ora ishatuwaa giddon bayira gidanaadan, I kase ereeddawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, kasetiide k'ofaa k'achcheedda.

³⁰ S'oossay kasetiide k'oppeeddawantta, untuntta k'ay s'eeseedda; he s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda.

S'oossaa Siik'uwaa

³¹ Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? S'oossay nu bagga gidoope, nuuna ooni ek'ettanawe?

³² I haray atto bare Na'aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin Aa nuw ubbaw aatsiide immi aggeedda. I bare Na'aa immeeddawe k'ay nuw ubbabaa c'oo immennee?

³³ S'oossay dooreeddawantta oonee mootanawe? S'oossay bare huup'ew untuntta s'illiseedda.

³⁴ Yaatina, untuntu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa gooppe, hayk'uwaappe denddiide, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I k'ay nuw gaannatee.

³⁵ Simmi nuuna Kiristtoosa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee?

³⁶ S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa gallassi hayk'k'etto; shukaw afiyaa dorssaadan paydetteetto» yaagee.

³⁷ Shin nuuni nuuna siik'eedda aan ha yewuwaa ubbaan nuuna s'ooniyaawanttuppe aad'd'etto.

³⁸⁻³⁹ Ayaw gooppe, hayk'uwaa gidina, de'uwaa, kiitanchchatuwaa gidina, mooddiyaawantta, ha'i de'iyaa wantta gidina, sintsappe yaanawaa, wolk'k'aamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa S'oossaa siik'uwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad.

9

S'oossay Kase Dooreedda Israa'eeliyaa Asaa

¹ Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee.

²⁻³ Taw ashuwaan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro k'aretayenne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew untuntu diraw, S'oossaa shek'aappe garssanna de'aarikkitaashsha! K'ay Kiristtoosappekka shaakettaarikkitaashsha!

⁴ Unttuntu Israa'eeliyaa asatuwaa; S'oossay untuntta bare naanaa ootsiide, bare bonchchuwaa untuntunna shaakkeedda. Unttuntunna k'aalaa geliide, higgiiyaa untunttoo immeedda. Unttuntu S'oossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; k'ay S'oossay immana geeddawaakka akkeeddino.

⁵ Unttuntu zeretsaan kase aawotuwaawaa zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan untuntu zare. I, ubbaappe bolla gidiide mooddiyaa, med'inaw galatetteed-dawe S'oossaa. Amen"i.

⁶ Shin taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asaa ubbatuu S'oossay dooreeddawantta gidikkino.

⁷ K'ay Abraahaame zeretsatuu ubbatuu S'oossaa naanaa gidikkino. S'oossay Abrahaamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eessetanawaa» yaageedda.

⁸ Hewaa guussay untuntu S'oossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa k'ofaadan yeletteeddawanttu S'oossaa naanaa gidikkino guussaa.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha geetteeddaawaadan he wode yaana; Saarakka attuma na'aa yelana» yaageedda.

¹⁰ Hewaa s'alalaakka gidenna; Irbik'a yeledda mantte naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaak'a.

¹¹⁻¹² Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew k'oppeeddawaa gidanaadan, S'oossay Irbik'iww, «Bayiray teefaw azazettana» yaageedda; I hewaa untuntu yelettanaappenne iitabaa woy lo"obaa ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, S'oossaa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe attin, untuntu ootseeddawaanna gidenna.

¹³ S'oossaa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin Eesaa is's'aaddi» yaagee.

¹⁴ Yaatina, nuuni waagane? S'oossay deshissiide pirdii? Hewaa gidenna.

¹⁵ Ayaw gooppe, Musew I,

«Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;

k'ay k'arettanaw koyyiyaawanttookka k'arettana»
yaageedda.

¹⁶ Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiyaawaa diraassappe attin, Asay koyyiyaaw woy ootsiyaa diraassa gidenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay Gibs'e kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa neenan bessanawunne ta sunsay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewoo taani neena kawutsaad» yaagee.

¹⁸ Simmi S'oossay maarana koyyiyaawaa maaree; k'ay wozanaa gorddana koyyiyaawaa wozanaa gorddee.

S'oossaa Hank'k'uwaanne Maarotaa

¹⁹ Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidoope, S'oossay asaa bayizzoo ayaw tooshii? S'oossay geeddawaa is's'aaddi gaanawe oonee?» yaaganaw dandayiita.

²⁰ Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni oonee? Urk'k'aappe med'etteedda miishshay guyye zaariide barena med'd'eeddawaa, «Taana hawaadan ayaw med'd'aaddii?» giide oochchanaw dandayii?

²¹ Woy urk'k'aa med'd'iyaa bare med'd'iyaa urk'k'aa bare koyyiyaawaadan ootsanawunne itti mala urk'k'aappe ittuwaa bonchcho miishshaa ootsiide, k'ay ittuwaa tooshetteedda oosuwaawaa ootsiyaa miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati baawee?

²² S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hank'k'uwaa bessanawunne bare wolk'k'aa erissanaw koyyeedda; I bare hank'k'uwaan pirdanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genc'c'uwaan danddayeedda.

²³ K'ay I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wot-seeddawanttoo I ay keenaa bonchchettinttonne bessanaw koyyeedda.

²⁴ Nuuni I s'eeseeddawantta; shin Ayihuda asaa s'alalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa giddoppekka s'eeseedda.

²⁵ Hoose'a mas'aafan I giyaawe hawaa;

«Ta asaa gidennawantta,

 «Ta asaa» gaade s'eesana.

Taani siik'abeenna zariyaakka,

 «Ta siik'k'aatoo» gaade s'eesana.

²⁶ «Hinttenttu ta asaa gidikkita» giyaawaa,

 untunttu siseedda he sa'aan,

 untunttu, «De'uwaa S'oossaa naanaa» geetettiide s'eesettanawantta» yaagee.

²⁷ Isiyaasi Israa'eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;

«Israa'eeliyaa Asay abbaa matan

 de'iyaa shafiyaa keena gidooppekka,

 untunttuppe amareedawanttu s'alalay attana.

²⁸ Ayaw gooppe,

 Goday sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbaa bolla,

 ellekka pirdana»

yaageedda.

²⁹ Isiyaasi kasetiide,

«Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,

 nuw amareedda zeretsaa ashshenentto,

 nuuni, Sodoomaa katamaadaaninne,

 Gamooraa katamaadan haneeddoshshin»

yaagi haasayeedda.

³⁰ Yaatina, nuuni waagane? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda gidenna Asay ammanuwaan s'illeepda;

³¹ shin Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyaa higgiyaa koyyeeddawanttu he higgiyaa demmibeykkino.

³²⁻³³ Ayaw demmibeykkino? Untunttu oosuwaanappe attin, ammanuwaan s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. Untunttu S'oossaa Mas'aafay, «Akeekite; taani S'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa,

 untunttu ogiyaan zaallaa wotsana.

Shin aan ammaniyaa ooninne yeellatenna»

yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyaa shuchchaan d'ubetteeddino.

10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Ogiyaa Kaallibeenna

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa'eeliyaa asaw ta kumentsaa wozanaappe amottiyaawenne S'oossaa woossiyaawe untunttu attanaassa;

² ayaw gooppe, untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiya koshshay tumu eratetsaappe gidenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossay asaa s'illissiyaa ogiyaa untunttu erennaan, barenttu huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossay asaa s'illissiyaa ogew eeno gibeykkino.

⁴ Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'illanaadan, Kiristtoosi higgiiyaa k'ofaa poleedda.

Atotetsay Ubbaassa

⁵ Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootsiyaa ooninne he higgiiyan pas'a de'ana» yaagi s'aafeedda;

⁶ shin ammanuwaan s'illiyaabaw geetetteeddawe hawaa; «Ne wozanaan, «Ooni saluwaa pude baanee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa duge wotsanaassa;

⁷ woy «Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa hayk'uwaappe dentsanaassa.

⁸ Shin I giyaawe hawaa; «S'oossaa k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de'ee» geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttenttoo odiyaa ammanuwaa k'aalaa.

⁹ Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni at-tana.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaanka markkattiide attee.

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «Aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee.

¹² Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa giddon dummatetsay baawa. Itti S'oossay ubbaa Godaa; I barena s'eesiyaa ubbatoo daro keeka.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaagee.

¹⁴ Yaatina, untunttu Aa ammanibeennawantta gidooppe, wooti Aa s'eesanaw danddayiinoo? K'ay k'aalaa sisibeennawanttu waan ammananaw danddayiinoo? K'aalaa odiyaawe d'ayooppe, untunttu waan sisanaw danddayiinoo?

¹⁵ K'ay k'aalaa odiyaawanttu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odet-tanaw danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Nashechchiyaa mishi-raachchuwaa odiyaawanttu yuussay wooti lo"ii!» yaagee.

¹⁶ Shin untunttu ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda.

¹⁷ Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristtoosa k'aalaa, odina sisee.

¹⁸ Shin untunttu k'aalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; S'oossaa Mas'aafay,

«Untunttu haasayaa kooshshay

sa'aa ubbaan laaletteedda;

untunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda»

yaageedda.

¹⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

«Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana;

k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'k'etsissana»

yaageedda.

²⁰ K'ay Isiyaasi daro s'aliide,

«Taana koyyibeennawanttoo beetaad;

taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad»
yaagee.

²¹ Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiidde,
«Gallassaa ubbaa azazettenawanttoon
tawaa is's'iyaawanttoo ta kushiya mic'c'aad»
yaagee.

11

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

¹ Yaatina, S'oossay bare asaa is's'eedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Bi-iniyaama yaraa.

² S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is's'enna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa gidдон, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootintto, hintte eriita.

³ «Godaw, untunttu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshshiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay untunttu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda.

⁴ S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbatibeenna laappu sha'a asaa taw ashshaad» yaageedda.

⁵ Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatu de'iino.

⁶ Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwaan untuntta dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna.

⁷ Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatu barenttu koyyiyaawaa dem-mibeykkino; shin S'oossay dooreedda amareedawanttu demmeeddino. Yekkonttu wozanay minneedda.

⁸ Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossay untunttu barenttu ayfiyaan be'ennaadaaninne
barenttu haytsaan sisennaadan,
hawaa gakkanaw untunttoo,
azalla ayaanaa immeedda»
yaageedda.

⁹ K'ay Daawite yaageedda;
«Untunttu miyaa gaytay untuntta p'iriyaadan oyk'k'o;
untuntta guufantso; untunttoo kushiya shiri c'iggo.

¹⁰ Untunttu s'eellennaadan, untunttu ayfii goozetto;
ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino»
yaageedda.

¹¹ Yaatina, Ayihudatu d'ubetteedda wode, denddenaadan kunddeed-dino? Hewaa gidenna; untunttu nagaraa ootseedda diraw, atatetsay untunttu Ayihuda gidenna asatuwaa k'anaatanaadan, Ayihuda gidenna asaw yeedda.

¹² Shin Ayihudatu nagaraa ootseedda diraw, alamew daro anjjuu yeedda; k'ay untunttu kunddetsaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatu ubbay gujettiyaa wode, anjjuu woyssa keena daranddeeshsha!

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotetsaa

¹³ Shin taani ha'i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchchana.

¹⁴ Taani ta zare gidiyaa asatuwaa k'anaatchatuwaa ootsooppe, ooni eri untuntuppe amareedawantta ashshenaan aggikke.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay untuntta is's'edda wode, ha alamii S'oossaanna sigettedda. Yaatina S'oossay untuntta shiishshi akkiyaa wode, hayk'k'eeddawe de'uwaa demmanaappe attin, ayee hananee?

¹⁶ Koyro ayfe bagga munak'ay anjjetteddawaa gidooppe, muume munak'aykka k'ay anjjetteddawaa gidana; itti mitsaa s'ap'uu anjjetteddawaa gidooppe, haytsay ubbaykka k'ay anjjetteddawaa gidana.

¹⁷ Shin woraan doledda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ittuwaa ittuwaa kareeddasaan, neena woraan doledda wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa mitsaa s'ap'uwaanna ittippe de'aa.

¹⁸ Simmi neeni he karetti wod'd'edda k'ankkatuwaa bollar otoretanaw bessena; shin neeni otorettiyaawaa gidooppekka, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, neeni s'ap'uwa tookkennawaa akeeka.

¹⁹ Hewaa diraw neeni, «Ee; shin k'ankkatuu taani untuntu sa'aan gelanaaddan kareteeddino» yaagana.

²⁰ Hewe tuma; untuntu ammanibeenna diraw, kareteeddino; neeni ammaneedda diraw, he sa'aan ek'k'aadda. Shin yayyappe attin, ooro k'ofaa k'oppoppa.

²¹ Ayaw gooppe, S'oossay med'etaa k'ankkaa malatiyaawanttoo, Ayihuda too k'aretti-beennawaa gidooppe, new k'arettiyaawaa malatii?

²² Simmi S'oossaa keekatetsaanne s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa; shin neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new keeka; hewe d'ayooppe, neenikka k'ay k'ans's'ettana.

²³ Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is's'iyawaa aggooppe, S'oossay kase untuntu de'iyaa saan zaariide wotsana; ayaw gooppe, I untuntta zaariide wotsanaw danddayee.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa mitsaappe k'ans's'iide, hinttenttu med'etaan woraan dolowanttudana gidennaan gaden tokkedda wogaraa mitsaanna gatsi oytseeddawaa gidooppe, yaatina, he karetti wod'd'edda koyro med'etaa k'ankkatuwaa zaaretsiide, untuntta koyro med'etaan doledda barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa ayee s'oonanawe?

S'oossaa Maarotay Ubbaassa

²⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu s'uuraa yewuu de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni aad'd'edda eranchcha yaagiide k'oppiyaawaa diggee; Israa'eeliyaa asaappe baggay sisennaan is's'edda; shin he sisennaan is's'iyawe Ayihuda gidenna asaa kumentsaa payduu S'oossaakko gakkanaw gam"ana.

²⁶ Hawaadankka, Israa'eeliyaa Asay ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;

«Ashshiyaawe S'iyoonne geetettiyaa katamaappe yiide,
nagaraa oosuwaa ubbaa Yaak'ooba zariyaappe diggana.

²⁷ Taani untuntu nagaraa atto yaagiyaa wode,
untunttunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa»
yaagee.

²⁸ Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu wonggalaa mishiraachchuwaa baggana hintte diraw, S'oossaanna morkke; shin S'oossaa dooruwaa baggana aawotuwaaw diraw, untuntu I siik'iyaawantta.

²⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa guyye akka; k'ay bare s'eeseeddawaa is's'aaddi geena.

³⁰ Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatuu azazettenan is's'eedda diraw, S'oossaa maarotetsaa ha"i hintte akkeeddita.

³¹ Hawaadan, hintte akkeedda maarotetsaa diraw, Ayihudatuu k'ay S'oossaa maarotetsaa ha"i akkanaadan, S'oossaw azazettenan is's'eeddino.

³² Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan is's'iyaa hanotaan k'achcheedda.

³³ S'oossaa duretetsay woyssa keena daree? Aa aad'd'o eratetsayne Aa eratetsay woyssa keena c'iimnee? Aa pirdaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa ayaw ootsintto, oonee akeekiyaawe?

³⁴ Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?

³⁵ Woy bare kushiya zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de'ii?» yaagee.

³⁶ Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eedda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

12

S'oossaw Ootsanaadan Nuuni Waaniide De'anaw Bessii?

¹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaa nashechchiya de'onne geeshsha yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw shishshanaadan, taani hinttentta S'oossaa maarotetsaan woossay; S'oossaw hintte goyinnanaw bessiyaa tumu ogii hewaa.

² S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laammooppe attin, ha alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaa shenii, lo"obay, Aa nashechchiyaabayne k'ay polo gideeddabay ayentto eranita.

³ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu k'oppanaw bessiyaawaappe aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla pirdite.

⁴ Nu itti bollaa gidon, c'ora bollaa k'ommotuu de'iino; he k'ommotuwaa ubbawukka duma duma oosuu de'ee.

⁵ Hawaadan, nuuni c'ora asaa gidoopekka, Kiristtoosa baggana itti asaa. K'ay nuuni itti asatetsaa k'ommotuwaadan, ittuu ittuwaanna oyk'etti utteeddo.

⁶ S'oossay nuw immeedda aad'd'o keekatetsaan duma duma imotay de'ee. Nu imotay nabetetsaa gidoope, nuw de'iyaa ammanuwaa keenaa odanaw bessee.

⁷ Haratuwaa maaddussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee; tamarissussaa gidoope, he tamarissuwaan minnanaw bessee.

⁸ Hara asatuwaa minisussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare huup'ew de'iyabaappe haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de'iyaa uray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiyaa uray nashechchaan keekanaw bessee.

⁹ Hinttenttu siik'uu asaa bessanaw siik'ettiyaawaa gidanaw bessena. Iitabaa is's'ite; lo"obaa minisiide oyk'k'ite.

¹⁰ Ittuu ittuwaanna ishatuwaadan siik'ettite; ittuu ittuwaa bonchchiyaawan nashettite.

¹¹ Minniide ootsite; azaloppite; hintte kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite.*

¹² S'oossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; waayiyaan genc'c'ite. Ubbaa wode S'oossaa woossite;

¹³ S'oossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imatsaa mukkite.

¹⁴ Hinttentta yederssiyaawantta anjjite; untuntta anjjiteppe attin, shek'k'oppite.

¹⁵ Nashettiyaawanttunna nashettite; yeekkiyaawanttunnakka yeekkite.

¹⁶ Asaa ubbaw itti mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide de'iteppe† attin, otorettoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide k'oppoppite.

¹⁷ Ooninne hinttenttoo iitabaa ootsooppe, he uraw iitabaa ootsi zaarop-pite; asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw k'oppite.

¹⁸ Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttenttoo dand-dayetteeddabaa ubbaa ootsite.

¹⁹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwaa kesoppite. S'oossay haluwaa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

«Goday, «Taani haluwaa kesana;
taani kushiya c'iggana» gee»
yaagee.

²⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ne morkkii koshattooppe, miza.
Saamettooppe, ushsha.

Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan,
Aa darissa yeellayaasa»
yaagee.

²¹ Iitabaa lo"obaan s'oonappe attin, iitabay neena s'oonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawanttoo Eeno Gaanaw Bessee

¹ Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw dand-dayenna. Ha"i de'iyaa ayissiyaawanttukka S'oossay wotseeddawatnta.

² Hewaa diraw, ha"i de'iyaa ayissiyaawantta is's'iyaa ooninne S'oossaa azazuwaa is's'ee; bare bolla pirddaa ahee.

³ Ayaw gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa ootsiyaawantta yashshanawaappe attin, lo"obaa ootsiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay? Yaattooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana.

⁴ Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'ooma. Shin neeni iitabaa ootsooppe, iitabaa ootseeddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I S'oossaa k'oomaa. K'ay iitabaa ootsiyaawanttu bolla S'oossaa hank'k'uwa I ahee.

* **12:11 Kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite:** Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide kiitet-tiyaawantta gidite. † **12:16 Hinttentta toochchiide de'ite:** Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem. 3:7 **12:19** Zar. 32:35 **12:20** Lem. 25:21-22

⁵ Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaawe S'oossaa muraa s'alalaassa gidennaan, hinttenttu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.

⁶ Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwa ootsiyaa wode, S'oossaw ootsiyaa diraw, hintte k'aras'aa k'ans's'iyaa hewaassa.

⁷ Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo gi-irite; k'aras'aa k'ans's'anaw bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettite

⁸ Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaappe attin, hara ac'uu O bol-laninne de'oppo. Ayaw gooppe, haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda.

⁹ «Woshummoppa; wod'oppa; wuu'oppa; asaabaa amottoppa» giyaa aza-zatuunne hara azazatu ubbatuu, «Ne shooruwaa ne huup'iyaa siik'a» giyaa azazuwaan kumiino.

¹⁰ Bare shooruwaa siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa diraw, shooruwaa siik'iyaa higgii ubbaw eeno giyaawaa.

¹¹ Gem"ishuwaappe hintte beegottiyaa saatii ha"i gakkeedda diraw, ha wodiya akeekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha"i nuukko matatteedda.

¹² K'ammay aad'd'anaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa oosuwa aggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte;

¹³ gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, ane maara de'oytte. Yetsaaninne matsuwaan gidoppo; woshummusaaninne woshummanaw kajjeelussaana gidoppo; palumaaninne k'anaatiyaan gidoppo.

¹⁴ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa, olaa miishshaa Aa mayyite; hintte na-garanchcha asatetsay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw k'oppoppite.

14

Asaa Bolla Pirddennaan Aggussaa

¹ Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huup'ew k'oppiyaabaan aanana palumettoppite.

² Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa s'alalaa mee.

³ Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirddoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi akkeedda.

⁴ Hara asaa k'oomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyaa diraw, I ek'k'ana.

⁵ Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa wode, haray, «Ubbaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan hewaadan ayaw k'oppintto akeeko.

⁶ Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiya uray Godaa bonchchoo bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; k'ay S'oossaa galatee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare huup'e s'alalaw hayk'k'enna.

⁸ Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'eetto; k'ay hayk'k'ooppekka, Godaw hayk'k'eetto. Simmi nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppekka Godaassa.

⁹ Hewaa diraw, Kiristtoosi pas'a de'iyaawanttoon ne hayk'k'eeddawayntoo Godaa gidanaw hayk'k'iide, hayk'uwaappe dendeedda.

¹⁰ Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay? Nuuni ubbaykka S'oossaa pirddaa oydiyaa sintsan ek'k'ana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
« Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay;
asay ubbay ta sintsan gulbbatana.

K'ay taani S'oossaa gidiyaawaa,
asay ubbay markkattana yaagay»
yaagee.

¹² Simmi nuuni huup'iyaan huup'iyaan nubaa S'oossaw odana.

Nagaraa Oosoo Gaasuwaaw Gidoppa

¹³ Hewaa diraw, nuuni ittuu ittuwaa bolla pirddiyaawaa hawaappe sint-saw ane aggoytte. Shin ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite.

¹⁴ Taani Godaa Yesuusi Kiristtoosanna de'iyaawaan, bare huup'ew tuna gidiyaabay baynnawaa erayne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppooppe, hewe aw tuna gidee.

¹⁵ Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eedda asaa ne miyaa k'umaan bayiz-zoppa.

¹⁶ Simmi neeni lo"obaa giyaawaa Asay kad'oppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosaw hawaadan ootsiyaa uray ooninne S'oossaa nashechchee; asaykka Aa galatee.

¹⁹ Yaatooppe, ane nuuni sarotetsaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa it-tuwaanna minisiyaabaa ubbaa koyyeetto.

²⁰ S'oossaa oosuwaaw k'umaa diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita.

²¹ Hewoo ashuwaaw meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggiyaawe lo"a.

²² Ha yewuwaan ne ammanuwaa neepenne S'oossaappe gidduwaan naaga. Itti uray lo"a giide I ammanetteedawaa ootsiyaa wode, «Taani lo"uwaa ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppe, he uray tumu anjjetted-dawaa.

²³ Shin I he miyaabaan sid'ooppe, Aa muussay ammanuwaana gidenna diraw, S'oossay Aa bolla pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe ayayneekka nagaraa.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

¹ Nuuni ammanuwaan minneeddawayntu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu s'alalaa nashechchanaw bessena.

² Nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu ishaa maaddanaw, ammanuwaan Aa minisanawunne nashechchanaw bessee.

³ Ayaw gooppe, haray atto Kiristtoosikka barena nashechchibeenna. Shin S'oossaa Mas'aafay, «Neena boreeddawanttu boreedda borii ta bolla wod'd'eedda» geeddawaadan haneedda.

⁴ S'oossaa Mas'aafay nuw immiyaa genc'c'aaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de'ana mala, S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ubbay nuuna tamarissanaw s'aafetteedda.

⁵⁻⁶ Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti k'aalaan S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchchana mala, genc'c'uwaanne minotet-saa immiyaa S'oossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootseeddawaadan, ittuu ittuwaanna ittippe de'iyaa itti k'ofaa immo.

*P'awuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw
Gakkeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa*

⁷ Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, S'oossaa bonchchoo ittuu ittuwaa mukkite.

⁸⁻⁹ Ayaw gooppe, S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawaa erissanaw, S'oossay aawaatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna Asay S'oossaa Aa maarotetsaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo k'ooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa S'oossaa Mas'aafay,
«Hewaa diraw, taani neena,
Ayihuda gidenna asaa gidon galatana;
ne suntsaakka sabbana»
yaagee.

¹⁰ K'aykka,
«Ayihuda gidenna asatoo,
S'oossaa asatuwaana nashettite»
yaagee.

¹¹ K'aykka gujjiide,
«Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,
Godaa galatite; asaw ubbaw, Aa galatite»
yaagee.

¹² K'aykka Isiyaasi,
«Issey zeretsay yiide,
Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.
K'ay untunttu Aa baggana demmana giide,
nashechchaan naagana»
yaagee.

¹³ Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan dic'c'anaadan, hinttenttoo immana geedda S'oossay, hintte Aa ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotetsaa kuntsiide immo.

P'awuloosi S'aliide S'aafedda Gaasuwa

¹⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo"otetsayne eratetsay ubbay kumeeddawaanne k'ay ittuu ittuwaa zoranaw danddayiyaawaa taani ta huup'ew eraad.

¹⁵⁻¹⁶ Shin taani hinttentta ittibaa ittibaa gujja k'ofissanaw, ha dabddaab-biyaa gidon ayinne yayyenaan hinttenttoo s'aafaad. Taani Kiristtoosa Yesuusa k'ooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatetsaa immedda diraw, taani ayinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiya yarshshuwaa gidanaadan, S'oossaa wonggalaa mishi-raachchuwaa odiyaawaan geeshshatetsaan ootsay.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Kiristtoosa Yesuusan gidaade S'oossaw ootsiyaaban c'ee'ettanaw danddayay.

¹⁸⁻¹⁹ Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azazettanaadan, Kiristtoosi ta baggana k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninne Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan ootseeddawaa s'alalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke. Hewaa diraw, Yersaalameppe doommaade, Iliwaarik'oona geetettiyaa gadiyaa gakkanaw yuuyyaade, Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi.

²⁰ Hawaadanka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristtoosa sunsay s'eesettibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw amottaad.

²¹ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawanttu Aa be'anawantta;
k'ay aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta»
yaagee.

P'awuloosi Roome Baanaw K'oppeedda

²² Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke.

²³ Shin taani ha"i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne c'ora laytsaappe doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw

²⁴ ha"ikka hinttenttukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiya hinttentta be'aade nashettowaappe guyyiyaan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala koyyay.

²⁵ Shin ha"i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yersaalamebay.

²⁶ Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaaiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa woosa golle asatu Yersaalamen de'iyaa hiyyeesatoo miishshaa immanaw koyyeeddino.

²⁷ Unttuntu barenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Unttuntu he hiyyeesatuwaa maaddanawe untntuntoo ac'uu de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatu barenttu ayaanaa anjuwaa Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa gidoope, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay barenttoo de'eeddabaan Ayihudatuwaa maaddanaw bessee.

²⁸ Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne untntuntoo shiik'eedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene baadde hintte mataanna aad'd'ana.

²⁹ Taani hinttenttukko biyaa wode, Kiristtoosa anjuu taanan kumina baanawaa eray.

³⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw S'oossaa hintte woossiidae, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggannanne Geeshsha Ayyaanay immiyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay.

³¹ Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawanttuppe attanaadaaninne k'ay taani Yersaalamen ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, S'oossaa woossite.

³² K'ay S'oossay gooppe, taani hinttenttukko nashechchaan baade, hintte matan shemppana.

³³ Sarotetsaa S'oossay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

¹ Kinkkiriya geetettiyaa katamaan de'iyaa ammaniyaa asaana ootsiyaa nu michchata Peeba lo'o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay.

² Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokitte; k'ay iza hinttenttuppe koyyiyaawe ayaa gidoopekka, izo maaddite; ayaw gooppe, iza bare huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw.

³ Kiristtoosa Yesuusa oosuwaa taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'k'illiwunne izi asinaa Ak'iilassi ta sarotowaa odite.

⁴ Unttuntu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aatsi immeed-dino. Unttunta ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaa Asay ubbaykka galatee.

⁵ K'ay untunttu golliya ammaniyaa Asay shiik'iyasaa ootsiide gaket-tiyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiyaa gadiyaan Kiristtoosa koyro ammaneedda ta siik'iyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite.

⁶ Hinttenttoo loytza daaburedda Mayraamo sarotite.

⁷ Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa, Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawanttu gid-don untunttu loytzi eretteeddawantta. K'ay untunttu Kiristtoosa taappe kasenna ammaneeddino.

⁸ Godaanna ittippetetsaan de'iyaa ta siik'o laggiyaa Amppiliyaatoosaw ta sarotowaa odite.

⁹ Kiristtoosa oosuwaa nuunanna ittippe ootsiyaa Urbbaanoosanne taani siik'iyaa Iss's'aakusa sarotite.

¹⁰ Kiristtoosanna I de'iyaawe erettina paac'iyaa s'ooneedda Ap'eliisaw ta sarotowaa odite; Ariss's'obilooa soy asawukka ta sarotowaa odite.

¹¹ Ta dabbo gideedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoosanne Kiristtoosa ammaniyaa Narssiisesa soy asaa sarotite.

¹² Godaa oosuwaan daaburiyaa Tirufaynanne Tirufooso geetettiyaa mac'c'awantta sarotite; k'ay Godaw daro daaburaade ootsiyaa siik'iyaa Perssiiso sarotite.

¹³ Godaa oosuwaan loytzi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na'aadan maaddeedda Aa daayiw ta sarotowaa odite.

¹⁴ Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaa-sawunne untunttunna de'iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite.

¹⁵ Pileegoona, Yuulo, Neeriyaa, Aa michchato, Olumppoosanne untunt-tunna de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbaa sarotite.

¹⁶ Geeshsha asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Kiristtoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssetsaa Zoriyaa

¹⁷ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa gidдон shaakotetsaa med'd'iyaaawantta, asaa ammanoo d'ubo gidiyaawanttanne hintte tamaareedda timirttiyaanna gakettenawaa tamarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Unttuntukko shiik'oppite.

¹⁸ Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu barenttu uloo ootsi-inoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw ootsikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne k'id'iyaaan iitabaa k'oppenna asaa wozanaa baletsiino.

¹⁹ Wonggalaw hintte azazetteeddawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo"otetsaw hintte aad'd'eedda er-ancha gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay.

²⁰ Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaac'c'ana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

²¹ Taananna ootsiyaa S'imootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta dabbattuu Luuk'iyooosi, Yaasooninne Sosiip'aas'iroosi hinttentta saro yaagiino.

²² Taani, S'ars's'iyooosi, ha dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, hinttenttoo Godaa suntsan sarotaa kiittay.

²³ Ammaniyaa Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyk'k'iyaa Erass's'oosinne nu ishay K'uwars's'oosi hinttentta saro yaagiino.

²⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

²⁵ Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristtoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha"i k'onc'c'eedda tumatetsaadan, hintte ammanuwaan hinttentta S'oossay minisanaw dandayee.

²⁶ Shin ha"i nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaan erettanaadan ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaa S'oossaa azazuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaw k'onc'c'eedda.

²⁷ Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristtoosa baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda koyro kiitay, P'awuloosi K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttu gidдон Kiristinnaa de'uwaanne ammanuwaa s'eelliaabaan denddeedda metuwaa d'ayissanaw k'oppiide s'aafeeddawaa. He wode K'oronttoosa katamay he gaden de'iyaa Asay go"ettiyaa eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka k'ay Akaayiyaa geetettiyaa Roomaa kawutetsaw huup'e katamaa. Ha katamay wolk'k'aama zal"iyaan, gam"iide minneedda wogaan, loytsi aakki aakki biyaa yeda de'uwaan woy giigennabaa haniyaawaaninne haymaanotiyaa c'oratetsaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiitteeddawe minisiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa shaakotetsaabaanne yeda de'uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayaanaa imotatuwaabaanne hayk'uwaa dendduwaabaa. Yesuusi kiitteeddawe ha Mishiraachchuwaa K'aalaa ha ooshatuwaa bolla minisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siik'uu S'oossay bare asaw immeedda imotaa ubbaappe aad'd'iyaaawaa gid'iyaaawaa odiaa shemppuwaa tammanne heezzuu, ha mas'aafan daro eretteeddawaa geetettiide k'ofettee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-9

Ammaniyaawanttu Giddon denddeedda shaakotetsaa 1:10—4:21

Yeda de'uwaabaanne soy asaa de'uwaabaa 5:1—7:40

Ammaniyaawanttanne kiristinnaa ammanuwaa akkibeennawantta 8:1—11:1

Ammaniyaawanttu de'uwaanne goshetaa wogaa 11:2—14:40

Kiristtoosi hayk'uwaa s'ooni denddowaanne ammaniyaawanttu dendduwaabaa 15:1-58

Yihudaan de'iyaa metootanchchatoo imetteedda maaduwaabaa 16:1-4

Wurssetsaa k'utiyaa 16:5-24

¹ Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw s'eesetteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sostteniisi,

² K'oronttoosan de'iyaa S'oossaa ammaniyaasatoo, Yesuusi Kiristtoosan geeyyeeddawanttussinne, nuw Godaa gid'iyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eesetteeddawanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto.

³ S'oossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo.

S'oossaa Galatussaa

⁴ S'oossay Kiristtoosa Yesuusa baggana hinttenttoo immeedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo S'oossaa galatay.

⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosaw markkattiyaawe hinttenttun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteeddita.

⁷ Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttenttoo pac'c'enna.

⁸ K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallassan hintte kad'ee baynnawantta gidanaadan, wurssetsay gakkanaw I hinttentta minisanawaa.

⁹ Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda S'oossay ammanetteedawaa.

Ammaniya Asaa Giddon Shaakotetsay Med'ettoppo

¹⁰ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaaninne itti k'ofaan ittippe gidanaappe attin, shaakotetsay hintte giddon de'enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan taani hinttentta woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'aloo'a soy Asay hinttentubaa, hintte giddon walassay de'iyaaawaa, taw odeeddino.

¹² Taani giyaawe hawaa; hinttenttu huup'iyaa huup'iyaa, «Taani P'awuloosawaa. Taani Ap'iloosawaa. Taani Keefawaa.* Taani Kiristtoosawaa» yaagiita.

¹³ Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttenttu diraw, mask'k'aliyaa bolla misi-maariyan d'ishettiide kak'etteeddawe P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaw s'ammak'etteedditee?

¹⁴ Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayoosappe attin, hinttenttuppe oonanne s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay.

¹⁵ Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan s'ammak'etteeddita gaanaw danddayenna.

¹⁶ K'ay, Ee, Iss's'ifaanoosa soy asaakka taani s'ammak'aad. Shin haraa gujjaade s'ammak'aadditanttonne wozanaa aatsikke.

¹⁷ Ayaw gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala kiitteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiittibeenna; k'ay Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan tamarissikke.

Kiristtoosi S'oossaa Aad'd'eedda Eraanne Wolk'k'aa

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawaa odiaa k'aalay d'ayiaawanttoo eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawanttoo S'oossaa wolk'k'aa.

¹⁹ S'oossaa Mas'aafay,
«Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa,
bayizzana;
k'ay akeekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana»
yaagee.

²⁰ Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'ii? Higgiyaa tamarissiyaawe hak'an de'ii? Woy ha alamiyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waananddi-nooshsha? S'oossay ha sa'aa aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidiyaawaa besseedda!

²¹ Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala, S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiaa eeyaa k'aalaan ammaniyaawantta ashshanaw k'oppeedda.

²² Ayihudatuu malaataa oochchiino. K'ay Giriike asatuu aad'd'o eratetsaa wolk'k'aama koshshaa koyyiino.

²³ Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawanttoo eeyatetsaa.

* **1:12 Keefaa:** Hawe Giriike suntsaa gidiide, biletsay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Mas'aafatuwan Keefaa suntsay P'es'iroosa. **1:19** Isa. 29:14 **1:20** Yob. 12:17; Isa. 19:12; 33:18; 44:25

²⁴ Shin S'oossay s'eeseeddawanttoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyaa S'oossaa wolk'k'aynne Aa aad'd'o eratetsay Kiristtoosa.

²⁵ Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minotetsaappe minnee.

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, S'oossay hinttentta s'eesiyaa wode hintte woyssa mala asentto k'oppite. Asaa k'ofaan hintte gid-don aad'd'o eranchchatuu, wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino.

²⁷ Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa eeyatuwaa dooreedda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa laafatuwaa dooreedda.

²⁸ S'oossay ha alamiyaan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kad'ettobaanne hanibeennabaa dooreedda.

²⁹ Hewaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan c'ee'k'ettanaw bessena.

³⁰ Shin S'oossay hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusa de'uwaa ootsi immeedda. Kiristtoosi nuw aad'd'o eratetsaa, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda.

³¹ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,
«C'ee'k'ettiyaa uray ooninne,
Goday ootseeddawaan c'ee'k'etto»
yaagee.

2

Nuuni Kiristtoosa Kak'aabaa Markkatteetto

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani S'oossaa tumatetsaa s'uuraa* hinttenttoo odanaw hinttenttukko yeedda wode, d'ok'k'a k'aalaaninne aad'd'eedda eratetsaan odanaw yabeykke.

² Ayaw gooppe, taani hinttenttunna de'aadde, Yesuusi Kiristtoosappenne k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.

³ Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttenttunna de'aaddi.

⁴ Taani tamarissiyaawaanne odiyaaawaa S'oossaa Ayyaanaaninne wolk'k'aan k'onc'c'issayppe attin, c'iimma gidiide aad'd'eedda eratetsaa k'aalaanna gidenna.

⁵ Hewaa diraw, hintte ammanuu S'oossaa wolk'k'aanappe attin, asaa aad'd'o eratetsaan zempibeenna.

S'oossaa Aad'd'eedda Eraa

⁶ Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa gid-don aad'd'o eratetsaa haasay-etto. Shin hewekka ha alamiyaa aad'd'o eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa d'ayiyaawanttu aad'd'o eratetsaa gidenna.

⁷ Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay, S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaappe kase nu bonchchoo dooreedda asaappe geemmedda Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa.

⁸ Ha alamiyaa mooddiyaawanttuppe ooninne ha aad'd'o eratetsaa eribeenna. Unttuntu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'ikkino.

⁹ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ooninne ayfiyaan be'ibeennawe,

1:31 Erm. 9:24 * **2:1** S'oossaa tumatetsaa s'uuraa: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, S'oossaabaa markkatetsaa, yaagiino.

haytsankka sisibeennawe,
 k'ay ooninne bare wozanaan k'oppibeennawe
 S'oossay barena siik'iyaawanttoo giigisseeddawaa»
 giyaawaadan nuuni haasayeetto.

¹⁰ S'oossay bare S'uura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee.

¹¹ Ayaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, k'ay S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna.

¹² Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa akkeeddoppe attin, alamiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹³ Nuuni ayaanaa yewuwaa[†] ayaanaa yewuwaanna gatsiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna tamarisseedda k'aalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aad'd'o eratetsay nuuna tamarisseedda k'aalaan haasayokko.

¹⁴ Shin Geeshsha Ayyaanay bayinna Asay S'oossaa Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw gooppe, hewe aw eeyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanay paac'ettiyaa diraw, I eranaw danddayenna.

¹⁵ Shin Geeshsha Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huup'ew oonaninne shaakettenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay,
 «Godaa wozanaa eriyaawe oonee?

Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?»
 yaagee. Shin nuw Kiristtoosa wozanay de'ee.[‡]

3

S'oossaa Kaalliyaawanttu Oosuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyaa asaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaw haasayiyaawaadaaninne ammanuwaan minnibeenna Kiristtoosan de'iyaa guutsa naanaa mala asaw haasayiyaawaadan haasayaaddi.

² Hinttenttu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta maatsaa pakaad; haray atto, ha"ikka danddaybeykkita.

³ Ayaw gooppe, hintte ha"ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaawaa hintte giddon de'iyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha alamiyaa asaadan simerettiita.

⁴ Ayaw gooppe, hinttenttuppe ittuu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay, «Taani Ap'iloosawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee?

⁵ Yaatina, Ap'iloosi oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda S'oossaa kaalliyaawantta. S'oossay nuw huup'iyaan huup'iyaan immeedda oosuwaa ootseetto.

⁶ Taani puutiyaa tokkaad; Ap'iloosi haatsaa ushsheedda; shin S'oossay puutiyaa dichcheedda.

⁷ Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin, tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne gidenna.

⁸ Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe itti mala; shin S'oossay huup'iyaan huup'iyaan Aa daaburaa keenaa aw woytana.

2:9 Isa. 64:4 † 2:13 *Ayaanaa yewuwaa*: Geeshsha Ayyaanay immeedda k'aalaa. ‡ 2:16 *Nuw Kiristtoosa wozanay de'ee*: Hawaa guussay, nuuni Kiristtoosi k'oppiyaawaadan k'oppeetto guussaa. 2:16 Isa. 40:13

⁹ Nuuni S'oossaw ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte Aa oosuwaa sa'aa.

K'aykka hintte S'oossaa golliiyaa.

¹⁰ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'iyaaadan, golliiyaa baasuwa baasaad. Hara uray Aa bolla kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaa ooninne wooti kees's'into, bare huup'ew naagetto.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay Yesuusi Kiristtoosa s'alalaa baaso ootsiide wotseedda. Aappe hara baasuwa baasanaw ooninne danddayenna.

¹² Shin ha baasuwa bolla ooninne work'k'aan gidina, biraan gidina, al'o shuchchaan gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan kees's'ooppe,

¹³ asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa kesanaawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwa bessana. Asay ubbay bare oosuwa wooti ootseeddenttonne tamay paac'c'ana.

¹⁴ Ooninne baasuwa bolla kees's'eedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanaawaa.

¹⁵ O oosuunne guudettooppe, he uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin tamaa giddoppe kessi akkowaadan attana.

¹⁶ Hinttenttu S'oossay ak'iyaa geeshsha golliiyaa gidiyaawaanne S'oossaa Ayyaanay hinttenttun de'iyawaa erikkitee?

¹⁷ Ooninne S'oossaa geeshsha golliiyaa kolooppe, S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe, S'oossay ak'iyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliikka hinttentta.

¹⁸ Ooninne bare huup'iyaa c'immoppe. Hinttenttuppe ooninne barena ha alamiyaan aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppooppe, aad'd'o eranchcha gidanaw, eeyaa gido.

¹⁹ Ayaw gooppe, ha alamiyaa aad'd'o eratetsay S'oossaa sintsan eeyatetsaa. S'oossaa mas'aafay,

«S'oossay aad'd'o eranchchatuwaa,
unttunta untunttu geniyaan oyk'k'ee»
yaagee.

²⁰ K'ay,
«Aad'd'eedda eranchchatuwaa k'ofaykka,
maaduu baynnawaa gidiyaawaa Goday eree»
yaagee.

²¹ Hewaa diraw, ooninne asaan c'ee'ettoppo. Ayaw gooppe, ubbaykka hinttewaa.

²² P'awuloosikka, Ap'iloosikka, Keefaykka, ha alamiikka, de'uukka, hayk'uukka, ha'i de'iyawekka, sintsappe yaanawekka, ubbaykka hinttewaa.

²³ Hinttenttu Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka S'oossawaa.

4

Kiristtoosa Kaalliyawantta

¹ Asay nuuna Kiristtoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossaa gollen de'iyaa S'uuraa naagiyaa asaadan k'oppo.

² Yaatiide he asatuu barenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beetanaw koshshee.

³ Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka ta huup'iyaaan pirddikke.

⁴ Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe s'illissenna. Taana pirddiyaawe Godaa.

⁵ Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwaa kessiyaawe, wozanaa k'ofaa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O bollaninne oonanne pirdoppite. He wode, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe sabaa demmanawaa.

⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentuppe ooninne ittuu tamarissiyaawaa sabbiide, haray tamarissiyaawaa boreenna mala, «S'oossaa mas'aafan s'aafetteeddawaa bonchcha» yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanne Ap'iloosabaa leemisuwaadan odaaddi.

⁷ Ayaw gooppe, haratuwaappe neena oonee d'ok'k'isseeddawe? Neeni S'oossaappe akkabeenabay new ayee de'iyaaawe? Yaatina, neeni akkeed-dawaa gidoope, ayaw akkabeenawaadan c'ee'k'ettay?

⁸ Ha"i hintte kalleeddita. Ha"i duretteeddita. Nuuni baynnaan hintterekka kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kaatetanaadan, hintte kawuteeddi-tentto lo"a shin.

⁹ Ayaw gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchchatoonne asaw kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayk'oo pirddetteedda asaadan, ubbaappe wurssetsaa ootseedda.

¹⁰ Nuuni Kiristtoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristtoosan aad'd'eedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchet-teeddawantta, shin nuuni tooshetteeddawantta.

¹¹ Ha wodii gakkanaw, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. K'ay de'iyaa sa'aa d'ayiide yuuyyeetto.

¹² Nuuni nu kushiyan ootsiide daabureetto. Nuuna Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi yuuyyiya wodekka danddayeetto.

¹³ Nu bolla iitabaa haasayiyyaa wode, nuuni lo"o k'aalaa zaareetto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne ubbabaa buuraa gideeddo.

¹⁴ Taani ta siik'iyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa s'aafaaddippe attin, yeellayanaw s'aafabeykke.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiya tammu sha"a Asay hinttenttoo de'ooppekka, hinttenttoo itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani mishiraachchuwa k'aalaa hinttenttoo aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusan hinttenttoo aawuwaa gidaaddi.

¹⁶ Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay.

¹⁷ Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa hinttenttukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammaniya asaa ubbaw taani tamarissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayis-sanawaa.

¹⁸ Taani hinttentta be'anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiya itti itti asatuu de'iino.

¹⁹ Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otorettiya asatoo haasayaa gidennaan, untunttu wolk'k'aa erana.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa wolk'k'aanappe attin, haasayaana gidenna.

²¹ Taani hinttenttukko muriyaa s'am"aanna yooyye woy siik'uwaannanne ashikke ayyaanaanna yoo? Hak'awaa dooriitee?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

¹ Hinttenttu gidдон pokko woshumma oosuu de'iyaaawe zigirettee; hewaa mala pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa gid-doninne baawa. Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee.

² Hinttenttukka oturetteedda. Hewaappe hintte kayyottanaw bessen-nee? Hewaa mala pokko oosuwaa ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee.

³⁻⁴ Ayaa gidinakka taani ta asatetsaan hinttenttunna de'ennaan d'ayooppekka, ayyaan hinttenttunna de'ay. Ha'i hinttenttunna de'iyaaawaadan hanaade, hewaa mala oosuwaa ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan pirddadiggaaddi. Hinttenttunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wolk'k'aanna ittippe shiik'iide,

⁵ he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallassan attana mala, nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte im-manaadan, taani pirddaaddi.

⁶ Hinttenttu c'ee'uu lo'a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa erikkitee?

⁷ Hinttenttu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu baynna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristtoosi yarshshetteedda.

⁸ Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan bonchchanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa irshshuwaan bonchchokko.

⁹ Woshummanaw k'oppiyaawanttunna hintte ittippe gaytenna mala, hint-tenttoo dabddaabbiyaa s'aafaad.*

¹⁰ Taani giyaawe ha alamiyaan de'iyaa woshummanaw k'oppiyaawanttuppe woy yorattiyaawanttuppe, kayisotiyaawanttupenne woy eek'aw goynniyaawanttuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidoope, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa.

¹¹ Shin ishatuwaa ha'i geetettiyaawanttuppe ittuunne woshummanaw k'oppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eek'aw goyn-niyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy matsottiyaawanttu woy wuu"iyaawanttunna hinttenttu ittippetetsaa ootsenna mala, taani hint-tenttoo s'aafaad. Hewanttu malaanna haray atto, k'umaakka ittippe moop-pite.

¹² Ayaw gooppe, woosa golleppe karenna de'iyaaawanttu bolla pirddanaw taana ayee gatsii? Hinttenttu gidдон woosa gollen de'iyaaawanttu bollan hintte pirddikkiteeyye?

¹³ Shin karenna de'iyaaawanttu bollan S'oossay pirddana. He iitabaa ootsiyaa uraa hintte giddoppe kessi diggite.

6

Ammaniyaa Asaa Giddon De'iyaa Walassaa Wootiide D'ayissanaw Bessii?

¹ Hinttenttuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'iyaaabaa gidoope, am-maniyaawanttu bolla pirddettanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla pirddettanaw waan s'aliide beedda?

5:1 Zar. 22:30 5:7 Kes. 12:5 5:8 Kes. 13:7; Zar. 16:3 * 5:9 **Dabddaabbiyaa s'aafaad:** Hawaa s'aafanaappe kasenna P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda hara k'onc'c'iyaaan erettiibeenna dabddaabbii de'ee guussaa. 5:13 Zar. 13:5; 17:7

² Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirddanawantta gidoope, ubbabaappe guus's'iyaaawaa pirddanaw danddaykkitee?

³ Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla pirddanawaa erikkitee?

⁴ Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabaw pirddaa golle buussay koshshooppe, ammaniya Asay kad'eedda asaan pirddissanaw afiitee?

⁵ Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu gidдон ishatuwaa sigetsanaw danddayiyaa lo"o eranchcha Asay it-tuunne baawee?

⁶ Shin itti ishaya yekko ishaa pirddaa gollen mootiidde, he yewuwaa amma-nenna asaan pirddissii?

⁷ Simmi ittuu ittuwaa mootiyaawe hintte gidдон de'ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawe lo"ennee?

⁸ Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka naak'k'iitanne c'immiitta.

⁹ Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikkitee? Baloppite. Woshummanaw k'oppiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu woy woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, attumawaana gisiyaawanttu,

¹⁰ woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy matsot-tiyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy bonk'k'iyaaawanttu S'oossaa kawutetsaa laattikkino.

¹¹ Hinttentuppekka itti itti Asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte meec'ettiide geeyy-eeddita; k'ay s'illeeddita.

Hinttenttu Asatetsaa S'oossaa Bonchchoo Peeshshite

¹² Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay» gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna.

¹³ K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay uluwaakka k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa Yesuusas-sappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatetsaassa.

¹⁴ S'oossay Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda; k'ay nuunakka hayk'uwaappe bare wolk'k'aan dentsana.

¹⁵ Hinttenttu asatetsay Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gideeddawaa afaade, c'aaratti asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Bessena!

¹⁶ Woy c'aarattinna ittipetetsaa med'd'iyaa uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Unttuntu laa"atuu itti asho gidana» yaagee.

¹⁷ Shin Godaanna ittipetetsaa med'd'iyaa uray ayyaanan aanana ittuwaa gidee.

¹⁸ Woshummaappe haakkite. Itti uray ootsiyaa hara nagaraa ubbay Aa asatetsaappe karenna de'ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee.

¹⁹ Woy hintte bollay S'oossay hinttenttoo immeedda hinttenttun de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ak'iyaa geeshsha golliya gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hintte huup'iyaaassa gidikkita.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatetsaan Aa bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruwaa

¹ Hinttenttu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay mac'c'awuno bochchen-
nento lo"a.

² Shin woshumma gaasuwaa diraw, attuma asaw huup'iyaan huup'iyaan machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaan huup'iyaan asinay de'o.

³ Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootso; k'ay hewaadan, machchattakka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu.

⁴ Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda.

⁵ Hinttenttu hintte gidдон S'oossaa woosaan genc'c'anaw he wodiyaw zoretan diggettanaappe attin, ittuu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw, Sees'aanay hinttentta paac'c'ennaadan, ittippe de'ite.

⁶ Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke.

⁷ Taani Asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw huup'iyaan huup'iyaan dumma dumma imotaa immi wotseedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo hewaadan immi wotseedda.

⁸ Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawanttunne asinay hayk'k'o mac'c'awanttu taanaadan c'oo de'iinontto, untunttoo lo"a gay.

⁹ Shin amuwaan guudettiyaawaappe akkiyaawenne geliyaawe lo"a gidiyaa diraw, untunttu barentta naaganaw danddayana d'ayooppe, akkinonne gelino.

¹⁰⁻¹¹ Machchata bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettooppenne gelennaan de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawanttanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke.

¹² Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchata de'iyaa ammaniyaa Asay ooninne de'ooppe, Aa machchata aanana ittippe de'iyawaa I dosooppe, izo yeddoppo.

¹³ K'ay ammanenna asinay de'iyaa ammaniyaa machchata de'ooppe, izi asinay izinna ittippe de'iyawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu.

¹⁴ Ayaw gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de'iide geeyyeedda. K'ay ammanenna machchata bare ammaniyaa asinaana de'aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha"i untunttu geeshsha.

¹⁵ Shin ammanennawe shaakettana koyyooppe shaaketto. Ammaniyaa machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe, S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda.

¹⁶ Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

S'oossay Hinttentta Koyro S'eesiyaa

Wode Hinttenttu De'iyaa Hanotaan De'ite

¹⁷ Gidooppenne, Asay huup'iyaan huup'iyaan Goday aw immeed-dawaadaaninne k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani tamarisseedda higgiiyaa.

¹⁸ Ooninne k'as's'aretti uttiide, S'oossaa ammaneeddawaa gidoope, bare k'as's'araa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as's'arettennan de'iidde, s'oossaa ammaneeddawaa gidoope k'as's'arettoppo.

¹⁹ Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as's'arettina k'as's'arettana d'ayina allaallii baawa.

²⁰ Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay barena s'eesiyaa wode de'iyawaadan de'o.

²¹ S'oossay neena s'eesiyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; shin neeni ayiletetsaappe kesanaw danddayooppe kesa.

²² Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe kesseedda asaa. Hawaadankka, ayile gidenna asaa Kiristtoosi s'eesooppe, I Kiristtoosa ayile.

²³ S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite.

²⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay Aa s'eesiyaa wode de'iyaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o.

Geletti Aketibeennawanttubaanne Am"etuwaabaw Ooshetteedda Ooshaa

²⁵ Wodoratoo Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaw ammanetteedawaa gideedda diraw, aappe maarotetsaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray.

²⁶ Simmi ha"i metoo taw hawe lo"a malatee; Asay hawaadan haniide de'ooppe lo"a.

²⁷ Neeni machchatto akka diggeeddawaa gidoope, izo yeddanaw koyyoppa. Machchatto akkabeenawaa gidoope, akkanaw koyyoppa.

²⁸ Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa ootsabeykka. Wodorat- taakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeykku. Shin akettiyaawanttoon- ne gelettiyaawanttoo untunttu de'uwaan wolk'k'aama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay.

²⁹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sintsaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino.

³⁰ Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashetten- nawaadan, shammiyaawanttukka shammiide ayinne baynnawaadan,

³¹ ha alamiyaa de'uwaan maadettiyaawanttu ubbakka maadetten- nawaadan hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyaa de'uu attiyaawaa.

³² Hinttenttu hirggennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee.

³³ Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppee.

³⁴ Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppaw.

³⁵ Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwaaw hinttena immiide ootsana mala koyyay.

³⁶ Ooninne bare giigisseedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayettennan is's'ooppe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa.

³⁷ Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan gam"ana danddayee. K'ay barena naagiide, bare giigisseedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe,

ooninne wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa k'achcheeddawaa gidoope loytseedda.

³⁸ Hewaa diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay akkenawe ubbaa aatsi loytseedda.

³⁹ Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan aanana ittippe de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Shin I hayk'k'ooppe, Godaa ammaniyaa asaa oonanne gidoope, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw.

⁴⁰ Ta k'ofaa gidoope, gelennaan de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan S'oossaa Ayyaanay de'iyawaa taani eray.

8

Eek'aw Yarshshetteedda K'umaabaa

¹ Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidoope, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee.

² Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatoope, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna.

³ Shin ooninne S'oossaa siik'ooppe, S'oossay Aa eree.

⁴ Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'umaa muussaabaa gidoope, eek'aa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti S'oossaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto, saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuwaa geetettiyaawanttu de'ooppekka,

⁶ ubbabaa med'd'eeddawe nuuni aw de'iyawee, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee. K'ay ubbabay aan med'etteeddawenne nuuni aan de'iyawee itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuw de'ee.

⁷ Shin ha eray asaa ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha'i gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'umaa» yaagiidde miino. K'ay untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha k'umaan tuneed-dawaa malatee.

⁸ Shin k'umay nuuna S'oossaakko shiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana d'ayinttokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujet-tenna.

⁹ Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaanna de'iyawantta nagaraan yeggenna mala naagettite.

¹⁰ Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaw eek'aa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaanna de'iyaa itti Asay neena be'ooppe, eek'aw yarshsheedda k'umaa I maanaw Aa wozanay k'oppenneeyee?

¹¹ Hewaa gidoope ha shugo ammanuwaanna de'iyaa ne ishaya, Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eeddawe, ne eraan bayee.

¹² Hawaadankka, hintte hintte ishatawaa naak'k'iyawaaninne untunttu shugo wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita.

¹³ Hewaa diraw, k'umay ammaniyaa ta ishaya d'ubbiyaawaa gidoope, Aa d'ubbenna mala, ta de'iyaa laytsaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiitteeddawanttoo De'iyaa Maataanne Untunttu Ootsanaw Bessiyaabaa

¹ Taani ayiletetsay baynna asaa gidikkita? Yesuusi kiitteeddawaa gidikkita? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkita? Hinttenttu taani Godaw ootseedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee?

² Taani haranttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidana d'ayooppekka, hinttent-too Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawe eretteeddawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawoo hintte markka.

³ Taana boriyaawanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa.

⁴ Maanawunne ushanaw nuw maati baawee?

⁵ Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatuwaadan, P'es'iroosawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee?

⁶ Woy nu de'oo ootsiidde baas'etanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa s'alalee?

⁷ Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawe oonee? Woy woyniyaa turaa tokkiide, Aa ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiyaa heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawe oonee?

⁸ Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee?

⁹ Ayaw gooppe, Muse Higgiyan, «Katsaa yed'd'iyaa mehiyaa doonaa k'achchoppa» geetettiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyaabaa k'oppiide hawaa gii?

¹⁰ Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw s'aafetteedda; goshiyaa bitaniikka katsaa bukkiyaa bitaniikka, «Taana gakkiiyaawaa akkana» yaagiidde ootsanaw bessee.

¹¹ Nuuni hintte gidдон аyaanaa yewuwaa zereeddawantta gidiide, nu ashoo maado gidiyaawaa hinttenttuppe c'akkooppe darobee?

¹² Haratuu hewaa hinttenttuppe akkanaw untunttoo maatay de'ooppe, nuw untunttuwaappe aad'd'iyaa maatay baawee?

Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw d'ubo gidennaadan, ubbabaa genc'c'iyaaawaappe attin, he maataan go"ettibeykko.

¹³ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe akkiyaawaa erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawanttu yarshshuwaappe akkiyaawaa erikkitee?

¹⁴ Hawaadankka, k'ay mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawanttu barenttu de'oo koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda.

¹⁵ Shin taani ha maataa ubbaan ayinne go"ettabeykke. Taani hawaa s'aafeeddawe hewaa mala maatay taw de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta c'EEK'uwaa ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyaaawe taw lo"a.

¹⁶ Mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, Aa odooppekka taw c'EEK'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa k'aalaa odenaan aggooppe, taw aayyero.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani dosennaan is's'ooppekka, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw immeedda.

¹⁸ Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwaa k'aalaa odaadde, taw wonggalaan de'iyaa kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwaa k'aalaa c'oo odiyaawaa.

¹⁹ Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayile kessaad.

²⁰ Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untunttunna untuntta gidaade de'aaddi. Ta huup'ew higgiiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiiyaappe garssanna de'iyaaawantta zaaranaw higgiiyaappe garssanna de'iyaa asaa mala gidaaddi.

²¹ Taani higgii baynna asatuwaana de'aadde, higgii baynna asaadan hanaad. S'oossaa higgii d'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiiyaappe garssanna de'aaddi.

²² Taani ammanuwaan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareeda asatuwaa ashshanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan untunttu mala gidaaddi.

²³ Taani mishiraachchuwaa k'aalaa anjjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay.

²⁴ Wotsaan s'oonana giide wos's'iyaa ubbay ittippe wos's'ee. Shin ittuwaa s'alalay woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadan hinttentukka woytaa akkanaw wos's'ite.

²⁵ Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe s'ooneeddawoo imettiyaa bayiyaa kalachchaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe med'inaw de'iyawaanne bayenna kalachchaa demmanaassa.

²⁶ Hewaa diraw, taani k'ofi baynnaan wos's'iyawaadan wos's'ikke. C'arkkuwaa yimppiyaa asaadanka c'oo olettikke.

²⁷ Shin taani haranttoo odeeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew woytaappe attena mala, ta asatetsaa naagettanaadan ootsay.

10

Eek'aw Goyinnanaw Bessena

¹ Hewaa bollan taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa gidonna pinneeddino.

² Untunttu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan s'ammak'etteeddino.

³ Untunttu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino.

⁴ K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, untunttu barentta kaaletsiyaa ayaanaa zaallaappe pulttowaa usheeddino; he zaallaykka Kiristtoosa.

⁵ Shin S'oossay untunttuppe dariyaa baggatuwaan nashettibeenna diraw, untunttu anhay Asay baynna saan laaletteedda.

⁶ Untunttu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuw timirtte gideedda.

⁷ S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo dendi ek'keeddino» yaagiyaawaadan, untunttuppe ittuu ittuu eek'aw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite.

⁸ Untunttuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshumanaw bessena. Hewaa gaasuwaan untunttuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha"ay hayk'keedda.

⁹ Untunttuppe ittuu ittuu Godaa paac'c'iide, shooshshaan duketti hayk'keeddawaadan, nuuni Kiristtoosa paac'c'anaw bessena.

¹⁰ Untunttuppe ittuu ittuu zuuzummina, wod'iyaa kiitanchchaan untuntta d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite.

¹¹ Hawe ubbay haratoo timirtte gidanaadan untunttu bolla gakeedda. K'ay nuuna wodiya wurssetsay gakkana mateeddawantta seeranaw s'aafetteedda.

¹² Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kundden-naadan, barena naago.

¹³ Hinttentta gakkiiyaa paac'ii, asaa ubbaa gakkiiyaa paac'iyaa malappe attin, ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayiyaawaappe aad'd'iyaa paac'iyaan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin hinttentta paac'ii gakkiiyaa wode, he paac'iyaa I hinttentta danddayissana. K'ay he paac'iyaaappe hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite.

¹⁵ Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirddite.

¹⁶ Nuuni S'oossaa galatiide shaakkiiyaa anjjuwaa s'uu'ay Kiristtoosa suutsaanna ittippetetsay de'iyawaa gidennee? K'ay nuuni mentsiyaa ukitsay Kiristtoosa ashuwaana ittippetetsay de'iyawaa gidennee?

¹⁷ Itti ukitsay de'iyaa diraw, nuuni c'ora gidoopekka, itti asatetsaa. Ayaw gooppe, nuuni ubbaykka he itti ukitsaa shaaketteetto.

¹⁸ Israa'eeliyaa asaa s'eellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaanna ittippetetsay de'iyawantta gidikkinoo?

¹⁹ Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay maaddii?

²⁰ Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte ittippe zuppetana mala, taani koyyikke.

²¹ Godaa s'uu'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaa s'uu'aappe ushanaw hintte danddaykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde k'ay iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddaykkita.

²² Hewaa ootsiide nuuni Godaanna s'iinottanaw koshshii? Nuuni aappe minneettoo?

²³ Hintteppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyaabay baawa»; shin ubbabay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay geeshshenna» yaagiino.

²⁴ Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppooppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa k'oppoppo.

²⁵ Geyaan as'aare taraan zal'ettiiyaa ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan miite.

²⁶ Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaaabay ubbay Godaabaa.

²⁷ Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesina baanaw koyyoooppe, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa ubbaa miite.

²⁸ Shin itti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheeddawaa» gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he k'umaa mooppite.

²⁹ Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenna; shin yekko bitaniyaa wozanaa k'ofaa diraassa.

Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirddii?

³⁰ Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw ayaw borettaytaa?

³¹ Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushoooppe, woy hintte ayaanne ootsooppe, ubbabaa S'oossaa bonchchoo ootsite.

³² Hinttenttu Ayihuda asatoo woy Giriike asatoo woy S'oossaa ammaniyaawanttoo d'ubo gidoppite.

³³ Taani k'ay c'oratuu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadaa-nippe attin, ta huup'ew maaduwa koyyennaan, asaa ubbaa ubbabaan nashechchiyaawaadan, hinttenttukka hewaada ootsite.

11

¹ Taani Kiristtoosa leemisuwaa kaalliyaawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

² Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaan taana hassayiyaa dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiya diraw, hinttentta galatay.

³ Shin Kiristtoosi attumawaa ubbaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristtoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana mala koyyay.

⁴ S'oossaa woossiide, woy timbbitiyaa odiidde, bare huup'iyaa gooziyaa attuma Asay ubbay Kiristtoosa toochchee.

⁵ K'ay S'oossaa woossaade woy timbbitiyaa odaadde, bare huup'iyaa goozenna mac'c'awunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyaa meedetta diggooninna itti mala.

⁶ Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozana d'ayooppe, k'ans's'issu. Shin iza bare huup'iyaa k'ans's'issanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyaa goozu.

⁷ Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho.

⁸ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe mac'c'awunippe beettibeenna.

⁹ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe mac'c'awuni diraw med'ettibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'iyawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, izi huup'iyaan gooziyaabay de'anaw bessee.

¹¹ Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka mac'c'awunna baynnaan de'enna.

¹² Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteddawaadan, k'ay attumawekka mac'c'awunippe yelettedda. K'ay ubbabaykka S'oossaappe yee.

¹³ Hinttenttu hintte huup'ew pirddite. Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozennaan S'oossaa woossanaw bessii?

¹⁴⁻¹⁵ Attumawe bare huup'iyaa dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, med'etenttonne hinttentta tamarissennee? Ayaw gooppe, mac'c'awuni huup'ii izo kammanaw iziw imettedda.

¹⁶ Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyoooppe, nuw gidina woy S'oossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mat. 26:26-29; Mar. 14:22-25; Luk'. 22:14-20)

¹⁷ Hintte shiik'iyawe iitabaassappe attin, lo"obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaadde hinttentta galatikke.

¹⁸ Shin hintte woosa gollen shiik'iyaa wode, hintte gidдон p'alk'k'etsay de'iyaaawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay.

¹⁹ Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawanttu k'onc'c'i erettana mala, hintte gidдонkka k'ay shaakuu de'anaw bessee.

²⁰ Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'iyaa wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna.

²¹ Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyaa huup'iyaa barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee.

²² Maanawunne ushanaw hinttenttoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliyaa kad'iitee? K'ay ayinne baynnawantta yeellayiitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke.

²³ Ayaw gooppe, taani k'ay hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi untunttu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuwaa akkiide,

²⁴ S'oossaa galateedda; daabbuwaa mentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁵ Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'k'eedda ooratsa c'aak'uwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁶ Ayaw gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha s'uu'aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, Aa hayk'uwaa odiita.

²⁷ Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawe ooninne Aa ashuwaanne Aa suutsaa ac'otee.

²⁸ Shin Asay bare huup'iyaa paac'c'o. Yaatiide daabbuwaa mo. S'uu'aappekka usho.

²⁹ Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawe bare huup'ewaa pirddaa meennee ushee.

³⁰ Hewaa diraw, hintte gidдон c'oratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; k'ay unddenneeddawanttu hayk'k'eeddino.

³¹ Shin nuuni nu huup'iyaa tumu paac'c'eeddentto, S'oossay nuuna pirdenna.

³² Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seeree.

³³ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiik'iyaa wode, ittuu ittuwaa naagite.

³⁴ Ooninne koshatteeddawaa gidoope, ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirddan hintte gelenna mala, bare soyin mo.

Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12

Geeshsha Ayaanaa Imotatuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay.

² Hinttenttu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaaliyaawaadankka, haasayenna eek'atuwaakko hintte beeddawaa eriita.

³ Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto» yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppeppe attin, haray atto itti asayenne, «Yesuusi Godaa» gaanaw dand-dayennawaa taani hinttentta erissay.

⁴ Ayaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa.

⁵ K'ay ootsiyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa.

⁶ Oosuwaa ootsanaw dumma dumma ogii de'ishshin, he ootsiyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw k'onc'c'issiyaa S'oossay ittuwaa.

⁷ Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'onc'c'issiyaa wolk'k'ay ubbaw huup'iyaa huup'iyaa imetteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay ittoo eratetsaa haasayaa immeedda.

⁹ He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekkoo hargganchchaa patsiyaa wolk'k'aa immeedda.

¹⁰ Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbitiyaa odiiyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo ayyaanatuwaa gidduwaan de'iyaa dummatetsaa eriyaa wolk'k'aa immiide, ittoo dumma dumma k'aalaan haasayiyaa wolk'k'aa immeedda. K'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa billiyaa wolk'k'aa immeedda.

¹¹ Shin ha ubbabaa ootsiyaawe he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaana De'iyaa Dumma Dumma Asatetsatuwaa

¹² Kiristtoosi c'ora asatetsatuu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidoopeppa, itti bollaa.

¹³ Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppen woy Giriike asaa gidoope, woy ayile gidooppen woy womaanno gidoope, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaa itti bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni ubbay itti Geeshsha Ayaanaa usheeddo.

¹⁴ Ayaw gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, ittuwaa gidenna.

¹⁵ Gedii, «Taani kushiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁶ Haytsaykka, «Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁷ Bollay ubbay ayfiyaa s'alalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? K'ay bollay ubbay haytsaa s'alalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii?

¹⁸ Shin S'oossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatetsatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla wotseedda.

¹⁹ Ubbay itti k'ommo gidintto, bollay hak'an de'anee?

²⁰ Shin asatetsatuu c'ora gidoopeppa, bollay ittuwaa.

²¹ Ayifii kushiyaa, «Neeni taana koshshakka» gaanaw danddayenna. Woy k'ay huup'ii gedatuwaa, «Hinttenttu taana koshshikkita» gaanaw danddayenna.

²² Shin laafa malatiyaa bollaa asatetsatuu loytsi koshshiyaawantta.

²³ Bollaa asatetsatuwaappe bonchchettennawantta nuw malatiyaawantta nuuni loytsi bonchcheetto. K'ay nuuna yeellayiyaa bollaa asatetsatuwaakka loytsi bonchcheetto.

²⁴ Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatetsatuwaa loytsi mayzzanaadan, S'oossay asatetsaa ittippe gatseedda.

²⁵ Bollaa asatetsatuu ittuu ittoo itti mala k'ofaa k'oppaanaappe attin, bollaandummatetsay de'anaw bessena.

²⁶ Bollaa asatetsatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaa asatetsatuu ubbaykka aanana seelettiino; bollaa asatetsatuwaappe ittuu bonchchettooppe, bollaa asatetsatuu ubbay aanana nashettiino.

²⁷ Hinttenttu ubbay Kiristtoosa bollaa; k'ay huup'iyaan huup'iyaan hintte ubbaykka Aa bollaa asatetsatuwaa.

²⁸ S'oossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiitteeddawantta, laa'entsuwaan nabatuwaa, heezentsuwaan taaarissiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, malaataa ootsiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, patsiyaa wolk'k'ay de'iyaaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaay issiyaawantta dumma dumma k'aalaan haasayaawantta ootseedda.

²⁹ Ubbatuu Yesuusi kiitteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu taaarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa ootsiinoo?

³⁰ Ubbaw patsiyaa wolk'k'ay de'ii? Ubbatuu dumma dumma k'aalaan haasayiino? K'ay dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa ubbatuu billiinoo?

³¹ Shin ubbaappe aad'd'iyaa imotaa loytsi koyyite.

K'ay ubbaappe loytsi aad'd'iyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siik'uwaa

¹ Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayooppekka taw siik'uu d'ayooppe, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'c'akattiyaa s'inaas'iliyaa mala.

² Nabetetsaa imotay taw de'ooppekka, taani geemmedda yewuwaa ubbaanne eratetsaa ubbaa erintokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyaa ammanuu taw de'ooppekka, siik'uu d'ayooppe, taani ayaanne gidikke.

³ Taw de'iyaaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guuddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayooppe, taana ayinne maaddenna.

⁴ Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekee. Siik'uu k'anaatenna. C'ee'ettenna; k'ay otorettena.

⁵ Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeetenna; Yilotenna; Siik'uu naak'etteeddawaakka paydenna.

⁶ Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordduwaan nashetenna.

⁷ Siik'uu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaan genc'c'ee.

⁸ Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Dumma dumma k'aalaan haasayaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa odeetto.

¹⁰ Shin kumentsaa gideeddawe yiyaa wode, pac'ay d'ayana.

¹¹ Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay na'aadankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad.

¹² Nuuni ha"i be'iyaaawe masttootiyān be'iyaa lem"i lem"iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan k'onc'c'iyān be'ana. Ha"i taani eratet-saappe pac'aa eray; shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ Shin hewaa gidoope, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawant-tuppe aad'd'iyaaawe siik'uwaa.

14

Geeshsha Ayaanaa Imotaanne Unttuntu Maaduwa

¹ Siik'uwaa kaallite. Ayaanaa imotaakka loytsi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide, nabetetsaa koyyite.

² Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray S'oossaw haasayeepe attin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekena. Shin asaw k'onc'c'ibeenna yewuwaa Ayaanaa wolk'k'aan haasayee.

³ Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw asaw haasayee.

⁴ Dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliiyaa maaddee.

⁵ Hinttenttu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetetsaa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliiyaa maaddanaw billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee.

⁶ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha"i taani hinttenttukko baade, dumma dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy tamarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa?

⁷ Haray atto, shemppuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diitsaa gidina kaa'iidde, bare kaassaa dummatetsaa erissana d'ayooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy diitsaa diis's'ooppe, Asay wootiide eranee?

⁸ K'ay s'urumbbaa waasuu loytsi erettana d'ayooppe, olaw oonee giiget-tanawee?

⁹ Hawaadankka, k'ay dumma dumma k'aalaan hintte haasaayiyaawe k'onc'c'e gidennaan d'ayooppe, hintte haasayiyaawaa Asay wooti akeekanee? Ayaw gooppe, c'arkkoo hintte haasayiita.

¹⁰ Ha alamiyaan c'ora k'aalay de'ee; shin biletsey baynna k'aalay ittuunne baawa.

¹¹ Shin itti Asay haasayiyaa k'aalaa taani erana d'ayooppe, he haasayiyaawe taw imatsaa gidee; taanikka aw imatsaa giday.

¹² Hawaadankka, k'ay Geeshsha Ayaanaa imotaa hintte akkanaw loytsi koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliiyaa dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aatsiide koyyite.

¹³ Hewaa diraw, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe bare haasayeed-dawaa billanaw danddayana mala, S'oossaa woosso.

¹⁴ Ayaw gooppe, taani dumma dumma k'aalaan S'oossaa woosoope, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa k'ofay ayinne go"ettenna.

¹⁵ Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan S'oossaa woosana; k'ay ta k'ofankka S'oossaa woosana. Ta ayyaanan yes's'ana; k'ay ta k'ofankka yes's'ana.

¹⁶ Hewaa gidana d'ayooppe, neeni ne ayaanaa s'alalaan S'oossaa galatiyaawaa gidoope, he sa'aan neeni giyaawaa erenna Asay neeni

S'oossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, «Amen"i» gaanee?

¹⁷ Neeni S'oossaa galatiyaawe lo"a; shin hewe yekko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸ Taani duma duma k'aalaan hintte ubbaappe aatsaade haasayiyya diraw, S'oossaa galatay.

¹⁹ Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarissanaw duma duma k'aalaan tammu sha"a k'aalatuwaa haasayiyaawappe ichcheshu k'aalatuwaa ta wozanaa k'ofaan haasayanaw dosay.

²⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutsa naanaa mala gidanaappe attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite; hintte garssa k'ofaan wozanaamatuwaa gidite.

²¹ S'oossaa Mas'aafan,
«Goday, «Taani ha asaw,
duma duma k'aalaan haasayiyya asaaninne,
imatsatuwaa doonaan haasayana.
Shin hewankka,
taani giyaawaa untunttu sisikkino» yaagee»

geetettiide s'aafetteedda.

²² Simmi duma duma k'aalaan haasaayiyaawe ammanennawanttoo malaataa gidiyaawappe attin, ammaniyaawanttoo malaataa gidenna. K'ay nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawappe attin, ammanennawanttoo malaataa gidenna.

²³ Hewaa diraw, ammaniyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ubbaykka duma duma k'aalaan haasayooppe, tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay geliide, hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee?

²⁴ Shin tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay woosa golle geliyaa wode, Asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekke. K'ay he siseeddabaa ubbankka I pirdettana.

²⁵ Aa wozanaan geemmedda k'ofaykka k'onc'c'ana. Hawaadankka k'ay, «S'oossay tumu hintte gidдон de'ee» yaagiide markkattiidde, guufanniide S'oossaw goynnana.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyaa wode, huup'iyaan huup'iyaan, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamarissiyaawe de'ee; ittoo sas'ay de'ee; k'ay ittoo duma duma k'aalaan haasaayiyaawe de'ee; ittoo billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa golliyya maaddiyaawaa gidanaw bessee.

²⁷ Ooninne duma duma k'aalaan haasayooppe, laa"u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo.

²⁸ Shin billiyaa Asay d'ayooppe, duma duma k'aalaan haasayiyaawe woosa golliyaan c'o"u go. Bare huup'ewunne S'oossaw haasayo.

²⁹ Nabatuukka laa"u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. K'ay haranttu untunttu giyaawaa shaakkino.

³⁰ Shin S'oossay he sa'aan utteedda haraw ittibaa k'onc'c'issooppe, kasenna haasayiyaawe c'o"u go.

³¹ Ayaw gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita.

³² Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay untunttoo azazettee.

³³ Ayaw gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, c'abbuwaa S'oossaa gidenna.

Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan,

³⁴ mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan c'o"u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuwaa higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe attin, shiik'uwaa garssan haasayanaw untunttoo maati baawa.

³⁵ Mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan haasaayaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto eranaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino.

³⁶ S'oossaa k'aalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte s'alalaakko yeeddee?

³⁷ Ooninne barena nabiya woy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa yaagi-ide k'oppooppe, taani hinttenttoo s'aafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyaawaa akeeko.

³⁸ Shin ooninne akeekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo.

³⁹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loytsi amottite. K'ay dumma dumma k'aalaan haasayaawaakka diggop-pite.

⁴⁰ Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Hayk'uwaappe Denddeeddabaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalaa hintte akkeeddawaanne k'ay hintte ammanuu aan ek'k'eeddawaa hinttentta k'ofetsay.

² Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo odeedda k'aalaa loytsi oyk'k'ooppe, hintte he mishiraachchuwaa k'aalaan atteeddita.

³ Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawaa ubbabaappe aad'd'iide koshshiyaawaa kasetaade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristtoosi nu nagaraa diraw

⁴ hayk'k'iide moogetteedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadankka, heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe

⁵ denddiide, P'es'iroosaw k'onc'c'eedda. Hewaappe guyyiyaan, bare kiit-teedda tammanne laa"atoo k'onc'c'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu s'eetuwaappe dariyaa barena kaal-liyaa asaw itti kaala k'onc'c'eedda. Untuntuppe dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a de'iino; shin amareedawanttu hayk'k'eeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'c'eedda; guyyeppe bare kiit-teedda ubbatoo k'onc'c'eedda.

⁸ K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka k'onc'c'eedda.

⁹ Ayaw gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani S'oossaa woosa golliya waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade s'eesettanawukka bessikke.

¹⁰ Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o keekatetsay mela gidibeenna; shin taani untuntta ubbaappe aat-saade ootsaad. Shin taananna de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseed-dappe attin, taana gidikke.

¹¹ Simmi taana gidooppekka, woy untuntta gidooppekka, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttenttukka hawaa ammaneeddita.

Asay Hayk'uwaappe Denddanabaa

¹² Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidoope, hinttentuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, «Hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddenna» yaagiinoo?

¹³ Hayk'k'eedda uray hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina hekko Kiristtoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa.

¹⁴ Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay hintte ammanuukka mela.

¹⁵ K'ay nuuni, «Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaabaa markkatteedda diraw, Aa worddo markkatuwaa gidiide beetteeddo. Shin hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidoope, Kiristtoosakka dentsibeenna.

¹⁶ Ayaw goope, hayk'k'eeddawanntu hayk'uwaappe denddennawaa gidoope, simmi Kiristtoosikka denddibeenna.

¹⁷ Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, hintte ammanuukka mela; k'ay hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de'iita.

¹⁸ Simmi Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanntukka k'ay d'ayeeddino giyaawaa.

¹⁹ Nuuni ha de'uwaa s'alalaw Kiristtoosan hidooteedda* gidoope, ha alamiyaan de'iyaa asaa ubbaappekka nubay lo"enna.

²⁰ Shin Kiristtoosi hayk'k'eeddawanntu denddoo bayira gidiide, hayk'uwaappe denddeeddawe tuma.

²¹ Ayaw goope, hayk'uu itti asaa baggana ha alamiyaa yeedda, hayk'k'eeddawanntu dendduukka k'ay itti asaa baggana yeedda.

²² Ayaw goope, Asay ubbay Addaamana ittippetetsaa med'd'eedda diraw hayk'k'eeddawaadan, Kiristtoosanna ittippetetsaa med'd'eedda diraw, ubbay de'oo denddana.

²³ Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosawanntu Kiristtoosi yiya wode denddana.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne wol'k'aa ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo kawutetsaa immiyaa wode, wodiya wurssetsay yaanawaa.

²⁵ Ayaw goope, S'oossay Aa morkkatuwaa ubbaa Aa gediyaappe garssanna wotsana gakkanaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee.

²⁶ Ubbaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyaa morkkii hayk'uwa.

²⁷ Ayaw goope, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda giyaa wode, ubbabaa ootseedda S'oossaappe attin, yekko ubbay moodetteedda giyaawe k'onc'e.

²⁸ Shin ubbay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiyaan, Kiristtoosi k'ay bare huup'ew ubbabaa barena moodisseedda S'oossaw moode-tana. S'oossay k'ay ubbabaa wurssiide mooddana.

²⁹ Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eeddawanntu kotaa s'ammak'ettiyaawanntu ayaa ootsiinoo? Hayk'k'eeddawanntu ubbakka denddennawaa gidoope, Asay hayk'k'eeddawanntu kotaa ayaw s'ammak'ettii?

³⁰ Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw hassayenna metuwaan geleetto?

* **15:19 Hidootaa:** Kiristtoosan nu wotseedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de'uwaassa gidoope, ha alamiyaan de'iyaa hara asatuwaa ubbaappekka nubay aad'd'iide iita, guussaa. **15:25 Maz. 110:1 15:27 Maz. 8:6**

³¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw de'iyaa hinttenan c'EEK'ettaadde, gallasaan gallasaan hayk'k'ay.

³² Taani Efesoonen asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gi-dooppe,

«Simmi moyttenne ushoytte;

ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» giyaawaa mala.

³³ C'imettoppate; iita laggetetsay lo"o hanotaa bayizzee.

³⁴ S'illotetsaakko simmite. Nagaraa ootsoppate. Hinttentuppe itti itti Asay S'oossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayk'uwaappe Denddeedda Bollaa Hanotaa

³⁵ Shin itti asay, «Hayk'k'eedda Asay waaniide denddanee? Unttuntu ayaa mala bollaanna yaannee?» yaagennaan aggena.

³⁶ Neenoo eeyaw, neeni gadiyaan zeriya zeretsay hayk'k'ennan mokenna.

³⁷ Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara k'ommo katsaa gidina, ayfiyaa s'alalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna.

³⁸ Shin S'oossay zeretsaw bare doseedda bollaa immee; k'ay zeretsaa ubbawukka huup'iyaan huup'iyaan untuntu bollaa immee.

³⁹ Med'etaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; k'ay moliyaa ashuukka dumma.

⁴⁰ K'ay saluwaa asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin saluwaa bollaa bonchchuu dumma; k'ay sa'aa bollaa bonchchuu dumma.

⁴¹ Awayfiyaw Aa huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e bonchchuu de'ee. K'ay s'oolinttookka dumma bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolinttii yekko s'oolinttiyaappe bonchchuwaan dummatee.

⁴² K'ay hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddiya wode hewaadan hanana; hayk'k'iyaa bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana.

⁴³ Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan moogettiide, wolk'k'aan denddana.

⁴⁴ Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaa gidiide denddana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaykka de'ee.

⁴⁵ Hawaadanka, k'ay S'oossaa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyaa asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Addaami de'uwaaw immiyaa asaa gideedda.

⁴⁶ Shin med'etaa Asay koyro yiina, geeddoppe ayaanaa Asay yeeddappe attin, ayyaanaawe koyro yibeenna.

⁴⁷ Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteeddawaa. Laa'entsuwaa Addaami saluwaappe yeedda.

⁴⁸ Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteeddawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino.

⁴⁹ Nuuni biittaappe med'etteeddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakka k'ay mayyana.

⁵⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne su-utsay† S'oossaa kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa s'uuray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin wurssetsaa s'urumbbay punettiyaa wode, lip'eedda ayfii s'eellanaw wozanaa aatsenan laamettana. Ayaw gooppe, s'urumbbay punettiyaa wode, hayk'k'eedda Asay wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana.

⁵³ Ayaw gooppe, hawe wook'k'iyaaawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay hawe hayk'k'iyaaawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee.

⁵⁴ Shin hawe wook'k'iyaaawe wook'k'ennawaa mayiyaa wode, k'ay hawe hayk'k'iyaaawe hayk'k'ennawaa mayiyaa wode, he wode, S'oossaa Mas'aafay, «Hayk'uu s'oonettiide mitetteedda.

⁵⁵ Hayk'oo, ne yishshay hak'anee?

Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?»

geedda k'aalay polettana.

⁵⁶ Hayk'uu dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay nagaray wolk'k'aa higgsaappe demmee.

⁵⁷ Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna s'oonissiyaa S'oossaa galatay gakko.

⁵⁸ Taani siik'iyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, k'aas's'ennan min ek'k'ite. Hinttenttu daaburay Godaa baggana mela gidennawaa eriide, ubbaa wode Godaa oosuwaazallenan ootsite.

16

Yerusaalamen De'iyaa Ammaniyaa Asaw Shiik'eedda Miishshaa Maaduwa

¹ S'oossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galaatiyaan de'iyaa ammaniyaa asatoo taani k'aalaa geleeddawaadan, hinttenttukka k'ay hewaadan ootsite.

² Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite.

³ Taani yaa gakkiyaa wode, hintte ammaniyaa asaa oona gidooppenne, hintte immeeddawaa gatsana mala, dabddaabbiyaanna untuntta Yerusaalame kiittana.

⁴ K'ay taani untunttunna baanaw koshshooppe, untunttu taananna ittippe baanawantta.

P'awuloosa K'ofatuwa

⁵ Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttenttukko baana; ayaw gooppe, taani Mak'idooniyaanna aad'd'ay.

⁶ Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buussan hintte taana maadana mala, hintte matan amareeda wodiyaagamma"ennaan aggikke. Woy balgguwaakka hintte matan shaac'c'ennan waayya aggana.

⁷ Ayaw gooppe, taani ha'i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiya takkanaw k'oppay.

⁸ Shin taani P'ens's'ek'ostte giya gallassay gakkanaw Efesoonen gamma"ana.

⁹ Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora morkketuu de'iino.

¹⁰ S'imootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa loytsi oyk'k'ite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwa ootsee.

¹¹ Hewaa diraw, ooninne Aa kad'oppo. Shin I taakko saro simmana mala, Aa maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishatsuwaanna simmanawaa naaga uttaad.

¹² Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishatsuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa minisa woossaad. Shin ha"i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite.

¹⁴ Oosuwaa ubbaa siik'uwaan ootsite.

¹⁵⁻¹⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyro ammaneeddawannta gidiyaawaanne S'oossaa asatoo oot-sanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka untunttu mala asawunne, untunttunna ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.

¹⁷ Iss's'ifaanoosi, Paddonaas'isinne Akay'oosi hintte baynnasaan taana boorasissibeenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay.

¹⁸ Untunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taanakka ayyaanan minisedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite.

¹⁹ Iisiyaan de'iyaa ammaniyaa Asay hinttentta, «Saree, lo"ee» giino. Ak'iilayenne P'irisk'k'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino.

²⁰ Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino.

Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

²¹ Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad.

²² Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'enna Asay de'ooppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya.

²³ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa hinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen"i.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, P'awuloosaw K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaa asaana de'iyaa gakketsay daro metuwaa giddo geli utteedda wodiyaanna. Itti itti ammaniyaa asatuu itti itti tooshiyaa P'awuloosa bolla wotseeddino; gidooppenne P'awuloosi sigatetsaa med'd'anaw laamotay barew de'iyawaa bessiide, hewe haniyaa wode wolk'k'aama nashechchaa nashettanaw danddayiawaa k'onc'c'issee.

Ha kiitaa koyro doometsaan P'awuloosi K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawanttunna barew de'iyaa gakotetsaa k'onc'c'isside, ammaniyaawanttu gidдон denddeedda tooshiyaassinne p'alk'k'etsaw, I untunttoo ayaw mino zaaruwaa immeeddentto odee. Hewaannakka gatsiide hawe Aa seeray untuntta nagaraappe simawunne sigatetsaw kaaletseedda diraw, sisetteedda nashechchaa untunttoo k'onc'c'issee. Kaalliide k'ay Yihudaan de'iyaa ammaniyaawantta maaddiyaawaa barenttuwaappe c'oo immana mala, untuntta hassayissee. Wurssetsaa shemppatuwaan P'awuloosi Yesuusappe Kiitetteeddawaa gidiyaawaa bolla shiik'eedda mootoo zaaruwaa k'aalaa immee. Ayaw gooppe, K'oronttoosa ammaniyaawanttu gidдон itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiitetteeddawantta kessiide, «P'awuloosi Yesuusi Kiitetteeddawaa gidenna; I wordduwaa» yaagiide, Aa mootiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ubbaappe sintsiyaa yewuwaa 1:1-11

P'awuloosanne K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawantta 1:12–7:16

Yihudaan de'iyaa ammaniyaawanttoo imetteedda maaduwa 8:1–9:15

P'awuloosi bare kiitetteedda maataw ek'ettanaw shiishsheedda k'aalaa markkaa 10:1–13:10

Wurssetsaa k'utiyaa 13:11-14

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteen-dawenne nu ishay S'imootoosi S'oossaw goyinniyaa K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttoonni Akaayiyan de'iyaa S'oossaa naanaatoo ha dabddaabbiyaa s'aafetto.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

³ S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotetsaa Aawuwaanne mentsetsuwaa ubbaa S'oossaa galatay gakko;

⁴ S'oossay nuuna nu huup'ew mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna mentsetsee.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyaa waayettiyaawaadan, hewaadankka, k'ay nuuna Aa baggana daro mentsetsuwaan mentsetsee.

⁶ Nuuni waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne hinttena ashshanaassa; k'ay nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekka genc'c'iide danddayana mala, S'oossay hinttewukka k'ay mentsetsuwaanne danddayaa immanaassa.

⁷ Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayaw gooppe, hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto.

⁸ Nu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Iisiyaa gadiyaan waayetteedda waayiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolk'k'aappe darina, nuuna wod'ee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dees's'eedda.

⁹ Nuuni nu bolla hayk'uwaa pirdday pirddetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin hewe haneeddawe hayk'k'eedda asaa hayk'uwaappe dentsiyaa S'oossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huup'iyaan ammanettennaadaana.

¹⁰ S'oossay hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I nuuna ashshana; sintsappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo.

¹¹ Hintte woosseedda daro woosan nuw anjjuu simmeedda diraw, daro Asay nu diraw S'oossaa galatana mala, hinttekka k'ay nuuna woosan maadana koshshee.

Laametteedda P'awuloosa K'ofaa

¹² Nuuni c'ee'k'ettiyaawe hawaa; ha sa'aan nuuni de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay hinttenanna nuw de'iyaa ittippetetsay S'oossaa aad'd'o keekatetsaanappe attin, asaa aad'd'eedda eratetsaanna gidennawaa, k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne suuretetsaan nuuni de'iyawaa wozanaa k'ofay nuw markkattee.

¹³⁻¹⁴ Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiyaawaa s'alalaa hinttenttoo s'aafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttenttoo s'aafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni hinttenan c'ee'k'ettanawaadan, hinttekka nuunan c'ee'k'ettana mala, hintte ha'i wurssi akeekena yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay.

¹⁵ Hewaa taani loytsa ereedda diraw, hintte laa"u gede go"ettana mala, ubbaappe kasetaade hinttekko baanaw k'ofaa k'achchaad.

¹⁶ Taani Mak'idooniyaa baadde hinttenanna gakettanawaanne k'ay yaappe simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin, hintte taana maaddanawaa k'oppa uttaad.

¹⁷ Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan ammanettibeykkita? Taani ta k'ofaa k'achchiyaa wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy, «Gidenna, gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa?

¹⁸ Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttenttoo odiiyaa k'aalay «Ee» giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte gidдон odeedda S'oossaa Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee» giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna. Shin S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee».

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa baggana polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa bonchchoo, amen"i* geetto.

²¹ S'oossay Kiristtoosa baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee.

²² Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha Ayaanaa waasiyaadan, nu wozanaa gidдон wotseedda.

* **1:20** Amen"i: «Amen"i» giya k'aalay hawaan «Ee» yaagettiyaa biletsaa oyk'k'ee.

²³ K'ay taani K'oronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena K'ohennaadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan S'oossay markka.

²⁴ Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe ootsiyaawanttappe attin, hintte ammaniyaawaan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw gooppe, hinttenttu hintte ammanussan minniide de'iita.

2

¹ Taani laa'entsuwaa hinttena kayyoyenna mala, hinttekko beennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.

² Ayaw gooppe, taani hinttena kayyoyiyaawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchanaappe attin, oonee taana nashechchanawe?

³ Taani hinttenttoo he dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hinttekko baanaw koyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay.

⁴ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo daro waayiyaaninne tuggaan k'ay daro afotsaana s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchhaw Atto Giyaawaa

⁵ Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani Aa yewuwaa darisanaw koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta s'alalaa kayyoyibeenna.

⁶ Hintteppe dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawaa.

⁷ Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa mentsetsanaw bessee.

⁸ Hewaa diraw, hintte Aa minisiide siik'iyawaa I erana mala, taani hinttena woossay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditenttonne k'ay paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁰ Itti uray naak'k'eeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw, atto gaad.

¹¹ Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immenna mala, taani aatto gaad; ayaw gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto.

Ooratsa C'aak'uwaa Oosanchchatuwaa S'oonuwaa

¹² Taani Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'iro'aadaa beedda wode, Goday yaan taw penggiyaa dooyyi wotseedda.

¹³ Taani ta ishaa Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppibeenna. Hewaa diraw, yaan de'iyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idooniyaa baad.

¹⁴ Shin Kiristtoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay Kiristtoosa timirttiyaa nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyaawaa galatay gakko.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne d'ayiyaa asaa gidдон Kiristtoosi S'oossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala.

¹⁶ Nuuni d'ayiyaawanttoo zee"iyaa hayk'uwaa; k'ay attiyaawanttoo de'uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa ootsanaw danddayiyaawe oonee?

¹⁷ Nuuni S'oossaa k'aalaa gelobaadan, walakkiide zal'iyaa hara c'ora asatuwaa mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina, ammanettiide S'oossaa sintsan Kiristtoosa baggana k'aalaa odeetto.

3

S'oossaa Ooratsa C'aak'uwaa

¹ Nuuni shirettiide, nu huup'iyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiiya hinttenttoo yeddanaaw woy hintteppe akkanaaw koyyeetto?

² Hinttenttu hintte huup'iyaan Asay ubbay eranaadaaninne nabba-banaadan, nu wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiiya.

³ Ha dabddaabbiiya Kiristtoosi bare huup'iyaan s'aafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabddaabbii de'uwaa S'oossaa Geeshsha Ayyaanana asaa wozanaan s'aafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafettibeenna.

⁴ Nuw Kiristtoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'ee.

⁵ Nu danddayay S'oossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwaaw nuuni nu huup'iyaan ootsanaaw danddayeetto giyaawe nuw ayayenne baawa.

⁶ Nuuni Ooratsa C'aak'k'oo ootsana mala, S'oossay nuuna danddayiseedda; he Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiiyaawaa gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaa ahee.

⁷ Shuchchaa wooc'iide s'aafeedda higgii imettiiyaa wode, S'oossaa bonchchuu beetteedda; Muse som'iyaaan de'iyaa p'ooletsay d'ayiyaawaa gidoopeppa, he p'ooletsay daro wolk'k'aama gidiiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay Aa som'iyaa tishshi ootsi s'eellanaaw danddayibeenna. Hayk'uwaa ahiyaa higgii ootsiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope,

⁸ Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwaaw bonchchuu ay keenaa daranee?

⁹ Ayaw gooppe, Asay pirdaa akkiyaa oosuu bonchcho gidoope, Asay s'illiyaa oosuwaaw bonchchuu waaniide daranddeeshsha?

¹⁰ Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha'i bareppe loytsi aad'd'iyaa bonchchuwaaw gaasuwaan bonchchuwaaw d'ayeeddawe tuma.

¹¹ Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyaaawaa gidoope, med'inaw de'iyaaawaan ay keenaa wolk'k'aama bonchchuu de'anddeeshsha?

¹² Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuw de'iyaa diraw, k'onc'c'iyaaan s'aliide haasayeetto.

¹³ Israa'eeliyaa Asay d'ayiyaa bonchchuwaaw wurssetsaa be'enna mala, bare som'iyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko.

¹⁴ Shin untunttu wozanay donc'c'illeedda; ayaw gooppe, untunttu Ec'a C'aak'uwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda; ooninne Kiristtoosanna gakettiiyaa wode s'alalaan he nas'alay kichchee.

¹⁵ Shin untunttu Muse mas'aafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda.

¹⁶ Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awudenne he nas'alay k'aarettee» yaagee.

¹⁷ Goday Geeshsha Ayaana. Godaa Ayyaanay de'iyaa saan ayiletetsay baawa.

18 Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettibeenna som"iyaan Godaa bonchchuwaa be'ana* k'ay Geeshsha Ayaana gidiyaa Godaappe yiyaa he bonchchuu nuuna barena malatissiide, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4

P'awuloosi Bare Oosuwaan Ammanetteeda Asaa

¹ Simmi S'oossay nuw ha oosuwaa bare maarotetsaan ootsanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko.

² Nuuni geeman ootsiyaa yeellayiyaa oosuwaa ubbaa aggoytte; k'ay geniyaa oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaa k'aalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadankka, tumuwaa k'onc'c'iyaan haasayiide, S'oossaa sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte.

³ Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidoopekka, d'ayiyaa asatuwaa s'alalaw geemmeedda.

⁴ Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaa k'ofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwaa, wonggalaa mishiraachchuwaa poo'uwaawaa barenttoo poo'iyaaawaa, S'oossaa malatiyaawaa untuntu be'enna mala, untunta diggeedda.

⁵ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidyaawaanne Aa diraw nuuni nu huup'iyaan hinttenttoo k'ooma gidyaawaa odettooppe attin, nubaa odokko.

⁶ Ayaw gooppe, «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay nu wozanaan bare poo'uwaawaa poo'isseedda; k'ay I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaawaa Kiristtoosa sintsan poo'iyaaawaa nuw immanaw poo'isseedda.

⁷ Shin ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'ay S'oossawaappe attin, nuussa gidennawaa bessanaw nuw ha minjay urk'k'aappe med'etteedda miishshaa gideedda nu gidдон de'ee.

⁸ Nuuni ubbaa bagganakka un'etteeddo; shin me'erettibeykko; k'ay itti itti wode sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko.

⁹ Nuuni yederssetteeddo; shin S'oossay nuuna olibeenna; k'ay nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni d'ayibeykko.

¹⁰ K'ay Yesuusa de'uu nu asatetsan beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa hayk'uwaawaa nu asatetsan tookki yuuyyeetto.

¹¹ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa nu asatetsaa bolla Yesuusa de'uu beettana mala, pas'a de'iyaa nuuni Aa diraw, ubbaa wode hayk'k'eetto.

¹² Hewaa diraw, hayk'uu nu gidдон ootsee; shin de'uu k'ay hintte gidдон ootsee.

¹³ S'oossaa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw haasayaaddi» yaagee; he ammanuwaa ayyaanay nuwukka de'iyaa diraw, nuunikka ammaneeetto; hewaa diraw, haasayeetto.

¹⁴ S'oossay, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna ittippe bare sintsa shiishshanawaa ereetto.

¹⁵ Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossaa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiiyaa wode, Asay S'oossaa bonchchoo daro galataa immana.

Ammanuwaan De'ussaa

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallasan gallasan ooras's'ee.

* **3:18 Nas'alaan kamettibeenna som"iyaan:** Itti asaa de'uwaan sintsa hananabay, kahaa garssan p'olk'k'i beettiyaawaadan guussaa. **4:6** Dom. 1:3 **4:13** Maz. 116:10

¹⁷ Ayaw gooppe, ha"iw waayettiyaa ha guutsa waayyii, ubbaappe loytsi dariyaa med'inaa bonchchuwaaw nuw beetissana.

¹⁸ Nuuni beettenawaa s'eelleettoppe attin, beettiyaawaa s'eellokko; ayaw gooppe, beettiyaabay ha"issa; shin beettenawe med'inaw de'iyaaawaa.

5

¹ Ayaw gooppe, nuuni de'iyaa ha sa'aa dunkkaanii kolettooppe, nuw Asay kees's'ibeenna gollii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyaaawaa nuuni ereetto.

² Nuuni ha alamiyaan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliiyaa mayyanaw loytsi amotteetto.

³ Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko;

⁴ nuuni ha sa'aa dunkkaaniyaan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; ayaw gooppe, hayk'k'iyaa asatetsay de'uwaan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettoppe attin, kallottanaw koyyokko.

⁵ Nuuna hawoo giigisseeddawe S'oossaa; k'ay I bare Geeshsha Ayaanaa waase ootsiide, immeeddawe Aa.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteeto; k'ay nuuni nu gollen ha asatetsan de'eedda keenan, Godaappe shaakettiide de'iyaaawaakka ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaan de'eettoppe attin, be'iyaaawaan de'okko.

⁸ Nuuna ammantsee; k'ay ha asatetsan nu golliiyaa aggi golle biide Godaanna ittippe de'iyaaawe nuuna nashechchee.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu k'ofay Aa nashechchanaassa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni huup'iyaan huup'iyaan ootseedda oosuu lo"a gidina, woy iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa pirddaa oydiyaa sintsan ubbaykka shiik'anaw bessee.

Asaa S'oossaanna Dabboyiyaa Oosuwaa

¹¹ Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan k'ay asaakka ammantseetto; S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hinttekka hintte wozanaa k'ofaan nuuna eriita yaagaade k'oppay.

¹² Beettiyaaban c'ee'k'ettiyaawanttuppe attin, wozanaan de'iyaaawan c'ee'k'ettenna asatoo hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte nuunan c'ee'k'ettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaaw gidanaw koyyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko.

¹³ Nuuni gooyiyaawaa gidooppe, S'oossaa bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaanna de'iyaaawaa gidooppekka, hinttena go"anaassa.

¹⁴ Kiristtoosa siik'uu nuuna giddee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ubbaw hayk'k'eeddawaa nuuni akeekeeddo; hewaa gidooppe Asay ubbay aanana hayk'k'eedda.

¹⁵ Pas'a de'iyaaawanttu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne k'ay hayk'uwaappe denddeeddawoo de'anaappe attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, I asaa ubbaa diraw hayk'k'eedda.

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa k'ofaan pird-dokko; haray atto, nuuni Kiristtoosa kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidooppekka, simmi sintsappe hewaadan pirddokko.

¹⁷ Hewaa diraw, ooninne Kiristtoosanna de'ooppe, ooratsa med'etaa; c'imay aad'd'eedda; be'ite, ubbabaykka ooras's'eedda.

¹⁸ Kiristtoosa baggana nuuna barenanna sigetseedda S'oossay ubbabaakka ootseedda; k'ay I nuw haratuwaaw barenanna sigetsiyaa oosuwaa immeedda.

¹⁹ S'oossay Kiristtoosa baggana asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenna; k'ay asaa barenanna sigetsiyaa kiitaakka nuw immeedda.

²⁰ Simmi S'oossay nu baggana hinttenttoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristtoosa diraw haasayiyaa I kiitteeddawantta; k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite» giide, Kiristtoosa diraw woosseetto.

²¹ Nuuni S'oossaa s'illotetsaa Kiristtoosa baggana akkana mala, nagaraa erenna Kiristtoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ootseedda.

6

¹ Hintte nuunanna S'oossaa oosuwaa ootsiidde, Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide hanenna ogiyaan go"ettenna mala, nuuni hinttena woosseetto.

² Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani injje wodiyaan,

neeni giyaawaa sisaad;

k'ay atotetsaa gallassi,

neena maaddaaddi»

yaagee. Be'ite, injje wodii ha"a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha.

³ Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay oonanne d'ubbanawaa koyyokko.

⁴ Shin ubbabaan nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, metuwaan, wolk'k'aama tuggaan,

⁵ lissuwaan shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettussaan, daaburaan, gem"ishuwaa d'ayiyaawan, s'oomaan,

⁶ geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, Geeshsha Ayyaanan, tumu siik'inaan,

⁷ tumuwaa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa ushechcha kushiyan, gondalliyyaa haddirssa kushiyan oyk'k'ana.

⁸ Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. K'ay tumuwaa haasayheetto; shin Asay nuuna wordduwaa giide k'oppee.

⁹ Nuuni Asay erenna asaa mala; shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda asaa mala; shin hintte be'iyaawaadankka de'heetto; muretteedda asaa mala; shin hayk'k'ibeykko.

¹⁰ Nuuni kaysottiyaawantta gidooppekka, ubbaa wode nashetteetto. Hiyyeesaa malateetto; shin daro asaa dureyheetto; k'ay ayayenne baynna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa.

¹¹ K'oronttoosan de'iyaa asaw, nuuni hinttenttoo k'onc'c'iyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo;

¹² Nuuni hinttenttoo d'ibibeykko; d'ibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttenttoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa nuw gentseedawanttu hinttena.

¹³ Ha"i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hintteikka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite.

Ammanenna Asaana Zuppetenna Mala Seeraa

¹⁴ Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna oosuwaa ootsoppite. Ayaw gooppe, s'illotetsawunne nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'oonne d'umaw ayaan ittippetetsay de'ii?

15 Kiristtoosanne Daabiloosa* ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyaawenne ammanennawe kos's'iyawe ayee de'ii?

16 S'oossaa Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetetsay de'ii? Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani untuntu giddon de'ananne
untuntu giddon hamettana.

Taani untuntu S'oossaa gidana;

k'ay untuntukka ta asatuwaa gidana»

geeddawaadan, nuuni de'uwaa S'oossaa geeshsha golliyaa.

17 Hewaadankka, k'ay Goday,

«Untuntu giddoppe kesite;

untuntuppe shaakettite.

Tunabaakka bochchoppite.

Taani hinttena mokka akkana.

18 K'ay taani hinttentoo aawuwaa gidana;
hinttekka taw attuma naanatuwaanne,

mac'c'a naanatuwaa gidanita.

Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,

hawaa oday»

yaageedda.

7

1 Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ubbabaappe nu huup'iyaa ane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto.

P'awuloosa Nashechchaa

2 Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'ibeykko; oonanne k'ohibeykko; k'ay oonanne c'immibeykko.

3 Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttentoo geeddawaadankka, hinttentu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto.

4 Taani haasayiyaawaa hintteppe k'osikke; taani hinttenan c'ee'ettay; nu waayiyaa ubbaan taani loytza minnayne nashettay.

5 Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyaa beedda wode, ubbaa baggankka waayetteeddoppe attin, shemppibeykko; hara asaana walassay de'ee; nu wozanaanka yashshay de'ee.

6 Shin kawusheeddawantta mentsetsiyaa S'oossay, Tiito yuussaan nuuna mentsetseedda.

7 Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa s'alalaa gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteeddawaa k'ay hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa I nuw odeedda.

8 Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidooppekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha gooppekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiya kayyoyeeddawaa be'ay.

9 Ha'i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa;

* **6:15** *Daabiloosa*: Giriikiyaa mas'aafay «Beliyar» gee. Hewaa guussay Ibrayiss's'iyaa «Beliyal» giyaawaa. Laa"uwaa biletsaykka «Makkalanchaa» woy «Maaddennawaa» guussaa. **6:16** Wog. 26:12; Hiz. 37:27; 1 K'or. 3:16; 6:19 **6:17** Isa. 52:11 **6:18** 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13; Isa. 43:6; Erm. 31:9

ayaw gooppe, nuuni hinttena ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyy-eeddawaadan, hinttena kayyoyeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay koyyiyaa kayyuu nagaraappe zaariide atotet-saakko ahee; hewekka taani bayizzaaddi geena wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayk'uwaa ahee.

¹¹ S'oossay he hintte kayyuuwaan ay ayifiyaa immeeddentto be'ite. Hinttena ay keenaa dentsetseeddenttonne hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttena ay keenaa zaaruwaa imisseeddentto, ay keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa taw yashisseeddentto, ay keenaa seelisseeddentto, ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o oosuwaa ootsawantta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaa geeshsha gideeddawaa ubbabankka erisseeddita.

¹² Hewaa diraw, taani he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafeddawaa gidoopekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppinttonne S'oossaa sintsan hinttenttoo k'onc'c'issanaw taani s'aafaad.

¹³ Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirggaappe shemppisseeddita.

¹⁴ Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeellayibeykkita; shin nuuni hinttenttoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tiito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda.

¹⁵ Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti mokkeeditenttonne k'ay aw ay keenaa azazetteeditentto I hassayiyaa wode, hinttena loytsi siik'ee.

¹⁶ Taani ubbabaan hinttena ammaniyaa diraw nashettay.

8

S'oossaa Asatuwaa Keekatetsaa Imotaa

¹ Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyaa ammaniyaawanttu gidon ootseeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto.

² Unttuntu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddino; shin unttuntu hiyyeesaa gidoopekka, barenttu immiyaawan daro keekinonne k'ay wolk'k'aama nashechchaa nashettiino.

³ Ayaw gooppe, unttuntu barenttu wolk'k'aa keenaa k'ay haray atto barenttu wolk'k'aappekka dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka.

⁴ Unttuntu S'oossaa asatuwaa maaddiyaa lo"o oosuwaa nuunanna ootsanaw nuuna daro woosseeddino.

⁵ Unttuntu nuuni k'oppeeddawaappe aatsiide ootseeddino; kasetiide untuntu barenttu huup'iyaa Godaw immeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa sheniyaadan, nuwukka barenttu huup'iyaa immeeddino.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ha lo"o oosuwaa doommeedda Tiito gujji ootsanaadaninne hinttena maaddiide, he oosuwaa polissanaadan Aa woosseeddo.

⁷ Shin hintte ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, wolk'k'aama lo"o amuwaan, nuuna siik'iyaaawankka duretteeddawaadan, ha lo"o oosuwaankka hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto.

⁸ Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolk'k'aama lo"o amuwaa baggana hintte siik'uu ay keenaa tumentto eranaw gay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa eriita; Kiristtoosi dure gidi de'iide, hintte Aa hiyyeesatetsan durettanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda.

¹⁰ Taani ha yewuwaa hinttena zoriyaawe hawaa; zillaytsi hintte doom-meeddawaa ha"i wurssiyaawe hinttenttoo lo"a; hintte ooso s'alalaw giden-naan, ootsana k'ofawukka kaseteeddawantta.

¹¹ Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaa polite.

¹² Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyoope, I barew de'eedda keenaa immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akkena.

¹³ Ayaw gooppe, taani haranttu waayiyaappe shemppina, hintte waayet-tite giikke; hintte ubbaykka k'araa de'anaadanappe attin.

¹⁴ Unttuntu palahay hintte pac'aa kuntsana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de'iyaa palahay untuntu pac'aa kuntsana koshshee; laa"uukka hewan k'araan go"ettiino.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; k'ay guutsaa shiishsheeddawookka pac'c'ibeenna» geetettiide s'aafettedda.

Tiitanne Aa Laggetsaa

¹⁶ Shin nuuni hinttenttoo k'oppiyaawaa mala, wolk'k'aama k'ofaa Tiita k'ofissedda S'oossaa galatay gakko.

¹⁷ Tiito hinttekkoo baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawe, bare huup'iyaan hinttena maaddanaw daro amottedda gishshaappe attin, nu zoriyaa s'alalaa akkeeddawaana gidenna.

¹⁸ Mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa bare oosuwaan ammanettiya am-maniyaawanttu sintsa ubbaan daro bonchchettedda ishaa nuuni aanana ittippe kiitteetto.

¹⁹ Hewaa bollan k'ay, ha nuuni ootsiyaa lo"o oosuwaa I nuunanna it-tippe ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaw loytsi amottiyaawaa bessanaw ammaniyaa asatuu Aa dooriide suntseeddino.

²⁰ Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigireenna mala naagetteetto.

²¹ Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo"obaa ootsanawaa s'alalaa gi-denna; shin asaa sintsankka lo"obaa ootsanaw k'oppeetto.

²² Nuuni daro gede paac'c'i be'eedda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hinttekkoo kiitteetto; k'ay ha"i I hinttena daro ammaniyaa diraw, hinttena maaddanaw kasewaappe aatsiide loytsi amottee.

²³ Tiitowaa gidoope, I hinttena maaddanaw taananna ittippe ootsiyaa ta laggiyaa; yekko ishātuwaabaa gidoope, untuntu ammaniyaa asatuu kiitteeddawanttanne untuntu de'uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa.

²⁴ Simmi ammaniyaaawanttu ubbatuu hintte siik'uu tuma gidiyaawaa er-ana mala, k'ay nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siik'uwaa untuntta bessite.

9

Pac'ay De'iyaaawantta Maadussaa

¹ Yihudaan de'iyaa geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo s'aafanaw koshshenna.

² Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyaa diraw, Mak'idooniyaan de'iyaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani untuntu, «Akaayiyan de'iyaa ishātu zillaytsippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino» yaagaade odaaddi; k'ay hintte wolk'k'aama amuukka untuntuppe dariyaa bagga dentsetseedda.

³ Shin taani untuntntoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan c'ee'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawantta gidanaadan, ha ishatuwaa hinttekko kiittay.

⁴ Mak'idooniyaa asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de'ishshin, hinttena demmooppe, nu s'alalaa gidennaadan, hintte nuuppe aad'uwaa yeellatanita; shin nuuni hinttena loytsi ammaniide c'ee'etteeddawaassa.

⁵ Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsati hinttekko biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaad. Hewaappe guyyiyaan, he imotay taani gakkiiyaa wode giigi uttanawaa; hewe k'ay wol'k'k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.

⁶ Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaay uray guutsa katsaa c'akkana; daro zeretsaa zeriyaay uray k'ay daro katsaa c'akkana.

⁷ S'oossay nashechchan immiyaa uraa siik'iyaa diraw, k'arettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiyaa uray huup'iyaa huup'iyaa bare wozanaan k'oppeeddawaa immo.

⁸ S'oossay hinttenttoo gidiyaawe ubbaa wode de'anaadaaninne k'ay hara-tookka hintte immanaw gidiyaawe de'anaadan hinttena koshshiyaay ub-babaa hinttenttoo immanaw danddayee.

⁹ S'oossaa Mas'aafay,
«I hiyyeesaa asaw darissiide immee;
k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'anawaa»
yaagee.

¹⁰ S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw k'umaa immiyaawe, hinttena koshshiyaay zeretsaa ubbaa hinttenttoo immana; k'ay hintte s'illotetsaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa.

¹¹ Daro Asay hintte immiyaa imotaa nuuppe akkiide, S'oossaa galatanaadan, hintte ubbaa wode darissiide immiyaawantta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa baggana dureyana.

¹² Ayaw gooppe, ha hintte ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyaawaa kuntsi immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee.

¹³ Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro Asay Kiristtoosa wonggalaa hintte ammaniide markkattiyaawoonne hintte maaduwwa untunttunnanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darssi immiyaawoo S'oossaa bonchchana.

¹⁴ Untunttu hinttenttoo S'oossaa woossiide, hinttenan de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto.

¹⁵ Zaway bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossaa galatay gakko.

10

P'awuloosi Mootiyaawantto Zaareedda Zaaruwaa

¹ Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iyaa wode ashikke» giyaawe, k'ay, «Nuuppe haakki de'iyaa wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda Kiristtoosa baggana hinttena woossay.

² Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'iino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani s'alanawaa eray; shin taani hinttekko biyaa wode hintte taana s'alissenna mala, hinttena woossay.

³ Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'ooppekka, ha sa'aa asaadan olettokko.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, nuuni olettiyaa tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaa laalanaw wolk'k'aanna de'iyaa S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay S'oossaa eratetsaa bolla denddiide d'ubbiyaa ooro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoodeetto.

⁶ Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyaan, azazettenan is's'iyaaubbaa nuuni muranaw gigettana.

⁷ Hintte sintsan de'iyaaubbaa s'eellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide k'oppooppe, hewaa gujji k'oppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka k'ay aawaa.

⁸ Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otoret-tiyaawaa gidooppekka, hewan yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena kees's'anaassappe attin, kolanaassa gidenna.

⁹ Taani ta dabddaabbiyaan hinttena yashissanaw s'aafaa asaa malaataade beettanaw koyyikke.

¹⁰ Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbii dees'onne wolk'k'aama; shin s'eelliyaa wode I daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee.

¹¹ Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iide s'aafiyaa dabddaab-biyaaninne yaan hinttenanna de'iide ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa akeekana koshshee.

¹² Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkissanaw koyyokko; shin untuntu barena ittuu ittuwaanna likkissiid-dinne k'ay barena ittuu ittuwaanna k'arayiide, ubbaanna eeyeeddino.

¹³ Shin nuuni S'oossay nuw esseedda zawaa gidдон c'ee'ettiyaawaappe attin, he zawaappe pinniide c'ee'ettokko; he zaway hinttekkokka gakkee.

¹⁴ Nuuni hinttekkokka gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiide, hinttekkokka kase gakeeddo.

¹⁵ Nuuni S'oossay esseedda zawaa pinniide, hara Asay ootseedda oosuwaan c'ee'ettokko; shin hintte ammanuu dic'c'i dic'c'i biyaa wode, nuuni hintte gidдон ootsiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto.

¹⁶ Nuuni mishiraachchuwaa k'aalaa hintte de'iyaaasappe hini baggan odana; k'ay hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaankka c'ee'ettokko.

¹⁷ Shin S'oossaa Mas'aafay,

«C'ee'ettiyaay uray ooninne

Godaa lo"otetsaabaan c'ee'etto»
yaagee.

¹⁸ Ayaw gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galatettenna.

11

P'awuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giyaa Worddanchchatuwaa

¹ Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayintto lo"a. Hayyanaa danddayite.

² S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hintte k'anaatay; ayaw gooppe, taani hinttena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wotsaad.

³ Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletseeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora band-deeshsha gaade hirggay.

⁴ Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.

⁵ Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayankka laafiyaawaa taw malatenna.

⁶ Taani haasayiyaa haasayan tamarabeenna asaa gidooppekka, eratetsan gidikke; shin nuuni hinttenttoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubbaa baggana k'onc'c'isseeddo.

⁷ Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, S'oossaa mishi-raachchuwaa k'aalaa hinttenttoo c'oo odeeddawenne hinttena d'ok'k'u ootsanaw ta huup'iyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha?

⁸ Taani hinttenttoo ootsanaw hara ammaniyaa asaappe miishshaa akkeeddawoo, hewantta bonk'k'aad.

⁹ K'ay taani hinttenanna de'ishshin, taana metina, hintteppe itti urakka waayissabeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe yeedda ishatuu taana koshsheedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadankka sintsawukka tooko gidikke.

¹⁰ Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, ha ta c'ee'k'uu Akaayiyaa gadiyaan hak'anine attena.

¹¹ Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena siik'enna diraassee? Taani hinttena siik'iyawaa S'oossay eree.

¹² Shin he barenttu c'ee'k'ettiyaawaan nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw gaasottiyaawanttu gaasuwa digganaw, ha'i taani ootsiyaa oosuwa gujjaade ootsana.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu Yesuusi kiittibeenna worddo asatuwa; hewanttu mala asatu Kiristtoosi kiitteeddawantta malatanaw barenttu malaa laameretsiyaa kiitettibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwa.

¹⁴ Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay bare huup'ew poo'uwa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laammee.

¹⁵ Hewa diraw, Sees'aanaa oosanchchatuu s'illotetsaa oosanchchatuwa malatanaw barenttu malaa laammoope, hewe wolk'k'aamabaa gidenna; untunttu wurssetsaan barenttu oosuwa malaa akkana.

P'awuloosa Gakkeedda Metuwaa

¹⁶ Taani laa'entsuwaakka gay; taana ooninne eeyaa giide k'oppoppo; shin hintte taana, I eeyaa gooppekka, taani guutsaa c'ee'k'ettanaadan, taana eeyaa giite.

¹⁷ Taani hawaadan s'alaade c'ee'k'ettaadde haasayiaawe, eeyatetsaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna.

¹⁸ Daro Asay ha sa'aaban c'ee'k'ettiyaa diraw, taanikka c'ee'k'ettana.

¹⁹ Hintte aad'd'eedda eranchcha gidiyaa diraw, eeyaa asaawaa nashechchan danddayiita.

²⁰ Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayiyaa bak'k'ooppe, danddayiita.

²¹ Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeel-lataadde oday.

Shin ooninne ittibaan s'aliide c'ee'k'ettooppe, taanikka c'ee'k'ettanaw s'alay; taani eeyaa asaadan haasayay.

²² Unttuntu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Unttuntu Israa'eeliyaa asee? Taanikka Israa'eeliyaa asaa. Unttuntu Abraahaame zare? Taanikka k'ay Abraahaama zare.

²³ Unttuntu Kiristtoosa k'oomatee? Taanikka untuntuppe aad'd'iyaa k'oomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro wodiya k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'ettaad; k'ay daro wodiya hayk'k'aadde ataad.

²⁴ Ayihudatu taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwaa lissuwaan shoc'eeddino.

²⁵ Roome Asay taana heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi shuchchaan c'addi c'addiide aggeedda; markkabii heezzu gede me"ina, abbaa gidon itti k'ammaan itti gallassaa ak'aade peeshaad.

²⁶ Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntso haatsayne bonk'k'anchchatuu bonk'k'i diggiide ashsheeda; k'ay ta biittaa asayne Ayihuda gidenna Asay bonk'k'i diggiide ashsheeddino. K'aykka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisseedda; wordduwaa dabbatuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino.

²⁷ Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede gem"ishuwaa d'ayaad; koshattaad; saamettaaddi. Daro gede s'oomaad; k'ay meegettaaddinne kallottaad.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubbaa gallassi taw tookuwaa gideeddabay, woosa golliya ubbaw hirggiyaawaa.

²⁹ Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un"ettaade aw k'arettikkitaayee?

³⁰ Taani c'ee'ettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaawan c'ee'ettana.

³¹ Med'inaw anjjettedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani worddotennawaa eree.

³² Damask'k'o katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiya mooddiyaawe, taana oytsanaw Damask'k'o Katamaa naagissee.

³³ Shin Katamaa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan duge wotsina, aappe kessa akkaad.

12

P'awuloosa Sas'aa

¹ C'ee'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidoopekka, taani c'ee'ettanaw bessee. Shin taani sas'aabaanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana.

² Tammanne oyddu laytsaappe kase, heezzentso saluwaa pude beedda itti bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitanii bare asatetsaan beedee woy sas'aan beeddento, taani erikke; S'oossay eree.

³ He bitaniyaa, heezzentso saluwaa pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan beeddenttonne woy sas'aan beeddento, taani erikke; S'oossay eree.

⁴ Hewan he bitanii Asay haasayanaw danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka haasayanaw danddayennawaa siseedda.

⁵ Taani he bitaniyaaban c'ee'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huup'iyaan c'ee'ettikke.

⁶ Taani c'ee'ettanaw koyyiyaawaa gidoopekka eeyaa gidikke; ayaw gooppe, taani tumuwaa haasayay. Shin Asay tawaa taanan be'iyawaappenne taappe sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala naagettay.

⁷ K'ay S'oossay taw daro k'onc'c'eedda wolk'k'aama yewuwaappe dend-deeddawaan otorettennaadan digganaw taana c'addi oyk'k'iyaa, Sees'aanaa kiitanchchay, taana metootsanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda.

⁸ Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaad.

⁹ Goday taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; ayaw gooppe, ta wolk'k'ay ne daaburan polettee» yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan de'ana mala, ta daaburan c'EEK'ettanaw taani daro nashettay.

¹⁰ Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan, waayettiyaawaan, yederssettiyaawaan, metootiyaawaan nashettay; ayaw gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw Un'ettiide K'oppeedda

¹¹ Taani c'EEK'etteeddawaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an oosisseeddita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetetteedda ubbatuwaappe laafikke.

¹² Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, ooratsabayanne wolk'k'aama oosuu hintte gidдон daro genc'c'an oosetteedda.

¹³ Taani ta huup'iyaa hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammaniyaa asatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'k'eeddawaa taw atto giite.

¹⁴ Taani hinttekko baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aattiw minjjikkino.

¹⁵ Taani hintte shemppoo taw de'iyawaa taananna gatsaade nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loytsa siik'iyaa diraw, hintte taana laafaa siik'iitee?

¹⁶ Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin hintte taana, «Neeni nuuna c'immaade makkalaan oyk'k'aadda» yaaganita.

¹⁷ Taani haray atto, hinttekko kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe go"ettaadditaa?

¹⁸ Tiito hinttekko baana mala, taani woossaad; k'ay ammaniyaa ishaakka aanana yeddaad. Tiito hintteppe go"etteeddee? Nuuni nu oosuwaa itti k'ofaan ootsibeykkoo? K'ay nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

¹⁹ Nuuni ubbaa wodekka hintte sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttenttoo malatii? Nuuni Kiristtoosan de'iyawanttudaa, S'oossaa sintsaan ha"i gakkanaassikka haasayetto. Nu siik'atoo, nuuni ootsiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa.

²⁰ Ayaw gooppe, taani hinttekko biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. K'ay ooni eri hewan palumii, k'anaatii, hank'k'uu, yoray, zigirssay, sarotetsaa digussay, otoruu, metuu de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee.

²¹ Taani hinttekko laa'entsuwaa biyaa wode, ta S'oossay hintte sintsaan taana kawushshanenttonne yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, barenttu ootseedda tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkenaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hawe taw hinttekko yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa"u woy heezzu markkay markkattina pirddetanaw koshshee.

² Taani laa'entsuwaa hinttenanna gakettedda wode, hinttena naagettite gaad; ha"ikka haakuwaan de'ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekko biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawanttakka k'ay haratuwaa ubbatuwaakka murenan aggikke.

³ Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyya wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha gideeddawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana.

⁵ Ammanuwaan hintte min de'intto ane hinttena paac'c'ite; hinttena bid-dite. Kiristtoosi hinttenan de'iyawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe paac'iyaaan kunddeeddita guussa.

⁶ Nuuni paac'iyaaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.

⁷ Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa woosseetto. Nuuni paac'iyaa danddayiyaawantta gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa danddayennawantta malatiide beettooppekka, lo"obaa hintte oot-sanaassa.

⁸ Ayaw gooppe, nuuni tumuwaa s'alalaw ootsanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne ootsanaw danddayokko;

⁹ nuuni daaburanchcha shin hintte wolk'k'aama gidooode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'aafeddawe hewaa diraassa; taani hinttekko biyaa wode, Goday taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena metootsanaw taana waayyii koshshana. He maatay taani hinttena kees's'anaw taw imetteeddawaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna.

¹¹ Wurssetsaan taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saro de'ite; bali baynnaan de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaanne sarotetsaa S'oossay, hinttenanna ittippe de'ana.

¹² Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

¹³ S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.

¹⁴ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, S'oossaa siik'uu, Geeshsha Ayaanaa ittippetetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen'i.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaawaa gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay, duma duma sa'aan odettishshiinanne Ayihuda gidenna asaykka ammaniide akki akki biishshin, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?» giyaa walassay ittippe denddeedda. He wode P'awuloosi, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratsa de'uwaa demmanaw aan ammano asay, S'oossaa sintsan s'illanaw danddayiyaawe ammano s'alalaana» yaagiide tamarissuwaa doommeedda. Shin K'eerii Iisiyaa gidдон, «Asay S'oossaa sintsan s'illanaw Yesuusan ammaniyaawaa s'alalaa gidennaan, Muse higgiyaakka polanawunne k'as's'arettanaw koshshee» yaagiide P'awuloosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa asatuu de'iino.

P'awuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa s'aafeeddawe ha balaa timirttiyaan c'imetteedda asaa suure ammanoonne Ammanuwaa de'oo zaariide kaalet-sanaassa. P'awuloosi koyro doommii, I barena, «Taani Yesuusi Kiitteeddawaa» yaagi erissiidde doommee. Yesuusi Kiitteeddawaa ootsiide Aa s'eeseeddawe S'oossaa attin, asaa gidennawaanne k'ay I kiitetteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaawaa k'onc'c'issii de'odee. Hewaanakka oyk'ettiide, Asay s'illanaw danddayiyaawe ammanuwaa s'alalaana gidiyaawaa de'odee. Wurssetsa shemppatuwaan Ammanuwaa eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiya siik'uwaappe pulttiyaawaa gidiyaawaa de'odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-10

P'awuloosi S'oossaa kiitetteedda maataa 1:11–2:21

S'oossaa aad'd'o keekatetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa 3:1–4:31

Kiristinnaa la'atetsaanne ammanuwaa 5:1–6:10

Wurssetsaa k'utiyaa 6:11-18

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseedda S'oossay Aawuu kiitteeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitetteeddawaa gidikke.

² Ha taaninne taananna de'iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitteetto.

³ S'oossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo.

⁴ Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiya wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyaa immeedda.

⁵ S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen'i.

Mishiraachchuwaa K'aalaa Tumuu Ittuwaa S'alalaa

⁶ Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggiide, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw ooratsabaa gideedda.

⁷ Hinttentta bul"akkiyaawanttunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa geellayanaw koyiyaa amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa k'aalay baawa.

⁸ Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyaawaa gidoope, I med'inaw shek'etteeddawaa gido.

⁹ Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray med'inaw shek'etteeddawaa gido.

¹⁰ Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani S'oossay lo"a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha"ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidoope, Kiristtoosa ayile gidikke.

P'awuloosi Yesuusi Kiiteeddawaa Gideedda Hanuwaa

¹¹ Ta ishatao, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalay asaappe gidennawaa hinttenttoo oday.

¹² Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa k'aalaa asaappe akkabeyikke; Asay taana tamarissibeenna.

¹³ Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyaa wode, waanaade de'aadditanto, hintte siseedda; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan yederssaaddinne d'ayissanaw baas'etaaddi.

¹⁴ Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwaa higgiiyaa naaguwaan aad'd'ay; nu aawotuwaa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi.

¹⁵⁻¹⁶ Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykke.

¹⁷ Woy taappe kase Yesuusi kiiteeddawanttunna gaketanaw Yersaalame babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyaa gadiyaa baad. Hewaappe Damask'k'o giyaa katamaa simmaaddi.

¹⁸ Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna* gaketanaw Yersaalame baade, aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad.

¹⁹ Shin Yesuusi kiiteeddawanttuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki.

²⁰ Taani hinttenttoo s'aafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo worduwaa odennawaa S'oossay markka!

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa geetettiyaa gadiyaanne Kil'k'iyaa geetettiyaa gadiyaa baad.

²² Yihudaan de'iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino.

²³ Shin hara asay, «Nuuna yederssi yuuyyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw koyyiyaa ammanuwaabaa ha"i ode» giyaawaa untunttu

²⁴ sisiide tabaan S'oossaa galateeddino.

2

P'awuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

* **1:18** P'es'iroosa: Giriike mas'aafay Keefaa yaagee. Biletsaykka Aramaayike k'aalaan «Zaallaa» giyaawaa.

¹ Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan, Barinabaasanna laa'entsuwaa Yerusaalame baadde, Tiitakka taananna akkaade baad.

² S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseedda diraw baade taani ha"i oot-siyaa oosuu woy kase ootseeddawe mela attena mala, Kiristtoosan am-maniyaawantta kaaletsiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiyaa mishiraachchuwa k'aalay ay malentto untunttoo odaaddi.

³ Shin haray atto taananna de'iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asaa gidishin, k'as's'aretto giide godetibeykkino.

⁴ Gidooppennekka, wordduwaan nuw ishatuwaa malati yiide, nuunanna walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw koyyeeddino. He asatuu Kirist-toosa Yesuusan nuw de'iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la"atetsaa wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiide nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw koyyeeddino.

⁵ Shin mishiraachchuwa k'aalaa tumatetsay hinttentunna min de'ana mala, nuuni haray atto guutsa wodiyaakka untunttoo moodettibeykko.

⁶ Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw ayinne ooratsa k'ofaa im-mibeykkino; hawaa ayaw gaytaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"iyaa s'eelliide pird-denna.

⁷ Shin guyyeppe S'oossay P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaa untunttu be'eeddino.

⁸ Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi kiitteeddawaa gideed-dawaadan, taanikka S'oossaa wolk'k'aan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidaaddi.

⁹ K'ay kaaletsiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yaak'oobi, P'es'iroossinne Yohaannisi, taw imetteedda aad'd'o keekatetsaa eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyaa oyk'k'iide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa gidдон ootsanaadan, k'ay untunttu Ayihudatuwaa gidдон ootsanaadan k'achchiide denddeeddo.

¹⁰ Untunttu nuuna kaseppekka taani ootsanaw k'oppaadde de'iyaa hiyy-eesatuwaa maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeddino.

P'awuloosi Ans's'ookiyaan P'es'iroosa Timirtiyaa P'alk'k'eedda

¹¹ Shin P'es'iroosi Ans's'ookiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bay-izzeedda diraw, k'onc'c'iyaan taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaagaad.

¹² Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw k'as's'arettanaw koshshee giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaaketteedda.

¹³ K'ay yekko ammaneedda Ayihudatuu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnnaabaasikka untunttunna yashshanchcha gideedda.

¹⁴ Shin untunttu mishiraachchuwa k'aalaa tumatetsaadan, suure hamet-tenawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa

Ayihuda gidaadde, untuntuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidenawantta, «Ayihudatuwaadan de'ite» gaade gidday?» yaagaad.

Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka

Attiyaawe Ammanuwaana

¹⁵ Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa» gidokko.

¹⁶ Hewaa gidooppekka, Asay Yesuusi Kiristtoosa ammaniide S'oossaa sintsan s'illanaappe attin, Muse higgiiyaa naaguwaan s'illennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda Asay ubbay Muse higgiiyaa naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu huup'ewukka Muse higgiiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristtoosan ammaniide s'illana mala, Kiristtoosi Yesuusan ammaneeddo.

¹⁷ Shin nuw Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan s'illanaw koyyiyaawantta gidiide, nu huup'ew nagaranchcha gidiide beettooppe, yaatina Kiristtoosi nagaraa tamarissiyaawe? Hewe mulekka worddo!

¹⁸ Ayaw gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa'entsuwaa ootsiyaawaa gidooppe, taani ta huup'ew higgiiyaa mentsiyaawaa gidiyaawaa erissay.

¹⁹ Taani Kiristtoosaw pas'a de'ana mala, higgiiyaa baggana higgew hayk'k'aaddi.

²⁰ Taani Kiristtoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettaade kak'k'etaad; simmi, ha"i pas'a de'iyaa taana gidikke. Shin Kiristtoosi ta gidдон de'ee; taani ha"i de'iyaa de'uu, taana siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda S'oossaa Na'aan de'iyaa ammanuwaana.

²¹ Taani S'oossaa aad'd'o keekatetsaa is'sikke; Asay higgiiyaa baggana s'illotetsaa demmiyaawaa gidooppe, Kiristtoosi c'oo mela hayk'k'eedda guussaa.

3

S'illotetsay Ammano S'alalaan Beettee

¹ Akeekay bayinna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawaa k'onc'c'issaade tamarissaad. Yaatina, tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee?

² Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiide akkeedditee?

³ Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayyaanan de'uwwa doommiide, ha"i hintte wolk'k'aan poliitee?

⁴ Hinttenttu daaburaa ubbaw ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee.

⁵ Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte gidдон malaataa ootsiyaawe, Muse higgiiyaa hintte ootseedda diraassee? Woy mishiraachchuwwa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda diraassee?

⁶ Hawaadankka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa s'illuwaadan s'eelledda.

⁷ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare* gidiyaawaa erite.

⁸ S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'illissanawaa S'oossaa Mas'aafay kaseti be'iide, «Ha alamiyaan de'iyaa Asay ubbay neenan

^{2:16} Maz. 143:2; Rom. 3:20, 22 * ^{3:7} **Ammaniyaawanttu Abraahaame zare:** S'oossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninnekkka Abraahaame na'aa geetetteeddawe, S'oossaa na'aa gidiyaawe ammanetteeda. ^{3:29} s'eellite. ^{3:7} Rom. 4:16

anjettana» yaagiide, mishiraachchuwaa k'aalaa Abraahaamoo kasetiide odeedda.

⁹ Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu aawaadakka anjjettana.

¹⁰ Higgiiyaa oosuwaan ammanettiide de'iyaaawanttu ubbay shek'aa gidдон de'iino; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbabaan de'ennawenne polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee.

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»[†] giyaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan higgiiyaa naagiyaawaan s'illennawe eretteeddawaa.

¹² Higgii ammanuwaan baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, «Higgii giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'ana» yaagee.

¹³ S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kak'etti hayk'k'iyaa ooninne shek'etteeddawaa» geetetti s'aafetteedda diraw, Kiristtoosi nu diraw shek'etteeddawaa gidiide, nuuna higgiiyaa shek'aappe wozi akkeedda.

¹⁴ Kiristtoosi hewaa ayaw ootseedee gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha Ayaanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne Abraahaame anjjuu bare baggana Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootseedda.

Higgii Hidootaa K'aalaa Kolenna

¹⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray atto laa"u asatuu itti yewuwaa haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini baggan, ooninne he c'aak'uwaa billanaw woy harabaa he c'aak'uwaa bolla gujjanaw danddayenna.

¹⁶ Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino. S'oossaa Mas'aafay c'ora asaw haasayiyaawaadan, «Ne zeretsatoo» geena; waagii gooppe, «Ne zarew» yaagee. Hewenne, itti asaa s'alalaa gee; ikka Kiristtoosa.

¹⁷ Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abraahaamoo c'aak'k'iide, ha c'aak'uwaa taani naagana yaageedda. Oyddu s'eetanne hattamu laytsaappe guyyiyaan yeedda Muse higgii S'oossay wotseedda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin S'oossay immana giide k'aalaa geleeddawaan laataa Abraahaamoo immeedda.

¹⁹ Yaatina, higgii ayaw de'ii? Higgii bayizzo oosuwaa gidiiyaabay ayentto bessanaw S'oossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; kiitanchchaa baggana Muse gaannatiyaawaan imetteedda.

²⁰ Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; shin S'oossay ittuwaa.

Higgiiyaa K'ofaa

²¹ Yaatina, S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna» yaagii? A"al! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii asaw de'uwaa immanaw danddayiyaabaa gidoope, s'illotetsaykka tumu higgiiyaa azazettiyaawaappe beettee giyaawaa.

3:8 Dom. 12:3 [†] **3:11** «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»: S'oossay akkeedda Asay ammanuwaappe dendeeddawaan de'uwaan de'ee. **3:12** Wog. 18:5 **3:13** Zar. 21:23 **3:16** Dom. 12:7 **3:17** Kes. 12:40

²² Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda la"atetsay, ammaniyaawanttoo imettana mala, Asay ubbay nagaraw moodettiide de'iyaaawaa, S'oossaa Mas'aafay ode.

²³ Shin kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'ana ammanoo higgii nuuna k'ashetteedda asaadan gorddi wotseedda.

²⁴ Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda.

²⁵ Shin ha"i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sintsaw nuuna naagiyaawaa gidenna.

²⁶ Hinttenttu ubbay ammanuwaa baggana Kiristtoosa Yesuusan ittuwaa gideedda S'oossaa naanaa.

²⁷ Ayaw gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala s'ammak'etteedda ubbatuu Kiristtoosa mayyeeddita.

²⁸ Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa gidдон dummatetsay baawa; ayiliyaa woy womaannuwaa gidдон dummatetsay baawa; attumawaa woy mac'c'a asaa gidдон dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, hinttenttu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asaa.

²⁹ Hinttenttu Kiristtoosawaa gidoope, simmi hinttenttu Abraahaame zare;‡ k'ay S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaa laatiyaawantta.

4

Nuuni S'oossaa Naanaa Gidiyaawaa

¹ Shin akeekite; bare aabbuwaa laattiyaa na'ay na'atetsaan de'iidde, de'iyaaawaa ubbaw godaa gidoopeekka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa.

² Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa akkeed-dawanttu kushiyaaninne Aa miishshaa naagiyaawanttu kushiyan de'ee.

³ Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iyaa wode, ha alamiyaa mood-diyaa ayyaanatoo ayileteeddo.

⁴ Shin yaanaw bessiyaa wodii gakeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe yelettowaa, Muse higgew moodettiyaa asaa garssan yeletteeddawaa, bare Na'aa kiitteedda.

⁵ Ayaw kiitteeddee gooppe, higgiiyan moodettiide de'iyaaawantta wozanawunne nuuna bare naanaa ootsanaw kiitteedda.

⁶ S'oossay hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Aabboo» giide waassiyaa bare Na'aa Ayaanaa, nu wozanaa giddo kiitteedda.

⁷ Hewaa diraw, hawaappe sintsaw neeni S'oossaa na'aa gidiyaawaappe attin, ayile gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidoope, Kiristtoosa baggana S'oossay k'aalaa geleeddabaa laatiyaawaa.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirggeedda

⁸ Shin hintte hawaappe kase S'oossaa erennaan de'iidde, tuma gidenna s'oossatoo ayile gidiide eeno geeddita.

⁹ Shin ha"i S'oossaa eriide, ubbaakka S'oossaan erettiide, laafanne k'ay kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide, laa'entsuwaa untunttoo eeno gaanaw koyyiitee?

¹⁰ Dummateedda gallassattuwwa, agenatuwwa, wodetuwaanne laysat-uwaa hintte loytsi naaguwaan ayileteeddita.

‡ 3:29 *Abraahaame zare*: Ha"i nuuni Abraahaame golle asaa. Hewaassa P'awuloosi Galaatiyaa asaw odiiide, itti Asay Yesuusa ammaneedda ammanuwaan Abraahaamew tumu na'aa yaagettiide s'eegettee. Hewaa guussay S'oossaa na'aa guussaa. 3:7 s'eellite.

¹¹ Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo c'oo gaade mela daabu-raadditaashsha?

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw, «Hinttenttukka taanaadan hanite» gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne naak'k'ibeykkita.

¹³ Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwaa k'aalaa odeeddawe taana harggissishshiina gidiyaawaa hintte eriita.

¹⁴ Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e gidin akka, taana kad'ibeykkita; shenetikkabeykkita. Hewaa diraa ubbaa taana S'oossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeedda.

¹⁵ Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettana! Taana gidoope, hinttenttoo danddayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooc'i im-minttonne is's'ennawaa markkattay.

¹⁶ Yaatina taani hinttenttoo tumuwaa odiyaa diraw, hintte morkke giday-taa?

¹⁷ Hara asatuu hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin untunttu k'ofay lo"enna; ayaw gooppe, hintte untunttoo k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino.

¹⁸ Shin taani hintte matan de'iyaa wode s'alalaan gidennaan, ubbaa wodekka lo"obaan hintte koyettiyaawantta gidoope lo"a.

¹⁹ Ta siik'o naatoo, Kiristtoosa med'etay hinttenttun beettana gakkanaw, mac'c'awuno oytsay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay.

²⁰ Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha"i hintte mata baade hinttent-tunna doonaan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwaa

²¹ Muse higgiiyan moodettiide de'anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa sisikkitee? Ane taw odite.

²² Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamoo danggaas'irattippenne godattippe yeletteedda laa"u naanay de'iino» yaagee.

²³ Shin danggaas'iratti na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadankka yelet-teedda; k'ay godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geled-dawaan yeletteedda.

²⁴ Ha laa"u mac'c'awanttu laa"u c'aak'k'oo gidiyaa leemiso. Untunttuppe ittinna, Musew higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare naanaa ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro.

²⁵ Ha Aggaara Arabiyaa geetettiya gadiyaan de'iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; k'aykka ha"i de'iyaa Yerusaalame leemisettaw; ayaw gooppe, Yerusaalame katamay bare giddon de'iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiyaa ayiletetsaan de'ee.

²⁶ Shin saluwaan de'iyaa Yerusaalame ayiletetsaan de'ukku; iza nuw aatto gideedda Saaro.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Hannee, yelabeenna mantsattee, nashetta;
yeluwaa oytsay oyk'k'i erennawunnee,
ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila!
Ayaw gooppe, bare asinaana
de'iyaa mac'c'awunippe,
barekka de'iyaa mac'c'awuniw
c'ora naanay de'ana»
yaagee.

²⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda naanaa.

²⁹ Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, S'oossaa Ayyaanay geed-dawaadan yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha'ikka hewaa mala.

³⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay waagii? «Danggaas'iratti na'ay godatti na'aanna ittippe laattenna diraw, danggaas'iratto izi na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee.

³¹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa gidokko.

5

Kiristtoosan Ayiletetsaappe Kesussaa

¹ Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala, Kiristtoosi nuuna ayiletet-saappe kesseedda; simmi minniide ek'k'ite; laa'entsuwaa ayiletetsaa morgge mitsaan waas'ettoppate.

² Sisite, taani P'awuloosi, hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidoope, Kiristtoosi hinttentta ayinne maaddenna.

³ K'as's'arettiya ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa gujjaade k'ofetsay.

⁴ Higgiiya naagiide s'illanaw koyyiyaawanttoo, Kiristtoosappe shaaket-teeddita; S'oossaa aad'd'o keekatetsaappekka kunddeeddita.

⁵ Nuuna gidoope, nuuni S'oossaa Ayaanaa baggana ammanuwaan s'illanaw nashechchaan naageetto.

⁶ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe de'ooppe, siik'uwaan ootsiyaa ammanuwaappe attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettennaan agginakka nuuna ayinne maaddenna.

⁷ Kase lo'o wos's'iita; shin tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta diggeeddawe?

⁸ Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda S'oossaappe yibeenna.

⁹ Asay giyaawaadan, guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee.

¹⁰ Hinttenttu harabaa k'oppennawaa taani S'oossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooppenne, S'oossaappe bare pirddaa akkanawaa.

¹¹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw k'as's'aray koshshiyaawaa odiyaawaa gidoope, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma gidoope, taani Kiristtoosa mask'k'aliyaabaa tamarissina ayinne metiyaabay baawa.

¹² Hinttentta metootsiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikki-nooshsha!

¹³ Hinttentta gidoope, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaw s'eesetteeddita. Gidooppennekka ayiletetsaappe hintte keseed-dawaan, hintte asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uwaan ittuu ittoo moodettite.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwaa ne huup'iyaaadan siik'a» yaagiyaawaa.

¹⁵ Shin hintte ittuu ittuwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidoope, hintte hintte giddon wureenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

¹⁶ Shin sisite; S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita.

¹⁷ Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay is's'ee; k'ay Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ittuu ittuwaanna is'ettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw dand-daykkita.

¹⁸ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, Muse higgii hinttentta mooddenna.

¹⁹ Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshummiyaawaa, tunatetsaa, aad'd'eedda tunatetsaa oosuwaa,

²⁰ eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa, hank'k'uwaa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ittuu ittuwaappe shaakettiyaawaa,

²¹ asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetsanchchaa gidiyaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta ootsiyaawanttoo S'oossaa kawutetsaan geliyaasay baawa.

²² Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, siik'uwaa, nashechchaa, sarotetsaa, dand-dayaa, keekatetsaa, lo"otetsaa, ammanettiyaawaa,

²³ ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatetsaa Aa iita k'ofaannanne Aa amuwaanna ittippe mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

²⁵ Nuw Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immowaappe guyyiyaan, nuuna k'ay I kaaletso.

²⁶ Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hank'k'etsiyaawaa, woy ittuu ittuwaa k'anaatiyaawaa aggoytte.

6

Ittuu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanay de'iyawanttu itti uray ay bayizzuwaa ootsiide, beettoopekka, ashikketetsaa ayyaanay Aa suurissite; k'ay hintte paac'etenna mala, hintte huup'iyaa naagite.

² Ittuu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristtoosa higgew azazettiita.

³ Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneeddawaa aw malatooppe, bare huup'iyaa c'immee.

⁴ Shin Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bare oosuwaa paac'c'o; hewaappe guyyiyaan, hara asaawaana likkennaan, bare huup'e oosuwaa s'alalaan ammanettiyaawaa demmana.

⁵ Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bareppe naaget-tiyaawaa ootsana bessee.

⁶ Shin S'oossaa k'aalaa tamaariyaawe barew de'iyaa lo"obaa ubbaa barena tamarissiyaawaanna shaakko.

⁷ Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaa bolla k'iliic'anaw danddayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oyc'ana.

⁸ Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidoope, ashuwaa amuwaappe hayk'uwaa k'oyc'ana. Shin S'oossaa Ayyaanay zeriyaawaa gidoope, S'oossaa Ayyaanaappe med'inaa de'uwaa k'oyc'ana.

⁹ Ane lo"o oosuwaa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min oot-sooppe, k'oyc'iyaa wodii sintsappe yaanawaa.

¹⁰ Hewaa gidoope ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ub-baw lo"obaa ootsoytte; shin ubbaappe aatsiide, nuunanna ammanuwaan de'iyaaawanttoo lo"obaa ootsoytte.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttent-too s'aafaadditantto be'ite.

¹² Asaa sintsan lo"iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala koyyiino; shin hewaa untunttu ootsiyaawe barenttoo Kiristtoosa mask'k'aliyaa diraw yederssettenaan attana s'alalaassa.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu hintte k'as's'aretteeddawaan c'ee'ettanaw hinttentta k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'aretteeddawanttukka barenttu huup'ew Muse higgiyaa naagikkino.

¹⁴ Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristtoosa mask'k'aliyaappe attin, taani c'ee'ettiyaabay harabay taappe haakko.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratsa med'etaa gidiyaawe maad-deeppe attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maad-denna.

¹⁶ Ha wogaan hamettiyaa ubbatuwaa bollaninne S'oossaa asaa ubbaa bolla, sarotetsayne maarotetsay gido.

¹⁷ Taani Yesuusaw maytteedda mallaa ta bollan tokkeedda diraw, hawaappe sintsaw itti asaykka taana metootsoppo.

¹⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. Amen"i.

P'awuloosi Efesoona Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Efesoonaan de'iyaa asaw s'aafeedda kiitaan ubbabaappe aatsiide I s'eelleeddawe, «S'oossaa k'ofaa oosuwaan peeshshanawe saluwaaninne sa'aan de'iyaa bay ubbay ittippe shiik'iide, itti Kiristtoosa maataa garssan ak'iyaa wodii gakkana» yaagiyaa k'ofaa (1:10). Hewaa bollankka gujjay Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gidiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolk'k'aama k'ofaa oosuwaan peeshshanaadan S'oossaa asaa has-sayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan s'aafii ittippetetsaawaa s'aafanaw doom-meeddawaa aassiide, S'oossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, untuntukka Aa na'aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waan la'a kesseeddenttonne S'oossaa wolk'k'aama hidootaa k'aalay Geeshsha Ayaanaa baggana wooti eretteeddentto odee. Laa'entsiyaa shaakuwaan k'ay s'aafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetetsaa de'uwaan Kiristtoosan untunttoo de'iyaa ittippetetsay tuma gidana mala untunttu waaniide de'anaw bessintto k'ofissee.

Asay Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan waaniide de'anaw danddayintto duma duma hiillaa haasayan k'onc'c'eedda. Ammaniyaa Asay itti asatetsaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatetsaw huup'iyaa gidee. Ammaniyaa Asay gimbbiyaa golliyaan leemissettiyaa wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa Asay machchiyaadan leemissettiyaa wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. S'aafiyaawe Kiristtoosa baggana k'onc'c'eedda S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daro d'ok'k'issi nashshi haasayiide, c'iimmateedda k'ofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siik'uwaa, I yarshshettowaan, Aa maarotetsaan, Aa aad'd'o keekatetsaaninne Aa sarotetsaa baggana s'eellee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Kiristtoosanne ammaniyaa asaa 1:3–3:21

Kiristtoosan beettiyaa ooratsa de'uwaa 4:1–6:20

Wurssetsaa k'utiyaa 6:21-24

¹ Taani S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteen P'awuloosi, Efesoonaan de'iyaa S'oossaa naanaw k'ay Kiristtoosa Yesuusaw ammanettiide de'iyaa wanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosappe Beettiyaa Ayaanaa Anjuwaa

³ Ayaanaa anjuwaa ubbaan Kiristtoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjeedda S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni gala-teetto.

⁴ Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, S'oossay nuuna sa'ay med'ettanaappe kase, Kiristtoosa baggana bare siik'uwaa dooreedda.

⁵ S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda.

⁶ S'oossay bare siik'iyaa Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'd'o keekatetsaa bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseedda.

⁷ Nuuni S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daruwaadan, Kiristtoosa suutsan wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda.

⁸ S'oossay bare aad'd'eedda eratetsaa ubbaaninne bare wozanaa k'ofaa ubbaan bare aad'd'o keekatetsaa nuw darissiide immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaa ootseedda; k'ay Kiristtoosa baggana polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwaa nuuna erisseedda.

¹⁰ S'oossay wodiya wurssetsay gakkiiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay Kiristtoosa waanna ootsiide, saluwaaninne sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa ittippe aan shiishshanawaa.

¹¹ Ubbabay S'oossaa k'ofaadaaninne I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide k'oppi wotseeddawaadan, Kiristtoosa baggana nuuni aawantta gidanaadan, nuuna dooreedda.

¹² Nuuni kasetiide, Kiristtoosa baggana akkana giide nashechchan naagiyaawanttu, S'oossaa bonchchuwaa galateetto.

¹³ Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atotetsaa aheedda mishiraachchuwaa k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana, hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotseedda.

¹⁴ S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayaanaa waasetetsaa oyk'k'eeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa.

P'awuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

¹⁵ Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siik'iyawaa taani sisodeppe doommaade,

¹⁶ hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka woossay.

¹⁷ K'ay Godaa Yesuusi Kiristtoosa S'oossay, bonchchuwaa Aawuu, S'oossaa hintte eranaadan, hinttena aad'd'eedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo k'onc'c'issiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay.

¹⁸ S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttena s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyyina, Aa poo'uwaa hintte be'anaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹⁻²⁰ K'ay Aa ammaniyaa nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyaa wolk'k'ayenne hayk'uwaappe Kiristtoosa dentsiide, saluwaa sa'aan S'oossaappe ushechcha baggana* utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa.

²¹ Kiristtoosi saluwaa suntsatuwaappe, godatetsay de'iyawanttuppe, wolk'k'aamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide mooddee; I ha"i de'iyaa yeletaa s'alalaan gidennaan, sintsaappe yaana yeletaanikka hara suntsatetsaa ubbaappe d'ok'k'ee.

²² S'oossay ubbabaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I ubbabaan ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda.

* **1:19-20 Ushechcha bagga:** Wolk'k'aanne bonchchuwaa sa'aa. **1:19-20** Maz. 110:1 **1:22** Maz. 8:6 **1:22** K'ol. 1:18

²³ Woosa gollii Kiristtoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristtoosi ubba saan ubbabaa kuntsiyaa Aa poluwaa.

2

Kiristtoosan Hayk'uwaappe De'oo Pinniyaawaa

¹ Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayaana hayk'uwaa hayk'k'eeddita.

² He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; c'arkkuwaa gidдон de'iyaa wolk'k'aama ayyaanatuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa ha"i mooddiiyaa ayyaanaw azazetteeddita.

³ Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan de'eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootseeddo. Nuunikka haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwaa akkanaw de'eetto.

⁴ Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyaa diraw, bare siik'uwaa daruwaadan,

⁵ Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayyaanan hayk'k'eeddawantta gidinakka, I Kiristtoosanna nuw de'uwa immeedda. S'oossaa aad'd'o keekatetsan hintte atteeddita.

⁶ Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna saluwaanne sa'anne mooddanaadan, S'oossay nuuna aanana ittippe hayk'uwaappe dentseedda.

⁷ I sintsappe yaana wodiyaan, nuw Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa keekatetsan, ubbaappe aad'd'iyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa ootseedda.

⁸ Ayaw gooppe, hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsan, ammanuwaan atteeddita; hawe S'oossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna.

⁹ Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte c'EEK'ettiyaabay ayaynne baawa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo"o oosuwa nuuni ootsanaadan, Kiristtoosi Yesuusa baggana nuuna med'd'eedda.

Kiristtoosan Beettiiyaa Ittippetetsaa

¹¹ Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena k'as's'aretteddawantta giyaa Ayihudatu, k'as's'arettibeennawantta giide s'eesiyaawanttoo, hintte kase oonentto akeekite.

¹² He wode hintte Kiristtoosappe shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'k'eedda c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne k'ay S'oossay bayinnaan de'eeddita.

¹³ Shin hintte kase haakkiide de'iyaa wanttu ha"i Kiristtoosa Yesuusanna de'iide, Kiristtoosa hayk'uwaan mataa shiik'eeddita.

¹⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Ayihuda asanne Ayihuda gidenna asaa ituwaa ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Untuntu laa"uwaa shaakkiide, morkke ootsi wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan koli yeggeedda.

¹⁵ I bare huup'ew ha laa"u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa wotsanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe d'ayiseedda.

¹⁶ Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eedda bare hayk'uwaan morkketetsaa d'ayiseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa"u zaratuwaakka itti asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakko aheedda.

¹⁷ Kiristtoosi yiide, S'oossaappe haakkiide de'iyaa hinttenttoo Ayihuda gidennawanttoon, Aa matan de'iyaa Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwaa k'aalaa sarotetsaa odeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggana Aawuwaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹⁹ Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga woy imatsaa gidikkita; ha'i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; k'ay S'oossaw hintte soy asaa.

²⁰ Yesuusi kiitteeddawanttunne timbbitiyaa odiyaawanttu baaseeda baasuwa bolla hintteikka kees'etteeddita; godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchay Kiristtoosi Yesuusa.

²¹ I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyk'k'iide, S'oossaa baggana Geeshsha, S'oossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee.

²² Hintte k'ay S'oossay bare Ayyaanan de'iyaa golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaanna ittippe Kiristtoosan kees'ettiita.

3

P'awuloosi Ammanenna Asaw Ootseedda Oosuwa

¹ Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaa woossay.

² S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwa taw immeeddawaa hintte loytsi siseeddita.

³ S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'issiide, taana erisseedda; taani hewaa k'antsaan s'aafaad.

⁴ K'ay taani s'aafeeddawaa hintte nabbabiyaa wode, Kiristtoosa s'uuraa taani woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita.

⁵ Beni wode Asay he S'uura yewuwaa sisibeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi kiitteedda S'oossaa naanatoonne timbbitiyaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanan ha'i k'onc'c'isseedda.

⁶ S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untuntu itti asatetsan shaakettennaan de'iino; k'ay Kiristtoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.

⁷ S'oossay bare oosuwa wolk'k'aa baggana taw immeedda aad'd'o keekatetsan taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi.

⁸ Taani geeshshatuwaa ubbaa gidon laafiyaawaa gidoopekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa daretetsaa mishiraachchuwa k'aalaa odiyaa ha kaac'aa S'oossay taw immeedda.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hewaa S'oossaa S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issa odana; ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaa beni wode gentsi wotseedda. S'oossay ha'i hewaa woosa golliyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyaa kaappatoonne godatetsay de'iyawanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa k'onc'c'issanaw ootseedda.

¹¹ S'oossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa baggana I poleedda bare med'inaa k'ofaadan ootseedda.

¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammaniyaa ammanuwaan ammanettiide, ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristtoosa Siik'uwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa'aan de'iyaa ammaniyaa golliiyaa Asay ubbay aappe yeedda* S'oossaa sintsan gulbbatay.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay bare bonchchuwaa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanay, hinttenttoo hintte garssa asatetsan hintte minniyaa wolk'k'aa immanaadaaninne, k'ay ammanuwaa baggana Kiristtoosi hintte wozanaa bare golliiyaa med'd'anaadan, taani S'oossaa woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaa yeddiide, tokettiide siik'uwaan minnanaadan, S'oossaa woossay.

¹⁸ K'ay geeshshatuwaa ubbaanna Kiristtoosa siik'uu ay keenaa aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto† eriyaa wolk'k'aa hinttenttu demmanaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹ Eratetsaappe aad'd'iyaa Kiristtoosa siik'uwaa hintte eranaadaaninne k'ay S'oossawaa gidiyaa ubbabaan hintte poli kumanaadan, taani S'oossaa woossay.

²⁰⁻²¹ Simmi nu gidдон ootsiyaa bare wolk'k'aa baggana nuuni woossiyaawaa woy k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw danddayiyaa S'oossaw, woosa golliyaaninne Kiristtoosi Yesuusan ubbaa wode med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen*"i*.

4

Bollaa Ittippetetsaa

¹ Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaa diraw k'ashetteeddawe S'oossay hinttena s'eeseedda s'eessaw bessiyaa de'uwaa hintte de'anaadan, taani hinttena woossay.

² Ubbaa wode hintte hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne danddayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawaan hintte siik'uwaa bessite.

³ Hinttena ittippe gatsi k'achchiyaa sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo immiyaa ittippetetsaa naaganaw minnite.

⁴ S'oossay hinttena s'eeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mes's'i ittuwaa gidowaadan, itti asatetsayenne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee.

⁵ Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee.

⁶ Ubbaa Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa gidдон de'iyaawe, itti S'oossay, ubbaa Aawuu de'ee.

⁷ Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni huup'iyaan huup'iyaan duma imuwaa akkeeddo.

⁸ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,

«I pude d'ok'k'asaa keseedda wode,
omoodetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda»
yaagee.

⁹ Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? I koyiro duge wod'd'eedda; hewe sa'aw hirkki wursetsasaa wod'd'eedda giyaawaa.

¹⁰ Ha duge wod'd'eeddawe bare huup'ew Aa; he I ubbabaa kumanaadan, saluwaa ubbaappe d'ok'k'iyaasaa pude keseedda.

* **3:14-15 Aappe yeedda:** Aappe denddowaan, ittuwaa ittuwaa huup'iyaan huup'iyaan eriyaawaassa. † **3:18 Aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto:** Hawe bessiyaawe saluwaan de'iyaa Yerusaalamo woy S'oossaa siik'uwaa woy S'oossaa aad'd'o eraa woy Yesuusa mask'k'aliyaw de'iyaa biletsaa. **4:8** Maz. 68:18

¹¹ Asaw imotaa immeeddawe Aa; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteed-dawantta, haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, k'ay haratuwaa mishi-raachchuwaa k'aalaa odiyaawantta, k'aykka haratuwaa woosa golliyaa kaaletsiyaawanttanne tamarissiyaawantta ootsi suntseedda.

¹² I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaa asaa oosuwaa oot-sanaadaninne Kiristtoosa bollan kees'ettanaadan giigissanaw ootseedda.

¹³ K'ay nuuni ubbay S'oossaa Na'aa ammaninanne erina beettiyaa ittip-petetsaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa dic'ciide, donzza asaa gidanaadaana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shoc'ettiide, barenttu c'immiyaa han-otaan asaa balaa ogiyaa kaaletsiyaa geniyaa asaa timirttiyaa c'arkkuwaa ubbaan sugettiidde, hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena.

¹⁵ Shin nuuni siik'otetsan tumuwaa haasayiide, huup'e gidiyaa Kirist-toosakko ubbabaan dic'c'anaw bessee.

¹⁶ Bollaa gidдон de'iyaa dumma dumma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay kumentsaa bollay barew imetteeddasaa ubbaan ittuu ittuwaanna gakettiide, ittippe oyk'k'etti utteedda; he dumma dumma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaa wode, kumentsaa bollay siik'uwaa dic'c'eenne barena kees's'ee.

Kiristtoosan Beettiyaa Ooratsa De'uwaa

¹⁷ Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odaynne markkattay. Hintte go"i bayinna k'ofaa k'oppiyaa Ayihuda gidenna asat-uwaadan de'oppite.

¹⁸ Unttuntu wozanay d'umaan de'ee; unttuntu ayinne erennawanttanne azazetena diraw, S'oossay immiyaa de'uwaappe haakkeeddino.

¹⁹ Unttuntu matan yeella giyaawe baawa; unttuntu woshummaw kajjee-lanaw barenttu huup'iyaa aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayin-naan ootsanaw loytsi yorattiyaawantta.

²⁰ Shin hintte Kiristtoosawaa hewaadan tamaribeykkita.

²¹ Aabaa tumu siseeddita; k'ay tumatetsaykka Yesuusan de'iyawaa, aappe tamaareeddita.

²² Hintte kase de'iyaa de'uwaa aggite; k'ay bare c'immiyaa amuwaan d'ayiyaa hintte ec'a asatetsaa d'ayissite.

²³ Hintte wozanaynne k'ofay ubbaanna ooraa's'anaw bessee.

²⁴ Tumu s'illotetsaaninne geeshshatetsaan S'oossaa leemisuwaan med'etteedda ooratsa asatetsaa mayyite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristtoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw, Asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee.

²⁶ Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uwaa nagaraa ootsoppite. Hintte hank'k'uwaa de'ishshin, away wuloppo.

²⁷ S'alahew s'oo'iyaa immoppite.

²⁸ Wuu"iyaa uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; shin hewaa aggiide, hiyyeesatuwaa maaddanaw, bare kushian lo"obaa ootsiidde daaburo.

²⁹ Hintte haasayay sisiyaawantta go"ana mala, koshshiyaawaadan mentsetsiyaa lo"o k'aalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka kesoppo.

³⁰ S'oossay hinttena woziyaa gallasaw hintte attametti utteedda S'oossaa Geeshsha Ayaanaa kayyoyoppite.

³¹ Is's'iyaa hanotaa, yiluwa, hank'k'uwaa, waasuwaanne c'ashshaa ub-baa iitatetsaa ubbaanna hintteppe d'ayissite.

³² Ittuu ittoo keekitenne k'arettite; k'ay S'oossay Kiristtoosa baggana hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka ittuu ittuwaa atto giite.

5

Poo'uwaan De'ite

¹ Simmi S'oossay siik'iyaa naanatuwaadan, Aa malatite.

² K'ay Kiristtoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyaa S'oossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaaninne imotaa ootsiide immeeddawaadan, hinttekka siik'uwaan de'anaw bessee.

³ Shin S'oossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte gidдон woshummiyaawenne tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo.

⁴ Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo besse-nawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, S'oossaa galatanaw bessee.

⁵ Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoppe, Kiristtoosa kawutetsaanne S'oossaa kawutetsaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyin-niyaawaappe dummattenna.

⁶ Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe, hawaa gaasuwaan S'oossaa hank'k'uu azazettena asaa bolla yaana.

⁷ Simmi hewaa mala asaana zuppetoppite.

⁸ Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'eeddita; shin Godaa baggana ha'i poo'uwaan de'iita; poo'uwaan de'iyaa asaadan poo'uwaan hamettite.

⁹ Ayaw gooppe, poo'uu lo"otetsaa, s'illotetsaanne tumatetsaa ubbaa ayifee.

¹⁰ Godaa nashechchiyaabay ayentto taaarite.

¹¹ Go"i bayinna d'umaa oosuwaa k'onc'c'issi bessiteppe attin aanana walakettoppite.

¹² Unttuntu geeman ootsiyaawe haray atto haasayiyaawekka pokkee.

¹³ Shin ubbabay poo'uwaa kesiyaa wode, k'onc'c'iyaan beettana; ayaw gooppe, k'onc'c'iyaan beettiyaa ubbabay poo'uwaa.

¹⁴ Hewaa diraw,
«Gem"ishiyaawoo, beegotta;
hayk'uwaappekka dendda;
Kiristtoosi new poo'issanawaa»
yaagee.*

¹⁵ Simmi hintte waan de'intto akeekite; aad'd'edda eratetsaanna de'iyaa asaadan de'iteppe attin, aad'd'edda eratetsay bayinna asaadan de'oppite.

¹⁶ Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiya hinttew danddayettowaadan lo"otetsaw go"ettite.

¹⁷ Hewaa diraw, Goday koyyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeyaa gidoppite.

¹⁸ K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'ennaan kumooppe attin, hinttena bayizziyaa woyniyaa giyaa eessaa ushiide matsottoppite.

¹⁹ Mazimuriyaa yetsaan, galatiidde yes's'iyawaaninne ayaana yetsaan ittuu ittuwaanna haasayite; k'ay galatiyaa yetsaaninne mazimuriyaa yes's'iyawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yes's'ite.

²⁰ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan, Aawuwaa S'oossaa ubbabaw ubbaa wode galatite.

5:2 Kes. 29:18; Maz. 40:6 * 5:14 Hawe mazimuriyaa gidiiidde ammaneedda Asay s'ammak'ettiyaa wode yes'ettiyaawaa.

Asinaabaanne Machchattibaa

- ²¹ Kiristtoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.
- ²² Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite.
- ²³ Ayaw gooppe, Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaadan, asinaykka bare machchattiw huup'e; k'ay Kiristtoosi bare huup'iyaa, bare bolla gidiyaa woosa golliyaa ashshiyaawaa.
- ²⁴ Shin woosa gollii Kiristtoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu k'ay barenttu asinaw ubbabaan moodettanaw bessee.
- ²⁵ Asinatoo, Kiristtoosi woosa golliyaa siik'iide, bare huup'iyaa iziw immeeddawaadan, hintteikka hintte machchatuwaa siik'ite.
- ²⁶ I woosa golliyaa bare k'aalaaninne haatsaan meec'c'i geeshshiide, S'oossaw dummayanaw hawaa ootseedda.
- ²⁷ Kiristtoosi woosa golliyaa k'itay woy deemuwaa c'id'd'issiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne borettennawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw koyyeedda.
- ²⁸ Simmi k'ay asinay bare machchatto bare bollaadan siik'anaw bessee; bare machchatto siik'iyaa bare barena siik'ee.
- ²⁹ Ayaw gooppe, bare bolla is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa golliyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bolla muzeenne naagee.
- ³⁰ Ayaw gooppe, nuuni Aa bolla duma duma asatetsaa.
- ³¹ S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa"uukka itti ashuwaa gidana» yaagee.
- ³² Ha s'uuray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe Kiristtoosabaanne woosa golliyaabaa odee yaagay.
- ³³ Gidooppekka, k'ay asinay huup'iyaa huup'iyaa machchiyaa bare huup'iyaa siik'anaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6*Yeleddawanttubaanne Yellettedda Naanatuwaabaa*

- ¹ Naatoo, hinttena yeleddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayaw gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa.
- ²⁻³ «New ubbabay lo"anaadaaninne sa'aan ne laytsay aduk'k'anaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha» giyaa azazuu S'oossay immana geedda hidootaana de'iyaa koyiro azazuwaa.
- ⁴ Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichiteppe attin, untuntta hank'k'etsoppite.

Godatuwaabaanne Ayilatuwaabaa

- ⁵ Ayilatoo, Kiristtoosaw ootsiyaawaadan, hintte godatoo yashshatetsaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azazettite.
- ⁶ S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristtoosa ayilatuwaadan, wozanaappe ootsiteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite.
- ⁷ Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe oot-site.
- ⁸ Ayile gidina woy womaannuwaa gidina, I ootsiyaa lo"o ooso ubbaw Goday huup'iyaa huup'iyaa woytanawaa eriita.

⁹ Godatoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, untuntntoo hewaadan ootsite; hinttenanne untuntnta gatsi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwaan de'iyawaa eriita.

S'oossaa Olaa Miishshatuwaabaa

¹⁰ Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode min-nite.

¹¹ S'alahiyaa iita c'imuwaa te"anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite.

¹² Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyaa iita ayaana wolk'k'atuwaanna, mooddiyaawanttunna, godatetsay de'iyawanttunanne ha d'uma biittaa mooddiyaawanttunna olettiyaawaappe attin, asaana olettokko.

¹³ Hewaa diraw, iita gallasaan* te"anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw wad'ettowaappe guyyiyaan, min ek'k'anaw hintte danddayana mala, S'oossaa olaa miishshaa ubbaa oyk'k'ite.

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, s'eessan sak'k'iyaa danc'c'iyawaadan tumatetsaa danc'c'iide, tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan s'illotetsaa mayyiide, hintte gediyaan c'aammaa wotsiyaawaadan sarotetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw giigiide, min ek'k'ite.

¹⁶ He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubbaa wode gondalliyaadan oyk'k'ite.

¹⁷ Atotetsaa huup'iyaan wotsiyaa birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay Geeshsha Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa k'aalaa oyk'k'ite.

¹⁸ S'oossaa woossiiddenne Aa maaduwaa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha Ayyaanan S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppite; geeshshatuwaa ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite.

¹⁹ K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uuraa odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide, haasayyaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite.

²⁰ Taani ha"i k'ashuwaan de'ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitet-teeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite.

Wurssetsa Sarotaa

²¹ Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hinttekka eranaadan, nu siik'o ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo odanawaa.

²² Nuuni ubbay waan de'into hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa hinttekko kiittaaad.

²³ S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotetsayenne siik'otetsay ammanuwaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido;

²⁴ Dochchenna siik'uwaan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'iyaa ubbatuwaanna S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

* **6:13 iita gallasaan:** Ha"i de'iyaa wodiyaawoy hayk'uwaawoy gallassaa woy wurssetsaa pirddaawoy mura gallassaa giyaawaa. **6:14-15** Isa. 52:7 **6:17** Isa. 59:17 **6:21** Kit. 20:4; 2 S'im. 4:12 **6:21** K'ol. 4:7-8

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Mak'idooniyaa gidduwaan de'iyaa Roomen omoodetteedda Pilip'p'isiyoosa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawanttussa. Hawanttu P'awuloosi koyro ammansiiide shiishsheeddawantta. Unttuntu Roome gade yeletaa gido dirawunne k'aykka kare gadeppe yeedda wogaaninne ammanuwaan daroppe ayyiino. P'awuloosa bollan unttuntu daroppe hank'k'etteedda gaasuukka hawaa (Kit. 16:20). Ha kiitay s'aafetteeddawe, hara ammaniyaa oosanchchatuu P'awuloosa k'ofaa p'alk'k'i p'alk'k'iide waayissiyaa wodiyaannanne Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttu gidдон denddeedda worddo timirttiyaa gaasuwaan Aa wozanay daro kayyottiide me"eedda wodenne k'asho golliyaan I de'iyaa wodiyaanna. Gido shin, P'awuloosi Yesuusi Kiristtoosa minisiide ammaniyaa asaa gideedda diraw, ha kiitaa bollan k'onc'c'iide beettiyaawe nashechchaanne kumentsaa ammanettiyaawaa.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeedda koyro gaasuu Aa metuwaa wode Aa maaddanaw Pilip'p'isiyoosa ammaniyaa Asay imotaa aw kiiteedda diraw, unttunta galatanaassa. Aa bollanka unttuntu bollanka dumma dumma metuu gakkeeddawaa gidoopekka, unttuntu s'alana malanne kumentsaa ammanettiide de'ana mala, ha gaketteedda injjiyaan unttunta mentsetsee. Ayyuwaanne otoruwaa diggiide, Yesuusi Kiristtoosa ashikketetsan unttuntu kumana mala, minisiide unttunta hassayisseedda. Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gideeddawaan unttuntu demmeedda de'uu S'oossaa aad'd'o keekatetsaappe pultteeddawaanne unttuntu ammanuwaan akkeeddawaa gidiaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawaan beetteeddawaa gidennawaa unttunta hassayissee. Yesuusi Kiristtoosanna ittuwaa gidiide de'iyaa ubbatoo S'oossay immiyaa sarotetsaabaanne nashechchaabaa unttunttoo s'aafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechchaa, ammanettiyaawaa, ittippetetsaanne Kiristinnaa ammanuwaaninne de'uwaan minniide de'iyaawaa geeshshide bessiyaawaana. Hewaa bollakka gujjiide, P'awuloosi Pilip'p'isiyoosan de'iyaa ammaniyaa asatuwaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaa k'onc'c'issee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-11

P'awuloosaw de'eedda de'uwaa hanotaa 1:12-26

Kiristinnaa de'uwaa leemisuwaa 1:27–2:18

S'imootoosawunne Ep'afiroodiituussaw de'iyaa k'ofaa 2:19-30

Ammanuwaa ek'ettiyaawanttuppe naagettana mala odetteeddawaa 3:1–4:9

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttoo shiishsheedda galataanne mak'k'uwaa 4:10-20

Wurssetsaa k'utiyaa 4:21-23

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchatuu P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristtoosa Yesuusan de'iyaawanttoo, Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan

de'iyaa geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletsiyaawanttoonni maaddiyaawanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto.

² Nu Aawuwaa S'oossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Taani hinttena hassaiyaa wode ubbaan ta S'oossaa galatay.

⁴⁻⁵ Hintte koyiro gallasaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo ubbaw nashechchan S'oossaa woossay.

⁶ K'ay hinttenttu gidдон lo'o oosuwaaw doommedda S'oossay, Kiristtoosi Yesuusi simmiyaa gallassay gakkanaw polanawaa eray.

⁷ Taani hinttenttoo ubbaw hewaadan k'oppanaw bessee; ayaw gooppe, taani hinttena ubbaa wode hassayay. Ha'i taani k'ashuwaan de'iyawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, k'ay wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay taw kaac'eedda kaac'aa hinttekka taananna gishi akkeedda.

⁸ Ayaw gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiyaa siik'inaan ay keenaa siik'into, S'oossay taw markka.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe hawaa; lo'obaa ayaanneekka dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uu tumu eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji dic'anaadan, S'oossaa woossay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallasan hinttenttu sureenne pokkuu baynnawantta gidana.

¹¹ K'ay hinttenttu shemppuukka S'oossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaaw s'illotetsaa ayfiyaa ayifana.

P'awuloosa K'ashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggibeenna

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha taana gakeeddawe mishi-raachchuwaa k'aalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana mala koyyay.

¹³ Taani Kiristtoosa diraw k'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaaw naagiyaaw ubbatuunne hawaan de'iyaa haratuu ubbatuu eriino.

¹⁴ K'ay taani k'ashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawanttu Godan loytsi ammanettiide, S'oossaa k'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'aliide odanaadan maaddeedda.

¹⁵ Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa odiino; shin haranttu lo'o amuwaan odiino.

¹⁶ Hawanttu S'oossay taw wonggalaa naagiyaaw oosuwaaw immedda diraw, siik'iide k'aalaa odiino.

¹⁷ Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waaiyaa ahanawaa untunttoo malatina, barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino.

¹⁸ Ayinne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani nashettana.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiyaa maaduwaan attanawaa eray.

²⁰ Ta wolk'k'aama amuunne S'oossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyaaw naaguu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'k'inakka yayyenaan, kasewaadan ha'ikka ta kumentsaa asatetsan Kiristtoosi bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibankka yeellatennaan attanaassa.

²¹ Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristtoosa; k'ay hayk'uukka taw go"a.

²² Shin taani pas'a de'iyawaan daro go"iyaawaa ootsanawaa gidoope, hak'awaa dooranentto taw erettenna.

²³ Taani ha laa"u yewatuwaan metootay; ha de'uwaappe shaaketanawunne k'ay Kiristtoosanna ittippe de'anaw amottay; Kiristtoosanna ittippe de'iyawe ubbaappe aad'd'eedda daro lo"obaa.

²⁴ Shin taani hayk'k'iyawaappe hinttenttu diraw pas'a de'iyawe hinttena daro koshshiyaawaa.

²⁵ Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; k'ay ammanuwaan hinttenttu dic'c'anaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna pas'a de'ana.

²⁶ Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaa yiyaa wode, Kiristtoosa Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'ek'ettiyaabay hinttenttoo darana.

²⁷ Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa de'uwaa de'ite; taani hinttena baade woy be'ana d'ayina, hinttenttu itti k'ofaan minniide ek'k'eeddawaanne, k'ay wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittippe baas'etiyaawaa sisana.

²⁸ Hintte morkketoo ayankka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu bashaa d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'oonissiyaa diraw, hinttenttoo atotetsaa d'iishissee.

²⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosaw ootsiyaa kaac'ay hinttena gakkeeddawe hinttenttu aan ammanana s'alalaassa gidennaan Aa diraw waayiyaakka akkanaaassa.

³⁰ Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa mala baas'iinne k'ay ha"ikka taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakkeedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

¹ Kiristtoosan hinttenttu de'iyaa de'uu hinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena mentsetsii? Geeshsha Ayyaanana hinttenttoo ittippetetsay de'ii? Hintte ittuu ittoo keekiiteennee k'arettiitee?

² Yaatoope, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninne k'ofaa poluwaan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite.

³ Hinttena siik'iyawaan woy c'ek'ettanaw koyyiyaa mela amuwaan it-tibaanne ootsoppite; shin ittuu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ittuu ittoo hinttenttu huup'iyaa kawushshite.

⁴ K'ay ittuu ittuwaa go"iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa go"iyaawaa koyyoppite.

⁵ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hinttenankka de'anaw bessee.

⁶ I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda;

shin I wolk'k'aan S'oossaa keena gidiyaa maatay de'iyawaaw
bessiyaawaadan paydibeenna.

⁷ Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide,*

ayiliyaa med'etaa akkeedda;
k'ay asaa malatiide k'onc'c'eedda.

⁸ I barena kawushsheedda;

hayk'oo, ubbaa haray atto,
mask'k'aliyaa bolla hayk'k'anawukka azazetteedda.

* **2:7 Ubbabaa aggiide:** I barena mela ootseedda guussaa.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay Aa loytshi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda;
 k'ay suntsaa ubbaappekka aad'd'iyaa
 d'ok'k'a suntsaa aw immeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, saluwaaninne sa'aan,
 sa'aappe garssan de'iyaa ubbay,
 Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbbatana.

¹¹ K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,
 S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa'aan De'iyaa Asaw Poo'o Gidiyaawaa

¹² Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ub-
 baan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha"i taani hinttenttu matan
 de'enna wodekka, hinttenttu kasewaappe aatsiide taw azazettanaw bessee;
 yashshatetsaaninne kokkorssaan hinttenttu atosetsaa polanaw ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaaninne k'ay
 I k'oppeeddawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu giddon ubbaa wode
 ootsee.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa giddon pokkuu baynnawantta,
 geeshshatuwaa, S'oossaa naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta
 gidite; k'ay zuuzummennan woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite.
 He asaa giddonkka saluwaan poo'iyaa s'oolinttiyaadan poo'iidde,

¹⁶ de'uwaa mishiraachchuwaa k'aalaa untunttoo odite; he wode ta daabu-
 raynne ta oosuu mela d'ayibeennawe erettiya diraw, Kiristtoosi simmiyaa
 gallassi taani hinttenan c'ee'ettana.

¹⁷ Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshshiyaa yarshshuwaa
 bolla ta suutsay ushshaa yarshshuwaadan gukkooppekka, taani nashettay;
 hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay.

¹⁸ Hewaadan hinttekka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe nashet-
 tite.

S'imootoosinne Eppafiroditoosi Ootseedda Oosuwaa

¹⁹ Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisaade nashettanaadan, S'imootoosa
 hinttekko ellekka yeddanaawaa Godaa Yesuusan ammanettay.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirggiyaa Aa mala
 Asay haray ooninne taw baawa.

²¹ Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huup'e go"aa koyyiino; Yesuusi
 Kiristtoosawaa koyyikkino.

²² Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaadan, S'imootoosi taananna it-
 tippe gidiide, wonggalaa oosuwaa ootseeddawaan, ammanettiya asaa
 gidiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita.

²³ Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade, ellekka Aa hinttekko
 yeddana gaade k'oppay.

²⁴ Taani ta huup'ew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanet-
 tay.

²⁵ Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidiide
 ootseeddawaa, oletteeddawaanne, k'ay taana maaddiyaawaan hinttenttoo
 kiitettiide ootseeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa k'oppaad.

²⁶ Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamotee; k'ay I saketteed-
 dawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee.

²⁷ I tumu sakettiide, hayk'k'i atteedda; shin S'oossay aw k'aretteedda;
 Aa s'alalaw gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka
 k'aretteedda.

²⁸ Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa be'iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irs's'anaadan, taani ellekka Aa hinttekko yeddana.

²⁹ Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaa nashechchan Aa mukkite; k'ay Aa malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite.

³⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'ew taana maaddana dandayenna maaduwa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwa diraw, bare shempuwa sheneko giide, hayk'k'i atteedda.

3

Tumu S'illotetsaa

¹ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase s'aafeddawaa zaaretsaade s'aafiyaawe taana waayissenna; k'ay he s'aafiyaawe hinttena naagana.

² Iitabaa ootsiyaawanttuppe, he kanatuwa eeshshay de'iyawanttuppe, k'as's'aray koshshee giyaa asatuwaappe nagettite.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaanan S'oossaw goyinniyya dirawunne nu de'uwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyya diraw, tumu k'as's'araa k'as's'aretteddawantta; asatetsaa bolla oosettiyaawan ammanokko.

⁴ K'ay taw ta huup'iyankka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay asayenne bare asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee giide k'oppooppe, taani aappe loytsa aad'd'ay.

⁵ Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan* k'as's'arettaad. Taani yele-taan Israa'eeliyya; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiaa naagiyaawaan gidoope, taani Parisaawe;

⁶ Ayihuda ammanoo seelaa gidoope, taani ammaniyaawantta waayis-saaddi; itti uray Muse higgew azazettiide s'illiyaawaa bagga gidoope, taanan pokkobay beettibeenna.

⁷ Shin taana go"iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan pay-day.

⁸⁻⁹ Tumakka, hewanttu s'alalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesu-usa eriyaawe ubbabaappe loytsi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go"ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kirist-toosa demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan pay-day; taani Muse higgew azazettaade demmiyya ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, S'oossay immiyya s'illotetsay, ammanuwaan S'oossaa matappe yiyaa s'illotetsay taw ha"i de'ee.

¹⁰⁻¹¹ Taani Kiristtoosanne Aa dendduwaa wolk'k'aa eranaw koyyay; yaataade taani ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyaa aanana waayettanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amot-tay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Wos's'iyawaa

¹² Taani ha"i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kirist-toosi Yesuusi taana barew ootseedda woytaa demmana gaade elleellay.

¹³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade k'oppikke; shin taani ittibaa ootsay; taappe guyyenna de'iyawaa dogaa sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw wad'ettay.

¹⁴ S'oossay Kiristtoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw wos'ay.

* **3:5** Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan: Hawe Ayihudiyya attuma naanay yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan k'as's'arettiyaawaa bessee.

¹⁵ Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa k'oppanaw bessee; k'ay hintteppe amareedawanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana.

¹⁶ Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda maaraadan, ane sint-saw he maaraa kaalloytte.

¹⁷ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hintteikka nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo kase c'oratoos odaaddi; k'ay ha'i laa'entsuwaakka afos's'aadde hinttenttoo oday; Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eeddawoo barenttu shemppuu barena morkke ootseedda daro asatuu de'iino.

¹⁹ Unttuntu wurssetsay bashshaa; unttuntu uluu unttunttoo S'oossaa; yeellatanaw bessiyaawan unttuntu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa s'alalaa k'oppiino.

²⁰ Ayaw gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna ashshiyaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa naageetto.

²¹ Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw danddayiyaa bare wolk'k'an, nu daaburanchcha asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa malatissiide ootsana.

4

Wurssetsa Zoriyaa

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani siik'iyaaawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'k'u ootsiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'k'anaw bessee.

² Ewoodenne Sins's'iikee, hinttenttu laa"uukka k'ofaan ittuwaa gidiide, Godan de'anaadan, taani hinttena zoray.

³ K'ay taananna ootsiyaa ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaa maaddanaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, unttuntu taanannanne unttuntu suntsay S'oossaa de'uwa mas'aafan* s'aafetteedda K'alemins's'oosanna k'ay taananna ittippe ootsiyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw daabureeddino.

⁴ Godaanna hinttenttu de'iyaa de'uwaan ubbaa wode nashettite; taani hawaa gujjaadekka gay; nashettite.

⁵ Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana.

⁶ S'oossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan Aa loytsi galatiidde, hinttena koshshiyaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirgoppite.

⁷ K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana naagana.

⁸ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu wozanaan lo"obaanne galatissiyaawaa k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siik'uwaa ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa k'oppite.

⁹ Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa.

Barew Kiitetteedda Imotaw P'awuloosi Galateeddawaa

* **4:3** S'oossaa de'uwa mas'aafan: S'oossaa asaa suntsay s'aafettiyyaa mas'aafaa.

¹⁰ Shin daro wodiyaappe guyyiyaan, ha"i hinttenttu tawaa laa'entsuwaa k'oppanaw doommedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo injjetennan is's'eeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppiita.

¹¹ Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyababay taw gidana[†] giyaawaa taani tamaaraad.

¹² Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaaawekka ayentto eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne palahaa tamaaraad.

¹³ Kiristtoosi taw immedda wolk'k'an, ubbabaa ootsanaw taani dand-dayay.

¹⁴ Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loyt-seeddita;

¹⁵ Pilip'p'isiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte gid-don odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana am-maniyaa hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hint-tenttu huup'ew eriita; k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, taana metuu oyk'k'eedda wode, haray atto taani Teselonk'k'en de'ishshinkka taana zaari zaariide maaddeeddita.

¹⁷ Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa s'alalaa akkanaw koyyikke.

¹⁸ Shin taani hinttenttu immeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiyaa ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa mala.

¹⁹ K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena koshshiyaawaa ubbaa hinttenttoo immana.

²⁰ Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

²¹ Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de'iyaa ishatuu hinttena saro giino.

²² Hawaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aatsiide Kaatiyaa K'eesaare golliyaan de'iyaaawanttu hinttena saro giino.

²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

[†] **4:11 Taw de'iyababay taw gidana:** Taw de'iyabaan taani shemppay, kallay, woppu gay. **4:15**
2 K'or. 11:9 **4:16** Kit. 17:1 **4:18** Kes. 29:18

P'awuloosi K'olaasiyaasa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'olaasiyaasa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Efe-soone asaw s'aafetteedda kiitaanna itti wodiyaanna malatee. Hewekka K'eri Iisiyaan, Efesooneppe away doliyaa baggana beettiyaa K'olaasiyaasan de'iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiide laa"uwaa gidдон de'iyaa dum-matetsay, K'olaasiyaasa asaw s'aafetteedda kiitay Kiristtoosi med'etaa ub-baw huup'e gidiyaawaa bessiya wode Efesoona asaw s'aafetteedda kiitay k'ay Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaa bessee. Ha asatoo k'aalaa markkatteeddawe P'awuloosa gidana d'ayooppekka, Roome gadiyaan, Iisiyaa waanna katamaa gidiyaa Efesooneppe untunttoo ootsiyaa asatuwaa kiittiyaawe Aa gidiyaa diraw, K'olaasiyaasawukka aawotiyaa hanotay aw de'ee. K'olaasiyaasa ammaniyaawanttu gidдон, «S'oossaa eranawunne kum-mentsaa atotetsaa demmanaw, Asay ubbay ayaana wolk'k'atoonne maatay de'iyaaawanttoo goyinnanaw koshshee» yaagiyaa worddo asttamaaratuu de'iyaaawaa P'awuloosi siseedda. Ha asttamaaratuu harabaa k'ay, «Asay ub-baykka k'as's'araa malatiyaa wogattoo moodettanawunne k'umaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee» yaagiino.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe tumanchcha gidiyaa Kiristtinnaa kiitaa odiyaawaan, untunttu worddo timirttiyaa p'alk'k'anaassa. I zaareedda zaaruwaappe waannatiyaawe «Yesuusi Kiristtoosi kumentsaa atotetsaa im-manaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatu aappe haassanaw danddayiino» yaagiyaawaa. S'oossay Kiristtoosa baggana ha alamiyaa med'd'eedda. K'ay Aa baggana zaariide Aa barekko ahana. Ha alamiyaw Kiristtoosa wozanaappe ammaniyaawaa s'alalaan atotetsaa hidootay de'ee. Hawaa maaran P'awuloosi ha wolk'k'aama timirttii ammaniyaa asaa de'uwaan waaniide oosuwaan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa P'awuloosappe akkiide, K'olaasiyaasa gatsanaw kiitetteedda Tiikiik'oosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidiyaawaa be'iyaaawe go"iyaawaa. Waaniide gooppe, P'awuloosi ha Anaasimoosa geetettiyaa bare oosanchchaabaa dentsiide, Pilimoonaw hara kiitaa s'aafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Kiristtoosa eeshshaanne oosuwaa 1:9–2:19

Yesuusan beettiyaa ooratsa de'uwaa 2:20–4:6

Wurssetsaa k'utiyaa 4:7-18

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawaa gideeddawenne nu ishay S'imootoosi,

² K'olaasiyaasa giyaa katamaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo, Kiristtoosan ammanetteeda ishato ha dabddaabbiyaa s'aafetto.

S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Nuuni hinttenttoo woossiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossaa ubbaa wode galateetto.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu ammaniyaawaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa siik'iyaaawaa siseeddo.

⁵ Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekko yeedda wode, S'oossay sintsaappe immana geeddawaa siseeddita. Simmi hinttenttu ammanuunne siik'uu saluwaan giigiide naagiya, S'oossay sintsaappe immana geeddawan doometteedda.

⁶ He wonggelii hinttekko gakkeedda; hinttenttu Aa sisodeppenne S'oossaa aad'd'o keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttenttu gidдон de'iyawaadankka, biittaa ubbaan anjjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.

⁷ Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppaafi-raappe tamaareeddita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide ootsiyaawe,

⁸ S'oossaa Ayyaanay haratuwaa hinttenttu siik'iyawaa nuw odeedda.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallasaappe doommiide, S'oossay hinttenttoo bare sheniya eriyaa eratetsaa, S'oossaa Ayyaanay immiyaa aad'd'eedda eratetsaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balenaan S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Goday koyyiyaawaadan hinttenttu de'anawunne, ubbaa wode Aa nashechchiyaabaa ootsanaw danddayana; hinttenttu ootsiyaa lo"o oosuwaa ubbaan hinttenttu de'uu go"ana de'iyawaa gidanawaa; k'ay S'oossaa eriyawaan dic'c'i dic'c'i baanita.

¹¹ Hinttenttu ubbabaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayanaadan, S'oossay bare bonchchuwaa gitatetsaadan immiyaa wolk'k'aa ubbaan minnite.

¹² K'ay S'oossaa naanaatoo giigeedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna danddayisseedda S'oossaa Aawuwaa galatite.

¹³ I nuuna d'umaa wolk'k'aappe ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutet-saakko pintseedda.

¹⁴ K'ay I bare Na'aan nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristtoosa S'oossatetsaanne Aa Oosuwaa

¹⁵ Kiristtoosi beettana S'oossaa k'onc'c'issiyaawaa; I med'etteeddawaa ubbaappe aad'd'iyaa bayira Na'aa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawanttu, beettenawanttu, ayyaanatuwaappe beettiya wolk'k'ayenne godatetsay, d'ok'k'atetsayenne maatay, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda.

¹⁷ I ubbabaappe kase de'eedda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee.

¹⁸ I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayk'uwaappe denddeedda Bayira Na'aa gideedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee.

²⁰ Yaatina S'oossay Kiristtoosa baggana ubbabaa barenanna sigetsanaw yewuwaa k'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaa barenanna sigetseedda.

²¹ Hawaappe kase, hinttenttu iitabaa k'oppeedda dirawunne ootseedda diraw, S'oossaappe shaakettiide, Aanana morkketteeddita.

²² Shin S'oossay ha"i hinttentta pokkobay bayinnawanttanne k'ay geeshshatuwaa ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'k'eeddawaa asatetsan barenanna hinttentta sigetseedda.

²³ Hewe hinttenttu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishiraachchuwaa k'aalaa sisiide, sintsaappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'ooppe hanana; he wonggalaa mishiraachchuu sa'aan de'iyaa med'etaa

ubbaa matan odetteedda. Taani P'awuloosikka mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootseedda Oosuwaa

²⁴ Taani hinttenttoo waayetteedda diraw, ha'i nashettay; Kiristtoosi bare huup'ew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayettishin pac'c'eeddawaa taani ta bollaa sakuwaan kuntsay.

²⁵ S'oossay taana hinttentta maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyaa k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda.

²⁶ Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw erettennaan geemmiide de'ee; shin barena ammaniyaawanttoo S'oossay ha'i k'onc'c'isseedda.

²⁷ S'oossay Ayihuda gidenna asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyyeedda; ha asaw ha'i k'onc'c'eeddawe ayee gooppe, Kiristtoosi hinttenttun de'iyawaa; hewaa giyaawe S'oossaa bonchchuwaa aanana hinttenttu akkanawaa.

²⁸ Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristtoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko shiishshana mala, nuw aad'd'eedda eratetsaa ubbaan hinttentta seerettonne tamarisheetto.

²⁹ Taani hawaa polanaw, taanan ootsiyaa Kiristtoosi taw immiyaa wolk'k'an baas'etaynne daaburay.

2

¹ Taani hinttenttoonni Lodoock'iyaa giyaa katamaan de'iyaa asatoonni k'ay taana be'ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditantto hinttenttu erana mala koyyay.

² Unttuntu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiyaa duretetsaa ubbaa unttuntu akkana malanne k'ay unttuntu S'oossay asaw k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana mala, taani daaburay.

³ Geeman S'oossay minjjeedda eraynne aad'd'eedda eratetsay ubbay Aan de'ee.

⁴ Ooninne hinttentta c'immiyaa k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta hassayissay.

⁵ Ayaw gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de'ooppekka, ayyaanan hinttenttunna de'ay; hinttenttu de'iyaa maaraanne Kiristtoosa hinttenttu minniide ammaniyaawaa be'aade nashettay.

Kiristtoosan Beettiyaa Kumentsaa De'uwwaa

⁶ Simmi hinttenttu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite.

⁷ Aan s'ap'uwwaa yeddiide dic'c'ite; hinttenttu tamaareeddawaadan amanuwaan minnite; S'oossaa ubbaa wode galatite.

⁸ Kiristtoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaa timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela c'imuwaan hinttentta ooninne omoodenna mala naagettite.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay de'ee.

¹⁰ K'ay ubbaa ayyaanatuwaa kaappotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyaa Kiristtoosappe kumentsaa de'uwwaa demmeeddita.

¹¹ Hinttenttu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha med'etaa diggiyaa k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa gidennaan Kiristtoosi ootseeddawaa.

¹² Hinttenttu s'ammak'etteedda wode, Kiristtoosanna moogettiide, Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa wolk'k'aa ammaneedda diraw, ooratsa de'oo s'ink'k'atan Kiristtoosanna ittippe denddeeddita.

¹³ Hinttenttu hinttenttu naak'uwaaninne hinttenttu ec'a asatetsaa k'as's'aretennan aggeeddawan hayk'k'iide de'iyaa wode, S'oossay hinttenttu naak'uwaa atto giide, Kiristtoosanna hinttentta pas'a wotseedda.

¹⁴ Nuuna is's'iyaa, ac'uwaa paramaa Aa c'aak'uwaanna ittippe S'oossay daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, ogiyaappe diggeedda.

¹⁵ Kiristtoosi he mask'k'aliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi akkiide, bare s'oonuwaanne omoodetteeddawantta k'onc'c'iyaaan besseedda.

¹⁶ Hewaa diraw, muusaa woy ushshaan, baalaa gallassaa woy age-nay s'eeriyaa wodiya bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁷ Hawanttu sintsaappe yaana yewatoo eeshuwaa; shin tumatetsay Kiristtoosawaa.

¹⁸ Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyiyaawe, be'ibeennawaa sas'aan be'aaddi giide otorettiyaawe, asatetsaa k'ofaan c'oo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁹ Hewaa mala Asay huup'e gidiyaa Kiristtoosa minisi oyk'k'eeddawaa leppissee. Bollaa ubbay he huup'iyappe wolk'k'aa demmiide, bollan de'iyaa kuriyaannanne s'ap'uwaanna ittippe oyk'k'ettiide, S'oossay dichchiyaa dishuwaan dic'c'ee.

Hayk'uwaankka Pas'ankka Kiristtoosanna De'iyawaa

²⁰⁻²¹ Hinttenttu ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristtoosanna hayk'k'eeddita; yaatina, ayaw ha sa'aa wogaan de'iyaa asaadan de'iitee? «Oyk'k'oppa; baara be'oppa; bochchoppa» yaagiyaa higgetoo ayaw azazettiitee?

²² Ha ubbabaykka Asay med'd'eedda higgenne timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyaan d'ayana.

²³ Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawaan k'ay barenttu asatetsaa gil'k'k'issiyaawan aad'd'eedda er-anchcha malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go"enna.

3

¹ Simmi hinttenttu Kiristtoosanna hayk'uwaappe denddeeddawaa gi-dooppe, S'oossaaappe ushechcha baggana utteedda Kiristtoosi de'iyaa saan saluwaan de'iyawaa minisi koyyite.

² Saluwaan de'iyawaa hinttenttu k'oppaanaappe attin, sa'aan de'iyawaa k'oppoppite.

³ Ayaw gooppe, hinttenttu hayk'k'eeddita; k'ay hinttenttu shemppuu S'oossaan Kiristtoosanna geemmedda.

⁴ Hinttew de'o gideedda Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, he wode hinttekka aanana bonchchuwaan k'onc'c'ana.

Ec'aanne Ooratsa De'uwaa

⁵ Hewaa diraw, hinttenttu de'iyaa ha sa'aa amotuwaa wod'ite; hewantukka woshummiyaawaa, tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna.

⁶ Hawanttu gaasuwaan, S'oossay azazetena asatuwaa hank'k'ettanawaa.

⁷ Kase hinttenttu ha iita k'ofatuwaan de'iyaa wode untuntun moodetteeddita.

⁸ Shin ha'i hinttenttu k'ay hank'k'uwaa, yiluwaa, is'uwaa, hinttenttu doonaappe kesiya c'ashshaanne yeellaiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe d'ayissite.

⁹ Ittuu ittoo worddotoppite; ayaw gooppe, nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna hintteppe d'ayissi diggiide,

¹⁰ S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyaa eratetsaa ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayy-eeddita.

¹¹ Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteeddawaa woy k'as's'aretti-beennawaa, imatsatuwaanne ayinne tamaribeennawaa, ayiliyaa woy womaannuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huup'e allaallii Kiristtoosa; I ubbankka de'ee.

¹² Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawanttudan, geeshshanne siik'iyaa wantta gidiide, maarotetsaa, k'aretaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyaa kawushshiyaawaa, ashikketetsaanne danddayaa mayyite.

¹³ Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hank'k'etteeddawe de'ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hintteikka atto giite.

¹⁴ Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyaa siik'uwaa mayyite.

¹⁵ Kiristtoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa k'aalay hinttenttu wozanaan kumiide de'o; hinttenttoo de'iyaa aad'd'eedda eratetsaa ubbaan ittuu ittuwaa tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan S'oossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, S'oossaa suntsaa d'ok'k'u ootsiyaa yetsaa yes's'ite.

¹⁷ Hintte ay haasayyaawaa woy ay ootsiyaawaa gidoopekka, Aawuwaa S'oossaa Yesuusa baggana galatiidde, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite.

Ammaniyaa Asatuwaa Gollen De'anaw Bessiyaa Wogaa

¹⁸ Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.

¹⁹ Attuma asatoo, hinttenttu mac'c'a asaa siik'ite; untuntunna woppu giide de'ite.

²⁰ Naatoo, hinttentta yeleddawanttoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe, hinttenttu untunttoo azazettiyaawe S'oossaa daro nashechchee.

²¹ Aawotoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untuntta yiloyoppite.

²² Ayiletoo, sa'aan hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaan azazettite; Godaw yayyiide, suure wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne Asay be'o giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite.

²³ Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, wozanaappe ootsite.

²⁴ Godaa Kiristtoosaw hinttenttu ootsiyaa diraw, I barewanttoo immanaw giigissi wotseeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite.

²⁵ Balabaa ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan woytaa akkana; ayaw gooppe, S'oossay pirddiidde, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyawaa eriide, hinttenttu ayiletoo s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite.

Zoriyaa

² S'oossaa aggenaan woossite; k'ay woossiidda azallenaa, Aa galatiidde woossite.

³ K'ay hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'onc'c'ibeennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injjeyanaadan, nuwukka S'oossaa woossite; ayaw gooppe, ha"i taani k'asho golliyaan de'iyawee hewaassa.

⁴ K'aykka taani bessiyaawaa keenaa k'onc'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw S'oossaa woossite.

⁵ Hinttew de'iyaa wodiya go"i bayinnasaan d'ayissennan, ammanen-nawanttu matan c'inc'c'atetsaan de'ite.

⁶ Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasayay ubbaa wode, sisanaw lo"iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetsa Sarotaa

⁷ Nu siik'o ishay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda ammanettiya oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta erissana.

⁸ Taani Aa hinttekko kiittiyaawe, nuuni waan de'into hinttenttoo I odiide, hinttentta mentsetsana diraassa.

⁹ Anaasimoosi, ammanettiya siik'o ishay, hinttenttu gadewe, aanana ittippe hinttekko bee; untunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana.

¹⁰ Taananna k'ashuwaan de'iyaa Ariss's'irokoosinne Barnnaabaasaw aawuwaa gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan, Mark'k'oossi hinttekko booppe, wozanaappe Aa mukkite.

¹¹ Yoss's'ooosa giya Yesusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino.

¹² Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossaa minisi woossee.

¹³ Ayaw gooppe, I hinttenttoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giya katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.

¹⁴ Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'iitee yaagiino.

¹⁵ Lodook'iyaa de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa ammaniyaa asatoo nu sarotaa odite.

¹⁶ Ha dabddaabbiiya hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodook'iyaa ammaniyaawanttukka hinttenttoo yeddiya dabddaabbiiya nabbabite.

¹⁷ K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwa polanawaa dogoppa» yaagiide odite.

¹⁸ Taani P'awuloosi, ta kushiyan sarotaa s'aafeddawaa hawaa be'ite; taani k'ashuwaan de'iyawaa dogoppite.

S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Teselonk'k'e Mak'idooniyaa geetettiyaa Roomaa biittaw waanna katamato. P'awuloosi Teselonk'k'en ammaniyaawanttoo shiishsheeddawe, Pilip'p'isiyoosa biittaa yeggi beeddawaappe guyyiyaana. Gidoppe attishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw mateedda Ayihuda gidenna asatuu P'awuloosi tamarissiyaa, ammanuwaa timirttiyaa doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatuu P'awuloosa k'anaatiide, p'alk'k'etsaa dentseeddino. Hewaa diraw P'awuloosi Teselonk'k'e yeddiide, Beeriyaa geetettiyaa gadiyaa beedda. Takkiidde I K'oronttoosa gakeedda wode, matan Aa maaddiyaa S'imootoosi Teselonk'k'e biide simmowaappe guyyiyaan ammaniyaasaa hanotaa aw k'onc'c'issiiide odeedda.

P'awuloosi koyro kiitaa Teselonk'k'e asaw s'aafeeddawe, ammaniyaawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. I untuntu ammanuwaabaanne siik'uwaabaa lo'o woriyaa siseedda diraw, S'oossaa galatee. Kase I untuntu gidдон heezzu saaminttaa (Kit. 17:1-9) de'eedda wode, ay mala de'uwa de'eeddentto untuntta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa s'eelleeddawaan dendeedda ooshattoo zaaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareedawanttu: «Kiristtoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayk'k'eedda ammaniyaasay, Kiristtoosa simay immiyaa med'inaa de'uwa shaakki akkanaw danddayii? Kiristtoosi simmiide yaanawe awudee?» yaagiyaawantta. P'awuloosikka he gakettedda wodiya go"ettiide, «Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttenttu oosuwa ootsite» yaagiide untuntta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

P'awuloosa nashechchaanne galataa 1:2–3:13

Ammaniyaawanttu de'uwa kaaletsiyaa ogiyaa 4:1-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa 4:13–5:11

Wurssetsaa mak'k'uwa 5:12-22

K'utiyaa 5:23-28

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaasatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto; hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttoonni Godaa Yesuusi Kiristtoosawanttoo, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay gido.

Teselonk'k'e Asaa De'uwaanne Ammanuwaa

² Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwaa hassayeetto.

³ Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaa sintsan ammanuwaan hinttenttu ootseedda oosuwaanne, siik'uwaan hinttenttu daabureedda daaburaa, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosan hinttew de'iyaa hidootaan genc'c'iyaa genc'c'uwa ubbaa wode hassayeetto.

⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hinttena siik'iyawaanne hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni wonggalaa, wolk'k'aan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawaan hinttenttoo aheeddawaappe attin, asaa k'aalaa s'alalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de'iyaa wode, hinttenttu diraw waan de'eeddentto, hinttenttu eriita.

⁶ K'ay hinttenttu daro waayettooppekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwaanne Godaawaa kaalleeddita.

⁷ Hewaa diraw, Mak'idooniyaaninne Akaaiyaa giya gadiyaan de'iyaa ammaniya ubbatoo leemisuwaa gideeddita.

⁸ Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hintteppe kesiide, Mak'idooniyaaninne Akaaiyaa s'alalaan sisettibeenna; shin S'oossaa hinttenttu ammaniyaawe ubba saan sisetteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttekko beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeeddenttonne k'ay hinttenttu hinttenttu eek'aw ootsiyaawaa aggiide, worddotenna de'uwa S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huup'iyaa haasayiino.

¹⁰ K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe, nuuna sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa hinttenttu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2

P'awuloosi Teselonk'k'en Ootseedda Oosuwaa

¹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttekko beeddawe mela gidennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

² Shin nuuni hinttekko yaanaappe kase Pilip'p'isiyoosa giya katamaan waayetteeddawaanne boretteeddawaa hinttenttu eriita; daro p'alk'k'etsay de'ooppekka, hinttenttoo Aa mishiraachchuwa k'aalaa odana mala, S'oossay nuw minotetsaa immeedda.

³ Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna.

⁴ Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta gidina, nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni nu wozanaa s'omoosiyaa S'oossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko.

⁵ Nuuni hinttekko c'immiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyaa hanotaan yibeennawaa hinttenttu loytsi eriita; S'oossaykka nuw markka.

⁶ Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppennekka bonchchuwa akkanaw koyyibeykko.

⁷ Nuuni Kiristoosi kiitteeddawantta gidiidde, bonchchuwa hinttenttuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aata bare naanatuwa siik'uwaan dichchiyaawaadan, hinttenttu gidon ashikke gideeddo.

⁸ Hinttenttu nuw daro al'o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttenttoo immanawaa s'alalaa gidennaan, nu de'uwaakka hinttenttoo immanaw giigi utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo.

⁹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu akeekiita; hinttenttoo S'oossaa mishiraachchuwa k'aalaa odiidde, hinttena ayinne waayissenna mala, k'ammenne gallassi nuuni ootseeddo.

¹⁰ Nu de'uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, s'illonne borettennawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka.

¹¹ Nuuni hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan aawuu bare naanaw haniyaawaadan haneeddawaa eriita.

¹² Nuuni hinttena zoreeddo; mentsetseeddonne hinttenttoo markkatteeddo. Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiyaa de'uwaa hinttenttu de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaa gelanaad-daana.

¹³ Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, S'oossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay ammaniyaa hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Kiristtoosi Yesuusan ittuwaa gideedda Yihudaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantta, hinttenttu leemisettiita; hewanttu S'oossaa ammaniyaawantta. Ayihudatuu untuntta waayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa asaykka hinttena waayisseedda.

¹⁵ He Ayihudatuu Godaa Yesuusanne nabatuwaa wod'eeddino; k'ay nuuna yedersseeddino. Untunttu S'oossaa nashechchikkino; asaa ubbaakka is's'iino.

¹⁶ Ayihuda gidenna Asay attana mala, nuuni untunttoo k'aalaa odiyaa diggiino. K'ay untunttu nagaraykka ubbaa wode dari dari bee. Shin wurssetsaan S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'eedda.

*P'awuloosi Teselonk'k'e Asaa laa'entsuwaa
S'omoosanaw Amotteedda Amuwaa*

¹⁷ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni nu k'ofaan giden-naadan, asatetsaa s'alalaan hintteppe guutsaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni hinttekko simmiide baanaw koyyeeddo. Ubbaa taani P'awuloosi zaara zaaraade hinttekko baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay nuuna diggeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, nuuni be'ana gide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni c'ee'k'ettiyaa kalachchay oonee? Hinttena gidikkiteeyee?

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

¹ Hewaa diraw, nuw genc'c'anaw danddayettennan is's'eedda wode, Ateenaa giyaa katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo.

² Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwaan hinttena minisanaadan, S'oossaw ootsiyaa nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa S'imootoosa hinttekko kiitteeddo.

³ Ha waaiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayettanawaa kasetiide hinttenttoo odeeddo; k'ay hinttenttu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda.

⁵ Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayettennan is's'eedda wode, «Ooni eri s'alahiya kaappuu hinttena paac'c'ennan aggena. Nu daaburaykka mela gidennaan aggena» yaagaade hinttenttu ammanuwaa eranaw S'imootoosa hinttekko kiittaa.

⁶ Shin ha"i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, hinttenttu ammanuwaabaanne hinttenttu siik'uwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuw odeedda. K'ay nuuni hinttena be'anaw laamotiyaawaadan hinttekka

nuuna be'anaw laamotiidde, ubbaa wode nuw lo"obaa k'oppiyaawaa I odeedda.

⁷ Hewaa diraw, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu waayiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaa baggana hinttewaan nu minetteeddo.

⁸ Godan minniide hinttenttu de'ooppe, nuunikka ha"i de'eetto.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttebaw S'oossaa galateetto. Nuuni nu S'oossaa sintsan hinttenttu diraw de'iyaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto.

¹⁰ Nuuni hinttena be'anawunne hinttenttu ammanoo pac'ceeddawaa kuntsanaw, k'ammenne gallassi nu kumentsaa wozanaappe S'oossaa woosseetto.

¹¹ Nu Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi nuuni hinttekkoo biyaa ogiyaa nuw giigisso.

¹² Nuuni hinttena loytsi siik'iyaaawaadan, Goday hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uwaanne k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwaa hinttenttoo darissonne gujjo.

¹³ Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu S'oossaa, nu aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynawaa ootsiide, hinttena I mentsetso.

4

S'oossaa Nashechchiyaa De'uwaa

¹ Simmi wurssetsaan, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossaa nashechchanaw hinttenttu waan de'anaw bessintto, nuuppe tamaareeddita. Hewe hinttenttu kaseedeppe de'iyaa maaraa; shin ha"i hinttenttu kasewaappe loytsiide ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena woossettonne zoreetto.

² Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttenttoo immeedda azazuu hak'awentto, hinttenttu eriita.

³ Ayaw gooppe, S'oossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttenttu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa koyyee.

⁴ Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto* eranaw besseeppe attin,

⁵ S'oossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loytsi amottiyaawaan akkanaw bessena.

⁶ Nuuni k'ay kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttena minisi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naak'k'anawunne c'immanaw bessena.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna geeshshatetsaan de'anaw s'eeseeddawaappe attin, tunatetsaan de'anaw s'eesibeenna.

⁸ Hewaa diraw, ha timirttiyaa is's'iyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa S'oossaa is's'eeppe attin, asaa is's'enna.

⁹ Hintte hinttenttu huup'iyaan ittuu ittuwaa siik'anaadan, S'oossay hinttena tamarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishaturwaa wooti siik'anaw bessintto, nuuni s'aafanaw koshshenna.

¹⁰ K'ay Mak'idooniyaa biittaa ubbaan de'iyaa ishaturwaa ubbatuwaa tumu hinttenttu siik'iita. Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hewaappe gujji gujjiide untuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto.

* **4:4** *Geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto*: Guussay bare asatetsaa naagiide geeshshatetsaan de'anaw koshshiyaawaa bessee.

¹¹ Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de'uwaa de'ite. K'ay hinttena koshshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan ootsite.

¹² Hewaa gidoope, ammanennawanttu matan hinttenttu bonchchet-tananne k'ay hinttena koshshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayk'k'eedda
Asaynne Pas'a De'iyaa Asay Hananabaa

¹³ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'k'eedda asatuwaabaa hinttenttu er-ana mala koyeetto.

¹⁴ Nuuni Yesuusi hayk'k'eeddawaanne k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa ammaneetto; hewaadankka, S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'k'eeddawantta Yesuusanna ahanawaa ammaneetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni hinttenttoo odiiyaa Godaa k'aalay hawaa; nuuni, Godaa laa'entsuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyaaawanttu, hayk'k'eeddawanttuppe kasetokko.

¹⁶ Ayaw gooppe, Goday bare huup'iyaa azazuwaana, kiitanchchatuwaa kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa malakataa giiretsaanna saluwaappe wod'd'ana. Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanttu kasetiide hayk'uwaappe denddana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'iyaaawanttu, Godaanna c'arkkuwaa giddon gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan dend-dana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana.

¹⁸ Hewoo, ha k'aalaan ittuu ittuwaa mentsetsite.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

¹ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hana-nentto, wodiyaanne agenaa hinttenttoo s'aafanaw koshshenna.

² Ayaw gooppe, Godaa gallassay kayisuu k'amma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loytsi eriita.

³ Asay, «Ubbabay sara; ayaykka hanenna» giishshin, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'iyaaawaadan, bashshay untunttu k'oppennaan untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino.

⁴ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu d'umaan de'ikkita.

⁵ Hintte ubbay poo'uwwaa asanne gallassaa asaa; nuuni k'ammaa asaa woy d'umaa asaa gidokko.

⁶ Hewaa diraw, nuuni haratuu gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessena. Nuuni beegottanawunne wogaan de'anaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, gem"ishiyaawanttu k'amma gem"ishiino; matsot-tiyaawanttukka k'amma matsottiino.

⁸ Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de'anaw bessee. Nuuni ammanuwaanne siik'uwwaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'k'iide, nuuni hidootaan naagiyaa atosetsaa, birataa k'oobiyaadan, huup'iyaaan wot-sanaw bessee.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana atosetsaa demmanaw dooreeddawaappe attin, Aa hank'k'uwwaa akkanaw dooribeenna.

¹⁰ Nuuni pas'a gidina woy hayk'k'eeddawantta gidina, Kiristtoosanna ittippe de'ana mala, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda.

¹¹ Hewaa diraw, hinttenttu k'ay ha"i ootsiyaawaadan, haratuwaa mentset-sitenne ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetsa Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu giddon ootsiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletsiyaawanttanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woosseetto.

¹³ Unttuntu ootsiyaa oosuwa diraw, untunta loytsi bonchchitenne siik'ite. Ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite.

¹⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de'uwa de'iyawantta seerite. Yayyiyaawantta mentsetsite. Wolk'k'i baynnawantta maaddite. Asaa ubbaa danddayite.

¹⁵ Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagettite; shin ubbaa wode, ittuu ittoonni k'ay asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw minnite.

¹⁶ Ubbaa wode nashettite.

¹⁷ Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite.

¹⁸ Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay hintteppe koyyiyaawe hewaa.

¹⁹ Geeshsha Ayaanaa tamaa toyissoppite.

²⁰ Timbbitiyaa k'aalaa kad'oppite.

²¹ Ubbabaakka paac'c'ite. Lo"obaa oyk'k'ite.

²² Iita oosuwa ubbaappe haakkite.

²³ Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, S'oossay hinttenttu ayaanaa, shemppuwaanne asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago.

²⁴ Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa I polana.

²⁵ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite.

²⁶ Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite.

²⁷ Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa suntsan hinttena woossay.

²⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ittippe gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Kiristtoosa laa'entso yuussaa s'eelliaawaan denddeedda ooshay walas-saa med'd'iidde beedda diraw, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asaa gid-don metuu dariidde beedda. P'awuloosi Teselonk'k'e asaw s'aafeedda laa'entso kiitay, «Goday yaana gallassay mateedda» yaagiyaa ammanuwaa minisiide odee. P'awuloosi untunttoo odiidde, «Kiristtoosi yaanaappe kaseti-ide Kiristtoosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa itti, «Makkala asaa» geetettiyaa Kirist-toosa is's'iyaaawe kaaletsina alamiyaa bollan iitatetsayenne makkalay dari-idde baana» yaagiide untunttu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiitteeddawe nabbabiyaawanttoo, «Metuunne waayyii darooppekka untunttu barenttu ammanuwaan minnanaadan, ikka aanana ittippe ootsiyaawanttukka ootsiyaawaadan, untunttu barenttu de'oo koshshiyaawaa demmanaw, minniide ootsanaadan, hewaadankka k'ay lo'o oosuwa ootsanaw d'ibennaadan» yaagi untuntta minisiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Galataanne hadaraa 1:3-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa 2:1-17

Ammanuwaan de'uwaabaa mak'k'uwaa 3:1-15

Wurssetsaa k'utiyaa 3:16-18

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'k'en de'iyaa am-maniyaa asatoo ha dabddaabbiyaa s'aafetto. Hewanttu S'oossaa nu Aab-buwantanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawantta.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

³ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu ammanuu loytsi dic'c'iyaa dirawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uu dariyaa di-raw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, S'oossaa ubbaa wode galatanaw bessee.

⁴ Hewaa diraw, hinttentta yedesayenne waayiyaa ubbay gakkinakka hint-tenttu genc'c'iyawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossaa am-maniyaawanttoo odiidde, hinttewaan c'ee'etteetto.

⁵ Hinttenttu waayettiyaa S'oossaa kawutetsaw bessiyaawantta gidiide pay-dettana mala, S'oossay pirddiyaa s'illo pirddaa bessiyaa mallaa.

⁶⁻⁷ S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama kiitanchchatuwaanna tamaa lac'uwaa gid-don saluwaappe yiyaa wode, S'oossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayiyaa ahana. K'ay waayet-tiyaa hinttenanne nuuna shemppissana.

⁸ K'ay S'oossay barena erennawantanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana.

⁹⁻¹⁰ He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, untunttu Godaa sintsap-penne Aa wolk'k'aa bonchchuwaappe shaakettiide, med'inaa bashshaan murettana. Gaasuunnekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanet-teeda.

¹¹ Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossaa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woosseetto; hinttenttu lo"obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare wolk'k'an polo.

¹² Hewaan nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2

Yesuusa Laa"entso Yuussaabaa

¹ Ha"i nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaabawunne nuuni aanana de'anaw aakko shiik'anabaw,

² timbbitiyaa Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, «Godaa gallassay gakeedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woosseetto.

³ Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetide makkaliyaawenne k'ay nagaranchchay, bashshaa na'ay k'onc'c'ennaan de'ishshin, he gallassay gakkenna.

⁴ Asay goyinniyaa ubbabaanne Asay S'oossaa giyaa ubbabaa I is's'ana. I barena untunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossaa Geeshsha Golliiyaa geli uttiidekka, «Taani S'oossaa» gaana.

⁵ Hinttenttu hassaykkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi.

⁶ I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha"i yaanawaa ayay Aa tek'k'into, hinttenttu eriita.

⁷ Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha"i ootsee; shin he te"iyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, he makkalanchchay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwaan Aa wod'ana. K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuusaan Aa mulekka d'ayissana.

⁹ He makkalanchchay Sees'aanaa oosuwaan yiide, daro wolk'k'aan worddo malaataanne maalalissiyaawaa ootsana.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay d'ayiyaa asatuwaa duma duma iita c'imuwaan baletsana. D'ayiyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana.

¹¹⁻¹² Hewaa diraw, tumatetsaa ammanibeenna ubbaa asatuu, nagaraa ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirdettanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa untunttu giddo yeddana.

Atotetsaw Dooretteedda Asatuwaa

¹³ Shin Goday siik'iyaa nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossaa hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne tumatetsaa hinttenttu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw, S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda.

¹⁴ S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwaa k'aalaa baggana s'eeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa.

¹⁵ Simmi nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena nu doonaan gidina, woy nu dabddaabbiyaan gidina, tamarisseedda wogaa oyk'k'ite.

16-17 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu nuuna siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw med'inaa danddayaanne lo"o hidootaa immeeddawe, k'ay hinttenttu lo"obaa ubbaa ootsanaadaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minisonne mentsetso.

3

P'awuloosi, «Nuw Woossite» Yaageedda

¹ Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu gidдон, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuw S'oossaa woossite.

² K'ay Asay ubbay ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuw woossite.

³ Shin Goday ammansiyaawaa; I hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka naagana.

⁴ Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha"i ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka ootsanawaa Goday nuuna hinttewaan ammantsee.

⁵ Goday hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne Kiristtoosi im-miyaa danddayaakko kaaletso.

Kiitaa Kiitetti De'anawe Gidde

⁶ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de'uwa de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan hinttena azazeetto.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa wode azallibeena diraw, hinttenttu nuwaadan haniide de'anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaan eriita.

⁸ Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, k'ammanne gal-lassi daaburiiddenne jaamiidde ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa c'oo mibookko.

⁹ Nuuni hewaa ootseeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuw maatay d'ayina gidenna.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de'iiddekka, «Ootsanaw koyyenna uray ooninne mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo.

¹¹ Ayaw gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne ootse-nawanttu, azalla de'uwa de'iyaa amareeda asatuu hinttenttu gidдон de'iyawaa nuuni siseeddo.

¹² Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwa de'anaadaaninne ootsi-ide k'umaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeettonne zoreetto.

¹³ Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, lo"o oosuwa ootsanaw azaloppite.

¹⁴ K'ay nuuni ha dabddaabbiyaan kiittedda kiitaw azazetena uray ooninne de'ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite.

¹⁵ Shin ishaadan Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eelloppite.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁶ Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa wodenne ubbaa baggana sarotetsaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.

¹⁷ Taani P'awuloosi, ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaabbiyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa.

¹⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ub-baanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

S'imootoosa geetettiyaa, ammaniyaa yalagay, K'eeri Iisiyaa geetettiyaa sa'aan yeletteedda. I bare daay baggana Ayihude asaa; bare aabbu baggana k'ay Giriike asaa. I P'awuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyaa asaa; mishiraachchuwaa k'aalaa kiitaakka aanana maadettiide ootsiyaawaa. P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwaan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyaa asaa gidдон denddeedda worddo timirttiyaabaa minisiide ode. Ha imatsaa gideedda timirttii Ayihuda asatuwaa k'ofaappe baggaanne hara asatuwaa k'ofaappe bagga oyk'k'eeddawaa; «Hawe beettiyaa alamii nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gidiyaa diraw, Asay atosetsaa demmanaw duma gideedda S'uura eratetsaa eranaw, itti itti k'umatuwaa meennaan agganawunne machchiyaa akkenaaninne asinaa gelennaan de'anaw koshshee» yaagiyaa k'ofaa baaso ootsiide oyk'k'eeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide Aa kiitay ammaniyaa asaa ayissuwaabaanne goynnuwaa wogaabaa tamarissiyaa timirttiyaa; hewaadankka k'ay ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantunne untunta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de'iyawantta gidanaw bessinto odiyaabaa oyk'k'eedda. Wurssetsaan S'imootoosi Yesuusi Kiristtoosaw ootsiyaa lo'o oosanchchaa waaniide gidanaw danddayinttonne k'ay duma duma ammaniyaa asaa maabaraa sintsan aw de'iyaa aawotetsaw, P'awuloosi Aa zoreedda zoriyaa be'etto.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaabaanne untunttu gidдон ootsiyaa S'oossaa oosanchchatuwaabaa 1:3–3:16

S'imootoosaw Aa oosoo imetteedda timirttiyaa 4:1–6:21

¹ Nuuna ashshiyaa S'oossayenne nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi Kiristtoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristtoosi kiitteed-dawaa gideedda taani P'awuloosi,

² ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay new gido.

³ Taani Mak'idooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesoonen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyaa tamarissiino; hewanttu tamarissenna mala, aggite gaade oda.

⁴ Untunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa ag-ganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaaletsee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaan erettiyaawaa ootsikkino.

⁵ Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo'o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay bayinna ammanuwaappe beettiyaa siik'uwaa dentsetsanaassa.

⁶ Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino.

⁷ Unttuntu ayaa haasayinttonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiiyaa taaarissiyaawantta gidanaw koyyiino.

⁸ Asay bessiyaawaadan higgiiyan go"ettooppe, higgii lo"a gidiyaawaa nu-uni ereetto.

⁹ Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo"o asaw med'ettibeenna. Shin higgiiyaa mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchchatoo, nagaranchchatoo, geeshshatetsay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba wod'iyaawanttoo, shemppuwaa wod'iyaawanttoo,

¹⁰ woshummanaw kajjeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana woshummiyaawanttoo, asaa zal"iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan c'aak'k'iyaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gakettena ay oosuwa gidinakka ootsiyaawanttoo keseedda.

¹¹ He tumo timirttii anjjettedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwaan de'ee.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

¹² Taani ootsiyaa kiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka Aa galatay.

¹³ Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaawaanne tug-gaiyaawaa gidooppenne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne ammanabeenna diraw, S'oossay taana maareedda.

¹⁴ K'ay nu Goday zaway baynna bare aad'd'o keekatetsaa ta bollan gussiide, Kiristtoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaanne siik'uwaa taw immeedda.

¹⁵ Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giyaa haasayay ammanetteedawaanne Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchay taana.

¹⁶ Shin med'inaa de'uwaa akkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwaa gidanaadan, ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro danddayaadan, S'oossay taana maareedda.

¹⁷ Ayfiyaan beettina med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe med'inaa gakkanaw galatayenne bonchchuu gido. Amen"i!

¹⁸ Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebbaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo"o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay.

¹⁹ Ammanuunne lo"o suure wozanay new de'o. Ittuu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaa bayizzeeddinno.

²⁰ S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Sees'aanaw aatsa immeedda Hemeneyoosinne Iskkinddiri untuntu gidon de'iino.

2

Woosa Golliyaa Woosaa

¹⁻² Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotet-saaninne ashikketetsan de'ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne suntsatetsay de'iyaa ubbatoo, S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa ubbabaappe kasetaade taani neena erissay.

³⁻⁴ Asay ubbay attanaadaaninne tumatetsaa eranaadan koyyiyaa nuuna ashshiyaa S'oossaa sintsan hawe lo"iyaabaanne nashechchiyaawaa.

⁵ Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe gidduwaan gidiide gaannatiyaa ittuu de'ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giyaa asaa.

⁶ I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. S'oossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa.

⁷ Taani S'oossaa k'aalaa odiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne k'ay ammanuwaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade suntseteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.

⁸ Hewaa diraw, ubba saan de'iyaa attuma Asay hank'k'uunne palumii baynnaan, bare geeshsha kushiyaawaa pude dentsiide, S'oossaa woossanaadan, taani koyyay.

⁹⁻¹⁰ Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatetsaaninne barentta mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay giyaa mac'c'a asaa bessiyaawaadan, lo"obaa ootsiyaawaanappe attin, huup'iyaa shurubbaa daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'k'uwaan, woy daro al"o afilaan barena alleek'k'issoppino.

¹¹ Mac'c'awunna ubbabaan moodettaadde, c'o"u gaade tamaru.

¹² Taani mac'c'awunna c'o"u gaade de'uu gayippe attin, attuma asaa tamarissunne woy untuntu bolla aawotuu giikke.

¹³ Ayaw gooppe, Addaami koyro med'ettedda; Hewaana guyyeppe med'ettaaddu.

¹⁴ Hewaana c'imettaade S'oossaa higgiiyaa mentsaadduppe attin, Addaami c'imettibeenna.

¹⁵ Shin mac'c'awunna ammanuwaan, siik'uwaan, geeshshatetsaaninne barena mooddaade de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.*

3

Woosa Golliyyaa Kaaletsiyaawantta

¹ Ooninne woosa golliyyaa kaaletsiyaawaa gidanaw koyyoooppe, lo"obaa amotteedda giyaa haasayay tuma.

² Woosa golliyyaa kaaletsiyaa uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay de'iyawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamarissanaw danddayiawaa,

³ matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'etennawaa, palumetennawaa, shaluwaa siik'ennawaa,

⁴ naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, k'ay bare golliyyaa ayisanaw danddayiawaa gidanaw bessee.

⁵ Ayaw gooppe, itti uray bare golliyyaa ayissanaw danddayennawaa gidoooppe, S'oossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?

⁶ Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaa pirddan kunddeed-dawaadan kunddenna mala, ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena.

⁷ S'alahiyaa kaappuwaa boriyaaninne p'iriyaan gelenna mala, he uray woosa golliyaappe karenna de'iyaa asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawanttubaa

⁸ Hewaadan k'ay woosa golliyyaa maaddiyaawanttu Asay bonchchiyaawantta, laa"u doonaa haasayennawantta, daro woyniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaaretennawantta,

⁹ ammanuwaa s'uuraa geeshsha wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee.

^{2:13} Dom. 2:7, 21-22 ^{2:14} Dom. 3:1-6 * ^{2:15} Naanaa yeliyaawaan attana: Naanaa yeliyaawaan naagetta de'ana guussaa. ^{3:2} Tit. 1:6-9

¹⁰ Hewanttu kasetiide paac'ettanaw koshshee. Paac'iyaa aad'd'owaappe guyyiyaan, woosa gollen ootsiyaawantta gidiide ootsino.

¹¹ Hewaadankka k'ay untunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaan ammanettiyaawantta gidanaw bessee.

¹² Woosa golliya maaddiyaawe itti machchatti s'alalay de'iyawaanne k'ay bare naanaanne bare golliya loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee.

¹³ Ayaw gooppe, woosa golliya maaddiyaawantta gidiide, lo"o oosuwa ootsiyaawanttu barenttu huup'ew wolk'k'aama bonchchuwa demmiino; k'ay Kiristtoosa Yesuusan barenttoo de'iyaa ammanuwaa loytsi s'aliide haasayanaw danddayiino.

Wolk'k'aama S'uuraa

¹⁴ Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new s'aafay.

¹⁵ Shin taani beennaan gam"ooppe, S'oossaa gollen neeni woota de'anaw bessintto erana mala s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso gidiyaa de'uwa S'oossaa woosa golliya.

¹⁶ Nu ammanuwaa s'uuray wolk'k'aama gidiyaawaa ooninne sid'anaw danddayenna.

Kiristtoosi ashuwaan k'onc'c'eedda;

I s'illuwaa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.

Kiitanchchatuukka Aa be'eeddino;

Ayihuda gidenna Asay aabaa odina siseedda.

Sa'aan de'iyaa Asay Aa ammaneedda;

bonchchuwaan I saluwaa beedda.

4

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Itti itti Asay wursetsaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay k'onc'c'iyaan odeedda. Untunttu worddo ayyaanatoo azazettana; k'ay s'alahatuwaa timirttiyaa kaallana.

² Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonk'k'eedda birataan guud-deeddawaadan donc'c'illeedda worddo asatuwaa baggana yeedda.

³ Hawanttu mala asatuu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti itti k'ommo katsaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawanttunne tumatetsaa eriyaawanttu S'oossaa galateeddawaappe guyyiyaan maana mala, S'oossay katsaa med'd'eedda.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbabaykka lo"a. S'oossaa galatide akkooppe, olettiyaawe ayaynne baawa.

⁵ Ayaw gooppe, he ubbabay S'oossaa k'aalaaninne woosan anjjetted-dawaa.

Kiristtoosaw Lo"o Oosanchchaa Gidiyaawaa

⁶ Hewaa diraw, neeni ishatuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe, ammanuwaanne neeni kaalleedda lo"o timirttiyaa k'aalaan ek'ooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo"o oosanchcha gidanaassa.

⁷ Shin ammaniyaa asaw lo"enna haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa tossaappe bak'ata. K'ay S'oossaa malatiyaawaan neena loohissa.

⁸ Ayaw gooppe, Asay bare bollaa minisiyaawe laafa go"ee. Shin S'oossaa malatiyaawaan loohissiyaawe ha"ikka sintsappekka de'uwa immana giyya diraw, ubbabawukka go"ee.

⁹ Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya.

10 Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni hidootaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aatsiide, ammaniyaawantta ashshiyaa de'uwwaa S'oossaa.

11 Hawaa azazanne tamarissa.

12 Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad'oppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotetsan, siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan leemisuwaa gida.

13 Taani yaana gakkanaw asaw S'oossaa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossaa k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan minna.

14 Timbbitiyaa odiyaawanttu haasayinanne c'imatuu barenttu kushiyaa ne bolla wotsina, neeni akkeedda, neenan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa imuwaa toochchoppa.

15 Ne dichchay asaa ubbaw k'onc'c'ana mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa wode ootsa.

16 Ne huup'iyaaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggenaan ootsa.

5

Am"etuwwaa Zoreedda Zoriyaa

1 C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwaa ne ishaadan,

2 k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidan, yalaga mac'c'a asaa ne michchatidan, kumentsaa geeshshatetsaan bonchcha.

3 Bare s'alalaa gideedda tumu am"etuwwaa bonchcha.

4 Shin am"attiw naanay woy naanaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan barentta yeleddawanttu kushiyaa zaariyaawaa tamarino. Ayaw gooppe, hewe S'oossaa nashechchiyaawaa.

5 Ayaa maaduukka bayinna bare de'iyaa tumu am"atta S'oossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw.

6 Shin barena ishalissiyaa am"atta pas'a de'ooppekka, iza hayk'k'adiggaaddu.

7 K'ay ooninne untuntta boreenna mala, ha azazuwaa imma.

8 Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray oonanne gidooppe, hewe bare ammanuwaa kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aad'd'iide aw iita.

9 Usuppun tammu laysay kumibeenna am"atti suntsaa maziggobiyaan s'aafoppa. Hewaa bolla k'ay iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno gidanaw koshshee.

10 Naanaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, geeshshatuwaa gediya meec'c'iyawaan, waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo"o oosuwwa ubbaa kaalliyaawan, ha lo"o kiitaa kiitettiyaawaan eretteeddawunno gidanaw bessee.

11 Shin yalaga am"etuwwa yekkonttu suntsaanna gatsa s'aafoppa. Ayaw gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela giyaa wode, Kiristtoosa agganawantta.

12 Koyro ammanuwaa kad'eedda diraw, untunttu pirddeetana.

13 Hewe bayinnaan oosuwwa d'ayiide itti golliyaappe hara golliya yuuyyiidde, hamettiyaawaa salalaa gidennaan, barenttoo bessenabaa haasayiidde, zigirssaanne yewuwaan c'oo geliyaawaa tamarino.

¹⁴ Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyaa iitabaa demmenna mala, yalaga am"atuu asinaa geliide, na'aa yeliide, barenttu golliiyaa ayis-sana mala zoray.

¹⁵ Ayaw gooppe, hawaappe kase amareeda am"atuu Sees'aanaa kaallanaw aggiide guyye simmeeddino.

¹⁶ Ammaniyaa mishirattiw hak'ankka dabbo am"atuu de'ooppe, iza untuntta maaddanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyyaa tumu am"etuwa maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.

¹⁷ Loytsi heemmiyaa c'imatuu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwa akkanaw bessiino.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirgguwaa akkanaw bessee» yaagee.

¹⁹ Laa"u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliiyaa c'ima mootiyaawaa sisoppa.

²⁰ Haratuu yayana mala, nagaraa ootsiyaa ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera.

²¹ Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan, ittuwaa ittuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristtoosan dooretteedda kiitanchchatuwaa sintsan neena taani zoray.

²² O bollaanne elleellaade ne kushiya wotsoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa. Neena geeshshatetsaan naaga.

²³ Neeni ubbaa wode sakettiyaa dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa woyniyaa eessaa ushappe attin, haatsaa s'alalaa ushoppa.

²⁴ Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw k'onc'c'e; untunttu nagaray untuntta pirdanaw untunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin haratuu nagaray guyyeppe k'onc'c'ee.

²⁵ Hewaadankka, lo'o oosuukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeennabaa gidoo-penne, geemmanaw danddayenna.

6

Ayiletoo Imetteedda Zoriyaa

¹ S'oossaa sunsayenne nu timirttii borettenna mala, ayiletetsaa morgge mitsaa gidдон de'iyaaawanttu barena mooddiya godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino.

² Ammaniyaa asaa ayiliyaa gideeddawanttoo untunttu godatuu untunt-too ishaa gidiyaa diraw, untuntta kad'oppino. Shin barenttu kiitaan go"ettiyaawanttu untunttu siik'iyaa ammaniyaawantta gidiyaa diraw, untunttu kasewaappe aatsiide ootsanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretetsaa

Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee.

³⁻⁴ Ooninne duma timirttiyaa tamarissiyaawaa gidoope, k'ay nu Go-daa Yesuusi Kiristtoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettenna uray daro otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aalaa bolla palumettanawunne walak'ettanaw untunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiyaa, palumaa, boriyaa, iita sid'iyaa kaaletsee.

⁵ K'ay untunttu huup'ii ootsenna. Tumatetsay baynna asatuwaanakka palumaa kaaletsee. Untunttu S'oossaa malatiyaawaan durettana giide k'oppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta.

⁶ Shin taw de'iyaabay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ha alamiyaa ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko.

⁸ Shin miyaabayne mayiyaabay de'ooppe, hewe nuw gidanawaa.

⁹ Shin durettanaw koyyiyaawanttu paac'iyaaaninne p'iriyaan geliino; k'ay daro asaa bashshawunne d'ayoo goochchi afiyaa daro eeyanne k'ohiyaa amuwaan kunddiino.

¹⁰ Ayaw gooppe, shaluwaa siik'iyaaawe iitatetsaa ubbaw pulttuwaa. Ittuu ittuu hewaa amottiide, ammanuwaappe balettiide, daro metuwaan bar-entta k'oheeddino.

*P'awuloosi S'imootoosa Zoreedda
Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa*

¹¹ Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashikketetsaa kaala.

¹² Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo'o markkaa markkattaade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwaa oyk'k'a.

¹³ Ubbabaw de'uwaa immiyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay P'ens's'eenaawiyaa P'ilaas'oosa geetettiyaa gadiyaa mooddiyaawaa sintsan lo'o markkaa markkatteedda Kiristtoosi Yesuusa sintsan taani neena hawaa azazay.

¹⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana gakkanaw, k'itay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga.

¹⁵ Aa k'onc'c'etsaa, Itti suntsay de'iyaa anjjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana.

¹⁶ Hayk'k'ennawe itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakko shiik'anaw danddayenna poo'uwaan de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna. Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen'i.

¹⁷ Ha"i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu otorettennaadaaninne k'ay nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyaa de'uwaa S'oossaan ammanettanawaappe attin, aad'd'iyaa duretetsaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza.

¹⁸ Untunttu lo'obaa ootsanaadan, lo'o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza.

¹⁹ Hewaa yaatiyaawaan untunttu sintsaw barenttoo mino baaso gidiyaa shaluwaa barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu tumu de'uwaa akkana.

²⁰ S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaap-penne mela haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga.

²¹ Ayaw gooppe, ittuu ittuu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino.

S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda laa'entso kiitay, P'awuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwaa barenanna ittippe ootsiyaa wodalla, S'imootoosa zoreedda zoriyaa oyk'k'eeddawaa. Aa zoriyaappe dariyaa baggay danddayaan genc'c'ana bessee giyaawaa. S'imootoosaw zoriyaanne mentsetsuwaa k'aalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristtoosabaa ammanettiyaawaa gidiide markkattanaadan, Mishiraachchuwaa K'aalaanne Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa timirttiyaa minisiide oyk'k'anaadaaninne metiyaabayanne ek'ettiyaabay darooppekka tamarissiyaawaaninne Mishiraachchuwaa K'aalaa odiyaawaan minnanaassa.

S'imootoosi eeyatetsaan oosettiyya patsenna mela palumaappe haakkana mala, dumma mino oduu aw odetteedda. Ayaw gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawantta bayizziyaawaappe attin, hara I immiyaa go"i baawa.

Hewan ubbaan S'imootoosi hassayanaw bessiyaabay P'awuloosa de'uwaanne Aa hanotaa lo"o k'ofaa, hewaappekka Aa ammanuwaa, Aa genc'c'uwaa, Aa siik'uwaa Aa danddayaanne yedesaan Aa gakkeedda metuwaa leemisuwaan kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'imootoosaw imetteedda mak'k'uwaa 1:3–2:13

Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa 2:14–4:5

He wode de'iyabatuuwaanne koshshiyaa kaaletsiyaa ogatuwaa 4:6-18

Wurssetsaa k'utiyaa 4:19-22

¹ Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristtoosi Yesuusanna nuw de'iyaa de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawe,

² ta siik'o na'aa S'imootoosaw ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

S'imootoosaw Imetteedda Zoriyaa

S'oossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosi Yesuusappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayanne sarotetsay new gido.

³ Ta zaratuu ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe ootsiyaa S'oossaa k'ammanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena hassaiyyaa diraw, Aa galatay.

⁴ Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro laamotay.

⁵ Neenan de'iyaa worddo bayinna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyaa ammanuwaa mala; k'ay neenankka hewe de'iyawaa eraad.

⁶ Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa"uwaa ne bolla wotseedda wode,* S'oossay new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena hassayis-say.

* **1:6** Taani ta kushiyaa laa"uwaa ne bolla wotseedda wode: Hawe bessiyaawe, ammaniyaa asaa kaaletsanaadan Geeshsha Ayyaanay oosoo doorina tumatetsaan kaaletsiyaawanttu K'aalaa odanaw woy tamarissanaw S'oossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiyaa wotsiide woossiyaawaa bessee. 1 S'im. 1:4 S'eellite.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'k'aa, siik'uwaanne nu huup'iyaa naagiyaawaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna.

⁸ Simmi, nu Godaw markkattiyaawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyaa tawaanka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'k'aa keenaan taananna mishiraachchuwaa k'aalaw waayetta.

⁹ S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'd'o keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa ootsanaw s'eesowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwaa diraw gidenna. I ha aad'd'o keekatetsaa Kiristtoosi Yesuusa baggana wodii doomet-tanaappe kase nuw immeedda.

¹⁰ Shin ha"i ha aad'd'o keekatetsay nuuna ashshiyaa Kiristtoosi Yesuusa yuussaan nuw k'onc'c'eedda. K'ay hayk'uwaa wolk'k'aakka I d'ayisseedda. Wonggalaa mishiraachchuwaa baggana bayenna de'uwaa nuw k'onc'c'isseedda.

¹¹ Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamaaris-siyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana dooreedda.

¹² K'ay taani ha metuwaa akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani amma-needdawaa eriyaa diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayiyaawaa eray.

¹³ Taani neena tamaarisseedda tumu k'aalaa leemisuwaa uda oyk'k'aade, Kiristtoosi Yesuusan nuw de'iyaa ammanuwaaninne siik'uwaan de'a.

¹⁴ Nu giddon de'iyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa immeedda lo"obaa naaga.

¹⁵ Iisiyaa giyaa biittaa de'iyaa ubbatuu taappe bak'ateeddawaa eraasa; untunttu giddon Pigeluusinne Hermogeneesi de'iino.

¹⁶ Henesifooru taana daro wode mentsetseedda diraw, Goday Aa soy asaw maarotetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyawaa I yeellatibeenna.

¹⁷ Shin Roome giyaa katamaa gakkeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda.

¹⁸ He gallassi Godaappe maarotetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay Efesoona giyaa katamaan I taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loytsa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo"o Wotaadara Gidiide Metuwaa Akkiyaawaa

¹ Simmi ta na'aw, Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa aad'd'o keekatetsan minna.

² K'ay daro markkatuu de'iyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwaa haratuwaa tamarissanaw danddayiyaa ammanetteeda asatoo hadaraa imma.

³ Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta.

⁴ Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wotaadara gidenna Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna.

⁵ K'ay wotsaan keesetiyya uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woy-taa akkena.

⁶ Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda kat-saappe barena gakkiaawaa koyro akkanaw bessee.

⁷ Neeni ubbabaa akekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa k'oppa.

⁸ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawaadan, hayk'uwaappe denddeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppa.

⁹ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa diraw, iitabaa ootseed-dawaadan, haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna.

¹⁰ Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa atosetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, untuntu di-raw, taani ubbabaan waayettay.

¹¹ Hawe,
«Nuuni aanana ittippe hayk'k'eeddawaa gidoope,
aanana ittippe de'ana.

¹² Nuuni genc'c'ooppe,
aanana ittippe kaatetana.

Nuuni Aa kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa.

Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew
erikke gaanaw danddayenna»
giyaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

¹⁴ Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untuntu k'aalaan palumettenna mala, S'oossaa sintsan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go'enna.

¹⁵ Neeni S'oossaa tumatetsaa k'aalaa suuretetsaan odiyaawaanne k'ay Aa oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyaa S'oossaw immanaw minna.

¹⁶ Shin ha sa'aw injjetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayaw gooppe, hewe S'oossaappe asaa haasee.

¹⁷ K'ay untuntu tamarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa'atuu Hemeneyoosanne Piliis'oota.

¹⁸ Untuntu tumuwaa ogiyaa aggiide, «Hayk'uwaappe denddiyaawe kase aad'd'idiggeedda» yaagiide amareeda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.

¹⁹ Gidooppekka, S'oossay esseedda mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa bolla, «Goday barewantta eree»; k'ay «Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwaa aggo» yaagiyaa K'aalatuu s'aafetteeddino.

²⁰ Itti wolk'k'aama gollen work'k'aappenne biraappe med'etteedda mi-ishshaa s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'k'aappe med'etteedda mi-ishshatuukka de'iino. Hewantuppe baggatuu bonchcho oosuwaa unt-
tuntun ootsanaw, k'ay baggatuu tooshettiyaabaa untuntun ootsanaw med'etteeddino.

²¹ Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa go"iyaa oosuwaa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwaa ootsiyaa miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigetteeddawaa gidanawaa.

²² Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barentta maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa s'eesisiyaawantunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwaa, siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala.

²³ Shin eeyatuwaa palumiinne ayinne erennawanttu palumii walassaa kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata.

²⁴ Godaa k'oomay ubbaw keekiyaawaa, loytsi tamarissiyaawaanne dand-dayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena.

²⁵ K'ay I barena is's'iyaawantta ashikketetsan seeriyaawaa gidanaw bessee. Unttuntu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay ootsanentto, ooni eri.

²⁶ K'ay untunttu barenttu wozanaa k'ofaw simmiide, untuntta bare koyy-eeddabaw azazettana mala oyk'k'eedda s'alahiyaa kaappuwaa dabaappe kessi akkana.

3

Wurssetsa Gallassatuwaan Hananaw De'iyaa Iita Yewatuwaa

¹ Shin wurssetsa gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka.

² Ayaw gooppe, Asay barena siik'iyaawantta, shaluwaa siik'iyaawantta, c'eekeettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleddawant-too azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta,

³ siik'uu baynnawantta, sigettenawantta, zigirssanchchatuwaa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo'obaa dosennawantta,

⁴ ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay S'oossaappe aatsiide, ishaluwaa dosiyaawantta gidana.

⁵ Unttuntu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'k'aa kad-deeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiik'oppa.

⁶⁻⁷ Ayaw gooppe, untunttuppe ittuu ittuu asaa golliyyaa geliide, nagaray dees'eeddawantta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha mac'c'awantta baletsiino.

⁸ Yaaneesinne Yambbareesi* Muse yewuwaa p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay hawanttu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaan kunddeed-dawanttu, tumatetsaabaa p'alk'k'iino.

⁹ Shin Yaaneesa eeyatetsayne Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'onc'c'eeddawaadan, untunttu eeyatetsaykka asaa ubbaw k'onc'c'ana diraw, untunttu kasewaappe aad'd'iide dic'c'ikkino.

Wurssetsa Zoriyaa

¹⁰ Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siik'uwaanne ta genc'c'uwaa,

¹¹ ta yedesaanne ta waaiyaa be'aadda. Ans's'ookiyaanne, Ik'ooniyooneenne Liss's'iraa giyaa katamatuwaan taana gakkeeddabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda.

¹² Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaa malatiide de'anaw dosiyaa ubbay yederssettana.

¹³ Shin iita asatuunne baletsiyaawanttu haratuwaa baletsiiddenne barenttu huup'ew baliidde, kaseppe iiti iiti biino.

¹⁴ Shin neeni he tumatetsaa ooppe tamaareeddenttonne eraade, neeni tamaareeddawaaninne ereeddawaan minnaade de'a.

¹⁵ Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atosetsay beettiyya aad'd'eedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Mas'aafatuwaa eraadda.

* **3:8** Yaaneesinne Yambbareesi: Ha suntsatuu Ec'a C'aak'uwaa Mas'aafan baawa. Shin c'ora Asay giyaa k'ofay, «Hawanttu Muse Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessiide kaaletsanaw k'oppeedda wode, aanana ek'etteedda muruniyaawantta» yaagiyaawaana. Kes. 7:11, 12 s'eellite. **3:8** Kes. 7:11

16-17 S'oossaa Mas'aafaa ubbaan S'oossaa Ayyaanay de'ee. K'ay he mas'aafatuu S'oossaw ootsiyaa Asay kumentsanne lo'o oosuwaaw ubbaw giigeddawaa gidana mala, tumatetsaa tamarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwaaw suurissanawunne s'illotetsaa de'oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

¹ Taani neena S'oossaa sintsaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'k'eedda asaa pirdanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaaninne Aa kawutetsaan neena zoray.

² K'aalaa oda. Wodii injjetina injjetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamarissaadde suurissa, seeranne zora.

³ Ayaw gooppe, Asay tumu timirttiyaa sisennaan is'siyaa wodii yaanawaa. Shin Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamarissiyaawantta gujji gujji shiishshana.

⁴ Unttuntu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haytsaa wora zaarana.

⁵ Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaaw odiyaawe ootsiyaa oosuwaaw ootsa. S'oossaa k'oomaadan, ne ootsiyaa oosuwaaw ubbaa pola.

⁶ Taana gidoope, ta suutsay gukkiide yarshshettiyaaw wodiinne k'ay ha de'uwaaw aggaade biyaa wodii gakeedda.

⁷ Taani lo'o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos's'aadde wurssaad; amanuwaakka naagaad.

⁸ Sintsappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirddaa pirddiyaaw Goday he gallassi taw immana. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna.

Aa Buzo Allaallatuwabaa

⁹ Taakko ellekka yaanaw minna.

¹⁰ Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana aggiide, Teselonk'k'e giyaa katamaa beedda. K'erk'k'iisi Galaatiyaaw giyaa gadiyaaw biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa giyaa gadiyaaw beedda.

¹¹ Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw danddayiyaaw diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya.

¹² Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaad.

¹³ Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karpposawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaaw taw akkaade ya. Shin dummayaade galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaaw ayaa giddoppenne, akkaanaan yooppa.

¹⁴ Birataa k'os's'iyaa Iskkinddiri taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan zaarana.

¹⁵ I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyaa diraw, neeni aappe neena naaga.

¹⁶ Koyro taana mootiyaaw wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maaddibeenna. S'oossay hewaa untuntuu paydoppo.

¹⁷ Shin taani kumentsaa kiitaa Ayihuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwaaw doonaappekka taana ashsheeda.

¹⁸ Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaaw kawutetsaa sarotetsaan afana; aw med'i med'inaw bonchchuu gido. Amen'i.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁹ P'irisk'k'illiw, Ak'iilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda.

²⁰ Erass's'oosi K'oronttoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofiimoosi saketteedda diraw, Miliis'e giyaa katamaan Aa wotsaad.

²¹ Balgguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna.
Ewubuluusi, P'udeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino.

²² Goday ne ayyaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

P'awuloosi Tiitoo S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asaa gidiide, guyyeppe Kiristtinnaa ammanuwaan laamettiide P'awuloosi Mishiraachchuwaa K'aalaa kiitaa ootsiyaa wode, matan de'iide, he oosuwaa maaddeedda asaa. P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe, laytsaan aappe guus'siyaa ha barenanna ootsiyaa Tiitoo gidishin, he wode Tiito ammaniyaawantta s'eellanawunne naaganaw, K'aris's'eese giyaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedda. Aa kiitaa k'ofay heezzu huup'e yewatuwaa bollaanna.

Koyruu woosa golliyya kaaletsiyaawanttu K'aris's'eese asatuwaa iitaa oosuwaa s'eelliyawaan ay mala eeshshay de'iyawaantta gidanaw koshshintto Tiita akeekissanaassa. Laa'entsuu ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa dumma dumma c'itaa, c'ima attumawanttanne mac'c'awantta, yalaga attuma asatuwaanne Godaw ootsiyaa dumma dumma asaa wooti tamarissanaw bessintto Tiita zoreedda. Wurssetsay k'ay ammaniyaa asaa eeshshaabaa, sarotetsaaninne siik'uwaan de'ana de'uwaabaa, ammaniyaa asaa giddoppe walassaa, palumiyaanne shaakotetsaa d'ayissanabaa Tiito zoriyya immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Ammaniyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta 1:5-16

Ammaniyaa asatuwaa dumma dumma oosuwaa c'itaa 2:1-15

Mak'k'uwaanne naagettana mala imetteedda maaraa 3:1-11

Wurssetsaa k'utiyaa 3:12-15

¹ Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani P'awuloosi, S'oossaa ayili, ha dabd-daabbiyaa s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaa tumatetsaa eraakko untuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiitettaad.

² Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda.

³ S'oossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'c'isseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday.

⁴ Ammanuwaa ittippetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiya Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay gido.

Tiito K'ars's'eesan Ootsiyaa Oosuwaa

⁵ Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigis-sanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyya c'imatuwaa dooranaassa.

⁶ C'imay borettennawaanne itti machchatti s'alalay de'iyawaanne ammaniyaa naanay de'iyawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bay-izziyaabaaninne woy azazettenaan is's'iyaban Asay amaassalenawantta gidanaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaa oosuwaa azaziyaa kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, otorettennawaanne elle hank'k'ettennawaa gidanaw

bessee; k'ay matsottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee.

⁸ Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo"obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akeekanchchaa, s'illuwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee.

⁹ Ammanettiya de'uu beettiya timirttiyaanna giigiya k'aalaa I loytsi oyk'k'o. Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamarissiyaawaan mentsetsanawunne k'ay hewaa is'siyaawanttakka zoranaw dandayanawaa.

¹⁰ Ayaw gooppe, azazettenawanttu, maaddennawaa haasayiyaawanttu, haratuwaa c'immiyaawanttunne k'as's'aretteedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda daro asatuu de'iino.

¹¹ Unttuntu tamarissanaw bessena pokkiyaa ogiyaan miishshaa demmanaw tamarissiyaawaan golliya ubbaa bayzziyaa diraw, unttuntu haasayaa te"ana bessee.

¹² Unttuntu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaawe untuntuttoo, «K'aris's'eese Asay ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa» yaageedda.

¹³⁻¹⁴ I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untuntuttoo mino ammanuu de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa is's'eedda asatuwaa azazuwaa unttuntu sisennaadan, unttunta minisaade seeranaw bessee.

¹⁵ Barenttu huup'ew geeshsha gideeddawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin tunatoonne ammanennawanttoo unttuntu wozanaa k'ofaynne untunta suure wozanay tuneedda diraw, untuntuttoo ayaynne geeshsha gidenna.

¹⁶ Unttuntu barenttu S'oossaa eriyaawaa k'onc'c'iyaan odiino; shin untuntu sheneyiyaawantta, azazettenawanttanne oosuwaa ubbawukka gigennawantta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2

Geeshsha Timirttiyaabaa

¹ Shin neeni de'uwaa demmanaw giigiya timirttiya tamarissanaw bessee.

² C'ima attuma Asay ammanuwaan, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan, k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora.

³ Hewaadankka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwaa de'iyaaawantta, zigirennawantta, woyniyaa eessaw moodettenawanttanne lo"obaa tamarissiyaawantta gidanaw bessee.

⁴⁻⁵ Unttuntu S'oossaa k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siik'iyaaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu gollen ootsiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatookka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga mac'c'awantta tamarissa.

⁶ Hewaadankka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora.

⁷ Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaa ubbaan untuntuttoo leemiso gida; neeni tamarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida.

⁸ Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untuntuttoo d'ayiyaa wode unttuntu yeellatana mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya.

⁹ Ayiletuu barenttu godatoo azazettana malanne, untuntunna palumet-
tennan ubbabaan untunta nashechchana mala zora.

¹⁰ Untuntu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna
ashshiyaa S'oossawaa tamarissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu
ootsiyaa kiitaan ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantta gidiyaawaa
bessana mala, untunta zora.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa
k'onc'c'isseedda.

¹² He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nu-
uni agganaadaaninne nu huup'iyaa naagiide, S'oossaa malatiide, s'illotetsan
de'anaadan, nuuna tamarissee.

¹³ Nuuni nu wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosi
beettana geedda anjjettedda bonchcho gallassaa naageetto.

¹⁴ Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amot-
tiyaa bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huup'iyaa immeedda.

¹⁵ Neeni hawaa tamarissa, ne kumentsaa maattaani zoranne seera;
ooninne neena kad'oppo.

3

S'oossaa Asay Ootsiyaa Oosuwaa

¹⁻² Untuntu mooddiyaawanttoonni maatay de'iyaaawanttoo moodet-
tanaw, azazettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw gigettanaadan unt-
tunta hassayissa; k'ay untuntu O bollaninne iita k'aalaa haasayenna mala,
oonannanne walak'ettenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanne sigatetsaa
bessiyaawantta gidanaadan zora.

³ Ayaw gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa, azazette-
nawantta, baliyaawanttanne amoonne dumma dumma nashechchaw
ayiliyaadan moodettiyaawantta; k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyaan
de'iyaaawantta; asaan is'ettiyaawanttanne ittuu ittuwaakka is's'iyaaawantta.

⁴ Shin nuuna ashshiyaa S'oossaa keekatetsayenne asaa I siik'iyaa siik'uu
k'onc'c'eedda wode,

⁵ I bare maarotetsaadankka, ooratsa yelettussaan haneedda geeyyus-
saaninne Geeshsha Ayyaanan ooras's'eeddawan nuuna ashsheeddawaappe
attin, nuuni s'illo oosuwaa ootseeddawaanna gidenna.

⁶⁻⁷ S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaaninne, I immana
geedda med'inaa de'uwaa laattanaadan, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kirist-
toosa baggana Geeshsha Ayaanaa nu bolla darissiide tigeedda.

⁸ Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oossaa asatuu lo"o oosuwaa oot-
sanaw giiganaadan, ha yewuwaa untunttoo neeni minisaade odanaw
koyyay; hawanttu asaw lo"anne go"iyaawantta.

⁹ Shin eeyatetsaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaap-
penne higgiaaban walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewanttu
go"ennawanttanne maaddennawantta.

¹⁰⁻¹¹ Shaakotetsaa med'd'iyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare
huup'iyaan pirddiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u gede
Aa seereeddawaappe guyyiyaan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetsa Zoriyaa

¹² Taani Ars's'emaasa woy Tikik'oosa neekko kiittiyaa wode, neeni taakko Nik'oop'iliyoona yaanaw minna. Ayaw gooppe, taani balgguwaa* yaan shaac'c'anaw k'ofaa k'achchaad.

¹³ Higgiyaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloosi ogiyaa biyaa wode, untunttoo ayaynne pac'c'enna mala, untuntta loytza maadda.

¹⁴ Nu asaykka maaddenna asaa gidiide attena mala, barentta loytzi koshshiyaawaa demmanaw, lo"o oosuwaa minniide ootsiyaawaa tamarino.

¹⁵ Taananna de'iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna amanuwaan siik'iyaa wantta saro saro ga. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hintenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

* **3:12 Balgguwaa:** Giriike k'aalanka iray bukkiyaa wodiya gidiyaawaa ode. Inngilizeetsuwaan Winter giyaawaa.

P'awuloosi Pilimoonaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaa asaa; I K'olaasiyaasa woosa golliyyaa asaa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giyaa ayilii de'ee. He ayilii bare godaappe betiide beedda wode, k'asho gollen de'iyaa P'awuloosanna gakettedda. Anaasimoosi P'awuloosa baggana Yesuusa ammaneedda. P'awuloosi Pilimoonaw s'aafeedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de'iyaa bare k'oomaanna sigettanaadan, hewaa hassayis-siyaawaa. Hewaa bollaakka ha"i Anaasimoosi ammaniyaa asaa gideedda diraw, hawaappe sintsaaw ammaniyaa ishaadan Aa mokki akkanaappe attin, k'oomaadan Aa s'eellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Pilimoonaw P'awuloosa galataa 4-7

P'awuloosi Anaasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa 8-22

Wurssetsaa k'utiyaa 23-25

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaaawenne nu ishaa S'imootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw,

² ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchati Afibissinne nuunanna ittippe de'iyaa Kiristtoosa wotaadaraa Arkkipoosaw ha dabddaab-biyaa s'aafeetto.

³ S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

Pilimoona Siik'uwaanne Ammanuwaa

⁴⁻⁵ Neeni S'oossaa asatuwaa siik'iyawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, S'oossaa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossaa galatay.

⁶ Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa baggana yiyaa lo"obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossaa woos-say.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaa dem-maad.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simneedda Simuwaa

⁸ Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa baggana s'aloopekka,

⁹ Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha"ikka k'ashuwaan de'iyaaawe, siik'uwaa diraw, neena woossay.

¹⁰ Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaa gideedda ta na'aa Anaasi-moosa* diraw, neena woossay.

¹¹ I kase neena go"enna; shin ha"i neenakka taanakka tumu go"ee.

¹²⁻¹³ Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw koyyay.

^{1:2} K'ol. 4:17 * ^{1:10} Anaasimoosa: Giyaa suntsaa biletsay, Giriikiyaa k'aalaan go'iyawaa woy maaddiyaawaa guussaa. ^{1:10} K'ol. 4:9

¹⁴ Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw koyyikke.

¹⁵ Anaasimoosi guutsa wodiyaa neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmi-ide, ubbaa wodekka neenanna de'anaassenttonne.

¹⁶ Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliyaa gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa baggaanakka ay keena aad'd'eedda ishaa gidanddeeshsha!

¹⁷ Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidooppe, taana mokkiyaawaadan, Aa mokka.

¹⁸ I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'ooppe, taappe c'igaa akka.

¹⁹ He ac'uwaa taani c'iggana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyan s'aafay. Neeni taw ne shemppuwaa ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna.

²⁰ Ee, ta ishaw, Godaa baggana neeppe maaduwwa demmanaw koyyay. Kiristtoosa baggana taana mentsetsa.

²¹ Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay.

²² K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiyaa golliyyaa giigissite. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay.

Wurssetsaa Sarotaa

²³ Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iyaa Eppaafiri neena saro saro gee.

²⁴ K'ay taananna ittippe ootsiyaa Mark'k'oossi, Ariss's'irokoosi, Deemaasinne Luk'aasi neena saro saro giino.

²⁵ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw S'aafetteedda Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosinne P'es'iroosi s'aafeeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidiide s'aafetteeddawe, wolk'k'aama tuggay gakkina, ammanuwaa agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha mas'aafaa s'aafeeddawe oonentto erettenna. Ha S'aafiyaa huup'e k'ofay koyrottiide untuntun de'iyaa siik'uwaakko simmanaadan Yesuusa d'ok'k'atetsaa bessiidde untuntta zoree. He s'aafii Ibraawe ammaniyaawanttoo minisi odiyaawe Yesuusi Kiristtoosi tumanne S'oossaa polo k'onc'c'etsaa gidiyaawaana. Ha ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaan minnana mala, untuntta mentsetsee. I hewaa ootsiidde heezzu tumatuwaa k'onc'c'isside bessee:

1. I akkeedda metuwaa baggana bare Aawoo tumu azazetteedda Yesuusi S'oossaw med'inaa Na'aa. I S'oossaa Na'aa gideedda diraw, Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttuppe, ki-itchachuwaappenne, haray attin, Museppekka loytsi aad'd'iyaa.
2. Yesuusi Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa k'eesatuwaappe loytsi aad'd'iyaa, med'inaa k'eesa gidiyaawaa S'oossay bare huup'ew odeedda.
3. Yesuusa baggana ammaniyaawe nagaraappe, yashshatetsaappenne hayk'uwaaappe attee. Yesuusi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwaa wogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwaan kuwaadan beettiiyaa atotetsaa ha'i tuma gidanaadan ootseedda.

S'aafii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa ammanuwaa leemisuwaadan go"ettiide (Shemppuwaa 11), ha mas'aafaa nabbabiyaa asatuu barenttu ammanuwaan minnanaadan k'ofissee. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bolla tishshi ootsi wotsiide, barenttu ammanuwaan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkoopekka, untunttu genc'c'anaadan zoree. Wurs-setsaan k'ay zoriyaanne akeekissuwaa k'aalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa: S'oossay Yesuusan k'onc'c'eeddawaa 1:1-3

Kiristtoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidiyaawaa 1:4–2:18

Kiristtoosi Museppenne Iyyaasuppe bolla gidiyaawaa 3:1–4:13

Kiristtoosa k'eesatetsaa d'ok'k'atetsaa 4:14–7:28

Kiristtoosa k'aalaa c'aak'uwaa d'ok'k'atetsaa 8:1–9:23

Kiristtoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa 9:23–10:39

Ammanuwaa darotetsaa 11:1–12:29

S'oossaa nashechchussaa 13:1-19

S'oossay Bare Na'aa Baggana Haasayeedda

¹ S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda.

² Shin ha wurssetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiide, yeletaa Aa baggana med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda.

³ Na'ay S'oossaa bonchcho poo'uwaa p'oolee; k'ay kumentsaa S'oossaa eeshshaa akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa

nagaraappe geeshshiide, Ubbaappe Bolla S'oossaappe ushechcha baggana*
saluwaan utteedda.

S'oossaa Na'ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

⁴ S'oossay aw immeedda suntsatetsay kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a
gidiyaawaadankka, untuntuppe Aa loytsi d'ok'k'u ootseedda.

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona,
«Neeni ta Na'aa;

taani hachche new aawuwaa gidaaddi»
geeddee? Woy k'ay oona,

«Taani aw aawuwaa gidana;
ikka taw na'aa gidana»

geeddee?

⁶ K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde,
«Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goyinnino»
yaageedda.

⁷ S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiidde,
«Taani ta kiitanchchatuwaa c'arkkuwaa kessay;
k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwaa kessay»
yaagee.

⁸ Shin bare Na'aawaa haasayiidde,
«S'oossaw, ne kawutetsaa oydi,
med'i med'inaw de'ee.
Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa.

⁹ Neeni s'illotetsaa siik'aade;
naak'uwaa is's'aadda.
S'oossay, ne S'oossay neena,
ne laggetuwaappe aatsiide,
nashechchaan ililissiyaa zayitiyaa okkeeddawe hawaassa»
yaagee.

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee;
«Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda;
saluwaakka ne kushiyan med'd'aadda.

¹¹ Hewanttu ubbay d'ayana;
shin neeni de'ana.
Untunttu ubbaykka afileadan wurana.

¹² Neeni untunttu gaabiyaadan dakkoyana;
k'ay untunttu afileadan laamettanawantta.
Shin neeni neenakka;
ne laytsay ubbaakka wurenna»
yaagee.

¹³ Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ittuwaanne,
«Taani ne morkkatuwaa neeni
gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggan utta»
gibeenna.

¹⁴ Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atotetsaa demmana asat-
uwaa maaddanaw S'oossay kiiteedda ayyaanatuwaa gidikinooyee?

2

Wolk'k'aama Anjuwaa

* **1:3 Ushechcha baggana:** Bonchchuwaanne wolk'k'aassa gidiyaawaa bessee. **1:5** Maz. 2:7; 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13 **1:6** Zar. 32:43 **1:7** Maz. 104:4 **1:8** Maz. 45:6-7 **1:10** Maz. 102:25-27 **1:13** Maz. 110:1

¹ Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwaa loytsi oyk'k'anaw bessee.

² Ayaw gooppe, kiitanchchatuu odeedda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iyaa woy azazetena Asay ubbay muretteeddawaa gidoope,

³ Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atotetsaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huup'ew ha atotetsaa odeedda; k'ay I odeeddawaa siseeddawanttu nuw geeshshiide odeeddino.

⁴ He siseeddawanttu markkatteeddawe bolla S'oossaykka mallaa, ooratsabaanne dumma dumma malaataa kiitettiyaawaan gujji markkatteedda; k'ay Geeshsha Ayaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatseedda.

Atotetsaw Kaaletsiyaawaa

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyaa sintsaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwaa moodissibeenna.

⁶ Shin S'oossaa Mas'aafay ittisaan hawaadan yaagee;
«S'oossaw, neeni asaawaa k'oppanaw Asay ayee?

Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁷ Neeni kiitanchchatuwaappe,
amareeda wodiyaa Aa guutsaadda.

Aa huup'iyankka bonchchuwaanne,
sabaa kalachchaa wotsaadda.

⁸ K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaade
moodissaadda»

yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan moodettibeennawe ayayne baawa; shin ha"i ubbabay aw moodettiyaawe nuw beettena.

⁹ Shin nuuni Yesuusa be'eetto; Yesuusi S'oossaa aad'd'o keekatetsaa baggana asaa ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiyaa kiitanchchatuwaappe garssa gideedda. K'ay hayk'uwaawaa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa kalachchaa wotseeddawaa ha"i nuuni be'eetto.

¹⁰ S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atotetsaw kaaletsiyaawe Yesuusa.

¹¹ Ayaw gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwaa. Yesuusi untuntta, «Ta ishatawaa» giide yeellatennaan s'eesiyaawe hawaassa.

¹² Yesuusi,
«Taani ne suntsaa ta ishato awaayana.

Maabaraa shiik'uwaankka neena galatana»
yaagee.

¹³ K'ay I, «Taani ta ammanuwaa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee.

¹⁴ Naanaa giide I s'eesiyaawanttu, ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huup'ew untuntta malatiide, untunttu med'etaa akkeedda; k'ay I hewaa ootseeddawe, s'alahiyaa kaappuwaa hayk'uwaawaa bolla maatay de'iyawaa bare hayk'uwaan d'ayissanaassa.

¹⁵ K'ay barenttu de'uwaawaa ubbaan hayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide de'iyawantta ubbatuwaa ayiletetsaappe kesseedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe attin, ki-
itanchchatuwaa maaddennawe eretteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, S'oossaa kiitaan
ammanetteeda maariyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala,
ubbabaan I bare ishatuwaa malatanaw bessee.

¹⁸ Ayaw gooppe, I bare huup'ew paac'etteedda dirawunne waayetteedda
diraw, paac'ettiyaawantta maaddanaw danddayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

¹ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatetsaa
S'oossay kiitteeddawaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kirist-
toosa k'oppite.

² Muse bare kiitaan S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteedawaa gideed-
dawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw am-
manetteedawaa.

³ Ayaw gooppe, kees'ettiyaa golliyaappe kees's'iyaa bitanii bonchchet-
tiyaawaadan, Musewaappe aad'd'iyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe
eretteeddawaa.

⁴ Ayaw gooppe, golliyaa ubbaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaa
kees's'eeddawe S'oossaa.

⁵ Muse S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiide,
S'oossay sintsaappe gaanawaa markkatteedda.

⁶ Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteedawaa; nuuni
akkana giide nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan
naagooppe, S'oossaw golliyaa gideetto.

S'oossaa Asay Shemppuwaa Demmana

⁷ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee;
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaabaa gidoope,

⁸⁻⁹ hinttenttu aawotuu taw is's'i makkaliide,
oytamu laytsaa ta oosuwwa be'eedda bazzuwaa paac'iyaa gallassaadan,
hinttenttukka zoriyaa akkaana is's'oppite.

¹⁰ Hewaa diraw, taani,
he asaa hank'k'ettaade,
«Unttuntu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino.
Ta ogiyaakka eribeykkino» yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay,
taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
«Taani shemppiyaa sa'aa unttuntu,
ubbakka gelikkino» yaagaad»
yaagee.

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, de'uwwa S'oossaappe hinttentta
shaakkiyaa iita ammanenna wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala
naagettite.

¹³ Shin S'oossay hinttentta ubbaa gallassi hachche giide s'eesishin, hint-
teppe oonanne nagaray baletsina, zoriyaa akkaana is's'enna mala, ittuu
ittuwaa zorite.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuuni koyro nuw de'iyaa ammanuwaa wurssetsay
gakkanaw loytsi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu,

hachche sisiyaawaa gidoope,
he wode untunttu is's'i makkaleeddawaadan,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»
yaageedda.

¹⁶ S'oossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse
Gibs'eppe kaaletsina keseedda ubbatuwaa gidikkinooyee?

¹⁷ S'oossay oytamu laytsaa oonan hank'k'etteeddee? Anhay woraan at-
teedda asatuwaa, nagaraa ootseeddawannta gidikkinooyee?

¹⁸ K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanttu I shemppiyaa sa'aa
ubbaakka gelenna mala, untunttoo c'aak'k'eeddawaappe attin, oossi
c'aak'k'eeddee?

¹⁹ Untunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw dandday-
ibeennawaa nuuni be'etto.

4

¹ Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraa
gidoope, hintteppe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala
naagetto.

² Ayaw gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwaa siseed-
dawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide
akkibeenna diraw, ayinne untuntta go"ibeenna.

³ Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommuna poletteed-
dawaa gidooppenne, S'oossay,
«Taani hank'k'etta c'aak'k'aade,

«Untunttu taani shemppiyaa saa
ubbaakka gelikkino» yaagaad»
geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanntu I shemppiyaa sa'aa gelana.

⁴ Ayaw gooppe, laappuntsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossay laappuntsa gallassan bare oosuwaa ubbaappe shemppedda»
yaageedda.

⁵ K'ay he sa'aan, «Untunttu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino»
yaageedda.

⁶ Wonggalaa mishiraachchuwaa koyro siseeddawanttu azazettibeena diraw,
shemppuwaa sa'aa gelibeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanntu de'iino.

⁷ S'oossay daro wodiyaappe guyyiyaan, Daawita baggana laa'entsuwaa itti
gallassaa, «Hachche» giyaa k'aalaan keeriide,

«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidoope,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»
yaageedda.

⁸ S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide Iyyaasu shemppisseeddawaa gid-
intto, S'oossay hara gallassaawaa guyye keerenna.

⁹ Hewaa diraw, S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare
oosuwaappe shemppeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana.

¹¹ Simmi Israa'eeliyaa Asay azazettenan is's'iide, S'oossaanna ittippe shemp-
piyaa sa'aa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala eeno
geenan is'uwaan yaa gelennaan attena mala minnoytte.

¹² Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay med'inaw de'iyaawaannee ootsiyaawaa;
laa"u baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide kuusee. He k'aalay
shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana

gakkanaw c'addee. K'ay asaa wozanaan de'iyaa koshaanne k'ofaa I shaak-kee.

¹³ Nuuni ootsiyaawaa wochchiyaa S'oossaa sintsan ubbabaykka beet-tiyaawaappenne k'onc'c'iyaa de'iyawaappe attin, Aa ayfiyaan geemmiyaa med'etay ayayenne baawa.

*Yesuusi K'eesatuwaa Ubbatoo
Wolk'k'aama Kaappuwaa*

¹⁴ Simmi saluwaa beedda, k'eesatuwaa ubbatuwaa wolk'k'aama kaappuu, S'oossaa Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, nu ammanuwaa loytsi naageetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuw k'arettanaw danddayee; nagaraa I ootsibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbabankka paac'etteedda.

¹⁶ Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotetsaa akkanawunne aad'd'o keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa sa'aa S'oossaa araataakko, yayyenaan shiik'oytte.

5

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huup'iyaa huup'iyaa bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw suntsetteeddino.

² I bare huup'ew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaribeennawanttoonni baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee.

³ Hewaa diraw, he k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaadan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.

⁴ S'oossay Aaroona k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala s'eeseeddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw danddayenna.

⁵ Hewaadankka, Kiristtoosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkibeenna; shin S'oossay Aa, «Neeni ta Na'aa.

Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi» yaageedda.

⁶ Hewaadankka k'ay harasaan, «Malkki-S'edek'k'i* k'eesa gideeddawaadan, neenikka med'inaw k'eesa gidana» yaageedda.

⁷ Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiyaa S'oossaa loytsi yeekkiiddenne afos's'iidde woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaas-sanne aw yayyeeddawaassa.

⁸ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan azazettiyaawaa tamaareedda.

⁹ Yesuusi bare oosuwaa poleedda wode, barew azazettiya ubbaw med'inaa atosetsaa demmanaw gaaso gideedda.

¹⁰ K'ay S'oossay Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, Aa suntseedda.

Asay Balenaadan Odetteedda Mino Oduwaa

5:3 Wog. 9:7 5:4 Kes. 28:1 5:5 Maz. 2:7 * 5:6 Malkki-S'edek'k'i: Ha suntsay Ec'a C'aak'uwaaan s'eeseetteeddawe, I K'eesaa Aarooneppe kasenna de'eeddawe eretto diraassa. Aa guyye zariyaabawunne Aa hayk'uwaabaw ayinne geetettowe baawa. 7:3; Dom. 14:17-20 s'eellite. 5:6 Maz. 110:4

¹¹ Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; shin hinttenttu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttenttoo odi gelissanaw waayissee.

¹² Ayaw gooppe, hinttenttu ha wodiyaan tamaarissiyaawantta gidanaw bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamaaris-siyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maatsaa koshsheeppe attin, c'oommiyaa k'umaa koshsheenna.

¹³ Maatsaa pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiyaa diraw, s'illotetsaa timirttiyaawaa erenna.

¹⁴ Shin mino k'umay iitanne keeka de'uwaaw daruwaan shaakki ereedda wozanaama asaassa.

6

¹⁻² Hewaa diraw, Kiristtoosa timirttiyaa biro doommiyaawaa aggiide, wozanaama asaa timirttew sintsaw boytte; koyro nuuni tamaanaw koshshiyaa timirttiyaa wod'd'i ek'k'iide tamaanaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, S'oossaa am-maniyaawaa, s'ink'k'atatuwaabaa,* kushiyaa wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaa pirddaabaa.

³ S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawayantanne saluwaaw imuwaaw baari be'eeddawayantta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawayantanne S'oossaa k'aalay lo"a gideeddawaa sisi ereeddawayantta, sintaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka bochchi s'eelleeddawayantta,

⁶ hewaappe guyye simmiide kaddeeddawayantta nagaraappe laa'entsuwaaw zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewanttu S'oossaa Na'aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'iyaawantanne asaa sintsan kawushshiyaawanttu mala.

⁷ Ubbaa wode bukkiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go"iyaa katsaa mokkiyaa biittaa S'oossay anjee.

⁸ Shin buluwaanne buuzzuwaaw mokkooppe, ayinne go"enna; shek'aw shiik'i utteedda. K'ay wurssetsaan guudetana.

⁹ Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayiyaawaa gidoppenne, hinttenttu atatetsaw gidiyaa lo"obay hinttenttoo de'iyawaa ereetto.

¹⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosuwaanne k'ay am-maniyaawantta maaddeddawaaninne ha"ikka maaddiyaawaan S'oossaa siik'eedda siik'uwaa S'oossay doganaw makkala gidenna.

¹¹ Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumentsaa tumatetsaa wurssetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala amotteetto.

¹² S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninne genc'c'an laattiyaawaanttu mala hinttenttu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

S'oossay Immeedda Hidootay Sid'issennawaa

¹³ S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eedda wode, bareppe aad'd'iyaa wolk'k'aamay bayinna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eedda.

¹⁴ S'oossay Aa,
«Taani neena anjjana;
ne zeretsaakka c'orissana»
yaagiide c'aak'k'eedda.

* **6:1-2** *S'ink'k'atatuwaabaa:* Meechchatuwaaba giyaawaa gidiide geeshshatetsaabaa Giriiken dumma dumma wogaa gidiyaawaa bessee. **6:8** Dom. 3:17-18 **6:14** Dom. 22:16-17

¹⁵ Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa akkeedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'k'iyaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu palumiyaa ubbaakka te'ee.

¹⁷ Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo c'aak'k'eedda.

¹⁸ S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa"u laamettenna yewatuwaan, I immana geedda nu sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw wolk'k'aama mentsetsuu de'ee.

¹⁹ Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemp-poo markkabiyyaa oyk'k'iyaa k'aas's'enna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, Gaarid-duwaa† giddo geeshsha sa'aa gelee.

²⁰ K'ay Yesuusi Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleedda.

7

K'eesaa Malkki-S'edek'k'a

¹ Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oossaa k'eesay, Abraahaamo kaatetuwwa wod'iide olaappe simmishshin, aanana gakettiide, Aa anjeedda.

² Abraahaamo bare omoodeedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda; Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsay s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa'entso biletsay sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa.

³ Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wurssetsay baawa; shin S'oossaa Na'aa malatiide, med'inaw k'eesa gideedda.

⁴ Nu aawotuwwa kaappuu Abraahaamo olaan omoodiide, aheeddawaappe asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawentto be'ite.

⁵ K'eesaa gidiyaa Leewiyaa zaratuu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne bar-enttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidooppenne, asiraataa akkana mala, higgiiyan azazetteeddino.

⁶ Malkki-S'edek'k'i Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide, S'oossay immana geeddawaa naagiyaa Abraahaama anjeedda.

⁷ K'ay anjjiyaawe anjjettiyaawaappe d'ok'k'u giyaawe paluntsenna.

⁸ Itti baggana, hayk'k'iyaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay, hayk'k'enna giide markkattiyaa uray asiraataa kessee.

⁹ Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo baggana asiraataa immeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiyaa wode, Leewii biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee.

¹¹ Israa'eeliyaa asaw higgii Leewiyaa* zeretsatuwaa k'eesetetsaa baggana imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidooppe, Aaroonawaa

† **6:19 Gaaridduwaa:** Hawe dunkkaaniyaa gidduwaan goynaw maaddiyaawaa. Hewekka «Geeshshassaa» geetteeddaawaappe «Geeshshaappe Geeshshassaa» shaakkanaw go"iyaawaa gidiide k'eesatuwaa kaappo s'alalay gelanaw danddayiiasaa. **6:19** Wog. 16:2 **6:20** Maz. 110:4

7:1 Dom. 14:17-20 **7:5** Pay. 18:21 * **7:11 Leewiyaa:** Ha suntsaa s'eesettiyaawanttu k'eesatuwaappenne untuntta maaddiyaawantuppe dooretteeddawantta.

mala gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettanaw ayaw koshshii?

¹² Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiyaa wode, higgsikka k'ay laamettanaw koshshee.

¹³ Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna.

¹⁴ Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse k'eesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaabaa ayinne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-S'edek'k'a Mala K'eesaa

¹⁵ Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa gidintto, hawe aad'd'iide erettanawaa.

¹⁶ I asaa higgsiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin wureenna de'uwaawolk'k'aan k'eesa gideedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Malkki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidanawaa»
yaagiide markkattee.

¹⁸ Beni de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay baynnawaa ootsanaw dandayenna; k'ay nuuni Aa baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyawe yeedda.

²⁰ Hewaa bollan k'ay S'oossaa c'aak'uukka de'ee; haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu baawa.

²¹ Shin Yesuusi c'aak'uwaan k'eesa gideedda; S'oossay Aa,
«Goday c'aak'keedda; I bare k'ofaa laammenna.
«Neeni med'inaw k'eesa gidana» geedda»
yaageedda.

²² Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aad'd'iyaa c'aak'k'oo waase gideedda.

²³ Kase k'eesatuwaa payduu c'ora; ayaw gooppe, untuntu ootsana oosuwaaw hayk'uu diggeedda.

²⁴ Shin Yesuusi med'inaw de'iyaa diraw, Aa k'eesetetsay laamettenna.

²⁵ Hewaa diraw, I untuntu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iyaa diraw, S'oossaakko bare baggana yiyaawantta ubbatuwaa ashshanaw dandayee.

²⁶ Nuw giigiyaa hawaa mala, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu de'anaw koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; k'ay d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda.

²⁷ Hara k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti gede yarshsheedda.

²⁸ Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa ootsiide suntsee; shin S'oossay immana giide c'aak'keedda higgsiyaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynnawaa, S'oossaa Na'aa suntsee.

8

Yesuusi Ooratsa K'aalaa C'aak'uwaaw K'eesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa

¹ Nuuni haasayiyaa wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee.

² Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaan I ootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaa gidennaan, S'oossay esseeddawaa.

³ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw immanaw suntsetteedda diraw, ha k'eesatuwaa ubbatuwaa kaap-pookka yarshshanaw ittibay de'anaw koshshee.

⁴ Simmi sa'aan I de'iyawaa gidoope, ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiyaa k'eesatuu de'iino.

⁵ Unttuntu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan de'iyaa oosoo tumu leemisuwaanne eeshuwaa; ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana han-ishin, S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huup'iyaan besseedda leemisuwaa kaalaade ootsa» yaageedda.

⁶ Shin Yesuusi gaannatiyaa c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyawaadankka, aw imetteedda oosuukka untunttuwaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay immana geedda ubbaappe aad'd'iyaa kiitaan oosetteedda.

⁷ Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa gidintto, laa'entso c'aak'uwaa koshshenna.

⁸ Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee;
«Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana,
ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaanawaa.

⁹ He c'aak'uu taani Gibs'e gadiyaappe,
untunttu aawotuwaa kushiyaa oyk'k'aade, goochcha kesseedda wode,
untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna.
Untunttu ta c'aak'uwaan ammanettibeenna diraw,
taanikka untuntta aggaad.
Taani, Goday, hawaa oday.

¹⁰ Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyaan,
taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'uu hawaa:
Taani ta higgiiyaa untunttu k'ofaan wotsana;
k'ay untunttu wozanaankka s'aafana.
Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana.

¹¹ Unttuntuppe ooninne bare shooruwaa,
woy bare ishaa,
«Godaa era» yaagiide tamarissenna.
Ayaw gooppe, untunttu na'aappe c'ima gakkanaw ubbay taana eriino.

¹² Taani untunttu naak'uwaa maarana;
untunttu nagaraakka laa'entso hassaykke»
yaagee.

¹³ S'oossay ooratsa c'aak'uwaa giide haasayiyaawan koyrowaa ec'iseedda;
k'ay ec'iyabayanne wuriyaabay ellekka d'ayana.

9

Saluwaan Oosettiyaa Ayaanaa Oosuu Sa'aan Oosettiyaa Ayaanaa Oosuwaappe Aad'd'ee

¹ Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyaa wogayenne Asay ootseedda Geeshsha Gollii de'ee.

² Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'k'eedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa wotsiyaawe, s'arap'p'eezaynne Godaa sintsan wotsiyaa ukitsay de'ee; he sa'ay Geeshsha sa'aa giide s'eeseettee.

³ Laa'entso gaaridduwaa guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geetettiyaa Dunkkaanii de'ee.

⁴ Aa gidduwaan is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda saas'iniinne ubba saanna work'k'aan sheeshsheedda K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay de'ee. He K'aalaa c'aak'uwaa Taabootan mannay de'iyaa work'k'aa s'aaruu, Aaroona s'am"ay aac'eeddawenne k'ay Muse higgii s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuu de'iino.

⁵ He k'aalaa c'aak'uwaa Taabootaappe bolla baggana atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan gentsiyaa bonchcho kiruubetuu de'iino; shin ha ubbabaa ha"i wurssi odanaw danddayokko.

⁶ Hewe hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, barenttu oosuwa ootsanaw koyro Dunkkaaniyaa geliino.

⁷ Shin k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa s'alalay laa'entso Dunkkaaniyaa laytsaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda nagaraa diraw, S'oossaw yarshshiyaa suutsaa akkiide gelee.

⁸ Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha sa'aa afiyaa ogii biro dooyettibeennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.

⁹ He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaa; hewaa giyaawe S'oossaw immiyaa imuunne yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay baynawaa ootsanaw danddaykkino.

¹⁰ Hewanttu muussaabaa, ushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa odiyaa kare bagga wogatuwaa; untunttu ooras's'iyaa wodii gakkanaw oosettiyaa wogatuwaa.

¹¹ Shin Kiristtoosi hawaan de'iyaa lo"obaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiide yi diggeedda. I geliide ootsiyaa Dunkkaanii ubbaappe aad'd'iyawaanne balay baynnawaa; k'ay he Dunkkaaniyaa Asay ootsibeenna; ha med'etteedda sa'aabaakka gidenna.

¹² Kiristtoosi Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa wode, deeshshaa suutsaanne galo maraa suutsaa oyk'k'iide gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide, nuw med'inaa atotetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede geleeedda.

¹³ Tuneedda asaa bolla korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afiide, guudetteedda ussatti bidintsaa k'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw danddayooppe,

¹⁴ Med'inaa Geeshsha Ayaanaa baggana balay baynna yarshshuwaadan, S'oossaw barena immeedda Kiristtoosa suutsay, nuuni de'uwa S'oossaw ootsana mala, kase nu hayk'k'eedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseeddawanttu I immana geedda med'inaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana danddayiyaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan de'iidde ootseedda balaa ayiletetsaappe kessiyaa hayk'uu de'iyaa diraassa.

¹⁶ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he uray hayk'k'owe erettanaw koshshee.

¹⁷ Ayaw gooppe, woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne polettenna.

¹⁸ Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay baynnaan injjetibeennawe hawaassa.

¹⁹⁻²⁰ Ayaw gooppe, higgiiyan de'iyaa azazuwaa ubbaa Muse asaa ub-baw odeedda; hewaappe guyyiyaan, galo maraa suutsaanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna, zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iyaa giyaa mit-saa bonc'c'iyaaanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta S'oossay azazeedda c'aak'uwaa suutsaa» yaagiide, higgiiyaa mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla c'ac'c'afeedda.

²¹ Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa Muse c'ac'c'afeedda.

²² Higgii giyaawaadan, tumukka amareedawaappe attin, ubbabaykka suutsan geeyyee; suutsay gukkana d'ayooppe, atotetsay baawa.

Kiristtoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa

K'uc'c'i D'ayissee

²³ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw koshshee; shin saluwaan de'iyaawanttukka barenttu huup'ew geeyyanaw aad'd'iyaa yarshshuwaa untuntta koshshee.

²⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi tumu geeshsha san leemisettiyyaa Asay oot-seedda geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha"i nu gishshataw S'oossaa sintsan beettanaw yaa saluwaa geleedda.

²⁵ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu laytsaan laytsaan bare suutsaa gi-dennawaa oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyaawaadan, Kiristtoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna.

²⁶ Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodeppe doommiide daro gede waayettanaw koshshee; shin ha"i wodiyyaa wurssetsaan nagaraa d'ayissanaw barena yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda.

²⁷ Asay ubbay itti gede hayk'k'anaw bessee; hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa pirddana.

²⁸ Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa d'ayissanaw itti gede yarshshetteedda; k'ay I barena loytsi naagiyaawantta ashshanaw beet-tanaappe attin, laa'entso nagaraa tookkanaw beettana.

10

¹ Ayaw gooppe, higgew yaana lo"obaa eeshuwaa s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshet-tee; hewaa diraw, higgii S'oossaakko shiik'iyaa asaa he yarshshuwaan balay baynna asaa ootsanaw ubbaakka danddayenna.

² S'oossaw goyinniyyaa Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto, suure wozanaan laa'entsuwaa nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaawaakka aggana.

³ Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuwaan bare nagaraa hassayee.

⁴ Ayaw gooppe, korumaa suutsaynne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna.

⁵ Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;

«Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyyabeykka;
shin taw bollaa giigissaadda.

⁶ Neeni s'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
nagaraa yarshshuwaan ubbaakka nashetakka.

⁷ Taani he wode, «S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadankka,

S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad› yaagaad›
yaageedda.

⁸ Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristtoosi koyro, «Neeni yarshshuwaa, imotaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa ubbaakka koyyabeykka; hewaantun nashettakka» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad› yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaa essanaw koyrowaa d'ayissee.

¹⁰ Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseedda diraw, bare ashuwaa laa'entsennaan itti gede yarshsheeddawaan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuu hachche hachche ek'k'iide, bare oosuwaa ootsiino; k'ay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide yarshshiino.

¹² Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wodew gideedda itti yarshshuwaa yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda.

¹³ S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatuwaa Kiristtoosaw gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw, yaan naagee.

¹⁴ Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddawaan, nagaraappe geeyyeeddawantta med'inaw balay baynnawantta ootseedda.

¹⁵ K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee;

¹⁶ «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan,
untuntunna c'aak'k'etiyaa c'aak'uu hawaa:
Taani ta higgiiya untunttu k'ofaan wotsana;
k'ay untunttu wozanaankka s'aafana»
yaagee.

¹⁷ K'ay hewaappe guyyenna,
«Taani untunttu nagaraanne,
untunttu makkala oosuwaa laa'entso hassaykke»
yaagee.

¹⁸ S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsaw yarshshuwaa koshshenna.

S'oossaakko Shiik'anaw Koshshee

¹⁹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee.

²⁰ Kiristtoosi nuw ooratsa ogiyaanne de'uwaa ogiyaa gaaridduwaa baggana, hewaa guussay bare bollaa baggana dooyyeedda.

²¹ Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wol'k'k'aama k'eesay de'iyaa diraw,

²² Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bollaanna S'oossaakko shiik'oytte.

²³ Nuw immana geedda S'oossay ammantsiyaa diraw, nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loytsi oyk'k'oytte.

²⁴ Ittuu ittuwaanna waan siik'ettanenttonne k'ay lo"o oosuwaa wooti ootsanentto, ittuu ittoo k'oppeetto.

²⁵ Ittuu ittuu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'iyawaadan, nuunikka ittippe shiik'iyawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttenttu be'iyaa diraw, ittuu ittuwaa mentsetseetto.

²⁶ Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriidde nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hawaappe sintsaw nagaraa d'ayissiyaa yarshshuu ittibaynne baawa.

²⁷ Shin yashshiyaa pirddaa naagiyaawenne S'oossaa is'siyaa ubbaa maanaw wolk'k'aama tamay de'ee.

²⁸ Muse higgew azazetena uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla markkattoope, k'areti baynnaan hayk'k'ee.

²⁹ S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha Ayaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane k'oppite.

³⁰ Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesannanne kushiyaa zaarana» geeddawaa nuuni ereetto; k'aykka, «Goday bare asaa pirddana» yaageedda.

³¹ De'uwaa S'oossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa.

³² Hinttenttoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaappe guyyiyaan, hinttenttu daroban waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiya hassayite.

³³ Itti itti gede hinttentta asaa sintsan boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay hara wode hewaadan ootseeddawanttunanne ittippe de'eedita.

³⁴ Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyaa asatoo hinttenttu k'aretteedita; yaatiide hinttenttoo med'inaw wurena ubbaappe aad'd'iyaa shaluu saluwaan de'iyawaa hinttenttu huup'ew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan genc'c'eedita.

³⁵ Hewaa diraw, wolk'k'aama woytana de'iyaa hinttenttu s'alatetsaa oloppite.

³⁶ S'oossay koyyiyaawaa ootsiide, I hinttenttoo immana geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee.

³⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Amareeda wodii atteedda.

Yiyaawe yaanawaa; gam"enna.

³⁸ Ta s'illuu ammanettiide de'anawaa.

Shin ooninne guyye simmooppe,

taana nashechchenna»

yaagee.

³⁹ Nuuni ammanettiide atteeddawanttu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide d'ayeeddawanttu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

¹ Ammanuwaa giyaawe, demmana giide nashechchaan naagi utteed-dabay ammansiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa.

² S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, untunttu ammaneeddawaana.

³ Saluunne sa'ayenne S'oossaa k'aalaan med'etteeddawaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda.

⁴ Aabeeli K'aayeelawaappe aad'd'iyaa yarshshuwaa S'oossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiidde, I s'illuwaa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinkka, bare ammanuwaan ha"i gakkanaw haasayee.

⁵ Heenooki hayk'k'ennan saluwaa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oossaa Mas'aafay, «Heenooki saluwaa baanaappe kase S'oossaa nashechcheedda» yaagee.

⁶ Ammanuu baynnaan ooninne S'oossaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oossaakko yiyaa ooninne S'oossay de'iyaaawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee.

⁷ Nohe be'anaw danddayenna sintsaappe hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiyya med'd'eeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirddiide, ammanuwaan beettiyaa s'illotetsaakka S'oossaappe akkeedda.

⁸ Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda.

⁹ Abraahaamo S'oossay barew immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'ananne Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo"o baasuwaan k'oppiide kees's'eedda katamaa naagee.

¹¹ Saara bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda S'oossay amanetteeddawaa gideeddawaa ereedda diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddawe ammanuwaana.

¹² Hewaa diraw, hayk'k'eedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa keena, abbaa gas'aan de'iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratuu yeletteeddino.

¹³ He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddino; barenttoo S'oossay immana geeddawaakka akkibeykino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddino. K'ay untunttu sa'aan imatsanne yederissettiide kesseedda asatuwaa gideeddawaa ereeddino.

¹⁴ Ayaw gooppe, hewaadan giyaa asatuu barenttu huup'e gadiyaa koyiyaawaa erissiino.

¹⁵ Untunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw k'oppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaac'aa demmennaan aggikkino; shin

¹⁶ untunttu hewaa aggiide, lo"iyaa gadiyaa laamotiino; hewe saluwaa gadiyaa. Hewaa diraw, S'oossay untunttu S'oossaa geetettanaw yeellatenna. Ayaw gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Abraahaamo Yisaak'a yarshshanentto woy yarshshenentto, S'oossay eranaw s'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay Abraahaama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'eesettanawaa» geeddashshinkka, Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanaw giigeedda.

¹⁹ Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka patsanaw danddayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeedda.

²⁰ Yisaak'i sintsaappe hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anjjeeddawe ammanuwaana.

²¹ Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yoosefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan anjjeeddawenne gatiman guufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana.

²² Yooseefo hayk'k'anaw matiidde, Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe ke-sanawaa haasayeeddawenne bare mek'etsaa ootsanabaa untuntunta azazeed-dawe ammanuwaana.

²³ Muse yeletteeddawaappe guyyiyaan, aawuunne aata malaa lo'o na'aa gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe ammanuwaana; untuntuntu kaatiyaa awaayookka yayyibeykkino.

²⁴ Muse dic'c'eeddawaappe guyyiyaan, Gibbs'e kaatiyaa naatti na'aa geetet-tanawaa is's'eeddawe ammanuwaana.

²⁵ Nagaraan Muse guutsa wodiyaan nashettanawaappe, S'oossaa asaana waayettanawaa dooreedda.

²⁶ Wodeppe demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, Gibbs'e gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristtoosa diraw borettiyaawe daro aad'd'iyya duretetsaa gideeddawaa k'oppeedda.

²⁷ Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, Gibbs'e gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayaw gooppe, beettana S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide sintsaaw beedda.

²⁸ Hayk'uwaa kiitanchchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe ammanuwaana.

²⁹ Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pin-needdawe ammanuwaana; shin Gibbs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay untuntuntu mitti aggeedda.

³⁰ Israa'eeliyaa Asay Iyyarkko giyaan katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyaan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana.

³¹ C'aaratta Ra'aaba yewuwaa k'oriyaawantta loytsa mokkeedda diraw, S'oossaw azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddawe ammanuwaana.

³² Simmi harabaa gujjaade ayaa odoo? Geedoonabaa, Baaraak'abaa, Samisoonabaa, Yofittaahebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna.

³³ Untuntuntu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'ooneeddawenne s'illobaa oot-seeddawe ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeed-dino; gaammotuwaan doonaakka gorddeeddino.

³⁴ Wolk'k'aama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untuntuntu daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yedersseeddino.

³⁵ Mac'c'awanttu barenttu hayk'k'eeddawantta hayk'uwaappe denddina akkeeddino.

K'ay haranttu k'ashuwaappe biletanawaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe denddanaw, ugatiide hayk'k'eeddino.

³⁶ Haratuwaa bolla Asay k'iliic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne santsalataan k'ashettiide, k'asho golliyaan geleeddino.

³⁷ Shuchchaan c'adetteeddino; magaaziyan laa"u kesiide p'alk'k'etteeddino; paac'etteeddino; mashshaan hayk'k'eeddino; untunttoo ubbabaykka d'ayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino.

11:22 Dom. 50:24-25; Kes. 13:19

11:23 Kes. 2:2; 1:22

11:24 Kes. 2:10-12

11:28 Kes. 12:21-30

11:30 Iya. 2:1-21; 6:22-25

11:32 Dan. 6:11-8:27; Dat. 4:6-5:31; Dat. 13:2-16:31; Dat. 11:1-12:7;

1 Sam. 16:1-1 Kat. 2:11; 1 Sam. 1:1-25:1

11:33 Dan. 6:1-27

11:34 Dan. 3:1-30

11:35 1 Kat.

17:17-24; 2 Kat. 4:25-37

11:36 1 Kat. 22:26-27; 2 Od. 18:25-26; Erm. 20:2; 37:15; 38:6

11:37 2 Od.

24:21

³⁸ Unttunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, deriyaan, gong-goluwaa giddoninne ollaa gidduwaan yuuyyeeddino.

³⁹ S'oossay untuntu ammanuwaa markattooppekka, hewanttu ubbatuu I, immana geeddawaa akkibeykkino.

⁴⁰ S'oossay nuw itti lo'o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, untuntu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

12

S'oossay Nuw Aawuwaa

¹ Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide markattiyaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbabaanne bak'k'i oyk'k'iyaa nagaraa diggiide nu sintsan de'iyaa nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte.

² Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa s'eelloyte. Yesuusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyaa nashechchaa diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda.

³ Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite.

⁴ Nagaraanna hinttenttu baas'etiidde, suutsaa gussana gakkanaw biro oletti diggibeykkita.

⁵ S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta,

«Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa.

I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.

⁶ Ayaw gooppe, I bare siik'iyaa uraa muree;

k'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee»
yaageedda.

⁷ S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'ii?

⁸ Naanaa ubbaa seeriyawaadan, hinttentta murenaan aggooppe, karen yeletteeddawantta gidiitappe attin, tumu naanaa gidikkita.

⁹ Hewaa bollan k'ay, nuuna yeledda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untunta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytsi darssi moodettiide de'okkoo?

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuna yeledda nu aawotuu barentta lo'owaadan, ama-reeda wodiya nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa geeshshatetsaa akkana mala, nuuna maaddanaw muree.

¹¹ Nuuni murettiya wode, ha"iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureed-dawanttoo guyyeppe he muray s'illotetsaa de'uwa sarotetsaa woytaa im-mana.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hewaa diraw, hinttenttu arggaac'eedda kushiyaanne hinttenttu daabu-reedda gulbbataa mentsetsite.

¹³ Wobbiyaa gedii pas'anaappe attin, burk'k'enna mala, suure ogiyaan hamettite.

¹⁴ Asaa ubbaanna saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwa de'ite. Ayaw gooppe, geeshshatetsay baynnaan ooninne Godaa be'anaw dand-dayenna.

¹⁵ S'oossaa aad'd'o keekatetsaa ooninne akkaanan attena mala naagettite; k'ay dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro asaa tunissenna mala naagettite.

¹⁶ Woshummanaw kajjeeliyaa Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede miyaabaw bare bayiratetsaa zal"eedda, ayaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de'enna mala naagettite.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjuuwa akkanaw koyyeed-dawaa eriita; shin Aa aabbu Aa anjjenan is's'eedda; ayaw gooppe, nagaraappe simmiyaa ogiyaa I haray atto, afos's'i koyyiidekka demmanaw danddayibeenna.

¹⁸ Hinttenttu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne ees's'iyaa tamaakko, d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko,

¹⁹ k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykkita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay untunttu, «Haray atto, do'aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchaan c'adettiide hayk'k'o» yaageedda azazuwaa untunttu genc'c'anaw danddayibeykkino.

²¹ Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyaa diraw Muse, «Taani yashshaan kokkoray» yaageedda.

²² Shin hinttenttu S'iyoonne Deriyaa, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide nashettiya daro sha"a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yersaalame yeeddita.

²³ S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawanttukko, untunttu sunsay saluwaan s'aafetteeddawanttukko yeeddita; k'ay asaa ubbaa pirddiyaa S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseedda s'illo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita.

²⁴ Ooratsa c'aak'k'oo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suutsaappe aad'd'iyawaa odiyaa gukkeedda suutsaakko yeeddita.

²⁵ Hinttenttoo odiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttenttu is's'enna mala, hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barenttoo odiyaawe odiyaawaa sisenna is's'eeddawanttu attana d'ayooppe, saluwaan, «Hinttena naagite» giyaa S'oossaappe nuuni waaniide attanee?

²⁶ He wode Aa kooshshay sa'aa k'aatseedda; shin I ha"i, «Taani sa'aa s'alalaa gidennaan, itti gede gujjaade saluwaakka k'aatsana» yaageedda.

²⁷ «Itti gede gujjaade» giyaa k'aalay k'aas's'ennabay minniide de'ana mala, med'etteeddabay k'aas's'anawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee.

²⁸ Nuuni k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaa diraw, ane S'oossaa galatoyttenne Aa nashechchoyette; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatetsaan aw goynnoytte.

²⁹ Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu bayizziyaa tamaa.

13

S'oossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

¹ Hinttenttu ishātuwaa siik'iyawaa aggoppite.

² Imatsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay erennaan kiitanchchatuwaawaa mokkeedda.

³ K'asho gollen de'iyaawanttubaa hinttenttukka untuntunna ittippe k'asho gollen de'iyaaawaadan k'oppite; k'ay hinttenttu hinttenttu huup'ew waayettiyaawaadan, waayettiyaawanttubaa k'oppite.

⁴ Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinayne machchata ittuu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw kajeeliyaawanttanne woshummiyaawantta pird-dana.

⁵ Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttenttoo de'iyaaawe hinttenttoo gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew,
«Taani neena ubbaakka yeggikke

woy aggikke»
yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, nuuni s'aliide,
«Goday taana maaddiyaawaa;
taani yayyikke.
Asay taana ay ootsii?»
yaageetto.

⁷ S'oossaa k'aalaa hinttenttoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite; untunttu waan de'eeddinonttonne hassayite; k'ay untunttuwaadan ammanite.

⁸ Yesuusi Kiristoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna.

⁹ Dumma dumma ooratsa timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa aad'd'o keekatetsan minnooppe lo"o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogatoo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadet-tibeykkino.

¹⁰ Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyaa gidдон ootsiyaawanttu he yarshshiyaa saappe maanaw untunttoo maatay baawa.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suutsaa yarshshanaw Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe karenna guuddee.

¹² Hewaa diraw, Yesuusikka k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karenna waayetteedda.

¹³ Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoytte.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuw hawaan med'inaw de'iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto.

¹⁵ Simmi S'oossaw Yesuusa baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaa immoytte; hewaa giyaawe mettershshay Aa suntsaw immiyaa galataa giyaawaa.

¹⁶ Lo"obaa ootsiyaawaanne ittuu ittuwaa maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw gooppe, S'oossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.

¹⁷ Hinttena kaaletsiyaawanttoo azazettite; k'ay untunttu azaziyaawaakka ootsite. Untunttu barenttu ootseeddawaa S'oossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa loytsi naagiino; hinttenttu untunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaa nashettiidde ootsana; hewe d'ayooppe, untunttu yilottiidde ootsana; hewe hinttentta ayinne maaddenna.

¹⁸ Nuw S'oossaa woossite. Nuuni ubbaa wode lo"obaa ootsanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo"o wozanay nuw de'ee.

¹⁹ S'oossay taana hinttenttukko ellekka zaarana mala, S'oossaa hinttenttu loytsi woossanaadan, taani hinttentta loytsa woossay.

Woosaa

²⁰ Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa hentsanchchaa wolk'k'aama, med'inaa c'aak'uwaa suutsan hayk'uwaappe dentseedda.

²¹ S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana bare sintsan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiidde, hinttenttukka I koyyeeddawaa ootsana mala, lo"o oosuwaa ubbaan hinttentta I giigisso; S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen"i.

K'utetsaa K'aalaa

²² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabddaabbiyaa hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettenaan sisana mala, taani hinttentta woossay.

²³ Nu ishay, S'imootoosi k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa yooppe, taani aanana baade hinttentta be'ana.

²⁴ Hinttena kaaletsiyaa ubbatuwaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite. S'aaliyaappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.

²⁵ Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

Yaak'oobi S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Ha kiitaa s'aafeedda Yaak'oobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yersaalamen de'iyaa ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'ima (Gal. 2:9). Ha kiitay s'aafetteeddawe itti woosa gollattiw gidennaan Roome kawutetsaa gidдон laaletteedda Ayihuda ammaniyaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de'uwa kaaletsiyaa k'ofatuwaa oyk'k'eedda. S'aafetteeddawekka «Alamiyaa ubbaan laaletteedda S'oossaa asaassa». Ha mas'aafaa s'aafetteeddawe aad'd'eedda eratetsaa nuuni oosuwaan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaa asaa eeshshaanne hanotaa tamarissiyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan k'onc'c'iyaa bessee.

Hiyyeesatetsaaba, doretetsaaba, paac'c'iyaa, lo"o eeshshaaba, k'anaatiyaaba, ammanuwaabaanne lo"o oosuwaaba, ins's'arssaa maaduwaabaanne k'ohuwaaba, aad'd'eedda eratetsaaba, ittuu ittuwaanna walak'ettiyaaba, otoruwaabaanne ashikketetsaaba, hara asaa bolla pirddiyaawaa, c'ee'k'uwaaba woy ayyuwaaba, genc'c'aabaanne woosaaba, ammaniyaa Asay de'anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa s'aafeedda.

Kiitaykka kiristinnaa de'uwaan ammanuu oosuwaan peeshshana hantaaba k'onc'c'isside bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

Ammanuwaanne aad'd'eedda eratetsaa 1:2-8

Hiyyeesatetsaabaanne doretetsaa 1:9-11

Paac'iyaa 1:12-18

S'oossaa k'aalaa sisussaanne oosuwaa bolla peeshussaa 1:19-27

Hanenna ogiyaan ittuu haraw maaddenna mala imetteedda oduwaa 2:1-13

Ammanuwaanne oosuwaa 2:14-26

Ammaniyaa asaanne ins's'arssaappe kesiyaa haasayaa 3:1-18

Ammaniyaa asaanne ha alamiyaa 4:1–5:6

Dumma dumma yewoo imetteedda mak'k'uwa 5:7-20

¹ Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayilii, biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo* sarotaa kiitay.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aad'd'eedda Eratetsaa

²⁻³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiiyaa wode, hewaa kumentsaa nashechchaadan paydite.

⁴ Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawatanne pac'i bayinnawantta ootside, bare oosuwaa polo.

⁵ Shin hintteppe ooninne barew aad'd'eedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbaw keekatetsan immiyaa S'oossaa woosso. I aw immana.

⁶ Shin I ayaaninne sid'ennaan ammanuwaan S'oossaa woosso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala.

* **1:1 Biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo:** Yaak'oobi giidde de'iyaa k'ofay, Godaa kaalliyyaa ammaniyaawantta gidide tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsatuwaadan barenttu morkkatuwaan biittaa ubbaa laaletti gakkeddawantta guussaa.

⁷⁻⁸ Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo.

Hiyyeesaa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

⁹ Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'k'u ootseedda wode nashetto.

¹⁰ K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushisseedda wode nashetto. Ayaw gooppe, dure bitanii maataa gidдон dic'c'iyaa c'iishshaadan d'ayana.

¹¹ Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee; k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa ootsiidde d'ayana.

Asaa Bolla Gakkiyaa Paac'iyaa

¹² Waayiyaan genc'c'iyaa uray anjjetteddawa; ayaw gooppe, he waayiyyaa s'ooneeddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'iyaa wanttoo immana geedda de'uwwaa kalachchaa† I akkana.

¹³ Ooninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'c'ee» gooppo. Ayaw gooppe, S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna.

¹⁴ Shin Asay huup'iyaan huup'iyaan bare huup'e iita amuwaan gooshettiyyaa wodenne c'imettiyyaa wode paac'ettee.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yelee; k'ay nagaray dic'c'iide, hayk'uwwaa yelee.

¹⁶ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, c'imettoppote.

¹⁷ Lo"o imuwwaa ubbayenne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwwaa poo'uwwaa med'd'eedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne woy bare kuwwaa laammenna.

¹⁸ Nuuni I med'd'eedda med'etatuwwaa gidдон d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda.

Siseeddawaa Oosuwaan Peeshshiyaawaa

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; Asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleelloppo.

²⁰ Ayaw gooppe, asaa hank'k'uu S'oossay koyyiyaa s'illotetsaa ahenna.

²¹ Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatetsaa ubbaa hintteppe d'ayissiide, S'oossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwwaa ashshanaw danddayiyaa k'aalaa ashikketetsan akkita.

²² Shin S'oossaa k'aalaa oosuwaan peeshshiteppe attin, sisa s'alalaan hintte huup'iyaa c'immoppite.

²³ Ayaw gooppe, k'aalaa sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyaa s'eelliyaa uraa mala.

²⁴ I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee.

²⁵ Shin ooninne ayiletetsaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyaa s'eelliide, aan ak'iyaaawe k'ay Aa naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa oosuwaan anjjetana.

²⁶ Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immiidde, barew S'oossaa goyinniyaawaa malatiyyaa uray de'ooppe, Aa goynay mela.

²⁷ S'oossaa Aawuwwaa sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe hak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyyaa am"etuwwaa maaddanawaanne sa'aa nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

2

Hiyyeesaa Kad'anaw Bessena

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesu-usi Kiristtoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchchoppite.

² Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwaa wotsiide, lo"o mayuwaa mayyeedda itti Asay hintte shiik'uwaa yooppe, k'ay c'urk'k'a mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka yooppe,

³ lo"o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan ubbaappe lo"iyaa oydiyaan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyaa, «Neeni hininna ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediyaan matan sa'aan utta» gooppe,

⁴ yaatina hintte hintte gidдон shaakotetsaa med'd'iyaawanttanne iita k'ofaanna de'iyaa daannatuwaa gidikkiteeyee?

⁵ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa Asay ammanuwaan durrettanawunne barena siik'iyaawanttoo immana geedda saluwaa kawutetsaa laattanaw dooribeenneyee?

⁶ Shin hintte hiyyeesatuwaa toochcheeddita. Duretuu hinttena tuggayiyaawantta gidikkinooyee? Unttuntu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee?

⁷ Hinttew imetteedda lo"o suntsaa boriyaawanttu untuntta gidikkinooyee?

⁸ Shin S'oossaa Mas'aafan, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» geetet-tiide s'aafetteedda kaatiyaa higgiiyaa* hintte polooppe, lo"obaa ootsiita.

⁹ Shin hintte asaa deemuwaa s'eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgii hintte bolla, higgiiyaa mentseeddawanttudan pirddana.

¹⁰ Ayaw gooppe, ooninne higgiiyaa ubbaa naagiide, ittinno mentsiyaawaa gidooppe, he uray higgiiyaa ubbaa mentsee.

¹¹ Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddawe k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidooppe, higgiiyaa mentsaadda.

¹² Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitenne untunttuwaadan ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oossay maarennan pirddana; maarotetsay pirddaa s'oonee.

Ammanuwaanne Oosuwaa

¹⁴ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe, k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'ayooppe, Aa ay go"anee? Aa ammanuu Aa ashshanaw danddayii?

¹⁵ Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay untunttoo ubbaa gallassi miyaabay d'ayooppe,

¹⁶ hintteppe itti uray untuntta, «Saro biite. Tamaa ho"ite. Kalliide miite» giide, untunttoo koshshiyaawaa immana d'ayooppe, untuntta ay go"anee?

¹⁷ Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'k'eeddawaa.

¹⁸ Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwaan neena bessana» gaana.

* **2:8 Kaatiyaa higgiiyaa:** Ubbaappe aad'uwaan go"iyaa higgiiyaa; hawaa biletsay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe S'oossaappe imetteedda higgiiyaa. **2:8 Wog. 19:18 2:11** Kes. 20:13, 14; Zar. 5:17, 18

¹⁹ Neeni itti S'oossay de'iyaaawaa ammanaasa; hewe lo"a. S'alahetuukka k'ay ammaniino; yashshaan kokkoriino.

²⁰ Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go"ennawaa† er-anaw koyyay?

²¹ Nu aabbu Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyaa sa'aa bolla wotseedda wode, bare oosuwaan s'illibeennee?

²² Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddawaanne Aa ammanuu Aa oosuwaan poletteeddawaa be'ikkii?

²³ S'oossaa Mas'aafay «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda. S'oossaykka hewaa aw s'illotetsan paydeedda» geeddawe poletteedda; k'ay S'oossaa dabbo geetettiide I s'eesetteedda.

²⁴ Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaawaa hintte be'iita.

²⁵ Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba kiitettowantta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyzzeedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee?

²⁶ Ayaw gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayk'k'eeddawaa gidiyaawaadan, hewaadankka k'ay oosuu shaaketteedda ammanuu hayk'k'eeddawaa.

3

Ins's'arssaa Naagiyaawaa

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni haratuwaappe aad'd'iyaa pirddaa akkanawaa hintte eriyaa diraw, hintteppe c'oratuu tamaris-siyaawantta gidoppite.

² Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana d'ayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa.

³ Paratuu nuw azazettana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto.

⁴ Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gidiidde, gotuwaa c'arkkuwaan laagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa k'eeri guutsaa mitsaan laagettiide biino.

⁵ Hewaadan ins's'arssay bollaa giddon guutsa asatetsaa gidooppekka, daro wolk'k'aamaban c'ee'etee.

Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akeekite.

⁶ Ins's'arssaykka tamaa mala. I nu asatetsaa giddon iitabaa ubbaa ootsana danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwaa wotsaakka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa.

⁷ Ayaw gooppe, do'atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiyya shooshshatuu zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwaa zariyaa ubbaa Asay aadisseedda; k'ay untunttukka aadeeddino.

⁸ Shin ooninne ins's'arssaa aadissanaw danddayibeenna; ins's'arssay wod'iyaa marzzii kumeedda c'o"u geena iita med'etaa.

⁹ Nuuni ins's'arssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; k'ay aanikka S'oossaa malatiide med'etteedda asaa shek'k'etto.

¹⁰ Itti doonaappe galatayenne shek'ay kesee. Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessena.

¹¹ Pulttuu itti ollaappe mal"iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulttanaw danddayii?

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giyyaa mitsay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyniyaa turay balasiyaa giyyaa mitsaa ayifanaw

† **2:20 Go"ennawaa:** Hawaa guussay hayk'k'eeddawaa guussaa. **2:21** Dom. 22:1-14 **2:23** Dom. 15:6; 2 Od. 20:7; Isa. 41:8 **2:25** Iya. 2:1-21 **3:9** Dom. 1:26

danddayii? Mas'ine mas'ine giyaa haatsaappekka mal'o haatsay kesana danddayenna.

*Saluwaa Aad'd'eedda Eraanne
Sa'aa Aad'd'eedda Eraa*

¹³ Hintte giddon aad'd'eedda eranchchayenne akeekanchchay oonee? Bare lo'o de'uwaan oosetteedda bare oosuwaa aad'd'eedda eratetsaappe yiyaa ashikketetsaan besso.

¹⁴ Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinne yirggii de'oppo. K'ay tumatetsaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppite.

¹⁵ Hewaa mala aad'd'eedda eratetsay saluwaappe wod'd'iyaawaa gidenna; shin hewe sa'aabaa, asaawaa, s'alahatuwaa.

¹⁶ Ayaw gooppe, k'anaatiinne yirggii de'iyaa saan walassayenne iita ooso ubbay de'ee.

¹⁷ Shin bollappe yiyaa aad'd'eedda eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay sarotetsaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay maarotetsayenne lo'o ayfii kumeeddawaa. Sid'iinne lo'o malatiyaa iitatetsay bayinawaa.

¹⁸ S'illotetsaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawanttu sarotetsaan zereedda zeretsaappe beetteedda.

4

Ha Alamiyaa Iitatetsaa Dosennan Agganawaa

¹ Olayenne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Unttuntu yeeddasay hintte bollaa giddon olettiyaa hintte nashettanaw wolk'k'aama amuwaa amottiyaawaappe gidennee?

² Hintte amottiita; shin demmikkita; wod'iita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw danddaykkita; walak'ettiitanne olettiita. Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita.

³ S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiyaa diraassa.

⁴ Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe S'oossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyawe ooninne S'oossaanna morkkettee.

⁵ Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan wotseedda Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw amottee» giyaawaa hinttenttoo c'oo giyaawaa malatii?

⁶ Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» yaagee.

⁷ Simmi, hintte S'oossaw moodettite. Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintteppe bak'atana.

⁸ S'oossaakko shiik'ite; ikka hinttekko shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiya meec'ettite. Laa"u k'ofay de'iyaaawanttoo, hintte wozanaa geeshshite.

⁹ Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite.

¹⁰ Godaa sintsan hintte huup'iyaa toochchite; k'ay I hinttena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

Asaa Bolla Pirddennaan Agganawaa

¹¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppe. Bare ishaa zigiriyaawenne Aa bolla pirddiyaawe higgiiyaa zigireenne higgiiyaa

bolla pirddee. Neeni higgiiyaa bolla pirddooppe, higgiiyaa bolla pird-diyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka.

¹² Higgiiyaa immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I ashshanawunne d'ayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

C'ee'etennaadan Imetteedda Zoriyaa

¹³ Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan layt-saa uttana; zal'ananne k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite.

¹⁴ Wontti hintte de'uu ayaa hananenttonne erikkita; guutsa wodew hintte beettiide, guyyeppe d'ayiyaa peenuwaa mala.

¹⁵ Hewaa aggiide, «Goday gooppe, nuuni de'ana; hawaa woy hewaa oot-sana» gaanaw bessee.

¹⁶ Shin hintte ha'i hinttenttu d'ok'k'atetsaan c'ee'ettiita; hewaa mala c'ee'uu ubbay iita.

¹⁷ Hewaa diraw, lo'obaa ootsanaw eriidde ootsenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

¹ Ha'ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw «Aayye! Aayye!» yaagiide yeekkittenne zilaalite.

² Hintte duretetsay bay diggeedda; k'ay hintte afile akka bil'ay mi diggeedda.

³ Hintte work'k'ayenne hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte bolla markkattana; hintte bolla akka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi de'iita.

⁴ Akeekite; hintte gaden katsaa k'oyc'eedda asatoo c'iggibeenna kiraa miishshay waassee; untunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan siset-teedda.

⁵ Hinttew injjetina, sa'aan ishaliide de'eeddita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan, hintte bollaa d'iikkeeddita.

⁶ S'illo asaa bolla pirddeedda; k'ay Aa wod'eeddita; I hinttenanna ek'etenna.

Godaa laa'entso Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

⁷ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'c'ite; biittaa goshiyaawe adilliyaa irayenne assuuraa iray yaana gakkanaw genc'c'iide, al'o katsaa I wooti naagiide gatsi akkintto be'ite.

⁸ Hinttekka k'ay genc'c'ite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, Godaa yuussay matatteedda.

⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, pirddiyaawe penggiyaan ek'k'eedda.

¹⁰ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, waayiyaassinne genc'c'aw leemisuwaa gideeddawantta, Godaa sunsaan haasayeedda nabatuwaa hassayite.

¹¹ Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawantta nuuni anjjetteddawantta geetto. Iyyooba genc'c'aa hintte siseedda; k'ay Goday aw wurssetsaan immeeddawaakka beedda. Ayaw gooppe, Goday maarotayenne k'aretay kumeeddawaa.

¹² Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saluwaan gidina, woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uwaan gidina, ayankka

c'aak'k'oppite. Shin S'oossaa pirddan hintte gelennaadan, hintte yewuu Ee giyaawaa gidoope, «Ee» giite; gidenna giyaawaa gidoope, «Gidenna» giite.

¹³ Hintte gidдон waayettiya uray ooninne de'ooppe, S'oossaa woosso; nashettiya uray ooninne de'ooppe, yes's'iide galato.

¹⁴ Hintteppe sakettiya uray ooninne de'ooppe, ammaniyaa asaa kaalet-siyaa c'imatuwaa barekko s'eeso; untuntu Godaa suntsan zayitiya Aa okkiide, aw S'oossaa woossino.

¹⁵ Ammanuwaan S'oossaa woosseedda woosay hargganchchaa patsana; Godaykka Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaa gidoopekka Goday aw atto gaana.

¹⁶ Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paas'itenne ittuu ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwaa ootsee.

¹⁷ Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina heezzu laytsanne usuppun agenaa sa'aan iray bukkibeenna.

¹⁸ Laa'entsuwaa S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa'aykka bare katsaa mokkeedda.

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, k'ay ittuu Aa guyye he tumuwaakko zaaroppe,

²⁰ nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariya ooninne Aa shemppuwaa hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

P'es'iroosi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda koyro kiitay s'aafetteeddawe, he kiitaa gidдон «Dooretteedda S'oossaa asatuwaa» geetettiide s'eesettiyaanne K'eri Iisiyaan huup'issa bagga shaakuwaan laaletteedda ammaniyaawantussa. Ha kiitaa waanna k'ofay, ammanuwaa gaasuwaan metuunne waayyii gakeeddawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. S'aafii hawaa oot-siyaawe Aa hayk'uwaa, Aa dendduwaa, Aa laa'entso yuussaa odiiyaa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa nabbabiyaawantta hassayis-siyaawaana. Unttuntu Yesuusi Kiristtoosa de'uwwaa leemisuwaadan akkiide, metuwwaa genc'c'iide aad'd'anaadan hassayissee. Hawaanna ittippe gatsiyaa wode, metuu unttuntu ammanuwaa s'altatetsaa paac'c'iyawaanne Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa gallassi unttuntu bessiyaa gatiyaa akkanaw de'iyawaa unttunta hassayissee.

S'aafii, unttuntu metuwaan genc'c'ana mala mentsetsiyaawaa bollaakka, Kiristtoosa kaalliyaawanttu de'iyawaadan unttuntu de'anaadan k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'oossaa ashshuwaabaa 1:3-12

Geeyyeedda de'uwwaa de'anaadan imetteedda mak'k'uwaa 1:13–2:10

Metuwwaa wode ammaniyaa Asay ootsana bessiyaa aawotetsaa 2:11–4:19

Ammaniyaa asaa ashikketetsaanne oosuwwaa 5:1-11

Wurssetsaa k'utiyyaa 5:12-14

¹ Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo P'ans's'oosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyaa gadiyaan, Iisiyaa biittaaninne Biitaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyawanttoo dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala, S'oossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheed-dawanttoo, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay gido.

De'uwwaa Immana Geedda Hidootaa

³ Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bare maarotet-saa daruwaadankka nuuna laa'entsuwaa yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwwaa hidootaa immeeddawaa galateetto.

⁴ K'ay S'oossay hinttenttoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayen-nawenne d'ayennawe saluwaan naagee.

⁵ Hewekka hinttenttoo, S'oossaa wolk'k'aan ammanuwaan naagetti uttiide, atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'onc'c'anawaa.

⁶ Ha"i guutsaa wodew haray atto duma duma paac'iyaa hintte paac'ettanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite.

⁷ Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyaa work'k'aappekka hintte ammanuu daro al'onne bali bayinnawaa gidiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi beettiyyaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana.

⁸⁻⁹ Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'iita; hintte ha"i Aa be'ana d'ayooppekka, ammaniita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyaa hintte

shemppuwaa atatetsaa akkiyaa diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita.

¹⁰ S'oossay hinttenttoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loytsi biddiide, ha atatetsaabaa koyyeeddino.

¹¹ Unttuntun de'iyaa Kiristtoosa Ayyaanay Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyaan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiidde, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaadan, untuntu koyyeeddino.

¹² He timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda oosuu hinttessappe attin, untuntu huup'iyaaassa gidennawaa S'oossay untunttoo k'onc'c'isseedda; ha'i hintte siseedda mishiraachchuwa k'aalaa hinttenttoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiitetteedda Geeshsha Ayaanaa wolk'k'an odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be'anaw amottiino.

Geeshshatetsaan De'iyaaawaa

¹³ Hewaa diraw, oosuwa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigissiidde hintte huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite.

¹⁴ S'oossaw azazettiya naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaalloppite.

¹⁵⁻¹⁶ Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha gideeddawaadan, hintte tekka hintte oosuwa ubbaan geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintte tekka geeshsha gidite» geetettiide s'aafetteedda.

¹⁷ Asaa huup'iyaan huup'iyaan deemuwaa s'eellennan Aa oosuwaadan pirddiyaa S'oossaa woossiidde hintte, «Nu Aabboo» giide Aa s'eesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidiiide hintte de'iyaa wodiyaan yashshatetsaan de'ite.

¹⁸⁻¹⁹ Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddawe, d'ayiyaa biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaabay woy k'itay bayinna dorssaa suutsaadan, al'o Kiristtoosa suutsan hintte wozetteeddita.

²⁰ S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristtoosa doori wotseedda; shin hintte diraw, ha wodiya wurssetsaan I beetteedda.

²¹ Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteed-dabay S'oossaan de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwa immeeddawaa aan ammaniita.

²² Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo'a malatiyaa iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwaa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite.

²³ Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwaa yelettibeykkita; shin med'inaw de'iyawaanne sintsawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteeddita.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka maataa c'iishshaa mala. Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.

²⁵ Shin Godaa k'aalay med'inaw de'ee» yaagee. Hawe hinttenttoo Goday odeedda mishiraachchuwa k'aalaa.

2

De'uwa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hewaa diraw, hintteppe iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo'a malatiyaa iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite.

²⁻³ Goday keeka gideeddawaa hintte de'uwaan be'eeddawaa gidoope, ha'i yeletteedda gac'ino naanatuwaadan, ushiidde dic'c'anawunne attanaw s'illo gideedda ayaanaa maatsaa laamotite.

⁴ Godaakko de'o shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is's'eedda; shin S'oossaa matan I dooretteedda al'o.

⁵ Hinttekka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha k'eesaa gidiide, Yesu-usi Kiristtoosa baggana S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshanaw, hintte hintte huup'ew ayaana keetsaadan kees'ettite.

⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyooone giyaa katamaan golliiyaa godaa s'ap'uwwa minisiyaa, dooretteedda, al'o shuchchaa wotsay; aan ammaniyyaa ooninne yeellatenna» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, ha shuchchay hinttenttoo ammaniyaawanttoo daro al'a; shin ammanennawanttoo, «Gimbbiyaawanttu kad'eedda shuchchay godaa s'ap'uwwa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyya shuchchaa gideedda» yaagee.

⁸ K'aykka, «Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyaa zaallaa» yaagee; untunttu S'oossaa k'aalaa ammanenna diraw, untunttoo kasenna k'ofetteeddawaadan d'ubetteeddino.

⁹ Shin S'oossay d'umaappe maalalissiyaa bare poo'oo hinttena s'eeseedda; hintte Aa ooratsa oosuwwa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwwa; geeshsha asanne S'oossaw buzo asaa.

¹⁰ Hintte kase S'oossaa asaa gidikkita; shin ha'i hintte Aa asaa; hintte kase maarotetsaa akkibeykkita; shin ha'i maarotetsaa akkeeddita.

S'oossaa Ayilatuwaa

¹¹ Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyaaawantta gideeddawaadan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatetsaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay.

¹² Amanenna Asay hinttena iitabaa ootsiyaawanttudan zigiriyaa wode, Kiristtoosi yiyaa gallassi hintte lo'o oosuwwa untunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte de'uwwa untunttu gidдон loytsi naagite.

¹³ Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa diraw, aw moodettite.

¹⁴ K'ay gadiyaa mooddiyaawanttookka moodettite. Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsiyaawantta muranawunne lo'obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteeddino.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo'o oosuwaan kad'iyya eeyaa asatuwwa haasayaa c'o'u udanawaa koyyee.

¹⁶ Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppe attin, he ayiletetsaappe keseeddawaa iitatetsaa gentsiyaawaa ootsoppite.

¹⁷ Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatuwwa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite.

Kiristtoosa Gakkeedda Metuwaa Leemisuwaa

¹⁸ Ayilatoo, hintte lo'o godatuwwa s'alalawunne ashikke godatuwwa s'alalaw gidennaan, iitatookka daro yayyiide moodettite.

¹⁹ Ayaw gooppe, Asay naak'k'iyya wode waayettiiyaa uray S'oossaa k'oppiide, oge baynnaan naak'ettooppe S'oossay Aa anjjana.

²⁰ Ayaw gooppe, hintte nagaraa ootsina, hinttena dechchiyaa wode, hintte danddayooppe, hinttenttoo ay galatay de'ii? Shin lo'obaa ootsiide waayiyaa hintte danddayooppe, S'oossay hinttena hewoo anjjana.

²¹ S'oossay hinttena s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw gooppe, Kiristtoosi hinttenttoo waayettee; hintte Aa k'atamaa kaallana mala, hinttenttoo leemisuwaa gideedda.

²² Nagaraa I ootsibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna.

²³ Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayettiya wodekka manddibeenna. Shin s'illuwaa pirddiyaa S'oossaw barena aatsiide immeedda.

²⁴ Nuuni nagaraw hayk'k'iide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eeddita.

²⁵ Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; shin ha'i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeeddita.

3

Asinaabaanne Machchiyaabaa

¹⁻² Hewaadanka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaw azazettena ittuu ittuu de'ooppekka, hintte palumettennan, untuntu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwa be'iide s'oonettana mala, untuntu moodettite.

³ Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaninne work'k'aa wot-siyaawaan woy al"o mayuwaa mayiyaawaan hinttenttu bolla bagga loytsop-pite.

⁴ Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttenttoo daro al"o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido.

⁵ Ayaw gooppe, hewaadan S'oossaan hidooteedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytseeddino.

⁶ Hewaadan Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hinttekka ittibawunne yayyenaan lo"obaa ootsooppe, I naanatuwaa.

⁷ Hewaadan asinattoo, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Untuntu daaburanchcha asatetsay de'iyaa diraw, untunta bonchchite; hintte woosay d'ubettenna mala, S'oossay immeedda de'uwa aad'd'o keekatetsaa untuntu hinttenanna ittippe laattino.

Lo"obaa Ootsiidde Metuwaa Akkiyaawaa

⁸ Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan de'ite. Ittuu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; k'ay ittuu ittoo keekiyaawantanne hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta gidite.

⁹ Iitaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttenttu anjuwaa laattanaadan hinttena s'eeseedda diraw, anjjite.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «De'uwa dosiyaawenne lo"o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaawaa aggo.

¹¹ «Iitabaa ootsiyaawaa aggiide, lo"obaa ootso; sarotetsaakka loytsi koyy-onne kaallanaw baas'eto.

¹² «Ayaw gooppe, Godaa ayfi s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode untuntu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'k'uwa som"iyaan s'eellee» yaagee.

¹³ Hintte lo"obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee?

¹⁴ Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anjjetted-dawantta. Asaw yayyoppitenne hirgoppite.

¹⁵ Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa oot-site. S'oossay hinttenttoo hidooteedda de'oo gaasuwa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubbaa wode giigi uttite;

¹⁶ shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte de'iyaa lo"o de'uwaawaa iitabaa ootseeddawaadan, hintte bol-lan iitabaa haasayiyaa Asay bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidoope, iitabaa ootseedda diraw waayettiyaawaappe, lo"obaa ootseedda diraw waayettiyaawe keeka.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakko afanaw, barew s'illo gidi-idde, makkalanchchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'k'eedda; I bare asatetsan hayk'k'eedda; shin ayyaanan pas'eedda.

¹⁹ K'ay he Ayyaanan, k'ashuwaan de'iyaa ayyaanatuwaakko biide, unt-tunttoo k'aalaa odeedda.

²⁰ He ayyaanatuu amareeda, hosppun asatuu haatsaan atteedda markkabiyya Nohe kees's'ishshin, S'oossay danddayiide gam"eedda wode, S'oossaw azazettibeena asaa ayyaanatuwaa.

²¹ Hewe s'ink'k'ataw leemisuwaa gidiide, hinttena ha"i ashshee; suure wozanaappe S'oossaa woossiyaawaappe attin, bollaa k'itaa meec'c'iyawaa gidenna; hewe hinttena Yesuusi Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeed-dawaan ashshee.

²² Saluwaa biide S'oossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de'iyawanttanne wolk'k'aamatuwaa mooddee.

4

Geeshshatetsaan De'ana De'uwaabaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hintte-tekka he k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa ootsiyaawaa aggeedda.

² Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaanna de'anaw atteedda wodiyaan, S'oossay koyyiyaawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw bessena.

³ Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsi-idde, woshummanaw kajjeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan, pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttenttoo gidanawaa.

⁴ Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwaawaa ittippe ootsenna diraw maalalettiide, hinttena boriino.

⁵ Shin untuntuu pas'a de'iyaa asaa bollanne hayk'k'eedda asaa bolla pird-danaw giigi utteedda S'oossaw zaaruwaa immana.

⁶ Hayk'k'eedda asay* bare asatetsan Asay pirddeettiyaawaadan pirddeet-tanawunne k'ay ayyaanan S'oossay de'iyawaadan de'anaw, wonggalaa mishiraachchuu untunttoo hewoo odetteedda.

S'oossay Immeedda Imotatuwaa Loytsi Ayissiyaawaa

⁷ Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossaa woos-sanaw k'ofaan geeyyiide, hinttena naagitenne minnite.

3:14 Mat. 5:10; Isa. 8:12-13 **3:20** Dom. 6:1-7:24 * **4:6** Hayk'k'eedda asay: Yesuusa ammananaappe kasenna hayk'k'eeddawannta woy Nohe wode asatuwaa. 3:19 s'eellite.

⁸ Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ittuu it-tuwaanna wozanaappe siik'ettite.

⁹ Zuuzummennan ittuu ittuwaa imatsatetsaan mukkite.

¹⁰ Hintte huup'iyaa huup'iyaa S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa akkaeddawaadankka, S'oossaa dumma imuwaa hadaraa loytsi kesiyaawanttudan, ittuu ittoo ootsite.

¹¹ Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galatettana mala, ooninne odiyaawaa gidoope, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne maaddiyaawaa gidoope, S'oossay aw immiyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne godatetsay S'oossaw med'inaappe med'inaw gido. Amen"i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

¹² Ta siik'atoo, hintte gidдон tamaadan guuddiidde paac'ciyaa waayyii yiyaawaa ooratsabay haniyaawaadan malalettoppite.

¹³ Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyyaa wode hintte nashettana mala, aanana waayettiyaawaan nashetite.

¹⁴ Asay hinttena Kiristtoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anjjetteddawannta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana.

¹⁵ Hintteppe ooninne shemppuwaa wod'eeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootseedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayettoppo.

¹⁶ Shin ooninne Kiristtaaniyaa gidiyaa diraw waayettooppe, Kiristtoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa golliyaan doomettiyaa wodii gakkedda. K'ay he pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoope, Aa wonggalaw azazettenawanttu wursetsay ayaa gidanee?

¹⁸ S'illo Asay tuggaan attiyaawaa gidoope, makkalanchchayenne na-garanchchay yaatina waanabee?

¹⁹ Hewaa diraw k'ay, S'oossay geeddawaadan waayettiyaawanttu lo"obaa ootsiidde, barenttu shemppuwaa hadaraa barena med'd'eedda ammanet-tiyaa S'oossaw immiino.

5

S'oossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa

¹ Simmi taani woosa golliyaa c'imatuwaanna c'ima gidiyaaawenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwa shaakkanawe hintte gidдон de'iyaa c'imatuwaa zoray.

² Hintte gidдон de'iyaa S'oossaa wudiyaa S'oossay koyiyaawaadan heem-mite. Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go"a s'alalaa s'eellennan, lo"o k'ofaan heemmite.

³ Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolk'k'aan heemmoppite.

⁴ K'ay heemmiyaawanttu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho kalachchaa hintte akkana.

⁵ Hewaadankka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo ootsanaw hintte huup'iyaa kawushshiyaawaa ailaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawant-too aad'd'o keekatetsaa immee.

⁶ S'oossay bare lo"o wodiyaan hinttena d'ok'k'u ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa kushiyaappe garssanna hinttena toochchite.

⁷ I hinttenttoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirggissiyaa ubbabaa Aa bolla olite.

⁸ S'alahiyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiya gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyiyaa diraw naagettitenne beegottite.

⁹ Sa'aan de'iyaa hintte ishatuu hewaadan waayettiyaawaa eriide, amanuwaan minniide, aanana ek'ettite.

¹⁰ Aad'o keekatetsaa ubbaa S'oossay, bare med'inaa bonchchoo Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiya hintte waayetteeddawaappe guyyiyaan, I bare huup'ew hinttena shiri ooratsananne minisana. K'ay I hinttena maaddananne baasi essana.

¹¹ Wolk'k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Hawe S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani hinttenttoo markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda dabddaabbiyaa ammanettiyyaa ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaad; he aad'd'o keekatetsan minneeddita.

¹³ Hinttenana ittippe dooretteedda Baabloonon* de'iyaa woosa golliyyaa asaynne ta na'ay Mark'k'oossi hinttena «Saro saro» giino.

¹⁴ Siik'uwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.

Hinttew, Kiristtoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

* **5:13 Baabloone:** Sas'aa Mas'aafaa k'ofaadan, ha suntsay Roome guussaa gidennaan aggena.

P'es'iroosi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, dumma dummasaan de'iyaa, beni ammaniyaa asatuwaassa. Kiitaw huup'e k'ofay worddo asttamaaratuwaa iita oosuwaanne untuntu timirttiyaa gaasuwaan med'etteedda pokko de'uwaa ek'ettiyaawaa. Med'etteedda metatuwaa k'aaranaw maado gidiyaawe Yesuusa barenttu ayifiyaan be'eeddanne I tamarissiyaa wode barenttu haytsaan siseedda asatuu tamarisseedda timirttiyaa baggana S'oossaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawaa ammantsiyaa eraa demmiyaawaa. S'aafii dumma naagiide odeeddabay, «Kiristtoosi laa'entso yeenna» yaagiyaa wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa s'eelliyawaan haasayiide, «Kiristtoosi simmiide yeennaan gam'eeddawe, S'oossay, Asay ubbay bare nagaraappe simmanawaappe attin, ooninne d'ayanawaa koyyenna diraassa» yaagee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaa s'eessaa 1:3-21

Worddo Asttamaaratuwaa 2:1-22

Yesuusa laa'entso yuussaa 3:1-18

¹ Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala ammanuwaa akkeeddawanttoo, ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo palahiide gido.

S'oossaa S'eessaanne Aa Dooruwa

³ Nuuni S'oossaa bonchchuwaanne lo"otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossaa malatussaw nuuna koshshiyaawaa ubbaa S'oossaa wolk'k'ay nuw immeedda.

⁴ Hintte Aa imuwaa baggana sa'aan de'iyaa bayizziyaa amuwaappe kessi akkanaaddaaninne S'oossaa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolk'k'aamanne al"o imuwaa nuw immeedda.

⁵ Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiidde, hintte amanuwaa bolla lo"otetsaa, lo"otetsaa bolla eratetsaa,

⁶ eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa, genc'c'aa bolla S'oossaa malatiyaawaa,

⁷ S'oossaa malatiyaawaa bolla ishatetsaa siik'uwaa, ishatetsaa siik'uwaa bolla siik'uwaa gujjite.

⁸ Ayaw gooppe, hawanttu hinttenttoo loytsi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyawaantta ootsana.

⁹ Shin hewanttu bayinna uray bare matan de'iyawaa s'alalaa demmee; k'ay I k'ook'aa; I kase ootseedda nagaray atto geetetteeddawaa dogeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyawaanttoo, hinttena S'oossay s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw, kasewaappe aad'd'i minnite; ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidoope, d'ubettikkita.*

¹¹ Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa med'inaa kawutetsaa geliyaa kumentsaa maatay hinttenttoo imettana.

* **1:10 D'ubettikkita:** Nagaraan kunddikkita.

¹² Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidooppekka, k'ay hintte oyk'k'eedda tumuwaan minneeddawannta gidooppekka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke.

¹³ Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw koshshiyaawaa taw malatee.

¹⁴ Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'onc'c'iyaan odeeddawaadan, taani ha hayk'k'iyaa asatetsaa gam'ennan k'aara olanawaa eray.

¹⁵ Taani hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubbaa wode k'oppanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa ootsana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyaan Be'eedda Markkatuwaa

¹⁶ Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaa nu ayfiyaan be'iide odettooppe attin, med'd'i akkeedda tossaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttenttoo odibeykko.

¹⁷ Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiyya ta siik'o Na'ay hawaa» yaagiyya kooshshay yeedda wode, S'oossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda.

¹⁸ K'ay nuunikka geeshsha deriyaa bollan aanana de'iide, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

¹⁹ Asay hewaappe loytisi aad'd'iyaa timbbitiyya odiyaawanttu haasayeedda nuuna loytisi ammantsiyaa k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidoope loytseeddita. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wontana gakkanaassinne wontta s'oolinttiyya poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwwaa mala.

²⁰ Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyya odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna.

²¹ Ayaw gooppe, timbbitiyya odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletsina, S'oossaa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Shin timbbitiyya odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de'iyaaawaadan, hintte gidдонkka wordduwaa tamarissiyaawanttu de'ana. Untunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziyya worddo timirttiyya ahana; k'ay untunttu akeekena bashshaa barenttu bolla ahana.

² K'ay daro Asay yeellayiyaa untunttu iita ogiyaa kaallana; untunttu gaasuwaan tumuwwa ogii borettana.

³ Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i akkeedda tossaan hinttena bonk'k'ana; benippe doommiide, untunttu pirdday giigi utteedda; untunttu d'ayissiyaawe beegottiide naagee.

⁴ Nagaraa ootseedda kiitanchchatoo S'oossay k'arettennaan, pirddaa gallassay gakkanaw d'uma ollaan untunttu k'ashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda.

⁵ S'oossay nagaranchchatuwaa bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin s'illotetsaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheeda.

⁶ S'oossay Sodoomaanne Gamooraa giyya katamatuwaa biittaa bidintsaa ootsiide, guuddi d'ayissiide, nagaranchcha gidiyaawantta gakkanabaw leemisuwaa ootseedda.

⁷ Higgew azazetena tunatetsaa ootsiyaa asatuwaa gidдон tuggattiide de'iyaa s'illuwaa Loos'a S'oossay ashsheeda.

⁸ He lo"o bitanii untunttu gidдон de'iidde, untunttu ootsiyaa iita oosuwa gallassi gallassi be'eedda wodenne siseedda wode Aa lo"o wozanay un"etteedda.

⁹⁻¹⁰ Hewaa gidoope, Goday S'oossaw goyinniyaa asatuwaa paac'iyaaappe wooti ashshanentto eree; nagaranchchatuwaa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna amuwaan ashuwaa amuwaa kaalliyaawanttanne k'ay S'oossaa wolk'k'aa kad'iyaaawantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wotsanawaakka eree.

Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu s'alanne otoranchcha gideeddawaan, bollan de'iyaa bonchcho med'etaa boriinoppe attin, bonchchikkino.

¹¹ He wordduwaa tamarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolk'k'aama gidiyaa kiitanchchatuukka untuntta Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino.

¹² Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yeletteedda barenttu med'etaan wozanay bayinna wora do'atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu bayizzuwan, untunttu c'oo d'ayana.

¹³ Untunttu barenttu med'd'eedda metuwaan metootana; gallassi yes's'iidde duriyaawaa nashechchiyaabaa giide k'oppiino; untunttu kawushissiyaawanttanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muusaan nashettiino.

¹⁴ C'aaratiyaa mac'c'a asaa s'eelliyawaa aggena ayfii untunttoo de'ee; k'ay nagaraa ootsiyaawaakka aggikkino. Ammanuwaan minnibeenna asaa c'immiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untunttoo de'ee; untunttu shek'etteeddawantta.

¹⁵ Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi'ooraa na'aa Balaama ogiyaanna beeddino; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda.

¹⁶ I timbbitiyaa odiyaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te"eedda.

¹⁷ He asatuu meli diggeedda pulttuwaa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; S'oossay untunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu melanne ooro haasayaa haasayiino; baliidde de'iyaa asaappe kesi yeeddawantta wolk'k'aama ashuwaa amuwaan c'immiino.

¹⁹ Untunttu barew bashshaa amuwaanna de'iidde untuntta, «Hintte ayiletetsaappe kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti Asay barena s'ooneeddabaw ayawunne ayiliyaa.

²⁰ Untunttu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan ha sa'aa tunatetsaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyaan, guyye simmiide, aan d'ubettiide s'oonettiyaawaa gidoope, kase de'iyaa de'uwaappe guyyewe untunttoo iitana.

²¹ Ayaw gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriidde aggiyaawaappe untunttu s'illotetsaa ogiyaa erennaan aggintto lo"a shin.

²² «Kanay bare c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisunne k'ay, «Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, urk'k'aan gondorettee» giyaa leemisuu tuma gidiyaawaa untuntta gakeeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

¹ Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiyaa; taani he laa"u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppaanaan dentsetsanaw hinttena hassayissanaadan s'aafaad.

² Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda k'aalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiitteeddawanttu baggana hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay.

³ Wodiya wurssetsaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de'iyaa wanttu asaa toochchiidde dendanawaa ubbaappe kasetiide erite.

⁴ Unttuntu, «I «Yaana» yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'ii? Ayaw gooppe, nu aawotuu hayk'k'i diggeeddino; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe doommiide de'iyaa waadankka de'ee» yaagana.

⁵ Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddawaa eriide, unttuntu akeekenaan is's'eeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan med'etteedda.

⁶ K'ay hewaa gaasuwaan, he wode de'iyaa sa'ay he haatsaan mitetti d'ayeedda.

⁷ Shin ha"i de'iyaa saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirddetiyaa gallassayenne d'ayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino.

⁸ Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha"a laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha"a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite.

⁹ Ittuu ittuu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddawaa ootsanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeppe attin, ooninne d'ayana mala koyyenna diraw, hinttew giide danddayaan gam"ee.

¹⁰ Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi salotuu wolk'k'aama guntsan d'ayana; saluwaa med'etatu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'ayenne Aa bollan de'iyaa ubbabay d'ayana.

¹¹ Ubbabaykka hewaadan d'ayiyaawaa gidoope, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee.

¹² Hintte S'oossaa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttenttoo danddayettiyaawaa ootsite; he gallassi salotuu guudettiide d'ayananne saluwaa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana.

¹³ Shin nuuni S'oossay immana geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu de'anasaa naageetto.

¹⁴ Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeelayiyaabay bayinnawantta gidiide, aanana sarotetsaan de'ana mala lo"obaa ubbaa ootsite.

¹⁵ Godaa danddayay atatetsaa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan hinttenttoo s'aafeedda.

¹⁶ Bare s'aafiyaa dabddaabbiyaan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossaa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabddaabbiyaa gidдон de'iyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiino. Unttuntu hewaa ootsiyaawaan barenttu bolla bashshaa ahiino.

¹⁷ Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwaa balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyaa sa'aappe kunddenna mala naagettite.

¹⁸ Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaaninne eratetsan dic'c'ite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw galatay gakko. Amen".i.

Yohaannisi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi s'aafeedda koyro kiitay, laa"u huup'e k'ofatuwaa oyk'k'eedda; hewanttukka: nabbabiyaawanttoo S'oossaannanne Aa na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'anaadan mentsetsanaassanne ha ittippetetsaa d'ayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe untunttu haakkana mala, minisiide akeekissanaassa. He wode denddeedda worddo timirttii «Iitatetsay pulttiyaawe ha nuuni de'iyaa wolk'k'aama alamiyaanna gakettiyaa gaketsaanna gidiyaa diraw, S'oossaa Na'ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatetsaa eeshshay aw de'anaw danddayenna» yaagiyaawaa. He asttamaaratuu, «Atotetsaa guussay alamiyaa de'oo un"ettiyaawaappe la'a kesiyaawaa» yaagiino. Hewaa bollaakka k'ay «Iitaanne keekaa shaakkiide oyk'k'iyawaa woy, hara asaw siik'uwaa bessiyaawaa gidoopekka, atotetsaana untuntta gatsiyaabay baawa» yaagiino.

S'aafii ha timirttiyaa ek'ettiide, «Yesuusi Kiristtoosi polo asaa; Yesuusan ammaniyaawanttunne S'oossaa siik'iyawanttu ubbay barenttu gidonkka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Poo'uwaanne d'umaa 1:5–2:29

S'oossaa naanaanne s'alahiyaa naanaa 3:1-24

Tumuwaanne baletsuwaa 4:1-6

Siik'uwaa oosuwaa 4:7-21

S'ooniyaa ammanuwaa 5:1-21

De'uwaa K'aalaa

¹ Nuuni koyiruwaaappe doommiide de'iyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwaa k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda.

² He de'uu k'onc'c'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaa Aawuwaa matan de'iyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto.

³ K'ay nuunanna hinttenttoo ittippetetsay de'ana mala, nuuni be'eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'ee.

⁴ Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto.

S'oossay Poo'uwaa

⁵ Nuuni S'oossaa na'aappe sisiide, hinttenttoo odiyaa kiitay, «S'oossay poo'uwaa; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa.

⁶ Nuuni nuw aanana ittippetetsay de'ee giide d'umaan de'ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto.

⁷ Shin poo'uwaan I de'iyawaadan, nuunikka poo'uwaan de'ooppe, nuw ittoo ittuwaanna ittippetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristtoosa suutsay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee.

⁸ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatetsaykka baawa.

⁹ Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'ooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwa ubbaappe nuuna geeshshanaw, amanettiyaawaanne tumuwa ootsiyaawaa.

¹⁰ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaa wordduwaa geetto; Aa k'aalaykka nu wozanaan de'enna.

2

Kiristtoosi Nuw Gaannatiyaawaa

¹ Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaa matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi, S'illuu, de'ee.

² K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa baggana demmeetto; Kiristtoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa s'alalaa digganaassa gidenna.

³ Nuuni S'oossaa azazuwaa naagooppe, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw danddayeetto.

⁴ Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatetsaykka aan baawa.

⁵ Shin Aa k'aalaw azazettiyaa oona gidooppenne, he uray S'oossaa siik'iyawe tumu polettedda. Nuuni S'oossaan de'iyawaa hawe nuuna erissee. Hewekka,

⁶ «Taani, S'oossaan de'ay» giyaa ooninne Kiristtoosi de'eeddawaadan de'anaw bessee.

Ooratsa Azazuwaa

⁷ Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyaa ec'a azazuwaa s'aafayppe attin, ooratsa azazuwaa s'aafikke; he ec'a azazuu hintte siseedda k'alalaa.

⁸ Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaa ooratsa azazuwaa s'aafay; he azazuwaa tumatetsaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay d'ayee; tumu poo'uu ha'i poo'ee.

⁹ Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is'siyaa ooninne hanno gakkanawukka d'umaan de'ee.

¹⁰ Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay ayayenne baawa.

¹¹ Shin bare ishaa is'siyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa ayfiyaa k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna.

¹² Ta naatoo, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw,
hintte nagaraa atto yaageedda diraw,
taani hinttenttoo s'aafay.

¹³ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyawaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,
s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.
Guutsa naatoo, S'oossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

¹⁴ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyawaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,
hintte mino gidiyaa dirawunne

S'oossaa k'aalay hinttenan de'iyaa diraw,
k'ay s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

¹⁵ Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa siik'ooppe, S'oossaa siik'uu hinttenan baawa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu, ayifiyaan s'eelliide kajjeeliyaawenne bare de'iyawaan c'ee'k'ettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaappe yibeenna.

¹⁷ Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiyaa ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay geeddawaa ootsiyaa uray med'inaw de'ana.

Kiristtoosa Ek'ettiyaawaappe Naagettiyaawaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiya wurssetsay matatteedda; Kiristtoosa ek'ettiyaawe sintsaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha"ikka Aa ek'ettiyaawanttu c'oratu dendeeddino. Hewaa diraw, wodiya wurssetsay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto.

¹⁹ Ha ek'ettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayaw gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu giddon de'ana; shin untunttuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino.

²⁰ Shin Kiristtoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseedda; k'ay hintte ubbay tumuwaa eriita.

²¹ Tumuwa hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ayayenne bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw s'aafikke.

²² Yesuusi Oketteedda Kiristtoosa gidiyaawaa erikke giyaa uraappe attin, wordduu oonee? Hewe S'oossaa Aawuwaanne Na'aa erikke giyaawe Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.

²³ S'oossaa Na'aa erikke giyaa oonanne S'oossaa Aawuukka erenna; S'oossaa Na'aa eray giyaa oonanne k'ay S'oossaa Aawuukka eree.

²⁴ Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minisiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, hinttenttoo k'ay S'oossaa Na'aannanne S'oossaa Aawuwaana ittippetetsay de'ana.

²⁵ K'ay Kiristtoosi bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa de'uwa.

²⁶ Taani hawaa hinttenttoo he hinttena baletsiyaa asatuwaa diraw s'aafaad.

²⁷ Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gusseedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de'iyaa diraw, ooninne hinttena tamarissana koshshenna; ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamarissee. I tamarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa Geeshsha timirtew azazetiidde, Kiristtoosanna ittippetetsaan de'ite.

²⁸ Ta naatoo, k'ay I k'onc'c'iyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta gidanaadaaninne, Aa yuussaa gallassi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, aanana ittippetetsaan de'ite.

²⁹ Kiristtoosi s'illo gidiyaawaa hintte erooppe, s'illobaa ootsiyaa ubbay S'oossaa na'aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

S'oossaa Naanatuwaa

¹ Nuuni S'oossaa naanatuwaa geetettiide s'eesettana mala, S'oossay nuuna ay keenaa siik'eeddenttonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaa. Ha alamii S'oossaa erenna diraw, nuunakka erenna.

² Ta siik'atoo, ha"i nuuni S'oossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro erettibeenna; shin Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, nuuni Aa malatanawaa ereetto. Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana.

³ K'ay Kiristtoosa be'ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristtoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee.

⁴ Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaa higgiiyaa mentsee; ayaw gooppe, nagaray S'oossaa higgiiyaa mentsussaa.

⁵ Kiristtoosi asaa nagaraa d'ayissanaw k'onc'c'eeddawaa hintte eriita; aan nagaray baawa.

⁶ Kiristtoosan de'iyaa ooninne nagaraa ootsiidde de'enna; k'ay nagaraa ootsiidde de'iyaa ooninne Aa be'ibeenna woy eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne hinttena baletsoppo. Kiristtoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa ootsiyaa uray s'illuwaa.

⁸ S'alahiyyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa wode ootsiyaa uray s'alahiyyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, S'oossaa Na'ay s'alahiyyaa kaappuwaa oosuwa d'ayissanaw k'onc'c'eedda.

⁹ S'oossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay S'oossaa med'etay untuntun de'iyaa diraw, nagaraa ubbaa wode ootsikkino; k'ay S'oossay untunttu Aawuwaa gidiyaa diraw, nagaraa ootsanaw danddaykkino.

¹⁰ S'oossaa naanatu gidduwaaninne s'alahiyyaa kaappuwaa naanatuwaa gidдон de'iyaa dummatetsay hawaan erettee; s'illobaa ootsennawanttunne woy bare ishaa siik'ennawanttu ooninne S'oossaa naanatuwaa gidikkino.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettiyaawaa

¹¹ Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, «Ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiyaawaa.

¹² Nuuni K'aayeela mala gidanaw bessena. K'aayeeli s'alahiyyaa kaappuwaassa; hewaa gido diraw, bare ishaa wod'eedda. I bare ishaa ayaw wod'eeddee? I ootseedda oosuu iita gidina, Aa ishay ootseedda oosuu lo"a gideedda diraw wod'eedda.

¹³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha sa'aa Asay hinttena is's'ooppe, ooratsabaa gooppite.

¹⁴ Nuuni ammaniyaawantta siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa ereetto; ammaniyaawantta siik'enna uray ooninne hayk'uwa giddon de'ee.

¹⁵ Ammaniyaawantta is's'iyaa ooninne shemppuwaa wod'eeddawaa; k'ay shemppuwaa wod'eeddawaan med'inaa de'uu bayinnawaa hintte eriita.

¹⁶ Kiristtoosi bare shemppuwaa nu diraw aatsiide immeeddawaan siik'uu ayentto nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwaa aatsiide immanaw bessee.

¹⁷ Shin dure Asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be'iide, aw k'arettennaan is's'ooppe, bare wozanaan S'oossaa siik'ay gaanaw waan danddayii?

¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatetsaan siik'ettoytteppe attin, c'oo haasayan woy bolla doonaan siik'ettanaw bessena.

S'oossaa Sintsan Ammanettiide Ek'k'iyawaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumuwaa baggan de'iyawaa hewan erana; k'ay nu wozanay nu bolla pirddiyaa wode ubbaan, S'oossaa sintsan tumatetsaa nuuna hewan erissee. Ayaw gooppe, S'oossay nu wozanaappe wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree.

²¹ Ta siik'atoo, nu wozanay nu bolla pirddennawaa gidoope, nuuni S'oossaa sintsan yayyokko.

²² Nuuni Aa azazuwaa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyaabaa oot-siyaa diraw, woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto.

²³ S'oossaa azazuu hawaa: Kiristtoosi nuuna azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa suntsan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan S'oossay nuuna azazeedda.

²⁴ S'oossaa azazuwaa naagiyaa ooninne S'oossaa giddon de'ee; S'oossaykka Aa giddon de'ee; S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu giddon de'iyawaa nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddo Ayaanaa

¹ Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee giyaa ubbaa ammanop-pite; shin untuntun de'iyaa ayyaanay S'oossaappee yoy gidennentto paac'cite. Ayaw gooppe, c'ora worddo nabatuu ubbasaa beeddino.

² S'oossaa Ayaana gidiyaawaa hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonaninne de'iyaa ayyaanay ub-bay S'oossaappe yee.

³ K'ay Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yibeenna; aan Kiristtoosa ek'ettiyaa ayyaanay de'ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha"ikka ha alamiyaan de'ee.

⁴ Ta naatoo, hintte S'oossawantta; hintte giddon de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de'iyaa ayyaanaappe daro wolk'k'aamiyaa diraw, worddo nabatuwaa hintte s'ooneeddita.

⁵ Untunttu ha alamiyaa asaa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyaa asaykka untunttu haasayaa sisee.

⁶ Nuuni S'oossawantta; S'oossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. S'oossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayaanaa hewan shaakkeetto.

S'oossay Siik'uwaa

⁷ Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettoytte. Siik'ettiyaa ooninne S'oossaa naanaa; S'oossaakka eriino.

⁸ S'oossaa eeshshay siik'o gidiyaa diraw, siik'enna uray ooninne S'oossaa erenna.

⁹ S'oossay nuuna bare siik'uwaa hawaan besseedda; nuuni Aa baggana de'uwaa demmana mala, bare itti Na'aa ha alamiyaa kiitteedda.

¹⁰ Siik'uwaa giyaawe hawaa; S'oossay nuuna siik'iide, nuuni nu na-garaappe maarotetsaa demmeedda bare Na'aa nuw kiitteeddappe attin, nuuni Aa siik'eeddawaanna gidenna.

¹¹ Ta siik'otoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidoope, nuu-nikka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee.

¹² S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, S'oossay nu giddon de'ee; Aa siik'uukka nu giddon poletteedda.

¹³ S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni S'oossaa giddon de'iyawaanne ikka nu giddon de'iyawaa ereetto.

¹⁴ S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni be'iide markkattetto.

¹⁵ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne S'oossay de'ee; ikka S'oossaa gidдон de'ee.

¹⁶ S'oossay nuuna siik'iyaaawaa nuuni nu huup'ew ereettonne amma-neetto.

S'oossay siik'uwaa. Siik'uwaan de'iyaa ooninne S'oossaa gidдон de'ee; S'oossaykka Aa gidдон de'ee.

¹⁷ Nu de'uu ha alamiyaan Kiristtoosi de'eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyena mala, siik'uu nu gidдон poletteedda.

¹⁸ Siik'uwaan yashshi baawa; gaasuukka tumu siik'uu yashshaa kessi olee. Yashshayenne muray ittippe biyaa diraw, yayyiyaa uraa siik'uu kumentsaa gidenna.

¹⁹ S'oossay koyro nuuna siik'eedda diraw, nuuni Aa siik'eeddo.

²⁰ Ooninne, «Taani S'oossaa siik'ay» giidde bare ishaa is'sooppe, I wordduwaa. Ayaw gooppe, be'eedda bare ishaa siik'ennawe be'ibeenna S'oossaa siik'anaw waan danddayii?

²¹ K'ay Kiristtoosi nuw immeedda azazuu hawaa; S'oossaa siik'iyaa uray bare ishaakka siik'anaw bessee.

5

Ha Alamiyaa S'ooniyaawaa

¹ Oketteedda Kiristtoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay S'oossaa naanaa; k'ay S'oossaa Aawuwaa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee.

² Nuuni S'oossaa siik'iyaaawaaninne Aa azazuwaa naagiyaawaan, S'oossaa naanatuwaa siik'iyaaawaa ereetto.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyaaawe Aa azazuwaa naagiyaawaa; Aa azazuukka dees'o gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa s'oonanaw danddayee; nuunikka ha alamiyaa s'oonanawe nu ammanuwaana.

⁵ Ha alamiyaa s'oonanaw danddayiyaawe oonee? Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammaniyaawaa s'alalay s'oonana.

Kiristtoosawaa Markkatteeddawaa

⁶ S'ink'k'ataa haatsaannanne hayk'uwaa suutsaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristtoosa; haatsaannanne suutsaanna* I yeeddawaappe attin, haatsaa s'alalaanna yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee.

⁷ Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino.

⁸ Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa; ha heezzatuu ittuu ittuwaawaa p'alk'k'ikkino.

⁹ Nuuni Asay markkattiyaawaa ammanooppe, S'oossay markkattiyaawe asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkatteedda markkatetsay hawaa.

¹⁰ S'oossaa Na'aa ammaniyaa uraa wozanaan ha markkatetsay de'ee. S'oossaa ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw markkatteedda markkatetsaa ammanibeenna diraw, S'oossaa wordduwaa gee.

¹¹ Simmi markkatetsay hawaa; S'oossay nuw med'inaa de'uwwa im-meedda; hewekka Aa Na'aan de'ee.

* **5:6 Haatsaannanne suutsaanna:** Yesuusi ha alamiyaa yiidde s'ink'k'ataa haatsaa s'alalaana gidennaan bare hayk'uwaa suutsaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan s'ammak'ettussa s'alalaa gidennaan, ha alamiyaan hayk'eedda guussaa.

¹² S'oossaa Na'ay de'iyaa oossinne de'uu de'ee; S'oossaa Na'ay baynna oossinne de'uu baawa.

Med'inaa De'uwa

¹³ S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyaa hinttenttoo med'inaa de'uu de'iyaa hintte erana mala, hawaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁴ S'oossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriyaa diraw, Aa sintsan yayyokko.

¹⁵ Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni Aa woosseed-dawaa I zaareeddawaa ereetto.

¹⁶ Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare ishay ootsishshin be'ooppe, S'oossaa woossanaw bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawaynttoo S'oossay de'uwa immanna. Hayk'uu bessiyaa nagaray de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite giikke.

¹⁷ Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayk'uu bessena nagaray de'ee.

¹⁸ S'oossaa naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa nuuni ereetto. Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay untuntta naagee; K'ay s'alahiyaa kaappuukka untuntta k'ohanaw danddayenna.

¹⁹ Nuuni S'oossawayntta gidiyaawaanne ha alamii ubbay s'alahiyaa kaappuwaan moodetteeddawe ereetto.

²⁰ Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay yeeddawaanne nuw akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu S'oossaa gidдон, Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa gidдон de'etto; I tumu S'oossaanne med'inaa de'uwa.

²¹ Ta naatoo, eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

Yohaannisi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa laa'entso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imaa Yohaannisi s'aafeedda. S'aafetteeddawekka, dooretteedda genniwwunne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de'iyaa ammaniyaasaa shiik'uwaasaa bessaw. Ha k'antsa kiitay s'aafetteeddawe untunttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan hassayissanaassanne worddo asttamaaratuwaappenne untunttu timirttiyaappe naagettanaadan k'ofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Siik'uu ubbaappe bollaa 4-6

Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa 7-11

Wurssetsaa k'utiyaa 12-13

¹⁻² Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, hinttenttoo, dooretteedda genniwwunne izi naanaw* ha dabddaabbiyaa s'aafay; nu giddon de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'iino.

³ S'oossaa nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatet-say, maarotetsayne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna it-tippe gido.

Tumuwaabaanne Siik'uwaabaa

⁴ S'oossaa Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe ama-reedawanttu, tumatetsaan de'iyaaawaa be'aade taani daro nashettaaddi.

⁵ Siik'o gennee, ha'ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwaa s'aafikke.

⁶ Siik'uwaasaa giyaawe nuuni S'oossaa azazuwaa naagiidde de'iyaaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa.

⁷ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa baletsiyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.

⁸ Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni† ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.

⁹ Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirttiyaan de'enna uraw S'oossaa ittipetetsay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de'iyaa uraw S'oossaa Aawuwaanne Aa Na'aanna ittipetetsay de'ee.

¹⁰ Ooninne hinttekkoo yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelissoppite; sarokka gooppite.

¹¹ Ayaw gooppe, Aa saro giyaa uray Aa iita oosuwaasaa aanana gishettee.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu

* **1:1-2** Dooretteedda genniwwunne izi naanaw: Ooni eri hawe s'aafetteeddawe, woosa gollewwunne izin de'iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggena. **13** s'eellite. **1:5** Yoh. 13:34; 15:12, 17 † **1:8** Nuuni: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsay, «Hinttenttu» yaagee.

nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekko
baana gaade k'oppay.

¹³ Siik'o gennee, S'oossay dooreedda ne michchatu naanay neena saro saro
yaagiino.

Yohaannisi S'aafeedda Heezzentso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa heezzentso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaa asaa kaalet-siyaa c'ima Yohaannisi s'aafeedda. I s'aafeeddawekka Gaayoosa giyaa itti woosa golliyaa kaaletsiyaawaassa. S'aafii, Gaayoosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw Aa galatee; hara baggana k'ay Diyootiraafisa geetettiyya metuwaa med'diyaa bitaniyaappe naagettana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-4

Gaayoosi galatettowaa 5-8

Diyootiraafise naagettanaadan odettowaa 9-10

Dimes'iroosi galatettowaa 11-12

Wurssetsaa k'utiyyaa 13-15

¹ Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwaa Gaayoosaw ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Ta siik'oo, neeni S'oossaanna de'iyaa de'uu lo"a gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayenne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa woossay.

³ Ayaw gooppe, amareeda ishathuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan de'iyaaawaanne ne tumatetsaabaa markkatteedda wode, taani daro nashet-taaddi.

⁴ Ta naanay* tumatetsaan de'iyaaawaa sisiyaawaappe aad'd'iide, taana nashechchiyaabay baawa.

Gaayoosabaa Asay Markkattee

⁵ Ta siik'oo, nu ishathuu imatsaa gidooppekka, neeni untunttoo ootsiyaa oosuwa ubbaan ammanetteeda oosuwa ootsaadda.

⁶ K'ay untunttu ne siik'uwaabaa ammaniyaa asatoo markkatteeddino; untunttu k'ans's'ennaan bare ogiyaa baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa ootsaade untuntta maaddaariikkii.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawantuppe ayinne akkenaan, Kirist-toosa suntsaa diraw keseeddino.

⁸ Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa untunttunna ittippe ootsana mala, hawanttu mala asatuwaa maaddanaw bessee.

Diyootiraafise Seeretteedda; Dimes'iroosi Sabetteedda

⁹ Taani ammaniyaawanttoo, dabddaabbiiyaa s'aafaad; shin untunttu kaappuwaa gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akka.

¹⁰ Hewaa diraw, taani yaa biyaa wode, I nu bolla haasayiyaa iita haasayaanne I ootseedda oosuwa hinttenttoo odana; k'ay I hewe guus's'eedda giide, nu ishathuu yiyaa wode mokaenna; haray atto untuntta mokkanaw koyyiyaaawanttakka diggiide, ammaniyaawanttu giddoppe kessee.

¹¹ Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna.

¹² Dimes'iroosi lo"a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare huup'iyankka aabaa markkattee. Nuunikka k'ay aabaa markkatteetto; nu markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita.

^{1:1} Kit. 19:29; Rom. 16:23; 1 K'or. 1:14 * ^{1:4} Tanaanay: Godaa ammaniide kaalliyaawantta guussaa.

Wurssetsaa Sarotaa

¹³ Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyikke.

¹⁴ Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakettiide haasayana.

¹⁵ Sarotetsay neenanna gido.

Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa untuntu suntsaa suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yihudaa kiitay s'aafetteeddawe, ammanennaan de'iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa Asay naagettana mala, odanaassa. Ha k'antsa kiitay bare gidдон oyk'keeddawan laa'entso P'es'iroosa malatee. S'aafi nabbabiyaawanttoo odiidde, «Laa'etsenna hanotaan S'oossay bare naanaatoo itti kaallakka immeedda ammanoo minniide baas'etanaadan» minisiide k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-2

Worddo asttamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddetsaa 3-16

Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa 17-23

Wurssetsaa anjuwaa 24-25

¹ Taani Yesuusi Kiristtoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawanttoo, S'oossay Aawuu siik'iyaawanttoo, k'ay Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² Maarotetsay, sarotetsayne siik'otetsay hinttenan kumo.

Worddo Asttamaaratuwaa

³ Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotetsaabaa hinttenttoo s'aafanaw taani daro daaburiyaa wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshshiyaawaa akeekaad.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte gidдо geleeddino. Hewanttu nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaabaa odiiyaa kiitaa iita tunatetsaw geellay tamarisiino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; k'ay untunttu pirddaa akkanawaa S'oossaa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino.

⁵ Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidoopekka, Goday Israa'eeliyaa asaa Gibbs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeenawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay.

⁶ K'ay barenttu de'iyasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotetsaa naagibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiyaa wolk'k'aama gallassay gakkanaw S'oossay untuntta naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee.

⁷ Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaaninne untunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeeleeddino; hewanttu med'inaa tamaan ees's'iide, haratoo leemisuwaa gideeddino.

⁸ Hewaadan k'ay he akumettiiyaa asatuu barenttu asatetsaa tunissiino; S'oossaa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino.

⁹ Shin kiitanchchatuwaa kaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa* s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geeddawaappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirddanaw koyyibeenna.

1:5 Kes. 12:51; Pay. 14:29-30 **1:6** Dom. 6:2 **1:7** Dom. 19:1 * **1:9** Mikaa'eeli Muse anhaabaa: Hawe bessiyaawe, beni koyrottiide Ayihudatuwaa mas'aafaan Musebaw s'aafetteeddawaa. **1:9** Dan. 10:13, 21; 12:1; Sas'. 12:7; Zar. 34:6; Zak. 3:2

¹⁰ Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay untunttu yuushshi k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu untunta d'ayissiyaawantta.

¹¹ Untunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, untunttu K'aayeeli hametteedda ogiyaa[†] hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami ootseeddawaa[‡] mala bayizzuwaa ootseeddino. K'ay K'oore[§] giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, untunttukka makkaliide d'ayeeddino.

¹² Hewanttu siik'uwaan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwaa mala. Untunttu barenttu s'alalaa naagiino. Untunttu c'arkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; k'ay untunttu boniyaan ayfiyaa ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala.

¹³ Untunttu barenttu pokkuwaa gentsenna hoommotiyaa, iita abbaa beetaa mala. Untunttu, S'oossay, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseedda yuuyyiyaa s'oolinttatuwaa mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaamappe doommina, laappuntsa yeletaa gidiaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;

«Akeekite; S'oossaa erenna nagaranchcha asatuu ootseedda,
iita oosuwaa ubbawunne,

K'ay S'oossaa erenna he iita asatuu,

S'oossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,

Goday untunttu ubbaa bolla pirdanaw,

bare c'ora sha"a geeshshatuwaanna ittippe yaana»
yaageedda.

¹⁶ He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; k'ay barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huup'ew go"a demmanaw haratuwaa sabbiinonne barenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'k'u ootsi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttenttoo beni haasayeedda k'aalaa akeekite.

¹⁸ Untunttu hinttenttoo, «Wursetsaa wodiyaan, barenttoo S'oossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, k'ay hintte bolla k'iliic'iyaawanttu yaana» yaageeddino.

¹⁹ Hewanttu asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaaawanttanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayyaanay baynnawantta.

²⁰ Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha ammanuwaan hintte huup'iyaa kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa woossite.

²¹ K'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotetsaan hinttenttoo immana med'inaa de'uwwaa naagiidde, hintte huup'iyaa S'oossaa siik'uwaan wotsite.

²² Itti itti sid'ii de'iyaa asatoo k'arettite.

[†] **1:11** K'aayeeli hametteedda ogiyaa: K'aayeeli bare ishaa Aabeela wod'eedda. Dom. 4:3-8 s'eellite.

[‡] **1:11** Balaami ootseeddawaa: Geeshsha K'aalaa payduwaa maaraadan, bolla gujja demmana giide Israa'eeliyaa asaa shek'k'ikke giide is's'eedda gaasuwaan untunttu S'oossaw azazettenaadan de'ana ogiyaa tamarisseedda. Pay. 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 s'eellite. **§ 1:11** K'oore: Daataanenna ittippe gidiide Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamarisseeddino. Pay. 16:1-35; 26:9, 10 s'eellite. **1:11** Dom. 4:3-8; Pay. 22:1-35; 16:1-35 **1:14-15** Dom. 5:18, 21-24

²³ Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray atto untunttu iita amuwaan tuneedda mayuwaa is's'iiddekka, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettite.

Galataa Woosaa

²⁴⁻²⁵ Hintte kunddennaadan, hinttena naaganawunne pokkuu baynawantta ootsiide, bare bonchchuwaa sintsa wolk'k'aama nashechchaan shiishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana bonchchuu, gitatetsay, wolk'k'ayenne maatay, aad'd'eedda wode ubbaappenne ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i.

Yohaannisaw Yeedda Sas'aa Geluwaa

Yohaannisaw yeedda sas'ay s'aafetteeddawe, ammaniyaa asatuu Yesuusi Kiristtoosa barenttu Godaa ootsiide, geeshshatetsaan de'eedda diraw, untuntta metuunne waayyii gakeedda wodiyaanna. S'aafiyaa huup'e k'ofay, nabbabiyaawanttu hidootay kumentsaa gidanaadan, untuntta mentset-sanaassanne barentta gakeedda yedesaanne metuwaa gidдон barenttu ammanuwaan minnanaadan, untuntta minisanaassa.

Mas'aafaa gidдон dariyaa baggay daranne kaalli kaalliide k'onc'c'eedda sas'atuwaa oyk'k'eeddawaa. Sas'atuu he laytsan de'iyaa ammaniyaa asaw geliyaawantta. Shin haratoo S'uura gidiide k'onc'c'enna haasayan shiik'eeddino. Mazimuriyaa azimaachchi zaaretsettiyaawaadan, ha mas'aafaa gidдон de'iyaa huup'e yewatuwaa dumma dumma sas'atuu baggana dumma dumma malaanne dumma dumma misiliyaa paydatuwaan zaari zaariide shiik'eeddino. Ha mas'aafaa s'eelliyawaan dumma dumma k'ofay de'oopenne aw gidдо k'ofay k'onc'c'ee. Hewenne, «S'oossay Godaa gideedda Kiristtoosa baggana laa'etsenna hanotaan, bare morkkatuwaa, Sees'aanaannakka ittippe, itti gede wurssetsaa s'oonuwaa s'oonana. Poleeddawaappe guyyiyaan barew ammanettiide de'eedda, bare baggatuwaa ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa anjuwaa laatissana» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Sas'aa doyaanne Laappu Woosa Golletoo kiitetteedda kiitaa 1:9–3:22

Mas'aafaanne Laappu Maatafatuwaa 4:1–8:1

Laappu Malakkatatuwaa 8:2–11:19

Dawiyaanne Laa"u Mehetuwaa 12:1–13:18

Dumma dumma sas'atuwaa 14:1–15:8

S'oossaa hank'k'uwaa laappu s'uu'atuwaa 16:1-21

Baabloone Bashshaa, Du'aa, Worddo nabiyaanne Sees'aanay s'oonettiyaawaa 17:1–20:10

Wurssetsaa pirdaa 20:11-15

Ooratsa saluwaa, ooratsa sa'aanne ooratsa Yerusaalamo 21:1–22:5

Wurssetsaa k'utiyaa 22:6-21

¹ Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, S'oossay Yesuusi Kiristtoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare ki-itanchchaa kiittiide, ha sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda.

² Yohaannisi be"iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa k'aalaanne Yesuusi Kiristtoosa markkatetsaa.

³ Ha mas'aafaa nabbabiyaay uray* anjjetteeddawaa; k'ay ha timbbitiyaa mas'aafaa sisiyaawanttunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawanttu anjjetteeddawantta; ayaw gooppe, ha yewuu polettanaw wodii matatteedda.

Iisiyaan De'iyaa Laappu Woosa Golletoo Kiitetteedda Sarotaa

* **1:3 Nabbabiyaay uray:** Hawaa guussay ubbaa Asay ittippe S'oossaa goshetiyaa woden hewanttoo k'aalaa nabbabiyaay uray anjjetteeddawaa guussaa.

⁴ Taani Yohaannisi, Iisiyaa gadiyaan[†] de'iyaa laappu woosa golletoo yaagay;
 kase de'iyaa S'oossaappe,
 ha"ikka de'iyaa S'oossaappe,
 sintsappekka yaana S'oossaappe,
 K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyaa laappu ayyaanatuwaappe,
 aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
 hinttenttoo gido.

⁵ K'ay ammanetteeda markkaa,
 hayk'uwaappe koyro denddeedda Na'aappe,
 sa'aa kaatatuwaa mooddiyaa Yesuusi Kiristtoosappe,
 aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
 hinttenttoo gido.

I nuuna siik'eenne,
 k'ay nu nagaraa ayiletetsaappekka,
 bare suutsan nuuna kesseedda.

⁶ Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala,
 I nuuna kaatatuwaanne,
 k'eesatuwaa ootseedda;
 aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne
 mooddiyaa wolk'k'ay gido. Amen"i.

⁷ Be'ite,
 Yesuusi shaariyaani yee.

Asay ubbay, haray atto,
 Aa c'addeeddawanttukka, Aa be'ana;
 sa'aan de'iyaa Asay ubbay,
 Aa gaasuwaan yeekkanawantta.

Hawe tumuppe hananawaa. Amen"i.

⁸ Kase de'iyaaawe, ha"ikka de'iyaaawe, sintsappekka yaana Goday, Ub-
 baappe Wolk'k'aama S'oossay, «Ubbabaw Alfaynne Omeegay, koyruunne
 wurssetsay Taana»[‡] yaagee.

Kiristtoosi Sas'aan K'onc'c'eeddawaa

⁹ Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristtoosa
 waayiyaanne Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe,
 S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkatteedda diraw,
 Piis'imo giyaa haatsay dooddo biittaaan de'aaddi.

¹⁰ Godaa gallasan taani Ayyaanan de'ay; taani taappe guyyenna
 malakataa waasuwwa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaad.

¹¹ He kooshshay taana, «Neeni be'iyaaawaa mas'aafan s'aafa; Iisiyaan
 de'iyaa laappu woosa golletoo, Efesoona, Samirineesa, P'erggaamoona,
 Tiyaas'iroona, Sarddeesa, Pilaadelifiyaa, Lodook'iyaa woosa golletoo
 yeedda» yaageedda.

¹² Taani taw odiyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyyaa
 wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa be'aaddi.

[†] **1:4 Iisiyaa gadiyaa:** 1:4–3:22 De'iyaaawe dabddaabbiiyaa gidiide s'aafetteedda. Iisiyaa gadii
 awayiffii doliyaa baggana de'iyaa Roome kawutetsaa gidiide ha"i ha wodiyaan Turike gadiyaa giide
 s'eessettiyaawaa. **1:4** Kes. 3:14; Sas'. 4:5 **1:5** Isa. 55:4; Maz. 89:27 **1:6** Kes. 19:6; Sas'. 5:10 **1:7**
 Dan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luk'. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Yoh. 19:34, 37 [‡] **1:8 Alfaynne**
Omeegay: Hawaa guussay Ooratsa C'aak'uu koyro Giriike K'aalaan s'aafetteedda diraw, koyruunne
 wurssetsay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Giriike koyro pidoliyaa akkiide wurssetsaw k'ay Omeegaa
 giyaa wurssetsaan de'iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawantta guussay leemisuwaan Dawurootsuwwa
 pidolatuwwa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sas'. 22:13; Kes. 3:14

¹³ He ballatuwaa gidдон Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afilea bare gediya gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi aatseedda.

¹⁴ Aa huup'iinne Aa huup'iyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee.

¹⁵ Aa gediikka c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa guntsaa mala.

¹⁶ I bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttatuwaa oyk'k'eedda. Aa doonaappe laa"u baggana k'aaretteedda mashshay keseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyaa awayfiyaa malatee.

¹⁷ Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediya matan kunddaad. Bare ushechcha kushiya ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda; «Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana.

¹⁸ Taani de'uwaan de'iyawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka de'uwaan de'ay. Hayk'uwaa k'ulppiinne Si'ooliyaa k'ulppii ta kushiyan de'ee.

¹⁹ Simmi neeni be'eeddabaanne ha"i de'iyawaa, k'ay sintsappe hanan-abaa s'aafa.

²⁰ Neeni ta ushechcha kushiyan be'eedda laappu s'oolinttatuwaa bilet-sayne k'ay s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa bilet say hawaa; laappu s'oolinttatuu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa; S woosa golliya laappu work'k'aa ballatuu laappu woosa golliya.»

2

(1) *Yesuusi Efsoonon De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

¹ Efsoonon de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttiyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee.

² Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwaa genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteed-dawantta gidennaan de'iidde barentta, «Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta» giyaawantta neeni s'omoosaade, untunttu worddo gidiyaawaa demmeed-dawaakka eray.

³ Neeni genc'c'aadda; k'ay ta suntsaa dirawukka metuwaa danddayaadda; daaburabeykka.

⁴ Shin taani neena kad'iyababay de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaa aggaada.

⁵ Simmi neeni hak'appe kunddaaddintto akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase ootsiyaa oosuwa ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana d'ayooppe, neeni s'omppiyaa wotsiyaa ne ballaa Aa sa'appe akka diggana.

⁶ Shin ittibaa loytsaadda; Niik'oolaawatuwaa oosuwa, taani is's'iyawaa neenikka is's'aadda.

⁷ «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso; Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan mokkiyaa de'uwaa mitsaa ayfiyaa maanaw immana yaagee»

yaagaade s'aafa.

(2) Yesuusi Samirineesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

⁸ Samirineesan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Hayk'k'eeddawe, hayk'uwaappekka denddeeddawe, koyruunne wursset-say hawaadan yaagee.

⁹ Taani ne waayiyaanne ne hiyyeesatetsaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de'iidde barentta, Nuuni Ayihuda giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Sees'aanaa maabaran de'iino.

¹⁰ Neeni waayettana waayyew yayyoppa. Be'a, s'alahiyaa kaappuu hintteppe amareedawantta s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu gallassaa gakkanaw hinttenttu waayettana. Hayk'k'ana gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani new de'uwaa kalachchaa* immana.

¹¹ «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso! «S'ooniyaa uray laa'entsuwaa hayk'uwaan† k'ohettenna yaagee» yaagaade s'aafa.

(3) Yesuusi P'erggaamoonan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹² P'erggaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Laa"u baggana leefetteedda mashshay de'iyaa hawaadan yaagee.

¹³ «Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa kawutetsaa oydi de'iyaa sa'aan‡ de'aassa; ta suntsaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa sa'aan hinttenttu matan Asay wod'eedda taani ammaniyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa wodekka taana ammaniyaawaa agga beyikka.

¹⁴ Shin taani neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyaa Asay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadaaninne woshummanaadan untuntta nagaraa oosisseedda Baalaak'a tamarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareeda asatuu neenanna de'iino.

¹⁵ Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de'iino.

¹⁶ Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, taani neekko ellekka yaana; he asatuwaana ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana.

¹⁷ « «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso. S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa mannaappe amareedawaa immana. K'ay taani bootsa shuchchaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, ooninne erenna ooratsa suntsay he shuchchaa bolla s'aafetti utteedda» yaagee»

yaagaade s'aafa.

(4) Yesuusi Tiyaas'iroonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹⁸ Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyyaa kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

^{2:7} Dom. 2:9; Sas'. 22:2; Hiz. 28:13; 31:8 ^{2:8} Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 1:17; 22:13 * ^{2:10} **De'uwaa kalachchaa:** Bonchchetteedda de'uwaa. † ^{2:11} **Laa'entsuwaa hayk'uwaa:** Koyro hayk'uu ashuu shemppuwaappe shaakettiyaawaa gidooode, laa'entso hayk'uu shemppuu med'inaw metootiidde de'iyaa hayk'uwaa. ‡ ^{2:13} **Sees'aanaa kawutetsaa oydi:** Hawaa biletsay loytsiide k'onc'e'e gidenna, shin hawe bessiyaawe S'oossaa erennaan is's'eeddawannttu goyinniyyaa goynaa sa'aa gaana danddayettee. ^{2:14} Pay. 25:5, 7; 31:16; Zar. 23:4; Pay. 25:1-3 ^{2:17} Kes. 16:14-15; 16:33-34; Yoh. 6:48-50; Isa. 62:2; 65:15

«S'oossaa Na'ay, tamaa lac'uwaaw malatiyaa ayfii de'iyaaawe, k'ay c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaaawe, hawaadan yaagee.

¹⁹ Taani ne oosuwaaw, ne siik'uwaaw, ne ammanuwaaw, ne maaduwaanne ne genc'c'uwaaw eray; neeni koyro ootsiyaawaappe ha'i darissaade ootsiyaawaaw taani eray.

²⁰ Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyaa mishiratto Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaaninne eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadan, taaariissawunne baletsaw.

²¹ Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyaa immaaddi; shin woshummanaw kajjeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku.

²² Be'ite, taani iza gisuwaan kunddissina; sakuwaan iza waayettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna ootsiyaa nagaraappe simmana d'ayooppe, untunttakka wolk'k'aama waayiyaan yeggana.

²³ Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyyaa ubbaykka taani asaa k'ofaanne amuwaa eriyaawaa gidiyaawaa erana; taani hinttenttoo hinttenttu kiitaa malaa immana.

²⁴ «Tiyaas'iroonen de'iyaa haratoo, ha iita timirttiyaa taaariibeen-nawanttoo, haratuu, Sees'aanaa c'iimmo yewuwaa giyaawaa hinttenttu taaariibeeykkita; taani hinttentta hara dees'uwaaw toossikke gay.

²⁵ Shin taani yaana gakkanaw hinttenttoo de'iyaaawaa loytsi naagite.

²⁶ «S'ooneeddawoonne wurssetsay gakkanaw, ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;

²⁷ «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am'aan mooddananne, urk'k'aappe med'etaa miishshaa mentsiyaawaadan mentsana.

²⁸ K'ay taani aw bakkaaliyaa s'oolinttiyaa immana.

²⁹ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoog giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

3

(5) Yesuusi Sarddeesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹ Sarddeesan de'iyaa woosa golliyyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«S'oossaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolinttatuu de'iyaaawe hawaadan yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanna de'aassa ginttokka, neeni hayk'k'aadda.

² Beegotta! Atteeddawaanne hayk'k'anaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe, ne kiitay ta S'oossaa sintsan polo gidennawaa taani demmad.

³ Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kay-isuwaadan yaana; taani woysaade yaanentto neeni erakka.

⁴ Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna de'iino. Unttuntu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamet-tana; ayaw gooppe, unttuntu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta.

⁵ S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa de'uwaaw mas'aafaappe* k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaninne Aa

kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiyaawaa markkattana.

⁶ «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoogiyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(6) Yesuusi Pilaadelifiyaan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

⁷ Pilaadelifiyaan de'iyaa woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Daawite k'ulppiyaa† oyk'keeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyiyaawee, k'ay ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshayenne, tumanchchaw hawaadan yaagee.

⁸ Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna penggiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidoopenne, ta k'aalaa naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka.

⁹ Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, «Nuuni Ayihuda» giide word-dotiyaa Sees'aana Ayihuda woosa golliya taani ahaade, ne sintsan goynisananne neena siik'iyawaakka untuntta erissana.

¹⁰ Neeni genc'c'uwaan ta azazuwaa naageedda diraw, sa'aan de'iyaa asaa paac'c'anaw kumentsaa sa'aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena naagana.

¹¹ Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akkena mala, new de'iyawaa minisa oyk'k'a.

¹² Taani s'ooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyaan tuussaa oot-sana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta S'oossaa suntsaa, ta S'oossaa katamaa suntsaanne ta S'oossaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yerusaalame suntsaa Aa bolla s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana.

¹³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoogiyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(7) Yesuusi Lodook'iyaa De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹⁴ Lodook'iyaa de'iyaa woosa golliya kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oossay med'd'eeddawaa koyruu, Amen"i giyaawe hawaadan yaagee.

¹⁵ Taani ne kiitaa eray. Neeni irs's'a gidakka; woy seelliyawaa gidakka; irs's'a woy seelliyawaa gidaarikkii.

¹⁶ Neeni irs's'a woy seelliyawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe c'uchchana hanay.

¹⁷ Ayaw gooppe neeni, «Taani dure; miishshaanna de'ay; taana ayinne koshshenna» yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asaa, k'aretsiyaa asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne kallotteedda asaa gidiyaawaa erakka.

¹⁸ Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyyeedda work'k'aa, neena yeellayiyaa ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'eellanaw ne ayfiyaa okkiyaa d'aliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray.

¹⁹ Taani siik'iyaa ubbaa seerayenne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka simma.

^{3:5} Kes. 32:32-33; Maz. 69:28; Sas'. 20:12; Mat. 10:32; Luk'. 12:8 † ^{3:7} Daawite k'ulppiyaa: Hawaa guussay Daawite kawutetsaa ayissuwaa maataa odiyaawaa. ^{3:7} Isa. 22:22; Yob. 12:14 ^{3:9} Isa. 49:23; 60:14; 43:4 ^{3:19} Lem. 3:12; Ibr. 12:6

²⁰ Be'a, taani karen ek'k'aade s'eesay. Ooninne taani s'eesiyaawaa sisiide, kariyaa dooyyoope, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana.

²¹ K'ay taani s'oonaa ta Aawuwaana Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan, s'ooniyaa uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa maataa immana.

²² «Sisiyaa haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoogiyaaawaa siso yaagee yaagaade s'aafa» yaageedda.

4

S'oossay Yohaannisa Bare Kawutetsaa Oydiyaa Sintsa Aheedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hawaappe guyyiyaan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda.

² Ellekka taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo gelaa aggaad. Be'ite, saluwaan kawutetsaa oydi de'ee; he oydiyaan ittuu utteedda.

³ He utteeddawaa malay al'o Iyyaasip'p'iidiyaa shuchchaadaaninne al'o Serddinoone shuchchaadaan p'oolee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aad'd'iide ubbaa baggana al'o marggidiyaa shuchchaadan p'oolee.

⁴ He kawutetsaa oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne oyddu kawutetsaa oydetuu de'iino; untuntun bootsa mayuwaa mayyiide, huup'iyaan work'k'aa kallachchaa wotseedda laatamanne oyddu c'imatuu utteeddino.

⁵ Kawutetsaa oydiyaappe walk'k'antsay, kooshunchchayenne guuguntsaa guntsay keseedda; k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppatuu poo'iino. Hewanttu S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

⁶ Kawutetsaa oydiyaa sintsan birilliyaa malatiyaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee.

He kawutetsaa oydiyaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi aad'd'iide, ayfii kumeedda oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatu de'iino.

⁷ Koyro de'uwaan de'iyaa med'etay gaammuwaa malatee; laa'entsuu miizaa maraa malatee; heezentsuwaa som'i asaa deemuwaa malatee; k'ay oyddentsuu paalliyaa arggantsaa malatee.

⁸ Oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatoo huup'iyaan huup'iyaan usuppun k'efii de'ee; untunttoo bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. Untunttu k'ammanne gallassi,

«Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,
kase de'iyaaawoo, ha''ikka de'iyaaawoo,
k'ay sintsappe yaanawoo,
Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw»

giyaawaa aggikkino.

⁹ He med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'uwaan de'iyaaawaa mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galaateedda wode,

¹⁰ laatamanne oyddu c'imatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'iyaaawaa sintsan guufanniide, aw goyinniino; barenttu kallachchaa kawutetsaa oydiyaa sintsan wotsiide hawaadan yaagiino.

11 «Nu Godaw S'oossaw,
neeni bonchchuwaa,
sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa.
Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda;
k'ay ubbabaykka, neeni koyyeeddawaadan haneeddanne de'eedda»
yaagiino.

5

Mas'aafaanne Dorssaa

1 Itti s'aas'etto mas'aafay* kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ushechcha kushiyan de'iyaaawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa"u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay laappu maatafay Aa bolla attametteedda.

2 Taani itti wolk'k'aama kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyya uray oonee?» yaagiide, awaayiyaawaa be'aaddi.

3 Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan† gidina, he s'aas'etto mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw ooninne bessiyaawe baawa.

4 S'aatsa mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw bessiyya uray bayinna diraw, taani daro yeekkaad.

5 C'imatuwaappe ittuu taana, «Yeekkoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa dooyyanawunne s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessee» yaageedda.

6 Taani kawutetsaa oydiyaappe, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay c'imatuwaappe gidduwaan, shuketteedda Dorssaa malatiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; aw laappu kac'etuunne laappu ayfetuu de'iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa kiitetteedda S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

7 He Dorssay biide, kawutetsaa oydiyaa bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaappe s'aas'etto mas'aafaa akkeedda.

8 I he s'aas'etto mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuunne laatamanne oyddu c'imatuu Aa sintsan kunddeeddino. Unt-tuntu huup'iyaa huup'iyaa diitsaanne is'aanay kumeedda work'k'aa mi-ishshaa oyk'k'eeddino. He is'aanay geeshshatuu S'oossaa woossiyaawaa.

9 Unttuntu,
«S'aatsa mas'aafaa akkanawunne,
maatafaa dooyaade,
s'eellanaw new bessee.
Ayaw gooppe, neeni shukettaadda.

Neeni k'ommuwaa ubbaappe,
dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe,
yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe,
ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda.

10 Nu S'oossaw ootsana mala,
unttunta neeni, kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootsaadda.
K'ay untntuntu sa'ankka mooddana»
yaagiide ooratsa mazimuriyaa yes's'iino.

* **5:1 S'aas'etto mas'aafaa:** Hawaa guussay warak'atan woy galbbaan s'aafetteedda s'aas'ettiyya mas'aafaa gidiide, daro kare baggana itti woy laa"u bolla bagga galbbaan maatafay attamettee. **5:1** Hiz. 2:9-10; Isa. 29:11 † **5:3 Sa'aappe garssan:** Hayk'k'eeddawantta guussaa. **5:5** Dom. 49:9; Isa. 11:1, 10 **5:6** Isa. 53:7; Zak. 4:10 **5:8** Maz. 141:2 **5:9** Maz. 33:3; 98:1; Isa. 42:10 **5:10** Kes. 19:6; Sas'. 1:6

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaad; untunttu sha"aaninne miilooniyan paydetteeddino.

¹² He kiitanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Shuketteedda Dorssay
wolk'k'aa, duretetsaa,
aad'd'eedda eraa,
minotetsaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!»
yaageeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa gidduwaan de'iyaa med'etaa ubbayne k'ay hewaanttun de'iyaa med'etaa ubbay,

«Kawutetsaa oydiyaa bolla,
utteeddawoonne Dorssaw,
galatay, bonchchuu,
sabayne wolk'k'ay,
med'i med'inaw gido!»
yaagiide yes's'ishin sisaad.

¹⁴ De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatu, «Amen"i» yaagina, c'imatuu guufanniide goyinneeddino.

6

He S'aas'etsa Mas'aafaa Maatafaa Dooyaa

¹ Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa dooyyishshin be'aaddi; k'ay shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu guuguntsaa guntsaa malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

² Taani itti bootsa paraa be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyk'k'eedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw kaseedda.

³ Dorssay laa'entso maatafaa dooyyeedda wode, shemppuwaanna de'iyaa med'etatuwaa laa'entsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁴ K'ay hara daama paray kaseedda. Asay ittuu ittuwaanna shukettana mala, he paraa toggeeddawoo sa'aan sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga mashshay aw imetteedda.

⁵ Dorssay heezzentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray kaseeddawaa be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa oyk'k'eedda.

⁶ Taani de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaad. He kooshshay, «Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwa zarggaa; k'ay itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwa bagga banggaa. Shin zayitiyaanne woyniyaa eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad.

⁷ Dorssay oyddentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁸ Taani giraac'e paray kaseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunsay Hayk'uwa; Aa geeduwa Si'oolii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oolii

sa'aappe oyddentso kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do'aan wod'isana mala, untunttoo maatay imetteedda.

⁹ Dorssay ichcheshentso maatafaa dooyyeedda wode, untunttu S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa shemppuwaa yarshshuwaa yarshshiyaa saappe garssan be'aaddi.

¹⁰ Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaa Moooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyaa asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa awude c'igetay?» yaageeddino.

¹¹ Untunttoo huup'iyaa huup'iyaa bootsa mayuu imetteedda. Untunttuwaadan hayk'k'anaw bessiyaa untunttu laggetsaa oosanchchatuwaa payduunne untunttu ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, untunttu amareeda wodiya takkishshana mala, untunttoo odetteedda.

¹² Dorssay usuppuntsa maatafaa dooyyeedda wode, taani be'aaddi; biitay loytsi k'aas's'eedda. Awayifii karetsa mayuwaadan kares's'eedda; agenaykka mule suutsaa malateedda.

¹³ Balasiyaa giyaa mitsatti gam'e ayfii, wolk'k'aama c'arkkuu k'aatsina, sa'aan k'ok'k'ofettiyaawaadan, s'oolinttatuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddino.

¹⁴ Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri ubbatuunne haatsaan dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'iyasaappe kichchi aggeeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, sa'aa kaatatuu, deriyaa mooodiyaawanttu, shaalak'atuu, duratuu, wolk'k'aamatuu, k'ay hara Asay ubbay, ayiletuu, womaanatuu, deriyaa kessiide, gonggoluwaa giddoninne deriyaan de'iyaa zaallaa guyye baggan k'osetteeddino.

¹⁶ Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, «Kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ayfiyaappenne Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, nuuna gentseerikkiteeshsha!

¹⁷ Ayaw gooppe, untunttoo wolk'k'aama hank'k'uwaa gallassay gakki kichcheedda; he hank'k'uwaa danddayanawe oonee?» yaageeddino.

7

Israa'eeliyaa Asaappe 144,000 Asatuwaa Som"iyaan Maatafay Wod'd'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani oyddu kiitanchchatuu oyddu bagga sa'aa gas'aan ek'k'eeddawannta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bollan, woy abbaa bollan, woy ay mitsaa bollan, c'arkkuu c'arkkennaadan te'eeddino.

² K'aykka de'uwaa S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, sa'anne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oyddu kiitanchchatuwaa

³ s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa deemuwaan nuuni maatafaa wotsana gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'ohoppite» yaageedda.

⁴ Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawanntu payduwaa sisaad. Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuwaa deemuwaan maatafay wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa deemuwaan maatafay,

wod'd'eedda.
 Roobeela zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
 Gaade zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
⁶ Aaseera zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
 Nifttaaleeme zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
 Minaase zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
⁷ Simoona zariyaappe
 tammanne laa"u sha"aa.
 Leewiyaa zariyaappe
 tammanne laa"u sha"aa.
 Yisaakooraa zariyaappe
 tammanne laa"u sha"aa.
⁸ Zaabiloona zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
 Yooseefo zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa.
 Biiniyaama zariyaappe,
 tammanne laa"u sha"aa
 deemuwaan maatafay,
 wod'd'eedda.

Bootsa Mayuwaa Mayyeedda C'ora Asatuwaa

⁹ Hewaappe guyyiyaan, zariyaa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne pay-danaw danddayenna zaway bayinna c'ora asaa taani be'aaddi. He Asay bootsa mayuwaa mayyiide, zambbaa haytsaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaa sintsaninne Dorssaa sintsan ek'k'eedda.

¹⁰ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
 «Nu atotetsaykka,
 kawutetsaa oydiyaan utteedda,
 nu S'oossaappenne Dorssaappe yee»
 yaageeddino.

¹¹ Kiitanchchatuu ubbay kawutetsaa oydiyaa, c'imatuwaanne de'uwaan de'iyaa oyddu med'etaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. Unttuntu kawutetsaa oydiyaa sintsan barenttu deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinni-idde,

¹² «Amen"i!
 Anjjuu, bonchchuu,
 aad'd'eedda eratetsay,
 galatay, sabay,
 wolk'k'ay, minotetsay,
 med'inaappe med'inaa gakkanaw nu S'oossaw gido.
 Amen"i!»
 yaageeddino.

¹³ C'imatuwaappe ittuu taana, «Ha bootsa mayuwaa mayyeedda asatuu oonee? Unttuntu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» yaagaad. I taana hawaadan yaageedda:
 «Hawanttu daro waayiyaa waayettiide yeeddawannta.
 Unttuntu barenttu mayuwaa Dorssaa suutsan meec'c'iide,

- boos's'eeddawannta.
¹⁵ Hewaa diraw,
 untuntu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa sintsan ek'k'iide,
 k'ammenne gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan,
 aw ootsiino.
 K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddawe,
 untuntu gidduwaan de'ana.
¹⁶ Hawaappe sintsanaw ubbakka,
 untuntu koshattikkino;
 woy saamettikkino.
 Away untunta meenna;
 k'ay ay seelaykka untunta guuddenna.
¹⁷ Ayaw gooppe, kawutetsaa oydew,
 gidduwaan utteedda Dorssay,
 untunta heemmana.
 De'uwaa haatsaa pulstuwaakkokka,
 untunta kaaletsana.
 S'oossaykka untuntu ayfiyaa afotsaa ubbaa k'uc'c'i diggana»
 yaageedda.

8

S'aas'etsa Mas'aafaa Laappuntsa Maatafay Dooyetteedda

¹ Dorssay laappuntsa maatafaa dooyeedda wode, bakka saatiyaa giduwaawaa keenaa saluu c'o"u geedda.

² Hewaappe guyyiyaan, taani laappu kiitanchchatuwaa S'oossaa sintsan ek'k'iyaa wantta be'aaddi; untuntuu laappu malakatay imetteedda.

³ Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eedda. Work'k'aappe med'etteedda yarshshiyaasay kawutetsaa oydiyaa sintsan de'ee; he yarshshiyaa sa'aa bolla geeshsha ubbatuwaa woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda.

⁴ Is'aanaa c'uway geeshshatuwaa woosaanna ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe pude S'oossaakko beedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, yarshshiyaa saappe tamaa bonk'k'uwaawaa akkiide, aan kuntseedda. He is'aanaa c'uwayiyaawaa duge sa'aa olina, guuguntsay guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay biittaykka k'aas's'eedda.

Malakatatu Punetteeddino

⁶ K'ay laappu malakataa oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punanaw giigeeddino.

⁷ Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suutsaanna walaketteedda shachchayenne tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso kushii guudetteedda; mitsaappekka heezzentso kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.

⁸ Laa"entso kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Wolk'k'aama deriyaa malatiyaabay taman ees's'iidde, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzentso kushii suutsaa gideedda.

⁹ Abbaan de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentso kushii hayk'k'eedda; markkabetuwaappekka heezzentso kushii d'ayeedda.

¹⁰ Heezzentso kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne pultuwa haatsaappe heezzentso kushiyaa bolla saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaa wolk'k'aama s'oolinttii wod'd'eedda.

¹¹ He s'oolinttiyaa suntsay C'amuwaa geetettee. Haatsaappe heezzentso kushii c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro Asay he haatsaa ushiidde hayk'k'eedda.

¹² Oyddentso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, age-naappenne s'oolinttiyaappe heezzentso kushii deshetteedda; untuntuu poo'uwaappekka heezzentso kushii d'umeedda. Hewaa diraw, gallasaappe heezzentso kushii, k'ammaappekka heezzentso kushii d'umeedda.

¹³ Itti arggantsay saluwaan paalliyaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yekko malakatay punettiya wode, sa'aan de'iyaa asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!» yaagiyaawaa sisaad.

9

¹ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshentso kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa'aa kunddeedda s'oolinttiyaa be'aaddi. He s'oolinttew c'iimmo ollaa* k'ulppii imetteedda.

² S'oolinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'ooc'iyaaappe kesiyaa c'uwaa mala c'uway he c'iimmo ollaappe kesseedda. K'ay awayenne sa'ay he c'iimmo ollaappe kesseedda c'uwaan d'umeeddino.

³ C'uwaappe boolii duge sa'aa yeedda. Sa'aan de'iyaa soggato de'iyaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay boolewukka imetteedda.

⁴ S'oossaa maatafay deemuwaan baynna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan de'iyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidin akka k'ohenna mala, boolew odetteedda.

⁵ Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maataay imetteeddawaappe attin, aw asaa wod'anaw maataay imettibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelisse.

⁶ He gallassatuwaan Asay hayk'uwa koyyana; shin demmenna. K'ay hayk'k'anawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana.

⁷ Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huup'iyaaan work'k'aa malatiyaa kalachchay de'ee; Aa deemuukka asaa deemuwaa malatee.

⁸ Aa binnaanaykka mac'c'a asaa binnaanaydaa aduk'k'ee; Aa achchaykka gaammuwaa achchaa malatee.

⁹ Aa tiray birataan ootseedda gondalliyyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay Aa k'efiyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyaa paratuu goochchiyyaa gaariyyaa kooshshaa mala.

¹⁰ Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de'ee; Aa dufiyaan dukkiyaabay de'ee. He dufiyaan ichcheshu agenaa gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maataay imetteedda.

¹¹ Aa mooddiyyaa kaatii de'ee. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa suntsaykka Ibraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan

8:10 Isa. 14:12 **8:11** Erm. 9:15 **8:12** Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15 * **9:1 C'iimmo ollaa:** Hawaa guussay garssa bagga biittaan darssi c'iimmatiide de'iyaa iita ayyaanatuu barenttu wurssetsaa mura gallassay gakkanaw k'ashettiide de'iyasaa. **9:2** Dom. 19:28 **9:3** Kes. 10:12-15 **9:4** Hiz. 9:4 **9:6** Yob. 3:21; Erm. 8:3 **9:7** Iyu. 2:4 **9:8** Iyu. 1:6 **9:9** Iyu. 2:5

Ap'oliyoona geetettee. Ap'oliyoona giyaawoo biletsay, d'ayissiyaawaa giyaawaa.

¹² Koyro aayyeero giyaawe aad'd'eedda; be'a, biro hara laa"u aayyeero giyaawe yaanawaa.

¹³ Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossaa sintsan ek'k'eedda work'k'aappe med'd'eedda yarshshiyaasaan de'iyaa oyddu gas'aa kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaad.

¹⁴ He kooshshay malakatay de'iyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efiraas'iisa giyaa wogga shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwaa billa» yaageedda.

¹⁵ Asaa zariyaappe heezzentso kushiya wod'anaw, ha saatyaw, gallasaw, agenawunne laytsaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino.

¹⁶ Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa"u s'eetu miiloone gidiyaawaa taani sisaad.

¹⁷ K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be'aaddi. Asaw tiraan wotsiyaa birataa gondalliyyaa malay de'ee. He tiraan wotsiyaa birataa gondalliyyaa malay tamaadan zo'o; samaaiyyaa; k'ay ees's'iyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huup'ii gaammuwaa huup'iyaa mala. Unttuntu doonaappe tamay, c'uwayynne adilliyyaa c'iishshaa malatiyaa ees's'iyaa diiniyaa tamay keseedda.

¹⁸ Paratuwaa doonaappe keseedda taman, c'uwaaninne ees's'iyaa diiniyan ha heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'k'eedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, paratoo wolk'k'ay doonaaninne dufiyaan de'ee. Unttuntu dufikka huup'iyaa de'iyaa shooshshaa malatee; hewan unttuntu asaa k'ohiino.

²⁰ Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan oot-siyaawaa aggabeenna. K'ay work'k'aappe, biraappe, nahaasiyaa geetetiyyaa birataappe shuchchaappenne mitsaappe oosetteedda, s'eellanaw woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eek'awunne s'alahiyaw goyinniyaawaakka aggabeenna.

²¹ Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu"eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutsa Mas'aafaa

¹ K'aykka taani hara wolk'k'aama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wod'd'iyaaawaa be'aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyaa yuuyyi aad'd'i utteedda. Aa deemuuukka aawaa mala; Aa gediikka tamaa tuussaa mala.

² He kiitanchchay dooyaa de'iyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan oyk'k'eedda. Bare ushechcha gediya abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediya biittaa bolla esseedda.

³ Gudiyaa gaammuwaadan, wolk'k'aappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan, laappu guuguntsatuu aananna guntsan haasayeeddino.

⁴ Unttuntu guummeedda wode taani s'aafanaw k'oppaad. Shin saluwaappe, «Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa» yaagiyaa kooshshay taw sisetteedda.

⁵ Hewaappe guyye, abbaa bollaanne biittaa bolla ek'k'ide'ishshin taani be'eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaa pude mic'c'eedda.

⁶ Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaa, sa'anne sa'aan de'iyaa ubbabaa, abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam"enna.

⁷ Shin laappuntsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'aalaa odi wotseeddawaadankka, I s'uureedda k'ofay polettana» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwaa zaariide taana, «Abbaa bollaanne biittaa bolla ek'k'eedda kiitanchchaa kushiyan dooyaa de'iyaa s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaawaa sisaad.

⁹ Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala, Aa oochchaad. I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I mal"anawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay eessaadan mal"eedda. Shin taani meeddawaappe guyyiyaan, ta ulo gidduu c'ammeedda.

¹¹ K'aykka taana, «Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11

Laa"u Markkatuwaa

¹ Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaa s'am"ay taw imetteedda; taana geeddawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaa sa'aa likka. Hewan goyinniyaawaanttakka payda.

² Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa oytamanne laa"u agenaw yed'd'ana.

³ Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa"u markkatuwaa kiittana; untunttu itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallasan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda.

⁴ He laa"u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'k'iyaa s'omppiyaa wot-siyaa laa"u ballatuwaa.

⁵ Ooninne untuntta k'ohanaw koyyoope, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkkatuwaakka d'ayissee. K'ay ooninne untuntta k'ohanaw koyyoope, hewaaddankka hayk'k'ana.

⁶ Untunttu S'oossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaa gorddanaw untunttoo maatay de'ee. Untunttoo haatsaa suutsaa kessiyaa maataykka de'ee; k'ay untunttu barena koshshiyaa wode, sa'aa dumma dumma boshaan shoc'anaw untunttoo maatay de'ee.

⁷ Untunttu barenttu markkatetsaa wursseeddawaappe guyyiyaan, c'iimmo ollaappe pude kesiya do'ay untuntunna olettana. He do'ay untuntta s'ooniide wod'ana.

⁸ Untunttu Goday mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwaan Sodoomaa woy Gibs'e geetettiide s'eesettee.

⁹ K'ay yaraa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, duma duma biittaa k'aalaappenne zariyaa ubbaappe yeedda Asay untunttu anhaa heezzu gallassanne bagga be'ana. Anhay moogettenna mala, he Asay diggana.

¹⁰ Sa'aan de'iyaa Asay ha timbbitiyaa odiyaa laa'u asatuwaa hayk'uwaan nashettana. Asay untunttu hayk'uwaa ittuu ittuwaanna imotaa laamettidde bonchchanawaa; Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untunttu darssi metootseeddino.

¹¹ Heezzu gallaanne baggappe guyyiyaan, de'uwaa shemppuwaa S'oossay untunttu shemppina, untunttu dendi ek'keeddino. Untuntta be'eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, he timbbitiyaa odiyaa laa'u asatu saluwaappe, «Haa pude kesite» giyaa wolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta seellishshin, untunttu shaariyaan geliide, pude saluwaa beeddino.

¹³ He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammuntsa kushii d'ayeedda. K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha'a Asay hayk'keedda. Atteedda Asay loytsi kokkori yayyiide, saluwaa S'oossaa gitatetsaa sabbeedda.

¹⁴ Laa'entso ayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso ayyeero giyaawe ellekka yaanawaa.

Laappuntsa Malakataa

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwaan,

«Alamiyaa kawutetsay

ha"i nu Godaassanne

Kiristtoosassa;

k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw

I mooddana»

yaagiya wolk'k'aama kooshshay sisettedda.

¹⁶ Barenttu oydiyaan utteedda laatamanne oyddu c'imatuu S'oossaa sintsan duge guufanniide, S'oossaw goyinniide hawaadan yaageeddino;

¹⁷ «Ha"i de'iyawoo,

kaseppekka de'iyawoo, Godaw,

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,

new wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne,

neeni mooddanaw doommedda diraw,

nuuni neena galateetto.

¹⁸ Ayihuda gidenna Asay hank'k'ettedda;

ne hank'k'uukka yeedda.

Hayk'keeddawanttu pirddettiyaa wodii ha"a;

k'ay neeni ne oosanchchatoo, nabatoo,

geeshshatoo, ne suntsaw yayyiyaawanttoo,

d'ok'k'atooonne laafatoo untunttu oosuwaadan,

immiyaa wodiikka ha"a.

Sa'aa d'ayissiyaawanttakka neeni d'ayissiya wodiikka ha"a»

yaageeddino.

¹⁹ Saluwaan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Gollii dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyaan S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay beettedda. K'ay walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisettedda; guuguntsay guummedda; biittay k'aas's'eedda; wolk'k'aama shachchaykka shac'c'eedda.

12

Taani Mishiratto, Na'aanne Dawiyaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beetteedda. Awaa mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla ek'k'eeddawunna, tammanne laa"u s'oolinttiyaa kalachchaa bare huup'iyaan wotseeddawunna hewaan de'aw.

² He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oytsay, un"etsina waassaaddu.

³ Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beetteedda. Tammu kac'iyaanna de'iyaa laappu huup'iyaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee.

⁴ He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyaa mishiratti sintsan ek'k'eedda.

⁵ Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am"aan mooddanawaa yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa araataakko, pude ellekka aketeedda.

⁶ Mishiratta itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassaw mizi-iddenne ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaa bak'ataaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'eeli bare kiitanchchatuwaanna ittippe dawiya oletteedda; dawiiikka bare kiitanchchatuwaanna gidiide, zaari oletteedda.

⁸ Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne Aa kiitanchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda.

⁹ Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay, alamiyaa ubbaa baletsiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna ittippe duge sa'aw oletteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe hawaadan yaagiya kooshshaa sisaad;

«S'oossaa atotetsay ha"i yeedda.

S'oossay barew Kaate gidiyaawaadankka,

bare wolk'k'aa besseedda;

Aa Kiristtoosi bare maataa besseedda.

Ayaw gooppe,

k'ammenne gallassi S'oossaa sintsan ek'k'iide,

nu ishathuwa moottiyaawe,

saluwaappe duge oletteedda.

¹¹ Nu ishathuu Dorssaa suutsaaninne,

barenttu tumu markkatetsan

dawiya olettiide s'ooneeddino.

K'ay untunttu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo,

k'arettibeykkino.

¹² Hewaa diraw,

saluunne saluwaa gidдон de'iyaawanttu,

nashettite.

Shin sa'awunne abbaw aayyeero!

Ayaw gooppe,

s'alahiyaa kaappuu,

barew guutsa wodii atteeddawaa eriyaa diraw,

wolk'k'aama hank'k'uwaan,

duge hinttenttukko wod'd'eedda»

yaageedda.

¹³ K'ay dawii barena duge sa'aa oleeddawaa be'eeddawaappe guyyiyaan, he attuma na'aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda.

¹⁴ Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwaa paallaade baana mala, laa"u wolk'k'aama arggantsaa k'efii iziw imetteedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, mishiratto di'uu di"iide afana mala, shooshshay shaafaa haatsaa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseedda.

¹⁶ Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiyaa doonaappe keseedda haatsaa mitti aggeedda.

¹⁷ Dawii mishirattiw darssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa aza-zuwaa naagiyaa ubbatuwaanne Yesuusi k'onc'c'isseedda tumu ammanet-tiyaawantta olanaw,

¹⁸ biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaan ek'k'eedda.

13

Taani Abbaappe Kesiya Laa"u Do'atuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaa bollan tammu kalachchay de'ee. Aa huup'iyankka boriyaa suntsay s'aafetti utteedda.

² Taani be'eedda do'ay maahiya malatee; Aa gedii babbantsaa geetettiyaa iita du'aa gediya malatee; Aa doonay gaammuwaa doonaa malatee. Dawii bare wolk'k'aa, bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa he do'aw immeedda.

³ He do'aa huup'etuwaappe ittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay maalalettiide, he du'aa geeduwaa kaalleedda.

⁴ Dawii bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay dawiyaw goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay oonee? Aanana olettanaw ooni dand-dayii?» yaagiidde, do'aw goyinneedda.

⁵ He do'aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne laa"u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda.

⁶ He do'ay S'oossaa, Aa suntsaa, I de'iyaasaanne saluwaan de'iyaa ubbatuwaa boriyaa doommeedda.

⁷ He do'ay S'oossaa asatuwaana olettiide, untunta s'oonana mala, aw maatay imetteedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaa ubbaanne zariyaa ubbaa mooddiya maatay aw imetteedda.

⁸ Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwwa mas'aafan suntsay s'aafettibeenna asay, sa'aan de'iyaawe ubbay, he do'aw goyinnana.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso.

¹⁰ Omoodettana Asay de'ooppe,
ooninne omoodettanawaa.
Mashshaan shukettana Asay de'ooppe,
ooninne mashshaan shukettanawaa.
Geeshshatuwaa danddayayne,
ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa'aappe Kesiya Do'aa Be'aaddi

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaawaa taani be'aaddi. Dorssaa kac'iyaa malatiyaa laa'u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaadan haasayeedda.

¹² He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'aynne sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa wod'iyaa maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana mala, he do'ay godatteedda.

¹³ He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaa ootseedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintsa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaa ootseedda.

¹⁴ Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa I baletseedda. Mashshaan maytsattooppenne pas'a de'iyaa koyro do'aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa'aa asaa ubbaw laa'entso do'ay odeedda.

¹⁵ K'ay koyro do'aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaa koyro do'aa misiliyaan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.

¹⁶ Asay ubbay woggaynne k'eeray, mank'k'uunne durii, womaannuunne ayilii bare ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay godatteedda.

¹⁷ He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyaa mallay bayinna Asay ooninne zal'anawunne shammanaw danddayenna.

¹⁸ Aad'd'eedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyaa ooninne he do'aa payduwaa biletsaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa suntsaa. Aa payduu usuppun s'eetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssanne 144,000 Asatuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'iyoonne Deriyaa bolla ek'k'eedda. Aa suntsaynne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu aanana ittippe de'iino.

² Saluwaappe kuntso haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaa wanttu barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyaa kooshshaa malatee.

³ Itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu kawutetsaa oydiyaa sintsan, oyddu pas'a de'iyaa med'etatuwaa sintsaaninne c'imatuwaa sintsan ek'k'eeddino. Sa'aappe wozetteedda untuntuppe attin, haray ooninne tamaanaw danddayenna ooratsa mazimuriyaa yes's'eeddino.

⁴ Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, mac'c'awanttunna gaket-tiide barena tunissibeykkino. Dorssay* biyaasaa ubbaa untunttu kaalli-ino. Untunttu S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteeddawantta.

⁵ Untunttu ubbaakka worddoti erikkino; untunttun bayizzuu baawa.

Taani S'oossaa Kiitanchchaa Be'aaddi

⁶ Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, k'ommuwaa ubbaw, duma duma biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbaw med'inaa wong-galaa mishiraachchuwaa awaayanaw, bolla saluwaan paalliyaa hara ki-itanchchaa taani be'aaddi.

⁷ He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayyite; Aa bonchchite. Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakteedda.

Saluwaa, sa'aa, abbaanne haatsaa pulttuwaa med'd'eedda S'oossaw goyinite» yaageedda.

⁸ Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu; iza kunddeedda gaasuunneka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwa oosissiyaa diraassa» yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda.

⁹ Heezzentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa"u kiitanchchatuwaa kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew goyinniyaa ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyaa ooninne de'ooppe,

¹⁰ S'oossay bare wolk'k'aama hank'k'uwa burc'c'ukkuwaan kuntseedda hank'k'uwa woyniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshsha kiitanchchatuwaa sintsaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees's'iyaa diiniyan pas'a kaa'ettana.

¹¹ Unttuntta pas'a kaa'iyaa tamaa c'uway med'i med'inaw c'uwattana. Do'awunne he do'aa misilew goyinniyaa oossinne k'ay he do'aa suntsaa malaataanna de'iyaa oossinne k'ammenne gallassi shemppuu baawa» yaageedda.

¹² S'oossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiya geeshshatuu dand-dayiyaa danddayay hawaana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan saluwaappe, «Hawaa s'aafa; hawaappe sintsaw Godan hayk'k'iyawanttu anjjetteeddawantta» yaagiyaa kooshshaa taani sisaad.

Ayyaanay, «Tuma; untunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayaw gooppe, untunttu lo"o kiittaw, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee.

Taani K'oychchaa Wodiyaa Be'aaddi

¹⁴ K'aykka taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa bollan Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa huup'iyaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyan k'ara baac'ay de'ee.

¹⁵ Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatii gakkeedda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» yaageedda.

¹⁶ Shaariyaa bollan utteeddawe, bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda.

¹⁷ K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda; awukka kuussa baac'ay de'ee.

¹⁸ Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaa saappe kesiide, kuussa baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Woyniyaa ayfii teereedda diraw, ne kuussa baac'aa yeddaade, sa'aan de'iyaa woyniyaa turaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'a!» yaageedda.

¹⁹ He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aan de'iyaa woyniyaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'eedda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwa he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda.

²⁰ Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfi gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu kiilo miitiriyaa keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiaawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

15

Taani Burc'c'ukkuwaa Abbaa Bee'aadi

¹ Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalalissiyaa mallaa be'aaddi. S'oossaa hank'k'uu untunttu bollan polettiyaa diraw, wurssetsa laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu de'iino.

² K'aykka taani burc'c'ukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaket-teeddawaa be'aaddi. K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawantta be'aaddi. S'oossay untunttoo immeedda diitsuwwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaa malatiyaa abbaa matan untunttu ek'k'eeddino.

³ Untunttu, S'oossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa maz-imuriyaa hawaadan yes's'eeddino.

«Godaw, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.

Asaa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii s'illuwaanne tumuwaa.

⁴ Godaw, new yayyenawenne
ne suntsaa bonchchennawe oonee?

Ayaw gooppe, geeshshay ne s'alalaa.

Asaa zariyaa ubbay yiide,
ne sintsan goyinnana;
ayaw gooppe, ne s'illo kiitay
ubbaw k'onc'c'eedda»

yaagiide yes's'iino.

Laappu Boshanna De'iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan de'iyaa Geeshsha Gollii dooyet-towaa hewekka markkatetsaa dunkkaaniyaa be'aaddi.

⁶ Laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe keseeddino. Untunttu p'ooliide boos's'iyaa laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa work'k'aa danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino.

⁷ De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu, med'i med'inaw gakkanaw de'iyaa S'oossaa hank'k'uu kumeedda laappu work'k'aa kere-tuwaa laappu kiitanchchatoo immeedda.

⁸ S'oossaa bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda c'uway Geeshsha Golliyaa kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw danddayibeenna.

16

S'oossaa Hank'k'uu Kumeedda Keretuwwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwaa laappu keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad.

² Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyawaa sa'aan gussina, do'aa mallay de'iyawanttu bollanne he do'aa misilew goyinniyaawanttu bolla loytsi sakkiyaa maytsaa keseedda.

³ Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa abbaan gussina ab-baa haatsay hayk'k'eedda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka hayk'k'i aggeedda.

⁴ Heezzentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa shaafatuwwaaninne pulttatuwaan gussina untunttu suutsaa gideeddino.

⁵ Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaad;
«Kasekka ha'ikka de'iyaa Godaw,
Geeshshaw, ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni s'illuwaa.

⁶ Untunttu geeshshatuwaa suutsaanne,
nabatuwaa suutsaa gusseedda diraw,
neeni untuntta ushshanaw,
suutsaa untunttoo immaadda.

Untunttu barenttoo,
bessiyaawaa akkeeddino»
yaageedda.

⁷ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe,
«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne pirdday tumuwaanne s'illuwaa!»
yaagiya kooshshaa taani sisaad.

⁸ Oyddentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa awayfiyaa bollan gussina bare tamaa seelaan asaa guuddanaw, awayfew maatay imetteedda.

⁹ Asay wolk'k'aama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bollan maatay de'iyaa S'oossaa suntsaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa gitatetsaakka bonchchibeenna.

¹⁰ Ichcheshentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa bolla gussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare ins's'arssaa sa'eedda.

¹¹ K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa shek'k'eedda. Shin bare ootseedda nagaraappe simmibeenna.

¹² Usuppuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa wogga Efiraas'iisa geetettiyaa shaafaan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatoo ogii giiganaadan, haatsay meleedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, taani sheed'd'iyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu dawiyaa doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawaa doonaappe kesishshin be'aaddi.

¹⁴ Untunttu mallatuwaa ootsiyaa s'alahatuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallasan, sa'aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.

¹⁵ «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiide yeellatenna mala, gem'ishennaan bare mayuwaa mayyiide naagiya uray anjetteeddawaa!» yaageedda.

¹⁶ He iita ayyaanatuu kaatetuwwa Ibraayiss's'e k'aalaan Arimaagedoona* geetettiyaa sa'aa shiishsheeddino.

¹⁷ Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa c'arkkuwaan gussina, Geeshsha Golliyaan de'iyaa araataappe, «Poletteedda» yaagiya wolk'k'aama kooshshay yeedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eedda. Asay sa'aan med'ettoodeppekka biittay hewaa mala k'aatsaa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe aad'd'eedda k'aatsaa.

16:4 Kes. 7:17-21; Maz. 78:44 **16:10** Kes. 10:21 **16:12** Isa. 11:15 * **16:16** Arimaagedoona: Ha k'aalaw koyrotti de'iyaa Ibraayiss's'iyaa med'etay, «Har-Maagido» yaagiyaawaa gidiide, «Har-Maagido» giyaawoo de'iyaa biletsey, «Meegido-Zooziyaa» yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiyaan Asay c'ora olaa oletteedda sa'aa guussaa. **16:16** 2 Kat. 23:29; Zak. 12:11

¹⁹ Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide za"eedda. Biittaa ubbaan de'iyaa katamatu d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloono k'oppiide, bare iita hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa Baabloono ushsheedda.

²⁰ Abbaan dooddetteedda biittay ubbay d'ayeedda; deriikka beettibeenna.

²¹ Asaa bolla oytamu kiilo keenaa dees'iyaa wolk'k'aama shachchay saluwaappe wod'd'eedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw gooppe, boshay daro wolk'k'aama.

17

Baabloone Bolla Yaana Muraa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu keretuu de'iyaa laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwaa gas'aan de'iyaa woshummiyaa, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana.

² Sa'aan de'iyaa kaatatu izinna woshummeeddino; sa'aan de'iyaa asaykka izi woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda.

³ He kiitanchchay taana Ayyaanan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaa suntsay bollaa ubbaan s'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeeddawunno be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaa tammu kac'ii de'ee.

⁴ He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaa mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaaddu; iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaanne ink'k'uwaa geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaa tunabayenne sheneyiyaabay kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwaa bare kushiyan oyk'k'aaddu.

⁵ Izi deemukaan S'uura yewuwaa biletsay de'iyaa suntsay,

«Wolk'k'aama Baabloono;
Sa'aan De'iyaa
Woshummiyaawanttoon
Sa'aan De'iyaa
Sheneyiyaabaw Aatto»

yaagiyaawe s'aafetti utteedda.

⁶ K'ay he mishiratta geeshshatuwaa suutsaanne Yesuusaw markkattishshin wod'eeddawanttu suutsaa ushaade matsotteeddawunno taani be'aade malalettaaddi.

⁷ Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan malalettaaddii? Taani new mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaa tammu kac'ii de'iyaa du'aa S'uura yewuwaa odana.

⁸ Neeni be'eedda do'ay kase de'ee; shin ha"i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii med'ettoodeppe doommiide, de'uwa mas'aafan untunttu suntsay s'aafettibeenna sa'aan de'iyaa Asay do'aa be'iide malalettana. Ayaw gooppe, I kase de'ee; ha"i baawa; shin sintsappe yaanawaa.

⁹ «Hawe aad'd'eedda eratetsaanne akeeka koyyee. Laappu huup'ii mishiratta uttiyaa laappu deretuwa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwaa.

¹⁰ Unttuntuppe ichcheshu kaatatuu kunddeeddino. Ittuu ha'i gakkanaas-sikka mooddee; yekko kaatii yibeenna. I yiide, guutsa wodiyaa takkanaw bessee.

¹¹ Kase de'eedda do'ay, ha'i baynnawe, I bare huup'ew hosppuntsa du'aa. I laappu do'atuwaappe ittuwaa; I d'ayanaw bee.

¹² «Neeni be'eedda tammu kac'etuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwaa. Shin untuntu do'aana ittippe itti saatew kaatetuwaadan mooddanaw untunttoo maatay imettana.

¹³ Untunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; untuntu barenttu wolk'k'aanne barenttu maataa do'aw immana.

¹⁴ Untuntu Dorssaanna olettana; shin dorssayne dorssaanna de'iyaa wanttu, I s'eegeeddawantunne dooreeddawanttu, Aa kaalliyaa ammanetteedawanttu, he kaatetuwaa s'oonana; ayaw gooppe, I godatuwaa Godaanne kaatetuwaa Kaatiyaa» yaageedda.

¹⁵ Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; «C'aaratta utteedda he neeni be'eedda haatsay yaratuwaa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne dumma dumma biittaa k'aalaa.

¹⁶ K'ay neeni be'eedda tammu kac'iinne do'ay woshummewunno is'sanawantta. Untuntu iziw de'iyaa ubbabaa akki diggana. K'ay izo kallo ashshananne izi ashuwaa mi diggana; yaatiide untuntu izo taman guuddana.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay tumattana gakkanaw, untuntu k'ofay ittuwaa gidanaadan, untuntu barenttu mooddiyaa wolk'k'aa do'aw immanaadaaninne S'oossay k'oppeeddawaa untuntu ootsanaadan, untuntu wozanaan S'oossay amuwaa wotseedda.

¹⁸ «He neeni be'eedda mishiratta sa'aa kaatetuwaa mooddiyaa wolk'k'aama katamato» yaageedda.

18

Baablooni Kunddetsaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maatay de'iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda.

² He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Iza kunddaaddu!

Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu!
Baabloona s'alahatuu ak'iyaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne,
is'ettiyyaa iita kafatuu ubbatuu iini de'iino.

³ Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa,
bare matsoyyiyya woyniyaa eessaa ushshina,
izinna woshummeeddino.
K'aykka sa'aa kaatatuu,
izinna woshummeeddino.
Izi ishalo wolk'k'aa gaasuwaan,
sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu duretteeddino»
yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan,
taani saluwaappe,
hawaadan yaagiyaa hara kooshshaa sisaad;
«Ta asaw, iippe kesite!

Izi nagaraa izinna kos's'oppite!
Izi muraa gishettoppitem.

⁵ Ayaw gooppe, izi nagaray,
saluwaa gakkanaw dooretti utteedda.
S'oossay izi iita bayizzuwaa, hassayeedda.

⁶ Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
iziw immite. Iza ootseeddawoo,
laa"u kushiya iziw k'ans's'ite.
Iza hinttenttoo giigisseedda ushshaappe,
laa"u kushiya ushshaa,
izi burc'c'ukkuwaa kuntsite.

⁷ Iza bonchchetteeddawaanne,
ishaleeddawaa keenaa,
izo tuggayitenne kayyoyite.
Iza bare wozanaan,

«Taani kaatattiidan uttay;
taani asinay bayinna mac'c'awuno gidikke;
k'ay ubbaakka kayyottikke» yaagaw.

⁸ Hewaa diraw, izi boshaa ubbay,
harggii, kayyuunne koshay,
izo itti gallassi oyk'k'ana.
K'ay iza taman guudettana;
ayaw gooppe,
izi bolla pirddiyaa Godaa S'oossay, Wolk'k'aama»
yaageedda.

⁹ Sa'aa kaatatu, izina woshummiidde ishaleeddawanttu he katamata guudettina, kesiya c'uwaa be'eedda wode, katamatiw untunttu waassananne yeekkana.

¹⁰ Untunttu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki ek'k'iide, «Ha wolk'k'aama katamatee! Wolk'k'aama katamatee! Baabloonee, new ayyeero! Neeni ay mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa gidдон ne pirddaa akkaada» yaagana.

¹¹ Untunttu markkabiya c'aanaa hawaappe sintsanaw shammiyaabay bayinna diraw, sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu he katamatiw waassananne kayyottana.

¹² Untunttu work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwaa geetetiya al'o shuchchaa, teeraa oochcha malatiya mayuwaa, suufiya mala mayuwaa, hariya geetetiya mayuwaa, zo'o mayuwaa, ubbaa k'ommo sawiya mitsaa, ubbaa k'ommuwaan ootseedda danggarssaa achchaa, al'o mitsaappe med'etteeddabaa, nahaasiya, birataa, Ibineberediya geetetiya shuchchaa,

¹³ k'arafaa, k'imaamiya, is'aanaa, shittuwaa, sawiya is'aanaa d'iiliya, woyniya eessaa, wogaraa zayitiya, liik'eedda d'iiliya, zarggaa, miizzaa, dorssaa, paraanne paray goochchiya gaariya, untunttu ayiletuwaanne haray atto asaa shemppuunne shammiyaabaykka baawa.

¹⁴ Zal"anchchatuu mishirattiw,
«Neeni amotteedda,
lo"obay ubbay neeppe hali diggeedda.
Ne de'uunne,
alleek'k'ettiyaabay ubbay d'ayidiggeedda.

Neeni laa'entso untuntta ubbaakka demmakka»
yaageeddino.

¹⁵ He katamatin zal'iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyiide,
iippe haakkiide ek'k'ana. Untunttu yeekkananne kayyottana.

¹⁶ K'ay,
«Suufiyaa geetettiyaa,
kiriyaan dadetteedda mayuwaa,
teera ochchaa malatiyaa,
mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaade,
work'k'aa alleek'k'uwaan,
bonchcho shuchchaaninne,
ink'k'uwaa geetettiyaa al"o shuchchaan alleek'k'eedda,
he wolk'k'aama katamatiw aayyeero!

¹⁷ Hawaa keena wolk'k'aama mas'uu ubbay,
itti saatiyaa gidдон, dippi gi d'ayi aggeedda»
yaageeddino.

Markkabiya laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu,
markkabiyaan ootsiyaa ubbatuunne abbaan ootsi go"ettiyaa ubbatuu
haakki ek'k'eeddino.

¹⁸ He katamata guudettina kesiyaa c'uwaa be'eedda wode barenttu
kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiyaa katamay
ubbaakka baawa» yaageeddino.

¹⁹ Untunttu barenttu huup'iyaa baana k'oliide, waasseeddinonne kayy-
otteeddino;

«Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa,
bare mak'uwaan dureyedda,
wolk'k'aama katamatiw aayyeero!
K'ay iziw de'iyaabay ubbay
itti saatiyaa gidдон d'ayi aggeeda.

²⁰ He katamata d'ayeedda diraw,
saloo, nashetta!
Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,
nabattoo, nashettite!
Ayaw gooppe,
iza hinttentta ootseeddawaa diraw,
S'oossay izo pirddeedda» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan,
wolk'k'aama kiitanchchay,
wos'aa malatiyaa wolk'k'aama shuchchaa,
dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda;
«Wolk'k'aama katamata,
Baabloona, sugina hawaadan kunddana;
iza hachcheppe sintsaaw, ubbaakka beettukku.

²² Diitsaa diis's'iyaa wanttunne,
mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu,
suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu,
kooshshay hawaappe hini baggan,
ne gidдон ubbakka sisettenna.

Kushiya hiillaa eriyaa ooninne,
laa'entso ubbakka de'enna.

Wos'aa kooshshaykka

hawaappe sintasaw ne gidдон sisettenna.

²³ S'omppiyyaa poo'uukka laa'entsuwaa ne gidдон poo'enna.

Akkiyaawaa kooshshayne gelewunni kooshshay,
sintasaw ne gidдон sisettenna.

Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan,
eretteedda wolk'k'aamatuwaa.

Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay c'imetteedda.

²⁴ Nabatuwaa suutsay,

geeshshatuwaa suutsayne,

sa'aan hayk'k'eedda ubbatuwaa suutsay,

izin beetteedda diraw,

Baabloona, murettaaddu»

yaageedda.

19

¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaadan kooshummiyaa wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaad;

«S'oossaa galatay gakko.

Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay,

nu S'oossaassa.

² Aa pirdday tumuwaanne s'illuwaa.

C'aarataade sa'aa tunisseedda,

wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda;

S'oossaa oosanchchatuwaa iza wod'eedda diraw,

S'oossay izo mureedda»

yaageedda.

³ Asay laa'entsuwaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«S'oossaa galatay gakko.

He katamata med'i med'inaw c'uwattana»

yaageeddino.

⁴ Laatamanne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda S'oossaw guufanniide, «Amen"i. S'oossaa galatay gakko» yaagiide goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw S'eesiyaa S'eessaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan,

«S'oossaa ayilatuu ubbay,

S'oossaw yayyiyaa guutsay,

daruu ubbay nu S'oossaa galatite»

yaagiyyaa kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan guummiyaa, wolk'k'aama guuguntsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaad. He kooshshay,

«S'oossaa galatay gakko.

Ayaw gooppe, nu Goday,

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda.

⁷ Dorssaa bullachchaa gallassay gakkeedda dirawunne,

gelewunnakka bullachchaw barena giigisseedda diraw,

nuuni pashikkoyttenne nashettoytte;

k'ay Dorssaa bonchchoytte.

⁸ Gelewunniw mayyanaw,
 suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda,
 p'ooliyaa bootsa mayuu imetteedda.
 Suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuu,
 geeshshatuwaa s'illo oosuwaa»
 yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «‹Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawanttu anjjetteeddawantta› yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay k'aykka taana, «Hawe S'oossaa tumu k'aalaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi untunttoo k'onc'c'isseedda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayiliyaa. S'oossaw goyinna. Ayaw gooppe, Yesuusi k'onc'c'isseedda tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsiyaawaa» yaageedda.

Bootsa Paraa Toggeeddawaa

¹¹ Yaatina, saluu dooyetteeddawaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide s'eesettee. Toggeeddawe s'illotetsaan pirddeenne bare olaakka olettee.

¹² Aa ayfii tamaa lac'uwaa malatee; k'ay I bare huup'iyaa daro kalachchaa wotseedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna.

¹³ I mayyeedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa.

¹⁴ Saluwaa wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootsa paratuwaa toggiide, Aa geeduwaa kaalliino.

¹⁵ Asaa zeretsaa I d'ayissiyaa kuussa mashshay Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare hank'k'uwaa woyniyaa eessay gumi"ettiyaasan, gumi"iide bessana.

¹⁶ Aa mayuwaa bollanne Aa wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa» yaagiya suntsay s'aafetti utteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, taani itti kiitanchchay awaan ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluwaan d'ok'k'iide paalliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo ittisaa shiik'ite.

¹⁸ Yiide kaatatuwaa ashuwaa, shaalak'atuwaa ashuwaakka wotaadaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawanttu ashuwaakka miite; k'ay asaa ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwaa, d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda.

¹⁹ Paraa toggeeddawaannanne Aa wotaadaratuwaanna olettanaw, do'ayne sa'aa kaatatuu k'ay untunttu wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantta taani be'aaddi.

²⁰ He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'iyaawanttanne do'aa misilew goyinneeddawaantta I baletseeddawe he ootsiyaa malaatatuwaana. Do'ayne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawe laa"atuukka diiniyaan ees's'iyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddino.

²¹ Untunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiya mashshaan hayk'k'eeddino. Kafatuu ubbatuu untunttu ashuwaappe bar-enttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha"a Laytsaa Kawutetsaa

¹ C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'k'eedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi.

² Kiitanchchay dawiyaa, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawaa oyk'k'eedda; yaatiide sha"a laytsaw k'achcheedda.

³ Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha"a laytsay wuranaw, asaa zeretsaa laa'entsuwaa balettena mala, he c'iimmo ollaa k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyaan, dawii amareeda wodiyaa biletanaw bessee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani araatuwaanne untuntun utteed-dawantta be'aaddi; untunttoo pirddiyaa maatay imetteedda. Yesuusi k'onc'c'isseedda tumuwaanne S'oossaa k'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyaa k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. Untuntu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. Untuntu do'aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Untuntu hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe kaatetuwaadan sha"a laytsaw mooddeeddino.

⁵ Hayk'k'eeddawatuppe c'oratu sha"a laytsay wurana gakkanaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. Hewe koyro denduwa.

⁶ Koyro denduwaan dendeeddawanttu anjetteeddawantanne S'oossaa asatuwaa. Untuntu bolla laa'entso hayk'oo wolk'k'ay baawa. Untuntu S'oossawunne Kiristtoosaw k'eesatuwaa gidana; untuntu aanana ittippe sha"a laytsaw mooddana.

Sees'aanay S'oonetteedda

⁷ Sha"a laytsay wureeddawaappe guyyiyaan, Sees'aanay k'ashuwaappe biletana.

⁸ I Sa'aan ubba saan de'iyaa asaa zeretsaa baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiyaa keena zeretsaa olaw shiishshana.

⁹ He zaratu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne S'oossay siik'iyaa katamato yuuyyi aad'd'i ek'k'eeddino. Shin tamay saluwaappe wod'd'iide, untunta meedda.

¹⁰ Do'ayenne worddo nabii yegetteedda ees's'iyaa diiniyaa tamaa abbaan s'alahiyaa kaappuu, asaa zeretsaa baletseeddawe, yegetteedda. Untuntu k'ammanne gallassi med'i med'inaw pas'a kaa'ettana.

Wurssetsa Pirddaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'ayenne saluu Aa sintsappe bak'ateeddino; laa'entso beettibeykkino.

¹² Hayk'k'eeddawanttu, d'ok'k'u giyaawanttunne guutsatuu araataa sintsan ek'k'eeddawantta taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara mas'aafay, de'uwaa mas'aafaykka dooyetteedda. Hayk'k'eeddawanttu barenttu oosuwaadan, mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadankka pirddetteeddino.

¹³ Abbay bare gidдон de'iyaa hayk'k'eeddawantta immeedda; hayk'uunne Si'oolii barenttu gidдон de'iyaa hayk'k'eeddawantta immeeddino. Ub-baykka barenttu oosuwaadan pirddetteeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, hayuunne Si'oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa'entso hayk'uwaa.

¹⁵ De'uwaas mas'aafan bare suntsay s'aafettibeenna Asay ooninne tamaa abban yegetteedda.

21

Ooratsa Saluwaanne Ooratsa Sa'aa

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro saluunne koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda.

² Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani be'aaddi.

³ Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaad; «S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Unttuntu Aa asaa gidana; S'oossay bare huup'ew untuntunna de'ana. I untunttu S'oossaa gidana.

⁴ S'oossay untunttu ayfiyaa afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaappe sintsanaw hayk'uunne kayyuu woy waasuunne sakuu baawa. Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda» yaageedda.

⁵ Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay» yaageedda. K'aykka gujjiide taana, «Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw s'aafa» yaageedda.

⁶ K'aykka taana hawaadan yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omee-gaa; Doometsaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de'uwaas haat-saa pulutuwaappe c'oo ushshana.

⁷ S'ooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta na'aa gidana.

⁸ Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa wod'iyaaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne worddotiyaawanttu ubbay de'iyaa sa'ay tamayenne ees's'iyaa diinii ees's'iyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa'entso hayk'uwaas» yaageedda.

Ooratsa Yerusaalamo

⁹ Laappu wurssetsa boshatuu kumeedda laappu keretuwaas oyk'k'eedda laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide taana, «Haaya. Taani neena gelewunno Dorssaa machchatto bessana» yaageedda.

¹⁰ Kiitanchchay taana daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa Ayyaanan kessiide geeshsha katamata, Yerusaalama saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana besseedda.

¹¹ He katamata S'oossaa bonchchuwaan poo'aw. He katamati poo'uu yasp'p'iidiyaa geetettiyaa al"o shuchchaa mala; birilliyaadan p'oolaw.

¹² He katamatiw tammanne laa"u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa"u kiitanchchatuu naagiyaa wolk'k'aama adussa dirssay de'ee. Penggetuwaan tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaas suntsay s'aafetti utteedda.

¹³ Away doliyaa baggana heezzu penggetuu de'iino. K'ay hirkki baggana heezzu penggetuunne huup'issa baggana heezzu penggetuu de'iino. Away wulliyaa baggaanakka heezzu penggetuu de'iino.

¹⁴ Katamati dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa"atuwaas suntsay s'aafetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaas bolla gimbbetteedda.

¹⁵ Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato, izi penggetuwaanne izi dirssaa likkiyaa work'k'aa gatimay de'ee.

¹⁶ Katamatiw oyddu gas'ay de'ee; katamati geesayenne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamato bare gatiman likkeedda. Katamata laa"u sha"anne laa"u s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamati geesay, gomppayenne d'ok'k'atetsay itti mala.

¹⁷ Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne oyddu wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada.

¹⁸ Katamati dirssay yasp'p'iidiyaa geetettiyaa shuchchaan diretteedda. Katamata birilliiyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aa med'ettaaddu.

¹⁹ Katamati dirssaw hiis'etteedda shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan alleek'k'etteedda; koyro hiis'etteedda shuchchay yasp'p'iidiyaa; laa'entsuu samppeeriyaa; heezentsuu kelk'k'edooniyaa; oyddentsuu baluuriyaa;

²⁰ ichcheshentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu sarddiyoona; laappuntsuu kiristtilooba; hospuntsuu biralli; udduppuntsuu toop'aaziyoonyaa; tam-muntsuu kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa; tammanne laa'entsuu ametess's'inoosiyaa.

²¹ Tammanne laa"u penggetuu tammanne laa"u ink'k'uwa geetettiyaa al'o shuchchaa; itti itti penggii itti ink'k'uwaan oosetteedda. Katamati ogii birilliyaa mala geeshsha work'k'aa.

²² Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossayenne Dorssay katamati Geeshsha Golliiyaa gidiyaa diraw, taani he katamatin Geeshsha Golliiyaa be'abeykke.

²³ Katamatiw poo'iyaa away woy agenay koshshenna. Ayaw gooppe, S'oossaa bonchchuu he katamatin poo'ee; Dorssaykka he katamatiw s'omppiyaa.

²⁴ Asaa zeretsay katamati poo'uwaan hamettana. Sa'aa katatuukka bar-enttu bonchchuwa he katamattikko ahana.

²⁵ Katamati penggetuu ubbaa gallassikka dooyaa de'ana; ubbakka gord-dettikkino. Ayaw gooppe, hewan k'ammay baawa.

²⁶ Asaa zeretsaa gitatetsayenne bonchchuu he katamattikko shiik'ana.

²⁷ Shin tunabay woy kawushshabaa ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamato gelenna. K'ay Dorssaa de'uwa mas'aafan suntsay s'aafetteeddawanttu s'alalay he katamato gelana.

22

¹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana S'oossaa kawutetsaa oydiyaappenne Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliiyaadan p'ooliyaa de'uwa haatsaa shaafaa besseedda.

² He shaafay katamaa ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintsa baggannanne hafintsa baggana agenaan itti gedenne laytsan tammanne laa"u gede ayfiyaa de'uwa mitsay de'ee. He mitsaa bonchchuu de'iyaaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe patsanaassa.

³ He katamaan S'oossaa shek'ay ayinne baawa. S'oossaa kawutetsaa oydiinne Dorssaa kawutetsaa oydi he katamaan de'ana. S'oossaa oo-sanchchatuu S'oossaw goyinnana.

⁴ Unttuntu Aa deemuwaa be'ana; Aa suntsay untuntu deemukaan s'aafettana.

⁵ Hewaappe sintsaaw hara k'ammay baawa. Unttunttoo s'omppiyaa woy aawaa poo'uwwa koshshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay untunttoo s'omppiyaa gidanawaa. Unttuntu med'i med'inaw kaatetana.

Yesuusa Yuussaa

⁶ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani haasayiyaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessanaw bare kiitanchchaa kiitteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa naagiyaawanttu anjjetteddawayantta» yaageedda.

⁸ Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be'aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be'eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, Aa gediyaan kunddaad.

⁹ Shin kiitanchchay taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne nabe gideedda ne ishatuwaadan, k'ay mas'aafan de'iyabaw azazettiyya ubbatuwaadan ayiliyaa. S'oossaw goyinna» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Hanana geedda ha mas'aafaa k'aalaa maatafaan gorddoppa. Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda.

¹¹ Iitabaa ootsiyaawe gujjiidekka iitabaa ootso; tunay gujjiidekka tuno. Lo"obaa ootsiyaawe gujjiidekka lo"obaa ootso; geeshshayenne gujjiidekka geeshsha gido» yaageedda.

¹² Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw Aa oosuwaadan immanaw, ta woytaa akka yaana.

¹³ Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssetsaa; Doometsaanne Poluwaa» yaageedda.

¹⁴ Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyaawanttu anjjetteddawayantta. De'uwwa mitsaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw untunttoo maatay imetteedda.

¹⁵ Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemppuwaa wod'iyawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawanttu karenna de'iino.

¹⁶ «Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttenttoo woosa golletuwaan markkat-tana mala, ta kiitanchchaa kiittaad. Taani Daawita Golliyya Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta Bakkaaliyya» yaageedda.

¹⁷ Geeshsha Ayyaanayenne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisiyaawe ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwwa haatsaa koyyiyaa Asay ooninne c'oo akko.

¹⁸ Taani ha mas'aafan s'aafetteedda hanana geedda k'aalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha k'aalaa bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda boshaa Aa bolla gujjana.

¹⁹ Ooninne mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha mas'aafaa gidдон k'onc'c'isseedda de'uwwa mitsaa ayfiyaappenne geeshsha katamaappe Aa gakkiiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana.

²⁰ Ha ubbabaw markkattiyaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee. Amen*"i*. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.

²¹ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna* ubbaanna gido. Amen"i.

* **22:21 Hinttenanna:** C'ora hara biletsatuwaan, S'oossaa asaa ubbaanna yaagee.